

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

9221-10
AD
Bible. O.T. Greek.

Borough of Nottingham

Free Public Libraries.

Presented
by

Philip Stevenson, Esq.,

Nottingham.

ΑΓΟΡΑΣΜΕΝΟ

6RKR01290

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Αριθμός εισαγωγής

80908

71

Ημερομηνία

14-10-97

Ταχυμετρικός αριθμός

921

5B

Θρησκεία

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

FREE PUBLIC LIBRARIES.

NOTTINGHAM.

REFERENCE LIBRARY.

13-7	14 NOV 1935		
3/8	1 NOV 1935		
29-9	15 NOV 1935		
210/98	15 NOV 1935		
31 AG 1	7 JAN 1936		
5 S T	4 APR 1941		
7 S T	1 AUG 1943		
9 S T	26 JUN 1944		
12 S T	27 JUL 1944		
14 S T	10 OCT 1953		
19 S T	-7 JAN 1950		
21 S T	12 JUL 1967		
26 S T			
28 S T			
SEP 12 '03			
NOV 5 '08			
MAY 10 '08			
14 AUG 1925			

No Book is to be taken from the Library under any circumstances.

Form No. 21

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

VETUS TESTAMENTUM

EX VERSIONE SEPTUAGINTA INTER- PRETUM

Olim ad fidem

CODICIS MS. ALEXANDRINI

Summo Studio & incredibili Diligentia expressum, emendatum ac suppletum

à JOANNE ERNESTO GRABE S. T. P.

Nunc vero

Diversis VATICANI EXEMPLARIS Lectionibus
Aliisque accessionibus insigniter locupletatum.

SVMMA CVRA EDIDIT

JOANNES JACOBUS BREITINGERUS.

TOMUS II.

TIGURI HELVETIORUM

Ex Officina JOANNIS HEIDEGGERI & SOC. MDCCXXXI.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Dr. G.
192-431-6.

PROLEGOMENA.

CAP. I.

Quo Notitia Versionis LXX. Codicisque

ALEXANDRINI,

Præcipue quoad hunc Tomum, traditur

INeunte hoc seculo
JOANNES ER-
NESTUS GRA-
BE, Natione Bo-
russus, Patria Re-
gio-montanus, Vir
per totam Europam

Operibus suis editis celeberrimus, nihil aut reipublicæ literariæ aut Ecclesiæ Dei magis gratum fore existimans, quam ut Fœderis Antiqui Novique libros, secundum Ecclesiæ primævæ usum, in lingua quæ omnium fuit olim maxime catholica vel descriptos, vel traductos, sed vel per supinam quorundam negligentiam, vel temerariam aliorum diligentiam, temporis decursu nimis fœdatus, diligenter à Librariis Typographorumque mendis repurgatos Christianus videret orbis; Bibliorum Græcorum Editionem, quæ Complutensem, Aldinam, Romanam, reliquasque omnes longe antecelleret, meditatus est. Ab initio, ut ipse de se testatur, de præstan-

tia Alexandrini Codicis præ Vaticano dubius, non nisi Romanam Editionem ex aliis Codicibus suppletam, ac ubi defectu laborabat, integritati, ubi vitio, sanitati, restitutam emittere sibi proposuit. (Vid. Prolegom. ad Oſateuch. cap. 2. §. 1.) Quippe Codicis illius accurate describendi, atque emendate edendi, difficultate deterritus, nec non sumptibus & auxiliis, ad id necessariis destitutus, hoc sibi tunc sufficere existimavit, quod & eodem tempore V. Cl. LAMBERTUS BOS aggressus tam feliciter paulo post absolvit, non ultra quinquennium laboris sui & metam & fructum expectans. Anno igitur hujus seculi septimo, excussio prius omni laboris tædio, omnibusque difficultatibus posthabitis, de Alexandrini exemplaris excellentia post sedulam inquisitionem certior tandem factus, illiusque editionem Ecclesiæ Dei, Romana, aut quavis alia adhuc ab hominibus visa, utiliore inde fore

fore persuasus, & rei præstantia & Virorum Doctorum plurimorum hortatu tractus pulsusque, operis hujus primitias, *Tomum* scilicet *Primum*, erudito orbi modeste obtulit Vir Doctissimus: unde laudem haud exiguam meruit, tulitque; paucis, sed ijs nullius nominis hominibus, ut moris est, oblatrantibus. Interim laudatus Lambertus Bosius, Natione Gallus, Patria Nemaufensis, Græcæ linguæ in Academia Franequerana Professor, Vir profecto neque diligentia neque sagacitate carens, cum statim quod in Anglia tunc agebatur resciverit, & rationem ac methodum hujus LXX. Interpretum Editionis, e Codice Alexandrino paratæ, quam sequebatur Grabijs, perfecte noverit, in id se totum impendit, animumque appulit, ut Versionis hujus Editionem aliam, ac quæ vilioris etiam pretii esset, ad Vaticani exemplaris fidem summa cum cura adornaret, cumque Scholijs Romanæ Editionis, variisque veterum exemplarium aliorum lectionibus, nec non antiquarum Aquilæ Symmachi ac Theodotionis versionum fragmentis, maxima cum sedulitate emitteret. Quod quidem effecit Bosius; utque operi huic suo & dignitatem & pretium magis conciliaret, hoc illi incubuit, aut incumbere illi visum est maxime, ut Alexandrini Codicis fidem deprimeret; necnon ut in Editorem quoque ipsum nonnihil hanc ob causam animadverteret. Laudandus tamen est Vir Clariss., quod animadversiones has erudite ac modeste Lectori suo ventilandas, absque calumniis ac

vituperiis, proposuerit; quod quædam esse in Codice Alexandrino quæ præferenda sunt Romano ingenue agnoverit; quodque ejus editorem discrete etiam laudaverit, titulisque honorificis sæpius illum honeste insigniverit. Anno igitur hujusce sæculi *nono* Franequeræ prodit Verus Testamentum integrum ex Versione LXX. Interpretum à Cl. Bosio recognitum, quum Editionis hujus Alexandrino-Grabianæ unica tantum pars, totius quasi quarta, aut etiam quinta, adhuc extabat. Dum enim circa id valde occupatus erat Vir Doctissimus, ut *Tomum* illius *Primum*, tali tantoque applausu editum, *Secundus* hic ipse, qui *Historicos* Veteris Testamenti libros continet, immediate sequeretur, nonnulla interveniunt, sive fato reluctante acciderunt, quæ illum, ne juxta ordinem suum ederetur, impediverunt. Cæpto tamen labori Grabijs se subtrahi noluit; sed illius causa cum Viris Doctis ubique commercium habuit, ut opus à se susceptum accuratissime perficeretur: cujus rei testis est Italia, testis Gallia, testis & Germania sua, illi licet haud satis grata. Cum igitur nonnulla, quorum ipse rationem reddit, tam ad Historiarum monumenta quam ad Prophetarum oracula rite edenda, adhuc desiderarentur, ultimum hujus Versionis *Tomum* interea emisit in lucem, ne tempus hinc ullum, quod expectando sæpissime perditur, perderetur.

§. 2. *Tomus* iste, qui ipsi revera fuit *ultimus*, Jobi, Davidis, ac Salomo-

Cap. I

PROLEGOMENA.

lomonis libros, Apocrypham ejusdem Sapientiam, Siracidaeque Ethicam sane nobilissimam ac divinam, continens, anno eodem hujus seculi nono labente prodiit, cum jam Septuaginta Interpretum Editio Franequerana apud Belgas publicari cæperat. Adeo ut nec Apographi illius Romani Editor Tomum hunc alterum, tam accurata subtilitate ac diligentia pane incredibili emendatissime ac nitidissime absolutum, vidisset; nec ipse Græbius Animadversiones Bosianas in Tomum ipsius primum, quas Doctissimus Professor in Prolegomena sua ad Editionem istam retulit, legisset. Quas si legisset, occasione hac data, causam suam apud orbem eruditum agere haud neglexisset; sed, antequam Tomus iste in publicum permissus esset prodire, rationem suam edendi atque methodum, ad exceptiones quasdam tollendas, ulterius explicare ac tractare voluisset. Cum tamen prorsus impossibile sit, ut ulla methodus vel ratio edendi eruditus omnibus placere possit; adeo ut ille ipse consilium suum sæpius hinc mutaverit, dum amicorum doctorum sententias, non modo diversas, sed haud raro contrarias, nimium pronus facilisque in animum recipiebat, omnibus nimirum placere studens; cum hoc, inquam, in rerum natura sit impossibile, minime est mirandum quod viri nonnulli docti, in rebus criticis valde vel nimium aliquando curiosi, aliorum labores Hypercritice tractantes nominis sui famam inde sectentur.

§. 3. Quæ in Prolegomenis Tomorum duorum ante editorum de Codice Alexandrino ejusque præstantia, item de Codice Romano, sunt à Græbio præmissa, repetere non opus est: Quæ ibi de ratione hujus τῶν Ο' editionis, secundum exemplar istud antiquissimum recognita, dicta sunt, ea in alterius cujusvis præjudicium aut injuriam dicta esse nemo suspicetur. Editioni Romanæ, hoc est, Sixtinæ, laudem debitam denegare nolum: At Editio hæc ad exemplaris Vaticani fidem, quod maxime dolendum est, non tam accurate recognita fuit, quam esse debuit. Nam certum est Editores, quamvis sedulam ei manum adhibuerint, ut omnium perfectissima evaderet, non satis distinxisse inter lectiones manu recentiori additas & præscas illas ac genuinas, quas Librarius Originarius ipse descripserat. Adeo ut in locis nonnullis nos nihil minus habere, aut legere, quam illud quod nosmet habere ac legere existimamus, indubitato constet. Non etenim in editione hac legenda, quæ tamen omnium fuit purissima, quia prima, ex ipso scilicet Codice MS. exscripta, unde reliquæ sint derivatæ, extitit, ullo modo certi sumus, an veram ac antiquam Codicis Vaticani lectionem, an potius temerariam Censoris alicujus emendationem, præ manibus nostris habeamus. Quod Viri Docti graviter conquesti sunt; illique præsertim qui illius excellentiam maxime etiam deprædicant, ac Codici Regio nostro tantopere illum

lum præferendum esse asserunt ; inter quos ad ipsum Richardum Simonium , in Arte nimirum Critica nemine inferiorem , provocare licet. Qui unus , cum minime suspectus sit , utpote qui in Codicis Alexandrini præjudicium Romano favere nunquam non propensior est , multorum instar est habendus. Ac proinde pro antiqua illa & sincera Veritate , sicut erat ab initio lecta , non nisi nuperorum quorundam Censorum , vel imperitorum Librariorum conjecturas , sive interpolationes , sæpe videmus. Quapropter Viri nonnulli cordatiores , nec non in Codicibus MSS. legendis ac dijudicandis peritissimi , antequam Cl. Grabius hanc LXX. viralis Versionis editionem aggressus fuit , immo ante ipsius in Angliam adventum , quamprimum scilicet de illa facienda atque ornanda , quasi ad Romanæ Editionis normam consilium à quibusdam in seculo præterito initum fuisse noverint ; hoc imprimis monuerunt , ne Editionis Romanæ methodum hac in re sequerentur Editores Angli : Sed diligentissime ut caverent in Codice Alex. describendo , ne ipsas novorum hominum correctiones , sicuti fecerunt Romani , cum authentica ipsius Lectione confunderent. Perplacuit monitum hoc , ratumque fuit.

§. 4. Editio igitur laudata Francuerana , quæ secundum exemplar Romæ editum , auctoritate Sixti V. Pontificis , est accuratissime quidem ab Editore diligentissimo

recognita , quo accuratior est , eo magis necesse est ut omnia Romanæ Editionis vitia in se habeat. Quare optandum sane esset , ut nova exemplaris istius Editio adhuc fieret , qua certiores esse possimus , sive vetus sit lectio sive nova , quam codices impressi nobis exhibent. Atque hinc summopere laudanda est Grabii cura , quæ tam probe distinxit ea quæ recentiori manu in MS. sunt addita , ab iis quæ manus antiqua (sive recte , sive etiam mendose) tradiderat. Quippe hunc præcipue ob finem , tantam exercuit diligentiam , tamque improbum ingratumque adhibuit laborem , dum ipsissima etiam Codicis sphalmata , quæ celare facile poterat , quæque aliis mos est nunquam vel raro admodum propalare , quantumvis ea sint manifesta ac crassa , quantumvis frequentia ac repetita , quicquid inde judicaverint Literatores quidam morosi , malam in partem semper procliviores , quicquid inde detrimenti capiat Codex ipse quem tanti tamen æstimavit , quicquid denique damni per hanc suam diligentiam tantum non nimiam pateretur ipse : ipsissima , inquam , sphalmata , sive ea sint à Veteri sive à nupero Librario in Codicem illapsa , non prætereunda esse duxit ; sed summa potius cura ac inaudita ante fidelitate simul colligenda , undique corradenda , omnibusque passim exponenda esse , animo decrevit , opere effecit , unoque quasi intuitu conspiciendam congestit eorundem molem tam grandem , ut cum fidelitatis suæ indicium majus

Cap. I

PROLEGOMENA.

jus à quovis dari non possit unquam, ab omnibus propterea fidelis ad minimum haberetur Editor.

§. 5. Editorem sane fideliozem Biblia Sacra Græca nec habuerunt, nec habere potuerunt. In *Complutensi* Editione, quæ omnium tamen maxime sincera, ut & prima, à quibusdam habetur, magna aliquando libertate Editores usos esse non est negandum. In *Aldina* etiam celebratissima eandem libertatem adhibitam esse, unde & varia in eam glossmata irrepsisse, à Viris Doctis observatum est. In *Romana* dein nitidissima, quam ab omnibus recipi ac retineri jussit Pontifex Maximus, prohibendo etiam ne quis de illa audeat in posterum vel addendo vel demendo quicquam immutare, per licentiam hanc hinc inde peccatum esse constat. In *Franequerana* denique commodissima, quum ad dictam Romanam sit expressa, quicquid in Romana deficit aut peccatum est, consequitur, ut in ipsa quoque deficiat & peccetur, ubicunque est fideliter secundum exemplar suum expressa. Quæ igitur bene habet Romana, bene habet & hæc: quæ male habet Romana, male (sed non semper tamen) habet & hæc. Quia nonnulla in Editione Sixtina male leguntur, quæ in hac bene emendantur. Tria vel quatuor exempla subjungo. In Editione Romana legitur, Hos. III. vers. 3. *ἰδὲ μὴ γένη ἀνδρὶ ἐτέρῳ*, sed vox *ἐτέρῳ* non legitur in Edit. *Franequerana*. Bene. Quia à Vaticano Codice, perinde ut Hebræo, abest; mon-

nente Flamin. Nobilio. Joel. II. v. 16. in Editione Romana male legitur *μᾶλλον*, sed in *Franequerana* recte *πᾶσι*. v. 30. in Romana *δῶσι* mendose, at in *Franequerana* *δῶσα*, bene. Cap. III. v. 17. in Romana pronomen *μὲ* post *Σιὼν ὁρεὶ ἁγίῳ* deest, quod tamen in *Franequerana* recte inseritur. In quibus omnibus tamen, observante Græbio nostro, MS. Codex Vaticanus bene habet; Editio autem ex illo Romana perperam. Unde patet, 1°. dictam editionem ex illo haud recte & fideliter per omnia esse expressam. 2°. Editionem *Franequeranam* cum Codice illo in locis quibusdam melius concordare quam ipsam Romanam. 3°. Romanam in *Franequerana* non ubique & per omnia esse expressam: sive dictam *Franequeranam* à Romanæ auctoritate aliquando discedere; idque hinc inde sine ulla ejus notatione vel observatione. 4°. Græbium præeuntem atque moventem in hisce emendationibus contra Editionis Romanæ auctoritatem Bossum recte secutum esse. At cum hæc bene emendasset Vir Doctissimus, & à dicta auctoritate errante monitus recte discessisset; nescio unde fit, quod non alia etiam loca exemplaris sui vitiosa pariter correxerit, restitueritque, ac præsertim cum digito illa tam evidenter ante monstravisset idem Græbius ad Millium scribens. Quatuor vel quinque exempla, à me observata, subungere libet.

§. 6. Primum est 2. Reg. XIV. v. 17. ubi in Editione Romana, alijsque

que inde excusis, verba mulieris ad Davidem ita exprimuntur, *εἰ ἤδη ὁ λόγος*, sensu prorsus suspensio, hoc est, nullo. At in Hebræo legitur *כִּי-נִתְּנָה*, sit *quæso*: unde & in Editione hæc, vocibus aliter distinctis, legitur *εἰ δὲ ὁ λόγος*, sit *quæso sermo*, sicut in Complutensi & Aldina *γενηθήτω δὲ ὁ λόγος*, eodem plane sensu, coque perfecto. Pravam tamen distinctionem, in contrarium licet monente Grabio, post quatuor circiter annos, Editio Franequerana, absque omni alia auctoritate quam Sixtina, tam Codicibus MSS. quam Editionibus Græcis vetustissimis, perinde ac Hæbræo exemplari, refragantibus, expressit. Secundum est Hos. IV. v. 6. ubi in Editione Franequerana, post Romanam, addita est particula negativa *μη* ad *ιερατεύειν*, quæ in MS. Codice non extat, neque in Hebræo est expressa. Tertium est ejusdem Prophetæ Cap. XII. v. 12. ubi præpositio in Editione tam Romana quam Franequerana male omissa est, quæ posteriori *γυναικι* in Vaticano MS. perinde ut in Alexandrino etiam recte est præfixa. Contra verò, Cap. XIII. v. 2. vox *νῦν* ante *προσέθεντο* in Edit. Franequer. est inserta, perinde ac in Romana, cum tamen in MS. Vaticano, ut & Alexandrino, non sit exarata, ut Grabius Millio Editionis suæ rationem reddens observat. Ac denique Cap. XIV. v. 2. pro *ῥοθέντας*, ut omnes MSS. Codices, quos vidit Grabius, Laudino excepto, cum ipso Vaticano habent, in Editionibus Franequerana atque Romana, tam præcedentibus quam

subsequentibus verbis haud respondentibus, mendose excusum *ῥοθέντας* invenitur. Hæc & plura à Grabio doctissimo observata cum sint, ante quadriennium quam V. Cl. Lambertus Bos, sæpe laudatus, opus suum Quinquennale in lucem ediderit, anno nimirum hujus sæculi quinto; cumque in his omnibus plurimisque aliis, in Editione Romana, à Veteris MS. Codicis Vaticani auctoritate discessum sit; nulla mihi sane occurrit ratio, cur pauculas quasdam parvique momenti mendas, quæ in Editionem Sixtinam irrepsérant, emendáverit, plures tamen, easque majoris momenti, non emendáverit. Suas fortasse rationes habet ipse: nec mendæ sunt semper, quæ mihi vel tibi ita esse videntur. Veruntamen nihil hoc certius est, quam quod in Bibliorum Græcorum codicibus omnibus, manuscriptis editisque, plurima erratorum exempla extant. In Codice Vaticano extant, utut & in Alexandrino; in Editione Aldina, ut etiam in Complutensi. Immo etiam quantumvis inter se discrepent, in omnibus tamen vitia reperiuntur, æque multa ac varia.

§. 7. Ac proinde cum inter Quatuor illa exemplaria vetustissima & celebratissima, unde omnes SS. Bibliorum juxta LXX. Editiones hodie dimanarunt, interque hæc & alios Codices MSS. vetustate pretiosos, Scriptoresque antiquos, tam Judæos quam Christianos, tanta sit discrepantia; cum tot S. Textus interpolationes, defectus, transpositio-

positiones, corruptiones, sive per Librariorum negligentiam, sive imperitiam, sive diligentiam temerariam, sive audaciam denique nefariam, in omnibus LXX. Interpretum Codicibus hodie inveniuntur; cumque multi insuper Viri Græci, Itali, Galli, Germani, Batavi, Britanni denique nostri, multum diuque labori huic insudantes ut SS. Biblia in manus nostras traderent quam maxime authentica, eorumque Versionem LXX. viralem olim in Ecclesia tanti æstimatam, integritati suæ pro viribus suis restituerent, multa tamen hæcenus infecta propter difficultatem reliquerint; optime profecto is fecerit, qui, virorum magnorum vestigiis insistens, malo huic remedium afferre, quæ illi aggressi sunt perficere, tamque Librariorum, quam Typographorum, vel Censorum etiam, errata omnia corrigere, vitia omnia detegere & tollere, se serio seduloque, non in suum, sed Dei honorem, accinxerit. Ad quæ tollenda cum Viri in Græcis literis eruditissimi diligentissimique, DEMETRIUS CRETENSIS, in Hispania, ANDREAS ASULENUS, Venetiis, ANTONIUS CARAFA, Romæ, JOANNES MORINUS, Parisiis, BRIANUS WALTONUS, & JOANNES PEARSONUS, in Anglia, LAMBERTUS BOS, in Frisia, & plures alii, hanc LXX. Versionem ad fidem probatissimorum Codicum emendandi curam in se susceperint; aliorum sphalmata detegendo sua non viderunt, atque post summam illorum industriam, nec pauca nec le-

Tom. II.

via posterioribus emendanda reliquerunt. Quod tamen à me dictum minime velim, ut alicujus erudito nomini aut debiræ laudi quicquam detrahā. In tam difficili enim opere non excusandos tantum, sed & laudandos etiam existimo viros illos egregios, quotquot in reipublicæ, ut & ecclesiæ commodum, Codices omni pretio cariores inter se conferendo, aliquid præstiterint, aut præstare sedulo laboraverint, licet non ex omni parte id quod erat in votis perfecерint.

§. 8. Nihil sane optandum videtur magis, quam ut sacræ Scripturæ Textum incorruptum, aut saltem quam minime corruptum ac depravatū habeamus; utque ejus Interpretationem maxime fidam, omnium nimirum antiquissimam, ante controversias inter Judæos ac Christianos orras factam, summa cum cura repurgatam ac restitutam, teneamus. Hunc unice scopum in hac Alexandrini Codicis Editione nobis præfigimus. Quid in hac re vero præstitum sit, scopusne attingatur necne, nostri non est dicere. At scopum si non attigerit, illi tamen quam proximus fuit Græbius; qui, hunc ut attingeret totum se impendens, præstitit plura, quam ante illum quisquam alius; longe plura, & meliora, si vixisset, nobis Deo favente daturus. Qui consummatuS tamen in brevi explevit tempora multa; quod ipsius opera testantur, tam ea quæ ipse edidit, quam ea quæ edenda reliquit; at omnium maxime opus hoc desideratissimum, & longe præstantissimum,

b

num,

num, non tantum Theologiæ studiosis, sed Literatis omnibus cœlestem sapientiam & solidam eruditionem amantibus utilissimum. Cui nihil unquam à Magni ADAMANTIÆ ætate comparandum vidit mundus. Neque adeo inde mirum est quod æmulos & obtrectatores uterque invenerit.

§. 9. Quatuor in Tomos opus hoc ab ipso partitum est. Primus Octateuchum, secundus Historias, tertius Prophetas, quartus Psalmos & ejusdem classis libros; omnes ex Alexandrino Codice, in Bibliotheca Regia servato, accuratissime & fidelissime descriptos, & ex reliquiis Hexaplaris Editionis Origenianæ, & aliorum veterum exemplarium ope, emendatos suppletosque, continet. Quorum primum & ultimum ipse edidit: secundum autem & tertium, Ecclesiæ Christianæ & rei literariæ insigni damno, à nobis, anno ætatis ejus quadragesimo sexto, sæculi autem hujus labentis undecimo, multis flebilis, abreptus (seu porius *eductus de medio iniquitatis* Sap. 4. v. 14.) edendos testamenti sui Curatoribus & Executoribus commendavit. Post decennium fere jam elapsum à quo ultimus editus erat Tomus, & innumera pæne hujus editionis impedimenta ac remoras, resuscitatum hoc Opus, multum diuque desideratum, in lucem optatam, Deo (ut speramus) benedicente, nunc tandem prodit. Quin præterea etiam omnes Novi Fœderis libros, inter quos Clementis quoque Epistolæ binæ numerantur, secundum exemplar

idem Alexandrinum diligentissime recognitos reliquit Vir Eruditissimus & Fidelissimus. Adco ut totum exemplar Alexandrinum accuratissime descriptum, & ope aliorum exemplarium vetustissimorum suppletum emendatumque, habuerit. Novum autem Testamentum cum eodem exemplari diligenter admodum collatum, aliorumque Codicum MSS. Scriptorumque Ecclesiasticorum auxiliis fretus, industria & sedulitate pæne incredibile, opus quasi totius vitæ suæ, sed splendidissimum, sed utilissimum, immo immortale Opus, amicus ejus D. D. JOANNES MILLIUS, cum eruditissimis Prolegomenis, Christiano orbi dicavit ac legavit. Duas vero S. Clementis Epistolas, ad fidem MS. Codicis Alexandrini, cum Editione JUNII tam à MILLIO quam à GRABIO collati, expressas summa itidem cura HENRICUS WOTTON Coll. S. Joh. Evang. A. M. postquam scilicet illas cum ipso Apographo accurate de novo contulerat, nuperrime edidit, Notisque suis & Aliorum doctissimis illustravit. Tantam autem subtilitatem, criticamque *ἀκρίβειαν*, in Codice hoc describendo ubique adhibuit, ut, manifestis Librarii mendis exceptis, aut peculiaribus quibusdam scribendi modis ab ipso notatis, ne latum quidem unguem ab exemplaris sui auctoritate discederet; sed ipsum semper *ad litteram*, quoad fieri potuit per orthographiam aut per librarii lapsus, perquam fideliter exprimeret. Unde cum de Romanis Editoribus apud Millium conquestus esset Grabius,

buius, & Sixtinam Editionem è MS. Codice parum fideliter esse expressam, pluribus exemplis demonstrasset: hæc subjungit, "Atquæne idem in nostra Alexandrini Codicis Editione contingat, sed hæc, quoad ejus fieri potest, exacta sit atque accurata, non modo diligenter cavebo, ne ullum ei vitium inferam, verum etiam operam dabo, ut omne prope modum, injuria temporum, vel hominum, sive Scribarum, sive Antiquariorum, uti vocari solent, ei jampridem illatum, è medio tollam. Prius ut devitetur, ne literam quidem mutabo, nisi moderna scribendi ratio id prorsus exegerit. Quinimo & ille, perinde ac Millius quoque, Codicem sæpius relegendo, non tantum literam unamquamque, & lineolas superscriptas, sed literas etiam semiexelatas, sive dimidiatas, observabat, nec non veterem Scripturam à recentiori distinguebat, accurate & subtiliter. Ad conjecturas vero ejus quod attinet, aut ad loca per ipsas emendata, nihil amplius dicendum esse existimamus, quam quod *conjectura* sint: neque aliter recipiendæ, aut sustinendæ, quam prout ratio pro iis militat. Ubi conjecturæ locus est, licitum est unicuique scilicet sensu suo abundare. At ubi Lectionem exemplarium auctoritas determinat, ibi conjecturis, aut hariolationibus, non est indulgendum. Propter hoc ergo maxime laudandus est Grabijs, quicquid dicant Hariolatores moderni, vel Critici malevoli, quod tam improbum laborem huic operi indefessus impenderit,

idque quod Romani Editores promiserunt tantum ipse præstiterit; rectissime Codicem ipsum vel *ad litteram* exprimendo, & ne *latum quidem unguem* ab ejus auctoritate discedendo, ne in iis quidem, quæ *siminus mendo*, certe suspitione mendii videbantur non carere; nisi ubi ratio manifesta id omnino postulet; de qua etiam Lectorem suum discrete præmonitum esse voluit.

§. 10. Ac proinde certus esse potest Lector se verum ac genuinum, quoad fieri potest, antiquissimæ hujus Versionis textum, secundum exemplar ejus Alexandrinum, hoc est vetustissimum, fideliter expressum (supplendis tantummodo suppletis, mendisque emendatis) præ manibus habere. Qui diligenter enim Codicem ipsum MS. cum ejus Apographo Grabijs (unde liber hic absque variatione ulla impressus est) contulerunt, facta collatione veritatem hanc publice professi sunt. Hujus rei testes omni exceptione majores habemus, Virum Doctissimum HUMFREDUM WANLEY, Bibliothecæ Harleianæ Custodem, Antiquarium peritissimum, & in hoc studiorum genere versatissimum; perinde ac summum Græcæ Literaturæ decus ac ornamentum, celeberrimum POTTERUM, Episcopum Oxoniensem, quem Grabijs affectu cultuque summo jam morti vicinus suo nomine saluari jussit, cuique S. Patris Clementis Alexandrini Opera ipsius manu passim notata, ut & collectanea quædam ad Patrem eundem spectantia, quasi ultimum

amicitiæ suæ pignus & testimoni-
um dedit. Quam etiam diligenter
accurate ac fideliter omnia is præ-
stiterit, quæ ad editionem hanc
perficiendam ullo modo spectant,
plurima adhuc Doctorum suffra-
gia, si hæc duo non sufficerent, li-
cet à Judicibus tam peritis subscrip-
ta, haud difficile esset adducere.
Sed his prætermisissis, nunc prope-
randum est ad ea quæ majorem
tum Versionis tum Exemplaris hu-
jus notitiam maxime respiciunt,
perinde ac ad ea etiam quæ contra
unius aut alterius auctoritatem, at-
que hinc etiam contra hanc Edi-
tionem, à Criticis quibusdam rigi-
dioribus opponi & possunt & so-
lent. Post editos enim Operis hu-
jus Tomum unum & alterum, in-
surrexerunt Viri quidam, famam
captantes, tam Operi quam Edito-
ri valde infensi, quorum nomina,
cum de illis quicquam dicere nec
bene possim, nec male velim, à
me subtrahenda sunt. Concedat
Deus illis poenitentiam, ac miseri-
cordiam! Quicquid autem argu-
menti, aut rationis, præ se ali-
quid fert; quicquid vel umbram
etiam argumenti, aut speciem ra-
tionis saltem habere videtur; id
non intactum relinquetur, sed nu-
de, & absque omni personarum
præjudicio, vel bono vel malo,
considerabitur. Quicquid igitur
contra vel ipsius Versionis utilita-
tem, vel Codicis antiquitatem, vel
Editionis fidelitatem, vel Editoris
denique probitatem, à nonnullis
non sine ostentatione affertur; id
omne candide & sincere, nemi-
nem lædendo, neminem impu-
gnando, sed sola rationum mo-

menta trutinando, summa fide-
litate, sed quasi aliud interim agen-
tes, examinabimus. Verum necesse
nobis erit res paulo altius hic repe-
tere, & in ipsas earum origines re-
trospicere.

§. 11. Est autem ea de Versione
LXX. virali, deque præstantioribus
ejusdem Codicibus, Romano sci-
licet & Alexandrino, reliquisque,
controversia, hoc & præterito se-
culo, hic & ubique, à Viris Do-
ctis, & magna sane animi conten-
tione, acriter agitata. Illam ta-
men controversiæ partem, quæ de
interpretationis ejusdem puritate
instituitur, an sit hodierno textui
Hebraico præferenda, consulto præ-
terimus: tum quod ejus discussio
nimis esset prolixa, tum quod ve-
ritas haud satis adhuc sit explorata,
tum denique quod non sine exul-
ceratione animorum, hoc saltem
tempore, agitari possit. Omissis
ergo iis quæ plus scrupuli & acer-
bitatis continent, ea tantum trade-
mus, quæ, cum nulla ratione ha-
ctenus negantur, auctoritatem huic
Versioni, fidem & honorem huic
Editioni conciliare, & sacrarum li-
terarum studiosos ad assiduam ejus
lectionem acuere, & ad eandem
denique restituendam, concilian-
dam, ac perpoliendam, Grabii ad
exemplum, viros doctos excitare
possint. Itaque quæ vera nobis vi-
dentur, & ad narrationis & con-
troversiæ hujus notitiam, aut ex-
emplaris nostri fidem, spectant,
Virorum Doctorum censura subji-
cimus: ea non audacter nimis asse-
rendo, sed modeste & submis-
se proponendo, nec vera cum verifi-
mili-

milibus, nec certa cum probabilitate confundendo. Sit igitur hæc nostra Propositio Prima.

Propositio I. *Septuaginta Interpretum Versio, quæ Versionum omnium est antiquissima, fuit Alexandrina; eaque sub Ptolemæo Philadelpho facta.*

§. 12. A Judæis, linguæ Hebræicæ & Græcæ peritis, sacros Codices ex lingua Hebraica in Græcam, Ptolemæo Philadelpho in Ægypto regnante, conversos fuisse, multa sunt quæ suadent. Sive autem à Judæis Alexandrinis, sive aliis quibuscunque, hæc Versio facta fuerit; illam vel Alexandriæ, vel prope Alexandriam, hoc est, ad Pharum, perfectam, in Bibliotheca Regia Alexandrina repositam, & in Synagogis Alexandrinis receptam esse, eruditi in unum omnes consentiunt: ac proinde *Versio Alexandrina* recte appellari potest. Hæc prima fuit, omniumque antiquissima: sive ea à LXX. Interpretibus revera fuerit facta, sive (ut nonnullis placet) à LXX. virali Synebrio, vel Alexandrino, vel Hierosolymitano approbata. Tradit quidem Aristobulus etiam ante Alexandrum & Persarum imperium, Hebræorum exodum, sive educationem ex Ægypto, occupationem Canaanis, & expositionem Legis fuisse divulgatas: unde multa Plato, ut & Pythagoras hausit. Sed primo, in his verbis, si vera sint, non alia Versio prior statuitur; sed tantum excerpta quædam ex Lege, & Græce scripta. 2º, id ipsum ab Aristobulo non historica

fide dicitur; sed conjectura, qua utitur, ut ostendat, ea, quæ habent Philosophi Græci Mosaicæ doctrinæ congrua, ex hujusmodi versione hauriri potuisse. Perperam ergo omnino faciunt illi, qui inde nobis aliam Versionem, nec unam quidem sed duas excogitarunt. Unam sub captivitatis Babylonicæ finem, vel Esdræ saltem tempore; alteram vero, post LXX. circiter annos, tempore Ptolemæi Lagi adornatam statuerunt. Sed Prior illa Versio, quam Platonem aliosque Philosophos antiquos vidisse asserunt, sine ulla rationis verisimilitudine ab illis adducitur: curant quidem ut vivente Platone hæc fieret; sed quod historiæ Judaicæ prorsus repugnet haud vident. Post quinque enim annos quam hæc Versio dicitur finita, Necmias venit Hierosolyma, qui duodecim annos muris extruendis impendit; & per totum hoc tempus ne verbum quidem de Lege Mosis, sive de SS. Codicibus occurrit; donec tandem septemdecim plus minus annis postquam versos eos volunt, in medium protulit Esdras, & hianti admirantique populo per multorum annorum spatia jam quasi incognitos inauditosque patefecit. Adeo absurdum est habuisse Platonem Biblia Græce Versa, cum vix Hebraice exarata haberet populus Dei. Præterea Aristobulus tradit illa Mosaica excerpta fuisse in Græcam linguam conversâ, non tantum Platonis gratia, sed & Pythagoræ: quod bene quidem monuit; quicquid enim Plato Mosaicæ doctrinæ consonum scripsit, id omne à Pythagoreis hausit. Frustra ergo

Platonis gratia Biblia sacra in linguam Græcam translata, ante Alexandri tempora, affirmant, nisi etiam eadem versa Pythagoræ gratia velint, ante Persarum regnum, quod Aristobulus voluit.

§. 13. De secunda autem Græca Versione sub Ptolemæo Lagi filio, tot annis ante illam quæ facta est sub Philadelpho, nimirum Septuaginta aut circiter, quod dicunt, nullo omnino fundamento nititur. Dicit quidem Irenæus factam sub Ptolemæo Lagi, Clemens vel sub eo vel sub ejus filio, Anatolius sub utroque; ut apud Eusebium legimus. Sed omnes unam eandemque (Septuaginta scilicet Interpretum) Versionem intelligunt. Non ergo una sub Ptolemæo Lagi, alia sub Philadelpho LXIX. aut LXX. annis postea (ut nonnulli volunt) Versio facta est. Neque plura requiruntur ad ostendendam primæ Assertionis veritatem, nimirum, quod Versio veteris Testamenti à LXX. Interpretibus facta fuit omnium Prima; non autem Ptolemæo Philadelpho antiquior.

Propositio II. *Hæc Versio ante septimum Philadelphi annum facta non fuit.*

§. 14. De Anno Originis ejus non est adhuc exploratum, utrum initio regni Ptolemæi Philadelphi, vivente Patre, facta fuerit, ut Vossius Pater primo in Historicis Græcis suspicatus est; quam tamen postea conjecturam suam vocat Petavius in Animadversionibus Epiphaniæ, quem deinde secutus est

Valesius in Eusebium, nec non Vossius ipse Filius: (Quæ Epocha & Irenæo, Clementi, Anatolio, Eusebioque magis congruere, & vulgari apud Doctos de Demetrio Phalereo objectioni videtur respondere.) An vero septimo Philadelphi anno facta fuerit, quem discrete nominat Epiphanius; quique narrationi Aristæ (si fides illi ulla debeatur) magis est conformis; utpote quæ, sive Aristæ, sive alius ea sit, Philadelpho soli omnia tribuit, & Arsinoen sororem rum Philadelphi uxorem esse tradit; an Anno fuerit denique ejusdem Philadelphi *trigesimo tertio*, ut Scaliger arguit ex Africano; sed neque opinor persuadet. Immo computus ille quem ex Africano affert Vir Doctissimus, omnino vitiosus est. In priore inquit parte Africanus conjicit hæc in Olympiadem CXXXII. hoc est, annum Philadelphi XXXIII. At illa Africani sunt ex Georgio Syncello per Scaligerum transscripta, neque integre, neque ordine. Nam quæ Scaliger posteriori loco collocat, ea priori posuerat Syncellus; quæ scilicet ad Versionem LXX. viralem pertinent: quæ autem Scaliger priori loco statim post Pharum conditam ponit, ea ad finem posuerat Georgius hic; nihilque aliud dicit, quam quod Ptolemæus, comportatis undique libris (inter quos erat S Scriptura, de qua diximus) & extructa Bibliotheca, Olympiade CXXXII. moritur. Atque ita fraus Scaligerana, sive Ars Hypercritica, manifeste detegitur. Neque multo melius ei res successit, cum Ptolemæum hunc ex æmulatione Eumenis regis Pergæ-

Cap. I.

PROLEGOMENA.

Pergameni Bibliothecam instituisse ait, qui ipsius Ptolemæi anno XXIII°. regnum inivit. Melius multo Tertullianus, *cum studio bibliothecarum Pisiſtratum, ut opinor, æmularetur*. Apolog. c. 18. Quamvis enim Ptolemæus & Eumenes eodem tempore infinitum librorum numerum compararent, quod & Vitruvius & Galenus testari videntur; non tamen Eumenem præviſſe Ptolemæo ſignificat Vitruvius, quod vult Scaliger, ſed potius contrarium, ut ex ipſius verbis patet, *tunc item Ptolomæus contenderat Alexandria comparare; non contenderet*, ut Scaliger legit ſenſu nullo. Neque Vitruvius Eumenem prius nominat, quaſi præviſſe Ptolemæo in eo opere indicaret: ſed Ptolemæi porius mentionem facit, quod quæ poſtea dicturus erat ad ea pertineret. Imo vero neque Galenus, neque Vitruvius Eumenem nominat, ſed ille Reges Pergami, hic Reges Attaliæ, inter quos ante Eumenem fuit Philætærus ὁ Θαλίς. Nihil ergo Opinioni Scaligeranæ præſidii ab Eumene, multo minus ab Ariſtophane, à quo ex Vitruvio notat inſtructam fuiſſe Ptolemæi Bibliothecam, non à Demetrio Phalereo. Quam ſententiam & alii avide amplectuntur, ipſius Veſtigiiſ inſiſtentes; quo narrationis ſub Ariſteæ nomine editæ fidem tollant, Veterumque de ea teſtimonia convellant ſublevantque. Tradit quidem Vitruvius Ptolemæum Regem ex occaſione iudicii de plagio lati, Bibliothecæ Ariſtophanem præfeſſiſſe: at nullo modo cum primum ejus præfeſtum fuiſſe indicat; imo ibidem alios aſſerit fuiſſe, qui

Bibliothecæ præfuerant. Nihil itaque hæc contra Demetrium faciunt: nihil etiam contra narrationis iſtius fidem, aut SS. Patrum, (Hieronymo Antiquiorum) auctoritatem.

§. 15 Cum ergo nimis durum ſit ætate Philadelphi præſus negare Verſionem Græcam fuiſſe factam, cumque ſint tres Opiniones de anno regni ejus quo facta ſit, quænam ex illis tribus verior nobis eſſe videatur, paucis declarabimus. Primo, ſententia Joſ. Scaligeri, cum Veterum omnium Scriptorum (Africano uno excepto) præſus ſit oppoſita, idque ſine ulla evidenti ratione: cumque nullo alio fundamento ex hiſtoria nitatur, ut oſtendimus, à nobis tanquam ficta & commentitia rejicitur. Secundo, ſententia Ger. Voſſii de primo vel ſecundo anno Ptolemæi, vivente adhuc Patre Ptolemæo Lagi, licet objectioni Scaligeri ſatiſfacere videatur, quod ad Demetrium ſpectat, tamen cum multis quæ ab Ariſteæ traduntur, quæque olim pro veris habita ſunt à Judæis ipſis æque ac Chriſtianis, convenire non poteſt, à nobis non admittitur. Et Anatolii verba, quibus maxime fidet ea ſententia, putamus ipſa levi mutatione aliter eſſe legenda, ſcilicet, τοῖς τὰς ἱερὰς καὶ θείας Ἑβραίων ἐρμηνεύουſι γραφὰς Πτολεμαίου Φιλαδέλφου, ἢ (non καὶ, ut nunc legimus) τῷ τέτῳ πατρί. Confirmant hanc lectionem verba Clementis de eadem re: ἐπὶ βαſιλείῳ Πτολεμαίῳ τῷ Δαίῳ, ἢ, ὡς τινες, ἐπὶ τῷ Φιλαδέλφῳ ἐπικληθέντος. Et Irenæus, qui reliquis occaſionem dedit hanc Verſionem ad

ad tempus Ptolemæi Lagi referendi, satis ostendit seipsum in super-nominatione esse lapsum, dum cum ait *Φιλοτιμώμενον τὴν ὑπ' αὐτῆ κατεσκευασμένην βιβλιοθήκην κοσμήσαι τοῖς πάντων συγγράμμασι*. At extructionem Bibliothecæ, & *φιλοτιμίαν* illam omnes Ptolemæo filio tribuunt, patri nemo: utcunque, tam brevi tempore, in ipso initio regni Philadelphi, verum non videtur esse potuisse, quod narrat Aristeas, Demetrium Bibliothecæ præfectum plures quam XX. myriadas librorum in ea jam collocasse, priusquam literæ ad Eleazarum scriptæ sunt. Deinde fieri non potest, ut vera sit illa Eleazari Epistola, si tunc temporis scripta fuisse dicatur, quæ Arsinoes ut uxoris & sororis meminit. Neque verisimile est, tunc Hepstadium fuisse perfectum, cum Sostratus turrem initio regni Philadelphi extruxerit. Hæc & alia hujus conjecturæ levitatem demonstrant satis. Denique opus non erat ad tempora Ptolemæi Lagi confugere, ut objectioni Scaligeranæ de Demetrio ex solo Hermipii testimonio ante occurreretur, cum Isaacus Vossius priora Hermipii verba, ex Historiæ ipsius fide, falsissima esse ostenderit; unde nulla fides etiam sequentibus videtur adhibenda; de consilio Ptolemæo Lagi dato ut filio Eurydices porius quam Berenices regnum traderet: præsertim cum aliunde cognoscatur Demetrium non hoc, sed aliud potius consilium Patri dedisse, scilicet, ut nec hujus nec illius filio regnum traderet, sed sibi, dum viveret, conservaret. Ita enim Heraclides in epitome Sorionis

Successionum Demetrium dixisse teste Laertio tradit. *Ἄν ἄλλω δῶς σὺ ἔχῃς*. Non potuit itaque Ptolemæo tunc temporis consilium dare ut Eurydices filio regnum traderet. Quod quidem consilium (cum nihil odii in Ptolemæum Philadelphum contineret) & quicquid offensæ inde oriretur, aut facile biennio quo Ptolemæus Lagi supererat deleri potuit, aut ex amore literarum, & ambitione nobili condendi Bibliothecam condonari; cum nemo mortalium eo tempore plus Demetrio conferre potuit, qui & Oratorum, & Philosophorum, & Grammaticorum tum Princeps extitit, & summam apud Athenas, literarum domicilium, authoritatem obtinuit. Hæc autem de Demetrio Versionis hujus motore ac impulsore satis. Quæ à doctis Versionis & Narrationis hujus impugnatoribus æque examinanda proponimus. Nulla itaque ratio nos cogit Aristeam hic relinquere, sive verum sive fictum narratoris nomen hoc sit: & ad biennium quo duo Ptolemæi simul regnârunt confugere. Quare secunda sententia non placet.

§. 16. Itaque amplectimur sententiam Epiphani, qui solus, opinor, ex Veteribus anni meminit. *Ἀπὸ δὲ ἑβδόμων ἔτης Πτολεμαίου τῆ Φιλαδέλφου, ἐφ' ᾧ αὐτῷ ἔτει οἱ ἑβδομήκοντα δύο ἐρμήνευσαν, μέχρι Κλεοπάτρας διακόσια τεσσαράκοντα ἑννέα*. §. 12. de Mens. & Pond. Huic autem anno, quem sine dubio Epiphanius ex antiquiori aliquo Historico hausit, omnia mihi videntur optime convenire. Eleazarus Pontifex ita Ptolemæum

Cap. I.

PROLEGOMENA.

Iemæum salutatur: *Αὐτός τε ἐξέσωσα, καὶ ἡ βασιλισσα Ἀρσινόη ἡ ἀδελφή.* Et in eadem epistola: *Εὐθέως ἐν προσηγορίᾳ γομεν ὑπὲρ σε θυσιᾶς, καὶ τῆς ἀδελφῆς.* Fuit itaque Arsinoe soror-uxor Ptolemæi cum LXX. viri Biblia transulerunt. Erat autem illa uxor Lysimachi, cum moreretur Ptolemæus Lagi: illo ergo Ptolemæo vivo fieri non potuit LXX. viralis Versio. Post tres annos, mortuus est Lysimachus, & statim Arsinoe Ptolemæo Cerauno nupta est. Perit Ptolemæus Ceraunus intra anni spatium, & eadem Arsinoe post mortem Cerauni nupta est fratri suo Philadelpho. Septimo ergo anno Philadelphi uxor ipsius fuit Arsinoe, ut indicat Eleazarus in Epistola. Omnia itaque, si hunc annum statuamus, optime cum Aristæ historia, & cum antiqua traditione, conveniunt.

§. 17. Neque ullius ponderis sunt quæ in notis ad Eusebium objecit Valesius, ut ostenderet Aristæ librum fuisse à Judæis confectum. Quod, scilicet, prima Epistola Demetrii affert testimonium Hecatai Abderitæ tanquam veteris Scriptoris, qui ipso Demetrio non fuit antiquior. Illud enim de vetusto Scriptore figmentum est Valesii; cum enim Demetrius tantum simpliciter nominatur. 2º. de Hepstadio autem quod ait post Philadelphi tempora ædificatum, idque se notasse in Commentariis ad Ammianum Marcellinum, omnino nihili est. Quod enim Ammianus asserit factum sub Cleopatra, falsum est, fatente Valesio; de posterioribus regibus quod dicit, nul-

Tom. II.

la autoritate nititur: & quod omnino observandum, Ammianus simul Hepstadium factum fuisse & Pharum à Sostrato conditam: at sine ullo dubio initio regni Philadelphi Pharum condidit Sostratus. Nulla igitur nos hinc urget necessitas, ut vel narrationem sub Aristæ nomine editam à Judæo quopiam confectam esse credamus: vel ut Versionem hanc, contra narrationis istius fidem, rerumque gestarum seriem, ante cum annum quando uxor Philadelphi Arsinoe erat, aut quando Hepstadium ædificatum & Pharus condita erant, aut denique quando Demetrius Phalereus Bibliothecæ Alexandrinæ præsidebat, factam esse statuamus. At septimo ipsius regni anno Arsinoem ejus uxorem, Phalereum Bibliothecarium, Hecataum Abderitam Scriptorem (contemporaneum, si non antiquiorem) Hepstadium extructum, Pharumque conditam fuisse, haud pauca sunt quæ nobis suadent. Quæ si vera sint, ut vera esse videntur, narratio Aristæ rei veritati, in aliquibus saltem, magis erit conformis, atque Interpretatio etiam hæc honoribus illis summis quos tam Synagoga Judaica, quam Ecclesia Christiana (ut mox ostendemus) per multa secula ei præstiterunt, magis digna haberi merebitur, quam eruditorum pars magna hodie opinatur. Ut sit, argumenta hæcenus à Viris Doctis adducta haud tanti ponderis esse videntur, ut sufficiant, vel hanc ad ultimum Philadelphi annum cum Scaligero referre, vel ad primum aut secundum cum Petavio reducere, vel

c

ullo

nullo modo computum hunc Epiphanianum labefactare, qui non solum Historici unius auctoritate nititur, sed summa etiam rerum narratarum concordia comprobatur & constabatur. Neque plura opinor requiruntur ad ostendendam temerariam illorum vanitatem, qui novitatis studio correpti nihil certi in historia nobis hac de re relinquere tam strenue laborant: atque ad monstrandam secundæ hujus assertionis veritatem, de vera Versionis Veteris Testamenti Græcæ origine, & de tempore quo facta fuit, sc. circa annum Philadelphi VII. Olympiad. CXXV. & ante Christum natum anno CCLXXXVII.

Propositio III. *Hæc Versio diu fuit sola.*

§. 18. Quam diu hæc Versio Ptolemaica, sive Alexandrina, in usu sola fuit, omnino consideratione dignum. Utrum vero ejus origo vel ab initio regni Philadelphi, vel ab anno ejus septimo, vel ab alio quovis, usque ad annum vitæ & regni sui ultimum, sive tricesimum tertium, inter viros doctos acriter disceptatum est. Verum ad rem nostram non tam pertinet quo anno Versio inceperit, dum sub Philadelpho factam fuisse constat; quam quo tempore sola esse desiit, sive alia præter eam facta est: Primus autem qui Vetus Testamentum Græce post Versionem LXX. vertit, fuit Aquila; qui & Onkelos à nonnullis vocatur, unum enim idemque utriusque nomen est. Vixit autem ille sub Adriano Cæsare, & imperii ejus anno duode-

cimo versionem fecit. Duravit itaque sola LXX. viralis Versio, per annos circiter quadringentos. Neque vero tam annorum numerus, quam temporum insignis dignitas consideranda. Quo tempore & Judæi innumerabiles, per imperii Græci fines ubique dispersi, hac Versione utebantur: doctissimi viri, ex populo tum Dei, eam, tanquam maximæ autoritatis esset, usurpabant; nempe Ezechiel Poeta, Aristobulus, Eupolemus, Philo, Josephus, & reliqui. Quod omnibus autem Græce loquentibus Judæis gratum & acceptum hoc opus fuerit, ex Philone constat, qui festum annum ob id institutum tradit. Quodque reliquis etiam Judæis, ipsis etiam Hierosolymitanis, gratum idem opus fuit, colligi potest ex Josepho, qui id impense laudat, & Aristæ autoritatem tribuit. Insignis illa Dei providentia, qua opus hoc effectum est, à sanctis Patribus semper maximi habita est. Prophetatum est quidem (dicit Irenæus, cum quo consentiunt & reliqui) priusquam in Babylonem fieret populi transmigratio, id est, antequam Medi & Persæ acciperent principatum: interpretatum vero in Græco ab ipsis Judæis multum ante tempora adventus Domini nostri, *ut nulla relinquatur suspicio, ne forte morem nobis gerentes Judæi hæc ita sint interpretati.*

§. 19. Sed quod majus est, hoc tempore quo tanta autoritas LXX. Interpretibus erat attributa, vixit CHRISTUS ipse, Apostoli, Apostolorum Successores. Apostoli qui & Hebraice & Græce loqui nove-

noverant, cum Græce scriberent hac interpretatione usi sunt: Successores Apostolorum & Suppares, qui Græce tantum loquebantur, sola hac versione utebantur: qui Latine, hujus Latina interpretatione. Hujus autoritate freti Hellenistas & Σεβομένους ad Christianam fidem convertebant. S. Barnabas, opinor, ut & S. Paulus, & Hebræo & Græco Codice utebatur; S. autem Clemens hujus Discipulus Græco tantum, cujus Versionis plurimas pericopas una nobis epistola conservavit. Reliqui Græci Patres Latineque Græca sola utebantur, aut ejus Versione Latina.

Propositio IV. *Hujus Versionis, quæ ἡ Κοινὴ vocabatur, Summa fuit in Ecclesia Primitiva Auctoritas.*

§. 20. Qui enim ad fidem Christianam sunt conversi, vel Hebraice tantum loquebantur, qui fuere oppido pauci; vel Hebraice & Græce, qui plures; vel Græce tantum, qui fuere sane permulti: hi autem Versionem Græcam quæ tunc una fuit, tanquam Verbum Dei, sine ulla hesitatione, sine ulla ad fontes Hebræos appellatione, amplectebantur: Vel denique nec Hebraice nec Græce omnino, vel parum, noverant, sed Latine tantum, & Latina Interpretatione utebantur, non ex Hebræo Fonte translata, non cum ea comparata, sed ex LXX. virali Versione tantum derivata, quam ab interventu Spiritus sancti fuisse factam omnes arbitrabantur. Nota est Justinii Martyris sententia, qui Historiam Tra-

ductionis tanta cum veneratione tradit, & Judæos acriter objurgat, οἱ τινες τολμῶσι λέγειν τὴν ἐξήγησιν, ἣν ἐξηγήσαντο οἱ ἑβδομήκοντα πρεσβύτεροι παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς γινόμενοι, μὴ εἶναι ἐν τισιν ἀληθῆ. Audaciam Judæorum sui temporis notat, qui putarunt eam versionem in aliquibus veritatem non attigisse. Cui consentit Irenæus, tertio adversus Hæreses Libro Cap. 25. hæc habens, „Firma est autem, & non „ficta, & sola vera quæ secun- „dum nos est, Fides, manifestam „ostensionem habens ex his Scrip- „turis quæ interpretatæ sunt illo „modo quo prædiximus; & Ec- „clesiæ annunciatio, sine interpo- „latione. Etenim Apostoli cum „sint his omnibus vetustiores, con- „sonant prædictæ interpretationi, „& Interpretatio consonat Aposto- „lorum traditioni. Etenim PE- „TRUS, & JOANNES, & „MATTHÆUS, & PAU- „LUS, & reliqui deinceps, & „horum sectatores, prophetica „omnia ita annuntiaverunt quem- „admodum Seniorum interpreta- „tio continet.

§. 21. Quod non tantum hi duo Testes confirmant, sed alii quamplurimi fide dignissimi, sicut omnibus fere notum est: Quod non hic aut alter asserit: sed universus Patrum venerabilis confessus, uno Hieronymo excepto, conclamat. Imo vel ipse Hieronymus hoc quoque confitetur: & Interpretationem hanc ab Apostolis probatam coactus pronunciat. „Non qua- „ro, inquit, quid Aquila, quid „Symmachus sapiant: quare Theo- „dotion

„dotion inter novos & veteres
„medius incedat. Sit illa vera In-
„terpretatio quam Apostoli proba-
„verunt. Unde autem hujus Ver-
sionis ab Apostolis probatæ depre-
tatio, ut ita dicam, sive despe-
ctio, tandem orta sit, nunc restat
inquirendum.

Propositio V. *Prima hujus Versio-
nis Depretatio orta est non aliun-
de, quam ex odio Christiani no-
minis.*

§. 22. Hujus Assertionis Veritas
peritur, primo, à secundæ Versio-
nis Authore; deinde à Festi Juda-
ci in Jejuniū mutatione, 3°. ex
moribus Judæorum. Hoc osten-
ditur 1°. ex Aquila. Erat autem
ille Judæus, sive Profelyta conten-
tiosus, inquit Hieronymus; qui
primo Christianam religionem am-
plexus, teste Epiphaniō, & mox
ab Ecclesia ejectus, ad Judaicam
Synagogam transiit, & circumci-
sus est. Ubi linguam Hebraicam
edoctus, interpretatus est Vetus
Testamentum, ut Versioni LXX.
virali contradiceret, & loca ad
Messiam spectantia ex Christiani no-
minis odio obscuraret, seu potius
aliter ederet. Hic Aquilæ, hic
Symmachi, & Theodotionis Sco-
pus: qui etiam S. Hieronymo fa-
tente, *multa mysteria Salvatoris sub-
dola interpretatione celarunt.* Nihil
ergo certius quam secundam Ver-
sionem, ex odio Christiani nomi-
nis, à Judæo: reliquas autem, ex
odio Ecclesiæ Catholicæ, à Judai-
zantibus Hæreticis, ut loquitur
Hieronymus, fuisse confectas.
Quapropter *vere impudorati* (h. e.

absque omni pudore, sive *impuden-
tissimi* homines) & audaces, ait
sanctus Martyr Irenæus, ostendun-
tur, qui nunc volunt ALITER inter-
pretationes facere, quando ab ipsis
Scripturis arguantur à nobis, & in
fidem adventus Filii Dei conclu-
dantur.

§. 23. 2°. Idem ostenditur ex
mutatione Festi, quod priores Ju-
dæi ob Versionem Græcam LXX.
viralem celebrabant. Illud enim
in Jejuniū, seu Angariam, à po-
sterioribus Judæis est mutatum.
Octavo enim die Tebeth notatum
est in Calendario Judæorum ho-
dierno Jejuniū ob scriptam legem
Græce diebus Ptolomæi Regis. Et
Judæi ipsi, hujus Jejunii rationem
dum reddere conantur, tam varia
produnt, & tam à se dissentiunt,
ut causam aliquam subesse, quæ
nominari non debeat, aperte osten-
dant. At expresse tradit Philo Ju-
dæus suo tempore, vel post Ascen-
sum Christi, eum diem, pro Fe-
sto semper adhuc celebratum fuisse.
Διὸ καὶ μέχρι νῦν (inquit enim)
ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανηγυρὶς αἰγεται
κατὰ τὴν Φάρον νῆσον. Lib. 2. de Vita
Mosis. Ob eam quidem causam
usque ad ætatem Philonis, solennis
& festiva celebritas observata est:
quæ postea degeneravit *εἰς τὴν ἀγ-
γαρεῖαν*, in angariam, sive officium
coactum & lugubre.

§. 24. 3°. Ostenditur ex Mori-
bus Judæorum. Recogitemus quid
Irenæus de sui temporis Judæorum
moribus senserit. Qui quidem
(Judæi) si cognovissent nos (*Chri-
stianos*) futuros, & usuros his testi-
moniis,

monis, quæ sunt ex Scripturis, nunquam dubitassent ipsi comburere Scripturas. Lib. 3. cap. 24. Cujus ratio hæc redditur, quia Scripturæ hæc reliquos omnes manifestant participare vitæ, & eos qui gloriantur Domum se esse Jacob & populum Israel, exhæreditari ostendunt à gratia Dei. Quanti autem hæc apud eos valeat ratio, nemo negare potest. Atque hujus malignitatis Judaicæ exemplum idem Pater ab illustri apud Isaiam Vaticinio de *Partu Virginis*, perinde ac alterum hoc de *Vocatione Gentium*, adducit. Legimus enim C. VII. v. 14. הנה העלמה הררה quod verissime transtulerunt LXX. Ἰδὲ ἡ ΠΑΡΘΕΝΟΣ ἐν γαστρὶ λήψεται. at Aquila ex odio Christiani nominis, mala fide, substituit ἡ νεανίσκη, nullo sane admirationis signo præfixo egens. Unde hæc habet sanctus Pater: *Deus igitur Homo factus est; & ipse Dominus* (sc. יהוה) *salvabit nos, ipse dans VIRGINI Signum.* Non ergo vera est quorundam Interpretatio, qui ita audent interpretari Scripturam, ecce Adolefcentula [νεανίσκη] in ventre habebit, & pariet filium: quemadmodum & Theodotion Ephesus est interpretatus, & Aquila Ponticus, utrique Judæi Profelytæ, quos sectati Ebionæi ex Joseph generatum eum dicunt, tantum dispositionem [οἰκονομίαν] Dei dissolventes, quantum ad ipsos est, frustrantes Prophetarum testimonium, quod operatus est Deus. Tryphonem etiam Judæum in colloquio suo acriter redarguit Justinus, quod Judæi multa testimonia manifesta de Christo ex libris sacris aut sustulerint, aut corruerint. Præterque hos, Tertullianum, O-

rigenem, Athanasium, Eusebium, Chrysostomum, Euthymium, Theophylactum, aliosque Veteres, magnæque in Ecclesia auctoritatis Viros, consentientes habemus. At quæ aut qualia pro hac criminatione, vel suspicione, argumenta habuerint doctores illi Christiani, aut nunc etiam habeant quidam Critici haud contemnendi, ea Viris Doctis omnia æqua lance trutinanda linquimus. Non opus enim est ut illorum assertionis probationi, quod & ab aliis prolixè factum esse novimus, insistamus. Hoc nobis unum sufficit, quod quicunque vel Hieronymi solius super Genesin Quæstiones diligenter examinaverit, observante etiam Mariano Victorio ipsius Editore, is quot quantique errores, vel variationes, in Hebræa lingua ex punctis literarumque similitudinibus oriri possint, facile cognoscet: invenietque sæpe nunc in Hebræo non esse lectionem, quam ille [Hieronymus] tunc habuisse profitetur. Quam facili autem negotio Judæi Codices suos, modo vellent, levicula admodum mutatione subintroducenda, ad mentem ipsorum magis conformare, per aliquot post Christum secula, potuerint, ipsis Judæis testibus, à Viris citra controversiam doctissimis demonstratum est. Atque ex moribus igitur Judæorum, de quibus nullum est dubium, ex Festi quoque Judaici propter hanc Versionem instituti in Jejunium mutatione, & ex aliarum Versionum Græcarum origine, haud inique concludere possumus primam hujus Interpretationis depretiationem, quæ post Evangelii prædicationem apud

Judæos invaluit, non aliunde ortam esse quam ex odio Christiani nominis. Quod erat probandum. Ad aliam depretiationis causam, eamque solidiorem, nunc prope-ramus.

Propositio VI. *Depretiatio Versionis LXX. viralis secunda ex ipsius puritate deperditâ fuit.*

§. 25. *Secundam Depretiationem* eam appello, qua minoris authoritatis facta est non tantum apud hostes Christiani nominis Judæos, aut hostes Ecclesiæ, scilicet Hæreticos; sed etiam apud ipsos Christianos, eosque Catholicos, & Ecclesiæ Doctores. Eam autem Depretiationem ortam esse contendo non ex mala fide aut imperitia LXX. Interpretum; sed ex corruptione Versionis, quæ paulatim facta est. Per Quadringentos annos duraverat sola; sed cum inter Judæos Ἐβδομήκοντας frequenter transcriberetur, cumque apud Judæos malevolos aliquando corrumpere, per ducentos circiter annos cum Versionibus Aquilæ, Symmachi, Theodorionis reliquis collata & commixta fuit: & tandem ab Hieronymo Autoritas ejus multum diminuta est; idque tantum propter corruptiones per tot annos factas. Si Septuaginta Interpretum pura, inquit, & ut ab eis in Græcum versa est editio permaneret, superflue me, Chromati - - impelleres, ut Hebræa tibi volumina Latino Sermone transferrem. Quod enim semel aures hominum occupaverat, & nascentis Ecclesiæ roboraverat fidem, justum erat etiam

nostro silentio comprobari. Nunc vero cum pro varietate regionum diversa ferantur Exemplaria, & germana illa antiquaque Translatio corrupta sit arque violata, nostri arbitrii putas, aut à pluribus judicare quid verum sit, aut novum opus in veteri opere cudere, illudentibusque Judæis, cornicum, ut dicitur, oculos configere. *Præfat. in Paralip. ad Chromatium.* Multa Græbius de Vitiis huic Versioni, non tantum ante Origenis, sed ipsius etiam Servatoris nostri tempora, illatis, deque istorum occasionibus atque causis habet, quæ digna sunt ut ad examen revocentur. Hæc illi hujus Editionis origo, hæc tanti Operis ab ipso suscepti causa, hæc tantæ in ipsum invidiæ occasio extitit. Atque hæc quidem historicè dicta sunt de Versione LXX. prout olim se habuit; ut facta, ut pura, ut magni æstimata, ut minoris habita, ut denique corrupta. Quæ jam dicenda restant, ad præsentem ipsius statum pertinent, & cum Hebræo Codice à Masorethis derivato collationem; quæ non nisi ex Christiana prudentia tractanda sunt.

Propositio VII. *Non est LXX. Interpretum Versio, ut nunc se habet, ad præjudicium Textus Hebraici prædicanda.*

§. 26. Agnoscimus enim eam hoc tempore puram non existere: agnoscimus varietates aliquas (ut fieri solet) in eam irrepsisse, etiam priusquam à Christianis arrepta, tot sibi hostes ex Hebræis excitavit: contendimus Judæos, ex confessione

sione Veterum Patrum, aliquam illi labem affixisse; fatemur stupendam Origenis diligentiam in Hexaplis & Octaplis reddidisse adhuc contaminationem; denique largimur, exemplaria Vetera, quæ habemus, non bene inter se consentire: quibus in confesso positis æquum esse censere non possumus, ut Hebræus Textus ad eos Codices semper reformetur, aut ex qualibet cum eis discrepantia varias in Hebræo lectiones comminiscamur, cum multa interim observari diligenti examine possint, quibus permoti & lectionem Hebræam & versionem Græcam retinere non tantum possumus, sed & debeamus.

§. 27. Non sunt enim diversæ lectiones ubique in Hebræo Textu statim excogitandæ, quod LXX. Interpretes aliter legisse videantur: sed potius considerandum est, an illa Versio cum hodierna Lectione conciliari ullo modo possit. Cujus prudentiæ specimen nobis dedit doctissimus Pocockius; postque illum Pearsonus Cestriensis, alique Viri Prudentes ac sobrie Docti. Exempli gratia, Legimus 1. Reg. IV. vers. 19. וחכרע ותרר quod LXX. videntur transulisse ὡκλασεν ἢ ἔτεκεν, ut Græbius recte restituit, licet librarius per errorem scripserit ἐκλαυσεν. Legimus Cap. XIII. v. 6. כוחי כוחי quod LXX. transuluerunt ἐν ταῖς μάνδραις recte, licet Versionem istam reprehenderit, quasi Interpretes non bene intellexerint Hebrææ Vocis significationem. At fallitur hic Vir Doctissimus; cum Vox Hebræa Spinās

Montium, seu rupes peracutas, in quas tanquam in loca abdita & tiora persecutionis tempore homines se recipiebant, significet; cum vox μάνδρα, ei respondens, ut Cl. Bosius vere observat, non tantum gregem pecorum, ut contendit Capellus, sed speluncam etiam quamvis, & spinetum montanum, denotet; sicuti etiam Codex noster Alexandrinus Jud. VI. v. 2. habet μάνδρας, speluncas; ubi & contra Romanam cum Editionibus Alexandrina & Complutensi consentit, quod est observandum. Legimus Jer. XXXI. v. 32. ואנכי בעלתי יאנכי LXX. transuluerunt, καὶ γὰρ ἡμεῖς λησα αὐτῶν, ut & S. Paulus Heb. VIII. v. 9. Hieronymus autem, neglecta Interpretatione LXX. & Apostoli, Et ego dominatus sum eorum. LXX. legerunt, inquit Capellus, געריח fastidivi; quæ lectio videtur esse melior. Ita ille. Interpretatio sane certissime melior; sed lectio non est necessaria. Vox בעל enim cum ב constructa, observantibus Judæis in malam partem sæpe sumitur: & eadem vox etiam adhuc apud Arabas, & fastidire & nauseare significat: & בעלתי itaque legerunt LXX. & recte transuluerunt ἡμεῖς λησα & Masoretharum sana Lectio est. Legimus quoque Isa. XXVIII. v. 16. לא יחיש לך LXX. ἢ καταγινώσεται, ut & St. Paulus Rom. IX. v. 33. Verissima ergo est Interpretatio LXX. viralis. Sed non ideo illi לא יחיש legerunt; sed potius dicendum τὸ ἴσῃ cam tunc significationem apud Hebræos habuisse. Quod ideo verosimillimum, quia etiamnum apud Arabas, observante Pocockio, eandem

dem habet. Quam plurima istiusmodi exempla tam in libris Historicis quam Prophetis extant. Ac proinde Versio hæc non est tantopere prædicanda, ut à quibusdam fit, ad præjudicium Textus Hebraici, quemadmodum nunc à Masoretharum industria nobis traditus est.

Propositio VIII. *Non est Masorethica Lectio ut nunc se habet, ad præjudicium LXX. viralis Interpretationis, & Ecclesie Primitivæ, mordicus ubique defendenda.*

§. 28. Ratio hujus Assertionis est, quia facillimum fuit, ut tractu temporis aut verba, aut literæ, aut apices in Textu mutarentur; ubi autem mutatio, quod primum rectum est, quod posterius minus rectum. At Interpretatio LXX. facta est intra centum annos, ex quo consignatus Canon Veteris Testamenti, & ab Esdra traditus; Masorethica vero diligentia, qua nunc Textum Hebraicum habemus stabilitum, mille circiter annis post Esdram tandem accessit. Per nongentorum pæne annorum Spatia si quid humanitus ei Textui adhæsit, antiquissimæ Lectioni præjudicare non potest.

§. 29. In Codicibus Hebræis multa quidem legi Hieronymus professus est, quæ in Græcis non habentur; cujus rei quinque testimonia profert, in præjudicium LXX. Versionis, sed opinor sine causa. Primum est Matth. II. v. ult. *ὅτι Ναζαρεῖος κληθήσεται*. Hæc verba, inquit, in Hebræo habentur,

in Græcis non habentur. At hoc verum non est. In Græcis quidem non habentur; sed nec in Hebræis: non in Codice quo nunc utimur, non in eo quo usus est Hieronymus; ipse enim transtulit, & *flos de radice*: quid autem hæc ad *Ναζαρεῖος κληθήσεται*? Secundum est Jo. VII. *flumina de ventre ejus fluent aqua viva*. Neque hoc verum. In Græcis quidem non habentur; opinor nec in Hebræis. Certe Hieronymus sibi cavet; neque etiam locum nominavit. Tertium est I. Corinth. II. v. 9. *Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis qui diligunt illum*. In Hebræo hæc habentur, in Græco non habentur. Immo in neutro habentur quemadmodum ab Apostolo proferuntur; saltem hodiernus Textus ad verba S. Pauli nihilo propius accedit. Quartum est Jo. XIX. v. 37. *Viderunt in quem transfixerunt*. In Hebræo est, in Græcis non est. Respondeo, in Codicibus aliquibus reperitur *εἰς ὃν ἐξεκέντησαν*, in aliquibus *εἰς ὃν ἐξωρχήσαντο*, in aliquibus utrumque. In aliquibus etiam *σὺν ᾧ ἐξεκέντησαν*, in Codice vero Romano *ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο*. Ante Hieronymum nemo legit apud LXX. *ἐξωρχήσαντο* vel *κατωρχήσαντο*, omnes legerunt *ἐξεκέντησαν*. Ita Codex noster Alexandrinus; ita legit & Justinus in Apologia sua ad Imperatorem Antoninum. Ultimum est Matt. II. v. 15. *Ex Ægypto vocavi filium meum*. In Hebræo ita scribitur Osee c. XI. v. 1. apud LXX. nusquam. Ita ille. Immo vero cum LXX. Codices corruptos fuisse ipse fateatur, omnino statuendum

tuendum videtur illos scripſiſſe non τὰ τέχνα, ſed τὸ τέκνον αὐτῶν. Atque ita illa quinque loca, quæ tam ſæpe, tamque animoſe Hieronymus adverſus Lectionem LXX. profert, plane nihili ſunt. Si ergo Textus Hebræus, ut Hieronymi ætate ſe habuit, non recte allegatus eſt in præjudicium LXX. viralis Verſionis; multo minus idem, ut nunc ſe habet, in eum finem allegandus eſt. Quod erat probandum.

Propoſitio IX. Priuſquam quicquam poſitivi ſtatuatur in hac collatione Textuum, de Hebræi Græcique Textus ſinceritate, & de genuina LXX. Verſione, conſulendi ſunt Codices Hebræi MSS. & adornanda eſt Editio τῶν ὁ quam fieri poteſt maxime pura.

§. 30. Rationem prioris partis hanc aſſigno; Plurimi ſane ſunt in Bibliothecis Codices MSS. ſatis Veteres, inter quos præcipue recenſendi ſunt Codices Hebræo-Samaritani, ſive Hebræi charactere Aſſyrio ſive Samaritico ſcripti; qui ſi conſulerentur, appareret in quibus locis omnes conſentiunt, in quibus alii ab aliis diſcrepant: ex omnium conſenſu ſtabiliretur præſens Leſtio; ex diſcrepantia occaſio daretur eam lectionem, quæ antiquior fuit, præferendi. Idque tum ante, tum poſt diligentiam Maſorethicam. Ante enim curam Maſoretharum varias apud Judæos lectiones fuiſſe ex ipſorum Scriptis ſcimus. Quæ cum ab aliis diligenter obſervatæ ſint, nos eas brevitatibus gratia præterimus. Poſt Maſorethas variationes aliquas etiam or-

Tom. II.

tas, aut ſaltem conſervatas, mihi dubium non eſt: Et nulla ratio veſ ſingi poteſt, ubi variæ Lectiones etiam poſt Maſorethas adhuc comparent, quare uni libro adhæreamus, alterum reſpuamus, ſine ullo iudicio, ideo tantum quia hodierni Jūdæi ita ſcribunt. Exemplum huius rei hoc præbeo, 2. Paralip. X. v. 14. in Textu Maſoretico אֲנִי הַכֹּהֵן, i. e. pater meus aggravavit, hodie vulgo legimus: at in aliquibus Codicibus MSS. iisque vetuſtioribus una voce אֲנִיכִי ſcribitur; & quod majus eſt, veteri Editione Complutenſi ita etiam exaratur. Immo etiam Kimchius ita legebat: & locutionem eſſe defectivam notat, & veterem modum ſupplendi defectum locutionis indicat. Verum jam tamen alii omnes impreſſi Codices legunt duobus vocabulis, etiam Antverpienſis. Quum ergo & ante Maſorethas multæ ſint in Textu Hebræo variæ Lectiones annotatæ; quumque etiam poſt eos dubitandum non ſit, quin aliæ adhuc annotari poſſint; quis quæſo negare poteſt optimum factum eſſe, ut omnes Veteres Codices Hebræi, & Hebræo-Samaritani, inter ſe conferantur, eorumque tam differentiæ quam conſonantiæ notentur? Quod opus utinam aliquando doctiſſimus Vir THOMAS MANGEY, qui optime poteſt, ſuſciperet, perficeret, ederetque.

§. 31. Quod ad LXX. Interpretum Verſionem attinet, certum eſt Exemplaria Complutenſe, Aldinum, Romanum, Alexandrinum noſtrum, ſive Regium, in quam pluri-

d

plurimis locis discrepare, superesse etiam alios Codices aliquarum S. Scripturæ partium satis antiquos, quos aliqui ante Grabium inter se contulerunt, sed labore nimis perfunctorio. Optimè ergo fecerit, qui majore cum diligentia Codices MSS. contulerit; qui eos omnes cum SS. Patribus, iis præsertim qui antequam Origenis Tetrapla, Hexapla & Octapla obtinebant scripsere, examinaverit, & denique qui eadem comparaverit cum iis quæ à Philone & Josepho scripta sunt, & cum expositionibus iis, quæ apud Stephanum Lexicographum Scripturarium, Hesychium & Suidam inveniuntur. Quod opus summa cura perfecisset Grabius, si paulo diutius vixisset.

§. 32. Ex horum opere non alterutro, sed utroque, quæ esset vera discrepantia inter Hebræos & Græcos Codices tandem perspicere-
tur: atque ita Controversia, quæ hoc seculo tam acriter agitur, facile & tuto componi posset. Ita Hebræo Textui suus honos constaret, LXX. Versioni sua autoritas redderetur, Scripta Apostolica ab omni objectione liberarentur, Ecclesia Primitiva vindicaretur, & sola Authentica Tridentina Translatio, Veteris Vulgatæ Italicæ restitutione, *αὐθεντικὴν* suam amitteret.

Propositio X. *Veritas Hebraica à Versione hac, & præsertim ab Exemplari ejus Alexandrino, nunc edito, melius sepe, quam vel ab ipsa Masorethica lectione, dignosci & distingui potest.*

§. 33. Quamvis ad præjudicium Textus Hebraici, quemadmodum nunc à Masoretharum industria nobis traditus est, hanc LXX. Versionem, quemadmodum nunc se habet, sive in Romano, sive in Alexandrino, sive in alio quovis Codice, prædicare non sit æquum; haud paucis tamen in locis veram Hebraicam Lectionem dignoscere, ac distinguere, melius à præsentibus LXX. Interpretationis Codicibus, ac præsertim ab Alexandrino, quam à Codicibus Masorethicis, nos posse constat. Quippe agnoscit Hieronymus, & Evangelistas, & Dominum quoque nostrum, nec non & Apostolum Paulum, multa quasi de Veteri Testamento proferre quæ in nostris, sc. Hebræis, Codicibus non habentur. *Ex quo perspicuum est, inquit, illa MAGIS VERA esse Exemplaria, quæ cum Novi Testamenti autoritate concordant.* Hæc Stridonensis ille Pater. Proinde in omnibus illis locis, ubi Versio hæc *cum Novi Testamenti autoritate concordat*, cum tamen in Bibliis Masorethicis hodie non inveniuntur omnino, aut aliter prorsus inveniuntur, ad veram & antiquam Textus Hebraici lectionem, per Versionem hanc antiquissimam, sic concordantem, sic approbatam, melius quam per recentem Masoretharum Criticam, perveniendum esse statuimus. Accedit ad hoc quoque, quod multa inveniuntur apud Josephum, quem Hebræos Codices non consuluisse absurdum esset cogitare, quæ illum alia Exemplaria tunc vidisse, quam ea quæ nobis Critici isti tradiderunt,

diderunt, monstrant. Cum igitur *magis vera* antiquis illis temporibus certissime fuerint Exemplaria Hebraea, quibus usum esse Josephum ratio nos suadet, quam quae Judaeorum autoritas Christianis nobis hodie praescribit; ubi Josephus cum LXX. Versione consentit, sive ea usus sit ipse, sive propria potius ipsius interpretatione usus consensum hunc suum, sive veterem Graeci & Hebraei Textus concordantiam, expresserit: ibi profecto Veritatem Hebraicam nonnunquam in Interpretatione facile agnoscimus, quam in ipso Textu Hebraico, ut nunc se habet, accentibus punctisque variis saepe obscurato, quaerimus frustra: licet & ipse Textus quibusdam in locis aliter legi possit, & debeat absque ulla litterarum mutatione, sicut Veteres legerunt omnes, tam LXX. Interpretes, tam Josephus, tam alii, sive Judaei, sive Christiani demum fuerint.

Propositio XI. *Ab Hebraica Veritate non est censenda aliena haec Versio, nec à Codice Masorethico Codex Alexandrinus dissentiens, in locis plurimis, ubi à se invicem dissentire videntur.*

§. 34. Veritas hujus assertionis probatur 1°. quia linguae Hebraicae notitia in multis hodie deficit. 2°. Quia Textus Hebraicus, prout nunc se habet, cum LXX. virali Versione ibi saepe conciliari potest, & debet, ubi dissensio tamen primo quasi intuitu aspicitur. 3°. Quia haec Versio juxta Alexandrinorum Dialectum, in Codice Alexandri-

no sincerior habetur, quam in ullo alio qui nobis notus est: & ad Textum Hebraicum hodiernum, sive Masorethicum, probe percipiendum & intelligendum perutilis est, tantumque non necessaria. Quippe pervulgata licet sit Opinio ab Hebraica Veritate maxime alienam esse hanc Versionem, Codicesque Masorethicos à Codicibus Graecis, Romano & Alexandrino, in immensum discrepare, nihilominus fundamento nititur haudquaquam stabili. Perfectiorem enim linguae Hebraicae notitiam proculdubio habuerunt illi, qui stante adhuc republica Judaica vivebant, quam nos hodie habere possumus: unde & propter hujus notitiae defectum nil miri est, si ibi discrepantiam nobismet fingamus saepius, ubi revera nulla est.

§. 35. Dico igitur primo, linguae ignorantiam, vel notitiam partialem, discrepantiarum molem haud exiguum hic fabricavisse, quas recensere infiniti paene laboris esset. Unde multa Doctorum volumina ab utraque parte scripta prodierunt, in quibus fere omnibus saepe longissime aberratum fuisse, ratio suadet cum experientia juncta. Nonnulli jurantes in verba & puncta Magistrorum Tiberiensium, nec non in glossata ac interpretamenta Rabbiorum nuperorum grammaticalia, ab Exemplari Hebraico quam maxime discrepantem hanc Versionem, proluxa exemplorum inductione, ostendere contentiose satagunt. E contra haud pauci textui Masorethico maxime infensi, versioni huic dum nimium tribuere volunt,

volunt, variationes ubique nimis avidè venantur, ut lectionem nimirum Masorethicam labefactent eleventque, utque versionem Græcam, sive jure sive injuria, corroborarent vindicentque. Inter quos, ut alios taceam, Doctus Hispanus Leo Castrius, diu etiam ante Capellum, Vossiumque, libròs bene longos scripsit sex; quibus, ut lectionis hodiernæ à Masorethis traditæ auctoritatem tollat, Judæorum voluntarias & malignas depravationes demonstrare summo cum conatu nititur: quem literis tamen Hebraicis ad tantum opus, quod moliebatur, parum fuisse instructum fatetur Morinus ipsius hypothese additus. Quod de aliis etiam dictum esto. In multis enim, sicut dixi, linguæ notitia deficit; quæ non aliunde, quam ab ipsius Dialectis, Arabica & Syro-Chaldaica, reparanda est.

§. 36. Dico etiam, loca multa inveniri secundum scripturam Hebraicam, quemadmodum apud nos hodie Textus sacer extat, quæ cum Græcis Interpretibus minime consentire videntur, licet discordia hæc non sit vera, sed apparens tantum. Hinc Textus uterque, à Viris in utraque lingua doctissimis, in locis ejusmodi apparenter dissidentibus, haud raro levi admodum negotio conciliari solet. Exempla nobis, in Porta Mosis, nec non in Commentariis suis in Hoseam aliòsque Prophetas Minores idiomate Anglicano editis, suppeditavit Vir Magnus Pocockius. Decem ejusmodi etiam loca in libro Geneseos solo, Pearsonus, in Præfatione ejus

Parænetica ad hanc Versionem huic Editioni præfixa, contra vulgatam opinionem, erudite & feliciter, ut solet, explicavit: & concordiam Textus Hebraici, prout cum nunc habemus, cum Versione hac omnium antiquissima, contra Hieronymum eam labefactare omni conatu studentem, malæque fidei interpretes accusantem, solide demonstravit. Quam viam utinam alii tentassent; sicut etiam Brianus Waltonus in votis habuit. Qui cum Pocockium ob id laudasset pro merito suo, viam statim eandem aliis quoque tentandam, præsertim autem antequam virgulam censoriam ad hanc Versionem nobilissimam apponere, vel ad Codicum varietatem confugere eligerent, impense commendavit. Quis vero sit Vir ille Doctissimus Waltonus notus, non in Hebraica tantum, sed in reliquis etiam linguis Orientalibus versatus, qui, dum Biblia ipsius Polyglotta celeberrima sub prælo sudabant, hoc opus erat aggressus, nobis plane ignotum est. *Novi, inquit, Virum Doctissimum, linguarum peritissimum, qui quarundam Hebrææ vicinarum subsidiis, aliisque fundamentis nixus Versionem Græcam cum textu Hebræo reconciliare feliciter incepit, & libros quosdam perfecit.* Prolegom. IX. §. 46. Sive Castellus hic fuerit, sive alius, dolendum sane est maxime opus hoc periisse. Atque utinam reliqua etiam fundamenta, præter linguarum Orientalium ad hanc conciliationem subsidia, non subtrivisset amicus ejus Πολυγλωττοτάτος. Magnum hoc opus sane, Viroque vere Magno non indignum!

§. 37. Quin præterea vel in ipso Textu Hebraico, ut à Masorethis hodie edito, plurima ejusmodi loca, qualia duo Magni illi Viri, Pearsonus & Pocockius, sæculo præterito cum vetustissima hac Versione feliciter conciliarunt, nos quoque, viam eandem laudatam tentando, facile observare possumus. Atque in Versione LXX. virali, ut ab Alexandrinis olim edita, utque ab Alexandrino Exemplari hodie descripta, hoc est, in Editione hac Oxoniensi ad illud accurate recognita, hæc igitur maxime tentanda est via. Quum illi enim tantum peregerint, qui pauciora ac minora quam nos subsidia habuerunt, qui semitam ingressi sunt à nemine ante calcata, quique editione tantum Romana usi sunt; à nobis sane, qui plura ac majora habemus ad opus istud auxilia, qui viam digito monstratam aspiciamus, qui aliorum vestigia prope sequimur, ducesque comitesque haud ignobiles in itinere tali invenire certi sumus; quique non tantum Romanam, vel tantum Alexandrinam, sed utramque editionem, & inter se, & cum exemplari Hebræo, sive Masorethico, præ manibus hæc habentes, haud levi cum fructu comparare valemus; profecto plura ac majora, quam ab illis præstita sunt, nunc jure expectari possunt. Virorum illorum quidem operam, qui tot loca difficilia inter se quasi pugnancia, tam felici industria, Deo benedicente, expedire, extricare, conciliare aggressi sunt; nos merito laudandam existimamus: atqui plurima istiusmodi loca, tam in Historicis quam

in Propheticiis Libris, adhuc restant, ubi a Textu Hebraico sicut à Masorethis nobis traditus est Versio hæc valde dissentire videtur, uti nemo non observat.

§. 38. Hic autem Codicis Hebraici à Versione LXX. in locis per multis dissensus *apparens*, quia de reali sermo non est hic, triplici causa oritur, nimirum vel ex lingua Hebraicæ notitia imperfecta, vel ex dialecti Alexandrini atque Hellenistici imperitia, vel denique ex utraque simul. Ad primam quod attinet, multa sunt quæ in libris Veteris Testamenti hodie vix, ac ne vix, intelligere possumus, quæ tamen quando Versio hæc in linguam Græcam facta est, intellectu facillima non potuerunt non esse. Nobis autem lingua istius, in qua hi scripti erant, notitia in plurimis nunc deficit: unde Interpretes aliter tunc transtulerunt, quam qui non nisi lexicorum modernorum ope, lingua intercedente, hoc idem de novo præstare moliti sunt. Atque hæc longe plura esse, quæ bene Veteres, quæ perperam Recentiores transtulerunt, quam vulgo censetur, Viri doctissimi has ob rationes asserunt. 1°. Quia superest, inquit, unicum hodie tantum, idque haud magnæ molis, volumen hac lingua conscriptum, unde ejus notitia hauriri possit; reliquis omnibus quæ aut publice legebantur, aut in ἀποκευφαῖς servabantur, jam diu deperditis. 2°. Quia in superstite hoc volumine extant Voces ac Dictiones, quas aut semel aut pauculis vicibus occurrere observant: easque quidem iis in locis ajunt esse, in quibus

bus nec materia rei, nec orationis series, quo sensu sint accipiendæ, lectorem determinant. 3°. Quia Constructio nonnunquam valde est involuta, ut inter legendum passim hæreamus, neque nos expedire possimus, voces licet ipsæ sint nobis omnino cognitæ. Cumque pauca habeant Hebræi, ut omnes norunt, inflexione distincta, eaque inter se etiam haud infrequenter misceantur, nobis multas ambiguitates necessario parit vocum structura. Quippe ab hodierno usu aliena est quam maxime, & à linguarum omnium occidentalium indole quam longissime distat. 4°. Quia in hoc ipso volumine, quo totius linguæ hujus indolem ac dictiones contineri nemo opinor unquam affirmabit, haud possibile est quin labes etiam ac menda nonnulla, longo seculorum decursu, in textum saltem difficultate exscribendi illaberentur: quæ scribarum & librarium menda ejus sensum, quantumvis bene etiam voces vocumve structuram apud Hebræos calleamus, haud raro turbare ac obscurare queunt. Atque hæ sunt rationes præcipue, quæ nunc saltem occurrunt, propter quas linguæ Hebrææ notitia apud nos deficit, idque non in paucis, sed in plurimis etiam; qua deficiente tot loca in Textu, sive Hebraico, sive Græco, ab Interpretibus ac Commentatoribus adeo turbantur, tantaque inter Codices Hebræos Græcosque discordia apparet; quæ tamen sapissime non *realis* est, sed tantum *apparens*. Hæ autem ipsæ rationes, aut rationum umbræ sunt, propter quas Hebræi Græcique

Codices sæpe inter se dissentire videntur, ubi minime dissentiunt, sed optime inter se conveniunt. Nec aliunde orta est hæc dissensionis vel repugnantiae *apparentia*, quam ex imperfecta linguæ Hebrææ notitia: quam *primam* atque principalem ejus Causam statuimus.

§. 39. Ad causam autem *secundam* quod attinet, sive ad linguæ Alexandrinæ defectum & styli Hellenistici imperitiam quod spectat, dantur in Textu Græco loca per plurima, quæ Atticis saltem aurbus sunt valde peregrina & inaudita, vocesque & dictiones quædam admodum peculiare, quales apud Scriptores Græcos frustra quæres. Quid de his sentiendum sit, Viri docti multum inter se discrepant. Non discrepare enim propter hujus imperitiam, aut imperfectiorem notitiam prorsus impossibile est. At si perfectiorem hujusce styli cognitionem haberent, penitusque eum introspicerent, aut rara aut nulla foret inter illos de eo discordia. Quamprimum igitur hunc recte cognoverimus, multa, quæ nunc in SS. Literis involuta & impedita sunt, tunc facile evolvemus atque expediemus. Verum si nec linguam Hebræam, nec stylum Alexandrinum, aut idiotismos quosdam Græcis Ægyptiacis familiares, calleamus, necesse est ex utriusque defectu ut nobis oriatur, quoad locorum multorum notitiam conciliationemque, summa difficultas. Quod omnibus adprime observandum est: illis vero maxime qui Codices Hebræos cum Græcis, affectu animoque malo, committunt. At
quod

quod non intelligitur, id sæpe judicatur. Dantur sane loca in librorum sacrorum textu Græco, quæ intelligi non possunt ab illis qui in Scriptoribus Græcis sunt versatissimi; nisi præter Græcam, linguas alias, Hebræam nimirum, aut Syro-Chaldaicam, aut mixtam illam quam Hellenisticam vulgo appellamus, si non perfecte, mediocriter saltem calleant. Probatione hoc non eget, tam omnibus evidens est. Ubi autem non tantum hujus, aut alterius, sed utriusque, siue in multis hoc fiat, siue in paucis, notitia deficere invenitur; ibi proculdubio inter Codices Hebraicos Græcosque discordia, vel major vel minor, hoc est, juxta veram notitiæ illius rationem, conspicienti apparebit. Quoniam autem in Codice Alexandrino, quam in quovis alio, Alexandrinorum dialectus, siue stylus Hebræo-Ægyptiaco-Græcus, quo Interpretes hutebantur, paulo sincerior habetur, de illo aliquid certi statuere, si hoc fieri possit, perutile esse judicamus.

Propositio XII. Nonnulla in se continet Codex Alexandrinus, quæ Alexandrinorum dialectum maxime sapiunt.

§. 40. Versionem hanc omnium antiquissimam sub Philadelpho factam merito ALEXANDRINAM appellari posse, in Propositionis primæ elucidatione breviter monstravimus. Quippe hæc ipsa non tantum inter Bibliothecæ Alexandrinæ περιβλήτα pretiosissima custodiebatur, sed in Alexandrinorum

Synagogis publice prælegebatur, tanquam opus ab illorum Synedrio recognitum approbatumque. Certissimum enim hoc est: & à nemine, quod scio, impugnatum. Quinetiam plurima in hac Versione vocabula Alexandrinis quasi propria Viri nonnulli docti observant: unde & à Judæis dialecto Alexandrina utentibus confectam esse opinari sunt. Horum numerum lat magnum concessit Cl. Hodius. Quod minime mirandum est profecto, quum Judæi fere omnes, qui Ptolemæorum tempore Græce scripserunt, vel fuerint ipsi Alexandrini, vel cum Alexandrinis commercium habuerint, siue Ægyptum, siue Palæstinam habitaverint. Hierosolymis enim ipsis Alexandrini Synagogam suam habuerunt, ubi Biblia Alexandrina pro solenni more lecta fuerunt, sicuti in aliis Alexandrinorum cætib. Per Judæos autem hic, non Judæos proprie sic dictos, hoc est Judæ posteros, sed omnes etiam illos de omni tribu, qui Judæ religiose adhærentes cultui Hierosolymitano & Judaico se, secundum legem, adjungebant, intelligimus. Quoniam ex omni tribu, usque ad ultimum Hierosolymorum excidium, erant adjuncti non pauci, qui in templo Hierosolymitano adorantes una cum Juda numerabantur; tamen libri illorum familiares, siue genealogia, veram ac antiquam illorum originem demonstrantes, adhuc non remanent. Alexandria omnibus his emporium fuit: cumque Alexandrinis multi Judæi Hierosolymitani commercium habentes linguam etiam eandem

eandem cum illis locuti sunt. Ac proinde universi more Judæorum Deo servientes, qui animos ad Græce scribendum vel interpretandum appulerunt, permoti sunt ut stylum quendam Alexandrinum sibi eligerent. De Septuaginta Interpretum Versione res satis constat: nec opus est ut quod actum est ab aliis agamus. De Exemplari autem ejus Alexandrino, quod nunc editur, magis constat. Unde si quis Vir doctus de stylo Alexandrino Dissertationem scribere velit, is Codicis hujus cum Scriptoribus Alexandrinis collatione facta amplam sane hac de re materiam comparabit. De cujus origine tantum paucula hic subnectenda duxi.

§. 41. Linguae Græcæ usus apud Judæos, imperantibus in Syria Seleucidis, in Ægypto Ptolemæis, maxime invaluit: postque Academiam Alexandriæ fundatam eruditi apud eos, quotquot fuerint, literarum Græcarum cognitionem ibi hauserunt. Nam cum non tantum Syriæ reges dominandi studio summa cum imis miscerent, ac Hebræorum gens, lex, & lingua Græcorum commercio permiscerentur ac confunderentur; sed Ægypti quoque reges ingentem illorum numerum in urbibus, ac præsertim in Alexandria, ubi Græce vulgo loquebantur cives, sed non Attice, sub ipsorum ditione tenerent; lingua tunc Hebræa in deflectionem abeunte, hinc apud Judæos nobiles ac primarios, qui non minus Græce sive Hellenistice quam Hebraice aut Chaldaice loquendi studio caperentur, lingua

Græca, idque sive Alexandriæ vixerint, sive etiam alibi, juxta Alexandrinorum morem stylumque usurpabatur. Neque solum linguam, quam Græci illorum domini loquebantur, in Alexandria, ut vicina sibi Academia, addiscebant: sed Græca etiam nomina, aut infantibus suis imponebant, aut sibi met ipsis assumebant frequentissime Judæi Græcissantes, ipsique etiam Sacerdotes. Qua ratione factum est, ut multa vocabula Alexandrina & Græca Hebrææ linguæ sint admixta, multa etiam ex Alexandrinorum consuetudine & philosophia assumpta, sicut à pluribus traditur. Hujusque Assertionis Veritas ex Aristobulo & Philone Judæis Alexandrinis haud parum illustratur. De Græcis SS. Bibliorum Interpretibus negari hoc non potest: quicunque enim fuerint illi, Alexandrine illos scripsisse manifestum est. Quin narratio etiam hujus Versionis sub Aristæ nomine, sive vera ea sit, sive adulterina, dialectum sane Alexandrinam sapere, & à quodam Alexandrino conscripta esse videtur.

§. 42. Fuisse tamen Alexandrinos Interpretes illos, quicquid sentiant viri nonnulli doctissimi, ex dialecto opinor vix colligi potest. Ac si longe plura in hac Versione vocabula Alexandrinis propria à Criticis detecta fuissent, quam illa quæ congesserunt adhuc Viri ad hoc opus maxime instructi; nihil omnino obstarer, quin ab aliis quam Judæis Alexandrinis, imo ab ipsis Hierosolymitanis, fieri hæc Versio posset, cum vel ab ipso Simonio,

monio, huic licet tam valde infenso, atque ab ipso etiam contra Vossium furibunde pugnante, adnotatum sit, *linguam Græcam etiam obtinuisse Hierosolymis apud viros primarios & magistratus, quorum erat curare ut testamenta, contractus, obligationes, aliaque acta civilia & forensia instruerentur.* Videatur Judicium ejus de Responsione Vossii, quod sub nomine *Hieronymi à sancta Fide* edendum curavit. pag. 39. Græcæ etiam linguæ necessitatem idem Simonius non tantum in ejusmodi rebus, sed in publicis quoque concionibus, omnibus victis impostam fuisse Vossio concedit invitus, dum linguæ illius necessitatem ad plebeios homines transiisse recte negat. Sub Græcorum enim imperio non aliam quam Græcam, sub Romanorum dominatione non aliam Hierosolymis auditam fuisse linguam quam Græcam & Latinam contendebat Vossius, negabat Simonius. Græcam autem linguam, qua usi sunt primarii inter Judæos viri Græce docti, non aliam fuisse quam *que Alexandria in usu erat*, non est cur dubitemus. Atque hæc de Versione Alexandrina quam Codex Alexandrinus exhibet, quoad ejus dialectum à Doctis observatam, dicta sufficiunt. De Codice autem ipso, quoad hanc etiam, paucula sunt observanda.

§. 43. Primo, Codicem hunc non esse alium quam Alexandrinum constat. Sive enim vir, sive foemina illum exscripserit; sive hoc, vel altero, æræ Christianæ sæculo scriptus sit; sive paulo post Concilium Nivenum, sive non ante sæculum Ec-

Tom. II.

clesia Decimum, editus; sive à Mahummedanis nunquam sævitum fuerit in Christianorum libros, sive Bibliothecam Alexandrinam omnium instructissimam celeberrimamque, ex Christianorum odio, quia illorum libris refertissimam, contulserint; sive Scribæ ipsius nomen subscriptum denique lituratum vel laceratum fuerit, sive hoc quomodocunque, vel lapsu temporis, vel antiquitate Codicis, vel odio Saracenorum in Christianismum, fuerit deletum, erasum, aut extinctum; Alexandrinum tamen illum revera esse, & ab Alexandria Constantinopolim transportatum esse Codicem, citra omnem suspicionem est. Ad Ecclesiam etiam ipsam Patriarchalem hic procul omni dubio pertinebat, atque venerandæ antiquitatis liber à clero Alexandrino habebatur; etsi vetus forsitan traditio illum plus æquo deprædicaverit, magnique fecerit. 2º. Peculiarem in hoc Codice scribendi modum observarunt Viri docti: ex qua observatione varias sibi fingunt conjecturas. Quas nostri non est ad trutinam revocare. Valeant igitur, pro nobis, quantum valere possint. 3º. Quoad peculiarem hunc Scriptionis modum, quem à Veteribus usitatum esse liquet, multa in Codice Alexandrino contineri, quæ, cum ubique per totum Codicem reperiantur, nec fortuito igitur Scribæ errori imputari possint, summam hujus vetustatem restantur, absque hæsitacione pronunciamus. Ipse enim scriptionis modus in multis Ionicam redolet dialectum, omnium scilicet vetustissimam, qua Homerus, Herodorus

c

dorus

dotus atque Hippocrates, tres Principes Viri, Poesin, Historiam, & Medicinam nobilitarunt ac æternitati consecrarunt.

§. 44. Quarto, nonnulla in hoc Codiceveniunt Viri docti, quæ Alexandrinum scribendi modum evidenter redolent. De omnibus hujus Versionis Exemplaribus, sed de Alexandrino maxime, hoc verum est ac certum. Imo Cl. Lambertus Bos in Prolegomenis suis se hunc scribendi modum in Codice nostro Alexandrino animadvertisse, & quædam Ionicam dialectum redolentia, qualia apud Herodotum Historiæ parentem inveniuntur, observasse dicit. Quod maximum sane vetustatis indicium, ac quale in nullo alio LXX. viralis Versionis Codice adhuc observatum fuisse liquet, haud leve argumentum æstimandum est contra sententiam, quam Romanæ Editionis causa tuendam suscepit Vir doctus. Gratias igitur ipsi propter eruditam hanc firmamque observationem agimus. Quoniam Ionica quæ in hoc Codice reperiuntur sequioris sæculi esse, nemo, qui animum ad id probe attenderit, unquam asserturus est. Quippe dialectus hæc, ab Ionibus vetustis Atticæ populis (*Javanis*, sive *Jonis*, posteris) dicta, quum, Græcorum imperio cadente, in desuetudinem abiit, Codici huic & dignitatem & antiquitatem feliciter adstruit. Quod vetus Attica & Ionica eadem fuerit dialectus, idemque scriptionis modus à Criticis adnotatum est: quodque Alexandrinorum quoque modus, sive scriben-

di loquendique forma peculiaris, ad hanc accedat minime dubitari potest. Quamvis vero Voces nonnullas vel Ionibus peculiare, vel Alexandrinis proprias, in utroque Codice, sc. Romano & Alexandrino, invenire non sit difficile, illis tamen non immorabimur: sed solummodo ad ipsarum vocum communium scriptionem, sicut apud Veteres obtinuit, paulisper attendemus. Ut cum M interponitur in derivatis à λαμβάνω, & N duplex pro simplici ponitur in verbis à βαίνω compositis, & ejusmodi alia, quæ apud Herodotum inveniunt, hæc non Librarii incuria sed consilio facta esse judicandum est. Interpositio enim literæ aut syllabæ, quam Epenthesis Grammatici vocant, Ionibus frequens est: ut εἶαρ pro ἔαρ, πόλις pro πόλις, πόλεμος pro πόλεμος. Sic Codex Alexandrinus habet ἐπεῖ pro ἐπὶ, ὤσει pro ὤσι, λήψομαι pro λήψομαι, ἐξαγάγεν pro ἔξαγεν, ac similia. Nec minus ipsis familiaris est additio literæ per prosthesin in vocis initio, nec non in ejus fine per paragogen: ut ἰών pro ὦν, λόγοισι pro λόγοις. Sic quoque Codex Alex. habet εἰαμῖν pro ἱαμῖν, ut etiam ἔδωκεν pro ἔδωκε; quod ν ἐφελετικόν vel sequente Consona semper fere exprimitur, sicut vere adnotavit Græbius. Amant quoque Iones Vocalium concursus: ita quoque Codex Alex. sæpe inserit Vocale in medio, aut diphthongos resolvit, aut pro simplici vocali diphthongum nonnunquam substituit, aut pro contractis vocibus usurpat non contractas; cujusmodi exempla passim occurrunt. Literas consonantes tenues

Cap. I.

PROLEGOMENA.

tenuēs hi convertunt in aspiratas ; & contra : ut ἐνθαῦτα pro ἐνθαῦτα, nec non ἐπορῶ & καθάρῳ pro ἐφορῶ & καθάρῳ. Sic Codex etiam *Alex.* legit ἐκ pro ἐχ, ἐκθρῶν pro ἐχθρῶν, & alia hujusmodi. Reduplicatio- nes secundum Joannem Gramma- ticum peculiāres sunt Ionum, ut λελάχωσι pro λαχῶσι : sed hæ in Co- dice *Alex.* non raro inveniuntur, ut Δαιδᾶν pro Δάν, ἐξάγαγεν pro ἐξαγεν, ac pro simplicibus frequenter du- plices consonantes. Transpositio- ne elementorum Ionica loquendi scribendique forma alicquando uti- tur ; pariterque etiam Codex *Alex.* ut κορκόδιλος pro κοκοδείλος, aliaque ejusmodi, quæ inter Codicis sphal- mata vulgo numerantur. Dativo- rum quoque singularium in ει desi- nentium divisiones Ionum sunt propriæ ; quas tamen in Codice hoc passim invenias, ut βέλεῖ pro βέλει. Ionica etiam dialectus, ut omnes norunt Græce docti, per- mutat α in ε, veluti τέσσαρες pro τέ- σαρες : ita quoque Codex *Alex.* in omnibus inde derivatis. Et vice versa ε in α, ut μέγας pro μέγας, τᾶμνω pro τέμνω : ita & Codex *Alex.* κατὰς pro κατέας, ἀπέσσεψαν pro ἀπέσσεψεν, item ἀνάσατε pro ἀνάσητε, ubi η mutatur in α, & similia. Nam ε etiam in η ab Ionibus per- mutatur, ut θῆμαι pro θεῶμαι. Sic Codex *Alex.* habet ην pro εν, & ἐννηα pro ἐννέα. Atque vice versa η in ε, ut ξερὸν pro ξηρὸν : sic Codex *Alex.* ζετῆν pro ζητῆν. Item ει in ε mutant Iones, sicut MS. *Alex.* ha- bet χεῖ pro χεῖρ. Itemque ε vel ι in η, ut ἰσὶν vel ἰσῖα pro ἰσῖα ; ac etiam κτέσει pro κτήσει, & χεῖσεις pro χρίσεις, sicut idem Codex le-

git. Rursus Iones mutant ο in ω, ut δέω pro δέω. Sic Codex *Alex.* ἵππων pro ἵππον, & ὠ φελεθθεῖ pro ὠ φελεθθεῖ. Αι denique mutant hi in ε, quod Ionibus cum Atticis commune, ut δαῖ pro δέ : sic Co- dex *Alex.* αἰάν pro εἰάν ; & contra πῆδες pro παῖδες, ac plura hujusmo- di, quæ recensere nimis prolixita- tis esset. Redundantia verbi sub- stantivi εἰμί post pronomen ἐγώ po- siti, quæ in libris *Regum*, aliisque se sæpe observandam præbet, pura Alexandrina esse videtur.

Propositio XIII. Hexaplati Ori- genis Editioni Alexandrinus Codex magis est consonus quam Vatica- nus : & quoad loca ubi Romana Editio habet additamenta ex Theo- dotione, Hesychio, aliisque, Co- dex noster Alexandrinus ibi rarif- sime videtur corruptus.

§. 45. Quod Alexandrinus Co- dex Origenis Editioni magis conso- nus sit quam Vaticanus, quodque in Editionibus, quæ inde fluxe- runt, omnibus multa inveniuntur, quæ cujuscvis alius potius quam O- rigenis manum demonstrant, brevi tantum probatione eget. Quum enim Codices ipsos committendo facillime res peragatur, probatio- nibus ibi opus non est, ubi expe- rientia premit. Nisi autem adsit experientia, nemo hic recte, ne- mo certo, judicare potest. De hu- jus Assertionis veritate Græbius quidem ipse ab initio dubius hæsit ; sicut ante dictum fuit. Cumque igitur Editio LXX. Interpretum Romana, omnium habita sinceris- sima, ubique fere recepta fuerit, illam

illam è manibus studiosorum excutere noluisse; sed illam potius, sublatam è medio tam librariorum quam typoshetarum erroribus, ac ceseftibus, ubicumque forent, fuppletis, correftiorem atque integriorem reddere, orbique erudito exhibere, voluiffe, ex ipfius ad Clariff. Millium epiftola conftat. Verum Hiftoricos Veteris Testamenti libros quamprimum ille juxta *Romanum & Alexandrinum Exemplar* diligenter inter fe comparare capiffet, ut de feipfo fatetur; animum protinus mutavit: atque illo repudiato, ut dicit, hoc eligendum ftatuit. In libris enim *Hiftoricis* præfertim hanc Codicis Alexandrini cum Origeniano conformitatem ac confonantiam deprehendit. De libris autem *Propheticis* quod verum eft ac congruum, in Prolegomenis ad *Tomum Tertium* mox fecuturum, id, Deo volente ac benedicente, dicturi fumus.

§. 46. Dari loca, ubi Editio Romana ex Theodotione, Hefychio, aliisque interpretamenta ac additamenta habet: dari quoque loca ubi nec Theodotionis additamenta, nec Hefychii interpretamenta habet, manifeflum eft fine dubio. Loca autem ubi Romana habet additamenta talia, aut interpretamenta, à Veteri LXX. interpretatione aliena, hæc ipfa in Alexandrino exemplari, fi Librarii (aut forfan Librariæ) fphalmata vel errata excipias, puriora & finceriora funt; ficut Græbius, poft multa experimenta facta, obfervavit. Ubi Romana non habet, etiam Alexandrina non habet; nifi rariffime,

idque ex Origenis Hexaplis, & rationis evidentia. A veritate igitur maxime alienum eft Codicem Vaticanum, ex quo manavit Romana Editio, authentica Origenis Editioni magis confonum effe, quam hunc Alexandrinum ex quo noftra Editio fit: vel illum effe Origenianum, vel hunc effe Lucianum, aut Hefychianum; quemadmodum afferunt nonnulli. At nec Lucianum nec Hefychianum effe hunc Codicem, fed Origenianum potius, contra Voffium aliosque, folo ejus confpectu firmitime probatur: Editionem LXX. Lucianam in quibusdam Orientis Ecclefiis etiamnum exftare, hujusque apud reginam Chriftinam exemplar fe vidiffe dicit J. Voffius. Quod five verum, five falum fit, illud cum Alexandrino confonum effe à nemine adhuc demonftratum eft. Editionem Hefychianam hunc fequi multo minus conftat. *Alexandria*, inquit Hieronymus, *in Septuaginta fuis Hefychium laudat Authorem. Hefychianam Editionem*, inquit Voffius, *exhibet Exemplar Alexandrinum, quod in Anglia adfervatur.* Hoc afferit, non probat: nec ratio enim ulla, nec rationis etiam umbra, nec experientia unica, nec collatio minima, ad illius conjecturam ftabiliendam affertur. Morinus quidem in Epiftola ad Patricium Junium, quæ eft LIV. inter Antiquitates Ecclefiæ Orientalis Romanam Editionem cum exemplari Alexandrino comparans, *Romanam*, inquit, *præferre ratio fana & experientia fuadere videntur. Ratio: Romana eft ex Origeniana excripta, quæ femper habita eft finceriffima.* Deinde

Deinde Vaticani exemplaris, ex quo expressa est Romana, character antiquitatem mihi arguere videtur nonnihil reconditiorem. Atqui ratio & experientia contrarium omnino suadent. Vaticanum enim Exemplar revisionem non Origenianam, sed Hesychianam in libris quibusdam expressisse, hæc nos docent: Alexandrinum vero non ad Hesychianam, sed Origenianam ex præptum fuisse monstrant. Quod de libris *Historicis* præcipue dictum nunc intelligendum est. De quibus plura posthac. Codex igitur Alexandrinus hic, utpote qui Origenem fere ubique, & in Libb. *Historicis* maxime, sequitur, magis incorruptus habendus est, quam Vaticanus, qui Hesychium in nonnullis, Lucianum in aliis, ac præsertim in libro *Job*, descripsisse videtur.

Propositio XIV. *Nonnulla in se continet Codex Alexandrinus, quæ ad Ecclesiam Alexandrinam respiciunt.*

§. 47. Veritas hujus Assertionis probatur 1. ex Epistola Athanasii. 2. ex Hypothesibus Eusebii. 3. ex Canonibus Psalmorum. 4. ex Canticis annexis. 5. ex tertio Macchæorum libro. 6. ex Psalmis Salomonis. 7. ex Traditione Ecclesiæ Alexandrinæ. Primo, ex Epistola Athanasii ad Marcellinum Psalmis præfixa Codicem hunc ad Ecclesiam Alexandriæ Patriarchalem pertinere verisimile est. Hanc quidem spuriam esse, & à Græculo quodam sub Athanasii nomine confictam acriter contendit nuper quidam Scriptor. At vis illius

argumenti, quo Epistolam hanc præclarissimam obelo suo transfigere nititur, ex sola Concilii *Niceni secundi* auctoritate dependet. Quam auctoritatem ipsi libentissime concedo: Patresque istius Concilii Criticos etiam fuisse, omniaque Veterum monumenta ab ipsis allegata recte & accurate, id est, critice, semper attulisse; ac vera cum adulterinis nunquam, ne in minimis quidem, miscuisse illi non denegabo; nec *Argumentum invictum* quod appellat, ipsi ego invidebo. Hoc autem egregium ipsius habetur fundamentum: scilicet, *non tantum seculo Ecclesiæ quinto Epistola S. Athanasii vera & genuina existit, sed etiam usque ad seculi octavi declinantis finem, tempore Concilii Niceni secundi.* Unde igitur hunc in modum argumentatur Vir multæ lectionis, Epistola ista genuina ad seculum ecclesiæ nonum existit; quo excidisse ab illo creditur. Atque hinc *demonstrative* (ut sibi videtur) concludit, Epistolam illam sub Patris hujus celeberrimi nomine quam ex Codice nostro Alexandrino Græbius edidit, adulterinam esse ac supposititiam: quippe quæ seculo illo Ecclesiæ obscuro X. atque ignarissimo à Græculis recentioribus, omnia absque judicio audientibus, conficta fuerit, & substituta in locum genuinæ Epistolæ ac veræ, quæ seculo nono, cum Interpretatione ipsa Psalmorum ab S. Athanasio conscripta, posteritati exciderit. Ita ille. Atqui ex præmissis ac assumptis, vel saltem ab ipso concessis, hanc non esse, imo nec posse esse, Pseudo-Athanasii cujusdam (sive Græculi ignoti recentioris) epistolam, sed veri Athanasii veram ac genu-

genuinam, contra Dissertatorem ita arguere, propriisque quasi ipsius verbis sic ipsum confodere haud difficile erit. 1. Epistolam hanc ætate sancti Hieronymi Presbyteri, qui mentionem illius facit, extare concedit. 2. Hanc ætate etiam Sophronii, qui librum, ubi mentio illius fit, aliquanto post ex Hieronymi Latina in linguam Græcam transtulit, adhuc extare non dubitat. 3. Hanc usque ad seculum IX. etiam extare, & à Concilii Niceni II. Patribus citatam esse prædicat. 4. Hanc quoque Codicis MS. Alexandrini scriba, si ante seculum istud eam exscripsisset, præmittere ante Psalms, utpote quam Interpretationi Athanasii ejusdem in Psalms præmittere tunc consueverunt, ut Concilium illud testatur, omnino debuit. 5. Adulterinam & spuriam sub ipsius nomine ad Marcellinum epistolam præmittere ante Psalms, nisi post seculum VIII. aut IX. non potuit; quia tunc temporis non exstabat. 6. Quomodo autem vera illa Athanasii Epistola seculo nono intercidere potuerit, cum à tempore Athanasii usque ad seculi octavi finem, illam ante Psalms, Psalmsorumque interpretationem Athanasianam præmittendi mos in Ecclesia invaluerit; quomodo etiam vel hoc, vel proximo, seculo alia epistola sub illius nomine supposita tantam sibi famam tam cito comparaverit, ut ipsius toties exscriptæ & ante Psalmsorum Interpretationem vulgo præmissæ loco substitui à quovis Librario potuerit, haud equidem intelligo. 7. Si igitur nec omnia Psalmsorum exemplaria, quibus

præmittebatur epistola laudata, intra unum sæculum periisse sit credibile; nec *obscurum illo & ignarissimo* seculo quisquam inveniatur, qui Athanasii personam tam dextre sustinere, ipsiusve genium stylumque tam pulchre imitari potuerit; nec Codex Alexandrinus post, sed ante, Concilium Nicenum secundum, pluribus ætatis suæ signis notisque characteristicis id contestantibus, descriptus fuerit; tunc sane concludendum est hanc Epistolam Psalterio præfixam non esse adulterinam aut supposititiam, sed veram ac genuinam. Ast omnia Psalmsorum exemplaria, quæ cum Athanasii interpretatione epistolam hanc præfixam una habuerunt ab ipsius tempore usque ad Concilium hoc præfatum, hoc est, ab anno aræ vulgaris CCCLXIII. ad annum DCCLXXXVIII. intra spatium unius tantum seculi deperdita sive abolita fuisse, fidem omnem superat: multumque etiam magis, quum illam ad usum Ecclesiæ quotidianum describendi, ac ante Psalms per versuum cola Psalmodiæ causa divisos præmittendi mos & consuetudo annos plus quam quadringentos extiterit, hoc incredibile est. Sed præterea nihil in hac epistola, quam Vir doctus adulterinam esse fingit, quod vel Decimi seculi stylum sapiat, vel quod cum Quarto seculo convenire nequeat, imo nihil in ea invenitur, quod cum ipso Athanasii stylo ac ingenio optime congruere non videatur, aut quod ipsius nomine sit indignum. Quin nullus etiam *obscuri & ignarissimi* illius seculi scriptor à Dissertatore inveniri potest, qui
aut

aut huic operi par fuit, aut qui quemlibet authorem Alexandrinum tantæ antiquitatis, tantæque etiam auctoritatis, tam bene repræsentare, tam perfecte induere, novit. Dantur quidem multa quæ Athanasio tribuuntur, cum Athanasii non sint: sed quæ illius seculo non congruunt, illiusque nomine parum digna sunt; quæque etiam ante seculum illud obscurum diu supposita fuisse Patres Benedictini illius operum Editores doctissimi recte dijudicant. Hujusmodi est Historia Imaginis Berytensis quæ sub illius nomine, in hujus secundæ Synodi Nicenæ actis ad verbum legitur, *quam nemo non fatetur sancto Athanasio abjudicandam*. Ergo, Dissertatore ipso iudice, secunda hæc Synodus Nicena de Athanasii operibus haud recte judicavit, haud vere ea allegavit, haud sane ea distinxit: ac proinde Patrum istorum in re critica testimonium tanti non valet, ut vel Historiam Imaginis istius Patri huic, *qui ab Immortalitate nomen habet*, adjudicemus, vel epistolam ad Marcellinum hanc ipso abjudicemus. In Synodis enim quandoque, ut ajunt Monachi Benedictini à Dissertatore laudati, S. Athanasii nomine opera laudantur, quæ tamen Athanasii non esse constat: (ut videre est in secunda Synodo Nicena:) quæ secundum hos *sexto vel septimo* seculo exarata sunt, quæque à posterioribus inde Synodis Auctoribusque laudari potuerunt. Neque Codicem igitur Alexandrinum, qui Epistolam hanc controversam, juxta solennem illum, cujus in illo Concilio mentio fit, morem, Psalmo-

rum libro præmissam habet, post illud concilium, ac multo minus post seculum Ecclesiæ decimum, descriptum fuisse unquam probari potest. Imo etiam infelici Dissertatoris experimento id ipsum fieri non posse maxime constat, nisi probationis argumenta habenda sint hæc, audacter asserere, perperam confundere, fortiter calumniari. Ac proinde libellum hunc epistolarem non esse impostoris alicujus opus seculo nono aut decimo confictum, sed *Athanasio Alexandria Archiepiscopo* legitime adscribi, atque in *Codice Alexandrino* MS. rite cum Psalmis adversatum ad *Ecclesiam Alexandrinam* imprimis pertinere, sive respicere, nec non ex ipsis Ecclesiæ hujus Archivis verisimiliter depromptum esse, potiori jure dicere possumus.

§. 48. Secundo, ex *Eusebianis* quoque, quæ hunc Athanasii libellum *De Psalmis* ad Marcellinum immediate sequuntur, Codicem hunc ad Ecclesiæ Alexandrinæ morem ritumque respicere verisimile est: consuetudinem nimirum ab Athanasio ipso (ut videtur) institutam, in Ecclesia Alexandrinorum non sine laude receptam, ad alias ecclesias inde propagatam, & à Concilio prædicto laudatam posteritati-que commendatam. Quam certe experientia approbat cum ratione juncta: quamque etiam confirmat quicquid aut de divisione Psalterii, secundum Hebræos, aut de Psalmorum Titulis ac Inscriptionibus, aut de argumentis ad mystagogicum cujusque Psalmi sensum concinnatis, aut ad illorum *οικονομίας* atque

atque intelligentiam pertinens, ad calcem epistolæ hujus in Psalmos præfatoriæ Marcellino inscriptæ, illis in Codice nostro præmittitur. In *Hypothesibus* autem Eusebii de ista divisione, de diversis diverforum Psalmorum auctoribus inscriptionibusque, ac de serie istorum, quæ ad Davidis historiam attinet, agitur: Atque in *Periochis* ejusdem, (si illius tamen sint, ac non Athanasii potius) de argumentis Psalmorum mystagogicis, quibus Alexandrini præcipue delectabantur, tractatur. At cum hæc illis, quæ in libello isto ad Marcellinum celeberrimo traduntur, non tantum sint maxime conformia, sed secundum ejus principia etiam, modumque Athanasio Patribusque Alexandrinis familiarem, digesta ac concinnata: Athanasio hinc ipsi, à viris illis, qui librum ejus laudatum, *εἰς τὰς ψαλμοὺς* simpliciter inscriptum, legerunt, hasque istius appendices simul inspexerunt, facillime attribui potuerunt. Has *Periochas* forsitan vidit Hieronymus aut sub nomine Athanasii, aut Eusebii saltem nomine non adposito (sicut in MS. *Alex.* extant etiam Anonymæ *περιοχαὶ εἰς τὰς ψαλμοὺς*) libroque Athanasii annexas; unde inter opera Patris illius recensuit tractatum *de Titulis Psalmorum*. Quem quidem deperditum esse Docti nonnulli opinantur: ast ego sane valde dubito, an alius revera sit à *Periochis* istis, per totam Ecclesiam Orientalem celebratis. In uno quidem Codice, *Taurinensi* scilicet, inque una *Catena*, quæ decimi seculi esse dicitur, sub Eusebii nomine compareret; unde & in Edi-

tione Cl. D. Montfaucon celeberrima sub eodem nomine prostat. Ast siue Athanasii siue Eusebii sint hæc *Periochæ*, secundum usum Ecclesiæ in Alexandria & Ægypto concinnatas esse verum constansque est; unde & Syriacæ & Arabicæ Versionum auctores in *Titulis Psalmorum* easdem exhibent.

§. 49. Tertio, ex *Canone Psalmorum*, siue Eusebiano siue Athanasiano; quo docetur, quibus diei vel noctis horis Psalmi cantandi sint. Nam in Alexandria & Ægypto multi cum fuerint, qui vitam aut cœnobiticam aut eremiticam ducentes nocte dieque Deo serviebant; semperque & ubique Psalmos Hymnosque Christo canentes, præceptum illud Apostolicum *ἀδιαλείπτως προσευχέσθε*, secundum litteram, ut plurimum, implebant, canon tam *diurnus* quam *nocturnus* illorum usui hinc destinatus esse videtur. Ergo Canones isti Ecclesiæ Alexandrinæ siue Ægyptiacæ usum respicere in hoc Codice Alexandrino apparet: atque cujuscunque sint, illud sane in se continent, vel indicant, quod Christianis Ægyptiis maxime erat consentaneum. Hoc enim notissimum est, in Ægypto olim, tam paulo ante quam paulo post primum Concilium Nîcenum, talia Christianorum collegia extitisse. Certe Athanasii tempore illa non fuisse ignota, ex *Antonii Vita*, quam ipse scripsit, probare haud difficile est. Idemque probatur etiam ex Epistola illius ad *Monachos Ægypti*.

§. 50. Quarto, ex *Canticis* Psalterio annexis, quæ ad usum horum Collegiorum sacrorum, in Ecclesia, quæ in Ægypto erat, congregatorum, disposita ac adaptata fuisse videntur, idem quoque comprobatur. Nam quamvis apud Christianos Orientales ubivis per universam Asiam, Syriam & Ægyptum, Hymnos, quos *ψαλμοὶ ἰδιωτικῆς* vocabant, publice in Ecclesia canendi mos, à primis Christianismi initiis usque ad Concilium Laodicenum obtinuerit; apud Alexandrinos tamen, sive Ægyptios, morem istum maxime prævaluisse, nec in defuetudinem tam cito abiisse, ac alibi, ex hoc ipso Codice persuasus sum. De Odis *Canticisque* è S. Scriptura desumptis ne minimum quidem potest esse dubium, quin illa, æque ac Psalmi Canonici, in publicis conventibus solenni ritu apud hos recitarentur, aut canerentur. De Hymno Matutino, qui Odas has in eodem venerandæ antiquitatis Codice subsequitur, & communissime apud Græcos vocatur ἡ μεγάλη Δοξολογία, nescio an sit dubitationi locus: antiquissimum certe cum fuisse non est. Ast siue is sit *Carmen* illud *antelucanum* quod CHRISTO ut DEO dicere secum invicem Christiani in sacris illorum cœtibus, teste Plinio, solebant, siue non; saltem cum circa Synodi Nicænæ primæ tempus, & paulo post, non privatim tantum in ædibus suis, sed publice etiam in Ecclesiis, μελωδικῶς decantatum fuisse, sicuti apud Græcos Orthodoxos hodie etiamnum psallitur, plusquam verisimile videtur. Quin hujus quo-

Tom. II.

que in Ecclesia Alexandrina vulgarissimum usum, aut ipse Athanasius, aut Auctor saltem ipsi cœvus, pro suo tempore, probat, approbatque; qui *Virgines*, Alexandrinas præcipue, ad quas præ aliis (uti maxime suas) scribit, in libro de *Virginitate* hortatur, ut, quam primum elucesceret aurora, hunc secum repeterent. Unde in Codicem hunc Alexandrinum Hymnum istum, quamvis decantatissimum, haud sine *Archiepiscopi Alexandrini* auctoritate, nec nisi *Athanasii ipsius* aut præcepto aut monito, in Bibliorum sacrorum medio, cum Odis aliis tam canonicis quam apocryphis & idioticis, insertum fuisse, non videtur à veritate alienum: Codicemque hunc ipsum proinde ad virgines istas, ad quas scripserat Pater Alexandrinus, siue Athanasius is erat, siue alius, interque quas forsitan etiam eminebat nobilis quædam dicta Thecla, olim pertinuisse posse, non ratio magis quam traditio nos inficiari jubet. Quicunque vero de Hymni hujus in Bibliis hisce Alexandrinis insertionem, summaque apud Græcos veneratione, plura velit, is adeat eruditissimi THOMÆ SMITH de Hymno Matutino Græcorum Commentationem in *Miscellaneis* suis, ac præcipue p. 138. Verum utcumque res sit, ex *Canticis* Psalterio subnexis, ac præsertim ex hoc ipso Matutino & Eucharistico, nihil sane prohibet, quin ad Ecclesiam Alexandrinam ejusque morem vere respiceret, adque eam ab initio, idque ab ultima etiam antiquitate, pertineret hic noster Codex.

f

§. 51.

§. 51. Quinto, ex *Tertio* (ut vocatur) Maccabæorum libro, qui Alexandriam maxime spectat, quique ab Ecclesia Occidentali nunquam lectus vel acceptus fuit, sed ab Orientali tamen in summa habitus veneratione, idem probatur. Nec tantum loca in hoc libro nonnulla sunt quæ hoc probant, sed totus ipse liber hoc comprobatur. In Vaticano quidem Codice hic existat; sed ex Hesychiano ut videtur exemplari, quod Alexandriæ erat, exscriptus; sicut liber etiam *Judicum*: unde & ille, ex parte saltem, dicendus etiam est Alexandrinus, Hieronymo fides si in hac re adhibeatur. De Tertio isto Maccabæorum libro dicta ad nostram assertionem probandam, ni fallor, sufficiunt: sed ex abundanti *Quartus* superadditur liber, qui in nullo alio SS. Bibliorum exemplari à nobis cognito invenitur, qui Judæi quoque Græcissantis & Biblia Alexandrina legentis opus est, quique ad celebrationem festi illius, quod tam apud Christianos quam Judæos Alexandriæ habebatur, in æternam ac gloriosam septem Fratrum Martyrum memoriam, non potuit non esse proficiuus, atque consensaneus.

§. 52. Sexto, ex *Psalms Salomonis*, qui ad finem Codicis hujus descripti fuerunt, Codicem hunc ad Alexandriam olim pertinuisse, ejusque ad Ecclesiam tam Judæicam quam Christianam respexisse, colligitur. Psalmi enim Alexandrinam dialectum omnino sapiunt, & à Judæo Alexandrino scripti creduntur. Cumque Alexandrini,

tam Judæi quam Christiani, libros Apocryphos multos habuerint, Psalmosque etiam & Hymnos ad minimum usque ad Concilium Laodicenum ante laudatum usurpaverint non Canonicos, idque tam publice quam privatim; probabile sane est hos, æque ac illos, qui Psalterio sunt subnexi, (§. 50.) non domi tantum, sed & in Ecclesia quoque ipsa aliquamdiu usurpatos fuisse, donec tandem Concilii istius decreto se subjicientes, hos Alexandrini primum neglexerint, ac deinde ex Codice suo, utpote ex cœtibus suis sacris prius proscriptos, deturbaverint, sive elaceraverint. Præter hæc autem notatu dignum est, Psalmos hos Alexandrinos, sub Salomonis nomine editos, non à Christiano quodam confictos, sed à Synagoga Judaica, scilicet Alexandrina, derivatos esse, ac Novo Testamento post hæc adjunctos, ut in Ecclesiis prælegerentur ac cantarentur. Quo tamen in Bibliothecæ Cæsareæ Codice inter librum *Sapientia Salomonis* & *Ecclesiastici Siracidis* medii leguntur, teste Lambecio: nec non ab Alexandrino Synopseos Auctore, sub Athanasii nomine, cum Salomonis libris numerantur; & propter summam cum LXX. virali Versione styli conformitatem similitudinemque, à primo ipsorum Editore ac Interprete, Ludovico de la Cerda, ab ipsis LXX. Senioribus ex Hebræo in Græcum sermonem conversos fuisse tantum non creditur. At de his satis.

§. 53. Ultimo, ex Ecclesiæ Alexandrinæ Traditione, sive testimonio,

nio, hoc idem confirmatur. Traditio autem hæc est: Codicem hunc scriptum fuisse manu nobilis cujusdam foeminae, cui nomen erat THECLA, ac quæ paulo post Concilium Nicænum primum vivebat scribebatque: prævalentibus autem in Ægypto Saracenis, Corani sui zelo percitis, quamplurimos ab illis Christianorum libros combustos extinctosque fuisse, ac perpaucos tantum ab excidio illo generali, eosque plurimum deturpato laceratosque, evasisse; atque exinde Theclæ nomen, quod subscriptum erat, laceratum & extinctum esse vulgo credebatur. Hæc est Alexandrinorum Traditio, quam Patriarcha Alexandrinus, dein Constantinopolitanus, Britanniarum Regi retulit. Ex hac autem traditione, sive vera ea sit necne, hoc profecto non posse non esse verum concludendum est: Codicem hunc saltem ab Alexandrina Ecclesia æstimatissimum fuisse, perque multa secula ad illam pertinuisse. De ejus enim antiquitate hic quaestio non est, sed de origine ejus Alexandrina: neque de Scriba, ejusve nomine, sexu, aut conditione; sed de MS. ipsius apud Græcos auctoritate, ejusque ad Ecclesiam Ægyptiacam, sive Alexandrinam, relatione ac respectu. Atque ex genuina Athanasii ad Marcellinum Epistola de Psalmorum præstantia & usu, ex Hypothesibus Periochisque Eusebianis vel Athanasianis, ex Psalmorum Canonibus, ex Odis sacris ad calcem Psalmorum annexis, inque usum ecclesiasticum *σχηματισ* dispositis, ex Maccabæorum libris Tertio Quar-

toque, ex Salomonis Psalterio^o purpure Alexandrino, atque etiam ex ipsa Ecclesiæ Alexandrinæ consuetudine ac traditione, Codicem hunc nonnulla in se continere, quæ ad Ecclesiam istam respiciunt, sic à nobis monstratur. Quæ autem de Hymno Eucharistico magno, & de Psalterio Salomonæ dicta fuerunt, hæc usum Alexandrinum præ reliquis maxime attingunt. Verum quidem est exsectos fuisse; verumque etiam est Hymnum illum non in Codice hoc tantum, sed in duobus aliis Codicibus Bodleianis Psalterio Davidico subjunctum esse: At nihil hoc refert, cum illos olim in Bibliis his Alexandrinis extitisse, ex ipsorum indiculo patet: atque Codices istos Bodleianos ante Sexcentos vel etiam Sepringentos plus minus annos licet descriptos, prout ex circulis Paschalibus præfixis constat, Alexandrino tamen nostro multum recentiores, prout ex notis omnibus scribendi characteristicis, codicesque MSS. dijudicandi criteriis, abunde liquet; ex illo, aut aliquo illius Apographo, hunc Librarios descripsisse posse non est prorsus negandum. His ita de Codice Alexandrino, prout ad Ecclesiam antiquam Alexandrinam spectat, dictis, de ejus Ætate, cum multa de ea dubia apud Dòctos quosdam moveantur, nunc inquirendum est.

Propositio XV. *Codex Alexandrinus ex literarum ductu, accentuum defectu, notisque aliis characteristicis, summa vetustatis esse demonstratur: & licet ætatem*
f 2 *ejus,*

ejus: aut Seculum, quo descriptus fuerit, præcise hinc determinare haud sit possibile, mille tamen annorum, ad minimum, antiquitatem indubie præ se fert.

§. 54. Hujus Propositionis Veritas non nisi Inspectione est terminanda. Quare ab hominibus illis, qui Codicem hunc nunquam inspexerunt, qui Inspectoribus quibuscunque aliis fidem recusarunt, qui de re prorsus ignota differentes, dum alios culpant, non nisi propriam produnt ignorantiam, quique etiam in re Critica non tantum Critice, sed & Mathematice se acturos gloriantur, provocamus ad Viros Doctos, quicquid non inspexerunt tantum, sed cum pervertutis Codicibus accurate contulerunt, vel si non inspexerunt ipsi, per aliorum tamen fide dignorum relationem, specimenque ejus in ære excisum, de eo judicare, cum ipsi circa libros manuscriptos haud indiligenter versati sint, potuerunt; qui de re sibi notissima non nisi propriam illorum experientiam, eamque repetitam, ostendunt; qui denique in ejusmodi controversia non demonstrationes mathematicas confidenter jactant, sed conjecturas solummodo criticas modeste proponunt: Ab illis, inquam, ad hos provocandum esse censemus. Non victoriam enim nos, sed veritatem quarimus. De Codicis hujus Antiquitate vel Novitate nulla igitur est apud nos sollicitudo, de Traditione à Cyrillo Lucario memorata nulla est anxietas; sed Veritatis solius cura, & antiquæ Fidei amor est. Ætatem sane illius

ex notis ullis diacriticis aut characteristicis præcise & demonstrative determinare impossibile judicamus; Viros doctissimos aliquando codices istos, ex quibus veterum Scriptorum tam prophanorum quam sacrorum editiones parant, nimis deprædicare non negamus: Codicem hunc non absolute antiquissimum totius orbis ac præstantissimum pronunciamus; plures alios summæ verustatis Codices, v. g. 1. Vaticanum exemplar celebratissimum. 2. Librum *Geneseos* Cottonianum. 3. Fragmenta Sarraviana, sive Cod. Vossianum. 4. Membras Thuanæas, sive Cod. Colbertinum. 5. Cod. *Paralipomenon* Cantabrigiensem. 6. *Estheræ* Arundelianum. 7. *Esaie* Rupifucaldinum. 8. *Prophetarum Minorum* Barbarinianum; omnes supra mille abhinc annos ad minimum fuisse scriptos, plerosque etiam annorum mille & ducentorum vel trecentorum, plus minus, ætatem ostendere agnoscimus; Codicem Cottonianum nostro quoque antiquiorem, orbisque (si placeat) totius antiquissimum esse; Vaticanum Hieronymi seculum aut æquare, aut superare; Rupifucaldinum, Barbarinianum, Colbertinum, Vossianum Vaticano non cedere; si quis velit asserere, libenter concedimus. Debitos unicuique honores præstamus: nulli, quod suum est, denegamus. Codicum tamen horum ætatem, aut ex literis uncialibus, aut ex scribendi forma, omnium licet vetustissima, præcise definire, vel ipsis Antiquariis peritissimis, nisi aliæ quoque ætatis notæ extiterint, haud possibile esse existi-

existimamus. Atque mille ergo tantum circiter annorum antiquitatem, ex ejusmodi criteriis, Codicem hunc præ se ferre asserimus. Antiquitatem majorem aliis non invidemus: si mille annos habeat hic, nobis sufficit; habebit enim & plures, quod, hoc supposito, mox evincemus.

§. 55. Quod autem hanc, ad minimum, antiquitatem inspicienti indubie præ se ferat hic Codex, Codices alios MSS. quorum ætatem præcise cognoscere possumus, inspicere oportet, ne hac in re dubitemus. Duo v. g. Psalteria Græca in Bibliotheca Bodleiana servantur, quorum ætatem per circulos Paschales ibi descriptos quam proxime accedere possumus. Horum unum sexcentos circiter annos, alterum plus minus septuaginta supra sepringentos ostendit, & ad decimi sæculi medium pertinet; sicut unusquisque ex Cyclis illis certo ac facile colligere possit. Hæc autem cum Alexandrini Codicis Antiquitate, ejusque Scriptionis modo, notisve literarum caracteristicis si comparentur, seculorum aliquot distantiam manifeste produnt. De summa quoque Codicis Colbertini vetustate apud Criticos, quos vocant Antiquarios, nullum omnino est dubium. Plusquam mille annos, ad minimum, nemo non illi ascribit; centenarium etiam uno, aut altero superaddito: sed Codicis nostri Alexandrini characterem non dissimilem esse formis Colbertini, utrumque inspicientibus primo quasi intuitu constat. De reliquis celebrioribus Codicibus,

quos Viri Docti inter se contulerunt, idem esto judicium; aut ferre idem. Ante Annos octoginta Morinus, acerrimus licet Vaticani Codicis Hyperaspistes ad Junium scribens, „Literarum figura, inquit, qua Codex ille Regius „[Alexandrinus] exaratus est, ut „ex earum specimine à te exscripto „conjicio, arguit sane venerandam antiquitatem, & annos mille „ducentos superantem. Qui tamen Vaticani Codicis characterem, haud adeo ipsi dissimilem, antiquitatem arguere nonnihil reconditiorem, quam quæ Alexandrino possit convenire, judicat. Idem Morinus pergit. „Est Parisiis in Bibliotheca „Fratrum Puteanorum antiquissimus Epistolarum S. Pauli Codex majoribus literis Græcæ & „Latine descriptus, & Versio & „Character Sancti HIERONYMI „ætatem non potest non æquare, „at character characteri adeo similis „est, ut eadem manu uterque merito „judicari possit exaratus. Ac proinde Alexandrinus huic simillimus Codex, ipso Judice, Hieronymo non potuit esse recentior. Simonius, Historico-Criticus percelebris, Morino licet semper infensior, Codicique nostro iniquior, de istius antiquitate tamen aut parum aut nihil ab ipso dissentit. Ac licet alia tam recondita antiquitatis argumenta dentur, quæ characteri juncta tam admiranda antiquitatis venerationem augeant & tueantur, ex sola literarum forma Bernardus de Monte Falconis in eruditissimo Opere quod *Palæographiam Græcam* intcriptit, hunc ad sextum, vel ad quintum seculum retulit. Ipse denique

nique Clericus, quem vel credulitatis vel adulationis hac in re nefas foret suspicari, de antiquissimorum Codicum mendis in *Arte* ejus *Critica* erudite atque accurate agens, hæc verba habet: *MS. Codex Alexandrinus Bibliorum, qui in Bibliotheca Regia Londinensi servatur, & antiquissimus forte est omnium MSS. Codd. qui extant, aut certe inter antiquissimos, ejusmodi mendis passim laborat, ex imperitia scilicet dictantis ortis. Quamvis igitur ætatem hujus Codicis MS. aut ex literarum forma, aut ex accentuum defectu, aut ex notis ullis aliis five internis five externis, præcise figere prorsus sit impossibile, summæ nihilominus antiquitatis hunc esse, & mille annorum ætatem non æquare tantum, sed & superare, Virorum hac in re versatissimorum judicio, constat.*

Propositio XVI. *Nonnulla in se continet Codex Alexandrinus, quæ ante Seculi post Christum Quarti medium Scripta non fuerunt; adeo ut ante Seculi ejusdem finem vix scribi potuerit.*

§. 56. Assertionis hujus veritatem Athanasiana, quæ in hoc Codice continentur, ut & Eusebiana etiam; atque nonnulla alia, five vera hæc sint ac genuina, five adulterina (ut nonnulli volunt) ac supposititia, evidentissime monstrant. Ante annum enim Seculi Quarti Sexagesimum ad Marcellinum suum de Psalmis Athanasius haud scripsit. Falluntur igitur, qui hunc uno aut altero anno post Concilium Nicænum primum, hoc est, anno CCCXXVI. aut CCCXXVII. exa-

ratum fuisse statuunt. Nec Traditio tamen Ecclesiæ Alexandrinæ inde falsa habenda est, quæ hujus Epocham paulo post illud Concilium recte collocatum autumat; cum respectu tantum id intelligendum sit: siquidem in tot seculorum post illud tempus decursu, Unum respectu ad XII. vel XIII. habito, five pars duodecima, aut minor adhuc, pro multo profecto vix habetur; quicquid in contrarium sentiat Novus quidam Dissertator qui ad biennium restringere illud cupit. Statuendum igitur est firmissime, non seculo Ecclesiæ primo à S. Thecla Martyre hunc conscriptum fuisse Codicem, non post Synodum Nicænam anno primo vel secundo; sed post Seculi Quarti medium, & vix etiam ante ejus finem. Cum autem ex Propositione præcedenti hunc mille annorum antiquitatem ad minimum, ex Characteribus evidentibus præ se ferre constet, ex hac vero ante Seculi Nicæni medium hoc fieri non posse, imo vix ante ipsius finem posse, monstretur; tentandum nunc est, num intra hoc spatium, trecentorum scilicet annorum, terminum aliquem invenire possimus, qui veritatem si non attingat, ad eam proxime saltem accedat.

Propositio XVII. *Nihil in se continet Codex hic Alexandrinus, quod ad Seculi Quarti finem, vel ad Quinti initium, non poterit adaptari, cumque ætate illa probe convenire.*

§. 57. Contra hujus Propositionis

nis veritatem quæ afferuntur, in se ponderis quid habeant videamus. Argumentum primum est, Epistolam à Grabio sub nomine S. Athanasii ad Marcellinum editam esse falsam, atque sancto Doctore, ut ajunt, suppositam. Hujus Argumenti probatio, quæ ad Propositionem decimam tertiam jam dicta sunt ne repetamus, ex simplici tantum conjectura pendet. Quippe inter Athanasii opera ab Hieronymo liber *de Titulis Psalmorum* laudatur: cumque in Epistola hac de his nihil aut parum invenitur, Monachi inde Benedictini, Operum ejus Editores, suspicari sunt epistolam hanc forsân aliud fuisse opus quam laudatum illum librum; librumque istum *de Titulis*, si idem non sit quod Argumenta in Expositionibus Psalmorum ad frontem cujusque Psalmi posita, jam extinctum esse. Sive Censura hæc vera sit, sive non sit; sive Athanasius librum scripserit de Inscriptionibus seu de Expositionibus Psalmorum, sive non scripserit; sive denique Hieronymus omnia Athanasii opera recte omnino commemoraverit, sive non; de Epistolæ hujus falsitate nulla est evidens convictio, vel ab Hieronymo, vel à Benedictinis, vel à quovis alio. Non valet ergo hoc Argumentum.

§. 58. Argumentum secundum hoc est. Genuina Epistola Patris hujus ad Marcellinum sub finem seculi octavi extabat, & præponi tunc Interpretationi illius in Psalmos solebat. Hinc conclusum est, Codicem Alexandrinum non nisi post Concilium Nicænum secun-

dum, atque post seculum octavum, esse conscriptum: Epistolamque illam sub Athanasii nomine Psalmis in Codice illo præpositam, non esse genuinam illam veteribus cognitam, sed falsam, à Græculo quodam, seculo nono vel decimo substitutam. Hujus vero suspicionis causa nulla datur alia, quam quod Concilii Nicæni II. Patres Athanasii Epistolam ad Marcellinum sinceram habuisse videantur, qui Patres sententiam tamen aliquam inde desumptam, qualis hodie in Exemplari ejus Alexandrino non invenitur, nobis exhibent. At si genuinam ac sinceram illam habuerint Patres isti, vereque illam citaverint allegaverinque; sique Scribis etiam ac Librariis seculo Ecclesiæ octavo (ut asserunt Viri Docti) illam Psalterio præfigere mos fuerit; haud possibile videtur, qua ratione, quove modo, seculo immediate subsequenti, hoc est, Nono, Græculus aliquis sub Athanasii nomine, Epistolam aliam ad Marcellinum, loco illius præfatæ, quæ non extabat tantum sub finem seculi præcedentis, sed omnium etiam manibus terebatur, vafre substituere posset. Si omnium enim manibus tereretur hæc; utpote quæ libro Officiorum Ecclesiasticorum antiquissimo, nec non per totum orbem Christianum receptissimo, Psalterio scilicet Davidico, secundum *Usum Alexandrinum*, à Magno hoc Alexandriæ Patriarcha circa seculi Quarti medium, singulis & universis ut invirer Christianis, tam privatim quam publice, edito ac adornato, ad Hymnorum sacrorum delectum pro

pro re nata habendum, vulgo præponebatur; quomodo intercidere, quomodo Codices, qui hanc habebant, universi interire, quomodo semel ac simul nemine etiam observante deperdi, quomodo & Epistola & Codices ipsi à fidelibus tam indigne tractari, tam negligenter curari; ac quomodo alia ab impostore quovis (non *ignarissimo*, sed) peritissimo in deperditæ locum surrogari possit, probandum erit. Quod probatum nondum est: nec probari posse videtur. Nullo igitur nititur fundamento hæc Opinio, quæ duas Epistolas ad Marcellinum scriptas, legitimam unam, supposititiam alteram fingit. Ac proinde non valet secundum Argumentum.

§. 59. Argumentum tertium desumitur ab Origine Monachorum Acumetensium, sive Acametorum. Ad usum enim cuiusdam Monasterii Acametorum MS. hunc Codicem exaratum fuisse à Monacho quodam Acameto Cl. Ricardi Simonii conjectura fuit; quam plures postea amplexi sunt. Hypothesin hanc Simonianam illis libere concedimus. Ex concessio tamen quod hæc conjectura vera ac firma sit, quam Canones Psalmorum diurni ac nocturni roborare videntur, ad quem æræ Christianæ annum aut talem Psalmorum distributionem, aut Ordinis huius in Oriente Monachorum originem, referre debeamus, haud adeo certum fixumque habetur, ut quicquam inde constans ac indubitatum de ætate huius MS. stabilire possimus. 1º. Enim quis fuerit

verus illorum Acametorum Pater pro certo non habetur. Quippe huiusmodi Instituti auctorem nonnulli Marcellum Apamiensem, alii autem Alexandrum Abbatem faciunt. Florebat autem Alexander hic anno Christi CCCCXX. teste V. Cl. Carolo du Fresne, nec non hoste etiam concedente. Cur autem is, qui seculi quinti initio florere conceditur, in quarto non vixisset, aut sub ejus finem hanc Psalmorum divisionem facere, vel ante etiam quam ipsius floreret Monasterium, non potuisset crederetur, durum sane nimis est, quam ut capere ego possim. 2º. Concedamus autem ante annum istum, seculi scilicet Quinti vicesimum, nulla fuisse Acametorum Monasteria, quibus Canones hi in usu erant; nec quicquam tamen hoc obstat, quin diu etiam ante illud tempus, sive antequam in usum suum Canones hos recepissent dicta Monasteria, Canones ipsi extiterint, ac Psalmis etiam aliquando, vel cum vel sine Arthanasii Epistola Paraneutica, præpositi fuerint. Hoc an factum revera sit, necne, haud constat. Sed neque constat contrarium. Ergo non valet Argumentum.

§. 60. Argumentum quartum, ultimumque depromptum est ex inscriptione Cantici B. V. MARIE, quæ Epitheto Θεοτοκος in hoc Codice ornatur; quem titulum tamen non nisi post obitum Nestorii, Conciliumque Ephesinum, hoc est, non ante æræ vulgaris annum CCCCXXX. huic adscriptum fuisse nonnulli existimant. At testimonia

nia Socratis, Eusebii, Athanasii, Basilii, Gregorii utriusque, Nysseni nimirum & Nazianzeni, Dionysii Alexandrini, Origenis & Adamantii, apud Grabium ipsum inventa, vel allegata, titulum hunc Synodo Ephesina multo vetustior, & post Seculi Tertii medium Scriptoribus Ecclesiasticis familiar, satis superque demonstrant. Prolegom. ad Tom. ult. c. 1. §. 1. Nec pluribus opus est. Itaque in Codice Alexandrino, vel quod ad seculi Quarti finem, vel ad Quinti saltem initium referri non possit, nihil contineri probatur.

Propositio XVIII. *Librorum Historicorum genuinam LXX. Interpretum Versionem exhibet Codex Alexandrinus; non autem Romanus.*

§. 61. De libro *Judicum* nihil manifestius est quam hoc, ut dedita opera fusissime monstravit Cl. Grabius; qui discrepantes in hoc libro Romani & Alexandrini exemplaris lectiones ex adverso positas nobis columnatim exhibet, & Antiquorum Scriptorum Judaeorum, Graecorum, Latinorumque lectiones ad inferiorem paginae oram subnotavit, ut de illis omnibus hinc iudicium, collatione facta, breviter & solide instituat. Quas conferendo, ex testimonio Philonis, Veterum Doctorum Christianorum, Hexaplaris Origenis Editionis reliquiarum, Graecorum Lectionariorum, omniumque quotquot de ea re supersunt monumentorum, cuilibet patebit genuinam LXX. viralem Versionem, sicut ab
Tom. II.

Antiquis legebatur, Codicem hunc Alexandrinum exhibere. De Vaticano autem Codice idem non constat: sed potius è contra hunc valde mutilatum ac interpolatum, vel aliam etiam prorsus diversam continere admodum probabile est. Alexandrini enim à Vaticano Codice Variationes ducentas circiter & quinquaginta, praeter alias quae minoris momenti esse videntur, in versiculis vel hemistichiis multum paucioribus, ad veritatem hanc illustrandam confluxit. Ex quibus omnibus collatis genuinam LXX. Versionem, quam Origenes ut maxime sinceram edidit, in Alexandrino exemplari descriptam esse concludit. Atqui Romanum Codicem non Origenis editionem, nec Aquilae, nec Symmachi, nec etiam Theodotionis Versiones, sed aliam ab his plane diversam secutum esse contendit: atque Editionem Veterem, quam Codex iste conservavit, ex Athanasii & Cyrilli Patriarcharum Alexandrinorum allegationibus, eandem cum *Hesychiana* esse suspicatur. Cumque stylus librorum *Judicum*, *Rutha* & *Regum* idem prorsus sit, idem quoque iudicium quoad libros hos de utroque Codice ferendum est.

§. 62. Quod autem de his libris dictum est, id de reliquis, si non de omnibus, de plerisque saltem, hoc volumine contentis, pariter dicendum est. Quam librorum *Historicorum* cum Editionis Origenianae reliquiis collatione diligentissime per Grabium facta, genuinam LXX. Versionem non in Romano, sed in Alexandrino Exemplari exhibitam

hibitam esse, ab ipso statuitur. At tamen in Romano quidem aliquando illam etiam exhiberi, ex Veterum testimoniis pæne innumeris, liquet: hoc est, ubi cum Alexandrino Romanum convenit, atque à testibus probatissimis confirmatur, ibi exemplar utrumque veram ac genuinam LXX. lectionem habere firmiter statuendum est. Ubi vero non bene inter se concordant hæc duo, ibi Variationes distinguere oportet in has classes; in eas scilicet, quæ & verbis & sensu cum Veterum tam Judæorum quam Christianorum allegationibus convenire, in eas quæ nec verbis nec sensu cum illis concordare, inque eas denique, quæ verbis ipsis discrepare, verborum tamen sensu bene congruere, inveniuntur. Quorum classium distincta consideratio ne accurate habita, Vir doctissimus de præstantia Codicis Alexandrini præ Romano, quoad libros V. T. Historicos tandem persuasus; quum prius illi animus novam Pentateuchi atque Prophetarum Editionem Græcam tantummodo parare, consiliumque fuerit, animum statim consiliumque mutavit, & totius LXX. viralis Versionis Editionem in se suscepit. Nam Editionem Romanam ab Origeniana prorsus diversam, ac in libro, quem exempli gratia ad examinandum selegit, per omnia pæne commata, non modo quoad quædam verba, sed sæpius etiam quoad sensum ex instituto mutatam se reperisse ait, exemplisque demonstrat: adeo ut, ex illius sententia, hæc emendationem vix admittat. Sive vero admittat, sive

non, genuinam saltem LXX. Versionem exhibere, opinor, haud dici potest.

§. 63. At Exemplar nostrum Alexandrinum, quoad libros V. T. Historicos, non aliam Versionem continere, quam illam ipsam, quam olim Judæi Hellenistæ per Ægyptum Asiamque, & posthæc Christiani Catholici ubique fere terrarum usurparunt, ac etiamnum Orientales in sacris suis conventibus publice legunt; neque aliam ejusdem Editionem, quam illam ipsam, quam Hexaplis, ut omnium sincerissimam, inseruit Origenes, quam ut omnium præstantissimam Pamphilus & Eusebius adnotaverunt vel correxerunt, quam *incorruptam & immaculatam* LXX. Interpretum translationem Hieronymus prædicavit, quam denique *in eruditorum libris* summo cum honore reservatam ipse Latine vertit, multa passim sunt, quæ suadent, imo persuadent: sive addita, sive omissa, sive textuum transpositiones, vel apparentes, vel reales, sive denique antiquissimorum ac fidelissimorum Scriptorum testimonia spectemus. Verum de his satis: si non, plura alias.

Propositio XIX. *Codex Alexandrinus aut Antiquissimus est, aut inter Antiquissimos numerandus.*

§. 64. Hujus Propositionis Veritas adeo evidens est, ac probatio tam facilis, ut nemini Codicem ipsum inspicienti de summa ejus antiquitate dubium hæcere possit. Quodque ad minimum ætas ejus mille-

millenium excedat uno ore pronunciant omnes, Codicibus MSS. versandis occupati, quotquot vel illum inspexerunt ipsi, vel aliorum Virorum doctorum proborumque oculis fidentes, nonnisi illius Specimen (sed maxime authenticum) viderunt, examinerunt, trutinarent. Quod ad Traditionem istam de Codicis nostri origine ac antiquitate spectat, illum nimirum, ante MCCC. circiter annos, pauloque post Concilium Nicænum à Nobili Foemina Ægyptiaca scriptum fuisse, non ad illam ut hic provocemus opus est: res potius ipsa pro se loquatur; & Codex ipse inspectus omnium instar sit testium. Nihil autem temerarium magis, quam illo non inspecto, necdum cognito, circa illius ætatem aliquid audacter pronuciare. Id tamen à Nupero quodam Scriptore, non sine summa ostentatione, factum est. Is quidem, ut Codicem Alexandrinum deprimeret, Romanum vero efferret, præque illo longe extolleret, illum ante seculum Ecclesiæ Decimum non fuisse conscriptum acriter contendit; qui tamen neque Codicem vidit unquam, neque Bibliothecam ipsam, in qua servatur, novit. Quippe tales decet esse omnes, qui, Vetera cum novis confundentes, Codices antiquissimos novitatis accusant. Quibus nos unum instar mille, utpote in Arte sua Magistrum, Joannem Clericum, à quo hæc desumpta est Propositio, opponimus. Stet igitur hujus sententia.

§. 65. Codicem hunc non ante

Seculi IV. medium scriptum fuisse damus: sed mille annos numerare ad minimum, sed & trecentos etiam alios habere posse, summorum Virorum vestigia secuti, monstravimus. Demonstrationes interim cujuscumque imaginarias parum curamus; dummodo testes sint (non Auriti tantum, sed) oculati, iique prudentes etiam ac sobrii, qui sententiæ huic patrocinantur. Quid de Codice MS. hoc illi censeant, qui parvam istius notitiam habent, unde & in vestibulo ipso misere cessitant, nihil omnino refert. Contra istiusmodi homines, novaturiendi studio abreptos, ad Judices æquiores, ad Testes oculatiores, ad Viros doctrina & moribus præstantiores provocandum est. Inter Codices totius orbis antiquissimos Alexandrinum recte numerari consentiunt omnes. Ad Patricium Junium, Brianum Waltonum, Alexandrum Huissum, Joannem Pearsonum, Thomam Galeum, Thomam Smithum, Joannem Millium, Humfredum Wanleium, aliosque Viros doctissimos, fideque dignissimos, qui Codicem hunc non inspexerunt tantum, sed & contrulerunt cum aliis, jure meritoque appellamus.

§. 66. Pro veneranda ejus insuper antiquitate, præter illa, quæ in Propositionibus XV. & XVII. ante allata sunt, quatuor argumenta adhuc habemus interna; quæ & pro Codice etiam Vaticano pariter valere observarunt Viri Docti. Primum est, hunc ea non habere quæ in Codicibus vetustissimis abfuerunt: secundum est, ea habere, quæ

quæ in istis fuerunt olim observata: tertium est, in partium dispositione ut plurimum cum illis convenire: quartumque est, ex Scriptorum antiquissimorum allegatis desumptum. De quibus singulis in Propositionibus sequentibus nunc agemus.

Propositio XX. *Codex Alexandrinus ea non habet, quæ à Veteri LXX. Versione abfuerunt.*

§. 67. Hoc Argumento usus est Morinus, ut Vaticani Codicis præstantiam, illiusque cum antiquissimo Hexaplorum Apographo conformitatem probet. At pro Alexandrino fortius militat ipsius argumentum. In libris Historicis multa, in Prophetis longe plura, inveniuntur, quæ à Veteri LXX. Versionis Editione, ante Origenis tempora, abfuisse liquet. Quamplurima sane ejusmodi loca in Codice Alexandrino, æque ac Romano; imo versiculos integros in Alexandrino plus quam centum atque triginta, deesse observavit Græbius. In libro primo Regum Cap. XIII. versiculus primus in Alexandrino non invenitur, sicut neque in Romano. Hic autem in antiquissimis ante Origenem Codicibus non exstabat. In libro tertio Reg. Cap. XIV. viginti priores Versus asterisco notantur; quos Textus Origenis non habuit, sed additi sunt ex Theodotione. Hos Alexandrinus quidem habet; non habet Romanus. Cujus hæc ratio esse apparet. In veteri scilicet LXX. Versione non abfuerunt hi Versus, sed ante Origenis tempus Librariis incu-

ria transpositi sunt; unde caput hoc mutilatum incepit secundum Origenem à Versu 21. Exemplar enim hoc imperfectum, de quo Origenes ipse conquestus erat, Codex Romanus, ut videtur, exhibet; perfectius autem & vetustius in suo Codice exscribendo secutus est Scriba Alexandrinus. Genuinam certe LXX. Versionem plurimis in locis non exhibet Codex Romanus; sed ab Hesychio mutilatam contractamque, ut ante ostensum est, utque Græbius fusius probavit.

Propositio XXI. *Codex Alexandrinus ea habet, quæ olim in LXX. Editione fuerunt; sed à Textu Hebræo abfuerunt.*

§. 68. Hoc etiam Argumento usus est idem Morinus pro Codicis Romani auctoritate; eodem usi sunt post eum & alii. Veteres omnes Scriptores Ecclesiastici, tam Græci quam Latini, per multas sæcæ, easque magni etiam aliquando momenti differentias suo tempore inter Codices Græcos & Hebræicos intercessisse, in concionibus, tractatibus, commentariisque suis observarunt. Nec tantum multa à communi LXX. Intt. Versione tunc abfuerunt, quæ apud exemplaria Hebræica inveniebantur, quæque addita igitur sunt ex Hebræo per Origenem sub Asterisco: sed non pauca etiam quæ à textu Hebræo absunt hodie, & tunc quoque abfuerunt, quæ tamen apud Septuaginta legebantur, nec non hodie lecta sunt. Quoad sententias igitur istas quas Ecclesiæ Patres in Veteri LXX. Interpretum Editione haberi, sed

sed à Textu tamen Hebræo abesse narrant; istarum præsentia in Codice aliquo Græco, ejusdem cum Textu, quem Patres illi antiqui versarunt, conformitatem, absentia vero dissimilitudinem, arguit. Ac proinde cum Origeniano Seculo omnia LXX. Intt. exemplaria, locis quamplurimis à Textu Hebraico, sicut is hodie in Codd. Masorethicis legitur, discreparent; cumque multa etiam in LXX. virali Versione ante Adamantium ipsius tempus fuerint inventa, quæ non agnovit Textus Judaicus, nec literis Hebræis conservata accepimus; ex Versionis hujus cum Textu isto, aut qualis tunc erat, aut qualis nunc est, conformitate, majorem Codicis vel integritatem vel antiquitatem asserere præposterum absurdumque foret. Hujus enim contrarium verum est ac manifestum. Unum aut alterum exemplum multorum sit instar

§. 69. In libro secundo Reg. Cap. ult. v. ult. hæc sententia, eaque valde quidem notabilis, in Codice nostro habetur, quæ à Textu Hebræo elapsa videtur: καὶ προσέθηκεν Σαλωμών ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις. Theodoretus & Procopius Gazæus hanc Lectionem roborant; Editiones quoque Aldina & Sixtina confirmant; in Complutensi tamen hæc defuit, sicut in Hebræo. In Hebræo autem olim non abfuisse perquam probabile est. In libro etiam tertio Cap. VIII. v. 53. Codex Alexandrinus hæc nobilissima & vere aurea verba habet, sicut & Romanus quoque, τότε ἐλάλησεν Σαλω-

μών ὑπὲρ τοῦ Οἴκου, ὡς συνετέλεσεν τὴν οἰκοδομήσασαι αὐτόν, ἡλίων ἐγνώρισεν ἐν ἑρανῶ. Κύριος εἶπεν τῷ κατοικεῖν ἐν γυνάφῃ. Οἰκοδόμησον Οἶκόν μου, Οἶκόν εὐπρεπῆ σεαυτῷ. τῷ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος, ἕχῃ αὐτῇ γέγραπται ἐν βίβλῳ τῆς Ὠδῆς; Tunc locutus est Salomon de domo, postquam consummaverat adificare eam, „Solem notum fecit in „Coelo: Dominus dixit habitare „in caligine: Edifica Domum „meam, Domum decoram, tibi „inhabitandam super novitatem. Nonne hoc scriptum est in libro Cantici? Quæ verba etiam in MS. Alex. novum Caput incipiunt, quod juxta veterem Divisionem XXIV. numeratur, literis κα' hic in margine adscriptis. Hanc Pericopen, quæ in Codicibus Hebræis hodie deest, nec in Complutensi Græca legitur, antiquissimam & genuinam LXX. Interpretum Versionem exhibere non est dubium. Scholion Græcum in locum hoc satis adstruit: veteresque qui eodem modo hunc locum legerunt, suisque commentariis etiam illustrarunt, hoc corroborant. Ταῦτα ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, inquit Scholiastes, παρὰ μόνους φέρεται τοῖς Εὐδομήκοντα. Idem Theodoretus, idem Procopius verum esse adstipulatur. Quatuor autem Stichi ex libro quodam Salomonis deperdito citati sunt, incipientes ἡλίων &c. ad quod illud Davidicum videtur conforme, τῷ ἡλίῳ ἐδεῖτο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ. Hunc vero, qui Liber Cantici vocabatur, proprie ad Liturgiam, sive ad Templi Officia ac Ministeria Eucharistica spectavisse verisimile est: quem Cantica etiam sacra, sive Psalmos Salomonicos, Davidicorum ad instar,

Odasque, quarum meminit Sacer Historicus, ad Symphoniam aptatas complexum fuisse, contra rei analogiam aut probabilitatem non est. Arque hinc forsā Scriba Alexandrinus Psalms quosdam sub nomine ipsius Apocryphos, sive Odas Salomoni adscriptas, in Bibliotheca Alexandrina inveniēns, SS. Bibliorum quasi appendices (sicuti in Bibliis lingua vernacula editis hic & ubique hodie fit) ad finem subnexas esse voluit; uti patet ex Indice eidem Codici præfixo, propriaque Scribæ ipsius manu descripto. An hæc vero Canticorum Collectio fuerit *Liber ipse Cantici*, necne; an fuerit idem libellus, vel codicillus, quem edidit De la Cerda ante laudatus, an alius ab eo diversus; quot denique & qualia fuerint hæc Cantica Salomonica, Bibliis Alexandrinis annexa, scire haud est possibile. Hoc tantum scire possumus, tempore, quo hæc exscribebat Librarius, Hymnos quosdam Ecclesiasticos adhuc superesse adscriptos, necdum ab Ecclesia damnatos; postquam vero usus illorum in Ecclesia damnatus fuerat, ex Codice hoc erasos vel excisos fuisse; Codicem inde ipsum vetustissimum non immerito habendum esse, ipsiusque Epocham circa finem Seculi Quarti statuendam esse, sicuti habet Prop. XVII. Atque hæc de libro Hymnorum Templi Salomonici, sive de libro Cantici Salomonis, nec non Apocrypha vel Secreta allegandi modo apud Sacros Auctores, ad argumentum hoc stabiliendum breviter proponuntur, dum ad ea quæ reliqua sunt properamus, & tex-

tum pro hujus antiquitate, & integritate etiam, aggredimur nunc argumentum. Quod est

Propositio XXII. *Codex Alexandrinus Partium dispositione cum vetustissima LXX. Editione concordat.*

§. 70. Argumentum hoc à Partium dispositione desumptum Codici Alexandrino huic auctoritatis haud parum conciliat. In genuina enim LXX. Intt. Editione, multorum versuum, capitum, insignium capituli alicujus partium, atque historiarum situs diversus omnino fuit, si Patribus antiquis sit fides, ab eo quem Codices Hebræi hodie habent. A mille quadringentis, annis, observante Morino, differentiam hanc, aliasque discrepantias jam memoratas, Doctores Ecclesiastici inter textum Græcum & Hebraicum annotaverunt. Codex Romanus dicitur ex hac partium dispositione maxime vetustus, quia cum vetustissima, nobis scilicet cognita, hujus Versionis Editione, qualis nimirum ante Origenem erat, convenit. Si Romanus autem, Alexandrinus etiam, si non majori, pari saltem jure dicendus est. In Lib. 3. Reg. Cap. II. leguntur post v. 35. multa eodem ordine, & in eadem serie, sicut à temporibus antiquis legebantur. In Libri ejusdem Cap. III. v. 1. Codex Alexandrinus concordat cum Hebræo; non autem Romanus. In Cap. IV. ad finem apud Cod. Rom. quoddam sit assumptum, ex variis hujus historię locis depromptum congestumque; quod in Alexan-

Cap. I.

PROLEGOMENA.

Alexandrino nostro non invenitur. Quæ ibi transcriptit Librarius Romanus, partim capitis tertii initio, partim noni medio, tam in Hebræis Codicibus, quam in nostro exant: atque ita etiam non tantum in aliis Græcis Codicibus antiquis, sed & in Hexaplo ipso Origeniano, disposita fuisse, monente id vel ipso Scholiaste, quem Romani editores imprimendum curaverunt, liquet: In Cap. IX. Versus tredecim à v. 14. ad 26. desunt in Codice Romano; non desunt in Alexandrino. In Cap. XIV. Versus viginti desunt etiam in Cod. Romano; non desunt vero in Alexandrino. Quin Capita etiam XX & XXI. in Romano transponuntur; non autem in Alexandrino. His ita, speciminis loco, præmissis, concludendum esse videtur: Ubicunque Codex Alexandrinus cum Romano partium dispositione & situ concordat, licet à textu Hebræo dissentiat, ibi cum vetustissimis LXX. Versionis Codicibus concordare: ubicunque Codex Alexandrinus partium dispositione & situ cum Hebræo concordat, licet à Romano ibi dissentiat, ibi cum vetustissimis aliis LXX. Intt. Versionis Codicibus; nec non, ut plurimum, cum Apographo Origeniano concordare: ubicunque vero nec cum Hebræo nec cum Romano concordat, ibi tamen à vetustissimis nonnullis Græcis Codicibus, in sententiarum & historiarum collocatione, non discordare. Restat nunc ut videamus, utrum horum cum Veterum Scriptorum Ecclesiasticorum allegationibus melius concordet.

Propositio XXIII. *Codex Alexandrinus cum Scriptorum Veterum allegatis & citatis concordat.*

§. 71. Ex XX. Scriptorum Veterum testimoniis, apud Grabium allegatis, hujus Assertionis Veritas patet. Quod Codex enim Romanus cum Scriptorum Veterum allegatis & citatis, sicut nonnulli asserunt, melius concordat quam Alexandrinus, hoc omni prorsus caret fundamento. Quod in libri unius Specimine edito præstitit Vir Doctissimus, in aliis etiam libris præstari nihil vetat. Nam ubi Romanus & Alexandrinus inter se concordant Codices; cum Veteribus etiam, sive Judæi sint sive Christiani, sive Græci sint sive Latini, Scriptoribus concordantes; res est certa ac evidens. Ubi autem hi duo non bene conveniunt, inquirendum restat, utrum major sit Romani an Alexandrini cum Scriptoribus Ecclesiasticis antiquis, & cum veritate ipsa, concordantia.

§. 72. Nec pauca sunt quidem, nec levia, quæ multi Viri Docti de LXX. Interpretum Versionis cum Scriptoribus hisce convenientia congesserunt: sed quæ ad Romanam præcipue Editionem confirmandam adhibuerunt; licet hæc ad Alexandrinam stabiliendam etiam æque inserviant. Quicquid Morinus, Vossius, alique hac de re scripserunt, aut ex Veteribus compilaverunt, id omne, aut fere omne, non Romanam tantum, sed & Alexandrinam etiam firmat Editionem, hujusque Exemplaris fidem auget. Quæ in Prolegomenis

nis ad Operis hujus Tomum Primum & Ultimum, in duabus Dissertationibus Grabianis de LXX. Versione editis, inque Præfatione Pearsoni Parænetica, ex Priscorum Patrum monumentis, ante dicta sunt, à nobis non sunt repetenda, sed à Lectore consulenda. Gravius quoque noster Dissertationis cujusdam à se scriptæ, annoque hujus seculi Sexto, quoad quinque Libros Moïsi & Historiam Josuæ, perfectæ, *De Alexandrini Codicis præ Vaticano præstantia*, meminit; cujus & Specimen in duobus Deuteronomii Capitibus, in Prolegomenis suis ad Octateuchum ipse edidit; pariterque quoad Historiam Judicum, de Codicis ejusdem præ Vaticano præstantia, ejusque cum Veteribus concordia majore, adductis quam plurimis singulorum capitum comparationibus ex Philonis Judæi Veterumque Patrum testimonio, in Epistola ad Millium de nova LXX. Intt. Versione paranda, operose & accurate egit. Hanc inde Codicis nostri excellentiam, ut & ejus cum Veteribus Scriptoribus conformitatem, in Opere isto, quoad libros saltem prædictos, se prolixè ostendisse dicit; quæ vel ex ejusce Specimine sat longo edito citra omne dubium est. Per singula enim capita procedens Dissertatio, primum *Romanam*, inde *Alexandrinam* exhibebat lectionem; ac huic 1. consonam Hebræi Textus auctoritatem. 2. Hexaplorum Origenis consensum. 3. denique Philonis ac antiquissimorum Ecclesiæ Patrum suffragia subnectebat. Quam *Dissertationem* prælo quidem paratam tunc fuisse, sed non imprimendam

tamen esse monuit, *donec id opportune ac citra damnum suum fieri possit*. Optandum sane foret quam maxime, ut Dissertationem hanc, dum in vivis erat, ipse edidisset; ne tot tantorumque laborum suorum atque vigiliarum opus, quod dolendum est, deperderetur. An extet etiamnum hodie; siue extiterit, ubi delitescat, nescio. Inter libros enim MSS. & Schediasmata quæ post ipsius obitum à Testamenti Curatoribus inveniebantur, talem Dissertationem, summa licet cura adhibita, nullibi reperiri verum est constansque. Nec in *Catalogo Manuscriptorum V. Cl. J. E. Grabe S. Tb. P. quæ fato defunctus post se reliquit*, illius ulla sit mentio. Titulus quidem libri sub ejus manu propria inventus est hic, *Dissertatio de ALDINA LXX. Interpretum Editione ROMANÆ longe præferenda; dsque CODICE ALEXANDRINO illis ambabus præstantiori*. Quin inveniuntur etiam collectanea quædam, sed imperfecta valde & confusa, ad Tractatum conscribendum sub titulo tali, *De Præstantia Codicis Alexandrini Dissertatio, ex Sacrorum Textuum allegationibus in Novo Testamento, & Monumentis editis atque manuscriptis, Philonis Judæi, Clementis Romani, Hippolyti, Origenis; nec non ex hujus accuratiori LXX. Interpretum Editione Hexaplati, ac Patribus, qui ea usi sunt, præsertim Eusebio Cæsariensi &c. ejus [præ Vaticano excellentiam, &c.] demonstrans*. Quam autem eandem esse existimo, cujus Partem Primam absolutam in Prolegomenis suis enunciat allegatque. Inde Dissertationem hanc Docto cuidam Amico illum credidisse

credidisse verisimile est. Illum enim, quâ ingenii modestiâ erat, aut CAVEUM, aut MILLIUM, aut LUYDUM Vigorniensem (quem *Patrem* suum appellabat) Viros sane summa eruditione ac diligentia præpollentes, nec non critica etiam *ἀκριβείᾳ* præstantes, in Veterum monumentis versatissimos, illique amicissimos tali in re consuluisse, ut doctam æquamque illorum censuram sibi haberet notam, haud profecto negandum est. Cumque ipsi etiam nonnulla à se scripta, ut Cl. Caveus *Historiam Litterariam* suam, ad novam Editionem ornandam limandamque, aliique alia in illius manus concrederent, fas est ut illum quoque sua, saltem hanc tanti momenti Dissertationem, ipsorum (si non omnium, alicujus tamen) examini subjecisse suspicemur. Ac si in Virorum horum Clarissimorum nunc fato defunctorum Bibliothecis, vel in aliorum quorumcunque Doctorum scriniis, reperta fuerit ejusmodi Dissertatio, à Cl. Grabio conscripta, haud omnino desperandum est, quin vel Præli Oxo-niensis Curatoribus dignissimis, vel Bibliopolæ cujus impensis hæc Editio fit, in commune Orbis eruditi bonum reddatur. Quicumque autem ad hanc Editionem Tractatus hujusce accessione perficiendam operam suam contulerit, is sane, & Propositioni huic firmitatem, & sibi honorem, & reipublicæ literariæ utilitatem, & Ecclesiæ denique novam afferet præsidium. Quippe Vir doctissimus priscos omnes, ad sæculi Ecclesiæ Quarti finem usque, (hunc ipsum sibi maxime

Tom. II.

scopum, ut Codicis sui auctoritatem præstantiamque probaret, præfiniens,) Scriptores Ecclesiasticos labore indefesso legit contulirque.

§. 73. Testium vero instar omnium, ad hanc Propositionem confirmandam, unus sit nobis B. Clemens Romanus, utpote omnium vetustissimus, qui vel in una sola ad Corinthios Epistola, loca plusquam centum, quorum etiam sunt circiter triginta sat longa, ex LXX. virali Versione citata atque allegata habet. Ex quibus omnibus cum LXX. Textu collatis hæc concordia manifesta est ac indubitata. Itaque Codex Alexandrinus, qui hanc Epistolam, una cum fragmento alterius epistolæ, conservavit, validissimum hujusce concordie argumentum nobis inde exhibet; quod probandum erat: sui-que ipsius antiquitatem insuper ex hac concordia satis monstrat, tantumque non demonstrat. De Vaticano quidem Codice hoc ipsum Morinus haud absque ratione, fateor, contendit: pro cuius tam antiquitate quam integritate, inter quatuor ab illo allata argumenta, non minimum pondus habere id videtur. Cumque vix unus aut alter locus apud Beatum hunc Patrem, ad Corinthios more Spirituque Apostolico scribentem, qui cum LXX. Intr. Versionis Codicibus MSS. hodie vetustissimis, quoad sensum, parum convenit, inveniatur; notatu sane dignum est, vel ibi etiam Alexandrini quam Romani majorem inveniri consonantiam.

h

§. 74.

§. 74. Quod autem Romani Exemplaris cum Veterum Scriptis, Codicibusque Origeni saltem coævis, eisque accuratioribus, ac in libris præsertim Historicis, minor sit concordia, quam nostri Alexandrini, longa exemplorum deductione probare haud difficile foret. Unum alterumque huiusce veritatis argumentum exempli tantum causa hic dabitur. Lib. 3. Reg. Cap. VI. v. 2. ἐξήκοντα legit Codex Alexandrinus, sicut Veteres proculdubio legebant. In medio enim tertii seculi hanc esse lectionem maxime authenticam constat. Scholiastes Græcus adnotat in Hexaplo, nec non in Codicibus accuratioribus, ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις, legi: Versiones insuper antiquæ omnes, Syriaca scilicet, Arabica, Chaldaica, Latina Vulgata, ita legunt. Male legit Cod. Romanus. Qui, non tantum contra textum Hebræum, sed omnium Versionum, sive ex Hebræo sive ex Græco factarum, fidem, τεσσεράκοντα legit, ac si Templi longitudo XL. tantum cubitos haberet. In eodem quoque Capite desunt quatuor Versus secundum Exemplar Romanum, quos Alexandrinum habet. Hi sunt v. 11, 12, 13, 14. Revelationem Salomoni à Deo factam continentes. Scholion Græcum notat eos quoque in Hexaplo legi: consentiunt & veteres Versiones ad unum omnes. Habebantur etiam olim, observante ipso Nobilio, in plerisque Codicibus Græcis; & respondent, inquit, *Vulgata*. Quare vitiosus est hoc in loco Codex Romanus; non Alexandrinus. Quod Morinus quidem, ut potest, excusat. Dixisset

enim Scholiastes in quibusdam (at non in accuratioribus) Codicibus hæc non haberi: quæ quidem exemplaria secutum Theodoretum ipse putavit hæc non posuisse. Unde textui Græco hos versiculos statim ab Origene insertos fuisse concludit Morinus. Quæ conclusio cum nullo alio nitatur fundamento, prorsus rejicienda est. Valet igitur Assertio nostra de Codicis Alexandrini concordia cum veterum allegatis. Quod probandum erat. Ad libros, qui in hoc Tomo continentur, nunc descendendum est.

Propositio XXIV. Libri, qui in hoc Volumine continentur, vel ex Hebræo in Græcum translati sunt; vel Græce scripti sunt, perque Senatum Alexandrinum probati.

§. 75. In genere, Libri Sacri V. T. qui in Codice Alexandrino continentur, vel sunt ex Hebræo & Chaldæo conversi, qui in Canone Judaico habentur; vel Græce sunt à Judæis Alexandrinis, aut Græcificantibus scripti, & à Synedrio Alexandrino recepti. Libros classis prioris XXII. Judæi Veteres numerarunt, uti patet ex Josephi libro primo contra Appionem. Et Judæi recentiores hunc numerum observant, veluti R. Afarias in Meor Enaim pag. 29. 141. 169. 175. R. Gedaliah Ben-Jechajah in Shalshelesh Haccabbalah pag. 68. 69. 99. 104. R. Abraham Zachus in libro Juchasin pag. 136. 138. R. David Gantz in Tsémach David Part. 2^a. pag. 10. R. Menasse Ben-Israël de Creatione Problem. X. pag. 45. Libri

Cap. I.

PROLEGOMENA.

Libri Classis posterioris, quos Judæi Hierosolymitani in Canonem suum non receperunt, sunt reliqui omnes, Græce tantum extantes, quosque non nisi à Judæis Alexandrinis & Hellenisticis traditos accepimus: sive hi sint illi, quos Græce conscriptos fuisse ab initio nemo dubitet, veluti libri Maccabæorum omnes; sive sint illi, de quibus dubitetur, an olim in Hebræo vel Chaldaeo extiterint, necne, veluti liber Tobiae. In hoc vero Tomo qui continentur, prioris classis sunt libri Regum quatuor, Paralipomenon Regum Judæ duo, Esther unus, Esdrae liber secundus, & Verba Neemiae; qui cum Hebraice hodie extent, illos omnes ex Hebræo in Græcum conversos fuisse indubitatum est. Posterioris classis sunt libri Tobit, Judith, Esdraicus primus, & Maccabaici quatuor. De tribus istis prioribus, an olim in lingua Hebraica vel Chaldaica lecti fuerint unquam, incerta res est: de posterioribus hisce nullum omnino dubium est. An à Senatu vero, sive Synedrio Alexandrino hi omnes probati fuerint ac recepti, dubium moveri potest.

§. 76. Attamen constat, 1°. Hos Ecclesiam à Judæis accepisse. 2°. Non à Judæis Hierosolymitanis & Hebraice loquentibus, sed ab aliis extra Palæstinam habitantibus & Græce scientibus, traditos fuisse. 3°. Judæos Ægyptum habitantes Scholas & Synedrium Alexandriae habuisse. 4°. Synedrium, quod Alexandriae habuerunt Judæi, ad exemplum illius, quod Hierosoly-

mis habebatur, fuisse constitutum. 5°. Libros Sacros & Ecclesiasticos, cujuscunque classis illi fuerint, secundum usum Judaicum, ad Synedrium Magnum proprie spectare, sive Hierosolymitanum fuerit sive Alexandrinum. 6°. Hos igitur libros ad Synedrium Alexandrinum delatos fuisse plus quam probabile est. Si fuerint autem delati, tunc in examen vocati; si in examen vocati, tunc adprobati, vel reprobat; si reprobat, aut rejecti, tunc proculdubio non accepissent hos Christiani. Sed hos acceperunt Christiani; imo acceperunt etiam ex Judaismo ad Christum conversi, seu potius hos prius receptos Christiani facti non rejecerunt. Ergo sane libri isti Historici, in hoc nimirum Tomo contenti, qui Hebraice non fuerunt scripti, sed Græce tantum, non à Judæis Græcificantibus, non à Synedrio illorum Alexandrino, rejecti sunt: sed è contra. Rejectos saltem à Synedrio isto (cujus res hæc erat) non fuisse, ac damnatos, citra omnem est controversiam: receptos fuisse ac comprobatos verisimile est valde. Nec de libro Maccabæorum *quarto* valet exceptio: cum & diu post Josephi tempora Synedrium istud permanserit, & liber hic summa eloquentia à principe Viro conscriptus ad Judaicæ religionis gentisque honorem spectaverit.

§. 77. Cum autem Synedrii Alexandrini auctoritas Codici huic Alexandrino, ut vetustissimo, favere videatur, de illius origine conjecturam nostram, Viris doctis ventilandam, proponemus. Non aliam

liam nempe Synedrîi quam Versio-
nis hujus LXX. viralis originem esse
suspîcamur. Si enim, antequam
Versio hæc fieret, Synedrîum A-
lexandriæ jam constitutum fuisset,
viros haud alibi quæsiuisset Rex li-
brorum Judaicorum interpretes,
quam ubi in regno suo confessum
hos habere cognoverat. Si vero
post tempora Ptolemæi hujus con-
stitutum hoc fuisset concilium, in-
numera pæne sunt difficultates.
Neque ulla causa veri habens simi-
litudinem dari potest, cur sub Pro-
lemæorum alio tantum Judæis pri-
vilegium unquam concessum fue-
rit. Synedrîum etiam hoc quod
Alexandriæ tenebatur, cum non
primarium, sed tantummodo se-
cundarium fuerit, à seipso stabili-
tum fuisse existimare plane absur-
dum est. Cujus absurditatis ratio,
cum evidens sit, non est neganda.
A Synedrîo igitur Hierosolymitano
ut potestates suas derivarent, & au-
ctoritatem acciperent Seniores A-
lexandrini, necesse fuit. Ac pro-
inde Synedrîum Alexandrinum pri-
mum, quoad singula ipsius mem-
bra, non nisi ab Hierosolymitano
definitum, adnominatumque fuisse
credi fas est. Quæ autem primo-
rum Assessorum nomina in hoc
concilio fuerint, licet hoc impos-

sibile videatur, non tamen omni-
no desperandum igitur est, quin ad
illorum notitiam, nisi impossibili-
tatis metu deterreamur, aliquo
saltem modo perveniamus. Duo
enim & septuaginta nomina in li-
bro, qui Aristæ adscribitur, inve-
niuntur, quæ veluti Interpretum
nomina ibi sunt proposita, cum
Judicum interpretationem hanc
adprobantium nomina hæc esse,
probabilitatis plus habeat. Sive au-
tem hi primi omnium fuerint ex
tribus singulis electi, qui Syne-
drium hoc sub Philadelpho regnan-
te constituerunt, ut nobis vide-
tur; sive potius fuerint Synedrîi
hujus Patres, sive Presbyteri, qui
tunc in vivis erant, quando histo-
riam suam edebat Scriptor iste,
quicumque fuerit, aut quandocun-
que vixerit; levis est conjectura,
resque ad idem prorsus redit. Pro-
inde quoad V. T. libros, sive Ca-
nonicos, sive Apocryphos, ut vo-
cant, ac illos præsertim qui in hoc
volumine continentur, Synedrîi
Alexandrini haudquaquam rejici-
enda est auctoritas. Ad rationem
vero ac Methodum hujus Libro-
rum Historicorum, ita probato-
rum, editionis è Codice MS. Alex-
andrino, à Cl. Græbio paratæ, jam
progrediendum est.

CAP. II.

*Ratio ac Methodus hujus Librorum**Historicorum Editionis è Codice*

ALEXANDRINO.

Historicorum, qui hoc Tomo continentur, Librorum Editio è Codice ALEXANDRINO, ut omnibus, quæ unquam fuerunt, longe perfectior evaderet, nihil sibi prætermittendum, nihil difficultatis formidandum, nec laboribus nec sumptibus parcendum duxit Græbius. Hæc diu desiderata, utpote præmatura ipsius morte impedita, vigilis indefessis, diligentia summa, ingenio mirabili parata, Lectori Christiano ac Erudito se nunc sistit. Edendi rationem, quam Græbius ab initio secutus est, mutare nobis religio fuit. Exemplar igitur ipsius, sicut erat è Codice MS. descriptum, aliorumque Exemplarium vetustissimorum ope emendatum suppletumque damus. Quid ille in hoc Tomo limando præstiterit, quot Codices editos ineditosque consulerit, quot Exemplaria aut contulerit ipse, aut ab aliis conferri apud exterarum gentes curaverit, quot & quanta priscorum Scriptorum Volumina evolverit, quantam denique in omnibus industriam, fidem, criticamque subtilitatem adhibuerit, illo sublato,

nunc dicere impossibile est. Paucissima scilicet sunt, quæ scire jam possumus, ex iis, quæ ille hac de re perfecte noverat. Hoc tantum scimus, nec industriam, nec fidem, nec subtilitatem, illi defuisse: nihilque, ut Operi suo pretium ac honorem præberet, neglexisse.

§. 2. Methodum in Editis hoc Tomo Libris, (*quarto* duntaxat *Maccabæorum* libro inde excepto) eandem prorsus, quam in reliquis, *primo & ultimo* Tomo contentis, observavit Græbius: ac proinde ad Tomorum istorum duorum Prolegomena Lectorem hic relegamus, ne bonas horas actum agendo perdamus. Exemplar enim Alexandrinum in hisce, æque ac in illis, verbatim atque exacte ad litteram, quantum id fieri potuit, expressum dedit, ac sicubi id vitio aut defectu laborare ipsi videretur, emendationes atque supplementa minori charactere excudi, vitiatam vero Scripturam ad Marginem apponi, secum recte determinavit: quod fideliter etiam præstitum est ad ipsius mentem. Ne autem in ipsa S. Textus lectione, ut ipse bene

monuit, frequenter & sæpe frustra turbatus impediretur Lector, manifestos Librarii errores, peculiarisque quosdam ac obsoletos scribendi modos, ad marginem, ex amicorum consilio, non adscribendos esse duxit.

§. 3. Quam diligenter autem ille accurateque Exemplar suum, opus ut hoc perficeret, cum MS. conrulerit Vir de re literaria optime meritis, ex Observationibus & Collationibus ejus ad Biblia Waltoni Polyglotta perspicere possumus. Ut enim in Octateucho Librisque Metricis, ita etiam in hisce Historicis omnes Codicis Alexandrini

lectiones ad inferiorem S. Textus oram à Waltono & Huiffo subne-xas laboriose & subtiliter valde contulit. Uti in sequentibus locis, ac præcipue in tertio *Regum* libro, ubi propter crebram capitum versuumque in Codice Romano transpositionem, non nisi magna cum difficultate, ut ait, ac remora Alexandrini Codicis textum ordine assequi potuit, satis superque patet. Quibus aut non recte, aut non omnino, exhibetur Lectio Alexandrina: quam tamen aut vitiosam in Biblia sua retulit, aut omissam indicare non potuit Vir aliter diligentissimus Bosius. Hæ igitur sunt à Grabio collectæ, collatæque

• *Lectioes Codicis Alexandrini in Bibliis
Polyglottis V Waltoni non recte expressæ,
aut omisse.*

LIB. I. REGUM.

Cap. I. v. 1. In *Alex.* legitur *Ἰε-
ροάμ* juxta Hebræum, non *Ἰεροάμι*.
v. 5. non *ὅτι* scriptum, sed *ἐπὶ*: quod
si legatur *ἐπὶ*, Hebræo *ו* est con-
gruum. v. 24. *Alex.* habet *τὸν οἶκον*.
Cap. II. v. 29. in Bibl. Pol. unum
verbum *ἐνευλογεῖσθαι* factum, cum
ἐν εὐλογεῖσθαι, vocabulo diviso, legi
Hebræus textus suadet. Vide an
alibi in LXX. reperiatur *ἐν* sequente
Infinitivo, absque interposito *τῷ*.
v. 32. *ἀγαθύνει* ponendum, non
ἀγαθύνει. Cap. V. v. 11. in *Alex.*
vox *πάντας* ante *τὴν σατραπῆα* præfi-
xa est, juxta Hebræum; sicuti præ-

cedente versu 8. Cap. VII. v. 13.
ad verbum *προσελθεῖν*, quod Rom.
Editio habet, nulla variationis no-
ta in B. Pol. apposita est, cum ta-
men Cod. *Alex.* confirmat Lectio-
nem *Ald.* & *Comolut.* *ἐπελθεῖν*, licet
mendose sit scriptum *ἐπερθεῖν*. Cap.
VIII. v. 7. in fine MS. habet *ἐπ' αὐ-
τὸς*. Cap. IX. v. 1. *Ἀφ' ἧς* in *Alex.*
scriptum juxta Hebræum. v. 6. ar-
ticulus *ὁ* priori *ἀνδραποδ* præfixus
est, perinde ut posteriori. Cap.
X. v. 21. posteriori loco *ματταρεῖτ*
scriptum est. v. 22. *ἐπηρώτησεν*. v. 24.
ἅπαντα. Cap. XI. v. 2. in MS. legi-
tur *ἐν ταύτῃ τῇ Διαθήκῃ διαθήσομαι υμῖν*
ἐν τῷ. v. 11. *πρωὴν* habet *Alex.*
non

Cap. II.

PROLEGOMENA.

non ἐωθινῇ. Cap. XII. v. 6. & 8. Μωσῆν. v. 9. τοῦ Κυρίου Θεοῦ. v. 11. in *Alex.* ὑμᾶς & ὑμῶν juxta *Hebr.* recte scriptum est, cum B. P. perperam retineant ἡμᾶς & ἡμῶν, juxta exemplar *Vatic.* Cap. XIV. v. 14. εἰκοσι ἄνδρας habet *Alex.* v. 16. & 19. ἰδὼν simplici Iota exaravit Scriba. v. 38. προσάγαγε. v. 41. ἀπεκρίθη. Cap. XV. v. 3. non ἰσρεῖμ, sed ἰερεῖμ rectius habet MS. v. 27. ἀπέσρεψεν. Cap. XVI. v. 6. ἰδὲν cum simplici scriptum. v. 12. καὶ ante χεῖρον non est in *Alex.* uti nec in *Hebræo.* v. 18. ἰδεῖν habet *Alex.* pro εἶδει. Cap. XVII. v. 7. ἑξακόσιοι legitur in MS. v. 53. ἀπέσρεψαν. Cap. XVIII. v. 26. εὐθύνθη exaravit librarius uti supra v. 20. Cap. XIX. v. 14. ἀποσέλει (quanquam cum simplici λ) habet *Alex.* v. 18. postremum αὐτῶ non extat in MS. v. 22. ἐρχονται, & v. 23. ἐν pro εἰς legitur. Cap. XX. v. 1. Ἰσραὴλ pro Δαυὶδ scriptum. v. 30. εἰς ante αἰχμὴν priori loco est omissum. Cap. XXI. v. ult. post οἰκίαν MS. juxta *Hebræum* addit μῆ. Cap. XXII. v. 15. τῷ ante δάλα non est in *Alex.* v. 18. ἀπέσρεψεν. Cap. XXIII. v. 15. ἰδὲν. v. 23. πᾶσιν. v. 26. posterius ἐκ ante τῶν deest in *Alex.* Cap. XXIV. v. 12. πάντες. v. 22. καὶ ἐκ ἀφανίστην juxta *Hebræum.* Cap. XXV. v. 8. ὁ ἄν juxta *Hebr.* (non ἑάν) habet MS. item τοῖς πασίν. & v. 25. ἰδὼν. Cap. XXVII. v. 8. Ἀμαλακίτην habet MS. v. 9. ἐπέσρεψαν. Cap. XXVIII. v. 1. τὸν πόλεμον. v. 5. ἰδὼν. v. 7. εἶπον. v. 12. ἰδὲν. v. 14. ὄρεθριον. v. 21. iterum ἰδὲν. Ibidem verbum ἤκουεν omissum in MS. v. 24. αὐτό pro αὐτῆς. Cap. XXIX. v. 10. μὴ θη... absque verbis ἐν καρδίᾳ σου. Nam Textus ita est ex-

sus, ut verbum θῆς vix dignosci possit. Cap. XXX. v. 17. ἐφυγαν. Cap. XXXI. v. 5. ἰδὲν, & 7. ἰδὼν. v. 10. βηθσα id est βηθσαν juxta *Hebræum*; nam virgula ista, quæ super apparet, v denorat; & paulo post βηθσαν cum expressa v legitur.

LIB. II. REGUM.

Cap. I. v. 7. ἰδὲν. v. 22. καὶ ante ἀπὸ σέατος non est in *Alex.* uti nec in *Hebræo.* v. 35. τῷ ante πολέμῳ non scriptum apparet, (est enim Codex ibi veritate excusus) sed nec spatium huic articulo relictum. Cap. 2. v. 5. pro ἐπὶ B. P. male substituantur εἰς cum expressa ἐπὶ in *Alex.* sit exaratum. v. 21. ἐκκλίνειν. v. 30. ἀπέσρεψεν. Cap. V. v. 23. ἀπ' non extat in *Alex.* Ibid. κ in voce συγκλεισµῶ non est omissa in MS. v. ult. γάλης loco γῆς scriptum. Cap. VI. v. 5. κινύρα scriptum. v. 8. ἠθιμωσεν. v. 17. τῷ ante Κυρίῳ non extat in MS. Cap. X. τὸν ante Ἰωάθε *Alex.* non habet. Cap. XI. v. 1. ἅπαντα habet MS. Cap. XII. v. 13. & occasione præcedentis σου omissum in MS. v. 14. τῷ Κυρίου scriptum in *Alex.* v. 21. ὅτι juxta *Hebr.* non ἐτι. v. 28. ὄνομα αὐτῶ. Cap. XIII. v. 6. ἐλθάτω. v. 17. οἶκος αἰδῶ scriptum in *Alex.* v. 28. Ἀθεσσαλαῖμ habet MS. Cap. XV. v. 13. ἀγγέλων est in MS. v. 20. ἐγὼ ante παρευθῶ male excluditur in Bibliis Polyglottis. v. 30. οἱ μετ' αὐτῶ habet MS. v. 32. ἀπάντησιν αὐτῶ juxta *Hebræum* habet MS. v. ult. ἐπορεύετο. Cap. XVI. v. 6. δεξιῶν αὐτῶ juxta *Hebræum.* v. 18. μετ' αὐτῶ. Cap. XVII. v. 23. ἑαυτῶ post οἶκω. Cap. XVIII. v. 2. initio τὸν τρίτον. v. 10. ἐπὶ τῇ δρυὶ. Cap. XIX. v. 14. ἑως ἀνδρός.

PROLEGOMENA.

Cap. II.

ἀνδρός. v. 35. ὅτι, vel potius ὁ, τὶ ἔτι habet *Alex.* ibid. καὶ ἀκούσονται. v. 42. βρώσιν habet *Alex.* & ἐφαγομένον. Cap. XX. v. 7. ἐξῆλθεν. v. 10. εἰς τὴν γῆν habet *Alex.* perinde ut Romana Editio. v. 12. ὁ ἀνὴρ juxta Hebraicum extat in MS. ibid. ἀπέστρεψαν perperam scriptum. Cap. XXI. v. 2. αἵματος (non Αἵματος) Ἀμορέταις. v. 14. τῇ γῇ. v. 18. Ἀκσασωθεὶ. Cap. XXII. v. 3. σωτηρία recte scriptum fuit, licet postea σ super-scriptum sit, ut σωτηρίας fieret. v. 27. διασέψεις scriptum juxta Hebr. v. 33. δύναμιν habet MS. v. 43. χνοῦν. v. 47. ὁ Θεός in Bibliis Pol. male excluditur. Cap. XXIII. v. 9. ἀνέβησεν. v. 13. παρενέβαλον. v. 16. αὐτόν. v. 18. Σαρρίας (non Σαιρίας) nam quod priori α subnexum videtur est linea transparent ex adversa folii parte. v. 24. Λυδεὶ. v. 38. Ἀραδ est in *Alex.* quod propius ad veram lectionem accedit, quam Ἀραά. v. 36. Γαδδί. v. 37. Σελεγι legendum puto, ita ut σ Hebræo γ respondeat. Cap. XXIV. v. 23. vox σδ post Θεός deest in *Alex.* v. 24. τὴν αἰών habet MS.

LIB. III. REGUM.

Cap. II. v. 12. τῷ Θρόνῳ. v. 13. προσέκυνησεν αὐτὴν littera ν per virgulam expressa. v. 22. τὴν Σεμανίτην juxta Hebr. v. 30. ἐκπορεύσομαι. ibid. Βανίς (non Βαίνις) scriptum est. v. 32. ἀπέστρεψεν. Postea in Interpolatione Βαλααθ legitur. Cap. III. v. 15. ἐαυτὸς in fine. Cap. IV. v. 10. Σοχλῶ. v. 11. πᾶσαν. v. 19. Νασίφ (non Ἐνασίφ) nam Ε linea transversa expunctum est. v. 21. προσεγγίζοντες recte scriptum in *Alex.* v. 33. Ἐξραηλίτην

(non Ἐζραηλίτην) & Χαλχαὶλ habet MS. Cap. VI. v. 1. τεσσαρεσκαὶ. Cap. VII. v. 45. α post βασιλέως non est in MS. *Alex.* Cap. VIII. v. 9. α διέδυτο. v. 13. αἰῶνος non αἰῶνας uti B. P. habent. Duo Versus sc. 12. & 13. desunt in Cod. Rom. ubi etiam à Textu excluduntur in Bibl. Bos. v. 44. ὁδός. Cap. IX. v. 1. οἰκοδομῶν. v. 16. ἀποστολὰς recte scriptum in *Alex.* v. 24. non ἤδη ἡ θυγάτηρ sed πλὴν θυγάτης, absque articulo, plane scriptum est. Cap. X. v. 1. ἐν deest in *Alex.* v. 4. τὴν ante φρονήσιν non habet MS. v. 15. τῶν πέρας. v. 21. in fine B. Pol. Textum Alexandrinum perperam expresserunt atque distinxerunt hunc in modum Σαλωμών εἰσότην ὅτι &c. cum legendum sit: Σαλωμών εἰς ὃ, τι οὖν, ὅτι &c. Cap. XI. v. 2. καρδίας αὐτῶν. v. 11. Διαγέσω pro Διαγέξω. v. 33. τοῖς Χαμάς. Cap. XII. v. 8. & 10. αὐτῶ, non ἐαυτῶ. v. 28. ἱκανῶσαι. v. 33. ἐαυτῶ, ε super α scripto. Cap. XIII. v. 3. τὸ ante τέρας omissum in MS. occasione præcedentis τῶτο. v. 4. ἐαυτόν. v. 5. σ deest in MS. v. 12. ἀπῆλθεν. v. 18. ἐπέστρεψαν. ibid. omisssæ voculae εἰς τόν. Cap. XIX. v. 15. ἐκτελεῖ factum ex ἐκτιλεῖ. Cap. XV. v. 3. Δαυὶδ τῷ πατρός juxta Hebraicam, & ipsius rei veritatem. Editiones *Ald.* & *Compl.* conveniunt etiam cum Cod. *Alex.* contra *Rom.* Cap. XVIII. v. 28. ἐν σειρωμάσais juxta Hebraicum. Cap. XIX. v. ult. ἠψῆσεν recte habent MS. Cap. XXII. v. 12 καὶ ante τὸν βασιλέα non est in MS. v. 30. συγκάλυψόν με. v. 33. ἀπέστρεψαν. v. 34. ἐνέτεινεν. v. 42. Σαλαά. v. 45. βασιλέων. Vide etiam Prolegom. ad T. I. Cap. II. §. 2.

LIB. IV.

Cap. II.

PROLEGOMENA.

LIB. IV. REGUM.

Cap. I. v. 2. δι' αὐτῶν. v. 17. ἔδ' αἰς.
v. 18. Ἰωραμ υἱὸς Ἰωσαφάτ. & mox ἔχ.
Cap. II. v. 2. ἦλθον. v. 23. ἡ ante
ἔπεσεν deest in MS. Cap. IV. v. 35.
συνεκάλυψεν. v. 36. λαβὲ in MS. legi-
tur. Cap. V. v. 12. Φαρφαρά, &
mox πορεύσονται. v. 21. ultimum
Comma: καὶ εἶπεν εἰρήνη, male o-
missum est, occasione sequentis ad
hanc quaestionem responsi: Καὶ εἶ-
πεν εἰρήνη. v. 23. ἐδήσεν juxta He-
braum (non ἐλάβεν) habet MS.
Cap. VI. v. 15. ὁ ante λειτουργός non
est in MS. uti nec in Hebraeo. v. 26.
Κύριε βασιλεὺς. v. 33. ὁ ἄγγελος juxta
Hebraum. Cap. VII. v. 6. εἶπον
juxta Hebr. in MS. ibid. ἐπὶ ἡμᾶς.
v. 12. ἀναγγεῖλω. & mox ἐξήλθον.
v. 16. ἐξήρπασεν. Cap. VIII. v. 2.
ἐπορεύθη αὐτὴ (non γυνή) est in MS.
ut in Hebraeo & Romana Edit.
v. 10. ζῶν ζήση. Cap. IX. v. 28. ἐνε-
εῖδασαν. v. 37. Ἰεζαήλ deest. Cap.
X. v. 10. ὅτι, vel ὁ τι. v. 22. ἅπασιν.
Cap. XIII. v. 1. Ἰωάσ υἱὸς recte. v. 6.
καὶ τε. Cap. XIV. v. 2. Ἰλ pro Ἰλημ.
v. 3. ὁ πατήρ post Ἰωάσ deest. v. 4.
ὅτι ὁ λαός. v. 18. Ἀμεσίς cum simpli-
ci σ. Cap. XV. v. 2. Ἰεχεμᾶ v. 20.
Μαναν, ut alibi. v. 29. verba Ἰσραήλ
ἦλθεν Θαλαμᾶ Φελλασάρ βασιλεὺς occa-
sione praecedentis βασιλεὺς sunt o-
missa. Cap. XVI. v. 9. verba Καὶ
ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων occasione ὁμο-
τελεύτῃ sunt ommissa. Eodem versu
Κυρήνηνδε recte habet MS. nec no-
tam Sphalmatis Huissus, vel Wal-
tonus, particulā δὲ (*δε) apponere
debebat. v. 17. καὶ συνέκοψεν ὁ βασι-
λεὺς Ἀχας. Cap. XVII. v. 31. Ἀθα-
ζες propius Hebraeo legendum vide-
tur. Cap. XVIII. v. 21. τρυγήσει le-

Tom. II.

gitur pro τρυπήσει. Cap. XIX. v. 26.
χλωροεοσάνη. Cap. XX. v. 19. μή οὐκ
ἔάν legendum juxta Hebraum.
Cap. XXI. v. 1. Ὀφσιβᾶ juxta He-
braum. v. 19. Μασσαλαμειδ etiam
juxta Hebr. Cap. XXII. v. 3. Μεσ-
σαλήν. Cap. XXV. v. 13. τὸς Μεχα-
νώθ. v. 14. τὰ ἱμάτια. v. 16. ἡ θάλασ-
σα μία. v. 23. Ἰωαννάν juxta Hebr.
Atque ibidem etiam Νεθωφατείτης
scriptum videtur, non Νεσοφατείτης.

LIB. I. PARALIP.

Cap. I. v. 6. Ῥιφάε. v. 17. οὐδ.
v. 21. Κεδεράν. v. 38. Σηθίε. ibid. Σε-
βετών. v. 41. Ἐσεβᾶν recte juxta He-
braum. Cap. II. v. 6. Χαλχάλ recte.
v. 8. Ἀζαρία. v. 23. Ἰαρείε. v. 47. Γη-
σώμ (non Γηρεώμ) juxta Hebraum.
Cap. III. v. 24. Φαλαϊά juxta Hebra-
um. Cap. IV. v. 17. Ἐοθεμᾶν recte
juxta Hebr. v. 18. Ἰεκτιήλ. v. 20. Ἐς-
Σωχάθ. Ita enim in MS. per Pun-
ctum distinguitur, juxta Hebr.
v. 31. ἡμῖν Ἐωσίμ (non Ἠμισθεωσίμ)
legendum. ibid. Βαρέμ Σεωρέμ. Cap.
V. v. 10. σιγκαῖς ἕως πάντες. v. 20. Ἀγο-
ρεῖται. v. 26. Θαυλαθ. Φαλγασάρ. Cap.
VI. v. 10. Ἰωανᾶς. v. 23. Ἀθιασπίφ.
v. 72. Καδέε. v. 77. Ῥεμμῶν recte juxta
Hebraum. Cap. VII. v. 12. Ὠερί-
Ἀσόε. Ita enim distinguendum
puncto interposito notavit Libra-
rius. v. 15. ἈΦφειν. v. 16. ἡ γυνή.
v. 32. Χωταμ recte juxta Hebraum.
v. 34. Οὐεθρογᾶ, non Ῥοογᾶ, juxta
Hebraum. v. 37. Ὠδ juxta Hebr.
Cap. VI. v. 5. Ἀχιράν, nam virgu-
la desuper, sc. α, semper significat v.
v. 6. Γαβῆς. v. 13. Ἀδάμ pro Ἀλάμ.
v. 16. Ἐσφαχ rectius. v. 21. Ἀλαία.
v. 25. Ἰεφαδία recte. Cap. IX. v. 17.
Αἰμᾶν juxta Hebraum; non Διμᾶν.
i v. 24.

PROLEGOMENA.

Cap. II.

v. 24. τὸς τέσσαρες. v. 37. Μακεδῶν bis. Cap. XI. v. 29. Σοβόχαί. v. 43. Χωτὶ id est, Χωτάν. Cap. XII. v. 5. Βααδιά. v. 6. Ἰεσία cum simplici σ. Cap. XV. v. 14. ἀνενεγκεῖν prius manu scriptum fuisse conjicio (perinde ut v. 3.) licet recentior manus novo atramento fecerit ἀνενεγκεν. Cap. XVI. v. 3. ἀρλοκοπιανόν. Cap. XIX. v. 16. πέρα. Cap. XXIII. v. 21. Ελεάζαρ. Cap. XXV. v. 13. Ἰσβαάλ. v. 21. Ῥααβία recte. Cap. XXV. v. 4. Μεαλωδί. Cap. XXVII. v. 20. Φαλδή. v. 37. voces ἐπὶ τῶν ante Θεσαυρῶν incuria Typographi sunt omissæ.

LIB. II. PARALIP.

Cap. II. v. 14. καὶ ante λίθοις non apparet in MS. sed forte exclusum est à recentiori librario, qui hoc loco aliquot lineis novum superinduxit atramentum. Cap. VI. v. 24. ἐπιστρέψουσιν. v. 36. ἔσιν. Cap. VIII. v. 1. εἴκοσι. Cap. XII. v. 7. ἐπὶ Ἰερουσαλήμ. Cap. XIII. v. 11. ἐγκαταλείπατε. v. 21. δεκατέσσαρες. Cap. XVIII. v. 15. Ὀρκίσω. v. 23. ἐποίησεν Σεδεκίας. v. 28. Ῥαμμώθ, ut in præcedentibus. Cap. XXII. v. 7. Νάμεοσι. recte. Cap. XXIV. v. 27. λοιπὰ Ἰσάα. Cap. XXV. v. 3. χειρὶ αὐτοῦ. Cap. XXVIII. v. 6. πατέρων ἑαυτῶν, ε supercripto. Cap. XXXI. v. 1. Ἀββαδύθ, sed perperam. Cap. XXXII. v. 12. θυμιάσετε juxta Hebræum. Cap. XXXIV. v. 11. τετραπόδας recte.

ESTHER.

Cap. I. ab initio Μεσάσαις pro ἐν Σάσαις. v. 8. ἐγίνετο, id est, ἐγίνετο. v. 19. εἰσελθῶτω. Cap. III. v. 12.

Ἀταρξέρξης. Ibid. in Epistola, ἐπιεικέρηρον ἐπαίρομενος absque δέ. Cap. V. in fine Orationis Mardochæi, αἰνάντων σοι. Cap. VIII. in Epistola ἐπὶ τῇδευσον & ποιήσατε. Cap. X. in Appendice verba καὶ τῇ πεντεκαίδεκατῇ non prorsus sunt ommissa in MS. sed in Margine sunt adscripta. Mox ὁ ante υἱός non est in Alex. & τῶν, non τὸν est scriptum.

TOBIÆ.

Cap. II. v. 1. δὲ in MS. Alex. deest. v. 3. ἐσφαγγαλιμένος, non ἐσφαγαλιμένος. Cap. IV. v. 7. ὑπαρχόντων σὺ, idque recte. Cap. V. post v. 19. ἐξήλθον. Cap. VI. v. 15. διότι. Cap. VII. v. 3. εἶπεν. v. 10. γεύσμαι loco γίνω. Cap. XI. v. 8. τὸ ποιῆσαι. Cap. XIII. v. 2. ἐλεᾷ. Cap. XIV. v. 3. ἐξ υἱός cum Complutensibus lego; non ἐξ υἱός, quæ vox nulla est, nec usquam, quod sciam, legitur.

JUDITH.

Cap. I. v. 7. (h. 6.) Χελεάδ. Cap. V. v. 22. (h. 18.) ἐξωλεθρεύθησαν recte. Cap. VI. v. 11. (h. 15.) Χειμά. Cap. VI. v. 1. τῇδε ἐπαύριον. v. 3. (h. 4.) Βαιτυλά. v. 11. (h. 13.) ἔκενον. Cap. VIII. v. 4. τέσσαρες. v. 6. vox αὐτῆς post χηρεύσεως extat in MS. v. 13. (vel 14.) κατανοήσετε. prima manu scriptum fuit, licet recentior Librarius inde fecerit κατανοήσατε. v. 28. (vel 30.) δεδίψηκεν. Cap. IX. v. 4. ὁ Θεός, Θεός. Cap. X. v. 4. ἀπάντησιν habet MS. non autem ἀπάντησιν; siquidem Scriba & expungendum virgula & superposita notavit. v. 6. ἐφρώτω αὐτῇ. Cap. XIII. v. 9. (h. 7.) Κύριε ὁ Θεός. Cap. XIV. v. 7. (11.) ὁ ante

Cap. II.

PROLEGOMENA.

ὁ ante ἑρθεος non legitur in *Alex.* v. 12. (13.) ἐξολεύθωσαν. v. 16. (18.) ἠθέτησαν. v. 17. (19.) διέβηξαν. Cap. XV. v. 2. (3.) Καὶ ante ἐτράπησαν non extat in MS. ideoque in Bibliis Polyglottis excludi debebat. v. 5. (4.) ἀπεκχυθῶσιν. v. 9. (8.) τὴν ante Ἰσδιθ non habet MS.

LIB. I. ESDRÆ.

Cap. I. v. 43. υἱός sine articulo ὁ. Cap. IV. v. 3. ὁ ἀν. v. 23. ἐαυτῶ. Cap. V. v. 5. οἱ ante υἱοὶ male exclusum in Bibliis Polyglottis. v. 8. MS. *Alex.* perinde ut Romana Editio habet planissime ῥεελίου; non ῥεσίου, uti Huissus annotavit. v. 13. Ἀσαά. v. 18. Νεπαφάε. v. 21. Βηπολίω. v. 24. Ἀνασίβ. v. 28. υἱοὶ Φαλαίω. v. 31. Μαανί, non Μανί. v. 33. Ἰεηλί, non Ἰαηλί. v. 34. Σαρωθιέ, non Σαρουθιέ. ibid. Ἀδλῶν. v. 38. Ζορζελαίω, non Ζορζελδίω. v. 55. τῶν Περσῶν. Cap. VI. v. 4. τ ἄλλα. Ibidem οἱ ante ταῦτα male excluditur in Bibliis Polygl. v. 18. MS. recto ordine habet Κυρίου τῶτον οἰκοδομηθῆναι. v. 22. ὑπεμνημάτισα. Cap. VII. v. 15. (qui est in hac Editione 14.) τὸ χρυσίον, sine interposita τε. v. 25. (hic v. 22.) γίνηται. v. 26. (h. 23.) Ἐξρα. v. 27. (h. 24.) ἐάν. v. 31. (h. 28.) Ἀεταρξέζου. v. 38. (h. 35.) βανί Ἀσκαλιμῶθ. v. 46. (h. 44.) Δολδαίω. v. 47. (h. 45.) Δολδαίω. ibid. ἱεροτεύσαντας. v. 48. (h. 46.) ἤγαγεν. v. 84. (h. 80.) μεμολυμένη. Cap. IX. v. 16. ἐαυτῶ. v. 22. Καὶ Ναθανιήλος non legitur in MS. v. 27. Ὡαεδίος. v. 28. Ζαρδαίω. v. 30. Ἀζαήλος. v. 31. Μασσας; quanquam Μασσ' σίας cum interposito puncto sit scriptum. Ibidem καὶ Ματθανίας. v. 35. Ναομά.

LIB. II. ESDRÆ.

Cap. II. v. 42. Ἀτλήε. v. 43. Ναδιναῖοι, & Ταββαῶθ. v. 44. Κηραός & Ἀσά. quanquam scriptura ibi adeo sit vetustate excisa, ut difficillime legi queat. v. 49. Ἀζά. v. 53. Σισαράα. v. 56. Δερκῶν. v. 57. υἱοὶ ante Ἀσβεωίμ non est in MS. neque in Hebræo. v. 58. οἱ υἱοί. Cap. III. v. 6. voces υἱοὶ Βαά neque MS. Codex neque Hebræus Textus habet. v. 61. Ὁδαία recte juxta Hebræum. Cap. IV. v. 15. Φυγαδαία. Cap. VI. v. 5. τόπος τεθῆ. Cap. VIII. v. 6. Ὡθῆν. v. 8. Μαχαήλ. v. 23. περὶ τῶτα scriptum fuisse mihi videtur; licet scriptura istius loci vetustate pæne sit excisa & oblitterata. v. 33. Μαρημῶθ, licet & ibi literæ difficillimæ sint lectu. Cap. IX. v. 14. ἀπεσρέψαμεν. Cap. X. v. 20. Ἀνανία. v. 27. Ἐλιωνναί rectius legi potest, quia talis est figura N, quasi duplex Litera ex H & N composita.

NEEMIÆ.

Cap. I. v. 7. in MS. vox Μωυσῆ semel tantum legitur; unde in Bibliis Polyglottis litera (α) ante τῶ μωυσῆ poni debebat. Cap. II. v. 4. προσεύξαμεν. Cap. III. v. 19. Μασφέ. Cap. IV. v. 3. θυσιάζουσιν pro θυσιάζουσιν. v. 16. dum Librarius τὸ τῶξα scripsit, intendisse videtur τὰ τῶξα cum articulo juxta H. braum, sicuti mox sequitur οἱ θωῶρες. Cap. VI. v. 4. ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ παῦτα. Cap. VII. v. 7. Βαασάν, uti *Ald.* & Βαγυῖαι Νάσμ puncto distinctionis inter duo hæc nomina recte facto. Νάσμ (non Ἰνάσμ) recte juxta Hebræum, & *Compl.* v. 58. Γαδαήλ, non

PROLEGOMENA.

Cap. II.

nōn Γααδὴλ. Cap. X. v. 24. Ἀδὰ.
Cap. XI. v. 33. ἐπ' αὐτὰς. Cap. XII.
v. 35. Μαθθανία ὁ υἱός.

habet MS. v. 26. παριστάντες. v. 38.
καθίστάτω. Cap. IV. v. 12. ἐφ' ἡμῶν.
v. 14. ναῖω, id est νεώ, Attice pro
ναῶ. v. 21. Μενιδέστως διά. Item Φιλο-
μήτορος. v. 22. εἰσεδέχθη. v. 24. ὑπεβάλ-
λων. Cap. V. v. 1. ἄφοδον recte ha-
bet MS. v. 13. ἐγένετο --- ἀναίρεσις.
Cap. VI. v. 13. ἐπιτίμοις. v. 8. ἀνα-
χαίνων à me exprimitur, licet in
Alex. sit ἀναχεναίον. quippe αἱ & εἰ φα-
πῖσσι permurantur, atque ἀναχε-
ναίων nullum est verbum. v. 21. ἐνεγ-
κόντα. v. 23. ἀναστροφῆς. Cap. VII.
v. 30. ἔκ. Cap. VIII. v. 16. παρὰ γε-
νομένων. v. 28. τοῖς σεφάνοις. Cap. IX.
τὴν non habet Alex. v. 12. in fine,
vox ὑπερσεφάνως non extat in MS. id
quod *Huissus* puncto finali ad ver-
bum φρονεῖν appposito indigitare vo-
luisse videtur. v. 24. ἀποβαίνει. Cap. XII.
v. 11. οἱ Νομαῖδες. v. 14. οἱ δὲ ἔνδον. Cap.
XIII. v. 2. ἱππέων. v. 4. αὐτὸν post
ἀγάγοντας non habet MS. v. 19. προσ-
νέκρυσεν, forte pro προσέκρυσεν ἢ προ-
σενέκρυσεν. Cap. XIV. v. 45. δυσχε-
ρῶν. Cap. XV. v. 38. καταπαύσων.
v. 40. οὕτως.

LIB. I. MACCAB.

Cap. I. v. 5. τυραννιῶν. v. 66. ἐπε-
δέξαντο. Cap. II. v. 45. βωμὸς αὐτῶν.
v. 62. κόπρια. Cap. III. v. 15. καὶ
ante ποιῆσαι deest in MS. v. 40. Ἀμ-
μαῦ quod Ἀμμαοῦν (non Ἀμμαχμ) le-
gi debet. v. 41. δυνάμεις, sicut &
paulo post v. 42. in Rom. Editio-
ne legitur, quamvis in Alex. scrip-
tum sit δύναις. v. 58. γένεθε εἰς.
v. 59. ἐν πολέμῳ. Cap. IV. v. 20.
ἐν πυρὶ ζῆσιν. v. 34. in fine ἐπεσαν.
v. 56. ἐγκαινιασμόν. Cap. V. v. 26.
Ἀλάμοις. v. 27. παρεββαλεῖν. v. 30.
Ἀραβες μεμίσθωνται. v. 65. γῇ τῇ πρὸς.
Cap. VI. v. 18. σήρισμα. v. 34. ἐλέφαν-
σιν. v. 36. ἐπ' αὐτῶ. v. 61. ἐξήλθεν.
Cap. VII. v. 10. ἦλθεν. Cap. VIII.
v. 21. ἥς post γραφῆς extat in MS.
Cap. IX. v. 40. ἐπεσαν. Cap. X. v. 31.
ἀφιεμένη. v. 45. ab initio οἰκοδομηθῆ-
ναι. v. 63. ἐξέλθατε. Cap. XI. v. 13.
bis habet Ἀσίας. v. 37. ἐπιμελείσθαι.
v. 73. Φυγόντες. Cap. XII. v. 23. κατὰ
τὰ αὐτά. v. 28. ἐπὶ ἤξαν. v. 50. συνε-
σπρεμμένοι. v. 52. πᾶς deest. Cap.
XIV. v. 22. ἀναγραφάμενοι. v. 37.
κατωκήσεν. Cap. XV. v. 39. παρεμ-
βάλλειν. v. 40. τὴν κεδρῶ. Cap. XVI.
v. 17. ἀθεΐαν (non ἀθεσίαν) habet
MS.

LIB. II. MACCAB.

Cap. I. v. 15. τεμένει. v. 24. Κύριε.
v. 27. ἔφειδε. Ibidem deest εἰ. v. 31.
καταχεῖν recte. Cap. III. v. 6. ver-
bum εἶναι in Biblii Polyglortis ex-
cluditur. v. 15. παρὰ καλαδίηνης recte

LIB. III. MACCAB.

Cap. I. v. 1. ἐπ' αὐτοῦ. v. 5. (h. 4.)
ταῖς γυναῖξιν. v. 10. (h. 9.) εὐσέβεια.
Cap. II. v. 8. (h. 9.) εἰς σὸν ὄνομα.
v. 15. (h. 14.) τῷ σώματι. Cap. III.
v. 3. καταστροφῆς. v. 6. (h. 9.) ἡγνοηκός.
Cap. IV. v. 2. non ἀδέκλων habet
MS. sed ἄλεκλον pro ἄληκλον. v. 6.
(h. 7.) δημοσίᾳ. Cap. V. v. 12. αὐτῶν.
v. 15. ἐκέκρυσεν. v. 17. ἐπικαλεῖ. item
ὑποδιγνός, id est, ὑποδεικνύς. v. 21.
συστροφίας. v. 23. θεὸν ΚΝ (id est κύ-
ριον.) v. 32. ἐπὶ πύλιν. Cap. VI. v. 6.
ἀναδείξας. v. 7. ἐβδελυγμένων. v. 19.
αὐτῶ. v. 21. μετ' ὀργῆς. v. 26. (h. 29.)
ἡυλόγη & ἐκπεφυγότες. v. 30. (h. 33.)
συνάγων.

Cap. II.

PROLEGOMENA.

συνάγων, item αὐτῶν. v. 32. (h. 35.)
 χρόνον, non χρόν, habet MS. v. 35.
 (h. 38.) τεσσαρακοντα. v. 47. (h. 41.)
 δὲ αὐτοῖς, Cap. VII. v. 1. ὁ Φιλοπάτωρ.
 v. 7. (h. 9.) ἐκδίκησιν, v. 12. (h. 14.)
 μερμαιμένων, v. 13. (h. 15.) ἀνδρες
 ἦν. v. 19. (h. 22.) φόρον.

§. 4. Hæc sunt loca, in quibus
 Biblia Polyglotta Waltoni minus
 recte exhibuisse, aut plane omisisse
 Lectionem *Alexandrinam* nos mo-
 nuit Grabinus in Schedis suis: quæ
 loca ita ex MS. ipse correxit. Est-
 que hoc pro Ratione ac Methodo
 hujus Librorum Historicorum Edi-
 tionis ab eo institutæ Argumen-
 tum primum. Quam edendi ra-
 tionem ante illum nemo secutus est
 unquam. Alterum hoc est Argu-
 mentum. Altera hæc fidei ac di-
 ligentiæ summæ convictio est &
 demonstratio, Codicem MS. ex
 quo Editio Alexandrina nostra fit,
 illum nimium non efferre; nihil-
 que à Lectore, sive benevolo sive
 malevolo, quod in istius vitupe-
 rium ac depretiationem trahi pos-
 sit, celare: sed sicuti res se habet,
 absque omni favore aut præjudi-
 cio, istius conditionem omnibus
 candide impertiri; malaque æque
 ac bona de isto, absque discrimi-
 ne ullo, propalare, veritatem ma-
 gis quam famam quærens, voluit.
 Neque invidiæ igitur imputandum
 est omnino, quod ille aliorum er-
 rores lapsusque ostenderit; cum
 nec Codici ipsi à se tantopere æsti-
 mato pepercerit. Ne fidei enim
 suæ deesse videretur, menda etiam
 ipsius manifestissima ac foedissima,
 nec non levissima etiam, parvique
 aut nullius momenti, nec ante ab

ullo alio observata, Lectori palam
 proponere decrevit: ut is uno in-
 tuitu perspicere queat, quid de hu-
 jus Exemplaris *Vitiis* censendum sit.
 Hoc nimis forsân fidelitatis speci-
 men est: at prætereundum tamen
 hoc non esse, utpote si non omni-
 bus, quibusdam saltem placitu-
 rum, rationes nonnullæ sunt, quæ
 suadent. Utut res sit, aliorum sal-
 tem in Codice hoc describendo
 lapsus observando, eruditissimo-
 rumque Virorum, Junii, Huissi,
 & Galæi παραρτήματα adnotando, ne
 in eadem ipse aut similia incideret,
 sibi quam maxime cavit. Dum-
 que Codicis hujus Sphalmata omnia
 curiosè indagavit, ut sibimet satis-
 faceret, singula argumentorum
 pondera pro MS. Vaticano contra
 Alexandrinum, haud minus quam
 pro MS. Alexandrino contra Vati-
 canum accurate trutinavit; hunc
 sibi quoque finem proponens, ut
 Lector ingenio pollens, istiusmo-
 di *Vitia*, horumque *Occasionem* pen-
 sitando, eadem vel similia aliis in li-
 bris commissa inde deprehendere, ut ait,
 ac facilius corrigere queat: utque ju-
 dicium inde tam de Codice ipso
 MS. quam de Editione hac exinde
 expressa, omnibus pensitatis, rite
 legitimeque formare possit. Hanc
 ille Rationem, hanc Methodum,
 quamvis sibi molestissimam, hanc
 describendi corrigendique normam
 sane difficillimam secutus est sem-
 per in libris hoc Tomo contentis:
 adque opus hoc perficiendum, nec
 parva, nec minima quidem prorsus
 negligere in animo habuit. Se-
 quuntur igitur hic, ab illo ipso sci-
 licet congesta,

In Libris Historicis, qui in hoc Tomo continentur, Sphalmata Codicis Alexandrini, quæ, secundum illum, in Margine Editionis hujus aut non debuerunt, aut non facile poterunt exprimi.

LIB. I. REGUM.

Cap. I. v. 5. *μᾶ*. v. 9. Ἡδεὶ pro Ἡλεὶ, & ἐμάθετο pro ἐκάθετο. v. 12. ἐπληθύνθη (& v. clare expressis) pro ἐπληθύνθη, vel ἐπληθύνεν, ut ex omnibus Editionibus in nostra reposuimus. Cap. II. v. 12. Scriptura θῦ ὄντος, (i. e. θεῦ ὄντος) pro θύοντος. mox v. 14. voces ἡ εἰς τὸν ante λέξητα male sunt repetitæ. v. 16. τί pro ὅτι perperam exaratum. v. 22. ἐκόμεζον. v. 27. ἀποκαλύφθην. v. 28. ἱερραφεύειν. v. 34. ἀμφότερα. v. 36. ἐν pro ἐνί, nec non ἱερετιῶν loco ἱερατειῶν. Cap. III. v. 5. κέκληκά με. v. 8. κέκλημας. v. 17. ἐν πάντων. Cap. IV. v. 2. τεσσάρων. v. 8. τάτω. v. 10. πῖλει. v. 15. αὐτῶν loco αὐτοῦ. Cap. V. v. 4. γῆν in κῆν transmutavit Librarius, & contra. v. 5. οἶκον in οἶγον. eodem versu 5. post βαθμόν male inserta verba πλὴν ἢ ῥαχίς Γαζέε. v. 7. καθίσταται. v. 8. με οἱ ante μετελθέτω absurde ac sine sensu insertum; atque mendose scriptum κεῖτος pro κίεωτος, scilicet post μετέλθεν, non post μετελθέτω, uti perperam in Bibliis Polyglottis Waltoni est annotatum. Cap. VI. v. 1. articulus τῶν ante ἀποφύλων bis scriptus. v. 7. ὅν & pro ἀνεν. v. 9. ad conjunctionem εἰ videtur σ adscriptum esse, ita ut inde fiat præpositio εἰς, quæ continuo sequitur. Eodem v. & in sequentibus, Βεθθαμὺς mendose exaratum pro Βεθσαιμὺς, ut initio

v. 12. & v. 20. MS. recte habet. v. 11. articulus τὸς vocem χερσὶ bis præcedit. Cap. VII. v. 6. ὑδρευόντας. v. 7. ἀκουσιν pro ἤκουσαν. ibid. ὅτι υἱοὶ pro οἱ υἱοὶ, quamvis hoc Sphalma manu primæva sit correctum. v. 12. αὐτὸ ἀναέσεν pro αὐτὰν ἀναμέσεν. v. 13. ἐπέμθει pro ἐπέλθειν. v. 14. αὐτὰ pro αὐτὰς. v. 16. ἐκύλην, lincola super ou ducta, quæ v. denotat. Cap. VIII. v. 9. Novam Sectionem Librarius incipit his verbis: καὶ σὺ νῦν ἀκουε, cum scribere debuisset, καὶ σοι, (quibus vocibus præcedens versus clauditur) καὶ νῦν ἀκουε. v. 10. αὐτὴν pro αὐτὴντας. v. 17. τὰ ποίμνια. v. 21. ἐλάλησεν αὐτοῖς. v. 22. ἀνδρες pro ἀνδρας. Cap. IX. v. 6. pro ἀνθρωπος legitur ΚΣΘΣ. i. e. κύριος θεός, absurde prorsus, cum continuo sequatur τῷ θεῷ. Ibidem male ἀπηγγέλη. v. 7. αἰτιῶν mendose loco ἀγγέλων. v. 20. σου πατρός σου. Cap. X. v. 8. κα in verbo καταβαίνω bis est exaratum. v. 13. συνετελέσεν. v. 20. perverbo ordine scriptum, προσήγαγεν Ἰσραὴλ πάντῃ τῷ σὴπῆρα Σαμκήλ. v. 22. ἐτι tam ante quam post nomen Σαμκήλ positum; quanquam Librarius notula aliqua posterius expungendum indicaverit. Ibidem ἐντεῦθα haud recte scriptum. Cap. XI. v. 7. voces ὅς & ἔκ εἰν male repetuntur: ut & v. 11. articulus οἱ ante ὑπολελεμένοι, nisi οἱ scribere voluerit Librarius. Cap. XII. v. 17. vox Κυρίε omissa est, licet ejus loco, signum aliquod conspiciatur; quo forte indicatur in margine adscriptam esse: ad quod tamen propter ligaturam libri jam haud perspicere licet. In Cap. XIII. nullum omnino Sphalma. Cap. XIV. v. 12. πρῶτον pro πρὸς τὸν. v. 16. Δαυὶ pro Σαῦλ.

v. 21.

Cap. II.

PROLEGOMENA.

v. 21. δῦλοι pro δῦλοι. *ibid.* ἀλαλο-
φύλων. v. 23. Τηθαῦν pro Βηθαῦν. v. 27.
ἀρκώζειν. v. 33. φαγῶς pro φαγών.
Cap. XV. v. 3. ἀναθεματιεῖ. v. 5. πο-
λέμων pro παλεων. v. 24. οὐκ ante ἦκα
male insertum. Cap. XVI. v. 2.
δάμαλι. Cap. XVII. v. 1. εἰ Σογχώ.
v. 5. χώρεσκος pro θώρεσκος. v. 12.
Εὐφραδαί' & loco Ἐφραταί. v. 39.
ἐπόμασεν pro ἐκοπίασεν. *ibid.* ἀπας
pro ἀπαξ. v. 51. ἐξέπασεν. Cap. XVIII.
v. 4. τὸ μανδύαν. v. 21. εἰς κἀνδάλον.
Cap. XIX. v. 17. Μολχέλ. Cap. XX.
v. 7. εἴπης pro εἴπη. v. 10. μὴ ὀκριθῇ
pro ἀποκριθῇ. v. 20. εἰ πέμπων pro ἐκ-
πέμπων. v. 25. καὶ ἐκαθίσεν bis scrip-
tum. v. 26. σὺπῶμα. v. 28. πέρητε
pro παρητήται. v. 29. εἰμί pro ἡμῖν.
v. 34. θυμῶ pro θυμοῦ. Cap. XXI.
v. 4. ὅτι ἡ ἀλλ' εἰ pro ὅτι ἀλλ' ἦ. v. 13.
παρέφετο pro παρεφέρετο. v. 15. εἰση-
γιαχάτε pro εἰσαγνώχάτε. Cap. XXII.
v. 7. ἀμπελῶνας. v. 8. μετ' αὐτῶ pro
μετὰ τῶ. v. 10. τὴν ῥομφαία. v. 13.
αὐτὸν pro αὐτῷ ἄρτον. v. 15. καιταθέ-
λω pro κατὰ δέλω. v. 18. καὶ ἐθανάτω-
σεν perperam repetitum post vocem
Κυρις. *ibid.* Αἶνον pro Δῖνον. v. 19.
voces ἐν σώματι ῥομφαίας itidem male
repetitæ sunt in fine post προβάτης.
v. 20. ἔφυ pro ἐφυγεν. v. 23. ζηζητῶ
& Φεφύλαξαι, sc. φ pro π. Cap.
XXIII. v. 6. verbis male transpositis
scriptum Ἐφδδ κατέβη ἔχων pro κατέ-
βη ἔχων Ἐφδδ. v. 10. διαφθεῖρην pro
διαφθεῖρειν vel διαφθεῖρα. v. 11. εἰς
pro εἰ. Cap. XXIV. v. 11. Χρησός
Κυριος pro Χρισός Κυρίου. Cap. XXV.
v. 3. Ἀβιραία. v. 25. verba καὶ ἀφρο-
σύνη μετ' αὐτῶ non solum suo loco,
sed & antea post κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῶ
perperam inserta sunt. v. 29. σε pro
σε. v. 34. πρῶν pro πρῶτ'. v. 41. ναί-
ψαι pro νίψαι. v. ult. Γαδδεῖ pro Γαλ-

λεῖ, quod loco Γαλεῖμ est, μ elapso.
Cap. XXVI. v. 1. πρὸς bis scriptum.
v. 3. εἶπεν pro εἶδεν. v. 24. ἐσκαπάσαι
pro ἐκσπάσαι. Cap. XXVII. v. 3. no-
men Σαβλ perperam scriptum pro
Δαυιδ. v. 4. Φεύγεν pro πέφευγεν. Cap.
XXVIII. v. 3. πρῶτας pro γνώσας.
v. 7. Νηνδώρ pro Ἀενδώρ, vel Ἐνδώρ.
v. 12. Φωνή μεγάλην. v. 17. αὐτῷ pro
αὐτῇ. v. 24. ἐπεμψεν pro ἔπεψεν.
Cap. XXIX. v. 7. ἀνάστραφε. Cap. XXX.
v. 17. τετρακόσοι παιδάρια. Cap. XXXI.
v. 1. ἐφυγεν. v. 3. voces ἐπὶ Σαβλ bis
scriptæ. v. 12. αὐτῶ pro αὐτῶς.

LIB. II. REGUM.

Cap. I. v. 4. αὐτῷ bis scriptum.
v. 6. Γεβουέ. v. 10. ἡμδεῖν ὄνη pro ἡδεῖν
ὅτι. *ibid.* πρὸς με pro ὦδε. v. 21. θυ-
ραι θανάτων pro θυρεὸς δυνατῶν. Cap.
II. v. 9. Γααδίτην. v. 12. Γαβαῶ. Cap.
III. v. 31. Ἀβεννήε ἐμπροσθεν pro ἐμ-
προσθεν Ἀβεννήε, quanquam forte
punctis appōitis notetur, quod
transponendæ sint voces istæ. v. 34.
παιδες pro πόδες. *ibid.* σε pro ἰ. Cap.
IV. v. 2. συσσεμμάτων geminato σ.
Cap. V. v. 8. Φαραξίδι pro παρὰ ξιφί-
δι. Cap. VI. v. 6. ἀλόμωνο. loco ἀλώ-
νος. *Ibidem* voces τῶ καταχρῆν αὐτῇ
post μόχος male repetuntur ex præ-
cedentibus. v. 16. αὐτῶ loco αὐτῆς.
Cap. VII. v. 27. post ὁ θεὸς τῶ Ἰσραὴλ
perperam ex antecedentibus, infe-
runtur ista verba Καὶ νῦν κατὰ ἑλ-
λῶνας, μεγαλυνθεὶς τὸ ὄνομα σε ἕως αἰῶ-
νος, λέγει (pro λέγειν) Κύριος
παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραὴλ. v. 29. ὥσαι
pro ἄρξαι. Cap. VIII. v. 7. ἐπύησαν
pro οἱ ἦσαν. Cap. IX. v. 6 αὐτῶν pro
αὐτῶ. v. 10. ἔργαν pro ἐργᾶ. (ap. X.
v. 2. ἀνῶν (i. e. ἀνθρώπων) pro Ἀνών.
ibid. πατῶ, pro πατῆς αὐτῶ. Cap. XI.
v. 12.

PROLEGOMENA.

Cap. II.

v. 12. καίπε pro καίγε. v. 25. ἐςω pro ἐσω. Cap. XII. v. 31. πᾶσιν pro πᾶσαις. Cap. XIII. v. 13. Ἰλῆμ (i. e. Ἰερασαλήμ) pro Ἰηλ sive Ἰσραήλ. v. 32. Σαμαά pro Σαμαά. ibid. εἶπω pro εἰπάτω. Cap. XIV. v. 30. παῖ pro παῖδας. ante 26. κἀθρεῖσθαι pro κείρεσθαι. Cap. XV. v. 4. ἐγένε pro ἐγένετο. v. 16. δέ pro δέκα. v. 22. Διάνεσθαι pro Διάνεσθαι. v. 27. Ἰαβὼν pro Σαδών. v. 32. δ in voce διεξήλως omissum occasione praecedentis vocis Δαυίδ. v. 36. Ἀχιμας pro Ἀχιμας. Cap. XVI. v. 13. ἡσὶ πασῶν pro ἡσὶ πασῶν. Cap. XVII. v. 12. ἐν πασὶν καὶ perverso ordine pro καὶ ἐν πασὶν. v. 17. ἐνεδύσαντο pro ἐδύναντο, vel ἡδύναντο. v. 20. ἀνέσρεψεν pro ἀνέσρεψαν. Cap. XVIII. v. 12. ἐφ' ἧ post μὲ male additum. v. 15. ἐπάταξεν pro ἐθανάτωσεν. Cap. XIX. v. 6. ἐγνώκαν. v. 11. παντί. v. 13. πᾶσαις post ὁ βασιλεὺς perperam inserta verba ἐποίησεν τὸ καλὸν ἐνώπιον, quæ aliam versionem mox sequentis commatis exhibent. Cap. XX. v. 7. ἔξαν pro ἐξήλθον. v. 8. αὐτῶ pro αὐτοῖ, & τῶν pro τῶ. v. 22. ἔλαβεν pro ἔβαλεν. v. 23. Ὁφελεῖσθαι pro Φελεῖσθαι. Cap. XXI. v. 7. υἱὸν Σαύλ. v. 8. Ἰωνάθαν scriptum pro ὁ βασιλεὺς. v. 12. ἔθαψαν pro ἐκλεψαν. v. 19. ἐπέταξεν. Cap. XXII. v. 37. πλασισμὸν. v. 40. κάμψαι. Cap. XXIII. v. 5. κεφυλαγμένον. v. 8. Ἀσωνας. v. 11. μερί. v. 16. ἔσπεισεν pro ἔσπισεν. Cap. XXIV. v. 9. χιλί pro χιλιάδες. v. 13. τις pro τρεῖς. v. 14. σενὸ pro σενῶ, vel σενά.

LIB. III. REGUM.

Cap. I. v. 4. νενεάνις. v. 9. ἐθύασεν. v. 19. τῷ υἱῷ. v. 24. vox συ post Ἀδω-

νίας male inserta est. v. 25. βασιλεὺς Ἀδωνίς. v. 27. verba τῷ Κυρίῳ μετὰ τῷ βασιλεὺς γέγονεν τὸ ῥῆμα bis sunt scripta. v. 45. κῆσατε pro ἦν ἡκῆσατε. v. 47. εὐλογήσεν pro εὐλογήσαι. v. 51. verba Καὶ ἀνγγέλη usque ad vocem θυσιαστήριον inclusive bis scripta sunt in Alex. Cap. II. v. 3. τορῦεσθαι loco πορεύεσθαι. v. 15. βασιλεία pro βασιλέα. v. 30. ἐλάληκεν. Cap. III. v. 1. Ἰημ pro Ἰημ. *v. 22. ἐλάλησας pro ἐλάλησαν. Cap. IV. v. 13. ὑκὲ loco υἱοῦ. v. 22. σμεδάλεως. v. 24. πάντων τῶν ἡμερῶν. v. 26. Καδέο pro Κάδε. v. 30. vox ἀνθρώπων bis scripta. Cap. V. v. 6. δαλεύσω scriptum pro σε δάσω. Cap. VII. v. 3. ἐταψνωσεν pro ἐφάτνωσεν. v. 14. υἱῷ. v. 32. τροχρεῖ. v. 36. λέοντας. v. 49. Δαβὲς pro Δαβείρ. Cap. VII. v. 1. Κυρίος loco Κυρίου. v. 8. κελαί pro κεφαλαί. v. 31. θεσσακστήριον pro θυσιαστήριον. v. 32. ἀνοηθῆναι. v. 54. σκακλῶς. v. 56. λόγοις. Cap. IX. v. 5. ἡκῆμενος. v. 7. comma καὶ ἐξερω usque ἐδωκα αὐτοῖς bis scriptum. Ibidem σὺ loco μὲ positum. v. 19. αὖ prius scriptum fuit pro αἰ, sed error correctus videtur. v. 27. θάλασσαν. v. 28. ἔλαβεν loco ἔλαβον. Cap. X. v. 13. δεδώκει αὐτῶ. v. 14. τῷ Σαλωμών pro τῷ Σαλωμών. v. 18. δοκίμου. v. 21. Λαβάν. Cap. XI. v. 13. ὅλην male repetit Alex. post βασιλείαν. v. 21. & 40. ἐν Αἰγύπτῳ. v. 24. ἐν αὐτόν. v. 30. αὐτὰ pro αὐτό. v. 40. ἕως σου pro ἕως ὧ. Cap. XII. v. 2. τῶν loco τῶ. v. 8. προσώπῳ σου αὐτῶ. Cap. XIII. v. 2. υἱερεῖς pro ιερεῖς. v. 7. ἀρίστη. v. 12. πρὸς αὐτόν. v. 25. ἐχονόμα. v. 28. ἔρξεν. Cap. XIV. v. 1. ἡρῶσῃσεν. Cap. XV. v. 20. οὐ & loco οἴκῳ. Cap. XVI. v. 16. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ tam ante quam

PROLEGOMENA.

quam post ἐπὶ Ἰσραὴλ, adeoque bis
perperam scriptum. v. 22. ὁ Ἰωραμ
ἀδελφὸς pro Ἰωραμ ὁ ἀδελφός. v. 27.
αἱ δυνασταί ἦν. v. 31. βασιλεὺς loco
βασιλέως. Cap. XVII. v. 19. σὺ loco
σου, & v. 22. αὐτὸς loco αὐτοῦ. Cap.
XVIII. v. 2. τῷ ὀφθῆναι. v. 18. καὶ α-
λειμμάνειν. v. 21. ὑμεῖς male repetitum
post χωλανεῖτε. v. 28. ἔκασον pro prio-
ρι ἐπαύσαν. v. ult. in fine Ἰεζαβελ pro
Ἰεζερέλ. Cap. 19. v. 16. Ἠὶ pro Ἰη.
Cap. XX. (Alex.) v. 19. καὶ ante μὴ
ἐξελάττωσαν bis exaravit Librarius
& τὰ παιδιάρια male ante ἐκ τῆς πό-
λεως scripsit. v. 25. ἄκυσεν. v. 31. χο-
νία. v. 33. εἶπεν pro εἶπον. ibid. πρὸς
αὐτὸν male repetitur post ἄρεκα. v. 41.
ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Cap. 21. (Alex.)
v. 5. καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν male re-
petitur post γυνὴ αὐτοῦ, sicuti v. 6.
σοι post πατέρων μου. v. 19. ἐκληρονόμη-
σα. Cap. XXII. v. 7. ἐν εἰρήνῃ. v. 13.
καὶνὸ pro γίνου. v. 17. ἐν εἰρήνῃ. v. 19.
55 ἀ pro σεπτιά. v. 31. αἶψ ἦν. v. 39.
ἐν βίβλῃ. v. 42. Ἰωσαφ. v. 51. ἐπὶ α-
καίδεκατος.

LIB. IV. REGUM.

Cap. 1. v. 1. διχλυτῆ, & μοχ τῆ
pro τῷ. Cap. 2. v. 16. εὔρεν pro ἤρεν.
v. 17. ἄνδρες. v. 23. εἶπεν. v. 24. παῖ-
δες. Cap. 4. v. 1. δύο υἱός. v. 2. πρὸς
αὐτόν. v. 26. εἰρήνη τῷ ἀνδρί. v. 39. πλή-
ρεις ἱματίων ἐλθὼν καί. v. ult. καὶ ἔφα-
νον tam ante quam post καὶ ἔδωκεν
eis πρόσωπον scriptum est. Cap. 5.
v. 5. verbum πορεύε, quod aliquis in
margine adscripserat, ut loco δεῦρο
textui infereretur, Scriba Alexan-
drinus perperam ante πρὸς Ναϊμαὴν
posuit. v. 14. κατε pro κατέθε. v. 21.
ὀπίσω τρέχοντα αὐτῆ. v. 22. τάλαντο,
& mox δὺ pro δύο. Inter versum
Tom. II.

22. & 23. male inserta sequens periodus ex repetitione antecedentium & sequentium verborum conflata καὶ εἶπεν Ναὶ μὰν οἶκ' ἐν (pro οὐκ' ἐν) λάβε διτάλαντον ἀργυρίου, καὶ δύο ἀλλασομένας σολάς. Cap. 6. v. 3. δόξεν (forte pro sequenti δέξεν) male insertum ante ἐπεικῶς. v. 6. ἐκινῆζεν. v. 15. λειτργεῖν. v. 16. Ἐλίσσαι. Ante verbum 24. hæc verba male inserta sunt : καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἤθροισεν υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας τῷ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. v. 26. τῆχεις loco τῷ τείχεος. v. 29. εἶπεν pro εἶπον. Cap. 7. v. 1. σιμιδάλεως. v. 6. παρεκβολή. v. 10. εἰ μὴ bis scriptum. v. 19. ὁ τρεῖςάτης. Cap. 8. v. 6. τὴ γενήμαῖα male addidit Scriba post τὰ αὐτῆς. v. 9. ἐνώπιον αὐτῶν. v. 12. καλεῖ pro κλαίει, & καὶ pro κακῶ. ibid. ἐξαποστείλεις & ἀτῶκλινεις. v. 13. Ἰσραὴλ pro Συρίαν. v. 27. οἶκος bis scriptum. Cap. 9. v. 2. αὐτὰ post εἰσάξεις. v. 4. εἰσῆλθον. v. 12. εἶπεν. v. 36. Ἰεζαβὲλ pro Ἰεζερελ. v. 37. ὅσι. Cap. 10. v. 9. δίκαιος ὑμῖν. v. 10. πειῖσαι pro πεσεῖται. v. 24. verba διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω bis sunt scripta, nisi quod secunda vice simplex σωθῇ legatur. v. 26. σολὴν pro σῆλην. v. 29. τοῦ scriptum pro ἡ. Cap. 11. v. 2. τῷ θανατωμέναν. Cap. 12. v. 6. ε' ε' x pro ε' x. v. 10. & 18. ἀργιον pro ἀργύριον. Confer. Cap. 15. v. 20. v. 11. ἐδόξασαν pro ἐξέδοσαν. Cap. 13. v. 7. χιλιάδας, & mox βασιλέως. Cap. 14. v. 2. πάντε ἐτῶν. v. 11. Βηθσαμνέ. v. 16. vox πατέρων deest. Cap. 15. v. 4. λαὸς σου. v. 20. τὸ ἀργιον pro ἀργύριον. Cap. 16. v. 15. σωδὴν. Cap. 17. v. 4. ἐπαλιόρησεν αὐτήν. v. 31. θεοὶ pro θεοῖς occasione sequentis. Cap. 18. v. 9. Σαμανασάς. v. 20. ἡθέτης pro ἡθέτης, ni forte ἡθέτεις legendum.

PROLEGOMENA.

Cap. II.

v. 24. ἡλπισα. Cap. 19. v. 2. υἱός.
v. 3. καὶ εἶπεν. v. 13. αὐτὰ pro Ἀνα.
v. 24. ἐξηγώμωσα. Cap. 20. v. 12.
παναά pro μαναά. Cap. 21. v. 7. ἄσσει
pro ἄλσει. v. 11. Ἀμαρράτος. v. 16.
πολύν. Cap. 23. v. 6. τὸ χειμαρρῶν.
v. 8. ἀνδρες quanquam posterius à
raso spatio sit superscriptum. v. 10.
καὶ μίανει τις pro καὶ ἐμίανεν. v. 35.
ἔδωκεν τὸ Ἰωακείμ. Cap. 24. v. 3.
ἀμαρτίαι. v. 6. Ἰωακείμ. v. 7. ἔλα pro
ἔλαβεν scriptum, & sequens vox
βασιλεὺς omiffa. Cap. 25. v. 8. πέμ-
πω. v. 9. πάντας τὰς τὰς. v. 13. καὶ εἰς
τὰς εὐλάς. v. 26. Καναανῶν loco Χαλ-
δαίων.

14. v. 14. ὅτι pro ἔτι. Cap. 15. v. 8.
Βηρσών. v. 12. in fine αὐτὴν. Cap.
18. v. 12. χιλιάδες. Cap. 19. v. 12.
σὼ pro σώσω. Cap. 21. v. 18. ma-
nus paulo recentior textum ita vi-
tiavit τῷ εἰπεῖν πρὸς Δαυὶδ - Κύριε ἵνα
λάβῃ τὰ σῆσαι. v. 22. αὐτό. v. 30. ἀγ-
γέλου. Cap. 22. v. 4. ἐφόρμασαν. Cap.
25. v. 5. δεκατέσσαρες καὶ θυγατέρες.
Cap. 26. v. 26. ἔ pro ἔς. v. 32. ἡμί-
σεις. Cap. 27. v. 4. Δωαία pro Δωδία.
Cap. 28. v. 1. σεῖας loco σεκτίας fine
signo abbreviationis, aut saltem
exeso.

LIB. II. PARALIP.

LIB. I. PARALIP.

Cap. 1. v. 32. πολλὰν sed recen-
tior manus α super o exaravit. v. 51.
ab initio ἡγεμῶνες pro ἡγεμῶν. Cap. 2.
v. 4. ἦν νύμφη pro ἡ νύμφη. v. 23. πρὸς (si-
ne signo abbreviationis) loco πατρός.
v. 24. Τεκῶς pro Τεκῶ ob similitudi-
nem Literarum uncialium C & S.
Cap. 4. v. 2. καὶ Ἰε ἐγέννησεν. v. 9. Ἰγα-
θή. v. 22. καὶ ante ἀπέστρεψεν bis
scriptum. v. 23. κειραμῆς. Cap. 5.
v. 22. πολλαί. Cap. 6. v. 1. Γεδεών
pro Γεδσών. v. 32. κρᾶσιν pro κρῖσιν.
v. 57. ἀναυτῆς. v. 58. post Ἰεθες habet
καὶ τὰ σπύρια. v. 61. τοῖς υἱοῖς. v. 65.
ἐκάλεσεν. v. 67. αὐτοῖς pro αὐτῶ. Cap.
6. v. 1. καὶ ante Σαμερὰν bis scrip-
tum. Cap. 7. v. 18. Ἐζλία prima
litera I occasione præcedentis καὶ
omiffa. Cap. 9. v. 17. πυρῶλοι.
v. 34. αἰχόντες pro ἄρχοντες. Cap.
11. v. 6. εἰς τεκτηγόν. v. 30. Μορμ
per raso spatio scriptum pro Μορραι,
propter similitudinem M & A I.
Cap. 12. v. 8. δορκάδος. v. 12. ὄγδος.
v. 36. χιλιάδας. v. 40. ὁμυρῶντες. Cap.

Cap. 2. v. 10. δώδεκα pro δέδωκα.
ibid. κριθῶν κόρου. Cap. 3. v. 15.
ταῖς κεφαλῶς. Cap. 5. v. 13. τὴν Φω-
νή. Cap. 6. v. 16. τὸν παῖδα. Cap.
8. v. 10. προλαγμάτων loco προπατῶν.
Cap. 9. v. 15. post καθαροὶ male in-
serta verba, τῷ ἐνὶ θυρῶ ἐξακόσιοι
χρυσοί. Cap. 13. v. 9. ἐξεβάλετο.
v. 20. ἐπὶ pro ἔτι. Cap. 14. v. 8.
πάντες pro πάντες. v. 9. καὶ ἦλθεν bis
scriptum. v. 11. ἔδυναται. Cap. 15.
v. 15. καὶ ἐν. Cap. 16. v. 1. μὴ δν.
καὶ, pro μὴ δοῦναι. Cap. 18. v. 5.
εἶπεν. Cap. 19. v. 11. Τεδα pro Ἰδα
quanquam T recentiori manu &
atramento sit exarata. Cap. 20.
v. 11. ἐπειχερούσιν. v. 25. ἐγένετο. v. 29.
πεπολέμησιν. v. 35. ἡνομήσαι. Cap. 22.
v. 6. ἐπάταξεν. Cap. 24. v. 5. ἐπίσει-
σαν pro ἑσπεύσαν. v. 16. ἐποίησαν.
Cap. 25. v. 3. τὰς Φονεύσαντα. v. 18.
πρὸς ante Ἀμασίαν est omiffum.
v. 23. κατέστησεν pro κατέσπασεν. v. 27.
ἐπέθετο. Cap. 28. v. 1. Ἀχάθ pro
Ἀχάζ. v. 4. ἀλσώδν. v. 9. ἐνεργη.
v. 19. ἀπεσάσει. v. 23. πάντα. Cap.
29. v. 17. εἰσῆλθεν. v. 18. ἡγγίσαν μὲν.
v. 29.

Cap. II.

PROLEGOMENA.

v. 29. προσκύνησαν. Cap. 34. v. 7. χωρίς καὶ σαββάτων, καὶ προνεμνηστῶν, προσαββάτων καὶ ἑορτῶν &c. Cap. 12. v. 8. ἔδετο. Cap. 13. v. 24. ὁ ἐκτίσεν. Cap. 14. v. 8. παρεγενέοντο. Cap. 15. v. 6. θι. ἐν pro οἱ ἐν. sed Sphalma potius inter permutationes literarum in genere, exempli loco, ponendum: hoc est θ pro ο, ob figuræ similitudinem. v. 11. ibid. nec non Cap. 16. v. 9. ΓΛΗ pro ΓΗΛ h. e. Ἰσραήλ, uti juxta exemplaria edita excudi fecimus; vel pro ΓΛΗΜ i. e. Ἰερουσαλήμ.

ESTHER.

Cap. 3. v. 1. Ἀνάμ pro Ἀμάν, uti paulo post, & in seqq. recte habet. v. 7. ἔλαβεν pro ἔβαλεν. Eodem Cap. 3. in Epistola κακαλευθυνομένην, & μοχ ἀνδρώου pro ἀνδρώπῳ. Cap. 4. v. 16. μέν pro δέη, vel μέ δέη. Cap. 5. ab initio δια χρυσῶ. Cap. 7. v. 9. ὠρθευτε. Cap. 8. v. 11. ἐπάταξεν. v. 13. τὰ τὰ ὑπογεγραμμένα. In Epist. quoque post medium ὑπὸ Μάν pro Ἀμάν. Eodem Cap. 8. v. 17. καὶ τῶν καὶ εὐφρασύνης.

TOBIÆ.

Cap. 1. v. 7. Ἀρών. Cap. 2. v. 20. ἀπέδοκαν αὐτήν. Cap. 4. v. 6. ποιεῖν. Cap. 7. v. 8. καὶ post ἔδνα male repetitur. Cap. 11. v. 7. ὅτι bis scriptum.

JUDITH.

Cap. 1. v. 6. συνήντησεν. v. 7. Τρίγυν. v. ult. θαλασσῶν recentiori manu; & ibidem ῥαμυθῶν, quanquam virgulis super μ & θ positis, indicaverit Librarius ῥαθυμῶν legendum esse. Cap. 6. v. 4. ἀδικία. v. 8. ἀπῆλθεν. Cap. 7. v. 25. εἰς τὴν ἑαυτῆ πόλιν παρεμβολήν. Cap. 8. v. 6. Scriba occasione ὁμοιοτελευτῶν omiserat post προσαββάτων voces καὶ σαββάτων, unde recentior Librarius textum suppleturus, eraso προ fecit καὶ & προσαββάτων in margine adscripsit, sed loco alieno, nempe post προνεμνηστῶν, adeo ut jam perperam legatur

LIB. I. ESDRÆ.

Cap. 1. v. 1. pro τεσσαρεσδεκάτῃ nil aliud scriptum apparet præter τε. v. 7. χιλιάδες. v. 23. πλήρεις. v. 37. Ἰωκεὶμ prius scriptum fuit, post ω ante α positum, cum post illud sequi deberet. Cap. 2. v. 15. Ῥάθυος & Βάελτεθμος. Cap. 3. v. 16. δηλώσκειν. v. 21. βασιλεία. v. 22. φιαλίζειν. v. 23. δεμνηνῖαι, & ἐπερθεξεν. Cap. 4. v. 3. πάντα ὁ. v. 24. τῇ ἐρημωμένη. v. 49. καὶ pro μὴ scriptum, sed virgulis notatum καί. Cap. 5. v. 40. αὐτῇ. v. 51. τὰς σκηνοπηγίας. v. 63. ἱερῶν. v. 65. τι ὡς τὰ pro ὡσε. Cap. 6. v. 7. χαίρει. v. 21. Κυρίῳ loco κύριον. Cap. 7. v. 6. voces υἱοὶ Ἰσραήλ usque ad λοιπαὶ inclusive, perperam bis sunt scripta. v. 10. τὰ παρχα. Cap. 8. v. 11. ἡμέρα pro ἡμέτερα. v. 15. διαιτῶν loco αὐτῶν recentiori manu scriptum. v. 33. ζαὶ pro καὶ vel pro Ζαχαρίας καί. v. 80. ἡμῶν pro ἡμῶν. v. 94. ἡγνέσθω pro γινέσθω. Cap. 9. v. 1. Ἐδρας pro Ἐξρας. v. 13. τὰς κριτάς. v. 17. τὰ νεμνηστῶν. v. 26. vox υἱῶν bis scripta.

LIB. II. ESDRÆ.

Cap. 1. v. 4. τῶν τῶν τόπων. Cap. 2. v. 68. ἠεκαπτάσαντο. Cap. 3. v. 9. ἐς. v. ult. loco φωνῆς male εὐφροσύνης. Cap. 4. v. 11. Ἀρθὰ pro Ἀρθασαθὰ, ut alibi recte habet MS. v. 12. τὰ τείχη αὐτῆς κατηρητισμένοι. v. 15. κακοποιῶσα. Cap. 5. v. 6. ἐπισολή. v. 12. ἔδωκεν αὐτοῖς. Cap. 6. v. 5. ἐκόσμισεν. Cap. 7. v. 1. χελκεία. v. 14. συμβόλων, & ἐπισκεψάσασθαι. Cap. 8. v. 27. inter δραχμῶν & χίλιος male interpositum εἰν. Cap. 9. v. 1. ἱερεῖς pro ἱερεῖς. v. 3. post ἐρεμῶν perperam insertum comma, ὥτως δὲ καὶ νῦν. v. 11. μετακείμενησιν. v. 14. ὅτι ἐαπεσρέψαμεν (considera an e pro ei sit positum.) Cap. 10. v. 17. ἡμέρας μίᾳ.

NEEMIAE.

Cap. 1. v. 7. παῖδω. Cap. 2. v. 15. ab initio τέχει pro τείχει, uti mox eodem versu, & alibi, scriptum. Cap. 3. v. 6. ἐπέγρα pro κλειθρα. v. 10. οἰκία. v. 17. ἐξέστησαν. v. 21. μέτρος. v. 29. τῆς ἀνατολᾶς. Cap. 4. v. 12. πάντων τῶν πάντων ἐφ' ἡμᾶς. v. 16. τοτᾶρα pro τόξα, vel τὰ τόξα. Cap. 5. v. 5. τοῖς υἱοῖς. v. 15. αὐτῆς pro ἀρτοῖς. v. 18. ἄρτος. Cap. 6. v. 10. υἱοὶ ante Μετταβέηλ. v. 13. ἐπὶ pro ἐπ' ἐμέ. Cap. 9. v. 19. σὺν pro σὺ ἐν. v. 35. ἐν ἀθωσύνῃ. Cap. 10. v. 33. τῶν νεμηνιῶν. v. 37. γαμῶν loco ἡμῶν occasione præcedentis vocis γαζοφυλάκιον omittæ. Cap. 13. v. 3. ἸΔΗ pro ἸΗΔ. v. 21. hæc bis scripta sunt: ἐὰν δευτερώσητε ἐντενῶ τὴν χεῖρά μου, quanquam priori loco pro χεῖρά μου extet μαχῆς, quæ nulla est vox.

LIB. I. MACCAB.

Cap. 1. v. 12. υἱὸς παρὰνομος, & διαδωμένα. v. 23. in verbo ἐλέπισεν recentior Scriba ex medio e fecit θ. Cap. 2. v. 10. βασιλεῖα. v. 66. αὐτὸς male repetitur post ἰσχυρὸς ἐν δυνάμει. Cap. 3. v. 5. ἀνέμω. Cap. 4. v. 5. Κυργίας pro Γοργίας, utin antecedd. & seqq. recte scriptum. ibid. v. 7. δι' αἰκτοί. v. 9. ἐδίωξαν. v. 26. συμβεβητότα. v. 56. verba ἡμέρας ὀκτώ usque ad θυσίαν σωτηρίας bis sunt exarata. v. 57. παύσεται. Cap. 5. v. 5. ὑπ' αὐτῆς, item ἐαυτῆς pro αὐτῆς. v. 31. Τυρανοῦ. v. 60. σου Ἰσραήλ. Cap. 6. v. 40. ταπεινὰ pro ταπεινά. v. 50. ἐπάταξεν pro ἀπέταξεν. v. 53. ἀναγωγίζομενοι. Cap. 7. v. 5. ἡγείται. v. 12. Κακχίδην. v. 18. κρείσι. v. 32. πεντακισχίλους. v. 36. ἐκλαυσεν. v. 38. νᾶω pro ἄνω, id est ἀνθρώπων. v. 41. χιλιάδες. v. 42. συνέτριψεν. v. 45. ταῖς σαλπίγγει. Cap. 8. v. 1. προτεθῶσιν. v. 4. συνέτριψαν αὐτῆ. v. 6. ἑκάσιν εἴκοσι. v. 12. Φιλίων. Cap. 9. v. 14. βακχίδης. v. 22. περισσεῖα. v. 45. πεντηκοστῇ καὶ ἐνάτῃ, item ἐπάταξεν Ἀλκιμος. v. 56. ἐκείνη. v. 60. ἡδύνατο. Cap. 10. v. 10. ἤκυσεν pro ὥκησεν. v. 43. ὅσα ἐτὶν. v. 47. εὐδοκήσαμεν Ἀλεξάνδρῳ. v. 49. παρεκβολὴ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Δημήτριος. v. 58. Ἀλέξανδρος. & ἐξέδετο. v. 60. δυνατὰ pro δόμαῖα. v. 80. τὰς χίζας. v. 86. εἰς Κάλωνα. Cap. 11. v. 24. ἐπάραξεν τὰ pro ἕτερα ξενία. v. 33. τὰς πρὸς ἡμᾶς δίκαια, item ἀκροδυν. v. 66. Φαργάν. Cap. 12. v. 2. πρὸς Παρτιάτας. & v. 5. τοῖς Παρτιάταις. v. 6. Σπαρτιάταις. v. 12. βασιλεὺς Παρτιάτων. v. 21. ἐγγέννης. v. 43. ὡσάντως pro ὡς ἐαυτῷ. Cap. 14. v. 27. ὅπιθεν pro

Cap. II.

PROLEGOMENA.

pro ἐμπροσθεν, v. 11. εἰς ἰώπη. Cap. 15. v. 23. καὶ Παρεστίαταις. v. 34. ἀντε-
χομεθα. Cap. 16. v. 6. prope finem
διεπέρεσαν pro διεπέρεσαν. v. 11. ἰω-
άννης.

LIB. II. MACCAB.

Cap. 1. v. 9. ἀλγυτε pro ἄλγυτε.
v. 13. χρησάμενων τῷ. v. 20. παχύν.
v. 21. ἀποβάσαντες. Cap. 2. v. 2. περὶ
αὐτοῖς. v. 6. προσεληθόνεινες. v. 27. ἐπι-
δεδιγμένοις (i. e. ἐπιδεδιγμένοις.) v. 31.
πολυπερχυμένοι ἐν ταῖς. v. 31. τὴν τῶν
μετὰφρασιν ποιημένων. Cap. 3. v. 3.
πάντα παρ, item ἐπιβάλλοντας. v. 8.
ὡς τὰ. v. 11. ταβίω. v. 25. τοῖς ἰπ-
ποῖς. v. 26. ἔτερε, item ἐκτρέπεις, &
διατρέπεις, item ἐμασίγην αὐτόν. v. 27.
ἐπέσαντα. v. 28. χόλοις pro ὄπλοις.
v. 29. ἀνέργειαν. v. 30. X loco K, &
id est, Κυρίου. v. 33. ποτὰ. v. 34.
μενμασίγην. v. 36. ζ' μεγίστου.
Cap. 4. v. 4. ἕως τῶν κοίτης Φυνίκης καὶ
Συρίας στρατηγὸν συναύξαντο. v. 11. πα-
ρωάς. v. 13. -σαν, ἀγνείαν. v. 15. καλ-
λίσις. v. 35. ἀδίκω φόνε. v. 36. ἀπε-
κτόνησεν. v. 40. ἀγνοίαν. v. 45. πέσαι
pro πέσαι. Cap. 5. v. 3. καμμάτων.
v. 6. τὴν συγγενεῖς. v. 14. τέσσαρες.
v. 20. ἐκοινοῶνσαν. v. 21. τὴν πρώτην,
pro γῆν πλωτὴν habet MS. v. 23. Με-
νέλα ὅς χειρίζας. v. 27. εἰσόμενοι pro
σιτόμενοι. Cap. 6. v. 2. νέω. v. 5. ἀπο-
δειςαλμένων, v. 7. ηνεγκάζοντο. v. 8.
ἀσύγεις. v. 14. καταντήσαντος. v. 23.
ἐπικτήτης. v. 24. πολλοῖς τῶν νέω, item
μεταβεβῆναι pro μεταβεβηκέναι, vel με-
ταβῆναι. v. 25. ἀκαίρεον (forte ἀκεραῖον)
pro ἀκαρταίων. v. 29. πρὸς αὐτόν τὴν
μικρῷ πρότερον εὐμένειαν ἢ δυσμένειαν.
Cap. 7. v. 4. τὸ γινόμενον, item γλωσ-
σοτιμεῖν. v. 7. φάγεσθαι. v. 9. ἡμᾶς post
ἀναβίωσιν ζωῆς male repetit Librarius.

v. 21. πεπληρωμένω, item θῆλυ. v. 22.
διερεύθισαι. v. 37. τύχην pro ψυχὴν.
v. 38. τὸ σύμπαν. v. 42. σπληγχισμῶς.
Cap. 8. v. 4. ἀμαρτητῶν. v. 5. τρεπί-
σιν. v. 8. ἐρχόμενος. v. 9. συνέστησα, &
εὐπολεμικαῖς. v. 11. σῶμα παλάντα.
v. 14. ἡξίον. v. 15. ἐπ' αὐτῶ. v. 24. ἡνῆγ-
κασεν. v. 26. συγκλεσμένοι. v. 33. ἱερεῖς.
ibid. ὅφ' εἰς ἐν. v. 35. τρεπέτω τόπον.
Cap. 9. v. 11. λέγειν. v. 17. ἐπελεύ-
σαι καὶ ἀγγέλου. v. 28. οἰκίσω
pro οἰκτίσω. Cap. 10. v. 1. αὐτῷ τῷ.
v. 14. τρόπων. v. 16. λιταναίαν. v. 21.
προσαγγέλου. v. 27. συνεγγείσαντος.
v. 28. τῆς ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγῆς.
Cap. 11. v. 5. χωρίων, ἐθλίβον. v. 6.
verba ὡς δὲ μετελαβον bis scripta.
ibidem ἰκέτετον. v. 7. πρῶτος ὁ Μακκα-
βαῖος πρῶτος. v. 11. χιλίοις. v. 12.
δεσώθησαν. v. 14. ἔπεισα. v. 24. Ἰσι-
δαίης. v. 26. ἰδότης. v. 30. καταπορευό-
μενος, & mox ἰδίας loco ἀδείας.
v. 34. ἐπέμψαμεν, & τῶν δῆμω. Cap.
12. v. 6. ἰμμένα pro λιμένα. v. 7. ἀνε-
χοσεν, & τὸν σύμπαν. v. 8. καὶ τὰς, &
βυλόμενος. v. 12. χρησίμοις. v. 19. τὸς
ὕπὸ Τιμοθέου ἀπώλεσαν καταλειφθέντας.
v. 33. εὐτονότερον ἂν. v. 24. ὥσὸν pro σῶν.
v. 35. τινὸς θεοῦ. v. 38. διήγεν. v. 42. in
fine ἀμαρτημάτων. Cap. 13. v. 3. καὶ ἄσα-
θήσεται. Cap. 14. v. 3. ὀντιναοῦ. v. 5.
καθέστηκεν. v. 9. τῆς. v. 15. ἀντιλαμ-
βανόμενος. v. 28. ἀθέτησιν. v. 32. γινώσ-
κων. v. 45. διελθόντων. Cap. 15. v. 1.
ἡμέρας. v. 3. ἐπήρωσεν. v. 5. κάτω pro
κατὰ. v. 6. συφαιχενῶν. v. 11. ἑκάστος.
v. 14. ἔτιν pro ἐσιν. v. 23. τρόπον.
v. 24. καταπλαγεῖσαν. v. 31. ὁμοεθνῆς
(quoniam prius scriptum fuisse vi-
deatur ὁμοεθνῆς.) v. 39. εἰ πὲν καλῶς
εὐθείκτως.

LIB. III. MACCAB.

Cap. 1. v. 6. ἐοδισαλῶτας. v. 9. τῷ
k 3 τόπον.

PROLEGOMENA.

Cap. II.

τόπον. v. 12. ἐκεῖνω, item αὐτῶν pro
διὰ τῶν. v. 19. φωνήσαν. v. 22. ἤδη
post πρόσθεσιν male repetitur. v. 23.
περιδόντα. v. 25. ἢ δοκεῖν. Cap. 2.
v. 2. ἀδενεῖ πρεφρασμένους. v. 10.
μέλων loco μεγάλων. v. 15. ἀμβλα-
κείας. v. 17. εὐθύνας. v. 18. ἀνέδυσεν.
v. 19. ἐπ' αὐτῶν pro ἐπαύξων. v. 20.
τὰς ζῆν. v. 23. πόλειως, & ἐπιβάθρα
συγούονται. Cap. 3. v. 2. συμφορανέσιν.
v. 8. ὑπολαμβάνειν. v. 10. μένως pro
ἀσμένως. v. 13. ἀνθήμασιν vel ἀνοήμα-
σιν, pro ἀνάθημασιν. v. 13. βασιλευῖν
pro βασιλεῦσιν. v. 17. ἐσάσης. v. 18.
κατακλεισμένοις. v. 19. διελήφαμεν.
Cap. 4. v. 3. οἰκίσις pro οἰκητός. v. 5.
γεγῶν πλήρης πολιᾶς. ibid. ἐξέτιν κατα-
χρῶμεν. v. 8. ἀγομένοις. v. 13. φρονεῖ
pro φρενί. v. 14. δυνατοῦ. Cap. 5.
v. 7. βασιεῖ pro βασιεῖ. v. 9. τεταγμέ-
νοις. v. 11. πικρίας. v. 12. εἶχεν pro
ἔχειν. v. 14. συνέσαντες. v. 21. ἐξόλω-
σιν, & εὐργῆς. v. 24. σοι male repe-
titur post περὶ αὐτῶν. v. 25. τὰς οἰκίας
pro τὰ σοί. v. 34. ἔχοντες, item ἔλ-
κονται ἀλλ' pro ἔλκοντα γάλα. Cap. 6.
v. 3. ὑπὸ pro σὺ recentiori manu.
v. 5. φλόγασιν pro φλόγα πᾶσιν. v. 6.
βορά. v. 8. ὦ pro ὡς. v. 12. ἐντινίμε,
δυναμί. v. 32. τῆς τῆ κρατήσαντος.
v. 29. σῶα pro σῶα, id est σωτήρα,
item αἰνάντως. v. 31. οἰνοβρώτης. Cap.
7. v. 8. τὸν βασιλέως. v. 11. τὸν τὸ
Ἀθηναίων. v. 14. σωτηρίαν ἀπόλυσιν,
item ἀνέξευξεν, nec non ἀγίων σοι pro
ἀγίῳ σωτήρι. v. 16. πάντας. v. 18.
ἐκασον.

LIB. IV. MACCAB.

Cap. 1. §. 8. v. 19. ἐξ ἧς δὲ τῶν πα-
θῶν. Ibidem v. 20. περιεκλικώτα, &
paulo post ποικίλα. §. 9. v. 25. πολυπο-
τρωπότη. §. 11. v. 33. ἀπειρημένα,

item οἶμεν, & mox v. 34. βρωματάων,
atque ἀνακαμπτόμεθα, v. ult. Cap.
2. §. 1. v. 4. μόναν δὲ τῆς τῆς. §. 2. in
fine πασῶν v. 9. loco παθῶν. §. 3.
v. 11. παρανονομεῖαν. Cap. 5. πεπεισ-
μένω, paulo post χλευάζει, item παι-
δεύειν, deinde ἐχίστη, denique ἱερεῖς
pro ἱερέας. Cap. 6. ὄρθρον, mox γεν-
τοί. item σε δὲ pro σὺ δὲ - - - γενό-
μεθα pro γενοίμεθα. Cap. 7. ab ini-
tio πρὸ loco πρὸς, id est πατρός,
deinde πρόκληρον, denique ἱερεῖς
ὀδόντας. Cap. 8. πόλεμος, & prope
finem οἰνεαυαίς. Cap. 11. ab initio
κατακλιθεῖς, deinde καὶ καὶ τὸ σῶμα.
Mox Scriba καλᾶς perperam repetiit
post χαρίτη. Mox τελευτήσας, dein-
de ἀνοία pro διανοία, & αὐ pro αὐτά.
Cap. 12. κατακείσας. Cap. 13. ἐπε-
κράτησαν, mox ἔν ὅσῳ. Ibidem προ-
χειρί pro πρὸς (id est πατρός) χειρί.
prope finem τοι αὐτῶ pro τῷ αὐτῷ.
mox πρὸς ἀλλήλοις. Cap. 15. παιδὸ
χαρακτῆρα. Ibidem καλογαθείαν.
Ibid. σπέροντα, deinde φωνῶν loco
φωνέντων. Ibidem τῇ ἐαυτῆς ψυχῆς.
Cap. 16. ἕως τῆς φιλοτεκνίας. Cap. 17.
τῆς - - ὑπομονῆς. Cap. 18. ἐνίκων loco
εὐηλίκων. Ibidem πικρά, denique
ἐπλήρωσεν pro ἐπῆρσεν. At hæc
nimis.

§. 5. Hæc nimiam forsan Grabii
diligentiam ostendunt: sed nimia
tamen aliorum quorundam curio-
sitati debentur; ingenioque critico
pollentibus aliquo modo inservire
queunt. Brevitatis causa, sicut &
in præcedentibus à Grabio ipso edi-
tis, vitiosa lectio Alexandrina hic
solum ponitur, rectiori, quæ di-
ctis in locis videri potest, non ad-
dita, nisi ubi ad quam vocem S.
Textus

Textus mendum pertineat, non ita facile patet. Præter hæc vero dantur & nonnulla alia, circa singularem Codicis hujus MS. scripturam, ut doctis quibusdam Viris videtur, notatu digna. Observante scilicet Grabio, Δαυιδ (juxta Hebr. דָּוִד) cum v non ē scriptum extat libro secundo Regum Cap. I. v. 1. & Cap. I. v. 4. Necnon Lib. IV. Maccab. v. 6. cum hoc loco paulo post, v. 7. ut & alias in his ipsis Historicis libris, nec non in Psalmis, semper abbreviatum occurrat, hunc in modum Δαδ. De quo consuli possunt Præliminaria Commentariorum Eusebii in Psalmos, quibus Editionem suam nobilissimam ornavit magnum Benedictini Ordinis Decus, Grabioque dum vivebat amicus. Celebrerrimus Gallus D. de Monte Falconis (*Montfaucon*) ut & Prolegom. Tom. ult. cap. 2. §. 7. In Lib. I. Reg. Cap. 23. v. 13. Υ exaratum invenitur pro τετρακόσις, cum nusquam alibi Numerum unica litera expressum se observavisse, vel saltem meminisse, dicat Gravius. In Lib. III. Reg. Cap. 21. v. 21. scriptum est Ἐξολοθρευσω, sed eodem capite scriptum v. 26. ἐξωλέθρευσεν. & Lib. IV. Reg. Cap. IX. v. 6, 8. ἐξολοθρεύσεις. Εξεγερῶ prius scriptum fuit 2. Reg. Cap. XII. v. 11, sed eadem, uti videtur, manus Iota super Epistolā posuit, sicque fecit ἐξεγείρω, quod in Textu nostro expressum est. 4. Reg. Cap. II. v. 11. ὡς super eis rasura apparet; unde ὡς superscriptum fuisse videtur, sed in ipso tramite lineæ nullum est spatium. Unde prior Librarius, qui illud ὡς superscripsit, Eliam non in cæ-

lum revera raptum fuisse, sed tanquam in cælum elevatum esse; ac transportatum à terris fuisse in locum absconditum, sive Paradisum, ubicunque is sit, existimabat: at posterior, qui istius voculæ superscriptæ rasuram fecit, aliam forsân fovebat sententiam, aut saltem tanquam additamentum expungendum esse censebat. Constat autem hinc primum Scribam, quisquis is fuerit, illud ὡς in Textum non inseruisse: sed alterum supervenisse, ac emendationem sive corruptionem hanc suam inter lineas addidisse; deinde & tertium quendam, qui hujus erasor extitit.

§. 6. Ubi Scriptura plane est oblitterata, vel excisa, receptam lectionem secutus est semper Vir Clarissimus ὁ μακαρίτης. Sic 2. Paralip. Cap. II. v. 16. σχεδίαίς in exemplari suo expressit, licet σχεδίαίς scriptum fuisse videatur. Sic Cap. VI. v. 15. ἐπλήρωσας juxta omnia quæ vidit unquam exemplaria expressit ipse, licet ἐπλήθυνεν scriptum fuisse appareat; sed oblitteratum. 1. Esdr. Cap. IV. v. 10. prius scriptum videbatur ἐνακέυσιν, uti versu 3. plurima exemplaria habent, loco ποιήσασιν quod nostrum Alex. exhibet; unde & ille ita expressit, licet eraso v recentiori calamo sit ἐπακέυσιν. Adeo diligenter & subtiliter singulas literas apicesque observabat Gravius, & recentiorem à veteri Scriptura accuratissime distinguebat. Ibidem etiam versu 39. ποιεῖν prius scriptum fuisse ab illo observabatur; sed v erasum erat. Similiter 2. Esdr. Cap. II. v. 9. in voce

voce *τακχάν* ultimam literam ν non prospicere licet, spatio prorsus oblitterato : quam tamen exprimentam esse non sine ratione decrevit. Nec non versu 51. *ἀρε* posuit, receptam lectionem secutus, licet in MS. ultimæ literæ etiam diversæ fuisse videantur. Similiterque v. 59. *ἡδάν* posuit, licet forte MS. *ἡδάν*, vel simile quid habuisse videatur. Item *Neemiæ* Cap. V. v. 11. σ in *σημερον*, teste illo, non apparet, sed rasuræ literæ η , adeo ut Scriba per errorem *ἡμερον* scripsisse illi videatur : quem errorem in textu igitur correxit.

§. 7. Sunt & alia quædam in Cod. MS. menda, licet non adeo magni forsân momenti, ab ipsis tamen Librariis correctæ; quæ diligentissime in libris hoc Tomo contentis, ne fidei suæ vel in minimis deesse videretur, adnotavit Grabius. Sunt quoque Lectiones genuinæ ab ipso observatæ, quas dum manus quædam temeraria emendare voluit, corrupit. Utriusque generis ab illo notata invenio, quæ subsequuntur. 4. Reg. Cap. 23. v. 4. *τῷ βασιλ* raso spatio ω est superscriptum; adeo ut prius *τῷ βασιλ*, ut v. 5. & alibi superscriptum fuisse V. D. suspicetur. 2. Paralip. Cap. II. v. 12. recentior Librarius, qui aliquot lineis novum superinduxit atramentum, exaravit *οἰκὸν τε βασιλείας* : sed vulgatam lectionem aliorum Codicum secutus, etiam *τῇ βασιλείᾳ* exendi voluit V. D. monuitque. Cap. IV. v. 10. *χερσὶν* prius scriptum fuit; sed eadem, uti videtur, manus fecit *χερσὶν*, sicut & versu 11. legitur,

Cap. VI. v. 6. *ᾧ* super raso spatio, recentiori manu, scriptum est, ita ut extra tramitem lineæ excurrat: adeoque prius *τῷ* scriptum fuisse videatur, sicut habet Cod. Rom. Cap. IX. v. 4. *αὐτῶν* post *ἰματισμὸν* recte scriptum fuit; sed recentior Librarius perperam, posteriori syllaba raso, fecit *αὐτῷ*. Unde hoc ejus vitium exprimere noluit Grabius. Cap. XVI. v. 8. *πολλοὶ* super raso spatio scriptum recentiori atramento, adeo ut prius genuina lectio *χερσὶν* in MS. extitisse videatur. Cap. XVII. v. 8. literam ν voci *τωβαδωνία* annexam bene, inquit, erasit Librarius. Observat quoque *ὑμῖν* in Cap. XXIX. v. 30. scriptum pro *ὑμνεῖν*. Et hæc quidem de summa ipsius diligentia, & Critica *ἀκριβείᾳ*, satis superque dicta sufficiant.

§. 8. Caterum cum aliquantulum diversa sit, uti ipse in Præliminaribus suis recte observavit, ab hodierna præcorum Librariorum scribendi ratio; cumque in Alexandrino Codice reperiantur multa quæ Ionicam, multa etiam quæ Alexandrinam redolent Dialectum, sive scripturæ formulam, sicut à nobis ante breviter annotatum est; de peculiari in Membranis hisce vetustissimis scribendi modo nonnulla, ex libris nunc editis, subjungere libet. Ad Vocalium enim, simplicium compositarumque permutationem quod attinet, de qua egit Grabius, in hujus quoque Tomi libris quam plurima nobis occurrunt exempla, cujusmodi sunt.

Permi-

Permutata vocales.

Α & Ε in Codice *Alex.* frequenter permutantur: οἶδες pro οἶδας, μιερός pro μιάρος, τέσσερα pro τέσσερα, & similia. Sic 1. Reg. XIX. v. 17. ἐξαπέσειλες pro ἐξαπέσειλας: ut οἶδες loco οἶδας 2. Reg. II. v. 26. Τέσσερα 3. Reg. XV. v. 33. sed τέσσαρες 3. Reg. XVIII. v. 34. τέσσερόκοντα 2. Reg. II. v. 10. Cap. V. v. 4. C. X. v. 18. C. XV. v. 7. 3. Reg. II. v. 11. C. IV. v. 25. C. VI. v. 17. C. VII. v. 3. &c. ac in uno capite, secundo scilicet Lib. I. Esdræ aliquoties. Item τέσσερα 3. Reg. VI. v. 1. & alibi saepe. Sic etiam ἐξερευνήσω legitur 1. Reg. XXIII. v. 23. sed & ἐρευνήσασιν 3. Reg. XX. v. 6. & 1. Paralip. XIX. v. 3. At ἐρευνήσασιν 2. Reg. X. 3. sicut & ἐξερευνῶν 1. Maccab. IV. v. 26. Quinetiam ἐκαθέρισεν 2. Paralip. XXXIV. v. 5. 1. Maccab. XIII. v. 47. & 50. nec non 2. Maccab. II. v. 19. sed mox v. . habet καθάρσις: sicuti etiam ἐκαθέρισαν 2. Esdr. V. v. 20. & Neemia XII. v. 30. nec non κεκαθερισμένον 2. Maccab. XIV. v. 36. Μιερός pro Μιάρος 2. Maccab. IV. v. 10.

Ε & Η Lib. I. Reg. I. v. 11. πῆτε pro πῖεται. 2. Reg. II. v. 30. ἔννηα pro ἔννεα. Cap. XIX. v. 6. εὐθὴς pro εὐθές. 4. Reg. VI. v. 17. πλήρης pro πλῆρες. 1. Paralip. XXVIII. v. 8. ἦν pro ἐν. Contra ζετεῖν pro ζητεῖν 1. Reg. XXIV. v. 3. βῆλται pro βῆληται 1. Reg. XX. v. 3. δαλεύσεται pro δαλεύσῃτε (ubi & αἱ cum e permixtum) 3. Reg. IX. v. 6. θηγάτες pro θυγάτηρ 4. Reg. XI. v. 2. ὑπόσεμα 1. Paralip. XI. v. 16. σύσεμα 3. Maccab. III. 6. κατὰσεγα 3. Maccab. V.

Tom. II.

v. 30. ἄλεκτον pro ἄληκτον 3. Maccab. IV. v. 2. & κατακληρονομίεσται pro κατακληρονομήσῃτε 1. Paral. XXVIII. v. 8. ubi & αἱ pro εἰ.

Ε & Ι. Sicuti etiam Ε & ΕΙ, in χειλεάρχῳ pro χιλιάρχῳ 1. Reg. XVII. v. 18. & in χερ pro χείρ 1. Reg. XVIII. v. 21. nisi hoc potius Sphalma sit ἀποκτένυσαν pro ἀποκτένυσαν, ut Rom. Editio habet. Et nonnulla alia ejusmodi.

Η & Ι. Hujus permutationis exempla occurrunt 3. Reg. XIX. v. 15. & 16. χρήσεις pro χρίσεις. 2. Esdr. VIII. v. 21. κτίσει pro κτήσει. 1. Maccab. XII. v. 36. διαχωρήσαι pro διαχωρίσαι. 2. Maccab. IV. v. 2. πρωτοκλησία pro πρωτοκλήσια. 2. Maccab. X. v. 2. δεδιμυργημένους pro δεδιμυργημένους. Cap. XII. v. 23. ἀληθής pro ἀλιθής. Cap. XIV. v. 42. ἀληθέρους, & sequenti Cap. XV. v. 3. τρισυληθέρους, sed Cap. XIII. v. 4. Ἀλιθέρων habet.

Ι & Υ. Hinc pro γίνεται scribitur γύνεται 2. Reg. XII. v. 27. pro δύο etiam δύο 2. Reg. II. v. 12. & δοριάλωτον loco δορυάλωτον 2. Maccab. V. v. 11. & in sequenti Cap. VI. uti etiam κατευθυκτήσας pro κατευθυκτῆσας Cap. XIV. v. 43. contra φύλων pro φίλων 1. Maccab. VII. v. 8. & καθυδρεύσαντες 3. Maccab. VII. v. 20. pro καθιδρεύσαντες.

Υ & Η. Εὐθὴς pro εὐθύς 2. Reg. XVII. v. 4. 1. Paralip. XIII. v. 4. ἡμῶν loco ὑμῶν. 1. Reg. XII. v. 6, 8. bis, v. 12. bis. 4. Reg. XVII. v. 13. 1. Paralip. XXVIII. v. 8. & XXIX. v. 20.

PROLEGOMENA.

Cap. II.

v. 20. 2. Paralip. XXX. v. 9. bis. Neemia IX. v. 6. Tobia XII. v. 6. 1. Maccab. V. 32. & IX. 46. Contra ὑμῶν loco ἡμῶν 1. Paralip. XIII. v. 2. 2. Paralip. XIX. v. 7. & XXXII. v. 11. Judith VIII. v. 19. (post ἀδελφῶν) recentiori manu; & Cap. XII. v. 12. Item ὑμῶν pro ἡμῶν 3. Reg. XII. v. 16. & Esther Cap. III. in Epistola. ὑμῶν etiam 2. Paral. XXXII. v. 11. 1. Maccab. XV. v. 17. pro ἡμῶν. At ἡμῶν pro ὑμῶν 1. Reg. X. v. 2. Tob. VI. v. 18. 2. Maccab. XI. v. 29. Et ἡμῶν pro ὑμῶν 1. Maccab. X. v. 72. sicut & ἡμεῖς pro ὑμεῖς 1. Maccab. III. v. 22.

ο & ω. Lib. I. Reg. XXVI. v. 9. ἀθροισθήσεται; & 3. Reg. II. v. 9. ἀθροισθῆς. 4. Reg. XXIII. v. 7. τῶν εἰκόν pro οἰκόν. 2. Paralip. I. v. 17. ἵππων pro ἵππον. 2. Paralip. VI. v. 24, 32, & 34. ἐξομολογήσονται & προσεύξονται, pro ἐξομολογήσωνται & προσεύξωνται, unum ter, alterum quater, & sæpius alibi, occurrunt; quod & in B. P. est annotatum. ἐπικαλεσόμεθα pro ἐπικαλεσώμεθα Judith VIII. v. 16. ποιήσωμεν pro ποιήσωμεν 1. Maccab. V. v. 57. Contra δοξάσωμεν pro δοξάσωμεν 1. Maccab. XV. v. 9. & δωμαίων loco δωμαίων 2. Paralip. XXXI. v. 14. At pro κατωρθώθη scribitur Cap. XXXV. v. 10. κατορθώθη, & v. 13. εὐδωδή similiter pro εὐδωδή, sicuti Cap. XIV. v. 7. εὐδωσεν pro εὐδωσεν, & κατευδωδή 1. Maccab. II. v. 47. nec non εὐδωδή 1. Maccab. III. v. 6. & XIV. v. 36. ὀχύρωσαν pro ὠχύρωσαν 1. Maccab. VI. v. 26. ὀνομάσθη pro ὠνομάσθη Cap. XIV. v. 10. Ibidem v. 32. ὀπλοδότην pro ὠπλοδότην. Sic quoque τὸ pro τῷ Neemia VII. v. 63. πρωτότοκα pro πρωτότοκῳ Nee-

mia X. v. 36. bis. παλαιωτέρων pro παλαιότερων Esther VIII. in Epistola. ἐξομολογεῖτο pro ἐξομολογεῖτο Tobit. XI. v. 16. Φωρολογίας pro Φορολογίας, ubi & εἰ pro ἰ. αὐτὸν pro αὐτῶν 1. Maccab. VI. v. 58. & ἀρχιεροσύνης pro ἀρχιερωσύνης Cap. V. v. 21. His ita de Vocalium simplicium permutatione positus, ac observatis, ad Vocales etiam compositas, sive Diphthongos, majoris adhuc illustrationis gratia, nunc procedendum est.

Permutatae Vocales & Diphthongi.

AI & E permutantur in Ἀρμαθῆμ pro Ἀρμαθαῖμ, παιδίον pro παιδίον, ἔρω pro αἶρω, αἶν pro ἐν. Cujus Permutationis plurima dantur exempla, sicuti in Lib. I. Reg. I. v. 1. pro Ἀρμαθῆμ, uti v. 1. & 19. recte legitur, est Ἀρμαθῆμ. Id magis etiam notandum propter diarelin αἶ. Item Cap. XIV. v. 14. & XX. v. 5. & alibi ἱάπε, παιδίον loco παιδίον habetur. Et e contra Cap. XVII. v. 39. διαφέρων pro διαφαίρων. Item 2. Reg. XXIV. v. 12. ἔρω pro αἶρω. 3. Reg. VI. v. 34. & Neemia XI. v. 36. αἶν pro ἐν. 3. Reg. VIII. v. 35. κενότητος loco καινότητος. Cap. IX. v. 6. ἀποστροφῆται --- φυλάξεται, pro ἀποστροφῆτε --- φυλάξτε. Cap. XII. v. 30. ἀδελφαὶ pro ἀδελφῆ. Cap. XVI. v. 16. & 4. Reg. XXV. v. 21. ἔπεν pro ἔπαισεν. 4. Reg. XX. v. 19. αἶν pro εἶν. 4. Reg. XXV. v. 7. & 2. Paralip. XXXIII. v. 11. παῖδες pro πέδαις, & Judith VII. v. 9. & 4. Maccab. VI. πέδες pro παῖδες. 1. Paralip. XVI. v. 5. νάβλεις pro νάβλεις. 2. Esdr. IV. v. 17. & Neemia VIII. v. 13. γεσκιματῖα pro γεσκιματῖα.

Cap. II.

PROLEGOMENA.

τέα. 2. Esdr. VI. v. 1. βιβλιοθήκας pro βιβλιοθήκαις, Necmiæ II. v. 18. χείρας pro χείρες. 1. Maccab. XI. v. 42. σαι pro σε. Cap. XIV. v. 5. τες pro ταις, & v. 18. χαλκές pro χαλκαίς. 2. Maccab. VI. v. 4. ἑτέρον pro ἑταίρων. 3. Maccab. I. v. 14. αἰδοῦσιν pro ἐθίψουσιν. Cap. III. v. 3. αἰνιοί pro ἔνιοι.

EI & E permutantur ut ante, in χέρ pro χείρ. EI autem & H in πύλει pro πύλη 4. Reg. VII. v. 18. Item τὰ τεῖχει pro τεῖχη, & ἐκτίνει pro ἐκτείνῃ Esther IV. v. 11. ἐπιστρέψει pro ἐπιστρέψῃ Judith VIII. v. 10. ποιήσεις pro ποιήσῃ Judith XV. v. 22. Ἐπιφανείς pro Ἐπιφανής 1. Maccab. I. v. 11. ἔχει pro ἔχῃ 1. Maccab. III. v. 30. δυνήσει pro δυνήσῃ Cap. VI. v. 27. ἀποστατήσῃ pro ἀποστατήσῃ Cap. XII. v. 16. ἐκδικήσῃ pro ἐκδικήσῃ Cap. XV. v. 21. Contra ἐλεήσῃ pro ἐλεήσει 2. Maccab. II. v. 18. & δυσχερῇ pro δυσχερεῖ 2. Maccab. IX. v. 17.

EI & I permutantur; adeo ut EI pro I consona sit sæpe positum. Sic Lib. I. Reg. IX. v. 1. Εἰμιναίς pro Ἰεμιναίς. Et XI. v. 9. Εἰαβείς pro Ἰαβείς. Item Cap. XII. v. 9. &c. Sic quoque Εἰαμείν pro Ἰαμείν 1. Reg. XIV. v. 51. Εἰεσσαίμῃ pro Ἰεσσαίμῃ Cap. XXVI. v. 3. & ibidem vers. 6. Σαρκεία pro Σαρβία. Porro Εἰεθερ pro Ἰεθερ Cap. XXX. v. 27. Similiter Εἰεθερραμ pro Ἰεθερραμ 2. Reg. III. v. 5. Εἰεδιδία Cap. XII. v. 25. Εἰεμενεί Cap. XVI. v. 11. Εἰη 3. Reg. XVI. v. 1, 7. Εἰελδάφ 4. Reg. XXII. v. 36. Εἰερχώ Judith IV. v. 3. pro Ἰερχώ. Et Εἰάσωνος 2. Maccab. II. v. 24. pro Ἰάσωνος. Nec raro etiam pro I Vocali ponitur Diphthongus

ei. Sic ἐπεὶ scribitur pro ἐπὶ Necmiæ III. v. 4. ter, ut & in sequentibus: & ὥσει pro ὥσι 2. Esdr. VII. v. 25. Contra vero ἐτι pro ἔτει 1. Maccab. I. v. 11. & γραμματεῖ pro γραμματεῖ 2. Esdræ VII. v. 11. & 12. Sicuti etiam I & T, ita EI & T quoque nonnunquam permutantur: unde τῷ ἡμίῃ in MS. pro ἡμίσει 1. Paralip. XXVII. v. 20.

Ω & ΟΙ, Καλοῖκιν pro καλοῖκιν 2. Reg. II. v. 3. καλοικισθῶσιν pro κατωκισθῶσιν 1. Esdr. V. v. 46. 1. Maccab. XII. v. 48. οἰκοδόμησεν pro ὠκοδόμησεν 3. Reg. VII. v. 12. 1. Maccab. X. v. 12. & XVI. v. 9. οἰκοδομήθη pro ὠκοδομήθη, Tobia I. v. 4. οἰκοδόμησαν pro ὠκοδόμησαν 1. Maccab. I. v. 54. Contra ὠκοδομήσαι pro οἰκοδομήσαι 1. Maccab. Cap. XV. v. 39. Hæc parvi quidem momenti esse videntur; nec tamen omnino negligenda. Quid vero ex tali hac vocalium tam simplicium quam compositarum permixtione, quid ex brevium prolongatione, aut ex longarum è contra abbreviatione, quid ex ejusdem fere aut haud ab- similis soni characterum permutatione, quid demum ex dissimilium quoque quarundam nonnunquam literarum, sive vocalium sive consonantium, mutua inter se trans- latione, & vicaria positione, con- cludendum sit, dijudicent Viri Cri- tici, qui subtilia & literalia hæc sapiunt curantque.

§. 9. Quod autem de literarum Consonantium vel permutatione, vel additione, vel etiam omissione, in Prolegomenis suis ad To- mos ante editos, monuit Gravius, id

id ad hunc quoque Editionis Alexandrinæ Tomum, librosque in eo comprehensos, revera pertinet. Quippe & in his etiam literæ duræ & aspiratæ, sicuti κ & χ, τ & θ, ac similia, invicem commutantur, nonnullæ adjiciuntur vel duplicantur, nec non quædam omittuntur vel eliduntur, vocesque usitatioribus eodem modo abbreviatæ occurrunt. Sæpius enim consonas in libris hisce duplicavit Scriba Alexandrinus, nonnunquam & loco duplicatarum simplices posuit; molles aliquando induravit, durasque pariter adspiravit emollivitque; nec non pro more suo literam unam aut addidit aut subtraxit, inque vocum præsertim compositione quasdam scribendi formulas sibi quasi peculiare retinuit. De quibus nunc proponenda sunt exempla.

Duplicata Consona.

Lib. I. Reg. I. v. 3. ἀνάθενεν. Cap. II. v. 25. ἀμαρτανων. Cap. IV. v. 1. & Cap. V. v. 1. Ἀθενέζερ. Cap. V. v. 5. ὑπερέενυσιν. Cap. VI. v. 2. & Cap. XI. v. 3. ἀποσεῶμεν. Cap. VII. v. 14. Ἀμμορεαίου cum duplici μ, loco Ἀμορεαίου, ubi contra simplex ε loco duplicis. Cap. IX. v. 1. Εἰμενναίου. Cap. XIX. v. 19. ἀπαγγέλη pro ἀπαγγέλη, & Cap. XXII. v. 22. ἀπαγγέλει pro ἀπαγγελεῖ. Cap. XXX. v. 16. διακεχυμένος. 3. Reg. VII. v. 15. ἐχύνουσεν. Cap. XXII. v. 6. ἀνάθενε, sed v. 15. ejusdem Capituli MS. habet ἀνάθεινε, scribitur etiam 1. Maccab. V. v. 48. ἀνέθενον. Sic eodem etiam Cap. XXII. v. 32. ἀπέχυννε. 4. Reg. V. v. 5. ἐξαποσεῶ

pro ἐξαποσεῶ. 2. Paralip. XXVIII. v. 15. περιέβαλλον pro περιέβαλον, & 1. Maccab. III. v. 1. περιεβάλοντο pro περιεβάλοντο. nam Aoristi utrobique præcedunt & sequuntur. συνέβαλλον loco συνέβαλον 1. Maccab. IV. v. 34. nam sequitur ἔπεσον. Similiter παρενέβαλλον (sequentibus Aoristis) 1. Maccab. IX. v. 3. ἐγεννήθη 1. Maccab. II. v. 11. & Cap. IV. v. 35. γεννήθεντα. Item 3. Maccab. VI. v. 5. ἐρέυσσω pro ἐρέύσω, sicuti & 4. Maccab. VI. v. 20. καταγγελάμενοι pro καταγελάμενοι.

Loco Duplicatarum simplex Consona.

Lib. I. Reg. IV. v. 1. παρεμβάλσιν bis (quanquam posteriori loco alterum λ postea sit insertum:) & Cap. XVII. v. 2. Similiter παρεμβάλει Cap. XI. v. 1. (nec non 1. Maccab. III. v. 42.) Cap. VII. v. 5. seqq. Μασσηφάτ pro Μασσηφάθ, ubi & τ pro θ. Ibid. v. 14. Ἀμμορεαῖς pro Ἀμορεαῖς. Cap. VIII. v. 13. μαργιρείσας pro μαργιρίσας. Cap. XI. v. 9. ἀπαγγέλσιν, & Cap. XIX. v. 18. ἀπαγγέλει. Item 2. Reg. XVII. v. 17. ἀναγγέλσιν. Porro 1. Reg. XIX. v. 14. ἀποτελεί, & XXI. v. 2. ἀποτέλω. Cap. XXII. v. 14. παρηγέματος, & 2. Reg. I. v. 13. ἀπαγγέλοντι pro ἀπαγγέλονται, ubi tam γ quam λ simplex. 3. Reg. IV. v. 33. ὕσωπου pro ὕσσωπου. Cap. XIII. v. 25. & Tobiae I. v. 20. ἐριμμένον pro ἐρέιμένον. Cap. XIX. v. 11. συσασμός; sed mox ibidem συσασμῶ. 4. Reg. VIII. v. 6. & 1. Maccab. XIV. v. 8. γενήματα. Nehem. X. v. 35. bis, nec non 1. Maccab. III. v. 49. πρωτογένήματα. 1. Maccab. I. v. 40. γνήμασι pro γενν --- Ibid. Cap. III. v. 4. γενήματων, & Cap.

Cap. II.

PROLEGOMENA.

Cap. XI. v. 34. Sic loco ἐρράπιζεν scribitur 1. Esdrā IV. v. 30. ἐρράπιζεν. Et 2. Esdrā VII. v. 3. σύστημα pro σύστημα. Similiter 2. Maccab. III. v. 11. δυσέης. Cap. XIV. v. 31. συγνῆς. 3. Macc. IV. v. 1. προκατεσκήνωμένης. 4. Macc. V. v. 13. συγναυμονήσει. Cap. XI. v. 15. γεννηθέντες; pro δυσέης, συγνῆς, προκατεσκήνωμένης, συγναυμονήσει, & γεννηθέντες.

Consonantes Adjectæ.

Τ, Κ & Ν sunt literæ quæ tam verbis quam nominibus nonnunquam adjiciuntur. Sic ἀγνή scribitur pro ἀγνή 2. Maccab. IV. v. 13. ἐκχθρα pro ἐκχθρα. 1. Maccab. XI. v. 12. (ut ἐκχθραίνοντα 1. Macc. VII. v. 26.) sed eodem Cap. XI. v. 40. MS. habet ἐκχθραν ἢ ἐκχθραίνουσιν, sine adjecto κ. Et συγνῆς 2. Macc. V. v. 9. pro συγνῆς. Frequentissime autem Ν annexum Accusativis singularibus invenitur V. Gr. αἰθενῆν 1. Reg. II. v. 10. διπλοῖδαν ibid. v. 19. νύκταν Cap. XIV. v. 34. & Cap. XIX. v. 11. ac ult. & 2. Reg. II. v. 29. quanquam νύκτα habet MS. 1. Reg. XIV. v. 36. & 2. Reg. II. v. ult. θώρακιν 1. Reg. XVII. v. 39. χεῖραν 1. Reg. XXI. v. 8. ἱερέαν Cap. XXII. v. 11. & 2. Paralip. XXIV. v. 9. 1. Esdr. VII. v. 9. μερίδαν 1. Reg. XXX. v. 23. κοιλάδαν 2. Reg. V. v. 18. κοιτῶναν 2. Reg. XIII. v. 10. βασιλέαν 3. Reg. I. v. 45. γραμματέαν 4. Reg. XXI. v. 3. Cap. XXV. v. 19. & 2. Paralip. XXXIV. v. 1. pro γραμματέα, sicuti MS. habet v. 8. sc. 4. Reg. XXII. φαραγγαν Judith XIII. v. 12. Πτολεμαῖδαν 1. Macc. X. v. 1. & φρέναν 3. Macc. V. v. 3.

Consonantes permutatæ.

Κ & Χ. Sic ἐκθες pro ἐχθες scriptum 1. Reg. X. v. 11. Cap. XIV. v. 21. Cap. XIX. v. 7. 2. Reg. III. v. 17. &c. οὐκ pro οὐχ 4. Reg. VI. v. 19. bis. 1. Esdr. IV. v. 2. & 12. Ἀχιμέλεκ pro Ἀχιμέλεχ 1. Reg. XXI. v. 8. Cap. XXII. v. 11. Cap. XXX. v. 7. 2. Reg. XI. v. 22. 1. Paralip. XXIV. v. 3. Ἀδραμέλεκ pro Ἀδραμέλεχ. Sic etiam ἐκθρεῦσα τοῖς ἐκθροῖς in Apocryphis. Contra Σαδαχ pro Σαδωκ 1. Paralip. XXIX. v. 22. οὐχ pro οὐκ 1. Esdr. IV. v. 34. ἀμάμοχεν pro ἀμάμοκεν Tobia IX. v. 3.

Τ & Θ. Sic Νεθωφιδίτης pro Νετωφιδίτης 4. Reg. XXX. v. 23. μετ' ἵππων 1. Esdrā II. v. 30. μετ' ὄρκων 2. Macc. IV. v. 34. ἔθεσιν 1. Macc. X. v. 42. pro ἔτεσιν, uti præcedenti versu recte scriptum. ταῦτ' ἡμῖν pro ταῦθ' ἡμῖν 2. Macc. VI. v. 17. καθ' ἑμαυτὸν 2. Macc. IX. v. 22. Contra κατύπερθε pro καθύπερθε 3. Maccab. IV. v. 8.

Γ & Κ. Sic ἐνδιγνύμενος 2. Macc. IX. v. 8. pro ἐνδεικνύμενος. Item παρεπιδινύς 2. Macc. XV. v. 10. pro παρεπιδεικνύς. Et ὑποδινύς 3. Macc. V. v. 17. pro ὑποδεικνύς. Similiterque διγνύω pro δεικνύω sapius. Item Γ & Χ. Sic δίδραγμα Neemia V. v. 15. pro δίδραγμα: & Cap. X. v. 32. δίδραγμα. Itemque Γ & Ν. Sicuti λόγχοι Neemia IV. v. 16. pro λόγχοι, uti præced. v. 13. & alibi legitur.

§. 10. Contra hodiernum etiam scribendi morem literæ M & N in

PROLEGOMENA.

Cap. II.

Membranis Alexandrinis sapissime retinentur, ubi illas vel liquefieri vel prorsus excidere, regulæ nostræ Grammaticales docent. Nempe M Nativum retentum reperitur in λαμβάνω, veluti in futuro ληψομαι 1. Reg. II. v. 16. VI. v. 8. VIII. sapius &c. in Αορίστο ἐλήμφθη 1. Reg. IV. v. 11, 17, 19, 22, &c. Unde ἐπὶ λημπλος 1. Reg. XXI. v. 14. & seq. at 4. Reg. I. v. 11. sine μ semel scriptum invenitur. Similiter N quoque nativum est in συνζυγεῖς, quod more nostro scribimus συζυγεῖς, veluti 3. Macc. IV. v. 8. Atque sic etiam in aliis nonnullis. Frequentissime autem in hoc Tomo N primitivum, juxta lectionem Alexandrinam, retentum pro Γ vel M reperitur. Sic Lib. I. Reg. XVII. v. 41. ἐν γίζων. v. 46. περὶ ἐβόλῃς, &c. Cap. XXIV. v. 5. περὶ ἐβελήκως. 1. Reg. XXII. v. 8. σύνκειοθε. 2. Reg. IV. v. 11. ἀπεκτάνουσιν pro ἀπεκταγασιν. 3. Reg. VI. v. 29. ἐν κόλαπια, ita ut ἐν κόλαπια (quomodo v. 32. extat) & ἐν κόλαμπα, vel - - λαμπία legi possit: eodemque v. 32. ἐν κεκολαμμένα. Sic ἐνκαταλείψω 4. Reg. IV. v. 30. ἐνκατέλειπεν 4. Reg. VIII. v. 6. ἐνκαταλείπομεν 2. Paralip. XIII. v. 10. ἐνκαταλείψει Judith VII. v. 24. ἐνκαταλείπειν & ἐνκαταλείπων 1. Macc. I. v. 43. & 53. Similiter ἐν γεγραμμένους 2. Paralip. XXXIV. v. 31. uti ἐν γεγραφέσω 1. Macc. XIII. v. 40. item ἐν προοθεν 1. Macc. III. v. 30. ἐν πυρίζουσιν ibid. Cap. IV. v. 20. ἐν πεπυρισμένους Cap. XI. v. 4. ἐν καινίσαι Cap. IV. v. 36. ἐν μείνατε Cap. X. v. 27. ἐν πνουν 2. Macc. VII. v. 5. pro ἐμπνουν. ἐν παγας 3. Macc. V. v. 14. Ac similiter πανμιγῇ pro παμμιγῇ 2. Macc. III. v. 21. uti & πανκρατῇ

v. 22. & πανφύλων Cap. VIII. v. 9. Sic MS. habet συνβοηθοί 3. Reg. XX. v. 16. pro συμβοηδοί. Συνσεισμός 4. Reg. II. v. 1. & II. pro συσεισμός. item συνσεισμός 1. Paralip. XIV. v. 15. συνκλείσμα 4. Reg. XVI. v. 17. συγχώ 2. Paralip. VII. v. 13. loco συγχώ. συνποιῶσιν 1. Esdræ VI. v. 28. συνπορευομένοις Tobia 1. v. 3. συγγραφῇ Tob. VII. v. 16. συκοφαι Judith V. v. 26. σύνκλασον 1. Macc. IV. v. 31. συνπέπλωκα eodem libro Cap. VI. v. 10. συγκριθώμεν Cap. X. v. 71. συμίσγειν Cap. XI. v. 22. συναλεσάμενος 2. Macc. XV. v. 31. N nativum mutatum quoque in M, contra vulgarem scribendi morem, sicuti in libris ante editis, in his pariter reperitur: veluti ἐμμέσω loco ἐν μέσω 1. Reg. IV. v. 3. X. v. 10, 11, &c. Aliquando tamen scriptum ἐν μέσω veluti 1. Reg. XVI. v. 13. XVII. v. 10. XXV. v. 29. 2. Reg. XVIII. v. 2. 1. Paralip. XXI. v. 6. 1. Macc. V. v. 2. Item ἐμμανήμασιν 2. Esdræ IX. v. 1. quomodo sequenti v. 11. scriptum est, pro ἐν μακρύμασιν. Nonnunquam etiam M vocibus nonnullis singulari modo inferitur, veluti καμφαι 3. Reg. XVII. v. 12. & alibi, licet non a κάμπω sed κάπω deriveretur: sed v. 14. ὁ καψάκης legitur absque μ inserto.

§. 11. Atqui de anomalis sive obsoletis scribendi modis à Scriba Alexandrino usitatis, non ut nobis, sed ut aliis inde potius placeamus, congesta sunt & annotata hæc omnia. Minutula fateor hæc sunt, exiguique pretii: at unusquisque de his pro ingenio ac arbitrio suo judicet. Nostri etenim nil refert quid sentiat unus aut alter; quidve sentiant etiam mille: quippe

Cap. II.

PROLEGOMENA.

quippe hæc nude tantum à nobis ideo proposita sunt, & allegata, ut nemo non iudicium de illis, deque Codice ipso MS. ferat, edicaturque id quod res ipsa postulat; tædiumque hoc, nimis grave, in nos hoc solo animo suscepimus, ne de hisce prætermisissis aut neglectis conqueratur quisquam. Ad uniuscujusque caput diversimode hæc ut sapiant necesse prorsus est. Peculiarem hunc Codicis MS. scribendi morem non immutandum esse, sed in Textu ipso religiose retinendum quidam Viri Docti voluerunt: alii contra. Nec defuerunt sane ex utraque parte rationes minime contemnendæ. Illi scilicet Textum ad amussim expressum, hi emendatum quæsiuerunt. Talia hinc non tollenda, sed servanda fuisse, quia pro loquendi proprietate potius, ut aiunt, quam pro scribendi vitio habenda sunt, illi monuerunt: hi vero omnia ad nostram scribendi normam, modosque hodiernos, universim corrigenda fuisse judicaverunt. Non pauci hæc, & alia ejusmodi, in Textu nostro exprimenda; nonnulli non in Textu, sed in ipsius Margine adscribenda; aliqui nec in Textu, nec ad Marginem, sed inter Codicis vitia & sphalmata, numeranda; alii denique neque in Textu, neque in Margine, nec usquam alibi excudenda, sed omnino prætereunda neglectuique habenda esse, monuerunt. Quibus omnibus placere impossibile dum fuit, in Codice hoc edendo viam mediam ingressus est Grabius, quam nos quoque secuti sumus.

§. 12. In duobus prioribus Libris *Regum* nullam Capitulum distinctionem observavit Grabius; nec alii etiam: sed 3. Reg. Cap. VIII. v. 22. ad verba ista, *Καὶ ἔση Σαλωμών κατὰ πρόσωπον τῆς θυσιάστῃς Κυρίε*, inspicienti primum apparet adscriptus in margine numerus KB' adeo ut Caput vigesimum secundum Libri Tertii *Regum* juxta primævam distinctionem incepisse videatur. Mox ad sequentem versum 26 appositus est numerus KΓ'. sive nota Capituli XXIII. quod procedit usque ad finem nostri versus 53. Unde Caput ΚΔ'. (XXIV.) incipit ab istis verbis, *Τότε ἐλάλησε Σαλωμών ὑπὲρ τῆς οἰκῆς*. Cap ΚΕ'. (XXV.) à versu 62. Cap. Κς'. (XXVI.) à versu secundo nostri IX. Capituli. Posthæc, numeris KΖ'. & ΚΗ'. omissis, aut non apparentibus, ΚΘ'. (XXIX.) versui 23. Capituli decimi adscriptus est. Λ'. (XXX.) versui 4. Capituli XI. ΛΑ'. (XXXI.) versui 14. Unde, numeris ΛΒ'. & ΛΓ'. haud apparentibus, novum licet Capitulum, sc. XXXIII. ad verba ista, *καὶ ἐβασίλευσεν Ῥοβοὰμ*, Capituli hujusce postrema, olim incepisse videatur, ΛΔ'. (XXXIV.) repetitur è regione postremi Commatis Versus 3. Capituli XII. ad verba ista, *ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ*. Et ΛΕ'. (XXXV.) in margine versui 16. ejusdem Capituli. Mox vero, quod mirum, versui 20. numerum ΛΖ'. adscripsit Librarius, Λς'. omisso; nec non ΑΗ'. & ΑΘ'. negligens, nisi notæ istæ vetustate exesæ sint, Μ'. (XL.) apposuit versui 11. nostri XIII. Capituli; versui autem Capituli XIV. vigesimo ΜΑ'. (XLI.) nisi legerit

gerit hoc Grabijs forsan pro Δ . (XLIV.) ob similitudinem Δ & Δ in scriptura quadrata : & ad finem versus 28. Capitis XVI. ad verba ista, *καὶ ἐξασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ.* MS. (XLVI.) quo ipso negligentiam suam magis prodidit Librarius. Sed stupendæ ignorantia, juxta Grabium, manifestum est indicium, quod paulo post è regione versus 13. Capitis XVII. numerus B. (II.) inque margine versus 22. Γ. (III.) appareat; pro quibus NB. & NG. reponere ipse volebat, nisi exigua inter hos numeros & præcedentem MS. distantia obstatet. In reliqua hujus tertii Libri Regum parte nullum amplius signum distinctionis reperitur, præterquam numerus NB. (LIX.) versui 17. Capitis XXI. sive penultimi, appositus: adeo ut dictus Liber in sexaginta circiter Capita, sive Sectiones, juxta Codicem Alexandrinum divisus fuisse videatur. Cæterum in Quarto Libro Regum duos tantummodo numeros deprehendere potuit Grabijs; nempe Δ . (IV.) versui 20. Capitis III. adscriptum, & ϵ . (VI.) initio nostri Capitis IV. adeo ut & hunc quoque Librum in plura, quam quæ nos habemus. Capita præscos Patres dissecuisse nullum sit dubium.

§. 13. Quinetiam aliter in Codice Masorethico, Codicibusque omnibus hætenus impressis aut inspectis, distinctos esse versus, sive sectiones minores, quam in MS. Alexandrino esse, constat. Idque in libris Historico hoc Tomo comprehensis liquido patet. Ipsa enim Græci Textus constructio ita

arcte aliquando cohæret in hisce libris, sicuti in aliis etiam ante editis, ut juxta Masoretharum divisionem, observante Grabio, divelli nullo modo patiatur: Codicisque Alexandrini ea etiam est dispositio, sive distinctio, ut juxta hodiernam capitum versusque intersectionem, dissecari prorsus nequeat. Quippe Divisiones hujus Codicis, quæ vel per literas in Textu miniatas vel per numerales in margine appositæ cernuntur, apertissime aliam S. Textus punctuationem, aliamque distributionem, à vulgata prorsus diversam indicant. De Sectionum majorum, sive Capitum, divisione jam dictum est: Quoad Sectiones illius minores, præter ea quæ Grabijs ipse ad Tomos à se editos adnotavit, sunt quædam alia notata forsan haud indigna. Sit igitur

Propositio I. In libris hoc Tomo contentis, & ex Hebræo versis, aliam distinctionem quam Masorethicam frequenter exigit LXX. Intt. Versionis sensus, & intentio; nec non Codicis Alexandrini dispositio, atque adnotatio.

§. 14. Hujus Assertionis veritas per se manifesta est. De illis tamen divisionibus ut Judicium melius instituat, nos pauca ex libris his editis exempla deprompta hic subjungenda existimavimus. De reliquis eadem sit ratio. In Libro primo Regum Cap. II. v. 13. periocham MS. Alex. recte incipit ad verba ista: *καὶ ἤρχετο τὸ παιδαγεῖον*, ubi Romana Editio, distinctionem Masorethicam secuta, incipit

Cap. II.

PROLEGOMENA.

capit à verbis istis : Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως, sensu aut nullo, aut suspensio, aut plane contrario. Editio autem hæc, ad MS. Alexandrini veritatem, verba hæc ad versum præcedentem, sensu pleno, nec non idoneo, hunc ad modum refert, ἢ ἐιδότες τὸν Κύριον καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ πάντος τοῦ θύοντος. 13. Καὶ ἤρχετο --- Verissime enim dicitur illos nescivisse Dominum & Judicium, sive officium Sacerdotum ad populum sacrificia sua afferentem. Durum autem videtur hoc, nec veritati prorsus consentaneum: *Et Justificatio Sacerdotis ab universo populo sacrificante*; uti reliquæ Editiones, ipsa etiam *Franequerana* novissima non excepta, præ se ferunt. Non enim *justificati* fuerunt ab omni populo hi sacerdotes, qui & *fili* *Belial* dicti sunt: sed contra ab omnibus despecti, *quia retrahabant homines à sacrificio Domini*. Rectius *Vulgata* Latina habet: *nescientes Dominum, neque officium sacerdotum ad populum*. Item in libri ejusdem Cap. III. v. 14. In Codice Masorethico וְלֵךְ incipit: at Græci Interpretes legerunt cum *Aleph* in medio, וְלֵךְ unde non affirmative, ut nos hodie, sed negative transtulerunt, sensu sane non incongruo, sententiamque illam ita clausurunt; non novam cum Masorethis incepterunt. Distinctionem Masorethicam hic secuti sunt Editores Romani, sicut & alii: Grabii vero exemplar, ex MS. Alex. descriptum, ista verba καὶ οὐδ' ἔτι non ad Dei Juramentum, sed ad filiorum Eli inobedientiam relata exhibet; novumque inde versum ab ipso Juramento

Tom. II.

hoc divino ita incipit: Ὡμῶσα. Porro in Cap. IX. v. 26. MS. Alex. Sectionem novam incipit à verbis istis: Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρεθρος: at juxta distinctionem Masorethicam versus iste ab ultimo præcedentis versus commate, καὶ ἐκοιμήθη, incipere debuit. Nam vox וְנִשְׁמַח principio versus hujus 26. à Masorethis præponitur; quæ in Codicibus quibusdam veteribus versus 25. postrema, sive Sectionis istius antecedentis clausula, apparebat. Cap. X. ab initio, ubi augmentum Græci Textus habetur, & Codex etiam uterque, Alexandrinus scilicet & Romanus bene inter se conveniunt, priori ejus parte, Codicis Alexandrini auctoritate fretus, versum primum recte clausit Cl. Grabius: ac posteriori secundum, à verbis istis, Καὶ τὰ τοσαῦτα --- incipiendum esse monuit. Quam quidem periocham non impostoris cujusdam interpolationem, nec interpretis assumptum, sed primævam ac genuinam lectionem fuisse, inque ipso Textu Hebræo olim extitisse perquam verisimile videtur. Ejusdem Capituli X. verba in Hebræo ultima, sunt prima Capituli XI. in Græco. Similiterque 3. Reg. Cap. IV. v. 20. vox λουθα nunc novum incipit versum, quæ vox in MS. tamen claudit Sectionem. Plura addere supervacaneum hic esset. Quippe hæc exempli tantum causa hæc allata rem illustrent satis, Exemplarisque Alexandrini antiquitatem & præstantiam aliquo modo deprædicant. De libris reliquis, hoc est, ex Hebræo non versis, quid sentiendum sit nunc videamus. Sit ergo hæc

m

Propo-

Propositio II. *In libris, epistolis, fragmentis, appendicibusque hoc Tomo contentis, non ex Hebræo versis, aliam distinctionem, aliamque dispositionem, non sequitur Codex Alexandrinus; neque aliam scribendi normam formamque imitatur; quam quæ venerandæ ipsius antiquitati optime convenire videtur.*

§. 15. Quippe eadem est ubique librorum partiumque dispositio; eadem distinctio, sive distinctionis potius neglectus, sicuti apud Veteres olim erat, ante scilicet introductum accentuum punctorumque usum; eadem ubique scribendi norma, nempe antiquissima, Ioniam ac Alexandrinam dialectum, sive anomaliam quandam, aut Alexandrinis, aut Ionibus, aut utrisque, peculiarem præ se ut plurimum ferens. Vitia eadem etiam, easdem ob causas. Vitia sane hæc: sed Vitia quæ novitatem non arguunt, sed antiquitatem potius; talia scilicet quæ à mulierculis, aut quæ ab indoctis hominibus lingua vernacula scribentibus passim committuntur. In libris quatuor Maccabaicis, non minus quam in libris totidem Regum; in libris quoque Esdraicis, reliquisque, sive versis, sive non versis ex Hebræo, hæc parva saltem adhibita attentione, unusquisque absque Indicis alicujus ope, perspicere potest. Non opus est igitur ut, ad hujus assertionis veritatem confirmandam, tabulæ conficiantur prolixæ; quæ fieri tamen facile possunt: nec etiam ut cum Editionibus Aldina & Romana hæc Alexandrina no-

stra, quoad libros hosce, librorumque appendices ac supplementa, fiat Collatio; cum & res ipsa per se evidens sit, nullaque particulari indigeat demonstratione, & ex catalogis quoque hoc ipso Capite ante insertis, si non abunde, sufficienter tamen illustrari possit. Statuendum est igitur in libris hoc Tomo contentis, sive ex Hebræo hi sint in Græcum sermonem conversi, sive Græco à Judæis Alexandrinis conscripti, nec quicquam prorsus inveniri, quod cum veneranda Codicis hujus antiquitate perbene congruere non possit; cum extra omnem dubitationis aleam sit, illam ipsam scribendi formam normamque in Codice nostro adhibitam, esse perantiquam; librorum ejus dispositionem Hebræorum Masora longe antiquiorem; κεφαλαίων sive capitulorum distinctionem, ubicunque hujus vestigia saltem apparent aliqua, perverustam esse, Periochisque Eusebianis haud dissimilem: cumque ipsa etiam mendorum, in libris his commissorum, antiquitas, Veterum testimoniis, Exemplisque pæne innumeris, confirmari haud difficulter possit. Quod Viris eruditis, quotquot veteribus Scriptoris Græcis illustrandis, aut saltem volvendis, operam suam dedere, notissimum est.

§. 16. Cumque notissimum hoc sit, atque de negligentia & imperitia Librariorum à seculis valde remotis longinquisque, etiam ante ipsius Aristotelis tempora, in libris cujuscunque generis describendis, querela sit sat nimisque, heu!

bene

bene fundata; bene an male fecerint viri eruditi, qui, illis remedium ut afferrent, nec labori nec pretio parcendum esse statuerunt; à viro prudente in dubium haud vocabitur. An veram tamen mendendi rationem methodumque in hac ipsa Editione adeptus fuerit is, qui illam tantis sudoribus, vigiliis, fatigationibus, impensisque denique conficiendam paraverat, lis à quibusdam forsàn moveri potest. Nec ratio enim una omnibus unquam placitura est: nec methodus una cuilibet ingenio convenit. Quippe viri docti nonnulli inveniuntur, qui ne latum quidem unguem, ut aiunt, ab Exemplaris Alexandrini auctoritate discedendum esse voluerunt: hique laborem omnem, aut aliorum exemplarium aut priscorum Scriptorum ope, Textui sacro emendando, insumptum improbant; quia non nisi ipsum Codicem, absque ulla, licet levissima emendatione, accuratissime descriptum typisque expressum quærunt. Quin ipse etiam Grabius *ad literam* illum exprimere, ubicunque sensu salvo id potuit, voluit: ubi bene non potuit, bene monuit.

§. 17. Cæterum cum Codicis Alexandrini lectiones ab editione Romana diversæ in Waltoni & Bosii Bibliis, sicuti jam demonstratum est, multis in locis aut non omnino aut non recte expressæ fuerint; cum plurima etiam librarii menda in Textum irrepsent, quæ superius notata sunt, inque tabulas congesta; cumque literæ vocales sæpe, consonantes etiam

quandoque, fuerint inter se commutatae, ac harum aliqua, in libris hoc Tomo contentis, sicuti & in aliis, geminatae atque additæ partim, partim quoque exclusæ & rejectæ; propter faciliorem, atque rectiorem hujus Editionis usum (obsoletorum horum scribendi modorum, nec non erratorum, vitiorumque omnium, quotquot deprehendi ab oculo perspicacissimo potuerunt, in libros hosce Historicos ob soni vel figuræ similitudinem illapsorum, Indicibus ita præmissis) ab ipsa litera Codicis manuscripti nonnunquam discedere non licitum modo sed & necessarium quoque Grabius, virique alii doctissimi sapientissimique existimaverunt. Si recte factum sit, bene: si non recte, qui melius fecerit, lauream deportabit. Præmissis saltem his liquet, quatenus ab anomala vel depravata Alexandrini Codicis scriptura, vel propter analogiam grammaticalem, vel propter diversum scribendi morem hodiernum, vel alias quascunque demum rationes, in hac Editione discessum fuerit: quantaque cura, diligentia, patientia, subtilitate, omnia in partem utramque dicta, à Grabio, doctissimisque ejus Amicis ac Fautoribus, quos hac in re semper consulendos esse voluit, pensitata fuerint. Non etenim ipsi cura erat, ut librorum sacrorum editionem vel Romanam, vel Alexandrinam; sed ut genuinam, quantum fieri potuit, ac probe emendatam, in lucem ederet.

§. 18. Quemadmodum vero operam dedit Grabius, ut vitia Codicis

dicis Alexandrini in exemplari suo, quo usi sumus nos, debite emendaret: ita quoque in hoc, sicut in Tomis à seipso editis, sollicitè cavet, nequod vitium textui ipse inferret, sive accentibus perperam adpositis, sive prava dictionum periocharumque distinctione. Nec pauca in Aldina & Romana Editionibus, ne quid de Franequerana dicam, istiusmodi peccata, sive ab Editoribus, sive à Typothesis, commissa correxit emendavitque. Plura qui desiderat, longe enim plura hac de materia dici possunt, is Tomi primi & postremi Prolegomena adeat: aut editionem hanc

cum Editionibus aliis omnibus diligenter conferat. Qui fecerit hoc, ille nos non vel dimidium eorum dixisse, quæ jure meritoque dici potuerunt, perspiciet. De Asteriscorum & Obelorum signis quæ ante sunt dicta, non hic sunt repetenda. De variarum autem sacrorum Librorum editionum, monumentorumque tam editorum quam manu scriptorum, usu, quorum ope Textus Alexandrinus à Grabio emendatus atque suppletus fuit; deque locis etiam quibusdam per conjecturam ab ipso repurgatis, nunc aliquid dicendum est.

CAP. III.

Recensio atque usus Editorum ac MSS.

Codicum, quorum ope Textus

ALEXANDRINUS

in hoc Tomo est emendatus atque suppletus.

Libri omnes Hebræorum Historici qui in hoc Tomo continentur, sive intra sive extra Canonem (uti dicunt) positi sunt, cum antiquissimis Hebræorum & Græcorum monumentis, tam editis quam ineditis, ad editionem hanc Alexandrinam perficiendam, perpoliendamque, magno ac indefesso labore, à Grabio, Wanleio, Virisque aliis in hoc stu-

diorum genere versatissimis, opusque hoc promoventibus, collati fuerunt. Quem ob finem libros omnes qui in Codice Regio LXX. Intt. vetustissimo comprehenduntur, unico Estheræ libro excepto, cum Textu & Romano & Alexandrino perquam accurate collatos Græbius habuit: ediderat quippe librum Estheræ ex eodem Codice, seculo præterito, Vir Magnus Ufserius

serius Armachanus. Pariterque Codices melioris notæ universos, quos ullibi reperire potuit, inter se commisit, omnesque lectionum varietates collegit, & quicquid aut in exemplaribus vetustissimis, aut in Editionibus inde factis, observatu dignum invenit, id omne non minori judicio quam industria extraxit. Nec sibi nimium igitur confusus, propriisque innixus viribus, aliorum reculavit opem, ut moris est quibusdam: sed contra viros etiam eruditos nonnullos, tam ipsi quam operi ipsius huic amicos, in adiutorium suum, inque reipublicæ literariæ honestamentum, omnia ut meliora cedant, & prece & pretio sibi adpellavit. Hoc nimirum ex epistolis ejus satis constat. Inter cujus etiam collectanea, ad editionem hanc Librorum Historicorum ornandam congesta, ipse manu propria adnotavit, hunc in modum, *Sequentes Libri Historici V. T. collati cum MS. serenissimæ Reginæ in folio manu WANDALINI*. Premissus autem est ab initio liber *Ruth* (qui in Tomo Primo est ultimus) tanquam apparatus sive introductio, ad Tomum hunc secundum; utpote de Familiæ Davidicæ origine tractans: quem sequuntur Samuelis Lib. I. & II. Lib. I. & II. (qui III. & IV. dicuntur) Reg. Lib. I. & II. Paral. Lib. I. Esdræ, Lib. Neemiæ, ac postremo libri Maccabæorum tres. Quos omnes cum textu quoque Alexandrino Grævus, ut ejus editio reddatur emendatior, adque illum Annotationes Criticæ (Tantum scilicet hunc spectantes) efficiantur perfectiores, haud indili-

genter commisit, ac comparavit: librumque Estheræ etiam de novo contulit cum ipso, sicuti duos Paralipomenon libros cum Codice Cantabrigiensi, primumque Maccabæorum cum Oxoniensi, qui in bibliotheca Collegii Novi S. Mariæ adservatur. Bibliothecas Codicibus MSS. nobiles, tam publicas quam privatas, quorquot in Britannia nostra habentur, opus hoc ut melius perficeret, vel perlustravit ipse, vel ab aliis eruditissimis perlustrandas esse curavit. Ne quid de exteris bibliothecis, quas per Viros Doctos consuluit, hic dicam. Nil enim intentatum reliquit, ut metam attingeret.

§. 2. Non tamen bene semper ei successit, quod ab eo tentatum fuit bene. Quædam enim ob belli inter Christianos furentis difficultates, quædam ob nimias impensas, quædam ob doctorum quorundam æmulationem, ne dicam, invidiam, quædam forsitan & ob alias causas, multum diuque fuerunt præpedita; aliquando etiam frustrata, penitusque abrupta: de quibus inter amicos, ut bene memini, nonnunquam, lectoque (heu!) fatali decumbens, conquirebatur maxime. Hoc fuit illud, quod Tomi hujus Historici editionem, tantopere desideratam, retardavit. Cum enim Codex MS. Alexandrinus Syriacus de Græco LXX. Intt. exemplari Origeniano ad verbum conversus libros V. T. Historicos complexus, adhuc exstaret; inque eo omnes ubique notæ criticæ, summa cura & diligentia, essent adpositæ; cumque

exemplar etiam hoc celeberrimum, unde Syriaca hæc facta est translatio, manu Eusebii ipsius Cæsariensis, ad Patris hujus doctissimi libros in bibliotheca Cæsariensi asservatos, Pamphilo etiam suo dilecto hac in re ipsum adjuvante, emendatum fuisse, non esset illi ignotum; ut illud adipisceretur permagno flagravat desiderio Græbius. Quippe MASIUS ante centum & quinquaginta circiter annos, Commentarium suum in Josuam cedro dignissimum edens, eo ipso usus fuit. Nequis enim cum, aut levibus conjecturis augurantem, aut opinionis suæ hac in re commenta sequentem, dum de Græcæ LXX. Intr. Versionis Editione mista simplicique disserteret, existimet, *Habeo* (inquit) *aliquot sacre Historiæ libros, qui & conversi in linguam Syriacam, & scripti sunt ab Alexandro magno novies centesimo vicesimo septimo, hoc est, ante hos novgentos & quinquaginta annos: sunt inquam conversi ad verbum de Græco Exemplari, quod manu EUSEBII ad Origenis libros, qui in Cæsariensis Ecclesiæ Bibliotheca asservabantur, fuerat emendatum, cum huic ad eam rem adjutor fuisset suus PAMPHILUS.* Præfat. in Comment. Jos. Virque idem doctissimus, de peregrina in his libris admistione conquestus, hæc quoque habet: *In quibus libris meis Syriacis, cum omnes ubique notæ, quas dixi, [asteriscos scilicet, obelos, lemniscos & hypolemniscos] summa cura atque incredibili diligentia sint appositæ, neque magno labore, neque illo errore, deprehendi a me judicareque ea, quæ modo dicebam, potuerunt.* Hæc ille. De venerabili hoc

Codice, qui annos centum & mille, triennio superaddito, numerat, ita etiam Morinus: *Utinam hæc Latine vertisset Masius, cum omnibus notulis; inde plurimum Codex Vaticanus, præcipue in libris Regum & Paralipomenorum, illustrari posset: nonnulla enim, ex ALIORUM de Hebræo translationibus, in illos libros irrepsisse, & simul cum textu LXX. Interpretum legi nonnihil suspicor.* Hæc quidem Morinus. De cujus suspicionem quid censendum sit, ex antedictis facile judicari potest. Videatur ejus de Hebræi Græcique Textus sinceritate Lib. I. Exercit. 9. Cap. 4. De eo etiam consulendus est Græbius ipse in Prolegomenis suis ad Tom. I. Cap. III. §. 5. nec non ad Tom. IV. Cap. IV. §. 9. Complexus est autem Codex iste Masianus, præter Josuam à Masio ipso editum, Judicum Regumque Historiam, Chronicon Regum Judæ, Esdræ, Esther, Tobiaeque partem. De duobus ante editis, Josuæ nimirum Judicumque libris, à Masio Græbioque dictum est satis: de reliquis judicet Lector. Quippe horum eadem est ubique ratio. Hujus Codicis anxie diuque quæsit à Græbio, nimis forsitan hac in re sollicito, ut fervidioris erat ingenii, sed ab eo nec prece nec pretio comparandi, usum tandem obtinuit ille ipse qui primus hujusce notitiam ei præbuerat, Vir in linguis Orientalibus sane doctissimus, tamque ob Doctrinam quam ob Pietatem celeberrimus, adque Opus tale, de quo sumus in Capite primo locuti, perficiendum instructissimus, JABLONSQUIUS. Per Virum igitur hunc eruditissimum,

mum, Grabiique etiam amicum, si quid huic Librorum Historico-rum Editioni inde deesse videatur, id omne ex Codicis istius impres-sione abunde supplendum esse spe-randum est. Benedicat autem tam Operi quam Editori Deus O. M. nequid desideratam ejus Editio-nem vel impediat amplius, vel re-tardet.

§. 3. Libri *Regum* omnes cum Textu ipso Massorethico & Targu-mimi, cum antiquis Versionibus omnibus, quotquot hodie extant, siue ex Græco siue Hebræo fonte hi sint derivati; cum universis Ve-terum Scriptorum commentariis, interpretationibus, atque allegatio-nibus ac in specie cum Hexaplo-rum Origenianorum reliquiis, quæ inveniri adhuc possunt; cum Aquilæ, Symmachi, ac Theodotionis fragmentis; nec non cum Theo-doreti & Procopii explicationibus; sed nec nuperorum quoque Com-mentatorum castigationibus criti-cis penitus prætermisiss; ad hanc Historiarum Sacrarum, secundum LXX. Editionem, non sine singu-lari cura & industria sunt collati. Prætermisiss etiam *Regum Judæ*, quæ *Dibre Hajammim* & *Paralipome-na* nuncupantur, tam priora quam posteriora, pari diligentia collata sunt cum omnibus singulisque his: quibus, ut Versionem Græcam, ubi erat vitiata, puram exhiberet, conferendis operam dedit Grabius. Cumque his Chronicorum libris, secundum Textum tam Alexandri-num quam Romanum, Codex Cantabrigiensis vetustissimus, non sine summa cura adhibita, colla-

tus est. In quibus Codicibus con-ferendis maxima in propriis no-minibus invenitur discrepantia; quemadmodum in nominibus his haud leve inter omnes antiquos Codices, tam Græcos quam Lati-nos, sæpius observatur discrimen, idque ex literarum scriptura minus accurata ortum. Hæ enim minus bene scriptæ, ob aliqualem in eis ductuum similitudinem, facile po-tuerunt legentem fallere: atque nomina, quæ Græcis videntur barbara, cum minus claris ducti-bus essent exarata, & à librariis le-gi vix aut ne vix possent, si mirum hinc in modum illi nec ab ipsis re-cte lecta, nec omnino intellecta, mutaverint, nemo profecto mira-ri debet.

§. 4. Vitium hoc in Chronico-rum libris, Esdræque & Neemiæ commentariis, nimis manifestum est. Quod tamen in Codice Alex-andrino rarius, quam in Vatica-no, aut in Cantabrigiensi, aut in alio quovis occurrit. Nam vel in unico Capite, verbi gratia, eoque libri primi primo, ne contra nos, quasi partium studio ac favore transversim actos, de hujus electio-ne conqueratur quispiam; præter sexaginta nomina propria Hebraica & ultra, quæ librarii negligentia ex Textu Græco, juxta Vaticanum exemplar, interciderunt penitus, quæ omnia habet Codex Alexan-drinus, nomina quæ male in Va-ticano scribuntur, & longe plura sunt, quam quæ in Alexandrino, & longius quoque à vera ipsorum Scriptura ut plurimum discedunt. Quod ex tabellâ hic subnexâ, de hujus

Cap. III.

1. מנוג	A. Μαγνῶ, a pro γ.	R. Μαγῶγ, recte.
2. מדי	A. Μαδαί, recte.	R. Μαδαίμ, add. μ.
3. תוגרמה	A. ^(a) Θοξζάμ pro Θογαγμαί.	R. Θογαγμαί.
4. פוט	A. Φετ.	R. Φεδ.
5. מנש	A. ^(b) Μαῖσαν.	R. Ματσαίμ.
6. חדר	A. Χοδδάν.	R. Χονδάν.

exprimat, καὶ Ἰδῆμα: nisi Librarius
forſan καὶ Δεμα literis uncialibus
ſcriptum videns, nullamque vo-
cum diviſionem percipiens, *Iota*,
quod ſemel tantum ſcribendum
erat, bis deſcripſerit, tam in fine
ſcilicet quam in principio. Verum
ut de variationibus propriorum
nominum in his libris, deque col-
lationibus Codicis utriuſque, Va-
ticani ſcilicet & Alexandrini, hac
in re iudicium rite fundetur; ad
alia nonnulla exempli cauſa pro-
grediamur, capitisque huius finem
verſus proſpicientes videamus jam
an totidem alia nomina in hoc ipſo
reperita, ordineque continuo de-
ſumpta, ſententiam hanc vel ſta-
bilire vel deſtruere magis apta ſint.
Hæc ſunt

1.	דְּהִבּוֹת	A. Ῥοδάβι.	R. (aa) Ῥῶδῶβι.
	בַּעַל-חֲנָן	A. Βαλακκωνών.	R. Βαλακκωνώνε.
3.	עֵלִיָּה	A. (bb) Γωλά.	R. (bb) Γωλαδᾶ.
4.	יֵשׁוּעַ	A. Ἰεῖθῖθ.	R. Ἰεῖθῖε.
5.	מִכְצַר	A. Μακκσᾶρ.	R. Βακκσᾶρ.
6.	עֵיֶרֶם	A. Ἠράμ.	R. (cc) Ζαφωίν.

In

(aa) Nominis hujus contractio minus recta est, quia significatio ejusdem per eam deperditur.
 (bb) γ in nominibus propriis LXX. Intr. frequenter exprimunt per Γ, veluti Ἑβραῖοι Γεωργίαι, Ἰσραὴλ Γαλαθαί, καὶ Γαλιλάη, &c. item ὁμογενεῖς Γερμανοί.
 (ce) Vox corrupta, legendo χ loco γ, & φ in φ mutando, quasi Ζαρφάμ; deinde, literis finalibus pro more converſis, Ζαρφάμ.

In hisce sex postremis ne unum quidem nomen recte exhibet Codex Vaticanus; nec unum male Alexandrinus. At præterea nominum priorum corruptiones & variationes, quæ in Alexandrino Codice hic & illic reperiuntur, sæpissime sunt nonnisi manifesta scriptionum sphalmata, quæ facile corrigi possunt: ac proinde quæ non ipsis Interpretibus Græcis, sed librariis solis tribui debent. In Vaticano, inque aliis etiam Codicibus MSS. res non est hæc adeo manifesta. Neque possunt *mendi suspecti esse Hebraici Codices*, ut recte solideque observat V. Cl. Joannes Clericus, *qui semper eodem modo habent ea nomina scripta, & ut debent scribi ex ingenio linguae Hebraicæ.* Ex variationibus autem hisce, defectibusque, qui in priorum nominum descriptione ubique occurrunt, aut valde vitiatum esse in his exemplar Vaticanum, aut Versionem, quam illud exprimit, ex Codice Hebraico valde corruptè factam fuisse, constat. De his judicet pro arbitrio Lector æquus & eruditus.

§. 5. Paralipomena etiam priora & posteriora cum Codice Theodori Archiepiscopi, qui circa sæculi septimi medium floruit, collata, ad Textum Alexandrinum stabilendum magnopere conducunt. Per magnus enim est utriusque Codicis consensus: ac præcipue ubi corruptus esse videtur Vaticanus. Cujus rei exempla dantur fere innumera, nos ex hoc ipso capite pauca saltem delibemus. v. 32. Quinque Dedanis filii in hoc Theodori Codice habentur, sicut in Alexan-

Tom. II.

drino etiam, qui in Vaticano desunt; nec in Hebræo hodie extant, olim tamen extitisse verisimile est. v. 36. Idem Codex legit Θαμναί δὲ ἡ παῖδακὴ Ἐλιφὰς ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀμαλὴν, & cum veritate & cum textu Alexandrino consentiens: ubi Vaticanus tantum habet Θαμναί καὶ Ἀμαλὴν; ac si Θαμναί hæc, sive Timna, esset ex Eliphazi filiis, non ejus vero concubina, sive pellex. Codicem tamen Masorethicum, eo in loco truncatum, sequitur: quod an pro auctoritate ejus quicquam valeat, Criticis disquirendum relinquitur. V. 37. Codd. Theod. & Alex. habent Ναχέθ, Heb. נַחֶשֶׁת, at Vatic. Ναγέθ. V. 38. Codd. Theod. & Alex. Ῥισῶν; quæ vera videtur esse lectio: non Δισῶν, quam exhibet Editio Romana; licet cum Daleth hodie vulgo scribatur. Nulla enim esset omnino duorum nominum priorum differentia, nullaque inter fratres distinctio, ubi sane illa maxime opus est, nisi per Resh & Daleth fieret. Quintus igitur septimusque Schiri filius non fuerunt uno eodemque nomine רִישִׁי ambo appellari: sed unus tantum erat רִישִׁי Δισῶν vel Δισῶν, alter רִישִׁי Ῥησῶν vel Ῥισῶν. V. 43. Cod. Theod. habet Καὶ ἔτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδῶμ, πρὸ τῆ βασιλεύσει βασιλέα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, cum textu Alexandrino, sicuti cum Hebraico etiam, consentiens. Itaque mancus apparet Romanus. V. 47. Codd. Theod. Alex. Σαμαά pro Σαμλα: at Vatic. Σελαά. V. 50. Theod. Alex. Βαλαενῶν. V. 54. uterque habet Ἡραμ, ab exemplari Romano longe dissentiens. Ita etiam Cod. Theod. habet

n

habet

habet Μαδαί, non Μαδαίμ; Μαβσάν, non Μασαμ; Χοδδαδ, non Χονδάν; Τεσβών, non Σοβάν; Έλδαά, non Έλδαδά &c. Plura addere opus non est. Codicem hunc vetustissimum, qui Cantabrigiensis nunc audit, cum Romano Waltonus, cum Alexandrino Grabius collatum habuit. Finem, quem uterque sibi ex labore hoc proposuerat, res ipsa manifestat. Hinc obiter quoque observandum est, Codicem hunc, qui vel ante mille & quinquaginta annos, ad minimum, per Theodorum Archiepiscopum Cantuariensem, in Angliam allatus est, quique Theodoro ipso potuit esse etiam multo vetustior, è signis quibusdam manifestis Alexandrino recentioris esse indubitato constat. Antiquis quidem, sed non uncialibus, literis descriptus est codex iste, quarum characteres ab hodiernis multum differunt; sed nec summam sapiunt antiquitatem, uti viri Docti arbitrantur: apices accentuumque figuræ ei adfuerunt; non tamen cum iis, quibus hodie utimur, conveniunt. In libris sane Paralipomenon, quos omnium esse mendosissimos Critici nonnulli judicant, his omnibusque auxiliis opus fuit.

§. 6. In libris reliquis recensendis, emendandis, supplendisque non minor adhibita est à Grabio diligentia. De libro Esther, qui Paralipomena in hac Editione immediate subsequitur, imprimis consulendus est Usserius Armachanus, qui illum ad calcem synagmatis sui de Editione LXX. Intr. ex Bibliotheca Arundelliana orbi

erudito summa cum cura recognitum exhibuit. Hac Editione cum Codice MS. Alexandrino collata usus est Grabius. Duo hujus libri exemplaria pervetusta ab Usserio producta sunt, & inter se commissa: quorum unum longius, alterum brevius est; in utroque autem, sicuti in Codice etiam Alexandrino, ea, quæ in textu Hebraico non inveniuntur, reperta sunt. In ipso hujus initio, βασιλευντος Αρταξερξου το Μεγαλου, cum Editione Origeniana ab Usserio evulgata perbene convenit editio Alexandrina: in Edit. Romana abundat vox βασιλέως. Ubi etiam articulus ad emphasim magis augendam adponitur in Alexandrina, adest etiam in Editione Origenica, & in altera Usseriana Veteri; uti ὁ βασιλεύς, mox ab initio; τῆς φυλῆς &c. quæ sine articulo haud bene exhibet Romana. In libris Tobiae & Judith non tantum Editiones Complutensem, Aldinam & Romanam consuluit, cumque exemplari suo contulit Grabius; sed Codices etiam ipsos, quibus Usserius usus est, omnes, ad Editionem hanc perficiendam, collatos habuit. Duas quoque Tobiae Editiones Hebraicas, Pauli scilicet Fagii & Sebastiani Munsteri, unamque Syriacam, propter hoc consuluit, contulitque; sicuti etiam veterem Judithæ versionem Syriacam, & loca ejus omnia à Veteribus allegata. In Libris Esdraicis edendis eadem ubique adhibita est cura. Liber primus Esdræ, qui in Hebræo hodie non extat, sed inter Apocrypha reponitur, Hebraice à Josepho verisimiliter lectus fuit. Vetus Interpres

pres Syriacus eum ex Traditione, ut ait, LXX. Seniorum edidit: veteresque Scriptores Græci haud ignobiles eum aliquando librum, quasi canonicum ac genuinum, citarunt; dum alterum Esdræ librum, qui in sacro Judæorum canone habetur, illos citasse, opinio est magis recepta. Unde dubium hoc oritur, nempe, an liber Esdræ, qui in Canone Judaico nunc habetur, quique secundum hoc exemplar est posterior, compilatus fuerit abbreviatusque per Synagogam magnam, ex libro quodam Esdræ multum longiori, qui sacra alia monumenta, regumque diplomata ac Epistolas continebat: an vero liber hic apud Græcos primus, apud Latinos tertius, non ex monumentis ullis Chaldaicis aut Hebraicis, sed ex Hellenistico quodam ingenio, absque auctoritate ulla sufficiente, depromptus fuerit. In omnibus Editionibus hætenus emissis, quas vidimus, liber hic sane, siquis ullus, depravatissimus habetur: unde & multa contra ejus veritatem obijciuntur, quæ sæpe non nisi librariorum menda sunt. Quorum nonnulla, eaque non pauca, vel hujus Alexandrini exemplaris ope, in hac ipsa Editione corriguntur. Hujus exemplum sit unum aut alterum hoc. Cap. 1. v. 35. Codex Romanus contra omnem historiæ fidem Ἰσραήλ, Alexandrinus vero Ἰούδα habet. Cap. II. v. 12. perperam Editiones omnes Σαμανασάριον, quasi Salmannassar esset Præses Judææ: rectius Cod. Alexandrinus Σαναασάριον, pro Σασαεασάριον, uti legitur 2. Esdr. 1. v. 8. estque vera lectio. Nomen

enim principis hujus Saffabasar erat. Liber Esdræ apud Græcos secundus, apud nos primus, qui authenticus est & genuinus, nobis quoque hujusmodi exempla, eaque nec numero nec pondere contemnenda, suppeditat. In libro etiam Verborum *Nemias*, quæ in exemplaribus quibusdam est libri hujus pars altera, propria nomina turpissime apud Græcos corrupta sunt, quæ in hac editione ad exemplaris Alexandrini fidem emendantur. Hujus emendationis multa extant exempla notatu non indigna. Ipsa libri inscriptio est Λόγος Νεμίας υἱοῦ Ἀρχαλίου, qui verus est ejus Titulus. Hebraice enim vocabatur בן־החליה, filius Hachalia: unde per transpositionem factum est nomen Χαλχίας, (vel Χαλχίας) quod Editio Romana habet, reliquæque omnes agnoscunt præter hanc Alexandrinam. Item v. 1. Σεσάν ἀβιρά in Edit. Romana legitur: at in nostra Ἀβειρά, juxta exemplar Alexandrinum, nec non Autographum Hebraicum, quod habet הַבִּירָה. Ald. Σεσαναβιρά unica voce; quemadmodum etiam propriis Urbium nominibus *Castrum*, sive *Castellum*, hodiè frequenter adjungitur ut pars. In libris denique *Maccabaicis* omnibus describendis ac edendis tam libri impressi quam manuscripti, quotquot inveniri potuerunt, in auxilium advocati sunt. Libri tres priores collati sunt cum Codice Arundelliano, quem Usserius habuit: postremus, qui Ἰωσήφ περὶ σωφρονος λογισμοῦ in Cod. MS. Collegii Novi inscribitur, non tantum cum dicto codice, sed cum Aldi etiam Luidique exemplaribus, nec

non cum aliis Josephi operum editionibus. In fine veteris Versionis Latinæ libri hujus Maccabaici habetur talis hæc conclusio, sive subscriptio: *Hæc itaque quæ in monumentis veterum, & sacris literis de divinis comperi Maccabæis, posteritati æternum legenda consecravi.* Quæ verba tamen non sunt Auctoris ipsius, sed Interpretis.

§. 7. De hoc Libro Photius ex Philostorgii Historia Ecclesiastica hæc habet: τὸ μὲν Τέταρτον [τῶν Μακκαβαϊκῶν] βιβλίον ὑπὸ Ἰωσήφου γεγραπθῆναι, καὶ αὐτὸς [ὁ Φιλοσόργιος] συναμολογῶν, ἔχει ἱστορίαν μᾶλλον ἢ ἐγκώμιον εἶναι φησὶ, τὸ περὶ τὸν Ἐλεάζαρον καὶ τὰς ἐπὶ αὐτοῦ παῖδας τὰς Μακκαβαίας διηγούμενον. *Quartum* eorum, qui Maccabaici vocantur, Librorum, à Josepho conscriptum esse dicit Philostorgius, & Eleazari ac septem Puerorum Maccabæorum Encomium potius esse quam historiam. Item Anonymus quidam Scriptor, ut videtur, pervetustus, in Cod. MS. DCCXXI. Bibliothecæ Regis Christianissimi, hujus in hunc modum meminit: Ἡ Τέταρτη [τῶν Μακκαβαϊκῶν] βίβλος, τὸ περὶ τῆς αὐτοκράτορος τῶν πατρῶν εἶναι τὸν λογισμὸν, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς Θεῆς Νόμου μαρτυρίαν, καὶ τελευτήν τῶν ἀγίων ἐπὶ αὐτῶν ἀδελφῶν, σὺν τῇ μητρὶ, καὶ τῷ διδασκάλῳ, τρανότερον διαγορεύουσα, Ἰωσήφον εἶναι συγγραφέα τὸν Ἰουδαίων ὑπόνοιαν παρέχει. *Quintus* Maccabæorum Liber, illud, quod Ratio imperat affectibus, & martyrium obitumque pro Lege Divina susceptum à sanctis septem Fratribus, una cum Matre, ac Præceptore, diserte tradens, Josephum Judæum habere conscriptorem opi-

nionem præbet. Hæc antiquus ille Scriptor, quisquis fuerit, apud Cotelerium citatus in Notis in Canon. Apost. qui p. 339. pervetustam σημείωσιν vocat Codicis Regii DCCXXI. De hoc libello etiam Eusebius in libro Historiæ Ecclesiasticæ tertio: Πεπόνηται δὲ καὶ ἄλλοις ἀγεννὲς ἀπούδασμα τῷ ἀνδρὶ, περὶ αὐτοκράτορος λογισμῶν· ὁ τινὲς ΜΑΚΚΑΒΑΙΚΟΝ ἐπέγραψαν, τῷ τὰς ἀγῶνας τῶν ἐν τοῖς ἔτῳ καλεσμένοις Μακκαβαϊκοῖς συγγραμμάτων ὑπὲρ τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας ἀνδρείουμένων Ἑβραίων περιέχειν. Cap. 10. Est & aliud non ignobile opusculum ab eodem viro elaboratum, de Rationis Imperio: quod quidem à nonnullis MACCABAICUM inscriptum est: quod complectitur certamina Hebræorum quorundam, qui, ut in Maccabæorum libris proditum est, pro divini numinis cultu fortiter pugnarunt. Gregorius quoque Nazianzenus in Oratione ejus de Maccabæis de hoc ipso ita loquitur: Οὗτοι, τινὲς μὲν ὄντες, καὶ ὁ θεὸς, καὶ ἐξ οὗτος ὀρμύμενοι τὸ ἀπαρχῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείσεως εἰς τοσούτον ἀρετῆς καὶ δόξης προσεληλύθασι, ὥστε καὶ ταῖς ἐτησίαις ταύταις τιμᾶσθαι πομπαῖς τε καὶ πανηγύρεσι, καὶ μείζονα τῶν ὀρμύμενων τὴν περὶ αὐτῶν δόξαν ἐναποκεῖσθαι ταῖς ἀπάντων ψυχαῖς· ἡ περὶ αὐτῶν βίβλος δηλώσει τοῖς φιλομαθεῖσι καὶ φιλοπόνοις, ὁ περὶ τοῦ αὐτοκράτορος εἶναι τῶν πατρῶν τὸν λογισμὸν φιλοσοφῶσα, καὶ κύριον τῆς ἐπ' αὐτῷ ῥοπῆς, ἀρετὴν τε φημι καὶ κακίαν· ἄλλοις τε γὰρ οὐκ ὀλίγοις ἐχρήσατο μαρτυρίαις, καὶ δὴ καὶ τοῖς τῶν ἀδελφῶν. Hi, inquit, quoniam certe fuerint, & unde, ex qua item primo educatione institutioneque prodeuntes ad tantam virtutis & gloriæ magnitudinem pervenerint,

nerint, ut anniversaria etiam solennitate ista ac celebritate honorarentur; majorque adeo, quam quæ exterioribus hifce spectaculis pompaque exprimi possit, de illis opinio omnium animis infederit; diligentes & studiosi lectores facile ediscant è Libro de Eis scripto: in quo Rationem Perturbationum magistram esse ostenditur, dominamque propensionis in utramque partem, Virtutem dico & Vitium. Inter alia enim, quæ non pauca adhibet, testimonia, horum quoque *Certamina* in medium adducit. Sed Nicetas quoque in Scholiis in Gregorium Nazianzenum hæc habet: Τίνες ἂν ἔτοι, καὶ διατὶ ἔτω τετιμηνῆται, δηλώσει σαφῶς ἡ βίβλος Ἰωσήφῃ ἥτις φιλοσόφως ἀποδείκνυσιν, ὅτι αὐτοκράτωρ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς, καὶ Κύριος τῶ ῥέπειν εἰς ἀμφοτέρω, ποτὲ μὲν εἰς ἀρετὴν, ποτὲ δὲ εἰς κακίαν. "Αὐτὴ γὰρ ἡ βίβλος τὸ αὐτεξέσιον κατασκευάζουσα, πολλαῖς μαρτυρίαις εἰς τὸτο ἐχρησάτο, καὶ μετὰ τῶν ἀλλῶν καὶ τοῖς τῶν Μακκαβαίων ἀθλήμασιν. Hi igitur quinam fuerint, & qua de causa tanto in honore haberentur, *Josephi liber* perspicue docebit: Qui Philosophice demonstrat Rationem Affectuum esse Imperatricem, Dominamque, ac Magistram animi in alterutram partem proclivis, modo scilicet ad virtutem, modo ad malitiam. Nam liber iste libertatem Voluntatis (sive sui Dominium) astruens, multis eam ad rem confirmandam testimoniis adhibitis, *Maccabæorum* quoque inter alia profert in medium *Certamina*. Suidas etiam in voce Ἰωσήπος scribit: Ἐστὶ καὶ ἄλλος αὐτῷ λόγος περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ, ΕΝΑΡΕΤΟΣ ΠΑΝΤ· ἐν ᾧ καὶ τὸ παθεῖν

τῶν Μακκαβαίων ἐμνήσθη. Exstat etiam ejusdem [Josephi] de Rationis Imperio liber alius, sane perquam elegans: in quo Maccabæorum celebrat Martyria. Apud Patres Latinos Hieronymus in Catalogo similiter: *Alius quoque liber ejus, qui inscribitur περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ, valde elegans habetur; in quo ἔσ' Maccabæorum sunt digesta martyria*. Desiderii Erasmi de hoc Libro Maccabaico judicium in ejus epistola ad Heliam Marcæum hoc est: „Non falso de se prædicat Josephus, se sè in Græcanici sermonis „facultate usque ad eloquentiæ „miraculum processisse; quod sane vel EX HOC LIBELLO „perspicuum erat, in quo vir ille „singularem quandam orationis „tum vim, tum copiam declaravit, ut pulcherrimum facinus ditionis ornamentis æquâsse videatur. Proinde divus Hieronymus „hoc opusculum peculiari elogio „valde elegans, Suidas Ἐναρῆτον πάντων vocat. Joannis Luidi de eo judicium in epistola ad Rogerum Giffordum Regina Elizabethæ Medicum primum hoc est: „Argumentum [De Rationis Imperio libelli] imprimis illustre est, atque è media depromptum philosophia, de Rationis in turbidos „animi motus dominatu. Dignitatem argumenti ac splendorem „disertissimus vir exemplorum tum „varietate, tum claritate, amplitudineque, si non superavit plane, certe æquavit. Quo magis „(inquit) dolendum videtur, hunc, „tam diu plena suarum laudum „celebritate, cum alios divina virtute admirabiles, tum Maccabæos „præfer-

„præsertim *Fratres*, una cum pa-
 „rente utroque [Matre scilicet, &
 „Præceptore Eleazaro, scientiæ
 „Parente] virtutis ac pietatis asser-
 „tores invictissimos, concelebrâs-
 „set, caruisse. De quo verissi-
 „mum etiam est, quod idem Lui-
 „dus dicit: „Aureolus Auctoris
 „libellus tot tamque fædis errori-
 „bus, librariorum indiligentia at-
 „que inscientia, erat contamina-
 „tus; ut editus non editus videri
 „posset. „ Quid, post Aldum,
 „Luidum, aliosque, lucis & deco-
 „ris libro huic nobilissimo, in no-
 „va hac editione, Grabii industria
 „accefferit, penes lectorem iudicium

fit. Quod ut melius ab omnibus
 cerni possit, lectionum varietates,
 ad inferiorem paginæ oram, in
 hoc libro adjungendas curavimus.
 Hæc quidem de *Quarto Maccabæo-
 rum libro*, deque nova illum etiam
 edendi ratione ac methodo, dicta
 sufficiunt. Neque de Codicum
 tam editorum quam manuscripto-
 rum usu, quorum ope Textus A-
 lexandrinus, non in hoc tantum
 libello, sed & in reliquis libris *Hi-
 storicis* hoc Tomo contentis, est in
 hac Editione ornatus atque supple-
 tus, plura addere opus esse arbi-
 tramur.

CAP. IV.

*Recensio Locorum quorundam in libris his
 Historicis, quorum alia emendantur, alia
 explicantur aut illustrantur.*

Primo Regum libro, primo-
 que Capite, Codex MS.
 Alex. v. 9. habet ἐμῶδετο, do-
 cebat: at lectionem hanc
 Grabius, ex Editionibus Complu-
 tensi & Aldina, cum Textu Au-
 thentico Hebræo collatis, emen-
 davit; inque Textum, ipsius loco,
 ἐκῶδετο, h. e. sedebat, reposuit.
 Quod verum quidem rectumque
 est; ὡς enim est *sedere*, non *doce-
 re*: literæque α & μ facile inter se
 permutantur. Alit forsan hoc non

est Codicis Alexandrini vitium;
 sed ipsa genuina Interpretum lectio.
 Hoc suadent nonnulla; veluti 1.
 Sedere est proprius Docentis situs:
 Sella, seu Cathedra, Professoris,
 siue Doctoris, necnon Pontificis
 etiam, aut cujuscvis Episcopi, ha-
 betur prærogativa; hinc dicitur Se-
 des Alexandrina, Antiochena, Ro-
 mana, Cantuariensis, &c. 2.
 Docentis munus huic ipsi quam
 maxime conveniebat: idque 1. qua
 Sacerdos. 2. qua Sacerdos Sum-
 mus.

mus. 3. qua populi sui Judex ac Princeps, legisque Interpres & Custos erat. 3°. Hebræorum quoque mores huc s' eſtant: veluti, apud eos Regis supremique Magistratus circa legem Dei officium, ejusque in Solio ſedentis munus deſcribendi ſibi Deuteronomium Legis hujus in volumine; Pontificis ſacerdotumque omnium circa eandem officium ac munera; populique totius ab initio regiminis ſui mos & conſuetudo. Præcepit enim Deus *Deuter. VI. v. 9. ſcribes ea על-מזות super poſtibus domus tuæ.* Hinc Scheda ipſa, in qua ſcriptum erat Præceptum illud Fundamentale *שמע ישראל v. 4, 5.* in quo tota Lex comprehenditur, quodque ſuper limen Oſtii ponebatur à Judæis, in diem hunc ipſum vocatur *מזוזה*; ſicuti & præceptum ipſum *מצוה מזוזה* h. e. Præceptum poſtis. 4°. Phraſis & norma hæc loquendi *על הכסא על מזוזה* huc quoque ſpectat: præceptoque huic, Pontificisque muneri optime congruit. Verbumque etiam *ישב* quod hic uſurpatur, licet in Editione Romana juxta Vaticanum Exemplar ejus interpretatio non inveniatur, haud absque ratione ponitur. Nam *ישיבה* apud Rabbinos eſt Schola Publica, ſive Academia: Rectorque Academiae ab eis vocatur inde *ראש הישיבה*, *caput ſcholæ*, ſive Princeps Conſeſſus, atque Doctor ſummus. 5°. Locus denique ipſe in quo ſedebat, ſc. *היכל יהוה*, *Ναὸς Κυρίου*, cum hujusmodi interpretatione vix potuit convenire melius. In Eccleſia enim Dei, hoc eſt, in Domo Doctrinæ, ſc. Le-

gis, Sedes ipſi erat. Nec in Eccleſia tantum, ſive templo (aut potius tabernaculo) ſedebat hic Legis Doctor; ſed in atrio ejus exteriori, ſive in Porticu, ubi populum legem docere mos ſolennis erat. Ibidem v. 14. ſcribitur *τὸ παιδαρίον ἡλεί.* in textu vero Hebraico non extat de hoc ejus ſervo, ſive ſervulo, quicquam. Non tamen improbanda igitur eſt omnino hæc lectio, ac ſi illud *παιδαρίον* ex proprio cerebro interpres addiderit, ne convitiū illius Pontificem Eli reum faceret, quemadmodum nonnulli exiſtimant. Nam licet in Hebraico non extet, ſubintelligendum eſſe conſuetudo ſuadet, ratio perſuadet. Cum nihil magis apud omnes ſit familiare, quam illud Domino tribuere, quod ab ejus ſubdito famuloque dictum factumve fuit. Hujus locutionis apud profanos Scriptores innumera exempla reperiuntur. Verique majorem ſaltem habet ſimilitudinem, ut ipſius puer, quam ut ipſe Pontifex Magnus *ſedens in Porta*, ut Judex & Doctor Supremus, mulierculam objurgaret; ſedens inquam *על כסא*, ſuper Thronum, vel Tribunal, vel Suggeſtum, ſive Cathedram aut Pulpitum. Ibid. v. 18. *εἰσῆλθεν εἰς κατὰλυμα* Editio Romana addit *αὐτῆς*, absque ulla neceſſitate. Neque enim alius eſt loci hujus ſenſus, quam quod in Refectorium intraſſet, ut comederet: neque domi fuit illa, ut proprium adiret ipſa; ſed longe à Domo hoſpes in urbe. V. 23. ſcribitur *τὸ ἐξελεῖν ἐκ τῆς σόματος Σα.* Unde hæc eſt ſcripturæ intentio, Virum Annæ benedicentem ſuper eam ſoleniter

niter pronunciaſſe, *Stabiliat Dominus id quod ex ore TUO exiit.* Sic Codices MSS. vetuſtiſſimi: Græcæque Editiones in unum omnes conveniunt. At Vulg. Lat. *Precorque ut impleat Dominus verbum SUUM*, ad literam Hebraicam. Hinc oritur Quæſtio, An in Codicibus Hebraicis olim legerint דברך, ubi nunc דברך legitur. Capellus aliique hoc quidem ſuſpicantur. Verum non eſt neceſſe, opinor, aliter legiſſe unum Interpretem, quam legebat alter. Eodem res redit: cum & verbum Domini ſit verbum Annæ; & contra, verbum Annæ factum ſit verbum Domini. In Spiritu ſcilicet Sancto oravit Anna coram Domino, & exaudita eſt: ac in Spiritu Prophetico reſpondit ei Pontifex Summus, Deique Interpres, 'Ο Θεός 'Ισραήλ δάω σοι πᾶν αἵτημά σε. unde Complut. Edit. habet Πᾶν τὸ ἐξεληθὲν ἐκ τῆς σωματός σε. V. 24. 'Οιφί eſt מִסָּא mensura aridorum: νέβελ eſt נֶבֶל mensura liquidorum. Cumque apud Græcos tales menſuræ non darentur, proprias harum apud Hebræos appellationes potius retinendas, quam aut novas cudendas, aut veteres ab illis diverſas uſurpandas eſſe, prudenter ſane judicarunt Interpretes, fidelitatem ſuam etiam inde nobis comprobantes. Ubicunque igitur ab Hebræo diſſentiunt, aut diſſentire videntur, modeſte de illis ſemper eſt judicandum.

§. 2. Secundo Regum libro, Cap. I. v. 2. Codex MS. Alex. habet ἔπαιον ἐπὶ πρόσωπον. In Editione Romana deſt ἐπὶ πρόσωπον. V. 18. Διδάξαι τὰς υἱοὺς 'Ισραὴλ τὸ ξον

MS. habet. At in Editione Romana deſideratur τόξον, quod eſt præcipua propoſitionis materia. Reliqui autem Codices MSS. impreſſique loco 'Ισραὴλ habent quidem 'Ισραὴλ, juxta textum illum, quem Maſorethæ nobis tradiderunt: ſolus Codex noſter Alex. 'Ισραὴλ retinet. Unde & in textum quoque noſtrum inferitur lectio communis; altera ad marginem relegata, quæ ſingularis eſt. Nec tamen eſt hæc Lectio hinc proriſus rejicienda, quia ſingularis eſſe videtur, quaſi vel Interpretis vel Librarii mendum indubitato hoc ſit. Quippe nihil certius eſſe poteſt, quam quod Saul Iſrael totius, non Judæ ſolius, Rex erat: nihilque incertius, quam quod præceptum hoc regium, ſive edictum, Judam tantummodo reſpiciebat. Ergo Codicis Alexandrini auctoritas hoc in loco, pro filiis Iſrael docendis, non eſt ex aliorum Codicum teſtimonio penitus damnanda. Nam paulo etiam poſt non filia Judæ, ſed filia Iſrael, ſuper regem ſuum in bello occiſum plorare jubentur. Atque hoc veritati ſane magis conſentaneum videtur, ut hymnos militares, aut cantilenas ejuſmodi hiſtoricas, in perpetuam rei memoriam, univerſo populo ſibi ſubdito; quam ut alicui ejusdem parti tantum, uniusque ex duodecim, & de quâ etiam ortus ipſe non erat, qui plangendus fuit, tribui ſcilicet Judæ, elegias iſtiusmodi diſcendas rex traderet. Ac proinde aut ex poetica licentia in Threnodia hac pereleganti pars ponitur pro toto, Judæ pro Iſrael: aut librarius Judæus, ob nominis ejusdem repetitionem, unum

unum pro altero festinans substituit. Quomocunque autem hæc res se habeat, ad hunc locum mancam esse constat Editionem Romanam, quæ Τάξον non habet; sive per illud ars sagittandi, sive quædam militum cantilena intelligenda sit. Ibid. Στήλωσον Ἰσραὴλ v. 19. Quod lectionem Alexandrinam loco priori maxime firmat. Jubet enim hic aperte, non ut Juda solus, sed ut totus Israel, regis sui interfecti memoriam concelebrent. Στήλωσον autem est verbum omnium maxime ad hoc proprium, summeque emphaticum. Quippe sensus est hic, Erige, O Israel, columnam, stelam sepulchralem, sive pyramidem, in regis vestri honorem. Hinc enim vel in hoc ipso libro Cap. XVIII. v. 17. scribitur ἐστήλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρόν λίθων μέγαν, eodem plane sensu. Hunc locum frigide igitur nimis hi interpretantur, nec auctoris mentem attingunt, qui vertunt *Sta Israel*, aut etiam *Considera Israel*. Στήλω etc. nim manifestè derivatum est à στήλη, quæ plerumque accipitur pro cippo, seu columna qualis in sepulchris statuebatur, ac in qua res gestæ posteritati mandabantur. Unde Phrasis orta est στήλην ἀναγεῖν. Columnæ autem hæ lapideæ in locis excelsis plerumque, si non semper, erigebantur. Unde etiam Textus Alexandrinus habet στήλωσον ἐπὶ τὰ ὕψη σου, hoc est, columnam super excelsa tua erige: ac deinde sequitur ejus Inscriptio, quæ est περὶ τεθνηκότων, seu de ibi occisis; de Rege nimirum ac Principe, Saul & Jonathan. Hæc omnia bene conveniunt, nec in se difficultatis

Tom. II.

aliquid habent. At in Textu Romano nimis confusa sunt hæc, & perturbata; sensusque periochæ hujus valde dilutus. Neque cum Codicibus etiam Hebraicis omnino conciliari potest. De nostro res aliter se habet: Hebraicisque Græca non inepte respondent. Quinimo in textu Hebraico immediate sequitur post *Israel* יִשְׂרָאֵל, eo ipso ordine quo Alexandrinus ἐπὶ τὰ ὕψη σου exhibet: quæ ad sequentia verba perperam transtulit Romanus. Atqui observandum est præterea vocem Hebraicam לִּהְיוֹת, quæ quasi columnæ hujus erigendæ inscriptio est, singularis esse numeri, nominique יְהוֹשֻׁעַ hic maxime congruere: ac inde à Græcis proprie exprimi per τεθνηκότων σῶς, respectu scilicet τῷ Ἰσραὴλ habito; vel per σῶς τραυματιῶν; vel per utrumque. In persona enim Regis populus ipsius (sc. Israeliticus) vulnerari, interficique eleganter à Sacro Poeta dicitur. Observandum est quoque ex hac occasione veteres Codices Hebraicos, eosque præsertim quibus usi sunt Interpretes Græci, quosque viderunt Alexandrini, Threnodiam hanc nobilem incepisse à voce יָצַח, quod σήλωσον interpretati sunt omnes, quodque eam æternitati consecratam esse innuit: pro quo Critici Masoretici hodie legendum constituerunt, per levem quasi literarum metathesin, יָצַח, quod est vocabulum πολύσημον, vagumque, nulla ex parte determinatum. Unde commatis hujus ex hac lectione tam diversæ, tamque contrariæ etiam oriuntur interpretationes. Nam יָצַח, aut à יָצַח tumuit, aut à

O

KCH

voluit, valde diversa significat. Quam significationis diversitatem; ex una scilicet radice & gloriam, & venustatem, & potentiam, ac similia; ex altera & desiderium, & voluptatem, & beneplacitum, aliaque hujusmodi, interpretes videntes mirum in modum torquentur. Dum alii ad Deum ipsum, alii ad Saul, alii ad magnates regni, alii denique ad terram Canaan, misere divisi, vocem referunt. Nonnullis est decus sive corona, aliis pulchritudo & gratia, aliis fortitudo & exercitus, aliis capra aut cerva, aliisque cera aut favus mellis: LXX. vertunt *αετλον* Ezech. XX. v. 6. At *Σαβελ* legitur Dan. XI. v. 16, 41. quam vocem librarii nescientes aut in *Σαβελ*, aut *Σαββελ*, aut *Σαβασιμ*, aut *Σαβασιμ* mutaverunt. Sic Theodotion: Aquila vero γῆ τῆς δόξης. In quem locum observat Hieronymus, LXX. Interpretes, Symmachum, Aquilam, Theodotionem, omnes in diversas abiisse partes. Ac proinde vox certa pro incerta in hoc carmine Davidico reponenda esse videtur: nempe *רצו* quam veteres legerunt Judæi, loco *רצו* quam legunt hodierni. Illam autem, non hanc, veram esse ac genuinam Codicum Hebraicorum lectionem hæc suadent, 1. Versio Græca omnium antiquissima. 2. Paraphrasis ipsa Chaldaica. 3. Hieronymi ex Hebræo translatio. 4. Masoreticæ lectionis sensus haudquaquam determinatus, & magna interpretum inde confusio. Quia 1°. De versione Græca quam habemus, sive Romanus, sive Alexandrinus, sive etiam Aldinus Tex-

tus consideretur, hoc ex præmissis indubitato constat. Aquila quidem Ponticus per *ἀκρίβωτον* dicitur vertisse (& Complutensis Editio habet etiam *ἀκρίβωσι*) quod est diligenter considera, sive fixe incumbere in hoc vel illud subjectum: unde & Aquilam profecto haud aliter legisse constat, quam legebant LXX. ipsi Interpretes, nec non lectionem Masoreticam hodiernam à Judæo isto nullatenus visam cognitamque fuisse. De Auctore etiam Versionis, si alia ea sit, qua usi sunt Complutenses Editores, eadem est sententia, & ratio. Deinde de Interpretatione Chaldaica res non est minus evidens quam de Græca. Transpositionis Masoreticæ nullum in hac apparet vestigium, nulla hodiernæ scripturæ *רצו* memoria. Nam dubio omni procul *רצו* hic quoque legit Targumista ille antiquus, quisquis ille fuerit, qui sub Jonathanis nomine latitat, quique voce magis propria in linguam Chaldaicam hoc transferre non potuit, quam qua usus est. Perbene enim ex Hebræo transtulit *אמנתהו*, quæ est vox ejusdem plane cum illa significationis; sed numeri tamen pluralis, quia nomen *Israel* collectivum est, cum quo ea conjungitur. De veteri quoque interpretatione Latina, sive Vulgata & Italica, sive Hieronymiana & Judaica, hoc idem facile demonstrari potest. Nam Hieronymi tempore vox hæc eodem scripta fuit modo, quo Græci Interpretes illam videbant transferebantque; nec pro nomine tunc, sed pro verbo accipiebatur. At quia nullum super Saul ab Israelitis monu-

monumentum sepulchrale, hoc est מצבת, erigebatur, Hieronymus igitur ac Judæi ejus, ne verbum hoc in exordio positum quinquam deciperet, illud non primario, sed secundo sensu, à corpore ad animum scilicet deflexo, accipiendum transferendumque judicarent. Quod autem præsens Masorethica lectio sit indeterminata, quodque interpretum neotericorum confusio inde facile oriri possit, & revera orta est, doctorum experientia monstrat. *O Deus Israelis*, secundum hunc est periphrasis Dei: *Gloria Israel*, secundum alium sunt Saul & Jonathan, quia rex & princeps: secundum nonnullos populus ipse universus intelligitur, quasi nobilis ac illustris; secundum alios exercitus Israeliticus, ejusque præcipue duces sive *Gibburim*. Hinc hujusmodi inveniuntur apostrophæ & allocutiones multæ, sed nimis confusæ: *O desiderium Israelis!* *O voluptas!* *O natio desiderabilis!* *O Israel instar capreae velox!* *O cervæ super colles tuos!* *O decus!* *O jucunditas!* *O terra jucunditatis & desiderii!* *O dulce decus!* *O tu quæ es terra desiderii, quomodo factum est, ut super excelsa tua sit vulneratus!* & plura alia. Quoniam enim הצבי sensus est indeterminatus & vagus, tanta apud interpretes oritur hæc diversitas: ac proinde illi præferenda est הצבי, tanquam antiqua & genuina lectio. Quod, pro Versionis Codicisque hujus auctoritate, probandum erat.

§. 3. Tertio Regum libro, Cap. I. v. 2. Codex MS. Alexan-

drinus habet τῷ κυρίῳ τῶ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ, sicuti textus etiam Hebr. לארני המלך. Editio Romana non habet τῷ κυρίῳ τῶ ἡμῶν. Item v. 4. Cod. Alex. Κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς, ubi deest κύριος ἡμῶν in editione Rom. uti ante. Ibid. v. 9. Scriptum est παρὰ τὸν λίθον τῆ Ζωελεθ, Heb. אבן החיה. Hieron. juxta lapidem *Zohelath*, Mont. *Zocheleth*. Targ. אבן סכות. i. e. juxta lapidem *Specula*. Editio Romana, omnesque editiones ex ea derivatæ nobis exhibent, μετὰ αὐτῇ τῆ Ζωελεθ, sensu plane nullo. Lectionem Alexandrinam contra Romanam confirmat Editio Aldina, παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ: nec non Complutensis etiam. Quin eodem quoque versu Cod. Alex. habet μετὰ τῆς πηγῆς τῆς Ῥωγῆλ, non habet autem Edit. Rom. μετὰ τῆς πηγῆς. Complutensis vero & Aldina interpretationem τῆ Ῥῶ non omittunt: unde etiam in codicibus nonnullis vetustis legebatur absque interpretatione redditio ἂν Ῥωγῆλ, inque aliis Ναὶν Ῥωγῆλ. Itaque lectio Alexandrina Romana est omnino præferenda. Ibidem quoque τὸς υἱὸς τῆ βασιλέως recte habet Cod. Alex. Neque tantum textus Hebraicus בני המלך, sed Editiones quoque Græcæ celeberrimæ Complutensis & Aldina lectionem hanc veram, non interpolatam aut supposititiam, esse arguunt. Romana autem Editio, contra omnium exemplarium fidem, Vaticano uno excepto, hæc non habet. Ibi etiam ἀδρῆς, אדר, recte: Editio Rom. ἀδρῆς scribæ negligentia, & inter scribendum omissio, aut non appa-
rente, uti videtur. Inde ἀδρῆς υἱὸς

exprimit Ald. nec cum Romana nec cum Alexandrina lectione conveniens: Sed *ἀνδρες* ex vetustissimis codicibus exhibent Biblia Complutensia. Ibid. v. 10, Scribitur ob emphasin majorem τὸν Ναθάν --- τὸν ἀδελφόν: ubi in Bibliis Romanis deest articulus, sicuti alibi etiam in hoc ipso capite. V. 17. ΑΥΤΟΣ καθήσεται, bene. ubi in Romana editione deest αὐτός, sed in Aldina & Complutensi exstat. V. 35. Ab initio Καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτὰ, καὶ εἰσελεύσεσθαι, V. L. & *ascendetis post eum, & veniet*, &c. H. סתיו-נבין אחריו Codicisque Alexandrini fidem Versiones omnes, tam ex Hebræo quam ex Græco, antiquæ hoc saltem in loco firmant augmentum. Contra Romanam etiam pro Alexandrina militat editio utraque Complutensis & Aldina. In fine ejusdem versus καὶ ἐπὶ Ἰδαν, H. וְעַל-יְדֵי, ubi deest ἐπὶ in Edit. Rom. Sic V. 43. Cod. Alex. εἶπεν τῷ Ἀδωνίᾳ juxta Heb. ubi Ed. Rom. τῷ Ἀδωνίᾳ non habet: Ald. vero & Compl. habent. Nomen igitur Adoniæ hoc loco omissum habendum est Codicis Vaticani folius vitium. Cujusmodi quam plurimæ detruncationes in textu Romano passim inveniuntur. Sic etiam v. 45. Cod. Alex. εἰς βασιλέαν, h. e. εἰς βασιλέα, nempe v euphoniæ gratia & peculiari scribendi modo hic addito. Heb. נָתָן. Quia Nathan vere Propheta erat Regis, seu *ad Regem*; sive Regis à sacris. Editio tamen Romana omnino non habet. Alexandrinæ vero auctoritatem Aldina roborat, æque ac Complutensis. Item vers. 47. Σαλωμών τῷ υἱῷ σου. scriptum est. Hanc

ejus relationem & genus Ed. Rom. non habet. Aldina tamen habet, sicuti etiam Complutensis. Mox v. 49. legitur ἐξέστησαν, καὶ ἐξάνεστησαν. H. וקמו ותרמו. Territi sunt ergo, & surrexerunt, vertit Hieronymus. Ita Chald. Syr. Arab. reliquæque Versiones omnes tam veteres quam recentes. Quin Biblia etiam Aldina ac Complutensia καὶ ἐξάνεστησαν exhibent: stat igitur sola editio Romana: at omnibus cincta est Alexandrina, circumque munita. Similiterque v. 51. ὁ βασιλεὺς Σαλωμών recte habet Cod. Alex. Nam Heb. Textus מֶלֶךְ שְׁלֹמֹה. Verum deest ὁ βασιλεὺς in Ed. Rom. Frigetur inde sensus. Bene V. L. *Juret mihi Rex Salomon*: sicuti reliquæ etiam interpretationes, quæ Adoniam introducunt supplicem, Salomonis titulum summissæ confitentem, clementiamque *Regiam* honorifice appellantem: sed hæc ubique fere obvia sunt. Neque propriis ipsis nominibus, quæ historiæ sunt subiecta, parcere voluit Codicis Vaticani Scriba: sed, nimium festinando, ea sæpe mutilavit; sæpe etiam penitus omisit. Exempli gratia, nomen magnatis Davidici in hoc ipso capite ter scriptum est Ἰωδὰε pro Ἰωαδὰε, per contractionem: nomenque Ἀδωνίᾳ omissum semel, sicut ante fuit observatum. Porro præter omissiones & mutilationes tales, aliæ dantur horum quoque haud raro depravationes. Βηρσαβεε, (בְּאֶרְ שֶׁבַע) quod est nomen loci, pro Βηθσαβεε, (בֵּית שֶׁבַע) quod est personæ, in hoc capite, quinquies ponitur. Unum hoc pro multis sufficit, quia notissimum est, sæpiusque repetitum, nec aliunde

aliunde quam ex librarii ignorantia ortum. Quorsum igitur plura? Mille loca in libris hisce Historicis recensere, quæ ex hac Editione nostra, aut emendari, aut explicari, aut illustrari saltem possunt, haud esset difficile. Atqui hoc specimen tantummodo est, ac tentamen: ut inde lector eruditus in reliquis idem pro se faciat experimentum, quod in tribus Capitibus, ex totidem libris nullâ prorsus electione habita desumptis, hic factum est. Nec omnia etiam in his à nobis observata sunt, quæ aut Editionis hujus utilitatem, aut textus Alexandrini auctoritatem fidemque prædicare apta sunt. Spicilegium enim aliis ex proposito reliquimus.

§. 4. Cum vero multa adhuc in alterutram partem à viris eruditis dici possint, nulla nobis methodus hanc litem dirimendi aut faciliior aut iustior apparet, quam ut in tabulas recto ordine dispositas, quæ pro utraque lectione, nempe

Romana aut Alexandrina, militare videntur, fideliter conjiciantur atque æquiponderentur. Absque omni scilicet partium præjudicio, si hoc fieri possit, animus est, ut quod rectum est, ubique indicetur, quod obliquum est, notetur, quod genuinum est, proponatur, quod depravatum est, ostendatur: vel, si hoc fieri non possit, ut omnia ac singula, quæ ullius videntur esse momenti, ex utraque parte, sicuti se habent, nude repræsententur, aliorumque judicio modestè submittantur. Cujus rei specimen, ut sibi unusquisque Tabulas hunc in modum condere, si velit, sit nostro exemplo instructus, non denegandum esse existimamus. Utque nullus objectioni, vel suspicioni locus inde detur, sit hoc id quod omnium primum occurrit Caput. De eo quidem nonnulla ante fuerunt observata (§. 1.) multa tamen observanda adhuc restant; de quibus liberum unicuique sit judicium.

Βασιλειῶν Α'. Κεφάλαιον Α'.

Editio Romana.

1. Ἄνθρωπος ἦν. v. 1. Ab Editionibus Complutenſi & Aldina discedit: nec videtur esse eadem Versio.
2. Σιφά. f. Σιφάν. Capell.
3. Ἰερεμεήλ. ex vero scilicet nomine ספרי & אל in initio nominis sequentis ירמיהו compositum ירמיהו.
4. Ἡλίας, vel Ἡλῖς. Quasi *filius solis* esset, aut ejusdem nominis cum

Alexandrina.

1. Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς. Concor-dat cum Hebræo. *Vir unus.* Vulg.
2. Σωφίμ. Heb. סופים.
3. Ἰεροάμ. Heb. Cum quo Versiones etiam Chaldaica, Syriaca & Arabica concordant.
4. Ἐλῖς. יליהו Elihu. Rectius per E quam per H, cum sit idem nomen

PROLEGOMENA.

Cap. IV.

sole. *וִיִּשׁ הַלֵּוִי*. N. B. & per E, & y per H in propriis nominibus exprimitur.

men ac in libro Job. Nam *לֵא* est *עַל*, uti *עַל הָאֵל*, & *עַל הַלֵּוִי*, hoc ipso versu.

5. *Θοκέ*. Ald. *Θοκέλ*.

5. *Θοθ*. *וְהוּא*. V. L. Thohu.

6. *Ἐν Νασίβ*. ex duabus scilicet vocibus in unam conflatis, *נַסְבִּיב*.

6. *Τὶς Σέπ*. *נָסִיב* filii *Suph*. Targ. *נָסִיב*.

7. *Ἐφεραίμ*. In *Nasib Ephram*: quasi nomen loci esset *Nasib* in monte Ephram. *ἐν Νασίβ Ἐφεραίμ*.

7. *Ἐφεραδαῖος*, nimirum Elcana, qui in quarta generatione à *Suph* descendit. optime cum Hebræo concordat.

8. *Καὶ τῆ*. V. 2.

8. *Τῆδε*. Ita etiam Compl.

9. *Ὁ ἀνθρώπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν πόλει*. V. 3. Deest *ἐκεῖνος*. Nec non vocum sit transpositio.

9. *Ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἐν πόλει αὐτῆς, ἐξ ἡμερῶν juxta Heb.* Optimeque cum N. 1. convenit, *ἀνθρώπος εἰς*.

10. *Προσκυνεῖν, καὶ θύειν*. Heb.

10. Deest *καὶ θύειν*.

11. *Κυρίω [τῷ θεῷ] Σαβωῶθ*. Hebr. *אֱלֹהֵי יְהוָה* unde Articulus haud recte *θεῷ* præponitur ad emphasin augendam; cum vox illa in Textu Heb. non adsit, sed Interpretis solius additamentum habendum sit.

11. *Κυρίω [θεῷ] Σαβωῶθ* absque articulo. Nam *יהוה* est Grace vel *Ὁ Κύριος*, cum articulo; vel *κύριος θεός*, sine eo: dum explicativum *θεός* articuli locum supplet.

12. *Σηλώμ*.

12. *Σηλώ*. recte.

13. *Εἰς Σηλώμ, εἰς pro ἐν* haud proprie. Non enim *ad locum*, vel *in locum*, sed *in loco*, sc. Tabernaculo. Confer v. 24.

13. *Ἐν Σηλώ*. H. *הַשֵּׁלֶם*. Sic Complut. *ἐν Συλω*. η & υ commutatis. Et Aldin. *ἐν Σηλώμ*, addito μ in fine.

14. Deest *πάντες* ante *τοὺς υἱοὺς*. V. 4. Quod in omnibus versionibus reperitur.

14. *Πάντων τοὺς υἱοὺς*. Ita etiam in Edit. Compl. H. *לְכָל*. V. L. cunctis filiis ejus. recte.

15. Desunt. Hæc ex nimia librarii festinatione videntur esse omissa.

15. *Καὶ ταῖς θυγατράσιν*. concordat cum Heb. sicuti cum Edit. Ald. *וְהַבָּנוֹת*.

16. *Κύριος* absque articulo. V. 4.

16. *Ὁ Κύριος*. *יהוה*. recte.

17. *Ἀπέκλεισε*. V. 5.

17. *Συναπέκλεισεν*. H. *גָּם*.

18. *Συνέκλεισε*. V. 6. Hæc duo more Romano.

18. *Συναπέκλεισεν*. H. *גַּם*. Vox valde emphatica, & repetita.

19. Initio versus deest *καὶ*. V. 7.

19. *Καὶ ἔτι*.

20. *Καὶ*

Cap. IV.

PROLEGOMENA.

20. καὶ εἶπεν αὐτῷ. v. 8. ubi abundat αὐτῷ. De voce etiam Κύριε ad maritum quæritur.
21. Ἰνατί.
22. Οὐκ ἀγαθός ἐγώ σοι;
23. Hæc non habet. v. 9.
24. Deest ibidem interpretatio vocis כִּשִׁי. Idque contra exemplarium omnium fidem.
25. Κυρίω. v. 11. absque articulo.
26. Ἀδωναί, Κύριε, Ἐλωέ. Abundat, Κύριε, cum glossēma sit tantum. Nomina Hebraica non sine ratione hic retinentur.
27. Defunt hæc. Nec in Aldina inveniuntur. Complutensis vero Editio habet.
28. Οὐ πῖετε, per simplicem negationem. Nimis frigide; quippe deest μή.
29. Καὶ αὐτῇ. v. 13. nomine omisso.
30. Καὶ τὰ χεῖλη.
31. Deest v. 14. interpretatio קָלֶנָּה.
32. Deest v. 15. μὲ post Κύριε.
33. Verborum transpositio.
34. Non habet. v. 16.
35. Non habet. v. 19.
36. Deest Ἐλκανά.
37. Καὶ συνέλαβε in fine versus abundat, contra fidem non Codicis tantum Hebræi, sed Versionum omnium reliquarum.
38. Defunt hæc. v. 20.
39. Ἐκεῖ, v. 22. transponitur.
40. Ἔως αὖ. v. 23.
20. Καὶ εἶπεν [Ἄννα] absque pronomine. Quia sufficit, Ἰδὲ ἐγώ. ecce ego!
21. Διατί.
22. Οὐκ ἐγώ εἰμι ἀγαθός σοι;
23. Μετὰ τὸ πιεῖν. Heb.
24. Ἐκάρθετο. Heb. Complut. Ald. ἐμάθετο MS. habet; de quo vide §. 1.
25. Τῷ Κυρίῳ. קִישִׁי.
26. Ἀδωναί, Ἐλωαί. Ita MS. Alex. In Editione autem glossēma κύριε literis minusculis inseritur.
27. καὶ μὴ ἐπιλάβῃς τῆς δούλης σου. Recte. Et ne obliviscaris ancillæ tuæ.
28. Οὐ μὴ πῖετε, per duplicem negationem. Magis emphatice ac fortiter.
29. Καὶ Ἄννα. H. הַנָּחִי. V. L. Porro Anna.
30. Πλὴν τὰ χεῖλη. Heb. הַיָּדָיִם רָי. Compl. τὰ δὲ &c.
31. Ἀπό σου.
32. Κύριέ μου. יְיָ אֱלֹהֵי.
33. Ἐνώπιον Κυρίου τὴν ψυχὴν μου.
34. Καὶ ἀθυμίας. H. וְעִצְזוֹ.
35. καὶ ἦλθον.
36. Ἐγνω Ἐλκανά.
37. Κύριε explicit Versus, sicut in Heb. Ita etiam Targum, Versiones Syriaca & Arabica, nec non Vulgata Lat. cæteræque omnes.
38. Καὶ συνέλαβεν Ἄννα. H.
39. Καθήσεται ἐκεῖ ἕως.
40. Ἔως ὅ.

41. De-

PROLEGOMENA.

Cap. IV.

41. Defunt. v. 24. 41. Ἠνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν. Hebr. כָּאֵשׁ נִמְלֵתוּ.
42. Hic deest Articulus, 42. Εἰς τὸν Οἶκον, emphatice.
43. Ἐν Σηλώ. Abundat Præpositio 43. Οἶκον Κυρία Σηλώ, vel Σηλώμ.
ἐν. Concordat cum Originali.
44. Προσήγαγε, v. 25. Ac si Pater 44. Προσήγαγον. Heb. וַיָּבֵאוּ. Ambo
solus sacrificasset, & adduxisset. scilicet Parentes, Elcana &
V. L. *Obtulerunt.* Anna.
45. Τῷ παιδαρίῳ, sensu imperfecto 45. Τὸ παιδάριον, sensu sane pleno &
& incongruo. V. L. *puerum re-* commodo; Samuelis à matre
ctius. oblationem indicans.
46. Deest Κύριε μν. v. 26. 46. Κύριέ μου. H. אֲדֹנָי.
47. Ἐνώπιόν σου, μετὰ σοῦ. Duplex 47. Ἐνώπιόν σου. Deest μετὰ σοῦ, ne
Versio conjuncta. prior videtur fiat ejusdem aut repetitio, aut
esse τῶν Ο', altera vero Aquilæ variatio, nulla necessitate ur-
translatio huic superaddita: gente.
48. Ἐν τῷ προσεύξασθαι nulla loci 48. Ἐν τοῦτοις προσ --- Sic Com-
mentionem ibi facta. plut. etiam ἐν τῷ. H. בֵּית, i. e.
in hoc Tabernaculo, vel in hoc
loco Sancto.
49. Post vocem Κυρίῳ. v. 28. omis- 49. Καὶ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ Κυρίῳ, ex
sa est Annæ Adoratio. Quod ex editione Aldina suppletum est.
50. Καὶ εἶπεν, in fine Capitis. Ald. 50. Καὶ προσηύξατο Ἄννα, καὶ εἶπεν,
habet ἤψατο, καὶ εἶπεν, rectius. fit Inscriptio Capitis proxime se-
Quin deficit etiam nomen *Annæ*. quentis. H. וַתְּתַפֵּל הָנָה וְתֹאמַר.
Utrum Interpretis an Scribæ ni- Targum addit בְּרוּחַ נְבוּאָה & ora-
mium festinantis hoc sit vitium, vit in *Spiritu Prophetiæ*, & dixit.

§. 5. Quinquaginta hinc ad mi-
nimum loca in uno tantum Capi-
te, ex Alexandrinæ cum Romanæ
Editione collatæ consideratione,
aut emendari, aut explicari, aut
denique illustrari possunt. Septem
primæ lectiones cum Hebræo con-
cordant in Alexandrino Codice,

in Romano minime; ac si alia
omnino ibi fuisset Versio, forsan
& alia etiam Autographi ipsius ver-
tendi Scriptura. Prima contractior
est, quam esse debet. Nam אֶחָד
Unus, vel *Primus*, nempe vir pri-
mus vel princeps in civitate, plane
omittitur; uti *Van* etiam præfixum.

Secun-

Secunda lectio corruptissima est: forte à ציפה pro צופי orta. Tertia aliud plane nomen exhibet, idque valde diversum. Legebat enim interpres, quisquis is erat, ירחמאל. Quarta etiam non est mendum librarii, sed interpretis potius ipsius legentis עליהו. Quinta est ipsius quoque legentis תקי vel תוקי, perperam. Sexta, legentis כנצי, vel כנציף, ut alii. Septima denique ipsius legentis אפרתי pro אפרתי. Octava: Versio diversa, sensus idem. Nona: transpositio, & defectus. Decima: Versio legitima, ac perfecta; ubi tamen in Codice Alexandrino defectus habetur. Omissiones autem, sive defectus, præter contractiones nonnullas, in Editione Romanâ reperiuntur circiter viginti quatuor: in Alexandrina non nisi unica, vel ad summum duæ, nempe n. 10. quia de n. 47. merito dubitatur. Additiones quoque, sive interpolationes, plures sunt in Romana quam in Alexandrina. In illa dantur quatuor vel quinque: vid. n. 11, 20, 26, 43, & 47. in hac duæ, modo duæ sint. vid. n. 22, & 41. & considera. Stichus unus tam in hac quam in illa invenitur, qui in Codicibus Hebraicis non reperitur, versu scilicet 9. --- "Αννα, καὶ εἶπεν [αὐτῷ] ἰδὲ ἐγὼ, κύριε καὶ εἶπεν αὐτῇ. Unus etiam deest in utroque Codice; qui tamen in Hebræo invenitur, estque capitis huius postremus. Verbum Substantivum εἰμι in Codice Alex. v. 9. post ἐγὼ, dialectum sapit Alexandrinam. Dantur transpositiones

quinque, in versibus sc. 3, 11, 15, 19, 23. ubi textui ut plurimum Hebraico, versionibus antiquis, ipsique veritati in Codice Alexandrino magis quam in Romano vocum positio congruere videtur. Dantur & quinque nomina propria in Alexandrino recte, in Romano depravate exscripta, velut, Σιφ, Τεσμεηλ, Θεκὲ, Νασιβ, Εφεσιμ corrupta ex Σωφίμ, Τεροάμ, Θεῶ, Σαπ, Εφεσδαῖος, quibus addi potest & Ἡλ pro Ἡλει, Ἡλ, sexies in hoc capite recurrens. In propriis enim nominibus exscribendis sapius hic peccatur, quam recte scribitur: saltem octies vel novies in hoc uno capite à vera Scriptura aberratum est, vide n. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12. Porro dantur aliquando voces diversæ, aliquando contractæ. Pro diversis vide n. 1, 21, & 30. Pro contractis n. 17, 18, 44, & 48. Articuli omissio in Editione Romana frequens est: quin & nominum quoque propriorum in hoc capite prætermisiones sunt quinque. Versiones in hoc varias invenies viginti: vide n. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 24, 37, 44, 45, 47. In Editione autem Romana non verborum tantum, sed etiam sensus variationes, aut detorsiones, dantur octo: vide ac considera n. 6, 7, 13, 43, 44, 48. In locis quinque Editionis huius Sensus magis est dilutus, quam est nostræ: confer n. 1, 14, 16, 17, & 18. Verum hæc indicasse jam sufficiat: in Prolegomenis ad libros Propheticos plura ac maiora expectanda sunt.

V. Cl. Lamberti Bos Animadversiones ad
loca quædam LXX, Interpretum.

AD LIBROS REGUM.

I. Reg. II. 32. ad hunc versum
Schol. Rom. hab. τὸ ῥητὸν ἡτέρις. Pro ἡτέρις recte monuit Cl. Græbius in *Præf.* c. III. scribendum esse ὑτέρεται. Sic enim ego edideram, ut in *Notis* videri potest.

I. Reg. IV. 9. καὶ ἐκλαυσε, καὶ ἔτεκε.) Sed *Hebr.* habet, & curvata est, & peperit. mendosum itaque est illud ἐκλαυσε, pro quo Capellus legendum existimavit ἐκυψε, quod postea ab imperito scriba mutatum coniecit in ἐκλαυσε. Mihi vero neque ἐκυψεν scripsisse videntur οἱ ὁ. sed potius ὠκλάσεν. ὠκλάζειν est se incurvare, eis γόνυ κάμπτειν, ut Hesych. Occurrit etiam III. Reg. VIII. 54. ὠκλάκως ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. ubi idem verbum *Hebr.* Psalm. XCVI. 6. vitiose iterum κλαύσωμεν, pro ὠκλάσωμεν. *Lucian. Dial. Diog. An-tisth.* &c. ἐς γόνυ ὠκλάσας.

I. Reg. XIII. 6. --- καὶ ἐκρύβη, ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδεξις, καὶ ἐν ταῖς πέτραις.) Reprehendit doctiss. Capellus LXX. Interp. quod hebræam vocem quæ sign. in spinetis reddiderint ἐν μάνδεξις. quoniam, inquit, non se oc-

cultat quis ἐν μάνδεξις, quod greges pecorum significat. Hastenus Vir doctus. Verum haud satis intellexisse videtur vocis μανδρῶν significationem, quæ pr. non gregem pecorum designat; sed locum ubi pecudes ab hominibus abduntur, & stabulantur, septum, caulam. Glossæ veteres, Μάνδρα θρεμμάτων, caula. Μάνδρα αἰγῶν, caprile. Hesych. Μάνδρα, ἔρηκ, φεγγμοί, ὕλαι, σηκοὶ βοῶν καὶ ἵππων. Sed pro ὕλαι legendum ibi puto αὐλαι, i. e. caula. Exempla sup-peditabunt Lexica. Præterea vox μάνδρα latiori significatu pro quovis latibulo, & spelunca sumitur. Glossæ iterum, Μάνδρα, hic septus, spelunca. atque hoc sensu etiam occurrit Libro Judicum cap. VI. 2. ubi *Vatic.* καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μα-διαμ τὰς τευμαλίας τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι &c. ibi *Codd. Alex. Ox. Ald.* & *Compl.* habent μάνδρας.

I. Reg. XIV. 24. καὶ πᾶσι ἡ γῆ ἡρίσα.) Videntur LXX. scripsisse, καὶ πᾶσι ἡ γῆ ἡρίσα. non solum quia præcessit, καὶ οὐκ ἐγένετο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου, sed etiam, quia Tertul-lianus ita citat hunc locum de *Idolat.* cap. X. Et non gustavit totus

Cap. IV.

PROLEGOMENA.

totus populus ejus, & tota terra non prandebat.

I. Reg. XV. 22. Ἰδοὺ ἀκοή ὑπὲρ θυσίας ἀγαθὴν.) Pro ἀγαθὴν malim legere ἀγαθή, ut *Compl.* hoc sensu, *obedientia est bona prae victima*, h. e. *præstantior victimis.* Similis structura est v. 28. ejusd. cap. τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

II. Reg. XXII. 12. vulgo sic distinguuntur verba, κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις αἶρος. Sed rectius, ni fal-

lor, distinguerentur in hunc modum : κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκότος ὑδάτων ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις αἶρος.

IV. Reg. III. 21. καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντοῦ τοὶ περιεζωσμένοι ζώνην. καὶ εἶπον, ὦ.) Pro περιεζωσμένοι legendum περιεζωσμένοι, & pro εἶπον ὦ, leg. ἐπώνω, ut habent *Alex. Ald.* & *Compl.* Syrus ad verbum expressit: *Voce præconis acciverunt ab omnibus gladio se accingentibus.* & *supra.*

Libri

Libri hoc Tomo contenti.

Βασιλειῶν	Α'. Κεφ. ΛΑ'.
	Β'. ΚΔ'.
	Γ'. ΚΒ'.
	Δ'. ΚΕ'.
Παραλειπομ.	Α'. ΚΘ'.
	Β'. Λς'.
Ἐδῆς	Γ'.
Τωβίτ	ΙΔ'.
Ἰεθδθ	Ις'.
Λόγοι Νεεμίας	Π'.
Μακκαβαίων	Α'. Ις'.
	Β'. ΙΕ'.
	Γ'. Ζ'.
	Δ'. ΙΗ'.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΚΑΙ ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς ἐξ Ἀρμαθαΐμ Σωφίμ, ἐξ ὅρου Ἐφραΐμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἐλκανά, υἱὸς Ἰεραάμ, υἱὲ Ἐλὶθ, υἱὲ Θοθ, υἱοῦ Σούπ, Ἐφραθαΐος.

2. Καὶ τέτω δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Φεννάνα. Καὶ ἦν τῇ Φεννάνα παιδίον· τῇ δὲ Ἄννα ἐκ ἦν παιδίον.

3. Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαΐμ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, προσκυνεῖν καὶ θύειν Κυρίῳ Θεῷ σαβαώθ ἐν Σηλῶ· καὶ ἐκεῖ Ἥλει καὶ δύο υἱοὶ αὐτῆς, Ὀφνὶ καὶ Φινεές, ἱερεῖς τῷ Κυρίῳ.

4. Καὶ ἐγενήθη ἡμέρα, καὶ ἔθυσεν Ἐλκανά, καὶ ἔδωκε τῇ Φεννάνα γυναῖκί αὐτῆς, καὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας·

5. καὶ τῇ Ἄννα ἔδωκε μερίδα μίαν, ὅτι ἐκ ἦν αὐτῇ παιδίον, πλὴν ἐπεὶ τὴν Ἄνναν ἠγάπα Ἐλκανά ὑπὲρ ταύτην. Καὶ ὁ Κύριος συναπέκλεισε τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς,

6. ὅτι ἐκ ἔδωκεν αὐτῇ Κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς, καὶ ἠθύμει διὰ τῆτο, ὅτι συναπέκλεισε Κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς, τῆ μὴ δῆναι αὐτῇ παιδίον.

7. Καὶ οὕτως ἐποίησεν ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς οἶκον Κυρίου· καὶ ἠθύμει, καὶ ἔκλαιε, καὶ ἐκ ἠθιε.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανά ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· Ἄννα. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί ἐστὶ σοι ὅτι κλαίεις; καὶ διατί οὐκ ἐδίσεις; καὶ ἵνατί τύπτει σε ἡ καρδία σου; οὐκ ἐγώ (εἰμι) ἀγαθός σοι ὑπὲρ δέκα τέκνα;

9. Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν Σηλῶ καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, καὶ Σηλῶμ κατέστη ἐνώπιον Κυρίου· καὶ Ἥλει ὁ ἱερεὺς ἐκάθιστο ἐπὶ τῷ δίφρῳ ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ Κυρίου.

10. Καὶ αὐτὴ κατὰ δυνος ψυχῇ, καὶ προσηύχαστο πρὸς Κύριον, καὶ κλαίεσα ἔκλαυσε.

Tom. II.

A

II. Καὶ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ ΠΡΩΤΗ. CAP. I. v. 1. Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος ἐξ Ἀρμαθαΐμ Σωφίμ) Ἄνθρωπος ἦν ἐξ Ἀρμαθαΐμ σφω. ibid. Ἰεραάμ) ἱερεμῆλ. ib. υἱοῦ Ἐλκ, υἱοῦ Θοθ, υἱὲ Σούπ, Ἐφραθαΐος.) υἱοῦ ἡλίου υἱοῦ Θοθ ἐν ναθὶ Ἐφραΐμ. v. 2. τῇ δὲ Ἄννα) καὶ τῇ Ἄννα. v. 3. ἐκεῖνος ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαΐμ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας,) ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαΐμ. ib. προσκυνεῖν Κυρίῳ Θεῷ σαβαώθ ἐν Σηλῶ.) προσκυνεῖν καὶ θύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σαβαώθ εἰς σηλῶμ. ib. Ἥλει καὶ δύο) ἡλὶ καὶ οἱ δύο. v. 4. καὶ πᾶσι τοῖς) πᾶσι deest. ib. καὶ ταῖς θυγατράσιν) non habet. v. 5. πλὴν ἐπεὶ) πλὴν ὅτι. ib. Καὶ ὁ Κύριος συναπέκλεισε) καὶ κύριος ἀπέκλεισε. v. 6. συναπέκλεισε) συνέκλεισε. v. 7. Καὶ ἔτως) ἔτως. v. 8. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ) καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἰδοὺ ἐγώ κύριε. ib. διατί) ἵνατί. ib. ἐκ ἐγώ εἰμι ἀγαθός σοι) ἐκ ἀγαθός ἐγώ σοι. v. 9. καὶ μετὰ τὸ πιεῖν) non habet. ib. Ἥλει ὁ ἱερεὺς ἐκάθιστο ἐπὶ) ἡλὶ ὁ ἱερεὺς, ἐπὶ.

11. Καὶ ἤρξατο εὐχὴν τῷ Κυρίῳ, λέ-
γουσα· Ἀδωναὶ κύριε Ἐλωαὶ σαβαωθ,
εἰάν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν τα-
πείνωσιν τῆς δέλης σου, καὶ μνησθῇς
με, καὶ μὴ ἐπιλάβῃς τῆς δέλης σε,
καὶ δῶς τῇ δέλῃ σε σπέρμα ἀνδρῶν,
καὶ δώσω αὐτὸν δοτὸν ἐνώπιόν σε ἕως
ἡμέρας ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ· καὶ οἶνον καὶ μέ-
θυσμα ἔ μὴ πίεται, καὶ σίδηρος ἐκ
ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.

12. Καὶ ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυσε προσ-
ευχομένη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ Ἥλει ὁ
ἱερεὺς ἐφύλαξε τὸ σῶμα αὐτῆς.

13. Καὶ Ἄννα αὕτη ἐλάλει ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτῆς, πλὴν τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκί-
νεῖτο, καὶ Φωνὴ αὐτῆς ἐκ ἠκέστο· καὶ
ἐλογίσαστο αὐτὴν Ἥλει εἰς μεθύουσιν.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον Ἥ-
λει· ἕως πότε μεθυθήσῃ; περιεβῆ τὸν
οἶνόν σου ἀπὸ σῆς, καὶ πορεύε ἐκ προσ-
ώπῃ Κυρίου.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν·
ἔχῃ κύριέ με· γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα
ἐγὼ εἰμι, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἔ πέ-
πωκα, καὶ ἐκχέω ἐνώπιον Κυρίου τὴν
ψυχὴν μου.

16. μὴ δῶς τὴν δούλην σου εἰς θυ-
γατέρα λοιμὴν, ὅτι ἐκ πλήθους ἀδο-
λεχίας μου καὶ ἀθυμίας με ἐκλέτακα
ἕως νῦν.

17. Καὶ ἀπεκρίθη Ἥλει, καὶ εἶπεν
αὐτῇ· πορεύου εἰς εἰρήνην, ὁ Θεὸς Ἰσρα-

ἡλ δώῃ σοι πᾶν αἴτημά σου, ὃ ᾔτησας
παρ' αὐτῆς.

18. Καὶ εἶπεν· εἴθε ἡ δούλη σου ἡ χά-
ρις ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ ἐπορεύθη
ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς· καὶ ἔφαγε με-
τὰ τῶ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπινε, καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτῆς ἐ συνέπεσεν ἔτι.

19. Καὶ ὀρριζέσθι τοπρῶτ', καὶ προσ-
κυνοῦσι τῷ Κυρίῳ, καὶ πορεύονται (καὶ
ἦλθον) τὴν ὁδὸν αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθεν
Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς Ἀρμαθαίμ,
καὶ ἔγνω Ἐλκανὰ τὴν Ἄνναν γυναῖκα
αὐτῆς· καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς Κύριος.

20. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τῶν
ἡμερῶν, καὶ συνέλαβεν Ἄννα, καὶ ἔτε-
κεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς,
Σαμουήλ· καὶ εἶπεν· ὅτι παρὰ Κυρίου
Θεοῦ σαβαωθ ᾔτησάμην αὐτόν.

21. Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ἐλκα-
νὰ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι ἐν
Σηλῷ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰς Σηλῶν
εὐχὰς αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς δεκάτας
τῆς γῆς αὐτοῦ.

22. Καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτῆς,
ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ἕως τῆς ἀνα-
βῆναι τὸ παιδάριον, εἰάν ἀπογαλακτι-
σω αὐτὸ, καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώ-
πῳ Κυρίου, καὶ καθήσεται ἐκεῖ ἕως
αἰῶνος.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς· ποιεῖ τὸ ἀγαθόν ἐν ὀφθαλμοῖς
σου,

v. 11. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. ibid. Ἀδωναὶ Ἐλωαὶ) Ἀδωναὶ κύριε Ἐλωε. ib. καὶ μὴ ἐπιλάβῃς τῆς δέλης σε) non habet. ib. δοτὸν ἐνώπιόν σε ἕως ἡμέρας) ἐνώπιόν σε δοτὸν, ἕως ἡμέρας. ib. ἔ μὴ πίεται) ἔ πίεται. v. 12. Ἥλει) ἡλί, ita passim. v. 13. Καὶ Ἄννα ἐλάλει) καὶ αὕτη ἐλάλει. ibid. πλὴν τὰ) καὶ τὰ. v. 14. ἀπὸ σῆς) abest. v. 15. ἔχῃ κύριέ με) ἔχῃ κύριε. ibid. ἐνώπιον Κυρίου τὴν ψυχὴν με) transposita. v. 16. καὶ ἀθυμίας) desideratur. v. 18. κατάλυμα) addit αὐτῆς. v. 19. (καὶ ἦλθον) deest. ibid. ἔγνω Ἐλκανὰ τὴν) ἔγνω τὴν. ib. ἀ fine versus adjicit Rom. καὶ συνέλαβε. v. 20. ἐν τῷ καιρῷ) absque praepositione. ibid. καὶ συνέλαβεν Ἄννα) non habet. v. 21. Σηλῶν) ἐν Σηλῶν. v. 22. ἐκεῖ ἕως αἰῶνος) transposita.

σου, κἀθου ἕως ἔ ἀπογαλακτίσης αὐτό·
ἀλλὰ σῆσαι Κύριος τὸ ἐξελλθόν ἐκ τῆ
σώματος σε. Καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνή, καὶ
ἐθήλασε τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως ἂν ἀπο-
γαλακτίσῃ αὐτόν.

Σηλῶμ 24. Καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῆς εἰς Σηλῶ,
ἠνίκα ἀπεγαλακτίσεν αὐτόν, ἐν μόχῳ
τριετίζοντι, καὶ ἄρτοις, καὶ οἶφι σεμι-
δάλεως, καὶ νέβελ σῆου· καὶ εἰσῆλθεν
Σηλῶμ εἰς τὸν οἶκον Κυρίε Σηλῶ, καὶ τὸ παι-
δάριον μετ' αὐτῶν. Καὶ προσήγαγον αὐ-
τὸν ἐνώπιον Κυρίε· καὶ ἔσφαζεν ὁ πατήρ
αὐτοῦ τὴν θυσίαν ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν
εἰς ἡμέρας τῷ Κυρίῳ, καὶ προσήγαγον
τὸ παιδάριον.

25. Καὶ ἔσφαξε τὸν μόχον· καὶ προσ-
ήγαγεν Ἄννα ἡ μήτηρ τὸ παιδάριον
πρὸς Ἡλεὶ,

26. καὶ ἔπεν· ἐν ἐμοὶ κύριε· ζῇ ἡ ψυ-
χή σου κύριε με, ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ κατα-
σῶσα ἐνώπιόν σε ἐν τέτῳ, προσεύξα-
μαι πρὸς Κύριον·

27. ὑπὲρ τῆ παιδαρίου τέτε προσ-
ηξάμην, καὶ ἔδωκε Κύριός μοι τὸ αἴτη-
μά με ὃ ἡτησάμην παρ' αὐτοῦ·

28. καὶ γὰρ κίχρῳ αὐτόν τῷ Κυρίῳ
πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ζῇ αὐτός, χρεῖ-
σιν τῷ Κυρίῳ. Χ Καὶ προσεκύνησεν ἐκτὶ τῷ
Κυρίῳ.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

ΚΑΙ προσηύξατο Ἄννα, καὶ ἔπεν·
ἐξερεώδη ἡ καρδία με ἐν Κυρίῳ,
ὑψώδη κέρας μου ἐν Θεῷ μου·
ἐπλατύνθη τὸ σῶμα μου ἐπ' ἐχθρούς
μου, ὅτι ἠυφραίνθη ἐν σωτηρίᾳ σου.

2. Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς Κύριος, καὶ ἐκ
ἔστι πλήν σου, καὶ ἐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ
Θεὸς ἡμῶν.

3. Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε ὑ-
ψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν· μὴ ἐξελθάτω με-
γαλορημοσύνη ἐκ τῆ σώματος ὑμῶν· ὅτι
Θεὸς γνώσεων Κύριος, καὶ Θεὸς ἐτοιμά-
ζων ἐπιτηδεύματα αὐτῶν·

4. Τόξον δυνατῶν ἠδένησε, καὶ ἀδε-
νοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν·

5. πλήρεις ἄρτων ἠλατλώθησαν, καὶ
οἱ πεινῶντες παρήκαν γῆν· ὅτι σείρα
ἔτεκεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἡ-
δένησε.

6. Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κα-
τάγει εἰς ἄδου καὶ ἀνάγει·

7. Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, τα-
πεινοὶ καὶ ἀνυψοῖ.

8. Ἀνιστὰ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ
κοπρίας ἐγείρει πτωχόν, τῷ καθίσαι αὐ-
τὸν μετὰ δυνατῶν λαοῦ, καὶ θρόνον δό-
ξης κατακληρονομήσιν αὐτοῖς.

9. Διδὼς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ· καὶ εὐ-
λόγησεν ἔτη δικαίων, ὅτι ἐκ ἐν ἰσχυί δυ-
νατὸς ἀνῆλθ.

Α 2

ΙΟ. ΚΥ-

V. 23. ἕως ἂν) ἕως ἔ. V. 24. ἠνίκα ἀπεγαλακτίσεν αὐτόν) deficiunt. ibid. εἰς τὸν οἶκον Κυρίου Ση-
λῶμ) εἰς οἶκον κυρίου ἐν σηλῶμ. ib. προσήγαγον τὸ) προσήγαγε τὸ. V. 25. τὸ παιδάριον) τὸ παι-
δάριον. V. 26. ἐν ἐμοὶ· ζῇ) ἐν ἐμοὶ κύριε ζῇ. ibid. κυρίε με) abest. ib. ἐνώπιόν σου ἐν τέτῳ) ἐνώ-
πιόν σου μετὰ σῶ· ἐν τῷ. V. 27. ἔδωκε Κύριός μοι) ἔδωκέ μοι κύριος. CAP. II. v. 1. Καὶ προσηύ-
ξατο Ἄννα) deest. ibid. τὸ σῶμα μου ἐπ' ἐχθρούς μου, ὅτι ἠυφραίνθη) ἐπ' ἐχθρούς με τὸ σῶμα
μου, εὐφραίνθη. v. 2. Οὐκ ἔστιν ἅγιος) ὅτι ἐκ ἔστιν ἅγιος. ibid. οὐκ ἔστι πλήν σου) non habet h.
1. hæc verba, in fine autem versûs adjicit, οὐκ ἔστιν ἅγιος πλέον σε. v. 3. εἰς ὑπεροχὴν) deest.
ibid. ἐξελθάτω μεγαλορημοσύνη) ἐξελθέτω μεγαλορήμοσύνη. ib. αὐτῶν) αὐτῶν. V. 8. καθίσαι
αὐτόν μετὰ δ. λαῶν) καθίσαι μετὰ δυνατῶν λαοῦ. v. 9. δικαίων) δικαίου.

10. Κύριος ἀδενῇ ποιήσει ἀντίδικον αὐτῷ· Κύριος ἅγιος. Μὴ καυχᾶσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτῷ, καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτῷ, καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ πλέσιος ἐν τῷ πλέτω αὐτῷ· ἀλλ' ἢ ἐν τέτῳ καυχᾶσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ γινώσκειν τὸν Κύριον, καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Κύριος ἀνέβη εἰς ἑβρανὴς, καὶ ἐβρόντησεν· αὐτὸς κρινεῖ ἅκρα γῆς, καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ ὑψώσει κέρας χειρὸς αὐτοῦ.

11. Καὶ κατέλειπον αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἀρμαθαίμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν· καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἡλεὶ τῷ ἱερέως.

12. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἡλεὶ τῷ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ, ἐκ εἰδότες τὸν Κύριον καὶ τὸ δικαίωμα τῷ ἱερέως παρὰ τῷ λαῷ παντὸς τῷ θύοντος.

13. Καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τῷ ἱερέως ὡς ἂν ἠψήθη τὸ κρέας, καὶ κρεάγγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτῷ.

14. καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν εἰς τὸν λετῆρα, ἢ εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν, ἢ τὸν χαλκὸν· εἰς τὴν χύτραν, ἢ εἰς τὸ χαλκῆϊον· πᾶν κὸν ὃ ἐὰν ἀνέβη ἐν τῇ κρεάγγρα, ἐλάμβανεν ὁ ἱερεὺς ἑαυτῷ· κατὰ ταῦτα δὲ ἐποίουν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι Σηλώμ Κυρίῳ ἐν Σηλῷ.

15. Καὶ πρὶν θυμιαθῆται τὸ σῆμα,

ἤρχετο τὸ παιδάριον τῷ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι· δὸς κρέας ὀπίησαι τῷ ἱερεῖ, καὶ ἔμὴ λάβω παρὰ σὲ κρέας ἐφθὸν ἐκ τῷ λέβητος.

16. Καὶ ἔλεγε ὁ ἀνδρῶπος ὁ θύων· θυμιαθήτω πρῶτον ὡς καθήκει τὸ σῆμα, καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχὴ σου. Καὶ εἶπεν· ἔχι ὅτι νῦν δώσεις· καὶ εἰ μὴ, λήψομαι κραταίως.

17. Καὶ ἦν ἡ ἀμαρτία τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἠθέλουν τὴν θυσίαν Κυρίου.

18. Καὶ Σαμεὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον Κυρίου, παιδάριον περιεζωσμένον Ἐφουδ Βάρ.

19. Καὶ διπλοῖδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτῷ, καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν.

20. Καὶ εὐλόγησεν Ἡλεὶ τὸν Ἐλκωνὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῆς, λέγων· ἀποτίσαι Κύριός σοι σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τῷ χρέεσ ἃ ἔχρησας τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνδρῶπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐπεσκέψατο Κύριος τὴν Ἀνναν, καὶ συνέλαβε, καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱούς, καὶ δύο θυγατέρας· καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμεὴλ ἐνώπιον Κυρίου.

22. Καὶ Ἡλεὶ πρεσβύτης σφόδρα· καὶ

υ. 10. ἀλλ' ἢ ἐν τέτῳ) ἀλλ' ἐν τέτῳ. υ. 11. κατέλειπον) κατέλειπεν. ibid. καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἀρμ. εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν· καὶ) καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ· καὶ. ib. Ἡλεὶ) ἡλί, passim. υ. 14. εἰς τὴν λετῆρα, ἢ) defunt. ibid. τὴν χύτραν, ἢ εἰς τὸν χαλκῆϊον· πᾶν) τὸ χαλκῆϊον, ἢ εἰς τὴν χύτραν, καὶ) πᾶν. ib. ὁ ἱερεὺς ἑαυτῷ· κατὰ ταῦτα δὲ) ἑαυτῷ ὁ ἱερεὺς. κατὰ ταῦτα. υ. 16. ὁ ἀνδρῶπος ὁ θύων) καὶ ἔλεγε ὁ ἀνὴρ ὁ θύων. υ. 17. τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα ἐνώπιον Κυρίου) ἐνώπιον κυρίου τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα. υ. 18. Βάρ.) βιάδ. υ. 20. Εὐλόγος σοι) transposita. υ. 21. καὶ συνέλαβεν) abest.

καὶ ἤκουσεν σύμπαντα ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ὡς ἐκοί-
μιζον τὰς γυναῖκας τὰς παρεσώσας
παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς. τὴν μαρ-
τυρίαν.

23. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἵνα τὶ ποιεῖτε
κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ ἐγὼ ἀκέω, ῥή-
ματα πονηρὰ, ἐκ νόμος πάντος τῆ λαοῦ
Κυρίου τέτε;

24. Μὴ τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀ-
κοὴ ἣν ἐγὼ ἀκέω, (μὴ ποιεῖτε ἕτως,
ὅτι οὐκ ἀγαθὰ αἱ ἀκοαὶ ἃς ἐγὼ ἀ-
κέω,) τὴ μὴ δελεύειν λαὸν Θεῶν.

25. Ἐὰν ἀμαρτάνων ἀμαρτάνῃ ἀνὴρ
εἰς ἀνδρα, καὶ προσεύχονται ὑπὲρ αὐ-
τῆ πρὸς Κύριον· καὶ ἐὰν τῷ Κυρίῳ ἀ-
μάρτη ἀνὴρ, τίς προσεύχεται περὶ αὐ-
τῆ; Καὶ ἐκ ἤκουον τῆς Φωνῆς τῆ πα-
τρός αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐβέλετο
Κύριος διαφθεῖραι αὐτούς.

26. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπο-
ρεύετο μεγαλυνόμενον, καὶ ἀγαθὸν καὶ
μετὰ Κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.

27. Καὶ ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος Θεοῦ πρὸς
Ἠλὶ, καὶ εἶπε· τὰδε λέγει Κύριος· ἀ-
ποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθη πρὸς οἶκον
πατρός σε, ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ Αἰγύ-
πῳ δούλων τῷ οἴκῳ Φαραῶ.

28. καὶ ἐπελεξάμην τὸν οἶκον τῆ
πατρός σε ἐκ πάντων σκήπτρων Ἰσρα-
ὴλ ἐμοὶ ἱερατεῦν, τὴ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ

θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμῶν θυμίαμα,
καὶ αἶρεν Ἐφραὶμ ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ ἔδω-
κα τῷ οἴκῳ τῆ πατρός σου τὰ πάντα
τῆ πυρὸς υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρώσιν.

29. Καὶ ἵνα τὶ ἐπεβλέψατε ἐπὶ τὸ
θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου
ἀναιδεῖ ὀφθαλμῶ; καὶ ἐδόξασας τοὺς
υἱούς σου ὑπὲρ ἐμέ, ἐν εὐλογεῖσθαι ἀπ' ἀ-
ρχῆς πάσης θυσίας Ἰσραὴλ ἐμπρο-
σθεν μου;

30. Διὰ τὸτο τὰδε εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς
Ἰσραὴλ· εἶπας ἅπα, ὁ οἶκός σε καὶ ὁ
οἶκος τῆ πατρός σε διελεύσεται ἐνώπιόν
μου ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν φησι Κύριος·
μηδαμῶς ἐμοὶ, ὅτι ἀλλ' ἢ τὴς δοξάζον-
τάς με δοξάσω, καὶ ὁ ἐξεθνεὺν με ἀτι-
μασθήσεται.

31. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ἐξο-
λοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρ-
μα οἴκου πατρός σου, καὶ οὐκ ἔσαι (σε)
πρεσβύτης ἐν οἴκῳ σου.

με

32. ✕ καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμα ✕
Μαὼν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραὴλ, με ὡν
καὶ ἐκ ἔσαι πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σε ✕
πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Καὶ ἀνδρα οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι
ἀπὸ τῆ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τὴς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ καταρῆν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ· καὶ πᾶν περισσεύον οἴ-
κου σου πεσούνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν.

Α 3

34. Καὶ

- ν. 22. σύμπαντα) deest. ib. καὶ ὡς ἐκοίμιζον - - fin. vers.) omnia desiderantur in Edit. Rom.
ν. 23. ῥήματα πονηρὰ) non habet. ibid. τοῦ λαοῦ Κυρίου τέτε) πάντος τοῦ λαοῦ κυρίου. ν. 25.
ἀμαρτάνῃ) ἀμαρτή. ibid. περὶ αὐτοῦ) ὑπὲρ αὐτοῦ. ν. 26. μεγαλυνόμενον, καὶ ἀγαθὸν καὶ μετὰ)
καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ. ν. 27. πατρός σε) τοῦ πατρός σε. ibid. ἐν τῇ Αἰγύπτῳ) ἐν γῇ αἰγύπτῳ.
ν. 28. ἐπελεξάμην) ἐξελεξάμην. ibid. σκήπτρων) τῶν σκήπτρων. ib. ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυ.) τοῦ
ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστηρίον. ib. ἐνώπιον ἐμοῦ.) non habet. ν. 29. ἐπεβλέψατε) ἐπέβλεψας. ibid.
θυσίαν) addit μου. ib. ἐν εὐλογεῖσθαι ἀπ' ἀρχῆς) ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς. ib. Ἰσραὴλ) τοῦ Ἰσραὴλ.
ν. 30. εἶπε) λέγει. ibid. ἅπα) ἅπα. ib. δοξάζω) δοξάσω. ib. ἀτιμασθήσεται) ἀτιμασθήσεται.
ν. 31. ἡμέραι ἔρχονται) transposita. ibid. (σε) σοι. ν. 32. καὶ ἐπιβλέψῃ - - ἐν τῷ οἴκῳ σε)
omnia desiderantur. ν. 33. πᾶς περισσεύον) πᾶς περισσεύων.

ἦξει 34. Καὶ τὸτό σοι τὸ σημεῖον ὃ ἦξει ἐπὶ τὰς δύο υἱούς σου τούτους, πρὸς Ὅφνει καὶ Φινέες· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανένται ἀμφότεροι.

35. Καὶ ἀναστήσω ἐμὰυτῶ ἱερέα πικρὸν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ με καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ με ποιήσει· καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστὸν, καὶ διελεύσεται ἰνώπιον κρείττων με πάσας τὰς ἡμέρας (με).

36. Καὶ ἔσαι, πᾶς ὁ περισσεύων ἐν οὐδελῷ καὶ σε, ἦξει προσκυνῆσαι αὐτῷ ἐν οὐδελῷ ἀργυρίου καὶ ἐν ἄρτῳ ἐνὶ, λέγων· παρὰ σε ἐράριφόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν, τὴν φαγεῖν ἄρτον.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΚΑΙ τὸ παιδάριον Σαμεὴλ ἦν λειτῆργῶν τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον Ἡλεὶ τῆ ἱερέως. Καὶ ῥῆμα Κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· οὐκ ἦν ὄρασις διατέλλουσα.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ Ἡλεὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτὸς ἤρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν.

3. Καὶ ὁ λύχνος τῆ Θεοῦ πρὶν ἐπισκευαθῆναι, καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν οἴκῳ τῷ κατὰ Κυρίῳ, ὃ ἡ κλῆτος τῆ Θεοῦ.

4. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος Σαμουὴλ, Σαμουὴλ. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

5. Καὶ ἔθηκε πρὸς Ἡλεὶ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ,

ὅτι κέκληκάς με. Καὶ εἶπεν· ὃ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε. Καὶ ἀνέστρεψε, καὶ ἐκάθευδε.

6. Καὶ προσέθετο Κύριος, καὶ ἐκάλεσεν ἔτι Σαμουὴλ, Σαμουὴλ. Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλεὶ τὸ δεύτερον, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ εἶπεν· ὃ κέκληκά σε υἱέ με, ἀνάστρεφε, κάθευδε.

7. Καὶ Σαμεὴλ πρὶν ἢ γινῶναι τὸν Θεόν, καὶ πρὶν ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ ῥῆμα Κυρίου.

8. Καὶ προσέθετο Κύριος καλέσαι ἐπὶ Σαμεὴλ ἐν τρίτῳ· καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλεὶ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ ἐσοφίσατο Ἡλεὶ ὅτι Κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον.

9. Καὶ εἶπεν Ἡλεὶ τῷ Σαμουὴλ· ἀνάστρεφε· κάθευδε τέκνον· καὶ ἔσαι ἐὰν καλέσῃ σε, καὶ ἔρεῖς· λάλει Κύριε, ὅτι ἀνέκει ὁ δούλος σου. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ.

10. Καὶ ἦλθε Κύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ· Σαμουὴλ, Σαμεὴλ. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ· λάλει, ὅτι ἀνέκει ὁ δούλος σου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμεὴλ· ἰδοὺ ἐγώ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν Ἰσραὴλ, ὥστε παντὸς ἀκέντος αὐτά, ἡχῇ· σὺ ἀμφότερά τὰ ὦτα αὐτῶ.

12. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγενεώθη ἐπὶ Ἡλεὶ

v. 34. ἦξει) ἦξει. ibid. τέτους, πρὸς Ὅφνει) ὀφνί. ib. ἡμέρᾳ μιᾷ) transposita. v. 35. (μου) abest. v. 36. ἔσαι πᾶς ὁ) καὶ ἔσαι ὁ. ibid. προσκυνῆσαι) προσκυνεῖν. ib. καὶ ἐν ἄρτῳ ἐνὶ) defunct. CAP. III. v. 2. ἠδύνατο) ἠδύναντο. v. 3. ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἔ) ἐν τῷ κατὰ, ἔ. v. 5. Quae ab initio h. v. suppletur habet Edit. Rom. v. 6. ἐκάλεσεν ἔτι) ἔτι deest. ibid. καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ) non habet. ib. υἱέ με) abest. v. 7. πρὶν ἢ γινῶναι τὸν Θεόν, καὶ πρὶν) πρὶν γινῶναι Θεόν, καὶ. v. 8. ἐπὶ Σαμουὴλ) absque praepositione. v. 9. Ἡλεὶ τῷ Σαμουὴλ) non habet. ibid. λάλει Κύριε, ὅτι) λάλει, ὅτι. v. 10. Σαμουὴλ, Σαμεὴλ) non habet. v. 11. ὥστε παντὸς) ὥστε abest.

Ἦλεϊ πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτῷ· ἀρξομαι καὶ ἐπιτελέσω.

ἀνήγεγ- 13. Καὶ ἀνήγγελλε αὐτῷ ὅτι ἐδικίκησα
κα ἐγὼ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτῷ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτῷ, ὡς ἔγνω, ὅτι κακολογούντες Θεὸν υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθεῖτε αὐτοὺς καὶ οὐδ' οὕτως.

14. Ὡμοσα τῷ οἴκῳ Ἦλεϊ, εἰ ἐξ-
λαθήσεται ἀδικία οἴκου Ἦλεϊ ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος.

15. Καὶ κοιμᾶται Σαμουὴλ ἕως πρωῆς, καὶ ὤρεθρισε τοπρωῇ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου. Καὶ Σαμουὴλ ἐφοβήθη ἀναγγεῖλαι τὴν ὄρασιν τῷ Ἦλεϊ.

16. Καὶ εἶπεν Ἦλεϊ πρὸς Σαμουὴλ· Σαμουὴλ τέκνον. Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

διακρύ- 17. Καὶ εἶπε· τί τὸ ῥῆμα τὸ λαλη-
ψεις θέν πρὸς σέ ; μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ· τάδε ποιήσαι σοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθήῃ, ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοι ἐν τοῖς ὡσί σε.

18. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Σαμουὴλ πάντας τὰς λόγους, καὶ ἐκ ἐκρυψεν ἀπ' αὐτῷ. Καὶ εἶπεν Ἦλεϊ· Κύριος αὐτὸς, τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ (αὐτὸς) ποιήσει.

19. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουὴλ, καὶ Κύριος ἦν μετ' αὐτῷ, καὶ ἐκ ἐπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν.

20. Καὶ ἔγνωσαν πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ

Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεί, ὅτι πιστὸς Σαμ- Βηρσα-
ὴλ εἰς προφήτην τῷ Κυρίῳ. Βεαί

21. Καὶ προσέθετο Κύριος δηλωθῆναι ἐν Σηλῶ, ὅτι ἀπεκαλύφθη Κύριος πρὸς Σηλῶμ Σαμουὴλ. Καὶ ἐπιστεύθη Σαμουὴλ προφήτης γενέσθαι τῷ Κυρίῳ εἰς πάντας Ἰσραὴλ ἀπ' ἀκρῶν τῆς γῆς ἕως ἀκρῶν. Καὶ Ἦλεϊ πρεσβύτερος σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῷ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον Κυρίου.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ Ἀβανέζε, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν ἐν Ἀφέκ.

2. Καὶ παρατάσσονται οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπῆλθεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν.

3. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ· κατὰ τί ἐπῆλθεν ἡμᾶς Κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων ; λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλῶ τὴν κιβωτὸν τῆς δια- Σηλῶμ
θήκης τῷ Θεῷ ἡμῶν (εἰς Σηλῶμ), καὶ ἐξελ-

V. 13. ἀνήγεγκα αὐτῷ ὅτι ἐδικίκησα ἐπὶ τὸν) ἀνήγγελλε αὐτῷ ὅτι ἐδικίῃ ἐγὼ τὸν. ibid. υἱοὶ αὐτῷ) οἱ υἱοί. V. 15. ἀναγγεῖλαι τὴν ὄρασιν τῷ Ἦλεϊ.) ἀπαγγεῖλαι τὴν ὄρασιν. V. 17. διακρύψεις) δὴ κρύψῃς. ibid. πάντων λόγων) πάντων τῶν λόγων. V. 18. αὐτῷ Σαμ.) αὐτῷ deest. ibid. (αὐτοῖς) abest. V. 19. Κύριος ἦν) transposita. V. 20. Βηρσαβεί) βηρσαβεί. V. 21. προφήτης) τῷ προφη-
της. ibid. τῷ Κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. ib. ἕως ἀκρῶν) καὶ ἕως ἀκρῶν. CAP. IV. V. 1. εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσρ.) transposita. ibid. εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ἰσραὴλ) transposita. V. 2. οἱ ἀλλόφυλοι) abs-
que articulo. V. 3. πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλῶμ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἰς Σηλῶμ, καὶ) τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλῶμ, καὶ.

ἐξελεύσεται ἐν μέσῳ ἡμῶν, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν.

Σηλῶμ 4. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σηλῶ, καὶ αἶρουν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου τῶν δυνάμεων καθεμένου Χερουβείμ· καὶ ἀμφοτέροι υἱοὶ Ἡλεὶ μετὰ τῆς κιβωτὸς τῆς διαθήκης τῷ Θεῷ, Ὁφνεί καὶ Φινεές.

5. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἦλθεν ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ Φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ.

6. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι τὴν Φωνὴν τῆς κραυγῆς, καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι· τίς ἡ κραυγὴ τῆ ἀλαλαγμῆς ἡ μεγάλη αὕτη ἐν παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; καὶ ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς Κυρίου ἦκει εἰς τὴν παρεμβολήν.

7. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ εἶπον· ἔτοι οἱ Θεοὶ ἦκασιν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολήν. Ἐξελοῦ ἡμᾶς Κύριε σήμερον· εἰ καὶ ἡμῶν, ὅτι ἐγένετο τοιαύτη ἐχθρὸς καὶ τρίτης.

8. εἰ καὶ ἡμῶν, τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν Θεῶν τῶν σερεῶν τούτων; οὗτοί εἰσιν οἱ Θεοὶ, οἱ πατάξαντες τὴν Αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

9. Κραταῖσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας ἀλλόφυλοι, μήποτε δουλεύσητε τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ὑμῖν, καὶ

ἔσεσθε εἰς ἄνδρας, καὶ πολεμήσετε αὐτούς.

10. Καὶ ἐπολέμησαν αὐτούς· καὶ πταίει ἀνὴρ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφυγεν ἕκαστος εἰς σκηνώμα αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα, καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ταγματῶν.

11. Καὶ ἡ κιβωτὸς τῷ Θεῷ ἐλήφθη, καὶ ἀμφοτέροι οἱ υἱοὶ Ἡλεὶ ἀπέθανον, Ὁφνεί καὶ Φινεές.

12. Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ Ἰεμμινάϊος ἐκ τῆς παρατάξεως, καὶ ἦλθεν εἰς Σηλῶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διεβρόγῳτα, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ ἦλθε, καὶ ἰδοὺ Ἡλεὶ ἐκάθηντο ἐπὶ τῷ δίφρῳ παρὰ τὴν πύλην, σκοπεύων τὴν ὁδόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐξεσηκυσία περὶ τῆς κιβωτὸς τῷ Θεῷ. Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰσῆλθεν ἀπαγγεῖλαι εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀνεβόησεν ὅλη ἡ πόλις.

14. Καὶ ἤκουσεν Ἡλεὶ τὴν Φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ εἶπε· τίς ἡ Φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; Καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἡλεὶ.

15. Καὶ Ἡλεὶ υἱὸς ὢν ἐνενήκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανέστησαν, καὶ ἐκ ἐβλεπε. Καὶ εἶπεν Ἡλεὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς περιεσηκῶσαν αὐτῷ· τίς ἡ Φωνὴ τῆς ἡχου τούτου;

16. Καὶ

V. 3. ἐν μέσῳ) ἐκ μέσου. V. 4. κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου τῶν δυνάμεων) κιβωτὸν κυρίου. ibid. υἱοὶ) οἱ υἱοί. ib. τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ) non habet. V. 5. διαθήκης) deest. V. 6. τὴν Φωνὴν τῆς κραυγῆς, καὶ εἶπαν) τῆς κραυγῆς, καὶ εἶπον. ibid. τοῦ ἀλαλαγμῆς) deest. ib. ἐν παρεμβολῇ) ἐν τῇ παρεμβολῇ. V. 7. Ἐξελοῦ ἡμᾶς K. σήμερον· εἰ καὶ ἡμῶν) οὐαὶ ἡμῶν, ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον. ibid. τρίτης) τρίτην. V. 8. οὗτοί εἰσιν οἱ) ἔτοι οἱ. V. 9. μήποτε) ὅπως μή. ibid. ἐδούλευσαν ὑμῖν) ἐδούλ. ἡμῖν. V. 11. ἡ κιβωτὸς) κιβωτὸς. V. 12. Ἰεμμινάϊος) ἱεμμινάϊος. ibid. διεβρόγῳτα) διεβρώγῳτα. V. 13. ἐκάθηντο) deest. ibid. ἡ καρδία) absque articulo. ib. ἀπαγγεῖλαι εἰς τὴν πόλιν) transposita. V. 15. υἱὸς ὢν ἐνενήκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν) υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν. ibid. ἐβλεπε) ἐπέβλεπε.

16. Καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προσῆλθε πρὸς Ἡλεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ εἰμι ὁ ἦκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐγὼ ἐκ τῆς παρατάξεως πέφευγα σήμερον. Καὶ εἶπε· τί τὸ γεγονός ἔημα, τέκνον;

17. Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε· πέφευγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ προσώπων ἀλλοφύλων, καὶ πληγὴ μεγάλη ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ σου τεθνήκασιν, Ὁφνει καὶ Φινεὲς, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆ Θεοῦ ἐλήφθη.

18. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐμήθη τῆς κιβωτὸς τῆ Θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τῆ διφρεὸς ὀπιθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτῆς, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἀνθρώπος καὶ βαρὺς· καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἰκοσιν ἔτη.

19. Καὶ νόμφη αὐτῆς γυνὴ Φινεὲς συνειληφύσα τῆ τεκεῖν· καὶ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τῆ Θεοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ᾤκλασε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐπεσφάφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδίνες αὐτῆς·

20. καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. Καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς.

21. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον Οὐαὶ· χαδῶθ, καὶ εἶπαν ὑπὲρ τῆς κιβωτὸς τῆ

Θεοῦ, καὶ ὑπὲρ τῆ πενθεροῦ αὐτῆς, καὶ ὑπὲρ τῆ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἀπώκισαι δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐν τῷ λευκῷ τὸν Κυρίου, καὶ διὰ τὸ τεθνηκέναι τὸν πενθερὸν αὐτῆς, καὶ τὸν ἀνδρα αὐτῆς.

22. Καὶ εἶπεν· ἀπώκισαι δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τῆ Θεοῦ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τῆ Θεοῦ, καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ Ἀβενέζερ εἰς Ἀζωτον.

2. Καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν τῆ Κυρίου, καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγῶν, καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ Δαγῶν.

3. Καὶ ὤρθρισαν οἱ Ἀζῳῖτιοι τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθαν εἰς οἶκον Δαγῶν· καὶ ἶδαν, καὶ ἰδοὺ Δαγῶν πεπλωκῶς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον κιβωτὸς τῆ Θεοῦ. Καὶ ἡγειραν τὸν Δαγῶν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς. (Καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ Κυρίου ἐπὶ τὰς Ἀζωτίδας, καὶ ἐσασάνισεν αὐτοὺς· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἐδρας αὐτῶν, τὴν Ἀζωτον καὶ τὸ ὄριον αὐτῆς.)

4. Καὶ ἐγένετο ὅτε ὤρθρισαν τοπρωτῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἰδοὺ Δαγῶν πεπλωκῶς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου· καὶ ἡ κεφαλὴ Δαγῶν καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη

B

Χειρῶν

Tom. II.

V. 16. καὶ ἐγὼ ἐκ τῆς παραλ. πέφευγα) καὶ γὰρ πέφευγα ἐκ τῆς παραλ. ibid. Καὶ εἶπε· τί) καὶ εἶπεν ἡλ. τί. V. 17. πληγὴ μ. ἐγένετο) transposita. ibid. Ὁφνει καὶ Φινεὲς) non habet. V. 21. Οὐαὶ χαδῶθ, καὶ εἶπαν ὑπὲρ) οὐαὶ βαρχαδῶθ ὑπὲρ. ibid. αὐτῆς· ἀπώκισαι δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ) αὐτῆς. καὶ εἶπαν. ἀπώκισαι δόξα Ἰσραὴλ. ibid. & V. 22. καὶ διὰ τὸ τεθνηκέναι τὸν πενθερὸν δεcc. usque ad finem Cap. omnia desiderantur in Edit. Rom. CAP. V. V. 2. τῆ Κυρίου) κυρίου. V. 3. τῇ ἐπαύριον) abest. ibid. εἰσῆλθαν) εἰσῆλθον. ib. καὶ ἶδαν) καὶ ἶδον. ib. ἐπὶ τὴν γῆν) deest. ib. κατέστησαν αὐτὸν) αὐτὸν abest. ib. τὸ ὄριον) τὰ ὄρια. V. 4. τῇ ἐπαύριον) deest. ib. ἐπὶ τὴν γῆν) abest. ib. ἡ κεφαλὴ) κεφαλὴ.

χειρῶν αὐτῆ ἀφηρεύμενα ἐπὶ τὰ ἐμπρό-
δια Ἀμαφὲθ ἕκασον· (καὶ ἀμφοτέρω
οἱ καρποί τῶν χειρῶν αὐτῆ πεπλωκότες
ἐπὶ τὸ πρόθυρον·) πλὴν ἡ ῥάχις Δα-
γῶν ὑπελείφθη.

5. Διὰ τοῦτο ἐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς
Δαγῶν καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶ-
κον Δαγῶν ἐπὶ βαθμὸν οἴκου Δαγῶν ἐν
Ἀζῶτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι
ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσι.

6. Καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ Κυρίου ἐπ' Ἀ-
ζῶτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέ-
ζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ἑδρας αὐτῶν, τὴν Ἀ-
ζῶτον καὶ τὸ ὄριον αὐτῆς, καὶ μέσον τῆς χά-
ρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες· καὶ ἐγένε-
το σύγχυσις θανάτε μεγάλη ἐν τῇ πό-
λει.

7. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἀζῶτε ὅτι ἔ-
τως, καὶ λέγουσιν· ὅτι ἔ καθήσεται κι-
βωτὸς τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι
συληρὰ χεὶρ αὐτῆ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ
Δαγῶν θεὸν ἡμῶν.

8. Καὶ ἀποσέλλουσι καὶ συνάγουσι τὰς
πάντας σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς
αὐτοὺς, καὶ λέγουσι· τί ποιήσωμεν τῇ
κιβωτῇ Θεοῦ Ἰσραὴλ; Καὶ λέγουσιν οἱ
Γεθθαῖοι· μετελθέτω κιβωτὸς τῷ Θεῷ
πρὸς ἡμᾶς· καὶ μετήλθεν ἡ κιβωτὸς τῷ
Θεῷ εἰς Γεθθαί.

9. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν
αὐτήν, καὶ γίνεται χεὶρ Κυρίου ἐν τῇ

πόλει, τάρραχος μέγας σφόδρα· καὶ
ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ
μικρῆ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἐπάταξεν
αὐτοὺς εἰς τὰς ἑδρας αὐτῶν. Καὶ ἐποίη-
σαν οἱ Γεθθαῖοι ἑαυτοῖς ἑδρας.

10. Καὶ ἐξαποσέλλουσι τὴν κιβωτὸν
τῷ Θεῷ εἰς Ἀσκάλωνα· καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσ-
ῆλθεν κιβωτὸς Θεοῦ εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἐβόη-
σαν οἱ Ἀσκαλωνῖται, λέγοντες· τί ἀπε-
σρέψατε τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ
πρὸς ἡμᾶς, θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λα-
ὸν ἡμῶν;

11. Καὶ ἀποσέλλουσι καὶ συνάγουσι
πάντας τὰς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων,
καὶ εἶπαν· ἐξαποσείλατε τὴν κιβωτὸν
τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ καθισάτω εἰς τὸν
τόπον αὐτῆς, καὶ ἔ μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς
καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν· ὅτι ἐγενήθη σύγ-
χυσις θανάτε ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βα-
ρεῖα σφόδρα, ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς Θεοῦ
ἐκεῖ.

12. Καὶ οἱ ζῶντες καὶ ἐκ ἀποθανόν-
τες ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἑδρας· καὶ ἀνέ-
βη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν ἔβρον.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΚΑΙ ἦν ἡ κιβωτὸς Κυρίου ἐν ἀγρῷ
τῶν ἀλλοφύλων ἐπὶ αἱ μῆνας· καὶ
ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας.

2. Καὶ καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς
καὶ τοὺς μάνεις καὶ τοὺς ἐπαιδοὺς αὐ-
τῶν,

ν. 4. ἔκασον) ἕκαστοι. ν. 6. χεὶρ) ἡ χεὶρ. ibid. ἐπ' Ἀζῶτον) ἐπὶ Ἀζῶτον. ib. εἰς τὰς ἑδρας) εἰς τὰς
νῆς. ib. χύσις) σύγχυσις. ν. 7. ἔτως, καὶ λέγουσιν) ἔτως, καὶ λέγουσιν. ν. 8. τοὺς πάντας σατρά-
πας) πάντας deest. ibid. κιβωτῇ) τῇ κιβωτῇ. ib. Γεθθαῖοι) γεθθαῖοι. ib. ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ εἰς
Γεθθαί.) κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς γέθ. ν. 9. ἐν τῇ πόλει) τῇ πόλει. ibid. μικροῦ καὶ ἕως)
καὶ deest. ν. 10. Ἀσκάλωνα· καὶ ἐβόησαν) ἀσκάλωνα· καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς Θεοῦ εἰς
ἀσκάλωνα, καὶ ἐβόησαν. ibid. Ἰσραὴλ, θανατῶσαι) Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς θανατῶσαι. ν. 11. ἀποσέλ-
λουσι) ἐξαποσέλλουσι. ibid. πάντας τοὺς ἀλλοφύλους) πάντας deest. ib. εἶπαν. ib. σύγχυσις θά-
νατε ἐν) σύγχυσις ἐν. ib. Θεοῦ ἐκεῖ) Θεὸς Ἰσραὴλ ἐκεῖ. CAP. VI. ν. 1. Κυρίου) deest.

τῶν, λέγοντες· τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ τῇ Κυρίῃ; γνωρίσατε ἡμῖν, (καὶ) ἐν τίνι ἀποστείλεμεν αὐτήν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.

3. Καὶ εἶπον· εἰ ἐξαποστείλετε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, μὴ δὴ ἀποστείλητε αὐτήν κενήν, ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς Βασάνε, καὶ τότε ἰαθήσεωδε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν· Μὴ οὐκ ἀποστῇ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν;

4. Καὶ λέγουσι· τί τὸ τῆς Βασάνε ἀποδώσωμεν αὐτῇ; Καὶ εἶπαν· κατὰ ἀρεθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἑδρας χρυσοῦ καὶ πέντε μύας χρυσοῦς, ὅτι πλάσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἀρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ.

5. Καὶ ποιήσετε ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν, τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν, καὶ δώσετε τῷ Κυρίῳ δόξαν, ὅπως καθήσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.

6. Καὶ ἵνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐβάρυνεν Αἴγυπτος καὶ Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτῶν; οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς, ἐξαπέστειλαν αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον;

7. Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἁμαζαν κακινὴν μίαν, καὶ δύο βόας πρωτοτοκίας ἀνευ τῶν τέκνων, Χ ἢ ὡς ἡμεῖς ἐπετίθη ζυγός· καὶ ζεύξατε τὰς βόας

ἐν τῇ ἀμάξῃ, καὶ ἀπαγαγάτε τὰ τέκνα ἀπὸ ὀπίθεν αὐτῶν εἰς οἶκον.

8. Καὶ λήψετε τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ θήσετε αὐτήν ἐπὶ τὴν ἀμαζαν· καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδώσει αὐτῇ τῆς Βασάνε, καὶ (ἐ) θήσετε ἐν θέματι Ἀργόζ ἐκ μέρους αὐτῆς· καὶ ἐξαποστείλετε αὐτήν, καὶ ἀπελεύσεται.

9. Καὶ ὄψεσθε, εἰ εἰς ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύεται (καὶ) κατὰ Βεθσαμύς, αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην· καὶ ἐὰν μὴ, καὶ γνωσόμεθα ὅτι ἔχει αὐτῇ ἥπλαι ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπλωμα τέτο γέγονεν ἡμῖν.

10. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οὗτως, καὶ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκίας, καὶ ἐζευξαν αὐτάς ἐν τῇ ἀμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκάλυσαν εἰς οἶκον.

11. καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν Κυρίου ἐπὶ τὴν ἀμαζαν, καὶ τὸ θέμα Ἀργόζ, καὶ τοὺς μύς τοὺς χρυσοῦς, καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν.

12. Καὶ κατηύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν Βεθσαμύς· ἐν τρίβῳ ἐν ᾧ ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπίων, καὶ ἐμεδίσαντο δεξιά οὐδὲ ἀριστερά· καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῶν αὐτῆς ἕως ὁρίων Βεθσαμύς.

13. Καὶ οἱ ἐν Βεθσαμύς ἐθέριζον θρισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι· καὶ ἦσαν ὁ-

B 2

φθαλ-

v. 2. τοῦ Κυρίου) absque articulo. ibid. (καὶ) abest. v. 3. εἶπον) εἶπαν. ibid. ἀποστείλητε) ἐξαποστείλητε. ib. χεῖρ) ἡ χεῖρ. v. 4. καὶ πέντε μύας χρυσοῦς) defunt. v. 5. Καὶ ποιήσετε ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα) καὶ μύς χρυσοῦς ὁμοίωμα. v. 6. ἐβάρυνεν) ἐβάρυνεν. ibid. ἐξαπέστειλαν) ἐξαπέστειλαν. v. 7. μίαν) abest. ibid. ὀπίθεν) ἀπὸ ὀπίθεν. v. 8. Κυρίου) deest. ib. αὐτῇ) αὐτῇ. ib. (ἐ) deest. ib. Ἀργόζ) βρεσσεχδάν. ib. ἐξαποστείλατε αὐτήν, καὶ ἀπελεύσεται.) ἐξαποστείλατε αὐτήν, καὶ ἀπελάσατε αὐτήν, καὶ ἀπελεύσεσθε. v. 9. εἰ εἰς ὁδὸν) εἰ ὁδόν. ibid. καὶ κατὰ Βεθσ.) μετὰ Βεθσαμύς. v. 10. οὕτως) ἔτω. v. 11. Ἀργόζ) ἐργάξ. ibid. καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν) hæc defunt. v. 12. Βεθσαμύς) Βαιθσαμύς, bis.

Φθαλμὸς αὐτῶν, καὶ ἴδαν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ ἠυφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς.

14. Καὶ ἡ ἁμαζα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν Ἰησοῦ τὸν ἐν Βεθσαμὺς, καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτὴν λίθον μέγαν, καὶ χίλιστα τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης, καὶ τὰς βόας ἀνήνεγκαν ὀλοκάρπῳ τῷ Κυρίῳ.

15. Καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ τὸ θέμα Ἀργόζ μετ' αὐτῆς καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο ἐπὶ τῇ λίθῳ τῇ μεγάλῃ· καὶ οἱ ἄνδρες Βεθσαμὺς ἀνήνεγκαν θυτίαν ὀλοκαυτώσεις, καὶ ἔθυσαν θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ Κυρίῳ.

16. Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν αἰλοφύλων ἐώραν, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἀκκαρῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

17. Καὶ αὐταὶ αἱ ἔθραι αἱ χρυσαῖ, αἱ ἀπέδωκαν οἱ αἰλοφύλοι τῆς Βασάνης τῷ Κυρίῳ· τῆς Ἀζώτῃ μίαν, τῆς Γάζης μίαν, τῆς Ἀσκάλωνος μίαν, τῆς Γέθ μίαν, τῆς Ἀκκαρῶν μίαν.

18. Καὶ μὴς οἱ χρυσοὶ κατ' ἀριθμὸν πατῶν τῶν πόλεων τῶν αἰλοφύλων τῶν σατραπῶν πάντε σατραπῶν, ἐκ πόλεως ἐπεξεωμένης πῶν καὶ ἕως καίμης τῇ Φερεζαίᾳ, καὶ ἕως ἐπέθεσαν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, (καὶ) ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, τῇ ἐν ἀγρῷ Ἰησοῦ τῇ Βεθσαμνσίτῃ.

19. Καὶ οὐκ ἡσμένισαν υἱοὶ Ἰερχονίου ἐν τοῖς ἀνδράσι Βεθσαμὺς, ὅτι ἔβδον κιβωτὸν Κυρίου· καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ πενήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς, ὅτι ἐπάταξε Κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.

20. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ Βεθσαμὺς· τίς δυνήσεται διελθεῖν ἐνώπιον Κυρίου τῷ Θεῷ τῷ ἁγίῳ τούτῳ; καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσεται κιβωτὸς Κυρίου ἀφ' ἡμῶν;

21. Καὶ ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς ἀποστέλλουσιν κατὰ τοὺς Καριαδιαρεῖμ, λέγοντες· ἀπεσρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν Κυρίου, κατὰβητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτοὺς.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαδιαρεῖμ, καὶ ἀναάγουσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδάδ τὸν ἐν τῷ βουνῷ· καὶ τὸν Ἐλεάζαρ υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου.

2. Καὶ ἐγενήθη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαδιαρεῖμ, ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι, καὶ ἐγένοντο εἴκοσις ἔτη· καὶ ἐπέβλεψε πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ὀπίσω Κυρίου.

3. Καὶ

ψ. 13. ἴδαν) ἔβδον. ψ. 14. Ἰησοῦ) ὡση. ibid. παρ' αὐτὴν) παρ' αὐτῆς. ib. ὀλοκάρπῳ) εἰς ὀλοκαυτώσειν. ψ. 15. Κυρίου) τῷ κυρίῳ. ibid. Ἀργόζ) ἐργάβ. ib. καὶ ἔθυσαν θυτίαν ἐν) καὶ θυσίας ἐν. ψ. 16. Ἀκκαρῶν) ἀσκάλων. ψ. 17. αἱ αἱ χρυσαῖ) αἱ ἔθραι αἱ χρυσαῖ. ψ. 18. μὴς οἱ κατ' αὐτῶν) μὴς οἱ χρυσοὶ κατ'. ibid. τῶν πόλεων) πόλει. ib. σατραπῶν) σατραπῶν. ib. ἐπέθεσαν) ἐπέθηκαν. ib. καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης) defunct. ib. Ἰησοῦ) ὡση. ψ. 19. υἱοὶ) οἱ υἱοί. ibid. ἔβδον) ἔβδον. ψ. 21. ἀποστέλλουσιν) ἀποστέλλουσιν. CAP. VII. ψ. 1. υἱὸν) τὸν υἱόν. ibid. ἡνάγκασαν) ἡγίασαν. ψ. 2. ἐγένετο) ἐγένετο. ibid. ὁ οἶκος) οἶκος.

3. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς πάντα οἰκον Ἰσραὴλ, λέγων· εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς Κύριον, περιελετε τοὺς θεοὺς τὰς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλσῃ, καὶ ἐτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς Κύριον, καὶ θαλευσάτε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

4. Καὶ περιεῖλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βασιλείμ καὶ τὰ ἄλσῃ Ἀσαρῶθ, καὶ ἐδούλευσαν τῷ Κυρίῳ μόνῳ.

5. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ· ἀθροίσατε τὸν πάντα Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφάθ, καὶ προσευξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς Κύριον.

6. Καὶ συνήχθησαν εἰς Μασσηφάθ, καὶ ὑδρεύοντα ὕδαρ, καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον Κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐνήψυσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπαν· ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἐδίδαξε Σαμεὴλ τὰς υἱὰς Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφάθ.

7. Καὶ ἤκουσαν ἀλλοφύλοι οἱ συνθροισθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφάθ, καὶ ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἀκούσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων.

8. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ· μὴ παρασιωπήσης εἰς ἡμῶν, τὸ μὴ βοᾶν πρὸς Κύριον Θεόν σε, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

9. Καὶ ἔλαβε Σαμεὴλ ἄρνα γαλαθινὸν ἓνα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὅλο-

καύτωςιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ Κυρίῳ· καὶ ἐβόησε Σαμεὴλ πρὸς Κύριον περὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτὸν Κύριος.

10. Καὶ ἦν Σαμουὴλ ἀναφέρων τὴν ὀλοκαύτωςιν, καὶ ἀλλοφύλοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐβρόντησε Κύριος ἐν Φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν, καὶ ἐπῆλσαν ἐνώπιον Ἰσραὴλ.

11. Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ Μασσηφάθ, καὶ κατεβύζαν τὰς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν ἐπαύτα αὐτὰς ὥς ὑποκάτω τῆ * Βελχόρ. ξεν

12. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ λίθον ἓνα, * Βελ· καὶ ἔσπεν αὐτὸν ἀναμέσον Μασσηφάθ χώρα καὶ ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἀβενέξερ, λίθος τῆ βοηθῆ· καὶ εἶπεν· ὥς ἐνταῦθα ἐβόηθησεν ἡμῖν Κύριος.

13. Καὶ ἐταπείνωσε Κύριος τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἐπελθεῖν εἰς ὄριον Ἰσραὴλ· καὶ ἐγένετο χεῖρ Κυρίου ἐπὶ τὰς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαμουὴλ.

14. Καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις αἵ ἔλαβον οἱ ἀλλοφύλοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ, ἀπὸ Ἀκκαρῶν ὥς Γεθ, καὶ τὸ ὄριον Ἰσραὴλ ἀφείλαντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Ἰσραὴλ καὶ ἀναμέσον τῆς Ἀμορραίου.

15. Καὶ ἐδίδαξε Σαμεὴλ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

B 3

16. καὶ

v. 3. τοὺς θεοὺς τὰς ἀλλοτρίους) θεοὺς ἀλλοτρίους. v. 4. περιεῖλαν) περιεῖλον. ibid. τῷ Κυρίῳ) absque articulo. v. 5. τὸν πάντα) πάντα. v. 7. ἀλλοφύλοι) οἱ ἀλλοφύλοι. v. 10. Supplementa Cod. Alex. quae a fine hujus vers. & seq. minori charactere expressa leguntur habet omnia Edit. Rom. v. 11. ἐπάταξαν) ἐπάταξαν. ibid. Βελχόρ) Βελχόρ. v. 12. ἀναμέσον καὶ) ἀναμέσον Μασσηφάθ καὶ. v. 13. ἐπελθεῖν) προσελθεῖν. ibid. ἐγένετο) ἐγενήθη. ib. Σαμουὴλ) τῷ Σαμουὴλ. v. 14. ἀπὸ Ἀκκαρῶν ὥς Γεθ) ἀπὸ Ἀκκαρῶν ὥς Γεθ. ibid. ἀφείλαντο) ἀφείλαντο.

16. καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν ἐν-
ἐκύκλουν αὐτὸν, καὶ ἐκύκλου Βαιθὴλ καὶ τὴν Γαλ-
Μασηφά· γαλαὰ καὶ τὴν Μασσηφά· καὶ ἐδίκασε
τὸν Ἰσραὴλ ἐν πάσι τοῖς ἡγιασμένοις
τέτοις.

17. Ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτῆς εἰς Ἀρμα-
θαίμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτῆς· καὶ
ἐδίκασεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ὠκοδόμησεν
ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

ΚΕΦ. Η΄. VIII.

ΚΑΙ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε Σαμουὴλ,
καὶ κατέστησε τὰς υἱὰς αὐτῆς δι-
καστὰς τῷ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν
αὐτῆς· πρωτότοκος Ἰωὴλ, καὶ ὄνομα τῷ
δικαστῇ δευτέρῳ αὐτῆς Ἀβιά, δικασταὶ ἐν Βηρ-
σαβέε.

3. Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῆς
ἐν ὁδῷ αὐτῆς· καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς
συντελείας, καὶ ἐλάμβανον δῶρα, καὶ
ἐξέκλιναν δικαίωματα.

4. Καὶ συναθροίζονται πάντες ἄνδρες
Ἰσραὴλ, καὶ παραγίνονται πρὸς Σα-
μουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ,

5. καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἰδὲ σὺ γεγήρα-
κας, καὶ οἱ υἱοὶ σε ἐπορεύονται ἐν τῇ
ἐδῷ σε· καὶ νῦν κατατίστησον ἐφ' ἡμᾶς
Βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς, καθά καὶ τὰ
λοιπὰ ἔθνη.

6. Καὶ ἦν πενηθὲν τὸ ῥῆμα ἐνώπιον
Σαμουὴλ, ὡς εἶπαν· δὲς ἡμῖν Βασιλέα

δικάζειν (ἐφ') ἡμᾶς. Καὶ προσηύξατο
Σαμουὴλ πρὸς Κύριον.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ·
ἄκουε τῆς φωνῆς τῆς λαοῦ, καθά ἂν λα-
λήσωσί σοι· ὅτι ἐγὼ ἐξεδενήκασι, ἀλλ'
ἢ ἐμὲ ἐξουθενήκασι, τὴν μὴ βασιλεύειν
ἐπ' αὐτῶν.

8. Κατὰ πάντα τὰ ποιήματα ἃ ἐποίη-
σάν μοι, ὡφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον αὐ-
τοὺς ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης, καὶ ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἐδύ-
λευον θεοῖς ἑτέροις, οὕτως αὐτοὶ ποιῶ-
σι καὶ σοί.

9. Καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν·
πλήν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρη-
αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δι-
καίωμα τῷ Βασιλέως, ὃς βασιλεύσει ἐπ' αὐτούς.

10. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πᾶν τὸ ῥῆμα
Κυρίου πρὸς τὸν λαόν, τοὺς αἰτοῦντας
παρ' αὐτῆς Βασιλέα.

11. Καὶ εἶπε· τὲτο ἔσται τὸ δικαίωμα
τῷ Βασιλέως, ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς·
τὰς υἱὰς ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται
αὐτὰς ἐν ἀρμασιν αὐτῆς, καὶ ἐν ἵππευ-
σιν αὐτοῦ, καὶ προτρέχοντας τῶν ἀρ-
μάτων αὐτῆς.

12. καὶ θέσθαι αὐτὰς ἑαυτῷ χιλιάρ-
χας, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ θερίζειν
θερισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν
αὐτῆς, καὶ ποιεῖν σκεύη πολεμικὰ αὐτῆς,
καὶ σκεύη ἀρμάτων αὐτῆς.

13. καὶ

V. 16. ἐκύκλουν) ἐκύκλου. ibid. Μασσηφά) μασσηφάθ. V. 17. ἐδίκασεν) addit ἐκεῖ. C A P. VIII.
V. 2. αὐτοῦ Ἀβιά, δικαστῆς) Ἀβιά, δικασταί. V. 3. ἐξέκλιναν) ἐξέκλιναν, posteriore loco. V. 4.
πάντες) abest. ibid. πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμ.) transposita. V. 6. Καὶ ἦν πενηθὲν τὸ ρ. ἐνώπιον) καὶ
πονηθὲν τὸ ῥῆμα ἐν ὁφθαλμοῖς. ibid. (ἐφ') deest. V. 7. λαλήσωσί) λαλήσωσι. ibid. ἐξεδενήκασι
poster. loco.) ἐξεδενήκασι. V. 8. πάντα ἃ) πάντα τὰ ποιήματα ἃ. ibid. καὶ ἕως) ἕως. V. 9.
νῦν ἄκουε) καὶ νῦν ἄκουε. ibid. βασιλεύει) βασιλεύσει. V. 10. Κυρίου) τοῦ κυρίου. V. 11. καὶ
ἐν ἵππευσιν) καὶ ἐν ἵππευσιν. V. 12. χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους) transposita.

αὐτῶν

13. καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται εἰς μυσφῆς, καὶ εἰς μαγειρίδας, καὶ εἰς πρεσέδας.

14. Καὶ τὰς ἀγρούς ὑμῶν καὶ τὰς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

15. καὶ τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ δώσει τοῖς εὐέχοις αὐτῆς, καὶ τοῖς δούλοις αὐτῆς.

16. Καὶ τοὺς δέλεας ὑμῶν καὶ τὰς δέλεας ὑμῶν καὶ τὰ βεκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτῆς.

17. καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δέλοι.

18. Καὶ βοήσεσθαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν ὃ ἐξελέξατο ἑαυτοῖς, καὶ ἐκ ἐπακούσεται Κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξατο ἑαυτοῖς βασιλέα.

19. Καὶ ἐκ ἐβέλετο ὁ λαὸς τῷ ἀνέσσει τῷ Σαμεὴλ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἔχ, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς ἔσαι ἐφ' ἡμᾶς,

20. καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς κατὰ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ὑμῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ὑμῶν.

21. Καὶ ἤκουσε Σαμεὴλ πάντας τὰς λόγους τῷ λαοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὅσα Κυρίου.

22. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμεὴλ· ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ βασιλεύσον αὐτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς ἀνδράς Ἰσραὴλ· ἀποτρέχετω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ἦν ἀνὴρ ἐξ υἱῶν Βενιαμὴν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Κεῖς, υἱὸς Ἀβιήλ, υἱοῦ Ἀρέδ, υἱὸς Βεχωράδ, υἱὸς Ἀφίχ, υἱὸς ἀνδρὸς Ἰεμινναίε, ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι.

2. Καὶ τέτω υἱὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαέλ· εὐμεγέθης, ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτὸν, ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν.

3. Καὶ ἀπώλοντο αἱ ὄνοι Κεῖς τῷ πατρί, καὶ εἶπε Κεῖς πρὸς Σαέλ τὸν υἱὸν αὐτῆς· λάβε μετὰ σεαυτῆς ἐν τῶν παιδαρίων, καὶ ἀνάστητε, καὶ πορεύθητε, καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους.

4. Καὶ διήλθαν δι' ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς Σαλισσά, καὶ ἔχ' εὖρον· καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς Σααλειμ, καὶ οὐκ ἦν· καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς τῷ Ἰεμινναίε, καὶ ἔχ' εὖρον.

5. Αὐτῶν δὲ ἐλθόντων εἰς γῆν Σείφ, καὶ Σαούλ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτῆς τῷ μετ' αὐτῆς· δεῦρο καὶ ἀποσρέψωμεν, μὴ ἀνείς ὁ πατήρ με τὰς ὄνους, φροντίζη περὶ ὑμῶν.

6. Καὶ

V. 13. αὐτῶν) ὑμῶν. V. 14. ἀμπελῶνας) addit ὑμῶν. ibid. δέλοισ αὐτοῦ) δέλοισ ἑαυτοῦ. V. 15. τὸ σπέρμα) τὰ σπέρματα. V. 19. τοῦ ἀνέσσει) ἀκούσσει. ibid. ἔχ, ἀλλ' ἢ ὅτι) ἔχ, ἀλλ' ἢ. V. 20. κατὰ) καθ' ἡ. ibid. δικάσει) δικάσῃ. CAP. IX. V. 1. Καὶ ἦν ἀνὴρ) Καὶ ἀνὴρ. ibid. Κεῖς) Κεῖς, constanter. ibid. Ἀρέδ, υἱὸς Βεχωράδ, υἱὸς Ἀφίχ, υἱὸς ἀνδρὸς Ἰεμινναίου) Ἀρέδ, υἱοῦ Βεχωράδ, υἱοῦ Ἀφίχ, υἱὸς ἀνδρὸς Ἰεμινναίου. V. 3. αἱ ὄνοι Κεῖς τῷ πατρί) αἱ ὄνους Κεῖς τοῦ πατρὸς. V. 4. διήλθον) διήλθον. ibid. Σαλισσά) σελισσά. ib. Σααλειμ) σεαλλίμ. ib. τοῦ Ἰεμινναίου) ἱεμιν. V. 5. γῆν Σείφ) τὴν σείφ. ibid. φροντίζη περὶ) φροντίζη τὰ περὶ.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον· ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐνδοξός· πᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ, παραγινόμενον παρέσαι· καὶ νῦν πορευθῶμεν ἐκεῖ, ὅπως ἀπαγγεῖλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν, ἐφ' ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν.

7. Καὶ εἶπε Σαουλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτῆς· καὶ ἰδὲ πορευσόμεθα, καὶ τί εἰσίσομεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεοῦ; ὅτι ἄρτοι ἐκλελοίπασιν ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ πλεῖον ἐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν, τῷ εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν;

8. Καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ Σαουλ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ εὐρεῖται ἐν τῇ χειρὶ μου τέταρτον σίκλιν ἀργυρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν.

9. Καὶ ἔμπροσθεν ἐν Ἰσραὴλ τὰδε ἔλεγαν ἕλεγον ἕκαστος ἐν τῷ πορεύεσθαι ἐπερωτῆσαι Θεόν· δεῦτε καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν βλέποντα· ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ βλέπων.

10. Καὶ εἶπε Σαβλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῷ· ἀγαθὸν τὸ ῥῆμά σου· δεῦρο καὶ πορευθῶμεν. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν ἣ ἦν ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ.

11. Αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ εὗρισκε-

σι τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ λέγουσιν αὐταῖς· εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ βλέπων;

12. Καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν· ἔστιν, ἰδὲ κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· τάχυνον νῦν, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν ἦκει εἰς τὴν πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν Βαμᾷ.

13. Ὡς ἂν εἰσέλθῃτε τὴν πόλιν, οὕτως εὐρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Βαμᾶ τῷ φαγεῖν· ὅτι Βανᾶ ἐστὶ μὴ φάγη ὁ λαὸς ἕως τῷ ἐλθεῖν αὐτόν, ὅτι ἔτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐδώρισιν οἱ ξένοι· καὶ νῦν ἀνάβητε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὐρήσετε αὐτόν.

14. Καὶ ἀναβαίνουσιν τὴν πόλιν· αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδὲ Σαμουὴλ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, τῷ ἀναβῆναι εἰς Βαμᾶ.

15. Καὶ Κύριος ἀπεκάλυψε τὸ ὥτιον Σαμουὴλ ἡμέρᾳ μιᾷ, ἔμπροσθεν τῷ ἐλθεῖν Σαβλ πρὸς αὐτόν, λέγων·

16. ὡς ὁ καιρὸς ἔτος, αὐρίον (αὐρίον) ἀπεστέλῃ πρὸς σὲ ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμὴν, καὶ χρίσεις αὐτόν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μετ' Ἰσραὴλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῷ λαῷ μου, ὅτι ἦλθε βοή αὐτῶν πρὸς μέ.

17. Καὶ

ν. 6. ἐκεῖ) abest. ν. 7. εἰσίσομεν) οἴσμεν. ibid. ὅτι ἄρτοι) ὅτι οἱ ἄρτοι. ib. ἔστιν ἐν ἡμῖν τῷ) ἐστὶ μετ' ἡμῶν. ν. 9. Ἰσραὴλ τὰδε ἔλεγαν) ἐν Ἰσραὴλ τὰδε ἔλεγαν. ibid. ἐπερωτῆσαι Θεόν) ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν. ib. δεῦτε) δεῦρο. ν. 10. τοῦ Θεοῦ) ὁ τῷ Θεῷ. ν. 11. ὑδρεύσασθαι) ὑδρεύεσθαι. ν. 12. λέγουσιν) addit αὐτοῖς. ibid. τάχυνον) abest. ν. 13. τὴν πόλιν) εἰς τὴν πόλιν. ibid. Βανᾶ) βαμᾶ. ib. τοῦ ἐλθεῖν) τοῦ εἰσελθεῖν. ν. 15. Σαουλ πρὸς αὐτόν) transposita. ν. 16. ἔτος, αὐρίον αὐρίον ἀποστέλλω) αὐρίον ἀποστέλλω.

17. Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαούλ, καὶ τοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημέ-
 Κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ· ἰδὲ ὁ ἀνθρώ-
 πος ὃν εἶπά σοι· ἔτος ἀρξέει ἐν τῷ
 λαῷ με.

18. Καὶ προσήγαγε Σαὺλ πρὸς Σα-
 μουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν·
 ἀπάγγειλον δὴ μοι, ποῖος οἶκος τὲ βλέ-
 ποντος.

19. Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ Σα-
 ὦλ, καὶ εἶπεν· ἐγὼ εἰμι αὐτός· ἀνέ-
 βηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμὰ, καὶ Φά-
 γε μετ' ἐμὲ σήμερον, καὶ ἐξαποστέλω σε
 πρὸς τὸν λαόν σου, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου
 ἀπαγγελεῖ σοι.

20. Καὶ περὶ τῶν ὄνων τῶν ἀπολω-
 λυῶν σοι σήμερον τριταίων, μὴ θῇς
 τὴν καρδίαν σου αὐταῖς, ὅτι εὐρηνταί·
 καὶ τίς τὰ ὠραῖα τῆς Ἰσραὴλ; ἢ σοί,
 καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τῆς πατρὸς σου;

21. Καὶ ἀπεκρίθη Σαούλ, καὶ εἶπεν·
 οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς Ἰεμιναίου ἐγὼ εἰμι, τῆ
 μικροτέρου σκήπτρου φυλῆς Ἰσραὴλ;
 καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου
 σκήπτρου Βενιαμίν; καὶ ἵνατί ἐλάλη-
 σας πρὸς με κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο;

22. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαούλ
 καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν
 αὐτοὺς εἰς τὸ καλῶμα, καὶ ἔθετο αὐ-

τοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημέ-
 νων, ὥσπερ ἐβδομήκοντα ἀνδρῶν.

23. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ·
 δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶ-
 πά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί.

24. Καὶ ὕψωσεν ὁ μάγειρος τὴν κω-
 λῆαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ παρέθηκεν
 αὐτὴν ἐνώπιον Σαὺλ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ
 τῷ Σαούλ· ἰδὲ ὑπόλειμμα, παρὰ θε-
 οῦ αὐτὸ ἐνώπιόν σε καὶ φάγε, ὅτι εἰς μαρ-
 τυρίαν τίθει σοι παρὰ τῆς *λαοῦ, ἀπόκνι-
 ζε. Καὶ ἔφαγε Σαούλ μετὰ Σαμουὴλ ἐν *
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

25. Καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμὰ † εἰς τὴν
 πόλιν· καὶ διέσρωσαν τῷ Σαὺλ ἐπὶ τῷ
 δώματι, καὶ ἐκοιμήθη.

26. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινον ὁ ὄρ-
 θρος, καὶ ἐκάλεσε Σαμουὴλ τὸν Σαούλ
 ἐπὶ τῷ δώματι, λέγων· ἀνάστα, καὶ
 ἐξαποστέλω σε. Καὶ ἀνέστη Σαούλ, καὶ
 ἐξῆλθε Σαὺλ αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἕως
 ἔξω.

27. Αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος
 τῆς πόλεως, καὶ Σαμουὴλ εἶπε τῷ
 Σαὺλ· εἶπον τῷ νεανίσκῳ, καὶ διελθέ-
 τω ἔμπροσθεν ἡμῶν· (καὶ διήλθεν) καὶ
 οὐ εἶθι ὡς σήμερον, καὶ ἀκροῖόν σοι
 ῥῆμα Θεοῦ.

V. 17. ἄνθρωπος) ὁ ἄνθρωπος. V. 18. δὴ μοι, ποῖος οἶκος) δὴ ποῖος ὁ οἶκος. V. 19. ἐξαποστέλω) ἐξα-
 ποστέλω. V. 20. τῶν ἀπολωλυῶν σου) σου τῶν ἀπολωλυῶν. ibid. καὶ παντὶ τῷ) καὶ τῷ. V. 21. μι-
 κροτέρου) μικροῦ. ibid. πρὸς με) πρὸς ἐμὲ. V. 22. αὐτοῖς τόπον) αὐτοῖς ἐκεῖ τόπον. V. 24. καὶ
 τὸ ἐπ' αὐτοῖς) defunct. ibid. μαρτυρίαν τίθει σοι παρὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀποκνίζει.) μαρτυρίαν τί-
 θειταί σοι παρὰ τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἀποκνίζει. V. 25. ἐν τῇ πόλει) εἰς τὴν πόλιν. V. 26. ἀνέστη, καὶ ἐξῆλ-
 θε Σαούλ αὐτός) ἀνέστη Σαὺλ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτός. V. 27. (καὶ διήλθεν) non habet. ibid. ἀκ-
 ροῖόν σοι) ἄκροστον.

ΚΕΦ. Ι. Χ.

ΚΑΙ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Φακὸν τῷ ἑλαίῳ, καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἔχῃ κέχεικέ σε Κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραὴλ; καὶ σὺ ἄρξεις ἐν λαῷ Κυρίου, καὶ σώσεις αὐτόν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν.

2. Καὶ τῷ σοι τὸ σημεῖον, ὅτι κέχεικέ σε Κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα· ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ' ἐμῆ, καὶ εὐρήσεις δύο ἀνδρας πρὸς τοῖς τάφοις Βαχὴλ ἐν τῷ ὄρει τῷ Βενιαμὴν ἄλλομένους μεγάλα, καὶ ἐρῶσί σοι· εὐρηنتαι αἱ ὀνοὶ ὡς ἐπορεύθητε ζητεῖν· καὶ ἰδὲ ἀποτετίνανται ὁ πατήρ σε τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων, καὶ ἐδαφιλεύσατο δι' ὑμᾶς, λέγων· τί ποιήσω ὑπὲρ τῷ υἱῷ μου;

3. Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα ἤξεις ἕως τῆς δευρὸς Θαβώρ, καὶ εὐρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἀνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν Θεὸν εἰς Βαιθλ, ἓνα αἶροντα τρία αἰγίδια, καὶ ἓνα αἶροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων, καὶ ἓνα αἶροντα ἄσκον οἶνου.

4. καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσού σοι δύο ἀπαρχὰς ἄρων, καὶ λήψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τῷ Θεῷ, ὃ ἐστὶν (τὸ ἀνάστη-

μα τῶν ἀλλοφύλων) ἐκεῖ Νασιῶ ὁ ἀλλόφυλος· καὶ ἔσαι ὡς ἂν εἰσέλθῃτε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῶν προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς Βαμᾶ, καὶ ἐμπροσθεν αὐτῶν νάβλα, καὶ τύμπανα, καὶ αὐλὸς, καὶ κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες·

6. καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα Κυρίου, καὶ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπ' ἐξαφῇ εἰς ἀνδρα ἄλλον.

7. Καὶ ἔσαι ὅταν ἤξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σὲ, ποιεῖ πάντα ὅσα ἐὰν εὐρῇ ἢ χεῖρ σε, ὅτι Θεὸς μετὰ σὲ.

8. Καὶ καὶ αὐθιγὴ ἐμπροσθεν τῆς Γάλλαλα, καὶ ἰδὲ ἐγὼ καταβαίνω πρὸς σὲ ἀνενεγκεῖν ὀλοκαύτωςιν καὶ θῦσαι θυσίας εἰρηνικὰς· ἐπὶ αἱ ἡμέρας διαλείψεις ἕως τῷ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιήσεις.

9. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπιστραφῆναι τῷ ὄμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουὴλ, καὶ μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ Θεὸς καρδίαν ἄλλην· καὶ ἦλθε πάντα τὰ σημεῖα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

10. Καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν βουνὸν (τῶν προφητῶν) καὶ ἰδὲ χορὸς προφητῶν ἐξεκιντίας αὐτοῦ· καὶ ἦλατο ἐπ' αὐτόν πνεῦμα Θεοῦ, καὶ προεφῆτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

11. Καὶ ἐγενήθησαν ἅπαντες οἱ εἰδότες ἰδόντες αὐτὸν ἐχθρὸς καὶ τρίτης, καὶ εἶδον, καὶ ἰδὲ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν προφητεύων· καὶ εἶπαν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν

CAP. X. v. 1. λαῷ) ἐν λαῷ. ibid. καὶ σώσεις) καὶ σὺ σώσεις. ib. κυκλόθεν) abest. v. 2. κέχεικέ σε) ἔχεις σε. ibid. τοῦ Βενιαμὴν) Βενιαμίν. ib. ἀποτετίνανται ὁ πατήρ σε) transposita. v. 5. ἐστὶν τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων. ἐκεῖ) ἐστὶν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων. ἐκεῖ. ibid. τύμπανα) τύμπανον. v. 6. ἐπ' αὐτῶν) μετ' αὐτῶν. v. 8. Γάλλαλα, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κ.) γαλλὰλ καὶ ἰδὲ κατὰ β. ibid. θῦσαι) abest. v. 10. τῶν προφητῶν) abest. v. 11. ἅπαντες οἱ ἰδόντες) πάντες οἱ εἰδότες. ibid. προφητῶν προφητεύων καὶ ἅπαν) προφητῶν· καὶ ἅπαν.

τὸν πλησίον αὐτῆ· τί τῆτο τὸ γεγονός τῷ υἱῷ Κεῖς ; ἢ καὶ Σαῦλ ἐν προφίταις ;

12. Καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν, καὶ εἶπε· καὶ τίς πατήρ αὐτῆ ; ὁ Κεῖς ; Διὰ τῆτο ἐγενήθη εἰς παραβολήν· ἢ καὶ Σαῦλ ἐν προφίταις ;

13. Καὶ συνετέλεσε προφητεύων, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν.

14. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτῆ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆ· πῶς ἐπορεύθητε ; Καὶ εἶπαν· ζητεῖν τὰς ὄντας, καὶ εἶδομεν ὅτι ἐκ εἰσὶ, καὶ εἰσήλθομεν πρὸς Σαμεὴλ.

15. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαῦλ· ἀπάγγειλον δὴ μοι, τί εἶπέ σοι Σαμεὴλ ;

16. Καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτῆ· ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι, ὅτι εὗρηται αἱ ὄνοι· τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ὁ εἶπε Σαμουὴλ.

17. Καὶ παρήγγειλε Σαμεὴλ παντὶ Μασσηφά τῷ λαῷ πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφάθ.

18. Καὶ εἶπε πρὸς υἱὸς Ἰσραὴλ· τὰ δὲ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· ἐγὼ ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξελαίμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐκθλιβασῶν ὑμᾶς.

19. Καὶ ὑμεῖς σήμερον ἐξουδενώκατε τὸν Θεὸν ὑμῶν, ὃς αὐτὸς ἐστὶν σωτὴρ ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ

θλίψεων ὑμῶν, καὶ εἶπατε· ἐχὶ, ἀλλ' ἢ βασιλέα σήσεις ἐφ' ἡμῶν. Καὶ νῦν κατὰς ἡμερας ἐνώπιον Κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς χιλιάδας ὑμῶν.

20. Καὶ προσήγαγε Σαμεὴλ πάντα τὰ σκῆπτρα Ἰσραὴλ, καὶ κατακληρέται σκῆπτρον Βενιαμείν·

21. καὶ προσάγει σκῆπτρον Βενιαμείν εἰς Φυλαίς, καὶ κατακληρέται Φυλὴ Ματθαρὲι· καὶ προσάγει τὴν Φυλὴν Ματθαρὲι εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληρέται Σαῦλ υἱὸς Κεῖς· καὶ ἐζητεῖ αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗρίσκειτο. Ματθα-
ρεῖτ

22. Καὶ ἐπρωτίησεν ἔτι Σαμεὴλ ἐν Κυρίῳ· εἰ ἔρχεται ἔτι ἐνταῦθα ἀνὴρ ; Καὶ εἶπε Κύριος· ἰδὲ αὐτὸς κέκρυπται ἐν τοῖς σκεύεσι. εἰσέρχε-
ται

23. Καὶ ἔδραμε καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τῶ λαῷ· καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω.

24. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς ὅσους τὸν λαόν· εἰ ἐωράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἐαυτῷ Κύριος, ὅτι οὐκ ἐστὶν ὅμοιος αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν ; Καὶ ἐγνωσαν πᾶς ὁ λαός, καὶ ζήτω, εἶπαν, ὁ βασιλεὺς.

25. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς τὸν λαόν τὸ δικαίωμα τῶ βασιλέως, καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ ἐξαπέστειλε Σαμουὴλ πάντα τὸν λαόν, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτῆ.

C 2

26. Καὶ

V. 12. ὁ Κεῖς ; Διὰ) καὶ διὰ. V. 14. εἶδομεν) εἶδομεν. V. 16. ὁ εἶπε Σαμουὴλ.) non habet. V. 17. Μασσηφά) μασσηφάθ. V. 18. τὸν Ἰσραὴλ) τὰς υἱοὺς Ἰσραὴλ. ibid. ἐκθλιβασῶν) θλιβασῶν. V. 19. ἐξουδενώκατε) ἐξουδενήκατε. ibid. σωτὴρ ὑμῶν) transposita. ib. ἀλλ' ἢ βασιλ. σήσεις) ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλ. κατὰς ἡμερας. ib. χιλιάδας) φυλαίς. V. 21. Ματθαρὲι) ματθαρί. V. 22. ἔτι Σαμεὴλ) transposita. ibid. εἰσέρχεται ἔτι ἐνταῦθα ἀνὴρ ;) εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα. V. 24. ὅσους) πάντα. ibid. καὶ ζήτω, εἶπαν, ὁ βασιλεὺς.) καὶ εἶπαν. ζήτω ὁ βασιλεὺς.

26. Καὶ Σαὺλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαὰ· καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ δυνάμενοι, ὧν ἦψατο Κύριος καρδίαν αὐτῶν, μετὰ Σαὺλ.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν· τίς σώσει ἡμᾶς οὗτος; καὶ ἠτίμασαν αὐτὸν, καὶ ἐκ ἠνεγκαν αὐτῷ δῶρα.

ΚΕΦ. ΙΑ΄. ΧΙ.

ΚΑΙ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, καὶ ἀνέβη Νάαθ ὁ Ἀμανίτης, καὶ παρεμβάλλει ἐπὶ Ἰαβεῖς Γαλααδ. Καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄνδρες Ἰαβεῖς πρὸς Νάαθ τὸν Ἀμανίτην· διάθε ἡμῖν διαθήκην, καὶ δουλεύσομέν σοι.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Νάαθ ὁ Ἀμανίτης· ἐν ταύτῃ τῇ διαθήκῃ διαθήσομαι ὑμῖν, ἐν τῷ ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιὸν, καὶ θήσομαι ἡμῶν ἐνείδος ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ.

3. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Ἰαβεῖς· ἄντες ἡμῖν ἐπὶ ἡμέρας, καὶ ἀποσελεύμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ· ἐὰν μὴ ὁ σώζων ἡμᾶς, καὶ ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς.

Γαλαα- 4. Καὶ ἔρχονται οἱ ἀγγελοὶ εἰς Γαβαὰ
δα πρὸς Σαὺλ, καὶ λαλοῦσι τὰς λόγους εἰς τὰ ὅσα τῷ λαῷ· καὶ ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς τὴν Φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν.

5. Καὶ ἰδὲ Σαὺλ ἤρχετο μετὰ το-
πρῶν ἐξ ἀγροῦ, καὶ εἶπε Σαὺλ· τί ὁ

λαὸς ὅτι κλαίει; καὶ διηγούνται αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβεῖς.

6. Καὶ ἐφύλατο πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Σαὺλ, ὥς ἤκουσε τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτὰς ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα.

7. Καὶ ἔλαβε δύο βόας, καὶ ἐμέλισεν αὐτάς, καὶ ἀπέσειλεν εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλων (αὐτῶν), λέγων· ὡς ἐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαὺλ καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ τὰ ὅσα ποιήσῃ τοῖς βεσὶν αὐτοῦ. Καὶ ἐπῆλθεν ἕκαστος Κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐδόθησαν ὡς ἀνὴρ εἰς.

8. Καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν Βεζεκ, πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἐξακοσίας χιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰεβὰ ἐδομήκοντα χιλιάδας.

9. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐρχομένοις· τὰδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβεῖς Γαλααδ· αὐριοὶ ἔσσι ὑμῖν ἡ σωτηρία διαθερμάναντος τῆς ἡλίας. Καὶ ἦλθον οἱ ἀγγελοὶ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαγγέλλουσιν τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβεῖς, καὶ ἠυφράνθησαν.

10. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες Ἰαβεῖς πρὸς Νάαθ τὸν Ἀμανίτην· αὐριοὶ ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν.

11. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὐριον, καὶ ἔθετο Σαὺλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἄρχας, καὶ εἰσπορεύονται εἰς μέσον τῆς παρεμ-

V. 26. Γαβααδ) γαβαά. ibid. δυνάμενοι) δυνάμεων. V. 27. οἱ υἱοὶ) υἱοί. CAP. XI. v. 1. Ἀμανίτης) αμμανίτης, constanter. ibid. ἐπ' Ἰαβεῖς) ἐπὶ Ἰαβίς. V. 2. ἐν ταύτῃ τῇ διαθήκῃ διαθήσομαι ὑμῖν) ἐν ταύτῃ διαθήκῃ διαθήσομαι ὑμῖν. ibid. ἐξορύξαι) addit ὑμῶν. ib. ἐπὶ πάντα Ἰσρ.) ἐπὶ Ἰσραὴλ. V. 3. ἐὰν μὴ ὁ) ἐὰν μὴ ἦ ὁ. V. 4. Γαλααδ) γαβαά. V. 5. τί ὁ λαὸς ὅτι κλαίει;) τί ὅτι κλαίει ὁ λαός. ibid. & v. 6. quæ minori charactere expressa omnia habet Ed. Rom. V. 7. (αὐτῶν) abest. V. 8. ἐν Βεζεκ) addit ἐν βαμὰ. V. 9. Γαλααδ) deest. ibid. αὐριοὶ ἔσσι ὑμῖν) ἔσσι deest. ib. ἦλθον) ἦλθον. V. 10. εἶπαν) εἶπον.

παρεμβολῆς ἐν Φυλακῇ τῇ πρῶτῃ, καὶ ἐπληξεν ἐπληξαν τὰς υἱὰς Ἀμμὼν ἕως διεσπέρμασθαι ἢ ἡμέρα. Καὶ ἐγενήθη καὶ οἱ ὑπολειμμένοι διεσπάρησαν, καὶ ἔχ' ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό.

12. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ· τίς ὁ εἶπας ὅτι Σαούλ ἐ βασιλεύσει ἡμῶν; παρὰ δὲ τὰς ἀνδρας, καὶ θανατώσωμεν αὐτούς.

13. Καὶ εἶπε Σαβὴλ· ἐκ ἀποθανεῖται ἔδεις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραὴλ.

14. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων· πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα, καὶ ἐγκαίνισωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν.

15. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔχρισε Σαμουὴλ ἐκεῖ εἰς βασιλέα τὸν Σαβὴλ ἐνώπιον Κυρίου ἐν Γαλγαλοῖς· καὶ ἔβυσαν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρηνικάς ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἠυφράνθη Σαμουὴλ ἐκεῖ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἕως τε λίαν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντας ἀνδρας Ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἤκουσα φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα ὅσα εἶπατέ μοι, καὶ ἐβασίλευσα ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα.

2. καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ ἐγὼ γεγήρακα καὶ καθήσομαι, καὶ οἱ υἱοί μου ἰδὲ ἐν

ὑμῖν· καὶ γὰρ ἰδὲ διελέλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ νεότητός μου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

3. Ἰδὲ ἐγὼ, ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐνώπιον χειροῦ αὐτοῦ· μόχον τίνος εἴληφα, ἢ ὄνον τίνος εἴληφα, ἢ τίνα κατεδυνάστευσα, ἢ τίνα ἐξεπίασα, ἢ ἐκ χειρὸς τίνος εἴληφα ἐξίλασμα, ἢ ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ' ἐμὲ, καὶ ἀποδώσω ὑμῖν.

4. Καὶ εἶπαν πρὸς Σαμουὴλ· ἐκ ἡδικήσας ἡμᾶς, καὶ ἐ κατεδυνάστευσας ἡμᾶς, καὶ ἐκ εἴληφας ἐκ χειρὸς ἐδενός ἐδέν.

5. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· μάστιγος Κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ μάστιγος χειρὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι ἐχ' εὐρήκατε ἐν χειρὶ μου ἐδέν. Καὶ εἶπαν· μάστιγος.

6. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν λέγων· μάστιγος Κύριος ὁ παίψας τὸν Μωσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ ὁ ἀναγαγὼν τὰς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.

7. Καὶ νῦν κατὰ στήθεα, καὶ δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπαγγελῶ ὑμῖν τὰς πάσας δικαιοσύνας Κυρίου, ἃς ἐποίησεν ἐν ὑμῖν καὶ ἐν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

8. ὡς εἰσηλθεν Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐταπεινώσεν αὐτὰς Αἴγυπτος· καὶ ἐβόησαν οἱ πατέρες ὑμῶν πρὸς Κύριον, καὶ ἀπέστειλε Κύριος

C 3

τὸν

ν. 11. τῇ πρῶτῃ, καὶ ἐπληξεν) τῇ ἐκτῇ, καὶ ἔτυπον. ibid. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ ὑπ.) καὶ ἐγενήθη καὶ ὑπολ. ν. 15. εἰς βασιλέα τὸν Σαούλ) transposita. ibid. Σαμουὴλ ἐκεῖ) ἐκεῖ deest. ib. ἕως τε λίαν) ὡς τε λίαν. CAP. XII. ν. 1. ἀνδρα) abest. ν. 2. καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ. ibid. νεότητός μου) μου deest. ν. 3. κατεδυνάστευσα) addit ὑμῶν. ib. ἐξεπίασα) ἐξεπίασα. ib. ἢ ὑπόδημα) καὶ ὑπόδημα. ν. 4. κατεδυνάστευσας ἡμᾶς) adjicit καὶ ἐκ ἐβλάσας ἡμᾶς. ν. 6. Ἀαρὼν, καὶ ὁ) καὶ deest. ν. 7. δικαίωσω) δικάσω. ibid. τὰς πάσας δικαιοσύνας) τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην. ib. ἃς ἐποίησεν ὑμῖν) ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν.

τὸν Μωσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατέκισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

9. Καὶ ἐπελάθοντο τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας Σι-
^{Ιαβεῖς} σάρα ἀρχιστρατήγου Ἰαβεὶν βασιλέως Ἀ-
 σῶρ, καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ εἰς
 χεῖρας βασιλέως Μωάβ, καὶ ἐπολέμη-
 σαν ἐν αὐτοῖς.

10. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ
 ἔλεγον· ἡμάρτομεν, ὅτι ἐγκαταλελοί-
 παμεν τὸν Κύριον, καὶ ἐδουλώσαμεν τοῖς
 Βασιλεῖμ καὶ τοῖς ἄλλοις· καὶ νῦν ἐξε-
 λῆ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ
 δουλώσομεν σοι.

11. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος τὸν Ἱερο-
 ζάαλ, καὶ τὸν Βαράκ, καὶ τὸν Ἰεφθάε,
 καὶ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἐξέλατο ὑμᾶς ἐκ
 χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κυκλόθεν, καὶ
^{πεποι-} κατέκλιτε πεποιθότες.
^{θῶς}

12. Καὶ ἴδετε ὅτι Νάαθ βασιλεὺς υἱὸν
 Ἀμμιὰν ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εἶπεν·
 ἐχθρὸς ἔσθι, ἀλλ' ἡ βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ'
 ὑμῶν· καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν βασι-
 λεὺς ὑμῶν.

13. Καὶ νῦν ἰδὲ ὁ βασιλεὺς ὃν ἐξελέ-
 ξασθε, ὃν ἠτήσασθε· καὶ ἰδὲ δέδωκε Κύ-
 ριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα.

14. Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν Κύριον, καὶ
 δουλώσητε αὐτῷ, καὶ ἀκούσητε τῆς Φω-
 νῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ σώματι
 Κυρίου, καὶ ἦτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασι-

λεὺς ὁ βασιλεὺς ἐφ' ὑμῶν ὀπίσω Κυ-
 ρίου πορευόμενοι·

15. ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε τῆς Φω-
 νῆς Κυρίου, καὶ ἐρίσητε τῷ σώματι Κυ-
 ρίου, καὶ ἔσθι χεῖρ Κυρίου εἰς ὑμᾶς καὶ
 ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν.

16. Καὶ νῦν κατὰσθε, καὶ ἴδετε τὸ
 ἔρημα τὸ μέγα τούτο, ὃ ὁ Κύριος ποιή-
 σαι ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν·

17. οὐχὶ θερσισμὸς πυρῶν σήμερον ἰ-
 ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον, καὶ δώσει Φω-
 νὰς καὶ ὑετὸν, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε, ὅτι
 ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἦν ἐποίησατε ἐνώ-
 πιον Κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βα-
 σιλέα.

18. Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ τὸν
 Κύριον, καὶ ἔδωκε Κύριος Φωνὰς καὶ ὑε-
 τὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἐφοβήθη-
 σαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν Κύριον σφόδρα καὶ
 τὸν Σαμουὴλ.

19. Καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς
 Σαμουὴλ· πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δέλων
 σε πρὸς Κύριον Θεόν σε, καὶ ἔ μὴ ἀ-
 ποθάνωμεν· ὅτι προσεδείκαμεν πρὸς
 πάσας τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν κακίαν, αἰ-
 τήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.

20. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λα-
 ὸν· μὴ φοβεῖσθε· ὑμεῖς πεποιθήκατε τὴν
 πᾶσαν κακίαν ταύτην· πλὴν μὴ ἐκ-
 κλίνετε ἀπὸ ὀπίθεν Κυρίου, καὶ δουλώ-
 σατε τῷ Κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν,

21. καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μη-
 θέν ὄντων, ἀλλ' ἐπερανέσιν οὐδέν, καὶ
 οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι ἐθέν εἰσιν·

22. ὅτι

ν. 8. ἐξήγαγεν) ἐξήγαγον. ν. 9. τῷ Κυρίῳ Θεῷ) κυρίου τῷ Θεῷ. ibid. ἀρχιστρατήγου Ἰαβεῖς) ἀρχι-
 στρατήγου Ἰαβὶν. ib. ἐπολέμησαν αὐτοῖς) ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ. ν. 10. ἐγκαταλελοίπαμεν) ἐγκατελί-
 πομεν. ν. 11. Κύριος) deest. ibid. πεποιθῶς) πεποιθότες. ν. 12. ἀλλ' ἡ βασι.) ἀλλ' ἡ ὅτι βα-
 σιλεὺς. ν. 13. ὃν ἠτήσασθε) non habet. ν. 15. εἰσακούσητε) ἀκούσητε. ibid. εἰς ὑμᾶς) ἐφ' ὑ-
 μᾶς. ν. 17. τὸν Κύριον) absque articulo. ν. 21. καὶ ἐκ ἐξελάνται) καὶ οἱ ἐκ ἐξελάνται.

22. ὅτι ἐκ ἀπάσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτῆ διὰ τὸ ὄνομα αὐτῆ τὸ μέγα, ὅτι ἐπικικῶς Κύριος προσελάβετο ὑμᾶς ἐαυτῷ εἰς λαόν.

23. Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τῆ ἀμαρτεῖν τῷ Κυρίῳ, ἀνιέναι τῆ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν· καὶ δελεύσω τῷ Κυρίῳ, καὶ δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθείαν.

24. Πλὴν φοβεῖθε τὸν Κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὁλῇ καρδίᾳ ὑμῶν· ὅτι ἴδετε ἃ ἐμεγαλύνε μεθ' ὑμῶν.

25. Καὶ ἐὰν κακίᾳ κακοποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προσεδήσεθε.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

✕ **Τ**ὸς ἐναντοῦ ἦν Σαὺλ, ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ.

2. καὶ ἐκλέγεται ἑαυτῷ Σαὺλ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἦσαν μετὰ Σαὺλ διχίλιοι οἱ ἐν Μαχμαῖς, καὶ ἐν τῷ ὄρει Βαιθὴλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάθαν ἐν Γαβαὰ τῆ Βενιαμὴν· καὶ τὸ κατ'ἀλοιπον τῆ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκασον εἰς τὸ σκηνώμα αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸν Νασειῶ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ, καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ Σαὺλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων· ἡθετήκασιν οἱ δέλοι.

4. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἤκουσαν λεγόν-

των,· πέποιμε Σαὺλ τὸν Νασειῶ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἠχύνθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις· καὶ ἀνεβόησεν ὁ λαὸς ὀπίσω Σαὺλ ἐν Γαλγαλοῖς.

5. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ἀρμάτων, καὶ ἐξ ἑκατὸν ἰππέων, καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει· καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμαῖς ἐξ ἐναντίας Βαιθωρὼν κατὰ νότον.

6. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι σενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτόν, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς βόθροις, καὶ ἐν τοῖς λάκκοις.

7. Καὶ οἱ ἐκβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Γαὰδ καὶ Γαλαὰδ· καὶ Σαὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγαλοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτῆ.

8. Καὶ διέλιπεν ἐπ' αὐτῆς ἡμέρας τῷ μαρτυρίᾳ ὡς εἶπε Σαμουὴλ, καὶ ἐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς Γαλγαλα· καὶ διασπάρη ὁ λαὸς αὐτῆ ἀπ' αὐτῆ.

9. Καὶ εἶπε Σαὺλ· προσαναγέγετε ὅπως ποιήσω ὀλοκαύτως καὶ εἰρηνικῶς· καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὀλοκαύτως.

10. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρειν τὴν ὀλοκαύτως, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται· καὶ ἐξῆλθε Σαὺλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, εὐλογῆσαι αὐτόν.

11. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· τί πεποίηκας; Καὶ εἶπε Σαὺλ· ὅτι εἶδον ὡς διασπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ σὺ ἐ παρεγένε ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίᾳ τῶν ἡμερῶν,

CAP. XIII. v. 4. ἤκουσαν) ἤκουσε. ibid. καὶ ἀνεβόησεν ὁ λαὸς ὀπίσω) καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω. v. 5. τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης) τὴν θάλασσαν. v. 7. ἐκβαίνοντες) διαβαίνοντες.

ρῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς
Μαχμαῖς,

12. καὶ εἶπα· νῦν καταβήσονται οἱ
ἀλλόφυλοι πρὸς μέ εἰς Γαλγαλα, καὶ
τῷ προσώπῳ τῷ Κυρίου οὐκ ἐδεήθην, καὶ
ἐνεκραυευσάμην καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὄλο-
καύτως.

13. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Σαῦλ·
μεματαιώται σοι, ὅτι ἐκ ἐφύλαξας τὴν
ἐντολήν μου ἢ ἐνετείλατό σοι Κύριος·
ὡς νῦν ἡτοίμασε Κύριος τὴν βασιλείαν
σε ἐπὶ Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

14. καὶ νῦν ἡ βασιλεία σε ἐ-
τάβη σοι, καὶ ζητήσει Κύριος ἐαυτῷ ἄν-
θρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ
ἐντελεῖται Κύριος αὐτῷ εἰς ἀρχονίαν ἐπὶ
τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι ἐκ ἐφύλαξας ὅσα
ἐνετείλατό σοι Κύριος.

15. Καὶ ἀνέστη Σαμεὴλ, καὶ ἀπῆλ-
θεν ἐκ Γαλγαλῶν· καὶ τὸ κατάλειμμα
τῷ λαῷ ἀνέβη ὀπίσω Σαουλ εἰς ἀπάν-
τησιν ὀπίσω τῷ λαῷ τῷ πολεμιστοῦ, αὐ-
τῶν παρὰγενομένων ἐκ Γαλγαλῶν εἰς
Γαβαὰ Βενιαμὴν· καὶ ἐπεσκέψατο Σα-
αὺλ τὸν λαὸν τὸν εὐρεθέντα μετ' αὐτοῦ
ὡς ἑξακοσίους ἀνδρας.

16. Καὶ Σαῦλ καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐ-
τοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εὐρεθέντες μετ' αὐ-
τῶν ἐκάθισαν ἐν Γαβαὰ Βενιαμὴν καὶ
ἐκλαμον, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβέβη-
κεισαν ἐν Μαχμαῖς.

17. Καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγρῶ
ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ
μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γοφερά ἐπὶ γῆν
Σωγαλ,

18. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα
ὁδὸν Βαιθωρῶν, καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπι-
βλέπουσα ὁδὸν Γαβαὰ, τὴν εἰσκύπτουσαν
ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβεὶμ τὴν ἔρημον.

19. Καὶ τέκλιον σιδήρου ἔχ· εὐρίσκετο ἐν
πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυ-
λοι, μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι βρομφαίαν
καὶ ὄρου.

20. Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς
γῆν ἀλλοφύλων, χαλκνεύειν ἕκαστος τὸ
θεριστήριον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ,
καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ τὸ δρε-
πανον αὐτοῦ.

21. Καὶ ἦν ὁ τεργηλὸς ἑτοιμος τῷ θε-
ρίσει· τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς
τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρε-
πάνῳ ὑπόσασις ἦν ἡ αὐτή.

22. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τῷ
πολέμου Μαχμαῖς, καὶ οὐχ εὐρέθη
βρομφαία καὶ ὄρου ἐν χειρὶ παντὸς τῷ
λαῷ τῷ μετὰ Σαῦλ καὶ μετὰ Ἰωνά-
θαν· καὶ εὐρέθη τῷ Σαῦλ καὶ τῷ Ἰω-
νάθαν υἱῷ αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν
ἀλλοφύλων εἰς τὸ πέραν Μαχμαῖς.

ΚΕΦ. ΙΔ΄. XIV.

ΚΑΙ γίνεταί ἡ ἡμέρα, καὶ εἶπεν
Ἰωνάθαν υἱὸς Σαῦλ τῷ παιδα-
ρίῳ τῷ αἶροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ·
δεῦρο καὶ διαβῶμεν εἰς Μεσαὰ τῶν ἀλ-
λοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ. Καὶ
τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐκ ἀπήγγειλε.

2. Καὶ

ν. 18. τὴν ἔρημον) deest. ν. 20. θεριστήριον) θέριστρον. ν. 23. εἰς τὸ πέραν Μαχμαῖς.) τὴν ἐν τῷ
πέραν μαχμαῖς.

2. Καὶ Σαὺλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρᾳ τῆ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥοάν τὴν ἐν Μαγδαὺν, καὶ ἦσαν μετ' αὐτῆ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες.

3. Καὶ Ἀχιά υἱὸς Ἀχιτῶς, ἀδελφῆ Ἰωχαβὴδ, υἱὲ Φινεὲς υἱὲ Ἥλει, ἱερεὺς τῆ Θεῆ ἐν Σηλαὶμ αἶρων Ἐφὲδ· καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι πεπόμενται Ἰωνάθαν.

4. Καὶ ἀναμέσων τῆς διαβάσεως ἔζητει Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὁδὸς πέτρας ἐκ τέττε, καὶ ὁδὸς πέτρας ἐκ τέττε· ὄνομα τῶ ἐνὶ Βασῆς, καὶ ὄνομα τῶ ἀλλω Σεινά.

5. Ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ βορρᾶ ἐρχομένη Μαχμάς· καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ νότου ἐρχομένη Γαβαῆ.

6. Καὶ ἔπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτῆ· δεῦρο, διαβῶμεν εἰς Μεσαῖβ τῶν ἀπεριτμήτων τέττων, εἴτι ποιῆσαι Κύριος ἡμῖν, ὅτι ἐκ ἐστὶ τῶ Κυρίῳ συνεχόμενον σάζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις.

7. Καὶ ἔπεν αὐτῶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτῆ· ποίει πᾶν ὃ ἐάν ἡ καρδίᾳ σου ἐκκλήνῃ, ἰδὲ ἐγὼ μετὰ σοῦ, ὡς ἡ καρδίᾳ σου καρδίᾳ μου.

8. Καὶ ἔπεν Ἰωνάθαν· ἰδὲ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τὲς ἀνδρας, καὶ κατακυλισθῶμεθα πρὸς αὐτούς.

9. Ἐάν τὰδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν· καὶ ζησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς, καὶ ἔ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτές.

Tom. II.

10. Καὶ ἐάν τὰδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι παραδεδωκεν αὐτούς Κύριος εἰς χεῖρας ἡμῶν· τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον.

11. Καὶ εἰσηλθὼν ἀμφοτέρω εἰς Μεσαῖβ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλοφύλοι· ἰδὲ οἱ Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τραυλῶν αὐτῶν, ἃ ἐκρύβησαν ἐκεῖ.

12. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες τῆς Μεσαῖβ πρὸς Ἰωνάθαν καὶ πρὸς τὸν αἶ Μεσαῖβ· ροντα τὰ σκεύη αὐτῆ, καὶ λέγουσιν· ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ γνωριῶμεν ὑμῖν ῥῆμα. Καὶ ἔπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν αἶροντα τὰ σκεύη αὐτῆ· ἀνάβηθι ὀπίσω με, ὅτι παραδεδωκεν αὐτὰς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραήλ.

13. καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῆ, καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτῆ μετ' αὐτῆ· καὶ ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον Ἰωνάθαν, καὶ ἐπάταξεν αὐτές· καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτῆ ἐπέδιδε ὀπίσω αὐτῆ.

14. Καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη ἣν ἐπάταξεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτῆ, ὡς εἴκοσιν ἄνδρας ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροδόλοις καὶ ἐν κοχλαῖσι τῆ πεδῖε.

15. Καὶ ἐγενήθη ἕκτασις ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ἐν ἀγρῷ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν Μεσαῖβ, καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέζησαν, καὶ αὐτοὶ οὐκ ᾔθελον πονεῖν· καὶ ἐδάμνησεν ἡ γῆ, καὶ ἐγενήθη ἕκτασις παρὰ Κυρίου.

D

16. Καὶ

CAP. XIV. v. 10. Καὶ ἐάν τὰδε) καὶ deest. v. 11. Μεσαῖβ) μεσσαῖβ passim. ibid. οἱ Ἑβραῖοι) absque articulo. v. 12. τῆς Μεσαῖβ) μεσσαῖβ. ibid. εἰς τὰς χεῖρας) absque articulo. v. 14. εἴκοσιν ἄνδρας) εἴκοσι ἄνδρες. ibid. κοχλαῖσι) κόχλαξι. v. 15. πονεῖν) ποιεῖν.

16. Καὶ ἶδον οἱ σκοποὶ τῆ Σαῦλ ἐν Γαβαὰ Βενιαμὲν, καὶ ἰδὲ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἐνθεν.

17. Καὶ εἶπε Σαῦλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτῆ· ἐπισκέψασθε δὴ, καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ ὑμῶν· καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδὲ ἔχ εὐρίσκεται Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτῆ.

18. Καὶ εἶπε Σαῦλ τῷ Ἀχιῶ· προσάγαγε τὸ Ἐφὲδ, ὅτι ἦν ἡ κισωτός τῆ Θεῆ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραὴλ.

19. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐλάλει Σαῦλ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ὁ ἥχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνε. Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς τὸν ἱερέα· συνάγαγε τὰς χεῖράς σου.

20. Καὶ ἀνέβησε Σαούλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτῆ, καὶ ἔρχονται ἕως τῆ πολέμου. Καὶ ἰδὲ ἐγένετο βομβαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτῆ, σύγχυσις μεγάλη σφόδρα.

21. Καὶ οἱ δῆλοι οἱ ὄντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, οἱ ἀναβαίνοντες εἰς τὴν παρεμβολήν, ἐπεσφάφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ Ἰσραὴλ τῶν μετὰ Σαῦλ καὶ Ἰωνάθαν.

22. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφύγασι οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ συνάπλισι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον.

23. Καὶ ἔσωσε Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ

ἐκείνῃ τὸν Ἰσραὴλ· καὶ ὁ πόλεμος διήλθε τὴν Βηθαὺν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ Σαῦλ ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν· καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ.

24. Καὶ Σαῦλ ἠγνόησεν ἀγνοίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων· ἐπικατάρματος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἐσπέρας· καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου· καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἥρισα.

25. Καὶ Ἰάερ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος Ἰάερ κατὰ πρόσωπον τῆ ἀγροῦ·

26. καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδὲ ἐπορεύετο λαλῶν· καὶ οὐκ ἦν ἐπιστρέφω τὴν χεῖρα αὐτῆ εἰς τὸ σῶμα αὐτῆ, ὅτι ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὄρκον Κυρίου.

27. Καὶ Ἰωνάθαν ἐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὀρκίζειν τὸν πατέρα αὐτῆ τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τῆ σκῆπτρου αὐτῆ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ, καὶ ἔβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τῆ μέλιτος, καὶ ἐπέσπερψε τὴν χεῖρα αὐτῆ εἰς τὸ σῶμα αὐτῆ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆ.

28. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῆ λαοῦ, καὶ εἶπεν· ὀρκίσας ὤρκισεν ὁ πατήρ σε τὸν λαόν λέγων· ἐπικατάρματος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον, καὶ ἐξελύθη ὁ λαός.

29. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν· ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν· ἴδε, διότι

ν. 17. εὐρίσκεται) εὐρίσκειτο. ν. 18. ὅτι ἦν ἡ κισωτός τῆ Θεῆ ἐν τῇ) ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ Ἐφὲδ ἐν τῇ. ν. 19. ἐλάλει) λαλεῖ. ν. 20. ἀνέβησε) ἀνέβη. ν. 21. μετὰ τῶν ἀλλοφύλων) ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, οἱ ἀναβαίνοντες) ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων οἱ ἀναβαίνοντες. ν. 22. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ) καὶ πᾶς Ἰσραὴλ. ν. 23. Βηθαὺν) τὴν Βαμῶθ. ib. ὅλην τὴν πόλιν) absque articulo. ν. 25. Ἰάερ) Ἰαελ. ibid. καὶ ἐκ ἦν) καὶ ἰδοὺ ἐκ ἦν. ν. 28. ὁ πατήρ σου τῷ λαῷ) τὸν λαόν ὁ πατήρ σε.

διότι ἴδον οἱ ὀφθαλμοὶ με ὅτι ἐγευσάμην
βραχὺ τῆ μέλιτος τέττε,

30. ἀλλ' ὅτι ἔφαγεν ἐδῶν σήμερον ὁ
λαὸς τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν
εὗρεν, ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ πληγὴ ἐν
τοῖς ἀλλοφύλοις.

31. Καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν Μαχμάς· καὶ
ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα·

32. καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύ-
λα· καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια, καὶ
βενίλια, καὶ τέκνα βοῶν, καὶ ἔσφα-
ξεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤθιεν ὁ λαὸς σὺν
τῷ αἵματι.

33. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαέλ, λέ-
γοντες· ὅτι ὁ λαὸς ἡμάρτηκε τῷ Κυ-
ρίῳ, φαγὼν σὺν τῷ αἵματι· καὶ εἶπε
Γεδέμ Σαέλ· ἐν Γεδέμ κυλίσσατέ μοι ἐνταῦθα
λίθον μέγαν.

34. Καὶ εἶπε Σαέλ· διασπάρετε ἐν
τῷ λαῷ, καὶ εἶπατε αὐτοῖς προσαγα-
γεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόχρον αὐτῆ,
καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτῆ· καὶ
σφαξάτω ἐπὶ τέττε, καὶ φάγετε αὐ-
τά, καὶ ἂ μὴ ἀμάρτητε τῷ Κυρίῳ τῆ
ἐδῶν σὺν τῷ αἵματι· καὶ προσήγαγε
πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν χειρὶ αὐτῆ τὴν
ἔσφαξεν νύκτια, καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ.

35. Καὶ οἰκοδόμησεν ἐκεῖ Σαέλ θυσια-
στήριον τῷ Κυρίῳ· τῆτο ἤρξατο Σαέλ
οἰκοδομῆσαι θησιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

36. Καὶ εἶπε Σαέλ· καταβῶμεν ὅπι-

σω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτια, καὶ διαρ-
πάσωμεν ἐν αὐτοῖς ἕως διαφύση ἡ ἡμέ-
ρα, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἀν-
δρα· καὶ ἔπαν· πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν
σου ποιεῖ· καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς· προσέλ-
θαμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν Θεόν.

37. Καὶ ἐπηρώτησε Σαούλ τὸν Θεόν·
εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων; εἰ
παραδώσεις αὐτὸς εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ;
καὶ ἐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ.

38. Καὶ εἶπε Σαέλ· προσαγάγετε ἐνταῦ-
θα πάσας τὰς γυνῆας τῆς Ἰσραὴλ, καὶ
γινώτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἀμαρ-
τία αὕτη σήμερον, προσά-
γαγε

39. Ὅτι ζῇ Κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσ-
ραὴλ, ὅτι εἰάν ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωνά-
θαν τῆ υἱοῦ μου, θανάτῳ ἀποθανεῖται.
Καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς
τῆ λαοῦ.

40. Καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ·
ὑμεῖς ἔσδατε εἰς δελείαν, καὶ ἐγὼ καὶ
Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς μου ἐσόμεθα εἰς δε-
λείαν. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαέλ·
τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σε ποιεῖ.

41. Καὶ εἶπε Σαέλ· Κύριε ὁ Θεὸς
Ἰσραὴλ; τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δέλω σε
σήμερον; ἢ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνάθαν τῷ
υἱῷ μου ἡ ἀδικία; Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ
δὸς δήλους· καὶ εἰάν τάδε εἴπῃς τῷ λαῷ

D 2

σου

V. 29. ὀφθαλμοὶ ὅτι) ὀφθαλμοὶ μου ὅτι. ibid. βραχὺ τῆ) βραχὺ τι τοῦ. V. 30. ἡ πληγὴ ἦν) ἡ πληγὴ ἡ ἐν. V. 33. τῷ Σαέλ) absque articulo. ibid. ὅτι ὁ λαὸς ἡμάρτηκε τῷ) ἡμάρτηκε ὁ λαὸς τῷ. ib. Γεδέμ) γεδθαίμ. ib. ἐνταῦθα λίθον) transposita. V. 34. σφαξάτω) σφαξέτω. ibid. καὶ φάγετε αὐτά) non habet. ib. προσήγαγε πᾶς - - fin.) προσήγεν ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ. V. 36. διαφύση ἡ ἡμέρα) διαφύση ἡμέρα. ibid. καὶ ἔπαν· πᾶν) καὶ ἔπαν· πᾶν. V. 38. προσαγάγετε) προσαγάγετε. V. 41. ὅτι ἐκ ἀπεκρίθης) τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης. ibid. ἢ ἐν ἐμοὶ) εἰ ἐν ἐμοὶ. ib. εἴπῃς τῷ λαῷ) εἴπῃ, δὸς δὲ τῷ λαῷ.

σου Ἰσραὴλ, ὃς δὴ ἐσιόγηται. Καὶ κληροῦται Ἰωνάθαν καὶ Σαούλ, καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθε.

λάβετε 42. Καὶ εἶπε Σαέλ· βάψετε ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τῷ υἱοῦ μου· ὃν ἂν κατακληρώσῃται Κύριος, ἀποθανέντω. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαέλ· οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τῆτο· καὶ κατεκράτησε Σαέλ τῷ λαοῦ, καὶ βάβλουσιν ἀναμέσον αὐτῷ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τῷ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ κατακληροῦται Ἰωνάθαν.

43. Καὶ εἶπε Σαέλ πρὸς Ἰωνάθαν· ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας· καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν· καὶ εἶπε· γευσάμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπῳ τῷ ἐν τῇ χειρὶ μου βραχὺ μέλι, ἰδὲ ἐγὼ ἀποθνήσκω.

44. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαέλ· τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προδείξῃ, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ σήμερον.

45. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαέλ· εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν ἐν Ἰσραὴλ τὴν μεγάλην ταύτην; Ἰερβταλὴμ· ἦλωος· ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ὁ λαὸς τῷ Θεῷ ἐποίησε τὴν ἡμέραν ταύτην· καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς περὶ Ἰωνάθαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐκ ἀπέθανε.

46. Καὶ ἀνέβη Σαέλ ἀπὸ ὅπιδεν τῶν

ἀλλοφύλων· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

47. Καὶ Σαέλ ἔλαχε τῷ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας τὰς ἐχθρὰς αὐτῷ, εἰς τὸν Μωάβ, καὶ εἰς τὰς υἱοὺς Ἀμμων, καὶ εἰς τὰς υἱοὺς Ἑδὼμ, καὶ εἰς τὸν Βεδὼρ, καὶ εἰς Βασιλέα Σεδά, καὶ εἰς τὰς ἀλλοφύλους· ὃ ἂν ἐξράφῃ, ἐσώζετο.

48. Καὶ ἐποίησε δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλὴκ· καὶ ἐξείλατο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατέντων αὐτόν.

49. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαέλ Ἰωνάθαν, καὶ Ἰσσεὶ καὶ Μελχισέ· καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτῷ, ὄνομα τῇ πρωτοτόκῳ Μερὺ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Μελχόλ.

50. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτῷ Ἀχινοὴ, θυγατρὸς Ἀχιμαάς· καὶ ὄνομα τῷ ἀρχιστρατήγῳ αὐτοῦ Ἀβενῆρ, υἱὸς Νῆρ, υἱὸς οἰκείου Σαούλ.

51. Καὶ Κεὶς πατὴρ Σαούλ, καὶ Νῆρ πατὴρ Ἀβενῆρ, υἱὸς Ἰαμὲν, υἱὸς Ἀδὴλ.

52. Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταῖος ἐπὶ τὰς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαέλ. Καὶ ἰδὼν Σαέλ πάντα ἀνδρα δυνατὸν, καὶ πάντα ἀνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ συνήγαγεν αὐτὸς πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦ.

ν. 42. λάβετε) βάψετε. ν. 43. γευσάμενος) γεύμενος. ibid. ἰδὲ ἐγὼ) καὶ ἰδοὺ ἐγώ. ν. 45. ἐν Ἰερβταλὴμ τὴν μεγάλην ταύτην; ἦλωος· ζῇ) τὴν μεγάλην ταύτην ἐν Ἰσραὴλ; ζῇ. ibid. ἀπὸ τῆς τριχὸς) τριχός. ib. τῇ ἡμέρᾳ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ. ν. 46. ὅπιδεν) ὑπιδε. ν. 47. βασιλεύειν ἐπὶ ἰσρ.) βασιλεύειν, κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ Ἰσραὴλ. ibid. Βεδὼρ) Βαβυλων. ν. 48. ἐξείλατο) ἐξείλετο. ν. 49. Ἰσσεὶ καὶ Μελχισέ) Ἰεσσαίου καὶ μελχισα. ibid. πρωτοτόκῳ) adjicit μερὺ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ. ν. 50. ἀρχιστρ.) Ἀβενῆρ) ἀρχιστρατήγῳ αὐτῷ Ἀβενῆρ.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ἔπε Σαμουὴλ πρὸς Σαῦλ· ἐμὲ ἀπέστειλε Κύριος χρίσαι σε εἰς βασιλέα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτῷ, ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ νῦν ἀκέσον τῆς φωνῆς τῶν λόγων Κυρίου·

2. τὰδε ἔπε Κύριος Σαδωαΐθ· νῦν ἐκδικήσω αὐτὸν ἐποίησεν Ἀμαλὴκ τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτῷ ἐξ Αἰγύπτου.

3. καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ καὶ Ἱερεὶμ καὶ πάντα τὰ αὐτῷ, καὶ ἐπεριποιήσῃς ἐξ αὐτῷ· καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν· καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτόν καὶ πάντα τὰ αὐτῷ, καὶ ἐφείσῃς ἀπ' αὐτῷ· καὶ ἀποκλινεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἑως γυναῖκος, καὶ ἀπὸ νηπίου ἑως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόχου ἑως προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου ἑως ὄνου.

4. Καὶ παρήγγειλε Σαῦλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτὸς ἐν Γαλιγαλῶνι δέκα διακοσίας χιλιάδας ταγματῶν, καὶ δέκα χιλιάδας ταγματῶν Ἰάδα.

5. Καὶ ἦλθε Σαῦλ ἑως τῶν πόλεων Ἀμαλῆκ, καὶ ἐνήδρευσε ἐν τῷ χειμαρρῷ.

6. Καὶ ἔπε Σαῦλ πρὸς τὸν Κιναιὸν· ἀπελθε καὶ ἐκκλινον ἐκ μέσου τῷ Ἀμαλῆκ, μὴ προθῶ σε μετ' αὐτῷ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸς ἐξ

Αἰγύπτου. Καὶ ἐξέκλινεν ὁ Κιναιὸς ἐκ μέσου Ἀμαλῆκ.

7. Καὶ ἐπάταξε Σαῦλ τὸν Ἀμαλῆκ ἀπὸ Εὐιλά ἕως Σέρ ἢ ἐπὶ προσώπῳ Αἰγύπτου.

8. Καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγαγ βασιλέα Ἀμαλῆκ ζῶντα, καὶ πάντα τὸν λαόν (ἐξωλέθρευσε) Ἱερίμ ἀπέκλεινεν ἐν σόματι βομφαίας.

9. Καὶ περιποιήσατο Σαῦλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἀγαγ ζῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βεκολίων, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἐβάλετο ἐξολοθρεῦσαι αὐτά· καὶ πᾶν ἔργον ἠτιμαμένον καὶ ἐξεδεναμένον ἐξωλέθρευσε.

10. Καὶ ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Σαμουὴλ, λέγων·

11. παρακλήσῃς ὅτι ἐβάλετο τὸν Σαουλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὀπιθεν με, καὶ τὴς λόγους με οὐκ ἔστησε. Καὶ ἠθύμησε Σαμεὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς Κύριον ὅλην τὴν νύκτα.

12. Καὶ ὤρεθρε Σαμεὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἰσραὴλ τοπρωί. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαμεὴλ, λέγοντες· ἦκει Σαῦλ εἰς Κάρμηλ, καὶ ἰδοὺ ἀνέστακεν αὐτῷ χεῖρα. Καὶ ἐπέσχεψε τὸ ἄρμα, καὶ κατέβη εἰς Γαλιλαα.

D 3

13. Καὶ

CAP. XV. v. 1. ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ) non haber. ibid. ἀκέσον τῆς φωνῆς τῶν λόγων Κυρίου) ἔκουσε τῆς φωνῆς κυρίου. v. 2. Ἀμαλῆκ) ἀμαλῆκ. v. 3. πάντα αὐτοῦ) πάντα τὰ αὐτοῦ. v. 4. δέκα χιλιάδας) τετρακοσίας χιλιάδας. ibid. καὶ δέκα χιλιάδας ταγματῶν Ἰάδα.) καὶ τὸν ἰάδαν τρεῖς χιλιάδας ταγματῶν. v. 5. Ἀμαλῆκ) ἀμαλῆκ. v. 6. μετὰ πάντων τῶν υἱῶν) μετὰ τῶν υἱῶν. v. 7. Εὐιλά) εὐιλάτ. ibid. ἢ ἐπὶ) ἢ deest. v. 8. λαὸν ἐξωλέθρευσε) Ἱερίμ) λαὸν καὶ Ἱερίμ. v. 9. ἐβάλετο ἐξολοθρεῖν) ἐβάλετο ἐξολοθρεῦσαι. ibid. ἐξωλέθρευσε) ἐξωλέθρευσε. v. 11. παρακλήσῃς) addit ὅτι ἐβασίλευσε. ibid. ὀπιθεν) ὀπίσθ. ib. ἔστησε) ἐτήρησε. v. 12. τῷ Ἰσραὴλ) Ἰσραὴλ. ibid. ἀπηγγέλειν τῷ Σαμεὴλ) ἀπηγγέλη τῷ σαῦλ. ibid. ἦκει Σαῦλ) ἦκει Σαμουὴλ. ib. ἰδοὺ) abest.

13. Καὶ ἦλθε Σαμεὴλ πρὸς Σαῦλ, καὶ ἰδὲ αὐτὸς ἀνέφερεν ὀλοκαύτως τῶ Κυ-
 πρόβατα ῥίω, τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἠνεγκεν
 ἐξ Ἀμαλῆ· καὶ παρεγένετο Σαμεὴλ
 πρὸς Σαῦλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαῦλ· εὐ-
 λογητὸς σὺ τῷ Κυρίῳ· ἔθηκες πάντα
 ὅσα ἐλάλησε Κύριος.

14. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· καὶ τίς ἡ Φω-
 νὴ τῆ ποιμνίᾳ αὐτῇ ἐν τοῖς ὡσί μου,
 καὶ Φωνὴ τῶν βοῶν ὧν ἐγὼ ἀκούω;

15. Καὶ εἶπε Σαῦλ· ἐξ Ἀμαλῆ ἠνεγ-
 κα αὐτά, ἃ περιποίησατο ὁ λαὸς τὰ
 κρέατα τῆ ποιμνίου, καὶ τῶν βοῶν,
 ὥπως τυθῇ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ τὰ
 λοιπὰ ἐξωλόθρευσα.

16. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Σαῦλ·
 ἄνεις, καὶ ἀπαγγελά σοι ἃ ἐλάλησε
 Κύριος πρὸς μετὴν νύκτα. Καὶ εἶπεν
 αὐτῷ· λάλησον·

17. καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Σαῦλ·
 ἐχὶ μικρὸς εἶ σὺ ἐνώπιον αὐτῆς ἡγουμέ-
 νος σκήπτρου Φυλῆς Ἰσραὴλ; καὶ ἔχει-
 σέ σε Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ·

18. καὶ ἀπέσειλέ σε Κύριος ἐν ὁδῷ,
 καὶ εἶπέ σοι, πορεύθητι, καὶ ἐξολό-
 θρευσον τοὺς ἀμαρτάνοντας εἰς ἐμέ,
 τὸν Ἀμαλῆ, καὶ πολεμήσεις αὐτοὺς
 ἕως συντελέσεις αὐτούς·

19. καὶ ἵνατί οὐκ ἤκουσας τῆς Φωνῆς
 Κυρίου, ἀλλὰ ὤρμησας τῆ θέσφαι ἐπὶ
 τὰ σκύλα, καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν
 ἐνώπιον Κυρίου;

20. Καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς Σαμεὴλ·
 διὰ τὸ ἀκῆσαι με τῆς Φωνῆς τῆ λαοῦ,
 καὶ ἐπορεύθην ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἀπέσταλκέ
 με Κύριος, καὶ ἤγαγον τὸν Ἀγαγ βα-
 σιλέα Ἀμαλῆ, καὶ τὸν Ἀμαλῆ ἐξω-
 λόθρευσα.

21. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων
 ποίμνια καὶ βουκόλια, τὰ πρῶτα τῆ
 ἐξολοθρεύματος, δῶσαι ἐνώπιον Κυρίου
 Θεοῦ ἡμῶν ἐν Γαλαγαλοῖς.

22. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ· εἰ θελητὸν τῷ
 Κυρίῳ ὀλοκαυτάματα καὶ † θυσίας ὡς τὸ ἀ- ὀλοκαύ-
 κῆσαι Φωνῆς Κυρίου; ἰδὲ ἀκοὴ ὑπὲρ θυ- ταμαί·
 σίαν ἀγαθὴν, καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ † θυσία
 ζέαρ κριῶν.

23. Ὅτι ἀμαρτία οἰάνισμά ἐστιν,
 ὁδὴν καὶ † πόνους θεραφεῖν ἐπάγουσιν· ὁδὴν
 ὅτι ἐξεδένωσας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐξε- † πόνους
 δυνάσει σε Κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ
 Ἰσραὴλ.

24. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ·
 ἡμάρτηκα, ὅτι παρέβην τὸν λόγον Κυ-
 ρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην
 τὸν λαόν, καὶ ἤκουσα τῆς Φωνῆς αὐ-
 τῶν.

25. Καὶ νῦν ἄρον δὴ τὸ ἀμάρτημά
 μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσ-
 κυνήσω Κυρίῳ Θεῷ σου.

26. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Σαῦλ·
 ἐκ ἀναστρέψω μετὰ σέ, ὅτι ἐξεδένωσας
 τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐξεδενώσῃ σε Κύ-
 ριος τῆ μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσ-
 ραὴλ.

27. Καὶ

† 13. τὰ πρόβατα τῶν) τὰ πρῶτα τῶν. † 14. αὐτῇ) τούτῃ. ib. ὧν) ἧν. † 18. ἐξολόθρευσον τὰς)
 ἐξολόθρευσον. ἀνελίξ τὰς. ibid. συντελέσεις) συντελέσεις. † 19. τῆς Φωνῆς) Φωνῆς. ibid. ἀλλὰ)
 ἀλλ'. † 20. ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἀπέσταλκέ με) τῇ ὁδῷ ἣ ἀπέσειλέ με. † 22. ὀλοκαυτάματα καὶ θυσία)
 ὀλοκαυτάματα καὶ θυσίας. † 23. ὁδὴν καὶ πόνους) ὁδὴν καὶ πόνους. † 25. Κυρίῳ Θεῷ) κυρίῳ
 τῷ Θεῷ. † 26. ἀναστρέψω) ἀναστρέφω.

27. Καὶ ἀπέστρεψε Σαμεὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τῷ ἀπελθεῖν, καὶ ἐκράτησε Σαὺλ τῷ πτερυγίου τῆς διπλοῖδος αὐτοῦ, καὶ διέρρηξεν αὐτό.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμεὴλ· διέρρηξε Κύριος τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς σου σήμερον, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

29. Καὶ διαιρεθήσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ ἐκ ἀποστρέψει, καὶ ἐ μετανοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἀνθρωπὸς ἐστὶ τῷ μετανοῆσαι αὐτός.

30. Καὶ εἶπε Σαὺλ· ἡμάρτηκα, ἀλλὰ ὁξασόν με δὴ ἐνώπιον πρεσβυτέρων λαῷ με καὶ ἐνώπιον Ἰσραὴλ, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμὲ, καὶ προσκυνήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

31. Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὀπίσω Σαὺλ, καὶ προσεκύνησε Σαὺλ τῷ Κυρίῳ.

32. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ· προσαγάγετέ μοι τὸν Ἀγαγ βασιλέα Ἀμαλήκ· καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἀγαγ τρέμων· καὶ εἶπεν Ἀγαγ· εἰ οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος;

33. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Ἀγαγ· καὶ ὅτι ἠτέκνωσε γυναῖκας ἢ βομφοῖας σου, οὕτως ἀτενωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἢ μήτηρ σου. Καὶ ἔσφαξε Σαμεὴλ τὸν Ἀγαγ ἐνώπιον Κυρίου ἐν Γαλγαλ.

34. Καὶ ἀπῆλθε Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ· καὶ Σαοὺλ ἀνέβη εἰς οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά.

35. Καὶ οὐ προσέθετο Σαμεὴλ ἔτι ἰδεῖν τὸν Σαὺλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμεὴλ ἐπὶ Σαὺλ, καὶ Κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐδασίλευσε τὸν Σαὺλ ἐπὶ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. ΙΣ'. XVI.

ΚΑΙ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ Σαὺλ, καὶ ἐγὼ ἐξεδένωκα αὐτόν, μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραὴλ; πλησον τὸ κέρας σε ἐλαίῳ, καὶ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς Ἰεσσαὶ ἕως Βηθλεὲμ, ὅτι ἐώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ βασιλεῖα.

Βασι-
λεύειν

2. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκέσεται Σαὺλ, καὶ ἀποκτενεῖ με. Καὶ εἶπε Κύριος· δάμαλιν βοῶν λαβὲ ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ ἐρεῖς, θύσαι τῷ Κυρίῳ ἡκω.

3. Καὶ καλέσεις τὸν Ἰεσσαὶ εἰς θυσίαν, καὶ γνωρίσω σοι ὃ ποιήσεις· καὶ χρίσεις ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ.

4. Καὶ ἐποίησε Σαμεὴλ πάντα ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος. Καὶ ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσῃ αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· εἰρήνη ἢ εἰσοδός σε, ὁ βλέπων;

5. Καὶ εἶπεν· εἰρήνη· θύσαι τῷ Κυρίῳ ἡκω, ἀγιάσθητε καὶ εὐφρανθήτε μετ' ἐμοῦ σήμερον. Καὶ ἡγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν.

6. Καὶ

V. 27. ἀπέστρεψε) ἐπέστρεψε. V. 29. καὶ οὐ μεταν.) οὐδὲ μετανοήσει. V. 30. ἐνώπιον πρεσβ. λαοῦ μου καὶ ἐνώπιον Ἰσραὴλ) ἐνώπιον πρεσβ. Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου. V. 31. Σαὺλ τῷ Κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. V. 32. ὡς πικρὸς θάνατος) οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος. V. 34. εἰς οἶκον) εἰς τὸν οἶκον. V. 35. Σαμεὴλ ἔτι) transposita. CAP. XVI. v. 1. καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ. ibid. in fin. βασιλεύειν) βασιλεῖα. V. 3. εἰς θυσίαν) εἰς τὴν θυσίαν. ibid. γνωρίσω) γνωρίω. ib. ἐὰν) ἂν. V. 4. εἰρήνη ἢ) ἢ εἰρήνη ἢ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσεῖναι αὐτοὺς, καὶ ἶδε τὸν Ἐλιᾶδ, καὶ εἶπεν· ἡλλά καὶ ἐνώπιον Κυρίου χριστὸς αὐτῆ.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμεὴλ· μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆ, μηδὲ εἰς τὴν ἔξιν μεγέθους αὐτῆ, ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν. ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέπεται ἀνθρώπος, ὁφεται ὁ Θεός· ὅτι ἀνθρώπος ὁφεται εἰς πρόσωπον, Θεὸς δὲ ὁφεται εἰς καρδίαν.

8. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Ἀμινωδαῖδ, καὶ παρήλθε κατὰ πρόσωπον Σαμεὴλ, καὶ εἶπεν· οὐδὲ τῶτον ἐξελέξατο Κύριος.

9. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸν Σαμμά, καὶ εἶπε· καὶ ἐν τῷ ἐκ ἐξελέξατο Κύριος.

10. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸς ἐπὶ υἱὸς αὐτῆ ἐνώπιον Σαμεὴλ. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Ἰεσσαὶ· οὐκ ἐξελέξατο Κύριος ἐν τέτοις.

11. Καὶ εἶπε Σαμεὴλ πρὸς Ἰεσσαὶ· ἐκλελοίπασι τὰ παιδάρια· καὶ εἶπεν· ἔτι ὁ μικρὸς, ἰδὲ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαὶ· ἀπόστειλον καὶ λαβὲ αὐτόν, ὅτι ἐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως τῆ ἐλθεῖν αὐτόν ἐν ταῦθα.

12. Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν. Καὶ ἔτος πυρρόακης μετὰ καίλλης ὀφθαλμῶν, καὶ ἀγαθὸς ὁράσει Κυρίῳ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμεὴλ· ἀνάστα,

χρίσον τὸν Δαυὶδ, ὅτι ἔτος ἐστὶν ἀγαθός.

13. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τῆ ἐλαίᾳ, καὶ ἔχρισεν αὐτόν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Καὶ ἐφῆλατο πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἐπάνω. Καὶ ἀνέστη Σαμεὴλ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ.

14. Καὶ πνεῦμα Κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαὺλ, καὶ ἐπνίγεν αὐτόν πνεῦμα πονηρὸν παρὰ Κυρίου.

15. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες Σαὺλ πρὸς αὐτῆ αὐτόν· ἰδὲ δὴ πνεῦμα Κυρίου πονηρὸν πνίγει σε,

16. εἰπάτωσαν δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου, καὶ ζητησάτωσαν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ἀνδρα εἰδὸτα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ. ἰδόντες Καὶ ἔσαι ἐν τῷ εἶναι ἐν σοὶ πνεῦμα πονηρὸν, καὶ ψαλῆ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτῆ, καὶ ψάλλειν ἀγαθόν σοὶ ἔσαι καὶ ἀναπαύσει σε.

17. Καὶ εἶπε Σαὺλ πρὸς τὸς παῖδας αὐτῆ· ἰδετε δὴ μοι ἀνδρα ὁρῶν ψάλλοντα, καὶ εἰσαγάγετε αὐτόν πρὸς μέ.

18. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παιδαρίων αὐτῆ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ εἰώρακα υἱὸν τῷ Ἰεσσαὶ Βηθλεεμίτην, καὶ αὐτόν εἰδὸτα ψάλλειν, καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός, καὶ ὁ ἀνὴρ πολεμιστῆς, καὶ σοφὸς λόγῳ, καὶ ἀσυνετός νῆς ἀγαθὸς τῷ εἶναι, καὶ Κύριος μετ' ἰδεῖν αὐτῆ.

19. Καὶ ἀπέστειλε Σαὺλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαὶ, λέγων· ἀπέστειλον πρὸς μέ Δαυὶδ τὸν υἱόν σε τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου.

20. Καὶ

v. 7. μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ) μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ. ibid. Θεὸς δὲ) ὁ δὲ Θεός. v. 8. Κύριος) ὁ Θεός. v. 9. Σαμμά) σαμὰ. v. 10. πρὸς Ἰεσσαὶ) abest. v. 11. ἐν ταῦθα) abest. v. 12. ἔτος) αὐτός. ibid. ἀνάστα) addit καὶ. v. 15. παῖδες αὐτοῦ) παῖδες σαὺλ. v. 16. ἰδόντες) εἰδόντες. ibid. ἐν σοὶ πν. πον. καὶ ψάλλειν) πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοὶ, καὶ ψαλῆ. v. 17. ἰδετε δὴ) addit μοι. v. 18. αὐτοῦ) αὐτῆ, καὶ εἶπεν. ἰδὲ. ibid. εἰδὸτα ψάλλειν) εἰδὸτα ψαλμὸν. ib. ὁ ἀνὴρ πολεμ. καὶ συνετός λόγῳ, καὶ ἀνὴρ ἀγ. τῷ εἶναι) πολεμιστῆς, καὶ σοφὸς λόγῳ, καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθὸς τῷ εἶναι. v. 19. ἀπέστειλε) addit σαὺλ. ibid. Δαυὶδ τὸν υἱόν σε) transposita.

20. Καὶ ἔλαβεν Ἰεσσαὶ γόμωρ ἄρτων, καὶ ἀσκὸν οἴνου, καὶ ἔριπον ἐξ αἰγῶν ἕνα, καὶ ἐξαπέσειλεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ τὸ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαῦλ,

21. καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ πρὸς Σαὺλ· καὶ παρεισῆκει ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σφόδρα· καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αἵρων σκεύη αὐτοῦ.

22. Καὶ ἀπέστειλε Σαῦλ πρὸς Ἰεσσαὶ, λέγων· παριζάδω δὴ Δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ, ὅτι εὗρε χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

23. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαὺλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυὶδ τὴν κινύραν, καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνεψύχε Σαῦλ, καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΚΑΙ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς Σογκῶ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀναμέσον Σογκῶ, καὶ ἀναμέσον Ἀζηκά ἐν Ἀφροδομμεῖν.

2. Καὶ Σαῦλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ συναγόνται, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι, αὐτοὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξεναντίας ἀλλοφύλων.

3. Καὶ ἀλλόφυλοι ἴστανται ἐπὶ τῷ ὄρει ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἴσεται ἐπὶ

Τομ. II.

E

10. Καὶ

V. 10. ἔριπον ἐξ αἰγῶν) ἐξ deest. V. 21. αἵρων σκεύη) αἵρων τὰ σκεύη. CAP. XVII. v. 1. Σογκῶ) σογκῶθ bis hoc versu. ibid. ἐν Ἀφροδομμεῖν) Ἰφερμέν. V. 2. αὐτοὶ παρατάσσ.) αὐτοὶ, καὶ παρατάσσονται. ibid. ἀλλοφύλων) τῶν ἀλλοφύλων. V. 3. ἀλλόφυλοι) οἱ ἀλλόφυλοι. V. 4. ἐξ πηχεων) τεσσάρων πήχεων. V. 5. περικεφαλαίαν) περικεφαλαία. V. 6. ἐπάνω) ἐπὶ. V. 7. ὑφαιόντος) ὑφαιόντων. ibid. ἐξακσίαι) ἐξακσίων. V. 8. πρὸς τὴν) εἰς τὴν. ibid. ἐτι) τί. ib. αὐτοῖς) αὐτοῖς ἀνδρά. V. 9. πρὸς με πολέμῳ) transposita. ibid. εἰάν ἐγώ) εἰάν δὲ ἐγώ.

τῷ ὄρει ἐνταῦθα, καὶ ὁ αὐλὸν ἀναμέσον αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, Γολιάθ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ Γεθ, ὕψος αὐτοῦ ἕξ πήχεων καὶ σπιθαμῆς.

5. Καὶ περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς περικεαὐτοῦ, καὶ θώρακα ἀλυσιδωτὸν αὐτὸς φαλαίαν ἐνδεδυκώς· καὶ ὁ σάθμος τῷ θώρακος αὐτοῦ πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

6. Καὶ κνημίδες χαλκαὶ ἐπάνω τῶν σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπίς χαλκῇ ἀναμέσον τῶν ὁμῶν αὐτοῦ.

7. Καὶ ὁ κοντὸς τῷ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μέσσηκλον ὑφαιόντος, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἐξακσίων σίκλων σιδήρου· καὶ ἐξακσίαι οἱ αἵρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔση, καὶ ἀνεβόησε πρὸς τὴν παρατάξιν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐτι ἐκπορεύεθε παρατάσσασθαι πολέμῳ ἐξεναντίας ἡμῶν; οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι τῷ Σαὺλ; ἐκλέξαθε αὐτοῖς ἀνδρά; καὶ καταβήτω πρὸς με.

9. Καὶ εἰάν δυνηθῇ πρὸς με πολέμῳ, καὶ εἰάν πατάξῃ με, καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δέλους. Ἐάν ἐγὼ δυνηθῶ, καὶ πατάξω αὐτὸν, ἔσεθε ἡμῖν εἰς δέλους, καὶ δελεύσετε ἡμῖν.

10. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος, ἰδὲ ἐγὼ ὠνεῖδισα τὴν παρατάξιν Ἰσραὴλ σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· δότε τε μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσωμεν ἀμφοτέροι.

11. Καὶ ἤκυσαν Σαὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα αὐτῶν τῷ ἀλλοφύλῳ ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

12. Καὶ εἶπε Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίᾳ· ἔτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰδὲα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαί, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. Καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Σαὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσι.

13. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαί οἱ μείζονες, ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαὺλ εἰς πόλεμον, καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιάβ ὁ πρωτότοκος αὐτῶν, καὶ ὁ δεύτερος αὐτῶν Ἀμναδάβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτῶν Σαμμά.

14. Καὶ Δαυὶδ αὐτὸς ἐστὶν ὁ νεώτερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μείζονες ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαουλ.

15. Καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθεν, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τῶν Σαὺλ, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τῶν πατρὸς αὐτῶν ἐν Βηθλεὲμ.

16. Καὶ προῆγεν ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐσηλώθη τεσσεράκοντα ἡμέρας.

17. Καὶ εἶπεν Ἰεσσαί πρὸς Δαυὶδ, λατρεῖς δὲ δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σε οἶφί τῷ ἀλφίτῃ, καὶ δέκα ἄρτους τέτεις, καὶ διάδραμῃ εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σε.

18. Καὶ ταῖς δέκα τρυβαλίδας τῶν γαλαλίων τέτεις εἰσίοις τῷ χιλιάρχῳ, τὴν θυγατέρα αὐτῶν δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν

καὶ τὰς ἀδελφάς σε ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἀνὰ χερῶν σου γνώσῃ.

19. Καὶ Σαὺλ αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολέμουντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

20. Καὶ ὀρθρίσεν Δαυὶδ τοπρωΐ· καὶ ἀφῆκεν τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβεν, καὶ ἀπῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαί· καὶ ἦλθεν εἰς τὴν σρογγύλωσιν καὶ δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παρατάξιν, καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ.

21. Καὶ παρετάξαντο Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρατάξιν ἐξεναντίας παρατάξεως.

22. Καὶ ἀφῆκεν Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα φύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παρατάξιν, καὶ ἦλθεν καὶ ἠρώτησεν τὰς ἀδελφάς αὐτῶν εἰς εἰρήνην.

23. Καὶ αὐτῶν λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, Ἀμεσ- ἰδὲ ἀνὴρ ὁ μεταῖος ἀνέβαινεν, Γολιάθ ὁ σάϊος Φιλιστῆος ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γέθ, ἐκ τῶν παρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησεν κατὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἤκυσεν Δαυὶδ.

24. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

25. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, εἰ ἑωρᾶκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τέτον, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ Ἰσραὴλ ἀνέστη; καὶ ἔσαι ὁ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ὅς ἀνὰ πατάξῃ αὐτὸν, πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλετον μέγαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῶν δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν

V. 10. μονομαχήσωμεν) μονομαχήσωμεν. V. 11. ἤκυσαν) ἤκυσε. ibid. ῥήματα αὐτῶν τῶν) αὐτῶν deest. ib. ἐφοβήθησαν σφόδρα) ab his verbis usque, ad V. 32. omnia desiderantur in Edit. Rom.

τὸν οἶκον τῷ πατρὸς αὐτῷ ποιήσει ἐλεύθερον ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

26. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς τὰς ἀνδρας τὰς συνενηκότας μετ' αὐτῷ, λέγων· ἡ ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὅς ἂν πατάξει τὸν ἀλλόφυλον ἐκείνον, καὶ ἀφελεῖ ὀνειδισμὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ; ὅτι τίς ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος αὐτός, ὅτι ἀνείδισεν παράταξιν Θεοῦ ζῶντος;

27. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τῆτο, λέγων· ἔτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὅς ἂν πατάξει αὐτόν.

28. Καὶ ἤκουσεν Ἐλιὰς ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ ὁ μείζων ἐν τῷ λαλῆν αὐτόν πρὸς τὰς ἀνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ Ἐλιὰς ἐν τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, ἵνα τί τῆτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σε, καὶ τὴν κακίαν τῆς καρδίας σε, ὅτι ἐνεκεν τῷ ἰδεῖν τὸν πόλεμον, κατέβης.

29. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, τί ἐποίησα νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστιν;

30. Καὶ ἐπέσρεψεν παρ' αὐτῷ εἰς ἐναντίον ἑτέρου, καὶ εἶπεν κατὰ τὸ ῥῆμα τῆτο· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τῷ πρώτῳ.

31. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι οὗς ἐλάλησεν Δαυὶδ, καὶ ἀνηγγέλησαν ὀπίσω Σαῦλ. Καὶ παρελάβεν αὐτόν.

32. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαῦλ, μὴ δὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τῷ Κυρίου μου

ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ λόγος σε πορεύεται καὶ πολεμήσει μετὰ τῷ ἀλλοφύλῳ τῷ τέτῳ.

33. Καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς Δαυὶδ, ὃ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τῷ πολεμῆν πρὸς αὐτόν, ὅτι παιδίον εἶ σύ, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμικὸς ἐκ νεότητος αὐτῷ.

34. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαῦλ, ποιμαίνων ἦν ὁ δὲ λόγος σε τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ· καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων, καὶ ἡ ἄρκος, καὶ ἐλάμβανε πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης.

35. Καὶ ἐξεπορεύσθη ὀπίσω αὐτῷ, καὶ ἐπάταξα αὐτόν, καὶ ἐξέσπασα ἐκ τῷ σώματος αὐτῷ· καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκράτησα τῆς φάρυγγος αὐτῷ, καὶ ἐπάταξα καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν.

36. Καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν ἄρκον ἔτυπεν ὁ δὲ λόγος σε, καὶ ἔσαι ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἐν τούτων· ἔχι πορεύσθαι καὶ πατάξω αὐτόν, καὶ ἀφελῶ ὀνειδος σήμερον ἐξ Ἰσραὴλ; διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος ἔτος, ὃς ἀνείδισε παράταξιν Θεοῦ ζῶντος;

37. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, Κύριος ὃς ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς τῷ λέοντος καὶ ἐκ χειρὸς τῆς ἄρκου, ἔτος ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τῷ ἀλλοφύλῳ τῷ ἀπερίτμητῳ τέτῳ. καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς Δαυὶδ, πορεύε, καὶ Κύριος ἔσαι μετὰ σοῦ.

38. Καὶ ἐνέδυσεν Σαῦλ τὸν μανδύαν αὐτῷ, καὶ περιεφαλαίαν χαλκὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

Ε 2

39. Καὶ

ν. 32. ἡ καρδία) καρδία. ν. 33. πρὸς Δαυὶδ) πρὸς τὸν Δαυὶδ. ibid. δυνήσῃ) δυνήσῃ. ib. πρὸς αὐτόν) πρὸς αὐτόν. ν. 35. τῆς φάρυγγος) τοῦ φάρυγγος. ν. 36. ὀνειδος σήμερον) transposita. ν. 37. Καὶ εἶπε Δαυὶδ) non habet. ibid. ἄρκου ἔτος) ἄρκου, αὐτός. ib. Κύριος ἔσαι) transposita. ν. 38. τὸν μανδύαν αὐτῷ, καὶ περιεφαλαίαν χαλκὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

39. Καὶ ἔζωσε Δαυὶδ θώρακα, καὶ περιζώσατο Δαυὶδ τὴν βομφαίαν αὐτῆ· ἐπάνω τῆ μανδύου αὐτῆ· καὶ ἐκοπίασε περιπατῆσαι ἁπαλὴ καὶ δις· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαῦλ, ἕ μη δύναμαι ἐν τέτοις πορευθῆναι, ὅτι ἔ πεπειράμαι· καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτῆ.

40. Καὶ ἔλαβε τὴν βακλῆριαν αὐτῆ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ· καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους ἐκ τῆ χειμαῖρε, καὶ ἔθηκε αὐτὸς ἐν τῷ καδῖῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῶ εἰς συλογὴν, καὶ σφενδόνῃν αὐτῆ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ. Καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον.

41. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀνὴρ ὁ αἰρων τὸν θυραῖον ἐμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ ἐπέβλεψεν ὁ ἀλλόφυλος.

42. Καὶ ἶδε Γολιάθ τὸν Δαυὶδ, καὶ ἠτίμασεν αὐτόν· ὅτι αὐτὸς ἦν παιδάριον, καὶ αὐτὸς πυρρῆκης μετὰ καίματος ὀφθαλμῶν.

43. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ, Ὡσεὶ κύων ἐγὼ εἰμι, ὅτι σὺ ἔρχῃ πρὸς μὲ ἐν βλάβῃ καὶ λίθῳ; Καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ.

44. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ, Δεῦρο πρὸς με, καὶ παραδώσω τὰς σάρκας σε τοῖς πετεινοῖς τῆ ἑρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς.

45. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν βομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, καὶ γὰρ πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Σαβαώθ, Θεὸς παρατάξεως Ἰσραὴλ, ἣν ἀνείδισας σήμερον.

46. Καὶ ἀποκλείσει σε Κύριος ἐν τῇ χειρὶ μου σήμερον, καὶ ἀποκτείνω σε, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν σε ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσω τὰ κῶλά σε καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῖς πετεινοῖς τῆ ἑρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ γινώσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅτι ἐστὶ Θεὸς ἐν Ἰσραὴλ.

47. καὶ γινώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη, ὅτι οὐκ ἐν βομφαίᾳ καὶ δόρατι σώζει Κύριος, ὅτι τῷ Κυρίῳ ὁ πόλεμος, καὶ παραδώσει Κύριος ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

48. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἤγγισεν εἰς συνάντησιν Δαυὶδ. Καὶ ἐτάχυνε Δαυὶδ, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν τῶ ἀλλοφύλου.

49. Καὶ ἐξέτενε Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτῆ εἰς τὸ καδῖον, καὶ ἔλαβε λίθον ἑνα, καὶ ἐσφενδόνησε, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆ, καὶ διέδυ ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆ ἐπὶ τὴν γῆν.

50. Καὶ

V. 39. Δαυὶδ) τὸν Δαυὶδ. ibid. θώρακα, καὶ περιζώσατο Δαυὶδ) non habet. ib. περιπατῆσαι) περιπατήσας. ib. ἐν τέτοις πορευθῆναι) transposita. ib. διαφαιροῦσιν) ἀφαιροῦσιν. V. 40. λίθους) addit lionis. ibid. σφενδόνῃν) σφενδόνῃ. V. 41. integer desideratur in Edit. Rom. V. 42. ἠτίμασεν) ἐξητίμασεν. V. 43. πρὸς μὲ) ἐπ' ἐμὲ. ibid. καὶ λίθῳ) καὶ λίθοις, praeerea adjicit, καὶ εἶπε Δαυὶδ, ἔχ' ἂν ἡ χεῖρων κυνός. ib. εἰδώλοις) θεοῖς. V. 44. παραδώσω) δώσω. ibid. θηρίοις) κτήνεσι. V. 45. Σαβαώθ, Θεὸς) transposita. V. 46. ἐν τῇ χειρὶ μου σήμερον, καὶ ἀποκτείνω) σήμερον εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ ἀποκτείνω. ibid. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ) ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ. V. 48. καὶ ἤγγισεν) abest. ibid. καὶ ἐτάχυνε - fin.) defunt omnia in Rom. V. 49. ἔλαβε λίθον) ἔλαβε ἐκείθεν λίθον. ibid. ἐπὶ τὸ μέτωπον) εἰς τὸ μέτωπον. ib. ἐπὶ τὸ πρόσωπον) τὸ abest.

50. Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ βομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυὶδ.

51. Καὶ ἔδραμε Δαυὶδ, καὶ ἐπέσθη ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν βομφαίαν αὐτῆς, καὶ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τῆς κοιλιοῦ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἀφείλεν ἐν αὐτῇ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. Καὶ ἴδαν οἱ ἀλλόφυλοι, ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν, καὶ ἔφυγον.

52. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰδδα, καὶ ἠλαλάξαν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσῆλθαι, καὶ ἕως τῆς πύλης Ἀσκάλωνος. Καὶ ἔπεσον τραυματῖαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν, καὶ εἰς Γέθ, καὶ ἕως Ἀκαρών.

53. Καὶ ἀνέσρεψαν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, καὶ κατεπάτην τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν.

54. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν κεφαλὴν τῆς ἀλλοφύλου, καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῆς.

55. Καὶ ὡς εἶδεν Σαῦλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀλλοφύλου, εἶπεν πρὸς Ἀβενὴρ τὸν ἀρχόντα τῆς δυνάμεως, Υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος ἔστος; καὶ εἶπεν Ἀβενὴρ, Ζῆ ἡ ψυχὴ σε, βασιλεῦ, εἰ οἶδα.

56. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος ἔστος.

57. Καὶ ὡς ἐπέσρεψεν Δαυὶδ τῆς πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον, καὶ παρέλαβεν αὐτόν Ἀβενὴρ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν ἐνώπιον Σαουλ, καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς.

58. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Σαῦλ, Υἱὸς τίνος εἰ παιδάριον; καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Υἱὸς δούλου σου Ἰεσσαὶ τῆς Βηθλεεμίτις.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

ΚΑΙ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς Σαῦλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτόν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

2. Καὶ ἔλαβεν αὐτόν Σαῦλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτόν ἐπιτρέψαι ἐν τῷ οἴκῳ τῆς πατρὸς αὐτῆς.

3. Καὶ διέθετο Ἰωνάθαν καὶ Δαυὶδ, ἐν τῷ ἀγαπᾶν αὐτόν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπάνω, καὶ ἔδωκεν αὐτόν τῷ Δαυὶδ, καὶ τὸν μανδύαν αὐτῆς, καὶ ἕως τῆς βομφαίας αὐτῆς, καὶ ἕως τῆς τόξου αὐτῆς, καὶ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πάσιν οἷς ἀπέσειλεν αὐτόν Σαῦλ, συνῆκεν· καὶ κατέστητεν αὐτόν Σαῦλ ἐπὶ τὰς ἀνδράς τῆς πολέμου· καὶ ἤρρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς

Ε 3

παν-

v. 50. integer desideratur in Edir. Rom. v. 51. καὶ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τῆς κοιλιοῦ αὐτῆς) non habet. ibid. ἀφείλεν ἐν αὐτῇ) ἐν αὐτῇ deest. ib. ἴδαν) ἴδον. ib. ἔφυγον) ἐφυγον. v. 52. Γαί) γέθ. ibid. εἰς γέθ) ἕως γέθ. v. 54. ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ.) ab his verbis omnia desiderantur in Edir. Rom. usque ad Cap. XVIII. vers. 6. hæc verba : καὶ ἐξῆλθον αἱ χορευούσαι.

παντός τῷ λαῷ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς
δέλων Σαῦλ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
κυτὰς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς
πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον· καὶ ἐξήλθον
αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ ἐκ
πασῶν τῶν πόλεων Ἰσραὴλ, καὶ χορεύ-
ουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαῦλ τῇ βασι-
λέως ἐν τυμπάνοις, καὶ χαρμοσύνῃ, καὶ
ἐν κυμβάλοις.

7. Καὶ ἐξήλθον αἱ γυναῖκες αἱ παι-
ζεσαι, καὶ ἔλεγον, ἐπάταξε Σαῦλ ἐν
χιλιάσιν αὐτῆς, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν
αὐτοῦ.

8. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀ-
φθαλμοῖς Σαῦλ περὶ τῆς λόγῃς, καὶ ἔ-
πεν, ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ τὰς μυριάδας,
καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας· καὶ τί
αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία;

9. Καὶ ἦν Σαῦλ ὑποβλεπόμενος τὸν
Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέ-
κεινα.

10. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον,
καὶ ἔπεσε πνεῦμα θεῶν πονηρὸν ἐπὶ
Σαῦλ, καὶ προεφίτευσεν ἐν μέσῳ οἴκου
αὐτῆς. Καὶ Δαυὶδ ἔψαλLEN ἐν χειρὶ αὐ-
τῆς ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Καὶ τὸ δό-
ρυ ἐν τῇ χειρὶ Σαῦλ.

11. Καὶ ἤρεν Σαῦλ τὸ δόρυ καὶ ἔ-
πε, πατάξω ἐν Δαυὶδ καὶ ἐν τῷ τοί-
χῳ. Καὶ ἐξέκλινε Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου
αὐτῆς δις.

12. Καὶ ἐφοβήθη Σαῦλ ἀπὸ προσώ-
που Δαυὶδ, ὅτι ἦν Κύριος μετ' αὐτῆς, καὶ
ἀπὸ Σαῦλ ἀπέστη.

13. Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν Σαῦλ ἀφ'
αὐτῆς, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐαυτῷ χι-
λιάρχον. Καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰσπο-
ρεύετο ἔμπροσθεν τῆς λαοῦ.

14. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς
ὁδοῖς αὐτῆς συνῶν, καὶ Κύριος μετ'
αὐτῆς.

15. Καὶ ἴδε Σαῦλ ὡς αὐτὸς συνῶ
σφόδρα, καὶ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου
αὐτῆς.

16. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἰδῶν ἠγά-
πα τὸν Δαυὶδ, ὅτι αὐτὸς ἐξεπορεύετο
καὶ εἰσπορεύετο πρὸ προσώπου τῆς λαῆς.

17. Καὶ ἔπεν Σαούλ πρὸς Δαυὶδ,
ἴδε ἡ θυγάτηρ μου ἡ μείζων Μερῶβ, αὐ-
τὴν δώσω σοι εἰς γυναῖκα, καὶ πλὴν
γίνου μοι εἰς υἱὸν δυνάμεως, καὶ πολέ-
μει τὰς πολέμους Κυρίου. Καὶ Σαῦλ ἔ-
πεν, μὴ ἔσω χεῖρ μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ
ἔσαι ἐπ' αὐτὸν χεῖρ ἀλλοφύλων.

18. Καὶ ἔπεν Δαυὶδ πρὸς Σαῦλ, τίς
ἐγώ εἰμι, καὶ τίς ἡ ζωὴ τῆς συγγενείας
(σε) πατρός μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔσο-
μαι γαμβρὸς τῇ βασιλέως;

19. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τῆς δο-
θῆναι τὴν Μερῶβ θυγατέρα Σαῦλ τῷ
Δαυὶδ, καὶ αὕτη ἐδόθη τῷ Ἀδριήλ τῷ Ἰσραὴλ
Μοθυλαδίτῃ εἰς γυναῖκα.

20. Καὶ

CAP. XVIII. v. 6. τῶν πόλεων) absque articulo. ibid. καὶ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαῦλ τῇ
βασιλέως) hac verba desunt. ib. καὶ χαρμοσύνῃ) καὶ ἐν χαρμοσύνῃ. v. 7. ἐξήλθον) ἐξηρχον.
ibid. αἱ παίζουσαι) deest. v. 8. ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ) transposita. ibid. καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χι-
λιάδας.) ab his verbis quæ sequuntur usque ad vers. 12. omnia desiderantur in Ed. Rom.
v. 12. ὅτι ἦν Κύριος μετ' αὐτῆς, καὶ ἀπὸ Σαούλ ἀπέστη.) non habet Edit. Rom. v. 13. Σαούλ
ἀφ' αὐτοῦ) ἀπ' αὐτῆς. v. 14. Κύριος μετ' αὐτῆς) κύριος, ἦν μετ' αὐτοῦ. v. 16. ἐξεπορ. καὶ εἰσπορ.)
transposita. ibid. πρὸ προσώπου τῆς λαοῦ.) quæ sequuntur omnia desiderantur in Edit. Rom.
usque ad vers. 20. exclus.

20. Καὶ ἠγάπησε Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαὺλ τὸν Δαυὶδ, καὶ ἀπηγγέλη Σαὺλ, καὶ εὐθύνθη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

21. Καὶ εἶπε Σαὺλ, Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἔσαι αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἦν ἐπὶ Σαὺλ χεὶρ ἀλλοφύλων.

22. Καὶ εἶπε Σαὺλ πρὸς τὸν Δαυὶδ, ἐν ταῖς δυσὶν ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. Καὶ ἐνετείλατο Σαὺλ τοῖς παισὶν αὐτῆς, λέγων· λαλήσατε ὑμεῖς τὸν Δαυὶδ λάθρα, λέγοντες· ἰδὲ θέλει ἐν σοὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς ἀγαπῶσί σε, καὶ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ.

23. Καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαὺλ εἰς τὰ ὦτα Δαυὶδ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. Καὶ εἶπε Δαυὶδ, εἰ κέφον ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; καὶ γὰρ ἄνθρωπος ταπεινός, καὶ ἐχὶ ἐνδοξός.

24. Καὶ ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες Σαὺλ αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐλάλησε Δαυὶδ.

25. Καὶ εἶπε Σαὺλ, τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυὶδ, ὃ βέλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι, ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων.

26. Καὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαὺλ τῷ Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ

εὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυὶδ ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ.

27. Καὶ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἄνδρας· καὶ ἠνεγκεν ἀκροβυστίας αὐτῶν, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ, καὶ δίδωσιν αὐτῷ Σαὺλ τὴν Μελχὼλ θυγατέρα αὐτῆς αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

28. Καὶ ἰδε Σαὺλ καὶ ἔγνω ὅτι Κύριος μετὰ Δαυὶδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἠγάπα αὐτόν.

29. Καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι. Καὶ ἐγένετο Σαοὺλ ἐχθροῦν τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας.

30. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανῶν ἐξοδίας αὐτῶν συνηκεν Δαυὶδ παρὰ πάντας τὰς δέλεις Σαὺλ, καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς σφόδρα.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

ΚΑΙ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ πρὸς πάντας τὰς παῖδας αὐτῆς θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ,

2. καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Σαὺλ ἤρατο τὸν Δαυὶδ σφόδρα, καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν

αὐτόν
ἠρεῖτο

V. 20. ἀπηγγέλη Σαοὺλ - - fin.) ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ καὶ ἠνέστη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς. V. 22. Καὶ εἶπε Σαὺλ πρὸς τὸν Δαυὶδ, ἐν ταῖς δυσὶν ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. defunct. ib. τὸν Δαυὶδ (λάθρα) λάθρα τῷ Δαυὶδ. V. 23. κατὰ τὰ ῥήματα) κατὰ abest. ibid. ἄνθρωπος) ἄνθρ. V. 25. ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων) adjicit ἐνδικῆσαι ἐχθροῦς τῷ βασιλεῖ, καὶ Σαοὺλ ἐλογίσατο ἐμμελεῖν αὐτόν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων. V. 27. Καὶ ἐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι) non habet. ibid. ἄνδρας) καὶ ἠνεγκεν ἀκροβυστίας) ἐκ τῶν ἄνδρας. καὶ ἠνέγκεν τὰς ἀκροβυστίας. ib. καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ) non habet. ib. Σαοὺλ) deest. V. 28. καὶ ἔγνω) abest. V. 29. ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι.) quia sequuntur usque ad fin. Capitis desiderantur in Edit. Rom. CAP. XIX. γ. 1. θανατῶσαι αὐτόν) θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ.

Θαν τῷ Δαυὶδ, λέγων· ζητεῖ Σαὺλ ὁ πατήρ με θανατῶσαι σε· φύλαξαι ἔν αὐριον πρῶι, καὶ κρύβῃθι καὶ κἀδισον κρυφῇ,

3. καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι, καὶ σήσομαι ἐχόμενος τῷ πατρός με ἐν ἀγρῷ ἢ ἐὰν ᾗς ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σέ πρὸς τὸν πατέρα με, καὶ ὅψομαι ὃ, τι ἐὰν ᾗ, καὶ ἀπαγγεῶ σοι.

4. Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ Δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς Σαὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· μὴ ἀμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δῆλόν σε Δαυὶδ, ὅτι οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σέ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀγαθὰ σοι σφόδρα,

5. καὶ ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον, καὶ ἐχάρησαν· καὶ ἵνατί ἀμαρτάνεις εἰς αἷμα κτείνων θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ δωρεάν;

6. Καὶ ἤκουσε Σαὺλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν, καὶ ᾤμωσε Σαὺλ, λέγων· ζῇ Κύριος, εἰ ἀποθάνειται.

7. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἰσήγαγεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαὺλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν.

8. Καὶ προσέθετο ὁ πόλεμος γίνεσθαι, καὶ κατήκουσε Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησε τὲς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξεν αὐτὲς

πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ ἐγένετο πνεῦμα Κυρίου πανηρόν ἐπὶ Σαὺλ, καὶ αὐτὸς ἐν οἴκῳ καθεύδων, καὶ ὄρου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἰδὼ Δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐζητεῖ Σαὺλ πατάξαι τὸ ὄρου εἰς Δαυὶδ καὶ ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ ἀπέστη Δαυὶδ ἐκ προσώπου Σαὺλ· καὶ ἐπάταξε τὸ ὄρου εἰς τὸν τοίχον, καὶ Δαυὶδ ἀνεχώρησε, καὶ διεσώθη.

11. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ τυκλὶ ἐκείνῃ, καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυὶδ φυλάξαι αὐτὸν τῷ θανατῶσαι αὐτὸν πρῶι, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μελχὼλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· ἐὰν μὴ σὺ σώσης τὴν ψυχὴν σεαυτοῦ τὴν νύκτα ταύτην, αὐριον θανατωθήσῃ.

12. Καὶ κατὰγει ἡ Μελχὼλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἔφυγε, καὶ σώζεται.

13. Καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχὼλ τὰ κενόταφια, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ ἱματίῳ.

14. Καὶ ἀποστέλλει Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν.

15. Καὶ ἀποστέλλει τὲς ἰδεῖν ἐπὶ τὸν Δαυὶδ, λέγων· ἀγαγάτε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς με τῷ θανατῶσαι αὐτόν.

16. Καὶ ἔρχονται οἱ ἀγγελοι, καὶ ἰδὼ τὰ κενόταφια ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ.

17. Καὶ

ν. 2. ζητεῖ Σαὺλ ὁ πατήρ με) σαὺλ ζητεῖ. ibid. φύλαξαι) addit οὖν. ν. 4. ἀγαθὰ σοι) σοι deest. ν. 7. αὐτῷ Ἰωνάθαν πάντα) αὐτῷ πάντα. ν. 8. γίνεσθαι) γενέσθαι πρὸς σαοὺλ. ibid. ἐπάταξεν αὐτὲς) ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς. ν. 9. Κυρίου) Θεοῦ. ibid. ἰδοὺ) abest. ib. ἔψαλλεν ἐν ταῖς) ἔψαλλεν ταῖς. ν. 10. καὶ ἐν τῷ τοίχῳ) non habet. ibid. ἐξεσπάσθη) διεσώθη. ν. 11. σεαυτοῦ) σεαυτοῦ. ν. 13. ἔθηκεν) ἔθετο. ν. 14. ἀποστέλλει) ἀπέστειλε. ν. 15. τὲς ἰδεῖν) abest.

17. Καὶ εἶπε Σαὺλ τῇ Μελχόλ· ἵνα τί οὕτως παρελογίσω με, καὶ ἔξαπέσειλας τὸν ἐχθρόν μου, καὶ διεσώθῃ; καὶ εἶπε Μελχόλ τῷ Σαὺλ· αὐτὸς εἶπε πρὸς μέ· ἔξαπόσειλάν με, εἰ δὲ μὴ,

θανατῶ θανατώσω σε.

18. Καὶ Δαυὶδ ἔφυγε καὶ ἐσώθῃ, καὶ παραγίνεται πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ Σαὺλ· καὶ ἐπορεύθῃ Δαυὶδ καὶ Σαμεὴλ, καὶ ἐκάθισαν ἐν Ναυιώθ ἐν Ῥαμᾷ.

19. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαὺλ, λέγοντες· ἰδὲ (δὴ) Δαυὶδ ἐν Ναυιώθ ἐν Ῥαμᾷ.

20. Καὶ ἀπέστειλε Σαὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶδαν τὴν ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων, καὶ Σαμεὴλ εἰσῆκει καθεστηκώς ἐπ' αὐτῶν. Καὶ ἐγενήθη ἐπὶ τὰς ἀγγέλους τῷ Σαὺλ πνεῦμα Θεῷ, καὶ προφητεύουσιν καί γε αὐτοί.

21. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαὺλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐτέρους, καὶ προσεφύτευσαν καὶ αὐτοί· καὶ προσέθετο Σαὺλ ἀποσεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, καὶ προσεφύτευσαν καὶ αὐτοί.

22. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαὺλ, καὶ ἐπορεύθῃ καὶ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθαίμ, καὶ ἔρχονται ἔρχεται ἕως τῷ Φρέατος τῷ μεγάλῃ τῷ

ἐν Σουχω, καὶ ἠρώτησε καὶ εἶπε· πῶς Σαμουὴλ καὶ Δαυὶδ; καὶ εἶπαν· ἰδὲ ἐν Ναυιώθ ἐν Ῥαμᾷ.

23. Καὶ ἐπορεύθῃ ἐκεῖθεν εἰς Ναυιώθ ἐν Ῥαμᾷ, καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα Θεῷ, καὶ ἐπορεύθῃ πορευόμενος καὶ προφητεύων ἕως τῷ ἔλθῃν αὐτὸν ἐν Ναυιώθ ἐν Ῥαμᾷ.

24. Καὶ ἐξεδύσατο καὶ αὐτὸς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπροεφύτευσεν καί γε αὐτὸς ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα· διὰ τὸτο ἔλεγον, εἰ καὶ Σαὺλ ἐν προφήταις;

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΚΑΙ ἀπέδρα Δαυὶδ ἐκ Ναυιώθ ἐν Ἰσραὴλ Ῥαμᾷ, καὶ ἔρχεται, καὶ εἶπεν ἐνώπιον Ἰωνάθαν· τί πεποίηκα; καὶ τί τὸ ἀδικημά με; καὶ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τῷ πατρός σε, ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ψυχὴν με;

2. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν· μηδὲ μὴ σοί, ἢ μὴ ἀποθάνῃς. ἰδὲ ἢ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα, ἢ ῥῆμα μικρὸν, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὥτιόν μου. Καὶ τί ὅτι κρύψει ὁ πατήρ μου ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τὸτο; ἢ ἐξὶ τῷτο.

3. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε, γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σε, ὅτι

Tom. II.

F

ὅτι

v. 17. εἶπε πρὸς μέ·) ἔπε. ibid. θανατῶ) θανατώσω. v. 18. ἐσώθῃ) διεσώθῃ. ibid. ἐποίησεν) addit αὐτῷ. ib. Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ) transposita. ib. Ναυιώθ) ναυιῶθ, passim. v. 19. (δὴ) abest. v. 20. εἶδαν) εἶδον. ibid. τῶν προφητευόντων) non habet. ib. καί γε αὐτοί.) deest. v. 21. προσεφύτευσαν) ἐπροσφύτευσαν, bis. v. 22. ἔρχονται) ἔρχεται. ibid. τῷ μεγάλῃ τοῦ ἐν Σουχω) τοῦ ἁλῶ, τῷ ἐν τῷ σελί. v. 23. ἐν Ναυιώθ) εἰς ναυιῶθ, bis. ibid. καὶ ἐπορεύθῃ πορευόμενος καὶ) καὶ ἐπορεύετο. v. 24. καὶ αὐτὸς) abest. ibid. ἐπροεφύτευσεν καί γε αὐτὸς) ἐπροσφύτευσεν. C A P. XX. v. 1. Ἰσραὴλ ἐκ Ναυιώθ) Δαυὶδ ἐκ ναυιῶθ. ibid. καὶ εἶπεν ἐνώπιον Ἰωνάθαν) transposita. v. 2. μηδὲ μὴ σοί) μηδὲ μὴ σοί. ibid. ἢ ῥῆμα μικρὸν) ἢ μικρὸν. ib. κρύψει ὁ πατήρ μου) ad-
est ἀπ' ἐμοῦ.

ὅτι εὗρηκα χάριν ἐνώπιόν σε, καὶ εἶπε·
μὴ γνώτω τὸτο Ἰωνάθαν, μὴ ἔβληται.
ἀλλὰ ζή Κύριος καὶ ζή ἡ ψυχὴ σε,
ὅτι καθὼς εἶπον, πεπληρωταὶ ἀναμέ-
σον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον τῷ πατρός σε
ἕως θανάτου.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ·
τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σε, καὶ ποιήσω
σοι;

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν·
ἰδοὺ δὴ νεομηνία αὐρίου, καὶ ἐγὼ καθί-
σας ἐ καθήσομαι μετὰ τῷ βασιλέως
πορεύσομαι, καὶ ἐξαποστέλεις με, καὶ κρυπ-
ταίμαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως δέλης τῆς τρί-
της.

6. Ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηται
με ὁ πατήρ σε, καὶ ἔρεῖς· παραιτού-
μενος παρητήσατο ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δρα-
μεῖν εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτῷ, ὅτι
θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλη τῇ φυλῇ.

7. Ἐὰν τὰδε εἶπῃ, ἀγαθὸς· εἰρήνη
τῷ δέλω σε· καὶ ἐὰν δὲ σκληρῶς ἀπο-
κριθῇ σοι, γνώθι ὅτι συντετέλεσαι ἡ
κακία παρ' αὐτῷ.

8. Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τῷ δέλω
σε, ὅτι εἰς διαθήκην Κυρίου εἰσήγαγες
τὸν δούλόν σου μετὰ σεαυτοῦ· καὶ εἰ
ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν
με σύ, καὶ ἕως τῷ πατρός σε ἵνατί οὕ-
τως εἰσάγεις με;

9. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· μηδαμῶς σοι, σύ
ὅτι ἐὰν γνώσκων γνώθι συντετέλεσαι.
ἡ κακία παρὰ τῷ πατρός μου τῷ ἔλ-
θειν ἐπὶ σέ, καὶ ἐὰν μὴ ἡ εἰς τοὺς πό-
λεις σου, ἐγὼ ἀπαγγελάω σοι.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν·
(καὶ) τίς ἀπαγγελεῖ μοι, ἐὰν ἀποκρι-
θῇ ὁ πατήρ σε σκληρῶς;

11. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ·
πορεύε, καὶ μένε εἰς ἀγρόν. Καὶ ἐκπο-
ρεύονται ἀμφοτέροι εἰς ἀγρόν.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ·
Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ οἶδεν, ὅτι ἀνακρι-
νῶ τὸν πατέρα μου, ὡς ἂν ὁ καιρὸς, τρις-
σὼς, καὶ ἰδὲ ἐὰν ἡ ἀγαθὸν περὶ Δαυὶδ, ἢν
καὶ ἐμὴ ἀποστέλω πρὸς σέ εἰς ἀγρόν, ἀποστέλ-
λω

13. Τὰδε ποιήσαι Κύριος τῷ Ἰωνά-
θαν καὶ τὰδε προσθήκη, ὅτι ἀνοίσω τὰ
κακὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὥτιόν
σου, καὶ ἐξαποστέλω σε, καὶ ἀπελεύσῃ εἰς
εἰρήνην, καὶ ἔσαι Κύριος μετὰ σέ κα-
θὼς ἦν μετὰ τῷ πατρός μου.

14. Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζῶντος καὶ
ποιήσεις μετ' ἐμοῦ ἔλεος Κυρίου· καὶ ἐὰν
θανάτῳ ἀποθάνω,

15. οὐκ ἐξαρεῖς ἔλεός σου ἀπὸ τῷ οἴ-
κῳ μου ἕως τῷ αἵωνος· καὶ εἰ μὴ, ἐν τῷ
ἐξαίρειν Κύριον τῶς ἐχθροῦς Δαυὶδ, ἐκα-
σον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἐξαρθῆναι
τὸ ὄνομα Ἰωνάθαν ἀπὸ τῷ οἴκου Δαυὶδ,
καὶ

ν. 3. ἐνώπιόν σου) ἐν ὀφθαλμοῖς σου. ibid. γνώτω) γινώσκω. ib. πεπληρωταὶ) ἐμπλήρηται. ib. ἀναμέ-
σον τῷ πατρός σε ἕως) defunct. ν. 4. καὶ ποιήσω) καὶ τί ποιήσω. ν. 5. μετὰ τοῦ βασιλέως) abest.
ibid. πορεύσομαι) κρυπτήσομαι. ib. τῆς τρίτης) abest. ν. 6. Ἐὰν) καὶ ἐὰν ibid. παρητήσατο
Δαυὶδ δρ. εἰς Βηθλ.) παρητήσατο ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως εἰς Βηθλεὲμ. ν. 7. καὶ ἐὰν δὲ) δὲ abest.
ν. 8. εἰς διαθήκην Κυρίου εἰσήγαγες) transposita. ibid. καὶ εἰ ἔστιν ἐν τῷ) καὶ εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ.
ν. 9. μηδαμῶς σύ) μηδαμῶς σοι. ν. 10. καὶ τίς ἀπαγγελεῖ μοι) τίς ἀπαγγελεῖ μοι. ν. 11. ἰδοὺ
ἐὰν ἦν ἀγαθόν) ἰδοὺ ἀγαθόν ἢ. ibid. ἀποστέλω) ἀποστέλω. ν. 13. Κύριος) ὁ Θεός. ibid. ἐξαπο-
στέλω) ἐξαποστέλω. ν. 14. Καὶ μὲν ἔτι) καὶ ἐὰν μὲν ἔτι. ibid. μετ' ἐμοῦ ἔλεος Κυρίου) ἔλεος μετ'
ἐμοῦ. ν. 15. ἔλεος ἀπὸ) ἔλεός σε ἀπὸ. ibid. ἀπὸ προσώπου) ἀπὸ τοῦ προσώπου. ib. ἐξαρθῆναι
τὸ ὄν. Ἰων.) ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα τῷ Ἰωνάθαν.

καὶ ἐκζητήσει Κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶ τῷ Δαυίδ.

17. Καὶ προσέειπε ὁ Ἰωνάθαν ὁμόσαι τῷ Δαυίδ ἐν τῷ ἡγάπηκεν αὐτόν, ὅτι ἡγάπηκε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν.

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν· αὐτίον νοσηρῶς, καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται καὶ δέξεται σε.

19. Καὶ τρισεύσεις, καὶ ἐπισκέψῃ, καὶ ἤξεις εἰς τὸν τόπον σε ὃ ἐκρύβης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ καθίσσεις ἔργον παρὰ τὸ ἔργον ἐκεῖνο.

20. Καὶ ἐγὼ τρισεύσω ταῖς χρίζαις θῆρα ἀκοντίζων, ἐκπέμπων εἰς τὴν λαοματριά.

21. Καὶ ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸ παιδάριον, λέγων· δεῦρο εὗρέ μοι τὴν χρίζαν· εἰάν εἶπω λέγων τῷ παιδαρίῳ· ὡς ἡ χρίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὡς, λαβὲ αὐτήν· παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος, ὅτι Κύριος.

22. Ἐάν τάδε εἶπω τῷ νεανίσκῳ· ἰδὲ ἡ χρίζα ἐκεῖ ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα· πορεύε, ὅτι ἐξάπεσάλκε σε Κύριος.

23. Καὶ τὸ ἔρημα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σὺ, ἰδὲ Κύριος μάρτυς ἀναμέσον ἡμῶν καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος.

24. Καὶ κρύπτεται Δαυίδ ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ παραγίνεται ὁ μὴν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ Φαγεῖν.

25. Καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτῆς ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ, ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοῖχον, καὶ προέφθασε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκάθισεν Ἀβιηέρ (ἐνώπιον αὐτῆς) ἐκ πλαγίων Σαῦλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ.

26. Καὶ ἐκ ἐλάλησε Σαῦλ ἔδεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι εἶπε, σύμπλωμα φαίνεται, μὴ κατὰρὸς εἶναι, ὅτι ἐ κεκαθάριται.

27. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τῆς μηνὸς τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τῆς Δαυίδ. Καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτῆς· τί ὅτι ἐ παραγέγονεν υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ἐχθρὸς, καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν;

28. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαῦλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· παρήτηται Δαυίδ παρ' ἐμοῦ ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτῆς πορευθῆναι.

29. Καὶ εἶπεν· Ἐξαπέσειλόν με δὴ, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐντείλατο πρὸς με ὁ ἀδελφός μου· καὶ νῦν εἰ εὗρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς νυνί σε, διασωθήσομαι δὴ καὶ ὕψομαι τὲς ἀδελφές μου· διὰ τοῦτο ἐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ βασιλεὺς.

30. Καὶ ἐδυμώθη ὁργῇ Σαῦλ ἐπὶ Ἰωνάθαν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί ἐ κορασίων αὐτοματούντων, ἐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰχμήν σου,

F 2

σου,

V. 15. (καὶ ἐκζητήσει K. ἐκ χειρὸς ἐχθρῶ) καὶ ἐκζητήσει κύριος ἐχθρούς. V. 17. ἐν τῷ ἡγαπημένῳ αὐτόν) non habet. ibid. ἡγάπησε) ἡγάπησε. V. 18. εἶπεν αὐτῷ) αὐτῷ abest. V. 19. ἐκρύβης) κρυβῆς. ibid. καθίσσεις παρὰ τὸ ἔργον) καθίσσεις παρὰ τὸ ἔργον. V. 20. θῆρα) abest. ibid. λαοματριά) αἰματριά. V. 22. ἰδὲ ἡ χρίζα ἐκεῖ ἀπὸ) ὡς ἡ χρίζα ἀπὸ. V. 24. ἐν τῷ ἀγρῷ) ἐν ἀγρῷ. V. 25. ὁ βασιλεὺς) abest. ibid. Ἀβιηέρ ἐνώπιον αὐτοῦ) Ἀβιηέρ ἐκ. V. 26. ἔδεν) abest. ibid. ὅτι εἶπε) ὅτι εἶρηκε. V. 27. μηνὸς τῇ) μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ. ibid. υἱὸς) ὁ υἱός. V. 28. Δαυὶδ παρ' ἐμοῦ) transposita. V. 29. με δὴ) δὴ με. ibid. ἐντείλατο πρὸς με ὁ ἀδελφός μου· καὶ νῦν εἰ εὗρηκα. ibid. διασωθήσομαι) διαβήσομαι. V. 30. Ἰεσσαὶ) addit eis.

σου, καὶ εἰς αἰχμήν ἀποκαλύψεως μη-
τρὸς σου;

31. Ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας αἷς ὁ υἱὸς
Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἐτοιμαζή-
σεται ἡ βασιλεία σε. νῦν οὖν ἀποσεί-
λας λαβὲ τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανά-
του οὗτος.

32. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαῦλ
τῷ πατρὶ αὐτῆ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·
ἵνατί ἀποθνήσκει; τί πεποίηκεν;

33. Καὶ ἐπῆρε Σαῦλ τὸ δόρυ ἐπὶ Ἰω-
νάθαν τῷ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν,
ὅτι συντετέλεσαι ἡ κακία αὕτη παρὰ
τῷ πατρὶ αὐτῆ θανατῶσαι τὸν Δαυίδ.

34. Καὶ ἀπεπήδησεν Ἰωνάθαν ἀπὸ
τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ, καὶ οὐκ
ἔφαγεν ἐν ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ τῷ μηνὸς
ἄρτον, ὅτι ἰδραύθη ἐπὶ τὸν Δαυίδ, ὅτι
συντετέλεσεν ἐπ' αὐτόν ὁ πατήρ αὐτοῦ.

35. Καὶ ἐγενήθη πρῶτ', καὶ ἐξῆλθεν
Ἰωνάθαν εἰς ἀγρὸν, καθὼς ἐτάζατο
Δαυὶδ εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ παιδάριον
μικρὸν μετ' αὐτῆ,

36. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· θράμε,
εὗρέ μοι τὰς χίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντίζω.
Καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς
ἠκόντισε τῇ χίζῃ, καὶ παρήγαγεν αὐ-
τήν.

37. Καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τῆς
τόπης τῆς χίζης ἧ ἠκόντισεν Ἰωνάθαν.

38. Καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τῷ νεα-
νίου, καὶ εἶπεν· ἐκεῖ ἡ χίζα ἀπὸ σῆ καὶ
ἐπέκεινα· καὶ ἐβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω
τῷ παιδαρίῳ αὐτῆ, λέγων· ταχύνας
σπεῦσον, καὶ μὴ σῆς. καὶ ἀνέλεξε τὸ
παιδάριον Ἰωνάθαν τὰς χίζας, καὶ ἡ-
νεγκεν τὰς χίζας πρὸς τὸν Κύριον αὐ-
τοῦ.

39. Καὶ τὸ παιδάριον ἐκ ἔργου αὐτῆν, πᾶ-
ρεξ Ἰωνάθαν καὶ Δαυίδ.

40. Καὶ Ἰωνάθαν ἔδωκε τὰ σκεύη αὐτῆ ἐπὶ τὸ
παιδάριον αὐτῆ, καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ
αὐτῆ· πορεύου (καὶ) εἰσελθε εἰς τὴν
πόλιν.

41. Καὶ τὸ παιδάριον εἰσῆλθε, καὶ
Δαυὶδ ἀνέστη ἀπὸ τῆ ὕπνου, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
προσεκύνησεν αὐτῷ τρεῖς, καὶ κατεφι-
λησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτῆ, καὶ
ἐκλαυσεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτῆ, ἕως
συντελείας μεγάλης.

42. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ·
πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς ὁμιώμακα-
μεν ἀμφοτέροι ἡμεῖς ἐν ὀνόματι Κυρίου,
λέγοντες· Κύριος ἔσαι μάχης ἀνα-
μέσον ἐμῆ καὶ σῆ, καὶ ἀναμέσον τῆ
σπέρματός μου, καὶ ἀναμέσον τῆ σπέρ-
ματός σε ἕως αἰῶνος.

43. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἀπῆλθε,
καὶ Ἰωνάθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

ΚΕΦ.

v. 32. τῷ πατρὶ αὐτῆ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.) non habet. v. 33. ἐπὶ Ἰωνάθαν) adjicit τῷ θανα-
τῶσαι αὐτόν, καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν. v. 34. ἀπεπήδησεν) ἀνεπήδησεν. ibid. ἐν ἡμέρᾳ τῇ) ἐν τῇ. v. 35.
Δαυὶδ εἰς τὸ μαρτ.) transposita. v. 38. ὀπίσω τῆ) καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τῆ. ibid. ἐβόη-
σεν) ἀνεβόησεν. v. 39. 40. Supplementa Codicis Alex. minori caractere exprefa habet
Edit. Rom. v. 40. (καὶ) abest. v. 41. Καὶ τὸ παιδάριον εἰσῆλθε) καὶ ὡς εἰσῆλθε τὸ παιδάριον.
ibid. ὕπνου) ἀργαῖον. ib. ἐπὶ τὴν γῆν) deest. ib. τὸν πλησίον) τῷ πλησίον, poster. loco. v. 42.
ἀμφοτέροι ἡμεῖς) transposita.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

Ἀμιμέ-
λεχ **Κ**ΑΙ ἔρχεται Δαυὶδ εἰς Νοβὰ
πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα· καὶ ἐξέ-
ση Ἀβιμέλεχ τῇ ἀπαντήσῃ αὐ-
τῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τί ὅτι σὺ μόνος, καὶ
ἐδείς μετὰ σέ;

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Ἀβιμέλεχ τῷ
ἱερεῖ· ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί μοι σήμε-
ρον ῥῆμα, καὶ εἶπέ μοι· μὴ γνώτω μη-
δεὶς τὸ ῥῆμα περὶ ἐγὼ ἀποστείλω σε,
καὶ ὑπὲρ ἐ ἐντέλλομαι σοι· καὶ τοῖς
παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τό-
πῳ τῷ λεγομένῳ, Θεὸς πίσις Φελμωνί
Ἀλμωνί.

3. Καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χειρὰ σε
πέντε ἄρτοι, δὸς εἰς χειράς μου τὸ
εὐρεθὲν.

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυίδ,
καὶ εἶπεν· ἔκ εἰσιν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ
τὴν χειρὰ με, ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτος ἅγιός
ἐστιν· εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδία εἰσὶ
πλὴν ἀπὸ γυναικός, καὶ φάγεται.

5. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ ἱερεῖ, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· ἀλλὰ ἀπὸ γυναικός ἀπε-
χήμεθα ἔχθες καὶ τρίτην ἡμέραν· ἐν
τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα
τὰ παιδάκια ἡγιασμένα, καὶ αὕτη ἡ
ὁδὸς βέβηλος, διότι ἀγιασθήσεται σήμε-
ρον διὰ τὰ σκεύη μου.

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ ὁ ἱε-

ρεὺς τὰς ἄρτους τῆς προθέσεως, ὅτι
οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος, (ὅτι) ἀλλ' ἢ ἄρτοι
τῷ προσώπῳ οἱ ἀφηρημένοι ἐκ προσώπου προφήτου
Κυρίου, τῷ παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν
ἢ ἡμέρα ἔλαβεν αὐτὸς.

7. Καὶ ἐκεῖ ἦν ἐν τῶν παιδαρίων τῷ
Σαῦλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος
Νεσσαράν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὄνομα
αὐτῷ Δαῦν ὁ Σύρος νέμων τὰς ἡμίονους
Σαούλ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀχιμέλεχ·
ιδὲ εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χειρὰ σε
δόρυ, ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν
μου καὶ τὰ σκεύη μου οὐκ εἴληφα ἐν τῇ
χειρὶ μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τῷ βασιλεὺς
κατασπεῦδον.

9. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς· ιδὲ ἡ ῥομφαία
Γολιάθ τῷ ἀλλοφύλῳ, ὃν ἐπάταξας ἐν
τῇ κοιλάδι Ἡλᾶ· καὶ αὕτη εἰλημένη ἦν εἰλημη-
ἐν ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος· εἰ ταύ-
την λήψῃ, σεαυτῷ λαβέ, ὅτι οὐκ ἔστιν
ἐτέρα πάρεξ ταύτης ἐνταῦθα. Καὶ εἶπε
Δαυὶδ· ιδὲ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὕτη· δὸς
μοι αὕτην.

10. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ· καὶ ἀνέ-
ση Δαυὶδ, καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ ἐκ προσώπου Σαῦλ. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ
πρὸς Ἀγγῆς βασιλέα Γέθ.

11. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες Ἀγγῆς πρὸς
αὐτόν· οὐχὶ ἔστος Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῆς

F 3

γῆς;

CAP. XXI. v. 1. Νοβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ) νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ. ibid. ὅτι μόνος, καὶ ἐδείς)
ὅτι σὺ μόνος, καὶ οὐδεὶς. v. 2. τῷ Ἀβιμέλεχ) abest. ibid. σήμερον ῥῆμα) transposita. ib.
μὴ γνώτω μηδεὶς) μηδεὶς γινώτω. ib. ἀποστείλω) ἀποστέλλω. ib. ὑπὲρ ἐ ἐντέλλομαι σοι) ὑπὲρ ἐ ἐγὼ
ἐντέλλομαι σοι. ib. Φελμωνί Ἀλμωνί) Φελωνί μακμωνί. v. 3. εἰς χειράς μου) εἰς χειρὰ μου.
v. 4. ἄρτος ἅγιός ἐστιν) ἄρτοι ἅγιοι εἰσιν. ibid. τὰ παιδία εἰσὶ) τὰ παιδάκια εἰσὶ. v. 5. παιδάκια)
παιδιά. v. 6. ὅτι ἐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος, ὅτι ἀλλ') ὅτι ἐκεῖ ἐκ ἦν ἄρτοι, ἀλλ'. ibid. προφήτου) προσά-
πτ. ib. παρατεθῆναι) τῷ παρατεθῆναι. v. 7. Νεσσαράν) νεσσαράν. v. 8. Ἀχιμέλεχ) Ἀβιμέλεχ.
ibid. σκεύη μου ἐκ) σκεύη ἐκ. ib. κατασπεῦδον) κατὰ σπουδὴν. v. 9. εἰλημένη) μενελημένη. ibid.
ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος) non habet. v. 11. ἄπαν) ἅπαν.

γῆς· οὐχὶ τούτω ἤρχον αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι· Ἐπάταξε Σαὺλ ἐν χιλιάρσιν αὐτῆ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτῆ;

12. Καὶ ἔθηκε Δαυὶδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆ, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀγγχοῦ βασιλέως Γέθ.

13. Καὶ ἠλλοίωσε τὸν τρόπον αὐτῆ ἐνώπιον αὐτῆ, καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, καὶ παρεφύετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆ, καὶ ἐπιπλεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης, καὶ κατέβη τὰ σιέλα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔπεν Ἀγγχοῦ πρὸς τὰς παῖδας αὐτοῦ· ἰδὲ ἴδετε ἄνδρα ἐπιληπτόν, ἵνατί εἰσηγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ;

15. Ἡ ἐλαττοῦμαι ἐπιληπτόν ἐγώ, ὅτι εἰσαγνόχασα αὐτὸν ἐπιληπτεύεσθαι πρὸς μέ; ἔτος οὐκ εἰσπελεύσεται εἰς οἰκίαν μου.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΚΑΙ ἀπηλλάγη Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται καὶ διετώθη εἰς τὸ σπήλαιον τὸ Ὀδολάμ, καὶ ἀκέεσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος τῆ πατρὸς αὐτῆ, καὶ καταβαίνουσιν πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ.

2. Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν εὐνάγῃ, καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος τῇ ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγοῦ-

μενος, καὶ ἦσαν μετ' αὐτῆ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες.

3. Καὶ ἀπῆλθεν Δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς Μασσηφά τῆς Μωάβ· καὶ ἔπε πρὸς βασιλέα Μωάβ· γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοὶ, ἕως ὅτου γνῶ ὁ, τι ποιήσει μοι ὁ Θεός.

4. Καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τῆ βασιλέως Μωάβ, καὶ κατώκεν μετ' αὐτῆ πάσας τὰς ἡμέρας, ὅπως τῆ Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ.

5. Καὶ ἔπε Γαδ ὁ προφῆτης πρὸς Δαυὶδ· μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ πορείου, καὶ ἤξεις εἰς γῆν τῆ Ἰέδα. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἦλθε, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πόλει Ἀριάθ.

6. Καὶ ἤκουσε Σαὺλ, ὅτι ἔγνωσται Δαυὶδ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. Καὶ Σαὺλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν Ῥαμῆ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆ παρεΐσκηκισαν αὐτῷ.

7. Καὶ ἔπε Σαὺλ πρὸς τὰς παῖδας αὐτῆ τὰς παρεσηκότας αὐτῷ (καὶ ἔπεν αὐτοῖς). Ἀκούσατε δὴ οἱ υἱοὶ Ἰεμεινί, εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἀγρούς καὶ ἀμπελώνας, καὶ πάντας ὑμᾶς τάξει χιλιάρχους καὶ ἐκατοντάρχους.

8. ὅτι σύγκειθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμὲ, καὶ οὐκ ἔστιν ἀποκαλύπτειν τὸ ὥτιόν μου,

ν. 11. ἤρχον) ἔρχον. ν. 12. ἔθηκε) ἔθετο. ν. 13. τὸν τρόπον αὐτοῦ) τὸ πρόσωπον αὐτῆ. ibid. κατέβη τὰ σιέλα αὐτοῦ) τὰ σιέλα αὐτοῦ κατέβη. ν. 15. Ἡ ἐλαττοῦμαι) μὴ ἐλαττοῦμαι. ibid. εἰς οἰκίαν μου) με abest. CAP. XXII. ν. 1. ἀπηλλάγη Δ. ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται καὶ διετώθη εἰς) ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυὶδ, καὶ διετώθη, καὶ ἔρχεται εἰς. ib. Ὀδολάμ) ὁδολάμ ib. καὶ πᾶς ὁ) καὶ ὁ. ν. 2. εὐνάγῃ, καὶ κατώδυνος τῇ ψυχῇ.) εὐνάγῃ, καὶ πᾶς κατώδυνος τῇ ψυχῇ. ν. 3. Μασσηφά) μασσηφάδ. ibid. γνῶ ὁ, τι) γνῶ τί. ν. 4. ἡμέρας) addit ὅτος. ν. 5. τῆ Ἰέδα) absque articulo. ibid. ἐν τῇ πόλει Ἀριάθ) ἐν πόλει σαρὶν. ν. 6. Ῥαμῆ) ῤαμῆ. ν. 7. (καὶ ἔπεν αὐτοῖς) defuncto. ibid. Ἰεμεινί) βενιαμιν. ib. χιλιάρχους καὶ ἐκατοντάρχους) transposita. ν. 8. ἀποκαλύπτειν) ὁ ἀποκαλύπτειν, priore loco.

με, ἐν τῷ διαθῆναι τὸν υἱὸν μου δια-
θήκην μετὰ τῆς υἱοῦ Ἰεσσαί, καὶ οὐκ ἔστι
πονηρὸν ἐξ ὑμῶν περὶ ἐμῆς, καὶ ἀποκαλύ-
πτων τὸ ὥτιόν μου, ὅτι ἐπήγειρεν υἱὸς
μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρόν,
ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη;

9. Καὶ ἀποκρίνεται Δαυὶδ ὁ Σύρος ὁ
καθεστηκὼς ἐπὶ ταῖς ἡμίονους Σαῦλ, καὶ
εἶπεν· εἶδρακα τὸν υἱὸν Ἰεσσαί παραγι-
νόμενον εἰς Νοβὰ πρὸς Ἀχιμέλεχ υἱὸν Ἀχι-
μέλεχ τῷ τὸν ἱερέα.

10. καὶ ἡρώτα αὐτῷ διὰ τῆς Θεᾶς,
καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν
βομφαίαν Γολιάθ τῆς ἀλφύλου ἔδωκεν
αὐτῷ.

11. Καὶ ἀπέστειλεν (Σαῦλ) ὁ βασι-
λεὺς καλέσαι τὸν Ἀχιμέλεχ υἱὸν Ἀχι-
μέλεχ τὸν ἱερέα καὶ πάντας τὰς υἱὰς τῆς
πατρὸς αὐτῆς τὰς ἱερεῖς (τῆς Κυρίου)
τὰς ἐν Νοβὰ καὶ παρεγένοντο πάντες
πρὸς τὸν βασιλέα.

12. καὶ εἶπε Σαῦλ· ἀκούε δὴ υἱὲ Ἀ-
χιμέλεχ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ ἐγώ, λάλει
Κύριε.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· ἵνατί συν-
έθες σὺ κατ' ἐμὲ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαί δέ-
ναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ βομφαίαν, καὶ
αὐτὸν ἐπερωτᾷ αὐτῷ διὰ τῆς Θεᾶς αὐ-
τὸν ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρόν, ὡς ἡ ἡμέρα
αὕτη;

14. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀχιμέλεχ τῷ βα-
σιλεῖ, καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐν πᾶσι τοῖς

δέλοις σε ὡς Δαυὶδ πιστός, καὶ γα-
βρός τῆς βασιλείας, καὶ ἀρχὸν παντός
παραγγέλματός σου, καὶ ἐνδοξὸς ἐν
τῷ οἴκῳ σου;

15. ἡ σήμερον ἤρξαμαι ἐρωτᾷν αὐτῷ ὡς
διὰ τῆς Θεᾶς; μηδαμῶς, μὴ δότω ὁ βα-
σιλεὺς κατὰ δέλου αὐτῆς λόγον, καὶ
ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τῆς πατρὸς μου, ὅτι
ἐκ ἧδε ὁ δοῦλος ὁ σὸς ἐν πᾶσι τούτοις
ἔφημα μικρὸν, ἢ μέγα.

16. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαῦλ· θα-
νάτω ἀποθανῇ, Ἀχιμέλεχ, σὺ, καὶ
πᾶς ὁ οἶκος τῆς πατρὸς σε.

17. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρα-
τρέχουσιν τοῖς ἐφεσηκόσιν ἐπ' αὐτῷ·
προσάγαγετε καὶ θανατῶτε τὰς ἱερεῖς
τῆς Κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ
Δαυὶδ, καὶ ὅτι ἐγνώσαν ὅτι φεύγει αὐ-
τός, καὶ ἐκ ἀπεκαλύψαν τὸ ὥτιόν μου.
Καὶ οὐκ ἐβελήθησαν οἱ παῖδες τῆς βα-
σιλείας ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν
ἀπαντῆσαι εἰς τὰς ἱερεῖς Κυρίου.

18. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δαυὶδ·
ἐπιστρέψε σὺ, καὶ ἀπάντα εἰς τὰς ἱε-
ρεῖς· καὶ ἐπεσφάφη Δαυὶδ ὁ Σύρος, καὶ ἀπεσφρά-
ξεν αὐτῶν τὰς ἱερεῖς Κυρίου ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ, τριακοσίους καὶ πέντε ἀν-
δρας, πάντας αἵροντας Ἐφὲδ λίνον.

19. Καὶ τὴν Νοβὰ τὴν πόλιν τῶν ἱε-
ρέων ἐπάταξεν ἐν σόματι βομφαίας ἀ-
πὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίε
ἕως

v. 8. ἐξ ὑμῶν περὶ ἐμοῦ) transposita. ibid. υἱὸς μου) ὁ υἱὸς μου. v. 9. Δαυὶδ) δαυὶδ. ibid. Νοβὰ) νομβὰ. ib. Ἀχιμέλεχ) ἀβιμέλεχ. v. 11. (Σαῦλ) abest. ibid. Ἀχιμέλεχ) ἀβιμέλεχ. ib. τὸν ἱερέα) abest. ib. (τῆς Κυρίου) non habet. ib. Νοβὰ) νομβὰ. v. 13. σὺ κατ' ἐμὲ) transposita. ibid. ἐπερωτᾷ αὐτὸν) ἐρωτᾷ αὐτὸν. v. 14. Ἀχιμέλεχ) abest. v. 15. ὡς σήμερον) ἡ σήμερον. ibid. κατὰ δέλου) κατὰ τῆς δέλου. ib. ὁ δέλος ὁ σὸς) ὁ δέλος σου. v. 16. Ἀχιμέλεχ) ἀβιμέλεχ. ita passim. v. 17. ἐπ' αὐτῷ) πρὸς αὐτόν. ibid. ἀμαρτῆσαι) ἀπαντῆσαι. v. 18. ἀπεσφράφη) ἐπεσφράφη. ibid. ἱερεῖς Κυρίου) ἱερεῖς τοῦ Κυρίου. ib. λίνον) abest. v. 19. Νοβὰ) νομβὰ.

ἕως θηλάζοντος, καὶ μόχου, καὶ ὄνου, καὶ προβάτου.

20. Καὶ διασώζεται υἱὸς εἰς τῷ Ἀχιμέλεχ υἱῷ Ἀχιτάβ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω Δαυὶδ.

21. καὶ ἀπήγγειλεν Ἀβιάθαρ τῷ Δαυίδ, ὅτι ἐθανάτωσε Σαὺλ πάντας τὰς ἱερεῖς τῷ Κυρίῳ.

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Ἀβιάθαρ· ἦδειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι Δαὴκ ὁ Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαὺλ· ἐγὼ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν (ἐκείνων) οἴκου τῶ πατρός σε.

23. κάθου μετ' ἐμοῦ· μὴ φοβοῦ, ὅτι ἔξω ζῶ τῇ ψυχῇ μετόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι πεφύλαξαι πρὸ πάρος ἐμοί.

ΚΕΦ. ΚΓ'. XXIII.

ΚΑΙ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, λέγοντες· ἰδὲ οἱ ἀλλοφύλοι πολέμῳ ἐν τῇ Κεεϊλᾷ, καὶ αὐτοὶ ἄλλω διασπάζουσι τὰς ἄλλας.

2. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τῶ Κυρίου, λέγων· εἰ πορευθῶ, καὶ πατάξω τὰς ἀλλοφύλους τέτας; Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ· πορεύου, καὶ πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις, καὶ σώσεις τὴν Κεεϊλάν.

3. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῷ Δαυίδ πρὸς αὐτὸν.

αὐτόν· ἰδοὺ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ Ἰσραὴλ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσαι ἐάν πορευθῶμεν ἐν Κεεϊλᾷ, εἰς τὰ σκύλα τῶν ἀλλοφύλων εἰ πορευόμεθα;

4. Καὶ προσέθετο ἔτι Δαυὶδ ἐρωτήσαι διὰ τῶ Κυρίου, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ Κύριος, καὶ εἶπεν· ἀνάστηθι (πρὸς αὐτόν), καὶ κατέβηθι εἰς Κεεϊλάν, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τὰς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σε.

5. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτῶ εἰς Κεεϊλάν, καὶ ἐπολέμησεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις· καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ, καὶ (οὐκ) ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔσωσε Δαυὶδ τὰς κατοικοῦντας Κεεϊλάν.

6. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχιμέλεχ πρὸς Δαυὶδ, καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ εἰς Κεεϊλάν κατέβη, ἔχων Ἐφὲδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

7. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαὺλ, ὅτι ἦκει ὁ Δαυὶδ εἰς Κεεϊλάν, καὶ εἶπε Σαὺλ· πέπρακεν αὐτόν ὁ Θεὸς εἰς χεῖράς μου, ὅτι ἀποκλείεται εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ κλιταὶ μοχλῶν.

8. Καὶ παρήγγειλε Σαὺλ παντὶ τῷ λαῷ εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς Κεεϊλάν, συνέχειν τὸν Δαυὶδ καὶ τὰς ἄνδρας αὐτοῦ.

9. Καὶ

V. 20. Ἀχιμέλεχ) Ἀβιμέλεχ. V. 21. ὅτι ἐθανάτωσε) καὶ ἀπήγγειλεν Ἀβιάθαρ τῷ Δαυίδ, ὅτι ἐθανάτωσε. V. 22. ἦδειν ἐν) ἦδειν ὅτι ἐν. ibid. ὁ Σύρος) addit ὅτι. ib. (ἐκείνων) abest. CAP. XXIII. V. 1. Κεεϊλᾷ) κέϊλα, ita constanter. ibid. διασπάζουσι) addit κτατατοῦσι. V. 2. πρὸς Δαυὶδ) καὶ πατάξεις) πορεύου καὶ πατάξεις. V. 3. εἶπαν) εἶπον. ibid. εἰ πορευόμεθα) εἰσπορευόμεθα. V. 4. ἔτι Δαυὶδ ἐρωτήσαι) Δαυὶδ ἔτι ἐπερωτήσαι. ibid. ἀπεκρίθη Κ. καὶ εἶπεν.) ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος, καὶ εἶπεν αὐτῷ. ib. (πρὸς αὐτόν) abest. V. 5. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις) absque propositione. ibid. (ἐκ) abest. V. 7. τῷ Σαὺλ) adjicit, ὅτι ἦκει ὁ Δαυὶδ εἰς κέϊλάν, καὶ εἶπε Σαὺλ. ibid. (εἰς χεῖρας) εἰς τὰς χεῖρας. ib. ἀποκλείεται) ἀποκλείεται. V. 8. εἰς πόλεμον κταταβαίνειν) transposita.

9. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, ὅτι περὶ αὐτῆ Σαὺλ ἐπαρεσιώπη τὴν κακίαν· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα· προσάγαγε τὸ Ἐφὲδ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀνέκων ἀνέκησεν ὁ δὲλός σε, ὅτι ζητεῖ Σαὺλ ἔλθεῖν ἐπὶ Κεεὶλὰ διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ,

11. εἰ ἀποκλειθῇσεται; καὶ νῦν εἰ καταθῇσεται Σαὺλ καθὼς ἤκουσεν ὁ δὲλός σε; Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπαγγεῖλον τῷ δέλω σε. Καὶ εἶπε Κύριος· ἀποκλειθῇσεται.

12. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· εἰ παραδώσῃσιν εἰ παρὰ τῆς Κεεὶλὰ ἐμέ καὶ τὰς ἀνδρας μου εἰς χεῖρας Σαὺλ; Καὶ εἶπε Κύριος· παραδώσῃσιν.

13. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἀνδρες οἱ μετ' αὐτῆ ὡς τετρακισίοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κεεὶλὰ, καὶ ἐπορεύοντο, καὶ ἂν ἐπορεύθησαν. Καὶ τῷ Σαὺλ ἀπηγγέλη, ὅτι διασέσωσαι Δαυὶδ ἐκ Κεεὶλὰ, καὶ ἀνῆκεν τῆ ἐξελθεῖν.

14. Καὶ ἐκάθισεν Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μασσερέθ ἐν τοῖς σENOῖς, καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζεὶφ, εἰς ὅρος τὸ αὐχμῶδες ἐν γῇ αὐχμῶδει. Καὶ ἐζήτει αὐτὸν Σαὺλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἐπαρέδωκεν αὐτὸν Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

ἔρχεται 15. Καὶ ἰδὲ Δαυὶδ, ὅτι ἐξέρχεται Σαὺλ

Tom. II.

G

23. Καὶ

¶ 9. ὅτι περὶ αὐτῆ Σαὺλ ἐπαρεσιώπη τὴν) ὅτι ἐπαρεσιώπη σὰλ περὶ αὐτοῦ τὴν. v. 12. integer defideratur in Edit. Rom. v. 13. ἢ ἂν ἐπορεύθησαν) ἢ ἂν ἐπορεύοντο. ibid. τῆ ἐξελθεῖν) τοῦ ἔλθεῖν. v. 14. Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μασσερέθ) ἐν μασσερέμ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ibid. ἐν τῷ ὄρει - - αὐχμῶδει.) ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει Ζεὶφ, ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμῶδει. v. 15. ἔρχεται Σαὺλ ζητεῖν) ἐξέρχεται σὰλ τῷ ζητεῖν. ibid. Καὶ Δαυὶδ ἐν) καὶ Δαυὶδ ἐν ἐν. ib. Ζεὶφ ἐν τῇ Καινῇ) ἐν τῇ καινῇ Ζεὶφ. v. 18. Δαυὶδ ἐκάθητο) transposita. v. 19. Μεσσαρά) μασσαρά. v. 22. γινῶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον) γινῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ ἔ.

τῷ ζητεῖν τὸν Δαυὶδ· καὶ Δαυὶδ ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμῶδει Ζεὶφ ἐν τῇ Καινῇ.

16. Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν υἱὸς Σαὺλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυὶδ εἰς Καινὴν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς χεῖρας αὐτῆ ἐν Κυρίῳ,

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· μὴ φοβῆ, ὅτι ἐ μὴ εὗρη σὲ ἡ χεὶρ Σαὺλ τῆ πατρὸς με, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἕσομαι σοι εἰς δεῦτερον, καὶ Σαὺλ ὁ πατήρ μου οἶδεν οὕτως.

18. Καὶ διέθεντο ἀμφοτέροι διαθήκην ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἐν Καινῇ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον αὐτῆ.

19. Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμῶδους πρὸς Σαοὺλ ἐπὶ τὸν βεῖον, λέγοντες· οὐκ ἰδὲ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν Μεσσαρά ἐν τοῖς σENOῖς ἐν τῇ Καινῇ ἐν τῷ βουνῷ τῆ Ἐχελαῖ τῆ ἐκ δεξιῶν τῆ Ἰεσσαμῆ; Μεσσαρά

20. Καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τῆ βασιλείας εἰς κατάβασιν, καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς· καὶ κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τῆ βασιλείας.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαὺλ· εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσασθε περὶ ἐμέ.

22. πορεύεσθε δὴ καὶ ἐτοιμάσατε ἔτι, καὶ γινῶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον αὐτῆ ἔτσι ὁ ποῦς αὐτῆ ἐν τάχει ἐκεῖ ἔεῖπατε, μήποτε πανουργήσεται.

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

23. Καὶ γινώτε καὶ ἴδετε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπε κρύβηται ἐκεῖ, καὶ ἐπιπορευσόμεθα πρὸς με εἰς ἔτοιμον, καὶ πορεύμεθα μεθ' ὑμῶν· καὶ ἔσαι, εἰ ἔστιν ἐπὶ πάντων τῆς γῆς, καὶ ἐξερευνήσω αὐτόν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰσραὴλ.

24. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ Ζιφάιῃ ἐμπροσθεν Σαὺλ. Καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαῶν καὶ ἔσπεραν ἐκ δεξιῶν τῶ Ἰεσσαίμ.

25. Καὶ ἐπορεύθη Σαὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ ζητεῖν αὐτόν. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ Μαῶν. Καὶ ἤκουσε Σαὺλ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω Δαυὶδ εἰς τὴν ἐρημον Μαῶν.

26. Καὶ πορεύονται Σαὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ ἐκ μέρας τῆ ὥρας ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ ἐκ μέρας τῆ ὥρας ἐκ τούτου. Καὶ ἐγένετο Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου Σαὺλ. Καὶ Σαὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τὲς ἄνδρες αὐτῶ, συλλαβεῖν αὐτούς.

27. Καὶ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Σαὺλ, λέγων· σπεῦδε καὶ δεῦρο, ὅτι ἐπέθεντο ἀλλοφύλοι ἐπὶ τὴν γῆν.

28. Καὶ ἀνέστρεψε Σαὺλ μὴ καταδιώκειν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων· διὰ τὸτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, πέτρα ἡ μεριδιεῖσα.

ΚΑΙ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκείθεν, καὶ ἐκάτισεν ἐν τοῖς φενοῖς Ἐνγαδδί.

2. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀνέστρεψε Σαὺλ ἀπὸ ὀπίθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λέγων· ὅτι Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐνγαδδί.

3. Καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτῶ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ τὲς ἄνδρας αὐτῶ ἐπὶ πρόσωπον Ἀειμαίν.

4. Καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον· καὶ εἰσῆλθε Σαὺλ παρασκευάσασθαι, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ ἐσώτερον τῶ σπηλαίου ἐκάθητο.

5. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ πρὸς αὐτόν· ἰδὲ ἡ ἡμέρα αὕτη, ἣν εἶπε Κύριος πρὸς σὲ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡς ἀγαθόν ἐν ὀφθαλμοῖς σε. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἀφείλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος τῆς Σαὺλ λαθραίας.

6. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε καρδίᾳ Δαυὶδ αὐτόν, ὅτι ἀφείλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος αὐτῶ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὲς ἄνδρας αὐτῶ· μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ Χριστῷ.

ν. 23. Καὶ γινώτε καὶ ἴδετε) transposita. ibid. ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπε κρύβηται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς με εἰς ἔτοιμον) omnia defunt. ib. πορεύσόμεθα) πορεύσομαι. ib. πάντων) πάσαις. ν. 24. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ Ζιφάιῃ) transposita. ν. 25. ἀπηγγέλη) ἀπηγγείλαν. ν. 26. ἐκ μέσου) ἐκ μέρους, utroque loco. ibid. τῶ ὥρου τούτου) τῶ ὥρου ἐκ τούτου. ib. ἐγένετο) ἦν. ν. 27. ἄγγελος ἦλθε πρὸς Σαὺλ) πρὸς Σαὺλ ἦλθεν ἄγγελος. ibid. ἐπέθεντο ἀλλοφύλοι) transposita. CAP. XXIV. ν. 1. ἐκείθεν) addit καὶ ἐκάτισεν. ν. 2. λεγὼν) λεγόντων, ν. 3. Ἀειμαίν) σαδδαίμ. ν. 4. εἰσῆλθε Σαὺλ) transposita. ν. 5. εἶπαν) εἶπον. ibid. ἡμέρα) ἡ ἡμέρα. ib. τῆς Σαὺλ) τῆς Σαὺλ. ν. 7. παρὰ Κυρίου) παρὰ κυρίου.

Χριστῷ Κυρίῳ, ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι Χριστός Κυρίῳ ἐστὶν ἔτος.

8. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ τοὺς ἀνδράς αὐτῷ ἐν λόγοις, καὶ ἐκ ἔδωκεν αὐτοὺς ἀναπαύσας θανατῶσαι τὸν Σαῦλ. Καὶ ἀνέστη Σαῦλ ἐκ τῶ σπηλαίου, καὶ κατέβη εἰς τὴν ὁδόν.

9. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ὀπίσω αὐτῷ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῶ σπηλαίου· καὶ ἐβόησε Δαυὶδ ὀπίσω Σαῦλ, λέγων· Κύριέ μου βασιλεῦ, καὶ ἐπέβλεψε Σαῦλ ὀπίσω αὐτῷ, καὶ ἔκρυψε Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ· ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τῶ λαῷ λεγόντων, ἰδὲ Δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχὴν σου;

11. ἰδὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σε ὡς παρέδωκέ σε σήμερον Κύριος εἰς χεῖράς μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ ἐβλήθην ἀποκτεῖναι σε, καὶ ἐφεισάμην σου, καὶ εἶπα· οὐκ ἐποίησα χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου, ὅτι Χριστός Κυρίῳ ἐστὶ.

12. Καὶ πάτερ μου, καὶ ἰδοὺ τὸ πλερύγιον τῆς διπλοῦδος σε ἐν τῇ χειρὶ μου, ἐγὼ ἀφῆρα τὸ πλερύγιον τῷ ἱματίῳ σου, καὶ οὐκ ἀπέκλειναί σε· καὶ γινώθι καὶ ἴδε σήμερον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῇ χειρὶ μου κακία, οὐδὲ ἀθέτησις, οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς σέ, καὶ

σύ δεσμεύεις τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν.

13. Δικᾶσαι Κύριος ἀναμέσον ἐμῶ καὶ σοῦ, καὶ ἐκδικήσαι με Κύριος ἐκ σοῦ. καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σοί,

14. καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία· Ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμέλεια. καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ.

15. Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σύ ἐκπορεύῃ βασιλεῦ Ἰσραὴλ; ὀπίσω τίνος καταδιώκεις σύ; ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, καὶ ὀπίσω ψύλλου ἑνός;

16. Γένοιτο Κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀναμέσον ἐμῶ καὶ ἀναμέσον σου, ἰδοὺ Κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου, καὶ δικᾶσαι μοι ἐκ χειρὸς σου.

17. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυὶδ λαλῶν τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς Σαῦλ, καὶ εἶπε Σαῦλ· ἡ Φανὴ σε αὐτῇ, τέκνον Δαυὶδ; καὶ ἦρε Σαῦλ τὴν Φανὴν αὐτῷ, καὶ ἔκλαυσε.

18. Καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς Δαυὶδ· δικαίος σύ ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι σύ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθὰ, ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.

19. Καὶ σύ ἀπήγγειλὰς μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθὰ, ὡς ἀπέκλεισέ με Κύριος σήμερον εἰς χεῖράς σου, καὶ ἐκ ἀπέκλεινάς με.

20. Καὶ ὅτι εὐρών τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ τῷ ἐν θλίψει, καὶ ἐκπέμψει αὐτὸν ἐν ὁδῷ.

G 2

V. 7. ἐπενεγκεῖν) ἐπενέγκαι. V. 8. αὐτοὺς ἀναπαύσας θανατῶσαι) αὐτοὺς ἀναπαύσας θῶσαι. ibid. ἐκ τοῦ σπηλαίου) non habet. ib. εἰς τὴν) τὴν. V. 9. καὶ ἐξῆλθεν) doest. ibid. Κύριέ μου) μη abest. ib. ὀπίσω) εἰς τὰ ὀπίσω. V. 11. σήμερον Κύριος) transposita. ibid. Κυρίῳ ἐστὶ) κυρίον οὗτός ἐστι. V. 12. Καὶ πάτερ μου) non habet. ibid. τῷ ἱματίῳ) abest. ib. ἐν τῇ χειρὶ μου κακία) transposita. ib. εἰς ἀθέτησις, εἰς ἀσέβεια) εἰς ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις. V. 13. ἐκδικήσαι με) ἐκδικήσαι σοι. ibid. ἐπὶ σοί) ἐπὶ σέ. V. 35. καταδιώκεις) addit σύ. V. 17. λαλῶν τὰ ῥήματα ταῦτα) transposita. V. 19. σήμερον εἰς χεῖράς σου) transposita. V. 20. εὐρών τις) εἰ εὐρεῖ τις. ibid. ἐκπέμψει) ἐκπέμψοι.

ὁδῶ ἀγαθῇ, καὶ Κύριος ἀνταποδώσει αὐτῷ ἀγαθὰ, καθὼς πεποίηκας σήμερον.

21. Καὶ νῦν ἰδὲ ἐγὼ γινώσκω, ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις, καὶ στήσεται ἐν βασιλείᾳ χερσὶ σε βασιλεία Ἰσραὴλ.

22. καὶ νῦν ὁμοσόν μοι ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐξολεθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὅπιστά μου, καὶ οὐκ ἀφανιεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τῆ οἴκου τῆ πατρὸς μου.

23. Καὶ ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαῦλ, καὶ ἀπῆλθε Σαῦλ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς Μεσσαράς τὴν Μεσσαρά σην.

ΚΕΦ. ΚΕ'. XXV.

ΚΑΙ ἀπέθανε Σαμεὴλ, καὶ συναθροίζονται πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόπτονται αὐτὸν, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Ῥαμᾶ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἐρημον Φαράν.

2. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐν Μαῶν, καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα, καὶ τούτῳ ποίμνια τριχίλια, καὶ χίλιαι αἰγες. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ,

3. καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Νάβαλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία. Καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ τῇ συνέσει,

καὶ καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα· καὶ ὁ ἄνθρωπος πονηρὸς καὶ σκληρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος κυνικός.

4. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κείρει Νάβαλ ὁ Καρμήλιος τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.

5. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάριον, καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις· Ἀνάβητε εἰς Καρμήλον, καὶ ἀπέλθατε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην,

6. καὶ ἐρεῖτε ταῦδε· εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων καὶ ὁ οἶκός σε, καὶ πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα.

7. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρεσσί σοι νῦν οἱ ποιμένες σε οἱ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπεκλώσαμεν αὐτούς, καὶ ἐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν Καρμήλῳ.

8. ἐρώτησον τὰ παιδάριά σε, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι, καὶ εὐρέτωσαν τὰ παιδάριον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἤκομεν· ὁ δὲ δὴ ὁ ἄνθρωπος ἡ χεὶρ σε τοῖς παισὶ σε, καὶ τῷ υἱῷ σε τῷ Δαυίδ.

9. Καὶ ἔρχονται τὰ παιδάριον Δαυὶδ καὶ λαλοῦσι πρὸς Νάβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι Δαυὶδ· καὶ ἀνεπήδησε,

10. καὶ

V. 20. ἀνταποδώσει αὐτῷ καθὼς) ἀποτίσει αὐτῷ ἀγαθὰ καθὼς. V. 21. ἐν χερσὶ σε βασιλεία) ἐν χερσὶ σου ἡ βασιλεία. V. 22. καὶ ἐκ ἀφανιεῖς) καὶ deest. V. 23. Μεσσαράς) μεσσαρά. CAP. XXV. V. 1. ἐν Ῥαμᾶ) ἐν Ἀρμαθαίμ. ibid. Φαράν) μαῶν. V. 2. Μαῶν) ἐν τῇ μαῶν. ibid. χίλιαι αἰγες) transposita. ib. κείρειν τὰ ποίμνια) κείρειν τὸ ποίμνιον. V. 3. τῇ συνέσει) συνέσει. ibid. καὶ καλὴ) καὶ ἀγαθὴ. ib. πονηρὸς καὶ σκληρὸς) transposita. V. 5. εἶπε Δαυὶδ τοῖς) εἶπε τοῖς. V. 8. τὰ παιδάριον) addit se, utroque loco. ibid. ὁ ἄν) ὁ ἄν. ib. τοῖς παισὶ σε τῷ υἱῷ σου Δαυίδ.) τῷ υἱῷ σε τῷ Δαυίδ. V. 9. τὰ παιδάριον Δαυὶδ καὶ λαλοῦσι τῷ Νάβαλ) τὰ παιδάριον, καὶ λαλοῦσι τὰς λέξεις τέτους πρὸς Νάβαλ.

ἔπεν 10. καὶ ἀπεκρίθη Νάβαλ τοῖς παισὶ ἡμεῖς παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον. καὶ ἀπε· τίς Δαυὶδ, καὶ τίς υἱὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπε· τίς Δαυὶδ, καὶ τίς υἱὸς Δαυὶδ; σήμερον πεπληθυμμένοι εἰσὶν οἱ δέλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου τῷ κυρίου αὐτῶ.

11. Καὶ λήψομαι τὲς ἀρτεις με καὶ τὸν οἶνον με καὶ τὰ θυμάτά με ὅ τε δοῦκα τοῖς κείρουσί με τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν, οἷς οὐκ οἶδα πῶς εἰσὶ;

12. Καὶ ἀπεφράθησαν τὰ παιδάρια Δαυὶδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἀνέβρεψαν, καὶ ἦλθαν, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα.

13. Καὶ ἔπε Δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶ· ζώσαδε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν αὐτῶ. Καὶ περιεζώσαντο ἄνθρωποι τὴν μάχαιραν αὐτῶ, καὶ περιεζώσατο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτῶ· καὶ ἀνέβησαν ὅπισθω Δαυὶδ, ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες. καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν σκευῶν.

14. Καὶ τῇ Ἀβιγαίᾳ γυναικὶ Νάβαλ ἀπήγγειλεν ἐν τῶν παιδαρίων, λέγων· ἰδὲ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν.

15. Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῶν σφόδρα ἐκ ἀπεκάλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὥς ἡμεν παρ' αὐτοῖς.

16. Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ, ὥς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν πάσας τὰς ἡμέρας ὥς

17. Καὶ νῦν γινώθι καὶ ἴδε τί σὺ ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσαι ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ εἰς πάντα τὸν οἶκον αὐτῶ· καὶ οὗτος υἱὸς λοιμὸς, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαία καὶ ἔλαβε διακοσίους ἀρτεις καὶ δύο ἀγγεῖα οἶνου, καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα, καὶ πέντε οἰφεί αλφίτε, καὶ γόμορ ἐν σαφίδος, καὶ διακοσίας παλάδας, καὶ ἔδωκε ἐπὶ τὲς ὄνους.

19. Καὶ ἔπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς· προπορεύεσθε ἔμπροσθέν με, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι, καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς Νάβαλ ἐκ ἀπήγγειλε.

20. Καὶ ἐγενήθη, αὐτῆς ἐπιβεβηκυῖς ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινέσης ἐν σκέπῃ τῶ ὄρου, καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς.

21. Καὶ Δαυὶδ ἔπεν· ἴσως εἰς αἰδικὸν πεφύλακα πάντα τὰ αὐτῶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐκ ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτῶ οὐδὲν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

22. Τάδε ποιῆσαι ὁ Θεὸς τῷ Δαυὶδ καὶ τάδε προδείη, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τῶ Νάβαλ ἕως πρῶτῃ βροῦντα πρὸς τοῖχον.

23. Καὶ ἰδὲν Ἀβιγαία τὸν Δαυὶδ, καὶ ἔσπευσε, καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς ὄνου,

G 3

καὶ

V. 10. καὶ ἔπε) καὶ ἀπεκρίθη. ibid. καὶ ἀπεκρίθη· τίς Δαυὶδ, καὶ τίς υἱὸς) καὶ ἔπε· τίς ὁ Δαυὶδ, καὶ τίς ὁ υἱὸς. V. 12. ἦλθαν) ἦλθον. ibid. πάντα) abest. V. 13. καὶ περιεζώσαντο. ἄνθρωποι τὴν μάχαιραν αὐτῶ. καὶ περιεζώσαντο καὶ Δ. τὴν μ. αὐτῶ,) non habet. V. 14. ἀπέστειλε Δαυὶδ) transposita. V. 16. ἡμεῖς) ἡμεν. ita quoque versu seq. V. 17. τί σὺ) σὺ τί. ibid. καὶ εἰς πάντα τὸν) καὶ εἰς τὸν. V. 18. οἰφεί) οἰφεί. ibid. τὰς ὄνους) τὰς ὄνους. V. 19. Νάβαλ) deest.

καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον Δαυὶδ ἐπὶ πρῶτον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν.

24. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς πόδας αὐτῆς, καὶ εἶπεν· ἐν ἐμοί, Κύριε μου, ἡ ἀδικία μου· λαλησάτω δὴ ἡ δόξα σου εἰς τὸν λόγον τὰ ὅσα σε, καὶ ἀκούσον τῶν λόγων τῆς γων δόξης σου.

25. Μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίας αὐτῆς ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν τοῦτον, ἐπὶ Νάβαλ, ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς οὕτως ἐστὶ. Νάβαλ ὄνομα αὐτῆς, καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτῆς· καὶ ἐγὼ ἡ δόξα σου οὐκ ἴδον τὰ παιδιάρια τῆς κυρίου μου ἀ ἀπέστειλας.

26. Καὶ νῦν κύριέ μου, ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, καθὼς ἐκώλυσέ σε Κύριος τῆ μη ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀδῶν, καὶ σώξεν τὴν χεῖρά σου σοί. Καὶ νῦν γένοιτο ὡς Νάβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ ζητῶντες τῷ κυρίῳ μου κακά.

27. Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνένοχεν ἡ δόξα σου τῷ κυρίῳ μου (λάβε) καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι τῷ κυρίῳ μου.

28. Ἄρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δόξης σου, ὅτι ποῦν ποιήσει Κύριος τῷ κυρίῳ μου οἶκον πισόν, ὅτι πόλεμον Κυρίου (μου) ὁ κύριός μου πολεμεῖ, καὶ κακία ἐκ εὐρεθήσεται ἐν σοὶ πάποτε.

29. Καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος κατὰ διόκων σε, καὶ ζητῶν τὴν ψυχὴν σου,

καὶ ἔσαι ἡ ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ Κυρίου τῷ Θεῷ, καὶ ψυχὴν τῶν ἐχθρῶν σε σφειδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς σφειδονῆς.

30. Καὶ ἔσαι ὅτι ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἐντελεῖται σοι Κύριος εἰς ἡγόμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ.

31. Καὶ οὐκ ἔσαι σοι τέτο βδελυγμός καὶ σικάνδαλον καρδίας τῷ κυρίῳ μου, ἐκχέαι αἷμα ἀδῶν δωρεάν, καὶ σώσαι χεῖρα κυρίου μου αὐτῷ· καὶ ἀγαθῶσαι Κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ μνησθήσεται τῆς δόξης σου ἀγαθῶσαι αὐτῇ.

32. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ Ἀβιγαίᾳ· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέσειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς ἀπάντησιν ἐμοί.

33. Καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκαλύσασά μου σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ σώσαι χεῖρά μου ἐμοί.

34. Πλὴν ὅτι ζῇ Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκώλυσε με σήμερον τῆ κακοποιῆσαι σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντην μου, τότε εἶπα· Εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτὸς τῆ πρῶτῃ οὐρῶν πρὸς τοῖχον.

35. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς πάντα ὃ ἔφερεν αὐτῷ, καὶ αὐτῇ εἶπεν· Ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· βλέπε, ἤκουσα τῆς φωνῆς σου· καὶ ἤρετίσα τὸ πρόσωπόν σου.

36. Καὶ

V. 24. Καὶ ἔπεσεν) abest. ibid. τὸν λόγον) λόγων. V. 25. ἐπὶ Νάβαλ) deest. ibid. αὐτὸς ἐστὶ Νάβαλ καὶ) αὐτὸς ἐστὶ. Νάβαλ ὄνομα αὐτῆς, καὶ. ib. τὰ παιδιάρια) addit τῆς κυρίου μου. V. 26. κύριέ σου) κύριέ μου. V. 27. (λάβε) abest. V. 28. ὅτι ποιήσει) ὅτι ποιῶν ποιήσει. ibid. οἶκον) addit πισόν. ib. ὁ κύριός μου πολέμει) μου abest. V. 29. ἡ ψυχὴ) ψυχῇ. ibid. τῶν ἐχθρῶν) ἐχθρῶν. V. 30. ὅτι ποιήσει) ὅτε ποιήσῃ. ibid. Κύριος) abest. V. 31. καρδίας) non habet. ibid. ἀγαθῶσαι αὐτῇ.) ἀγαθῶσαι αὐτῇ. V. 32. ἐμοί.) μοι. V. 34. ἀπάντην μου) ἀπάντησίν μοι. V. 35. ἐκ τῆς χειρὸς) ἐκ χειρὸς. ibid. αὐτῇ εἶπεν) transposita.

36. Καὶ παρεγενήθη Ἀβιγαία πρὸς Νάβαλ. Καὶ ἰδὲ αὐτῷ πότος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, ὡς πότος τῆ βασιλείας· καὶ ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν· καὶ αὐτὸς μεθύων ἕως σφόδρα. καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως φωτός τῆ πρωΐ.

37. Καὶ ἐγένετο πρῶτ', ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τῆ οἴνου Νάβαλ, ἀπήγγειλεν ἡ γυνὴ αὐτῆς τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐναπέθανεν ἡ καρδία αὐτῆς ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς γίνεται ὥσπερ λίθος.

38. Καὶ ἐγένετο ὥσπερ δέκα ἡμέραι, καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν Νάβαλ, καὶ ἀπέθανε.

39. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ὅτι ἀπέθανε Νάβαλ, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τῆ ὀνειδισμοῦ ἐμῆ ἐκ χειρὸς τῆ Νάβαλ, καὶ τὸν δῆλον αὐτῆ περιεποίησατο ἐκ χειρὸς κακῶν, καὶ τὴν κακίαν Νάβαλ ἀπέσβεσε Κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ Ἀβιγαίαν ἐλάλησε περὶ Ἀβιγαίας, λαβεῖν αὐτὴν ἐαυτῷ εἰς γυναῖκα.

40. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς Ἀβιγαίαν Ἀβιγαίαν εἰς Κάρμηλον, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ, λέγοντες· Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

41. Καὶ ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν· ἰδὲ ἡ

δέλη σου εἰς παιδίσκην νύφαι πόδας τῶν παίδων τῆ κυρίου μου.

42. Καὶ ἐτάχυνε καὶ ἀνέστη Ἀβιγαία, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, καὶ πέντε κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ γίνεται αὐτῇ εἰς γυναῖκα.

43. Καὶ τὴν Ἀχιναάμ ἔλαβε Δαυὶδ ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ἦσαν ἀμφότεραι αὐτῷ Ἰσραὴλ γυναῖκες.

44. Καὶ Σαὺλ ἔδωκε Μελχὸλ τὴν θυγατέρα αὐτῆς τὴν γυναῖκα Δαυὶδ τῷ Φαλτί υἱῷ Λαΐς τῷ ἐκ Γαλλείμ.

Γαλλεί.

ΚΕΦ. Κς'. XXVI.

ΚΑΙ ἔρχονται οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς τὸν Σαὺλ εἰς τὸν βενὸν, λέγοντες· ἰδὲ Δαυὶδ σκεπάζεται παρ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ τῆ Ἀχελᾶ, τῆ κατὰ πρόσωπον τῆ Ἰεσσαίμου.

2. Καὶ ἀνέστη Σαὺλ καὶ κατέβη εἰς κατέβη τὴν ἔρημον Ζεῖφ, καὶ μετ' αὐτῆς τρεῖς ἐπορεύοντες ἀνδρῶν ἐκλεπτῶν ἐξ Ἰσραὴλ, οἱ ζητοῦν τὸν Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζεῖφ.

3. Καὶ παρενέβαλε Σαὺλ ἐν τῷ βουνῷ τῆ Ἐχελᾶ τῆ ἐπὶ προσώπῳ τῆ Ἰεσσαίμου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶδε Δαυὶδ, ὅτι ἦκει Σαὺλ ὀπίσω αὐτῆς εἰς τὴν ἔρημον.

4. Καὶ

v. 36. ἰδοὺ πότος ἐν τῷ οἴκῳ) ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ. ibid. τῆ βασιλείας) absque articulo. v. 37. ἕως) ὡς. ibid. ὡσεὶ) ὡς. v. 39. ὅτι ἀπέθανε Νάβαλ) non haber. ibid. ἐμῷ ἐκ χειρὸς τῆ Νάβαλ) μου ἐκ χειρὸς Νάβαλ. ibid. Ἀβιγαίας) ἀβιγαίας. v. 40. πρὸς Ἀβιγαίαν) πρὸς ἀβιγαίαν. v. 41. ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν) transposita. ibid. τῶν παίδων τῆ κυρίου μου) τῶν παίδων σου. v. 42. Καὶ ἐτάχυνε) abest. v. 43. Ἰσραὴλ καὶ ἦσαν ἀμφότεραι) ἰσραὴλ, καὶ ἀμφότεραι ἦσαν. v. 44. Λαΐς τῷ ἐκ Γαλλείμ.) αἰμὶς τῷ ἐκ γαλλείμ. CAP. XXVI. v. 1. παρ' ἡμῶν) μεθ' ἡμῶν. ibid. τῆ Ἀχελᾶ, τῆ κατὰ) τῆ Ἐχελᾶ, κατὰ. ib. Ἰεσσαίμ) ἰεσσαίμ, passim. v. 2. κατέβη Σαὺλ καὶ ἐπορεύθη) ἀνέστη Σαὺλ καὶ κατέβη. ibid. Ζεῖφ) ζεῖφ, passim. ib. ἐκλεπτῶν) ἐκλεπτοί. v. 3. τῆ Ἐχελᾶ τῆ) τῆ Ἐχελᾶ τῆ.

4. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ κατασκόπους, καὶ ἔγνω ὅτι ἦκει Σαῦλ ἑτοιμος ἐν Κεεὶλᾷ.

5. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ λαῖθρα, καὶ πορεύεται εἰς τὸν τόπον ὃ ἐκάθευθεν ἐκεῖ Σαῦλ, καὶ ἐκεῖ Ἀβεννὴρ, υἱὸς Νηρ, ἀρχιστρατήγος αὐτοῦ. Καὶ Σαῦλ ἐκάθευθεν ἐν λαμπήνῃ, καὶ ὁ λαὸς παρεμβόληκώς κύκλῳ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἀπεκριθὴ Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν Χετταῖον, καὶ πρὸς Ἀβισαὶ, υἱὸν Σαρουῖα, ἀδελφὸν Ἰωάβ, λέγων· τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμὲ πρὸς Σαῦλ εἰς τὴν παρεμβολήν; καὶ εἶπεν εἰσπορεύ- Ἀβισαὶ, ἐγὼ εἰσπορεύσομαι μετὰ σοῦ.

ομαι

7. Καὶ εἰσπορεύεται Δαυὶδ καὶ Ἀβισαὶ εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα· καὶ ἰδὲ Σαῦλ καθεύδων ὑπνωσην ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐνπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἀβεννὴρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευθε κύκλῳ αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπεν Ἀβισαὶ πρὸς Δαυὶδ· ἀπέκλεισε Κύριος σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς χεῖράς σε, καὶ νῦν πατάξω αὐτόν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ, καὶ ὃ δευτερώσω αὐτῷ.

9. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβισαὶ· μὴ διαφθεῖρῃς αὐτόν, ὅτι τίς ἐποίησε χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χεῖρὸν Κυρίου καὶ ἀΐθωαθήσεται;

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· ὦ Κύριος, ὅτι εἰ μὴ Κύριος παίσῃ αὐτόν, ἡ ἡμέρα

αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον καταβῇ καὶ προσεθῇ,

11. μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου ἐπιενεγκεῖν ἐπήνεγ- χεῖρά μου ἐπὶ χεῖρὸν Κυρίου· καὶ νῦν κεν λάβῃ δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν Φακὸν τῷ ὕδατος, καὶ ἀπείλωμαι αὐτὸν καθ' ἑαυτούς.

μεν

12. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸ δόρυ καὶ τὸν Φακὸν τῷ ὕδατος ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπήλθεν καθ' ἑαυτούς· καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων, καὶ ἐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος, πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι θάμβος Κυρίου ἔπεσε ἐπ' αὐτούς.

13. Καὶ διέβη Δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, καὶ ἔξῃ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῶ ὄρους μακρόθεν, καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀναμέσον αὐτῶν.

14. Καὶ προσεκαλέσατο Δαυὶδ τὸν λαόν, καὶ τῷ Ἀβεννὴρ ἐλάλησε, λέγων· οὐκ ἀποκριθήσῃ Ἀβεννὴρ; καὶ ἀπεκριθὴ Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπε· τίς εἶ σύ ὁ καλῶν με πρὸς τὸν βασιλέα;

15. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεννὴρ· οὐκ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς, ὡς σύ, ἐν Ἰσραὴλ; καὶ διατί ὃ φυλάσσεις τὸν κύριόν σε τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἰς ἐκ τῶ λαῦ διαφθεῖραι τὸν βασιλέα τὸν κύριόν σε.

16. Καὶ οὐκ ὀργαζὸν τὸ ῥῆμα τούτο, ὃ πεποίηκας· ὦ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτωσης ὑμεῖς, οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα τὸν κύριον ὑμῶν τὸν χεῖρὸν Κυρίου.

Καὶ

V. 4. Κεεὶλᾷ) κεῖλᾷ. V. 5. πορεύεται) εἰσπορεύεται. V. 6. Ἀβισαὶ υἱὸν Σαρουῖα) ἀβισαὶ υἱὸν σαρουῖα. ibid. Ἀβισαὶ ἐγὼ εἰσπορεύσομαι) ἀβισαὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι. V. 7. Ἀβισαὶ) ἀβισαὶ, constanter. ibid. καθεύδων) addit ὑπνω. ib. δόρυ ἐνπεπηγὸς) δόρυ αὐτοῦ ἐνπεπηγὸς. V. 9. διαφθεῖρῃς) ταπεινώσῃς. V. 10. ὅτι εἰ μὴ) ὅτι abest. V. 11. μηδαμῶς παρὰ Κ. ἐπιενεγκεῖν) μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου ἐπιενεγκεῖν. ibid. ἀπήλθωμαι καθ' ἑαυτούς) ἀπείλωμαι ἑαυτούς καθ' ἑαυτούς. V. 12. ἔπεσε) ἐπέπεσε. V. 14. ἀποκριθήσῃ Ἀβεννὴρ) adjicit καὶ ἀπεκριθὴ Ἀβεννὴρ. ibid. με πρὸς τὸν βασιλέα;) non habet. V. 15. τὸν βασιλέα τὸν κύριόν σε) transposita.

Καὶ νῦν ἴδε δὴ τὸ δόρυ τῷ βασιλέως, καὶ ὁ φακός τῷ ὕδατος, πῶς ἐστὶ τὰ πρὸς κεφαλῆς αὐτῶ.

17. Καὶ ἐπέγνω Σαὺλ τὴν Φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· ἡ Φωνὴ σε αὕτη, τέκνον Δαυὶδ; καὶ εἶπε Δαυὶδ· δόλος σε, κύριε βασιλεῦ,

18. καὶ εἶπε Δαυὶδ· ἵνατί τοῦτο ὁ κύριος καταδιώκει ὀπίσω τῷ δόλου αὐτῶ; ἔτι τί ἡμάρτηκα; καὶ τί εὐρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικημα;

19. Καὶ νῦν ἀκυσάτω δὴ ὁ κύριός με ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῷ δόλου αὐτῶ, εἰ ὁ Θεὸς ἐπιστεῖ σε εἰς ἐμέ, ὁσφρανθεὶς θυσία σου· καὶ εἰ υἱὸς ἀνθρώπων, ἐπικατάρεσθαι οὗτοι ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἐξηρίδαι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ ἐξηρίχθαι ἐν κληρονομίᾳ Κυρίου, λέγοντες· πορεύε, δάλευε θεοὶς ἐτέροις.

20. Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεναντίας προσώπου Κυρίου, ὅτι ἐξελέλυθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν τὴν ψυχὴν μου, καθὼς καταδιώκει ὁ νυκλικόραξ ἐν τοῖς ὄρεσι.

21. Καὶ εἶπε Σαὺλ· ἡμάρτηκα· ἐπίσρεφε, τέκνον Δαυὶδ, ὅτι ἐκακοποίησα σε ἔτι, ἀνθ' ὧν ἔντιμος ψυχῇ μου ἐν ὀφθαλμοῖς σε ἐν τῇ σήμερον· μεμαίαιώμαι, καὶ ἠγνόησα πολλὰ σφόδρα.

22. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· ἴδε τὸ δόρυ τῷ βασιλέως, διελθέτω εἰς τῶν παῖδων καὶ λαβέτω αὐτό·

Tom. II.

23. καὶ Κύριος ἐπιστρέψει ἐκάστω τὰς δικαιοσύνας αὐτῶ καὶ τὴν πίσιν αὐτῶ· ὡς παρέδωκε σε Κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου, καὶ ἐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χρεῖσιν Κυρίου,

24. καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχὴ σε σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως μεγαλυνθεὶς ἡ ψυχὴ μου ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐκσπάσοι με, καὶ ἐξελοῖτό με ἐκ πάσης θλίψεως.

25. Καὶ εἶπε Σαὺλ πρὸς Δαυὶδ· εὐλα· εὐλογη-
νήμενος σὺ, τέκνον Δαυὶδ· καὶ ποιῶν ποιή-
σεις, καὶ δυνάμενος δυνήσῃ. Καὶ ἀπῆλ-
θε Δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶ, καὶ Σαοὺλ
ἀπέσχευεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

ΚΑΙ εἶπε Δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τῶ, λέγων· νῦν προσεδήσομαι
ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας Σαοὺλ,
καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθὸν εἰ μὴ σωθῶ
εἰς γῆν ἀλοφύλων, καὶ ἀπ' ἐμοῦ Σα-
οὺλ τῶ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ,
καὶ σωθῆσομαι ἐκ χειρὸς αὐτῶ.

2. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ διέβη αὐτός, καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτῶ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀγχὲς υἱὸν Μωάβ βασιλέα Γεθ.

3. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ μετὰ Ἀγχὲς ἐν Γεθ, αὐτός, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶ ἕκα-
σος, καὶ ὁ οἶκος αὐτῶ, καὶ Δαυὶδ καὶ
ἀμφό-

v. 18. Δαυὶδ) abest. ibid. ὁ Κύριος καταδιώκει) transposita. ibid. ὅτι ἡμάρτ.) ὅτι τί ἡμάρτηκα.
v. 19. δὴ) abest. ibid. εἰς ἐμέ) ἐπ' ἐμέ. ib. ἐπικατάρεσθαι) addit οὗτοι. ib. ἐξηρίδαι) ἐξηρίχθαι.
v. 20. τὴν ψυχὴν) ψυχὴν. v. 21. ἔτι) abest. ibid. ἐν τῇ σήμερον) καὶ ἐν τῇ σήμερον, hæc
conjungit cum seq. v. 23. τὰς δικαιοσύνας) κατὰ τὰς δικαιοσύνας. ibid. Κύριος εἰς) κύριος σή-
μερον εἰς. v. 24. ἐκσπάσοι με, καὶ ἐξελοῖτό με) σπεύσας με, καὶ ἐξελεῖται με. v. 25. εὐλογη-
νήμενος σὺ, τέκνον Δαυὶδ) εὐλογημένος σὺ τέκνον. CAP. XXVII. v. 1. καὶ ἦλθεν Σαοὺλ) καὶ
ἀπ' ἐμὲ Σαὺλ. v. 2. καὶ διέβη αὐτός) non habet. ibid. Μωάβ) ἀμμάχ. v. 3. ἐν Γεθ) abest.

Εἰζρα- αὐμφοτέραὶ αἱ γυναῖκες αὐτῆ, Ἀχινάαμ
 η' Ἰερραηλῆτις, καὶ Ἀθιγαία ἡ γυνὴ Νά-
 λείτις βαλ τῷ Καρμηλίου.

4. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαουλ ὅτι πέ-
 φευγε Δαυὶδ εἰς Γεθ, καὶ ἐ προσέθετο
 ἔτι ζητεῖν αὐτόν.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγγῆς· εἰ
 δὴ εὗρηκεν ὁ δῆλός σε χάριν ἐν ὀφθαλ-
 μοῖς σε, δότωσαν δὴ μοι τόπον ἐν μιᾷ
 κάθισόν με τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρὸν, καὶ καθή-
 σωμαί ἐκεῖ· καὶ ἵνατί κάθεται ὁ δῆλός
 σε ἐν πόλει βασιλευμένη μετὰ τοῦ;

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀγγῆς ἐν τῇ ἡ-
 μέρᾳ ἐκείνῃ τὴν Σικελάγ· διὰ τὸτο ἐγενήθη
 Σικελάγ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἰεδαίας ἕως
 τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμε-
 ρῶν ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλ-
 τέσσαρες λοφύλων, ἡμέρας, τέσσαρες μῆνας.

8. Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες
 αὐτῆ, καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν
 Γεσερί, καὶ τὸν Γεζραῖον, καὶ ἐπὶ τὸν
 Ἀμαλα- Ἀμαλκήτην. Καὶ ἰδὲ κατὰκειτο ἡ γῆ (ἡ
 κίτην ἀπὸ Γελαμσέρ ἀπὸ ἀνηκόντων τετει-
 χισμένων) καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἔτυπε Δαυὶδ τὴν γῆν, καὶ ἐκ
 ἐξωσγόνει ἄνδρα καὶ γυναῖκα· καὶ ἐλάμ-
 βανε ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ ὄνες καὶ
 ἐπίστρε- καμήλας καὶ ἱματισμόν, καὶ ἐπέσρεψεν καὶ
 ψαν ἤρχοντο πρὸς Ἀγγῆς.

10. Καὶ εἶπεν Ἀγγῆς πρὸς Δαυὶδ·

ἐπὶ τίνα ἐπέθεθε σήμερον ; καὶ εἶπε
 Δαυὶδ πρὸς Ἀγγῆς· κατὰ νότον τῆς
 Ἰεδάϊας, καὶ κατὰ νότον Ἰερραηλῆι,
 καὶ κατὰ νότον τῷ Κηνεί.

11. Καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα ἐκ ἐξω-
 γόνησα τῷ εἰσαγαγεῖν εἰς Γεθ, λέγων·
 μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς Γεθ καὶ ἡμῶν,
 λέγοντες· τὰδε ἐποίησε Δαυὶδ, καὶ τὰδε
 τὸ δικαίωμα αὐτῆ πάσας τὰς ἡμέρας
 ὡς ἐκάλειτο Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλο-
 φύλων.

12. Καὶ ἐπισεύθη Ἀγγῆς ἐν τῷ Δα-
 υὶδ σφόδρα, λέγων· ἤχουται αἰχινύμε-
 νος ἐν τῷ λαῷ αὐτῆ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ
 ἔσαι μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦ. ΚΗ'. XXVIII.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
 ναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλό-
 φυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐ-
 τῶν τῷ ἐξελεῖν πολεμεῖν ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ
 εἶπεν Ἀγγῆς πρὸς Δαυὶδ· γινώσκων
 γνώση, ὅτι μετ' ἐμῆ ἐξελεύσῃ εἰς τὸν
 πόλεμον, σὺ, καὶ οἱ ἄνδρες σε.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγγῆς· οὐ-
 τῶ νῦν γνώση ἂ ποιῇται ὁ δῆλός σε. Καὶ
 εἶπεν Ἀγγῆς πρὸς Δαυὶδ· οὕτως ἀρχι-
 σωμαλοφύλακα θησομαί σε πάσας τὰς
 ἡμέρας.

3 Καὶ Σαμβὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκό-
 ψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάπτει-

σιν

ν. 3. ἡ εἰζραηλῆτις) ἰερραηλῆτις. ν. 5. κάθισόν με) καθίσσμαι. ν. 6. Ἀγγῆς) deest. ibid. Σικελ-
 αῖ) σικελὰν, praterea adjicit διὰ τὸτο ἐγενήθη Σικελὰν. ν. 7. ἡμέρας, τέσσαρες μῆνας.) τέσ-
 σαραις μῆνας. ν. 8. Γεσερί, καὶ τὸν Γεζραῖον, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαλκήτην) γεσερί καὶ ἐπὶ τὸν ἀμαλκ-
 κίτην. ibid. κατὰκειτο ἡ γῆ ἀπὸ Γελαμσέρ ἀπὸ ἀνηκόντων τετειχισμένων) ἡ γῆ κατὰκειτο ἀπὸ
 ἀνηκόντων ἢ ἀπὸ γελαμσέρ τετειχισμένων. ν. 9. Δαυὶδ, abest. ibid. καὶ γυναῖκα· καὶ ἐλάμβανε)
 ἡ γυναῖκα, καὶ ἐλάμβανον. ib. ἐπέσρεψεν) ἀνέσρεψεν. ν. 10. Ἰερραηλῆι) ἰερραηλ. ib. κηνεί) κηνεζή.
 ν. 11. ἐποίησε Δαυὶδ, καὶ τὰδε τὸ) Δαυὶδ ποιῇ. καὶ τὰδε τὸ. ν. 12. Ἀγγῆς ἐν τῷ Δαυὶδ) Δαυὶδ ἐν
 τῷ Ἀγγῆς. ibid. ἔσαι μοι) ἔσαι μοι. CAP. XXVIII. ν. 1. ἐγένετο) ἐγενήθη. ibid. αὐτῶν
 πολεμεῖν ἐπὶ Ἰσραὴλ) αὐτῶν ἐξελεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραὴλ. ib. εἰς τὸν πόλεμον) εἰς πόλεμον.

σιν αὐτόν ἐν Ῥαμᾷ ἐν πόλει αὐτοῦ. Καὶ Σαῦλ περιεῖλε τὰς ἐγγαστριμύθους καὶ τὰς γνώσας ἀπὸ τῆς γῆς.

4. Καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι καὶ Γωναμαὶν ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Σωνάμ. Καὶ συναθροίζει Σαῦλ πάντα ἄνδρας Ἰσραὴλ, καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελβουέ.

5. Καὶ ἶδε Σαῦλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῆς σφόδρα.

6. Καὶ ἐπηρώτησε Σαῦλ διὰ Κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις, καὶ ἐν τοῖς δῆλοις, καὶ ἐν τοῖς προφήταις.

7. Καὶ εἶπε Σαούλ τοῖς παισὶν αὐτῆς· ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστριμύθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτήν, καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστριμύθου ἐν Ἀενδώρ.

8. Καὶ περιεκαλύψατο Σαῦλ, καὶ περιεβάλλετο ἱμάτια ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτός, καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτῆς, καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῇ· μάντευσαι δὴ μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτόν· ἰδὲ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησε Σαῦλ, ὥς ἐξωλέθρευσε τὰς ἐγγαστριμύθους καὶ τὰς γνώσας ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἵνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχὴν με θανατῶσαι αὐτήν;

10. Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ Σαῦλ ἐν Κυρίῳ, λέγων· ζῇ Κύριος, εἰ ἀπαντήσεται σοὶ ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

11. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· τίνα ἀναγάγω σοι; καὶ εἶπε· τὸν Σαμμελ ἀνάγαγέ μοι.

12. Καὶ ἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμμελ, καὶ ἀνεβόησε Φωνὴ μεγάλη. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαῦλ· ἵνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ Σαῦλ.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· μὴ φοβοῦ, εἰπὲ τίνα ἐώρακας· καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ γυνὴ· θεὸς ἐώρακα ἀναβαίνοντάς ἐκ τῆς γῆς.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί ἔγνων; καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἄνδρα ὄρεθριον ἀναβαίνοντάς ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἔτος διπλοῖδα ἀναβεβλημένος. Καὶ ἔγνω Σαῦλ, ὅτι Σαμουὴλ ἔτος, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ.

15. Καὶ εἶπε Σαμμελ πρὸς Σαῦλ· ἵνατί παρηνώχλησάς με ἀναβῆσαί με; καὶ εἶπε Σαῦλ· θλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμῶσιν ἐν ἐμοί, καὶ ὁ Θεὸς ἀφῆσεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐκ ἐπακμήσεώς με ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κεκληκά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω.

16. Καὶ εἶπε Σαμμελ· ἵνατί ἐπηρώτησάς με, καὶ Κύριος ἀφῆσεν ἀπὸ σῆς, καὶ γέγονε μετὰ τῷ πλησίον σε;

H 2

17. Καὶ

V. 3. Ῥαμᾶ) ἄρμαθαίμ. V. 4. ἀλλόφυλοι) οἱ ἀλλόφυλοι. ibid. Γωναμαὶν) σωνάμ. V. 7. εἶπον) ἔπεν. V. 8. περιεκαλύψατο) συνεκαλύψατο. V. 9. ἡ γυνὴ πρὸς αὐτόν.) αὐτῇ ἡ γυνὴ. V. 10. ἐν Κυρίῳ) deest. V. 13. εἰπὲ τίνα) ἔπεν τίνα. ibid. αὐτῇ· θεὸς) αὐτῇ ἡ γυνὴ· θεός. V. 14. ὄρεθριον) ὄρεθριον. ibid. Σαμουὴλ ἔτος) transposita. V. 15. πρὸς Σαῦλ· ἵνατί παρηνώχλησάς με ἀναβῆσαί με) ἵνατί παρηνώχλησάς μοι ἀναβῆσαι με. [ibid. ἐπακμήσεώς με) ἐπακμήσεώς μοι. V. 16. ἐπηρώτησάς με) ἐπερωτῆσάς με.

17. Καὶ πεποίηκε Κύριός σοι, καθὼς ἐλάλησε (Κύριός σοι) ἐν χειρὶ με, καὶ διαρέξει διαρρήξει Κύριος τὴν βασιλείαν σε ἐκ χειρὸς σε, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σε τῷ Δαυίδ.

18. Διότι ἐκ ἤκουσας τῆς Φωνῆς Κυρίου, καὶ ἐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτῷ ἐν Ἀμαλὴν, διὰ τῆτο τὸ ῥῆμα τῆτο ἐποίησέ σοι Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

19. Καὶ παραδώσει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὐρεῖον σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σε μετὰ σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων.

20. Καὶ ἔσπευσε Σαῦλ, καὶ ἔπεσεν ἐξηκὼς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων Σαμὲλ, καὶ ἰχὺς ἐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι, ἐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

21. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαῦλ, καὶ ἶδεν ὅτι ἔσπευδεν σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δέλη σε τῆς Φωνῆς σε, καὶ ἐθέμην τὴν ψυχὴν μου ἐν τῇ χειρὶ με, καὶ ἤκασα τὰς λόγους ἐς ἐλάλησάς μοι.

22. καὶ νῦν ἀκῆσον δὴ τῆς Φωνῆς τῆς δέλης σε, καὶ παραθήσω ἐνώπιόν σε ψαλμὸν ἄρτε, καὶ φάγε, καὶ ἔσαι ἐν σοὶ ἰχὺς, ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ.

23. Καὶ ἐκ ἐβλήθη φαγεῖν· καὶ παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ, καὶ ἤκασε τῆς Φωνῆς αὐτῶν, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον.

24. Καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομαὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ· καὶ ἔσπευσε καὶ ἔθυσεν αὐτήν· καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασε, καὶ ἔπεψεν ἄζυμα,

25. καὶ προσήγαγεν ἐνώπιον Σαῦλ, καὶ ἐνώπιον τῶν παιδῶν αὐτοῦ. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἀνέστησαν, καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην.

ΚΕΦ. ΚΘ'. XXIX.

ΚΑΙ συναθροίζονται ἀλλοφύλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς Ἀφὲκ, καὶ Ἰσραὴλ παρενέδωκεν ἐν Ἀενδώρ τὴν ἐν Ἰζρελ.

2. Καὶ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν παρεπορεύοντο ἐπ' ἐχάτῳ μετὰ Ἀγχεῶς.

3. Καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων· τίνες οἱ διαπορευόμενοι ἔτοις; καὶ εἶπεν Ἀγχεῶς πρὸς τὰς στρατηγούς τῶν ἀλλοφύλων· οὐχ οὗτος Δαυὶδ ὁ δέλος Σαῦλ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὃς γέγονε μεθ' ὧν ἡμεῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος; καὶ ἔχ

ν. 17. (Κύριός σοι) κύριος. *ibid.* διαρέξει διαρρήξει. ν. 18. τῆς Φωνῆς) Φωνῆς. *ibid.* ῥῆμα τῆτο ἐποίησέ σοι Κύριος τῇ) ῥῆμα ἐποίησε κύριός σοι ἐν τῇ. ν. 20. ἰχὺς ἐκ ἦν ἐν αὐτῷ ἔτι) ἐν αὐτῷ ἐκ ἦν ἰχὺς ἔτι. *ibid.* ἐκείνην) post νύκτα a fine inserit. ν. 21. ἔσπευσε) ἔσπευσε. *ibid.* ἰδοὺ δὴ) addit ἤκουσεν. ν. 22. τῆς Φωνῆς) Φωνῆς. *ibid.* ἔσαι ἐν σοὶ) ἔσαι σοι. ν. 24. ἔθυσεν αὐτήν.) ἐθύσεν αὐτήν. CAP. XXIX. ν. 1. συναθροίζονται) συναθροίζουσιν. *ibid.* Ἰζρελ.) Ἰζρελ. ν. 2. σατράπαι) οἱ σατράπαι. *ibid.* ἐπ' ἐχάτῳ) ἐπ' ἐχάτῳ. ν. 3. Φυλῆς Ἰσραὴλ, ὃς γέγονε) βασιλέως Ἰσραὴλ; γέγονε.

ἔχ εὗρηκα ἐν αὐτῷ οὐδὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπέπεσε πρὸς με καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

4. Καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπόσρεψον τὸν ἄνδρα, καὶ ἀποσραφήτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, ἔκαστος αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μὴ γινέσθω ἐπίβελος τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἐν τίνι διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτῷ; ἔχ' ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων;

5. Οὐχ ἔτος Δαυὶδ, ὃ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες· ἐπάταξε Σαὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτῷ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτῷ;

6. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀγγῆς τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ζῇ Κύριος, ὅτι εὐθὺς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς με, καὶ ἡ ἐξοδός σου καὶ ἡ εἰσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὅτι οὐχ εὗρηκα ἐν σοὶ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦκεις πρὸς με ἕως τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν ἐκ ἀγαθὸς σὺ.

7. Καὶ νῦν ἀνάστροφος καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ἔ μὴ ποιήσεις κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγγῆς· τί πεποιήκαί σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δέλω

σου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἔ μὴ ἔλθω πολεμῆσαι τὰς ἐχθρούς τῷ κυρίῳ μετ' ἐ βασιλέως;

9. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγγῆς καὶ εἶπε πρὸς Δαυὶδ· οἶδά ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς με καθὼς ἄγγελος Θεοῦ, ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν, ἔχ' ἥξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον.

10. Καὶ νῦν ὀρθρίσον τοπρωί, καὶ οἱ παῖδες τῷ κυρίῳ σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον ὃ κατέστησα ὑμᾶς, καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῆτε ἐν καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ διορθίσατε ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ φωτισάτω ὑμῖν, καὶ πορεύθητε.

11. Καὶ ὀρθρίσε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῷ ἀπελθεῖν τοπρωί καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων; καὶ οἱ ἀλλοφύλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν ἐπὶ Ἰερικὴλ πρὸς Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. Λ'. XXX.

ΚΑΙ ἐγενήθη εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῷ εἰς Σικελάγ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Ἀμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ τὴν Σικελάγ, καὶ ἐπάταξε τὴν Σικελάγ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί.

2. Καὶ ἡχμαλώτευσεν καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου· ἐκ ἐθανάτωσεν ἄνδρας

H 3

καὶ

ν. 3. εἰδέν. ν. 6. ἐν σοὶ κακίαν) κατὰ σβ. ibid. τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον) τῆς σήμερον ἡμέρας. ν. 7. ποιήσεις) ποιήσης. ν. 8. πολεμήσαι) πολεμήσας. ν. 9. καὶ εἶπε) deest. ibid. καθὼς ἄγγελος Θεοῦ) non habet. ν. 10. τοπρωί, καὶ) τοπρωί σὺ καὶ. ibid. κατέστησα ὑμᾶς) addit ἐκεῖ. ib. ἐμοῦ, καὶ διορθίσατε) μου καὶ διορθίσατε. ν. 11. τοπρωί) abest. ibid. πρὸς Ἰερικὴλ.) καὶ Ἰερικὴλ. CAP. XXX. ν. 1. Σικελάγ) σεκελάγ, constanter. ibid. ἐνέπρησεν) ἐνεπύρισαν. ν. 2. Καὶ ἡχμαλώτευσεν) non habet. ibid. καὶ ἕως) ἕως. ib. ἐθανάτωσεν) ἐθανάτωσαν.

καὶ γυναῖκα, αὐτὸν ἤχμαλῶτευσαν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν.

3. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδὲ ἐμπεπύρισται ἐν πυρὶ, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμαλωτευόμενοι.

4. Καὶ ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῷ τὴν Φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἕως ὅτε οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχύς ἔτι τῷ κλαίειν.

5. Καὶ ἀμφοτέραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ἠχμαλωτεύθησαν, Ἀχινάα ἡ Ἰσραηλίτης, καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τῷ Καρμηλίου.

6. Καὶ ἐθλίβη Δαυὶδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν, ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντός τῷ λαῷ, ἐκάστου ἐπὶ τὰς υἱούς αὐτῷ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτῷ, καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῷ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν Ἀχιμέλεχ· προσάγαγε τὸν Ἐφούδ. Καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ Ἐφούδ πρὸς Δαυὶδ.

8. Καὶ ἐπηρεώτησε Δαυὶδ διὰ τῷ Κυρίου, λέγων· εἰ καταδιώξω ὀπίσω τῷ Γεδδὺρ τούτῳ· εἰ καταλήψομαι αὐτούς· καὶ εἶπεν αὐτῷ· καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων καταλήψῃ, καὶ ἐξαιρούμενος ἐξελθῇ.

9. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἔρχεται ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτῷ, καὶ ἔρχονται

ἕως τῷ χειμάρρῳ Βοσὸρ, καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν,

10. καὶ ἐξεδίωκεν σὺν τετρακόσιοις ἀνδράσιν. ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τῷ χειμάρρῳ τῷ Βοσὸρ.

11. Καὶ εὗρίσκειν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμβάνειν αὐτόν, καὶ ἄγειν αὐτόν πρὸς Δαυὶδ (ἐν ἀγρῷ) καὶ διδάσκειν αὐτῷ ἄρτον, καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισεν αὐτόν ὕδωρ.

12. Καὶ διδάσκει αὐτῷ κλάσμα παλάτης καὶ δύο σαφίδας, καὶ ἔφαγε, καὶ διακοσίους κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτῷ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἐβεβρώκει ἄρτον, καὶ ἐπεπώκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· τίνος σὺ εἶ, καὶ πόθεν εἶ; καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον· ἐγὼ εἰμι δέσλος ἀνδρὸς Ἀμαληκίτε, καὶ κατέλιπέ με ὁ κύριός με, ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος.

14. Καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα ἐπὶ νότον τῷ Χερηθεῖ, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰεδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ νότον Χαλεβ, καὶ τὴν Σικελὰν ἐνεπύρισamen ἐν πυρὶ.

Σικελὰ

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Δαυὶδ· εἰ καταΐξεις με ἐπὶ τὸ Γεδδὺρ τοῦτο; καὶ εἶπεν· ὁμοσον δὴ μοι κατὰ τῷ Θεοῦ μὴ θανατώσῃς με, καὶ μὴ παραδέναι με εἰς χεῖρας τῷ κυρίῳ με, καὶ καταΐξω σε ἐπὶ τὸ Γεδδὺρ τοῦτο.

16. Καὶ

V. 3. αἰχμαλωτευόμενοι) ἠχμαλωτευόμενοι. V. 4. κλαίειν) τῷ κλαίειν. V. 5. Ἰσραηλίτης) ἰεζραηλίτης. V. 7. Καὶ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ Ἐφούδ πρὸς Δαυὶδ) non habet. V. 8. καὶ καταλ.) εἰ καταλήψομαι. ibid. καταλήψῃ) addit αὐτούς. V. 9. Δαυὶδ καὶ) dauid αὐτὸς καὶ. ibid. ἔρχεται) ἔρχονται. V. 10. ἐξεδίωκεν σὺν) κατεδίωξεν ἐν. V. 11. (ἐν ἀγρῷ) abest. V. 12. διακοσίους σαφίδας) non habet. ibid. ἐπ' αὐτῷ) ἐν αὐτῷ. V. 14. ἐπὶ νότον τοῦ χερηθεῖ) ἐπὶ τὸν νότον τῷ χερηθεῖ. ibid. χαλεβ καὶ τὴν Σικελὰν) χαλεβ, καὶ τὴν σικελὰν. V. 15. πρὸς αὐτόν) αὐτῷ. ibid. κυρίου, καὶ) κυρίου με, καὶ.

16. Καὶ κατήγεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδὲ ἔσται διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐθιόντες καὶ πίνοντες καὶ ἐορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις, οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλοφύλων καὶ ἐκ γῆς Ἰόδα.

17. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὲς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὰς Δαυὶδ ἀπὸ ἑωσφέρου ἕως δέιλης καὶ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπεριεσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ, ὅτι ἀλλ' ἡ τετρακόσια παιδιάρια αὐτῇ ἐπιβεβηκότα ἐπὶ ταῖς ἑφύγων καμήλους, καὶ ἔφυγον.

18. Καὶ ἀφείλατο Δαυὶδ πάντα αὐτὰ ἔλαβον οἱ Ἀμαληῖται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτῆς ἐξείλατο Δαυὶδ.

19. Καὶ ἐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μηροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν, καὶ πάντα ἐπέσχεψε Δαυὶδ.

20. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ πάντα τὰ ποιμνία καὶ τὰ βεκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων· καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο· ταῦτα σκύλα Δαυὶδ.

21. Καὶ παραγίνεται Δαυὶδ πρὸς τὰς διακοσίας ἀνδρας τὰς ἐκλυθέντας τῆ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτὸς Βεχὼρ τοὺς ἐν τῷ χειμάρρῳ τῷ Βοσὸρ, καὶ ἐξ-

ἦλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τῆ λαοῦ τῆ μετ' αὐτῆς, καὶ προσήγαγε Δαυὶδ ἕως τῆ λαοῦ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην.

22. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ, καὶ ἔπεν· διότι ἐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν, ἐ δώσαμεν αὐτοῖς ἐν τῶν σκύλων ὧν ἐξείλαμεθα, ὅτι ἀλλ' ἡ ἑκάστος τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀπαγέδωσαν, καὶ ἀποσεφύτωσαν.

23. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· ἐ ποιήσετε ἔσως, ἀδελφοί με, μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν Κύριον ἡμῖν, καὶ φυλάξαι ἡμᾶς, καὶ παρέδωκε Κύριος τὸν Γεδδὲρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

24. Καὶ τίς ἐπακέσεται ὑμῶν τῶν λόγων τέτων; ὅτι ἐχ' ἦτιον ὑμῶν εἶσι· διότι κατὰ τὴν μερίδα τῆ καταβαίνοντος εἰς πόλεμον, οὕτως ἔσται ἡ μερίς τῆ κατημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριῶνται.

25. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω· καὶ ἐγένετο εἰς πρόσαγμα καὶ εἰς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον.

26. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς Σικελάγ, καὶ ἀπέστειλε τῶν σκύλων τοῖς πρεσβυτέροις Ἰόδα,

ν. 16. κατήγεν) κατήγαγεν. ibid. ἐθιόντες) adjicit καὶ πίνοντες. ν. 17. αὐτὰς Δαυὶδ ἀπὸ) αὐτὰς, ἀπὸ, vocem δαυὶδ ponit post ἐπ' αὐτῆς. ibid. ἐπεριεσώθη) ἐκίσωθη. ib. ἐφυγον) ἐφυγον. ν. 18. ἐξείλατο Δαυὶδ.) Δαυὶδ abest. ν. 19. καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων) transposita. ibid. πάντα) πάντα. ν. 20. ἔλαβε Δαυὶδ) δαυὶδ abest. ibid. ταῦτα σκύλα) ταῦτα τα σκύλα. ν. 21. τὰς ἀνδρας) τὰς διακοσίας ἀνδρας. ibid. τὰς ἐκλυθέντας) τοὺς ἐκλυθέντας. ib. Βεχὼρ) βοσὸρ. ib. αὐτὸν εἰρήνην) αὐτὸν τὴν εἰρήνην. ν. 22. καὶ ἔπεν· διότι) καὶ ἔπον· ὅτι. ibid. ἐξείλαμεθα) ἐξείλομεθα. ib. ἀπαγέδωσαν καὶ ἐπισφύτωσαν) ἀπαγέδωσαν καὶ ἀποσεφύτωσαν. ν. 23. ἀδελφοί με) abest. ν. 24. ὑμῶν· διότι) ἡμῶν εἶσι, διότι. ibid. εἰς πόλεμον) εἰς τὸν πόλεμον. ν. 26. τῶν σκύλων τοῖς πρεσβυτέροις) transposita.

Ἰθάκα, καὶ τοῖς πλησίον αὐτῆ, λέγων· ἄνδρες τοξόται, καὶ ἐτραυματίσθη εἰς ἰδὲ ὑμῖν εὐλογία ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν τὰ ὑποχόνδρια.

ἐχθρῶν Κυρίε,

27. τοῖς ἐν Βαιθὴλ, καὶ τοῖς ἐν Ῥαμᾷ νότι, καὶ τοῖς ἐν Ἰεθέρ,

28. καὶ τοῖς ἐν Ἀροήρ, καὶ τοῖς ἐν Σαφαραῖς, καὶ τοῖς ἐν Ἐδεμαί,

29. καὶ τοῖς ἐν Ῥαχὴλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τῆ Ἰερραμηλαί, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τῆ Κειναίε,

Ῥαμμᾷ 30. καὶ τοῖς ἐν Ἐρμαῖ, καὶ τοῖς ἐν Βαρασάν, καὶ τοῖς ἐν Ἀθαγ,

31. καὶ τοῖς ἐν Χεβραὶν, καὶ εἰς πάντας τὰς τόπας ἕς διήλθε Δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆ.

ΚΕΦ. ΛΑ΄. XXXI.

ΚΑΙ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμεν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πίπλουσι τραυματαῖι ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβοῖ.

2. Καὶ συνάπλισιν ἀλλόφυλοι τῷ Σαῦλ, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆ, καὶ τύπλουσιν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισαῖ, καὶ τὸν Μελχισαῖ, υἱὸς Σαῦλ.

3. Καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαῦλ, καὶ εὗρισκεσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισαῖ

4. Καὶ εἶπε Σαῦλ πρὸς τὸν αἰρόντα τὰ σκεύη αὐτῆ· σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι, καὶ ἀποκέντησάν με, καὶ ἐμπαῖξάν μοι. Καὶ οὐκ ἔθηκεν ἔξωλετο ὁ αἰρὼν τὰ σκεύη αὐτῆ, ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα. Καὶ ἔλαβε Σαῦλ τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν.

5. Καὶ ἶδεν ὁ αἰρὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι τέθηκε Σαῦλ, καὶ ἐπέπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτῆ, καὶ ἀπέθανε μετ' αὐτῆ.

6. Καὶ ἀπέθανε Σαῦλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτῆ, καὶ ὁ αἰρὼν τὰ σκεύη αὐτῆ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό.

7. Καὶ ἶδον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς κοιλάδος, καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι τέθηκε Σαῦλ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆ, καὶ καταλείψουσιν τὰς πόλεις αὐτῶν, καὶ φεύγουσι. Καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς.

8. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ἐκιδύσκουσιν τὰς νεκρούς, καὶ εὗρισκας τὸν Σαῦλ καὶ τὰς τρεῖς υἱούς αὐτῆ πεπλωκότας ἐπὶ τὰ ὄρη Γελβοῖ.

9. Καὶ

τ. 26. ὑμῖν εὐλογία) abest. v. 27. Βαιθὴλ) Βαιθαῖ. ibid. τοῖς ἐν Ῥαμᾷ) τοῖς ἐρμαῖ. ib. Ἰεθέρ) γιθέρ. v. 28. 29. 30. in Rom. ita habent: καὶ τοῖς ἐν ἀροήρ, καὶ τοῖς ἐν ἀμμυαί, καὶ τοῖς ἐν σαφί, καὶ τοῖς ἐν ἰδοῖ, καὶ τοῖς ἐν γέθ, καὶ τοῖς ἐν κμαθ, καὶ τοῖς ἐν σαφί, καὶ τοῖς ἐν θημάθ, καὶ τοῖς ἐν κεραμῶν, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τῆ Ἰερραμηλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ κερεζ, καὶ τοῖς ἐν ἱερμουθ, καὶ τοῖς ἐν βηραβε, καὶ τοῖς ἐν νομβέ. v. 31. καὶ εἰς πάντας) καὶ πάντας. CAP. XXXI. v. 2. Μελχισαῖ υἱὸς Σαῦλ.) μελχισαῖ υἱὸν σαῦλ. v. 4. ἀποκέντησάν) ἀποκέντησάν. ibid. ἐμπαῖξάν μοι) ἐμπαῖξάν μοι. v. 6. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆ) non habet. v. 7. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου) ἐν τῷ πέραν τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆ Ἰορδάνου. v. 8. καὶ ἔρχονται) καὶ deest. ibid. νεκρούς) adjicit καὶ εὗρισκας τὸν Σαῦλ καὶ τὰς τρεῖς υἱούς.

9. Καὶ ἀποσρέφουσιν αὐτὸν, καὶ ἐξέ-
δυσαν τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἀποσέλλου-
σιν αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ,
εὐαγγελίζοντες τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ
τῷ λαῷ αὐτῶν.

10. καὶ ἀνέβησαν τὰ σκεύη αὐτῆς εἰς
τὸ Ἀσαρτεῖον, καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς καί-
επηξάν ἐν τῷ τείχει Βηθσάν.

11. Καὶ ἀνέβησι περὶ αὐτῆς οἱ κα-
τοικοῦντες Ἰαβεὶς τῆς Γαλααδίτιδος

αὐτοὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαβλ.

12. Καὶ ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, ἀνέστη
καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ
ἔλαβον τὸ σῶμα Σαβλ, καὶ τὸ σῶμα
Ἰωνάθαν τῆς υἱοῦ αὐτῆς ἀπὸ τείχους
Βηθσάν, καὶ φέρουσιν αὐτοὺς εἰς Ἰαβεὶς,
καὶ κατακαίουσιν αὐτοὺς ἐκεῖ.

13. καὶ λαμβάνουσι τὰ ὄσῳ αὐτῶν,
καὶ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρβυραν τὴν ἐν
Ἰαβεὶς, καὶ νηστεύουσιν ἐπὶ αὐτῇ ἡμέρας.

γ. 10. Βηθσάν) βαιθσάμ, passim. γ. 11. περὶ αὐτοῦ) abest. γ. 12. ἀνέστη) ἀνέστησαν. ibid. ἀπὸ
τείχους Βηθσάν) ἀπὸ τοῦ τείχους βαιθσάμ. ib. αὐτὰς Ἰαβεὶς) αὐτὰς εἰς Ἰαβεὶς. γ. 13. τὴν Ἰαβεὶς)
τὴν ἐν Ἰαβεὶς.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΑΙ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαὺλ, καὶ Δαυὶδ ἀνέβρεψε τύπτων τὸν Ἀμαλῆκ, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν Σικελᾷ ἡμέρας δύο.

2. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἰδὼς ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκ τῆς λαῖς Σαὺλ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῆς διεῖρήγότα, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· τίθεν σύ ^{παραγί- 12} παραγίη; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ ἐγὼ διασέσωμαι.

4. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· τίς ὁ λόγος ἔστος; ἀνάγγεilon μοι. Καὶ εἶπεν· ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τῆς πολέμου, καὶ πολλοὶ ^{ἀπέθαν- 12} ἀπέθανον, καὶ πεπλώκασιν ἐκ τῆς λαῖς, καὶ ἀπέθανον, καὶ Σαὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀπέθανε.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ· πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκε Σαὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτῆς;

6. Καὶ εἶπε τὸ παιδαρίον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ· περιπλώματι περιέπεσαν ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουέ, καὶ ἰδὼς Σαὺλ ἐπεσῆρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτῆς, καὶ ἰδὼς τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἱππάρχοι συνῆψαν αὐτῷ, (καὶ ἔπεσεν).

7. Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἶδε με, καὶ ἐκάλεσέ με, καὶ εἶπα· ἰδὲ ἐγώ.

8. Καὶ εἶπέ μοι· τίς εἶ σύ; καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Ἀμαλῆκίτης ἐγὼ εἰμι.

9. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· σῆθι δὴ ἐπάνω μου καὶ θανάτωσόν με, ὅτι κατέχευε με θανάτῳ σκότος δεινόν, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχὴ μου ^{σεις} ἐν ἐμοί.

10. Καὶ ἐπέσην ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔθανάτωσα αὐτόν, ὅτι ἤδειν ὅτι ἐζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν. καὶ ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸν χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τῆς βραχίονος αὐτῆς, καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ᾧδε.

11. Καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ διεῖρξεν αὐτά· καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτῆς.

12. Καὶ

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΑ. CAP. I. v. 1. Σικελᾷ) σικελᾷ. v. 2. ἐν τῇ ἡμέρᾳ) τῇ ἡμέρᾳ. ibid. ἀνὴρ ἐκ) ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ. ib. διεῖρήγότα) διεῖρξεν. ib. ἐπὶ πρόσωπον) non habet. v. 3. παραγίη) παραγίη. v. 4. ἀνάγγεilon μοι) ἀπάγγεilon μοι. ibid. Καὶ εἶπεν) πᾶσι πεπλώκασιν) καὶ εἶπεν, ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ πεπλώκασιν πολλοί. ib. ἀπέθανον Σαὺλ καὶ) ἀπέθανον, καὶ Σαὺλ, καὶ. v. 5. Δαυὶδ) addit τῷ παιδαρίῳ. v. 6. περιέπεσαν) περιέπεσαν. ibid. οἱ ἱππάρχοι) οἱ ἱππάρχαι. ib. (καὶ ἔπεσεν) abest. v. 8. εἶπε) addit μοι. ibid. πρὸς αὐτόν) non habet. v. 9. θανάτωσόν) θανάτωσον. v. 10. χλιδῶνα) χλιδῶνα. v. 11. τὰ ἱμάτια) τῶν ἱματίων. ibid. a fine adjicit Rom. διεῖρξεν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

12. Καὶ ἐκόψαντο, καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ἐνήνευσαν ἕως δαίλης ἐπὶ Σαῦλ, καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ· πόθεν εἶ σὺ; καὶ εἶπεν· υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου Ἀμμαληκί-
τη ἐγὼ εἰμι.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· πῶς ἐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν χεῖρά σε διαφθεῖ-
ραι τὸν χριστὸν Κυρίου;

15. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ ἐν τῶν παιδα-
ρίων αὐτῆς, καὶ εἶπε· προσελθὼν ἀπάν-
τησον αὐτῷ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ
ἀπέθανε.

16. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ· τὸ
αἷμά σε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σε, ὅτι τὸ
λέγων φόμα σε ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ, λέγον,
ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν Κυρίου.

17. Καὶ ἐθρήνησε Δαυὶδ τὸν θρῆνον
τοῦτον ἐπὶ Σαῦλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν
υἱὸν αὐτῆς,

18. καὶ εἶπε τῇ διδάξαι τὰς υἱοὺς
Ἰσραὴλ Ἰδοὺ τόξον· ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου
τῆς εὐδοῦς.

19. Στήλωσον Ἰσραὴλ (ἐπὶ τὰ ὕψη
σε) περὶ τεθνηκότων σε τραυματιῶν πῶς
ἔπεσαν δυνατοί;

20. Μὴ ἀναγγεῖλητε ἐν Γεθ, καὶ μὴ εὐ-
λογεῖτε ἀναγγεῖλητε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκάλανος,
μή ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἄλλο-

φύλων, μή ποτε ἀγαλλιάσωνται θυγα-
τέρες τῶν ἀπερίμνητων.

21. Ὅρη τὰ ἐν Γελβουῇ, μή καταβή-
τω δρόσος μηδὲ ὑετὸς πέσοι ἐφ' ὑμᾶς·
καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν, ὅτι ἐκεῖ προσωχ-
θίσθη θυρεὸς δυνατῶν· θυρεὸς Σαῦλ οὐκ
ἐκρίθη ἐν ἐλαίῳ.

ἐκρήθη

22. Ἀφ' αἵματος τραυματιῶν, ἀπὸ
στάτος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν ἐκ ἀ-
πεσφάφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ῥομ-
φαία Σαῦλ ἐκ ἀνέκαμψε κενή.

23. Σαῦλ καὶ Ἰωνάθαν οἱ ἡγαπη-
μένοι καὶ ὠραῖοι ἔ διακεχωρισμένοι, εὐ-
πρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ
θανάτῳ αὐτῶν ἔ διεχωρίσθησαν. Ὑπὲρ
αἰετὸς κῆφοι, καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκρα-
ταιώθησαν.

24. Θυγατέρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Σαῦλ
κλαύσατε, τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκ-
κιναι μετὰ κόσμῳ ὑμῶν, τὸν ἀναφέρον-
τα κόσμον χεῖρον ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑ-
μῶν.

χρυσίον

25. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ
πολέμου, Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰ ὕψη σε
τραυματίας;

26. Ἀλλῶ ἐπὶ σοί, ἀδελφέ μου Ἰω-
νάθαν, αἰραιώθης μοι σφόδρα, ἐθανυ-
ματώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ ἀ-
γάπην γυναικῶν.

27. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ, καὶ ἀπώ-
λοντο σκευὴ πολεμικά;

I 2

ΚΕΦ.

v. 15. ἐπάταξεν) addit αὐτόν. v. 16. λέγων) λέγον. v. 18. υἱοὺς Ἰσραὴλ τόξον· ἰδοὺ) υἱὸς Ἰσραὴλ· ἰδοὺ.
v. 19. ἐπὶ τὰ ὕψη σε περὶ τεθνηκότων σε πῶς) ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σε τραυματιῶν
πῶς. v. 20. ἀναγγεῖλητε) μὴ ἀναγγεῖλητε. v. 21. καταβήτω δρόσος μηδὲ ὑετὸς πέσοι ἐφ' ὑμᾶς)
καταβήτω δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς. ibid. ἐκρίθη) ἐκρίθη. v. 22. ἀπὸ στάτος) καὶ ἀπὸ
στάτος. v. 24. χρυσίον) χρυσούν. v. 25. πολέμου) τοῦ πολέμου. ibid. τραυματίας) τραυματίας.
v. 26. ὑπὲρ ἀγάπην) ὑπὲρ ἀγάπην.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ ῥώτισε Δαυὶδ ἐν Κυρίῳ, λέγων· εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων Ἰῶδα; καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνάβηθι. καὶ εἶπε Δαυὶδ· πᾶ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν· εἰς Χεβρών.

2. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Δαυὶδ, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινόμ ἡ Ἰσραηλίτις, καὶ Ἀθιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τῆ Καρμηλίτε.

3. Καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆς οἱ μετ' αὐτῆς, ἔάν ἤγαγε Δαυὶδ, ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ κατὰκουν ἐν ταῖς πόλεσι Χεβρών.

4. Καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας, καὶ χρεῖσιν ἐκεῖ τὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰῶδα τῆ βασιλεύειν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· ὅτι οἱ ἄνδρες Ἰαβεὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἔθαψαν τὸν Σαούλ.

5. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τὲς ἡγουμένους Ἰαβεὶς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, ὅτι πεποιήκατε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν κύριόν ὑμῶν, εἰς Σαῦλ, καὶ ἐθάψατε αὐτόν.

6. Καὶ νῦν ποιῆσαι Κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν, καὶ γε ἐγὼ ποιή-

σω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο.

7. Καὶ νῦν κραταιώσωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς υἱὲς δυνατοὺς, ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν Σαούλ, καὶ γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰῶδα εἰς βασιλείαν ἐφ' ἑαυτούς.

8. Καὶ Ἀβενὴρ υἱὸς Νῆρ ἀρχιστρατήγος τῆ Σαῦλ ἔλαβε τὸν Ἰσβοὴ υἱὸν Σαῦλ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτόν ἐκ τῆς παρεμβολῆς,

9. καὶ ἐβασίλευσεν αὐτόν ἐπὶ τὴν Γαλααδίτιν, καὶ ἐπὶ τὸν Θασέρ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἐφραΐμ, καὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Βενιαμὴν, καὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἅπαντα.

10. Τεσσαράκοντα ἐτῶν Ἰσβοὴ υἱὸς Εἰεβοθαί Σαῦλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλην τῆ οἴκου Ἰῶδα, οἱ ἦσαν ὀπίσω Δαυὶδ.

11. Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι αἷς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰῶδα, ἐπὶ ἔτη καὶ ἕξ μῆνας.

12. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβενὴρ υἱὸς Νῆρ, καὶ οἱ παῖδες Ἰσβοὴ υἱοῦ Σαῦλ ἐκ Μα- Ἰεβοθαί ναιμ εἰς Γαβαὼν.

13. Καὶ Ἰωάβ υἱὸς Σαρουία, καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐξήλθουσιν ἐκ Χεβρών, καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν (ἐν)

CAP. II. v. 2. Δαυὶδ, καὶ) dauid eis chebron, καὶ. ibid. Ἀχινόμ ἡ Ἰσραηλίτις) achinoma ē israhelitis. ib. Καρμηλίτου) carmeliti. v. 3. ἄνδρες αὐτῆς οἱ) autē deest. ibid. ἔάν ἤγαγε Δαυὶδ) non habet. v. 4. ἐκεῖ τὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰῶδα τῆ βασ. ἐπ' αὐτούς) τὸν dauid ἐκεῖ τῆ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον iouda. ibid. Ἰαβεὶς) iabes passim. v. 5. πρὸς αὐτάς) adjicit dauid. ibid. πεποιήκατε τὸ - - fin.) ἐποιήσατε τὸ ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν ἐπὶ σαῦλ τὸν χρυσὸν κυρίου, καὶ ἐθάψατε αὐτόν καὶ ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ. v. 7. εἰς βασιλείαν ἐφ' ἑαυτούς.) ἐφ' ἑαυτὸν εἰς βασιλείαν. v. 8. παρεμβολῆς) addit eis manaim. v. 9. Θασέρ) thasir. ibid. Ἰσραὴλ) israhel. ib. Ἰσραὴλ ἅπαντα) πάντα israhel. v. 10. Εἰεβοθαί) iebodai. v. 11. ἕξ μῆνας) transposita. v. 12. Μα- ναιμ) manaim. v. 13. ἐξήλθουσιν) exelthont.

(ἐν) Γαβαὼν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἐκάθισαν αὐτοὶ ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐπὶ κρήνην ἐντεῦθεν.

14. Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς Ἰωάβ· ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια, καὶ παιζάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· ἀναστήτωσαν.

15. Καὶ ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων Βενιαμὲν δώδεκα Εἰεβοθαὶ τῶν Ἰσθαε υἱοῦ Σαέλ, καὶ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων Δαυὶδ.

16. Καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τῷ πλησίον αὐτῆ, καὶ μάχαιρα αὐτῆ εἰς πλάγιον τῷ πλησίον αὐτῆ, καὶ πίπλισι κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖνου, Μερεῖς τῶν ἐπιβέλων, ἡ ἔστιν ἐν Γαβαὼν.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥςτε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἐπύλασεν Ἀβεννὴρ καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ.

18. Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ Σαρουίας, Ἰωάβ, καὶ Ἀβισαί, καὶ Ἀσαήλ. Καὶ Ἀσαήλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτῆ, ὡς ἡ ὥσιν μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ.

19. Καὶ κατεδίωξεν Ἀσαήλ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τῷ πορεύεσθαι εἰς τὰ δεξιὰ οὐδὲ εἰς τὰ ἀριστερά κατόπιον Ἀβεννὴρ.

20. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβεννὴρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆ, καὶ εἶπεν· εἰ σὺ αὐτὸς Ἀσαήλ; καὶ εἶπεν (αὐτῷ)· ἐγὼ εἰμι.

21. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννὴρ· ἐκκλινον σὺ εἰς δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερά, καὶ κατάχε σεαυτῷ ἐν τῶν παιδαρίων, καὶ λαβὲ σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτῆ. Καὶ ἐκ ἡθέλησεν Ἀσαήλ ἐκκλίνειν ἐκ τῶν ὀπίθεν αὐτῆ.

22. Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀβεννὴρ λέγων τῷ Ἀσαήλ· ἀπόσῃθι ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· καὶ πῶς ἄρῃ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ;

23. Καὶ πῶς ἐστὶ ταῦτα; ἀπόσρεφε πρὸς Ἰωάβ τὸν ἀδελφόν σου. Καὶ οὐκ ἐβέλετο τῷ ἀποσῆναι. Καὶ τύπλει αὐτὸν Ἀβεννὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τῷ δόρατος ἐπὶ τὴν ψαῖαν, καὶ ἐξῆλθε τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῆ, καὶ πίπλει ἐκεῖ, καὶ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τῆς τόπου, οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ἀσαήλ καὶ ἀπέθανε, καὶ ὑφίστατο.

24. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωάβ καὶ Ἀβισαὶ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνε. Καὶ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τῆς βουνοῦ Ἀμμά, ὃ ἔστιν ἐπὶ προσώπῳ Γαί, ἐδὸν ἔρημον Γαβαὼν.

25. Καὶ συναθροίζονται υἱοὶ Βενιαμὲν οἱ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός.

26. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννὴρ Ἰωάβ, καὶ εἶπεν· μὴ εἰς νῆκος καταφάγεται ῥομφαία; ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ

I 3

v. 13. (ἐν) abest. ibid. ἐκάθισαν αὐτοὶ) ἐκάθισαν ἑτοί. ib. ἐπὶ κρήνην) ἐπὶ τὴν κρήνην. v. 15. Εἰεβοθαὶ) ἰεβοθαί. v. 16. εἰς πλάγιον) εἰς πλευράν. v. 17. τῶν παίδων) παίδων. v. 18. Σαρουίας) σαρουίας. ibid. Ἀβισαί) ἄβισαί, passim. ib. ὡς ἡ μία) ὥσιν μία. v. 19. εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερά) articulus utroque loco deest. v. 20. εἰ σὺ αὐτὸς) εἰ σὺ αὐτὸς, ibid. αὐτῷ) abest. v. 21. εἰς δεξιὰ) εἰς τὰ δεξιὰ. ibid. ἐκκλίνειν) ἐκκλίνειν. v. 23. ἀπόσρεφε) ἐπίσρεφε. ibid. ἐξῆλθε) διεξῆλθε. v. 24. Ἀμμά) ἁμμά. v. 25. συναθροίζονται υἱοὶ Βενιαμὲν) συναθροίζονται οἱ υἱοὶ Βενιαμίν. v. 26. ῥομφαία) ἡ ῥομφαία.

τά ἔχματα; καὶ ἕως πότε ἔ μὴ εἶπης
ἐπιτρέ- τῷ λαῷ ἀποτρέφειν ἀπὸ ὅπιδεν τῶν ἀ-
φειν δελφῶν ἡμῶν;

27. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· ὦ Κύριος, ὅτι
εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ πραιῶθεν
ἀνέβη ὁ λαός, ἕκαστος κατόπιδεν τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωάβ τῇ σάλπιγγι,
καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαός καὶ ἔ
κατεδίωξαν ὀπίσω τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔ
προσέθεντο ἔτι τῷ πολεμῶν.

29. Καὶ Ἀβεννήρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ
ἀπῆλθον εἰς δυσμάς ἔλην τὴν νύκτα ἐ-
κείνην, καὶ διέβαινον τὸν Ἰορδάνην, καὶ
ἐπορεύθησαν ἔλην τὴν παρατείνεσαν,
καὶ ἔρχονται εἰς παρεμβολήν.

30. Καὶ Ἰωάβ ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὀπίσω
συνήθροι- τῷ Ἀβεννήρ, καὶ συνήθρυσεν πάντα τὸν
σαν λαόν, καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν παιδῶν
Δαυὶδ ἑνεακαίδεκα ἄνδρες.

31. Καὶ Ἀσαήλ καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ
ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιαμὴν τῶν ἀν-
δρῶν Ἀβεννήρ τριακοσίους ἐξήκοντα ἄν-
δρας παρ' αὐτοῦ.

32. Καὶ αἶρουν τὸν Ἀσαήλ, καὶ θα-
προυν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῷ πατρὸς
τῷ αὐτοῦ τῷ ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἐπορεύθη ὅλην
τὴν νύκτα Ἰωάβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ διέφασεν αὐτοῖς ἐν Χεβρών.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ
ἀναμέσον τῷ οἴκου Σαὺλ, καὶ
ἀναμέσον τῷ οἴκῳ Δαυὶδ. Καὶ
ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταίε-
το, καὶ ὁ οἶκος Σαὺλ ἐπορεύετο καὶ
ἡδυνεί.

2. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ υἱοὶ ἐν
Χεβρών, καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Ἀμ-
νὼν τῆς Ἀχινάαμ τῆς Ἰζραηλίδος,

3. καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Δαλεία τῆς
Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος Ἀβιγαία
Ἀβεσσαλώμ υἱὸς Μααχαθ θυγατρὸς
Θολμὲ βασιλέως Γεσίρ,

4. καὶ ὁ τέταρτος Ὀρνίας υἱὸς † Ἀγγιθ, τεταρ-
τὸς καὶ ὁ πέμπτος Σαφαθία τῆς Ἀβιθαίλ, ταῖος

5. καὶ ὁ ἕκτος Ἰεφεραάμ τῆς * Αἰγλα† Φειγίθ
γυναῖκος Δαυὶδ. Οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ * Αἰγλα
Δαυὶδ ἐν Χεβρών.

6. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλε-
μον ἀναμέσον οἴκου Σαὺλ, καὶ ἀναμέσον
οἴκου Δαυὶδ, καὶ Ἀβεννήρ ἦν κρατῶν τῷ
οἴκῳ Σαὺλ.

7. Καὶ τῷ Σαὺλ παλαικὴ Ῥεσφα,
θυγατὴρ Ἰόλ. Καὶ εἶπεν Ἰεβοθὲ υἱὸς
Σαὺλ πρὸς Ἀβεννήρ· τί ὅτι εἰσῆλθες
πρὸς τὴν παλαικὴν τῷ πατρὶ μου;

8. Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἀβεννήρ πε-
ρὶ τῷ λόγῳ Ἰεβοθὲ, καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ Ἰεβοθὲ
πρὸς αὐτόν· μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγώ εἰμι;
σήμε-

ν. 26. ἐπιτρέφειν ἀπὸ ὅπιδεν) ἀποτρέφειν ἀπὸ ὅπιδεν. ν. 27. ἀνέβη ὁ) ἀνέβη ἂν ὁ. ibid. κατόπιδεν) κατόπιδεν. ν. 29. εἰς παρεμβολήν) εἰς τὴν παρεμβολήν. ν. 30. ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὀπίσω τῷ Ἀβ. καὶ συνήθρυσεν πάντα) ἀπέστρεψεν ὀπίσω ἀπὸ τῷ Ἀβεννήρ, καὶ συνήθρυσεν πάντα. ν. 32. αὐτοῦ τῷ Βηθ-
λεέμ.) αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. ibid. ὅλην τὴν νύκτα) ponit post verba illa οἱ μετ' αὐτοῦ. CAP. III.
ν. 2. τῆς Ἀχινάαμ τῆς Ἰζραηλίδος) τῆς ἀχινάαμ τῆς Ἰζραηλίδος. ν. 3. Ἀβιγαία) ἀβιγαίας.
ibid. Μααχαθ) μααχαθ. ν. 4. ὁ τέταρτος Ὀρνίας υἱὸς Φειγίθ) ὁ τέταρτος Ὀρνίας υἱὸς ἀγγιθ.
ibid. Σαφαθία) σαφαθία. ν. 5. Αἰγλα) αἰγλα. ν. 6. οἴκου) τῷ οἴκῳ, bis. ν. 7. Ἰόλ) ἰώλ.
ibid. Ἰεβοθὲ) ἰεβοθὲ. ν. 8. λόγῳ Ἰεβοθὲ) λόγῳ τέτῳ τῷ ἰεβοθὲ.

σήμερον ἐποίησα ἔλεος μετὰ τῷ οἴκῳ Σαῦλ τῷ πατρὸς σε, καὶ περὶ ἀδελφῶν καὶ περὶ γνωρίμων, καὶ οὐκ ἠτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' ἐμὲ ὑπὲρ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον;

9. Τὰδε ποιῆσαι ὁ Θεὸς τῷ Ἀβεννήρ καὶ τὰδε προειπὼν αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὡμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ, ὅτι οὕτως ποιήσῃ αὐτῷ,

10. περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαῦλ, καὶ τῷ ἀναστήσαι τὸν θρόνον Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰδαν ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβέε.

Μεμφι- 11. Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἔτι Ἰεβοθὲ ἀπο-
βοθὲ κριθῆναι τῷ Ἀβεννήρ ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεννήρ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ εἰς Ὠλαῖμ ὃ γ' ἦν, παραχρῆμα, λέγων, διάθε διαθήκην σε μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδὲ ἡ χεὶρ μετὰ σοῦ τῷ ἐπιστρέψαι ἐπὶ σὲ πάντα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ.

ἐγὼ κα- 13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· καλῶς· ἐγὼ δια-
λᾶς θήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην, πλὴν λόγον ἓνα ἐγὼ αἰτῆμαι παρὰ σοῦ, λέγων· οὐκ ὄψῃ τὸ πρόσωπόν μου, εἰ μὴ ἀγαγῇς τὴν Μελχὼλ θυγατέρα Σαῦλ, παραγινόμενον σε ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου.

14. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους

πρὸς Ἰεβοθὲ υἱὸν Σαῦλ, λέγων· ἀπάδος Μεμφι-
μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν Μελχὼλ, ἣν ἐβόθῃ ἔλαβον ἐμαυτῷ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων.

15. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεβοθὲ, καὶ ἔλα- Μεμφι-
βεν αὐτὴν παρὰ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, πα- βοθὲ
ρὰ Φαλτιήλ υἱὸς Λαεὶς.

16. Καὶ ἐπορεύετο (σὺν αὐτῇ) ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ὅπισθ' αὐτῆς ἕως Βαβερίμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀβεννήρ· πορεύου, ἀνάστρεφε. καὶ ἀνέστρεψε.

17. Καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, λέγων· ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ βασιλεύειν ἐφ' ἡμῶν.

18. Καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι Κύριος ἐλάλησε περὶ Δαυὶδ λέγων· ἐν χειρὶ Δαυὶδ τῷ δέλε με σώσω τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

19. Καὶ ἐλάλησεν Ἀβεννήρ καὶ γε ἐν τοῖς ὡσὶν Βενιαμὴν, καὶ ἐπορεύθη Ἀβεννήρ τῷ λαλήσαι εἰς τὰ ὦτα Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα ὅσα ἤρρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντος οἴκου Βενιαμὴν.

20. Καὶ ἦλθεν Ἀβεννήρ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰκοσὶν ἄνδρες· καὶ ἐποίησε Δαυὶδ τῷ Ἀβεννήρ, καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτῷ πότον.

21. Καὶ

γ. 8. σήμερον ἐποίησα) transposita. ibid. καὶ περὶ γνωρίμων) καὶ περὶ γνωρίμων. ib. ἐπ' ἐμὲ ὑπὲρ) ἐπ' ἐμὲ σὺ ὑπὲρ. γ. 9. à fine adjicit Edit. Rom. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. γ. 10. καὶ ἕως Βηρσαβέε) ἕως Βηρσαβέε. γ. 11. Μεμφιβοθὲ) Ἰεβοθὲ. γ. 12. Ὠλαῖμ ὃ γ' ἦν) Ὠλαῖμ ὃ γ' ἦν. ibid. διαθήκην) addit σου. ib. τῷ ἐπιστρέψαι ἐπὶ σὲ) ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ. γ. 13. ἐγὼ καλῶς) transposita. ibid. ὄψῃ) ὄψῃ. γ. 14. ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς Μεμφιβοθὲ υἱὸν Σαῦλ) ἐξαπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰεβοθὲ υἱὸν Σαῦλ ἀγγέλους. ibid. ἐμαυτῷ) abest. γ. 15. Μεμφιβοθὲ) Ἰεβοθὲ. ibid. Λαεὶς) σεβῆς. γ. 16. (σὺν αὐτῇ) non habet. ibid. Βαβερίμ) Βαβαρίμ. γ. 17. ἐχθρὸς) χθρὸς. ibid. ἐφ' ἡμῶν) ἐφ' ὑμῶν. γ. 18. Δαυὶδ τῷ δούλε μου) transposita. γ. 19. καὶ γε) abest. ibid. εἰς τὰ ὦτα Δαυὶδ) εἰς τὰ ὦτα τῷ Δαυὶδ. ib. πάντος οἴκου) οἴκου.

21. Καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ πρὸς Δαυὶδ· ἀναστήσομαι δὴ, καὶ πορεύσομαι, καὶ συνανθροῦσω πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ διαθήσομαι μετ' αὐτῶ διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἀβεννήρ, καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ.

22. Καὶ ἰδὼ οἱ παῖδες Δαυὶδ καὶ Ἰωάβ παρεγίνοντο ἐκ τῆς ἐξόδου καὶ σκύλα πολλὰ μεθ' αὐτῶν ἔφερον. Καὶ Ἀβεννήρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Χεβρών, ὅτι ἀπεσάλμκει αὐτὸν, καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ.

23. Καὶ Ἰωάβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ ἤχθησαν αὐτῷ ἡλθσαν, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωάβ, λέγοντες· ἦκει Ἀβεννήρ υἱὸς Νήρ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέσάλμκει αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ.

24. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπε· τί τούτο ἐποίησας; ἰδὼ ἦλθεν Ἀβεννήρ πρὸς σέ, καὶ ἵνατί ἐξαπέσάλμκας αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ;

25. Οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννήρ υἱοῦ Νήρ, ὅτι ἀπατήσῃ σε παραγέγονεν, καὶ γινῶναι τὴν ἐξοδὸν σε, καὶ τὴν εἰσοδὸν σε, καὶ γινῶναι ἅπαντα ὅσα σὺ ποιεῖς;

26. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωάβ ἀπὸ τῶ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ὀπίσω Ἀβεννήρ, καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶ

φρέατος τῆ Σεειράμ, καὶ Δαυὶδ οὐκ ἦδε.

27. Καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἀβεννήρ εἰς Χεβρών, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωάβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης, λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν ἐνεδρεῦων· καὶ ἐπάταξεν αὐτόν ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ψῆαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ ψοίαν αἵματι Ἀσαὴλ τῶ ἀδελφοῦ Ἰωάβ.

28. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν· ἀθῶός εἰμι, καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ Κυρίου, καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννήρ υἱὸς Νήρ.

29. Καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωάβ, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τῶ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλίποι ἐκ τῶ οἴκου Ἰωάβ γονοῦνής, καὶ λεπρὸς, καὶ κρατῶν γονοῦνής σκυτάλην, καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ σκυτάλην ἔλασόμενος ἄρτοις.

30. Ἰωάβ δὲ καὶ Ἀβισαὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀσαὶ αὐτῶ διαπαρετρεῖντο τὸν Ἀβεννήρ ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσε τὸν Ἀσαὴλ τὸν ἀδελφόν αὐτῶν ἐν Γαβαὼν, ἐν τῷ πολέμῳ.

31. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ· διαρρήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ περιζώσαθε σάκκους, καὶ κόπτετε ἔμπροσθεν Ἀβεννήρ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης.

32. Καὶ θάψουσιν τὸν Ἀβεννήρ ἐν Χεβρών. Καὶ ἤρην ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀβεννήρ.

33. Καὶ

V. 21. πρὸς τὸν κύριόν μου) absque articulo. ibid. τὸν Ἰσραὴλ) Ἰσραὴλ. ib. ἐπορεύθησαν) ἐπορεύθη. V. 22. παρεγίνοντο) παρεγίνοντο. ibid. μεθ' αὐτῶν ἔφερον) ἔφερον μεθ' αὐτῶν. ib. ἐν Χεβρών) εἰς Χεβρών. V. 23. ἤχθησαν) ἡλθσαν. V. 24. ἀπῆλθεν) εἰσῆλθεν. ibid. καὶ ἀπῆλθεν) καὶ ἀπελήλυθεν. V. 25. Οὐκ οἶδας) ἢ οὐκ οἶδας. ibid. παραγέγονεν) παραγέγονε. V. 26. ὀπίσω Ἀβεννήρ) πρὸς Ἀβεννήρ ὀπίσω. V. 27. ψῆαν) ψῆαν. V. 28. εἰμι, καὶ) εἰμι ἐγὼ καὶ. V. 29. ἐκλίποι) ἐκλείποι. ibid. γονοῦνής) γονοῦνής. ibid. σκυτάλη) σκυτάλη. V. 30. Ἀσαὶ) ἀβισαὶ. V. 31. ἔμπροσθεν) ἐνώπιον.

33. Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβεννήρ, καὶ εἶπεν· εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ ἀποθάνειται Ἀβεννήρ;

34. Αἱ χεῖρές σε οὐκ ἐδέθησαν, αἱ πόδες σε οὐκ ἐν πέδαίς· ἐ προσήγαγεν Νάφα ὡς Νάβαλ, ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἐπεσας. Καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τῷ κλαῦσαι αὐτόν.

35. Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς περιδειπνῆσαι τὸν Δαυὶδ ἄρτους· ἐτι ἔσπε ἡμέρας. Καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων· τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προδεῖν, ὅτι ἐὰν μὴ δύνῃ ὁ ἥλιος, ἐ μὴ γεύσωμαι ἄρτε ἢ ἀπὸ παντός τινός.

36. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔγνω, καὶ ἤρρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν· πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τῷ λαῷ ἀγαθόν.

37. Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τῷ βασιλέως τῷ θανατῶσαι τὸν Ἀβεννήρ υἱὸν Νήρ.

38. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὰς παῖδας αὐτῶ· οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡγέμενος μέγας πέπλωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ Ἰσραὴλ;

39. Καὶ ὅτι ἐγὼ εἰμι σήμερον συγγενὴς καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλείᾳ; οἱ δὲ ἄνδρες ἔτοι υἱοὶ Σαρβίας σκληρότεροί με εἰσὶν· ἀνταποδοῖ Κύριος τῷ ποιούντι πονηρά κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

Τομ. II.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἤκουσεν Ἰσοβὲ υἱὸς Σαούλ, ὅτι Μεμφι- τέθνηκεν Ἀβεννήρ ἐν Χεβραὶν, καὶ βοᾷ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ παρείδθησαν.

2. Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συζημμάτων τῷ Ἰσοβὲ υἱῷ Σαέλ· ὄνομα τῷ ἐνὶ, Μεμφι- Βαανὰ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ, Ῥηχαῖ, βοᾷ υἱοὶ Ῥεμμῶν τῷ Βηρωθαίε ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὲν· ὅτι Βηρωθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὲν.

3. Καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρωθαῖοι εἰς Γεθθεῖμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

4. Καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἱῷ Σαέλ υἱὸς πε- πληγῶς τὸς πόδας, υἱὸς ἐτῶν πέντε, καὶ ἔτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν Σαέλ καὶ Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ αὐτῶ ἐξ Ἰσραὴλ, Ἰσραὴλ καὶ ἦρεν αὐτόν ἢ τιθηνός αὐτῶ, καὶ ἐφυγε. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπυδεῖν αὐτόν καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσε, καὶ ἐχολάνθη, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μεμφιβοδὲ.

5. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥεμμῶν τῷ Βηρωθαίε, Ῥηχαῖ καὶ Βαανὰ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον Μεμφιβοδὲ, καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας.

6. Καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τῷ οἴκου ἐκά- θαιρε πυρὸς, καὶ ἐνύσταξε, καὶ ἐκά- θευδε, καὶ Ῥηχαῖ καὶ Βαανὰ οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον,

Κ

7. καὶ

v. 34. Νάφα) νάβαλ. v. 35. περιδειπνῆσαι) περιδειπῆσαι. ibid. ἄρτους) ἄρτοις. v. 36. πᾶς ὁ λ. ἔγνω) transposita. ibid. ἀγαθόν) abest. v. 37. τῷ θανατῶσαι) τῷ abest. v. 38. τῷ Ἰσρ.) ἐν τῇ Ἰσραήλ. v. 39. σήμερον συγγενὴς) transposita. ibid. ἀνταποδοῖ) ἀποδοῖ. ib. πονηρά) τὸ πο- νηρά. CAP. IV. v. 1. Μεμφιβοδαί) ἐβοδαί, ita & seq. versu. ibid. Ἀβεννήρ) addit υἱὸς νήρ. v. 2. à fine adjicit Edit. Rom. ὅτι Βηρωθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὲν. v. 3. Γεθθεῖμ) γεθαίμ. v. 4. ἐξ Ἰσρ. καὶ) ἐξ Ἰσραήλ, καὶ. v. 5. οἱ υἱοὶ) υἱοί. ibid. Μεμφιβοδαί) ἐβοδαί, ita quoque 7. & 8. versu.

7. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον. Καὶ Μεμφιβοδὲ ἐκάθυσεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῆς ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ τύπλυσιν αὐτόν, καὶ θανατῶσιν αὐτόν, καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμαῖς ὅλην τὴν νύκτα.

8. Καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν Μεμφιβοδὲ τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρών, καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα· ἰδὲ κεφαλὴ Μεμφιβοδὲ υἱὸς Σαουλ τῷ ἐχθροῦ σε, ὃς ἐζήτην τὴν ψυχὴν σε, καὶ ἔδωκε Κύριος τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ ἐκδικήσιν τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἐκ Σαουλ τῷ ἐχθροῦ σε, καὶ ἐκ τῆς σπέρματος αὐτῆς.

9. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ῥηχάδ καὶ τῷ Βαανὰ ἀδελφῶ αὐτῆς, υἱοῖς Ῥεμμὼν τῷ Βηρωθαίε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὦ Κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ πάσης θλίψεως,

10. ὅτι ὁ ἀπαγγέλλας μοι ὅτι τέθνηκε Σαουλ, καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ κατέχον αὐτόν, καὶ ἀπέκλεινα αὐτόν ἐν Σικελᾷ, ὡς ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλιον.

11. Καὶ νῦν ἄνδρες ποιηροὶ ἀπεκτελέουσιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῆς. Καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς παιδαῖοις αὐτῆς, καὶ ἀποκτένησιν αὐτούς,

καὶ κολοῦσιν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τὰς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασαν αὐτὰς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρών, καὶ τὴν κεφαλὴν Μεμφιβοδὲ ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

ΚΕΦ. Ε΄. V.

ΚΑΙ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρών, καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἰδὲ ὅσα σε, καὶ σάρκες σε ἡμεῖς.

2. Καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος Σαὺλ βασιλέως ἐφ' ἡμῶν, σὺ ᾤθα ὁ εἰσάγων καὶ ἐξάγων τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς σέ· σὺ ποιμαίνεις τὸν λαόν μου ποιμαίνεις τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔση εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρών, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐν Χεβρών ἑνώπιον Κυρίου διαθήκην, καὶ χρίσιν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ.

4. Υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν ἦν Δαυὶδ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν.

5. Ἐν Χεβρών ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰεζαν ἐπὶ τὰ ἔτη καὶ ἐξ μηνῶν, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐβασίλευσεν τριάκοντα καὶ τρεῖς ἔτη ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν.

6. Καὶ

V. 8. κεφαλὴ Μεμφιβοδὲ) ἡ κεφαλὴ ἰεβοδὲ. ibid. κυρίῳ με βασιλεῖ) με deest. v. 10. ἐνώπιον ἐμῶν) ἐνώπιον μου. ibid. Σικελᾷ) σικελᾷ. v. 12. Μεμφιβοδὲ) ἰεβοδὲ. CAP. V. v. 2. ἐχθὲς) καὶ ἐχθὲς. ibid. ἐφ' ἡμῶν) ἐφ' ἡμῶν. ib. εἰσάγων καὶ ἐξάγων) transposita. ib. ποιμαίνεις) ποιμαίνεις. ib. ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ) ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. v. 3. ἐν Χεβρών ἑνώπιον Κυρίου διαθήκην) διαθήκην ἐν Χεβρών ἐνώπιον κυρίου. v. 4. ἐτῶν ἦν) ἦν deest. ibid. βασιλεύειν) βασιλεῦσαι. v. 5. in Edit. Rom. hoc ordine legitur : ἐπὶ τὰ ἔτη καὶ ἐξ μηνῶν ἐξ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα τρεῖς ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

6. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν Ἰεβεσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν. Καὶ ἐβρέθη τῷ Δαυίδ· ἐκ εἰσελεύσει ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ, λέγοντες, ὅτι ἐκ εἰσελεύσεται Δαυὶδ ὧδε.

7. Καὶ κατελάβετο Δαυὶδ τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις τῆ Δαυίδ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· πᾶς τύπλων Ἰεβεσαῖον, ἀπλῆδω ἐν παρξιφίδι καὶ τὲς χαλᾶς, καὶ τὲς τυφλὰς καὶ τὲς μισούντας ψυχὴν Δαυίδ. διὰ τὸτο ἐρῶσι τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον Κυρίου.

9. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. Καὶ ὠκοδόμησεν αὐτὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἀκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτῆ.

10. Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ μετ' αὐτῆ.

11. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρηνα, καὶ τέκτονας ξύλων, καὶ τέκτονας λίθων τοίχης· καὶ ὠκοδόμησαν οἶκον τῷ Δαυίδ.

12. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν Κύριος εἰς βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ἐπῆρθη ἡ βασιλεία αὐτῆ διὰ τὸν λαὸν αὐτῆ Ἰσραὴλ.

13. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἔτι παλλακὰς καὶ γυναῖκας ἐξ Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὸ

ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· καὶ ἐγένοντο ἔτι τῷ Δαυίδ υἱοὶ καὶ θυγατέρες.

14. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Σαμμερ, καὶ Σωβάβ, καὶ Νάθαν, καὶ Σα-
λωμών, Σωβαδάδ.

15. καὶ Ἰεβάρ, καὶ Ἐλισά, καὶ Να-
φει, καὶ Ἰαφιέ, Ἐλισῆς, Ἀφιέ

16. καὶ Ἐλισαμά, καὶ Ἐλιδά, καὶ
Ἐλφαλά, Ἐλιφα-
άθ,

17. Καὶ ἤκτισαν ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρηται Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν Δαυίδ. Καὶ ἤκτισε Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν περιοχὴν.

18. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται, καὶ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλιάδα τῶν Τιτάνων.

19. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ διὰ Κυρίου, λέγων· εἰ ἀναβῶ πρὸς τὲς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ· ἀνάβαινε, ὅτι παραδίδες παραδώσω τὲς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σε.

20. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ διέκοψε τὲς ἀλλοφύλους ἐκεῖ, καὶ Δαυὶδ εἶπε· διέκοψε Κύριος τὲς ἐχθρούς μου τὲς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς διακόπτεται ὕδατα. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τῆ τόπῃ ἐκείνῃ, Ἐπάνω διακοπῶν.

Κ 2

21. Καὶ

v. 6. εἰσελεύσεται ὧδε) εἰσελεύσεται Δαυὶδ ὧδε. v. 7. κατελάβετο) προκατελάβετο. v. 8. ψυχὴν) τὴν ψυχὴν. v. 10. ἐπορεύετο) διεπορεύετο. ibid. ὁ Θεὸς ὁ) non habet. v. 11. τοίχης) abest. v. 13. παλλακὰς καὶ γυναῖκας) transposita. ibid. ἐπὶ τῷ Δαυίδ) τῷ Δαυίδ ἔτι. v. 14. Σαμμερ καὶ Σωβαδάδ) σαμμερ καὶ σωβάβ. v. 15. Ἰεβάρ καὶ Ἐλισῆς) Ἰεβάρ καὶ Ἐλισά. ibid. Ἀφιέ) Ἰαφιέ. v. 16. Ἐλιδά) Ἐλιδά, & adjicit praterea, σαμμερ, Ἰεβάρ, Ἰαφί, Νάθαν, Σαμμερ, Σωβαδάδ, Σωβαδάδ. v. 17. ἀλλόφυλοι) οἱ ἀλλοφύλοι. v. 20. διέκοψε τὲς) ἤκοψε τὰς. ibid. Δαυὶδ εἶπε) transposita. ib. ἐχθρούς μου τὰς) ἐχθρὰς ἀλλοφύλους.

21. Καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τὰς θεὰς αὐτῶν, καὶ ἔλαβε Δαυὶδ αὐτοὺς, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ.

22. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τῷ ἀναβῆναι, καὶ συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλαδί τῶν Τιταίων.

23. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ Κυρίε· καὶ εἶπε Κύριος· ἐκ ἀναβήσῃ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφει ἀπ' αὐτῶν, καὶ περιπεσὴ αὐτοῖς πλησίον τῷ κλαυθμώνος.

24. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκῆσαι σε τὴν φωνὴν τῷ συγκλεισμοῦ τῷ ἄλσους τῷ κλαυθμώνος, τότε καταβήσῃ πρὸς αὐτὰς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται Κύριος ἐμπροσθεν σε κόπῃ ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων.

25. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος, καὶ ἐπάταξε τὰς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γαβαὼν ἕως τῆς γῆς Γαζηρά.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΚΑΙ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν ἐξ Ἰσραὴλ, ὡς ἐδομήκοντα χιλιάδας.

2. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰδὰ ἐν ἀναβάσει τῷ ἀνάγειν ἐκείθεν τὴν κίβωτον τῷ Θεῷ, ἐφ' ἣν ἐ-

πεκλήθη τὸ ὄνομα τῷ Κυρίε τῶν δυναμεων κατημένε ἐπὶ τῶν Χερουβείν ἐπ' αὐτῆς.

3. Καὶ ἐπεβίβασαν τὴν κίβωτον Κυρίε ἐφ' ἁμαξάν καινὴν, καὶ ἦσαν αὐτὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναντῶ τῷ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ Ἀζά καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ υἱοὶ Ἀμιναντῶ ἦγον τὴν ἁμαξάν τὴν καινὴν, καὶ ἦσαν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου Ἀμιναντῶ ἐν βουνῷ σὺν τῇ κίβωτῳ τῷ Θεῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ ἐπορεύοντο ἐμπροσθεν τῆς κίβωτος.

4. καὶ ἦσαν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου Ἀμιναντῶ ἐν βουνῷ σὺν τῇ κίβωτῳ τῷ Θεῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ ἐπορεύοντο ἐμπροσθεν τῆς κίβωτος.

5. Καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον Κυρίου (καὶ) ἐν ὄργανοις ἡρμωμένοις (καὶ) ἐν ἰχθύι, καὶ ἐν ᾠδαῖς, καὶ ἐν κινύροις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν αὐλοῖς.

6. Καὶ παραγίνονται ἕως ἄλλωνος Ναχῶν· καὶ ἐξέτεινεν Ἀζζά τὴν χεῖρα αὐτῷ ἐπὶ τὴν κίβωτον τῷ Θεῷ καταχεῖν αὐτὴν, καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν, ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ μόχος.

7. Καὶ ἐθυμώθη ὁ Κύριος τῷ Ἀζζά, καὶ ἐπαῖσεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐπὶ προπτεία, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κίβωτον τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον τῷ Θεῷ.

8. Καὶ ἠθύμωσε Δαυὶδ ὑπὲρ ὃ διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν τῷ Ἀζζά· καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Διακοπὴ Ἀζζά ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

9. Καὶ

ν. 21. ἔλαβε Δαυὶδ αὐτὰς) ἐλάβασαν αὐτὰς Δαυὶδ. ν. 23. αὐτῶν, καὶ περιπεσὴ) ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρήσῃ. ν. 24. τῷ ἄλσους) ἀπὸ τοῦ ἄλσους. ν. 25. Γαζης) γῆς. CAP. VI. ν. 2. Δαυὶδ καὶ ἐπορεύθη) καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ. ibid. λαὸς μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν) λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν. ib. ἀνάγειν) ἀναγαγεῖν. ν. 3. ἐπεβίβασαν) ἐπεβίβασαν. ibid. ἐπ' ἁμαξάν) ἐφ' ἁμαξάν. ib. ἦσαν αὐτὴν εἰς οἶκον, ἦσαν αὐτὴν ἐξ οἴκου. ib. Ἀζά) ὁζά. ib. ἦγον) ἦγαν. ib. & ν. 4. τὴν καινὴν, καὶ ἦσαν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου Ἀμιναντῶ ἐν βουνῷ) h. v. desiderantur. ν. 4. οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ) adjicit ἐπορεύοντο ἐμπροσθεν τῆς κίβωτος. ν. 5. οἱ υἱοὶ) υἱοί. ibid. (καὶ) deest utroque loco. ib. κινύροις) κινύροις. ν. 6. παραγίνονται ἕως ἄλλωνος Ναχῶν.) καὶ παραγίνονται ἕως ἄλλωνος Ναχῶν. ibid. Ἀζζά) ὁζά, passim. ν. 7. ἐθυμώθη Κύριος τῷ Ἀζζά) ἐθυμώθη ὁ Κύριος τῷ ὁζά. ibid. ἐπὶ προπτεία) abeff. ν. 8. ἠθύμωσε) ἠθύμωσε. ibid. Ἀζζά) ὁζά, passim. ib. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας) ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· πῶς εἰσελεύσεται πρὸς με ἡ κιβωτὸς τῆ Κυρίου;

10. Καὶ ἐκ ἐβέλετο Δαυὶδ τῇ ἐκκλησίᾳ πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ. Καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδαρά τῆ Γεθθαίου,

11. καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ γλωσσόκομον Κυρίου εἰς οἶκον Ἀβεδδαρά τῆ Γεθθαίης μῆνας τρεῖς. καὶ εὐλόγησε Κύριος τὸν Ἀβεδδαρά καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτῆς.

12. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, λέγοντες· εὐλόγησε Κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρά καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἕνεκεν τῆς κιβωτῆς τῆ Θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τῆ Κυρίου ἐκ τῆ οἴκου Ἀβεδδαρά εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ.

13. Καὶ ἦσαν μετ' αὐτῶν αἰρόντες τὴν κιβωτὸν ἐπὶ ἅ χοροὶ, καὶ θυμὰ μέγας ἄρνα καὶ ἄρνες.

14. Καὶ Δαυὶδ ἀνεκρούετο ἐν ὄργανοις ἡρμωμένοις ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὁ Δαυὶδ ἐνδεδυκὼς φορὴν ἔξαλλον.

15. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν Κυρίου μετὰ κρουγῆς καὶ μετὰ Φωνῆς σάλπιγγος.

16. Καὶ ἐγένετο τῆς κιβωτῆς Κυρίου παρραγνομένης ἕως πόλεως Δαυὶδ, καὶ Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαὺλ διέκυπτε διὰ

τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ἀνακρούμενον καὶ ὀρχούμενον ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

17. Καὶ φέρεσι τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον ἑαυτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς, ἧς ἐπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ. Καὶ ἀνένεγκε Δαυὶδ ὀλοκαυτώματα ἐνώπιον Κυρίου καὶ εἰρηνικάς. ἀνήγαγεν

18. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ συναγαγεῖν τὰς ὀλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικάς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου τῶν δυνάμεων.

19. Καὶ διεμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τῇ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὶν ἕως Βηρσαβεὲ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἐκάσῃ κολλυρίδα ἄρτε, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου, καὶ ἐχαρίτην. Καὶ ἀπῆλ· ἐχαρίτης θε πᾶς ὁ λαὸς, ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

20. Καὶ ἐπέσχεψε Δαυὶδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαὺλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε· τί δεδόξασαι σήμερον ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δέλων ἑαυτῆς, καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἰς τῶν ὀρχουμένων;

21. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Μελχὼλ·

K 3

ἐνώ-

v. 9. τῇ Κυρίου) absque articulo. v. 10. Γεθθαίου) γεθαίη, ita 8c seq. vers. v. 11. ἐκεῖ γλωσσόκομον Κυρίου) ἡ κιβωτὸς τῆς κυρίου. v. 11. Ἀβεδδαρά) ἀβεδδαρά. ibid. τὸν Ἀβεδδαρά καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτῆς) ὅλον τὸν οἶκον ἀβεδδαρά, καὶ πάντα τὰ αὐτῆς. v. 12. ἕνεκεν) ἕνεκα. v. 13. μετ' αὐτῶν) μετ' αὐτῆς. ibid. ἄρνα) ἄρνες. v. 15. ἀνήγαγον) ἀνήγαγον. v. 16. κιβωτὴ Κυρίου) κυρίου abest. ibid. ἀνακρούμενον καὶ ὀρχούμενον) transposita. v. 17. κιβωτὸν Κυρίου) κιβωτὸν τῆς κυρίου. ibid. τόπον ἑαυτῆς) τόπον αὐτῆς. ib. ἀνήγαγεν) ἀνένεγκε. ib. καὶ εἰρηνικάς) καὶ deest. v. 19. ἀπὸ ἀνδρὸς) καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς. ibid. κολλυρίδα) ἐκάσῃ κολλυρίδα. ib. καὶ λάγανον ἀπὸ τηγ. καὶ ἐχαρίτης) καὶ ἐχαρίτην καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου.

ἐνώπιον Κυρίου ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σε καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς, τῷ καταστῆσαι με εἰς ἡγέμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτῆς, ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ παΐζομαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον Κυρίου,

22. καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ μετὰ τῶν παιδίσκῶν ὧν ἐπάς με δοξάζειν.

23. Καὶ τῇ Μελχὼλ θυγατρὶ Σαῶλ οὐκ ἐγένετο παῖδιον ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἀποθανεῖν αὐτήν.

ΚΕΦ. Ζ΄. VII.

ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐκάθισεν (Δαυὶδ) ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, καὶ Κύριος κατέκληρονόμησεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Νάθαν τὸν προφῆτην· ἰδὲ δὴ ἐγὰρ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τῷ Θεῷ κατέκειται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς.

3. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα· πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βιάδιζε καὶ ποιεῖ, ὅτι Κύριος μετὰ σοῦ.

4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Νάθαν, λέγων·

5. πορεύε, καὶ εἰπὲ πρὸς τὸν δαυὶδ

με Δαυὶδ, τάδε λέγει Κύριος, ὁ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τῷ κατοικήσῃ με.

6. Ὅτι ὁ κατὰ κῆκα ἐν οἴκῳ ἀπ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον τὸς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐμπεριπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ,

7. ἐν πᾶσιν οἷς διήλθον ἐν παντὶ Ἰσραὴλ. εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τῇ Ἰσραὴλ ἢ ἐνετείλαμην ποιῶν μαίνειν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, λέγων· τὸν τί οὐκ ὠκοδομήκατέ μοι οἶκον κεδρίνον;

8. Καὶ νῦν τάδε ἔρεῖς τῷ δαυὶδ μου Δαυὶδ, τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ, ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἀπὸ ὀπίθεν τῶν προδῶτων τῷ εἶναί σε εἰς ἡγέμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου, ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

9. Καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου, καὶ ἐξαλέθρευσα πάντας τὸς ἐχθρούς σε ἀπὸ προσώπου σε, καὶ ἐποίησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

10. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατασκηνώσει κατ' αὐτόν, καὶ ἐμε-
 ἐν
 ριμνήσει οὐκέτι· καὶ οὐ προδώσει (ἔτι) υἱὸς ἀδικίας τῷ ταπεινώσαι αὐτόν, κα-
 θὼς ἀπ' ἀρχῆς,

11. ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κρι-
 τὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου (τὸν) Ἰσραὴλ·
 καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν
 ἐχθρῶν

V. 21. ἐνώπιον Κυρίου ὃς) ἐνώπιον κυρίου ὀρχήσομαι. εὐλογητὸς κύριος ὃς. ibid. & v. 22. ὀρχήσομαι ἔτι ἕτως) ὀρχήσομαι ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι ἕτως. V. 22. με δοξάζειν) με μὴ δοξάζειν. CAP. VII. v. 1. (Δαυὶδ) abest. ibid. à fine adjicit Edit. Rom. τῶν κύκλῳ. V. 3. ὅσα ἐν) ὅσα ἐν. V. 4. ἐν τῇ νυκτὶ) τῇ νυκτὶ. V. 5. καὶ εἰπὲ) καὶ εἶπον. V. 7. ὧν ἐνετείλαμην) ὧν ἐνετείλαμην. ibid. λαόν τὸν Ἰσρ.) λαόν μου Ἰσραὴλ. ib. τί οὐκ) ἰνατί οὐκ. V. 8. ἀπὸ ὀπίθεν) abest. ibid. ἐπὶ Ἰσραὴλ) ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. V. 10. ἐν κατασκηνώσει κατ' αὐτόν) καὶ κατασκηνώσει κατ' αὐτόν, ibid. (ἔτι) abest. V. 11. (τὸν) abest.

ἐχθρῶν σου. καὶ ἀπαγγελεῖ σοι Κύριος, ὅτι οἶκον οἰκοδομήσεις αὐτῷ.

12. Καὶ ἔσαι ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθῇσιν μετὰ τῶν πατέρων σε, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σε μετὰ σέ, ὅς ἔσαι ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτῷ.

13. Αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτῷ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσαι μοι εἰς υἱόν. Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτῷ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν, καὶ ἐν ἀφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων.

15. Τὸ δὲ ἔλεός μου ἐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτῷ καθὼς ἀπέστησα ἀπ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου μου.

16. Καὶ πισωθήσεται ὁ οἶκος αὐτῷ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτῷ ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ θρόνος αὐτῷ ἔσαι ἀνωρθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα,

17. κατὰ πάντας τὰς λόγους τούτας καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁρᾶσιν ταύτην. Οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ.

18. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ, καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπε· τίς εἰμι ἐγὼ, Κύριέ μου Κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκος μου, ὅτι ἡγάπηκάς με ἕως τούτων;

19. Καὶ κατεσμικρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν σου, Κύριέ μου Κύριε. καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τῷ οἴκῳ τῷ δούλῳ σου εἰς μακράν. οὗτος δὲ ὁ νόμος τῷ ἀνθρώπῳ, Κύριέ μου Κύριε.

20. Καὶ τί προθήσει Δαυίδ ἔτι τῷ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δούλόν σε, Κύριέ μου Κύριε,

21. καὶ διὰ τὸν λόγον σε πεποίηκας, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σε ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην σε ταύτην, γνωρίζαι τὸν δούλόν σε,

22. ἔνεκεν τῷ μεγαλυνθῆναι σε, Κύριε Κύριέ μου. ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σὺ, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν σέ ἐν πᾶσιν οἷς ἡκέσαμεν ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν.

23. Καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ Θεὸς τῷ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαόν, τῷ δέδωκεν σε ὄνομα, τῷ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τῷ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τῷ λαῷ σε, ὅς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ σκηνώματα.

24. Καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σε Ἰσραὴλ εἰς λαόν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ, Κύριε, ἐγένου αὐτοῖς εἰς Θεόν,

25. Καὶ νῦν, Κύριέ μου, ῥῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ τῷ δέλῳ σου καὶ τῷ οἴκῳ αὐτῷ, πίσωσον ἕως αἰῶνος, καὶ ποιήσον καθὼς ἐλάλησας.

26. Καὶ

V. 14. ἐν ἀφάσει) ἐν ἀφάει. V. 18. ἡγάπηκάς με) ἡγάπησάς με. V. 19. κατεσμικρύνθη) κατεσμικρύνθη. ibid. Κύριέ μου) κύριέ μου κύριε, bis. V. 20. Κύριε) addit μου κύριε. V. 21. διὰ τὸν λόγον σε) διὰ τὸν δούλόν σε. ibid. μεγαλωσύνην σε ταύτην) σε abest. ib. τὸν δούλόν σου) τῷ δέλῳ σε. V. 22. μεγαλυνθῆναι σε, Κύριε Κύριέ μου) μεγαλύναι σε κύριέ μου. V. 24. Ἰσρ. λαόν) Ἰσραὴλ εἰς λαόν. V. 25. πίσωσον ἕως αἰῶνος, καὶ ποιήσον καθὼς ἐλάλησας.) πίσωσον ἕως τῷ αἰῶνος κύριε παντελὶς ὅτι τοῦ Ἰσραὴλ. καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας.

26. Καὶ μεγαλυνθεῖν τὸ ὄνομά σε Κύριε ἕως αἰῶνος, λέγων· Κύριος παντοκράτωρ Θεὸς ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος τῷ δέλω σε Δαυὶδ ἔσαι ἀναρῶμενος ἐνώπιόν σου.

27. Ὅτι σὺ Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, ἀπεκάλυψας τὸ ἔσχατον τῷ δέλω σε, λέγων, οἶκον οἰκοδομήσω σοι. διὰ τῆτο εὗρεν ὁ δέλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τῷ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην.

28. Καὶ νῦν, Κύριέ μου Κύριε, σὺ εἶ ὁ Θεός, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοί, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τῷ δέλω σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.

29. Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον τῷ δέλω σε, τῷ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σε, ὅτι σὺ (εἶ) Κύριέ μου Κύριε ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σε εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τῷ δέλω σου εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦ. Η΄. VIII.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὰς αἰλοφύλας, καὶ ἐτροπώσατο αὐτὰς. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν αἰλοφύλων.

2. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν Μωάβ, αὐτὴν καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν ἐν χοινοῖς, κοιμίσας αὐτὰς ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἐγένοντο

τὰ δύο χοινοίσματα τῷ θανάτῳ, καὶ τὰ δύο χοινοίσματα ἐξώγησαν. καὶ ἐγένετο Μωάβ τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.

3. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζάρ υἱὸν Ῥαάβ, βασιλέα Σουβά, πορευομένου αὐτῷ ἐπισησάμεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην.

4. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τῶν αὐτῷ χίλια ἄρματα, καὶ ἐπὶ χιλιάδας ἐπὶ ἰππέων, καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. Καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἄρματα. καὶ ὑπελείπετο αὐτῷ ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἄρματα.

5. Καὶ παραγίνεται Συρία Δαμασκὸς βοηθῆσαι τῷ Ἀδρααζάρ βασιλεῖ Σουβά, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Συρίῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν.

6. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρερὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκόν, καὶ ἐγένετο ὁ Σύρος τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πάσιν οἷς ἐπορεύετο.

7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὰς χιλιῶνας τὰς χρυσῆς οἱ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων τῷ Ἀδρααζάρ βασιλεὺς Σουβά, καὶ ἠνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Σεσακίμ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοδοάμ, υἱὸς Σολομώντος.

8. Καὶ ἐκ τῆς Μασβάρ, καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῷ Ἀδρααζάρ ἔλαβεν ὁ βα-

v. 26, Καὶ μεγαλυνθεῖν) καὶ abest. ibid. & v. 27. Κύριε παντοκράτωρ Θεὸς - ἀπεκάλυψας) κύριε παντοκράτωρ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας, quæ in Cod. Alex. interposita legantur omnia defunt. v. 28. Κύριέ μου σὺ εἶ ὁ Θεός) κύριέ μου κύριε, σὺ εἶ Θεός. v. 29. (εἶ) abest. ibid. ἔα fine εἰς τὸν αἰῶνα) τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα. CAP. VIII. v. 2. αὐτὴν χοινοῖς) αὐτὰς ἐν χοινοῖς. ibid. Καὶ ἐγένοντο - fin.) καὶ ἐγένετο τὰ δύο χοινοίσματα τῷ θανάτῳ, καὶ τὰ δύο χοινοίσματα ἐξώγησε. καὶ ἐγένετο Μωάβ τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. v. 4. τῶν αὐτοῦ ἐπὶ) τῶν αὐτοῦ χίλια. ibid. αὐτῷ ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν) ἑκατὸν ἑκατόν. v. 5. εἴκοσι) εἰκοσιπέντε. v. 7. τῷ Ἀδρααζάρ) τῶν Ἀδρααζάρ. v. 8. Μασβάρ ἐκ τῶν) μετεβάρ καὶ ἐκ τῶν.

ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα. Ἐν αὐτῷ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκὴν, καὶ τὰς σῦλους, καὶ τὰς λετῆρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη.

9. Καὶ ἤκασεν Θαιὶ ὁ βασιλεὺς Ἡμαῖθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδρααζάρ,

Ἰεδδερᾶν 10. καὶ ἀπέστειλε Θαιὶ τὸν Ἰεδδερᾶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα Δαυὶδ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ εὐλογεῖν αὐτὸν ὑπὲρ ἧς ἐπολέμησε τὸν Ἀδρααζάρ, καὶ ἐτάπαξεν αὐτὸν, ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ Ἀδρααζάρ, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρεᾶ, καὶ σκεύη χρυσεᾶ, καὶ σκεύη χαλκᾶ.

11. Καὶ ταῦτα ἡγάσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ μετὰ τῆ ἀργυρίου, καὶ τῆ χρυσοῦ ἧς ἡγάσεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν,

12. ἐκ τῆς Ἰδεμαίας, καὶ ἐκ τῆς Μωαβ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐξ Ἀμαλῆκ, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ τῶν σκύλων Ἀδρααζάρ υἱοῦ Ρααβ, βασιλέως Σαβά.

13. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὄνομα· καὶ ἐν τῷ ἀνακαμπτεῖν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν Ἰδεμαίαν ἐν Γημελᾶ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας.

14. Καὶ ἔθeto ἐν τῇ Ἰδεμαίᾳ φρουράν, ἐν πάσῃ τῇ Ἰδεμαίᾳ ἔθηκεν ἐση-

λωμένους, καὶ ἐγένοντο πάντες Ἰδεμαῖοι ὄελοι τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔσασε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

15. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ. Καὶ ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

16. Καὶ Ἰωαβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατίας. Καὶ Ἰωσαφάτ υἱὸς * Ἀχιζού * Ἰωσαφ * Ἀχιμέλ * ἐπὶ τῶν ὑπομημάτων.

17. Καὶ * Σαδὴκ υἱὸς Ἀχιζού καὶ ΛΕΧ. Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, ἱερεῖς. Καὶ * Σαδὲχ Σαρραίας ὁ γραμματεὺς.

18. Καὶ Βαναγαίας υἱὸς Ἰωαβ σύμ- σύμβολος ἑλκός. Εαὶ ὁ Χερεθθεῖ, καὶ † ὁ Φελεθθεῖ, † ὁ Φελεθθεῖ καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν. ΛΕΘΘΕΙ

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ εἶπε Δαυὶδ· εἰ ἔστιν ἔτι ὑπολειπόμενος τῷ οἴκῳ Σαβλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν;

2. Καὶ ἐκ τῆ οἴκου Σαβλ ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιδά. καὶ καλεῖσθαι αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ· Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς· εἰ σὺ εἶ Σιδά; καὶ εἶπεν· ἐγὼ δέσλος σός.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· εἰ ὑπολείπεται τῷ οἴκῳ Σαβλ ἔτι ἀνὴρ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος Θεῷ; καὶ εἶπε Σιδά πρὸς τὸν βασιλέα· ἔτι ἐστὶν υἱὸς τῷ Ἰωνάθαν πεπληγὼς τὰς πόδας.

L

4. Καὶ

Tom. II.

v. 9. Θαιὶ) θοῖ. v. 10. Θαιὶ τὸν Ἰεδδερᾶν) θοῖ Ἰεδδερᾶν. ibid. ἡ ἐπάταξε) ἡ ἐπολέμησε. v. 11. καὶ τὰ χρυσία) καὶ μετὰ τὰ χρυσία. v. 12. καὶ ἐξ Ἀμαλῆκ, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων) transposita. ibid. Σαβλ) σαβλ. v. 13. ἐν Γημελᾶ) ἐν γεβελῆμ. v. 14. ἔθηκεν ἐσηλωμένους) non habet. ibid. Ἰδουμαῖοι) οἱ Ἰδουμαῖοι. v. 15. ἐπὶ Ἰσραὴλ) ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ. v. 16. Σαρραίας) σαράϊας. ibid. Ἰωσαφ υἱὸς Ἀχιμέλεχ) Ἰωσαφάτ υἱὸς ἀχιζού. v. 17. Σαδὲχ) σαδὴκ. ibid. Σαρραίας) σαράϊ. v. 18. in Rom. καὶ βαναίας υἱὸς Ἰωαβ σύμβολος, καὶ ὁ χελεθθεῖ, καὶ ὁ Φελεθθεῖ, καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν. CAP. IX. v. 1. εἰ ἔστιν) addit ἔτι. ibid. τῷ οἴκῳ) ἐν τῷ οἴκῳ. v. 2. εἰ σὺ εἶ) σὺ εἶ. v. 3. τῷ οἴκῳ) ἐκ τῆ οἴκου.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· πῶς ἔτος; ἐπὶ τῆς τραπέζης με. Καὶ τῷ Σιβά καὶ εἶπε Σιβά πρὸς τὸν βασιλέα· ἰδὲ ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοί, καὶ εἴκοσι ἐν οἴκῳ Μαχεῖρ, υἱοῦ Ἀμιήλ, ἐκ τῆς δούλοι.

Λαβάρ- Λοδάβαρ.

δαρί

Λοδάβαρ υἱοῦ Ἀμιήλ, ἐκ τῆς Λοδάβαρ.

5. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς οἴκῳ Μαχεῖρ,

6. Καὶ παραγίνεται Μεμφιδοθαί, υἱὸς Ἰωνάθαν υἱὸς Σαῦλ, πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἔπαισεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Μεμφιδοθαί; καὶ εἶπεν· ἰδὲ ὁ δούλος σου.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· μὴ φοβῆ, ὅτι ποιῶν ποιήσω ἔλεος μετὰ σοῦ διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρόν Σαῦλ τῆς πατρὸς σου, καὶ σὺ Φαγῇ ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης με διαπαντός.

8. Καὶ προσεκύνησεν Μεμφιδοθαί, καὶ εἶπε· τίς εἰμι ὁ δούλος σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα τὸν ὅμοιον ἐμοί;

9. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σιβά τὸ παιδάριον Σαῦλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· πάντα ὅσα ἐστὶ τῷ Σαῦλ καὶ ὅλα τῷ οἴκῳ αὐτῆς, δέδωκα τῷ υἱῷ τῆς κυρίου σου.

οἴκῳ τῷ Κυρίῳ

10. Καὶ ἐργάσθη αὐτῷ τὴν γῆν, σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ δούλοι σου, καὶ εἰσίοις τῷ υἱῷ τῆς κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται αὐτούς· καὶ Μεμφιδοθαί υἱὸς τῆς κυρὸς σε Φάγεται ἄρτους διαπαντός

11. Καὶ εἶπε Σιβά πρὸς τὸν βασιλέα· κατὰ πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δέλῳ αὐτῆς, οὕτως ποιήσει ὁ δούλος σου. Καὶ Μεμφιδοθαί ἦσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης Δαυὶδ καθὼς εἰς τῶν υἱῶν τῆς βασιλείας.

12. Καὶ τῷ Μεμφιδοθαί υἱὸς μικρὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχαῖ, καὶ πᾶσα ἡ κατοικήσας τῆς οἴκῳ Σιβά δούλοι τῷ Μεμφιδοθαί.

13. Καὶ Μεμφιδοθαί κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλείας αὐτῆς ἦσθιεν διαπαντός· καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ι΄, Χ.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμων, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὼν υἱὸς αὐτῆς Ἀνὼν αὐτῆς.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὼν υἱὸς Ναάε, ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτῆς μετ' ἐμὲ ἔλεος. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δέλων αὐτῆς περὶ τῆς πατρὸς αὐτῆς· καὶ παρεγένοντο οἱ παῖδες Δαυὶδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμων.

3. Καὶ

ν. 4. Λαβάρ) Λοδάβαρ. ν. 5. Λοδάβαρ) Λοδάβαρ. ν. 6. Μεμφιδοθαί) μεμφιδοθαί, passim. ibid. ἔπαισεν ὁ δούλος σου) ἔπαισεν ὁ δούλος σου. ν. 7. ἔλεος μετὰ σοῦ) transposita. ib. τῆς πατρὸς σου) πατρὸς τῆς πατρὸς σου. ν. 9. δέδωκα τῷ οἴκῳ τῷ Κυρίῳ σου) δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου. ν. 10. ἔδεται αὐτούς) ἔδεται ἄρτους. ibid. ἄρτους διαπαντός) διαπαντὸς ἄρτον. ν. 11. τῶν υἱῶν τῆς) τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῆς. ν. 12. μικρὸς, καὶ) μικρὸς ἦν, καὶ. ibid. κατοικήσας αὐτοῦ οἴκου Σιβά δούλοι τῷ Μεμφι) κατοικήσας τῆς οἴκου Σιβά δούλοι τῆς μεμφιδοθαί. ν. 13. κατῴκει) κατῴκει. ibid. ἦσθιεν διαπαντός) αὐτὸς διαπαντὸς ἦσθιεν. CAP. X. ν. 1. Ἀνὼν) Ἀνών. ν. 2. Ἀνὼν) Ἀνών, passim. ibid. πατήρ μετ') πατήρ αὐτῆς μετ'.

3. Καὶ εἶπον ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμών πρὸς Ἀνὼν τὸν κύριον αὐτῶν· μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν Δαυὶδ τὸν πατέρα σε ἐνώπιόν σε, ὅτι ἀπέσειλέ σοι παρακαλῆσαι; οὐκ ἵνα ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν, καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτήν, καὶ τῷ κατασκέψασθαι αὐτήν ἀπέσειλε Δαυὶδ τὰς παῖδας αὐτῷ πρὸς σέ;

4. Καὶ ἔλαβεν Ἀνὼν τὰς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρηνε τὰς πύργωνας αὐτῶν, καὶ ἀπέκοψε τὰς μανθῦνας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰχθίων αὐτῶν, καὶ ἐξαπέσειλεν αὐτούς.

5. Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέσειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἡτιμασμένοι σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· καθίστατε ἐν Ἱεριχῷ ἕως τῷ ἀνατεῖλαι τὰς πύργωνας ὑμῶν, καὶ ἐπιφραφήσεθε.

6. Καὶ ἶδαν οἱ υἱοὶ Ἀμμών ὅτι κατηχύνθησαν ὁ λαὸς ἐν Δαυὶδ. Καὶ ἀπέσειλαν οἱ υἱοὶ Ἀμμών, καὶ ἐμιθώσαντο καὶ Ῥαῦβ τὴν Συρίαν Βαυρωῦβ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβᾶ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, καὶ τὸν βασιλέα Μααχαὶ χιλίους ἄνδρας, καὶ Ἰσάβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν.

7. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέσειλε τὸν Ἰωάβ καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν, τὰς δυνατεῖς.

8. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμών, καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης· Συρία Σουβᾶ, καὶ Ῥαῦβ, καὶ Ἰσάβ, καὶ Μααχαὶ, μόνοι ἐν ἀργαῷ.

9. Καὶ εἶδεν Ἰωάβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τῷ πολέμῳ ἐκ τῷ κατὰ πρόσωπον καὶ ἐκ τῷ ὀπίθεν, καὶ ἐπέλεξεν ἐκ πάντων νεανιῶν Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξαντο ἐξεναντίας Συρίας.

10. Καὶ τὸ καταλοίπον τῷ λαῷ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβισαὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμών,

11. καὶ εἶπεν· εἰάν κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ ἔσχατέ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ εἰάν οἱ υἱοὶ Ἀμμών κραταιωθῶσιν ὑπὲρ σε, καὶ ἐσόμεθα τῷ σῶσαί σε.

12. Ἀνδρίζου, καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τῷ λαῷ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ Κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

13. Καὶ προσῆλθεν Ἰωάβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς Συρίαν, καὶ αὐτῷ ἐφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ Συρία.

14. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμών εἶδον ὅτι ἐφυγε Συρία, καὶ ἐφυγαν ἀπὸ προσώπου Ἀβισαί, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἀνέρεψεν Ἰωάβ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμών, καὶ παρεγένετο εἰς Ἱερουσαλὴμ.

παρεγένε-

L 2

15. Καὶ νοντο

v. 3. ἄρχοντες) οἱ ἄρχοντες. ibid. ἐκ ἵνα ἐρευνήσωσι) ἀλλ' ὅπως ἐχθρ. v. 5. ἀνήγγειλαν) ἀνήγγειλαν. ibid. ἀπάντησιν) ἀπαντήσιν. v. 6. ἶδαν) εἶδον. ibid. λαὸς ἐν Δαυὶδ) ἐν abest. ib. καὶ Ῥαῦβ) Βαυρωῦβ. ib. Σουβᾶ, εἴκοσι) Σουβᾶ, καὶ Ῥαῦβ, εἴκοσι. ib. Μααχαὶ) ἀμαληκ. v. 7. Ἰωάβ) τὸν Ἰωάβ. v. 8. πύλης) Συρία) πύλης συρίας. ibid. Ῥαῦβ) Ῥαῦβ. ib. Μααχαὶ) ἀμαληκ. v. 9. κατὰ πρόσωπον καὶ ἐκ) κατὰ πρόσωπον ἐξεναντίας καὶ ἐκ. ibid. ἐπέλεξεν ἐκ π. νεανιῶν) ἐπέλεξετα ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν. v. 10. Ἀβισαί) ἀβισσαί, passim. v. 11. οἱ υἱοὶ Ἀμμών κραταιωθῶσιν) κραταιωθῶσιν υἱοὶ Ἀμμών. v. 13. λαὸς αὐτοῦ εἰς) λαὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς. ibid. ἐφυγον) ἐφυγαν. ib. ἀ fine Συρία) abest. v. 14. εἶδον) εἶδαν. ibid. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. ib. παρεγένετο) παρεγένετο.

15. Καὶ εἶδε Συρία ὅτι ἐπλάισεν ἔμ-
προθεν Ἰσραὴλ, καὶ συνήχθησαν ἐπὶ
τὸ αὐτό.

16. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀδρααζάρ, καὶ
συνήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τῆς πέραν
τῆς ποταμῆς, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰ-
λαμ· καὶ Σαβάκ ἀρχὼν τῆς δυνάμεως
Ἀδρααζάρ ἔμπροθεν αὐτῶν.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, καὶ
συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέ-
βη τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγένετο εἰς
Αἰλάμ. Καὶ παρετάξατο Συρία κατέ-
ναντι Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτῆς.

18. Καὶ ἔφυγε Συρία ἀπὸ προσώπου
Δαυὶδ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνείλε Δαυὶδ ἐκ τῆς Συρίας
ἐπὶ ἑκατόσια ἄρματα, καὶ τεσσαράκοντα
χιλιάδας ἵππων· καὶ τὸν Σαβάκ τὸν
ἀρχοντα τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐπάτα-
ξε, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

19. Καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ
δούλοι Ἀδρααζάρ, ὅτι ἐπλάισαν ἔμ-
προθεν Ἰσραὴλ, καὶ ἠυτομόλησαν μετὰ
Ἰσραὴλ, καὶ ἐδέλευσαν αὐτοῖς. Καὶ
ἐφοβήθη Συρία τὴν σῶσαι ἔτι τὸς υἱοὺς
Ἀμμών.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τῆς ἐνι-
αυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξορίας
τῶν βασιλέων, καὶ ἀπέστειλε
Δαυὶδ τὸν Ἰωάβ, καὶ τὰς παῖδας αὐ-
τῆς μετ' αὐτῆς, καὶ τὸν ἅπαντα Ἰσραὴλ·
καὶ διέφθειραν τὸς υἱοὺς Ἀμμών· καὶ

ἐκάθισαν ἐπὶ Ῥαββὰθ. Καὶ Δαυὶδ ἐκά-
θισεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐγένετο πρὸς ἐσπέραν, καὶ ἀ-
νέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτῆς, καὶ
περιπάτει ἐπὶ τῆς δώματος τῆς οἴκου τῆς
βασιλείας, καὶ εἶδε γυναῖκα λαομένην ἀπὸ
τῆς δώματος· καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἶδει
σφόδρα.

3. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ ἐζήτησε
τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν· οὐχὶ αὕτη Βηθ-
σαβέε, ἡ θυγάτηρ Ἐλιαβ, ἡ γυνὴ Οὐ-
ρίε τῆς Χετλαίε;

4. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους,
καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς
αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. Καὶ
αὕτη ἀγίαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐ-
τῆς, καὶ ἀπέστρεψεν (αὐτήν) εἰς τὸν
οἶκον αὐτῆς.

5. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ· καὶ
ἀποστείλασα ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ, καὶ
εἶπεν· ἐγὼ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω.

6. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ,
λέγων· ἀπόστειλον πρὸς μετὰ τὸν Οὐρίαν
τὸν Χετλαῖον, καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ τὸν
Οὐρίαν πρὸς Δαυὶδ.

7. Καὶ παραγίνεται Οὐρίας πρὸς αὐ-
τὸν, καὶ ἐπηρεώτησε Δαυὶδ εἰς εἰρήνην
Ἰωάβ, καὶ εἰς εἰρήνην τῆς λαοῦ, καὶ εἰς
εἰρήνην τῆς πολέμου.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ· κατὰ-
βηθι εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ νύψαι τὰς
πόδας σου. Καὶ ἐξῆλθεν Οὐρίας ἐξ οἴ-
κου τῆς βασιλείας, καὶ ἐξῆλθεν ὀπίσω
αὐτῆς ἄρσις τῆς βασιλείας.

9. Καὶ

Υ. 16. Συρίαν ἐκ) syriam τὴν ἐκ. ibid. ποταμοῦ καὶ) ποταμοῦ χαλαμὰν, καὶ. ib. Σαβάκ) σαβάκ.
Υ. 17. κατέναντι) ἀπέναντι. Υ. 18. προσώπε Δαυὶδ) προσώπε Ἰσραὴλ. CAP. XI. γ. 1. τὸν ἅ-
παντα) τὸν πάντα. ibid. ἐκάθισαν) διεκάθισαν. Υ. 2. λαομένην) λαομένην. Υ. 3. Βηθσαβέε, ἡ θυ-
γάτηρ Ἐλ. ἡ γυνὴ) θηγατρεῖ θυγάτηρ Ἐλιαβ γυνή. Υ. 4. (αὐτήν) absf. Υ. 7. Οὐρίας πρὸς αὐ-
τὸν) οὐρίας καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν.

9. Καὶ ἐκοιμήθη Οὐρίας παρὰ τῇ θύρᾳ οἴκου τῆ βασιλείας μετὰ τῶν δούλων τῆ κυρίας αὐτῆς, καὶ ἐκατέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

10. Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· ὅτι ἐκατέβη Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν· κατεβῆς ἔχῃ ἐξ ὁδοῦ σὺ ἔρχῃ; τί ὅτι ἐκατέβης εἰς τὸν οἶκόν σου;

11. Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυὶδ· (εἰ) ἡ κιβωτός, καὶ Ἰσραὴλ, καὶ Ἰάβδας κατοικῶσιν ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός με Ἰωάβ, καὶ οἱ δούλοι τῆ κυρίου με παρήμε- ἐπὶ πρόσωπον τῆ ἀγροῦ περιεβάλλουσι, καὶ βαλῶσιν γὰρ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν με τῆ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ κοιμηθῆναι μετὰ τῆς γυναίκός μου; (καὶ) πῶς; ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τῆτο.

12. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν· κάθισον ἐνταῦθα καὶ γε σήμερον, καὶ αὐριον ἐξαποσελῶ σε. Καὶ ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον.

13. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Δαυὶδ, καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπινε, καὶ ἐμέθυσεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἐσπέρας τῆ κοιμηθῆναι (καὶ) ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῆς μετὰ τῶν δούλων τῆ κυρίου αὐτῆς, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ἐκατέβη.

14. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, καὶ ἔγραψε Δαυὶδ βιβλίον πρὸς Ἰωάβ, καὶ ἀπέστειλεν (Δαυὶδ) ἐν χειρὶ Οὐρίου.

15. Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, λέγων· εἰσάγαγε τὸν Οὐρίαν ἐξεναντίας τῆ πόλεως τῆ κραταιοῦ, καὶ ἀποσφραγήσῃς ἀπὸ ὀπίθεν αὐτῆς, καὶ πληγήσεται, καὶ ἀποθανεῖται.

16. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσει Ἰωάβ ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἔθηκε τὸν Οὐρίαν εἰς τὸν τόπον ὃ ἦδει ὅτι ἄνδρες δυνάμεως ἐκεῖ.

17. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμουν μετὰ Ἰωάβ. Καὶ ἔπεσαν ἀπὸ τῆ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων Δαυὶδ, καὶ ἀπέθανε καὶ γε Οὐρίας ὁ Χετταῖος.

18. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντας τὰς λόγους τῆ βασιλείας πολέμου.

19. Καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ, λέγων· ἐν τῷ συντελέσαι πάντας τὰς λόγους τῆ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα,

20. καὶ εἶσαι ἐὰν ἀναβῇ ὁ θυμός τῆ βασιλείας, καὶ εἴπῃ σοι, τί ἡγγίσαι πρὸς ἐργάσαι- τὴν πόλιν τῆ πολεμῆσαι; οὐκ ἦδετε ὅτι τοξεύουσιν ἀπάνωθεν τὰς τείχους;

21. τίς ἐπάταξε τὸν Ἀδιμέλεχ, υἱὸν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Νήρ; οὐχὶ γυνὴ ἐξέριψεν Ἱεροβοάμ ἐπ' αὐτὸν κλῆσμα μύλας ἀπάνωθεν τῆς τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; ἵνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; καὶ ἐρεῖς· καὶ γε Οὐρίας ὁ δούλος σε ὁ Χετταῖος ἀπέθανε.

L 3

22. Καὶ

v. 9. θύρα οἴκου τῆ θύρα τῆ. v. 10. κατεβῆς) κατέβης. v. 11. (εἰ) abest. ibid. παρήμεβαλοῦσι, καὶ γὰρ) παρήμεβάλλουσι, καὶ ἐγώ. ib. φαγεῖν) τῆ φαγεῖν. ib. (καὶ) abest. v. 13. (καὶ) deest. ibid. κυρία αὐτῶν) κυρία αὐτῆς. v. 14. (Δαυὶδ) abest. v. 17. ἀπὸ τῆ λαοῦ) ἐκ τῆ λαοῦ. v. 18. τῇ βασιλείᾳ) τῇ Δαυὶδ. ibid. à fine adjicit Edit. Rom. λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα. v. 20. τί ἐργάσαι πρὸς τ. π. τῆ πολεμῆσαι) τί ὅτι ἡγγίσαι πρὸς τὴν πόλιν πολεμῆσαι; ibid. τοξεύουσιν) τοξεύουσιν. v. 21. Ἱεροβοάμ) Ἱεροβοάμ. ibid. ἐξέριψεν ἐπ' αὐτὸν κλ. μ. ἀπάνωθεν) ἐξέριψε κλῆσμα μύλου ἐπ' αὐτὸν ἀπὸ ἄνωθεν. ib. Θαμασί) Θαμασί, passim. ib. Οὐρίας ὁ δούλος σε) transposita.

22. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρεγένετο, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωάβ, πάντα τὰ ῥήματα τῆς πολέμου. Καὶ ἐθυμώθη Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον· ἵνατί προσηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τῆς πολεμῆσαι; ἐκ ἡδείτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τῆς τείχους; Ἱεροβοὰμ τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱεροβαὰλ, οὐχὶ γυνὴ ἐβρόνχεν ἐπ' αὐτὸν κλῆσμα μύλου ἀπὸ τῆς τείχους; καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασεὶ; ἵνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος;

23. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυὶδ· ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες, καὶ ἐξήλθον πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ὥς τῆς θύρας τῆς πύλης.

24. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τὰς παιδάς σου ἀπάνωθεν τῆς τείχους, καὶ ἀπέθανον τῶν παιδῶν τῆς βασιλείας, καὶ γε Οὐρίας ὁ δοῦλός σου ὁ Χετλαῖος ἀπέθανε.

25. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον· τάδε ἐρεῖς πρὸς Ἰωάβ· Μὴ πονηρὸν ἔσω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως καταφάγεται ἡ μάχαιρα. κραταίωσον σὺ τὸν πόλεμόν σου πρὸς τὴν πόλιν, καὶ κατάσπασον αὐτήν, καὶ κραταίωσον αὐτόν.

26. Καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι ἀ-

πέθανεν Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

27. Καὶ ἦλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέσειλε Δαυὶδ, καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. Καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐποίησε Δαυὶδ, ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἀπέσειλε Κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφῆτην πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δύο ἄνδρες ἦσαν ἐν πόλει μιᾷ, εἷς πρὸς αὐτὸν πλέσιος, καὶ εἷς πένης. τὸν

2. Καὶ τῷ πλεσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βεκόλια πολλὰ σφόδρα.

3. Καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀμνάς μία μικρά, ἣν ἐκλήσατο, καὶ περιεποιήσατο, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτήν, καὶ ἡδύνθη μετ' αὐτῆς καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐκ τῆς ἀρτῆς αὐτῆς ἤθιε, καὶ ἐκ τῆς ποτηρίας αὐτῆς ἔπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς ἐκάθευδε, καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ.

4. Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλεσίῳ, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν (αὐτήν) ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτῆς καὶ ἐκ τῶν βεκόλιων αὐτῆς τὴν ποιῆσαι τῷ ξένῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τῆς πένητος, καὶ ἐποίησεν αὐτήν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν. τῷ

5. Καὶ

ν. 22. Ἱεροβοὰμ) Ἱεροβαὰλ. ν. 23. ἐξήλθον πρὸς ἡμᾶς) ἐξήλθον ἐφ' ἡμᾶς. ν. 24. Οὐρίας ὁ δούλος σου) transposita. ν. 25. καταφάγεται) φάγεται. ibid. πόλεμόν σου πρὸς τὴν) πόλεμόν σου εἰς τὴν. ib. κραταίωσον αὐτόν.) κρατ. αὐτήν. ν. 26. ἐπὶ τὸν ἄνδρα) ἐπὶ deest. ν. 27. ἦλθε) διήλθε. ibid. ἐφάνη πονηρὸν) transposita. CAP. XII. ν. 1. εἶπε πρὸς αὐτόν) ἔπινεν αὐτῷ. ibid. Δύο ἄνδρες ἦσαν) δύο ἦσαν ἄνδρες. ν. 4. (αὐτῇ) abest. ibid. ποιμνίων) addit αὐτῷ. ib. τῷ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ἐλθόντι) τὴν ποιῆσαι τῷ ξένῳ οὐκ ἐλθόντι.

5. Καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ τῷ ἀνδρὶ σφόδρα Δαυὶδ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν· ζῇ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τῆτο·

ἐπιπλάσιον 6. καὶ τὴν αἰμνάδα ἀποτίσει τετραπλάσιον ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσαστο.

7. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ· Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τῆτο. τὰδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ εἰμι ἐβρύσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαῦλ.

8. καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τῷ κυρίου σε, καὶ ἐν τῷ κόλπῳ σου ἔδωκα τὰς γυναῖκας τῷ κυρίου σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Ἰθάδα· καὶ εἰ μικρόν ἐστι, προδῆσω σοι κατὰ ταῦτα.

9. Τί ἐφάυλισας τὸν λόγον Κυρίου, τῷ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῷ; τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἀπέκλινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱὸν Ἀμμών.

10. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τῷ οἴκου σου ἕως αἰῶνος· ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξεδένωσάς με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τῷ Οὐρίᾳ τῷ Χετταίῳ, τῷ εἶναι σοι εἰς γυναῖκα.

11. Τὰδε λέγει Κύριος· Ἰδὲ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τῷ οἴκῳ σου, καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σε κατ' ὀφθαλ-

μούς σε, καὶ δώσω τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τῷ ἡλίου τούτῳ·

12. ὅτι σὺ ἐποίησας κρύβδην, καὶ γὰρ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέναντι τούτῳ τῷ ἡλίῳ.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Νάθαν ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ· καὶ Κύριος παρεδίδασκε τὸ ἀμάρτημά σου, ἔ· μὴ ἀποθάνῃς.

14. Πλὴν ὅτι παροξύνων παρώξυνας τὸς ἐχθροὺς τῷ Κυρίῳ ἐν τῷ ῥήματι τῷ τῷ, καὶ γε ὁ υἱὸς σε ὁ τεχθεὶς σοι θανάτῳ ἀποθασεῖται.

15. Καὶ ἀπῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῷ. Καὶ ἔθραυσε Κύριος τὸ παιδάριον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Οὐρίου τῷ Δαυίδ, καὶ ἠβρώσθη.

16. Καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν Θεὸν περὶ τῷ παιδαρίῳ, καὶ ἐνήψευσε Δαυὶδ νηψείαν, καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἠνυλίδη, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ ἀνέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῷ οἴκῳ αὐτῷ ἐπ' αὐτὸν τῷ ἐγείραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἠθέλησε, καὶ ἐσυνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον.

18. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ ἀπέθανε τὸ παιδάριον. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι Δαυὶδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, ὅτι εἶπαν· Ἰδὲ ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ εἰσή-

κασθ

V. 5. τῷ ἀνδρὶ σφόδρα Δαυὶδ) Δαυὶδ σφ. τῷ ἀνδρὶ. V. 6. ἐπιπλάσιον) ἐπιπλάσιον. V. 7. σε βασιλέα) σε εἰς βασιλέα. V. 8. ἐν τῷ κόλπῳ σε ἔδωκα τὰς γυν. τῷ κυρίῳ σε) καὶ τὰς γυν. τῷ κυρίῳ σε ἐν τῷ κόλπῳ σε. ibid. σοὶ κατὰ ταῦτα) σοὶ κατὰ ταῦτα. V. 9. Τί ἐφάυλ.) τί ἐφάυλεις. V. 12. κρύβδην) κρύβδην. ibid. τούτῳ τῷ ἡλίῳ) τῷ ἡλίῳ τούτῳ. V. 13. σου, μὴ) σε, ἔ· μὴ. V. 14. παροξύνων παρώξυνας) παροξίζων παρώξινους. ibid. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. V. 15. τὸ παιδάριον) τὸ παιδίον. ibid. Οὐρίου τῷ) Οὐρίᾳ τῷ Χετταίῳ τῷ. V. 16. καὶ ἐκοιμήθη) non habet. V. 17. ἐπ' αὐτὸν) ponitur proxime post ἀνέστησαν. ibid. τῷ ἐγείραι) ἐγείραι. V. 18. ὅτι εἶπαν) ὅτι ἔπον. ibid. ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον) ἐν τῷ τῷ παιδαρίῳ ἔτι ζῆν.

V. 6. ἐπιπλάσιον) ἐπιπλάσιον. V. 7. σε βασιλέα) σε εἰς βασιλέα. V. 8. ἐν τῷ κόλπῳ σε ἔδωκα τὰς γυν. τῷ κυρίῳ σε) καὶ τὰς γυν. τῷ κυρίῳ σε ἐν τῷ κόλπῳ σε. ibid. σοὶ κατὰ ταῦτα) σοὶ κατὰ ταῦτα. V. 9. Τί ἐφάυλ.) τί ἐφάυλεις. V. 12. κρύβδην) κρύβδην. ibid. τούτῳ τῷ ἡλίῳ) τῷ ἡλίῳ τούτῳ. V. 13. σου, μὴ) σε, ἔ· μὴ. V. 14. παροξύνων παρώξυνας) παροξίζων παρώξινους. ibid. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. V. 15. τὸ παιδάριον) τὸ παιδίον. ibid. Οὐρίου τῷ) Οὐρίᾳ τῷ Χετταίῳ τῷ. V. 16. καὶ ἐκοιμήθη) non habet. V. 17. ἐπ' αὐτὸν) ponitur proxime post ἀνέστησαν. ibid. τῷ ἐγείραι) ἐγείραι. V. 18. ὅτι εἶπαν) ὅτι ἔπον. ibid. ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον) ἐν τῷ τῷ παιδαρίῳ ἔτι ζῆν.

κασε τῆς Φωνῆς ἡμῶν, καὶ πῶς εἰπώμεν πρὸς αὐτόν, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ ποιήσει κακά;

19. Καὶ συνῆκε Δαυὶδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτῆς ψιθυρίζουσι, καὶ ἐνόησε Δαυὶδ ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὰς παῖδας αὐτῆς· εἰ τέθνηκε τὸ παιδάριον; Καὶ εἶπαν· τέθνηκε.

20. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἔλυστο, καὶ ἠλείψατο, καὶ ἤλλαξε τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τῆς Θεοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς· καὶ ἤ-
παρέδωκεν ἄρτον φαγεῖν, καὶ παρέδωκεν αὐτῷ
κεν ἄρτον, καὶ ἔφαγε.

21. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτῆς πρὸς αὐτόν· τί τὸ ῥῆμα τῆτο ὃ ἐποίησας ἐνεκεν τῆ παιδαρίου; ὅτι ζῶντος ἐνήψευες, καὶ ἔκλαιες καὶ ἠγρύπνεις, καὶ ἡνίκα ἀπέθανε τὸ παιδάριον, ἀνέστης, καὶ ἔφαγες ἄρτον, καὶ πέπωκας;

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· ἐν τῷ τῷ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήψευσα, καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα· τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με Κύριος, καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον;

23. Καὶ νῦν τέθνηκε τὸ παιδάριον, ἵνα τί τῆτο ἐγὼ νηστεύω; μὴ δυνήσομαι ἐπι-
τρέψαι αὐτὸ ἔτι; ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς οὐκ ἀναστρέψει πρὸς μέ.

24. Καὶ παρεκάλεσε Δαυὶδ τὴν Βηθσαβὲ γυναικα αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ συνέλαβε, καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε

τὸ ὄνομα αὐτῆς Σαλωμῶν· καὶ Κύριος ἠγάπησεν αὐτόν.

25. Καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Ναθάν τῆ προφήτε, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰεδιδία, ἔνεκεν Κυρίου.

26. Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωάβ ἐν Ῥαββὰδ υἱὸν Ἀμμών, καὶ κατέλαβε τὴν πόλιν τῆς βασιλείας.

27. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· ἐπολέμησα πρὸς Ῥαββὰδ, καὶ κατελαβόμην τὴν πόλιν τῶν υδάτων.

28. Καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατὰλοι-
πον τῆ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτήν.

29. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα τὸν λαόν, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ῥαββὰδ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ, καὶ κατελάβετο αὐτήν.

30. Καὶ ἔλαβε τὸν σέφανον τῆ βασι-
λέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ὁ σάβμος αὐτῆς τάλαντον χρυσίῳ, καὶ λίθι τιμίῳ, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς Δαυὶδ, καὶ σκύλα τῆς πόλεως ἐξή-
νευκε πολλὰ σφοδρα.

31. Καὶ τὸν λαόν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, ἐξήγα-
καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ περὶον, καὶ ἐν τοῖς τρι-
βόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομεῦσι σι-
δηροῖς, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τῆς πλιν-
θίου. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς
πόλεσιν υἱὸν Ἀμμών. Καὶ ἐπέστρεψε Δα-
υὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦ.

V. 20. παρέδωκεν) παρέδωκεν. V. 21. ἔνεκεν) ἔνεκα. ibid. ἔτι ζῶντος) ἔτι ζῶντος. V. 23. τὸ παιδάριον) decst. ibid. αὐτό) αὐτόν. V. 24. τὴν Βηθσαβὲ γυναικα) βηθσαβὲ τὴν γυναικα. V. 25. Ἰεδιδία) iedidi. V. 26. Ῥαββὰδ) ραββὰδ. V. 27. πρὸς Ῥαββὰδ) ἐν ραββὰδ, ita quoque 29. versu. V. 28. τὸ ὄνομα αὐτοῦ) τὸ ὄνομα μου. V. 30. σέφανον τῆς) σέφανον μολχὸν τῆς. V. 31. λαόν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν) λαόν τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε. ibid. ἀπήγαγεν) διήγαγε.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΚΑΙ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα, καὶ τῷ Ἀβessαλωμ υἱῷ Δαυὶδ ἀδελφῇ καλῇ τῷ εἶδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ Θαμάρ, καὶ ἠγάπησεν αὐτήν Ἀμων υἱὸς Δαυὶδ.

Ἀμμων 2. Καὶ ἐθλίβετο Ἀμων ὥστε ἀρρώσκειν διὰ Θαμάρ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, ὅτι παρθένος ἦν αὐτῇ, καὶ ὑπέρουγον (καὶ) Ἀμμων ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀμων τῷ ποιῆσαι αὐτῇ τι.

Ἀμμων 3. Καὶ ἦν τῷ Ἀμων ἐταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδάβ, υἱὸς Σαμαά τῆ ἀδελφοῦ Δαυὶδ. Καὶ Ἰωναδάβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα,

4. καὶ εἶπεν αὐτῷ· τί σοι ὅτι σὺ εὐ- αδενεῖς τὴν ἀδελφὴν σου, καὶ τῷ βασιλεῶς, τὸ πρῶτον πρῶτον; οὐκ ἀπαγγελεῖς μοι; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀμων· Θαμάρ τὴν ἀδελφὴν Ἀβessαλωμ τῆ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωναδάβ· κοιμήθητι ἐπὶ τῆς κώτης σου, καὶ μαλακί- θητι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου τῷ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· ἐλθάτω δὴ Θαμάρ ἡ ἀδελφή μου, καὶ ψωμισάτω με, καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς.

Ἀμμων 6. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμων, καὶ ἠρρώσθη- σε, καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν. Ἀμμων 7. Καὶ εἶπεν Ἀμων πρὸς τὸν βασιλέα· ἐλθάτω δὴ Θαμάρ ἡ ἀδελφή μου πρὸς

με, καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς.

7. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Θαμάρ εἰς τὸν οἶκον, λέγων· πορεύθητι δὴ εἰς τὸν οἶκον Ἀμων τῆ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποιήσον αὐτῷ τὸ βρῶμα.

8. Καὶ ἐπορεύθη Θαμάρ εἰς τὸν οἶκον Ἀμων ἀδελφοῦ αὐτῆς· καὶ αὐτὸς κοι- μάμενος. Καὶ ἔλαβε τὸν σῆμα καὶ ἐφύ- ρασε, καὶ ἐκολλύρισε κατ' ὀφθαλμούς αὐτῆς, καὶ ἤψεν τὰς κολλυρίδας,

9. καὶ ἔλαβε τὸ τήγανον καὶ κατε- κένωσεν ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ οὐκ ἠθέλησε φαγεῖν. Καὶ εἶπεν Ἀμων· ἐξαγάγετε πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν μου, καὶ ἐξ- ἡγάγον πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν αὐτῆς.

10. Καὶ εἶπεν Ἀμων πρὸς Θαμάρ· Ἀμμων εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς σε. καὶ ἔλαβε Θαμάρ τὰς κολλυρίδας ὡς ἐποίησε, καὶ εἰσένεγκε τῷ Ἀμων ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα.

11. Καὶ προσήγαγεν αὐτῷ τῷ φα- γεῖν, καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· δεῦρο, κοιμήθητι μετ' ἐμὲ, ἀδελ- φή μου.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· μὴ, ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσης με, διότι ἐ ποιηθήσεαι οὕτως ἐν Ἰσραὴλ· μὴ ποιήσης τὴν ἀφρο- σύνην ταύτην.

Tom. II.

M

13. Καὶ

CAP. XIII. v. 1. Θαμάρ) Θημάρ, passim. ibid. Ἀμμων) Ἀμων, passim hoc capite. v. 2. (καὶ) abest. ibid. αὐτῇ τι.) transposita. v. 4. αδενεῖς) αδενής. ibid. ἀπαγγελεῖς) ἀπαγγελλεῖς. v. 5. ἐλθάτω ὁ πατήρ σου) ἐλθέτω δὴ ὁ πατήρ σου. v. 6. ἐλθάτω) ἐλθέτω. v. 7. Ἀμων) deest. ibid. τὸ βρῶμα) absque articulo. v. 8. τὸ σῆμα) τὸ σῆμα. ibid. ἤψεν) ἤψεν. v. 9. ἄνδρα ἐπάνωθεν) ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν. ibid. ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν) ἀπὸ deest. v. 10. εἰσένεγκε) εἰσένεγκε. ibid. ταμεῖον) ταμεῖον. ib. Θημάρ) ut Edit. Rom. constanter habet. v. 11. ἄπεν· δεῦρο) ἄπεν αὐτῷ· δεῦρο.

13. Καὶ ἐγὼ πᾶ ἀποίσω τὸ ὄνειδος μου· καὶ σὺ ἔσῃ ὡς εἰς τῶν ἀφρονῶν ἐν Ἰσραὴλ. Καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ.

14. Καὶ οὐκ ᾔθελῃσεν Ἀμνὼν τῷ ἀνέσαι τῆς Φωνῆς αὐτῆς, καὶ ἐκραταιώθη ὑπὲρ αὐτήν, καὶ ἐταπεινώσεν αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς.

15. Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτήν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν αὐτήν. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν ἀνάστηθι, πορεύου.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Θαμὰρ περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἐτέραν ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ, τῷ ἐξαποσεῖλαι με. Καὶ οὐκ ᾔθελῃσεν Ἀμνὼν ἀκούσαι τῆς Φωνῆς αὐτῆς.

17. Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον αὐτῆς, τὸν προεσηκότα τῷ οἴκῳ αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐξαποσεῖλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς.

18. Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτῶν καρπωτὸς, ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τῷ βασιλέως αἱ παρθένοι τὰς ἐπενδύτας αὐτῶν. καὶ ἐξηγάγεν αὐτήν ὁ λειτουργὸς αὐτῆς ἔξω, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς.

19. Καὶ ἔλαβε Θαμὰρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆς

διέρρηξε, καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη πορευομένη καὶ κλάζουσα.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν Ἀβessαλωμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς· μὴ Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός σε ἐγένετο μετὰ σοῦ; καὶ νῦν, ἀδελφὴ με, κἀφυσον, ὅτι ἀδελφός σε ἐστὶ· μὴ θῇς τὴν καρδίαν σε τῷ λαλήσαι εἰς τὸ ῥῆμα τῆτο. Καὶ ἐκάθισε Θαμὰρ χηρεύουσα ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβessαλωμ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς.

21. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἤκουσε πάντας τὰς λόγους τούτας, καὶ ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τῷ υἱῷ αὐτῆς, ὅτι ἠγάπα αὐτόν, ὅτι πρωτότοκος αὐτῆς ἦν.

22. Καὶ ἐκ ἐλάλησεν Ἀβessαλωμ μετὰ Ἀμνὼν ἀπὸ πονηρῆς ἕως ἀγαθῆς, ὅτι ἐμίσει Ἀβessαλωμ τὸν Ἀμνὼν ἐπὶ λόγῳ ὃ ἐταπεινώσε Θαμὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς.

23. Καὶ ἐγένετο εἰς διητηρίδα ἡμερῶν, καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβessαλωμ ἐν Βεθλασῶρ τῇ ἐχόμενῃ Ἑφραΐμ· καὶ ἐκάλεσεν Ἀβessαλωμ πάντας τὰς υἱὰς τῷ βασιλέως.

24. Καὶ ἦλθεν Ἀβessαλωμ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν· ἰδὲ δὴ κείρεται τῷ δέλῳ σου, πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ παῖδες αὐτῆς μετὰ τῷ δούλῳ σε.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀβessαλωμ· μὴ δὴ, υἱέ μου, μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς, καὶ ἐ μὴ καταβαρυνθῶμεν

ν. 14. ἐκραταιώθη) ἐκραταιώσεν. ν. 15. μῖσος ἐμίσησεν) μῖσος ὃ ἐμίσησεν. ibid. ἠγάπησεν αὐτήν. Καὶ) ἠγάπησεν αὐτήν, ὅτι μίζων ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη, καὶ. ib. πορεύου) καὶ πορεύε. ν. 16. ἐξαποσεῖλαι) τοῦ ἐξαποσεῖλαι. ν. 17. οἴκε αὐτῆς, καὶ) οἴκος, καὶ. ν. 19. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν. ν. 20. ἀδελφός με) ἀδελφός σε, υπὲ emendatum. ibid. εἰς τὸ ῥῆμα) τὸ ῥῆμα. ν. 21. ὁ βασιλ. Δαυὶδ ἤκουσε) ἤκουσε ὁ βαστ. Δαυὶδ. ν. 23. Βεθλασῶρ) Βεθλασῶρ.

μεν ἐπὶ σέ. Καὶ ἐβιάσατο αὐτόν· καὶ ἔκινῃ ἡθέλησε τὴν πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

26. Καὶ ἔπεν Ἀβessαλώμ· καὶ εἰ μὴ, πορευθήτω δὴ μεθ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. Καὶ ἔπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· ἰνατί πορευθῇ μετὰ σοῦ;

27. Καὶ ἐβιάσατο αὐτόν Ἀβessαλώμ· καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τὰς υἱὰς τῆ βασιλείας. Καὶ ἐποίησεν Ἀβessαλώμ πότον κατὰ τὸν πότον τῆ βασιλείας.

28. Καὶ ἐνετείλατο Ἀβessαλώμ τοῖς παιδαρίοις αὐτῶν, λέγων· ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ εἰπὼ πρὸς ὑμᾶς, πατάξατε τὸν Ἀμνὼν, καὶ θανατώσατε αὐτόν, μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἐχὶ ἐγὼ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν; ἀνδρίζεσθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱὰς δυνάμεως.

29. Καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια Ἀβessαλώμ τῷ Ἀμνὼν, καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἀβessαλώμ. Καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τῆ βασιλείας, καὶ ἐπεκάθισαν ἕκαστος ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτῶν, καὶ ἔφυνον.

30. Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀκοή ἤλθε πρὸς Δαυὶδ, λέγων· ἐπάταξεν Ἀβessαλώμ πάντας τὰς υἱὰς τῆ βασιλείας, καὶ ἐκατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

31. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς, καὶ διέβηκε τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐ-

τῶ περιεσῶτες αὐτῶν διέβησαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

32. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάδὰβ, υἱὸς Σαμαῖ ἀδελφῆ Δαυὶδ, καὶ ἔπε· μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι πάντας τὰ παιδία τὰς υἱὰς τῆ βασιλείας ἐθανάτωσεν, ὅτι Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανεν, ὅτι ἐπὶ φόματος Ἀβessαλώμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσε Θαμάρ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

33. Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός με ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν τὸ ἔημα, λέγων· πάντες οἱ υἱοὶ τῆ βασιλείας ἀπέθανον· ὅτι Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανε.

34. Καὶ ἀπέδρα Ἀβessαλώμ. Καὶ ἦρε τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῶν, καὶ εἶδε· καὶ ἰδὲ λαὸς πολὺς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὅπιδεν αὐτῶν ἐκ πλευρῆς τῶ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει. Καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς, καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔπεν· ἀνδρὰς ἐώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῶν ὁρέων ἐκ μέρους τῆ Ὀρεωνῆν ὄρους.

35. Καὶ ἔπεν Ἰωνάδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα· ἰδὲ οἱ υἱοὶ τῆ βασιλείας πάρεσι, κατὰ τὸν λόγον τῆ δέλου σε, οὕτως ἐγένετο.

36. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν, καὶ ἰδὲ οἱ υἱοὶ τῆ βασιλείας ἤλθον, καὶ ἐπῆραν τὴν Φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν· καὶ γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῶν ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα.

M 2

37. Καὶ

V. 25. πορευθῆναι) τὴν πορευθῆναι. V. 26. Ἀβessαλώμ) addit πρὸς αὐτόν. V. 29. ἐπεκάθισαν ἕκαστος) ἐπεκάθισαν ἀνὴρ. V. 31. περιεσῶτες) οἱ περιεσῶτες. V. 32. Δαυὶδ) adjicit καὶ ἔπε. ibid. τὰ παιδία) τὰ παιδία. V. 33. τὸ ἔημα) ἔημα. ibid. ὅτι Ἀμνὼν) ὅτι αὐτὸς ἦ Ἀμνὼν. V. 34. πλευρῆς) ibid. τῶν Ὀρεωνῆν) τῆς Ὀρεωνῆν.

37. Καὶ Ἀβessαλωὶμ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ὀλομοαί, υἱὸν Ἑμιὰδ, βασιλέα Γεδσοῦρ, εἰς γῆν Μαχαὰδ. Καὶ ἐπένθησε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

38. Καὶ ἀπέδρα Ἀβessαλωὶμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοῦρ, καὶ ἦν ἐκεῖ ἔτη τρία.

39. Καὶ ἐκόπασεν Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῷ ἐξελεῖν πρὸς Ἀβessαλωὶμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Ἀμωὶν, ὅτι ἀπέθανε.

ΚΕΦ. ΙΔ΄. XIV.

ΚΑΙ ἔγνω Ἰωάβ υἱὸς Σαρρείας ὅτι ἡ καρδία τῷ βασιλέως ἐπὶ Ἀβessαλωὶμ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ εἰς Θεκωῆ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· πένθησον δὴ, καὶ ἐνδύσαι ἱμάτια πενθικὰ, καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ ἔσῃ ὡς γυνὴ τῷτο ἡμέρας πολλάς πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι.

3. καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τῷτο. Καὶ ἔθηκεν Ἰωάβ τὰς λόγους εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς.

4. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἶπε· σῶσον, βασιλεῦ, σῶσον.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ βασιλεὺς·

τί ἔστι σοι; ἡ δὲ εἶπε· καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ μου.

6. Καὶ γε τῇ δέλῃ σε δύο υἱοί, καὶ ἐμαχέσασθαι αὐμφοτέροι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρέμενος ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἔπαισεν εἰς τὸν ἕνα ἀδελφὸν αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

7. Καὶ ἰδὼς ἐπανέστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δέλῃ σου, καὶ εἶπαν· δὸς τὸν παῖσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, καὶ θανατώσωμεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς ἧς ἀπέκλεινε, καὶ ἐξαρουμέναι καὶ γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν. Καὶ σβέσουσι τὸν ἀνδρακά μου τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρὶ μου ὄνομα καὶ κατάλειμμα ἐπὶ προσώπου τῆς λήμματος γῆς.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα· ὑγιαίνουσα βιάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ γὰρ ἐντελέμαι περὶ σοῦ.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα· ἐπ' ἐμὲ, κύριέ με βασιλεῦ, ἡ ἀνομία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκόν τῷ πατρός μου, καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτῆς ἀθῶος.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· τίς ὁ λαλῶν πρὸς σε, καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, καὶ ἐ μὴ προδῇσει ἐτι ἀψαδαι αὐτῆς.

11. Καὶ εἶπε· μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Κύριον Θεὸν αὐτῆς πληθύναι ἀγχιστέα τῷ αἵματος τῷ διαφθεῖραι, καὶ ἐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱὸν μου. Καὶ ἔ-

πε·

¶ 37. Ὀλομοαί) Σολμ. ibid. Μαχαὰδ) χαμμαχαὰδ. ib. Δαυὶδ) ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ. ¶ 38. ἀπέδρα Ἀβessαλωὶμ) transposita. ¶ 39. Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς) transposita. CAP. XIV. v. 2. τῷτο ἡμέρας ποτὶς πενθ. ἐπὶ τεθν.) πενθῶσα ἐπὶ τεθνηκότι τῷτο ἡμέρας ποτὶς. v. 3. εἰς τὸ σῶμα) ἐν τῷ σώματι. v. 4. ἐπὶ τὴν γῆν) εἰς τὴν γῆν. ibid. αὐτῷ· σῶσον) αὐτῷ, καὶ εἶπε· σῶσον. v. 6. εἰς) εἰς. v. 7. ὄνομα καὶ λῆμμα) κατάλειμμα καὶ ὄνομα. v. 8. βασιλεῦς) adjicit πρὸς τὴν γυναῖκα. v. 10. καὶ ἐ μὴ) καὶ οὐ. v. 11. πληθύναι) πληθυνθῆναι.

πε· ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τρι-
χὸς τῆς οὐρ σου ἐπὶ τὴν γῆν.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· λαλησάτω δὴ
ἡ δέλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βα-
σιλέα ῥῆμα. καὶ εἶπε· λαλήσον.

13. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· ἵνατί ἐλογίσα-
ται τοῦτον τοιοῦτον ἐπὶ λαὸν Θεῶν; ἡ ἐκ σώματος τῶ
βασιλέως ὁ λόγος ἔστος ὡς πλημμέλεια,
τῶ μὴ ἐπιτρέψαι (πρὸς) τὸν βασιλέα
τὸν ἐξωσμένον αὐτῶ;

14. Ὅτι θανάτω ἀποθανέμεθα, καὶ
ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ
τῆς γῆς, ὃ ἐ συναχθήσεται· καὶ λή-
ψεται ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν, καὶ διαλογι-
ζόμενος λογισμὸς τῶ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτῶ
ἐξωσμένον.

15. Καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλήσαι πρὸς τὸν
βασιλέα τὸν κύριόν μου, τὸ ῥῆμα τοῦ-
το, ὅτι ὀφείλει με ὁ λαὸς, καὶ ἐρεῖ
ὁ λαὸς ἡ δέλη σου· λαλησάτω δὴ πρὸς τὸν βα-
σιλέα, εἴπως ποιήσει ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆ-
μα τῆς δέλης αὐτῶ,

ἀκέει 16. ὅτι ἀκούει ὁ βασιλεὺς. ῥυσάδω δὴ
τὴν δέλην αὐτῶ ἐκ χειρὸς τῶ ἀνδρὸς τῶ
ζητούντος ἐξῆραί με καὶ τὸν υἱόν μου
κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπὸ κληρονομίας Θεῶν.

17. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· εἴη δὴ ὁ λόγος
τῶ κυρίου με τῶ βασιλέως εἰς θυσίαν·
ὅτι καθὼς ἄγγελος τῶ Θεῶν, οὕτως ὁ
κύριός μου ὁ βασιλεὺς, τῶ ἀκούειν τὸ
ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν. καὶ Κύριος ὁ
Θεὸς σε ἔσται μετὰ σῶ.

18. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ
εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα· μὴ δὴ κρύψῃς
ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. καὶ
εἶπε ἡ γυνὴ· λαλησάτω δὴ ὁ κύριός με
ὁ βασιλεὺς.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· μὴ ἡ χεὶρ
Ἰωάβ μετὰ σῶ ἐν παντί τούτῳ; καὶ
εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ· ζῇ ἡ ψυχὴ
σου, κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ
δεξιά ἢ εἰς τὰ ἀριστερά ἐκ πάντων (τέ-
των) ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασι-
λεὺς, ὅτι ὁ δοῦλός σε Ἰωάβ αὐτὸς ἐνε-
τείλατό μοι, καὶ αὐτὸς ἔειπε ἐν τῷ νό-
ματί (με) τῆς δέλης σου πάντας τὰς
λόγους τούτους.

20. Ἐνεκεν τῶ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον περιελθεῖν
τῶ ῥήματος τούτου, ὃ ἐποίησεν ὁ δοῦλός
σε Ἰωάβ τὸν λόγον τοῦτον· καὶ ὁ κύ-
ριός μου (Ἰωάβ) σοφὸς καθὼς σοφία
ἀγγέλου τῶ Θεῶν, τῶ γινῶναι πάντα τὰ
ἐν τῇ γῇ.

21. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ·
ἰδὲ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σε
τῶτον· καὶ παρεύθητι, (καὶ) ἐπίτρε-
ψον τὸ παιδάριον, τὸν Ἀδυσσαλῶμ.

22. Καὶ ἔπεσεν Ἰωάβ ἐπὶ πρόσωπον
αὐτῶ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ
εὐλόγησε τὸν βασιλέα. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ·
σήμερον ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι εὗρον χά-
ριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασι-
λεῦ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός με ὁ βασι-
λεὺς τὸν λόγον τῶ δέλης αὐτῶ.

M 3

23. Καὶ

V. 11. πεσεῖται τῆς) πεσεῖται ἀπὸ τῆς. V. 12. τὸν βασιλέα) βασιλέα. V. 13. τοιοῦτον) τοιοῦτο. ibid.
(πρὸς) abest. V. 14. τὴν ψυχὴν, καὶ διαλογιζόμενος λογισμὸς τῶ) ψυχὴν, καὶ λογισμὸς τοῦ.
ibid. ἐξωσμένον.) ἐξωσμένον. V. 15. ἐρεῖ ὁ λαὸς σε) ἐρεῖ ἡ δέλη σου. ibid. δὴ πρὸς τὸν βασι-
λέα) δὴ πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. V. 16. ἀκούει) ἀκούει. ibid. ῥυσάδω δὴ) δὴ abest. ib.
κατὰ τὸ αὐτὸ) abest. V. 17. εἴη δὴ) εἴ ἢ δὴ. ibid. εἰς θυσίαν) εἰς θυσίαν. ib. ἄγγελος τῶ Θεοῦ)
τῶ abest. V. 19. μετὰ σῶ ἐν παντί τῶ) transposita. ibid. (τάτων) abest. ib. (με) abest.
V. 20. περιελθεῖν) περιελθεῖν. ibid. (Ἰωάβ) abest. V. 21. καὶ παρεύθητι, καὶ ἐπίτρεψον) παρεύς,
ἐπίτρεψον.

23. Καὶ ἀνέστη Ἰωαβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἤγαγε τὸν Ἀβεσσαλώμ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἀποστραφῆτω εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλέπω. Καὶ ἐπέσρεψεν ὁ Ἀβεσσαλώμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ τὸ πρόσωπον τῆ βασιλέως οὐκ εἶδε.

25. Καὶ ὡς Ἀβεσσαλώμ οὐκ ἦν ἀνὴρ καλὸς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτῆς καὶ ἕως κορυφῆς αὐτῆς ἐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος.

26. Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ὡς ἂν ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν, καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔσχε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτῆς διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ.

Βασιλεῖ 27. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Ἀβεσσαλώμ τρεῖς υἱοί, καὶ θυγάτηρ μία· καὶ ὄνομα ἢ αὐτῇ Θαμάρ· αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα· καὶ γίνεται γυνὴ τῷ Ροβοάμ υἱῷ Σαλωμών, καὶ τίκει αὐτῷ τὸν Ἀδϊάν.

28. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβεσσαλώμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ τὸ πρόσωπον τῆ βασιλέως οὐκ εἶδε.

29. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς Ἰωαβ ἀποστείλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς

αὐτόν, καὶ οὐκ ἠθέλησε παραγενέσθαι.

30. Καὶ εἶπε πρὸς τὰς παῖδας αὐτῆς Ἀβεσσαλώμ· ἴδετε, ἡ μερίς ἐν ἀγρῷ εἰ τῆ Ἰωαβ ἐχόμενά μου, καὶ αὐτῷ κριθαι ἐκεῖ· πορεύεσθε, καὶ ἐμπρῆσατε αὐτὴν ἐν πυρὶ. Καὶ ἐνέπρησαν (αὐτάς) οἱ παῖδες Ἀβεσσαλώμ τὴν μερίδα. Καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωαβ πρὸς αὐτόν διεβρῆχότες τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν, καὶ εἶπαν· ἐνεπύρισαν οἱ δῆλοι Ἀβεσσαλώμ τὴν μερίδα ἐν πυρὶ.

31. Καὶ ἀνέστη Ἰωαβ, καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβεσσαλώμ εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἰναὶ ἐνεπύρισαν οἱ παῖδες σε τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρὶ;

32. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς Ἰωαβ· ἰδὲ ἀπέστειλα πρὸς σε, λέγων, ἦκε ὧδε, καὶ ἀποσελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, ἰνατί ἦλθον ἐκ Γεδσοῦρ; ἀγαθόν μοι ἦν τῆ ἔτι εἶναι με ἐκεῖ· καὶ νῦν ἰδὲ ἐκ εἶδον τὸ πρόσωπον τῆ βασιλέως· εἰ δὲ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία, καὶ θανάτωσόν ἐμοὶ με.

33. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωαβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ· καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατὰ πρόσωπον τῆ βασιλέως. Καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀβεσσαλώμ.

ΚΕΦ.

ν. 24. ἐπέσρεψεν ὁ Ἀβεσσ.) ἀπέστρεψεν Ἀβεσσ. ν. 25. ἀνὴρ καλὸς ἐν) ἀνὴρ ἐν. ν. 27. τῷ βασιλεῖ) τῷ Ἀβεσσαλώμ. ibid. Θαμάρ· αὕτη ἢ γυνὴ) Θημάρ, αὕτη ἦν γυνὴ. ib. τῷ Ροβοάμ) ροβοάμ. ib. Ἀδϊάν.) Ἀβιά. ν. 30. πρὸς τοὺς παῖδας αὐτῆς Ἀβεσσαλώμ.) Ἀβεσσαλώμ πρὸς τὰς π. αὐτῆς. ibid. εἰ μερίς) ἢ μερίς. ib. κριθαί εἰσι) ἐκεῖ κριθαί. ib. (αὐτάς) abest. ib. ἑαυτῶν, καὶ ἄπαν) αὐτῶν, καὶ ἄπαν. ν. 32. τῆ ἔτι εἶναι με ἐκεῖ) εἶναι ἐκεῖ. ibid. ἐκ εἶδον τὸ πρόσωπον τῆ βασιλέως) transposita. ibid. εἰ δὲ ἔστιν ἐμοὶ) εἰ δὲ ἔστιν ἐν ἐμοί. ν. 33. ἀνήγγειλεν) ἀπήγγειλεν. ibid. Ἀβεσσαλώμ) τὸν Ἀβεσσαλώμ.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ Ἀβερσαλὼμ ἀρματα καὶ ἵππους, καὶ πεντήκοντα ἀνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

2. Καὶ ἄρθρυσεν Ἀβερσαλὼμ, καὶ ἔστη ἀνά χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης. καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ ὃς ἐγένετο κρίσις, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησεν Ἀβερσαλὼμ πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· ἐκ ποίας πόλεως εἶ σύ; καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ· ἐκ μιᾶς φυλῶν Ἰσραὴλ ὁ δούλος σε.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἀβερσαλὼμ· ἰδὲ οἱ λόγοι σε ἀγαθοὶ καὶ εὐκολοὶ, καὶ ἀκέων (σου) οὐκ ἔστιν σοι παρὰ τῆ βασιλείας.

4. Καὶ εἶπεν Ἀβερσαλὼμ· τίς με καταστήσει κριτὴν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐπ' ἐμέ ἔπελεύσεται πᾶς ἀνὴρ ὃς ἐάν ᾗ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω αὐτόν;

5. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν ἀνδρα τῆ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐξέτενε τὴν χεῖρα αὐτῆ, καὶ κατελαμβάνετο αὐτῆ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

6. Καὶ ἐποίησεν Ἀβερσαλὼμ κατὰ τὸ ῥῆμα τῆτο παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο Ἀβερσαλὼμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλες τεσσαράκοντα ἐτῶν, καὶ εἶπεν Ἀβερσαλὼμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆ· πορεύσομαι δὴ, καὶ ἀποτίσω τὰς εὐχάς με ἃς ἠνέαμην τῷ Κυρίῳ ἐν Χεβρών.

8. ὅτι εὐχὴν ἠύξατο ὁ δούλος σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσοῦρ ἐν Συρίᾳ, λέγων· εἰάν ἐπιστρέφω ἐπιστρέφει με ὁ Κύριος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ λατρεύσω τῷ Κυρίῳ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· βῶα διζε εἰς εἰρήνην. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών.

10. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβερσαλὼμ κατὰσκοπεῖν ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγων· ἐν τῷ ἀκῆσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ ἐρεῖτε· βεβασίλευκεν Ἀβερσαλὼμ ἐν Χεβρών.

11. Καὶ μετὰ Ἀβερσαλὼμ ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἀνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ κλητοὶ· καὶ πορευόμενοι ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβερσαλὼμ τῷ Ἀχιτόφελ, τῷ Γιλωναίῳ, τῷ συμβῶλῳ Δαυὶδ, ἐν πόλει αὐτῆ, ἐν Γωλᾷ, ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν τὰς θυσίας· καὶ ἐγένετο σύστημα ἰσχυρόν· καὶ ὁ λαὸς πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ Ἀβερσαλὼμ.

13. Καὶ παρεγένετο ἀπαγγέλλων πρὸς ἀγγέλ- Δαυὶδ, λέγων· ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβερσαλὼμ.

14. Καὶ

CAP. XV. v. 1. αὐτῷ) αὐτῷ. v. 2. Ἀβεσσ. πρὸς αὐτόν) transposita. ibid. εἰ σύ; καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ) ἐκ) αὐτῆ; καὶ εἶπεν) ἐκ. v. 3. Ἀβεσσαλὼμ) ὁ Ἀβεσσαλὼμ. ibid. καὶ ἀκέων σε οὐκ ἔστιν παρὰ) καὶ ὁ ἀκέων οὐκ ἔστι σοι παρὰ. v. 4. ἐπ' ἐμέ ἔπελεύσεται π. ἀν. ἔ) ἐάν) καὶ ἐπ' ἐμέ ἔλεύσεται πᾶς ἀνὴρ ὃς ἐάν. v. 5. κατελαμβάνετο) ἐπελαμβάνετο. v. 7. εὐξάμην) ἠνέαμην. v. 8. ἐπιστρέφει με ὁ Κύριος) ἐπιστρέφει με κύριος. v. 10. πάσαις) ἐν πάσαις. ibid. βεβασίλευκε) addit βασιλεὺς. v. 11. ἐν τῇ ἀπλότητι) ἐν desert. v. 12. τῷ Γιλωναίῳ - - σύστημα ἰσχυρόν.) τῷ Γεωνί συμβῶλον Δαυὶδ) ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐκ Γωλᾷ ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. καὶ ἐγένετο σύστημα ἰσχυρόν. ibid. πορευόμενοι) ὁ πορευόμενος. v. 13. ἀγγέλλων) ἀπαγγέλλων.

14. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτῷ τοῖς μετ' αὐτῷ, τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ· ἀνάστητε, καὶ φύγωμεν, ὅτι ἐκ ἔσιν ἡμῖν σὺλῆγία ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ (καὶ) ταχύνατε τῷ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνη καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ παλάξῃ τὴν πόλιν ἐν σόματι μαχαίρας.

15. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες τῷ βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα· κατὰ πάντα ὅσα αἰρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς, ἰδὲ οἱ παῖδες σου.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτῷ τοῖς ποσὶν αὐτῶν. Καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τῶν παιδικῶν αὐτῷ φυλάσσειν τὸν οἶκον.

17. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῷ πεζοί, καὶ ἔησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν.

18. Καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῷ παρεῖγον ἀνὰ χεῖρα αὐτῷ, καὶ πᾶς Χερεθθεὶ, καὶ πᾶς ὁ Φελεθθεὶ, καὶ πάντες οἱ Γεθθαῖοι, ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόνταίς πο-
τες ἐν ταῖς ποσὶν αὐτῶν * ἐκ Γεθ, καὶ πο-
λεσιν
* εἰς
ρευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τῷ βασιλέως.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθθεὶ τὸν Γεθθαῖον· ἵνατί πορεύῃ καὶ σὺ

μεθ' ἡμῶν; ἐπίσχεφε, καὶ οἶκει μετὰ τῷ βασιλέως, ὅτι ξένος ἔσθι σὺ, καὶ ὅτι μετάνηκας σὺ ἐκ τῷ τόπῳ σε.

20. Εἰ ἐχθὲς παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν τῷ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι ἐφ' ἃ ἂν ἐγὼ πορευθῶ. ἐπισχέφου, καὶ ἐπίσχεψον τὰς ἀδελφές σου μετὰ σοῦ, καὶ Κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

21. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐθθεὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· ὦ Κύριος, καὶ ὦ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι εἰς τὸν τόπον ἃ ἂν ᾗ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐὰν εἰς θάνατον, καὶ ἐὰν εἰς ζωὴν, ὅτι ἐκεῖ ἔσαι ὁ δούλός σου.

22. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθθεὶ· δεῦρο, καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ. Καὶ παρεῖλθεν Ἐθθεὶ ὁ Γεθθαῖος, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ὁ μετ' αὐτῷ.

23. Καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλειε Φωνῇ μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο, καὶ ὁ βασιλεὺς παρερχόμενος ἐν τῷ χειμαῖρῳ (τῶν) κέδρων· καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον οδοῦ τὴν ἔρημον.

24. Καὶ ἰδὲ καὶ γε Σαδδὼν, καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ' αὐτῷ, αἰρόντες τὴν

κίβω-

V. 14. ἀνάστητε) ἀνάστητε. ibid. (καὶ) abest. ib. σόματι) ἐν σόματι. V. 15. ἔπεν) ἔπον. V. 16. τὰς δέκα) δέκα. V. 17. πεζοί) πεζοί. V. 18. παρεῖγον ἀνὰ χεῖρα αὐτῷ) transposita. ibid. Χερεθθεὶ) χελεθθ. ib. καὶ πᾶς ὁ Φελεθθεὶ) καὶ πᾶς ὁ Φελεθθ, adjicit praeerea, καὶ ἔησαν ἐπὶ τῇ ἐλαίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐρχόμενοι αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, καὶ πάντες οἱ ἄλλοι, καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ ἐξακόσιοι ἄνδρες. καὶ παρεῖσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ. καὶ πᾶς ὁ χελεθθ, καὶ πᾶς ὁ Φελεθθ. ib. Γεθθαῖοι) γεθαῖοι. ib. ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν εἰς Γεθ) ταῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γεθ. V. 19. Ἐθθεὶ τὸν Γεθθαῖον) ἐθθ τὸν γεθαῖον. V. 20. κινήσω σε μεθ' ἡμῶν τῷ πορευθῆναι) κινήσω σε μεθ' ἡμῶν; καὶ γε μετακινήσεις τὸν τόπον σε. χθὲς ἢ ἐξέλευσθαι σε, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τῷ πορευθῆναι. ibid. ἐφ' ἃ ἂν ἐγὼ) οὐ ἐὰν ἐγὼ. V. 21. Ἐθθεὶ) ἐθθ, passim. ibid. ἃ ἂν ᾗ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, καὶ) οὐ ἐὰν ᾗ ὁ κύριός μου, καὶ. V. 22. ὁ Γεθθαῖος, καὶ πάντες) ὁ γεθαῖος καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες. V. 23. παρεπορεύοντο - - παρεπορεύοντο) παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμαῖρῳ τῶν κέδρων. καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμαῖρὸν κέδρων. καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο. V. 24. Σαδδὼν) σαδων, passim.

κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἀπὸ Βαιθάρ. Καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ. καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως.

25. Καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδδὼκ· ἀπέστρεψον τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ εἰς τὴν πόλιν, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆ· ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς.

26. Καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως· οὐκ ἠθέληκα ἐν σοί· ἰδὲ ἐγὼ εἰμι, ποιεῖτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῆς.

27. Καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδδὼκ τῷ ἱερεῖ· ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ Ἀχιμάας ὁ υἱὸς σου, καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Ἀβιάθαρ, οἱ δύο υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν.

28. Ἰδετε, ἐγὼ εἰμι στρατεύομαι ἐν Ἀραβίᾳ τῆς ἐρήμου, ἕως τῆς ἐλθεῖν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τῆ ἀπαγγελίᾳ μοι.

29. Καὶ ἀπέστρεψε Σαδδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ.

30. Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινον ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτῆς ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτῆ· καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.

Tom. II.

N

37. Καὶ

V. 25. τῷ Σαδδὼκ) πρὸς τὸν σαδὼκ. ibid. καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ) desiderantur. ib. δείξει) addit μοι. V. 27. οἱ δύο υἱοὶ) addit ὑμῶν. V. 29. ἀπέστρεψεν) ἀπέστρεψε. V. 30. ἐκ τῆς ἀναβάσεως) ἐν τῇ ἀναβάσει. ibid. λαὸς οἱ μετ' αὐτῆς) λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. V. 31. Δαυὶδ ἀνηγγέλη) transposita. ibid. λέγοντες· Ἀχιτόφελ) λέγοντες. καὶ Ἀχιτόφελ. V. 32. εἰσερχόμενος ἕως ῥώης) ἐρχόμενος ἕως τοῦ ῥώ. ibid. ἀπάντησιν αὐτῆ Χρυσί) ἀπαντῇ αὐτῇ χρυσί. ib. τὰ ἱμάτια) τὸν χιτῶνα. V. 33. ἐὰν διαβῇ) ἐὰν μὲν διαβῇ. V. 34. εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψης) ἐπιστρέψης ἐπὶ τὴν πόλιν. ibid. κατόπιθέν μου καὶ ἐλήλυθεν) κατόπιθέ με διεληλυθεν. ib. δοῦλός σε) δούλος εἰς. V. 35. μετὰ σὺ ἐκεῖ) transposita. ibid. ἀπαγγελεῖς) ἀπαγγελεῖς.

31. Καὶ Δαυὶδ ἀνηγγέλη, λέγοντες· Ἀχιτόφελ ἐν τοῖς συσχεφόμενοις μετὰ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· διασκεδάσον δὴ τὴν βελὴν Ἀχιτόφελ, Κύριε ὁ Θεός μου.

32. Καὶ ἦν Δαυὶδ εἰσερχόμενος ἕως τῆς ῥώης, ἧ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ Θεῷ. καὶ ἰδὲ εἰς ἀπάντησιν αὐτῆ Χρυσί ὁ ἀρχιεπίσκοπος Δαυὶδ, διεβήχως τὸν χιτῶνα αὐτῆ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. τὰ ἱμάτια

33. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Δαυὶδ· ἐὰν διαβῇς μετ' ἐμῆ, καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἰς βάσανον.

34. Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἔρῃς τῷ Ἀβεσσαλώμ· διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σε· καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπιθέν μου καὶ ἐλήλυθεν ὁ πατήρ σου· καὶ νῦν παῖς σου εἰμὶ, βασιλεῦ, ἕασόν με ζῆσαι· παῖς τῆ πατρός σου ἦμην τότε καὶ ἀρτίως, καὶ νῦν ἐγὼ δούλός σου, καὶ διασκεδάσεις μοι τὴν βελὴν Ἀχιτόφελ.

35. Καὶ ἰδοὺ μετὰ σὺ ἐκεῖ Σαδδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ, οἱ ἱερεῖς. Καὶ ἔσαι πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκήσῃς ἐξ οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ ἀπαγγελεῖς τῷ Σαδδὼκ, καὶ τῷ Ἀβιάθαρ, τοῖς ἱερεῦσιν.

36. Ἰδὲ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν, Ἀχιμάας υἱὸς τῷ Σαδδὼκ, καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς τῷ Ἀβιάθαρ. Καὶ ἀποσελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκήσῃτε.

37. Καὶ εἰσῆλθε Χησεὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ Ἀβωσαλὼμ ἐπορεύετο εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦ. 15. XVI.

^{ῥωός}
^{* Σιββὰ} **Κ**ΑΙ Δαυὶδ παρήλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς ῥωός, καὶ ἰδὼ Σιββὰ τὸ παιδάριον Μεμφιβοδαι εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ· καὶ ζεύγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι, καὶ ἑκατὸν σαφίδες, καὶ ἑκατὸν φοίνικες, καὶ νέβελ οἶνου.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιββὰ· τί ταῦτά σοι; καὶ εἶπε Σιββὰ· τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τῷ βασιλέως τῷ ἐπικαθῆναι, καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρώσιν τοῖς παιδαρίοις, καὶ ὁ οἶνος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· καὶ πῶς ὁ υἱός τῷ κυρίου σου; καὶ εἶπε Σιββὰ πρὸς τὸν βασιλέα· ἰδὲ κάθεται ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἶπε· σήμερον ἐπιστρέψασί μοι ὁ οἶκος Ἰσραὴλ τὴν βασιλείαν τῷ πατρός μου.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σιββὰ· ἰδὲ σοι πάντα ὅσα ἐστὶ Μεμφιβοδαι. Καὶ εἶπε Σιββὰ προσκυνήσας· εὐροί μοι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦ.

5. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἕως Βακρήμ. Καὶ ἰδὲ ἐκείθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου Σαβλ, καὶ ὁ

νομα αὐτῷ Σεμεὶ, υἱὸς Γηρά· ἐξῆλθεν ἐκπορευόμενος, καὶ καταρῶμενος,

6. καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαυὶδ, καὶ πάντας τὰς παῖδας τῷ βασιλέως Δαυὶδ. Καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐν δεξιῶν αὐτῷ καὶ ἐξ εὐωνύμων τῷ βασιλέως.

7. Καὶ οὕτως ἔλεγεν Σεμεὶ ἐν τῷ καταράσθαι αὐτόν· ἐξελθε ἐξελθε ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος.

8. Ἐπέσρεψε Κύριος ἐπὶ σὲ πάντα τὰ αἵματα τῷ οἴκῳ Σαβλ, ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτῷ· καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Ἀβωσαλὼμ τῷ υἱῷ σου. καὶ ἰδὲ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σὺ.

9. Καὶ εἶπεν Ἀβισαὶ υἱὸς Σαρουίας Ἀβισαὶ πρὸς τὸν βασιλέα· ἵνατί καταράται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς ἔστος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; διαθήσομαι δὴ, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουίας; ἀφετε αὐτόν, καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι Κύριος εἶπεν αὐτῷ καταράσθαι τὸν Δαυὶδ· καὶ τίς ἐρεῖ, ὡς τί ἐποίησας οὕτως;

11. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβισαὶ καὶ πρὸς πάντας τὰς παῖδας αὐτῷ· ἰδὲ ὁ υἱός μου ὁ ἐξεληλθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχὴν μου, καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱός τῷ Ἰεμινί· ἀφετε αὐτόν, καὶ καταράσθω, ὅτι εἶπεν αὐτῷ Κύριος.

12. Εἰπὼς

v. 37. ὁ ἀρχιεπίσκοπος) ὁ ἐπίσκοπος. ibid. ἐπορεύετο εἰς τὴν πόλιν.) ἄρα εἰσπορεύετο εἰς Ἱερουσαλὴμ. CAP. XVI. v. 1. ῥωός) ῥωός. ibid. Σιββὰ) σιββὰ. ib. εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ) εἰς ἀπάντην αὐτοῦ. v. 3. ὁ οἶκος) absque articulo. v. 6. λίθοις) ἐν λίθοις. ibid. λαός, καὶ) λαός ἦν, καὶ. ib. δεξιῶν αὐτοῦ) αὐτοῦ deest. v. 7. ἐξελθε) ἐξελθε ἐξελθε. v. 8. Κύριος ἐπὶ σὲ) transposita. v. 9. Ἀβισαὶ) ἀβισαὶ. v. 10. ἀφετε) καὶ ἀφετε. v. 11. Ἀβισαὶ) ἀβισαὶ. ibid. Εἰμινεὶ) ἱεμινί. ib. καταράσθω) καταράσθαι.

12. Εἶπας ἴδοι Κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ ἐπιστρέψει Κύριός μοι ἀγαθῆς θὰ ἀντὶ τῆς κατάρτας αὐτῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

13. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ Σεμεὶ ἐπορεύετο εἰς ἐκ πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ ἐχόμενα αὐτῆς πορευόμενος, καὶ καταρῶμενος, καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτῆς, καὶ τῷ χροὶ πάσων.

14. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ἐκλελυ- ὁ λαὸς μετ' αὐτῆς ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυχον μένος. αὐ- ἐκεῖ.

15. Καὶ Ἀβεσσαλώμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνδρῶν Ἰσραὴλ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἦλθε Χουσί ὁ ἀρχιεταῖρος Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ· ζήτω ὁ βασιλεὺς.

17. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς Χουσί, τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τῆς ἐταίρεσ σου; ἵνατί οὐκ ἀπῆλθες μετὰ τῆς ἐταίρου σου;

18. Καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ· οὐχί, ἀλλὰ κατόπιθεν ἔξελέξατο Κύριος, καὶ ὁ λαὸς ἔστος, καὶ πᾶς ἀνὴρ οὕτως Ἰσραὴλ, αὐτῷ ἔσομαι, καὶ μετ' αὐτῆς καθήσομαι.

19. Καὶ τὸ δεύτερον τίνι ἐγὼ θαλεύσω; οὐχί ἐνώπιον τῆς υἱᾶς αὐτῆς; καθά-

περ ἐδέλευσα ἐνώπιον τῆς πατρός σου, οὕτως ἔσομαι (καὶ) ἐνώπιόν σου.

20. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς Ἀχιτόφελ· φέρετε ἑαυτοῖς βελὴν τί ποιήσωμεν.

21. Καὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· εἰσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς τῆς πατρός σου, ὥς κατέλειπε φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ, ἀκούσονται ὅτι ἤρχυνας τὸν πατέρα σου, καὶ ἐνιχύ- σθαι αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ.

22. Καὶ ἐπῆξαν τῷ Ἀβεσσαλώμ τὴν σκηπὴν ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς τὰς παλλακὰς τῆς πατρός αὐτῆς κατ' ὀφθαλμούς πάντος Ἰσραὴλ.

23. Καὶ ἡ βουλὴ Ἀχιτόφελ ἦν ἐβελεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις, ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ ἐν λόγῳ τῆς Θεᾶ· ἔ- πηρω- τως πᾶσα ἡ βουλὴ * τῆς Ἀχιτόφελ καὶ τήσῃ γε τῷ Δαυὶδ καὶ γε τῷ Ἀβεσσαλώμ. * τῷ

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΚΑΙ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· ἐπιλέξω δὴ ἑμαυτῷ δάδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἀναστήσομαι, καὶ καταδιώξω ὀπίσω Δαυὶδ τὴν νύκτα.

2. Καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ ἐκλελυμένος χερσὶ, καὶ ἐκνήσω αὐτόν, καὶ ἐκφεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτῆς, καὶ πατάξω τὸν βασιλεῖα μονώτατον.

N 2

3. Καὶ

γ. 12. Κύριός μοι) μοι. ibid. κατάρτας τρίτης ἐν τῇ) κατάρτας αὐτοῦ τῇ. γ. 13. καὶ οἱ ἄνδρες) καὶ πάντες οἱ ἄνδρες. ibid. εἰς πλ.) ἐκ πλευρᾶς. γ. 14. καὶ πᾶς ἐκλελυμένος καὶ ἀνέψυχον ἐκεῖ) καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτῆς ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυχον ἐκεῖ. γ. 15. ὁ λαὸς) ἀνὴρ. ibid. εἰσῆλθεν) εἰσῆλθον. γ. 18. οὕτως ἔσομαι καὶ μετ') αὐτῷ ἔσομαι καὶ μετ'. γ. 19. (καὶ) abest. γ. 21. ἀκούσονται πᾶς Ἰσρ. ὅτι ἤρχυνας) ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι κατήρχυνας. γ. 22. τῷ Ἀβεσσαλώμ τὴν σκηπὴν) transposita. ibid. Ἀβεσσαλώμ τῆς πατρός) Ἀβεσσαλώμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρός. γ. 23. ἐπερωτήσῃ ἐν) ἐπερωτήσῃ τις ἐν. ibid. τῷ Ἀχιτόφελ) τοῦ Ἀχιτόφελ. CAP. XVII. γ. 2. ἐκνήσω) καὶ ἐκνήσω. ibid. ἐκφεύξεται) φεύγεται.

3. Καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ, ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Πλὴν ψυχὴν ἐνὸς ἀνδρὸς σὺ ζητεῖς, καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσαι εἰρήνη.

4. Καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ· καλέσατε δὴ καὶ γε τὸν Χεσεί τὸν Ἀραχει, καὶ ἀκέσσομεν τί ἐν τῷ ζώματι αὐτῆ, καὶ γε αὐτῆ.

6. Καὶ εἰσήλθε Χεσεί πρὸς Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς αὐτόν, λέγων· κατὰ τὸ ῥῆμα τὸτο ἐλάλησεν Ἀχιτόφελ· ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐτῆ; εἰ δὲ μὴ, σὺ λάλησον.

7. Καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ· οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλὴ ἣν ἐβελεύσατο Ἀχιτόφελ· τὸ ἀπαξ τὸτο.

8. Καὶ εἶπε Χεσεί· σὺ οἶδας τὸν πατέρα σε καὶ τὲς ἀνδρας αὐτῆ, ὅτι δυνατοὶ εἰσι σφόδρα καὶ κατὰπικροὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ὡς ἄρκλος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ· καὶ πατήρ σε ἀνὴρ πολεμιστῆς, καὶ ἐμὴ καταλύσῃ τὸν λαόν.

9. Ἴδου γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἐνὶ τῶν βουνῶν, ἢ ἐν ἐνὶ τῶν τόπων· καὶ ἔσαι ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, καὶ ἀκέσῃ ὁ ἀκέων, καὶ εἴπη· ἐγενήθη θραύσις ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

10. καὶ γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, ὅ

ἡ καρδία κατὰ τὴν ἡ καρδία τῆς λέοντος, τηκομένη τακίησεται· ὅτι οἶδεν πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σε, καὶ οἱ υἱοὶ δυνάμεως, οἱ μετ' αὐτῆ.

11. Ὅτι ἔτως ἐγὼ συνεβέλευσα, καὶ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σέ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβε, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πληθός· καὶ τὸ πρόσωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν.

12. Καὶ ἤξομεν ἐπ' αὐτόν εἰς ἓνα τῶν τόπων ὅ ἐάν εὕρωμεν αὐτόν ἐκεῖ, καὶ παρεμβάλεμεν ἐπ' αὐτόν, ὡς πίπλει ἡ δρότος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔχ' ὑπολειψόμεθα ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτῆ καὶ γε ἓνα.

13. Καὶ ἐάν εἰς τὴν πόλιν συναχθῇ, καὶ λήψεται πᾶς (ἀνὴρ) Ἰσραὴλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην χονία, καὶ συρῶμεν αὐτήν ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν, ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ μηδὲ λίθος.

14. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ· ἀγαθὴ ἡ βουλὴ Χεσεί τῆς Ἀραχει ὑπὲρ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. Καὶ Κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ τὴν ἀγαθὴν, ὅπως ἀν' ἐπαγάγῃ Κύριος ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ τὰ κακὰ πάντα.

15. Καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ, τὰς ἱερεῖς· ἔτως καὶ οὕτως συνεβέλευσεν Ἀχιτόφελ τῷ Ἀβεσσαλώμ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραὴλ· καὶ οὕτως καὶ οὕτως συνεβέλευσα ἐγώ.

16. Καὶ

v. 3. ἐνὸς ἀνδρὸς) transposita. v. 5. Χεσεί τὸν Ἀραχει καὶ ἀκέσσομεν) χουσί τὸν ἀραχει, καὶ ἀκούσωμεν. v. 8. ἄρκλος) ἄρκος. ibid. ἐν ἀγρῷ· πατήρ) ἐν ἀγρῷ, καὶ ὡς ἡ τραχὺς ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ ὁ πατήρ. v. 9. ὁ ἀκέων) ἀκούων. v. 10. καὶ οἱ υἱοὶ) καὶ υἱοί. v. 11. ἔτως ἐγὼ συνεβέλευσα) ἔτως συμβούλευσα ἐγὼ συνεβούλευσα. v. 12. ἤξομεν ἐπ' αὐτόν) ἤξομεν πρὸς αὐτόν. ibid. ἡ δρότος) δρόσος. ib. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνδράσι τοῖς) καὶ τοῖς ἀνδράσι αὐτοῦ, τοῖς. v. 13. (ἀνὴρ) abest. v. 14. Ἀχιτόφελ τὴν) τῷ Ἀχιτόφελ τὴν. v. 15. Χεσεί πρὸς) χεσεί ὁ τῷ ἀραχει πρὸς.

16. Καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ, καὶ ἀπαγγείλατε τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· μὴ αὐλιώθῃς τὴν νύκτα ἐν Ἀραβωῖθ τῆς ἐρήμου, καὶ γε διαβαίῃων σπεῦσον, μήποτε καταπίῃ τὸν βασιλεῖα, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ.

17. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ Ἀχιμάας εἰσήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ Ῥαγὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς. Καὶ αὐτοὶ πορεύονται, καὶ ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Δαυίδ, ὅτι οὐκ ἐδύναντο ὀφθῆναι τῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν.

18. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἀβессαλώμ. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαυρείμ· καὶ αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ κατέβησαν ἐκεῖ.

19. Καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τῷ Ἰωνάθαν, καὶ ἐψυχεν ἐπ' αὐτῷ * Ἀραβωῖθ, καὶ ἐκ ἐγνώθη θῆμα.

20. Καὶ ἦλθαν οἱ παῖδες Ἀβессαλώμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ εἶπαν· πῶς Ἀχιμάας καὶ Ἰωνάθαν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνὴ· παρεῖλθον μικρὸν τῷ ὕδατος· καὶ ἐξήτησαν, καὶ οὐχ εὗραν, καὶ ἀνέβρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

21. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς, καὶ ἀνέβησαν ἐκ τῷ λάκκου,

καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυίδ, καὶ εἶπαν πρὸς Δαυίδ· ἀνάστητε, καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι ἔτις ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν Ἀχιτόφελ.

22. Καὶ ἀνέστη Δαυίδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτῆς, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἕως τῆς Φωῖος τῆς πρῆς, ἕως ἐνός ἐκ ἑλαθεν ὅς ἐ διήλθεν τὸν Ἰορδάνην.

23. Καὶ Ἀχιτόφελ εἶδεν ὅτι ἐκ ἐγενήθη ἡ βελὴ αὐτῆς, καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτῆς, καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν αὐτῆς· καὶ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτῆς, καὶ ἀπήγγεζατο, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τῆς πατρὸς αὐτῆς.

οἶκος

24. Καὶ Δαυίδ διήλθεν εἰς Μααναιμ, καὶ Ἀβессαλώμ διήλθε τὸν Ἰορδάνην, αὐτὸς, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ μετ' αὐτῆς.

25. Καὶ τὸν Ἀμεσσαὶ κατέστησεν Ἀβессαλώμ ἀντὶ Ἰωάβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως. τῷ Καὶ Ἀμεσσαὶ υἱὸς ἀνδρὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰοθὰρ ὁ Ἰσραηλῆτης, ἔτος εἰσῆλθε Ἰσμαὴλ πρὸς Ἀβιγαίαν, θυγατέρα Ναάας, ἀδελφὴν Σαρρείας μητρὸς Ἰωάβ. λεϊτής. ἀδελφῆς

26. Καὶ παρενέβαλε πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἀβессαλώμ εἰς τὴν γῆν Γαλααδ.

27. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθε Δαυίδ εἰς Μααναιμ, καὶ Οὐεσβὶ υἱὸς Ναάας ἐκ

N 3

Ῥαβ-

V. 16. ἀπαγγείλατε) ἀναγγείλατε. ibid. καταπίῃ τὸν β. καὶ τὸν) καταπίῃ τὸν βασιλεῖα καὶ πάντα τὸν. V. 17. ἐδύναντο) ἠδύναντο. V. 18. ἀπήγγειλε) ἀνήγγειλε. ibid. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. ib. Βαυρείμ) Βαυρείμ. V. 19. ἐψυχεν ἐπ' αὐτῷ Ἀραβωῖθ) ἐψυχεν ἐπ' αὐτῷ Ἀραβωῖθ. V. 20. ἦλθαν) ἦλθον. ibid. παρεῖλθον) παρεῖλθον. V. 21. ἀνήγγειλαν) ἀνήγγειλαν. V. 22. λαὸς μετ' αὐτοῦ) λαὸς ὁ μετ'. V. 23. ἐν τῷ οἴκῳ τῆς) ἐν τῷ τάφῳ τῆς. V. 24. Μααναιμ) μαναιμ, passim. ibid. διήλθε τὸν) διέβη τὸν. ib. πᾶς Ἰσραὴλ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ. V. 25. Ἀμεσσαὶ) ἀμεσσαὶ, passim. ibid. τῷ Ἰωάβ) ἀντὶ Ἰωάβ. ib. Ἰοθὰρ ὁ Ἰσραηλῆτης) ἰεθάρ ὁ ἰσραηλῆτης. ib. ἀδελφὴν) ἀδελφὴν. V. 27. Μααναιμ, Οὐεσβὶ) μαναιμ καὶ ἑσβί.

υἱὸς Ῥαββὰθ υἱὸν Ἀμμών, καὶ Μαχεὶρ υἱὸς Ἀμὴλ ἐκ Λαδαβάρ, καὶ Βερζελλεὶ ὁ Γαλααδῖτης ἐκ Ῥωγελείμ,

28. Ἦνεγκαν δέκα κοίτας, καὶ ἀμφιτάπους, καὶ λέβητας δέκα, καὶ σκεύη περάμια, καὶ πυρούς, καὶ κριθάς, καὶ ἄλευρον, καὶ ἄλφιτον, καὶ κύαμον, καὶ φακόν,

29. Καὶ μέλι, καὶ βέτυρον, καὶ πρόβατα, καὶ Σαφφῶθ βοῶν· καὶ προσήνεγκαν τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτῆ φάγειν· ὅτι εἶπεν· ὁ λαὸς πεινῶν, ἐκλελυγ- καὶ διψῶν, καὶ ἐκλελυμένος ἐν τῇ ἐρήμῳ.
μένος

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

ΚΑΙ ἐπεσκέψατο Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτῆ, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν ἐκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους.

τὸν 2. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν λαόν, τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἰωάβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἀβισαί, υἱὲ Σαρείας, ἀδελφῆ Ἰωάβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἐθθαί τῆ Γεθθαίου. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν λαόν· ἐξελθὰν ἐξελεύσομαι καὶ γε ἐγὼ μεθ' ὑμῶν.

3. Καὶ εἶπαν· οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν φυγῇ φύγωμεν, ἐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν· καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν, ἐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι

σύ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες. Καὶ νῦν ἀγαθόν, ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια.

4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς· ὁ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. Καὶ ἔσῃ ὁ βασιλεὺς ἀνά χειρὰ τῆς πύλης· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἐκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας.

5. Καὶ ἐντείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωάβ, καὶ τῷ Ἀβισαί, καὶ τῷ Ἐθθαί, λέγων· Φείσαθέ μοι τῆ παιδαρίας, τῆ μὲ Ἀβεσσαλάμ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τῆ βασιλείας πᾶσι τοῖς ἀρχασι ὑπὲρ Ἀβεσσαλάμ.

6. Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν ἐναντίαν Ἰσραὴλ. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐφραΐμ.

7. Καὶ ἔπαισεν ἐκεῖ (πᾶς) ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παιδῶν Δαυὶδ, καὶ ἐγένετο ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἰκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν.

8. Καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διασπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. Καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τῆ καταφαγεῖν ἐκ τῆ λαοῦ ὑπὲρ ἑς κατέφαγεν ἡ μάχαιρα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

9. Καὶ συνήνησεν Ἀβεσσαλάμ ἐνώπιον τῶν παιδῶν Δαυὶδ· καὶ Ἀβεσσαλάμ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τῆ ἡμίονου αὐτῆ, καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δεύρας τῆς

v. 27. υἱὸς Ἀμμών) υἱὸν ἀμμών. ibid. Μαχεὶρ υἱὸς Ἀμὴρ) μαχεὶρ υἱὸς ἀμὴλ. ib. Βερζελλεὶ) βερζελλε. ib. Ῥαββὰθ) ραββὰθ. v. 28. κοίτας καὶ) καὶ abest. ibid. λέβητας δέκα) addit καὶ σκεύη περάμια. v. 29. Σαφφῶθ) σαφωθ. ibid. καὶ διψῶν καὶ ἐκλελυμένος) καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν. CAP. XVIII. v. 1. ἐκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους) transposita. v. 2. τὸν τρίτον) τὸ τρίτον. ibid. Ἀβισαί) ἀβεσσα, passim. ib. Ἐθθαί τοῦ Γεθθαίου) ἐθθ. τῆ γεθθαίου. v. 3. εἶπαν) ἔπαν. ibid. βοήθεια) addit τῆ βοήθειαν. v. 4. ὀφθαλμοῖς ὑμῶν) ὀφθ. ὑμῶν. v. 5. Ἐθθαί) ἐθθ. ibid. Φείσαθέ μοι) φείσαθέ μοι. ib. Ἀβεσσαλάμ) adjicit, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τῆ βασιλείας πᾶσι τοῖς ἀρχασι ὑπὲρ ἀβεσσαλάμ. v. 6. ἐναντίαν) ἐξεναντίας. v. 7. (πᾶς) abest. v. 8. κατέφαγεν ἡ) κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ. ibid. ἐν τῇ ἡμέρᾳ) τῇ ἡμέρᾳ. v. 9. Ἀβεσσα. ἐπιβεβηκὼς) ἀβεσσαλάμ ἦν ἐπιβεβηκὼς. ibid. ὑπὸ δάσος) ὑπὸ τὸ δάσος.

ἐκρέμασεν αὐτὴ ἐν τῇ δρυϊ, καὶ ἐκρεμάσθη ἀναμέσον τῆ ἐρανοῦ καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος ὁ ὑποκάτω αὐτῆς, παρεῖλθε.

10. Καὶ ἶδεν ἀνὴρ ἕως, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἰωάβ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ εἶρακα τὸν ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ κρεμάμενον ἐν τῇ δρυϊ.

11. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀγγέλλοντι αὐτῷ· καὶ ἰδὲ εἶρακα· τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν; καὶ ἐγὼ ἂν ἐδεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίαι καὶ παραζώνην μίαν.

12. Εἶπε δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ· καὶ ἐγὼ εἰμι ἴσημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου, μὴ ἐπιβάλω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τῆ βασιλείας, ὅτι ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἐντείλατο ὁ βασιλεὺς σοι, καὶ τῷ Ἀβισαί, καὶ τῷ Ἐθθαί, λέγων· φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον, τὸν Ἀβεσσαλώμ,

13. μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς ἄδικον, καὶ πᾶς λόγος ὃ λήσεται ἀπὸ τῆ βασιλείας, καὶ σὺ σήσῃ ἐξεναντίας.

14. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· τῆτο ἐγὼ ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. Καὶ ἔλαβεν Ἰωάβ τρεῖς βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὰ εἰς τὴν καρδίαν Ἀβεσσαλώμ, ἔτι αὐτῆς ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυός.

15. Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάριαι αἶροντα τὰ σκεύη Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξαν

τὸν Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν.

16. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωάβ ἐν κερατίνῃ, καὶ ἀπέσπρεψεν ὁ λαὸς τῆ μὴ διώκειν ὀπίσω Ἰσραὴλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωάβ τῆ λαῖ.

17. Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, καὶ ἐσήλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτῆς.

18. Καὶ Ἀβεσσαλώμ ἔτι ζῶν ἔλαβε, καὶ ἐσήλωσεν αὐτῷ (λαβεῖν) τὴν σήλωσιν αὐτὴν ἐν τῇ κοιλάδι τῆ βασιλείας, (ὡς) αὐτῇ ὅτι εἶπεν· οὐκ ἔστιν μοι υἱὸς ἕνεκεν τῆ ἀναμνήσαι τὸ ὄνομά μου· καὶ ἐκάλεσε τὴν σήλην ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσε τὴν σήλην, Χεῖρ Ἀβεσσαλώμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19. Καὶ Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ εἶπε· δράμω δὴ, καὶ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἔκρινεν Κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ· ἐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ· ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐκ εὐαγγελιῇ, ἔ' ἕνεκεν ὁ υἱὸς τῆ βασιλείας ἀπέθανε.

21. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ Χασαί· βαλὼν ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες.

Καὶ

V. 9. μεγάλης καὶ ἐκρέμασεν, ἢ κεφαλῇ) μεγάλης, καὶ περιεπλάκη ἢ κεφαλῇ. ibid. ὁ ὑποκάτω) ὑποκάτω. V. 10. Ἰωάβ) τῷ Ἰωάβ. ibid. ἐπὶ τῇ δρυϊ) ἐν τῇ δρυϊ. V. 11. ἀγγέλλοντι) ἀναγγέλλοντι. ibid. αὐτὸν εἰς) αὐτὸν ἐκεῖ εἰς. ib. ἐδεδώκειν) δέδωκεν. V. 12. καὶ Ἀβισαί, καὶ τῷ Ἐθθαί) καὶ τῷ Ἀβισαί, καὶ τῷ Ἐθθαί. V. 13. λόγος) ὁ λόγος. V. 14. ἄρξομαι ἐνώπιόν σου) ἄρξομαι, οὐχ ἔτις μετὰ ἐνώπιόν σου. ibid. εἰς τὴν καρδίαν) ἐν τῇ καρδίᾳ. V. 17. ἔρριψεν εἰς) ἔρριψεν αὐτὸν εἰς. V. 18. Καὶ Ἀβεσσαλώμ ἐλήφθη καὶ) καὶ Ἀβεσσαλώμ ἔτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔσησεν αὐτῷ τὴν σήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη καὶ. ibid. τὴν σήλωσιν) τὴν σήλην. ib. ὡς ὅτι εἶπεν· οὐκ) ὅτι εἶπεν, ὅτι οὐκ. ib. ἕνεκεν) ἕνεκα. ib. ὄνομά μου) ὄνομα αὐτοῦ. ib. καὶ ἐκάλεσε τὴν σήλην ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ) h. v. desiderantur. V. 20. ἕνεκεν) εἵνεκεν. V. 21. ἀνάγγειλον ὅσα) ἀναγγέλλων τῷ βασιλεῖ ὅσα.

Καὶ προσεκύνησε Χρσεὶ τῷ Ἰωάβ, καὶ ἔζηλθε.

ἀγαθὸς οὗτος, καὶ γὰρ εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται.

22. Καὶ προσέειπε ἔτι Ἀχιμαάς υἱὸς Σαδὰκ, καὶ εἶπε πρὸς Ἰωάβ· καὶ ἔστιν ἔτι δράμω καὶ ἐγὼ ὀπίσω τῷ Χρσεὶ. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· ἵνατί τῆτο σὺ τρέχεις, υἱέ μου; δέυρο, οὐκ ἔστι σοι εὐαγγέλια πρὸς ὠφέλειαν πορευομένω.

28. Καὶ ἐβόησεν Ἀχιμαάς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, εἰρήνη· καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεός σου, ὃς ἀπέκλεισε τὰς ἀνδρας τὰς ἀντάραντας τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μετὰ τῷ βασιλεῖ.

23. Καὶ εἶπεν· τί γὰρ εἶναι δραμῶμαι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ· δράμε. Καὶ ἔδραμεν Ἀχιμαάς ὁδὸν τὴν τῷ Καιχάρ, καὶ ὑπερέβη τὸν Χρσεὶ.

29. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ, τῷ Ἀβεσσαλώμ; Καὶ εἶπεν Ἀχιμαάς· ἔδον τὸ πληῖθος τὸ μέγα τῷ ἀποσεῖλαι τὸν δῆλον τῷ βασιλεῶς Ἰωάβ καὶ τὸν δούλόν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ.

24. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀναμέσον τῶν δύο πυλῶν. Καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ ἐπῆρε τὰς ὀφθαλμούς αὐτοῦ, καὶ εἶδε, καὶ ἰδὲ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ.

30. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἐπίσρεψον, σὴλωθήτι ὧδε. Καὶ ἐπεσφράφη, καὶ ἔστη.

25. Καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπός, καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· εἰ μόνος ἐστίν, εὐαγγέλια ἐν τῷ ἐγένετο σόματι αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων.

31. Καὶ ἰδοὺ ὁ Χρσεὶ παρεγένετο, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ· εὐαγγελισθῆτω Χρσεὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἔκρινε σοι Κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐγειρομένων ἐπὶ σέ.

26. Καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα. Καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τὴν πύλην, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· καὶ γὰρ οὗτος εὐαγγελισζόμενος.

32. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Χρσεὶ· εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ, τῷ Ἀβεσσαλώμ; Καὶ εἶπε Χρσεὶ· γένοιτο, ὡς τὸ παιδάριον, οἱ ἐχθροὶ τῷ κυρίῳ μετὰ τῷ βασιλεῶς, καὶ πάντες ὅσοι ἐπανέστησαν ἐπ' αὐτὸν εἰς κακὰ.

27. Εἶπε δὲ ὁ σκοπός· ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τῷ πρώτῳ ὡς δρόμον Ἀχιμαάς υἱοῦ Σαδὰκ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἀνὴρ

33. Καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῶον τῆς πύλης, καὶ ἔκλαυσε, καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορευέσθαι

ν. 22. καὶ ἔστιν) καὶ ἔστω. ibid. καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ ἐγὼ. ib. τῆτο σὺ) transposita. ib. πρὸς ὠφ.) εἰς ὠφέλειαν. ν. 23. δραμῶμαι) δράμω. ibid. ὁδὸν) τὴν ὁδόν. ib. Καιχάρ) κεχάρ. ν. 25. ἐγένετο) ἐπορεύετο. ν. 26. ἰδοὺ) καὶ ἰδὲ. ν. 27. Εἶπε δὲ) καὶ εἶπεν. ν. 28. ἀντάραντας) ἐπαραινόμενοι. ν. 29. Ἀβεσσαλώμ) τῷ Ἀβεσσαλώμ. ν. 30. σὴλωθήτι) addit ὧδε. ν. 31. Χρσεὶ ὁ κύριος) χρσεὶ deest. ibid. ἐγειρομένων) ἐπεγειρομένων. ν. 32. εἰρήνη) εἰ εἰρήνη. ibid. εἶπε Χρσεὶ) ἔπει ὁ χρσεὶ.

δοι αὐτόν· υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, τίς δάη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ ; Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

ΚΑΙ ἀνήγγελλεν τῷ Ἰωάβ, λέγοντες· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.

2. Καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων, ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

3. Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ αἰχμυρόν-θως διακλέπτεται ὁ λαὸς, οἱ αἰχμυρόμενοι ἐν τῷ φυγεῖν αὐτὲς ἐν πολέμῳ.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέκρυψε πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς (ἐν) Φωνῇ-μεγάλῃ, λέγων· υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου.

5. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔπε· κατήχυνας σήμερον τὸ πρόσωπον πάντων τῶν δούλων σε τῶν ἐξαιρούντων σε σήμερον, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σε, καὶ τῶν θυγατέρων σε, καὶ ψυχὴν τῶν γυναικῶν σε, καὶ ψυχὴν τῶν παλλακῶν σε,

6. τῷ ἀγαπᾶν τὰς μισοῦντάς σε, καὶ μισεῖν τὰς ἀγαπῶντάς σε. Καὶ ἀνήγγειλας σήμερον, ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἀρχόντες σου, οὐδὲ παῖδες· ὅτι ἐγνωκᾶ σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβεσσαλώμ ἔζη, πάντες ἡμεῖς νεκροὶ σήμερον, ὅτι τότε τὸ εὐθὺς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

7. Καὶ νῦν ἀναστὰς ἔξελθε, καὶ λάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου, ὅτι ἐν Κυρίῳ ὤμωσα, ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον, εἰ ἀυλιθήσεται μετὰ σὲ ἀνὴρ τὴν νύκτα ταύτην. Καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ, καὶ κακὸν σοι τὸτο ὑπὲρ πάν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σε ἕως τῆ νῦν.

8. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθεται ἐν τῇ πύλῃ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τῷ βασιλέως· καὶ Ἰσραὴλ ἐφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐβρύσατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς (ἀπὸ) πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς ἐβρύσατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ νῦν πέφενεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ.

Tom. II.

O

10. Καὶ

v. 33. υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ) adjicit υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ. ibid. ἀντὶ σοῦ ; Ἀβεσσαλώμ) ἀντὶ σοῦ ; ἐγὼ ἀντὶ σὲ Ἀβεσσαλώμ. CAP. XIX. v. 3. ὁ αἰχμυρόμενος ἐν τῷ φυγεῖν αὐτὲς ἐν πολ.) οἱ αἰχμυρόμενοι ἐν τῷ αὐτοῦς φεῖν ἐν τῷ πολέμῳ. v. 4. ἐπέκρυψε πρόσωπον) ἐκρύψε τὸ πρόσωπον. ibid. (ἐν) abest. ib. Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου. Ἀβεσσαλώμ, Ἀβεσσαλώμ, υἱέ μου. v. 5. τὸ πρόσωπον) τὸ πρόσωπα. ibid. ἐξαιρούντων) ἐξαιρουμένων. ib. καὶ ψυχὴν) καὶ τὴν ψυχὴν. ib. καὶ ψυχὴν τῶν παλλακῶν σου) ψυχὴν abest. v. 6. νεκροὶ σήμερον) transposita. v. 7. μετὰ σοῦ κινῆ) transposita. v. 8. τοῦ βασιλέως) καὶ) τῷ βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλιν) καὶ. v. 9. ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀπὸ) ἡμᾶς ἀπὸ. ibid. αὐτὸς ἐβρύσατο) αὐτὸς ἐξείλετο. ib. ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ.) καὶ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ.

10. Καὶ Ἀβessαλαμ ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ νῦν ἵνατί ὑμεῖς κωφεύετε τῷ ἐπιστρέψαι (πρὸς) τὸν βασιλέα; καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα.

11. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἀπέστειλε πρὸς Σαδὼκ καὶ πρὸς Ἀβιάθαρ, τοὺς ἱερεῖς, λέγων· λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰδδα, λέγοντες· ἵνατί γίνεσθε ἔχοντες τῷ ἐπιστρέψαι (πρὸς) τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς; καὶ λόγος παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

12. Ἀδελφοί μου ὑμεῖς, ὅσα με καὶ σάρκες με ὑμεῖς, ἵνατί γίνεσθε ἔχοντες τῷ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς;

13. Καὶ τῷ Ἀμιααὶ ἐρεῖτε· ἔχῃ ὅσων με καὶ σάρξ με σύ; καὶ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προδείη, εἰ μὴ ἀρχῶν δυνάμει ἔση ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ Ἰωάβ.

14. Καὶ ἐκλινε τὴν καρδίαν παντὸς ἄνδρος Ἰδδα ὡς ἄνδρος ἐνός. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες· ἐπιστρέφῃ, σύ, καὶ πάντες οἱ δῆλοι σε.

15. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς Ἰορδάνου. Καὶ ἄνδρες Ἰδ-

δα ἦλθον εἰς Γάλγαλα τῷ πορεύεσθαι εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλεῶς, διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην.

16. Καὶ ἐτάχυνε Σεμεὶ, υἱὸς Γηρά υἱὸς τῆς Ἰεμινεῖ, ἐκ Βακρεῖμ, καὶ κατέβη μετὰ ἄνδρος Ἰδδα εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλεῶς Δαυὶδ.

17. καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ' αὐτῆς ἐκ τῆς Βενιαμὴν, καὶ Σιβαὶ τὸ παιδάριον τῷ οἴκῳ Σαδὼκ, καὶ δεκαπέντε υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι δῆλοι αὐτῆς μετ' αὐτοῦ· καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην ἐμ-
προθεν τῷ βασιλεῶς.

18. καὶ ἐλειτέργησαν τὴν λειψυργίαν τῷ βασιλεῶς τῷ διαβιβάσαι αὐτόν, (καὶ διέβη διάβασις τῷ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τῷ βασιλεῶς) καὶ τῷ ποιῆσαι τὸ εὐθὺς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐνώπιον τῷ βασιλεῶς, διαβαίνοντος αὐτῆς τὸν Ἰορδάνην.

19. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· μὴ δὴ λογισάω ὁ κύριός με ἀνομίαν, καὶ διαλογι-
μὴ μνηστῆς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν σάδω
τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξεπορεύετο ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξ Ἱερουσαλὴμ, τῷ θῆναι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς.

20. Ὅτι ἐγὼ ὁ δοῦλός σε, ὅτι ἐγὼ ἤμαρτον· καὶ ἰδὲ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρὸς-

v. 10. (πρὸς) abest. v. 11. Δαυὶδ πρὸς) Δαυὶδ ἀπέστειλε πρὸς. ibid. καὶ Ἀβιάθαρ) καὶ πρὸς Ἀβιάθαρ. ib. (πρὸς) deest. ib. βασιλέα. in fine versus) adjicit εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. v. 13. Ἀμιααὶ) ἀμιααὶ. v. 14. ἕως) ἕως. v. 15. ἦλθον) ἦλθον. ibid. ἀπάντησιν) ἀπάντησιν. ib. διαβιβάσαι) addit τὸν βασιλέα. v. 16. Σεμεὶ) Σεμεὶ, passim terminationes nominum propriorum in i, in Alex. Cod. finiuntur in ei, ita hoc ipso versu Ἰεμινεῖ, Βακρεῖμ, pro quibus Rom. Editio Ἰεμινί, Βακρίμ. Videfis Proleg. Tom. IV. ibid. ἀπάντησιν τῷ βασιλεῶς) ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ. v. 17. δεκαπέντε) πεντεκαίδεκα. ibid. μετ' αὐτοῦ, καὶ κατεύθυναν) μετ' αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι δῆλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. καὶ κατεύθυναν. v. 18. τῷ βασιλεῶς τῷ διαβιβάσαι αὐτόν) τῷ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα. ibid. διέβασις) ἢ διὰβασις. ib. ἐπὶ πρόσωπον τοῦ) ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ. v. 19. μὴ διαλογισάω) μὴ δὴ λογισάω. ibid. ἐξεπορεύετο ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξ) ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο ἐξ.

πρότερος πάντος οίκου Ἰωσήφ, τῷ κα-
ταβῆναι με εἰς ἀπαντὴν τῷ κυρίῳ μου
τῷ βασιλέως

21. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἀβессαί υἱὸς Σα-
ρουίας, λέγων· μὴ ἀντὶ τούτου εἰ θανα-
τωθήσεται Σεμεὶ, ὅτι κατηράσατο
τὸν χριστὸν Κυρίου;

22. Καὶ εἶπε Δαυίδ· τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν,
υἱοὶ Σαρουίας, ὅτι γίνεσθε μοι σήμερον
εἰς ἐπίβηλον; σήμερον εἰ θανατωθήσε-
ται τις ἀνὴρ ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ οἶδα
εἰ σήμερον (ἐμοὶ) ἐγὼ βασιλεύω ἐπὶ
τὸν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σε-
μεὶ· εἰ μὴ ἀποθάνῃς. Καὶ ᾤμωσεν αὐ-
τῷ ὁ βασιλεὺς.

24. Καὶ Μεμφιβοδαὶ υἱὸς Σαῦλ κατέ-
βη εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλέως, καὶ ἐκ
ἐθεράπευσεν τὰς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ἄνω-
χίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα αὐ-
τοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐκ ἐπλυνεν
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασι-
λεὺς ἕως τῆς ἡμέρας ἧς παρεγένετο ἐν
εἰρήνῃ.

25. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἰε-
ρουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν τῷ βασιλέως,
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· τί ὅτι οὐκ
ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ, Μεμφιβοδαί;

26. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβο-
δοαί· κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου
παρελογίσαστό με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σε
αὐτῷ· ἐπίσταζόν μοι τὴν ὄνον, καὶ ἐπι-

βῶ ἐπ' αὐτήν, καὶ παρέυσομαι μετὰ
τῷ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου·

27. καὶ μεθώδευεν ἐν τῷ ὄλῳ σε πρὸς ὁ δὲλος
τὸν κύριόν με τὸν βασιλέα· καὶ ὁ κύ-
ριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τῷ
Θεοῦ, καὶποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς σου.

28. Ὅτι ἐκ ἦν πᾶς ὁ οἶκος τῷ πατρός πάροικος
μου, ἀλλ' ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυ-
ρίῳ με τῷ βασιλεῖ· καὶ ἔθηκες τὸν δα-
λόν σου ἐν τοῖς ἐδίοις τὴν τράπεζάν
σε· καὶ τί ἔστι μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ
τῷ κεκραγῆναι με ἔτι πρὸς τὸν βασι-
λέα;

29. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· ἵνα-
τί λαλεῖς ἔτι τὰς λόγους σου; εἶπον·
σύ καὶ Σιδά διελεῖσθε τὸν ἀγρόν.

30. Καὶ εἶπε Μεμφιβοδαί πρὸς τὸν
βασιλέα· καὶ τὰ πάντα λαβέτω μετὰ
τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου Ἰτὸν
βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

31. Καὶ Βερζελλεὶ ὁ Γαλααδίτης κα-
τέβη ἐκ Ῥαγελλεὶμ, καὶ διέβη μετὰ τῷ
βασιλέως τὸν Ἰορδάνην, ἐκπέμψαι αὐ-
τὸν τὸν Ἰορδάνην.

32. Καὶ Βερζελλεὶ ἀνὴρ πρεσβύτερος
σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἔτων, καὶ αὐ-
τὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν
αὐτὸν ἐν Μααναιμ, ὅτι ἀνὴρ μέγας
ἐστὶ σφόδρα.

33. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Βερ-
ζελλεὶ· σύ διαθήση μετ' ἐμῆ, καὶ δια-

Ο 2

Θρέ-

Μ. 20. πάντος οίκου Ἰωσήφ) πάντος Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰωσήφ. V. 21. ὁ Ἀβессαί) Ἀβессαί, passim. ibid. λέγων) καὶ εἶπε. ib. Σεμεὶ) σεμεὶ. V. 22. γίνεσθε) addit μοι. ibid. ἐμοὶ ἐγὼ βασιλεύω) βασι-
λεύω ἐγώ. V. 24. Μεμφιβοδαὶ υἱὸς Σαῦλ) μεμφιβοδαὶ υἱὸς υἱὸς Σαῦλ. ibid. ἀπάντησιν) ἀπαντῇ.
ib. ἐπλυνεν) ἀπέπλυνεν. ib. ἧς παρεγένετο) ἧς αὐτὸς παρεγένετο. V. 26. κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δὲλος
σε) κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου. V. 27. ὁ δὲλος σε πρὸς) ἐν τῷ ὄλῳ σε πρὸς. V. 28. πά-
ροικος τοῦ πατρός σε) πᾶς ὁ οἶκος τῷ πατρός μου. V. 30. καὶ τὰ πάντα) καὶ γε τὰ πάντα. V. 32.
Μααναιμ) μααναιμ. ibid. ἐστὶ σφόδρα) ἦν σφόδρα. V. 33. Βερζελλεὶ) πρὸς Βερζελλεὶ.

Ἐρέψω τὸν οἶκόν σου μετ' ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

34. Καὶ εἶπε Βερζελλεὶ πρὸς τὸν βασιλέα· πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου, ἵνα ὅτι ἀναθήσομαι μετὰ τῆ βασιλείας εἰς Ἱερουσαλήμ;

35. Υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγὼ εἰμι μὴ σήμερον, εἰ γνώσομαι ἀναμέσον ἀγαθῆ ἢ καὶ κακοῦ; εἰ γεύσεται ὁ δῆλός σε ὅ, τι ἐτι ὁ φάγομαι ἢ πίομαι; ἢ ἀκῆσομαι ἐτι φανὴν ἀδόντων ἢ ἀδεσῶν; καὶ ἵνατί ἔσαι ὁ δῆλός σε ἐτι καὶ εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν με τὸν βασιλέα;

36. Ὡς βραχὺ διαθήσεται ὁ δῆλός σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τῆ βασιλείας· καὶ ἵνατί ἀνταποδιδῶσί μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδοσιν ταύτην;

37. Καθισάτω δὴ ὁ δῆλός σε, καὶ ἀποθανῆμαι ἐν τῇ πόλει με, παρὰ τῷ τάφῳ τῆ πατρός με καὶ τῆς μητρός μου. Καὶ ἰδὲ ὁ δούλος σου Χαμαάμ διαβήσεται μετὰ τῆ κυρίου με τῆ βασιλείας, καὶ ποιήσων αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

38. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· μετ' ἐμοῦ Χαμααὶν διαβήτω Χαμαάμ, καὶ γὰρ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σε, καὶ πάν-
τα ὅσα ἐκλέξηται ἐπ' ἐμοί, ποιήσω σοι.

39. Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη, καὶ κατε-

φίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλεὶ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτῆ.

40. Καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γαύλα· πᾶς ὁ λαὸς, καὶ * Χαμαάμ διέβη μετ' αὐτῆ. Καὶ λαὸς πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διαβαίνοντες μετὰ τῆ * Χανααὶν βασιλείας, καὶ γε τὸ ἡμισυ τῆ λαοῦ Ἰσραήλ.

41. Καὶ ἰδὲ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ παρεγένοντο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα· τί ὅτι ἐκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτῆ τὸν Ἰορδάνην, καὶ πάντες ἄνδρες Δαυὶδ μετ' αὐτῆ;

42. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν· διότι ἐγγίξει ὁ βασιλεὺς (με) πρὸς μέ· καὶ ἵνατί ἔως ἐθυμώθης περὶ τῆ λόγου τού-
του· μὴ βρώσει ἐφάγομεν ἐκ τῆ βασι-
λείας, ἢ δόμα δέδωκεν, ἢ ἄρσιν ἤρεν ἡμῖν;

43. Καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ εἶπε· δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ πρωτότοκος ἐγὼ ἢ σὺ, καὶ γε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμι ὑπὲρ σέ· καὶ ἵνατί τῆτο ὕβρισάς με, καὶ οὐκ ἐλογίδη ὁ λόγος με πρῶτός μοι τῆ ἐπιστρέφαι τὸν βασιλέα ἐμοί; καὶ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ.

- V. 33. τὸν οἶκόν σου ἐν) τὸ γῆρας σε μετ' ἐμοῦ ἐν. V. 34. ἐν Ἱερουσαλ.) εἰς Ἱερουσαλήμ. V. 35. μὴ γνώ-
σομαι) εἰ μὴν γνώσομαι. ibid. ἢ γεύσεται ὁ δῆλός σου ἐτι ὅ. ib. ἀκῆ-
σομαι) ἢ ἀκῆσομαι. ib. ἵνατί ἔσαι ὁ δῆλός σε ἐτι καὶ εἰς) καὶ ἵνατί ἔσαι ἐτι ὁ δῆλός σε εἰς. V. 37.
Χανααὶν) χαμαάμ, ita quoque versu seq. V. 38. ὀφθαλμοῖς σε) ὀφθαλμοῖς μου. ibid. ὅσα
ἐκλέξεται) ὅσα ἂν ἐκλέξη. V. 40. διέβη πᾶς ὁ λαὸς) διέβη ὁ βασιλεὺς. ibid. Χανααὶν) χαμαάμ.
V. 41. καὶ εἶπαν) καὶ εἶπεν. V. 42. ὁ βασιλεὺς με πρὸς μέ) πρὸς μέ ὁ βασιλεὺς. ibid. ἵνατί τῆτο
ἐθυμώθης) ἵνατί ἔως ἐθυμώθης. ib. μὴ βρώσει ἐφάγομεν) μὴ βρώσει ἐφάγομεν. ib. δέδωκεν)
ἔδωκεν. V. 43. τῷ ἐπιστρέφαι) τοῦ Ἰούδα ἐπιστρέφαι.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

Ἀβεὲ
Εἰεμενεὶ

ΚΑΙ ἐπικαλέμενος ἐκεῖ υἱὸς παρ-
νόμος, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Σαβεὲς,
υἱὸς Βοχορεὶ, ἀνὴρ ὁ ἱμενι, καὶ
ἐσάλπισεν ἐν τῇ κερατίνῃ, καὶ εἶπεν·
οὐκ ἔστιν μερὶς ἡμῖν ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κλη-
ρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ Ἰσοσαί. Ἀνὴρ εἰς
τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ
ὀπίσθεν Δαυὶδ ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχο-
ρεὶ. Καὶ ἀνὴρ Ἰδδα ἐκολλήθη τῷ βασι-
λεὶ αὐτῶν ἀπὸ τῆς Ἰορδάνου καὶ ἕως
Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον
αὐτῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔλαβεν ὁ βα-
σιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τὰς παλλα-
κίδας αὐτῆς ὥς ἀφῆκε φυλάσσειν τὸν
οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτάς ἐν οἴκῳ φυλα-
κῆς· καὶ διέθρεψεν αὐτάς, καὶ πρὸς
αὐτάς οὐκ εἰσῆλθε· καὶ ἦσαν συνεχό-
μεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν, χῆ-
ραι ζῶσαι.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμεσ-
σαί· βόησόν μοι τὸν ἄνδρα Ἰδδα τρεῖς
ἡμέρας, σὺ δὲ αὐτῆς σῶθι.

5. Καὶ ἐπορεύθη Ἀμεσσαί τῆς βοῆσαι
τὸν Ἰδδαν, καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τῆς και-
ρῶς 8 ἐτάξατο αὐτῷ.

6. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβισαί· νῦν
κακοποιήσῃ ἡμᾶς Σαβεὲ υἱὸς Βοχορεὶ

ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ νῦν λάβε τὰς
παῖδας τῆς κυρίου σε, καὶ καταδιώξον
ὀπίσω αὐτῆς, μήποτε εὕρῃ αὐτῷ πόλεις
ὄχυράς, καὶ σιτιάσῃ τὰς ὀφθαλμούς
ἡμῶν.

7. Καὶ ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτῆς (καὶ) οἱ ἐξῆλθεν
ἄνδρες Ἰωάβ, καὶ ὁ Χορεθθαί, καὶ ὁ Φε-
λεθθαί, καὶ πάντες οἱ δυνατοί· καὶ
ἐξῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ διώξαι ὀπίσω
Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεὶ.

Ἀβεὲ

8. Καὶ αὐτοὶ παρὰ τῶν λίθων τῶν με-
γάλων τῶν ἐν Γαβαὼν· καὶ Ἀμεσσαί εἰσ-
ῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ Ἰωάβ πε-
ριεζωσμένος μανδύαν τὸ ἐνδύμα αὐτοῦ,
καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος μάχαιραν
ἐξευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κο-
λεῷ αὐτῆς. Καὶ ἡ μάχαιρα ἐξῆλθε, καὶ
ἔπεσε.

9. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ Ἀμεσσαί· εἰ
ὕγιαίνεις σὺ, ἀδελφεέ μου, Ἀμεσσαί; καὶ
ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ Ἰωάβ τῆς πώ-
γωνος Ἀμεσσαί τῆς καταφιλήσῃ αὐ-
τόν.

10. Καὶ Ἀμεσσαί ἐκ ἐφυλάξατο τὴν
μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ Ἰωάβ· καὶ
ἔπαισεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ Ἰωάβ ἐπὶ τὴν
ψῆαν, καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτῆς εἰς
τὴν γῆν, καὶ ἐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ
ἀπέθανε. Καὶ Ἰωάβ καὶ Ἀβισαί ὁ ἀ-
δελφὸς αὐτῆς ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ ἐδίωξαν
Βοχορεὶ.

Ο 3

11. Καὶ

CAP. XX. v. 1. ἐπικαλούμενος ἐκεῖ) transposita. ibid. Ἀβεὲ υἱὸς Βοχορεὶ) σαβεὲ υἱὸς βοχορεὶ.
ib. Εἰεμενεὶ καὶ ἐσάλπισεν ἐν τῇ) ἱμενι, καὶ ἐσάλπισεν τῇ. ib. μερὶς ἡμῶν) transposita. v. 3. παλ-
λακίδας) παλλακίδας. v. 5. ἐτάξατο αὐτῷ) addit δαυὶδ. v. 6. Ἀβισαί.) ἀμεσσαί. ibid. νῦν λά-
βε) νῦν σὺ λάβε μετὰ σκευτοῦ. ib. εὕρῃ αὐτῷ) εὕρῃ αὐτῷ. v. 7. ἐξῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ οἱ)
ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτῆς ἀβεσσαί καὶ οἱ. ibid. Χορεθθαί καὶ ὁ Φελεθθαί) χορεθθὶ καὶ ὁ φελεθθὶ. ib.
'Αβεί) σαβεὲ. v. 8. ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος) ἐπ' αὐτῷ ἐζωσμένος. ibid. ἐξῆλθε, καὶ ἔπεσε) ἐξῆλ-
θε, καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε καὶ ἔπεσε. v. 9. ὕγιαίνεις, ἀδελφεέ μου, Ἀμεσσαί; καὶ) εἰ ὕγιαίνεις σὺ ἀδελ-
φεέ; καὶ. ib. ἡ δεξιὰ) addit ἰωάβ. v. 10. ἐπὶ τὴν ψῆαν) εἰς τὴν ψῆαν. ibid. Ἀβισαί) ἀβεσσαί.
ib. ἐδίωξαν) ἐδίωξεν.

11. Καὶ ἀνὴρ ἔζη ἐπ' αὐτὸν τῶν παι-
δαρίων Ἰωάβ, καὶ εἶπε· τίς ὁ βεβλόμε-
νος Ἰωάβ, καὶ τίς τῷ Δαυὶδ, ὅπισω
Ἰωάβ;

12. Καὶ Ἀμεσάϊ πεφυρμένος ἐν τῷ
αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τριβῆς· καὶ ἶδεν ὁ
ἀπέ- αὐτῆς, ὅτι εἰσῆκει πᾶς ὁ λαός· καὶ ἀπέ-
ψαν ψαν τὸν Ἀμεσάϊ ἐκ τῆς τριβῆς εἰς ἀ-
ἐπερρί- γρόν· καὶ ἐπὶ ἔμψεν ἐπ' αὐτὸν ἰμάτιον,
ψαν καὶ ὅτι εἶδε πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ'
αὐτὸν ἐσηκίοντα·

13. Ὥνικα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τριβῆς,
παρῆλθε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅπισω Ἰωάβ
τῷ διαῖσαι ὅπισω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχρεὶ.

14. Καὶ διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς
Ἰσραὴλ εἰς Ἀβὲλ καὶ εἰς Βηθμαχά·
καὶ πάντες ἐν Χαβρὲι, καὶ ἐξεκκλησιά-
σθησαν, καὶ ἦλθον κατόπιθεν αὐτῶ.

15. Καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρ-
κουν ἐπ' αὐτὸν ἐν Ἀβὲλ ἐν Βηθμαχά,
καὶ ἐξέχεον πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔζη ἐν τῷ
μα προτεγίσματι. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
μετὰ Ἰωάβ ἐνοῶσαν καταβα-
λεῖν τὰ τεῖχος.

16. Καὶ ἐβόησε γυνὴ σοφὴ ἐκ τῶν τει-
χους, καὶ εἶπεν· ἀκούσατε, ἀκούσατε,
εἰπατε δὴ πρὸς τὸν Ἰωάβ, ἔγγισον ἕως
ἔδε, καὶ λαλήσω πρὸς αὐτόν.

17. Καὶ ἦγγισε πρὸς αὐτήν. Καὶ εἶπεν
ἡ γυνὴ· εἰ σὺ εἶ Ἰωάβ, ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ.
εἶπε δὲ αὐτῷ· ἀκούσον τὰς λόγους τῆς
δέλης σου. Καὶ εἶπε Ἰωάβ· ἀκούω ἐγώ
σῆμι.

18. Καὶ εἶπε λέγμενα· λόγον ἐλάλη-
σαν ἐν πρώτοις, λέγοντες· ἠρωτημένος
ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ, καὶ ἐν Δάβ, εἰ ἐξέ-
λειπον αὐτῶν οἱ πιετοὶ τῷ Ἰσραὴλ· ἠρωτή-
θην
(ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβὲλ, καὶ
οὕτως εἰ ἐξέλειπον.

19. Ἐγὼ εἰμι εἰρηνικά τῶν σφεργμά-
των Ἰσραὴλ,) σὺ δὲ ζητεῖς θανατῶσαι
πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ἰσραὴλ· καὶ
ἵνατί καταποντίζεις κληρονομίαν Κυ-
ρίου;

20. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωάβ, καὶ εἶπεν·
ἴλεως, ἴλεως μοι, εἰ καταποντιῶ, καὶ
εἰ διαφθερῶ.

21. οὐχ * ἔτις ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ
ἔρους Ἐφραΐμ, Σαβεὲ υἱὸς Βοχρεὶ ὀνο-
μα αὐτῶ, καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτῶ
ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυὶδ· ὅτε αὐτόν
μοι μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν
τῆς πόλεως. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς
Ἰωάβ· ἰδὲ κεφαλὴ αὐτῶ ἐμφήσεται
πρὸς σὲ διὰ τῶν τειχους.

22. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντας
τὸν λαόν, καὶ ἐλάλησε πρὸς πάντας
τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς· καὶ ἀ-
φείλε τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱὸς Βοχρεὶ·
καὶ ἀφείλε καὶ ἔβαλε πρὸς Ἰωάβ. Καὶ
ἐσάλπισεν ἐν τῇ κερατίνῃ, καὶ διεσπά-
ρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπ' αὐτῶ, ἀνὴρ
εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶ. Καὶ Ἰωάβ
ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ, πρὸς τὸν
βασιλέα.

23. Καὶ

¶ 11. παιδαρίων) addit Ἰωάβ. v. 12. ἶδεν ὁ ἀνὴρ) ἶδεν ἀνὴρ. ibid. ἀπέστρεψαν) ἀπέστρεψεν. ib. ἐπερ-
ρίψαν) ἐπερρίψεν. v. 14. Βηθμαχά) βεθμαχά. v. 15. ἐν Βηθμαχά) καὶ φερμαχά. ibid. πρὸ-
χωμα) πρόχωμα. ib. λαὸς μετὰ) λαὸς ὁ μετὰ. v. 16. ἀκούσατε, εἰπατε) ἀκούσατε, ἀκούσατε, ἀκούσατε,
εἰπατε. ibid. πρὸς τὸν Ἰωάβ, ἔγγισον ἔδε) πρὸς Ἰωάβ, ἔγγισον ἕως ἔδε. v. 17. ἦγγισε) προσήγ-
γισε. v. 18. ἠρωτήθην) ἠρωτήθη. ibid. ἐξέλειπον) ἐξέλειπον, bis. v. 19. καὶ ἵνατί) ἵνατί. v. 20.
ἴλεως) addit μοι. ib. διαφθερῶ) φθερῶ. v. 21. οὐχ ἔτις ὁ) οὐχ ἔτις ὁ. ib. κεφαλῇ) ἡ κεφαλῇ.
ib. ἐμφήσεται) addit πρὸς σὲ. v. 22. ἐν τῇ κερατίνῃ) ἐν κερατίνῃ.

23. Καὶ Ἰωάβε πρὸς πᾶσιν τῇ δυνάμει Ἰσραὴλ· Καὶ Βαναά υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῷ Χερεθθαί, καὶ ἐπὶ τῷ Φελεθθαί.

24. Καὶ Ἀδωνιζαὶ ἐπὶ τῷ Φόρε· καὶ Ἰωσαφατ υἱὸς Ἀχιλεθ ἀναμιμνήσκων·

Ἰεσοὶ 25. καὶ Σασά γραμματεὺς· καὶ Σα-
vel Ἰσὲς δῶκ καὶ Ἀδίαθαρ ἱερεῖς·

26. Καὶ γε Εἰζὰς ὁ Ἰαερίδης ἦν ἱερεὺς
τῷ τῷ Δαυίδ.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

ΚΑΙ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυίδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς ἐχόμενος ἐνιαυτῷ. Καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸ πρόσωπον τῷ Κυρίῳ· Καὶ εἶπε Κύριος· ἐπὶ Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀδικία (διὰ τὸ αὐτὸν θανατῶσαι θανάτῳ αἱμάτων) περὶ ᾧ ἐθανάτωσε τὸς Γαβαωνίτας.

2. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸς Γαβαωνίτας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Καὶ οἱ Γαβαωνίται ἐχὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰσιν, ὅτι αἱ· ἢ ἐκ λείμματος τῷ Ἀμορραίου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἠμύσαν αὐτοῖς. Καὶ ἐζήτησε Σαὺλ πατάξαι αὐτὸν αὐτὸς ἐν τῷ ζηλωσάμιν αὐτὸν τὸς υἱὸς Ἰσραὴλ καὶ Ἰσά.

3. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸς Γαβαωνίτας· τί ποιήσω ὑμῖν; καὶ ἐν τίνι ἐξολάσσομαι, καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν Κυρίου;

4. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνίται· οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον μετὰ Σαὺλ, καὶ μετὰ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν Ἰσραὴλ. καὶ εἶπε· τί ὑμεῖς λέγετε, καὶ ποιήσω ὑμῖν;

5. Καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα· ὁ ἀνὴρ ὅς συνετέλεσεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς, ὃς παρελογίσατο ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανίσωμεν αὐτὸν, τῷ μὴ ἐξάγειν αὐτὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραὴλ.

6. Δότε ἡμῖν ἐπὶ τὰς ἀνδράς ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ ἐν Γαβαὼν Σαὺλ, ἐκλεκτὸς Κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἐγὼ δώσω.

7. Καὶ ἐφείσθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιθοθαί, υἱὸν Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαὺλ, διὰ τὸν ὄρκον Κυρίου τὸν ἀναμέσον αὐτῶν, καὶ ἀναμέσον Δαυίδ, καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαὺλ.

8. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὸς δύο υἱοὺς Ῥεφαὶ θυγατρὸς Αἰῶ οὓς ἔτεκε τῷ Ῥεφθαί Σαὺλ, τὸν Ἑρμωνιὲν, καὶ τὸν Μεμφιθοθαί, καὶ τὸς πέντε υἱοὺς Μιχὼλ θυγατρὸς Σαὺλ, οὓς ἔτεκε τῷ Ἑσδραὶ, υἱῷ Ἑσδραὶ Βερζελλεὶ τῷ Μοελαθείτῃ.

9. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν Γαβαωνιτῶν, καὶ ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὅρει ἐναντίον Κυρίου. Καὶ ἔπεσαν οἱ ἐπὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθα-

ν. 23. Καὶ Ἰωάβε) καὶ ὁ ἰωάβε. ibid. Χερεθθαί καὶ Φελεθθαί.) χερεθθαί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθθαί. ν. 24. Ἰωσαφατ) ἰωσαφατ. ν. 25. Ἰεσοὶ vel Ἰσὲς) σασά. ν. 26. Εἰζὰς ὁ Ἰαερίδης) ἰζὰς ὁ ἰαρίδης. ibid. τοῦ Δαυίδ.) τῷ Δαυίδ. CAP. XXI. ν. 1. ἐχόμενος) ὁ ἐχόμενος. ibid. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. ib. (διὰ τὸ αὐτὸν θανάτῳ αἱμάτων) ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ. ν. 2. ἐχὶ υἱοὶ) ἐχ υἱοί. ibid. ἐκ αἱματος) ἐκ τῷ ἐκλείμματος. ib. πατάξαι αὐτὸν) πατάξαι αὐτούς. ν. 3. ἐξολάσσομαι) ἐξολοθρεῦσαι. ν. 4. καὶ χρυσίον) ἢ χρυσίον. ν. 5. ἀνὴρ συνετέλεσεν) ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν. ν. 6. δότε) δότε. ibid. ἐν Γαβαὼν) ἐν τῷ γαβαὼν. ib. ἐκλεκτός) ἐκλεκτός. ν. 8. Ῥεφθαί) ρεφθαί. ibid. Ἑρμωνιὲν) ἑρμωνι. ib. Μιχὼλ) τῆς μιχὼλ. ib. Ἑσδραὶ) ἑσδραήλ. ib. Μοελαθείτῃ) μοελαθεί. ν. 9. ἐναντίον) ἐναντί.

ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερисμοῦ, ἐν
πρώτοις, ἐν ἀρχῇ θερисμοῦ κριθῶν.

10. Καὶ ἔλαβε ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀιά
τὸν σάκκον, καὶ ἔπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν
πέτραν ἐν ἀρχῇ θερисμοῦ κριθῶν, ἕως
ἕξαξεν ὕδωρ ἐπ' αὐτὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ
τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός.

11. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ ὅσα ἐ-
ποίησε ῥεσφὰ, θυγάτηρ Ἀιά, παλαι-
κή Σαῦλ, καὶ ἐξελύθησαν. καὶ κατέ-
λαβεν αὐτοὺς Δαν υἱὸς Ἰωᾶ ἐκ τῶν ἀ-
πογόνων τῶν γιγάντων.

12. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἔλαβε
τὰ ὅσα Σαῦλ, καὶ τὰ ὅσα Ἰωνάθαν
τῷ υἱῷ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν Ἰα-
βεὶς Γαλααδ, οἱ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ
τῆς πλατείας Βηθσάν, ὅτι ἔζησαν αὐ-
τοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπά-
ταξαν (αὐτὸν) οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γελ-
βονὲ τὸν Σαῦλ.

13. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὅσα
Σαῦλ, καὶ τὰ ὅσα Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ
αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τὰ ὅσα τῶν ἐξη-
λισσμένων.

14. Καὶ ἔθαψε τὰ ὅσα Σαῦλ, καὶ
τὰ ὅσα Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τῶν
ἡλιασθέντων ἐν τῇ γῇ Βενιαμὴν ἐν τῇ
πλευρᾷ, ἐν τῷ τάφῳ Κεὶς τῷ πατρὸς
αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετεί-

λατο ὁ βασιλεὺς. Καὶ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς
τῇ γῇ μετὰ ταῦτα.

15. Καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλ-
λοφύλοις μετὰ Ἰσραὴλ. Καὶ κατέβη
Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων·
καὶ ἐξελύθη Δαυὶδ.

16. καὶ Ἰεσβὶ ἐν Νόβ ὅς ἦν ἐν τοῖς ἐκ-
γόνοις τοῦ Ῥαφᾶ, καὶ ὁ σαθρὸς τοῦ δό-
ρατος αὐτοῦ, τριακοσίων σίκλων ὀλκῆς
χαλκοῦ· καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κο-
ρύνην, καὶ διενεῖτο τὴν πατάξαι τὸν
Δαυὶδ.

17. Καὶ ἐδοθήθη αὐτῷ Ἀβισαὶ υἱὸς
Σαρουίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον,
καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. τότε ὤμωσαν οἱ
ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες· οὐκ ἐξελεύσῃ
ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ ἐ μὴ
σέσης τὸν λύχρον Ἰσραὴλ.

με

18. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι
πόλεμος ἐν Γεθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.
τότε ἐπάταξε Σεβοχαὶ ὁ Ἀσασωθεὶς,
τὸν Σέφ τὸν ἐν τοῖς ἐγγόνοις τοῦ Ῥαφᾶ. Σεφ

19. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν Γόβ
μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐπάταξεν
Ἐλεανὰν υἱὸς Ἀριωργεὶμ ὁ Βηθλεεμίτης
τὸν Γολιάθ τὸν Γεθθαῖον. Καὶ τὸ ξύ-
λον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαι-
νόντων.

20. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γεθ.
Καὶ ἦν ἀνὴρ Μαιδῶν, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν

χερ-

ν. 9. ἀρχῇ) ἐν ἀρχῇ. ν. 10. ὕδωρ ἐπ' αὐτὰς) transposita. ν. 12. Ἰαβεὶς) ἰαβίς. ibid. Βηθσάν) Βαιθσάν. ib. ἐν ἡμέρᾳ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ. ib. (αὐτόν) abest. ib. ἐν Γελβονὲ τὸν Σαῦλ.) transposita. ν. 14. ἔθαψεν) ἐθαψαν. ibid. καὶ τῶν ἡλιασθ. ἐν τῇ γῇ Βεν.) καὶ τὰ ὅσα τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ βενιαμίν. ib. Κεὶς) κίς, passim. ν. 15. ἐξελύθη) ἐπορεύθη. ν. 16. ἐν Νόβ) abest. ibid. ὀλκῆς) ὀλκῆ. ib. πατάξαι) τοῦ πατάξαι. ν. 17. Ἀβισαὶ) Ἀβισαί. ibid. λύχρον με) λυχρόν ἰσραηλ. ν. 18. Σεβοχαὶ ὁ Ἀσασωθεὶς, τὸν Σεφ τὸν ἐν τοῖς) σεβοχαὶ ὁ Ἀσασωθεὶς, τὸν Σεφ ἐν τοῖς. ν. 19. ἐν Γόβ) ἐκ γόβ. ibid. Ἀριωργεὶμ ὁ Βηθλ.) ἀριωργεὶμ ὁ βαιθλεεμίτης. ib. Γεθθαῖον) γε-
θαῖον.

χειρῶν αὐτῆς, καὶ οἱ δάκρυλοι τῶν ποδῶν αὐτῆς ἐξ καὶ ἐξ, εικοσιτέσσαρες ἀριθμῶ. καὶ γε ὁ ἔτος ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾶ.

21. Καὶ ᾠνεῖδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σεμεὶ ἀδελφῆς Δαυὶδ.

22. Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀπόγονοι τῶν γιγάντων τῷ Ῥαφᾶ ἐν Γεθ, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χειρὶ τῶν δέλων αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΚΑΙ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ τὰς λόγους τῆς ψδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐξείλατο αὐτὸν Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς, καὶ ἐκ χειρὸς Σαῶλ.

2. Καὶ εἶπε· Κύριε, πέτρα με, καὶ ὀχύρωμά με, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί,

3. ὁ Θεὸς με φύλαξ ἔσαι μου, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. ὑπερασπιστὴς με, καὶ κέρας σωτηρίας με, ἀντιλήπλω με, καὶ καταφυγὴ με, σωτηρία με, ἐξ ἀδίκου σώσεις με.

4. Δινετὸν ἐπικαλέσομαι Κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

5. Ὅτι περιέχον με συντριμμοὶ θανάτου, χεῖμαρῶσι ἀνομίας ἐδάμνησάν με.

6. Ὡδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου.

Tom. II.

7. Ἐν τῷ θλίβεσθαι με ἐπικαλέσομαι Κύριον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν με βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναῶς αὐτῆς φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ με ἐν τοῖς ὡσὶν αὐτῆς.

8. Καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσεύθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῆς ἔρανου ἐταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη Κύριος ἐταράχθης αὐτοῖς.

9. Ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτῆς, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτῆς κατέδεται· ἀνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτῆς.

10. Καὶ ἐκλινεν ἔρανός, καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς.

11. Καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ ἐπετάθη, καὶ ὥφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου.

12. Καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτῆς. κύκλω αὐτῆς ἡ σκηνὴ αὐτῆς σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρων.

13. Ἀπὸ τῆς φέγγους ἵναντίον αὐτῆς ἐξεκαύθησαν ἀνθρακες πυρός.

14. Ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτῆς.

15. Καὶ ἀπέσειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτῆς· ἀστραπὴν, καὶ ἐξέστησεν αὐτῆς.

16. Καὶ ὥφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμῇ Κυρίου, ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμῆς αὐτοῦ,

P

17. Ἀπέ-

V. 20. ἐξ καὶ) ἐξ καὶ ἐξ. ibid. ὁ οὗτος) αὐτός. V. 21. Σεμεὶ) σεμεὶ. V. 22. οὗτοι ἀπόγονοι) οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι. ibid. τῷ Ῥαφᾶ ἐν Γεθ, καὶ) ἐν γεθ τῷ Ῥαφᾶ οἶκος. [CAP. XXII. V. 1. ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐξείλατο) ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐξείλατο. V. 2. Καὶ εἶπε) addit ψδῆ. V. 2. φύλαξ ἔσαι μου) φύλαξ με ἔσαι μοι. ibid. σωτηρία μου) σωτηρίας με. V. 7. Κύριον) τὸν κύριον. V. 8. ἐταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν) συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν. V. 11. ἐκάθισεν ἐπὶ Χερουβίμ) ἐπεκάθισεν ἐπὶ τῷ χερουβίμ. ibid. ἀνέμου) ἀνέμου. V. 12. ἀέρων) ἀέρος. V. 13. ἀστραπὴν, καὶ) καὶ ἡστραπὴν ἀστραπὴν καὶ.

17. Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἀνέλα-
βε με, ἔλκυσέ με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.

18. ἐξέρυσσάτό με ἐξ ἐχθρῶν με ἰχυ-
ρὸς, ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐκρά-
ταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

19. Προέφθασάν με ἡμέραι θλίψεως
μου· καὶ ἐγένετο Κύριος ἐπιστήριγμά
μου,

20. καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν,
καὶ ἐξείλατό με, ὅτι ἐυδόκησεν ἐν ἐμοί.

21. Καὶ ἀνταπέδωκέ μοι Κύριος κατὰ
τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν κα-
θαριότητα τῶν χειρῶν με ἀνταπέδα-
νέ μοι.

22. Ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς Κυρίου, καὶ
οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου.

23. Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτῆς κα-
τενεντίον μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐ-
τῆς, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.
24. Καὶ ἔσομαι ἁμαρτωλὸς αὐτῶ, καὶ

24. Καὶ ἔσομαι ἁμώμος αὐτῷ, καὶ
προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ.

25. Καὶ ἀποδώσει μοι Κύριος κατὰ
τὴν δικαιοσύνην με, καὶ κατὰ τὴν κα-
θαριότητα τῶν χειρῶν με ἐναντίον τῶν
ἐφθαλμῶν αὐτοῦ.

26. Μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ
ἀνδρὸς τελείῃ τελειωθήσῃ.

27. Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ,
καὶ μετὰ σφεδλοῦ διασφρέψῃς.

28. Καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις,
καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώ-
σεις.

29. ὅτι σὺ ὁ λύχνος μὲν, Κύριε, καὶ
Κύριός (μὲν) ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος
μὲν.

30. ὅτι ἐν τοῖς δραμέμαι μονόζωνος,
καὶ ἐν τῷ Θεῷ με ὑπερήσομαι τεῖχος.

31. Ὁ ἰσχυρὸς, ἁμώμος ἢ ὁδὸς αὐτῆ·
τὸ ἔθνος Κυρίου πεπυρωμένον. ὑπερα-
σπισὴς ἐς: πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ
αὐτῷ.

32. Τίς ἰσχυρὸς πλὴν Κυρίου ; καὶ τίς
κλίσθης ἔσται πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ;

33. Ὁ ἰσχυρὸς ὁ κραταίῳν με δυνάμει, δύναμιν
καὶ ἐξέτεινεν ἁμῶμον τὴν ὁδὸν μῆ.

34. Τιθεὶς τὰς πόδας με ὡς ἐλά-
Φων, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλῶν με.

35. Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλε-
μον, καὶ κατὰξάς τόξον χαλκοῦν τὰς
βραχίονάς μου.

36. Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν
σωτηρίας με, καὶ ὑπακοή σου ἐπλήθυ-
νέ με.

37. εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαθήμα-
τά μου ὑποκάτω μου, καὶ ἐκ ἐσαλευ-
θῶσιν τὰ σκέλη μου.

38. Διώξω ἐχθρούς με, καὶ ἀφανίσω αὐτούς, καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως συντελέσω αὐτούς.

39. Καὶ τελέσω αὐτοὺς, καὶ θλάσω
αὐτοὺς, καὶ ἐκ ἀνάσῃσονται, καὶ πε-
σύνονται ὑπὸ τῆς πίστεως μῆ.

40. Καὶ ἐνιχύσεις με δυνάμει εἰς πό-
λεμον, κάμψεις τὰς ἐπανισταμένους μο-
υποκάτω μου.

ΔΙ. Καὶ

V. 17. ἀνέλαβέ με) ἔλαβέ με. V. 18. ἰσχυρός) ισχύος. V. 20. ἐξήϊλατό με, ὅτι εὐδόκησεν) ἐξήϊλατό με, ὅτι ηὐδόκησεν. V. 23. ἀπέστησαν) ἀπέστη. V. 25. ἐναντίον) ἐνώπιον. V. 27. διασρέψεις) σρεβλώσῃς. V. 29. (μου) abest. V. 30. ἐν τῷ Θῷ) addit μου. V. 31. πεπυρωμένον) κραταίον πεπυρωμένον. ibid. ἐπ' αὐτῷ) ἐπ' αὐτόν. V. 33. δύναμαι καὶ ἐξέτεινεν) δύναμις καὶ ἐξέτεινάξεν. V. 35. τὰς βραχίονάς μου) ἐν βραχίονί μου. V. 36. ὑπακού) ἡ ὑπακούω. V. 38. ἀφανίσον) ἀφανίσου. ibid. εἶπας) εἶπεν. V. 39. Καὶ τέλος αὐτοῦ) non habet. V. 40. ἐπισυναμίξουσιν) ἐπισυναμίξουσιν.

ΚΕΦ. κγ'. XXIII.

41. Καὶ τὰς ἐχθρὰς με ἔδρακας μοι
νῶτον, τὰς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτω-
σας αὐτούς.

ἔσαι 42. Βοήσονται, καὶ ἐκ ἐμοὶ βοηθὸς
ὑπήκουσεν πρὸς Κύριον, καὶ ἐκ ἐπηκούσεν αὐτῶν.

χρῆν 43. Καὶ ἐλέησα αὐτούς ὡς χοῦν γῆς,
ὡς πληθὺν ἐξόδων ἐλέπινα αὐτούς.

44. Καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν,
Φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαὸς
ὃν ἐκ ἔγνων, ἐδούλευσάν μοι,

σεν 45. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς
ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσάν μου.

46. υἱοὶ ἀλλότριοι ἀποβῆθιφίσονται,
καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν
αὐτῶν.

47. Ζῇ Κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ φύ-
λαξ μου, καὶ ὑψωθῆτω ὁ Θεός μου, ὁ
φύλαξ σωτηρίας μου.

48. Ὑψηλὸς Κύριος ὁ διδούς ἐνδική-
σεις ἐμοί, παιδεύων λαὸς ὑποκάτω με.

49. Καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ
τῶν ἐπανισταμένων μοι ὑψώσεις με, ἐξ
ἀνδρῶν ἀδικημάτων ῥύσῃ με.

50. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι,
Κύριε, ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι
τί σε ψαλῶ.

51. Μεγαλύναν σωτηρίας βασιλείας
αὐτῆς, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ Χριστῷ αὐ-
τῆς, τῷ Δαυίδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτῆς
ἕως αἰῶνος.

ΚΑΙ ἔτσι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔχρα-
τοι. Πιστὸς Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, καὶ
πιστὸς ὁ ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε Κύριος
ἐπὶ Χριστὸν (Κυρίε) Θεῷ Ἰακώβ, καὶ
εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραὴλ.

2. Πνεῦμα Κυρίε ἐλάλησεν ἐν ἐμοί,
καὶ ὁ λόγος αὐτῆς ἐπὶ γλώσσης μου.

3. Λέγει ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· ἐμοὶ ἐλάλη-
σε φύλαξ Ἰσραὴλ παραβολήν. ἔπον ἐν
ἀνθρώπῳ, πῶς κραταιώσῃτε φόβον * Θεοῦ; κραται-
ώσατε

4. καὶ ἐν Θεῷ φωτὶ πρωίας, ἀνατεί-
λαι ὁ ἥλιος τοπρωί, ὃ παρήλθεν ἐκ
φύλαξ, καὶ ὡς ἐξ ὑετῆς χλόης ἀπὸ
γῆς. * Κυρίε

5. Οὐ γὰρ ἔτι ὁ οἶκός με μετὰ ἰχυ-
ρῆ· διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔτοιμην ἔδετό
μοι ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην· ὅτι
πάντα σωτηρία με καὶ πᾶν θῆλημα,
ὅτι ὃ μὴ βλασφημία ὁ παράνομος. βασιάτη

6. Ὡς περ ἀκανθα ἐξωσμένη πάντες
αὐτοὶ, ὅτι ὃ χειρὶ ληφθήσονται,

7. καὶ ἀνὴρ κοπάσει ἐν αὐτοῖς. Καὶ
πλήρες σιδήρε, καὶ ξύλον δόρατος, καὶ
ἐν πυρὶ καύσει, καὶ καυθήσεται αἰχμή-
νι αὐτῶν.

8. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν
τῷ Δαυίδ· Ἰεσοβαὶ ὁ Χαναναῖος, ἄρχων

P 2

τῆ

V. 42. ἐκ ἔσαι) ἐκ ἐμοί. ibid. ὑπήκουσεν) ἐπηκούσεν. V. 43. χρῆν) χοῦν. V. 44. ἔγνων, ἐδούλευσεν)
ἔγνων ἐδούλευσαν. V. 45. ὑπήκουσεν) ἠκούσαν. V. 47. ὑψωθῆτω ὁ Θεός) ὁ φύλ. σωτ.) ὑψωθήσεται ὁ Θεός
μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας. V. 48. Ὑψηλός) ἰσχυρός. V. 49. καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων μοι ὑψώσεις
με) καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν ἐπεχειρομένων μοι ὑψώσεις με. V. 51. σωτηρίας) τὰς
σωτηρίας. CAP. XXIII. v. 1. ὁ ἀνὴρ) ἀνὴρ. ibid. (Κυρίε) abest. v. 3. φύλαξ Ἰσρα.) φύ-
λαξ ἐξ Ἰσραὴλ. ibid. κραταιώσατε φόβον Κυρίου) κραταιώσατε φόβον Χριστοῦ. V. 4. ἐν Θεῷ φωτὶ)
ἐν φωτὶ Θεοῦ. ibid. ὁ ἥλιος) ἥλιος. ib. οὐ παρήλθεν) οὐ κύριος παρήλθεν. V. 5. ἔτος) οὕτως. ibid.
ἔτοιμην ἔδετό μοι) transposita. ib. βασιάτη) βλασφημία. V. 7. πάντες αὐτοὶ) πάντες ἔτσι. ibid.
κοπάσει) ὃ κοπάσει. ib. καυθήσεται αἰχμήνι) καυθήσονται αἰχμήνι. V. 8. τῷ Δαυίδ) Δαυίδ.

Ἄδαιν τῷ τρίτῳ (αὐτὸς) ἐστίν. Ἀδωνὶς ὁ Ἀσωνάϊος, ἐπὶ ὀκτακοσίαις τραυματίας εἰσάπαξ.

9. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ, υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ, υἱὸς Σεσεὶ τῷ ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς μετὰ Δαυὶδ, ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ.

10. Αὐτὸς ἀνέστη, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἕως ὅτε ἐκόπασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προσεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν. Καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ὁ λαὸς ἐκάθιστο ὀπίσω αὐτοῦ πληρὴν ἐκδιδύσκειν.

Σαμμέας 11. Καὶ μετ' αὐτὸν Σαμμέας, υἱὸς Ἀγοῦ, ὁ Ἀρουχαῖος· καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλοφύλοι εἰς Θηρία. Καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τῷ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ. Καὶ ὁ λαὸς ἐφυγεν ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων.

12. καὶ ἐσηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἐξείλατο αὐτήν, καὶ ἐπάταξε τὰς ἀλλοφύλους. Καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

13. Καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ κατέβησαν εἰς Κασωάρ πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολάμ· καὶ τάγμα τῶν ἀλλοφύλων παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ῥαφαὲλ.

14. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ,

καὶ τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεὲμ.

15. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε· τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τῷ ἐν Βηθλεὲμ τῷ ἐν τῇ πύλῃ; τὸ δὲ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεὲμ.

16. Καὶ διέβησαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὕδρευσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τῷ ἐν Βηθλεὲμ τῷ ἐν τῇ πύλῃ. Καὶ ἔλαβον, καὶ παρεγένοντο πρὸς Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἠθέλησε πιεῖν αὐτό. Καὶ εἰσπέισεν αὐτὸ τῷ αὐτοῦ Κυρίῳ,

17. καὶ εἶπεν· ἰλεὺς μοι, Κύριε, τῷ ποιῆσαι τοῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίωμα. Καὶ ἐκ ἠθέλησε πιεῖν αὐτό. Ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί.

18. Καὶ Ἀβισαί, ἀδελφὸς Ἰωάβ, υἱὸς Σαρουίας, αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶ, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας. Καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν,

19. ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἐνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως ἐπὶ τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε.

20. Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωιαδά, ἀνὴρ αὐτὸς πολλοσὸς ἔργοις, ἀπὸ Καβσεθὴλ, καὶ αὐτὸς ἐπάταξε τὰς δύο υἱούς Ἀριὴλ τῷ Μωάβ· καὶ αὐτὸς κατέβη, καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ τῷ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνης.

21. αὐ-

v. 8. (αὐτὸς) abest. ibid. Ἄδαιν ὁ Ἀσων. - - fin.) ἀδωνὶς ὁ Ἀσωνάϊος, ἔτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίαις στρατιώταις εἰσάπαξ. v. 9. Ἐλεάζαρ) Ἐλεανάν. ibid. Σεσεὶ) δαδὶ. ib. Δαυὶδ, ἐν τῷ) δαυὶδ. καὶ ἐν τῷ. ib. ἀνέβησαν) ἀνέβησαν. v. 10. ἐκόπασεν) ἐκοπίασεν. v. 11. μετ' αὐτὸν Σαμμέας, υἱὸς Ἀγοῦ) καὶ μετ' αὐτὸν Σαμμέας υἱὸς Ἄσα. v. 13. Κασωάρ) Κασών. ibid. Ὀδολάμ) Ὀδολάμ. ib. ἀλλοφ. παρενέβαλον) ἀλλοφύλων. καὶ παρενέβαλον. v. 14. ὑπόστημα) ὑπόστημα. v. 15. σύστημα) σύστημα. v. 16. ἔλαβον) ἔλαβαν. ibid. πιεῖν αὐτόν.) πιεῖν αὐτό. v. 18. Ἀβισαὶ ἀδελφὸς) ἀβισαὶ ὁ ἀδελφός. v. 19. ἐπ' ἄρχοντα) εἰς ἄρχοντα. v. 20. Ἰωιαδά) ἰωδά, παῖς. ibid. αὐτὸς ἐπάταξε τὸν λέοντα) αὐτὸς ἐπάταξε τὰς δύο υἱούς Ἀριὴλ τοῦ Μωάβ. καὶ αὐτὸς κατέβη, καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα.

21. αὐτὸς ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν ὄρατὴν Αἰγυπτίον, ἄνδρα ὀρετὸν, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τῷ Αἰγυπτίου ὄρου ὡς ξύλον διαβάθρας· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἤρπασε τὸ ὄρου ἐκ τῆς χειρὸς τῷ Αἰγυπτίῳ, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρατι αὐτοῦ.

22. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰωιαδάε, καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς,

23. ἐκ τῶν τριῶν ἐνδοξος, καὶ πρὸς τὰς τρεῖς οὐκ ἤλθε, καὶ ἔταξεν αὐτὸν Δαυὶδ πρὸς τὰς ἀκοάς αὐτοῦ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ βασιλέως.

24. Ἀσαήλ ἀδελφὸς Ἰωάβ· ἔτος ἐν τοῖς τριάκοντα. Ἐλεανάν υἱὸς Δαδὶ πατρὸς Δαδὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐκ Βηθλεέμ.

25. Σαμμαὶ ὁ Ἀρεδαῖος· Ἐνακὰ ὁ Ἀρεδαῖος.

26. Ἐλῆς ὁ Φελωνεὶ· Ἰρας υἱὸς Ἐνκαὶς ὁ Θεκαῖτης.

27. Ἀβιέξερ ὁ Ἀναθωθίτης, ἐκ τῶν υἱῶν τῷ Ἀσωθείτε.

28. Σελμών ὁ Ἐλωίτης· Μαεραεὶ ὁ Νετωφα Νετωφαθίτης· τίτης

29. Ἀλάφ υἱὸς Βααναιαὶ τῷ Ἐφραθαί· Ἐθθὶ υἱὸς Ῥιβᾶ, ἐκ Γαβαθ, υἱὸς Βενκαμίν.

30. Βαναίος ὁ Φαραθωνίτης· Ἀθθαὶ ἐκ * Νασαλέας * Νααλγαίας.

31. Ἀειλὼν ὁ Ἀραβωθεὶ· Ἀσμωθ ὁ Ἀειλὼν Βαρωμίτης.

32. Ἐλιὰβ ὁ Σαλαβωνίτης· υἱοὶ Ἀσάν Ἰωνάθαν.

33. Σαμὰ ὁ Ἀρωδίτης· Ἀμνάν υἱὸς Σαμαναὶς Ἀραδ.

34. Ἐλιφαλέθ υἱὸς τῷ Ἀσβίτε, υἱὸς Αἰτιεθ τῷ Μαχαταίου· Ἐλιὰβ υἱὸς Ἀχιτόφελ Ἐλιὰφ τῷ Γελωνίτου.

35. Ἀσαραιὶ ὁ Καρμήλιος· Φαραεὶ ὁ Ἀραχειεῖς.

36. Γάαλ υἱὸς Ναθαν πολὺς δυνάμει πολλὸς μωσ, υἱὸς Γαδδὶ.

37. Σβλεγὶ ὁ Ἀμωνίτης· Γεδωρέ ὁ Βηρωθαῖος, αἶρων τὰ σκευὴ Ἰωάβ υἱοῦ Σαρουίας.

38. Εἶρας ὁ Ἐθραῖος· Γαρηθ ὁ * Ἰε-Γαρηθ· * Τεθρίτης.

39. Οὐρίας ὁ Χετλαῖος· πάντες τριάκοντα καὶ ἐπὶ αὐτόν.

P 3

ΚΕΦ.

V. 21. ὄρατὴν) ὀρετὸν. ibid. Αἰγυπτίου ὄρου ἐκ τῆς χειρὸς) αἰγυπτίῳ ὄρου ὡς ξύλον διαβάθρας. καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἤρπασε τὸ ὄρου ἐκ τῆς χειρὸς. V. 23. Δαυὶδ βασιλέως) Δαυὶδ τῷ βασιλείῳ. V. 24. Δαδὶ) Δαδὶ. ibid. ἐκ Βηθλ.) ἐν Βηθλεέμ. V. 25. usque ad finem Cap. in Edit. Rom. hanc leguntur: V. 25. σαμμαὶ ὁ Ἀρεδαῖος. V. 26. σέλης ὁ Φελωνεὶ. Ἰρας υἱὸς Ἐνκαὶς ὁ Θεκαῖτης. V. 27. ἀβιέξερ ὁ ἀνωθίτης, ἐκ τῶν υἱῶν τῷ ἀνωθίτου. V. 28. ἔλων ὁ ἀνωθίτης. νοερέ ὁ Νετωφαθίτης. V. 29. ἔθθαυ υἱὸς Ῥιβᾶ ἐκ Γαβαθ υἱὸς Βενκαμίν τοῦ Ἐφραθαίου. Ἀσμωθ ὁ Βαρωμίτης. * V. 32. Ἐμωσὺ ὁ Σαλαβωνίτης. υἱοὶ Ἀσάν. Ἰωνάθαν. V. 33. Σαμανὰ ὁ Ἀρωδίτης. Ἀμνάν υἱὸς Ἀραὶ Σαμαναῖτης. V. 34. Ἐλιφαλέθ υἱὸς τῷ Ἀσβίτε, υἱὸς τῷ Μαχαταίῳ. Ἐλιὰβ υἱὸς Ἀχιτόφελ τῷ Γελωνίτου. V. 35. Ἀσαραιὶ ὁ Καρμήλιος τῷ Οὐραϊσσερ. V. 36. Γάαλ υἱὸς Ναθαν, πολυδυνάμειος υἱὸς Γαδδὶ. Ἐλιὰβ ὁ Ἀμωνίτης. * V. 30. ἀδρὸι ἀπὸ χειμάρρων. V. 31. Γαδαβιήλ υἱὸς τῷ Ἀραβωθαίου. * V. 37. Γεδωρέ ὁ Βηρωθαῖος αἶρων τὰ σκευὴ. Ἰωάβ υἱὸς Σαρουίας. V. 38. ἔρας ὁ Ἐθραῖος. γη-ραβ ὁ Ἐθραῖος. V. 39. οὐρίας ὁ Χετλαῖος, οἱ πάντες τριάκοντα καὶ ἐπὶ αὐτόν.

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

ΚΑΙ προσέθετο ὀργή Κυρίου ἐκκα-
ῖναι ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέσειε
τὸν Δαυὶδ ἐν αὐτοῖς, λέγων· βιά-
διζε, ἀρίθμησον τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν
Ἰούδα.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ
ἀρχόντα τῆς ἰκχύος τὸν μετ' αὐτῶ· δι-
ελθε δὴ πάσας φυλάς τῆς Ἰσραὴλ, ἀ-
πὸ Δαὶν καὶ ἕως Βηρσαβεῖ, καὶ ἐπίσκε-
ψαι τὸν λαόν, καὶ γνῶσμαι τὸν ἀριθ-
μὸν τῶ λαῶ.

3. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ πρὸς τὸν βασι-
λέα· καὶ προδίδει Κύριος ὁ Θεὸς σε πρὸς
τὸν λαόν ὥσπερ αὐτὸς, καὶ ὥσπερ αὐτὸς
ἐκατονταπλάσιον, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶ
κυρίου μετὰ βασιλέως ὄρωντες. Καὶ ὁ
κύριός με ὁ βασιλεὺς ἵνατί βέλεται ἐν
τῷ λόγῳ τούτῳ;

4. Καὶ ὑπερίχυσεν ὁ λόγος τῶ βασι-
λέως πρὸς Ἰωάβ, καὶ εἰς τὴν ἀρχόντας
τῆς δυνάμεως. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωάβ καὶ οἱ
ἀρχόντες τῆς ἰκχύος ἐνώπιον τῶ βασι-
λέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαόν τὸν Ἰσ-
ραὴλ.

5. Καὶ διέδωκεν τὸν Ἰορδάνην, καὶ
παρενέβαλον ἐν Ἀροῇ ἐξ δεξιῶν τῆς
πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς Φάραγγος
Γαδ καὶ Ἐλιάζηρ.

6. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ, καὶ εἰς γῆν

Ἐθαὼν Ἀδασαί, καὶ παρεγένοντο εἰς
Δαὶν Ἰάραν (καὶ Ἰούδα) καὶ ἐκύκλωσαν
εἰς Σιδῶνα (τὴν μεγάλην).

7. Καὶ ἦλθον εἰς Μάψαρ Τύρε. καὶ
πάσας τὰς πόλεις τῆς Εὐαίης καὶ τῆς
Χαναναίας. Καὶ ἦλθον κατὰ νότον Ἰούδα τὸν Ἰορ-
δάνην εἰς Βηρσαβεῖ,

8. καὶ περιώδυσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ·
καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μῆ-
νῶν καὶ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωάβ τὸν ἀριθμὸν τῆς
ἐπισκέψεως τῶ λαῶ πρὸς τὸν βασιλέα.
Καὶ ἐγένετο Ἰσραὴλ, ὀκτακόσιοι χιλιά-
δες ἀνδρῶν δυνάμεως σπαρμένων ῥομφαί-
αν. Καὶ ἀνήρ Ἰούδα, πεντακόσιοι χιλιά-
δες ἀνδρῶν μαχητῶν.

10. Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐ-
τὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν. Καὶ
εἶπε Δαυὶδ πρὸς Κύριον· ἡμαρτον σφό-
δρα, ὅτι ἐποίησα τὸ ῥῆμα τοῦτο· Νῦν,
Κύριε, παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τῶ
δούλου σου, ὅτι ἐμαρζάνθην σφόδρα.

11. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τοπρωί. Καὶ λό-
γος Κυρίου ἐγένετο πρὸς Γαδ τὸν προφή-
την, τὸν ὄντα μετὰ Δαυὶδ, λέγων· τὸν

12. πορεύθητι καὶ λάλησον πρὸς
Δαυὶδ, λέγων· τὰδε λέγει Κύριος. τρία ἐγώ
εἰμι αἶρω ἐπὶ σέ, καὶ ἐκλεξάι σεαυτῶ
ἐν ἑξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοι.

13. Καὶ

CAP. XXIV. v. 1. ὀργή Κυρίου) ὀργὴν κύριος. v. 2. τῶ Ἰσραὴλ, ἀπὸ) Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἀπὸ.
v. 3. ὁ Θεὸς σε πρὸς) σου abest. ibid. ὥσπερ αὐτοὺς ἐκατονταπλάσιον) ὥσπερ αὐτοὺς, καὶ ὥσπερ
αὐτοὺς ἐκατονταπλάσιον. ib. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ) absque articulo. v. 4. λαόν Ἰσρ.) λαόν τὸν Ἰσ-
ραὴλ. v. 5. ἐξ δεξιῶν) ἐκ δεξιῶν. ibid. Ἐλιάζηρ) ἐλίαςερ. v. 6. Ἐθαὼν Ἀδασαί) Ἐθαβασὼν ἢ
ἐν Ἀδασαί. ibid. εἰς Δαὶν Ἰάραν καὶ Ἰούδα) εἰς Δαυιδαν καὶ οὐδαν. ib. εἰς Σιδῶνα τὴν μεγάλην.)
σιδῶνα. v. 7. καὶ πάσας) καὶ εἰς πάσας. ibid. κατὰ τὸν Ἰορδάνην εἰς) κατὰ νότον Ἰούδα εἰς. v. 10.
ὅτι ἐποίησα τὸ ῥῆμα τοῦτο· Νῦν) ὁ ἐποίησα νῦν. ibid. παραβίβασον) addit δὴ v. 11. ὄντα τὸν
Δαυὶδ, λέγων) ὄντα, λέγων. v. 12. λέγων· τρία) λέγων. τὰδε λέγει κύριος, τρία.

13. Καὶ εἰσῆλθε Γαδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ εἰσέλθῃ ἔλθῃ σοι τρεῖς ἔτη λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν διώκειν ἐχθρῶν σου, καὶ ἔσονται διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σε. νῦν οὖν γινώδι, καὶ ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ἔῤῥημα.

14. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γαδ· ξενά μοι πάλινθεν σφόδρα ἐστίν. ἔμπροσθεν δὴ ἐν χειρὶ Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκισμοὶ ἀνθρώπων αὐτῆς σφόδρα· εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου ἔμῃ ἐμπέσω.

15. Καὶ ἐξελέξατο Δαυὶδ ἑαυτῷ τὸν θάνατον. Καὶ ἡμέραι θερσιμῆ πυρῶν, καὶ ἔδωκε Κύριος ἐν Ἰσραὴλ θάνατον ἀπὸ πρῶτον ἕως ἡμέρας ἀρίστας, καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῆς λαῖς ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, ἐξομῶντες χιλιάδες ἀνδρῶν.

16. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος τὴν χεῖρα αὐτῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ παρεκλήθη Κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθεῖρον· ἵνα ἐν τῷ λαῷ πολὺ νῦν, ἀνέσῃ τὴν χεῖρά σε. καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἦν παρὰ τῇ ἁλῶ Ὀρνά τῇ Ἱερουσαλαίμ.

17. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Κύριον ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ ἐγὼ εἰμι ἡδὲ

ἡμεῖς, καὶ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; γενέσθω δὴ ἡ χεὶρ σε ἐν ἐμοί, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶ πατρὸς μου.

18. Καὶ ἦλθε Γαδ πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβηθι, καὶ στήσον τῷ Κυρίῳ θυσιάζηριον ἐν τῇ ἁλῶνι Ὀρνά τῇ Ἱερουσαλαίμ.

19. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γαδ, καθ' ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος.

20. Καὶ διέκλυψεν Ὀρνά, καὶ εἶδε τὸν βασιλεῖα καὶ τὰς παῖδας αὐτῆς παραπορευομένας ἐπάνω αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνά, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν.

21. Καὶ εἶπεν Ὀρνά· τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δῆλον αὐτῆς; καὶ εἶπε Δαυὶδ· κλήσασθαι παρὰ σὲ τὴν ἁλῶνα τῇ οἰκοδομῆσαι θυσιάζηριον τῷ Κυρίῳ, καὶ συχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τῆς λαῖς.

22. Καὶ εἶπεν Ὀρνά πρὸς Δαυὶδ· λαβέτω καὶ ἀνενεγκάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ Κυρίῳ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῆς. ἰδὲ οἱ βόες εἰς ὀλοκαυτώματα, καὶ οἱ τροχοί, καὶ τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα.

23. Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνά τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν Ὀρνά πρὸς τὸν βασιλέα·

συνεχέ-
σθι

v. 13. ἀνήγγειλεν αὐτῷ, καὶ) αὐτῷ deest. ibid. αὐτῷ· εἰσέλθῃ σοι τρεῖς) αὐτῷ. ἐκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρεῖς. ib. διώκειν σε) διώκοντές σε. v. 14. ἐν χειρὶ) εἰς χεῖρας. ibid. ἀνθρώπων) ἀνθρώπου. v. 15. Δαυὶδ ἑαυτῷ) transposita. ibid. ἐν Ἰσρ. θάνατον) transposita. ib. ἕως ἀρίστας) ἕως ἡμέρας ἀρίστας. v. 16. ἄγγελος) addit τοῦ Θεοῦ. ibid. ἐν τῇ κακίᾳ) ἐπὶ τῇ κακίᾳ. ib. πολὺν) πολὺ νῦν. v. 17. καὶ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα) desiderantur. v. 18. ἐν τῇ ἁλῶνι) ἐν τῇ ἁλῶνι. v. 21. τὴν ἁλῶνα) τὸν ἁλῶνα. ibid. συνεχέσθῃ) συχεθῇ v. 22. ὀλοκαυτώματα) ὀλοκαυτώματα.

σιλέω· Κύριος ὁ Θεὸς σὲ εὐλογῆσαι σε.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρ-
νά· ἔχῃ, ὅτι κλῶμενος κλήσομαι παρὰ
σὲ ἐν ἀλλάγματι, καὶ ἐκ ἀνοίσω τῷ
Κυρίῳ Θεῷ με ὀλοκαύτωμα δωρεάν. Καὶ
ἐκλήσατο Δαυὶδ τὴν ἄλω καὶ τὰς βόας
ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντήκοντα.

25. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκτὶ Δαυὶδ θυσια-
στήριον τῷ Κυρίῳ· καὶ ἀνένεγκεν ὀλοκαυ-
τώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ προσέθηκε
Σαλωμών ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐχά-
τῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις. Καὶ ἐπή-
κτισε Κύριος τῇ γῇ, καὶ συνεχέθη ἡ θρᾶν-
σις ἐπάνωθεν Ἰσραὴλ.

συνεχέ-
θη

V. 23. ὁ Θεὸς) addit σε. V. 24. ὅτι κλῶμενος) ὅτι ἀλλὰ κλῶμενος. ibid. ἐν ἀλλάγματι) ἐν ἀναλ-
λάγματι. ib. Κυρίῳ Θεῷ με) κυρίῳ μου Θεῷ. ib. τὴν ἄλω) τὸν ἄλωνα. V. 25. ᾠκοδόμησεν)
addit ἐκτὶ. ibid. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. ib. συνεχέθη) συνεχέθη.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β΄.

ΒΑΣΙ-

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΑΙ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ
πρεσβύτερος προεβη-
κὼς ἡμέραις, καὶ πε-
ριέβαλλον αὐτὸν ἱμα-
τίοις, καὶ οὐκ ἔθερ-
μαίνετο.

2. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ· ζητη-
σάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ
παρθένον νεάνίδα, καὶ παραστήσεται
ἐνώπιον τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔσται αὐτὸν
θάλπησα, καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριός ἡμῶν
ὁ βασιλεὺς.

3. Καὶ ἐζήτησαν νεάνίδα καλὴν ἐκ
παντὸς ὄριου Ἰσραὴλ. Καὶ εὗρον τὴν Ἀ-
βισὰν τὴν Σωμανίτιν, καὶ ἤνεγκαν αὐ-
τὴν πρὸς τὸν βασιλέα.

4. Καὶ ἡ νεανὶς καλὴ ἔως σφόδρα·
καὶ ἦν τὸν βασιλέα θάλπησα, καὶ
ἐλειτέρει αὐτῇ· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκ
ἔγνω αὐτήν.

5. Καὶ Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγιάθ ἐπήρето,
λέγων· ἐγὼ βασιλεύσω. Καὶ ἐποίησεν
ἐαυτῷ ἄρματα καὶ ἵππεις, καὶ πεντή-
κοντα ἄνδρας παρατρέχοντας ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ.

Τομ. II.

Q

ὅτι

6. Καὶ ἐκ ἀπεκάλυεν αὐτὸν ὁ πατήρ
αὐτοῦ οὐδέποτε, λέγων· διατί σὺ ἐποίη-
σας; καὶ γε αὐτὸς ὡραῖος τῇ ὄψει σφό-
δρα, καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Ἀδου-
σαλάμ.

7. Καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ
Ἰωάβ τοῦ υἱοῦ Σαρουίας, καὶ μετὰ Ἀ-
βισὰν τοῦ ἱερέως· καὶ ἐβόηθουν ὀπίσω
Ἀδωνίου.

8. Καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Βαναίας
υἱὸς Ἰωιαδά, καὶ Νάθαν ὁ προφῆτης,
καὶ Σεμεὶ, καὶ Ῥησί, καὶ υἱοὶ δυνατοὶ
τοῦ Δαυὶδ, οὐκ ἦσαν ὀπίσω Ἀδωνίου.

9. Καὶ ἐθυσίασεν Ἀδωνίας πρόβατα
καὶ βόας καὶ ἄρνας παρὰ τὸν λίθον τοῦ
Ζωελῆθ, ὅς ἦν ἐχόμενα τῆς πηγῆς Ῥω-
γὴλ. Καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελ-
φούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς τοῦ βασιλέως, καὶ
πάντας τοὺς ἄνδρας Ἰσραὴλ παῖδας τοῦ
βασιλέως,

10. καὶ τὸν Νάθαν τὸν προφῆτην,
καὶ Βαναϊάν, καὶ τοὺς δυνατὰς, καὶ τὸν
Σαλωμώντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ
ἐκάλεσε.

11. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Βηθσαβεὲ
μητέρα Σαλωμών, λέγων· οὐκ ἤκουσας

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ'. CAP. I. v. 2. εἶπαν) εἶπον. ibid. τῷ κυρίῳ ἡμῶν) non habet. ib. ἐνώπιον
τῷ βασιλεῖ) τῷ βασιλεῖ. ib. ὁ κύριός ἡμῶν ὁ) ὁ κύριός μου εἶ. v. 4. τὸν βασιλέα θάλπησα) trans-
posita. v. 5. Ἀγιάθ) ἀγγιάθ. ibid. παρατρέχοντας) παρατρέχειν. v. 6. ἀπεκάλυεν) ἀπεκάλυψεν.
ibid. ὡραῖος σφόδρα) ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα. v. 8. Ἰωιαδά) ἰωιάδ. v. 9. καὶ βόας καὶ ἄρνας πα-
ρὰ τὸν λίθον τοῦ Ζωελῆθ) καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ αὐτῇ τοῦ Ζωελῆθ. ibid. τῆς πηγῆς) non
habet. ib. ἀδελφ. αὐτοῦ τοὺς υἱούς τοῦ βασιλέως, καὶ π. τοὺς ἄνδρας Ἰσραὴλ) ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ
πάντας τοὺς ἄνδρας Ἰσραὴλ. v. 10. καὶ τὸν Νάθαν) καὶ Νάθαν. ibid. Σαλωμώντα τὸν ἀδ.) σαλω-
μὸν ἀδελφόν. v. 11. Βηθσαβεὲ) βηθσαβεὲ.

ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγίθ, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν (βασιλεὺς) Δαυὶδ ἐκ ἔγνω;

12. Καὶ νῦν δεῦρο συμβελεύσω σοι δὴ συμβεβλῖαν, καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν σε, καὶ τὴν ψυχὴν τῷ υἱῷ σε Σαλωμών.

13. Δεῦρο εἰσελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτόν, λέγουσα· ἐχὶ σὺ, κύριέ με βασιλεῦ, ὥμοσας τῇ δούλῃ σε, λέγων· ὅτι Σαλωμών ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθιέται ἐπὶ τῷ θρόνῳ με; καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας;

14. Καὶ ἰδὲ ἔτι σε λαλούσης ἐκεῖ μετὰ τῷ βασιλέως, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σε, καὶ πληρώσω τὰς λόγους σου.

15. Καὶ εἰσῆλθε Βηθσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμεῖον. Καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα. Καὶ Ἀδισαγ ἡ Σεμανίτις λειτεργούσα τῷ βασιλεῖ.

16. Καὶ ἔκλυε Βηθσαβεὲ, καὶ προσεκίνησε τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· τί ἔστι σοι;

17. Ἡ δὲ εἶπε· κύριέ με βασιλεῦ, σὺ ὥμοσας ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σε τῇ δέλῃ σε, λέγων· ὅτι Σαλωμών ὁ υἱός σε βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθιέσθαι ἐπὶ τῷ θρόνῳ με.

18. καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐβασίλευσε, καὶ σὺ, κύριέ με βασιλεῦ, ἐκ ἔγνως.

19. Καὶ ἐθυσίασε μόσχους, καὶ ἄρνας, καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλε-

σε πάντας τὰς υἱὰς τῷ βασιλέως, καὶ Ἀδισαγ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰωάβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως, καὶ τὸν Σαλωμών τὸν δούλόν σου οὐκ ἐκάλεσε.

20. Καὶ σὺ, κύριέ με βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ πρὸς σέ· ἀπάγγειλαι αὐτοῖς τίς καθιέσθαι ἐπὶ τῷ θρόνῳ τῷ κυρίῳ με τῷ βασιλέως μετ' αὐτόν.

21. Καὶ ἔσαι ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός με ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτῶ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ ὁ υἱός με Σαλωμών ἀμαρτωλοί.

22. Καὶ ἰδὲ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τῷ βασιλέως, καὶ Νάθαν ὁ προφῆτης ἦλθε.

23. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ, λεγόντων· ἰδὲ Νάθαν ὁ προφῆτης· καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ πρόσωπον τῷ βασιλέως, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν.

24. Καὶ εἶπε Νάθαν, κύριέ με βασιλεῦ, σὺ εἶπας, Ἀδωνίας βασιλεύσει ὀπίσω με, καὶ αὐτὸς καθιέσθαι ἐπὶ τῷ θρόνῳ με;

25. Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ ἐθυσίασε ἐθυμίας μόσχους, καὶ ἄρνας, καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τὰς υἱὰς τῷ βασιλέως, καὶ τὰς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως, καὶ Ἀδισαγ τὸν ἀρχιερέα, καὶ ἰδὲ εἰσιν ἐδιδόντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτῶ, καὶ εἶπαν· ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἀδωνίας.

26. Καὶ

ν. 11. (βασιλεὺς) abest. ν. 13. Σαλωμών ὁ υἱός σε) transposita. ν. 14. σε λαλούσης) transposita. ν. 15. Βηθσαβεὲ) βηθσαβεὲ, passim. ibid. Σεμανίτις λειτ.) σεμανίτις ἦν λειτεργούσα. ν. 17. κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ) κύριέ σε. ibid. Σαλωμών ὁ υἱός σε) transposita. ib. καὶ αὐτὸς καθιέσθαι) αὐτὸς deest. ν. 21. ὁ υἱός μου Σαλωμών) transposita. ν. 23. λεγόντων) abest. ibid. κατὰ τὸ πρόσωπον) τὸ deest. ν. 25. ἐθυμίας) ἐθυσίασε. ibid. τὸν ἀρχιερέα) τὸν ἱερέα.

26. Καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν δούλόν σου, καὶ Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Βαναϊάν υἱὸν Ἰωιαδαῆ, καὶ Σαλαμων τὸν δούλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν.

27. Εἰ διὰ τῆς κυρίας μετὰ τῆ βασιλείας γέγονε τὸ ῥῆμα τῆτο, καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δέλω σου τίς καθίσταται ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς κυρίου μου τῆ βασιλείας μετὰ αὐτόν;

28. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ εἶπε· καλέσατέ μοι τὴν Βηθσαβέ. καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τῆ βασιλείας, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτῆς.

29. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· ζῇ Κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ πάσης θλίψεως,

30. Ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, λέγων, ὅτι Σαλαμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετὰ ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθίσταται ἐπὶ τῆς θρόνου μετὰ ἐμὲ, ὅτι ἔτως ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

31. Καὶ ἔκυψε Βηθσαβέ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· ζήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.

32. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ· καλέσατέ μοι Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφῆτην, καὶ Βαναϊάν υἱὸν Ἰωιαδαῆ. καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τῆ βασιλείας.

33. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς· λάβετε μεθ' ὑμῶν τέσ δέλες τῆς κυρίας

ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε Σαλαμων τὸν υἱόν μου ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν, καὶ καταγάγετε αὐτὸν εἰς τὸν Γιών,

34. καὶ χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ χρισά-
ιερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφῆτης εἰς βα-
σιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ σαλπύσατε κε-
ρατίνῃ, καὶ ἐρεῖτε· ζήτω ὁ βασιλεὺς
Σαλαμων.

35. Καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτῆς, καὶ εἰσελεύσεσθαι καὶ καθίσταται ἐπὶ τῆς θρόνου μου, καὶ αὐτὸς βασιλεύσει ἀντ' ἐ-
μῆς· καὶ ἐγὼ ἐντεταλῶ τῆς εἶναι ἡγέ-
μενον ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ Ἰούδα.

36. Καὶ ἀπεκρίθη Βαναϊάς υἱὸς Ἰωιαδαῆ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· γένοιτο· οὕτως πιστώσαι Κύριος ὁ Θεὸς τῆς κυρίου μετὰ τῆ βασιλείας.

37. Καθὼς ἦν Κύριος μετὰ τῆς κυρίου μου τῆς βασιλείας, ἔως εἴη μετὰ Σαλαμων, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτῆς ὑπὲρ τὸν θρόνον τῆς κυρίου μου τῆς βασιλείας Δαυὶδ.

38. Καὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφῆτης, καὶ Βαναϊάς υἱὸς Ἰωιαδαῆ, καὶ ὁ Χερεθθὶ, καὶ ὁ Φελεθθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν τὸν Σαλαμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον τῆς βασιλείας Δαυὶδ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν Γιών.

39. Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τῆς ἐλαίου ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρησε τὸν Σαλαμων, καὶ ἐσάλπισε τῇ κε-

Q2

ρατί-

v. 26. Ἰωιαδαῆ) ἰωδαῆ, passim. v. 30. ἔως) οὕτω. v. 33. μεθ' ὑμῶν τὰς δούλας τῆς κ. ὑμῶν) τὰς δέλους τῆς κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν. ibid. Σαλαμων τὸν υἱόν μου) transposita. ib. εἰς τὸν Γιών.) εἰς τὴν γιών. v. 34. χρισάτωσαν) χρισάτω. v. 35. Καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεσθαι) hac desiderantur. ibid. καὶ αὐτὸς βασ.) καὶ βασιλεύσει. ib. εἶναι ἡγέμ.) εἶναι εἰς ἡγούμενον. ib. καὶ ἐπὶ Ἰούδα) καὶ ἐπὶ Ἰούδα. v. 37. βασιλείας εἴη) βασιλείας οὕτως εἴη. v. 38. Χερεθθὶ καὶ ὁ Φελεθθὶ) χερεθθὶ καὶ ὁ φελεθθὶ, passim. ibid. βασιλείας καὶ) βασιλείας Δαυὶδ καὶ. ib. εἰς τὸν Γιών) εἰς τὴν γιών.

ρατίνῃ. Καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός· ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμών.

40. Καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἐχώρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραίνόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην, καὶ ἐββάγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν.

41. Καὶ ἤκουσεν Ἀδωνίας, καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν. Καὶ ἤκεσεν Ἰωάβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ εἶπε· τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἡ χούσης;

42. Ἐτι αὐτῆ λαλοῦντος, καὶ ἰδὲ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀβιάθαρ τῆς ἱερέως ἦλθε. καὶ εἶπεν Ἀδωνίας· εἰσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυναμέως εἰ σὺ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι.

43. Καὶ ἀπεκριθὴ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε τῷ Ἀδωνίᾳ· καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐδασίλευσε τὸν Σαλωμών,

44. καὶ ἀπέσειλε μετ' αὐτῆς ὁ βασιλεὺς τὸν Σαδὰκ τὸν ἱερέα, καὶ τὸν Νάθαν τὸν προφῆτην, καὶ Βαναϊάν υἱὸν Ἰωιαδάε, καὶ τὸν Χερεθθαί, καὶ τὸν Φελεθθαί, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τῆς βασιλείας.

45. Καὶ ἔχρισαν αὐτὸν Σαδὰκ ὁ ἱερεὺς καὶ Νάθαν ὁ προφῆτης εἰς βασιλεῖα ἐν τῷ Γιβὼν, καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραίνόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις. αὕτη ἡ φωνὴ ἦν ἡκούσατε.

46. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμών ἐπὶ θρόνον τῆς βασιλείας.

47. Καὶ εἰσῆλθον οἱ δοῦλοι τῆς βασιλείας εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυὶδ, λέγοντες· ἀγαθύναι ὁ Θεὸς τὸ ὄνομα Σαλωμών τῆς υἱοῦ σου ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. Καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς.

48. Καὶ γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς· εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἔδωκε (μοι) σήμερον ἐκ τῆς σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τῆς θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι.

49. Καὶ ἐξέστησαν, καὶ ἐξανέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τῆς Ἀδωνίᾳ, καὶ ἀπῆλθον ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς.

50. Καὶ Ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου Σαλωμών, καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἐπελάβετο τῶν κεράτων τῆς θυσιαστηρίου.

51. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμών, λέγοντες· ἰδὲ Ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμών, καὶ κατέχει τῶν κεράτων τῆς θυσιαστηρίου, λέγων· ὁμοσάτω μοι σήμερον ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, εἰ ὃ θανατώσει τὸν δέλον αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ.

52. Καὶ εἶπε Σαλωμών· εἰς υἱὸν δυναμέως, εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ εἰς κακία εὐρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανατωθήσεται.

53. Καὶ ἀπέσειλε Σαλωμών ὁ βασιλεὺς, καὶ κατήνεγκεν αὐτὸν ἀπάνωθεν κατήνευ-
τῆς κεν

V. 42. ἦλθε) εἰσῆλθε. V. 43. εἶπε τῷ Ἀδωνίᾳ. καὶ) εἶπε καὶ. V. 44. καὶ τὸν Νάθαν) καὶ Νάθαν. ibid. υἱὸν Ἰωιαδάε) τὸν υἱὸν Ἰωιαδέ. V. 45. ἔχρισαν) ἔχρισαν. ibid. προφ. εἰς βασιλεῖα ἐν τῷ Γιβὼν.) προφῆτης ἐν τῇ γῇ. V. 46. τῆς βασιλείας) βασιλείας. V. 47. τοῦ υἱοῦ σου) non habet. ibid. κοίτην αὐτοῦ.) κοίτην. V. 48. (μοι) abest. ibid. θρόνου) addit μου. V. 49. καὶ ἐξανέστησαν) non habet. ibid. ἀπῆλθον) ἦλθον. V. 51. σήμερον ὁ βασιλεὺς Σαλωμών) σήμερον σαλωμών. V. 53. Σαλωμών ὁ βασιλεὺς) transposita. ibid. κατήνεγκεν) κατήνεγκαν.

τῷ θυσιαστηρίου. Καὶ εἰσῆλθε, καὶ προσ-
εκύνησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών. Καὶ
εἶπεν αὐτῷ Σαλωμών· δεῦρο εἰς τὸν οἶ-
κόν σου.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυὶδ ἀ-
ποθανεῖν, καὶ ἀπεκρίνατο τῷ
Σαλωμών υἱῷ αὐτῆς, λέγων·

2. ἐγὼ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης
τῆς γῆς· καὶ ἰχθύσεις, καὶ ἔσῃ εἰς ἀν-
δρα,

3. καὶ φυλάξεις τὴν φυλακὴν Κυρίου
Θεοῦ σε τῷ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐ-
τῆς, φυλάσσειν τοὺς ἐντολάς αὐτῆς, καὶ
τὰ δικαιώματα αὐτῆς, καὶ τὰ κρίματα
αὐτῆς, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῆς, τὰ γε-
γραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως· ἵνα
συνῆς ἃ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἐν-
τείλωμαί σοι.

4. ἵνα σῆς Κύριος τὸν λόγον αὐτῆς ὃν
ἐλάλησε περὶ ἐμοῦ, λέγων· ἐὰν φυλάξω-
σιν οἱ υἱοὶ σε τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι
ἐνώπιόν μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, λέγων·
οὐκ ἐξολοθρευθήσεται σοι ἀνὴρ ἐπ' αὐτῶν
θεν τῷ θρόνου Ἰσραὴλ.

5. Καὶ γε σὺ ἔγνωσ ὅσα μοι ἐποίησεν
Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας, ὅσα ἐποίησε τοῖς
δυσὶν ἀρχασι τῶν δυνάμεων Ἰσραὴλ, τῷ
Ἀβεννὴρ υἱῷ Νῆρ, καὶ τῷ Ἀμμεσά υἱῷ

Ἰεθέρ, καὶ ἀπέκλειπεν αὐτούς, καὶ ἔτα-
ξε τὰ αἵματα ποθέμε ἐν εἰρήνῃ, καὶ
ἔδωκεν αἷμα ἀθῶον ἐν τῇ ζῳῇ αὐτῆς τῇ
ἐν τῇ ὁσφύϊ αὐτῆς, καὶ ἐν τῷ ὑποδήμα-
τι αὐτῆς τῷ ἐν τῷ ποδὶ αὐτῆς.

τῆ

6. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου,
καὶ ἐκκατάξεις τὴν πολιὰν αὐτῆς ἐν εἰ-
ρήνῃ εἰς ἄδου.

7. Καὶ τοῖς υἱοῖς Βεργελλεὶ τῷ Γαλαα-
δίτῃ ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς
ἐδίοις τὴν τράπεζάν σε· ὅτι οὕτως
ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκῃ ἀ-
πὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ τε ἀδελ-
φῶ σε.

8. Καὶ ἰδὲ μετὰ σὲ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά,
υἱὸς τῷ Ἰεμενὶ, ἐκ Βαθρεῖμ, καὶ αὐ-
τὸς κατηρήσατό με κατὰ τὴν ὁδὸν
τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπορεύομην εἰς παρεμβολάς,
καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς ἀπάντησίν μου
εἰς τὸν Ἰορδάνην· καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν
Κυρίῳ, λέγων· εἰ θανατώσω σε ἐν
ὁρμφαίᾳ.

9. Καὶ ἐ μὴ ἀθωώσης αὐτὸν, ὅτι
ἀνὴρ σοφὸς εἶ σὺ, καὶ γνώσῃ ἃ ποιή-
σεις αὐτῷ, καὶ κατὰξεις τὴν πολιὰν
αὐτῆς ἐν αἵματι εἰς ἄδου.

10. Καὶ ἐκοιμήθη Δαυὶδ μετὰ τῶν
πατέρων αὐτῆς, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει
Δαυὶδ.

11. Καὶ αἱ ἡμέραι αἷς ἐβασίλευσε Δα-
υὶδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, τεσσαράκοντα ἔτη.
ἐν Χεβρών ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν ἔτη, καὶ

Q3

ἐν

CAP. II. v. 1. ἀποθανεῖν) addit αὐτόν. ibid. τῷ Σαλωμών) absque articulo. v. 3. τὴν φυ-
λακὴν) φυλακὴν. ibid. δικαιώματα αὐτῆς, καὶ) δικαιώματα, καὶ. ib. καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῆς) de-
sunt. ib. συνῆς) συνήσῃ. ib. ὅσα) addit ἐν. v. 4. ἐλάλησε περὶ ἐμοῦ) περὶ ἐμοῦ deest. ibid.
καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν) non habet. ib. τῷ θρόνῳ) θρόνου. v. 5. μοι ἐποίησεν) transposita. ibid.
Ἀμμεσά) ἀμμεσά. ib. τῷ ἐν τῷ ποδὶ) τῷ ἐν τῷ ποδὶ. v. 7. ἐν τῷ με ἀποδιδράσκῃ. ibid.
v. 8. Σεμεὶ) σεμεί, nomina propria constanter terminantur in i, quae Alex. effert per ei.
ibid. Βαθρεῖμ) βαθρεῖμ. ib. κατηρήσατο) κατηράσατο. ib. εἰς ἀπάντησιν) εἰς ἀπαντήν.

ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τρία ἔτη.

12. Καὶ Σαλωμών ἐκάθισεν ἐπὶ τῷ θρόνῳ Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτοῦ ἐτῶν δώδεκα, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα.

13. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγείθου πρὸς Βηθσαβέε μητέρα Σαλωμών, καὶ προσεκύνησεν αὐτήν. ἡ δὲ εἶπεν· εἰρήνη ἡ εἰσοδός σε; καὶ εἶπεν, εἰρήνη.

14. Καὶ εἶπε· λόγος μοι πρὸς σέ. καὶ εἶπεν αὐτῷ· λαλήσων.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· σύ οἶδας, ὅτι ἐμοὶ ἦν ἡ βασιλεία, καὶ ἐπ' ἐμέ ἐθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς βασιλείαν, καὶ ἐσέβη ἡ βασιλεία, καὶ ἐγενήθη τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὐτῷ.

16. Καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτέμην παρὰ σέ, μὴ ἀποσρέψῃς τὸ πρόσωπόν σε. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βηθσαβέε· λαλεῖ.

17. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἶπον δὴ πρὸς Σαλωμών τὸν βασιλέα, ὅτι ἐκ ἀποσρέψῃς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σέ, καὶ δώσῃ μοι τὴν Ἀδισάγ τὴν Σεμανίτιν εἰς γυναῖκα.

18. Καὶ εἶπε Βηθσαβέε· καλῶς· ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ.

19. Καὶ εἰσῆλθε Βηθσαβέε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών λαλήσαι αὐτῷ πε-

ρὶ Ἀδωνίου. Καὶ ἐξάνεθ' ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν αὐτῇ, καὶ κατεφίλησεν αὐτήν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ· καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ τῷ βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· αἴτησιν μίαν μικράν ἐγὼ αἰτέμην παρὰ σέ, μὴ ἀποσρέψῃς τὸ πρόσωπόν μου. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· αἴτησαι, μήτερ ἐμή, ὅτι οὐκ ἀποσρέψω σε.

21. Καὶ εἶπε· δοθήτω δὴ Ἀδισάγ ἡ Σεμανίτις τῷ Ἀδωνίᾳ τῷ ἀδελφῷ σε εἰς γυναῖκα.

22. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ ἵνατί σύ ἤτησαι τὴν Ἀδισάγ τὴν Σεμανίτιν τῷ Ἀδωνίᾳ; καὶ αἰτήσαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν, ὅτι ἔτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμέ, καὶ αὐτῷ Ἀδισάγ ὁ ἱερεὺς, καὶ αὐτῷ Ἰωάβ ὁ υἱὸς Σαρβίας, ὁ ἀρχιερέτης, ἐταῖρος.

23. Καὶ ἄμωσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών κατὰ τῷ Κυρίῳ, λέγων· τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προφείη, ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν Ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον. εὐχῆς

24. Καὶ νῦν ζῇ Κύριος ὃς ἡτοίμασέ με, καὶ ἐθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τῷ πατρὸς μου, καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι οἶκον καὶ θῶς ἐλάλησε Κύριος, ὅτι σήμερον θανατωθήσεται Ἀδωνίας.

25. Καὶ

ν. 11. ἐν Ἱερου. ἐβασίλευσε τριάκ. καὶ τρία ἔτη) ἐν Ἱερουσαλὴμ τριακοντατρία ἔτη. ν. 12. ἐπὶ τῷ θρόνῳ) ἐπὶ θρόνου. ibid. ἐτῶν δώδεκα) abest. ν. 13. Ἀγείθου) ἀγγίθ. ibid. Βηθσαβέε) βηθσαβέε, pafsim. ib. προσεκύνησεν αὐτήν.) προσεκ. αὐτῇ. ν. 14. Καὶ εἶπε) non habet. ν. 15. ἡ βασιλεία) absque articulo; scil. priore loco. ibid. ἐγενήθη) ἐγένετο. ib. ἐγένετο) ἐγενήθη. ν. 17. Σεμανίτιν γυναῖκα) σωμανίτιν εἰς γυναῖκα. ν. 19. εἰς ἀπάντησιν) εἰς ἀπάντην. ibid. θρόνον αὐτοῦ) αὐτοῦ deest. ν. 20. τὸ πρόσωπόν σε) τὸ πρόσωπόν μου. ibid. Καὶ εἶπεν ὁ) καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ. ib. ἐμή, ὅτι ἐκ) ἐμή, καὶ οὐκ. ν. 21. Σεμανίτις) σωμανίτις, pafsim. ν. 22. ἵνατί σύ) ἵνατί σὺ. ibid. τὴν Σεμανίτιν) non habet. ibid. ὁ υἱὸς Σαρ. ὁ ἀρχιερ.) ὁ articulus utroque loco deest. ν. 23. εὐχῆς) ψυχῆς.

25. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐν χειρὶ Βαναίου υἱοῦ Ἰωιαδά, καὶ ἀνείλεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

26. Καὶ τῷ Ἀθιάθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· εἰς Ἀναθὰθ ἀπότρεχε σύ, εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτε εἶ σύ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐθανάτωσά σε, ὅτι ἤρας τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐνώπιον τῶ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου.

27. Καὶ ἐξέβαλε Σαλωμών τὸν Ἀθιάθαρ τῷ μὴ εἶναι ἱερεὰ τῷ Κυρίου, πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἠλεὶ ἐν Σηλωμ.

28. Καὶ ἡ ἀκοή ἦλθεν ἕως Ἰωάβ, ὅτι Ἰωάβ ἦν κεκληκὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω Ἀδессαλὼμ οὐκ ἔκλινε. Καὶ ἔφυγεν Ἰωάβ εἰς τὸ σκῆνωμα τῷ Κυρίῳ, καὶ κατέχευε τῶν κεράτων τῷ θυσιαστηρίῳ.

29. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμῶν, λέγοντες· ὅτι ἔφυγεν Ἰωάβ εἰς τὴν σκηνὴν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἰδὼ κατέχει τῶν κεράτων τῷ θυσιαστηρίου. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών πρὸς Ἰωάβ, λέγων· τί γέγονέ σοι, ὅτι πέφουγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σε, καὶ ἔφυγον πρὸς τὸν Κύριον. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίαν υἱὸν Ἰωιαδά, λέγων·

πορεύου, καὶ ἀνέλε αὐτόν, καὶ θάψον αὐτόν.

30. Καὶ ἦλθε Βαναίας υἱὸς Ἰωιαδά Βαναίαν πρὸς Ἰωάβ εἰς τὴν σκηνὴν τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· ἐξέλθε. καὶ εἶπεν Ἰωάβ· ἐκ ἐκπορεύσομαι, ὅτι ὦδε ἀποθανῆμαι. Καὶ ἀπέστρεψε Βαναίας υἱὸς Ἰωιαδά, καὶ εἶπε τῷ Βαναίῳ βασιλεῖ, λέγων· τάδε λελάληκεν Ἰωάβ, καὶ τάδε ἀποκρίνεται μοι.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· πορεύου, καὶ ποιήσον αὐτῷ καθὼς εἶρηκε, καὶ ἀνέλε αὐτόν, καὶ θάψεις αὐτόν, καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ θωρεῶν ἐξέχεεν Ἰωάβ, ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπὸ τῶ οἴκου τῷ πατρός μου.

32. Καὶ ἀπέστρεψε Κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτῆ εἰς κεφαλὴν αὐτῆ, ὡς ἀπήντησε τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτόν, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτοὺς ἐν βομφαίᾳ. Καὶ ὁ πατήρ μου Δαυὶδ ἐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νηρ, ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν Ἀμεσσά υἱὸν Ἰεδέρ, ἀρχιστράτηγον Ἰούδα.

33. Καὶ ἐπέστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῆ, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῷ σπέρματος αὐτῆ εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ τῷ Δαυίδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτῆ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτῆ, καὶ τῷ θρόνῳ αὐτῆ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ Κυρίου.

34. Καὶ ἀνέβη Βαταίας υἱὸς Ἰωιαδά, καὶ

v. 26. εἰς Ἀναθὰθ ἀπότρεχε σύ) transposita. ibid. διαθήκης) τῆς διαθήκης. v. 28. ἕως Ἰωάβ) addit υἱοῦ σαρουίας. ibid. ὀπίσω Ἀδессαλὼμ) ὀπίσω σαλωμών. v. 29. ὅτι ἔφυγεν) ὅτι πέφουγεν. ibid. Σαλωμών πρὸς) σαλωμών ὁ βασιλεὺς πρὸς. ib. πρὸς τὸν Κύριον.) πρὸς κύριον. ib. Σαλωμών ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίαν υἱὸν Ἰωιαδά) σαλωμών τὸν βαναίαν υἱὸν ἰωδα. v. 30. Βαναία) βαναίας. ibid. ἐκπορεύσομαι) ἐκπορεύομαι. ib. ἀπέστρεψε Βαναίῳ) ἐπέστρεψε βαναίῳ. v. 31. ἐξέχεεν Ἰωάβ) ἐξέχεεν Ἰωάβ. v. 32. ἀπέστρεψε) ἐπέστρεψε. ibid. ἀρχιστράτηγον Ἰούδα.) ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν ἀμεσσά υἱὸν ἰεδέρ ἀρχιστράτηγον ἰούδα. v. 33. εἰς τὴν κεφαλὴν) εἰς κεφαλὴν.

τῷ Ἰωάβ καὶ ἀπήντησεν (Ἰωιαδάε) αὐτῷ, καὶ ἔθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἔθαψεν αὐτόν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

35. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βα-
ναίου υἱὸν Ἰωιαδάε ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
στρατηγίαν. Καὶ ἡ βασιλεία καταρθῆ-
το ἐν Ἱερουσαλὴμ. καὶ Σαδὼκ τὸν ἱερέα
5. ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀν-
τὶ Ἀβιάθαρ. Καὶ ἔδωκε Κύριος τῷ Σα-
λαμών φρόνησιν, καὶ σοφίαν πολλὴν
σφόδρα, καὶ πλάτος καρδίας, ὥς ἡ ἄμ-
μος ἢ παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐπλη-
10. θύνθη ἡ φρόνησις Σαλαμών ὑπὲρ τὴν φρό-
νησιν πάντων ἀρχαίων υἱῶν, καὶ ὑπὲρ
πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. καὶ ἔλαβε
τὴν θυγατέρα Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν
αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέ-
15. σαι αὐτὸν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον
Κυρίου ἐν πρώτοις, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερε-
σαλὴμ κυκλόθεν· ἐν ἐπὶ αὐτοῦ ἐποίη-
σε καὶ συνετέλεσε. Καὶ ἦσαν τὰ Σα-
λαμών ἐξοδμήκοντα χιλιάδες αἰρόντες ἄρ-
20. σιν, καὶ ὀδομήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ
ὄρει. καὶ ἐποίησε Σαλαμών τὴν θά-
λασσαν, καὶ τὰ ὑποσηρίγματα, καὶ
τὰς λετῆρας τὰς μεγάλους, καὶ
τὰς σύλους, καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς
25. καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῇν. καὶ
ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἑπαλξίν ἐπ' αὐ-

τῆς, διέκοψε τὴν πόλιν Δαυὶδ. οὕτως
θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πό-
λεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκο-
δόμησεν αὐτῇ. τότε ᾠκοδόμησε τὴν ἄ- 30.
κραν. καὶ Σαλαμών ἀνέφερε τρεῖς ἐν
τῷ ἑνιαυτῷ ὀλοκαυτώσεις, καὶ εἰρηνι-
κὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησε τῷ
Κυρίῳ, καὶ θυμία ἀνώπιον Κυρίου, καὶ
συνετέλεσε τὸν οἶκον. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρ- 35.
χόντες οἱ καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τῆ
Σαλαμών, τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακό-
σιοι ἐπιστάται τῶ λαοῦ τῶν ποιοούντων τὰ
ἔργα. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ἀσέρ, καὶ
τὴν Μαγδώ, καὶ τὴν Γαζερ, καὶ τὴν 40. Ἀζερ
Βαιθωρώθ ἐπάνω, καὶ τὰ Βαλαλάθ.
πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν
οἶκον τῷ Κυρίῳ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσα-
λὴμ κύκλῳ, μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε
τὰς πόλεις ταύτας. καὶ ἐν τῷ ἔτι ζῆν 45.
Δαυὶδ, ἐνετείλατο Σαλαμών, λέγων·
ἰδὲ μετὰ σοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά, υἱὸς
σπέρματος τῷ Ἰεμενὶ, ἐκ Χεβρών. οὗ-
τος κατηρήσατό με κατὰ ῥαὶν ὁδυνεῖν
ἐν ἡμέρᾳ ἐπορευομένη εἰς παρεμβολάς, 50.
καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς ἀπάντησίν μοι
ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὡμῶς αὐτῷ κα-
τὰ τῷ Κυρίῳ, λέγων· εἰ θανατωθήσε-
ται ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ νῦν μὴ ἀθωώσης
αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος εἶ σύ, καὶ
γνώση

v. 34. ἀπήντησεν Ἰωιαδά τῷ Ἰωάβ, καὶ) ἀπήντησεν αὐτῷ, καὶ). v. 35. lin. 4. ἱερέα ἔδωκεν) ἱερέα ἔδωκεν αὐτόν. ib. lin. 6. ἀντὶ Ἀβιάθαρ. Καὶ) ἀντὶ ἀβιάθαρ. καὶ) σαλαμών υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκε ἐν Ἱερουσαλὴμ. καὶ). ib. τῷ Σαλαμών φρόνησιν) transposita. ib. lin. 9. καὶ ἐπληθύνθη) ab his verbis Editio Rom. incipit Cap. 3. ib. lin. 10. Σαλαμών πάντων ἀρχαίων υἱῶν) σαλαμών σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων υἱῶν ἀρχαίων. ib. lin. 14. εἰς τὴν πόλιν) εἰς πόλιν. ib. lin. 15. αὐτόν τὸν οἶκον) αὐτόν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον. ib. lin. 17. ἐπὶ αὐτῷ) ἐν ἐπὶ αὐτῷ. ib. lin. 18. Καὶ ἦσαν) καὶ ἦν. ib. lin. 19. χιλιάδες λατόμων) χιλιάδες αἰρόντες ἄρσιν, καὶ ὀδομήκοντα χιλιάδες λατόμων. ib. lin. 31. τρεῖς τῷ) τρεῖς ἐν τῷ. ib. lin. 38. τῷ λαῷ) τοῦ λαοῦ. ib. lin. 40. Ἀζερ καὶ τὴν Βαιθωρώθ) γαζερ, καὶ τὴν βαιθωρώθ. ib. lin. 41. Βαλαλάθ) βαλάθ. ib. lin. 45. ζῆν Δαυὶδ) transposita. ib. lin. 46. Σαλαμών) τῷ σαλαμών. ib. lin. 47. υἱὸς σπέρματος) υἱὸς τῷ σπέρματος. ib. lin. 49. κατηρήσατο) κατηράσατο. ib. lin. 51. εἰς ἀπάντησιν) εἰς ἀπάντην. ib. lin. 55. φρόνιμος εἶ σύ) φρόνιμος σὺ.

γνώση αὐτοῖς ποιήσεις αὐτῶν, καὶ κατὰξεις τὴν πολιάν αὐτῶν ἐν αἵματι εἰς ἄδου.

36. Καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· οἰκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κάθου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν ὁδομῶν.

37. Καὶ ἔσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξοδίας σου καὶ διαβῇ τὸν χειμᾶρ ἐν Κεδρων, γινώσκων γνώση ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ· τὸ αἷμά σε ἔσαι ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου, καὶ ὠρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

38. Καὶ εἶπε Σεμεὶ πρὸς τὸν βασιλέα· ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας, κύριέ μου βασιλεῦ· οὕτως ποιήσει ὁ δούλος σου. καὶ ἐκάθισε Σεμεὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ τρία ἔτη.

39. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τρία ἔτη, καὶ ἀπέθρασαν δύο δέλοι τῷ Σεμεὶ πρὸς Ἀγγίς υἱὸν Μααχά, βασιλέα Γεθ. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σεμεὶ, λέγοντες· ἰδὲ οἱ δούλοι σου ἐν Γεθ.

40. Καὶ ἀνέστη Σεμεὶ, καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεθ πρὸς Ἀγγίς τῶν ἐκζητῆσαι τὰς δόλους αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθη Σεμεὶ, καὶ ἤγαγε τὰς δόλους αὐτῶν ἐκ Γεθ.

41. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμών, λέγοντες· ὅτι ἐπορεύθη Σεμεὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γεθ, καὶ ἐπέσχεψε τὰς δόλους αὐτῶν.

42. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· οὐχὶ ὠρκισά σε κατὰ τὸ Κυρίου, καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι, λέγων· ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πορεύῃς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά, γινώσκων γνώση ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ; Καὶ εἶπας μοι· ἀγαθόν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα.

43. Καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐντολὴν ἣν ἐνετείλαμην κατὰ σοῦ;

44. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεὶ· σὺ ἔγνων πᾶσαν τὴν κακίαν σε ἣν ἔγνων ἡ καρδία σου, ἀ ἐποίησας τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου· καὶ ἀνταπέδωκε Κύριος τὴν κακίαν σε εἰς κεφαλὴν σου.

45. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών εὐλόγημένον, καὶ ὁ θρόνος Δαυὶδ ἔσται ἑτοιμος ἐνώπιον Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα.

46. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τῷ Βαναία υἱῷ Ἰωιαδά· καὶ ἐξῆλθε, καὶ ἀνείλεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανε.

¶ 36. Καὶ ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν) καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν. *ibid.* οἰκοδόμησον) ὡκοδόμησον. v. 37. τῆς ἐξοδίας) τῆς ἐξόδου. *ibid.* χειμᾶρ) χειμᾶρρον. v. 38. οὕτως) ὕτω. v. 39. μετὰ τρία) μετὰ τὰ τρία. *ibid.* τῷ Σεμεὶ πρὸς Ἀγγίς) τῷ Σεμεὶ πρὸς ἀγγίους. v. 40. πρὸς Ἀγγίς) πρὸς ἀγγίους. v. 41. ἐπέσχεψε) ἀνέσχεψε. v. 42. Καὶ εἶπας μοι· ἀγαθόν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα.) h. v. desiderantur. v. 43. τῷ Κυρίῳ) κυρίου. v. 44. σὺ ἔγνων) σὺ οἶδας. *ibid.* ἔγνων) οἶδεν. *ibid.* τῷ Δαυὶδ) absque articulo. v. 45. Δαυὶδ ἔτοιμος) δαυὶδ ἔσται ἑτοιμος. v. 46. καὶ ἀπέθανε.) non habet.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΤΗΣ δὲ βασιλείας ἐδραβεῖσης ἐν χειρὶ Σαλωμών, ἐπγαμίαν ἐποίησατο Σαλωμών πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ, ἕως ἃ συνετέλεσεν οἰκοδομῶν τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, καὶ τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ.

2. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμῶντες ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι ἐκ ὠκοδομήθη οἶκος τῷ ὀνόματι Κυρίου ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων.

3. Καὶ ἠγάπησε Σαλωμών τὸν Κύριον πορεύεσθαι ἐν τοῖς προσάγμασι Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς αὐτὸς ἔδωκε καὶ ἔθυμία.

4. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς εἰς Γαδαὼν ἵδουσαι ἐκεῖ, ὅτι αὕτη ὑψη-

λοτάτη, καὶ μεγάλη. χιλίαν ὀλοκαύτωσαν ἀνήνεγκε Σαλωμών ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο ἐν Γαδαὼν.

5. Καὶ ὥφθη τῷ Σαλωμών ὁ Κύριος ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαλωμών· αἰτήσαι τι αἶτημα σεαυτοῦ.

6. Καὶ εἶπε Σαλωμών· σὺ ἐποίησας μετὰ δόλου σε Δαυὶδ τῷ πατρὸς με ἐλεος μέγα, καθὼς διήλθεν ἐνώπιόν σε ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν εὐδύτῃ καρδίας μετὰ σοῦ, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἐλεός (σου) τὸ μέγα τοῦτο δοῦναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθήμενον ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ, αἵς ἡ ἡμέρα αὕτη.

7. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δόλον σε ἀντὶ Δαυὶδ τῷ πατρὸς μου. Καὶ ἐγὼ εἰμι παιδάριον μικρόν, καὶ ἐκ οἶδα τὴν εἰσοδὸν μου, καὶ τὴν ἐξοδὸν μου.

8. 'Ο

CAP. III. v. 1. Τῆς δὲ βασιλείας ἐδραβεῖσης - - fin. versus) loco horum verborum hac leguntur in Edit. Rom. καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς σαλωμών φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός. καὶ ἰνδα καὶ ἰσραὴλ ποταμοὶ σφόδρα, ὡς ἡ ἄμμος ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐδίδοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες. καὶ σαλωμών ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις. καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα, καὶ ἐδούλευον τῷ σαλωμών πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. καὶ σαλωμών ἠρξάτο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ λιβάνου. καὶ αὐτὸς ὑποδόμησε τὴν θερμαὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ τῆτο τὸ ἄριστον τῶν σαλωμών. πρῶτοντα κόροι σεμιδάλεως, καὶ ἐξήκοντα κόροι ἀλευρου κεκοπανισμένου. δέκα μόσχοι ἐκλεκτοί, καὶ εἴκοσι βόες νομαῖδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκλὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρίθων ἐκλεκτῶν νομαδῶν. ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τῶ ποταμοῦ ἀπὸ βαφὶ ἕως γάζης ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐν πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλοῦν. καὶ κατῴκει ἰβδα καὶ ἰσραὴλ πεποιδότες ἱκανοὶ ὑπὸ τὴν ἀμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτοῦ, ἐδίδοντες καὶ πίνοντες καὶ ἐρετάζοντες ἀπὸ δύν καὶ ἕως βηρσαβεὶ πάσας τὰς ἡμέρας σαλωμών. καὶ ἔτοι οἱ ἄρχοντες τῶν σαλωμών, ἀζαρίε υἱὸς σιδὼν τῷ ἱερῶς, καὶ ὄνιε υἱὸς νάθαν ἄρχων τῶν ἐφεσηκότων. καὶ ἱδραμεν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτῶ καὶ σουβαὶ γραμματεὺς, καὶ βασά υἱὸς ἀχιθαλαὶ ἀναμνηστικῶν, καὶ ἀβὶ υἱὸς ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος, καὶ ἀχιρὲ υἱὸς ἐδραὶ ἐπὶ τὰς ἄρσεις, καὶ βαναῖας υἱὸς ἰωὰβ ἐπὶ τῆς ἀνταρχίας καὶ ἐπὶ τῷ πλανηδίῳ, καὶ καρχοὺ υἱὸς νάθαν ὁ σύμβουλος. καὶ ἦσαν τῷ σαλωμών τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππων. καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀφροφύλων καὶ ἕως ὀρίων αἰγυπτῶν. καὶ σαλωμών υἱὸς δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ ἰνδα ἐν Ἱερουσαλὴμ. v. 2. ἐν τοῖς) ἐπὶ τοῖς. ibid. τῷ ὀνόματι Κυρίου ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων.) τῷ κυρίῳ ἕως τῶ νῦν. v. 3. αὐτοῦ) deest. v. 4. ὁ βασιλεὺς) abest. ibid. λίαν) χιλίαν. ib. ἐκεῖνο) non habet. v. 5. τῷ Σαλωμών ὁ κύριος) κύριος τῷ σαλωμών. v. 6. μετὰ δόλον) μετὰ τῷ δόλου. ibid. (σε) deest. ibid. καθήμενον) non habet. v. 7. τὴν εἰσοδὸν μου, καὶ τὴν ἐξοδὸν μου) transposita.

8. Ὁ δὲ δέσλος σου ἐν μέσῳ τῆ λαῶ σου, ὃν ἐξελέξω λαόν πολλόν, ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται, καὶ ἐψηφισθήσεται ἀπὸ πλήθους.

9. Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκέειν, καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, τῷ συνιέναι ἀναμέσον ἀγαθῶ καὶ κακοῦ. ὅτι τίς δυνήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρύν τούτων;

10. Καὶ ἤρπεν ὁ λόγος ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἠτήσατο Σαλωμών τὸ ῥῆμα τοῦτο.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνθ' ὧν ἠτήσω παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἠτήσω σαυτῷ ἡμέρας πολλὰς, καὶ οὐκ ἠτήσω σεαυτῷ πλεῖστον, οὐδὲ ἠτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σε, ἀλλ' ἠτήσω σαυτῷ τῷ συνιέν τῷ εἰσακέειν κρίμα·

12. Ἰδὲ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Ἰδὲ δέδωκά σοι καρδίαν σοφὴν καὶ φρονίμην, ὥς σὺ ἐγένονεν ἔμπροσθεν σε, καὶ μετὰ σὲ ἐκ ἀναστήσεται ὅμοίος σοι.

13. Καὶ ἂν οὐκ ἠτήσω ἐδωκά σοι, καὶ πλεῖστον, καὶ δόξαν, ὥς ἐγένονεν ἀπὸ ὁμοίος σοι ἐν βασιλευσί πάσας τὰς ἡμέρας σου.

14. Καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου, ὥς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ πληθυνῶ τὰς ἡμέρας σου.

15. Καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμών, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον. Καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστη κατὰ πρόσωπον τῷ θυσιαστηρίῳ τῷ κατὰ πρόσωπον κιβωτῷ διαθήκης Κυρίου ἐν Σιών, καὶ ἀνήγαγεν ὀλοκαυτώσεις, καὶ ἐποίησεν εἰρηναίως, καὶ ἐποίησε πότον μέγαν ἑαυτῷ, καὶ πᾶσι τοῖς παισὶν ἑαυτοῦ.

16. Τότε ᾤφθησαν δύο γυναῖκες πόρνοι τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ.

17. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ μία· ἐν ἐμοὶ, κύριέ με. Ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ αὕτη ὠκῆμεν ἐν οἴκῳ ἐνὶ, καὶ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.

18. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκέσης μου, καὶ ἔτεκε καὶ αὕτη ἡ γυνὴ· καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ αὐτὸ, οὐκ ἔστιν ἐθελὺς μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ.

19. Καὶ ἀπέθανεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, ὥς ἐκοιμήθη ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτός, καὶ ἔλαβε τὸν υἱόν με ἐκ τῶν ἀγκαλιῶν με, καὶ ἡ δέλη σε ὕπνου, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ κόλπῳ μου.

21. Καὶ ἀνέστην τοπρῶν ἰθιλάσαι τὸν υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς. Καὶ

R 2

ἰδοὺ

γ. 8. καὶ οὐ ψηφισθήσεται ἀπὸ πλήθους.) defunct. γ. 9. τῷ συνιέναι) καὶ τῷ συνιέν. ibid. δυνήσεται) δυνήσεται. γ. 10. ὁ λόγος) abest. γ. 11. σαυτῷ) σεαυτῷ, bis. ibid. σεαυτῷ πλεῖστον) σεαυτῷ abest. γ. 12. σοφὴν καὶ φρονίμην) transposita. γ. 13. ἐδωκά) δέδωκα. ibid. γέγονεν ὁμοίος) γέγονεν ἀπὸ ὁμοίος. ib. πάσας τὰς ἡμέρας σου) non habet. γ. 14. τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου) transposita. γ. 15. παισὶν ἑαυτοῦ.) παισὶν αὐτοῦ. γ. 17. ἡ μία) μία. ibid. κύριέ μου) κύριε. γ. 18. καὶ ἔτεκε καὶ αὕτη ἡ γυνὴ) ἔτεκε καὶ ἡ γυνὴ αὕτη. ibid. αὐτὸ, ἐκ ἐστὶν) αὐτὸ, καὶ οὐκ ἔστιν. ib. ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ πάρεξ) ἡμῶν πάρεξ. γ. 19. ὁ υἱὸς) addit τῆς γυναικὸς. ibid. ἐκοιμήθη) ἐπεκοιμήθη. γ. 20. καὶ ἡ δέλη σου ὕπνου) h. v. desiderantur.

ἰδοὺ κατενόησαι αὐτὸν τοπρωί, καὶ ἰδὲ οὐκ ἦν ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον.

22. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα· ἔχι, ἀλλ' ἡ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρός, υἱός δὲ ἐμὸς ὁ ζῶν. Ἡ δὲ λαλεῖ, καὶ αὐτὴ ἔλεγεν· ἔχι, ἀλλ' ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σε ὁ τεθνηκώς· καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τῷ βασιλέως.

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς· σὺ λέγεις, ἔτος ὁ υἱός με ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός ταύτης ὁ τεθνηκώς· σὺ δὲ λέγεις· οὐχί, ἀλλ' ὁ υἱός σε ὁ τεθνηκώς, καὶ ὁ υἱός με ὁ ζῶν.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, λάβετέ μοι μάχαιραν· καὶ προσήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώπιον τῷ βασιλέως.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· διέλετε τὸ παιδίον τὸ θηλάζον τὸ ζῶν εἰς δύο, καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτῇ ταύτῃ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ.

26. Καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ ἥ ὁ υἱός ἦν ὁ ζῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν· ἐν ἐμοὶ κύριε, δότε αὐτῇ τὸ παιδίον τὸ ζῶν, καὶ θανατώσω μὴ θανατώσῃτε αὐτό. καὶ αὐτὴ εἶπε· μήτε ἐμοὶ, μήτε αὐτῇ ἔσω, διέλετε αὐτό.

27. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· δότε αὐτῇ τὸ παιδίον, τὸ ζῶν τῇ

εἰπούσῃ, δότε αὐτῇ αὐτό, καὶ θανατώσω μὴ θανατώσῃτε αὐτό· αὐτὴ ἢ μήτηρ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἤκουσαν πᾶς Ἰσραὴλ τὸ κείμενον τῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῷ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνησις Θεοῦ ἐν αὐτῷ τῷ ποιεῖν δικαίωμα.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἔτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἦσαν αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς Σαδὼκ, ὁ ἱερεὺς· αὐτῷ

3. Ἐλιεζρ καὶ Ἀχία υἱὸς Σεισά, Ἐναρέφ γραμματεῖς· καὶ Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀχιμαὶδ, ἀναμνηστὴς.

4. καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωιαθαὲ ἐπὶ τῆς στρατείας· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀδιάθαρ, ἱερεῖς·

5. καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ναθάν ἐπὶ τῶν καθεσπεμένων· καὶ Ζαββὲδ υἱὸς Ναθάν ἱερεὺς, ἐταῖρος τῷ βασιλέως·

6. καὶ Ἀχισαὲρ ἦν οἰκονόμος, καὶ Ἐλιακὸς ὁ οἰκονόμος· καὶ Ἐλιάδ υἱὸς Σαφάτ ἐπὶ τῆς πατριάς· καὶ Ἀδωνιεάμ υἱὸς Ἀβθὰ ἐπὶ τῶν φόρων.

7. Καὶ τῷ Σαλωμὼν δώδεκα καθεσπεμένοι ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, χορηγεῖν τῷ

V. 21. αὐτὸν τοπρωί) αὐτὸν πρωί. V. 22. ἔχι, ἀλλ' ἡ ὁ υἱός σε ἐστὶν ὁ νεκρός, υἱός δὲ ἐμὸς ὁ ζῶν. Ἡ δὲ λαλεῖ, καὶ αὐτὴ ἔλεγεν.) haec omnia desiderantur. ibid. ἔχι, ἀλλ' ὁ) ἔχι, ἀλλὰ ὁ. V. 23. σὺ δὲ λέγεις) καὶ σὺ λέγεις. ibid. ἀλλ' ὁ υἱός σε ὁ τεθνηκώς, καὶ ὁ υἱός με ὁ ζῶν.) ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σε ὁ τεθνηκώς. V. 24. λάβετέ μοι) μοι deest. V. 25. τὸ θηλάζον τὸ ζῶν) transposita. V. 26. ὁ υἱός ἦν) transposita. ibid. τὸ παιδίον τὸ ζῶν) τὸ ζῶν abest. ib. διέλετε αὐτό.) διέλετε. V. 27. δότε αὐτῇ τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῇ) δότε τὸ παιδίον τῇ. V. 28. ἤκουσαν) ἤκουσαν. ibid. τὰτ' ὁ) ταῦτο ὁ. CAP. IV. V. 2. οἱ ἄρχοντες οἱ ἦσαν αὐτῷ) ἄρχοντες οἱ ἦσαν αὐτῷ. ibid. ὁ ἱερεὺς.) deest. V. 3. Ἐναρέφ) ἐλιεζρ. ibid. Σεισά) σησά. ib. Ἀχιμαὶδ) ἀχιμαὶδ. V. 4. στρατείας) δυνάμεις. V. 5. Ἀζαρίας) ὀρνί. ibid. Ζαββὲδ) ζαβουδ. ib. ἱερεὺς) abest. V. 6. Σαφάτ) σάφ. ibid. Ἀβθὰ) αὐθὰ.

τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγένετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν.

8. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν·
Βὲν υἱὸς Ὡρ ἐν ὄρει Ἐφραΐμ.

9. Υἱὸς Δακὰρ ἐν Μαχμαῖς, καὶ ἐν Αἰαλώμ Σαλαβεῖμ, καὶ Βεθσαμύς, καὶ Αἰλὼν
α Ἐσθ ἕως Βηθανάν.

10. Υἱὸς α Ἐσθ ἐν Ἀραβῶθ, αὐτῷ
β πᾶσα β Σωχῶ, καὶ πᾶσα ἡ γῆ Ὀφέρ.

11. Υἱὸς Ἀβιπαδάβ c πᾶσα Νεφθαδάρ, τεφάρ θυγατρὸς Σαλαμών ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

12. Βαανὰ υἱὸς Ἀχιλὰδ τὴν Θαανὰχ καὶ Μαγεδῶ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος Σάν ὁ παρὰ α Σεσαθάν ὑποκάτω τῷ Ἰεζερελ, καὶ Ἐσαι-
β ἐκ Βεθσαν ἕως Ἀβελμαελαῶ ἕως b Μαβερανθάν Λακὰμ εἰς.

13. Υἱὸς Γαβὲρ ἐν Ῥαμῶθ Γαλααδ· αὐτῷ (ὁ) Ἀυῶθ c Ἰαεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ, Ἰεκμαὶν Γαλααδ, τούτῳ χοίνισμα Ἐργάβ ἡ ἐν c Ἰαρεῖρ τῇ Βασάν, ἐξήκοντα πῆλεις μεγάλαι τεγχήρεις, καὶ μοχλοὶ χαλκοῖ.

14. Ἀχιναὰβ υἱὸς * Ἀδὼ Μααναΐμ.

15. Ἀχιμαῖς ἐν Νεφθαλεὶ καὶ δ-

τος ἔλαβε τὴν Βασεμὰδ θυγατὸρα Σαλαμών εἰς γυναῖκα.

16. Βαανὰς υἱὸς Χεσεὶ, ἐν Ἀσῆρ καὶ ἐν Βααλῶθ.

17. Ἰωσαφατ υἱὸς Φαβέρου, ἐν Ἰσσα-
χαρ.

18. Σεμεὶ υἱὸς Ἠλὰ, ἐν τῷ Βενιαμὲν.

19. Γαβὲρ υἱὸς Ἀδαί, ἐν τῇ γῇ Γαλααδ, γῆ Σηὸν βασιλέως Ἐσεβὼν, τῷ τι Ἀμοββαίε, καὶ Ὡγ βασιλέως τῷ Βασάν, καὶ Νασιφ εἰς ἐν γῇ.

20. Ἰδὰ καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἔδοντες, καὶ πίνοντες καὶ εὐφρανόμενοι.

21. Καὶ Σαλαμών ἦν ἐξεσιάζων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῖσι, ἀπὸ τῷ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὅρις Αἰγύπτου· προσεγγίζοντες δῶρα, καὶ δαλεύοντες τῷ Σαλαμών πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ.

22. Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα Σαλαμών ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, καὶ ἐξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένε·

R 3

23. δέκα

v. 7. μῆνα ἐνιαυτῷ) μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ. v. 8. Βὲν) βεέν. ibid. Ἐφραΐμ.) Ἐφραΐμ εἰς. v. 9. Μαχμαῖς, καὶ ἐν Σαλαβεῖμ, καὶ Βεθσ. καὶ Αἰαλώμ ἕως Βηθανάν.) μακίς, καὶ ἐν σαλαβῖν, καὶ βαιθσαμύς, καὶ ἐλὼν ἕως βηθανάν εἰς. v. 10. Ἐσθ) ἐσθ. ibid. Σοχλῶ) σωχῶ. v. 11. Ἀβιπαδάβ - - θυγατὴρ) ἀβιπαδάβ πᾶσα νεφθαδάρ. τεφάρ θυγατὴρ. ibid. γυναῖκα) addit εἰς. v. 12. in Rom. βαανὰ υἱὸς ἀχιλὰδ τὴν θθανὰχ, καὶ μαγεδῶ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος σάν ὁ παρὰ σεσαθάν ὑποκάτω τῷ Ἰεζερελ, καὶ ἐκ βηθσαν ἕως ἀβελμαελαῶ, ἕως μαβεβερ λανκὰμ, εἰς. v. 13. Γαβὲρ ἐν Ῥαμῶθ) γαβέρ ἐν ραβῶθ. ibid. αὐτῷ ὁ Αὐῶθ Ἰαεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ, Γαλααδ) hæc desiderantur. ib. Ἐργάβ ἡ ἐν) Ἐργάβ ἐν. ib. χαλκοῖ) addit εἰς. v. 14. in Rom. Ἀχιναὰβ υἱὸς σαδὼ μααναΐμ. v. 15. Νεφθαλεὶ) νεφθαλίμ. ibid. Μασεμὰδ) βασεμὰδ. ib. γυναῖκα) addit εἰς. v. 16. in Rom. βαανὰ υἱὸς χεσεὶ ἐν ἀσῆρ καὶ ἐν βααλῶθ εἰς. v. 17. in Edit. Rom. defiderantur, & inferitur post 19. versum. v. 19. Γαλααδ τῇ Σηὸν) γὰρ σην. ibid. Ἐσεβὼν, τῷ Ἀμοββαίε καὶ τῷ Ἐσεβὼν καὶ. ib. Νασιφ ἐν γῇ.) νασιφ εἰς ἐν γῇ ἰδὰ, præterea adjicitur versus 17. Ἰωσαφατ υἱὸς Φουσσὰδ ἐν Ἰσσαχαρ. v. 20. & 21. in Rom. prorsus deficiunt, perinde quoque versus 25. & 26. Reliqui inter 19. & 29. versus hoc ordine collocantur: v. 27. 28. 22. 23. 24. 29. v. 22. Σαλαμών) τῷ σαλαμών.

23. δέκα μόχοι ἐκλεκτοί, καὶ εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκλὸς ἐλάφων, καὶ δορκάδων, καὶ ὀρνίθων, ἐκλεκτὰ ἐκλεκτῶν σιτευτά.

24. Ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τῆς ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα καὶ ἕως Γάζης, ἐν πᾶσι βασιλεῦσι πέραν τῆς ποταμοῦ καὶ εἰρήνη ἦν αὐτῷ ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν.

25. Καὶ κατ'αὐκὴν Ἰσάας καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες, ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἀμπελον αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτῆς, ἐθιόντες καὶ πίνοντες, ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών.

26. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμῶν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵππων εἰς ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων.

27. Καὶ ἐχορήγηεν οἱ καθεστᾶμενοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμῶν, καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῆς βασιλείας, ἕκαστος μῆνα αὐτῆς· ὁ παραλαβόντων λόγον.

τὸν 28. Καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἄρμασιν ἦγον εἰς τὸν τόπον ὃ ἂν ᾗ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.

29. Καὶ ἔδωκε Κύριος σοφίαν τῷ Σαλωμῶν, καὶ φρόνησιν πολλὴν σφόδρα, καὶ χύμα καρδίας, ὥς ἡ ἄμμος ἢ ἡ παραρὰ τὴν θάλασσαν.

30. καὶ ἐπληθύνθη ἡ σοφία Σαλωμῶν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου.

31. καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Γαϊθὰν τὸν Ἑβραῖον, καὶ Ἡμᾶν, καὶ τὸν Χαλχάϊ, καὶ τὸν Δαρααί, υἱὸς Μαέλ· καὶ ἦν ὀνομαστός ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κύκλω.

32. Καὶ ἐλάλησε Σαλωμῶν τριχίλιας παραβολὰς, καὶ ἦσαν ὥδαί, αὐτοῦ πεντακίχλιας.

33. καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρε τῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἕως τῆς ὑσάπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τῆς τοίχης, καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κήνων, καὶ περὶ τῶν πέλειων, καὶ περὶ τῶν ἐρπετῶν, καὶ περὶ τῶν ἰχθύων.

34. Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκῆσαι τῆς σοφίας Σαλωμῶν· καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον τὴν σοφίαν αὐτῆς.

ΚΕΦ.

V. 23. δέκα) καὶ δέκα: ibid. καὶ ὀρνίθων, ἐκλεκτὰ) non habet. V. 24. in Rom. mutilus ita habet: ὅτι ἦν ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν. V. 28. τὸν ἄχυρον) τὸ ἄχυρον. ibid. ἦγον) ἦσαν. V. 29. σοφίαν) φρόνησιν. ibid. φρόνησιν) σοφίαν. V. 30. ἡ σοφία) deest. V. 31. τὸν Ἑβραῖον - - fin. versus) τὸν ζαρίτην, καὶ τὸν αἰνάν, καὶ τὸν χαλκιδὸν καὶ δαρααί υἱὸς μαέλ. V. 33. περὶ τῶν ξύλων) ἐπὶ τῶν ξύλων. V. 34. τὴν σοφίαν αὐτῆς.) τῆς σοφίας αὐτοῦ, adjicit praeterea Rom. καὶ ἔλαβε Σαλωμῶν τὴν θυγατέρα Φαραὼ αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελεῖσαι αὐτὸν τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλὴμ. τότε ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ προκυτελάβετο τὴν γαστέρα, καὶ ἐνεκύρισε αὐτὴν καὶ τὸν χαννίτην τὸν κλινοῦντα ἐν μερῶν. καὶ ἔδωκεν αὐτῇς Φαραὼ ἀποστολὰς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναῖκα Σαλωμῶν, καὶ Σαλωμῶν ἐκδόκησε τὴν γαστέρα.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τὰς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σαλωμών· ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλεῖα ἀντὶ Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χειράμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών πρὸς Χειράμ, λέγων·

3. σὺ οἶδας Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, ὅτι οὐκ ἠδύνάτο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου ἀπὸ προσώπου τῶν πολεμῶν τῶν κυκλωσάντων αὐτόν, ἕως τῷ δοῦναι Κύριον αὐτὸς ὑπὸ τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

4. Καὶ νῦν ἀνέπαυσε Κύριος ὁ Θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, ἐκ ἔσιν ἐπίβελος, καὶ ἐκ ἔσιν ἀπάντημα πονηρόν.

οἰκοδομή-
σω

5. Καὶ ἰδὲ ἐγὼ λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεός πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων· ὁ υἱός σε ὃν δώσω ἀντὶ σε ἐπὶ τὸν θρόνον σε, ὅτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

6. Καὶ νῦν ἐντείλαι, καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τῷ Λιβάνου. Καὶ ἰδὲ οἱ δούλοι μου ἔσωσαν μετὰ τῶν δούλων σου, καὶ μισθὸν δαλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας, ὅτι ἐκ ἔσιν ἡμῖν ἀνὴρ εἰδὼς κόπτειν ξύλα καθὼς οἱ Σιδωνιοί.

7. Καὶ ἐγενήθη καθὼς ἤκουσε Χειράμ τῶν λόγων Σαλωμών, ἐχάρη σφόδρα, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ Θεός σήμερον, ὁ δὲς τῷ Δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τῆτον.

8. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ πρὸς Σαλωμών, λέγων· ἀκήκοα περὶ πάντων ὧν ἐπέταλκας πρὸς μέ. ἐγὼ ποιήσω πᾶν θέλημά σου εἰς ξύλα κέδρινα καὶ πεύκινα.

9. Οἱ δούλοι μου καταΐξουσιν αὐτὰ ἐκ τῷ Λιβάνου εἰς τὴν θαλάσσαν, καὶ ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ χερίδας ἐν τῇ θαλάσῃ, ἕως τῷ τόπου ᾧ ἂν ἀποστείλῃς πρὸς μέ, καὶ ἐκλινάξω αὐτὰ ἐκεῖ· καὶ σὺ ἄρῃς, καὶ ποιήσεις τὸ θέλημά μου, τῷ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου.

10. Καὶ ἦν Χειράμ διδούς τῷ Σαλωμών κέδρους, καὶ πεύκας, καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ.

11. Καὶ Σαλωμών ἔδωκε τῷ Χειράμ εἴκοσι χιλιάδας κόρων πυροῦ, καὶ μαχαλ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι χιλιάδας βέθ ἐλαίης κεκομμένε. κατὰ τῆτο ἐδίδε Σαλωμών τῷ Χειράμ κατ' ἐνιαυτόν.

12. Καὶ Κύριος ἔδωκε σοφίαν τῷ Σαλωμών καθὼς ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Χειράμ, καὶ ἀναμέσον Σαλωμών, καὶ διέθεντο διαθήκην ἀναμέσον ἑαυτῶν.

13. Καὶ

CAP. V. v. 1. Χειράμ) χειράμ, passim. ibid. πρὸς Σαλωμών· ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλεία ἀντὶ) χρίσαι τὸν σαλωμών ἀντὶ. v. 3. Δαυὶδ τὸν πατέρα μου) transposita. ibid. πολέμων) τῶν πολεμῶν. v. 4. ἀπάντημα) ἀμάρτημα. v. 5. οἰκοδομήσω) οἰκοδομήσαι. v. 6. ἔσωσαν) abest. ibid. καὶ μισθὸν) καὶ τὸν μισθόν. ib. ἀνὴρ εἰδὼς κόπτειν ξύλα) εἰδὼς ξύλα κόπτειν. v. 7. ὁ δὲς τῷ) ὃς ἔδωκε τῷ. v. 8. Χειράμ) deest. ibid. ἐπέταλκας) ἀπέταλκας. ib. σου εἰς ξύλα) σε. ξύλα. v. 9. καὶ ἐγὼ θήσομαι) καὶ abest. ibid. ἐν τῇ θαλάσῃ) deficit. ib. ᾧ ἂν) οὐ εἰς. ib. ἐκλινάξω αὐτὰ.) addit ἐκεῖ. v. 11. κόρων) κόρους. ibid. μαχαλ) μαχηεῖ. ib. βέθ) βαιθ. v. 12. ἑαυτῶν) αὐτῶν.

13. Καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων φόρον ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ὁ φόρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

14. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Λιβανὸν· δέκα χιλιάδες ἐν τῷ μηνὶ ἀλλαιασόμεναι· μῆνα ἦσαν ἐν τῷ Λιβανῷ, καὶ δύο μῆνας ἐν οἴκῳ αὐτῶν. καὶ Ἀδωνιζάμ ἐπὶ τῷ Φόρῳ.

15. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμων ἐξομνήκοντα χιλιάδες αἰρόντες ἔρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει,

16. χωρὶς ἀρχόντων τῶν καθεστημένων τῷ Σαλωμων ἐπὶ τῶν ἔργων, τρεῖς χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι ἐπιστάται τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα.

17. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς, καὶ αἶρουσιν λίθους μεγάλας, λίθους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τῷ οἴκῳ, καὶ λίθους ἀπελεκήτους.

18. Καὶ ἐπετέλεσαν οἱ υἱοὶ Σαλωμων, Βίβλιοι καὶ οἱ υἱοὶ Χειράμ, καὶ οἱ Γίβλιοι, καὶ ἠτοίμασαν τὰ ξύλα καὶ τὰς λίθους τρεῖς ἔτη.

ΚΕΦ. 5' VI.

ΚΑΙ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαράκοντῳ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τῷ βασιλεῶς Σαλωμων ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκοδόμει τὸν οἶκον τῷ Κυρίῳ.

2. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ἀκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων τῷ Κυρίῳ ἐξήκοντα πήχων μῆκος αὐτῷ, καὶ εἴκοσι ἐν πῆχει πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα ἐν πῆχει ὕψος αὐτοῦ.

3. Καὶ τὸ αἰλᾶμ κατὰ πρόσωπον τῷ ναῷ τῷ οἴκῳ, καὶ εἴκοσι ἐν πῆχει μῆκος αὐτῷ κατὰ πρόσωπον εἰς τὸ ὕψος τῷ οἴκῳ· δέκα πῆχεις πλάτος αὐτῷ κατὰ πρόσωπον τῷ οἴκῳ καὶ ἀκοδόμησεν τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.

4. Καὶ ἐποίησε τῷ οἴκῳ θυρίδας παρὰ κεντρομένης κρυπῆας.

5. Καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τῷ οἴκῳ μέλαθρα κυκλόθεν σὺν τοῖχοις τῷ οἴκῳ κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβείρ.

6. Καὶ

v. 13. Σαλωμων) deest. v. 14. ἀλλαιασόμεναι) ἀλλαιασόμενοι. v. 16. χωρὶς ἀρχόντων καθεστημένων) χωρὶς τῶν ἀρχόντων τῶν καθεστημένων. ibid. τῷ Σαλωμων ἐπὶ τῶν ἔργων) transposita. ib. πεντακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ οἱ) ἐξακόσιοι ἐπιστάται οἱ. v. 17. desideratur in Rom. v. 18. Καὶ ἐπετέλεσαν οἱ υἱοὶ Σ. καὶ οἱ υἱοὶ Χ. καὶ οἱ Βίβλιοι) hæc defunt. ib. τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους) transposita. CAP. VI. v. 1. ἐξόδου τῶν υἱῶν) ἐξόδοι υἱῶν. ibid. ἐπὶ Ἰσραὴλ) ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. ib. καὶ ἀκοδόμει τὸν οἶκον τῷ Κυρίῳ) h. v. desiderantur. v. 2. Καὶ ὁ οἶκος) Edit. Rom. sequentia præmittit: καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς ἵνα αἶρουσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τῷ οἴκῳ καὶ λίθους ἀπελεκήτους. καὶ ἐπετέλεσαν οἱ υἱοὶ Σαλωμων, καὶ οἱ υἱοὶ Χειράμ, καὶ ἔβαλον αὐτοὺς. ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ ζιὸν καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί. ἐν ἐνδεκάτῳ ἐνι-αυτῷ, ἐν μηνὶ βαυλ, ἔτος ὁ μὴν ὁ ὀγδόος, συνετέλεσεν ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διαταγὴν αὐτοῦ. Καὶ ὁ οἶκος. &c. Ultima verba ex versu ultimo hujus Capituli repetita sunt. ibid. Σαλωμων) abest. ib. ἐξήκοντα πήχων) τεσσαράκοντα ἐν πῆχει. ib. τριάκοντα ἐν πῆχει ὕψος) πέντε καὶ εἴκοσι ἐν πῆχει τὸ ὕψος. v. 3. τῷ οἴκῳ, καὶ) defunt. ibid. κατὰ πρόσωπον εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου· δέκα πῆχεις πλάτος αὐτοῦ) εἰς τὸ πλάτος τῷ οἴκῳ. v. 5. σὺν τοῖχοις τοῦ οἴκου κυκλόθεν) defunt. ibid. δαβείρ.) δαβείρ, passim.

6. Καὶ ἐποίησε πλευρὰς κυκλόθεν. Ἡ πλευρὰ ἢ ὑποκάτω ἐξ πήχεων τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον ἐξ πήχεων πλάτος, καὶ ἡ τρίτη ἐπὶ αὐτῇ ἐν πῆχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι διαστήματα ἔδωκε τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τῶ οἴκου, ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τῶ οἴκου.

7. Καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργαῖς ὠκοδόμηθη· καὶ σφύρα, καὶ πέλεκυς, καὶ πᾶν σκευὸς σιδηρεὺν ἐκ ἡκασταί· ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν.

8. Καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκατάτωθεν ὑπὸ τὴν ὠμίαν τῶ οἴκου τὴν δεξιάν, καὶ εἰλικιὴ ἀνάσασις εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα.

9. Καὶ ὠκοδόμησε τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοιλοσάθησε τὸν οἶκον φατνώσας καὶ διατάξας, κέδροις.

10. Καὶ ὠκοδόμησε τὰς ἐνδέσμους δι' ὅλου τῶ οἴκου πέντε ἐν πῆχει τὸ ὕψος αὐτῶ, καὶ συνέχε τὸν ἐνδεσμον ἐν ξύλοις κεδρίνοις.

11. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαλωμών, λέγων·

12. ὁ οἶκος ὅτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὀδεύης τοῖς προσάγμασί μου, καὶ τὰ κριμάτά μου ποιῇς, καὶ φυλάσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν

αὐταῖς, σήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ ἐν ἐλάλησά μου πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου.

13. Καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.]

14. Καὶ ὠκοδόμησε Σαλωμών τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.

15. Καὶ ὠκοδόμησε τὰς τοίχους τῶ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τῶ ἐδάφους τῶ οἴκου, καὶ ἕως τῶν τοίχων, καὶ ἕως τῶν δοκῶν. ἐκοιλοσάθησε συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν· καὶ περιέχε τὸ ἔσω τῶ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίνας.

16. Καὶ ὠκοδόμησε τὰς εἴκοσι πῆχεις ἀπ' ἀκροῦ τῶ τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἐν ἀπὸ τῶ ἐδάφους τῶ οἴκου, ἕως τῶν δοκῶν· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν τῶ δαβείρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.

17. Καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος· οὗτος ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος.

18. Καὶ διὰ κέδρε πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκὴν ἐπανασάσεις, καὶ πέταλα, καὶ ἀνάγλυφα πάντα κεδρίνα· ἐκ ἐφαίνετο λίθος·

19. κατὰ πρόσωπον τῶ δαβείρ, ἐν μέσῳ τῶ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασε δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου.

20. Καὶ εἰς πρόσωπον τῶ δαβείρ εἴκοσι πῆχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πῆχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πῆχεις τὸ ὕψος αὐτῶ· καὶ περιέχεεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ.

Tom. II.

S

Καὶ

V. 6. Καὶ ἐποίησε πλευρὰς κυκλόθεν.) non habet. ibid. ἐξ πήχεων τὸ πλ.) πέντε πήχεων ἐν πῆχει τὸ πλάτος. ib. μέσον ἐξ πήχεων πλάτος, καὶ) μέσον ἐξ, καὶ. ib. διαστήματα) διάστημα. V. 7. ἡκασταί ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι) ἡκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι. V. 8. εἰλικιή) εἰλικιή. ibid. τριώροφα) τριώροφα. V. 9. φατνώσας καὶ διατάξας) deficiunt. V. 10. ἐνδεσμον) σύνδεσμον. V. 11. αὐτῷ ἔσωθεν τῶ δαβείρ) ἐκ τῶ δαβείρ. V. 12. πηχῶν ἦν ὁ οἶκος) πῆχεων ἦν ὁ ναός. ibid. οὗτος ὁ ναός ὁ ἐσώτατος.) defunt. V. 13. ab Edit. Rom. abest. V. 14. ἡτοίμασε) abest. V. 20. Καὶ εἰς πρόσωπον τῶ δαβείρ) non habet.

Καὶ ἐποίησε θυσιάζηριον κέδρου· καὶ περιεπίλησε Σαλαμων τὸν οἶκον ἔνδοθεν χρυσίῳ ἀποκλείσας· καὶ παρήγαγεν ἐν καθηλώμασι χρυσοῦ κατὰ πρόσωπον τῶ δαδῆι, καὶ περιέχεον αὐτὸ χρυσίῳ.

21. Καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέχεον χρυσίῳ ἕως συντελείας παντὸς τῶ οἴκου.

22. Καὶ ἔλον τὸ ἔσω τῶ δαδῆι ἐπετάλωσε τῷ χρυσίῳ.

23. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαδῆι δύο χερουβείμ ξύλων κυπαρισίνων, δέκα πήχεων μέγεθος * ἐσταθμωμένον.

24. Καὶ πέντε πήχεων πτερυγίων αὐτῶ τὸ ἐν, καὶ πέντε πήχεων πτερυγίων αὐτῶ τὸ δεύτερον, δέκα ἐν πήχει ἀπὸ μέρους πτερυγίᾱ αὐτῶ, καὶ ἕως μέρους πτερυγίᾱ αὐτῶ.

25. Καὶ δέκα ἐν πήχει· οὕτως τῷ χερουβείμ τῷ δευτέρῳ ἐν μέτρῳ ἐν συντελείᾳ μία ἀμφοτέροις τοῖς χερουβείμ.

26. Καὶ τὸ ὕψος τῶ χερουβείμ τῶ ἐνὸς δέκα ἐν πήχει· καὶ ὅτως τῶ χερουβείμ τῶ δευτέρου.

27. Καὶ ἔθηκεν ἀμφοτέρω τὰ χερουβείμ ἐν μέσῳ τῶ οἴκου τῶ ἐσωτάτου· καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἦπλετο ἡ πτέρυξ τῶ ἐνὸς τῶ τοίχου, καὶ ἡ πτέρυξ τῶ χερουβείμ τῶ δευτέρου ἦπλετο

τῶ τοίχου τῶ δευτέρου· καὶ πτέρυγας αὐτῶν αἱ ἐν μέσῳ τῶ οἴκου ἦπλετο πτέρυξ πτέρυγας.

28. Καὶ περιέχεον τὰ χερουβείμ χρυσίῳ.

29. Καὶ πάντας τὰς τοίχους τῶ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπιά ἐγραψε γραφίδι χερουβείμ, καὶ φοῖνικες, καὶ περίγλυφα ἐγκυπλόντα τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτερῳ.

30. Καὶ τὸ ἔδαφος τῶ οἴκου περιέχεον χρυσίῳ τῶ ἐσωτάτου καὶ τῶ ἐξωτάτου.

31. Καὶ τῷ θυρώματι τῶ δαδῆι ἐποίησε θύρας ἐν ξύλῳ ἀρκευθίνων, καὶ φλιάς πενταπλάς,

32. καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκολαπιά ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολλημένα χερουβείμ, καὶ φοῖνικας, καὶ πέταλα διαπεπετασμένα, καὶ περιέχεον χρυσίῳ, καὶ κατέβανεν ἐπὶ τὰ χερουβείμ, καὶ ἐπὶ τὰς φοῖνικας τὸ χρυσίον.

33. Καὶ ὅτως ἐποίησεν τῷ πυλῶνι τῶ ναοῦ· φλιάς ξύλων ἀρκευθῆ, σοαὶ τετραπλῶς.

34. Καὶ ἐν ἀμφοτέροις ταῖς θύραις ξύλα πευκίνα· δύο πλῆχαι ἡ θύρα ἡ μία, καὶ σροφεῖς αὐτῶν· δύο πλῆχαι ἡ θύρα ἡ δευτέρα σροφόμενα.

35. Εἰσκε-

v. 10. κέδρου· καὶ περιεπίλησε Σαλαμων τὸν οἶκον ἔνδοθεν χρυσίῳ ἀποκλείσας· καὶ παρήγαγεν ἐν καθηλώμασιν χρυσοῦ) hac omnia desiderantur. v. 12. abest ab Edit. Rom. v. 23. Χερουβείμ ξύλων κυπαρισίνων, δέκα) χερουβείμ δέκα. ibid. ἐσταθμωμένων) ἐσταθμωμένων. v. 24. αὐτῶ τὸ ἐν) τῶ χερουβείμ τοῦ ἐνός. ibid. δέκα ἐν πήχει) transposita. ibid. καὶ ἕως μέρους) εἰς μέρος. v. 25. Καὶ δέκα ἐν πήχει) non habet. ibid. χερουβείμ, passim. ib. τοῖς χερουβείμ) deest. v. 26. ὅτως τῶ χερουβείμ τοῦ δευτέρου) οὕτω τῷ χερουβείμ τῷ δευτέρῳ. v. 27. Καὶ ἔθηκεν ἀμφοτέρω τὰ χερουβείμ ἐν) καὶ ἀμφοτέρω χερουβείμ ἐν. ibid. ἡ πτέρυξ τοῦ ἐνός) ἡ πτέρυξ μία. ib. ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβείμ τῶ) πτέρυξ χερουβείμ τοῦ. ib. καὶ πτέρυγας) καὶ αἱ πτέρυγας. ib. αἱ ἐν μέσῳ τῶ οἴκου ἦπλετο) ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἦπλετο. v. 28. χερουβείμ) χερουβείμ, passim. v. 29. Καὶ πάντας) πάντας. ibid. χερουβείμ, καὶ φοῖνικες, καὶ περίγλυφα ἐγκυπλόντα τῷ) χερουβείμ, καὶ φοῖνικας τῷ. v. 31. θύρας ἐκ ξύλων) ἐκ deest. ibid. καὶ φλιάς πενταπλάς) non habet. v. 32. & 33. in Edit. Rom. deest. v. 34. σοαὶ τετραπλῶς. Καὶ ἐν ἀμφοτέροις) καὶ deest. ibid. αὐτῶν· δύο) αὐτῶν, καὶ δύο.

μεγάλην τὴν τεθμελιωμένην τιμίαις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπλήχεσι καὶ τοῖς ὀκταπλήχεσι.

11. Καὶ ἐπάνωθεν λίθοις τιμίαις κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκήτων, καὶ κέδροις.

12. Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς εἵχοι ἀπελεκήτων, καὶ εἷχος κεκολλημένης κέδρου· καὶ ἀνοδόμησεν αὐλὴν οἴκου τὴν ἐσωτάτην τῷ αἰλαῖμ τῷ οἴκου τῷ κατὰ πρόσωπον τῷ ναοῦ.

13. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ ἔλαβε τὸν Χειράμ ἐκ Τύρου,

14. υἱὸν γυναικὸς χήρας, καὶ ἔτος ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλείμ· καὶ ὁ πατήρ αὐτῆς ἀνὴρ τίμιος, τέκλιον χαλκοῦ, καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης, καὶ συνέσεως, καὶ ἐπιγνώσεως τῷ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ· καὶ εἰσήχθη πρὸς τὸν βασιλεῖα Σαλωμών· καὶ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα.

15. Καὶ ἐχώρευσεν τὰς δύο σύλῃς τῷ αἰλαῖμ τῷ οἴκου, ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τῆς σύλῃς, καὶ περίμετρον τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἐκύκλου αὐτὸν τὸ πάχος τῆς σύλῃς· τεσσαρῶν δακτύλων τὰ κοιλάματα· καὶ οὕτως ὁ σύλος ὁ δευτέρος.

16. Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν σύλων, χαλκῶ· πέντε πήχεις τὸ ὕψος

τῆς ἐπιθέματος τῆς ἑνὸς, καὶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τῆς ἐπιθέματος τῆς δευτέρας.

17. Καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν σύλων· καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ.

18. Καὶ ἔργον κρεμαστὸν, δύο εἵχοι ῥοῶν χαλκῶν, δεδικλωμένοι, ἔργον κρεμαστὸν, εἷχος ἐπὶ εἷχον· καὶ ἔτως ἐποίησε τὰ ἐπιθέματα τῷ δευτέρῳ.

19. Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν σύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλαῖμ, τεσσαρῶν πηχῶν.

20. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα μέλαθρον, καὶ τῶν ῥοῶν πέντε εἵχοι κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας.

21. Καὶ ἔθηκε τὰς σύλῃς τῷ αἰλαῖμ τῷ ναοῦ· καὶ ἔθηκε τὸν σύλον τὸν ἕνα, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰαχούν· καὶ ἔθηκε τὸν σύλον τὸν δεύτερον, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Βοός.

22. Καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔργον κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν σύλων.

23. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν αὐτὴν ἑκατὸ ἐν πήχει ἀπὸ τῆς χεῖρας αὐτῆς ἕως τῆς χεῖρας αὐτῆς, στρογγύλον κύκλῳ τὸ αὐτό· πέντε ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς, καὶ συνεγμένοι τρεῖς καὶ τρεῖς κόντα ἐν πήχει ἐκύκλυν αὐτὴν κύκλῳ.

24. Καὶ

V. 11. λίθοις) abest. V. 12. καὶ ἀνοδόμησεν αὐλὴν οἴκου τὴν ἐσωτάτην τοῦ αἰλαῖμ τῷ οἴκῳ τοῦ κατὰ πρόσωπον τῷ ναῷ) καὶ συνετέλεσε σαλωμών ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. V. 14. Νεφθαλείμ) τῆς νεφθαλείμ. ibid. ἀνὴρ τίμιος) ἀνὴρ τύριος. ib. εἰσήχθη) εἰσηγήθη. V. 16. χαλκῶ) deest. V. 17. τῶν σύλων· καὶ δίκτυον) τῶν σύλων· καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἐνὶ, καὶ δίκτυον. V. 19. In Edit. Rom. versum 18. excipit 21. versus, qui 19. immediate praecedit. ibid. ἐπιθέματι) non habet. V. 20. ἐπίθεμα μέλαθρον) ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει, reliqua h. vers. non habet. V. 21. Versum 19. in Rom. praecedit. ibid. Ἰαχούν) Ἰαχούμ. ib. Βοός.) Βολώζ. V. 22. in Rom. desideratur. V. 23. θάλασσαν αὐτὴν) αὐτὴν deest. ibid. ὕψος αὐτῆς, καὶ συνεγμένοι) τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ συνεγμένοι. ib. ἐκύκλυν αὐτὴν κύκλῳ) deficient.

24. Καὶ ὑποσηρίγματα ὑποκάτωθεν τῷ χεῖλος αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αὐτὴν δέκα ἐν πῆχει κυκλόθεν· δύο εἰ-
χοὶ τῶν ὑποσηρίγματων κεχυμένοι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἐσώτες.

25. Καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βορ-
ρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θαλάσ-
σαν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες Νότον,
καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες ἀνατολὴν,
καὶ ἡ θαλάσσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν,
καὶ πάντα τὰ ὀπίδια εἰς τὸν οἶκον.

26. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς·
καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς· ὡς ἔργον χεῖρας
ποτηρίε, βλάστος κρήνου, διχίλιες χοεῖς
χωροῦντας.

27. Καὶ ἐποίησε τὰς Μεχωνῶθ δέκα
χαλκᾶς, πέντε πῆχεις μῆκος τῆς Με-
χωνῶθ τῆς μιᾶς, καὶ τέσσαρες πῆχεις
πλάτος αὐτῆς, καὶ ἕξ ἐν πῆχει ὕψος
αὐτῆς.

28. Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν Μεχων-
ῶθ, συγκλειςὸν αὐτοῖς, καὶ συγκλει-
σὸν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων.

29. Καὶ ἐπὶ τὰ συγκλίματα αὐτῶν
ἀναμέσον ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες
καὶ χερουβείμ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων,
ἔτως καὶ ἐπάνωθεν· καὶ ὑποκάτωθεν
τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι, ἔρ-
γον καταβάσεως.

30. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοὶ τῇ
μεχωνῶθ τῇ μιᾷ, καὶ τὰ προσέχοντα
χαλκᾶ, καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῶν, ὡ-
μίαι αὐτοῖς ὑποκάτω τῶν λουτήρων αἱ
ὡμίαι κεχυμένοι ἀπὸ πέτρων ἀνδρὸς
προσκειμένοι.

31. Καὶ σόμα αὐτῆς ἔσωθεν τῆς κε-
φαλίδος ἄνωθεν ἐν πῆχει, καὶ σόμα
αὐτῆς εὐρογυλοῦν· ποίημα ἔτως πῆ-
χεως, καὶ ἡμίσεως τῆς πῆχεως. καὶ γε
ἐπὶ σώματος αὐτῆς διατορεύματα, καὶ
διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, ἃ εὐρογ-
γύλα.

32. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ εἰς ὑποκά-
τωθεν τῶν διαπήγων, καὶ χεῖρες ἐν τοῖς
τροχοῖς ἐν τῇ Μεχωνῶθ· καὶ τὸ ὕψος
τῆς τροχοῦ τῆς ἐνὸς πῆχεως, καὶ ἡμίσεως
τῆς πῆχεως.

33. Καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον
τροχῶν ἄρματος· αἱ χεῖρες αὐτῶν, καὶ
αὐχένες αὐτῶν, καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ
ἡ πραγματεία αὐτῶν ἴσα πάντα χω-
νευτά.

34. Αἱ τέσσαρες ὡμίαι ἐπὶ τῶν τεσ-
σάρων γωνιῶν τῆς μεχωνῶθ τῆς μιᾶς,
ἐκ τῆς μεχωνῶθ οἱ ὡμοὶ αὐτῆς.

35. Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχων-
ῶθ ἡμισυ τῆς πῆχεως μέγεθος εὐρογ-
γύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς με-
χωνῶθ· καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ
τὰ συγκλείσματα αὐτῆς ἐξ αὐτῆς· καὶ

S 3

ἡνοί-

¶ 24. δύο εἰχοὶ τῶν ὑποσηρίγματων κεχυμένοι ἐν τῇ χύσει αὐτῆς ἐσώτες.) καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον
χεῖλος ποτηρίου βλάστος κρήνου, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστῆς. v. 25. καὶ ἡ θαλάσσα ἐπ' αὐτῶν
ἐπάνωθεν, καὶ π. τὰ ὀπίδια εἰς τὸν οἶκον.) transposita. v. 26. in Rom. desideratur. v. 27. τὰς
Μεχωνῶθ δέκα) δέκα μεχωνῶθ. ibid. πλάτος) τὸ πλάτος. v. 29. συγκλίματα) συγκλείσματα.
ibid. χερουβείμ) χερουβείμ. v. 30. ὡμίαι αὐτοῖς ὑποκάτω) αὐτοῖς deest. ibid. αἱ ὡμίαι κεχυμέ-
ναι ἀπὸ πέτρων ἀνδρὸς προσκειμένοι.) h. v. desiderantur. v. 31. in Rom. καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς
ἐν τῇ μεχωνῶθ. v. 32. in Rom. ita habet: καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἐνὸς πῆχεως καὶ ἡμίσεως.
v. 33. καὶ αὐχένες αὐτῶν) non habet. ibid. ἴσα) deest. v. 35. μέγεθος) addit αὐτῆς. ibid.
ἐξ αὐτῆς) deest.

ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχαὶς τῶν χειρῶν αὐτῆς.

36. Καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς χειρου-
δεῖν χερουβείμ, καὶ λέοντες, καὶ φοίνικες, ἐσῶτα, ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῆς ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν.

37. Καὶ αὐτὴν ἐποίησε πάσας τὰς δέκα μεχωνῶθ, τάξις μία, καὶ μέτρον ἓν, τέρμα ἓν πάσαις.

38. Καὶ ἐποίησε δέκα χυτρογαύλους χαλκοῦς, τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν χυτρογαύλον τὸν ἕνα τεσσάρων πηχῶν· ὁ χυτρογαύλος ὁ εἰς ἐπὶ τῆς μεχωνῶθ τῆς μιᾶς ταῖς δέκα μεχωνῶθ.

39. Καὶ ἔθετο τὰς μεχωνῶθ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τῆ οἴκου ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἐπ' ὠμίαν τῆ οἴκου ἐξ ἀριστερῶν αὐτῆς· καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὠμίδος τῆ οἴκου ἐκ δεξιῶν καὶ ἀνατολᾶς ἀπὸ τῆ κλίτης τῆ νότῃ.

40. Καὶ ἐποίησε Χειράμ τὲς λέβητας, καὶ τὰς θερμαστρεῖς, καὶ τὰς φιάλας· καὶ συνετέλεσε Χειράμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα αὐτῆς ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών ἐν οἴκῳ Κυρίου.

41. Στύλους δύο, καὶ τὰ ερεπλά τῶν σύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν σύλων δύο· καὶ τὰ δίκτυα δύο τῆ καλύπτειν ἀμφο-

τερα τὰ ερεπλά τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν σύλων.

42. Τὰς ῥοὰς τετρακοσίας ἀμφοτέροισι τοῖς δίκτυοις, δύο εἴχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἐνὶ, περικαλύπτειν ἀμφοτέρω τὰ ὄντα τὰ ερεπλά τῆς μεχωνῶθ ἐπ' ἀμφοτέροισι τοῖς σύλοις.

43. Καὶ τὰς μεχωνῶθ δέκα, καὶ τὲς χυτρογαύλους δέκα ἐπὶ τῆς μεχωνῶθ.

44. Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τὲς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης.

45. Καὶ τὲς λέβητας, καὶ τὰς θερμαστρεῖς, καὶ τὰς φιάλας, καὶ πάντα τὰ σκεύη, αὐτὸς ἐποίησε Χειράμ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών, τῷ οἴκῳ Κυρίου· καὶ οἱ σύλοι τεσσαράκοντα ὁκτώ τῆ οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ τῆ οἴκου τῆ Κυρίου. πάντα τὰ ἔργα τῆ βασιλείας αὐτῆς ἐποίησε Χειράμ, χαλκῷ ἄρδην.

46. Ἐν τῷ περιοίκῳ τῆ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς, ἀναμέσον Σοκχώθ, καὶ ἀναμέσον Σιαράμ.

47. Οὐκ ἦν σαθμὸς τῆ χαλκῆ ἧς ἐποίησε, πάντῃ τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα, οὐκ ἦν τέρμα τῶν σαθμῶν τῆ χαλκῆ εἰς ἔσθοντος.

48. Καὶ

V. 36. χερουδεῖν) χερουβείμ. ibid. πρόσωπον αὐτοῦ ἔσω) αὐτοῦ deest. V. 37. τάξις μία, καὶ μέτρον ἓν, τέρμα ἓν) τάξις μίαν καὶ μέτρον ἓν. V. 38. χυτρογαύλους) χυτροκαύλους. ibid. τὸν χυτρογαύλον τὸν ἕνα) τὸν ἕνα χυτροκαύλον μετρήσει. ib. ὁ χυτρογ. ὁ εἰς ἐπὶ τῆς μ. τῆς μιᾶς) χυτροκαύλος ὁ εἰς ἐπὶ τῆ μεχωνῶθ τῆ μιᾶς. V. 39. τὰς μεχωνῶθ πέντε) τὰς πέντε μεχωνῶθ. ibid. ἐπ' ὠμίαν) ἀπὸ τῆς ὠμίας. ib. ἀριστερῶν αὐτοῦ) αὐτοῦ deest. ib. ὠμίδος) ὠμίας. V. 43. τὰς μεχωνῶθ) τὰ μεχωνῶθ. ibid. χυτρογαύλους δέκα ἐπὶ τῆς) χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ τῶν. V. 45. τεσσαράκοντα ὁκτώ) τεσσαράκοντα καὶ ὁκτώ. ibid. οἴκου τοῦ Κυρίου) τῆ abest. ib. βασιλείας ἐποίησε) βασιλεὺς αὐτῆς ἐποίησε. V. 46. in Edit. Rom. sequitur verbum 47. V. 46. ὁ βασιλεὺς) non habet. (ibid. Σιαράμ.) αἰρά. V. 47. εἰς ἔσθοντος) deest.

48. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη· ἀπὸ τῆς πλήθους σφόδρα σφόδρα, ἐκ τῆς σαβμὸς τῆ χαλκῆ· καὶ ἐποίησε Σαλωμων πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς, χρυσοῦν.

49. Καὶ τὰς λυχνίας πέντε ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν κατὰ προσώπον τῆς θύρας, χρυσᾶς, συγκλειόμενας, καὶ τὰ λαμπάδια, καὶ τὰς λύχνους, καὶ τὰς ἐπαρυστίδας χρυσᾶς τρεῖς.

50. Καὶ τὰ πρόθυρα, καὶ οἱ ἥλοι, καὶ αἱ φιάλαι, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ αἱ θύσκαι, χρυσαῖ, συγκλεισά· καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τῆς οἴκου τῆς ἐσωτάτης ἁγίου ἁγίον, καὶ τὰς θύρας τῆς οἴκου τῆς ναῆς χρυσᾶς.

51. Καὶ ἀνεπληρώθη τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων οἴκου Κυρίου· καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμων τὰ ἅγια Δαυὶδ τῆς πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμων, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τὰς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων πάντας τὰς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, συνάσας κεφαλὰς τῶν βᾶδων, ἐπηρμένους τῶν πατέρων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμων ἐν Σιών, τῶ ἀνεγεγκέν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ· αὕτη ἐστὶ Σιών.

2. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμων πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν μηνὶ Ἀθανεὶμ ἐν τῇ ἐορτῇ· αὐτὸς ὁ μὴν * ἐβδομηκοστὸς ἑβδομος.

3. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἦσαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν.

4. Καὶ ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ τὸ σκηνώμα τῆς μαρτυρίας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τῆς μαρτυρίας· καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται.

5. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων, καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, οἱ συντεταγμένοι ἐπ' αὐτόν, σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτὸς θύοντες πρόβατα, καὶ βόας, ὅς ἐψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλήθους.

6. Καὶ

ν. 48. Καὶ ἔδωκεν - - τὸ θυσιαστήριον) καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων τὰ σκεύη, ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον. ν. 49. ἐκ δεξιῶν) ἐξ ἀριστερῶν. ibid. ἐξ ἀριστερῶν) ἐκ δεξιῶν. ib. θύσκαι, παρ. ib. ἐπαρυστίδας χρυσᾶς τρεῖς.) ἐπαρυστίδας χρυσᾶς. ν. 50. ἁγίου ἁγίον) ἁγίου τῶν ἁγίων. ibid. τοῦ οἴκου τοῦ ναῆ) τῆς ναῆ. ν. 51. ὁ βασιλεὺς Σαλωμων) Σαλωμων. * In Edit. Rom. 13. primi versus hujus Capituli subijciuntur. CAP. VIII. ν. 1. Καὶ ἐκκλησίασεν) Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλωμων τὴν οἰκοδομὴν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἰκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν. ibid. συνάσας κεφαλὰς - - πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμων) omnia deferantur. ib. ἀνεγεγκέν) ἐνεγκέν. ν. 2. ἐν μηνὶ Ἀθανεὶμ, reliqua defunt. ν. 3. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβ. (Ἰσρ.) non habet. ν. 4. in Rom. ita habet: καὶ τὸ σκηνώμα τῆς μαρτυρίας καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τῆς μαρτυρίας. ν. 5. in Rom. καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτὸς θύοντες πρόβατα βόας ἀναρίθμητα.

6. Καὶ εἰσφύρασαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβω-
τὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐ-
τῆς, εἰς τὸ Δαβείρ τῆ οἴκου, εἰς τὰ ἁ-
γία τῶν ἁγίων, ὑπὸ ταῖς πτέρυγας τῶν

* χερσ-
εῖν

* χερσεῖμ.

7. Ὅτι τὰ * χερσεῖμ διαπεπετασμέ-
τα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κι-
βωτῆς· καὶ περιεκάλυπτον τὰ * χερσεῖμ
τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τὰ ἁγία αὐτῆς
ἐπάνωθεν.

8. Καὶ ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα· καὶ
ἐνεδρέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμέ-
νων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τῆ Δα-
βείρ, καὶ οὐκ ὠπλάνοντο ἔξω, καὶ ἐγέν-
οντο ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο
πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης,
ὡς ἐθήκε Μωσῆς ἐκεῖ ἐν Χωρήθ, ὡς διέθε-
το Κύριος μετὰ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπο-
ρεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

10. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς
ἐκ τῆς ἀγίας, καὶ ἡ νεφέλη ἐπλησε τὸν
οἶκον Κυρίου.

11. Καὶ οὐκ ἐδύναντο οἱ ἱερεῖς σῆναι
λειταργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης,
ὅτι ἐπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον Κυρίου.

12. Τότε εἶπε Σαλωμών· Κύριος εἶ-
πεν τῇ σκηνῶσαι ἐν γνώφῃ.

13. Ὡκοδόμησα οἶκον κατοικητηρί-
οι, ἐδρασμα τῆς καθέδρας σου * αἰῶ-
νος.

14. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ
πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εὐλόγησεν ὁ βασι-
λεὺς πάντα Ἰσραὴλ· καὶ πᾶσα ἐκκλη-
σία Ἰσραὴλ εἰσήκει.

15. Καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ
Θεὸς Ἰσραὴλ σήμερον, ὃς ἐλάλησεν ἐν
σώματι αὐτῆς περὶ Δαυὶδ τῆ πατρὸς
μου, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἐπλήρω-
σε, λέγων·

16. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λα-
ὸν μου τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ
ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἐνὶ σκήπτρῳ Ἰσ-
ραὴλ τῇ οἰκοδομῆσαι οἶκον, τῇ εἶναι τὸ
ὄνομά μου ἐκεῖ· καὶ ἐξελεξάμην τὸν
Δαυὶδ τῇ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου, τὸν
Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας Δα-
υὶδ τῇ πατρὸς μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ
ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

18. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν
πατέρα μου, Ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν
καρδίαν σου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόμα-
τί μου, καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγενήθη
ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.

19. Πλὴν ἐ σὺ οἰκοδομήσεις τὸν οἶ-
κον, ἀλλ' ἡ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν
πλευρῶν σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον
τῷ ὀνόματί μου.

20. Καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸ ῥῆμα αὐ-
τῆς ὃ ἐλάλησε, καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ
τῇ πατρὸς μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τῇ
Θρόνῳ

γ. 6. διαθήκης Κυρίου) defunct. ibid. χερσεῖμ) χερουβίμ, ita & seq. versu bis. γ. 7. τὴν κιβω-
τὸν) ἐπὶ τὴν κιβωτὸν. γ. 8. καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.) hanc desiderantur. γ. 9.
Μωσῆς ἐκεῖ ἐν Χωρήθ, ὡς διέθετο) μωυσῆς ἐν χωρήθ, ὡς διέθετο. ib. μετὰ υἱῶν) μετὰ τῶν υἱῶν.
γ. 10. Κυρίου) abest. γ. 11. ἐδύναντο) ἠδύναντο. ibid. σῆναι) σῆκειν. ibid. οἶκον Κυρίου) οἶκον.
γ. 12. & 13. desiderantur in Edit. Rom. γ. 15. ἐν σώματι) ἐν τῷ σώματι. γ. 16. ἐκεῖ, καὶ
ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ) ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην ἐν ἱερουσαλὴμ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην
τὸν Δαυὶδ. γ. 17. Δαυὶδ) abest. γ. 18. οἰκοδομήσαι) τῇ οἰκοδομήσαι. γ. 19. Πλὴν ἐ σὺ) πλὴν
ἐ σὺ.

Θρόνῳ Ἰσραὴλ, καὶ οὕτως ἐλάλησε Κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

21. Καὶ ἐδέχθη ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἔστιν ἐκεῖ διαθήκη Κυρίου, ἣν διέθετο Κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

22. Καὶ ἔστη Σαλωμών κατὰ πρόσωπον τῷ θυσιαστηρίῳ Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτῷ εἰς τὸν οὐρανόν,

23. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῷ,

24. ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρὶ μου, ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ· καὶ ἐλάλησας ἐν σωματί σου, καὶ ἐν χερσὶ σου ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὐτῇ.

25. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρὶ μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεται σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνῳ Ἰσραὴλ, πληρὴν εἰάν φυλάσσονται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, τῷ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου καὶ οὕτως ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ.

26. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, πισωθῇ δὴ τὸ ῥῆμά σου, ὃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ, τῷ πατρὶ μου.

27. Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς, καὶ οὐρανὸς τῷ οὐρανῷ ἐκ ἀρκέσου· σὶ σοι, πληρὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὀνὶ ᾠκοδόμησα;

28. Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ προσευχὴν δούλου σου καὶ τὴν δέησίν μου, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούειν τῆς δέησός μου, καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δούλος σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον,

29. Τῷ εἶναι ὀφθαλμοὺς σε ἀνεωγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον νυκτὸς καὶ ἡμέρας, εἰς τὸν τόπον ὃν ἔπαις, ἔσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τῷ εἰσακέσθαι τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δούλος σου προσεύχεται εἰς τὸν τόπον τῶτον ἡμέρας καὶ νυκτός.

30. Καὶ εἰσακέσθῃ τῆς φωνῆς τῷ δούλῳ σου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύχωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακέσθῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου, ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ποιήσεις, καὶ ἴλεως ἔσῃ.

31. Ὅσα ἂν ἀιμάρι ἐκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἰάν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρεὰν τῷ ἀράσασθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ, καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τῷ θυσιαστηρίῳ σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

32. Καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τῷ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσεις, καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου

Tom. II.

T

Ἰσραὴλ,

V. 22. ἔστη) ὤνισθη. V. 23. ὅλη καρδίᾳ) ὅλη τῇ καρδίᾳ. V. 24. ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ καὶ ἐλάλησας ἐν) καὶ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ. V. 26. πισωθῇ δὴ) πισωθήτω δὴ. ibid. ὃ ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ) τῷ Δαυὶδ. V. 27. Θεός) ὁ Θεός. ibid. καὶ οὐρανός) καὶ ὁ οὐρανός. ib. ᾠκοδόμησα) adjicit τῷ ὀνόματί σου. V. 28. ἐπὶ προσευχὴν δούλου σου καὶ τὴν δέησίν μου, ὁ Θεός) ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ Θεός. ibid. τῆς τέρεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς) τῆς προσευχῆς ἧς. V. 29. ὀφθαλμοὺς σε ἀνεωγμένους) τὰς ὀφθαλμοὺς σε ἠνεωγμένους. ibid. νυκτός καὶ ἡμέρας) transposita. ib. ὁ δούλος σου προσεύχεται) transposita. V. 30. τῆς φωνῆς) τῆς δέησός σου. ibid. δούλου σου Ἰσραὴλ) δούλου σου καὶ τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ. ib. προσεύχωνται) προσεύχονται. ib. ἐν τῷ οὐρανῷ) ἐν οὐρανῷ.

Ἰσραὴλ, ἀνομηθῆναι ἀνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτῆ εἰς κεφαλὴν αὐτῆ, καὶ τῆ δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆ.

33. Ἐν τῷ πᾶσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἀμαρτήσουσί σοι· καὶ ἐπιστρέψουσιν πρὸς σέ, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σε, καὶ προσεύξονται καὶ δεηθῶσιν πρὸς σέ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ.

34. Καὶ σὺ εἰσακῆσθαι ἐκ τῆ ἐρανῆ, καὶ ἵλεως ἔσθαι ταῖς ἀμαρτίαις τῆ λαοῦ σε Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

35. Ἐν τῷ συχεθῆναι τὸν ἐρανόν, καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἀμαρτήσουσί σοι· καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σε, καὶ ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς.

36. καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τῆ ἐρανῆ, καὶ ἵλεως ἔσθαι ταῖς ἀμαρτίαις τῆ δόλῃ σε, καὶ τῆ λαῖ σε Ἰσραὴλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ.

37. Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐν τῇ γῇ, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσαι ἐμπυρισμὸς, ἡλερος, βρῆχος, ἐρυσίβη ἐὰν γενή-

ται, καὶ ἐκθλίψει αὐτὸν ἐχθρὸς αὐτῆ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτῆ· πᾶν συνάντημα, πάντα πόνον.

38. Πᾶσαν προσευχὴν, πᾶσαν δέησιν, ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ παντὸς λαῖ σου Ἰσραὴλ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος αἴφην καρδίας αὐτῆ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτῆ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον.

39. Καὶ σὺ εἰσακῆσθαι ἐκ τῆ ἐρανῆ ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίῃ σου, καὶ ἵλεως ἔσθαι, καὶ ποιήσεις, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῆ, καθὼς ἂν γνῶς τὴν καρδίαν αὐτῆ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων.

40. Ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας, ὡς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς, ἥς ἔδωκας τοῖς πατέράσιν ἡμῶν.

41. Καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαῖ σε Ἰσραὴλ ἔτος, καὶ ἔλθῃ ἀπὸ γῆς μακρόθεν ἕνεκα ὀνόματός σε, ὅτι ἀκῆσθαι τὸ ὄνομά σε τὸ μέγα, καὶ τὴν χειρὰ σε τὴν ἰχύεσθαι, καὶ βραχίονά σε τὸν ἐκτεταμένον,

42. Καὶ ἤξεσι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

43. Καὶ εἰσακῆσθαι ἐκ τῆ ἐρανῆ ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίῃ σε, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσῃται σε ὁ ἀλλό-

v. 33. πρὸς σέ) abest utroque loco. v. 34. ἀποστρέψεις) ἐπιστρέψεις. v. 35. ἐπιστρέψουσιν) ἀποστρέψουσιν. v. 36. γῆν σου, ἣν) γῆν ἣν. v. 37. Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐν τῇ γῇ) λιμὸς ἐὰν γένηται. ibid. ἡλερος) abest. ib. καὶ ἐκθλίψει αὐτὸν ἐχθρὸς) καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς. ib. πάντα πόνον) πᾶν πόνον. v. 38. παντὸς λαῖ σε Ἰσραὴλ) non habet. v. 39. κατὰ πάσας τὰς) κατὰ τὰς. v. 40. αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς) ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς. v. 41. ἀπὸ λαοῦ σε Ἰσραὴλ ἔτος) ἀπὸ λαοῦ σου οὗ ἔτος. ibid. καὶ ἔλθῃ ἀπὸ ad finem versus) in finem. Rom. omnia desiderantur. v. 43. Καὶ εἰσακῆσθαι) καὶ σὺ εἰσακούσῃ.

ὁ ἀλλότριος, ὅπως γινῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σε, καὶ φοβῶνται σε, καθὼς ὁ λαὸς σε Ἰσραὴλ, καὶ γινῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σε ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησα.

ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὐ μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ προσεύχονται πρὸς σέ ὁδὸν γῆς αὐτῶν, ἥς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῆς πόλεως ἥς ἐξελέξω, καὶ τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου.

ἰδοὺ

44. Ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαὸς σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τὰς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐν ὁδῷ ἣ ἐπιστρέψῃς αὐτὰς, καὶ προσεύχονται ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἥς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου.

49. Καὶ εἰσακέσῃ ἐκ τῶν ἐρανοῦ ἐξ ἐτοίμε κατακτητῆρις σε τὴν προσευχὴν αὐτῶν, καὶ τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίσιν αὐτῶν,

45. Καὶ εἰσακέσῃ ἐκ τῶν ἐρανοῦ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ τῆς δέησεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς.

50. Καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς ἡμάρτησάν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ᾧ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκλισμὸς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτούς, καὶ οἰκισθήσουσιν αὐτούς.

46. Ὅτι ἀμαρτήσουσιν σοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ἐκ ἀμαρτήσεται σοι, καὶ ἐπαρεῖς ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτίσῃς αὐτούς οἱ αἰχμαλωτίζοντες αὐτούς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐχθρῆς μακρᾶν, καὶ ἐγγύς.

51. Ὅτι λαὸς σε καὶ κληρονομία σε εἰσιν, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ μέσσε χωνευτηρίου σιδήρε.

47. Καὶ ἐπιστρέψῃς καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ᾧ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ δεηθῶσί σου ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν, λέγοντες· ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.

52. Καὶ ἔωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ σε, καὶ τὰ ὦτά σε ἠνεωγμένα εἰς τὴν δέησιν τῆς δόξης σε, καὶ εἰς τὴν δέησιν τῆς λαοῦ σου Ἰσραὴλ, εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πάσιν οἷς ἐὰν ἐπικαλέσωνται σε.

48. Καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν,

53. Ὅτι σὺ διέσειλας αὐτὰς· σαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ Μωσῆ δέξαι σε, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὰς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου. τότε ἐλάλησε Σαλαμων ὑπὲρ τῶ οἴκου, ὥς

T 2

συνε-

W. 43. οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ) οἱ λαοὶ τὸ. ibid. οἶκον ὃν) οἶκον τοῦτον ὃν. V. 44. ὁδὸν) ὁδὸν. V. 45. Καὶ εἰσακούσῃ) καὶ σὺ εἰσακούσῃ. ibid. τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ τῆς δέησεως αὐτῶν) transposita. V. 46. ὃς ἐκ ἀμαρτήσεται σοι) ὃς ἐκ ἀμαρτήσεται. ibid. ἐπαρεῖς ἐπ' αὐτοὺς) ἐπάξει αὐτούς. ib. καὶ οἱ αἰχμαλωτίζοντες αὐτὰς εἰς τὴν γῆν τοῦ ἐχθροῦ μακρὰν καὶ ἐγγύς.) οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς. V. 47. ἐπιστρέψωσι καὶ δεηθῶσί σε ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν) ἐπιστρέψωσι ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν καὶ δεηθῶσί σε. ibid. ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.) transposita. V. 48. προσεύχονται) προσεύχονται. ibid. τῆς πόλεως) καὶ τῆς πόλεως. ib. ᾧ ᾠκοδόμησα) ᾠκοδόμημα. V. 49. τὴν προσευχὴν usque ad fin. versus) in Edit. Rom. omnia desiderantur. V. 50. ἡμάρτησάν σοι) ἡμαρτόν σοι. ibid. οἰκισθήσουσιν αὐτούς) οἰκισθήσουσιν εἰς αὐτούς. V. 51. εἰσιν) abest. V. 52. οἷς ἐὰν) οἷς ἂν. V. 53. σαυτῷ) σεαυτῷ, bis. ibid. Μωσῆ δούλῃ σε) δέξαι σου μωσῆ. ib. ἐξ Αἰγύπτου τότε) ἐκ γῆς αἰγύπτου τότε. τότε.

συνετέλεσε τῷ οἰκοδομῆσαι αὐτόν, ὃς ἤλιον ἐγνώρισεν ἐν ἔραυν· Κύριος εἶπε τῷ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον εὐπρεπῆ σεαυτῷ τῷ κατοικεῖν ἐπὶ κακνότητος. ἐχὶ αὐτῇ γέγραπται ἐν βιβλῳ τῆς αἰῆτος;

54. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλωμών προσευχόμενος πρὸς Κύριον ὅλην τὴν προσευχήν, καὶ τὴν δέσιν ταύτην, καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τῷ θυσιάζοντι Κυρίῳ ὀκλακῶς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν.

55. Καὶ ἔση, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, λέγων·

56. εὐλογητὸς Κύριος σήμερον, ὅς ἐδωκε κατὰπαυσιν τῷ λαῷ αὐτῷ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ἃ ἐλάλησεν· ἐ διεφώνησε λόγος εἰς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτῷ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Μωσῆ δέλου αὐτῆς.

57. Γένοιτο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καθὰς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν· μὴ ἐγκαταλείποιτο ἡμᾶς, μηδὲ ἀποσρέψαιτο ἡμᾶς,

58. ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν πρὸς αὐτόν τῷ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτῆς, καὶ φυλάσσειν πάσας ἐντολάς αὐτῆς, καὶ προσάγματα αὐτῆς, ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατεράσιν ἡμῶν.

59. Καὶ ἔσωσαν οἱ λόγοι μου ἔτσι οὐς δεδῆμαι ἐνάπιον Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, ἐγίζοντες πρὸς Κύριον Θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τῷ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τῷ δέλε σε, καὶ τὸ δικαίωμα λαῶ σου Ἰσραὴλ, ξῆμα ἡμέρας ἐν ἡμέραις αὐτοῦ.

60. Ὅπως γινώσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, ὅτι Κύριος αὐτὸς ὁ Θεός, καὶ ἐκ ἔστιν ἔτι.

61. Καὶ ἔσωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ὁσίας πορεύεσθαι ἐν τοῖς προσάγμασιν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν ἐντολάς αὐτῆς, ὡς ἡ ἡμέρα αὐτῆς.

62. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μετ' αὐτῆς ἔθυσαν θυσίαν ἐνάπιον Κυρίῳ.

63. Καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὡς ἔθυσεν τῷ Κυρίῳ, βοῶν εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας, καὶ προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας· καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον Κυρίῳ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

64. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τῷ οἴκῳ Κυρίῳ· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὀλοκαύτωσιν, καὶ τὸ δῶρον, καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰ σέατα τῶν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιάζειον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνάπιον Κυρίῳ, μικρὸν τῷ μὴ δύνασθαι τὴν

v. 53. εὐπρεπῆ σεαυτῷ) εὐπρεπῆ σεαυτῷ, ib. οὐχὶ αὐτῇ) οὐκ ἰδοὺ αὐτῇ. ib. βίβλῳ) βιβλίῳ. v. 54. τὰ γόνα) τὰ γόνατα. v. 56. πάντα ἃ) πάντα ὅσα. ibid. Μωσῆ δούλου αὐτοῦ) δέλου αὐτῷ μωυσή. v. 57. ἐγκαταλείποιτο) ἐγκαταλείπειτο. ibid. ἀποσρέψαιτο) ἀποσρέψοιτο. v. 58. πρὸς αὐτόν) ἐπ' αὐτόν. ibid. καὶ προσάγματα) καὶ τὰ προσάγματα. v. 59. λόγοι μου οὔτοι οὐς) λόγοι ἔτσι οὐς. ibid. λαῶ σου Ἰσρα) σου abest. ib. ἡμέραις αὐτοῦ) ἡμέραις ἐνιαυτοῦ. v. 60. ὅτι Κύριος αὐτὸς ὁ Θεός) ὅτι κύριος ὁ Θεὸς αὐτὸς Θεός. v. 61. τὸν Θεόν) Θεόν. v. 62. μετ' αὐτοῦ) abest. v. 63. εἴκοσι καὶ δύο) transposita. ibid. καὶ προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι) προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. v. 64. καὶ τὸ δῶρον) non habet. ibid. καὶ τὸ δῶρον) abest.

τὴν ὀλοκαύτωσιν, καὶ τὸ δῶρον, καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηλικῶν ὑπενεγκύν.

65. Καὶ ἐποίησε Σαλαμων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν ἐορτὴν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτῷ, ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, ἀπὸ τῆς εἰσόδου Αἰμαθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ἀκοδόμησεν, ἐδίων, καὶ πίνων, καὶ εὐφραυνόμενος ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐπὶ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας.

66. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν· καὶ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῷ χαίροντες· καὶ ἀγαθὴ καρδία ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε Κύριος τῷ Δαυὶδ δέλω αὐτῷ, καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ἐγενήθη ὡς συνετέλεσε Σαλαμων οἰκοδομῶν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τῷ βασιλεῶς, καὶ πᾶσαν τὴν πραγμασίαν Σαλαμων, ὅσα ἠθέλησε ποιῆσαι.

2. Καὶ ὥφθη Κύριος τῷ Σαλαμων δευτέρον, καθὼς ὥφθη αὐτῷ ἐν Γαβῶν.

3. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἡκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου,

καὶ τῆς δεήσεως ἧς ἐδέχθης ἐνώπιον ἐμοῦ· πεποιθὲς σοὶ κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχὴν σου· ἡγίασα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἀκοδόμησας τῷ θεῷ τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐκὼ πάσας τὰς ἡμέρας.

4. Καὶ σὺ εἰς πορεύθης ἐνώπιόν μου, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι καρδίας, ἐν εὐθύτητι, τῷ ποιῆν κατὰ πάντα ᾧ ἐνετειλάμην αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξης,

5. καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον σου ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα Δαυὶδ τῷ πατρί σου, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεται σου ἀνὴρ ἡγόμενος ἐν Ἰσραὴλ.

6. Ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῇτε ὑμεῖς, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμῶν, καὶ μὴ φυλάξῃτε τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ προστάγματά μου ᾧ ἔδωκε Μαυσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ πορεύθῃτε, καὶ δελεύσητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

7. Καὶ ἐξαρθῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀποβρίψω ἐκ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς ἀφαισισμόν, καὶ εἰς λαλῆμα εἰς πάντας τὰς γένεας.

T 3

8. Καὶ

v. 64. εἰρηλικῶν in fine versu) adjicit ὑπενεγκύν. v. 65. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν ἐορτὴν) transposita. ibid. Αἰμαθ) ἡμαθ. ib. καὶ ἐπὶ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας.) non habet. . 66. ἀπῆλθον) ἀπῆλθεν. ibid. ἀγαθὴ καρδία ἐπὶ πᾶσι τοῖς) ἀγαθὴ ἡ καρδία ἐπὶ τοῖς. CAP. IX. v. 1. οἰκοδομῶν) οἰκοδομῶν. v. 2. ὥφθη αὐτῷ) αὐτῷ abest. v. 3. Κύριος πρὸς αὐτόν) transposita. ibid. δεήσεως ἧς) δεήσεως σου ἧς. ib. ἐνώπιον ἐμοῦ) ἐνώπιόν μου. ib. ἡγίασα) ἡγίακα. ib. καὶ ἡ καρδία μου ἐκὼ) ἐκὼ καὶ ἡ καρδία μου. v. 4. ἐνώπιόν μου) ἐνώπιον ἐμοῦ. ibid. ἐν εὐθύτητι, τῷ) καὶ ἐν εὐθύτητι καὶ τῷ. v. 5. θρόνον σου ἐπὶ Ἰσραὴλ) θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐν Ἰσραὴλ. ibid. τῷ πατρί) absque articulo. ib. σου ἀνὴρ) σοὶ ἀνὴρ.

8. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ἔσται ὑψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτὴν ἐκστήσεται, καὶ συριεῖ, καὶ ἐρῶσιν· ἕνεκα τίνος ἐποίησε Κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;

9. Καὶ ἐρῶσιν, Ἄνθ' ὧν ἐγκατέλειπον τὸν Κύριον Θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγε τὴν πατέρα αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δαδίας, καὶ ἀντελάβετο θεῶν ἐτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε Κύριος ἐπ' αὐτὴν σύμπασαν τὴν κακίαν ταύτην. Τότε ἀνήγαγε Σαλωμών τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ἀποδόμησεν ἑαυτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,

10. Εἰκόσι ἔτη ἐν οἷς ἀποδόμησε Σαλωμών τὰς δύο οἰκούς, τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τῆ βασιλείας,

11. Χειράμ βασιλεὺς Τύρου ἀντελάβετο τῆ Σαλωμών ἐν ξύλοις κεδρίνοις, καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ παντὶ θελήματι αὐτοῦ· τότε * ἀποδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τῷ Χειράμ εἴκοσι πόλεις ἐν τῇ γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ.

12. Καὶ ἐξῆλθε Χειράμ ἐκ Τύρου, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τῆ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμών· καὶ ἐκ ἤρσαν αὐτῷ.

13. Καὶ ἔπε, τί αἱ πόλεις αὗται ἃς ἔδωκάς μοι, ἀδελφὲ; καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς, Ὅριον, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

14. Καὶ ἦνεγκε Χειράμ τῷ Σαλωμών ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου.

15. Αὕτη ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς, ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τῆ βασιλείας, καὶ σὺν τὴν Μελὼ, καὶ τὴν ἄκραν, τῆ περιφραζαί τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσούρ, καὶ σὺν τὴν Μεδάιν, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν Ἑσέρ, καὶ τὴν Μαγδώ, καὶ τὴν Γεζέρ.

16. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γεζέρ, καὶ ἐπρῆσεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ σὺν τὸν Χαναανίον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκλειπεν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποσολαῖς τῇ θυγατρὶ αὐτῆς, γυναικὶ Σαλωμών.

17. Καὶ ἀποδόμησεν Σαλωμών τὴν Γαζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὰν τὴν κατωτάτην,

18. Καὶ τὴν Βαλαῖθ, καὶ τὴν Θερμαῖθ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

19. Καὶ ἐν τῇ γῇ πάσας τὰς πόλεις τῶν σκηνωμάτων, αἱ ἦσαν τῷ Σαλωμών, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἵππων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμών ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆ μη κατάρξαι αὐτῆς.

20. Πάν-

v. 8. ὑψηλός) ὁ ὑψηλός. ibid. ἕνεκα) ἕνεκεν. *v. 9. ἐγκατέλειπον τὸν Κύριον) ἐγκατέλιπον κύριον. ibid. δουλίαν) δουλείαν. ib. ἐτέρων) ἀδελφῶν. ib. προσεκύνησαν αὐτοῖς, διὰ) προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐλάλουν αὐτοῖς, διὰ. ib. σύμπασαν) deest. ib. εἰς τὸν οἶκον) εἰς οἶκον. ib. Καὶ ἐγένετο) non habet. v. 11. κεδρίνοις, καὶ ἐν χρυσίῳ καὶ παντὶ) κεδρίνοις καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις, καὶ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν παντί. ibid. ἀποδόμησεν) ἔδωκεν. ib. Σαλωμών) abest. ib. ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ) ἐν τῇ γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ. v. 15. Αὕτη ἡ πραγματεία) ab his verbis usque ad vers. 26. exclusive omnia desiderantur in Edit. Rom.

20. Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ὑπὸ τῷ Ἀμορρᾶϊου, καὶ τῷ Χετταίου, καὶ τῷ Φερεζαίου, καὶ τῷ Χατανάϊου, καὶ τῷ Εὐαίῃ, καὶ τῷ Ἰεθυσαίῃ, καὶ τῷ Γεργεσαίῃ τῷ μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων,

21. τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' αὐτὰς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἠδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὰς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτὰς Σαλωμών εἰς Φόρον δελείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμών εἰς πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισαὶ, καὶ παῖδες αὐτῶν, καὶ ἄρχοντες αὐτῶν, καὶ τριῶσι αὐτῶν, καὶ ἄρχοντες αὐτῶν τῶν ἀρμάτων, καὶ ἵππεῖς αὐτῶν.

23. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐξηλωμένοι οἱ ἐπὶ τῷ ἔργῳ τῷ Σαλωμών, πεντήκοντα καὶ πεντακόσιοι, ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ, οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ.

24. Πλὴν θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον αὐτῆς, ὃν ἀκοδόμησε σὺν τὴν Μελῷ.

25. Καὶ ἀνεβίβασε Σαλωμών τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὀλοκαύτωμα, καὶ εἰρηναίως ἐπὶ τῷ θυσιάζηρι οὗ ἀκοδόμησε τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐθυμία αὐτὸς εἰς πρόσωπον Κυρίου· καὶ ἀπήγετις σὺν τὸν οἶκον.

26. Καὶ ναῦν ὑπὲρ 8 ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐν Γασίαν Γαβὲρ, τὴν ἔσαν ἐχομένην Αἰλάθ, ἐπὶ τῷ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης, ἐν γῇ Ἐδῶμ.

27. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ ἐν τῇ νηὶ τῶν παίδων αὐτῶν ἄνδρας ναυϊκὰς ἐλαύνειν εἰδότες θαλάσσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλωμών.

28. Καὶ ἦλθον εἰς Σωφαρα, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσίς τετρακόσια καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἠνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

ΚΑΙ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμών, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἦλθε πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι.

2. Καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα· καὶ κάμηλοι αἰρουσαι ἡδύσματα, καὶ χρυσὸν πολὺν σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον· καὶ εἰσῆλθε πρὸς Σαλωμών, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. χρυσίον * πολὺν

3. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμών πάντας τὰς λόγους αὐτῆς· οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος ὑπὸ τῷ βασιλεῖ, ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

4. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ πᾶσαν φρόνησιν Σαλωμών, καὶ τὸν οἶκον ὃν ἀκοδόμησε.

5. Καὶ τὰ βρώματα Σαλωμών, καὶ τὴν καθέδραν τῶν παίδων αὐτῶν, καὶ τὴν σάβιν λειτεργῶν αὐτῶν, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰς οἰνοχόους αὐτῶν, καὶ τὴν ὀλοκαύτωσιν αὐτῶν ἦν ἀνέφερν ἐν οἴκῳ Κυρίου· καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο.

6. Καὶ

γ. 28. Σωφαρα) σωφρα. ibid. τετρακόσια καὶ εἴκοσι) ἐκατὸν καὶ εἴκοσι. CAP. X. v. 1. αὐτὸν αἰνίγμασι) αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι. γ. 2. χρυσίον πολὺν) χρυσὸν πολὺν. γ. 3. ὑπὸ τοῦ βασιλέως) παρὰ τοῦ βασιλέως. γ. 4. φρόνησιν) τὴν φρόνησιν. γ. 5. τῶν παίδων) absque articulo.

6. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου,

7. περὶ τῆς λόγου σου, καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου· καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσί μοι, ἕως ὅτε παρεγενόμην, καὶ ἐώρακάσιν οἱ ὀφθαλμοί μου· καὶ ἰδὼν, οὐκ ἔστι καθὼς ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἥμισυ προσέθεικας σοφίαν καὶ ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου.

8. Μακάριαι αἱ γυναῖκες σε, μακάριοι οἱ παῖδες σε ἔτοι οἱ παραστήκοντες ἐνώπιόν σε δόλου, οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου.

9. Γένοιτο Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, δῶναί σε ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Ἰσραὴλ, σῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔθετό σε βασιλέα ἐπ' αὐτοὺς, τῆ ποιεῖν κρίμα, καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐν κρίμασιν ἑαυτῶν.

10. Καὶ ἔδωκε τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον· οὐκ ἔληλυθαι κατὰ τὰ ἡδύσματα ἐκεῖνα εἰς πληθός, ὃ ἔδωκε βασιλίσσα Σαβὰ τῷ Σαλωμὼν.

11. Καὶ ἡ ναὺς Χειρᾶμ ἡ αἵρεσα τὸ χρυσίον ἐκ Σουφείρ, ἤνεγκεν ἐκ Σουφείρ

ξύλα ἀπελεκητὰ πολλὰ σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον.

12. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ ἀπελεκητὰ ὑποσηρίγματα τῆ οἴκῃ Κυρίου, καὶ τῆ οἴκῃ τῆ βασιλείας, καὶ κινύρας, καὶ νάβλας τοῖς ὁδοῖς. ἐκ ἑληλυθεί τοιαῦτα ξύλα που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

13. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἔδωκε τῇ βασιλίᾳ Σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ἠτήσατο, ἐκτὸς πάντων ὧν ἐδεδάκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμών. καὶ ἀπεστέφθη, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς.

14. Καὶ ἦν σάθμος τῆ χρυσίᾳ τῆ ἑληλυθότος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ ἑξακόσια ἐξηκονταὶξ τάλαντα χρυσοῦ,

15. χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων, καὶ τῶν ἐμπορῶν τῶν ῥωποπωλῶν, καὶ πάντων τῶν βασιλείων τῶν πέραν, καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τριακόσια ὄρεα, χρυσᾶ, ἐλατά· τριακόσιοι χρυσοὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ ὄρεον τὸ ἐν.

17. Καὶ τριακόσια ὄπλα ἐλατά· καὶ τρεῖς μοναὶ χρυσοῦ ἐνήσαν εἰς τὸ ὄπλον τὸ ἐν. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον ὀρεοῦ τῆ Λιβάνου.

18. Καὶ

ν. 7. ἐκ ἑστὶ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι τὸ ἥμισυ) ἐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι. ibid. σοφίαν καὶ) non habet. ν. 8. παραστήκοντες) παρεστηκότες. ν. 9. καὶ δικαιοσύνην) ἐν δικαιοσύνῃ. ibid. ἐν τῇ) αὐτῇ. ν. 10. ἐκεῖνα εἰς) ἐκεῖνα ἔτι εἰς. ibid. τῷ Σαλωμὼν.) τῷ βασιλεὶ Σαλωμὼν. ν. 11. Σουφείρ) σφίρ. ibid. ἤνεγκεν ἐκ Σουφείρ ξύλα ἀπελεκητὰ) ἤνεγκε ξύλα πελεκητὰ. ν. 12. τὰ ἀπελεκητὰ) τὰ πελεκητὰ. ibid. καὶ κινύρας, καὶ νάβλας) transposita. ib. ξύλα που ἕως τῆς) ξύλα ἀπελεκητὰ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ δὲ ὠφθησάν που ἕως τῆς. ν. 13. αὐτῆς, καὶ πάντες) αὐτῆς αὐτῇ καὶ πάντες. ν. 14. σάθμος) ὁ σάθμος. ibid. ἐξηκονταὶξ) καὶ ἐξηκονταὶξ. ν. 15. τῶν ῥωποπωλῶν) abest. ibid. τῶν πέραν) τῶν πέραν. ν. 16. ὁ βασιλεὺς) deest. ν. 17. ὄπλα ἐλατά) ὄπλα χρυσᾶ ἐλατά. ibid. χρυσοὶ ἐνήσαν) ἐνήσαν χρυσᾶ.

18. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων, ἐλεφάντινον μέγαν, καὶ περιεχερῶσεν καὶ ταῶνων.
αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.

19. Ἐξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ πάντας τὰς βασιλεῖς τῆς γῆς πλέτα καὶ φρονήσει.
προτομαὶ μόχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῆ, καὶ χεῖρες ἐπὶ τῷ θρόνῳ, ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἐπὶ τῷ θρόνῳ τῆς καθέρας, καὶ δύο

20. Λέοντες * ἐσῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀναβαθμῶν ἐνθεν καὶ ἐνθεν· ὃ γέγονεν οὕτως πάση βασιλείᾳ.
Κύριος τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

21. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆ ποτῆ τῷ βασιλέως Σαλωμὼν χρυσᾷ γεγονότα, καὶ λουτήρες χρυσοί, πάντα τὰ σκεύη οὕκ τῷ δρυμοῦ τῷ Διδῶνου χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι ἐκ ἦν λογιζόμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις Σαλωμὼν εἰς ὃ, τι ἐν.
25. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον πρὸς αὐτὸν τὰ δῶρα αὐτῆ, σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, σακίην, καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους, καὶ ἡμίονους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.

λογισ-
μένον

22. Ὅτι ναῦς Θαρσεὶς τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ θαλάσῃ μετὰ τῶν νηῶν Χειράμ· μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναῦς ἐκ Θαρσεὶς χρυσίῳ, καὶ ἀργυρίῳ, τῶν βασιλέων ἀπὸ τῆ ποταμοῦ, καὶ

Tom. II.

U

ἕως

v. 19. χεῖρες ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐνθεν) χεῖρες ἐνθεν. ibid. ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς) ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς. ib. δε v. 20. καὶ δύο λέοντες ἐσῶτες) καὶ δύο λέοντες ἐσηκότες παρὰ τὰς χεῖρας, καὶ δώδεκα λέοντες ἐσῶτες. v. 21. τοῦ ποταμοῦ τοῦ βασιλέως Σαλ. χρυσᾷ γεγονότα) τὰ ὑπὸ τοῦ σαλωμὼν γεγονότα χρυσᾷ. ibid. χρυσοί, πάντα) χρυσοὶ καὶ πάντα. ib. τοῦ δρυμῶ) δρυμοῦ. ib. συγκεκλεισμένῳ) συγκεκλεισμένῳ. ib. λογιζόμενοι) λογιζόμενοι. ib. εἰς ὃ, τι ἐν.) defunt. v. 22. Θαρσεὶς) Θαρσίς, passim. ibid. τῷ βασιλεῖ ἐν) τῷ βασιλεῖ σαλωμὼν ἐν. ib. καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων, καὶ ταῶνων.) καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν : adjicit præterea Edit. Rom. (sequentia : αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν ἄκραν, τοῦ περιβράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως dauid, καὶ τὴν ἀσσοῦρ, καὶ τὴν μαγδαλ, καὶ τὴν γαζέρ, καὶ τὴν βαϊθωρὴν τὴν ἀνωτέρω, καὶ τὴν ἰεθερμαθ, καὶ πᾶσας τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων, καὶ πᾶσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων. καὶ τὴν πραγματείαν σαλωμὼν ἣν ἐπραγματεύετο οἰκοδομῆσαι ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μη κατέρχαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειμμένον ὑπὸ τοῦ χειφίμου καὶ τοῦ ἀμαρφαίου καὶ τοῦ φρεζαίου καὶ τοῦ χαναναίου, καὶ τῆ εὐαίου καὶ τῆ ἰσβααίου καὶ τοῦ γεργσαίου τῶν μη ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὄντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολειμμένα μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, ὅς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξολοθρεῖν αὐτούς, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὰς σαλωμὼν εἰς θρόνον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε σαλωμὼν πᾶν τι, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολέμισαι, καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες καὶ τριστοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἀρμάτων αὐτῆ, καὶ ἵπποι αὐτοῦ. v. 25. πρὸς αὐτὸν τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν) ἱματισμὸν τὰ δῶρα σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν. ibid. ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.) ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. v. 26. Καὶ συνέλεξε Σαλωμὼν ἄρματα καὶ ἵππους) hæc desiderantur. ibid. τεσσαράκοντα) τέσσαρες. ib. ἵπποι καὶ εἰ) καὶ deest.

ἕως γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συναμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ, εἰς πλήθος.

28. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων Σαλωμών ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐκ Θεκεὶ ἔμποροι τῆ βασιλείας καὶ ἐλάμβανον ἐκ * Θεκεὶ ἐν αἰσάγματι.

29. Καὶ ἀνέβαιναν ἡ ἔξοδος, ἄρματα ἐξ Αἰγύπτου ἀντὶ ἐκατὸν ἀργυρίου· οὕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι Χετταίῳ, καὶ βασιλεῦσι Συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών φιλογύναιος ἦν, καὶ ἔλαβε γυναῖκας αἰθιοτρίας πολλάς, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ, Μωαβιτίδας, καὶ Ἀμμωνιτίδας, καὶ Ἰδουμαίας, Συρίας, Χετταίας, καὶ Ἀμορραίας,

2. ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπέιπε Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς

αὐτὰς, καὶ αὐτοὶ ἐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, μὴ ἐκκλίνωσι τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῶν εἰδωλῶν αὐτῶν· εἰς αὐτὰς ἐκολήθη Σαλωμὼν τὴν ἀγαπήσασα.

3. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχισσαι ἐπὶ αἰσάσιν, καὶ παλλακαὶ τριακόσαι, καὶ ἐκλιναν γυναῖκες αὐτῆ τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρως Σαλωμών, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῆ ἐξέκλιναν τὴν καρδίαν αὐτῆ ἀπὸ τῶν θεῶν ἐτέρων, καὶ οὐκ ἦν καρδία αὐτῆ τελεία μετὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτῆ, καθὼς ἡ καρδία Δαυὶδ πατρὸς αὐτῆ.

5. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν ἀπὸ τῆς Ἀσάρτης βδελύγματος Σιδωνίων, καὶ ἀπὸ τῶν βασιλείων αὐτῶν, εἰδώλου υἱῶν Ἀμμων.

6. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἀπὸ τῆς Κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτῆ.

7. Τότε ἀνοδόμησε Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμοῖς, εἰδώλῳ Μωαβ, ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ, καὶ τῷ Μελχὼμ, εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμων, καὶ τῇ Ἀσάρτῃ, βδελύγματι Σιδωνίων.

8. Καὶ

V. 27. τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον) transposita. V. 28. τῶν ἵππων Σαλωμών ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐκ Θεκεὶ ἔμποροι τῆ) σαλωμών τῶν ἵππων καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐκ Θεκεὶ ἔμποροι τοῦ. ibid. Θεκεὶ) Θεκεὶ. V. 29. ἄρματα ἐξ Αἰγύπτου) ἐξ Αἰγύπτου ἄρμα. ibid. ἀργυρίου οὕτως) ἀργυρίου, καὶ ἵππων ἀντὶ πενήκοντα ἀργυρίου. καὶ οὕτως. ib. βασιλεῦσι) addit χετταίῳ. CAP. XI. v. 1. φιλογύναιος ἦν) ἦν φιλογυνής ; inter hæc & sequentia verba ponit Edit. Rom. priorem stichum versûs 3. καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχισσαι ἐπὶ αἰσάσιν, καὶ παλλακαὶ τριακόσαι. ibid. αἰθιοτρίας πολλάς) αἰθιοτρίαι. ib. καὶ Ἀμμωνιτίδας, καὶ Ἰδουμαίας, Συρίας, Χετταίας, καὶ Ἀμορραίας) ἀμμωνιτίδας, σύρας, καὶ ἰδουμαίας, χετταίας, καὶ ἀμορραίας. V. 2. καρδίας αὐτῶν) καρδίας ὑμῶν. V. 3. Prior stichus in Edit. Rom. post verba illa versiculi 1. ἡς φιλογυνής interponitur : aliter versui 4. subijcitur : V. 4. καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρως σαλωμών, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδία Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. V. 3. (pars posterior) καὶ ἐξέκλιναν γυναῖκες αἱ αἰθιοτρίαι τὴν καρδίαν αὐτῆ, ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν. V. 5. ab Edit. Rom. prorsus abest. V. 6. in Edit. Rom. sequitur versum 8. & habet pro καὶ ἐκ) ἐκ. V. 7. ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ) hæc desiderantur. ibid. καὶ τῷ Μελχὼμ) καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτοῦ.

8. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναῖξιν αὐτῆ ταῖς ἀλλοτρίαις, αἱ ἔδυ-
μιον καὶ ἔδυσαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.

9. Καὶ ἀργίῳ Κύριος ἐπὶ Σαλωμών,
ὅτι ἐξέκλινε καρδίαν αὐτῆ ἀπὸ Κυρίου
Θεοῦ Ἰσραὴλ, τῆ ὁφθέντος αὐτῷ δις,

10. καὶ ἐντειλαμένε αὐτῷ ὑπὲρ τῆ
λόγου τούτου, τὸ παρὰπαν μὴ πορευ-
θῆναι ὀπίσω Θεῶν ἐτέρων, καὶ φυλά-
ξαι, καὶ ποιῆσαι ὅ ἔνετείλατο αὐτῷ
Κύριος ὁ Θεός.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαλωμών·
Ἄνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ, καὶ
οὐκ ἐφύλαξας τὰ προστάγματά μου,
καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἐνετείλαμην σοι,
διαβρῆξω διαβρῆσων διαβρῆξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ
χειρὸς σου, καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δέλω
σου.

12. Πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου ἐ ποιή-
σω αὐτὰ διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου·
ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐτήν.

13. Πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν ἐ μὴ
λάβω· σκῆπτρον ἐν δώσω τῷ υἱῷ σου
διὰ Δαυὶδ τὸν δελόν μου, καὶ διὰ Ἰε-
ρυσσαλήμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην.

14. Καὶ ἤγειρε Κύριος Σαταν τῷ Σα-
λωμών, τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαῖον, ἐκ τῆ

σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ.

15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξωλεθρεῦσαι
Δαυὶδ τὸν Ἐδὼμ ἐν τῷ πορευθῆναι Ἰω-
άβ, τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως θάπτειν
τὰς τραυματίας, ἐκοψαν πᾶν ἀρσενι-
κὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

16. Ὅτι ἐξ μῆνας ἐκάθητο ἐκεῖ Ἰω-
άβ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ,
ἕως ἃ ἐξωλεθρευσεν πᾶν ἀρσενικὸν ἐκ
τῆς Ἰδουμαίας.

17. Καὶ ἀπέδρα Ἄδερ αὐτὸς, καὶ
πάντες ἄνδρες Ἰδουμαῖοι τῶν παιδῶν τῆ
πατρὸς αὐτῆ μετ' αὐτῆ, καὶ εἰσῆλθεν
εἰς Αἴγυπτον· καὶ Ἄδερ παιδάριον μι-
κρόν.

18. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πό-
λεως Μαδιάμ, καὶ ἔρχονται εἰς Φα-
ράν, καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας μετ' αὐ-
τῶν ἀπὸ Φαράν, καὶ ἔρχονται εἰς Αἴ-
γυπτον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου·
καὶ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραὼ, καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον, καὶ ἄρτους διέταξεν
αὐτῷ, καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ.

19. Καὶ εὗρεν Ἄδερ χάριν ἐναντίον
Φαραὼ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυ-
ναῖκα, ἀδελφὴν τῆς γυναῖκος αὐτῆ, ἀ-
δελφὴν Θεκεμίνας τὴν μείζω.

U 2

20. Καὶ

- v. 10. φυλάξαι καὶ ποιῆσαι) φυλάξαι ποιῆσαι. [ibid. in fin. adjicit Edit. Rom. οὐδ' ἦν ἡ κα-
ρία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου κατὰ τὴν καρδίαν Δαυὶδ τῆ πατρὸς αὐτῆ. v. 11. τὰ προστάγματά μου,
καὶ τὰς ἐντολάς μου, ἃς) τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, ὅ. ibid. διαβρῆξω) διαβρῆξω.
v. 14. τὸν Ἰδουμαῖον, ἐκ τοῦ σπέρματος) τὸν Ἰδουμαῖον, καὶ τὸν ἔσω μὴ υἱὸν Ἰλίου ἐκ τῆς βασιλείας
ἀδελφῆς βασιλείας σκῆβ' αὐτοῦ. καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος,
καὶ προκατέλαβε τὴν δαμασκ. καὶ ἦσαν σατὰν τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας σαλωμών, καὶ ἄδερ
ὁ Ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος: plerique petita sunt ex v. 23. & 24. hujus Capituli. v. 15.
τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως) ἄρχοντα τῆς στρατίας. ibid. ἐκοψαν) καὶ ἐκοψαν. v. 16. ἐκάθητο) ἐνε-
κάθητο. ibid. ἕως οὗ ἐξωλεθρευσεν) ἕως οὗ ἐξωλεθρευσεν. ib. ἐκ τῆς Ἰδουμαίας) ἐκ τῆς Ἰδουμαίας.
v. 17. εἰσῆλθιν) εἰσῆλθον. v. 18. ἀπὸ Φαράν) abest. ibid. εἰς Αἴγυπτον) deest. ib. καὶ γῆν
ἔδωκεν αὐτῷ.) non habet. v. 19. τὴν μείζω) μείζω.

20. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ Θεκεμίνας τῷ Ἀδερ τὸν Γανηβὰθ, υἱὸν αὐτῆς· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν Θεκεμίνας ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραώ· καὶ ἦν Γανηβὰθ ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραώ.

21. Καὶ Ἀδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ ὅτι τέθνηκεν Ἰωὰβ ὁ ἄρχων τῆς στρατίας, καὶ εἶπεν Ἀδερ πρὸς Φαραώ, ἐξαποστείλον με, καὶ ἀποστρέψω εἰς τὴν γῆν μου.

22. Καὶ εἶπε Φαραώ, τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ' ἐμοῦ; καὶ ἰδὼ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σε; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀδερ, ὅτι ἐξαποστέλων ἐξαποστειλεῖς με, καὶ ἀνέστρεψεν Ἀδερ εἰς τὴν γῆν αὐτῆς.

23. Καὶ ἤγειρε Κύριος Σατὰν τῷ Σαλωμών τὸν Ῥαζὼν, υἱὸν Ἑλιαδάε τὸν Βαεραμεὲθ Ἀδαδὲξερ βασιλέα Σεβά, κύριον αὐτοῦ.

24. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων, συστρέμματός ἐν τῷ ἀποκτείνειν Δαυὶδ αὐτῆς· καὶ ἐπορεύθησαν Δαμασκὸν, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ.

25. Καὶ ἐγάγετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών· αὐτῇ ἡ κακία Ἀδερ· καὶ ἐβαρυνύμησεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῷ Ἐδώμ.

26. Καὶ Ἰεροβοάμ, υἱὸς Ναβὰτ, ὁ Ἐ-

φραθὶ ἐκ τῆς Σαριδά, (καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς Σαρεβά, γυνὴ χήρα,) δούλος Σαλωμών, καὶ ὕψωσε χεῖρας ἐν τῷ βασιλεῖ.

27. Καὶ τῆτο τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐπήρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα· Σαλωμών ἀνοδόμησε τὴν ἄκρην, καὶ συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ τῆς πατρὸς αὐτῆς.

28. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἰεροβοάμ ἰχυρὸς δυνάμει· καὶ εἶδε Σαλωμών τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστὶ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ.

29. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, καὶ Ἰεροβοάμ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρεν αὐτὸν Ἀχιάς ὁ Σηλωνίτης ὁ προφῆτης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ· καὶ ὁ Ἀχιάς περιέβλημένος ἱματίῳ καινῷ· καὶ ἀμφοτέρω ἐν τῷ πεδίῳ.

30. Καὶ ἐπελάβετο Ἀχιά τῆς ἱματίου αὐτῆς τῆς καινοῦ τῆς ἐπ' αὐτῷ, καὶ διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα.

31. Καὶ εἶπε τῷ Ἰεροβοάμ, λαβὲ σε αὐτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, Ἰδὼ ἐγὼ ῥήσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμών, καὶ δώσω σοι δέκα ῥήγματα.

σκηπῆρα

32. Καὶ δύο σκηπῆρα ἔσονται αὐτῷ διὰ τὸν δούλον μου Δαυὶδ, καὶ διὰ Ἱερουσαλήμ

v. 20. in fine adjicit Edit. Rom. καὶ ἦν γανηβὰθ ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραώ. v. 22. Φαραώ) addit τῇ ἀδερ. v. 23. 24. & 25. vide supra ad 14. verbum; in Edit. Rom. h. l. desiderantur, usque ad verba v. 25. αὐτῇ ἡ κακία. &c. v. 25. κακία Ἀδερ.) κακία ἦν ἐποίησεν Ἀδερ. ibid. ἐν τῷ Ἐδώμ.) ἐν γῇ Ἐδώμ. v. 26. Σαριδά καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαρεβά, γυνὴ χήρα, δούλος) Σαριδά υἱὸς γυναικὸς χήρας δούλος. ibid. καὶ ὕψωσε χεῖρας ἐν τῷ βασιλεῖ.) deficient. v. 27. βασιλέα Σαλωμών) βασιλέα Σαλωμών. καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών. ibid. καὶ συνέκλεισε) καὶ abest. v. 28. ἐπὶ ἄρσεις) ἐπὶ ταῖς ἄρσεις. v. 29. Ἀχιάς) Ἀχιά. ibid. ὁ Ἀχιάς) Ἀχιά. ib. ἀμφοτέρω) addit μόνου.

σαλήμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ.

33. Ἀν' ὧν κατέλειπέ με, καὶ ἐποίησε τῇ Ἀσάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίαν, καὶ τῇ Χαμῶς, καὶ τοῖς εἰδώλοις Μωαβ, καὶ τῇ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐνώπιον Κυρίου ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, τῇ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ διακριθεῖς με, καὶ κρίσεις με, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐ μὴ λάβω ὅλην τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς αὐτῆς, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, διὰ Δαυὶδ τὸν δούλόν μου ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν, ὃς ἐφύλαξεν ἐντολὰς μου, καὶ ἀκριβασμόν.

35. Καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τῆς υἱοῦ αὐτῆς, καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σιῆπλῆρα.

36. Τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω δύο σκῆπτρα, ὅπως ἡ θείσις τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τῇ θείῃ τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

37. Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

38. Καὶ ἔσαι ἐὰν φυλάξης πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ πορεύῃς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ ποιήσεις τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς μου, καὶ τὰ προσάγματά μου, καθὼς ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δούλος μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σέ, καὶ οἰκοδομήσω οἶκον πύλινον, καθὼς ᾠκοδόμησα τῷ Δαυίδ, καὶ δώσω σοι τὸν Ἰσραὴλ.

39. Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα Δαυὶδ Ἰσραὴλ διὰ ταύτην, πλὴν ἐ πάσας τὰς ἡμέρας.

40. Καὶ ἐζήτησε Σαλωμών θανατῶσαι τὸν Ἱεροβοάμ. καὶ ἀνέστη Ἱεροβοάμ, καὶ ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σεσηκίμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως ἃ ἀπέθανε Σαλωμών.

41. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλωμών, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτῆς, ἐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ ἡμετέρων Σαλωμών;

42. Καὶ αἱ ἡμέραι αἷς ἐβασίλευσε Σαλωμών ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντῃ Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη.

43. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμών μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς καὶ ἔθαψαν αὐτόν ἐν πόλει Δαυὶδ τῇ πατρὸς αὐτῆς, καὶ ἐβασίλευσεν Ῥοβοάμ υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.

U 3

ΚΕΦ.

ν. 33. κατέλειπε) ἐγκατέλειπε. ibid. καὶ τοῖς Χαμῶς) καὶ τῷ χαμῶς. ib. ἐνώπιον Κυρίου) non habet. ib. καὶ διακριθείας μου, καὶ κρίσεις μου) non habet. ν. 34. ὅλην τὴν βασιλείαν) τὴν βασιλείαν ὅλην. ibid. διὰ Δαυὶδ) διὰ τὸν Δαυὶδ. ib. ὃς ἐφύλαξεν ἐντολὰς μου, καὶ ἀκριβασμόν) de sunt. ν. 36. δώσω δύο) δώσω τὰ δύο. ν. 38. ποιήσεις) ποιήσεις. ibid. φυλάξασθαι) τοῦ φυλάξαι. ib. τὰς ἐντολὰς μου, καὶ τὰ προσάγματά μου) transposita. ib. οἰκοδομήσω) addit σοι. ib. καὶ δώσω σοι τὸν Ἰσραὴλ.) non habet. ν. 39. in Edit. Rom. omisus. ν. 40. ἀνέστη Ἱεροβοάμ) ἀνέστη. ibid. Σεσηκίμ) σουσακίμ. ν. 41. ἐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα) ἐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραπτα. ν. 43. αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοάμ υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ.) αὐτῶν καὶ ἐγενήθη ὡς ἡκούσεν Ἱεροβοάμ υἱὸς ναβάτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμών καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, κατευθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν σαββατὴ τὴν ἐν ὅρει Ἐφραΐμ καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοάμ ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ: quaedam repetita ex verfu 2. capitis sequentis.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ πορεύεται ὁ βασιλεὺς Ῥοδοῦ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλευσάαι αὐτόν.

2. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροδοῦμ υἱὸς Ναβαὺτ, καὶ αὐτὸς ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμών, καὶ ἐπέστρεψεν Ἱεροδοῦμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροδοῦμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ. Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοδοῦ, λέγοντες·

4. Ὁ πατήρ σου ἐδάρινε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κέφισον ἀπὸ τῆς δαλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως, ὃ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δαλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς· Ἀπέλθατε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀναστρέψατε πρὸς μέ· καὶ ἀπῆλθον.

6. Καὶ παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοῦ τοῖς πρεσβυτέροις, οἳ ἦσαν παρῆσαντες ἐνώπιον Σαλωμών τοῦ πατρός αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων· πῶς ὑμεῖς βέλεσθαι βουλευέσθε, καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν, λέγον-

τες· εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δούλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ δαλεύσης αὐτοῖς, καὶ εἴξεις αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσονται σοὶ δούλοι πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ ἐγκατέλειπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ, τῶν παρεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τί ὑμεῖς συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λαλήσασιν πρὸς μέ, λεγόντων, κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ, ὃ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, οἱ παρεστηότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες· τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λαλήσασιν πρὸς σέ, λέγοντες· ὁ πατήρ σου ἐδάρινε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κέφισον ἀφ' ἡμῶν, τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτὰς, ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὁσφύν τοῦ πατρός μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσμετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, καὶ γὰρ προθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδενσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ

CAP. XII. v. 1. ὁ βασιλεὺς) βασιλεὺς. ibid. ἤρχετο) ἤρχοντο. v. 2. Καὶ ἐγένετο usque ad Σαλωμών) Edit. Rom. exhibet versu ultimo Capituli precedentis, quem videsis. v. 3. Καὶ ἀπέστειλαν - - (Ἰσραὴλ.) non habentur in Editione Rom. v. 5. Ἀπέλθατε ἕως τριῶν ἡμερῶν) ἀπῆλθον ἕως ἡμερῶν τριῶν. v. 6. παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοῦ τοῖς) ἀπαγγέλλειν ὁ βασιλεὺς τοῖς. ibid. βέλεσθαι) βουλευέσθε. v. 7. δαλεύσης) δουλεύσεις. ibid. καὶ εἴξεις αὐτοῖς) desunt. ib. λαλήσεις αὐτοῖς) λαλήσεις πρὸς αὐτούς. v. 9. βουλευέσθαι) συμβουλευέσθε. ibid. λαλήσασιν) λέγουσιν. v. 10. ὑπὲρ τὴν ὁσφύν) τῆς ὁσφύος.

12. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλεῖα Ῥοδοάμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἀναστρέφετε πρὸς μετὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σιληρά· καὶ ἐγκατέλειπε Ῥοδοάμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβλεύσαντο αὐτῷ,

14. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, καὶ συνελάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων· ὁ πατήρ μου ἐξάρνηται τὸν κλοιὸν ὑμῶν, καὶ γὰρ προδήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ γὰρ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τῷ λαῷ, ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ Κυρίῃ, ὅπως εἴρηκε τὸ ῥῆμα αὐτῆς, ὃ ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ Ἀχιά τῷ Σηλωνίτῃ περὶ Ἰεροδοάμ υἱὲ Ναβαὶτ.

16. Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ λόγον, λέγων· τίς ἡμῖν μερίς ἐν Δαυὶδ; καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν οἴῳ Ἰεσσαί· ἀπότρεχε εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ· νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου, Δαυὶδ· καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.

17. Καὶ οἶον Ἰσραὴλ τῶν καθημένων

ἐν πόλεσιν Ἰῶδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοδοάμ.

18. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ τὸν Ἀδωνιράμ τὸν ἐπὶ τῷ φόρῳ, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ ἐφθασεν ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἄρμα τῷ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν Ἱεροδοάμ, καὶ ἀπέστειλεν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω τῷ οἴκῳ Δαυὶδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὲν μόνοι.

21. Καὶ Ῥοδοάμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰῶδα, καὶ σκήπτρον Βενιαμὲν, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανιῶν ποιοῦντων χιλιάδας πόλεμον, τῷ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιτρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοδοάμ υἱῷ Σαλωμών.

22. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίῃ πρὸς Σαμαίαν ἀνδρῶπον τῷ Θεῷ, λέγων·

23. Ἔπον τῷ Ῥοδοάμ υἱῷ Σαλωμών βασιλεῖ Ἰῶδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰῶδα καὶ Βενιαμὲν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τῷ λαῷ, λέγων·

24. Τὰ-

v. 14. καὶ συνελάλησε πρὸς αὐτοὺς) non habet. v. 15. ἐλάλησε Κύριος ἐν) ἐλάλησεν ἐν. v. 16. βασιλεῖ λόγον) λόγον deest. ibid. εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ) transposita. v. 17. abest ab Editione Rom. v. 18. βασιλ. Ῥοδοάμ τὸν) βασιλεὺς τὸν. ibid. πᾶς Ἰσραὴλ) deest. ib. ἐπὶ τὸ ἄρμα) abest. v. 20. ἤκουσεν Ἰσραὴλ) ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ. ibid. Ἱεροδοάμ) addit ἐξ ἀγνώστου. ib. εἰσήγαγον) ἐκάλεσαν. ib. ὀπίσω τῷ οἴκῳ) τοῦ deest. v. 21. ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες) ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας.

24. τὰς λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναβή- παρ' ἐμὲ γέγονε τὸ ἔθνος τοῦτο. καὶ
σεσθε, οὐδὲ μὴ πολεμήσατε μετὰ τῶν ἠέσαν τῷ λόγῳ Κυρίου, καὶ κατέπαυ-
ἀδελφῶν ὑμῶν, υἱὸν Ἰσραὴλ· ἀναστρε- σαν τῷ πορευθῆναι κατὰ τὸ ἔθνος
φέντω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι Κυρίου.

25. Καὶ

Υ. 24. οὐδὲ μὴ πολεμήσατε) οὐ δὲ πολεμήσετε. ibid. ἀναστρέφεται) ἀποστρέφεται. ib. οἶκον αὐτοῦ, ἔτα) οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι. ib. in Cod. Rom inter hunc & sequentem versum interponuntur hæc. καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμών κοιμᾷται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐ-
τοῦ ἐν πόλει δαυὶδ. καὶ ἐβασίλευσε ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἐξαίδεκα
ἔτων ἐν τῷ βασιλευμένῳ αὐτόν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ ἰακωβάν, θυγάτηρ ἄνα υἱοῦ ἰακώ βασιλέως υἱῶν ἀμμων. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ
οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὕρου Ἐφραΐμ δούλος τῷ σαλωμῶν,
καὶ ὄνομα αὐτοῦ ἱεροβοὰμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ σαριρὰ, γυνὴ πόρη. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν σαλω-
μῶν εἰς ἀρχὸντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσενι οἴκου ἰωσήφ. καὶ ὑποδόμησε τῷ σαλωμῶν τὴν σαρριρὰ τὴν ἐν ὅρει
Ἐφραΐμ. καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσιαι ἄρματα ἵππων. οὗτος ὑποδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἄρσενι οἴκου
Ἐφραΐμ, οὗτος συντίλεισε τὴν πόλιν δαυὶδ, καὶ ἦν ἐπαιρούμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. καὶ ἐξήτει σαλω-
μῶν θανάτωσαι αὐτόν. καὶ ἐφοβήθη καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς σουσακίμ βασιλέα αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ'
αὐτοῦ ὥς ἀπέθανε σαλωμών. καὶ ἦκουσεν ἱεροβοὰμ ἐν αἰγύπτῳ ὅτι τέθηκεν σαλωμών, καὶ ἐλάλησεν εἰς
τὰ ὅσα σουσακίμ βασιλεὺς αἰγύπτου, λέγων. ἐξαπόσειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου.
καὶ ἔπεν αὐτῷ σουσακίμ. αἰτήσά τι αἰτήματα, καὶ δώσω σοι. καὶ σουσακίμ ἔδωκε τῷ ἱεροβοὰμ τὴν
ἐνὶ ἀδελφῇ θεκεμίναν τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. αὕτη ἦν μεγάλη ἐν
μέσῳ τῶν θυγατέρων τῆ βασιλείας, καὶ ἔτεκε τῷ ἱεροβοὰμ τὸν ἀβία υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ἔπεν ἱεροβοὰμ
πρὸς σουσακίμ. ὄντως ἐξαπόσειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι. καὶ ἐξῆλθεν ἱεροβοὰμ ἐξ αἰγύπτου, καὶ
ἦλθεν εἰς γῆν σαρριρὰ τὴν ἐν ὅρει Ἐφραΐμ. καὶ συνάγεται ἐκεῖ πᾶν σκηπτήριον Ἐφραΐμ. καὶ ὑποδόμησεν ἐκεῖ
ἱεροβοὰμ χάρακα. καὶ ἠρώσθητε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀβρώσιαν κραταιὰ σφοδρά καὶ ἐπορεύθη ἱεροβοὰμ
ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου. καὶ ἔπε πρὸς αὐτὴν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ἀνέστη, πορεύ, ἐπερωτήσου
τὸν θεόν περὶ τοῦ παιδαρίου εἰ ἔσεται ἐκ τῆς ἀβρώσιος αὐτῆς. καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν σελῶμ, καὶ ὄνομα
αὐτοῦ ἀχιά, καὶ ἔτος ἦν υἱὸς ἐξήκοντα ἔτων, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ' αὐτοῦ. καὶ ἔπεν ἱεροβοὰμ πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτῆς. ἀνέστη, καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τὸν ἀνδράποδον τοῦ θεοῦ ἀβίου καὶ κολλήσω τοὺς
τόκους αὐτοῦ, καὶ σαβυλὴν, καὶ σάμνον μέλιτος. καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἔλαβε εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς
ἄρτας καὶ δύο κολλύρια, καὶ σαβυλὴν, καὶ σάμνον μέλιτος τῷ ἀχιά. καὶ ὁ ἄνθρωπος προσέκυρτος,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλιώπου τὰ ἰδεῖν. καὶ ἀνέστη ἐκ σαρριρὰ καὶ πορεύεται, καὶ ἐγένετο ἑλθόν-
τος αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς ἀχιά τὸν σελωνίτην, καὶ ἔπεν ἀχιά τῷ παιδαρίῳ αὐτῆς. ἐξελθε δὴ εἰς
ἡκωντὴν ἀνὴρ τῆς γυναικὸς ἱεροβοὰμ, καὶ ἔρεῖς αὐτῇ. εἰσελθε, καὶ μὴ σῶς, ὅτι τάδε λέγει κύριος, σαλη-
ρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σὲ. καὶ εἰσῆλθεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τῷ θεῷ, καὶ ἔπεν αὐτῇ ἀχιά. ἰνα-
τί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σαβυλὴν, καὶ κολλύρια, καὶ σάμνον μέλιτος; τάδε λέγει κύριος. ἰδοὺ
ἐγὼ ἀπελεύσομαι ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσται εἰσελθῆσθαι σε τὴν πόλιν εἰς σαρριρὰ, καὶ τὰ κοράσια σου ἐξελεύσου-
νται σοι εἰς συνάντησιν καὶ ἔρῃσιν σοι, τὸ παιδάριον τέθηκεν. ὅτι τάδε λέγει κύριος. ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύ-
σω τὴν ἱεροβοὰμ οὐροῦντι πρὸς τοίχον, καὶ ἔσονται οἱ τεττηκότες τῆς ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφά-
γονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεττηκῶτα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ παι-
δάριον κοψέσεται· οὐαὶ κύριε, ὅτι ἐπύδην ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου. καὶ οὐκ ἦλθεν ἡ γυνὴ,
ὡς ἠκούσεν. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν σαρριρὰ, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. καὶ ἐξῆλθεν ἡ κρα-
τὴ εἰς ἀπαντήν. καὶ ἐπορεύθη ἱεροβοὰμ εἰς σίκιμα τὴν ἐν ὅρει Ἐφραΐμ, καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυ-
λας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ ῥοβοὰμ υἱὸς σαλωμών. καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς σαμωὴν τὸν
ἐνλωμ, γ' ἔγων. λάβε σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ εἰσεληλυθὸς εἰς ὕδωρ, καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγ-
ματα, καὶ δώσεις τῷ ἱεροβοὰμ, καὶ ἔρεῖς αὐτῷ. τάδε λέγει κύριος. λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τῶν
περιβεβλημένων σε. καὶ ἔλαβεν ἱεροβοὰμ. καὶ ἔπε σαμωὴς. τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλάς τῆς
Ἰσραὴλ. καὶ ἔπεν ὁ θεὸς πρὸς ῥοβοὰμ υἱὸν σαλωμών. ὁ πατήρ σου ἐβύρυνε τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ ἐβύρυνε τὰ βράχια τῆς τραπέζης αὐτοῦ. καὶ νῦν κοιμᾷς ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἀλλεττομέν σοι, καὶ
ἔπεν ῥοβοὰμ πρὸς τὸν λαόν. ἔτι τοῖς ἡμερῶν, καὶ ἀποκριθήσομαι ἡμῖν ῥῆμα. καὶ ἔπεν ῥοβοὰμ εἰς-
αὐτοῦ.

25. Καὶ ἀνοδόμησεν Ἱεροβοάμ τὴν Ἰσραὴλ οἱ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ κατὰ καιρὸν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἀνοδόμησε τὴν Φανειήλ.

26. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοάμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἰδὲ νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ,

27. εἰάν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφῆρην θυσιᾶς ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπιστραφῆσεται καρδία λαοῦ πρὸς Κύριον καὶ κύριον αὐτῶν, πρὸς Ῥοβοάμ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀποκλεινέσιν με, καὶ ἐπιστραφῆσονται πρὸς Ῥοβοάμ βασιλέα Ἰουδα.

28. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσαῖς, καὶ ἐικανῶσαι πε πρὸς τὸν λαόν, ἵκανῶσαι ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἰδὲ οἱ Θεοὶ σε

29. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βαιθὴλ, καὶ τὴν μίαν ἔδωκεν ἐν Δάν.

30. Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος ἔστος εἰς ἀμαρτίαν· καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸς προσώπῃς τῆς μιᾶς ἕως Δάν.

31. Καὶ ἐποίησεν οἴκους ἐπὶ ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τῆς λαῖς, οἱ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Δευῖ.

32. Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῆς μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ τῷ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησε, καὶ παρέστηεν ἐν Βαιθὴλ τὰς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε.

Tom. II.

X

33. Καὶ

παράγετέ μοι τὰς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλευσάμαι μετ' αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. καὶ ἐλάλησε Ῥοβοάμ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, καθὼς ἀπέτειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. καὶ ἔπαιον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ. ὥτως ἐλάλησεν πρὸς σέ ὁ λαός. καὶ διεσκέδασε Ῥοβοάμ τὴν βελὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤρρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἀπέτειλε, καὶ εἰσήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς. ταῦτα καὶ ταῦτα ἀπέσταλκεν ὁ λαὸς πρὸς με λέγων. καὶ ἔπαιον οἱ σύντροφοι αὐτοῦ. ὥτως ἐλάλησεν πρὸς τὸν λαόν, λέγων. ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὴν τῆς πατρός μου. ὁ πατήρ μου ἐμασίγῃ ὑμᾶς μάστιξεν, ἐγὼ δὲ κατάρξω ὑμᾶς ἐν σκυρπίοις. καὶ ἤρρεσε τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ῥοβοάμ. καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ καθὼς συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ τὰ παιδιάρια. καὶ ἔπαιεν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνῆλθε εἰς ἑκάστου τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀνέκραζαν ἅπαντες λέγοντες. οὐ μερίς ἡμῶν ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰσάκ. ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραὴλ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔστος οὐκ εἰς ἀρχοσύνην ἀλλ' εἰς ἡγούμενον. καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ σιμίων, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸ σκηνώμα αὐτοῦ. καὶ κατεκράτησε Ῥοβοάμ, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. καὶ πορεύονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκηπτερον Ἰσραὴλ, καὶ πᾶν σκηπτερον Βενιαμὴν. καὶ ἐγένετο ἐπιστάμενον τοῦ ἐν αὐτοῦ, καὶ συνήρρισε Ῥοβοάμ παντὰ ἄνδρα Ἰσραὴλ καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἀνέβη τοῦ πελεμεῖν πρὸς Ἱεροβοάμ εἰς σιμίων. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς σαμαριάνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων. ἔπαιον τὴν Ῥοβοάμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Βενιαμὴν, καὶ πρὸς τὸ κατὰλειμμα τῆς λαοῦ, λέγων. τὰ δεξιὰ λέγει κύριος. οὐκ ἀναβήσεθε οὐδὲ πολυμησέτε πρὸς τὰς ἀδελφούς ἡμῶν υἱούς Ἰσραὴλ, ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τῆτο. καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ ἀνέχον μὴ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. Inde sequitur v. 25. v. 26. εἰς τὸν οἶκον) εἰς οἶκον. v. 27. θυσιᾶς) θυσιάν. ibid. καρδία λαῖς) καρδία τῆς λαῖς. ib. καὶ ἐπιστραφῆσονται πρὸς Ῥοβοάμ βασιλέα Ἰσραὴλ.) καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς. v. 28. ὁ βασιλεὺς) deest. ibid. ἵκανῶσαι) ἵκανῶσαι. ib. οἱ Θεοὶ σε Ἰσραὴλ. οἱ ἀνήγαγόν σε) Θεοὶ σε Ἰσραὴλ οἱ ἀναγαγόντες σε. v. 30. ἕως Δάν.) ad-jicit, καὶ εἰσάκον τὸν οἶκον κυρίου. v. 31. ἐπὶ ὑψηλῶν) ἐφ' ὑψηλῶν. ibid. οἱ ἦσαν) οἱ οὐκ ἦσαν.

33. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθίλ, τῇ πεντεκαδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ, ἐν τῇ ἐορτῇ ἣ ἐπλάσματο ἀπὸ καρδίας ἑαυτοῦ· καὶ ἐποίησεν ἐορτὴν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῷ ἐπιθῦσαι.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΚΑΙ ἰδὼς ἄνθρωπος τῷ Θεῷ παρεγένετο ἐξ Ἰέδα ἐν λόγῳ Κυρίου εἰς Βαιθίλ, καὶ Ἰεροβοάμ εἰσήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῷ ἐπιθῦσαι.

2. Καὶ ἐπεκάλεσεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἐν λόγῳ Κυρίου, καὶ εἶπε· θυσιαστήριον, θυσιαστήριον, τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ υἱὸς τίθεται τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, Ἰωσίας ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐπιθῦσει ἐπὶ σὲ τὰς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τῶν ἐπιθύνων ἐπὶ σὲ, καὶ ὅσα ἀνθρώπων καύσει ἐπὶ σὲ.

3. Καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας, λέγων· τοῦτο τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε Κύριος, λέγων· ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον ἐθήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πίστις ἐν αὐτῷ.

4. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰεροβοάμ τῶν λόγων τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ τῷ ἐπικαλεσαμένῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθίλ, καὶ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῷ θυσιαστήρι, λέγων· συλλάβετε αὐτόν· καὶ

ἰδὼς ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκ ἡδυνήθη ἐπιστρέφειν αὐτὴν πρὸς ἑαυτόν.

5. Καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη, καὶ ἐξεχύθη ἡ πίστις ἀπὸ τῷ θυσιαστήριου κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἐν λόγῳ Κυρίου.

6. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰεροβοάμ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ· δεήθητι τῷ προσώπῳ τοῦ προσκυρίου τῷ Θεῷ σου, καὶ πρόσευξαι περὶ ἐμὲ, καὶ ἐπιστρέψάτω ἡ χεὶρ μου πρὸς με. Καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ τῷ προσώπῳ Κυρίου, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα τῷ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν, καὶ ἐγένετο κατὰ τὸ πρότερον.

7. Καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τῷ Θεῷ· εἰσελθε μετ' ἐμὲ εἰς οἶκον, καὶ ἀρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα.

8. Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ πρὸς τὸν βασιλέα· ἐὰν δῶς μοι τὸ ἡμισυ τῷ οἴκου σου, ἐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον, οὐδὲ μὴ πίνω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τῷ τῷ.

9. Ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι ἐν λόγῳ Κύριος, λέγων· Μὴ φάγῃς ἄρτον, καὶ μὴ πίνῃς ὕδωρ, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

10. Καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ ἐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθίλ.

11. Καὶ

v. 33. ἐν Βαιθίλ) deest. ibid. καρδίας ἑαυτοῦ) καρδίας αὐτοῦ ib. καὶ ἐπέβη) καὶ ἀνέβη. CAP. XIII. v. 1. παρεγένετο ἐξ Ἰέδα) transposita. ib. αὐτοῦ ἐπιθῦσαι.) αὐτοῦ deest. v. 2. ἐπιθῦσαι) θύσει. ibid. ἀ fine versūs adjicit Edis. Rom. καὶ ὅσα ἀνθρώπων καύσει ἐπὶ σὲ. v. 3. ἰδοὺ) δώσει. ibid. τῷ τέτοι τέρας) τῷ τέτοι τῷ ῥήματι. ib. ἡ ἐν αὐτῷ) ἡ ἐπ' αὐτῷ. v. 4. ἡδυνήθη ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτόν.) ἡδυνήθη ἐπιστ. αὐτὴν πρὸς αὐτόν. v. 5. τέρας ἔδωκεν) τέρας ὃ ἔδωκεν. v. 6. τῷ προσώπῳ) τοῦ προσώπου. ibid. καὶ πρόσευξαι περὶ ἐμὲ) non habet. ib. πρὸς με) πρὸς ἐμὲ. ib. πρότερον.) τὸ πρότερον. v. 9. ἐν λόγῳ Κυρίου) transposita. ibid. ἄρτον, μὴ) ἄρτον, καὶ μὴ.

11. Καὶ προφήτης εἰς πρεσβύτες κατώκει ἐν Βαιθίλ, καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ διηγέσαντο αὐτῷ πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐν Βαιθίλ, τὰς λόγους οὓς ἐλάλησε τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τῷ πατρὸς αὐτῶν.

12. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ πατήρ αὐτῶν, λέγων· ποία ὁδὸς πεπόρευται; καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ὁ ἐξελθὼν ἐξ Ἰδῶα.

13. Καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· ἐπιστάτε μοι τὴν ὄνον· καὶ ἐπέσασσαν αὐτῷ τὴν ὄνον, καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτήν.

14. Καὶ ἐπορεύθη κατόπιθεν τῷ ἀνθρώπου τῷ Θεῷ, καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον ἐπὶ ὑπὸ δρυὶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ὁ ἐληλυθὼς ἐξ Ἰδῶα; καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ φάγε ἄρτον.

16. Καὶ εἶπεν· ἔ μὴ δύνωμαι τῷ ἐπιστρέφαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ φάγομαι ἄρτον, ἐδὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

17. Ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ Κυρίου, λέγων· ἔ μὴ φάγῃς ἐκεῖ ἄρτον, καὶ μὴ πίνῃς ὕδωρ, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς.

ψῆς ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· καὶ γὰρ προφήτης εἰμὶ καθὼς σὺ, καὶ ἄγγελος λελάληκε μοι ἐν ῥήματι Κυρίου, λέγων· ἐπίστρεψαι αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ φάγεται ἄρτον, καὶ πίεται ὕδωρ· καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ.

19. Καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν σὺν ἑαυτῷ, καὶ ἔφαγεν ἄρτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐπινεν ὕδωρ.

20. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν·

21. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τῷ Θεῷ τὸν ἡκοντα ἐξ Ἰδῶα, λέγων· τάδε λέγει Κύριος· ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου,

22. καὶ ἐπέστρεψας, καὶ ἔφαγες ἄρτον, καὶ ἐπινες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὃ ἐλάλησε πρὸς σέ, λέγων· Μὴ φάγῃς ἄρτον, καὶ μὴ πίνῃς ὕδωρ, ἔ μὴ εἰσέλθῃς τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον, καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσασσαν αὐτῷ τὴν ὄνον τῷ προφήτῃ, καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἀπῆλθε.

X 2

24. Καὶ

V. 11. κατώκει) κατώκει. ibid. ἡμέρα ἐν Βαιθίλ, τὰς) ἡμέρα ἐκεῖνη ἐν Βαιθίλ καὶ τὰς. ib. ἀπέστρεψαν) ἐπέστρεψαν. V. 12. ἀπῆλθεν) ἀνῆλθεν. ibid. ὁ ἐξελθὼν) ὁ ἐλθὼν. V. 13. τὴν ὄνον) τὸν ὄνον utroque loco. ibid. ἐπ' αὐτήν.) ἐπ' αὐτόν. V. 14. κατόπιθεν) καὶ ἐπορεύθη κατόπιθεν. ibid. ἐπὶ δρυὶν) ὑπὸ δρυὶν. ib. ὁ ἄνθρωπος ὁ) ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ὁ. V. 15. εἰς τὴν οἰκίαν) non habet. V. 16. ἐπιστρέφαι) τῷ ἐπιστρέφαι. ibid. ἐδὲ φάγομαι) οὐδὲ μὴ φάγομαι. V. 17. ἔ μὴ φάγῃς ἐκεῖ ἄρτον) μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ. V. 18. λελάληκε μοι) λελάληκε πρὸς με. ibid. ἐπίστρεψαι) ἐπίστρεψον. ib. σεαυτὸν οἶκον) σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκον. ib. φάγεται ἄρτον καὶ πίεται) φάγετω ἄρτον καὶ πῖετω. V. 19. σὺν ἑαυτῷ) deest. ibid. ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐπινεν ὕδωρ.) transposita. V. 20. ἐπὶ τῆς τραπ.) ἐπὶ τῆς τε τραπέζης. V. 22. ὃς ἐλάλησε) ὃς ἐλάλησε. ibid. Μὴ φάγῃς) αὐ μὴ φάγῃς. V. 23. τὴν ὄνον τῷ προφήτῃ καὶ) τὸν ὄνον καὶ.

24. Καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβριμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἰσήκει παρὰ αὐτό, καὶ ὁ εἰσήκει παρὰ τὸ σῶμα.

25. Καὶ ἰδὼς ἄνδρες παραπορευόμενοι, καὶ ἰδόν τὸ θνησιμαῖον ἐβριμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἰσήκει ἐχόμενα τῷ θνητοῦ εἰσῆλθεν σιμαίς· καὶ εἰσῆλθον, καὶ * ἐλάλησαν ἐν * ἐλάλη- τῇ πόλει ἔο προφήτης ὁ πρεσβύτερος σεν κατῴκει ἐν αὐτῇ.

26. Καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ· ἔσθ' ἐστὶν ὃς παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ.

27. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὰς υἱὰς αὐτῆς, τῷ λέγειν· ἐπιστάξατέ μοι τὴν ὄνον καὶ ἐπέσαζαν.

28. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ εὗρε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβριμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὄνος καὶ ὁ λέων εἰσήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα, καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ, καὶ ἐσυνέτριψε τὸν ὄνον.

29. Καὶ ἦεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν

ὄνον, καὶ ἐπέσρεψεν αὐτόν, καὶ ἤλαθεν εἰς τὴν πόλιν τῷ προφήτῃ τῷ πρεσβυτέρῳ, τῷ κόψασθαι καὶ τῷ θάψαι αὐτόν.

30. Καὶ ἀνέπαυσεν τὸ νεκρομαῖον αὐτῷ ὁ προφήτης τῷ θάψαι αὐτόν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψατο αὐτόν, καὶ ἐκόψατο ἀδελφεῖ.

31. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτόν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· εἰάν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ ἔο ἄνθρωπος τῷ Θεῷ τέθραπται ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὅσα αὐτῷ θέτε με, παρὰ αὐτῶνα σωθῶσι τὰ ὅσα με μετὰ τῶν ὁσῶν τῷ αὐτῷ.

32. Ὅτι γινόμενον ἔσαι τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ Κυρίου ἐπὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τῷ ἐν Βαιθίλ, καὶ ἐπὶ τῷ οἴκῳ τῷ ὑψηλῷ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ.

33. Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐκ ἐπέσρεψεν ἱεροδοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέσρεψεν, καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρες τῷ λαῷ ἱερεῖς ὑψηλῶν· ὁ βερόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά.

34. Καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἀμαρτίαν τῷ οἴκῳ ἱεροδοῶν, καὶ εἰς ὀλεθρον, καὶ εἰς ἀφανισμόν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

ΚΕΦ.

V. 24. αὐτὸ τὸ σῶμα.) αὐτό, καὶ ὁ λέων εἰσήκει παρὰ τὸ σῶμα. V. 25. εἰσῆλθον καὶ ἐλάλησαν) εἰσῆλθον καὶ ἐλάλησαν. V. 26. καὶ ἔδωκεν αὐτόν - - fin.) omnia defunt. V. 27. abest ab Edit. Rom. V. 28. καὶ ὄνος) καὶ ὁ ὄνος. ibid. ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ) adjicit καὶ ἐσυνέτριψε τὸν ὄνον. V. 29. καὶ ἐπέθηκεν) καὶ ἦεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τὸν ἀνθρώπου τῷ Θεῷ, καὶ ἐπέθηκεν. ibid. αὐτόν, καὶ ἤλαθεν εἰς τὴν πόλιν) αὐτόν εἰς τὴν πόλιν. ib. τῷ προφήτῃ - - fin.) non habet. V. 30. Καὶ ἀνέπαυσεν τὸ νεκρομαῖον αὐτοῦ) defunt. ib. αὐτῷ, καὶ ἐκόψατο) αὐτῷ, καὶ ἐκόψατο. V. 31. τῷ τάφῳ ἔο) τῷ τάφῳ τέτιμ ἔο. ibid. παρὰ αὐτῷ) ἐν αὐτῷ. V. 32. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῷ ἐν) ἐπὶ τῷ θυσιαστηρίῳ ἐν.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΕΝ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠρρώσθησεν Ἀ-
βιά υἱὸς Ἰεροβοάμ.

2. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰεροβοάμ πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτῆς Ἀνάσηθι, καὶ ἀλ-
λοιωθήσῃ, καὶ ἐγνώσονται ὅτι σὺ γυ-
νὴ Ἰεροβοάμ, καὶ πορευθήσῃ εἰς Σηλῶ.
Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ Ἀχιά ὁ προφήτης· αὐτὸς
ἐλάλησεν ἐμὲ τῷ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν
λαὸν τοῦτον.

3. Καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ * ἄρτους, καὶ κολ-
λυρίδια τοῖς τέκνοις αὐτῆς, καὶ σαφίδας,
καὶ σάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς
αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγεῖλή σοι τί ἔσται
τῇ παιδί.

4. Καὶ ἐποίησεν οὕτως γυνὴ Ἰεροβοάμ.
Καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλῶ, καὶ
εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ Ἀχιά. καὶ ὁ ἄνθρωπος
πρεσβύτερος τῷ ἰδεῖν, καὶ ἠμδυνάπουν
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἀπὸ γῆρα αὐτῆς.

5. Καὶ Κύριος εἶπε πρὸς Ἀχιά· ἰδὲ
γυνὴ τῇ Ἰεροβοάμ εἰσέρχεται τῷ ἐκζη-
τῆσαι ξῆμα παρὰ σοὺ περὶ υἱῆς αὐτῆς,
ὅτι ἀρρώστος ἐστίν· κατὰ τῆτο καὶ κατὰ
τῆτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. καὶ ἐγένε-
το ἐν τῷ εἰσερχεσθαι αὐτήν, καὶ αὕτη
ἀπεξένητο.

6. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκασεν Ἀχιά τὴν
Φωνὴν ποδῶν αὐτῆς, εἰσερχομένης αὐ-
τῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν, εἰσελ-
θε, γυνὴ Ἰεροβοάμ, ἵνατί σὺ τοῦτο ἀ-
πεξένησαι; καὶ ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος πρὸς
σὲ σκληρός.

7. Πορευθεῖσα εἰπὼν τῷ Ἰεροβοάμ,
τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἀνθ' οὗ ὅσον ὑψώσά σε ἀπὸ μέσου λαοῦ, καὶ
ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου
Ἰσραὴλ,

8. καὶ ἐβρῆξα σὺν τῷ βασιλείῳ ἀπὸ
τῆς οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἔδωκά αὐτὸ σοί,
καὶ οὐκ ἐγένου ὡς ὁ δοῦλός μου Δαυὶδ,
ὃς ἐφύλαξεν τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς
ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ
αὐτοῦ, ποιῆσαι ἕκαστον τὸ εὐθὲς ἐν ὀφ- * ἕκαστος
θαλμοῖς μου,

9. καὶ ἐπονηρεύσω τῷ ποιῆσαι παρὰ
* παντὸς ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν
σε, καὶ ἐπορεύθης, καὶ ἐποίησας σεαυ-
τῷ θεὸς ἐτέρας, χωνευτὰ, τῷ παρορ-
γίσαι με, καὶ ἐμὲ ἐβρῆξας ὀπίσω σά-
ματός σου,

10. διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄγω κακίαν *
πρὸς σὲ εἰς οἶκον Ἰεροβοάμ, ἐξολεθρευ-
σω τῷ Ἰεροβοάμ οὐρεῖντα πρὸς τοῖχον,
ἐχόμενον, καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν
Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιλέξω * οἴκου Ἰεροβοάμ,
καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος, ὥς τε- ὡς
λειωθῆναι αὐτόν.

11. Οἱ τεθνηκότες τῷ Ἰεροβοάμ ἐν τῇ
πόλει, καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν
τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγονται
τὰ πετεινὰ τῷ οὐρανοῦ, ὅτι Κύριος
ἐλάλησε.

12. Καὶ σὺ ἀναστᾷσα πορεύθητι εἰς
τὸν οἶκόν σου· ἐν τῷ εἰσερχεσθαι πόδα
σου τὴν πόλιν, ἀποθανεῖται τὸ παι-
δάριον.

X 3

13. Καὶ

CAP. XIV. v. 1. ✕ Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ - - " usque ad verbum 21. exclusive omnia
asteriscis notanda sunt : hi autem versus omnes ab Edit. Rom. prorsus absunt.

13. Καὶ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάψουσιν αὐτὸν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσπελεύσεται τῷ Ἰεροβοάμ πρὸς τάφον, ὅτι εὗρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἰεροβοάμ.

14. Καὶ ἀναστήσει Κύριος ἐαυτῷ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἰεροβοάμ ταύτη τῇ ἡμέρᾳ· καὶ τί, καὶ νῦν;

15. Κύριος πλήξει τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀνεμὸς ἐκτελεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνω τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' ὃ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλλα αὐτῶν, παροργίζοντες τὸν Κύριον.

16. Καὶ παραδώσει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἀμαρτιῶν Ἰεροβοάμ, ὃς ἡμαρτεν, καὶ ὃς ἐξῆμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἰεροβοάμ, καὶ ἐπαρεύθη εἰς γῆν Σαριζά. καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔθραψαν αὐτὸν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ προφήτου.

19. Καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἰεροβοάμ ὅσα ἐπολέμησεν, καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλείων Ἰσραὴλ.

20. Καὶ αἱ ἡμέραι αἷς ἐβασίλευσεν Ἰεροβοάμ, ἑκοσι δύο ἔτη· καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ναβὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

21. Καὶ Ῥοβοάμ υἱὸς Σαλωμών ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰουδαν· υἱὸς τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Ῥοβοάμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἑκατὸν ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελέξατο Κύριος θέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ (καὶ) ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ Ἀμμανίτις.

22. Καὶ ἐποίησεν Ῥοβοάμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ παρεξήλωσαν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ αὐτὸ (καὶ) ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἡμαρτον.

23. Καὶ ἀνοδόμησαν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὑψηλὰ, καὶ σήλας, καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλόν, καὶ ὑποκάτω ὑψηλοῦ παντός ξύλου συσκίε.

24. Καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆς Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος Ῥοβοάμ, ἀνέβη Σαακεὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ.

26. Καὶ ἔλαβεν τὰς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου, καὶ τὰς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ ὀφθαλμὰ τὰ χρυσά, ἃ ἔλαβεν

V. 21. (καὶ) abest. ibid. καὶ ὄνομα) καὶ τὸ ὄνομα. ib. Ἀμμανίτις) ἀμμανίτις. V. 22. παρεξήλωσαν) παρεξήλωσεν. ibid. πατέρες αὐτοῦ καὶ ἐν) πατέρες αὐτῶν ἐν. V. 23. καὶ αὐτοὶ) abest. ibid. ὑψηλοῦ) ὑψηλόν. V. 24. βδελυγμάτων) τῶν βδελυγμάτων. V. 25. Σαακεὶμ) σαακεὶμ. V. 26. Καὶ ἔλαβεν τὰς θησ.) καὶ ἔλαβε πάντα τὰς θησαυροὺς.

ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων Ἀδρααζάρ βασιλέως Σαβᾶ, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ· τὰ πάντα ἔλαβε, καὶ ἔλαβεν ὅπλα τὰ χερσῶν, ὅσα ἐποίησε Σαλωμών.

27. Καὶ ἐποίησε ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἀντ' αὐτῶν ὅπλα χαλκᾶ· καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτῶν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων, οἱ φυλάσσοντες τὸν πυλῶνα οἴκε τῷ βασιλεῶς.

28. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἦσαν αὐτὰ οἱ παρατρεχόντες, καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ Θεὸ τῶν παρατρεχόντων.

29. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ῥοβοὰμ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσιν Ἰσραὴλ;

30. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ῥοβοὰμ, καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας.

31. Καὶ ἐκοιμήθη Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῷ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῷ Νααμα ἡ Ἀμανίτις. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ υἱὸς αὐτῷ ἀντ' αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, βασιλεὺς Ἀβιὰ υἱὸς Ῥοβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῷ Μααχα, θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσαις ταῖς ἀμαρτίαις τῷ πατρὶ αὐτῷ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτῷ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτῷ τελεία μετὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτῷ, ὡς ἡ καρδία Δαυὶδ τῷ πατρὶ αὐτῷ.

4. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῷ κατάλειμμα ἐν Ἱερουσαλήμ, ἵνα σῇσιν τὰ τέκνα αὐτῷ μετ' αὐτὸν, καὶ σῇσιν τὴν Ἱερουσαλήμ,

5. ὡς ἐποίησε Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῷ, ✕ ἐκλὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τῷ Χετλαίου.

6. Καὶ πόλεμος ἦν * μετὰ Ῥοβοὰμ, ✕ * μετὰ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. ✕

7. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιὰ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα

τα

¶ 26. Ἀδρααζάρ) αδρααζαρ. ibid. πάντα ἔλαβε καὶ ἔλαβεν ὅπλα) πάντα ἃ ἔλαβεν ὅπλα. ib. ἐποίησε Σαλωμών.) adjicit καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς αἴγυπτον. v. 27. ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἀντ' αὐτῶν ὅπλα χαλκᾶ) Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν. ibid. ἐπ' αὐτῶν) ἐπ' αὐτόν. ib. τῷ βασιλεῶς) βασιλέως. v. 28. ἦσαν) ἦρον. v. 29. ὅσα ἐποίησεν ἐκ ἰδὲ) ἃ ἐποίησεν ἐκ ἰδὲ. v. 31. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμα ἡ Ἀμανίτις.) desiderantur. ibid. υἱὸς) ὁ υἱός. CAP. XV. v. 2. δεκαεξί) τρία. ibid. ἐν Ἱερουσαλήμ) ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. v. 3. ἐν πάσαις ταῖς) ἐν ταῖς. ibid. Δαυὶδ) abest. v. 4. Κύριος ὁ Θεὸς κατὰ. ἐν Ἱσραὴλ) κύριος κατάλειμμα. v. 5. ἐκλὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τῷ Χετλαίου. hæc verba, item v. 6. integer desiderantur in Cod. Rom. v. 7. ὅσα ἐποίησεν, ἐκ ἰδὲ) ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ.

τα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίοις λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσιν Ἰάδα· καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιού, καὶ ἀναμέσον Ἰεροβοάμ.

8. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιὸς μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆ, καὶ θάπτεται ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ βασιλεύει Ἀσά υἱὸς αὐτῆ ἀντ' αὐτῆ.

εἰκοστὴ 9. Καὶ ἐν ἔτει εἰκοστῇ τῇ Ἰεροβοάμ βασιλέως Ἰσραὴλ, βασιλεύει Ἀσά ἐπὶ Ἰούδα,

10. καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆ Μααχά, θυγάτηρ Ἀβεσσαλαὴμ.

11. Καὶ ἐποίησεν Ἀσά τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτῆ,

12. Καὶ ἀφείλε τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῆ.

13. Καὶ τὴν Μααχά τὴν μητέρα αὐτῆ μετέστησε τῇ μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθὼς ἐποίησε σύνδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς· καὶ ἐξέκοψεν Ἀσά τὰς καταδύσεις αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησε πυρὶ ἐν τῷ χειμαρρῷ τῇ Κέδρων.

14. Τὰ δὲ ὑψηλὰ ἐκ ἐξῆρε· πλὴν καρδία Ἀσά ἦν τελεία μετὰ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῆ.

15. Καὶ εἰσῆνεγκε τὰς κίονας τῆ πατρὸς αὐτῆ, καὶ τὰς κίονας αὐτῆ εἰσῆνεγκεν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, ἀργυροῦς, καὶ χρυσοῦς, καὶ σκεύη.

16. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσά, καὶ ἀναμέσον Βαασά βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

αὐτῆ

17. Καὶ ἀνέβη Βαασά βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἀποδόμησε τὴν Ῥαμὰ, τῇ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον, καὶ Ῥαμμαὶν εἰσπορευόμενον τῷ Ἀσά βασιλεὶ Ἰούδα.

18. Καὶ ἔλαβεν Ἀσά σύμπαν τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὗρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου Κυρίου, καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παιδῶν αὐτῆ· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς Ἀσά πρὸς υἱὸν Ἀδερ υἱοῦ Τάβ ἐν Ῥαημὰ, υἱοῦ Ἀζὴν βασιλέως Συρίας τῇ κατακλιέντος ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

Ἀζαήλ

19. διὰ θεοῦ διαθήκη ἀναμέσον ἐμοῦ, καὶ ἀναμέσον σὲ, καὶ ἀναμέσον τῇ πατρὸς με, καὶ τῇ πατρὸς σε· ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι δῶρον, ἀργύριον, καὶ χρυσίον· δέωρο διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν πρὸς Βαασά βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμῆ.

20. Καὶ ἤκασεν υἱὸς Ἀδερ τῇ βασιλείας Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τὰς ἀρχοντας τῶν δυνάμεων τῶν αὐτῆ ταῖς πόλεσι·

ν. 7. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίοις. ν. 8. πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν πόλει Δαυὶδ· καὶ βασιλεύει Ἀσά) πατέρων αὐτῆ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τῇ Ἰεροβοάμ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ. καὶ βασιλεύει Ἀσά. ν. 9. Καὶ ἐν ἔτει εἰκοστῇ τῇ) ἐν τῷ ἐναυτῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῇ τῇ. ν. 10. Μααχά) ἀνά. ν. 13. Μααχά τὴν μ. αὐτῆ μετέστησε τῇ εἶναι) ἀνά τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε τῇ μὴ εἶναι. ν. 14. πλὴν καρδία) πλὴν ἢ καρδία. ν. 16. ἡμέρας αὐτοῦ) ἡμέρας αὐτῶν. ν. 17. Ῥαμμαὶν) Ῥαμὰ. ν. 18. ἐν θησαυροῖς) ἐν τοῖς θησαυροῖς. ibid. οἶκος τῆ βασιλείας) τῆ οἴκου τῆ βασιλείας. ib. ἔδωκεν εἰς) ἔδωκεν αὐτὰ εἰς. ib. αὐτοῦ· ὁ βασιλεὺς) αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς. ib. Τάβ ἐν Ῥαημὰ, υἱὸς Ἀζαήλ) ταβερεμά υἱὸς Ἀζὴν. ν. 19. δῶρον) δῶμα. ibid. πρὸς βασιλέα) πρὸς Βαασά βασιλέα. ν. 20. δυνάμεων τῶν αὐτῆ) δυνάμεων αὐτῆ.

Ναὺν Ἀν, καὶ τὴν Δαν, καὶ τὴν Ἀβελ οἴκου Μαιαχά, καὶ πᾶσαν τὴν Χενερέθ, ἕως πάσης τῆς γῆς Νεφθαλεϊ.

21. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Βαασά, καὶ διέλιπε τὴν οἰκοδομὴν τὴν Ῥαμμα, καὶ ἀνέβρεψεν εἰς Θερεσά.

22. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσά παρήγγειλε παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς Ἀνακεῖμ, καὶ αἰρέσει τέσς λίθους τῆς Ῥαμμα, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, ἃ ᾠκοδόμησε Βαασά, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἀσά πᾶν βουνὸν Βενιαμείν, καὶ τὴν σκοπιάν.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσά, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτῆς, καὶ πάντα ἃ ἐποίησαν αὐτὸς ἐποίησεν, καὶ ταῖς πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰουδα; πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τῶ γήρους αὐτῆς ἐπόνεσε τέσς πόδας αὐτῆς.

24. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσά μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς ἐν πόλει Δαυὶδ τῆς πατρὸς αὐτῆς· καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.

25. Καὶ Ναδάβ υἱὸς Ἰεροβοάμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει δευτέρῳ τῶ

Ἀσά βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη.

26. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τῆς πατρὸς αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆς αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

27. Καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασά υἱὸς Ἀχιά ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσαχάρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Βαασά ἐν Γαθαθὼν τῇ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ Ναδάβ, καὶ πᾶς Ναβὰδ Ἰσραὴλ περιεκάθητο ἐπὶ Γαθαθὼν.

28. Καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Βαασά ἐν ἔτει τρίτῳ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτῆς.

29. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσε, καὶ ἐπάταξε τὸν σύμπαντα οἶκον Ἰεροβοάμ, ἕως τῆς ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ ἐχ' ὅ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τῆς Ἰεροβοάμ, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ Σηλυνίτου,

30. περὶ τῶν ἀμαρτιῶν Ἰεροβοάμ, ὅς ἤμαρτε, καὶ ὅς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτῆς ὡς παρώργισε τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ.

31. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ναδάβ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἐχ' ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

Tom. II.

Y

32. Καὶ

v. 20. ἐπάταξεν τὴν Ναὺν, καὶ τὴν) ἐπάταξεν τὴν αὐτὴν, τὴν. ibid. Χενερέθ) χενερέθ. v. 21. Βαασά) addit καὶ διέλιπε. ibid. Ῥαμμα) ῥαμὰ, passim. v. 22. παντὶ τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς Ἀνακεῖμ) παντὶ Ἰούδα εἰς Ἀνακεῖμ. ibid. ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλ. πᾶν) ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἀσά πᾶν. v. 23. καὶ πάντα ἃ ἐποίησαν) ἦν ἐποίησε. ibid. ἐχ' ἰδοὺ) οὐκ ἰδὲ. ib. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίου. ib. τῶ γήρους) τῶ γήρατι. v. 24. τῆς πατρὸς) absque articulo. ibid. ἐβασίλευσεν) βασιλεύει. v. 25. Ναδάβ) ναβὰτ. ib. ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη) ἐν Ἰσραὴλ ἔτη δύο. v. 27. Ἰσαχάρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Βαασά ἐν) βελιαν υἱὸς Ἀχιά, καὶ ἐχάρμαξεν αὐτὸν ἐν. ibid. Ναβὰδ) ναβὰτ. v. 28. Ἀσά βασιλέως) τῆς Ἀσά υἱοῦ Ἀσά βασιλέως. v. 29. τὴν σύμπαντα οἶκον Ἰεροβοάμ) ὅλον τὸν οἶκον Ἰεροβοάμ. ibid. ἕως τῆς ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπέλ. πᾶσαν πνοὴν τῆς Ἰεροβοάμ,) transponuntur hæc commata, & legitur emendate ἕως τῆς: præterea adjicitur, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ σηλυνίτου, περὶ τῶν ἀμαρτιῶν Ἰεροβοάμ. v. 30. ὅς ἤμαρτε καὶ) non habet. ibid. ὡς) ἢ. ib. Ἰσραὴλ.) τῶ Ἰσραὴλ. v. 31. Ναδάβ) ναβὰτ. ibid. ὅσα ἐποίησεν, ἐχ' τ. γ. ἐν) ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ τ. γ. ἐστὶν ἐν.

32. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξύ Ἀσά, καὶ Ἰεθνηκότα αὐτῆς ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τῆς ἐρανοῦ.

33. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τῆς Ἀσά βασιλείας Ἰούδα βασιλεύει Βαασά υἱὸς Ἀχιά ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη.

34. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβᾶτ, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆς ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. 15. XVI.

ΚΑΙ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν χειρὶ Ἰηθ υἱοῦ Ἀνανί, πρὸς Βαασά.

2. Ἀνθ' ὧν ὑψώσά σε ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔδωκά σε ἡγόμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ἰεροβοάμ, καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, τὴν παροργίσει με ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν,

3. Ἰδὲ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασά, καὶ ὀπίθεν τῆς οἴκου αὐτῆς, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σε ὡς τὸν οἶκον Ἰεροβοάμ υἱὸς Ναβᾶτ.

4. Τὸν τεθνηκότα τῆς Βαασά ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν

5. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασά, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτῆς, ἐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

6. Καὶ ἐκοιμήθη Βαασά μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ θάπτεται ἐν Θερσᾷ, καὶ βασιλεύει Ἡλὰ υἱὸς αὐτῆς ἀντὶ αὐτῆς (ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλείας Ἀσά.)

7. Καὶ ἐν χειρὶ Ἰηθ υἱοῦ Ἀνανί τῆς προφῆτης ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Βαασά, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον Κυρίου, τὴν παροργίσει αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῆς, τῆς εἶναι καθὼς ὁ οἶκος Ἰεροβοάμ, καὶ ὑπὲρ τῆς πατάξαι αὐτόν.

8. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑκτῷ ἐπὶ τῆς Ἀσά βασιλείας Ἰδὰ ἐβασίλευσεν Ἡλὰ υἱὸς Βαασά ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ δύο ἔτη.

9. Καὶ συνέσπευσεν ἐπ' αὐτὸν παῖς αὐτῆς Ζαμβρὶ ὁ ἀρχὼν τῆς ἡμίσεως τῆς ἡπείρου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσᾷ πίνων, μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀρσᾶ τῆς οἰκονόμου ἐν Θερσᾷ.

10. Καὶ

v. 32. abest ab Edit. Rom. v. 33. ἐπὶ πάντα Ἰσρ.) ἐπὶ Ἰσραὴλ. v. 34. ἀμαρτίαις ὡς ἀμαρτίαις αὐτῶν ὡς. CAP. XVI. v. 1. Ἰηθ) ἰού. v. 2. τὸν δῆλον) τὸν λαόν. ibid. μου Ἰσραὴλ) με τὸν Ἰσραὴλ, poster. loco. v. 4. καταφάγονται οἱ) καταφάγονται αὐτὸν οἱ. v. 5. ὅσα) α. ibid. ἐχὶ ταῦτα) ἐκ ἰδὲ ταῦτα. ibid. ἐπὶ βιβλίῳ) ἐν βιβλίῳ. v. 6. (ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλείας Ἀσά.) hac omnia defunt. v. 7. Ἰηθ υἱοῦ Ἀνανί) τῆς προφῆτης ἐλάλησε) ἰού υἱοῦ Ἀνανί ἐλάλησε. ibid. περὶ Βαασά τὴν κακίαν) ἐπὶ Βαασά καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πᾶσαν τὴν κακίαν. ib. καθὼς ὁ οἶκος Ἰεροβοάμ) κατὰ τὸν οἶκον Ἰεροβοάμ. v. 8. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑκτῷ ἐπὶ τοῦ Ἀσά βασιλείας Ἰδὰ) hac defiderantur. ibid. ἐβασίλευσεν Ἡλὰ υἱὸς Βαασά ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ δύο ἔτη.) καὶ Ἡλὰ υἱὸς Βαασά ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη ἐν Θερσᾷ. v. 9. παῖς αὐτοῦ) non habet. ib. Ἀρσᾶ) ὡς.

10. Καὶ εἰσῆλθε Ζαμβρί, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, ἐν ἔτει εἰκοσῷ καὶ ἐβδόμῳ τῆ Ἀσά βασιλέως Ἰσάα, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῷ.

11. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν, ἐν τῷ καθίσαι αὐτόν ἐπὶ τῷ θρόνου αὐτοῦ, ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον (αὐτῷ) τῷ Βαασά· ἔχ' ὑπέλειπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἀγχιστεῖς αὐτῷ, καὶ ἐταῖρον αὐτῷ.

12. Καὶ ἐξέτριψεν Ζαμβρί ὅλον τὸν οἶκον Βαασά κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασά, καὶ πρὸς Ἰηθ τὸν προφῆτην,

13. περὶ πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν Βαασά, καὶ Ἠλὰ τῷ υἱῷ αὐτῷ, ὡς ἡμαρτον, καὶ ὡς ἐξήμαρτον τὸν Ἰσραὴλ, τῷ παροργίσει Κύριον Θεὸν τῷ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

14. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἠλὰ, καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

15. Ἐν ἔτει εἰκοσῷ καὶ ἐβδόμῳ τῷ Ἀσά βασιλέως Ἰσάα (καὶ) ἐβασίλευσε Ζαμβρί ἐπὶ αἱμέρας ἐν Θερσαῖ καὶ ἡ παρεμβολὴ Ἰσραὴλ ἐπὶ Γαβαθὼν τῇ τῶν ἀλλοφύλων.

16. Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόντων· συνεστράφη Ζαμβρί, καὶ ἔπαυσε τὸν βασιλέα· καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν Ἀμβρί τὸν ἡγούμενον Ζαμβρί τῆς στρατίας ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἀνέβη Ἀμβρί, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτῷ ἐκ Γαβαθὼν, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσαῖ.

18. Καὶ ἐγενήθη ὡς εἶδε Ζαμβρί, ὅτι προκατέλιπται αὐτῷ ἡ πόλις, καὶ ἀπορεύεται εἰς ἄντρον τῷ οἴκῳ τῷ βασι-εἰσπορεύεται-
λέως, καὶ * ἐνεπύρυσεν ἐπ' αὐτόν τὸν οἶ-
κον τῷ βασιλέως ἐν πυρὶ, καὶ ἀπέ-
θανεν, * ἐνεπύρυσαν

19. ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῷ ὧν ἐποίησε τῷ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, τῷ πορευθῆναι ἐν ὁδῷ Ἱεροδοάμ υἱῷ Ναβαῖτ, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῷ αἷς ἐποίησεν, ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

20. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρί, καὶ τὰς συνάψεις αὐτῷ ὡς συνῆψεν, ἔχ' ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

21. Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ, τὸ ἥμισυ τῷ λαῷ γίνεται ὀπίσω Θαμνὶ

Υ 2

υἱῷ

v. 10. ἐν ἔτει εἰκοσῷ καὶ ἐβδόμῳ τῷ Ἀσά βασιλέως Ἰσάα) defunt. v. 11. ἐν τῷ καθίσαι) praemittit, καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν. ib. ἐπάταξεν) καὶ ἐπάταξεν ib. αὐτοῦ τῷ Βαασά) βαασά, inde defunt omnia usque ad verba versus 12. κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ) pro quibus legit κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ. v. 12. Ἰηθ) ἰού, passim. v. 13. ἐξήμαρτον καὶ) non habet. ibid. ἐξήμαρτε) ἐξήμαρτε. ib. Κύριον Θεὸν τῷ Ἰσρ. καὶ τοῖς) κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς. v. 14. καὶ πάντα) deest. ibid. ἐκ ἰδού) ἐκ ἰδού. v. 15. Ἐν ἔτει εἰκοσῷ καὶ ἐβδόμῳ τῷ Ἀσά βασιλέως Ἰσάα) haec desiderantur. ibid. καὶ ἐβασίλευσε Ζαμβρί ἐπὶ αἱμέρας ἐν Θερσαῖ) καὶ Ζαμβρί ἐβασίλευσεν ἐν Θερσαῖ αἱμέρας ἐπὶ αἱ. ib. τῇ τῶν) τὴν τῶν. v. 16. Ζαμβρί) ἀμβρί, ita quoque v. 17. v. 18. εἰσπορεύονται) πορεύεται. ibid. ἐνεπύρυσεν) ἐνεπύρυσεν. ib. ἐν πυρὶ) abest. v. 19. τῷ πορευθῆναι) τῷ abest. ibid. αἷς ἐποίησεν, non habet. v. 20. ἐχ' ταῦτα) οὐκ ἰδού ταῦτα. ibid. ἐπὶ βιβλίῳ) ἐν βιβλίῳ. v. 21. Ἰσραὴλ, τὸ ἥμισυ) τὸ deest.

υἱὸς Γωνιάθ, τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ
Ζαμβρί τὸ ἡμισυ τῷ λαῷ γίνεται ὀπίσω Ἀμβρί.

22. Καὶ ὑπερίχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολού-
Ζαμβρί θων τῷ Ἀμβρί, καὶ ἠτλήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν
ὀπίσω Θαμνὶ υἱὸς Γωνιάθ· καὶ ἀπέθανε Θαμνί,
καὶ Ἰωράμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς ἐν τῷ και-
Ζαμβρί ρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμβρί μετὰ
Θαμνί.

23. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοσῷ καὶ
τῷ πρώτῳ ἔτει τῷ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα βα-
Ζαμβρί σιλεύει Ἀμβρί ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη·
ἐν Θερσαῖ βασιλεύει ἕξ ἔτη.

24. Καὶ ἐκλήσατο Ἀμβρί τὸ ὄρος τὸ
Ἐμερῶν Σεμερῶν παρὰ Σεμήρ τῷ κυρίου τῷ ὄρει
ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου· καὶ ᾠκοδό-
μησε τὸ ὄρος, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα
τῷ ὄρει ὅτι ᾠκοδόμησεν, ἐπὶ τῷ ὀνόματι
Σεμήρ τῷ κυρίου τῷ ὄρει, Σομηρῶν.

25. Καὶ ἐποίησεν Ἀμβρί τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ
πάντας τὰς γενομένους ἐμπροσθεν αὐτῆς.

26. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ
Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρ-
τίαις αὐτῆς, αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ,
τῷ παραργίσαι τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ
ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

27. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμβρί, Ζαμβρί
καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ ἡ δυναστεία
αὐτῆς ἣν ἐποίησεν, ἐχὶ ταῦτα γεγραμ-
μένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν
Βασιλέων Ἰσραὴλ;

28. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμβρί μετὰ τῶν Ζαμβρί
πατέρων αὐτῆς, καὶ θάπτεται ἐν Σα-
μαρείᾳ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχααὺς ὁ υἱὸς
αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ.

29. Ὁ δὲ Ἀχααὺς υἱὸς Ἀμβρί ἐβασί- Ζαμβρί
λευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοσῷ καὶ
ογδόῳ τῷ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα· βασι-
λεύσας δὲ Ἀχααὺς υἱὸς Ἀμβρί ἐπὶ Ἰσ- Ζαμβρί
ραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.

30. Καὶ ἐποίησεν Ἀχααὺς υἱὸς Ἀμβρί Ζαμβρί
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου ὑπὲρ πάντας
τὰς ἐμπροσθεν αὐτῆς.

31. Καὶ

ν. 21. Ζαμβρί) ἀμβρί ita & versu seq. bis. ν. 22. Καὶ ὑπερίχυσεν ὁ λαὸς ὁ ἀκολούθων τῷ Ζαμβρί,
καὶ ἠτλήθη ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Θαμνί, καὶ Ἰωράμ) ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω ἀμβρί ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν
ὀπίσω Θαμνί υἱὸς Γωνιάθ. καὶ ἀπέθανε Θαμνί καὶ Ἰωράμ. ν. 23. ἔτει τῷ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα) τῷ βα-
σιλέως Ἀσά. ibid. Ζαμβρί) ἀμβρί. ib. δώδεκα) addit ἔτη. ν. 24. Ζαμβρί) ἀμβρί. ibid. τὸ
Ἐμερῶν) τὸ σεμερῶν. ibid. ἐπεκάλεσε) ἐπεκάλεσαν. ib. Σομηρῶν.) σεμερῶν. ν. 25. Ζαμβρί)
ἀμβρί. ν. 26. τῇ ὁδῷ) ὁδῷ. ν. 27. Ζαμβρί) ἀμβρί. ibid. καὶ ἡ δυναστεία αὐτῆς ἣν ἐποίησεν ἐχὶ)
καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐκ ἰδὲ. ν. 28. Ζαμβρί) ἀμβρί, ita & seq. versu. ibid. ἐβασίλευ-
σεν) βασιλεύει. ib. αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ.) post hac verba adjicit sequentia: καὶ ἐν τῷ ἐναντὶ τῷ
ἐνδεκάτῳ ἔτει τοῦ ἀμβρί βασιλεύει ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀσά ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐ-
τοῦ, καὶ εἰκοσιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ γαζουβὰ, θυγατὴρ
σελί. καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ Ἀσά τῷ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τὰ ποιῆν τὸ εὐθεῖς
ἐνώπιον κυρίου. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξήραν. ἔθυσεν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἔθυσιν. καὶ ἃ συνέτετο ἰω-
σαφάτ μετὰ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία ἣν ἐποίησε, καὶ ἃ ἐπολέμησεν, ἐκ ἰδοὺ ταῦτα
γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃ ἐπέ-
θιτο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσά τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξήρην ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ βασιλεὺς ἐκ ἦν ἐν σαρὰ νασίβ
καὶ ὁ βασιλεὺς ἰωσαφάτ ἐποίησε ναὺν εἰς θάλασσαν πορεύεσθαι εἰς σαρὰ ἐπὶ τὸ χρυσίον. καὶ ἐκ ἐπο-
ρεύθη, ὅτι συνετρέθη ἡ ναὺς ἐν γαστρὶ γαζερ. τότε ἔπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφάτ. ἔξαποτε-
λῶ τοὺς παῖδας σου καὶ τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηϊ, καὶ οὐκ ἰβούλητο ἰωσαφάτ. καὶ ἐκοιμήθη ἰωσα-
φάτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ. καὶ ἐβασίλευ-
σε ἰωράμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτῆς, ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα. ν. 29. in Edit. Rom.
ἀχααὺς υἱὸς ἀμβρί) βασιλεύσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. ν. 30. υἱὸς Ζαμβρί)
deest. ibid. Κυρίου ὑπὲρ) κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ.

31. Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν πορεύε-
σθαι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἱὸς
Ναβαὶτ, καὶ ἔλαβε γυναῖκα τὴν Ἰεζά-
βαλ, θυγατέρα Ἰεζεβαὴλ βασιλέως Σι-
δωνίων· καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐδάλευσε τῷ
Βαάαλ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

32. Καὶ ἔζησε θυσιάζηριον τῷ Βαάαλ
ἐνώπιον ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτῆς, * ὅν
* ὧν ᾠκοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ.

33. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαάβ ἄλσος· καὶ
προσέθηκεν Ἀχαάβ τῇ ποιῆσαι τῇ πα-
ροργίσαι τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ
τὴν ψυχὴν αὐτῆς τῇ ἐξολοθρευθῆναι·
ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τὰς βασι-
λεῖς Ἰσραὴλ τὰς γενομένους ἐμπροσθεν
αὐτῆς.

34. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς ᾠκοδόμη-
σεν Ἀχιζὰ ὁ Βαβυλωνίτης τὴν Ἰεριχώ,
ἐν τῷ Ἀβειρὸν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτῆς
ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ τῷ Σεγέβ τῷ
νεωτέρῳ αὐτῆς ἐπέστησε θύρας αὐτῆς κα-
τὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χει-
ρὶ Ἰησοῦ υἱὸς Ναυῆ.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΚΑΙ ἔπεν Ἠλίου ὁ προφήτης Θε-
οῦ· ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς Γαλααδ
πρὸς Ἀχαάβ· Ζῇ Κύριος ὁ Θεὸς
τῶν δυνάμεων, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃ πα-
ρέστη ἐνώπιον αὐτῆς, εἰ ἔσαι τὰ ἔτη ταύ-

τα ὁρόσος καὶ ὑετός, ὅτι εἰ μὴ διὰ σο-
ματος λόγου με.

2. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς
Ἠλίε·

3. πορεύε ἐντεῦθεν κατ' ἀνατολάς,
καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάρρῳ Χορβάθ
τῇ ἐπὶ προσώπῳ τῆς Ἰορδάνου.

4. Καὶ ἔσαι ἐκ τῆς χειμάρρου πίεσαι
ὕδωρ, καὶ τοῖς κρέασι ἐντελοῦμαι δια-
τρέφειν σε ἐκεῖ.

5. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ
ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάρ-
ρῳ Χορβάθ ἐπὶ πρόσωπον τῆς Ἰορδάνου.

6. Καὶ οἱ κρέακες ἔφερον αὐτῷ ἄρ-
τους καὶ κρέας τοπρωὶ, καὶ ἄρτον καὶ
κρέας τοδείλης, καὶ ἐκ τῆς χειμάρρου ἐπι-
νευ ὕδωρ.

7. Καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας, καὶ
ἐξηράνθη ὁ χειμάρρους, ὅτι οὐκ ἐγένε-
το ὑετός ἐπὶ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠ-
λίε λέγων·

9. ἀνάστηθι, καὶ πορεύθητι εἰς Σα-
ρεπτά τῆς Σιδωνίας, καὶ καθήσθι ἐκεῖ· Σε-
φθα
ἰδὲ ἐντέταλμαι ἐκεῖ γυναῖκί χήρᾳ τῇ
διατρέφειν σε.

10. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς
Σαρεπτά, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς
πόλεως· καὶ ἰδὲ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέ-
λεγε ξύλα· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς
Ἠλίε,

Υ 3

ν. 31. πορεύεσθαι) τῇ πορεύεσθαι. ibid. Ἰαβαὴλ) Ἰεζεβαὴλ. ν. 32. ἐνώπιον) ἐν οἴκῳ. ibid. ὧν) ὅν.
ν. 33. τῇ ποιῆσαι τῇ παροργίσαι) τῇ ποιῆσαι παροργίσματα, τῇ παροργίσαι. ibid. Ἰσραὴλ) τῇ Ἰσ-
ραήλ. ν. 34. Ἐν ταῖς) καὶ ἐν ταῖς. ibid. Ἀβειρὸν τῷ πρωτοτόκῳ) Ἀβειρὸν πρωτοτόκῳ. CAP.
XVII. ν. 1. προφήτης ὁ ἐκ) προφήτης Θεοῦ ὁ ἐκ. ν. 2. λόγος) ῥῆμα. ν. 3. Χορβάθ ἐπὶ)
χορβάθ τῇ ἐπὶ. ν. 5. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησε, καὶ) καὶ ἐποίησεν Ἠλίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ.
ibid. ἐπὶ πρόσωπον) ἐπὶ προσώπου. ν. 6. ἄρτας καὶ κρέας τοπρωὶ, καὶ ἄρτον καὶ κρέας τοδείλης)
ἄρτας τοπρωὶ, καὶ κρέας τοδείλης. ν. 7. μετὰ ἡμέρας) μεθ' ἡμέρας. ν. 8. λέγων) abest. ν. 9.
πορεύθητι εἰς Σαρεπτά) πορεύου εἰς Σαρεπτά. ibid. καὶ καθήσθι ἐκεῖ) non habet. ν. 10. Σαρεπτά,
εἰς τὸν) Σαρεπτά, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν.

Ἥλιε, καὶ εἶπεν αὐτῇ· λαβὲ δὴ μοι ἑλάτιον ὕδωρ εἰς ἀγγος, καὶ πίομαι.

ἐλαττονήθη κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλά- ἐλαττι-
λησεν ἐν χειρὶ Ἥλιε. νήθη

11. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐδόθησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἥλιε, καὶ εἶπεν· λήψη δὴ μοι ψωμὸν ἄρτον τὸ ἐν τῇ χειρὶ σου.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· ὦ Κύριε ὁ Θεός σου, εἰ ἔτι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δράξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὕδρῃ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ· καὶ ἰδὲ ἐγὼ συλλέγω δύο ζυλῆρια, καὶ εἰσελεύσομαι, καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ, καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα αὐτό, καὶ ἀποθανέμεθα.

13. Καὶ Ἥλιε εἶπε πρὸς αὐτήν· θάρσει, εἰσελθε, καὶ ποιήσον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποιήσόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις, καὶ ἐξοίσεις μοι· σαυτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σε ἐσχάτων ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτῃ.

14. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεός Ἰσραὴλ· ἡ ὕδρις τῆ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καψάκης τῆ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσεται ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι Κύριον ὑετὸν ἐπὶ προσώπῃ τῆς γῆς.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ, καὶ ἠδῖεν αὐτὸς, καὶ αὐτῇ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, (καὶ) ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης.

16. Καὶ ἡ ὕδρις τῆ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλειπε, καὶ ὁ καψάκης τῆ ἐλαίου οὐκ

17. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠρρώσθησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναίκος τῆς κυρίας τῆ οἴκου· καὶ ἦν ἡ ἀρρώστια αὐτῆς κραταῖα σφόδρα, ἕως ὅτι ἐχ' ὑπελείφθῃ ἐν αὐτῷ πνεῦμα.

18. Καὶ εἶπε πρὸς Ἥλιε· τί ἐμοί, καὶ σοί, ἀνδρωπε τῷ Θεῷ; εἰσῆλθες πρὸς με τῷ ἀναμῆσαι τὰς ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου;

19. Καὶ εἶπεν Ἥλιε πρὸς τὴν γυναῖκα· δός μοι τὸν υἱόν σε· καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆ κόλπε αὐτῆς, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῶν ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθιστο ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλῆνης αὐτῆς.

20. Καὶ ἀνεδόθησεν Ἥλιε, καὶ εἶπεν· οἱ μοι Κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κενάκωκας τῷ θανατῶσαι τὸν υἱόν αὐτῆς.

21. Καὶ ἐνεφύσησε τῷ παιδαρίῳ τρεῖς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τῷ παιδαρίῳ τούτῳ εἰς αὐτόν.

22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἀνεδόθησεν, καὶ ἤκουσε Κύριος ἐν φωνῇ Ἥλια· καὶ ἀπεστράφη ἡ ψυχὴ τῷ παιδαρίῳ πρὸς ἔγκαιον αὐτῆς, καὶ ἔζησεν.

23. Καὶ

v. 11. ψωμὸν ἄρτον ἐν) ψωμὸν ἄρτον τῷ ἐν. v. 12. εἰ ἔτι μοι) εἰ ἔτι μοι. ibid. ἰδὲ συλλέγω) ἰδὲ ἐγὼ συλλέγω. ib. ζυλῆρια) ζυλάρια. ib. φαγόμεθα αὐτό) αὐτὸ abest. v. 13. Καὶ Ἥλιε εἶπε πρὸς αὐτήν.) καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἥλιε. ibid. ἐν πρώτοις καὶ ἐξοίσεις μοι) transposita. ib. ἐπ' ἐσχάτων) ἐπ' ἐσχάτῃ. v. 14. ὁ Θεός Ἰσραὴλ.) non habet. ibid. ὑετὸν ἐπὶ προσώπῃ τῆς γῆς) τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. v. 15. κατὰ τὸ ῥῆμα Ἥλιε) non habet. ibid. αὐτὸς καὶ αὐτῇ) transposita. ib. καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης.) defunct. v. 16. ἐλαττονήθη) ἐλαττονήθη. v. 17. μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα) μετὰ ταῦτα. ibid. καὶ ἡ ἀρρώστια) καὶ ἦν ἡ ἀρρώστια. ib. ἕως ὅτι ἐχ' ὑπελείφθῃ) ἕως οὐχ' ὑπελείφθῃ. v. 18. τὰς ἀδικίας) ἀδικίας. v. 19. ἀνήγαγεν) ἀνήγαγεν. ibid. κλῆνης αὐτῆς) αὐτῆς abest. v. 22. καὶ ἀνεδόθησεν - - fin.) καὶ ἀνεδόθησεν τὸ παιδάριον.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἡλιὲ τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὑπεράου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτῆ· καὶ εἶπεν Ἡλιὲ· βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου·

24. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἡλιέ· ἰδὲ τῆτο ἔγνωκα ὅτι ἄνθρωπος Θεὸς εἶ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐν σώματί σου ἀληθινόν.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

ΚΑΙ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἡλίου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων· πορεύθητι, καὶ ὀφθῇτι τῷ Ἀχαάβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.

2. Καὶ ἐπορεύθη Ἡλιὲ τῷ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαάβ, καὶ ἦν λιμὸς κραταῖος ἐν Σαμαρείᾳ.

Ἀδελφῶν 3. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀχαάβ τὸν Ἀδελφὸν τὸν οἰκονόμον· καὶ Ἀδελφὸς ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον σφόδρα.

Ἀδελφῶν 4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπλιν Ἰεζάβελ τὰς προφῆτας Κυρίου, καὶ ἔλαβεν Ἀδελφῶν Ἀδελφὸν ἑκατὸν ἄνδρας προφῆτας, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι.

5. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἀδελφῶν· δεῦρο, καὶ διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, καὶ ἐπὶ πάντας χειμάρρους, εἰάν πως εὕρωμεν βοτάνην, καὶ περιποιησόμεθα ἵππους, καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ ἐξολεθρευθήσονται ἀπὸ τῶν κληνῶν.

6. Καὶ ἐμέρισαν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τῇ ἐμέρισαν διελθεῖν αὐτήν· Ἀχαάβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος, καὶ Ἀδελφὸς ἐπορεύθη ἐν Ἀδελφῶν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος.

7. Καὶ ἦν Ἀδελφῶν ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ὁ Ἀδελφῶν πῆλθεν Ἡλίου εἰς συνάντησιν αὐτῷ μόνος· καὶ Ἀδελφῶν ἔσπευσε, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ Ἀδελφῶν πρόσωπον αὐτῆ, καὶ εἶπεν· εἰ σὺ εἶ αὐτός, κύριέ με Ἡλιέ;

8. Καὶ εἶπεν Ἡλίου αὐτῷ· ἐγώ· πορεύε, εἶπον τῷ κυρίῳ σε, ἰδὲ Ἡλίου.

9. Καὶ εἶπεν Ἀδελφῶν· τί ἡμάρτηκα, ὅτι Ἀδελφῶν δώσεις τὸν δῶλόν σου εἰς χεῖρας Ἀχαάβ τῷ θανατῶσαι με;

10. Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστιν ἔθνος ἡ βασιλεία, ἢ οὐκ ἀπέσταλκέ (με) ἔθνη ὁ κύριός μου ζητεῖν σε· καὶ εἶπον, οὐκ ἔστι· καὶ ἐνέπερσε τὰς χώρας αὐτῆς, καὶ τὴν βασιλείαν, ὅτι οὐχ εὗρηκε σε.

11. Καὶ νῦν, πορεύε, σὺ λέγεις, καὶ ἀνάγγελε τῷ κυρίῳ σε, ἰδὲ Ἡλιέ.

12. Καὶ

v. 23. Καὶ ἔλαβεν Ἡλιὲ τὸ παιδάριον) non habet. ibid. αὐτὸν ἀπὸ) αὐτὸ ἀπὸ. v. 24. ἰδὲ τοῦτο ἔγνωκα ὅτι ἄνδρ. Θεὸς εἶ) ἰδὲ ἔγνωκα ὅτι σὺ ἄνδρ. Θεὸς. ibid. ἐν σώματι) ἐν τῷ σώματι. CAP. XVIII. v. 2. καὶ ἦν λιμὸς κραταῖος) καὶ ἦ λιμὸς κραταῖος. v. 3. Ἀδελφῶν) ἀδελφῶν, passim hoc capite. v. 4. Ἰεζάβελ) τὴν Ἰεζάβελ. ibid. ἐκρυψεν) κατέκρυψεν. v. 5. εἰς τὸ πεδῖον ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδ. καὶ ἐπὶ πάντας χειμ.) ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ χειμάρρους. ibid. εὕρωμεν) εὕρωμεν. ib. περιποιησόμεθα) περιποιησώμεθα. ib. κληνῶν.) σκηνῶν. v. 6. ἐμέρισαν αὐτοῖς) ἐμέρισαν ἑαυτοῖς. ibid. ἄλλῃ μόνος) μὴ, priori loco. v. 7. ὁδῷ καὶ ἀπῆλθεν) ὁδῷ μόνος. καὶ ἦλθεν. v. 8. Ἡλίου. ἐγώ) Ἡλίου αὐτῷ. ἐγώ. ibid. εἶπον) λέγε. v. 9. δώσεις) δίδως. ibid. εἰς χεῖρας) εἰς χεῖρας. v. 10. ἔθνη) ἔθνη. ibid. ἀπέσταλκέ με) ἀπέστειλεν. ib. καὶ εἶπον) καὶ εἶπον. ib. τὰς χώρας αὐτῆς καὶ τὴν βασιλείαν) τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς. v. 11. πορεύου, σὺ λέγεις, καὶ) σὺ λέγεις, πορεύου.

12. Καὶ ἔστι· εἰάν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ πνεῦμα Κυρίου ἀρεῖ σε εἰς γῆν ἣν οὐκ οἶδα, καὶ εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἀχαιᾷ, καὶ ἐκ εὐρήσει σε, καὶ ἀποκλινεῖ με· καὶ ὁ δούλος σου ἐστὶ φοβέμενος τὸν Κύριον ἐκ νεότητος αὐτῆς.

13. Καὶ οὐκ ἀνηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου, οἶα πεποήκα ἐν τῷ ἀποκλίνειν Ἰεζάβελ τὰς προφῆτας Κυρίου, καὶ ἐκρυψα ἀπὸ τῶν προφητῶν Κυρίου ἑκατὸν ἀνδρας, ἀνὰ πεντήκοντα ἀνδρας ἐν σπηλαίῳ· καὶ ἔθρεψα αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ, καὶ ὕδατι;

14. Καὶ νῦν σὺ λέγεις· πορεύου, καὶ λέγε τῷ κυρίῳ σου, ἰδὲ Ἠλιοῦ· καὶ ἀποκλινεῖ με;

15. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ· ὦ Κύριος τῶν δυνάμεων ὃ παρέστη ἐνώπιον αὐτῆς, ὅτι σήμερον ὀφθίσωμαι αὐτῷ.

Ἀδβίου 16. Καὶ ἐπορεύθη Ἀδβίου εἰς συνάντησιν τῷ Ἀχαιᾷ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ· καὶ ἐξέδραμεν Ἀχαιᾷ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ἠλιοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔδεν Ἀχαιᾷ τὸν Ἠλιοῦ, καὶ εἶπεν Ἀχαιᾷ πρὸς Ἠλιοῦ· εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διατρέφων τὸν Ἰσραὴλ;

18. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ· ὃ διατρέφω τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι ἀλλ' ἢ σὺ, καὶ ὁ οἶκος τῶ πατρὸς σου ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑ-

μᾶς τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν Βασιλείων.

19. Καὶ νῦν ἀπόσειλον, συνάθροισον πρὸς με πάντας Ἰσραὴλ πρὸς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, καὶ τὰς προφῆτας τῆ Βαῶλ τετρακοσίους καὶ πενήκοντα, καὶ προφῆτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πενήκοντα καὶ τὰς προφῆτας τῶν ἁλσῶν τετρακοσίους, ἐδίδοντας τρεῖς πεζᾶν Ἰεζάβελ.

20. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαιᾷ εἰς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ συνήγαγε πάντας τὰς προφῆτας εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον.

21. Καὶ προσήγαγεν Ἠλιὲ πρὸς πάντας τὸν λαόν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἠλιοῦ· ἔως πότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις; εἰ Κύριος ἐστὶν ὁ Θεός, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς· εἰ δὲ ὁ Βαῶλ αὐτὸς, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς· καὶ ἐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς αὐτῷ λόγον.

22. Καὶ εἶπεν Ἠλιοῦ πρὸς τὸν λαόν· ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης τῆ Κυρίου μονώτατος· καὶ οἱ προφῆται τῆ Βαῶλ, τετρακοῖοι καὶ πενήκοντα ἄνδρες, καὶ προφῆται τῆ ἁλσος τετρακοῖοι.

23. Δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκλεξάσων ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, καὶ μελισάτωσαν, καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν· καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν

ν. 12. εἰς γῆν) εἰς τὴν γῆν. ibid. ἐκ εὐρήσει) οὐκ εὐρήσει. ν. 13. Καὶ οὐκ ἀνηγγέλη) ἢ οὐκ ἀπηγγέλη. ibid. ἀποκλίνειν Ἰεζάβελ) ἀποκλίνειν τὴν Ἰεζάβελ. ib. πενήκοντα ἄνδρας ἐν) ἄνδρας deest. ib. αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ) ἐν ἄρτοις. ν. 14. λέγεις· πορεύου καὶ λέγε) λέγεις μοι, πορεύου, λέγε. ν. 16. Ἀδβίου εἰς συνάντησιν) Ἀδβίου εἰς συνάντησιν. ν. 17. καὶ εἶπεν) praeiungit, Καὶ ἐγένετο ὡς ἔδεν Ἀχαιᾷ τὸν Ἠλιοῦ. ν. 18. καὶ ὁ οἶκος) καὶ οἶκος. ibid. ἐπορεύθη ὀπίσω Βασιλείων) ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν βασιλείων. ν. 19. πρὸς τὸ ὄρος) εἰς ὄρος. ibid. καὶ τὰς προφῆτας τοῦ Βαῶλ τετρακοσίους πενήκοντα) desiderantur. ib. καὶ προφῆτας) καὶ τὰς προφῆτας. ib. τὰς προφῆτας) praefigit καὶ. ν. 20. συνήγαγε) ἐπισυνήγαγε. ν. 21. πρὸς πάντα τὸν λαόν) πρὸς πάντας. ibid. εἰ Κύριος ἐστὶν) εἰ ἐστὶ κύριος. ib. εἰ δὲ ὁ Βαῶλ αὐτὸς) εἰ δὲ Βαῶλ. ib. λαὸς αὐτῷ λόγον) λαὸς λόγον. ν. 22. καὶ προφῆται τῆ ἁλσος) καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἁλσος, τετρακοῖοι. ν. 23. μελισάτωσαν, καὶ πῦρ) μελισάτωσαν, καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ πῦρ.

τὸν βοῦν τὸν ἄλλον, καὶ δώσω ἐπὶ τὰ ζύλα, καὶ πῦρ ἐ μὴ ἐπιθῶ.

24. Καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν ὀνόματι Κυρίου τῷ Θεῷ μου, καὶ ἔσται ὁ Θεός ὃς ἐὰν ἐπακέσῃ ἐν πυρὶ, οὗτος Θεός. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαός, καὶ ἔπαιον· καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας.

25. Καὶ ἔπεν Ἡλὶς τοῖς προφῆταις τῆς αἰχύνης· ἐκλέξαδε ἑαυτοῖς τὸν μόχον τὸν ἕνα, καὶ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς· καὶ ἐπικαλεῖσθε ἐν ὀνόματι Θεοῦ ὑμῶν, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθῆτε.

26. Καὶ ἔλαβον τὸν μόχον ὃν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν, καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τῷ Βαάλ ἐκ πρῶτον ἕως μεσημβρίας, καὶ ἔπον· ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Βαάλ, ἐπάκουσον ἡμῶν· καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ διέτρεχον ἐπὶ τῷ θυσιαστηρίῳ οὗ ἐποίησαν.

27. Καὶ ἐγένετο μεσημβρία, καὶ ἐμυλῆρισεν αὐτὸς Ἡλίου ὁ Θεοῦ, καὶ ἔπεν· ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλη· ὅτι Θεός ἐστιν, ὅτι ἀδολερχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἄμα μὴ ποτε χρεματίζει αὐτὸς, ἢ μὴ ποτε καθεύδει αὐτός, καὶ ἐξαναστήσεται.

28. Καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλη, καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν ἐν μαχαίραις, καὶ ἐν σειρομά-

ταις, ἕως ἐκχύσεως αἵματος ἐπ' αὐτούς.

29. Καὶ ἐγένετο ὡς παρήλθε τὸ δειλινόν, καὶ ἐπροφῆτευσαν αἱς ὁ καιρὸς τῷ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν, καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. Καὶ ἐλάλησεν Ἡλίου ὁ Θεοῦ πρὸς τὰς προφῆτας τῶν προσοχθισμάτων, λέγων· μετὰσθε ἀπὸ τῶ ἡν, καὶ γὰρ ποιήσω τὸ ὅλοκαύτωμά με· καὶ μετέστησαν, καὶ ἀπῆλθον.

30. Καὶ ἔπεν Ἡλίου πρὸς τὸν λαόν· προσαγάγετε πρὸς μέ· καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ λαός πρὸς αὐτόν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τὸ κατεσκευασμένον.

31. Καὶ ἔλαβεν Ἡλίου δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν φυλῶν τῷ Ἰακώβ, ὡς ἐλάλησε Κύριος πρὸς αὐτόν, λέγων· Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σε.

32. Καὶ ἀνοδόμησε τὰς λίθους ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἐποίησε θάλασσαν χωρῆσαν δύο μετρητάς σπέρματος κυκλόθεν τῷ θυσιαστηρίῳ.

33. Καὶ ἐποίησε τὰς χίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε, καὶ ἐμέλισε τὸ ὅλοκαύτωμα, καὶ ἐπέστηκεν ἐπὶ τὰς χίδακας, καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

34. Καὶ ἔπε· λάβετε μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὅλοκαύ-

Tom. II.

Z

ὅλοκαύ-

V. 23. καὶ δώσω ἐπὶ τὰ ζύλα) non habet. V. 24. Θεῷ ὑμῶν) θῶν ὑμῶν. ibid. ἐν ὀνόματι) ἐν τῷ ὀνόματι. ib. ὃς ἐὰν) ὃς ἂν. ib. ἔπαιον) ἔποιον. V. 25. ἐπικαλεῖσθε) ἐπικαλέσασθε. V. 26. ὃν ἔδωκεν αὐτοῖς) non habet. V. 28. κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν) κατὰ τὸν ἰδισμόν αὐτῶν. ibid. καὶ ἐν σειρομαῖς) ἐν deest. V. 29. Καὶ ἐγένετο ὡς παρήλθε τὸ δ. καὶ ἐπροφῆτευσαν αἱς ὁ καιρὸς) καὶ προσήγαγον ἕως ὅς παρήλθε τὸ δειλινόν. καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς. ibid. καὶ οὐκ ἦν φωνή) non habet. ib. καὶ γὰρ) καὶ ἐγώ. V. 30. καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τὸ κατεσκευασμένον.) hæc desiderantur. h. l. V. 31. τοῦ Ἰακώβ) τοῦ Ἰσραὴλ. V. 32. ὀνόματι Κυρίου) adjicit καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκευασμένον.

ἐλοκαύτωμα, καὶ ἐπὶ τὰς χίδακας. Καὶ εἶπε· δευτερώσατε· καὶ ἐδευτέρωσαν. καὶ εἶπε· τρισώσατε· καὶ ἐτρίσωσαν.

35. Καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τῆς θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θαλάσσαν ἐπλησαν ὕδατος.

τὸ
ὕδωρ
Ἰακώβ 36. Καὶ ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τῆς θάλας, καὶ ἀνεβόησεν Ἡλίου εἰς τὸν ἕρπον, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰσραὴλ, σήμερον γινώσκω, ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ γὰρ δὲλός σου, καὶ διὰ σὲ πεποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα.

37. Ἐπακούσόν με, Κύριε, ἐπακούσόν με, καὶ γινώσκω ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεός (μόνος), καὶ σὺ ἐπέσχεψας τὴν καρδίαν τῆς λαοῦ τούτου ἐπίσω.

38. Καὶ ἔπεσε πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τῆς οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὀλοκαυτώματα, καὶ τὰς χίδακας, καὶ τὰς λίθους, καὶ τὸν χοῦν· καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ ἐξέλειξε τὸ πῦρ.

39. Καὶ εἶδαν πᾶς ὁ λαός, καὶ ἔπασαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν· ἀληθῶς Κύριος αὐτός ἐστιν ὁ Θεός.

40. Καὶ εἶπεν Ἡλίου πρὸς τὸν λαόν· συλλάβετε τὰς προφῆτας τῆς Βαβυλῶν, μὴ θεῖς σωθήτω ἐξ αὐτῶν· καὶ συνέλαβον

αὐτοὺς, καὶ κατὰγει αὐτοὺς Ἡλίου εἰς τὸν χειμαρρῶν Κεῖσων, καὶ ἐσφαζεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

41. Καὶ εἶπεν Ἡλίου πρὸς Ἀχαάβ· ἀνάβηθι, καὶ Φάγε, καὶ πίε, ὅτι Φωνὴ τῶν ποδῶν τῆς ὑετῆς.

42. Καὶ ἀνέβη Ἀχαάβ τῆς Φαγεῖν καὶ πιεῖν· καὶ Ἡλίου ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Καρμὴλου, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶθηκε πρόσωπον αὐτῆς ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ.

43. Καὶ εἶπε τῷ παιδάρῳ ἑαυτοῦ· ἀνάβηθι, καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ ἀνέβη, καὶ ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπεν· οὐκ ἔστιν ἐθέν. καὶ εἶπεν Ἡλίου· καὶ σὺ ἐπίσχεψον ἐπὶ πλάκας.

44. Καὶ ἐπέσχεψε τὸ παιδάριον ἐπὶ πλάκας· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐδόμῳ, καὶ ἰδὲ νεφέλη μικρά, ὡς ἵχνος ἀνδρός, ἀνέγούσα ὕδωρ· καὶ εἶπεν ἀνάβηθι, καὶ εἶπον τῷ Ἀχαάβ· ζευζον τὸ ἄρμα σου, καὶ κατὰβηθι, μὴ καταλάβῃ σε ὁ ὑετός.

45. Καὶ ἐγένετο ἕως ᾧδε, καὶ ἕως ᾧδε, καὶ ὁ ἕρπης συνεσκότασε νεφέλαις, καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ὁ ὑετός μέγας. καὶ ἔκλειπεν, καὶ ἐπορεύθη Ἀχαάβ εἰς Ἰεζρεὲλ.

46. Καὶ

v. 34. χίδακας) addit' καὶ ἐποίησαν οὕτως. ibid. ἐτρίσωσαν) ἐτρίσσευσαν. v. 36. Καὶ ἐγένετο κατὰ ἀνάβασιν τὸ ὕδωρ) desiderantur. ibid. Ἰακώβ) Ἰσραὴλ, adjicit ἐπακούσόν μου Κύριε, ἐπακούσόν μου σήμερον ἐν πυρί. ib. σήμερον γινώσκω) καὶ γινώσκω πᾶς ὁ λαός οὗτος. ib. καὶ γὰρ) καὶ ἔγω. v. 37. γινώσκω ὁ λαός, ὅτι) γινώσκω ὁ λαός οὗτος, ὅτι. ibid. (μόνος) abest. v. 38. καὶ τὰς λίθους, καὶ τὸν χοῦν) καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ) transposita. v. 39. in Rom. καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαός ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπον, ἀληθῶς κύριος ὁ Θεός αὐτός ὁ Θεός. v. 40. αὐτοὺς εἰς) αὐτοὺς ἡλίου εἰς. ibid. Κεῖσων) Κεῖσων. v. 41. πρὸς Ἀχαάβ.) τῷ Ἀχαάβ. v. 42. εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμὴλου) ἐπὶ τὴν καρμὴλ. ibid. πρόσωπον) τὸ πρόσωπον. v. 43. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. ibid. καὶ ἀνέβη) abest. v. 44. τῷ Ἀχαάβ.) absque articulo. v. 45. καὶ ἕως ᾧδε) καὶ ᾧδε. ibid. ὁ ὑετός) ὑετός. ib. ἐπορεύθη Ἀχαάβ εἰς) ἐπορεύετο Ἀχαάβ εἰς.

46. Καὶ χεὶρ Κυρίου ἐγένετο ἐπὶ τὸν Ἥλιον, καὶ συνέσφιγξε τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν Ἀχαὰβ τὸ ἐλθεῖν εἰς Ἰεζαβὲλ.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

ΚΑΙ ἀνήγγειλεν Ἀχαὰβ τῇ Ἰεζαβὲλ γυναικὶ αὐτῆς πάντα ἃ ἐποίησεν Ἥλις, καὶ ὡς ἀπέκλεινε πάντας τὰς προφῆτας ἐν βομφαίᾳ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεζαβὲλ ἄγγελον πρὸς Ἥλιον, καὶ εἶπεν· εἰ σὺ εἶ Ἥλιος καὶ γὰρ Ἰεζαβὲλ, ταῦτα ποιήσασάν μοι οἱ θεοί, καὶ ταῦτα προείησαν, ὅτι τὴν ὥραν ταύτην αὐρίον θήσομαι τὴν ψυχὴν σου καθὼς ψυχὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν.

3. Καὶ ἐφοβήθη Ἥλις, καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἔρχεται εἰς Βηρσαβὲ τὴν Ἰόδα, καὶ ἀφῆκε τὸ παιδάριον αὐτῆς ἐκεῖ.

4. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθε, καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω Ῥαμὲν, καὶ ἠτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἀποθανεῖν. καὶ εἶπεν· ἰκανέθω νῦν, Κύριε, λαβὲ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, Κύριε, ὅτι ἐκρείσων ἐγὼ εἰμι ὑπὲρ τὰς πατέρας μου.

5. Καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ὕπνωσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτὸν. καὶ ἰδὲ τις ἤψατο αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἀνάστηθι, φάγε.

6. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἥλις· καὶ ἰδὲ πρὸς

κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλουργίας, καὶ καψάκης ὕδατος. καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη.

7. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἤψατο αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἀνάστηθι, φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σῆς ἡ ὁδός.

8. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ τεσσαράκοντα νυκτας ἕως ὄρους τῆς Χωρήβ.

9. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατέλυσε ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ῥῆμα Κυρίου πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπε· τί σὺ ἐνταῦθα, Ἥλις;

10. Καὶ εἶπεν Ἥλις· ζητῶν ἐξήλωσαι τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλειπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, καὶ τὰς προφῆτας σου ἀπέκλειναν ἐν βομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητῶσι τὴν ψυχὴν με λαβεῖν αὐτήν.

11. Καὶ εἶπεν· ἐξελεύσῃ αὐρίον, καὶ σήσῃ ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον Κυρίου· καὶ ἰδὲ Κύριος παρελεύσεται, καὶ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλύον ὄρη, καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος.

Z 2

12. Καὶ

v. 46. ἐγένετο) abest. ibid. τοῦ ἐλθεῖν) deest. CAP. XIX. v. 1. πάντας) abest. v. 2. ἄγγελον) desideratur. ibid. Ἥλιος καὶ ἐγὼ) ἡλίου καὶ ἐγὼ. ib. ποιήσασάν μοι οἱ θεοί, καὶ ταῦτα προείησαν) ὅτι τὴν ὥραν ταύτην) ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ ταῦτα προείη, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν. v. 3. ἑαυτῆς) αὐτοῦ. ibid. τὴν Ἰόδα) γῆν ἰούδα. v. 4. Ῥαμὲν) Ῥαμὲν. ibid. Κύριε, λαβὲ τὴν) λαβὲ δὴ τὴν. v. 5. &c. 7. ἀνάστηθι) ἀνάστα. v. 8. ἐν τῇ ἰσχύϊ) ἐν ἰσχύϊ. ibid. ὄρους τοῦ θεοῦ τοῦ Χωρήβ.) ὄρος χωρήβ. v. 10. ἐξήλωσαι) ἐξήλωκα. ibid. τὰς προφῆτας) praefigit καὶ. v. 11. ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον Κυρίου) transposita. ibid. καὶ ἰδοὺ Κύριος παρελ., καὶ πνεῦμα) ἰδὲ παρελεύσεται κύριος. καὶ ἰδοὺ πνεῦμα.

12. Καὶ μετὰ τὸν συσσεισμόν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὐρᾶς λεπτῆς, κακεὶ Κύριος.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἡλίου, καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐν τῇ μιλωτῇ ἑαυτῆς, καὶ ἐξῆλθε, καὶ ἔστη ὑπὸ τὸ σπήλαιον. καὶ ἰδὼς πρὸς αὐτὸν Ἰφωνή, καὶ εἶπε· τί σὺ ἐνταῦθα Ἡλίε;

14. Καὶ εἶπεν Ἡλίε· ζηλῶν ἐξήλωσα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέ-
σε λειπόν τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ·
ταὺ θυσιάστριά σου καθεῖλαν, καὶ τὰς
ἐομφαί-
αις καὶ, ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος,
καὶ ζητῶσι τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν
αὐτήν.

15. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· πο-
ρεύου, ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδὸν σου, καὶ
ἤξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμης Δαμασκῆ· καὶ
ἤξεις, καὶ κρίσεις (ἐκεῖ) τὸν Ἀζαήλ
εἰς βασιλέα τῆς Συρίας.

16. καὶ τὸν Ἰηοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ κρίσεις εἰς
βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ τὸν Ἐλισ-
αίε υἱὸν Σαφατ ἀπὸ Ἀβελμακὰ κρί-
σεις εἰς προφήτην ἀντὶ σέ.

17. Καὶ ἔσται τὸν σωζόμενον ἐκ ἐομ-
φαίας Ἀζαήλ θανατώσει Ἡε· καὶ τὸν
σωζόμενον ἐκ ἐομφαίας Ἡε θανατώσει Ἐλισ-
αίε.

18. Καὶ καταλείψεις ἐν Ἰσραὴλ ἐπ-
τά χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνατα αὐ-
τῶν ἐκ ἄκλασαν τῷ Βαάλ, καὶ πᾶν εἶμα
ὃ οὐ προσκύνῃσιν αὐτῶν.

προσκυ-
νήσει

19. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ εὗρί-
σκει τὸν Ἐλισαίε υἱὸν Σαφατ, καὶ αὐ-
τὸς ἡγορεῖα ἐν βεσὶ· δώδεκα ζεύγη βοῶν
ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδε-
κα· καὶ ἀπῆλθεν (Ἐλισαίε) ἐπ' αὐ-
τόν, καὶ ἐπέβριψεν τὴν μιλωτὴν αὐτῆς
ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ κατέλιπεν Ἐλισαίε τὰς
βόας, καὶ ἐπέδραμεν ὀπίσω Ἡλίε, καὶ
εἶπε· καταφιλήσω τὸν πατέρα μου,
καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω
σε, καὶ εἶπεν αὐτῶ· πορεύου, ἀνάστρε-
φε, ὅτι πεποιθήκα σοι.

21. Καὶ ἀνέστρεψεν ἐξ ὀπίθεν αὐτῆς·
καὶ ἔλαβε τὸ ζεύγος τῶν βοῶν, καὶ ἔδυ-
σε, καὶ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν ἤψη-
σεν αὐτά, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ, καὶ ἔφα-
γον· καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω
Ἡλίε, καὶ ἐλειτέρει αὐτῶν.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΚΑΙ υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας
συνήθροισε πᾶσαν τὴν δύναμιν
αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ περι-
κάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ τριακον-
ταδύο

v. 12. κακεὶ Κύριος.) non habet. v. 13. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. ibid. τὸ σπήλαιον) absque articulo.
v. 14. ἐξήλωσα) ἐξήλωκα. ibid. ἐγκατέλειπόν σε οἱ) ἐγκατέλειπον τὴν διαθήκην σε οἱ. ib. Ἰσραὴλ.
τῶ Ἰσραὴλ. καὶ τῶ. ib. ἐν ἐομφαίαις) ἐν ἐομφαίαις. v. 15. ἐκεῖ Ἀζαήλ) τὸν ἀζαήλ. v. 16. Ἰηοὺ
ιού, adjicit υἱὸν Ναμεσσὶ κρίσεις εἰς. ibid. Ἐλισαίε) Ἐλισαίε, passim. ib. ἀπὸ Ἀβελμακὰ)
non habet. ib. προφήτην) εἰς προφήτην. v. 17. Ἡε.) ιού, addit καὶ τὸν σωζόμενον ἐκ ἐομφαίας
ιδ. v. 18. τῶ Βαάλ) γόνυ τῷ Βαάλ. ibid. προσκύνῃσιν) προσεκύνῃσιν. v. 19. δώδεκα βοῶν ἐνώ-
πιον) δώδεκα ζεύγη ἐνώπιον. ibid. (Ἐλισαίε) deest. v. 20. ἐπέδραμεν) κατέδραμεν. ibid. καὶ
εἶπεν αὐτῶ) πορεύου, ἀνάστρεφε) καὶ εἶπεν ἡλίου. ἀνάστρεφε. v. 21. τὸ ζεύγος) τὰ ζεύγη. ibid. ἐν
τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν ἤψησεν αὐτά) καὶ ἤψησεν αὐτά ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν. CAP. XX. In
Edit. Rom. Cap. 20. & 21. transponuntur. v. 1. Καὶ υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας συνήθροισε)
καὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἀδερ.

ταύτο βασιλεῖς μετ' αὐτῆ, καὶ πᾶς ἵππος, καὶ ἄρμα· καὶ ἀνέβησαν, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Σαμαρείαν, καὶ * ἐπολέ-
θησαν μῆσαν ἐπ' αὐτήν.

* ἐπολέ-
μῆσεν 2. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀ-
χαάβ βασιλέα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὰδε λέγει ὁ υἱὸς
Ἀδερ·

3. τὸ ἀργύριόν σε, καὶ τὸ χρυσίον
σε ἐμόν ἐσι, καὶ αἱ γυναῖκές σου, καὶ
τὰ τέκνα σου τὰ καλὰ ἐμά ἐσι.

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσ-
ραὴλ, καὶ εἶπε· καθὼς ἐλάλησάς (μοι)
κύριέ μου βασιλεῦ, σὸς εἰμι ἐγώ, καὶ
πάντα τὰ ἐμά.

5. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ
εἶπαν (πρὸς αὐτόν)· τὰδε λέγει ὁ υἱὸς
Ἀδερ· ἐγὼ ἀπέστρεψα πρὸς σέ, λέγων· τὸ
ἀργύριόν σου, καὶ τὸ χρυσίον σε, καὶ
τὰς γυναῖκάς σε, καὶ τὰ τέκνα σου
ἐμοὶ δώσεις.

ἀποσέλ-
λω 6. ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὐρίον ἀπο-
σέλῃ τὰς παιδάς με πρὸς σέ, καὶ ἐρευ-
νήσωσι τὸν οἶκόν σου, καὶ τὰς οἰκούς
τῶν παίδων σε, καὶ ἔσται πάντα τὰ
ἐπιθυμητὰ ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐφ' αὐ-
τὴν ἐπιβόλῃσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ
λήψονται.

7. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
πάντας τὰς πρεσβυτέρους τῆς γῆς, καὶ

εἶπε· γινώτε δὴ, καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν
ἔτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρὸς μέ πε-
ρὶ τῶν γυναικῶν με, καὶ περὶ τῶν υἱῶν
με, καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου· τὸ
χρυσίον μου, καὶ τὸ ἀργύριόν μου, ἐκ
ἀπεκάλυσα ἀπ' αὐτῆ.

8. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι,
καὶ πᾶς ὁ λαός· μὴ ἀκέσης, καὶ μὴ
θελήσης.

9. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Ἀδερ·
λέγετε τῷ κυρίῳ ὑμῶν τῷ βασιλεῖ·
πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δῆλόν
σε, ἐν πρώτοις ποιήσω, τὸ δὲ ἔθιμα τέτο-
ν ἐδυνήσομαι ποιῆσαι· καὶ ἀπῆραν οἱ ἄν-
δρες, καὶ ἀνέστρεψαν αὐτῷ λόγον.

10. Καὶ ἀνταπέστειλε πρὸς αὐτόν υἱὸς
Ἀδερ, λέγων· τὰδε ποιήσασάν μοι οἱ
θεοί, καὶ τὰδε προδείξαν, εἰ ἐκποιή-
σει ὁ χεὶς Σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξι-
παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς πεζοῖς μου.

11. Καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ἰσραὴλ,
καὶ ἔπεν· ἱκανέσθω· μὴ καυχάσθω ὁ κυρ-
τός, ὡς ὁ ὀρθός.

12. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπεκρίθη αὐτῷ
τὸν λόγον τοῦτον, πίνων ἦν αὐτός, καὶ
πάντες οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτῆ ἐν σκη-
ναῖς· καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτῆ· οἰκο-
δομήσατε χάρακα· καὶ ἔθεντο χάρα-
κα ἐπὶ τὴν πόλιν.

Z 3

I 3. Καὶ

ν. 1. περιεκάθισαν) περιεκάθισαν. ibid. ἐπολέμῆσεν) ἐπολέμῆσαν. ν. 2. ἀγγέλους) abest. ibid. ὁ υἱὸς) υἱός. ν. 3. τὰ καλὰ) abest. ν. 4. ὁ βασιλεὺς) βασιλεὺς. ibid. (μοι) abest. ib. σὸς εἰμι ἐγώ) σὸς ἐγὼ εἰμι. ν. 5. (πρὸς αὐτόν) abest. ibid. ἀπέστρεψα τὰ) ἀπέστειλα πρὸς σέ λέγων. τὸ. ib. γυναῖκάς σου) σε deest. ib. ἐμοὶ δώσεις.) transposita. ν. 6. ἀποσέλῃ) ἀποσέλῃ. ibid. ἔσται τὰ ἐπιθυμητὰ ὀφθ.) ἔσται πάντα τὰ ἐπιθυμητὰ τῶν ὀφθαλμῶν. ν. 7. τὸ χρυσίον μου, καὶ τὸ ἀργύριόν μου) transposita. ν. 9. τῷ βασιλεῖ) abest. ibid. σου, ποιήσω) σε, ἐν πρώτοις ποιήσω. ib. ἀνέστρεψαν) ἐπέστρεψαν. ν. 10. ἀνταπέστειλε) ἀπέστειλε. ibid. ποιήσασάν μοι οἱ θεοί, καὶ τὰδε προδείξαν) ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τὰδε προδείξ. ν. 11. βασιλεὺς Ἰσρ.) ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔπεν. ν. 12. ὡς) ὅτε. ibid. μετ' αὐτῆ) οἱ μετ' αὐτοῦ.

13. Καὶ ἰδὲ προφήτης εἰς προσήλθε τῷ Ἀχαάβ τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· τάδε λέγει Κύριος· εἰ ἑώρακας πάντα τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον· ἰδὲ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν εἰς χεῖρας σᾶς σήμερον, καὶ γνῶσθι ὅτι ἐγὼ Κύριος.

14. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ· ἐν τίνι· καὶ εἶπε· τάδε λέγει Κύριος· ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν. καὶ εἶπεν Ἀχαάβ· τίς συνάψει τὸν πόλεμον· καὶ εἶπε· σύ.

15. Καὶ ἐπεσκέψατο τὰς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν· καὶ ἐγένοντο τριακόσιοι τριάκοντα καὶ δύο· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο σύμπαντα τὸν λαόν, πάντα υἱὸν δυνάμεως, ἐπὶ χιλιάδας.

16. Καὶ ἐξήλθε μεσημβρίας· καὶ υἱὸς Σοκχώ Ἀδερ πῖνον, μεθύων ἐν Σοκχώ αὐτὸς, καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβαλεῖς αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐξήλθον παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις· καὶ ἀπέσειλεν υἱὸς Ἀδερ, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ἄνδρες ἐξεληλύθασι ἐκ Σαμαρείας.

18. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰ εἰς εἰρήνην ἐκπορεύονται, συλλάβετε αὐτοὺς ζῶν-

τας, καὶ εἰ εἰς πόλεμον ἐξήλθον, ζῶντας συλλάβετε αὐτούς.

19. Καὶ μὴ ἐξελθάτωσαν ἐκ τῆς πόλεως τὰ παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν· καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν,

20. ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτῆς, καὶ ἔφυγε Συρία· καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραὴλ· καὶ σώζεται υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας ἐφ' ἵππῳ σὺν ἵππευσιν ἵππων σιτισί.

21. Καὶ ἐξήλθεν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Συρία καὶ ἔλαβε τὰς ἵππους, καὶ τὰ ἄρματα, καὶ ἐπάταξεν ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγάλην.

22. Καὶ προσήλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· κραταιοῦ, καὶ γνῶθι, καὶ ἰδὲ τί ποιήσεις, ὅτι ἐπιστρέψαντος τῆς ἐναντιᾶς υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας ἀνεισιν ἐπὶ σέ.

23. Καὶ οἱ παῖδες βασιλέως Συρίας εἶπαν πρὸς αὐτόν· θεός ὄρεων Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ θεὸς κοιλάδων, διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς· εἰ δὲ πολεμήσωμεν αὐτούς κατ' εὐθύ, εἰ μὴ κραταίωσωμεν ὑπὲρ αὐτούς.

24. Καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσων· ἀπόψησον τὰς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον

γ. 13. τῷ βασιλεῖ) βασιλεῖ. ibid. πάντα τὸν) τὸν. ib. εἰς χεῖρας σᾶς σήμερον) transposita. γ. 14. τῶν πόλεων) τῶν χωρῶν. γ. 15. τὰς παῖδας τῶν ἀρχόντων) ἀχαάβ τὰς ἀρχόντας τὰ παιδάρια. ibid. τριακόσιοι τριάκοντα δύο) διακόσια τριάκοντα. ib. σύμπαντα) abest. γ. 16. Σοκχώ) Σοκχώθ. γ. 17. παιδάρια ἀρχόντων) ἀρχόντες παιδάρια. ibid. καὶ ἀπέσειλεν υἱὸς Ἀδερ, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες.) καὶ ἀποστείλασι καὶ ἀπαγγέλουσι τῷ βασιλεῖ συρίας, λέγοντες. γ. 18. συλλάβετε) συλλαβεῖν, utroque loco. ibid. καὶ εἰ εἰς) καὶ εἰ εἰς. ib. ἐξήλθον) abest. γ. 19. τὰ παιδάρια ἀρχόντων) ἀρχόντες τὰ παιδάρια. γ. 20. παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε) παρ' αὐτῆς, καὶ ἐδεντέωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ. καὶ ἔφυγε. ibid. ἐφ' ἵππῳ σὺν ἵππευσιν σιτισί.) ἐφ' ἵππῳ ἵππεως. γ. 21. βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔλαβε τὰς) ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς. ibid. ἐν Συρίᾳ πληγὴν μεγάλην) transposita. γ. 22. εἶπεν αὐτῷ) αὐτῷ abest. ibid. ἐπιστρέψαντος) ἐπιστρέψαντος. ib. ἀνεισιν) ἀναβῆναι. γ. 23. εἶπεν πρὸς αὐτόν) καὶ εἶπον. ibid. Κύριος ὁ θεός) θεός. ib. εἰ μὴ) εἰ μὴ.

τόπον αὐτῶν, καὶ τοῦ σατραπίας αὐτῶν αὐτῶν,

25. καὶ ἀλλὰζόμεν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσῶσαν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον, καὶ ἄρματα κατὰ τὰ ἄρματα, καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, καὶ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς· καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ ἐποίησεν ἔτως.

26. Καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τῷ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς Ἀδερ τὴν Συρίαν, καὶ ἀνέβη εἰς Ἀφεκὰ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν, καὶ διωκήθησαν, καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν· καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξεναντίας αὐτῶν ὥσπερ δύο ποίμνια αἰγῶν· καὶ Συρία ἐπλησε τὴν γῆν.

28. Καὶ προσῆλθεν ἄνθρωπος τῷ Θεοῦ, καὶ ἔπε πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· τὰδε λέγει Κύριος· ἀνθ' ὧν ἔπε Συρία· (ὁ) Θεὸς ὁρέων Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ Θεὸς κοιλάδων αὐτὸς, καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖρα σὴν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος.

29. Καὶ παρεμβάλλουσιν αὐτοὶ ἀπέναντι τῶν ἐπὶ αὐτῶν ἡμέρας· καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ, καὶ προσήγαγεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπάταξεν Ἰσραὴλ τὴν

Συρίαν, ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

30. Καὶ ἔφυγον οἱ κατὰλοιποι εἰς Ἀφεκὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τὸ τεῖχος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἐπὶ αὐτὰς χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων· καὶ υἱὸς Ἀδερ ἔφυγε, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τῷ κοιτῶνος, εἰς τὸ ταμιεῖον.

31. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν παῖδες αὐτοῦ· ἰδὲ δὴ οἶδαμεν ὅτι βασιλεῖς οἴκου Ἰσραὴλ, βασιλεῖς ἐλέους εἰσὶν· ἐπιθάμεθα οὖν σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν, καὶ χοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, εἴπως ζωογονήσῃ τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

32. Καὶ περιζώσαντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ ἔθηκαν χοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ· δοῦλός σου υἱὸς Ἀδερ λέγει· ζήτω δὴ ἡ ψυχὴ μου. Καὶ εἶπεν· εἰ ἔτι ζῇ, ἀδελφός μου ἐγί-

33. καὶ οἱ ἄνδρες οἰωνίσαντο, καὶ ἐσπεύσαντο, καὶ ἀνέλεξαν τὸν λόγον ἐκ τῷ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπον· ἀδελφός σου υἱὸς Ἀδερ (λέγει)· Καὶ εἶπεν· εἰσέλθατε καὶ λάβετε αὐτόν· καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἀδερ, καὶ ἀνάβιβάζουσιν αὐτόν πρὸς αὐτόν ἐπὶ τὸ ἄρμα.

34. Καὶ

v. 24. σατραπίας αὐτῶν) transposita. v. 25. ἀπὸ σοῦ) deest. ibid. φωνῆς αὐτῶν) φωνῆς αὐτοῦ. v. 26. Ἀφεκὰν) Ἀφεκὰ. v. 27. καὶ διωκήθησαν) non habet. ibid. ἀπάντησιν) ἀπάντην. ib. παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ) παρενέβαλεν Ἰσραὴλ. v. 28. ἄνθρωπος) ὁ ἄνθρωπος. ibid. Θεοῦ, πρὸς βασιλέα) Θεῶ, καὶ ἔπε τῷ βασιλεῖ. ib. ἀνθ' ὧς Συρία, ὁ Θεός) ἀνθ' ὧν ἔπε συρία, Θεός. ib. δώσω) καὶ δώσω. v. 29. αὐτοὶ) οὗτοι. ibid. ἐν τῇ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ. ib. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ) μιᾷ ἡμέρᾳ. v. 31. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν παῖδες αὐτοῦ· ἰδοὺ δὴ οἶδαμεν ὅτι βασιλεῖς οἴκου Ἰσραὴλ) καὶ ἔπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, οἶδα ὅτι βασιλεῖς Ἰσραὴλ. ibid. οὖν) δὴ. v. 32. ἔθηκαν) ἔθεσαν. ibid. εἶπαν) εἶπον. ib. ζήτω δὴ ἡ ψυχὴ μου) ζήσῃ δὴ ἡ ψυχὴ ἡμῶν. v. 33. ἀνέλεξαν) ἀνέλεξαν. ibid. (λέγει) abest.

34. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὰς πό-
λεις ὥς ἔλαβεν ὁ πατήρ μου παρὰ τῶ
πατρός σου ἀποδώσω σοι· καὶ ἐξόδους
θήσεις σου τῶ ἐν Δαμασκῷ, καθὼς
ἔδειξε ὁ πατήρ μου ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ
δαμα- γὰρ ἐν διαθήκῃ ἐξαποσελῶ σε. Καὶ διέ-
σκῳ θετο αὐτῷ διαθήκην, καὶ ἐξαπέστειλεν
αὐτόν.

35. Καὶ ἄνθρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν
τῶν προφητῶν εἶπε πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου· πᾶτάξόν με δὴ·
καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατά-
ξαι αὐτόν.

36. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀνθ' ὧν
οὐκ ἤκυσας τῆς φωνῆς Κυρίου, ἰδὲ σὺ
ἀποτρέχεις ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πατάξῃ σε
λέων. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὐ-
ρίσκει αὐτόν λέων, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν.

37. Καὶ εὕρισκε ἄνθρωπον ἄλλον, καὶ εἶπε·
πᾶτάξόν με δὴ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν ὁ ἄνθρω-
πος, πατάξας καὶ συνέτριψε.

38. Καὶ ἐπορεύθη ὁ προφήτης, καὶ
ἔστη τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ,
καὶ κατεδήσατο ἐν ταλαμῶνι τὸς ὀφ-
θαλμοὺς αὐτοῦ.

39. Καὶ ἐγένετο ὡς ὁ βασιλεὺς παρ-
επορεύετο, καὶ ἔτος ἐβόα πρὸς τὸν
βασιλέα, καὶ εἶπεν· ὁ δούλος σε ἐξ-
ῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατίαν τῶ πολέμου,
καὶ ἰδὲ ἀνὴρ εἰσήγαγε πρὸς με ἄνδρα,
καὶ εἶπε· φύλαξον τὸν ἄνδρα τούτον·

εἰάν ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, καὶ ἔσαι ἡ ψυ-
χή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τὰς
λαντον ἀργυρίου θήσεις.

40. Καὶ ἐγενήθη, περιεβλέψατο ὁ
δούλος σου ὧδε καὶ ὧδε, καὶ ἔτος οὐκ
ἦν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ βασιλεὺς
Ἰσραὴλ· ἰδὲ καὶ τὰ ἐνδρα παρ' ἐμοί,
ἐφόνευσας.

41. Καὶ ἔσπευσε, καὶ ἀφείλε τὸν
ταλαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·
καὶ ἔγνω αὐτόν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ,
ὅτι ἐκ τῶν προφητῶν ἔτος.

42. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὰδε λέ-
γει Κύριος· διότι ἐξήγαγες σὺ ἄνδρα
ὀλέθριον ἐκ χειρός σου, καὶ ἔσαι ἡ ψυ-
χή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ
λαός σε ἀντὶ τῶ λαοῦ αὐτοῦ.

43. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσ-
ραὴλ πρὸς οἶκον αὐτοῦ, συγκεχυμένος
καὶ ἐκκελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς Σα-
μαρείαν.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα
ταῦτα, ἀμπελῶν ἦν εἰς τῷ
Ναβουδαὶ τῷ Ἰερουσαλὴμ παρὰ Ἰσρα-
* τῇ ἄλφ' Ἀχααβ βασιλέως Σαμα-
ρείας. * τῷ

2. Καὶ ἐλάλησεν Ἀχααβ πρὸς Να-
βουδαὶ, λέγων· δός μοι τὸν ἀμπελῶνά
σου,

v. 34. σου τῷ) σου τῷ. ibid. καὶ γὰρ ἐν Δαμασκῷ) καὶ γὰρ ἐν διαθήκῃ. v. 35. με δὴ.) δὴ με. ibid.
ἰδοὺ σὺ) καὶ ἰδὲ σὺ. v. 37. in Edit. Rom. integer habetur, ut suppletus est. v. 38. ταλα-
μῶνι) ἐν ταλαμῶνι. v. 39. ὁ βασιλεὺς παρεπορεύετο) transposita. ibid. καὶ εἶπε· φύλαξον τὸν ἄν-
δρα τούτον) καὶ εἶπε πρὸς με. φύλαξον τούτον τὸν ἄνδρα. ib. εἰάν ἐκπηδῶν) εἰάν δὲ ἐκπηδῶν. v. 41.
ταλαμῶνα) ταλαμῶνα. ibid. ἔγνω) ἐπέγνω. v. 42. ἐξήγαγες) ἐξήνεγκας. ibid. ἐκ χειρός σου)
ἐκ τῆς χειρός σου. v. 43. πρὸς οἶκον αὐτοῦ) non habet. CAP. XXI. In Edit. Rom. est Ca-
put 20. v. 1. ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα) defunct. ibid. ἦν εἰς) transposita. ib. Ἰερου-
σαλὴμ παρὰ τῷ ἄλφ' Ἰερουσαλὴμ παρὰ τῇ ἄλφ'.

σου, καὶ ἔσαι μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι ἐγγίαν ἔτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθόν ὑπὲρ αὐτόν· εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι ἀργύριον ἀντάλλαγμα τῷ ἀμπελῶνός τέτε, καὶ ἔσαι μοι εἰς κῆπον λαχάνων.

3. Καὶ εἶπε Ναβεθαὶ πρὸς Ἀχαάβ· μὴ γένοιτό μοι παρὰ Θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί.

4. Καὶ ἦλθεν Ἀχαάβ πρὸς οἶκον αὐτοῦ, συγκεχυμένος καὶ ἐκκελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὥς ἐλάλησε πρὸς αὐτόν Ναβεθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης, καὶ εἶπεν· ἐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον.

5. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν· τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐδίδων ἄρτον;

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· ὅτι ἐλάλησα πρὸς Ναβεθαὶ τὸν Ἰσραηλίτην, λέγων· δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου· εἰ δὲ βούλη, δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀντὶ τούτου, καὶ εἶπεν· ἐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· σὺ νῦν οὕτως ποιεῖς βασι-

λείαν ἐπὶ Ἰσραὴλ· ἀνάσθι, φάγε ἄρτον, καὶ σαυτὲ γενεῶν· ἐγὼ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα Ναβεθαὶ τῷ Ἰσραηλίτῃ.

8. Καὶ ἔγραψε βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἀχαάβ, καὶ ἐσφραγίσατο τῇ σφραγίδι αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τὰς πρεσβυτέρους, καὶ πρὸς τὰς ἐλευθέρους, οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, τὰς κατοικοῦντας μετὰ Ναβεθαί·

9. καὶ ἐγγράψατο ἐν τοῖς βιβλίοις, λέγων· νηστεύσατε νηστεῖαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβεθαὶ ἐν ἀρχῇ τῆ λαοῦ.

10. καὶ καθίσατε δύο ἄνδρες υἱὲς παραινόμων ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτὸν, λέγοντες· Ὑψλόγησε Θεὸν, καὶ βασιλέα· καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτόν, καὶ λιθοβολήσάτωσαν αὐτόν, καὶ ἀποθανέτω.

11. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες πόλεως αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ ἐλεύθεροι οἱ καθήμενοι ἐν πόλει αὐτοῦ, καθὰ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰεζάβελ, καθὰ γέγραπται ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς.

12. Ἐκάλεσαν νηστεῖαν, καὶ ἐκάθισαν Ἐκάλετον Ναβεθαὶ ἐν κεφαλῇ τῆ λαοῦ.

13. Καὶ ἦλθον δύο ἄνδρες οἱ υἱοὶ παραινόμων, καὶ ἐκάθισαν ἐξεναντίας αὐ-

Τομ. II.

A a

τῷ,

ν. 2. ἐγγίαν) ἐγγίζων. ibid. ἀντάλλαγμα τοῦ ἀμπελῶνός τέτου) ἄλλαγμα ἀμπελῶνός σε τούτου. ν. 3. γένοιτο) addit μοι. ν. 4. Καὶ ἦλθεν Ἀχαάβ - - κληρονομίαν πατέρων) substituit καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαάβ τεταραγμένον. ν. 5. πρὸς αὐτόν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ) transposita. ν. 6. Ἰσραηλίτην) ἰερακλίτην. ibid. ἀντὶ τούτου) ἀντ' αὐτοῦ. ν. 7. νῦν ἔτις ποιεῖς βασιλείαν) σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς βασιλείαν. ibid. φάγε) καὶ φάγε. ib. ἐγὼ δὲ δώσω. ib. Ἰσραηλίτου) ἰερακλίτου. ν. 8. καὶ πρὸς τοὺς) καὶ τοὺς. ibid. οἱ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ) non habet. ν. 10. καθίσατε) ἐγκαθίστατε. ibid. Ὑψλόγησε) ἐπλόγησε. ν. 11. πόλεως) τῆς πόλεως. ibid. καθήμενοι ἐν πόλει) κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει. ib. καθὰ) καθὼς. ib. καθὰ γέγραπται) καὶ καθὰ ἐγγράψατο. ν. 12. Ἐκάλεσαν) καὶ ἐκάλεσαν. ib. ἐν κεφαλῇ) ἐν ἀρχῇ. ν. 13. ἦλθον δ. ἄνδρ. οἱ υἱοὶ) εἰσῆλθον δύο ἄνδρες υἱοί.

τῷ, καὶ κατεμαρτύρησαν ἄνδρες τῆς ἀποστασίας τῷ Ναβουδαὶ κατέναντι τῷ λαῷ, λέγοντες· Ὑψλόγησε Ναβουδαὶ Θεὸν καὶ βασιλέα· καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐξω τῆς πόλεως, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε.

14. Καὶ ἀπέβειλαν πρὸς Ἰεζάβελ, λέγοντες· λελιθοβόληται Ναβουδαὶ, καὶ τέθηκε.

15. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσεν Ἰεζάβελ, ὅτι λελιθοβόληται Ναβουδαὶ καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔπεν Ἰεζάβελ πρὸς Ἀχαάβ· ἀνάστα, κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα Ναβουδαὶ τῷ Ἰσραηλίτῃ, ὅς οὐκ ἔδωκε σοι ἀργυρίου, ὅτι ἐκ ἐς Ναβουδαὶ ζῶν, ὅτι τέθηκε.

16. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχαάβ, ὅτι τέθηκε Ναβουδαὶ ὁ Ἰσραηλίτης, καὶ τῆς διέβηκε τὰ ἱμάτια αὐτῇ, καὶ περιεβάλετο σάκκον. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνέστη Ἀχαάβ, καὶ κατέβη εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβουδαὶ τῷ Ἰσραηλίτῃ κληρονομήσαι αὐτόν.

17. Καὶ ἔπεν Κύριος πρὸς Ἡλιοῦ τὸν Θεοστίτην, λέγων·

18. ἀνάστηθι, καὶ κατέβηθι εἰς ἀπάντησιν Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ, ὅτι οὗτος ἐν ἀμπελῶνι κατέβη Ναβουδαὶ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτόν.

19. Καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτόν, λέ-

γων· ταῦδε λέγει Κύριος· ὡς σὺ ἐφύνευσας, καὶ ἐκληρονόμησας, διὰ τοῦτο ταῦδε λέγει Κύριος· ἐν παντὶ τόπῳ ᾧ ἔλειξαν οἱ κύνες καὶ αἱ ὕες τὸ αἷμα Ναβουδαὶ, ἐκεῖ λείξουσιν οἱ κύνες τὸ αἷμά σε, καὶ πόρνοι λέσσονται ἐν τῷ αἵματί σου.

20. Καὶ ἔπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἡλιὸν· εἰ εὐρηκὰς με ὁ ἐχθρὸς μου; καὶ ἔπεν· εὐρηκα· διότι μάτην πέπρασαι, ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, παροργίσαι αὐτόν.

21. Ἰδὲ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακὰ· καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου, καὶ ἐξολοθρεύσω τῷ Ἀχαάβ ἐξέντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαίαλελειμμένον ἐν Ἰσραὴλ.

22. Καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασά υἱοῦ Ἀχιά, περὶ τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας, καὶ ἐξήμαρτες τὸν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε Κύριος, λέγων· οἱ κύνες καταφάγονται αὐτήν ἐν τῷ προτειχίσματι τῷ Ἰεζαέλ.

24. Τὸν τεθνηκότα τῷ Ἀχαάβ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτῇ ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται τὰ πτερινὰ τῷ οὐρανοῦ.

25. Πλὴν ματαίως ἐπράθη Ἀχαάβ, ὅς ἐπράθη τῷ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώ-

π10V

V. 13. κατεμαρτύρησαν ἄνδρες τῆς ἀποστασίας τοῦ Ναβουδαὶ κατέναντι τῷ λαῷ, λέγοντες· Ὑψλόγησε Ναβουδαὶ Θεόν) κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ, λέγοντες· εὐλόγησας Θεόν. V. 15. ὅτι λελιθοβόληται Ναβουδαὶ καὶ ἀπέθανε) desideratur. ibid. καὶ ἔπεν Ἰεζάβελ) Ἰεζάβελ deest. ib. Ἰσραηλίτου) Ἰεζαηλίτου, ita quoque versu seq. bis. V. 16. ἀνέστη Ἀχαάβ καὶ κατέβη εἰς) ἀνέστη καὶ κατέβη Ἀχαάβ εἰς. V. 18. ἀπάντησιν) ἀπαντήν. ibid. κατέβηκεν) ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ. V. 19. οἱ κύνες καὶ αἱ ὕες) transposita. ibid. λείξουσιν τὸ) λείξουσιν αἱ κύνες. ib. πόρνοι) αἱ πόρνοι. V. 24. καταφάγονται) φάγονται, bis hoc versu. V. 25. ἐπράθη priore loco Rom. non habet.

πιον Κυρίου, ὡς μετέθηκεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ἢ γυνὴ αὐτῆς.

26. Καὶ ἐξεδελύχθη ἀφ' ὁδοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ Ἀμορφαῖος, ὃν ἐξωλέθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱὸν Ἰσραὴλ.

27. Καὶ ὑπὲρ τῆς λόγου ἔκατενύγη Ἀχαάβ ἀπὸ προσώπου Κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ διέβηεν τὸν χιτῶνα αὐτῆς, καὶ ἐξώσατο σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῆς, καὶ ἐνήσειεν, καὶ περιεβάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπάταξεν Ναβου-
Ισραηλίδαι τὸν Ἰεζαβηλίτην, καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένην.

28. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου ἐν χειρὶ δέλου αὐτῆς Ἡλιῆ περὶ Ἀχαάβ, καὶ εἶπε Κύριος.

29. ἑώρακας ὡς κατενύγη Ἀχαάβ ἀπὸ προσώπου μου; ἐκ ἐπ' αὐτῶν τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς υἱοῦ αὐτῆς ἐπ' αὐτῶν τὴν κακίαν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΚΑΙ ἐκάθισε τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀναμέσον Συρίας, καὶ ἀναμέσον Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, καὶ κατέβη Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ.

3. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τὸς παῖδας αὐτῆς· εἰ οἴδατε ὅτι ἡμῖν ῥεμμαθ Γαλαὰδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας;

4. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· εἰ ἀναβήσῃ μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον ῥεμμαθ Γαλαὰδ; Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· καθὼς ἐγώ, καὶ σὺ ἔτῳ· καθὼς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου· καθὼς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου.

5. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν Κύριον.

6. Καὶ συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τὸς προφῆτας ὥς τε τρακοσίους ἀνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· εἰ πορευθῶ εἰς ῥεμμαθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπιχω; καὶ εἶπαν· ἀνάβαινε, ὅτι διδὼς δώσει Κύριος διδὼς εἰς χεῖρας τῆς βασιλείας.

7. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ· Ἄρα οὐκ ἔστιν ὧδε προφῆτης τῆς Κυρίου οὐκ ἔτι, καὶ ἐπερωτήσωμεν τὸν Κύριον δι' αὐτῆς;

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· ἔτι ἐστιν ἀνὴρ εἰς τὸ ἐπερωτῆσαι τὸν Κύριον δι' αὐτῆς, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτὸν, ὅτι ἐλαλεῖ περὶ

A a z

¶ 26. ὃ ἐξωλέθρευσε) ὃν ἐξωλέθρευσε. v. 27. ἔκατενύγη) ὡς κατενύγη. ibid. Κυρίου) τοῦ κυρίου. ib. σάκκον) adjicit ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνήσειεν. καὶ περιεβάλετο σάκκον. ib. Ἰσραηλίτην) iezrahelitēn. ib. κεκλιμένης) abest. v. 29. καὶ ἐν ταῖς) ἀλλ' ἐν ταῖς. ibid. ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. defiderantur. CAP. XXII. v. 1. τρία) τὰ τρία. v. 2. ἐγένετο) ἐγενήθη. v. 4. ἀνάβηδι) ἀναβήσῃ. ibid. εἰς πόλεμον ῥεμμαθ Γαλαὰδ) εἰς ῥεμμαθ γαλαὰδ εἰς πόλεμον. ib. πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ) non habet. v. 6. ὥς) ὡς. ibid. εἶπαν) ἔπον. ib. ὅτι διδὼς δώσει) καὶ διδοὺς δώσει. v. 7. πρὸς τὸν βασιλέα) πρὸς βασιλέα. ibid. Ἄρα) abest. ib. ἐκ ἔτι) deest. v. 8. ἔτι ἐστιν ἀνὴρ) εἰς ἔστιν ἀνὴρ. ibid. τὸν Κύριον δι' αὐτοῦ) transposita.

ἐὶ ἐμὲ καλὰ, ἀλλ' ἢ κακὰ, Μιχαίας
 Ἰεμαὰ υἱὸς Ἰεμλὰ· καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ βασι-
 λεὺς Ἰούδα· μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕ-
 τως.

9. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
 εὐνέχον ἕνα, καὶ εἶπε· τοτάχως Μι-
 Ἰεμαὰ χαίαν υἱὸν Ἰεμλὰ.

10. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ἰω-
 σαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα ἐκάθητο ἀνὴρ
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτῷ ἐνοπλοὶ ἐν ταῖς πύ-
 λεσι Σαμαρείας· καὶ πάντες οἱ προφῆ-
 ται ἐπροφῆτευσαν ἐνώπιον αὐτῶν.

11. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ Σεδεκίας υἱὸς
 Χανανὰ κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε· τά-
 δε λέγει Κύριος· ἐν τούτοις κερατιεῖς
 τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ.

12. Καὶ πάντες οἱ προφῆται προε-
 φῆτευσαν οὕτως, λέγοντες· ἀνάβαινε εἰς
 Ῥεμμαθ Γαλααδ, καὶ εὐδοῶσαι, καὶ
 δώσει Κύριος εἰς χεῖράς σου τὸν βα-
 σιλέα.

13. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς κα-
 λέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ,
 λέγων· ἰδὲ δὴ λαλεῖς πάντες οἱ προφῆ-
 ται ἐν φόβῳ ἐνὶ καλῷ περὶ τῷ βασι-
 λέως, γίνου δὴ καὶ σύ εἰς λόγους σου
 κατὰ τὰς λόγους ἐνός τούτων, καὶ λά-
 λησον καλὰ.

14. Καὶ εἶπε Μιχαίας· ἦ Κύριος,
 ὅτι ἂν εἴπῃ Κύριος πρὸς με, ταῦτα
 λαλήσω.

15. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ
 εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ· Μιχαία, εἰ ἀ-
 ναβῶ εἰς Ῥεμμαθ Γαλααδ εἰς πόλεμον,
 ἢ ἐπιχω; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀνά-
 βαινε, καὶ εὐδοῶ, καὶ δώσει Κύριος εἰς εὐδοῶσαι
 χεῖράς τῷ βασιλέως.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· ἔτι
 δις ἐγὼ ἐρηξω σε, ὅπως λαλήσης πρὸς
 με ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι Κυρίου;

17. Καὶ εἶπεν, ἔχ οὕτως· ἐώρακα
 πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς
 ὄρεσιν ὡς ποίμνιον, ὃ οὐκ ἔστι ποιμὴν·
 καὶ εἶπε Κύριος· ἐκύριος τέτοις ἀνα-
 σκεφάτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν
 εἰρήνῃ.

18. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
 πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα· οὐκ εἶ-
 πα πρὸς σέ, ὅτι ἐπροφητεύει οὗτος
 μοι καλὰ, (διότι) ἀλλ' ἢ κακὰ;

19. Καὶ εἶπε Μιχαίας· ἔχ οὕτως·
 οὐκ ἐγώ. ἀκούε βῆμα Κυρίου· ἔχ οὕτως.
 εἶδον τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρα-
 τία τῷ θρόνου αὐτοῦ εἰσῆκει περὶ αὐτόν ἐκ
 δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἐναντίων αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε Κύριος· τίς ἀπατήσῃ
 τὸν Ἀχααζ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀ-
 ναθήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν Ῥεμμαθ
 Γαλααδ; καὶ εἶπεν ἔστος οὕτως, καὶ
 ἔστος ἔστος οὕτως.

21. Καὶ

V. 8. Ἰεμαὰ) ἰεμβλαὰ, ita & seq. versu. V. 10. ἐκάθητο αὐτῶν) ἐκάθητο. ibid. πύλαι) πύλαις. V. 11. αὐτῷ Σεδ. υἱὸς Χανανὰ) ἐαυτῷ sed. υἱὸς Χαναν. V. 12. προφῆτευσαν) ἐπροφῆτευσαν, ibid. τὸν βασιλέα.) καὶ τὸν βασιλέα συρίας. V. 13. εἰς λόγους σου) εἰς τὰς λόγους σου. V. 14. ὅτι εἶπεν) ὅτι ἂν εἴπῃ. V. 15. ὁ βασιλεὺς αὐτῷ) transposita. ibid. πρὸς αὐτόν) deest. ib. καὶ δώσει) abest. ib. εἰς χεῖράς) εἰς χεῖρας. V. 16. ἐτι δις ἐγώ) ποσάκις ἐγώ. V. 17. τέτοις ἀνασκ.) ἀνασκ. ἕκαστος εἰς τ. οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.) τούτοις Θεός; ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀνασκέφεται. V. 18. ὁ βασιλεὺς) absque articulo. V. 19. εἶδον τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσρα.) εἶδον Θεὸν Ἰσραὴλ. ibid. ἐπὶ τοῦ θρόνου) ἐπὶ θρόνου. ib. δεξιῶν) addit αὐτοῦ. V. 20. Ῥεμμαθ) Ῥεμμαθ. ibid. ἔστος οὕτως) ad- jicit καὶ ἔστος οὕτως.

21. Καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα, καὶ ἔφη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπεν· ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν.

22. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν· ἐξελεύσονται, καὶ ἔσονται πνεῦμα ψευδὲς ἐν σώματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν· ἀπατήσεις, καὶ γε δυνήσῃ· ἐξέλθῃ, καὶ ποιήσων οὕτως.

23. Καὶ νῦν ἰδὲ ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν σώματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακῶς.

24. Καὶ προσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χανανα, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαϊάν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπε· ποῖον τοῦτο παρῆλθε πνεῦμα Κυρίου παρ' ἐμοῦ, τὸ λαλῆσαι ἐν σοί;

25. Καὶ εἶπε Μιχαϊά· ἰδοὺ σὺ ὅψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰέλθῃς ταμειὸν τῶν ταμειῶν, τῶν κρυβῆναι.

26. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ· λαΐσετε τὸν Μιχαϊάν, καὶ ἀποστέψατε αὐτόν πρὸς Ἀμμων τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωᾶς υἱὸν τῶν βασιλέως.

27. καὶ εἶπον· τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· θέδε τοῦτον ἐν φυλακῇ, καὶ ἐθιέτω ἄρτον θλίψεως, καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τῆς ἐπιστρέφει με ἐν εἰρήνῃ. ψωμεν

28. Καὶ εἶπε Μιχαϊά· ἐὰν ἐπιστρέψω ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, ἐκ ἐλάλησε Κύριος ἐν ἐμοί. Καὶ εἶπεν· ἀκοίσατε, λαοὶ πάντες.

29. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ' αὐτῆς εἰς Ῥεμμαθ Γαλααδ.

30. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα· συγκάλυφται, καὶ εἰσελεύσονται εἰς τὸν πόλεμον, καὶ συλφόν σὺ ἐνδύσαι τὸν ἱματισμόν μου. καὶ συνεκαλύφθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον.

31. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἀρχεσὶ τῶν ἀρμάτων αὐτῆς τριάκοντα καὶ δύο, λέγων· μὴ πολεμεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μονώτατον.

32. Καὶ ἐγένετο ὡς ἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀρμάτων τὸν Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα, καὶ αὐτοὶ εἶπον· φαίνεται βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος. καὶ ἐκύκλωσαν αὐτόν πολεμῆσαι· καὶ ἀνέκρουεν Ἰωσαφάτ.

33. Καὶ ἐγένετο ὡς ἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀρμάτων, ὅτι οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐπέτενεν εἰς τὸ τόξον εὐσόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ.

A 23

ἀνά-

v. 22. Κύριος πρὸς αὐτόν) transposita. ibid. ἐν σώματι) εἰς τὸ σῶμα. v. 24. Χανανά) χαναν. ibid. ποῖον τῶτο παρῆλθε πνεῦμα K. παρ' ἐμοῦ τὸ) ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ. v. 25. ἰδοὺ ὅψῃ ἐν τῇ) ἰδὲ σὺ ὅψῃ τῇ. ibid. ταμειὸν τῶν ταμειῶν) ταμειὸν τῶν ταμειῶν. ib. κρυβῆναι) addit ἐκεῖ. v. 26. βασιλεὺς) addit Ἰσραὴλ. ibid. πρὸς Ἀμμων τὸν ἄρχοντα) πρὸς σιμὴν τὸν βασιλέα. ib. πρὸς Ἰωᾶς υἱόν) τῷ Ἰωᾶς υἱῷ. v. 27. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς) non habet. ibid. θέδε) θέσθαι. ib. ἐθιέτω ἄρτον) ἐθίειν αὐτόν ἄρτον. ib. τῶ ἐπιστρέφωμεν) τῶ ἐπιστρέφει με. v. 28. ἐκ ἐλάλησε) οὐ λελάληκε. ibid. Καὶ εἶπεν· ἀκοίσατε, λαοὶ πάντες) defunct. v. 30. συγκάλυφόν με) συγκάλυφται, ibid. ὁ βασιλεὺς) βασιλεὺς. v. 31. δύο) δυοί. v. 32. εἶπον) ἔπαν. v. 33. ἐγένετο) ἐγένετο. ibid. ἀπέστρεψαν) ἀνέστρεψαν. v. 34. τόξον) τὸ τόξον.

ἀναμέσον τῷ πνεύμονος, καὶ ἀναμέσον τῷ θάρακος· καὶ ἔπε τῷ ἡνιόχῳ αὐτῷ· ἐπίσρεψον τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τῷ πολέμου, ὅτι τετρωμαι.

35. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐσηκὼς ἐπὶ τῷ ἄρματος ἐξεναντίας Συρίας ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέχυνε τὸ αἷμα ἐκ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τῷ ἄρματος, καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα ἐκ τῆς τροπῆς ἕως τῷ κόλπου τῷ ἄρματος.

36. Καὶ ἔση ὁ στρατοκῆρυξ ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὄνουντος τῷ ἡλίῳ, λέγων· ἔκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἀποτρεχέτω,

37. ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς· καὶ ἦλθεν εἰς Σαμαρείαν, καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν Σαμαρείᾳ.

38. Καὶ ἀπέντησαν τὸ ἄρμα ἐπὶ τὴν κρήνην Σαμαρείας, καὶ ἐξέλειξαν αἱ ὕες, καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα αὐτῷ, καὶ αἱ πόρνοι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι, κατὰ τὸ βῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησε.

39. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαάβ, καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ οἱ κόνι ἐλεφάντινον ὃν ἀνοδόμησε, καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν, ἐκ ἰδοὺ καὶ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

40. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαάβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

41. Καὶ Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀσά ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν ἐν ἔτει τετάρτῳ τῷ Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ (ἐβασίλευσεν).

42. Ἰωσαφάτ υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀρσουβὰ, θυγατρὴ Σαλαὰ

Σαλαὰ

43. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἀσὰ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτοῦ τῷ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου. πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆγεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμῖαν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

44. Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφάτ μετὰ βασιλέως Ἰσραὴλ.

Βασιλέων

45. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφάτ, καὶ αἱ δυναστείαι αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησε, καὶ ὅσα ἐπολέμησεν, ἐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα;

46. Καὶ περιεσχὼν τῷ ἐνδιηλαγμένου ὃ ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέλεξεν ἀπὸ τῆς γῆς.

47. Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδὼμ ἐσηλωμένος.

48. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ, ἐποίησεν

σεν

ν. 34. τὴν χεῖρά σου) τὰς χεῖράς σου. ν. 35. ἐκ τῆς πληγῆς) ἀπὸ τῆς πληγῆς. ibid. ἐκ τῆς τροπῆς) τῆς τροπῆς. ν. 36. ἐν τῇ παρεμβολῇ) non habet. ibid. ἀποτρεχέτω) abest. ν. 37. ἦλθεν) ἦλθον. ν. 38. τὸ ἄρμα) τὸ αἷμα. ibid. ἐξέλειξαν) ἐξέλεξαν. ib. τὸ αἷμα αὐτοῦ, καὶ) αὐτῷ deest. ν. 39. καὶ ἰδοὺ) οὐκ ἰδοὺ. ν. 41. ἔτει) ἐν ἔτει. ν. 42. Σαλαὰ) σαλαὰ. ν. 43. ἐνώπιον Κυρίου) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρία. ν. 44. βασιλέων) βασιλέως. ν. 45. καὶ ὅσα ἐπολέμησεν) deest. ibid. ἐχὶ ταῦτα) ἐκ ἰδοὺ ταῦτα. ib. τῶν βασιλέων) βασιλέων. ν. 46. 47. 48. & 49. in Edit. Rom. desiderantur.

Χ σεν νῆας θαρσεῖς, τῷ πορευθῆναι Ὠφει-
 Χ ραὲ εἰς χερυσίον, καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν,
 Χ ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσεὼν Γαβέρ.

Χ 49. Τότε εἶπεν Ὁχοζίας υἱὸς Ἀ-
 Χ χαάβ πρὸς Ἰωσαφάτ· πορευθήτωσαν
 σου Χ δούλοι μου μετὰ τῶν δούλων * σου ἐν
 * μου καὶ ταῖς ναυσίν· καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσα-
 φάτ.

50. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφάτ μετὰ
 τῶν πατέρων αὐτῷ, καὶ ἐτάφη παρὰ
 τοῖς πατράσιν αὐτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ
 τῷ πατρὸς αὐτῷ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰω-
 ράμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

51. Καὶ Ὁχοζίας υἱὸς Ἀχαάβ ἐβα-

σίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐν
 ἔτει ἐπικαιδεκάτῳ Ἰωσαφάτ βασι-
 λέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ
 δύο ἔτη,

52. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
 Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἀχαάβ
 τῷ πατρὸς αὐτῷ, καὶ ἐν ὁδῷ Ἰεζάβελ
 τῆς μητρὸς αὐτῷ, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρ-
 τίαῖς Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρ-
 τε τὸν Ἰσραὴλ.

53. Καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλεῖμ, καὶ
 προσεκύνησεν αὐτοῖς, καὶ παρώργισεν
 τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα
 τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτῷ.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ'.

ν. 51. Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ δύο ἔτη.) Ἰούδα Ὁχοζίας· υἱὸς ἀχαάβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν
 σαμαρείᾳ δύο ἔτη. ν. 52. ἐνώπιον) ἐναντίον. ibid. Ἰεροβοάμ) οἴκου Ἰεροβοάμ. ν. 53. Βααλεῖμ)
 βααλὶμ.

ΒΑΣΙ-

ἄνθρωπε τῷ Θεῷ, ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε σε, κατέβηθι.

10. Καὶ ἀπεκρίθη Ἡλίου, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον· καὶ εἰ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεται σε, καὶ τὰς πεντήκοντά σε· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτόν, καὶ τὰς πεντήκοντα αὐτῆς.

11. Καὶ προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον, καὶ τὰς πεντήκοντα αὐτῆς· καὶ ἀνέβη, καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· ἄνθρωπε τῷ Θεῷ, τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς, ταχέως κατέβηθι.

12. Καὶ ἀπεκρίθη Ἡλίου, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· εἰ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ εἰμι ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεται σε, καὶ τὰς πεντήκοντά σου· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτόν, καὶ τὰς πεντήκοντα αὐτῆς.

13. Καὶ προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς ἀποστείλαι (ἡγόμενον) πεντηκόνταρχον τρίτον, καὶ τὰς πεντήκοντα αὐτῆς· καὶ ἀναβὰς ἦλθε (πρὸς αὐτόν) ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἑαυτῆς κατέναντι Ἡλίου,

Τομ. II.

καὶ ἐδέηθη αὐτῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· ἄνθρωπε τῷ Θεῷ, ἐντιμωθῆτω ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σε·

14. ἰδὲ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰς δύο πεντηκόνταρχους τὰς πρώτας, καὶ τὰς πεντήκοντα αὐτῶν· καὶ νῦν ἐντιμωθῆτω δὴ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

15. Καὶ ἐλάλησε ἄγγελος Κυρίου πρὸς Ἡλίῃ, καὶ εἶπε· κατέβηθι μετ' αὐτῆς, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἀνέστη Ἡλίου, καὶ κατέβη μετ' αὐτῆς πρὸς τὸν βασιλέα,

16. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπε· τάδε λέγει Κύριος· ἀνθ' ἃν ἐξαπέστειλας ἀγγέλους ἐπερωτῆσαι ἐν τῇ Βάαλ μύτιαν, θεὸν Ἀκκαρῶν· παρὰ τὸ μὴ εἶναι Θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, τῷ ἐκζητῆσαι ἐν ῥήματι αὐτῆς· ἔχ' ἔτι· ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, ἐκ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτω ἀποθανῇ.

17. Καὶ ἀπέθανεν (Ὁχορζίας) κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν Ἡλίῃ· καὶ Ἰωραμ υἱὸς Ἀχαάβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δεκά δύο, ἐν ἔτει ὀκτωκαίδεκάτῳ Ἰωσαφατ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον

B b

πιν

v. 10. ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ) ἄνθρωπος θεῷ. v. 11. προσέθηκεν) προσέθετο. ibid. καὶ ἀνέβη) non habet. v. 12. τῷ Θεῷ εἰμι ἐγώ) θεῷ ἐγώ. v. 13. προσέθηκεν) προσέθετο. ibid. ἀποστείλαι ἡγόμενον πεντηκόνταρχον τρίτον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῆς· καὶ ἀναβὰς ἦλθε πρὸς αὐτόν ὁ πεντηκόνταρχος. ib. αὐτοῦ) αὐτοῦ. v. 14. καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν) non habet. ibid. ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου) ἡ ψυχὴ μου. v. 16. εἶπε· τάδε) εἶπεν Ἡλίου· τάδε. ibid. ἀνθ' ἃν ἐξαπέστειλας ἀγγέλους ἐπερωτῆσαι ἐν τῇ Βάαλ) τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους ἐκζητῆσαι ἐν τῇ Βάαλ. ib. παρὰ τὸ μὴ εἶναι Θεὸν ἐν Ἰσρα. - ῥήματι αὐτοῦ.) desiderantur in Rom. v. 17. (Ὁχορζίας) abest. ibid. καὶ Ἰωραμ υἱὸς Ἀχαάβ) in Edit. Rom. premititur v. 18. quem hæc verba proxime excipiunt. ib. Ἀχαάβ ἐβασίλευσεν) ἀχαάβ βασιλεύει. ib. ἔτη δύο) ἔτη δεκά δύο.

πιοι Κυρίου, πλὴν ἔχ' ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆ, οὐδ' ὡς ἡ μήτηρ αὐτῆ. καὶ ἀπέστησε τὰς τῆλας τῆ Βαβυλῶν ὡς ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτῆ, καὶ συνέτριψεν αὐτάς. πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις οἴκου Ἰερουσαλὴμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, ἐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἐδυμάθη ὁργὴ Κύριος εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωραμ ἀδελφὸς αὐτῆ

αὐτῆ, ἐν ἔτει δευτέρῳ Ἰωραμ υἱοῦ βασιλεῖ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα, ὅτι ἐκ ἦν αὐτῷ υἱός.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὁχοζίου ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν Κύριον τὸν Ἡλιοῦ ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν θρανόν, καὶ ἐπορεύθη Ἡλιοῦ καὶ Ἐλισαίῃ ἐκ Γαλιλάων.

2. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ πρὸς Ἐλισαίῃ· κἀκε δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσειλέ με ἕως Βαιθήλ. καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ καταλείψω σε. καὶ ἦλθον εἰς Βαιθήλ.

3. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ εἰς Βαιθήλ πρὸς Ἐλισαίῃ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν (οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν).

εἰ ἔγνωσ, ὅτι Κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἀπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σε; καὶ εἶπε· καὶ ἐγὼ ἔγνωκα, σιωπάτε.

4. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ πρὸς Ἐλισαίῃ· κἀκε δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσειλέ με εἰς Ἰεριχώ. καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε· καὶ ἦλθον εἰς Ἰεριχώ.

5. Καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἰεριχώ πρὸς Ἐλισαίῃ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν· εἰ ἔγνωσ, ὅτι σήμερον λαμβάνει Κύριος τὸν κύριόν σου ἀπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σε; καὶ εἶπε· καὶ γὰρ ἐγὼ ἔγνωκα, σιωπάτε.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἡλιοῦ· κἀκε δὴ ᾤδε, ὅτι Κύριος ἀπέσειλέ με εἰς τὸν Ἰορδάνην. καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι,

7. καὶ πενήτηντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν. καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τῇ Ἰορδάνου.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἡλιοῦ τὴν μηλωτὴν αὐτῆ, καὶ εἴλησε, καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ διέβη τὸ ὕδωρ ἐνθα καὶ ἐνθά· καὶ διέβησαν ἀμφότεροι ἐν ἑρμῷ.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς, καὶ Ἡλιοῦ εἶπε πρὸς Ἐλισαίῃ· αἶτη-

v. 17. οὐδ' ὡς) ἰδὲ ὡς. ibid. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωραμ ἀδελφὸς - - fin. vers.) omnia defunt in Rom. v. 18. in Edit. Rom. post verba versūs 17. ὃ ἐλάλησεν Ἡλιοῦ interponitur: & pro ὅσα ἐποίησεν, ἔχ' ἰδὲ) legitur ὃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ. & loco ἐπὶ βιβλίου) ἐν βιβλίῳ. CAP. II. v. 1. τὸν Ἡλιοῦ ἐν συσσεισμῷ) transposita. ibid. εἰς τὸν) ὡς εἰς τὸν. ib. Ἐλισαίῃ) Ἐλισαίῃ, passim. v. 2. Κύριος ἀπέσειλέ με) ὁ θεὸς ἀπέσειλέ με. ibid. εἰ καταλείψω) εἰ ἐγκαταλείψω. ib. ἦλθον) ἦλθον. v. 3. εἰς Βαιθήλ) ἐν Βαιθήλ. ibid. (οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν) non habet. ib. ἀπάνωθεν) ἐπάνωθεν. ib. καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ. v. 4. εἶπεν Ἐλισαίῃ· ζῇ) εἶπεν. ζῇ. v. 5. ἀπάνωθεν) ἐπάνωθεν. ibid. ἔγνωκα) ἔγνων. v. 6. εἶπεν Ἡλιοῦ) εἶπεν αὐτῷ Ἡλίῃ. ibid. με εἰς τὸν) με ἕως εἰς τὸν. v. 8. διέβη) διέβη.

αἰτήσαι (με) τί ποιήσω σοι πρὸ τῆ ἀν-
αληφθῆναι με ἀπὸ σέ. Καὶ εἶπεν
Ἐλισαίε· γενήθητω δὴ διπλῶ ἐν πνεύ-
ματί σου ἐπ' ἐμέ.

10. Καὶ εἶπεν Ἡλιέ· ἐσκήρυνας τῷ
αἰτήσασθαι (σε). εἰάν ἴδῃς με ἀναλαμ-
βανόμενον ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔσαι σοι οὕτως·
καὶ εἰάν μὴ, ἔ μὴ γένηται.

11. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων,
ἐπορεύοντο, καὶ ἐλάλουν· καὶ ἰδὲ ἄρ-
μα πυρὸς, καὶ ἵπποι πυρὸς, καὶ διέ-
σειλαν ἀναμέσον ἀμφοτέρων· καὶ ἀνε-
λήφθη Ἡλίου ἐν συσσεισμῷ εἰς τὸν ἔ-
ρανον.

12. Καὶ Ἐλισαίε εἶρα, καὶ ἐβόα·
πάτερ, πάτερ, ἄρμα Ἰσραὴλ, καὶ
ἵππευς αὐτῶ· καὶ οὐκ ἶδεν αὐτὸν ἔτι·
καὶ ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτῶ, καὶ
διέβρῃξεν αὐτὰ εἰς δύο ῥήγματα.

13. Καὶ ὕψωσε τὴν μηλωτὴν Ἡλιέ,
ἢ ἔπεσεν ἐπάνωθεν Ἐλισαίε. καὶ ἐπέ-
σρεψεν Ἐλισαίε, καὶ ἔση ἐπὶ τῷ χεί-
λῳ τῷ Ἰορδάνῃ.

14. Καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν Ἡλιέ,
ἢ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτῶ, καὶ ἐπάτα-
ξε τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε· ποῦ Κύριος ὁ
Θεὸς Ἡλιέ ἀφώ; καὶ ἐπάταξε τὰ
ὕδατα, καὶ διέβράγησαν ἐνδεν καὶ ἐν-
θεν· καὶ διέβη Ἐλισαίε.

15. Καὶ ἶδαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν πρε-
φητῶν οἱ ἐν Ἰεριχώ ἐξεναντίας, καὶ εἶ-

πον· ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα Ἡλιέ
ἐπὶ Ἐλισαίε. Καὶ ἦλθον εἰς συνάντησιν
αὐτῶ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν
γῆν.

16. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἰδὲ δὴ με-
τὰ τῶν παιδῶν σου οἱ υἱοὶ δυνάμεως
πεντήκοντα ἄνδρες· πορευθέντες δὴ ζη-
τησάτωσαν τὸν κύριόν σε, μὴ ποτε ἡ-
ρην αὐτὸν πνεῦμα Κυρίε, καὶ ἐβρίψεν
αὐτὸν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἢ ἐφ' ἐν τῶν ὀ-
ρέων, ἢ ἐφ' ἐνα τῶν βουνῶν· Καὶ εἶπεν Ἐλισ-
σαίε· ἐκ ἀποσελεῖτε.

17. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν, ἕως
ὅτε ἤχύνετο· καὶ εἶπεν· ἀποσεῖλατε.
Καὶ ἀπέσειλαν πενήκοντα ἄνδρας, καὶ
ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας, καὶ οὐχ εὗρον
αὐτόν.

18. Καὶ ἐπέσρεψαν πρὸς αὐτόν· καὶ
αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ἰεριχώ· καὶ εἶπεν
Ἐλισαίε πρὸς αὐτούς· οὐκ εἶπον ὑμῖν,
μὴ πορευθῆτε·

19. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως
πρὸς Ἐλισαίε· ἰδὲ ἡ κατοίκησις τῆς
πόλεως ἀγαθή, καθὼς ὁ κύριος βλέ-
πει, καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ, καὶ ἡ γῆ
ἀτεκνεμένη.

20. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίε· λάβετε μοι
ὕδρισκην κακὴν, καὶ θέτε ἐκεῖ ἄλα. καὶ
ἔλαβον πρὸς αὐτόν.

21. Καὶ ἐξῆλθεν Ἐλισαίε εἰς τὴν διέξ-
οδον τῶν ὑδάτων, καὶ ἐβρίψεν ἐκεῖ ἄλα,
καὶ εἶπε· τὰδε λέγει Κύριος· ἵαμαι τὰ

B b 2

ὕδατα

v. 9. (με) abest. ibid. πρὸ τῆ) πρὶν ἢ. v. 10. (σε) abest. v. 11. διέσειλαν) διέσειλεν. ibid.
εἰς τὸν ἔρανον) ὡς εἰς τὸν ἔρανον. v. 13. Ἡλιέ) ἡλίου ἢ ἔπεσεν. v. 14. ποῦ Κύριος ὁ Θεός)
πῶς ὁ Θεός. ibid. ἐνδεν καὶ ἐνθεν) ἐνθα καὶ ἐνθα. v. 15. ἶδαν) εἶδον. ibid. συνάντησιν) συναντήν.
v. 16. οἱ υἱοὶ δυν. πενήκ. ἄνδρες) πενήκ. ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως. ibid. Ἰορδάνῃ. ἐφ' ἐν τῶν ὀρέων. Καὶ)
Ἰορδάνῃ ἢ ἐφ' ἐν τῶν ὀρέων, ἢ ἐφ' ἐνα τῶν βουνῶν καὶ. v. 17. ἕως ὅτε) ἕως &. v. 8. ἐπέσρεψαν)
ἀνέσρεψαν. ibid. Ἐλισαίε πρὸς αὐτόν) εἶπον ὑμῖν, μὴ) Ἐλισαίε) ἐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς μὴ. v. 20.
ἔλαβον πρὸς αὐτόν.) ἔλαβον, καὶ ἡνεγκαν πρὸς αὐτόν.

ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσαι ἐτι· ἐκεῖθεν θάνατος, καὶ ἀτεκνουμένη.

22. Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαίῃ ὃ ἱλάλησε.

23. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθὴλ· καὶ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ παιδάριον μικρὸν ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ κατέπαιζεν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· ἀνάβαινε Φαλακρὲ, ἀνάβαινε Φαλακρὲ.

24. Καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἶδεν αὐτά, καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ εἶπε· τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας. Καὶ ἰδὼς ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἀνέβηζον ἐξ αὐτῶν δύο καὶ τεσσαράκοντα παῖδας.

25. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, καὶ ἐκεῖθεν ὑπέβηκεν εἰς Σαμαρείαν.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ Ἰωραὴμ υἱὸς Ἀχαάβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὡς ἡ μητήρ αὐτοῦ· καὶ μετέστησε τὰς ἐγγύς τῷ Βαάλ, ὡς ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ.

3. Πλὴν ἐν τῇ ἀμαρτία Ἰεροβοάμ υἱὸς Ναβὰτ, ὃς ἐξῆμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, ἐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.

4. Καὶ Μωσὴ βασιλεὺς Μωάβ ἦν Νωκὴδ, καὶ ἐπέβηκε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων.

5. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαάβ, καὶ ἠθέτησε βασιλεὺς Μωάβ ἐν βασιλείᾳ Ἰσραὴλ.

6. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰωραὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ Σαμαρείας, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐξαπέστειλε πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων· βασιλεὺς Μωάβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Μωάβ εἰς πόλεμον; Καὶ εἶπεν· ἀναβήσομαι· ὁμοίός μοι, ὁμοίός σοι· ὡς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου· ὡς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σοι.

8. Καὶ εἶπε· ποία ὁδὸς ἀναβῶ; καὶ εἶπεν· ὁδὸν ἔρημον Ἐδὼμ.

9. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐδὼμ, καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἐπὶ τὰς ἡμερῶν· καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ, καὶ τοῖς κλίνεσι τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ· ὦ, ὅτι

γ. 23. κατεπαίζειν) καὶ κατέπαιζον. ibid. Φαλακρὲ.) ultimo loco deest. γ. 24. καὶ εἶπεν· τέκνα παραβάσεως καὶ ἀργίας.) hæc desiderantur. ibid. ἐξ αὐτῶν δύο καὶ τεσσαρ.) ἀπ' αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο. γ. 25. καὶ ἐκεῖθεν ὑπέβηκεν) ἀναβήκεν ἐπέβηκεν. CAP. III. γ. 1. ἐβασίλευσεν δώδεκα ἔτη.) ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη. γ. 2. quæ supplementi loco adjiunguntur minoribus literis expressa habentur in Edit. Rom. γ. 4. Νωκὴδ, καὶ ἐπέβηκεν) νωκὴδ, καὶ ἐπέβηκεν. ibid. χιλιάδας κριῶν) χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν. γ. 10. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς.

κατεχο-
μένους

ὅτι κέκληκε Κύριος τὰς τρεῖς βασιλεῖς
παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωάβ.

11. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· εἰ οὐκ ἔστιν
ὥδε προφήτης τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπιζητή-
σωμεν τὸν Κύριον παρ' αὐτῶ· καὶ ἀ-
πεκρίθη εἰς τῶν παίδων βασιλέως Ἰσ-
ραήλ, καὶ εἶπεν· ὥδε Ἐλισαίῃ υἱὸς
Σαφάτ, ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας
Ἡλιοῦ.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· ἔστιν σὺν
αὐτῷ ῥῆμα Κυρίου. καὶ κατέβησαν πρὸς
αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ Ἰωσαφάτ
βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ βασιλεὺς Ἐδὼμ.

13. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ πρὸς βασι-
λέα Ἰσραήλ· τί ἐμοὶ καὶ σοί; δεῦρο
πρὸς τὰς προφῆτας τῶ πατρὸς σου,
καὶ πρὸς τὰς προφῆτας τῆς μητρός
σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἰσ-
ραήλ· μή, ὅτι κέκληκε Κύριος τὰς τρεῖς
βασιλεῖς παρερχομένους τῷ δοῦναι αὐ-
τοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ.

14. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· ὅτι Κύριος
τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστη ἐνώπιον αὐ-
τῶ, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ἰωσαφάτ βα-
σιλέως Ἰούδα ἐγὼ λαμβάνω, εἰ ἐπέβλε-
ψα πρὸς σέ, καὶ ἴδον σε.

15. Καὶ νῦν (ἴδε) λάβετέ μοι ψάλλον-
τα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλον ὁ ψάλ-
λων, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ Κυ-
ρίου,

16. καὶ εἶπε· τὰδε λέγει Κύριος·

ποιήσατε τὸν χειμάρρουν τοῦτον βοθ-
νους βοθύνους.

17. Ὅτι τὰδε λέγει Κύριος· οὐκ ὅ-
ψεσθε πνεῦμα, καὶ οὐκ ὅψεσθε ὑετόν· καὶ ὁ
χειμάρρουν ἔτος πληθήσεται ὕδατος.
καὶ πίστετε ὑμεῖς, καὶ αἱ κλήσεις ὑμῶν,
καὶ τὰ κλήνη ὑμῶν.

18. Καὶ κούφη αὐτὴ ἐν ὀφθαλμοῖς
Κυρίου· καὶ παραδώσω τὴν Μωάβ ἐν
χειρὶ ὑμῶν.

19. καὶ πατάξετε πᾶσαν τὴν πόλιν ὁ-
χυράν, καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, καὶ
πάν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε, καὶ
πάσας πηγὰς ὕδατος ἐμφράξετε, καὶ
πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λί-
θοις.

20. Καὶ ἐγένετο πρῶτ' ἀναβανέσης
τῆς θυσίας, καὶ ἰδὲ ὕδατα ἤρχοντο
ἐξ ὁδοῦ Ἐδὼμ, καὶ ἐπλήθη ἡ γῆ ὕ-
δατος.

21. Καὶ πᾶσα Μωάβ ἤκουσαν ὅτι ἀ-
νέβησαν οἱ βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτοὺς.
Καὶ ἀνέβησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι
ζώνην, καὶ ἐπάνω· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῷ
ὄρει,

22. καὶ ὠρθίσαν τοπρωί, καὶ ὁ ἥ-
λιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα. καὶ ἰδὲ
Μωάβ ἐξεναντίας τὰ ὕδατα πυρρὰ ὡ-
σεὶ αἷμα,

23. καὶ εἶπον· αἶμα τοῦτο τῆς ῥομ-
φαίας· ἐμαχέσονται οἱ βασιλεῖς, καὶ
ἐπά-

B b 3

ν. 10. κατεχομένους) παρερχομένους. ν. 11. εἰ οὐκ ἔστιν) οὐκ ἔστιν. ibid. βασιλεὺς) τοῦ βασιλέως.
ν. 12. ἔστιν σὺν αὐτῷ) ἔστιν αὐτῷ. ibid. κατέβησαν) κατέβη. ν. 13. καὶ πρὸς τοὺς) καὶ τοὺς.
ibid. βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι) βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι. ν. 15. νῦν ἴδε μοι) νῦν λάβε μοι.
ν. 17. ἐκ ὅψεσθε ὑετόν) ἐκ ὅψεθε πνεῦμα, οὐκ ὅψεσθε ὑετόν. ibid. πίστετε) πίστετε. ν. 19. πατά-
ξατε πᾶσαν τὴν πόλιν) πατάξετε πᾶσαν πόλιν. ibid. καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν) abest. ib. ἐμ-
φράξετε) ἐμφράξετε. ib. ἀχρειώσατε) ἀχρειώσατε. ν. 21. οἱ βασιλεῖς) οἱ τρεῖς βασιλεῖς. ibid.
ἀνέβησαν) ἀνέβησαν. ib. καὶ ἐπάνω) καὶ εἶπον, ὦ. ν. 22. ὡσεὶ) ὡς. ν. 23. ἐμαχέσονται) καὶ
ἐμαχέσαντο.

ἐπάταξαν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτῆς, καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκύλα, Μωάβ.

24. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ, καὶ Ἰσραὴλ ἀνέστησαν, καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωάβ· καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθον εἰσπορεύμενοι, καὶ τύπτοντες τὴν Μωάβ,

25. καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον· καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν, ἔρριψαν ἀνὴρ τὸν λίθον, καὶ ἐνέπλησαν αὐτήν· καὶ πᾶσαν πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον, ἕως τῆ καταλείπειν τὰς λίθους τῆ τοίχου

καθημέ- καθρημέου· καὶ ἐκύκλωσαν οἱ σφενδονι-
νους
* ἐπά-
ταξεν

26. Καὶ ἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωάβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλαβε μεθ' αὐτοῦ ἐπ' αἰκισίους ἀνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν, διακόψαι πρὸς βασιλέα Ἐδάμ· καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.

27. Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, ὃς ἐβασίλευσεν ἀντὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνῆνεγκεν αὐτὸν ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τῇ τείχει· καὶ ἐγένετο μετὰ μελὸς μέγας ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ὑπέσρεψαν εἰς τὴν γῆν.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἔβρα πρὸς Ἐλισαιέ, λέγασα· ὁ δὲ λόγος σου ὁ ἀνὴρ μου

ἀπέθανε, καὶ σὺ ἔγνωσ, ὅτι δὲ λόγος σου ἦν φοβέμενος τὸν Κύριον· καὶ ὁ δανεισῆς (μου) ἤλθε λαβεῖν τὰς δύο υἱάς μου αὐτῶ εἰς δόλους.

2. Καὶ ἔπεν Ἐλισαιέ πρὸς αὐτήν· τί ποιήσω σοι; ἀνάγγειλόν μοι τί ἔστι σοι ἐν τῷ οἴκῳ; ἡ δὲ ἔπεν· οὐκ ἔστι τῇ δόλῃ σου οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλ' ἡ ὁ ἀλείφομαι ἔλαιον.

3. Καὶ ἔπεν πρὸς αὐτήν· δεῦρο, αἰτήσον σεαυτῇ σκεύη ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σε, σκεύη κενα· μὴ ὀλιγώσης.

4. Καὶ εἰσελεύσῃ, καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ, καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου, καὶ ἀποχεεῖς εἰς πάντα τὰ σκεύη ταῦτα, καὶ τὸ πληρωθὲν ἄρεις.

5. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν καθ' αὐτῆς, καὶ κατὰ τῶν υἱῶν ἑαυτῆς· αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν ἕως ἐπλήθησαν τὰ σκεύη.

6. Καὶ ἔπεν πρὸς τὰς υἱούς αὐτῆς· ἐγγίσατε ἔτι πρὸς μέ σκεῦος, καὶ ἔπεν αὐτῇ· ἐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος, καὶ ἔστι τὸ ἔλαιον.

7. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπήγγειλε τῷ ἀν- Κυρίῳ
θρώπῳ τῷ Θεῷ, καὶ ἔπεν Ἐλισαιέ· δεῦ-
ρο, καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀποτί-
σεις τὰς τόκους σου, καὶ σὺ καὶ υἱοὶ
σου ζήσεθε ἐν τῷ ὑπολοίπῳ ἐλαίῳ.

8. Καὶ

V. 23. ἐπάταξαν) ἐπάταξεν. V. 25. πηγὴν ὕδατος) πηγὴν. ibid. καταλείπειν) καταλείπειν. ib. κα-
θημέου) καθρημέου. ib. σφενδονισαὶ καὶ ἐπάταξεν) σφενδονῆται καὶ ἐπάταξαν. V. 26. μεθ'
αὐτοῦ) μεθ' αὐτῆς. V. 27. ὃς ἐβασίλευσεν) ὃν ἐβασίλευσεν. ibid. ὑπέσρεψαν) ἐπέσρεψαν. CAP.
IV. V. 1. πρὸς Ἐλισαιέ) πρὸς τὸν Ἐλισαιέ. ibid. ὁ ἀνὴρ μου) ἀνὴρ μου. ib. δὲ λόγος σου) δὲ λόγος σου ἦν.
ib. (μου) abest. ib. αὐτῶ εἰς) αὐτῶ εἰς. V. 2. πρὸς αὐτήν) abest. ibid. ποιήσω) addit σοι.
ib. ἀλλ' ἡ ὁ) ὅτι ἀλλ' ἡ ὁ. V. 3. αἰτήσον) αἰτήσαι. ibid. παρὰ τῶν γειτόνων σε) παρὰ πάντων
τῶν γειτόνων. V. 4. πάντα τὰ σκεύη) εἰς τὰ σκεύη. V. 5. ἀπ' αὐτοῦ) παρ' αὐτοῦ. ibid. καθ' αὐ-
τῆς) καθ' αὐτῆς. ib. υἱῶν ἑαυτῆς) υἱῶν αὐτῆς. V. 6. με σκεῦος) με τὸ σκεῦος. V. 7. ἀνέστη) ἤλθε.
ibid. Κυρίῳ τῷ Θεῷ) τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ. ib. σὺ καὶ υἱοὶ) σὺ καὶ οἱ υἱοὶ. ib. ὑπολοίπῳ) ἐπιλοίπῳ.

8. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη Ἐλισαίε εἰς Σωμάν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλῃ, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν Φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἅφ' ἱκανοῦ τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν, ἐξέκλινε τῷ Φαγεῖν.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ἰδὲ δὴ ἔγνωκα ὅτι ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἅγιος ἔτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διαπαντός.

10. Ποίησωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῶον, τόπον μικρὸν, καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσαι ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.

11. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῶον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.

12. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζεὶ τὸ παιδάριον αὐτῆ· κάλεσόν μοι τὴν Σωμανίτην ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔση ἐνώπιον αὐτῆς.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἶπον δὴ πρὸς αὐτήν· ἰδὲ ἐξέσησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην, τί δεῖ ποιῆσαι σοι; εἰ ἔστι λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἢ δὲ εἶπεν· ἐν μέσῳ τῷ λαῷ μου εἰμι ἐγὼ οἰκῶ.

14. Καὶ εἶπε· τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; καὶ εἶπε Γιεζεὶ τὸ παιδάριον αὐτῆ· καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς (ἐκ ἐστίν) πρεσβύτης.

15. Καὶ εἶπε· κάλεσον αὐτήν· Καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν· καὶ ἔση παρὰ τὴν θυράν.

16. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίε πρὸς αὐτήν· εἰς τὸν καιρὸν τῶτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα σύ, περιειληφυῖα υἱόν. ἢ δὲ εἶπε· μὴ, κύριε, ἄνθρωπε τῷ Θεῷ, μὴ διαψεύσῃ τὴν δόλην σου.

17. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τῶτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτήν Ἐλισαίε.

18. Καὶ ἠδρύνθη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐξῆλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, πρὸς τὸς θερύζοντας,

19. καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· τὴν κεφαλὴν μου, τὴν κεφαλὴν μου. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· ἄρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ.

20. Καὶ ἦγεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανε.

21. Καὶ ἠνεγκεν αὐτὸν, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισε κατ' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε,

22. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν· ἀπόσειλον δὴ μοι ἐν τῶν παιδαρίων, καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμῆμαι ἕως τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέψω.

23. Καὶ

V. 8. Σωμάν) σωμάν. ibid. τῷ Φαγεῖν) τῷ ἐκεῖ Φαγεῖν. V. 9. ἔγνωκα) ἔγνων. ibid. ἐφ' ἡμᾶς) adjicit διαπαντός. V. 12. Γιεζεὶ) γιεζι, passim. ibid. Σωμανίτην) σωμανίτην. V. 13. ἐξέσησας ἡμῖν) ἐξέσησας ἡμῖν. ibid. λαῷ μου εἰμι ἐγώ) λαῷ ἐγώ εἰμι. V. 14. Καὶ εἶπε· τί) καὶ εἶπε πρὸς γιεζι. τί. ibid. (ἐκ ἐστίν) non habet. V. 15. Καὶ εἶπε· κάλεσον αὐτήν) abest. V. 16. ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ) abest. V. 20. καὶ ἐκοιμήθη) καὶ ἦγεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη. V. 21. ἠνεγκεν) ἀνήνεγκεν.

23. Καὶ εἶπε· τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν σήμερον; ἔ νεομηνία, οὐδὲ σάββατον. ἢ δὲ εἶπεν· εἰρήνη.

24. Καὶ ἐπέσαζε τὴν ὄνον, καὶ εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον ἑαυτῆς· ἄγε, πορεύου, μὴ ἐπίχῃς μοι τῷ ἐπιβῆναι, ὅτι εἰάν εἴπω σοι.

25. Δεῦρο, καὶ πορεύσῃ, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τῷ Θεῷ εἰς ὅρος τὸ Καρμηλίον. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἐλισσαιὲ ἐρχομένην αὐτήν, καὶ εἶπε πρὸς Σωμανίτις
Γιεζεὶ τὸ παιδάριον αὐτῷ· ἰδὲ ἡ Σωμανίτις ἐκείνη.

26. Νῦν δράμε εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἰρεῖς· ἢ εἰρήνη σοι; ἢ εἰρήνη τῷ ἀνδρὶ σε; ἢ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; ἢ δὲ εἶπεν· εἰρήνη.

27. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτῆς. καὶ ἠγγισεν Γιεζεὶ ἀπώσαθαι αὐτήν. καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ· ἄφες αὐτήν· ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατὰδυνος αὐτῇ, καὶ Κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀνήγγειλέ μοι.

28. Ἡ δὲ εἶπε· μὴ ἡτησάμην υἱὸν παρὰ τῷ κυρίου μου; ὅτι οὐκ εἶπα· ἔ πλανήσεις μετ' ἐμῶ;

29. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ τῷ Γιεζεὶ· ζῶσαι τὴν ὁσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακλῆριάν μου ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ δεῦρο, ὅτι εἰάν εὗρῃς ἄνδρα οὐκ εὐλογήσεις

αὐτόν, καὶ εἰάν εὐλογήσῃ σε ἄνθρωπος, οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακλῆριάν μου ἐπὶ πρόσωπον τῷ παιδαρίῳ.

30. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τῷ παιδαρίου· ζῇ Κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε, καὶ ἀνέστη Ἐλισσαιὲ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς.

31. Καὶ Γιεζεὶ διήλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκε τὴν βακλῆριάν ἐπὶ πρόσωπον τῷ παιδαρίου, καὶ ἐκ ἦν Φωνή, καὶ ἐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ ἐπέσχευεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων· οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον.

32. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδὲ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κοιμημένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτῆς.

33. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλισσαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο αὐτῶν· καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον,

34. καὶ ἀνέβη, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἔθηκε τὸ σῶμα ἑαυτῆς ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῆς, καὶ τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῆς ἐπὶ τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῆς, καὶ τὰς χεῖρας ἑαυτῆς ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν, καὶ διεσερμάνθη ἡ σάρξ τῷ παιδαρίου.

35. Καὶ ἐπέσχευε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· καὶ ἀνέβη, καὶ

συνε-

V. 24. παιδάριον ἑαυτῆς) παιδάριον αὐτῆς. V. 25. τὸ καρμηλίον.) adjicit καὶ ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος. ibid. ἰδὲ ἡ Σωμανίτις) ἰδοὺ δὴ ἡ Σωμανίτις. V. 26. ἀπάντησιν) ἀπάντη. ibid. εἰρήνη σοι; εἰρήνη τῷ ἀνδρὶ σε; εἰρήνη) ἢ εἰρήνη σοι; ἢ εἰρήνη τῷ ἀνδρὶ σου; ἢ εἰρήνη. V. 27. πρὸς τὸν Ἐλισσαιὲ) πρὸς Ἐλισσαιὲ. V. 28. ὅτι εἶπα) ὅτι ἐκ εἶπα. V. 29. ἐν τῇ χειρὶ) addit σε. V. 31. ἐπέθηκε) ἀπέθηκε. ibid. ἀπάντησιν) ἀπάντη. V. 32. κοιμημένον) κοιμισμένον. V. 33. δύο αὐτῶν) δύο ἐαυτῶν. V. 34. ἑαυτῆς) αὐτοῦ, bis.

συνεκά- συνεκάμφεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἐπ' ἰακίς·
λυψεν καὶ ἥνοιξε τὸ παιδάριον τὰς ὀφθαλ-
μὰς αὐτοῦ.

36. Καὶ ἐξεβόησεν Ἐλισαίε πρὸς Γιε-
ζαὶ, καὶ εἶπε· κάλεσον τὴν Σαμανίτιν
ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ εἰς-
ῆλθε πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίε.
λάβε τὸν υἱόν σε.

37. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ ἐπέ-
πεσεν ἐπὶ τὰς πόδας αὐτῆς, καὶ προσ-
εκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔλαβε τὸν
υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε.

38. Καὶ Ἐλισαίε ἐπέσχεψεν εἰς Γαλ-
γαλα. καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ οἱ
υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον
αὐτῆς. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίε τῷ παιδαρίῳ
αὐτῆς· ἐπίσπον τὸν λέβητα τὸν μέγαν,
καὶ ἔψε ἔψημα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν.

39. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλ-
λέξαι ἀρίων· καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ
ἀγρῷ, καὶ συνέλεξεν ἅπ' αὐτῆς τολύ-
πην ἀγρίαν πλήρες τὸ ἱμάτιον αὐτῆς, καὶ
ἐλθὼν ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τῷ ἐψή-
ματος, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν.

40. Καὶ ἐνέχεαν τοῖς ἀνδράσι φα-
γεῖν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐδίειν αὐτοὺς ἐκ
τῷ ἐψήματος, καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν, καὶ
εἶπαν· θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἀνθρω-
πε τῷ Θεοῦ. καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

Δάββ 41. Καὶ εἶπε· λάβετε ἄλευρον, καὶ ἐμ-

Tom. II.

C c

3. H de

v. 35. συνεκάμφεν) συνεκάμψεν. ibid. αὐτοῦ. v. 36. Σαμανίτιν) σαμανίτιν. ibid. ἐκάλεσεν
αὐτήν) αὐτήν deest. v. 37. ἐπέπεσεν) ἔπεσεν. v. 38. οἱ υἱοὶ) υἱοί. ibid. ἔψημα) ἔψημα. v. 39.
τολύπην) addit ἀγρίαν. ibid. ἐλθὼν) abest. ib. ἐψήματος) ἐψήματος, passim. v. 40. ἐνέχεαν)
ἐνέχει. v. 41. λάβετε ἄλευρον) λάβετε ἄλευρον. ibid. ἐμβάλετε) ἐμβάλετε. ib. ἐκεῖ (ῥῆμα) ἐκεῖ
ἐν ῥῆμα. v. 42. Βαβυλωνία) Βαβυλωνία. ibid. Θεοῦ ἄρτου πρωτογεννημάτων) Θεοῦ ἄρτου πρω-
τογεννημάτων. ib. Βαβυλωνία) abest. v. 43. τί δὲ ταῦτα) τί δὲ τοῦτο. ibid. δότε) δός. v. 44.
Καὶ ἔδωκεν εἰς πρόσωπον αὐτῶν) non habet. ibid. κατέλειπον) κατέλειπον. CAP. V. v. 1.
τῆς Συρίας) absque articulo. ibid. ἔθηκε) ἔθηκε. ib. Συρίας) συρία. γ. 2. ἐξῆλθεν) ἐξῆλθεν.

βάλλετε εἰς τὸν λέβητα. Καὶ εἶπεν Ἐ-
λισαίε πρὸς Γιεζαὶ τὸ παιδάριον· ἔγ-
χει τὰ λαῶν, καὶ ἐδιέτωσαν. καὶ οὐκ
ἐγενήθη ἐκεῖ ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέ-
βητι.

42. Καὶ ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ Βαβυλωνίας, Βαβυ-
καὶ ἦνεγκε πρὸς τὸν ἀνδρῶνα τῷ Θεῷ λισαί
ἄρτους πρωτογεννημάτων, εἰκοσιν ἄρ-
τους κριθίνες, καὶ παλάδας Βαβελ-
λῆθ, καὶ εἶπε· δότε τῷ λαῷ, καὶ ἐσ-
διέτωσαν.

43. Καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτῆς· τί τίνι.
δὴ τὸτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν; καὶ ἔ-
ταῦτα
πε· δὸς τῷ λαῷ, καὶ ἐδιέτωσαν, ὅτι δότε
ταῦτα λέγει Κύριος· Φάγονται, καὶ κα-
ταλείψουσιν.

44. Καὶ ἔδωκεν εἰς πρόσωπον αὐτῶν
καὶ ἔφαγον, καὶ κατέλειπον κατὰ τὸ
ῥῆμα Κυρίου.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ Ναιμάν ὁ ἄρχων τῆς δυνά-
μεως τῆς Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας
ἐνώπιον τῶ κυρὶς αὐτῆς, καὶ τε-
θαυμασμένος προσώπων, ὅτι ἐν αὐτῷ
ἔδωκε Κύριος σωτηρίαν τῇ Συρίᾳ. καὶ ὁ ἀ-
νὴς ἦν δυνατὸς ἰσχύϊ, λελεπτωμένος. * Συρίας

2. Καὶ Συρία ἐξῆλθον μονόζωνοι, καὶ ἐξῆλθεν
ἡρχμαλώτευσαν ἐκ γῆς Ἰσραὴλ νεάνιδας
μικραῖν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναίκος
Ναιμάν.

3. Ἡ δὲ εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς· Ὁφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τῆς προφῆτης τῆς Θεῆς τῆς ἐν Σαμαρείᾳ· τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτῆς.

4. Καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ ἐαυτῆς, καὶ εἶπεν· Ἔτως καὶ ἔ- τως ἐλάλησεν ἡ νεάνις ἡ ἐκ γῆς Ἰσραήλ.

5. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Συρίας πρὸς Ναϊμάν· δεῦρο, εἰσελθε, καὶ ἐξαποσελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς δέκα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἐξακιχίλους χρυσοῦς, καὶ δέκα αἰλασομένους φολεάς.

6. Καὶ ἤνεγκε τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων· καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τῆτο πρὸς σέ, ἰδὲ ἀπέστειλα πρὸς σέ Ναϊμάν τὸν δούλον μου, καὶ ἀποσυνάξῃς αὐτὸν ἐκ τῆς λέπρας αὐτῆς.

7. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ τὸ βιβλίον, διέβηξε τὰ ἱμάτια ἐαυτῆς, καὶ εἶπεν· ὁ Θεὸς ἐγὼ τῆς θανατῶσαι, καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι ἔτος ἀποστέλλει πρὸς με ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἐκ τῆς λέπρας αὐτοῦ; ὅτι πλὴν γινώ- τε δὴ καὶ ἴδετε, ὅτι προφασίζεται οὐ-
μὲ τὸς μοι.

8. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἑλισαίῃς ἄνθρωπος τῆς Θεοῦ, ὅτι διέβηξεν ὁ

βασιλεὺς Ἰσραήλ τὰ ἱμάτια ἐαυτῆς, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραήλ, λέγων· ἰδοὺ διέβηξας τὰ ἱμάτια σου; ἐλθέτω δὴ πρὸς με Ναϊμάν, καὶ γνώτω ὅτι ἐστὶ προφῆτης ἐν Ἰσραήλ.

9. Καὶ ἦλθε Ναϊμάν ἐν ἵππῳ καὶ ἄρ- ματι, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς οἴκου Ἑλισαίῃς.

10. Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν Ἑλισαίῃς ἄγγελον, λέγων· πορευθεὶς λου- σαι ἐπὶ ἰσχυρῶν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐπιστρέψῃ ἡ σάρξ σου σοὶ, καὶ καθαριθήσῃ.

11. Καὶ ἐδυμάθη Ναϊμάν, καὶ ἀπῆλ- θε, καὶ εἶπεν· ἰδὲ ἔπον, πρὸς με πάν- τως ἐξελεύσεται, καὶ σῆσεται, καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ αὐ- τῆς, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπὶ τὸν τόπον, καὶ συνάξει τὸ λεπρόν.

12. Ἐχὶ ἀγαθοὶ Ναεβανὰ καὶ Φαρφαρ, Φαρφα-
ποταμοὶ Δαμασκῆ, ὑπὲρ πάντα τὰ ὕ-
δατα Ἰσραήλ; ἔ πορευθεὶς λούσομαι ἐν πορεύσο-
αὐτοῖς, καὶ καθαριθῆσομαι; καὶ ἐξέ-
κλινε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ.
μα

13. Καὶ ἠγγισαν οἱ παῖδες αὐτῆς, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν· πάτερ, μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφῆτης πρὸς σε, ἔχῃ ποιήσεις; καὶ ὅτι εἶπε πρὸς σέ, λούσαι καὶ καθαριθήσῃ.

14. Καὶ κατέβη Ναϊμάν, καὶ ἐβαπτι-
σατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἐπὶ ἰσχυρῶν κατὰ τὸ
ῥῆμα Ἑλισαίῃς. Καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σάρξ
αὐτῆς

ν. 6. ἐκ τῆς λέπρας) ἀπὸ τῆς λέπρας. ν. 7. ὁ βασιλεὺς) βασιλεὺς. ibid. ἐαυτῆς) αὐτοῦ. ibid. ἐκ τῆς λέπρας) ἀπὸ τῆς λέπρας. ib. ἔτος με) οὗτός μοι. ν. 8. ἄνθρωπος τῆς Θεῆς) abest. ibid. ἐαυ- τῆς) αὐτοῦ. ν. 9. ἐπὶ τῆς θύρας τῆς οἴκου Ἑλισαίῃς) ἐπὶ θύρας οἴκου Ἑλισαίῃς. ν. 10. πρὸς αὐτόν Ἑλισαίῃς ἄγγελον) Ἑλισαίῃς ἄγγελον πρὸς αὐτόν. ibid. καθαριθήσῃ) καθαριθήσῃ. ν. 11. εἶπεν πρὸς με) εἶπεν. ἰδοὺ ἔπον, πρὸς με. ibid. Κυρία αὐτοῦ) θεῶ αὐτοῦ. ib. συνάξει) ἀποσυνάξει. ν. 12. ἀγαθοὶ Ναεβανὰ καὶ Φαρφαρ) ἀγαθὸς ἀβανὰ καὶ Φαρφαρ. ibid. ἔ πορ. πορεύσομαι) ἔχῃ πορευθεὶς λούσομαι. ν. 13. πάτερ) abest. ibid. ὅτι εἶπε) καὶ ὅτι εἶπε.

αὐτὸς ὡς σὰρξ παιδάριον μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.

15. Καὶ ἐπέσχετο πρὸς Ἑλισαίαν αὐτὸς, καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτῆς, καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη εἰς πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἔπεν· ἰδὲ δὴ ἐγνώκα ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου.

16. Καὶ εἶπεν Ἑλισαίαν· ὦ Κύριος ὃ παρέστη ἐνώπιον αὐτῆς, εἰ λήψομαι. καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἡπίεσθη.

17. Καὶ εἶπε Ναϊμάν· καὶ εἰ μὴ, δογόμενος θήτω δὴ τῷ δούλῳ σου γόμος ζεύγους ἡμιόνων ἀπὸ τῆς γῆς· ὅτι ἐποιήσει ἐτι ὁ δούλος σου ὀλοκαύτωμα καὶ θυσίαν θεοῖς ἑτέροις ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ τῷ ῥήματι τὴ τέτρω.

18. Καὶ ἰλασεται Κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον Ῥεμμάν προσκυνῆσαι ἐκεῖ· καὶ αὐτὸν αὐτὸς ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρὸς μου, καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν, καὶ ἰλασθήσεται δὴ Κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

19. Καὶ εἶπεν Ἑλισαίαν πρὸς Ναϊμάν· δεῦρο εἰς εἰρήνην· καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τῆς εἰς Χεβραὰ τῆς γῆς (Ἰσραήλ).

20. Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἑλισαίαν· ἰδὲ ἐφείσαστο ὁ κύριός μου τῷ Ναϊμάν τῷ Σύρου τέτρε, τῷ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτῆς ὡς ἐνήνοχε· ὅτι εἰ μὴ δραμεῖμαι ὀπίσω αὐτῆς, καὶ λήψομαι παρ' αὐτῆς τι.

21. Καὶ ἐδίδωκε Γιεζὶ ὀπίσω τῷ Ναϊμάν. καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναϊμάν τρέχοντα ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἐπέσχετο εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἄρματος, καὶ εἶπεν· αὐτῇ εἰρήνη;

22. Καὶ εἶπεν· εἰρήνη· ὁ κύριός μου ἀπέστειλε με, λέγων· ἰδὲ νῦν τοῦτο ἦλθον πρὸς με δύο παιδάρια ἐξ ὄρους Ἑφραΐμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν· δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου, καὶ δύο ἀλλασομένας σολάς.

23. Καὶ εἶπε Ναϊμάν· ἔκην λάβε διττάλαντον ἀργυρίου. καὶ ἐβίασάτο αὐτὸν, ἐβιάσαντο καὶ ἔδωκε διττάλαντον ἀργυρίου ἐν δυσὶ θυλάκοις, καὶ δύο ἀλλασομένας σολάς, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτῆς, καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτῆς.

24. Καὶ ἦλθεν εἰς τὸ σκολεινόν, καὶ ἦλθεν ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς ἀνδρας, καὶ ἐπορεύθησαν.

25. Καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε, καὶ παρῆναι πρὸς τὸν κύριον αὐτῆς. Καὶ εἶπε

C C 2

πρὸς

V. 15. εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, ἰδὲ δὴ ἐγνώκα) ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ ἔπεν. ἰδοὺ ἐγνώκα. ibid. τῷ δούλῳ) παρὰ τοῦ δούλου. V. 16. λαβεῖν) αὐτὸν λαβεῖν. V. 17. γόμος ζεύγους ἡμιόνων ἀπὸ τῆς γῆς) γόμος ζεύγους ἡμιόνων, καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυβρίας, ultimum tamen comma videtur a Cod. Vatic. prorsus abesse. ibid. θυσίαν) θυσιάσμα. V. 18. Ῥεμμάν προσκυνῆσαι. καὶ αὐτὸν) Ῥεμμάν προσκυνῆσαι ἐκεῖ. καὶ αὐτὸς. ibid. Ῥεμμάν, καὶ ἰλασθήσεται) Ῥεμμάν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν, καὶ ἰλασεται. V. 19. ἀπὸ τῆς γῆς Ἰσραήλ.) εἰς δεβραὰ τῆς γῆς. V. 20. Γιεζὶ) γιεζὶ, passim. ibid. ὡς ἐνήνοχε.) ὡς ἐνήνοχε. ib. παρ' αὐτῆς τι.) ἀπ' αὐτοῦ τι. V. 21. εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἄρματος.) ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς ἀπάντην αὐτοῦ. V. 22. Καὶ εἶπεν· εἰρήνη.) non habet. ibid. ἀπέστειλε πρὸς σε) ἀπέστειλε με. ib. νῦν τέτο ἦλθον) ἰδοὺ νῦν ἦλθον. V. 23. εἶπε Ναϊμάν· ἔκην λάβε) εἶπε. λάβε. ibid. καὶ ἐβίασαντο αὐτὸν, καὶ ἔδωκε διττάλαντον ἀργυρίου) καὶ ἔλαβε δύο τάλαντα ἀργυρίου. V. 24. ἦλθον) ἦλθεν. ibid. καὶ ἐπορεύθησαν.) non habet.

πρὸς αὐτὸν Ἑλισσαιέ· πόθεν Γιεζεί; καὶ εἶπε Γιεζεί, ὃ πεπόρευται ὁ δὲ λόγος σε ἔνθα καὶ ἔνθα.

26. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἑλισσαιέ· ἐχὶ ἡ καρδία μὲ ἐπορεύθη, ὅτε ἐπέσρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τῆ ἀρματος εἰς συναντησίαν σου; καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καὶ νῦν ἔλαβες (καὶ) τὰ ἱμάτια, καὶ ἐλαιῶνας, καὶ * ἀμπελῶνας, καὶ πρῶτα, καὶ βόας, καὶ παῖδας, καὶ παιδίσκας.

27. Καὶ ἡ λέπρα Ναϊμάν κολληθήσεται ἐν σοί, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆ προσώπου αὐτῆς λελερωμένος ὡσεὶ χιών.

Κ Ε Φ. 5. VI.

Κ ΑΙ εἶπον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς Ἑλισσαιέ· ἰδὲ δὴ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου, σενός ἀφ' ἡμῶν.

2. Πορεύσῃμεν δὴ ἕως τῆ Ἰορδάνου, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἐαυτοῖς ἐκεῖ τῆ οἰκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπε· δεῦτε.

3. Καὶ εἶπεν ὁ εἰς ἐπιεικῶς· δεῦρο μετὰ τῶν δέλων σε. Ὁ δὲ εἶπεν· ἐγὼ πορεύσομαι.

4. Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἔτεμον τὰ ξύλα.

5. Καὶ ἰδὲ ὁ εἰς καταβαλὼν τὴν δο-

κὸν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ ἐδόκησεν, καὶ εἶπεν· ὦ κύριε, καὶ αὐτὸ κεκρυμμένον.

6. Καὶ εἶπεν ὁ ἀνθρώπος τῷ Θεῷ· πῶς ἐπέσε; καὶ ἐδείξεν αὐτῷ τὸν τόπον· καὶ ἀπέκνιζε ξύλον, καὶ ἐρύμφεν ἐκεῖ· καὶ ἐπεπόλασε τὸ σίδηρον.

7. Καὶ εἶπεν· ὕψωσον σεαυτῷ· καὶ ἐξέτεψε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἔλαβεν αὐτό.

8. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν ἐν Ἰσραὴλ. καὶ ἐβελύσατο πρὸς τὰς Ἰερουσαλήμ παῖδας αὐτῆς, λέγων· εἰς τὸν τόπον τόνδε τινα ἑλμῶνι παρεμβάτω.

9. Καὶ ἀπέστειλεν Ἑλισσαιέ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τῷ τῷ, ὅτι Συρία ἐκεῖ κέκρυπται.

10. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ Ἑλισσαιέ, καὶ διεσείλατο αὐτῷ, καὶ ἐφύλαξάτο ἐκεῖθεν ἑ μίαν ἐδὲ δύο.

11. Καὶ ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τῆ λόγου τούτου· καὶ ἐκάλεσε τὰς παῖδας αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς· οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσί με βασιλεῖ Ἰσραὴλ;

12. Καὶ εἶπεν εἰς τῶν παίδων αὐτῆς· ἐχὶ, κύριέ μου βασιλεῦ· ὅτι Ἑλισσαιέ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ πάντας τὰς λόγους, οὓς

v. 26. ἐπορεύθη, ὅτε) ἐπορεύθη μετὰ σοῦ ὅτε. ibid. εἰς συναντήσιν σου) εἰς συναντήσιν σου. ib. (καὶ) abest. ib. ἐλαιῶνας, καὶ ἀμπελῶνας) ἐλαιῶνας, καὶ ἀμπελῶνας. v. 27. ἐκ τῆ προσώπου) ἐκ προσώπου. CAP. VI. v. 1. οἱ υἱοὶ) υἱοί. v. 2. ἀνὴρ δοκὸν) ἀνὴρ εἰς δοκόν. v. 3. Ὁ δὲ εἶπεν) καὶ εἶπεν. v. 5. καταβαλὼν) καταβάλλων. ibid. καὶ εἶπεν) non habet. v. 6. ἀπέκνιζε) ἀπέκνισε. ibid. σιδήριον) σιδήριον. v. 7. εἶπεν) εἶρηκεν. ibid. χεῖρα αὐτῆς) αὐτῆς abest. v. 8. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ibid. Ἰερουσαλήμ) Ἰσραὴλ. v. 9. Συρία ἐκεῖ) transposita. v. 10. καὶ διεσείλατο αὐτῷ) non habet. ibid. οὐ δύο) ἐδὲ δύο. v. 12. Ἑλισσαιέ προφήτης ἐν Ἰσραὴλ ἀναγγέλλει) Ἑλισσαιέ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ ἀναγγέλλει.

οὓς ἐὰν λαλήσης ἐν τῷ ταμείῳ τῷ καὶ τῶνός σε.

13. Καὶ εἶπε· δεῦτε, ἴδετε πᾶς αὐτός, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ἴδε ἐν Δωδαεῖμ.

14. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον, καὶ ἄρμα, καὶ δύναμιν βαρεῖαν· καὶ ἦλθαν νυκτός, καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν.

15. Καὶ ὠρθησεν λειτουργὸς Ἐλισαίῃ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλῶσα τὴν πόλιν, καὶ ἵπποι, καὶ ἄρμα· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν· ὦ κύριε, πῶς ποιήσομεν;

16. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τῶν μετ' αὐτῶν.

17. Καὶ προσηύξατο Ἐλισαίῃ, καὶ εἶπε· Κύριε, διανοίξον δὴ τὰς ὀφθαλμοὺς τῷ παιδαρίῳ, καὶ ἴδτω. καὶ διήνοιξε Κύριος τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῷ, καὶ ἴδε· καὶ ἴδε τὸ ἄρος πλήρες ἵππων, καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω Ἐλισαίῃ.

18. Καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν· καὶ προσηύξατο Ἐλισαίῃ πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· πάταξον δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἀσρασία. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀσρασία κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαίῃ.

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς Ἐλισαίῃ· οὐκ ἐκ αὐτῆς ἡ ὁδός; καὶ ἐκ αὐτῆς ἡ πόλις; δεῦτε ὀπίσω με, καὶ ἀπάξω ὑμᾶς πρὸς

τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε· καὶ ἀπήγαγεν αὐτὰς εἰς Σαμαρείαν.

20. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς Σαμαρείαν, καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· ἀνοιξον δὴ, Κύριε, τὰς ὀφθαλμούς αὐτῶν, καὶ ἴδέτωσαν. καὶ διήνοιξε Κύριος τὰς ὀφθαλμούς αὐτῶν, καὶ εἶδαν· καὶ ἴδε ἦσαν ἐν μέσῳ Σαμαρείας.

21. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἐλισαίῃ, ὡς εἶδεν αὐτὰς· εἰ πατάξας πατάξω, πατέρ;

22. Καὶ εἶπεν· ἐ πατάξεις, εἰ μὴ οὓς ἡχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου, σὺ τύπεις· παράδες ἄρτες καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν, καὶ πίετωσαν, καὶ ἀπελδέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

23. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παραθήσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν· καὶ ἐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τῷ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

24. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἠθροισεν υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῷ, καὶ ἀνέβη, καὶ περιεκάθισε ἐπὶ Σαμαρείαν.

25. Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ παρεκάθητο περὶ αὐτὴν, ἕως ἃ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνε πεντήκοντα ἀργυρίου, καὶ τέσσαρες κάδοι κό-

C C 3

πρου

ν. 13. πᾶς αὐτός) πᾶς ἄτος. ibid. ἀνήγγειλαν) ἀπήγγειλαν. ib. Δωδαεῖμ) δωδαίμ. ν. 14. ἦλθαν) ἦλθον. ν. 15. λειτουργός) ὁ λειτουργός. ibid. καὶ ἵπποι) καὶ ἵπποι. ib. αὐτόν· κύριε) αὐτόν· ὦ κύριε. ν. 18. προσηύξατο Ἐλισαίῃ πρὸς) Ἐλισαίῃ abest. ibid. τοῦτο τὸ ἔθνος) transposita. ν. 19. οὐκ αὐτῆς ἡ ὁδός; καὶ οὐκ αὐτῆς ἡ πόλις;) οὐχὶ αὐτῆς ἡ πόλις καὶ αὐτῆς ἡ ὁδός. ibid. ἀπάξω) ἄξω. ib. εἰς Σαμαρείαν.) πρὸς σαμαρείαν. ν. 20. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον; ibid. εἶδαν) εἶδον. ν. 22. τύπεις) σὺ τύπεις. ν. 25. περὶ αὐτήν, ἕως ἐγενήθη) ἐπ' αὐτήν ἕως οὗ ἐγενήθη. ibid. τέσσαρες κάδοι) τέταρτον τῷ κάδῳ.

πρου περιήκοντα (πενήκοντα) πέντε αργυρίου.

26. Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τῷ τείχει· καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐτόν, λέγουσα· σῶσον, κύριε βασιλεὺς ἡμεῶν.

27. Καὶ εἶπε· μὴ σὲ σῶσιν Κύριος, πόθεν σῶσω σε ; μὴ ἀπὸ τῆς ἀλωνος, ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ ;

28. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· τί ἐστὶ σοί ; καὶ εἶπεν· ἡ γυνὴ αὕτη εἶπε πρὸς μὲ, δὸς τὸν υἱόν σε, καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν υἱόν μου φαγόμεθα αὔριον.

29. καὶ ἠψήσαμεν τὸν υἱόν μου, καὶ ἐφάγομεν αὐτόν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ· δὸς τὸν υἱόν φαγόμεν σε, καὶ φάγομεν αὐτόν· καὶ ἐκρυψεν τὸν υἱόν αὐτῆς.

30. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰς λόγους τῆς γυναίκος, διέβηκεν τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τῷ τείχει, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτῆς ἕσωθεν.

31. Καὶ εἶπεν· τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς, καὶ τάδε προδίδῃ, εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ Ἐλισαίᾳ, υἱὸς Σαφάτ ἐπ' αὐτῇ σήμερον.

32. Καὶ Ἐλισαίᾳ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηον μετ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸ

προσώπου αὐτῆς, πρὶν ἔλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν· καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς τὸς πρεσβυτέρους· μὴ εἰδότες οἱ ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τῆς Φανευτῆς ἕτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλὴν μου ; εἰδότες ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ παραθλίψατε αὐτόν ἐν τῇ θύρᾳ ; ἐχὼ φωνὴ τῶν ποδῶν τῆς κυρῆς αὐτῆς κατόπιον αὐτῆς ;

33. Ἐτι αὐτῆ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, καὶ ἰδὲ ὁ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτόν· καὶ εἶπεν, ἰδὲ αὕτη ἡ κακία παρὰ Κυρίου· τί ὑπομένω τῷ Κυρίῳ ἔτι ;

ΚΕΦ. Ζ΄. VII.

ΚΑΙ εἶπεν Ἐλισαίᾳ· ἀκούσον λόγον Κυρίου· τάδε λέγει Κύριος, ὡς ἡ ὥρα αὕτη, αὔριον μέτρον σιμιδάλεως σίκλου, καὶ ὀμμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας.

2. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριετίας, ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῆς, πρὸς τὸν Ἐλισαίᾳ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ ποιήσει Κύριος καταράκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο ; καὶ Ἐλισαίᾳ εἶπεν· ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκείθεν ἔφαγγῃ.

3. Καὶ (ἰδὲ) τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως· καὶ εἶπεν ἑνὶ πρὸς τὸν πλησίον αὐτῶν· τί ἡμεῖς ἡμεῖς μεθ' ὧδε ἕως ἀποθάνωμεν ;

4. Ἐὰν

v. 25. (πενήκοντα) abest. v. 26. κύριε βασιλεὺς.) κύριε βασιλεῦ. v. 27. εἶπεν· μὴ σὲ σῶσιν Κύριος) εἶπεν αὐτῇ. μὴ. σὲ σῶσαι κύριος. ibid. ἀπὸ τῆς ἀλωνος, ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ ;) ἀπὸ ἀλωνος, ἢ ἀπὸ ληνοῦ. v. 28. φαγόμεθα αὔριον.) φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον. v. 29. φαγόμεν) φάγομεν. v. 31. υἱὸς Σαφάτ) abest. v. 32. μὴ εἰδότες) εἰ εἰδότες. v. 33. ὁ ἄγγελος) absque articulo. ibid. ὑπομένω ἔτι ;) ὑπομένω τῷ κυρίῳ ἔτι ; CAP. VII. v. 2. πρὸς τὸν Ἐλισαίᾳ) τῷ Ἐλισαίᾳ. ibid. ἰδοὺ ὄψῃ) ἰδὲ σὺ ὄψῃ. v. 3. (ἰδὲ) abest.

4. Ἐὰν εἰπώμεν, εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀποθανέμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανέμεθα· καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζήσόμεθα· καὶ ἐὰν θανατώσασιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανέμεθα.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· καὶ ἦλθον εἰς μέρος παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδὲ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐκεῖ.

6. Καὶ Κύριος ἐποίησεν ἀκεσὴν παρεμβολὴν Συρίας Φωνὴν ἄρματος, καὶ Φωνὴν ἵππου, Φωνὴν δυνάμεως μεγάλης. καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ἐπὶ νῦν ἐμιθάσατο ἰφ' ἡμᾶς βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰς βασιλείας τῶν Χετταίων, καὶ τὰς βασιλείας Διγύπτου τῷ ἔλθειν ἰφ' ἡμᾶς.

7. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει, καὶ ἐγκατέλιπον τὰς σκηναὶς ἑαυτῶν, καὶ τὰς ἵππους ἑαυτῶν, καὶ τὰς ὄνους ἑαυτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὥς ἐστι, καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν.

8. Καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ ἔτοι ἕως μέρες τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον, καὶ ἤραν ἐκεῖθεν ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἔκρυψαν, καὶ ἐπέσρεψαν, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν,

καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ κατέκρυψαν.

9. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιῶμεν. ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν, καὶ μένομεν ἕως Φωτὸς τῷ πρωῒ, καὶ εὐρήσομεν ἀνομίαν· καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰσέλθωμεν, καὶ ἀναγγεῖλωμεν εἰς τὸν οἶκον τῷ βασιλέως.

10. Καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλιν τῆς πόλεως, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες· εἰσῆλθαμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδὲ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ, καὶ Φωνὴ ἀνθρώπου, ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδεμένος, καὶ ὄνος δεδεμένος, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὥς εἰσι.

11. Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τῷ βασιλέως ἕως.

12. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς τυκλὸς, καὶ εἶπεν πρὸς τὰς παῖδας αὐτοῦ· ἀναγγεῖλῃ δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ὑμῖν Συρία· ἐγὼ νῶσιν ὅτι πεινῶμεν (καὶ) ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγοντες· ὅτι ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσπελευσόμεθα, καὶ ἐξελευσόμεθα.

13. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ εἶπε· λαβέτωσαν πέντε ἀπὸ τῶν ἵππων τῶν ὑπολειμμένων οἱ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδὲ εἰσι πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ἰσραὴλ τὸ ἐκλείπον, καὶ ἀποσελοῦμεν ἐκεῖ, καὶ ὀψόμεθα.

14. Καὶ

υ. 5. εἰς μέρος) εἰς μέρος. υ. 6. ἐποίησεν ἀκεσὴν) transposita. ibid. Συρίας) τῆς συρίας. ib. καὶ Φωνὴν δυνάμεως) καὶ Φωνὴν ἵππου Φωνὴν δυνάμεως. ib. ἐπὶ ἡμᾶς βασιλεὺς) ἰφ' ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς. υ. 7. ἑαυτῶν) αὐτῶν, ter hoc versu. υ. 8. καὶ ἐκρύβησαν) abest. ibid. ἐπέσρεψαν καὶ) ἐπέσρεψαν ἐκεῖθεν καὶ. υ. 10. ὄνος δεδεμένος καὶ) ὄνος καὶ. υ. 12. ἀναγγεῖλῃ) ἀναγγεῖλῃ. ibid. (καὶ) abest. ib. ἐξῆλθον) ἐξῆλθον. ib. ἐκ τῆς πόλεως) ἐκ τῆς πόλεως. ib. καὶ ἐξελευσόμεθα) non habet. υ. 13. πάντες ἀπὸ τῶν ἵππων) δὴ πέντε τῶν ἵππων.

14. Καὶ ἔλαβον δύο ἐπιστάτας ἵππων, καὶ ἀπέπειλεν ὁ βασιλεὺς ὀπίσω τῷ βασιλεῶς Συρίας, λέγων· δεῦτε, καὶ ἴδετε.

15. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τῷ Ἰορδάνου. καὶ ἰδὲ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἵματιῶν, καὶ σκευῶν, ὧν ἔρριψε Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς. καὶ ἐπέσρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀνήγειραν τῷ βασιλεῖ.

διήρπασεν 16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς, καὶ διήρπασεν τὴν παρεμβολὴν Συρίας. καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως σίκλε, καὶ διμετρον κριθῶν σίκλε, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

17. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριζάτην, ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς πύλης. καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπὶ τῆς πύλης· καὶ ἀπέθανε, καθὼς ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν.

ἡμέρα 18. Καὶ ἐγένετο καθὼς ἐλάλησεν Ἐλισαίῃ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· διμετρον κριθῶν σίκλου, καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου· καὶ ἔσαι ὡς ἡ ὥρα αὐτοῦ αὔριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας.

19. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριζάτης τῷ Ἐλισαίῃ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ Κύριος ποιεῖ καταράνας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσαι τὸ ῥῆμα τῷ Θεῷ· καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· ἰδὲ ὁ

ψῆ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκείθεν εἰ φάγη.

20. Καὶ ἐγένετο αὐτῷ οὕτως· καὶ συνεπάτησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ· καὶ ἀπέθανε. συνεπάτησεν

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ Ἐλισαίῃ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱόν, λέγων· ἀνάστηθι, καὶ δεῦρο σύ, καὶ ὁ οἶκός σε, καὶ παροικεῖ οὐ ἐάν παροικήσεις, ὅτι κέκληκε Κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ ἅ ἔτη.

2. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαίῃ, καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ παρῶκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἐπὶ ἅ ἔτη.

3. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐπὶ ἅ ἔτων, καὶ ἐπέσρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἦλθε βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῷ οἴκου αὐτῆς, καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἐαυτῆς.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλησε πρὸς Γιεζεὶ τὸ παιδάριον Ἐλισαίῃ τῷ ἀνθρώπου τῷ Θεῷ, λέγων· διήγησαι δὴ μοι πάντα τὰ μεγάλα ἃ ἐποίησεν Ἐλισαίῃ.

5. Καὶ ἐγένετο αὐτῇ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ, ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα, καὶ ἰδὲ ἡ γυνὴ ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἐλισαίῃ, βοῶσα πρὸς τὸν βασι-

V. 14. βασιλεὺς ὀπίσω) βασιλεὺς ἰσραὴλ ὀπίσω. V. 16. διήρπασεν) διήρπασαν. ibid. καὶ διμετρον κριθῶν σίκλε, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.) transponuntur. V. 17. ἐπὶ τῇ χειρὶ) ἐπὶ deest. ibid. λαὸς ἐπὶ τῇ πύλῃ) λαὸς ἐν τῇ πύλῃ. ib. καθὼς) καθά. V. 18. καθὼς) καθά. ibid. ἡ ἡμέρα αὐτῆς αὔριον) ἡ ὥρα αὔριον. V. 19. ὅφει) ὅφει. ibid. εἰ φάγη) εἰ μὴ φάγη. V. 20. ἐγένετο αὐτῷ οὕτως· καὶ συνεπάτησαν) ἐγένετο οὕτως, καὶ συνεπάτησαν. CAP. VIII. V. 1. παροικήσεις) παροικήσῃ. V. 2. ἐπορεύθη) abest. V. 3. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ) ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν καὶ. ibid. οἴκου αὐτῆς) οἴκου ἐαυτῆς. ib. ἀγρῶν ἐαυτῆς.) ἀγρῶν αὐτῆς. V. 4. ἐλάλησε) ἐλάλει. ibid. δὴ μοι μ. τὰ μ. ἐποίησεν) δὴ ἐμοὶ πάντα τὰ μεγάλα ἃ ἐποίησε.

Βασιλέα περὶ τῶ οἴκῳ ἐαυτῆς, καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἐαυτῆς. καὶ εἶπε Γιεζέ, κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνή, καὶ οὗτος υἱὸς αὐτῆς ὃν ἐζωπύρησεν Ἐλισαίε.

6. Καὶ ἐπερωτήσεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα· καὶ διηγήσατο αὐτῷ. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, λέγων· ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γενήματα τῶ ἀγρῶ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐγκατέλειπε τὴν γῆν, ἕως τῆ νῦν.

7. Καὶ ἦλθεν Ἐλισαίε εἰς Δαμασκόν, καὶ υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας ἠρρώσκει. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ἦκει ὁ ἀνθρώπος τῷ Θεῷ ἕως ὧδε.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀζαήλ· λάβε ἐν τῇ χειρὶ σε μανὰά, καὶ τῷ ἀνδρῷ εἰς ἀπάντησιν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ, δρώπω καὶ ἐπιζήτησον τὸν Κύριον παρ' αὐτῆς, λέγων, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρώστιας με ταύτης;

9. Καὶ ἐπορεύθη Ἀζαήλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ ἔλαβε μανὰά ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμασκῶ, ἅρσιν τεσσαράκοντα καμήλων, καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς Ἐλισαίε· ὁ υἱὸς σε υἱὸς Ἀδερ, βασιλεὺς Συρίας, ἀπέπειλέ με πρὸς σε, λέγων· εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρώστιας με ταύτης;

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐλισαίε·

Tom. II.

D d

v. 5. οὗτος υἱὸς) ἕτος ὁ υἱός. v. 6. πάντα αὐτῆς) πάντα τὰ αὐτῆς. ibid. ἐγκατέλειπε) κατέλειπε. v. 7. ἠρρώσκει) ἠρρώσθη. v. 8. ἀπάντησιν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ) ἀπαντήν τοῦ ἀνθρώπου τῷ. v. 9. ἀπάντησιν) ἀπαντήν. ibid. ὁ υἱὸς σε υἱός) υἱὸς σε υἱός. ib. πρὸς σε, λέγων) πρὸς σε ἐπερωτήσας λέγων. v. 10. εἶπε πρὸς αὐτὸν - ζήση) καὶ εἶπεν Ἐλισαίε. δεῦρο ἄπον, ζωὴ ζήση. v. 12. ὅτι κύριός με) τί ὅτι ὁ κύριός με. ibid. οἶδα) ὅτι οἶδα. v. 13. (ὡ κύριε) abest; habet autem ejus loco ὁ κύριος ὁ τεθηγκώς. v. 14. ὅ, τι εἶπεν Ἐλισαίε;) τί εἶπέ σοι Ἐλισαίε. v. 15. Ναβρά) μαχβάρ. ibid. ἔβαψεν τῷ) ἔβαψεν ἐν τῷ. v. 16. τῷ Ἰωραμ υἱῷ) τῷ Ἰωραμ υἱῷ. ibid. βασιλεὺς Ἰάδα, καὶ ἐβασίλευσεν) βασιλεὺς Ἰουδά ἐβασίλευσεν. ib. βασιλεὺς) βασιλεὺς.

δεῦρο, εἶπον αὐτῷ, ζῶν ζήση, καὶ ἔδειξέ μοι Κύριος ὅτι θανάτω ἀποθανῇ.

11. Καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτῆς, καὶ ἔθηκεν ἕως αἰχλύνης· καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἀνθρώπος τῷ Θεῷ.

12. Καὶ εἶπεν Ἀζαήλ· τί ὅτι κύριός μου κλαίει; καὶ εἶπεν· ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κακά· τὰ ὀχυράματα αὐτῶν ἐξαποσελεῖς ἐν πυρὶ, καὶ τὰς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσεῖσεις, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχέσας αὐτῶν ἀναρρήσεις.

13. Καὶ εἶπεν Ἀζαήλ· τίς ἐστὶν ὁ δόλος σε (ὡ κύριε) ὁ κύριος ὁ τεθηγκώς, ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ εἶπεν Ἐλισαίε· ἔδειξέ μοι Κύριος σὲ βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν.

14. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ Ἐλισαίε, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτῆς· καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅ, τι εἶπέ σοι Ἐλισαίε; Καὶ εἶπεν· εἶπέ μοι, ζωὴ ζήση.

15. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε τὸ μαχβάρ, καὶ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι, Ναβρά καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἀπέθανε· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαήλ ἀντ' αὐτῆς.

16. Ἐν ἔτει πέμπτῳ τῷ Ἰωραμ υἱῷ Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεῖ βασιλέως Ἰάδα, (καὶ) ἐβασίλευσεν Ἰω-Βασιλεὺς ράμ υἱὸς Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰάδα.

17. Υἱὸς

17. Υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν
τεσσαρεσθ' ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ὅτῳ ἔτη
κοντα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

18. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλεὺς Ἰσ-
ραὴλ, καθὼς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαάβ,
ὅτι θυγάτηρ Ἀχαάβ ἦν αὐτῷ εἰς γυ-
ναῖκα, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
Κυρίου.

19. Καὶ οὐκ ᾔθέλησε Κύριος διαφθεῖ-
ραι τὸν Ἰσραὴλ διὰ Δαυὶδ τὸν δούλον αὐ-
τοῦ; καθὼς εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ
λύχνον, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, πάσας
τὰς ἡμέρας.

20. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς ᾔθρονησεν
Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν τῆς χειρὸς Ἰσραὴλ,
καὶ ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυτοῦ βασιλεὺς.

21. Καὶ ἀνέβη Ἰωραμ εἰς Σιών, καὶ
πάντα τὰ ἄρματα μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγέ-
νετο αὐτῷ ἀναστάντος νυκτός, καὶ ἐπά-
ταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ'
αὐτόν, καὶ τὲς ἀρχοντας τῶν ἀρμά-
των, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώ-
ματα αὐτῶν.

22. Καὶ ᾔθρονησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν
χειρὸς Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
Δομνὰ τότε ᾔθρονησεν Λοβνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰω-
ραμ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ
ἐν ἰδὲ ταῦτα γεγραπταί ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

24. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωραμ μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τῆς πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐβασίλευσεν Ὁχοζίας υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.

25. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Ἰωραμ υἱῷ τῷ
Ἀχαάβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν
Ὁχοζίας υἱὸς Ἰωραμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ.

26. Τὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἦν Ὁχο-
ζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἐνι-
αυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ Ἰσραὴλ
ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολία, θυ-
γάτηρ Ἀμμεθ βασιλεὺς Ἰσραὴλ.

27. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἶκος Ἀχα-
άβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυ-
ρίου, καθὼς ὁ οἶκος Ἀχαάβ. γαμβρὸς
γὰρ οἶκος Ἀχαάβ ἐστίν.

28. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωραμ υἱὸς
Ἀχαάβ εἰς πόλεμον μετὰ Ἀζαήλ βα-
σιλεὺς αἰθιοπῶν ἐν Ῥαμὰθ Γαλααδ,
καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωραμ.

29. Καὶ ἐπέσχεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰω-
ραμ (πρὸ) τῷ ἰατροῦ θῆναι ἐν Ἱεζράελ
ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτόν
οἱ Σύροι ἐν Ῥαμὰθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐ-
τόν μετὰ Ἀζαήλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ
Ὁχοζίας υἱὸς Ἰωραμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
κατέβη τῷ ἰδεῖν τὸν Ἰωραμ υἱὸν Ἀχαάβ
εἰς Ἱεζράελ, ὅτι ἠρώσκει αὐτός.

ΚΕΦ.

V. 17. τεσσαρεσθ' (ἐτη) ὅτῳ ἔτη. V. 18. βασιλεὺς) βασιλεῖν. V. 19. καθὼς εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐ-
τῷ λύχνον) καθὼς εἶπε δοῦναι αὐτῷ λύχνον. V. 20. τῆς χειρὸς) χειρὸς. ibid. ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυ-
τοῦ) ἐβασίλευσεν ἐφ' ἑαυτόν. V. 21. Ἰωραμ, καὶ πάντα ἄρματα μετ') Ἰωραμ εἰς Σιών, καὶ πάντα
τὰ ἄρματα τὰ μετ'. ibid. νυκτός) ἀβέστ. ib. Ἐδὼμ) τὸν Ἐδὼμ. V. 22. ὑποκάτωθεν χειρὸς) ὑ-
ποκάτω τῆς χειρὸς. ibid. Λομνὰ) Λοβνὰ. V. 23. οὐκ ἰδὲ) οὐκ ἰδοῦ. ibid. ἐν βιβλίῳ) ἐπὶ βιβλίῳ.
V. 24. πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει) πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει. V. 25.
τῷ Ἰωραμ) τῷ Ἰωραμ. ibid. βασιλεὺς Ἰσραὴλ.) non habet. V. 26. εἴκοσι) υἱὸς εἴκοσι. ibid. ἦν
Ὁχοζίας) ἦν ἀβέστ. ib. ἐν Ἰσραὴλ) ἐν Ἱερουσαλήμ. V. 27. γαμβρὸς γὰρ οἶκος Ἀχαάβ ἐστίν.) hæc
desiderantur. V. 28. Ῥαμὰθ) Ῥαμὰθ, ita & versu seq. V. 29. (πρὸ) ἀβέστ. ibid. οἱ Σύ-
ροι) ἀβέστ. ib. βασιλεὺς Ἰσραὴλ) non habet. ib. εἰς Ἱεζράελ) ἐν Ἱεζράελ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ Ἐλισαίῃ ὁ προφήτης ἐκέλευσεν ἓνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ζῶσαι τὴν ὁσφύν σου, καὶ λάβε τὸν φακὸν τῆς ἐλαίου τῆς ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ δεῦρο εἰς Ῥεμμαθὶ Γαλααδ.

2. Καὶ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ, καὶ ὄψῃ ἐκεῖ υἱὸν Ἀμεσεὶ Ἰηθ, υἱὸν Ἰωσαφατ υἱοῦ Ναμεσσί, καὶ εἰσελεύσῃ, καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμεῖον ἐν τῷ ταμείῳ.

3. Καὶ λήψῃ τὸν φακὸν τῆς ἐλαίου, καὶ ἐπιχερεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ εἶπον· τάδε λέγει Κύριος, κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν, καὶ φεύξῃ, καὶ ἐμνεῖς.

4. Καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον, ὁ προφήτης, εἰς Ῥεμαθὶ Γαλααδ,

5. καὶ εἰσῆλθε. Καὶ ἰδὲ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε· λόγος μοι πρὸς σέ, ὁ ἄρχων. καὶ εἶπεν Ἰηθ· πρὸς τίνα ἐν πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπε· πρὸς σέ, ὁ ἄρχων.

6. Καὶ ἀνέστη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ τὸν λαὸν Κυρίου, ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

7. Καὶ ἐξολοθρεύσεις τὸν οἶκον Ἀχαὰς τῆς κυρίου σου ἐκ προσώπου μου, καὶ σου ἐνδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δέλων μετὰ τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δέλων Κυρίου ἐκ χειρὸς Ἰεζάβελ,

8. καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τῆς οἴκου Ἀχαὰς, καὶ ἐξολοθρεύσεις τῆς οἴκου Ἀχαὰς ἐρῶντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον, καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ.

9. καὶ δώσω τὸν οἶκον τῆς Ἀχαὰς ὡς ἐπιδοῦναι τὸν οἶκον τῆς Ἱεροβοὰμ υἱὲς Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασά υἱὲς Ἀχιά.

10. Καὶ τὴν Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι τῆς Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἴσραηλ ἔσιν ὁ θάπλων. καὶ ἠνοίξε τὴν θύραν, καὶ ἔφυγε.

11. Καὶ Ἰηθ ἐξῆλθε πρὸς τὰς παῖδας τῆς κυρίου αὐτῆς, καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰρήνη; τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίληπτος ἕως πρὸς σέ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα, καὶ τὴν ἀδολοχίαν αὐτῆς.

12. Καὶ εἶπον· ἀδίκον· ἀπάγγελον δὴ ἡμῖν. Καὶ εἶπεν Ἰηθ πρὸς αὐτούς· οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησε πρὸς μέ, λέγων· τάδε λέγει Κύριος, κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ.

13. Καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτῆς, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτῆς ἐπὶ τὸ Γαρέμ τῶν γὰρ ἓνα

D d 2

ἀνα-

CAP. IX. v. 1. ἐλαίου πάτου) adjicit ἐν τῇ χειρὶ σου. v. 2. ὄψῃ) ὄψει. ibid. Ἰηθ) ἰού. ib. υἱὸν Ἀμεσεὶ) υἱοῦ ναμεσσί. ib. ἐν τῷ ταμείῳ) ἐν ταμείῳ. v. 3. σε βασιλέα) σε εἰς βασιλέα. v. 4. Ῥεμαθὶ) ῤεμμαθ. ibid. Ἰηθ) ἰδ, passim. v. 5. ἐπὶ τὸν λαόν) ἐπὶ λαόν. v. 7. ἐκ προσώπου μου) ἐκ προσώπου μου. v. 8. ἐξολοθρεύσεις τοῦ οἴκου) ἐξολοθρεύσεις τῷ οἴκῳ. v. 9. καὶ ἐπιδοῦναι τὸν οἶκον τῆς Ἀχαὰς) καὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχαὰς. ibid. τοῦ Ἱεροβοὰμ) absque articulo. v. 10. τῆς Ἰσραήλ) Ἰεζάβελ. v. 11. εἶπον) ἔπαν. v. 12. οὕτως καὶ ὕτως) οὕτω καὶ οὕτω. ibid. λέγων) τάδε) λέγων, καὶ ἔπε. τάδε. ib. βασιλέα) εἰς βασιλέα. v. 13. ἔλαβον) ἔλαβον. ibid. ἐπὶ γὰρ ἓνα) ἐπὶ τὸ γαρέμ.

ἀναβαθμῶν (ἐκάθηντο)· καὶ ἐσάλπισαν ἐν κεραιτίνῃ, καὶ εἶπον· ἐβασίλευσεν Ἰηέ.

14. Καὶ συνεγράφη Ἰηέ υἱὸς Ἰωσα-
Ναμεσσά φάτ υἱοῦ Ναμμοσί πρὸς Ἰωράμ. καὶ * Ἰω-
* αὐτὸς ἐκ αὐτὸς ἐφύλασεν ἐν Ῥαμῶθ Γαλαάδ,
Ἰωράμ αὐτὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου
Ἀζαήλ βασιλέως Συρίας.

15. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰω-
ράμ ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν
πληγῶν, ὧν ἐπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν
αὐτοῖς τῷ πολεμῶν αὐτὸν μετὰ Ἀζαήλ βασι-
λέως Συρίας. καὶ εἶπεν Ἰηέ· εἰ ἔτι ψυ-
χή ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ ἐξελθῆτω δια-
πεφευγὼς ἐκ τῆς πόλεως τῇ πορευθῆ-
ἀπηγγε- ναι, καὶ ἀπαγγεῖλαι ἐν Ἰεζράελ.

λῆναι
* εἴπεν-
σεν
16. Καὶ * ἔπνευσεν Ἰηού, καὶ ἐπορεύθη,
καὶ κατέβη εἰς Ἰεζράελ, ὅτι Ἰωράμ
βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐθεραπεύετο ἐν Ἰεζ-
ράελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων, ὧν κατε-
τίξευσαν αὐτὸν οἱ Ἀραμίμ ἐν τῇ Ῥαμ-
μῶθ, ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Ἀζαήλ βα-
σιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατός, καὶ
ἀνὴρ δυνάμεως ἐκοιμήθη ἐκεῖ. καὶ Ὀχο-
ζίας βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν τὸν
Ἰωράμ.

17. Καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύρ-
γον ἐν Ἰεζράελ, καὶ εἶδε τὸν κονιορ-
τὸν Ἰηέ ἐν τῷ αὐτὸν παραγίνεσθαι, καὶ

εἶπε· κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. καὶ εἶπεν
Ἰωράμ· λάβε ἐπιβάτην, καὶ ἀπότει-
λον ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰπάτω· ἡ
εἰρήνη;

18. Καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππε εἰς
ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ εἶπε· τάδε λέ-
γει ὁ βασιλεὺς· ἡ εἰρήνη; καὶ εἶπεν
Ἰηέ· τί σοι, καὶ εἰρήνη; ἐπίστρεφε πρὸς
τὸ ὀπίσω μου. καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκο-
πὸς, λέγων· ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐ-
τῶν, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν.

19. Καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππε
δεύτερον, καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶ-
μετ' πεν· τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· ἡ εἰρήνη;
καὶ εἶπεν Ἰηού· τί σοι, καὶ εἰρήνη; ἐπι-
στρέφε εἰς τὸ ὀπίσω μου.

20. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέ-
γων· ἦλθεν ἕως αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀνέ-
στρεψεν, καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν Ἰηού υἱὸν υἱᾶ
Ναμμοσί, ὅτι ἐν παραλλογῇ ἐγένετο. Ναμμοσί

21. Καὶ εἶπεν Ἰωράμ· ζευζόν. καὶ
ἔζευξαν ἄρμα· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωράμ βα-
σιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς
Ἰούδα, ἀνῆρ ἐν τῷ ἄρματι αὐτῶν, καὶ
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Ἰηέ, καὶ εὗρον
αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι Ναβουθαί τῇ Ἰεζ-
ραηλίτῃ.

22. Καὶ ἐγένετο ὥς ἰδὲν Ἰωράμ τὸν
Ἰηού, καὶ εἶπεν· ἡ εἰρήνη, Ἰηού; καὶ
εἶπεν Ἰηού· τί εἰρήνη; ἐτι αἱ πορνεῖαι
Ἰεζά-

V. 13. (ἐκάθηντο) abest. ibid. εἶπον) εἶπαν. V. 14. Ναμμοσσά) ναμμοσί. ibid. αὐτὸς Ἰωράμ) trans-
posita. ib. Ῥαμῶθ) ρεμμῶθ. ib. αὐτὸς καὶ πᾶς) αὐτὸς deest. V. 15. ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ) trans-
posita. ibid. πολέμῳ αὐτῶν) πολέμῳ αὐτὸν. ib. διαπεφευγὼς ἐκ τῆς πόλεως) transposita.
ib. ἀπηγγεῖλαι) ἀπαγγεῖλαι. V. 16. Καὶ εἴπνευσεν Ἰηού, καὶ ἐπορεύθη) καὶ ἔπνευσε καὶ ἐπορεύ-
θη ἰού. ibid. ἐν Ἰεζράελ) ἐν τῷ Ἰεζράελ. ib. Ῥαμῶθ) ἄραμ. ib. ἐκοιμήθη ἐκεῖ) non habet.
V. 17. ἐν Ἰεζράελ) Ἰεζράελ. ibid. αὐτὸν παραγίνεσθαι) transposita. V. 18. εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν)
εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν. ibid. βασιλεὺς εἰρήνη) βασιλεὺς ἡ εἰρήνη. ib. πρὸς τὸ ὀπίσω μου) εἰς τὸ ὀπί-
σω μου. V. 19. μετ' αὐτὸν) πρὸς αὐτὸν. ibid. εἰρήνη) ἡ εἰρήνη. ib. καὶ εἰρήνη;) adjicit ἐπιστρέφον
εἰς τὸ ὀπίσω μου. V. 20. υἱοῦ Ναμμοσί) υἱὸν ναμμοσί. V. 21. ἔζευξαν) ἔζευξεν. ibid. εἰς ἀπάντη-
σιν) εἰς ἀπαντὴν. V. 22. εἰρήνη) ἡ εἰρήνη.

Ἰεζάβελ τῆς μητρὸς σου, καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλὰ.

23. Καὶ ἐπέσρεψεν Ἰωραὶμ τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἔφυγε· καὶ εἶπε πρὸς δούλος Ὀχοζεὶ· δόλος Ὀχοζεὶ.

24. Καὶ ἔπλησεν Ἰηθ τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐν τῷ τόξῳ, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰωραὶμ ἀναμέσον τῶν βραχιόνων αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε τὸ βέλος αὐτῆς διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ· καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.

25. Καὶ εἶπε πρὸς Βαδεκαὲρ τὸν τριεσάτην αὐτοῦ· ῥήψαι αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι τῆς ἀγροῦ Ναβουθαὶ τῆς Ἰεζραηλίτης, ὅτι μνημονεύω, ἐγὼ καὶ σύ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγῃ ὀπίσω Ἀχαάβ τῆς πατρὸς αὐτῆς, καὶ Κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο.

26. Εἰ μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ, καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτῆς εἶδον ἐχθρὸς, φησὶ Κύριος, καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶ Κύριος. Καὶ νῦν ἄρα δὴ ῥήψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

27. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδε, καὶ ἔφυγεν ὁδὸν Βαιθυάν. Καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῆς Ἰηοὺ, καὶ εἶπε, καὶ γε αὐτόν. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῷ ἄρματι πρὸς τὸ ἀναβαίνειν Γαὶ, ἣ ἐστὶν Ἰεβλαάμ· καὶ ἔφυγεν εἰς Μαγεδδῶν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

28. Καὶ ἐνεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτῆς, μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς, ἐν πόλει Δαυίδ.

29. Καὶ ἐν ἔτει ἐνδεκάτῳ (υἱοῦ) Ἰωραὶμ υἱὸς Ἀχαάβ, βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰούδα.

30. Καὶ ἦλθεν Ἰηθ εἰς Ἰεζραὲλ. καὶ Ἰεζάβελ ἤκουσε, καὶ ἐξιβίσατο τὰς ὀφθαλμῶν αὐτῆς, καὶ ἠγάθυνε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ διέκνυψε διὰ τῆς θυρίδος.

31. Καὶ Ἰηθ εἰσπορεύετο ἐν τῇ πόλει. καὶ εἶπεν, ἡ εἰρήνη Ζαμβρὶ, ὁ Φοινυτῆς τῷ κυρίῳ αὐτῆς;

32. Καὶ ἐπῆρε τὸ πρόσωπον αὐτῆς εἰς τὴν θυρίδα, καὶ εἶπε· τίς εἶ σύ; κατάρδηθι μετ' ἐμῆ. καὶ κατέκνυψαν πρὸς αὐτὸν τρεῖς εὐνοῦχοι.

33. Καὶ εἶπε· κυλίσαιε αὐτήν. καὶ ἐκύλισαν αὐτήν, καὶ ἐβράντισθον τῆς αἱματὸς αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ πρὸς τὰς ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν.

34. Καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε, καὶ εἶπεν· ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην, καὶ θάψατε αὐτήν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστὶ.

35. Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτήν, καὶ ἔχοντες εὖρον ἐν αὐτῇ ἄλλό τι ἢ τὸ κρῶνιον, καὶ οἱ πόδες, καὶ τὰ ἵχνη τῶν χειρῶν.

D d 3

36. Καὶ

v. 23. Ὀχοζεὶ· δόλος Ὀχοζεὶ. Ὀχοζίας, δόλος Ὀχοζίας. v. 25. ῥήψαι ῥήψον. ib. τῆς ἀγροῦ) absque artic. ib. τὸ ῥῆμα τοῦτο) τὸ λῆμμα τῆτο. v. 27. ἐν τῷ ἄρματι πρὸς τῷ) πρὸς τῷ ἄρματι ἐν τῷ. ibid. Μαγεδδῶν) μαγεδδῶν. v. 28. ἐνεβίβασαν) ἐπεβίβασαν. ibid. παῖδες αὐτῆς εἰς Ἱερουσαλήμ) παῖδες αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἔρμα, καὶ ἠγάγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. ib. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ) non habet. v. 29. (υἱοῦ) abest. v. 30. εἰς Ἰεζραὲλ) ἐπὶ Ἰεζραὲλ. ibid. ἐξιβίσατο) ἐσιμμίσατο. v. 32. θυρίδα, καὶ εἶπε) θυρίδα, καὶ εἶδεν αὐτήν, καὶ εἶπε. ibid. τρεῖς) δύο. v. 33. κυλίσαιε αὐτήν, καὶ ἐκύλισαν αὐτήν, καὶ ἐβράντισθον.

36. Καὶ ἐπέτρεψαν, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ. καὶ εἶπε· λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλίου τῷ Θεσβίτῃ, λέγων· ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ἰεζάβελ.

37. Καὶ ἔσαι τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τῷ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ, ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτοὺς, Ἰεζάβελ.

ΚΕΦ. Ι. Χ.

ΚΑΙ τῷ Ἀχαάβ ἐβδομήκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἔγραψεν Ἰηοὺ βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τὰς ἀρχοντας Σαμαρείας, πρὸς τὰς πρεσβυτέρους, καὶ πρὸς τὰς τιθηνούς Ἀχαάβ, λέγων·

2. Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς, καὶ μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τῷ κυρίου ὑμῶν, καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἄρμα, καὶ οἱ ἵπποι, καὶ αἱ πόλεις ὀχυραὶ, καὶ τὰ ὄπλα.

3. Καὶ ὄψεσθε τὸν ἀγαθόν, καὶ τὸν εὐθὴν εὐθὴν ἐν τοῖς υἱοῖς τῷ κυρίῳ ὑμῶν, καὶ καταστή- καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τῷ πα- σατε τρὸς αὐτῷ, καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τῷ οἴκου τῷ κυρίου ὑμῶν.

4. Καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα σφόδρα, καὶ εἶπον· ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτῷ, καὶ πῶς ἡσόμεθα ἡμεῖς αὐτοί;

5. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τῷ οἴκῳ, καὶ ἀπὸ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς Ἰηοὺ, λέγοντες· παῖδες σε ἡμεῖς αὐτοί, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν, οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα, τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν.

6. Καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὰς βιβλίον δεύτερον, λέγων· εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς, καὶ τῆς Φωνῆς με ὑμεῖς εἰσακούετε, λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τῷ κυρίῳ ὑμῶν, καὶ ἐνέγκατε πρὸς με, ὡς ἡ ὥρα αὐρίου, εἰς Ἰεζράελ. Καὶ οἱ υἱοὶ τῷ βασιλεῶς ἦσαν ἐβδομήκοντα ἄνδρες, οὗτοι ἄνδρες τῆς πόλεως ἐξέτρεφον αὐτούς.

7. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθε τὸ βιβλίον πρὸς αὐτούς, καὶ ἔλαβον τὰς υἱούς τῷ βασιλεῶς, καὶ ἐσφαζαν ἐβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις, καὶ ἀπέστειλαν αὐτάς πρὸς αὐτὸν εἰς Ἰεζράελ.

8. Καὶ ἦλθεν ὁ ἀγγελος, καὶ ἀπήγγειλε, λέγων· ἦνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τῷ βασιλεῶς, καὶ εἶπεν· θέτε αὐτάς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως εἰς προῶν.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν πρωΐᾳ, καὶ ἐξῆλθε, καὶ ἔστη, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν· δίκαιοι ὑμεῖς, ἰδὲ ἐγὼ εἰμι συνεστράφημι ἐπὶ τὸν κύριόν μου, καὶ ἀπέκλεινα αὐτόν. Καὶ τίς ἐπάταξε πάντας τέτους.

10. Ἰδε-

v. 37. μερίδι) addit Ἰεζράελ. CAP. X. v. 1. πρὸς τὰς πρεσβ.) praefigit καὶ. ibid. καὶ τὰς τιθηνούς) καὶ πρὸς τὰς τιθηνούς. v. 2. ὑμᾶς, μεθ' ὑμῶν) ὑμᾶς καὶ μεθ' ὑμῶν. ibid. καὶ αἱ πόλεις) absque articulo. v. 3. καὶ εὐθὴν) καὶ τὸν εὐθὴν. ibid. καταστήσατε) καὶ καταστήσετε. v. 4. σφόδρα σφόδρα) σφόδρα. ibid. ἡμεῖς αὐτοί;) αὐτοὶ abest. v. 5. ἀπὸ τῷ οἴκῳ, καὶ ἀπὸ τῆς) ἐπὶ τῷ οἴκῳ καὶ οἱ ἐπὶ τῆς. ibid. ἡμεῖς αὐτοί, καὶ) ὑμεῖς, καὶ. v. 6. αὐτοὺς βιβλίον) αὐτὰς ἰοὺ βιβλίον. ibid. ἀνδρῶν τῷ) ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τῷ. ib. εἰς Ἰεζράελ.) ἐν Ἰεζράελ. v. 7. ἐσφαζαν) adjuicit αὐτούς. ibid. ἐν Ἰεζράελ) εἰς Ἰεζράελ. v. 8. τῆς πόλεως) τῆς πόλεως. v. 9. Ἐν πρωΐᾳ) πρωΐ.

10. Ἰδετε ἀφ' ὧν, ὅτι ἐπεσεῖται ἀ-
πὸ τῆ ῥήματος Κυρίου, εἰς τὴν γῆν, ἡ
ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἀχαιῶν.
καὶ Κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν
χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἡλίου.

11. Καὶ ἐπάταξεν Ἰηθὲ πάντας τὰς ἐν
τῷ οἴκῳ Ἀχαιῶν καταλειφθέντας ἐν
τῷ Ἰερουσαλὴμ, καὶ πάντας τὰς ἀδελφούς
αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τὰς
ἱερεῖς αὐτοῦ, ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτὴν
κατάλειμμα.

12. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἦλθε, καὶ ἐπο-
ρεύθη εἰς Σαμαρείαν, αὐτὸς ἐν Βαιθα-
καὶ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ.

13. Καὶ Ἰηθὲ εὗρε τὰς ἀδελφούς Ὁ-
χοζίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε· τίνες
ὑμεῖς; καὶ εἶπον· οἱ ἀδελφοὶ Ὁχοζίου
ἡμεῖς, καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν
υἱῶν τῆ βασιλείας, καὶ τῶν υἱῶν τῆς
δυναστεύσης.

14. Καὶ εἶπε· συλλάβετε αὐτοὺς
ζῶντας. Καὶ συνελάβοντο αὐτοὺς ζῶν-
τας, καὶ ἐσφαζαν αὐτοὺς εἰς Βαιθα-
καὶ, τεσσαράκοντα καὶ δύο ἀνδρας· ὃ
κατέλιπεν ἄνθρωπον ἐξ αὐτῶν.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν, καὶ εὗρε
τὸν Ἰωνάδὰ υἱὸν Ἰηθὲ εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ εἶ-
πε πρὸς αὐτόν Ἰηθὲ· εἰ ἔστι (μετὰ σὺ)

καρδία σου εὐθεῖα, καθὼς ἡ καρδία μου
μετὰ τῆς καρδίας σου; καὶ εἶπεν Ἰωνα-
δάδ· ἔστιν. καὶ εἶπεν Ἰηθὲ· καὶ εἰ ἔστι, δὸς
τὴν χειρὰ σου. καὶ ἔδωκε τὴν χειρὰ αὐ-
τοῦ· καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτόν ἐπὶ
τὸ ἄρμα,

16. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· δεῦρο μετ'
ἐμοῦ, καὶ ἴδε ἐν τῷ ζηλωταί με τῷ Κυ-
ρίῳ· καὶ ἐπεκάθισεν αὐτόν ἐν τῷ ἄρ-
ματι αὐτοῦ,

17. καὶ εἰσῆλθεν εἰς Σαμαρείαν, καὶ
ἐπάταξε πάντας τὰς καταλειφθέντας
τῆ Ἀχαιῶν ἐν Σαμαρείᾳ, ὥς τῆ ἀφα-
νίσαι αὐτόν κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ
ἐλάλησε πρὸς Ἡλίου.

18. Καὶ συνήθροισεν Ἰηθὲ πάντα τὸν ἐξήλω-
ταὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ἀχαιῶν σεν
ἐδόλευσεν τῷ Βαάλ ὀλίγα, Ἰηθὲ δουλεύ-
σει αὐτῷ πολλὰ.

19. Καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τῆ
Βαάλ, πάντας τὰς δούλους αὐτοῦ, καὶ
τὰς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρὸς με, ἀ-
νὴρ μὴ ἐπισκεπήτω, ὅτι θυσία μεγά-
λη μοι τῷ Βαάλ· πᾶς ὃς ἂν ἐπισκεπή,
ὃ ζήσεται. καὶ Ἰηθὲ ἐποίησεν ἐν πλε-
ρισμῷ, ἵνα ἀπολέσῃ τὰς δούλας τῆ
Βαάλ.

20. Καὶ εἶπεν Ἰηθὲ· ἀγιασάτε ἱερεῖαν
τῷ Βαάλ. καὶ ἐκήρυξαν·

21. Καὶ

V. 10. Ἰδετε ἀφ' ὧν) ὅθεν ἐλάλησε. V. 11. πᾶς ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχ. καταλ.) τὰς καταλειφθέντας ἐν τῷ
οἴκῳ Ἀχαιῶν. ibid. ἐν τῷ Ἰερουσαλὴμ) absque articulo. ib. γυναῖκας) γυναῖκες. V. 12. καὶ ἦλθε)
non haber. ibid. Βαιθακαὶ) Βαιθακαὶ, passim. V. 13. οἱ ἀδελφοὶ) absque articulo. V. 14.
Καὶ συνελάβοντο αὐτοὺς ζῶντας) desiderantur. ibid. τεσσαράκοντα δύο) τεσσαράκοντα καὶ δύο.
V. 15. εἰς ἀπάντησιν) εἰς ἀπάντην. ibid. μετὰ σου καρδία σου εὐθεῖα) καρδία σου μετὰ καρδίας
μου εὐθεῖα. ib. Ἰηθὲ· εἰ ἔστι) ἰού· καὶ εἰ ἔστι. ib. ἀνεβίβασεν) addit αὐτόν. V. 18. ἐξήλωσεν
Ἰηθὲ) συνήθροισεν ἰού. V. 19. Βαάλ· ὃς ἂν) Βαάλ. πᾶς ὃς ἂν. ibid. ἵνα ἀπολέσῃ) ἵνα ἀπο-
λίση.

21. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰηθ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τῷ Βάαλ· ἔκατελείφθη ἀνὴρ ὃς ἔπαρεγένετο. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τῷ Βάαλ· καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τῷ Βάαλ σόμα εἰς σόμα.

22. Καὶ εἶπεν Ἰηθ τοῖς ἐπὶ τῷ Μιδάαλ· ἐξαγάγετε ἐνδυμα ἅπασιν τοῖς δέλοις τῷ Βάαλ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ σολιτής.

23. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰηθ, καὶ Ἰωναδάβ υἱὸς Ῥηχαβ εἰς οἶκον τῷ Βάαλ, καὶ εἶπε τοῖς δέλοις τῷ Βάαλ· ἐρευνησατε καὶ ἴδετε, εἰ ἔστι μεθ' ὑμῶν τῶν δέλων Κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δέλοι τῷ Βάαλ μονώτατοι.

24. Καὶ εἰσῆλθε τῷ ποιῆσαι τὰ θυμιάματα, καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα. καὶ ἐκὼν Ἰηθ ἔταξεν ἐαυτῷ ἔξω ὀδοήκοντα ἀνδρας, καὶ εἶπεν· ἀνὴρ ὃς ἂν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτῆ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς.

25. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεστε ποιῶν τὴν ὀλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν Ἰηθ τοῖς παρατρέχεσι, καὶ τοῖς τριτάταις· εἰσελθόντες πατάξατε αὐτὰς, ἀνὴρ μὴ ἐξελθόντος ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸς ἐν σόματι ῥομφαίας, καὶ ἐβρίβαν οἱ παρατρέχοντες, καὶ οἱ τριτάται.

Καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πύλεως οἴκου τῷ Βάαλ.

Βαστ
λέως

26. Καὶ ἐξήνεγκαν τὴν σῆλην οἴκου τῷ Βάαλ, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν.

27. Καὶ κατέσπασαν τὰς σῆλας τῷ Βάαλ, καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τῷ Βάαλ, καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρώνας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

28. Καὶ ἠφράνισεν Ἰηθ τὸν Βάαλ ἐξ Ἰσραὴλ.

29. Πλὴν τῶν ἀμαρτιῶν Ἱεροδοάμ υἱοῦ Ναβατ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη Ἰηθ ἀπὸ ὀπίθεν αὐτῶν. αἱ δαμάλεις αἱ χερσαὶ αἱ ἐν Βαιθίλ, καὶ ἐν Δάν.

30. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰηθ· ἀνθ' ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὖδες ἐν ὀφθαλμοῖς μου, κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ Ἀχασ, υἱοὶ τέταρτοι καθίσονται σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ.

31. Καὶ Ἰηθ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμῳ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῆς· ἐκ ἀπέστη ἀπάνωθεν ἀμαρτιῶν Ἱεροδοάμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

ἐπάνω
θεν

32. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο Κύριος συγκόπῃεν ἐν (παντὶ ὀρίῳ) Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀζαὴλ ἐν παντὶ ὀρίῳ Ἰσραὴλ,

33. ἀπὸ

V. 21. ἐν παντὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ. ἔκατελ.) ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, λέγων. καὶ νῦν πάντες οἱ δοῦλοι, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτῶν, μηδεὶς ἀπολείπειν, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ. ὃς ἂν ἀπολείπειν, ἔζησεται. καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τῷ Βάαλ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ. οὐ κατελείφθη. V. 22. Καὶ εἶπεν - ἔ- πασι) καὶ εἶπεν τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου μεδῶν. ἐξαγάγετε ἐνδυμα πᾶσι. V. 23. Βάαλ· ἐρευνησατε) Βάαλ, καὶ εἶπε τοῖς δέλοις τοῦ Βάαλ. ἐρευνησατε. V. 24. τὰ θυμιάματα) τὰ θύματα. ibid. ἔξω ὀδῶν) ἔξω ὀδοήκοντα. ib. ὃς ἂν) ὃς ἂν. ib. ἐπὶ χεῖρας) ἐπὶ χεῖρα. V. 25. ἀνὴρ μὴ ἐξελθόντος ἐξ αὐ- τῶν. Καὶ ἐπάταξεν) μὴ ἐξελθόντος ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ. καὶ ἐπάταξεν. ibid. οἶκον τῷ Βάαλ.) οἶκον τῷ Βάαλ. V. 26. οἶκον) abest. V. 27. καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τῷ Βάαλ) defiderantur. ibid. λυτρώνας) λυτρώνας. V. 29. τῶν ἀμαρτιῶν) absque articulo. ibid. Ἰηθ ὀπίθεν) Ἰηθ ἀπὸ ὀπίθεν. ib. αἱ ἐν Βαιθίλ) ἐν Βαιθίλ. V. 31. ἐπάνωθεν) ἀπάνωθεν. V. 32. ἐν παντὶ ὀρίῳ Ἰσραὴλ.) ἐν τῇ Ἰσραὴλ, priori loco.

Γαλαα- 33. ἀπὸ τῆς Ἰερδάνης κατ' ἀνατολὰς
δεὶ ἤλθε πᾶσαν τὴν γῆν Γαλααδ τῇ Γαδ-
δεὶ, καὶ τῇ Ρεβὴν, καὶ τῇ Μανασσῇ,
ἀπὸ Ἀροῆρ ἣ ἐστὶν ἐπὶ τῇ χειλὸς τῇ
χειμάρρῃ Ἀρνὼν, καὶ τὴν Γαλααδ, καὶ
τὴν Βασάν.

34. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰηθ,
καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ
ἐχ δυναστεία αὐτῆς, καὶ τὰς συνάψεις αὐ-
τῆς συνῆψεν, οὐκ ἰδὼν ταῦτα γεγραμμένα
ἐπὶ βιβλίοις λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βα-
σιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

35. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰηθ μετὰ τῶν πα-
τέρων αὐτῆς· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σα-
μαρείᾳ· καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς
αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.

36. Καὶ αἱ ἡμέραι αὐτῆς ἐβασίλευσεν
Ἰηθ ἐπὶ Ἰσραὴλ, εἰκοσιοκτὼ ἔτη ἐν Σα-
μαρείᾳ.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ΓΟΘΟΛΙΑ ἡ μήτηρ Ὀχοζίου
εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐ-
τῆς, καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ
σπέρμα τῆς βασιλείας.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβεὲς, θυγάτηρ τῆς
υἱὸν βασιλέως Ἰωράμ, ἀδελφῇ Ὀχοζίου, τὸν
Ἀζία υἱὸς υἱὸν Ὀχοζίου, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν
ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τῆς βασιλείας τῶν θανα-
ταζομένων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς
ἐν τῷ ταμείῳ τῶν κληῶν, καὶ ἔκρυ-

Tom. II.

ψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολίας,
καὶ ἐκ ἐθανατώθη.

3. Καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ Κυρίου
κρυβόμενος ἕξ ἔτη. Καὶ Γοθολία βα-
σιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐν ἔτει τῷ ἐβδόμῳ ἀπέστειλεν
Ἰωαδαὰς, καὶ ἔλαβε τὰς ἑκατοντάρ-
χους, τὸν Χορρέι, καὶ τὸν Ρασιμ, καὶ
ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον Κυ-
ρίου, καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην Κυ-
ρίου, καὶ ὥρκισεν αὐτὰς ἐν τῇ διαθήκῃ
Κυρίου· καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἰωαδαὰς τὸν
υἱὸν τῆς βασιλείας,

5. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· οὗ-
τος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε· τὸ τρίτον ἕξ ἐποιήτε-
τε ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον, καὶ φυ-
λάξατε φυλακὴν οἴκου τῆς βασιλείας ἐν
τῷ πυλῶνι,

6. καὶ τὸ τρίτον ἐν πύλῃ τῶν ὁδῶν,
καὶ τὸ τρίτον τῆς πύλης ὀπίσω τῶν
παραισχυόντων, καὶ φυλάξατε τὴν
φυλακὴν τῆς οἴκου.

7. Καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν, πᾶς ὁ
ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, καὶ φυλάξε-
σι τὴν φυλακὴν οἴκου Κυρίου πρὸς τὸν
βασιλέα.

8. Καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα
κύκλῳ ἀνῆρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτῆς ἐν
χειρὶ αὐτῆς, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς
τὰ Σαδηνῶθ, ἀποθάνεται. Καὶ ἐγένετο
ἐγένετο μετὰ τῆς βασιλείας ἐν τῷ ἐκπο-
ρευέ-

E e

ρεύε-

v. 33. τοῦ Γαλααδεὶ) τῇ γαδδὶ. ibid. τοῦ χειμάρρου) absque articulo. v. 34. ἐχ ἰδού ταῦτα)
οὐχὶ ταῦτα. CAP. XI. v. 2. Ἰωράμ, υἱὸν) ἰωράμ, ἀδελφῇ. ibid. υἱὸν Ἀζία, καὶ) υἱὸν ἀ-
δελφοῦ αὐτῆς, καὶ. ib. ταμείῳ) ταμείῳ. v. 3. ἐν οἴκῳ Κυρίου κρυβόμενος) transposita. v. 4.
ἐν ἔτει) ἐν τῷ ἔτει. ibid. Ἰωαδαὰς) ἰωδαὰς, passim. ib. τὸν Χορρέι καὶ τὸν Ρασιμ) τῶν χορρέι καὶ
τῶν ρασιμ. ib. αὐτοὺς εἰς οἶκον) αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον. ib. καὶ ὥρκισεν αὐτὰς ἐν τῇ διαθήκῃ Κυ-
ρίου) καὶ ἔδειξεν) καὶ ὥρκισεν. καὶ ἔδειξεν. v. 5. ἐποιήσετε) ποιήσετε. (v. 6. ἐν πύλῃ) ἐν τῇ πύλῃ.
ib. φυλάξατε) praefigit καὶ. v. 7. ἐκπορευόμενος) addit τὸ σάββατον. v. 8. εἰς τὰ Σαδηνῶθ)
εἰς τὰς σαδηνῶθ. ibid. Καὶ ἐγένετο) καὶ ἔγενετο.

ρεύεσθαι αὐτόν, καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν.

9. καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο Ἰωαθαὲ ὁ συνετός. Καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τὸς ἀνδρας αὐτῆς, καὶ τὸς εἰσπορευομένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον, καὶ ἐπῆλθεν ἐπὶ τὸν πρὸς Ἰωαθαὲ τὸν ἱερέα.

10. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τὰς σειρομάσας, καὶ τὰς τρισσοὺς τῆ βασιλείας Δαυὶδ τὰς ἐν οἴκῳ Κυρίου.

ἀνέστησαν 11. Καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες ἀνὴρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτῆς ἐν χειρὶ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὁμίας τῆ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὁμίας τῆ οἴκου τῆς ἐναντίας τῆ θυσιαστηρίου, καὶ τῆ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.

ἔξερ 12. Καὶ ἔξαπέστειλε τὸν υἱὸν τῆ βασιλείας, καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτόν τὸ νεζέρι, καὶ τὸ μακτύριον, καὶ ἔβασίλευσεν αὐτόν, καὶ ἔχρισεν αὐτόν. Καὶ ἐκρότησεν τῇ χειρὶ, καὶ * ἔπαιον. ζήτω ὁ βασιλεὺς.

* εἶπεν 13. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τῆ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον Κυρίου,

14. καὶ εἶδε, καὶ ἰδὲ ὁ βασιλεὺς εἰσῆκει ἐπὶ τῆ σύλου κατὰ τὸ κρίμα καὶ οἱ αἰδοὶ, καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων, καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγγι. Καὶ διέβηξε Γοθολία τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς, καὶ ἐβόησε, σύνδεσμος, σύνδεσμος.

15. Καὶ ἐνετείλατο Ἰωαθαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἔξαγάγετε αὐτήν ἔσωθεν τῶν Σαδερῶν, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω αὐτῆς θανατωθήσεται ἐν βομφαίᾳ· ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς, καὶ (εἰ) μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ Κυρίου.

16. Καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ εἰσῆλθον ὁδὸν εἰσὸς τῶν ἵππων οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

17. Καὶ διέθετο Ἰωαθαὲ διαθήκην ἀναμέσον Κυρίου, καὶ ἀναμέσον τῆ βασιλείας, καὶ ἀναμέσον τῆ λαοῦ, τῆ εἶναι εἰς λαὸν τῷ Κυρίῳ· καὶ ἀναμέσον τῆ βασιλείας, καὶ ἀναμέσον τῆ λαοῦ.

18. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τῆ Βαάλ, καὶ κατέσπασαν αὐτόν, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῆς, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῆς συνέτριψαν ἀγαθῶς. καὶ τὸν Μαχάν τὸν ἱερέα τῆ Βαάλ ἀπέκλειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιασθῶντων, καὶ ἔθηκαν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον Κυρίου.

19. Καὶ ἔλαβε τὸς ἑκατοντάρχους, καὶ τὸν Χαρβεί, καὶ τὸν Ρασσεῖμ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου Κυρίου, καὶ εἰσῆλθον ὁδὸν πύλης τῶν παρατρέχοντων οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ ἐκάθισεν (αὐτόν) ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων.

20. Καὶ

ν. 9. ἐπῆλθεν) εἰσῆλθον. ν. 11. ἀνέστησαν) ἔστησαν. ibid. ἐν χειρὶ) ἐν τῇ χειρὶ. ib. ὁμίας τῆ οἴκου) adjectiv. τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὁμίας τῆ οἴκου. ν. 12. τὸ ἔξερ) νεζέρι. ibid. ἐκρότησεν τῇ χ. καὶ * εἶπεν) ἐκρότησεν τῇ χειρὶ, καὶ * ἔπαιον. ν. 15. τῶν Σαδερῶν καὶ ὁ) τῶν Σαδερῶν. ὁ. ibid. αὐτῆς θανατωθήσεται) αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν. ib. (εἰ) deest. ν. 16. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. ν. 18. Μαχάν) μαθάν. ν. 19. Χαρβεί καὶ τὸν Ρασσεῖμ) χαρβεί καὶ τὸν ρασεῖμ. ibid. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. ib. ἐκάθισεν) ἐκάθισαν.

20. Καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἠσυχάσας καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ τῆ βασιλείας.

21. Υἱὸς ἐπὶ αὐτῶν Ἰωᾶς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΕΝ ἔτει ἐβδόμῳ τῆ Ἰου βασιλεύοντι Ἰωᾶς, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη βασιλεύσας ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀβιά ἐκ τῆς Βηρσαβέ.

2. Καὶ ἐποίησεν Ἰωᾶς τὸ εὐθὺς ἐνάπιον Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῆς ἐφώτισεν αὐτὸν Ἰωαθαὶ ὁ ἱερεὺς.

3. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν ἔμετεσάθησαν, καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσιάζει, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωᾶς πρὸς τὰς ἱερεῖς· πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἀγίων τὸ εἰσοδισζόμενον ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἀργύριον παρεχόμενον ἀνδρῶν, ψήφῳ ψυχῶν συντιμήσεως (ἀνὴρ), πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς ἐνεργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου,

5. λαβέτωσαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράξεως αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ κρατήσωσι τῆ Βεδέκ τῆ οἴκου εἰς πάντα ἔξ ἐὰν εὐρεθῇ ἐκεῖ Βεδέκ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοτῷ καὶ τριτῷ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωᾶς ἐκ ἐκραιτάωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ Βεδέκ τῆ οἴκου.

7. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωᾶς Ἰωαθαὶ τὸν ἱερέα, καὶ τὰς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς· τί ὅτι οὐκ ἐκραταίε-τε τὸ Βεδέκ τῆ οἴκου; καὶ νῦν μὴ λάβετε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράξεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ Βεδέκ τῆ οἴκου δώσετε αὐτό.

8. Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τῆ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τῆ λαοῦ, καὶ τῆ μὴ ἐνιχῦσαι τὸ Βεδέκ τῆ οἴκου.

9. Καὶ ἔλαβεν Ἰωαθαὶ ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν, καὶ ἔτρησε τρώγλην ἐν τῇ σκιδῇ αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ τρώγλη Ἀμμασβή, ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου Κυρίου. Καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν θάβηκον πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου (Κυρίῳ).

10. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔδον αὐτοί, ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τῆ βασιλείας, καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ ἐσφιγξάν, καὶ ἠερίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

11. Καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἐτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων οἴκου Κυρίου· καὶ ἐξέδοσαν τοῖς τέκλοις τῶν ξύλων, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιούσιν ἐν οἴκῳ Κυρίου,

12. καὶ τοῖς τεχνίταις, καὶ τοῖς τεχνίταις, καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τῆ κλήσαθαι ξύλα, καὶ λίθους λαλομητοὺς τῆ καταχεῖν τὸ Βεδέκ οἴκου

E e 2

Κυ-

ν. 21. βασιλεύειν) addit αὐτόν. CAP. XII. v. 1. τῷ Ἰού. ibid. Ἀβιά) σαβιά. v. 4. ἐν οἴκῳ Κυρίου - πᾶν ἀργύριον) ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον. v. 5. αὐτοῖς) ἑαυτοῖς. ibid. πράξεως αὐτῶν καὶ αὐτοὶ κρατήσωσι τῆ Βεδέκ) πράξεως αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ κρατήσωσι τὸ Βεδέκ. v. 7. ὁ βασιλεὺς Ἰωᾶς Ἰωαθαὶ) Ἰωᾶς ὁ βασιλεὺς Ἰωαθαὶ. ibid. λάβετε) λάβετε. v. 9. ἐν τῇ τρώγλῃ) ἐπὶ τῆς σκιδῆς. ibid. Ἀμμασβή) ἀμμασβή. ib. (Κυρίῳ) abest. v. 10. ὡς ἔδον αὐτόν, ὅτι) ὡς ἔδον, ὅτι. v. 11. τῶν ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπὶ σκευῶν) ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων. v. 12. καὶ τοῖς τεχνίταις) non habet.

Κυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάθη ἐπὶ τὸν οἶκον τῆς κραταιώσαι.

οἴκου 13. Πλήν ἐ ποιηθήσεται οἶκον Κυρίε, θύραι ἀργυραῖ, ἥλοι, Φιάλαι, καὶ σάλπινγγες, πᾶν σκεῦος χρυσούν, καὶ σκεῦος ἀργυροῦν ἐκ τῆς ἀργυρίου τῆς εἰσ-ενεχθέντος ἐν οἴκῳ Κυρίε,

14. ὅτι τοῖς ποιούσι τὰ ἔργα δώσου-σιν αὐτό. καὶ ἐκραταιώσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον Κυρίου.

ἐδίδου 15. Καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τὴς ἀνδρας οἷς ἐδίδον τὸ ἀργύριον ἐπὶ χειρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιῶσι τὰ ἔργα, ὅτι ἐν πί-σει αὐτῶν ποιῶσιν.

16. Ἀργύριον περὶ ἀμαρτίας, καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας, (ὅτι) ἐκ εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ Κυρίου τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο.

προεβύθ- 17. Τότε ἀνέβη Ἀζαήλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γεδ, καὶ προκατελάβετο αὐτήν· καὶ ἔταξεν Ἀ-ζαήλ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἀναβῆναι ἐπὶ ἱερουσαλήμ.

ἀργύριον 18. Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰου-δα πάντα τὰ ἅγια ὅσα ἡγίασεν Ἰω-σαφάτ, καὶ Ἰωραμ, καὶ Ὁρχοζίας, οἱ πατέρες αὐτῆς, καὶ βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτῆς, καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου Κυρίε, καὶ οἴκου τῆς βασιλείας, καὶ ἀπέστειλε τῷ Ἀζαήλ βασιλεῖ Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἴδεν ταῦ-τα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

20. Καὶ ἀνέστησαν οἱ δέλοι αὐτῆς, καὶ ἔδῃσαν πάντα σύνδεσμον, καὶ ἐπάτα-ξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ Μααθῶ, καταδύνοντα Μααθῶ καλαμέ-ιοντα

21. Καὶ Ἰωζαχαρὺς υἱὸς Ἰεμουάθ, καὶ Ἰεζεβὲθ υἱὸς (αὐτῆς) * Σωμῆρ, οἱ δούλοι Γαλααδ. * Ὡσαν-αὐτῆς ἐπάταξαν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέ-ρων αὐτῆς ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευ-σεν Ἀμεσίας υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΕΝ ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτι Ἰω-ὰς υἱοῦ Ὁρχοζίου βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς Ἰηθ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ, ἐπὶ ἑκαταε-κα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλ-μοῖς Κυρίου, καὶ ἐπροεβύθ ὅπισθα ἀμαρ-τιῶν Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρ-τε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.

3. Καὶ ἀργίθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἀ-ζαήλ βασιλέως Συρίας, καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἀδερ υἱοῦ Ἀζαήλ, πάσας τὰς ἡ-μέρας.

4. Καὶ ἐδεήθη Ἰωάχαζ τῆς προσώπῃς Κυρίου, καὶ ἐπήκεσεν αὐτῆς Κύριος, ὅτι εἶδε

ν. 13. ποιηθήσεται οἶκον) ποιηθήσονται οἶκον. ν. 14. αὐτῶν) ἐν αὐτῷ. ν. 15. ἐδίδου ἀργύριον) ἐδίδον τὸ ἀργύριον. ν. 16. καὶ περὶ) καὶ ἀργύριον περὶ. ibid. ὅτι ἐκ εἰσηνέχθη) ὅτι εἰσηνέχθη. ν. 17. προεβύθ) ἀναβῆναι. ν. 18. τὸ ἀργύριον τὸ) τὸ χρυσίον τὸ. ν. 19. οὐκ ἴδεν) οὐκ ἴδον. ibid. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίῳ. ν. 20. Μααθῶ καταδύνοντα Γαλααδ.) μααθῶ τῷ ἐν σελῇ. ν. 21. Ἰωζαχαρ) Ἰεζεχαρ. ibid. υἱὸς αὐτοῦ Ὡσανμῆρ) ὁ υἱὸς αὐτῆς Σωμῆρ. ib. Ἀμεσίας) ἀμεσίας. CAP. XIII. ν. 1. τρίτῳ Ἰωὰς υἱοῦ Ὁρχοζίου βασιλέως) τρίτῳ ἔτι Ἰωὰς υἱὸς Ὁρχοζίου βασιλέως. ibid. ἐπὶ Ἰσραὴλ) non habet. ν. 2. ἀπ' αὐτῶν) ἀπ' αὐτῆς.

εἶδε τὴν θλίψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐθλίψεν αὐτὸς βασιλεὺς Συρίας.

5. Καὶ ἔδωκε Κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθρὸς καὶ τρίτης.

6. Πλὴν οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἀμαρτίας οἵκε Ἱεροβοάμ (υἱοῦ Ναβὰτ) ὅς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐν αὐτῇ ἐπορεύθησαν. καὶ γὰρ τὸ ἄλλος (ὁ) * ἐτάθη ἐν Σαμαρείᾳ.

7. Ὅτι ἐχ' ὑπελείφθη τῷ Ἰωάχαζ λαὸς ἄλλ' ἢ πεντήκοντα ἵππεῖς, καὶ δέκα ἄρματα, καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλυσεν αὐτὸς βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν.

8. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάχαζ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτῆ, ἐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

9. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆ ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτῆ ἀντ' αὐτῆ.

10. Ἐν ἔτει τριακοσῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτι τῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐκαταίδεκα ἔτη.

11. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ ὅς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐν αὐταῖς ἐπορεύθη.

12. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτῆ, ὡς ἐποίησε μετὰ Ἀμεσίου βασιλέως Ἰούδα, ἐκὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆ, καὶ Ἱεροβοάμ ἐκάθισεν ἐπὶ τῷ θρόνῳ αὐτῆ, καὶ ἐτάφη Ἰωὰς ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ.

14. Καὶ Ἐλισαῖ ἐξήρῳσθη τὴν ἀρρώστιαν αὐτῆ, δι' ἣν ἀπέθανε· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆ, καὶ εἶπε· πατέρ, πατέρ, ἄρμα Ἰσραὴλ, καὶ ἵππεὺς αὐτῆ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐλισαῖ· λάβε τόξον καὶ βέλη. καὶ ἔλαβε πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη.

16. Καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ· ἐπιβίβασον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ τόξον. Καὶ ἐπεβίβασεν Ἰωὰς τὴν χεῖρα αὐτῆ ἐπὶ τὸ τόξον. Καὶ ἐπέθηκεν Ἐλισαῖ τὴν χεῖρα αὐτῆ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆ βασιλέως,

Εε3

17. καὶ

ν. 6. ἀπὸ ἀμαρτίας) ἀπὸ ἀμαρτιῶν. ibid. (υἱοῦ Ναβὰτ) abest. ib. ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν) ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη. ib. καὶ τε τὸ ἄλλος ὁ ἐτάθη) καὶ γὰρ τὸ ἄλλος ἐτάθη. ν. 8. οὐχ ἰδοὺ ταῦτα) οὐχὶ ταῦτα. ibid. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίῳ. ib. τοῖς Ἰσραὴλ;) τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ; ν. 9. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ) posteriore loco deest. ν. 10. ἐβδόμῳ) addit ἔτι. ibid. Ἰωάχαζ, ἐν) Ἰωάχαζ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν. ν. 11. ἀμαρτίας) Ἱερ. υἱοῦ Ναβὰτ) Ἱεροβοάμ υἱοῦ ναβὰτ ἀμαρτίας. ibid. ἐν αὐταῖς) ἐν αὐτῇ. ν. 12. Ἀμεσίου) Ἀμεσίου. ibid. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίῳ. ν. 13. Ἰωὰς) abest posteriore loco. ν. 15. πρὸς αὐτὸν) πρὸς ἑαυτὸν. ν. 16. Ἰσραὴλ.) abest. ibid. ἐπὶ τόξον) ἐπὶ τὸ τόξον. ib. ἐπὶ τὸ τόξον.) non habet. ib. Ἐλισαῖ τὴν χεῖρα) Ἐλισαῖ τὰς χεῖρας.

17. καὶ ἔπεν· ἀνοιζον τὴν θυρίδα καὶ ἀνατολάς. καὶ ἤνοιξε. καὶ ἔπεν Ἐλισαί· ροίζησον. καὶ ἐροίζησε. Καὶ ἔπε· βέλος σωτηρίας τῷ Κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφὲκ ἕως συντελείας.

18. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Ἐλισαί· λάβε τόξα. καὶ ἔλαβε. καὶ ἔπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ· πατάξον εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τρεῖς, καὶ ἔση.

19. Καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ, καὶ ἔπεν· εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως συντελείας, καὶ νῦν τρεῖς πατάξεις τὴν Συρίαν.

20. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλισαί, καὶ ἔθαψαν αὐτόν. καὶ μονόζωνοι Μωάβ ἤλθον ἐν τῇ γῇ, ἐλθόντος τῷ ἐνιαυτῷ.

21. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον, καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ Ἐλισαί· καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἤψατο τῶν ὀστέων Ἐλισαί, καὶ ἔζησε, καὶ ἀνέστη ἐπὶ τὰς πόδας αὐτοῦ.

22. Καὶ Ἀζαήλ βασιλεὺς Συρίας ἐξέθλιψε τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ.

23. Καὶ ἠλέησε Κύριος αὐτοὺς, καὶ οἰκείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέδωκεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτῷ τὴν μετὰ Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ,

καὶ ἐκ ἠθέλησε Κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ ἐκ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς προσώπης αὐτῆς.

24. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζαήλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς Ἀδερ υἱὸς Ἀζει αὐτῷ ἀντ' αὐτῆς.

25. Καὶ ἀπέρριψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ Ἀδερ υἱοῦ Ἀζαήλ, ὡς ἔλαβεν ἐκ Ἀδερ χειρὸς Ἰωάχαζ τῷ πατρὶ αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ. τρεῖς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ ἐπέρριψε τὰς πόλεις Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΕΝ ἔτει δευτέρῳ τῷ Ἰωὰς υἱῷ Ἰωάχαζ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς Ἰωὰς, βασιλεὺς Ἰουδα.

2. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἰσραὴλ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῷ Ἰωαδεὶν ἐξ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτῷ. Κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτῷ ἐποίησε.

4. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ ἐκ ἐξῆρεν· ἐπὶ ὅτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

5. Καὶ ἐγένετο ὅτε κατίχυσεν ἡ βασιλεὺς ἐν χειρὶ αὐτῷ, καὶ ἐπάταξε τὰς

Υ. 17. ροίζησον. καὶ ἐροίζησε.) τόξουσον. καὶ ἐτόξουσε. Υ. 22. βασιλεὺς Συρίας) non habet. Υ. 23. οἰκείρησεν) ψικείρησεν. ibid. πρὸς αὐτοὺς) ἐπ' αὐτοὺς. Υ. 24. Ἀζει) ἄδερ. Υ. 25. ἀπέρριψεν) ἀπέρριψεν. ibid. Ἀδερ) ἄδερ. CAP. XIV. Υ. 1. Ἀχάς) Ἰωάχαζ. ibid. Ἀμασίας) ἀμασίας, passim. Υ. 2. εἴκοσι ἑννέα) εἴκοσι καὶ ἑννέα. ibid. ἐν Ἰσραὴλ) ἐν Ἱερουσαλὴμ. ib. τῇ μητρὶ αὐτῷ Ἰωαδεὶν) τῆς μητρὸς αὐτῷ Ἰωαδεὶν. Υ. 3. Δαυὶδ) δαυὶδ ὁ πατὴρ. Υ. 4. ὅτι ὁ λαός) ὅτι ὁ λαός.

τὲς δέλους αὐτὲ τὲς πατάζαντας τὸν βασιλέα, τὸν πατέρα αὐτῆ.

6. Καὶ τὲς υἱὲς τῶν πατάζαντων οὐκ ἐθανάτωσε, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ νόμων Μωσῆ, ὡς ἐνετείλατο Κύριος, λέγων· οὐκ ἀποθάνονται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθάνονται ὑπὲρ πατέρων· ὅτι ἀλλ' ἡ ἑκάστος ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆ ἀποθάνειται.

7. Αὐτὸς ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ ἐν Γεμελά δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε τὴν πέτρην ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰεκδοὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

8. Τότε ἀπέστειλεν Ἀμασίας ἀγγέλλας πρὸς Ἰωάν, υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰηοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων· δεῦρο ὁφθαλμοὶ προσώποις.

9. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάν βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰδὼν, λέγων· ὁ ἄκαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, δὸς τὴν θυγατέρα σε τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ διήλθε τὰ θηρία τῆ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ συνεπάτησαν τὸν ἄκανα.

10. Τύπλιν ἐπάταξας τὴν Ἰδεμαίαν, καὶ ἐπῆρέ σε ἡ καρδία σου, ἐνδοξάδι τι κατήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ἵνατί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου; καὶ πεσῇ συ, καὶ Ἰέδας μετὰ σοῦ.

11. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμεσίας. Καὶ ἀνέβη Ἰωάν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὠφθησαν προσώποις, αὐτὸς καὶ Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰδὼν ἐν Βηθσαμὺς τῇ τῆς Ἰδαίας.

12. Καὶ ἐπῆλυσεν Ἰέδας ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτῆ.

13. Καὶ τὸν Ἀμεσίαν βασιλέα Ἰέδας υἱὸν Ἰωάν υἱοῦ Ὀχοζῶν ἔλαβεν Ἰωάν Ἀαζία υἱὸς Ἰωάχαζ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βηθσαμὺς. Καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διέκοψεν ἐν τείχει Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ πύλῃ Ἐφραΐμ, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν, τετρακοσίους πήχεις.

14. Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὐρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ τὲς υἱὲς τῶν συμμίξεων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

15. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάν, ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτῆ, ἃ ἐπολέμησε μετὰ Ἀμεσίας βασιλέως Ἰδὼν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ ἔχει λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

16. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάν μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεροβοάμ υἱὸς αὐτῆ ἀντ' αὐτῆ.

17. Καὶ

W. 5. τὸν βασιλέα) non habet. V. 6. νόμῳ Μωσῆ) νόμων Μωσῆ. V. 7. τὸν Ἐδὼμ ἐν Γεμελά) τὴν Ἐδὼμ ἐν Γεμελ. ibid. Ἰεκδοὴλ) Ἰεκδοὴλ. V. 8. Ἰας) Ἰωάν. V. 9. διήλθεν) διήλθον. ibid. ἀγρῆ ἐν) ἀγροῦ τὰ ἐν. ib. τὸν ἄκανα) τὴν ἄκανα. V. 10. σε ἡ καρδία) σε καρδία. ibid. ἵνατί) καὶ ἵνατί. V. 11. Ἀμεσίας) ἀμεσίας. ibid. Ἀμασίας) Rom. constanter ἀμεσίας. ib. Βηθσαμὺς τῆς Ἰδαίας) βαιθσαμὺς τῇ τῆς Ἰδὼν. V. 13. βασιλέα Ἰέδας) non habet. ibid. Ἀαζία ἔλαβεν Ἰωάν υἱὸς Ἰωάχαζ) Ὀχοζῶν συνέλαβεν Ἰωάν. ib. Βηθσαμὺς) βαιθσαμὺς. ib. καὶ διέκοψεν ἐν τείχει) καὶ κατέσχευεν ἐν τῷ τείχει. ib. ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν) ἕως πύλης τῆς γωνίας. V. 15. οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γ. ἐν βιβλίῳ) ἔχει ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ.

17. Καὶ ἔζησεν Ἀμεσίας υἱὸς Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰδδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωᾶς υἱὸν Ἰωᾶχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ, πεντεκαίδεκα ἔτη.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμεσίας, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίων λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰδδα;

19. Καὶ συνεζήφησαν ἐπ' αὐτὸν σύσρεμμα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχεῖς, καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτὸς εἰς Λαχεῖς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ.

20. Καὶ ἦσαν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῶ ἐν πόλει Δαυὶδ.

21. Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς Ἰδδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς ἔξ καὶ δέκα ἑτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τῶ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμεσίας.

22. Αὐτὸς ἀποδόμησε τὴν Αἰλῶθ, καὶ ἀπέσχευεν αὐτὴν τῷ Ἰδδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

23. Ἐν ἔτει πεντεκαδεκάτῳ τῷ Ἀμεσίας, υἱοῦ Ἰωᾶς, βασιλέως Ἰδδα, ἐβασίλευσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ἰωᾶς βασιλέως Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος:

24. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ναβᾶτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

25. Αὐτὸς ἀπέστησε τὸ ὄριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἰμάθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἀραβᾶ, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, ὃς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δέλου αὐτῷ Ἰωνά, υἱοῦ Ἀμαθὶ, τῷ προφῆτῃ τῷ ἐκ Γεθαχοβέρ.

26. Ὅτι εἶδε Κύριος τὴν ταπείνωσιν Ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, καὶ ὀλιγοσύνην συνεχομένους, καὶ ἐσπανισμένους, καὶ ἐγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ Ἰσραὴλ.

27. Καὶ οὐκ ἐλάλησε Κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ὑποκάτωθεν τῷ ἔρειπῳ· καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωᾶς.

28. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰεροβοὰμ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυνατεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησε, καὶ ὅσα ἐπέσχευε τὴν Δαμασκὸν, καὶ τὴν Αἰμάθ τῷ Ἰδδα ἐν Ἰσραὴλ, ἐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίων λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

29. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ· καὶ ἐβασίλευσεν Ζαχαρίας υἱὸς * αὐτοῦ ἀντὶ Ἀζαρίου (τῷ πατρὸς) αὐτοῦ.

ΚΕΦ. 18'. XV.

ΕΝ ἔτει εἰκοσῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει τῷ Ἰεροβοὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας, υἱὸς Ἀμεσίας βασιλέως Ἰδδα.

2. Υἱὸς

v. 19. σύσρεμμα) σύσρεμμα. ibid. Λαχεῖς) λαχεῖς, passim. v. 21. ἔξ καὶ δέκα) ἐκαδέκα, ibid. ἐβασίλευσαν αὐτὸν) ἐβασίλευσαν αὐτὸν. v. 22. ἀπέσχευεν) ἐπέσχευεν. v. 23. υἱοῦ Ἰωᾶς, βασιλέως Ἰδδα) υἱὸς Ἰωᾶς βασιλέως Ἰδδα. ibid. βασιλέως Ἰσραὴλ) non habet. v. 25. ὃς ἐλάλησεν) ὃς ἐλάλησεν. ibid. Γεθαχοβέρ) γεθαχοβέρ. v. 26. συνεχομένους) συνεχομένους. v. 27. ἐκ χειρὸς) διὰ χειρὸς. v. 29. Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσίας ἀντὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ) Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντὶ αὐτοῦ. CAP. XV. v. 1. ἐβδόμῳ ἔτει) ἔτει abest.

2. Υἱὸς ἐκκαίδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλευεῖν αὐτὸν, καὶ πενήντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ Ἰερχεμὰ νομα μητρὶ αὐτῷ Ἰερχελία ἐξ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

4. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν· ἐτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

5. Καὶ ἦψατο Κύριος τῷ βασιλεῶς, καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ Ἀφραάθ, καὶ Ἰωαθὰμ υἱὸς τῷ βασιλεῶς κρίνειν ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.

6. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρίου, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσίν Ἰούδα;

7. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐθαψάν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαθὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

8. Ἐν ἔτει τριακοσῷ καὶ ὀγδῶ ἔτει τῷ Ἀζαρίου βασιλεῶς Ἰέδα ἐβασίλευσεν Ζαχαρίας υἱὸς Ἱεροβοάμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐξάμηνον.

9. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλ-

μοῖς Κυρίου, καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβαάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ συνεγράφησαν ἐπ' αὐτὸν Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβεί, καὶ Κεβλαάμ, καὶ Ἀβεί, ἐπάταξαν αὐτὸν (κατέναντι τῷ λαοῦ,) καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν· καὶ Σελλοὺμ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

11. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαχαρίου ἰδοὺ ἐστὶ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσίν Ἰσραὴλ.

12. Ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς Ἰηθ, λέγων, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονται σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ· καὶ ἐγένετο οὕτως.

13. Καὶ Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβεί ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει τριακοσῷ καὶ ἐνάτῳ τῷ Ὀρχοζίου βασιλεῶς Ἰέδα, ἐβασίλευσε Σελλοὺμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

14. Καὶ ἀνέβη Μανασὴμ υἱὸς Γαδδὲ ἐκ Θεσιλα, καὶ ἦλθεν εἰς Σαμαρείαν, καὶ ἐπάταξε τὸν Σελλοὺμ υἱὸν Ἰαβεί ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

15. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλοῦμ, καὶ ἡ συζυγὴ αὐτοῦ ἡ συνεγράφη, ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων

Tom. II.

F f

λόγων

V. 2. πενήντα καὶ δύο) καὶ abest. ibid. μητρὶ αὐτοῦ Ἰερχεμὰ) τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰερχελία. V. 3. τὸ ἀγαθὸν) τὸ εὐθεῖ, V. 4. ὅτι ὁ) ἐτι ὁ. V. 5. Κύριος τῷ βασιλεῶς) κύριος τὸν βασιλέα. ibid. θανάτου) addit αὐτοῦ. ib. Ἰωαθὰμ) Ἰωαθὰμ. ib. κρίνειν) κρίνων. V. 6. ἐν βιβλίῳ) ἐπὶ βιβλίου. V. 7. πατέρων αὐτοῦ) adjicit καὶ ἐθαψάν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. V. 8. ὀγδῶ ἔτει τῷ Ἀζαρίου βασιλεῶς Ἰέδα) ὀγδῶ τῷ Ἀζαρίου βασιλεῖ Ἰέδα. ibid. Ἀζαρίας) Ζαχαρίας. V. 9. ἀπὸ ἀμαρτιῶν) ἀπὸ πάντων τῶν ἀμαρτιῶν. V. 10. Ἀβεί, καὶ Κεβλαάμ - - fin.) Ἰαβεί, καὶ ἐπάταξαν αὐτόν Κεβλαάμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν καὶ ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτοῦ. V. 11. Ἀζαρίου ἰδοὺ ἐστὶν) Ζαχαρίου ἰδοὺ εἰσι. ibid. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίου. V. 13. Ἰαβεί) Ἰαβεί, passim. ibid. ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει) ἐβασίλευσεν. καὶ ἐν ἔτει. ib. τοῦ Ὀρχοζίου βασιλεῶς Ἰέδα) Ἀζαρίας ἐβασίλει Ἰούδα. ib. ὀκτώ ἡμέρας) μῆνα ἡμερῶν. V. 14. Γαδδὲ ἐκ Θεσιλα) γαδδὲ ἐκ Θεσιλα. ibid. καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.) non habet. V. 15. αὐτῷ συνεγράφη) αὐτῷ ἡ συνεγράφη. ibid. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίου.

λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ.

Μανασσὴν 16. Τότε ἐπάταξε Μανασσὴ τὴν *Θαιρὰ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς ἀπὸ Θερσαῖ, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχέσας ἀνέρρηξεν.

Μανασσὴν 17. Ἐν ἔτει τριακοσῷ καὶ ἐνάτῳ Ἀζαρία βασιλέως Ἰδὰ ἐδασίλευσε Μανασσὴ υἱὸς Γαδδὲ ἐπὶ Ἰσραὴλ, δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

18. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

Φεᾶ 19. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆ ἀνέβη Φεᾶ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Μανασσὴ ἔδωκε τῷ *Φεᾶ χίλια τάλαντα ἀργυρίου ἕως τὴν χεῖρα αὐτῆ σὺν αὐτῷ, τῷ ἐνιχύσαι τὸ βασίλειον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ.

Μανασσὴν 20. Καὶ ἐξήνεγκε Μανασσὴ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἐν ἰσχύϊ, δῶναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων πεντήκοντα σίκλους ἀργυρίου τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνί. Καὶ ἀπέστρεψε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ.

Μανασσὴν 21. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

22. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσὴ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆ, καὶ ἐδασίλευσε Φακείας υἱὸς αὐτῆ ἀντ' αὐτῆ.

23. Ἐν ἔτει πεντηκοσῷ τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως Ἰδὰ ἐδασίλευσε Φακείας υἱὸς Μανασσῆ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ, *δύο ἔτη.

24. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

25. Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν Φακεὺς υἱὸς Ῥομελίου, ὁ τριστάτης αὐτῆ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τῆ βασιλείας μετὰ τῷ Ἀργῷ, καὶ μετὰ τῷ Ἀριῇ, καὶ μετ' αὐτῆ πεντήκοντα ἀνδρας ἀπὸ τῶν τετρακοσίων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἐδασίλευσεν ἀντ' αὐτῆ.

26. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακείου, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδὲ εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

27. Ἐν ἔτει πεντηκοσῷ καὶ δευτέρῳ τῷ Ἀζαρίου βασιλέως Ἰδὰ ἐδασίλευσε Φακεὺς υἱὸς Ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ, εἴκοσιν ἔτη.

28. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, ἐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

29. Ἐν

V. 16. Μανασσὴν τὴν Θαιρὰ) μανασσὴ καὶ τὴν Θερσαῖ. V. 17. Ἀζαρία βασιλέως) τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ. ibid. (καὶ) abest. ib. Μανασσὴν) μανασσὴ. ib. Γαδδὲ) γαδδὴ, passim. ib. δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ) transposita. V. 19. Μανασσὴν) μανασσὴ. ibid. σὺν αὐτῷ) μετ' αὐτῆ. ib. τῷ ἐνιχύσαι τὸ βασίλειον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.) hanc desiderantur. V. 20. Μανασσὴν) μανασσὴ, ita constanter Rom. ibid. ἐν ἰσχύϊ) ἰσχύϊ. ib. ἀργυρίου) deest. V. 21. ἐχὶ ταῦτα) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα. ibid. ἐπὶ βιβλίῳ) ἐπὶ βιβλίῳ. V. 22. Φακείας υἱὸς Μανασσῆ) Φακεσίας υἱὸς αὐτῆ. V. 23. βασιλέως) βασιλεῖ. ibid. Φακείας υἱὸς Μανασσῆ) Φακεσίας υἱὸς μανασσῆ. ib. δέκα ἔτη) δύο ἔτη. V. 25. Ἀριῇ) ἀρία. ibid. πενήκοντα ἀνδρας) πενήκοντα ἀνδρες. V. 26. Φακείου) Φακείου. ibid. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίῳ. V. 27. βασιλέως) βασιλεῖ.

29. Ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεὲ βασι-
λέως Ἰσραὴλ ἦλθε θαλασσοπλάσας βασιλεὺς
Ἀσσυρίων, καὶ ἔλαβε τὴν Αἰν, καὶ τὴν
Κάβελ, Ἀβὲλ Βεθμααχά, καὶ τὴν Ἰανώχ, καὶ
τὴν Κενέξ, καὶ τὴν Ἀσώρ, καὶ τὴν Γα-
λααδ, καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πᾶσαν γῆν
Νεφθαλεὶμ, καὶ ἀπώκισεν αὐτοὺς εἰς
Ἀσσυρίους.

30. Καὶ συνέσχεψε σύσχεμμα Ἰσηὲς
υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ
ἐπάτάξεν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐ-
τὸν, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτῷ αὐτῆς, (καὶ)
ἔν ἔτει εἰκοσῷ Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἀζαρίε.

31. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὲ,
καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδὲ ἐστὶ γε-
γραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμε-
ρῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

32. Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥο-
μελίου βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν
Ἰωάθαμ υἱὸς Ἀζαρίε βασιλέως Ἰέδα.

33. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν
τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ ἔξ καὶ δέκα
ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς Ἱερουά, θυγα-
τὴρ Σαδών.

34. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλ-
μοῖς Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν
Ἀζαρίας ὁ πατὴρ αὐτῆς.

35. πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἐτι
ὁ λαὸς ἐδυοῖαζε, καὶ ἐδυμία ἐν τοῖς

ὑψηλοῖς. Αὐτὸς ἀποδόμησε τὴν πύλην
οἴκου Κυρίου τὴν ἐπάνω.

36. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωά-
θαμ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰέδα;

37. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξα-
το Κύριος ἐξαποστέλλειν ἐν Ἰέδῃ τὸν Ῥαασ-
σὼν βασιλέα Συρίας, καὶ τὸν Φακεὲ
υἱὸν Ῥομελίου.

38. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν
πατέρων αὐτῆς, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων
αὐτῆς ἐν πόλει Δαυὶδ τῇ πατρὸς αὐτῆς,
καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχαζ υἱὸς αὐτῆς αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVI.

ΕΝ ἔτει ἐπτακαίδεκάτῳ Φακεὲ υἱοῦ
Ῥομελίου ἐβασίλευσεν Ἀχαζ υἱὸς
Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰέδα.

2. Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν Ἀχαζ ἐν τῷ Ἀχαζ
βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ ἐκκαίδεκα ἔτη
ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἐκ ἐ-
ποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου
Θεοῦ αὐτῆς πῶς, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ
αὐτῆς.

3. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱὸς
Ναβὼτ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ γε τὸν
υἱὸν αὐτῆς διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδε-
λύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος
ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

F f 2

4. Καὶ

V. 29. Φακεὲ βασιλέως) adjicit Ἰσραὴλ ἦλθε θαλασσοπλάσας βασιλεὺς. ibid. Κάβελ Βεθμααχά, καὶ τὴν Ἰανώχ) ἄβελ καὶ τὴν θαμααχά καὶ τὴν ἀνιόχ. ib. Γαλααδ) γαλααν. ib. Νεφθαλεὶμ) νεφθαλί. V. 30. ἐθανάτωσεν αὐτὸν) αὐτὸν deest. ibid. (καὶ) abest. ib. Ἰωάθαμ) ἰωάθαμ. V. 31. ἰδὲ ἐστὶ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου) ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου. V. 32. βασιλέως Ἰσραὴλ) βασιλῆς Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἰωάθαμ. V. 33. ἔξ καὶ δέκα) ἐκκαίδεκα. ibid. Ἱερουά) Ἱερουά. V. 35. ὅτι ὁ λαὸς) ἐτι ὁ λαός. V. 36. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίου. V. 37. ἐξαποστέλλειν) addit ἐν Ἰέδῃ. CAP. XVI. V. 2. Ἀχαζ) Ἀχαζ. ibid. Θεὸς πῶς) Θεοῦ αὐτῆς πῶς. V. 3. ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὼτ βασιλέως Ἰσραὴλ) ἐκ ὁδῶν βασιλέων Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου αἰσώδους.

5. Τότε ἀνέβη Ῥααζωὶ βασιλεὺς Συρίας, καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιοῦντο ἐπὶ Ἀχαζ, καὶ ἐκ ἐδύναντο πολεμεῖν.

6. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστρεψε Ῥααζωὶ βασιλεὺς Συρίας τὴν Αἰλάμ τῇ Συρίᾳ, καὶ ἐξέβαλε τὰς Ἰουδαίους ἐξ Αἰλάμ, καὶ Ἰδεμοῖοι ἦλθον εἰς Αἰλάμ, καὶ κατὰκῃσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαζ ἀγγέλους πρὸς Θαλγαμφεθασάρ βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων· δέσῳ σου, καὶ υἱὸς σου ἐγώ, ἀνάστηθι, καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἰσραὴλ, τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἀχαζ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὗρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου Κυρίου, καὶ οἶκε τῷ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων δῶρα.

9. Καὶ ἤκουσεν αὐτὴ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν, καὶ συνέλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπάκτισεν αὐτὴν Κυρήνην δὲ, καὶ τὸν Ῥααζωὶν ἐθανάτωσε.

10. Καὶ ἐπερεύθη βασιλεὺς Ἀχαζ

εἰς ἀπάντησιν τῷ Θαλγαμφεθασάρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν· καὶ εἶδε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Δαμασκῷ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἱερέα τῷ ὁμοίῳ τῷ θυσιαστήριου, καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτῆς εἰς πᾶσαν ποιήσιν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἀποδόμησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ ἐκ Δαμασκῷ· οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς, ἕως ἐρχεσθαι τὸν βασιλέα Ἀχαζ ἀπὸ Δαμασκῆ.

12. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμασκῆ, καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτό·

13. καὶ ἐθυμίασε τὴν ὀλοκαύτωςιν αὐτῆς, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῆς, καὶ ἔσπεισε τὴν σπονδὴν αὐτῆς, καὶ προσέχεε τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,

14. τὸ χαλκοῦν, τὸ ἀπέναντι Κυρίου. Καὶ προσήγαγε τὸ πρόσωπον τῷ οἴκῳ Κυρίου, (καὶ) ἀπὸ τῆς ἀναμέσον τῆς θυσιαστηρίε, καὶ ἀπὸ τῆς ἀναμέσον τῆς οἴκου Κυρίου· καὶ ἔδειξεν αὐτὸ ἐπὶ μὲρὸν τῆς θυσιαστηρίε κατὰ βορρᾶν·

15. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων· ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν ὀλοκαύ·

v. 5. ἐδύναντο) ἠδύναντο. v. 6. ἀπέστρεψε) ἐπέστρεψε. ibid. Αἰλάμ) αἰλάμ, ter hoc ipso versu. v. 7. πρὸς βασιλέα) πρὸς Θαλγαμφεθασάρ βασιλέα. ibid. ἀνάστηθι, καὶ σῶσον) καὶ deest. v. 8. τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρ.) ἀργύριον καὶ χρυσίον. ibid. οἴκου βασιλέως) οἴκου τῆς βασιλείας. ib. Ἀσσυρίων) abest. v. 9. Ἀσσυρίων) adjicit καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων. ibid. αὐτὴν Κυρήνην δὲ, καὶ τὸν Ῥααζωὶν ἐθ.) αὐτήν, καὶ τὸν Ῥααζωὶν βασιλέα ἐθανάτωσε. v. 10. εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἀλγαμφεθασάρ) εἰς Δαμασκόν εἰς ἀπάντην Θαλγαμφεθασάρ. ibid. τὸ ἐν Δαμασκῷ) τὸ abest. ib. ῥυθμὸν εἰς) ῥυθμὸν αὐτοῦ καὶ. v. 11. οὕτως ἐποίησεν - - Δαμασκῆ.) omnia desunt. v. 12. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμασκῆ) non habet. ibid. καὶ προσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον) desunt. v. 13. ἔσπεισε) abest. v. 14. (καὶ) abest.

όλοκαύτως τὴν πρωϊνὴν, καὶ τὴν θυσιάν τὴν ἑσπερινήν, καὶ τὴν ὀλοκαύτως τὴν βασιλέως, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῆς, καὶ τὴν ὀλοκαύτως παντὸς τῆς λαῆς τῆς γῆς, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὀλοκαύσεως, καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐπ' αὐτὸ προχερεῖς· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσαι μοι εἰς πρωϊ.

16. Καὶ ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ.

17. Καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνῶν, καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λετῆρα, καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν τῶν (δέκα) ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην.

18. Καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθεδράς ἐποδόμησεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὴν εἰσόδον τῆς βασιλείας τὴν ἔξω ἐπέσρεψεν ἐν οἴκῳ Κυρίου ἀπὸ προσώπου τῆς βασιλείας Ἀσσυρίων.

19. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαζ ὅσα ἐποίησεν, ἔχῃ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰέδα;

20. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΕΝ ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Ἀχαζ βασιλεῖ Ἰέδα ἐβασίλευσεν Ὡση υἱὸς Ἠλὰ ἐν Σαμαρείᾳ, ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐννέα ἔτη·

2. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν ἔχ' ὥς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἱ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτῆς.

3. Ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη Σαλαμανασάρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων. Καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ὡση δελος, καὶ ἐπέσρεψεν αὐτῷ μαναιά.

4. Καὶ εὗρε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν τῷ Ὡσῇ ἀδικίαν, ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Σαῶ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαναιά τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαιυτῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἐπολιόρησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ Φυλακῆς.

5. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμαρείαν, καὶ ἐπολιόρησεν ἐπ' αὐτὴν τρεῖς ἐν αὐτῇ ἔτη.

6. Ἐν ἔτει ἐννάτῳ Ὡσῆς συνέλαβε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμαρείαν, καὶ ἀπώκισε τὸν Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίαν, καὶ κατάρκισεν αὐτοὺς ἐν Ἀλῃ, καὶ ἐν Ἀβὼς ποταμοῖς Γωζάν, καὶ Ὀρη Μήδων.

7. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόν·

F f 3

V. 15. ὀλοκαύτως τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καὶ) ὀλοκαύτως παντὸς τῆς λαῆς, καὶ) ibid. καὶ σπονδὴν) καὶ τὴν σπονδὴν. ib. ἐπ' αὐτὸ προχερεῖς) ἐπ' αὐτῷ ἐκχερεῖς. ib. εἰς πρωϊ) εἰς τοπωῖ. V. 17. τὰ συγκλείσματα) καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ τὰ συγκλείσματα. ibid. (δέκα) abest. V. 18. προσώπου τῆς βασ.) τῆς abest. V. 20. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ) deest posteriore loco. CAIP. XVII. V. 1. Ἀχαζ βασιλεῖ) τῷ Ἀχαζ βασιλέως. V. 3. Σαλαμανασάρ) σαλαμανασάρ. V. 4. Σαῶ) σηῶρ. V. 5. ἐν αὐτῇ) ἐπ' αὐτήν. V. 6. τὸν Ἰσραὴλ) Ἰσραήλ. ibid. κατάρκισεν αὐτοὺς ἐν Ἀλῃ) κατάρκισεν αὐτοὺς ἐν Ἀλῃ. V. 7. ὅτε ἤμαρτον) ὅτι ἤμαρτον.

γαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐφοβήθησαν θεὸς ἐτέρας,

8. καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιομασίαις τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ ὅσοι ἐποίησαν,

9. καὶ ὅσοι ἠμφίσταντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λόγους, οὐχ οὕτως κατὰ Κυρίῃ Θεῷ αὐτῶν· καὶ (ὧν) ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλῶν ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως πύλεως ὀχυραῖς.

10. Καὶ ἐσήλωσαν ἑαυτοῖς σήλας, καὶ ἄλσιν ἐπὶ παντὶ βενῷ ὑψηλῷ, καὶ ὑποκάτω παντός ξύλου ἀλσάδους.

11. Καὶ ἐθυμίωσαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς, καθὼς τὰ ἔθνη αὐτῶν ἀπάκισε Κύριος ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν κοινωνεῖς, καὶ ἐχάραξαν τῇ παροργίσαι τὸν Κύριον.

12. Καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε Κύριος αὐτοῖς, ἃ ποιήσετε τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ Κυρίῳ.

13. Καὶ διεμαρτύρατο Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν Ἰδδα, καὶ ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτῶν, παντός ὁρῶντος, λέγων, ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνέειλάμην τοῖς

πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπέστειλα (αὐτοῖς) πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου, τῶν προφητῶν.

14. Καὶ οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν, καὶ ἐσκληρύναν τὸν νότον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νότον τῶν πατέρων αὐτῶν, οἱ δὲ ἐπίστευσαν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

15. Καὶ ἀπέβρεψαν τὰς ἀκριβοσμέσας αὐτοῦ, καὶ τὴν συνθήκην αὐτῆς, ἣν ἐκόψεν σὺν πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῆς, ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς, οὐκ ἐφύλαξαν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικυλωσάντων αὐτὰς, ὧν ἐνετείλατο Κύριος αὐτοῖς τῇ μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα·

16. ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς Κυρίῃ Θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χάνευμα, δύο δαμάλεις, καὶ ἐποίησαν ἄλσιν, καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει τῇ οὐρανῇ, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βάαλ·

17. καὶ διῆγον τὰς υἱούς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας, καὶ οἰωνίζοντο· καὶ ἐπράθησαν τῇ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίῃ, παροργίσαι αὐτόν.

18. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος σφόδρα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστησεν αὐτὰς ἀπὸ τῆς προσώπης αὐτῆς, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλην φυλῆς Ἰδδα μονωτάτης.

19. Καὶ

ν. 8. ἀπὸ προσώπου) ἐκ προσώπου. ν. 9. (ὧν) abest. ibid. ὑψηλῶν) ὑψηλὰ. ν. 11. ἀπάκισε Κύριος ἀπὸ) ἀπάκισε Κύριος ἐκ. ibid. ἐχάραξαν) καὶ ἐχάραξαν. ν. 12. τὰτα Κυρίῳ) τὰτα τῷ Κυρίῳ. ν. 13. καὶ ἐν Ἰδδα) καὶ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ. ibid. αὐτοὺς πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ) αὐτοῖς ἐν χειρὶ. ν. 14. ἠκουσαν αὐτῶν) αὐτῶν deest. ibid. οἱ δὲ ἐπίστευσαν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν) hanc desiderantur, ut de priora verba vers. 15. usque ad ista: καὶ τὰ μαρτύρια, &c. ibid. ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικυλωσάντων αὐτοὺς) ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικυλωσάντων. ib. τοῦ μὴ ποιῆσαι) μὴ ποιῆσαι. ν. 16. δαμάλεις) addit καὶ ἐποίησαν ἄλσιν. ν. 17. ἐμαντεύοντο) addit μαντείας, καὶ οἰωνίζοντο.

19. Καί γε Ἰσάας ἐκ ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς τῆ Κυρίᾳ Θεῷ αὐτῶν. καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαίωμασιν Ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν,

ἀπακρί- 20. καὶ ἀπειώσαντο τὸν Κύριον ἐν παντὶ σάντο σπέρματι Ἰσραὴλ· καὶ ἐσάλευσεν αὐτὰς, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτὰς, ἕως ἃ ἀπέρριψεν αὐτὰς ἀπὸ προσώπου αὐτῆ.

21. Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπανάσθεν οἱ κου Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἰεροβοάμ υἱὸν Ναβὰτ, καὶ ἐξέωσεν Ἰεροβοάμ τὸν Ἰσραὴλ ἐξόπιθε Κυρίου, καὶ ἐξήμαρτεν αὐτοὺς ἀμαρτίαν μεγάλην.

22. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πάσῃ ἀμαρτίᾳ Ἰεροβοάμ ἣ ἐποίησεν· οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῆς,

23. ἕως ἃ μετέστησε Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῆ, καὶ ὡς ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτῆ, τῶν προφητῶν. Καὶ ἀπακρίθη Ἰσραὴλ ἐπανάσθεν τῆς γῆς αὐτῆ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

24. Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων Χεαῖ ἐκ Βαβυλῶνος τὸν ἐκ Χουδα, καὶ ἀπὸ Ἀιά, καὶ ἀπὸ Αἰμαῖθ, καὶ Σεφφαρουαῖμ, καὶ κατωκρίθησαν ἐν πόλεσιν Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμαρείαν, καὶ κατώκισαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς κατέ-

δρας αὐτῶν ἐκεῖ, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν Κύριον, καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἐν αὐτοῖς τὰς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκλίνοντες ἐν αὐτοῖς.

26. Καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες· τὰ ἔθνη ἃ ἀπώκισας, καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι Σαμαρείας, οὐκ ἀντεκά- ἐγνώσαν * τὸ κρῖμα τῆ Θεοῦ τῆς γῆς, διὸ καὶ ἀπέστειλε Κύριος εἰς αὐτοὺς τὰς * τὰ κρῖ- λέοντας, καὶ ἰδοὺ εἰσι θανατοῦντες αὐ- ματὰ τὰς, καὶ ὅτι οὐκ οἶδασι τὸ κρῖμα τῆ Θεοῦ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, λέγων· ἀπάρατε ἐκεῖθεν, καὶ πορευέσθωσαν, καὶ κατοικήτωσαν ἐκεῖ, καὶ φωλιούσιν αὐτοὺς τὸ κρῖμα τῆ Θεοῦ τῆς γῆς.

28. Καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἤγαγον ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθήλ, καὶ ἦν φωτίζων αὐτὰς ὅπως φοβηθῶσι τὸν Κύριον,

29. Καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοῦ αὐτῶν· καὶ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ Σαμαρεῖται, ἔθνη ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ κατώκουν ἐν αὐταῖς,

30. Καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν Συκκῶθ Βενιθεῖ, καὶ οἱ ἄνδρες Σὰθ ἐποίησαν τὴν Νεργέλ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμαῖθ ἐποίησαν τὴν Ἀσιμαῖθ,

31. καὶ

v. 19. τοῦ Κυρίου Θεοῦ) κυρίου τῆ θεῶ. v. 20. ἀπειώσαντο) ἀπείσαντο. ibid. τὸν Κύριον ἐν παντὶ) τὸν Κύριον καὶ ἐδυμῶθη κύριος παντὶ. v. 21. ἐβασίλευσαν) praefigit καὶ. v. 22. ἣ ἐποίησεν.) ἥς ἐποίησεν. v. 24. ἐκ Χεαῖ, καὶ ἀπὸ Ἀιά) ἐκ Χουδα ἀπὸ αἰα. ibid. Σεφφαρουαῖμ) σεφφαρουαῖμ. ib. κατωκρίθησαν) κατωκρίθησαν. v. 25. ἐκεῖ) abest. v. 26. εἶπον) ἄπαν. ibid. ἀντεκάθισαν) ἀντεκάθισας. ib. τὰ κρῖματα) τὸ κρῖμα. ib. Κύριος εἰς αὐτοὺς) κύριος abest. v. 27. ἀπάρατε) ἀπαράγετε. v. 28. ἤγαγον) ἀπώκισαν. ibid. ὅπως) πῶς. v. 29. ἔθνη ἐν) ἔθνη ἔθνη ἐν. ibid. ἐν αἷς αὐτοὶ κατώκουν ἐν αὐταῖς.) ἐν αἷς κατώκουν. v. 30. Συκκῶθ Βενιθεῖ) συκκῶθ βενιθ, praeterea adjicit καὶ οἱ ἄνδρες χουθ ἐποίησαν τὴν ἐργίλ.

Ἄβαα- 31. καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίησαν τὴν Ναβαα-
 ξερ, καὶ τὴν Ναιβὰς, καὶ τὴν Θαρθάκ,
 καὶ οἱ Σεφφαρουαῖμ (ἡνίκα) κατέ-
 καιον τὰς υἱούς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Ἀ-
 Ἀμμε- δραμέλεχ, καὶ Ἀμμελέχ, θεοῖς Σεφ-
 λέχ Φαρουαῖμ.

32. Καὶ ἦσαν φοβέμενοι τὸν Κύριον·
 καὶ κατὰκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν
 ἐν τοῖς οἰκοῖς τῶν ὑψηλῶν ἃ ἐποίησαν ἐν
 Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει, ἐν ἣ
 κατὰκισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἦσαν φοβέμενοι
 τὸν Κύριον, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς
 τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν
 οἰκῇ τῶν ὑψηλῶν.

33. Τὸν Κύριον ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς
 θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα
 αὐτῶν ἐθνῶν, ὅθεν ἀπέκισαν αὐτὰς ἐκεῖθεν.
 ἀπώκει-
 σεν

34. Ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ
 ἐποιοῦν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν· αὐτοὶ
 φοβοῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιεῖσι κατὰ τὰ
 δικαιώματα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν κρί-
 σιν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν νόμον, καὶ
 κατὰ τὴν ἐντολήν, ἣν ἐνετείλατο Κύ-
 ριος τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ· ὃ ἐθήκε τὸ ὄνομα
 αὐτῷ Ἰσραὴλ.

35. Καὶ διέθετο Κύριος μετ' αὐτῶν δια-
 θήκην, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων·
 ὃ φοβηθήσεσθε θεὸς ἑτέρους, καὶ ὃ
 προσκυνήσετε αὐτοῖς, καὶ ὃ λατρεύ-
 σετε αὐτοῖς, καὶ ὃ θυμιάσετε αὐτοῖς,

36. ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ ὃς ἀνήγα-

γεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγά-
 λῃ, καὶ ἐν βραχυλίῳ ὑψηλῷ· αὐτὸν φο-
 βηθήσεσθε, καὶ προσκυνήσετε αὐτῷ, καὶ
 αὐτῷ θυμιάσετε.

37. Καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρί-
 ματα, καὶ τὸν νόμον, καὶ τὰς ἐντολάς,
 ἃς ἔγραψεν ὑμῖν, φυλάσσεσθε ποιεῖν
 πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ὃ φοβηθήσε-
 δε θεοὺς ἑτέρους.

38. Καὶ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο μετ'
 ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε· καὶ οὐ φοβηθήσε-
 δε θεὸς ἑτέρους,

39. (ὅτι) ἀλλ' ἢ τὸν Κύριον Θεὸν ὑ-
 μῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς ἐξελεῖται
 ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

40. Καὶ οὐκ ἀκέσεσθε ἐπὶ τῷ κρίμα-
 τι αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποιεῖσι.

41. Καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβού-
 μενοι τὸν Κύριον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐ-
 τῶν ἦσαν δαλεῦντες, καὶ γε οἱ υἱοί,
 καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ διὰ ἐποίησαν
 οἱ πατέρες αὐτῶν, ποιεῖσιν ἕως τῆς ἡ-
 μέρας ταύτης.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ Ὡ-
 σπὲ ὑψὺ Ἡλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ
 ἑξασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς Ἀχαζ
 βασιλέως Ἰούδα.

2. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν
 τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ
 ἑννέα

ν. 31. Ἄβααξ) ἱβλαξέρ. ibid. καὶ τὴν Ναιβὰς) deest. ib. καὶ τὴν Σεφφαρουαῖμ) καὶ ὁ σεφ-
 φαρουαῖμ. ib. Ἀμμελέχ, θεοῖς Σεφφ.) ἀμμελέχ, θεοῖς σεφφαρουαῖμ. ν. 33. Τὸν Κύριον) καὶ τὸν
 κύριον. ibid. ἀπέκισαν) ἀπώκισαν. ν. 34. υἱοῖς Ἰακώβ) τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ. ν. 35. Κύριος διαθήκην)
 κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην. ibid. θυμιάσετε) θυσιάσετε. ν. 36. ἀνήγαγεν ὑμᾶς) ἀνήγαγεν ἡμᾶς.
 ibid. προσκυνήσετε αὐτῷ καὶ αὐτῷ θυμιάσετε.) αὐτῷ προσκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε. ν. 37. Καὶ τὰ δι-
 καιώματα) καὶ deest. ibid. φυλάσσεσθε ποιεῖν) transposita. ν. 39. (ὅτι) abest. ν. 41. καὶ
 γε οἱ υἱοὶ) adjicit καὶ υἱοί. CAP. XVIII. ν. 1. Ὡσπὲ) τῷ Ὡσπὲ. ν. 2. ἐτῶν ἦν ἐν) ἐτῶν ἐν
 ibid. εἴκοσι ἑννέα) εἴκοσι καὶ ἑννέα.

ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἄβου, θυγατέρα Ζαχχαίου-της Ζαχαρίου.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθεὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατήρ αὐτῆς.

4. Αὐτὸς ἐξῆρε τὰ ὑψηλά, καὶ συν-ἐτεριψε (πάσας) τὰς σήλας, καὶ ἐξ-ωλέθρευσε τὰ ἄλσῃ, καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησε Μωσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ αὐτοὺς θυμιῶντες αὐτῶ. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Νεοθάν.

5. Ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ ἠλπίσε, καὶ μετ' αὐτὸν ἐκ ἐγενήθη ὁμοιος αὐτῶ ἐν πᾶσι βασιλευσὶν Ἰούδα, καὶ τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

6. καὶ ἐκολλήθη τῷ Κυρίῳ· ἐκ ἀπέστη ὀπίθεν αὐτῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς Μωσῆς λαὸς αὐτῆς ὅσας ἐνετείλατο Μωσῆς.

7. Καὶ ἦν Κύριος μετ' αὐτῆς, ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει, συνῆκε. καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεὶ Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἐδόλευσεν αὐτῶ.

8. Αὐτὸς ἐπάταξε τὰς ἀλλοφύλους ἕως Γάζης, καὶ ἕως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων, καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεὶ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς ὁ ἐνιαυτὸς ὁ ἔβδομος τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλᾶ βασιλεὶ Ἰσραὴλ, ἀνέβη Σαλαμαναζάρ βασι-

Tom. II.

λεὺς Ἀσσυρίαν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπο-λιόρκει ἐπ' αὐτήν,

10. καὶ κατελάβετο αὐτήν ἀπὸ τέ-λους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἐκλῶ τῷ Ἐζε-κίᾳ, ἔτος ἐνιαυτὸς ἐνιαυτὸς τῷ Ὡσηὲ βασιλεὶ Ἰσραὴλ, καὶ συνελήφθη Σα-μάρεια.

11. Καὶ ἀπάκισεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, καὶ ἔδη-κεν αὐτῆς ἐν Ἀλαῖ, καὶ ἐν Ἀδὼρ πόλι-μῶ Γωζάν, καὶ Ὀρη Μήδων,

12. ὅτι ἐκ ἤκυσαν τῆς Φωνῆς Κυρίῳ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν δια-θήκην αὐτῆς, πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωσῆς δῆλος Κυρίου, καὶ ἐκ ἤκουσαν, καὶ οὐκ ἐποίησαν.

13. Καὶ τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἐζεκίου ἀνέβη Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀχυρὰς, καὶ συνέλαβεν αὐτάς.

14. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχεὶς, λέγων· ἡμάρτηκα, ἀποστράφηθι ἀπ' ἐμῆ· ὁ ἐὼν ἐπιθῆς ἐπ' ἐμὲ, βασιλεύσω. Καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασι-λεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τριακόςια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τρίακοντα τάλαντα χρυσοῦ.

15. Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀρ-γύριον τὸ εὗρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τῆς βασιλείας.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Ἐζε-

ν. 2. Ζαχχαίου) Ζαχαρίου. ν. 4. (πάσας) abest. ibid. Μωσῆς) μωυσῆς. ib. αὐτοὺς Νεοθάν.) αὐ-τὸν νεοθάν. ν. 5. ἐν πᾶσι βασιλευσὶν) πᾶσι deest. ibid. καὶ τοῖς) καὶ ἐν τοῖς. ν. 6. Μωσῆς) μωυσῆ. ν. 7. μετ' αὐτοῦ, ἐν πᾶσιν) μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν πᾶσιν. ν. 9. ὁ ἐνιαυτὸς ἔβδομος Ὡσηὲ) ἐνι-αυτὸς ὁ ἔβδομος τῷ Ὡσηὲ. ν. 16. ἔτος ἐνιαυτὸς) αὐτὸς ἐνιαυτὸς. ν. 12. ὅτι οὐκ ἤκουσαν) ἀνδ' ὧν ἔτι ἐκ ἤκουσαν. ibid. Μωσῆς δῆλος) μωυσῆς ὁ δῆλος. ν. 13. Σενναχηρείμ) σενναχηρίμ. ν. 14. Λαχεὶς) λαχίς, passim. ibid. ἐὼν ἐπιθῆς) ὁ ἐὼν ἐπιθῆς.

Ἐξεκίας τὰς θύρας ναοῦ Κυρίου, καὶ τὰ ἐξηριγμένα αὐτῶν ἐχρύσωσεν Ἐξεκίας βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεὺς Ἀσσυρίων.

17. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθάν, καὶ τὸν Ῥαβσάρεϊς, καὶ τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχεϊς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐξεκίαν ἐν δυνάμει βαρεῖα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἀνέβησαν, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὕδατι τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀνω, ἣ ἔστιν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀγορᾶς τῆς γναφείας.

18. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Ἐξεκίαν, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ ὁ υἱὸς Χαλκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωάς ὁ υἱὸς Σαφαὶ ὁ ἀναμνησκων.

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς Ῥαψάκης· εἶπατε δὴ πρὸς Ἐξεκίαν· τὰδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, βασιλεὺς Ἀσσυρίων· τίς ἡ πεποιθήσις αὐτῆς ἣν πεποιθας;

20. Εἶπας· πλὴν λόγοι χειλέων, βελὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον· καὶ νῦν τίμι πεποιθὼς ἠθέτησας ἐν ἐμοί;

21. Νῦν ἰδὲ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥαϊσθὸν τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἰγύπτιον; ὃς ἂν σφριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, καὶ εἰτελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρυπήσει αὐτήν. οὕτως Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

22. Καὶ ὅτι εἶπας πρὸς μέ, ἐπὶ Κύριον Θεὸν πεποιθήμεν· οὐχὶ αὐτὸς (ἐγὼ) εἰ ἀπέστησεν Ἐξεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτῷ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῷ, καὶ εἶπε τῷ Ἰσραὴλ, καὶ τῇ Ἱερουσαλὴμ ἐνώπιον τῆς θυσιαστήριου τοῦτε προσκυνήσατε ἐν Ἱερουσαλὴμ;

23. Καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου, τῷ βασιλεὶ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι διχίλιους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι σαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς.

24. Καὶ πῶς ἀποσφύξεις τὸ πρόσσποντον τοπαρχοῦ ἐνὸς τῶν δούλων τῆς κυρίας μου τῶν ἐλαχίστων; καὶ ἠλπίσας σαυτῷ ἐπ' Αἰγύπτιον εἰς ἄρματα καὶ ἵππους;

25. Νῦν οὖν μὴ ἀνευ Κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τῆς διαφθεῖραι αὐτόν· Κύριος εἶπε πρὸς μέ, ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην, καὶ διάφθειρον αὐτήν.

26. Καὶ εἶπεν Ἐλιακίμ υἱὸς Χελκίου, καὶ Σομνάς, καὶ Ἰωάς πρὸς Ῥαψάκην· λέλλησον δὴ πρὸς τὰς παιδάς σου Συριζὶ, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ εἰ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ὡσὶ τῷ λαῷ τῷ ἐπὶ τῷ τείχεϊ.

27. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς Ῥαψάκης· μὴ πρὸς τὸν κύριόν σε, καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τὰς λόγους τούτους; ἐγὼ ἐπὶ τὰς ἀνδράς τὰς

ν. 16. καὶ Κυρίου, καὶ) ναοῦ, καὶ. ibid. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ν. 17. τὸν Θαρθάν, καὶ τὸν Ῥαβσάρεϊς) καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθάν, καὶ τὸν Ῥαβσάρεϊς. ν. 18. Ἐλιακίμ υἱὸς Χαλκίου) Ἐλιακίμ υἱὸς χελκίου. ibid. Σομνάς) σωμνάς. ib. καὶ Ἰωάσαφ) καὶ Ἰωάς ὁ υἱὸς σαφαί. ν. 19. τίς ἡ πεποιθήσις) τίς ἡ πεποιθήσις. ν. 20. καὶ νῦν τίμι) νῦν αὖν τίμι. ν. 21. πρυγγήσει) τρήσει. ν. 22. ὅτι εἰ ἀπέστησεν) οὗτος ἀπέστησεν. ibid. προσκυνήσατε) προσκυνήσατε. ν. 23. τῷ βασιλεὶ) absque articulo. ibid. σαυτῷ) σαυτῷ. ν. 24. εἰς Αἰγύπτου) ἐπ' Αἰγύπτου. ν. 25. Νῦν οὖν) καὶ νῦν. ν. 26. Σομνάς καὶ Ἰωάσαφ πρὸς) σωμνάς καὶ Ἰωάς πρὸς. ibid. πρὸς ἡμᾶς Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ὡσὶ τῷ λαῷ) πρὸς ἡμᾶς Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ὡσὶ τῷ λαῷ. ν. 27. καὶ ἐπὶ τὸν) καὶ ἐπὶ τὸν.

τὲς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχους, τῷ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν, καὶ πιεῖν τὸ ἕρπον αὐτῶν μεθ' ὑμῶν;

28. Καὶ ἔση 'Ραψάκης, καὶ ἔδοξε Φωνῇ μεγάλην Ἰσραὴλ, καὶ ἐλάλησε, καὶ εἶπεν· ἀκούσατε τὲς λόγους τῷ βασιλέως τῷ μεγάλῳ, βασιλέως Ἀσσυρίων.

29. Τὰδε λέγει ὁ βασιλεὺς· μὴ ἐπαίρετώ ὑμᾶς Ἐζεκίας, ὅτι ἐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελεῖσθαι ἐκ χειρὸς μου.

30. καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Ἐζεκίας πρὸς Κύριον, λέγων· ἐξελεῖται ἡμᾶς Κύριος, ἐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων.

31. Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίε, ὅτι τὰδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· ποιήσατε μετ' ἐμὲ εὐλογίαν, καὶ ἐξέλθατε πρὸς με, καὶ πίεται ἀνὴρ τὴν ἀμπελον αὐτῷ, καὶ ἀνὴρ τὴν συκὴν αὐτῷ φάγεσθαι, καὶ πίεται ὕδωρ τῷ λάκκῳ αὐτῷ,

32. ἕως ἔλθω, καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου, καὶ οἰνοῦ, καὶ ἀμπελώνων, καὶ ἔρτε, γῆ ἐλαίας ἐλαιου, καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε, καὶ ἐ μὴ ἀποθάνετε. καὶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίε, ὅτι ἀπατά ὑμᾶς λέγων, Κύριος ῥύσεται ὑμᾶς.

33. Μὴ ῥυόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ

τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;

34. πῶς ἐστὶν ὁ θεὸς Αἰμάθ, καὶ Ἀρφαὶδ; πῶς ἐστὶν ὁ θεὸς Σεφφαρζαῖμ, Ἀνὰ, καὶ Ἀνὰ; μὴ ἐξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρὸς μου;

35. Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, οἱ ἐξείλαντο τὰς γαίας αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ἐξελεῖται Κύριος τὴν Ἱερουσαλήμ ἐκ χειρὸς μου;

36. Καὶ ἐκώφευσαν, καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον; ὅτι ἐντολὴ τῷ βασιλέως, λέγων, οὐκ ἀποκριθήσεω αὐτῷ.

37. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακίμ, υἱὸς Χελκίου, ὁ οἰκονόμος, (ὁ υἱὸς Χελκειοῦ) καὶ Σομνάς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωᾶς υἱὸς Ἀσάφ ὁ ἀναμνησκων, πρὸς τὸν Ἐζεκίαν, διαβρῆχότες τὰ ἱμάτια, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τὲς λόγους Ῥαψάκη.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

ΚΑΙ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας, καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον Κυρίου.

2. Καὶ ἀπέσειλεν Ἐλιακίμ τὸν οἰκονόμον, καὶ Σομνά τὸν γραμματέα, καὶ τὲς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς Ἡσαΐαν τὸν προφῆτην υἱὸν Ἀμμώ.

G g 2

3. καὶ

v. 27. αὐτῶν μεθ' ὑμῶν.) αὐτῶν μεθ' ὑμῶν ὅμα. v. 28. τῷ βασιλέως τῷ μεγάλῳ, βασιλέως Ἀσσυρίων.) τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων. v. 29. Ἐζεκίας) addit λόγοις. ibid. ἐκ χειρὸς μου.) ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. v. 30. ἐξελεῖται ὑμᾶς Κύριος) ἐξαιρέσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς κυρίου. ibid. βασιλέως Ἀσσυρίων.) βασιλέως συρίων, per errorem, ut opinor. v. 32. ὡς ἡ γῆ) absque articulo. ibid. καὶ ἀμπελώνων, καὶ ἔρτε) καὶ ἔρτε καὶ ἀμπελώνων. v. 34. Ἀρφαὶδ) ἀρφαὶδ. ibid. Σεφφαρζαῖμ) αἰμ' Ἀνὰ καὶ Ἀνὰ ; μὴ ἐξείλαντο) σεφφαρζαῖμ ἀνὰ καὶ ἀβὰ, ὅτι ἐξείλαντο. v. 35. τὰς γαίας) τὰς γὰς. v. 37. Ἐλιακίμ) ἐλιακίμ υἱὸς. ibid. (ὁ υἱὸς Χελκειοῦ) non habet. ib. Σόμνας) σόμνας. ib. Ἀσάφ) σαφάτ. ib. πρὸς τὸν Ἐζεκίαν) absque articulo. CAP. XIX. v. 1. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. v. 2. Ἐλιακίμ) ἐλιακίμ, passim. ibid. Σομνά) per w passim, ib. Ἀμμώ) ἀμμώ.

3. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τάδε λέγει ἡμέρα θλίψεως, καὶ ἔλεγ-
μοῦ, καὶ παροργισμοῦ, ἡ ἡμέρα αὕτη·
ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὠδίνων, καὶ ἰσχύς οὐκ
ἔστι τῇ τικλούσῃ.

4. εἰ πως εἰσακίσσεται Κύριος ὁ Θεός
σου πάντας τοὺς λόγους Ῥαψάκου, ὃν ἀ-
πέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὁ
κύριος αὐτῷ ἀνειδίξειν Θεὸν ζῶντα, καὶ
λόγους οὓς
βλασφημεῖν ἐν λόγοις οἷς ἤκουσε Κύριος ὁ
Θεός σου, καὶ λήψῃ προσευχὴν περὶ
τῷ λείμματι τῷ εὐρισκομένῃ.

5. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τῷ βασιλεῶς
Ἐzekίου πρὸς Ἡσαΐαν.

6. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας· τάδε
ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν· τάδε λέ-
γει Κύριος· μὴ φοβῆ ἀπὸ προσώπου τῶν
λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν
τὰ παιδάρια βασιλέως Ἀσσυρίων ἐμέ·

7. ἰδὲ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα,
ἀγγε- καὶ ἀκίσσεται ἀγγελίαν, καὶ ἀποσφραγι-
σεται εἰς τὴν γῆν αὐτῇ· καὶ * καταβῶ
αὐτὸν ἐν βομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτῇ.
* κατα-
βάλλω

8. Καὶ ἀπέστρεψε Ῥαψάκης, καὶ εἶ-
ρε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πολεμοῦντα
ἐπὶ Λοβνά· ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆγεν ἀπὸ
Λαχεῖς.

9. Καὶ ἤκουσε περὶ Θαρακά βασι-
λέως Αἰθίοπαν, λέγων· ἰδὲ ἐξῆλθε πο-
λεμεῖν μετὰ σοῦ· καὶ ἀπέστρεψε, καὶ

ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐzekίαν, λέ-
γων·

10. τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐzekίαν βα-
σιλέα Ἰούδα τῷ λέγειν· μὴ ἐπαίρῃ σε ὁ ἐπερ-
Θεός σε, ἐφ' ᾧ σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ, τη-
λέγων· ἢ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ εἰς
χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων·

11. ἰδὲ σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίη-
σαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων πάσαις ταῖς
γαῖαις τῷ ἀναθεματίσαι αὐτάς, καὶ σὺ γενησὶς
ρυθμῇ;

12. Μὴ ἐξείλαντο αὐτὰς οἱ Θεοὶ τῶν
ἐθνῶν, ὅς διέφθιραν οἱ πατέρες μου,
τὴν Ἰτε Γαζάν, καὶ τὴν Χαβρῶν, καὶ
τὴν Ῥαφεθ, καὶ υἱὸς Ἐδὲν τῶν ἐν Θα-
λασσᾷ;

13. Πᾶς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς Αἰμάθ, καὶ Αἰθῶν
ὁ βασιλεὺς Ἀρφαθ, καὶ βασιλεὺς τῆς
πόλεως Σεφφαρκαῖμ, Αἰνά, καὶ Αἰνά;

14. Καὶ ἔλαθεν Ἐzekίας τὰ βιβλία
ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων· καὶ ἀνέγνω αὐ-
τά· καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ
ἀνέπνευξεν αὐτὰ Ἐzekίας ἐναντίον Κυρίου. αὐτὸ

15. Καὶ προσηύχαστο Ἐzekίας εἰς πρόσ-
ωπον Κυρίου, καὶ εἶπε· Κύριε, ὁ Θεός
Ἰσραὴλ, ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν Χερου-
βείμ, σὺ εἶ ὁ Θεός μόνος ἐν πάσαις ταῖς
βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν
ἐρανον, καὶ τὴν γῆν,

16. ΚΑΤ-

ν. 3. ἡμέρα αὕτη) ἡ ἡμέρα αὕτη. ν. 4. σου τοὺς λόγους) σε πάντας τοὺς λόγους. ibid. λόγους οὓς ἤ-
κουσε) ἐν λόγοις οἷς ἤκουσε. ν. 6. μὴ φοβῆ ἀπὸ προσώπου τῶν λόγων) μὴ φοβῆσθαι ἀπὸ τῶν λόγων.
ibid. ἐμέ.) abest. ν. 7. ἀγγελίαν) ἀγγελίαν. ibid. καταβῶ) καταβῶ. ν. 8. ἀπέστρεψε) ἀπέστρεψε.
ibid. ἀπὸ Λαχεῖς.) ἐκ Λαχεῖς. ν. 9. ἐξῆλθον) ἐξῆλθε. ibid. ἀπέστρεψε) ἀπέστρεψε. ν. 10.
τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐzekίαν βασιλέα Ἰούδα τῷ λέγειν.) desiderantur. ibid. ἐπαίρῃ σε. ib. ἐπ' αὐτῷ) ἐν αὐτῷ. ν. 11. ταῖς γαῖαις) ταῖς γαῖαις. ν. 12. Μὴ ἐξείλαντο) μὴ ἐξαιρέσαντο
ἐξείλαντο. ibid. Ῥαφεθ, καὶ υἱὸς Ἐδὲν τῶν ἐν Θαλασσᾷ;) Ῥαφεθ, καὶ υἱὸς Ἐδὲν τοὺς ἐν Θα-
λασσᾷ; ν. 13. Αἰθῶν) Αἰθῶν. ibid. καὶ βασιλεὺς τῆς π. Σεφφαρκαῖμ Αἰνά, καὶ Αἰνά;) καὶ πᾶς ἐστὶν
ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως Σεφφαρκαῖμ ἀνὰ καὶ Αἰνά; ν. 14. ἀγγέλων) τῶν ἀγγέλων. ibid. ἀνέπνευξεν
αὐτὰ) ἀνέπνευξεν αὐτὰ. ν. 15. Καὶ προσηύχαστο Ἐzekίας εἰς πρόσωπον Κυρίου,) hac desiderantur.

16. Κλῆνον, Κύριε, τὸ σῶς σου, καὶ ἀκουσον· ἀνοιξόν, Κύριε, τὰς ὀφθαλμούς σου, καὶ ἴδω· καὶ ἀκουσον τὰς λόγους Σενναχηρείμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν Θεὸν ζῶντα.

17. Ὅτι ἀληθεῖα, Κύριε, ἠρῆμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ ἔθνη, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν,

18. καὶ ἔδωκαν τὰς θεὰς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, ὅτι ἔθεοί εἰσιν, ἀλλ' ἡ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ζύζα καὶ λίθος· καὶ ἀπώλεσαν αὐτές.

19. Καὶ νῦν, Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῆς, καὶ γινώσκονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεὸς μόνος.

20. Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, Θεὸς Ἰσραὴλ· ἃ προσήψα πρὸς με περὶ Σενναχηρείμ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἤκουσα.

21. Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε Κύριος πρὸς αὐτόν· ἐξεβένωσέ σε, καὶ ἐμυκλήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών, ἐπὶ σὲ κεφαλὴν ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλὴμ.

22. τίνα ὀνειδίσας, καὶ ἐβλασφήμησας; Καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας Φωνήν, καὶ ἦρες εἰς ὕψος τὰς ὀφθαλμούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τῷ Ἰσραὴλ.

23. ἐν χειρὶ ἀγγέλων σε ὀνειδίσας Κύριον, καὶ εἶπας· ἐν τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων με ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων (μου), μηρούς τῷ Διδάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτῆς, τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσων αὐτῆς, καὶ εἰσήλθον εἰς Μελὸν τέλους αὐτῆς, δρυμὶν Καρ- μέρος μήλου αὐτῆς.

24. Ἐγὼ ἐψύξα, καὶ ἔπιον ὕδατα αἰ- ἐφύλα- λότηρια, καὶ ἐξηρῆμωσα τῷ ἴχνει τῷ ξα ποδός μου πᾶντας τὰς ποταμούς πε- ριοχῆς.

25. Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆς ἐπλασα αὐτήν, καὶ νῦν ἡγαγον αὐτήν· καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικιστῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς.

26. Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠθέ- νησαν τῇ χειρὶ, ἐπλήξαν καὶ κατηγύνθησαν, ἐγένοντο χάρτος ἀγρῶ, ἡ χλωρὰ χλωροβοτάνη, ἡ χλόη δωματίων, καὶ * πύτημα τάνη * πατή-

27. Καὶ τὴν καθέδραν σου, καὶ τὴν ματα ἐξοδόν σου, καὶ τὴν εἰσοδόν σου ἐγνων, καὶ τὸν θυμὸν σου ἐπ' ἐμέ,

28. διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμέ, καὶ τὸ σπῆνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὡσί μου· καὶ θήσω τὰ ἄγκυρά μου ἐν τοῖς μυκλήρεσί σου, καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χεῖλεσί σου, καὶ ἀποσρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθες ἐν αὐτῇ.

G g 3

29. Καὶ

V. 17. καὶ τὴν γῆν αὐτῶν) non habet. V. 18. ὅτι οἱ θεοί) ὅτι ἔθεοί. V. 19. ὅτι σὺ εἶ Κύριος) ἃ deest. V. 21. πρὸς αὐτόν) ἐπ' αὐτόν. ibid. ἐπὶ σὲ κεφ. ἐκίνησε) ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησε. V. 21. καὶ ἐβλασφ.) καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; ibid. ἦρες) ἦρας. V. 23. ἀνέβην) ἀναβῆσμαι. ibid. (μου) abest. ib. εἰσήλθον εἰς μέρος τέλους αὐτοῦ, δρυμὶν Κυρμῆλου αὐτοῦ.) ἦλθον εἰς μέσον δρυμὸς καὶ κυρμῆλου. V. 24. ἐψύξα) ἐψύξα. ibid. ἐξηρῆμωσα) ἐξηρῆμωσα. ib. τοὺς ποταμούς) absque articulo. V. 25. Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆς ἐγενήθη) hęc omnia defunt. ibid. καὶ ἡγαγον) ἡγαγον, vel potius συνεγαγον. V. 26. χλωροβοτάνη, ἡ χλόη) χλωρὰ βοτάνη, χλόη. ibid. πύτημα) πύτημα. V. 27. καὶ τὴν εἰσοδόν σου) non habet. ibid. θυμὸν σου) addit ἐπ' ἐμέ. V. 28. χαλινὸν τοῖς) χαλινὸν ἐκ τοῖς.

Φαγῇ 29. Καὶ τὲτό σοι τὸ σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα, καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα, καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ σπορά, καὶ ἀμητός, καὶ φυτεία ἀμπελώνων, καὶ φάγετε τὸν καρπὸν αὐτῶν.

30. Καὶ προθήσει τὸ διασσωσμένον οἴκου Ἰούδα, τὸ ὑπολειφθὲν, ῥίξαν κότῳ, καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω·

31. Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται κατὰλειμμα, καὶ ἀνασωζόμενος ἐξ ὄρους Σιών. ὁ ζῆλος Κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο.

32. Οὐχ οὕτως· τὰδε λέγει Κύριος πρὸς βασιλεῖα Ἀσυρίων· οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐταξέυσει ἐκεῖ βέλος, καὶ ἐπροφθάσει αὐτὴν θυρεὸς, καὶ ἐμὴ ἐκχέη πρὸς αὐτὴν πρόχωμα·

33. τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποφραθήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει Κύριος·

34. καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τὴν σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ, καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δούλόν μου.

35. Καὶ ἐγένετο (ἕως) νυκλὸς, καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσυρίων ἐκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας· καὶ ὤρθρισαν τοπρῶι, καὶ ἰδὲ πάντες σώματα νεκρά.

36. Καὶ ἀπῆρε, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἀπέσρεψε Σενναχωρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκησεν ἐν Νινευθί.

37. Καὶ ἐγένετο αὐτῷ προσκυνούντος ἐν οἴκῳ Νεσεράχ τῷ Θεοῦ αὐτοῦ, καὶ Ἀδρεμέλεχ, καὶ Σαρασάρ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ. Καὶ αὐτοὶ διεσάθησαν εἰς γῆν Ἀραμῶν· καὶ ἔβασι· Ἀραμῶν λευσεν Ἀσσορδάν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΕΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρῶαση· σεν Ἐζεκίας εἰς θάνατον· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας, υἱὸς Ἀμμῶς, ὁ προφῆτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὰδε λέγει Κύριος· ἐντειλαὶ τῷ οἴκῳ σε, ὅτι ἀποθνήσκεις σὺ, καὶ ἐξήση.

2. Καὶ ἐπέσρεψεν Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἤνυξεν πρὸς Κύριον, λέγων·

3. ὦ δὴ, Κύριε, μνήθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σε ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ πλήρει, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα. Καὶ ἐκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

4. Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτόν, λέγων·

5. ἐπίσρεψον, καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκίαν τὸν ἡγούμενον τῷ λαῷ μ· τὰδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Δαυὶδ τῷ πατρός σε· ἦκου·

ν. 29. Φαγῇ) φάγε. ibid. καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ) καὶ ἔτει τρίτῳ. ν. 30. τὸ διασσωσμένον οἶκον) τὸν διασσωσμένον οἶκον. ibid. ποιήσει) καὶ ποιήσει. ν. 32. προφθάσει αὐτὴν) προφθάσει ἐπ' αὐτήν. ν. 34. τοῦ σῶσαι αὐτήν) non habet. ν. 35. (ἕως) abest. ν. 37. Ἐσοράχ) μεσεράχ. ibid. Ἀδρεμέλεχ) ἀδραμέλεχ. ib. υἱοὶ) οἱ υἱοί. ib. διεσάθησαν εἰς γῆν Ἀραμῶν) διεσάθησαν εἰς γῆν ἀραμῶν. ib. υἱὸς) ὁ υἱός. CAP. XX. ν. 1. Ἀμμῶς) ἀμμῶς. ibid. ὅτι ἀποθνήσκεις) ὅτι, abest. ν. 2. ἐπίσρεψεν) ἀπέσρεψεν. ν. 3. ὦ δὴ) abest. ibid. καὶ ἐν καρδίᾳ) ἐν abest. ib. ἐνώπιόν σου) ἐν ὀφθαλμοῖς σου. ν. 5. τῷ λαῷ) τοῦ λαοῦ μου.

ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδὲ ἐγὼ ἰάσομαι σε, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναβήσῃ εἰς τὸν οἶκόν σου· Κυρίου.

6. Καὶ προοδήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη· καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε, καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης διὰ μέ, καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δούλόν μου.

7. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· λαβέτωσαν παλαδίην σύκων, (καὶ ἐλήφθη) καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἔλκος, καὶ ὑγιαίνει.

8. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν· τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσεται Κύριός με, καὶ ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκόν Κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ;

9. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ Κυρίου, ὅτι ποιήσει Κύριος τὸν λόγον, ὃν ἐλάλησε· πορεύσεται ἡ σκιά δέκα ἀναβαθμῶν, ἐὰν ἐπιστρέφῃ δέκα ἀναβαθμῶν;

10. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· κέφον τὴν σκιάν κλῖναι δέκα ἀναβαθμῶν· ἐχὼ, ἀλλὰ ἐπιστραφήτω ἡ σκιά δέκα ἀναβαθμῶν εἰς τὰ ὀπίσω.

11. Καὶ ἐβόησεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς Κύριον, καὶ ἐπέσρεψεν ἡ σκιά ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς οἷς κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἀχαζ, εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς.

12. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀπέστειλε Μερωδάχ Βαλαδάν, υἱὸς Βαλαδάν, βασιλεὺς Βαβυλωνος, βιβλία καὶ μαννάς πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἠρώτησεν Ἐζεκίας.

13. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκόν τε νεχωθά, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἀρώματα, καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οἶκόν τῶν σκευῶν, καὶ ὅσα ἠρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτῶν· οὐκ ἦν λόγος, ὃν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἐζε- τόπος κίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῶν.

14. Καὶ εἰσηλθὼν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· ἐκ γῆς πόρρωθεν ἤκασι πρὸς μέ ἐκ Βαβυλωνος.

15. Καὶ εἶπε· τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ με ἴδον, οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ με, ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

16. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν· ἀκουσον τὸν λόγον Κυρίου·

17. Ἰδὲ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα· καὶ

ν. 5. ἐν τῇ ἡμέρᾳ) τῇ ἡμέρᾳ. ibid. ἀναβήσεται εἰς τὸν οἶκον) ἀναβήσῃ εἰς οἶκον. ν. 6. διὰ μέ) διὰ μέ. ν. 7. Ἡσαΐας) abest. ibid. (καὶ ἐλήφθη) non habet. ν. 8. Κύριός με) transposita. ib. εἰς τὸν οἶκον) εἰς οἶκον. ν. 9. ἀναβαθμοῖς) βαθμοῖς, praeerea adjicit ἐὰν ἐπιστρέφῃ δέκα βαθμοῖς. ν. 10. ἀναβαθμοῖς) βαθμοῖς. ibid. ἀλλὰ) ἀλλ'. ib. ἡ σκιά δέκα ἀναβαθμῶν εἰς) ἡ σκιά ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς δέκα βαθμοῖς εἰς. ν. 11. κατέβη ἐν ἀναβαθμοῖς Ἀχαζ) non habet. ν. 12. Μερωδάχ.) μερωδάχ. ν. 13. καὶ τὰ ἀρώματα) καὶ abest. ibid. τόπος) λόγος. ν. 15. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας) ἐζεκίας. deest. ibid. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς) ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς. ν. 16. τὸν λόγον) λόγον.

ὑπολημ- καὶ ἔχ' ὑπολειφθήσεται ξῆμα ὃ εἶπεν ὁ
φθῆσε- Κύριος·
ται

18. καὶ οἱ υἱοὶ σε, οἱ ἐξελεύσονται ἐκ
σου, οὓς γενήσεις, λήψεται, καὶ ἔ-
σονται εὐνῆχοι ἐν τῷ οἴκῳ τῷ βασιλέως
Βαβυλῶνος.

19. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν
ἀγαθὸς ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησε. καὶ
εἶπε· μὴ οὐκ, εἰάν εἰρήνη καὶ ἀλήθεια
ἔσται ἐν ἡμέραις μου;

20. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζε-
κίου, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ
ὅσα ἐποίησε, τὴν κρήνην, καὶ τὸν ὕδρα-
γωγόν, καὶ εἰσήνεγκε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν
πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ
βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦ-
σιν Ἰούδα;

21. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Μανασ-
σῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

ΤΙΟΣ δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν
τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ πενήη-
κοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευ-
σεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ
αὐτοῦ Ὀφθιά.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς Κυρίου κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν
ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἀπέσρεψε, καὶ ἀκοδόμησε τὸ
ὑψηλὰ ἃ κατέσκαψεν Ἐζεκίας ὁ πα-
τήρ αὐτοῦ, καὶ ἀέτησε τὸ θυσιαστήριον ἀπέσρε-
ψεν
τῇ Βάαλ, καὶ ἐποίησεν ἄλση, καθὼς
ἐποίησεν Ἀχαάβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ
προσεκύνησε πᾶσιν τῇ δυνάμει τῷ ἔρα-
νου, καὶ ἐδέλευσεν αὐτοῖς.

4. Καὶ ἀκοδόμησε τὸ θυσιαστήριον ἐν
οἴκῳ Κυρίου, ὡς εἶπεν, ἐν Ἱερουσαλὴμ
θήσω τὸ ὄνομα μέ.

5. καὶ ἀκοδόμησε τὸ θυσιαστήριον πᾶ-
σιν τῇ δυνάμει τῷ ἔρανον ἐν ταῖς δυσὶν αὐ-
πάσαις
λαῖς οἴκου Κυρίου.

6. καὶ διήγε τὰς υἱούς αὐτοῦ ἐν πυρὶ,
καὶ ἐκληδονίζετο, καὶ οἰωνίζετο, καὶ
ἐποίησε θελητὴν καὶ γνωστὰς ἐπλήθυνε
τῷ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυ-
ρίου, παροργίσαι αὐτόν.

7. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτόν τῷ ἄλσει ὡς ἐ-
ποίησεν, ἐν τῷ οἴκῳ * ὃ εἶπε Κύριος τῷ οἴκῳ
πρὸς Δαυὶδ, καὶ πρὸς Σαλωμών τὸν ἐν τῷ ἄλ-
υῖόν αὐτοῦ, ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ ἐν
σει * ὡς
Ἱερουσαλὴμ, ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν
φυλῶν Ἰσραὴλ, καὶ θήσω τὸ ὄνομά
μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα,

8. καὶ ἐπροδῆσω τῷ σαλευσά τὸν
πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς, ἥς ἔδωκα
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵτινες φυλάξου-
σι τῷ ποιεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλάμην
αὐτοῖς, καὶ κατὰ πάσαν τὴν ἐντολὴν
ἣν

ν. 17. ὑπολημ(φθῆσεται) ὑπολειφθήσεται. ibid. ὁ Κύριος) κύριος. ν. 19. καὶ εἶπε· μὴ εἰάν εἰρή-
νη καὶ ἀλήθεια ἔσται ἐν ἡμέραις μου;) ἔσω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου. ν. 20. εἰσήνεγκε) εἰσήγαγε.
ibid. ἐπὶ βιβλίῳ) addit λόγων. CAP. XXI. v. 1. Ὀφθιά.) ὀφθιά. ν. 3. ἀπέσρεψε) ἀπέ-
σρεψε. ibid. κατέσκαψεν) κατέσπασεν. ib. ἀπέσρεψεν τὸ θυσιαστήριον) ἀέτησε θυσιαστήριον. ib.
ἄλση) τὸ ἄλσος. ν. 4. τὸ θυσιαστήριον) absque articulo. ibid. τὸν ἔρανον μου.) τὸ ὄνομα μου.
ν. 5. τὸ θυσιαστήριον) absque articulo. ibid. ἐν πάσαις αὐλαῖς) ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς. ν. 6. θε-
λητὴν) τεμένη. ν. 7. γλυπτόν τοῦ οἴκου ἐν τῷ ἄλσει ὡς ἐποίησεν) γλυπτόν τοῦ ἄλσεως. ibid. ὃ εἶπε)
ὡς εἶπε. ib. καὶ Ἱερου. ἣν) καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἥ. ib. φυλῶν Ἰσραὴλ) φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. ib. ἐκεῖ)
abest. ν. 8. τοῦ ποιεῖν) abest. ibid. ἐνετείλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάσαν ἐντολήν) ενετ. κατὰ πάσαν
τὴν ἐντολήν.

ἦν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δὲ λόγος μετὰ Μωσῆς.

9. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάγχθησαν αὐτὰς Μανασσῆς τὴν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ ἠφάνισε Κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτῶν, τῶν προφητῶν, λέγων·

11. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ἃν ἐποίησεν ὁ Ἀμορραῖος ὁ ἔμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτε Ἰσάκας καὶ γε τὸν Ἰσάκας ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.

12. Οὐχ οὕτως· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· ἰδὲ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ κακὰ, καὶ ἐπὶ Ἰσάκας, ὥστε πάντες ἀκούοντες ἡχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ.

13. Καὶ ἐκλενῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ μέτρον Σαμαρειῶν, καὶ τὸ σάθμον οἴκου Ἀχαιῶν· καὶ ἀπαλειψάτω τὴν Ἱερουσαλὴμ, καθὼς ἀπαλείφεται τὸ ἀλάβεστρον ἀπαλειφόμενος, καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ.

14. Καὶ ἀπεώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διασπαρῆν, καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν,

15. ἀνθ' ὧν ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν

ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἦσαν παρεργίζοντες με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τὰς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης·

16. καὶ γε αἷμα ἀδῶν ἐξέχεε Μανασσῆς πολὺ σφόδρα, ἕως ἃ ἐπλήσε τὴν Ἱερουσαλὴμ σόμα εἰς σόμα, πλὴν ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἐξήμαρτε τὸν Ἰσάκας, τὴν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

17. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ ἣν ἤμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσάκας;

18. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐτάφη ἐν κήπῳ τῷ οἴκου αὐτῶν, ἐν κήπῳ Ὁζά. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμμὼν υἱὸς αὐτῶν ἀντ' αὐτῶν.

19. Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ἀμμὼν ἐν τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν; καὶ δύο ἐτὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῶν Μασσαλαμείθ, θυγατρὴς Ἀρούς ἐξ Ἰεσάκας. Ἰελαχαὶλ

20. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καθὼς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτῶν.

21. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἧς ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσε τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσε ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς·

Tom. II.

H h

22. καὶ

v. 8. Μωσῆς) μωσῆς. v. 11. ἔμπροσθεν) ὁ ἔμπροσθεν. ibid. καὶ γε Ἰσάκας) καὶ γε τὸν Ἰσάκας. v. 12. ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ κακὰ καὶ ἐπὶ Ἰσάκας) κακὰ ἐπὶ Ἱερουσ. καὶ Ἰσάκας. v. 13. σαθμόν) σαθμόν. ibid. τὰ ἀλάβεστρα) ὁ ἀλάβεστρος. v. 15. ἀνθ' ὧν) addit ὅσα. ibid. ἀπὸ τῆς ἡμέρας) adjicit ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας. v. 18. ἐν κήπῳ) ἐν τῷ κήπῳ, priore loco. ibid. Ἀμμὼν) ἀμμὼν. v. 19. Ἀμμὼν) ἀμμὼν. ibid. δώδεκα) δύο. ib. Μασσαλαμείθ) μασσαλαμείθ. ib. Ἰελαχαὶλ) ἰελαχαίλ.

22. καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Κυρίου.

23. Καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες Ἀμμιὸν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς.

24. Καὶ ἐπάταξε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τὰς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμμιὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσάιαν υἱὸν αὐτῆς ἀντὶ αὐτῆς.

25. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμμιὸν, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίοις λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

26. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτῆς ἐν κήπῳ Ὁζά, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσάιαν υἱὸς αὐτῆς ἀντὶ αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΤΙΟΣ ὁκτώ ἐτῶν Ἰωσάιαν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἑν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεδά, θυγάτηρ * Ἐδία ἐκ Βασι-
* Ἰεδά ῥαθ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πίστῃ ὁδῷ Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτῆς, οὐκ ἀπέστη δεξιά ἢ ἀριστερά.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ

ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωσάιαν, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαφφάν, υἱὸν Ἑσσελίου υἱοῦ Μεσσαίμ, τὸν γραμματέα τῆς οἴκου Κυρίου, λέγων·

4. ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον Κυρίου, ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σάββον παρὰ τῆς λαῶς,

5. καὶ δώσωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρας ποιούντων τὰ ἔργα, τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ Κυρίου. καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιῶσι τὰ ἔργα, τοῖς ἐν οἴκῳ Κυρίου, τῷ κατὰ τὸ βεδὲκ τῆς οἴκου,

6. τοῖς τέκνοις, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ τοῖς τεχνίταις, καὶ τῷ κήσασθαι ξύλα, καὶ λίθους λατομητῆς, τῷ κραταῖωσαι τὸ βεδὲκ τῆς οἴκου

7. πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοῖς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιῶσι.

8. Καὶ εἶπε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαφφάν τὸν γραμματέα· βιβλίον τῆς νόμου εὑρον ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον πρὸς Σαφφάν, καὶ ἀνέγνω αὐτό.

9. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον Κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπέσρεψε τῷ βασιλεῖ ῥῆμα, καὶ εἶπεν· ἐχώνευσαν οἱ δούλοι σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρας

v. 23. Ἀμμιὸν) ἀμμι, passim. v. 24. πᾶς ὁ λαὸς) πᾶς abest. v. 25. ἐκ ἰδού) οὐκ ἰδού. ibid. ἐπὶ βιβλίῳ) ἐπὶ βιβλίῳ. v. 26. τάφῳ ἐν κήπῳ) τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῇ κήπῳ. CAP. XXII. v. 1. Ἰεδά, θυγάτηρ Ἰεδά) ἰεδά θυγάτηρ ἰεδά. v. 2. ἡ ἀριστερά) καὶ ἀριστερά. v. 3. τῷ ἐβδόμῳ ἐξαπέστειλεν) τῷ ἐβδόμῳ ἀπέστειλεν. ibid. Σαφφάν υἱὸν Ἑσσελίου υἱοῦ Μεσσαίμ) σαφφάν υἱὸν Ἑσσελίου υἱοῦ μεσσαίμ. ib. τῷ οἴκῳ) οἴκου κυρίου. v. 4. εἰς οἶκον) ἐν οἴκῳ. v. 5. ἔργα ἐν οἴκῳ) ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ. v. 7. ἐξέλογ. αὐτοῖς) ἐξελογίζοντο αὐτούς. ibid. πίσει αὐτό) πίσει αὐτοί. v. 8. Σαφφάν) σαφφάν, passim. ibid. Χελκίας πρὸς) χελκίας τὸ βιβλίον πρὸς. v. 9. εἰς οἶκον) ἐν οἴκῳ. ibid. ἐπέσρεψε) ἀπέσρεψε. ib. ἐν τῷ οἴκῳ) ἐν οἴκῳ.

ρα ποιούντων τὰ ἔργα, τῶν καθεσά-
μένων ἐν οἴκῳ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε Σαφφάν ὁ γραμμα-
τεὺς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Βι-
βλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεὺς· καὶ
ἀνέγνω αὐτὸ Σαφφάν ἐνώπιον τῆ βα-
σιλέως.

11. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς
τὰς λόγους τῆ βιβλίου τῆ νόμου, καὶ
ἐρρήξε τὰ ἱμάτια ἐαυτοῦ.

12. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ
Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχιζάμ υἱῷ
Σαφφάν, καὶ τῷ Ἀχοδάρ υἱῷ Μιχαῖε,
καὶ τῷ Σαφφάν τῷ γραμματεῖ, καὶ
τῷ Ἀσαΐ δούλῳ τῆ βασιλέως, λέγων·

13. δεῦτε, ἐκζητήσατε τὸν Κύριον πα-
ρεῖ ἐμοῦ, καὶ περὶ παντὸς τῆ λαοῦ, καὶ
περὶ παντὸς τῆ Ἰούδα, περὶ τῶν λόγων
τῆ βιβλίου τῆ εὐρεθέντος τούτου, ὅτι
μεγάλη ἡ ὀργὴ Κυρίου ἡ ἐκκεκαυμένη ἐν
ἡμῖν, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἦκσαν οἱ πατέρες ἡ-
μῶν τῶν λόγων τῆ βιβλίου τούτου, τῆ
ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα
καθ' ἡμῶν.

14. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἱερεὺς,
καὶ Ἀχιζάμ, καὶ Ἀχοδάρ, καὶ Σαφ-
φάν, καὶ Ἀσαΐας πρὸς Ὀλδαν τὴν
προφῆτιν, γυναῖκα Σεδθὲμ, υἱὲ Θεκ-
κουῆ, υἱὲ Ἀράς, τῆ ἱματιοφύλακος·
καὶ αὕτη κατὰκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ
μασειᾷ· καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· τὰδε λέ-
γει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· εἶπατε τῷ
ἀνδρὶ τῷ ἀποσείλαντι ὑμᾶς πρὸς με,

16. τὰδε λέγει Κύριος· ἰδὲ ἐγὼ ἐπά-
γω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ
ἐπὶ τὰς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, πάντας
τὰς λόγους τῆς βίβλου ἧς ἀνέγνω βασι-
λεὺς Ἰούδα,

17. ἀνδ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ
ἐθυμίαν θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παροργί-
σωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐ-
τῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμὸς μου
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ἐσθεθήσεται.

18. Καὶ πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀ-
ποσείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητήσαι τὸν Κύ-
ριον, τὰδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτόν· τὰδε λέ-
γει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· οἱ λόγοι οὗς
ἤκυσας,

19. ἀνδ' ὧν ὅτι ἠπαλύνθη ἡ καρδίᾳ
σου, καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προσώπου Κυ-
ρίου, ὡς ἤκυσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν
τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τὰς ἐνοικοῦντας
αὐτόν, τῆ εἶναι εἰς ἀφανισμόν, καὶ εἰς
κατάρσιν, καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου,
καὶ ἐκλαυσας ἐνώπιόν μου, καὶ γε ἐγὼ
ἤκυσας, λέγει Κύριος.

20. οὐχ οὕτως· ἰδὲ ἐγὼ προσίθιμί
σε πρὸς τὰς πατέρας σου, καὶ συναχ-
θήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν
ἐν ὀφθῆσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν
πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ εἶμι ἐπάγω
ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον.

H h 2

ΚΕΦ.

v. 9. τῶν καθεσάμενων) absque articulo. v. 11. τῆ βιβλίου) absque articulo. ibid. ἐρρήξε) διέρρηξε. v. 12. Ἀσαΐ) Ἀσαΐ. v. 13. Ἰούδα καὶ περὶ) ἰούδα καὶ περὶ. ibid. ἡ ἐκκεκαυμένη) deest ar-
ticulus. v. 14. γυναῖκα Σεδθὲμ, υἱὸς Θεκκουῆ) μητέρα σεδθὲμ υἱὸς θεκκουῆ. v. 15. Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτοὺς) καὶ εἶπεν αὐτοῖς. v. 16. ἰδὼν ἐπάγω) ἰδὼν ἐγὼ ἐπάγω. ibid. τῆς βίβλου) τοῦ βι-
βλίου. v. 17. ὁ θυμὸς μου) absque articulo. v. 19. ἀπὸ προσώπου Κυρίου) κυρίου abest. ibid.
ἐλάλησα) ἐλάλησας, per errorem, ut opinor. ib. καὶ γε ἐγὼ) καὶ γε ἐγὼ. v. 20. οὕτως· ἐγὼ)
οὕτως, ἰδὼν. ibid. εἰς τὸν τόπον) εἰς τὸν τάφον. ib. ἐν Ἱερουσαλὴμ) ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦ. ΚΓ'. XXIII.

ΚΑΙ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα, καὶ ἀπέτειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τὰς πρεσβυτέρους Ἰδδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίε, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰδδα, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ μετ' αὐτῆς, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτῆς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν τοῖς ὡσὶν αὐτῶν πάντας τὰς λόγους τῆ βιβλίου τῆς διαθήκης τῆ εὐρεθέντος ἐν οἴκῳ Κυρίου.

3. Καὶ ἔφη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν σύλῳ, καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον Κυρίου τῆ πορεύεσθαι ὀπίσω Κυρίου, καὶ τῆ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτῆς, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῆς, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐν πάσῃ καρδίᾳ, καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ, τῆ ἀναστῆσαι τὰς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆτο. Καὶ ἔφη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ.

4. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελθία τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ, καὶ τοῖς ἱερεῦσι τῆς δευτερώσεως, καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὸν σαθμόν, τῆ ἐξαγαγεῖν ἐκ τῆς ναῦ Κυρίε πάντα τὰ σκευὴ τὰ πεποιημένα τῷ Βαάλ, καὶ τῷ ἄλσει, καὶ πάσῃ τῇ

δυνάμει τῆ θρανοῦ. Καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω Ἱερουσαλήμ ἐν σαθημαῖς Κέδρων, καὶ ἔβαλε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθήλ.

5. Καὶ κατέκαυσεν τὰς Χωμαρεῖμ οὓς κατέκαυσε ἔδωκεν βασιλεὺς Ἰδδα, καὶ ἐθυμίαν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰδδα, καὶ ἐν τοῖς περικύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς θυμιῶντας τῇ Βαάλ, καὶ τῷ ἡλῳ, καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ τοῖς Μαζουραῖς, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τῆ θρανοῦ.

6. Καὶ ἐξηνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου Κυρίου ἔξωθεν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸν χειμάρρῳ Κέδρων, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κέδρων, καὶ ἐλέπινεν εἰς χοῦν καὶ ἐρύψεν τὸν χοῦν αὐτῆς εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τῆ λαῶ.

7. Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν Καθησὶμ Καθησὶμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἡ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ Χετθίειμ τῷ ἄλσει.

8. Καὶ ἀνήγαγε πάντας τὰς ἱερεῖς ἐκ πόλεων Ἰδδα, καὶ ἐμίανεν τὰ ὑψηλὰ πόλεως ἡ ἐθυμίανεν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ Γαβαὰ, καὶ ἕως Βηρσαβεῖ· καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν πυλῶν, τῶν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης Ἰησῆ ἀρχοντος τῆς πόλεως, πύλης τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως.

9. Πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον Κυρίε ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

10. Καὶ

CAP. XXIII. v. 2. ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως ὅδε λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως. ibid. ἐν τοῖς ὡσὶν) absque articulo. v. 3. καὶ τῆ φυλάσσειν) καὶ abest. v. 4. φυλάσσουσιν ἐξαγαγεῖν) φυλάσσουσιν τὸν σαθμόν, τοῦ ἐξαγαγεῖν. v. 5. οὓς ἔδωκεν βασιλεὺς) ἡς ἔδωκεν βασιλεὺς. ibid. Ἰδδα καὶ ἐν τοῖς) Ἰδδα καὶ τοῖς. ib. τῇ Βαάλ) τῷ Βαάλ. v. 6. χειμάρρῳ Κέδρων) adjicit καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κέδρων. v. 7. Καθησὶν) καθησὶμ. v. 8. ἐκ πόλεως) ἐκ πόλεων. ibid. ἐμίαναν) ἐμίανεν. ib. ἀπὸ Γαβαὰ) ἀπὸ Γαβαὰ. ib. τῶν παρὰ τὴν) τὸν παρὰ τὴν. ib. ἀρχοντος τῆς πύλης) ἀρχοντος τῆς πόλεως.

Θεοφθὰ 10. Καὶ ἐμίανε τὸν Θεοφθ τὸν ἐν Φά-
*Εννομῶν ραγγι υἱὸς Ἐνόμ, τῷ διάγειν ἄνδρα τὸν
υἱὸν αὐτῆ, καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα
αὐτοῦ τῷ Μολόχ ἐν πυρὶ.

κατέκαυ· 11. Καὶ κατέκασε τὸς ἵππους ἐς *ἔδω-
σαν καὶ βασιλεῖς Ἰέδα τῷ ἡλίῳ, ἐν τῇ εἰσό-
*ἔδωκεν δὲ οἶκου Κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον
βασιλεὺς Νάθαν βασιλεὺς τῷ εὐνούχου, ὃς ἐν
Φαρερείμ. Καὶ τὸ ἄρμα τῷ ἡλίῳ κατέ-
καυσεν πυρὶ,

12. καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τῷ
δώματος τῷ ὑπεράνω Ἀχαζ, ἃ ἐποίη-
σαν βασιλεῖς Ἰέδα· καὶ τὰ θυσιαστήρια
ἃ ἐποίησε Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσὶν αὐ-
λαῖς οἴκου Κυρίου (καὶ) καθεῖλεν ὁ βα-
σιλεὺς, καὶ κατέσπασεν ἐκεῖθεν, καὶ
ἐβρέφη τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάρ-
ρουν Κέδρων.

13. Καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον
Ἱερουσαλὴμ, τὸν ἐκ δεξιῶν τῷ ὄρει τῷ
Μοθὰ Μοθὰ, ὃν ἀικοδόμησε Σαλωμὼν βασι-
λεὺς Ἰσραὴλ τῇ Ἀσάρετῃ προσοχθί-
Μαχώς ματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμώς προσοχ-
Ἀμελ- θίσματι Μωάβ, καὶ τῷ μελχὼμ βδε-
χὼμ λύγματι υἱῶν Ἀμμὼν, ἐμίανεν ὁ βα-
σιλεὺς.

14. Καὶ συνέτριψε τὰς σήλας, καὶ
ἐξωλέθρευσε τὰ ἄλσῃ, καὶ ἐπλησε τὰς
τόπους αὐτῶν ὕδασι ἀνθρώπων.

15. Καὶ γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαι-
θὴλ τὸ ὑψηλόν, ὃ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ

υἱὸς Ναβάτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ,
καὶ γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο, καὶ τὸ
ὑψηλὸν κατέσπασε, καὶ συνέτριψε τὰς
λίθους αὐτῆ, καὶ ἐλέπινεν εἰς χοῦν,
καὶ κατέκαυσε τὸ ἄλσος.

16. Καὶ ἐξένευσεν Ἰωσίας, καὶ εἶδε
τὰς τάφους αἱ ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει, καὶ
ἀπέσειλε, καὶ ἔλαβε τὰ ὅσα ἐκ τῶν
τάφων, καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον, καὶ ἐμίανεν αὐτὰ κατὰ τὸ βῆ-
μα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τῷ
Θεῷ ἐν τῷ ἐσᾶναι Ἱεροβοάμ ἐν τῇ ἐορτῇ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐπιστρέψας ἦρε
τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῆ ἐπὶ τὸν τάφον τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ τῷ λαλήσαντος τὰς
λόγους τούτους,

17. καὶ εἶπε· τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο
ὃ ἐγὼ ὤρῳ; Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
τῆς πόλεως· ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἐστίν,
ὃ ἐξεληλυθὼς ἐκ τῆ Ἰέδα, καὶ ἐπικα-
λεσάμενος τὰς λόγους τούτους οὐς ἐπε-
καλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθὴλ.

18. Καὶ εἶπεν· ἄφετε αὐτὸν, ἀνήρ
μὴ κινήσάτω τὰ ὅσα αὐτῆ. καὶ ἐρύθησαν εὐρέθη-
τὰ ὅσα αὐτῆ μετὰ τῶν ὁσῶν τῷ προ-
φῆτῃ τῷ ἡκοντος ἐκ Σαμαρείας. σαν

19. Καὶ γε (εἰς) πάντας τὰς οἰκούς
τῶν ὑψηλῶν τὰς ἐν ταῖς πόλεσι Σα-
μαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰσραὴλ
παροργίζον Κύριον, ἀπέστησεν Ἰωσίας
βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐ-
απέστη-

H h 3

τοῖς σε

v. 10. Θεοφθὰ) ταφῆθ. ibid. Ἐννομῶν τοῦ διάγειν) ἐνόμ τοῦ διαγαγεῖν. v. 11. κατέκαυσεν) κα-
τέκαυσε. ibid. ἔδωκεν βασιλεὺς) ἔδωκεν βασιλεῖς. ib. ὃς ἐν Φαρερείμ) ἐν Φαρερείμ. v. 12. (καὶ)
abest. v. 13. οἶκον ἐπὶ) οἶκον τὸν ἐπὶ. ibid. ἐκ δεξιῶν τῷ ὄρει τῷ Μοθὰ) τὸν ἐκ δεξιῶν τῷ ὄρει
τῷ Μοθὰ. ib. καὶ τῷ Μαχώς) καὶ τῷ Χαμώς. ib. Ἀμελχὼμ) μελὼχ. v. 15. ἐκεῖνο καὶ τὸ
ὑψηλόν) καὶ abest. v. 16. τάφους αἱ ἐκεῖ) τάφους τὰς ἐκεῖ. v. 17. εἶπεν) εἶπον. ibid. Θεῷ ἐστίν,
ὃ) Θεῷ, ὃ. ib. ἐκ τοῦ Ἰέδα) ἐξ Ἰούδα. v. 18. κινήσάτω) κινήσάτωσαν. ibid. εὐρέθησαν) ἐρύθησαν.
v. 19. (εἰς) abest. ibid. Ἰωσίας βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέστησεν ἐν) Ἰωσίας, καὶ ἐποίησεν ἐν.

ἐποίησαν τοῖς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐποίησεν ἐν Βαβυλῶνι.

20. Καὶ ἐθυσίασε πάντας τὰς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τὰς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσε τὰ ὅσα τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτά, καὶ ἐπεσέ-
φη εἰς Ἱερουσαλήμ.

21. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων· ποιήσατε πάχα τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης·

22. ὅτι ἐκ ἐγενήθη τὸ πάχα τοῦτο ἐφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν, οἱ ἔκριναν τὸν Ἰσραὴλ, καὶ πασῶν ἡμερῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ βασιλέων Ἰούδα·

23. ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆ βασιλείας Ἰασίου ἐγενήθη τὸ πάχα τοῦτο τῷ Κυρίῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.

24. Καὶ γε τὰς θελήσας, καὶ τὰς Θεραφεῖν γνωρίσας, καὶ τὰς Θεραφεῖν, καὶ τὰς εἰδω-
λα, καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ ἐξῆρ-
εν Ἰασίας, ἵνα σῶσιν τὰς λόγους τῆ νόμου τὰς γε-
γραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ ὃ εὔρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ
τοῦ Κυρίου.

25. Ὅμοιος αὐτῷ ἐκ ἐγενήθη ἔμπρο-
θεν αὐτῆ βασιλεὺς, ὃς ἐπέσρεψε πρὸς
Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῆ, καὶ ἐν ὅλῃ
ψυχῇ αὐτῆ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτῆ κα-
τὰ πάντα τὸν νόμον Μωυσέως, καὶ μετ'
αὐτὸν ἐκ ἀνέστη ὁμοιος αὐτῷ.

26. Πλὴν οὐκ ἀπεσέφθη Κύριος ἀπὸ
Θουμῆ τῆς ὀργῆς αὐτῆ τῆς μεγάλης,
ὅς ἐθυμώθη ἐργῇ αὐτῆ ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ
τὰς παροργισμὰς, οὓς παρώργισεν αὐ-
τὸν Μανασσῆς.

27. Καὶ εἶπε Κύριος· καὶ γε τὸν Ἰού-
δαν ἀποστήσω ἀπὸ τῆ προσώπου μου,
καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀ-
πόσωμαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελε-
ξάμην, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶκον
ὃς εἶπον, ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

28. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰω-
σίου, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

29. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτῆ ἀνέβη
Φαραὼ Νεχάω βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ
βασιλεῖα Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφρά-
την· καὶ ἐπορεύθη Ἰασίας εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτῆ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν Μα-
γεδδῶ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν.

30. Καὶ ἐπέδωσαν αὐτὸν νεκρὸν οἱ
παῖδες αὐτῆ ἐκ Μαγεδδῶ, καὶ ἤγαγον
αὐτόν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν
αὐτόν ἐν τῷ τάφῳ αὐτῆ. Καὶ ἔλαβεν
οὐλαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰω-
σίου, καὶ ἔχρισαν αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσαν
αὐτὸν ἀντὶ τῆ πατρὸς αὐτῆ.

31. Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἔτων ἦν Ἰωά-
χαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρεῖς
μῆνας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ
ὄνομα

V. 19. αὐτοῖς ἐποίησεν ἐν) αὐτοῖς ἐποίησεν ἐν. V. 21. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ βιβλίου. V. 22. ἔκριναν) ἔκριναν. ibid. πασῶν ἡμερῶν) πάσαις ταῖς ἡμέραις. V. 23. τὸ πάχα τῆτο τῷ) τῆτο abest. V. 24. καὶ γνωρίσας, καὶ Θεραφεῖν) καὶ τοὺς γνωρίσας, καὶ τὰς Θεραφεῖν. ibid. τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ ὃ εὔρε) τὰς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου ὃ εὔρε. V. 25. ἐγενήθη) ἐγενήθη. ibid. Μωυσέως) μωυσῆ. V. 26. ἐν τῇ ὀργῇ) ὀργῇ. V. 27. τὸν Ἰούδα) τὸν Ἰούδα. ibid. ἀπόσωμαι) ἀπεώσωμαι. V. 28. τῶν ἡμε-
ρῶν) absque articulo. V. 29. εἰς ἀπάντησιν αὐτῆ) εἰς ἀπάντην αὐτοῦ. ibid. ἐθανάτωσεν αὐτόν)
addit νεχάω. V. 30. νεκρὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ) transposita. ibid. ἐβασίλευσεν) ἐβασίλευσαν. V. 31.
τρεῖς μῆνας) τρίμηνον.

ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἰερεμίας, ἐκ Λοβανά.

32. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῆς.

33. Καὶ μελέσθη αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαὰ ἐν γῇ Αἰμάθ τῇ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκε ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν, ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου.

34. Καὶ ἐβασίλευσε Φαραὼ Νεχαὼ Ἰωσίας ἐπ' αὐτὰς τὸν Ἑλιακίμ, υἱὸν Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, ἀντὶ Ἰωσίας τῆ πατρὸς αὐτῆς. Καὶ ἐπέσρεψε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰωακείμ· καὶ τὸν Ἰωάχαζ ἔλαβε, καὶ εἰσήνεγκεν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

35. Καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰωακείμ τῷ Φαραὼ Νεχαὼ, ἔτιμογραφεὶ πλὴν ἐτιμογράφησε τὴν γῆν τῇ δούναι τὸ φησαν ἀργύριον ἐπὶ φόματος Φαραὼ· ἀνῆρ κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτῆς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τῇ λαοῦ τῆς γῆς, τῇ δούναι τῷ Φαραὼ Νεχαὼ.

36. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακείμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἰελδαίφ, θυγάτηρ Φαδαὶλ, ἐκ * Ρουμά.

37. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΔ' XXIV.

ΕΝ ταῖς ἡμέραις αὐτῆς ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνος, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ἰωακείμ δέλος τρία ἔτη, καὶ ἐπέσρεψε, καὶ ἠδέτησεν ἐν αὐτῷ.

2. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος αὐτῷ τὰς μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, καὶ τὰς μονοζώνους Συρίας, καὶ τὰς μονοζώνους Μωαβ, καὶ τὰς μονοζώνους υἱῶν Ἀμμαὶν, καὶ ἐξάπεστειλεν αὐτὰς ἐν γῇ Ἰούδα, τῇ κατιχῦσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δέλων αὐτῆς, τῶν προφητῶν.

3. Πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν Κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα, ἀποστῆναι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτῆς ἐν ἀμαρτίαις Μανασσῇ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε. ἀποστῆναι

4. Καὶ γε αἷμα αἰθῶν ἐξέχεε, καὶ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος αἰθῶν, καὶ οὐκ ἠδέλησε Κύριος Ἰερουσαλὴμ.

5. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακείμ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

6. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακείμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωακείμ υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς. Ἰωακείμ

7. Καὶ ἐπροσέθετο ἔτι βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐξελεῖν ἐκ γῆς αὐτῆς, ὅτι ἔλαβε

ν. 31. Λοβανά.) Λοβανά. ν. 33. Δεβλαὰ ἐν γῇ Αἰμάθ) δεβλαὰ ἐν γῇ ἰμαθ. ibid. βασιλεύειν αὐτὸν ἐν) βασιλεύειν ἐν. ν. 34. Ἰωσίας) ἰωσίας. ν. 35. Φαραὼ Νεχαὼ, πλὴν ἐτιμογράφησαν) Φαραὼ, πλὴν ἐτιμογράφησε. ibid. δούναι) τῇ δούναι. ν. 36. Εἰεδδὶλα ἐκ Ρουμά.) Φαδαὶλ ἐκ ρουμά. ν. 37. ἐνώπιον) ἐν ὀφθαλμοῖς. (CAP. XXIV. ν. 1. ἠδέτησεν αὐτῷ) ἠδέτησεν ἐν αὐτῷ. ν. 2. μονοζώνους) μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, καὶ τοὺς μονοζώνους συρίας. ibid. ἐν γῇ) ἐν τῇ γῇ. ν. 3. ἀποστῆναι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου) ἀποστῆναι αὐτὸν ἀπὸ τῆς προσώπου. ν. 4. αἷμα) τὸ αἷμα. ν. 5. ἐξέχεεν) ἐκ ἰδοῦ. ν. 6. Ἰωακείμ) ἰωακείμ. ν. 7. βασιλεὺς ἐξελεῖν ἐκ γῆς) βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐξελεῖν ἐκ τῆς γῆς.

τε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀπὸ τῆ χει-
μαίρεθου Αἰγύπτου ἕως τῆ ποταμοῦ Εὐ-
φράτε πάντα ὅσα ἦν τῆ βασιλείας Αἰ-
γύπτου.

Ἰωακείμ 8. Τὶς ἐκλωκαίδεκα ἐτῶν Ἰωακείμ ἐν
τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐ-
βασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα
τῇ μητρὶ αὐτῆς Ναάδα, θυγάτηρ Ἐβα-
μαθὰμ, ἐξ Ἱερουσαλὴμ.

9. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν
ὁ πατὴρ αὐτῆς.

10. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη Ναβα-
χοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιο-
χῇ.

11. καὶ εἰσῆλθε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασι-
λεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ
παῖδες αὐτῆς ἐπολίευσεν (τὴν) ἐπ'
αὐτήν.

Ἰωακείμ 12. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωακείμ βασιλεὺς Ἰε-
δα ἐπὶ βασιλεῖα Βαβυλῶνος, αὐτὸς καὶ
οἱ παῖδες αὐτῆς, καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, καὶ
οἱ ἄρχοντες αὐτῆς, καὶ εὐνέχοι αὐτῆς,
καὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος
ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς βασιλείας αὐτῆς.

13. Καὶ ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τὰς
θησαυροὺς οἴκου Κυρίου, καὶ τὰς θησαυ-
ροὺς οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ συνέκοψε
πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίη-

σε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ
ναῶ Κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

14. Καὶ ἀπώκισε πᾶσαν τὴν Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ πάντας τὰς ἄρχοντας,
καὶ τὰς δυνατοὺς ἰσχύϊ, αἰχμαλωσίας
δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας, καὶ
πάντα τέκλινα, καὶ τὸν συγκλείοντα, πᾶν
καὶ ἐχ' ὑπελείφθη πλὴν οἱ πλωχοὶ
τῆς γῆς.

15. Καὶ ἀπώκισε τὸν Ἰωακείμ εἰς Βα-
βυλῶνα, καὶ τὴν μητέρα τῆ βασιλείας,
καὶ τὰς γυναῖκας τῆ βασιλείας, καὶ
τὰς εὐνέχους αὐτῆς, καὶ τὰς ἰσχυροὺς
τῆς γῆς ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν ἐξ Ἱε-
ρουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα.

16. καὶ πάντας τὰς ἀνδρας τῆς δυ-
νάμεως, ἐπὶ αἰκισχίλους, καὶ τὸν τέκλι-
να, καὶ τὸν συγκλείοντα, χιλίους·
πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον. Καὶ
ἠγάγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος
μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα.

17. Καὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος τὸν Μεθθανιάν υἱὸν αὐτῆς ἀντ'
αὐτῆς, καὶ ἐτίθηκε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Σε-
δεκίαν.

18. Τὶς εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν Σεδεκίας
ἐν τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ ἑνδεκά
ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνο-
μα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἀμιθὰθ
Ἰηρεμίου, ἀπὸ Λοβνὶ.

19. Καὶ

ν. 8. Ἰωακείμ) ἰωακίμ. ibid. Ναάδα) νάδα. ib. Ἐβαμαθὰμ) ἔβαμαθὰμ. ν. 10. ἀνέβη) addit
ναβουχοδονόσορ. ν. 11. εἰσῆλθεν ὁ βασιλ.) εἰσῆλθεν ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς. ibid. (τὴν) abest.
ν. 12. Ἰωακείμ) ἰωακίμ. ibid. καὶ εὐνέχοι) καὶ οἱ εὐνέχοι. ib. ἔλαβεν αὐτοὺς) ἔλαβεν αὐτὸν.
ib. ἐν ἔτει ὀγδόῳ) ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει. ν. 13. ἐξήνεγκεν) addit ἐκεῖθεν. ibid. Σαλωμὼν βασιλεὺς)
Σαλ. ὁ βασιλεὺς. ν. 14. πᾶσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ) πᾶσαν deest. ν. 15. Ἰωακείμ) ἰωακίμ. ibid.
ἀποικεσίαν) εἰς ἀποικεσίαν. ν. 17. Μεθθανιάν) μεθθανιάν. ibid. ἐτίθηκε) ἐτίθηκε. ib. Σεδεκίαν.)
σεδεκία. ν. 18. εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν) εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτησίων. ibid. Ἀμιθὰθ, θυγάτηρ Ἰηρεμίου ἀπὸ Λο-
βνὶ.) ἀμιθὰθ θυγάτηρ Ἰηρεμίου.

19. Καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωακείμ.

20. Ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν Κυρίου ἦν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν τῷ Ἰεζαβὰ, ἕως ἀπέβριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἠθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ Βαβυλώνας.

ΚΕ Φ. ΚΕ'. XXV.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, ἐν δεκάτῃ τῇ μηνὶ, ἦλθε Ναβεχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνας, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτήν, καὶ ἀκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν περικύκλῳ.

2. Καὶ ἦλθεν εἰς πόλιν περιουχῆς ἕως τῆς ἐνδεκάτης ἔτης τῆς βασιλείας Σεδεκίου, ἐννάτῃ τῇ μηνός.

3. Καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐβράβη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τῆς πολέμου ἐξῆλθον κυκλὸς ὁδὸν πυλῆς τῆς ἀναμέσον τῶν τειχῶν, (αὕτη) ἡ ἐστὶ τῇ κήπου τῆς βασιλείας, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ, καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν Ἀραβὰ,

5. καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὅπισθον τῆς βασιλείας, καὶ κατέλα-

Τομ. II.

βον αὐτὸν ἐν Ἀραβαῖ Ἰερειχῶ, καὶ παύσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

6. Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλώνας εἰς Δεβλαθά· καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ κρίσιν.

7. Καὶ τὰς υἱὰς Σεδεκίου ἔσφαξε καὶ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετίφλωσε, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν εἰς Βαβυλώνα.

8. Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, ἐξέδωκε τῇ μηνός, (αὐτὸς ἐναντὶς ἐννεακαιδέκατος τῷ Ναβεχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλώνας) (καὶ) ἦλθε Ναβεζαρδάν ὁ ἀρχιμαγείρος, ἐς τὸ ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλώνας, εἰς Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τῆς βασιλείας, καὶ πάντας τὰς οἰκίας Ἱερουσαλήμ, καὶ πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ.

10. Καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ κύκλῳ κατέλυσαν πᾶσα ἡ εὐπορία Χαλδαίων, οἱ ἀρχιμαγείροι.

11. Καὶ τὸ περισσὸν τῆς λαῶ τὸ κατελείφθη ἐν τῇ πόλει, καὶ τὰς ἐμπεπλωκότας, οἱ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλώνας, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς σιγῆς μετῴρε ὁ Ναβεζαρδάν ὁ ἀρχιμαγείρος.

12. Καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέ-

V. 19. ἐν ὀφθαλμοῖς) ἐνώπιον. V. 20. ὡς) ἕως. CAP. XXV. V. 1. ἐγένετο) ἐγενήθη. ibid. ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῷ μηνός) ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ. ib. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. V. 2. εἰς πόλιν περιουχῆς ἕως) ἡ πόλις ἐν περιουχῇ ἕως. V. 4. τὴν ἀναμέσον) τῆς ἀναμέσον. ibid. αὕτη ἡ ἐστὶ τῇ) αὕτη ἐστὶ τῇ. V. 5. Ῥαββὴ) ἀραβῶν. V. 6. πρὸς τὸν βασιλέα) absque articulo. ibid. Δεβλαθά) δεβλαθά. V. 8. αὐτός) addit ἐναντὶς. ibid. (καὶ) abest. V. 9. καὶ πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ.) καὶ πᾶν οἶκον ἐνέπρησεν ὁ ἀρχιμαγείρος. V. 10. κύκλῳ κατέλυσαν πᾶσα ἡ εὐπορία Χαλδ. ὁ ἀρχιμαγείρος.) κυκλόθεν κατέσπασεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων. V. 11. ἐνέπεσαν πρὸς βασιλέα) ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα. ibid. ὁ Ναβεζαρδάν) absque articulo.

ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουρ-
Γηβεῖν γῆς, καὶ εἰς Γηβεῖμ.

13. Καὶ τὰς σύλους τὰς χαλκοῦς τὰς
ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰς Μεχωνῶθ, καὶ
τὴν θάλασσαν τὴν χαλκὴν τὴν ἐν οἴ-
κῳ Κυρίου συνέτριψαν οἱ Καλδαῖοι, καὶ
ἤσαν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα.

ἱμάτια 14. Καὶ τὰς λέβητας, καὶ τὰ ἱμάτια,
καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυρίδας,
καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς
λειτεργῆσιν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβε.

15. Καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς φιάλας
τὰς ἀργυρᾶς, καὶ τὰς χρυσᾶς ἔλαβεν
ὁ ἀρχιμάγειρος,

ἡ θά- 16. σύλους δύο, καὶ τὴν θάλασσαν μίαν,
λασσα καὶ * τὰς Μεχωνῶθ † ἃς ἐποίησε Σαλα-
μία. μὴν τῷ οἴκῳ Κυρίου· οὐκ ἦν σαθρὸς τῇ
* τᾷ. † ἃ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν.

17. Ὀκτωκαίδεκα πηχῶν ὕψος τῇ
σύλῳ τῇ ἐνός, καὶ τὸ χωθάρ ἐπ' αὐ-
τῇ τὸ χαλκοῦν. καὶ τὸ ὕψος τῇ χω-
θάρ τριῶν πηχῶν. Σαβαχά, καὶ βροαί
ἐπὶ τῇ χωθάρ κύκλῳ, τὰ πάντα χαλ-
κᾶ, καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ σύλῳ τῷ
δευτέρῳ ἐπὶ τῷ Σαβαχά.

18. Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν
Σαραϊάν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν
Σοφορίαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως, καὶ τὰς
τρεῖς τὰς φυλάσσοντας τὸν σαθρόν.

19. Καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦ-

χον ἓνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν ἀν-
δρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε ἄνδρας
τῶν ὁράντων τὸ πρόσωπον τῷ βασιλέως,
τὰς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν
γραμματέα τῷ ἀρχόντῳ τῆς δυνάμεως
τὸν ἐκλάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ
ἐξήκοντα ἄνδρας τῷ λαῷ τῆς γῆς, τὰς ἐπὶ
εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει.

20. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβεζεαρδάν
ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς
πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς δε-
βλαθά.

21. Καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς βασιλεὺς
Βαβυλῶνος, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὰς ἐν
Δεβλαθά ἐν γῇ Αἰμάθ, καὶ ἀπακίδῃ Αἰθάμ
Ἰεθὰς ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτῆς.

22. Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν
γῇ Ἰεθὰ, ὃς κατέλιπε Ναβεχοδονόσορ τῷ βα-
σιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ κατέστησεν δαία.
ἐπ' αὐτῶν τὸν Γοδολιάν υἱὸν Ἀχικαὶμ υἱοῦ αὐτοῦ
Σαφάν.

23. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἀρχόντες
τῆς δυνάμεως, αὐτοὶ, καὶ οἱ ἄνδρες αὐ-
τῶν, ὅτι κατέστη βασιλεὺς Βαβυλῶνος
τὸν Γοδολιάν, καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολιάν
εἰς Μασσηφά, καὶ Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανιὲλ, Μαθθα-
καὶ Ἰωανὰν υἱὸς Καρηθ, καὶ Σαραϊάς υἱοῦ
υἱὸς Θαναμὰθ ὁ Νετωφωδίτης, καὶ Ἰεζο-Θανεμὰν
νίας υἱὸς τῷ Μαχαβθεὶ, αὐτοὶ, καὶ οἱ
ἄνδρες αὐτῶν.

24. Καὶ

ν. 12. Γηβεῖν) γαβίν. ν. 13. καὶ τοὺς Μεχωνῶθ) καὶ τὰς μεχωνῶθ. ν. 14. ἱμάτια) ἱμῖν. ν. 15. τὰς ἀργυρᾶς καὶ τὰς χρυσᾶς) transposita. ν. 16. καὶ ἡ θάλασσα μία, καὶ τὰ Μεχ. ἃ) καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τὰς μεχωνῶθ ἃς. ν. 17. πηχῶν) πήχεων, bis. ibid. Σαβαχ) σαβαχα. ib. ἐπὶ τῇ χωθάρ) ἐπὶ τῷ χωθάρ. ib. κατὰ τὰ αὐτὰ) κατὰ ταῦτα. ν. 19. ἔλαβεν) ἔλαβον. ibid. ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν) ἐπὶ abest. ibid. καὶ ἐπὶ) καὶ ἐξήκοντα. ν. 20. ἀπήγαγεν) ἤγαγεν. ibid. Δεβλαθά) βεβλαθά. ν. 21. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ibid. Δεβλαθά ἐν γῇ Αἰθάμ) βεβλαθά ἐν γῇ Αἰμάθ. ν. 22. ἐν τῇ Ἰεθὰ) ἐν τῇ γῇ Ἰεθὰ. ibid. ἐπ' αὐτῶν) ἐπ' αὐτῶν. ib. υἱοῦ Σαφάν) υἱὸν Σαφάν. ν. 23. τῆς δυνάμεως αὐτοῦ) τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ibid. Μασσηφά) μασσηφάθ. ib. Μαθθαρίον καὶ Ἰωανὰν) ναθανιάν, καὶ ἰωά. ib. Θαναμὰν) Θαναμὰθ. ib. Μαχαβθεὶ) μαχαβθί.

24. Καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς Γοδολίας, καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε πάροdon τῶν Καλδαίων, καθίστατε ἐν τῇ γῇ, καὶ δελεῦσατε τὸν βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν.

25. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἐσθῶμα μὴνι ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανιὲ υἱὸς Ἐλισαμὰ ἐκ τῆ σπέρματος τῶν βασιλέων, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτῆ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολίαν, καὶ ἀπέθανε, καὶ τὲς Ἰσθαίους, καὶ τὲς Χαλδαίους, οἵ ἦσαν μετ' αὐτῆ ἐν Μαοσηφά.

26. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μι-
κροῦ, καὶ ἕως μεγάλου, καὶ οἱ ἄρχον-
τες τῶν δυνάμεων, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυ-
πτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν
Χαλδαίων.

27. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ

ἐδόμω ἔτει τῆς μετοικεσίας τῷ Ἰωαχεὶν Ἰωακείμ
 βασιλέως Ἰέδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί,
 ἐδόμη καὶ εἰκοδὶ τῷ μηνὸς, ὕψωσεν
 Εὐειμαρωδᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ Εὐεινα-
 ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτῆ τὴν κε- ρωδᾶχ.
 Φαλὴν Ἰωαχεὶν βασιλέως Ἰέδα, καὶ ἐξή- Ἰωακείμ
 γαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου Φυλακῆς αὐτῆς.

28. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῆ ἀγαθὰ,
καὶ ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν
τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐ-
τῆ ἐν Βαβυλωνί.

29. Καὶ ἠκολούθησε τὰ ἱμάτια τῆς φυ-
λακῆς αὐτῆς, καὶ ἦσαν ἄρτον διαπαν-
τός ἐνώπιον αὐτῆς, πάσαις ταῖς ἡμέραις
τῆς ζωῆς αὐτῆς.

30. Καὶ ἡ ἐξιατορία αὐτῆς ἐξιατορία
διαπαντός ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκων τῆ βασι-θευράπον-
λέως, λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτῇ, τὸς
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ΄.

V. 24. τοῖς ὁδοῖς) transposita. ibid. Χαλδαίων) τῶν χαλδαίων. V. 25. ἐγενήθη τῷ) ἐγενήθη ἐν τῷ. ibid. ἐπάταξαν) ἐπάταξε. V. 26. καὶ ἔως) ἔως. ibid. τῆς δυνάμεως) τῶν δυνάμεων. V. 27. τῆς μετοικεσίας τοῦ Ἰωακίμ) τῆς ἀποικίας τοῦ ἰωαχίμ. ibid. Ἐυεῖαναρδάχ) εὐιλμ.αμ.α.δε. ib. Ἰωακίμ βασιλεὺς) ἰωαχίμ τῷ βασιλεὺς. V. 29. ἡθλοῖσιν) ἡθλοῖσε. V. 30. Σαραπόνης) διαπαύσος.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟ- ΜΕΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΙΟΥΔΑ Α'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΔΑΜ, Σήθ, Ἐνώς,
2. Καϊνάν, Μαλελε-
ήλ, Ἰάρεδ,
3. Ἐνώχ, Μαθουσά-
λα, Λάμεχ,
4. Νῶε, υἱοὶ Νῶε·
Σήμ, Χάμ, Ἰάφεθ.

5. Υἱοὶ Ἰάφεθ· Γαμέρ, Μαγώα, Μα-
δαΐ, Ἰωυάν, Ἐλισά, Θεβέλ, Μοτόχ,
καὶ Θείρας.

6. Καὶ υἱοὶ Γαμέρ· Ἀρχενέζ, καὶ
Ῥιφαὲ Ῥιφαθ, καὶ Θορβάρμ.

7. Καὶ υἱοὶ Ἰωυάν· Ἐλισά, καὶ Θαρ-
σεῖς, Κίτιοι, Ῥόδιοι.

8. Καὶ υἱοὶ Χάμ· Χούς, καὶ Μεσρα-
ϊάμ, Φούτ, καὶ Χαναάν.

9. Καὶ υἱοὶ Χούς· Σαβὰ, καὶ Εὐιλὰ,
καὶ Σαβαθαὶ, καὶ Ῥεγμαὶ, καὶ Σεβε-
θααά. Καὶ υἱοὶ Ῥεγμαὶ· Σαβὰ, καὶ
Δαδάν.

10. Καὶ Χές ἐγέννησε τὸν Νεβεράδ·

ὅτος ἤρξατο τῆ εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ
τῆς γῆς.

11. Καὶ Μεσραϊμ ἐγέννησε τὲς Λα-
διεῖμ, καὶ τὲς Ἀναμιεῖμ, καὶ τὲς Λα-
βεῖν, καὶ τὲς * Νεφθαλίμ,

12. καὶ τὲς Πατρωσωνιεῖμ, καὶ τὲς
Χασλωνιεῖμ, ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυ-
λιεῖμ, καὶ τὲς Χαφοριεῖμ.

13. Καὶ Χαναάν ἐγέννησε τὸν Σιδῶ-
να πρῶτότοκον, καὶ τὸν Χετταῖον,

14. καὶ τὸν Ἰεβουσαιον, καὶ τὸν Ἀ-
μορρῆαιον, καὶ τὸν Γεργεσαιον,

15. καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρκαῖον,
καὶ τὸν Ἀσπεναῖον,

16. καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σα-
μαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαδί.

17. Υἱοὶ Σήμ· Αἰλάμ, καὶ Ἀσούρ,
καὶ Ἀρφαξάδ, καὶ Λούδ, καὶ Ἀράμ.
Καὶ υἱοὶ Ἀράμ· Ὡς, καὶ Οὐλ, καὶ Γα-
θέρ, καὶ Μοτόχ.

18. Καὶ

Titul. ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ ΠΡΩΤΟΝ. CAP. I. v. 2. Καϊνάν) καὶ καϊνάν. v. 5. Μαγώα,
Μαδαΐ) μαγώγ, μαδαΐμ. ibid. Θείρας) θείρας. v. 6. Καὶ υἱοὶ) καὶ οἱ υἱοὶ. ibid. Ἀρχενέζ, καὶ
Ῥιφαὲ, καὶ Θορβάρμ.) ἀρχανέζ, καὶ Ῥιφαθ, καὶ Θορβάρμ. v. 7. Καὶ υἱοὶ) καὶ οἱ υἱοὶ. ibid.
Θαρσεῖς, Κίτιοι, Ῥόδιοι.) θαρσεῖς, κίτιοι, καὶ Ῥόδιοι. v. 8. Μεσραϊμ, Φούτ) μεσραϊμ, φούτ.
v. 10. τῆ εἶναι) εἶναι. v. 11. ab hoc versu usque ad v. 24. exclusive omnia desiderantur
in Edit. Rom.

18. Καὶ Ἀρφαξάδ ἐγέννησε τὸν Καϊνάν, καὶ Καϊνάν ἐγέννησε τὸν Σαλαά, καὶ Σαλαά ἐγέννησε τὸν Ἑβερ.

19. Καὶ τῷ Ἑβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἐνὶ, Φαλὲκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς διμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, Ἰεκλιάν.

20. Καὶ Ἰεκλιάν ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδάδ, καὶ τὸν Σαλὲφ, καὶ τὸν Ἀρμωθ,

Κεδεραάν 21. καὶ τὸν Κεδεράμ, καὶ τὸν Αἰξήν, καὶ τὸν Δεκλάμ,

22. καὶ τὸν Γεμιάν, καὶ τὸν Ἀδιμεήλ, καὶ τὸν Σαβάν,

23. καὶ τὸν Οὐφέιρ, καὶ τὸν Εὐί, καὶ τὸν Ὠρέαμ· πάντες ἔτοι υἱοὶ Ἰεκλιάν.

24. Υἱοὶ Σήμ· Αἰλάμ, καὶ Ἀσούρ, καὶ Ἀρφαξάδ, Σάλα,

25. Ἑβερ, Φαλὲκ, Ῥαγαύ,

26. Σερούχ, Ναχάρ, Θάρα,

27. Ἀβραάμ· αὐτὸς Ἀβραάμ.

28. Υἱοὶ δὲ Ἀβραάμ· Ἰσαάκ, καὶ Ἰσμαήλ.

29. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις πρωτοτόκου Ἰσμαήλ· Ναβαϊώθ, καὶ Κηδαίρ, καὶ Ναβδεήλ, Μαβτάν,

30. Μασμά, καὶ Ἰδεμά, Μασσή, Χοδδάδ, Θαιμαίν,

31. καὶ Ἰεφούρ, Ναφές, καὶ Κεδάμ· ἔτοι εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσμαήλ.

32. Καὶ υἱοὶ Χετλούρας παλλακῆς Ἀβραάμ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν αὐτῷ τὸν Ζεμράν, καὶ Ἰεκσάν, καὶ Μαδαίν, καὶ Μαδιαίν, Ἰεσδὸκ, Σαυέ. Καὶ υἱοὶ Ἰεκσάν· Σαβὰ, καὶ Δαιδάν. Καὶ υἱοὶ Δαιδάν· Ῥαγουήλ, καὶ Ναβδαήλ, καὶ Ἀσσυριεὶμ, καὶ Λάβεισιμ, καὶ Ἀσωμείν.

33. Καὶ υἱοὶ Μαδιαίμ· Γαιφάρ, καὶ Ὀφές, καὶ Ἐνώχ, καὶ Ἀβιδά, καὶ Ἐλδαά· πάντες ἔτοι υἱοὶ Χετλέρας.

34. Καὶ ἐγέννησεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ· καὶ υἱοὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἡσαῦ, καὶ Ἰακώβ.

35. Υἱοὶ Ἡσαῦ· Ἐλιφάζ, Ῥαγουήλ, καὶ Ἰεούλ, καὶ Ἰεγλὸμ καὶ Κορέ.

36. Υἱοὶ Ἐλιφάζ· Θαιμαίν, καὶ Ὠμάρ, Σαφάρ, καὶ Γοθάμ, καὶ Κεζέζ· Θαιμαίν δὲ ἡ παλλακὴ Ἐλιφάζ ἔτεκεν αὐτῇ τὸν Ἀμαλήκ.

37. Καὶ υἱοὶ Ῥαγουήλ· Ναχεθ, Ζαρέ, Σομμέ, καὶ Μοχέ.

38. Καὶ υἱοὶ Σηίρ· Λωταίν, Σωβάλ, Σηθίρ Σεβων, Ἀνά, Δησών, καὶ Ἀσάρ, καὶ Σεβεϊών Ῥισών.

39. Καὶ υἱοὶ Λωταίν· Χορρέ, καὶ Αἰμαίν· ἀδελφὴ δὲ Λωταίν, Θαιμαίν.

Ι ι 3

40. Υἱοὶ

ν. 25. Φαλὲκ, Ῥαγαύ) Φαλέγ, φαγάν. ν. 26. Θάρα) θάρρα. ν. 27. Ἀβραάμ· αὐτὸς Ἀβραάμ.) ἄβραάμ. ν. 29. γενέσεις πρωτοτόκου Ἰσμαήλ.) γενέσεις αὐτῶν. πρωτότοκος Ἰσμαήλ. ibid. Μαβτάν) μαστάμ. ν. 30. καὶ Ἰδουμά) καὶ abest. ibid. Χοδδάδ) χονδάν. ν. 31. in Rom. Ἰεφούρ, ναφές, κεδάμ. οὗτοι υἱοὶ Ἰσμαήλ. ν. 32. υἱὸν αὐτῷ τὸν Ζεμράν. - - fin.) αὐτῷ τὸν Ζεμβράμ, ἱεζάν, μαδιαίμ, μαδαίμ, σοβακ, σιτ. καὶ υἱοὶ ἱεζάν, δαιδάν, καὶ σαβαί. ν. 33. Γαιφάρ) γεφάρ. ibid. Ἐλδαά.) ἔλδαα. ν. 34. καὶ Ἡσαῦ, καὶ Ἰακώβ.) ἱακώβ, καὶ Ἡσαῦ. ν. 36. καὶ Γοθάμ. - - fin.) καὶ γοθαίμ, καὶ κενέζ, καὶ θαιμαίν, καὶ ἀμαλήκ. ν. 37. Ναχεθ, - - fin.) ναχέθ, ζαρέ, σομέ, καὶ μοχέ. ν. 38. Καὶ υἱοὶ Σηθίρ.) υἱοὶ σιέρ. ibid. Σεβεϊών) σεβεγών. ib. καὶ Ἀσάρ, καὶ Ῥισών.) ὠσάρ, καὶ δισάν. ν. 39. Χορρέ) χορρί.

40. Υἱοὶ Σωβαίλ· Ἰωλὰμ, καὶ Μα-
ναχὰθ, καὶ Γαοβὴλ, καὶ Σωφάρ, καὶ
Ὠνάν. Υἱοὶ δὲ Σεβεγών· Διά, καὶ Ὠ-
νάμ.

41. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνά· Δαισών, καὶ
Ἐλδαμὰ θυγάτηρ Ἀνά. Καὶ υἱοὶ Δαι-
σών· Ἀμαδά, καὶ Ἐσεβάν, καὶ Ἰεθ-
ράν, καὶ Χαβράν.

42. Καὶ υἱοὶ Ἀσάρ· Βαλαάν, καὶ
Ἀζεκάμ, καὶ Ἰωακάν, καὶ Οὐκάμ. Υἱοὶ
δὲ Δαισών· Ὠς, καὶ Ἀβράν.

43. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, οἱ
βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τῆ βα-
σιλεῦσαι βασιλέα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ·
Βαλαάκ υἱὸς Βαιώρ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει
αὐτῆς, Δεναβά.

44. Καὶ ἀπέθανε Βαλαάκ, καὶ ἔβα-
σίλευσεν αὐτ' αὐτῆ Ἰωβάβ, υἱὸς Σαρά
ἐκ Βοσόβρας.

45. Καὶ ἀπέθανεν Ἰωβάβ, καὶ ἔβα-
σίλευσεν αὐτ' αὐτῆ Ἀτόμ ἐκ τῆς γῆς
Θαιμανῶν.

46. Καὶ ἀπέθανεν Ἀτόμ, καὶ ἔβα-
σίλευσεν αὐτ' αὐτῆ Ἀδάδ, υἱὸς Βαράδ,
ὁ πατάξας Μαδιάμ ἐν τῷ πεδίῳ Μα-
ώβ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτῆς Γεθθαίμ.

47. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ, καὶ ἔβα-
σίλευσεν αὐτ' αὐτοῦ Σαμαά ἐκ Μα-
σηκίας.

48. Ἀπέθανε δὲ Σαμαά, καὶ ἔβα-
σίλευσεν αὐτ' αὐτῆ Σαούλ ἐκ Ῥωβωθ
τῆς παρὰ ποταμῶν.

49. Καὶ ἀπέθανε Σαούλ, καὶ ἔβα-
σίλευσεν αὐτ' αὐτῆ Βαλαεννῶν, υἱὸς
Ἀχοβάρ.

50. Καὶ ἀπέθανε Βαλαεννῶν (υἱὸς
Ἀχοβάρ,) καὶ ἔβασίλευσεν αὐτ' αὐτῆ
Ἀδάδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτῆς Φο-
γώρ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτῆς Με-
ταβήλ θυγάτηρ Ματράδ.

51. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ, καὶ ἦσαν
ἡγεμόνες Ἐδὼμ· ἡγεμῶν Θαιμὰ, ἡγεμῶν Θαιμὰ
Γωλά, ἡγεμῶν Ἰεδέθ,

52. ἡγεμῶν Ἐλδαμάς, ἡγεμῶν Ἡ-
λάς, ἡγεμῶν Φινῶν,

53. ἡγεμῶν Κενέζ, ἡγεμῶν Θαιμὰν,
ἡγεμῶν Μαβσάρ,

54. ἡγεμῶν Μαγεδιήλ, ἡγεμῶν Ἡ-
ράμ· ἔτι ἡγεμόνες Ἐδὼμ.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ· Ραβὴν, Συμεὼν, Λευὶ,
Ἰούδας, Ἰσαάχαρ, Ζαβουλὼν,

2. Δάν, Ἰωσήφ, Βενιαμὴν, Νεφθα-
λεὶμ. Γάδ, Ἀσέρ.

3. Υἱοὶ Ἰούδα· Ἡρ, Αὐναὶ, Σηλῶμ·
τρεῖς ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγα-

τροῦς

- γ. 40. Ἰωλὰμ - - ἡπ.) ἄλων, μαχανὰθ, ταιβήλ, σωφί, καὶ Ὠνάν. υἱοὶ δὲ σεβεγών, ἀλλ, καὶ σωνάν.
γ. 41. in Rom. υἱοὶ σωνάν, δαισών. υἱοὶ δὲ δαισών, ἔμερον, καὶ ἀσεβών, καὶ ἰεθράμ, καὶ χαβράν.
γ. 42. in Rom. καὶ υἱοὶ Ὠσάρ, Βαλαάμ, καὶ Ἀζεκάμ, καὶ Ὠκάν. υἱοὶ δαισών, Ὠς, καὶ Ἀβράν. γ. 43.
οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.) hanc desiderantur.
ibid. Βαιώρ) βαιώρ. γ. 44. Σαρά) ζαρά. γ. 45. ἐκ τῆς γῆς) ἐκ γῆς. γ. 46. Γεθθαίμ.) γεθθαίμ.
γ. 47. Σαμαά) σεβλα. γ. 48. Ἀπέθανε δὲ Σαμαά) καὶ ἀπέθανε σεβλα. ibid. ἐκ Ῥωβωθ) ἐκ
Ῥωβωθ. γ. 49. Βαλαεννῶν, υἱὸς Ἀχοβάρ.) βαλαεννῶν, υἱὸς ἀχοβάρ. γ. 50. Βαλαεννῶν υἱὸς Ἀχο-
βάρ καὶ) βαλαεννῶν, καὶ. ib. Ἀδάδ, καὶ) ἀδάδ, υἱὸς Βαράδ. καὶ. ib. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτῆς
Μεταβήλ θυγάτηρ Ματράδ.) hanc desiderantur. γ. 51. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ, καὶ ἦσαν) defunt.
ibid. Θαιμὰν, ἡγ. Γολά, ἡγ. Ἰεδέθ.) Θαιμὰν, ἡγεμῶν γωλαδά, ἡγεμῶν ἰεδέρ. γ. 53. Μαβσάρ)
μαβσάρ. γ. 54. Ἡράμ) ζαφωάν. CAP. II. γ. 1. καὶ ταῦτα) ταῦτα. ibid. Ἰούδας) ἰούδας.
γ. 2. Βενιαμὴν, Νεφθαλεὶμ) βενιαμὴν, νεφθαλὶ.

πρὸς Σαύας τῆς Χαναναϊτιδος. Καὶ ἦν
ἀνὴρ ἡρώδης ὁ πρωτότοκος Ἰδδα πονηρὸς ἐναντίον
Κυρίου· καὶ ἀπέκλεινεν αὐτόν.

4. Καὶ Θάμαρ ἡ νύμφη αὐτῆς ἔτεκεν
αὐτῷ τὸν Φαρές, καὶ τὸν Ζαρά. Πάν-
τες υἱοὶ Ἰδδα πέντε:

5. Υἱοὶ Φαρές· Ἐσρώμ, καὶ Ἰε-
μουήλ.

6. Καὶ υἱοὶ Ζαρά· Ζαμβρί, καὶ Αἰ-
θάν, καὶ Αἰμάν, καὶ Χαλχαλ, καὶ
Δαρά· πάντες πέντε.

7. Καὶ υἱοὶ Χαρμί· Ἀχάρ ὁ ἐμποδο-
στήτης Ἰσραὴλ, ὃς ἡθέτησεν εἰς τὸ ἀ-
νάθεμα.

8. Καὶ υἱοὶ Αἰθάν· Ἀζαρία.

9. Καὶ υἱοὶ Ἐσρώμ οἱ ἐτέχθησαν αὐ-
τῷ· ὁ Ἰραμεήλ, καὶ ὁ Ὁράμ, καὶ ὁ
Χαλέβ, καὶ ὁ Ἀράμ.

10. Καὶ Ἀράμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναι-
δαῖ, καὶ Ἀμιναιδᾶς ἐγέννησε τὸν Ναασ-
σῶν ἀρχόντα τῶ οἴκου Ἰδδα.

11. Καὶ Ναασσῶν ἐγέννησε τὸν Σαλ-
μάν, καὶ Σαλμάν ἐγέννησε τὸν Βοόζ,

12. καὶ Βοόζ ἐγέννησε τὸν Ἰωβῆδ, καὶ
Ἰωβῆδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί,

13. καὶ Ἰεσσαί ἐγέννησε τὸν πρωτό-
τοκον αὐτοῦ τὸν Ἐλιάβ. Ἀμιναιδᾶς ὁ
δεύτερος, Σαμναῖ ὁ τρίτος,

14. Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος, ῥαδδαὶ
ὁ πέμπτος,

15. Ἀσὸμ ὁ ἕκτος, Δαυὶδ ὁ ἑβδομος·

16. καὶ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρεία, καὶ
Ἀβιγαία· καὶ υἱοὶ Σαρείας, Ἀβισαῖ,
καὶ Ἰωβὰβ, καὶ Ἀσαήλ, τρεῖς·

17. καὶ Ἀβιγαία ἐγέννησε τὸν Ἀμεσ-
σά· καὶ πατὴρ Ἀμεσσά Ἰεδέρ ὁ Ἰσμαη-
λῆς.

18. Καὶ Χαλέβ υἱὸς Ἐσρώμ ἔλαβε
τὴν Ἀζουβὰ γυναῖκα, καὶ τὴν Ἰεριώθ·
καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς· Ἰωασάβ, καὶ Σα-
βάβ, καὶ Ὀρεά.

19. Καὶ ἀπέθανε Γαζουβὰ, καὶ ἔλα-
βεν αὐτῷ Χαλέβ τὴν Φραθ, καὶ ἔτεκεν
αὐτῷ τὸν Ὄρ.

20. Καὶ Ὄρ ἐγέννησε τὸν Οὐρὶ, καὶ
Οὐρὶ ἐγέννησε τὸν Βασιλεὴλ.

21. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν Ἐσ-
ρώμ πρὸς τὴν θυγατέρα Μαχείρ πα-
τρός Γαλααδ, καὶ ἔστος ἔλαβεν αὐτήν,
καὶ αὐτὸς ἦν ἐξήκοντα ἐτῶν· καὶ ἔτε-
κεν αὐτῷ τὸν Σεγούβ.

22. Καὶ Σεγούβ ἐγέννησε τὸν Ἀεῖρ.
Καὶ ἦσαν αὐτῷ εἴκοσι τρεῖς πόλεις ἐν
τῇ Γαλααδ.

23. Καὶ ἔλαβε Γεασούρ, καὶ Ἀράμ,
τάς κόμας ἱαίρ ἐξ αὐτῶν, τὴν Κανὰθ, Ἰαρείρ
καὶ

¶ 3. Χαναναϊτιδος) χανανίτιδος. ibid. ἀνὴρ) ἡρ. v. 6. Αἰθάν, καὶ Αἰμάν, καὶ Χαλχαλ, καὶ Δα-
ρά.) αἰθάμ, καὶ αἰμονάν, καὶ καλχαλ, καὶ δαράδ. v. 8. Αἰθάν· Ἀζαρία.) αἰθάμ, ἀζαρίας.
v. 9. ὁ Ἰραμεήλ, καὶ ὁ Ὁράμ) ὁ Ἰραμαήλ, καὶ ὁ Ἀράμ. ibid. καὶ ὁ Ἀράμ.) abest. v. 10.
τοῦ οἴκου) οἴκ. v. 11. Σαλμάν) σαλμών, bis. v. 12. Ἰωβῆδ) ὠβῆδ, bis. v. 13. Σαμναῖ)
σαμναῖ. v. 14. ῥαδδαὶ) ραδδαῖ. v. 15. Ἀσὸμ) ἀσάμ. v. 16. ἀδελφὴ) ἡ ἀδελφὴ. ibid. Σα-
ρείας, Ἀβισαῖ, καὶ Ἰωβὰβ) σαρεία, ἀβισαῖ, καὶ ἰωάβ. v. 17. Ἀμεσσά) ἀμεσσάβ, bis. ibid.
Ἰεδέρ) ἰοδὸρ. v. 18. Ἀζουβὰ) γαζουβὰ. ibid. Ἰωασάβ, καὶ Σαβάβ, καὶ Ὀρεά.) ἰασάβ, καὶ σου-
βὰβ, καὶ ὀρεάν. v. 19. Φραθ) φρατ. v. 21. Ἐσρώμ) ἔσρων. ibid. Μαχείρ) μαχείρ, passim.
ib. καὶ οὗτος) καὶ αὐτός. ib. ἦν ἐξήκοντα ἐτῶν) ἐξηκονταεπίτε ἐτῶν ἦν. ib. Σεγούβ.) σερούχ.
v. 22. Σεγούβ) σεράχ. ibid. Ἀεῖρ) ἰαίρ. ib. εἴκοσι τρεῖς) εἴκοσι καὶ τρεῖς. v. 23. Γεασούρ) γε-
σουρ. ibid. Ἰαρείρ) ἰαίρ.

καὶ τὰς κόμας αὐτῆς, ἐξήκοντα πό-
λεις. Πᾶσαι αὗται υἱὼν Μαχίρ, πα-
τρὸς Γαλααδ.

24. Καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἑσρὼμ,
ἦλθε Χαλὲβ εἰς Ἐφραθά. Καὶ ἡ γυνή
Ἑσρὼμ Ἀδία, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀσ-
δὼδ πατέρα Θεκωέ.

25. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ἰερεμὴλ, * πρω-
τότοκος Ἑσρὼμ, ὁ πρωτότοκος Ράμ,
καὶ Βαανὰ, καὶ Ἀρὼν, καὶ Ἀσὼμ ἀ-
δελφὸς αὐτῶ.

26. Καὶ ἦν γυνὴ ἐτέρα τῷ Ἰερεμὴλ,
καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἐτέρα. Αὕτη ἐστὶ μήτηρ
Οὔνομα.

27. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ράμ πρωτοτόκου
Ἰερεμὴλ, Μααῖς, καὶ Ἰαβεὶν, καὶ
Ἀχὼρ.

28. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Οὔνομα, Σαμμαί,
καὶ Ἰαδαί. Καὶ οἱ υἱοὶ Σαμμαί· Ναδάβ,
καὶ Ἀδισέρ.

29. Καὶ ὄνομα τῆς γυναικὸς Ἀδισούρ,
Ἀβιγαία· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ὁζά,
καὶ τὸν Μωδαὶδ.

30. Καὶ υἱοὶ Ναδάβ· Σαλαὰ, καὶ Ἀφ-
φαίμ· καὶ ἀπέθανε Σαλαὰ ἐκ ἔχων
τέκνα.

31. Καὶ υἱοὶ Ἀφφαίμ, Ἰεσεὶ καὶ υἱοὶ
Ἰεσεὶ, Σωσάν· καὶ υἱοὶ Σωσάν, Ἀαδαί.

32. Καὶ υἱοὶ Ἰεδδαὶ· Ἀχιταμμά, καὶ

Ἰεθέρ, καὶ Ἰωνάθαν· καὶ ἀπέθανεν Ἰε-
θέρ οὐκ ἔχων τέκνα.

33. Καὶ υἱοὶ Ἰωνάθαν· Φαλὲθ, καὶ
ὁ Ζαζά· ἔτσι ἦσαν υἱοὶ Ἰερεμὴλ.

34. Καὶ ἐκ ἦσαν τῷ Σωσάν υἱοί,
ἀλλ' ἡ θυγατέρες· καὶ τῷ Σωσάν παῖς
Αἰγύπλιος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωχήλ.

35. Καὶ ἔδωκε Σωσάν τὴν θυγατέρα
αὐτοῦ Ἰωχήλ παιδί αὐτοῦ εἰς γυναῖκα,
καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἰεθθεὶ,

36. καὶ Ἰεθθεὶ ἐγέννησε τὸν Ναθάν,
καὶ Ναθάν ἐγέννησε τὸν Ζαβεδ,

37. καὶ Ζαβεδ ἐγέννησε τὸν Ὀφλαδ,
καὶ Ὀφλαδ ἐγέννησε τὸν Ἰωβηδ,

38. καὶ Ἰωβηδ ἐγέννησε τὸν Ἰηού, καὶ
Ἰηού ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν,

39. καὶ Ἀζαρίαν ἐγέννησε τὸν Χελ-
λὴς, καὶ Χελλὴς ἐγέννησε τὸν Ἐλεασά,

40. καὶ Ἐλεασά ἐγέννησε τὸν Σοσο-
μαί, καὶ Σοσομαί ἐγέννησε τὸν Σαλ-
λούμ,

41. καὶ Σαλλούμ ἐγέννησε τὸν Ἰεκο-
μίαν, καὶ Ἰεκομίας ἐγέννησε τὸν Ἐλι-
σαμά.

42. Καὶ υἱοὶ Χαλὲμ ἀδελφοῦ Ἰερε-
μὴλ· Μαρισαὶς πρωτότοκος αὐτοῦ· ὁ-
τος πατὴρ Ζεὶφ· καὶ υἱοὶ Μαρισαὶ πα-
τρὸς Χεβρών.

43. Καὶ

v. 24. Ἑσρὼμ) ἔσρων, passim. ibid. Ἀσδὼδ) ἀσδ. v. 25. υἱοὶ Ἰερεμὴλ πρωτότοκος Ἑσρὼμ) οἱ υἱοὶ
Ἰερεμὴλ πρωτοτόκου ἔσρων. ibid. Βαανὰ, καὶ Ἀρὼν, καὶ Ἀσὼμ) Βανὰ, καὶ Ἀρὰμ, καὶ Ἀσάν.
v. 26. Ἰερεμὴλ) ἱεραμὴλ. ibid. Ἐτέρα) ἀτέρα. ib. Οὔνομα) ὀζόμ. v. 27. Ἰερεμὴλ) ἱερα-
μὴλ. ibid. Ἰαβεὶν) ἱαμίν. v. 28. Οὔνομα, Σαμμαί) ὀζόμ, σαμαί. ibid. οἱ υἱοὶ Σαμμαί.)
υἱοὶ σαμαί. v. 29. Ἀβιγαία) ἀβιγαία. ibid. τὸν Ὁζά καὶ τὸν Μωδαὶδ.) τὸν Ἀχαβαρ καὶ τὸν
μωήλ. v. 30. υἱοὶ Ναδάβ.) praefigit καὶ. ibid. Ἀφφαίμ.) ἀφφαίν, ita & seq. versu. v. 31.
Ἰεσεὶ) ἱεσηλ, bis. ibid. Ἀαδαί.) ααδαί. v. 32. Ἰεδδαὶ) - Ἰωνάθαν.) ααδαί, ἀχισαμὰς, ἱε-
θέρ, Ἰωνάθαν. v. 33. ὁ Ζαζά.) ὀζόμ. ibid. Ἰερεμὴλ.) ἱεραμὴλ. v. 35. αὐτοῦ Ἰωχήλ) αὐτοῦ
τῷ Ἰωχήλ. ibid. & v. 36. Ἰεθθεὶ) ἱθθί. v. 37. Ὀφλαδ) ὀφραμὴλ, bis. ibid. & v. 38. Ἰω-
βηδ) ὠβηδ. v. 40. & 41. Σαλλούμ) σαλούμ. ibid. Ἰεκομίας) ἱεχημίας, bis. ibid. Ἐλισαμά.)
adjicit καὶ Ἐλισαμά ἐγέννησε τὸν ἱεραμὴλ. v. 42. Χαλὲμ) χαλὲβ. ibid. Ἰερεμὴλ. Μαρισαὶς
πρωτότοκος) ἱεραμὴλ, μαρισαὶ ὁ πρωτότοκος. ib. Ζεὶφ) ζήφ.

43. Καὶ υἱοὶ Χεβρών· Κορέ, καὶ Θαφ-
φού, καὶ Ροκόμ, καὶ Σεμαά,

44. καὶ Σεμαά. * ἐγέννησε τὸν Ῥα-
ἐμ πατέρα Ἰερκαάν, καὶ Ἰερκαάν ἐγέν-
νησε Σαμμαί.

45. Καὶ υἱὸς αὐτῆ Μαών· καὶ Μαών
πατὴρ Βηθσέρ.

46. Καὶ Γαιφά ἡ παλλακὴ Χαλέβ
ἐγέννησε τὸν Ἀβρὼν, καὶ τὸν Ἰωσά, καὶ
τὸν Γεζουέ· καὶ Ἀβρὼν ἐγέννησε τὸν
Γεζουέ.

47. Καὶ υἱοὶ Ἰαδαί, Ῥεγέμ, καὶ Ἰωα-
θάμ, καὶ Γηρσάμ, καὶ Φαλὲτ, καὶ
Γαιφά, καὶ Σαγάφ.

48. Καὶ ἡ παλλακὴ Χαλέβ Μωχά
ἐγέννησε τὸν Σεβέρ, καὶ τὸν Θερχνά.

49. Καὶ ἐγέννησε Σαγάφ πατέρα
Μαδμηνά, καὶ τὸν Σαούλ πατέρα Μα-
χαμηνά, καὶ πατέρα Γαιθαά· καὶ θυ-
γάτηρ Χαλέβ Ἀχσά.

50. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χαλέβ. Υἱοὶ ὧρ
πρωτοτόκου Ἐφραθά· Σωβὰλ πατὴρ
Καριαδιαρεὶμ.

51. Σαλωμών πατὴρ Βαιθλαμμών,
πατὴρ Βεθλεέμ. Ἀρεὶ πατὴρ Βεθγε-
δώρ.

52. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Σωβὰλ πατρὸς
αὐτοῦ.

Tom. II.

Καριαδιαρεὶμ, Ἀραά, Ἐσεὶ, Ἀμμανὶθ,

53. Οὐμασφάε, Καριαδιαρεὶμ, Αἰ-
θαλεὶμ, καὶ Ἡφιδεὶν, καὶ Ἡσαμα-
δεὶν, καὶ Ἡμασσαρεὶν· ἐκ τούτων ἐξ-
ήλθον οἱ Σαραθαῖοι, καὶ οἱ Ἐδαω-
λαῖοι.

54. Υἱοὶ Σαλωμών, Βαιθλεέμ, καὶ
Νετωφαθί, Ἀταράθ οἴκου Ἰαθαβ, καὶ
ἡμισυ τῆς Μανὰθ, Ἡσσαρεὶν,

55. πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦν-
τες ἐν Γάβης, Ἀργαδιεὶμ, καὶ Σαμα-
διεὶμ, Σωκαδιεὶμ. Οὗτοι οἱ Κινάιοι οἱ
ἐλθόντες ἐξ Αἰμαθ, πατέρες οἴκου Ῥη-
χάβ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ἔτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ οἱ τεχ-
θέντες αὐτῷ ἐν Χεβρών· ὁ πρω-
τότοκος Ἀμνὼν τῇ Ἀχιναάμ τῇ
Ἰσραηλίδι· ὁ δευτέρος Δαλεῖα τῇ Ἀ-
βιγαία τῇ Καρμηλίᾳ·

2. ὁ τρίτος Ἀβεσσαλώμ, υἱὸς Μωχά,
θυγατρὸς Θολμὲ βασιλέως Γεσουέ· ὁ
τέταρτος Ἀδωνία υἱὸς Ἀγγεῖθ·

3. ὁ πέμπτος Σαφατίας τῆς Ἀβι-
ταί· ὁ ἕκτος Ἰεδραὶμ τῇ Ἀγλαῇ γυναικὶ
αὐτοῦ.

K k

4. ΕΞ

v. 43. Θαφφού - - fin.) θαφφούς, καὶ ροκόμ, καὶ σεμαά. v. 44. Σεμαά.) σεμαά. ibid. Ἰερ-
καάν) ιερκαάν, bis. ib. Σαμμαί.) τὸν σεμαί. v. 45. Βηθσέρ.) βαιθσέρ. v. 46. Ἀβρὼν, καὶ
τὸν Ἰωσά - - fin.) ἀράμ, καὶ τὸν μωσά, καὶ τὸν γεζουέ. v. 47. in Rom. καὶ υἱοὶ ἀδδού, Ῥεγέμ,
καὶ Ἰωθαμ, καὶ σιγάρ, καὶ φαλέτ, καὶ γαιφά, καὶ σαγά. v. 48. Σεβέρ, καὶ τὸν Θερχνά.)
σεβέρ, καὶ τὸν θαράμ. v. 49. Σαγάφ) σαγά. ibid. Σαούλ π. Μαχαμηνά) σαδ π. μαχαμηνά.
ib. Γαιθαά.) γαιθαά. ib. Ἀχσά.) ἀχά. v. 51. πατὴρ Βαιθλαμμών, πατὴρ Βεθλεέμ. Ἀρεὶ.)
πατὴρ Βαιθλ. λαμμων πατὴρ βαιθλαμ. καὶ αἰμ. v. 52. Ἀραά, Ἐσεὶ, Ἀμμανὶθ) ἀραά, καὶ
αἰσί, καὶ ἀμμανίθ. v. 53. Οὐμασφάε - - Ἡμασσαρεὶν.) ἡμασφάε, πόλεις αἰθρ, αἰθελίμ, καὶ
μυφιδίμ, καὶ ἡσαμαδίμ, καὶ ἡμασσαρεὶμ. ibid. οἱ Ἐδαωλαῖοι.) υἱοὶ Ἐδαάμ. v. 54. Βαιθλεέμ
καὶ Νετωφαθί) βαιθλαλέμ ὁ νετωφαθί. ibid. Ἰαθαβ) ἰαθβ. ib. Μανὰθ, Ἡσσαρεὶ) μαλαθί,
ἡσαρί. v. 55. Γάβης - - Σωκαδιεὶμ.) ἰαβίς θαργαδιεὶμ, καὶ σεμαδιεὶμ, καὶ σωκαδιεὶμ. CAP.
III. v. 1. Ἰσραηλίδι) ἰσραηλίδι. ibid. Δαλεῖα) δαμνίλ. v. 2. Θολμὲ β. Γεσουέ) θολ-
μαὶ βασιλεὺς γεσουέ. ibid. Ἀγγεῖθ.) ἀγγεῖθ. v. 3. Σαφατίας) σαφατία. ibid. Ἰεδραὶμ) ἰεδραίμ.

4. Ἐξ ἐγγενήθησαν αὐτῷ ἐν Χεβραὶν. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ ἐπὶ τὰ ἔτη, καὶ ἐξάμηνον· καὶ τριάκοντα καὶ τρεῖς ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5. Καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Σαμαῖά, Σαβὰδ, Νάθαν, Σαλωμών· τέσσαρες τῇ Βηρσαβέθ θυγατρὶ Ἀμὴλ.

6. καὶ Ἰεσσαῖρ, καὶ Ἐλισαμά, καὶ Ἐλιφαλὲτ,

7. καὶ Ναγὲ, καὶ Ναφὲγ, καὶ Ἰαφίε,

8. καὶ Ἐλισαμά, καὶ Ἐλισαῖ, καὶ Ἐλιφαλὲτ, ἐντέα.

9. Πάντες υἱοὶ Δαυὶδ, πλην τῶν υἱῶν τῶν παλαιῶν, καὶ Θιμαρ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν.

10. Υἱοὶ Σαλωμών, Ῥοβοῶμ, Ἀβιά ὁ υἱὸς αὐτῆς, Ἀσα υἱὸς αὐτῆς, Ἰωσαφάτ υἱὸς αὐτῆς,

11. Ἰωράμ υἱὸς αὐτῆς, Ὀζίας υἱὸς αὐτῆς, Ἰωᾶς υἱὸς αὐτῆς,

12. Ἀμασίας υἱὸς αὐτῆς, Ἀζαρίας υἱὸς αὐτῆς, Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτῆς,

13. Ἀχαζ υἱὸς αὐτῆς, Ἐζεκίας υἱὸς αὐτῆς, Μανασσῆς υἱὸς αὐτῆς,

14. Ἀμὼς υἱὸς αὐτῆς, Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ.

15. Καὶ υἱοὶ Ἰωσία, πρωτότοκος Ἰωα-

νάν, ὁ δεύτερος Ἰωακείμ, ὁ τρίτος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος Σαλδὴμ.

16. Καὶ υἱοὶ Ἰωακείμ, Ἰεχονίας υἱὸς αὐτῆς, Σεδεκίας υἱὸς αὐτῆς.

17. Καὶ υἱοὶ Ἰεχονίου, Ἀσεῖρ, Σαλαθιήλ υἱὸς αὐτῆς,

18. Μελχισαῖμ, καὶ Φαδαῖας, καὶ Σανεσαῖρ, καὶ Ἰεκνία, καὶ Ὡσαιμ, καὶ Ναβαδίας.

19. Καὶ υἱοὶ Φαδαῖας, Ζοροβάβελ, καὶ Σαλαθιήλ υἱοὶ Ζοροβάβελ, Μοσοθαιμ, καὶ Ἀνανία, καὶ Σαλωμεθὶ ἀδελφὴ αὐτῶν,

20. καὶ Ἀσεβὰ, καὶ Ὀδλ, καὶ Βαραχία, καὶ Ἀσαδία, καὶ Ἀσοβαῖσδ, πέντε.

21. Καὶ υἱοὶ Ἀνανία Φαλετία, καὶ Ἰεσεία υἱὸς αὐτῆς, Ῥαφαῖα υἱὸς αὐτῆς, Ὀρνά υἱὸς αὐτῆς, Ἀβδία υἱὸς αὐτῆς, Σεχνίας υἱὸς αὐτῆς.

22. Καὶ υἱὸς Σεχνία, Σαμαῖα· καὶ (†) υἱὸς Σαμαῖα, Χετλούς, καὶ Ἰωήλ, καὶ Βερία, καὶ Νωαδία, καὶ Σαφαῖτ, ἕξ.

23. Καὶ υἱοὶ Νωαδία, Ἐλιωνναί, καὶ Ἐζεκία, καὶ Ἐσρικαῖμ, τρεῖς.

24. Καὶ υἱοὶ Ἐλιωνναί, Ὠδεῖα, καὶ Ἐλυσαισῆ, καὶ Φαλαῖα, καὶ Ἀκκῆδ, καὶ Ἰωανὰμ, καὶ Δελαῖα, καὶ Ἀνανὶ, ἐπὶ τὰ.

ΚΕΦ.

v. 5. Σαλωμών.) καὶ σαλωμών. v. 6. in Rom. καὶ Ἰεσσαῖρ, καὶ Ἐλισαῖ, καὶ Ἐλιφαλὲτ. v. 7. Ναγὲ, καὶ Ναφὲγ.) ναγαί, καὶ ναφέν. v. 8. Ἐλισαῖ καὶ Ἐλιφαλὲτ.) ἐλισαῖ καὶ ἐλιφαλῆ. v. 9. ἡ ἀδελφὴ) absque articulo. v. 10. ὁ υἱὸς.) υἱός. v. 11. Ὀζίας.) ὀχοζίας. v. 12. Ἰωνάθαν.) ἰωνάθ. v. 14. Ἀμὼς.) ἀμὼν. ibid. Ἰωσίας.) ἰωσία. v. 15. Ἰωακείμ.) ἰωακίμ, passim. ibid. Σαδὴμ.) σαδὴμ. v. 17. Ἰεχονίου.) ἰεχονία, ἄσιρ. v. 18. Ἰεκνία καὶ Ὡσαιμ.) ἰεκνία, καὶ Ὡσαιμ. v. 19. Σαλαθιήλ.) φαδαῖας. ibid. Μοσοθαιμ.) μοσοθαιμ. v. 20. Ἀσεβὰ.) ἀσουβῆ. ibid. Ἀσοβαῖσδ.) ἀσοβῆδ. v. 21. Φαλετία, καὶ Ἰεσεία.) φαλετία, καὶ ἰεσία. ibid. Ῥαφαῖα.) ῤαφαῖα. v. 22. (†) υἱὸς Σαμαῖα.) υἱὸς σαμαῖα. ibid. Χετλούς.) χατλός. ib. Βερία.) καὶ βερία. ib. Σαφαῖτ.) σαφαῖτ. v. 23. Ἐλιωνναί.) ἐλιωννῶν. ibid. Ἐσρικαῖμ.) ἔσρικαμ. v. 24. in Rom. καὶ υἱοὶ Ἐλιωννῶν.) ἐλιωννῶν, καὶ Ἐλυσαισῶν, καὶ Φαδαῖα, καὶ Ἀκκῆδ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Δελαῖα, καὶ Ἀναν, ἐπὶ τὰ.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΤΙΟΙ Ιούδα, Φαρές, Έσεράμ, και Χαρμί, και Ωρ, και Σαβαλ.

2. και Ρεϊά υἱὸς αὐτῶ· και Σαβαλ ἐγέννησε τὸν Ἰεθ, και Ἰεθ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμαί, και τὸν Λαδ· αὐται αἱ γενέσεις τῆ Σαραθί.

3. Καὶ ἔτοι υἱοὶ Αἰτάμ· Ἰεζρηλ, και Ἰεσμαί, και Ἰγαβής· και ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν Ἐσηλελφών.

4. Καὶ Φανηλ πατὴρ Γεδώρ, και Ἐζερ πατὴρ Ὡσαν· ἔτοι υἱοὶ Ωρ, πρωτοτόκου Ἐφραθά, πατρὸς Βαιθλαέμ.

5. Καὶ τῶ Ἀχέρ πατρὶ Θεκώμ ἦσαν δύο γυναῖκες, Ἀλαά και Νοορά.

6. Καὶ ἔτεκεν αὐτῶ ἡ Νοορά τὸν Ὠχαζάμ, και τὸν Ἡφαλ, και τὸν Θαιμάν, και τὸν Ἀδθηρά· πάντες οὗτοι υἱοὶ Νοορά.

7. Καὶ υἱοὶ Ἀλαά, Σαρέθ, και Σααίρ, και Ἐθναθί.

8. Καὶ Κωὲ ἐγέννησε τὸν Ἐγνώβ, και γενήσεις τὸν Σωβηβά· και γενέσεις ἀδελφοῦ Ῥηχάβ, υἱοῦ Ἰαρείμ.

9. Καὶ ἦν Ἰγαβής ἐνδοξος ὑπὲρ τῆς Ζαιφά, και ὀνηριά, και Ἐσεραήλ.

ἀδελφὸς αὐτῆ· και ἡ μήτηρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆ Ἰαγβής, λέγεσα, ἔτεκεν ὡς γαβής.

10. Καὶ ἐπεκαλέσατο Γαβής τὸν Θεὸν Ἰσραήλ, λέγων, εἰάν εὐλογῶν εὐλογήσῃς με, και πληθύνῃς τὰ ὄριά μου, και ἢ ἡ χεὶρ σου μετ' ἐμῆ, και ποιήσεις ἢ γινώσκῃς τῆ μη ταπεινώσασαί με. Καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ἠτήσατο.

11. Καὶ Χαλεβ πατὴρ Ἀχῶς ἐγέννησε τὸν Μαχείρ· ἔτος πατὴρ Ἀσσαθών.

12. και Ἀσσαθών ἐγέννησε τὸν Βαθρεφά, και τὸν Φεσση, και τὸν Θαναὶ πατέρας πόλεως Ναῶς ἀδελφοῦ Ἐσελῶμ τῆ Κενεζί· ἔτοι ἄνδρες Ῥηφά.

13. Καὶ υἱοὶ Κενέζ· Γοθονήλ, και Σαραία. Καὶ υἱοὶ Γοθονήλ, Ἀθιάθ.

14. Καὶ Μανναθὶ ἐγέννησε τὸν Γοφερά. Καὶ Σαρία ἐγέννησε τὸν Ἰωάβ πατέρα Γησρασεὶμ, ὅτι τέκτονες ἦσαν.

15. Καὶ υἱοὶ Χαλεβ υἱοῦ Ἰεφοννή, Ἡρά, Ἀλά, και Ναάμ. Καὶ υἱοὶ Ἀλά, Κενέζ.

16. Καὶ υἱοὶ Ἰααλελὴλ, Ζιφάι, και Ἰαλλε-λὴλ.

K k 2

17. Καὶ

CAP. IV. v. 1. Ἰοὶ Ἰούδα) και υἱοὶ Ἰούδα. ibid. και Σαβαλ) και deest. v. 2. Ρεϊά) ράδα, ibid. Λαδ) λαάδ. ib. Σαραθί) αραθί. v. 3. Ἰεζρηλ) και Ἰεσμαί, και Ἰγαβής) ἰεζραήλ, και ἰεσμαίν, και ἰεβδὰς. ibid. Ἐσηλελφών) ἰσηλεβρῶν. v. 4. Ἐζερ) ἰαζήρ. ibid. πρωτοτόκου) τῆ πρωτοτόκου. ib. Βαιθλαέμ.) βαιθαλαέν. v. 5. Ἀχέρ π. Θεκώμ) ἄσσυρ π. θεκωέ. ibid. Ἀλαά και Νοορά.) αὐδά και θουά. v. 6. ἡ Νοορά τὸν Ὠχαζάμ) αὐδά τὸν ὠχαζά. ibid. Ἀδθηρά) αα-θηρ. ib. Νοορά.) αὐδά. v. 7. in Rom. και υἱοὶ θουάδς, σερέθ, και σααίρ, και ἑθναθί. v. 8. Ἐγνώβ, και τὸν Σωβηβά) ἐνώβ, και τὸν σιβαθά. ibid. Ἰαρείμ.) ἰαρίν. v. 9. Ἰαγβής) ἰγαβής. v. 10. Γαβής) ἰγαβής. ibid. και ἢ ἡ χεὶρ) και ἢ ἡ χεὶρ. ib. ποιήσεις) ποιήσῃς. v. 11. Ἀχῶς) ἄχα. ibid. Μαχείρ) μαχίρ. v. 12. και Ἀσσαθών ἐγέννησε τὸν Βαθρεφά) ἐγέννησε τὸν βαθραφά. ibid. Φεσση) βεσση. ib. Θαναί) θαιμάν. ib. Ῥηφά.) ρηχάβ. v. 14. Γοφορά. και Σαρία) γοφερά. και σαραία. ibid. Ἰωάβ π. Γησρασεὶμ) ἰωβάβ, πατέρα ἀγααδδαίρ. v. 15. Ἡρά, Ἀλά, και Ναάμ.) ἡρ, ἀλά, και νόομ. ibid. υἱοὶ Ἀλά) υἱοὶ ἀλά. v. 16. in Rom. και υἱοὶ Ἰααλὴλ, ζιβ, και ζεφά, και θιριά, και ἰσερηλ.

17. Καὶ υἱοὶ Ἑσρί· Ἰεθέρ, Μωραδ', καὶ Γαφέρ, καὶ Ἰαλὼν· καὶ ἐγέννησεν Ἰεθέρ τὸν Μαιών, καὶ τὸν Σεμμαί, καὶ τὸν Ἰεσαβὰ, πατέρα Ἐδεμων.

18. Καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς αὕτη Ἰδία ἔτεκε τὸν Ἰάρεδ πατέρα Γεδώρ, καὶ τὸν Ἀβέρ πατέρα Σωχών, καὶ τὸν Ἰεκδηλ πατέρα Ζαμών. Καὶ ἔτοι υἱοὶ Βεθθία θυγατρὸς Φαραώ, ἣν ἔλαβε Μωρήδ.

19. Καὶ υἱοὶ γυναῖκός τῆς Ἰεθαίας ἀδελφῆς Ναχέμ, καὶ Δαναὶ πατὴρ Κεεϊλά, καὶ Σωμειαν πατὴρ Ἰωριάμ. Καὶ Ὀταρμί υἱοὶ Ναήμ πατρὸς Κεεϊλά, Ὀταρμί, καὶ Ἰεδημωὴ Μαχαδά.

20. Καὶ υἱοὶ Σεμεών, Ἀμνών, καὶ Ῥαννών, υἱὸς Ἀνών, καὶ Θιλαίν. Καὶ υἱοὶ Ἑσ· Ζωχάδ, καὶ υἱοὶ Ζωχάδ.

21. Υἱοὶ Σηλωμ * υἱοὶ Ἰέδα, Ἡρ πατὴρ Ληχάδ, καὶ Λααδά πατὴρ Μαρησά. Καὶ γενέσεις οἰκείων Ἐβδαθ, Ἀββούς τῷ οἴκῳ Ἑσοβὰ,

22. καὶ Ἰωακείμ, καὶ ἄνδρες Χαζηβὰ, καὶ Ἰωάς, καὶ Σαράφ, οἱ κατώκησαν ἐν Μααβ· καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς Ἀβεδθηρίμ, ἄθικείμ.

23. Οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀταεῖμ, καὶ Γαδθηὰ μετὰ τῷ βα-

σιλέως ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν, καὶ κατώκησαν ἐκεῖ.

24. Υἱοὶ Συμεών· Ναμουήλ, καὶ Ἰαμεν, Ἰαρεῖβ, Σαραέ, Σαέλ,

25. Σαλέμ υἱὸς αὐτῆς, Μαβρασάν υἱὸς αὐτῆς, Μασμά, υἱὸς αὐτῆς,

26. Ἀμουήλ υἱὸς αὐτῆς, Σαβὰδ υἱὸς αὐτῆς, Ζακχούρ υἱὸς αὐτῆς, Σεμεὶ υἱὸς αὐτῆς.

27. Καὶ τῷ Σεμεὶ υἱοὶ ἑκατὸνδεκα, καὶ θυγατέρες τρεῖς. Καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί. Καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν ἐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ἰέδα.

28. Καὶ κατώκησαν ἐν Βηρσαβεὲ, καὶ Σαμαά, καὶ Μαλαδά, καὶ Ἑσπεραλ,

29. καὶ ἐν Βαλαὰ, καὶ Βοασόμ, καὶ Ὡλαδ,

30. καὶ Βαθούλ, καὶ Ἑρμά, καὶ ἐν Σικελάγ,

31. καὶ ἐν Βαιθμαρχαβὰθ, καὶ ἤμυσου Σωσίμ, καὶ οἶκον Βαρούμ Σωρεῖμ· αὗται πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλείας Δαυίδ.

32. Καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Αἰτάν, καὶ Ἡν, Ῥεμμών, καὶ Θοκκάν, καὶ Αἰσάν, πόλεις πέντε.

33. Καὶ

v. 17. Γαφέρ, (καὶ Ἰαλὼν) ἄφερ, καὶ ἰαμών. ibid. Μαιών, καὶ τὸν Σεμμαί, καὶ τὸν Ἰεσαβὰ) μα-
γόν, καὶ τὸν σεμεί, καὶ τὸν ἰεσβὰ. ib. Ἐδεμων. ἰδαμίων. v. 18. Ἰδία) ἰδία. ibid. Ἰεκδηλ)
χετηλ. ib. Βεθθία) βεθθία. v. 19. Ἰεθαίας) ἰθουίς. ibid. Ναχέμ, καὶ Δαναὶ - - fin.) κα-
χάμ πατρὸς κεϊλά, γαρμί, καὶ ἰδαμίων, νωχαθί. v. 20. in Rom. καὶ υἱοὶ σεμίων, ἀμνών, καὶ
ἀνὰ υἱὸς Φανά, καὶ ἰων, καὶ υἱοὶ σετ, ζωάν, καὶ υἱοὶ ζωάβ. v. 21. υἱοὶ Ἰέδα) υἱοὶ ἰέδα. ibid.
Ληχάδ) ληχάβ. ibid. Μαρησά.) μαρισά. ib. Ἐβδαθ, Ἀββούς) ἰφραθβαβή. v. 22. Ἀβεδθη-
ρίμ, ἄθικείμ.) ἀβεδθηρίν, ἄθουκίμ. v. 23. Ἀταεῖμ, καὶ Γαδθηὰ) ἀταεῖμ, καὶ γαδθηὰ. v. 24. Συ-
μεών) σεμειών. ibid. Ἰαμεν, Ἰαρεῖβ, Σαραέ) ἰαμίν, ἰαρεῖβ, ἰαρεῖ. v. 25. Μαβρασάν) μαβρασάμ.
v. 27. Καὶ τῷ Σεμεὶ) καὶ deest. ibid. τρεῖς) εἴ. v. 28. καὶ Σαμαά) non habet. ib. καὶ Ἑ-
σπεραλ.) καὶ ἐν ἑσπεραλ. v. 29. καὶ Βοασόμ, καὶ Ὡ.) καὶ ἐν βοασόμ, καὶ ἐν Ὡλαδ. v. 30.
καὶ Βαθούλ, καὶ Ἑρμά) καὶ ἐν βαθούλ, καὶ ἐν Ἑρμά. v. 31. καὶ ἐν Βαιθμαρχαβὰθ - αὗται πό-
λεις) καὶ ἐν βαιθμαρχαβὰθ, καὶ ἡμισουσισίν, καὶ οἶκον βαροισιρίμ. αὗται καὶ πόλεις. v. 32. Ῥεμ-
μών, καὶ Θοκκάν, καὶ Αἰσάν) Ῥεμμών, καὶ θοκκά, καὶ αἰσάρ.

33. Καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν τῶν κύκλων τῶν πόλεων τούτων ἕως Βα-
αίλ. αὕτη ἡ κατασχέσις αὐτῶν, καὶ ὁ
καταλοχισμὸς αὐτῶν.

34. Καὶ Μοσωδάβ, καὶ Ἀμαλήχ,
καὶ Ἰωσίας υἱὸς Ἀμασίας,

35. Καὶ Ἰωήλ, καὶ Ἰηθ υἱὸς Ἰσαβία,
υἱὸς Σαραία, υἱὸς Ἀσηλ,

36. καὶ Ἐλιωνή, καὶ Ἰακαβὰ, καὶ
Ἰασούα, καὶ Ἀσαία, καὶ Ἐδιήλ, καὶ
Ἰσμαήλ, καὶ Βαναία,

37. καὶ Ζεζά υἱὸς Σεφεὶν, υἱοῦ Ἀλ-
λων, υἱὸς Ἐδιὰ, υἱὸς Σαμαρίε, υἱὸς Σα-
μαίε.

38. Οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν
ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν, καὶ
ἐν οἰκοῖς πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύνθησαν
εἰς πλῆθος,

39. καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τῆς ἐλθεῖν
Γέραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαί,
τῆς ζητῆσαι νομαὶς τοῖς κήνησιν ἑαυτῶν.

40. Καὶ εὗρον νομαὶς πλείονας καὶ
ἀγαθὰς· καὶ ἡ γῆ πλατεῖα ἐναντίον
αὐτῶν, καὶ εἰρήνη, καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ
τῶν υἱῶν Χαμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ
ἐμπεροῦεν.

41. Καὶ ἤλθουσιν ἔτι γεγραμμένοι
ἐπ' ὀνόματος ἐν ἡμέραις Ἐζεκίου βασι-
λέως Ἰούδα, καὶ ἐπάταξαν τὰς οἰκήτο-
ρας αὐτῶν, καὶ τὰς Μιναίους ἕς εὖρο-

σαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεματίσαν αὐτὰς ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ὠκῆσαν ἀντ'
αὐτῶν, ὅτι νομαὶ τοῖς κήνησιν αὐτῶν
ἐκεῖ.

42. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Συ-
μεὼν ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος Σείρ, ἀν-
δρες πεντακόσιοι, καὶ Φαλετῖα, καὶ
Νωαδία, καὶ Ῥαφαία, καὶ Ὁζιήλ, υἱοὶ
Ἰεσεῖ, ἀρχόντες αὐτῶν.

43. καὶ ἐπάταξαν τὰς καταλοίπους
τὰς καταλειφθέντας τῇ Ἀμαλήκ, καὶ
κατάκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
της.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσ-
ραὴλ· ὅτι ἔτος ὁ πρωτότοκος
αὐτῆς, καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ
τὴν κοίτην τῆς πατρὸς αὐτῆς, ἔδωκεν εὐ-
λογίαν αὐτῇ τῷ υἱῷ αὐτῆς, τῷ Ἰωσήφ
υἱῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς
πρωτοτόκια,

2. ὅτι Ἰάδας δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ ἐν
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῆς, καὶ εἰς ἡγέμενον
ἐξ αὐτῆς, καὶ ἡ εὐλογία τῇ Ἰωσήφ·

3. καὶ υἱοὶ Ῥαβὴν πρωτοτόκου Ἰσρα-
ὴλ, Ἐνώχ, καὶ Φαλλούς, Ἐσρών, καὶ
Χαριμί.

4. Υἱοὶ Ἰωήλ· Σεμεὶν, καὶ Βαναίας
υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ Γάγ υἱοῦ Σεμεεῖ,

K k 3

γ. υἱὸς

W. 33. αἱ ἐπαύλεις) absque articulo. ibid. τῶν κύκλων) κύκλοι. ib. ἡ κατασχέσις) absque arti-
culo : legit autem per errorem κατατάχσεις. V. 34. Ἀμαλήχ, καὶ Ἰωσίας) ἱεραλόχ, καὶ
Ἰωσία. V. 35. Ἰσαβία) ἰσασβία. ibid. Σαραία) σαραῖν. V. 36. Ἐλιωνή, καὶ Ἰακαβὰ) ἑλιωναί, καὶ
ἰακαβὰ. ibid. Ἐδιήλ) ἑδιήλ. ib. Βαναία) βαναίας. V. 37. Σεφεὶν) σαφαί. ibid. Ἀλλων)
ἄλων. ib. Ἐδιὰ) ἑδιὰ. ib. Σαμαρίου) σεμερί. V. 39. ἑαυτῶν) αὐτῶν. V. 41. οὗτοι γεγρ.) ἔτι
οἱ γεγραμμένοι. ibid. οἰκήτορας) οἰκῆς. V. 42. Σείρ) σήρ. ibid. Φαλετῖα) φαλαετῖα. ib.
Ἰεσεῖ) ἱεσί. V. 43. καὶ κατακήσαν ἐκεῖ) non haber. CAP. V. V. 1. πρωτότοκος αὐτοῦ) αὐτοῦ
ἀβέστ. ibid. εὐλογίαν) τὴν εὐλογίαν. ib. τῷ Ἰωσήφ) ἰωσήφ. V. 3. καὶ υἱοὶ) υἱοί. ibid. Ἐσρών)
ἑσρών. V. 4. Σεμεὶν) σεμεί. ibid. Σεμεεῖ) σεμεί.

5. υἱὸς αὐτῆς Μιχαὶ, υἱὸς αὐτῆς Ῥηαί,
υἱὸς αὐτῆς Βαῖαλ,

6. υἱὸς αὐτῆς Βερεά, ὃν μετῴκησε
Θαυλαῖθ Φαλνασάρ βασιλεὺς Ἀσούρ·
ἔτος ἀρχῶν τῶν Ῥεθίν.

7. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς τῇ πατριᾷ
αὐτῆς ἐν τοῖς καταλογοῖς αὐτῶν κα-
τὰ γενεαίς αὐτῶν, ὁ ἀρχὼν Ἰωὴλ,
καὶ Ζαχαρία,

8. καὶ Βαλέ υἱὸς Ὀζέζ, υἱὸς Σαμαί,
υἱὸς Ἰωὴλ· ἔτος κατῴκησεν ἐν Ἀροῆρ,
καὶ ἐπὶ Ναβαῦ, καὶ Βεελμαῶν.

9. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν
ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμης, ἀπὸ τῆ πο-
ταμοῦ Εὐφράτης, ὅτι κίνησεν αὐτῶν πολ-
λὰ ἐν γῇ Γαλααδ.

10. Καὶ ἐν ἡμέραις Σαβλ ἐποίησαντο
πόλεμον πρὸς τὰς παροίκας, καὶ ἔπε-
σον ἐν χερσὶν αὐτῶν καλοικοῦντες ἐν σκη-
ναῖς αὐτῶν, ἕως πάντες κατ' ἀνατολὰς
τῆς Γαλααδ.

11. Υἱοὶ Γαδ κατέναντι αὐτῶν κατῴ-
κησαν ἐν γῇ Βασάν ἕως Σελχά.

12. Ἰωὴλ ὁ πρωτότοκος, καὶ Σαφαῖμ
ὁ δευτερός, καὶ Ἰαναί, ὁ γραμματεὺς
ἐν Βασάν.

13. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκας
πατριῶν αὐτῶν, Μιχαὴλ, καὶ Μοσολ-
λάμ, καὶ Σοβαθέ, καὶ Ἰωρεῖ, καὶ Ἰα-
χάν, καὶ Ζουῖ, καὶ Ἰαβήδ, ἐπὶ αὐ-

14. Οὗτοι υἱοὶ Ἀβιχαία υἱοῦ Οὐρί,
υἱοῦ Ἀδαί, υἱοῦ Γαλααδ, υἱοῦ Μιχαὴλ,
υἱοῦ Ἰεσαί, υἱοῦ Ἰεδδαί, υἱοῦ Ἀχιβέζ,

15. υἱοῦ Ἀβδηλ, υἱοῦ Γουνί, ἀρχῶν
οἴκου πατριῶν.

16. Κατῴκουν ἐν Γαλααδ, ἐν Βασάν,
καὶ ἐν ταῖς κάμαις αὐτῶν, καὶ πάντα
τὰ περὶ χώρας Σαρῶν ἕως ἔξοδου.

17. Πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέ-
ραις Ἰωθάν βασιλείας Ἰέδα, καὶ ἐν ἡ-
μέραις Ἰεροβοάμ βασιλείας Ἰσραήλ.

18. Υἱοὶ Ῥουβήν, καὶ Γαδδί, καὶ ἡμι-
συ φυλῆς Μανασσῆ ἐξ υἱῶν δυνάμεως,
ἄνδρες αἰρόντες ἀσπίδας, καὶ μάχαι-
ραν, καὶ ἐντεινοντες τόξον, καὶ δειδωγ-
μένοι πόλεμον, τέσσαρες καὶ τεσσαρά-
κοντα χιλιάδες, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐξήκον-
τα ἑκπορευόμενοι εἰς παράταξιν.

19. Καὶ ἐποίησεν πόλεμον μετὰ τῶν
Ἀγαρῶν, καὶ Ἰτερῶν, καὶ Ναφι-
σαίων, καὶ Ναδαβαίων,

20. καὶ κατήχυσαν ἐπ' αὐτῶν καὶ
ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν οἱ Ἀγαρῶν, ἡ
καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν, ὅτι
πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ,
καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῖς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ'
αὐτόν.

21. Καὶ ἡχμαλώτευσαν τὴν ἀπο-
σκευὴν αὐτῶν, καμῆλους πεντακισχίλιους,
καὶ προβάτων διακοσίας πενήκοντα χι-
λιά-

ν. 5. Βαῖαλ,) Ἰωὴλ. ν. 6. Βερεά) βερέλ. ibid. Θαυλαῖθ Φαλνασάρ) Θαυλαφαῖθασαῖρ. ν. 7. οἱ ἀδελ-
φοὶ) absque articulo. ibid. πατριᾷ) πατρίδι. ib. καταλογοῖς) καταλοχισμοῖς. ν. 8. Βαλέ)
βαλῆν. ibid. Ὀζέζ) Ὀζούζ. ib. Βεελμαῶν) βεελμασσών. ν. 10. ἐποίησαντο) ἐποίησαν. ibid. σκη-
ναῖς ἕως πάντες) σκηναὶ αὐτῶν πάντες. ν. 11. Σελχά) σελά. ν. 12. ὁ πρωτότοκος) absque arti-
culo. ibid. Ἰαναί) ἰανί. ν. 13. καὶ Μοσολλάμ, καὶ Σοβαθέ) μοσολλάμ, καὶ σεβεῖ. ibid. Ἰα-
χάν) ἰαχάν. ib. Ἰαβήδ) ἰαβήδ. ν. 14. Ἀδαί) ἰδαί. ibid. 8x ν. 15. Ἀχιβέζ, υἱοῦ Ἀβδηλ)
βουζ ἀδελφῆ υἱοῦ ἀβδηλ. ν. 17. Ἰωθάν) ἰωθάν. ν. 18. Γαδδί) γαδ. ibid. ἐντεινοντες) τεινον-
τες. ib. τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα) transposita. ib. ἐξήκοντα) καὶ ἐξήκοντα. ν. 19. Ἀγαρῶν)
ἀγαρηνῶν. ν. 20. οἱ Ἀγαρῶν) ἀγαρῶν.

λιάδας, ὄντες διχιλίες, καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας.

22. Ὅτι τραυματῖαι πολλοὶ ἔπeson, ὅτι παρὰ τῷ Θεοῦ ὁ πόλεμος. Καὶ κατώκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς μετοικεσίας.

23. Καὶ οἱ ἡμίσεις Φυλῆς Μανασσὴ κατώκησαν ἐν γῇ ἀπὸ Βασάν ἕως Βααίλ, Ἐρμών, καὶ Σανεὶρ, καὶ ὅρος Ἀερμών· καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ αὐτοὶ ἐπλεονόησαν.

24. Καὶ ἔτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν· Ὀφὲρ, καὶ Ἰεσεὶ, καὶ Ἐλιήλ, καὶ Ἰεζριήλ, καὶ Ἰερεμία, καὶ Ὠδεΐα, καὶ Ἰεδιήλ· ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοί, ἀρχόντες τῶν οἴκων πατριῶν αὐτῶν.

25. Καὶ ἠθέτησαν ἐν Θεῷ πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐπόμευσαν ὀπίσω Θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς, ἔς ἐξῆρεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

26. Καὶ ἐπήγειρεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα Φαλῶς βασιλέως Ἀσθέρ, καὶ τὸ πνεῦμα Θαυλαΐθ Φαλνασάρ βασιλέως Ἀσθέρ, καὶ μετώκισε τὸν Ῥεβὴν, καὶ τὸν Γαδδί, καὶ τὸ ἥμισυ Φυλῆς Μανασσὴ, καὶ ἠγάγεν αὐτοὺς εἰς Χαλαί, καὶ Χαβὼρ, καὶ ἐπὶ ποταμὸν Γωζάν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦ. ς'. VI.

ΤΙΟΙ Δευί· Γεδσών, Κααθ, καὶ Μεραρί.

2. Καὶ υἱοὶ Κααθ· Ἀμράμ, καὶ Ἰσαάξ, Χεβρών, καὶ Ὀζιήλ.

3. Καὶ υἱοὶ Ἀμράμ· Ἀαράν, καὶ Μανασῆς, καὶ Μαριάμ. Καὶ υἱοὶ Ἀαράν· Ναδάβ, καὶ Ἀβιδ, Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

4. Ἐλεάζαρ ἐγέννησε τὸν Φινεές, Φινεές ἐγέννησε τὸν Ἀβισού,

5. Ἀβισού ἐγέννησε τὸν Βακαί, καὶ Βακαί ἐγέννησε τὸν Ὀζι,

6. Ὀζι ἐγέννησε τὸν Ζαράϊαν, Ζαράϊας Ζαρίας ἐγέννησε τὸν Μαραιώθ,

7. καὶ Μαραιώθ ἐγέννησε τὸν Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας ἐγέννησε τὸν Ἀχιτῶς,

8. καὶ Ἀχιτῶς ἐγέννησε τὸν Σαδῶκ, καὶ Σαδῶκ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμιάς,

9. καὶ Ἀχιμιάς ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Ἰωανάν,

10. καὶ Ἰωανάν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, οὗτος ἱεράτευσε ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ᾧ ἀνοδόμησε Σαλωμών ἐν Ἱερουσαλήμ.

11. Καὶ ἐγέννησε Ἀζαρίας τὸν Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας ἐγέννησε τὸν Ἀχιτῶς.

12. καὶ

v. 22. ἕως τῆς μετοικεσίας) absque articulo. v. 23. ἐν γῇ) non habet. ibid. Σανειρ) σανιρ. v. 24. Ἰεσεὶ) σεί. ibid. καὶ Ἰεζριήλ) non habet. v. 26. Φαλῶς) Φαλῶχ. ibid. Θαυλαΐθ Φαλνασάρ) ΘαυλαΦαλνασάρ. ib. εἰς Χαλαί) εἰς χαλᾶχ. CAP. VI. v. 2. & 3. Ἀμράμ) ἄμβραμ. v. 4. Βακαί) βοκκί, bis. v. 6. Ζαράϊαν, Ζαρίας) ζαράϊα, ζαράϊα. ibid. & v. 7. Μαραιώθ) μαριήλ. ib. Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας) ἀμαρία, καὶ ἀμαρία. v. 10. Ἰωανάν) ἰωανάν. v. 11. Ἀμαρίαν, καὶ Ἀμαρίας) ἀμαρία, καὶ ἀμαρία.

12. καὶ Ἀχιτὰδ ἐγέννησε τὸν Σαδὰκ, καὶ Σαδὰκ ἐγέννησε τὸν Σελλούμ,

13. καὶ Σελλούμ ἐγέννησε τὸν Χελκίαν, καὶ Χελκίας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν,

14. καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Σαραίαν, καὶ Σαραίας ἐγέννησε τὸν Ἰωσεδεκ.

15. Καὶ Ἰωσεδεκ ἐπορεύθη ἐν τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ἰάδα, καὶ * Ἰσραὴλ ἐν χερσὶν Ναβεχοδονόσορ.

16. Υἱοὶ Λευὶ· Γηρσὼν, Καάθ, καὶ Μεραρί.

17. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γηρσὼν· Λοθενὶ, καὶ Σεμεὶ.

18. Υἱοὶ Καάθ· Ἀμράμ, καὶ Ἰσασάρ, Χεδρών, καὶ Ὀζιήλ.

19. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολὶ, καὶ ὁ Μεσί. Καὶ αὗται αἱ πατριαὶ τῷ Λευὶ κατὰ πατριαὺς αὐτῶν.

20. Τῷ Γηρσὼν, τῷ Λοθενὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαμμά υἱὸς αὐτοῦ,

21. Ἰωάχ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀδδὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρά υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθρὶ υἱὸς αὐτοῦ.

Ἰσασάρ 22. Υἱοὶ Καάθ· Ἀμινάδ υἱὸς αὐτοῦ, Κορέ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσεὶρ υἱὸς αὐτοῦ,

23. Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀβιασάφ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσεὶρ υἱὸς αὐτοῦ,

24. Θαάθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐρήλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζίας υἱὸς αὐτοῦ, Σαούλ υἱὸς αὐτοῦ.

25. Καὶ υἱοὶ Ἐλκανά· Ἀμασί, καὶ Ἀχιμαῖθ,

26. Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σεφὶ υἱὸς αὐτοῦ, Κναθ υἱὸς αὐτοῦ,

27. Ἐλιαδ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεροβοάμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ.

28. Υἱοὶ Σαμεὴλ· ὁ πρωτότοκος Σαμὶ, καὶ Ἀβιά.

29. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολὶ, Λοθενὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀζὰ υἱὸς αὐτοῦ,

30. Σαμὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀγγία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσαία υἱὸς αὐτοῦ.

31. Καὶ ἔτοι οὓς κατέστησε Δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ἀδόντων ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ.

32. Καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς οἴκου μαρτυρίκ ἐν ὀργάνοις, ἕως ἃ ἀποδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἔστησαν κατὰ τὴν * κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν.

33. Καὶ ἔτοι οἱ ἐσηκότες, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τῷ Καάθ, Ἀμὰν ὁ ψαλμωδός, υἱὸς Ἰωήλ, υἱὸς Σαμεὴλ,

34. υἱὸς Ἐλκανά, υἱὸς Ἰερεάμ, υἱὸς Ἐληλ, υἱὸς Θεοῦ,

35. υἱὸς Σούφ, υἱὸς Ἐλκανά, υἱὸς Μααθ, υἱὸς Ἀμαί,

36. υἱὸς

v. 12. & 13. Σελλούμ) σαλούμ. v. 14. Σαραίαν) σαραία. ibid. & v. 15. Ἰωσεδεκ) ἰωσαδὰκ. ib. καὶ Ἰσραὴλ ἐν χερσὶν) καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν χερσὶ. v. 16. Γηρσὼν) γερσὼν, ita quoque 17. versu. v. 18. Ἀμράμ) ἀμβράμ. v. 20. Γηρσὼν) γερσὼν. ibid. Ζαμμά) ζαμμάθ. v. 21. Ἰωάχ) ἰωάβ. v. 22. Ἰσασάρ) ἀμινάδ. ibid. & v. 23. Ἀσεὶρ) ἀσηρ. ib. καὶ Ἀβιασάφ) ἀβισάφ. v. 24. Ὀζίας) ὀζία. v. 25. Ἀμασί) ἀμασί. v. 26. Κναθ αὐτοῦ) κινναθ υἱὸς αὐτοῦ. v. 29. Ἀζὰ) ὀζὰ. v. 30. Σαμὰ) σαμὰ. ibid. Ἀσαία) ἀσαίης. v. 31. οἴκου μαρτυρίου) τῷ μαρτυρίου. v. 33. καὶ οἱ υἱοὶ) absque articulo. ibid. Ἀμὰν ὁ ψαλμωδός) ἀμὰν ὁ ψαλμωδός. v. 34. Ἰερεάμ) ἰεροβοάμ. ibid. Θεοῦ) θεοῦ. v. 35. Ἀμαί) ἀμαθί.

36. υἱὲ Ἐλκανά, υἱὲ Ἰωήλ, υἱὲ Ἀζαρίε, υἱὲ Σαφρανίου,

37. υἱὲ Θααδ, υἱὲ Ἀσείρ, υἱὲ Ἀβιασάφ, υἱὲ Κορέ,

38. υἱὲ Ἰσσαάκ, υἱὲ Καάθ, υἱὲ Λευί, υἱὲ Ἰσραήλ.

39. Καὶ ἀδελφὸς αὐτῶ, Ἀσάφ ὁ ἐσηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτῶ. Ἀσάφ υἱὸς Βαρεαχία, υἱὲ Σαμαά,

40. υἱὲ Μιχαήλ, υἱὲ Βαασία, υἱὲ Μαλχία,

41. υἱὲ Ἀθανεὶ, υἱὲ Ἀζαρίε, υἱὲ Ἀδαία,

42. υἱὲ Οὐρέ, υἱὲ Ζαμμαί, υἱὲ Σεμεί,

43. υἱὲ Ἰεθ, υἱὲ Γηρσών, υἱὲ Λευί.

44. Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ ἀδελφῶ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν. Αἰθάν υἱὸς Κεισάν, υἱὲ Ἀβδί, υἱὲ Μαλῶχ,

45. υἱὲ Ἀσεβί, υἱὲ Μαεσσία, υἱὲ Χελκίε,

46. υἱὲ Ἀμασαι, υἱὲ Βαανί, υἱὲ Σεμμή,

47. υἱὲ Μουλί, υἱὲ Ὀμεισί, υἱὲ Μεραρί, υἱὲ Λευί.

48. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, οἱ Λευῖται δεδομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας σκηνῆς οἴκε τῷ Θεῷ.

49. Καὶ Ἀαρών, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ἁγίαν τῶν ἁγίων, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐντείλατο Μωσῆς παῖς τῷ Θεῷ.

50. Καὶ ἔτοι υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτῶ, Φινεὲς υἱὸς αὐτῶ, Ἀβισῶ υἱὸς αὐτῶ,

51. Βουκαὶ υἱὸς αὐτῶ, Ὀζὶ υἱὸς αὐτῶ, Ζαχαρία, υἱὸς αὐτῶ,

52. Μεραώθ υἱὸς αὐτῶ, Ἀμαρία υἱὸς αὐτῶ, Ἀχιτῶβ υἱὸς αὐτῶ,

53. Σαδὼκ υἱὸς αὐτῶ, Ἀχιμαάς υἱὸς αὐτῶ.

54. Καὶ αὐταὶ αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ἐν τοῖς ὄρειοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς Ἀαρών τῇ πατριᾷ τῷ Κααδί, ὅτι αὐτοῖς ἐγένετο ὁ κληρὸς.

55. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρὼν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς.

56. Καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκαν τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννῇ.

57. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρών ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Χεβρὼν, καὶ τὴν Λοβνὰ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς,

58. καὶ τὴν Νηλὼν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐοταμὼ, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰεδέρ καὶ

τὰ

Tom. II.

LI

v. 36. Ἀζαρίου, υἱοῦ Σαφρανίου) Ἀζαρία, υἱοῦ Σαφρανία. v. 37. Ἀσείρ) Ἀσήρ. v. 38. Ἰσσαάκ) Ἰσαάκ. v. 39. ἀδελφὸς) ὁ ἀδελφός. v. 40. Μαλχία) μελχία. v. 41. Ἀθανεὶ) Ἀθανί. ibid. Ἀζαρίε, υἱὲ Ἀδαία) Ζακρατ, υἱοῦ Ἀδαί. v. 42. Οὐρέ) αἰθάμ. ibid. Ζαμμαί) Ζαμμαίμ. v. 43. Γηρσών) γερσων. v. 44. ἀδελφοὶ) οἱ ἀδελφοί. ibid. Αἰθάν υἱὸς Κεισάν, υἱοῦ Ἀβδί) αἰθάμ υἱὸς Κεισά, υἱὲ Ἀβδί. v. 45. Μαεσσία) Ἀμεσσία. ibid. & v. 46. υἱὲ Χελκίου, υἱοῦ Ἀμασαι) non habet. ib. Βαανί, υἱὲ Σεμμή) βανί, υἱὲ σημή. v. 47. Ὀμεισί) μισί. v. 48. ἀδελφοὶ) οἱ ἀδελφοί. ibid. δεδομένοι) οἱ δεδομένοι. v. 49. οἱ υἱοὶ) absque articulo. ibid. ἁγίων) ἁγία. v. 51. Βουκαὶ) βοουκί. ibid. Ζαχαρία) σαφαία. v. 52. Μεραώθ) μαριήλ. v. 54. πατριᾷ τοῦ) πατρὸς αὐτῶν τοῦ. v. 58. Νηλὼν) σελνά. ibid. Ἐοταμὼ) ἔδοαμῶ. ib. Ἰεδέρ) ἰεδάρ.

τά περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Δαβείρ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς,

59. καὶ τὴν Ἀσάν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθσαμὺς καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθήρ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς.

60. Καὶ ἀπὸ τῆς Φυλῆς Βενιαμὲν τὴν Γαβεὲ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Γαλημέθ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Δαβεὲ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀναθὰθ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀγχὼς καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς. Πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν τρισκαίδεκα πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν.

61. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ τῆς Φυλῆς ἐκ τῆς ἡμίσεως Φυλῆς Μανασσῆ, κλήρω πόλεις δέκα.

62. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γηρσὼν κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ Φυλῆς Ἰσάχαρ, ἐκ Φυλῆς Ἀσήρ, ἐκ Φυλῆς Νεφθαλί, ἐκ Φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ Βασάν, πόλεις δεκαεῖς.

63. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ Φυλῆς Ρουβὴν, ἐκ Φυλῆς Γὰδ, ἐκ Φυλῆς Ζαβελαὶν, κλήρω πόλεις δεκαδύο.

64. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῶν.

65. Καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ Φυλῆς υἱῶν Ἰέδα, καὶ ἐκ Φυλῆς υἱῶν Συμεὼν τὰς πόλεις ταύτας, ὥς ἐκάλεσαν αὐτὰς ἐπ' ὀνόματος.

66. Καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὀρίων αὐτῶν ἐκ Φυλῆς Ἐφραΐμ.

67. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Συχέμ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ τὴν Γαζερ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς,

68. καὶ τὴν Ἰεκμαὶν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς,

69. καὶ τὴν Ἠλὼν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Γεθρεμμὼν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς.

70. καὶ ἀπὸ τῆς ἡμίσεως Φυλῆς Μανασσῆ τὴν Ἐνὴρ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰελαὰμ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, κατὰ πατριὰς τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις.

71. Τοῖς υἱοῖς Γηρσὼν ἀπὸ πατριῶν ἡμίσεως ἡμίσεως Φυλῆς Μανασσῆ τὴν Γαουλὼν ἐκ τῆς Βασάν καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς καὶ τὴν Ῥαμὼθ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς.

72. καὶ ἐκ Φυλῆς Ἰσάχαρ τὴν Κέδεε καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Γαδὲρ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀμὼς καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς,

73. καὶ

ν. 58. Δαβείρ) δαβίρ. ν. 59. καὶ τὴν Βαιθήρ καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς) non habet. ν. 60. Καὶ ἀπὸ τῆς (φ.) καὶ ἐκ Φυλῆς. ibid. Γαβεὲ) γαβαί. ib. καὶ Γαλημέθ) καὶ τὴν γαλημέθ. ib. καὶ τὴν Δαβεὲ, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς) non habet. ib. καὶ τὴν Ἀγχὼς καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς) defunct. ν. 62. Γηρσὼν) γεδσών. ibid. Ἀσήρ, ἐκ Φυλῆς) ἀσήρ, ἀπὸ Φυλῆς. ib. δεκαεῖς.) τρισκαίδεκα. ν. 65. Συμεὼν τὰς) συμεών, καὶ ἐκ Φυλῆς υἱῶν βοναμὲν τὰς. ibid. ἐκάλεσαν) ἐκάλεσεν. ν. 69. Ἠλὼν) αἰλὼν. ν. 70. Ἐνὴρ) ἄνωρ. ibid. Ἰελαὰμ) ἱεμβλάαν. ibid. κατὰ πατριὰς) κατὰ πατριῶν. ν. 71. Γηρσὼν ἡμίσεως Φυλῆς) γεδσών ἀπὸ πατριῶν ἡμίσεως Φυλῆς. ibid. Γαουλὼν) γουλών. ib. περισπόμενα) περισπόμενα, bis. ib. Ῥαμὼθ) ῥαμωθ. ν. 72. Κέδεε) κέδεε. ibid. Γαδὲρ) δεβερί. ib. Ἀμὼς) ἀμωρ.

73. καὶ τὴν Ἀνάμ καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς.

74. καὶ ἐκ Φυλῆς Ἀσὴρ τὴν Μασαλ
καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀβ-
δὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

75. καὶ τὴν Ἰακὰκ καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥωῶ καὶ τὰ πε-
ρισπόρια αὐτῆς.

76. καὶ ἀπὸ Φυλῆς Νεφθαλεὶμ τὴν
Κέδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς, καὶ τὴν Χαμαὶν καὶ τὰ πε-
ρισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Καριαθαὶμ καὶ
τὰ περισπόρια αὐτῆς.

77. Τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ τοῖς καταλοι-
ποῖς ἐκ Φυλῆς Ζαβεδὼν τὴν Ἰεκομαὶν
καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Κά-
δης καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν
Ῥεμμὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ
τὴν Θαδωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

78. Ἐν τῷ πέραν τῆ Ἰορδάνου τὴν
Ἰεριχῶ κατὰ δυσμαῖς τῆ Ἰορδάνου· ἐκ
Φυλῆς Ῥεβὴν τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ
καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰα-
σὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

79. καὶ τὴν Καμηδὼθ καὶ τὰ περι-
σπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Φααθ καὶ τὰ
περισπόρια αὐτῆς.

80. καὶ ἐκ Φυλῆς Γαδ τὴν Ῥαμὼθ
Γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ
τὴν Μαναναὶμ καὶ τὰ περισπόρια αὐ-
τῆς,

81. καὶ τὴν Ἑσεβὼν καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰ πε-
ρισπόρια αὐτῆς.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ ἔτοι υἱοὶ Ἰασάχαρ· Θωλά,
καὶ Φεά, καὶ Ἰασουῆ, καὶ
Σαμεράμ, τέσσαρες.

2. Καὶ υἱοὶ Θωλά· Ὀζι, καὶ Ῥαφαίας,
καὶ Ἰεριήλ, καὶ Ἰεμου, καὶ Ἰεβασάμ,
καὶ Σαμουήλ, ἄρχοντες κατ' οἶκον πα-
τριῶν αὐτῶν τῷ Θωλά, ἰχυροὶ δυνάμει
κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς αὐ-
τῶν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ, εἴκοσι καὶ δύο
χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

3. Καὶ υἱοὶ Ὀζι· Ἰεζριά. Καὶ υἱοὶ Ἰεζ-
ριά· Μιχαήλ, καὶ Ὀεδιά, καὶ Ἰωήλ,
καὶ Ἰεσία, πέντε, ἄρχοντες πάντες.

4. Καὶ μετ' αὐτῶν, κατὰ γενέσεις
αὐτῶν, κατ' οἴκους πατρικούς αὐτῶν,
ἰχυροὶ παραλάξασθαι εἰς πόλεμον, τριά-
κοντα καὶ ἑξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλήθυναν
γυναῖκας καὶ υἱούς.

5. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας
πατριας Ἰασάχαρ ἰχυροὶ δυνάμει, ὀγ-
δοήκοντα καὶ ἐπὶ χιλιάδες, ὁ ἀριθ-
μὸς αὐτῶν τῶν πάντων.

6. Βενιαμὲν, καὶ Βοχὸρ, καὶ Ἰαδὴλ,
τρεῖς.

7. Καὶ υἱοὶ Βαλέ· Ἀσεβὼν, καὶ Ὀζι,
καὶ

L 12

υ. 73. καὶ τὴν Ἀνάμ) καὶ τὴν ἑαμὼθ, καὶ τὴν αἰνάν. υ. 74. Μασαλ) μαασαλ. υ. 75. Ἰακὰκ) ἰ-
ακκ. υ. 76. Νεφθαλεὶμ) νεφθαλ. ibid. Χαμαὶν) χαμωθ. υ. 77. τὴν Ἰεκομαὶν καὶ τὰ περισπόρια
αὐτῆς, καὶ τὴν Κάδης καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ) non habet. υ. 78. Ἐν τῷ πέραν τῆ Ἰορδ.)
ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου. υ. 79. Καμηδὼθ) καμωθ. ibid. Φααθ) μαεφλα. υ. 80. καὶ ἐκ Φυ-
λῆς) καὶ abest. ibid. Ῥαμὼθ) ραμμωθ. CAP. VII. υ. 1. Καὶ ἔτοι υἱοὶ) Καὶ τοῖς υἱοῖς.
ibid. Σαμεράμ) σεμερών. υ. 2. καὶ Ῥαφαία) ραφαία. ibid. Ἰεμου, καὶ Ἰεβασάμ) ἰεμαῖ, καὶ
ἰεμασάν. ib. κατ' οἶκον) οἰκων. υ. 3. Ἰεζριά.) ἰεζραία. ibid. Ἰεζριά.) ἰεζραία. ib. καὶ Ὀεδιά)
ἰεδιά. υ. 4. μετ' αὐτῶν) ἐκ' αὐτῶν. ibid. πατρικούς) πατριῶν. υ. 5. οἱ ἀδελφοὶ) absque arti-
culo. ibid. ἰχυροὶ) καὶ ἰχυροί. υ. 6. in Rom. υἱοὶ Βενιαμὲν, καὶ Βαλέ, καὶ Βαχίρ, καὶ ἰεδήλ,
τρεῖς. υ. 7. Ἀσεβὼν) ἑσεβων.

καὶ Ὀζιήλ, καὶ Ἰεριμουθ, καὶ Οὐρί, πέντε, ἄρχοντες οἰκῶν πατριῶν, ἰχυροὶ δυνάμει, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ τριάκοντα τέσσαρες.

8. Καὶ υἱοὶ Βοχόρ· Ζαμιρίας, καὶ Ἰωᾶς, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ Ἐλιωναί, καὶ Ἀμαρία, καὶ Ἰεριμουθ, καὶ Ἀβιθ, καὶ Ἀναθωθ, καὶ Ἐλμαθέμ· πάντες ἔσσι υἱοὶ Βοχόρ.

9. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενεαίς αὐτῶν, ἄρχοντες οἰκῶν πατριῶν αὐτῶν, ἰχυροὶ δυνάμει, εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

10. Καὶ υἱοὶ Ἀδιήλ· Βαλασάν. Καὶ υἱοὶ Βαλασάν· Ἰεῶς, καὶ Βενιαμείν, καὶ Ἀμειδ, καὶ Χανανάν, καὶ Ἡθάν, καὶ Θαρσεῖς, καὶ Ἀχισαάφ.

11. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀδιήλ, ἄρχοντες τῶν πατριῶν, ἰχυροὶ δυνάμει, ἑπτακαίδεκα χιλιάδες, καὶ διακόσιοι, ἐκπορευόμενοι δυνάμει τῇ πολεμείν.

12. Καὶ Σαφείμ, καὶ Ἀφείμ, καὶ Ἀσὸβ υἱοὶ Ὠρά· Ἀσὸμ, υἱὸς αὐτοῦ Ἀόρ.

13. Υἱοὶ Νεφθαλί· Ἰασιήλ, καὶ Γαυνί, καὶ Σαάρ, καὶ Σελλούμ, υἱοὶ Βαλλά.

14. Υἱοὶ Μανασσῆ, Ἑσρήλ, ὃν ἔτε-

κεν ἡ παλαιὰ αὐτῇ ἡ Σύρα, ἔτεκε τὸν Μαχεῖρ πατέρα Γαλααδ.

15. Καὶ Μαχεῖρ ἔλαβε γυναῖκα τῷ Ἀφείμ, καὶ Σεφφείμ· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῇ Μοσχά, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Σαλπααδ. Καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Σαλπααδ θυγατέρες.

16. Καὶ ἔτεκε Μοσχά ἡ γυνὴ Μαχεῖρ υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῇ Φαρές· καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτῇ Σορός· υἱὸς αὐτῇ, Οὐλάμ.

17. Καὶ υἱοὶ Οὐλάμ, Βαδάν· οὗτοι υἱοὶ Γαλααδ, υἱοῦ Μαχεῖρ, υἱοῦ Μανασσῆ.

18. Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ Μαλεχέθ ἔτεκε τὸν Σουδ, καὶ τὸν Ἀδιέζερ, καὶ τὸν Μοσλά.

19. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Σεμιρά· Ἀεὶν, καὶ Συχέμ, καὶ Λακειά, καὶ Ἀνιάμ.

20. Καὶ υἱοὶ Ἐφραΐμ· Σωθαλά, καὶ Βαράδ, υἱοὶ αὐτῇ, καὶ Θααδ υἱὸς αὐτῇ, Ἐλεαδά υἱὸς αὐτῇ, Νομέ υἱὸς αὐτῇ,

21. Ζαβέδ υἱὸς αὐτῇ, Σαβελέ υἱὸς αὐτῇ, Ἐζερ υἱὸς αὐτῇ, καὶ Ἐλεαδ. Καὶ ἀπέκλειναν αὐτοὺς ἄνδρες Γαὶθ, οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβησαν λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν.

22. Καὶ

v. 8. Βοχόρ· Ζαμιρίας) βαχίρ, ζαμιρά. ibid. Ἐλιωναί) ἐλιθιαν. ib. Ἰεριμουθ, καὶ Ἀβιθ. ib. Ἐλμαθέμ) ἐλμαθ. ib. Βοχόρ.) βαχίρ. v. 10. Ἀδιήλ.) ἰδιήλ. ibid. Ἰεῶς - - fin.) ἰαῶς, καὶ βενιαμίν, καὶ αἰθ, καὶ χανανάν) καὶ ζαϊθάν, καὶ θικρὶ, καὶ ἀχισαάφ. v. 11. Ἀδιήλ.) ἰδιήλ. ibid. τῇ πολεμείν) τῇ ἀβελ. v. 12. Σαφείμ, καὶ Ἀφείμ, καὶ υἱοὶ Ὠρά· Ἀσὸβ) σαφίν, καὶ ἀφίν. καὶ υἱοὶ Ὠρ, Ἀσὸμ. v. 13. καὶ Γαυνί, καὶ Σαάρ) γαυνί καὶ ἀσάρ. ibid. υἱοὶ Βαλλά.) υἱοὶ αὐτοῦ. βαλάμ υἱὸς αὐτοῦ. v. 14. ἔτεκε τὸν Μαχεῖρ) ἔτεκε δὲ αὐτῷ καὶ μαχίρ. v. 15. Ἀφείμ, καὶ Σεφφείμ.) ἀφίν, καὶ σαφίν. ibid. Μοσχά) μωσχά. ib. Σαλπααδ.) σαλπααδ. ib. Καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Σαλπ.) ἐγεννήθησαν δὲ τῷ σαλπααδ. v. 16. Μοσχά ἡ γυνὴ Μαχίρ) μωσχά γυνὴ μαχίρ. ibid. Σορός· υἱὸς) σούρος. υἱοί. ib. οὐλάμ.) addit καὶ φοκομ. v. 17. Βαδάν) βαδάμ. v. 18. Σουδ) ἰσδ. ibid. Μοσλά.) μωλά. v. 19. Ἀεὶν) αἰμ. ibid. Λακειά, καὶ Ἀνιάμ.) λακίμ, καὶ ἀνιάμ. v. 20. Σωθαλά) σωθαλά. ibid. υἱοὶ αὐτοῦ) υἱὸς αὐτοῦ. ib. Ἐλεαδά) ἐλαδά. ib. Νομέ) σιάδ. v. 21. Ζαβέδ) καὶ ζαβύδ. ibid. Ἐζερ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ) καὶ ἄζερ, καὶ. ib. ἄνδρες Γαὶθ) οἱ ἄνδρες γαθ. ib. λαβεῖν) τῇ λαβεῖν.

22. Καὶ ἐπένθησεν Ἐφραΐμ πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλὰς· καὶ ἦλθον οἱ ἀδελφοὶ αὐτῇ τῇ παρακαλέσαι αὐτόν.

23. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτῇ· καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῇ Βαριὰ, ὅτι ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ μου.

24. Καὶ ἡ θυγατὴρ αὐτῇ Σααρά· καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοιποῖς, καὶ ἀκοδόμησε Βαϊθωρὼν τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω. Καὶ υἱοὶ Ὁζάν· Σεηρά,

25. καὶ Ῥαφὴ υἱὸς αὐτῇ, καὶ Ῥασέφ, καὶ Θαλέ υἱοὶ αὐτοῦ.

26. Τῷ Γαλααδῇ υἱῷ αὐτῇ, Καθααὴν υἱὸς αὐτῇ, Ἀμιὲδ υἱὸς αὐτῇ, Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτῇ,

27. Νούμ υἱὸς αὐτῇ, Ἰησὲ υἱὸς αὐτῇ.

28. Καὶ κατασχέσεις αὐτῶν, καὶ κατοικία αὐτῶν Βαιθὴλ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ κατὰ ἀνατολὰς Νααράν, πρὸς δυσμαῖς Γάζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ, καὶ Συχέμ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ, ἕως Γάζης καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ,

29. καὶ ἕως ὁρίων υἱῶν Μανασσὴ Βαιθσαὴν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ, Θααανὰχ καὶ

αἱ κῶμαι αὐτῇ, καὶ Βαλααδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ, Μαγεδδὰ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ, Δῶρ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ. ἐν ταύταις κατῴκησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ υἱῆς Ἰσραὴλ.

30. Υἱοὶ Ἀσήρ· Ἰεμνὰ, καὶ Ἰεσεὰ, καὶ Ἰησεὶ, καὶ Βαριὰ, καὶ Σααρά ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν.

31. Καὶ υἱοὶ Βαριὰ, Χάβερ, καὶ Μελ· χιήλ· αὐτὸς πατὴρ Βεζαΐε.

32. Καὶ Χάβερ ἐγέννησε τὸν Ἰαφαλήτ, καὶ τὸν Σωμήρ, καὶ τὸν Χωθάμ, καὶ τὴν Σωλα ἀδελφὴν αὐτῶν.

33. Καὶ υἱοὶ Ἰαφαλήτ· Φεσηχὶ Βα· μαήλ, καὶ Ἀσεΐθ· ἔτοι υἱοὶ Ἰαφαλήτ.

34. Καὶ υἱοὶ Σωμήρ· Ἀχὶ, Οὐρασ· γὰ, καὶ Ὀβὰ, καὶ Ἀράμ.

35. Καὶ υἱὸς Ἐλάμ ἀδελφῇ αὐτῇ, Σωφάρ, καὶ Ἰμανὰ, καὶ Σελλῆς, καὶ Ἀμάλ.

36. Υἱοὶ Σωφάρ· Σεὲ, Ἀρναφάρ, καὶ Σεαλ, καὶ Βαρί, καὶ Ἰεμερά,

37. καὶ Βασαὴρ, καὶ Ὠδ, καὶ Σαμ· μά, καὶ Σαλεισα, καὶ Ἰεδέρ, καὶ Βεηρά.

38. Καὶ υἱοὶ Ἰεδέρ· Ἰεφινὰ, καὶ Φα· σφὰ, καὶ Ἀρά.

L 13

39. Καὶ

ν. 21. πατήρ) ὁ πατήρ. ibid. οἱ ἀδελφοὶ) absque articulo. ν. 23. Βαριὰ) Βεριὰ. ν. 24. Σα· αρά) Σααρά. ibid. Βαιθωρὼν) τὴν Βαιθωρὼν. ν. 25. καὶ Ῥασέφ, καὶ Θαλέ) Σααφ, καὶ Θαλεδ. ibid. in fine Rom. addit θανὲν υἱὸς αὐτοῦ. ν. 26. in Rom. τῷ Γαλαδῇ υἱῷ αὐτοῦ, υἱὸς Ἀμιεδ, υἱὸς Ἐλισαμὰ. ν. 27. in Rom. υἱὸς νούν, υἱὸς Ἰησεὶ, υἱοὶ αὐτῇ. ν. 28. κατασχέσεις) κατῴκησεις. ibid. κατὰ ἀνατολὰς Νααράν) κατ' ἀνατολὰς νααράν. ν. 29. Βαιθσαὴν) Βαιθσααί. ibid. Θααανὰχ) θανὰχ. ib. καὶ Βαλααδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῇ) non habet. ib. ἐν ταύταις κατῴκη. οἱ υἱοὶ) ἐν ταύτῃ κατῴκησαν υἱοὶ. ν. 30. Ἰεσεὰ - ἡ ἀδελφὴ) σεΐα, καὶ Ἰσεὶ, καὶ Βεριὰ. καὶ Σορὲ ἀδελφοί. ν. 31. Βαριὰ) Βεριὰ. ibid. αὐτὸς π. Βεζαΐε.) ἔτος πατήρ Βεζαΐθ. ν. 32. Ἰαφαλήτ - Χωθάμ) Ἰα· φλήτ, καὶ τὸν Σωμήρ, καὶ τὸν Χωθάμ. ν. 33. in Rom. καὶ υἱοὶ Ἰαφλήτ, Φασέκ, καὶ Βαμαήλ, καὶ Ἀσὶθ. ἔτοι υἱοὶ Ἰαφλήτ. ν. 34. Σωμήρ) Σεμμήρ. ibid. Οὐρασγὰ, καὶ Ὀβὰ) καὶ Ὀρογὰ, καὶ Ἰαβὰ. ν. 35. υἱὸς Ἐλάμ) Βαιηελάμ. ibid. Σωφάρ) σωφὰ. ν. 36. Σωφὰ.) σωφὰς. ibid. Σεαλ, καὶ Βαρί, καὶ Ἰεμερά.) σουδὰ, καὶ βαρίν, καὶ Ἰεμὰν. ν. 37. in Rom. καὶ Βασαί, καὶ αἱ, καὶ Σαμὰ, καὶ Σαλεισὰ, καὶ Ἰεδρά, καὶ Βεηρά. ν. 38. Ἰεδέρ) Ἰεδέρ.

39. Καὶ υἱοὶ Ὠλά· Ὁρέχ, καὶ Ἀνι-
ήλ, καὶ Ρασιά.

40. Πάντες ἔτοι υἱοὶ Ἀσῆρ, πάντες
ἄρχοντες πατριῶν, ἐκλεκτοὶ, ἰσχυροὶ δυ-
νάμει, ἄρχοντες ἡγέμενοι. Ἀριθμὸς αὐ-
τῶν εἰς παράταξιν τὴν πολεμῆν, ἄν-
δρες εἰκοσιῆς χιλιάδες.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ Βενιαμὲν ἐγέννησε τὸν Βαλέ
πρωτότοκον αὐτῆς, καὶ Ἀσθὴλ
τὸν δεύτερον, καὶ Ἀερά τὸν
τρίτον,

2. καὶ Νωά τὸν τέταρτον, καὶ Ῥα-
φή τὸν πέμπτον.

3. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Βαλέ· Ἀρέδ, καὶ
Γηρά, καὶ Ἀδιούδ,

4. καὶ Ἀδισουέ, καὶ Μααμαίν,

Ἀχιράν 5. καὶ Γηρά, καὶ Σωφάν, καὶ Ἀχι-
ράμ, καὶ Ἰωίμ.

6. Οὗτοι υἱοὶ Ὠδ, ἔτοι εἰσιν ἄρχον-
τες πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν Γάβε· καὶ
μετάκισαν αὐτοὺς εἰς Μαναχαθί.

7. καὶ Νοομά, καὶ Ἀχιά, καὶ Γη-
ρά· ἔτος ἰγλαάμ, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀ-
ζά, καὶ τὸν Ἰαχιχαάδ.

8. Καὶ Σααρήμ ἐγέννησεν ἐν τῷ πε-

δίῳ Μωάβ μετὰ τὸ ἀποσεῖλαι αὐτὸν
Ὀσίμ, καὶ τὴν Βααρά γυναῖκα αὐτῆς.

9. Καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς Ἀδὰ γυναί-
κος αὐτῆς τὸν Ἰωβάβ, καὶ τὸν Σεβιά, καὶ
τὸν Μωσά, καὶ τὸν Μελχαίμ,

10. καὶ τὸν Ἰεές, καὶ τὸν Σεβιά,
καὶ τὸν Μααμά· ἔτοι ἄρχοντες πα-
τριῶν.

11. Καὶ ἐκ τῆς Ὀσίμ ἐγέννησε τὸν
Ἀβιτάβ, καὶ τὸν Ἀλφαάλ.

12. Καὶ υἱοὶ Ἀλφαάλ· Ὠδῆδ, καὶ Μι-
σαάλ, Σημμήρ· ἔτος ἀποδόμησε τὴν
Ὠνώ, καὶ τὴν Λοδ, καὶ τὰς κόμιας
αὐτῆς.

13. καὶ Βαεργά, καὶ Σαμά· ἔτοι
ἄρχοντες τῶν πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν
Ἀλάμ, καὶ ἔτοι ἐξεδίωξαν τὰς καλοικέν-
τας Γεδ.

14. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Σωτήκ, καὶ
Ἰαερμέθ,

15. καὶ Ἀζαβαδία, καὶ Ἀεράδ, καὶ
Ὠδέρ,

16. καὶ Μιχαήλ, καὶ Ἐσφάχ, καὶ
Ἰωαχά, καὶ Ἰεζιά, υἱοὶ Βαεργά.

17. Καὶ Ζαβαδία, καὶ Μοσοθλάμ, καὶ
Ἀζακί, καὶ Ἀβάρ,

18. καὶ Ἰεσσαμαρί, καὶ Ἰεζλία, καὶ
Ἰωβάβ, υἱοὶ Ἐλφαάλ.

19. Καὶ

v. 39. Ὠλά) ὀλα. ibid. καὶ Ἀνιήλ) ἀνιήλ. v. 40. Ἀριθμὸς) ὁ ἀριθμὸς. ibid. πολεμῆν, ἄνδρες) πολεμῆν, ἀριθμὸς αὐτῶν, ἄνδρες. CAP. VIII. v. 1. τὸν Βαλέ) absque articulo. ibid. καὶ Ἀερά) ἀερά. v. 2. καὶ Νωά) νωά. ibid. Ῥαφή) ῥαφά. v. 3. Ἀρέδ) ἀρέδ. v. 4. in Rom. καὶ Ὠδ) ὠδ. v. 5. in Rom. καὶ Ἀχιρά, καὶ γηρά, καὶ σεφουφάμ, καὶ οὐράμ. v. 6. Ὠδ) ὠδ. ibid. Γάβε) γαβε. ib. Μαναχαθί. v. 7. ἰγλαάμ) ἰγλαάμ. ibid. Ἰαχι-
χαάδ) ἰαχιχαά. v. 8. Σααρήμ) σααρίν. ibid. Ὀσίμ) ὠσίν. ib. Βααρά) βααρά. v. 9. Ἰωβάβ) ἰωβάβ. ibid. Μωσά καὶ τὸν Μελχαίμ, μισά, καὶ τὸν μελχάς. v. 10. Ἰεούς) ἰεός. ibid. Σεβιά) σεβιά. v. 11. Ὀσίμ) ὠσίν. ibid. Ἀβιτάβ) ἀβιτάβ. v. 12. Ἀλφαάλ) ἀλφαάλ. ibid. καὶ Μι-
σαάλ, Σημμήρ) μισαάλ, σημμήρ. ib. Ὠνώ) ὠνών. ib. Λοδ) λωδ. v. 13. Βαεργά) βεργά. ibid. Ἀλάμ) αἰλάμ. v. 14. in Rom. καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ σωτήκ, καὶ ἰαερμέθ. v. 15. in Rom. καὶ Ζα-
βαδία, καὶ ὠρήδ, καὶ ἔδερ. v. 16. in Rom. καὶ μιχαήλ, καὶ ἰσφά, καὶ ἰωβά, υἱοὶ βεργά. v. 18. Ἰεσσαμαρί, καὶ Ἰεζλία) ἰσαμαρί, καὶ ἰεζλίμ.

19. Καὶ Ἰακείμ, καὶ Ζεχρή, καὶ Ζαβδί,
20. καὶ Ἐλιωνάι, καὶ Σαλαί, Ἐ-
ληλί,
21. καὶ Ἀδαίμ, καὶ Βεργιά, καὶ Βα-
ραΐα, καὶ Σαμαραῖθ, υἱοὶ Σαμαΐ·
22. καὶ Ἰεσφάν, καὶ Ὡβήδ, καὶ
Ἐλεήλ,
23. καὶ Ἀβδών, καὶ Ζοχρή, καὶ Ἀ-
νάν,
24. καὶ Ἀνανία, καὶ Ἀμβρί, καὶ
Ἀηλάμ, καὶ Ἀναθωθιά,
25. καὶ Ἀθείν, καὶ Ἰεφαδία, καὶ
Φανηήλ, υἱοὶ Σωσήκ.
26. Καὶ Σαμσαρία, καὶ Σααρία, καὶ
Γοθολίας,
27. καὶ Ἰακασία, καὶ Ἡλιά, καὶ
Ζεχρή, υἱοὶ Ἰεροάμ.
28. Οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ
γενέσεις αὐτῶν· ἀρχηγοὶ ἔτοι κατήκη-
σαν ἐν Ἱερουσαλήμ.
29. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατήκησε πατὴρ
Γαβαὼν· καὶ ὄνομα τῇ γυναίκί αὐτῆς
Μααχά.
30. Καὶ υἱὸς αὐτῇ πρωτότοκος Ἀβ-
δών, καὶ Ἰσέρ, καὶ Κεῖς, καὶ Βααλ,
καὶ Νήρ, καὶ Ναδάβ,
31. καὶ Γεδούρ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
καὶ Ζακχέρ.
32. Καὶ Μακαλιώθ ἐγέννησε τὸν Σα-
μαΐ· καὶ γὰρ ἔτοι κατέναντι, τῶν ἀ-
δελφῶν αὐτῶν κατήκησαν ἐν Ἱερουσα-
λήμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
33. Καὶ Νήρ ἐγέννησε τὸν Κεῖς, καὶ
Κεῖς ἐγέννησε τὸν Σαβήλ, καὶ Σαβήλ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουέ,
καὶ τὸν Ἀμιναδάβ, καὶ τὸν Ἰεσσαί.
34. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν· Μεφριβααίλ.
Καὶ Μεφριβααίλ ἐγέννησε τὸν Μιχά.
35. Καὶ υἱοὶ Μιχά· Φιθών, καὶ Μα-
λιώθ, καὶ Θαρεέ, καὶ Χαάζ.
36. Καὶ Χαάζ ἐγέννησε τὸν Ἰωιαδά·
καὶ Ἰωιαδά ἐγέννησε τὸν Γαλεμαθ, καὶ
τὸν Ἀσμώθ, καὶ τὸν Ζαμερί· καὶ Ζαμερί
ἐγέννησε τὸν Μαισαά·
37. καὶ Μαισαά ἐγέννησε τὸν Βααιά·
ῤαφαία υἱὸς αὐτῆς, Ἐλεασά υἱὸς αὐ-
τῆς, Ἐσήλ υἱὸς αὐτῆς.
38. Καὶ τῷ Ἐσήλ ἔξ υἱοί· καὶ ταῦ-
τα τὰ ὀνόματά αὐτῶν· Ἐζρικέμ ὁ πρω-
τότοκος αὐτῆς, καὶ Ἰσμαήλ καὶ Σα-
ραΐα, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἀνάν, καὶ Ἀσά·
πάντες ἔτοι υἱοὶ Ἐσήλ.

39. Καὶ

ν. 19. Ζεχρή) ζαχρή. ν. 20. in Rom. καὶ Ἐλιωνάι, καὶ σαλαθί, καὶ Ἐληλί. ν. 21. in Rom. καὶ
ἀδαίμ, καὶ βαργία, καὶ σαμαραῖθ υἱοὶ σαμαΐθ. ν. 22. Ζοχρή) ζεχρή. ν. 24. Ἀηλάμ, καὶ Ἀναθωθιά)
αἰλάμ, καὶ ἀναθωθ. ν. 25. καὶ Ἀθείν, καὶ Ἰεφαδία) καὶ ἰαθίν, καὶ ἰεφαδίας. ν. 26. in Rom. καὶ
σαμσαρί, καὶ σαμσαρίας, καὶ γοθολία. ν. 27. Ἡλιά) ἑριά. ibid. υἱοὶ Ἰεροάμ.) υἱὸς Ἰεροάμ. ν. 28.
ἀρχηγοὶ) ἄρχοντες. ν. 29. τῇ γυναίκί) absque articulo. ibid. Μααχά.) μουχα. ν. 30. Καὶ
υἱὸς αὐτῇ πρ.) καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς ὁ πρ. ibid. καὶ Ἰσέρ, καὶ Κεῖς) καὶ σέρ, καὶ κίς. ib. καὶ Νήρ, καὶ Να-
δάβ) transposita. ν. 31. ἀδελφοὶ αὐτῆς Ζακχέρ.) ἀδελφοὶ αὐτῆς, καὶ ζακχέρ, addit καὶ μακαλιώθ.
ν. 32. Μακαλιώθ) μακαλιώθ. ibid. Σαμαΐ) καὶ ἔτοι) σαμαΐα) καὶ γὰρ ἔτοι. ν. 33. Καὶ) κίς. ib.
Ἰεσσαί.) ἰσσαβαίλ. ν. 34. Μεφριβααίλ) μεριβααίλ, bis. ν. 35. Μαλιώθ, καὶ Θαρεέ, καὶ Χαάζ.)
μελάχ, καὶ θαραχ, καὶ ἀχαζ. ν. 36. Χαάζ) ἀχαζ. ibid. Ἰωιαδά) ἰαθιά, bis. ib. Γαλεμαθ)
σαλαιμαθ. ib. Ζαμερί) ζαμερί, bis. ν. 37. Ἐλεασά) ἰλασα. ν. 38. ὁ πρωτότοκος) absque ar-
ticulo. ibid. Ἀνάν, πάντες) ἀνάν, καὶ ἀσά. πάντες.

39. Καὶ υἱοὶ Ἑσέλκ τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τῷ, Οὐλάμ ὁ πρωτότοκος αὐτῷ, καὶ
Ἰδαὶς ὁ δεύτερος, καὶ Ἐλιφαλέτ ὁ τρί-
τος.

40. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Οὐλάμ ἰσχυροὶ ἄν-
δρες δυνάμει, τείνοντες τόξον, καὶ
πληθύνοντες υἱούς, καὶ υἱούς τῶν υἱῶν
ἑκατὸν ἐνεήκοντα. Πάντες ἔτοι ἐξ υἱῶν
Βενιαμείν.

ΚΕΦ. Θ'. ΙΧ.

ΚΑΙ πᾶς Ἰσραὴλ ὁ συλλοχισμὸς
αὐτῶν· καὶ ἔτοι καταγεγραμ-
μένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων
Ἰσραὴλ καὶ Ἰδὰ μὲτὰ τῶν ἀποικιοδένων
εἰς Βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν,

2. καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον ἐν
ταῖς καταχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλε-
σιν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, καὶ
οἱ δεδομένοι.

3. Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατώκησαν ἀπὸ
τῶν υἱῶν Ἰδὰ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενια-
μείν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, καὶ
Μανασσῆ·

4. Γαδι υἱὸς Ἀμιούδ, υἱοῦ Ἀμρί,
υἱοῦ υἱῶν Φαρές, υἱοῦ Ἰδὰ.

5. Καὶ ἀπὸ τῷ Σηλωνί, Ἀσά ὁ πρω-
τότοκος αὐτοῦ, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ.

6. Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαρά, Ἰεὴλ, καὶ ἀ-

δελφοὶ αὐτῶν ἑξακόσιοι καὶ ἐνεήκοντα.

7. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμείν, Σα-
λὼ υἱὸς Μοσολλάμ, υἱὸς Ἐλδουῖα, υἱὸς
Ἀσανουά,

8. καὶ Ἰεβναὰ υἱὸς Ἰεραάμ, καὶ Ἠλὰ
υἱὸς Ὀζι, υἱοῦ Μοχορέ· καὶ Μασαλλάμ
υἱὸς Σαφατία, υἱὸς Ῥαγεήλ· υἱὸς Ἰε-
βανααί,

9. καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις
αὐτῶν ἑνακόσιοι πενήκοντα ἑξ, πάντες
οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶν.

10. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, Ἰωδαὲ, καὶ
Ἰωαρεῖθ, καὶ Ἰαχείν,

11. καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Χελκίε, υἱὸς
Μοσολλάμ, υἱὸς Σαδὼκ, υἱὸς Μαριώθ,
υἱὸς Ἀχिताβ ἡγέμενος οἴκου τῷ Θεῷ.

12. καὶ Σαδίας υἱὸς Ἰεραάμ, υἱὸς Φα-
χώρ, υἱὸς Μελκίε, καὶ Μασαὶ υἱὸς Ἀ-
διήλ, υἱὸς Ἰεζρίου, υἱὸς Μοσολλάμ,
υἱὸς Μοσολλαμώθ, υἱὸς Ἐμμήρ,

13. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες
οἴκων πατριῶν, χίλιοι ἐπ' ἑκατόσιοι ἐνεή-
κοντα, ἰσχυροὶ δυνάμει εἰς ἐργασίαν λει-
τεργίας οἴκου τῷ Θεῷ.

14. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐας
υἱὸς Ἀσάβ, υἱὸς Ἐζρικὰμ, υἱὸς Ἀσαβίε
υἱὸς, υἱῶν Μεραρί.

15. Καὶ

ν. 39. Ἑσέλκ τῷ ἀδ.) ἀσὴλ ἀδελφῷ. ibid. Οὐλάμ ὁ πρωτότοκος) οὐλάμ πρωτότοκος. ib. Ἰδαίς)
ιδὰς. ν. 40. Οὐλάμ) οὐλάμ. ibid. ἐνεήκοντα) πενήκοντα. CAP. ΙΧ. ν. 4. Γαδι υἱὸς Ἀ-
μιούδ, υἱοῦ Ἀμρί) καὶ γαδι, καὶ υἱὸς σαμιούδ υἱὸς Ἀμρί, υἱὸς ἀμβραῖμ, υἱοῦ βουνί. ν. 5. in Rom.
καὶ ἐκ τῶν σηλωνί, ἀσάμ πρωτότοκος αὐτῷ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. ν. 7. Σαλὼ) σαλάμ. ibid. Ἀ-
σανουά) ἀσανού. ν. 8. καὶ Ἰεβναὰ - - Μασαλλάμ) καὶ ἱεμναὰ υἱὸς ἱεροβαάμ, καὶ Ἠλὰ. ἔτοι υἱοὶ
Ὀζι υἱὸς μαχίε καὶ μοσολλάμ. ibid. Ἰεβανααί) ἱεμναί. ν. 10. Ἰωαρεῖθ, καὶ Ἰαχείν) ἰωαρέμ, καὶ
Ἰαχίν. ν. 11. Ἀζαρίας υἱὸς Χελκίε) ἀζαρία υἱὸς χελκία. ibid. Μαριώθ) μαριώθ. ib. ἡγέμενος)
ἡγουμένη. ν. 12. Σαδίας) ἀδαία. ibid. Ἰεραάμ) ἱραάμ. ib. Μελκίε, καὶ Μασαὶ) μελκία καὶ
μασσαία. ib. Ἰεζρίου) ἐζραί. ib. Μοσολλαμώθ) μοσελλαμώθ. ν. 13. οἱ ἀδελφοὶ) absque articulo.
ibid. πατριῶν) addit αὐτῶν. ib. χίλιοι ἐπ' ἑκατ. ἐνεήκοντα) χίλιοι καὶ ἐπ' ἑκατόσιοι καὶ ἐνεήκοντα.
ν. 14. Ἀσαβίου υἱὸς, υἱῶν) ἀσαβία. ἐκ τῶν υἱῶν.

15. Καὶ Βακβανάρ, καὶ Ἀρεῖς, καὶ Γωλήλ, καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχαὶ, υἱὲ Ζεχρί, υἱὲ Ἀσάφ·

16. καὶ Ὀβδία υἱὸς Σαμίου, υἱὲ Γωλήλ, υἱὲ Ἰδεθῶν, καὶ Βαραχίας υἱὸς Ἀσά, υἱὲ Ἐλκανά, ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις Νετωφαδί.

17. Καὶ οἱ πυλωροὶ· Σαλαῶμ, καὶ Ἀκούβ, καὶ Τελμάν, καὶ Αἰμάν, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν· Σαλαῶμ ὁ ἀρχων.

18. Καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τῇ βασιλέως κατὰ ἀνατολὰς· αὐταὶ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευί.

19. Καὶ Σαλαῶμ υἱὸς Χωρή, υἱοῦ Ἀβιασάφ, υἱοῦ Κορέ· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῶν, οἱ Κορίται ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς λειτουργίας, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς Κυρίε, φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον.

20. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ἡγέμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν Κυρίε, καὶ ἔτοι μετ' αὐτῶν.

21. Ζαχαρίας υἱὸς Μοσολλάμ, πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τῇ μαρτυρίου.

22. Πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ταῖς πύλαις ἐν ταῖς πύλαις, διακόσιοι δεκαδύο. ἔτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. Τέτρες ἔθηκε Λαυὶδ, καὶ

Tom. II.

M m

ἔτος

- V. 15. Ἀρεῖς, καὶ Γωλήλ) ἀρεῖς, καὶ γωλαῶλ. V. 16. Ὀβδία - - Ἀσά) Ὀβδία υἱὸς σαμίου υἱὲ γωλαῶλ, υἱὲ Ἰδεθῶν, καὶ βαραχία υἱὸς ὁσά. ibid. Νετωφαδί.) νετωφατί. V. 17. Καὶ οἱ πυλωροὶ - - Αἰμάν) οἱ πυλωροὶ, σαλαῶμ, ἀκὲμ, τελμάν, καὶ αἰμάν. V. 18. κατὰ ἀνατολὰς) κατ' ἀνατολὰς. ibid. πύλαι) αἱ πύλαι. V. 19. Σαλαῶμ υἱὸς Χωρή) σαλαῶμ υἱὸς κορέ. V. 21. Μοσολλάμ) μοσολλάμ. V. 22. ἐκλεκτοὶ ταῖς πύλαις) ἐκλεκτοὶ ἐπὶ τῆς πύλης. ibid. διακ. δεκαδύο) διακόσιοι καὶ δεκαδύο. V. 23. καὶ υἱοὶ) καὶ οἱ υἱοί. ibid. Κυρίου, ἐν οἴκῳ) κυρία, καὶ ἐν οἴκῳ. V. 24. τέσσαρες) τέσσαρες. V. 26. Οἱ Λευῖται) καὶ οἱ λευῖται. ibid. παρεμβολῆσιν) παρεμβάλλουσιν. V. 28. εἰσίσουσιν αὐτὰ) αὐτὰ deest. ibid. ἐξοίσουσιν αὐτὰ.) αὐτὰ deest. V. 29. τὰ σκεύη) absque articulo. V. 31. Ματθανίας) ματθανίας.

Σαμουήλ ὁ βλέπων τῇ πίσει αὐτῶν.

23. Καὶ ἔτοι καὶ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν οἴκῳ τῆς σκη-
τῆς τῇ φυλάσσειν.

24. Κατὰ τὰς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν τέσσαρες αἱ πύλαι κατὰ ἀνατολὰς, θαλάσσαν, βορρᾶν, νότον.

25. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τῇ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐπὶ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, μετὰ τούτων·

26. ὅτι ἐν πίσει εἰσὶ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν. Οἱ λευῖται ἦσαν ἐπὶ τῶν πασοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκε τῇ Θεοῦ παρεμβάλλουσιν,

27. ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ φυλακὴ· καὶ ἔτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τοπρῶν πρῶτῃ ἀνάγειν τὰς θύρας τῇ ἱερῶν.

28. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσίσουσιν αὐτὰ, καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξοίσουσιν αὐτὰ.

29. Καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσθαι ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἁγία, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως, τῇ αἶνε, τῇ ἐλαίᾳ, τῇ λιβανωτῇ, καὶ τῶν ἀρωμάτων.

30. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τῇ μύρου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα.

31. Καὶ Ματθανίας ἐκ τῶν λευῖτῶν,

ἔτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σαλώμ τῷ Κο-
ρίτῃ, ἐν τῇ πίσει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυ-
σίας τῷ τηγάνου τῷ μεγάλου ἱερέως.

32. Καὶ Βαναίας ὁ Κααθίτης ἐκ τῶν
ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς
προθέσεως, τῷ ἐτοιμάσαι σάββατον
κατὰ σάββατον.

33. Καὶ ἔτοι ψαλτῶδοι ἄρχοντες τῶν
πατριῶν τῶν Λευιτῶν, διατεταγμέναι
ἡμέραι, ὅτι ἡμέρα καὶ νύξ ἐπ' αὐ-
τοῖς ἐν τοῖς ἔργοις.

34. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν
τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρ-
χοντες ἔτοι κατάκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ.

35. Καὶ ἐν Γαδαὶν κατῴκησε πατήρ
Γαδαὶν, Ἰσηλ καὶ ὄνομα γυναικὸς αὐ-
τῷ, Μωυχά.

36. Καὶ ὁ υἱὸς αὐτῷ ὁ πρωτότοκος
Ἀβδὼν, καὶ Ἰσεῖρ, καὶ Κεῖς, καὶ Βααλ,
καὶ Νῆρ, καὶ Ναδάβ.

37. καὶ Γεδὲρ, καὶ ἀδελφοὶ Ζαχχούρ,
καὶ * Μακε- δῶθ.

38. Καὶ * Μακελῶθ ἐγέννησε τὸν Σα-
μά. Καὶ ἔτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ μετὰ
τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

39. Καὶ Νῆρ ἐγέννησε τὸν Κεῖς, καὶ
Κεῖς ἐγέννησε τὸν Σαέλ, καὶ Σαέλ ἐ-
γέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχι-

σουέ, καὶ τὸν Ἀμινάδ, καὶ τὸν
Βααλ.

40. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν, Μεχριβαάλ,
καὶ Μεχριβαάλ ἐγέννησε τὸν Μιχά.

41. Καὶ υἱοὶ Μιχά· Φιθὼν, καὶ Μα-
λῶχ, καὶ Θαρά.

42. Καὶ Χααζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδά.
Καὶ Ἰαδά ἐγέννησε τὸν Γαλεμέθ, καὶ
τὸν Ἀζμῶθ, καὶ τὸν Ζαμβρί. Καὶ Ζαμ-
βρί ἐγέννησε τὸν Μασά.

43. Καὶ Μασά ἐγέννησε τὸν Βανά,
Ῥαφαία υἱὸς αὐτῷ, Ἐλεασά υἱὸς αὐ-
τῷ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτῷ.

44. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἔξ υἱοῦ καὶ ταῦ-
τα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζεκαὶμ πρω-
τότοκος αὐτῷ, καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ Σα-
ρία, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἀνάν, καὶ Ἀσά.
ἔτοι υἱοὶ Ἐσὴλ.

ΚΕΦ. Ι. Χ.

ΚΑΙ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς
Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσ-
ώπων ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσον
τραυματίαι ἐν ὄρει Γελβουέ.

2. Καὶ κατεδίωξαν ἀλλόφυλοι ὀπίσω
Σαέλ, καὶ ὀπίσω υἱῶν αὐτῷ καὶ ἐπά-
ταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν, καὶ
τὸν Ἀμινάδ, καὶ τὸν Μελχισαέ, υἱὸς
Σαέλ.

3. Καὶ

v. 35. Ἰσηλ) ἰσηλ. v. 36. ὁ υἱὸς) absque articulo. ibid. Ἰσεῖρ καὶ Κεῖς) σέρ. καὶ κίς. v. 37. ἀδελφοὶ Ζαχχούρ, καὶ Μακελῶθ.) ἀδελφός, καὶ Ζαχχέρ, καὶ μακελῶθ. v. 38. Μακελῶθ) μακε-
λῶθ. ibid. Σαμά.) σαμμά. ib. μετὰ τῶν ἀδελφῶν) ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν. v. 39. Κεῖς) κίς, bis.
ibid. Βααλ.) ασαβαλ. v. 40. Μεχριβαάλ) μεριβααλ, bis. v. 41. Μαλῶχ, καὶ Θαρά.) μα-
λῶχ, καὶ θάρα. v. 42. Χααζ) ὁ χαζ. ibid. Ἀζμῶθ) γαζμῶθ. ib. & v. 43. Μασά) μασ-
σά. ibid. Βανά, Ῥαφαία) βαννά, καὶ ραφαία. ib. Ἐλεασά) ἐλασα. v. 44. Σαρία) σαρά. ibid. Ἀνάν) addit καὶ ἀσά. CAP. X. v. 1. πρὸς Ἰσραὴλ) πρὸς τὸν Ἰσραὴλ. v. 2. ἀλλόφυλοι)
οἱ ἀλλοφύλοι. ibid. ὀπίσω υἱῶν) ὀπίσω τῶν υἱῶν.

3. Καὶ ἐξαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σα-
ἐλ· καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξόται ἐν τοῖς
τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσεν ἀπὸ
τῶν τοξῶν.

4. Καὶ εἶπε Σαὲλ τῷ αἵρωντι τὰ
σκεύη αὐτοῦ· σπάσαι τὴν ῥομφαίαν
σου, καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλ-
θωσιν οἱ ἀπερίτμητοι καὶ ἐμπαίξω-
σί μοι. Καὶ οὐκ ἐβέβηλο ὁ αἵρων τὰ σκεύη
αὐτῆς, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. Καὶ ἔλα-
βε Σαὲλ τὴν ῥομφαίαν αὐτῆς, καὶ ἔπε-
σεν ἐπ' αὐτήν.

5. Καὶ ἶδεν ὁ αἵρων τὰ σκεύη αὐτῆς,
ὅτι ἀπέθανε Σαὲλ, καὶ ἔπεσε καὶ γε
αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτῆς, καὶ ἀ-
πέθανε.

6. Καὶ ἀπέθανε Σαὲλ, καὶ τρεῖς
υἱοὶ αὐτῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ πᾶς
ὁ οἶκος αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανε.

7. Καὶ ἶδε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὁ ἐν τῷ
αὐλῶνι, ὅτι ἐφυγεν Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ἀ-
πέθανε Σαούλ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς, καὶ
κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν, καὶ ἐφυ-
γον· καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι, καὶ κατάρ-
κησαν ἐν αὐταῖς.

8. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ, καὶ ἦλ-
θον ἀλλόφυλοι τῆς σκυλευσαι τὰς τραυ-
ματίας, καὶ εὗρον τὸν Σαὲλ, καὶ τὰς
υἱοὺς αὐτοῦ πεπλωκότας ἐν τῷ ὄρει
Γελβουέ.

9. Καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν, καὶ ἔλαβον
τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὰ σκεύη αὐ-
τῆς, καὶ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων
κύκλῳ τῆς εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώ-
λοις αὐτῶν, καὶ τῷ λαῷ.

10. Καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτῶν ἐν
οἴκῳ Θεοῦ αὐτῶν· καὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτῆς ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαυὶδ.

11. Καὶ ἤμυσαν πάντες οἱ κατοικοῦν-
τες Γαλαὰδ πάντα ἃ ἐποίησαν ἀλλό-
φυλοι τῷ Σαὲλ ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἠγέρθησαν ἐκ Γαλαὰδ πᾶς
ἀνὴρ δυνατὸς, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα
Σαὲλ, καὶ τὰ σώματα τῶν υἱῶν αὐ-
τῆς, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς Γαβείς,
καὶ ἔθαψαν τὰ ὅσα αὐτῶν ὑπὸ τὴν
δρυὸν ἐν Γαβείς· καὶ ἐνήψυσαν ἐπὶ τῇ ἡ-
μέρᾳ.

13. Καὶ ἀπέθανε Σαὲλ ἐν ταῖς ἀνο-
μίαις αὐτῆς, αἷς ἠνόμησε τῷ Κυρίῳ κα-
τὰ τὸν λόγον Κυρίου, διότι οὐκ ἐφύλα-
ξεν, ὅτι ἐπηρώτησε Σαὲλ ἐν τῷ ἐγ-
γαστριμύθῳ τῆς ζητῆσαι, καὶ ἀπεκρίνα-
το αὐτῷ Σαμεὴλ ὁ προφήτης,

14. καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὸν Κύριον
Σαὲλ· καὶ ἀπέκλεινεν αὐτὸν, καὶ ὁ-
τι οὐκ ἠρώτησεν ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐπέσχεψε
τὴν βασιλείαν τῷ Δαυὶδ υἱῷ Ἰεσαί.

M m 2

ΚΕΦ.

v. 3. ἐν τοῖς τόξοις) absque articulo. ibid. ἐπόνεσεν) ἐπόνεσαν. v. 4. ῥομφαίαν αὐτῆς, καὶ) ῥομφαίαν, καὶ. ibid. ἔπεσεν) ἐπέπεσεν. v. 5. καὶ γε αὐτὸς) καὶ αὐτός. ibid. καὶ ἀπέθανε.) non habet. v. 7. ἀλλόφυλοι) οἱ ἀλλόφυλοι. v. 8. σκυλευσαι) σκυλεύειν. v. 11. πάντα ἃ ἐποίησαν ἀλλόφ. τῷ Σ. ἐν τῷ Ἰσραὴλ.) πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ σαὲλ καὶ τῷ Ἰσραὴλ. v. 12. καὶ τὰ σώματα) καὶ τὸ σῶμα. ibid. Γαβείς) ia bis, bis. v. 13. τῷ Κυρίῳ) τῷ θεῷ. v. 14. ἐξεζήτησε Κύριον Σαὲλ.) ἐζήτησε τὸν κύριον. ibid. καὶ ὁ-τι οὐκ ἠρώτησεν ἐν Κυρίῳ) non habet.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ἦλθε πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν Χεβρών, λέγοντες· ἰδὲ ὅσα σε καὶ σάρκες σε ἡμεῖς.

2. Καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος Σαὺλ βασιλέως, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραὴλ· καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός σου σοί· Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγέμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα ἐν Χεβρών. Καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρών ἔναντι Κυρίου· καὶ ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Σαμεὴλ.

4. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, αὕτη Ἰεβὲς, καὶ ἐκεῖ οἱ Ἰεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν.

5. Εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες Ἰεβὲς τῷ Δαυὶδ, οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε. Καὶ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις Δαυὶδ.

6. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· πᾶς τύπλων Ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις, καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα, καὶ εἰς στρατηγόν. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτήν ἐν πρώτοις Ἰωάβ υἱὸς Σαρβίας, καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα.

7. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιο-

χῇ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτήν, πόλιν Δαυὶδ.

8. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν πόλιν κύκλῳ· Καὶ ἐπολέμησε, καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν.

9. Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ ἔτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἱ ἦσαν τῷ Δαυὶδ, οἱ κατιχύνοντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς μετὰ παντὸς Ἰσραὴλ, τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐπὶ Ἰσραὴλ.

11. Καὶ ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τῷ Δαυὶδ· Ἰεσσαὴμ υἱὸς Ἀχαμαὶν πρωτότοκος, τῶν τριάκοντα· ἔτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτῆς ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίς τραυματίας ἐν καιρῷ ἐνί.

12. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δαυιδάι· ὁ Ἀχωχί· ἔτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς.

13. Οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Φασσοδομίν· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τῷ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν, καὶ ὁ λαὸς ἐφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων.

14. Καὶ ἔση ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἔσωσεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξε τὲς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησε Κύριος σῴτηριαν μεγάλην.

15. Καὶ

© ΑΡ. ΧΙ. v. 2. καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός σου σοί·) καὶ ἔπεν Ἰσραὴλ κύριός σου. ibid. καὶ σὺ εἰς ἡγ.) καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγέμενον. v. 3. ἐν Χεβρών) εἰς χεβρών, priore loco. v. 4. ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐπὶ) ἄνδρες αὐτῶν εἰς. v. 5. Εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες Ἰεβὲς τῷ Δαυὶδ.) ἔπεν τῷ Δαυὶδ. v. 6. Σαρβίας) σαρουΐα. v. 8. Καὶ ἐπολέμησε καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν) non habet. v. 11. Ἰεσσαὴμ υἱὸς Ἀχαμαὶν πρωτότοκος, τῶν) Ἰεσσαδὰ υἱὸς Ἀχαμαὶν πρώτος τῶν. v. 12. ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς.) ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς. ibid. Φασσοδομίν) Φασσοδαμίν.

15. Καὶ κατέβησαν οἱ τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτρην πρὸς Δαυὶδ, εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολ-
λαῖμ, καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύ-
λων παρεμβεβλήκει ἐν τῇ κοιλάδι τῶν
γυγάντων.

16. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ,
καὶ τὸ ὑπόσημα τῶν ἀλλοφύλων τότε
ἐν τῇ Βηθλεὲμ.

17. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ ἔπε-
τις ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τῆς λάκκου Βηθ-
λεὲμ τῇ ἐν τῇ πύλῃ;

18. Καὶ διέβησαν οἱ τρεῖς τὴν πα-
ρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ὑδρεύσαν-
το ὕδωρ ἐκ τῆς λάκκου τῇ ἐν Βηθλεὲμ,
ὅς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔλαβον, καὶ ἤλ-
θον πρὸς Δαυὶδ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Δα-
υὶδ τῇ πιεῖν αὐτό, καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ
τῷ Κυρίῳ,

19. καὶ ἔπεν· ἰλεῶς μοι ὁ Θεὸς τῇ
ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· εἰ αἷμα ἀνδρῶν
τούτων πίωμαί ἐν ψυχαῖς αὐτῶν; ὅτι
ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ἠνεγκαν αὐτό· καὶ
ἐκ ἐβέλετο πιεῖν αὐτό. Ταῦτα ἐποίησαν
οἱ τρεῖς δυνατοί.

20. Καὶ Ἀβεσσαὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰωάβ,
ἔτος ἦν ἀρχὼν τῶν πατριῶν· οὗτος ἐ-
σπάσατο τὴν βομφαίαν αὐτῷ ἐπὶ ἐξα-
κοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἐνί, οὗτος
ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν,

21. ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τῆς δύο ἐν-

δοξος, καὶ ἦν αὐτὸς εἰς ἀρχόντα, καὶ
ἕως τῶν τριῶν ἐκ ἤρχετο.

22. Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδὰε υἱὸς ἀν-
δρὸς δυνατῆ, πολλὰ ἔργα αὐτῷ ὑπὲρ
Καβασαήλ· ἔτος ἐπάταξε τὰς δύο Ἀ-
ρηήλ Μωάβ, καὶ οὗτος κατέβη, καὶ ἐπά-
ταξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέ-
ρᾳ χίονος.

23. Καὶ οὗτος ἐπάταξε τὸν ἀνδρα
τὸν Αἰγυπτίον, ἀνδρα ὁρατὸν πεντάπη-
χον, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῆς Αἰγυπτίου δό-
ρυ ὡς ἀντίον ὑφαινότων, καὶ κατέβη
ἐπ' αὐτὸν Βαναίας ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀφεί-
λατο ἐκ τῆς χειρὸς τῆς Αἰγυπτίου τὸ
δόρυ, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δό-
ρατι αὐτῷ.

24. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰω-
δὰε, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς
δυνατοῖς.

25. Ὑπὲρ τὰς τριάκοντα ἦν ἐνδοξος
οὗτος, καὶ πρὸς τὰς τρεῖς ἐκ ἤρχετο·
καὶ κατέστησεν αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πα-
τριαὴν αὐτῷ.

26. Καὶ οἱ δυνατοὶ τῶν δυνάμεων,
Ἀσαήλ, ἀδελφὸς Ἰωάβ, Ἐλεανὰν υἱὸς
Δαδωαὶ ἐκ Βηθλεὲμ,

27. Σαμῶθ Θαδὶ, Κελλῆς ὁ Φαλ-
λανί,

28. Ὡραὶ υἱὸς Ἐκκῆς ὁ Θεκωὶ, Ἀζιέ-
ζερ ὁ Ἀναθωθί,

29. καὶ Σοβσοχαὶ ὁ Ἀσωθί, Ἡλὶ ὁ
Ἀχωρ,

M m 3

30. Μοο-

v. 15. οἱ τρεῖς) absque articulo. ibid. ἡ παρεμβολή) absque articulo. ib. παρεμβεβλήκει) abest.
v. 16. ὑπόσημα) σύστημα. ibid. ἐν τῇ Βηθλεὲμ.) absque articulo. v. 19. ἠνεγκαν αὐτό.) αὐτὸ
abest. v. 20. Ἀβεσσαὶ ὁ ἀδ.) ἀβισαὶ ἀδελφός. ibid. τῶν πατριῶν) τῶν τριῶν. ib. ἐξακοσίους)
τριακοσίους. ib. ἐνί, ἔτος) ἐνί, καὶ οὗτος. v. 21. καὶ ἦν αὐτός) καὶ ἦν αὐτοῖς. v. 22. Βαναίας)
βαναία. v. 23. πεντάπηχον) πεντάπηχυν. ibid. ἐν τῇ χειρὶ) ἐν χειρὶ. ib. Βαναίας) βαναία, passim.
v. 26. οἱ δυνατοὶ) absque articulo. ibid. Δαδωαὶ) δαδωῆ. v. 27. Σαμῶθ Θαδὶ) σαμωθὶ ὁ ἀρω-
ρί. ibid. Φαλλανί) φελανί. v. 28. Ὡραὶ υἱὸς Ἐκκῆς) ὠρᾶ υἱὸς ἐκκίς. v. 29. in Rom. σοβσοχαὶ ὁ
εσωθί, ἡλὶ ὁ ἀχωρί.

30. Μοοραὶ ὁ Νετωφραδί, Ἐλαδ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφραδί.

31. Ἡθου υἱὸς Ῥηβαὶ ἐκ βουνῶν Βεν-
ιαμειν, Βαανίας ὁ Φαραθωνί,

32. Οὐρέ ἐκ Ναχαλὴ Γάας, Ἀβήλ
ὁ Σαραβεθθὴ, Ἀζμὼθ ὁ Βαρσαμί, Ἐ-
λιαβὰ ὁ Σαλαβωνί.

33. Υἱοὶ Ἀσάμ· ὁ Γαῦνι, Ἰωνάθαν
υἱὸς Σαγή ὁ Ἀραρί,

34. Ἀχιάμ υἱὸς Σαχαρὲ ὁ Ἀραρί,
Ἐλιφαὰλ υἱὸς Ὠραφὲρ,

35. ὁ Μεχβεραδί, Ἀχία ὁ Φεθωνί,

36. Ἀσαράι ὁ Καρμηδί, Νοορά υἱὸς
Ἀζβί,

37. Ἰωὴλ ἀδελφὸς Νάθαν, Μαβάρ
υἱὸς Ἀπαράι,

38. Σελλήκ ὁ Ἀμμωνί, Νααράι ὁ
Βηρωθ, αἰρων σκευὴ Ἰωάβ υἱοῦ Σα-
ρουίας,

39. Ἰσάς ὁ Ἰεθερί, Γαρηθ ὁ Ἰεθερί,

40. Οὐρίας Χετθί, Σαβὰτ υἱὸς
Ὀλί,

41. Ἀδνά υἱὸς Σεχά, τῷ Ῥεβὴν ἀρ-
χων, καὶ ἐπὶ αὐτῷ τριάκοντα,

42. Ἀνάν υἱὸς Μαχά, καὶ Ἰωσα-
φατ, ὁ Μαθθανί,

43. Ὅζια ὁ Ἀσβεραδί, Σαμμαὶ καὶ
Ἰεὶήλ υἱοὶ Χωθὰμ τῷ Ἀραρί,

Χωθάν

44. Ἰεὶήλ υἱὸς Σαμαρί, καὶ Ἰωα-
ζαέ, ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ ὁ Θωσαί,

45. Ἰεὶήλ ὁ Μαωεὶν, καὶ Ἰαριβαί,
καὶ Ἰωσία υἱὸς αὐτῷ, Ἐλναάμ, καὶ
Ἰεθεμά ὁ Μααβίτης,

46. Ἀληήλ, καὶ Ἰωβήδ, καὶ Ἐοσιήλ
ὁ Μεσωβία.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς Δα-
υὶδ εἰς Σικελάγ, ἔτι συνεχομέ-
νε ἀπὸ προσώπου Σαβλ υἱῷ
Κεὶς. Καὶ ἔτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθῶν-
τες ἐν πολέμῳ,

2. καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀρι-
στερῶν, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ
τόξοις· ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαουλ ἐκ Βεν-
ιαμειν.

3. Ἀρχων Ἀχιέζερ, καὶ Ἰωράς υἱὸς
Σαμαὰ τῷ Γαβαθίτ, καὶ Ἀζήλ, καὶ Ταβὰθ-
Φαλλήτ, υἱοὶ Ἀσμὼθ καὶ Βαραχία, τῷ
καὶ Ἰηουλ ὁ Ἀναθωθί,

4. καὶ Σαμαίας ὁ Γαβαωνίτης, δυ-
νατὸς

7. 30. in Rom. μαράι ὁ νετωφραδί, χηθὰδ υἱὸς νοορά ὁ νετωφραδί. v. 31. Ἡθὰ υἱὸς Ῥηβαί ἐκ) αἰρὶ
υἱὸς Ῥεβὴ ἐκ. v. 32. Ναχαλὴ) ναχαλί. ibid. ὁ Σαραβεθθὴ, Ἀζμὼθ ὁ Βαρσαμί) ὁ γραβαβιδί,
αζβων ὁ βαραμὶ. v. 33. Υἱοὶ Ἀσάμ· ὁ Γαῦνι) υἱὸς ἀσάμ τῷ γαῦνι. ibid. Σαγή) σαλί. v. 34.
in Rom. ἀχίμ υἱὸς ἀχαρὲ ὁ ἀραρί, ἐλφὰτ υἱὸς θυροφάρ. v. 35. ὁ Μεχβεραδί) ὁ μεχβεραδί.
v. 36. in Rom. ἡσέρ ὁ χερμαδὴ, ναμράι υἱὸς ἀζοβαί. v. 37. ἀδελφὸς) υἱὸς. ibid. Μαβάρ υἱὸς
Ἀπαράι) μεβαράλ υἱὸς ἀπαρί. v. 38. Σελλήκ) σελή. ibid. Νααράι ὁ Βηρωθ) ναχωρ ὁ βηρωθί.
ib. Ἰωάβ υἱὸς Σαρουίας) υἱὸς σαρκία. v. 39. in Rom. ἰρά ὁ ἰεθρί, γαβήρ ὁ ἰεθρί. v. 40. in Rom.
αἰρία ὁ χετθί) ζαβὲτ υἱὸς ἀχάι. v. 41. Σεχά) σαιζά. ibid. ἐπὶ αὐτῷ) ἐπ' αὐτῷ. v. 42. Μα-
χά) μουχά. ibid. Μαθθανί.) ματθανί. v. 43. Σαμμαὶ) σαμαδί. ibid. Χωθάν) χωθάμ.
v. 44. Σαμαρί, καὶ Ἰωαζαέ) σαμερί, καὶ ἰωζαέ. v. 45. Ἰεὶήλ ὁ Μαωεὶν, καὶ Ἰαριβαί) ἰεὶήλ
ὁ μαωί, καὶ ἰαριβί. ibid. Ἐλναάμ, καὶ Ἰεθεμά) ἔλναάμ καὶ ἰεθεμά. v. 46. in Rom. ἀληήλ
καὶ ὠβήδ, καὶ ἰεσιήλ ὁ μεσωβία. CAP. XII. v. 1. Κεὶς) κίς, passim. v. 3. Ἀρχων) ὁ ἀρ-
χων. ibid. Ἰωράς - - Φαλλήτ) ἰωράς υἱὸς ἀσμά τῷ γαβαθίτ, καὶ ἰωήλ, καὶ ἰωφαλλήτ. ibid.
Βαραχία) βαραχία.

νατός ἐν τοῖς τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν
τριάκοντα, καὶ Ἰερεμίας, καὶ Ἰεζιήλ,
καὶ Ἰωανάν, καὶ Ἰωζαβὰδ ὁ Γαδθη-
ρωθί,

Βααδία 5. Ἐλιωζι, καὶ Ἰαριμούθ, καὶ Βαα-
λία, καὶ Σαμαρία, καὶ Σαφατία ὁ
Ἀρουφί,

6. Ἠλκανά, καὶ Ἰεσαί, καὶ Ἐλιήλ,
καὶ Ἰωζαάβ, καὶ Ἰεσβαάμ, οἱ Κορίται,

7. καὶ Ἰωηλά, καὶ Ζαβαδία υἱοὶ Ἰε-
ροάμ, υἱοὶ τῆ Γεδωρ.

8. Καὶ ἀπὸ τῆ Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν
πρὸς Δαυὶδ ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἰχυροί, δυ-
νατοὶ, ἄνδρες παρατάξεως πολέμου,
αἰρόντες θυρεὺς καὶ δόρατα, καὶ πρόσ-
ωπον λέοντος τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ
κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐν
τάχει.

9. Ἀζέρ ὁ ἄρχων, Ἀβδία ὁ δεύτερος,
Ἐλιάβ ὁ τρίτος,

10. Μασμάν ὁ τέταρτος, Ἰερεμία ὁ
πέμπτος,

11. Ἐθθαί ὁ ἕκτος, Ἐλιήλ ὁ ἑβδομος,

12. Ἰωανάν ὁ ὄγδοος, Ἐλεζαβὰδ ὁ ἐ-
νατός,

13. Ἰερεμίας ὁ δέκατος, Μαχαβανὰι
ὁ ἐνδέκατος.

14. Οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γαδ, ἄρχον-
τες τῆς στρατίας, εἰς τοὺς ἑκατὸν μι-
κροὺς, καὶ μέγας τοῖς χιλίοις.

15. Οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην
ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ. Καὶ οὗτος πε-
πληρωκὴς ἐπὶ πᾶσαν κρηπίδα αὐτοῦ.
καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τὰς κατοικοῦν-
τας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσ-
μῶν.

16. Καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενια-
μεὶν, καὶ Ἰάδα, εἰς βοήθειαν τῆ Δα-
υίδ.

17. Καὶ Δαυὶδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰ εἰς
εἰρήνην ἦκατε πρὸς μέ, εἰ ἐμοὶ καρδίᾳ
καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τῷ παρα-
δυναί με τοῖς ἐχθεροῖς μου, ἐκ ἐν ἀλη-
θείᾳ χειρὸς, ἴδοι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων
ἡμῶν, καὶ ἐλέγξει.

18. Καὶ πνεῦμα ἐνεδυνάμωσε τὸν Ἀ-
μασαὶ τὸν ἄρχοντα τῶν τριάκοντα, καὶ
εἶπε· πορεύου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί, καὶ ὁ
λαὸς σε· εἰρήνη εἰρήνη σοι, εἰρήνη τοῖς
βοηθοῖς σου, ὅτι ἐβοήθησέ σοι ὁ Θεὸς
σου. Καὶ προσεδέξατο αὐτὸς Δαυὶδ,
καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν
δυνάμεων.

19. Καὶ ἀπὸ Μανασσῆ προσεχώρησαν
πρὸς Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλθεῖν τὰς ἀλλοφύ-
λους ἐπὶ Σαουλ εἰς πόλεμον· καὶ ἐκ
ἐβοήθησεν αὐτοῖς, ὅτι ἐν βελῇ ἐγένετο
παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀλλοφύλων
λεγόντων, ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀν-
δρῶν

v. 4. καὶ Ἰερεμίας) Ἰερεμία. ibid. Ἰωζαβὰδ ὁ Γαδθηρωθί) Ἰωζαβὰδ ὁ γαδθηρωθί. v. 5. in Rom. Ἐλκανά, καὶ Ἰησονί, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Ἰωζαάβ, καὶ Ἰεσβαάμ, καὶ οἱ Κορίται. v. 6. in Rom. Ἐλκανά, καὶ Ἰησονί, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Ἰωζαάβ, καὶ Ἰεσβαάμ, καὶ οἱ Κορίται. v. 7. Ἰωηλά) Ἰελία. ibid. Ἰεροάμ) Ἰροάμ. ib. υἱοὶ τῶν) καὶ οἱ τῶν. v. 8. ἐπὶ τῆς ἐρήμου) ἀπὸ τῆς ἐρήμ. ibid. ἐν τῇ ταίχῃ. v. 9. Ἀζέρ) ἄζα. v. 10. Μασμάν) μασμανά. ibid. Ἰερεμία) Ἰερεμίας. v. 11. Ἐθθαί) ἔθθ. ibid. Ἐλιήλ) Ἐλιάβ. v. 12. Ἰωανάν) Ἰωανάν. ibid. Ἐλεζαβὰδ) Ἐλιαζερ. ib. ἐνατός) ἐννατός. v. 13. Ἰερεμίας) Ἰερεμία. ibid. Μαχαβανὰι) μελχαβανὰι. v. 17. ἀπάντησιν αὐτοῖς) ἀπάντησιν αὐτῶν. ibid. εἰ ἐμοὶ) εἴη μοι. ib. πατέρων ἡμῶν,) πατέρων ὑμῶν. ib. ἐλέγξει.) ἐλέγξειτο. v. 18. ἐνεδυνάμωσε) ἐπέδυνε. ibid. τὸν ἄρχοντα) absque articulo. ib. πορεύε Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί, καὶ ὁ λαὸς σε) πορεύου καὶ ὁ λαὸς σε Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί. ib. σοι, εἰρήνη) σοι, καὶ εἰρήνη.

δρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν Κύριον καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτῆς ἀρχον-
τες εἴκοσι καὶ δύο.

καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτῆς ἀρχον-
τες εἴκοσι καὶ δύο.

20. Ἐν τῷ πορευθῆναι αὐτὸν εἰς
Σικελίαν προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μα-
νασῆ, Ἐδνὰ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἰε-
διήλ, καὶ Μιχαήλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ
Ἐλιὰδ, καὶ Γαλαθί, ἀρχηγοὶ χιλιά-
δων εἰς τὴν Μανασσῆ.

29. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν τῶν
ἀδελφῶν Σαούλ, τρεῖς χιλιάδες· καὶ
ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν
φυλὴν οἷου Σαέλ.

21. Καὶ οὗτοι συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ
ἐπὶ τὸν Γεδοὺρ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάν-
τες· καὶ ἦσαν ἡγούμενοι ἐπὶ τῇ στρα-
τιᾷ,

30. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐφραΐμ, εἴκοσι
χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύϊ,
ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατρῶν
αὐτῶν,

22. ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο
πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς δύ-
ναμις Θεοῦ.

31. Καὶ ἀπὸ τῆς ἡμίσεως φυλῆς Μα-
νασῆ, δεκαοκτὼ χιλιάδες, οἱ ὀνομά-
θισαν ἐν ὀνόματι τῷ βασιλεῦσαι τὸν
Δαυὶδ.

23. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρ-
χόντων τῆς στρατίας, οἱ ἐλθόντες πρὸς
Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, τῷ ἐπιστρέφαι τὴν
βασιλείαν Σαούλ πρὸς αὐτὸν, κατὰ
τὸν λόγον Κυρίου.

32. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσάχαρ, γι-
νώσκοντες συνέσειν εἰς τὰς καιρὸς, γινώ-
σκοντες τί ποιῆσαι Ἰσραὴλ εἰς τὰς ἀρ-
χὰς αὐτῶν, διακρίσιοι, καὶ πάντες ἀ-
δελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν.

24. Υἱοὶ Ἰούδα θυρεοφόροι, ἐξ χι-
λιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ παρα-
τάξεως.

33. Καὶ ἀπὸ Ζαβελαὼν ἐκπορευόμενοι
εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκευέ-
σι πολεμικοῖς, πενήνην χιλιάδες βοη-
θῆσαι τῷ Δαυὶδ ἐν Χεβροῶν.

25. Τῶν υἱῶν Συμεὼν, δυνατοὶ ἰσχύος
εἰς παρατάξιν, ἐπὶ χιλιάδες καὶ
ἐκατόν.

34. Καὶ ἀπὸ Νεφθαλεὶμ ἀρχόντες
χιλίοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ
δόρασι, τριακοταεπὶ χιλιάδες.

26. Καὶ υἱῶν Λευὶ, τετρακιχίλιοι καὶ
ἐξακόσιοι.

35. Καὶ ἀπὸ τῶν Δανιτῶν παρατασ-
σόμενοι εἰς πόλεμον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ χι-
λιάδες καὶ ὀκτακόσιοι.

27. Καὶ Ἰωδὰ ἐ ὁ ἡγούμενος τῶν Ἀσ-
ρῶν, καὶ μετ' αὐτῆς τρεῖς χιλιάδες καὶ
ἐπτακόσιοι.

36. Καὶ ἀπὸ τῆς Ἀσῆς ἐκπορευόμενοι
βοηθῆσαι εἰς πόλεμον, τεσσαράκοντα
χιλιάδες.

28. Καὶ Σαδὼκ, νέος, δυνατὸς ἰσχύϊ,

37. Καὶ

ν. 20. πορευθῆναι αὐτὸν) πορευθῆναι τὸν Δαυὶδ. ibid. Ἰωζαβὰδ - - Γαλαθί) Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἰεδιήλ,
καὶ Μιχαήλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἰεμιὰδ, καὶ Σεμιάδ. ν. 21. Καὶ οὗτοι) καὶ αὐτοὶ. ibid. ἐπὶ
τῇ στ.) ἐν τῇ στρατίᾳ, & addit ἐν τῇ δυνάμει. ν. 22. Θεῷ) τῷ Θεῷ. ν. 23. ἐπιστρέφαι) ἀποστρέ-
ψαι. ν. 24. θυρεοφόροι) adjicit καὶ δοξατοφόροι. ν. 26. Καὶ υἱῶν) τῶν υἱῶν. ν. 27. Ἰωδὰ) Ἰω-
δὰς. ibid. τῶν Ἀσρῶν) τῶν Ἀσρῶν. ν. 28. εἴκοσι καὶ δύο) καὶ deest. ν. 29. Καὶ ἐκ τῶν) καὶ
τῶν. ibid. τὴν φυλὴν) τὴν φυλὴν. ν. 31. οἱ ὀνομα.) καὶ οἱ ὀνομάθισαν. ν. 32. εἰς τὰς ἀρχὰς
αὐτῶν) non habet. ν. 34. Νεφθαλεὶμ) Νεφθαλὶ, παῖς. ν. 35. εἴκοσι καὶ ὀκτὼ) καὶ deest.

37. Καὶ ἐκ πέραν τῆ Ἰορδάνου ἀπὸ Ρουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἀπὸ τῶ ἡμίσεος Φυλῆς Μανασσῆ ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες.

38. Πάντες ἔτοι ἀνδρες πολεμισαὶ, παρατασσόμενοι παρὰ τὰς ἐν ψυχῇ εἰρηνηκῇ· καὶ ἦλθον εἰς Χεβρών τῷ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ. Καὶ ὁ κατὰλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ μία.

39. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐθιόντες καὶ πίνοντες, ὅτι ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν.

40. Καὶ οἱ ὁμορῶντες αὐτοῖς ἕως Ἰσάχαρ, καὶ Ζαβουλὼν, καὶ Νεφθαλεὶμ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν καμήλων, καὶ τῶν ὄνων, καὶ τῶν ἡμιόνων, καὶ ἐπὶ τῶν μόχων βρώματα, ἄλευρα, παλάδας, σαφίδας, οἶνον, καὶ ἔλαιον, μόχους καὶ πρόβατα εἰς πληθός, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΚΑΙ ἐβελεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων, παντὶ ἡγεμένῳ.

2. Καὶ ἔπε Δαυὶδ τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ Ἰσραὴλ· εἰ ἔφ' ὑμῖν ἀγαθόν, καὶ παρὰ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν εὐδοκῶν, ἀποστείλωμεν πρὸς τὰς ἀδελφούς ἡμῶν τὰς ὑπολειμμένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ συναχθῇσονται πρὸς ἡμᾶς,

Tom. II.

3. καὶ μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν Σαούλ.

4. Καὶ ἔπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τῷ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι εὐδὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τῷ λαοῦ.

5. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὀρίων Αἰγύπτου, καὶ ἕως εἰσόδου Ἡμαθ τῷ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ ἐκ πόλεως Ἰαρείμ.

6. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυὶδ· καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἡ ἦν τῷ Ἰόδα, τῷ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ Κυρίου καθεμένου ἐπὶ Χερουβείμ, ἃ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ.

Χερου-
βείν

7. Καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ ἐπὶ ἄμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδάβ. Καὶ Ὀζά, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ ἦγον τὴν ἄμαξαν.

8. Καὶ Δαυὶδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον τῷ Θεῷ, ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐν ψαλτῶδοις, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν σάλπιγγι.

9. Καὶ ἦλθον ἕως τῆς ἀλωνος Χειδάν· καὶ ἐξέτεινεν Ὀζά τὴν χεῖρα αὐτῷ τῷ καταχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόχος.

10. Καὶ ἐθυμάθη Κύριος ὀργῇ ἐπὶ Ὀζά, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ, διὰ τὸ ἐκλῖναι τὴν χεῖρα αὐτῷ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν· καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τῷ Θεῷ.

N n

II. Καὶ

v. 38. ψυχὴ μία.) adjicit τῷ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ. v. 39. αὐτοῖς) abest. CAP. XIII. v. 2. τῇ πάσῃ) absque articulo. ibid. Κυρίου Θεοῦ) κυρία τῷ Θεῷ. v. 3. ἐξεζήτησαν) ἐζήτησαν. v. 5. ἕως Ἡμαθ) ἕως εἰσόδου Ἡμαθ. ibid. Ἰαρείμ.) ἱαρίμ. v. 6. Χερουβείμ) χερουβίμ. v. 7. ἐπὶ ἄμαξαν) ἐπὶ ἄμαξιν. v. 8. καὶ ἐν τυμπάνοις) καὶ abest. v. 9. Χειδάν.) deest.

11. Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ, ὅτι διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν Ὄζα, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον Διακοπὴ Ὄζα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,

12. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· πῶς εἰσπίσω πρὸς ἑμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ;

13. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψε Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀβεδάρᾳ Χετταίου τοῦ Γεθαίου.

14. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐν οἴκῳ Ἀβεδάρᾳ τρεῖς μῆνας· καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀβεδάρᾳ, καὶ πάντᾳ τῇ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΚΑΙ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρενα, καὶ οἰκοδόμους τοίχων, καὶ τέκτονας ξύλων, τῷ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον.

2. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, ὅτι ἠτοίμασεν αὐτὸν Κύριος εἰς βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ἠυξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἑπτὰ γυναῖκας ἐν αὐτῷ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐτέχθησαν Δαυὶδ ἑπτὰ υἱοὶ καὶ θυγατέρες.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν

τῶν τεχθέντων, οἱ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· Σαμμαού, καὶ Σωβάβ, Νάθαν, καὶ Σαλωμών,

5. καὶ Ἰεσαάρ, καὶ Ἐλισαύ, καὶ Ἐλιφαλέτ,

6. καὶ Ναγέθ, καὶ Ναφαύ, καὶ Ἰαφιέ,

7. καὶ Ἐλισαμά, καὶ Βαβλιαδά, καὶ Ἐλιφαλέτ.

8. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίθη Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ· καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν Δαυὶδ. Καὶ ἐξῆλθε Δαυὶδ, ὡς ἤκουσεν, εἰς ὑπάντησιν αὐτοῖς.

9. Καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον, καὶ συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

10. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ Θεοῦ, λέγων· εἰ ἀνάβω ἐπὶ τὰς ἀλλοφύλους, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· ἀνάβηθι, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σε.

11. Καὶ ἀνέβη εἰς Βαβλ Φαράσειν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυὶδ· Καὶ εἶπε Δαυὶδ· διέκοψεν ὁ Θεὸς τὰς ἐχθρούς μου ἐν χειρὶ μου, ὡς διακοπὴν ὕδατος. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ, Διακοπὴ Φαράσειν.

12. Καὶ ἐγκατέλειπον ἐκεῖ τὰς θεοὺς αὐτῶν. Καὶ εἶπε Δαυὶδ καὶ αὐτοῖς αὐτοῖς ἐγκατεῖν ἐν πυρὶ.

13. Καὶ

¶ 12. πρὸς ἑμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ) transposita. v. 13. εἰς τὴν πόλιν) εἰς πόλιν. ibid. Χετταίῳ) γεθαίῳ. v. 14. τρεῖς ἡμέρας) τρεῖς μῆνας. ibid. τὸν Ἀβεδάρᾳ) absque articulo. CAP. XIV. v. 1. τοίχων) deest. v. 2. Κύριος ἐπὶ) κύριος εἰς βασιλείαν ἐπὶ. v. 3. ἐτέχθησαν αὐτῷ) ἐτέχθησαν Δαυὶδ. v. 4. Σαμμαού, καὶ Σωβάβ) σαμμαά, σωβάβ. v. 5. in Rom. καὶ βααὶρ, καὶ Ἰλσαά, καὶ Ἐλιφαλέτ. v. 6. Ναφαύ) ναφαά. v. 7. in Rom. καὶ Ἐλισαμά, καὶ Ἐλιαδέ, καὶ Ἐλιφαλέ. v. 8. Καὶ ἐξῆλθε Δαυὶδ, ὡς ἤκουσεν, εἰς ὑπάντησιν) καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν. v. 9. συνέπεσαν) συνέπεσον. v. 10. αὐτῷ· ἀνάβηθι) αὐτῷ κύριος. ἀνάβηθι. v. 11. Φαράσειν) Φαράσιν, rassim. v. 12. ἐγκατέλειπον) ἐγκατέλειπον. ibid. θεοὶ αὐτῶν.) addit οἱ ἀλλοφύλοι. ib. κατακαῦσαι αὐτοὺς) αὐτοὺς absq.

13. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι, καὶ συνέπεσαν ἵτι ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

14. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ ἔτι ἐν Θεῷ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· ἔ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν· ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέσθι αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων.

15. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκῆσαι σε τὴν τῆ ἀκρῆ Φωνὴν τῆ συσσεισμοῦ τῶν ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε ἐξελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἐξῆλθεν ὁ Θεός ἐμπροσθέν σου τῆ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων.

16. Καὶ ἐποίησε καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεός· καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαδαὼν ἕως Γαζιρά.

17. Καὶ ἐγένετο τὸ ὄνομα Δαυὶδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ Κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτῷ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἡτοίμασε τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ τῷ Θεῷ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ σκηνήν.

2. Τότε εἶπε Δαυὶδ· οὐκ ἔστιν ἄρα τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἡ τῆς Λευίτας, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο Κύριος αἰρεῖν τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ λειτεργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος.

3. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τὸν πάντας Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ, τῷ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν Κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν ἦται· τῷ Θεῷ μασεν αὐτῇ.

4. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τὰς υἱοὺς Ἀαρὼν, καὶ τὰς Λευίτας.

5. Τῶν υἱῶν Καάθ· Οὐρὴλ ὁ ἄρχων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, ἑκατὸν εἴκοσι.

6. Τῶν υἱῶν Μεραρί· Ἀσαίας ὁ ἄρχων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, διακόσιοι καὶ εἴκοσι.

7. Τῶν υἱῶν Γηρῶν· Ἰωὴλ ὁ ἄρχων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, ἑκατὸν καὶ τριάκοντα.

8. Τῶν υἱῶν Ἐλισαφάν· Σεμαΐα ὁ ἄρχων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, διακόσιοι.

9. Τῶν υἱῶν Χεβρών· Ἐλὶλ ὁ ἄρχων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, ὀγδοήκοντα.

10. Τῶν υἱῶν Ὀζιήλ· Ἀμιναδάβ ὁ ἄρχων, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, ἑκατὸν δεκαδύο.

11. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδὼκ καὶ Ἀδίαθαρ τὰς ἱερεῖς, καὶ τὰς Λευίτας, τὸν Οὐρὴλ, Ἀσαΐαν, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Σεμαΐαν, καὶ Ἐλὶλ, καὶ Ἀμιναδάβ, Σεμαΐαν.

12. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν Λευιτῶν, ἀγνίθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, ἥ ἡτοίμασα αὐτῇ.

N n 2

13. Ὅτι

V. 13. ἐκεῖ) ἵτι. V. 15. τῆ ἀκρῆ) αὐτῶν ἄκρων, ibid. ἐξελεύσῃ) εἰσελεύσῃ. V. 17. τὸ ὄνομα) absque articulo. CAP. XV. V. 1. τῆς κιβωτοῦ) τῇ κιβωτῷ. V. 3. συνήγαγε) ἐξεκκλησίασε. ibid. εἰς Ἱερ.) ἐν Ἱερουσαλὴμ. ib. ἀνενεγκεῖν τὴν κ. τῷ Θεῷ) ἀνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν κυρίου. V. 4. καὶ τὰς) καὶ. V. 6. Ἀσαΐας) ασαΐα. ibid. διακόσιοι καὶ πενήκοντα.) διακόσιοι εἴκοσι. V. 7. Γηρῶν) γεδων. ibid. ἑκατὸν καὶ τρ.) καὶ deest. V. 8. Ἐλισαφάν) ελισταφάν σεμαΐ. V. 9. Χεβρών) χεβρών. V. 11. Σεμαΐαν) σεμαΐαν.

13. Ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι, διέκοψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν ἐν κρίματι.

14. Καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, τῷ ἀνεγενεῖν τὴν κιβωτὸν τῷ Κυρίου Θεῷ Ἰσραὴλ.

15. Καὶ ἔλαβον οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ, ὡς ἐνετείλατο Μωσῆς ἐν λόγῳ Θεῷ κατὰ τὴν γραφὴν ἐν ἀναφορεῦσιν ἐφ' ἑαυτές.

16. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀρχεσὶ τῶν Λευιτῶν· σήσατε τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν τὰς ψαλτὰς ἐν ὄργάνοις ᾠδῶν, νύχθαις, καὶ κινύραις, καὶ κυμβάλοις, τῷ φανῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης.

17. Καὶ ἔφησαν οἱ Λευῖται τὸν Αἰμάν υἱὸν Ἰωὴλ· ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν Ἀσάφ υἱὸς Βαραχία· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί ἀδελφῶν αὐτῶν Αἰθάν υἱὸς Κισαίου.

18. Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ δεῦτεροι, Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰεὶήλ, καὶ Ἀνανι, καὶ Ἐλιὰδ, καὶ Βαναία, καὶ Μαασία, καὶ Ματθὰθίας, καὶ Ἐλιφαλαί, καὶ Μακενία, καὶ Ἀδεδόμ, καὶ Ἰεὶήλ, καὶ Ὀζίας, οἱ πυλωροί.

19. Καὶ οἱ ψαλτῶδοι, Αἰμάν, Ἀσάφ, καὶ Αἰθάν ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς τῷ ἀκροῦσθαι ποιῆσαι.

20. Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιήλ, Σεμιραμὼθ, Ἰεὶήλ, καὶ Ἀνανι, καὶ Ἐλιὰδ, καὶ Μαασίας, Βαναίας, ἐν νύχθαις ἐπὶ ἀλημῶθ.

21. καὶ Ματθὰθίας καὶ Ἐλιφαλαί, καὶ Μακενίας, καὶ Ἀδεδόμ, καὶ Ἰεὶήλ, καὶ Ὀζίας ἐν κινύραις ἀμασενεῖθ τῷ ἐνιχῦσαι.

22. καὶ Χωνεῖα ἀρχῶν τῶν Λευιτῶν ἀρχῶν τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς ἦν.

23. Καὶ Βαραχία καὶ Ἡλκανά πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ.

24. Καὶ Σωβενία, καὶ Ἰωσαφάτ, καὶ Ναθαναήλ, καὶ Ἀμασαί, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Βαναί, καὶ Ἐλιέξερ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγγιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτῆς τῷ Θεῷ. Καὶ Ἀδεδόμ, καὶ Ἰεαῖά πυλωροὶ τῆς κιβωτῆς τῷ Θεῷ.

25. Καὶ ἦν Δαυὶδ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ οἱ χιλιάρχοι οἱ πορευόμενοι, τῷ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐξ οἴκου Ἀδεδόμ ἐν εὐφροσύνῃ.

26. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καταχῦσαι τὸν Θεὸν τὰς Λευίτας αἰρόντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ ἔδυσαν ἐπὶ αὐτοὺς μόχους, καὶ ἐπὶ αὐτοὺς κρίους.

27. Καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος ἐν σολῇ βυσσίνῃ, καὶ πάντες οἱ Λευῖται αἰρόντες τὴν

V. 13. ἐζητήσαμεν) ἐξεζητήσαμεν. V. 14. ἀνεγενεῖν τὴν κ. τῷ Κυρίῳ Θεῷ) ἀνεγείναι τὸν κιβωτὸν τοῦ. V. 15. ἐφ' ἑαυτούς.) ἐπ' αὐτάς. V. 16. ᾠδῶν) abest. ibid. καὶ κινύραις) καὶ abest. V. 18. Ἰηλ) Ὀζιήλ. ibid. Ἀνανι) Ἐλισαήλ. ib. Μαασία - Μακενία) μαασαῖα, καὶ ματθὰθία, καὶ ἐλιφθαί, καὶ μακενία. V. 20. καὶ Ἀνανι, καὶ) ὡν. ibid. καὶ Μαασίας) μαασαῖας. ib. ἀλημῶθ.) ἀλμωθ. V. 21. Ἐλιφαλαί, καὶ Μακενίας) ἐλιφαλου, καὶ μακενία. ibid. ἀμασενεῖθ) ἀμασενεῖθ. V. 23. Ἡλκανά) Ἠλκανά. V. 24. Σωβενία) σωβενία. ibid. Ζαχαρίας καὶ Βαναί,) Ζαχαρία, καὶ βαναῖα. ibid. Ἰεαῖά) Ἰεῖα. V. 25. πορευόμενοι) praefigit articulum οἱ. ibid. Κυρίῳ) abest. V. 26. ἔδυσαν ἐπὶ αὐτοὺς μ. καὶ ἐπὶ αὐτοὺς) ἔδυσαν αὐτὸν ἐπὶ αὐτοὺς μόχους, καὶ αὐτὸν ἐπὶ αὐτοὺς. V. 27. σολῇ) ἐν σολῇ.

τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ ψαλτῶδοι, καὶ Χενενίας ὁ ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν ᾠδόντων, καὶ ἐπὶ Δαυὶδ σολή θυσίῃ.

28. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐν σημασίᾳ, καὶ ἐν φωνῇ σωφῆρ, καὶ ἐν σάλπιγγι, καὶ ἐν κυμβάλοις, ἀναφωνοῦντες ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις.

29. Καὶ ἐγένετο κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ ἦλθεν ἕως πόλεως Δαυὶδ· καὶ Μελχὶὸρ ἡ θυγάτηρ Σαουλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον, καὶ παίζοντα, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

ΚΕΦ. 15'. XVI.

ΚΑΙ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τῷ Θεῷ, καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ, καὶ προσήνεγκαν ὀλοκαυτώματα, καὶ σωτηρίου ἐναντίον τῷ Θεῷ.

2. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρειν ὀλοκαυτώματα, καὶ σωτηρίαι, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου.

3. Καὶ διεμέρισε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς, καὶ ἕως γυναικὸς, τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἑνα ἀρτοκοπιανόν, καὶ ἀμορίτην.

4. Καὶ ἔταξε κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτῆς διαθήκης Κυρίου ἐκ τῶν Λευιτῶν λειτουργοῦντας, ἀναφωνοῦντας, καὶ

ἐξομολογεῖσθαι, καὶ αἰνεῖν τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ.

5. Ἀσάφ ὁ ἡγούμενος, καὶ δεύτερος αὐτῷ Ζαχαρίας, ὁ ἱεὶς, Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰαθὴλ, Ματθιᾶθας, Ἐλῖάδ, καὶ Βαναΐας, καὶ Ἀβδεδὸμ· καὶ ἱεῖς ἐν ὄργάνοις, ἐν νάβλαις καὶ κινύραις, καὶ Ἀσάφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν.

6. καὶ Βαναΐας, καὶ Ὁζιὴλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγγι διαπαντός ἐναντίον τῆς κιβωτῆς τῆς διαθήκης τῷ Θεῷ.

7. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τότε ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τῶν αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐν χειρὶ Ἀσάφ, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

8. Ω Δ Η. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ· Ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτῶν· Γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.

9. Ἀσατε αὐτῷ, καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ· Δηγήσαθε πᾶσι τὰ θαυμάσια αὐτῶν, ἃ ἐποίησε Κύριος·

10. Αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἁγίῳ αὐτῶν· Εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτῶν·

11. Ζητήσατε τὸν Κύριον, καὶ ἰσχύσατε· Ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτῶν διαπαντός·

12. Μνημονεύσατε τὰ θαυμάσια αὐτῶν, ἃ ἐποίησε·

Τέρατα, καὶ κρίματα τῶν εὐμενῶν αὐτῶν·

13. Σπέρμα Ἰσραὴλ παῖδες αὐτῶν· Υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτῶν·

N n 3

14. Αὐ-

V. 27. Χενενίας) χωνενίας. V. 28. νάβλαις) ἐν νάβλαις. V. 29. κιβωτὸς τῆς διαθήκης) ἡ κιβωτὸς διαθήκης. CAP. XVI. V. 1. ἐναντίον τῷ Κυρίῳ) ἐναντίον τῷ Θεῷ. V. 3. ἀρτοκοπιανόν) ἀρτοκοπιόν. V. 4. τὸν Κύριον Θεόν) κύριον τὸν Θεόν. V. 5. δεύτερος αὐτῷ) δευτέρων. ibid. ὁ ἱεὶς) ἱεὶς. ib. Ἰαθὴλ) καὶ ἱεὶς. ib. ἐν νάβλαις, καὶ κινύραις) νάβλαις, κινύραις. V. 12. Μνημονεύσατε) μνημονεύετε.

14. Αὐτὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.
Ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτῆ.
15. Μνημονεύων εἰς αἰῶνα διαθήκης
αὐτῆ.
Λόγον αὐτῆ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας
γενεάς.
16. Ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τὸν
ὄρκον αὐτῆ τῷ Ἰσαάκ.
17. Ἐψῆσεν αὐτὸν τῷ Ἰακώβ εἰς πρόσ-
ταγμα.
Τῷ Ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον,
18. Λέγων· σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναάν,
Σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.
λέγεσθαι 19. Ἐν τῷ γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοσύνους ἀ-
ριθμῶ,
ἕως ὥς ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρώκησαν
ἐν αὐτῇ.
20. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς
ἔθνος,
Καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον.
21. Οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τῶ δυνάστευσαι
αὐτούς.
Καὶ ἡλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς.
22. Μὴ ἀψήθε τῶν χριστῶν μου,
Καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονη-
ρεύετε.
23. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ.
Ἀναγγεῖλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν
τὸ σωτήριον αὐτῆ.
24. Ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτῆ.
Ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτῆ.
25. Ὅτι μέγας Κύριος, καὶ αἰνετός
σφόδρα.
Φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τὰς θεάς.
26. Ὅτι πάντες οἱ Θεοὶ τῶν ἔθνων εἰ-
δωλα.
Καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἕρανόν ἐποίησε.
27. Δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον
αὐτῆ,
Ἰσχύς καὶ καύχημα ἐν τόπῳ αὐτῆ.
28. Δότε τῷ Κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν
ἔθνων,
Δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν.
29. Δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματος αὐτῆ.
Λάβετε δῶρα, καὶ ἐνέγκατε κατὰ
πρόσωπον αὐτῆ,
Καὶ προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐ-
λαῖς ἀγίαις αὐτῆ.
30. Φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτῆ πᾶ-
σα ἡ γῆ.
Κατορθωθήτω ἡ γῆ, καὶ μὴ σαλευ-
θήτω.
31. Εὐφρανθήτω ὁ ἕρανός, καὶ ἀγαλ-
λιάσθω ἡ γῆ.
Καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσι,
Κύριος ἐβασίλευσεν.
32. Βοήσῃ ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώ-
ματι,
Καὶ ξύλον ἀγρῶ, καὶ πάντα τὰ ἐν
αὐτῷ.
33. Τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τῆ
δρυμῆ.
Ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ὅτι ἦλθε κρῖ-
ναι τὴν γῆν,
34. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγα-
θόν,
Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτῆ.

35. Καὶ

V. 15. Μνημονεύων) μνημονεύωμεν. V. 19. Ἐν τῷ λέγεσθαι) ἐν τῷ γενέσθαι. ibid. ἕως) ὥς. V. 21. ὑ-
πὲρ αὐτῶν) περὶ αὐτῶν. V. 23. τὸ σωτήριον) σωτηρίαν. V. 24. in Edit. Rom. habetur uti supple-
tus est. V. 26. ὕρανόν) ἕρανός. V. 29. ὀνόματος) ὀνόματι. ibid. τῷ Κυρίῳ) absque articulo.
V. 31. ἐβασίλευσεν.) βασιλεύων. V. 32. Βοήσῃ θάλ.) βομβήσῃ ἡ θάλασσα.

35. Καὶ εἶπατε· σῶσον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς
τῆς σωτηρίας ἡμῶν,

καὶ ἄθροισον ἡμᾶς, καὶ ἐξέλθε ἡμᾶς ἐκ
τῶν ἐθνῶν,

Τῷ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου,
καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου.

36. Εὐλογημένος Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ
ἀπὸ τῆ αἰῶνος καὶ ἕως τῆ αἰῶνος.

καὶ ἔρεῖ πᾶς ὁ λαὸς, ἀμήν.

καὶ ἤνεσαν τῷ Κυρίῳ.

37. Καὶ κατέλιπεν ἐκεῖ ἐναντίον τῆς
κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου τὸν Ἀσάφ,
καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς, τῆς λειτουργεῖν
ἐναντίον τῆς κιβωτῆς διαπαντός τὸ τῆς
ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

38. Καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτῆς, ἐξήκοντα καὶ ὀκτώ· καὶ Ἀβδεδὸμ
Ἰδιθούμ υἱὸς Ἰδιθού, καὶ Ὡση εἰς πυλωρούς.

39. Καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ
τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς τὰς ἱερεῖς, ἐναν-
τίον σκηνῆς Κυρίου ἐν Βαμὰ τῇ ἐν Γα-
ζαῶν,

40. τῷ ἀναφέρειν ὀλοκαυτώματα τῷ
Κυρίῳ ἐπὶ τῇ θυσιαστηρίῳ τῶν ὀλοκαυ-
τωμάτων διαπαντός τοπρῶι καὶ το-
εσπέρας, καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμ-
μένα ἐν νόμῳ Κυρίου, ὅσα ἐνετείλατο
ἐφ' υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ Μωυσῆ τῷ
θεράποντος τῷ Θεῷ.

Ἰδιθούμ 41. Καὶ μετ' αὐτῆς Αἰμάν, καὶ Ἰδι-
θού, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνό-
ματος τῷ αἰνεῖν τὸν Κύριον, ὅτι εἰς τὸν
αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτῆς.

42. καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες,
καὶ κύμβαλα τῷ ἀναφωνεῖν, καὶ ὄργα-
να τῶν ᾠδῶν τῷ Θεῷ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰδι-
θού εἰς τὴν πύλιν.

43. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκα-
τος εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ἐπέσρεψε
Δαυὶδ τῷ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΚΑΙ ἐγένετο ὡς κατέκησε Δαυὶδ
ἐν οἴκῳ αὐτῆς, καὶ εἶπε Δαυὶδ
πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην· ἰδὲ
ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κι-
βωτὸς διαθήκης Κυρίου ὑποκάτω δέ-
ξεων.

2. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ· πᾶν
τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποιεῖ, ὅτι ὁ Θεὸς
μετὰ σοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ
ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Νάθαν, λέ-
γων·

4. πορεύου, καὶ εἰπὸν πρὸς Δαυὶδ
τὸν παῖδά μου· οὕτως εἶπε Κύριος· ἔ-
σύ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τῷ κατοικῆσαι
με ἐν αὐτῷ·

5. ὅτι ἔκατέκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς
ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐν σκηνῇ,
καὶ ἐν καταλύματι.

6. Ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ
Ἰσραὴλ, εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν
φυλὴν Ἰσραὴλ, (ἐνὶ τῶν κριτῶν Ἰσρα-
ὴλ,) οἷς ἐνετείλαμην τῷ ποιμαίνειν τὸν
λαόν

v. 35. σωτηρίας ἡμῶν) adjicit καὶ ἄθροισον ἡμᾶς. v. 37. κατέλιπεν ἐκεῖ ἐναντίον) κατέλιπον ἐκεῖ ἐναν-
τι. v. 38. Ἰδιθούμ, καὶ Ὡση εἰς πυλ.) ἰδιθού, καὶ Ὡση εἰς τὰς πυλῶρας. v. 39. ἐναντίον σκηνῆς)
ἐναντίον τῆς σκηνῆς. v. 40. ἐφ' υἱοὺς) ἐφ' υἱοῖς. v. 41. Ἰδιθούμ) ἰδιθού. v. 42. καὶ οἱ υἱοὶ) οἱ δὲ
υἱοί. CAP. XVII. v. 2. ὅτι ὁ Θεός) absque articulo. v. 3. λέγων) abest. v. 4. τὸν
παῖδά μου) τὸν δούλόν μου. v. 5. καταλύματι) καλύματι. v. 6. Ἰσραὴλ, ἐνὶ τῶν κριτῶν Ἰσραὴλ,
οἷς) τῷ Ἰσραὴλ, οἷς.

v. 37. κατέλιπεν ἐκεῖ ἐναντίον) κατέλιπον ἐκεῖ ἐναν-
τι. v. 38. Ἰδιθούμ, καὶ Ὡση εἰς πυλ.) ἰδιθού, καὶ Ὡση εἰς τὰς πυλῶρας. v. 39. ἐναντίον σκηνῆς)
ἐναντίον τῆς σκηνῆς. v. 40. ἐφ' υἱοὺς) ἐφ' υἱοῖς. v. 41. Ἰδιθούμ) ἰδιθού. v. 42. καὶ οἱ υἱοὶ) οἱ δὲ
υἱοί. CAP. XVII. v. 2. ὅτι ὁ Θεός) absque articulo. v. 3. λέγων) abest. v. 4. τὸν
παῖδά μου) τὸν δούλόν μου. v. 5. καταλύματι) καλύματι. v. 6. Ἰσραὴλ, ἐνὶ τῶν κριτῶν Ἰσραὴλ,
οἷς) τῷ Ἰσραὴλ, οἷς.

λαόν μου, λέγων· ὅτι οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέθρινον·

7. καὶ νῦν ἔτις ἐρεῖς τῷ δέλῳ μου Δαυὶδ· τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπιδεν τῶν ποιμνίων, τῷ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ,

8. καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πάσιν οἷς ἐπορεύθης, καὶ ἐξώλεθρευσά περ πάντας τὰς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κατασκηνώσει κατ' ἐαυτόν, καὶ ἐμεγαλυνήσει ἔτι, καὶ ἐπροδθήσει υἱὸς ἀδικίας τῷ ταπεινώσει αὐτόν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς,

10. καὶ ἀφ' ἡμερῶν ἂν ἔταξα κριτάς ἐπὶ τὸν λαόν με Ἰσραὴλ, καὶ ἐταπείνωσα πάντας τὰς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε, καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι Κύριος.

11. Καὶ ἔσαι ὅταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὅς ἔσαι ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ,

12. αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτῷ ἕως αἰῶνος.

13. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσαι μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔ-

λεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ὄντων ἐμπροσθεν σε·

14. καὶ πιψώσω αὐτόν ἐν οἴκῳ με, καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσαι ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος.

15. Κατὰ πάντας τὰς λόγους τέτες, καὶ κατὰ πάσαν τὴν ὁρασιν ταύτην, ἔτις ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ.

16. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι Κυρίου, καὶ εἶπε· τίς εἰμι ἐγὼ, Κύριε ὁ Θεός; καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος;

17. Καὶ ἐσμεκύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ Θεός, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τῷ παιδὸς σε ἐκ μακρῶν, καὶ ἐπέιδες με, ὡς ὁρασις ἀνθρώπου, καὶ ὑψώσας με, Κύριε ὁ Θεός.

18. τί προδθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σέ τῷ δοξάζει; καὶ σὺ τὸν δέλόν σε οἶδας.

19. Καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην.

20. Κύριε, ἐκ ἔσιν ὁμοίός σοι, καὶ ἐκ ἔσι Θεὸς πλὴν σοῦ, κατὰ πάντα ὅσα ἠγάσαμεν ἐν ὧσιν ἡμῶν·

21. καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἕθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὡδήγησεν αὐτόν ὁ Θεός, τῷ λυτρώσασθαι ἐαυτῷ λαόν, τῷ θείδει ἐαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανές, τῷ ἐκβαλεῖν ἀπὸ

προσ-

Υ. 6. ᾠκοδομήκατε) ᾠκοδομήσατε. Υ. 7. ἔλαβόν) ἐγὼ ἔλαβον. Υ. 9. προδθήσει ἀδικία) προδθήσει υἱὸς ἀδικίας. ibid. ἀπ' ἀρχῆς.) ἀρχῆς. Υ. 10. καὶ οἰκοδομήσει) καὶ οἶκον οἰκοδομήσει. Υ. 11. αἱ ἡμέραι σε, κοιμ.) ἡμέραι σε, καὶ κοιμ. Υ. 13. τῶν ἐμπροσθεν) τῶν ὄντων ἐμπροσθεν. Υ. 20. ἔσι πλὴν) ἔσι Θεὸς πλὴν. Υ. 21. ἕθνος ἐπὶ) ἕθνος ἔτι ἐπὶ. ibid. ἐαυτῷ λαόν) transposita.

προσώπου λαῶ σου, ὃ ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη.

22. Καὶ ἔδωκας τὸν λαὸν σε Ἰσραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σύ, Κύριε, ἐγενήθης αὐτοῖς εἰς Θεόν.

23. Καὶ νῦν, Κύριε, ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτῆς, πισωθήτω ἕως αἰῶνος· καὶ ποιήσων καθὼς ἐλάλησας,

24. καὶ πισωθήτω, καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λεγόντων· Κύριε, Κύριε παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ παῖδος σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σε.

25. Ὅτι σύ, Κύριε, ἤνοιξας τὸ οὖς τῆ παιδός σου τῇ οἰκοδομῇ αὐτῇ οἴκον, διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ παῖς σου τῇ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου.

26. Καὶ νῦν, Κύριε, σύ εἶ αὐτὸς ὁ Θεός, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.

27. Καὶ νῦν ἤρξω τῇ εὐλογῇ σου τὸν οἶκον τῆ παιδός σου, τῇ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου· ὅτι σύ, Κύριε, εὐλόγησας, καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὰς ἀλλοφύλους, καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὴν Γεθ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

Τομ. II.

2. Καὶ ἐπάταξε τὴν Μωαβ, καὶ ἦσαν Μωαβῖται παῖδες τῷ Δαυὶδ φέροντες δῶρα.

3. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδραζάρ βασιλέα Σουβὰ Ἡμάθ, πορευομένου αὐτῆς ἐπισῆσαι χεῖρα αὐτῆς ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην.

4. Καὶ προκατέλαβετο Δαυὶδ αὐτῷ χίλια ἄρματα, καὶ ἐπὶ χιλιάδας ἵππων, καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν. Καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἄρματα, καὶ ὑπελείπειτο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἄρματα.

5. Καὶ ἦλθε Σύρος ἐκ Δαμασκού βοηθῆσαι Ἀδραζάρ βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ Ἀδραζάρ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν.

6. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ Φρουράν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκόν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα. Καὶ ἔσωζε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὰς κλοιοὺς τὰς χρυσοῦς οἵ ἦσαν ἐπὶ τὰς παῖδας Ἀδραζάρ, καὶ ἠνεγκεν αὐτὰς εἰς Ἱερουσαλὴμ.

8. Καὶ ἐκ τῆς Ματεβέθ, καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν Ἀδραζάρ ἔλαβε Ἀδραζάρ Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησε Σαλωμών τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τὰς σύλους, καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.

Ο ο

9. Καὶ

V. 21. ὃ ἐλυτρώσω) οὗς ἐλυτρώσω. V. 22. Κύριε, αὐτοῖς) κύριος ἐγενήθης αὐτοῖς. V. 23. ἕως αἰῶνος) adjicit καὶ ποιήσων καθὼς ἐλάλησας. καὶ πισωθήτω, καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σε ἕως αἰῶνος. V. 24. ὁ Θεός) θεός. V. 25. Κύριε) κύριος ὁ θεός μου. ibid. οἰκοδομήσαι) τῇ οἰκοδομῇ σου. V. 26. αὐτὸς ὁ Θεός) αὐτὸς θεός. V. 27. ἤρξω) ἤρξαμ. CAP. XVIII. v. 2. Μωαβῖται) μωαβ. V. 3. Ἀδραζάρ) ἀδραζάρ. V. 4. Δαυὶδ αὐτῷ χίλια) δαυὶδ αὐτῶν χίλια. V. 25. Ἀδραζάρ) ἀδραζάρ. V. 6. ἔσωζε Κ. τὸν Δαυὶδ) ἔσωσε κύριος Δαυὶδ. V. 7. Ἀδραζάρ) ἀδραζάρ, ita constanter Rom. quod h. l. notasse sufficiat. V. 8. Ματεβέθ) μεταβέθ.

9. Καὶ ἤκουσε Θεὸς βασιλεὺς Ἡμαῖθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύναμιν Ἀδραζάρ Ἀδραζάρ βασιλέως Σεδά.

Δεδράμ 10. καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἀδουράμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, τῷ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τῷ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ ὃ ἐπολέμησε τὸν * Ἀδραζάρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀνήρ πολέμιος Θεοῦ ἦν τῷ * Ἀδραζάρ, καὶ πάντα τὰ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ χαλκᾶ.

11. καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ μετὰ τῷ ἀργυρίου καὶ τῷ χρυσοῦ ὃ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐξ Ἰδεμαίας, καὶ Μωάβ, καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμων, καὶ ἐκ τῶν αἰθοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλῆ.

12. Καὶ Ἀδισά υἱὸς Σαρουίας ἐπάταξε τὴν Ἰδεμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν ἀλῶν, ὀλῳκαίδεκα χιλιάδας.

13. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι Φρουράς, καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ἰδεμαῖοι παῖδες Δαυὶδ. Καὶ ἔσφαξε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

14. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντιν Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ.

15. Καὶ Ἰωάβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατίας, καὶ Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀχιλὺδ ὁ ὑπομνηματογράφος,

16. καὶ Σαδὰκ υἱὸς Ἀχιτάβ, καὶ Ἀχιμέλεχ, υἱὸς Ἀδισάθαρ ἱερεῖς, καὶ Σουσα γράμματεὺς,

17. καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωαῶ ἐπὶ τῷ Χερυθί, καὶ τῷ Φαλκεθθί· καὶ υἱὸς Δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τῷ βασιλείῳ.

ΚΕΦ. ΙΘ'. XIX.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανε Ναὰς βασιλεὺς υἱὸν Ἀμμων, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὰν υἱὸς Ναὰς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Δαυὶδ τῷ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τῷ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἦλθον παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν Ἀμμων πρὸς Ἀνὰν τῷ παρακαλέσαι αὐτόν.

3. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμων πρὸς Ἀνὰν· μὴ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου, ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας· ἐχ' ὅπως ἐκτενήσωσιν τὴν πόλιν, καὶ τῷ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἡλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ·

4. Καὶ ἔλαβεν Ἀνὰν τὸς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρηνσεν αὐτοὺς, καὶ ἀφείλε τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς.

5. Καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἡτιμωμένοι σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· καθίστατε ἐν Ἱεριχῶ ἕως τῷ ἀνατεῖλαι τῷ πύγωνα ὑμῶν, καὶ ἀνακἀμφατε.

6. Καὶ

V. 9. Θεός) θωά. V. 10. Δουράμ) αδραζάρ. ibid. Θεός) θωά. ib. σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ) σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χαλκᾶ. V. 11. ἡγίασεν Δαυὶδ) ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ. V. 12. Ἀδισά) αδισά. V. 14. κρίματα) κρίμα. V. 16. ἱερεῖς) οἱ ἱερεῖς. V. 17. Χερυθί καὶ τῷ Φαλκεθθί) χερυθί καὶ ἐπὶ τῷ φελκεθθί. CAP. XIX. v. 2. Ἀμμων τῷ) ἀμμων πρὸς ἀνὰν τῷ. V. 3. ἄρχοντες Ἀμμων) ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμων. ibid. ἐχ' ὅπως ἐκτενήσωσιν τὴν π. τῷ) ἐχ' ὅπως ἐκτενήσωσιν τὴν πόλιν, καὶ τῷ.

6. Καὶ εἶδον υἱοὶ Ἀμμων, ὅτι ἤρχυνθη λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν Ἀνάν, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμων, χίλια τάλαντα ἀργυρίου τῷ μιθιάσασθαι αὐτοῖς ἐκ Συρίας Μαχαΐ Μεσοποταμίας, καὶ ἐκ Συρίας Μααχαΐ, καὶ ἐκ Σουβὰλ ἄρματα καὶ ἵπποις.

7. καὶ ἐμιθιάσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἄρμάτων, καὶ τὸν Μαχαΐ βασιλέα Μααχαΐ, καὶ τὸν λαὸν αὐτῶν καὶ ἤλθον, καὶ παρενέβαλον κατέναντι τῷ Μηθαβά. Καὶ υἱοὶ Ἀμμων συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν, καὶ ἤλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι.

8. Καὶ ἤκεσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωάβ, καὶ πᾶσαν τὴν στρατιάν τῶν δυνατῶν.

9. Καὶ ἐξήλθον υἱοὶ Ἀμμων, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτὰς ἐν τῷ πεδίῳ.

γέγοναν 10. Καὶ εἶδεν Ἰωάβ ὅτι γέγοναν ἀντιπρόσωποι τῷ πολεμῆν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπιθεν, καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξατο ἐναντίον τῷ Σύρος.

11. Καὶ τὸ κατὰλοιπον τῷ λαῷ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβεσσαὶ ἀδελφῆ αὐτῆς, καὶ παρετάξατο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμων.

12. Καὶ εἶπεν· ἐὰν κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ

ἐὰν υἱοὶ Ἀμμων κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ, καὶ σώσω σε·

13. ἀνδρίζε, καὶ ἐνιχύσωμεν περὶ τῷ λαῷ ἡμῶν, καὶ περὶ τῶν πόλεων τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ Κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ποιήσει.

14. Καὶ παρετάξατο Ἰωάβ, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτῶν κατέναντι Σύρων εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγον ἀπ' αὐτῶν.

15. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμων εἶδον ὅτι ἔφυγον Σύροι, καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου Ἰωάβ, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαὶ τῷ ἀδελφῇ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἤλθεν Ἰωάβ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

16. Καὶ ἶδε Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλε ἀγγέλους· καὶ ἐξήγαγον τὸν Σύρον ἐκ τῆς πέραν τῷ ποταμοῦ, καὶ Σωφάχ ἀρχιστρατήγος δυνάμεως Ἀδρααζάρ ἐμπροσθεν αὐτῶν· Ἀδρααζάρ

17. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἤλθεν ἐπ' αὐτὰς, καὶ παρετάξατο πρὸς αὐτάς· καὶ παρατάσσεται Δαυὶδ ἐξεναντίας τῷ Σύρου εἰς πόλεμον· καὶ ἐπολέμησαν αὐτόν.

ἐπολέ-

18. Καὶ ἔφυγε Σύρος ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ· καὶ ἀπέκλεινε Δαυὶδ ἀπὸ τῷ Σύρου ἐπὶ χιλιάδας ἄρμάτων, καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας πεζῶν, καὶ τὸν

μησεν

Δαυὶδ

Ο Ο 2

Σω-

Υ. 6. εἶδον υἱοὶ) εἶδον οἱ υἱοὶ. ibid. αὐτοῖς ἐκ) ἐαυτοῖς ἐκ. ib. Μαχαΐ καὶ ἐκ Σουβὰλ) μααχαΐ καὶ παρὰ Σουβὰλ. Υ. 7. Μααχαΐ) μααχαΐ. ibid. τοῦ Μηθαβά. καὶ υἱοὶ) μηθαβαΐ. καὶ οἱ υἱοὶ. Υ. 9. ἐξήλθον υἱοὶ) ἐξήλθον οἱ υἱοὶ. Υ. 10. γέγοναν) γέγονασιν. ibid. ἐξόπιθεν) ἐξόπισθε. ibid. Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξατο) ἐξ Ἰσραὴλ καὶ παρετάξατο. Υ. 11. Ἀβεσσαὶ) ἀβεσσαΐ. ibid. παρετάξατο) παρετάξαντο. Υ. 12. ἐὰν υἱοὶ) ἐὰν οἱ υἱοὶ. Υ. 14. ἀπ' αὐτῶν) ἀπ' αὐτῶν. Υ. 15. Σύροι) οἱ σύροι. ibid. Ἰωάβ) Ἀβεσσαΐ. ib. Ἀβεσσαὶ) Ἰωάβ. ib. εἰσῆλθον) ἤλθον. Υ. 16. ἶδε Σύρος) εἶδεν ὁ Σύρος. ibid. Σωφάχ στρατ. δ. Ἀδρααζάρ) Σωφάχ ἀρχιστ. δυν. ἀδρααζάρ. Υ. 17. πρὸς αὐτάς) ἐπ' αὐτάς. ibid. Σύροι καὶ ἐπολέμησαν) σύροι εἰς πόλεμον. καὶ ἐπολέμησαν. Υ. 18. προσώπου Δαυὶδ) προσώπου Ἰσραὴλ.

Σωβὰχ Σωβὰχ τὸν ἀρχιστράτηγον δυνάμεως * ἀ-
* ἀπέν- πένεινε.

τείναν 19. Καὶ εἶδον παῖδες † Ἀδραζάρ ὅτι ἐ-
† Ἀδρα- πλάικασιν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ
ζάρ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ, καὶ ἐδέλευσαν αὐ-
τῶ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Σύρος τῷ βοηθῆ-
σαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν ἐτι.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν
τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων, καὶ ἤ-
γαγεν Ἰωάβ πᾶσαν τὴν δύνα-
μιν τῆς στρατίας, καὶ ἔφθειραν τὴν
χώραν υἱῶν Ἀμμὼν· καὶ ἦλθαν, καὶ
περικαθίσαν τὴν Ῥαββὰθ· καὶ Δαυὶδ
ἐκάθητο ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐπάταξεν
Ἰωάβ τὴν Ῥαββὰθ, καὶ κατέσκαψεν
αὐτήν.

2. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν σέφαινον Μολ-
χὸν βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς, καὶ εὔρεθι ὁ σάθμος αὐτῆς
τάλαντον χρυσοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ λίθος
τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Δαυὶδ·
καὶ σκύλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολ-
λὰ σφόδρα.

3. καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήνεγε-
κε, καὶ διέπρισε περίσσι, καὶ ἐν σκεπάρι-
νις σιδηροῖς, καὶ ἐν διασχίζουσι· καὶ οὕτως
παῶν ἐποίησε Δαυὶδ πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν
Ἀμμὼν· καὶ ἀνέστρεψε Δαυὶδ, καὶ πᾶς
ὁ λαὸς αὐτῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένε-
το ἐτι πόλεμος ἐν Γαζερ μετὰ τῶν
ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε Σοββοχαὶ ὁ
Οὔσαθι τὸν Σεφφί ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν
γιγάντων, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτόν.

5. Καὶ ἐγένετο ἐτι πόλεμος μετὰ τῶν
ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεαζάρ
υἱὸς Ἰαίρ τὸν Λεεμὶ ἀδελφὸν Γολιάθ Ἀδείρ
τῷ Γεδθαίου, καὶ τὸ ξύλον τῷ δόρατος
αὐτῆς ὡς ἀντίον ὕφαινονταν.

6. Καὶ ἐγένετο ἐτι πόλεμος ἐν Γεθ,
καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, καὶ δάκτυλοι
αὐτῆς ἐξ καὶ ἐξ, εἰκοσιτέσσαρες, καὶ αὐ-
τὸς ἦν ἀπόγονος γιγάντων.

7. Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμαά (υἱὸς) Σαμαά
ἀδελφῆ Δαυὶδ.

8. Οὗτοι ἐγένοντο τῷ Ῥαφὰ ἐν Γεθ,
πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, καὶ
ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χειρὶ παι-
δων αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΚΑ'. XXI.

ΚΑΙ ἔση διάβολος ἐν τῷ Ἰσραὴλ,
καὶ ἐπέσειε τὸν Δαυὶδ τῷ ἀριθ-
μῆσαι τὸν Ἰσραὴλ.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ, καὶ
πρὸς τὸς ἀρχοντας τῆς δυνάμεως· πο-
ρεύθητε, ἀριθμήσατε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ
Βηρσαβεὲ, καὶ ἕως Δάν, καὶ ἐνέγκατε
πρὸς

ν. 18. Σωβὰχ τὸν ἀρχ. δ. ἀπένεινε.) σωβὰχ ἀρχιστ. δ. ἀπένεινε. ν. 19. Ἀδραζάρ) ἀδραζάρ.
CAP. XX. ν. 1. ἦλθαν, καὶ περικαθίσαν τὴν Ῥαββὰθ·) ἦλθε καὶ περικαθίσαν τὴν Ῥαββὰθ. ibid.
ἐκάθητο) ἐκάθισεν. ib. Ῥαββὰθ) ραββὰθ. ν. 2. Μολχὸν βασιλέως) μολχὸν τῷ βασιλέως. ν. 3.
ἐξήνεγκε) ἐξήγαγε. ibid. σιδηροῖς) addit καὶ ἐν διασχίζουσι. ib. Δαυὶδ πᾶσιν ταῖς πόλεσιν υἱῶν Ἀμ-
μὼν·) Δαυὶδ τοῖς πᾶσιν υἱοῖς Ἀμμὼν. ν. 4. Σοββοχαὶ ὁ Οὔσαθι τὸν Σεφφί) σοββοχαὶ οὔσαθι τὸν
σεφφί. ν. 5. Ἀδείρ τὸν Λεεμὶ) αἰὶρ τὸν λαχμὶ. ibid. Γεδθαίου) γεθθαί. ib. καὶ τὸ ξύλον
τῷ δόρατος) καὶ ξύλον δόρατος. ν. 7. Σαμαά υἱὸς) σαμαά. ν. 8. Ῥαφὰ) τῷ ραφὰ. ibid. ἔπε-
σαν) ἔπεσον. CAP. XXI. ν. 2. εἶπε Δαυὶδ) εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ.

πρὸς με, καὶ γνῶσμαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

3. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· προδείη Κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτῶν, ὡς αὐτοὶ ἐκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶ κυρίου μου τῶ βασιλέως βλέποντες· πάντες τῶ κυρίῳ μου παῖδες. ἵνατί ζητεῖ ὁ κύριός μου τῶτο, ἵνα μὴ γένηται εἰς ἀμαρτίαν τῶ (λαῶ) Ἰσραήλ;

4. Τὸ δὲ ῥῆμα τῶ βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῶ Ἰωάβ· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωάβ, καὶ διῆλθεν ἐν παντὶ (ὄριῳ) Ἰσραήλ, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

5. Καὶ ἔδωκεν Ἰωάβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τῶ λαοῦ τῶ Δαυὶδ. Καὶ ἦν πᾶς Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν· καὶ Ἰθάδας τετρακισίας καὶ ὀγδοήκοντα ἐβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν.

6. Καὶ τὸν Δευὶ, καὶ τὸν Βενιαμὲν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὅτι προσάχθισεν ὁ λόγος τῶ βασιλέως τὸν Ἰωάβ.

7. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον τῶ Θεοῦ περὶ τῶ πράγματος τούτου, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰσραὴλ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν Θεόν· ἡμάρτηκα σφόδρα, ὅτι ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο· καὶ νῦν περίελε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Γαὰδ ὁρῶντα Δαυὶδ, λέγων·

10. πορεύε, καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, λέγων· οὕτως λέγει Κύριος· τρία αἶρά ἐγὼ ἐπὶ σέ, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἐν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοι.

11. Καὶ ἦλθε Γαὰδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὕτως λέγει Κύριος· ἔκλεξαι σεαυτῷ,

12. ἢ τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας Φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου, καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου τῶ ἐξολεθρευταί, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν Κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐξολεθρεύει ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ· καὶ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῶ ἀποστείλαντί με λόγον.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γαὰδ· σενά μοι καὶ τὰ τρία (ταῦτα) σφόδρα· ἐμπροσθεῖν δὴ εἰς χεῖρας Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτῶ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἔμην ἐμπροσθεῖν.

14. Καὶ ἔδωκε Κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔπεσαν ἐξ Ἰσραὴλ ἐβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

15. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς ἄγγελον εἰς Ἱερουσαλήμ τῶ ἐξολεθρευταί αὐτήν· καὶ ὡς ἐξωλέθρευεν, εἶδε Κύριος, καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ· καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῶ ἐξολεθρευτῶντι· ἱκανέω σοι, ἄνες τὴν χεῖρά σου· καὶ ὁ ἄγγελος

Ο Ο 3

λος

ν. 3. ὀφθ. κύριοι με) ὀφθαλμοὶ τῶ κυρίου μου. ibid. ζητεῖ ὁ κύριος) absque articulo. ib. (λαῶ) abest. ν. 4. ἐκραταιώθη ἐπὶ τῶ Ἰωάβ.) ἰσχυρὸς ἐπὶ Ἰωάβ. ibid. (ὄριον) abest. ν. 5. Ἰθάδας) υἱοὶ Ἰθά. ibid. ὀγδοήκοντα) ἐβδομήκοντα. ν. 6. προσάχθισεν ὁ λόγος) κατέλαυσε λόγος. ν. 7. ἐφάνη) non habet. ν. 9. ὁρῶντα Δαυὶδ) τὸν ὁρῶντα. ν. 10. οὕτως) οὕτω. ibid. ἐπὶ σέ, καὶ ἔκλεξαι) καὶ abest. ib. ἐν αὐτῶν) ἐν ἐξ αὐτῶν. ν. 12. μάχαιραν) μάχαιρα. ibid. πάσῃ) ἐν πάσῃ. ib. ἀποστείλαντί με) με abest. ν. 13. (ταῦτα) deest. ν. 14. ἔπεσαν) ἔπεσαν.

λος Κυρίε ἐξῶς ἐν τῷ ἄλλω Ὁρνά τῃ Ἰεβεσσαίου,

16. καὶ ἐπῆρε Δαυὶδ τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῆ· καὶ ἶδε τὸν ἄγγελον Κυρίε ἐξῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς, καὶ ἀναμέσον τῆ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτῆ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆ, ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἰερουσαλήμ. καὶ ἔπεσε Δαυὶδ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

17. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν Θεόν· οὐκ ἐγὼ εἶπα τῷ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; καὶ ἐγὼ εἰμι ὁ ἁμαρτῶν, κακοποιῶν ἐκακοποίησα, καὶ ταῦτα τὰ πρόσβατα τί ἐποίησαν; Κύριε ὁ Θεός, γεννηθήτω ἡ χεὶρ σε ἐν ἐμοί, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ πατρός μου, καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν, Κύριε.

18. Καὶ ἄγγελος Κυρίου τῷ Γαδ εἶπε τῷ εἰπεῖν πρὸς Δαυὶδ, ἵνα ἀναβῇ τῷ σῆσαι θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ ἐν ἄλλω Ὁρνά τῷ Ἰεβεσσαίῳ.

19. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γαδ, ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι Κυρίε.

20. Καὶ ἐπέστρεψεν Ὁρνά, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα, καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτῆ μετ' αὐτῆ κρυβόμενοι· καὶ Ὁρνά ἦν ἀλλῶν πυροῦς.

21. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ὁρνά, καὶ Ὁρνά ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἄλλω, καὶ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν.

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὁρνά· δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἄλλω, καὶ οἰκοδομήσω ἐπ' αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτὸν, καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τῆ λαοῦ.

23. Καὶ εἶπεν Ὁρνά πρὸς Δαυὶδ· λάβε σεαυτῷ, καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγαθὸν ἐναντίον αὐτῆ· ἰδὲ δέδωκα τὰς μόσχους εἰς ὀλοκαύτωσιν, καὶ τὸ ἄστρον (καὶ τὰς ἀμάξας) εἰς ξύλα, καὶ τὸν σῖτον εἰς θυσίαν, τὰ πάντα ἔδωκα.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὁρνά· οὐχί, ὅτι ἀγοράζων ἀγοράσω ἐν ἀγοράζῳ ἀργυρίῳ ἀξίῳ, ὅτι ἐ μὴ λάβω ἃ ἐστὶ σοι Κυρίῳ, τῷ ἀνενέγκαι (εἰς) ὀλοκαύτωσιν δωρεὰν Κυρίῳ.

25. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὁρνά περὶ τῷ τόπῳ αὐτῆ σίκλος χρυσίε ὀλκῆς ἐξακοσίαις.

26. Καὶ ὠκοδόμησε Δαυὶδ ἐκεῖ θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἀνένεγκεν ὀλοκαυτάματα καὶ σωτηρίου, καὶ ἔδωκε πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήνεσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τῆ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως, καὶ κατηνάλωσε τὴν ὀλοκαύτωσιν. κατανάλωσε

27. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ καθῆκε τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν κολεόν αὐτῆς.

28. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ, ὅτι εἰσήκεσεν αὐτῷ Κύριος ἐν

V. 16. καὶ ἀναμέσον τῆ οὐρανοῦ) ἀναμέσον abest. V. 18. τῷ Γαδ εἶπε τῷ εἰπεῖν) εἶπε τῷ Γαδ τῷ εἰπεῖν. ibid. τῷ Κυρίῳ) absque articulo. V. 20. τέσσαρες υἱοὶ αὐτῆ μετ' αὐτῆ κρυβόμενοι) τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μετ' ἀρχαῖν. V. 22. πληγὴ τῆ) πληγὴ ἐκ τῆ. V. 23. ἐναντίον αὐτοῦ· ἰδε) ἐναντίον αὐτῆ· ἰδε. ibid. (καὶ τὰς ἀμάξας) non habet. ib. ἔδωκα) δέδωκα. V. 24. ἀγοράζῳ) ἀγοράσω. ibid. (εἰς) deest. V. 25. περὶ τῷ τόπῳ) ἐν τῷ τόπῳ. V. 26. Δαυὶδ ἐκεῖ) transposita. ibid. κατανάλωσε) κατήναλωσε. V. 27. καθῆκε) κατήνηκε. ibid. κολεόν) addit αὐτῆς. V. 28. εἰσήκεσεν) ἐπήνεσεν.

ἐν ἄλλω ὄρνει τῷ Ἰεζεσαίῳ, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ.

29. Καὶ σκηνή Κυρίου ἦν ἐποίησεν Μαυσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν Βαμὰ τῇ ἐν Γαββαὼν.

30. Καὶ οὐκ ἠδύνατο Δαυὶδ τῷ πορευθῆναι ἔμπροσθεν αὐτῷ τῷ ζητῆσαι τὸν Θεόν, ὅτι κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ἑομφαίας ἀγγέλες Κυρίου.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΚΑΙ εἶπε Δαυὶδ· οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος Κυρίου τῷ Θεῷ, καὶ τῷτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀλοκαύτωςιν τῷ Ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ συναγαγεῖν πάντας τὰς προσηλύτους τὰς ἐν γῇ Ἰσραήλ, καὶ κατέστησε λατόμους λατομήσαι λίθους ξυστοὺς τῷ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Θεῷ.

3. Καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τὰς ἡλκας τῶν θυρωμάτων, καὶ τῶν πυλῶν, καὶ τὰς σροφεῖς ἡτοίμασε Δαυὶδ, καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος, οὐκ ἦν σαρμός.

4. Καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός· ὅτι ἐφέρεσαν οἱ Σιδωνιοὶ, καὶ οἱ Τύριοι ξύλα κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ Δαυίδ.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Σαλωμών ὁ υἱός με παιδάριον ἀπαλὸν, καὶ ὁ οἶκος τῷ οἰκοδομῆσαι τῷ Κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἁνῶ, εἰς ὄνομα, καὶ εἰς δόξαν εἰς

πάσαν τὴν γῆν ἐτοιμάσω αὐτῷ. Καὶ ἡτοίμασε Δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτῷ.

6. Καὶ ἐκάλεσε Σαλωμών τὸν υἱὸν αὐτῷ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τῷ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμών· τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τῷ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ.

8. καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ λόγος Κυρίου, λέγων· αἶμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας, οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματι μου, ὅτι αἶμα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ τῆς γῆς ἐναντίον ἐμοῦ.

9. ἰδοὺ υἱός τι κίλεται σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῷ κυκλόθεν, ὅτι Σαλωμών ὄνομα αὐτῷ, καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῷ.

10. Οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματι μου, καὶ ἔτος ἔσται μοι εἰς υἱόν, καὶ γὰρ αὐτῷ ἔσομαι εἰς πατέρα, καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτῷ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

11. Καὶ νῦν, υἱέ μου, ἔσαι μετὰ σὺ Κύριος, καὶ εὐδοῶσει, καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ.

12. Ἀλλ' ἡ δώη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν Κύριος, καὶ κατιχύσαι σε ἐπὶ Ἰσραὴλ,

V. 29. τῇ ἐν Γαββαὼν.) ἐν Γαββαὼν. V. 30. ἠδύνατο) ἐδύνατο. ibid. ζητῆσαι) τῷ ζητῆσαι. ib. ὅτι κατέσπευσεν) ὅτι ἐ κατέσπευσεν. CAP. XXII. V. 1. οἶκος τῷ Θεῷ) οἶκος κυρίου τῷ Θεῷ. V. 2. προσηλύτους ἐν) προσηλύτους τοὺς ἐν. V. 6. οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.) οἶκον τῷ κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ. V. 8. ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ) ἐγένετο μοι. ibid. ἐπὶ τῆς γῆς) ἐπὶ τὴν γῆν. V. 10. ἔσομαι) abest.

ραήλ, καὶ τὴ φυλάσσειν, καὶ τὴ ποιῆν τὸν νόμον Κυρίου τῷ Θεῷ σε.

13. Τότε εὐδοθήσῃ, εἰάν φυλάξῃς τὴ ποιῆν τὰ προστάγματα, καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωυσῇ ἐπὶ Ἰσραὴλ· ἀνδείξε καὶ ἴχυσ, μὴ φοβῆ, μηδὲ πλῆθῃς.

14. Καὶ ἰδὼ ἐγὼ κατὰ τὴν πλῶχειαν με ἡτοίμασα εἰς οἶκον Κυρίου χρυσίῳ ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, καὶ χαλκόν, καὶ σίδηρον, ὅς οὐκ ἔστι σαθρός, ὅτι εἰς πληθὺς ἔστι· καὶ ξύλα, καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθε.

15. Καὶ μετὰ σὲ πρόδες εἰς πληθὺς ποιοῦντων ἔργα, τεχνῖται, καὶ οἰκοδόμοι λίθων, καὶ τέκτονες ξύλων, καὶ πᾶς σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ,

16. Ἐν χρυσίῳ, ἐν ἀργυρίῳ, καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ἀνάστηθι καὶ ποίει, καὶ Κύριος μετὰ σὲ.

παισίν 17. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς πᾶσιν ἀρχαῖσιν Ἰσραὴλ ἀντιλαβέσθαι τῷ Σαλωμών υἱῷ αὐτοῦ.

ὑμῶν 18. Οὐχὶ Κύριος μετ' ὑμῶν; καὶ ἀνεπαυτεν ὑμᾶς κυκλῶν, ὅτι ἔδωκεν ἐν χειρὶ μου τὰς καθοικούντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐναντίον τῷ λαῷ αὐτοῦ.

19. Νῦν δότε καρδίας ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν τῷ ζητῆσαι τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐγέρθητε, καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν, τὸ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ σκεύη τὰ ἁγία τῷ Θεῷ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι Κυρίου.

ΚΕΦ. ΚΓ'. XXIII.

ΚΑΙ Δαυὶδ πρεσβύτης, καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμών τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ συνήγαγε πάντας τὰς ἀρχοντας Ἰσραὴλ, καὶ τὰς ἱερεῖς, καὶ τὰς Λευίτας.

3. Καὶ ἡρῶνισαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τριακονταετὲς καὶ ἐπάνω, καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας.

4. ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶνται ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, καὶ γεραμματεῖς, καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι.

5. καὶ τέσσαρες χιλιάδες πυλωροὶ, καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνῶντες τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς ὄργανοις οἷς ἐποίησαν τὸ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ.

6. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευὶ, τῷ Γηρασὼν, Καάθ, καὶ Μεραρί.

7. καὶ

V. 13. εὐδοθήσῃ) εὐδοῦσαι. V. 16. ἐν ἀργυρίῳ, ἐν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ) καὶ ἀργυρίῳ χαλκῷ, καὶ ἐν σιδήρῳ. V. 17. τοῖς παισίν ἀρχ.) τοῖς πᾶσιν ἀρχαῖσιν. V. 18. ἐν χειρὶ ὑμῶν) ἐν χερσὶν ὑμῶν. ibid. ἐναντίον τῷ λαῷ) absque articulo. V. 19. ἁγίασμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ) ἁγίασμα τῷ Θεῷ. CAP. XXIII. V. 1. ἀντ' αὐτοῦ) ἀντ' αὐτοῦ. V. 2. πάντας τὰς) transposita. V. 4. ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶνται ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου. V. 5. ἐν τοῖς ὄργανοις οἷς ἐποίησαν) ἐν ὄργανοις οἷς ἐποίησεν. V. 6. Γηρασὼν) γερασὼν, passim. ibid. Μεραρί) καὶ μεραρί.

7. καὶ τῶ Γηρσῶν (τῶ) Λεαδάν, καὶ (τῶ) Σεμεί·

8. υἱοὶ Λεαδάν· ὁ ἄρχων Ἰειήλ, καὶ Ζαιδὸν, καὶ Ἰωήλ, τρεῖς·

9. καὶ υἱοὶ Σεμεί· Σαλωμειθ, καὶ Ἀζιήλ, καὶ Ἀράν, τρεῖς· ἔτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶ Λεαδάν.

10. Καὶ τοῖς υἱοῖς Σεμεί, Ἰέθ, καὶ Ζιζά, καὶ Ἰωάς, καὶ Βαριά· οὗτοι υἱοὶ Σεμεί τέσσαρες.

11. Καὶ ἦν Ἰέθ ὁ ἄρχων, καὶ Ζιζά ὁ δεύτερος· καὶ Ἰωάς, καὶ Βαριά οὐκ ἐπλήθυναν υἱούς, καὶ ἐγένοντο εἰς οἶκον πατρὶός εἰς ἐπίσκεψιν μίαν.

12. Υἱοὶ Κκαάθ· Ἀμράμ καὶ Ἰσσαάρ, Χεβρών καὶ Ὀζιήλ, τέσσαρες.

13. Υἱοὶ Ἀμράμ· Ἀαρών, καὶ Μαῦσῆς· καὶ διεσάλη Ἀαρών τῷ ἀγιασθῆναι ἁγία ἀγίων, αὐτός, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τῷ θυμιᾶν ἐναντίον τῷ Κυρίου, λειτεργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

14. Καὶ Μαῦσῆς ἄνθρωπος τῷ Θεῷ, υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν εἰς φυλὴν τῷ Λευί.

15. Υἱοὶ Μαῦσῆ· Γηρσάμ, καὶ Ἐλιέζερ.

16. Υἱοὶ Γηρσάμ· Σαβαήλ ὁ ἄρχων.

17. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ἐλιέζερ, Ρααβιά ὁ ἄρχων· καὶ ἐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέζερ υἱοὶ ἕτεροι. Καὶ υἱοὶ Ρααβιά ἠυξήθησαν εἰς ὕψος.

18. Υἱοὶ Ἰσσαάρ· Σαλωμειθ ὁ ἄρχων.

19. Υἱοὶ Χεβρών· Ἰεριά ὁ ἄρχων, Ἀμαριά ὁ δεύτερος, Ἰαζιήλ ὁ τρίτος, Ἰεκεμίας ὁ τέταρτος.

20. Υἱοὶ Ὀζιήλ· Μιχα ὁ ἄρχων, καὶ Ἰεσσία ὁ δεύτερος.

21. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολί, καὶ Μουσί. Υἱοὶ Μοολί· Ἐλεάζαρ, καὶ Κεῖς.

Ἐλιάζαρ

22. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ, καὶ ἐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ ἔλαβον αὐτοὺς υἱοὶ Κεῖς ἀδελφοὶ αὐτῶν.

23. Υἱοὶ Μουσί· Μοολί, καὶ Ἐδερ, καὶ Ἰαριμώθ, τρεῖς.

24. Οὗτοι υἱοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὀνομάτων, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτεργείας οἴκου Κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετῆς καὶ ἐπάνω.

25. Ὅτι ἔπε Δαυὶδ· κατέπαυσε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ τῷ Ἰσραὴλ κατέσκηνωσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος.

ῥαήλ

26. Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἶροντες τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτῆς εἰς τὴν λειτεργεσίαν αὐτῆς.

27. Ὅτι ἐν τοῖς λόγοις Δαυὶδ τοῖς ἐρχάτοις ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς (τῶν Λευιτῶν) υἱῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετῆς καὶ ἐπάνω.

28. Ὅτι ἔφησεν αὐτὸς ἐπὶ χεῖρα Ἰααβ

ῥων

P p

Tom. II.

v. 7. in Rom. καὶ τῶ γεδων, ἐδὸν καὶ σεμεί. v. 8. in Rom. υἱοὶ τῶ ἐδὸν ἄρχων Ἰειήλ, καὶ ζηδὸν, καὶ ἰωήλ, τρεῖς. v. 9. in Rom. υἱοὶ σεμεί, καὶ σαλωμειθ, ἰειήλ, καὶ δάν, τρεῖς. οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν τῶν ἐδὸν. v. 10. Ζιζά) addit, καὶ ἰωάς, καὶ βεριά. v. 11. Βαριά) βεριά. v. 12. Ἀμράμ καὶ Ἰσσαάρ) ἀμβράμ, ἰσσαάρ. ibid. καὶ Ὀζιήλ) καὶ deest. v. 13. Ἀμράμ) ἀμβράμ. v. 17. Ρααβία) ραβία, bis. v. 18. in Rom. Ἰοῖ Ἰσσαάρ, σαλωμειθ ὁ ἄρχων. v. 19. Ἰαζιήλ) ἰεζιήλ. v. 20. Ἰεσσία) ἰσιά. v. 21. καὶ Μουσί) καὶ ὁ μουσί. ibid. Ἐλεάζαρ, καὶ Κεῖς.) ἐλεάζαρ καὶ κίς. v. 24. ὀνομάτων, κατὰ) ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ. v. 25. ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ λαῷ) ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τῷ λαῷ. v. 26. πάντα τὰ) transposita. v. 27. τῶν Λευιτῶν) υἱῶν. v. 28. ἐπὶ χεῖρα) ἐπὶ χεῖρ.

ρῶν τῷ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς, καὶ ἐπὶ τὰ παροφύγια, καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργείας οἴκου τῷ Θεῷ.

29. Καὶ εἰς τὰς ἀρτέας τῆς προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας, καὶ εἰς τὰ λάβανα τὰ ἄζυμα, καὶ εἰς τὴν ἁγίαν, καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην, καὶ εἰς πᾶν μέτρον,

30. καὶ τῷ εἶναι πρῶτῳ τῷ αἰνεῖν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔως τοσπεύρας.

31. Καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων ὀλοκαυτωμάτων τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, κατὰ ἀριθμὸν, κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντός τῷ Κυρίῳ.

32. Καὶ φυλάξουσιν φυλακὰς σκηπῆς τῷ μαρτυρίῳ, καὶ τὴν φυλακὴν τῷ ἁγίῳ, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν Ἀαρὼν ἀδελφῶν αὐτῶν, τῷ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

ΚΑΙ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσεις· υἱοὶ Ἀαρὼν· Ναδάβ καὶ Ἀβιούδ, Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ.

2. Καὶ ἀπέθανε Ναδάβ καὶ Ἀβιούδ ἐναντίον τῷ πατρὶος αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ

οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ υἱοὶ Ἀαρὼν.

3. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ Σαδὼκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰθάμαρ, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

4. Καὶ εὐρέθησαν υἱοὶ Ἐλεάζαρ πλείους εἰς ἀρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τὴν υἱοὺς Ἰθάμαρ. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς, τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ ἀρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἐκκαίδεκα, καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ κατ' οἴκους πατριῶν ὀκτώ.

5. Καὶ διεῖλεν αὐτὸς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἀρχοντες τῶν ἁγίων, καὶ ἀρχοντες Κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ, καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ.

6. Καὶ ἔγραψεν αὐτὸς Σαμμαίας υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς, ἐκ τῷ Λευὶ, κατέναντι τῷ βασιλεῶς, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ Σαδὼκ τῷ ἱερέως, καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, καὶ ἀρχόντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν οἴκου πατριᾶς, εἰς εἰς τῷ Ἐλεάζαρ, καὶ εἰς εἰς τῷ Ἰθάμαρ.

7. Καὶ ἐξῆλθεν ὁλόκληρος ὁ πρῶτος τῷ Ἰαρεὶβ, τῷ Ἰδεῖα ὁ δεύτερος,

8. τῷ Χαρήμ ὁ τρίτος, τῷ Σεωρίν ὁ τέταρτος,

9. τῷ

v. 29. ἐκ τῶν ἀρτέας) praefigit καὶ. ibid. προθέσεως, εἰς) προθέσεως, καὶ εἰς. v. 30. ἐξομολογεῖσθαι) praeputit καὶ. ibid. ἔως) οὕτω. v. 32. φυλακὰς) τὰς φυλακὰς. ibid. μαρτυρίῳ) adjicit, καὶ τὴν φυλακὴν τῷ ἁγίῳ. CAP. XXIV. v. 1. in Rom. Καὶ τὰς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει Ναδάβ καὶ Ἀβιούδ, καὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ. v. 4. υἱοὶ) οἱ υἱοὶ. ibid. ἐκκαίδεκα, καὶ τοῖς) καὶ abest. v. 6. Σαμμαίας) σαμμαίας. ibid. Σαδὼκ τῷ ἱερέως) Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς. ib. υἱὸς Ἀβιάθαρ) υἱὸς ἀβιάθαρ. v. 7. ὁλόκληρος) ὁ ὅλος. ibid. Ἰαρεὶβ, τῷ Ἰδεῖα) Ἰαρεὶβ, τῷ Ἰδεῖα. v. 8. Χαρήμ) χαρήμ. ibid. Σεωρίν) σεωρίμ.

9. τῷ Μελχιά ο πέμπτος, τῷ Μεϊαμείν ο ἕκτος,

10. τῷ Ἀγκῶς ο ἑβδομος, τῷ Ἀβία ο ὄγδοος,

11. τῷ Ἰησῆ ο ἑνάτος, τῷ Σεχενία ο δέκατος,

12. τῷ Ἐλιασειῶς ο ἐνδέκατος, τῷ Ἐλιακειμ ο δωδέκατος,

13. τῷ Ὀφφᾶ ο τρισκαιδέκατος, τῷ Ἰσβαῶλ ο τεσσαρεσκαιδέκατος,

14. τῷ Βελγᾶ ο πεντεκαιδέκατος, τῷ Ἐμμήρ ο ἑκκαιδέκατος,

15. τῷ Ἰεζείρ ο ἐπικαιδέκατος, τῷ Ἀφροσή ο κλεικαιδέκατος,

16. τῷ Φεθεία ο ἐννεακαιδέκατος, τῷ Ἐζεκιήλ ο εἰκοσὸς,

17. τῷ Ἰαχεὶν ο εἰς καὶ εἰκοσὸς, τῷ Γαμουήλ ο δεύτερος καὶ εἰκοσὸς,

18. τῷ Δαλαία ο τρίτος καὶ εἰκοσὸς, τῷ Μοοζᾶλ ο τέταρτος καὶ εἰκοσὸς.

19. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, τῇ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, διὰ χειρὸς Ἀαρῶν πατρὸς αὐτῶν, ὡς ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ.

20. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς καβαλοῖ-

ποις, τοῖς υἱοῖς Ἀμράμ· Σεβαήλ, Ἰαδαία, Ἀραδεία.

21. Τῷ Ῥααβία, ὁ ἀρχὼν Ἰεσίας.

22. Καὶ τῷ Ἰσσααρί, Σαλωμῶθ τοῖς υἱοῖς Σαλωμῶθ, Ἰναῶθ.

23. Καὶ υἱοὶ Ἰεδιού· Ἀμαρίας ὁ δεύτερος, Ἰαζιήλ ὁ τρίτος, Ἰεκεμία ὁ τέταρτος.

24. Υἱοὶ Ὀζιήλ, Μιχα· Υἱοὶ Μιχα, Σαμήρ.

25. Ἀδελφοὶς Μιχα, Ἰσία. Υἱοὶ Ἰσία, Ζαχαρίας.

26. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολί, καὶ Μουσί· Υἱοὶ Ὀζία, υἱοὶ Βοννί,

27. υἱοὶ Μεραρί τῷ Ὀζία· υἱοὶ αὐτῆς, Ἰσοάμ, καὶ Ζακχᾶρ, καὶ Ὠβδί.

28. Τῷ Μοολί Ἐλεάζαρ.

29. Τῷ Κεῖς· υἱοὶ τῆς Κεῖς, Ἰεραμῆλ.

30. Καὶ υἱοὶ τῆς Μουσί, Μοολί, καὶ Ἐδέρ, καὶ Ἰεριμῶθ. Οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

31. Καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ κλήρες καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ Ἀαρῶν, ἐναντίον τῆς βασιλείας, καὶ Σαδὸκ, καὶ Ἀχιμέλεχ, καὶ ἀρχόντων πατριῶν τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν, * πατριαὶ Ἀρῶς, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς οἱ νεώτεροι.

P p 2

ΚΕΦ.

v. 9. Μεϊαμείν) μεϊαμίν. v. 10. Ἀγκῶς) κῶς. v. 11. ἑνάτος) ἑνάτος. v. 12. Ἐλιασειῶς) Ἐλιασί. ibid. Ἐλιακειμ) ἰακίμ. v. 13. Ὀφφᾶ) ὀφφᾶ. ibid. Ἰσβαῶλ) ἰσβαῶλ. v. 15. Ἰεζείρ) χηζίν. ibid. Ἀφροσή) ἀφροση. v. 16. Φεθεία) φεταία. v. 17. Ἰαχεὶν) ἰαχίμ. ibid. Γαμουήλ) γαμυέλ. v. 18. Δαλαία) ἀδάθαι. ibid. Μοοζᾶλ) μοασαί. v. 20. Ἀμράμ· Σεβαήλ, Ἰαδαία, Ἀραδεία) ἰαμράμ, σβαήλ, τοῖς υἱοῖς σβαήλ ἰεδία. v. 21. Ἰεσίας) ἰαβή. v. 22. Ἰσσααρί) ἰσααρί. ibid. Ἰναῶθ) ἰνᾶθ. v. 23. Καὶ υἱοὶ Ἰεδιού· Ἀμαρίας) υἱοὶ ἐνδῆ, ἀμαρία. ibid. Ἰεκεμία) ἰεκουμία. v. 24. Υἱοὶ Ὀζιήλ) τοῖς υἱοῖς ὀζιήλ. v. 25. Ἀδελφοὶς) ἀδελφός. ibid. υἱοὶ Ἰσία) υἱὸς ἰσία. ib. Ζαχαρίας) ζαχαρία. v. 26. καὶ Μουσί) καὶ ὁ μουσί. ibid. υἱοὶ Βοννί) δεεφ. v. 27. υἱοὶ Μεραρί) τῆς μεραρί. ibid. Ἰσοάμ) ἰσοάμ. ib. Ζακχᾶρ, καὶ Ὠβδί) ζακχᾶρ, καὶ ὀβδί. v. 28. Ἐλεάζαρ) adjicit καὶ ἰθᾶμαρ. καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῶν υἱοί. v. 29. Κεῖς) κίς, passim. ib. Ἰεραμῆλ) ἰεραμῆλ. v. 31. καὶ ἀρχόντων πατριῶν) καὶ οἱ ἀρχόντες τῶν πατριῶν. ibid. πατριαὶ Ἀρῶς) πατριαὶ καὶ ἀραῶς.

ΚΕΦ. ΚΕ'. XXV.

ΚΑΙ ἔφησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ ἀρχόντες τῆς δυνάμεως, εἰς τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ἀσάφ, καὶ Αἰμάν, καὶ Ἰδιθούμ τῶν ἀποφθεγγομένων ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κυμβάλοις. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν.

2. Υἱοὶ Ἀσάφ· Ζακχούρ, καὶ Ἰωσήφ, καὶ Ναθανίας, καὶ Ἰεσηλ· υἱοὶ Ἀσάφ ἐχόμενα τῷ βασιλεῶς.

3. Τῷ Ἰδιθούμ· υἱοὶ Ἰδιθούμ, Γοδολίας, Σουρί, καὶ Ἰεσιά, καὶ Σεμεϊ, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ματθαιάς, ἐξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰδιθούμ ἐν κινύραις ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν καὶ αἰνεσὶν τῷ Κυρίῳ.

4. Τῷ Αἰμάν· υἱοὶ Αἰμάν, Βοκκίας, καὶ Ματθανίας, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Σεβαήλ, καὶ Ἰεριμέθ, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀνανι, καὶ Ἐλιαθά, καὶ Γεδωβαδί, καὶ Ῥωμεμθι· Ἐξερ, καὶ Σεβακαιτάν, καὶ Μεκωθι, καὶ Ἰωεθιρ, καὶ Μααζιῶθ.

5. Πάντες ἔτοι υἱοὶ τῷ Αἰμάν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις Θεοῦ, ὑψῶσαι κέρας. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῷ Αἰμάν υἱὸς δεκατέσσαρας, καὶ θυγατέρας τρεῖς.

6. Πάντες ἔτοι μετὰ τῷ πατρὶ αὐτῶν ὑμνοῦντες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις, * ἐχόμενα τῷ βασιλεῶς, καὶ Ἀσάφ, καὶ Ἰδιθούμ, καὶ Αἰμάν.

7. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, δεδογμένοι ἄδειν Κυρίῳ, πᾶς συνιὼν, διακόσιοι ὀγδοηκοντάοκτώ.

8. Καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημερίων κατὰ τὸν μικρὸν, καὶ κατὰ τὸν μέγαν τελείων καὶ μανθανόντων.

9. Καὶ ἐξῆλθεν ὁλόκληρος ὁ πρῶτος υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀδελφῶν αὐτῆ, τῷ Ἀσάφ τῷ Ἰωσήφ. Γοδολίας· ὁ δεύτερος Ἡνία, ἀδελφοὶ αὐτῆ καὶ υἱοὶ αὐτῆ δώδεκα.

10. ὁ τρίτος Ζακχούρ, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆ δώδεκα.

11. ὁ τέταρτος Ἰεσθρὶ, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆ δώδεκα.

12. ὁ πέμπτος Ναθανίας, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆ δώδεκα.

13. ὁ ἕκτος Κοκκίας, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆ δώδεκα.

14. ὁ ἕβδομος Ἰσρεηλά, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆ δώδεκα.

15. ὁ ὀγδοὸς Ἰσίας, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆ δώδεκα.

16. ὁ ἑννα-

CAP. XXV. v. 1. Ἰδιθούμ) ἰδιθούμ, passim. v. 2. Ζακχούρ) ζακχέρ. ibid. καὶ Ἰωσήφ) ἰωσήφ. ib. Ἰεσηλ) ἰεσηλ. ib. ἐχόμενα) ἐχόμενοι. v. 3. Σουρί, καὶ Ἰεσιά, καὶ Σεμεϊ) καὶ σερί, καὶ ἰσιά, ibid. Ματθανίας) ματθανίας. v. 4. Βοκκίας) βοκκίας. ibid. Ἰεριμέθ) ἰεριμώθ. ib. Ἀνανι) ἀνανι. ib. Γεδωβαδί - - fin.) γοδοβαδί, καὶ Ῥωμεμθι) Ῥωμμεμθι, καὶ ἰεσβατακί, καὶ μακμθι, καὶ ἰθρη, καὶ μεκωθ. v. 5. δεκατέσσαρας) τέσσαρισκαίδεκα. v. 6. οἴκῳ Κυρίου) οἴκῳ θεοῦ. ibid. κινύραις, ἐχόμενα) κινύραις εἰς τὴν δουλείαν οἴκου τῷ θεῷ ἐχόμενα. v. 7. μετὰ τῶν ἀδελφῶν) μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ibid. ὀγδοηκοντάοκτώ.) ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ. v. 9. ὁλόκληρος) ὁ κληρος. ibid. Ἡνία - - fin.) ἡνία, υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δώδεκα. v. 10. δώδεκα) δεκαδύο, hac differentia occurrit per omnes reliquos versus hujus Capituli. v. 11. Ἰεσθρὶ) ἰεσθρί. v. 12. Ναθανίας) νάθαν. v. 13. Κοκκίας) βοκκίας. v. 14. Ἰσρεηλά) ἰσρεηλ. v. 15. Ἰσίας) ἰσιά.

16. ὁ ἕνατος Ματθανίας, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

17. ὁ δέκατος Σεμεὶ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

18. ὁ ἐνδέκατος Ἐζριήλ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

19. ὁ δωδέκατος Ἀσαβία, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

20. ὁ τρισκαίδεκατος Σουβαήλ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

21. ὁ τεσσαρεσκαίδεκατος Ματθίας, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

22. ὁ πεντεκαίδεκατος Ἰεριμώθ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

23. ὁ ἑκκαίδεκατος Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

24. ὁ ἐπικαίδεκατος Ἰεσβακατάν, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

25. ὁ ὀκτωκαίδεκατος Ἀνανί, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

26. ὁ ἐννεακαίδεκατος Μεληθί, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

27. ὁ εἰκοστὸς Ἐλιαθ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

28. ὁ εἰκοστὸς καὶ πρῶτος Ἰεθιρί, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

29. ὁ εἰκοστὸς δεύτερος Γεδδελθί, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

30. ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς Μααζιῶθ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

31. ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστὸς Ῥωμεθμιέζερ, υἱοὶ αὐτῆς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς δώδεκα.

ΚΕΦ. Κς'. XXVI.

ΚΑΙ διαιρέσεις τῶν πυλῶν υἱοῖς Κορὲ, Μοσελάμ υἱὸς Κωρηὲ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ.

2. Καὶ τῷ Μασελλαμία υἱοί, Ζαχαρίας ὁ πρωτότοκος, Ἰαθιήλ ὁ δεύτερος, Ζαβαδίας ὁ τρίτος, Ναθανὰ ὁ τέταρτος,

3. Ἰενοηλωλάμ ὁ πέμπτος, Ἰωνάν ὁ ἕκτος, Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος.

4. Καὶ τῷ Ἀβδοδὸμ υἱοί, Σαμείας ὁ πρωτότοκος, Ἰωζαβὰδ ὁ δεύτερος, Ἰωακὰ ὁ τρίτος, Σαχιάρ ὁ τέταρτος, Ναθαναήλ ὁ πέμπτος,

5. Ἀμιήλ ὁ ἕκτος, Ἰσαάχαρ ὁ ἕβδομος, Φολλαθὶ ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ Θεός.

6. Καὶ τῷ Σαμεία υἱὸς αὐτῆς ἐτέχθησαν υἱοί, τῷ πρωτότoku Ῥωσαὶ εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς, ὅτι δυνατοὶ ἦσαν.

P p 3

7. Υἱοί

ν. 16. ἕνατος) ἕνατος. ν. 17. Σεμεὶ) σεμεία. ν. 18. Ἐζριήλ) ἀσριήλ. ν. 21. Ματθίας) ματθαδίας. ν. 23. Ἀνανίας) ἀνανία. ν. 24. Ἰεσβακατάν) ἰεσβακατάν. ν. 25. Ἀνανί) ἀνανίας. ν. 26. Μεληθί) μεληθί. ν. 27. Ἐλιαθ) ἐλιαθ. ν. 28. ὁ εἰκοστὸς καὶ πρῶτος Ἰεθιρί) ὁ εἰκοστὸς πρῶτος Ἰεθιρί. ν. 29. Γεδδελθί) γεδδελθί. ν. 30. ὁ τρίτος καὶ εἰς. Μααζιῶθ) ὁ εἰκοστὸς τρίτος μααζιῶθ. ν. 31. ὁ τέταρτος καὶ εἰς. Ῥωμεθμιέζερ) ὁ εἰκοστὸς τέταρτος Ῥωμεθμιέζερ. ibid. καὶ οἱ ἀδελφοὶ) καὶ ἀδελφοί. CAP. XXVI. ν. 1. in Rom. Καὶ εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν υἱοὶ κορεὶν μοσελάμ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ. ν. 2. Μασελλαμία υἱοί) μοσελλαμία υἱός. ibid. Ζαβαδίας) ζαβαδία. ib. Ναθανὰ) ἰενοηλ. ν. 3. Ἰενοηλωλάμ) ἰωλάμ. ibid. Ἰωνάν) ἰωνάθαν. ib. Ἐλιωναὶ) Ἐλιωνά. ib. ὁ ἕβδομος) adjicit, ὁ ὄγδοος. ν. 4. Ἀβδοδὸμ υἱοί, Σαμείας) Ἀβδοδὸμ υἱοὶ σαμαίας. ibid. Ἰωζαβὰδ) ἰωζαβὰδ. ib. Ἰωακὰ) ἰωαθ. ib. Σαχιάρ) σαχιάρ. ν. 5. Φολλαθὶ) φελλαθί. ν. 6. Σαμεία) σαμαία. ibid. τῷ πρωτότoku) τῷ πρωτότoku.

7. Υἱοὶ Σεμεία, Γοθνὶ, καὶ Ῥαφαήλ, καὶ Ἰωθὴδ, καὶ Ἐλζαβὰδ, καὶ Ἀχιὲ, υἱοὶ δυνατοὶ ἰσχυροὶ, Ἐλιὲ, καὶ Σαμαρχίας, καὶ Ἰεσακῶ.

8. Πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀβδεδόμ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ υἱοὶ αὐτῶν ποιοῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, οἱ πάντες ἐξηκονταδύο τῷ Ἀβδεδόμ.

9. Καὶ τῷ Μεσολλεμῖα υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ δεκαοκτώ, καὶ δυνατοί.

10. Καὶ τῷ Ὁσᾶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρί υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἐκ ἦν αὐτῷ πρωτότοκος· καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτῆς ἀρχόντα τῆς διαίρεσως τῆς δευτέρας.

11. Χελκείας ὁ δεύτερος, Ταβελίας ὁ τρίτος, Ζαχαρίας ὁ τέταρτος· πάντες ἔτοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῷ Ὁσᾶ δεκατρεῖς.

12. Τέτοις ἡ διαίρεσις τῶν πυλῶν, τοῖς ἀρχουσι τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

13. Καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρόν, καὶ κατὰ τὸν μέγαν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα.

14. Καὶ ἔπετεν ὁ κλῆρος τῶν κατὰ

ἀνατολὰς τῷ Σεμεία, καὶ Ζαχαρία, υἱῷ Ἰωίας τῷ Μελχία ἔβαλον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος Βορρέα.

15. Τῷ Ἀβδεδόμ Νότον κατέναντι οὐ καὶ Ἀσαφείν.

16. Τῷ Σεφειμ, τῷ Ὁσᾶ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην τῆς πασοφορίε τῆς ἀναβάσεως· * Φυλακῆς.

17. Κατ' ἀνατολὰς ἐξ τὴν ἡμέραν· Βορρέα τῆς ἡμέρας τέσσαρες· * καὶ εἰς τὸ Ἀσαφείν δύο δύο

18. εἰς διαδεχομένους· καὶ τῷ Ἰας πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην τῆς πασοφορίε τρεῖς· Φυλακῆ κατέναντι Φυλακῆς τῆς ἀναβάσεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἡμέρας ἐξ, καὶ τῷ Βορρέα τέσσαρες, καὶ τῷ Νότῳ τέσσαρες, καὶ Ἐσεφείμ δύο εἰς διαδεχομένους, καὶ πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες, καὶ εἰς τὸν τρίτον δύο διαδεχομένους.

19. Αὗται αἱ διαίρεσεις τῶν πυλῶν τοῖς υἱοῖς Κορέ, καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί.

20. Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων.

21. Υἱοὶ Λεδάν, υἱοὶ τῷ Γηρσανί· τῷ Λε-

v. 7. in Rom. υἱοὶ σαμαὶ, ὁθνὶ, καὶ ῥαφαήλ, καὶ ἰωθὴδ, καὶ ἔλζαβὰδ, καὶ ἀχιουδ, υἱοὶ δυνατοὶ ἰσχυροὶ, καὶ ἰσβακίμ. v. 8. οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ υἱοὶ αὐτῶν) οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν. ibid. Ἀβδεδόμ.) ἀβδεδόμ. v. 9. Μεσολλεμῖα) μεσολλεμῖα. ibid. δεκαοκτὼ καὶ δ.) δεκαοκτωοκτὼ δυνατοί. v. 10. Ὁσᾶ ἀπὸ τῶν) ὁσᾶ τῶν. ibid. ὅτι ἐκ ἦν αὐτῷ) αὐτῷ deest. v. 11. Χελκείας) χελκείας. ibid. Ταβελίας) ταβελίαι. ib. δεκατρεῖς.) τρισκαίδεκα. v. 12. ἡ διαίρεσις) αἱ διαίρεσεις. v. 14. κατὰ ἀνατολὰς) πρὸς ἀνατολὰς. ibid. υἱῷ Ἰωίας) υἱοὶ ἰωίας. v. 15. Ἀβδεδόμ) ἀβδεδόμ. ibid. Ἀσαφείν.) ἔσεφείμ. v. 16. Τῷ Σεφειμ, τῷ Ὁσᾶ) εἰς δεύτερον τῷ Ὁσᾶ. ibid. τῇ πασοφορίᾳ) absque articulo. ib. Φυλακῆς.) Φυλακῆ κατέναντι Φυλακῆς. v. 17. Κατ' ἀνατολὰς) πρὸς ἀνατολὰς. ibid. τέσσαρες. καὶ εἰς τὸν Ἀσαφείν δύο δύο.) τέσσαρες. νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες. καὶ εἰς τὸν ἔσεφείμ δύο. v. 18. Ἰας) ὁσᾶ. ibid. πρὸς δυσμαῖς) πρὸς δυσμαῖς, bis. ib. Ἐσεφείμ) ἔσεφείμ. v. 19. Κορέ) τῇ κορέ. v. 21. Λεδάν, υἱοὶ) λαδάν οὗτοι, υἱοί.

Λεδάν ἄρχοντες πατριῶν τῷ Λααδάν, Ἰσραὴλ τῷ γραμματεῦν, καὶ διακρίνειν.

22. Καὶ υἱοὶ Ἰεὴλ, Ζοθόμ, καὶ Ἰωήλ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου.

23. Τῷ Ἀμβραμί, καὶ Ἰσσαρί, Χεβρών, καὶ Ὠζιήλ.

24. Καὶ Σεβαὴλ ὁ τῷ Γηρσάμ τῷ Μωυσῇ ἡγόμενος ἐπὶ τῶν θησαυρῶν.

25. Καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ τῷ Ἐλιέξερ βασιῆς, υἱὸς αὐτῷ, καὶ Ὡσαίας, καὶ Ἰωράμ, καὶ Ζεχρί, καὶ Σαλωμῶθ.

26. Αὐτὸς Σαλωμῶθ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἡγίασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι, καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως,

27. ὃ ἔλαβεν ἐκ τῶν πολέμων, καὶ ἐκ τῶν λαφύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τῷ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδομὴν τῷ οἴκῳ τῷ Θεοῦ,

28. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων Σαμὴλ τῷ προφῆτῃ, καὶ Σαβλ τῷ Κεῖς, καὶ Ἀδωννὴρ τῷ Νήρ, καὶ Ἰωάβ τῷ Σαρουίας, πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σαλωμῶθ, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῷ.

29. Τῷ Ἰκααρί Χωχενίας, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν

Ἰσραὴλ τῷ γραμματεῦν, καὶ διακρίνειν.

30. Τῷ Χεβρωνί Ἀσαβίας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, υἱοὶ δυνατοὶ, χίλιοι καὶ ἐπικόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τῷ Ἰσραὴλ πέραν τῷ Ἰορδάνῃ πρὸς δυσμαῖς, εἰς πᾶσαν λειτουργίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐργασίαν τῷ βασιλεῶς.

31. Τῷ Χεβρωνί, Ἰωρίας ὁ ἄρχων τῷ Χεβρωνί κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριάς, ἐν τῷ τεσσαρικοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτῷ ἐπεσκέπησαν, καὶ εὐρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Γαζῇ τῆς Γαλααδίτιδος.

32. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ υἱοὶ δυνατοὶ, χίλιοι ἐπικόσιοι, ἄρχοντες πατριῶν, καὶ κατέστησεν αὐτῷ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ Ῥουβηνί, καὶ Γαδδί, καὶ ἡμίσεος Φυλῆς Μανασσῇ εἰς πάντα λόγον τῷ Θεοῦ, καὶ λόγον βασιλεῶς.

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

ΚΑΙ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι, καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ λαῷ, καὶ εἰς πᾶν λόγον τῷ βασιλεῶς κατὰ διαιρέσεις, εἰς πάντα λόγον τῷ εἰσπορευομένῃ, καὶ ἐκπορευομένῃ μῆνα ἐκ μηνὸς, εἰς πάντας τὰς μῆνας τῷ ἐνιαυ-

7. 21. Λεδάν) λαδάν. ibid. Λααδάν) λαδάν. v. 22. Καὶ υἱοὶ Ἰεὴλ - - ἐπὶ υἱοὶ Ἰεὴλ Ζοθόμ, καὶ Ἰωήλ οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ. v. 23. in Rom. τῷ Ἀμβραμί καὶ Ἰσσαρί Χεβρών, καὶ Ὠζιήλ. v. 24. ἡγόμενος) abest. v. 25. τῷ Ἐλιέξερ) absque articulo. ibid. υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ὡσαίας) υἱὸς, καὶ Ὡσαίας. v. 27. ἐκ τῶν πολέμων) ἐκ πόλεων. v. 28. ἁγίων Σαμὴλ) ἁγίων τῷ Θεῷ Σαμὴλ. ibid. Κεῖς) κίς. ib. Σαρουίας) σαρουία. v. 29. Ἰκααρί Χωχενίας) Ἰσσααρί Χωχενία. ibid. υἱοὶ αὐτοῦ τῆς) υἱοὶ τῆς. v. 30. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. v. 31. Τῷ Χεβρωνί, Ἰωρίας) τῷ Χεβρωνί οὐρίας. ibid. τῷ Χεβρωνί) τῶν Χεβρωνί. ib. Γαζῇ) Γαζῇ. v. 32. χίλιοι) διοχίλιοι. ibid. ἄρχοντες πατριῶν) οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν. ib. εἰς πάντα λόγον τῷ Θεῷ) εἰς πᾶν πρόσταγμα κυρίου. CAP. XXVII. v. 1. λειτουργ. τῷ λαῷ) λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ. ibid. εἰς πάντα λόγον τῷ) πᾶν λόγον τῷ.

ἐνιαυτοῦ, διαιρέσεις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

2. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τῆς μηνὸς τῆς πρώτης, Ἰσβοῦμ ὁ τῆς Ζαβδιήλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

3. Ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές, ἀρχῶν πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τῆς μηνὸς τῆς πρώτης.

4. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς μηνὸς τῆς δευτέρου Δωδία ὁ Ἀωθί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς, καὶ Μακεθωθ ὁ ἡγέμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, ἀρχόντες δυνάμεως.

5. Ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναίας ὁ τῆς Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, ὁ ἀρχῶν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

6. Αὐτὸς Βαναίας δυνατώτερος τῶν τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν Ἀμιραζάθ υἱὸς αὐτῆς.

7. Ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαήλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωαβ, καὶ Ζαβδίας ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

8. Ὁ πέμπτος τῶ μηνὶ τῶ πέμπτῳ ὁ ἡγέμενος Σαμαωθ ὁ Ἰεζραὲλ, καὶ

ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

9. Ὁ ἕκτος μηνὶ τῶ ἕκτῳ Εἰρά υἱὸς Ἐκκῆς ὁ Θεκαίτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

10. Ὁ ἑβδόμος τῶ μηνὶ τῶ ἑβδόμῳ Χελῆς ὁ ἐκ Φαλλῆς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

11. Ὁ ὄγδοος τῶ μηνὶ τῶ ὄγδῳ Σοβοχαί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

12. Ὁ ἕνατος τῶ μηνὶ τῶ ἐνάτῳ Ἀβέξερ ὁ ἐξ Ἀναθωθ ἐκ γῆς Βενιαμὴν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

13. Ὁ δέκατος τῶ μηνὶ τῶ δεκάτῳ Μοοραὶ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῶ Ζαράι, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

14. Ὁ ἐνδέκατος τῶ μηνὶ τῶ ἐνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθῶν τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

15. Ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον Χωλδαὶ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῶ Γοθονήλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

16. Καὶ

v. 2. Ἰσβοῦμ) ἰσβοῦζ. ibid. Ζαβδιήλ, καὶ ἐπὶ) καὶ deest. v. 4. ὁ Ἀωθί) ὁ ἐκχῶκ. ibid. διαιρέσεως αὐτῆς) adjicit καὶ μακεθωθ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς. v. 5. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita. v. 6. δυνατώτερος) ὁ δυνατώτερος. ibid. αὐτῶν Ἀμιραζάθ υἱὸς) αὐτῆς ζαβδὶ ὁ υἱός. v. 7. Ζαβδίας ὁ υἱὸς αὐτῆς) ζαβδίας υἱὸς αὐτῆς. ibid. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita. v. 8. Ἰεζραὲλ) ἰεζραὲλ. v. 9. μηνὶ) τῷ μηνὶ. ibid. Εἰρά υἱὸς Ἐκκῆς ὁ) ὁδούτης ὁ τῆς ἐκκῆς ὁ. v. 10. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita. v. 11. Σοβοχαί) addit ὁ ἐσαθὶ τῶ ζαράι. ibid. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita. v. 12. ἕνατος) ἕνατος. ibid. ἐνάτῳ) ἐνάτῳ. ib. ἐκ γῆς Βεν.) ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὴν. v. 13. Μοοραὶ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ) μεραὶ ὁ ἐκ νετωφαθὶ. ibid. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita. v. 14. τῶν υἱῶν) ἐκ τῶν υἱῶν. ibid. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita. v. 15. Χωλδαὶ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ) χολδαὶ ὁ ἐκ νετωφαθὶ. ibid. τέσσαρες καὶ εἴκοσι) transposita.

16. Καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ῥεβὴν ἡγόμενος Ἐλιέζερ ὁ τῷ Ζεχρί. τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ τῷ Μααχά.

17. τῷ Λευὶ, Ἀσαβίας ὁ τῷ Καμυήλ. τῷ Ἀσραὶν, Σαδὰκ.

18. τῷ Ἰέδα, Ἐλιάδ τῶν ἀδελφῶν Δαυὶδ· τῷ Ἰσάχαρ, Ἀμαρὶ ὁ τῷ Μιχαήλ.

19. τῷ Ζαβελαὶν, Σαμαΐας ὁ τῷ Ἀβδίου· τῷ Νεφθαλὶ, Ἰεριμὲθ ὁ τῷ Ὠζιήλ.

20. τῷ Ἐφραΐμ, Ὡση ὁ τῷ Ὠζιέ· τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Ἰωήλ ὁ τῷ Φαλδί.

21. τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ τῷ ἐν Γαλααδ, Ἰαδδαὶ ὁ τῷ Ζαβδίου. τοῖς υἱοῖς Βενιαμὴν, Ἀσιήλ ὁ τῷ Ἀβεννῆρ.

22. τῷ Δαὶν, Ἐζριήλ ὁ τῷ Ἰωράμ. οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ οὐκ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετῆς καὶ κάτω, ὅτι Κύριος ἔπε πληθύναι τὸν Ἰσραὴλ ὡς τὲς ἀστέρας τῆς ἔρημου.

24. Καὶ Ἰωάβ ὁ τῆς Σαρείας ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἐ συνετέλεσε. καὶ ἐγένετο ἐν τέτοις ὀργῇ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ· καὶ ἐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῆ βασιλείας Δαυὶδ.

25. Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῆ βασιλείας Ἀσμων ὁ τῷ Ὀδιήλ, καὶ ἐπὶ τῶν

θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ, καὶ ἐν ταῖς κάρμαις, καὶ ἐν τοῖς ἐποικίαις, καὶ ἐν τοῖς πύργοις, Ἰωνάθαν ὁ τῷ Ὠζίου.

26. Ἐπὶ δὲ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων, Ἐζραὶ ὁ τῷ Χελούβ.

27. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, Σεμεὶ ὁ Ῥαμμαθαῖος· καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τῆ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τῷ Σεφνί.

28. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶνων, καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, Βαλλανὰ ὁ Γεδώρ· ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τῆ ἐλαίου, Ἰωάς.

29. Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομαδῶν τῶν ἐν τῷ Σαρων, Σατραὶ ὁ Σαρωνίτης· καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλώσι, Σωφάτ ὁ τῷ Ἀδαί.

30. Ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων, Οὐβίας ὁ Ἰσμαηλίτης· ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ Μααθαίων.

31. Καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων, Ἰωεζιζ ὁ Ἀγαρίτης. Πάντες ἔτοι προσάται υἱοὶ παρχόντων Δαυὶδ τῆ βασιλείας.

32. Καὶ Ἰωνάθαν ὁ πατρῷος Δαυὶδ σύμβουλος, ἀνθρώπος συνετός, καὶ γραμματεὺς αὐτός· καὶ Ἰεριήλ ὁ τῷ Ἀχαμανί μετὰ τῶν υἱῶν τῆ βασιλείας.

33. Καὶ Ἀχιόφελ σύμβουλος τῆ βασιλείας, καὶ Χουσί πρῶτος φίλος τῆ βασιλείας.

Tom. II.

Qq

34. Καὶ

- v. 17. Ἀμαρὶ) ἀμβρί. v. 19. Ἰεριμὲθ ὁ τοῦ Ὠζιήλ.) ἰεριμὲθ ὁ τῷ Ὠζιήλ. v. 20. Ὠζίου) ὦζιου. ibid. ὁ τῷ Φαλδί) υἱὸς Φαδαία. v. 21. τῷ ἐν Γαλ. Ἰαδδαὶ ὁ τῷ Ζαβδίου.) τῷ ἐν γῇ γαλααδ, Ἰαδδαὶ ὁ τῷ Ζαδαία. ibid. Ἀσιήλ) ἰασιήλ. v. 22. Ἐζριήλ ὁ τῷ Ἰωράμ.) ἠζριήλ ὁ τῷ Ἰωράμ. v. 23. Κύριος ἔπε) transposita. v. 24. ὁ τῆς Σαρείας) ὁ τῆς σαρονίτης. ibid. ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.) absque articulo. v. 25. Ὠζίου) ὦζιου. v. 26. Ἐπὶ δὲ) καὶ ἐπὶ. ibid. Ἐζραὶ) ἔσρα. v. 27. ὁ Ῥαμμαθαῖος) ὁ ἐκ ῤαμῆ. v. 28. Βαλλανὰ ὁ Γεδώρ.) βαλλανὰν ὁ γεδωρίτης. v. 29. Ἀδαί) ἀδλί. v. 30. Οὐβίας) ὠβίας. ibid. Μααθαίων.) μεραθίων. v. 31. Ἰωεζιζ) ἰαζιζ. v. 32. καὶ γραμματεὺς αὐτός·) non habet. ibid. Ἰεριήλ ὁ τῷ Ἀχαμανί) ἰεήλ ὁ τῷ ἀχαμῆ. v. 33. Καὶ Ἀχιόφελ) καὶ abest. ibid. πρῶτος) ὁ πρῶτος.

34. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἀρχιτόφελ ἐχόμενος Ἰωαθαὲς ὁ τῷ Βαναίου, καὶ Ἀβιά-
θαρ· καὶ Ἰωαβ ἀρχιστρατήγος τῷ βασιλέως.

ΚΕΦ. ΚΗ'. XXVIII.

ΚΑΙ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τὸς ἄρχοντας Ἰσραὴλ, ἄρχοντας τῶν κριτῶν, καὶ πάντας τὸς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τῷ βασιλέως, καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἐκατοντάδων, καὶ τὸς γαζοφύλακας, καὶ τὸς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, καὶ πάσης τῆς κλήσεως τῇ βασιλείῳ, καὶ τῶν υἱῶν αὐτῷ σὺν τοῖς εὐνέχοις, καὶ τὸς δυνάστας, καὶ τὸς μαχητάς τῆς στρατίας ἐν Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἔφη Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἶπεν· ἀκούσατέ μου, ἀδελφοί μου, καὶ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου, καὶ τὰς ποδῶν Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια.

3. Καὶ ὁ Θεὸς εἶπεν· οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τῷ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμικὸς εἶ σύ, καὶ αἱμάτα ἐξέχεας.

4. καὶ ἐξελέξατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου τῷ πα-

τρός μου εἶναι βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰθάβῃ ἡρέτικε τὸ βασίλειον, καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τῷ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τῷ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τῷ γενέσθαι με εἰς βασιλεὺς ἐπὶ τῷ παντὶ Ἰσραὴλ.

5. καὶ ἀπὸ πάντων υἱῶν μου, ὅτι πολλὰς υἱοὺς δέδωκέ μοι Κύριος, ἐξελέξατο ἐν Σαλωμών τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνον βασιλείας Κυρίου, ἐπὶ Ἰσραὴλ.

6. Καὶ εἶπέ μοι ὁ Θεός· Σαλωμών ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου, καὶ τὴν αὐλήν μου, ὅτι ἡρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναι μοι υἱόν, καὶ γὰρ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα.

7. καὶ καθορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰχύσῃ τῷ φυλάξαι τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ κρίματά μου ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

8. καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας Κυρίου, καὶ ἐν ὧσι Θεοῦ ἡμῶν, φυλάσσετε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολάς Κυρίου Θεοῦ ὑμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος.

9. Καὶ νῦν Σαλωμών υἱέ μου, γινώθι τὸν Θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ δάλευ αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ, καὶ ψυχῇ θεολούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας ἐξετάζει Κύριος, καὶ πᾶν ἐνθύμημα γινώσκει. ἐὰν ζητή-

V. 34. μετ' αὐτὸν) μετὰ τῶτον. ibid. Ἰωαθαὲς) ἰωθαέ. CAP. XXVIII. V. 1. ὑπαρχόντων αὐτοῦ,) adjicit, καὶ πάσης τῆς κλήσεως τῇ βασιλείῳ, καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ σὺν τοῖς εὐνέχοις. V. 2. ὁ βασιλεὺς) deest. ibid. ἀδελφοί, καὶ) ἀδελφοί μου, καὶ. ib. ἐτοίμασα) ἡτοίμασα. V. 3. αἱμα-
τα) αἱμα. V. 4. τῷ πατρός) absque articulo. ibid. με βασιλεὺς ἐπὶ τῷ παντὶ) με εἰς βασιλεὺς ἐπὶ παντὶ. V. 5. πάντων υἱῶν) πάντων τῶν υἱῶν. ibid. δέδωκέ μοι) ἰδωκέ μοι. ib. ἐπὶ Ἰσρ.) ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. V. 8. φυλάσσετε) φυλάξαι, ibid. Κυρίου Θεοῦ ὑμῶν) κυρία τῷ θεῷ ἡμῶν. V. 9. υἱέ μου) υἱέ. ibid. ἐξετάζει) ἐτάζει.

ζητήσης αὐτόν, εὐεθθήταί σοι· καὶ εἰάν καταλείψῃς αὐτόν, καταλείψει σε εἰς τέλος.

10. Ἴδε νῦν, ὅτι Κύριος ἡρέτιμέ σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἀγίασμα, ἵχουε καὶ ποιεῖ.

11. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμών τῷ υἱῷ αὐτῆς τὸ παράδειγμα τῆς ναοῦ, καὶ τῶν οἰκῶν αὐτῆς, καὶ Ζακχῶ αὐτῆς, καὶ τῶν ὑπερῶν, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων, καὶ τῆς οἴκου τῆς ἐξίλασμου.

12. Καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτῆς, τῶν αὐλῶν οἴκου Κυρίου, καὶ πάντων τῶν παστοφορίων τῶν κύκλων τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου Κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων,

13. Καὶ τῶν καταλυμάτων τῶν ἐφημερίων τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίων, σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου Κυρίου.

14. Καὶ τὸν θάβμον τῆς ὀλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν,

15. λυχνίων τὴν ὀλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τῶν λύχνων.

16. Ἐδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν θάβμον τῶν τραπέζων τῆς προθέσεως, ἐκάστης τραπέζης χρυσῆς, καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν.

17. Καὶ τῶν κρεαγρῶν, καὶ σπον-

δαίων, καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν· καὶ τὸν θάβμον τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν, κεΦφερέ, ἐκάστου θάβμου.

18. Καὶ τὸν τῆς θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσοῦ δοκίμου θάβμον ὑπέδειξεν αὐτῷ, καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἁρματος τῶν Χερουβείμ τῶν διαπεπείστων Χερουβείμ μένων ταῖς πτέρυξι, καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτῆς διαθήκης Κυρίου.

19. Πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς Κυρίου ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμών, κατὰ τὴν περιγεννηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τῆς κατεργασίας τῆς παραδείγματος.

20. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμών τῷ υἱῷ αὐτῆς· ἵχουε, καὶ ἀνδρίζου, καὶ ποιεῖ, μὴ φοβοῦ μηδὲ πλοηθῆς, ὅτι Κύριος ὁ Θεός μου μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει σε, ἐδ' ἂ μὴ σε ἐγκαταλείπη ἕως τῆς συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου, καὶ ἰδὲ τὸ παράδειγμα τῆς ναοῦ, καὶ τῆς οἴκου αὐτῆς, καὶ Ζακχῶ αὐτῆς, καὶ τὰ ὑπερῶα, καὶ τὰς ἀποθήκας τὰς ἐσωτέρας, καὶ τὸν οἶκον τῆς ἱλασμοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου Κυρίου.

21. Καὶ ἰδὲ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν οἴκου τῆς Θεοῦ, καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες, καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τὰς λόγους σου.

Q 92

ΚΕΦ.

V. 11. καὶ Ζακχῶ) καὶ τῶν Ζακχῶν. V. 13. καταλυμάτων τῶν) καταλυμάτων, καὶ τῶν. V. 17. ἀργυρῶν, κεΦφερέ) ἀργυρῶν, καὶ θυτικῶν κεΦφερέ. V. 18. Καὶ τὸν τῆς) καὶ τῶν τῆς. ibid. τῶν Χερουβείμ) τῶν Χερουβείμ. V. 20. ἐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπη ἕως τῆς) καὶ ἂ μὴ ἐγκαταλείπη ἕως τῆς. ibid. καὶ εἶδον τὸ) καὶ ἰδὺν τὸ. V. 21. οἴκου τῆς Θεοῦ) οἴκου κυρίου.

ΚΕΦ. ΚΘ'. XXIX.

ΚΑΙ ἔπεε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τῇ ἐκκλησίᾳ· Σαλωμὼν ὁ υἱός μου εἰς ὃν ἠρέτικεν ἐν αὐτῷ Κύριος, νέος καὶ ἀπαλός, καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ἡ οἰκοδομή, ἀλλ' ἡ Κυρία Θεῶ.

2. Κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον Θεοῦ μου χρυσίον, ἀργύριον, χαλκόν, σίδηρον, ξύλα, λίθους Σοὸμ, καὶ πληρώσεως, (καὶ) λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον, καὶ Πάριον πολύν.

3. Καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαι με ἐν οἴκῳ Θεοῦ μου, ἔστι μοι ὁ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδὲ δέδωκα εἰς οἶκον Θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκλὸς ὧν ἡτοίμακα εἰς οἶκον τῶν ἀγίων,

4. Τριχίλια τάλαντα χρυσοῦ τῷ ἐκ Σεφεὶρ, καὶ ἐπὶ αὐτῶν τάλαντα ἀργυρίου δοκίμῃ ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τὰς τοίχους τῷ ἱερῷ,

5. εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τεχνιτῶν. καὶ τίς ὁ προθυμύμενος πληρῶσαι τὰς χειρας αὐτῷ σήμερον Κυρία;

6. Καὶ προθυμύθησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ χιλιαρχοί, καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι, καὶ οἱ προσάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ οἰκονόμοι τῷ βασιλεῶς.

7. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τῷ οἴκῳ

Κυρίου χρυσὸν τάλαντα πεντακίχλια, καὶ χρυσὸν μυρίου· καὶ ἀργυρίῳ τάλαντων δέκα χιλιάδας, καὶ χαλκὸν τάλαντα μυρία ὀκτακίχλια, καὶ σίδηρον τάλαντων χιλιάδας ἑκατόν.

8. Καὶ οἷς εὐρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς Ἰεὶηλ τῷ Γηρωνί.

9. Καὶ ἠυφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τῷ προθυμύθῃναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμύθησαν τῷ Κυρίῳ. καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἠυφράνθη μεγάλως.

10. καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, λέγων· εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἀπὸ τῷ αἰῶνος, καὶ ἕως τῷ αἰῶνος.

11. σοὶ, Κύριε, ἡ μεγαλωσύνη, καὶ ἡ δύναμις, καὶ τὸ καύχημα, καὶ ἡ νίκη, καὶ ἡ ἰχὺς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις. ἀπὸ προσώπου σου ταράσσειαι πᾶς βασιλεὺς, καὶ ἔθνος.

12. Παρὰ σοῦ ὁ πλεῖτος, καὶ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἄρχεις, Κύριε, ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρὶ σοῦ ἰχὺς καὶ δυνατεία, καὶ ἐν χειρὶ σε ἔλεος, παντοκράτωρ μεγαλύναι καὶ καυχῆσαι τὰ πάντα.

13. Καὶ νῦν, Κύριε, ἐξομολογούμεθα σοι, καὶ αἰνῶμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχῆσεώς σε.

14. Καὶ

CAP. XXIX. v. 1. ἡ οἰκοδομή) non habet. v. 2. Σοὸμ) σοὸμ. ibid. (καὶ) abest. v. 3. εἰς οἶκον τῶν) εἰς τὸν οἶκον τῶν. v. 4. Σεφεὶρ) σαφίρ. ibid. ἐξαλειφθῆναι) ἐξαλειφθῆναι. ibid. 8c v. 5. τῷ ἱερῷ, διὰ χειρὸς) τῷ ἱερῷ, εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τῶν. v. 6. προεθυμύθησαν) προεθυμύθησαν. ibid. οἱ οἰκονόμοι) οἱ οἰκονόμοι. v. 8. Γηρωνί.) γεδωνί. v. 9. ἠυφράνθη) εὐφράνθη, bis. v. 12. ἕως) abest.

14. Καὶ τίς εἰμι ἐγὼ, καὶ τίς ὁ λαός μου, ὅτι ἰχύσαμεν προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι σὰ τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι.

15. ὅτι πάροικοι ἐσμέν ἐναντίον σε, καὶ παροικούντες, ὡς πάντες οἱ παῖρες ἡμῶν· ὡς σκιά αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκ ἔστιν ὑπομονή.

16. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τῆτο, ὃ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σε, ἐκ χειρὸς σε ἐστὶ, καὶ σοὶ τὰ πάντα.

17. Καὶ ἔγνων, Κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς. ἐν ἀπλότητι καρδίας προθυμήθην ταῦτα πάντα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὐρεθέντα ὡς εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι.

18. Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ τῶν πατέρων ἡμῶν, Φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σε εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ.

19. Καὶ Σαλωμών τῷ υἱῷ με δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιῆν τὰς ἐντολάς σε, καὶ τὰ μαρτύριά σε, καὶ τὰ προσάγματα σε, καὶ τῷ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τῷ οἴκῳ σου.

20. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ· εὐλογήσατε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν. καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τὸν Κύριον.

ῥιον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ, καὶ τῷ βασιλεῖ.

21. Καὶ ἔδυσε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὀλοκαυτώματα τῷ Θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας, μόχους χιλίους, κριούς χιλίους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς σπονδάς αὐτῶν, καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραὴλ.

22. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον ἐναντίον Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμών υἱὸν Δαυὶδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ Κυρίῳ εἰς βασιλέα, καὶ Σαδὰκ εἰς ἱερωσύνην.

23. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμών ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἠδοκμήθη· καὶ ὑπήκουσαν αὐτῷ πᾶς Ἰσραὴλ. ὑπήκουσεν

24. Οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνάται, καὶ πάντες υἱοὶ τῷ βασιλεῶς Δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ.

25. Καὶ ἐμεγάλυνε Κύριος τὸν Σαλωμών ἐπάνωθεν ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν βασιλέως, ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

26. Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ,

27. ἔτη τεσσαράκοντα, ἐν Χεβρων ἔτη ἐπτά, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔτη τριακοντατρία.

Q 93

28. Καὶ

V. 14. ὁ λαός σου) ὁ λαός μου. V. 15. ἐπὶ τῆς γῆς) ἐπὶ γῆς. V. 16. πρὸς τὸ πλ.) πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος. V. 18. αἰῶνα, κατεύθυνον) αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον. V. 20. τὸν Θεὸν ὑμῶν.) τὸν Θεὸν ἡμῶν. ibid. τὸν Κύριον Θεὸν) κύριον τὸν Θεόν. ib. τῷ Κυρίῳ καὶ) κυρίῳ καὶ. V. 22. ἐναντίον Κυρίου) ἐναντίον τοῦ κυρίου. V. 23. ἠδοκμήθη· καὶ ὑπήκουσεν) εὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσαν. V. 24. τῷ βασιλεῶς Δαυὶδ πατρὸς) Δαυὶδ τῷ βασιλεῶς τῷ πατρὸς. V. 25. ἐπάνωθεν ἐναντίον) ἐναντίον abest.

28. Καὶ ἐτελεύτησεν ἐν γήρει καλῶ, προφήτῃ, καὶ ἐπὶ λόγων Γαδ τῷ βλέ-
πλήρης ἡμερῶν, πλέτω καὶ δόξῃ, καὶ ποντος,
ἐξασίλευσε Σαλωμων υἱὸς αὐτῷ ἀντ'
αὐτῷ.

29. Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τῷ βασιλέως τῷ, καὶ τῇ δυναστείᾳ αὐτῷ, καὶ οἱ
Δαυὶδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι, γε- καιροὶ οἱ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ
γραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμὲλ τῷ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας
βλέποντος, καὶ ἐπὶ λόγων Νάθαν τῷ τῇς γῆς.

Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰδὼα α' τέλος.

v. 28. ἐν γήρει) ἐν γήρα. Subscriptio deest in Rom.

ΠΑΡΑ-

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟ- ΜΕΝΩΝ

ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ ΙΟΥΔΑ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΑΙ ἐνέχυσε Σαλωμών υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτῶ, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶ μετ' αὐτῶ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος.

2. Καὶ εἶπε Σαλωμών πρὸς πάντας Ἰσραὴλ, τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς ἐκατοντάρχοις, καὶ τοῖς κριταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἀρχεσιν ἐναντίον Ἰσραὴλ, τοῖς ἀρχεσσι τῶν πατριῶν.

3. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμών, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία μετ' αὐτῶ εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν Γαδαὼν, ἧ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τῶ μαρτυρίου τῶ Θεῶ, ἣν ἐποίησε Μωϋσῆς παῖς Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ.

4. Ἀλλὰ κίβωτόν τῶ Θεοῦ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρείμ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτῇ Δαυὶδ, ὅτι ἐπηξεν αὐτῇ σκηνὴν Δαυὶδ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρίου, υἱῶ Ὡρ, ἐκεῖ ἦν ἐναντὶ τῆς σκηνῆς Κυρίου. Καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμών, καὶ ἡ ἐκκλησία ὅλη.

6. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖ Σαλωμών ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον Κυρίου τὸ ἐν σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαύτωσιν χιλίαν.

αὐτῶ

7. Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκεῖνη ὤφθη ὁ Θεὸς τῷ Σαλωμών, καὶ εἶπεν αὐτῷ· αἰτήσαι τί σοι δῶ.

8. Καὶ εἶπε Σαλωμών πρὸς τὸν Θεόν· σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τῶ πατρός μου ἔλεος μέγα, καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ,

9. καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεός, πισωθήτω τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ πατέρα μου, ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν, ὡς ὁ χεὶρ τῆς γῆς.

10. νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ

Titul. ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ ΔΕΤΤΕΡΟΝ. CAP. I. v. 3. μετ' αὐτῶ) abest. v. 4. αὐτῇ σκηνῇ Δαυὶδ ἐν) αὐτῇ Δαυὶδ, ὅτι ἐπηξεν αὐτῇ σκηνὴν ἐν. v. 5. ὅλη.) abest. v. 6. ἀνήνεγκεν ἐκεῖ Σαλωμών) ἤνεγκε Σαλωμών ἐκεῖ. ibid. ἐν σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτοῦ) ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτῶ. v. 7. ὁ Θεός) absque articulo. v. 9. πισωθήτω) addit δὲ. ibid. Δαυὶδ πατέρα) Δαυὶδ τὸν πατέρα.

καὶ ἐξελεύσομαι ἐνώπιον τῆ λαὸν τούτῃ,
καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ τὸν
λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον;

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Σαλωμών
ἀνδ' ὃν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου,
καὶ ἐκ ἡτήσω πλεῖτον χρηματίων, οὐδὲ
δόξαν, οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων,
καὶ ἡμέρας πολλὰς ἐκ ἡτήσω, καὶ ἡτη-
σας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως
ἐβασίλευ κρῖνῃς τὸν λαόν μου, ἐφ' ὃν ἐβασίλευσά σε
σας ἐπ' αὐτόν.

12. τὴν σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν διδώ-
μί σοι, καὶ πλεῖτον, καὶ δόξαν, καὶ
χρήματα δώσω σοι, ὥς (σύ) οὐκ ἐγε-
νήθη ὁμοίος σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς
ἐμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σέ οὐκ ἔσται
ἕτως.

13. Καὶ ἦλθε Σαλωμών ἐκ Βαμὰ
τῆς ἐν Γαδαὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ
προσώπου τῆς σινηθῆς τῆ μαρτυρίου,
καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ.

14. Καὶ συνήγαγε Σαλωμών ἄρμα-
τα καὶ ἵππους, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ χί-
λια καὶ τετρακίσια ἄρματα, καὶ δώ-
δεκα χιλιάδες ἵππων· καὶ κατέλιπεν αὐ-
τὰ ἐν πόλεσι τῶν ἀρμάτων, καὶ ὁ λαὸς
μετὰ τῆ βασιλείας ἐν Ἱερουσαλὴμ.

15. Καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυ-
σίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὥς
λίθους, καὶ ταῖς κέδρους ἐν τῇ Ἰερουσαλὴμ

ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλη-
θος.

16. Καὶ ἡ ἐξοδος τῶν ἵππων τῶν Σα-
λωμών ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν
ἐμπόρων τῆ βασιλείας πορεύεσθαι, ἡ γό-
ραζον.

17. Καὶ ἀνέβαινον, καὶ ἐξήγον ἐξ
Αἰγύπτου ἄρμα ἐν ἑξακοσίῳ ἀργυρίου,
καὶ ἵππον ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα· καὶ
ἕτως πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι τῶν Χετταίων, Γεδθαίων
καὶ βασιλεῦσι Συρίας ἐν χερσὶν αὐτῶν
ἔφερον.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ εἶπε Σαλωμών τῆ οἰκοδομῇ-
σαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ
οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς.

2. Καὶ συνήγαγε Σαλωμών ἐβδομήκον-
τα χιλιάδας ἀνδρῶν ναλοφόρων, καὶ ὀγ-
δοήκοντα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει,
καὶ οἱ ἐπιτάται ἐπ' αὐτῶν τριχίλιοι ἑ-
ξακόσιοι.

3. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών πρὸς Χει-
ραὴμ βασιλέα Τύρου, λέγων· ὥς ἐποίη-
σας μετὰ τῆ πατρός με Δαυὶδ, καὶ
ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τῆ οἰκοδομῆσαι
ἐαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ,

4. καὶ ἰδὲ ἐγὼ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ
οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου, ἀγιά-
σαι αὐτὸν αὐτῷ τῆ θυμῶν ἀπέναντι
αὐτῆς

ν. 11. ἐδὲ τὴν ψυχὴν) ἐδὲ τὴν ψυχὴν. ibid. ἐφ' ὃν ἐβασίλευσας) ἐφ' ὃν ἐβασίλευσά σε. ν. 12. καὶ δόξαν·
καὶ χρήματα) transposita. ibid. (σύ) abest. ν. 13. ἀπὸ προσώπου) πρὸ προσώπου. ν. 14. ἵπ-
πων) ἵππῶν. ibid. Ἱερουσαλὴμ.) ἐν Ἱερουσαλὴμ. ν. 15. τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον) transposita.
ibid. συκαμίνους ἐν) συκαμίνους τὰς ἐν. ν. 16. τῶν Σαλωμών) Σαλωμών. ibid. ἡ γόραζον.) καὶ ἡ
γόραζον. ν. 17. ἀνέβαινον) ἐπέβαινον. ibid. ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα) transposita, praeterea adji-
cit ἀργυρίῳ. ibid. ἕτως) οὕτω. ibid. Γεδθαίων, καὶ βασιλεῦσι) χετταίων, καὶ τοῖς βασιλεῦσι.
CAP. II. ν. 3. Χειραὴμ) χειρᾶμ, passim. ibid. μετὰ τῆ πατρός μου Δαυὶδ) μετὰ Δαυὶδ τῆ πα-
τρός μου. ν. 4. ἐγὼ υἱὸς) ἐγὼ ὁ υἱός.

αὐτῇ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διαπαν-
τός, καὶ τῇ ἀναφέρειν ὀλοκαυτάματα
διαπαντός, τοπρωὶ καὶ τοδείλης, καὶ
ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς νεομη-
νίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς Κυρίου τῷ
Θεῷ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἐπὶ τὸν Ἰσ-
ραήλ.

5. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας,
ὅτι μέγας ὁ Θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας
τὰς Θεούς.

αὐτῷ οἰκοδομῶ- 6. Καὶ τίς ἰσχύσει οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶ-
κον; ὅτι ὁ ἔβρανός, καὶ ὁ ἔβρανός τῷ ἔ-
βρανῷ ἔφερσιν αὐτῷ τὴν δόξαν· καὶ
τίς οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; ὅτι ἀλλ' ἡ
τῷ θυμῷ κατέναντι αὐτῷ.

7. Καὶ νῦν ἀπόσειλόν μοι ἄνδρα σο-
φὸν καὶ εἰδότα τῷ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυ-
σίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν τῷ
χαλκῷ, καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ, καὶ ἐν τῇ
πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ ἐν τῇ
ύακίνθῳ, καὶ ἐπιστάμενον τῷ γλύψαι
γλυφὴν μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐ-
μοῦ ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ, ὧν ἠτοί-
μασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου.

8. Καὶ ἀπόσειλόν μοι ξύλα κέδρινα,
καὶ ἀρκεύθινα, καὶ πεύκινα ἐκ τῷ Λι-
βάνου, ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δῆλοι σου
οἶδάσι κόπτεν ξύλα ἐκ τῷ Λιβάνου· καὶ
ἰδὲ οἱ παῖδες σου μετὰ τῶν παίδων
μου,

9. πορεύσονται ἐτοιμάσαι μοι ξύλα
εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδο-
μῶ μέγας, καὶ ἐνδοξός.

Tom. II.

R r

15. Καὶ

V. 4. νεομηνίαις) νεομηνίαις. ibid. ἑορταῖς Κυρίου τῷ Θεῷ) ἑορταῖς τῷ κυρίῳ Θεῷ. ib. αἰῶνα ἐπὶ) αἰῶνα
τῷ ἐπὶ. V. 5. ὁ Θεὸς ἡμῶν) κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. V. 6. αὐτῷ οἰκοδομῆσαι) transposita. ibid.
αὐτοῦ τὴν δόξαν) transposita. ib. καὶ τίς) addit ἐγώ. V. 7. τῷ γλύψαι) γλύψαι. ibid. ὧν ἠ-
τοίμασε) ἢ ἠτοίμασε. V. 10. πυρὶ κόρων) transposita. ibid. κάδων) μέτρων. V. 11. Σαλωμών)
addit λέγων. ibid. εἰς βασιλεία) βασιλεία. V. 12. ἐαυτῷ) αὐτοῦ. V. 13. ἀπέσταλα) ἀπέστειλα.
ibid. τὸν Χειράμ τὸν παῖδά μου) χειράμ. τὸν πατέρα μου. V. 14. ἐν λίθους) καὶ ἐν λίθους. ibid.
τῷ πατρός σου) absque articulo.

10. Καὶ ἰδὲ τοῖς ἐργαζομένοις, τοῖς
κόπτοις ξύλα, εἰς βεῶματα δέδωκε
σίτον εἰς δόματα τοῖς παισὶ σου πυροῦ
κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ κριθῶν κό-
ρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ οἴνου μέτρων
εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου κάδων εἴ-
κοσι χιλιάδας.

11. Καὶ εἶπε Χειράμ βασιλεὺς Τύρος
ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Σαλω-
μών· ἐν τῷ ἀγαπήσαι Κύριον τὸν λαὸν
αὐτῷ, ἔδωκε σὲ ἐπ' αὐτῷ εἰς βασιλεία.

12. Καὶ εἶπε Χειράμ· εὐλογητός Κύ-
ριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐποίησε τὸν ἔ-
βρανόν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ
τῷ βασιλεῖ υἱὸν σοφόν, καὶ ἐπιστάμενον
ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν, ὃς οἰκοδομήσει οἶ-
κον τῷ Κυρίῳ, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ
ἐαυτοῦ.

13. καὶ νῦν ἀπέσταλκά σοι ἄνδρα σο-
φόν, καὶ εἰδότα σύνεσιν, τὸν Χειράμ τὸν
παῖδά μου,

14. ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων
Δαὶν, καὶ ὁ πατήρ αὐτῷ ἀνὴρ Τύριος,
εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυ-
ρίῳ, καὶ ἐν χαλκῷ, καὶ ἐν σιδήρῳ,
καὶ ἐν λίθοις, καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν
ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ύακίνθῳ,
καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ,
καὶ γλύψαι γλυφάς, καὶ διανοεῖσθαι
πάσαν διάνοησιν, ὅσα ἂν δῶς αὐτῷ
μετὰ τῶν σοφῶν σου, καὶ σοφῶν Δαυὶδ
κυρίου μου τῷ πατρός σου.

15. Καὶ νῦν τὸν σῖτον, καὶ τὴν κριθήν, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ τὸν οἶνον ὃν εἶπεν ὁ κύριός με, ἀποσειλάτω τοῖς παισὶν αὐτῶ.

16. Καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τῆς Λιβάνου κατὰ πάσαν τὴν χρείαν σου, καὶ ἄξομεν αὐτὰ χεδίαις ἐπὶ θάλασσαν συναΐξαις, καὶ σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ.

17. Καὶ συνήγαγε Σαλωμών πάντας τὰς ἀνδρας τὰς προσηλύτους τὰς ἐν γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν, ὃν ἠρίθμωσεν αὐτὸς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτῶ, καὶ εὗρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι.

18. Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἐβδομήκοντα χιλιάδας νατοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων, καὶ τριχίλιους ἑξακοσίους τὰς ἐργονόμους ἐπὶ τὸν λαόν.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΚΑΙ ἤρξατο Σαλωμών τῷ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ ἐν ὅρει τῷ Ἀμορία, ὃ ὡφθη κύριος τῷ Δαυὶδ πατρὶ αὐτῶ ἐν τῷ τόπῳ, ὃ ἠτοίμασε Δαυὶδ ἐν ἄλλῃ Ὁρνᾷ τῇ Ἰεδυσαίᾳ.

2. Καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτῶ.

3. Καὶ ταῦτα ἤρξατο Σαλωμών τῷ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ Θεῷ· μήκος πῆχεων, ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη πῆχεων ἐξήκοντα, καὶ εὖρος πῆχεων εἴκοσι.

4. Καὶ Αἰλᾶμ κατὰ πρόσωπον τῷ οἴκῳ, μήκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τῷ οἴκῳ πῆχεων εἴκοσι, καὶ ὕψος πῆχεων ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν.

5. Καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατέχρυσωσε χρυσίῳ καθαρῷ· καὶ ἐγλυψε ἐπ' αὐτῷ φοίνικας καὶ χαλασά.

6. Καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λίθοις τιμίαις εἰς δόξαν, καὶ χρυσίῳ χρυσῶ τῷ ἐκ Φαρουῖμ,

7. καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον, καὶ τὰς τοίχους, καὶ τὰς πυλῶνας, καὶ τὰ ὀροφώματα, καὶ τὰ θυρώματα χρυσίῳ, καὶ ἐγλυψε Χερουβείμ ἐπὶ τῶν Χερουβείμ τοίχων.

8. Καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων, μήκος αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τῷ οἴκῳ, πῆχεων εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος πῆχεων εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς Χερουβείμ, εἰς Χερουβείμ τάλαντα ἑξακόσια.

9. Καὶ ὀλκή τῶν ἡλῶν, ὀλκή τῷ ἐνὸς πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου, καὶ τὸ ὑπερῶον ἐχρύσωσεν (ἐν) χρυσίῳ.

10. Καὶ

ν. 15. ὃν εἶπεν) ὃ εἶπεν. ν. 16. συναΐξαις) σὺ ἄξεις. ν. 17. ἐν γῇ) τὰς ἐν γῇ. ibid. καὶ ἑξακόσιοι) καὶ deest. ν. 18. τὰς ἐργονόμους) absque articulo. CAP. ΙΙΙ. ν. 1. Ἀμορία) Ἀμορία. ν. 4. ὕψος πῆχεων εἴκοσι) ὕψος πῆχεων ἑκατὸν εἴκοσι. ibid. αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν) αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ. ν. 6. καὶ χρυσίῳ χρυσῶ) καὶ ἐχρύσωσε χρυσίῳ χρυσίου. ν. 7. τοίχας) addit αὐτοῦ. ibid. Χερουβείμ) χερουβείμ, ita & seq. versu. ν. 8. πλάτος, πῆχεων εἴκοσι, καὶ τὸ εὖρος) πλάτος τῷ οἴκῳ πῆχεων εἴκοσι, καὶ τὸ μήκος. ibid. κατεχρύσωσεν) ἐχρύσωσεν. ν. 9. (ἐν) deest.

10. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγίῳ τῶν ἀγίων Χερουβείμ δύο, ἔργον ἐκ ξύλων· καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ.

11. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβείμ, τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήχεων πέντε, ἀπλομένη τῇ τοίχῳ τῆς οἴκῃ, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε, ἀπλομένη τῆς πτέρυγος τῆς Χερουβ τῆς ἑτέρας.

12. Καὶ ἡ πτέρυξ τῆς Χερουβ τῆς ἐνὸς πήχεων πέντε, ἀπλομένη τῇ τοίχῳ τῆς οἴκῃ, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε, ἀπλομένη τῆς πτέρυγος τῆς Χερουβ τῆς ἑτέρας.

Χερουβείν 13. Καὶ πτέρυγες τῶν Χερουβείμ τέτων διαπεπετασμέναι πήχεων εἴκοσι, καὶ αὐτὰ ἐξηκότα ἐπὶ τῆς πύδας αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον.

14. Καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου, καὶ βύσσου, καὶ ὕφαιεν ἐν αὐτῷ Χερουβείν Χερουβείμ.

15. Καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τῆς οἴκου σύλῃς δύο πήχεων τριακονταπέντε τὸ ὕψος, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πήχεων πέντε.

Σενσε- 16. Καὶ ἐποίησε Σεσεράθ ἐν τῷ Δα-
ραθ βείρ, καὶ * ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν
* ἔθηκεν σύλων, καὶ ἐποίησε ῥοίσκους ἑκατὸν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν χαλασῶν.

17. Καὶ ἔστησε τὰς σύλῃς κατὰ πρὸς-
ωπον τῆς ναοῦ, ἓνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἓνα
ἐξ εὐωνύμων, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς
ἐκ δεξιῶν, Κατόρθωσις, καὶ τὸ ὄνομα
τῆς ἐξ ἀριστερῶν, Ἰχὺς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἐποίησε τὸ θυσιαστήριον χαλ-
κοῦν, εἴκοσι πήχεων μῆκος, καὶ
εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος καὶ πήχεων
δέκα τὸ ὕψος.

2. Καὶ ἐποίησε τὴν θαλάσσαν χυτὴν,
πήχεων δέκα τὴν διαμέτρησιν, στρογ-
γύλην κυκλόθεν, καὶ πέντε πήχεων τὸ
ὕψος, καὶ τὸ κύκλωμα πήχεων τριά-
κοντα.

3. Καὶ ὁμοίωμα μόχων ὑποκάτωθεν
αὐτῆς, κύκλῳ κυκλῶσιν αὐτήν· δέκα
πήχεις περιέχουσαι τὸν λεγόμενον κυκλό-
θεν· δύο γένη ἐχώνευσαν τὰς μόχους
ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν.

4. ἡ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μόχους,
οἱ τρεῖς βλέποντες βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς
βλέποντες δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς βλέ-
πόντες νότον, καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες
κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἡ θαλάσσα ἐπὶ
αὐτῶν ἀνώ, ἥσαν τὰ ὀπίδια αὐτῶν
ἔσω.

5. καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς,
καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς, ὡς χεῖλος ποτη-
ρίου, διαγεγλυμμένα βλαστῆς κρίνου,

R 12

χαρῆ-

v. 11. τῆ Χερουβ) τῆ χερουβίμ. v. 12. ab editione Rom. prorsus abest. v. 13. Καὶ πτέρυγες
τῶν Χερουβείν) καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβίμ τέτων. v. 14. ἐξ ὑακίνθου) ὑακίνθου. ibid. Χερουβείν.)
χερουβείμ. v. 16. Σεσεράθ ἐν τῷ Δαβείρ, καὶ ἔθηκεν) σεσεράθ ἐν τῷ δαβείρ, καὶ ἔδωκεν. v. 17.
καὶ ἓνα) καὶ τὸν ἓνα. CAP. IV. v. 1. τὸ θυσιαστήριον) absque articulo. ibid. μῆκος -
fin.) τὸ μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος, καὶ δέκα πήχεων τὸ ὕψος. v. 2. πήχεων δέκα) trans-
posita. ibid. πήχεων τριάκοντα.) transposita. v. 3. ὑποκάτωθεν) ὑποκάτω. ibid. περιέχουσαι)
περιέχουσαι. v. 4. τρεῖς βλέποντες δυσμὰς) τρεῖς δυσμὰς. ibid. βλέποντες νότον) νότον. ib. βλέπου-
ντες κατὰ ἀνατολὰς) κατ' ἀνατολὰς.

χωρῆσα μετρητάς τριχιλίους, καὶ ἐξ-
τέλεσε.

6. Καὶ ἐποίησε λυτῆρας δέκα, καὶ
ἐπέθηκε τὰς πέντε ἐκ δεξιῶν, καὶ τὰς
πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τῷ πλύνειν ἐν αὐ-
τοῖς τὰ ἔργα τῶν ὀλοκαυτωμάτων, καὶ
ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ θάλασσα
εἰς τὸ νίπτεσθαι τὰς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ.

7. Καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς
χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κῆμα αὐτῶν,
καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξι-
ῶν, καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν.

8. Καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ
ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν, καὶ
πέντε ἐξ εὐανύμων, καὶ ἐποίησε Φιά-
λας χρυσᾶς ἑκατὸν,

9. καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων,
καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, καὶ τὰς
θύρας τῇ αὐλῇ, καὶ θυρώματα αὐτῶν
κατακεχαλκωμένα χαλκῷ.

10. Καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ
γωνίας τῷ οἴκῳ ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀ-
νατολὰς κατέναντι.

11. Καὶ ἐποίησε Χειράμ τὰς κρεάγ-
ρας, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὴν ἐχά-
ραν τῷ θυσιασθῆναι, καὶ πάντα τὰ
σκεύη αὐτῶν· καὶ συνετέλεσε Χειράμ
ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησε
ὁ βασι-
λεὺς

12. σύλῃς δύο, καὶ ἐπ' αὐτῶν γω-
λαῖθ τῇ χωθαρέθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν
τῶν σύλων δύο, καὶ δίκλυα δύο συγκα-
λύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρέθ ἃ

ἔσιν ἐπάνω τῶν κεφαλῶν τῶν σύλων,

13. καὶ κώδωνας χρυσᾶς τετρακοσίας
εἰς τὰ δύο δίκλυα, καὶ δύο γένη βροσίων
ἐν τῷ δίκλῳ τῷ ἐνί, τῷ συγκαλύψαι
τὰς δύο γωλαῖθ τῶν χωθαρέθ ἃ ἔσιν
ἐπάνω τῶν σύλων.

14. καὶ τὰς Μεχωνῶθ ἐποίησε δε-
κα, καὶ τὰς λυτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ
τῶν Μεχωνῶθ.

15. Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τὰς
μόσχους τὰς δάδεκα ὑποκάτω αὐτῆς.

16. καὶ τὰς ποδισῆρας, καὶ τὰς ἀνα-ἀναλήμ-
λημπήρας, καὶ τὰς λέβητας, καὶ τὰς πίστεας
κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν
ἃ ἐποίησε Χειράμ, καὶ ἀνήνεγκε τῷ
βασιλεῖ Σαλωμών ἐν οἴκῳ Κυρίε, χαλ-
κῷ καθαρό.

17. Ἐν τῷ περιχώρῳ τῷ Ἰορδάνου
ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ πά-
χει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ Σοκχαῖθ, καὶ ἀνα-
μέσον Σαρηδάθ.

Σαδαθά

18. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών πάντα τὰ
σκεύη ταῦτα εἰς πληθὺς σφόδρα, ὅτι
ἐκ ἐξέλειπεν ὅλη ἡ τῷ χαλκῷ.

19. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών πάντα τὰ
σκεύη οἴκου Κυρίε, καὶ τὸ θυσιαστήριον
τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ
ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως.

20. Καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τὰς λύ-
χνους τῷ φωτὸς κατὰ τὸ κῆμα, καὶ
κατὰ πρόσωπον τῷ Δαβείρ, χρυσοῦ
καθαροῦ,

21. καὶ

ν. 5. χωρῆσα) χωροῦσαν. ν. 6. ἐπέθηκε) ἔθηκε. ν. 9. καὶ τὰς θύρας) καὶ θύρας. ν. 11. ὁ βασι-
λεὺς Σαλωμών) σαλωμών τῷ βασιλεῖ. ν. 12. ἐπάνω τῶν) ἐπὶ τῶν. ν. 14. καὶ τὰς μεχωνῶθ) καὶ
τὰς μεχωνῶθ. ibid. ἐπὶ τῶν Μεχ.) ἐπὶ τὰς μεχωνῶθ. ν. 16. ἀναλήμπος) ἀναλημπήρας. ν. 17.
Σαδαθά.) σαρηδάθ. ν. 18. ἐξέλειπεν) ἐξέλειπεν. ν. 20. Δαβείρ) δαβείρ, pallium.

21. καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύ-
χνοι αὐτῶν, καὶ τὰς Φιάλας, καὶ τὰς
θύσας, καὶ τὰ πυρεῖα, χρυσίου κα-
θαροῦ,

22. καὶ ἡ θύρα τῆ οἴκου ἡ ἑσωτέρα
εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας
εἰς τὴν οἴκον τῆς ναῦς χρυσοῦς.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία
ἣν ἐποίησε Σαλωμών ἐν οἴκῳ Κυ-
ρίου. Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμών
τὰ ἅγια Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ
ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη
ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου Κυρίου.

2. Τότε ἐξεκκλησίασε Σαλωμών τὰς
πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ πάντας τὰς
ἄρχοντας τῶν φυλῶν, τὰς ἡγουμένους
τῶν πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, τῷ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης
Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, αὕτη Σιών.

3. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν
Βασιλέα πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐορ-
τῇ, οὗτος ὁ μὴν ἔβδομος.

4. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι
Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ Λευῖται
τὴν κιβωτὸν.

5. Καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν, καὶ
τὴν σκηνὴν τῆ μαρτυρίας, καὶ πάντα τὰ
σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ
ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖ-
ται.

6. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ
πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ φοβέ-
μενοι, καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἔμ-
προθεν τῆς κιβωτὸς θύοντες μόσχους,
καὶ πρόβατα, οἱ οὐκ ἀριθμῆσονται, οὐ-
δὲ λογιθήσονται ἀπὸ τῆ πλήθους.

7. Καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβω-
τὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐ-
τῆς, εἰς τὸ Δαβείρ τῆ οἴκου, εἰς τὰ ἅ-
για τῶν ἁγίων, ὑποκάτω τῶν πτερό-
γων τῶν Χερυβεὶμ.

8. Καὶ ἦν τὰ Χερυβεὶμ διαπεπετακότες Χερυβεὶν
τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς
κιβωτὸς, καὶ συνεκάλυπεν τὰ Χερυ- Χερυβεὶν
βεὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τὰς ἀνα-
φορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν,

9. καὶ ὑπεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐ- περιεῖ-
βλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων χον
ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τῆς Δαβείρ,
οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης.

10. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλην δύο
πλάκες ὥς ἔθηκε Μωϋσῆς ἐν Χωρηβ, ὅ
διέθετο Κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,
ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. αὐτὸν

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τὰς
ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντες οἱ ἱε-
ρεῖς οἱ εὐρεθέντες ἡγιαθήσαν, οὐκ ἦσαν
διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν.

12. Καὶ οἱ Λευῖται οἱ ψαλτωδοὶ, πᾶν-
τες τοῖς υἱοῖς τῷ Ἀσάφ, τῷ Αἰμῶν,

R 13

τῷ

V. 22. εἰς τὰς θύρας οἴκου) καὶ τὰς θύρας τῆ οἴκου CAP. V. v. 1. Καὶ εἰσήνεγκε) his verbis Edif.
Rom. incipit quintum caput. ibid. σκεύη ἔδωκεν) σκεύη καὶ ἔδωκεν. V. 2. Σαλωμών τὰς) σα-
λωμών πάντας τὰς. ibid. τῶν πατριῶν) absque articulo. V. 3. ἀνὴρ) abest. V. 5. Καὶ ἀνήνεγ-
καν τὴν κιβωτὸν) non habet. V. 6. ἀριθμῆσονται, ἐδὲ) ἀριθμῆθήσονται, καὶ οἱ ἑ. V. 7. Χερυ-
βεὶμ.) χερυβὶν, ita legit verſu ſeq. bis. V. 9. περιεῖχον) ὑπεῖχον. V. 10. ἐξελθεῖν αὐτοὺς)
ἐξελθεῖν αὐτοὺς. V. 12. τῷ Ἀσάφ,) absque articulo.

τῷ Ἰδιθουν, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις, ἐξηκότες κατὰ ἀνατολὰς τῆ θυσιαστηρίᾳ, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σάλπιγγοντες σάλπιγξι.

13. Καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σάλπιγγειν, καὶ ἐν τῷ ψαλτωδεῖν, καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνὴ μιᾷ τῇ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ. καὶ ὡς ὕψωσαν τὴν φωνὴν ἐν σάλπιγγι, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν ὄργάνοις τῶν ᾠδῶν, καὶ ἔλεγον· ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτῆς. Καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήθη νεφέλης δόξης Κυρίου.

14. καὶ οὐκ ᾔδυναντο οἱ ἱερεῖς τῆς σῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης (δόξης Κυρίου) ὅτι ἐνεπλήσεν ἡ δόξα Κυρίου τὸν οἶκον τῆς Θεοῦ.

ΚΕΦ. 5'. VI.

ΤΟΤΕ εἶπε Σαλωμών· Κύριος εἶπε τῇ κατοικῆσαι ἐν γνέφῳ, 2. καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σε ἁγίον σοι, καὶ ἔτοιμον τῇ κατοικῆσαι εἰς τὰς αἰῶνας.

3. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εὐλόγησε τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ· καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ παραισῆκει,

4. καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησεν ἐν φόβῳ αὐτῆς πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν χερσὶν αὐτῆς ἐπλήρωσε, λέγων·

5. ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ ἐξελεξάμεν ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῇ οἰκοδομῆσαι οἶκον, τῇ εἶναι ὀνομά με ἐκεῖ, καὶ ἐκ ἐξελεξάμεν ἐν ἀνδρὶ, τῇ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.

6. Καὶ ἐξελεξάμεν ἐν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι (τῇ εἶναι) τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμεν ἐν Δαυὶδ ὥστε εἶναι ἐπὶ τῇ λαῷ μου Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ τῇ πατρός μου, τῇ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου· διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σε τῇ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.

9. Πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

10. Καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησε, καὶ ἐγενήθη ἀντὶ Δαυὶδ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλη-

σε

ν. 12. ἀδελφοῖς αὐτῶν) ἀδελφοῖς αὐτῆς. ibid. κατὰ ἀνατολὰς τῆς) κατέναντι τῆς. ib. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι) ἑκατὸν εἴκοσι. ib. σάλπιγγι.) ταῖς σάλπιγγι. ν. 13. ὕψωσαν τὴν φωνὴν) absque articulo. ν. 14. (δόξης Κυρίου) non habet. ibid. ἡ δόξα) δόξα. CAP. VI. ν. 1. κατοικῆσαι) κατασκευάσαι, ita quoque versu 2. ν. 5. εἶναι ὄνομά μου) εἶναι τὸ ὄνομά μου. ν. 6. ἐν Ἱερουσαλὴμ) τὴν Ἱερουσαλὴμ. ibid. (τῇ εἶναι) abest. ib. ὥστε εἶναι ἐπὶ τῇ λαῷ μου) τῇ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου. ν. 8. τὸν πατέρα) absque articulo. ν. 10. λόγον αὐτῆς,) λόγον τέτοιον.

σε Κύριος· καὶ ἀκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ,

11. καὶ ἔθηκε ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν ἐν ἣ ἐκεῖ διαθήκη Κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἔστη κατέναντι τῆ θυσιαστηρίου Κυρίου, ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ,

13. ὅτι ἐποίησε Σαλωμών βασις χαλκῆν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τῆ ἱερῶς, πέντε πήχεων τὸ μήκος αὐτῆς, καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτῆς εἰς τὸν ἔρανόν,

14. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἐκ ἔσιν ὁμοίος σοι Θεὸς ἐν ἔρανῳ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσαν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισὶ σου τοῖς προσευχομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,

15. ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων, καὶ ἐλάλησας ἐν τῷ σώματί σου, καὶ ἐν χερσὶ σου ἐπλήρωσας, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη·

16. καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνῳ Ἰσραὴλ, πλην ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοὶ σου τὴν

οἰκὴν αὐτῶν τῆ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου, ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.

17. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, πισωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλησας τῷ παιδί σου, τῷ Δαυίδ,

18. ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τῆ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσει σοι, καὶ τίς ὁ οἶκος ἔτος ὃν ἀκοδόμησα;

19. Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν παιδὸς σου, καὶ ἐπὶ τὴν δεησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς, τῆ ἐπακῆσαι τῆς δεήσεως, καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον,

20. τῆ εἶναι ὀφθαλμοὺς σου ἀνεωγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον τῆτον ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τῆ ἀκῆσαι τῆς προσευχῆς, ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

21. καὶ ἀκῆσαι τῆς δεήσεως τῆ παιδός σου, καὶ λαῶ σου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακῆσαι ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐκ τῆ οὐρανοῦ, καὶ ἀκούσῃ, καὶ ἴλεως ἔσῃ.

22. Ἐὰν ἀμάρτη ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀράν τῆ ἀρᾶσαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσῃται κατέναντι τῆ θυσιαστηρίου ἐν τῇ οἰκῇ τούτῳ,

23. καὶ σὺ εἰσακῆσαι ἐκ τῆ οὐρανοῦ, καὶ

¶ 12. αὐτοῦ.) αὐτῷ. ¶ 13. γόνατα αὐτῆς) γόνατα. ¶ 15. ἃ ἐλάλησας ἐν τῷ σῶματι.) ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων, καὶ ἐλάλησας ἐν τῷ σώματι. ¶ 18. ὁ Θεός) absque articulo. ¶ 20. ὁ παῖς σου προσεύχεται) transposita.

καὶ ποιήσεις, καὶ κρινεῖς τὰς δέλας σε
τῷ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ, καὶ ἀποδοῦ-
ναι ὁδὸς αὐτῷ εἰς κεφαλὴν αὐτῷ, καὶ
τῷ δικαιῶσαι δικαίον, τῷ ἀποδοῦναι
ἐκάστῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτῇ.

24. Καὶ εἰάν θραυθῇ ὁ λαὸς σου
Ἰσραὴλ κατέναντι τῷ ἐχθρῷ, εἰάν ἀ-
ἐπιστρέ- μάρτωσί σοι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἐξομο-
ψασιν λογήσονται τῷ ὀνόματί σε, καὶ προσ-
εϋζωνται, καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σε ἐν
τῷ οἴκῳ τούτῳ,

25. καὶ σὺ εἰσακήσῃ ἐκ τῷ οὐρανῷ,
καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῷ λαῷ
σε Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ τοῖς
πατράσιν αὐτῶν.

26. Ἐν τῷ συχεθῆναι τὸν ἕρηνον,
καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσον-
ταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον
τῆτον, καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου, καὶ
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν,
ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς.

27. Καὶ σὺ εἰσακήσῃ ἐκ τῷ οὐρανῷ,
καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παιδῶν
σου, καὶ τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ὅτι δη-
λώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν, ἐν
ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑε-
τὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ
λαῷ σε εἰς κληρονομίαν.

28. Διμὸς εἰάν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς,
θαύματος εἰάν γένηται, ἀνεμοφθορία καὶ
ἰκτερος, ἀκρεῖς καὶ βροῦχος εἰάν γένηται,
εἰάν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι

τῶν πόλεων αὐτῶν, κατὰ πᾶσαν πλη-
γὴν, καὶ πάντα πόνον, πάν

29. καὶ πᾶσα προσευχὴ, καὶ πᾶσα
δεήσις ἢ εἰάν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ,
καὶ παντὶ λαῷ σε Ἰσραὴλ, εἰάν γινῶ
ἄνθρωπος τὴν ἀφῆν αὐτῇ, καὶ τὴν μα-
λακίαν αὐτῇ, καὶ διαπειλάσῃ τὰς χει-
ρας αὐτῇ εἰς τὸν οἶκον τούτον,

30. καὶ σὺ εἰσακήσῃ ἐκ τῷ ἕρηνῳ ἐξ
ἐτοίμου κατοικητηρίου σε, καὶ ἰάσῃ
καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐ-
τῇ, ὡς ἂν γινῶς τὴν καρδίαν αὐτῇ, ὅτι
μονώτατος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν
ἀνθρώπων,

31. ὅπως φοβῶνται τὰς ὁδούς σου πα-
σας τὰς ἡμέρας ὥς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ
προσώπου πάσης τῆς γῆς, ἥς ἔδωκας
τοῖς πατράσιν ἡμῶν. φοβεῖται

32. Καὶ πᾶς ἀλλότριος, ὃς οὐκ ἐκ τῷ
λαῷ σου Ἰσραὴλ ἐστὶν αὐτός, καὶ ἔλθῃ
ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ
μέγα, καὶ τὴν χειρὰ σου τὴν κραται-
άν, καὶ βραχίονά σε τὸν ὑψηλόν, καὶ
ἔλθῃσι καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον
τῆτον,

33. καὶ σὺ εἰσακήσῃ ἐκ τῷ ἕρηνῳ ἐξ
ἐτοίμου κατοικητηρίου σε, καὶ ποιήσεις
κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσῃται σε
ὁ ἀλλότριος, ὅπως γινῶσι πάντες οἱ
λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ τῷ
φοβεῖσθαι σε, ὡς ὁ λαὸς σου Ἰσραὴλ,
τῷ γινῶναι ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
σου ἐπὶ τὸν οἶκον τούτον, ὃν ἀφοδόμησα.

34. Ἐάν

V. 23. αὐτῇ, τῇ) αὐτῇ, καὶ τῇ. ibid. ἐκάστῳ) αὐτῷ. V. 24. ἐπιστρέψωσι) ἐπιστρέψωσι. V. 25. τῷ
λαῷ) absque articulo. V. 27. τῶν ἁμαρτιῶν, τῶν παιδῶν σε, καὶ) ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παιδῶν καὶ.
V. 28. εἰάν θλίψῃ) καὶ εἰάν θλίψῃ. ibid. καὶ πᾶν πόνον) καὶ πάντα πόνον. V. 30. ἰάσῃ) ἰάσῃ.
ibid. μονώτατος) μόνος. V. 31. φοβῶνται τὰς ὁδοὺς) φοβῶνται πᾶσας ὁδοὺς. ibid. πάσης τῆς γῆς)
τῆς γῆς. V. 32. καὶ βραχίονά) καὶ τὸν βραχίονά. V. 33. καὶ εἰσακήσῃ) καὶ σὺ εἰσακήσῃ. ibid.
τῷ γινῶναι) καὶ τῷ γινῶναι. ib. ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σε) transposita.

34. Ἐάν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαὸς σε εἰς πό-
λεμον ἐπὶ τῆς ἐχθροῦς αὐτῆς ἐν ὁδῷ ἢ
ἀποσελεῖς αὐτοὺς, καὶ προσεύξονται
πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως
ταύτης ἢν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ οἴκε
ἔ ἀκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,

35. καὶ ἀκήσῃ ἐκ τῆς ἐρανοῦ τῆς δεή-
σεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν,
καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν.

36. Ὅτι ἀμαρτήσονται σοι, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ἐχ ἀμαρτήσεται, καὶ
πατάξεις αὐτοὺς, καὶ παραδώσεις αὐ-
τοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν, καὶ αἰχ-
μαλωτεύσῃσιν αὐτὰς οἱ αἰχμαλωτεύοντες
αὐτὰς εἰς γῆν ἐχθρῶν, εἰς γῆν μακρὰν ἢ
ἐγγύς,

37. καὶ ἐπιστρέψῃσι καρδίαν αὐτῶν
ἐν τῇ γῇ αὐτῶν ἔ μετήχθησαν ἐκεῖ,
ἐπιστρέ- καὶ γὰρ ἐπιστρέψῃσι, καὶ δεηθῶσι σε ἐν τῇ
ψέσιν αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· ἡμάρ-
ταμεν, ἡδικήσαμεν, ἡνομήσαμεν·

38. καὶ ἐπιστρέψῃσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρ-
δίᾳ αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν
γῇ αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς, ὅπου
ἡχμαλώτευσαν αὐτὰς, καὶ προσεύξονται ὁ-
δὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν
αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω,
καὶ τῆς οἴκου ἧς ἀκοδόμησα τῷ ὀνόματί
σου,

39. καὶ ἀκήσῃ ἐκ τῆς ἐρανοῦ ἐξ ἐτοι-
μα κατοικητηρίου σε τῆς προσευχῆς αὐ-

τῶν, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιή-
σεις κρίματα, καὶ ἴλεως ἔσῃ τῷ λαῷ
τῷ ἀμαρτύνοντι σοι.

40. Νῦν, Κύριε, ἔσωσαν δὴ οἱ ἐφθαλ-
μοί σου ἀνεωγμένοι, καὶ τὰ ὦτά σε
ἐπήκοα εἰς τὴν δέσιν τῆς τόπῃ τούτης.

41. Καὶ νῦν ἀνάσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς,
εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κι-
βωτὸς τῆς ἰσχύος σε. Οἱ ἱερεῖς σε, Κύ-
ριε ὁ Θεὸς, ἐνδύσαιντο σωτηρίαν, καὶ
οἱ υἱοί σε εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς.

42. Κύριε ὁ Θεὸς, μὴ ἀποσρέψῃς
τὸ πρόσωπον τῆς χριστεῖς σε, μνησθῆτι
τὰ ἔλεη Δαυὶδ τῆς δόλου σε.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ ὡς συνετέλεσε Σολομὼν προ-
σευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατέ-
βη ἐκ τῆς ἐρανοῦ, καὶ κατέφαγε
τὰ ὀλοκαυτώματα, καὶ τὰς θυσίας,
καὶ δόξα Κυρίου ἐπλησε τὸν οἶκον,

2. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν
εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ,
ὅτι ἐπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον.

3. Καὶ πάντες υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐώρων κα-
ταβαῖνον τὸ πῦρ, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ
τὸν οἶκον· καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον
ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθίσφωτον, καὶ
προσεκύνησαν, καὶ ἦνεν τῷ Κυρίῳ, ὅτι
ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
αὐτῆς.

Tom. II.

S s

4. Καὶ

v. 34. ἀκοδόμησα) ἀκοδόμημα. v. 35. τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν) transposita.
v. 36. ἐκ ἐστίν) ἐκ ἐστίν. ibid. αἰχμ. οἱ αἰχμαλ.) αἰχμαλωτεύσῃσιν αὐτὰς οἱ αἰχμαλωτεύοντες
αὐτὰς. v. 37. ἐπιστρέψῃσι) ἐπιστρέψῃσι, bis hoc versu & semel versu seq. ibid. ἡδικήσαμεν,
ἡνομήσαμεν.) transposita. v. 38. καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ) καρδίᾳ, καὶ. ibid. αἰχμαλωτευσάντων αὐ-
τῶν) adjicit ὅπου ἡχμαλώτευσαν αὐτοὺς. ib. ἀκοδόμησα) ἀκοδόμημα. v. 39. ἀμαρτύνοντι) ἀμαρτύνει.
v. 40. Νῦν) καὶ νῦν. v. 41. Οἱ ἱερεῖς) absque articulo. CAP. VII. v. 1. Σολομὼν) σα-
λαμων. v. 3. πάντες υἱοὶ) πάντες οἱ υἱοί. ibid. ἔπεσαν) ἔπεσαν.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἑναντί Κυρίου.

5. καὶ ἐθυσίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τὴν θυσίαν μόχων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας, καὶ βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον τῷ Θεῷ ὁ βασιλεὺς, καὶ πᾶς ὁ λαός.

6. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ ταῖς φυλακαῖς ἑαυτῶν ἐσηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾧδων Κυρίου τῷ Δαυὶδ τῷ βασιλεῶς, τῷ ἐξομολογεῖσθαι ἑναντί Κυρίου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτῷ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· καὶ οἱ ἱερεῖς σάλπιγγοντες ταῖς σάλπιγγιν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐσηκώς.

7. Καὶ ἡγάγετο Σαλωμών τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτώματα, καὶ τὰ σέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Σαλωμών οὐκ ἐποίει ἐξποίησε δέξασθαι τὰ ὀλοκαυτώματα, καὶ τὰ μαλακά, καὶ τὰ σέατα.

8. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών τὴν ἐορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπὶ ἡμέρας, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτῷ, ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἰμαῖθ, καὶ ἕως χειμάρρου Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἐποίησε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξοδίου, ὅτι ἐγκαίνισμόν τῷ θυσιαστηρίῳ ἐπὶ ἡμέρας ἐποίησεν ἐορτὴν,

10. καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τῷ

μηνὸς τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλε τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφρανομένους, καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε Κύριος τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ Σαλωμών, καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

11. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμών τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τῷ βασιλεῶς, καὶ πάντα ὅσα ᾗθελησεν ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμών τῷ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ αὐτῷ, εὐδωδῇ.

12. Καὶ ᾤφθη κύριος τῷ Σαλωμών ὁ Θεὸς τὴν νύκτα, καὶ ἔπεν αὐτῷ· ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἑμαυτῷ εἰς οἶκον θυσίας.

13. Ἐὰν συχωῶ τὸν ἔρᾳνόν, καὶ μὴ γένηται ἕτερος, καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀποστείλω θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου,

14. καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ' οὗς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προσεύξονται, καὶ ζητήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποσρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τῷ οὐρανοῦ, καὶ ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν, καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν.

15. Νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεφγμένοι, καὶ τὰ ὠτά μου ἐπήκουσιν τῇ προσευχῇ τῷ τόπῳ τούτῳ.

16. καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγάγακα τὸν οἶκον τούτον, τῷ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπ' αὐτόν.

4. 5. ἐθυσίασεν Σαλωμών) ἐθυσίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών. ibid. καὶ βοσκημάτων) καὶ abest. v. 6. αὐτῶν) αὐτῶν. v. 7. ἐποίησε) ἐξποίησε. v. 9. ἐπὶ ἡμέρας ἐποίησεν) transposita. v. 10. εἰκάδι) εἰκοσὴ. ibid. τῷ Σαλωμών) τῷ Σαλωμῶντι. v. 11. εὐδωδῇ) εὐδωδῇ. v. 12. ᾤφθη ὁ Θεὸς τῷ) ᾤφθη κύριος τῷ. ibid. θυσιάσαι) θυσίας. v. 14. τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται) transposita. ibid. ζητήσωσι) ζητήσωσι. v. 15. Νῦν οἱ) καὶ νῦν οἱ. v. 16. ἐπ' αἰῶνος) ἕως αἰῶνος.

μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας.

17. Καὶ σὺ εἰάν πορευθῇς ἐναντίον μου ὡς Δαυὶδ ὁ πατήρ σε, καὶ ποιήσης κατὰ πάντα ὃ ἐνετειλάμην σοι, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξης,

18. καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σε, ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρί σε, λέγων, οὐκ ἐξαρθήσεται σοι ἀνὴρ ἡγάμενος ἐν Ἰσραὴλ.

19. Καὶ εἰάν ἀποσρέψῃτε ὑμεῖς, καὶ ἐγκαταλείπητε τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου ὥς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῇτε, καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

20. καὶ ἐξαρθῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς· καὶ τὸν οἶκον τούτον ὃν ἡγάκα τῷ ὀνόματί μου ἀποσρέψω ἀπὸ προσώπου μου, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν, καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

21. Καὶ ὁ οἶκος ἔστος ὁ ὑψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος πρὸς αὐτὸν ἐκστήσει, καὶ ἐρεῖ, χάριν τίνος ἐποίησε Κύριος τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;

22. Καὶ ἐρεῖσι· διότι ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐδέλευσαν αὐ-

τοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτὰς πᾶ- τὸ
σαν τὴν κακίαν ταύτην.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ ἐγένετο μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ὠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ,

2. καὶ τὰς πόλεις ὥς ἔδωκε Χειρὰμ τῷ Σαλωμῶν, ὠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμὼν, καὶ καταῶκισεν ἐκεῖ τὰς υἱὰς Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν εἰς Αἰμάθ Σωβά, καὶ κατίχυσεν αὐτήν.

4. καὶ ὠκοδόμησε τὴν Θεοδόρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ὥς ὠκοδόμησεν ἐν Ἡμαθ.

5. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυράς· τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοί.

6. καὶ τὴν Βαλαὰς, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς αἱ ἦσαν τῷ Σαλωμῶν, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἵππῶν· καὶ ὅσα ἐπεθύμησε Σαλωμὼν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτῇ.

7. Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τῆς Χετταίας, καὶ τῆς Ἀμορραίας, καὶ τῆς Φερεζαίας, καὶ τῆς Εὐαίας, καὶ τῆς Ἰεβυσαίας, οἱ ἐκ εἰσὶν ἐκ τῆς Ἰσραὴλ,

S S 2

8. ἦσαν

¶ 17. καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξης,) καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξης. v. 18. ἀνὴρ ἡγάμενος) transposita. v. 20. ἡγάκα) ἡγάσα. ibid. ἀπὸ προσώπου) ἐκ προσώπου. v. 21. διαπορευόμενος πρὸς αὐτὸν) πρὸς abest. v. 22. διὰ τὸ ἐπήγαγεν) καὶ διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν. CAP. VIII. v. 1. αὐτῶν,) αὐτῶν. v. 2. τῶ Σαλωμῶν) adjicit ὠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμῶν. v. 3. Αἰμάθ Σωβά) βαιθωβά. v. 4. Θεοδόρ) Θεοδόρ. v. 5. Βαλαὰς) βαλαὰθ. ibid. καὶ πάσας τὰς π. τ. ἵππῶν.) καὶ τὰς π. τ. ἵππῶν.

8. ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτὰς ἐν τῇ γῇ, οὓς ἐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὰς Σαλωμών εἰς Φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμών εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτῇ· ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες πολεμισταί, καὶ ἄρχοντες, καὶ δυνατοί, καὶ ἄρχοντες ἀρμάτων καὶ ἵππων.

10. Καὶ ἔτοι ἄρχοντες τῶν προσα-
τῶν τῷ βασιλεῖ Σαλωμών, πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἐργοδιωκῶντες ἐν τῷ λαῷ.

11. Καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ Σαλωμών ἀνήγαγεν ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ἀκοδόμησεν αὐτῇ, ὅτι ἔπεν· ἔ κατοικήσει γυνή μου ἐν πόλει Δαυὶδ τῷ βασιλεῶς Ἰσραὴλ, ὅτι ἅγιός ἐστιν οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ κίβωτός Κυρίου.

12. τότε ἀνήνεγκε Σαλωμών ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου, ὃ ἀκοδόμησεν ἀπέναντι τῷ ναοῦ,

13. καὶ κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τῷ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολάς Μωϋσῆ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν τοῖς μηνσὶ, καὶ ἐν ταῖς ἐορταῖς, τρεῖς καιροὺς τῷ ἑνιαυτῷ, ἐν τῇ ἐορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἐορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἐορτῇ τῶν σκηνῶν.

14. Καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρίσιν Δα-

υὶδ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. Καὶ οἱ Λευῖται κατὰ τὰς φυλακάς αὐτῶν, τῷ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην· ὅτι οὕτως ἐντολὴ Δαυὶδ ἀνθράπου τῷ Θεοῦ.

15. ἔ παρήλθον τὰς ἐντολάς τῷ βασιλεῶς περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, καὶ εἰς τὰς θυσιαστούς.

16. Καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία, ἡτοίμα-
αφ' ἧς ἡμέρας * ἐτεμελίωθη ἕως οὗ ἐτε-
λείωσθε Σαλωμών τὸν οἶκον Κυρίου. * ἐτε-

17. Τότε ᾤχετο Σαλωμών εἰς Γα-
σιῶν Γαβὲρ, καὶ εἰς τὴν Αἰλάθ τὴν πα-
ραθαλασσίαν ἐν * γῇ Ἰδουμαία. Αἰλάθ
τῇ

18. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ ἐν χειρὶ
παιδῶν αὐτῷ πλοῖα, καὶ παῖδας εἰδ-
τας θάλασσαν, καὶ ᾤχοντο μετὰ τῶν
παιδῶν Σαλωμών εἰς Σωφρὰ, καὶ ἔλα-
βον ἐκεῖθεν τετρακόσια καὶ πεντήκοντα
τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν
βασιλέα Σαλωμών.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ βασιλεῖσα Σαβὰ ἤκεσε τὸ
ὄνομα Σαλωμών, καὶ ἦλθε τῷ
πειρᾶσαι Σαλωμών ἐν αἰνίγμα-
σιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ
σφο-

V. 8. ἦσαν ἐκ τῶν) ἀπὸ ἦσαν ἐκ τῶν. V. 9. ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες) ὅτι ἰδοὺ ἄνδρες. ibid. καὶ δυνατοὶ) καὶ οἱ δυνατοί. V. 10. τῷ βασιλεῖ) βασιλεῖ. V. 11. Σαλωμών ἀνήγαγεν) transposita. ibid. γυνή μου) ἡ γυνή μου. V. 12. Κυρίῳ, ὃ ἀκοδόμησεν) ὃ ἀκοδόμησε κυρίῳ. V. 13. καὶ κατὰ τὸν) καὶ abest. V. 14. Δαυὶδ τὰς) Δαυὶδ τῷ πατρὶ αὐτῷ τὰς. ibid. ἱερέων κατὰ) ἱερέων, καὶ κατὰ. ib. κατὰ τὰς φυλακάς) ἐπὶ τὰς φυλακάς. ib. ἐντολὴ) ἐντολαί. V. 16. ἡτοιμάσθη) ἡτοιμάσθη. ibid. ἐτεμελίωθη) ἐτεμελίωθη. V. 17. Αἰλάθ) αἰλάθ. ibid. ἐν τῇ) ἐν γῇ. V. 18. Σωφρὰ) σωφρὰ. ibid. τετρακόσια) τὰ τετρακόσια.

σφόδρα· καὶ κάμηλοι αἶρουνται ἀρώματα καὶ χρυσίον εἰς πλῆθος, καὶ λίθον τίμιον· καὶ ἦλθε πρὸς Σαλαμών, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

2. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλαμών πάντας τὰς λόγους αὐτῆς, καὶ ἐπαρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλαμών ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

3. Καὶ ἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλαμών, καὶ τὸν οἶκον ὃν ἀκοδόμησε,

4. καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν, καὶ καθέδραν παίδων αὐτῆς, καὶ ψάσιν λειτεργῶν αὐτῆς, καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ οἰνοχόους αὐτῆς, καὶ ζολισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερον ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

5. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου, καὶ περὶ τῆς σοφίας σε·

6. καὶ ἐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἧως ἔῃλθον, καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδὲ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἡμισυ τῆς πλῆθους τῆς σοφίας σου, καὶ προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα·

7. μακάριοι οἱ ἄνδρες σε, μακάριοι οἱ παῖδες σε, οὗτοι οἱ παρεξηκότες σοὶ ἀκέσιν διαπαντὸς καὶ ἀκούοντες τὴν σοφίαν σε.

8. Ἔστω Κύριος ὁ Θεός σε ἡυλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, τῷ δούναί σε

ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ εἰς βασιλείαν Κυρίου Θεοῦ τῷ λαῷ σε· ἐν τῷ ἀγαπῆσαι Κύριον τὸν Θεόν σε τὸν Ἰσραὴλ τῷ ζῆσαι αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔδωκε σε ἐπ' αὐτὲς εἰς βασιλείαν, τῷ ποιῆσαι κρίσιν καὶ δικαιοσύνην.

9. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλαμών.

10. Καὶ οἱ παῖδες Σαλαμών, καὶ οἱ παῖδες Χειράμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σαλαμών ἐκ Σεφεῖρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον.

11. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τῆς βασιλείας, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ ἐκ ᾠφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰεβὴ.

12. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλαμών ἔδωκε τῇ βασίλισσῃ Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ἤτησεν, ἐκλὸς πάντων ἃν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλαμών, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν ἑαυτῆς.

13. Καὶ ἦν ὁ φαθμὸς τῆς χρυσίου τῆς ἐνεχθέντος τῷ Σαλαμών ἐν ἐνιαυτῷ ἐνί, ἑξακόσια ἑξηκονταεξὶ τάλαντα χρυσίου,

14. πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων,

SS 3

μένων,

CAP. IX. v. 1. καὶ χρυσίον εἰς πλῆθος) transposita. ibid. ὅσα ἦν ἐν τῇ. v. 4. ἃ ἀνέφερον ἐν) ἃ ἀνέφερον ἐν. v. 6. καὶ προσέθηκας) καὶ deest. v. 7. οἱ ἄνδρες) addit se. ibid. παῖδες σε, οὗτοι) σε deest. ib. ἀκέσιν σοφίαν σε) ἀκούοντες τὴν σοφίαν σε. v. 8. ἡυλογημένος, ὃς ἠθέλησεν σοὶ) εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ. ibid. ἐπὶ θρόνον) ἐπὶ θρόνον. ib. εἰς βασιλείαν τῷ λαῷ σε) εἰς βασιλείαν κυρίου Θεοῦ σε. ibid. εἰς τὸν αἰῶνα) absque articulo. ib. κρίσιν) κρίσιμα. v. 10. Σεφεῖρ) σεφίρ. v. 12. γῆν ἑαυτῆς.) γῆν αὐτῆς.

μένων, καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον· καὶ πάντων τῶν βασιλείων τῆς Ἀραβίας, καὶ σατραπῶν τῆς γῆς, ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλαμωνῶν.

15. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλαμωνῶν διακοσίους θυρεούς χρυσοῦς ἐλατῆς, ἐξακόσιοι χρυσοὶ καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἓνα θυρεόν·

16. καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατῆς χρυσοῦς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἐκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ τῷ θυροῦ τῷ Διδάου.

17. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ·

18. καὶ ἐξ ἀναβαθμῶν τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἐπὶ τῷ θρόνῳ τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἐσηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας,

19. καὶ δώδεκα λέοντες ἐσηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀναβαθμῶν ἐνθεν καὶ ἐνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ βασιλείᾳ·

20. καὶ πάντα τὰ σκεύη τῷ βασιλεῶς Σαλαμωνῶν χρυσίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου θυροῦ τῷ Διδάου χρυσίῳ κατελιημένα· καὶ οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σαλαμωνῶν εἰς οὐδέν·

21. ὅτι ναὺς τῷ βασιλεῖ Σαλαμωνῶν ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παί-

δων χειρᾶμ, ἅπαζ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ πλοῖον γέμοντα χρυσίῳ καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων.

22. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλαμωνῶν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς, καὶ πλούτω, καὶ σοφίᾳ.

23. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτην τὸ πρόσωπον Σαλαμωνῶν ἀκούσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἧς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.

24. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἑκάστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρεῖα, καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν, σακλὴν καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους καὶ ἡμίονους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.

25. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλαμωνῶν τέσσαρες μυριάδες θήλειαι ἵππων εἰς ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππεων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἀρμάτων, καὶ μετὰ τῷ βασιλεῶς ἐν Ἱερουσαλὴμ.

26. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλείων ἀπὸ τῷ ποταμοῦ, καὶ ἕως τῆς γῆς Ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὀρίων Λιγύπτιος.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τοὺς κέδρους ὡς συκαμίνους τοὺς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28. Καὶ ἡ ἐξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλαμωνῶν, καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.

29. Καὶ

ν. 14. καὶ ἐμπορευομένων) καὶ τῶν ἐμπορευομένων. ibid. τῆς γῆς, ἔφερον) τῆς γῆς, πάντες ἔφερον. ν. 16. τῷ θυροῦ) absque articulo. ν. 19. ἐν πάσῃ βασιλείᾳ.) ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. ν. 20. κατελιημένα· καὶ ἐκ) κατελιημένα, οὐκ. ν. 21. Σαλαμωνῶν) deest. ibid. πλοῖον) πλοῖα. ib. γέμοντα) γέμοντα. ν. 24. καὶ ἵππους) ἵππου. ibid. κατ' ἐνιαυτόν) κατ' ἐνιαυτόν ἐνιαυτόν. ν. 29. μυριάδες θήλειαι ἵππων) χιλιάδες θήλειαι ἵππου. ν. 26. ἕως τῆς γῆς) absque articulo. ibid. ὀρίων) ὀρίων.

29. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλαμων οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔχρατοι, ἰδὲ ἔτοι γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λόγων Νάθαν τῷ προφῆτῃ, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχία τῷ Σηλωνίτῃ, καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν Ἰωὴλ τῷ ὁρῶντος περὶ Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβιάτ.

30. Καὶ ἐβασίλευσε Σαλαμων ὁ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη.

31. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλαμων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοάμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ι. Χ.

ΚΑΙ ἦλθε Ῥοβοάμ εἰς Συχὲμ, ὅτι εἰς Συχὲμ ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν.

2. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοάμ υἱὸς Ναβιάτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλαμων τῷ βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ἱεροβοάμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν Ἱεροβοάμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἦλθεν Ἱεροβοάμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ πρὸς βασιλέα Ῥοβοάμ, λέγοντες·

4. ὁ πατήρ σε ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δελείας τῷ πατρί σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τῷ ζυγῷ αὐτοῦ τῷ βαρέος, ὃ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἔρχεσθε πρὸς μέ· καὶ ἀπήλθεν ὁ λαός.

6. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ τὰς πρεσβυτέρους τὰς ἐσηκότας ἐναντίον Σαλαμων τῷ πατρί αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτόν, λέγων· πῶς ὑμεῖς βεβλήκατε τῷ ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ τέτρωθαι λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ, λέγοντες· εἰάν ἐν τῇ σήμερον γένη εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τέτρω, καὶ εὐδοκήσης, καὶ λαλήσης αὐτοῖς λόγους ἀγαθοῦς, καὶ ἔσονται σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ κατέλιπε τὴν βελὴν τῶν πρεσβυτέρων, οἱ συνεβελεύσαντο αὐτῷ· καὶ συνεβελεύσατο μετὰ τῶν παιδῶν τῶν συνεκίραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν ἐσηκότων ἐναντίον αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμεῖς βουλευέσθε, καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ λαῷ τέτρωθαι λόγον, οἱ ἐλάλησαν πρὸς μέ λέγοντες· ἄνες ἀπὸ τῷ ζυγῷ ὃ ἔδωκεν ὁ πατήρ σε ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάριαι τὰ ἐκίραφέντα μετ' αὐτοῦ, λέγοντες· ἔτιως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλήσαντι πρὸς σε, λέγων· ὁ πατήρ σε ἐβάρευνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν, ἔτιως ἔρεῖς· ὁ μικρὸς δακτύλος μου παχύτερος τῆς ὀσφύος τῷ πατρί μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ, καὶ ἐγὼ προθήσω ἐπὶ

ν. 29. ἰδὲ γεγρ.) ἰδὲ ἔτοι γεγραμμένοι. ν. 30. ὁ βασιλεὺς) deest. CAP. X. ν. 3. Ἰσραὴλ πρὸς βασιλέα Ῥοβοάμ) πρὸς Ῥοβοάμ. ν. 6. ἐναντίον Σαλαμων) ἐναντίον τῷ Σαλαμῶν. ibid. βουλεύεσθαι) βουλεύετε. ν. 9. βεβλήκατε) βεβλήκατε. ibid. τῷ λαῷ τούτῳ λόγον) transposita. ν. 10. μετ' αὐτοῦ) μετ' αὐτοῦ, λέγοντες· ἔτιως. ν. 11. καὶ ἐγὼ) καὶ ἐγώ, bis.

ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ ἦλθεν Ἰεροβοάμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ῥοδοάμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς, λέγων, ἐπιτρέψατε πρὸς με ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρὰ, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ τὴν βουλήν τῶν πρεσβυτέρων,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων, λέγων· ὁ πατήρ μου ἐξάρνῃ τὸν ζυγὸν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ προδῆσω ἐπ' αὐτόν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

15. Καὶ ἐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τῷ λαῷ, ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ τῷ Θεῷ, λέγων· ἀνέστη Κύριος τὸν λόγον αὐτῷ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχίας τῷ Σηλωνίτῃ περὶ Ἰεροβοάμ υἱὸς Ναεάτ,

16. καὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· τίς ἡμῖν μερίς ἐν Δαυὶδ, καὶ κληρονομία ἐν οἴκῳ Ἰεσσαί; ἀπότρεχε εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ, νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου, Δαυὶδ. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ,

17. καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν Ἰδδα, καὶ ἐξασίλευσαν ἐφ' ἐαυτῶν τὸν Ῥοδοάμ.

18. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ τὸν Ἀδωράμ τὸν ἐπὶ τῷ φόρῳ, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λίθοις, καὶ ἀπέθανε· καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ ἐσπευσεν τῷ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἄρμα, τῷ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ἦλθε Ῥοδοάμ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασεν τὸν Ἰδδα καὶ Βενιαμὴν, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιοῦντων πόλεμον, καὶ ἐπολέμει πρὸς Ἰσραὴλ τῷ ἐπιτρέψαι τὴν βασιλείαν τῷ Ῥοδοάμ.

ἐαυτῷ

2. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαϊάν ἄνθρωπον τῷ Θεῷ, λέγων·

3. ἔπον πρὸς Ῥοδοάμ τὸν τῷ Σαλωμών, καὶ πρὸς πάντα Ἰδδα, καὶ Βενιαμὴν, λέγων·

4. ταῦτα λέγει Κύριος· ἐκ ἀναβήσετε, οὐδὲ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν· ἀποσφράψετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ ὑπήκουσαν τῷ λόγῳ Κυρίου, καὶ ἀποσφράψαν τῷ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ Ἰεροβοάμ.

5. Καὶ

ν. 12. πρὸς με τῇ) πρὸς με ἐν τῇ ν. 14. καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ. ibid. μάστιγι, ἐγὼ) μάστιγι, καὶ ἐγὼ ν. 16. τίς ἡμῖν μερίς) τίς ἡμῶν ἢ μερίς. ibid. ἀπότρεχε) abest. ν. 17. Ἰσραὴλ οἱ) Ἰσραὴλ καὶ οἱ. ibid. Ἰδδα - - fin.) Ἰδδα, καὶ ἐξασίλευσαν ἐπ' αὐτῶν Ῥοδοάμ. ν. 18. ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ τὸν Ἀδωράμ) ἐπ' αὐτὸς Ῥοδοάμ ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωράμ. CAP. XI. ν. 1. βασιλείαν αὐτοῦ.) βασιλείαν τῷ Ῥοδοάμ. ν. 3. καὶ πρὸς πάντα Ἰδδα) καὶ πάντα Ἰδδα. ν. 4. ἀναβήσετε, οὐδὲ πολεμήσετε) ἀναβήσετε, καὶ οὐ πολεμήσετε. ibid. ἀποσφράψετε) ἀποσφράψετε. ib. ὑπήκουσαν) ἐπήκουσαν.

ἐπὶ 5. Καὶ κατέκτισε Ῥοδοῦν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀνοδόμησε πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

Βαιθ- 6. καὶ ἀνοδόμησε τὴν Βηθλεὲμ, καὶ
σεὲμ τὴν * Αἰτάν, καὶ τὴν Θεμωῶν,

* Αἰτανί 7. καὶ τὴν Βαιθσαρά, καὶ τὴν Σοκχωῶθ, καὶ τὴν Ὀδολλάμ,

8. καὶ τὴν Γεθ, καὶ τὴν Μαρισαὶν, καὶ τὴν Ζεΐφ,

9. καὶ τὴν Ἀδωραΐμ, καὶ Λαχεΐς, καὶ τὴν Ἀζηκαί,

10. καὶ τὴν Σαρεαῶν, καὶ τὴν Αἰαλῶν, καὶ τὴν Χεδραὶν, ἥ ἐστι τῇ Ἰέρδα καὶ Βενιαμείν, πόλεις τειχήρεις.

τείχεσιν 11. Καὶ ἀνέχρυσεν αὐτάς τειχήρεις, καὶ ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ παραθέσεις βρωμάτων, ἔλαιον καὶ οἶνον,

12. κατὰ πόλιν καὶ κατὰ πόλιν θυρεούς, καὶ ὀφθαλμοὺς, καὶ κατίχυσεν αὐτάς εἰς πληθὺς σφόδρα, καὶ ἦσαν αὐτῷ Ἰέρδα καὶ Βενιαμείν.

13. καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται οἱ ἦσαν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὀρίων.

14. ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς Ἰέρδα εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτὸς Ἱεροβοάμ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς τῇ μὴ λειτουργεῖν τῷ Κυρίῳ.

15. Καὶ κατέστητεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, καὶ τοῖς εἰδώλοις, καὶ τοῖς ματαίοις, καὶ τοῖς μύχοις, ἃ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ.

16. καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἔδωκαν καρδίαν ἑαυτῶν τῷ ζητῆσαι τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ θῦσαι Κυρίῳ τῷ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν.

17. Καὶ κατίχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰέρδα καὶ κατίχυσεν Ῥοδοῦν τὸν τῷ Σαλαμων εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυὶδ καὶ Σαλαμων εἰς ἔτη τρία.

18. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ῥοδοῦν γυναῖκα τὴν Μολαῶθ, θυγατέρα * Ἱερμοῦ Μολαῶθ υἱοῦ Δαυὶδ, καὶ Ἀβιαῶν θυγατέρα * Ἐρμὲθ Λιάδ τῇ Ἰεσσαί.

19. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱούς, τὸν Ἰεὺς, ἔτεκεν καὶ τὸν Σαμαρίαν, καὶ τὸν Ζαῖμ. Ζαλαῖμ

20. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἑαυτῷ τὴν Μααχαῶν θυγατέρα Ἀβεσσαλώμ καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀβιά, καὶ τὸν Ἰεθθὶ καὶ τὸν Ζιζά, καὶ τὸν Σαλημῶθ.

21. Καὶ ἠγάπησεν Ῥοδοῦν τὴν Μααχαῶν θυγατέρα Ἀβεσσαλώμ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας αὐτῆς, καὶ τὰς παλλακὰς αὐτῆς, ὅτι γυναῖκας δεκαοκτὼ εἶχε, καὶ παλλακὰς ἐξήκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱούς εἴκοσι καὶ ὀκτὼ, καὶ θυγατέρας ἐξήκοντα.

Tom. II.

T t

22. Καὶ

v. 5. ἐπὶ Ἱερου.) εἰς Ἱερουσαλήμ. v. 6. Βαιθσεμ - - fin.) βηθλεὲμ, καὶ αἰτάν, καὶ θεμωῶν. v. 7. καὶ τὴν Βαιθσαρά, καὶ τὴν Σοκχωῶθ) καὶ βαιθσαράν, καὶ τὴν σοκχωῶθ. v. 8. Ζεΐφ) ζεΐφ. v. 9. Ἀδωραΐμ, καὶ Λαχεΐς) ἀδωραΐ καὶ λαχεΐς. v. 10. Αἰαλῶν) αἰλῶν. v. 11. τειχεσιν) τειχήρεις. ibid. ἔδωκεν αὐταῖς) ἔδωκεν ἐν αὐταῖς. v. 12. πόλιν θυρεός) πόλιν καὶ κατὰ πόλιν θυρεός. v. 14. τῇ μὴ λειτουργεῖν τῷ Κυρίῳ.) μὴ λειτουργεῖν κυρίῳ. v. 16. ἑαυτῶν) αὐτῶν. ibid. τὸν Κύριον) absque articulo. ib. Κυρίῳ τῷ Θεῷ) κυρίῳ Θεῷ. v. 17. Ῥοδοῦν ὁ τῷ) Ῥοδοῦν τὸν τῷ. ibid. ταῖς ὁδοῖς) ἐν ταῖς ὁδοῖς. v. 18. Μολαῶθ θυγ. Ἱερμοῦ) μολαῶθ θυγατέρα Ἱερμοῦ. ibid. Ἀβιαῶν) ἀβιαγαῖον. v. 19. in Rom. καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱὸς τὸν Ἰεὺς, καὶ τὸν Σαμαρία, καὶ τὸν Ζαῖμ. v. 20. Ἰεθθὶ) ἰεθθί. ibid. Ζιζά) ζιζά. v. 21. εἴκοσι ὀκτὼ) εἴκοσι καὶ ὀκτὼ.

22. Καὶ κατέστησεν εἰς ἄρχοντα Ῥοδοῦμ τὸν Ἀβιά τὸν τῆς Μααχαά, εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῷ, ὅτι βασιλεῦσαι διενεῖτο αὐτόν.

23. Καὶ ἠυξήθη παρὰ πάντας τὰς υἱὰς αὐτῷ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεσι Ἰῶδα καὶ Βενιαμείν, καὶ ἐν ταῖς πύλεσι ταῖς ὀχυραῖς, καὶ ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πληθους πολὺ, καὶ ἡτήσατο πληθος γυναικῶν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἐγένετο ὡς ἡτοιμάθη ἡ βασιλεία Ῥοδοῦμ, καὶ ὡς κατεκρατήθη, ἐγκατέλειπε τὰς ἐντολάς Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτῷ.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ῥοδοῦμ, ἀνέβη Σουσακεὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἡμαρτον ἐναντίον Κυρίου,

3. ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἄρμασι καὶ ἐξήκοντα χιλιάσιν ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν πλήθους τῶν ἐλθόντων μετ' αὐτῷ ἐξ Αἰγύπτου, Λίβυες, Τρωγλοδίται, καὶ Αἰθίοπες.

4. καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν αἱ ἦσαν ἐν Ἰῶδα, καὶ ἤλθον εἰς Ἱερουσαλήμ.

5. Καὶ Σαμαρίας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοδοῦμ, καὶ πρὸς τὰς ἄρχοντας Ἰῶδα τὰς συναχθέντας εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ προσώπου Σουσακεὶμ, καὶ εἶπεν

αὐτοῖς· οὕτως εἶπε Κύριος· ὑμεῖς ἐγκατέλειπατέ με, καὶ γὰρ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακεὶμ.

6. Καὶ ἠχύνθησαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπαν· δίκαιος ὁ Κύριος.

7. Καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν Κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαρίαν, λέγων· ἐνετράπησαν, ἔκαταφθερῶ αὐτὰς, καὶ δώσω αὐτὰς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ ἔμνη σῶζις ὁ θυμός μου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ,

8. ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας, καὶ γνώσονται τὴν δαλείαν μὲ, καὶ τὴν δαλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς.

9. Καὶ ἀνέβη Σουσακεὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβε τὰς θησαυρούς τὰς ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰς θησαυρούς τὰς ἐν οἴκῳ τῷ βασιλέως, τὰ πάντα ἔλαβε· καὶ ἔλαβε τὰς θυρεοὺς τὰς χρυσεῖς ἃς ἐποίησε Σαλωμών.

10. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοῦμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀπὸ αὐτῶν καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν Σουσακεὶμ ἄρχοντας παρατρεχόντων, τὰς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τῷ βασιλέως.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον Κυρίου, εἰσεπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες, καὶ οἱ παρατρεχόντες, καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων.

12. Καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι αὐτόν, ἀπε-

ν. 22. Ῥοδοῦμ τὸν) non habet. CAP. XII. ν. 1. ἐγκατέλειπε) ἐγκατέλειπε. ν. 2. ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει) ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ. ibid. Σουσακεὶμ) σουσακεὶμ, passim. ib. ἐπὶ Ἰσραὴλ) ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. ν. 3. Τρωγλοδίται) τρωγλοδίται. ν. 5. ἐγκατέλειπατέ με, καὶ γὰρ) ἐγκατέλειπατέ με, καὶ ἐγώ. ν. 6. ἄρχοντες Ἰουδα) ἄρχοντες Ἰσραὴλ. ν. 7. ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.) ἐν Ἱερουσαλήμ. ν. 9. Αἰγύπτου) αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ. ν. 10. ἐποίησεν Ῥοδοῦμ) ἐποίησε ὁ βασιλεὺς Ῥοδοῦμ.

πεσράφη ἀπ' αὐτῆς ἡ ὀργὴ Κυρίου, καὶ ἐκ εἰς καταφθοράν εἰς τέλος· καὶ γὰρ ἐν τῷ Ἰούδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί, καὶ ἀρετοὶ ἐν πᾶσι.

13. Καὶ κατήχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐβασίλευσεν· καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν Ῥοδοάμ ἐν τῷ βασιλευσάμιν αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὰς δεκά ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐν τῇ πόλει ἣ ἐξελέξατο Κύριος ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς Νοομμά ἡ Ἀμμανίτις.

14. Καὶ ἐπικύησε τὸ πᾶν ἔθνος, ὅτι ἐκατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτῆς ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.

15. Καὶ λόγοι Ῥοδοάμ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔχοντες, ἐκ ἰδὲ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαίᾳ τῆς προφῆτις, καὶ Ἀδὼ τῆς ὁράντος, καὶ αἱ πράξεις αὐτῆς· καὶ ἐπολέμει Ῥοδοάμ πρὸς Ἱεροδοάμ πᾶσας τὰς ἡμέρας.

16. Καὶ ἀπέθανε Ῥοδοάμ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτῆς ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀδὼ υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΕΝ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἱεροδοάμ ἐβασίλευσεν Ἀδὼ ἐπὶ Ἰούδα.

2. Τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Μααχά, θυγάτηρ Οὐριήλ ἀπὸ Γαδαῶν. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀδὼ, καὶ ἀναμέσον Ἱεροδοάμ.

3. Καὶ παρετάξατο Ἀδὼ τὸν πόλεμον ἐν δυνάμει, πολεμισαῖς δυνάμεως, τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν. Καὶ Ἱεροδοάμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιάσιν δυνατῶν, πολεμιστῶν δυνάμεως.

4. Καὶ ἀνέστη Ἀδὼ ἀπὸ τῆς ὄρεος Σομόρων, ὃ ἔστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ εἶπεν· ἀκώσατε Ἱεροδοάμ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ.

5. ἔχ· ὑμῖν γινῶναι ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δέδωκε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ Δαυὶδ, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς διαθήκη αἰῶς·

διαθήκην

6. Καὶ ἀνέστη Ἱεροδοάμ ὁ τῆς Ναβὼτ, ὁ παῖς Σαλωμών τῆς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστη ἀπὸ τῆς κυρίου αὐτοῦ.

τῷ

7. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ, υἱοὶ παρανόμοι, καὶ ἀντέστη πρὸς Ῥοδοάμ υἱὸν Σαλωμών, καὶ Ῥοδοάμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἀνέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.

8. Καὶ νῦν λέγετε ὑμεῖς ἀντισηῖναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας Κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυὶδ· καὶ ὑμεῖς πληθὺς

Τ τ 2

πολύ,

v. 12. ἡ ὀργή) absque artic. ib. ἐν τῷ Ἰούδα) ἐν ἰούδα. ib. καὶ ἀρετοὶ ἐν πᾶσι.) non habet. v. 13. Ῥοδοάμ) ὁ βασιλεὺς Ῥοδοάμ. ib. φυλῶν Ἰσραὴλ) φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ib. καὶ ὄνομα) καὶ τὸ ὄνομα. v. 14. αὐτῆς ἐκ) Κυρίου.) αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. v. 15. καὶ οἱ ἔχοντες) absque articulo. ib. καὶ αἱ πράξεις) absque articulo. ib. ἐπολέμει) ἐπολέμησε. ib. πρὸς Ἱεροδ.) τὸν Ἱεροδοάμ. v. 16. καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ) μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη. CAP. XIII. v. 3. τὸν πόλεμον) deest. ibid. δυνατῶν, πολεμιστῶν) δυνατοὶ πολεμισαί. v. 5. δέδωκε) ἔδωκε. ibid. διαθήκην) διαθήκη. v. 6. τῷ Δαυὶδ) τοῦ Δαυὶδ. ibid. αὐτοῦ) αὐτοῦ. v. 7. ἀνέστη) ἀνέστη, prior loco. ibid. υἱὸν Σαλωμών) τὸν τῆς Σαλωμών. v. 8. λέγετε ὑμεῖς) transposita.

πολλοὶ πολὺ, καὶ μεθ' ὑμῶν μάχοι χρυσοὶ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν Ἰεροβοάμ· εἰς θεάς.

ἐγένετο ἔμπροσθεν Ἰέδα, καὶ τὸ ἑνδρον ἐκ τῶν ὀπίθεν.

9. * Ἡ ἐκ ἐξεβάλετε τὰς ἱερεῖς Κυρίε, τὰς υἱὰς Ἀαρών, καὶ τὰς Δευῖτας, καὶ ἐποίησατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τῆ λαῖ τῆς γῆς; πᾶς ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας ἐν μόχῳ ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐγένετο εἰς ἱερεῖα τῷ μὴ ὄντι Θεῷ.

ἐξ μούχους

10. Καὶ ἡμεῖς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐκ ἐγκατελείπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν λειτεργεῖσι τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Ἀαρών, καὶ οἱ Δευῖται, καὶ ἐν ταῖς ἑφημερίαις ἑαυτῶν.

11. θυμιάσι τῷ Κυρίῳ ὀλοκαυτώματα πρωὶ καὶ δείλης, καὶ θυμίαμα συνθέσεως, καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσή, καὶ οἱ λυχνοὶ τῆς καύσεως ἀνάψαι δείλης· ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακάς Κυρίε τῷ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς ἐγκατελείπατε αὐτόν.

12. Καὶ ἰδὼ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ Κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, καὶ σάλπιγγες τῆς σημασίας τῆς σημαίνειν ἐφ' ὑμᾶς. Καὶ οἱ υἱοὶ τῆ Ἰσραὴλ μὴ πολεμήσητε πρὸς Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτι ἐκ εὐδοκῆσεται ὑμῖν.

πολεμήσετε

13. Καὶ Ἰεροβοάμ ἀπέστρεψε τὸ ἑνδρον ἐλθεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν ὀπίθεν, καὶ

14. Καὶ ἀπέστρεψε Ἰέδα, καὶ ἰδὼ ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐκ τῶν ἔμπροσθεν, καὶ ἐκ τῶν ὀπίθεν, καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι.

15. Καὶ ἐβόησαν ἄνδρες Ἰέδα, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρας Ἰέδα, καὶ Κύριος ἐπάταξε τὸν Ἰεροβοάμ καὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐναντίον Ἀβιά καὶ Ἰούδα.

16. Καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰέδα, καὶ παρέδωκεν αὐτὰς Κύριος εἰς χεῖρας αὐτῶν.

17. Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς Ἀβιά καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσαν τραυματία ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσιοι χιλιάδες, ἄνδρες δυνατοί.

18. καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατήχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰέδα, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων ἑαυτῶν.

19. Καὶ καθιέδωξεν Ἀβιά ὀπίσω Ἰεροβοάμ, καὶ προκατελάβετο παρ' αὐτῶν πόλεις, τὴν Βαιθήλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰσραὴλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφραίμ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

Ἀνά θυγατέρας

20. Καὶ οὐκ ἔρχεν ἰσχὺν Ἰεροβοάμ ἐπὶ πάσας τὰς ἡμέρας Ἀβιά, καὶ ἐπάταξε αὐτὸν Κύριος καὶ ἐτελεύτησε.

21. Καὶ

* 8. μάχοι πολλοὶ) μοχοὶ χρυσοί. v. 9. γῆς; πᾶς ὁ προσκ.) γῆς πάσης; ὁ προσκ. ibid. ἐξ μούχους) ἐν μόχῳ. v. 10. ἐγκατελείπομεν) ἐγκατελείπομεν. ibid. υἱοὶ) οἱ υἱοί. ibid. ἑαυτῶν) αὐτῶν. v. 11. ὀλοκαυτώματα) ὀλοκαύτωμα. ibid. ἐγκατελείπατε) ἐγκατελείπετε. v. 12. καὶ σάλπιγγι;) καὶ αἱ σάλπιγγες. ibid. ἐφ' ὑμᾶς. Καὶ οἱ υἱοὶ τῆ Ἰσρ. πολεμήσετε) ἐφ' ἡμᾶς. οἱ υἱοὶ τῆ Ἰσραὴλ μὴ πολεμήσητε. ibid. εὐδοκῆσεται) εὐδοκῆσεται. v. 14. ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐκ τῶν ὀπίθεν, καὶ) αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὀπίθεν. v. 16. εἰς χεῖρας) εἰς τὰς χεῖρας. v. 17. ἔπεσαν) ἔπεσον. v. 18. αὐτῶν) αὐτῶν. v. 19. αὐτῶν πόλεις) αὐτοῦ τὰς πόλεις. ibid. τὴν Ἀνά) τὴν Ἰσραὴλ. ib. καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς.) καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

δεκατέσσαρες
σαρες
21. Καὶ κατήχυσεν Ἀβιά, καὶ ἔλαβεν
ἑαυτῷ γυναῖκας δεκατέσσαρας, καὶ ἐγέν-
νησεν υἱοὺς εἰκοσιδύο καὶ θυγατέρας δε-
καεξή.

22. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιά, καὶ
αἱ πράξεις αὐτῆς, καὶ οἱ λόγοι αὐτῆς,
γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ τῷ προφῆτῃ
Ἀδδῶ.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΚΑΙ ἀπέθανεν Ἀβιά μετὰ τῶν
πατέρων αὐτῆς, καὶ ἔθαψαν αὐ-
τὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασί-
λευσεν Ἀσά υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς. ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἀσά ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα
ἔτη δέκα.

2. καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν καὶ τὸ εὖ-
θὺς ἐνώπιον Κυρίου τῷ Θεῷ ἑαυτῆς.

3. καὶ ἀπέσπασεν τὰ θυσιαστήρια τῶν
ἀλλοτρίων, καὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ συνέ-
τριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξέκοψε τὰ
ἄλση,

4. καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν
Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων ἑαυτῶν, καὶ
ποιῆσαι τὸν νόμον, καὶ τὰς ἐντολάς.

5. Καὶ ἀπέσπασεν ἀπὸ πασῶν τῶν πό-
λεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ
εἰδῶλα, καὶ εἰρήνευσεν *

6. πόλεις τειχίσεις ἐν γῇ Ἰούδα, ὅτι
εἰρήνευσεν ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πό-
λεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τέτοις, ὅτι κατέ-
παυσεν αὐτῷ Κύριος.

7. Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα· οἰκοδομήσωμεν
τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ποιήσωμεν τεί-
χην, καὶ πύργους, καὶ πύλας, καὶ μο-
χλοὺς, ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύσωμεν. ὅτι
καθὼς ἐξεζητήσαμεν Κύριον Θεὸν ἡμῶν,
ἐξεζήτησεν ἡμᾶς, καὶ κατέπαυσεν ἡ-
μᾶς κυκλῶσιν, καὶ εὐώδωσεν ἡμῖν.

8. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἀσά δυνάμεις ὁ-
πλοφόρων αἰρόντων θυρεὺς καὶ δόρατα
ἐν γῇ Ἰούδα, τριακόσιοι χιλιάδες, καὶ
ἐν γῇ Βενιαμὴν πελτασταὶ καὶ τοξόται,
διακόσιοι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, πάν-
τες οὗτοι πολεμισαὶ δυνάμειος. πεντή-
κοντα

9. Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτὰς Ζαρέ ὁ Αἰ-
θίοψ ἐν δυνάμει, ἐν χιλίαις χιλιάσι,
καὶ ἄρμασι τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως
Μαρησά.

10. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀσά εἰς συνάντησιν
αὐτῷ, καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ
Φάραγγι κατὰ βορρᾶν Μαρησά.

11. Καὶ ἐβόησεν Ἀσά πρὸς Κύριον
Θεὸν αὐτῆς, καὶ εἶπε· Κύριε, ἐκ ἀδυνα-
τεῖ παρὰ σοὶ σάξεν ἐν πολλοῖς καὶ ἐν
ὀλίγοις, κατήχυσον ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς
ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποιθήμεν, καὶ ἐπὶ
τῷ ὀνόματί σε ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆ-
θος τὸ πολὺ τοῦτο· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
μὴ κατήχυσάτω πρὸς σὲ ἄνθρωπος.

12. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τὰς Αἰθίο-
πας ἐναντίον Ἰούδα, καὶ ἔφυγον οἱ Αἰ-
θίοπες.

T t 3

13. καὶ

v. 21. δεκατέσσαρες) δεκατέσσαρας. ibid. θυγατέρας δεκαεξή.) ἐκααίδεκα θυγατέρας. CAP. XIV.
v. 1. ἔτη δέκα.) transposita. v. 2. ἑαυτῆς) αὐτῆς. v. 4. Κύριον τὸν Θεὸν) τὸν κύριον Θεόν. ibid.
ἑαυτῶν) αὐτῶν. v. 5. τῶν πόλεων) absque articulo. v. 6. αὐτῷ Κύριος.) transposita. v. 7. ἐν
ᾧ τῆς γῆς κυριεύσωμεν.) ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσωμεν. ibid. Κύριον Θεὸν) κύριον τὸν Θεόν. v. 8. τῇ
Ἀσά δυνάμει) transposita. ibid. διακόσιοι πεντηκοντα χιλ.) διακόσιοι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες.
v. 9. Αἰθίοψ) ὁ αἰθίοψ. v. 12. οἱ Αἰθίοπες) absque articulo.

13. καὶ κατεδίωξεν αὐτὰς Ἀσὰ, καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς ἕως Γεδώρ. καὶ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐνώπιον τῆς δυνάμεως αὐτῆς, καὶ ἐσκύλευσαν σκύλα πολλὰ.

14. Καὶ ἐξέκοψαν τὰς κόμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδώρ, ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις Κυρίου ἐπ' αὐτὰς, καὶ ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι πολλὰ σκύλα ἐγενήθη αὐτοῖς.

15. καὶ γε σιγηὰς κήσων, τὰς Ἀμαζονεῖς ἐξέκοψαν, καὶ ἔλαβον πρόσβατα πολλὰ καὶ καμήλους, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

Ἀδὰδ **Κ**ΑΙ Ἀζαρίας υἱὸς Ὡθιῆ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ἀσὰ, καὶ παντὶ Ἰδὰ καὶ Βενιαμὴν, καὶ εἶπεν· ἀκούσατέ μου, Ἀσὰ, καὶ πᾶς Ἰδὰς καὶ Βενιαμὴν· Κύριος μετ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτῆς· καὶ εἰάν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὐρεθήσεται ὑμῖν· καὶ εἰάν ἐγκαταλείπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.

3. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῷ θεῷ ἀληθινῷ, καὶ ἔχ' ἱερῶς ὑποδεικνύοντος, καὶ ἐν νόμῳ.

4. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτὰς ἐπὶ Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὐρεθήσεται αὐτοῖς.

5. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἔκ' ἔστιν εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ, καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάντας τὰς κατοικοῦντας τὰς χώρας.

6. Καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος, καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέστησεν αὐτὰς ἐν πάσῃ θλίψει.

7. Καὶ ὑμεῖς ἰχύσατε, καὶ μὴ ἐκλύεσθαι αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἐστὶ μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν.

8. Καὶ ἐν τῷ ἀκούσθαι τὰς λόγους ταύτας, καὶ τὴν προφητείαν Ἀζαρίᾳ τῆ προφῆτε, καὶ κατήχυσεν καὶ ἐξέβαλε τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰδὰ, καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέχευεν ἐν ὅρει Ἐφραΐμ, καὶ ἐνεκαίνισεν τὸ θυσιαστήριον Κυρίου, ὃ ἦν ἔμπροσθεν τῆ ναοῦ Κυρίου.

9. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰδὰν, καὶ Βενιαμὴν, καὶ τὰς προσηλύτους τὰς παροικοῦντας μετ' αὐτῆς ἀπὸ Ἐφραΐμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ, καὶ ἀπὸ Συμεὼν, ὅτι προστετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὰς, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῆς μετ' αὐτῆς.

10. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἐν τῷ πεντεκαίδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ.

11. Καὶ ἔθυσαν τῷ Κυρίῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἠνεγκαν, μόχους ἐπιανούσιους, καὶ πρόσβατα, ἐπὶ αὐτῶν χιλιάδας. ἐπὶ αὐτῶν κριὰς

12. Καὶ

v. 13. κατεδίωξεν) addit αὐτοὺς. ibid. καὶ ἐνώπιον τῆς) καὶ ἐναντίον τῆς. v. 15. τὰς Ἀμαζονεῖς) καὶ τὰς Ἀλμαζονεῖς. CAP. XV. v. 1. Ἀδὰδ) Ὡθιῆ. v. 2. Ἰδὰς) Ἰδὰ. v. 3. ὑποδεικνύοντος) ὑποδεικνύοντος. v. 5. εἰρήνη τῷ εἰσπορευομένῳ) εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ. v. 8. Ἀζαρίου) ἀδὰδ. ibid. κατέχευεν ἐν) κατέχευεν ἱεροδοκίᾳ ἐν. v. 10. ἐν τῷ πεντεκαίδ. ἔτει) ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαίδεκάτῳ. v. 11. ἔθυσαν) ἔθυσαν. ibid. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ib. ἐπὶ αὐτῶν) ἐπὶ αὐτῶν. ib. ἐπὶ αὐτῶν χιλιάδας) ἐπὶ αὐτῶν χιλιάδας.

διήλθεν

12. Καὶ διήλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν· ἕως τῆ πέμπτου καὶ τριακοστῆ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

ΚΕΦ. ΙΣ'. XVI.

13. καὶ πᾶς ὁ εὐὸν μὴ ἐκζητήσῃ τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, ἀποθάνειται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, καὶ ἀπὸ ἀνδρός ἕως γυναικός.

ᾤμωσαν

14. Καὶ ᾤμωσαν ἐν τῷ Κυρίῳ ἐν Φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν σάλπιγγι, καὶ ἐν κεραιναῖς·

15. Καὶ ἠυφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τῷ ὅρκῳ, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν ᾤμωσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐζήτησαν αὐτόν, καὶ εὐρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσεν αὐτοῖς Κύριος κυκλάθεν.

16. Καὶ τὴν Μααχά τὴν μητέρα αὐτῆς μετέστησε τῆ μη εἶναι τῇ Ἀζάρτῃ λειτουργῆσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἶδωλον, καὶ κατέκασεν ἐν χειμαῖρῳ Κέδρων.

17. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ ἐκ ἐξῆραν, ἔτι ὑπῆρχον ἐν τῷ Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ· ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσά ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

18. Καὶ εἰσίνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ τῷ πατρὸς αὐτῆς, καὶ τὰ ἅγια οἴκου Κυρίου τῷ Θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη.

19. Καὶ πόλεμος ἐκ ἦν μετ' αὐτῆς

ΚΑΙ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσά, ἀνέβη Βαασά βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἀκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τῆ μη δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ Ἀσά βασιλεῖ Ἰούδα.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἀσά χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ θησαυρῶν οἴκου Κυρίου, καὶ οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τῆ Ἀδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικῆντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

3. διὰ τοῦ διαθήκῃ ἀναμέσον ἐμῶ, καὶ ἀναμέσον σέ, καὶ ἀναμέσον τῶ πατρὸς με, καὶ ἀναμέσον τῶ πατρὸς σε· ἰδὲ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον· δέῃρο καὶ διασκεδάσον ἀπ' ἐμῶ τὸν Βαασά βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμῶ.

4. Καὶ ἤκασεν υἱὸς Ἀδερ τῆ βασιλείας Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τὸς ἀρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε τὴν Αἰών, καὶ τὴν Δάν, καὶ τὴν Ἀβελμαῖν, καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί.

5. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνέσσει Βαασά, ἀπέλιπε τῶ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον ἐαυτῆς.

6. Καὶ

¶ 12. ψυχῆς) addit αὐτῶν. v. 13. πᾶς ὁ εὐὸν) πᾶς ὁ εὐὸν. ibid. Κύριον Θεὸν Ἰσρ.) τὸν κύριον Θεὸν τῆ Ἰσραὴλ. ib. καὶ ἀπὸ ἀνδρός) καὶ deest. v. 14. ᾤμωσαν ἐν τῷ Κυρίῳ) ᾤμωσαν ἐν κυρίῳ. v. 15. ἠυφράνθησαν) εὐφράνθησαν. ibid. ψυχῆς αὐτῶν) αὐτῶν abest. ibid. αὐτοῖς Κύριος) transposita. v. 16. τῶ εἶναι) τῶ μὴ εἶναι. v. 17. ἐξῆραν) ἀπέστησαν. ibid. Ἰούδα καὶ) deest. v. 18. Κυρίου τῷ Θεῷ) τῷ Θεῷ. CAP. XVI. v. 1. Βαασά) deest. v. 2. χρυσίον καὶ ἀργύριον) transposita. v. 3. καὶ ἀναμέσον σε) καὶ σε. v. 5. ἐαυτῆς) αὐτοῦ.

6. Καὶ Ἀσά ὁ βασιλεὺς ἤγαγε πάν-
τα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβε τὰς λίθους
τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, ἃ
ἐκδόμησε Βασαά, καὶ ἐκδόμησεν ἐν
αὐτοῖς τὴν Γαβὰ καὶ τὴν Μασφά.

7. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν
Ἀνανὶ ὁ προφῆτης πρὸς βασιλέα Ἰσάα
Ἀσά, καὶ ἔπεν αὐτῷ· ἐν τῷ πεποιθέ-
ναι σε ἐπὶ βασιλείᾳ Συρίας, καὶ μὴ πε-
ποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ
τὸτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς
χειρὸς σου.

8. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν
εἰς δύναμιν πολλήν, εἰς θάρσος, εἰς ἰπ-
πεῖς, εἰς πληθὺς σφόδρα· καὶ ἐν τῷ
πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς
τὰς χειράς σου;

9. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέ-
πουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, κατήχυσαι ἐν
πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. Καὶ
νῦν ἠγνόηκας ἐπὶ τέτῳ, ἀπὸ τῆς νῦν
ἔσαι μετὰ σοῦ πόλεμος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσά τῷ προφή-
τῃ, καὶ παρέθετο αὐτόν εἰς φυλακὴν,
ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ ταύτῃ· καὶ ἐλυμήνατο
Ἀσά ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

11. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσά, οἱ πρῶτοι
καὶ οἱ ἔχατοι, γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ
βασιλέων Ἰσάα καὶ Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἐμαλακίωθη Ἀσά ἐν τῷ ἐνά-
τῳ καὶ τριακοσῷ ἔτει τῆς βασιλείας

ἐαυτῆς τὰς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλα-
κίωθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ ἐαυτοῦ οὐκ
ἐξεζήτησε τὸν Κύριον, ἀλλὰ τὰς ἰσ-
χύους.

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσά μετὰ τῶν
πατέρων ἐαυτῆς, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ
τριακοσῷ καὶ ἐν ἑτὶ τῆς βασι-
λείας αὐτῆς.

14. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνη-
ματι, ᾧ ὤρυξεν ἐαυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ,
καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ
ἐπλήρωσαν ἀρωμάτων, καὶ γένη μύρων
μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν
μεγάλην ἕως σφόδρα.

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΚΑΙ ἔβασίλευσεν Ἰωσαφάτ υἱὸς
αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς, καὶ κατήχυ-
σεν Ἰωσαφάτ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς
πόλεσιν Ἰσάα ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέ-
στησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πό-
λεσιν Ἰσάα, καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραΐμ,
ὡς προκατελάβετο Ἀσά ὁ πατὴρ αὐτῆς.

3. Καὶ ἐγένετο Κύριος μετὰ Ἰωσα-
φάτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τῆς πατρὸς
ἐαυτῆς ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτη-
σε τὰ εἰδωλα,

4. ἀλλὰ Κύριον τὸν Θεὸν τῆς πατρὸς
ἐαυτῆς ἐξεζήτησε, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς
τῆς πατρὸς ἐαυτῆς ἐπορεύθη, καὶ ἔχ-
ως τῷ Ἰσραὴλ τὰ ἔργα.

5. Καὶ

v. 6. ὁ βασιλεὺς ἤγαγε) βασιλεὺς ἔλαβε. v. 7. πρὸς βασιλέα Ἰσάα Ἀσά) πρὸς Ἀσά βασιλέα Ἰσάα.
ibid. μὴ πεποιθέναι ἐπὶ) μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ. v. 8. πεποιθέναι) addit σε. v. 9. Καὶ νῦν ἠ-
γνόηκας) ἠγνόηκας. v. 12. ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοσῷ ἔτει) ἐν τῷ ἑτὶ τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοσῷ. ibid.
ἐαυτοῦ) αὐτῆς, bis. ib. ἐξεζήτησε Κύριον) ἐζήτησε τὸν κύριον. v. 13. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ. ibid. καὶ
ἐν.) deest. v. 14. ἐπλήρωσαν) ἐκλήσαν. CAP. XVII. v. 3. ἐαυτῆς) αὐτῆς. v. 4. ἐαυτῆς)
αὐτῆς, bis. ibid. καὶ οὐχ ὡς τῷ Ἰσρ. τὰ ἔργα.) καὶ ἐκ ὡς τὰ ἔργα τῆς Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. ΙΗ'. ΧVΙΙΙ.

ΚΑΙ ἐγενήθη τῷ Ἰωσαφάτ ἔτι πλεῖτος καὶ δόξα πολλή, καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ Ἀχαάβ.

2. Καὶ κατέβη διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς Ἀχαάβ εἰς Σαμαρείαν, καὶ ἔδυσε αὐτῷ Ἀχαάβ πρόβατα, καὶ μόχους πολλούς, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτῆς, καὶ ἡγάπα αὐτὸν τῇ συναναδῆναι μετ' αὐτῆς εἰς Ῥαμμαῖθ τῆς Γαλααδίτιδος.

3. Καὶ ἔπεν Ἀχαάβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Ῥαμμαῖθ τῆς Γαλααδίτιδος; καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὡς ἐγώ, οὕτως καὶ σύ· ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· ζήτησον δὴ σήμερον τὸν Κύριον.

5. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τῆς προφῆτας τετρακοσίους ἀνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰ πορεύσῃ εἰς Ῥαμμαῖθ Γαλααδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίχω; καὶ εἶπαν· ἀνάβαινε, καὶ δώσει ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τῆ βασιλέως.

6. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τῆ Κυρίου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ;

7. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· ἔτι ἀνὴρ εἰς τῆς ζητῆσαι τὸν Κύριον δι' αὐτῆς, καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτόν, ὅτι ἐκ ἑστὶ προφητεύων περὶ ἐμῆ

εἰς ἀγαθὰ, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτῆς εἰς κακὰ, ἔτος Μιχαίας υἱὸς Ἰεμλὰ· καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· μὴ λαλεῖται ὁ βασιλεὺς οὕτως.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνέχον ἕνα, καὶ εἶπε· τάχος Μιχαίου υἱὸν Ἰεμλὰ.

9. Καὶ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα κατήμενοι ἑκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτῆς, καὶ ἐνδεδυμένοι φολεῖς, κατήμενοι ἐν τῷ εὐρυχωρῷ θύρας πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν ἐναντίον αὐτῶν.

10. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χαναναὶ κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε· τάδε λέγει Κύριος· ἐν τέτοις κεραιῖς τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ.

11. Καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν οὕτως, λέγοντες· ἀνάβαινε εἰς Ῥαμμαῖθ Γαλααδ, καὶ εὐδοθήσῃ, καὶ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας τῆ βασιλέως.

12. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τῆ καλέσαι τὸν Μιχαίου, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων· ἰδὲ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν ζῴματι, ἐν ἀγαθῇ περὶ τῆ βασιλέως, καὶ ἔωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἐνός αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθὰ.

13. Καὶ εἶπε Μιχαίας· ζῇ Κύριος, ὅτι ὁ εἰπὴ ὁ Θεὸς πρὸς μέ, αὐτὸ λαλήσω.

14. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Μιχαία, εἰσπο-

CAP. XVIII. v. 2. Ῥαμμαῖθ) Ῥαμὰθ, passim. v. 3. πορεύσῃ) εἰ πορεύσῃ. ibid. ἔτος) οὕτως. v. 7. Ἰεμλὰ) Ἰεμβλὰ. ibid. λαλεῖται) λαλήτω. Textus Francq. λαλεῖται. v. 8. Ἰσραὴλ) deest. ibid. Ἰεμλὰ) Ἰεμβλὰ. v. 9. ἐπροφήτευσαν) προφήτευσαν. v. 10. Χαναναὶ) χαναναί. ibid. ἕως συντελῇ) ἕως ἂν συντελεσθῇ. v. 11. ἐπροφήτευσαν ἔτος) πορευθεὶς αὐτῷ.

εἰσπορευθῶ εἰς Ῥαμμαῖθ Γαλααδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπύχω· καὶ εἶπεν· ἀνάβαινε, καὶ εὐδοῶσεις, καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· ποσάκις ὀρκίσω σε ἵνα μὴ λαλήσης· πρὸς ἐμὲ πλὴν ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι Κυρίου;

16. Καὶ εἶπε· εἶδον διεσπαρμένους τὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα, οἷς ἐκ ἑσὶ ποιμὴν· καὶ εἶπε Κύριος· ἐκ ἔχουσιν ἡγούμενον αὐτοὶ, ἀναστρεφέντων ἑκάστος εἰς τὸν οἶκον αὐτῶ ἐν εἰρήνῃ.

17. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· οὐκ εἰπὼν σοι· ἢ προφητεῖαι περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ αἰδοῦμαι ἢ κακά;

18. Καὶ εἶπε· ἔχ' ἔτως· ἀκέσατε λόγον Κυρίου· εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνον αὐτῶ, καὶ πάντα δυνάμεις τῶ ἑρανοῦ παρεϊσθήκει ἐκ δεξιῶν αὐτῶ, καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτῶ.

19. Καὶ εἶπε Κύριος· τίς ἀπατήσῃ τὸν Ἀχααδ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναδῆσεται, καὶ πεσεῖται ἐν Ῥαμμαῖθ Γαλααδ; Καὶ εἶπεν· οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως.

20. καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα, καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπεν· ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. Καὶ εἶπε Κύριος· ἐν τίνι;

21. Καὶ εἶπεν· ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν σώματι πᾶν-

των τῶν προφητῶν αὐτῶ. Καὶ εἶπεν· ἀπατήσεις, καὶ δυνήσῃ, ἐξελθε, καὶ ποιήσον οὕτως.

22. Καὶ νῦν ἰδὲ ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν σώματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακὰ.

23. καὶ ἤγγισε Σεδεκίας υἱὸς * Χαναανῶ, ἐποίησεν καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαῖαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ποία τῇ ὁδῷ παρῆλθε πνεῦμα Κυρίου παρ' ἐμὲ τῷ λαλήσαι πρὸς σέ;

24. Καὶ εἶπε Μιχαῖας· ἰδὲ ὅψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰσέλυσῃ ταμίειον ἐν ταμίῳ τῷ κατακυρυνῆναι.

25. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ· λάβετε τὸν Μιχαῖαν, καὶ ἀποσφράξτε πρὸς Ἐμὲ τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωὰς ἄρχοντα, υἱὸν τῶ βασιλέως.

26. καὶ ἐρεῖτε· ἔτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἀπόδεδε τῶτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐδιέτω ἄρτον θλίψεως, καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τῷ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ.

27. Καὶ εἶπε Μιχαῖας· εἰὰν ἐπιστρέφω ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, ἐκ ἐλάλησεν Κύριος ἐν ἐμοί. Καὶ εἶπεν· ἀκέσατε λαοὶ πάντες.

28. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς Ῥαμμαῖθ Γαλααδ.

U u 2

29. Καὶ

V. 14. εἰσπορευθῶ εἰς Ῥαμμαῖθ) εἰσπορευθῶ εἰς Ῥαμμαῖθ. V. 15. ὀρκίσω) ὀρκίζω. ibid. πρὸς ἐμὲ πλὴν ἀλήθειαν) πρὸς με πλὴν τὴν ἀλήθειαν. V. 16. διεσπαρμένους τὸν Ἰσραὴλ) transposita. ibid. ἡγούμενον ἀναστρεφέντων) ἡγούμενον οὗτοι, ἀναστρεφέντων. V. 17. εἰπὼν σοι· ἢ) εἰπὼν σοι, ὅτι οὐ. V. 18. Κύριον) τὸν κύριον. V. 19. Καὶ εἶπεν· οὗτος) καὶ οὗτος. V. 21. πνεῦμα ψευδὲς) πνεῦμα ἀψευδὲς, per errorem. ibid. ἔτως) οὕτως. V. 22. πάντων) deest. V. 23. ἐποίησεν) ἤγγισεν. ibid. Χαναανῶ) Χανααν. ib. ποία ὁδῷ) ποία τῇ ὁδῷ. V. 24. ταμίειον ἐν ταμίῳ) ταμίειον ἐν ταμίῳ. V. 25. πρὸς Σιμμήρ τὸν ἄρχοντα) πρὸς ἐμὲ ἄρχοντα. V. 27. ἐν ἐμοί.) adjicit καὶ ἑαυτὸν.

ΚΕΦ. 19. XIX.

29. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· κατακάλυψόν με, καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἐνδύσαι τὸν ἱματισμόν μου· καὶ συνεκαλύφθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον.

30. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἀρχουσι τῶν ἀρμάτων τοῖς μετ' αὐτῆς, λέγων· μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μόνον.

31. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἀρχόντες τῶν ἀρμάτων τὸν Ἰωσαφάτ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν· βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστίν, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τῶ πολεμῶν· καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφάτ, καὶ Κύριος ἔσωσεν αὐτόν, καὶ ἀπέσχετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτῆς.

32. Καὶ ἐγένετο ὡς ἶδον οἱ ἀρχόντες τῶν ἀρμάτων, ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ἀπέσχετο ἀπ' αὐτῆς.

33. Καὶ ἀνὴρ ἐνέτεινε τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τῶ πνεύμονος, καὶ ἀναμέσον τῶ θώρακος· καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ ἐπίσχετε τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τῶ πολέμου, ὅτι ἐπόνεσα.

34. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἦν ἐξηκὼς ἐπὶ τῶ ἀρματος ἕως ἐσπέρας ἐξεναντίας Συρίας, καὶ ἀπέθανε δύνοντας τῶ ἡλίου.

ΚΑΙ ἐπέσχετο Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς Ἰηθ ὁ τῶ Ἀνανὶ ὁ προφήτης· καὶ εἶπεν αὐτῷ· βασιλεὺ Ἰωσαφάτ, εἰ ἀμαρτωλῶ σὺ βοηθεῖς, ἢ μισούμενῳ ὑπὸ Κυρίου φιλιάζεις; διὰ τῆτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὁργὴ παρὰ Κυρίου·

3. ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγαθοὶ εὐρέθησαν ἐν σοὶ, ὅτι ἐξήρας τὰ ἀλσὴ ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ κατήθυνες τὴν καρδίαν σου κατεῦθυνας ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.

4. Καὶ κατόκησεν Ἰωσαφάτ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσαβὲ ἕως ὄρους Ἐφραΐμ, καὶ ἐπέσχετο αὐτῆς ἐπὶ Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

5. Καὶ κατέστησε κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, ἐν πόλει καὶ πόλει.

6. Καὶ εἶπε τοῖς κριταῖς· ἴδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε, ὅτι ἐκ ἀνθρώπου ὑμεῖς κρινετε, ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ, καὶ μετ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως.

7. Καὶ νῦν γενέτω φόβος Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ φυλάσσετε, καὶ ποιήσατε, ὅτι ποιήσατε οὐκ ἔστι μετὰ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυμάσαι πρόσωπον, οὐδὲ λαβεῖν δῶρα.

8. Καὶ

v. 19. ὁ βασιλεὺς) absque articulo. v. 32. ἀπέσχετο) καὶ ἀπέσχετο. v. 33. ἐνέτεινε) ἔτεινε. ibid. καὶ ἐξάγαγε) καὶ abest. v. 34. ἕως ἐσπέρας ἐξεναντίας Συρίας) ἐξεναντίας Συρίας ἕως ἐσπέρας. CAP. XIX. v. 1. ἑαυτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς) αὐτῆς εἰς. v. 2. βασιλεὺ) βασιλεὺς. v. 3. ἀλλ' ἢ) ὅτι ἀλλ' ἢ. ibid. εὐρέθησαν) ἠμείθησαν. ib. κατεῦθυνας) κατήθυνυνας. v. 4. ἐν Ἱερουσ.) εἰς Ἱερουσαλὴμ. v. 5. κριτὰς) τὰς κριτὰς. v. 7. ποιήσατε) ποιήσατε.

8. Καὶ γὰρ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφάτ τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν Κυρίου, καὶ κρίνειν τὰς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ.

9. Καὶ ἐνετείλατο πρὸς αὐτοὺς, λέγων· ὅπως ποιήσετε ἐν φόβῳ Κυρίου, ἐν πληρεῖς ἀληθεία, καὶ ἐν πλήρει καρδίᾳ, καρδίας

10. πᾶς ἀνὴρ κρίσιν τὴν ἐλθούσαν πρὸς ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀναμέσον αἵμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον προστάγματος καὶ ἐντολῆς, καὶ δικαιοσύνη καὶ κρίματα· καὶ διασελεύσθε αὐτοῖς, καὶ οὐχ ἁμαρτήσονται τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐφ' ὑμᾶς ὀργή, καὶ ἐπὶ τὰς ἀδελφὰς ὑμῶν· οὕτως ποιήσετε, καὶ ἔχ ἁμαρτήσεσθε.

11. Καὶ ἰδὲ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἠγόμενος ἐφ' ὑμᾶς εἰς πάντα λόγον Κυρίου· καὶ Ζαβδιὰς υἱὸς Ἰσμαὴλ ὁ ἠγόμενος εἰς πᾶν οἶκον Ἰούδα πρὸς πάντα λόγον βασιλέως· καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ Λευῖται πρὸ προσώπου ὑμῶν. ἰχύσατε, καὶ ποιήσατε, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ τῷ ἀγαθῷ.

ΚΕΦ. Κ'. XX.

ΚΑΙ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμών, καὶ οἱ υἱοὶ Μωαβ, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν Μιναιῶν πρὸς Ἰωσαφάτ εἰς πόλεμον,

2. καὶ ἦλθον καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἰωσαφάτ, λέγοντες· ἦκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ ἐκ τῆς πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ Συρίας, καὶ ἰδὲ εἰσιν ἐν Ἀσασάν Θωμαῖρ, Ἀνασάν αὕτη ἐστὶν Ἐνγαδδαί.

3. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔδωκεν Ἰωσαφάτ τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ ἐκήρυξε νηστειὰν ἐν παντὶ ἐκήρυξαν Ἰούδα.

4. Καὶ συνήχθη Ἰούδας ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν Κύριον.

5. Καὶ ἀνέστη Ἰωσαφάτ ἐν ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν οἴκῳ Κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐλῆς τῆς καινῆς,

6. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐχὶ σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἐν οὐρανῷ, καὶ σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν; καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου ἰσχύς δυναστείας, καὶ οὐκ ἔστι πρὸς σὲ ἀντιστηναι;

7. Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ἐξολοθρεύσας τὰς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου λαοῦ σε Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Ἀβραάμ τῷ ἡγαπημένῳ σε εἰς τὸν αἰῶνα;

8. Καὶ καταύκησαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἀγίασμα τῷ ὀνόματί σου, λέγοντες·

U u 3

εἰάν

V. 8. Καὶ ἐν) καὶ γὰρ ἐν. V. 9. οὕτως) ὅπως. ibid. πληρεῖς καρδίας) πλήρει καρδίᾳ. V. 10. πρὸς ὑμᾶς) ἐφ' ὑμᾶς. ibid. κατοικούντων) τῶν κατοικούντων. ib. αἵματος αἵμα) αἷμα αἵματος. ib. προστάγματος) τῆς προστάγματος. ib. τῷ Κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. ib. ἐφ' ὑμᾶς ὀργή) transposita. ib. οὕτως) οὕτως. V. 11. εἰς πᾶν λ.) εἰς πάντα λόγον. ibid. ἠγόμενος) ὁ ἠγούμενος. ib. πρὸς πᾶν λ.) πρὸς πάντα λόγον. ib. ποιήσατε) καὶ ποιήσατε. CAP. XX. V. 1. Ἀμμών, καὶ οἱ υἱοὶ Μωαβ) μωαβ, καὶ υἱοὶ ἀμμών. V. 2. ἐκ τῆς πέραν) ἐκ πέραν. ibid. Ἀσασάν) ἀσασάν. ib. Ἐνγαδδαί) ἐνγαδδαί. V. 3. τὸ πρόσωπον) absque articulo. ibid. ἐκήρυξαν) ἐκήρυξεν. V. 4. Ἰούδας) Ἰούδα. V. 6. πατέρων ἡμῶν) πατέρων μα. ibid. ὁ Θεὸς ἐν ἐρανῷ) Θεὸς ἐν ἐρανῷ ἀντα. V. 7. σὺ εἶ ὁ Θεός) σὺ ὁ κύριος. ibid. λαοῦ σε) τῷ λαοῦ σε.

9. εὖν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λιμός, πηρόμεθα ἐναντίον τῷ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως, καὶ ἀκέσῃ καὶ σώσεις.

10. Καὶ νῦν ἰδὲ υἱοὶ Ἀμμων, καὶ Μωαβ, καὶ ὅσος Σηεὶρ εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσραὴλ διελθεῖν δι' αὐτῶν, ἐξελεθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξεκλιναν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐκ ἐξωλέθρευσαν αὐτούς.

11. καὶ νῦν ἰδὲ αὐτοὶ ἐπιχειρῶσιν ἐφ' ἡμᾶς ἐξελεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἐκ τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας ἡμῖν.

12. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὃ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν ἰσχύς ἡμῖν τῷ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τῷ τὸ ἐλθόν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἶδμεν τί ποιήσωμεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἢ ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

13. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐξηκὼς ἐναντίον Κυρίου, καὶ τὰ παῖδια αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν.

14. Καὶ τῷ Ὀζιῇ τῷ τῷ Ζαχαρίου, τῶν υἱῶν Βαναίου, τῶν υἱῶν Ἐλεήλ, τῷ Ματθανίου τῷ Λευίτῃ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,

15. καὶ εἶπεν· ἀκέσατε πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ· ταῦτα λέγει Κύριος ὑμῖν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε, μὴδὲ πλῆθῃτε ἀπὸ προσώπου τῷ ὄχλου τῷ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστὶν ἡ παράταξις, ἀλλ' ἡ τῷ Θεῷ.

16. αὐρίον καταβῆτε ἐπ' αὐτούς· ἰδὲ ἀναβαίνει κατὰ τὴν ἀνάβασιν Ἀσσοῦ, Ἀσὰ καὶ εὐρήσετε αὐτούς ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου Ἰερήλ.

17. Οὐχ ὑμῖν ἐστὶν πολεμῆσαι· ταῦτα σύνετε, καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν Κυρίου μεθ' ὑμῶν, Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ· μὴ φοβεῖσθε, μὴδὲ πλῆθῃτε αὐρίον ἐξελεῖν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ Κύριος μεθ' ὑμῶν.

18. Καὶ κύψας Ἰωσαφάτ ἐπὶ πρόσωπον ἑαυτοῦ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἔπεσον ἐναντίον Κυρίου προσκυνῆσαι Κυρίῳ.

19. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Κααθ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Κορέ, αἰνεῖν Κυρίῳ τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος,

20. καὶ ὠρθρισαν τοπρωῖ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἐρήμον Θεκαέ. καὶ ἐν τῷ ἐξελεῖν αὐτούς, ἔση Ἰωσαφάτ καὶ ἐβόησε, καὶ εἶπεν· ἀκέσατέ με, Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ· ἐμπι-
σεύ-

v. 10. ἰδὲ υἱοὶ) ἰδὲ οἱ υἱοὶ. v. 11. ἐκ τῆς κληρ.) ἀπὸ τῆς κληρονομίας. v. 12. ἰσχύς ἡμῖν) transposita. ibid. ποιήσωμεν) ποιήσωμεν. v. 13. Ἰσραὴλ ἐς. ἐναντίον) ἰδὲ ἐξηκὼς ἐναντί. ibid. γυναῖκες) addit. αὐτῶν. v. 14. Ἐλεήλ) ἐλεήλ. v. 15. Ἱερουσαλὴμ) ἐν Ἱερουσαλὴμ. v. 16. Ἀσὰ) ἀσσοῖς. ibid. ἐπ' ἄκρου τῆς) ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς. v. 17. φοβεῖσθε) φοβήθητε. ibid. ἀπάντησιν, καὶ) ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ. v. 18. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. ibid. ἐν Ἱερουσαλὴμ) ἐν abest. ib. ἐναντίον) ἐναντί. v. 19. Κυρίῳ τῷ Θεῷ) absque articulo. v. 20. τοπρωῖ) περὶ. ibid. ἐξελεῖν, ἔση) ἐξελεῖν καὶ πᾶς, ἔση.

σεύσατε ἐν Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐμπιστευθεὶς ἐν προφῆτῃ αὐτῷ, καὶ εὐδοκίσησθε. τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκῦλα, ὅτι πολλὰ ἦν.

21. Καὶ ἐβλαύσατο μετὰ τῷ λαῷ, καὶ ἔζησε ψαλτωδούς καὶ αἰνούντας, ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἄγια ἐν τῇ ἐξελεύσει ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον· ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

22. Καὶ ἐν τῷ ἐνάρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, ἔδωκε Κύριος πολεμῆν τὰς οὐκ Ἀμμων ἐπὶ Μωάβ καὶ ὅρος Σηεῖρ τὰς ἐξελεύσοντας ἐπὶ Ἰεδαν, καὶ ἐτροπώθησαν.

23. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμων καὶ Μωάβ ἐπὶ τὰς κατοικοῦντας ὅρος Σηεῖρ, ἐξολοθρεῦσαι καὶ ἐκρίψαι. καὶ ὡς συνετέλεσαν τὰς κατοικοῦντας Σηεῖρ, ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τῷ ἐξολοθρεῦσθαι.

24. Καὶ Ἰεδας ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς ἐρήμης, καὶ ἐπέβλεψε, καὶ εἶδε τὸ πλῆθος· καὶ ἰδὲ πάντες νεκροὶ πεπλωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν σωζόμενος.

25. Καὶ ἦλθεν Ἰωσαφατ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κλῆνην πολλὰ, καὶ ἀποσκευὴν, καὶ σκῦλα, καὶ σκεύη ἐπιθυμητὰ, καὶ ἐσκέλευσαν ἑαυτοῖς. Καὶ ἐγένοντο ἡμέραι

26. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ ἠυλόγησαν τὸν Κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῷ τόπῳ ἐκεῖ, Κοιλὰς εὐλογίας, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27. Καὶ ἐπέτρυνε πᾶς ἀνὴρ Ἰεδας εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἰωσαφατ ἠγάμενος αὐτῶν ἐν εὐφροσυνῇ μεγάλῃ, ὅτι ἠύφρανεν αὐτὰς Κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

28. Καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν νάβλαις, καὶ κινύραις, καὶ ἐν σάλπιγγι· ζῆν εἰς οἶκον Κυρίου.

29. Καὶ ἐγένετο ἕκαστος Κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς, ἐν τῷ ἀκούσαι αὐτὰς ὅτι ἐπολέμησε Κύριος πρὸς τὰς ὑπεναντίους Ἰσραὴλ.

30. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφατ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς αὐτῷ κυκλόθεν.

31. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφατ ἐπὶ τὸν Ἰεδαν, ὃν ἐτῶν τριακονταπέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ, θυγάτηρ Σαλεί.

32. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀσά, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τῷ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου.

33. ἄλλα

ψ. 20. Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν) ἐν κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν. ψ. 21. ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ) ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἄγια ἐν τῇ ἐξελεύσει ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον· ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ. ψ. 22. ἐνάρξασθαι τῆς αἰν. αὐτοῦ τῆς) ἀρχαῖς αὐτῆς τῆς αἰνέσεως καὶ τῆς. ψ. 23. ἐκρίψαι καὶ) ἐκρίψαι αὐτὰς. καὶ. ψ. 25. ἦλθεν) ἐξῆλθεν. ibid. ἑαυτοῖς.) ἐν αὐτοῖς. ψ. 26. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ) καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ. ψ. 27. ἠύφρανεν) εὐφραίνεν. ψ. 28. ἐπολέμησε Κύριος) transposita. ψ. 31. ἐτῶν τριακονταπέντε ἐν τῷ. ibid. εἴκοσι πέντε) εἴκοσι καὶ πέντε. ib. Σαλεί.) σαλί. ψ. 32. ταῖς ὁδοῖς) ἐν ταῖς ὁδοῖς. ibid. Ἀσά, ἀκ) Ἀσά, καὶ ἀκ.

33. ἀλλὰ τὰ ὑψηλά ἐτι ὑπῆρχε, καὶ ἐτι ὁ λαὸς ἐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων ἑαυτῶν.

34. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφάτ, οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔχατοι, ἰδὲ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰησοῦ τῷ Ἀνανι, ὃς κατέγραψε βιβλίον βασιλείων Ἰσραὴλ.

βασι-
λέως
35. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοιμήθη Ἰω-
σαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς Ὀχοζιά
βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἔτος ἠνόμησεν,

36. ἐν τῷ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν, τῷ ποιῆσαι πλοῖα τῷ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. Καὶ ἐποίησε πλοῖα ἐν Γασίαν Γαδέρ.

37. Καὶ ἐπροφῆτευσεν Ἐλιέξερ ὁ τῷ
Δαυὶδ ἀπὸ Μαρσιῆς ἐπὶ Ἰωσαφάτ, λέ-
γων ὡς ἐφιλόσας τῷ Ὀχοζιά, ἔθραυ-
σε Κύριος τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη
τὰ πλοῖα αὐτοῦ, καὶ ἐκ ἐδυνάωθη τῷ πο-
ρευθῆναι εἰς Θαρσεῖς.

ΚΕΦ. ΚΑ'. ΧΧΙ.

ΚΑΙ ἐκοιμήθη Ἰωσαφάτ μετὰ
τῶν πατέρων ἑαυτοῦ, καὶ ἐτάφη
παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ ἐν
πόλει Δαυὶδ· καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωράμ
υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφάτ
ἦν, Ἀζαρίας, καὶ Ἰεὶήλ, καὶ Ζαχα-
ρίας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Μιχαὴλ, καὶ

Σαφατίας· πάντες ἔτοι υἱοὶ Ἰωσαφάτ
βασιλέως Ἰούδα.

3. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πατήρ αὐ-
τῶν δόματα πολλὰ, ἀργύριον καὶ χρυ-
σίον, καὶ ὅπλα μετὰ πόλεων τετειχισ-
μένων ἐν Ἰούδα, καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκε
τῷ Ἰωράμ, ὅτι ἔτος ὁ πρωτότοκος.

4. Καὶ ἀνέστη Ἰωράμ ἐπὶ τὴν βασι-
λείαν αὐτοῦ, καὶ ἐκράταιώθη, καὶ ἀπέ-
κλεινε πάντας τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ ἐν βομ-
φαίᾳ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσραὴλ·

5. ὧν αὐτὸς τριάκοντα καὶ δύο ἔτῶν,
κατέστη Ἰωράμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἑαυ-
τοῦ, καὶ ὁκλῶ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερου-
σαλήμ.

6. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων
Ἰσραὴλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι
θυγάτηρ Ἀχαάβ ἦν αὐτοῦ ἡ γυνὴ, καὶ
ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου.

7. Καὶ οὐκ ἐβέλετο Κύριος ἐξολε-
θρεῦται τὸν οἶκον Δαυὶδ, διὰ τὴν δια-
θήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυὶδ, καὶ ὡς
ἔπεν αὐτῷ, δοῦναι αὐτῷ λύχον καὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστη
Ἐδῶμ ἀπὸ τῷ Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ'
ἑαυτοῦ βασιλεῖα.

9. Καὶ ὤχετο Ἰωράμ μετὰ τῶν ἀρ-
χόντων, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἐγένετο, καὶ ἠγέρθη νυκτὸς,
καὶ ἐπάταξεν Ἐδῶμ τὸν κυκλῶντα αὐ-
τὸν

v. 33. ἀλλὰ τὰ) ἀλλὰ καὶ τὰ. ibid. καρδίαν πρὸς Κ. Θ. τῶν π. ἑαυτῶν.) καρδίαν αὐτῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. v. 34. βασιλέων) βασιλείων. v. 35. Ὀχοζιά) Ὀχοζιά. v. 36. καὶ πορευθῆναι εἰς) καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτόν, τῷ ποιῆσαι πλοῖα τῷ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. v. 37. ἐπροφῆτευσεν) προφῆτευσεν. ibid. Ὀδία) Ὀδία. ib. τῷ πορευθῆναι) τῷ πορευθῆναι. CAP. XXII. v. 1. αὐτοῦ) αὐτοῦ. ibid. παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ) non habet. ib. Ἰωράμ) Ἰωράμ. v. 2. Μιχαὴλ) μιχαὴλ. ibid. Σαφατίας) Σαφατίας. v. 3. μετὰ πόλεων) μετὰ τῶν πόλεων. v. 5. ὧν αὐτὸς) ὅσους αὐτοῦ. ibid. αὐτοῦ) αὐτοῦ. v. 6. ἡ γυνὴ) absque articulo. v. 8. ἐβασίλευσαν) ἐβασίλευσαν.

τὸν, καὶ τὲς ἀρχοντας τῶν ἀρμάτων,
καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα
αὐτῶν.

10. Καὶ ἀπέσκη Ἐδὼμ ἀπὸ χειρὸς Ἰσ-
δα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· τότε ἀπέ-
σκη Λοβιά ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀπὸ χει-
ρὸς αὐτῆς, ὅτι ἐγκατέλιπε τὸν Κύριον
Θεὸν τῶν πατέρων ἑαυτῆς.

11. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ
ἐν πόλεσιν Ἰδα, καὶ ἐξεπόρευσε τὲς
κατοικήσας Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπεπλά-
ησε τὸν Ἰδαν.

12. Καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐν γραφῇ παρα-
ῖ Ηλὲ τῆ προφῆτε, λέγων· τάδε λέγει
Κύριος ὁ Θεὸς Δαυὶδ τῷ πατρὸς σου·
ὡς ἂν ἐκ πορεύῃς ἐν ὁδοῖς Ἰωσαφάτ τῷ πατρὸς
σου, καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα.

13. καὶ ἐπορεύῃς ἐν ὁδοῖς βασιλέων
Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρευσε τὸν Ἰδαν,
καὶ τὲς κατοικούντας Ἱερουσαλήμ, ὡς
ἐξεπόρευσε ὁ οἶκος Ἀχαάβ, καὶ τὲς
ἀδελφές σε, υἱοὺς τῆ πατρός σε, τὲς
ἀγαθές ὑπὲρ σὲ ἀπέκλεινας.

14. ἰδὲ Κύριος πατάξει σε πληγὴν
μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ ἐν τοῖς
υἱοῖς σου, καὶ ἐν γυναίξί σου, καὶ ἐν πά-
σῃ τῇ ἀποσκευῇ σου.

15. Καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν
νόσῳ κοιλίας, ἕως αὐτῆς ἐξέλθῃ ἡ κοιλία
σε μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς
ἡμέρας.

Tom. II.

γ. 10. Ἐδὼμ ἀπὸ χειρὸς Ἰδα) ἀπὸ Ἰδα ἔδωμ. ibid. Λοβιά) λομιά. ib. τὸν Κύριον Θεὸν) κύριον
τὸν Θεόν. ib. ἑαυτῆς) αὐτῆς. γ. 11. ἐν πόλεσιν) ἐν ταῖς πόλεσιν. ibid. Ἱερουσαλήμ) ἐν Ἱερουσαλήμ.
γ. 12. ὁ Θεός) absque articulo. ibid. πατρός σε) καὶ ἐν) πατρός σε· ὡς ἂν ἐκ πορεύῃς ἐν
ὁδοῖς Ἰωσαφάτ τῷ πατρὸς σε, καὶ ἐν. γ. 13. Ἱερουσαλήμ) ἐν Ἱερουσαλήμ. ibid. ὁ οἶκος) absque
articulo. γ. 18. μετὰ ταῦτα) addit πάντα. ibid. μαλακίᾳ ἐν ἡ) μαλακίαν ἡ. γ. 19. ὁ και-
ρός) absque articulo. γ. 20. ἐβασίλευσε) adjicit, καὶ ὁκλῶ ἔτη ἐβασίλευσεν. ibid. ἐν οὐκ ἐπαί-
νῃ) οὐκ ἐν ἐπαίνῳ. CAP. XXII. γ. 1. τὸν υἱόν) absque articulo.

16. Καὶ ἐπήγειρε Κύριος ἐπὶ Ἰωραμ
τὲς ἀλλοφύλους, καὶ τὲς Ἀραβας, καὶ
τὲς ὁμόρους τῶν Αἰθιοπῶν.

17. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰδαν, καὶ κα-
τεδυνάστευον, καὶ ἀπέσχεσαν πᾶσαν
τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τῆ βα-
σιλέως, καὶ τὲς υἱοὺς αὐτῆς, καὶ τὰς
θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη
αὐτῷ υἱός, ἀλλ' ἡ Ὀχοζίας ὁ μικρό-
τατος τῶν υἱῶν αὐτῆς.

18. Καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπάταξεν
αὐτὸν Κύριος εἰς τὴν κοιλίαν μαλακίᾳ
ἐν ἡ ἐκ ἐστὶν ἰατρεία,

19. καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.
καὶ ὡς ἦλθεν ὁ καιρὸς τῶν ἡμερῶν, ἡ-
μέρας δύο, ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτῆς με-
τὰ τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλα-
κίᾳ πονηρᾷ. Καὶ ἐκ ἐπαίησεν ὁ λαὸς
αὐτῆς ἐκφορῶν, καθὼς ἐκφορῶν πατέ-
ρων αὐτῆς.

20. Ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἔτων ὅτε
ἐβασίλευσε, καὶ ὁκλῶ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ· καὶ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαί-
νῳ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἐν
τάφοις τῶν βασιλέων.

ΚΕΦ. ΚΒ'. XXII.

ΚΑΙ ἐβασίλευσαν αἱ κατοικοῦντες
ἐν Ἱερουσαλήμ τὸν Ὀχοζίαν τὸν
υἱὸν αὐτῆς τὸν μικρὸν ἀντ' αὐ-
τῆς, ὅτι πάντας τὲς πρεσβυτέρους ἀ-
πέκλει-

X x

πέκλει-

πέκλεινε τὸ ληστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς, οἱ Ἀραβες, καὶ οἱ Ἀλμαζονεῖς. Καὶ ἐβασίλευσεν Ὁρχοζίας υἱὸς Ἰωραὴμ

Βασι-
λεὺς

2. Ὡς εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὁρχοζίας, καὶ ἓνα ἐνιαυτὸν ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ζαμβρί Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρί.

Ζαμβρί

3. Καὶ ἔτος ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ αἰκῶν Ἀχαάβ, ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος τῆ ἀμαρτανείᾳ.

4. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου ὡς ὁ οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι αὐτοὶ ἤσαν αὐτῷ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτῆς, σύμβουλοι τῆ ἐξολοθρευτοῦ αὐτῶν.

5. καὶ ἐν ταῖς βελαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωραὴμ υἱοῦ Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαήλ βασιλέα Συρίας εἰς Ῥαμὰθ Γαλααδ. Καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ἰωραὴμ.

Ἀχαάμ

6. καὶ ἐπέσρεψεν Ἰωραὴμ τῆ ἰατρειᾷ θῆναι εἰς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν Ῥαμὰ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Ἀζαήλ βασιλέα Συρίας. Καὶ Ὁρχοζίας υἱὸς Ἰωραὴμ βασιλεὺς Ἰδὰ κατέβη δεύσασθαι τὸν Ἰωραὴμ υἱὸν Ἀχαάβ εἰς Ἰσραὴλ, ὅτι ἤβρωσεν.

Ἰσραὴλ

Ἰσραὴλ

7. Καὶ παρὰ τῆ Θεῶ ἐγένετο καταστροφή Ὁρχοζίας ἐλθεῖν πρὸς Ἰωραὴμ. καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, ἐξῆλθε μετ' αὐτῆς Ἰωραὴμ πρὸς Ἰηοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ χριστὸν Κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ.

8. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν Ἰηοὺ τὸν οἶκον Ἀχαάβ, καὶ εὗρε τὲς ἀρχοντας Ἰδὰ, καὶ τὲς ἀδελφὰς Ὁρχοζίου λειτουργοῦντας τῇ Ὁρχοζία, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτάς.

9. Καὶ ἔπε τῆ ζήτησαι τὸν Ὁρχοζίαν, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰηοὺ, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν, ὅτι ἔπαι, υἱὸς Ἰωσαφάτ ἔστιν, ὃς ἐζήτησε τὸν Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῆς καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ Ὁρχοζίας κατὰ τὴν δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας.

ἐκζητή-
σει

10. Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὁρχοζίου ἔδεν ὅτι τέθνηκεν αὐτῆς ὁ υἱός, καὶ ἠγέρθη, καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας αὐτῆς ἐν οἴκῳ Ἰδὰ.

11. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαφάτ ἡ θυγάτηρ Ἰωσαφάτ τῆ βασιλείας τὸν Ἰωαὴ υἱὸν Ὁρχοζίου, Ὁρχοζίας καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσε τῶν υἱῶν τῆ βασιλείας τῶν θανατομένων, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς εἰς τὸ ταμειῖον τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψε αὐτὸν

V. 1. τὸ ληστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς) τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτὰς ληστήριον. *ibid.* βασιλεὺς) βασιλεὺς.
V. 2. Ὡς εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὁρχοζίας, καὶ ἓνα ἐνιαυτὸν) ὡς ἐτῶν εἴκοσι Ὁρχοζίας ἐβασίλευσε, καὶ ἐνιαυτὸν ἓνα. *ibid.* Ζαμβρί) ἀμβρί. V. 4. ὡς ὁ οἶκος) *absque articulo.* *ibid.* μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τ. π. αὐτῆς, σύμβουλοι) σύμβουλοι, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτῆς. V. 5. υἱὸς Ἀχαάμ εἰς) υἱὸς Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς. V. 6. Ἰσραὴλ) Ἰσραὴλ, *bis.* *ibid.* ἐν Ῥαμὰ) ἐν Ῥαμὰθ. V. 7. καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν) καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν. *ibid.* Ναμεσσὶ χρ. Κυρίου) ναμεσσὶ χριστὸν κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ. V. 8. ἀδελφὰς Ὁρχοζίας) ἀδελφὰς Ὁρχοζία λειτουργοῦντας τῇ Ὁρχοζία. V. 9. ἐκζητή-
σει) ἐκζητή. *ibid.* ἐν ὅλῃ καρδίᾳ) ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ. V. 10. Ὁρχοζίας) Ὁρχοζία. *ibid.* αὐτῆς ὁ υἱός) *transposita.* *ib.* βασιλείας αὐτοῦ ἐν) αὐτῆς *deest.* V. 11. Ἰωσαφάτ ἡ θυγάτηρ) Ἰωσαφάτ θυγάτηρ. *ibid.* Ὁρχοζίας) Ὁρχοζίου, *ib.* τῶν υἱῶν) *absque articulo.* *ib.* εἰς τὸ ταμειῖον) εἰς ταμειῖον.

Ἰωσα- αὐτὸν Ἰωσαβηθ θυγάτηρ τῆ βασιλέως
βθ Ἰωράμ, ἀδελφὴ Ὁχοζιε, γυνὴ Ἰωια-
δά τῆ ἱερέως, καὶ ἐκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ
προσώπων Γοθολίας, καὶ οὐκ ἀπέκλεινεν
αὐτόν.

αὐτῆς 12. Καὶ ἦν μετ' αὐτοῖς ἐν οἴκῳ τῆ Θεᾶ
κατακεκρυμμένος ἕξ ἔτη, καὶ Γοθολία
ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦ. ΚΓ'. XXIII.

ΚΑΙ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐβδόμῳ ἐκρα-
ταίωσεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τὰς
ἐκατοντάρχας, τὸν Ἀζαρίαν
υἱὸν Ἰωράμ, καὶ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν Ἰωα-
νάν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ἰωβηδ, καὶ
Μασίαν τὸν Μωσσαιάν υἱὸν Ἀδαία, καὶ τὸν Ἐλι-
σαφάτ υἱὸν Ζαχαρίου μεθ' αὐτῶν εἰς
οἶκον Κυρίου.

2. Καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Ἰόδα, καὶ
συνήγαγον τὰς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν
πόλεων Ἰόδα, καὶ ἀρχοντας τῶν πα-
τριῶν τῆ Ἰσραὴλ, καὶ ἤλθον εἰς Ἱερου-
σαλήμ.

3. Καὶ διέθεντο πᾶσα ἡ ἐκκλησία
Ἰόδα διαθήκην ἐν οἴκῳ τῆ Θεᾶ μετὰ τῆ
Βασιλέως· καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν
τῆ Βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδὲ ὁ
υἱὸς τῆ Βασιλέως βασιλευσάτω, κα-
θὼς ἐλάλησε Κύριος, ἐπὶ τὸν οἶκον
Δαυὶδ.

4. Νῦν ὁ λόγος ἔστος, ὃν ποιήσετε·
τὸ τρίτον ἐξ ἡμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ

σαββατον τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν,
καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν εἰσόδων.

5. Καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τῆ Βασι-
λέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέ-
σῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου
Κυρίου.

6. Καὶ μὴ εἰσέλθτω εἰς οἶκον Κυρίου,
ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ὁ ἱερεὺς
λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν· αὐτοὶ εἰς-
ελεύσονται ὅτι ἅγιοι εἰσι, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς φυλασσέσθω φυλακὰς Κυρίου.

7. Καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν
Βασιλέα κύκλῳ, ἀνδρὸς σκευὸς ἐν χεί-
ρὶ αὐτῶν, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν
οἶκον ἀποθανεῖται, καὶ ἔσονται μετὰ
τῆ Βασιλέως, εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπο-
ρευόμενος αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς
Ἰόδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Ἰω-
δαὲ ὁ ἱερεὺς· καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὰς
ἀνδρας ἑαυτῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆ σαββάτης
ἕως ἐξόδε τῆ σαββάτης, ὅτι ἐ κατέλυ-
σεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰς ἐφημερίας.

9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωδαὲ τὰς μαχαίρας,
καὶ τὰς θυρεὰς, καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν ἦν
τῆ Βασιλέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τῆ Θεοῦ.

10. καὶ ἔστησε πάντα τὸν λαόν, ἐκα-
τον ἐν τοῖς ὅπλοις ἑαυτῶν, ἀπὸ τῆς ὠ-
μίας τῆ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠ-
μίας τῆς ἀριστερᾶς τῆ θυσιαστηρίου, καὶ
τῆ οἴκου ἐπὶ τὸν Βασιλέα κύκλῳ.

X X 2

II. Καὶ

V. 11. Ἰωσαβηθ) Ἰωσαβηθ. ibid. Ἰωιαδά) Ἰωδαὲ. ib. Γοθολίας) τῆς γοθολίας. V. 12. μετ' αὐτῆς) μετ' αὐτῶν. CAP. XXIII. v. 1. τῷ ἐβδόμῳ) τῇ ὀγδόῃ. ibid. ἐκατοντάρχας) ἐκατοντάρχους. ib. Ἰωβηδ, καὶ τὸν Μασίαν - - μεθ' αὐτῶν) Ἰωβηδ, καὶ τὸν Μωσσαιάν υἱὸν Ἀδαία, καὶ τὸν Ἐλισταφάν υἱὸν Ζαχαρίου μεθ' αὐτῶν. V. 2. τῶν πατριῶν) absque articulo. V. 3. ἐκκλησία) ἡ ἐκκλησία. V. 4. ἐξ ἡμῶν) ἐξ ὑμῶν. V. 6. ὁ ἱερεὺς) οἱ ἱερεῖς. ibid. φυλασσέσθω) φυλασσέτω. V. 7. σκευὸς ἐν) σκευὸς ἐν. ibid. εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος) εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος αὐτοῦ. V. 8. ἐνετείλατο) addit αὐτοῖς. ibid. ἑαυτῶν) αὐτῶν. ib. Ἰωδαὲ τας) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰς. V. 9. ἔδωκεν τὰς) ἔδωκε Ἰωδαὲ τὰς. V. 10. πάντα τὸν λαόν) transposita. ibid. ἑαυτῶν) αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τῆ βασι-
λέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ βασι-
λειον, καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐβασί-
λευσαν καὶ ἔχρισαν αὐτὸν Ἰωδαὲ, καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτῆς, καὶ ἔβαν· ζήτω ὁ βα-
σιλεὺς.

12. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν Φωνὴν
τῆ λαοῦ τῶν τρεχόντων, καὶ ἐξομολο-
γούμενων, καὶ αἰνοῦντων τὸν βασιλέα·
καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον
Κυρίου.

13. Καὶ ἴδε, καὶ ἰδὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
τῆς σάσεως αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου
οἱ ἄρχοντες, καὶ αἱ σάλπιγγες, ἄρ-
χοντες περὶ τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς τῆς γῆς ἠυφράνθη, καὶ ἐσάλπισαν
ἐν σάλπιγγι, καὶ οἱ ἄδοντες ἐν τοῖς
ὄργανοις ᾠδοῖ, καὶ ὑμνοῦντες αἶνον. Καὶ
διέβηξε Γοθολία τὴν σολὴν ἑαυτῆς,
καὶ ἐβόησε, καὶ ἔβαν· ἐπιθέμενοι ἐπι-
τίθεσθε.

14. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, καὶ
ἐνετείλατο Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατον-
τάρχοις, καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνά-
μεως, καὶ ἔειπεν αὐτοῖς· ἐκβάλετε αὐ-
τὴν ἐκ τῆς οἴκου, καὶ ἐξέλθατε ὀπί-
σω αὐτῆς, καὶ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ,
ὅτι ἔειπεν ὁ ἱερεὺς, μὴ ἀποθανέτω ἐν
οἴκῳ Κυρίου.

15. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ἄνεσιν, καὶ δι-
ῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἰππέων τῆς
οἴκου τῆ βασιλείας, καὶ ἐθανάτωσαν
αὐτὴν ἐκεῖ.

16. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀνα-
μέσον αὐτῆς καὶ τῆ λαοῦ καὶ τῆ βασι-
λέως, εἶναι λαὸν τῷ Κυρίῳ.

17. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς
εἰς οἶκον Βάαλ, καὶ κατέσπασαν αὐ-
τὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῆς. καὶ τὰ
εἰδωλα αὐτῆς ἐλέπνυναν, καὶ τὸν Μαι-
θαὶν τὸν ἱερέα τῆς Βάαλ ἐθανάτωσαν
ἐναντίον τῶν θυσιαστηρίων αὐτῆς.

18. Καὶ ἐνεχείρισεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰ ἐνχει-
ῆργα οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων, καὶ ῥησεν
τῶν Λευιτῶν, καὶ ἀνέστησε τὰς ἐφημε-
ρίας τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν, ὥς
διέσειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ
ἀνέγκαι ἑλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ, κα-
θὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωϋσῆ, ἐν εὐ-
φροσύνῃ, καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς Δαυὶδ.

19. Καὶ ἔστησαν οἱ πυλῶροι ἐπὶ τὰς
πύλας οἴκου Κυρίου, καὶ οὐκ εἰσελεύσε-
ται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα.

20. Καὶ ἔλαβε τὲς παῖσιάρχας, καὶ
τὲς δυνατῆς, καὶ τὲς ἀρχοντας τῆς
λαῖς, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς,
καὶ ἀνεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον
Κυρίου, καὶ εἰσῆλθε διὰ τῆς πύλης τῆς
ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τῆ βασιλείας,
καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν θρό-
νον τῆς βασιλείας.

21. Καὶ ἠυφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς
γῆς, καὶ ἡ πόλις ἠσυχάσθη, καὶ τὴν
Γοθολίαν ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

ΚΕΦ.

ν. 11. Ἰωδαὲ, καὶ οἱ) Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ. ν. 12. τῶν τρεχόντων) absque articulo. ν. 13. ἄρ-
χοντες περὶ τὸν) καὶ οἱ ἄρχοντες περὶ τὸν. ibid. λαὸς ἠυφράνθη) λαὸς τῆς γῆς ἠυφράνθη. ib. ἐν
σάλπιγγι) ταῖς σάλπιγγι. ib. ἑαυτῆς) αὐτῆς. ib. καὶ ἔβαν· ἐπιθέμενοι) ἐπιτιθέμενοι. ν. 14.
ἐξέλθατε) εἰσέλθατε. ν. 17. θυσιαστήρια) addit αὐτοῦ. ibid. τὸν ἱερέα τῆς Βάαλ) ἱερέα Βάαλ.
ν. 18. ἐνεχείρισεν) ἐνεχείρισεν. ibid. καὶ τῶν Λευιτῶν) absque articulo, priore loco. ib. Λευι-
τῶν, διέσειλε) Λευιτῶν, ὥς διέσειλε. ib. ἀνέγκαι) ἀνέγκαι. ib. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. ν. 20. ἀνε-
βίβασαν) ἐπεβίβασαν. ibid. ἐπὶ τὸν θρόνον) ἐπὶ τῆ θρόνου. ν. 21. μαχαίρᾳ) abest.

ΚΕΦ. ΚΔ'. XXIV.

ΩΝ ἐπὶ τῶν Ἰωᾶς ἐν τῷ βασι-
λεῦσαι αὐτὸν, καὶ τσεαράκον-
τα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Σαββὰ
ἐκ Βηρσαβῆ.

2. Καὶ ἐποίησεν Ἰωᾶς τὸ εὖθες ἐνώ-
πιον Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαῆ
τῆς ἱερέως.

3. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ἰωδαῆ δύο γυ-
νάϊκας, καὶ ἐγέννησαν υἱὲς καὶ θυγα-
τέρας.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένε-
το ἐπὶ καρδίαν Ἰωᾶς ἐπισκευάσαι τὸν
οἶκον Κυρίου,

5. καὶ συνήγαγε τὰς ἱερεῖς, καὶ τὰς
Λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐξέλθατε
εἰς τὰς πόλεις Ἰόδα, καὶ συναγάγετε
ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον κατιχῦ-
σαι τὸν οἶκον Κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυ-
τὸν, καὶ σπεύσατε λαλῆσαι, καὶ οὐκ
ἔσπευσαν οἱ Λευῖται.

6. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωᾶς ὁ βασιλεὺς
τὸν Ἰωδαῆ τὸν ἀρχόντα, καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ· διατί ἐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν Λευι-
τῶν τῆς εἰσενέγκαι ἀπὸ Ἰόδα καὶ Ἱερου-
σαλὴμ τὸ κεκριμένον ὑπὸ Μωϋσῆ ἀν-
θρώπου τῷ Θεῷ, ὅτε ἐξεκκλησίασε τὸν
Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μαρτυρίου;

7. Ὅτι Γεθολία ἦν ἡ ἀνομος, καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τῷ
Θεῷ, καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου Κυρίου ἐποίη-
σαν τοῖς Βασιλείμ.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· γενηθήτω
γλωσσόκομον, καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴ-
κου Κυρίου ἔξω.

9. Καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ἰόδα, καὶ
ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ,
καθὼς εἶπεν Μωϋσῆς παῖς τῷ Θεῷ
ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

10. Καὶ ἔδωκαν πάντες ἀρχόντες καὶ
πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἰσέφερον καὶ ἐπέβαλλον
εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως ἃ ἐπληρώθη.

11. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔφερον τὸ γλωσ-
σόκομον πρὸς τὰς προσάτας τῷ βασι-
λέως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν, καὶ ὡς
εἶδον ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, καὶ
ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλέως,
καὶ ὁ προσάτης τῆς ἱερέως τῷ μεγάλῳ,
καὶ ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον, καὶ κα-
τέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶ· οὕτως
ἐποιοῦν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ συνήγα-
γον ἀργύριον πολὺ.

12. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ
Ἰωδαῆ ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιῶσι τὰ ἔργα εἰς
τὴν ἐργασίαν οἴκου Κυρίου. Καὶ ἐμιθύν-
το λατόμους καὶ τέκτονες ἐπισκευάσαι
τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ χαλκῆς σιδήρε καὶ χαλ-
κοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

13. Καὶ ἐποίουν οἱ ποιῶντες τὰ ἔρ-
γα, καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν
χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον
Κυρίου ἐπὶ τὴν σάσιν αὐτῶ, καὶ ἐνί-
χυσαν.

14. Καὶ ὡς συνετέλεσαν, ἤνεγκαν
πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ἰωδαῆ τὸ

X x 3

κατά-

CAP. XXIV. v. 1. ἐπὶ τῶν) transposita. ibid. βασιλεῦσαι) βασιλεύειν. ib. Ἀβιά) σαββὰ.
v. 3. ἑαυτῷ Ἰωδ. δ. γυν.) Ἰωδαῆ δ. γυν. ἑαυτῷ. v. 6. Ἰωᾶς ὁ βασιλεὺς) transposita. ibid. τῷ
Θεῷ, ὅτε) τῷ Θεῷ, ὅτι. v. 7. καὶ τὰ ἅγια) καὶ γὰρ τὰ ἅγια. ibid. τοῖς Βασιλείμ.) ταῖς Βασι-
λείμ. v. 9. εἰσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ) εἰσενεγκαι κυρίῳ. v. 10. ἐπέβαλλον) ἐπέβαλον. v. 11. ἔφερον) εἰσ-
έφερον. ibid. τὸν γλωσσόκ.) τὸ γλωσσόκομον. v. 12. εἰς τὴν ἐργασίαν) εἰς ἐργασίαν. ibid. τὸν οἶ-
κον Κυρίου.) adjicit, καὶ χαλκῆς σιδήρε καὶ χαλκῷ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

κατάλοιπον τῶ ἀργυρίου, καὶ ἐποίησαν σκευὴ εἰς οἶκον Κυρίου, σκευὴ λειτουργικὰ ὀλοκαυτωμάτων, καὶ θυσίας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς, καὶ ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώσεις ἐν οἴκῳ Κυρίου διαπαντός, πάντες αὐτῶν σὰς τὰς ἡμέρας Ἰωδαέ.

15. Καὶ ἐγήρασεν Ἰωδαὲ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐτελεύτησεν ὡς ἑτῶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐν τῷ τελευτῶν αὐτόν.

16. Καὶ ἔθαψαν αὐτόν ἐν πόλει Δαυὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ μετὰ τῷ Θεῷ, καὶ τῷ ὅκῳ αὐτῆς.

17. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδαὲ εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα· τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς,

Κύριον 18. καὶ ἐγκατέλειπον τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐδύλεον τοῖς εἰδώλοις καὶ ταῖς Ἀσάρταις· καὶ ἐγένετο ὁργὴ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

19. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέφαι πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ διεμαρτύρατο αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

20. Καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐνέδυσε τὸν Ἀζαρίαν τὸν τῷ Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα, καὶ ἀνέστη ἐπ' αὐτῷ τῷ λαῷ, καὶ εἶπε· τάδε λέγει Κύριος· τί παραπορεύεσθε ταῖς ἐντελαῖς Κυρίου; καὶ οὐκ εὐδοκᾶτε.

ὅτι ἐγκατελείπετε τὸν Κύριον, καὶ ἐγκαταλείψετε ὑμᾶς.

21. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, καὶ ἐλθὼς ὅλησαν αὐτόν δι' ἐντολῆς Ἰωᾶς τῷ βασιλέως ἐν αὐτῇ οἴκῳ Κυρίου.

22. Καὶ ἐκ ἐμνήθη Ἰωᾶς τῷ ἐλέους· ἐποίησε μὲν αὐτῷ Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτῆς· καὶ ὡς ἀπέστησεν, εἶπεν· ἴδοι Κύριος καὶ κρινέτω.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τῆς ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτόν δύναμις Συρίας, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ κατέφθειρεν πάντας τὰς κατ' ἄρχοντας τῆς λαῖς ἐν τῷ λαῷ, καὶ φθίρεν πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλεν τῷ ἀπέστειλεν βασιλεῖ Δαμασκού, λεν

24. ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσι παρεγένετο δύναμις Συρίας. Καὶ ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν τὴν δύναμιν πολεμὴν σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλειπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ μετὰ Ἰωᾶς ἐποίησε κρίματα.

25. Καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς, ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτόν ἐν μαλακίαις μεγάλαις, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτῆς ἐν αἵματι υἱοῦ Ἰωδαὲ τῷ ἱερέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε· καὶ ἔθαψαν αὐτόν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτόν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων.

26. Καὶ

V. 14. ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώσεις) ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώσεις. V. 15. ἐτῶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα) ὡς ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν. V. 18. ἐγκατέλειπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν) ἐγκατέλειπον τὸν οἶκον κυρίου διὰ τῶν. ibid. τοῖς εἰδώλοις καὶ ταῖς Ἀσάρταις) transposita. V. 19. ἤκουσαν) ὑπήκουσαν, in fine versus. V. 22. μετ' αὐτῆς Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς) Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς. ibid. κρινέτω) κρινέτω. V. 23. κατέφθειρεν) κατέφθειρεν. ibid. ἀπέστειλεν) ἀπέστειλεν. V. 24. παρεγένετο) παρεγένετο. ibid. αὐτῶν) αὐτῶν.

26. Καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν, Ζαβεδὸς ὁ τῷ Σαμαὶῷ ὁ Ἀμμανίτης, καὶ Ἰωζαβὲδ ὁ τῷ Σαμαριῷ ὁ Μωαβίτης,

27. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προσήλθον αὐτῷ οἱ πέντε. Καὶ τὰ λοιπὰ Ἰούδα παρ' ἰδὲ γεγραμμένα ἐπὶ γραφῇ τῶν βασιλείων, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΚΕ'. XXV.

ΩΝ πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ἀμασίας, καὶ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἰωαβὲν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθεὲς ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει.

3. Καὶ ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσε τὰς παῖδας ἑαυτοῦ τὰς φονεύσας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτῆς.

4. Καὶ τὰς υἱούς αὐτῶν οὐκ ἀπέκλεινε κατὰ τὴν διαθήκην νόμου Κυρίου, καθὼς γέγραπται, ὡς ἐνετείλατο Κύριος, λέγων· οὐκ ἀποθάνονται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθάνονται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἡ ἑκάστος τῇ ἑαυτοῦ αἰμαρτίᾳ ἀποθάνεται.

5. Καὶ συνήγαγεν Ἀμασίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχους καὶ ἑκα-

τοντάρχους ἐν παντὶ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετῶς καὶ ἐπάνω, καὶ εὗρεν αὐτὰς τριακοσίας χιλιάδας, δυνατὰς ἐξελεῖν εἰς πόλεμον, κρατύντας δόρυ καὶ θυρεόν.

6. Καὶ ἐμιθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας, δυνατὰς ἰχθυί, ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου.

7. Καὶ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἦλθε πρὸς αὐτὸν, λέγων· βασιλεῦ, ἐπαρκεύεσθαι μετὰ σοῦ δυνάμεις Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἔστι Κύριος μετὰ Ἰσραὴλ, πάντων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ.

8. Ὅτι ἐὰν ὑπελάβης κατιχῦσαι ἐν τούτοις, καὶ τροπῶσθαί σε Κύριος ἐναντί τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔστι παρὰ Κυρίου κατιχῦσαι ἐν τέτοις, καὶ τροπῶσθαι.

9. Καὶ εἶπεν Ἀμασίας τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεοῦ· καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει Ἰσραὴλ; Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ· ἔστι τῷ Κυρίῳ δοῦναι σοι πλεῖστα τούτων.

10. Καὶ διεχώρισεν Ἀμασίας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφραὶμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον ἑαυτῶν. Καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ὑπέσταν εἰς τὸν τόπον ἑαυτῶν ἐν ὄργῃ θυμοῦ.

11. Καὶ Ἀμασίας κατίχυσεν, καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν ἑαυτῆς, καὶ ἐπορεύθη

ν. 26. Ζαβεδ.) ζαβιδ. ibid. Σαμαὶ) σαμαῖ. ib. Σαμαριῷ) σαμαρή. ν. 27. Ἰούδα) ἰδου. ibid. ἐπὶ γραφῇ) ἐπὶ τὴν γραφῇ. CAP. XXV. ν. 1. πέντε καὶ εἴκοσι) transposita. ibid. εἴκοσι καὶ ἑννέα) εἰκοσινεννέα. ib. Ἰωαβὲν) ἰωαβάν. ν. 3. αὐτῆς) αὐτῆς. ν. 4. νόμου) τῷ νόμῳ. ibid. ἀποθάνονται) ἀποθάνονται. ν. 5. δυνατὰς ἐξελεῖν εἰς πόλ.) ἐξελεῖν εἰς πόλεμον δυνατὰς. ν. 7. παρκεύεσθαι) πορεύεσθαι. ν. 8. τροπῶσθαι Κύρ. ἐναντι) τροπῶσθαι σε κύριος ἐναντίον. ibid. κατιχῦσαι ἐν τέτοις, καὶ τροπῶσθαι.) καὶ ἰχθυῖν καὶ τροπῶσθαι. ν. 10. ἐαυτῶν.) αὐτῶν, bis. ibid. ὑπέσταν) ἐπέσταν. ν. 11. ἐαυτῆς) αὐτῆς.

ρεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν αἰλῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τὰς υἱοὺς Σηεῖρ, δέκα χιλιάδας.

12. καὶ δέκα χιλιάδας ἐξώγησαν οἱ υἱοὶ Ἰέδα, καὶ ἔφερον αὐτὰς ἐπὶ τὸ ἄκατεκρήμνισεν αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ἀκροῦ τοῦ κρημοῦ, καὶ πάντες διεβρόχυντο.

13. Καὶ οἱ υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὗς ἀπέστρεψεν Ἀμασίας τῷ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτῆς εἰς πόλεμον, καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις. Ἰέδα ἀπὸ Σαμαρειτίας ἕως Βαιθωράν· καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας, καὶ ἐσκόλευσαν σκύλα πολλὰ.

14. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν Ἀμασίαν πατάξαντα τὴν Ἰδεμαίαν, καὶ ἤνεγκε πρὸς αὐτὰς τὰς θεοὺς υἱῶν Σηεῖρ, καὶ ἔστησεν αὐτὰς ἑαυτῷ εἰς θεοὺς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει, καὶ αὐτοῖς αὐτὸς εἴδω.

15. Καὶ ἐγένετο ὁργὴ Κυρίου ἐπὶ Ἀμασίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ *προφήτην. τας καὶ ἔπειν αὐτῷ· τί ἐξήτησας τὰς θεοὺς τῷ λαοῦ, οἱ οὐκ ἐξείλαντο τὸν λαὸν ἑαυτῶν ἐκ χειρὸς σου;

16. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλήσαι αὐτῷ πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· μὴ σύμβουλον τῷ βασιλεῶς δέδωκά σε; πρόσσεχε ἵνα μὴ μασιγωθῇς· καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν· ὅτι γινώ-

σκω, ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τὸ καταφθεῖραι σε, ὅτι ἐποίησας τὸτο, καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου.

17. Καὶ ἐβουλεύσατο Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰέδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωάσ υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰθὲ βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· δεῦρο, ὁφθαῖμεν προσώποις.

18. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάσ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰέδα, λέγων· ὁ Ἀχέχ ὁ ἐν τῷ Διδάνω ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Διδάνω, λέγων· δὸς τὴν θυγατέρα σε τῷ υἱῷ με εἰς γυναῖκα, καὶ ἰδὲ ἐλεύσεται τὰ θηρία τὰ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Διδάνω καὶ ἦλθαν τὰ θηρία, καὶ κατεπάτησαν τὸν Ἀχούχ.

19. Εἶπας, ἰδοὺ ἐπάταξας τὴν Ἰδεμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία σου ἡ βαρεῖα, νῦν κάθησο ἐν οἴκῳ σε, καὶ ἰνατὶ συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ, καὶ Ἰέδας μετὰ σοῦ;

20. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμασίας, ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγένετο τὸ παραδοῦναι αὐτόν εἰς χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησε τὰς θεὰς τῶν Ἰδεμαίων.

21. Καὶ ἀνέβη Ἰωάσ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὠφθησαν ἀλλήλοις, αὐτὸς, καὶ Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰέδα ἐν Βαιθσαμύς, ἥ ἐστι τῷ Ἰέδα.

22. Καὶ ἐτροπώθη Ἰέδας καὶ αὐτὸς προσ-

ωπον

V. 12. κατεκρήμνισεν) κατεκρήμνισον. V. 13. οἱ υἱοὶ) υἱοί. ibid. ἐπέθεντο) καὶ ἐπέθεντο. V. 14. πατάξαντα) πατάξαντες. ibid. πρὸς αὐτούς) πρὸς αὐτόν. ib. ἑαυτῷ) αὐτῷ. ib. αὐτοῖς αὐτὸς) transposita. V. 15. Ἀμασίαν) Ἀμασίαν. ibid. προφήτης, καὶ ἔπειν) προφήτην, καὶ ἔπειν. ib. ἐξείλαντο) ἐξείλοντο. V. 16. αὐτῷ, καὶ ἔπειν) αὐτῷ πρὸς αὐτόν, καὶ ἔπειν. ibid. πρόσσεχε μὴ) πρόσσεχε ἵνα μὴ. V. 17. Ἀμασίας, καὶ) Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰέδα, καὶ. ibid. δεῦρο, ὁφθαῖμεν) δεῦρο, καὶ ὁφθαῖμεν. V. 18. Ὁχός) Ἀχούχ. ibid. ἦλθαν) ἦλθον. ib. Ἀχέχ.) Ἀχούχ. V. 19. ἐπάταξας) ἐπάταξεν. ibid. ἡ καρδία) addit. sz. ib. κάθησο) κάθισον.

σωπον Ἰσραήλ, καὶ ἔφυγον ἑκάστος εἰς
τὸ σκήνωμα αὐτῆ.

ΚΕΦ. ΚΣ'. XXVI.

ΚΑΙ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς
τὸν Ὀζιαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς δέκα
καὶ ἑξ ἑτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν
αὐτὸν ἀντὶ τῆ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμα-
σίου.

2. Αὐτὸς ἀποδόμησε τὴν Αἰλαθ, αὐ-
τὸς ἐπέσρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰέδα μετὰ
τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ.

3. Υἱὸς δεκαεξ ἑτῶν ἐβασίλευσεν Ὀ-
ζίας, καὶ πενήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβα-
σίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ
μητρὶ αὐτῆ Ἰεχελία ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ.

4. Καὶ ἐποίησε τὸ εὖθες ἐνώπιον Κυ-
ρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμα-
σίας ὁ πατὴρ αὐτῆ.

5. Καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν Κύριον ἐν ταῖς
ἡμέραις Ζαχαρίου τῆ συνόντος ἐν Φό-
βω Κυρίῳ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆ
ἐζήτησε τὸν Κύριον, καὶ εὐώδωσεν αὐτῷ
Κύριος.

6. Καὶ ἐξῆλθε καὶ ἐπολέμησε πρὸς
τὰς ἀλλοφύλους, καὶ κατέσπασε τὰ
τείχη Γεδ, καὶ τὰ τείχη Ἰαβὴρ, καὶ Ἰαβεῖς
τὰ τείχη Ἀζώτε, καὶ ἀποδόμησε πό-
λεις Ἀζώτε, καὶ ἐν ταῖς ἀλλοφύλοις.

7. Καὶ κατίχυσεν αὐτὸν Κύριος ἐπὶ
τὰς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπὶ τὰς Ἀραβας
τὰς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας,
καὶ ἐπὶ τὰς Μιναίους.

8. Καὶ ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶρα τῷ Ὀ-
ζίᾳ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτῆ ἕως εἰσόδου
Αἰγύπτου, ὅτι κατίχυσεν ἕως αἰῶ.

9. Καὶ

Tom. II.

Y y

23. Καὶ τὸν Ἀμασίαν βασιλέα Ἰέδα
τὸν τῆ Ἰωᾶς υἱὸν Ἰωάχαζ κατέλυεν Ἰωᾶς
βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐν Βαίθσαμυς, καὶ
εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
κατέσπασεν ἀπὸ τῆ τείχους Ἱερουσα-
λὴμ, ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης
γωνίας, τετρακοσίους πήχεις.

τρεῖς-
κοίους

24. Καὶ πᾶν τὸ χρυσίον, καὶ τὸ
ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὖ-
ρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ παρὰ τῷ
Ἀβδεὲμ, καὶ τὰς θησαυροὺς οἴκου τῆ
βασιλέως, καὶ τὰς υἱὰς τῶν συμμί-
ξεων, καὶ ἐπέσρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

25. Καὶ ἔζησεν Ἀμασίας ὁ τῆ Ἰωᾶς
βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
Ἰωᾶς τὸν τῆ Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσ-
ραήλ ἑτη δεκαπέντε.

26. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασίας, οἱ
πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, ἐκ ἰδὲ γεγραμ-
μένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ
Ἰσραήλ;

27. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμα-
σίας ἀπὸ Κυρίου, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ
ἐπίθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ
εἰς Λαχεῖς, καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν
αὐτῆ εἰς Λαχεῖς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐ-
τὸν ἐκεῖ.

28. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν
ἵππων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν
πατέρων αὐτῆ ἐν πόλει Δαυὶδ.

ν. 22. ἔφυγον) ἔφυγεν. ν. 23. Ἰωᾶς βασιλεὺς) Ἰωᾶς υἱὸς Ἰωάχαζ κατέλυεν Ἰωᾶς βασιλεὺς. ibid. τρεῖς-
κοίους) τετρακοσίους. ν. 27. Λαχεῖς) λαχεῖς, passim. CAP. XXVI. v. 1. αὐτὸς δέκα καὶ
ἑξ ἑτῶν) αὐτὸς υἱὸς ἐκαταίδεκα ἑτῶν. ν. 3. δεκαεξ) ἐκαταίδεκα. ν. 6. Ἰαβεῖς) Ἰαβνηρ.

πύργον 9. Καὶ ἀκοδόμησεν Ὁζίας πύργους ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλιν τῆς γωνίας, καὶ ἐπὶ τὴν πύλιν τῆς φάραγγος, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ κατίχυσεν.

10. Καὶ ἀκοδόμησεν πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλατόμησεν λάκκους πολλούς, ὅτι κλήνη πολλὰ ὑπῆρχον αὐτῷ ἐν σεφηλαῖ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ ἀμπελοργαί ἐν τῇ ὄρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ, ὅτι φιλογεωργός ἦν.

11. Καὶ ἐγένετο τῷ Ὁζίᾳ δυνάμεις ποιεῖσαι πόλεμον, καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰεὴλ τῷ γραμματέως, καὶ Μασσίου τῷ κριτῇ, διὰ χειρὸς Ἀνανίου τῷ διαδόχου τῷ βασιλέως.

12. πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν παλαιοτέρων τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον διχίλιοι ἑκατόσιοι,

13. καὶ μετ' αὐτῶν δυνάμεις πολεμικῇ, τριακόσιοι χιλιάδες καὶ ἑπτὰ χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. ἔτοι οἱ ποιεῖντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος, βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τῆς ὑπεραντίους.

ἡτοίμα- 14. Καὶ ἡτοίμασεν αὐτοῖς Ὁζίας πά-
ξεν σιν τῇ δυνάμει θυρεούς, καὶ δόρατα, καὶ περικεφαλαιάς, καὶ θώρακας, καὶ τόξα, καὶ σφενδόνας εἰς λίθους.

15. Καὶ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογισθῆ, τῇ ἐ-

ναὶ ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλαις. καὶ ἠκέαθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ὥς πύργον· ὅτι ἐθαυμασώδη τῷ βοηθῆναι ὥς δὲ κατίχυσεν.

16. Καὶ αἷς κατίχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδιά αὐτῆς τῷ κείῳ φθεῖραι· καὶ ἠδίκησεν ἐν Κυρίῳ Θεῷ ἑαυτῇ, καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων.

17. καὶ εἰσηλθεν ὀπίσω αὐτῇ Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς, καὶ μετ' αὐτῇ ἱερεῖς τῷ Κυρίου ὀγδοήκοντα, υἱοὶ δυνατοί.

18. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ Ὁζίαν τὸν βασιλέα, καὶ ἔπον αὐτῷ· ἔ σοι, Ὁζία, θυμιάσαι τῷ Κυρίῳ, ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις, θυμιάσαι· ἔξελθε ἐκ τῆς ἀγίαςματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ Κυρίου· καὶ ἐκ ἔσται σοι τῆτο εἰς δόξαν παρὰ Κυρίου Θεοῦ.

19. Καὶ ἐθυμώθη Ὁζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς τὸ θυμιατήριον τῷ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ· καὶ ἐν τῷ θυμιαθῆναι αὐτὸν πρὸς τῆς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτῆς, ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐπάνω τῷ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων.

20. Καὶ ἐπέσπευσεν ἐπ' αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδὼς αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ, καὶ κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκείθεν, καὶ γὰρ αὐτὸς

ν. 9. πύργον) πύργους. ν. 10. ὑπῆρχον) ὑπῆρχεν. ibid. φιλογεωργός) γεωργός. ν. 11. δυνάμεις ποιεῖσαι) δυνάμεις ποιεῖν. ibid. καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς) καὶ ἐκπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς πόλεμον καὶ εἰσπορευομένη εἰς. ib. καὶ ὁ ἀριθμὸς) καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς. ib. Μασσίου) Μασσίου. ν. 13. ἐπὶ χιλιάδες) ἐπὶ χιλιάδες. ν. 14. ἡτοίμασεν) ἡτοίμασεν. ν. 15. σφενδόνας εἰς λίθους) transposita. ν. 16. ἑαυτῇ) αὐτῇ. ν. 18. ἔπον) ἔπον. ibid. τοῖς υἱοῖς) absque articulo. ib. θυμιάσαι) θυμιαται. ν. 19. ναῷ) ἐν τῷ) ναῷ καὶ ἐν τῷ. ν. 20. ἐπ' αὐτὸν ὁ ἱερεὺς) πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς.

αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελεῖν, ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν Κύριος.

21. Καὶ ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως τῆς ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ Ἀπφραθῶ ἐκάθητο λεπρὸς, ὅτι ἀπεχίσθη ἀπὸ οἴκου Κυρίου. Καὶ Ἰωάθαμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρῖνον τὸν λαὸν τῆς γῆς.

22. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ὀζίας τῷ βασιλείῳ, οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔχατοι, ἰδὲ εἰς γεγραμμένοι ὑπὸ Ἰεζκιῦ τῷ προφήτῃ.

23. Καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ (μετὰ) τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπαν, ὅτι λεπρὸς ἐστὶ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ αὐτῷ.

Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΚΖ'. XXVII.

ΤΙΟΣ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωάθαμ ἐν τῷ βασιλεύσῃ αὐτὸν, καὶ δεκαεὶ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰερουσα, θυγάτηρ Σαδών.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου, καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθέρετο.

3. Αὐτὸς ἀκοδόμησε τὴν πύλιν οἴκου Κυρίου (καὶ) τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἐν τείχει τῷ Ὀφλά ἀκοδόμησε πολλά.

4. Καὶ πόλεις ἀκοδόμησεν ἐν ὄρει Ἰεζα, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν, καὶ οἰκίσαι, καὶ πύργους.

5. Αὐτὸς ἐμαχέσατο πρὸς βασιλεῶς υἱὸν Ἀμμών, καὶ κατήχυσεν ἐπ' αὐτόν. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἀμμών κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ, καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας. ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς υἱὸν Ἀμμών κατ' ἐνιαυτὸν, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ.

6. Κατήχυσεν Ἰωάθαμ, ὅτι ἠτοίμασε τὰς ὁδούς αὐτοῦ ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ.

7. Καὶ οἱ λόγοι Ἰωάθαμ οἱ λοιποὶ, καὶ ὁ πόλεμος, καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ, ἰδὲ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων βιβλίων Ἰεζα καὶ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας, καὶ ἔξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

9. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχαζ υἱὸς αὐτοῦ αὐτῷ.

Υ y 2

ΚΕΦ.

7. 21. ἦν Ὀζίας ὁ βασιλεὺς) Ὀζίας ὁ βασιλεὺς ἦν. ibid. ἕως τῆς ἡμέρας) ἕως ἡμέρας. 7b. Ἰωάθαμ) Ἰωάθαμ. v. 22. τῷ βασιλείῳ) non habet. ibid. ἰδὲ εἰς) deest. v. 23. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. ibid. (μετὰ) abest. 7b. Ἰωάθαμ υἱὸς) Ἰωάθαμ υἱός. CAP. XXVII. v. 1. εἴκοσι) ἑξήκοντα. ibid. δεκαεὶ) ἐκατὶ. v. 2. πάντα ὅσα) πάντα α. v. 3. (καὶ) abest. ibid. τῷ Ὀφλά) Ὀφελ. v. 4. καὶ πόλεις ἀκοδόμησεν) non habet. v. 5. κατ' ἐνιαυτὸν) καὶ κατ' ἐνιαυτὸν. ibid. ἐν δευτέρῳ) ἐν τῷ δευτέρῳ. v. 7. Καὶ οἱ λόγοι Ἰωάθαμ οἱ λοιποὶ) καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωάθαμ. ibid. γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίων) γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίοις. v. 8. abest ab Edit. Rom. v. 9. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΗ'. XXVIII.

ΤΙΟΣ εἴκοσι ἐτῶν Ἀχαζ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ δεκαεξέτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐκ ἐποίησε τὸ εὐθὺς ἐνώπιον Κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτῆς.

2. Καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδούς τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ· καὶ γὰρ γλυπὶὰ ἐποίησε,

3. καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἔθυσεν ἐν γῇ Βεεν-Γε Βενενόμ· καὶ διήγε τὰ τέκνα αὐτῆς διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα πάντων τῶν ἐθνῶν (τῶν ἀπερίμπτων τούτων, καὶ) ὧν ἐξωλέθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων, καὶ ὀποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

5. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῆς διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἡχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλήν, καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμασκὸν καὶ εἰς τὰς χεῖρας βασιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην.

6. Καὶ ἀπέκλεινε Φακεὲ ὁ τῆς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰέρδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν

δυνατῶν ἰσχύϊ, ἐν τῷ αὐτὸς καταλιπεῖν τὸν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

7. Καὶ ἀπέκλεινε Ζερχὶ ὁ δυνατὸς τῆς Ἐφραὶμ τὸν Μασσιαν τὸν υἱὸν τῆς βασιλῆως, καὶ τὸν Ἐζρικὰν ἡγούμενον τῆς οἰκῆς αὐτῆς, καὶ τὸν Ἐλκανὰ τὸν διάδοχον τῆς βασιλείας.

8. Καὶ ἡχμαλώτευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακοσίας χιλιάδας, γυναῖκας, υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ σκύλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν τὰ σκύλα εἰς Σαμάρειαν.

9. Καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφῆτης τῆς Κυρίας, Ὡδὴδ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔπεν αὐτοῖς ἰδὲ ὀργὴ Κυρίας Θεῆς τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ τὸν Ἰέρδα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκλείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, καὶ ἔως τῶν οὐρανῶν ἔφθασκε.

10. Καὶ νῦν υἱοὺς Ἰέρδα καὶ Ἱερουσαλήμ ὑμεῖς λέγετε κατακλιῆσθαι εἰς δάλας καὶ δάλας. οὐκ ἰδὲ εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν·

11. Καὶ νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποσρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἡχμαλώτευσате τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐφ' ὑμῖν.

12. Καὶ

CAP. XXVIII. v. 1. Τίος εἴκοσι ἐτῶν Ἀχαζ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ δεκαεξέτη ἐβασίλευσεν. v. 2. τῶν βασιλέων) absque articulo. v. 3. ἔθυσεν ἐν γῇ Βεεννόμ) ἐν γῇ Βενενόμ. ibid. πάντων) abest. ib. (τῶν ἀπερίμπτων τούτων, καὶ) non habet. ib. τῶν υἱῶν) absque articulo. v. 5. εἰς τὰς χεῖρας) εἰς χεῖρας. ibid. παρέδωκεν) παρέδωκεν. v. 6. Ῥομελίου) Ῥομελία. ibid. αὐτὸς καταλιπεῖν) transposita. ib. τὸν Κύριον Θεόν) κύριον τὸν Θεόν. ib. αὐτῶν) αὐτῶν. v. 7. Ἐφραὶμ) Ἐφραῖμ. ib. Μασσιαν) μασσιαν. v. 8. ἡχμαλώτευσαν) ἡχμαλώτισαν. ibid. υἱὸς) καὶ υἱός. v. 9. ἐπὶ τὸν Ἰέρδα) absque articulo. v. 10. κατακλιῆσθαι) κατακλιῆσθαι. ibid. ἔχ ἰδὲ) οὐκ ἰδὲ. ib. Κυρίῳ τῷ Θεῷ) absque articulo. v. 11. νῦν) καὶ νῦν. ibid. αἰχμαλωτεύσατε) ἡχμαλώτευσате.

12. Καὶ ἀνέστησαν ἀρχόντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, Ἀζαρίας ὁ τῷ Ἰωαννάν, καὶ Βαραχίας ὁ τῷ Μοσολαμῶθ, καὶ Ἐζεκίας ὁ τῷ Σελλήμ, καὶ Ἀμασίας ὁ τῷ Ἀδδί ἐπὶ τῆς ἐρχομένου ἀπὸ τῆς πολέμου,

13. καὶ εἶπαν αὐτοῖς· οὐ μὴ εἰσαγάγῃτε τὴν αἰχμαλωσίαν ὡς πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ ἀμαρτάνειν τῷ Κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε προσδίδωμι ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν ἀγνοίαν ἡμῶν, ὅτι πολλὴ ἡ ἀμαρτία ἡμῶν, καὶ ὀργὴ θυμοῦ Κυρίῳ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

14. Καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκύλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας.

15. Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες οἱ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ πάντας τῆς γυμνῆς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἐνέδυσαν αὐτούς, καὶ ὑπέδυσαν αὐτούς, καὶ ἔδωκαν φαγεῖν καὶ ἀλείφασθαι, καὶ ἀντελάβοντο ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀδενούντος, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς Ἱεριχὰ πόλιν Φοινίκων πρὸς τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν, καὶ ὑπέσχεσαν εἰς Σαμάρειαν.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ πρὸς βασιλέα Ἀσούρ βοηθῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐν τούτῳ,

17. ὅτι Ἰδεμαῖοι ἐπέθεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἠχμαλώτευσαν αἰχμαλωσίαν.

18. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ λιβὸς τῷ Ἰόδα, καὶ ἔλαβον τὴν Βαιθσαμὺν, καὶ τὴν Αἰλὼν, καὶ τὴν Γαδερῶθ, καὶ τὴν Σαχωὶ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Θαμνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Γαμζὼ καὶ τὰς κώμας Γαμαζαὶ καὶ κατάρκησαν ἐκεῖ.

19. Ὅτι ἐταπείνωσε Κύριος τὸν Ἰούδα διὰ Ἀχαζ βασιλέα Ἰούδα, ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ Κυρίου.

20. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν Θαλγαφλασάρ βασιλεὺς Ἀσούρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν.

21. Καὶ ἔλαβεν Ἀχαζ τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίῳ, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεὶ Ἀσούρ· καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ,

22. ἀλλ' ἡ τῷ θλιβεῖν αὐτόν· καὶ προσέθηκε τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ·

23. ἐκζητήσω τῆς Θεᾶς Δαμασκίου τῆς τύπλοντάς με, καὶ εἶπεν· ὅτι Θεοὶ βασιλείας Συρίας αὐτοὶ κατιχύουσιν αὐτὰς, αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιλήψονται με. καὶ αὐτοὶ ἐγέναντο αὐτῷ εἰς σκῶλον, καὶ παντὶ Ἰσραήλ.

Υ y 3

24. Καὶ

ν. 12. Ἀζαρίας ὁ τῷ Ἰωαννάν) οὐδεὶς ὁ τῷ Ἰωαννάν. ibid. Μοσολαμῶθ) μωσολαμῶθ. ib. Ἀδδί) Ἰλδαί. ν. 13. προσδίδωμι) προσδίδωμι. ibid. ἀγνοίαν) addit ἡμῶν. ν. 15. ἐν ὑποζυγίοις) praeinitit καὶ. ibid. ὑπέδυσαν) ἐπέσχεσαν. ν. 16. Ἀχαζ) ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ. ν. 17. Ἰδεμαῖοι) οἱ ἰδουμαῖοι. ibid. ἠχμαλώτευσαν) ἠχμαλώτισαν. ν. 18. Βαιθσαμὺν, καὶ τὴν Αἰλὼν) adjicit, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεὶ τὴν αἰλὼν. ibid. Γαδερῶθ) γαδερῶθ. ib. καὶ Θαμνὰ) καὶ τὴν θαμνὰ. ib. Γαμζαὶ) γαμζαὶ. ν. 20. Θαλγαφλασάρ) θαλγαφλασάρ. ibid. ἐπάταξεν) ἔθλασεν. ν. 21. βοήθειαν αὐτῷ) βοήθειαν αὐτῷ ἦν. ν. 22. ὁ βασιλεὺς) addit Ἀχαζ. ν. 23. κατιχύουσιν) adjicit αὐτὰς.

24. Καὶ ἀπέστησεν Ἀχαζ τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, καὶ κατέκοψεν αὐτὰ, καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ,

25. καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν ἐποίησαν Ἰούδα ἐποίησαν ὑψηλὰ θυμαῖν θεοῖς ἄλλοτρίοις, καὶ παρώργισαν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

26. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτῆς, καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρώται καὶ ἔχονται, ἰδὲ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰσραήλ.

27. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, ὅτι ἐκ εἰσήμεγκαν αὐτὸν εἰς τὴν τάφον τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΚΘ'. XXIX.

ΚΑΙ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὡς ἑκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἀβιά θυγάτηρ Ζαχαρίας.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθεὲς ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔση ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἀνέσχε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου, καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς.

4. Καὶ εἰσήγαγε τὸς ἱερεῖς καὶ τὸς Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς,

5. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀκέσατε οἱ Λευῖται, νῦν ἀγνίσθητε, καὶ ἀγνίσατε τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων.

6. Ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν, καὶ ἀπέσρεψαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐχένους.

7. Καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τῆς ναοῦ, καὶ ἐσβασαν τὸς λύχνους, καὶ θυμίαμα ἐκ θυμιάσαν, καὶ ὀλοκαυτώματα ἐ προσήμεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ, Θεῷ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν, καὶ εἰς ἀφανισμόν, καὶ εἰς συρριγμόν, ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν.

9. Καὶ ἰδὲ πεπλήγασιν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐχ αὐτῶν, ὃ καὶ νῦν ἐστίν.

10. Ἐπὶ τέτοις νῦν ἐσιν ἐπὶ καρδίᾳ διαδέδωαι διαθήκην μου, διαθήκην Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀποσρέψει τὴν ὀργὴν τῆς θυμοῦ αὐτῆς ἀφ' ὑμῶν.

11. Καὶ

ν. 24. ἐποίησεν αὐτῷ) ἐποίησεν αὐτοῦ. ibid. Ἱερουσαλὴμ,) ἐν Ἱερουσαλὴμ. ν. 25. ἐποίησαν) ἐποίησαν. ibid. Κύριον Θεόν) κύριον τὸν θεόν. ib. αὐτῶν) αὐτῶν. ν. 27. αὐτοῦ) αὐτοῦ. CAP. XXIX. ν. 1. Ἀβιά θυγάτηρ) Ἀβιά. ν. 3. ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ) ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ. ν. 5. πατέρων) τῶν πατέρων. ν. 6. Κυρίου) adjiciit θεοῦ ὑμῶν. ibid. ἐγκατέλιπον) ἐγκατέλιπον. ib. τὸ πρόσωπον) addit αὐτῶν. ν. 7. τῷ ἁγίῳ) ἐν τῷ ἁγίῳ. ν. 8. θυμῷ) ὀργῇ. ibid. καὶ ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ) ἐπὶ δεσφ. ib. συρριγμόν) συρισμόν. ν. 9. μαχαίρᾳ) ἐν μαχαίρᾳ. ibid. οὐχ αὐτῶν) οὐκ αὐτῶν.

11. Καὶ νῦν μὴ διαλίπητε, ὅτι ἐν ὑμῖν ἡρέτικεν Κύριος σῆναι ἐναντίον αὐτῶν λειτεργεῖν, καὶ εἶναι αὐτῶν λειτεργῶντας καὶ θυμιῶντας.

Μαεθ 12. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται, Μαεθ Ζαχαρίας ὁ τῷ Ἀμασί, καὶ Ἰωὴλ ὁ τῷ Ἀζαρίᾳ ἐκ τῶν υἱῶν Κααθ. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μαεθ. Κεῖς ὁ τῷ Ἀβδὶ, καὶ Ἀζαρίας ὁ τῷ Ἰακλῆλ. καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γεδσῶν, Ἰωαὶ ὁ τῷ Ζεμμαῖθ, καὶ Ἰωδᾶν ὁ τῷ Ἰωαχαΐ.

13. Καὶ τῶν υἱῶν Ἐλισαφᾶν, Ζαμβερί, καὶ Ἰεὶλ. καὶ τῶν υἱῶν Ἀσαφ, Ζαχαρίας καὶ Ματθανίας.

14. Καὶ τῶν υἱῶν Διμᾶν, Ἰεὶλ καὶ Σαμείας Σεμεί. καὶ τῶν υἱῶν Ἰδιθὺν Σαμείας, καὶ Ὀζήλ.

15. Καὶ συνήγαγον τὲς ἀδελφές αὐτῶν, καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τῷ βασιλεῶς διὰ προσάγματος Κυρίου, καθαρῶς τὸν οἶκον Κυρίου.

16. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἕσω εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἀγνίσαι, καὶ ἐξέβαλαν πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὐρεθεῖσαν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου Κυρίου. καὶ ἐδέξαντο οἱ Λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμαίρβουν Κέδρων ἕξω.

17. Καὶ ἤρξαντο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νομηνία τῶν μηνῶν τῶν πρώτων ἀγνίσαι, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδοῇ τῶν μηνῶν εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν τῷ Κυρίῳ, καὶ

ἡγνίσαν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν ἡμέραις ὀλίγαις, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐκκαίδεκάτῃ τῶν μηνῶν τῶν πρώτων συνετέλεσαν.

18. Καὶ εἰσῆλθον ἕσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς.

19. καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν Ἀχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποστασίᾳ ἑαυτοῦ, ἡτοιμάκαμεν καὶ ἡγνίκαμεν, ἵδὲ ἐστὶν ἐναντίον τῷ θυσιαστήριῳ Κυρίου.

20. Καὶ ἄρθρισεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τὲς ἀρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου.

21. Καὶ ἀνήνεγκε μόχους ἐπὶ τὰ κριῖς ἐπὶ τὰ ἀμνὸς ἐπὶ τὰ χιμάρους αἰγῶν ἐπὶ τὰ περὶ ἀμαρτίας, περὶ τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἀγίων, καὶ περὶ Ἰσραὴλ. καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου.

22. Καὶ ἔθυσαν τὲς μόχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ προσέχουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἔθυσαν τὲς κριῖς, καὶ προσέχεον τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἔθυσαν τὲς ἀμνούς, καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστήριῳ.

23. Καὶ

V. 12. Μαεθ) μααθ. ibid. Ζαχαρία) αζαρίου. ib. Ἰακλῆλ) Ἰλακλῆλ. Ib. Γεδσῶν, Ἰωα) γεδσων, ἰωδαδ. ib. Ἰωδᾶν ὁ τῷ Ἰωαχαΐ. ἰωδαμ. οὗτοι υἱοὶ ἰωαχαΐ. V. 14. Σαμείας) σαμείας. V. 16. ἐξέβαλον) ἐξέβαλον. V. 17. ἤρξαντο) ἤρξατο. ibid. τῶν μηνῶν τοῦ πρώτου) τῶν πρώτου μηνῶν. ib. ναὸν τῷ Κυρίῳ) ναὸν κυρίου. ib. ἐκκαίδεκάτῃ) τρισκαίδεκάτῃ. V. 18. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. V. 19. Ἀχαζ ὁ βασιλεὺς) transposita. ibid. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. ib. ἡγνίκαμεν) ἡγνίσκαμεν. V. 21. χειμαίρους) χιμάρους. V. 22. προσέχουσιν) προσέχουσιν.

χειμάρι-
ξους

23. Καὶ προσήγαγον τὰς χιμάρους τὰς περὶ ἀμαρτίας ἐναντίον τῷ βασιλεῶς καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας ἐαυτῶν ἐπ' αὐτάς.

24. καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξιλάσαντο περὶ πάντοὺς Ἰσραὴλ· ὅτι περὶ πάντοὺς Ἰσραὴλ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἡ ὀλοκαύτωσις, καὶ τὰ περὶ ἀμαρτίας.

25. Καὶ ἔστησε τὰς Λευίτας ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν κτύποις, καὶ ἐν κινύραις κατὰ τὴν ἐντολὴν Δαυὶδ τῷ βασιλεῶς, καὶ Γαδ τῷ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, καὶ Νάθαν τῷ προφῆτῃ, ὅτι δι' ἐντολῆς Κυρίου τὸ πρόσαγμα ἐν χεῖρὶ τῶν προφητῶν.

26. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὄργα-
νοῖς Δαυὶδ, καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγγι.

27. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἀνενέγκαι τὴν ὀλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἐν τῷ ἀρξάδει ἀναφέρειν τὴν ὀλοκαύτω-
σιν, ἥρξαντο αἶδεν τῷ Κυρίῳ, καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ.

28. Καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει, καὶ οἱ ψαλτῶδοι αἰδοντες, καὶ αἱ σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέθη ἡ ὀλοκαύτωσις.

29. Καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέρον-
τες, (καὶ) ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς, καὶ

πάντες οἱ εὐρεθέντες, καὶ προσεκύνη-
σαν.

30. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας καὶ πάντες οἱ ἀρχόντες τοῖς Λευίταις, ὑμνεῖν τὸν Κύριον ἐν λόγοις Δαυὶδ καὶ Ἀσάφ τῷ προφῆτῃ· καὶ ὑμνοῦν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

31. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, καὶ εἶ-
πε· νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν Κυρίῳ, προσαγάγετε, καὶ φέρετε θυ-
σίας, καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον Κυρίου. Καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας, καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὀλοκαυτώσει.

32. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὀλο-
καυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατὸν, ἀμνοὶ διακόσιοι, εἰς ὀλοκαύτωσιν Κυρίῳ πάν-
τα τὰῦτα.

33. καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόχοι ἑξακόσιοι
πρόβατα τριχίλια.

34. Ἀλλ' ἡ οἱ ἱερεῖς ὀλίγοι ἦσαν, καὶ οὐκ ἠδύναντο δεῖραι τὴν ὀλοκαύτω-
σιν, καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται, ἕως ἃ συνετελέ-
θη τὸ ἔργον, καὶ ἕως ἃ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς, ὅτι οἱ Λευῖται ἡγνίσθησαν προ-
θύμως παρὰ τὰς ἱερεῖς.

35. Καὶ ἡ ὀλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς
τέασι τῆς τελειώσεως τῆ σωτηρίας, καὶ
τῶν

γ. 23. χειμάρους) χιμάρους. ibid. (ἐαυτῶν) αὐτῶν. γ. 24. ὅτι περὶ πάντοὺς Ἰσρ. εἶπεν ὁ βασιλεὺς) ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεὺς περὶ πάντοὺς Ἰσραὴλ. γ. 25. δι' ἐντολῆς) διὰ ἐντολῆς. γ. 27. τῷ Κυρίῳ, καὶ αἱ σαλπ.) κυρίῳ, καὶ σαλπ. γ. 28. ἐκκλησία) ἡ ἐκκλησία. ibid. ψαλτῶδοι) καὶ οἱ ψαλτῶδοι. ib. καὶ αἱ σάλπιγγες) abest articulus. γ. 29. (καὶ) abest. γ. 30. ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας) transposita. ibid. καὶ πάντες οἱ) καὶ οἱ. ib. ἔπεσαν) ἔπεσον. γ. 31. θυσίας, καὶ αἰνέσεως) καὶ deest. ibid. εἰς οἶκον Κυρίου.) adjicit, καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας, καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον κυρίου. γ. 34. ὀλίγοι ἦσαν) transposita. ibid. δεῖραι) ἐκδεῖραι. ib. ἡγνίσθησαν προθύμως) προθύμως ἡγνίσαν.

τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως· καὶ κα-
τωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ Κυρίου.

36. Καὶ ἠυφραίνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς
ὁ λαός, διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν Θεὸν
τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπιννα ἐγένετο ὁ λόγος.

ΚΕΦ. Λ'. XXX.

Ἰούδα

ΚΑΙ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάν-
τα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἐπι-
στολάς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφραΐμ
καὶ Μανασσῇ ἐλθεῖν εἰς οἶκον Κυρίου εἰς
Ἱερουσαλήμ, ποιῆσαι τὸ Φασέκ τῷ Κυ-
ρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἐβελύσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ
οἱ ἄρχοντες, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἡ
ἐν Ἱερουσαλήμ, ποιῆσαι τὸ Φασέκ τῷ
μηνὶ τῷ δευτέρῳ.

3. Ἐ γὰρ ἐδυνάωθησαν ποιῆσαι αὐτὸ
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ
ἠγνῶθησαν ἱκανοὶ, καὶ ὁ λαὸς ἔσυνήχ-
θη εἰς Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τῷ βα-
σιλέως, καὶ ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας.

5. Καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγ-
μα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβῆ
ἕως Δῶν, ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ Φασέκ
Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι
πλήθος ἐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γραφὴν.

6. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν
ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τῷ βασιλέως καὶ
τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα Ἰσραὴλ καὶ
Ἰούδα κατὰ τὸ πρόσταγμα τῷ βασι-

Tom. II.

λέως, λέγοντες· υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέφα-
τε πρὸς Κύριον Θεὸν Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ
καὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψει τὰς ἀνασε-
σασμένους, τὰς καταλειφθέντας ἀπὸ
χειρὸς βασιλέως Ἀσούρ.

7. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες
ὑμῶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, οἱ ἀπέστη-
σαν ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ πατέρων ἑαυτῶν,
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν κα-
θὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε.

8. Καὶ νῦν μὴ σκληρύνῃτε τὰς τραχή-
λους ὑμῶν, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε δόξαν
Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ εἰσελθατε εἰς τὸ
ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶ-
να, καὶ δελεύσατε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑ-
μῶν, καὶ ἀποστρέψει ἅφ' ὑμῶν θυμὸν
ὀργῆς.

9. Ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς
Κύριον, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκισμοῖς ἐναντὶ πάν-
των αἰχμαλωτισάντων αὐτοὺς, καὶ ἐπι-
στρέψει εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεή-
μων καὶ οἰκτιρῶν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν,
καὶ ἐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ ἅφ' ὑμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς
αὐτόν.

10. Καὶ οἱ τρέχοντες ἦσαν διαπορευό-
μενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει Ἐ-
φραΐμ, καὶ Μανασσῇ, καὶ ἕως Ζαβθα-
λὼν. Καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες
αὐτῶν, καὶ καταμωκώμενοι.

11. Ἀλλὰ ἄνθρωποι Ἀσὴρ, καὶ ἀπὸ

Z z

Μανασ-

CAP. XXX. v. 1. Ἰούδα) Ἰούδα. v. 2. ἡ ἐν Ἱερουσαλήμ) ἐν Ἱερουσαλήμ. v. 3. ἐδυνάωθησαν ποιῆσαι
αὐτό) ἠδυνάωθησαν ποιῆσαι αὐτό. v. 5. ἐν Ἱερουσαλήμ) εἰς Ἱερουσαλήμ. v. 6. υἱοὶ Ἰσρ.) οἱ υἱοὶ Ἰσ-
ραὴλ. ibid. πρὸς Θεόν) πρὸς κύριον Θεόν. ib. Ἰακώβ) Ἰσραὴλ. ib. ἐπιστρέψει) ἐπιστρέψατε. v. 7.
ἐαυτῶν) αὐτῶν. v. 8. τὰς τραχήλους ὑμῶν, δότε) τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε. ibid.
εἰσελθατε) εἰσελθατε. v. 9. πάντων αἰχμαλ.) πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων. ibid. ἐπιστρέψει) ἀ-
ποστρέψει. ib. ὁ Θεὸς ὑμῶν) ὁ Θεὸς ἡμῶν. v. 10. οἱ τρέχοντες ἦσαν) transposita.

Μανασσῇ, καὶ ἀπὸ Ζαβελαὶν ἐνετράπησαν, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰέρδα.

12. Καὶ ἐγένετο χεὶρ Κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν, τῇ ποιῆσαι κατὰ τὸ πρόσαγμα τῇ βασιλείᾳ καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ Κυρίου.

13. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ πολὺς λαὸς τῇ ποιῆσαι τὴν ἐορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα.

14. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι, κατέσπασαν καὶ ἔβρισαν εἰς τὸν χειμάρθρον Κέδρων.

15. Καὶ ἔθυσαν τὸ Φασέκ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῇ μηνὸς τῇ δευτέρᾳ. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνετράπησαν καὶ ἡγνιάδωσαν, καὶ εἰσήνεγκαν ὀλοκαυτώματα εἰς οἶκον Κυρίου.

16. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν σάβαναν αὐτῶν, κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωυσῆ ἀνθρώπου τῇ Θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν.

17. Ὅτι πληθὺς τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνιάδω, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν τῇ θυεῖν τὸ Φασέκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἡγνιάδῃ τῷ Κυρίῳ.

18. Ὅτι τὸ πλεῖστον τῇ λαῷ ἀπὸ Ἑφραὶμ, καὶ Μανασσῇ, καὶ Ἰσάχαρ, καὶ Ζαβελαὶν ἐχ ἡγνιάδωσαν, ἀλλὰ ἔφα-

γον τὸ Φασέκ παρὰ τὴν γραφὴν. Καὶ προσήνυζατο Ἐζεκίας περὶ αὐτῶν, λέγων· Κύριος ὁ ἀγαθὸς ἐξιλιάδω.

19. ὑπὲρ πάσης καρδίας κατευθυνέσης ἐκζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐκατὰ τὴν ἀγνείαν τῶν ἀγίων.

20. Καὶ ἐπήκουσε Κύριος τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἰάσατο τὸν λαόν.

21. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἐορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπὶ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, καὶ καθυμνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἡμέραν κατ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὁργάνοις τῷ Κυρίῳ.

22. Καὶ ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντων καρδίαν τῶν Λευιτῶν, καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ Κυρίῳ, καὶ συνετέλεσαν τὴν ἐορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπὶ ἡμέρας θύοντες θυσίας σωτηρίας, καὶ ἐχομολογέμενοι τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν.

23. Καὶ ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι ἐπὶ ἡμέρας ἄλλας, καὶ ἐποίησαν ἐπὶ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ.

24. Ὅτι Ἐζεκίας ἀπῆρξατο τῷ Ἰέρδα, τῇ ἐκκλησίᾳ μόχλους χιλίους καὶ ἐπὶ αὐτοὺς πρόβατα, καὶ οἱ ἀρχόντες ἀπῆρξαντο τῷ λαῷ μόχλους χιλίους, καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πληθὺς.

25. Καὶ ἠυφράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκ-

V. 11. καὶ Ἰέρδα.) καὶ εἰς Ἰούδα. V. 12. τὸ πρόσαγμα) τὰ προσήγμματα. V. 13. πολὺς λαὸς) transposita. V. 15. ἡγνιάδωσαν) ἡγνισαν. ibid. εἰς οἶκον) ἐν οἴκῳ. V. 16. αὐτῶν) αὐτῶν, bis. V. 18. τὸ πλεῖστον) absque articulo. ibid. καὶ Ζαβουλὼν ἐχ ἡγνιάδωσαν, ἀλλὰ) Ζαβελαὶν οὐχ ἡγνισαν, ἀλλ'. ib. γραφὴν καὶ) γραφὴν. τέτο καὶ. ib. ὁ ἀγαθός) ἀγαθός. V. 19. αὐτοῦ) αὐτῶν. V. 22. θυσίας) θυσιῶν. ibid. Κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. ib. αὐτῶν) αὐτῶν. V. 24. μόχλους χιλίους) transposita.

ἡ ἐκκλησία Ἰόδα, καὶ οἱ εὐρεθέντες ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἰόδα.

26. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη ἐν Ἱερουσαλήμ· ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆ Σαλωμών υἱὸς Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐκ ἐγένετο τοιαύτη ἐορτὴ ἐν Ἱερουσαλήμ.

27. Καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἠψύλογησαν τὸν λαόν, καὶ ἐπικύβηθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τοῦ ἁγίου αὐτῆς εἰς τὸν οὐρανόν.

ΚΕΦ. ΛΑ'. XXXI.

ΚΑΙ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰόδα, καὶ συνέτριψαν τὰς σήλας, καὶ ἐξέκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλά, καὶ τὰς βωμὰς ἀπὸ πάσης Ἰουδαίας καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἐξ Ἐφραΐμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ ἕως εἰς τέλος. Καὶ ἐπέστρεψαν πᾶς Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν ἑαυτοῦ, καὶ εἰς τὰς πόλεις ἑαυτῶν.

2. Καὶ ἔταξεν Ἐζεκίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις εἰς τὴν ὀλοκαυτώσιν, καὶ εἰς τὴν θυσίαν τῆς σωτηρίου, καὶ αἰνεῖν, καὶ

ἐξομολογεῖσθαι, καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

3. καὶ μερὶς τῆ βασιλείας ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῆς, εἰς τὰς ὀλοκαυτώσεις τὴν πραϊνὴν καὶ τὴν δειλινὴν, καὶ ὀλοκαυτώσεις εἰς σάββατα, καὶ εἰς τὰς νεμηνίας, καὶ εἰς τὰς ἐορτάς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου.

4. Καὶ εἶπεν τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλήμ, δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὅπως κατιχύσῃ ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου Κυρίου.

5. Καὶ ὡς προσέταξε τὸν λόγον, ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπαρχὴν σίτου, καὶ οἶνου, καὶ ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν γένημα ἀγροῦ, καὶ ἐπιδέκατα γένημα πάντα ἤνεγκαν εἰς πλῆθος οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰόδα.

6. Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰόδα, καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόχων καὶ προβάτων, καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἑαυτῶν καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωρούς σωρούς.

7. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ᾗ ᾗξαντο οἱ σωροὶ θμελιῖσθαι, καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ συνετελέσθησαν.

8. Καὶ ἦλθεν Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, καὶ ἄδον τὰς σωρούς, καὶ ἠψύλογησαν τὸν Κύριον καὶ τὸν λαόν αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

ZZ 2

9. Καὶ

ν. 15. ἐξ Ἰσραὴλ) ἐξ Ἱερουσαλήμ. ibid. ἐν Ἰουδα.) Ἰόδα. ν. 26. ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆ Σαλ.) ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμών. ν. 27. καὶ οἱ Λευῖται καὶ ἠψύλ.) οἱ Λευῖται, καὶ εὐλόγησαν. CAP. XXXI. ν. 2. ἐξέκοψαν) ἐκοψαν. ibid. πάσης Ἰουδαίας) πάσης τῆς Ἰουδαίας. ib. ἐπέστρεψεν) ἐπέστρεψαν. ib. ἑαυτῶν) αὐτοῦ. ib. ἑαυτῶν.) αὐτῶν. ν. 2. λειτουργεῖν ἐν ταῖς αὐλαῖς) λειτουργεῖν ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς. ν. 3. ὀλοκαυτώσεις εἰς σάββατα) καὶ ὀλοκαυτώσεις εἰς τὰ σάββατα. ν. 4. εἶπεν) ἔειπεν. ibid. κατιχύουσιν) κατιχύουσιν. ν. 5. ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ) ἐπλεόνασαν ἰσρ. ibid. γένημα) γένημα. ib. ἤνεγκαν εἰς πλῆθος) transposita. ν. 6. ἑαυτῶν) αὐτῶν. ν. 7. ἐν τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ) ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ. ν. 8. εἰδότες) ἄδον.

9. Καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν ἱερῶν καὶ τῶν Λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν.

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἀρχὼν εἰς οἶκον Σαδὼκ, καὶ ἄπεν· ἐξ ἧς ἡκίαι ἢ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου, ἐφάγομεν, καὶ ἐπίομεν, καὶ κατελείπομεν ἕως εἰς πληθός, ὅτι Κύριος εὐλόγησε τὸν λαὸν ἑαυτῆς, καὶ κατελείπομεν ἔτι τὸ πληθὺς τέτο.

11. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἔτι ἐτοιμάσαι πασοφόρια εἰς οἶκον Κυρίου· καὶ ἡτοίμασαν.

12. καὶ εἰσήνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχάς, καὶ τὰ ἐπιδικάτα ἐν πίσει· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιστάτης Χωκενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς διαδεχόμενος,

13. καὶ Ἰειήλ, καὶ Ὁζαζάς, καὶ Ναῆθ, καὶ Ἀσαήλ, καὶ Ἰεριμῶθ, καὶ Ἰωζαβὰδ Ἰωζαβὰδ, καὶ * Ἐλεήλ, καὶ Σαμαχία, * Ἰειήλ καὶ Μαῶθ, καὶ Βαναΐας, καὶ οἱ υἱοὶ Χωκενίε αὐτῆς καθεσταμένοι διὰ Χωκενίε, καὶ Σεμεὶ τῶ ἀδελφῷ αὐτῆς, καθὼς προσέταξεν ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας, καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμενος οἴκου Κυρίου.

14. Καὶ Κορὴ ὁ τῷ Ἰερμῶθ ὁ Λευίτης, ὁ πυλωρὸς κατ' ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων, δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς Κυρίου, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,

15. διὰ χειρὸς Ὁδὸμ καὶ Βενιαμὲν,

καὶ Ἰησοῦ, καὶ Σεμεὶ, καὶ Ἀμαρίας, καὶ Μαρίας Σαχονίας διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίσει, δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας, κατὰ τὸν μέγαν καὶ κατὰ τὸν μικρὸν,

16. ἐκλὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν τριετῆς καὶ ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν, εἰς λείψανον ἐφημερίαις διατάξεως αὐτῶν.

17. Οὗτος ὁ καταλοχισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετῆς καὶ ἐπάνω ἐν διατάξει,

18. ἐγκαταλοχίσαι ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ ἐν κατὰ υἱῶν αὐτῶν, καὶ θυγατέρων αὐτῶν εἰς λοχίαις πᾶν τὸ πληθὺς, ὅτι ἐν πίσει ἡγίασαν τὸ ἅγιον.

19. Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσι, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει, ἄνδρες οἱ ὠνομάδῃσαν ἐν ὀνόματι, δέναι μερίδα παντὶ ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ παντὶ καταριθμημένῳ ἐν τοῖς Λευίταις.

20. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἐζεκίας ἐν παντὶ ἰδέα, καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν, καὶ τὸ εὐθὲς ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ ἐν ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτη-

σε

v. 10. Σαδὼκ, ἐξ) σαδὼκ, καὶ ἄπεν· ἐξ. ibid. κατελείπομεν, ὅτι) κατελείπομεν ἕως εἰς πληθός, ὅτι. ib. εὐλόγησε τ. λ. ἑαυτῆς) ὑλόγησε τὸν λαὸν αὐτῆς. ib. ἔτι τὸ πληθὺς) ἐπὶ τὸ πληθὺς. v. 12. εἰσήνεγκαν) ἤνεγκαν. ibid. Χωκενίας) χωκενίας. v. 13. Ὁζαζάς) ὀζίας. ibid. Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἰειήλ, καὶ Σαμ.) ἰωζαβὰδ, καὶ ἰλειήλ, καὶ ὁ σαμαχία. ib. Χωκενίε) χωκενίου. ib. ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας) transposita. v. 14. Κορὴ) κορή. ibid. κατ' ἀνατολὰς) κατὰ ἀνατολὰς. v. 15. Ἰησοῦ) ἰησοῦς. ibid. Μαρίας) ἀμαρίας. ib. καὶ κατὰ τὸν μικρὸν) καὶ τὸν μικρὸν. v. 18. ἐν καταλοχίαις) ἐγκαταλοχίσαι. ibid. τὸ πληθὺς) πληθός. ib. ἡγίασαν τὸν ἅγιον) ἡγίασαν τὸ ἅγιον. v. 20. ἐναντίον Κυρίου) ἐναντίον τοῦ Κυρίου. v. 21. ἐν τῷ) ἐν.

σε τὸν Θεὸν ἑαυτῆ, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῆ ἐποίησε, καὶ εὐδωάθη.

ΚΕΦ. ΛΒ'. XXXII.

ΚΑΙ μετὰ τὰς λόγους τούτας καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἥλθεν Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχίρεις, καὶ εἶπε προκαταλαβέσθαι αὐτάς.

2. Καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἦκει Σενναχηρείμ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆ τῆ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ ἐβελύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων ἑαυτῆ καὶ δυνατῶν, ἐμφράζειν τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ συνεπίχυσαν αὐτῶν.

4. Καὶ συνήγαγε λαὸν πολὺν, καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν, καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως, λέγων· μὴ ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς Ἀσούρ, καὶ εὗρῃ ὕδωρ πολὺ, καὶ κατιχύσῃ.

5. Καὶ κατίχυσεν Ἐζεκίας, καὶ ἀκοκατέδμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκευασμένον, καὶ πύργους, καὶ ἔξω προέιχισμα ἄλλο, καὶ κατίχυσεν τὸ ἀνάλημμα πόλεως Δαυὶδ, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλὰ.

6. Καὶ ἔθετο ἄρχοντας τῆ πολέμου

ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν πλατείαν τῆς πόλεως τῆς Φάρσαγγος, καὶ ἐλαλίησεν ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν, λέγων·

7. ἰχύσατε, καὶ ἀνδρίζεσθε, μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πλοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Ἀσούρ, καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τῶ ἔθνους τῆ μετ' αὐτοῦ, ὅτι μεθ' ἡμῶν πλείονες ἢ μετ' αὐτῆ.

8. μετὰ αὐτῆ βραχίονες σάρκινοι, μεθ' ἡμῶν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τῆ σῴζειν, καὶ τῆ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν· καὶ κατεδάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα.

9. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σενναχηρείμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τῆς παιδὸς ἑαυτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ Λαχεῖς, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτῆ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντας Ἰούδας τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, λέγων·

10. οὕτως λέγει Σενναχηρείμ ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· ἐπὶ τίνι ὑμεῖς παρτίσθε, καὶ κἀθήσε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἱερουσαλήμ;

11. Οὐχὶ Ἐζεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς τῆ παραδίδειν ὑμᾶς εἰς θάνατον, καὶ εἰς λιμὸν, καὶ εἰς δίψαν, λέγων· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσούρ;

Z z 3

12. Οὐχ

V. 21. ἑαυτοῦ, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῆ ἐποίησε) αὐτῆ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε. CAP. XXXII. V. 1. Σενναχηρείμ) senaacherim, rassim. V. 2. κατὰ πρόσωπον) καὶ τὸν πρόσωπον. V. 3. ἑαυτῆ καὶ δυνατῶν) αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν. V. 4. ὁ βασιλεὺς) absque articulo. V. 5. κατεσκευασμένον) κατεσκευασμένον. ibid. πόλεως) τῆς πόλεως. V. 6. εἰς τὴν πλατείαν) ἐπὶ τὴν πλατείαν. ibid. ἐπὶ τὴν καρδίαν) absque articulo. V. 7. μὴ πλοηθῆτε) καὶ μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πλοηθῆτε. ibid. παντὸς ἔθνους) παντὸς τῶ ἔθνους. V. 8. βραχίονες) μετ' αὐτῆ βραχίονες. V. 9. Λαχεῖς) λαχί. ibid. Ἰούδα. V. 10. ὁ βασιλεὺς) absque articulo. ibid. ἐπὶ τίνι) ἐπὶ τί. ib. κἀθήσε) κἀθήσεσθε. V. 11. καὶ λιμὸν, καὶ εἰς θλίψιν) καὶ εἰς λιμὸν, καὶ εἰς δίψαν.

12. Οὐχ ἔτός ἐστιν Ἐζεκίας, ὃς περὶ τὰ θυσιάζοντα αὐτῷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτῷ, καὶ ἔπε τῷ Ἰεδοῖ, καὶ ταῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, λέγων· κατέναντι τῆς θυσιάζοντος τούτου προσκυνήσετε, καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε;

13. Οὐ γνώσεσθε τί ἐγὼ ἐποίησα, καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν· μὴ δυνάμενοι ἐδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου;

14. Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων ἐς ἐξωλέθρευσαν οἱ πατέρες μου; μὴ ἠδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου;

15. Νῦν οὖν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, καὶ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιέτω κατὰ ταῦτα, καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι ἐμὴ δύνηται ὁ θεὸς πάντος ἔθνους καὶ βασιλείας τῷ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῷ ἐκ χειρὸς μου, καὶ ἐκ χειρὸς πατέρων μου, ὅτι θεὸς ὑμῶν ἐμὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου.

16. Καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτῷ ἐπὶ Κύριον θεόν, καὶ ἐπὶ Ἐζεκίαν πατέρα αὐτῶν.

17. Καὶ βιβλίον ἔγραψεν ἀνειδίξαι τὸν Κύριον θεόν Ἰσραὴλ, καὶ ἔπε περὶ αὐτῷ, λέγων· ὡς θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς

γῆς οὐκ ἐξείλαντο τὰς λαὸς αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, οὕτως ἐμὴ ἐξέλῃται ὁ θεὸς Ἐζεκίου λαὸν αὐτῷ ἐκ χειρὸς μου.

18. Καὶ ἐδόθη Φωνὴ μεγάλη Ἰουδαῖς· ἐπὶ τὸν λαὸν Ἱερουσαλήμ τὸν ἐπὶ τῇ τείλει Ἱερουσαλήμ, τῷ βοηθῆσαι αὐτοῖς, καὶ κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωται τὴν τὸν λαὸν πόλιν.

19. καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν θεόν Ἱερουσαλήμ, ὡς καὶ ἐπὶ θεὸς λαῶν τῆς γῆς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

20. Καὶ προσήνυζατο Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς ὁ προφήτης περὶ τούτων, καὶ ἐδόθησαν εἰς τὸν οὐρανόν.

21. Καὶ ἐπέσειλε Κύριος ἄγγελον, καὶ ἐξέτερεψε πάντα δυνατὸν πολεμιστὴν, καὶ ἄρχοντα, καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλείας Ἀσσοῦρ· καὶ ἀπέσρεψε τὸ πρόσωπον μετὰ αἰχμῆς εἰς τὴν γῆν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον τῷ θεῷ αὐτῷ· καὶ τῶν ἐξελεθόντων ἐκ κοιλίας αὐτῷ κατέβαλον αὐτὸν ἐν βομβαίᾳ.

22. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Ἐζεκίαν καὶ τὰς κατοικοῦντας Ἱερουσαλήμ ἐκ χειρὸς Σενναχειμ βασιλέως Ἀσσοῦ καὶ Ἀσσυρίων ἐκ χειρὸς πάντων, καὶ κατέπαυσεν αὐτὰς κυκλόθεν.

23. Καὶ

v. 12. Ἱερουσαλήμ) ἐν Ἱερουσαλήμ. ibid. ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε;) ἐπ' αὐτῷ θυμιάσατε. v. 13. τί ἐγὼ ἐποίησα) ὅ, τι ἐποίησα ἐγὼ. ibid. ἐδύναντο) ἠδύναντο, bis. ib. αὐτῶν) αὐτῶν. v. 15. Νῦν μὴ) νῦν οὖν μὴ. ibid. αὐτῷ) αὐτῷ. ib. ὅτι θεός) ὅτι ὁ θεός. v. 16. ἐπὶ Κύριον) ἐπὶ τὸν κύριον. v. 17. ὡς θεοὶ) ὡς οἱ θεοί. ibid. τὰς λαὸς αὐτῶν) λαοὺς αὐτῶν. ib. ἐξέλῃται) ἐξέλῃτε. ib. λαὸν αὐτοῦ) λαὸν αὐτοῦ. v. 18. ἐπὶ Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν λαόν) ἐπὶ τὸν λαὸν Ἱερουσαλήμ. v. 19. ἐπὶ τὸν θεόν) absque articulo. v. 21. δυνατὸν πολεμιστὴν) δυνατὸν καὶ πολεμιστὴν. ibid. τὸ πρόσωπον μετὰ αἰχμῆς) μετὰ αἰχμῆς προσώπου. ib. εἰσῆλθεν εἰς οἶκον τῷ θεῷ αὐτῷ) εἰσῆλθεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. v. 22. Ἐζεκίαν) τὸν ἐζεκίαν. ibid. Ἱερουσαλήμ) ἐν Ἱερουσαλήμ. ib. Ἀσσυρίων) Ἀσσοῦρ.

23. Καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ Κυρίῳ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ δόματα τῷ Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ ὑπῆρθη κατ' ἐφθαλμὸς πάντων τῶν ἔθνων καὶ μετὰ ταῦτα.

24. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρπάγησεν Ἐζεκίας ἕως θανάτου, καὶ προσήνυτο πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς, καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ.

25. Καὶ ἔκατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν Ἐζεκίας, ἀλλ' ὑψώθη ἡ καρδία αὐτῆς, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλήμ.

26. Καὶ ἐταπηνώθη Ἐζεκίας ἀπὸ τῆς ὑψους τῆς καρδίας ἑαυτῆς αὐτῆς, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ Κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου.

27. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἐζεκίᾳ πλῆθος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα, καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν ἑαυτῷ ἀργυρίου, καὶ χρυσοῦ, καὶ τῆς λίθου τῆς τιμῆς, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα, καὶ ὀπλοθήκας, καὶ εἰς σκευὴ ἐπιθυμητά,

γενήματα 28. καὶ πόλεις εἰς τὰ γενήματα σίτα
τα τε, καὶ ἐλαίου, καὶ οἶκ, καὶ κώμας
φάτνας παντὸς κτήνους, καὶ μάνδρας
εἰς τὰ ποιμνία,

29. καὶ πόλεις ὥς ἀκοδόμησεν ἑαυτῷ, καὶ ἀποσκευὴν προβάτων, καὶ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα.

30. Αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἔξοδον τῆς ὕδατος γειῶν τὸ ἄνω, καὶ κατήνυσεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβαν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ εὐδοκῶν Ἐζεκίας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ἑαυτοῦ.

31. Καὶ ἔτις τοῖς πρεσβυταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ βαβυλωνίους τοῖς ἀποσταλῆσι πρὸς αὐτὸν, πυθέσθαι παρ' αὐτῆς τὸ τέρας, ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν Κύριος τῆς πειράσαι αὐτὸν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

32. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτῆς, ἰδὲ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ἡσαίου υἱὸς Ἀμὸς τῆς προφήτης, καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ.

33. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων υἱῶν Δαυὶδ, καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῆς πᾶς Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐβασίλευσεν Μανασσῆς υἱὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΛΓ'. XXXIII.

ΩΝ δέκα καὶ δύο ἔτων Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ πενήτηνταπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν

¶ 23. δῶρα) δώματα, Ed. Franq. δῶρα ut Alex. ib. ὑπῆρθη) ὑπερήρθη. ib. καὶ μετὰ ταῦτα.) καὶ abest. v. 24. ἐπήκουσεν αὐτῆς) ἐπήκουσεν αὐτῷ. v. 25. ἀλλ') ἀλλὰ. v. 26. καρδίας ἑαυτῆς, καὶ οἱ) καρδίας αὐτῆς αὐτὸς καὶ οἱ. v. 27. ἑαυτῷ) αὐτῷ. v. 28. γενήματα σίτου) γενήματα τῶ σίτου. ibid. καὶ ἐλαίς, καὶ οἶκ) transposita. ib. κώμας φάτνας) κώμας καὶ φάτνας. v. 29. ἑαυτῷ) αὐτῷ. v. 30. ἑαυτῆς.) αὐτοῦ. v. 31. καὶ ἐγκατέλιπεν) καὶ deest. v. 33. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. CAP. XXXIII. v. 2. δέκα καὶ δύο ἔτων ἐν) δεκαδύο ἔτων μανασσῆς ἐν. ibid. πενήτηντα) πενήτηνταπέντε. v. 2. ἐνώπιον) ἐναντίον.

τῶν ἔθνων, ἔς ἐξωλέθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἐπέτρεψε, καὶ ἀνοδόμησε τὰ ὑψηλά, ἃ κατέσπαυεν Ἐζεκίας ὁ πατήρ αὐτῆς, καὶ ἔστησε σήλας ταῖς Βααλεῖμ, καὶ ἐποίησεν ἄλσιν, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τῆ οὐρανοῦ, καὶ ἐδόλευσεν αὐτοῖς.

4. καὶ ἀνοδόμησε θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἃ ἔπεν Κύριος, ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔστι τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα.

5. καὶ ἀνοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τῆ οὐρανοῦ, ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ αὐτὸς διῆγε τὰ τέκνα αὐτῆς ἐν πυρὶ ἐν Γε Βεννὴμ. καὶ ἐκληρονόμизετο, καὶ οἰωνίζετο, καὶ ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους, καὶ ἐπαοιδούς ἐπλήθυνεν, τῆ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τῆ παροργίσει αὐτόν.

7. καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτόν, καὶ τὸ χωνευτόν, εἰκόνα ἣν ἐποίησεν ἐν οἴκῳ Κυρίου Θεοῦ, ἃ ἔπεν ὁ Θεὸς πρὸς Δαυὶδ, καὶ πρὸς Σαλωμών υἱὸν αὐτῆς, ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἣν ἐξελεξάμεν ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, θῆσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα.

8. Καὶ ἐπροθήσω σαλευσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλην ἐάν φυλάσων-

ται τῆ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετείλαμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον, καὶ τὰ προστάγματα, καὶ τὰ κρίματα, καὶ δικαιώματα ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

9. Καὶ ἐπλάνησε Μανασσῆς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὰς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῆ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Μανασσῆ, καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτῆς, καὶ ἐκ ἤκουσαν.

11. Καὶ ἤγαγε Κύριος ἐπ' αὐτὰς τὰς αὐτὸν ἀρχοντας τῆς δυνάμεως τῆ βασιλείας Ἀσσυρίων, καὶ * κατέλαβον τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδωσαν αὐτὸν ἐν πέδασι, * κατέλαβον καὶ ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα.

12. Καὶ ὡς ἐθάλῃ, ἐζήτησε τὸ πρόσωπον Κυρίου τῆ Θεῆ αὐτῆς, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου τῆ Θεοῦ πατέρων αὐτῆς.

13. καὶ προσήγαλτο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆ καὶ ἐπήκουσε τῆς βοῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς, καὶ ἔγνω Μανασσῆ, ὅτι Κύριος αὐτός ἐστιν ὁ Θεός.

14. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ λιδοῦ κατὰ νότον ἐν τῷ χειμαρρῷ, καὶ κατὰ τὴν

ν. 3. ταῖς Βααλεῖμ) τοῖς βααλεῖμ. ν. 6. διῆγε) διῆγαγε. ibid. γῆ Βεννὴμ) γῆ Βεννὴμ. ib. ἐπαοιδούς) ἐποίησε τῶν) ἐπαοιδῶν, καὶ ἐπλήθυνε τοῦ. ν. 7. καὶ τὸ χωνευτόν) καὶ abest. ibid. οἴκῳ Κυρίου) οἴκῳ Θεοῦ. ib. ἔπεν ὁ Θεός) ἔπε Θεός. ib. σωθήτω) θῆτω. ν. 8. νόμον τὰ) νόμον καὶ τὰ, ibid. καὶ δικαιώματα) non habet. ν. 9. ἐξῆρεν ἀπὸ) ἐξῆρε κύριος ἀπὸ. ibid. τῶν υἱῶν) absque articulo. ν. 10. ἤκουσαν.) ἐπήκουσαν. ν. 11. ἐπ' αὐτόν τὰς ἀρχ. τῆς δυνάμεως) ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας τῆς δυνάμεως τῆς. ibid. κατέλαβον) κατέλαβον τὸν. ν. 12. Κυρίου τοῦ Θεοῦ) Θεοῦ τοῦ κυρίου. ibid. τοῦ Θεοῦ π. αὐτῆς.) Θεοῦ πατέρων αὐτοῦ. ν. 13. βοῆς αὐτοῦ) adjicit καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς. ibid. Μανασσῆ) μανασσῆς. ibid. ἐστιν ὁ Θεός.) ἐστὶ Θεός.

τὴν εἰσοδὸν τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυίης, καὶ περιεκύκλωσε τὸ αὐτόν, καὶ πορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς αὐτὸ Ὀφλαῖ, καὶ ὑψωσε σφόδρα, καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς περιγύρεσιν ἐν Ἰεσσαί.

15. Καὶ περιεῖλε τὰς θεοὺς τὰς ἀλλοτριῶν καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου Κυρίου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια, ἃ ὠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου Κυρίου, καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔξω τῆς πόλεως.

16. καὶ κατάρθωσε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτὸ θυσίαν φωτηρίου καὶ ἀνέσεως· καὶ εἶπε τῷ Ἰεσσαί, τὸ δαλεῦν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ.

17. Πλὴν ὁ λαὸς ἐστὶ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν Κυρίου ὁ λαὸν ἐθυσίαζε, πλὴν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

Θεός 18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτῆς ἡ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ οἱ λόγοι τῶν ὁρώντων τῶν λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐπ' ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ,

19. ἰδὲ ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτῆς, καὶ ὡς ἐπῆκουσεν αὐτῆς. καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἀποστάσεις αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς ὠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑψηλά, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλσιν καὶ γλυπτὰ, πρὸ τῆς ἐπιστρέψαι, ἰδὲ γέγραπται ἐπὶ λόγων τῶν ὁρώντων.

Tom. II.

14. ἰχθυίης, καὶ περιεκύκλωσε τὸ αὐτόν, καὶ πορευομένων) ἰχθυίης ἐκπορευομένων. ibid. εἰς αὐτὸ Ὀφλαῖ) εἰς ὕψος. v. 15. καὶ Ἱεσσαί. καὶ ἔξω) καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔξωθεν. v. 17. Πλὴν ὁ λαὸς ἐστὶ) πλὴν ἐστὶ ὁ λαός. ibid. ὑψηλῶν, πλὴν Κυρίου ὁ Θεός) ὑψηλῶν ἐθυσίαζε, πλὴν κυρίου Θεοῦ. v. 18. καὶ οἱ λόγοι) καὶ λόγοι. ibid. λαλούντων) τῶν λαλούντων. ib. Κυρίῳ Θεῷ) Θεῷ. v. 19. καὶ ὡς ἐπῆκουσεν) ὡς ἀβέστ. ibid. αἱ ἀποστάσεις) ἀποστάσεις. ib. ὠκοδόμησεν τὰ) ὠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ. ib. ἐπὶ λόγων) ἐπὶ τῶν λόγων. v. 12. αὐτοῦ) αὐτοῦ. ibid. & v. 21. Ἀμὼς) Ἀμὼν. v. 21. ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μανασσῆς) transposita. ibid. Ἀμὼς καὶ ἐδάλευεν) Ἀμὼν καὶ ἐδάλευεν. v. 23. Ἀμὼς) Ἀμὼν, ita & seq. versu. v. 25. ἐπιτιθεμένους) ἐπιτιθεμένους. CAP. XXXIV. v. 1. βασιλεύειν) βασιλεύσαι. ibid. τριακονταέν) τριάκοντα καὶ ἐν.

20. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτῆς Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ.

Ἀμὼς

21. Ὦν ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο Ἀμὼν ἐν Ἀμὼς τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

22. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, ὡς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησε ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μανασσῆς, ἔθηκεν Ἀμὼς καὶ ἐδάλευεν αὐτοῖς.

23. καὶ ἐν ἐταπεινώσει ἐναντίον Κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ Ἀμὼν ἐπλήθυνεν πλημμέλειαν.

24. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτόν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὰς ἐπιτιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσὶάν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΛΔ'. XXXIV.

Ὦν ὁκτώ ἐτῶν Ἰωσὶας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τριακονταέν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τῆς

A a a

ποι-

πατρός ἑαυτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

3. Καὶ ἐν τῷ ὁγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἔτι παιδάριον ἤρξατο τῷ ζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν Δα-δεκάτῳ
ιδὸν τῷ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τῷ καθαίρει τὸν Ἰεδαν, καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, καὶ τῶν ἁλσεων, καὶ ἀπὸ τῶν περιβωμίων, καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν.

4. καὶ κατέσρεψεν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰ θυσιαστήρια τῶν Βααλεῖμ, καὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἔκοψε τὰ ἄλση καὶ τὰ γλυπτά, καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψε, καὶ ἐλέπθυσε καὶ ἐρύριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιάζοντων αὐτοῖς.

5. Καὶ ὅσα ἱερεῖς κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ ἐκαθάρισε τὸν Ἰεδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ.

6. καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραΐμ, καὶ Μα-νεφθα-
λεῖμ ναοσῇ, καὶ Συμεὼν, καὶ Νεφθαλί, καὶ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ.

7. Καὶ κατέσπασε τὰ ἄλση, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ εἰδωλα κατέκοψε λεπίᾳ, καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ κατέκοψεν ἀπὸ πύσης τῆς γῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέσρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

8. Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὅτε συνετέλεσε τῷ καθαίρει τὴν γῆν, καὶ τὸν οἶκον τῆς βασιλείας ἀπέστειλε τὸν Σαφάν υἱὸν Ἑσεία, Σελιά καὶ τὸν Μαασίαν ἀρχοντας τῆς πόλεως, δυνάμεις καὶ τὸν Ἰαχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον ἑαυτοῦ, κραταῖωσαι τὸν οἶκον Κυρίου τῷ Θεῷ ἑαυτοῦ.

9. Καὶ ἦλθον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον ^{ἔδωκεν} τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον Θεοῦ, ὃ συνήγαγον οἱ Λευῖται φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ καὶ Ἐφραΐμ, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ παντὸς καταλαίπε ἐν Ἰσραὴλ, καὶ υἱῶν Ἰέδα (καὶ Ἱερουσα-
λήμ) καὶ Βενιαμὴν, καὶ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ.

10. Καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποι-ἐντων τὰ ἔργα, οἱ καθιζάμενοι ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιῆσαι τὰ ἔργα οἱ ἐποίουν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐπισκευάσαι καὶ κατιχύσαι τὸν οἶκον.

11. καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκλοις, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις, (καὶ) ἀγοράσαι λίθους τετραπόδους, καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς σφράγισαι τὰς οἰκούς οὓς ἐξωλέθρευσαν βασιλεῖς Ἰέδα.

12. Καὶ οἱ ἄνδρες ἐν πίσει ἐπὶ τῶν ἔργων, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι Ἰεθ καὶ

ν. 2. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. ibid. ἀριστερά.) καὶ ἀριστερά. ν. 3. ἐν τῷ δεκάτῳ) ἐν τῷ δωδεκάτῳ. ibid. καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν.) καὶ ἀπὸ τῶν περιβωμίων, καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν. ν. 4. κατέσρεψεν κατὰ) κατέσπασε κατὰ. ibid. τὰ θυσιαστήρια τῶν Βααλεῖμ) θυσιαστήρια τῶν βααλῶν. ib. ἐπ' αὐτῶν) τὰ ἐπ' αὐτῶν. ν. 6. Ἐφραΐμ, καὶ Μανασσῆ) transposita. ibid. Νεφθαλεῖμ) νεφθαλί. ν. 7. τὰ ἄλση, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ εἰδωλα) τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ ἄλση, καὶ εἰδωλα. ibid. κατέκοψεν ἀπὸ πύσης) ἔκοψεν ἀπὸ πύσης τῆς. ν. 8. ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει) ἐν τῷ ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ. ibid. ὅτε συνετέλεσε) non habet. ib. οἶκον τῆς βασιλείας ἀπέστειλε) οἶκον ἀπέστειλε. ib. Σελιά) Ἑσεία. ib. Μαασίαν) μαασά. ib. τῆς δυνάμεις) τῆς πόλεως. ib. Ἰωάχ) ἰουάχ. ib. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ, bis. ν. 9. ἔδωκεν) ἔδωκαν. ibid. εἰς οἶκον Κυρίου) εἰς οἶκον Θεοῦ. ib. ἐν Ἱερουσαλὴμ) ἐν Ἰσραὴλ, priore loco. ib. (καὶ) Ἰσραὴλ) abest. ν. 10. καθιζάμενοι) καθιστάμενοι. ibid. κατιχύ-
σαι) καὶ κατιχύσαι. ib. (καὶ) abest. ib. τετραπόδους) τετραπέδους. ν. 12. πίσει) ἐν πίσει.

καὶ Ἀβδίας οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρί, καὶ Ζαχαρίας καὶ Μοσολλάμ ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ ἐπισκοπεῖν, καὶ πᾶς Λευίτης συνῶν ἐν ὁργάνοις ᾠδῶν.

13. Καὶ ἐπὶ τῶν νατοφόρων, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, ἐργασίας καὶ ἐργασίας· καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν γραμματεῖς, καὶ κριταί, καὶ πυλωροί.

14. Καὶ ἐν τῷ ἐνφέρεν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιαδὲν εἰς οἶκον Κυρίου, εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου Κυρίου διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Χελκίας, καὶ εἶπε πρὸς Σαφάν τὸν γραμματέα· βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ Κυρίου· καὶ ἔδωκε Ἀσάφ Χελκίας τὸ βιβλίον τῷ Σαφάν.

16. Καὶ εἰσήνεγκε Σαφάν τὸ βιβλίον ἐπὶ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν ἐν τῷ βασιλεῖ λόγον, πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παιδῶν σε τῶν ποιούντων τὸ ἔργον.

17. Καὶ ἐχάνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὗρεθ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων τὴν ἐργασίαν.

18. Καὶ ἀπήγγειλε Σαφάν ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ, λέγων· βιβλίον νόμου ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεὺς· καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφάν ἐναντίον τῷ βασιλέως.

19. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασι-

λεὺς τὰς λόγους τῷ νόμου, καὶ διέβη· ἔβη τὰ ἱμάτια αὐτοῦ·

20. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ, υἱῷ Σαφάν, καὶ τῷ Ἀβδὼν υἱῷ Μιχαῖα, καὶ τῷ Σαφάν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ Ἀσάφ παιδί τῷ βασιλέως λέγων·

21. πορεύθητε ζητήσατε τὸν Κύριον περὶ ἐμῶν, καὶ περὶ παντός τῷ καταλειφθέντος ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἰούδα περὶ τῶν λόγων τῷ βιβλίου τῷ εὗρεθέντος, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς Κυρίου ἐκκέκασται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων Κυρίου, τῷ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγεγαμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ ταῦτα.

22. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας, καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀλδάν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλὴμ υἱοῦ Θακκαθ υἱοῦ Ἑσσερί, φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς, καὶ αὕτη κατὰκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν Μεσαναὶ, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα·

23. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· εἶπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποτείλαντι ὑμᾶς πρὸς μέ·

24. οὕτως λέγει Κύριος· ἰδὲ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τῆτον, τὰς πάντας λόγους τὰς γεγεγαμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τῷ βασιλέως Ἰούδα,

A a a z

25. αὐθ'

γ. 12. Λευίτης συνῶν) Λευίτης. καὶ πᾶς συνῶν. γ. 14. ἀργύριον) τὸ ἀργύριον. γ. 15. τῷ Ἀσάφ.) τῷ Σαφάν. γ. 16. ἐπὶ τῷ βασιλεῖ) ἐν τῷ βασιλεῖ. ibid. τὸ ἔργον.) abest. γ. 17. ἐργασίαν.) τὴν ἐργασίαν. γ. 18. βασιλεῖ, λέγων.) βασιλεῖ λόγον, λέγων. ibid. βιβλίον νόμου ἔδωκέ μοι) βιβλίον δέδωκέ μοι. γ. 19. διέβη) καὶ διέβηξε. γ. 20. Ἀβδὼν) Ἀβδὼμ. γ. 21. περιλειφθέντος) καταλειφθέντος. ibid. καὶ ἐν Ἰούδα) καὶ ἐν Ἰούδα. γ. 22. Χελκίας, οἷς) Χελκίας, καὶ οἷς. ibid. Θακκαθ υἱοῦ Ἑσσερί) Θακκαθ υἱοῦ Ἑσσερί. γ. 22. Μεσαναὶ) μεσαναί. γ. 24. οὕτως) οὕτω. ibid. κακὰ ἐπὶ τὸν τ. τῆτον) transposita.

25. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἑτέροις, ἵνα παροργίσωσί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἐαυτῶν. Καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ ἐσβεδήσεται.

26. Καὶ ἐπὶ βασιλέα Ἰδδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τῷ ζητῆσαι τὸν Κύριον, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ· οὕτως λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· τὰς λόγους οὓς ἠκούσας,

27. καὶ ἐνετρέψθη ἡ καρδιά σου, καὶ ἐταπεινώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκούσαι σε τὰς λόγους μὲ ἐπὶ τὸν τόπον τούτον, καὶ ἐπὶ τὰς κατοικοῦντας αὐτόν, καὶ ἐταπεινώθης ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ διέβρῃξας τὰ ἱμάτιά σε, καὶ ἐκλαυσας κατεναντίον ἐμῶ, καὶ ἐγὼ ἠκούσα, φησὶ Κύριος.

28. Ἰδὲ προσέειπὼν σε πρὸς τὰς πατέρας σε, καὶ προσεδέσθην πρὸς τὰ μνηματὰ σε ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐκ ὧν ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τούτον, καὶ ἐπὶ τὰς κατοικοῦντας αὐτόν. καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον·

29. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τὰς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ.

30. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἰδδα εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰδδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ

οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ, καὶ ἀνέγνω ἐν ὧσιν αὐτῶν πάντας λόγους βιβλίου τῆς διαθήκης τῆς εὐρεθέντος ἐν οἴκῳ Κυρίου.

31. Καὶ ἔτι ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ζῦ· ἀνέστη, καὶ διέθετο διαθήκην ἐναντίον Κυρίου, τῷ πρεσβεύειν ἐνώπιον Κυρίου, τῷ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτῆς, καὶ τὰ προστάγματα αὐτῆς ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ, ὡς τε ποιῇ τὰς λόγους τῆς διαθήκης τὰς ἐγγεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

32. Καὶ ἔψησε πάντας τὰς εὐρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες εἰς Ἱερουσαλὴμ διαθήκην ἐν οἴκῳ Κυρίου Θεοῦ πατέρων ἐαυτῶν.

33. Καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας τὰ πάντα πάνδε· ἀνέστη ἐκ πάσης τῆς γῆς, ἡ ἣν ταῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε πάντας τὰς εὐρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰσραὴλ, τῷ δελεῦν Κυρίῳ Θεῷ ἐαυτῶν πάσας τὰς ἡμέρας ἐαυτῆς, ἐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὀπίθεν Κυρίῳ Θεῷ πατέρων ἐαυτῆς.

ΚΕΦ. ΛΕ'. XXXV.

ΚΑΙ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ Φάσκεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἐαυτῆς, καὶ ἔθυσαν τὸ Φάσκεν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆς μηνὸς τῆς πρώτης.

2. Καὶ

υ. 25. ἔθυσαν θεοῖς ἑτέροις) ἐθυμίανσαν θεοῖς ἄλλοις. ibid. ἐαυτῶν) αὐτῶν. υ. 26. οὕτως λέγει) οὕτως λέγει. υ. 27. ἐναντίον ἐμοῦ) ἐναντίον μου. ibid. ἐμοῦ) μου. υ. 30. Ἰδδα) abest. ibid. μεγάλη ἕως μικροῦ) transposita. ib. διαθήκης) τῆς διαθήκης. ib. τοῦ εὐρεθέντος) τοὺς εὐρεθέντας. υ. 31. ἀνέστη) ἔστη. ibid. ἐντολάς) τὰς ἐντολάς. ib. μαρτύριον αὐτοῦ, καὶ τὰ πρ.) μαρτύριον καὶ πρ. ib. ψυχῇ, τὰς) ψυχῇ, ὡς τε ποιῇ τὰς. ib. ἐγγεγραμμένους) γεγραμμένους. υ. 32. εἰς Ἱερουσαλὴμ) εἰς abest. ibid. ἐαυτῶν) αὐτῶν. υ. 33. πάντα τὰ) τὰ πάντα. ibid. γῆς) τῆς γῆς. ib. ἐαυτῶν) αὐτῶν. ib. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ, bis. ib. ὀπίθεν) ὀπίσθεν. CAP. XXXV. υ. 1. ἐαυτοῦ καὶ ἔθυσαν) αὐτοῦ, καὶ ἔθυσσε. ibid. τῆς μηνὸς) ἡμέρας τοῦ μηνός.

2. Καὶ ἔψησε τὰς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακάς αὐτῶν, καὶ κατήχυσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου.

3. Καὶ ἔπε τῶν Λευϊταῖς τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, τῷ ἀγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ. καὶ ἔθηκεν τὴν κιβωτὸν τὴν ἀγίαν εἰς τὸν οἶκον, ὃν ἀκοδόμησε Σαλωμών υἱὸς Δαυὶδ τῷ βασιλέως Ἰσραὴλ. καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς· οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἐπαῖραι ἐπ' ὤμων ἐθέν· νῦν οὖν λειτεργήσατε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ τῷ λαῷ αὐτῷ Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἐτοιμάσθητε κατ' οἶκους πατριῶν ὑμῶν, καὶ κατὰ τὰς ἑφημερίας ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ διὰ χειρὸς βασιλέως Σαλωμών υἱὲ αὐτῷ.

5. καὶ σῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν τοῖς υἱοῖς τῷ λαῷ, καὶ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς Λευϊταῖς.

6. Καὶ θύσατε τὸ Φασὲκ, καὶ τὰ ἅγια ἐτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, τῷ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Μωυσῆ.

7. Καὶ ἀπὴρξάντο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τῷ λαῷ πρόβατα, καὶ ἄμνες, καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ Φασὲκ, καὶ πάντα τὰς εὐρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας, καὶ μόχων τρεῖς χιλιάδας, ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τῷ βασιλέως.

8. Καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῷ ἀπὴρξάντο τῷ λαῷ, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ Λευϊταῖς· καὶ ἔδωκε Χελκίας, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἰειήλ οἱ ἄρχοντες οἴκου τῷ Θεῷ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ Φασὲκ πρόβατα, καὶ ἄμνους, καὶ ἐρίφους διχίλια ἑξακόσια, καὶ μόχους τριακοσίους.

9. Καὶ Χωχενίας, καὶ Βαναίας, καὶ Χωχενίας Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ, καὶ Ἀσαβία, καὶ Ἰειήλ, καὶ Ἰωζαβὰδ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν ἀπὴρξάντο τοῖς Λευϊταῖς εἰς τὸ Φασὲκ πρόβατα πεντακίχλια, καὶ μόχους πεντακοσίους.

10. Καὶ κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔψησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν σάβιν ἐαυτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τῷ βασιλέως.

11. Καὶ ἔθυσαν τὸ Φασὲκ, καὶ προσέχεαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδεραν.

12. Καὶ ἠτοίμασαν τὴν ὀλοκαύτωσιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἶκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τῷ λαῷ, τῷ προσάγειν τῷ Κυρίῳ, ὡς γέγραπται ἐν βιβλῳ (νόμῳ) Μωυσῆ· καὶ ἔτως εἰς τὸ πρῶν.

13. Καὶ ὥπλησαν τὸ Φασὲκ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἅγια ἤψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις, καὶ ἐν τοῖς λέβησι, καὶ εὐωθώθη, καὶ ἔδραμον πρὸς πάντα τὰς ἡμέρας τῷ λαῷ.

Α α α 3

14. Καὶ

V. 2. (ἐαυτῶν) αὐτῶν. V. 3. (ἐπαῖραι ἐπ' ὤμων ἐθέν) ἐπ' ὤμων ἄραι ἐθέν. ibid. Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν) τῷ κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν. ib. καὶ τῷ λαῷ) καὶ τῷ λαῷ. V. 4. βασιλεὺς Σαλωμών) σαλωμών. V. 5. τοῖς υἱοῖς) absque articulo. V. 6. τὰ ἅγια) abest. V. 8. καὶ Λευῖταις) καὶ τοῖς Λευῖταις. ibid. καὶ ἔδωκε) ἔδωκε δέ. ib. οἴκου τῷ Θεῷ τοῖς ἱερεῦσι) τοῖς ἱερεῦσιν οἴκου Θεοῦ. V. 9. Χωχενίας) χωχενίας. ibid. ὁ ἀδελφός) absque articulo. ib. Ἀσαβία) ασαβίας. V. 10. (ἐαυτῶν) αὐτῶν. V. 12. (ἡμέρας) abest.

14. Καὶ μετὰ τὸ ἐτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ σέατα. ἀναφέρειν τὰ ὀλοκαυτώματα, καὶ τὰ ὀλοκαυ- τα ἕως νυκτός, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμα- τώματα σαν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών.

15. Καὶ οἱ ψαλτωδοὶ υἱοὶ Ἀσάφ ἐπὶ τῆς σάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ, καὶ Ἀσάφ, καὶ Αἰμάν, καὶ Ἰδοῦν οἱ προφῆται τῷ βασιλεῶς· καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ τῆς πύλης καὶ πύλης, ἐκ ἧν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας ἁγίων, ὅτι ἀδελφοὶ αὐ- τῶν οἱ Λευῖται ἐτοίμασαν αὐτοῖς.

16. Καὶ κατωρθώθη καὶ ἡτοίμασθαι πᾶσα ἡ λειτουργία Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ ποιῆσαι τὸ Φασέκ, καὶ ἐνεγ- κειν τὰ ὀλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσι- ασίριον Κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τῷ βα- σιλεῶς Ἰωσία.

17. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὗρεθέντες τὸ Φασέκ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖ- νῷ, καὶ τὴν ἐορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπὶ αὐ- τῇ ἡμέρᾳ.

18. Καὶ οὐκ ἐγένετο Φασέκ ὅμοιον αὐ- τῷ ἐν Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τῷ προφῆτῃ· καὶ πάντες βασιλεῖς Ἰσ- ραὴλ ἐκ ἐποίησαν ὡς τὸ Φασέκ ὁ ἐποίη- σεν Ἰωσίας· καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ· καὶ Ἰσραὴλ ὁ εὗρεθεῖς,

καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ Κυρίῳ.

19. Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βα- σιλείας Ἰωσία ἐποιήθη τὸ Φασέκ τῷ.

20. Μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἔδρασαν Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ τὰς ἐγγαστριμύδους, καὶ τὰς γνάσας, καὶ τὰ Θεραφεῖμ, καὶ τὰ εἰ- δώλα, καὶ τὰ Καραισιεῖμ ἃ ἦν ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνεπύρι- σεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα σῇ τὰς λό- γους τῷ νόμῳ τὰς γεγραμμένους ἐπὶ βί- βλιου ἃ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου· ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπρο- θεν αὐτῷ, ὃς ἐπέσχετο πρὸς Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἑαυτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ ἑαυτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ ἑαυτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐ- τὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ· πλὴν οὐκ ἀπεσέφθη Κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐ- τοῦ τῷ μεγάλῳ, ἃ ὤργισεν θυμῷ Κυ- ρίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἐπὶ πάντα τὰ παρερ- γίσματα ἃ παρώργισεν Μανασσῆς. Καὶ εἶπε Κύριος· καὶ γε τὸν Ἰσραὴλ ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπώσαίμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶπα, ἔσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

20. Καὶ ἀνέστη Φαραὼ Νεχαὼ βασι- λεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Ἀσου- ρίων, καὶ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καὶ

v. 14. τὰ σέατα καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα) transposita. v. 15. Ἰδοῦν) ἰδὼν. ibid. τῆς πύλης) abs- que articulo. ib. ἁγίων, ὅτι ἀδελφοὶ) τῶν ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ. ib. ἐτοίμασαν) ἡτοίμασαν. v. 16. Ἰωσία) ἰωσίον. v. 18. καὶ πάντες βασιλεῖς) καὶ παντὸς βασιλείας. ibid. ὡς τὸ Φασέκ) ὡς deest. ib. καὶ Λευῖται) καὶ οἱ λεῦται. v. 19. & 20. Ἰωσία καὶ τὰς) ἰωσίον ἐποιήθη τὸ Φασέκ τῷ. μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἔδρασαν ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ τὰς. v. 20. Θεραφεῖμ) θεραφίμ. ibid. Καραισιεῖμ) καρησιεῖμ. ib. ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ Ἱερουσαλὴμ) ἐν γῇ Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ. ib. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ τοῦ βιβλίου. ib. καρδίᾳ ἑαυτοῦ) καρδίᾳ αὐτοῦ. ib. ψυχῇ ἑαυτοῦ) ψυχῇ αὐ- τοῦ. ib. ὅλη ἰσχύϊ αὐτοῦ) ὅλη τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. ib. ὅμοιος αὐτῷ.) αὐτῷ abest. ib. παρεργίσμα- τα ἃ) παρεργίσματα αὐτῷ ἢ. v. 20. καὶ ἐπὶ τὸν) καὶ deest.

καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν αὐτοῦ,

21. καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους, λέγων· τί ἐμοὶ καὶ σοὶ βασιλεῦ Ἰούδα· οὐκ ἐπὶ σέ ἦκα σήμερον πόλεμον ποιῆσαι· καὶ ὁ Θεὸς εἶπε τῷ κατὰ σπένδῳ με· πρόσσεχε ἀπὸ τῆς Θεοῦ τῆς μετ' ἐμοῦ μὴ καὶ αὐφείρη σε.

22. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἀπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἡ πολέμειν αὐτὸν ἐκραταιώθη, καὶ οὐκ ἠκέσσε τῶν λόγων Νεχαὺ διὰ φόβου Θεοῦ, καὶ ἤλθε τῷ πολέμῳ ἐν τῷ

Μαγν-
δῶν πεδίῳ Μαγνῶν.

23. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν, καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν ἑαυτῆς· ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.

24. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀρμάτος, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευτερεῦν ὃ ἦν αὐτῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτῆς· καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ ἐπένδησαν ἐπὶ Ἰωσίαν.

25. Καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ἐπὶ Ἰωσίαν, καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἀρχούσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον· καὶ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόσαγμα ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἰδὲ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων.

26. Καὶ ἦσαν οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίας καὶ ἡ ἐλπίς αὐτοῦ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Κυρίου,

27. καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρώτοι καὶ οἱ ἔχρατοι ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

ΚΕΦ. Λε'. XXXVI.

ΚΑΙ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Τὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεῦεν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς Ἀμιτὰλ, θυγατρὸς Ἱερεμίου ἐκ Λοβιά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. καὶ ἔδησεν αὐτὸν Φαραὺ Νεχαὺ ἐν δεβλαδῶ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, τῷ μὴ βασιλεῦεν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ μετήγαγεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσοῦ.

4. Καὶ κατέστησε Φαραὺ Νεχαὺ τὸν Ἐλιακίμ υἱὸν Ἰωσίου βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τῶν πατέρων αὐτῆς, καὶ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰωακίμ. καὶ τὸν Ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτῆς ἔλαβε Φαραὺ Νεχαὺ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς

Αἴγυ-

¶ 20. ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς) articulus deest. V. 21. πόλεμον ποιῆσαι) πόλεμον πολεμῆσαι. ibid. εἶπε κατὰ σπένδῳ με) εἶπε τοῦ κατὰ σπένδῳ με. V. 22. πεδίῳ Μαγνῶν) * παιδίῳ Μαγνῶν. V. 23. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. V. 24. ἑαυτῆς) αὐτῆς. V. 25. ἰδοὺ) καὶ ἰδοὺ. V. 26. οἱ λόγοι Ἰωσίας) οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίου. V. 27. οἱ λοιποὶ λόγοι) οἱ λόγοι. CAP. XXXVI. v. 1. ἔχρισαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν) ἔχρισαν αὐτὸν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἐπὶ. V. 4. βασιλέα Ἰούδα) βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα.

Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκαν τῷ Φαραῶ. τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τῷ δυνάμει τὸ ἀργύριον ἐπὶ σώμα Φαραῶ καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῆτει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τῷ λαῷ τῆς γῆς, δύναναι αὐτὸ Φαραῶ Νεχαῶ.

5. Ὡν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακείμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἔνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ζεκχωρά, θυγάτηρ Νηρίου ἐκ Ῥαμὰ. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς ἦλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δευτεῖον τρία ἔτη, καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἐπ' αὐτὴς τὰς Χαλδαίας, καὶ ληστῆρας Σύρων, καὶ ληστῆρας Μωαβιτῶν, καὶ υἱὸν Ἀμμὼν, καὶ τῆς Σαμαρείας, καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τῶτον κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐν χειρὶ τῶν παιδῶν αὐτῆς τῶν προφητῶν. πλὴν θυμὸς Κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰέρδαν τῷ ἀποσῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ἑαυτοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας Μαριασῆ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησε, καὶ ἐν αἵματι Ἀθώῳ ὃ ἐξέχεεν Ἰωακείμ, καὶ ἐπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθώου, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς.

6. Καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέλαις, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

7. Καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἰκῆς Κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ ἑαυτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.

8. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακείμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, ἐκ ἰδὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰέρδα, καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακείμ μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Γανοζάν μετὰ τῶν πατέρων ἑαυτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰερχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

9. Τίς οὖν καὶ δέκα ἐτῶν Ἰερχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμησον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπαύση τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου.

10. Καὶ ἐπιστραφέντος τῆ ἐνιαυτοῦ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου Κυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν τὸν Σεδεκίαν ἀδελφὸν τῆς πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰέρδαν καὶ Ἱερουσαλὴμ.

11. Τίς ἐτῶν εἰκοσιενὸς Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἔνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

12. Καὶ

V. 4. ἔδωκαν τῷ Φαραῶ.) ἔδωκε τῷ Φαραῶ. δε. adjicit praeerea τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τῷ δυνάμει τὸ ἀργύριον ἐπὶ σώμα Φαραῶ. ibid. δύναναι αὐτὸ) αὐτὸ δέεσθαι. V. 5. Ζεκχωρά.) Ζεκχωρά. ibid. Ναβουχ. βασιλεὺς) ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς. ib. ἐπ' αὐτοῦ) ἐπ' αὐτοῦ. ib. ληστῆρας Μωαβιτῶν) ληστῆρας Σύρων, καὶ ληστῆρας μωαβιτῶν. ib. ἀποσῆσαι) ἀποσῆσαι. ib. προσώπου ἑαυτοῦ) προσώπου αὐτοῦ. V. 6. ἀνήγαγεν) ἀπήγαγεν. V. 7. ναῷ ἑαυτοῦ) ναῷ αὐτοῦ. V. 8. πατέρων ἑαυτοῦ) πατέρων αὐτοῦ, bis hoc versa. ibid. Γανοζάν) γανοζαν. V. 9. Τίς οὖν καὶ δέκα ἐτῶν) οὖν καὶ δέκα ἐτῶν. V. 10. ἐπιστραφέντος) ἐπιστρέφοντος. ibid. εἰσήγαγεν) εἰσήνεγκεν. ib. τὸν Σεδεκίαν) abique articulo. V. 11. ἐτῶν εἰκοσιενὸς Σεδεκίας) ἐτῶν εἰκοσιν υἱὸς καὶ ἐνὸς ἔτους Σεδεκίας.

12. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον καὶ τὰς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγα-
 Κυρίου Θεοῦ αὐτῆς, οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ γον, τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν
 προσώπου Ἰερεμίου τῷ προφῆτῳ καὶ ἐκ αὐτῶν.
 σώματος Κυρίου.

13. Ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα
 Ναβουχοδονόσορ ἀδετήσαι, ἃ ὥρμισεν
 αὐτὸν κατὰ τῷ Θεῷ, καὶ ἐσκήρυνε
 τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν
 ἑαυτοῦ κατήχυνε, τῷ μὴ ἐπιστρέψαι
 πρὸς Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ.

14. Καὶ πάντες οἱ ἐνδοξοὶ Ἰούδα καὶ
 ἐπλήθυ- οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυναν
 γέν τῷ ἀδετήσαι ἀδετήματα βδελυγμα-
 των ἔθνων, καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον Κυρίου
 τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

15. Καὶ ἐξαπέστειλε Κύριος ὁ Θεὸς
 τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ προφητῶν
 αὐτῶν, ὁρριζῶν καὶ ἀποσέλλων τὰς ἀγ-
 γέλους ἑαυτῶν, ὅτι ἦν φειδόμενος τῷ
 λαῷ ἑαυτοῦ, καὶ τῷ ἀγιάσματος
 αὐτοῦ.

16. Καὶ ἦσαν μυκηρίζοντες ἀγγέλους
 αὐτοῦ, καὶ ἐξεθενούντες τὰς λόγους
 αὐτῶν, καὶ ἐμπαιζόντες ἐν τοῖς προφή-
 ταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη θυμὸς Κυρίου
 ἐν τῷ λαῷ αὐτῶν, ἕως ἐκ ἦν ἰαμα.

17. Καὶ ἦγαγεν ἐπ' αὐτὰς βασιλέα
 Χαλδαίων, καὶ ἀπέλειπε τὰς νεανίσκους
 αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἀγιάσματος
 αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐφείσατο τῷ Σεδεκίῳ,
 καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἤλεσε,

18. καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου τῷ
 Θεῷ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ
 τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου, καὶ πάντας
 τοὺς θησαυροὺς τῷ βασιλέως καὶ με-
 γιστάνων πάντα εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα.

19. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυρίου,
 καὶ κατέσκαψε τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ,
 καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν
 πυρὶ, καὶ πᾶν σκεῦος ὥραϊον εἰς ἀ-
 φανισμόν.

20. Καὶ ἀπώκισε τὰς καταλοιπούς
 εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς
 υἱοῖς αὐτῶν εἰς δόλως ἕως βασιλείας
 Μήδων.

21. τῷ πληρωθῆναι λόγον Κυρίου διὰ
 σώματος Ἰερεμίου, ἕως τῷ προσδέξα-
 θαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαβ-
 βατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρη-
 μώσεως αὐτῆς ἐσαββάτισεν εἰς συμπλή-
 ρωσιν ἐτῶν ἐβδομήκοντα.

22. Ἐτες πρώτῃς Κύρου βασιλέως
 Περσῶν, μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα
 Κυρίου διὰ σώματος Ἰερεμίου, ἐξήγειρε
 Κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περ-
 σῶν, καὶ παρήγγειλε τῷ κηρύττειν αὐ-
 τὸς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν ἐν
 γραπτῷ, λέγων,

Tom. II.

B b b

23. τὰ.

V. 13. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. V. 14. ἐπλήθυνε) ἐπλήθυναν. V. 15. προφητῶν) τῶν προφητῶν αὐτοῦ. *ibid.*
 ἀγγέλους ἑαυτοῦ) ἀγγέλους αὐτῶν. *ib.* λαῷ ἑαυτοῦ) λαῷ αὐτοῦ. *ib.* ἀγιάσματος) *addit* αὐτοῦ.
 V. 16. ἀγγέλους) τοὺς ἀγγέλους. *ibid.* θυμὸς) ὁ θυμὸς. V. 18. Θεοῦ) τῷ Θεῷ. *ibid.* θησαυ-
 ροὺς) *addit* οἴκου κυρίου. *ib.* βασιλέως καὶ μεγιστ.) τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων. V. 21. τῆς
 ἐρημώσεως) *absque articulo.* *ibid.* ἐσαββάτισεν) σαββατίσας. V. 22. Κύρου) κυρίου, *per erro-*
rem. *ibid.* τοῦ κηρύττειν αὐτοὺς ἐν) κηρύττει ἐν.

23. τὰδε λέγει Κύριος βασιλεὺς Πε- οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. τίς
σῶν· πᾶσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τῷ λαῷ αὐτῷ ;
ἔδωκέ μοι Κύριος ὁ Θεὸς τῷ οὐρανῷ, καὶ ἔσται ὁ Θεὸς αὐτῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ
αὐτὸς ἐντείλατό μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ ἀναβῆτω.

Παραλειπομένων τῶν βασιλειῶν Ἰάδα β' τέλος.

v. 23. πᾶσαι τὰς βασιλείας) πᾶσαι ταῖς βασιλείαις. ibid. αὐτῷ οἶκον) transposita. ib. ἔσται ὁ Θεός)
ἔσται θεός. Subscriptio abest.

ΕΣΘΗΡ.

Ε Σ Θ Η Ρ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

- Ε**ΤΟΥΣ δευτέρους βασιλεύοντας Ἀρταξέρξε τῷ μεγάλου βασιλέως τῇ μιᾷ τῇ Νισάν, ἐνύπνιον εἶδε Μαργδοχαῖος ὁ τῷ Ἰαίρε, τῷ Σεμεί, τῷ Κισαί, ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμείν, ἀνθρώπος Ἰουδαῖος, οἰκῶν ἐν Μεσσοῖς Σάσις τῇ πόλει, ἀνθρώπος μέγας, δραπεύων ἐν τῇ αὐλῇ τῷ βασιλέως· ἦν δὲ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἧς ἠχμαλώτευσεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλωνῶν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, μετὰ Ἰεχονίου τῷ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας· καὶ τὸ αὐτὸ τὸ ἐνύπνιον· καὶ ἰδὼν Φωναὶ Θορύβε, βρονταὶ, καὶ σεισμός, καὶ τάραχος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἰδὼν δύο δρεκόντες μεγάλοι, ἑτοιμοὶ προσῆλθον ἀμφοτέρω παλαίειν· καὶ ἐγένοντο αὐτῶν Φωναὶ μεγάλοι, καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἠτοιμάθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολεμῆσαι δικαίῳ ἔθνει. Καὶ ἰδὼν ἡμέρᾳ σκότους καὶ γνόφου. Θλίψις καὶ σενωχωρία, καὶ κόκωσις καὶ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐταράχθη πᾶν ἔθνος δικαίον
30. 36. 40. 45. 50.
- Φοβέμενοι τὰ ἑαυτῶν κακὰ, καὶ ἦτον μάθωσαν ἀπολέσθαι, καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν Θεόν. ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν ἐγένετο ὥσπερ ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ἰδὼν πολὺ. καὶ Φῶς καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν, καὶ κατέφαγον τὰς ἐνδόξους· καὶ διεγερθεὶς Μαργδοχαῖος ὁ εὐρακαῖς τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ τί ὁ Θεὸς βεβουλευται ποιῆσαι, εἶχε τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἠθέλησεν αὐτὸ ἐπιγινῶναι ἕως νυκτός· καὶ ἠσύχασε Μαργδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ Γαβαθὰ καὶ Θάβρα τῶν δύο εὐνέχων τῷ βασιλέως, τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλήν, ἤκουσε γὰρ τὰς λογισμὰς αὐτῶν, καὶ τὰς μερίμνας αὐτῶν ἐξηρεύησε. καὶ ἔμαθεν, ὅτι ἐτοιμάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν Ἀρταξέρξει τῷ βασιλεῖ. καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐτῶν. καὶ ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τὰς δύο εὐνέχους, καὶ ὁμολογήσαντες ἀπήχθησαν. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τὰς λόγους τούτους εἰς μνημόσυνον, καὶ Μαργδοχαῖος ἔγραψε περὶ τῶν λόγων τούτων. καὶ
- βεβλεύεται 36. 40. 45. 50.
- ἐπὶ

ΕΣΘΗΡ. Cap. I. Prol. lin. 3. μεγάλου τῇ) μεγάλου βασιλέως τῇ. ibid. lin. 7. ἐκ τῆς φυλῆς) ἐκ φυλῆς. ib. lin. 9. ἐν Μεσσοῖς) ἐν σοῦσι. ib. lin. 12. ὁ βασιλεὺς) absq. articulo. ib. lin. 15. Φωναὶ Θορύβου) Φωναὶ καὶ Θορύβος. ib. lin. 16. καὶ τάραχος) καὶ deest. ib. lin. 18. προσῆλθον) προσῆλθον. ib. lin. 19. ἐγένοντο αὐτῶν Φωναὶ μεγάλοι) ἐγένετο αὐτῶν φωνὴ μεγάλη. ib. lin. 23. γνόφους, θλίψις, καὶ κόκωσις τάραχος) γνόφου, θλίψις καὶ σενωχωρία, κόκωσις καὶ τάραχος. ib. lin. 28. ἐγένετο ἀπὸ) ἐγένετο ὥσπερ ἀπὸ. ib. lin. 34. βεβλεύεται ποιῆσαι) εἶχε τὸ ἐνύπνιον τὸ ἐν) βεβλεύεται ποιῆσαι, εἶχε αὐτὸ ἐν τῇ. ib. lin. 36. ἠθέλησεν αὐτὸ ἐπιγν. ἕως νυκτός) ἠθέλησεν ἐπιγνῶναι αὐτὸ ἕως τῆς νυκτός. ib. lin. 41. ἤκουσε γὰρ τοὺς λ. αὐτῶν) ἤκουσε τε αὐτῶν τοὺς λογισμούς. ib. lin. 47. ἐξήχθησαν) ἀπήχθησαν.

51. ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς Μαρδοχαίῳ θραυεῖν ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ἔδωκε Μαρδοχαίῳ δόματα περὶ αὐτῶν. καὶ ἦν Ἀμαδά-
μαὶν Ἀμαδάς Βουγαῖος ἐνδοξος ἐνώπιον δὲ, τῷ βασιλέως, καὶ ἐζήτησε κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὑπὲρ τῶν δύο εὐέχων τῷ βασιλέως.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς λόγους τού-
τας ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρταξέρξης, ἕτος Ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἑκατὸν εἰκοσιεπτά χωρῶν ἐκράτησεν.

2. Ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ὅτι ἐθρονίσθη Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐν Σούσις τῇ πόλει,

3. ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐ-
τοῦ, δοχὴν ἐποίησε τοῖς φίλοις, καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι, καὶ τοῖς Περσῶν καὶ Μήδων ἐνδόχοις, καὶ τοῖς ἀρχαῖς τῶν σατραπῶν.

4. Καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλῆθυν τῆς βασιλείας αὐ-
τοῦ, καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τῷ πλέτε αὐτῷ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα.

5. Ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέ-
ραι τῷ γάμῳ, ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πό-
τον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὐρεθεῖσιν εἰς τὴν πόλιν ἡμέρας ἑξ, ἐν αὐτῇ τῷ οἴκῳ τῷ βασιλέως,

6. κεκοσμημένῳ βυσσίνῳ καὶ καρπα-
σίῳς τεταμένῳς ἐπὶ χοινοῖς βυσσίνῳς

καὶ πορφύροις, ἐπὶ κύβοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς, ἐπὶ σύλοις παρίνοις καὶ λιθίοις. κλίνει χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ λιθοστῶτα σμαραγδῶν, καὶ παρίνου, καὶ λιθοστῶ-
πινίνου λίθου. καὶ ὡς ἐπιφανεῖς ποί-
κίλως ὡς δηλαδὴ, καὶ κύκλῳ ὡς ὡς πεπασμένα.

7. Ποτήρια χρυσαῖ καὶ ἀργυρεῖ καὶ φανῆς ἀνθρώκινον κυλίκιον προκείμενον ἀπὸ τὰ λάντων τρισμυρίων ὄντος πολὺς καὶ ἡ-
δὺς, ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν.

8. Ὁ δὲ πότος ἕτος ὃ κατὰ προκεί-
μενον νόμον ἐγένετο· οὕτως γὰρ ἡθέλη-
σεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπέταξε τοῖς οἰ-
κονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων.

9. Καὶ Ἀσὴ ἡ βασίλισσα ἐποίησε πό-
τον ταῖς γυναῖξιν ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης.

10. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἡδὺς ὁ βασιλεὺς γενόμενος, ἔπε τῷ Ἀμάν, καὶ Βαζῆ, καὶ Ὁαρεβῶ, καὶ Ζηβα-
θαθά, καὶ Ἀδαταζά, καὶ Θαδᾶζ, τοῖς ἐπὶ εὐνέχοις τοῖς διακόνοις τῷ βασιλέως Ἀρταξέρξης,

11. εἰσαγαγεῖν τὴν βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν, βασιλεύειν αὐτήν, καὶ περιτεῖ-
ναι αὐτῇ τὸ διάδημα· καὶ δεῖξαι αὐτῇ πᾶσι τοῖς ἀρχαῖς, καὶ τοῖς ἔθνεσι τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι καλὴ ἦν.

12. Καὶ

ibid. lin. 52. ἔδωκε Μαρδοχαίῳ δόματα περὶ αὐτῶν.) ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ τούτων. ib. lin. 54. Ἀμαδάου) ἀμαδάου. CAP. I. V. 1. ἕτος Ἀρταξέρξης) οἷος ὁ ἀρταξέρξης. V. 2. Ἐν ταύταις) ἐν ταῖς. ibid. ὅτι) ὅτε. ib. Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς) βασιλεὺς ἀρταξέρξης. V. 4. ἡμέρας ἑκα-
τὸν) ἐν ἡμέραις ἑκατὸν. V. 5. τὰ ποτὶ) τῷ γάμῳ. ibid. ἡμέρας ἑξ) ἐπὶ ἡμέρας ἑξ. ib. τὸν οἰ-
κον) absque articulo. V. 6. κεκοσμημένῳ) κεκοσμημένη. ibid. λιθοστῶτα σμαραγδῶν -- fin.)
λιθοστῶτα σμαραγδῶν λίθου, καὶ πινίνου, καὶ παρίνου λίθου, καὶ ὡς ἐπιφανεῖς ποικίλως δη-
λαδὴ, κύκλῳ ὡς πεπασμένα. V. 8. πότος οὗ) πότος οὗτος εἶ. ibid. ἐγένετο) ἐγένετο. ib. οὕ-
τως γὰρ) ὡς δὲ. V. 9. Ἀρταξέρξης) ἀρταξέρξης. V. 10. ὁ βασιλεὺς γενόμενος) transposita. ibid. Ἀμάν -- τοῖς ἐπὶ) ἀμάν, καὶ βαζῆ, καὶ Ὁαρεβᾶ, καὶ Ζηβαθαθά, καὶ ἀδαταζά, καὶ θαδᾶ τοῖς ἐπὶ. V. 11. αὐτὴν πᾶσι τοῖς) αὐτὴν τοῖς.

αὐτῶν 12. Καὶ ἐκ εἰσήνευσεν αὐτῇ Ἀσὶν ἡ βασιλίς· ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνέχων· καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὠργίσθη.

13. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς φίλοις· ἐαυτῇ, κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν Ἀσὶν, πειθήσατε οὖν περὶ τούτου νόμον καὶ κρίσιν.

14. Καὶ προσῆλθεν αὐτῷ Ἀρκεσαῖος, καὶ Σαρεθθαῖος, καὶ Μαλχησαῖρ οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ Μήδων, οἱ ἐγγυὲς τῷ βασιλεῶς, οἱ πρῶτοι παρακαλεῖσθαι τῷ βασιλεῖ.

15. καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰς νόμους, ὡς δεῖ ποιῆσαι Ἀσὶν τῇ βασιλίᾳ, ὅτι ἐκ ἐποίησε τὰ ὑπὸ τῷ βασιλεῶς προσαχθέντα διὰ τῶν εὐνούχων.

16. Καὶ εἶπεν ὁ Μεχαιὸς πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὰς ἄρχοντας· ἐ τὸν βασιλέα μόνον ἠτίμασεν Ἀσὶν ἡ βασιλίς, ἀλλὰ καὶ πάντας τὰς ἄρχοντας, καὶ τὰς ἡγουμένους τῷ βασιλεῶς.

17. Καὶ γὰρ διηγῆσατο αὐτοῖς τὰ ὅσα ῥήματα τῆς βασιλείας, καὶ ὡς ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ· ὡς οὖν ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξης.

αὐτῷ 18. Ἔτω σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ αἱ τῶν ἀρχόντων Περσῶν καὶ Μήδων ἀκούσασθαι τὰ τῷ βασιλεῖ λεχθέντα

ὑπ' αὐτῆς, τολμήσουσι ὁμοίως ἀτιμάσαι τολμή-
τες ἄνδρας αὐτῶν. σωσιν

19. Εἰ ἔν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ προσά-
ξάτω βασιλικὴν, καὶ γραφῆτω κατὰ
τὰς νόμους Μήδων καὶ Περσῶν, καὶ μὴ
ἄλλως χρησάδω, μὴ δὲ εἰσελθῆτω ἔτι ἡ εἰσελθού-
σα βασιλίς πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρτα-
ξέρξην, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς ὁ
βασιλεὺς δότω γυναικὶ κρείττειν αὐτῆς.

20. Καὶ ἀκουσάτω ὁ λόγος τῷ βασι-
λεῶς, ὃν ἂν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ
ἐαυτῇ, ὅτι ἀληθὴς· καὶ οὕτως πᾶσαι
αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἄν-
δράσιν ἐαυτῶν, ἀπὸ πλῶχθ' ἕως πλῆ-
σις.

21. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ
καὶ τοῖς ἄρχεσιν· καὶ ἐποίησεν ὁ βα-
σιλεὺς καθά ἐλάλησεν ὁ Μεχαιὸς,

22. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἐν πά-
σῃ τῇ βασιλείᾳ εἰς χώραν καὶ χώραν,
κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν, ὥστε εἶναι αὐ-
τοῖς φόβον ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ μετὰ τὰς λόγους τούτας
ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τῷ θυμῷ,
ἐμνήθη γὰρ τῆς Ἀσὶν καθά
ἐποίησε, καὶ ὅσα αὐτῇ κατεκρίθη.

B b b 3

2. Καὶ

V. 12. εἰσήνευσεν αὐτῶν) εἰσήνευσεν αὐτοῦ. V. 13. ὁ βασιλεὺς) non habet. ibid. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ. V. 14. Σαρεθθαῖος, καὶ Μαλχησαῖρ) σαρεθθαῖος, καὶ μαλχησαῖρ. V. 16. ἠτίμασεν) ἠτίμασεν. V. 17. Καὶ διηγῆσατο) καὶ γὰρ διηγῆσατο. ibid. καὶ ὅσα) καὶ ὡς. ib. 8c V. 18. οὖν ἀντεῖπεν αὐτῷ σήμερον) ὡς οὖν ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξην, οὕτω σήμερον. ib. αἱ τῶν ἀρχόντων) αἱ abest. ib. ἀχθέντα) λεχθέντα. ib. τολμήσουσιν) τολμήσουσιν. V. 19. καὶ ἄλλως) καὶ μὴ ἄλλως. ibid. εἰσελθῆτω) εἰσελθῆτω. ib. πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην) πρὸς αὐτόν. ib. ὁ βασιλεὺς δότω) transposita. V. 20. ὁ λόγος τῷ βασιλεῶς, ὃν ἂν) ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τῷ βασιλεῶς, ὃν ἂν. ibid. ἐαυτοῦ, ὅτι ἀληθὴς· καὶ ὅπως) αὐτῇ καὶ οὕτω. V. 22. ὁ βασιλεὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ εἰς χώραν καὶ χώραν) εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν. ibid. αὐτοῖς φόβον) transposita. CAP. II. V. 1. ἐμνήθη γὰρ τῆς) καὶ ἐκ ἐτι ἐμνήθη τῆς. ibid. καθά ἐποίησε - - - fin.) μνημονεύων οἷα ἐλάλησε, καὶ ὡς κατέκρινεν αὐτήν.

πρὸς τὸν 2. Καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τῷ βασιλεὺς ζη-
 βασιλέα τηθήτω τῷ βασιλεὶ κοράσια * ἄφθορα
 * καλὰ καὶ τῷ εἶδει.

ἄφθορα 3. Καὶ καίνασθαι ὁ βασιλεὺς κομάρ-
 χας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βα-
 ἐπιδειξά-σιλείας αὐτοῦ καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια
 τῶσαν παρθενικά καλὰ τῷ εἶδει εἰς Σοῦσαν
 τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα, καὶ πα-
 ραδοθήτωσαν τῷ εὐνέχῳ τῷ βασιλεὺς
 τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν καὶ δοθήτω
 σμήγμα, καὶ ἡ λοιπὴ ἐπιμέλεια.

4. Καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἀν' αἵρεσιν τῷ βα-
 σιλεὶ, βασιλεύσει ἀντὶ Ἀσίν. Καὶ ἤρε-
 σε τῷ βασιλεὶ τὸ πρῶγμα, καὶ ἐποίη-
 σεν ἔτος.

5. Καὶ ἄνθρωπος Ἰεδαῖος ἦν ἐν Σά-
 σοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μαρ-
 δοχαῖος ὁ τῷ Ἰαίφου, ὁ τῷ Σεμείου, τῷ
 Κεισαίου, ἐκ Φυλῆς Βενιαμίν,

6. ὃς ἦν αἰχμαλώτος ἐξ Ἰερουσα-
 λὴμ, ὃν ἡχμαλώτευσεν Ναβωχοδονόσορ
 βασιλεὺς Βαβυλῶνος.

7. Καὶ ἦν τέτα παῖς Θρεπλή, θυ-
 γάτῃ Ἀμινάδῃ ἀδελφῷ πατρὸς αὐ-
 τοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐδθήρ· ἐν δὲ
 τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τὰς γονεῖς, ἐ-
 παίδευσεν αὐτὴν αὐτῷ εἰς γυναῖκα· καὶ
 ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ εἶδει.

8. Καὶ ὅτε ἠκούθη τὸ τῷ βασιλεὺς
 πρῶταγμα, συνήχθησαν κοράσια πολλὰ

εἰς Σοῦσαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα Γαί,
 καὶ ἤχθη Ἐδθήρ πρὸς Γαί τὸν φύλα-
 κα τῶν γυναικῶν,

9. καὶ ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον, καὶ
 εὔρε χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἐσπευσεν
 αὐτῇ δοῦναι τὸ σμήγμα, καὶ τὴν μερί-
 δα, καὶ τὰ ἐπὶ τῷ κοράσιῳ τὰ ἀποδε-
 δειγμένα αὐτῇ ἐκ βασιλικῆς· καὶ ἐχερή-
 σατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἁβραῖς
 αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶν.

10. Καὶ ἔχ' ὑπέδειξεν αὐτῆς τὸ γέ-
 νος Ἐδθήρ, ἐδὲ τὴν πατρίδα· ὁ γὰρ
 Μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ ἀ-
 παγγεῖλαι.

11. Καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὁ Μαρ-
 δοχαῖος περιεπάτει κατὰ τὴν αὐλὴν
 τὴν γυναικῶνα, ἐπισκοπῶν τί Ἐδθήρ
 συμβαίνει.

12. Καὶ ὅταν ἦν καιρὸς κορασίου εἰς ἡ
 ελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, ὅταν ἀνα-
 πληρωθῇ καιρὸς κοράσια μῆνες δεκα-
 δύο· (οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡ-
 μέραι τῆς θρασείας μῆνας ἐξ ὧν αἰλειφο-
 μέναις ἐν μηνίῳ ἑλαίῳ, καὶ μῆνας ἐξ ἐν μηνίῳ
 τοῖς ἀρώμασι, καὶ ἐν τοῖς σμήγμασι τῶν ἑλαίων
 γυναικῶν.)

13. Καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς τὸν
 βασιλέα· καὶ ὃ ἀν' εἶπη, παραδώσει
 αὐτὴν συνεισέρχεσθαι αὐτὴν ἀπὸ τῷ
 γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων,

14. δεῖ-

ν. 2. πρὸς τὸν βασιλέα) τοῦ βασιλέως. ibid. καλὰ ἄφθορα) transposita. ν. 3. βασιλείας καὶ ἐπι-
 λεξάτωσαν) βασιλείας αὐτοῦ καὶ ἐπιλεξάτωσαν. ν. 5. Ἰουδαῖος ἦν) transposita. ibid. ὄνομα αὐτοῦ
 Μ. ὁ τῷ Ἰαίφου) ὄνομα αὐτοῦ Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ἰαίφου. ib. ὁ τῷ Σεμείου) ὁ δεστ. ν. 6. ὃν ἡχ-
 μαλώτευσεν) ἢ ἡχμαλώτευσεν. ν. 7. καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς) καὶ ὄνομα αὐτῆς. ibid. αὐτῷ γυναικῶν)
 αὐτῷ εἰς γυναῖκα. ib. τῷ εἶδει) τὸ εἶδει, per errorem. ν. 8. κοράσια πολλὰ) transposita. ν. 9.
 αὐτῇ δεῖναι) transposita. ν. 10. αὐτῆς τὸ γένος Ἐδθήρ) Ἐδθήρ τὸ γένος αὐτῆς. ν. 11. Καὶ καθ' ἐκά-
 στην ἡμ. ὁ Μαρδ. περιεπάτει) καθ' ἐκάστην δὲ ἡμέραν περιεπάτει ὁ Μαρδοχαῖος. ibid. συμβαίνει.) συμ-
 βίσταται. ν. 12. Καὶ ὅταν ἦ καιρὸς) ἔτος δὲ ἦν καιρὸς. ibid. ἀναπληρωθῇ καιρὸς κοράσια μῆνες δε-
 καδύο.) ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο. ib. μηνίῳ ἑλαίῳ) ἐν μηνίῳ ἑλαίῳ. ib. τοῖς σμήγμασι) καὶ
 ἐν τοῖς σμήγμασι. ν. 13. καὶ ὃ ἀν' εἶπη) καὶ ὃ ἀν'. ibid. συνεισέρχεσθαι αὐτὴν) συνεισέρχεσθαι αὐτῇ.

14. δειλὴς εἰσπορεύεται, καὶ πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δεύτερον, οὔτε γὰρ ὁ εὐνῆχος τῷ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, καὶ οὐκ ἔτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα, εἰ μὴ κληθῇ ὀνομασί.

15. Ἐν δὲ τῷ ἀναπληρῶσαι τὸν χρόνον Ἐδὴρ θυγατρός Ἀμιναδάδ ἀδελφῶ πατρός Μαρδοχαίου ✕ ἦν ἔλαβεν αὐτῷ εἰς θυγατέρα, καὶ εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐδὲν ἠθέτησεν ✕ ῥῆμα ὧν αὐτῇ ἔλεγεν ✕ Γοαῖος ὁ εὐνῆχος ✕ τῷ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν ἦν γὰρ Ἐδὴρ εὐρίσκουσα χάριν ἐνώπιον πάντων τῶν βλέποντων αὐτήν.

16. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐδὴρ πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα τῷ δωδεκάτῳ μηνί, ὃς ἔστιν Ἀδάρ, τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτῆς.

17. Καὶ ἠγάθη ὁ βασιλεὺς Ἐδὴρ, καὶ εὖρε χάριν παρὰ πάσας τὰς παρθένας, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διάδημα τὸ γυναικῆϊον.

18. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτῆς καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐφ' ἡμέρας ἐπὶ ἡμέρας, καὶ ὕψωσε τὰς γάμους Ἐδὴρ, καὶ ἄφασιν ἐποίησε τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτῆς.

19. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐθεράπευσεν ἐν τῇ αὐλῇ.

20. Ἡ δὲ Ἐδὴρ ἔχ' ὑπέδειξε τὴν πατρίδα αὐτῆς· ἔτι γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ ὁ Μαρδοχαῖος, φοβεῖσθαι τὸν Θεόν, καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτῆς, καθὼς ἦν μετ' αὐτῆς, καὶ Ἐδὴρ οὐκ ἠλάξε τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς.

21. Καὶ ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τῷ βασιλέως οἱ ἀρχισωματοφύλακες, ὅτι προήχθη ὁ Μαρδοχαῖος, καὶ ἐξήτουσ' ἀποκτεῖναι Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα.

22. Καὶ ἐδηλώθη Μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσήμανεν Ἐδὴρ ✕ τῇ βασιλισσῇ, καὶ ἡ βασιλισσα ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεὶ Ἀρταξέρξῃ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς.

23. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασε τὰς δύο εὐνῆχους, καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς· καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ, ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου ἐν ἐγκωμίῳ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΜΕΤΑ ✕ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἀμὸν Ἀμαδαῦ Βεργαῖον, καὶ Ἀναμχαῖον ὕψωσεν αὐτὸν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐτῆς,

2. καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσεκύουν Ἀμὸν· ἔτι γὰρ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι. ὁ δὲ Μαρδοχαῖος προσεκύνει αὐτῷ.

3. Καὶ

V. 14. οὔτε ὁ) οὐ γὰρ ὁ. ibid. ὀνομασί.) ὀνόματι. V. 15. θυγατρός) τῆς θυγατρός. ibid. ἐν τῷ εἰσελθεῖν) εἰσελθεῖν. ib. ὧν αὐτῇ ἔλεγεν ὁ εὐνῆχος τῶν) ὧν ἐνετείλατο ὁ εὐνῆχος ὁ φύλαξ τῶν. ib. ἐνώπιον τῶν) παρὰ πάντων τῶν. V. 16. πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην) absque articulo. V. 18. ἐφ' ἡμέρας) ἐπὶ ἡμέρας. V. 19. ἐθεράπευσεν) ἐθεράπευεν. V. 20. ὁ Μαρδοχαῖος) absque articulo. ibid. οὐκ ἠλάξε) οὐ μετήλαξε. V. 21. ὁ Μαρδοχαῖος) absque articulo. V. 22. λόγος) ὁ λόγος. ibid. καὶ ἡ βασιλισσα ἐνεφάνισεν τῷ β. Ἀρταξέρξῃ) καὶ αὐτῇ ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεὶ. V. 23. ἐγκωμίῳ.) ἐν ἐγκωμίῳ. CAP. III. V. 1. Μετὰ ταῦτα) Μετὰ δὲ ταῦτα. ibid. Ἀμαδαῦ) ἀμαδαῦ. V. 2. Ἀμὸν) αὐτῷ. ibid. ἐπέταξεν) προσέταξεν. ib. προσεκύνει) οὐ προσεκύνει.

3. Καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τῷ βασιλέως τῷ Μαρθοχαΐω· Μαρθοχαΐε, τί παρακείμες τὰ ὑπὸ τῷ βασιλέως λεγόμενα;

4. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔλεγον αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῶν. καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἀμάν, Μαρθοχαΐον μὴ ὑπακούοντα τοῖς τῷ βασιλέως λόγοις, ὑπέδειξε γὰρ αὐτοῖς ὁ Μαρθοχαΐος, ὅτι Ἰουδαίος ἐστίν.

5. Καὶ ἐπέγνω Ἀμάν ὅτι ἐπροσκυνεῖ αὐτῷ Μαρθοχαΐος, καὶ ἐδυμώθη ὁ Ἀμάν σφόδρα.

6. Καὶ ἐβελύσατο ἀφανίσαι πάντας τὰς ὑπὸ τὴν Ἀρταξέρξε βασιλείαν Ἰουδαίους.

7. Ἐν ἑτὶ δωδεκάτῃ βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου, ψήφισμα ἐποίησε, καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μὴ να ἐκ μηνός, ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος Μαρθοχαΐου· καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς εἰς τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην τῷ μηνός ὃς ἐστὶν Ἀδάρ.

8. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, λέγων· ὑπάρχει ἔθνος διασπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου, οἱ δὲ νόμοι αὐτῶν ἕτεροι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, τῶν δὲ νόμων τῷ βασιλέως παρακείμεσι, καὶ τῷ βασιλεὶ ἐσυμφέρει εἶσαί αὐτούς.

9. Εἰ δοκεῖ οὖν τῷ βασιλεὶ, δογμα-

τισάτω ἀπολέσαι αὐτὰς, καὶ γὰρ διαγράψω ἀπολέσαι τὸ γαζοφυλάκιον τῷ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια.

10. Καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς χεῖρας τῷ Ἀμάν, σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν Ἰουδαίων.

11. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμάν· τὸ μὲν ἀργύριον ἔχει, τῷ δὲ ἔδωκεν χρῶμας βάλει.

12. Καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τῷ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαίδεκάτῃ, καὶ ἔγραψαν ὡς προσέταξεν Ἀμάν τοῖς στρατηγοῖς, καὶ τοῖς ἀρχουσὶ κατὰ πάσας χώρας ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ταῦς ἑκατὸν εἰκοσι καὶ ἐπὶ τὰς χώραις, τοῖς τε ἀρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν, δι' Ἀρταξέρξε τῷ βασιλέως.

13. Καὶ ἀπεσάλη διὰ βιβλιαφόρων εἰς τὴν Ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνός δωδεκάτῃ, ὃς ἐστὶν Ἀδάρ, καὶ διασπᾶσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσι καὶ ἐπὶ τὰς χώρων ἀρχεσὶ καὶ τοπαρχαῖς ὑποτεταγμένοις ταῦτα γράφει. πολλῶν ἐπαρχίας ἐθνῶν, καὶ πάσης ἐπικρατή-

γ. 4. ἔλεγον) ἔλαλουν. ibid. ὑπήκουσεν) ὑπήκουον. ib. μὴ ὑπακούοντα τοῖς τῷ β. λόγοις) τοῖς τῷ βασιλέως λόγοις ἀντιτασσόμενον. ib. ὑπέδειξε γὰρ) καὶ ὑπέδειξεν. γ. 5. ἐπέγνω) ἐπίγινος. ibid. καὶ ἐδυμώθη Ἀμάν σφόδρα.) ἐδυμώθη σφόδρα. γ. 7. ἑτὺς δωδεκάτου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ψήφισμα ἐποίησε) καὶ ἐποίησε ψήφισμα ἐν ἑτὶ δωδεκάτῃ τῆς βασιλείας ἀρταξέρξου. ibid. κληρὸς ἡμέρας) κληρὸς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. γ. 8. τῷ βασιλεὶ οὐ συμφέρει) αὐτῷ deest. ibid. Ἀμάν) τῷ Ἀμάν. γ. 12. καὶ ἔγραψαν ὡς προσέταξεν) καὶ ἔγραψαν ὡς ἐπέταξεν. ibid. ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς) absque articulo. ib. ἑκατὸν εἰκοσι καὶ ἐπὶ τὰς) ταῖς ἑκατὸν εἰκοσι ἐπὶ τὰς. ib. δι' Ἀρταξέρξου) διὰ ἀρταξέρξου. γ. 13. lin. 2. Ἀρταξέρξου) ἀρταξέρξου. ibid. lin. 9. εἰκοσι καὶ ἐπὶ τὰς) εἰκοσι ἐπὶ τὰς.

12. κρατήσας τῆς οἰκουμένης, ἐβουλήθη μὴ ἐπιεικέ-
 τῳ θράσει τῆς ἐξουσίας ἐπαιρόμενος. ἐπαι-
 ρερον ἐ- κίερον δὲ καὶ μετὰ * ἡπιότατος αἰεὶ διεξά-
 παιρό- γων τὴν τῶν ὑποτεταγμένων † ἀκυμά-
 μενος διαπαντός καταστῆσαι βίους, τὴν τε
 * πίστη- βασιλείαν ἡρεμον καὶ πορευτὴν ἄχρι
 τος περάτων παρεξόμενος, ἀνανεώσασθαι
 † ἀκυμά- τε τὴν ποδουμένην παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
 20. τῶς ποῖς εἰρήνην. πυνθανομένου δὲ μου τῶν
 συμβούλων, πῶς ἂν ἀχθεῖν τῆτο ἐπὶ
 ὁ σωφρο- πέρας, ὁ σωφροσύνη παρ' ἡμῖν διενέγκας,
 σύνης καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαρελλακίως, καὶ
 25. βεβαίᾳ πίσει ἀποδεδειγμένος, καὶ δεύ-
 τερον τῶν βασιλέων γέρας ἀπενεγκά-
 μενος Ἀμαῖν, ὑπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις
 ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀνα-
 μερίχθαι δυσμενῇ λαόν τινα, τοῖς νό-
 30. μοις ἀντίθετον πρὸς πᾶν ἔθνος, τὰ τε
 τῶν βασιλέων παρὰ πᾶσι δινεκῶς
 31. διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ κατατίθε-
 δαι τὴν ὑφ' ἡμῶν κατευθυνομένην ἀ-
 μέμπως συναρχίαν. διελιφότες οὖν
 τότε ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγω-
 35. γῇ παντὶ διαπαντός ἀνθρώπῳ κείμε-
 νον, διαγωγὴν νόμων ξενίζουσαν παραλ-
 λάσσειν, καὶ * δυσκοῖν τοῖς ἡμετέροις πράγ-
 μασι τὰ χεῖρις συντελοῦν κακὰ, καὶ
 πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσαθεῖας
 40. τυγχάνειν· προσετάχαμεν οὖν τὴν
 σημαυνομένους ὑμῖν ἐν τοῖς γεγραμμέ-

νοῖς ὑπὸ Ἀμαῖν τῷ τεταγμένῳ ἐπὶ τῶν
 πραγμάτων, καὶ δευτέρου πατρὸς ἡ-
 μῶν, πάντας σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις
 44. ἀπολέσαι ὀλορίζι, ταῖς τῶν ἐχθρῶν μα-
 χαῖραις ἀνευ παντὸς οἰκῆς καὶ φειδῶς,
 τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῷ δωδεκάτῳ μη-
 νὸς Ἀδάρ, τῷ ἐνεσῶτος ἔτεος, ὅπως οἱ
 πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
 βιαίως εἰς τὸν ἄδην κατελθόντες, εἰς
 50. τὸν μετέπειτα χρόνον εὐσαθῇ καὶ ἀ-
 τάρacha παρέχωσιν ἡμῖν διὰ τέλους τὰ παρὲ-
 * πράγματα.

14. Τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν * προσά-
 ἔτιθιτο κατὰ χώραν· καὶ προσετά-
 55. χη τοῖς ἔθνεσι πᾶσιν ἐτοίμους εἶναι,
 εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην.

15. Ἐσπεύετο δὲ τὸ πρᾶγμα, καὶ
 ἐν Σέσοις· ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ Ἀμαῖν ἐκω-
 θανίζοντο· ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Ὁ Δὲ Μαρόδοχαῖος ἐπιγνὼς τὸ συν-
 τελέμενον, διέβηξε τὰ ἱμάτια
 αὐτοῦ, καὶ ἐνεδύσατο σάκκον,
 καὶ κατεπάσατο σποδόν· καὶ ἐκπηδή-
 5. σας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως,
 ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ· αἰρεται ἔθνος μη-
 δὲν ἡδίκηκός.

2. Καὶ ἦλθεν ἕως τῆς πύλης τῷ βασι-
 λέως, καὶ ἔφη· ὁ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐξὸν εἰς-

C c c

ελ-

Tom. II.

γ. 13. lin. 12. τῆς οἰκουμένης) absque articulo. ibid. lin. 13. ἐπαικίτερον, ἐπαιρόμενος καὶ μετὰ
 πίστητος) ἐπαιρόμενος, ἐπαικίτερον δὲ καὶ μετὰ ἡπιότητος. ib. lin. 15. ἀκυμάτους) ἀκυμάτους.
 ib. lin. 17. ἡρεμον καὶ π. ἄχρι) ἡμερον καὶ πορευτὴν μέχρι. ib. lin. 19. παρὰ πᾶσιν) τοῖς πᾶσιν.
 ib. lin. 20. πυνθανομένου) πυθνομένου. ib. lin. 22. ὁ σωφροσύνης) ὁ σωφροσύνη. ib. lin. 25. βα-
 σιλέων γέρας ἀπενεγκάμενος) βασιλέων γέρας ἀπενεγκόμενος. ib. lin. 26. ὑπέδειξεν) ἐπέδειξεν. ib.
 lin. 29. ἀντίτυπον) ἀντίθετον. ib. lin. 34. τότε ἔθνος) τότε τὸ ἔθνος. ib. lin. 36. παράλαξιν
 καὶ δυσκοῖν) παραλάσσειν καὶ δυσκοῖν. ib. lin. 45. ἐθνῶν μάχαις) ἐχθρῶν μαχαίραις. ib. lin. 50.
 τὸν ἄδην) εἰς τὸν ἄδην. ib. lin. 52. παρέχουσιν) παρέχουσιν. ib. lin. 53. προσάγματα) πράγμα-
 τα. γ. 14. προσετάχῃ τοῖς ἔθνεσι πᾶσιν) προσετάχῃ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. γ. 15. ἐν Σέσοις) εἰς Σέ-
 σαν. CAP. IV. γ. 1. ἱμάτια αὐτοῦ) ἱμάτια αὐτοῦ. γ. 2. αὐλῆς) πύλης.

ελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν, σάκκον ἔχοντα καὶ σποδόν.

3. Καὶ ἐν πάσῃ χάραξ ἔξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ κοπετός ἦν καὶ πένθος μέγα τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ἔφεραν ἑαυτοῖς.

4. Καὶ εἰσῆλθον αἱ ἄβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλείας, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ· καὶ ἐταράχθη ἀνέσασα τὸ γεγονός· καὶ ἀπέσειλε σολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀφελῆσαι αὐτοῦ τὸν σάκκον. ὁ δὲ ἐκ ἐπειδὴ.

5. Ἡ δὲ Ἑδὴρ προσεκαλέσατο Ἀχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς, ὃς παρεῖηκε αὐτῇ, καὶ ἀπέσειλε μαθεῖν αὐτὸν παρὰ τῷ Μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές. (ἐπὶ τὴν πλατείαν πρὸς τὰ βασιλεία.)

* 7. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονός, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο Ἀμάν τῷ βασιλεῖ εἰς γάζαν ταλάντων μυρίων, ἵνα ἀπολέσῃ τὴν Ἰουδαίαν.

8. Καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσοις ἐκίεθ' ὑπὲρ τῶ ἀπολέσθαι αὐτοὺς ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Ἑδὴρ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐντείλασθαι αὐτῇ εἰσελθεῖν παραιτήσασθαι τὸν βασιλέα, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν περὶ τῷ λαῷ καὶ τῆς πατρίδος, μνηθεῖτα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς ἐπράφης ἐν χειρὶ μου, * διότι

* διὰ

τι Ἀμάν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ ἐλάλησε κατ' ἡμῶν εἰς θάνατον· ἐπικάλεσαι τὸν Κύριον, καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν, καὶ ῥύσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου.

9. Εἰσελθὼν δὲ ὁ Ἀχραθαῖος ἐλάλησεν Ἀχραθαῖος Ἑδὴρ πάντας τὰς λόγους τέτρες.

10. Εἶπε δὲ Ἑδὴρ πρὸς Ἀχραθαῖον πορεύθητι πρὸς Μαρδοχαῖον, καὶ εἶπον,

11. ὅτι πάντα τὰ ἔθνη τῆς βασιλείας γινώσκει, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος καὶ γυνὴ ὃς εἰσπεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ἀκλήεντος, ἐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία. πλὴν ὃ ἐστιν ἐκλείνη ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσὴν θάβδον, αὐτὸς σωθήσεται· καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκλήνη ἐκλήρω· εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὐτῇ ἡμέραι τριάκοντα.

12. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἀχραθαῖος Μαρδοχαίῳ πάντας τὰς λόγους Ἑδὴρ.

13. Καὶ εἶπε Μαρδοχαῖος πρὸς Ἀχραθαῖον πορεύθητι, καὶ εἶπον αὐτῇ, Ἑδὴρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι σωθήσομαι μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ παρὰ πάντας τὴν Ἰουδαίαν.

14. Ὅτι ἐὰν παρακῆσαι παρακῆσης ἐν τέτῳ τῷ καιρῷ, ἄλλοθεν (δὲ) βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις· σὺ δὲ, καὶ ὁ οἶκος τῆς πατρὸς σου ἀπολείδῃ.

v. 3. κοπετός ἦν) ἦν abest. ibid. καὶ σάκκον) καὶ deest. v. 4. Μαρδοχαῖον) τὸν μαρδοχαῖον. ibid. ἐπὶ τὴν πλατείαν) ἐπὶ τὴν πλατείαν. v. 5. μαθεῖν αὐτὸν) μαθεῖν αὐτήν. ibid. Μαρδοχαίου) addit τὸ ἀκριβές. ib. (ἐπὶ τὴν πλατείαν πρὸς τὰ βασιλεία.) non habet. v. 6. εἰς γάζαν) εἰς τὴν γάζαν. v. 8. ἐν Σούσοις) τὸ ἐν Σούσοις. ibid. εἰσελθεῖν) εἰσελθεῖν. ib. καὶ τῆς πατρίδος) abest. ib. ἐπράφης ἐν χ. μου, διὰ τί) ἐπράφης ἐν χειρὶ μου, διότι. ib. Κύριον) τὸν κύριον. ib. καὶ ῥύσαι) ῥύσαι. v. 9. Ἀχραθαῖος) ὁ ἀχραθαῖος. ibid. Ἑδὴρ) αὐτῇ. v. 11. πάντα τὰ ἔθνη) τὰ ἔθνη πάντα. ibid. γινώσκει) γινώσκει. ib. καὶ γυνή) ἡ γυνή. ib. ἐντοτέραν) ἐσωτέραν. ib. αὐτὸς σωθήσεται· καὶ ἐγὼ ἐκ ἐκλήρω) ἐγὼ σωθήσεται. καὶ ἐγὼ οὐκ ἐκλήρωμαι. v. 12. Ἀχραθαῖος) ἀχραθαῖος. v. 13. Μαρδοχαῖος) addit πρὸς ἀχραθαῖον. ibid. σωθήσομαι) σωθήσῃ. ib. ὑπὲρ πάντας) παρὰ πάντας. v. 14. Ὅτι ἐὰν) ὡς ὅτι ἐὰν. ibid. (δὲ) abest.

λείπε· καὶ τίς οἶδεν, εἰ εἰς τὸν καιρὸν
τῆτον ἐβασίλευσας;

15. Καὶ εἶπεν Ἐδὴρ ἐξαποστείλαι τὸν
ἥκοιτα, πρὸς Μαρδοχαῖον, λέγουσα
πάλιν·

16. Βαδίσας ἐκκλησίασεν τὰς Ἰε-
δαίους τὰς ἐν Σούσοις, καὶ νηστεύσατε
ἐπ' ἐμοί, καὶ μὴ φάγητε, μηδὲ πῖντε
ἐφ' ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ
ἐγὼ δὲ καὶ αἱ ἄβραι μου ἀσιτήσομεν·
καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασι-
λέα παρὰ τὸν νόμον, ἐάν καὶ ἀπολέ-
θαι με δεῖ.

17. Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίη-
σεν ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Ἐδὴρ. Καὶ
Μαρδοχαῖος ἐδεήθη Κυρίου, μνημονεύων
πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, καὶ εἶπε· Κύριε
5. Θεὲ Κύριε βασιλεῦ πάντων κρατῶν, ὅτι
ἐν ἐξουσία σου τὸ πᾶν ἔστι, καὶ οὐκ ἔστι
ὁ ἀντιδοξῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε σᾶσαι
τὸν Ἰσραὴλ· ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν θαυμαζόμε-
10. νον ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν· Κύριος εἶ πάν-
των, καὶ οὐκ ἔστι ὃς ἀντιτάσσεται σοι
τῷ Κυρίῳ· σὺ πάντα γινώσκεις· σὺ
οἶδας Κύριε, ὅτι ἐκ ἐν ὕβρει, οὐδὲ ἐν
ὑπερηφανεῖα, οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίη-
15. σα τῆτο, τὸ μὴ προσκυεῖν τὸν ὑπερή-
φανον Ἀμάν· ὅτι ἠυδόκουν φιλεῖν πέλ-
ματα ποδῶν αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν Ἰσ-

ραήλ. ἀλλὰ ἐποίησα τῆτο, ἵνα μὴ θῶ
δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης Θεοῦ
μου, καὶ ἐπροσκυνήσω αὐθέναν, πλὴν 20.
σὲ τῷ Κυρίῳ μου, καὶ ἐποιήσω αὐτὰ
ἐν ὑπερηφανεῖα. καὶ ἡν Κύριε βασιλεῦ
ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, φεῖται τῷ λαοῦ σου,
ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθοράν,
καὶ ἐπεθύμησαν ἀπολέσαι τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀπολέ-
κληρονομίαν σε. τῇ ὑπερίδῃ τὴν μερίδα 25.
σε, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου. ἐπάκησον τῆς δεήσεώς μου, καὶ
ἰλάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ σρέψον τὸ
πένθος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμ- 30.
νῶμεν τὸ ὄνομά σε Κύριε, καὶ μὴ ἀφρα-
νίσῃς τὸ σῶμα αἰνούντων σε. Καὶ πᾶς Ἰσ-
ραὴλ ἐκέκραξεν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι ὁ
θανάτος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν.
καὶ Ἐδὴρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν ἐπὶ 35-
τὸν Κύριον ἐν ἀγωνίᾳ θανάτου κατελειμμέ-
νῃ, καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δό-
ξης αὐτῆς ἐνεδύσατο ἱμάτια φανοχωρίας
καὶ πένθους, καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερηφάν- 40.
ων ἡδυσμάτων, σποδοῦ καὶ κοπριῶν
ἐπλησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. καὶ τὸ σῶ-
μα αὐτῆς ἐταπείνωσε σφόδρα, καὶ
πάντα τόπον ἀγαλλιάματος αὐτῆς
κόσμου ἐπλήρωσε σρεπλῶν λερῶν αὐτῆς.
καὶ ἔδετο Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ εἶ- 45-
πε· Κύριε ὁ Θεός μου ὁ βασιλεὺς ἡμῶν
σὺ εἶ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ

C C C 2

μὴ

V. 14. οἶδεν, εἰς τὸν) αἶδεν, εἰ εἰς τὸν. V. 15. in Rom. καὶ ἐξαπέστειλεν Ἐδὴρ τὸν ἥκοιτα πρὸς αὐτόν,
πρὸς μαρδοχαῖον, λέγουσα. V. 16. ἐφ' ἡμέρας) ἐπὶ ἡμέρας. ibid. καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ. ib. ἀπολέθαι)
addit με. V. 17. Καὶ Μαρδοχαῖος ἐδεήθη) καὶ ἐδεήθη. ibid. lin. 4. Κύριε Θεὲ Κύριε) κύριε κύ-
ριε. ib. lin. 10. Κύριος εἶ πάντων) καὶ κύριος εἶ πάντων. ib. lin. 12. γινώσκεις) γινώσκεις. ib.
lin. 18. ἀλλὰ ἐποίησα) ἀλλὰ ἐποίησα. ib. lin. 19. Θεοῦ μου) μου. abest. ib. lin. 20. αὐθέναν) αὐ-
θέναν. ib. lin. 22. Κύριε βασιλεῦ ὁ Θεός) κύριε ὁ Θεός ὁ βασιλεὺς ὁ Θεός. ib. lin. 25. ἀπολέθαι)
ἀπολέθαι. ib. lin. 30. ὑμνῶμεν τὸ ὄνομά σε) ὑμνῶμεν σε τὸ ὄνομα. ib. lin. 32. τὸ σῶμα αἰ-
νούντων σοι) σῶμα αἰνούντων σε. ib. lin. 33. ὅτι ὁ θάνατος) absque articulo. ib. lin. 41. ἐπλη-
σε) ἐνέπλησε. ib. lin. 43. τόπον ἀγαλλ.) αὐτῆς κόσμου ἐπλήρωσε) τόπον κόσμου ἀγαλλιάματος αὐ-
τῆς ἐπλήρωσε) ib. lin. 45. ἔδετο) ἔδετο. ib. lin. 46. Κύριε ὁ Θεός μου ὁ βασιλεὺς) κύριε μου βα-
σιλεὺς.

- μη έχούση βοηθόν εἰ μὴ σὲ, ὅτι κίνδυνός μου ἐν τῇ χειρὶ μου. ἐγὼ ἤκουον 80.
50. Κύριε, τὴν πατρός μου, ὅτι σὺ Κύριε ἔλαβες τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίησας αὐτοῖς ὅσα 85.
55. Ὅτι ἐλάλησας αὐτοῖς. Καὶ νῦν ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἐδοξάσαμεν τὴν Θεὸς αὐτῶν· δίκαιος εἶ Κύριε, καὶ νῦν οὐχ ἱκανώθησαν ἐν τῷ 90.
60. πικρασμῷ δαλείας ἡμῶν, ἀλλὰ ἔθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, ἐξάρας ὀρισμὸν φόματός σε, καὶ ἀφανίσαι κληρονομίαν 95.
- ἐνφράξῃ σε, καὶ ἐμφράξαι φόμα ὑμνούντων σοι, θυσιασθῇ καὶ σβῆσαι δόξαν οἴκου σου, καὶ θυσίον σοι σπέρμα σου, καὶ ἀνοῖξαι φόμα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς μαλαίων, καὶ θαυμαδῆναι βασιλέα σάρκινον εἰς αἰῶνα. μὴ παραδῶς Κύριε τὸ σκήπρόν σου τοῖς μὴ οὔσι, 70.
- καὶ μὴ γελασάτωσαν ἐν τῇ πλίψει ἡμῶν, ἀλλὰ σρέψον τὴν βουλήν σου ἐπ' αὐτούς. τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' ἡμᾶς παραδειγμάτισον· μνήσθητι Κύριε, γινώσκητι ἐν καιρῷ θλίψεως ἡμῶν, καὶ 75.
- ἐμὲ θάρσυνον βασιλεῦ τῶν Θεῶν, καὶ πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν. δὸς λόγον εὐρυθμον εἰς τὸ φόμα μου ἐνώπιόν τῃ λέοντος, καὶ μετάδес τὴν καρδίαν αὐ-
- τῇ εἰς μῖσος τῇ πολεμοῦντος ἡμᾶς, εἰς συντέλειαν αὐτῇ καὶ τῶν ὁμοεόντων αὐτῶν. ἡμᾶς δὲ ῥύσαι ἐν χειρὶ σου, καὶ βοηθήσόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ ἐχέσῃ βοηθόν εἰ μὴ σὲ Κύριε· πάντων γινώσκουσιν ἔχεις, καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων, καὶ βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμητῶν, καὶ παντὸς ἀλαστρίας. σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανείας μου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐν ἡμέρᾳ ὀπλισίας μου. βδελύσσομαι αὐτὸ αἰς ῥάκος καταμνήνιον, καὶ ἡ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου. καὶ οὐκ ἔφαγεν ἡ δάλη σου τραπέζαν Ἀμαὴν, καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλείας, οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν. καὶ οὐκ ἠνθράνθη ἡ δάλη σου ἀφ' ἡμέρας μεταβολῆς μου μέχρι νῦν, πλην ἐπὶ σοὶ Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ. ὁ Θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκουσον φωνῆς ἀπηλπισμένων, καὶ ῥύσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευομένων, καὶ ῥύσαι με ἐκ τῆς φόβης μου. 95.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θορακείας, καὶ περιεβάλετο τὴν δόξαν αὐτῆς. καὶ γενηθεῖσα ἐπιφανῆς, ἐπικαλεσαμένη τὸν πάντων ἐπόπτην Θεὸν καὶ

ibid. lin. 49. ἐν τῇ χειρὶ μου.) ἐν χειρὶ μου. ibid. ἐγὼ ἤκουον Κύριε, τὴν πατρός μου, ὅτι) ἐγὼ ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν Φιλίᾳ πατρίδος μου, ὅτι. ib. lin. 55. ἐλάλησας αὐτοῖς. Ὅτι ἡμαρτήκαμεν) ἐλάλησας. καὶ νῦν ἡμαρτήκαμεν. ib. lin. 59. τὸν πικρασμῷ) ἐν πικρασμῷ. ib. lin. 60. ἀλλὰ ἔθηκαν) ἀλλὰ ἔθηκαν. ib. lin. 64. ἐνφράξῃ φόμα ὑμνούντων) ἐμφράξαι φόμα αἰνούντων. ib. lin. 65. καὶ θυσιασθῇ σοι) καὶ θυσιασθῇ σοι. ib. lin. 70. γελασάτωσαν) καταγελασάτωσαν. ib. lin. 82. ἐχέσῃ βοηθόν εἰ μὴ) βοηθόν δεest. ib. lin. 85. καὶ βδελύσσομαι) adjectit κοίτην ἀπεριτμητῶν, καὶ παντὸς ἀλαστρίας. σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι. ib. lin. 88. κεφαλῆς ἐν ἡμέρᾳ) κεφαλῆς μου ἐν ἡμέρᾳ. ib. lin. 98. εἰσάκουσον φωνῆς) εἰσάκουσον φωνῆς. C A P. V. v. i. lin. 4. περιεβάλετο) περιεβάλετο.

καὶ σωτήρα, παρέλαβε τὰς δύο ἄβρας. καὶ τῇ μὲν μιᾷ ἐπερίδωτο ὡς τρυφερευομένη, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπηκολούθει κουφίζουσα τὴν ἐνδυσιν αὐτῆς. καὶ αὐτὴ ἐρυθρῶσα ἀκμὴν κάλλους αὐτῆς. καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἰλαρόν, ὡς προσφίλης. ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεσενωμένη ἀπὸ τῆς φόβου. καὶ εἰσελθῶσα πάσας τὰς θύρας, ἔζη ἐνώπιον τῆ βασιλείας. καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ τῆ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτῆς, καὶ τὴν σολὴν τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἐνεδύκει, ὅλος διὰ χρυσῆ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φοβερὸς σφόδρα. καὶ ἦρε τὸ πρόσωπον αὐτῆς πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ· καὶ ἔπεσεν ἡ βασιλίσσα, καὶ μετέβαλε τὸ χροῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει, καὶ ἐπέκυψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἄβρας τῆς προπορευομένης αὐτῆς, καὶ μετέβαλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τῆ βασιλείας εἰς πραύτητα, καὶ ἀγωνιάσας ἀνεπήδησεν ἀπὸ τῆς θρόνου αὐτῆς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ ταῖς ἀγκάλας αὐτῆς μέχρις ὅς κατέστη. καὶ παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἔπεν αὐτῇ· τί ἐσιν Ἑδὴρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει, ὃ μὴ ἀποθάνῃς· ὅτι κοινὸν τὸ πρόσταγμα ἡμῶν ἐστὶ· πρόσελθε.

2. Καὶ ἄρας τὴν χρυσὴν ῥάβδον, ἐπέ-

θηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς, καὶ ἡσπάσατο τὴν Ἑδὴρ, καὶ ἔπεν· λάλησόν μοι· καὶ ἔπεν αὐτῷ· ἔδδόν σε Κύριε ὡς ἄγγελον Θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου ἀπὸ φόβου τῆς δόξης σου, ὅτι θαυμαστός εἰ Κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σε χαρίτων μεζόν· ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι αὐτὴν ἔπεσεν ἀπὸ ἐκλύσεως αὐτῆς. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσεται, καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτῆς παρεκάλει αὐτὴν.

3. Καὶ ἔπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· τί θέλεις Ἑδὴρ; καὶ τί σου ἐστὶ τὸ ἀξίωμα; ὥς τῆς ἡμέρας τῆς βασιλείας μου, καὶ ἔσαι σοι.

4. Εἶπε δὲ Ἑδὴρ· ἡμέρα μοι σήμερον ἐπίσημός ἐστι· εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμαὶν εἰς τὴν δοχὴν, ἣν ποιήσω σήμερον.

5. Καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς· κατασπεύσατε κατα-Ἀμαὶν, ποιῆσαι τὸν λόγον Ἑδὴρ. Καὶ σπευσά-παρεγίνοντο ἀμφότεροι ἐπὶ τὴν δοχὴν, τῷ ἣν ἔπεν Ἑδὴρ.

6. Καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἑδὴρ ἐν τῷ πτότῳ· ἔτῃ οἶνον· τί ἐσιν Ἑδὴρ ἡ βασιλίσσα; καὶ ἔσαι σοι ὅσα ἀξιώεις.

7. Καὶ ἔπεν Ἑδὴρ· τὸ αἶτημά με, καὶ τὸ ἀξίωμα μου.

C c c 3

8. ε'

v. 1. lin. 7. παρέλαβε δύο) παρέλαβε τὰς δύο. ib. lin. 8. ἐπερίδωτο) ἐπερίδωτο. ib. lin. 15. ἔζη) κατέστη. ib. lin. 17. καὶ τὴν σολὴν) καὶ πᾶσαν σολὴν. ib. lin. 20. καὶ ἦρε) καὶ ἄρας. ib. lin. 21. πεπυρωμένον, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ) πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ (βλέπετε). ib. lin. 24. ἐπέκυψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς) κατεπέκυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν. ib. lin. 25. προπορευομένης αὐτῆς) αὐτῆς abest. ib. lin. 28. θρόνου, καὶ) θρόνου αὐτῆς, καὶ. v. 2. τὴν Ἑδὴρ) αὐτὴν. ibid. ἀπὸ τῆς δόξης) ἀπὸ φόβου τῆς δόξης. ib. ἐκλύσεως αὐτῆς.) αὐτῆς deest. v. 3. ἔπεν αὐτῇ ὁ) ἔπεν ὁ. v. 4. ἡμέρα μοι σήμερον ἐπίσημός ἐστι) ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερον ἐστὶ. ibid. ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς καὶ) ἐλθέτω καὶ αὐτός καὶ. v. 5. κατασπεύσατε Ἀμαὶν ποιῆσαι τὸν) κατασπεύσατε Ἀμαὶν, ὅπως ποιήσωμεν τὸν. ibid. παρεγίνοντο ἀμφ. ἐπὶ τὴν) παρεγίνοντο ἀμφότεροι εἰς τὴν. v. 6. in Rom. ἐν δὲ τῷ πτότῳ ἔπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἑδὴρ. τί ἐστὶν βασιλίσσα Ἑδὴρ; καὶ ἔσαι σοι ὅσα ἀξιώεις. v. 7. Ἑδὴρ.) abest. ibid. ἀξίωμα μου) καὶ deest.

8. εὖρον χάριν ἐναντίον τῷ βασιλέως, ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμαὶν ἐπὶ τὴν αὐρίον εἰς τὴν δοχὴν, ἣν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ αὐρίον γὰρ ποιήσω τὰ αὐτά.

9. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀμαὶν ἀπὸ τῷ βασιλέως ὑπερχαρῆς εὐφραϊνόμενος· ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν Μαρθοχαῖον τὸν Ἰδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ, ἐθυμάθη Ἀμαὶν σφόδρα.

10. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐκάλεσε τὸς φίλους, καὶ Σωτάρην τὴν γυναῖκα αὐτῆς,

11. καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν πλῆτον αὐτῆς, καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς περιέθηκεν αὐτῷ, καὶ ὡς ἐποίησεν αὐτὸν πρῶτον ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας.

12. Καὶ ἔπειν Ἀμαὶν· οὐ κέκληκεν Ἐδθῆρ ἡ βασίλισσα μετὰ τῷ βασιλέως εἶθινα εἰς τὴν δοχὴν, ἀλλ' ἡ ἐμὲ, καὶ εἰς τὴν κέκληκεν αὐρίον κέκλημαι.

13. Καὶ ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἰδῶ Μαρθοχαῖον τὸν Ἰδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ.

14. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σωτάρη ἡ γυνὴ αὐτῆς, καὶ οἱ φίλοι· κοπήτω σοι ξύλον πηχῶν πεντήκοντα, ὅρθρου δὲ εἶπον τῷ βασιλεῖ, καὶ κρεμασθήτω Μαρθοχαῖος ἐπὶ τῷ ξύλῳ· σὺ δὲ εἰσελθε εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ εὐφραίνου. Καὶ ἤρесе τὸ ῥῆμα τῷ Ἀμαῖν, καὶ ἠτοιμάθη τὸ ξύλον.

ΚΕΦ. 5. VI.

Ὁ Δὲ Κύριος ἀπέστησε τὸν ὕπνον ἀπὸ τῷ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ εἶπε τῷ διακόνῳ αὐτοῦ τῷ * εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ.

2. εὔρε δὲ τὰ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ Μαρθοχαίου, ὡς ἀπήγγελε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο εὐνέχων τῷ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτούς, καὶ ζητῆσαι ἐν τῷ ἐπιβαλεῖν αὐτοὺς τὰς χειρας Ἀρταξέρξη.

3. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· τίνα δόξαν ἡ χάριν ἐποίησαμεν τῷ Μαρθοχαίῳ; καὶ εἶπον τὰ παιδάκια τῷ βασιλεῖ οἱ ἐκ τῆς διακονίας· οὐκ ἐποίησας αὐτῷ εἶθινα.

4. ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας Μαρθοχαίου, ἰδὼ Ἀμαῖν ἐν τῇ αὐλῇ, εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ Ἀμαῖν εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ, κρεμάσαι τὸν Μαρθοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ, ᾧ ἠτοιμάσας.

5. Καὶ εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας τῷ βασιλέως· ἰδοὺ Ἀμαῖν ἔζηκεν ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· καλέσατε αὐτόν.

6. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμαῖν· τί ποιήσω τῷ ἀνδρώπῳ, ὃν ἐγὼ θέλω δοῦν ξάσαι;

v. 8. ἐναντίον) ἐνώπιον. ibid. ἐπὶ τὴν αὐρίον) ἐπὶ τὴν αὐρίον. ib. καὶ αὐρίον γὰρ) γὰρ abest. v. 9. Ἀμαῖν) ὁ ἀμαῖν. ibid. ἰδεῖν Μαρθοχαῖον) ἰδεῖν ἀμαῖν μαρθοχαῖον. ib. ἐθυμάθη Ἀμαῖν) Ἀμαῖν deest. v. 10. εἰσῆλθεν) εἰσελθὼν. ibid. καὶ ἐκάλεσε) καὶ deest. ib. Σωτάρην) ζωτάρην. v. 11. περιέθηκεν αὐτῷ) transposita. ibid. πρῶτον ἡγεῖσθαι) πρῶτον καὶ ἡγεῖσθαι. v. 12. Καὶ Ἐδθῆρ ἡ βασίλισσα) καὶ ἔπειν ἀμαῖν, οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα. ibid. εἶθινα) οὐδένα. ib. κέκληκεν) κέκλημαι. v. 14. Σωτάρη) ζωτάρη. ibid. κοπήτω) addit σοι. CAP. VI. v. 1. τῷ εὐνέχῳ αὐτοῦ) εὐνέχῳ τοῦ βασιλέως. ibid. ἐν τῷ ἐπιβαλεῖν αὐτούς τὰς) καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς. v. 3. εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας) εἶπαν οἱ διάκονοι τῷ βασιλεῖ. ibid. οὐδένα) εἶθινα. v. 5. εἶπον οἱ ἐκ τῆς διακονίας) εἶπαν οἱ διάκονοι. v. 6. ὃν ἐγὼ θέλω) ὃν ἐγὼ θέλω.

ζάσαι; ἔπει δὲ ἐν ἑαυτῷ Ἀμάν· τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ;

τῷ βασιλεῖ 7. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν βασιλέα· ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι,

ἐνεγκάτω 8. ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τῆ βασιλείας σολὴν Βυοσίην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται, καὶ ἵππον ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει,

9. καὶ δότω ἐνὶ τῶν φίλων τῆ βασιλείας τῶν ἐνδόξων, καὶ σολισάτω τὸν ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ· καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ κηρυσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, λέγων· οὕτως ἔσαι παντὶ ἀνθρώπῳ, ὃν ὁ βασιλεὺς δοξάζει.

ποιήσωμεν 10. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Ἀμάν· καλῶς ἐλάλησας· οὕτως ποιήσον τῷ Μαρδοχαίῳ τῷ Ἰεδαίῳ, τῷ θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ, ὃν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μὴ παραπεσάτω σε λόγος ὧν ἐλάλησας.

11. Ἐλαβε δὲ Ἀμάν τὴν σολὴν καὶ τὸν ἵππον, καὶ ἐτόλισε τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως, καὶ ἐκήρυσε λέγων· οὕτως ἔσαι παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι.

12. Ἐπέσρεψε δὲ ὁ Μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλὴν· Ἀμάν δὲ ὑπέσρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπόμενος κατὰ κεφαλῆς.

13. Καὶ διηγίστατο Ἀμάν τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ Σωσάρῃ τῇ γυναι-

κὶ αὐτῇ, καὶ τοῖς φίλοις. καὶ ἔπον πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι, καὶ ἡ γυνή· εἰ ἐκ γένους Ἰεδαίων Μαρδοχαῖος, ἦρξαι ταπεινῶσαι ἐνώπιον αὐτῆς, πεσὼν πεσῇ, ἢ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ζῶν μετ' αὐτῆς.

14. Ἐτι αὐτῶν λαλέντων, παραιγίνονται οἱ εὐνῆχοι, ἐπισπεύδοντες τὸν Ἀμάν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἡτοίμασεν Ἐδῆρ.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Ἐἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀμάν, συμπιεῖν τῇ βασιλίᾳ.

2. Καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς Ἐδῆρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ· τί ἐστὶν Ἐδῆρ ἡ βασίλισσα; καὶ τί τὸ αἰτήμά σε; καὶ τί τὸ ἀξίωμα σου; καὶ ἔσαι σοι ἕως τῆ ἡμέρας τῆς βασιλείας με.

3. Καὶ ἀποκριθεῖσα, εἶπεν· εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιον τῆ βασιλείας, δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ αἰτήματί μου, καὶ ὁ λαὸς λόγος μου τῷ ἀξιώματί μου.

4. Ἐπράθημεν γὰρ ἐγώ τε καὶ ὁ λαὸς μου εἰς ἀπώλειαν, καὶ διασπαρῆν, καὶ δελείαν, ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ παρήκουσα· ἢ γὰρ ἄξιός ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τῆ βασιλείας.

5. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· τίς ἔστος, ὅς

γ. 7. τῷ βασιλεῖ.) πρὸς τὸν βασιλέα. γ. 8. ἐνεγκάτω σολὴν) ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τῆ βασιλείας σολὴν. γ. 10. ποιήσωμεν Μαρδοχαίῳ) ποιήσον τῷ Μαρδοχαίῳ. ibid. θεραπεύοντι, ὃν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μὴ) θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μὴ. γ. 11. ἵππον) adjicit, καὶ ἐτόλισε τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον. γ. 13. Σωσάρῃ) Σωσάρῃ. ibid. ἔπον) ἔπαν. ib. ἢ μὴ δύνῃ) καὶ ἢ μὴ δύνῃ. ib. ὁ Θεὸς ὁ ζῶν) Θεὸς ζῶν. CAP. VII. γ. 2. Καὶ ἔπεν ὁ βασιλεὺς τῇ δευτέρᾳ) ἔπεν δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐδῆρ τῇ δευτέρᾳ. ibid. ἡ βασίλισσα) absque articulo. ib. ἔσαι σοι ἕως τῆ ἡμέρας) ἔσαι σοι ἕως ἡμῶν. γ. 3. καὶ ὁ λαὸς τῷ ἀξιώματι) καὶ ὁ λαὸς μετ' αὐτῆς τῷ ἀξιώματι. γ. 4. ἀπώλειαν) addit καὶ διασπαρῆν.

ὅς τις ἐτόλμησε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τῷτο·

6. Εἶπε δὲ Ἐδὴρ· ἄνθρωπος ἐχθρὸς Ἀμάν ὁ ποιηρὸς ἔτος. Ἀμάν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τῆ βασιλείας καὶ τῆς βασιλείας.

7. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξάνεστη ἐκ τῆ συμποσίου εἰς τὸν κῆπον· ὁ δὲ Ἀμάν παρετήτετο τὴν βασιλείαν· ἑώρα γὰρ αὐτὸν ἐν κακοῖς ὄντα.

8. Ἐπέσρεψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆ κῆπου. Ἀμάν δὲ ἐπιπεπλώκει (καὶ ἔπασεν) ἐπὶ τὴν κλίνην, ἀξίων αὐτήν· εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· ὥς καὶ τὴν γυναῖκα ἐκδίαξεν ἐν τῇ οἰκίᾳ με· Ἀμάν δὲ ἀκόσας, διετράπη τῷ προσώπῳ.

9. Εἶπε δὲ Βαγαθάν εἰς τῶν εὐνού-
τῶ βασι-
λέως χων πρὸς τὸν βασιλέα· ἰδοὺ καὶ τὸ ξύλον ὃ ἠτοίμασεν Ἀμάν Μαροδοχάῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τῆ βασιλείας, καὶ ὥρθεται ἐν τοῖς Ἀμάν πηχῶν πεντήκοντα. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς· σαρωθήτω ἐπ' αὐτῆ.

10. Καὶ ἐκρεμάθη Ἀμάν ἐπὶ τῆ ξύλῳ ὃ ἠτοίμασε Μαροδοχάῳ· καὶ τότε ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τῆ θυμοῦ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο Ἐ-

δὴρ ὅσα ὑπῆρχεν Ἀμάν τῷ διαβόλῳ, καὶ Μαροδοχάῳ δὲ προσεκλήθη ὑπὸ τῆ βασιλείας. ὑπέδειξε γὰρ Ἐδὴρ, ὅτι ἐνοικεῖται αὐτῇ.

ἐνοικεῖται

το

2. Ἐλάβε δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο τῷ Ἀμάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Μαροδοχάῳ, καὶ κατέστησεν Ἐδὴρ Μαροδοχάῳ ἐπὶ πάντων τῶν Ἀμάν.

3. Καὶ προδεῖσα ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέπεσε πρὸς τὸς πόδας αὐτῆ, καὶ ἤξιον ἀφελῆν τὴν Ἀμάν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς Ἰουδαίοις.

4. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς Ἐδὴρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυσοῦν· ἐξηγέρθη δὲ Ἐδὴρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ.

5. Καὶ εἶπεν Ἐδὴρ· εἰ δοκεῖ σοι, καὶ εὖρον χάριν ἐνώπιόν σου, πεμφθήτω ἀποστέλλαι τὰ γράμματα τὰ ἐξαπε-
σαλμένα ὑπὸ Ἀμάν, τὰ γραφέντα ἀπο-
λέσαι τὸς Ἰουδαίους, ὅσοι εἰσιν ἐν τῇ
Βασιλείᾳ σου·

ἀπολέ-

σαι

6. πῶς γὰρ δυνήσομαι ἐπιδεῖν τὴν κάκωσιν τῆ λαῆς μου, καὶ πῶς δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου;

7. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἐδὴρ ἔτι τῇ βασιλίῳ, καὶ Μαροδοχάῳ τῷ Ἰουδαίῳ· εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Ἀμάν ἐχαρισάμην σοι,

ν. 7. ἐκ τῆ συμποσίου) ἀπὸ τῆ συμποσίου. ibid. ἑώρα γὰρ αὐτὸν) ἑώρα γὰρ αὐτὸν. ν. 8. ἀπὸ τῆ κῆ-
που.) ἐκ τῆ κῆπου. ibid. (καὶ ἔπασεν) abest. ib. ἀξίων αὐτήν.) ἀξίων τὴν βασιλείαν. ib. ἐκ-
βιάζειν) βιάζει. ν. 9. τῆ βασιλείας· ἰδοὺ καὶ τὸ ξύλον ὃ ἠτοίμασεν) πρὸς τὸν βασιλέα. ἰδοὺ καὶ ξύ-
λον ἠτοίμασεν. ibid. Ἀμάν πηχῶν) Ἀμάν ξύλον πηχῶν. ν. 10. ἔτι ἠτοίμασε) ὃ ἠτοίμασεν. ibid.
ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς) transposita. CAP. VIII. ν. 1. Μαροδοχάῳ δὲ) δὲ abest. ibid. ἐνοι-
κίωτο) ἐνοικεῖται. ν. 2. τῷ Ἀμάν, καὶ ἔδωκεν) Ἀμάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν. ν. 4. Καὶ ἐξέτεινεν)
ἐξέτεινε δὲ. ν. 5. ἐνώπιόν σου) non habet. ibid. ἀποστέλλαι τὰ γρ. τὰ ἐξαπεσαλμένα) ἀποστα-
φῆναι τὰ γράμματα, τὰ ἀποσαλμένα. ib. ἀπολέσαι τὸς Ἰουδ. ὅσοι εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ.) ἀπολέσθαι
γὰρ Ἰουδαίους, οἳ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ib. ἐπιδεῖν) ἰδεῖν. ν. 7. Ἐδὴρ τῇ βασιλίῳ) πρὸς Ἐδὴρ.
ibid. Ἀμάν ἐχαρισάμην) Ἀμάν ἔδωκε καὶ ἐχαρισάμην.

σοι, καὶ αὐτὸν ἐνέρεμασαι ἐπὶ τῷ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς Ἰουδαίοις, τί ἐτι ἐπιζητεῖς;

8. Γράφετε καὶ ὑμεῖς ἐκ τῆς ὀνόματος με, ὡς δοκεῖ ὑμῖν, καὶ σφραγίσαι τε τῷ δακτυλίῳ μου· ὅσα γὰρ γράφεται τῷ βασιλέως ἐπιτάξαντος, καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ με, ἐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀντειπεῖν.

9. Ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, ὃς ἐστὶ Νισά, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τῆς αὐτῆς μηνός, καὶ ἐγράφη τοῖς Ἰουδαίοις, ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἀρχεσι τῶν σατραπῶν, ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Λιδιοπίας, ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἐπὶ σατραπείαις κατὰ χώραν καὶ χώραν, κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν.

10. Καὶ ἐγράφη διὰ τῆς βασιλέως, καὶ ἐσφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ· καὶ ἐξαπέστειλε τὰ γράμματα διὰ Βελισαφόρων,

11. ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν ἐν πόσῃ τῇ πόλει, βοηθῆσαι τε αὐτοῖς, καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀντιδίκους αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν, ὡς βέλονται,

12. ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξε, τῇ τρισκαίδεκάτῃ τῆς δωδεκάτης μηνός, ὃς ἐστὶν Ἀδάρ.

Tom. II.

D d d

λοιμό-
μοσύνην
* ἀξιοδου-
νασεύον-
των

v. 7. ἐπὶ τῷ ξύλου) absque articulo. ibid. τί ἐπιζητεῖς;) τί ἐτι ἐπιζητεῖς; v. 8. Γράφετε) γράψατε. v. 9. Νισά) νισάν. ibid. τῷ αὐτοῦ μηνός) τῷ αὐτοῦ ἔτους. ib. εἴκοσι καὶ ἐπὶ σατραπείαις) εἰκοσι καὶ ἐπὶ σατραπείαις. v. 10. Καὶ ἐγράφη) ἐγράφη δὲ. ibid. ἐξαπέστειλε) ἐξαπέστειλαν. ib. Βελισαφόρων) βελισαφόρων. v. 11. χρῆσθαι) χρῆσθαι. ib. ἐν τῇ πόλει, βοηθῆσαι) ἐν πόσῃ πόλει, βοηθῆσαι τε. ib. τοῖς ἀντικειμένοις) τοῖς ἀντιδίκους αὐτῶν, καὶ τοῖς ἀντικειμένοις. v. 12. τοῦ μηνός) τῆς δωδεκάτης μηνός. v. 13. lin. 4. εἴκοσι καὶ ἐπὶ) εἰκοσι καὶ ἐπὶ. ib. lin. 6. καὶ σατραπείαις τοῖς) καὶ σατραπείαις. v. 13. lin. 18. διαλαμβάνουσιν) ὑπολαμβάνουσιν. ib. lin. 21. παραμυθία - - σκοπεῖν) παραμυθία μετόχους αἱμάτων αἱμάτων καταστήσασα περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις, τῷ τῆς κακοηθείας ψευδεῖ παραλογισμῷ παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην. σκοπεῖν. ib. lin. 30. ἀξιοδυνασεύοντων) ἀξιοδυνασεύοντων.

13. Ὡς ἐστὶν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰς ὑπογεγραμμένας· Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Λιδιοπίας ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἐπὶ σατραπείαις χωρῶν ἀρχουσι, καὶ σατραπείαις τοῖς τὰς ἡμέτερας φρονέσι, χαίρειν. Πολλοὶ τῇ πλείῃ τῶν εὐεργετούμενων χρηστότητι πυκνότερον τιμώμενοι μᾶλλον ἐφρόνησαν, καὶ ἐ μόνον

τὰς ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητῆσαι κακοποιεῖν, τὸν τε κόρον ἐδυάμενοι φέρειν, καὶ τοῖς ἐαυτῶν εὐεργεταῖς ἐπιχειροῦσι μηχανᾶσθαι· καὶ (κατὰ) τὴν εὐχαριστίαν ἐ μόνον ἐκ τῶν ἀνδρώπων ἀνταναιρεύοντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἀπειραγῶν κόμποις ἐπαρθέοντες, τῆς τὰ πάντα καταπλεύοντος αἰεὶ Θεοῦ μισο-

πότηρον διαλαμβάνουσιν ἐκφυγεῖν δι-
κην. Πολλοὶ δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ' αὐτῶν

ἐξουσίαις τεταγμένων τῶν πιεσθέντων γνῶσα χειρίζον φίλων τὰ προέγματα, πα-
ραμυθία αὐτῶν αἱμάτων αἱμάτων κα-
ταστήσασα περιέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέ-

στοις, τῷ τῆς κακοηθείας ψευδεῖ πα-
ραλογισμῷ παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρα-
τούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην. σκοπεῖν

θεῖας δὲ ἔξῃ, ἐ τοσούτον ἐκ τῶν παλαιότε-
ρων ὡς παρεδῶκαμεν ἰστορίων, ὅσα ἐστὶν λογισά-
μενος παρὰ πόδας ὑμῶν ἐκζητούντας ἀνοσίως με-
τος συνίελεσμένα τῇ τῶν ἀξιοδυνασεύοντων εὐγνω-

- λοιμότητι, καὶ προσέχειν εἰς τὰ με-
τὰ ταῦτα, εἰς τὸ τὴν βασιλείαν ἀ-
τάραχον τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ'
εἰρήνης παρεξόμεθα, ἢ χράμενοι ταῖς
35. μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχό-
μενα διακρίνοντες αἰὲ μετὰ ἐπιεικεστέρας
Ἀμαθῆ ἀπαντήσεως. Ὡς γὰρ Ἀμαὶν Ἀμαθιδου
Μακεδὼν ταῖς ἀληθείαις ἀλλότριος τῆ
τῶν Περσῶν αἵματος, καὶ πολὺ διεση-
40. καὶς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος, ἐπιξε-
νωθεὶς ἡμῖν, ἔτυχεν ἥς ἔχομεν πρὸς
πᾶν ἔθνος Φιλανθρωπίας ἐπὶ τοσού-
ως τον, ὥστε ἀναγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα,
προσκυ- καὶ προσκυνέμενον ὑπὸ πάντων, τὸ δευτε-
νέμενος ρον τῆ βασιλικῇ θρόνου πρόσωπον δια-
τελεῖν· οὐκ ἐνέγκας δὲ τὴν ὑπερηφα-
ἐπιτήδευ- νίαν, ἐπετήδευσεν τῆς ἀρχῆς ἡμῶς σεπῆ-
σεν σαι, καὶ τῆ πνεύματος, τὸν τε ἡμέ-
τερον σωτήρα, καὶ διαπαντὸς εὐεργέ-
50. την Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν ἀμεμπτον τῆς
βασιλείας κοινωνὸν Ἐδῆρ συν παντὶ
τῶ τούτων ἔδνει, πολυπλόκοις μεθό-
δων παραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς ἀ-
πάλειαν· διὰ γὰρ τῶν τρόπων τῶν
αἰήθη λαβεῖν ἡμᾶς ἐρήμους, τὴν τε Περ-
56. σῶν ἐπικράτησιν εἰς τὰς Μακεδόνας
μετάξαι. ἡμεῖς δὲ τὰς ὑπὸ τῆ τρισσα-
λιτηρίου παραδεδομένους εἰς ἀφανισμόν
Ἰθαδαίους, εὐρίσκομεν κακούργους οὐκ
60. οὔτας δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους
νόμοις, ὄντας δὲ υἱοὺς ὑψίστου μεγίστου
- ζώντος Θεοῦ, τῆ κατευθύνοντος ἡμῶν
τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βασι-
λείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαδέσει. καλῶς
οὖν ποιήσετε μὴ προχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ ποιήσασθαι
Ἀμαὶν Ἀμαθιδῆ ἀποσταλεῖσι γράμμασι. Ἀμαθιδῆ
διὰ τὸ αὐτὸν ταῦτα ἐξεργασάμενον δὲ
πρὸς ταῖς Σέσων πύλαις ἐσαυρώσασθαι
συν τῇ πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τῆ τῶ
πάντα ἐπικρατούντος Θεοῦ διατάχους 70.
ἀποδόντος αὐτῷ κρίσιν. τὸ δὲ ἀντίγρα-
φον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐκλεθέντες
ἐν παντὶ τόπῳ μετὰ παρήρσιας, ἔαν
τὰς Ἰθαδαίους χρεῖσθαι τοῖς ἑαυτῶν νό-
μοις, καὶ συνεπιχύειν αὐτοῖς, ὅπως 75.
τὰς ἐν καιρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους αὐ-
τοῖς, ἀμύνανται τῇ τρισκαίδεκάτῃ τῆ
δωδεκάτου μηνὸς Ἀδάρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.
ταύτην γὰρ ὁ ἐπὶ πάντα δυνασεύων Θεὸς ταύτη
αὐτῇ ὀλεθρίας τῆ ἐκλεκτῆς γένους, ἐποίη- 80.
σεν αὐτοῖς εὐφροσύνην. καὶ ὑμεῖς ὅν ἐν
ταῖς ἐπωνύμοις ἡμῶν ἑσταῖς, ἐπίσημον ἡ-
μέραν μετὰ πάσης εὐωχίας ἀγετε,
ὅπως καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα σωτη-
ρία μὲν ὑμῶν, καὶ τῶν εὐνοούντων τοῖς 85.
Πέρσαις, τῶν δὲ ὑμῶν ἐπιβουλευσάντων τούτοις
μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. πᾶσα δὲ
πόλις ἢ χώρα τὸ σύνολον, ἥτις κατὰ
ταῦτα μὴ ποιήσῃ, δόρατι καὶ πυρὶ
καταναλωθήσεται μετ' ἐργῆς. ἢ μόνον 90.
ἀνθρώποις ἀβάτος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις
καὶ

Ibid. lin. 34. & χράμενοι) & abest. ib. lin. 36. μετὰ ἐπιεικεστέρας) μετ' ἐπιεικετέρας. ib. lin. 37. Ἀμαθιδῆ) ἀμαθιδῆ. ib. lin. 43. ὡς ἀναγορ. ἡμῶν πατέρα καὶ προσκυνέμενον) ὥστε ἀναγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα, καὶ προσκυνούμενον. ib. lin. 47. ἐπιτήδευσεν) ἐπετήδευσεν. ibid. ἡμᾶς σεπῆσαι, τῆ) σεπῆσαι ἡμᾶς, καὶ τῆ. ib. lin. 54. τρόπον αἰήθη λαβεῖν τὰς ἐρήμους τὴν τε) τρόπον τῶν αἰήθη λαβεῖν ἡμᾶς ἐρήμους, τὴν τε τῶν. ib. lin. 59. κακούργους οὐκ ὄντας) οὐ κακούργους ὄντας. ib. lin. 61. υἱοὺς ὑψίστου) υἱοὺς τῆ ὑψίστου. ib. lin. 64. ποιήσατε) ποιήσατε. ib. lin. 65. Ἀμαθιδῆ) ἀμαθιδῆ. ib. lin. 66. διὰ τὸ αὐτὸν ταῦτα) διὰ τὸ αὐτὸν τὸν ταῦτα. ib. lin. 71. ἐκλεθέντες) ἐκλεθέντες. ib. lin. 74. νόμοις) νομίμοις. ib. lin. 79. ταύτη γὰρ ἐπὶ πάντα) ταύτην γὰρ ὁ τὰ πάντα. ib. lin. 82. ἐπωνύμοις) addit ὑμῶν ἑσταῖς. ib. lin. 84. σωτηρία μὲν ὑμῶν, καὶ τῶν εὐνοούντων τοῖς Πέρσαις, τῶν δὲ τούτοις ἐπιβουλευσάντων) σωτηρία ἢ ἡμῶν, καὶ τοῖς εὐνοῦσι Πέρσαις. τοῖς δὲ ἡμῶν ἐπιβουλευσάντων.

92. καὶ πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον αἰχμῖστος κατασταθήσεται. τὰ δὲ ἀντίγραφα
ἐκλείπει-
θω ✕ τῆς γραφῆς ἐκλήιδω ὀφθαλμοφανῶς ἐν
πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, ἐτοίμους δὲ εἶναι
πάντας τὰς Ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν
ἡμέραν, πολεμῆσαι αὐτῶν τὰς ὑπεναν-
τίους.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΟΙ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύ-
δοντες τὰ ὑπὸ τῆ βασιλέως
λεγόμενα ἐπιτελεῖν· ἐξετέθη
δὲ τὸ ἔκθεμα καὶ ἐν Σέσοις.

15. Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐσο-
λισμένος τὴν βασιλικὴν εὐσολήν, καὶ ἐ-
φανον ἔχων χρυσοῦν, καὶ διάδημα βύσ-
σινον πορφυρεῖν· ἰδόντες δὲ οἱ ἐν Σέ-
σοις ἐχάρησαν,

16. ὅτι τοῖς Ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς
καὶ εὐφροσύνη,

17. κατὰ πόλιν καὶ χώραν, ὃ ἐὰν
ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα χαρὰ καὶ εὐφρο-
σύνη τοῖς Ἰουδαίοις, κώθων καὶ εὐφρο-
σύνη· καὶ πολλοὶ τῶν ἔθνων περιετέμ-
νοντο, καὶ Ἰουδαίζον διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων.

* 1. Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ τῇ τρι-
καιδεκάτῃ τῆ μηνός, ὃς ἐστὶν Ἀδάρ,
παρῆν τὰ γεγνημένα τὰ γραφέντα ὑ-
πὸ τῆ βασιλέως·

2. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀν-
τικείμενοι τοῖς Ἰουδαίοις· οὐδεὶς γὰρ
ἀντίστη, φοβόμενος αὐτούς.

3. Οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν,
καὶ οἱ τύραννοι, καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμ-
ματεῖς, ἐτίμων τὰς Ἰουδαίους· ὁ γὰρ
φόβος Μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς.

4. Προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσαγμα τῆ
βασιλέως ὀνομαζῆναι ἐν πάσῃ τῇ βα-
σιλείᾳ.

* 6. Καὶ ἐν Σέσοις τῇ πόλει ἀπέκλει-
ναν οἱ Ἰουδαῖοι ἀνδρας πεντακοσίους.

7. τὸν τε Φαρσανεσῶν καὶ Δελφῶν,
καὶ Φαργά,

Φαργά

8. καὶ Βαρδαθά, καὶ Βαρέλ, καὶ
Σαρβαχά,

9. καὶ Μαρμασιμνά, καὶ Ρουφανὸν,
καὶ Ἀρσαῖον, καὶ Ζαβεργαθά,

10. τὰς δέκα υἱὸς Ἀμιάν Ἀμαδαθ τῆ Ἀμαθα-
Βεγαίε τῆ ἐχθρῆ τῶν Ἰουδαίων ἀπέκλει-
ναν, καὶ δήμευσαν δὲ

11. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ· ἐπεδόθη ἀ-
ριθμὸς τῷ βασιλεὶ τῶν ἀπολωλότων ἐν
Σέσοις.

12. Εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐδθήρ· ἀ-
πάλεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ πό-
λει ἀνδρας πεντακοσίους, ἐν δὲ τῇ πε-
χώρα πῶς οἶε κέχρηνται; καὶ τί ἀ-
ξιοῖς ἔτι, καὶ ἔσαι σοι;

χώρα

D d d z

13. Καὶ

Ibid. lin. 91. πετεινοῖς αἰχμῖστος) πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἔχμιστος. ib. lin. 93. ἐκτελεῖσθαι)
ἐκτελεῖσθαι. ib. lin. 94. ἐτοίμους δὲ) ἐτοίμους τε. CAP. IX. v. 14. ἐκθεμα καὶ ἐν Σούσοις.)
πρόσαγμα καὶ ἐν Σούσοις. v. 16. ὅτι τοῖς) τοῖς δὲ. v. 17. ὃ ἐὰν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα χαρὰ) οὗ ἂν
ἐξετέθη τὸ πρόσαγμα, οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα. χαρὰ. ibid. περιετέμνοντο) περιετέμνοντο. * v. 1.
μηνὶ τρισκ.) μηνὶ τῇ τρισκαιδ. v. 7. Φαρσανεσῶν) Φαρσανεσ. ibid. Φαργά) Φαργά. v. 8. in Rom.
καὶ Φαργαδάθ, καὶ Βαρεά, καὶ Σαρβαχά. v. 9. in Rom. καὶ μαρμασιμνά, καὶ ρουφανόν, καὶ ἄρ-
σαῖον, καὶ ζαβουθαῖον. v. 10. υἱὸς Ἀμιάν Ἀμαθαδοῦ τῆ Βεγαίου) υἱὸς Ἀμαθαδοῦ Βουγαίου. ibid.
ἀπέκλειναν) deest. ib. ἐπεδόθη ἀριθμὸς) ἐπεδόθη τε ὁ ἀριθμὸς. v. 12. βασιλεὺς Ἐδθήρ) βασιλεὺς
πρὸς Ἐδθήρ. ibid. ἐν δὲ τῇ χώρᾳ) ἐν δὲ τῇ περικύρῳ. ib. κέχρηνται ; καὶ τί αξιοῖς) ἐχρήσαντο ;
τί οὖν αξιοῖς.

13. Καὶ εἶπεν Ἐδὴρ τῷ βασιλεῖ· δοθήτω τοῖς Ἰσραηλῶσι χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὐρίον, ὥστε τὰς δέκα υἱοὺς Ἀμὼν κρεμάσαι.

διῆναι

14. Καὶ ἐπέτρεψεν ἔτσι γενέσθαι, καὶ ἐξέθηκε τοῖς Ἰσραηλῶσι τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν Ἀμὼν κρεμάσαι.

15. Καὶ συνήχθησαν οἱ Ἰσραηλῖται ἐν Σούσις τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆς Ἀδαρ, καὶ ἀπέκλειναν ἄνδρας τριακοσίους, καὶ οὐδὲν διήρπασαν.

16. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ἰσραηλῶν οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ συναχθέντες ἐαυτοῖς ἐδοήθουν, καὶ ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολέμων· ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίας πεντακίχλιδες τῇ τρισκαίδεκάτῃ τῆς Ἀδαρ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆς αὐτῆς μηνός, καὶ οὐδὲν διήρπασαν.

17. Καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆς αὐτοῦ μηνός, καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης.

18. Οἱ δὲ Ἰσραηλῖται ἐν Σέσις τῇ πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ, καὶ ἀνεπαύσαντο· ἦγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτῃ μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης.

19. Διὰ γὰρ τῆτο οἱ Ἰσραηλῖται δι-

σπαρμένοι ἐν τῇ χώρᾳ τῇ ἑξῇ, ἀγούσι καὶ τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆς Ἀδαρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετὰ εὐφροσύνης, ἀποστέλλοντες μερίδας ἑκάστη τῇ πλησίον· τοῖς οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτῃ τῆς Ἀδαρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν ἔγχεον, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον.

20. Ἐγράψεν δὲ Μαροδοχάειος τὰς λόγους ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἀπέστειλε τοῖς Ἰσραηλῶσι, οἱ ἦσαν ἐν τῇ Ἀρταξέρξε βασιλείᾳ τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρῶν, εἰσὶν

21. ἤσσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς, ἀγειν τε τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτῃ καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτῃ τῆς Ἀδαρ.

22. Ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἀνεπαύσαντο οἱ Ἰσραηλῖται ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ τὸν μῆνα, ἐν ᾧ ἐγράφη αὐτοῖς, ἀπὸ ἐγγραφῆς ὁδύνης εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ πένθους εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, ἀγειν αὐτὰς ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς.

23. Καὶ προσεδέξαντο οἱ Ἰσραηλῖται, καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς Μαροδοχάειος.

24. Ὅπως Ἀμὼν Ἀμωδαθὺ ὁ Μακεδὼν ἐπολέμει τὰς Ἰσραηλῖταις, καὶ ὡς ἔδεδετο ψήφισμα καὶ κλήρον ἀπολέσαι αὐ-

25. καὶ

V. 13. τὰς υἱοὺς Ἀμὼν κρεμάσθαι) τὰς δέκα υἱοὺς Ἀμὼν κρεμάσαι. V. 14. καὶ ἐξέθηκε) καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέθηκε. V. 15. οὐδὲν) ἔδεν V. 16. συναχθέντες ἐαυτοῖς) συνήχθησαν, καὶ ἐαυτοῖς. ibid. καὶ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆς αὐτοῦ μηνός) hac defunt. V. 18. ἀνεπαύσαντο) καὶ ἀνεπαύσαντο. V. 19. Διὰ γὰρ τῆτο) διὰ τῆτο οὖν. ibid. διασπαρμένοι ἐν τῇ χώρᾳ) οἱ διασπαρμένοι ἐν πάσῃ χώρᾳ. ib. ἀγούσι καὶ τὴν) ἀγούσι τὴν. ib. μετὰ εὐφροσύνης) μετ' εὐφροσύνης. ib. μερίδας τοῖς πλησίον) μερίδας ἑκάστη τῇ πλησίον. ib. οἱ δὲ κατοικοῦντες -- fin.) omnia desiderantur. V. 20. ἀπέστειλε) ἐξαπέστειλε. ibid. οἱ εἰσὶν ἐν) ὅσοι ἦσαν ἐν. V. 21. ἀγειν τὴν) ἀγειν τε τὴν. ibid. πεντεκαίδεκάτῃ) addit τῇ Ἀδαρ. V. 22. Ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς) ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις. ibid. ἐγγραφῇ) ἐγγραφῇ. ibid. ἀπὸ ὁδύνης εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ πένθους εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, ἀγειν αὐτὰς ἡμέρας γάμων) ὅτι ἦν Ἀδαρ, ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν, καὶ ἀπὸ ὁδύνης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, ἀγειν ὅλον ἀγαθὴν ἡμέρας γάμων. V. 23. Μαροδοχάειος) ὁ μαροδοχάειος. V. 24. Ὅπως Ἀμὼν Ἀμωδαθὺ Μακεδὼν) πῶς Ἀμὼν Ἀμωδαθὺ ὁ Μακεδὼν. ibid. τὰς Ἰσραηλῖταις, καὶ ὡς) αὐτοῖς, καθὼν. ib. ἀπολέσαι) ἀφανίσαι.

25. καὶ ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον· ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξει τοῖς Ἰθαίοις κακὰ, ἐπ' αὐτὸν ἐγένετο, καὶ ἐκρεμάσθη αὐτός, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ξύλων.

26. Διὰ τῆτο ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὐταὶ Φρουραὶ διὰ τὰς κλήρες, ὅτι καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν Φρουραὶ, διὰ τὰς λόγους τῆς ἐπισολῆς ταύτης, καὶ ὅσα πεπόνθασιν διὰ ταῦτα, καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο,

27. καὶ ἔφησεν· καὶ ὡς προσεδέχοντο οἱ Ἰθαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν προεδομένων ἐφ' ἑαυτῶν, οὐδὲ μὴν ἄλλως χρῆσονται. αἱ δὲ ἡμέραι αὗται μνημόσυναι ἐπιτελούμεναι κατὰ γενεάν καὶ γενεάν, καὶ πατριάν, καὶ πόλιν, καὶ χώραν.

28. Αἱ δὲ ἡμέραι αὗται τῶν Φρουρῶν, ἀχθήσονται τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἔμνησεν ἐκ τῶν γενεῶν.

29. Καὶ ἔγραψεν Ἐδθὴρ ἡ βασιλίσσα θυγάτηρ Ἀμναδάβ, καὶ Μαρδοχαῖος ὁ Ἰθαῖος, ὅσα ἐποίησαν, τό, τε φερέω· Φερεαῖα μα τῆς ἐπισολῆς τῶν Φερεαῖ.

30. Καὶ Μαρδοχαῖος καὶ Ἐδθὴρ ἡ βασιλίσσα ἔφησαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυ-

τῶν, καὶ τότε ἔφησαντες κατὰ τῆς ὑγιείας ἑαυτῶν καὶ τὴν βουλὴν ἑαυτῶν.

31. Καὶ Ἐδθὴρ λόγῳ ἔφησεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

Ἐγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ γὰρ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,

2. καὶ τὴν ἰσχύν αὐτῆ καὶ ἀνδραγαθίαν, πλετόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτῆ. Καὶ ἰδὲ γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ βασιλέων Περσῶν, καὶ Μήδων, εἰς μνημόσυνον.

3. Ὁ γὰρ Μαρδοχαῖος διεδέχετο τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην, καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν Ἰθαίων καὶ φιλούμενος, διηγέτο τὴν ἀγαθὴν παντὶ τῷ ἔδνει αὐτῆ. Καὶ ἔφη Μαρδοχαῖος· παρὰ τῆ Θεῆ ἐγένετο ταῦτα· ἐμνήσθην γὰρ περὶ τῆ ἐνυπνίου ἔειδον περὶ τῶν λόγων τέτων. οὐδὲ γὰρ οὐδὲν

παρῆλθεν ἀπ' αὐτῶν λόγος· ἡ μικρὰ πηγὴ ἐγένετο ποταμός, καὶ ἦν φῶς, καὶ ἥλιος, καὶ ὕδωρ πολὺ. Ἐδθὴρ ἐστὶν ὁ ποταμός, ἦν ἐγάμησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐποίησε βασιλίσσαν· οἱ δὲ δύο δράκοιτες, ἐγὼ εἰμι καὶ Ἀμάν· τὰ δὲ ἔδνη

D d d 3

τά

v. 25. ὅσα) addit δὲ. ibid. ἐπάξει τοῖς Ἰθαίοις) ἐπάξει ἐπὶ τὰς Ἰθαίους. ib. ἐγένετο, ἐκρεμάσθη) ἐγένετο, καὶ ἐκρεμάσθη. ib. ἐπὶ τῶν ξύλων.) non habet. v. 26. ἐπεκλήθησαν Φρουραὶ) ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται Φρουραὶ. ibid. καλοῦνται τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν) transposita. v. 27. καὶ ὡς προσεδέχοντο) ὡς deest. ibid. ἐπὶ τοῖς προεδομένοις ἐφ' ἑαυτῶν) καὶ ἐπὶ τοῖς προεδομένοις ἐπ' αὐτῶν. ibid. μνημόσυναι ἐπιτελούμεναι - - fin.) μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεάν καὶ γενεάν, καὶ πόλιν, καὶ πατριάν, καὶ χώραν. v. 28. τῶν Φερεαῖ) τῶν Φρουρῶν. ibid. τὸν ἅπαντα) εἰς τὸν ἅπαντα. v. 29. τὸ φερέω) τό, τε φερέω. ibid. τῶν Φερεαῖα.) τῶν Φρουρῶν. v. 30. βουλὴν ἑαυτῶν.) βουλὴν αὐτῶν. v. 31. Ἐδθὴρ) καὶ Ἐδθὴρ. CAP. X. v. 1. Ἐγραψε γὰρ) Ἐγραψε δὲ. ibid. τέλη) abest. v. 2. Καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ) ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ. v. 3. Ὁ γὰρ Μαρδοχαῖος) ὁ δὲ Μαρδοχαῖος. ibid. lin. 4. διηγέτο) διηγέτο. ib. lin. 7. ἐμνήσθην) addit γὰρ. ib. lin. 8. οὐδὲν παρῆλθεν αὐτῶν) οὐδὲ γὰρ παρῆλθεν ἀπ' αὐτῶν. ib. lin. 10. πηγὴ ἐγένετο) πηγὴ ἡ ἐγένετο. ib. lin. 13. οἱ δὲ δράκοντες) οἱ δὲ δύο δράκοντες.

15. τὰ συναχθέντα ἀπολέσθαι τὸ ὄνομα τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ· καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέραι αὗται, ἐν μηνὶ Ἀδὰρ 30.
 ἔσιν ὁ Ἰσραὴλ, οἱ βοήσαντες πρὸς τὸν θεόν, καὶ σωθέντες· καὶ ἔσωσε Κύριος τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην, καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ τῷ αὐτῷ μηνὸς, μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, κατὰ γενεὰν εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτῷ Ἰσραὴλ. ἔτις 35.
 20. πάντων τῶν κακῶν τούτων· καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ σημεῖα, καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα, ἃ οὐ γέγονεν ἐν τοῖς ἔθνεσι. διὰ τῆτο ἐποίησε κλήρεθ δύο, ἕνα τῷ λαῷ τῷ Θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ κληρον ἦλθον οἱ δύο κληροὶ εἰς ὥραν καὶ καιρὸν, καὶ εἰς ἡμέραν κρίσεως, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσιν ἔθνεσι· καὶ ἐμνήθη ὁ Κύριος τῷ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ. 35.
 26. καὶ εἰς ἡμέραν κρίσεως, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσιν ἔθνεσι· καὶ ἐμνήθη ὁ Κύριος τῷ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ. 35.

Ε Σ Θ Η Ρ.

Ibid. lin. 15. συναχθέντα) επισυναχθέντα. ib. lin. 16. ἔτις ἐσιν ὁ Ἰσραὴλ) ἔτις ἐσιν Ἰσραὴλ. ib. lin. 18. ἔσωσε τὸν) ἔσωσε κύριος τὸν. ib. lin. 19. ἐρύσατο ἡμᾶς) ἐλύσατο κύριος ἡμᾶς. ib. lin. 22. γέγονεν τοῖς ἔθνεσι. καὶ ἦλθον) γέγονεν ἐν τοῖς ἔθνεσι. διὰ τῆτο ἐποίησε κλήρεθ δύο, ἕνα τῷ λαῷ τῷ Θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ ἦλθον. ib. lin. 25. κληροὶ εἰς ὥραν καὶ καιρὸν) κληροὶ ἔτις εἰς ὥραν καὶ καιρὸν. ib. lin. 27. καὶ πᾶσιν ἔθνεσι·) καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. ibid. ἐμνήθη ὁ Κύριος τῷ) ἐμνήθη ὁ Θεὸς τῷ. ib. lin. 32. τῷ αὐτοῦ μηνὸς) τῷ μηνὸς. ib. lin. 38. Πτολεμαῖος υἱὸς) Πτολεμαῖος ὁ υἱός. ib. lin. 40. τῶν Φρουραῖν) τῶν Φρουραῖ. ib. lin. 42. τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ) τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΤΩΒΙΤ.

Τ Ω Β Ι Τ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Ναυή
Γαμαήλ

ΙΒΛΟΣ λόγων Τω-
βιτ, τῷ Τωβιήλ, τῷ
Ἀνανιήλ, τῷ Ἀδελῷ,
τῷ Γαβαήλ, ἐκ τῷ σπέρ-
ματος Ἀσιήλ, ἐκ τῆς
φυλῆς Νεφθαλείμ,

Οἷβης
Κυδίων

2. ὃς ἡχμαλωτεύθη ἐν ἡμέραις Ἐνε-
μεσάρου τῷ βασιλέως Ἀσυρίων ἐκ
θίβης, ἣ ἐστὶν ἐκ δεξιῶν * κυρίας τῆς Νε-
φθαλείμ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ἀ-
σῆρ. Ἐγὼ Τωβιτ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπο-
ρευόμεν καὶ δικαιοσύνης πάσας τὰς ἡ-
μέρας τῆς ζωῆς μου.

3. Καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα
τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ τῷ ἔδωκεν με,
τοῖς συμπορευομένοις μετ' ἐμὲ εἰς χῶ-
ραν Ἀσυρίων εἰς Νινευή.

4. Καὶ ὅτε ἦμην ἐν τῇ χώρᾳ με ἐν
τῇ γῇ Ἰσραὴλ, νεωτέρου με ὄντος, πᾶ-
σα φυλὴ τῷ Νεφθαλείμ τῷ πατρός
με ἀπέστη ἀπὸ τῷ οἴκου Ἱεροσολύμων,
τῆς ἐκλεγεῖσθαι ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν
Ἰσραὴλ, εἰς τὸ θυσιαῖν πάσας τὰς
φυλάς· καὶ ἡγιασθή ὁ ναὸς τῆς κατα-
σκηνώσεως τῷ ὑψίστου, καὶ ᾠοδομήθη
εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῷ αἰῶνος.

5. Καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ συναπο-

σταῖσαι ἔθυσον τῇ Βαάλ τῇ δαμάλει,
καὶ ὁ οἶκος τῷ Νεφθαλείμ τῷ πατρός
μου.

6. Καὶ ἐγὼ μόνος ἐπορευόμεν πλεονά-
κας εἰς Ἱεροσόλυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, κα-
θὼς γέγραπται παντὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν
προτάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς
καὶ τὰς δεκάτας τῶν γεννημάτων, καὶ
τὰς πρωτοκυρίας ἔχων,

πρωτοκυ-
ρίας

7. καὶ ἐδίδουν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς
υἱοῖς Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον· πάν-
των τῶν γεννημάτων τὴν δεκάτην ἐδίδουν
τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς θεραπεύεσιν εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ, καὶ τὴν δευτέραν δεκάτην
ἀπεπερατιζόμεν, καὶ ἐπορευόμεν καὶ
ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν Ἱεροσολύμοις καθ'
ἕκαστον ἐνιαυτὸν,

8. καὶ τὴν τρίτην ἐδίδουν οἷς καθή-
κει, καθὼς ἐνετείλατο Δεβωρὰ ἡ μήτηρ
τῷ πατρός με, διότι ἐρφανὸς κατε-
λείφθη ὑπὸ τῷ πατρός με.

Δεβωρὰ
ρὰ

9. Καὶ ὅτε ἐγενόμην ἀνὴρ, ἔλαβον
Ἀναν γυναῖκα ἐκ τῷ σπέρματος τῆς
πατριᾶς ἡμῶν· καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς
Τωβίαν.

10. Καὶ ὅτε ἡχμαλωτίσθην εἰς Νι-
νευή, πάντες οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ ἐκ
τῷ

ΤΩΒΙΤ. CAP. I. v. 1. τῷ Ναυή, τοῦ Γαμαήλ) τῷ Ἀδουήλ, τοῦ γαβαήλ. ibid. Νεφθαλείμ) νεφθαλί, passim. v. 2. ἐκ Οἷβης) ἐκ θίβης. ibid. Κυδίων) κυδίας. v. 3. τῷ ἔδωκεν μου) μου δεεσθ. ibid. συμπορευομένοις) προπορευθεῖσι. v. 5. ὁ οἶκος τῷ Νεφθαλείμ) ὁ οἶκος νεφθαλί. v. 6. Καὶ ἐγὼ) καὶ γὰρ. ibid. πρωτοκυρίας) πρωτοκυρίας. v. 7. ἐδίδουν αὐτὰ) ἐδίδουν αὐτάς. ibid. Ἱε-
ρουσαλήμ) εἰς Ἱερουσαλήμ. ib. ἐν Ἱεροσολύμοις) εἰς Ἱεροσολύμοις. v. 8. Δεβωρὰ) δεβωρὰ. v. 10.
ἡχμαλωτίσθην) ἡχμαλωτίσθην.

τῶ γενέους μου ἡδίων ἐκ τῶν ἀρτων πῶν ἐθνῶν,

11. ἐγὼ δὲ συνείλησθα τὴν ψυχὴν με μὴ φάγειν,

12. καθότι ἐμεμνήμην τῷ Θεῷ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ μου.

13. Καὶ ἔδωκεν ὁ ὕψιστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ἐνεμεσσαρίου, καὶ ἦμην αὐτῷ ἀγορασθῆς,

14. καὶ ἐπορεύομην εἰς τὴν Μηδίαν, καὶ παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρία ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας ἀργυρίῳ τέταλντα δέκα.

15. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἐνεμεσσαριος, ἐβασίλευσε Σεννααχηρεὶμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ κατέστη αὐτῷ, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἠκαταστάσαν θῆσαν, καὶ οὐκ ἔτι ἠδυνάσθη πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν.

16. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐνεμεσσαρίου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησεν τοῖς ἀδελφοῖς με.

17. Τὸς ἀρτους με ἐδίδουν τοῖς πεινῶσι, καὶ τὰ ἱμάτιά μου τοῖς γυμνοῖς· καὶ εἴ τινα ἐκ τῶ γενέους με ἐθεώρουν τεθνηκότα καὶ ἐρρύιμμένον ἐπὶ τῷ τείχους εἰς Νινευῆ, ἔθαπτον αὐτόν.

18. Καὶ εἴτινα ἀπέκλεινε Σεννααχηρεὶμ ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἦλθε φεύγων ἐκ τῆς Ἰουδαίας, ἔθαψα αὐτοὺς κλέπιδων. πολλὰς γὰρ ἀπέκλεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζητήθη ὑπὸ τῷ βασιλεὺς τὰ σώματα, καὶ ἔχ εὐρέθη.

19. Πορευθεὶς δὲ εἰς τῶν Νινευιτῶν ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ἔθαπτον αὐτὰς, καὶ ἐκρύβην. ἐπιγνὰς δὲ ὅτι ζητῶμαι ἀποθανεῖν, φοβηθεὶς ἀνεχώρησα.

20. Καὶ διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρχοντά με, καὶ ἐκατελείφθη μοι οὐδὲν, πλην Ἀννας τῆς γυναίκός με, καὶ Τωβίτις τῇ υἱᾷ με.

21. Καὶ ἡ διήλθον ἡμέραι πενήκοντα, ἕως οὗ ἀπέκτειναν αὐτόν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη Ἀραρατ, καὶ ἐβασίλευσε Σααχερδάν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἔταξεν Ἀχιάχαρον τὸν Ἀναήλ τὸν υἱὸν τῷ ἀδελφῷ με ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐκλογισίαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν διοίκησιν.

22. Καὶ ἠξίωσεν Ἀχιάχαρος περὶ ἐμῆ, καὶ ἦλθον εἰς Νινευῆ. Ἀχιάχαρος δὲ ἦν ὁ οὐνόχους, καὶ ἐπὶ τῷ δακτυλίῳ, οὐνόχους καὶ διοικητῆς, καὶ ἐκλογιστῆς, καὶ κατέστησεν αὐτόν ὁ Σααχερδανός ἐκ δευτέρου· ἦν δὲ ἐξαδελφός με.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΟΤΕ δὲ κατήλθον εἰς τὸν οἶκόν με, καὶ ἀπεδόθη μοι Ἀννα ἡ γυνὴ μου, καὶ Τωβίτις ὁ υἱός με, ἐν τῇ πεντηκοστῇ τῇ ἑορτῇ, ἣ ἐστὶν αἰγία ἐπὶ αἱ ἐβδομάδων, ἐγενήθη ἄριστον καλόν μοι, καὶ ἀπέπεσα τῷ φάγειν.

2. Καὶ

ἀνεπαυσάμην

v. 15. Ἐνεμεσσαριος) ενεμεσσαρ. ibid. Σεννααχηρεὶμ) σεννααχηρ. ibid. κατέστησεν) ἠκαταστάθην. v. 17. καὶ τὰ ἱμάτιά μου τοῖς) καὶ ἱμάτια τοῖς. ibid. ἐπὶ τῷ τείχους εἰς Νιν.) ὀπίσω τῷ τείχους νινευῆ. v. 18. ἀπέκλεινε) ἀπέκλεινε. v. 19. τῶν Νινευιτῶν) τῶν ἐν νινευῇ. ibid. ὅτι ἔθαπτον) ὅτι θάπτον. v. 21. ἡμέραι πενήκοντα.) ἡμέρας πενήκοντα. ibid. Ἀραρατ) αραρατ. ib. Σααχερδάν ὁ υἱός) σααχερδανός υἱός. ib. Ἀναήλ τὸν υἱόν) τὸν abest. v. 22. οὐνόχους) οὐνόχους. ibid. Σααχερδανός) σααχερδανός. CAP. II. v. 1. ὅτε) addit δὲ. ibid. τῇ ἑορτῇ) absque articulo. ib. ἀνεπαυσάμην) ἀνέπεσα.

2. Καὶ ἐθεασάμην ὅσα πολλὰ, καὶ εἶπα τῷ υἱῷ μου· βιάδισον, καὶ ἀγάγε ὃν ἐὰν εὕρῃς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐνδεῆ, ὅς μίμνηται τῷ Κυρίου, καὶ ἰδὲ μένω σε.

3. Καὶ ἐλθὼν, εἶπε· πάτερ, εἰς ἐκ τῶν γένους ἡμῶν ἐσραγγαλημένος ἐβρίπται ἐν τῇ ἀγορᾷ.

4. Καὶ γὰρ πρὶν γεύσασθαι με, ἀναπηδήσας ἀνελόμην αὐτὸν εἰς τι οἴκημα ἕως οὗ ἔδω ὁ ἥλιος.

5. Καὶ ἐπιστρέψας ἐλθασάμην, καὶ ἦδιον τὸν ἄρτον με ἐν λύπῃ.

6. Καὶ ἐμνήσθην τῆς προφητείας Ἀμαὶς, καθὼς εἶπε· σφαλίσονται αἱ ἐορταὶ ὑμῶν εἰς πένθος, καὶ πᾶσαι αἱ εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρήνον.

7. Καὶ ἐκλαυσα, καὶ ὅτε ἔδω ὁ ἥλιος, ὥχόμην, καὶ ὀρύξας ἔθαψα αὐτόν.

8. Καὶ οἱ πλησίον ἐπεγέλων, λέγοντες· οὐκ ἔτι φοβεῖται ἔτος φονευθῆναι περὶ τῶν πράγματος τούτου, καὶ ἀποδρᾶ, καὶ ἰδὲ πάλιν θάπτει τὸς νεκρὸς.

9. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνέλυσα θάψας, καὶ ἐκοιμήθην μεμιαμμένος παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς· καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἀκάλυπτον ἦν.

10. καὶ ἐκ ἤδην ὅτι σερουθία ἐν τῷ τοίχῳ ἐστὶ. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν με ἀνεωρότων, ἀφώδευσαν τὰ σερουθία θερμὸν εἰς τὰς ὀφθαλμὸς μου, καὶ ἐγενήθη λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐπορεύθην πρὸς ἰατροὺς, καὶ οὐκ ὠφέλη.

Τομ. II.

¶ 2. ὃν ἐὰν) ὃν ἄν. ibid. ἡμῶν, τοῦ Κυρίου) ἡμῶν ἐνδεῆ, ὅς μίμνηται τῷ κυρίῳ. V. 3. ἐσραγγαλημένος) ἐσραγγαλωμένος. V. 4. πρὶν) πρηνή. V. 7. ὀρύξας) ὠρύξας. V. 8. ἀποδρᾶ) ἀπέδρα. V. 10. τὰς ὀφθαλμοὺς μου) supplet καὶ ἐγενήθη λευκώματα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. V. 13. κραυάζειν) καὶ εἶπον) κραῖζειν, καὶ εἶπα. CAP. III. V. 1. προσηυξάμην) προσευξάμην. V. 3. ἐκδικήσας) ἐκδικήσας. ibid. οἱ ἡμερτον) αἱ ἡμερτον.

σάν με. Ἀχιάχαρος δὲ ἔτρεφέ με ἕως ἔπορεύθην εἰς τὴν Ἑλυμαίδα.

11. Καὶ ἡ γυνή μου Ἄννα ἠρριθεύετο ἐν τοῖς γυναικείοις,

12. καὶ ἀπέστειλε τοῖς κυρίοις. καὶ ἀπέδωκεν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν μισθόν, προσδόντες καὶ ἔριφον.

13. Ὅτε δὲ ἦλθε πρὸς μὲ, ἤρξατο κραῖζειν καὶ εἶπον αὐτῇ· πόθεν τὸ ἐρίφιον; καὶ μὴ κλεψιμαῖον ἐστίν; ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις· ἔ γάρ θεμιτόν ἐστι φάγειν κλεψιμαῖον. ζειν

14. Ἡ δὲ εἶπε· δῶρον δέδοται μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ. καὶ ἐκ ἐπίστευον αὐτῇ· καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς κυρίοις, καὶ ἡερουθίων πρὸς αὐτήν. ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπέ μοι· ποῦ εἰσὶν αἱ ἐλεημοσύναι σε, καὶ αἱ δικαιοσύναι σε; ἰδὲ γνωστὰ πάντα μετὰ σοῦ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ λυπηθεὶς ἐκλαυσα, καὶ προσηυξάμην μετ' ὀδύνης, λέγων·

2. δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σε καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ σε ἐλεημοσύναι καὶ ἀλήθεια, καὶ κρίσιν ἀληθινήν καὶ δικαίαν σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα.

3. Μνήσθητί μου, καὶ ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ· μή με ἐκδικήσῃς ταῖς ἀμαρτίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου καὶ τῶν πατέρων μου, οἱ ἡμερτον ἐνώπιόν σου.

4. Παρήκασαν γὰρ τῶν ἐντολῶν σου, Ε ε ε καὶ

καὶ ἔδωκας ἡμᾶς εἰς ἀρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον καὶ παραβολὴν ὀνειδισμῶ πάνσι τοῖς ἔθνεσιν ἐν οἷς ἐσκορπίσμεθα.

5. Καὶ νῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις σε εἰσὶ καὶ ἀληθιναί· ἐξ ἐμῆ ποιήσεται περὶ τῶν ἀμαρτιῶν μου καὶ τῶν πατέρων μου, ὅτι οὐκ ἐποίησαμεν τὰς ἐντολάς σου, ἐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐν ἀληθείᾳ ἐνώπιόν σε.

6. Καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σε ποιήσον μετ' ἐμοῦ· ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου, ὅπως ἀπολυθῶ, καὶ γένωμαι γῆ, διότι λυσιτελεῖ μοι μάλλον ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν· ὅτι ὀνειδισμὸς ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη ἐστὶ πολλὴ ἐν ἐμοί. ἐπίταξον ἀπολυθῆναι μου τῆς ἀνάγκης ἥδη εἰς τὸν αἰώνιον τόπον, μὴ ἀποσρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ.

7. Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέβη τῇ θυγατρὶ Ραφαὴλ Σάρβρα ἐν Ἑκβατάνοις τῆς Μηδίας, καὶ ταύτην ὀνειδιδῆναι ἀπὸ παιδικῶν τῶ πατρὸς αὐτῆς,

8. ὅτι ἦν δεδομένη ἀνδράτιν ἐπὶ αἰ, καὶ Ἀσμοδαῖος τὸ πονηρὸν δαιμόνιον ἀπέκλεινεν αὐτὴν, πρὶν γένεσθαι αὐτὴν μετ' αὐτῆς ὡς ἐν γυναιξί. Καὶ ἔπαινον αὐτῇ· ἐ συνιῆς ἀποπνίγασά σου τὴν ἀνδρᾶς; ἥδη ἐπὶ αἰ ἔχες, καὶ ἐνὸς αὐτῶν ἀνάδης οὐκ ἀνομάδης.

9. Τί ἡμᾶς μασιγοῖς; εἰ ἀπέθαναν, βιάδιζε μετ' αὐτῶν, μὴ ἰδοίμεν σε υἱὸν ἢ θυγατέρα εἰς τὸν αἰῶνα.

10. Ταῦτα ἀκούσας ἐλυπήθη σφόδρα, ὥστε ἀπάγξασθαι καὶ εἶπε· μία μὲν εἰμι τῷ πατρὶ μου, ἐὰν ποιήσω τοῦτο, ὀνειδος αὐτῷ ἔσται, καὶ τὸ γῆρας αὐτῆς κατὰξω μετ' ὀδύνης εἰς αἶδαν.

11. καὶ ἐδεήθη πρὸς τῇ θυρίδι, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σε τὸ ἅγιον καὶ ἔντιμον εἰς τὴν αἰῶνα· εὐλογήσασάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶνα.

12. Καὶ νῦν, Κύριε, τὴν ὀφθαλμὸς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου εἰς σὲ δέδωκα.

13. Εἶπον, ἀπολύσαι με ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μὴ ἀκούσαι με μηκέτι ὀνειδισμόν.

14. Σὺ γινώσκεις, Κύριε, ὅτι κατὰ τὴν εἰμὶ ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας ἀνδρὸς,

15. καὶ ἐκ ἐμόλυνα τὸ ὄνομά μου οὐδὲ τὸ ὄνομα τῶ πατρὸς μου ἐν τῇ γῇ αἰχμαλωσίας μου· μονογενὴς εἰμι τῷ πατρὶ μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ παιδίον ὃ κληρονομήσει αὐτόν, οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγυὴς, οὐδὲ ὑπάρχων αὐτῷ υἱὸς, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἥδη ἀπώλοντό μοι ἐπὶ αἰ. ἵνα τί μοι ζῆν; καὶ εἰ μὴ δοκῇ σοι ἀποκτεῖναι με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐλεῆσαι με, καὶ μηκέτι ἀκῆσαι με ὀνειδισμόν.

16. Καὶ

ν. 4. ἀρπαγὴν) διαρπαγὴν. ν. 5. ἀληθινά.) καὶ ἀληθινά. ν. 6. μάλλον) abest. ν. 7. θυγατρί) τῇ θυγατρὶ. ibid. ἀπὸ παιδικῶν τῶ πατρ.) ὑπὸ παιδικῶν πατρὸς. ν. 8. Καὶ εἶπεν) καὶ ἔπαινον. ibid. ἀνάδης.) ἀνομάδης. ν. 9. Τί ἡμᾶς) τί ὑμᾶς. ν. 10. αὐτῷ ἔσται) αὐτῷ ἔσται. ν. 15. αἰχμαλωσίας) τῆς αἰχμαλωσίας. ibid. καὶ ἐλεῆσαι με, καὶ μηκέτι) καὶ μηκέτι ἐλεῆσαι με, καὶ.

16. Καὶ εἰσῆκσε Κύριος τῆς προσευ-
χῆς ἀμφοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης τῆ
μεγάλῃς Ῥαφαήλ.

17. καὶ ἀπεσάλη ἰάσασθαι τὸς δύο,
τῷ Τωβίτ λεπίσαι τὰ λευκώματα,
καὶ Σάρβαν τὴν τῷ Ῥαγουήλ δοῦναι.
Τωβία τῷ υἱῷ τῷ Τωβίτ γυναῖκα, καὶ
δῆσαι Ἀσμοδαῖον τὸ πονηρὸν δαιμόνιον,
διότι Τωβία ἐπιβάλλει κληρονομῆσαι αὐ-
τὴν. ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἐπιστρέψας Τω-
βίτ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
Σάρβα ἡ τῷ Ῥαγουήλ κατέβη ἐκ τῷ
ὑπεράου αὐτῆς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΕΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τω-
βίτ περὶ τῷ ἀργυρίου, ὃ παρέ-
θετο Γαδαήλ ἐν Ῥάγοις τῆς
Μηδίας.

2. Καὶ ἔπεν ἐν αὐτῷ· ἐγὼ ἠτησάμην
θανάτον, τί ἔ καλῶ Τωβίαν τὸν υἱόν
μου, ἵνα αὐτῷ ὑποδείξω πρὶν ἀποθα-
νεῖν με;

3. Καὶ καλέσας αὐτὸν, ἔπε· παι-
δίον, ἐὰν ἀποθάνω, θάψον με, καὶ
μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σε· τίμα αὐ-
τὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σε,
καὶ ποιεῖ τὸ ἀρεστὸν αὐτῇ, καὶ μὴ λυ-
πήσῃς αὐτήν.

4. Μνήσθητι, παιδίον, ὅτι πολλὰς
κινδύνους ἐώρακεν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ.
ὅταν ἀποθάνῃ, θάψον αὐτὴν παρ'
ἐμοὶ ἐν ἐνὶ τάφῳ.

5. Πάσας τὰς ἡμέρας, παιδίον, Κυ-
ρίου τῷ Θεῷ ἡμῶν μνημόνευε, καὶ μὴ
θελήσῃς ἀμαρτάνειν καὶ παραβῆναι
τὰς ἐντολάς αὐτῆς· καὶ δικαιοσύνην
ποιεῖ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σε,
καὶ μὴ πορευθῇς ταῖς ὁδοῖς τῆς ἀδι-
κίας.

6. Διότι ποιουνὶς σου τὴν ἀλήθειαν,
εὐδοκίαι ἔσονται ἐν τοῖς ἔργοις σε καὶ
πᾶσι τοῖς ποιῶσι τὴν δικαιοσύνην.

7. Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σε ποιεῖ
ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σε ὁ
ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύνην.
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σε ἀπὸ
παντὸς πλῶχου, καὶ ἀπὸ σὲ ἔ μὴ ἀ-
ποστραφῇ τὸ πρόσωπον τῷ Θεῷ.

8. Ὡς σοὶ ὑπάρχει κατὰ τὸ πλη-
θος, ποιήσον ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην.
ἐὰν ὀλίγον σοὶ ὑπάρχῃ, κατὰ τὸ ὀλίγον ὑπάρ-
μὴ φοβῆ ποιεῖν ἐλεημοσύνην. χεῖ

9. Θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις
σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀνάγκης.

10. Διότι ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου
ρύεται, καὶ ἐκ ἐαῖ εἰσέλθῃ εἰς τὸ
σκότος.

11. Δῶρον ἀγαθὸν ἐστὶν ἐλεημοσύνη
πᾶσι τοῖς ποιῶσιν αὐτὴν ἐνώπιον τῷ
ὕψιστου.

12. Πρόσεχε σεαυτῷ, παιδίον, ἀπὸ
πάσης πορνείας, καὶ γυναῖκα πρῶτον
λαβὲ ἀπὸ τῷ σπέρματος τῶν πατέρων
σου· καὶ μὴ λάβῃς γυναῖκα ἀλλοτρίαν,

E e e 2

ἢ οὐκ

16. εἰσῆκσε Κύριος τῆς προσευχῆς) εἰσηκῆσθαι προσευχή. 17. υἱὸς τῷ τωβίτ) υἱὸς τωβίτ. CAP.
IV. v. 2. ἔπεν αὐτῷ) ἔπεν ἐν αὐτῷ. ibid. ἔ καλῶ) addit τωβίαν. v. 5. καὶ δικαιοσύνην) καὶ
deest. v. 7. ὑπαρχόντων σε) ὑπαρχόντων σοι. ibid. ἐν τῷ ποιεῖν) adjicit σε v. 8. ὑπάρχει) ὑ-
πάρχοι. ibid. ὑπάρχει, κατὰ τὸ ὀλίγον) ὑπάρχει, κατὰ τὸν ὀλίγον. v. 11. Δῶρον) addit γὰρ.
v. 12. καὶ μὴ λάβῃς) καὶ deest.

ἢ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς φυλῆς τῆ πατέρος σε, διότι υἱοὶ προφητῶν ἔσμεν. Νῶε, Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ τῆ αἰῶνος. μνήθητι, παιδίον, ὅτι ἔτοι πάντες ἔλαβον γυναῖκας ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ ἡυλογήθησαν ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν κληρονομήσει γῆν.

13. Καὶ νῦν, παιδίον, ἀγάπα τὸς ἀδελφούς σε, καὶ μὴ ὑπερηφανεύου τῇ καρδίᾳ σε ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων τῆ λαοῦ σου, λαβεῖν σεαυτῷ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα· διότι ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία πολλή, καὶ ἐν τῇ ἀχρεϊότητι ἐλάττωσις καὶ ἔνδεια μεγάλη· ἢ γὰρ ἀχρεϊότης μήτηρ ἐστὶ τῆ λιμοῦ.

14. Μιῶδες παντὸς ἀνθρώπου ὃς ἐὰν ἐργάσῃται, παρὰ σοὶ μὴ αὐλιόδηται, ἀλλὰ ἀπόδος αὐτῷ παρατίμα. Καὶ ἐὰν δελεύῃς τῷ Θεῷ, ἀποδοθήσεται σοι, πρόσεχε σεαυτῷ, παιδίον, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἴδι πεπαιδευμένος ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ σου.

15. Καὶ ὁ μισεῖς, μηδὲν ποιήσης. οἶνον εἰς μέθην μὴ πίνῃς, καὶ μὴ πορευθῇτω μετὰ σὲ μέθη ἐν τῇ ὁδῷ σε.

16. Ἐκ τῆ ἄρτι σε διαδίδε πενῶντι, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σε τοῖς γυνούσι. πᾶν ὃ ἐὰν περισσεύῃ σοι, ποιεῖ ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονεσάτω σε ὁ ὀφθαλμός ἐν τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύνην.

17. Ἐκχεον τὰς ἄρτις σε ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων, καὶ μὴ δῶς τοῖς ἀμαρτωλοῖς.

18. Συμβελίαν παρὰ πάντος φρονίμου ζήτησον, καὶ μὴ μεταφρονήσης ἐπὶ πάσης συμβουλίας χρησίμης.

19. Καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐλόγει Κύριον τὸν Θεόν, καὶ παρ' αὐτῆ αἴτησον, ὅπως αἱ ὁδοὶ σου εὐθξαί γένωνται, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι καὶ αἱ βουλαὶ σε εὐδοχώσιν. διότι πᾶν ἔθνος ἐκ ἔχει βελην, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Κύριος δίδωσι πάντα τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὃν ἐὰν θέλῃ, ταπεινοὶ καὶ θῶς βέλεται. καὶ νῦν, παιδίον, μνημόνευε τῶν ἐντολῶν με, καὶ μὴ ἐξαλειφθῇτωσαν ἐκ τῆς καρδίας σε.

20. Καὶ νῦν ὑποδεικνύω σοι τὰ δέκα τάλαντα τῆ ἀργυρίου, ἃ παρεδέμην Γαβαήλ τῷ τῆ Γαβρία ἐν Ῥάγοις τῆς Γαμαή-
λω

21. Καὶ μὴ φοβοῦ, παιδίον, ὅτι ἐπιλαχεύσαμεν. ὑπάρχει σοι πολλὰ, ἐὰν φοβῇς τὸν Κύριον, καὶ ἀποστῇς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας, καὶ ποιήσης τὸ ἀρετὸν ἐνώπιον αὐτῆ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἀποκριθεὶς Ταδίας, ἔπεν αὐτῷ· πάτερ, ποιήσω πάντα ὅσα ἐντέταλσαι μοι.

2. Ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον, καὶ ἐγνώσκω αὐτόν;

3. Καὶ

ν. 12. καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ) Ἰσαάκ, Ἰακώβ. ibid. ἔτοι πάντες) αὐτοὶ πάντες. ν. 14. ἀλλὰ ἀπόδος παρατίμα.) ἀπὸ ἀπόδος αὐτῷ παρ' αὐτίμα. ibid. Καὶ ἐὰν) ἐὰν. ν. 16. διαδίδου) δίδου. ibid. περισσεύῃ) περισσεύσῃ. ib. ἐν τῷ ποιεῖν) addit σε. ν. 18. μεταφρονήσης) καταφρονήσης. ν. 19. καὶ αἱ βελαὶ) καὶ βουλαὶ σε. ibid. ἀλλὰ αὐτὸς) ἀπὸ αὐτοῦ. ν. 20. Γαμαήλ) γαβαήλ. ν. 21. τὸν Κύριον) τὸν Θεόν.

3. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ζήτησον σεαυτῷ ἄνθρωπον ὃς συμπορεύσεται σοι, καὶ δώσω αὐτῷ μισθὸν ἕως ζῶ, καὶ λαβὲ πορεύσεις τὸ ἀργύριον.

4. Καὶ ἐπορεύθη ζητῆσαι ἄνθρωπον, καὶ εὗρε τὸν Ῥαφαήλ ὃς ἦν ἄγγελος, καὶ οὐκ ἤδει.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ δύναμαι πορεύσθαι μετὰ σὲ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας, καὶ εἰ ἔμπειρος εἶ τῶν τόπων;

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· πορεύσομαι μετὰ σὲ, καὶ τῆς ὁδοῦ ἔμπειρῶ, καὶ παρὰ Γαδαήλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ἠυλίσθην.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίας· ὑπόμεινόν με, καὶ ἔρῳ τῷ πατρὶ με.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· πορεύε, καὶ μὴ χρονίσης.

9. Καὶ εἰσελθὼν, εἶπε τῷ πατρὶ· ἰδὲ εὗρηκα ὃς συμπορεύσεται μοι. ὃ δὲ εἶπε· φώνησον αὐτὸν πρὸς μὲ, ἵνα ἐπιγνῶ ποίας φυλῆς ἐστὶ, καὶ εἰ πισὸς ἐστὶ τῷ πορευθῆναι μετὰ σοῦ.

10. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν, καὶ εἰσήλθε, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβίτ· ἀδελφε, ἐκ ποίας φυλῆς καὶ ἐκ ποίας πατρίδος σὺ εἶ; ὑποδείξόν μοι.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· φυλὴν καὶ πατριάν σὺ ζητεῖς; ἡ μίσθιον ὃς συμπορεύσεται μετὰ τῷ υἱοῦ σου; Καὶ εἶπεν

αὐτῷ Τωβίτ· βέλομαι, ἀδελφε, ἐπιγινῶναι τὸ γένος σε, καὶ τὸ ὄνομα.

13. Καὶ εἶπεν· Ἀζαρίας Ἀνανίου τῷ μεγάλου, τῶν ἀδελφῶν σου.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὑγιαίνων ἔλθοις, ἀδελφε, καὶ μὴ μοι ὀργισθῆς, ὅτι ἐζήτησα τὴν φυλὴν σε, καὶ τὴν πατριάν σου ἐπιγινῶναι, καὶ σὺ τυγχάνεις ἀδελφός με ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γενεᾶς. ἐγίνωσκον γὰρ ἐγὼ Ἀνανίαν καὶ Ἰανναίαν τὲς υἱοὺς Σεμείου Ἰαΐθαν τῷ μεγάλου, ὡς ἐπορευόμεθα κοινῶς εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυεῖν, ἀναφέροντες τὰ πρωτότοκα, καὶ τὰς δεκάτας τῶν γεννημάτων, καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν τὴν πλάην τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. ἐκ βίβης μεγάλης εἶ, ἀδελφε.

15. ἀλλὰ εἰπὸν μοι τίνα σοι ἔσομαι μισθὸν δίδοναι; δραχμὴν τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ δεοντά σοι ὡς καὶ τῷ υἱῷ μου,

16. καὶ ἔτι προσθήσω σοι ἐπὶ τὸν μισθόν, εἰ ἂν ὑγιαίνοντες ἐπιστρέψῃτε.

17. Καὶ εὐδόκησαν οὕτως. καὶ εἶπε πρὸς Τωβίαν· ἔτοιμος γίνου πρὸς τὴν ὁδόν, καὶ εὐδοθήσῃτε. καὶ ἡτοίμασεν ὁ υἱὸς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ὁδόν· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατήρ αὐτῷ, πορεύε μετὰ τῷ ἀνθρώπῳ τέττε· ὃ δὲ ἐν τῷ ἔρανω κατοικῶν Θεὸς εὐδοῶσει τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ ὁ ἄγγελος αὐτῷ συμπορευθήτω ὑμῖν. καὶ ἐξῆλθον ἀμφοτέρω ἀπελθεῖν, καὶ ὁ κύων τῷ παιδαρίῳ μετ' αὐτῶν.

E e e 3

18. Ἐκλαυ-

CAP. V. v. 4. τὸν Ῥαφαήλ) absque articulo. v. 7. τῷ πατρὶ μου) με abest. v. 9. πισὸς ἐστὶ σὺ) πισὸς τῷ. v. 11. σὺ εἶ ;) εἰ σὺ ; v. 13. Καὶ εἶπεν· Ἀζαρίας) ὃς δὲ εἶπεν. ἐγὼ Ἀζαρίας. v. 14. πατριάν ἐπιγν.) πατριάν σε ἐπιγινῶναι. ibid. ἐγίνωσκον) ἐπεγίνωσκον. ib. Ἰαΐθαν) Ἰανναίαν. ib. Σεμείου) Σεμὶ. ib. τὴν πλάην) ἐν τῇ πλάνῃ. ib. ἐκ βίβης μεγάλης) ἐκ βίβης καλῆς. v. 17. μετὰ τοῦ ἀνθρώπου) supplet τέττε. ibid. κατοικῶν) οἰκῶν. ib. ἐξῆλθον) ἐξῆλθαν.

18. Ἐκλάυσε δὲ Ἄννα ἡ μήτηρ αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς Τωβίτ· τί ἐξαπέστειλεις τὸ παιδίον ἡμῶν; ἢ οὐχὶ ἡ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡμῶν ἐστὶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐκπορεύεσθαι ἐνώπιον ἡμῶν;

19. Ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περιψήματα τῷ παιδίῳ ἡμῶν γένοιτο.

20. Ὡς γὰρ δέδοται ἡμῖν ζῆν παρὰ τῷ Κυρίου, τὲτο ἱκανὸν ἡμῖν ὑπάρχει.

21. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Τωβίτ· μὴ λόγον ἔχει, ἀδελφὴ, υἱαῖνών ἐλεύσεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σε ὄψονται αὐτόν.

22. Ἀγγελος γὰρ ἀγαθὸς συμπορεύεται αὐτῷ, καὶ εὐδοκῆσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὑποσρέψει υἱαῖνών.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΚΑΙ ἐπαύσατο κλαίεσα.

2. Οἱ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐσπέραις ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμόν, καὶ ἠυλίζοντο ἐκεῖ.

3. Τὸ δὲ παιδάριον κατέβη περικλύσασθαι, καὶ ἀνεπήδησεν ἰχθύς ἀπὸ τῷ ποταμοῦ, καὶ ἐβουλήθη καταπιεῖν τὸ παιδάριον.

4. Ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· ἐπιλαβοῦ τῷ ἰχθύϊ. καὶ ἐκράτησε τὸν ἰχθύν τὸ παιδάριον, καὶ ἀνέβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· ἀνάτεμε τὸν ἰχθύν, καὶ λαβὼν τὴν καρ-

δίαν καὶ τὸ ἥπαρ καὶ τὴν χολήν, θές αὐσαλῶς.

6. Καὶ ἐποίησε τὸ παιδάριον ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος· τὸν δὲ ἰχθύν ἐπλήσαντες, ἔφαγον· καὶ ᾤδευον ἀμφοτέρω, ἕως ἃ ἤγγισαν ἐν Ἑκαταόνοισι.

7. Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ· Ἀζαρία ἀδελφε, τί ἐστὶ τὸ ἥπαρ καὶ ἡ καρδία καὶ ἡ χολή τῷ ἰχθύϊ;

8. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἡ καρδία καὶ τὸ ἥπαρ, εἰάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦμα πονηρὸν, ταῦτα δεῖ καταπίσαι ἐνώ- ἔδει πτον ἀνδράπε, ἢ γυναικὸς, καὶ οὐκέτι ἐ μὴ ὀχληθῇ.

9. Ἡ δὲ χολή ἐγχεῖσθαι ἀνδρωπον, ὃς ἔχει λεύκωμα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθήσεται.

10. Ὡς δὲ προσήγγισαν τῇ Ῥάγῃ,

11. εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ· ἀδελφε, σήμερον αὐλιωθήσῃ παρὰ Ῥαγεήλ, καὶ αὐτὸς συγγενὴς σου ἐστίν, καὶ ἐστὶν αὐτῷ θυγάτηρ μονογενὴς ὀνόματι Σάρρα.

12. Λαλήσω περὶ αὐτῆς, τῷ δοθῇ ναί σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα, ὅτι σοι ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς, καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τῷ γένους αὐτῆς· καὶ τὸ κοράσιον καλὸν καὶ φρόνιμον ἐστίν.

13. Καὶ νῦν ἀκυσόν με, καὶ λαλήσω τῷ πατρὶ αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑποσρέψωμεν ἐκ Ῥαγῶν, ποιήσομεν τὸν γάμον, διότι ἐπίσταμαι Ῥαγεήλ ὅτι ἐ μὴ δῶ αὐτὴν

ν. 18. ἡ μήτηρ) ἄννα ἡ μήτηρ. ν. 22. συμπορεύεται) συμπορεύεται. CAP. VI. ν. 6. ἕως ἤγγισαν) ἕως οὗ ἤγγισαν. ν. 7. τὸ ἥπαρ καὶ ἡ καρδία) transposita. ν. 8. ταῦτα ἔδει) ταῦτα δεῖ. ibid. καὶ οὐκέτι οὐ μὴ) καὶ μηκέτι. ν. 9. λεύκωμα) λευκώματα. ν. 11. μονογενὴς) deest. ν. 12. ὅτι σοι ἐπιβάλλει) praefigit καὶ.

αὐτὴν ἀνδρὶ ἐτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μαυσῆ, ἢ ὀφειλήσει θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοι καθήκει λαβεῖν, ἢ πάντας ἀνδρωπον.

14. Τότε εἶπε τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ· Ἀζαρία ἀδελφὲ, ἀκήκοα ἐγὼ τὸ κοράσιον δεδοῖαι ἐπὶ ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας.

15. Καὶ νῦν μόνος ἐγὼ εἰμι τῷ πατρὶ, καὶ φοβέμαι μὴ εἰσελθὼν ἀποθάνω παθὼς καὶ οἱ πρότεροι, διότι δαιμόνιον φιλεῖ αὐτήν, ὃ οὐκ αἰδέει οὐδένα πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ. καὶ νῦν ἐγὼ φοβέμαι μὴ ἀποθάνω, καὶ κατὰξω τὴν ζωὴν τῷ πατρὸς μου καὶ τῆς μητρὸς μου μετ' ὁδοῦς ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὸν τάφον αὐτῶν, καὶ υἱὸς ἕτερος οὐκ ὑπάρχει αὐτοῖς ὃς θάψει αὐτούς.

16. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἀγγελος· ἔμενησαι τῶν λόγων, ὧν ἐνετείλατό σοι ὁ πατήρ σου ὑπὲρ τῆς λόγου τούτου, τῆ λαβεῖν σε γυναῖκα ἐκ τῆς γένεος σου; καὶ νῦν ἀκουσόν με, ἀδελφὲ, διότι σοι ἔσαι εἰς γυναῖκα, καὶ τῆς δαιμονίου μηδένος λόγον ἔχει, ὅτι τὴν νύκτα ταύτην δοθήσεται σοι αὕτη εἰς γυναῖκα.

17. Καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὸν νυμφῶνα, λήψῃ τέφραν θυμιαμάτων, καὶ ἐπιθήσεις ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τῆς ἥπατος τῆς ἰχθύος, καὶ καπνίσῃς.

18. καὶ ὁσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον, νει. καὶ εἶπε Τωβίας· πατήρ με ἐστὶ.

6. Καὶ

ν. 15. μόνος ἐγὼ) transposita. ibid. διότι δαιμόνιον) ὅτι δαιμόνιον. ib. οὐκ ὑπάρχει) ἔχ ὑπάρχει. ν. 16. ὑπὲρ τῆς λόγου τούτου, τῆς) ὑπὲρ τῆς. ibid. σοι εἰς) σοι αὕτη εἰς. ν. 18. προσπορεύσῃ) προσπορεύσῃ. ibid. κεκόλλητο σφόδρα. Καὶ ἦλθον) ἐκολληθῇ σφόδρα αὐτῇ. καὶ ἦλθεν. CAP. VII. ν. 1. παρεγένοντο) παρεγένετο. ibid. Σάββα δὲ ὑπ. αὐτοῖς) καὶ Σάββα δὲ ὑπῆντ. αὐτῶ. ib. αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν) αὐτόν, καὶ αὐτὸς αὐτοῦς. ν. 2. ἔπεν Ἐδνα) ἔπε ραγουηλ ἔδνα. ibid. τῷ Τωβίτ) absque articulo. ν. 3. καὶ ἔπεν αὐτῇ) καὶ ἔπεν αὐτῇ. ibid. Νεφθαλεμ) νεφθαλί. ib. τῶν ἐν Νινευῇ.) ἐκ νινευῆ. γ. 4. ἔπεν) ἔπεν.

καὶ Φεύζεται, καὶ οὐκ ἐπανελεύσεται εἰς τὸν αἰῶνα τῷ αἰῶνος. ὅταν δὲ προσπορεύσῃ αὐτῇ, ἐγέρθητε ἀμφοτέρω, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεόν, καὶ σώσει ὑμᾶς, καὶ ἐλεήσει. μὴ φοβού, ὅτι σοὶ αὕτη ἡτοιμασμένη ἦν ἀπὸ τῆς αἰῶνος, καὶ σὺ αὐτήν σώσεις, καὶ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ ὑπολαμβάνω ὅτι σοὶ ἔσαι ἐξ αὐτῆς παιδίον. καὶ ὡς ἤκουσε Τωβίας ταῦτα, ἐφίλησεν αὐτήν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς κεκόλλητο σφόδρα αὐτῇ. Καὶ ἦλθον εἰς Ἐκβάτανα.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ παρεγένοντο εἰς τὴν οἰκίαν Ῥαγουήλ· Σάββα δὲ ὑπῆντησεν αὐτοῖς, καὶ ἔχαιρέτισεν αὐτὰς, καὶ αὐτοὶ αὐτήν· καὶ εἰσήγαγεν αὐτὰς εἰς τὴν οἰκίαν.

2. Καὶ εἶπε Ῥαγουήλ Ἐδνα τῇ γυναικὶ αὐτῆς· ὡς ὁμοῖος ὁ νεανίσκος τῷ Τωβίτ τῷ ἀνεψιῷ με;

3. Καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς Ῥαγουήλ πόθεν ἐσε, ἀδελφοί; καὶ ἔπον αὐτῷ· ἐκ εἶπεν τῶν υἱῶν Νεφθαλεμ τῶν αἰχμαλώτων τῶν ἐν Νινευῇ.

4. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· γιγνώσκετε Τωβίτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν; οἱ δὲ ἔπαν· γινώσκουμεν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑγιαίνει;

5. Οἱ δὲ ἔπαν· καὶ ζῇ, καὶ ὑγαί-

6. Καὶ ἀνεπήδησε Ῥαγεήλ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἔκλαυσε,

7. καὶ ἠυλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἔπεν αὐτῷ· ὁ τῷ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου υἱός· καὶ ἀκέσας ὅτι Τωβίτ ἀπόλεσε τὰς ὀφθαλμούς ἐκτοῦ, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσε.

8. Καὶ Ἔδνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Σάρρα ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἔκλαυσαν, καὶ ἐπεδέξαντο αὐτοὺς προθύμως.

9. Καὶ ἔθυσαν κριὸν προβάτων, καὶ παρέθηκεν ὅσα πλείονα. ἔπε δὲ Τωβίας τῷ Ῥαφαήλ· Ἀζαρία ἀδελφε, λάλησον ὑπὲρ ὧν ἔλεγες ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ σήτω τελεσθῆτω τὸ πρᾶγμα.

10. Καὶ μετέδωκε τὸν λόγον τῷ Ῥαγεήλ. καὶ ἔπε Ῥαγεήλ πρὸς Τωβίαν· Φάγε καὶ πίε, καὶ ἡδέως γίνου, σοὶ γὰρ καθήκει τὸ παιδίον μου λαβεῖν, πλὴν ὑποδείξω σοὶ τὴν ἀλήθειαν.

11. Ἔδωκα τὸ παιδίον μου ἐπὶ ἀνδράσι, καὶ ὁπότε ἂν εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτήν, ἀπεθνήσκουσιν ὑπὸ τὴν νύκτα· ἀλλὰ τὸ νῦν ἔχον, ἡδέως γίνε. καὶ ἔπε Τωβίας· Ἐγεύσομαι οὐδὲν ἄλλο, ἕως ἂν σήσητε καὶ σαθῇτε πρὸς μέ. καὶ ἔπε Ῥαγεήλ· κομίζου αὐτήν ἀπὸ τῷ νῦν κατὰ τὴν κρίσιν. σὺ ἀδελφός εἰ αὐτῆς, καὶ αὐτὴ σου ἐστίν. ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς εὐδοῶσει ὑμῖν τὰ καίρια.

Σάρρα 12. Καὶ ἐκάλεσε Σάρρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ λαβὼν τῆς χειρὸς αὐ-

τῆς, παρέδωκεν αὐτὴν τῷ Τωβίᾳ γυναῖκα, καὶ ἔπεν· ἰδὲ κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως κομίζου αὐτήν, καὶ ἀπαγὰ πρὸς τὸν πατέρα σου. καὶ ἠυλόγησεν αὐτούς.

13. Καὶ ἐκάλεσεν Ἔδνα τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ λαβὼν βιβλίον, ἔγραψεν συγγραφὴν, καὶ ἐσφραγίσατο.

14. Καὶ ἤρξαντο ἐδίδειν.

15. Καὶ ἐκάλεσε Ῥαγεήλ Ἔδνα τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ ἔπεν αὐτῇ· ἀδελφῆ, ἐτοίμασον τὸ ἕτερον ταμίον, καὶ εἰσάγαγε αὐτήν.

16. Καὶ ἐποίησεν ὥς ἔπε· καὶ εἰσῆγεν αὐτήν ἐκεῖ, καὶ ἔκλαυσεν, καὶ ἀπεδέξατο τὰ δάκρυα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ ἔπεν αὐτῇ·

17. Θάρσει τέκνον, ὁ Κύριος τῷ ἔργῳ σου καὶ τῆς γῆς δώῃ σοι χάριν ἀντὶ τῆς λύπης σε ταύτης· θάρσει, θυγάτηρ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΟΤΕ δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες, εἰσήγαγον Τωβίαν πρὸς αὐτήν.

2. Ὁ δὲ πορευόμενος ἐμνήθη τῶν λόγων Ῥαφαήλ, καὶ ἔλαβε τὴν τέφραν τῶν θυμιαμάτων, καὶ ἐπέθηκε τὴν καρδίαν τῷ ἰχθύος καὶ τὸ ἥπαρ, καὶ ἐκάπνισεν.

3. Ὅτε

ψ. 7. ἀνθρώπου· καὶ) ἀνθρώπου υἱός· καὶ. ibid. ὀφθαλμούς) supplet ἐκτοῦ. ψ. 9. ἐν τῇ ἐμπορίᾳ καὶ σήτω) ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ τελεσθῆτω. ψ. 10. καὶ πίε) πίε. ψ. 11. τὸ παιδίον) adjicit μου. ibid. ὁπότε ἂν) ὁπότε εἰς. ib. ἀπεθνήσκουσιν) ἀπέθνησκον. ib. γεύσομαι) γεύομαι. ib. σὺ ἀδελφός εἰ) σὺ δὲ ἀδελφός εἰ. ψ. 12. Σάρρα) Σάρρα. ibid. τῷ Τωβίᾳ) absque articulo. ψ. 15. ἐκάλεσε) supplet Ῥαγεήλ. ψ. 16. εἰσήγαγον) εἰσήγαγεν. CAP. VIII. ψ. 2. ἐκάπνισεν) καὶ ἐκάπνισεν.

3. Ὡς δὲ ὠσφραίνθη τὸ δαιμόνιον τῆς ὁσμῆς, ἔφυγεν ἕως εἰς τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ ἄγγελος.

4. Ὡς δὲ συνεκλείδωσαν ἀμφότεροι, ἀνέστη Ταβίας ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ ἔπεν· ἀνάστηθι, ἀδελφὴ, καὶ προσευξάμεθα, ἵνα ἐλεήσει ὁ Κύριος ἡμᾶς.

5. Καὶ ἤρξατο Ταβίας λέγειν· εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σε τὸ ἅγιον καὶ ἔνδοξον εἰς τὰς αἰῶνας. εὐλογησάτωσάν σε οἱ ἕραιοί, καὶ πᾶσαι αἱ κλίσεις σου.

6. Σὺ ἐποίησας Ἀδὰμ, καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν Εὐάν· ἐγένετο γὰρ τὴν γυναῖκα αὐτῷ. ἐκ τούτων ἐγενήθη τὸ ἀνθρώπων σπέρμα. σὺ ἔπας, ὃ καλὸν εἶναι τὸν ἀνθρώπον μόνον, ποιήσωμεν βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ.

7. Καὶ νῦν, Κύριε, ὃ διὰ πορνείαν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφὴν με ταύτην, ἀλλὰ ἐπ' ἀληθείας ἐπίταξον ἐλεῆσαι με, καὶ ταύτῃ συγκαταγῆραι.

8. Καὶ ἔπε μετ' αὐτῷ, ἀμήν.

9. Καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφότεροι τὴν νύκτα. καὶ ἀναστὰς Ῥαββὴλ ἐπορεύθη, καὶ ὤρυξε τάφον,

10. λέγων· μὴ καὶ αὐτὸς ἀποθάνῃ;

11. Καὶ ἦλθε Ῥαββὴλ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,

12. καὶ ἔπεν· Ἐδοῦναι τῇ γυναικὶ αὐτῷ· ἀπέσειλον μίαν τῶν παιδισκῶν,

Tom. II.

καὶ ἰδέτωσαν εἰ ζῇ· εἰ δὲ μὴ, ἵνα θάψωμεν αὐτὸν, καὶ μηδεὶς γινώτω.

13. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδισκὴ ἀνοίξασα τὴν θύραν, καὶ εὔρε τὰς δύο καθεύδοντας.

14. Καὶ ἐξελθῆσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι ζῇ.

15. Καὶ ἠυλόγησε Ῥαββὴλ τὸν Θεόν, λέγων· εὐλογητὸς εἶ σὺ ὁ Θεὸς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ καθαυτῇ καὶ ἁγίᾳ· καὶ εὐλογεῖτωσάν σε οἱ ἅγιοί σε, καὶ πᾶσαι αἱ κλίσεις σε, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοί σου, καὶ οἱ ἐκλεκτοί σου· εὐλογεῖτωσάν σε εἰς πάντας τὰς αἰῶνας.

16. Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ἠυφρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς ὑπενόουν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ἐποίησας μετ' ἡμῶν.

17. Εὐλογητὸς εἶ, ὅτι ἠλέησας δύο μονογενεῖς· ποιήσον αὐτοῖς, δέσποτα, ἔλεος, συντέλεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ὑγίᾳ μετ' εὐφροσύνης καὶ ἐλέους.

18. Ἐκέλευσε δὲ τοῖς οἰκέταις χαῖσαι τὸν τάφον.

19. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γάμον ἡμερῶν δεκατέσσαρων.

20. Καὶ ἔπεν αὐτῷ Ῥαββὴλ, πρὶν ἢ αὐτοῖς συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τῷ γάμῳ, ἐνόρκως, μὴ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐὰν μὴ πληρωθῶσιν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι τῷ γάμῳ.

21. Καὶ τότε λαβόντα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρ-

π. 3. ἔφυγεν ἕως εἰς) ἔφυγεν εἰς. π. 4. ὁ Κύριος ἡμῶν.) transposita. π. 6. ποιήσωμεν βοηθὸν) ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν. π. 7. ταύτῃ συγκαταγῆραι) αὐτῇ συγκαταγῆραι. π. 10. μὴ καὶ αὐτὸς) μὴ καὶ ἕτος. π. 12. γινώτω.) γινῶ. π. 15. εἰς πάντας τὰς αἰῶνας.) εἰς τὰς αἰῶνας. π. 17. ἐν ὑγίᾳ) ἐν ὑγίᾳ. π. 20. Καὶ ἔπεν αὐτοῖς) καὶ ἔπεν αὐτῷ.

ὑπαρχόντων αὐτῷ πορεύεσθαι μετὰ υ-
γείας πρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὰ λοι-
πὰ, ὅταν ἀποθάνω, καὶ ἡ γυνὴ μου.

ἢ μήποτε ἀπέθανε Γαβαήλ, καὶ οὐδεὶς
δίδωσιν αὐτῷ τὸ ἀργύριον;

3. Καὶ ἐλυπεῖτο λίαν.

4. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτῆ· ἀ-
πώλετο τὸ παιδίον, διότι κεχρόνικε.
καὶ ἤρξατο θρηνεῖν αὐτὸν, καὶ εἶπεν·

5. Ἐ μέλει μοι, τέκνον, ὅτι ἀφῆκά
σε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου.

6. Καὶ Τωβίτ λέγει αὐτῇ· σίγα, μὴ
λόγον ἔχει, ὑγιαίνει.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· σίγα, μὴ πλά-
να με, ἀπώλετο τὸ παιδίον μου. καὶ
ἐπορεύετο καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ὁδὸν ἔ-
ξω, οἷας ἀπῆλθον· ἡμέρας τε ἄρτον
οὐκ ἦδιδε, τὰς δὲ νύκτας ὅλας ἐ διε-
λίμπανε θρηνεῖσαι Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐ-
τῆς, ἕως ἃ συνετελέσθησαν αἱ δεκα-
τέσσαρες ἡμέραι τῷ γάμου, ὡς ᾤμοσε
Ῥαγεὴλ ποιῆσαι αὐτὸν ἐκεῖ. εἶπε δὲ
Τωβίας τῷ Ῥαγεὴλ· ἐξαπόσειλόν με,
ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐκέτι
ἐλπίζουσιν ὄψεσθαι με.

8. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ πενθερός αὐτῆ·
μεῖνον παρ' ἐμοί, καὶ γὰρ ἐξαποσελῶ
πρὸς τὸν πατέρα σου, καὶ δηλώσῃς
αὐτῷ τὰ κατὰ σε.

9. Καὶ Τωβίας λέγει· ἔχι, ἀλλὰ
ἐξαπόσειλόν με πρὸς τὸν πατέρα μου.

10. Ἀναστὰς δὲ Ῥαγεὴλ, ἔδωκεν αὐ-
τῷ Σάρβαν τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ τὸ
ἡμισυ τῶν ὑπαρχόντων, σώματα καὶ
κίνη καὶ ἀργύριον·

11. καὶ

ΚΕΦ. Θ'. ΙΧ.

ΚΑΙ ἐκάλεσε Τωβίας τὸν Ῥαφα-
ήλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ.

2. Ἀζαρία ἀδελφεῖ, λαβὲ με-
τὰ σεαυτῇ παιῖδα καὶ δύο καμήλους,
καὶ πορεύεσθαι ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας
παρὰ Γαβαήλ, καὶ κόμισαί μοι τὸ ἀρ-
γύριον, καὶ αὐτὸν ἄγε μοι εἰς τὸν γά-
μον,

3. διότι ὁμώμοκε Ῥαγεὴλ, μὴ ἐξελ-
θεῖν με.

4. Καὶ ὁ πατήρ μου ἀριθμεῖ τὰς ἡ-
μέρας, καὶ ἐὼν χρονίσω μέγα, ὀδυνη-
θήσεται λίαν.

5. Καὶ ἐπορεύθη Ῥαφαήλ, καὶ ἠυλί-
θη παρὰ Γαβαήλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
τὸ χειρόγραφον· ὅς δὲ προήνεγκε τὰ
θυλάκια ἐν ταῖς σφραγίσιν, καὶ ἔδω-
κεν αὐτῷ.

6. Καὶ ᾤρθισαν κοινῶς, καὶ ἦλθον
εἰς τὸν γάμον· καὶ ἠυλόγησε Τωβίας
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

ΚΑΙ Τωβίτ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐλογί-
ζετο ἐκάστης ἡμέρας. καὶ ὡς ἐ-
πληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς πο-
ρείας, καὶ ἐκ ἤρχοντο,

Τωβίας 2. εἶπεν Τωβίτ· μήποτε κατήχυνται;

CAP. IX. v. 2. ἄγε εἰς) ἄγε μοι εἰς. v. 5. παρὰ Γαβαήλ) παρὰ Γαβαήλ. v. 6. ᾤρθισαν) ᾤρ-
θισαν. CAP. X. v. 1. ἐλογίζετο) ἐλογίσαντο. ibid. ἤρχοντο,) ἤρχετο. v. 2. εἶπε Τωβίας)
τωβίας deest. ibid. δίδωσιν αὐτῷ) transposita. v. 4. ἡ γυνὴ αὐτοῦ.) αὐτοῦ deest. v. 7. ἀπῆλ-
θον) ἀπῆλθον. ibid. νύκτας ὅλας) νύκτας οὐ. v. 8. πενθερός αὐτοῦ) αὐτοῦ deest. v. 9. ἔχι,
ἀλλὰ) non habet. v. 10. τὸ ἡμισυ) τὰ ἡμισυ.

11. καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς ἐξαπέσει-
 λε, λέγων· εὐδώσει ὑμᾶς ὁ Θεὸς τῷ ἔ-
 ρανῷ, τέκνα, πρὸ τῷ με ἀποθανεῖν.

12. Καὶ εἶπε τῇ θυγατρὶ αὐτῆ· τί-
 μα τὲς πενθερούς σου, αὐτοὶ νῦν γο-
 νεῖς σου εἰσὶν, ἀκέσσαιμί σου ἀκοήν κα-
 λήν· καὶ ἐφίλησεν αὐτήν. καὶ Ἔδνα
 εἶπε πρὸς Τωβίαν· ἀδελφεὲ ἀγαπητέ,
 ἀποκαταστήσαι σε ὁ Κύριος τῷ ἔρανῳ,
 καὶ δώη μοι ἰδεῖν σου παιδίαν ἐκ Σάρ-
 ρας τῆς θυγατρὸς μου, ἵνα εὐφρανθῶ
 ἐνώπιον τῷ Κυρίῳ. καὶ ἰδὼ παρατίθεμαι
 σοι τὴν θυγατέρα μου ἐν παρακαλίᾳ θή-
 κῃ, μὴ λυπήσης αὐτήν.

13. Μεῖν ταῦτα ἐπορεύετο, καὶ Τω-
 βίας εὐλογῶν τὸν Θεόν, ὅτι εὐώδωσε
 τὴν ὁδὸν αὐτῆ· καὶ καλεωλόγει ῥαγεὴλ
 καὶ Ἔδναν τὴν γυναῖκα αὐτῆ. καὶ ἐπο-
 ρεύετο μέχρις ἃ ἐγγίσει αὐτὲς εἰς Νι-
 νεύη.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ εἶπε ῥαφαὴλ πρὸς Τωβίαν·
 οὐ γινώσκεις, ἀδελφε, πῶς ἀ-
 φῆκας τὸν πατέρα σου;

2. Προδράμωμεν ἔμπροσθεν τῆς γυ-
 ναικός σου, καὶ ἐτοιμάσωμεν τὴν οἰ-
 κίαν·

3. λαβὲ δὲ παρὰ χεῖρα τὴν χολὴν
 τῷ ἰχθύος. καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ συν-
 ἦλθεν ὁ κύων ὀπίσθεν αὐτῶν.

4. Καὶ Ἄννα ἐκάθητο περιβλεπομέ-
 νη εἰς τὴν ὁδὸν τὸν παῖδα αὐτῆς,

5. καὶ προσεσέθεν αὐτὸν ἐρχόμενον,
 καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆ· ἰδὲ ὁ υἱός
 σου ἔρχεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευ-
 θεὶς μετ' αὐτῆ.

6. Καὶ ῥαφαὴλ εἶπεν· ἐπίσταμαι ἐ-
 γώ, Τωβία, ὅτι ἀνοίξει τὲς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγει
 ὁ πατήρ σου.

7. Σὺ οὖν ἔγχεσον τὴν χολὴν εἰς
 τὲς ὀφθαλμοὺς αὐτῆ, καὶ δηχθεὶς δια-
 τρήσει, καὶ ἀποβαλεῖ τὰ λευκώματα,
 καὶ ὄψεται σε.

8. Καὶ προσδραμῆσα Ἄννα ἔπεσεν
 ἐπὶ τὸν τράχηλον τῷ υἱῷ αὐτῆς, καὶ
 εἶπεν αὐτῷ· ἴδον σε, παιδίον, ἀπὸ τῶ
 νῦν ἀποθανῆμαι. καὶ ἐκλαυσαν ἀμφό-
 τεροι.

9. Καὶ Τωβίτ ἐξήρχετο πρὸς τὴν
 θύραν, καὶ προσέκοπεν. ὁ δὲ υἱὸς αὐτῆ
 προσέδραμεν αὐτῷ,

10. καὶ ἐπελάβετο τῷ πατρὸς αὐ-
 τῆ, καὶ προσέπασε τὴν χολὴν ἐπὶ τὲς
 ὀφθαλμοὺς τῷ πατρὸς αὐτῆ, λέγων·
 θάρσει, πάτερ.

11. Ὡς δὲ συνεδήχθησαν, διέτριψε
 τὲς ὀφθαλμοὺς αὐτῆ,

12. καὶ ἐλεπίθη ἀπὸ τῶν κινήσεων
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆ τὰ λευκώματα.
 καὶ ἰδὼν τὸν υἱὸν αὐτῆ ἔπεσεν ἐπὶ τὸν
 τράχηλον αὐτῆ,

13. καὶ ἐκλαυσε, καὶ εἶπεν· εὐλογη-
 τὸς εἶ ὁ Θεός, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνο-
 μά σου εἰς τὲς αἰῶνας, καὶ εὐλογη-
 μένοι πάντες οἱ ἅγιοί σου ἄγγελοι,

14. ὅτι ἐμασίγωσας καὶ ἠλέησάς με.
 F f f 2 ἰδὲ

Υ. 11. εὐλογήσας ὑμᾶς ὁ Θεὸς τῷ ἔρανῳ, τέκνα) εὐδώσει ὑμᾶς τέκνα ὁ Θεὸς τῷ ἔρανῳ. Υ. 12. μὴ λυ-
 πήσης) καὶ μὴ λυπήσης. Υ. 13. Ἔδναν) καὶ Ἔδναν. CAP. XI. υ. 5. ὁ υἱὸς σε) ὁ υἱὸς μου.
 υ. 6. Τωβία, ὅτι ἀνοίγει) ὅτι ἀνοίξει. υ. 7. Σὺ οὖν) ἐν abest. ibid. ἀποβαλεῖ) ἀποβαλεῖται.
 υ. 8. ἔπεσεν) ἐπέπεσεν. υ. 9. ὁ δὲ υἱὸς) supplet αὐτοῦ. υ. 10. χολὴν τῶν) χολὴν ἐπὶ τοῦ. υ. 12.
 ἔπεσεν) ἐπέπεσεν.

ἰδὲ βλέπω Τωβίαν τὸν υἱόν μου, καὶ εἰσῆλθεν ὁ υἱὸς αὐτῆς χαίρων, καὶ ἀπήγγειλε τὰ πατρὶ αὐτῆς τὰ μεγάλα καὶ τὰ γενόμενα αὐτῶ ἐν τῇ Μηδίᾳ.

15. Καὶ ἐξῆλθε Τωβίτ εἰς συνάντησιν τῇ νύμφῃ αὐτῆς χαίρων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν πρὸς τῇ πόλιν Νινευή, καὶ ἑθαύμαζον οἱ θεωροῦντες αὐτὸν πορευόμενον, ὅτι ἔβλεψε.

16. Καὶ Τωβίτ ἐξωμολογεῖτο ἐνώπιον αὐτῶν, ὅτι ἤλεσεν αὐτὸν ὁ Θεός. Καὶ ὡς ἠγγίσε Τωβίτ Σάρβρα τῇ νύμφῃ αὐτῆς, κατευλόγησεν αὐτήν, λέγων· ἔλθοις ὑγιαίνουσα, θύγατερ. εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὃς ἠγαγέ σε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ πατήρ σε καὶ ἡ μήτηρ σου, καὶ ἐγένετο χαρὰ πᾶσι τοῖς ἐν Νινευὶ ἀδελφοῖς αὐτῆς.

17. Καὶ παρεγένετο Ἀχιάχαρος, καὶ Νασβᾶς ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ,

18. καὶ ἦρχθη ὁ γάμος Τωβία μετ' εὐφροσύνης ἐπὶ τὰς ἡμέρας.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἐκάλεσε Τωβίτ Τωβίαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῶ· ὦρα, τέκνον, μισθὸν τῶ ἀνθρώπῳ τῷ συνελθόντι σοι, καὶ προδοῖναι αὐτῶ δεῖ.

2. Καὶ εἶπεν αὐτῶ· πατέρ, οὐ βλάπτομαι δὲς αὐτῶ τὸ ἥμισυ ὧν ἐνόησα,

3. ὅτι με ἀγνόχῃ σοι ὑγῆ, καὶ τὴν

γυναῖκά μου ἐθεράπευσε, καὶ τὸ ἀργύριόν μου ἤνεγκε, καὶ σὲ ὁμοίως ἐθεράπευσε.

4. Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτερος· δικαιῶται αὐτῶ.

5. Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπεν αὐτῶ· λαβὲ τὸ ἥμισυ πάντων ὧν ἐνόησατε, καὶ ὑπάγε ὑγιαίνων.

ἐνόησας

6. Τότε καλέσας τὰς δύο κρυπλῶς, εἶπεν αὐτοῖς· εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, καὶ αὐτῶ ἐξομολογεῖσθε, καὶ μεγαλῶσιν διδοτε αὐτῶ, καὶ ἐξομολογεῖσθε ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν ἐποίησε μετ' ὑμῶν. ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν Θεόν, καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτῆς, τὰς λόγους τῶν ἔργων τῆ Θεοῦ ἐντίμως ὑποδεκνύοντες· καὶ μὴ ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῶ.

7. Μυστήριον βασιλέως καλὸν κρύπτειν, τὰ δὲ ἔργα τῆ Θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως. ἀγαθὸν ποιήσατε, καὶ κακὸν οὐχ εὐρήσει ὑμᾶς.

8. Ἀγαθὸν προσευχῇ μετὰ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ δικαιοσύνης. ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολὺ μετὰ ἀδικίας. καλὸν τὸ ποιῆσαι ἐλεημοσύνην, ἢ θησαυρίσαι χρυσίον.

9. Ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανάτου εὐσταί, καὶ αὕτη ἀποκαθαριεῖ πᾶσαν ἀμαρτίαν. οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύνας καὶ δικαιοσύνας, πληθύνονται ζωῆς.

10. Οἱ δὲ ἀμαρτανόοντες, πολέμιοι εἰσὶ τῆς ἐσχατῶν ζωῆς.

11. Οὐ

V. 15. πρὸς τὴν πόλιν) πρὸς τὴν πόλιν. V. 16. ἐνώπιον αὐτῶν) ἐνώπιον αὐτοῦ. ibid. ἤλεσεν αὐτόν) ἤλεσεν αὐτούς. V. 18. ἐπὶ τὰς ἡμέρας) transposita. CAP. XII. V. 2. εἶπεν αὐτῶ) αὐτῶ deest. V. 5. ὧν ἐνόησας) ὧν ἐνόησατε, καὶ ὑπάγε ὑγιαίνων. V. 6. ἐξομολογεῖσθε) adjicit, καὶ μεγαλῶσιν διδοτε αὐτῶ, καὶ ἐξομολογεῖσθε αὐτῶ. V. 7. κρύπτειν) κρύπτει. ibid. ἐνδόξως) supplet ἔργα ποιήσατε, καὶ κακὸν οὐχ εὐρήσει ὑμᾶς. V. 8. τὸ ποιῆσαι) ποιῆσαι. V. 10. ἐσχατῶν) ἐσχατῶν.

11. Οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥήμα· εἴρηκα δὲ· μυστήριον βασιλείας κρύψαι καλόν, τὰ δὲ ἔργα τῷ Θεῷ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως.

12. Καὶ νῦν ὅτε προσήύξω σὺ καὶ ἡ νύμφη σε Σάρβρα, ἐγὼ προσήγαγον τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τῷ ἁγίου· καὶ ὅτε ἔθαπτες τὰς νεκρούς, ὡσαύτως συμπαρήγημην σοι.

13. Καὶ ὅτε ἐκ ὠκνησας ἀναστῆναι καὶ καταλιπεῖν τὸ ἄριστόν σε, ὅπως ἀπελθὼν περιεβίλῃς τὸν νεκρόν, οὐκ ἄγαθόν ἔλαδές με ἀγαθοποιῶν, ἀλλὰ σὺν σοὶ ποιῶν ἤμην.

14. Καὶ νῦν ἀπέσειλέ με ὁ Θεὸς ἰάσασθαι σε καὶ τὴν νύμφην σε Σάρβραν.

15. Ἐγὼ εἰμι Ραφαήλ, εἷς ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων οἱ προσαναφέρουσι τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων, καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τῷ ἁγίου.

16. Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο, καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον, ὅτι ἐφοβήθησαν.

17. Καὶ ἔπεν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε, ὅτι εἰρήνη ἔσται ὑμῖν· τὸν δὲ Θεὸν εὐλογεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα·

18. ὅτι οὐ τῇ ἐμαυτῷ χάριτι, ἀλλὰ τῇ θελήσει τῷ Θεῷ ἡμῶν ἦλθεν· ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα.

19. Πάσας τὰς ἡμέρας ὠπλιανόμην ὑμῖν, καὶ ἐκ ἔφαγον οὐδὲ ἔπιον, ἀλλὰ ὄρασιν ὑμεῖς ἐθεωρεῖτε·

20. καὶ νῦν ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ,

διότι ἀναβαίνα· πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με, καὶ γράψατε πάντα τὰ συντελεθέντα εἰς βιβλίον.

21. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ ἐκ ἐτι εἶδον αὐτόν.

22. Καὶ ἐξομολογῆντο τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τῷ Θεῷ, καὶ ὡς ὠφθῇ αὐταῖς ὁ ἀγγελὸς Κυρίε.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΚΑΙ Τωδίτ ἔγραψε προσευχὴν εἰς ἀγαλλίαςιν, καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ζῶν εἰς τὰς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ·

2. ὅτι αὐτὸς μασιγοῖ καὶ ἐλεῖ, καὶ ἐλάττει εἰς ἀδὴν καὶ ἀνάγει, καὶ ἐκ ἐξιν ὅς ἐκφεύζεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

3. Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς δίδασκεν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς.

4. Ἐκεῖ ὑποδείξατε τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ, ὑψῆτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος, καθότι αὐτὸς Κύριος ἡμῶν, καὶ ὁ Θεὸς ὁ πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τὰς αἰῶνας.

5. Καὶ μασιγῶσιν ἡμᾶς ἐν ταῖς αἰδικίαις ἡμῶν, καὶ πάλιν ἐλεήσει καὶ συλλάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἔάν ἐσκορπίσθῃτε ἐν αὐτοῖς.

6. Ἐάν ἐπιστρέψῃτε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς,

F f f 3

καὶ

¶ 11. εἴρηκα δὲ) εἴρηκα δὲ. ¶ 13. ἀγαθὸν ποιῶν) ἀγαθοποιῶν. ¶ 16. ἔπεσαν) ἔπεσον. ¶ 17. ὅτι εἰρήνη ἔσται ὑμῖν) εἰρήνη ὑμῖν ἔσται. ¶ 22. θαυμαστὰ τῷ Θεῷ, καὶ ὡς) θαυμαστὰ αὐτοῦ, ὡς. CAP. XIII. v. 2. ἐλεῖ) ἐλεῖ. v. 4. καὶ ὁ Θεὸς ὁ πατὴρ) καὶ θεὸς αὐτὸς πατὴρ. v. 5. ἐσκορπίσθητε) σκορπίσθητε.

κρύψει καὶ ἐ μὴ κρύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆ ἀφ' ὑμῶν. καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. ἐγὼ ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦμαι αὐτῷ, καὶ δεικνύω τὴν ἰσχύον καὶ τὴν μεγαλωσύνην αὐτῷ ἔδνει ἀμαρτωλῶν. ἐπιστρέψατε, ἀμαρτωλοὶ, καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην ἐνώπιον αὐτοῦ. τίς γινώσκει εἰ θελήσει ὑμᾶς, καὶ ποιήσει ἐλεημοσύνην εἰς ὑμᾶς;

7. Τὸν Θεὸν με ὑψῶ, καὶ ἡ ψυχὴ με τὸν βασιλέα τῷ οὐρανοῦ, καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ.

8. Λεγέτωσαν πάντες, καὶ ἐξομολογήσασθαι αὐτῷ ἐν Ἱερουσόλοιμοις.

9. Ἱερουσόλυμα πόλις ἁγία, μασιγᾷ σὲ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν υἱῶν σου, καὶ πάλιν ἐλεήσει τὸς υἱοὺς τῶν δικαίων.

ἀγαθῶ 10. Ἐξομολογῶ τῷ Κυρίῳ ἀγαθῶς, καὶ εὐλόγει τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων, ἥτις πάλιν ἡ σκηνὴ αὐτῷ οἰκοδομηθῇ ἐν σοὶ μετὰ χαρᾶς, καὶ εὐφρανῇ ἐν σοὶ τὸς ἐκεῖ αἰχμαλώτους, καὶ ἀγαπήσῃ ἐν σοὶ τὸς ταλαιπώρους εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῷ αἰῶνος.

11. Ἐδὴ πολλὰ μακρόθεν ἤξει πρὸς τὸ ὄνομα Κυρίου τῷ Θεῷ, δῶρα ἐν χερ-

σὶν ἔχοντες, δῶρα τῷ βασιλεῖ τῷ οὐρανοῦ, γενεὰ γενεῶν ἀνέσους σοι, καὶ γενεὰ δώσουσιν ἀγαλλίασιν.

12. Ἐπικατάρσονται πάντες οἱ μισῆντές σε, εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντές σε εἰς τὸν αἰῶνα.

13. Χάρητι καὶ ἀγαλλίασαι ἐπὶ τοῖς χαρήτι υἱοῖς τῶν δικαίων, ὅτι συναχθήσονται καὶ εὐλογήσουσι τὸν Κύριον τῶν δικαίων.

14. Ὡ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε, χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ σε· μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ πάσαις ταῖς μάστιξι σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ χαρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σε, καὶ εὐφρανθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα.

15. Ἡ ψυχὴ μου εὐλογεῖ τὸν Θεὸν τὸν βασιλέα τὸν μέγαν.

16. ὅτι οἰκοδομηθήσεται Ἱερουσαλὴμ σαπφείρῳ καὶ σμαράγδῳ, καὶ λίθῳ ἐπιτίμῳ, τὰ τείχη σε, καὶ οἱ πύργοι, καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ καὶ θάραψι.

17. καὶ αἱ πλατεῖαι Ἱερουσαλὴμ ἐν βηρύλλῳ καὶ ἄνθρακι καὶ λίθῳ ἐκ Σεφείρ ψηφολογηθήσονται.

18. Καὶ ἔρῃσι πᾶσαι αἱ ῥύμαι αὐτῆς, Ἀλληλουῖα· καὶ ἀνέσους, λέγοντες· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ὑψώσεν εἰς πάντας τὸς αἰῶνας.

Κ Ε Φ.

ν. 6. κρύψει) κρύψει. ibid. εὐλογεῖτε) εὐλογήσατε. ib. γινώσκει) γινώσκει. ib. ἐλεημοσύνην εἰς ὑμᾶς;) ἐλεημοσύνην ὑμῖν. ν. 7. τὸν βασιλέα) τῷ βασιλεῖ. ν. 9. πόλις ἁγία) πόλις ἁγίου. ν. 10. τῷ ἀγαθῷ, καὶ) τῷ κυρίῳ ἀγαθῶς, καὶ. ibid. σκηνή) ἡ σκηνή. ib. εὐφρανῇ ἐν σοὶ τὸς ἐκεῖ αἰχμ.) εὐφρανῇ ἐν σοὶ τὸς αἰχμαλώτους. ν. 11. ἔχοντες, δῶρα) ἔχοντες, καὶ δῶρα. ibid. γενεὰ γενεῶν) γενεὰ γενεῶν δώσουσ σοι ἀγαλλίαμα. ν. 13. Χάρητι) χαρήτι. ν. 16. ἐπιτίμῳ) ἐντίμῳ. ν. 17. Βηρύλλῳ) ἐν βηρύλλῳ. ν. 18. καὶ ἀνέσους) καὶ ἀνέσεν. ibid. εἰς πάντας) πάντας.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΚΑΙ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος
Τωβίτ.

2. Καὶ ἦν ἐτῶν ὀγδοηκοντακλίω,
ὅτε ἀπάλεσε τὰς ὄψεις, καὶ μετὰ ἔτη
ὀκτώ ανέβλεψε. καὶ ἐποίησε ἐλεημοσύ-
νας, καὶ προσέθετο φοβεῖσθαι Κύριον
τὸν Θεόν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ.

3. Μεγάλως δὲ ἐγήρασε, καὶ ἐκά-
λεσε τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ τὲς ἐξ υἱῶν
αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, λαβὲ
τὲς υἱές σου, ἵδὲ γεγήρακα, καὶ πρὸς
τὸ ἀποτρέχειν ἀπὸ τῆς ζῆν εἰμί.

4. Ἀπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον,
ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς ὁ
προφήτης περὶ Νινευῆ, ὅτι κατασκα-
φήσεται. ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσαι εἰρήνη
μᾶλλον ἕως καιρῶ· καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ
ἡμῶν ἐν τῇ γῇ σκορπιθῇσονται ἀπὸ τῆς
ἀγαθῆς γῆς· καὶ Ἱερουσόλυμα ἔσαι ἔ-
ρημος, καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεῆς ἐν αὐτῇ κα-
τακαίησεται, καὶ ἔρημος ἔσαι μέχρι
χρόνου.

5. Καὶ πάλιν ἐλεήσει αὐτοὺς ὁ Θεός,
καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ
οἰκοδομήσῃ τὸν οἶκον, ἔχῃ οἷος ὁ πρότε-
τος, ἕως πληρωθῶσι καιροὶ τῆς αἰῶνος.
καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν ἐκ τῶν
αἰχμαλωσιῶν, καὶ οἰκοδομήσουσιν Ἱερου-
σαλήμ ἐντίμως· καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοῦ
ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται εἰς πάσας

τὰς γενεὰς τῆς αἰῶνος οἰκοδομῇ ἐνδό-
ξῳ, καθὼς ἐλάλησεν περὶ αὐτῆς οἱ
προφῆται.

6. Καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐπιστρέψουσιν
ἀληθινῶς φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν,
καὶ καταρύξουσιν τὰ εἰδωλά αὐτῶν,

καταρί-
ζωσιν

7. καὶ εὐλογήσουσι πάντα τὰ ἔθνη
τὸν Κύριον· καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς ἐξομολο-
γήσεται τῷ Θεῷ· καὶ ὑψώσει Κύριος
τὸν λαὸν αὐτῆς, καὶ χαρήσονται πάν-
τες οἱ ἀγαπῶντες Κύριον τὸν Θεόν ἐν
ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, παισὺν ἑλεος
τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν.

8. Καὶ νῦν, τέκνον, ἀπελθε ἀπὸ Νι-
νευῆ, ὅτι πάντως ἔσαι ἀ ἐλάλησεν ὁ
προφήτης Ἰωνᾶς.

9. Σὺ δὲ τήρησον τὸν νόμον καὶ τὰ
προσάγματα, καὶ γίνου φιλελεήμων
καὶ δίκαιος, ἵνα σοι καλῶς ᾖ.

10. Καὶ θάψον με καλῶς, καὶ τὴν
μητέρα σε μετ' ἐμῆς, καὶ μηκέτι αὐλι-
θῇτε ἐν Νινευῇ. τέκνον, ἴδε τί ἐποίησεν
Ἀμάν Ἀχιαχάρῳ τῷ θρέψαντι αὐ-
τὸν, ὡς ἐκ τῆς φωτὸς ἠγάγεν αὐτὸν εἰς
σκότος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν αὐτῷ.
καὶ Ἀχιαχάρος μὲν ἐσώθη, ἐκείνῳ δὲ
τὸ ἀνταπόδομα ἀπεδόθη, καὶ αὐτὸς
κατέβη εἰς τὸ σκότος. Μανασσῆς ἐποίη-
σεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐσώθη ἐκ παγί-
δος θανάτου ἧς ἐπῆξεν αὐτῷ. Ἀμάν
δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, καὶ ἀπώ-
λετο.

11. Καὶ

CAP. XIV. v. 2. ὀγδοηκοντακλίω) πενήκοντακλίω. ibid. ἐξομολογεῖσθαι) ἐξομολογεῖτο. v. 3. τὲς
ἐξ υἱῶν) τοὺς υἱούς. ibid. ἀπὸ τῆς ζῆν) ἐκ τῆς ζῆν. v. 4. κατασκαφήσεται) κατασφραγίσεται. v. 5.
ἕως πληρῶ) ἕως πληρωθῶσι. ibid. εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῆς αἰῶνος οἰκοδομῇ) desiderantur. ibid.
ἐνδόξῳ) ἐνδόξως. v. 6. καταρύξουσιν) καταρύξονται. v. 7. τὸν Κύριον) absque articulo. v. 9. γί-
νου) γενού. v. 10. ἐν Νινευῇ) εἰς νινευῆ. ibid. εἰς σκότος) εἰς τὸ σκότος. ib. Ἀχιαχάρος μὲν ἐσώ-
θη) ἀχιαχάρον μὲν ἐσώσε.

11. Καὶ νῦν, παιδίᾳ, ἴδετε τί ἐλεημοσύνη ποιεῖ, καὶ τί δικαιοσύνη ῥύεται. καὶ ταῦτα αὐτὲ λέγοντος, ἐξέλειπεν αὐτὲ ἡ ψυχὴ ἐπὶ τῆς κλίνης· ἦν δὲ ἐτῶν ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ· καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐνδόξως.

12. Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ἀννα, ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ τῷ πατρὸς αὐτῆς· ἀπῆλθε δὲ Ταβίας μετὰ τῆς γυναίκος αὐτῆς καὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς εἰς Ἑκδάτανα πρὸς Ῥαγαήλ τὸν πενθερὸν αὐτῆς.

13. καὶ ἐγήρασεν ἐντίμως, καὶ ἔθαψε τὸς πενθερὸς αὐτῆς ἐνδόξως, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν ἐσῖαν αὐτῶν, καὶ Τωβὶτ τῷ πατρὸς αὐτῆς.

14. Καὶ ἀπέθανεν ἐτῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτά ἐν Ἑκδατάνοις τῆς Μηδίας.

15. Καὶ ἤκτισε πρηνὴ ἀποθανεῖν αὐτὸν, τὴν ἀπάλειαν Νινευή, ἣν ἤχμαλώτευσεν Ναβουχοδονόσορ, καὶ Ἀσάηρος· καὶ ἐχώρησεν πρὸς τὴν ἀποθανεῖν ἐπὶ Νινευή.

Τ Ω Β Ε Ι Τ.

v. 11. καὶ τί δικαιοσύνη) καὶ δικαιοσύνη. ibid. ἐξέλειπεν αὐτὴ ἡ ψυχὴ) ἐξέλειπεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. ib. ἔθαψεν) ἔθαψαν. v. 12. τῶν υἱῶν εἰς) τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς. v. 15. ἤχμαλώτευσεν) ἤχμαλώτισεν. ibid. Ἀσάηρος) ἀσάηρος. Subscript. Τωβείτ.) in Rom. deest.

Ι Ο Υ Δ Ε Ι Θ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

ΤΟΥΤΣ δωδεκάτῃ τῆς βασιλείας Ναβεχοδονόσορ, ὃς ἐβασίλευσεν Ἀσυρίαν ἐν Ννευῇ τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρφαξάδ, ὃς ἐβασίλευσε Μήδων ἐν Ἐκβατάνοισι,

2. καὶ ἀκοδόμησεν ἐπ' Ἐκβατάνων κύκλῳ τείχη ἐκ λίθων λευκωμένων, εἰς πλάτος πηχῶν τριῶν, καὶ εἰς μήκος πηχῶν ἑξ· καὶ ἐποίησε τὸ ὕψος τῆς τείχους πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν πενήκοντα.

3. Καὶ τὰς πύργους αὐτῆς ἔστησεν ἐπὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς πηχῶν ἑκατὸν, καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς ἰσομελίωσεν εἰς πῆχεις ἑξήκοντα.

4. Καὶ ἐποίησε τὰς πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος πηχῶν ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ πλάτος αὐτῶν πῆχεις τεσσαράκοντα, εἰς ἐξόδους δυναμέων δυνατῶν αὐτῆς, καὶ διατάξεις τῶν πεζῶν αὐτῆς.

5. Καὶ ἐποίησε πόλεμον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ βασιλεὺς Ναβεχοδονόσορ πρὸς βασιλέα Ἀρφαξάδ ἐν τῷ

πεδίῳ τῷ μεγάλῳ, τῇτ' ἔστιν πεδίον ἐν τοῖς ὄρεσις Ῥαγαῦ.

6. Καὶ συνήντησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινὴν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὸν Εὐφράτην, καὶ τὸν Τίγριν, καὶ τὸν Ὑδάσπην, καὶ πεδία Ἀριώχ, ὁ βασιλεὺς Ἐλυμαίων. καὶ συνήλθον ἔθνη πολλὰ σφόδρα εἰς παρτάξιν υἱῶν Χελεэд.

7. Καὶ ἀπέστειλε Ναβεχοδονόσορ βασιλεὺς Ἀσυρίαν ἐπὶ πάντας τὰς κατοικῆντας Περσίδα, καὶ ἐπὶ πάντας τὰς κατοικῆντας πρὸς δυσμαῖς, τὰς κατοικῆντας Κιλικίαν καὶ Δαμασκὸν, καὶ Λίβανον καὶ Ἀντιλίβανον, καὶ πάντας τὰς κατοικῆντας κατὰ πρόσωπον τῆς παραλίας,

8. καὶ τὰς ἐν τοῖς ἔθνεσι τῆς Καρμήλου, καὶ Γαλααδ, καὶ τὴν ἀνω Γαλιλαίαν, καὶ τὸ μέγα πεδίον Ἐσδρηλῶμ. Ἐσδρημ

9. καὶ πάντας τὰς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ταῖς πόλεσιν αὐτῆς, καὶ πέραν τῆς Ἰορδάνης ἕως Ἱερουσαλὴμ, καὶ Βετάνη, καὶ Χελές, καὶ Κάδης, καὶ τῆς ποταμῆς Αἰγύπτου, καὶ Ταφναῖς, καὶ Ῥαμεσσή, καὶ πᾶσαν γῆν Γεσῆμ,

Tom. II.

G g g

ΙΟ. ἕως

ΙΟΥΔΕΙΘ.) in Rom. Ἰουδῆ. CAP. I. v. 2. κύκλῳ) καὶ κύκλῳ. ibid. ἐποίησε τὸ μήκος) ἐποίησε τὸ ὕψος. ib. τὸ πλάτος αὐτῆς π. ἑβδομήκοντα) τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν πενήκοντα. v. 4. πλάτος αὐτῆς) πλάτος αὐτῶν. v. 5. τῇτ' ἔστιν πεδίον ἐν) τῇτ' ἔστιν ἐν. v. 6. καὶ πεδία Ἀριώχ) καὶ πεδίῳ εἰριώχ. ibid. συνήλθον ἔθνη π. εἰς) συνήλθον ἔθνη πολλὰ σφόδρα εἰς. ib. Χελεэд.) χελεέλ. v. 7. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ibid. Περσίδα) τὴν περσίδα. ib. καὶ Λίβανον) τὸν Λίβανον. ib. τῆς παραλίας,) absque articulo. v. 8. Ἐσδρημ) ἑσδρηλῶμ. v. 9. Χελές) χελεδόνες.

10. ἕως τῆς ἐλθεῖν ἐπάνω Τάνεως καὶ Μέμφεως, καὶ πάντας τὰς κατοικοῦντας τὴν Αἴγυπτον ἕως τῆς ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Αἰθιοπίας.

11. Καὶ ἐφαύλισαν πάντες οἱ κατοικῆντες πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ῥῆμα Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ ἐσυνήλθον αὐτῷ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν αὐτόν, ἀλλ' ἦν ἐναντίον αὐτῶν ὡς ἀνὴρ εἰς· καὶ ἀπέσρεψαν τὰς ἀγγέλους αὐτοῦ κενούς ἐν ἀτιμίᾳ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

12. Καὶ ἐθυμάθη Ναβουχοδονόσορ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην σφόδρα, καὶ ὤμοσε κατὰ τὸ θρόνον καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς, εἰ μὴν ἐδικήσῃ πάντα τὰ ὅρια τῆς Κιλικίας, καὶ Δαμασκηνῆς καὶ Συρίας, ἀνελεῖν τὴν ἐρμφαίαν αὐτῆς, καὶ πάντας τὰς κατοικῆντας ἐν γῇ Μωάβ, καὶ τὰς υἱὰς Ἀμμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἰσθαίαν, καὶ πάντας τὰς ἐν Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὄρια τῶν δύο θαλασσῶν.

13. Καὶ παρετάξατο ἐν τῇ δυνάμει αὐτῆς πρὸς Ἀρφαξάδ βασιλέα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐπικαιδεκάτῳ, καὶ ἐκραυαῖσεν ἐν τῷ πολέμῳ αὐτῆς, καὶ ἀνέσρεψε πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀρφαξάδ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτῆς.

14. καὶ ἐκυρίευσεν τὰς πόλεις αὐτῆς, καὶ ἀφίκητο ἕως Ἐκβατάνων, καὶ ἐκράτησε τῶν πύργων, καὶ ἐπρονόμεισε

τὰς πλατείας αὐτῆς, καὶ τὸν κόσμον αὐτῆς ἔθηκεν εἰς ὄνειδος αὐτῆς.

15. Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀρφαξάδ ἐν τοῖς ὄρεσι Ῥαγαῦ, καὶ κατηκόντισεν αὐτὸν ἐν ταῖς ζιβύναις αὐτῆς, καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

16. Καὶ ἀνέσρεψε μετ' αὐτῶν εἰς Νινευὴ αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ σύμμικτος αὐτῆς, πληθὺς ἀνδρῶν πολεμιστῶν πολὺ σφόδρα· καὶ ἦν ἐκεῖ ῥαθυμῶν καὶ εὐωχέμενος, αὐτὸς, καὶ ἡ δύναμις αὐτῆς ἐφ' ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ, δευτέρῳ καὶ εἰκάδι τῆς πρώτης μηνός, ἐγένετο λόγος ἐν οὐκῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Ἀσσυρίων, βασι-
ἐδικήσῃ πᾶσαν τὴν γῆν καθὼς ἐλά-
λεως
λησε.

2. Καὶ συνεκάλεσε πάντας τὰς θεράποντας αὐτῆς, καὶ πάντας τὰς μεγιστῆρας αὐτοῦ, καὶ ἔθετο μετ' αὐτῶν τὸ μυστήριον τῆς βελῆς αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσε πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς γῆς ἐκ τῆς σόματος αὐτῆς.

3. Καὶ αὐτοὶ ἔκρησαν ὀλεθρεῦσαι πᾶσαν σάρκα, οἱ οὐκ ἠκολέθησαν τῷ λόγῳ τῆς σόματος αὐτῆς.

4. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε τὴν βελὴν αὐτῆς, ἐκάλεσε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ὀλοφέρνην ἀρχιστρατήγον τῆς δυνάμεως αὐτῆς, δευ-
τερον

ν. 11. βασιλέως) τῆ βασιλείας. ibid. ὡς ἀνὴρ εἰς) ὡς ἀνὴρ ἴσος. ib. ἀπέσρεψαν) ἀνέσρεψαν. ib. ὑπὸ προσώπῳ) πρὸ προσώπου. ν. 12. γῆν σφόδρα) γῆν ταύτην σφόδρα. ibid. πάντα τὰ ὄρια) πάντα τὰ ὄρια. ib. υἱὸν Ἀμμὼν) υἱὸς Ἀμμὼν. ν. 16. μετ' αὐτῶν εἰς Νινευὴ αὐτὸς, καὶ πᾶς) μετ' αὐτῶν αὐτὸς καὶ πᾶς. CAP. II. ν. 1. βασιλεὺς Ἀσσυρίων) βασιλεὺς Ἀσσυρίων.

τερον ὄντα μετ' αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

5. Τὰδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς· ἰδὲ σὺ ἐξελεύσῃ ἐκ τῆ προσώπου μου, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτῆ ἀνδρας πεποιδότας ἐν ἰχυί αὐτῶν, πεζῶν εἰς χιλιάδας ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ πληθος ἵππων σὺν ἀναβάταις χιλιάδας δεκαδύο,

6. καὶ ἐξελεύσῃ εἰς συνάντησιν πάσῃ τῇ γῇ ἐπὶ δυσμαῖς, ὅτι ἠπειθήσαν τῷ ἔθματι τῆς σόματός μου.

7. Καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἐτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ, ὅτι ἐξελεύσομαι ἐν θυμῷ μου ἐπ' αὐτούς, καὶ καλύψω πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶ τῆς δυνάμεώς μου, καὶ δώσω αὐτὰς εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς.

8. καὶ οἱ τραυματῖαι αὐτῶν πληρώσῃσι τὰς φάραγγας αὐτῶν καὶ τὰς χειμάρρους, καὶ ποταμὸς ἐπικλύζων τοῖς νεκροῖς αὐτῶν πληρωθήσεται.

9. Καὶ ἄξω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα πάσης τῆς γῆς.

προσκαταλήψῃ 10. Σὺ δὲ ἐξελθὼν προσκαταλήψῃ μοι πᾶν ὄριον αὐτῶν, καὶ ἐκδώσουσί σοι ἑαυτὰς, καὶ διατηρήσεις μοι αὐτὰς εἰς ἡμέραν ἐλεγμοῦ αὐτῶν.

11. Ἐπὶ δὲ τὰς ἀπειθοῦντας ἐφείσεται ὁ ὀφθαλμός σου, τῷ δοῦναι αὐτὰς εἰς φόνον καὶ ἀρπαγὴν ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου.

12. Ὅτι ζῶν ἐγώ, καὶ τὸ κράτος

τῆς βασιλείας μου, λελαάληκα, καὶ ποιήσω ταῦτα ἐν χειρὶ μου.

13. Καὶ σὺ δὲ ἐ παραβῆσθαι ἐν τι τῶν ῥημάτων τῶ κυρίου σε, ἀλλ' ἐπιτελῶν ἐπιτελέσεις, καθότι προσέταχά σοι, καὶ ἐ μακρυνεῖς τῷ ποιῆσαι αὐτά.

14. Καὶ ἐξῆλθεν Ὀλοφέρνης ἀπὸ προσώπου τῶ κυρίου αὐτῆ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τὰς δυνάστας, καὶ τὰς στρατηγοὺς καὶ ἐπιστάτας τῆς δυνάμεως Ἀσσυρίων,

15. καὶ ἠείρμησεν ἐκλεκτοὺς ἀνδρας εἰς παρατάξιν, καθότι προσέταξεν αὐτῷ ὁ κύριος αὐτῆ, εἰς μυριάδας δεκαδύο, καὶ ἵππεῖς τοξότας μυρίας διαχιλίας,

16. καὶ διέταξεν αὐτὰς ὅν τρόπον πολέμου πληθος συντάσσεται.

17. Καὶ ἔλαβε καμήλους, καὶ ὄνους καὶ ἡμιόνους εἰς τὴν ἀπαρτίαν αὐτῶν, πληθος πολὺ σφόδρα, καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ αἴγας εἰς τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμὸς,

18. καὶ ἐπισιτισμὸν παντὶ ἀνδρὶ εἰς πληθος, καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐξ οἴκου βασιλέως πολὺ σφόδρα.

19. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῆ εἰς πορείαν τῷ προσελθεῖν βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, καὶ καλύψαι πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς πρὸς δυσμαῖς ἐν ἄρμασι καὶ ἵππεῦσι, καὶ πεζοῖς ἐπιλέκτοισι αὐτῶν.

20. Καὶ πολὺς ὁ ἐπίμικτος ὡς ἀκρίς συνεξῆλθον αὐτοῖς, καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς

G g g 2

ν. 5. χιλιάδας δεκαδύο) μυριάδων δεκαδύο. ν. 8. αὐτῶν καὶ τὰς χειμάρρους) καὶ τὰς χειμάρρους αὐτῶν. ν. 10. προσκαταλήψῃ) προσκαταλήψῃ. ibid. μοι αὐτοῖς) ἐμοὶ αὐτοῖς. ν. 11. τοῦ δοῦναι) δοῦναι. ν. 15. προσέταξεν) ἐκέλευεν. ν. 19. καλύψαι) καὶ καλύψαι.

τῆς γῆς· ὃ γὰρ ἦν ἀριθμὸς ἀπὸ πλή-
θους αὐτῶν.

ἐξῆλθεν 21. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ Νινευὶ ὁδὸν τριῶν
ἡμερῶν ἐπὶ πρόσωπον τῷ πεδίου Βαβυ-
λωνίαι, καὶ ἐπεσρατοπέδευσαν ἀπὸ Βα-
βυλωνίαι, πλησίον τῷ ὄρει τῷ ἐπ' ἀριστε-
ρᾷ τῆς ἀνω Κιλικίας.

22. Καὶ ἔλαβε πᾶσαν τὴν δύναμιν
αὐτῶν, τὰς πεζοὺς, καὶ τὰς ἵππους,
καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθεν
ἐκεῖθεν εἰς τὴν ὄρειν.

23. Καὶ διέκοψε τὰς Φουδὸν καὶ Λουδ,
καὶ ἐπρονόμεισε πάντας τοὺς ῥασιεῖς καὶ
τοὺς Ἰσμαὴλ τὰς κατὰ πρόσωπον τῆς
ἐρήμου πρὸς νότον τῆς Χελεών.

24. Καὶ παρῆλθε τὸν Εὐφράτην, καὶ
διῆλθε τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ κατέ-
σκαψε πᾶσας τὰς πόλεις τὰς ὑψη-
λαῖς τὰς ἐπὶ τῷ χειμάρρῳ Ἀβρωνᾷ
ἕως τῷ ἐλθεῖν ἐπὶ θάλασσαν.

25. Καὶ κατελάβετο τὰ ὄρια τῆς
Κιλικίας, καὶ κατέκοψε πάντας τὰς
ἀντιστάσεις αὐτῶν· καὶ ἦλθεν ἕως ὀρίων
Ἰαφὲθ, τὰ πρὸς νότον κατὰ πρὸς-
ωπον τῆς Ἀραβίας.

26. Καὶ ἐκύκλωσε πάντας τὰς τοὺς
Μαδιὰμ, καὶ ἐνέπρησε τὰ σκηνώματα
αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμεισε τὰς μάνδρας
αὐτῶν.

27. Καὶ κατέβη εἰς πεδίον Δαμασκὸν
ἐν ἡμέραις Θεριτμοῦ πυρῶν, καὶ ἐνέ-
πρησε πάντας τὰς ἀγροὺς αὐτῶν· καὶ
τὰ ποίμνια καὶ τὰ βεκόλια ἔδωκεν

εἰς ἀφανισμόν, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν
ἐσκόλευσε, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν ἐξε-
λίμησε, καὶ ἐπάταξε πάντας τὰς
νεανίσκους αὐτῶν ἐν ἑσχατὶ ῥομφαίας.

28. Καὶ ἔπεσεν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος
αὐτοῦ ἐπὶ τὰς κατοικοῦντας τὴν πα-
ραλίαν, τὰς ὄντας ἐν Σιδῶνι καὶ ἐν Τύ-
ρῳ, καὶ τὰς κατοικοῦντας Σέρ, καὶ
Ὀκεινᾶ, καὶ πάντας τὰς κατοικοῦντας
Ἰερμαῶν. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀζώ-
τῳ καὶ Ἀσκάλωνι ἐφοβήθησαν αὐτὸν
σφόδρα.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ἀγγέ-
λους λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγον-
τες·

2. Ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ παῖδες Ναβουχοδονό-
σορ βασιλέως μεγάλου παρακείμεθα
ἐνώπιόν σου, χρῆσαι ἡμῖν καθὼς ἀρε-
ζόν ἐστι τῷ προσώπῳ σου.

3. Ἰδὲ αἱ ἐπαύλεις ἡμῶν, καὶ πᾶς
τόπος ἡμῶν, καὶ πᾶν πεδίον πυρῶν,
καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βεκόλια, καὶ
πᾶσαι αἱ μάνδραι τῶν σκηνῶν ἡμῶν
παρακίεονται πρὸ προσώπου σε, χρῆ-
σαι καθ' ὃ ἂν ἀρέσκῃ σοι.

4. Ἰδὲ καὶ αἱ πόλεις ἡμῶν καὶ οἱ κα-
τοικοῦντες ἐν αὐταῖς δέλοί σε εἰσὶν·
ἐλθὼν ἀπάντησον αὐταῖς ὡς ἔστιν ἀγα-
θὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

5. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες πρὸς
Ὀλο-

ν. 21. ἐξῆλθεν) ἀπῆλθεν. ibid. Βαβυλωνίαι, καὶ ἐπεσρατοπέδευσαν ἀπὸ βαβυλωνίαι) βαβυλωνίαι, καὶ
ἐπεσρατοπέδευσαν ἀπὸ βαβυλωνίαι. ν. 23. τοὺς Φουδὸν) τὸ Φουδ. ibid. ἐπρονόμεισαν τοὺς πάντας
(ῥασιεῖς) ἐπρονόμεισαν πάντας τοὺς ῥασιεῖς. ib. Χελεών.) χελεών. ν. 24. κατέσκαψε) διέσκαψε.
ν. 26. Μαδιὰμ) μαδιάν. ν. 28. ἔπεσεν) ἐπέπεσεν. ibid. καὶ ἐν Τύρῳ) καὶ τύρῳ. ib. Ὀκεινᾶ)
οκεινᾶ. CAP. III. ν. 3, καὶ πᾶς τόπος ἡμῶν) defunct.

Ὁλοφέρνην, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

ἐπαρ- 6. Καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν παραλίαν αὐ-
χίαν τὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτῆς, καὶ ἐφρένησε
τὰς πόλεις τὰς ὑψηλάς, καὶ ἔλαβεν
ἐξ αὐτῶν εἰς συμμαχίαν ἀνδρας ἐπι-
λέκτους.

7. Καὶ ἐδῆξαντο αὐτὸν αὐτοὶ, καὶ
πᾶσα ἡ περικύκλος αὐτῶν, μετὰ σεφά-
νων καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων.

8. Καὶ κατέσκαψε πάντα τὰ ὄρια
αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐξέκοψε.
δεδομένον καὶ ἦν δεδομένον αὐτῷ ἐξολεθρευσαί
πάντας τὸς θεοὺς τῆς γῆς, ὅπως αὐ-
τῷ μόνῳ τῷ Ναβουχοδονόσορ λατρεύσει
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ πᾶσαι αἱ γλῶσ-
σαι καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἐπικα-
λέσονται αὐτὸν εἰς Θεόν.

9. Καὶ ἦλθε κατὰ πρόσωπον Ἑσ-
δρηλὼν πλησίον τῆς Δωταίας, ἥ ἐστιν
ἀπέναντι τῆς πρίονος τῆς μεγάλου τῆς
Ἰουδαίας.

καλιετρα- 10. καὶ καλιετραποτέδυσεν ἀναμέσον *Γα-
τοπέδευ- θαι καὶ Σκυθῶν πόλεως, καὶ ἦν ἐκεῖ
σαν μῆνας ἡμερῶν εἰς τὸ συλλέξαι πᾶσαν
*Ταιβῶν τὴν ἀπαρτίαν τῆς δυνάμεως αὐτῆς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κα-
τοικῶντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πάντα
ὅσα ἐποίησεν Ὁλοφέρνης τοῖς
ἔθνεσιν, ὁ ἀρχιερέτης Ναβουχοδονό-

σορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὃν τρόπον βας-
ἐσκύλευσε πάντα τὰ * ἱερὰ αὐτῶν, καὶ λεύς
ἔδωκεν αὐτὰ εἰς ἀφανισμόν. * ὄρια

2. καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα σφόδρα ἀ-
πὸ προσώπου αὐτῆς, καὶ περὶ Ἱερουσα-
λήμ καὶ τῆς ναοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν
ἐταράχθησαν.

3. Ὅτι προσφάτως ἦσαν ἀναβεβη-
κότες ἐκ τῆς αἰχμαλωτίας, καὶ νεωστὶ
πᾶς ὁ λαὸς συνελέκετο τῆς Ἰουδαίας,
καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ
ὁ οἶκος, ἐκ τῆς βεβηλώσεως ἡγιασμέ-
να ἦν.

4. Καὶ ἀπέστειλαν εἰς πᾶν ὄριον Σα-
μαρείας, καὶ Κανὰς, καὶ * Βαϊθαράν, καὶ κώμας
Βελμαίν, καὶ Ἱεριχώ, καὶ εἰς Χαβά, * Βεθω-
καὶ Αἰσωρὰ, καὶ τὸν αὐλῶνα Σαλήμ, ρῶν

5. καὶ προκατελάβοντο πάσας τὰς
κορυφὰς τῶν ὄρεων τῶν ὑψηλῶν, καὶ
ἐτείχισαν τὰς ἐν αὐτοῖς κώμας, καὶ
παρέθεντο εἰς ἐπισιτισμὸν εἰς παρα-
σκευὴν πολέμου, ὅτι προσφάτως ἦν
τὰ πεδία αὐτῶν τεθερισμένα.

6. Καὶ ἔγραψεν Ἰωακείμ ὁ ἱερεὺς ὁ
μέγας, ὃς ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἐν Ἱερουσαλήμ, τοῖς κατοικοῦσι Βετυ-
λούα, καὶ Βετομεθαίμ, ἥ ἐστιν ἀπέ-
ναντι Ἑσδρηλὼν, κατὰ πρόσωπον τῆς πε-
δίου τῆς πλησίον Δωθαίμ, Ἑσδρη-
χῶν

7. λέγων· διακοταχεῖν τὰς ἀναβά-
σεις τῆς ὄρεινῆς, ὅτι δι' αὐτῶν ἦν ἡ
εἰσόδος εἰς τὴν Ἰουδαίαν. καὶ ἦν εὐχα-

G g g 3

ρῶς

ν. 6. ἐπὶ τὴν ἐπαρτίαν) ἐπὶ τὴν παραλίαν. ν. 8. δεδομένον) δεδομένον. ibid. λατρεύσει) λατρεύσας.
ib. καὶ αἱ φυλαὶ) καὶ πᾶσαι αἱ φυλαί. ν. 10. κατετραποτέδυσεν) κατετραποτέδυσεν. ibid. ἀνα-
μέσον Ταιβῶν) ἀνὰ μέσον Γαιβαί. CAP. IV. ν. 1. βασιλεὺς) βασιλεὺς. ibid. ὅριον) ἱερὰ.
ν. 2. σφόδρα) σφόδρα σφόδρα. ν. 4. καὶ κώμας καὶ Βεθαράν) καὶ κωνὰς, καὶ Βαϊθαράν. ibid.
Βελμαίν) Βελμὴν. ν. 5. ἐτείχισαν) ἐτειχίσαντο. ibid. ἐπισιτισμὸν) εἰς ἐπισιτισμὸν. ν. 6. ἡμέ-
ραις ἐν) ἡμέραις ἐκείναις ἐν. ibid. Ἑσδρηλὼν) Ἑσδρηλὼν.

ρῶς διακωλύσαι αὐτὲς προσβαίνοντας,
 ξενῆς τῆς διαβάσεως οὔσης, ἐπ' ἀν-
 δρας τὲς πάντας δύο.

8. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κα-
 θὰ συνέταξεν αὐτοῖς Ἰωακείμ ὁ ἱερεὺς
 ὁ μέγας, καὶ ἡ γερουσία παντὸς λαοῦ
 Ἰσραὴλ, οἱ ἐκάθηντο ἐν Ἱερουσαλὴμ.

9. Καὶ ἀνεβόησαν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ
 πρὸς τὸν Θεὸν ἐν ἐκλεινίᾳ μεγάλῃ, καὶ
 ἔταπεινῶσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν
 ἐκλεινίᾳ μεγάλῃ,

10. αὐτοὶ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν,
 καὶ τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ τὰ κλῆνη
 αὐτῶν, καὶ πᾶς πάροικος, καὶ μισθω-
 τὸς, καὶ ἀργυρώνητος αὐτῶν, ἐπέθεν-
 το σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν.

11. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ καὶ γυνή,
 καὶ τὰ παῖδια, καὶ οἱ κατοικοῦντες
 ἐπέθεντο ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕπισον κατὰ πρόσωπον τῷ
 ναοῦ, καὶ ἐσποδῶσαντο τὰς κεφαλὰς
 αὐτῶν, καὶ ἐξέτειναν τὲς σάκκους αὐ-
 τῶν κατὰ πρόσωπον Κυρίου.

12. Καὶ τὸ θυσιαστήριον σάκκῳ πε-
 ριέβαλον, καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν
 Ἰσραὴλ ὁμοθυμαδὸν ἐκλεινῶς, τῷ μὴ δοῦ-
 ναι εἰς διαρπαγὴν τὰ νήπια αὐτῶν,
 καὶ τὰς γυναῖκας εἰς προνομὴν, καὶ
 τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐτῶν εἰς
 ἀφανισμόν, καὶ τὰ ἅγια εἰς βεβήλω-
 σιν καὶ ἀνειδισμόν, ἐπίχαρμα τοῖς ἔθ-
 νεσι.

13. Καὶ εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς
 αὐτῶν, καὶ εἰσεῖδεν τὴν θλίψιν αὐ-
 τῶν, καὶ ἦν ὁ λαὸς νηστεύων ἡμέρας

πλείους ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱε-
 ρουσαλὴμ, κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων
 Κυρίου τῷ παντοκράτορος.

14. Καὶ Ἰωακείμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας,
 καὶ πάντες οἱ παρεστηκότες ἐνώπιον Κυ-
 ρίου, ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες Κυρίῳ,
 σάκκους περιεζωσμένοι τὰς ὀσφύας αὐ-
 τῶν, προσέφερον τὴν ὀλοκαύτως τῷ
 ἐνδελεισμῷ, καὶ τὰς εὐχὰς, καὶ τὰ
 ἐκούσια δόματα τῷ λαῷ.

15. Καὶ ἦν σποδὸς ἐπὶ τὰς κιδάρεις
 αὐτῶν· καὶ ἐβόων πρὸς Κύριον ἐκ πά-
 σης δυνάμεως εἰς ἀγαθόν, ἐπισκέψα-
 θαι πάντα οἶκον Ἰσραὴλ.

πάν

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἀνηγγέλη Ὀλοφέρνῃ ἀρχι-
 στρατῆγῳ δυνάμεως Ἀσσυρίων, διό-
 τι υἱοὶ Ἰσραὴλ παρεσκευάσαν-
 το εἰς πόλεμον, καὶ τὰς διόδους τῆς
 ὀρεινῆς συνέκλεισαν, καὶ ἐτείχισαν πᾶ-
 σαν κορυφὴν ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ ἔδηκαν
 ἐν τοῖς πεδίοις σκάνδαλα.

2. Καὶ ἀργίδη θυμῷ σφόδρα, καὶ
 ἐκάλεσε πάντας τὲς ἀρχοντας Μωάβ,
 καὶ τὲς στρατηγὰς υἱοὺς Ἀμμων, καὶ
 πάντας σατραπίας τῆς παραλίας,

3. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀναγγεῖλαίτε ἡ
 μοι, υἱοὶ Χαναναῶν, τίς ὁ λαὸς ἔστω ὁ
 κατήμενος ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ τίνες αἱ
 κατοικῆσαι πόλεις, καὶ τὸ πλῆθος τῆς
 δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ἐν τίνι τὸ κρά-
 τος αὐτῶν, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν, καὶ τίς
 ἀνέ-

▼ 7. διαβάσεως) προσβάσεως. ▼ 8. παντὸς λαοῦ) παντὸς δήμου. ▼ 10. καὶ μισθωτὸς) ἢ μισθωτοί.
 ▼ 11. καὶ τὰ παῖδια) καὶ deest. ibid. ἐπέθεντο) ἐπεσον. ▼ 13. τῷ παντοκράτορος) absque
 articulo. ▼ 14. ἱερεῖς οἱ) ἱερεῖς καὶ οἱ. ▼ 15. πάν οἶκον) πάντα οἶκον. CAP. V. V. 1. διό-
 τι υἱοὶ) διότι οἱ υἱοί. ▼ 2. υἱοὺς Ἀμμων) ἀμμωνίται.

ἀνέστηκεν ἐπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς ἡγέμενος στρατείας αὐτῶν;

4. Καὶ διὰ τί κἀνεωτίσαντο τῷ μὴ ἔλθεῖν εἰς ἀπάντησίν μοι παρὰ πάντας τὰς κατοικοῦντας ἐν δυσμαῖς;

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀχιάρ ὁ ἡγούμενος πάντων υἱῶν Ἀμμών· ἀκασάτω δὴ λόγον ὁ κύριός μου ἐκ στόματος τῷ δέλου σε, καὶ ἀναγγελῶ σοι τὴν ἀλήθειαν περὶ τῷ λαῷ τούτου, ὃς κατοικεῖ τὴν ὄρεινὴν ταύτην, πλησίον σε οἰκοῦντος, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ψεῦδος ἐκ τῷ στόματος τῷ δέλου σε.

6. Ὁ λαὸς ἔτός εἰσιν ἀπόγονοι Χαλδαίων,

7. καὶ παρώκησαν τὸ πρότερον ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀκολουθεῖσαι τοῖς θεοῖς πατέρων αὐτῶν, οἱ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλδαίων·

8. καὶ ἐξέβησαν ἐξ ὁδοῦ τῶν γονέων αὐτῶν, καὶ προσεκίνησαν τῷ Θεῷ τῷ οὐρανοῦ, Θεῷ ᾧ ἐπέγνωσαν· καὶ ἐξέβαλον αὐτὰς ἀπὸ προσώπου τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς Μεσοποταμίαν, καὶ παρώκησαν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐξελθεῖν ἐκ τῆς παροικίας αὐτῶν, καὶ πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν· καὶ κατώκησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπληθύνθησαν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ ἐν κτήνεσι πολλοῖς σφόδρα.

10. καὶ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἐκάλυψε γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς

Χαναάν λιμός, καὶ παρώκησαν ἐκεῖ μέχρις ἃ διετράφησαν· καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ μέχρις εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῷ γένους αὐτῶν.

11. Καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ κατεσοφίσατο αὐτὰς, καὶ ἐν πόνῳ καὶ πλίνθῳ ἐταπείνωσεν αὐτὰς, καὶ ἔθετο αὐτὰς εἰς δούλους.

12. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου πληγαῖς, ἐν αἷς οὐκ ἦν ἰασις· καὶ ἐξέβαλον αὐτὰς εἰς Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

13. Καὶ κατεξήραναν ὁ Θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἐμπροσθεν αὐτῶν,

14. καὶ ἤγαγεν αὐτὰς εἰς ὁδὸν τῷ Σινᾷ, καὶ Κάδης Βαρυή, καὶ ἐξέβαλον πάντας τὰς κατοικῆντας ἐν τῇ ἐρήμῳ,

15. καὶ ᾤκησαν ἐν γῇ Ἀμορραίων, καὶ πάντας τὰς Ἑσβεῶν ἐξωλέθρευσαν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν· καὶ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐκληρονόμησαν πᾶσαν τὴν ὄρειν.

16. καὶ ἐξέβαλον ἐκ προσώπου αὐτῶν τὸν Χανααῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Συχεμ, καὶ πάντας τὰς Γεργεσαῖας, καὶ κατώκησαν ἐν αὐτῇ ἡμέρας πολλὰς.

17. Καὶ ἕως οὐχ ἡμαρτον ἐνάπιον τῷ Θεῷ αὐτῶν, ἦν μετ' αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ, ὅτι Θεὸς μισῶν ἀδικίαν μετ' αὐτῶν ἐστίν.

18. Ὅτε δὲ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ

ἧς

V. 3. ὁ βασιλεὺς ἡγ. στρατείας) βασιλεὺς ἡγούμενος στρατηγίας. V. 5. λόγον ὁ Κύριός μου) ὁ κύριός μου λόγον. ibid. λαοῦ τότε, δε) λαοῦ δε. V. 10. μέχρις) μέχρις. V. 11. κατεσοφίσαντο - - fin.) κατεσοφίσαντο αὐτὰς ἐν πόνῳ καὶ ἐν πλίνθῳ, καὶ ἐταπείνωσαν αὐτοὺς, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς εἰς δούλους. V. 15. τοὺς Ἑσβεῶν) τὰς Ἑσβεωνίτας. V. 17. ἦν μετ' αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ) ἦν τὰ ἀγαθὰ μετ' αὐτῶν.

ἧς διέθετο αὐτοῖς, ἐξωλεθρεύθησαν ἐν πολλοῖς πολέμοις ἐπὶ πολὺ σφόδρα, καὶ ἡχμαλυνεύθησαν εἰς γῆν ἐκ ἰδιαν, καὶ ὁ ναὸς τῷ Θεῷ αὐτῶν ἐγενήθη εἰς ἔδαφος, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων.

19. Καὶ νῦν ἐπιστρέψαντες ἐπὶ τὸν Θεὸν αὐτῶν, ἀνέβησαν ἐκ τῆς διασπορᾶς οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ, καὶ κατέχον τὴν Ἱερουσαλήμ, οὗ τὸ ἀγίασμα αὐτῶν, καὶ κατακλίθησαν ἐν τῇ ὁρενῇ, ὅτι ἦν ἔρημος.

20. Καὶ νῦν, δέσποτα κύριε, εἰ μὲν ἔστιν ἀγνότημα ἐν τῷ λαῷ τῷ τῷ, καὶ ἀμαρτάνουσιν εἰς τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ ἐπισκεψόμεθα ὃ, τι ἔστιν ἐν αὐτοῖς σκάνδαλον τῷ, καὶ ἀναβησόμεθα, καὶ ἐκπολεμήσομεν αὐτούς.

ιδὲ περὶ 21. Εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἀνομία ἐν τῷ ἔθνῳ αὐτῶν, παρελθάτω δὴ ὁ κύριός μας, μή ποτε ὑπερασπίσῃ ὁ Κύριος αὐτῶν καὶ ὁ Θεὸς αὐτῶν ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς ὄνειδος ἐναντίον πάσης τῆς γῆς.

22. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο λαλῶν Ἀχιὼρ τὰς λόγους τούτους, καὶ ἐγόγγυσσε πᾶς ὁ λαὸς ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς περιεσῶς. καὶ εἶπαν οἱ μεγιστάνες Ὀλοφέρνης, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν παραλίαν καὶ τὴν Μωαβ, συγκόψαι αὐτόν,

23. ἔ γὰρ φοβηθῆσόμεθα ἀπὸ υἱῶν

Ἰσραὴλ· ἰδὲ γὰρ λαὸς ἐν ᾧ οὐκ ἔστι δύναμις, οὐδὲ κράτος εἰς παρατάξιν ἰχυράν.

24. Διὸ δὴ ἀναβησόμεθα, καὶ ἔσονται εἰς κατάβρωσιν πάσης τῆς ἐρημίας σου, δέσποτα Ὀλοφέρνη.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΚΑΙ ὡς κατέπαυσεν ὁ θόρυβος τῶν ἀνδρῶν τῶν κύκλῳ τῆς συνεδρίας, καὶ εἶπεν Ὀλοφέρνης ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως Ἀστέρ πρὸς Ἀχιὼρ ἐναντίον παντὸς τῷ δήμῳ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πρὸς πάντας τὰς υἱοὺς Μωαβ.

2. Καὶ τίς ἔσθ' σὺ, Ἀχιὼρ, καὶ οἱ μιῶστοι τῷ Ἐφραὶμ, ὅτι ἐπροφῆτευσας ἐν ἡμῖν καθὼς σήμερον, καὶ εἶπας τὸ γένος Ἰσραὴλ μὴ πολεμήσαι, ὅτι ὁ Θεὸς αὐτῶν ὑπερασπίει αὐτῶν; καὶ τίς ὁ Θεὸς εἰ μὴ Ναβεχοδονόσορ; ἔτος ἀποστελεῖ τὸ κράτος αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτούς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἐρύσεται αὐτὸς ὁ Θεὸς αὐτῶν.

3. Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δῆλοι αὐτοῦ πατάξομεν αὐτούς ὡς ἄνθρωπον ἑνα, καὶ ἐχθρεύσονται τὸ κράτος τῶν ἵππων ἡμῶν.

4. Κατακαύσομεν γὰρ αὐτούς ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ὄρη αὐτῶν μεθυθήσονται ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν πληρωθήσεται τῶν νεκρῶν αὐτῶν.

v. 21. ἰδοὺ ἐκ ἔστιν) εἰ δὲ ἐκ ἔστιν. ibid. παρελθάτω ὁ κύριός μας) παρελθῆτω δὴ ὁ κύριός μας. ib. περὶ αὐτῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς ὄνειδος) ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς ὄνειδισμον. v. 22. λαλῶν Ἀχιὼρ) transposita. ibid. ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς περιεσῶς.) ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ περιεσῶς. v. 24. κατέβρωσιν) κατάβρωμα. CAP. VI. v. 1. συνεδρίας) συνεδρείας. ibid. τῆς δυνάμεως) absque articulo. ib. τῶν ἀλλοφύλων) absque articulo. ib. τὰς υἱὰς) absque articulo. v. 2. ἐπροφῆτευσας) προφῆτευσας. ibid. ὅτι ὁ Θεὸς) adjicit αὐτῶν. v. 3. ἐξολοθρεύσομεν) πατάξομεν. v. 4. μεθυθήσονται) μεθυθήσεται. ibid. τὰ πεδία) τὰ παιδία, vestigium prae MS. Vaticani scripturae. ib. τῶν νεκρῶν) absque articulo.

αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀντιτίθεται τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κατὰ πρόσωπον (τῶν ποδῶν) ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπωλεῖα ἀπολοῦνται, λέγει ὁ βασιλεὺς Ναβεχοδόνσορ ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς. εἴπε γὰρ, ἔμαίαιωθήσεται τὰ ῥήματα τῶν λόγων αὐτοῦ.

5. Σὺ δὲ Ἀχιὼρ μίδωτὲ τῷ Ἀμμων, ὃς ἐλάλησας τὰς λόγους τούτους ἐν ἡμέρᾳ ἀδικίας σου, οὐκ ὅφει ἐτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως ἔκδικήσω τὸ γένος τῶν ἐξ Αἰγύπτου.

6. Καὶ τότε διελεύσεται ὁ σίδηρος τῆς σφατιάς μου, καὶ ὁ λαὸς τῶν Φεραπόντων μου, τὰς πλευράς σου, καὶ πεσῇ ἐν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, ὅταν ἐπιστρέψω.

7. Καὶ ἀποκαταστήσουσί σε οἱ δέλοι μου εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ θήσουσί σε ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν ἀναβάσεων.

8. καὶ οὐκ ἀπολῇ ἕως ἔξολεθρευθῇς μετ' αὐτῶν.

9. Καὶ εἶπερ ἐλπίζεις τῇ καρδίᾳ σε ὅτι ἔσθληφθήσονται, μὴ συμπεσάτω σε τὸ πρόσωπον· ἐλάλησα, καὶ οὐδὲν διαπεσεῖται τῶν ῥημάτων μου.

10. Καὶ προσέταξεν Ὁλοφέρνης τοῖς δέλοις αὐτῷ, οἱ ἦσαν παρεσχηκότες ἐν τῇ σκηπῇ αὐτῷ, συλλαβεῖν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀποκαταστήσαι αὐτὸν εἰς Βετυλέα, καὶ παραδοῦναι εἰς χεῖρας υἱῶν Ἰσραὴλ.

11. Καὶ συνέλαβον αὐτὸν οἱ δέλοι αὐ-

τῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἀπῆραν ἐν μέσῃ τῆς πεδινῆς εἰς τὴν ὀρεινὴν, καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὰς πηγὰς αἱ ἦσαν ὑποκάτω Βετυλούα.

12. Καὶ ὡς εἶδαν αὐτῶς οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῷ ὄρους, ἀνέλαβον τὰ ὄπλα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῷ ὄρους· καὶ πᾶς ἀνὴρ σφενδονητῆς διεκράτησαν τὴν ἀνάβασιν αὐτῶν, καὶ ἔβαλον ἐν λίθοις ἐπ' αὐτούς.

13. Καὶ ὑποδύσαντες ὑποκάτω τῷ ὄρους, ἔδησαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἀφῆκαν ἐβριμένον ὑπὸ τὴν ῥίζαν τῷ ὄρους, καὶ ἀπῶχοντο πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

14. Καταβάντες δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐπέστησαν ἐπ' αὐτὸν, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἐπήγαγον εἰς τὴν Βετυλέα, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἄρχοντι τῆς πόλεως αὐτῶν,

15. οἱ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Ὅζίας ὁ τῷ μικρῷ ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, καὶ Χαβρεὶς ὁ τῷ Γοθονιῇ, καὶ Χαλμεὶς υἱὸς Μελχιήλ.

16. Καὶ συνεκάλεσαν πάντας τὰς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, καὶ συνέδραμον πᾶς νεανίσκος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔστησαν τὸν Ἀχιὼρ ἐν μέσῳ πάντων τῷ λαῷ αὐτῶν, καὶ ἐπηρεώτησεν αὐτὸν Ὅζίας τὸ συμβεβηκός.

Tom. II.

H h h

17. Καὶ

V. 4. (τῶν ποδῶν) non habet. V. 5. Ἀμμων) ἀμμων. V. 9. συλλαφθήσονται, μὴ συμπεσάτω) ληφθήσονται, μὴ συμπεσάτω. V. 12. ἔβαλον) ἔβαλον. V. 12. βριμένον) ἐβριμένον. V. 14. δὲ αἱ υἱοὶ) absque articulo. ibid. ἐπέστησαν ἐπ' αὐτὸν) ἐπέστησαν αὐτῷ. ib. ἐπήγαγον) ἀπήγαγον. ib. εἰς τὰς ἀρχ.) ἐπὶ τὰς ἀρχοντας. V. 15. ὁ τῷ Χειμῷ) ὁ τῷ μικρῷ. ibid. Χαβρεὶς) ἀβρεὶς. ib. Χαλμεὶς) χαλμεὶς.

17. Καὶ ἀποκριθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς συνεδρίας Ὀλοφέρνης, καὶ πάντα τὰ ῥήματα ὅσα ἐλάλησαν ἐν μέσῳ τῶν ἀρχόντων υἱῶν Ἀσέρ, καὶ ὅσα ἐμεγαλορημόνησεν Ὀλοφέρνης εἰς τὸν οἶκον Ἰσραήλ.

18. Καὶ πεσόντες ὁ λαὸς προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, καὶ ἐβόησαν, λέγοντες·

19. Κύριε ὁ Θεὸς τῷ ἔρανοῦ, κάτειδε ἐπὶ τὰς ὑπερηφανείας αὐτῶν, καὶ ἐλέησον τὴν ταπεινώσιν τῷ γένους ἡμῶν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῶν ἡγιασμένων σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

20. Καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἀχιὼρ, καὶ ἐπήνεσαν αὐτὸν σφόδρα.

21. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ὀζίας ἐκ τῆς ἐκκλησίας εἰς οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε πότον τοῖς πρεσβυτέροις. καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ εἰς βοήθειαν, ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Τῇ δὲ ἐπαύριον παρήγγειλεν Ὀλοφέρνης πᾶσιν τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ παντὶ λαῷ αὐτοῦ, οἱ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν συμμαχίαν αὐτοῦ, ἀναζευγνύειν ἐπὶ Βετυλέα, καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς ὄρεινῆς προκαταλαμβάνειν, καὶ ποιεῖν πόλεμον πρὸς τὰς υἰὰς Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἀνέζευξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς αὐτῶν, καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν, ἀνδρῶν πολεμιστῶν χιλιά-

δες, πεζῶν ἑκατὸν ἑξομῆκοντα, καὶ ἵππεων χιλιάδες δεκαδύο, χωρὶς τῆς ἀποσκευῆς, καὶ τῶν ἀνδρῶν, οἱ ἦσαν περὶ ἐν αὐτοῖς, πληθὺς πολὺ σφόδρα.

3. Καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι πλησίον Βετυλέα ἐπὶ τῆς πηγῆς, καὶ παρέτειναν εἰς εὖρος ἐπὶ Δωθαίμ ἕως Βελβαίμ, καὶ εἰς μῆκος ἀπὸ Βετυλέα ἕως Κυαμῶνος, ἣ ἐστὶν ἀπέναντι Ἐσδρηλῶμ.

4. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὡς εἶδον αὐτῶν τὸ πληθὺς, ἐταράχθησαν σφόδρα· καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· νῦν ἐκλείψουσιν ἔτοι τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ οὔτε τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, οὔτε αἱ Φάραγγες, οὔτε οἱ βουνοὶ ὑποστήσονται τὸ βάρος αὐτῶν.

5. Καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτῶν, καὶ ἀνακαύσαντες πυρὰς ἐπὶ τὰς πύργους αὐτῶν, ἔμενον φυλάσσοντες ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

6. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐξήγαγεν Ὀλοφέρνης πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἦσαν ἐν Βαιτυλέα,

7. καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἀναβάσεις τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων αὐτῶν ἐφώδευεν, καὶ προκατελάβετο αὐτάς, καὶ ἐπέστησεν αὐταῖς παρεμβολὰς ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ αὐτοὺς ἀνέζευξεν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

8. Καὶ

ν. 17. ἐλάλησαν) ἐλάλησεν. ibid. ἐμεγαλορημόνησεν) ἐμεγαλοῤῥημόνησεν. ν. 19. κάτειδε) κάτιδε. CAP. VII. ν. 1. Τῇ δὲ ἐπαύριον) τῇ δ' ἐπαύριον. ibid. παντὶ λαῷ) παντὶ τῷ λαῷ. ν. 2. πεζῶν) ἀνδρῶν πεζῶν. ν. 3. Δωθαίμ ἕως Βελβαίμ) δωθαίμ καὶ ἕως βελβέμ. ν. 4. ὡς εἶδον τὸ) ὡς εἶδον αὐτῶν τὸ. ibid. πάσης τῆς γῆς) τῆς γῆς πάσης. ν. 6. Βαιτυλέα) ἐν βετυλέα.

8. Καὶ προσελθόντες αὐτῷ πάντες ἄρχοντες υἱῶν Ἡσαῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆ λαῖ Μαῶδ, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῆς παραλίας, εἶπαν.

9. Ἀκροάτω δὴ λόγον ὁ δεσπότης ἡμῶν, ἵνα μὴ γένηται θραῦσμα ἐν τῇ δυνάμει σου.

10. Ὁ γὰρ λαὸς οὗτος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπέποιδαν ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὕψει τῶν ὄρεων αὐτῶν, ἐν οἷς αὐτοὶ κατοικῶσιν ἐν αὐτοῖς. ἔ γάρ ἐστιν εὐχερὲς προσθῆναι ταῖς κορυφαῖς τῶν ὄρεων αὐτῶν.

11. Καὶ νῦν, δεσποτα, μὴ πολέμει πρὸς αὐτούς, καθὼς γίνεταί πόλεμος παρατάξεως, καὶ ἐπεσῆται ἐκ τῆ λαῖ σε ἀνὴρ εἰς.

12. Ἀνάμεινον ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς σου, διαφυλάσσων πάντα ἄνδρα ἐκ τῆς δυνάμεώς σου, καὶ ἐπικρατησάτωσαν οἱ παῖδες σου τῆς πηγῆς τῆ ὕδατος, ἥ ἐκπορεύεται ἐκ τῆς ρίζης τῆ ὄρους.

13. διότι ἐκεῖθεν ὑδρεύονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Βετυλέα, καὶ ἀνελεῖ αὐτὲς ἡ δίψα, καὶ ἐκδώσει πόλιν αὐτῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν ἀναβησόμεθα ἐπὶ τὰς πλησίον κορυφὰς τῶν ὄρεων, καὶ παρεμβολοῦμεν ἐπ' αὐταῖς εἰς προφυλακὴν, τῆ μὴ ἐξελεῖν ἐκ τῆς πόλεως ἄνδρα ἕνα.

14. Καὶ τακίσονται ἐν τῷ λιμῷ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ

τέκνα αὐτῶν· καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὴν βομβάιν ἐπ' αὐτὰς, κατατρωθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις τῆς οἰκήσεως αὐτῶν.

15. καὶ ἀνταποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα πονηρὸν, ἀντ' ὧν ἐξασίασαν, καὶ οὐχ ὑπήντησαν τῷ προσώπῳ σου ἐν εἰρήνῃ.

16. Καὶ ἤρσαν οἱ λόγοι αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῆς Ὀλοφέρνη, καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν θαραπόντων αὐτῆς, καὶ συνέταξε ποιεῖν καθά ἐλάλησαν.

17. Καὶ ἀπῆραν παρεμβολὴν υἱῶν Ἀμμῶν, καὶ μετ' αὐτῶν χιλιάδες πέντε υἱῶν Ἀσούρ· καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι, καὶ προκατελάβοντο τὰ ὕδατα, καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμῶν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ὀρεινῇ ἀπέναντι Δωθαεῖμ, καὶ ἀπέσειλαν ἐξ αὐτῶν πρὸς νότον καὶ ἀπηλιώτην ἀπέναντι Ἐκρεβὴλ ἥ ἐστι πλησίον Χασεῖ, ἥ ἐστι ἐπὶ τῆ χειμάρρου Μοχμάρ, καὶ ἡ λοιπὴ στρατιὰ τῶν Ἀσσυρίων παρενέβαλον ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐκάλυψαν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· καὶ αἱ σκηναὶ καὶ αἱ ἀπαρτίαι αὐτῶν κατεστρατοπέδυσαν ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ἦσαν εἰς πληθὺς πολὺ σφόδρα.

19. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον Θεὸν αὐτῶν, ὅτι ὀλιγοψύ-

H h h 2

χησε

V. 8. πάντες ἄρχοντες υἱῶν) πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν. V. 10. ἐπὶ τοῖς ὕψει) ἐπὶ τοῖς ὕψει. ibid. ὄρεων) adjicit αὐτῶν. ib. κατοικῶσιν) ἐνοικοῦσιν. V. 13. πόλιν αὐτῶν) τὴν πόλιν αὐτῶν. V. 15. ἐχ ὑπήντησαν) οὐκ ἀπήντησαν. V. 16. λόγοι αὐτῆς ἐνώπιον) λόγοι αὐτῶν ἐνώπιον. ibid. συνέταξε ποιεῖν καθά) συνέταξεν ποιεῖν καθὼς. V. 17. ἀπῆραν παρεμβολὴν) ἀπῆρε παρεμβολήν. V. 18. οἱ υἱοὶ) absque articulo. ibid. Χασεῖ) χας. ib. χειμάρρου) χειμάρρου μοχμάρ. ib. ἐκάλυψαν) ἐκάλυψαν.

χητε τὸ πνεῦμα αὐτῶν, ὅτι ἐκύκλωσαν αὐτὰς πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἦν διαφυγεῖν ἐκ μέσου αὐτῶν.

20. Καὶ ἔμετον κύκλω αὐτῶν πᾶσα παρεμβολὴ Ἀσούρ, οἱ πεζοὶ καὶ τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν, ἡμέρας τριακοντατέσσαρας. καὶ ἐξέλειπαν πάντας τὰς κατοικοῦντας Βαιτυλέα πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν τῶν ὑδάτων.

21. Καὶ οἱ Λάκκοι ἐξεκινούντο, καὶ ἐκ εἶχον πιεῖν εἰς πλησμονὴν ὕδωρ ἡμέραν μίαν, ὅτι ἐν μέτρῳ ἐδίδουσιν αὐτοῖς πιεῖν.

ἡθύμησεν 22. Καὶ ἡθύμησαν τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ἐξέλειπον ἀπὸ τῆς διψῆς, καὶ ἐπιπῖον ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ ἐν ταῖς διόδοις τῶν πυλῶν, καὶ οὐκ ἦν κραταιώσεις ἔτι ἐν αὐτοῖς.

23. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ὀζίαν καὶ τὰς ἀρχοντας τῆς πόλεως, οἱ νεανίσκοι καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παῖδια, καὶ ἐβόησαν Φωνὴ μεγάλη, καὶ εἶπαν ἐναντίον πάντων τῶν πρεσβυτέρων.

24. Κρίναι ὁ Θεὸς ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ὅτι ἐποιήσατε ἐν ἡμῖν ἀδικίαν μεγάλην, ἐλαλήσαντες εἰρηνικὰ μετὰ υἱῶν Ἀσούρ.

25. Καὶ νῦν οὐκ ἔστι βοήθῃς ἡμῶν, ἀλλὰ πέπερκεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, τὴν καταστροφὴν αὐτῶν.

τίον αὐτῶν ἐν διψῇ καὶ ἀπωλείᾳ μεγάλῃ.

26. Καὶ νῦν ἐπικαλέσασθε αὐτὰς, καὶ ἐκδοθε τὴν πόλιν πᾶσαν εἰς προνομὴν τῷ λαῷ Ὀλοφέρνη, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῆς.

27. Κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς γενηθῆναι αὐτοῖς εἰς διαρπαγὴν. ἐσόμεθα γὰρ εἰς δέλους, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν, καὶ οὐκ ὀφόμεθα τὸν θάνατον τῶν νηπίων ἡμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ἐκλειπέσας τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

28. Μαρτυρόμεθα ὑμῖν τὸν ἑρᾶν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ Κύριον τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐκδικεῖ ἡμᾶς κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ κατὰ τὰ ἀμαρτήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσῃ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον.

29. Καὶ ἐγένετο κλαυθμὸς μέγας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας πάντων ὁμοθυμαδόν, καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον Θεὸν Φωνὴ μεγάλη.

30. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς Ὀζίας· θαρσεῖτε, ἀδελφοί, διακατερήσωμεν ἐτι πέντε ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπιστρέψει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τὸ ἔλεος αὐτῷ ἐφ' ἡμᾶς ἐ γὰρ ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τέλος.

31. Ἐὰν δὲ διέλθωσιν αὗται, καὶ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς βοήθεια, ποιήσω κατὰ τὰ ῥήματα ὑμῶν.

32. Καὶ

V. 19. ἐκύκλωσαν αὐτοὺς πάντες) αὐτοὺς deest. V. 20. ἔμετον) ἔμεινε. ibid. ἐξέλειπον) ἐξέλειπον. ib. Βαιτυλέα) βετυλέα. V. 22. ἡθύμησεν) ἡθύμησαν. ibid. γυναῖκες) addit αὐτῶν. ib. ἐξέλειπον) ἐξέλειπον. V. 23. ἐβόησαν) ἀνεβόησαν. V. 24. μετὰ υἱῶν) μετὰ τῶν υἱῶν. V. 27. ἡμᾶς γενηθῆναι) ἡμῖν γενηθῆναι. ibid. οὐκ ὀφόμεθα) οὐκ ὀφόμεθα. ib. νηπίων ἡμῶν, καὶ) νηπίων ἡμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, καὶ. V. 29. πρὸς Κύριον Θεόν) πρὸς κύριον τὸν Θεόν. V. 30. ἐτι πέντε) ἐτι πέντε. ibid. ἐπιστρέψει Κ. ὁ Θ. ὑμῶν) ἐπιστρέψει κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. V. 31. Ἐὰν διέλθωσιν) ἐὰν δὲ διέλθωσιν.

32. Καὶ ἐσκόρπισε τὸν λαὸν εἰς τὴν
ἑαυτῆ παρεμβολήν· καὶ ἐπὶ τὰ τείχη
καὶ ἐπὶ τὰς πύργους τῆς πόλεως αὐ-
τῶν ἀπῆλθον, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ
τὰ τέκνα εἰς τὰς οἰκούς αὐτῶν ἀπέ-
στειλαν· καὶ ἦσαν ἐν ταπεινώσει πολλῇ
ἐν τῇ πόλει.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ ἤκουσεν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις Ἰερὺθ θυγατέρα Μεραρὶ,
υἱὲ Ὠξ, υἱὲ Ἰωσήφ, υἱὲ Ὀζι-
ῆλ, υἱὲ Ἑλκία, υἱὲ Ἀνανία, υἱὲ Γε-
δεὼν, υἱὲ Ῥαφαὴν, υἱὲ Ἀκιδὼν, υἱὲ
Ἥλιε, υἱὲ Ἐλιάδ, υἱὲ Ναθαναήλ,
υἱὲ Σαλαμιήλ, υἱὲ Σαλασαδαὶ, υἱὲ
Ἰσηλ.

2. Καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Μανασσῆς, τῆς
Φυλῆς αὐτῆς, καὶ τῆς πατριᾶς αὐ-
τῆς, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡμέραις κριτῶν
θερισμοῦ.

3. Ἐπέση γὰρ ἐπὶ τὰς δεσμεύοντας
τὰ δράγματα ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ὁ καύ-
σων ἦλθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆ, καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτῆ, καὶ ἐτε-
λεύτησεν ἐν Βετυλέᾳ τῇ πόλει αὐτῆ,
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέ-
ρων αὐτῆ ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἀναμέσον
Δωδαεῖμ καὶ Βαλαμάν.

4. Καὶ ἦν Ἰεδοῖθ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς
χρηθεύσαι ἔτη τρία καὶ μῆνας τέσσαρας.

5. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῇ σκηπὴν ἐπὶ τῷ
δαμάτος τῷ οἴκῳ αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν
ἐπὶ τὴν ὀσφύν αὐτῆς σάκκον· καὶ ἦν
ἐν αὐτῇ τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως
αὐτῆς.

6. Καὶ ἐνέστειλε πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς χηρέσεως αὐτῆς χωρὶς προσεβ-
βαίταν, καὶ σαββάτων, καὶ προσημ-
νίων, καὶ νομικῶν, καὶ ἐορτῶν, καὶ χαρ-
μοσυνῶν οἴκου Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἦν καλὴ τῷ εἶδει, καὶ ὠραία
τῇ ὤψει σφόδρα. καὶ ὑπελείπετο αὐ-
τῇ Μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς χρυσίον καὶ
ἀργύριον, καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας,
καὶ κτήνη καὶ ἀγρούς, καὶ ἔμενον ἐπ'
αὐτῶν.

8. Καὶ ἐκ ἧν ὅς ἐπήνεγκεν αὐτῇ βῆ-
μα ποιηρὸν, ὅτι ἐφοβείτο τὸν Θεὸν
σφόδρα.

9. Καὶ ἤκουσε τὰ ῥήματα τῷ λαῷ
τὰ πονηρὰ ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὅτι
ὠλοφύκησαν ἐπὶ τῇ σπάνει τῶν ὑδάτων. ὀλιγο-
καὶ ἤκουσε πάντα τὰς λόγους Ἰησοῦ ψύχη-
αὺς ἐλάλησε πρὸς αὐτὰς Ὁρῖας, αἷς σεν ἐν
ᾧ μοσεν αὐτοῖς παραδώσειν τὴν πόλιν
μετὰ ἡμέρας πέντε τοῖς Ἀσσυρίοις.

10. Καὶ ἀποστείλασα τὴν ἄβραν αὐ-
τῆς τὴν ἐφεσῶσαν πᾶσι τοῖς ὑπάρ-
χουσιν αὐτῆς, ἐκάλεσεν Ὅριαν καὶ Χα-
βεῖμ καὶ Χαερμὶν τὰς πρεσβυτέρους τῆς
πόλεως αὐτῆς.

H h h 3

И. Коси

V. 32. *καὶ ἐπὶ τὰς πύργους*) *καὶ τὰς πύργους*. *ibid.* ἀπέπειλάν.) ἐξάπέπειλε. CAP. VIII. v. 1. *Μεραρεὶ*) *μεραρί*. *ibid.* υἱοῦ Ἀνανίου, υἱοῦ Γεδεὼν, υἱοῦ Ῥαφαὴν, υἱᾶ Ἀκυζάν) *hæc omnia deliderantur*. *ib.* Ἡλίου, υἱοῦ) ἡλίου, υἱοῦ *χελκίε*, υἱοῦ. *ib.* Σαλασαδάτ, υἱοῦ (*ἑηλ*), *σαρκασαδάτ*, υἱοῦ *ἰσραήλ*. V. 2. *κριθὼν θεραινοῦ*) *transposita*. V. 3. *τὰς δεσμεύοντας τὰ δράγματα*) *τὰ δεσμεύοντας τὸ δράγμα*. *ibid.* κλίνην αὐτῆ) αὐτῆ *abest*. *ib.* Δωθαίμ *καὶ* Βαλαμίν.) *δωθίμ καὶ* βελαμίν. V. 4. *τέσσαρες*) *τέσσαρες*. V. 6. *ἐνήνευσε*) *ἐνήνευ*. *ibid.* *τῆς χηρείσεως*) *absque articulo*. *ib.* *προνομιμην*) *adjicere καὶ νομιμην*. V. 9. *ὠλεγοφύχσεν ἐν*) *ὠλεγοφύχσεν ἐπὶ*. V. 10. *ἐκάλεσεν Χασβερίμ*) *ἐκάλεσεν οὐκίαν καὶ* *χασβερίν*.

11. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀκέσατε δὴ μου ἀρχόντες τῶν κατοικούντων ἐν Βαιτυλῆα· ὅτι ἐκ εὐθὺς ὁ λόγος ὑμῶν ὃν ἐλαλήσατε ἐναντίον τῆ λαῶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐσήσατε τὸν ὄρκον τῶτον ὃν ἐλαλήσατε ἀναμέσον τῆ Θεῶ καὶ ὑμῶν, καὶ εἶπατε ἐκδώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐὰν μὴ ἐν αὐταῖς ἐπιστρέψῃ Κύριος βοηθῆσαι ἡμῶν.

12. Καὶ νῦν τίνες ἐσὲ ὑμεῖς οἱ ἐπειράσατε τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον, καὶ ἴσατε ὑπὲρ τῆ Θεοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων;

13. Καὶ νῦν Κύριον παντοκράτορα ἐξετάζετε, καὶ ἐδὲν ἐπιγνώσεσθε ἕως τῆ αἰῶνος·

14. ὅτι βάθος καρδίας ἀνθρώπου ἔχ' εὐρήσετε, καὶ λόγους τῆς διανοίας αὐτῆς ἐ' διαλήψεσθε· καὶ πῶς τὸν Θεὸν ὅς ἐποίησε πάντα ταῦτα ἐρευνήσατε, καὶ τὸν νοῦν αὐτῆς ἐπιγνώσεσθε, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῆς κατανοήσατε; μηδ' αὖτως, ἀδελφοί, μὴ παροργίζετε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν,

15. ὅτι ἐὰν μὴ βέληται ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις βοηθῆσαι ἡμῶν, αὐτὸς ἔχει καὶ πᾶσιν τὴν ἐξουσίαν ἐν αἷς θάλει σκεπᾶσαι ἡμέραις, ἢ καὶ ὀλεθρεῦσαι ἡμᾶς πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

16. Ὑμεῖς δὲ μὴ ἐνεχυράζετε τὰς βελὰς Κυρίου τῆ Θεοῦ ἡμῶν, ὅτι ἔχ' ὡς ἀνθρώπος ὁ Θεὸς ἀπειληθῆναι, οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαιτηθῆναι.

17. Διόπερ ἀναμένοντες τὴν παρ' αὐτῆς σωτηρίαν, ἐπικαλεσώμεθα αὐτὸν εἰς βοήθειαν ἡμῶν, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς ἡμῶν, ἐὰν ἢ αὐτῷ ἀρεσόν.

18. Ὅτι ἐκ ἀνέστη ἐν ταῖς γενεαῖς ἡμῶν, οὐδὲ ἐστὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον ἔτε φυλὴ, ἔτε πατριὰ, ἔτε δῆμος, οὐδὲ ἔτε πόλις ἐξ ἡμῶν, οἱ προσκυνοῦσι θεοῖς χειροποιήτοις, καθάπερ ἐγένετο ἐν ταῖς πρότερον ἡμέραις,

19. ὃν χάριν ἐδόθησαν εἰς ῥομφαίαν καὶ εἰς διαρπαγὴν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἔπεσον πλῶμα μέγα ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

20. Ὑμεῖς δὲ ἕτερον Θεὸν οὐκ ἐγνωμεν πλὴν αὐτοῦ· ὃθεν ἔλπιζομεν ὅτι οὐχ' ὑπερόψεται ἡμᾶς, οὐδ' ἀπὸ τῆ εὐτε γένους ἡμῶν.

21. Ὅτι ἐν τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως καθήσεται πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ προνομευθήσεται τὰ ἁγία ἡμῶν, καὶ ἐκζητήσῃ τὴν βεβήλωσιν αὐτῶν ἐκ τῆ σόματος ἡμῶν,

22. καὶ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς γῆς, καὶ τὴν ἐρήμωσιν τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἐπιστρέψει εἰς κεφαλὴν ἡμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἐὰν δελεύσωμεν ἐκεῖ, καὶ ἐσόμεθα εἰς πρόσκομμα καὶ εἰς ὄνειδος ἐναντίον τῶν κλωμένων ἡμᾶς.

23. Ὅτι ἐ' κατευθυνθήσεται ἡ δαλαΐα ἡμῶν εἰς χάριν, ἀλλ' εἰς ἀτιμίαν θήσῃ αὐτὴν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

24. Καὶ

V. 11. Βαιτυλούα) ἐν βετυλούα. ibid. ὄρκον τῶτον ὃν) ὄρκον ὃν. ib. Κύριος βοηθῆσαι ἡμῶν) ὁ κύριος βοηθῆσαι ἡμῶν. V. 12. ἴσατε) ἴσατε. V. 14. διαλήψεσθε) λήψεσθε. ibid. πάντα τ. ἐρευνήσατε) τὰ πάντα ταῦτα ἐρευνήσατε. V. 15. καὶ πᾶσαις ἡμέραις) σκεπᾶσαι ἡμέραις. V. 18. ἔτε δῆμος) ἔτε δῆμος. V. 20. ἐγνωμεν) ἐπέγνωμεν. ibid. ἔτε ἀπὸ τῆ) οὐδ' ἀπὸ τῆ. V. 21. ἐκζητήσῃ) ζητήσῃ. ibid. αἵματος ἡμῶν) σόματος ἡμῶν.

24. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, ἐπιδειξάμεθα τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, ὅτι ἐξ ἡμῶν κρέμαται ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ τὰ ἅγια καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπιστηρί-
σαι ἡμεῖς ἐφ' ἡμῖν.

25. Παρὰ ταῦτα πάντα εὐχαριστήσωμεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς καὶ τὰς πατέρας ἡμῶν.

26. Μνήσθητε ὅσα ἐποίησε μετὰ Ἀβραάμ, καὶ ὅσα ἐπείρασε τὸν Ἰσαάκ, καὶ ὅσα ἐγένετο τῷ Ἰακώβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, ποιμαίνοντος αὐτὸς τὰ πρόβατα Λάβαν τῷ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

27. ὅτι ἐ καὶ τὴν ἐκείνους ἐπύρωσεν εἰς ἐτασμόν τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἡμᾶς οὐκ ἐξεδίκησεν, ἀλλ' εἰς νοσήτησιν μασιγοῖ Κύριος τὰς ἐγγίζοντας αὐτῶν.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὁζίας· πάντα ὅσα εἶπας, ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐλάλησας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτίσεται τοῖς λόγοις σου.

29. Ὅτι οὐκ ἐν τῇ σήμερον ἡ σοφία σε πρόδηλός ἐστιν, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν σου ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς τὴν σύνεσίν σου, καὶ ὅτι ἀγαθὸν ἐστὶ τὸ πλάσμα τῆς καρδίας σου.

30. Ἀλλὰ ὁ λαὸς δεδίφηκε σφόδρα, καὶ ἠνάγκασεν ἡμᾶς ποιῆσαι κατὰ ἐλαλήσαμεν αὐτοῖς, καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς ὄρκον, ὃν ἐ παραβησόμεθα.

31. Καὶ νῦν δέδηται περὶ ἡμῶν, ὅτι γυνὴ εὐσεβὴς εἶ, καὶ ἀποσπελεῖ Κύριος τὸν ὑετὸν εἰς πληρώσιν τῶν λάκκων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐκλείψομεν ἔτι.

32. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς Ἰεθίδ· αἰκούσατέ με, καὶ ποιήσω πρᾶγμα ὃ ἀφίξεται εἰς γενεὰς γενεῶν υἱοῖς τῶ γένους ἡμῶν.

33. Ὑμεῖς σήσεσθε ἐπὶ τῆς πύλης τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἐξελεύσομαι ἐγὼ μετὰ τῆς ἀβρας με, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μεθ' ἃς εἶπατε παραδώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐπισκῆψεται Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ μου.

34. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξερευνησάτε τὴν πρᾶ-
ξίν μου, ἐ γὰρ ἀναγγελῶ ὑμῖν, ἕως νήσατε τὴν τελεωθῆναι ἃ ἐγὼ ποιῶ.

35. Καὶ εἶπεν Ὁζίας καὶ οἱ ἀρχόντες πρὸς αὐτήν· πορεύε εἰς εἰρήνην, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἐμπροσθέν σου εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

36. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκ τῆς σκηνῆς, ἐπορεύθησαν ἐπὶ ταῖς διατάξεις αὐτῶν.

ΚΕΦ. Θ'. ΙΧ.

ΙΟΥΔΙΘ δὲ ἔπετεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐπέθετο σποδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδιδύσκετο σάκκον. καὶ ἦν ἄρτι προσφερόμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν οἶκον τῷ Κυρίῳ τὸ θυμίαμα τῆς ἐσπέρας ἐκεῖ-
της μιάμα-
τος

V. 24. ἐπιστηρίσαι) ἐπιστηρίξαι. V. 25. παρὰ ταῦτα) addit πάντα. V. 26. ποιμαίνοντος αὐτοῦ τὰ) ποιμαίνοντι τὰ. V. 28. ἐν ἀγαθῇ) ἀγαθῇ. V. 30. Ἀλλὰ ὁ λαὸς δεδίφηκε σφ. καὶ ἠνάγκασεν ἡμᾶς ποιῆσαι) ἀλλ' ὁ λαὸς ἐδίφησε σφόδρα, καὶ ἠνάγκασεν ποιῆσαι ἡμᾶς. ibid. ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς ὄρκον) ἀπαγαγεῖν ὄρκον ἐφ' ἡμᾶς. V. 34. ἐξερευνησάτε) ἐξερευνησάτε. ibid. ἐ γὰρ ἀναγγελῶ ὑμῖν) ἐ γὰρ ἐγὼ ὑμῖν. CAP. IX. V. 1. τῷ Κυρίῳ τῷ θυμιάματος) τῷ θεῷ τῷ θυμιάματος.

Φωνήν νης· καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ Ἰσδιθ πρὸς μεγάλην Κύριον, καὶ εἶπε·

2. Κύριε ὁ Θεὸς τῶ πατρὸς μου Συμεὼν, ὃ ἔδωκας ἐν χειρὶ βομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν, οἱ ἔλυσαν μήτραν παρθένου εἰς μίasma, καὶ ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐβεβήλωσαν μήτραν εἰς ἄνεδος· εἶπας γὰρ, ἔχ' ἔτως ἔσαι, καὶ ἐποίησαν·

3. ἀνθ' ὧν ἔδωκας ἄρχοντας αὐτῶν εἰς φόνον, καὶ τὴν σρωμνὴν αὐτῶν ἢ ἡδέσατο τὴν ἀπατηθεῖσαν, εἰς αἷμα· καὶ δυνάσας ἐπάταξας δαίλους ἐπὶ δυνάσας, καὶ δυνάσας ἐπὶ θρόνους αὐτῶν.

4. Καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτῶν εἰς προιομήν, καὶ θυγατέρας αὐτῶν εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ πάντα τὰ σκύλα αὐτῶν εἰς διαίρεσιν υἱῶν ἡγαπημένων ὑπὸ σοῦ, οἱ καὶ ἐζήλωσαν τὸν ζῆλόν σε, καὶ ἐδεδούξαντο μίasma αἵματος αὐτῶν, καὶ ἐπεκαλέσαντό σε εἰς βοήθειαν. ὁ Θεὸς Θεὸς ἡμῶν, εἰσακούσόν με τῆς χήρας.

5. Σὺ γὰρ ἐποίησας τὰ πρότερον ἐκεῖνων, καὶ ἐκεῖνα, καὶ τὰ μετέπειτα, καὶ τὰ νῦν, καὶ τὰ ἐπερχόμενα διενόηθης, καὶ ἐγενήθησαν ἅ ἐνενοήθης,

6. καὶ παρέστησαν ἅ ἐβελεύσω, καὶ εἶπαν· ἰδὲ πάρεσμεν, πάντα γὰρ αἱ ὁδοὶ σου ἑτοιμοί, καὶ ἡ κρίσις σου ἐν προγνώσει.

7. Ἰδὲ γὰρ Ἀσσύριοι ἐπληθύνθησαν ἐν δυνάμει αὐτῶν, ὑψώθησαν ἐφ' ἵππων καὶ ἀναβάτη, ἐγαυρίασαν ἐν βραχίονι πεζῶν, ἠλπισαν ἐν ἀσπίδι καὶ ἐν γαιοῦ καὶ τόξῳ καὶ σφενδόνῃ, καὶ οὐκ ἔγινασαν ὅτι σὺ εἶ Κύριος συντρίβων πολλέμων.

8. Κύριος ὀνομά σοι, σὺ ῥῆξον αὐτῶν τὴν ἰχύν ἐν δυνάμει σου, καὶ κἀτάξον τὸ κράτος αὐτῶν ἐν τῷ θυμῷ σου. ἐβελεύσαντο γὰρ βεβηλῶσαι τὰ ἁγία σε, μιᾶναι τὸ σκῆνωμα τῆς καὶ ἀπαύσεως τῆς ὀνόματος τῆς δόξης σου, καὶ καταβαλεῖν σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίου σου.

9. Βλέψον εἰς ὑπερηφανίαν αὐτῶν, ἀπόσειλον τὴν ὀργὴν σε εἰς κεφαλὰς αὐτῶν, ὅς ἐν χειρὶ με τῆς χήρας ὁ διενόηθης κράτος,

10. πᾶταξον δαίμον ἐκ χειλέων ἀπάτης με ἐπ' ἄρχοντι, καὶ ἄρχοντα ἐπὶ θεράποντι αὐτῆς, θραύσον αὐτῶν τὸ ἀνάστημα ἐν χειρὶ θηλείας.

11. Οὐ γὰρ ἐν πλήθει τὸ κράτος σε, οὐδὲ ἡ δυναστεία σου ἐν ἰσχύουσιν, ἀλλὰ ταπεινῶν εἶ Θεός, ἐλαττόνων εἶ Κύριος βοηθός, ἀντιλήπτης αἰθενέντων, ἀπεγνωσμένων σκεπαστής, ἀπηλπισμένων σωτήρ.

12. Ναὶ ναὶ ὁ Θεὸς τῶ πατρὸς με, καὶ Θεὸς κληρονομίας Ἰσραὴλ, δέσποτα τῶν ἐραναῶν καὶ τῆς γῆς, κτίστη τῶν ὑδά-

7. 1. Φωνὴν μεγάλην) Φωνῇ μεγάλῃ. 2. 3. σρωμνὴν) addit αὐτῶν. ibid. τὴν ἀπατηθεῖσαν εἰς) τὴν ἀπατην αὐτῶν εἰς. ib. ἐπὶ δυνάσας, ἐπὶ) ἐπὶ δυνάσας, καὶ δυνάσας ἐπὶ. 4. θυγατέρας αὐτῶν εἰς) θυγατέρας εἰς. ibid. σκύλα αὐτῶν εἰς) αὐτῶν abest. ib. καὶ ἐζήλωσαν) οἱ καὶ ἐζήλωσαν. ib. ὁ Θεὸς Θεὸς ἡμῶν εἰσακ. με) ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ὁ ἡμῶν, καὶ εἰσακούσον ἡμῶν. 5. 5. καὶ μετέπειτα) καὶ τὰ μετέπειτα. 6. 6. εἶπαν) εἶπα, per errorem. 7. 7. ἐν ἀσπίδι) addit καὶ ἐν γαιοῦ. 8. 8. ῥῆξον) ῥάξον. ibid. καταβαλεῖν) praefigit καὶ. 9. 9. ἀνάστημα) ἀνάστημα. 10. 10. ἡ δυναστεία) αὐτῆς ἡ δυναστεία. ibid. εἶ Κύριος) εἶ Θεός. 11. 11. ναὶ Θεός) ναὶ ὁ Θεός.

βασι- υδάτων, βασιλεῦ πάσης κτίσεώς σου, σὺ
λεὺς εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου,

ἐσολίζετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς
τῆ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασσῆ.

13. καὶ δὸς λόγον με καὶ ἀπάτην
εἰς τραῦμα καὶ μάλωπα αὐτῶν, οἱ
κατὰ τῆς διαθήκης σου, καὶ οἴκου ἡ-
γιασμένου σου, καὶ κορυφῆς Σιών, καὶ
οἴκου κατασχέσεως υἱῶν σε ἐβελεύσαντο
σκληρά.

14. Καὶ ποιήσον ἐπὶ παντὸς ἔθνους
σε καὶ πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν, τῷ εἰ-
δήσαι ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς Θεὸς πάσης
δυναμέως καὶ κρατῆς, καὶ ἐκ ἔστιν ἄλ-
λος ὑπερασπίζων τῷ γένει Ἰσραὴλ, εἰ
μὴ σὺ.

ΚΕΦ. Ι. Χ.

ΚΑΙ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο βοᾶσα
πρὸς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ συν-
ετέλεσε πάντα τὰ ῥήματα
ταῦτα,

2. καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς πλώσεως, καὶ
ἐκάλεσε τὴν ἄβραμ αὐτῆς, καὶ κατέ-
βη εἰς τὸν οἶκον ἐν ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ
ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν σαββάτων καὶ ἐν
ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς,

3. καὶ περιείλατο τὸν σάκκον ὃν ἐνε-
διδύσκετο, καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια
τῆς χρηρείσεως αὐτῆς, καὶ περιεκύτα-
το τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἐχρίσατο μύ-
ρω παχεῖ, καὶ διέταξε τὰς τρίχας
τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο μί-
τραν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ
αἰς ἱμάτια τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν οἷς

Tom. II.

4. Καὶ ἔλαβε σανδάλια εἰς τὰς πό-
δας αὐτῆς, καὶ περιέθετο τὰς χλι-
δῶνας καὶ τὰ πέδιλα, καὶ τὰς δακτυ-
λίους, καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ πάντα τὸν
κόσμον αὐτῆς, καὶ ἐκαλωπίσατο σφό-
δρα εἰς ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν,
ὅσοι ἂν ἴδωσιν αὐτήν.

5. Καὶ ἔδωκε τῇ ἄβραμ αὐτῆς ἀσκο-
πυτίνην οἴνου, καὶ καψάκην ἐλαίου,
καὶ πήραν ἐπλήρωσεν ἀλφίτων καὶ πα-
λάθης καὶ ἄρτων καθαρῶν, καὶ περιε-
δίπλωσεν πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῆς,
καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ.

6. Καὶ ἐξήλθοσαν ἐπὶ τὴν πύλην
τῆς πόλεως Βετυλούα, καὶ εὗροσαν
ἐφεσῶτα αὐτῇ Ὀζιαν, καὶ τὰς πρεσ-
βυτέρους τῆς πόλεως, Χαβερίν καὶ
Χαρμεῖν.

7. Ὡς δὲ εἶδον αὐτήν, καὶ ἦν ἡλκω-
μένον τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ τὴν
ζολὴν μεταβεβληκυῖαν αὐτῆς, ἐθαύ-
μασαν ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς ἐπὶ πολὺ
σφόδρα, καὶ εἶπαν αὐτῇ.

8. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
δῶκε σε εἰς χάριν, καὶ τελειῶσαι τὰ
ἐπιτηδεύματά σου εἰς γαυρίαμα υἱῶν
Ἰσραὴλ, καὶ ὕψωμα Ἱερουσαλήμ. καὶ
προσεκίνησε τῷ Θεῷ,

9. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· ἐπιτάξα-
τε ἀνοῖξάι μοι τὴν πύλην τῆς πόλεως,

I i i

καὶ

V. 12. βασιλεὺς πάσης) βασιλεῦ πάσης. V. 13. κορυφῆν) κορυφῆς. V. 14. ἐπὶ παντὸς ἔθνους) ἐπὶ πᾶν
τὸ ἔθνος. ibid. ὁ Θεὸς Θεὸς πάσης) ὁ Θεὸς πάσης. CAP. X. v. 3. ἐνεδιδύσκετο) ἐνεδεδύκει.
ibid. ἐν αἷς ἐσολίζετο) ἐν οἷς ἐσολίζετο. V. 5. καψάκην) καμψάκην. ibid. ἐπέθηκεν αὐτῇ) ἐπέ-
θηκεν ἐπ' αὐτῇ. V. 6. ἐφεσῶτα αὐτῇ) ἐφεσῶτας ἐπ' αὐτῆς. ibid. Χαβερίν καὶ Χαρμεῖν.) χαβερίν
καὶ χαρμεῖν. V. 7. ἐθαύμασαν) καὶ ἐθαύμασαν. V. 8. Ὁ Θεὸς τῶν) ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς τῶν.

καὶ ἐξελεύσονται εἰς τελείωσιν τῶν λόγων, ὧν ἐλαλήσατε μετ' ἐμῶ· καὶ συν-
έταξαν τοῖς νεανίσκοις ἀνοίξαι αὐτῇ
καθότι ἐλάλησε.

10. Καὶ ἐποίησαν ἕτως. καὶ ἐξήλ-
θεν Ἰεθιδ, αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη αὐ-
τῆς μετ' αὐτῆς. ἀπεσκόπευον δὲ αὐτὴν οἱ
ἄνδρες τῆς πόλεως ἕως ἃ κατέβη τὸ ὄ-
ρος, ἕως ἃ διήλθε τὸν αὐλῶνα, καὶ ἐκ
ἐτι ἐθεωροῦσαν αὐτήν.

11. Καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς
εὐθείαν, καὶ συνήντησεν αὐτῇ προφυ-
λακὴ τῶν Ἀσυρίων.

12. Καὶ συνέλαβον αὐτήν, καὶ ἐπη-
ρώτησαν, τίμων εἶ ; καὶ πόθεν ἔρχῃ ;
καὶ ποῦ πορεύῃ ; καὶ εἶπε· θυγατέρα
εἰμι τῶν Ἑβραίων, καὶ ἀποδιδράσκω
ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μέλλουσι δι-
δοῖναι ὑμῖν εἰς καταβρωμα.

13. Καὶ γὰρ ἔρχομαι εἰς τὸ πρόσωπον
Ὀλοφέρνη ἀρχιερατῆγε δυνάμεως ὑ-
μῶν, τῷ ἀπαγγεῖλαι ῥήματα ἀλη-
θείας· καὶ δείξω πρὸ προσώπου αὐτῷ
ὁδόν, καθ' ἣν πορεύεται, καὶ κυριεύ-
σει πάσης τῆς ὀρεινῆς, καὶ ἐ διαφω-
νήσει τῶν ἀνδρῶν αὐτῷ σάρεξ μία, οὐ-
δὲ πνεῦμα ζωῆς.

14. Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τὰ ῥή-
ματα αὐτῆς, καὶ κατέκρινον τὸ πρόσω-
πον αὐτῆς, καὶ ἦν ἐναντίον αὐτῶν
θαυμασία τῷ καίλῃ σφόδρα, καὶ εἶ-
παν πρὸς αὐτήν.

15. Σέσωκας τὴν ψυχὴν σε, σπεύ-
σασα καταβῆναι εἰς πρόσωπον τῷ κυ-
ρίου ἡμῶν· καὶ νῦν πρόσελθε ἐπὶ τὴν
θυφασμένην.

σκηνὴν αὐτῷ, καὶ ἀφ' ἡμῶν προπέμ-
ψουσί σε ἕως παραδώσουσί σε εἰς χεῖ-
ρας αὐτῷ.

16. Ἐάν δὲ τῆς ἐναντίον αὐτῷ, μὴ
φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ ἀναγγ-
γείλον κατα τὰ ῥήματά σου, καὶ εὖ σε εὐθῇ
ποιήσει.

17. καὶ ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας
ἐκατὸν, καὶ παρέβουζαν αὐτῇ καὶ τῇ
ἄβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτάς ἐπὶ
τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνη.

18. Καὶ ἐγένετο συνδρομὴ ἐν πάσῃ τῇ
παρεμβολῇ· διεδοθήη γὰρ εἰς τὰ σκη-
νώματα ἡ παρουσία αὐτῆς. καὶ ἐλθόν-
τες ἐκύκλουν αὐτήν ὡς εἰσὶν ἐξω τῆς
σκηνῆς Ὀλοφέρνη, ἕως προσήγγειλαν
αὐτῷ περὶ αὐτῆς.

19. Καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τῷ καίλῃ
αὐτῆς, καὶ ἐθαύμαζον τὸς υἱοὺς Ἰσρα-
ὴλ ἀπὸ αὐτῆς· καὶ εἶπαν ἕκαστος πρὸς
τὸν πλησίον αὐτῷ· τίς καταφρονήσει
τῷ λαῷ τούτῳ, ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυ-
ναῖκας τοιαύτας ; ὅτι οὐ καλὸν ἐστὶν ἐξ
αὐτῶν ὑπολείπεσθαι ἄνδρα ἕνα, οἱ ἀ-
φεθέντες δυνήσονται κατασφίσεσθαι
πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἐξήλθον οἱ παρακαθεύδοντες
Ὀλοφέρνη καὶ πάντες οἱ θεράποντες
αὐτῷ, καὶ εἰσήγαγον αὐτήν εἰς τὴν
σκηνήν.

21. Καὶ ἦν Ὀλοφέρνης ἀναπαυόμενος
ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτῷ ἐν τῷ κωνωπείῳ,
ὃ ἦν ἐκ πορφύρας καὶ χρυσοῦ καὶ
σμαράγδης καὶ λίθων πολυτελῶν κα-
θυφασμένων.

22. Καὶ

V. 9. ἐλάλησεν.) ἐλάλησεν. V. 10. παιδίσκη αὐτῆς) addit μετ' αὐτῆς. ibid. ἕως ἃ διήλθε) ἕως διήλ-
θε. ib. ἐθεωροῦσαν) ἐθεώρουν. V. 13. ἀπαγγεῖλαι) ἀναγγεῖλαι. V. 14. θαυμασία) θαυμάσιον.
V. 15. εἰς χεῖρας) εἰς τὰς χεῖρας. V. 16. καὶ εὐθῇ σε) καὶ εὖ σε. V. 19. ἀπὸ αὐτῆς· καὶ εἶπαν)
ἀπ' αὐτῆς. καὶ εἶπεν. ibid. ἐξ αὐτῶν ὑπολείπεσθαι) transposita.

22. Καὶ ἀνήγγειλάν αὐτῷ περὶ αὐ-
τῆς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ προσκήνιον,
καὶ λαμπάδες ἀργυρεῖς προάγουσαι
αὐτοῦ.

23. Ὡς δὲ ἦλθε κατὰ πρόσωπον αὐ-
τῷ Ἰεθιδ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτῷ,
ἐθαύμασαν πάντες ἐπὶ τῷ κάλλει τῷ
προσώπῳ αὐτῆς. καὶ πεσῶσα ἐπὶ πρό-
σωπον προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ ἤγειραν
αὐτήν οἱ δούλοι αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ εἶπε πρὸς αὐτήν Ὁλοφέρνης·
θάραξσον, γύναι, μὴ φοβηθῇς
τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐγὼ οὐκ ἐκά-
κωσα ἀνδραπον ὅσις ἡρέτικε δελεῦν
βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς
γῆς.

2. Καὶ νῦν ὁ λαὸς σε ὁ κατοικῶν τὴν
ὄρειν, εἰ μὴ ἐφαύλισέ με, οὐκ ἂν
ἦρα τὸ δόρυ μου ἐπ' αὐτοὺς, ἀλλὰ
αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐποίησαν ταῦτα.

3. Καὶ νῦν λέγε μοι τίνος ἕνεκα ἀπέ-
δρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἦλθες πρὸς ἡ-
μᾶς· ἡκεῖ γὰρ εἰς σωτηρίαν. θάρσει,
ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ζήσῃ, καὶ εἰς τὸ
λοιπόν.

4. Οὐ γὰρ ἐστὶν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλ'
εὖ σε ποιήσει κατὰ γίνεταί τοῖς δούλοις
τῷ κυρίου μου βασιλέως Ναβουχοδο-
νόσορ.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰεθιδ· δέ-
ξαι τὰ ῥήματα τῆς δόξης σου, καὶ
λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου καὶ πρὸς

ωπὸν σου, καὶ οὐκ ἀναγγελάω ψεῦδος
τῷ κυρίῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ.

6. Καὶ εἰάν κατακοιμηθῇς τοῖς λό-
γοις τῆς παιδίσκης σου, τελείως πράγ-
μα ποιήσει μετὰ σου ὁ Θεός, καὶ οὐκ
ἀποπεσεῖται ὁ κύριός μου τῶν ἐπιτη-
δευμάτων αὐτῆς.

7. Ζῇ γὰρ ὁ βασιλεὺς πάσης τῆς
γῆς Ναβουχοδονόσορ, καὶ ζῇ τὸ κράτος
αὐτῆς, ὃς ἀπέπειλέ σε εἰς κατόρθωσιν
πάσης ψυχῆς, ὅτι ἐ μόνον ἀνδραποῖ
διὰ σὲ δελεύσιν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ
θηρία τῆς ἀγροῦ, καὶ τὰ κτήνη, καὶ
τὰ πετεινὰ τῆς ἐρανοῦ διὰ τῆς ἰχθύος
σε ζήσονται ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ, καὶ
πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς.

8. Ἠκέσαμεν γὰρ τὴν σοφίαν σου,
καὶ τὰ πανουργεύματα τῆς ψυχῆς
σου, ἀ καὶ ἀνηγγέλη πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι
σύ μόνος ἀγαθὸς ἐν πάσῃ τῇ βασι-
λείᾳ, καὶ δυνατὸς ἐν ἐπιστήμῃ, καὶ
θαυμαστὸς ἐν στρατεύμασι πολέμου.

9. Καὶ νῦν ὁ λόγος ἐν ἐλάλησεν Ἀ-
χιὼρ ἐν τῇ συνεδρείᾳ σου, ἡκέσαμεν τὰ
ῥήματα αὐτῆς, ὅτι περιεποίησαντο αὐ-
τὸν οἱ ἄνδρες Βετυλούα, καὶ ἀνήγγει-
λεν αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐξελάλησε πα-
ρὰ σοί.

10. Διὸ, δέσποτα κύριε, μὴ παρέλ-
θῃς τὸν λόγον αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰδου
αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐστὶν ἀλη-
θής. ἐ γὰρ ἐκδικᾶται τὸ γένος ἡμῶν,
ἐ κατιχνύει ῥομφαία ἐπ' αὐτῆς, εἰάν ὃς
μὴ ἀμάρτωσιν εἰς τὸν Θεὸν αὐτῶν.

I i i 2

II. Καὶ

CAP. XI. v. 2. ἐφαύλισέ με) ἐφαύλισάν με. ibid. ἀλλὰ αὐτοὶ) ἀλλ' αὐτοί. v. 3. ἕνεκα) ἕνεκεν.
v. 7. ὁ βασιλεὺς πάσης τ. γ. Ναβυχ.) βασιλεὺς ναβουχοδονόσορ πάσης τῆς γῆς. v. 8. σου, ἀ καὶ
ἀνηγγέλη) σε, καὶ ἀνηγγέλη. ibid. πάσῃ τῇ βασιλείᾳ) absque articulo. v. 10. διὸ δέσποτα)
διὸ δέσποτα. ibid. ἐστὶν ἀληθής.) transposita. ib. ὃς κατιχνύει) ἐ κατιχνύει.

11. Καὶ νῦν ἵνα μὴ γένηται ὁ κύριός μου ἔκδοτος καὶ ἀπρακτός, καὶ ἐπιπε-
προσώπε σῆται θάνατος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ καταλάβοι αὐτὲς ἀμαρτήματα ἐν ᾗ παροργίσαι τὸν Θεὸν αὐτῶν, ὅπηνίκα εἰάν ποιήσωσιν ἀτοπίαν.

παρεξέ- 12. Ἐπεὶ γὰρ ἐξέλειπεν αὐτὰς τὰ βρώ-
λειπεν ματα αὐτῶν, καὶ ἐσπανίσθη πᾶν ὕ-
δαρ, ἐβελεύσαντο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτή-
νεσιν αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα διετείλα-
το αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς νόμοις αὐτῶν
μὴ φαγεῖν, διέγνωσαν δαπανῆσαι.

13. Καὶ ταῖς ἀπαρχαῖς τῶ σίτου, καὶ
ταῖς δεκάταις τῶ οἴνου καὶ τῶ ἐλαίου,
καὶ διεφύλαξαν ἀγιάσαντες τοῖς ἱερεῦ-
σι τοῖς παρεστηκόσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀ-
πέναντι τῶ προσώπου τῶ Θεοῦ ἡμῶν,
κεκρίκασιν ἐξαναλῶσαι, ὧν οὐδὲν ταῖς
χερσὶν καθήκειν ἀψαλαῖαι οὐδένα τῶν ἐκ
τῶ λαοῦ.

14. Καὶ ἀπεσάλκασιν εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ὅτι καὶ οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίη-
σαν ταῦτα, τὰς μετοικίσαντας αὐτοῖς
τὴν ἄφεςιν παρὰ τῆς γερεσίας.

15. Καὶ ἔσαι ὡς εἰάν ἀναγγεῖλῃ αὐ-
τοῖς καὶ ποιήσωσι, δοθήσονται σοι εἰς
ὄλεθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

16. Ὁ Θεὸς ἐγὼ ἡ δέλη σου ἐπιγινώ-
σα ταῦτα πάντα, ἀπέδρων ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτῶν· καὶ ἀπέσειλέ με ὁ Θεὸς
ποιῆσαι μετὰ σὲ πράγματα, ἐφ' οἷς
ἐκστήσεται πᾶσα ἡ γῆ, ὅσοι εἰάν ἀκώ-
σωσιν αὐτά.

17. Ὅτι ἡ δέλη σου Θεοσεβής ἐστίν,
καὶ θεραπεύεσσα νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν
Θεὸν τῶ θρανίῳ· καὶ νῦν μενῶ παρὰ
σοι, Κύριέ μου, καὶ ἐξελεύσεται ἡ δέλη
σου κατὰ νύκτα εἰς τὴν Φάραγγα, καὶ
προσεύξομαι πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ἀναγ-
γελεῖ μοι πότε ἐποίησαν τὰ ἀμαρτή-
ματα αὐτῶν.

18. καὶ ἐλθούσα προσανοίω σοι,
καὶ ἐξελεύσῃ σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει σε,
καὶ ἐκ ἔστη ὡς ἀντιστήσεται σοι ἐξ αὐ-
τῶν.

19. Καὶ ἄξω σε διὰ μέσου τῆς Ἰε-
δαίας, ἕως τῶ ἐλθεῖν ἀπέναντι Ἱερα-
σαλήμ· καὶ θήσω τὸν δίφρον σε ἐν
μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς ὡς πρό-
βατα οἷς ἐκ ἐστὶ ποιμὴν. καὶ ἐγρύξει
κύων τῇ γλώσῃ αὐτῶ ἀπέναντί σε,
ὅτι μοι ταῦτα ἐλαλήθη κατὰ πρό-
γνωσίν μου, καὶ ἀνηγγέλη μοι, καὶ ἀ-
πεσάλην ἀναγγεῖλαι σοι.

20. Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι αὐτῆς ἐναν-
τίον Ὀλοφέρνη, καὶ ἐναντίον πάντων
τῶν θεραπόντων αὐτῶ, καὶ ἐθαύμα-
σαν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ αὐτῆς, καὶ εἶπαν.

21. Οὐκ ἔστι τοιαύτη γυνὴ ἀπ' ἄκρας
ἕως ἄκρας τῆς γῆς ἐν καλῷ προσώπῳ
καὶ συνέσει λόγων.

22. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὀλοφέρνη-
νης· εὖ ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἀποστείλας σε
ἐμπροσθεν τῶ λαοῦ, τῶ γεννηθῆναι ἐν χερ-
σὶν ἡμῶν κράτος, ἐν δὲ τοῖς Φαυλίσασιν
τὸν κυρίον με, ἀπώλειαν.

ἀπώλεια

23. Καὶ

V. 11. ἐπὶ προσώπῳ αὐτῶν, καὶ καταλάβοι) ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ κατελάβετο. ibid. εἰάν ποιήσω-
σιν) ἂν ποιήσωσιν. V. 12. παρεξέλειπεν) γὰρ ἐξέλειπεν. ibid. βρώματα αὐτῶν) αὐτῶν deest. ib.
Θεὸς τοῖς νόμοις) Θεὸς ἐν τοῖς νόμοις. V. 13. διεφύλαξαν) καὶ διεφύλαξαν. ibid. ὧν οὐδὲν) ὧν οὐδὲν.
V. 15. ὡς εἰάν) ὡς ἂν. V. 17. καὶ ἀναγγελεῖ μοι) καὶ εἰρή μοι. V. 18. καὶ ἐξελεύσῃ) καὶ deest.
V. 19. ὅτι μοι ταῦτα ἐλαλήθη) ὅτι ταῦτα ἐλαλήθη μοι. ibid. ἀνηγγέλη) ἀνηγγέλη. V. 21. γῆς
ἐν καλῷ) γῆς καλῇ. V. 22. ἀπώλεια.) ἀπώλειαν.

23. Καὶ νῦν ἀξείῃα εἴ σὺ ἐν τῷ εἶδει ἑᾶσαι τὴν δούλην σου ἐξελθεῖν ἐπὶ σε, καὶ ἀγαθὴ ἐν τοῖς λόγοις σε. ὅτι προσευχήν. εἰάν ποιήσης καθὰ ἐλάλησας, ὁ Θεὸς σε ἔσται μεθ' Θεός, καὶ σὺ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ναβαχοδονόσορ καθήσῃ, καὶ ἔσῃ ὀνομαστὴ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν ἔτιθέτο τὰ ἀργυρώματα αὐτῆς, καὶ συνέταξε καταστῶσαι αὐτὴν αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀψοποιημάτων αὐτῆς, καὶ τῷ οἴνῳ αὐτῆς πίνειν.

2. Καὶ εἶπεν Ἰουδῖθ· ἐφάγομαι ἐξ αὐτῶν, ἵνα μὴ γένηται σκάνδαλον, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἡκολοθηκότων μοι χορηγηθήσεται.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ὁλοφέρνης· εἰάν δὲ ἐκλίπῃ τὰ ὄντα μετὰ σοῦ, πόθεν ἔξομέν σοι δῆναι τὰ ὅμοια αὐτοῖς; οὐ γὰρ ἐστὶ μεθ' ἡμῶν ἐκ τῆς γενέσεως σε.

4. Καὶ εἶπεν Ἰουδῖθ πρὸς αὐτόν. Ζῇ ἡ ψυχὴ σου, κύριε μου, ὅτι ἐδραπνήσει ἡ δέλη σου τὰ ὄντα μετ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ποιήσῃ Κύριος ἐν χειρὶ μου ἃ ἐβλέψατο.

5. Καὶ ἠγάγosan αὐτὴν οἱ θεράποντες Ὁλοφέρνης εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ ὑπνώσει μέχρι μεσέσης νυκτός· καὶ ἀνέπερὶ 5η πρὸς τὴν ἑωθινὴν φυλακὴν,

6. καὶ ἀπέσειλε πρὸς Ὁλοφέρνην, λέγουσα· ἐπιταξάτω δὴ ὁ κύριός με,

7. Καὶ προσέταξεν Ὁλοφέρνης τοῖς σωματεφύλαξι μὴ διακωλύειν αὐτήν. καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ παρεμβολῇ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα Βετυλούα, καὶ ἐβαπλίζετο ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος.

8. Καὶ ὡς ἀνέβη, εἶδετο Κυρίου Θεοῦ ἕως Ἰσραὴλ κατευθύναι τὴν ὁδὸν αὐτῆς εἰς ἀνάστημα τῶν υἱῶν τῆς λαῆς αὐτῆς.

9. Καὶ εἰσπορευομένη καθαρὰ παρέμεινεν ἐν τῇ σκηνῇ, μέχρι δὲ προσηνέγκατο τὴν τροφὴν αὐτῆς πρὸς ἐσπέραν. τρυφὴν

10. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐποίησεν Ὁλοφέρνης πότον τοῖς δούλοις αὐτῆς μόνοις, καὶ οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν κρήσιν οὐδένα τῶν πρὸς ταῖς κλήσιν χρειᾶς.

11. Καὶ εἶπε Βαγώας τῷ εὐνέχῳ, ὃς ἦν ἐφεσηκὼς ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ. πείσον δὴ πορευθεῖς τὴν γυναῖκα τὴν Ἑβραίαν ἣ ἐστὶ παρὰ σοί, τῇ ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς, καὶ φαγεῖν καὶ πίνειν μεθ' ἡμῶν.

12. Ἰδὲ γὰρ αἰχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, εἰ γυναῖκα τοιαύτην παρήσομεν οὐχ ὁμιλήσαντες αὐτῇ, ὅτι εἰάν ταύτην μὴ ἐπισπασάμεθα, καταγελάσσεται ἡμῶν.

13. Καὶ ἐξῆλθε Βαγώας ἀπὸ προσώ-

I i i 3

πς

CAP. XII. v. 1. αὐτῆς, καὶ συνέταξε) καὶ αὐτῇ συνέταξε, per errorem, quem editio Francq. quoque expressit. ibid. αὐτὴν ἀπὸ) αὐτῇ ἀπὸ. ibid. πίνειν) πίνειν. v. 2. ἀλλὰ ἐκ) ἀλλ' ἐκ. v. 3. εἰάν ἐκλίπῃ) εἰάν δὲ ἐκλίπῃ. ibid. πόθεν ἔξομέν σοι δ. τὰ ὅμοια) πόθεν ἔξοισομεν σοι δύναι ὅμοια. ib. ἐκ τῆς γενέσεως σου.) ἐκ τῆς ἔθνεως σου. v. 5. μεσέσης νυκτός· καὶ ἀνέπερὶ) μεσέσης τῆς νυκτός, καὶ ἀνέπερὶ πρὸς. v. 6. ἐξελθεῖν ἐπὶ προσευχήν.) transposita. v. 8. Καὶ ἕως ἀνέβη) καὶ ὡς ἀνέβη. ibid. Κυρίου) τῷ κυρίῳ. ib. ἀνάστημα) ἀνάστημα. v. 9. καθὰ παρέμεινεν ἐν τῇ σκηνῇ) καθὰ παρέμεινε τῇ σκηνῇ. ibid. μέχρι) μέχρις. ib. τρυφὴν) τροφὴν. v. 10. κλήσιν) κρήσιν.

περὶ Ὀλοφέρνην, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπε· μὴ ὀκνησάτω δὴ ἡ παιδίσκη ἡ καλὴ αὕτη ἐλθούσα πρὸς τὸν κύριόν μου, δοξαζῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ πιεῖν μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην οἶνον, καὶ γεννηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὡς θυγάτηρ μία τῶν υἱῶν Ἀσούρ, αἱ παρεξήκασι ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονόσορ.

14. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰεδίθ· καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ἀντερουῖσα τῷ κυρίῳ μου; ὅτι πᾶν ὃ ἔσαι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς ἀρετὸν, σπείσασα ποιήσω, καὶ ἔσαι μοι τέτο ἀγαλλίαμα ἕως ἡμέρας θανάτου μου.

15. Καὶ ἀναστᾶσα ἐκοσμήθη τῷ ἱματισμῷ καὶ παντὶ τῷ κόσμῳ τῷ γυναικείῳ, καὶ προσῆλθεν ἡ δέλη αὐτῆς, καὶ ἔσρωσεν αὐτῇ ἐναντίον Ὀλοφέρνην χαλαρόν· καὶ τὰ κώδια, ἃ ἔλαβε παρὰ Βαγῶα εἰς τὴν καθημερινὴν διαίταν αὐτῆς, εἰς τὸ ἐδίειν κατακλινομένην ἐπ' αὐτῶν.

16. Καὶ εἰσελθῶσα ἀνέπεσεν Ἰεδίθ, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία Ὀλοφέρνην ἐπ' αὐτήν, καὶ ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτῆς· καὶ ἦν κατεπίθυμος σφόδρα τῇ συγγενεῖ αὐτῆς, καὶ ἐτήρει καιρὸν τῇ ἀπατήσῃ αὐτήν, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν Ὀλοφέρνης· πῆε δὴ, καὶ γενήθητι μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην.

18. Καὶ εἶπεν Ἰεδίθ· πίομαι δὴ, κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη τὸ ζῆν μου ἐν

ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου.

19. Καὶ λαβοῦσα ἔπινε καὶ ἔφαγε κατέναντι αὐτῆς ἃ ἡτοίμασεν ἡ δέλη αὐτῆς.

20. Καὶ ἠυφράνθη Ὀλοφέρνης ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἔπινεν οἶνον πολὺν σφόδρα, ὅσον οὐκ ἔπινε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ' ἧς ἐγενήθη.

ΚΕΦ. ΙΓ'. ΧΙΠ.

ὍΣ δὲ ὁψία ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀναλύειν, καὶ Βαγῶας συνέκλεισε τὴν σκηνὴν ἔξωθεν, καὶ ἀπέκλεισε τὰς παρεστώσας ἐκ προσώπου τῆς κυρίας αὐτῆς, καὶ ἀπώχοντο εἰς τὰς κοίτας αὐτῶν· ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι, διὰ τὸ ἐπὶ πλεῖον γεγονέναι τὸν πότον.

2. Ὑπελείφθη δὲ Ἰεδίθ μόνη ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ Ὀλοφέρνης προπετίως ἐπὶ τὴν κλίνην ἑαυτῆς· ἦν γὰρ περιεχυμένος αὐτῷ ὁ οἶνος.

3. Καὶ εἶπεν Ἰεδίθ τῇ δέλῃ αὐτῆς σῆναι ἔξω τῆς κοιτῶνος αὐτῆς, καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον αὐτῆς καθάπερ καθ' ἡμέραν· ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη ἐπὶ τὴν προσευχὴν αὐτῆς· καὶ τῷ Βαγῶα ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

4. Καὶ ἀπήλθουσιν πάντες ἐκ προσώπου αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς κατελείφθη ἐν τῇ κοιτῶνι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ εἶσα Ἰεδίθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτῆς,

v. 13. πιεῖν) πιεῖσαι. v. 14. καὶ ἔσαι μοι τέτο) μοι deest. ibid. θάνατος addit μου. v. 15. ἀναστᾶσα) ἀναστᾶσα. ibid. ἱματισμῷ) adjicit καὶ παντὶ τῷ κόσμῳ. ib. ἐναντίον) κατέναντι. ib. ἃ ἔλαβον) ἃ ἔλαβεν. v. 19. ἔπινε καὶ ἔφαγε) transposita. v. 20. ἃ καὶ ἔπινεν ἀφ' ἧς) ἃ καὶ ἔπινε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ' ἧς. CAP. XIII. v. 2. Ἰεδίθ μόνη) adjicit ἐν τῇ σκηνῇ. ibid. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. v. 4. προσώπου αὐτῆς) αὐτῆς deest.

τῷ, εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς· Κύριε, ὁ Θεὸς πάσης δυνάμεως, ἐπέβλεψον ἐν τῇ ᾠρᾷ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου, εἰς ὑψώμα Ἰερουσαλήμ.

5. ὅτι νῦν καιρὸς ἀντιλαβεῖσθαι τῆς κληρονομίας σε, καὶ ποιῆσαι τὸ ἐπιτήδευμά με, εἰς θραῦσμα ἐχθρῶν οἱ ἐπανέστησαν ἡμῖν.

6. Καὶ προσελθούσα τῷ κανόνι τῆς κλίνης ὅς ἦν πρὸς κεφαλῆς Ὀλοφέρνη, καθεῖλε τὸν ἀκινάκην αὐτῇ ἀπ' αὐτῆς.

7. Καὶ ἐγγίσασα τῆς κλίνης, ἐδράξατο τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ εἶπε· κραταίωσόν με, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

8. Καὶ ἐπάταξεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτῆς δις ἐν τῇ ἰχυί αὐτῆς, καὶ ἀφείλε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς,

9. καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτῆς ἀπὸ τῆς τρωμνῆς, καὶ ἀφείλε τὸ κωνοπεῖον ἀπὸ τῶν φύλων· καὶ μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε, καὶ παρέδωκε τῇ ᾠρᾷ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνη.

10. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πήραν τῶν βρωμάτων αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθον αἱ δύο ἄμα κατὰ τὸν ἐθισμόν αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευχήν· καὶ διελθῆσαι τὴν παρεμβολὴν, ἐκύκλωσαν τὴν Φάραγγα ἐκείνην, καὶ προσανέβησαν τὸ ὄρος Βετυλέα, καὶ ἦλθον πρὸς τὰς πύλας αὐτῆς.

11. Καὶ εἶπεν Ἰσθὶθ μακρόθεν τοῖς φυλάουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν· ἀνοίξατε δὴ, ἀνοίξατε τὴν πύλην, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ποιῆσαι ἔτι ἰσχύον ἐν Ἰσραὴλ καὶ κράτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ καὶ σήμερον ἐποίησε.

12. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐτῆς, ἐσπούδασαν τῷ καταβῆναι ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ συνεκάλεσαν τὰς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως.

13. Καὶ συνέδραμον πάντες ἀπὸ μητροῦ ἕως μεγάλης, ὅτι παραδόξον ἦν αὐτοῖς τὸ ἔλθεῖν αὐτήν, καὶ ἠνοῖξαν τὴν πύλην, καὶ ὑπεδέξαντο αὐτάς· καὶ ἄφαντες πῦρ εἰς Φαῦσιν, περιεκύκλωσαν αὐτάς.

14. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὰς Φωνὴ μεγάλη· αἰνεῖτε τὸν Κύριον, αἰνεῖτε, αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι οὐκ ἀπέστησε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς οἰκῆς Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἐθραυσσε τὰς ἐχθρὰς ἡμῶν, διὰ χειρὸς μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ.

15. Καὶ προσελθὼσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς πήρας ἔδειξε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδὲ ἡ κεφαλὴ Ὀλοφέρνη ἀρχιστρατήγου δυνάμεως Ἀσούρ, καὶ ἰδὲ τὸ κωνοπεῖον αὐτῆς ἐν ᾧ κατέκειτο ἐν ταῖς μέθαις αὐτῆς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν χειρὶ θηλείας.

16. Καὶ ζῇ ὁ Κύριος ὃς διεφύλαξέ με ἐν τῇ ὁδῷ με ἣ ἐπορεύθην, ὅτι ἠπάτησεν αὐτὸν τὸ πρόσωπόν με εἰς ἀπάλειαν

ν. 4. τῇ ᾠρᾷ) ἐν τῇ ᾠρᾷ. ν. 5. θραῦσμα) θραῦμα. ν. 7. Κύριε ὁ Θεὸς) ὁ Θεός. ν. 9. τὸν κωνοπεῖον) τὸ κωνοπεῖον. ν. 10. ἐπὶ τὴν προσευχήν.) non habet. ν. 11. δὴ ἀνοίξατε) transposita. ν. 12. ἐπὶ τὴν πύλην) εἰς τὴν πύλην. ν. 14. τὸν Κύριον) τὸν Θεόν, utroque loco. ibid. ὅτι οὐκ ἀπέστησε) ὅς οὐκ ἀπέστησε. ν. 15. κωνοπεῖον αὐτοῦ ἐν) κωνοπεῖον ἐν. ν. 16. ὁ Κύριος) absque articulo.

λειαν αὐτῆ, καὶ οὐκ ἐποίησεν ἀμαρτή-
μα μετ' ἐμοῦ εἰς μίανσιν καὶ αἰχμήν.

17. Καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα,
καὶ κύψαντες προσεκύνησαν τῷ Θεῷ,
καὶ ἔπαιον ὁμοθυμαδόν· εὐλογητός εἶ ὁ
Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξεδενώσας ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ σήμερον τὰς ἐχθρούς τῆ λαοῦ σου.

18. Καὶ ἔπεν αὐτῇ Ὁζίας· εὐλογη-
μένη εἶ σὺ θυγάτηρ τῷ Θεῷ τῷ ὑψί-
στῳ παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας τὰς
ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογημένος Κύριος ὁ
Θεός, ὃς ἐκτίσας τὰς ἐρανοὺς καὶ τὴν
γῆν, ὃς κατείδυνέ σε εἰς τραῦμα κε-
φαλῆς ἀρχόντος ἐχθρῶν ἡμῶν,

19. ὅτι οὐκ ἀποστήσεται ἡ ἐλπίς σου
ἀπὸ καρδίας ἀνθρώπων μνημονεύοντων
ἰσχύϊ Θεοῦ ἕως αἰῶνος.

20. Καὶ ποιῆσαι σοι αὐτὰ ὁ Θεός εἰς
ὑψος αἰῶνιον, τῇ ἐπισκέψασθαι σε ἐν
ἀγαθοῖς, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐφείσω τῆς ψυ-
χῆς σου διὰ τὴν ταπείνωσιν τῇ γένεσι
ἡμῶν, ἀλλ' ἐπεξήλθες τῷ πλῶματι
ἡμῶν, ἐπ' εὐθείαν πορευθεῖσα ἐνώπιον
τῷ Θεῷ ἡμῶν. καὶ ἔπαιον πᾶς ὁ λαός.
γένοιτο, γένοιτο.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΚΑΙ ἔπεν πρὸς αὐτοὺς Ἰεδιθ· ἀ-
κέσατε δὴ μου, ἀδελφοί, καὶ
λαβόντες τὴν κεφαλὴν ταύτην,
κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἐπαύξεως τῇ
τείχους ὑμῶν.

2. Καὶ ἔπει ἡνίκα εἰάν διαφάυση ὁ ἄρ-
θρος, καὶ ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν γῆν,

ἀναλήψετε ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πο-
λεμικά ὑμῶν, καὶ ἐξελεύσθε πᾶς ἀνὴρ
ἰσχύων ἔξω τῆς πόλεως, καὶ δώσετε ἀρ-
χήν εἰς αὐτούς, ὡς καταβαίνοντες
ἐπὶ τὸ πεδῖον εἰς τὴν προφυλακὴν υἱῶν
Ἀσούρ, καὶ ἐ καταβήσεσθε.

3. Καὶ ἀναλαβόντες ἔτοι τὰς πανο-
πλίας αὐτῶν, πορεύσονται εἰς τὰς πα-
ρεμβολὰς αὐτῶν, καὶ ἐγερῶσι τὰς
στρατηγούς τῆς δυνάμεως Ἀσούρ, καὶ
συνδραμῶνται ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρ-
νου, καὶ ἐχ' εὐρήσουσιν αὐτὸν, καὶ
ἐπιπεσεῖται ἐπ' αὐτοὺς φόβος, καὶ
φεύξονται ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

4. Καὶ ἐπακολουθήσαντες ὑμεῖς, καὶ
πάντες οἱ κατοικοῦντες πᾶν ὄριον Ἰσ-
ραὴλ, καταστρώσετε αὐτὰς ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν.

5. Πρὸ δὲ τῇ ποιῆσαι ταῦτα, καλέ-
σατέ μοι Ἀχιῶρ τὸν Ἀμμανίτην, ἵνα
ἰδὼν ἐπιγνῶ τὸν ἐκφραλισαίᾳ τὸν οἶκον
Ἰσραὴλ, καὶ αὐτὸν ὡς εἰς θάνατον ἀ-
ποπέιλαντα εἰς ἡμᾶς.

6. Καὶ ἐκάλεσαν τὸν Ἀχιῶρ ἐν τῇ
οἷκῃ Ὁζία. ὡς δὲ ἦλθε, καὶ εἶδε τὴν
κεφαλὴν Ὀλοφέρνου ἐν χειρὶ ἀνδρός
ἐνὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ λαῷ, ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐξελύθη τὸ πνεῦ-
μα αὐτῆ.

7. Ὡς δὲ ἀνέλαβον αὐτὸν, προσέπεσε ἀνέλα-
βον τοῖς ποσὶν Ἰεδιθ, καὶ προσεκύνησε τῷ
προσώπῳ αὐτῆς, καὶ ἔπεν· εὐλογημέ-
νη σὺ ἐν παντὶ σκηνώματι, Ἰέδα, καὶ
ἐν παντὶ ἔθνι, οἵτινες ἀκέσαντες τὸ
ὄνομά σου ταραχθήσονται.

8. Καὶ

v. 18. εὐλογημένη εἶ σὺ) εὐλογητὴ σὺ. ibid. ἐχθρῶν) addit ἡμῶν. v. 20. τῷ πλῶματι) absque ar-
ticulo. ibid. γένοιτο, γένοιτο. CAP. XIV. v. 2. ἡνίκα εἰάν) ἡνίκα ἂν. ibid. ἐξε-
λεύσεται) ἐξελεύσεσθε. v. 3. εἰς τὰς παρεμβολὰς) εἰς τὴν παρεμβολήν. v. 4. καταστρώσετε) κατὰ-
στρώσετε. v. 5. οἶκον Ἰσραὴλ) οἶκον τῆ Ἰσραὴλ. v. 7. ἀνέλαβον) ἀνέλαβον.

8. Καὶ νῦν ἀναγγεῖλόν μοι ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰεθὶθ ἐν μέσῳ τῆ λαοῦ πάντα ὅσα ἦν πεποιηκυῖα, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθεν ἕως ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

9. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῆσα, ἡλάλαξεν ὁ λαὸς Φωνῇ μεγάλη, καὶ ἔδωκεν Φωνὴν εὐφροσύνης ἐν τῇ πόλει αὐτῶν.

10. Ἰδὼν δὲ Ἀχιὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς τῇ Ἰσραὴλ, ἐπίστευσε τῷ Θεῷ σφόδρα, καὶ περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῆς, καὶ προσετίθη πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

11. Ἠνίκα δὲ ὁ ὄρθρος ἀνέβη, ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν Ὀλοφέρνης ἐκ τῆς τείχους. καὶ ἀνέλαβε πᾶς ἀνὴρ τὰ ὅπλα αὐτῆς, καὶ ἐξήλθουσιν κατὰ σπείραν ἐπὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς ὄρους.

12. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἀσούρ, ὡς εἶδον αὐτοὺς, διέπεμψαν ἐπὶ τὰς ἡγεμένους αὐτῶν· οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ τὰς στρατηγούς καὶ χιλιάρχους καὶ ἐπὶ πάντα ἄρχοντα αὐτῶν,

13. καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ὀλοφέρνης, καὶ εἶπαν τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐτῆς· ἔγειρον δὴ τὸν κύριον ἡμῶν, ὅτι ἐτόλμησαν οἱ δοῦλοι κατὰβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς εἰς πόλεμον, ἵνα ἐξολέθρευθῶσιν εἰς τέλος.

14. Καὶ εἰσῆλθε Βαγῳάας, καὶ ἐκρε-

Tom. II.

7. 9. εὐφροσύνης) εὐφροσύνην. V. 10. προσετίθη εἰς τὸν) προσετίθη πρὸς τὸν. V. 11. ὄρθρος) ὁ ὄρθρος. ibid. ἐκρέμασαν) καὶ ἐκρέμασαν. ib. πᾶς ἀνὴρ τὰ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ τὰ. ib. κατὰ σπείραν) κατὰ σπείρας. V. 12. ἐπὶ τὰς στρατηγούς) absque articulo. V. 14. τὴν αὐλήν) τὴν αὐλαίαν. ibid. ὑπενόει) ὑπενόητο. V. 15. ὑπήκουσε, διετίλκας) ἐπήκουσε, διατίλκας. V. 17. καὶ ἐβόησεν*) πρᾶξας. V. 19. διέβρῃξαν τὰς χιτῶνας αὐτῶν) τὰς χιτῶνας αὐτῶν διέβρῃξαν. CAP. XV. V. 2. ἐπῆσαν) ἐπίπλεον.

σε τὴν αὐλήν τῆς σκηνῆς, ὑπενόει γὰρ καθεύδειν αὐτὸν μετὰ Ἰεθὶθ.

15. Ὡς δὲ οὐδεὶς ὑπήκουσε, διατίλκας διετίλκας εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ εὗρεν λαὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐβρύμμενον νεκρόν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἀφῆρητο ἀπ' αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐβόησεν Φωνῇ μεγάλη μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ξεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰχυρᾶς, καὶ διέβρῃξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

17. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν ὃ ἦν Ἰεθὶθ καταλύσσα, καὶ ἔχ' εὗρεν αὐτήν, καὶ ἐξεπήδησεν εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐβόησεν.

18. ἠθέτησαν οἱ δέλοι, ἐποίησεν αἰχμήν μία γυνὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τὸν οἶκον τῆ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἰδὼ Ὀλοφέρνης χαμαὶ, καὶ ἡ κεφαλὴ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτῶν.

19. Ὡς δὲ ἤκουσαν ταῦτα τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως Ἀσούρ, διέβρῃξαν τὰς χιτῶνας αὐτῶν, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτῶν σφόδρα, καὶ ἐγένετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοή μεγάλη σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν τοῖς σκηνώμασιν ὄντες, ἐξέστησαν ἐπὶ τὸ γεγονός.

2. καὶ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὰς φόβος καὶ

K k k

τρε-

τρόμος, καὶ ἐκ τῆν ἀνθρώπος μένων κα-
τὰ πρόσωπον τῆ πλησίον ἔτι, ἀλλ' ἐκ-
χυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφρουγον ἐπὶ πᾶ-
σαν ὁδὸν τῆ πεδίας καὶ τῆς ὄρεινῃς.

3. Καὶ οἱ παρεμβοληκότες ἐν τῇ
ὄρεινῃ κύκλῳ Βετυλέα ἐτράπησαν εἰς
Φυγὴν. καὶ τότε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶς
ἀνὴρ πολεμιστῆς ἐξ αὐτῶν ἐξεχύθησαν
ἐπ' αὐτούς.

4. Καὶ ἀπέστειλεν Ὁζίας εἰς Βαιτο-
μαδαίμ, καὶ Βηθαί, καὶ Χαβαί, καὶ
Χωλά, καὶ εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ, τὸς
συντελε-
σμένων
* ἀπεκ-
χυθῶσιν
ἀπαγγέλλοντας ὑπὲρ τῶν συντελεσμένων.
καὶ ἵα πάντες * ἐπεκχυθῶσι τοῖς πολε-
μίοις εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν.

5. Ὡς δὴ ἤκεσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, πᾶν-
τες ὁμοθυμαδὸν ἐπέπεσον ἐπ' αὐτούς,
ἐκόντοιο καὶ ἐκόντοιο αὐτούς ἕως Χαβᾶ. ὡσαύτως
δὲ καὶ οἱ ἐξ Ἱερουσαλὴμ παρεγενήθη-
σαν, καὶ ἐκ πάσης τῆς ὄρεινῃς ἀνήγ-
γειλαν γὰρ αὐτοῖς τὰ γεγονότα τῇ
παραβολῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. καὶ οἱ
ἐν τῇ Γαλααδ καὶ οἱ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
ὑπερέκρεταν αὐτούς πληγῇ μεγάλῃ,
ἕως ἃ παρῆλθον Δαμασκόν, καὶ τὰ ὄ-
ρια αὐτῆς.

6. Οἱ δὲ λοιποὶ οἱ κατοικοῦντες Βε-
τυλέα, ἐπέπεσον τῇ παραβολῇ Ἀσ-
σοῦρ, καὶ ἐπρονόμυσαν αὐτούς, καὶ
ἐπλέτησαν σφόδρα.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀνατρέψαντες
ἀπὸ τῆς κοπῆς, ἐκυρίευσαν τῶν λοι-

πῶν, καὶ αἱ κῶμαι καὶ ἐπαύλεις ἐν τῇ αἰ π
ὄρεινῃ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλὰν λει
λαφύρων· ἦν γὰρ πληθὺς πολὺ σφό-
δρα.

8. Καὶ Ἰωακείμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ
ἡ γερούσια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οἱ κατοι-
κοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ ἦλθον τῇ θεά-
σασθαι τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε Κύριος
τῷ Ἰσραὴλ, καὶ τῇ ἰδεῖν τὴν Ἰδὶθ, καὶ
λαλῆσαι μετ' αὐτῆς εἰρήην.

9. Ὡς δὲ εἰσῆλθον πρὸς αὐτήν, εὐ-
λόγησαν αὐτήν πάντες ὁμοθυμαδόν,
καὶ εἶπαν πρὸς αὐτήν· σὺ ὑψώμα Ἰερε
ραὴλ, σὺ γαυρίασμα μέγα τῷ Ἰσραὴλ,
σὺ καύχημα μέγα τῷ γένους ἡμῶν.

10. Ἐποίησας ταῦτα πάντα ἐν χει-
ρί σου, εὐποίησας τὰ ἀγαθὰ μετὰ
Ἰσραὴλ· καὶ εὐδοκῆσαι ἐπ' αὐτοῖς ὁ Θεός. εὐδοκῆσαι
εὐλογημένη γίνου παρὰ τῷ παντοκρά-
τορι Κυρίῳ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. καὶ εἶ-
πε πᾶς ὁ λαός· γένοιτο.

11. Καὶ ἐλαφύρευσεν ὁ λαὸς τὴν πα-
ρεμβολὴν ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα, καὶ
ἔδωκαν τῇ Ἰουδίᾳ τὴν σικηνὴν Ὀλοφῆ-
ρου, καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα, καὶ
ταῖς κλίνας, καὶ τὰ ὀλκεία, καὶ πᾶν-
τα τὰ κατασκευάσματα αὐτοῦ. καὶ
λαβούσα αὕτη ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ἡμί-
ον αὐτῆς, καὶ ἔξευξε τὰς αἰμάζας αὐ-
τῆς, καὶ ἐσάρευσεν αὐτὰ ἐπ' αὐτῶν. μετ'

12. Καὶ συνέδραμε πᾶσα γυνὴ Ἰσ-
ραὴλ

ν. 3. ἐτράπησαν) καὶ ἐτράπησαν. ν. 4. καὶ Βηθαί) non habet. ibid. συντελεσμένων) συντελεσμέ-
νων. ib. ἀπεκχυθῶσιν) ἐπεκχυθῶσι. ν. 5. ἐκόντοιο) ἐκόντοιο. ibid. ἐν τῇ Γαλααδ) absque ar-
ticulo. ν. 6. ἐπέπεσον) ἐπέπεσαν. ν. 7. καὶ αἱ πόλεις) καὶ ἐπαύλεις. ν. 8. ἰδεῖν Ἰδὶθ) ἰδεῖν
τὴν Ἰδὶθ. ν. 9. εἰσῆλθον) εἰσῆλθον. ibid. Ἱερουσαλὴμ) Ἰσραὴλ. ν. 10. ταῦτα πάντα) transpo-
sita. ibid. εὐποίησας) ἐποίησας. ib. εὐδοκῆσαι) εὐδοκῆσαι. ν. 11. ὁ λαός) πᾶς ὁ λαός. ibid.
ὀλκεία) ὀλκεία. ib. κατασκευάσματα) κενεάσματα. ib. μετ' αὐτῶν) ἐπ' αὐτῶν.

ραήλ τῷ ἰδεῖν αὐτήν, καὶ εὐλόγησαν αὐτήν· καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν ἐξ αὐτῶν· καὶ ἔλαβε θύρσους ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ ἔδωκε ταῖς γυναῖξιν ταῖς μεθ' αὐτῆς,

οἱ 13. καὶ ἐπεφανώσατο τὴν ἐλαίαν αὐτῇ καὶ αἱ μετ' αὐτῆς. καὶ προῆλθεν παντὸς τῷ λαοῦ ἐν χορείᾳ ἡγουμένη πασῶν τῶν γυναικῶν, καὶ ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, ἐνωπλισμένοι μετὰ σφάνων καὶ ὕμνων ἐν τῷ φόματι αὐτῶν.

14. Καὶ ἐξῆρχεν Ἰεθὶθ τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὑπερφώνει πᾶς ὁ λαὸς τὴν ἀνέσιν ταύτην.

ΚΕΦ. ΙΣ'. XVI.

ΚΑΙ εἶπεν Ἰεθὶθ· ἐξάγετε τῷ Θεῷ με ἐν τυμπάνοις, ᾄσατε τῷ Κυρίῳ μου ἐν κυμβάλοις, ἐναρμόσατε αὐτῷ ψαλμὸν κανόν, ὑψοῦτε καὶ ἐπικαλεῖθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

2. ὅτι ὁ Θεὸς συντρίβων πολέμους Κύριος, ὅτι εἰς παρεμβολὰς αὐτοῦ ἐν μέσῳ λαοῦ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς καταδιωκόντων με.

3. Ἦλθεν Ἀσσοὺρ ἐξ ὀρέων ἀπὸ βορρᾶς, ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ, ὡς τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐνέφραξε χειμαρῶν, καὶ ἡ ἵππος αὐτῶν ἐκάλυψε βουνοῦς.

4. Εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ ὄριά μου, καὶ τὸς νεανίσκους μου ἀνελεῖν ἐν ῥομ-

φαίᾳ, καὶ τὰ θηλάζοντά με θήσειν εἰς ἑδάφος, καὶ τὰ νηπιά μου δώσειν εἰς προνομήν, καὶ τὰς παρθένους μου σκυλευσάτω.

5. Κύριος παντοκράτωρ ἠθέτησεν αὐτὸς ἐν χειρὶ θηλείας.

6. Οὐ γὰρ ὑπέπεσεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν ὑπὸ νεανίσκων, οὐδὲ υἱοὶ Τιτάνων ἐπάταξαν αὐτόν, οὐδὲ ὑψηλοὶ γίγαντες ἐπέθεντο αὐτῷ, ἀλλὰ Ἰεθὶθ θυγάτηρ Μεραρί ἐν καλάξει προσώπου αὐτῆς παρέλυσεν αὐτόν.

7. Ἐξεδύσατο γὰρ σολὴν χιρεῦσεως αὐτῆς εἰς ὕψος τῶν πονούντων ἐν Ἰσραὴλ, ἤλειψατο τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐν μυρισμῷ,

8. καὶ ἐδήσατο τὰς τρίχας αὐτῆς ἐν μίτρᾳ, καὶ ἔλαβε σολὴν λινὴν εἰς ἀπάτην αὐτοῦ.

9. Τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἤρπασεν ὀφθαλμὸν αὐτῆς, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ἠχμαλώτισε ψυχὴν αὐτῆς. διήλθεν ἀκινάκης τὸν τραύχην αὐτῆς.

10. Ἐφρίζαν Πέρσαι τὴν τόλμην αὐτῆς, καὶ Μῆδοι τὸ θράσος αὐτῆς ἐταράχθησαν.

11. Τότε ἠλάλαξαν οἱ ταπεινοὶ μου, καὶ ἐφροδύθησαν οἱ ἀδυνάμεις μου, καὶ ἐπλήθησαν ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἀνέτραψαν.

12. Υἱοὶ κορασίων κατεκέντησαν αὐτὸς, καὶ ὡς παῖδες αὐτομολούντων ἐτίτρωσκον αὐτὸς. ἀπώλοντο ἐκ παρατάξεως Κυρίου μου.

K k k z

13. Ὑμνή-

9. 12. εὐλόγησαν αὐτῇ χορὸν) εὐλόγησαν αὐτήν· καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν. *ibid.* μεθ' αὐτῆς) μετ' αὐτῆς. 13. ἐπεφανώσατο) ἐπεφανώσαντο. *ibid.* καὶ αἱ μετ') καὶ αἱ μετ'. 14. ὑπερφώνει) ὑπερφώνει. CAP. XVI. 1. ἐπικαλεῖθε) ἐπικαλέσασθε. 2. ὅτι ὁ Θεός) *absque articulo.* *ibid.* καταδιωκόντων) τῶν καταδιωκόντων. 3. 4. δώσειν) δώσειν. 10. τόλμην) τόλμην. *ibid.* ἐταράχθησαν) ἐξέταράχθησαν. 12. παῖδες) παῖδας.

13. Ὑμνήσω τῷ Κυρίῳ ὕμνον καινόν.
Κύριε, μέγας εἶ, καὶ ἔνδοξος, θαυμα-
σὸς ἐν ἰσχύϊ, ἀνυπέβλητος.

14. Σοὶ δουλεύσάτω πᾶσα ἡ κτίσις
σου· ὅτι ἔπας, καὶ ἐγενήθησαν· ἀπέ-
σειλας τὸ πνεῦμά σου, καὶ ὠκοδόμη-
σα· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τῇ Φω-
νῇ σου.

15. Ὅρη γὰρ ἐκ θεμελίων σὺν ὕδα-
σι σαλευθήσεται, πέτραι δὲ ἀπὸ προ-
σώπου σου ὡς κηρὸς τακίησεται· ἐπὶ δὲ
εὐεila- τεύσεις

16. Ὅτι μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὁσ-
μὴν εὐωδίας, καὶ ἐλάχιστον πᾶν θύαρ
εἰς ὀλοκαύτωμά σοι. ὁ δὲ φοβούμενος
τὸν Κύριον, μέγας διαπαιτός.

17. Οὐαὶ ἔθνεσιν ἐπανισανομένοις τῷ
γένει μου, Κύριος παντοκράτωρ ἐκδική-
σει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, δοῦναι
πῦρ καὶ σκάληκας εἰς σάρκας αὐτῶν,
καὶ κλαύσονται ἐν αἰδήτῃ ἕως αἰῶνος.

18. Ὡς δὲ ἤλθουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ,
προσεκύνησαν τῷ Θεῷ. καὶ ἠνίκα ἐκα-
θαρίσθη ὁ λαὸς, ἀνήνεγκαν τὰ ὀλο-
καυτώματα αὐτῶν, καὶ τὰ ἐκούσια
αὐτῶν, καὶ τὰ δόματα αὐτῶν.

19. Καὶ ἀνέθηκεν Ἰουδίθ πάντα τὰ
σκευῆ Ὀλοφέρνηου, ὅσα ἔδωκεν ὁ λαὸς
ἐαυτῇ αὐτῇ, καὶ τὸ κωνάπειον ὃ ἔλαβεν αὐτῇ
ἐαυτῇ ἐκ τῆ κοιτῶνος αὐτῆς, εἰς ἀνάθημα τῷ
Κυρίῳ ἔδωκε.

20. Καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραϊνόμενος εἰς
Ἱερουσαλήμ κατὰ πρόσωπον τῶν ἀγγέ-
λων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ Ἰουδίθ μετ'
αὐτῶν κατέμενε.

21. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας
ἀνέβηκεν ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν ἑαυ-
τοῦ. καὶ Ἰουδίθ ἀπῆλθεν εἰς Βετυλούα,
καὶ κατέμενε ἐπὶ τῆς ὑπαρχεως αὐ-
τῆς, καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν αὐ-
τῆς ἔνδοξος ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

22. Καὶ πολλοὶ ἐπέθυμνησαν αὐτήν,
καὶ οὐκ ἔγνω ἀνὴρ αὐτὴν πᾶσας τὰς
ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας ἀπέθανε Μανασσῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, Μανασ-
σῆ καὶ προστετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. σῆ

23. Καὶ προβαίνουσα ἦν μεγάλη σφό-
δρα, καὶ ἐγήρασεν ἐν τῷ οἴκῳ τῆ ἀνδρὸς
αὐτῆς ἑκατὸν πέντε ἔτη, καὶ ἀφῆκε
τὴν ἄβραν αὐτῆς ἐλευθέραν, καὶ ἀπέ-
θανεν εἰς Βετυλούα, καὶ ἔθαψαν αὐ-
τήν ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆ ἀνδρὸς αὐτῆς
Μανασσῆ.

24. καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ οἶκος Ἰσραὴλ ἐπένθυ-
ῶν ἡμέρας ἐπὶ ὅσας καὶ διεῖλε τὰ ὑπάρχοντα αὐ-
τῆς πρὸ τῆ ἀποθανεῖν αὐτὴν πᾶσι
τοῖς ἔγγιστο Μανασσῇ τῆ ἀνδρὸς αὐτῆς,
καὶ τοῖς ἔγγιστο τῆ γένους αὐτῆς.

25. Καὶ οὐκ ἦν ἐτι ὁ ἐκφοβῶν τὰς
υἱούς Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουδίθ,
καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτήν, ἡμέρας
πολλὰς.

Ι Ο Υ Δ Ε Ι Θ.

ν. 13. τῷ Κυρίῳ) τῷ Θεῷ μου. ν. 15. τακίησεται. ἔτι δὲ) τακίησονται ἐπὶ δὲ. ibid. εὐεila-τεύσεις)
εὐεila-τεύσεις. ν. 17. ἐπανισανομένοις) ἐπανισαμένοις. ν. 18. δόματα αὐτῶν.) αὐτῶν deest. ν. 19.
ἐαυτῇ ἐκ τῆ κ. ἐαυτοῦ) αὐτῇ ἐκ τῆ κοιτῶνος αὐτῆς. ib. τῷ Κυρίῳ) τῷ Θεῷ. ν. 20. εἰς Ἱερουσαλὴμ.) ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ. ν. 21. ταύτας τὰς ἡμέρας) transposita. ibid. ἀνέβηκεν) addit ἕκαστος. ib. ἐαυτοῦ.)
αὐτῆς. ν. 22. Μανασσῇ) Μανασσῆ. ν. 23. προβαίνουσα ἦν) transposita. ibid. τῷ οἴκῳ) ἐν τῷ οἴκῳ.
ib. ἑκατὸν πέντε ἔτη) ἔτη ἑκατὸν πέντε. ν. 24. ἐπέθηκεν) ἐπέθηκεν. Subscript. Ἰουδίθ.) τίλει
τῆς Ἰουδίθ.

Ο ΙΕ-

Ο ΙΕΡΕΥΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΑΙ ἤγαγεν Ἰωσίας τὸ Πάχχα ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ Κυρίῳ ἑαυτοῦ, καὶ ἔθυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ Πάχχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ

τῆ μηνὸς τῆ πρώτης,

2. σήσας τὰς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας ἱσολισμένους ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις ἱεροδούλοις τῷ Ἰσραὴλ, ἀγιάσαι ἑαυτὰς τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἀγίας κιβωτοῦ τῷ Κυρίῳ ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ἀκοδόμησε Σαλωμών ὁ υἱὸς τῷ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς.

4. Οὐκ ἔσαι ὑμῖν ἄραι ἐπ' αἰμῶν αὐτήν, καὶ νῦν λατρεύετε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς καὶ τὰς φυλὰς ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα Σαλωμών τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

5. Καὶ πάντες ἐν τῷ ἁγίῳ κατὰ τὴν μεριδαρχίαν τὴν πατρικὴν ὑμῶν τῶν Λευιτῶν, τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,

6. ἐν τάξει θύσατε τὸ Πάχχα, καὶ τὰς θυσίας ἐτοιμάσατε τοῖς ἀδελ-

φοῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ Πάχχα κατὰ τὸ πρόσταγμα Κυρίου τὸ δοθέν τῷ Μωϋσῇ.

7. Καὶ ἔδωρήσατο Ἰωσίας τῷ λαῷ τῷ εὐρεθέντι ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας, μόχους τριαχίλους. ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ Λευίταις.

8. Καὶ ἔδωκε Χελκίας, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἡσὺῆλος, οἱ ἐπιστάται τῷ ἱερῷ, τοῖς ἱερεῦσιν εἰς Πάχχα πρόσβατα διχίλια ἐξακόσια, μόχους τριακοσίους.

9. Καὶ Ἰεχονίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφός, καὶ Ἀσαβίας, Σαβίας καὶ Ὀκίηλος, καὶ Ἰωράμ χιλιάρχαι ἔδωκεν τοῖς Λευίταις εἰς Πάχχα πρόσβατα πεντακιχίλια, μόχους ἐπίσκοσιους.

10. καὶ τέτων γενομένων, εὐπρεπῶς ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, ἔχοντες τὰ ἄζυμα κατὰ τὰς φυλὰς καὶ κατὰ τὰς μεριδαρχίας τῶν πατέρων ἔμπροσθεν τῷ λαῷ, προσενεγκεῖν τῷ Κυρίῳ κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ Μωϋσῇ, καὶ οὕτως τὸ πρῶτον.

11. Καὶ ὤπλισαν τὰ Πάχχα πυρὶ ὡς καδήκει, καὶ τὰς θυσίας ἤψαν ἐν τοῖς ὤπλισαν

Κ κ κ 3

χαλ-

Ο ΙΕΡΕΥΣ) ΕΣΔΡΑΣ. CAP. I. v. 1. ἑαυτοῦ, καὶ ἔθυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ Πάχχα) αὐτῷ. καὶ ἔθυσεν τὸ Πάχχα. v. 3. ὁ υἱὸς τῷ Δαυίδ) ὁ τῷ Δαυίδ. v. 4. Κυρίῳ τῷ Θεῷ) τῷ κυρίῳ Θεῷ. ib. καὶ φυλὰς) καὶ τὰς φυλὰς. v. 5. ἐν τῷ ἱερῷ) ἐν τῷ ἁγίῳ. v. 6. πρόσταγμα Κυρίου) πρόσταγμα τῷ κυρίου. v. 8. καὶ Ἡσὺῆλος) καὶ Ἡσὺῆλος. v. 9. Σαβίας, καὶ Ὀκίηλος) ἀσαβίας, καὶ ὀκίηλος. v. 10. καὶ τέτων γενομένων) καὶ ταῦτα τὰ γεγνημένα. v. 11. ὤπλισαν) ἤψαν.

χαλκείοις καὶ λέδοι μετ' εὐωδίας, καὶ ἀπηνεγκαν πᾶσι τοῖς ἐκ τῆ λαοῦ.

12. Μετὰ δὲ ταῦτα ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς ἑαυτῶν, υἱοῖς Ἀαρών.

13. Οἱ γὰρ ἱερεῖς ἀνέφερον τὰ ζέατα ἕως ἀωρίας· καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν, υἱοῖς Ἀαρών.

14. καὶ οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ἀσάφ ἦσαν ἐπὶ τῆς τάξεως ἑαυτῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ Δαυὶδ τεταγμένα, καὶ Ἀσάφ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἐδδινὲς ὁ παρὰ τῷ βασιλεῶς.

15. καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος· οὗκ ἔτι παραβῆναι ἔκαζον τὴν ἑαυτῶν ἐφημερίαν. οἱ γὰρ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς.

16. καὶ συνετελέσθη τὰ τῆς θυσίας τῷ Κυρίῳ τῷ Κυρίῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀρχθῆναι τὸ Πάσχα, καὶ προσειχθῆναι τὰς θυσίας ἐπὶ τὸ τῷ Κυρίου θυσιαστήριον, κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τῷ βασιλεῶς Ἰωσίας.

17. Καὶ ἦγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν τῷ καιρῷ τῷ τῷ Πάσχα καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἡμέρας ἐπ' αὐτόν.

18. Καὶ οὐκ ἦρχθη τὸ Πάσχα τοιοῦτο ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν χρόνων Σαμὲλ τῷ προφῆτῃ.

19. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῷ Ἰσραὴλ οὐκ ἠγάγουν Πάσχα τοιοῦτο, οἷον ἦγαγεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πᾶς Ἰσ-

ραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν τῇ κατοικήσει αὐτῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

20. Ὁ κλινοκαὶδεκάτω ἔτει βασιλεύοντος Ἰωσίου ἦρχθη τὸ Πάσχα τοῦτο.

21. Καὶ ὠρθαίθη τὰ ἔργα Ἰωσίου ἐνώπιον τῷ Κυρίῳ αὐτῷ ἐν καρδίᾳ πλήρει εὐσεβείας.

22. καὶ τὰ κατ' αὐτὸν δὲ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, περὶ τῶν ἡμαρτηκότων καὶ ἡσεθηκότων εἰς τὸν Κύριον παρὰ πᾶν ἔθνος καὶ βασιλείαν, καὶ ἡ ἐλύπησεν αὐτὸν ἐν αἰδήσει· καὶ οἱ λόγοι τῷ Κυρίῳ ἀνέστησαν ἐπὶ Ἰσραὴλ.

23. Καὶ μετὰ πᾶσαν τὴν προᾶξιν ταύτην Ἰωσίῳ, συνέβη Φαραὶ βασιλέα Αἰγύπτου ἐλθόντα πόλεμον ἐγεῖραι ἐν Καρχαμίς ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ Ἰωσίας. Καρχαμὶς

24. καὶ διεπέμφθη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου, λέγων· τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἐστίν, βασιλεῦ τῆς Ἰουδαίας;

25. ἔχῃ πρὸς σὲ ἐξαπέσταλμαι ὑπὸ Κυρίῳ τῷ Θεῷ· ἐπὶ γὰρ τῷ Εὐφράτῃ ὁ πόλεμός μου ἐστίν· καὶ νῦν Κύριος μετ' ἐμῶ ἐστίν, καὶ Κύριος μετ' ἐμῶ ἐπισπεύδων ἐστίν· ἀπόστηθι, καὶ μὴ ἐναντιοῦ τῷ Κυρίῳ.

26. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἑαυτὸν Ἰωσίας ἐπὶ τὸ ἄρμα αὐτῷ, ἀλλὰ πολέμειν αὐτὸν ἐπεχείρει, ὃ προσέχων ῥήμασιν Ἱερεμίου προφῆτῃ ἐκ στόματος Κυρίῳ.

27. ἀλλὰ

V. 12. & 14. ἑαυτῶν) αὐτῶν. V. 16. τῷ Κυρίῳ) τῷ κυρίῳ. *ibid.* προσειχθῆναι) προσαχθῆναι. V. 17. ἦγαγον) ἠγάγουν. V. 18. τοιοῦτο) τοιούτον. V. 19. τοιοῦτο) τοιούτον. *ibid.* οἱ εὐρεθέντες) οἱ εὐρεθέντες. V. 22. καὶ ἐλύπησεν αὐτὸν ἐν αἰδήσει·) καὶ ἡ ἐλύπησεν αὐτὸν ἐν. V. 23. Καρχαμὶς) καρχαμὶς.

Μεταεδ- 27. ἀλλὰ συνεστήσατο πρὸς αὐτὸν
δαὲς πόλεμον ἐν τῷ πεδίῳ μαγεδῶν· καὶ κα-
τέβησαν οἱ ἄρχοντες πρὸς τὸν βασι-
λέα Ἰωσίαν.

28. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παι-
σιν ἑαυτῶ· ἀποστήσατέ με ἀπὸ τῆς μά-
χης, ἠθάρνησα γὰρ λίαν. καὶ εὐθέως
ἀπέστησαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτῷ ἀπὸ
τῆς παρατάξεως.

29. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευ-
τέριον ἑαυτῷ, καὶ ἀποκατασταθεὶς εἰς
Ἱερουσαλὴμ, μετήλλαξε τὸν βίον ἑαυ-
τῷ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ πατρικῷ τάφῳ.

30. Καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ (καὶ)
ἐπέβησαν τὸν Ἰωσίαν, καὶ ἐθρήνησεν
Ἱερεμίας ὁ προφῆτης ὑπὲρ Ἰωσίου, καὶ
οἱ προκαθήμενοι σὺν γυναῖξιν ἐθρήνου-
ν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ
ἐξεδόθη τὸτο γινώσκειν αἰεὶ εἰς ἅπαν
τὸ γένος Ἰσραὴλ.

31. Ταῦτα δὲ ἀναγέγραπται ἐν τῇ
βίβλῳ τῶν ἱστορουμένων περὶ τῶν βα-
σιλέων τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὸ κατ' ἐν
πραχθὲν τῆς πράξεως Ἰωσίου, καὶ τῆς
δόξης αὐτῷ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτῷ ἐν
τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου. τὰ τε προπραχθέντα
προά- ὑπ' αὐτῷ καὶ τὰ νῦν, ἰσότηται ἐν τῇ
χθέντα βίβλῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

32. Καὶ ἀναλαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους
Ἰωάχας τὸν Ἰωάχας υἱὸν Ἰωσίου, ἀνέδειξαν βασι-
λέα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτῷ, ὅν-
τα ἐτῶν εἰκοσι τριῶν.

33. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰούδα καὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ μῆνας τρεῖς· καὶ ἀπέστησεν
αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου τῷ μὴ βα-
σιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ,

34. καὶ ἐξημίωσε τὸ ἔθνος ἀργυρίου
ταλάντοις ἑκατὸν, καὶ χρυσῷ ταλάν-
τῳ ἑνὶ.

35. Καὶ ἀνέδειξε βασιλεὺς Αἰγύπτου
βασιλέα Ἰωακείμ τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ
βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσα-
λὴμ.

36. Καὶ ἔδωκεν Ἰωακείμ καὶ τὰς με-
γιστὰς, Ζαράκην δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τῷ συλλαβῶν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου.

37. Ἐτῶν δὲ ἦν εἰκοσιπέντε Ἰωακείμ,
ὅτε ἐβασίλευσε τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερου-
σαλὴμ· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντι
Κυρίου.

38. Ἐπ' αὐτὸν δὲ ἀνέβη Ναβουχοδο-
νόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ δῆσας
αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ, ἀπήγαγεν
εἰς Βαβυλῶνα.

39. καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ Κυ-
ρίου λαβὼν Ναβουχοδονόσορ καὶ ἀπενέγ-
κας, ἀπηρέισατο ἐν τῷ ναῷ ἑαυτῷ ἐν
Βαβυλῶνι.

40. Ταῦτα δὲ ἰσθηθέντα περὶ αὐτῷ,
καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῷ καὶ δυσσε-
βείας, ἀναγέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν
χρόνων τῶν βασιλέων.

41. Καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτῷ Ἰωα-
κείμ

ν. 27. Μεταεδδαὲς) μαγεδῶν. ν. 29. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ, bis. ν. 30. (καὶ) abest. ibid. ἐθρήνου) ἐθρήνουσαν. ν. 31. τῷ Κυρίῳ. τὰ τε προπραχθέντα) κυρίου. τὰ τε προπραχθέντα. ibid. ἐν τῇ βίβλῳ) τῷ ἐν βίβλῳ. ν. 32. Ἰωάχας) Ἰεχονίας. ν. 33. ἐν Ἰούδα) ἐν Ἰσραὴλ. ibid. ἀπέστησεν αὐτὸν) ἀπέστησεν αὐτόν. ν. 35. Ἰωακείμ) ἰωακίμ, passim. ν. 37. ἐναντι) ἐνώπιον. ν. 38. Ἐπ' αὐτὸν) μετ' αὐτόν. ibid. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ib. δῆσας) ἔδωκεν. ib. ἀπήγαγεν) καὶ ἀπήγαγεν. ν. 39. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ.

καὶ υἱὸς αὐτῆς, ὅτε γὰρ αἰνεῖσθαι, ἦν ἐτῶν (δέκα) ὀκτώ.

μετακαλέσθαι αὐτὴς, καὶ τότε ἐφείδετο αὐτῶν καὶ τῷ σκηνήματος ἑαυτῆς.

42. Βασιλεύει δὲ μῆνας τρεῖς καὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντὶ Κυρίου.

49. Αὐτοὶ δὲ ἐξεμυκλήριζον ἐν τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· καὶ ἡ ἡμέρα ἐλάλησε Κύριος, ἦσαν ἐκπαίζοντες τὰς προφῆτας αὐτῆς, ἕως τῆς θυμωθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔθνει ἑαυτοῦ διὰ τὰ δυσσεβήματα, προσάξαι ἀναβιβᾶσαι ἐπ' αὐτὴς τὰς βασιλεῖς τῶν Χαλδαίων.

43. Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν ἀποστείλας Ναβουχοδονόσορ μετήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ἅμα τοῖς ἱεροῖς σκεύεσι τῆς Κυρίου.

50. Οὗτοι ἀπέκλειναν τὰς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ, περικύκλω τῆς ἀγίας αὐτῶν ἱερῶν· καὶ οὐκ ἐφείσαντο νεανίσκου καὶ παρθένου καὶ πρεσβύτου καὶ νεωτέρου αὐτῶν. Ἀλλὰ πάντα παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

44. καὶ ἀνέδειξε Σεδεκίαν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, (Σεδεκίαν) ὄντα ἐτῶν εἴκοσι ἑνός. ἐβασίλευσε δὲ ἔτη ἑνδεκά,

51. Καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη τῆς Κυρίου τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ τὰ σκεύη κιβωτῆ τῆς Κυρίου καὶ τὰς βασιλικὰς ἀποθήκας ἀναλαβόντες ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα.

45. καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐκ ἐντροπῆς ἀπὸ τῶν ῥηθέντων λόγων ὑπὸ Ἱερεμίου τῷ προφῆτου ἐκ στόματος τῆς Κυρίου.

52. καὶ ἐνεπύρισαν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ ἔλυσαν τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς πύργους αὐτῆς ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ· αὐτῶν

46. Καὶ ὀρκιθεὶς ἀπὸ τῆς βασιλέως Ναβουχοδονόσορ τῷ ὀνόματι τῆς Κυρίου, ἐπιρκήσας ἀπέστη, καὶ σκληρύνας ἑαυτῇ τὸν τραχύλον καὶ τὴν καρδίαν ἑαυτῆς, παρέβη τὰ νόμιμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

53. καὶ συνετέλεσαν πάντα τὰ ἐνδοξα αὐτῆς ἀχρεῖᾶσαι, καὶ τὰς ἐπιλοιπὰς ἀπήγαγεν ἀπὸ ῥομφαίας εἰς Βαβυλῶνα.

47. Καὶ οἱ ἡγέμενοι δὲ τῆς λαοῦ καὶ τῶν ἱερῶν πολλὰ ἠνόμησαν καὶ παρέβησαν ὑπὲρ πάσας τὰς ἀκαθαρσίας πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸ ἱερὸν τῆς Κυρίου τὸ ἁγιασθὲν ἐν Ἱεροσολύμοις.

54. Καὶ ἦσαν παῖδες αὐτῶν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, μέχρι τῆς βασιλεῦσαι Πέρσας, εἰς ἀναπλήρωσιν λόγου Κυρίου ἐν στόματι Ἱερεμίου.

55. ἕως

48. Καὶ ἀπέπειλεν ὁ Θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν διὰ τῆς ἀγγελίας ἑαυτῆς

V. 41. υἱὸς) ὁ υἱός. *ibid.* (δέκα) *abest.* V. 44. (Σεδεκίαν) *non habet.* *ibid.* ἐβασίλευσε δὲ) βασιλεύει δὲ. V. 46. τῆς Κυρίου) *absque articulo.* *ibid.* ἑαυτοῦ) αὐτοῦ, *bis.* V. 47. ἠνόμησαν καὶ παρέβησαν) ἠτέβησαν καὶ. *ibid.* ἁγιασθὲν ἐν Ἱεροσολύμοις.) ἁγιασθῆναι ἐν Ἱερουσαλήμ. V. 48. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ, *bis.* V. 49. ἐξεμυκλήριζον) ἐμυκλήριζον. *ibid.* τοῦ θυμωθῆναι) οὐ θυμώντα. *ib.* ἑαυτῇ) αὐτῇ. V. 50. νεωτέρου αὐτῶν. Ἀλλὰ πάντα παρέδωκεν) νεωτέρου, ἀλλὰ πάντα παρέδωκεν. V. 51. καὶ τὰ σκεύη κιβωτῆ) καὶ τὰς κιβωτὰς. V. 52. Κυρίου) τῆς κυρίου. *ibid.* πύργους αὐτῶν) πύργους αὐτῆς. V. 53. ἀπὸ ῥομφαίας) μετὰ ῥομφαίας. V. 54. μέχρι τῆς) μέχρι αὐτῆς. *ibid.* λόγου Κυρίου) ῥήματος τῆς κυρίου.

75. ἕως τῆς εὐδοκῆσαι τὴν γῆν τὰ ἔσθια αὐτῆς, πάντα τὸν χρόνον τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

ΚΕΦ. Β'. II.

Β Ασιλεύοντος Κύρου Περσῶν ἔτρεσ πρώτῃ, εἰς συντέλειαν ἔτηματος Κυρίου ἐν σόματι Ἰερεμίου,

2. ἤγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κυρίου ασιλέως Περσῶν, καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ ἡ βασιλείᾳ ἑαυτῆς, καὶ ἅμα διὰ γραμμῶν, λέγων·

3. τὰδε λέγει ὁ βασιλεὺς Περσῶν ὕψος· ἐμὲ ἀνέδειξε βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ Κύριος τῷ Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ ψιτος.

4. Καὶ ἐσήμνη μοι οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῇ ἐν τῇ Ἰερουσαλῇ.

5. Εἴτις ἐστὶν οὖν ὑμῶν ἐκ τῶ ἔθνους ὑτῆς, ἔσω ὁ Κύριος Κύριος αὐτῆς μετ' ὑτῆς, καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἡν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, οἰκοδομεῖτω τὸν οἶκον κυρίου τῷ Ἰσραὴλ· ἔτος ὁ Κύριος, ὁ κατασκευάσας ἐν Ἱερουσαλὴμ.

6. Ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσι, δοξάζειτωσαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς, ἐν χρυσῷ καὶ ἐν ἀργυρῷ, ἐν δόλοισι μεθ' ἵππων καὶ κήνων σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προσεδειμένοις εἰς τὸ ἱερὸν τῷ Κυρίῳ τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

Tom. II.

7. Καὶ καταστάντες οἱ ἀρχίφυλοι τῶν πατριῶν τῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν φυλῆς, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντων ὧν ἤγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα, ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Κυρίῳ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

8. Καὶ οἱ περὶ κύκλῳ αὐτῶν ἐδοθήσαν ἐν πᾶσιν, ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσῷ, ἵπποις καὶ κήνεσι, καὶ εὐχαῖς ὥστε πλείσταις ποδῶν, ὧν ὁ νῆς ἡγέρθη.

9. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε τὰ ἱερά σκεύη τῷ Κυρίῳ, ἃ μετήνεγκε Ναβοχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπηρείστατο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτῆς εἰδωλείῳ.

10. Ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν παρέδωκεν αὐτὰ Μιθριδάτῃ τῷ ἑαυτῆς γαζοφύλακι.

11. διὰ δὲ τέττε παρεδόθησαν Σασα- Σανα-
βασσάρῳ τῷ προσάτῃ τῆς Ἰουδαίας. Βασσάρῳ

12. Ὁ δὲ τούτων ἀριθμὸς ἦν, σπονδεῖα χρυσῶ χίλια, καὶ σποινδεῖα ἀργυρῶ χίλια, θύσσαι ἀργυρῶ εἰκοσινενέα, φιάλαι χρύσειαι τριάκοντα, ἀργυρῶ διχίλια τετρακίσια δέκα, καὶ ἄλλα σκεύη χίλια.

13. Τὰ δὲ πάντα σκεύη διοκομίδῃ χρυσῶ καὶ ἀργυρῶ πεντακισχίλια τετρακίσια ἐξηκονταενέα.

14. ἀνιένεχθη δὲ ὑπὸ Σασαβασάρου ἁ- Σανα-
μα τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκ Βα- Βασσάρου
βυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ.

L II

15. Ἐν

AP. II. v. 2. (ἐαυτοῦ) αὐτῆς. v. 4. (ἐαυτῷ) αὐτῶν. v. 5. Κύριος Κύριος) κύριος. ibid. οἶκον Κυρίου) οἶκον τῷ κυρίῳ. v. 6. κατὰ τόπους) κατὰ τὰς τόπους. v. 7. καταστάντες) καταστήσαντες. v. 8. ἀργυρῶ) ἐν ἀργυρίῳ. ibid. καὶ κήνεσι) καὶ deest. ib. ὥστε) ὥς. v. 9. ἐαυτοῦ εἰδωλείῳ) εἰδωλείῳ αὐτῆς. v. 10. Μιθριδάτῃ) μυθραδάτῃ. v. 11. Σασαβασάρῳ τῷ προσάτῃ) σαμανασσάρῳ προσάτῃ. v. 12. χίλια, καὶ σπονδεῖα) καὶ deest. ibid. χρύσειαι) χρυσῶν. v. 13. διοκομίδῃ) διοκομίδῃ. v. 14. Σαναβασσάρου) σαμανασσάρου. ibid. Ἱερουσαλὴμ.) Ἱερουσαλὴμ.

15. Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ Ἀρταξέρξου τῷ Περσῶν βασιλείῳ χρόνοις κατέγραψεν αὐτῷ κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἰερουσαλὴμ Βήλεμος, καὶ Μιθριδάτης, καὶ Ταβέλλιος, καὶ Ῥάθυμος, καὶ Βεέλτεθμος, καὶ Σεμέλλιος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι, οἱ οἰκούντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις, τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν.

16. Βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρία οἱ παῖδες σὺ, Ῥάθυμος ὁ τὰ προσπίπλοντα, Σεβέλλιος καὶ Σεμέλλιος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ ἐπίκραταιοι λοιποὶ τῆς βουλῆς αὐτῶν, καὶ κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ.

17. καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ με βασιλεῖ, διότι οἱ Ἰουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες εἰς Ἰερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτην καὶ τὴν ποιηρᾶν, οἰκοδομῶσι τὰς τε ἀγορὰς αὐτῆς, καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσι, καὶ ναὸν ὑποβάλλονται.

18. Ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη συντελεσθῇ, φορολογίαν ἢ μὴ ὑπομείνωσι δεῖναι, ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται· καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναὸν, καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο, ἀλλὰ προσφανεῖναι τῷ κυρίῳ βασιλεῖ, ὅπως εἰς φάνηται σοι, ἐπισκεψθῇ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν πατέρων σου βιβλίοις.

19. Καὶ εὐρήσεις ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τὰ γεγραμμένα περὶ τούτων, καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἦν ἀποστάτης, ἣν ἐκείνη καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνοχλοῦσα, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος, δι' ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημαῖδη.

20. Νῦν οὖν ὑποδείκνυμέν σοι, κύριε βασιλεῦ, διότι ἐὰν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ ταύτης τείχη ἀνασταθῇ, κἀπόδος ἐκ ἔτι σοι ἔσαι εἰς κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην.

21. Τότε ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς Ῥαθύμῳ τῷ γράφοντι τὰ προσπίπλοντα, καὶ Βελτέθμῳ, καὶ Σεμέλλῳ γραμματεῖ, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασσόμενοις καὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ Συρίᾳ, καὶ Φοινίκῃ, τὰ ὑπογεγραμμένα.

22. Ἀνέγνων τὴν ἐπιστολήν ἣν πεπόμφατε πρὸς μέ· ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι· καὶ ἠνέδθη ὅτι ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν ἀντιπαρετάσσουσα.

23. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστάται καὶ πολέμοι ἐν αὐτῇ συντελοῦντες, καὶ βασιλεῖς ἱσχυροὶ καὶ σιληροὶ ἦσαν ἐν Ἰερουσαλὴμ κυριεύοντες καὶ φορολογούντες κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην.

24. Νῦν οὖν ἐπέταξα ἀποκωλύσαι τὰς ἀνθρώπους ἐκείνους τῷ οἰκοδομῆσαι τὴν

v. 15. τῷ Περσῶν) τῶν περσῶν. ibid. κατέγραψεν) κατέγραφον. ib. Μιθριδάτης) μιθραδάτης. ib. Σεβέλλιος) σεμέλλιος. ib. οἱ οἰκούντες) absque articulo. v. 16. Σεβέλλιος) σεμέλλιος. ibid. κραταιοὶ) κριταὶ. v. 17. Κυρία μου) μου abest. ibid. διότι) ὅτι. ib. καὶ τὴν ποιηρᾶν) absque articulo. v. 18. τοιοῦτο) τὸ τοιοῦτο. ibid. εἰς φάνηται σοι) ἂν φανῇται σοι. v. 19. ὑπομνήμασι τὰ γεγρ.) ὑπομνηματισμοῖς γεγραμμένα. ibid. ἣν ἐκείνη) transposita. v. 20. ὑποδείκνυμέν) ὑποδείκνυμεν. ibid. διότι ἐὰν) ὅτι ἐὰν. v. 21. Βελτέθμῳ) βελτέθμῳ. ibid. Σεμαρείᾳ) adjicit καὶ Συρίᾳ. v. 22. ἠνέδθη ὅτι ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη ἐστίν. v. 24. Νῦν) νῦν οὖν.

τὴν πόλιν, καὶ προνοηθῆναι ὅπως μὴ
δὲν παρὰ ταῦτα γένηται, καὶ μὴ προ-
βῇ ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας ἐπὶ τῷ
Βασιλεῖς ἐνοχλεῖσθαι.

25. Τότε ἀναγνωσθέντων τῶν παρὰ
τῷ Βασιλεῶς Ἀρταξέρξου γραφέντων,
ὁ Ῥαθύμος, καὶ Σαμέλλιος ὁ γραμμα-
τεὺς, καὶ οἱ τέτοις συντασσόμενοι, ἀ-
ναζεύξαντες εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀσπου-
δὴν μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου παρατά-
ξεως, ἤρξαντο κωλύειν τὰς οἰκοδομῆ-
τας. καὶ ἤρχει ἡ οἰκοδομὴ τῷ ἱεροῦ τῷ
ἐν Ἱερουσαλὴμ μέχρι τῷ δευτέρῳ ἔτους
τῆς βασιλείας Δαρεῖος τῷ Περσῶν βα-
σιλέως.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΡΕΙΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕ ΔΟ-
Χὴν μεγάλην πᾶσι τοῖς ὑπ'
αὐτὸν, καὶ πᾶσι τοῖς οἰκογενέ-
σιν αὐτῷ, καὶ πᾶσι τοῖς μεγιστᾶσι τῆς
Μηδίας καὶ τῆς Περσίδος,

2. καὶ πᾶσι τοῖς σατραπείαις καὶ
στρατηγείοις καὶ τοπαρχαῖς τοῖς ὑπ' αὐτὸν,
ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῆς Αἰθιοπίας
ἐν ταῖς ἑκατὸν εἰκοσιεπταὶ σατραπείαις.

3. Καὶ ὅτε ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ
ἐμπληθέντες ἀνέλυσαν, τότε Δαρεῖος
ὁ βασιλεὺς ἀνέλυσε εἰς τὸν κοιτῶνα
ἐαυτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ἔξυπνος ἐγέ-
νετο.

4. Τότε οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματο-

Φύλακες οἱ Φυλάσσοιτες τὸ σῶμα τῷ
Βασιλεῶς, εἶπαν ἄλλος τῷ ἑτέρῳ·

5. εἰπόμεν ἕκαστος ἡμῶν ἓνα λόγον,
ὅς ὑπεριχύσει, καὶ ἔάν φανῇ τὸ ῥη-
μα αὐτῷ σοφώτερον τῷ ἑτέρῳ, δώσει
αὐτῷ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς με-
γάλας, καὶ ἐπινίκια μεγάλα,

6. καὶ πορφύραν περιβαλέσθαι, καὶ
ἐν χρυσώμασι πίνειν, καὶ ἐπὶ χρυσῷ
καθεύδειν, καὶ ἄρμα χρυσοχάλινον,
καὶ κίδαριν βυσσίνην, καὶ μανιάνην πε-
ρὶ τὸν τράχηλον αὐτῷ,

7. καὶ δεύτερος καθεῖται Δαρεῖος διὰ
τὴν σοφίαν ἐαυτοῦ, καὶ συγγενὴς Δα-
ρεῖος κληθήσεται.

8. Καὶ τότε γράψαντες ἕκαστος τὸν
ἐαυτοῦ λόγον, ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθη-
καν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον Δαρεῖου τῷ
Βασιλεῶς, καὶ εἶπαν·

9. ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεὺς, δώσε-
σιν αὐτῷ τὸ γράμμα. καὶ ὃν κρίνῃ ὁ
Βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες τῆς
Περσίδος, ὅτι ὁ λόγος αὐτῷ σοφώτε-
ρος, αὐτῷ δοθήσεται τὸ νίκημα καθὼς
γέγραπται.

10. Ὁ εἰς ἔγραψεν, ὑπεριχύει ὁ
οἶνος.

11. Ὁ ἕτερος ἔγραψεν, ὑπεριχύει ὁ
Βασιλεὺς.

12. Ὁ τρίτος ἔγραψεν, ὑπεριχύουσιν ἄλλος
αἱ γυναῖκες, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ
ἀλήθεια.

L I I 2

13. Καὶ

V. 24. ἐπὶ τῷ Βασιλεῖς ἐνοχλεῖσθαι.) εἰς τὸ βασιλεῖς ἐνοχληθῆναι. V. 25. ὁ Ῥαθύμος) absque articulo. CAP. III. V. 2. τοῖς μετ' αὐτῶν) τοῖς ὑπ' αὐτόν. ibid. μέχρι τῆς Αἰθιοπίας) μέχρις αἰθιοπίας. V. 3. Καὶ ὅτε ἔφαγον καὶ ἔπιον) καὶ ἐφαγόντων καὶ ἐπίσαν. ibid. τότε) ὁ δὲ. ib. κοιτῶνα) addit ἐαυτοῦ. V. 4. τῷ ἑτέρῳ.) πρὸς τὸν ἕτερον. V. 6. τράχηλον αὐτοῦ) αὐτῷ deest. ibid. ἐαυτοῦ) αὐτοῦ. V. 9. καὶ ὃν κρίνῃ) καὶ ὃν ἂν κρίνῃ. ibid. ὅτι ὁ λόγος) ὅτι οὗ ὁ λόγος. ib. τὸ νίκημα) τὸ νίκης. V. 12. Ὁ ἄλλος) ὁ τρίτος.

13. Καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεὺς, λαβόντες τὸ γράμμα ἐπέδωκαν αὐτῷ, καὶ ἀνέγνω.

14. Καὶ ἐξαποστείλας ἐκάλεσε πάντας τὰς μεγιστάνας τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδίας, καὶ σατραπάς καὶ στρατηγούς, καὶ τοπάρχας καὶ ὑπάτους, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, καὶ ἀνεγνώθη τὸ γράμμα ἐνώπιον αὐτῶν.

15. Καὶ εἶπε· καλέσατε τὰς νεανίσκους, καὶ αὐτοὶ δηλώσῃσι τὰς λόγους ἑαυτῶν, καὶ ἐκλήθησαν, καὶ εἰσήλθουσιν.

16. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς· ἀπαγγεῖλατε ἡμῖν περὶ τῶν γεγραμμένων· καὶ ἤρξατο ὁ πρῶτος ὁ εἰπας περὶ τῆς ἰχθύος τῆ οἴνου, καὶ ἔφη οὕτως.

17. Ἄνδρες, πῶς ὑπεριχύει ὁ οἶνος; πάντας τὰς ἀνθρώπους τὰς πίνοντας αὐτὸν πλανᾷ τῇ διανοίᾳ.

18. Τῆ τε βασιλείᾳ καὶ τῆ ὀρφανοῦ ποιεῖ τὴν διάνοιαν μίαν, τὴν τε τῆ οἰκέτῃ καὶ τὴν τῆ ἐλευθέρου, τὴν τε τῆ πένητος καὶ τὴν τῆ πλεσίου.

19. καὶ πᾶσαν διάνοιαν μετατρέφει εἰς εὐωχίαν καὶ εὐφροσύνην, καὶ ἐμμένεται πᾶσαν λύπην καὶ πᾶν ὀφείλημα.

20. καὶ πάσας τὰς καρδίας ποιεῖ πλεσίας, καὶ ἐμμένεται βασιλείᾳ, οὐδὲ σατραπήν, καὶ πάντα διὰ ταλάντων ποιεῖ λαλεῖν.

21. Καὶ ἐμμένεται ὅταν πίνωσιν, φι-

λιάζειν φίλοις καὶ ἀδελφοῖς, καὶ μετ' ἐ πολὺ σπῶνται τὰς μαχαίρας.

22. Καὶ ὅταν ἀπὸ τῆ οἴνου ἐγερῶσιν, γενηθῶσιν καὶ μέμνηται ὅ ἐπράξαν.

23. Ὡς ἄνδρες· οὐχ ὑπεριχύει ὁ οἶνος, ὅτι οὕτως ἀναγκάζει ποιεῖν; καὶ εἰσήγησεν οὕτως εἰπών.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν, ὁ εἰπὼν περὶ τῆς ἰχθύος τῆ βασιλείας.

2. Ὡς ἄνδρες, ἐχ ὑπεριχύσιν οἱ ἄνθρωποι, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν κατακρατύντες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς;

3. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεριχύει καὶ κυριεύει πάντων, καὶ δεσπόζει αὐτῶν, καὶ πᾶν ὃ ἂν εἴπῃ αὐτοῖς, ποιήσονται.

4. Ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ποιῶσιν· ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ αὐτοὺς πρὸς τὰς πολέμους, βαδίζουσι καὶ κατεργάζονται τὰ ὄρη καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς πύργους,

5. φονεύουσι καὶ φονεύονται, καὶ τὸν λόγον τῆ βασιλείας ἐ παραβαίνουσιν· ἐὰν δὲ νικήσωσι, τῷ βασιλεῖ κομίζουσι πάντα, καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσι, καὶ τὰ ἄλλα πάντα.

6. Καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται ἐδὲ πολεμῶσιν, ἀλλὰ γεωργῶσι τὴν γῆν, πάλιν

V. 13. ἐπέδωκαν) ἔδωκαν. V. 14. Μηδίας, καὶ σατραπάς) μηδείας, καὶ τὰς σατραπείας. V. 17. τὰς πίνοντας) τὰς πίνοντας. ibid. τῇ διανοίᾳ) τὴν διάνοιαν. V. 20. πάσας τὰς καρδίας) abest articulus. V. 21. Καὶ ἐμμένεται ὅταν) καὶ οὐ μέμνηται ὅταν. V. 21. γενηθῶσιν) ἐγερῶσιν. V. 23. οἶνος, οὕτως) οἶνος, ὅτι οὕτως. ibid. εἰπών) εἰπας. CAP. IV. V. 1. ὁ εἰπὼν) ὁ εἰπας. V. 3. κυριεύει πάντων) κυριεύει αὐτῶν. ibid. ὃ ἂν) ὃ ἐάν. ib. ποιήσονται) ἐναγκάσει. V. 4. ποιήσονται) ποιούσιν. V. 5. καὶ ὅσα ἐάν) καὶ ἐάν.

ὁ ἐάν
 λιν ὅταν σπείρωσι θερύσαντες ἀναφέ-
 ρουσι τῷ βασιλεῖ. καὶ ἕτερος τὸν ἕτε-
 ρον ἀναγκάζοντες, ἀναφέρουσι τὰς φό-
 ρους τῷ βασιλεῖ.

7. Καὶ αὐτὸς εἰς μόνος ἐστίν· ἐάν εἴ-
 πῃ ἀποκλείναι, ἀποκλείουσιν· ἐάν εἴπῃ
 ἀφίεναι, ἀφιοῦσιν·

8. εἶπεν πατάξαι, τύπλουσιν· εἶπεν
 ἱρημῶσαι, ἱρημῶσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι οἰκο-
 δομῶσιν·

9. εἶπεν ἐκκόψαι, ἐκκόπλισιν· εἶπεν
 φυτεῦσαι, φυτεύουσιν·

10. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῷ καὶ αἱ
 δυνάμεις αὐτῷ ἐνακέσσι, πρὸς δὲ τέ-
 τοις, αὐτὸς ἀνάκειται, ἐδίει, καὶ πί-
 νει, καὶ καθεύδει·

11. ἔτοι δὲ τηροῦσιν περὶ αὐτὸν κύ-
 κλω, καὶ ἐ δύναται ἕκαστος ἀπελθεῖν,
 καὶ ποιῆν τὰ ἔργα αὐτῷ, οὐδὲ παρα-
 κέσσι αὐτῷ.

12. Ὡς ἄνδρες, πῶς οὐχ ὑπεριχύει
 ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἔτως ἐπάκτος ἐστὶ
 καὶ ἐσίγησεν.

13. Ὁ δὲ τρίτος ὁ εἰπὼν περὶ τῶν
 γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας, οὗτος ἐστὶ
 Ζοροβάβελ, ἠρξάτο λαλεῖν.

14. Ὡς ἄνδρες, ἐ μέγας ὁ βασιλεὺς,
 καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ οἶνος
 ἰχθυεῖ· τίς οὖν ὁ δεσπότης αὐτῶν, ἢ
 τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν· ἐχὶ αἱ γυναῖ-
 κες·

15. Αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασι-

λέα καὶ πάντα τὸν λαὸν ὃς κυριεύει
 τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς.

16. καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο, καὶ αὐ-
 ται ἐξέθρεψαν αὐτοὺς τὰς φυτεῦον-
 τας τὰς ἀμπελῶνας ἐξ ἧν ὁ οἶνος γί-
 νεται·

17. καὶ αὐταὶ ποιοῦσι τὰς σολεῖς
 τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὐταὶ ποιεῖσι δό-
 ξαν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐ δύνανται οἱ ἄν-
 θρωποι χωρὶς τῶν γυναικῶν εἶναι.

18. Ἐάν δὲ συναγάγῃ χρυσίον καὶ
 ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὥραϊον, καὶ ἴδῃ
 ἐχὶ ἀ-
 γυναικᾶ μίαν καλὴν τῇ εἵδει καὶ τῷ γαπῶ-
 καίλει,

19. (καὶ) ταῦτα πάντα ἀφέντες,
 εἰς αὐτὴν ἐγκέχηναν, καὶ χάσκοντες
 τὸ σῶμα θεωροῦσιν αὐτήν, καὶ πάντες
 αὐτὴν αἰρετίζουσιν μᾶλλον ἢ τὸ χρυ-
 σίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πᾶν πρᾶγ-
 μα ὥραϊον.

20. Ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα
 ἐγκαταλείπει ὃς ἐξέθρεψεν αὐτὸν, καὶ
 τὴν ἰδίαν χώραν, καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν
 γυναῖκα κολλᾶται,

21. καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι
 τὴν ψυχὴν, καὶ οὔτε τὸν πατέρα μέ-
 νηται, οὔτε τὴν μητέρα, οὔτε τὴν
 χώραν.

22. Καὶ ἐντεῦθεν δεῖ ὑμᾶς γινῶναι,
 ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν. οὐχὶ
 πονεῖτε, καὶ μοχθεῖτε, καὶ πάντα ταῖς
 γυναῖξιν δίδοτε καὶ φέρετε·

L 113

23. Καὶ

V. 6. ὁ ἐάν σπείρωσι) ὅταν σπείρωσι. V. 7. ἀποκλείουσιν*) ἀποκλίνουσιν. ibid. ἀφίεναι) ἀφίεναι. V. 8. τύπλουσιν*) adjicit εἶπεν ἱρημῶσαι, ἱρημῶσιν. V. 11. ἔτοι δὲ τ. περὶ αὐτὸν κύκλω) αὐτοὶ δὲ τηροῦ-
 σιν κύκλω περὶ αὐτόν. ibid. δύναται) δύνανται. V. 13. ὁ εἰπὼν) ὁ εἶπας. V. 14. Ὡς ἄνδρες) ἄνδρες.
 V. 16. φυτεῦοντες) φυτεύσαντας. V. 17. τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων) δόξαν τοῖς ἀνθρώποις. V. 18. ἀρ-
 γύριον ἐχὶ ἀγαπᾶσι γυναῖκα) ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὥραϊον, καὶ ἴδῃ γυναῖκα. V. 19. (καὶ)
 abest. ibid. ἐγκέχηναν) ἐκκέχηναν.

23. Καὶ λαμβάνει ἄνθρωπος τὴν ῥομφαίαν ἑαυτῷ, καὶ ἐκπορεύεται εἰς ἐξοδείαν ληστεῖν καὶ κλέπειν, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλεῖ καὶ ποταμούς,

24. καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ, καὶ ἐν σκότει βαδίζει. καὶ ὅταν κλέψῃ καὶ ἀρπάσῃ καὶ λωποδυτήσῃ, τῇ ἐρωμένῃ ἀποφέρει.

25. Καὶ πλεῖον ἀγαπᾷ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν γυναῖκα μᾶλλον ἢ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα.

26. Καὶ πολλοὶ ἀπενόηθησαν ταῖς ἰδίαις διανοαῖς διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ ὄλοι ἐγένοντο δι' αὐτάς.

27. Καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο, καὶ ἐσφάλησαν, καὶ ἡμάρτοσαν διὰ τὰς γυναῖκας.

28. Καὶ νῦν ἐπιβεύετε μοι; ἔχῃ μέγας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῇ; ἔχῃ πᾶσαι αἱ χῆραι εὐλαβῆνται αὐτὸν ἀψαδαι αὐτοῦ;

29. Ἐθεώρην αὐτὸν καὶ Ἀπάμην τὴν θυγατέρα Βαρτάκου τῷ θαυμαστοῦ, τὴν παλλακὴν τῷ βασιλέως, καθημένην ἐν δεξιᾷ τῷ βασιλέως,

30. καὶ ἀφαιρῶσαν τὸ διάδημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῷ βασιλέως, καὶ ἐπιτιθῶσαν ἑαυτῇ· καὶ ἐξράπιζε τὸν βασιλέα τῇ ἀριστερᾷ.

31. Καὶ πρὸς τούτοις ὁ βασιλεὺς χάσκων τὸ σῶμα ἐθεώρει αὐτήν· καὶ ἐὰν προσγελάσῃ αὐτῷ, γελά. ἐὰν δὲ πικρανθῇ ἐπ' αὐτὸν, κολακεύει αὐτήν, ὅπως διαλλαγῇ αὐτῷ.

32. Ὡς ἄνδρες; πῶς ἐχὶ ἰχυραὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι οὕτως πρᾶσσουσιν;

33. Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μαγισαῖες ἐνέβλεπον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἤρξατο λαλεῖν περὶ τῆς ἀληθείας.

34. Ἄνδρες, οὐχ ἰχυραὶ αἱ γυναῖκες; μεγάλη ἡ γῆ, καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανός, καὶ ταχύς τῷ δρόμῳ ὁ ἥλιος, ὅτι σπέρφεται ἐν τῷ κύκλῳ τῷ ἑρανοῦ, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

35. Οὐχὶ μέγας ὡς ταῦτα ποιεῖ; καὶ ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ ἰχυροτέρα παρὰ πάντα.

36. Πᾶσα ἡ γῆ τὴν ἀλήθειαν καλεῖ, καὶ ὁ ἑρανος αὐτὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα σείεται καὶ τρέμει, καὶ οὐκ ἔστι μετ' αὐτῆς ἀδικον οὐδέν. αὐτῇ

37. Ἄδικος ὁ οἶκος, ἀδικος ὁ βασιλεὺς, ἀδικοὶ αἱ γυναῖκες, ἀδικοὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀδικοὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, καὶ ἐν τῇ ἀδικίᾳ ἑαυτῶν ἀπολύνται.

38. Ἡ δὲ ἀλήθεια μένει καὶ ἰχύει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ζῇ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ αἰῶνος. ἰχύσει

39. Καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῇ λαμβάνειν πρόσωπα, οὐδὲ διάφορα, ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ, ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων καὶ διαφθορὰ

ν. 23. ἄνθρωπος τὴν ῥ. ἑαυτῷ) ὁ ἄνθρωπος τὴν ῥ. αὐτῷ. ibid. εἰς ἐξοδείαν ληστεῖν) ἐξοδεύειν καὶ ληστεῖν. ib. πλεῖ) πλεῖν. ν. 28. εὐλαβῆνται αὐτὸν) αὐτὸν δεσφ. ν. 33. ἐνέβλεπον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον.) ἐβλεπον εἰς τὸν ἕτερον. ν. 34. οὐχ) ἔχῃ. ν. 36. μετ' αὐτῇ) μετ' αὐτῆς. ν. 37. αὐτῶν πάντα τὰ) πάντα δεσφ. ibid. ἑαυτῶν) αὐτῶν. ν. 38. Ἡ δὲ ἀλήθεια) καὶ ἡ ἀλήθεια. ibid. ἰχύσει) ἰχύει. ν. 39. παρ' αὐτῇ) παρ' αὐτῆς. ibid. οὐδὲ διαφθορὰ) οὐδὲ διάφορα.

καὶ πονηρῶν ἀπέχεται· καὶ πάντες εὐδοκῶσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς.

40. Καὶ ἐκ ἔσιν ἐν τῇ κρίσει αὐτῆς οὐδὲν ἀδίκον· καὶ αὕτη, ἡ ἰχὺς, καὶ τὸ βασίλειον, καὶ ἡ ἐξουσία, καὶ ἡ μεγαλειότης τῶν πάντων αἰώνων. εὐλογητός ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας.

41. Καὶ ἐσιώπησε τὸ λαλεῖν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς τότε ἐφώνησε· καὶ τότε ἔπε· μεγάλη ἡ ἀλήθεια, καὶ ὑπερίχθεις.

42. Τότε ὁ βασιλεὺς ἔπεν αὐτῷ· αἰτήσαι ὃ θέλεις, πλείω τῶν γέγραμμένων, καὶ δώσωμέν σοι, ἀνθ' ὃν εὐρέθης σοφώτερος, καὶ ἐχόμενός μου καθύψην, καὶ συγγενῆς μου κληθήσῃ.

43. Τότε ἔπε τῷ βασιλεῖ· μνήθητι τὴν εὐχὴν, ἣν ἠύξω, οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ τὸ βασίλειόν σου παρέλαβες.

44. καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐκπέμψαι, ἃ ἐξεχώρησε Κύριος, ὅτε ἠύξατο ἐκκόψαι Βαβυλῶνα, καὶ ἠύξατο ἐξαποσεῖλαι ἐκεῖ.

45. Καὶ σὺ ἠύξω οἰκοδομῆσαι τὸν λαόν ὃν ἐπεπύρισαν οἱ Ἰδουμαῖοι, ὅτε ἠερμάθη ἡ Ἰουδαία ὑπὸ τῶν Χαλδαίων.

46. Καὶ ἵν τούτῳ ἔσιν ὃ σε ἀξίω, κύριε βασιλεῦ, καὶ ὃ αἰτῶμαί σε, καὶ αὕτη ἔστιν μεγαλωσύνη ἡ παρὰ σέ. δεομαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν εὐχὴν, ἣν ἠύξω τῷ βασιλεῖ τῆ οὐρανοῦ, ποιῆσαι ἐκ σῶματός σε.

47. Τότε ἀναστὰς Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ τὰς ἐπιστολάς πρὸς πάντας τὰς οἰκονόμους, καὶ τοπαρχαίς, καὶ στρατηγούς, καὶ σατράπας, ἵνα προπέμψωσιν αὐτὸν καὶ τὲς μετ' αὐτῆ πάντας ἀναβαίνοντας οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ.

48. Καὶ πᾶσι τοῖς τοπαρχαῖς ἐν κοίλῃ Συρία, καὶ Φοινίκη, καὶ τοῖς ἐν τῷ Λιβάνῳ ἔγραψεν ἐπιστολάς, μεταφέρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τῆ Λιβάνου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσι μετ' αὐτῆ τὴν πόλιν.

49. Καὶ ἔγραψε πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, πάντα δυνατόν, καὶ σατράπην, καὶ τοπαρχὴν, καὶ οἰκονόμον μὴ ἐπελεύσεσθαι ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν,

50. καὶ πᾶσαν τὴν χώραν, ἣν κρατοῦσιν, ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρχειν. καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἀφ' ὧς τὰς κώμας, ἄς διακρατοῦσι, τῶν Ἰουδαίων.

51. Καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆ ἱεροῦ δοθῆναι κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα εἴκοσι μέχρι τῆ οἰκοδομηθῆναι.

52. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὀλοκαυτώματα καρποῦσθαι κατ' ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν, ἐπὶ ἑκατὶδεκά προσφέρειν ἄλλα τάλαντα, δέκα κατ' ἐνιαυτόν.

53. Καὶ πᾶσι τοῖς προσβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας κλίσαι τὴν πόλιν, ὑπάρε-

V. 39. πονηρῶν) καὶ πονηρῶν. V. 41. ἔπε·) ἄπον. V. 42. ἀνθ' ὃν) ὃν τρόπον. V. 44. ἐκπέμψαι, ἃ ἐξεχώρησε) καὶ ἐκπέμψαι ἃ ἐχώρησε. V. 46. μεγαλωσύνη) ἡ μεγαλωσύνη. V. 49. καὶ σατράπην, καὶ τοπαρχὴν) transpolita. V. 50. καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι) καὶ ἵνα οἱ Ἰδουμαῖοι.

πάρχειν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσβαίνουσιν.

54. Ἐγραψε δὲ καὶ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν ἱερατικὴν σολὴν, ἐν τίνι λατρεύουσιν ἐν αὐτῇ.

55. Καὶ τοῖς Δευίταις ἔγραψε δοῦναι τὴν χορηγίαν, ἕως ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος, καὶ Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομηθῆναι.

56. Καὶ πᾶσι τοῖς Φρουρῶσιν τὴν πόλιν ἔγραψε δῆναι αὐτοῖς κλήρους καὶ ὀψωνία.

57. Καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐξεχώρισε Κύρος ἀπὸ Βαβυλῶνος, καὶ πάντα ὅσα εἶπε Κύρος ποιῆσαι, καὶ αὐτὸς ἐπέταξε ποιῆσαι, καὶ ἐξαποστέλλαι εἰς Ἱερουσαλὴμ.

58. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ νεανίσκος, ἄρας τὸ πρόσωπον εἰς τὸν ἕρανόν ἐναντίον Ἱερουσαλὴμ, ἠυλόγησε τῷ βασιλεῖ τῷ ἕρανοῦ, λέγων.

59. Παρὰ σὲ ἡ νίκη, καὶ παρὰ σὲ ἡ σοφία, καὶ σὲ ἡ δοξα, καὶ ἐγὼ σὸς οἰκέτης.

60. Εὐλογητὸς εἶ, ὃς ἔδωκας μοι σοφίαν, καὶ σοὶ ὁμολογῶ, δεσποτὰ τῶν πατέρων.

61. Καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἀπήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῷ πᾶσι.

62. Καὶ ἠυλόγησαν τὸν Θεὸν τῶν πα-

τέρων αὐτῶν, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνεσιν καὶ ἀφῆσιν.

63. ἀναβῆναι καὶ οἰκοδομῆσαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ἱερὸν, ἔτι ἀνομάσθη τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐκωδανίζοντο μετὰ μεσικῶν καὶ χαρᾶς ἡμέρας ἐπ' αὐτῶν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν, καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

2. Καὶ Δαρεῖος συναπέστειλε μετ' αὐτῶν ἵππεῖς χιλίους ἕως τῆς ἀποκαταστήσαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης, καὶ μετὰ μεσικῶν, τυμπάνων καὶ αὐλῶν.

3. Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παίζοντες, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναβῆναι μετ' ἐκείνων.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς, ἐπὶ τὴν μεριδάρχίαν αὐτῶν.

5. Οἱ ἱερεῖς, οἱ υἱοὶ Φινεὲς, υἱοὶ Ἀαρὼν, Ἰησὲς ὁ τῷ Ἰωσεδεκ τῷ Σαραίᾳ, καὶ Ἰωακείμ ὁ τῷ Ζοροβάβελ τῷ Σαλαθιήλ ἐκ τῷ οἴκῳ τῷ Δαυὶδ, ἐκ τῆς γενεᾶς Φαρὲς, φυλῆς δὲ Ἰούδα,

6. ὃς

V. 55. ἕως ἡμέρας ἐπιτελ.) ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ. V. 56. Φρουρῶσι) Φρουροῦσι. V. 57. ἐξεχώρισε) ἐχώρισε. V. 58. ἠυλόγησε) εὐλόγησε. V. 59. ἡ νίκη) absque articulo. ibid. σὲ ἡ δοξα) σὴ ἡ δοξα. V. 61. ἐξῆλθεν εἰς) ἐξῆλθε, καὶ ἦλθε εἰς. V. 63. Ἱερουσαλὴμ) τὴν Ἱερουσαλὴμ. CAP. V. v. 1. οἴκων) οἴκου. ibid. οἱ υἱοὶ καὶ) οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ. ib. θυγατέρες αὐτῶν) αὐτῶν deest. ib. παιδίσκαι αὐτῶν) αὐτῶν abest. V. 3. ἐποίησεν αὐτοὺς) ἐποίησεν αὐτοῖς. V. 5. οἱ υἱοὶ) absque articulo.

6. ὃς ἐλάλησεν ἐπὶ Δαρεῖς τῷ βασιλέως Περσῶν λόγους σοφούς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνὶ Νισάν, τῷ πρώτῳ μηνός.

7. Εἰσὶ δὲ ἔτι ἐκ τῆς Ἰδαίας οἱ ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς παροικίας, οὓς μετόπισθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα.

8. Καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν λοιπὴν Ἰδαίαν, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, οἱ ἐλθόντες μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, Νεμίου, Ζαχαρίου, Ἰησαίου, Ἐννίου, Μαρδοχαίου, Βεελσάρου, Ἀσφαράσου, Ῥεελίου, Ῥομελίου, Βαανὰ, τῶν προηγουμένων αὐτῶν.

9. Ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τῆς ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν. υἱοὶ Φόρος, δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἐβδομηκονταδύο. υἱοὶ Σαφάτ, τετρακόσιοι ἐβδομηκονταδύο.

10. Υἱοὶ Ἀρῆς, ἐπὶ αὐτοῖς πεντηκονταῖξ.

11. Υἱοὶ Φωάθ Μαάδ εἰς τὲς υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ἰωάδ, διχίλιοι ἐπὶ αὐτοῖς δεκαδύο.

12. Υἱοὶ Ἡλάμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες. υἱοὶ Ζαθουί, ἑνεακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. υἱοὶ Χορδῆ, ἐπὶ αὐτοῖς πέντε. υἱοὶ Βανὲ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ.

13. Υἱοὶ Βηβαί, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ Ἀσαά, τριχίλιοι ἑξακόσιοι εἰκοσιδύο.

14. Υἱοὶ Ἀδωνικάμ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταεπτά. υἱοὶ Βαγοί, διχίλιοι ἐξήκοντα ἑξ. υἱοὶ Ἀδινού, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

15. Υἱοὶ Ἀτὴρ Ἐζεκιού, ἐνενηκονταδύο. υἱοὶ Κιλάν καὶ Ἀζητάς, ἐξήκονταεπτά. υἱοὶ Ἀζουρού, τετρακόσιοι τριακονταδύο.

16. Υἱοὶ Ἀνίς, ἑκατὸν εἰς. υἱοὶ Ἀρόμ, Ἀνίας τριακονταδύο. υἱοὶ Βασσά, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ Ἀρσιφρεῖθ, ἑκατὸν δεκαδύο.

17. Υἱοὶ Βαιτηρῆς, τριχίλιοι πέντε. υἱοὶ ἐκ Βαιθλωμών, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.

18. Οἱ ἐκ Νετωφάδ, πεντηκονταπέντε. οἱ ἐξ Ἀναθώθ, ἑκατὸν πεντηκονταοκτώ. οἱ ἐκ Βαιθασμῶθ, τεσσαρακονταδύο.

19. Οἱ ἐκ Καριαθιαριὸς εἰκοσιπέντε. Οἱ ἐκ Καφίρας, καὶ Βηρώθ, ἐπὶ αὐτοῖς τεσσαρακοντατρεῖς.

20. Οἱ Χαδιασαί, καὶ Ἀμμυδαῖοι, τετρακόσιοι εἰκοσιδύο. οἱ ἐκ Κιραμᾶ, καὶ Γαββῆς, ἑξακόσιοι εἰκοσι εἰς.

21. Οἱ ἐκ Μακαλῶν, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. οἱ ἐκ Βητολίω, πεντηκονταδύο. υἱοὶ Νιφίς, ἑκατὸν πεντηκονταῖξ.

Φνεῖς

Tom. II.

M m m

22. Υἱοὶ

- v. 7. ἐκ τῆς Ἰδαίας οἱ ἀναβ.) οἱ ἐκ τῆς ἰδαίας ἀναβάντες v. 8. Ἰησοῦς) Ἰησοῦ. ibid. Ἐννίς) Ἐννίος. ib. Ῥομελίον) Ῥομίον. v. 11. Φωάθ) Φωάθ. v. 12. ἑνεακόσιοι τεσσαρακονταπέντε) ἑνεακόσιοι ἐβδομηκονταπέντε. ibid. Βανὲ) βανί. v. 13. εἰκοσιτρεῖς. υἱοὶ Ἀσαά, τριχίλιοι ἑξακόσιοι) τριακοντατρεῖς. υἱοὶ Ἀργαί, χίλιοι τετρακόσιοι. v. 14. Ἀδωνικάμ) Ἀδωνικάν. ibid. τεσσαρακονταεπτά.) τριακονταεπτά. ib. ἐξήκοντα) ἑξακόσιοι. v. 15. Ἀζητάς) Ἀζηνάν. ibid. Ἀζουρού) Ἀζαρού. v. 16. Ἀνίας) ἀνίς. ibid. Ἀρόμ) adjicit τριακονταδύο. ib. Βασσά) βασσαί. ib. Ἀρσιφρεῖθ ἑκατὸν δεκαδύο.) ἀρσιφουρίθ, ἑκατὸν δύο. v. 18. Νετωφάδ) νετωφάς. ibid. Βαιθασμῶθ) βαιθασμών. v. 19. ἐκ Καριαθιαριὸς) ἐκκαριαθιρί. ibid. Καφίρας καὶ Βηρώθ) καφείρας καὶ βηρώθ. v. 20. Χαδιασαί) οἱ χαδιασαί. ibid. Ἀμμυδαῖοι) ἀμμυδί. ib. Κιραμᾶ) κιραμᾶς. v. 21. Βητολίω) βητολί. ibid. Φνεῖς) νιφίς.

22. Υἱοὶ Καλμωλάβε, καὶ Ὀνους, ἐπικόσιοι εἰκοσιπέντε. υἱοὶ Ἰερεχού, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.

23. Υἱοὶ Σαναάς, τριχίλιοι τριακόσιοι τριακόντα.

24. Οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰεδδὲ τῷ Ἰητῇ εἰς τὸς υἱοὺς Ἀνασεῖβ, ἐννακόσιοι ἐβδομηκονταδύο. υἱοὶ Ἐμμηρέθ χίλιοι πεντηκονταδύο.

25. Υἱοὶ Φαωούρε, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά. υἱοὶ Χαριμή, χίλιοι δεκαεπτά.

26. Οἱ δὲ Λευῖται υἱοὶ Ἰησουὲ, καὶ Καδμήλου, καὶ Βάννε, καὶ Σεδῖε, ἐβδομηκοντατέσσαρες.

27. Οἱ ἱεροφάλται υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ.

28. Οἱ θυρωροὶ υἱοὶ Σαλούμ, υἱοὶ Ἀτάρ, υἱοὶ Τολμάν, υἱοὶ Δακεβί, υἱοὶ Ἀλητά, υἱοὶ Σαβεῖ, οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα.

29. Οἱ ἱερέδελαι, υἱοὶ Ἡσαύ, υἱοὶ Ἀσιφά, υἱοὶ Ταβωθ υἱοὶ Κηράς, υἱοὶ Σεσά, υἱοὶ Φαλαῖε, υἱοὶ Λαβανά, υἱοὶ Ἀγγαβά.

30. υἱοὶ Ἀκὲδ, υἱοὶ Οὐτά, υἱοὶ Κητάβ, υἱοὶ Γαβά, υἱοὶ Συβαί, υἱοὶ Ἀνγάν, υἱοὶ Καθουά, υἱοὶ Γεδδέρ,

31. υἱοὶ Ἰαίρο, υἱοὶ Δεσάν, υἱοὶ Νοεβά, υἱοὶ Χασεβά, υἱοὶ Γαζηρά, υἱοὶ Ὀζίου, υἱοὶ Φινε, υἱοὶ Ἀσαρά, υἱοὶ Βαδθαί, υἱοὶ Ἀσανά, υἱοὶ Μαανί, υἱοὶ Ναφισί, υἱοὶ Ἀκὲμ, υἱοὶ Ἀχιφά, υἱοὶ Ἀσούρ, υἱοὶ Φαρακεῖμ, υἱοὶ Βααλωθ,

32. υἱοὶ Μεεδδά, υἱοὶ Κεθά, υἱοὶ Χαρέα, υἱοὶ Βαρχε, υἱοὶ Σεράρ, υἱοὶ Θομοῖ, υἱοὶ Νασίθ, υἱοὶ Ἀτεφά.

33. Υἱοὶ παίδων Σαλωμών, υἱοὶ Ἀσσαφφιώθ, υἱοὶ Φαριδά, υἱοὶ Ἰεηλί, υἱοὶ Λοζάν, υἱοὶ Ἰσδαήλ, υἱοὶ Σαφουθί,

34. υἱοὶ Ἀγιά, υἱοὶ Φαχαρέθ, υἱοὶ Σαβίη, υἱοὶ Σαρωθιέ, υἱοὶ Μασίας, υἱοὶ Γάς, υἱοὶ Ἀδδές, υἱοὶ Σεβός, υἱοὶ Ἀφερέα, υἱοὶ Βαρωδεῖς, υἱοὶ Σαφάτ, υἱοὶ Ἀλάν.

35. Πάντες οἱ ἱερέδελαι, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν παίδων Σαλωμών τριακόσιοι ἐβδομηκονταδύο.

36. Οὗτοι ἀναβάντες ἀπὸ Θερμελὲθ, καὶ Θελεράς, ἡγούμενος αὐτῶν Χαρκαθαλαρ, καὶ Ἀλάρ.

37. Καὶ ἐκ ἡδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ γενεάς, ὡς ἐκ τῷ Ἰσραὴλ εἰσίν. υἱοὶ Δαλαὶν τῷ υἱῷ τῷ Βαννάν, υἱοὶ Νεκωδάν ἐξακόσιοι πεντηκονταδύο.

38. Καὶ

V. 22. τριακόσιοι) διακόσιοι. V. 23. τριακόντα) εἰς. V. 24. υἱοὶ Ἰεδδὲ) οἱ υἱοὶ Ἰεδδού. ibid. Ἀνασεῖβ) σανσιβ. ib. ἐννακόσιοι) οκτακόσιοι. ib. χίλιοι) διακόσιοι. V. 25. διακόσιοι) deest. ibid. Χαριμή) χαριμ. ib. χίλιοι) διακόσιοι. V. 26. Οἱ δὲ Λευῖται υἱοὶ Ἰησουὲ, καὶ Καδμήλου) οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ Ἰησὺ, καὶ καδμήλου. V. 27. υἱοὶ ἱεροφ.) οἱ ἱεροφάλται, ibid. τεσσαρακονταοκτώ) εἰκοσιεπτά. V. 28. Δακεβί) δακεβ. ibid. Σαβεῖ, οἱ πάντες) ταβίς, πάντες. V. 29. Ταβωθ) ταβωθ. ibid. Σεσά) σουσά. ibid. Ἀγγαβά) ἀγγαβ. V. 30. Γαβά) ἀγκαβ. ibid. Ἀνγάν) ἀνγ. V. 31. Δεσάν) δεσάν. ibid. Γαζηρά) καζηρά. ib. Ἀσανά, υἱοὶ Μαανί) ἀσανά, υἱοὶ μανί. ib. Ἀκὲμ - - fin.) ἀκὲφ, υἱοὶ ἀχιβ, υἱοὶ ἀσέβ, υἱοὶ Φαρακεῖμ, υἱοὶ βααλωθ. V. 32. Νασίθ) νασί. V. 33. Ἀσσαφφιώθ, υἱοὶ Φαριδά, υἱοὶ Ἰεηλί) ἀσσαφφιώθ, υἱοὶ φαριδά, υἱοὶ ἰεηλί. ibid. Σαφουθί) σαφου. V. 34. Σαρωθιέ, υἱοὶ Μασίας) σαρωθί, υἱοὶ μασίας. ibid. Σεβός) σουβ. ib. Βαρωδεῖς - - fin.) βαρωδῖς, υἱοὶ σαφάγ, υἱοὶ ἀλάν. V. 36. Θελεράς) θελεράς. ibid. Χαρκαθαλαρ. καὶ Ἀλάρ.) χαρκαθαλαρ, καὶ ἀλάρ. V. 37. Βάν) βαννάν.

38. Καὶ ἐκ τῶν ἱερέων οἱ ἐμποιούμενοι ἱερωσύνης, καὶ ἔχ' εὐρέθησαν. υἱοὶ Ὀβδία, υἱοὶ Ἀκκὰς, υἱοὶ Ἰοδδὰς τῷ λαβόντος Αὐγίαν γυναῖκα τῶν θυγατέρων Ζορβελλαίου, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

39. Καὶ τούτων ζητηθείσης τῆς γενικῆς γραφῆς ἐν τῷ καταλοχισμῷ, καὶ μὴ εὐρεθείσης, ἐχωρίσθησαν τῷ ἱερατεύειν.

40. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Νεεμίας καὶ Ἀθαρίας, μὴ μετέχειν τῶν ἁγίων αὐτοῦς, ὥς ἂν ἀναστῇ ἀρχιερεὺς ἐνδεδωμένος τὴν δόξαν καὶ τὴν ἀλήθειαν.

41. Οἱ δὲ πάντες ἦσαν Ἰσραὴλ ἀπὸ δωδεκαετῆς καὶ ἑπάνω χωρὶς παιδῶν καὶ παιδισκῶν, μυριάδες τέσσαρες διχίλιοι τριακόσιοι ἐξήκοντα. παῖδες τῶν καὶ παιδίσκαι ἐπὶ αὐτοῖς τριακόσιοι τριακοῖνα ἐπὶ ἑπτά. ψάλλται καὶ ψαλτωδοὶ, διακόσιοι τεσσαρὰ κονταπέντε.

42. Καὶ κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, καὶ ἵπποι ἐπὶ αὐτοῖς τριακονταεξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρὰ κονταπέντε, ὑποζύγια πεντακίχλια πεντακόσια εἰκοσιπέντε.

43. Καὶ ἐκ τῶν ἡγεμένων κατὰ τὰς πατριὰς, ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν τῷ Θεῷ, τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἤσταντο ἐγεῖραι τὸν οἶκον ἐπὶ τῷ τόπῳ αὐτῷ κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν,

44. καὶ δῆναι εἰς τὸ ἱερὸν γαζοφυλάκιον τῶν ἔργων, χρυσὴς μνᾶς χιλίας, καὶ ἀργυρὴς μνᾶς πεντακίχλις, καὶ σολὰς ἱερατικὰς ἑκατόν.

45. Καὶ κατακρίθησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τῷ λαῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τῇ χώρᾳ, οἵτε ἱεροψάλλται, καὶ οἱ θυρωροὶ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν.

46. Ἐνσάντος δὲ τῷ ἐδόμου μηνός, καὶ ὄντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις, συνήχθησαν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ εὐρύχωρον τῷ πρώτῳ πυλῶνος τῷ πρὸς τὴν ἀνατολήν.

47. Καὶ καταστὰς Ἰησοῦς ὁ τῷ Ἰωσεδεκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τῷ Σαλαθιήλ καὶ οἱ τούτῃ ἀδελφοὶ, ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον τῷ Θεῷ τῷ Ἰσραὴλ,

48. προτενέγκαι ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώσεις ἀκολουθῶν τοῖς ἐν τῇ Μωυσέως βίβλῳ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ Θεῷ διηγορεμένοις.

49. Καὶ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ κατάρθωσαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τῷ τόπῳ αὐτῷ, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς, καὶ κατήκυσαν αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀνέφερον θυσίας κατὰ τὸν καιρὸν, καὶ ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ, τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεῖνόν.

M m m z

ς ο. Καὶ

V. 38. Ἀκκὰς, υἱοὶ Ἰοδδὰς) ἀκβὰς, υἱοὶ ἰοδδὰ. ibid. Ζορβελλαίου) Ζορβελλδαία. V. 39. μὴ εὐρεθείσης) præfigit καὶ. V. 40. ἁγίων αὐτοῦς, ὥς ἂν ἀναστῇ) ἁγίων ὥς ἀναστῇ. V. 41. ἦσαν Ἰσραὴλ ἀπὸ δωδ. χωρὶς) Ἰσραὴλ ἦσαν ἀπὸ δωδεκαετῆς καὶ ἑπάνω χωρὶς. ibid. τριακόσιοι τριακοῖνα ἐπὶ ἑπτά) τριακόσιοι ἐξήκοντα. παῖδες τῶν καὶ παιδίσκαι ἐπὶ αὐτοῖς τριακόσιοι τριακοῖνα ἐπὶ ἑπτά. V. 42. καὶ κάμηλοι) καὶ decf. V. 43. ἐκ τῷ λαῷ ἐν) ἐκ τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν. V. 46. πρὸς τὴν ἀνατολήν) πρὸς τὴν ἀνατολήν. V. 47. τῷ Ἰσραὴλ) absque articulo. V. 48. ἐπ' αὐτὸ) ἐπ' αὐτοῦ. V. 49. τὸ πρῶτον αὐτοῦ) τόπον αὐτῶν. ibid. τῷ Κυρίῳ) absque articulo.

50. Καὶ ἠγάγουσιν τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτήν, ὡς ἐπιτέτακται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ θυσίας καθ' ἡμέραν, ὡς προσήκον ἦν.

51. Καὶ μετὰ ταῦτα προσφορὰς ἐν δαλεχισμοῦ, καὶ θυσίας σαββάτων καὶ νεμηνιῶν καὶ ἑορτῶν πασῶν ἡγιασμένων.

52. Καὶ ὅσοι ἤϋξαντο εὐχὴν τῷ Θεῷ, ἀπὸ τῆς νεμηνίας τῇ ἐβδόμῃ μηνὸς ἤρξαντο προσφέρειν θυσίας τῷ Θεῷ, καὶ ὁ ναὸς τῷ Θεῷ ἔπω ἀκοδόμητο.

53. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τέκτοσι, καὶ βρωτῶ, καὶ ποτῶ, καὶ κάρβυρα τοῖς Σιδωνίοις καὶ Τυρίοις εἰς τὸ παράγειν αὐτὰς ἐκ τῆς Λιβάνου ξύλου κέδρηνα, διαφέρειν χεδίας εἰς τὸν Ἰόππης λιμένα, κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ γραφὲν αὐτοῖς παρὰ Κυρίου τῷ Περσῶν βασιλέως.

54. Καὶ τῷ δευτέρῳ ἔτει παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν τῷ Θεῷ εἰς Ἱερουσαλὴμ μηνὸς δευτέρου, ἤρξατο Ζοροβιάβελ ὁ τῷ Σαλαθιήλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τῷ Ἰωσεδεκ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ.

55. καὶ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τῷ Θεῷ τῇ νεμηνίᾳ τῇ δευτέρῃ μηνὸς, τῇ δευτέρῃ ἔτει, ἐν τῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἰερουσαλὴμ.

56. Καὶ ἔστησαν τὰς Λευΐτας ἀπὸ ἐκκοσμετῆς ἐπὶ τῶν ἔργων τῷ Κυρίῳ. καὶ ἔστη Ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ, καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ Καδμὴλ ὁ ἀδελφός, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰη-
σὺ Ἡμαδαβού, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωθὰ τῷ Ἡλιαδὰδ συν τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς, Ἡλια-
πάντες οἱ Λευῖται ὁμοθυμαδὸν ἐργαζο-
κίαι, ποιοῦντες εἰς τὰ ἔργα ἐν τῷ οἴ-
κῳ τῷ Θεῷ. Καὶ ἀκοδόμησαν οἱ οἰκοδό-
μοι τὸν ναὸν τῷ Κυρίῳ.

57. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐξολισμένοι μετὰ μεσιτῶν καὶ σαλπίγγων, καὶ οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ Ἀσάφ ἔχοντες τὰ κύμβαλα, ὑμνοῦντες τῷ Κυρίῳ, καὶ εὐλογοῦντες κατὰ Δαυὶδ βασιλέα τῷ Ἰσραήλ.

58. Καὶ ἐφώνησαν δι' ὕμνων ὁμολογῶντες τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἡ χρηστότης αὐτῷ καὶ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας ἐν παντί Ἰσραήλ.

59. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσαύπισαν καὶ ἔβησαν φωνῇ μεγάλη, ὑμνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τῷ οἴκῳ τῷ Κυρίῳ.

60. Καὶ ἤλθουσαν ἐκ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν προκαθήμενῶν κατὰ τὰς πατριαῖς αὐτῶν, οἱ πρεσβύτεροι οἱ πρεσβερακότες τὸν πρὸ τούτου οἶκον πρὸς τὴν τούτου οἰκοδομήν μετὰ κραυγῆς καὶ κλαυθμοῦ μεγάλου.

61. καὶ πολλοὶ διὰ σαλπίγγων καὶ χαρᾶς μεγάλη φωνῇ.

62. ὥστε τὸν λαὸν μὴ ἀκείειν τῶν σαλ-

v. 50. ἠγάγουσιν τῆς) ἠγάγουσιν τὴν τῆς. v. 53. καὶ βρωτῶ, καὶ ποτῶ) transposita. ibid. κάρβυρα) κάρβυρα. ib. Κύρις Περσῶν) κύρις τῶν περσῶν. v. 55. τὸν οἶκον) τὸν ναόν. v. 56. Καδμὴλ) καδμὴλ. ibid. Ἰησοῦ) abest. ib. Ἡλιαδὰδ) Ἡλιαδὰδ. ib. τῷ Θεῷ.) τῷ κυρίῳ. v. 57. οἱ υἱοὶ Ἀσάφ) absque articulo. v. 58. ὁμολογῶντες) εὐλογοῦντες. v. 59. οἶκον τοῦ Κυρίου) οἴκου κυρίου. v. 60. οἱ πρεσβερακότες) οἱ πρεσβερακότες. ibid. κραυγῆς καὶ κλαυθμοῦ μεγάλου.) κλαυθμοῦ καὶ κραυγῆς μεγάλου. v. 62. φωνῇ) τῇ φωνῇ.

σαλπίζων δια τὸν κλαυθμὸν τῷ λαῷ. Κύρε, καὶ εἰρχθῆσαν τῆς οἰκοδομῆς ἔτη ὁ γὰρ ὄχλος ἦν ὁ σαλπίζων μεγάλως, δύο, ὥς τῆς Δαρείου βασιλείας, ὥς μακρόθεν ἀκέσθαι.

63. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐχθροὶ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, ἤλθον ἐπιγινῶναι τίς ἢ φωνὴ τῶν σαλπίζων.

64. Καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἰκοδομοῦσι τὸν λαὸν τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ.

65. Καὶ προσελθόντες τῷ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν πατριῶν, λέγουν αὐτοῖς· συνοικοδομήσομεν ὑμῖν.

66. Ὅμοίως γὰρ ὑμῖν ἀκέομεν τῷ Κυρίῳ ὑμῶν, καὶ αὐτῷ ἐπιθίσμεν ἀπὸ ἡμερῶν Ἀσβασαρῆθ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἐπεὶ οὕτως ὡς μετήγαγεν ἡμᾶς ἐνταῦθα.

67. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς, καὶ οἱ ἡγούμενοι τῶν πατριῶν τῷ Ἰσραὴλ. οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τῷ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον Κυρίου τῷ Θεῷ ἡμῶν.

68. Ἡμεῖς γὰρ μόνοι οἰκοδομήσομεν τῷ Κυρίῳ τῷ Ἰσραὴλ ἀκολούθως οἷς προσέταξεν ἡμῖν Κύριος ὁ βασιλεὺς Περσῶν.

69. Ταῦτα δὲ ἔειπεν τῆς γῆς ἐπικοιμώμενα τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ πολιορκούντες, εἰργον τῷ οἰκοδομῇ.

70. Καὶ ἐπιβελάς καὶ δημαγωγίας καὶ ἐπισυτάσεις ποιῶμενοι, ἀπεκάλυσαν τῷ ἐπιλεωθῆναι τὴν οἰκοδομὴν πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τῷ βασιλεῶς

ΚΕΦ. ς'. VI.

ΕΝ δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τῷ Δαρείου βασιλείας, ἐπροφῆτευσεν Ἀγγαῖος, καὶ Ζαχαρίας ὁ τῷ Ἀδδῷ, οἱ προφῆται, ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς.

2. Τότε εἰς Ζοροβάβελ ὁ τῷ Σαλαθιὴλ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τῷ Ἰωσεδῆκ, ἤρξαντο οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ Κυρίῳ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, συνόντων τῶν προφητῶν τῷ Κυρίῳ, βοηθόντων αὐτοῖς.

3. Ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ παρῆν πρὸς αὐτὸς Σισίνης ὁ ἑπαρχὸς Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαδραβεζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι αὐτῶν, καὶ εἶπαν αὐτοῖς.

4. Τίνος ὑμῖν συντάξαντος, τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε, καὶ τὴν σέγγν ταύτην καὶ τ' ἄλλα πάντα ἐπιτελεῖτε; καὶ τίνας εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπιτελοῦντες;

5. Καὶ ἔχουσιν χάριν, ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν, παρὰ τῷ Κυρίῳ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων.

6. καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς, μέχρι τῷ ὑποσημανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν, καὶ προσφωνηθῆναι.

M m m 3

7. ἌΝ-

v. 65. συνοικοδομήσομεν) συνοικοδομήσομεν. v. 66. ἀπὸ ἡμερῶν Ἀσβασαρῆθ) ἀφ' ἡμερῶν ἀσβακάρθ. ibid. ἐνταῦθα. v. 67. εἶπαν) ἔπεν. ibid. τῷ Θεῷ) absque articulo. v. 70. καὶ ἐπιβελάς καὶ δημαγωγίας καὶ ἐπισυτάσεις) καὶ βελάς καὶ δημαγωγῶντες, καὶ συτάσεις. ibid. ἐπιτελεσθῆναι) ἀποτελεσθῆναι. CAP. VI. v. 1. τῷ Δαρείῳ) Δαρείου. v. 3. συνεταῖροι αὐτοῦ) αὐτοῦ deest. v. 4. τ' ἄλλα) τὰ ἄλλα. ibid. τίνας εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι) καὶ τίνας εἰσὶν οἰκοδόμοι. v. 6. μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι) μέχρι οὗ ἀποσημανθῆναι.

7. ἈΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ἘΠΙΣΤΟ-
ΔΗΨ ἩΣ ἘΓΡΑΨΕ ΔΑΡΕΪΩ,
ΚΑΙ ἈΠΕΨΤΕΙΛΕΝ, Σισάνης ὁ
ἐπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σα-
δραβζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι οἱ ἐν
Συρίᾳ καὶ Φοινίκη ἡγεμόνες, βασιλεῖ
Δαρείῳ χαίρειν.

8. Πάντα γνωσά ἔσω τῷ κυρίῳ ἡμῶν
τῷ βασιλεῖ, ὅτι παραγενόμενοι εἰς τὴν
χώραν τῆς Ἰδαίας, καὶ ἐλθόντες εἰς
Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν, κατελάβομεν
τῆς αἰχμαλωσίας τὸς πρεσβυτέρους
τῶν Ἰδαίων ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει
οἰκοδομοῦντας οἶκον τῷ Κυρίῳ μέγαν,
καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν καὶ πολυτε-
λῶν, ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχοις,

σπουδῇ

συτελέ-
μενα

9. καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἐπὶ σπουδῇ
γινόμενα, καὶ εὐοδόμενον τὸ ἔργον ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ
καὶ ἐπιμελείᾳ συντελέμενον.
10. Τότε ἐπεισανόμεθα τῶν πρεσ-
βυτέρων τούτων, λέγοντες· τίνος ὑμῖν
προσάξαντος, οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον τού-
τον, καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιούτε;

προκα-
θιμένων

11. Ἐπερωτήσαμεν οὖν αὐτὲς, ἕνεκεν
τῆ γνωρίσαι σοι, καὶ γράψαι σοι τὸς
ἀνθρώπους τὸς ἀφηγεμένους, καὶ τὴν
ὀνόματογραφίαν ἥτεμεν αὐτὲς τῶν
προκαθιμένων.

12. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγον-
τες· ἡμεῖς ἐσμεν παῖδες τῆ Κυρίου τῆ
κλισίας τὸν ἕρανὸν καὶ τὴν γῆν.

13. Καὶ ἀκοδόμητο οἶκος ἔμπροσθεν
ἐτῶν πλείων διὰ βασιλείας τῆ Ἰσ-
ραὴλ μεγάλης καὶ ἰχυροῦ, καὶ ἐπετε-
λέθη.

14. Καὶ ἐπεὶ οἱ πατέρες ἡμῶν πα-
ραπικράναντες ἡμᾶρτον εἰς τὸν Κύριον
τῆ Ἰσραὴλ τὸν ἑβραῖον, παρέδωκεν αὐ-
τὸς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασι-
λέως τῆς Βαβυλωνίας, βασιλέως τῶν
Χαλδαίων.

15. Τὸν τε οἶκον καθελόντες ἐνεπύρι-
σαν, καὶ τὸν λαὸν ἡχμαλώτευσαν εἰς
Βαβυλῶνα.

16. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βασιλευ-
οντος Κύρου χάρας Βαβυλωνίας, ἔγρα-
ψεν ὁ βασιλεὺς Κύρος τὸν οἶκον τῆτον
οἰκοδομηθῆναι,

17. καὶ τὰ ἱερά σκεύη τὰ χρυσᾶ
καὶ τὰ ἀργύρεα, ἃ ἐξήνεγκε Ναβου-
χοδονόσορ ἐκ τῆ οἴκης τῆ ἐν Ἱερουσαλὴμ,
καὶ ἀπηρείστατο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτῆ
ναῷ, πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ
βασιλεὺς ἐκ τῆ ναοῦ τῆ ἐν Βαβυλῶνι,
καὶ παρεδόθη Ζοροβάβελ καὶ Σαναβάσ-
σάρῳ τῷ ἐπαρχῳ.

18. καὶ ἐπετάγη αὐτῷ ἀπενέγκαντι
πάντα ταῦτα τὰ σκεύη ἀποθεῖναι ἐν τῷ
ναῷ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν ναὸν
τῆ Κυρίου τῆτον οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τῇ
τόπῃ.

19. Τότε ὁ Σαναβάσσαρος ἐκεῖνος
παραγενόμενος ἐνεβάλετο τὸς θεμε-
λίους τῆ οἴκου τῆ Κυρίου τῆ ἐν Ἱερου-
σαλὴμ,

7. ἈΠΕΨΤΕΙΛΕΝ) ἈΠΕΨΤΕΙΛΑΝ. 8. ξυστῶν καὶ πολυτ.) καὶ deest. 9. σπου-
δῇ) σπουδῆς. ibid. συνετελέμενα) συνετελέμενον. 10. ἡμεῖς ἐσμεν) ἐσμεν. 11. ἐνεκεν) ἐνέκεν. ibid. προκαθιμένων) προ-
καθιμένων. 12. ἡμεῖς ἐσμεν) ἐσμεν. 13. τῆς Βαβυλωνίας) βαβυλωνίως. 14. τῆς Βαβυλωνίας) βαβυλωνίως. 15. ἐπετε-
λέθη. 16. ἐπεὶ οἱ πατέρες) ἐπεὶ οἱ πατέρες. 17. ἀργύρεα) ἀργύρεα. 18. ἀπενέγκαντι) ἀπενέγκαντι. 19. Σαναβάσσαρος) Σαναβάσσαρος.

7. 8. ξυστῶν καὶ πολυτ.) καὶ deest. 9. σπου-
δῇ) σπουδῆς. ibid. συνετελέμενα) συνετελέμενον. 10. ἡμεῖς ἐσμεν) ἐσμεν. 11. ἐνεκεν) ἐνέκεν. ibid. προκαθιμένων) προ-
καθιμένων. 12. ἡμεῖς ἐσμεν) ἐσμεν. 13. τῆς Βαβυλωνίας) βαβυλωνίως. 14. τῆς Βαβυλωνίας) βαβυλωνίως. 15. ἐπετε-
λέθη. 16. ἐπεὶ οἱ πατέρες) ἐπεὶ οἱ πατέρες. 17. ἀργύρεα) ἀργύρεα. 18. ἀπενέγκαντι) ἀπενέγκαντι. 19. Σαναβάσσαρος) Σαναβάσσαρος.

σαλήμ, καὶ ὅπ' ἐκείνῃς μέχρι τῆ νῦν οἰκοδομέμενος οὐκ ἔλαβε συντέλειαν.

20. Νῦν οὖν εἰ κρίνεται, βασιλεῦ, ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τῆ Κύρης.

21. καὶ ἐὰν εὐρίσκητε μετὰ τῆς γνώμης Κύρης τῆ βασιλέως γενομένην τὴν οἰκοδομὴν τῆ οἴκου Κυρίου τῆ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ κρίνεται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν, προσφωιησάτω ἡμῖν περὶ τούτων.

22. Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρείος προσέταξεν ἐπισκεψάσθαι ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν Βαβυλῶνι, καὶ εὐρέθη ἐν Ἐκδατάνοις, τῇ Βάρει τῇ ἐν Μηδείᾳ χώρα, τόμος εἰς, ἐν ᾧ ὑπεμνημάτιστο ταῦτε.

23. Ἐπεὶ πρῶτε βασιλεύοντος Κύρης, βασιλεὺς Κύρος προσέταξε τὸν οἶκον τῆ Κυρίᾳ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ οἰκοδομῆσαι, ὅπε ἐπιθύουσι διὰ πυρὸς ἐνδελεχοῦς.

24. Ἐ τὸ ὕψος πηχῶν ἐξήκοντα, πλάτος πηχῶν ἐξήκοντα, διὰ δόμων λιθίνων ξυστῶν τριῶν, καὶ δόμῃ ξυλίνῃ ἐγχωρίῃ καὶνῇ ἐνός, καὶ τὸ δαπάνημα δοθῆναι ἐκ τῆ οἴκῃ Κύρης τῆ βασιλέως.

25. Καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ τῆ οἴκῃ Κυρίου, τὰ χρύσεια καὶ τὰ ἀργύρεα, ἃ ἐξήνεγκε Ναβαχοδονόσορ ἐκ τῆ οἴκῃ τῆ ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀποκατασταθῆναι εἰς τὸν οἶκον

τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἃ ἦν κείμενα, ὅπως τεθῇ ἐκεῖ.

26. Προσέταξε δὲ ἐπιμελεσθῆναι Σισίνην ἐπάρχῳ Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαδραβζάην, καὶ τοῖς συνεταίροις, καὶ τοῖς ἀποτεταγμένοις ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίᾳ ἡγεμόσιν ἀπέχεσθαι τῆ τόπου, εἶσαι δὲ τὸν παῖδα τῆ Κυρίᾳ Ζοροβάβελ, ἐπαρχον δὲ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τὰς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, τὸν οἶκον Κυρίᾳ ἐκείνον οἰκοδομεῖν ἐπὶ τῆ τόπου.

27. Καὶ ἐγὼ ἐπέταξα ὁλοχερεῶς οἰκοδομῆσαι καὶ ἀτενίσαι, ἵνα συμποιῶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων, μέχρις τῆ ἐπιτελεσθῆναι τὸν οἶκον τῆ Κυρίᾳ.

28. Καὶ ἀπὸ τῆς Φορολογίας καίλης Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπιμελῶς σύνταξιν δίδεσθαι τούτοις τοῖς ἀνθρώποις εἰς θυσίας τῷ Κυρίῳ, Ζοροβάβελ ἐπάρχῳ εἰς ταύρους, καὶ κριοὺς, καὶ ἄρνας,

29. ὁμοίως δὲ καὶ πυρὸν, καὶ ἄλλα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον ἐνδελεχῶς κατ' ἐνιαυτὸν, καθὼς ἂν οἱ ἱερεῖς οἱ ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπαγορεύσωσιν ἀναλίσκεσθαι καθ' ἡμέραν ἀναμνησθήτω.

30. ὅπως προσφέρωνται σπονδαὶ τῷ Θεῷ τῷ ὕψιστῳ ὑπὲρ τῆ βασιλέως καὶ τῶν παίδων, καὶ προσεύχωνται περὶ τῆς αὐτῶν ζωῆς.

31. Καὶ προσέταξεν ἵνα ὅσοι ἂν παρὰ τῶν προειρημένων καὶ τῶν προσγεγραμμένων, ἢ καὶ ἀκυρώσωσιν, ληφθῇται ξύλον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν,

καὶ

V. 22. βασιλικοῖς) non habet. ibid. τόμος εἰς, ἐν ᾧ ὑπεμνημάτιστο) τόπος εἰς, ἐν ᾧ ὑπομνημάτιστο. V. 25. τὰ χρύσεια, καὶ τὰ ἀργύρεα) τὰ τε χρυσὰ καὶ ἀργυρᾶ. ἃ. V. 26. εἶσαι τὸν π. τῆ Κυρ.) εἶσαι δὲ τὸν παῖδα κυρίου. ibid. Κυρίου) τοῦ κυρίου. V. 27. Καὶ ἐγὼ) addit δι. ibid. τῶν Ἰουδαίων) τῆς Ἰουδαίας. ib. μέχρις) μέχρι. V. 28. εἰς θυσίας) εἰς θυσίαν. V. 29. ἀναμνησθήτω) ἀναμνησθήτω. V. 31. προσέταξεν - - ληφθῇται) προστάζει ἵνα ὅσοι ἐὰν παραβῶσι τί τῶν γεγραμμένων καὶ ἀκυρώσωσι, ληφθῇται.

καὶ ἐπὶ τούτῳ κρεμαθῆναι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ εἶναι βασιλικά.

32. Διὰ ταῦτα καὶ ὁ Κύριος, ὃ τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐπικέκληται ἐκεῖ, ἀφανίσαι πάντα βασιλέα καὶ ἔθνος, ὃς ἐκλινεῖ τὴν χεῖρα αὐτῷ καλύψαι ἢ κακοποιῆσαι τὸν οἶκον τῷ Κυρίου ἐκείνῳ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

33. Ἐγὼ βασιλεὺς Δαρείος δεδογμῆται ἐπιμελῶς κατὰ ταῦτα γίνεσθαι.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΤΟΤΕ Σισάνης ὁ ἑπαρχὸς κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ Σαβραδαζάνης, καὶ οἱ συνεταῖροι κατακολεθρήσαντες τοῖς ὑπὸ τῷ βασιλέως Δαρείῳ προσαγεῖσιν,

2. ἐπεσάτην τῶν ἱερῶν ἔργων, ἐπιμέλεσθρον συνεργούντες τοῖς πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱεροσάταις.

3. Καὶ εὖδοα ἐγένετο τὰ ἱερὰ ἔργα, προφητευόντων Ἀγγαίῳ καὶ Ζαχαρίῳ τῶν προφητῶν.

4. Καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ προσαγμάτων τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ μετὰ τῆς γνώμης Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξε βασιλέων Περσῶν, ἕως τῷ ἐκλεῖ ἔτος Δαρείου βασιλέως Περσῶν.

5. Συντετέλεσθαι ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς Ἀδαρ τῷ ἐκλεῖ ἔτος βασιλέως Δαρείου.

6. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ λοιποὶ

οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, οἱ προσεδέχοντες, ἀκολουθῶντες τοῖς ἐν τῇ Μωσέως βίβλῳ.

7. Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἑγκανισμὸν τῷ ἱερῷ τῷ Κυρίῳ ταύρας ἑκατὸν, κριὰς διακοσίας, ἄρνας τετρακοσίας,

8. χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρτίας παντὸς τῷ Ἰσραὴλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν, ἐκ τῶν φυλάρχων τῷ Ἰσραὴλ δώδεκα.

9. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται κατὰ φυλὰς ἐξολισμένοι ἐπὶ τῶν ἔργων Κυρίου τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ ἀκολούθως τῇ Μωσέως βίβλῳ, καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἐκάστου πυλῶνος.

10. Καὶ ἠγάγosan οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πάχος ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῷ πρώτῳ μηνὸς, ὅτε ἠγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἅμα,

11. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας, ὅτι ἠγνίσθησαν· ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἠγνίσθησαν.

12. Καὶ ἔθυσαν τὸ πάχος πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἑαυτοῖς.

13. Καὶ ἐφάγosan οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ζητοῦντες τὸν Κύριον.

14. Καὶ ἠγάγosan τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπὶ ἡμέρας εὐφραϊνόμενοι ἐναντὶ τῷ Κυρίῳ.

15. ὅτι μελέερεψε τὴν βελὴν τῷ βασιλεὺς

v. 31. ἐπὶ τῷ) ἐπ' αὐτῷ. v. 32. τῷ Κυρίου) absque articulo. CAP. VII. v. 1. ὁ ἑπαρχος) absque articulo. v. 2. τῶν ἱερῶν) τῶν ἰουδαίων. v. 4. τῷ Κυρίῳ) absque articulo. ibid. Κύρου) τοῦ κύρου. ib. ἕως τῷ ἐκλεῖ ἔτους Δαρείου βασιλέως Περσῶν) non habet. v. 6. Μωσέως) μωυσέως. v. 9. τῷ Θεῷ) θεῷ. ibid. Μωσέως) μωυσέως. v. 14. τῷ Κυρίῳ) absque articulo.

οιλέας Ἀσσυρίων ἐπ' αὐτὰς, κατιχύ-
σαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα
Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ μεταγενέστερος τούτων ἐστὶ,
Βασιλεύοντος Ἀρταξέρξε τῷ
Περσῶν βασιλέως, προσέβη Ἐ-
ζρας Σαραῖν τῇ Ἐζερίᾳ, τῇ Χελκίᾳ, τῇ
Σαλήμῃ,

2. τῇ Σαδδάκῃ, τῇ Ἀχιτάῳ, τῇ Ἀ-
μαρίᾳ, τῇ Ἐζρίᾳ, τῇ Μαρεράθ, τῇ
Ζαράῃ, τῇ Σαβία, τῇ Βοκκά, τῇ Ἀ-
βισαῖ, τῇ Φινεὲς, τῇ Ἐλεάζαρ, τῇ
Ἀαρὼν τῇ ἱερέως τῇ πρώτῃ.

3. Οὗτος Ἐζρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος
ὡς γραμματεὺς εὐφυὲς ὢν ἐν τῷ νό-
μῳ Μωυσέως τῷ ἐκδομένῳ ὑπὸ τῷ Θεῷ
τῷ Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς δό-
ξαν, εὐρόντος χάριν ἐνώπιον αὐτῷ ἐπὶ
πάντα τὰ ἀξιάματα αὐτῷ.

5. Καὶ συνανέβησαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ, καὶ τῶν ἱερέων, καὶ Λευιτῶν,
καὶ ἱεροψαλτῶν, καὶ θυρωρῶν, καὶ
ἱεροδύλων εἰς Ἱερουσόλυμα,

Ἀρταρ- 6. ἔτις ἐβδόμου βασιλεύοντος Ἀρτα-

ξέρου ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί. ἔτος ὁ ἐνικυ-
τὸς ἑβδόμος τῷ βασιλεῖ. ἐξελθόντες
γὰρ ἐκ Βαβυλῶνος τῇ νεμηνίᾳ τῇ πρώ-
τῃ μηνός, ἐν τῇ νεμηνίᾳ τῇ πέμπτῃ
μηνός παρεγένοντο εἰς Ἱερουσόλυμα κα-
τὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς εὐδοίαν παρὰ
τῷ Κυρίῳ ἐπ' αὐτῷ.

7. Ὁ γὰρ Ἐζρας πολλὴν ἐπιστήμην
περιεῖχεν εἰς τὸ μὴδὲν παραλιπεῖν τῶν
ἐκ τῷ νόμῳ Κυρίου καὶ τῶν ἐντολῶν,
διδάσκει τὸν πάντα Ἰσραὴλ πάντα τὰ
δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα.

8. Προσπεσόντος δὲ τῷ γραφέντος
προσάγγματος παρὰ Ἀρταξέρξε τῷ βασι-
λέως πρὸς Ἐζραν τὸν ἱερέα καὶ ἀνα-
γνώσκειν τῷ νόμῳ Κυρίου, ὃ ἐστὶν ἀντίγρα-
φον τὸ ὑποκείμενον.

9. Βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ἐζρα τῷ ἱε-
ρεῖ καὶ ἀναγνώσκει τῷ νόμῳ Κυρίου χαί-
ρειν.

10. Καὶ τὰ φιλόφρονες ἐγὼ κη-
νας, προσέταξα τὴν βελομένην ἐκ τῇ
ἔθνης τῶν Ἰουδαίων αἰρετίζοντας, καὶ
τῶν ἱερέων, καὶ τῶν Λευιτῶν, τῶν δὲ ἐν
τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ συμπορεύεσθαι
σοὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

11. Ὅσοι οὖν ἐνθυμῶνται, συνεξομαρτώ-
σαν, καθάπερ δέδοκται ἐμοὶ τε καὶ τοῖς
ἐπὶ τὰ φίλοις συμβουλευταῖς.

ξέρου

Ἀρταρ-
ξέρξεἈρταρ-
ξέρξηςὄντων δὲ
αὐτῶνσυνεξορ-
μάτω-
σαν

Tom. II.

N n n

12. ὅπως

CAP. VIII. v. 1. Ἐζρας Σαραῖν τῇ Ἐζερίᾳ) ἔσθρας ἀζαράιν, τῇ ζαχρίᾳ. v. 2. Ἐζρίᾳ) ὀζρίᾳ.
ibid. τῇ Μαρεράθ, τῇ Ζαράῃ, τῇ Σαβία) non habet. ib. Ἀβισαῖ) ἀβισαῖ. v. 3. Ἐζρας) ἔσ-
θρας. ibid. νόμῳ Μωυσέως) transposita. v. 5. Ἱερουσόλυμα) ἱερουσαλὴμ. v. 6. Ἀρταξέρξης) ἀρ-
ταξέρξου. ibid. ὁ ἐνικυτὸς) absque articulo. ib. ἐν τῇ νεμηνίᾳ τῇ πέμπτῃ μηνός) desiderantur.
ib. εἰς Ἱερουσόλυμα) εἰς ἱερουσαλὴμ. ib. παρὰ τῷ Κυρίῳ) adjicit ἐπ' αὐτῷ. v. 5. Ἐζρας) ἔσθρας,
passim. ibid. καὶ τῶν ἐντολῶν) καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν. ib. τὸν πάντα Ἰσραὴλ πάντα τὰ δικ. καὶ τὰ
πρ.) πάντα τὸν Ἰσραὴλ δικαιώματα καὶ κρίματα. v. 8. Ἀρταξέρξου τῷ βασι.) ἀρταξέρξου βασιλέως.
ibid. Ἐζραν) ἔσθραν. v. 9. Ἀρταξέρξης Ἐζρα) ἀρταξέρξης ἔσθρα. v. 10. ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν) καὶ
τῶν δὲ ἐν. v. 11. συνεξομαρτώσαν) συνεξομαρτώσαν.

12. ὅπως ἐπισκέψονται τὰ καὶ τὴν Ἰερουσαλήμ, ἀκόλѳως ὡς ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τῆ Κυρίε·

13. καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ Κυρίῳ τῇ Ἰσραήλ, ἃ ἠϋξάμην ἐγὼ τε καὶ οἱ φίλοι εἰς Ἰερουσαλήμ· καὶ πᾶν χρυσίον καὶ ἀργύριον ὃ ἐάν εὔρεθῇ ἐν τῇ χώρῃ τῆς Βαβυλωνίας τῷ Κυρίῳ εἰς Ἰερουσαλήμ, σὺν τῷ δαδωρημένῳ ὑπὸ τῆ ἔθνης εἰς τὸ ἱερόν τῆ Κυρίε Θεοῦ αὐτῶν τὸ ἐν Ἰερουσαλήμ,

14. συναχθῆναι τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εἰς ταύρας καὶ κριὰς καὶ ἄρνας, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλѳεθαι·

15. ὥςτε προσενεγκεῖν θυσίας τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆ Θεῷ αὐτῶν τὸ ἐν Ἰερουσαλήμ.

16. Καὶ πάντα ἓσα ἐάν βέλῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, ἐπιτέλει καὶ τὸ θέλημα τῆ Θεῷ σε.

17. Καὶ τὰ ἱερά σκεύη τῆ Κυρίε τὰ διδόμενά σοι εἰς τὴν χρεῖαν τῆ ἱεροῦ τῆ Θεῷ σε τῇ ἐν Ἰερουσαλήμ·

18. καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐάν ὑποπίπῃ σοι εἰς τὴν χρεῖαν τῆ ἱεροῦ τῆ Θεῷ σου, δώσεις ἐκ τῆ βασιλικῆς γαζοφυλακίας.

19. Καὶ γὰρ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης προσέταξα τοῖς γαζοφύλαξι Συρίας καὶ Φοινίκης, ἵνα ὅσα ἐάν ἀποστείλῃ Ἐξρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστῃς τῆ νό-

με τῆ Θεῷ τῆ ὑψίστου, ἐπιμελῶς διδῶσιν αὐτῷ ἕως ἀργυρίε ταλαάντων ἑκατόν,

20. ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυρὲ κόρων ἑκατόν, καὶ οἷα μετρητῶν ἑκατόν·

21. καὶ ἄλλα ἐκ πλήθους πάντῃ κατὰ τὸν τῆ Θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθήτω ἐπιμελῶς τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ἵνα ἐκεν τῆ μὴ γενέσθαι ὀργὴν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆ βασιλείῳ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

22. Καὶ ὑμῖν δὲ λέγεται, ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευῖταις, καὶ τοῖς ἱεροφάνταις, καὶ θυρωροῖς, καὶ ἱεροδέλοις, καὶ πραγματικοῖς τῆ ἱεροῦ τούτῃ μηδεμίᾳ φορολογίᾳ, μηδὲ ἕκῃ ἄλλῃ ἐπιβολῇ γίγνηται, καὶ ἔξοσιον μηδεὶς βελὴ ἔχειν ἐπιβαλεῖν τι τούτοις.

23. Καὶ σὺ, Ἐξρας, κατὰ τὴν σοφίαν τῆ Θεῷ, ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστάς, ὅπως δικάζωσιν ἐν ὅλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίᾳ, πάντας τὰς ἐπισταμένους τὸν νόμον τῆ Θεῷ σου, καὶ τὰς μὴ ἐπισταμένους δὲ διδάξεις.

24. Καὶ πάντες ὅσοι ἐάν παραβαίνωσι τὸν νόμον τῆ Θεῷ σου καὶ τὸν βασιλικὸν, ἐπιμελῶς κολαδησάντων, ἐάν τε καὶ θανάτῳ, ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ, ἢ ἀργυρικῇ ζημίᾳ, ἢ ἀπαγωγῇ.

25. Καὶ εἶπεν Ἐξρας ὁ γραμματεὺς· εὐλογητὸς μόνος ὁ Κύριος τῶν πατέρων μὲν,

ν. 12. ὡς ἔχει) ὡς ἔχει. ibid. τῷ Κυρίῳ) κυρίῳ. ν. 13. Βαβυλωνίας) addit τῷ κυρίῳ. ν. 14. τὸ χρυσίον) τότε χρυσίον. ν. 15. τῆ Θεοῦ) τοῦ κυρίου Θεοῦ. ν. 17. τῇ ἐν Ἰερουσαλήμ) non habet. ν. 18. καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐάν ὑποπίπῃ σοι εἰς τὴν χρεῖαν τῆ ἱεροῦ τῆ Θεῷ σου) omnia desiderantur. ibid. ἐκ τῆ ἱεροῦ) ἐκ τοῦ βασιλικοῦ. ν. 19. Καὶ γὰρ δὲ ὁ βασιλ. Ἀρταξέρξης) καὶ γὰρ ἰδοὺ ἀρταξέρξης βασιλεὺς. ibid. Ἐξρας) ἔσθρας, passim. ν. 21. ἐπὶ τὴν βασιλείαν) εἰς τὴν βασιλείαν. ν. 22. τοῖς ἱεροφάνταις) absque articulo. ibid. ἄλλα βελὴ γίγνηται, καὶ ἔξοσιον μηδεὶς ἔχειν) ἕκῃ ἐπιβολῇ γίγνηται, καὶ μηδεὶς ἔχειν ἔξοσιον. ν. 23. ἐπισταμένους δὲ) δὲ abest. ν. 24. ἐάν παραβαίνωσι) ἂν παραβαίνωσι. ν. 25. ὁ Κύριος) κύριος ὁ Θεός.

με, ὁ δὲς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τῷ θολίᾳ, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες ἐδομήκοντα.
ἐν Ἱερουσαλήμ.

26. Καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἐναντίον τῷ βασιλέως, καὶ τῶν συμβουλευόντων, καὶ τῶν πάντων τῶν φίλων, καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ.

27. Καὶ γὰρ εὐθαρσῆς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίληψιν Κυρίᾳ τῷ Θεῷ με, καὶ συνήγαγον ἐκ τῷ Ἰσραὴλ ἄνδρας, ὥστε συναναβῆναί μοι.

28. Καὶ ἔτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ τὰς μεριδάρχιας, οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμῷ ἐκ βασιλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ * Ἀρταξέρξε τῷ βασιλέως.

29. Ἐκ τῶν υἱῶν Φινεὲς, Γηρσὼν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰθάμαρ, Γαμαλιήλ ἐκ τῶν υἱῶν Δαυὶδ, Λατῖλ ὁ Σεχενίας.

30. Ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτῷ ἀπεγράφησαν ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα.

31. Ἐκ τῶν υἱῶν Φααῖθ Μωάβ, Ἐλκωνίας Ζαχαίᾳ, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες διακόσιοι.

32. Ἐκ τῶν υἱῶν Ζαδύης, Σεχενίας Ἰεζήλ, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες τριακόσιοι ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδὴν, Σωβήθ Ἰωνάθου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι πεντήκοντα.

33. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἠλάμ, Ἰεσίας Γο-

34. Ἐκ τῶν υἱῶν Σαφατίου, Ζαχαίᾳ Μιχαήλου, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες ἐδομήκοντα.

35. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἰωάβ, Ἀδαθίας Ἰεζήλ, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες διακόσιοι δώδεκα.

36. Ἐκ τῶν υἱῶν Βανί, Ἀσσαλιμαῖθ Ἰωσαφίου, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν.

37. Ἐκ τῶν υἱῶν Βαβί, Ζαχαρίας Βηβαί, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες εἰκοσιπέντε.

38. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάθ, Ἰωάννης Ἀκαταίν, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες ἑκατὸν δέκα.

39. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδωνικάμ, οἱ ἔχοντες καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐλιφάλατος, Γεηλ, καὶ Σαρμαίας, καὶ Ἰεσηλ μετ' αὐτῶν ἄνδρες ἐδομήκοντα.

40. Ἐκ τῶν υἱῶν Βαγὰ, Οὐθὶ ὁ τῷ Ἰσαλκέρου, καὶ μετ' αὐτῷ ἄνδρες ἐδομήκοντα.

41. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τὸν λεγόμενον Θεράν ποταμὸν, καὶ παρεβέβαλον αὐτόθι ἡμέρας τρεῖς, καὶ κατέμαθον αὐτοὺς.

42. Ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν οὐχ εὐρών ἐκεῖ,

43. ἀπέστειλα πρὸς Ἐλεάζαρον, καὶ Ἰδεήλον, καὶ Μασμαὶν, καὶ Ἐλκιδαν, καὶ

N n n :

v. 26. συμβουλευόντων) συμβουλευόντων. v. 27. καὶ γὰρ) καὶ ἐγὼ. ibid. ἐκ τῷ Ἰσρ. ἄνδρας) transposita. v. 28. ἀναβάντες) ἀναβάντες. ibid. Ἀρταξέρξε) ἀρταξέρξε. v. 29. Ἰθάμαρ, Γαμαλιήλ) ἰαθαμάρου, γαμαλιήλ. ibid. Ἀτῖλ) λατῖλ. v. 30. τῶν υἱῶν Φ. καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ γραφῆς) ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτῷ ἀπεγράφησαν. v. 33. Ἠλάμ) ἡλάμ. v. 34. in Edit. Rom. habetur. v. 35. δώδεκα) δεκάδω. v. 36. Βανί, Ἀσσαλιμαῖθ) βανίας, σαλιμαῖθ. v. 39. Ἐλιφάλατος, Ἰεσηλ) ἐλιφαλά τῷ γεηλ. v. 41. αὐτόθι ἡμέρας τρεῖς) transposita. v. 42. Ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων) καὶ ἐκ τῶν ἱερέων. v. 43. καὶ Μασμαὶν, καὶ Ἐλκιδαν) καὶ μαίμα καὶ μαίμα, καὶ ἀλκιδαν.

καὶ Σαμαίαν, καὶ Ἰωρίδον, Νάθαν, Ἐιναιτὰν, Ζαχαρίαν, καὶ Μοσόλλαμον, τὲς ἡγουμένους καὶ ἐπισήμονας,

44. καὶ εἶπα αὐτοῖς ἐλθεῖν πρὸς Δολδαῖον τὸν ἡγούμενον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τῷ γαζοφυλακίῳ,

45. ἐντειλάμενος αὐτοῖς διαλεχθῆναι Δολδαῖαν, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῷ, καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ γαζοφύλαξιν, ἀποσεῖλαι ἡμῖν τὲς ἱερατεύοντας ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

ἱεραλεύ-
σαντας
τόπῳ
* ἡγαγεν

46. Καὶ * ἡγαγον ἡμῖν κατὰ τὴν κραταιάν χειρὰ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ἀνδρας ἐπισήμονας τῶν υἱῶν Μοολὶ τῷ Λευὶ, τῷ Ἰσραὴλ, Ἀσεθιδιαν καὶ τὲς υἱοὺς αὐτῷ, καὶ τὲς ἀδελφούς, ὄντας δεκαοκτώ,

47. καὶ Ἀσεθιδιαν, καὶ Ἀννεον, καὶ Ὡπταῖαν ἀδελφὸν ἐκ τῶν υἱῶν Χαναναίῃ· καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἄνδρες εἴκοσι·

ὀνομάσθη

48. Καὶ ἐκ τῶν ἱεροδύλων ὧν ἔδωκε Δαυὶδ, καὶ οἱ ἡγούμενοι εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν Λευιτῶν, ἱεροδύλους διακοσίας καὶ εἴκοσι. πάντων ἐσημάνθη ἡ ὀνοματογραφία.

49. Καὶ ἠυξάμην ἐκεῖ τοῖς νεανίσκοις ἡσείαν ἐναντὶ Κυρίου τῷ Θεῷ ἡμῶν,

50. ζητῆσαι παρ' αὐτῷ εὐδοσίαν ἡμῖν τε καὶ τοῖς συνῆσιν ἡμῖν, τέκνοις ἡμῶν, καὶ κλήνεσιν.

51. Ἐνετράπη γὰρ αἰτῆσαι τὸν βα-

σιλέα πεζέες τε καὶ ἵππους καὶ προπομπὴν ἕνεκεν ἀσφαλείας τῆς πρὸς τὲς ἐναντιωμένους ἡμῖν.

52. Εἶπαμεν γὰρ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἰχὺς τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ἔσαι μετὰ τῶν ἐπιζητῶντων αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἐπανόρθωσιν.

53. Καὶ πάλιν ἐδείχθημεν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν κατὰ ταῦτα, καὶ εὐλάτε ἐτύ-
ιλασθῶ
χομεν.

54. Καὶ ἐχώρισα τῶν φυλάρχων τῶν ἱερέων ἀνδρας δώδεκα, καὶ Ἐσεθιδιαν καὶ Ἀσαμίαν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἀνδρας δέκα.

55. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἱερά σκεύη τῷ οἴκῳ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἃ ἐδώρησατο ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτῷ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ.

56. Καὶ σήσας παρέδωκα αὐτοῖς ἀργυρίῳ τάλαντα ἑξακόσια καὶ πενήκοντα, καὶ σκεύη ἀργύρεα ταλάντων ἑκατὸν, καὶ χρυσίου τάλαντα ἑκατὸν, καὶ χρυσώματα εἴκοσι, καὶ σκεύη χαλκοῦ ἀπὸ χρηστῆ χαλκοῦ εἴλδοντα, χρυσοειδῆ σκεύη δώδεκα.

57. Καὶ εἶπα αὐτοῖς· καὶ ὑμεῖς ἅγιοι ἐσὲ τῷ Κυρίῳ (Κύριος) καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εὐχὴ τῷ Κυρίῳ, Κυρίῳ τῶν πατέρων ἡμῶν.

58. Ἀγρυ-

v. 44. Δολδαῖον) λωδδαῖον. v. 45. Δολδαῖα) λωδδαῖα. ibid. ἱερατεύοντας ἐν τόπῳ τῷ) ἱερατεύοντας ἐν τῷ οἴκῳ τῷ. v. 46. ἡγαγεν) ἡγαγον. ibid. δεκαοκτώ) δέκα καὶ ὀκτώ. v. 47. Ἀννεόν) ἄννου. ibid. ἄνδρες εἴκοσι.) transposita. v. 48. ὀνομάσθη) ἐσημάνθη. v. 49. in Rom. καὶ εὐξάμην ἐκεῖ ἡσείαν τοῖς νεανίσκοις ἐναντὶ κυρίου ἡμῶν. v. 52. ὅτι ἰχὺς) ὅτι ἡ ἰχὺς. v. 53. κατὰ ταῦτα, καὶ ἱλασθῶ ἐτύχομεν.) πάντα ταῦτα, καὶ ἐτύχομεν εὐλάτου. v. 54. δώδεκα) δεκάδια. ibid. Ἀσαμίαν) ασαμίαν. ib. δέκα) δώδεκα. v. 55. ἅγιος) ἅ. v. 56. καὶ πενήκοντα) καὶ deest. ibid. ἀργύρεα) ἀργυρῶ. ib. χαλ. ἑκατὸν) adjicit καὶ χρυσίου τάλαντα ἑκατὸν. v. 57. (Κύριος) abell. ibid. ἅγια) τὰ ἅγια.

58. Ἀγρυπνεῖτε, καὶ φυλάσσετε ἕως τῆ παραδοῦναι αὐτὰ ὑμᾶς τοῖς Φυλάρχοις τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ἡγεμόνοις καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν πατριῶν τῆ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐν τοῖς πατοφορείοις τῆ οἴκῃ τῆ Κυρίου ἡμῶν.

59. Καὶ οἱ παραλαβόντες οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ, εἰσήνεγκαν εἰς τὸ ἱερόν τῆ Κυρίου.

60. Καὶ ἀναζεύξαντες ἀπὸ τῆ ποταμοῦ Θερά τῇ δωδεκάτῃ τῆ πρώτης μηνὸς ἕως εἰσήλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ κατὰ τὴν κραταιάν χεῖρα τῆ Κυρίου ἡμῶν τὴν ἐφ' ἡμῶν. καὶ ἐβρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῆς εἰσόδου Κύριος ἀπὸ παντός ἐχθροῦ, καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

61. Καὶ γενομένης αὐτόθι ἡμέρας τρίτης, τῇ (δὲ) ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ εἰσάθεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρεδίδη ἐν τῷ οἴκῳ τῆ Κυρίου ἡμῶν Μαριμαθὶ Οὐρὶ ἱερεῖ.

62. καὶ μετ' αὐτῆς Ἐλεάζαρ ὁ τῆ Φινεὲς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτῶν Ἰωσαβδὸς Ἰησοῦ, καὶ Μαριθ Σαβάννου, οἱ Λευῖται· πρὸς ἀριθμὸν καὶ ὅλην ἀπαντα. καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὅλη αὐτῶν αὐτῇ τῇ ᾠρᾷ.

63. Οἱ δὲ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προσήνεγκαν θυσίας τῷ Θεῷ τῆ Ἰσραὴλ Κυρίῳ, ταύρας δώδεκα ὑπὲρ παντός Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐνενή-

κονταῖς, ἄρνas ἐβδομηκονταδύο, τράγους ὑπὲρ σωτηρίου δώδεκα, ἅπαντα θυσίαν τῷ Κυρίῳ.

64. Καὶ ἀπέδωκαν τὰ προσάγματα τῆ βασιλείας τοῖς βασιλικοῖς οἰκονόμοις, καὶ τοῖς ἐπάρχοις κοίτης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος καὶ τὸ ἱερόν τῆ Κυρίου.

65. Καὶ τέτων τελεωθέντων, προσῆλθόν μοι οἱ ἡγέμενοι, λέγοντες·

66. ἔκ ἐχώρισαν τὸ ἔθνος τῆ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς καὶ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἑθνῶν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαιῶν, καὶ Μωαβιτῶν, καὶ Αἰγυπτίων, καὶ Ἰδουμαίων.

67. Συνέκησαν γὰρ μετὰ τῶν θυγα-
τέραν αὐτῶν αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐπεμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ μετεἶχον οἱ προηγέμενοι καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς ἀνομίας ταύτης ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆ πράγματος.

68. Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ αἰκῆσαι με ταῦτα, διέβρηξα τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱεράν ἐδῆτα, καὶ κατέτιλα τῆ τριχάματος τῆς κεφαλῆς καὶ τῆ πώγωνος, καὶ ἐκάθισα σύνους καὶ περίλυπος.

69. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς με ὅσοι ἦσαν ζηλωταὶ, καὶ ὅσοι ποτε ἐπεκινούντο

v. 58. αὐτὰ ὑμᾶς) transpófitá. ibid. ἡγεμόνοις) ἡγουμένοις. ib. τῆ Κυρίου) τῆ Θεοῦ. v. 60. τῆ μηνὸς) τοῦ πρώτου μηνός. ibid. εἰσόδου Κύριος ἀπὸ) εἰσόδου ἀπὸ. v. 61. (δὲ) abest. ibid. οἴκῳ τῆ Κυρίου) absque articulo. ib. Οὐρὶ) οὐρία. v. 62. μετ' αὐτῶν) μετ' αὐτοῦ. ibid. οἱ Λευῖται) οἱ δὲ Λευῖται. v. 63. προσῆλθόν μοι) προσῆλθόν μοι. v. 66. ἐκ) ἐκ. ibid. ἀκαθαρσίας) addit αὐτῶν. v. 67. συνέκησαν) συνέκησαν. ibid. αὐτῶν αὐτοὶ) αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ. v. 68. Καὶ ἐγένετο ἅμα) καὶ ἅμα. v. 69. ὅσοι ἦσαν ζηλωταὶ, καὶ) defunct.

νοῦντο ἐπὶ τῷ ῥήματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, ἐμοῦ πενθοῦντος ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ καὶ ἐκαθήμην περίλυπος ἕως τῆς δειλινῆς θυσίας.

70. Καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς νηστείας, διεβόηγμένα ἔχων τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὴν ἐδῆτα, κάμφας τὰ γόνατα, καὶ ἐκλείνας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Κύριον, ἔλεγον·

71. Κύριε, ἥρχυμαι καὶ ἐντέτραμμαὶ κατὰ πρόσωπόν σου.

72. Αἱ γὰρ ἀμαρτίαι ἡμῶν ἐπλεόνασαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ αἱ ἀνομιαι ἡμῶν ὑπερήνεγκαν ἕως τῆς οὐρανοῦ,

73. ἔτι ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ἐσμέν ἐν μεγάλῃ ἀμαρτία ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

74. Καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν παρεδόθημεν σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ σὺν τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, (καὶ) τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς, εἰς ἐξομφαίαν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ προνομὴν μετὰ αἰχύνῃς μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας.

75. Καὶ νῦν κατὰ πόσον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος παρὰ σέ, Κύριε, καταλειφθῆναι ἡμῖν ῥίζαν καὶ ὄνομα ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀγιάσματος σου;

76. Καὶ τῷ ἀνάψαι Φωστῆρα ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου τῷ Θεοῦ ἡμῶν, δοῦναι τῷ Κυρίου

ἡμῖν τροφήν ἐν τῷ καιρῷ τῆς δουλείας ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ δουλεύειν ἡμᾶς οὐκ ἐγκατελείφθημεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

77. ἂλ' ἐποίησεν ἡμᾶς ἐν χάριτι ἐνώπιον τῶν βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν τροφήν,

78. καὶ δοξάσαι τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐγείραι τὴν ἔρημον Σιών, δοῦναι ἡμῖν σφεῶμα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ.

79. Καὶ νῦν τι ἐροῦμεν, Κύριε, ἔχοντες ταῦτα; παρέβημεν γὰρ τὰ προστάγματά σου, ὡς ἔδωκας ἐν χειρὶ τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν λέγων,

80. ὅτι ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσέρχεσθε κληρονομήσαι, ἔστιν γῆ μεμολυσμένη μολυσμῷ τῶν ἀλλογενῶν τῆς γῆς, καὶ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἐνέπλησαν αὐτήν. μεμολυσμένη

81. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας αὐτῶν μὴ συνοικήσητε τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δώτε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.

82. καὶ ἐζητήσετε εἰρηνεύσαι τὰ πρὸς αὐτὰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἵνα ἰχύσαντες φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἕως τῆς αἰῶνος.

83. Καὶ τὰ συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν γίνεται διὰ τὰ ἔργα ἡμῶν τὰ πονηρὰ, καὶ τὰς μεγάλας ἀμαρτίας ἡμῶν. σὺ γάρ, Κύριε, ἐκέφισας τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν.

84. καὶ

ν. 69. Θεοῦ Ἰσραὴλ) Θεοῦ τῆς Ἰσραὴλ. ν. 71. ἥρχυμαι) addit καὶ. ν. 74. (καὶ) abest. ν. 75. παρὰ σου, Κύριε) παρὰ τοῦ κυρίου κυρίου. ibid. τῆς ἀγιάσματος) absque articulo. ν. 76. ἀνάψαι Φ. ἡμῶν) ἀνακαλύψαι Φ. ἡμῶν. ibid. τοῦ Κυρίου Θεοῦ) κυρίου τοῦ Θεοῦ. ib. ἀπὸ τοῦ Κυρίου) ἀπὸ τοῦ Κυρίου. ν. 77. ἂλ' ἂλ' αὐτῶν. ν. 8. μεμολυσμένη) μεμολυσμένη. ν. 81. θυγατέρας αὐτῶν) θυγατέρας ὑμῶν. ibid. τοῖς τέκνοις ὑμῶν) τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. ib. θυγατέρας ὑμῶν μὴ δώτε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν) θυγατέρας αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. ν. 82. ἕως τοῦ αἰῶνος) absque articulo. ν. 83. γίνεται) γίνεται. ibid. ἐκέφισας) ὁ κέφισας.

84. καὶ ἔδωκας ἡμῖν τοιαύτην ῥίξαν, ἄλιν ἀνεκάλυψαμεν παραβῆναι τὸν ὅμον σου εἰς τὸ ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκαταρσία τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς.

85. Οὐχὶ αἰργίθης ἡμῖν ἀπολέσαι ἡμᾶς, ἕως τῆ μη καὶ ἀλιπεῖν ῥίξαν καὶ πέρμα καὶ ὄνομα ἡμῶν;

86. Κύριε τῷ Ἰσραὴλ, ἀληθινὸς ἐκατελείφθημεν γὰρ ῥίξα ἐν τῇ σήμερον.

87. Ἰδὲ νῦν ἐσμέν ἐνώπιόν σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. ἔ γάρ ἐστιν σῆναι ἔτι ἔμπροσθέν σου ἐπὶ τούτοις.

88. Καὶ ὅτε προσευχόμενοι ἔξρας ἀνθιμολογεῖτο κλαίαν χαμαίπετῆς ἔμπερσεν τῷ ἱεροῦ, ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐξ Ἱερουσαλήμ ὄχλος πολὺς σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ νεανίαι, κλαυθμὸς γάρ ἦν μέγας ἐν τῷ πλήθει.

89. Καὶ Φωνήσας Ἰερχονίας Ἰηλὸν ὁ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἶπεν· Ἐξρας, ἡμεῖς ἡμάρτομεν εἰς τὸν Κύριον Θεόν, καὶ συνελίσαμεν γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐστὶν ἐπ' αὐτῶν πᾶς Ἰσραὴλ.

90. Ἐν τούτῳ γινέσθω ἡμῖν ὀρκωμοσία πρὸς τὸν Κύριον, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν ἀλλογενῶν σὺν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ὥς ἐκρίθη σοι. καὶ ὅσοι πειθαρχοῦσι τῷ νόμῳ Κυρίου.

91. Ἀναστὰς ἐπιτέλει, πρὸς σὲ γὰρ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σου ἰχὺν ποιεῖν.

92. Καὶ ἀναστὰς Ἐξρας ἄρξισε τὰς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν πάντας τῷ Ἰσραὴλ, ποιῆσαι κατὰ ταῦτα. καὶ ὤμωσαν.

ΚΕΦ. Θ'. ΙΧ.

ΚΑΙ ἀναστὰς Ἐξρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τῷ ἱεροῦ, ἐπορεύθη εἰς τὸ πατοφῶριον Ἰωανάν τῷ Ἐλιασίδῳ,

2. καὶ αὐλιδοὶς ἐκεῖ, ἄρτε οὐκ ἐγεύσατο, εἶδ' ὅδ' ὕδωρ ἔπιε, πειθῶν ἐπὶ τῶν ἀνομιῶν τῶν μεγάλων τῷ πλήθει.

3. Καὶ ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, συναχθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ,

4. καὶ ὅσοι εἰάν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις κατὰ τὸ κρίμα τῶν προκαθήμενων πρεσβυτέρων, ἀνιερῶνται τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀποτριβήσεται ἀπὸ τῷ πλήθει τῆς αἰχμαλωσίας.

5. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πάντες οἱ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰς Ἱερουσαλὴμ. οὗτος ὁ μὴν ἕνατος τῇ εἰκάδι τῷ μηνός.

6. Καὶ συνεκάθισεν πᾶν τὸ πλήθος ἐν τῷ εὐρυχώρῳ τῷ ἱερῷ, τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα χειμῶνα.

7. Καὶ ἀναστὰς Ἐξρας εἶπεν αὐτοῖς. Ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνελίκατε γυναῖκας ἀλλογενεῖς, τῷ προδεῖναι ἀμαρτίας τῷ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ

ν. 84. καὶ ἔδωκας) καὶ abest. ν. 88. ἐξ Ἱερουσαλήμ) ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. ν. 89. Ἰηλ ὁ τῶν) ἰηλκ τῶν. ibid. Θεόν. καὶ) non habet. ib. ἀπὸ τῶν ἐθνῶν) ἐκ τῶν ἐθνῶν. ν. 90. τῷ νόμῳ) τοῦ νόμου. CAP. IX. ν. 1. Ἐξρας) ἐσθρας, passim. ibid. Ἰωανάν) ἰωανάν. ν. 4. ὅσοι εἰάν μὴ) ὅσοι εἰάν μὴ. ν. 5. ἕνατος) ἕνατος. ν. 6. συνεκάθισε) συνεκάθισαν. ν. 7. γυναῖκας ἀλλογενεῖς) γυναῖξιν ἀλλογενεῖς.

8. Καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δέξαν τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν,

9. καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ χαριθίητε ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλογενῶν.

10. Καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ ἔβαν μεγάλη τῇ φωνῇ· ὥτως ὡς εἰρηκας, ποιήσομεν.

11. Ἀλλὰ τὸ πλῆθος πολὺ, καὶ ἡ ὥρα χειμερινή, καὶ οὐκ ἰσχύομεν σῆναι αἰθριοί. καὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο. ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν τούτοις.

12. Στήτωσαν δὲ οἱ προηγούμενοι τῷ καίνοικον πλῆθος, καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν κατοικῶν ἡμῶν ὅσοι ἔχουσι γυναῖκας ἀλλογενεῖς, παραγεννηθήτωσαν λαβόντες χερόν,

13. καὶ ἐκάστου δὲ τόπου τὰς πρεσβυτέρους καὶ τὰς κριτάς, ὥς τῷ λῦσαι τὴν ὀργὴν τῷ Κυρίου ἀφ' ἡμῶν τῷ πρᾶγματός τούτου.

14. Ἰανὰδας Ἀζαήλου, καὶ Ἐζεκίας Θωκανοῦ ἐπέδεδξαντο κατὰ ταῦτα. καὶ Μοσόλλαμος, καὶ Λεὺις, καὶ Σαβδαταῖος συνεβράβευσαν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας.

16. Καὶ ἐπελέξατο ἑαυτῷ Ἐζρας ὁ ἱερεὺς ἄνδρας ἡγουμένους τῶν πατριῶν συνεκεί- αὐτῶν κατ' ὄνομα πάντας, καὶ συνεκεί-

θησαν τῇ νομηνίᾳ τῷ μηνὸς τῷ δεκά- θισαν τε, ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα.

17. Καὶ ἤχθη ἐπὶ πέρας τὰ κατὰ τὰς ἄνδρας τὰς ἐπισυνέχοντας γυναῖκας ἀλλογενεῖς, ὥς τῆς νομηνίας τῷ πρώτῳ μηνός.

18. Καὶ εὐρέθησαν τῶν ἱερέων οἱ ἐπισυναχθέντες ἀλλογενεῖς γυναῖκας ἔχοντες,

19. ἐκ τῶν υἱῶν Ἰησοῦ τῷ Ἰωσεδεκ, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῷ Μαθήλας, καὶ Ἐλεάζαρος, καὶ Ἰάριβος, καὶ Ἰααδά- νος.

20. Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐκβαλεῖν τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καὶ εἰς ἐξίλασμον κρῖναι ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας αὐτῶν.

21. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐμμέρ, Ἀνανίας, καὶ Ζαβδαῖος, καὶ Μάνης, καὶ Σαμαῖος, καὶ Ἰερεήλ, καὶ Ἀζαρίας.

22. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Φαισοῦ, Ἐλιωνάς, Μασσίας, Ἰσμαήλος, καὶ Ναθαναή- λος, καὶ Ὠκεῖδης, καὶ Σαλίας.

23. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν, Ἰωζαβὰδος, καὶ Σεμεῖς, καὶ Κάλιος, (οὗτός ἐστι Καλιτάς,) καὶ Φαθαῖος, καὶ Ὠδάας, καὶ Ἰωνάς.

24. Ἐκ τῶν ἱεροφαιτῶν, Ἐλιάσι- βος, Βακχούρος.

25. Ἐκ τῶν θυρωρῶν, Σαλλῆμος, καὶ Τολδαῖος.

26. Ἐκ

V. 10. ἐφώνησαν) ἐφώνησεν. ibid. ἔβαν) ἔβαν. V. 11. ἡ ὥρα) absque articulo. V. 12. Στήτωσαν) στήτων. ibid. κατοικῶν) κατοικῶν. V. 13. καὶ ἐκάστου δὲ) καὶ abest. ibid. τῷ Κυρίου) absque articulo. V. 14. Θωκανοῦ) Θεωκανῶ. V. 16. ἑαυτῷ Ἐζρας) αὐτῷ Ἐζρας. ibid. κατ' ὄνομα πάντας) transposita. ib. συνεκείθισαν) συνεκείθισαν. V. 19. ἀδελφῶν) addit αὐτοῦ. V. 20. ἑαυτῶν) αὐτῶν. V. 22. Φαισοῦ, Ἐλιωνάς) Φαισοῦ, Ἐλιωνᾶς. ibid. Ἰσμαήλος, καὶ Ὠκεῖδης) Ἰσμαήλος, καὶ Ναθαναήλος, καὶ Ὠκεῖδης. V. 23. Κάλιος) κάλιος. ibid. Φαθαῖος, καὶ Ὠδάας) παθαῖος, καὶ ἰδάας. V. 24. Ἐλιάσιβος) Ἐλιάσιβος. V. 25. Σαλλῆμος) σαλλῆμος.

26. Ἐκ τῶ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν υἱῶν Φόρος, Ἰερμαῖς, καὶ Ἰεδδίας, καὶ Μαλχίας, καὶ Μαῦλος, καὶ Ἐλεάζαρος, καὶ Ἀσιβίας, καὶ Βανναίας.

27. Ἐκ τῶν υἱῶν Ἡλὰ, (καὶ) Μαλθανίας, Ζαχαρίας, Ἰεζριήλ, καὶ Ἰωαβδίου Ἰωαβδίου, καὶ Ἰερεμῶθ, καὶ Ἀηδίας.

28. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζαμὺθ, Ἐλιαδῆς, Ἐλιάσιμος, Ὁθονίας, Ἰαριμῶθ, καὶ Σάβαδος, καὶ Ζαβλίας.

29. Ἐκ τῶν υἱῶν Βηθαί, Ἰωάννης, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ὠζάβαδος, καὶ Ἐμαθείς.

30. Ἐκ τῶν υἱῶν Μανὶ, Ὀλαμὸς, Μαιμῶχος, Ἰεδάιος, Ἰασῶθος, καὶ Ἰασαήλ, καὶ Ἰερεμῶθ.

31. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀδδῖ, Νάαθος, καὶ Μορσσίας, Λακκουῖος, καὶ Νάειδος, καὶ Ματθανίας, καὶ Σεωθὴλ, καὶ Βαλνῆος, καὶ Μανασσῆας.

32. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀνὰς, Ἐλιωνὰς, καὶ Ἀσαΐας, καὶ Μελχίας, καὶ Σαββαῖος, καὶ Σίμων, Χοσαμαῖος.

33. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσὸμ, Ἀλτανναῖος, καὶ Ματθαθίας, καὶ Βανναῖος, καὶ Ἐλιφαιάτ, καὶ Μανασσῆς, καὶ Σεμεί.

34. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βαανὶ, Ἰερεμίας, Μομδεῖς, Ἰσμαῆρος, Ἰεήλ, Μαν-

δαί, καὶ Παιδείας, καὶ Ἄνω, Καρραβασίων, καὶ Ἐνάσιβος, καὶ Μαιμνιταῖος, Ἐλιάσις, Βαννοῦς, Ἐλιαλεῖ, Σεμεῖς, Σελεμίας, Ναθανίας, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐζωρά, Σεσσεῖς, Ἐζριλ, Ἀζαήλ, Σαματὸς, Ζαμβεῖς, Ἰώσηφος.

35. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Νοομά, Μαζιτίας, Ζαβδααίας, Ἡδαῖς, Ἰουήλ, Βανναίας.

36. Πάντες οὗτοι συνάκησαν γυναῖκας ἀλλογενεῖς, καὶ ἀπέλυσαν αὐτάς σὺν τέκνοις.

37. Καὶ κατ᾿έκησαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἐκ τῶ Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ, τῇ νεομηνίᾳ τῆς μηνὸς τῆς ἐβδόμου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν.

38. Καὶ συνήχθη πᾶν τὸ πλῆθος ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ εὐρύχωρον τῆς πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἱερῆς πυλῶνος.

39. Καὶ εἶπεν Ἐζρα τῷ ἀρχιερεὶ καὶ ἀναγνώσῃ νόμισαι τὸν νόμον Μωϋσῇ, τὸν παραδοθέντα ὑπὸ τῆς Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

40. Καὶ ἐκόμισεν Ἐζρας ὁ ἀρχιερεὺς τὸν νόμον παντὶ τῷ πλήθει ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως γυναῖκος, καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν ἀκοῦσαι τῆς νόμου, νεομηνίᾳ τῆς ἐβδόμου μηνός.

Tom. II.

Ο ο ο

41. Καὶ

v. 26. Ἰεδδίας, καὶ Μαλχίας) ἰεδῖας καὶ μελχῖας. ibid. Ἀσιβίας καὶ Βανναίας,) ἀσεβῖας, καὶ βανναίας. v. 27. (καὶ) abest. ibid. Ἰεζριήλ, καὶ Ἰωαβδίου καὶ Ἰεζριήλ, καὶ Ἰωαβδίου. ib. Ἀηδίας) αἰδίας. v. 28. Ζαμὺθ) ζαμῶθ. ibid. Ζαβδααίας) ζαβδαῖας. v. 29. Ἐκ τῶν υἱῶν) καὶ ἐκ τῶν υἱῶν. ibid. Ὠζάβαδος, καὶ Ἐμαθείς) ὠζάβαδος, καὶ ἁμαθείας. v. 30. Ὀλαμὸς) ὠλαμός. ibid. Ἀσαήλ) ἱασαήλ. v. 31. ἐκ τῶν υἱῶν) ἐξ υἱῶν. ibid. Μορσσίας) μορσῖας. ib. Νάειδος, καὶ) ναῖδος. ib. Μανασσῆας) μανασσῖας. v. 32. Ἀνὰς) ἀνὰν. v. 33. Ἀλτανναῖος) ἀλτανναῖος. ibid. Βανναῖος) βαβανναῖος. v. 34. Μομδεῖς) μομδῖος. ibid. Μανδαὶ, καὶ Παιδείας) μαβδαὶ, καὶ παιδείας. ib. Καρραβασίων) καρραβασίων. ib. Ἐλιάσις) ἐλιάσις. ib. Ἐλιαλεῖ) ἐλιαλεῖ. ib. Σεσσεῖς, Ἐζριήλ, Ἀζαήλ) σεσεῖς, ἐζριήλ, ἀζαήλ. ib. Ζαμβεῖς) ζαμβεῖ. v. 35. Νοομά) ἐθμα. v. 39. Ἐζρα τῷ ἀρχιερεὶ) ἐζρα τῷ ἱερεῖ. ibid. ὑπὸ τῆς Κυρίου) absque articulo.

41. Καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐν τῷ πρὸ τῆ ἱερῶν πυλῶνος εὐρυχάραξ, ἐξ ὁρθοῦ ἕως μέσου ἡμέρας, ἐνώπιον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ ἐπέδωκαν πᾶν τὸ πλῆθος τὸν νῦν εἰς τὸν νόμον.

42. Καὶ ἔση Ἐξρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τῆ νόμου ἐπὶ τῆ ξυλίνου βήματος τῆ καλῆς κεκαυμένης.

43. Καὶ ἔστησαν παρ' αὐτῷ Ματθαίος, Σαμμοὺς, καὶ Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Οὐρίας, Ἐζεκίας, Βαάλασαμος ἐκ δεξιῶν.

44. Καὶ ἐξ εὐωνύμων Φαλδαῖος, Μισαήλ, Μελχίας, Λωθάσουβος, Ναβαρίας, Ζαχαρίας.

45. Καὶ ἀναλαβὼν Ἐξρας τὸ βιβλίον τῆ νόμου ἐνώπιον τῆ πλῆθους, προσεκάθητο γὰρ ἐπιδοξῶς ἐνώπιον πάντων,

46. καὶ ἐν τῷ λῦσαι τὸν νόμον, πάντες ὁρθοὶ τες ὁρθοὶ ἔστησαν. Καὶ ἠυλόγησεν Ἐξρας τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, Θεῷ Σαβαώθ παντοκράτορι,

47. καὶ ἐπεφώνησε πᾶν τὸ πλῆθος, ἀμήν. καὶ ἄρσαντες ἄνω τὰς χεῖρας, προσπεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ,

48. Ἰησοῦς, καὶ Ἄννους, καὶ Σαραβίας, Ἰαδινός, Ἰάκουβος, Σαββαταίας,

Αὐταίος, Μαϊάνας, καὶ Καλεΐτας, Ἀζαρίας, καὶ Ἰαζαβδος, καὶ Ἀνανίας, Φιαθὰς, οἱ Λευῖται, ἐδίδασκον τὸν νόμον Κυρίου, καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τῆ Κυρίου, ἐμφυσιοῦντες ἅμα τὴν ἀνάγνωσιν.

49. Καὶ ἔπεν Ἀθαράτης Ἐξρας τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς διδάσκεισι τὸ πλῆθος ἐπὶ πάντας.

50. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἀγία τῷ Κυρίῳ, καὶ πάντες ἐκλαίον ἐν τῷ ἀκούσαι τῆ νόμου.

51. Βαδίσαντες οὖν φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκίσματα, καὶ ἀποστείλατε ἀποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσιν.

52. Ἀγία γὰρ ἡ ἡμέρα τῷ Κυρίῳ, μὴ λυπεῖσθε. ὁ γὰρ Θεὸς Κύριος δοξάσει ὑμᾶς.

53. Καὶ οἱ Λευῖται ἐκέλευον παντὶ τῷ τῷ πάντῳ δήμῳ, λέγοντες. ἡ ἡμέρα αὕτη ἀγία, τα μὴ λυπεῖσθε.

54. Καὶ ὄχοντο πάντες φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ εὐφραίνεισθαι, καὶ δοῦναι ἀποστολὰς τοῖς μὴ ἔχουσι, καὶ εὐφρανθήναι μεγάλως,

55. ὅτι ἐνεφυσιώθησαν ἐν τοῖς ἡμέραις οἷς ἐδιδάχθησαν, καὶ ἐπισυνήχθησαν.

Ο Ι Ε Ρ Ε Υ Σ.

V. 41. ἀνεγίνωσκεν) ἀνεγίνωσκον. ibid. μέσου) μέσης. V. 43. καὶ Ἀνανίας) καὶ deest. V. 44. Μισαήλ) καὶ Μισαήλ. V. 45. τῆ νόμον) deest. ibid. γὰρ) deficit. V. 46. ὁρθοὶ) ὁρθοί. ibid. ἠυλόγησεν) εὐλόγησεν. ib. τῷ ὑψίστῳ) absque articulo. V. 48. Ἄννους) ἀννιᾶθ. ibid. Ἰαδινός) καὶ ἰαδινός, καὶ. ib. Σαββαταίας) σαββαταῖος. ib. Καλεΐτας) καλῆτας. ib. Φιαθὰς) Φαλθας. ib. νόμον Κυρίου, ἐμφυσιοῦντες) νόμον τῆ κυρία, καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ κυρίου, ἐμφυσιοῦντες. V. 52. μὴ λυπ.) καὶ μὴ λυπεῖσθε. ibid. Θεὸς) abest. V. 53. τὰ πάντα) παντὶ V. 53. ὅτι ἐνεφυσ.) ὅτι γὰρ ἐνεφυσιώθησαν. Subscript. non habet. Edit. Rom.

Ο ΙΕΡΕΥΣ Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΑΙ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει
Κύρου τῆ βασιλείας
Περσῶν, τῷ τελευθῆ-
ναι λόγον Κυρίου ἀπὸ
σώματος Ἰερεμίου, ἐξή-
γειρε Κύριος τὸ πνεύ-
μα Κύρε βασιλέως Περσῶν, καὶ πα-
ρήγγειλε Φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ αὐ-
τῷ, καὶ γε ἐν γραπτῷ, λέγων·

2. οὕτως εἶπε Κύρος βασιλεὺς Περ-
σῶν· πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς
ἔδωκέ μοι Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ἔραυν, καὶ
αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τῷ οἰκοδο-
μῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν Ἰερουσαλὴμ τῇ ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ.

3. Τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ πάντος τῷ λαοῦ
αὐτῷ; καὶ εἶσαι ὁ Θεὸς αὐτῷ μετ' αὐ-
τῷ, καὶ ἀναθήσεται εἰς Ἰερουσαλὴμ, ἡ
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω τὸν
οἶκον Θεῷ Ἰσραὴλ, αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐν
Ἰερουσαλὴμ.

4. Καὶ πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ
πάντων τῶν τόπων ἔστω αὐτὸς παροικεῖ
ἐκεῖ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἄνδρες τῷ
τόπου αὐτῷ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ ἐν χρυ-
σίῳ, καὶ ἐν ἀποσκευῇ, καὶ κλῆνεσι με-

τὰ τῷ ἐκαστοῦ εἰς οἶκον τῷ Θεῷ τὸν ἐν
Ἰερουσαλὴμ.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πα-
τριῶν τῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ οἱ ἐ-
ρεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν ἐξήγγειρεν
ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τῷ ἀναθῆναι
οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἰε-
ρουσαλὴμ.

6. Καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν ἔχουσιν ἐν
χερσὶν ἑαυτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίᾳ, ἐν
χρυσῷ, καὶ ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν κλῆ-
νεσι, καὶ ἐν ξενίοις, πάρεξ τῶν ἐν ἐκου-
σίοις.

7. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε
τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, ἃ ἔλαβε Ναβυ-
χοδοносор ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν
αὐτὰ ἐν οἴκῳ Θεοῦ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος βασι-
λεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα Μιθριδάτε
Γαββαρηνοῦ, καὶ ἠείθμησεν αὐτὰ τῷ Σα-
ταβαζαρέω τῷ ἀρχόντι τῷ Ἰούδα.

9. Καὶ ἔτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν· ψυ-
κλῆρες χρυσοῦ τριάκοντα, καὶ ψυκλῆρες
ἀργυροῦ χίλιοι, παρελλαγμένα ἐννέα
καὶ εἴκοσι,

10. Καὶ φερὴ χρύσεα τριάκοντα, καὶ Χαφερὴ
ἀργυ-

Ο ΙΕΡΕΥΣ Β΄.) ΕΣΔΡΑΣ Β΄. CAP. I. v. 2. αὐτῷ οἶκον) transposita. v. 3. ἡ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ) τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. v. 4. καὶ ἐν χρυσῷ, καὶ ἐν ἀποσκευῇ) prapositione utroque loco deest. v. 5. Βενιαμὴν, καὶ οἱ Λευῖται πάντες) βενιαμὴν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται, πάντων. v. 6. ἔχουσιν) ἔχουσιν. ibid. αὐτῶν) αὐτῶν. ib. καὶ ἐν ἀποσκευῇ) καὶ deest. ib. τῶν ἐν ἐκουσίοις) τῶν ἐκου-
σίων. v. 8. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ibid. Μιθριδάτου Γαββαρηνοῦ) μιθραδάτου γαββαρηνοῦ. ib.
τῷ Σαταβαζαρέω) τῷ σαταβαζαρέω. v. 10. Χαφερὴ χρύσεα) κεφαλαῖα χρυσοῦ.

ἀργυροῖ διπλοῖ τετρακόσια δέκα, σκεύη ἑτέρα χίλια.

11. Πάντα τὰ σκεύη τῶ χρυσοῦ καὶ τῶ ἀργυροῦ πεντακίχλια τετρακόσια, τὰ πάντα τὰ ἀναβαίνοντα μετὰ Σαταβασάρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ἔτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπάκισε Ναβαχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα. καὶ ἐπέτρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ Ἰδοῦ ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ,

2. οἱ ἦλθον μετὰ Ζοροβάβελ, Ἰησοῦς, Νεεμίας, Σαραίας, Ῥεελίας, Μαροδοχαῖος, Βαλασάν, Μασφάρ, Βαγεαί, Ῥεούμ, Βαανὰ· ἀνδρῶν ἀριστῶς λαοῦ Ἰσραὴλ.

3. Υἱοὶ Φαρές, διχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.

4. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.

5. Υἱοὶ Ἀρες, ἐπικόσιοι ἑβδομηκονταπέντε.

6. Υἱοὶ Φαάθ Μωάβ τοῖς υἱοῖς Ἰησὲ Ἰωάβ, διχίλιοι ὀκτακόσιοι δεκαδύο.

7. Υἱοὶ Αἰλάμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

8. Υἱοὶ Ζαθθὰ, ἑνακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.

9. Υἱοὶ Ζακχὺν, ἐπικόσιοι ἐξήκοντα.

10. Υἱοὶ Βανουί, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταδύο.

11. Υἱοὶ Βαβαί, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

12. Υἱοὶ Ἀγαδ, χίλιοι διακόσιοι εἰς Ἀβγάδ κοσιδύο.

13. Υἱοὶ Ἀδωνικάμ, ἑξακόσιοι ἐξηκονταεξ.

14. Υἱοὶ Βαγού, διχίλιοι πεντηκονταπέντε.

15. Υἱοὶ Ἀδθιν, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

16. Υἱοὶ Ἀτήρ τῶ Ἐζεκία ἐνενηκονταοκτώ.

17. Υἱοὶ Βασού, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

18. Υἱοὶ Ἰωρά, ἑκατὸν δεκαδύο.

19. Υἱοὶ Ἀσέμ, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

20. Υἱοὶ Γαβέρ, ἐνενηκονταπέντε.

21. Υἱοὶ Βεθλαέμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.

22. Υἱοὶ Νεφαθ, πεντηκονταεξ. Νεφαθ

23. Υἱοὶ Ἀναθωθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.

24. Υἱοὶ Ἀζμωθ, τεσσαρακονταδύο.

25. Υἱοὶ Καριαθιαρεῖμ, Καφιερά καὶ Βηρωθ, ἐπικόσιοι τεσσαρακονατρεῖς.

26. Υἱοὶ τῆς Ῥαμά καὶ Γαβαά, ἑξακόσιοι εἰκοσιεῖς.

27. Ἄνδρες Μαχμαῖ, ἑκατὸν εἰκοσιδύο. Χαμμάς

28. Ἄνδρες Βαιθήλ καὶ Αἰά, τετρακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

29. Υἱοὶ Ναβὼ, πεντηκονταδύο.

30. Υἱοὶ Μαγεβῖς, ἑκατὸν πεντηκονταεξ.

31. Υἱοὶ

v. 10. ἀργυροῖ) adjicit διπλοῖ τετρακόσια δέκα. καὶ. v. 11. τὰ ἀναβαίνοντα) absque articulo. ibid. Σαταβασάρ, σαταβασάρ. CAP. II. v. 8. Ζαθθὰ) ζαθθουά v. 9. Ζακχὺν) ζακχου. v. 12. Ἀβγάδ) αβγάδ. v. 14. Βαγού) βαγουέ. v. 19. ἐνενηκονταπέντε.) ἐνενηκονταπέντε. v. 22. Νεφαθ) νεφαθ. v. 24. τεσσαράκονταδύο.) τεσσαράκοντατρεῖς. v. 25. Καριαθιαρεῖμ, Καφιερά) καριαθιαρεῖμ, χαφιερά. v. 27. Χαμμάς) μαχμαῖ. v. 29. Ναβὼ) ναβου.

31. Υἱοὶ Ἡλαμάρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
 32. Υἱοὶ Ἡράμ, τριακόσιοι εἴκοσι.
 33. Υἱοὶ Λυδδών Λοδαδίδ καὶ Ὠνά, ἐπ' αὐτοῖς εἰκοσιπέντε.
 34. Υἱοὶ Ἰεριχώ, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
 35. Υἱοὶ Σενναά, τριχίλιοι ἑξακόσιοι τριακότα.
 36. Καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰεδδαὶ τῷ οἴκῳ Ἰησοῦ, ἑνακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.
 37. Υἱοὶ Ἐμμέρ, χίλιοι πεντηκονταδύο.
 38. Υἱοὶ Φασσέρ, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά.
 39. Υἱοὶ Ἡρέμ, χίλιοι ἐπτά.
 40. Καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἰησοῦ καὶ Καδμὴλ τοῖς υἱοῖς Ὠδεδία ἑβδομηκοντατέσσαρες.
 41. Οἱ ἄδοντες υἱοὶ Ἀσαφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκλή.
 42. Υἱοὶ τῶν πυλωρῶν, υἱοὶ Σελλούμ, Ἀκούμ υἱοὶ Ἀττήρ, υἱοὶ Τελμών, υἱοὶ Ἀκούβ, υἱοὶ Ἀτιτά, υἱοὶ Σαβαῖ, οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα.
 43. Οἱ Ναθναῖοι υἱοὶ Σεαά υἱὸς Ἀσεφά, υἱοὶ Ταββαῶθ,
 44. υἱοὶ Κηραός, υἱοὶ Σιαά, υἱοὶ Φαδών,
 45. υἱοὶ Λαβανῶ, υἱοὶ Ἀγαβὰ, υἱοὶ Ἀκῶβ,
 46. υἱοὶ Ἀγάβ, υἱοὶ Σελαμεί, υἱοὶ Ἀιάν,
 47. υἱοὶ Γεδδὴλ, υἱοὶ Γαάρ, υἱοὶ Ραϊά,
 48. υἱοὶ Ρασών, υἱοὶ Νεκωδά, υἱοὶ Γα- Νεκωδάν
 ζέμ,
 49. υἱοὶ Ἀζά, υἱοὶ Φασή, υἱοὶ Βασί,
 50. υἱοὶ Ἀσενά, υἱοὶ Μοουνείμ, υἱοὶ Νεφουσείμ,
 51. υἱοὶ Βακβούκ, υἱοὶ Ἀκουφά, υἱοὶ Ἀρουρ,
 52. υἱοὶ Βασαλώθ, υἱοὶ Μειδά, υἱοὶ Ἀρσά,
 53. υἱοὶ Βαρκός, υἱοὶ Σισάρα, υἱοὶ Σισαραά Θεμά,
 54. υἱοὶ Ναθιέ, υἱοὶ Ἀτιφάν, Νεθιέ
 55. υἱοὶ δέλων Σαλωμών, υἱοὶ Σω- ταῖ, υἱοὶ Ἀσεφοράθ, υἱοὶ Φαδερά,
 56. υἱοὶ Ἰηλά, υἱοὶ Δερκῶν, υἱοὶ Γεδ- Ἰελά
 δὴλ,
 57. υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἀττίλ, υἱοὶ Φαχεράθ, Ἀσεβωείμ, υἱοὶ Ἡμεῖ Φακε-
 58. Πάντες οἱ Ναθανείμ, καὶ οἱ υἱοὶ ράθ
 Ἀδθησελμά, τριακόσιοι ἑνενηκονταδύο.
 59. Καὶ οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ Θελμελέχ, Θελαρησά, Χερουβ, Ἡδάν, Θελμε-
 Ἐμμέρ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν τῷ ἀναγ- χέλ
 γεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρ-
 μα αὐτῶν εἰ ἐξ Ἰσραὴλ εἰσίν.
 60. Υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ Ταβίε, υἱοὶ Νεκωδά, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.

Ο Ο Ο 3

61. Καὶ

v. 32. Ἡράμ) Ἡλάμ. v. 33. Λυδδών Λοδαδίδ) Λοδαδί. v. 35. Σενναά) σενναά. v. 36. Ἰεδδαὶ) ἰεδδαί. ibid. Ἰησοῦ) ἰησοῦ. v. 38. Φασσέρ) φασσουρ. v. 42. Ἀττήρ) ἀτήρ. ibid. Ἀκούμ) ἀκούβ. v. 43. in Rom. οἱ ναθινίμ. υἱοὶ σεθία, υἱοὶ ἀσεφά, υἱοὶ ταββαῶθ. v. 44. Κηραός) κάρης. ibid. Ἀσαφ) σιαά. v. 46. Σελαμεί) σελαμί. v. 48. Νεκωδάν) νεκωδά. v. 49. Ἀζά) ἄζω. v. 50. Μοουνείμ, υἱοὶ Νεφουσείμ) μουνείμ, υἱοὶ νεφουσίμ. v. 52. Μειδά) μειουδά. v. 53. Σισαραά) σισάρα. v. 54. in Rom. υἱοὶ ναθιέ, υἱοὶ ἀπουφά. v. 55. Ἀσεφοράθ) σεφραά. v. 56. in Rom. υἱοὶ Ἰηλά, υἱοὶ δερκῶν, υἱοὶ γεδδὴλ. v. 57. Ἀττίλ, υἱοὶ Φαχεράθ, Ἀσεβωείμ) ἀτίλ, υἱοὶ Φαχεράθ, υἱοὶ ἀσεβωείμ. v. 58. Ναθανείμ, καὶ οἱ υἱοὶ) ναθανίμ καὶ υἱοὶ. v. 59. Θελμεχέλ) θελμελέχ. ibid. ἠδυνήθησαν) ἐδυνάστησαν. v. 60. Δαλαΐα) addit υἱοὶ βεαά.

61. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων υἱοὶ Ὀδαία, υἱοὶ Ἀγκούς, υἱοὶ Βερζελλαί, εἰς ἔλαβεν ἀπὸ θυγατέρων Βερζελλαί τῇ Γαλααθίου γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῶν.

62. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν εἰ Μεθωσεῖμ, καὶ ἔχ' εὐρέθησαν, καὶ ἠγχιτεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.

63. Καὶ ἔπεν Ἀθεσσαθὰ αὐτοῖς τῇ μὴ φαγεῖν ἀπὸ τῆς ἀγίας τῶν ἀγίων, ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς τοῖς φωτίζουσιν καὶ τοῖς τελείοις.

64. Πᾶσα δὲ ἡ ἐκκλησία ὁμῶς ὥσπερ τέσσαρες μυριάδες διχίλιοι τριακόσιοι ἐξήκοντα.

65. χωρὶς δέλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, ἔτοι ἐπ' ἑκατομμύριοι τριακονταεπτά. καὶ ἔτοι ἀδόντες καὶ ἀδουσαι διακόσιοι.

66. Ἰπποὶ αὐτῶν, ἐπ' ἑκατομμύριοι τριακονταέξ. ἡμίονοι αὐτῶν διακόσιοι τεσσακονταπέντε.

67. κάμηλοι αὐτῶν, τετρακόσιοι τριακονταπέντε. ὄνοι αὐτῶν, ἑξακίχλιοι ἐπ' ἑκατομμύριοι εἴκοσι.

68. Καὶ ἀπὸ ἀρχόντων πατριῶν ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸς εἰς οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἠκουσάσαντο εἰς οἶκον τῷ Θεῷ, τῇ σῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτῆς.

69. ὡς ἡ δύναμις αὐτῶν, ἔδωκαν εἰς θηταυρὸν τῷ ἔργῳ, χρυσίον δραχμαῖς

ἑξ' μυριάδας καὶ χιλίας, καὶ ἀργύριον μίνας πεντακίχλιας, καὶ * Χοθωνά τῶν ἱερέων ἑκατόν.

70. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς λαῆς, καὶ οἱ ἀδόντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ Ναθινεῖμ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΚΑΙ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἑβδόμος, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς εἰς Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τῷ Ἰωσεδεκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τῷ Σαλαθιὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, αὐτῶν καὶ ὠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον Θεῷ Ἰσραὴλ, τῇ ἀνενεγκῇ ἐπ' αὐτῷ ὀλοκαυτώσεις κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Μαυσέως ἀνθρώπου τῷ Θεῷ.

3. Καὶ ἠτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτῆς, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαϊῶν. καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώσεις τῷ Κυρίῳ τοπρῶ καὶ εἰς ἐσπέραν.

4. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ὀλοκαυτώσεις ἡμέρας ἐν ἡμέραις ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέραις αὐτῆς.

5. καὶ μετὰ τῆτο ὀλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμαῦ, καὶ εἰς τὰς νεμηνίας καὶ εἰς πάσας

ψ. 61. Ὀδαία) λαβεία. ibid. ἀπὸ θυγατέρων) ἀπὸ τῶν θυγατέρων. ib. ἐκλήθη) ἐκκληθή. ψ. 63. Ἀθεσσαθὰ) ἀθεσσαθὰ. ψ. 67. ἐν τῷ ἐλθεῖν) ἐν τῷ εἰσελθεῖν. ibid. οἶκον Θεῷ) οἶκον τῷ Θεῷ. ψ. 69. χρυσίον δραχμαῖς - - Χιτώνας) χρυσίον καθαρόν μινῆ. ἑξ' μυριάδας καὶ χιλίας, καὶ ἀργυρίου μίνας πεντακίχλιας, καὶ χοθωνί. ψ. 70. οἱ ἀδόντες) καὶ οἱ ἀδόντες. CAP. ΙΙΙ. v. 1. καὶ ὁ Ἰσραὴλ) καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ψ. 2. ἀδελφοὶ αὐτῶν) ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ibid. ἐπ' αὐτῇ) ἐπ' αὐτῇ. ib. Μαυσεὺς) μωυσῆ.

πάσας εορτάς Κυρίῳ τὰς ἡγιασμένας, καὶ παντὶ ἐκκισαζομένῳ ἐκέσιν τῷ Κυρίῳ.

6. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τῷ μηνὸς τῷ ἐβδόμῳ ἤρξαντο ἀναφέρειν ὀλοκαυτώσεις τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ οἶκος Κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη.

7. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατομοῖς καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ βρώματα καὶ ποτὰ, καὶ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ καὶ τοῖς Τυρίοις, τὰ ἐνέγκαι ξύλα Κέδρινα ἀπὸ τῆς Λιβάνης πρὸς θάλασσαν Ἰόππης, κατ' ἐπιχώρησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ' αὐτές.

8. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς οἶκον τῷ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τῷ Σαλαθιήλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τῷ Ἰωσεδεκ, καὶ οἱ κατὰλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησαν τὰς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαστῆς καὶ ἐπάνω τὰ νικοποιεῖν ἐπὶ τὰς ποιοῦντας τὰ ἔργα Θεοῦ ἐν οἴκῳ Κυρίου.

9. Καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, καὶ Καδμυήλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς εἰς υἱοὶ Ἰέδα ἐπὶ τὰς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τῷ Θεοῦ· υἱοὶ Ἡναδαὶδ, υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται.

10. Καὶ ἐθεμελιώσαν τὴν οἰκοδομήσαν τὸν οἶκον Κυρίου. καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἔσο-

λισμένοι ἐν σάλπιγγι, καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσαφ ἐν κυμβάλοις τῷ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ.

11. Καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἶνῳ καὶ ἀνομολογήσει τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτῆς ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσήμανε Φωνὴ μεγάλη αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ θεμελιώσει οἴκου Κυρίου.

12. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἱ εἶδον τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτῆς, καὶ τῆτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς ἑαυτῶν, ἔκλειον Φωνὴ μεγάλη, καὶ οἱ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ' εὐφροσύνης τῷ ὑψῶσαι αὐτήν.

13. Καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων τὴν Φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς Φωνῆς τῆς κλαυθμοῦ τῷ λαοῦ, ὅτι ὁ λαὸς ἐκράυγασε Φωνὴ μεγάλη, καὶ ἡ Φωνὴ ἠκέετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰέδα καὶ Βενιαμείν, ὅτι υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομήσαν οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ,

2. καὶ ἤγγισαν πρὸς Ζοροβάβελ καὶ πρὸς τὰς ἄρχοντας τῶν πατριῶν, καὶ εἶπον αὐτοῖς· οἰκοδομήσομεν μετ' ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητῶμεν τῷ Θεῷ ὑμῶν, καὶ

V. 5. εορτάς Κυρίῳ) εορτάς τῷ κυρίῳ. V. 6. Κυρίῳ) τῷ Κυρίῳ. V. 7. καὶ ἐνέγκαι) ἐνέγκαι. V. 8. εἰς Ἱερουσαλὴμ) ἐν Ἱερουσαλὴμ. ibid. Θεοῦ οἴκῳ Κυρίου) ἐν οἴκῳ κυρίου. V. 9. καὶ Καδμυήλ) καὶ abest. ibid. οἱ υἱοὶ Ἰέδα) absque articulo. ib. καὶ ἀδελφοὶ) καὶ οἱ ἀδελφοί. V. 11. ἐσήμανε) ἐσήμανε. ibid. οἶκον) τὸν οἶκον. V. 12. ἑαυτῶν) αὐτῶν. V. 13. ἡ Φωνὴ) ἡ Φωνή. ibid. τὴν Φωνὴν) absque articulo. ib. ὅτι ὁ λαὸς) ὅτι ὁ λαός. CAP. IV. v. 2. Θεῷ ὑμῶν) Θεῷ ὑμῶν.

καὶ αὐτῶ ἡμεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμε-
 ρῶν Ἀσραδδῶν βασιλέως Ἀσσέρ· τῷ ἐ-
 νέγκαντος ἡμᾶς ὧδε.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ζοροάβελ
 καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατ' αὐλοῖποι τῶν ἀρ-
 χόντων τῶν πατριῶν τῷ Ἰσραὴλ, ἔχ-
 ῃμῖν καὶ ὑμῖν τῷ οἰκοδομῆται οἶκον τῷ
 Θεῷ ὑμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τοσούτῳ
 οἰκοδομήσομεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, ὡς
 ἐνετείλατο ἡμῖν Κύριος ὁ βασιλεὺς Περ-
 σῶν.

4. Καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων
 τὰς χεῖρας τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνεπό-
 αὐτοῖς διζον αὐτὲς τῷ οἰκοδομῆν,

5. καὶ μιθούμενοι ἐπ' αὐτοὺς βου-
 λεύομενοι τῷ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν
 πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου βασιλέως
 Περσῶν, καὶ ἕως βασιλείας Δαρείου
 βασιλέως Περσῶν.

6. Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ἀσουήρου (Περ-
 σῶν) καὶ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτῷ
 ἔγραψεν ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας Ἰουδα καὶ
 Ἰερουσαλήμ.

7. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἀρθασαδᾶ ἔγρα-
 ψαν ἐν εἰρήνῃ Μιθραδάτης Ταβέηλ σὺν
 καὶ τοῖς λοιποῖς συνδέλοις αὐτῷ, πρὸς
 Ἀρθασαδᾶ βασιλέα Περσῶν ἔγραψεν
 ὁ φορολόγος γραφὴν Συριεὶ καὶ ἡρη-
 κευμένην.

8. Ῥεῦμ Βααλτάμ καὶ Σαμφαὶ ὁ
 ἔγραψεν γραμματεὺς ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κα-

τὰ Ἰερουσαλήμ τῷ Ἀρθασαδᾶ βα-
 σιλεῖ.

9. Ταῦτε ἔκρινε Ῥεῦμ Βααλτάμ καὶ
 Σαμφαὶ ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατ' αὐ-
 λοιποὶ σύνδελοι ἡμῶν, Δειναῖοι, Ἀφαρ-
 σαθαχαῖοι, Ταρφαλλᾶοι, Ἀφαρσαῖοι,
 Ἀρχυαῖοι, Βαβυλῶνιοι, Σεσαναχαῖοι,
 Δαυαῖοι,

10. καὶ οἱ κατ' αὐλοῖποι ἐθνῶν ὧν ἀ-
 πώκειεν Ἀσσεναφάρ ὁ μέγας καὶ ὁ τί-
 μιος, καὶ καλῶκειεν αὐτοὺς ἐν πόλεσι
 τῆς Σομόρων καὶ τὸ κατ' αὐλοῖπον πέραν
 τῷ ποταμοῦ.

11. Αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς,
 ἧς ἀπέστειλεν πρὸς αὐτόν. πρὸς Ἀρ-
 θασαδᾶ βασιλέα οἱ παῖδες σου ἄνδρες
 πέραν τῷ ποταμοῦ.

12. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι οἱ
 Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ σὲ πρὸς ἡ-
 μᾶς ἤλθουσιν εἰς Ἰερουσαλήμ τὴν πό-
 λιν τὴν ἀποστάτην καὶ πονηράν, ἣν οἱ
 κοδομῆσι· καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κατηρ-
 τισμένα εἰσὶ, καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀ-
 νύψωσαν.

13. Νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ,
 ὅτι εἰάν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ,
 καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσι,
 φόροι ἐκ ἔσονται σοι, ἐδὲ δώσωσι· καὶ
 τῷ βασιλεῖ κακοποιεῖ,

14. καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως ἐκ
 ἔξερσιν ἡμῖν ἰδεῖν· διὰ τῷ ἐπέμψαμεν
 καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ,

15. ἴνα

ν. 2. Ἀσραδδῶν β. Ἀσέρ) ἀσραδδῶν βασ. ἀσσέρ. ν. 3. Θεῷ ὑμῶν) θεῷ ἡμῶν. ν. 4. αὐτοῖς τῷ οἰκο-
 δομῆν.) αὐτὰς οἰκοδομῆν. ν. 5. Δαρείου βασιλέως) addit περσῶν. ν. 6. ἐν βασιλείᾳ) praefigit καὶ
 ibid. (Περσῶν) abest. ib. ἔγραψαν) ἔγραψαν. ν. 7. ἔγραψαν) ἔγραψαν. ibid. Μιθραδάτης Ταβ-
 σὺν καὶ τοῖς λ. συνδ. αὐτῷ) μιθραδάτης ταβέηλ καὶ τοῖς λοιποῖς συνδέλοις. ib. Συριεὶ) συριεῖ. ν. 8.
 Βααλτάμ - - ἔγραψαν) βαλτάμ καὶ σαμφαὶ ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν. ν. 9. Βααλτάμ καὶ Σαμ-
 φαὶ) βαλτάν καὶ σαμφαί. ibid. Ταρφαλλᾶοι) ταρφαλλᾶοι. ν. 10. Ναφάρ) ἀσσεναφάρ. ibid. κα-
 τ' αὐλοῖπον) κατ' αὐλοῖπον. ν. 11. Ἀρθασαδᾶ β. οἱ παῖδες) ἀρθασαδᾶ βασ. παῖδες. ν. 12. ἀναβάντες)
 εἰ ἀναβάντες.

15. ἵνα ἐπισκεψῇται ἐν βιβλίῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ εὐρήσεις, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποσάτις, καὶ κακοποιῶσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεύει δέλων γίνονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ἀπὸ χρόνων αἰῶνος, διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἤρημώθη.

16. Γνωρίζομεν ἔν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτιθῇ, ἐκ ἔτι σοι εἰρήνη.

17. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ῥεοὺμ Βααλτάμ καὶ Σαμφαὶ γραμματέας καὶ τὲς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τὰς οἰκοῦντας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τὲς καταλοίπους πέραν τῆ ποταμοῦ εἰρήνην· καὶ φασίν·

18. ὁ Φορολόγος, ἐν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς, ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ·

19. καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, καὶ ἐπεσκεψάμεθα, καὶ εὐραμεν, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποσάσεις καὶ φυγαδεύει γίνονται ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ βασιλεῖς ἰχυροὶ γίνονται ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς πέραν τῆ ποταμοῦ, καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδεται αὐτοῖς.

21. Καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τὰς ἀνδρας ἐκείνους, καὶ ἡ πόλις ἐκείνη ἐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι.

Tom. II.

P P P

τὸν

15. ἐν βιβλίῳ) ἐν βιβλίῳ. ibid. φυγαδεύει δ. γίνονται) φυγαδεύει δέλων γίνονται. ib. ἀπὸ χρόνων) ἀπὸ ἡμερῶν. 16. ὅτι ἐὰν) ὅτι ἂν. 17. Βααλτάμ καὶ Σαμφαὶ) Βαλτάμ καὶ σαμφά. ibid. καὶ φασίν.) καὶ φασίν. 18. γίνονται ἐπὶ) ἐγένοντο ἐν. ibid. τῆς ἐσπέρας) τῆς πέραν. ib. δίδεται) δίδονται. 19. ῥεοὺμ καὶ Σαμφαὶ γε. συνδ. ἐαυτῶν) ῥεοὺμ Βαλτάμ καὶ σαμφά γραμματέας καὶ συνδούλους αὐτῶν. 20. ἔργον τῶ Θεοῦ) ἔργον οἴκου τῶ Θεοῦ. ibid. ἀργῶν) ἀργῶν. ib. Δαρεῖς τῶ βασιλέως) abest articulus. CAP. V. v. 1. ἐπροφήτευσεν) προεφήτευσεν. ibid. Κυρίε) abest. 2. οἰκοδομεῖν) οἰκοδομήσαι. 3. Θαδθαναὶ) Θανθαναὶ. ibid. τοῖα ἔπον) τοιαύτα ἔπον.

22. Ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης πεφυλαγμένοι (ἦτε) ἀνεσιν ποιῆσαι περὶ τέττε, μή ποτε πληθυνθῇ ἀφρανομὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι.

23. Τότε ὁ Φορολόγος τῷ Ἀρθασα-δᾶ βασιλέως ἀνέγνω ἐνάπιον ῥεοὺμ καὶ Σαμφαὶ γραμματέως καὶ συνδούλων ἐαυτοῦ· καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐν Ἰέρδα, καὶ κατήργησαν αὐτὰς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει.

24. Τότε ἤρρησε τὸ ἔργον οἴκου τῷ Θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἦν ἀργῶν ἀργῶν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρεῖς τῶ βασιλέως Περσῶν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἐπροφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφήτης καὶ Ζαχαρίας ὁ τῷ Ἀδδᾶ προφητεῖαν ἐπὶ τὰς Ἰουδαίους τὰς ἐν Ἰέρδα καὶ Ἱερουσαλήμ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς.

2. Τότε ἀνέστησαν Ζαροβάβελ ὁ τῷ Σαλαθιήλ καὶ Ἰησῆς υἱὸς Ἰωσεδέκ, καὶ ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τῷ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ μετ' αὐτῶν οἱ προφῆται τῷ Θεῷ βοηθοῦντες αὐτοῖς.

3. Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ' αὐτούς Θαδθαναὶ ἑπαρχος πέραν τῆ ποταμοῦ, καὶ Σαδαρβουζαναὶ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν, καὶ τοῖα ἔπον αὐτοῖς· τίς ἔθηκεν ὑμῶν γνώμην τῷ οἰκοδομήσαι

τὸν οἶκον τῆτον, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι;

4. Τότε ταῦτα εἶπον αὐτοῖς· τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομάντων τὴν πόλιν ταύτην;

5. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῷ Θεῷ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰδὰ, καὶ ἐκατήγγησαν αὐτὸς ἕως γνώμῃ τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη. καὶ τότε ἀπεσάλη τῷ Φορολόγῳ ὑπὲρ τῆτε.

6. Διασάφησις ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλε Θαθθαναῖς ὁ ἑπαρχος τῷ πέραν τῷ ποταμοῦ· καὶ Σαθαρβουζανῆ, καὶ οἱ σύνδελοι αὐτῶν Ἀφασαχαῖοι, οἱ ἐν τῷ πέραν τῷ ποταμοῦ, Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ,

7. ἧσιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν. καὶ ταῦτα γέγραπται ἐν αὐτῇ· Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα·

8. Γνωστὸν ἔσω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν Ἰδαίαν χώραν εἰς οἶκον τῷ Θεῷ τῷ μεγάλῳ, καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς, καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιν γίνεται, καὶ εὐδοκεῖται ἐν χερσὶν αὐτῶν.

9. Τότε ἠρωτήσαμεν τὰς πρεσβυτέρους ἐκείνους, καὶ οὕτως εἵπομεν αὐτοῖς· τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι;

10. Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτὰς γνωρίσαι σοι, ὥστε γρά-

ψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν.

11. Καὶ τοιοῦτο ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες, ἡμεῖς ἐσμέν δελοὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ οἰκοδομεῖμεν τὸν οἶκον, ὃς ἦν ἀνοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλὰ, καὶ βασιλεὺς τῷ Ἰσραὴλ μέγας ἀνοδομήσεν αὐτόν, καὶ κατηρτίσματο αὐτόν αὐτοῖς.

12. Ἀφοτε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες Ἀπότε ἡμῶν τὸν Θεὸν τῷ ἐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτὸς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλωνος τῷ Χαλδαίᾳ, καὶ τὸν οἶκον τῆτον κατέλυσε, καὶ τὸν λαὸν ἀπώκισεν εἰς Βαβυλῶνα.

13. Ἀλλ' ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου τῷ βασιλέως, Κύριος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τῷ Θεῷ τῆτον οἰκοδομηθῆναι.

14. Καὶ τὰ σκεύη τῷ οἴκῳ τῷ Θεῷ τὰ χρύσεια καὶ τὰ ἀργυρεῖα, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπηνέγκεν αὐτὰ εἰς ναὸν τῷ βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ ναὸ τῷ βασιλέως καὶ ἔδωκε τῷ Σασαβασάφῳ τῷ θησαυροφύλακι, τῷ ἐπὶ τῷ θησαυρῷ,

15. καὶ εἶπεν αὐτῷ· πάντα τὰ σκεύη λάβε καὶ πορεύε, ὅς ἐστιν αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

16. Τότε Σασαβασάφρ ἐκείνος ἦλθε, καὶ ἔδωκε θεμελίους τῷ οἴκῳ τῷ Θεῷ

Υ. 4. εἶπον) εἶπον. Υ. 6. Θαθθαναῖς) θανθαναῖ. ibid. Σαθαρβουζανῆς) σαθαρβουζανῆ. Υ. 7. ῥῆμα) ῥήμασιν. ibid. ἐν αὐτῇ) ἐν αὐτῷ. Υ. 8. γίνεται) γίνεται. ibid. ἐν χερσὶν) ἐν ταῖς χερσίν. Υ. 9. εἵπομεν) εἵπαμεν. Υ. 11. ῥῆμα ἀπεκρ. αὐτοῖς) τὸ ῥῆμα ἀπεκρ. ἡμῖν. Υ. 12. Ἀπότε) ἀφοτε. Υ. 14. χρύσεια) χρυσᾶ. ibid. ἀπὸ οἴκου) ἀπὸ τῷ οἴκου. ib. εἰς ναόν) εἰς τὸν ναόν. ib. ἀπὸ ναὸ) ἀπὸ τῷ ναὸ. ib. Σασαβασάφρ) σαβανασάφρ. Υ. 16. Σασαβασάφρ) σαβανασάφρ.

ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπὸ τότε ἕως νῦν
οἰκοδομήθη, καὶ ἔκ ἐτελέθη.

17. Καὶ νῦν εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγα-
θὸν, ἐπισκεπήτω ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Γάζης
τῆ βασιλέως Βαβυλωνος, ὅπως γνῶς ὅ-
τι ἀπὸ τῆ βασιλέως Κύρου ἐτέθη γνώ-
μη οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον τῆ Θεοῦ ἐκεῖνον
τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ γνῶς ὁ βασιλεὺς
περὶ τούτου, πεμφάτω πρὸς ἡμᾶς.

ΚΕΦ. 5'. VI.

ΤΟΤΕ Δαρείος ὁ βασιλεὺς ἔθη-
κε γνώμην, καὶ ἐπεσκεψάτο ἐν
ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ Γά-
ζα κεῖται ἐν Βαβυλῶνι.

2. Καὶ εὗρέθη ἐν Ἀμαθᾷ ἐν πόλει ἐν
τῇ βάρει κεφαλῇ μία, καὶ τοῦτο ἦν
γεγραμμένον ἐν αὐτῇ ὑπόμνημα.

3. Ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασιλέως.
Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην περὶ
οἴκου τῆ Θεῶ τῆ ἐν Ἱερουσαλήμ· οἶκος
οἰκοδομηθήτω, καὶ τόπος ἔσθις ὁ
τῶν θυσιάζοντων· καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα
ὑψος πῆχαις ἐξήκοντα, πλάτος αὐτῆς
πῆχεων ἐξήκοντα.

4. Καὶ ὁμοί λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς,
καὶ ὁμός ξύλινος εἷς, καὶ ἡ δαπάνη
ἐξ οἴκου τῆ βασιλέως δοθήσεται.

5. Καὶ τὰ σκεύη οἴκου τῆ Θεῶ τὰ ἀρ-
γυρᾶ καὶ τὰ χρύσεια, ἃ Ναβουχοδονό-
σορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τῆ ἐν Ἱερουσα-
λήμ καὶ ἐκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ

δοθήτω καὶ ἀπελθάτω εἰς τὸν λαὸν
τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ ἐπὶ τόπῳ ἔτι ἐν τῇ
οἴκῳ τῆ Θεοῦ.

6. Νῦν δώσετε ἑπαρχοὶ πέραν τῆ
ποταμοῦ Σαθραβουζαναῖ, καὶ οἱ σύνδουλοι Σαθρα-
αὐτῶν Ἀφασαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν Βουσανῆ
τῆ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν.

7. Καὶ νῦν ἀφετε τὸ ἔργον οἴκου τῆ
Θεοῦ· οἱ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων καὶ
οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων οἶκον τῆ
Θεῶ ἐκεῖνον οἰκοδομήτωσαν ἐπὶ τῆ τόπῳ
αὐτῆς.

8. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη, μὴ
ποτε τί ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέ-
ρων τῶν Ἰουδαίων τῆ οἰκοδομήσαι οἶκον
τῆ Θεῶ ἐκεῖνον, καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων
βασιλέως τῶν Φόρων πέραν τῆ ποτα-
μοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἕως διδομένη
τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταρ-
γηθῆναι,

9. καὶ ὁ ἄν ὑψέριμα, καὶ υἱὸς βοῶν
καὶ κριῶν καὶ ἀμνὸς εἰς ὀλοκαυτώσεις
τῷ Θεῷ τῆ οὐρανῆς, πυρρός, ἄλας, οἶ-
νον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων
τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἕως διδόμενον αὐτοῖς,
ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ὁ εὖν αἰτήσασιν,

10. ἢ αὖ ὅσιν προσφέροντες εὐωδίας
τῷ Θεῷ τῆ ἑρανῆς, καὶ προσεύχονται
εἰς ζωὴν τῆ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν
αὐτῆς.

11. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι
πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τῆς
τοῦ καθαιρεθήσεται ξύλου ἐκ τῆς οἰ-
κίας

P p p z

κίας

v. 6. ἕως νῦν) ἕως τῆ νῦν. v. 17. ἀπὸ τῆ βασιλέως Κύρου) abest articulus. CAP. VI. v. 2.
ἐν Ἀμαθᾷ) deest. ibid. τοῦτο ἦν) ἦν abest. v. 3. οἴκου τῆ Θεῶ) οἶκος ἱεροῦ Θεοῦ. v. 5. χρύ-
σεια) χρυσᾶ. ibid. ἀπὸ οἴκου) ἀπὸ τῆ οἴκου. ib. ἀπελθάτω) ἀπελθῆτω. ib. τόπῳ τῇ) τόπου
v. 6. Σαθραβουσανῆ) σαθραβουζαναῖ. v. 7. Καὶ νῦν) νῦν. ibid. ἔργον τῆ) ἔργον οἴκου τῆς.
v. 8. οἰκοδομήσαι) οἰκοδομηθῆναι. v. 9. οἶνον, κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων) οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ
ῥῆμα τῶν ἱερέων. v. 10. προσφέροντες εὐωδίας) transposita. ibid. τῶν υἱῶν) absque articulo.

κίας αὐτῆ, καὶ ὠρθωμένους παγήσεται ἐπ' αὐτῆ, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆ τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται.

12. Καὶ ὁ Θεὸς ἔ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, κατατρέψαι πάντα βασιλέα καὶ λαὸν ὃς ἐκλενέ τὴν χεῖρα ἐαυτῆ ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τῆ Θεῶ ἐκείνον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. ἐγὼ Δαρεῖος ἔθνηκα γνώμην, ἐπιμελῶς ἔσαι.

13. Τότε Θαδθαναὶ ἑπαρχος πέραν τῆ ποταμῆ, Σαθαρβεζαναὶ, καὶ οἱ σύνδελοι αὐτῆ, πρὸς ὃ ἀπέστειλε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς, οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς.

14. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων ἀκοδόμησαν καὶ οἱ Λευῖται ἐν προφητεῖᾳ Ἀγγαίῳ τῆ προφῆτε, καὶ Ζαχαρίῳ υἱῷ Ἀδδώ. Καὶ ἀνακοδόμησαν καὶ κατηρητίσαντο ἀπὸ γνώμης Θεῶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ γνώμης Κύριος καὶ Δαρεῖος καὶ Ἀρθασαδά βασιλέως Περσῶν.

15. Καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς Ἀδάρ, ὃ ἐστὶν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας Δαρείου τῆ βασιλείας.

16. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ κατὰλοιποι υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τῆ οἴκου τῆ Θεῶ ἐν εὐφροσύνῃ.

17. Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ ἐγκαί-

νια τῆ οἴκου τῆ Θεῶ μόχλους ἑκατὸν, κριούς διακοσίους, ἀμνὲς τετρακοσίους, χιμαῖρους αἰγῶν περὶ ἀμαρτίας ὑπὲρ πάντων Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραὴλ. χειμά-
ρες

18. Καὶ ἔστησαν τὰς ἱερεῖς ἐν διαίρεσιν αὐτῶν, καὶ τὰς Λευίτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν, ἐπὶ δαλείᾳ Θεῶ τῆ ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὴν γραφὴν βιβλίου Μωσῆ.

19. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ Πάχχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῆ μηνὸς τῆ πρώτῃ.

20. Ὅτι ἐκαθαρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἕως εἰς πάντες καθαροί. Καὶ ἔσφαξαν τὸ Πάχχα τοῖς πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι καὶ ἑαυτοῖς.

21. Καὶ ἔφαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ Πάχχα, οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας, καὶ πᾶς ὁ χαριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς πρὸς αὐτὲς, τῆ ἐκζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ.

22. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπὶ τὰς ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὐφρανεν αὐτὲς Κύριος, καὶ Κύριος ἐπέσρεψε καρδίαν βασιλέως Ἀσούρ ἐπ' αὐτὲς κραταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τῆ Θεῶ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ.

V. 11. παγήσεται) πληθήσεται. ibid. κατ' ἐμὲ) κατ' ἐμὲ. V. 12. ἐαυτῆ) αὐτῆ. ibid. ἐκείνον) abest. V. 13. Θαδθαναὶ ἑπαρχος) Θανθαναὶ ὁ ἑπαρχος. ibid. ὁ βασιλεὺς) absque articulo. V. 14. ἀκοδόμησαν) ὠκοδομήσαν, ibid. βασιλέως) βασιλέων. V. 17. ἐγκαίνια) addit τῆ οἴκου. ibid. χιμαῖρους αἰγῶν περὶ) χιμαῖρους αἰγῶν ὑπὲρ. V. 18. ἐπὶ δαλείᾳ Θεῶ τῆ ἐν) ἐπὶ δουλείᾳ Θεοῦ ἐν. ibid. βιβλίου Μωσῆ.) βιβλίου Μωσῆ. V. 20. καὶ οἱ Λευῖται) absque articulo. V. 21. οἱ υἱοὶ) abest articulus. ibid. Κύριον τὸν Θεὸν) κύριον Θεόν. V. 22. καὶ Κύριος ἐπέσρεψε) καὶ ἐπέσρεψε.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασαδᾶ βασιλέως Περσῶν, ἀνέβη Ἐζρας υἱὸς Σα-
ραΐς υἱὸς Ἀζαρίε, υἱὸς Χελκίαι,

2. υἱὸς Σελλέμ, υἱὸς Σαδδᾶκ, υἱὸς Ἀ-
χιτάβ,

3. υἱὸς Σαμαρείαι, υἱὸς Ἑσριά, υἱὸς
Μαρκαιῶθ,

4. υἱὸς Ζαχαρίας, υἱὸς Ὀζία, υἱὸς Βοκκί,

5. υἱὸς Ἀβισσὲ, υἱὸς Φινεές, υἱὸς Ἐλεά-
ζαρ, υἱὸς Ἀαρῶν τῷ ἱερέως τῷ πρώτῳ.

6. Αὐτὸς Ἐζρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶ-
νος, καὶ αὐτὸς γραμματεὺς ταχύς ἐν
νόμῳ Μωϋσῆ, ὃν ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰ-
σραὴλ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, ὅτι
χεῖρ Κυρίου Θεῷ αὐτῷ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶ-
σιν οἷς ἐζητεῖ αὐτός.

7. Καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ,
καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπὸ τῶν Λευι-
τῶν, καὶ οἱ ἀδόντες, καὶ οἱ πυλωροί,
καὶ οἱ Ναθινεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἔτει
ἑβδόμῳ τῷ Ἀρθασαδᾶ τῷ βασιλεῖ.

8. καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ μηνὶ
τῷ πέμπτῳ· τοῦτο ἔτος ἑβδόμον τῷ βα-
σιλεῖ.

9. ὅτι ἐν μιᾷ τῇ μηνὸς τῇ πρώτῃ αὐτὸς
ἐτιμελίωσε τὴν ἀνάστασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος· ἐν
δὲ τῇ πρώτῃ τῇ μηνὸς τῇ πέμπτῃ ἦλθον εἰς
Ἱερουσαλὴμ, ὅτι χεῖρ Θεῷ αὐτῷ ἦν ἀ-
γαθὴ ἐπ' αὐτόν.

10. Ὅτι Ἐζρας ἔδωκεν καρδίαν ἑαυ-
τῷ ζητῆσαι τὸν νόμον, καὶ ποιεῖν καὶ
διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προσάγματα καὶ
κρίματα.

11. Καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τῷ δια-
τάγματος, ἣ ἔδωκεν Ἀρθασαδᾶ τῷ
Ἐζρα τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίας
λόγων ἐντολῶν Κυρίου καὶ προσαγμα-
των αὐτῷ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

12. Ἀρθασαδᾶ βασιλεὺς βασιλέων
Ἐζρα γραμματεῖ νόμου Κυρίου Θεῷ τῷ
ἐρανοῦ· τετέλεστο ὁ λόγος καὶ ἡ ἀπό-
κρισις· τετέλε-
σαι

13. ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς
ὁ ἐκκσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ με ἀπὸ
λαοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἱερέων καὶ Λευιτῶν
πορευθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετὰ σὲ
πορευθῆναι.

14. Ἀπὸ προσώπου τῷ βασιλέως
καὶ τῶν ἐπὶ τὰ συμβέλων ἀπεσάλῃ ἐπι-
σκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ νόμῳ Θεῷ αὐτῶν τῷ ἐν χει-
ρί σου.

15. Καὶ εἰς οἶκον Κυρίου ἀργύριον καὶ
χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι
ἐκκσιαόθησαν τῷ Θεῷ τῷ Ἰσραὴλ τῷ
ἐν Ἱερουσαλὴμ κατασκηνοῦντι.

16. Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ὃ, τι ἂν εὕρῃς ἐν πάσῃ χάρα Βαβυ-
λῶνος μετὰ ἐκκσιασμῷ τῷ λαῷ, καὶ
ἱερέων τῶν ἐκκσιαζομένων εἰς οἶκον Θεῷ
τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

17. Καὶ πᾶν προσπορευόμενον τοῦτο

P p p 3

ἐτοί-

CAP. VII. v. 1. Ἐζρας) ἔσθρας, passim. ibid. Χελκία) χελκία. v. 2. Σελλέμ) σελέμ. v. 3. Σαμαρεία) σαμαρία. ibid. Μαρκαιῶθ) μαρκαιῶθ. v. 4. Ὀζία) ὀζία. v. 7. ἀπὸ υἱῶν) ἀπὸ τῶν υἱῶν. ibid. Ναθινεῖς) ναθινεῖς. v. 8. ἦλθον) ἦλθσαν. ibid. τῷτο ἔτος) τοῦτο τὸ ἔτος. v. 9. μιᾷ τῇ μηνὸς) Edit. Rom. habet supplementa minori charactere expressa. ibid. ἦλθον) ἦλθσαν. v. 10. ἔδωκεν καρδίαν ἑαυτῷ) ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῷ. ibid. Ἰσραὴλ) ἐν Ἰσραὴλ. v. 11. Θεῷ) τῷ Θεῷ. ibid. τετέλεται ὁ λόγος. v. 15. ὁ βασιλεὺς) ὁ ὁ βασιλεὺς. v. 16. ὃ, τι ἂν) ὃ, τι ἐάν. v. 17. πᾶν προσπ. τοῦτο) πάντα προσπ. τῶτον.

ἐτοίμως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ, ἴμους, κριὲς, ἀμνὲς, καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδάς αὐτῶν· καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ θυσιαστηρίου τῆ οἴκου τῆ Θεοῦ ὑμῶν τῇ ἐν Ἱερουσαλήμ.

18. καὶ εἴτι ἐπὶ σὲ καὶ τὰς ἀδελφές σου ἀγαθύνῃ ἐν καταλοίπῳ τῆ ἀργυρίου καὶ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεζὸν τῷ Θεῷ ὑμῶν ποιήσατε.

19. καὶ τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου Θεῷ παραδος ἐνάπιον τῇ Θεῷ ἐν Ἱερουσαλήμ.

20. Καὶ τὸ κατάλοιπον χρείας οἴκου Θεῷ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκου γάζης βασιλέως,

21. καὶ ἀπ' ἐμοῦ· ἐγὼ Ἀρθασαδὰ βασιλεὺς ἐθήκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τῆ ποταμῆ, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἑσρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τῆ νόμου τῆ Θεῷ τῇ ἑραυῇ, ἐτοίμως γιγνέσθω,

22. ἕως ἀργυρίᾳ ταλάντων ἑκατὸν, καὶ ἕως πυρὸς κόρων ἑκατὸν, καὶ ἕως βαδῶν οἷο βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως ἐλαίου * βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἄλλας δ' οὐκ ἔστι γραφή.

23. Πᾶν ὃ ἐστὶν ἐν γνώμῃ τῇ Θεῷ τῇ πρόσεχε ἑραυῇ, γιγνέσθω· προσέχετε μή τις ἐπιχειρήσῃ εἰς οἶκον τῆ Θεῷ τῇ ἑραυῇ, μή ποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆ βασιλείας καὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς.

24. Καὶ ὑμῖν ἐγνώρισαι ἐν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ταῖς Λευίταις, ἀδελφοῖς, πυ-

λωροῖς, Ναθινεῖς, καὶ λειτουργοῖς οἴκου Θεῷ τούτῳ, φόρος μὴ ἔσω σοι, οὐκ ἐξεσιάσεις καταδεδεσθαι αὐτούς.

25. Καὶ σὺ Ἐξρα, ὡς ἡ σοφία τῆ Θεῷ ἡ ἐν χειρὶ σου, καταστήσον γραμματεῖς καὶ κριτάς, ἵνα ὥσι κρινόντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τῆ ποταμῆ πᾶσι τοῖς εἰδόσι νόμον τῆ Θεῷ σου, καὶ τῷ μὴ εἰδῶτι γνωριεῖτε.

26. Καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ἡ ποιῶν τὸν νόμον τῆ Θεῷ καὶ νόμον τῆ βασιλείας ἐτοίμως, τὸ κῆμα ἔσαι γιγνόμενον ἐξ αὐτῆς, ἐάν τε εἰς θάνατον, ἐάν τε εἰς παιδείαν, ἐάν τε εἰς ζημίαν τῆ βίης, ἐάν τε εἰς δεσμά.

27. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἔδωκεν οὕτως ἐν καρδίᾳ τῆ βασιλείας, τῆ δοξάσαι τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ,

28. καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔκλινεν ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τῆ βασιλείας καὶ τῶν συμβέλων αὐτῆς, καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τῆ βασιλείας, τῶν ἐπηρμένων. καὶ ἐγὼ ἐκράταιωθην ὡς χεὶρ Κυρίου ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, καὶ συνήξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἀρχοντας ἀναβῆναι μετ' ἐμοῦ.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ ἔτοι ἀρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὀδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασαδὰ τῆ βασιλείας Βαβυλωνος.

2. Ἀπὸ

V. 17. ἐπὶ θυσιαστηρίου) ἐπὶ τῇ θυσιαστηρίῳ. V. 18. καὶ χρυσίου) καὶ τῇ χρυσίῳ. V. 20. τὸ κατάλοιπον) absque articulo. V. 21. ὃ ἐὰν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἑσρας) ὃ ἐὰν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἑσρας. ibid. τῇ νόμου) non habet. ib. γιγνέσθω) γινέσθω, passim. V. 22. βαδῶν ἑκατὸν, καὶ ἐλαίου βαδῶν) βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως ἐλαίου βατῶν. V. 23. τῇ Θεῷ) absque articulo. ibid. πρόσεχε) προσέχετε. ib. εἰς οἶκον τῆ Θεῷ) εἰς τὸν οἶκον Θεοῦ. V. 25. ἡ ἐν χειρὶ σου) ἡ deest. V. 26. τὸν νόμον) absque articulo. ibid. εἰς δεσμά) εἰς παράδωσιν. V. 27. οὕτως ἐν καρδίᾳ τοῦ β.) ἐν καρδίᾳ τῆ βίης. V. 28. Κυρίου) Θεοῦ. CAP. VIII. V. 1. ἀρχοντες) οἱ ἀρχόντες.

2. Ἀπὸ υἱῶν Φινεές, Γηρσών, ἀπὸ υἱὸς Ἀγκαταὶν, καὶ μετ' αὐτῆς ἑκατὸν
υἱῶν Ἰθάμαρ, Δανιήλ, ἀπὸ υἱῶν Δα- δέκα τὰ ἀρσενικά·

3. ἀπὸ υἱῶν Σαχαρία, ἀπὸ υἱῶν Φί- 13. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀδωνικάμ ἔχα-
τος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτῆς τὸ σύ- τοι, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
νῆμα ἑκατὸν καὶ πενήνκοντα· Ἐλιφαλάτ, Ἰσηλ, καὶ Σαμαεία, καὶ Ἐλιφα-
λαθ

4. καὶ ἀπὸ υἱῶν Φααθ Μωάβ, Ἐ- 14. καὶ ἀπὸ υἱῶν * Βαγεαί, Οὐθαί* Ἐηλ ἰ
λαιανὰ υἱὸς Ζαρεά, καὶ μετ' αὐτῆς ἑβδόμηκοντα τὰ ἀρσενικά· Γαβ-
αει

5. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθίας Σεχονίας υἱὸς 15. καὶ συνῆξα αὐτὲς πρὸς τὸν πο-
Αζιήλ, καὶ μετ' αὐτῆς τριακόσιοι τὰ ταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν Εὐεῖ,
ἀρσενικά· καὶ παρενεβάλωμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.
καὶ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦ-
σι, καὶ ἀπὸ υἱῶν Λευεὶ ἔχ' εὗρον ἐκεῖ.

6. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀδὶν, Ὡβθ υἱὸς Ἰω- 16. Καὶ ἀπέστειλα τῷ Ἐλεάζαρ, τῷ
άθαν, καὶ μετ' αὐτῆς πενήνκοντα τὰ Ἀριήλ, τῷ Σεμεία, καὶ τῷ Ἀλανάμ,
ἀρσενικά· καὶ τῷ Ἰαρέβ, καὶ τῷ Ἐλνάθαμ, καὶ
τῷ Νάθαν, καὶ τῷ Ζαχαρία, καὶ τῷ
Μεσολλάμ, καὶ τῷ Ἰωαρεὶμ, καὶ τῷ
Ἐλνάθαν συνιέντας.

7. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡλάμ, Ἡσαία υἱὸς 17. Καὶ ἐξήνεγκα αὐτὲς ἐπὶ ἀρχον-
Ἀθελία, καὶ μετ' αὐτῆς ἑβδόμηκοντα τὰ τας ἐν ἀργυρίῳ τῆ τόπῃ, καὶ ἔθηκεα
ἀρσενικά· ἐν σόματι αὐτῶν λόγους λαλήσαι πρὸς
τὲς ἀδελφὲς αὐτῶν τῶν Ἀθανεὶμ ἐν
ἀργυρίῳ τῆ τόπῃ, τῆ ἐνέγκαι ἡμῖν ᾄ-
δοντας εἰς οἶκον Θεῷ ἡμῶν.

8. καὶ ἀπὸ υἱῶν Σαφατία, Ζαβδίας 18. Καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν, ὡς χεῖρ Θεῷ
υἱὸς Μιχαήλ, καὶ μετ' αὐτῆς ὀγδοήκοντα ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ Σαχαὼν
τὰ ἀρσενικά· ἀπὸ υἱῶν Μοολὶ, υἱὲ Λευὶ, υἱὲ Ἰσραήλ.
καὶ ἀρχὴν ἤλθον οἱ υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀδελ-
φοὶ αὐτῆς δεκαοκτώ,

9. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωάβ, Ἀβασία υἱὸς 19. καὶ
Ἰεσηλ, καὶ μετ' αὐτῆς διακόσιοι δεκα-
οκτὼ τὰ ἀρσενικά·

10. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαανὶ, Σελιμῆθ 20. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεὶ, Ζαχαρίας
υἱὸς Ἰωσεφία, καὶ μετ' αὐτῆς ἑκατὸν ἑκατοσχιῶ
ἐξήκοντα τὰ ἀρσενικά·

11. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεὶ, Ζαχαρίας 21. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεὶ, Ζαχαρίας
υἱὸς Βαβεὶ, καὶ μετ' αὐτῆς εἰκοσχιῶ τὰ ἀρσενικά·

12. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀζγαδ, Ἰωανάν 22. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀζγαδ, Ἰωανάν
φοὶ αὐτῆς δεκαοκτὼ,

23. ἀπὸ υἱῶν Φόρος) præfigit καὶ. 24. καὶ ἀπὸ) καὶ deficit. ibid. Ἐλαιανὰ υἱὸς Ζαρεά) ἔλαι-
ανὰ υἱὸς Ζαρεά. 25. ἀπὸ υἱῶν Ζαθίας) præfigit καὶ. ibid. τριακόσιοι) τριακόσια. 26. ἀπὸ υἱῶν
Ἀδὶν, Ὡβθ) ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀδὶν, Ὡβθ. 27. Ἡσαία υἱὸς Ἀθλίας) Ἡσαίας υἱὸς Ἀθελίας. 28. Ζαβ-
δίας υἱὸς Μιχαήλ) Ζαβδίας υἱὸς Μιχαήλ. 29. Ἰεσηλ) Ἰσηλ. 30. ἀπὸ υἱῶν Βαανὶ) ἀπὸ τῶν
υἱῶν Βαανὶ. 31. Βαβεὶ) βαβὶ, bis. 32. Ἀζγαδ) ἀζγαδ. 33. Ἐλφαλάτ, Ἰσηλ, καὶ Σαμαεία) Ἐλφαλάτ, Ἰσηλ, καὶ Σαμαεία. 34. Βαγεαί) γαβουαί. 35. Εὐεὶ) εὐί. ibid.
Λευεὶ) λευί. 36. Ἀθανεὶμ) ἀθινεὶμ.

19. καὶ τὸν Ἀσεβία, καὶ τὸν Ἰσαία ἀπὸ υἱῶν Μεραρί, ἀδελφοὶ αὐτῶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι.

20. Καὶ ἀπὸ τῶν Ναθινεὶμ, ὧν ἔδωκε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄρχοντες εἰς δελείαν τῶν Λευιτῶν, Ναθινεὶμ διακόσιοι εἴκοσι, πάντες συνήχθησαν ἐν ὀνόμασι.

21. Καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νησεῖαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀεὶ, τῷ ταπεινωθῆναι ἐνάπιον Θεῷ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτῷ ὁδὸν εὐθείαν ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν καὶ πάσῃ τῇ κλήσει ἡμῶν.

22. Ὅτι ἠρξύνθη αἰτήσασθαι παρὰ τῷ βασιλεὺς δύναμιν καὶ ἰππεὺς σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ ἐν τῇ ὁδῷ, ὅτι εἶπομεν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες· χεῖρ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τὰς ζητούντας αὐτὸν εἰς ἀγαθὸν καὶ κράτος αὐτῷ, καὶ θυμὸς αὐτῷ ἐπὶ πάντας ἐγκαταλείποντας αὐτόν.

23. Καὶ ἐνησεύσαμεν καὶ ἐζητήσαμεν παρὰ Θεῷ ἡμῶν περὶ τούτου, καὶ ἐπήκουσεν ἡμῖν.

24. Καὶ διέειλα ἀπὸ ἀρχόντων τῶν Σαβία ἱερέων δώδεκα τῷ Σαραία, τῷ Ἀσεβίᾳ, καὶ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν δέκα.

25. Καὶ ἔησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἀπ' ἀρχῆς οἴκου Θεῷ ἡμῶν, ἃ ὑψωσεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτῷ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῷ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὐρισκόμενοι.

26. Καὶ ἔησα ἐπὶ χειρας αὐτῶν ἀργυρὸν τάλαντα ἑξακόσια πενήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν, καὶ τάλαντα χρυσίᾳ ἑκατὸν.

27. Καὶ χαφουρῇ χρύσει εἴκοσι εἰς τὴν ὁδὸν δραχμῶν χίλιοι, καὶ σκεύη χαλκῷ εἰκόσιον ἀγαθὰ διάφορα ἐπιθυμητὰ ἐν χρυσίῳ.

28. Καὶ ἔπα πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἄγιοι τῷ Κυρίῳ Θεῷ, καὶ τὰ σκεύη ἄγια, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐκείσια τῷ Κυρίῳ Θεῷ πατέρων ὑμῶν,

29. ἀργυρνεῖτε καὶ τηρεῖτε, ἕως σῆτε ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς σκηναὶς οἴκου Κυρίου.

30. Καὶ ἐδόξαντο οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται σαθρὸν τῷ ἀργυρίῳ καὶ τῷ χρυσίῳ καὶ τῶν σκευῶν, ἐνεγκέν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον Θεῷ ἡμῶν.

31. Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τῷ ποταμῷ τῷ Ἀεὶ ἐν δωδεκάτῃ τῷ μηνὸς τῷ πρώτῳ τῷ ἔλθειν εἰς Ἱερουσαλὴμ· καὶ χεῖρ Θεῷ ἡμῶν ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐρύσατο ἡ ἐρύσατο μᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐχθροῦ καὶ πολεμίου ἐν τῇ ὁδῷ,

32. καὶ ἦλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκαθίσταμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

33. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἔστησαμεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ Θεῷ ἡμῶν ἐπὶ

χειρας

¶ 19. ἀπὸ υἱῶν) ἀπὸ τῶν υἱῶν. ibid. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι.) καὶ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι. ¶ 20. Ναθινεὶμ) ναθινίμ, bis. ¶ 21. Θεῷ) τῷ Θεῷ. ¶ 22. εἶπομεν) εἶπαμεν. ibid. ἐγκαταλείποντας) praehgit artic. τὰς. ¶ 23. παρὰ Θεῷ) παρὰ τῷ Θεῷ. ¶ 24. Σαβία) ασαβία. ¶ 27. χρύσει) χρυσίῳ. ibid. δραχμῶν) deest. ¶ 28. Κυρίῳ Θεῷ, καὶ) κυρίῳ, καὶ. ¶ 29. ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων) absque articulo. ¶ 31. ἐν δωδεκάτῃ) ἐν τῇ δωδεκάτῃ. ibid. ἐρύσατο) ἐρύσατο.

χειρας Μαμμωθ υἱῆς Ουρία τῆς ἱερέως,
καὶ μετ' αὐτῆς Ἐλεάζαρ υἱὸς Φινεές,
καὶ μετ' αὐτῆς Ἰωζαβὰβ υἱὸς Ἰησὺ, καὶ

Νααθὰ υἱὸς Βαναία οἱ Λευῖται,

34. ἐν ἀριθμῷ καὶ ἐν σταθμῷ τὰ
πάντα, καὶ ἐγγράφη πᾶς ὁ σταθμός.
Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ,

35. οἱ ἐλθόντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλω-
σίας υἱοὶ τῆς παροικίας προσήνεγκαν
ὀλοκαυτώσεις τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ, μόχρους
δώδεκα περὶ παντός Ἰσραὴλ, κριοὺς
ἐνενηκοταῖξ, ἀμνὲς ἐβδομηκονταεπτά,
χιμάρους περὶ ἀμαρτίας δώδεκα, τὰ
πάντα ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ.

ἔδωκε

36. Καὶ ἔδωκεν τὸ νόμισμα τῇ βασι-
λέως τοῖς διοικηταῖς τῆς βασιλείας καὶ
ἐπάρχοις πέραν τῆς ποταμῆ· καὶ ἐδό-
ξασαν τὸν λαὸν καὶ τὸν οἶκον τῆς Θεοῦ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ὡς ἐτελέθη ταῦτα, ἤγγι-
σαν πρὸς μὲ οἱ ἄρχοντες, λέ-
γοντες· οὐκ ἐχωρίθη ὁ λαὸς
Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἀ-
πὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύνμασιν
αὐτῶν, τῷ Χαναάνι ὁ Ἑθρῖ, ὁ Φερεζῖ,
ὁ Ἰεθουσί, ὁ Ἀμμανι, ὁ Μωαβί, ὁ Μωσ-
ρί, καὶ ὁ Ἀμορί,

Μωαβ

2. ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐ-
τῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς ἑαυτῶν· καὶ
παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς
τῶν γαιῶν, καὶ χεῖρ τῶν ἀρχόντων ἐν
τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ.

Tom. II.

v. 33. Μαμμωθ) μερμωθ. ib. καὶ Νααθὰ) καὶ νααθὰ. v. 35. ἀπὸ τῆς αἰχμῆς) ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας.
v. 36. ἔδωκε) ἔδωκεν. CAP. IX. v. 1. Ἑθρῖ) εθρῖ. ibid. Μωαβ, ὁ Μωσρί, καὶ ὁ Ἀμορί)
μωαβί, καὶ ὁ μωσρί, καὶ ὁ ἀμορί. v. 2. υἱοὶς αὐτῶν) υἱοῖς αὐτῶν. v. 3. ἱερεῖς) ἱερεῖς.
v. 4. ἀποικίας) ἀποικίας. v. 5. ἀπὸ τῆς ταπεινώσεως) absque articulo. v. 6. ἕως εἰς ἔβρανόν.)
ἕως εἰς τὸν ἔβρανόν. v. 8. Κύριος ὁ Θεός) ὁ Θεός. ibid. καταλιπεῖν ἡμῖν) καταλιπεῖν ἡμᾶς.

3. Καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον,
διέβηξα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐπαλλό-
μην, καὶ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς
κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τῆς πώγωνός με,
καὶ ἐκαθήμην ἡρεμάζων.

ἡρεμάζων

4. Καὶ συνήχθησαν πρὸς μὲ πᾶς ὁ
διώκων λόγον Θεῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἀσυν-
θεσίᾳ τῆς ἀποικείας· καὶ γὰρ καθή-
μενος ἡρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς
ἐσπερινῆς.

5. Καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἐσπερινῇ ἀνέστην
ἀπὸ τῆς ταπεινώσεώς μου· καὶ ἐν τῷ
διαβῆξαι με τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐ-
παλλόμην, καὶ κλῖνα ἐπὶ τὰ γόνατά
μου, καὶ ἐκπετάζω τὰς χεῖρας μου
πρὸς Κύριον τὸν Θεόν,

6. καὶ εἶπα· Κύριε ἡσχύνθην καὶ ἐνε-
τράπην τῇ ὑψώσει, θεέ μου, τὸ πρὸς-
ωπὸν με πρὸς σέ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡ-
μῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡ-
μῶν, καὶ αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγα-
λύνθησαν ἕως εἰς ἔβρανόν.

7. Ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν
ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ταύτης· καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν
παρεδόθημεν ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς ἡ-
μῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων
τῶν ἐθνῶν ἐν βομφαίᾳ, καὶ ἐν αἰχμα-
λωσίᾳ, καὶ ἐν διαρπαγῇ, καὶ ἐν αἰ-
σχύνῃ προσώπου ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα
αὕτη.

8. Καὶ νῦν ἐπιεικέυσατο ἡμῖν Κύριος
ὁ Θεὸς ἡμῶν τῇ καταλιπεῖν ἡμῖν εἰς

Q q q

σωτη-

σωτηρίαν, καὶ δοῦναι ἡμῖν σήριγμα ἐν τόπῳ ἀγιάσματος αὐτῆς, τῇ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δελείᾳ ἡμῶν.

9. ὅτι δέλοι ἐσμέν, καὶ ἐν τῇ δελείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ ἐκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν, δῆναι ἡμῖν ζωοποίησιν τῇ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ τῇ δοῦναι ἡμῖν Φραγμόν ἐν Ἰσραὴλ καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ.

10. Τί εἵπωμεν ὁ Θεὸς ἡμῶν μετὰ τοῦτο; ὅτι ἐγκατέλιπομεν ἐντολὰς σε,

11. ὥς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ δέλων σου τῶν προφητῶν, λέγων· ἡ γῆ, εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε κληρονομήσασθαι αὐτήν, γῆ μετακινεμένη ἐστὶν ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, ὧν ἐπλησαν αὐτήν ἀπὸ σόματος ἐπὶ σόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν.

12. καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ ἐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἐνιχύσητε καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος.

13. Καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκέ-

φισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν.

14. ὅτι ἀπεστέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολὰς σου, καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν· μὴ παροξυνθῆς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τῇ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασωζόμενον.

15. Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δίκαιος σὺ, ὅτι κατελείφθην διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· ἰδὲ ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι σῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

ΚΕΦ. Ι. Χ.

ΚΑΙ ὡς προσηύξατο Ἐζράς, καὶ ὡς ἐξηγόρευσε κλαίων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον ὁ καὶ τῷ Θεῷ, συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλή σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι, ὅτι ἐκλαυσαν ὁ ἐκλαύσει λαὸς, καὶ ὑψώσθε κλαίων.

2. Καὶ ἀπεκρίθη Σεχενίας υἱὸς Ἰεεὶλ ἀπὸ υἱῶν Ἠλᾶμ, καὶ εἶπε τῷ Ἐζρά· ἡμεῖς ἡσυνθετήσαμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσταμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς· καὶ νῦν ἐστὶν ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ.

3. καὶ νῦν διαδώμεθα διαθήκην τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἂν βέλη. ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γεννηθήτω.

4. ἀνά-

V. 9. καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ.) καὶ Ἱερουσαλήμ. V. 11. μακρύμμασιν) addit αὐτῶν. V. 12. κληρονομήσητε) κληρονομήσητε. V. 14. ἀπεστέψαμεν) ἐπεστέψαμεν. ibid. & V. 15. quæ minori charactere suppleta leguntur habet Edit. Rom. C.A.P. X. V. 1. ἐκλαυσαν) ἐκλαύσαν. V. 12. Ἰεεὶλ) ἱεὶλ. ibid. ἀπὸ λαῶν) ἀπὸ τῶν λαῶν.

4. ἀνάστηθι, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ· κραταιοῦ καὶ ποιήσων.

5. Καὶ ἀνέστη Ἐξρας, καὶ ὤρκεισε τὰς ἀρχοντας, τὰς ἱερεῖς καὶ Λευίτας καὶ πάντα Ἰσραὴλ, τὸ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ ἄμωσαν.

6. Καὶ ἀνέστη Ἐξρας ἀπὸ προτώπῃ οἴκῃ τῷ Θεῷ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον Ἰωανάν υἱὸς Ἐλισῆθ, καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον ἐκ ἔφαγε, καὶ ὕδωρ ἐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικείας.

7. Καὶ παρήνευκαν Φωνὴν ἐν Ἰέρδα καὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας, τὴν συναθροίσαι εἰς Ἰερουσαλὴμ.

8. Πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας, ὡς ἂν ἡ βουλή τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναθεματιζήσεται πᾶσα ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν, καὶ αὐτὸς διασπλήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας.

9. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰέρδα καὶ Βενιαμὴν εἰς Ἰερουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας. οὗτος ὁ μὴν ὁ ἑνάτος· ἐν εἰκάδι τῶν μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκῃ τῷ Θεῷ ἀπὸ τῶν θορύβου αὐτῶν περὶ τῶν ῥημάτων καὶ ἀπὸ τῶν χειμῶνος.

10. Καὶ ἀνέστη Ἐξρας ὁ ἱερεὺς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἡσυνθετήκατε, καὶ ἐκάθισατε γυναῖκας ἀλλοτρίας

τῷ προδιδῆναι ἐπὶ πλημμέλειαν Ἰσραὴλ.

11. Καὶ νῦν ὁρᾷτε αἰνεσὶν τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ ὀρεζὸν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ διασάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων.

12. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, καὶ εἶπαν· μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμα σε ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι.

13. ἀλλὰ ὁ λαὸς πολὺς, καὶ ὁ καιρὸς χειμερινὸς, καὶ ἐκ ἑσὶ δυνάμεις σῆναι ἔξω· καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύναμεν τῷ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ.

14. Στήτωσαν δὴ οἱ ἀρχόντες ἡμῶν τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πόλεσιν ἡμῶν, ὡς ἐκάθισεν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν· καὶ μετ' αὐτῶν πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως, καὶ κριταί, τῷ ἀποσφραῖσαι ὀργὴν θυμῷ Θεῷ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν, περὶ τῶν ῥημάτων τούτων,

15. Πλὴν Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀσαήλ, καὶ Ἰαζίας υἱὸς Θεκεὲ μετ' ἐμὲ περὶ τούτου, καὶ Μεσοβιάμ, καὶ Σαββαθαὶ ὁ Λευίτης Μεταβοηθῶν αὐτοῖς.

16. Καὶ ἐποίησαν ἕτως οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικίας. καὶ διασάλησαν Ἐξρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἄνδρες ἀρχόντες πατριῶν τῶν οἴκων οἴκῳ, καὶ πάντες ἐν ὀνόμασιν, ὅτι ἐπέσρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τῶν μηνὸς τῷ δεκάτῳ ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα.

Q q q 2

17. Καὶ

V. 4. ἀνάστηθι, ἐπὶ σὲ) ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ. V. 6. ἀποικεία, ἀποικίας. V. 7. minoribus typis expressa supplementa habet Edit. Rom. V. 8. ὡς ἂν ἡ βουλή) ὡς ἡ βούλη. V. 9. ἑνάτος) ἑνάτος. ibid. ἀπὸ τῶν θορύβου) absque articulo. V. 11. τῷ Κυρίῳ) absque articulo. V. 14. οἱ ἀρχόντες) absque articulo. ibid. τῇ πᾶσι ἐκκλησίᾳ) non habet. ib. ὀργὴν Θεοῦ) ὀργὴν θυμοῦ Θεοῦ. V. 15. Θεκεὲ) Θεκεὲ. ibid. Μεσοβιάμ καὶ Σαββαθαὶ) μεσοβιάμ καὶ σαββαθαὶ. V. 16. οἱ υἱοὶ) absque articulo. ibid. τῶν οἴκων, καὶ π. ἐπ') τῶν οἴκων, καὶ πάντες ἐν.

17. Καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν, ῥος, Ῥαμία, καὶ Ἀζία, καὶ Μελχία, οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἕως καὶ Μεαμίν, καὶ * Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀσαβία, καὶ Βαναία. Μεαμίν * Ἐλεάζαρ

18. καὶ εὐρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἀπὸ υἱῶν Ἰησὲ υἱὲ Ἰωσεδέκ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶ Μαασία, καὶ Ἐλιέξερ, καὶ Ἰασηία εἶς, καὶ Γαδαλία.

19. Καὶ ἔδωκαν χεῖρας αὐτῶν τῷ ἐξένῳ καὶ γυναῖκας ἑαυτῶν καὶ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν.

20. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐμμέρ, Ἀνανί, καὶ Ζαβδία.

21. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡράμ, Μαασίας, καὶ Ἐλίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ἰειήλ, καὶ Ὀζία.

22. καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασέρ, Ἐλιωναί, Μαασία, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ Ναθαναήλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἡλασά.

23. καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν Ἰωζαβὰδ, καὶ Σαμέ, καὶ Κωλία, αὐτοὺς Κωλίτας, καὶ Φεθεία, καὶ Ἰέδας, καὶ Ἐλιέξερ.

24. καὶ ἀπὸ τῶν ἀδόντων, Ἐλισάβ, καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν, Σολήμ, καὶ Τελλήμ, καὶ Ὠδεδέ.

25. Καὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ ἀπὸ υἱῶν Φό-

26. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡλάμ, Μαθθανία, καὶ Ζαχαρία, καὶ Ἰαήλ, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἰεριμώθ, καὶ Ἡλία.

27. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθθέα, Ἐλιωναί, Ἐλισέβ, Μαθθαναί, καὶ Ἰαριμώθ, καὶ Ζαβὰδ, καὶ Ὀζιζά.

28. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεῖ, Ἰωανάν, Ἀνανία καὶ Ζαβέ, Ὀθαλί.

29. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανεί, Μοσολλάμ, Μαλέχ, Ἀδαίας, Ἰασέβ, καὶ Σάαλ, καὶ Ῥημώθ.

30. καὶ ἀπὸ υἱῶν Φαάθ Μωάβ, Ἐδνέ, καὶ Χαλήλ, καὶ Βαναία, Μαασηά, Μαθθανία, Βεσελήλ, καὶ Βανεί, καὶ Βεσελήλ Μανασσῇ.

31. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡράμ, Ἐλιέξερ, Ἰεσία, Μελχία, Σαμαίας, Σεμεών,

32. Βενιαμείν, Μαλέχ, Σαμαρία.

33. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσήμ, Μαθθαναί, Μαθθανά, Ζαβὰδ, Ἐλιφάλετ, Ἰερεμί, Μανασσῇ, Σεμεί.

34. καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανεί, Μοοδία, Ἀμράμ, καὶ Οὐήλ, Ἀμράμ

35. Βαναία, Βαδαία, Χελία,

36. Οὐσυνία, Μαριμώθ, Ἐλιασεῖβ,

37. Μαθ-

v. 18. Μαασηία) μαασία. v. 20. Ἀνανία) ἀνανί. v. 21. Μαασίας) μαασηλ. ibid. Ἰειήλ) ιειήλ. v. 22. Ἐλιωναί) ἐλιωναί. v. 23. Κωλία) κωλία. v. 24. Σολήμ, καὶ Τελλήμ, καὶ Ὠδεδέ. v. 25. Μεαμίν, καὶ Ἐλεάζαρ. v. 26. Μαθθανία) μαθθανία. ibid. Αἰιήλ) αἰιήλ. ib. Ἰεριμώθ) ιεριμώθ. v. 27. Ζαβθία, Ἐλιωναί) ζαθθία, ἐλιωναί. ibid. Μαθθαναί, καὶ Ἰαριμώθ) μαθθαναί καὶ ἰαριμώθ. v. 28. Ὀθαλί) καὶ θαλί. v. 29. Βανεί) βανουί. ibid. Σάαλ) σαλαί. v. 30. Μαασημ, Μαθθανία, Βεσελήλ) μαασία, μαθθανία, βεσεληλ. v. 31. Ἰεσία) ιεσία. ibid. Μελχία) μελχία. v. 32. Μαλέχ) βαλεούχ. v. 33. Μαθθαναί, Ζαβὰδ, Μαθθανία, καὶ Ζαβὰδ, Ζαβὰδ. ibid. Ἰερεμί) ιεραμί. v. 34. Βανεί) βανί. ibid. Ἀμράμ καὶ Οὐήλ) ἀμράμ, οὐήλ. v. 35. Χελία) χελία. v. 36. Οὐσυνία) εὐσυνία. ibid. Ἐλιασεῖβ) ἐλιασιφ.

37. Μαθθανία, Μαθθαναΐ. Καὶ ἐποίησαν.

38. οἱ υἱοὶ Βανει, καὶ οἱ υἱοὶ Σεμεϊ,

Σελεμίας 39. καὶ Σελεμία, καὶ Νάθαν, καὶ Ἀδαΐας Ἀδαΐν,

Ἄρου 40. Μαχναδααβού, Σεσεΐ, Σαριού,

Σελεμίας 41. Ἐζριήλ, καὶ Σελεμία, καὶ * Σαμαρία,

* Σαμαρία, εἰς

42. Σελλούμ, Ἀμαρεία, Ἰωσήφ. Ἀμαρίας

43. ἀπὸ υἱῶν Ναβού, Ἰεσιήλ, Μαθθαΐας, Ζαβὰδ, Ζεβενναΐ, Ἰαθαΐ, καὶ Ἰωήλ, καὶ Βαναΐα.

44. Πάντες οὗτοι ἐλάβωσαν γυναῖκας ἀλλοτριᾶς, καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

Ο Ι Ε Ρ Ε Υ Σ Β'.

v. 37. Μαθθανία, Μαθθαναΐ) ματθανία, ματθαναΐ. v. 39. Σελεμίας) σελεμία. ibid. Ἀδαΐας) αδαΐα. v. 40. Μαχναδααβού) μαχναδναβε. ibid. Ἄρου) σαριού. v. 41. & 42. in Edit. Rom. ἐζριήλ, καὶ σελεμία, καὶ σαμαρία, καὶ σελλέμ, ἀμαρεία, ἰωσηφ. v. 43. Ἰεσιήλ) ἰαήλ. ibid. Μαθθαΐας, Ἰαθαΐ) ματθανίας, ζαβὰδ, ζεβενναΐ, ἰαθαΐ. Subscriptio abest ab Edit. Rom.

ΛΟΓΟΙ

ΛΟΓΟΙ ΝΕΕΜΙΑ

ΤΙΟΥ ΑΧΑΛΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Χασση-
λου

ΑΙ ἐγένετο ἐν μηνὶ Χασ-
σελὺ ἔτος εἰκοσὺ, καὶ
ἐγὼ ἤμην ἐν Σουσαὶν
Ἀββεθρᾶ.

2. Καὶ ἦλθεν Ἀνανί-
εις ἀπὸ ἀδελφῶν με,
αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ἰδῶα, καὶ ἠρώτησα
αὐτὲς περὶ τῶν σωθέντων, οἱ καταλεί-
φθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ
περὶ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ εἶπον πρὸς με, οἱ καταλειπό-
μενοι οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλω-
σίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ ἐν πονηρίᾳ με-
γάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τείχῃ Ἱε-
ρουσαλήμ καθεστημένα, καὶ πύλαι αὐ-
τῆς ἐνεπρήθησαν ἐν πυρὶ.

4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκῆσαι με τῶν
λόγων τούτων, ἐκάθισα, καὶ ἐκλαυ-
σα, καὶ ἐπένθησα ἡμέρας, καὶ ἤμην
νηστεύων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον Θεοῦ
τῷ οὐρανοῦ.

5. Καὶ εἶπα· μὴ δὴ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶ
ἐρανοῦ, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας, καὶ ὁ φο-
βερός, φυλάσῃς τὴν διαθήκην καὶ τὸ

ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς
φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς αὐτῶ·

6. Ἐγὼ δὴ τὸ οὖς σου προσέχον,
καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεωγμένοι, τῷ
ἀκῆσαι προσευχὴν δάλου σου, ἣν ἐγὼ
προσεύχομαι ἐνώπιόν σε σήμερον, ἡμέ-
ραν καὶ νύκτα, περὶ υἱῶν Ἰσραὴλ δέλων
σου· καὶ ἐξαγορεύω ἐπὶ ἀμαρτίαις υἱῶν ἀμαρ-
τῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡμέτεροί σοι. καὶ ἐγὼ καὶ τίς
ὁ οἶκος πατρὸς μου ἡμέτεροί.

7. Διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σέ,
καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολάς καὶ
τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ
ἐνετείλας τῷ Μωϋσῇ παιδί σου.

8. Μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετεί-
λας τῷ παιδί σου Μωϋσῇ, λέγων· ὅ-
τι ἐάν ἀσυνθετήσῃτε, ἐγὼ διασκορ-
πιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς.

9. Καὶ ἐάν ἐπιστρέψῃτε πρὸς με,
καὶ φυλάξῃτε τὰς ἐντολάς με, καὶ
ποιήσῃτε αὐτάς, ἐάν ᾗ ἡ διασπορά ὑ-
μῶν ἀπ' ἀκροῦ τῶ ἐρανοῦ, ἐκεῖθεν συν-
αἴξω αὐτὲς, καὶ εἰσάξω αὐτὰς εἰς
τὸν

ΛΟΓΟΙ ΝΕΕΜΙΑ ΤΙΟΥ ΑΧΑΛΙΑ) ΛΟΓΟΙ ΝΕΕΜΙΑ ΥΙΟΥ ΧΕΛΝΙΑ. CAP. I. v. 1. Χασσηλου) χα-
σελῦ. ibid. (Αββεθρᾶ) αββεθ. v. 3. ἔποςαν. ibid. οἱ καταλειπόμενοι) adjicit οἱ κατα-
λειφθέντες. ib. καὶ πύλαι) καὶ αἱ πύλαι. v. 4. ἐνώπιον Θεοῦ) ἐνώπιον τῷ Θεῷ. v. 5. ὁ φοβερός)
absque articulo. ibid. ἔλεος τοῖς) ἔλεός σου τοῖς. v. 6. δούλε) τοῦ δέλου. ibid. ἐπὶ ἀμαρτίαις)
ἐπὶ ἀμαρτίαις. ib. ὡς) αἵ. v. 8. τῷ παιδί σου Μωϋσῇ) τῷ Μωϋσῇ παιδί σου. v. 9. διασκορπῶ ὑ-
μῶν) διασπορά ὑμῶν.

τὸν τόπον, ἐν ἐξελεξάμην κατασκευάσαι τὸ ὄνομά με ἐκεῖ.

10. Καὶ αὐτοὶ παῖδες σου καὶ λαός σου, οὓς ἐλυτρώσω ἐν δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταιᾷ.

11. Μὴ δὴ, Κύριε· ἀλλ' ἔσω τὸ οὗς σε προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τῇ δέλεσθαι, καὶ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σε τῶν θελούντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. καὶ εὐλόωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον, καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκισμοὺς ἐνώπιον τῷ ἀνδρὸς τέτα· Καὶ γὰρ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ ἐγένετο ἐν μηνὶ Νεισάν ἔτος εἰκοστὴ Ἀρθασασιὰ βασιλεῖ, καὶ ἦν ὁ οἶκος ἐνώπιον ἐμῷ καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον, καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ. καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτῷ.

2. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς· διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν, καὶ οὐκ εἰ μετριάζων; οὐκ ἔστι τοῦτο, εἰ μὴ πονηρία καρδίας. καὶ ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα.

3. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. διὰ τί ἔμὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν με, διότι ἡ πόλις, οἶκος μνημείων πατέρων μου, ἡρημάθη, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν πυρὶ;

4. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς· περὶ νί, καὶ Ταβία ὁ δῆλος ὁ Ἀμμωνί, καὶ πονη-

ν. 10. ἐν δυνάμει) ἐν τῇ δυνάμει. ν. 11. δὴ ἀλλ' ἔσω) δὴ κύριε, ἀλλ' ἔσω. ibid. (ἀνδρὸς, Καὶ γὰρ) ἀνδρὸς τούτου. καὶ ἐγώ. CAP. II. ν. 1. Νεισάν) νισάν. ν. 2. οὐκ ἔστι τοῦτο) καὶ ἐκ ἔστι τέτα. ν. 3. διὰ τί ἡ πόλις) διότι ἡ πόλις. ν. 4. συνζητεῖς; καὶ προσευξάμην) σὺ ζητεῖς; καὶ προσευξάμην. ν. 5. εἰς Ἰέρδα) ἐν ἰούδα. ν. 6. ἡ παρεσία) ἡ πορεία. ν. 9. τῆς δυνάμεως) absque articulo. ν. 10. ὁ Ἀμμωνί) absque articulo.

τῆς τοῦτο σὺ ζητεῖς; καὶ * προσευξάμην συνζητεῖς πρὸς τὸν Θεὸν τῷ οὐρανοῦ, * προτευ-

5. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· εἰ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθὸν θήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου, ὥστε πέμψαι αὐτὸν εἰς Ἰέρδα εἰς πόλιν μνημείων πατέρων μου, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν.

6. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτῷ· ἔως πότε ἔσαι ἡ πορεία σου, καὶ πότε παρεσία ἐπιτρέψεις; καὶ ἡγαθύνθη ἐνώπιον τῷ βασιλεῶς, καὶ ἀπέσειλέ με, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὄρεον.

7. Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· εἰ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ἀγαθόν, δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τὰς ἐπάρχους πέραν τῷ ποταμοῦ, ὥστε παραγαγεῖν με ἔως ἔλθω ἐπὶ Ἰούδαν,

8. καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ἀσάφ Φύλακα πρὸς παραδείσου ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναί μοι ξύλα σκεῦασαι τὰς πύλας, καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ εἰς οἶκον ὃν εἰσπεύσομαι εἰς αὐτόν. Καὶ ἔδωκέ μοι ὁ βασιλεὺς, ὡς χεῖρ Θεοῦ ἡ ἀγαθή.

9. Καὶ ἦλθον πρὸς τὰς ἐπάρχους πέραν τῷ ποταμῷ, καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τῷ βασιλεῶς· καὶ ἀπέσειλε μετ' ἐμῷ ὁ βασιλεὺς ἀρχηγὸς τῆς δυνάμεως καὶ ἵππεις.

10. Καὶ ἤκασε Σαναβαλλάτ ὁ Ἀρω- νί, καὶ Ταβία ὁ δῆλος ὁ Ἀμμωνί, καὶ πονη-

πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο, ὅτι ἦκει ἀν-
θρῶπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσ-
ραήλ.

11. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἦμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

12. Καὶ αἰέτην νυκλὸς, ἐγὼ καὶ ἄν-
δρες ὀλίγοι μετ' ἐμῆ, καὶ ἐκ ἀπήγγει-
λα ἀνθρώπων τί ὁ Θεὸς δίδωσιν εἰς καρ-
δίαν με τῷ ποιῆσαι μετὰ τῷ Ἰσραήλ,
καὶ κλῆνος οὐκ ἔστι μετ' ἐμῆ, εἰ μὴ τὸ
ὁ κλῆνος ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῶ.

13. Καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τῇ Γωλη-
λά, καὶ πρὸς σῶμα πηγῆς τῶν συκῶν,
καὶ εἰς πύλην τῆς κοπρίας, καὶ ἦμην
συντρίβων ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ὁ
αὐτοὶ καθαίρει, καὶ πύλαι αὐτῆς
κατεβρώθησαν ἐν πυρὶ.

14. Καὶ παρελθὼν ἐπὶ πύλην τῇ
Ἀὶν καὶ εἰς κολυμβήθραν τῇ βασιλέως,
καὶ ἐκ ἧν τόπος τῷ κλῆνι παρελθόντι
ὑποκάτω με.

15. Καὶ ἦμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τεί-
χει χειμάρρῃ νυκλὸς· καὶ ἦμην συντρί-
βων ἐν τῷ τείχει, καὶ ἦμην ἐν πύλῃ
τῆς Φάραγγος, καὶ ἐπέσρεψα.

16. Καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν
τί ἐπορεύθην, καὶ τί ἐγὼ ποίῳ· καὶ
τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς
ἐντίμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς, καὶ τοῖς
καταλοίοις τοῖς ποιῶσι τὰ ἔργα, ἕως
τότε οὐκ ἀπήγγειλα.

17. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς
βλέπετε τὴν πονηρίαν, ἐν ᾗ ἔσμεν ἐν

αὐτῇ, πῶς Ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ
αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρὶ· δεῦτε,
καὶ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ἱερουσα-
λὴμ, καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἔτι ὄνειδος.

18. Καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χει-
ρα τῇ Θεοῦ ἣ ἐστὶν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμῆ,
καὶ τὰς λόγους τῇ βασιλέως οὓς εἶπε
μοι· καὶ εἶπα, ἀναστῶμεν, καὶ οἰκοδο-
μήσωμεν· καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες
αὐτῶν εἰς ἀγαθόν.

19. Καὶ ἤκουσε Σαναβαθαὶτ ὁ Ἀρα-
νὶ, καὶ Ἰωβία ὁ δῆλος ὁ Ἀμμωνί, καὶ
Ἰησαῖμ ὁ Ἀραβί, καὶ ἐξεγέλασαν ἡ-
μᾶς, καὶ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ εἶπον·
τί τὸ ἔργον τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε; ἢ
ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε;

20. Καὶ ἐπέσρεψα αὐτοῖς λόγον,
καὶ εἶπα αὐτοῖς· ὁ Θεὸς τῇ θρανῷ αὐ-
τὸς εὐδοῶσι ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς δῆλοι αὐ-
τῷ καθαροί, καὶ οἰκοδομήσωμεν. καὶ ὑ-
μῖν οὐκ ἔστι μερίς, καὶ δικαιοσύνη, καὶ
μνημόσυνον ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ἀνέστη Ἐλισούβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέ-
γας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ
ἱερεῖς, καὶ οἰκοδομήσαν τὴν πύ-
λην τὴν προβατικὴν· αὐτοὶ ἡγίασαν αὐ-
τήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ
ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν, ἕως
πύργου Ἀναμεήλ.

2. Καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν ἀνδρῶν Ἱερου-
σῶ, καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν Ζααχάρῃ υἱοῦ
Ἀμαρι.

3. Καὶ

ν. 10. ἀνθρῶπος) ὁ ἀνθρῶπος. ν. 12. ὁ ἐγὼ) ᾧ ἐγὼ. ν. 13. ἐν πυρὶ) πυρὶ. ν. 17. πονηρίαν, ἐν) πο-
νηρίαν ταύτην, ἐν. ν. 18. καὶ τοὺς λόγους) καὶ πρὸς τὰς λόγους. ibid. εἰς ἀγαθόν.) εἰς τὸ ἀγαθόν.
CAP. III. ν. 1. Ἐλισούβ) Ἐλισούβ. ν. 2. υἱῶν ἀνδρῶν Ἱερουσῶ) ἀδελφῶν υἱῶν Ἱερουσῶ. ibid.
Μισαί) Ἀμαρι.

3. Καὶ τὴν πύλιν τὴν ἰχθυερὰν ἀκοδόμησαν υἱοὶ Ἀσανά· αὐτοὶ ἐξέγασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ κλείθρα αὐτῆς, καὶ μοχλὸς αὐτῆς.

Ἰεθαία υἱὸς Ἐρωμάφ, καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτῆ· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῆ ἐκράτησεν Ἀτὰς υἱὸς Ἀσβανία.

Αὐτὲς

χεῖρας

4. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευεν ἀπὸ Ῥαμῶθ υἱὸς Οὐρία, υἱὸς Ἀκκῶς· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευε Μοσολάμ υἱὸς Βαραχίου, υἱὸς Μασσεβιήλ· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευεν Σαδὴκ υἱὸς Βαανά.

5. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευον οἱ Θε-
Ἀδωρη κωεὶμ καὶ Ἀδωρίμ, οὐκ εἰσήμεναι τρά-
χηλον ἑαυτῶν εἰς δεξιάν αὐτῶν.

6. Καὶ τὴν πύλιν τῆς Αἰσανά ἐκράτησαν Ἰωειδὰ υἱὸς Φασέκ, καὶ Μεσολάμ υἱὸς Βασωδία· αὐτοὶ ἐξέγασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ κλείθρα αὐτῆς, καὶ μοχλὸς αὐτῆς.

7. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησαν Μαλτίας ὁ Γαβανίτης, καὶ Εὐάριμ ὁ Μηρωναδίτης, ἄνδρες τῆς Γαβαν καὶ τῆς Μασφά, ἕως θρόνου τῆς ἀρχοντοῦ τῆς πέρας τῆς ποταμοῦ,

8. καὶ παρ' αὐτὸν παρεσφάλιστο Ὁζιήλ υἱὸς Ἀραχίου πυρῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἀνανίας υἱὸς τῆς Ῥακεεὶμ, καὶ κατέλιπον Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς τείχους τῆς πλατέος.

9. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησε Ῥαφαία υἱὸς Σάρ, ἀρχὼν ἡμίσεος περιχώρου Ἱερουσαλὴμ.

10. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν

11. καὶ δεύτερος ἐκράτησε Μελχίας υἱὸς Ἡράμ, καὶ Ἀσούβ υἱὸς Φαάθ Μω-
Ἰεμαῖ ἄβ, καὶ ἕως πύργου τῶν Θανουρεῖμ.

12. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῆ ἐκράτησε Σαλλέμ υἱὸς Ἀλλωῆς, ἀρχὼν ἡμίσεος περιχώρου Ἱερουσαλὴμ, αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆ.

13. Τὴν πύλιν τῆς Φάραγγος ἐκράτησαν Ἀνούν καὶ οἱ κατοικοῦντες Ζανῶ, αὐτοὶ ἀκοδόμησαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ κλείθρα αὐτῆς, καὶ μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ χιλοὺς πῆχεις ἐν τῷ τείχει ἕως τῆς πύλης τῆς κοπρίας.

14. Καὶ τὴν πύλιν τῆς κοπρίας ἐκράτησε Μελχία υἱὸς Ῥηχάβ, ἀρχὼν περιχώρου Βηθανκαρίμ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ
Βηθανκα-
χαριμαῖ αὐτοῦ. καὶ ἐσκέπασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ κλείθρα αὐτῆς, καὶ μοχλοὺς αὐτῆς.

15. Τὴν δὲ πύλιν τῆς πηγῆς ἡσφάλιστο Σα-
λμων υἱὸς Χολεζέ, ἀρχὼν μέρους τῆς Μασφά, αὐτὸς ἐξοκοδόμησεν αὐτήν, καὶ ἐξέγαγεν αὐτήν, καὶ ἔστησε τὰς θύρας αὐτῆς, καὶ μοχλὸς αὐτῆς, καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ τῆς βασιλείας, καὶ ἕως τῶν κλιμακῶν τῶν καλὰ βαλουσῶν ἀπὸ πόλεως Δαυίδ.

Tom. II.

R r r

16. Ὅπι-

v. 3. ἔστησαν) ἐξέγασαν. v. 4. ἐπὶ χεῖρας) ἐπὶ χεῖρα. ibid. ἀπὸ Ῥαμῶθ) ἐπὶ Ῥαμῶθ. ib. Μασσεβιήλ.) μαζεβιήλ. ib. & v. 5. ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευον οἱ Θεκωεὶμ καὶ Ἀδωρη) ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευε σαδὴκ υἱὸς βαανά. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέχευον οἱ θεκωεὶμ καὶ ἀδωρίμ. ib. ἑαυτῶν) αὐτῶν. v. 6. τῆς Αἰσανά) ἑσσανα. ibid. Ἰωειδὰ) ἰωιδά. ib. κλείθρα αὐτῆς) quæ his minoribus typis subi-
ciuntur supplementa usque ad v. 8. verba ἐκράτησεν Ἀνανίας &c. omnia habet Edit. Rom.
v. 8. Ῥακεεὶμ) Ῥακεεμ. v. 9. Ῥαφαία) addit υἱὸς Σούρ. v. 10. Αὐτὲς υἱὸς Ἀσβανία) ἀτλουθ
υἱὸς ἀσβανία. v. 11. Ἡεμαῖ) Ἡράμ. ibid. Φαάθ) Φαάτ. ib. Θανουρεῖμ) θανουρίμ. v. 14. Βη-
θανκαχαριμαῖ) βηθανκαχαρίμ. ibid. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς) absque articulo. v. 15. Quæ minoribus li-
teris distincta leguntur, omnia exhibet Edit. Rom.

16. Ὅπισω αὐτῷ ἐκράτησεν Νεεμίας υἱὸς Ἀζβᾶχ, ἀρχων ἡμίσεος περιχώρου Βηθσῆρ ἕως κήπου τάφου Δαυὶδ, καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γενονίας καὶ ἕως Βηθθαγαβαρεῖμ.

17. Ὅπισω αὐτῷ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ραῆμ υἱὸς Βανεί· ἐπὶ χεῖρα αὐτῷ ἐκράτησεν Ἀσαβία, ἀρχων ἡμίσεος περιχώρου Κεελά τῷ περιχώρῳ αὐτῷ.

18. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτάν, Βενεί υἱὸς Ἡναδάδ, ἀρχων ἡμίσεος περιχώρου Κεελά.

19. καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτῷ Ἀζῆρ υἱὸς Ἰησῆ, ἀρχων τῷ Μασφῆ, μέτρον δεύτερον πύργου ἀναβάσεως τῆς συναγωγῆς τῆς γωνίας.

20. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βαρῆχ υἱὸς Ζαβού, μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας Βηθελιασῆ τῷ ἱερέως τῷ μεγάλῳ.

21. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεραμωθ Βηθελι- υἱὸς Οὐρία υἱὸς Ἀκκαῶς, μέτρον δεύτερον σελᾶ ἀπὸ θύρας Βηθελιασῆ ἕως * ἐκλείψεως Βη- * ἐκθλί- θελιασῆ.

ψεως 22. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱε- Ἀρχχεχ- ρεῖς ἄνδρες Ἐκκχεχρ.

ζάρ 23. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βευα- μεῖν καὶ Ἀσουῆ κατέναντι οἴκου αὐτῶν· μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀζαρία υἱὸς Μαασίου υἱοῦ Ἀνανία, ἐχόμενα οἴκου αὐτῷ.

24. μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βανεί υἱὸς Ἡναδάδ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ Βηθα- ζαρία ἕως τῆς γωνίας καὶ ἕως τῆς καμπῆς.

25. Φαλαῆξ υἱὸς Εὐζαὶ ἐξεναντίας τῆς γωνίας, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τῷ οἴκου τῷ βασιλείῳ ὁ ἀνώτερος, ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς, καὶ μετ' αὐτὸν Φαδαία υἱὸς Φόρος.

26. Καὶ οἱ Ναθινεῖμ ἦσαν οἰκῆντες ἐν τῷ Ὠφάλ, ἕως κήπου πύλης τῷ ὕδατος εἰς ἀνατολὰς, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων.

27. μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ Θε- κωεῖμ, μέτρον δεύτερον ἐξεναντίας τῷ πύργῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐξέχοντος, καὶ ἕως τῷ τείχεος τῷ Ὀφλά. Σοφλά

28. Ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξεναντίας οἴκου (μετ') αὐτοῦ.

29. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαδ- δαὺκ υἱὸς Ἐμμήρ ἐξεναντίας οἴκου ἑαυ- τοῦ, καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαμῶα υἱὸς Σεχενία, φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς.

30. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀνανία υἱὸς Σελεμία, καὶ Ἀνώμ υἱὸς Σελεφ ὁ Σεμῖα ἕκλος, μέτρον δεύτερον· μετ' αὐτὸν ἐκρά- τησε Μεσελάμ υἱὸς Βαραχία ἐξεναντίας Βαρία γαζοφυλακῆς αὐτοῦ.

31. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μελχία υἱὸς

ν. 16. Ἀζβᾶχ) Ἀζαβᾶχ. ibid. Βηθθαγαβαρεῖμ) Βηθθαγαβαρεῖμ. ν. 17. Βανεί) Βανί. ibid. Κεελά) κεελά, ita de seq. vers. ν. 18. Μετ' αὐτὸν) καὶ μετ' αὐτὸν. ν. 19. Ἀζῆρ) Ἀζούρ. ibid. Μασφῆ) μασφαι. ib. γωνίας) τῆς γωνίας. ν. 20. Καὶ μετ' αὐτὸν) καὶ deest. ν. 21. Βηθελιασῆ) ἕως ἐκλείψεως) βηθελιασῆ ἕως ἐκλείψεως. ν. 22. Ἀρχχεχ(ζάρ) ἐκκχεχρ. ν. 23. μετ' αὐτὸν) ἐκρ. Ἀζαρία) καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀζαρία. ν. 24. Βανεί υἱὸς Ἡναδάδ) Βανί υἱὸς Ἀδάδ. ν. 25. Φαλαῆξ) Φαλάχ. ν. 26. Ναθινεῖμ) ναθινίμ. ν. 27. μετ' αὐτὸν) πρᾶξις καὶ. ibid. Θεκωεῖμ) θεκωίμ. ib. Σοφλά) ὀφλά. ν. 28. μετ' αὐτοῦ) ἑαυτοῦ. ν. 29. μετ' αὐτὸν) καὶ μετ' αὐτὸν. ν. 30. Σεμῖα) σελεμία. ibid. Βαρία) βαρραχία.

υἱὸς τῆ Σαρεφί ἕως Βηθανναθινίμ, καὶ οἱ ῥοποῦλαιοι ἀπέναντι πύλης τῆ Μαφθακὶ καὶ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς.

32. Καὶ ἀναμέσον τῆς πύλης τῆς προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ ῥοποῦλαιοι.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΚΑΙ ἐγένετο ἥνικα ἤκουσε Σαναβαλλάτ, ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομεῖμεν τὸ τεῖχος, καὶ ποιηρὸν ἦν αὐτῷ, καὶ ὠργίσθη ἐπὶ πολὺ, καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις.

2. Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν; ἄρα θυσιάσουσιν; ἄρα δυνήσονται; καὶ σήμερον ἰάσονται τὰς λίθους, μετὰ τὸ χῆμα γενέσθαι γῆς καυθέντας.

3. Καὶ Τωβίας ὁ Ἀμμανίτης ἐχόμενοι εἶπαν· να αὐτῷ ἦλθε, καὶ ἔπε πρὸς * αὐτούς· * ἑαυτὲς μὴ † θυσιάσουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ τῇ τό† θυσιά· που αὐτῶν; οὐχὶ ἀναθήσεται ἀλώπηξ, σκῆψιν καὶ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐτῶν;

4. Ἀκροσὸν ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυκλήρισμόν,

5. καὶ ἐπίτρεψον ἐνεδίσιμόν αὐτῶν εἰς αὐτοῖς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ δὸς αὐτοῖς εἰς μυκλήρισμόν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας,

6. καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ἀνομίαν.

7. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε Σαναβαλλάτ καὶ Τωβία καὶ οἱ Ἀραβες καὶ οἱ

Ἀμμανίται, ὅτι ἀνέβη ἡ Φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσασθαι, καὶ ποιηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη σφόδρα.

8. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπιτοαστὸν, ἐλθεῖν καὶ παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ.

9. Καὶ προσηυξάμεθα πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐξήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπεν Ἰσίδας· συνετρίβη ἡ ἰχὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ χεὺς πολὺς, καὶ ἡμεῖς ἐδυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ τείχει.

11. Καὶ εἶπαν οἱ θλίβοντες ἡμᾶς· ἐγνώσονται, καὶ οὐκ ὀψονται, ἕως οὗτο ἔλθωμεν εἰς μέσον αὐτῶν, καὶ φονεύσωμεν αὐτοὺς, καὶ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον.

12. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθον οἱ Ἰουδαῖοι οἱ εἰκύντες ἐχόμενα αὐτῶν, καὶ εἶπον ἡμῖν· ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐφ' ἡμᾶς.

13. Καὶ ἐξῆσα εἰς τὰ κατώτατα τῆ πόπου κατόπιθεν τῆ τείχους ἐν τοῖς σκεπενοῖς, καὶ ἐξῆσα τὸν λαὸν κατὰ δῆμους μετὰ ῥομφαίων ἑαυτῶν, λόγχας αὐτῶν καὶ τόξα ἑαυτῶν.

14. Καὶ ἴδον, καὶ ἀνέστην, καὶ εἶπον πρὸς τὰς ἐντίμους, καὶ πρὸς τὰς στρατηγὰς, καὶ πρὸς τὰς καταλοῖπας τῆ λαοῦ· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου

R r r 2

αὐτῶν,

v. 31. Μαφθακὶ) μαφθακὶ CAP. IV. v. 1. ἢν αὐτῷ) αὐτῷ ἐφάνη. v. 2. Supplementa minoribus literis expressa habet Edit. Rom. v. 3. εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· μὴ θυσιάσουσιν) ὅπε πρὸς αὐτοῖς· μὴ θυσιάσουσιν. v. 4. δὸς αὐτοῖς εἰς) δὸς αὐτοῖς εἰς. v. 8. καὶ παρατάξασθαι ἐν Ἱερ.) παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ. v. 11. φονεύσωμεν) φονεύσωμεν. v. 12. εἶπον) εἶπον. v. 13. αὐτῶν) αὐτῶν, bis. v. 14. εἶπον) εἶπα.

αὐτῶν, μνήσθητε τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ μεγάλῃ καὶ φοβερῇ, καὶ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, υἱῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων ὑμῶν, γυναικῶν ὑμῶν, καὶ οἶκον ὑμῶν.

ἔγνωσαν 15. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν, καὶ διεσπένδασεν ὁ Θεὸς τὴν βελὴν αὐτῶν. καὶ ἐπεσρέψαμεν πάντες ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

ἐκλεταγ- 16. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡμῖς τῶν ἐκτεταγμένων ἐποίησαν τὸ ἔργον, καὶ ἡμῖς αὐτῶν ἀντείχοντο, καὶ λόγχοι καὶ θυρεοὶ καὶ τὰ τόξα καὶ οἱ θύρακες καὶ οἱ ἀρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου Ἰδδα,

17. τῶν οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει. καὶ οἱ αἵροντες ἐν τοῖς ἀρτήρησιν ἐν ὀπλοῖς· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει ἑαυτὴ τὸ ἔργον, καὶ ἐν μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα.

18. Καὶ οἱ οἰκοδόμοι, ἀνὴρ ῥομφαίαν ἑαυτῷ ἐξωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφύν ἑαυτοῦ, καὶ ὠκοδομῶσαν. καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερατῇ ἐχόμενα αὐτῷ.

19. Καὶ εἶπα πρὸς τὰς ἐντίμους, καὶ πρὸς τὰς ἀρχοντας, καὶ πρὸς τὰς καταλοίπους τῷ λαῷ· τὸ ἔργον πλατὺ καὶ πολὺ, καὶ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τῷ τείχους μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

20. Ἐν τῷ πᾶσι εἰ εἰς ἀνέστητε τὴν φωνὴν τῆς κερατῆς, ἐκεῖ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν πολεμήσει περὶ ἡμῶν.

21. Καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες τὸ ἔργον, καὶ ἡμῖς αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβιάσεως τῷ ὄρει ἕως ἐξόδου τῶν ἄστρον.

22. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ λαῷ· ἕκαστος μετὰ τῷ νεανίσκῳ αὐτοῦ ἀνέστη· ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔστω ὑμῖν ἡ νύξ προφυλακὴ, καὶ ἡ ἡμέρα ἔργον.

23. Καὶ ἡμῖν ἐγὼ, καὶ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς ὀπίσω με, καὶ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος ἀνὴρ τὰς ἱμάτιον ἑαυτοῦ.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΚΑΙ ἦν κραυγὴ τῷ λαῷ καὶ γυναικῶν αὐτῶν μεγάλη πρὸς τὰς ἀδελφούς ἑαυτῶν τὰς Ἰσθαίους.

2. Καὶ ἦσαν τινες λέγοντες· ἐν υἱοῖς ἡμῶν καὶ ἐν θυγατέρασιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοὶ, καὶ ληψόμεθα σίτον, καὶ φαγόμεθα καὶ ζησόμεθα.

3. Καὶ εἰσὶ τινες λέγοντες· ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγυγνῶμεν, καὶ ληψόμεθα σίτον καὶ φαγόμεθα.

4. Καὶ εἰσὶ τινες λέγοντες· ἐδανεύσαμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τῷ βασιλεῶς, ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν.

5. Καὶ νῦν ὥς σάρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σάρξ ἡμῶν· ὥς υἱοὶ αὐτῶν, υἱοὶ ἡμῶν· καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τὰς υἱούς ἡμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς

V. 14. καὶ θυγατέρας) καὶ abest. V. 15. ἐγνώσαν) ἤκουσαν. V. 16. ἐκτεταγμένων) ἐκτεταγμένων. ibid. καὶ τὰ τόξα καὶ οἱ θύρακες) articulus utroque loco deest. V. 17. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ, ita quoque V. 18. bis. V. 21. Καὶ ἡμῖς ποιοῦντες) καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες. V. 22. ἔστω τῷ λαῷ) ad hoc est ἕκαστος μετὰ τῷ νεανίσκῳ αὐτοῦ. V. 23. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ. CAP. V. V. 1. ἦν κραυγὴ) ἡ κραυγὴ. ibid. ἑαυτῶν) αὐτῶν.

εἰς δέλους, καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων
ἡμῶν καταδυναστεύμεναι, καὶ ἐκ ἐπι-
δυναμίας χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀγροὶ ἡμῶν
καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις.

6. Καὶ ἐλυπήθην σφόδρα καθὼς ἤ-
κουσα τὴν κραυγὴν αὐτῶν καὶ τὰς λό-
γους τούτους.

7. καὶ ἐβουλεύσατο καρδία με ἐπὶ
ἐμέ· καὶ ἐμαχεσάμην πρὸς τὰς ἐντί-
μους καὶ τὰς ἀρχοντας, καὶ εἶπον
αὐτοῖς· ἀπαιτήσῃ ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν
ἐαυτῆ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε; καὶ ἔδωκα ἐπὶ
αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην,

8. καὶ εἶπον αὐτοῖς· ἡμεῖς κεκλήμεθα
τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν τὰς Ἰουδαίους τὰς
πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἐκκσίᾳ ἡ-
μῶν· καὶ ὑμεῖς πωλεῖτε τὰς ἀδελφὰς
ὑμῶν, καὶ παραδοθήσονται ἡμῖν; καὶ ἡσύ-
χασαν, καὶ οὐχ εὗροσαν λόγον.

9. Καὶ εἶπα· ἐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν
ὑμεῖς ποιεῖτε· ἐχ' ἔτις ἐν φόβῳ Θεοῦ
ἡμῶν ἀπελευσέσθε ἀπὸ ὀνειδισμοῦ τῶν
ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

10. Καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ οἱ γνω-
στοί μου, καὶ ἐγώ, ἐθήκαμεν ἑαυτοῖς
ἀργύριον καὶ σῖτον· ἐγκατελίπομεν δὴ
τὴν ἀπαίτησιν ταύτην.

11. Ἐπιτρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμε-
ρον ἀγρὰς αὐτῶν καὶ ἀμπελῶνας αὐ-
τῶν, ἐλαιῶνας αὐτῶν καὶ οἰκίας αὐτῶν,
καὶ ἀπὸ τῆς ἀργυρίου τὸν σῖτον καὶ τὸν
οἶνον καὶ τὸ ἐλαιὸν ἐξενέγκατε ἑαυτοῖς.

12. Καὶ εἶπαν· ἀποδώσομεν, καὶ παρ'

αὐτῶν ἐζητήσομεν, οὕτως ποιήσομεν
καθὼς σὺ λέγεις. καὶ ἐκάλεσα τὰς ἱε-
ρεῖς, καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς
τὸ ῥῆμα τοῦτο.

13. Καὶ τὴν ἀναβολὴν με ἐξετίναξα,
καὶ εἶπον· οὕτως ἐκλινάξαι ὁ Θεὸς πάν-
τα ἄνδρα ὃς ἐθήσει τὸν λόγον τοῦ-
τον, ἐκ τῆς οἴκου αὐτῆ καὶ ἐκ κόπου
αὐτῆ, καὶ ἔσαι οὕτως ἐκλετιναγμένος
καὶ κενός. καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία,
ἀμήν· καὶ ἤνεσαν τὸν Κύριον. καὶ ἐποίη-
σεν ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

14. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐνετείλατό
μοι εἶναι εἰς ἀρχοντα αὐτῶν ἐν γῇ Ἰούδα,
ἀπὸ ἔτους εἰκοσοῦ καὶ ἕως ἔτους τριακο-
σοῦ καὶ δευτέρου τῷ Ἀρθασαδᾷ, ἔτη
δώδεκα, ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου βίαν
αὐτῶν οὐκ ἔφαγον.

15. Καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἄς
πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπὶ αὐτοὺς, καὶ
ἐλάβουσιν παρ' αὐτῶν ἐν ἀρτοῖς καὶ ἐν
οἴῳ ἔχρατον ἀργύριον, δίδραχμα τεσ-
σαράκοντα· καὶ οἱ ἐκλετιναγμένοι αὐ-
τῶν ἐξῆσιάζοντο ἐπὶ τὸν λαόν. καὶ
ἐγὼ οὐκ ἐποίησα ἔτις ἀπὸ προσώπου
Φόβου Θεοῦ.

16. Καὶ ἐν ἔργῳ τῆς τείχους τούτων
ἐκ ἐκράτησα, ἀγρὸν οὐκ ἐκλήσαμην·
καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ
ἔργον.

17. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἑκατὸν καὶ πεντή-
κοντα ἄνδρες, καὶ ἐρχόμενοι πρὸς ἡμᾶς
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλου ἡμῶν ἐπὶ
τράπεζάν μου.

R r r 3

18. Καὶ

V. 7. εἶπον) ἄπα. ibid. ἑαυτοῦ ὑμῶν) αὐτῶν 2 ὑμῶν. V. 8. εἶπον) ἄπα. ibid. πωλεῖτε τὰς ἀδελφὰς ὑμῶν) adjicit καὶ παραδοθήσονται ἡμῖν. V. 9. ὀνειδισμοῦ) adjicit τῶν ἐθνῶν. V. 11. ἐλαιῶνας) καὶ ἐλαιῶ-
νας. V. 13. εἶπον) ἄπα. V. 14. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας) absque articulo. V. 15. δίδραχμα) δίδραγμα.
V. 17. πενήκοντα) καὶ πενήκοντα.

18. Καὶ ἦν γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μόχος εἰς, καὶ πρόβατα ἕξ ἐκλεκτὰ καὶ χίμαρος ἐγένοντό μοι. καὶ ἀναμέσον τῶν δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἷνος τῷ πλήθει. καὶ σὺν τέτοις ἀρετῇς τῆς βίαις ἐκ ἐξήτησα, ὅτι βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον.

19. Μνήμητι με ὁ Θεὸς εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα τῷ λαῷ τούτῳ.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΚΑΙ ἐγένετο καθὼς ἠκούθη τῷ Σαναβαθαὶτ, καὶ Τωβία, καὶ τῷ Γησαμ τῷ Ἀραβί, καὶ τοῖς καταλοίποις τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι ἀποδόμησα τὸ τεῖχος, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή· καί γε ἕως τῆ καιροῦ ἐκείνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις.

2. Καὶ ἀπέστειλε Σαναβαθαὶτ καὶ Γησαμ πρὸς με, λέγων· δεῦρο, καὶ συναχθῶμεν ἐπιτοαυτὸ ἐν ταῖς κόμαις ἐν πεδίῳ Ἰλνὰ. καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοι μοι ποιῆσαι πονηρίαν.

3. Καὶ ἀπέστειλα ἐπ' αὐτὰς ἀγγέλους, λέγων· ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, καὶ ὃ δυνήσομαι καταβῆναι, μὴ ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον· ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ, καταβήσομαι πρὸς ὑμᾶς.

4. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς με ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ ταῦτα.

5. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς με Σαναβαλ-

λαὶ τὸν παῖδα ἑαυτοῦ, καὶ ἐπιστολὴν ἀνεωγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ· ἐν ἔθνεσιν ἠκούσθη ὅτι σὺ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀποσταῆσαι, διὰ τὸ σὺ οἰκοδομῇς τὸ τεῖχος, καὶ σὺ γίγνη αὐτοῖς εἰς βασιλέα.

7. Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, ἵνα καθίσσης ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλέα ἐν Ἰουδα· καὶ νῦν ἀπαγγελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· καὶ νῦν δεῦρο βαλευσώμεθα ἐπιτοαυτό.

8. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς αὐτὸν, λέγων· ἐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σε σὺ ψεύδῃ αὐτὸς.

9. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες· ἐκλυθήσονται αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τῶ ἔργου τούτου, καὶ ὃ ποιηθήσεται· καὶ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου.

10. Καὶ γὰρ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεὶ υἱοῦ Δαλαία, υἱὸς Μεηταβεήλ, καὶ αὐτὸς συνεχόμενος, καὶ εἶπε· συναχθῶμεν εἰς οἶκον τῷ Θεῷ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι ἔρχονται νυκτὶς φονεῦσαί σε.

11. Καὶ εἶπον· τίς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγώ, φεύξειαι; ἢ τις οἷος ἐγώ, ὃς εἰσ-

ελεύσεται εἰς τὸν οἶκον, καὶ ζήσεται; 12. Καὶ ἐπέγραν, καὶ ἰδὼ ὁ Θεὸς ἐκ ἀπέστειλεν αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λό-

v. 18. γινόμενον) γινόμενον. ibid. τῶν δέκα) δέκα. CAP. VI. v. 1. τῶν ἐχθρῶν) absque articulo. ibid. κατελείφθη αὐτοῖς) κατελείφθη ἐν αὐτοῖς. ibid. καί γε) abest. v. 2. μοι ποιῆσαι) transposita. v. 4. Edit. Rom. habet supplementa min charact. expressa. v. 5. ἐκταῦ) αὐτοῖς. v. 6. ἠκούσθη καὶ) ἠκούσθη ὅτι σὺ καὶ. ibid. διὰ τί σὺ) διὰ τὸ σὺ. ib. καὶ σὺ γίγνη) καὶ σὺ ἔσθι. v. 7. ἐν Ἰουδα) ἐπὶ Ἰουδα. v. 9. αἱ χεῖρες) absque articulo. v. 10. Μεηταβεήλ) μεταβεήλ. v. 11. εἶπον) ἔπα. ibid. οἷος ἐγώ, φεύξειαι; ἢ τις οἷος ἀνὴρ) defunt.

γος κατ' ἐμοῦ. καὶ Ταβίας καὶ Σαναβαλλὰτ ἐμιδώσαντο

13. ἐπ' ἐμὲ ὄχλον, ὅπως φοβηθῶ, καὶ ποιήσω ἔτως, καὶ ἀμάρτω, καὶ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως ὀνειδίσωσί με.

14. Μνήσθητι ὁ Θεὸς μου τῷ Ταβίᾳ καὶ τῷ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα, καὶ τῷ Νααθιά τῷ προφῆτῃ, καὶ τοῖς καταλοίποις τῶν προφητῶν, οἳ ἦσαν φοβερίζοντές με.

15. Καὶ ἐτετέλεθον τὸ τεῖχος πέμπτη καὶ εἰκάδι τῷ Ἑλουλ, εἰς πεντήκοντα καὶ δύο ἡμέρας.

16. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκασαν πάντες οἱ ἔχθροί ἡμῶν, καὶ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, καὶ ἔπεσε φόβος σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τῷ Θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελεωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο.

17. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰσάα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Ταβίαν, καὶ αἱ Ταβία ἤρχοντο πρὸς αὐτούς.

18. ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰσάα ἑνορκοὶ ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τῷ Σεχενία υἱοῦ Ἡραέ· καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτῷ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλάμ υἱῆ Βαραχία εἰς γυναῖκα.

19. καὶ τὰς λόγους αὐτῷ ἦσαν λέγοντες πρὸς με, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. καὶ ἐπιστολαὶ ἀπέστειλε Ταβίας φοβερίσαι με.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΚΑΙ ἐγένετο ἡνίκα ἀκοδομήθη τὸ τεῖχος, καὶ ἔστησαν αἱ θύραι, καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλῶροι, καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οἱ Λευῖται.

2. Καὶ ἐνετείλαμην τῷ Ἀνανία ἀδελφῷ μου, καὶ τῷ Ἀνανία ἄρχοντι τῆς Βειρά ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς ἦν ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν παρὰ πολλὰς.

3. καὶ εἶπον αὐτοῖς, οὐκ ἀνοιγήσονται πύλαι Ἱερουσαλὴμ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ· καὶ ὅτι αὐτῶν ἐτι γρηγορούντων, κλειέδωσαν αἱ θύραι, καὶ σφηνέδωσαν· καὶ ᾤκησαν προφύλακας οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ ἑαυτῷ, καὶ ἀνὴρ ἀπέναντι οἰκίας ἑαυτοῦ.

4. Καὶ ἡ πόλις πλάτεια καὶ μεγάλη, καὶ ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκ ἦσαν οἰκίαι ἀκοδομημέναι.

5. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ συνῆξα τὰς ἐντίμους καὶ τὰς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίας. καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἱ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις· καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ,

6. καὶ ἔτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβάντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἥς ἀπάκισε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνος, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῷ

7. μετὰ

v. 14. τῷ Σαναβαλλὰτ) absque articulo. ibid. τοῖς καταλοίποις) absque articulo. v. 15. Ἑλὺλ εἰς πεντήκ. δύο) Ἑλὺλ μὲν εἰς πεντήκοντα καὶ δύο. v. 16. ἔπεσε) ἐπέπεσε. v. 18. Ἰωνάθαν) Ἰωνάν. CAP. VII. v. 2. Βειρά) Βιρά. ibid. ἦν ἀνὴρ) ὡς ἀνὴρ. v. 3. εἶπον) εἶπα. ibid. καὶ ὅτι αὐτῶν ἐτι) καὶ ἐτι αὐτῶν. ib. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ, bis. v. 6. οἱ υἱοὶ) absque articulo. ibid. τῆς αἰχμαλωσίας) deest articulus. ib. βασιλεὺς) ὁ βασιλεὺς. ib. ἐπέστρεψαν) ἐπέστρεψεν. ib. ἑαυτοῦ) αὐτοῦ.

7. μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ Νεεμία, Ἀζαρέα, Ῥεελμαῖ, Ναεμανί, Βασιαν Μαροδοχέου, Βαλσάν, Μαασφαράθ, Ἐζρα, Βαργείαι, Ναούμ, Βαανὰ, Μασφάρ, ἄνδρες λαὸ Ἰσραήλ.

8. Υἱοὶ Φόρος, διχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.

9. Υἱοὶ Σαφατία τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.

10. Υἱοὶ Ἡρά ἑξακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.

11. Υἱοὶ Φααθ Μωάβ τοῖς υἱοῖς Ἰησὲ καὶ Ἰωάβ, διχίλιοι δεκαοκτώ.

12. Υἱοὶ Αἰλάμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

13. Υἱοὶ Ζαθθά, ὀκτακόσιοι τεσσαρκονταπέντε.

14. Υἱοὶ Ζακχῆ, ἐπιακόσιοι ἐξήκοντα.

15. Υἱοὶ Βανει, ἑξακόσιοι τεσσαρκονταοκτώ.

16. Υἱοὶ Βηβει, ἑξακόσιοι εἰκοσιοκτώ.

Ἀγεταὶ 17. Υἱοὶ Ἀσγάδ, διχίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο.

18. Υἱοὶ Ἀδωνικάμ, ἑξακόσιοι ἐξηκονταεπτά.

19. Υἱοὶ Βαργεῖ, διχίλιοι ἐξηκονταεπτά.

20. Υἱοὶ Ἡδὴν, ἑξακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

21. Υἱοὶ Ἀτῆς τῷ Ἐζεκία, ἐνενηκονταοκτώ.

22. Υἱοὶ Ἡσαμί, τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ.

23. Υἱοὶ Βασί, τριακόσιοι εἰκοσιτέσσαρες.

24. Υἱοὶ Ἀρεῖμ, ἑκατὸν δεκαδύο.

25. Υἱοὶ Γαβαὼν, ἐνενηκονταπέντε.

26. Υἱοὶ Βαισαλεὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Ἀντωφά πεντηκονταεξ.

27. Υἱοὶ Ναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.

28. Ἄνδρες Βηθ τεσσαρκονταδύο.

29. Ἄνδρες Καριαδιαρεῖμ, Χαφερά, καὶ Βηραθ, ἐπιακόσιοι τεσσαρκακοιάρεις.

30. Ἄνδρες Ἀραμά, καὶ Γαβαὼ, ἑξακόσιοι εἰκοσιεῖς.

31. Ἄνδρες Μαχεμαῖς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.

32. Ἄνδρες Βαιθὴλ, καὶ Ἀῖ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Ἄνδρες Ναβία, ἑκατὸν πεντηκονταδύο.

33. Υἱοὶ Μαγεβῶς, ἑκατὸν πεντηκονταεξ.

34. Ἄνδρες Ἡλαμααῖρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

35. Υἱοὶ Ἡράμ, τριακόσιοι εἰκοσι.

36. Υἱοὶ Ἰερεχω, τριακόσιοι τεσσαρκονταπέντε.

37. Υἱοὶ Λοδαδίδ, καὶ Ὠνὼν, ἐπιακόσιοι εἰκοσιεῖς.

38. Υἱοὶ

ν. 7. Ἀζαρία, Ῥεελμαῖ) αζαρία καὶ ρεελμαῖ. ibid. Μαροδοχέου - - Ναούμ) μαροδοχαῖος, Βαλσάν, μαασφαράθ, ἔσδρα, βογούα, Ἰναῆμ. ν. 10. ἑβδομηκονταδύο) πεντηκονταδύο. ν. 11. διχίλιοι δεκαοκτώ.) διχίλιοι ἑξακόσιοι δεκαοκτώ. ν. 13. Ζαθθά) ζαθούα. ν. 16. Βηβει) βηβί. ν. 17. Ἀγεταὶ) ἀσγάδ. ν. 19. Βαργεῖ) βαγοῖ. ν. 20. πεντηκοντατέσσαρες) πεντηκοιανταπέντε. ν. 22. Ἡσαμί) ἡσάμ. ν. 23. Βασί) βεσεῖ. ν. 24. Ἀρεῖμ) ἀρίφ. ibid. δεκαδύο.) δώδεκα, praeterea adjicit, υἱοὶ Ἀσὴν, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς. ν. 26. Βαισαλεὲμ) βαιθαλεὲμ. ibid. Ἀντωφά) ἀτωφά. ν. 27. Ναθὼθ) ἀναθὼθ. ν. 28. Βηθ) βηθασμὼθ. ν. 29. Καριαδιαρεῖμ, Χαφερά) καριαδιαρεῖμ, καφιαρά. ν. 30. εἰκοσιεῖς.) εἰκοσι. ν. 33. in Edit. Rom. deficit. ν. 34. πεντηκοντατέσσαρες.) πεντηκοιανταδύο. ν. 36. Ἰερεχω) ἰεριχω. ν. 37. Ὠνὼν) ὠνω.

38. Υἱοὶ Σαναναΐ, τριχίλιοι ἑνακόσιοι τριάκοντα.

39. Οἱ ἱερεῖς, υἱοὶ Ἰωθαὲ εἰς οἶκον Ἰησοῦ, ἑνακόσιοι ἑβδομηκοντάτρις.

40. Υἱοὶ Ἐμμήρ, χίλιοι πεντηκονταδύο.

41. Υἱοὶ Φασεούρ, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά.

42. Υἱοὶ Ἡράμ, χίλιοι δεκαεπτά. Οἱ Λευῖται,

43. Υἱοὶ Ἰησὺ τῷ Καδμὴλ τοῖς υἱοῖς τῇ Οὐδέϊα, ἑβδομηκοντάτεσσαρες.

44. Οἱ ἄδοντες, Υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν τεσσαρακοντακλίω.

45. Οἱ πυλωροὶ, υἱοὶ Σελλέμ, υἱοὶ Ἀτῆρ, υἱοὶ Τελμών, υἱοὶ Ἀκὲμ, υἱοὶ Ἀτιτά, υἱοὶ Σαβαΐ, ἑκατὸν τριακοντακλίω.

46. Οἱ Ναθινεῖμ, υἱοὶ Σιαά, υἱοὶ Ἀσειφά, υἱοὶ Ταββαῖθ,

47. υἱοὶ Κεϊράς, υἱοὶ Σιαία, υἱοὶ Φαδών,

48. υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ Ἀγγαβὰ, (υἱοὶ Ἀκὲδ, υἱοὶ Οὐτά, υἱοὶ Κητάρ, υἱοὶ Ἀγάβ,) υἱοὶ Σελμεῖ,

49. υἱοὶ Ἀνάν, υἱοὶ Σαδὴλ, υἱοὶ Γαάρ,

50. υἱοὶ Ρααΐα, υἱοὶ Ρασάν, υἱοὶ Νεκωδά,

51. υἱοὶ Γηζάμ, υἱοὶ Ὀζι, υἱοὶ Φεσῆ,

Tom. II.

S s s

δίτς

v. 43. τῷ Καδμὴλ) τοῦ καδμὴλ. v. 45. Σελλούμ) σαλούμ. ibid. Ἀκὲμ) ἀκούβ. ib. Σαβαΐ) σαβί. v. 46. in Rom. οἱ ναθινεῖμ, υἱοὶ σηά, υἱοὶ ἀσφά, υἱοὶ ταββαῖθ. v. 47. Κεϊράς, υἱοὶ Σιαία) κίρας, υἱοὶ ἰσουία. v. 48. Ἀγγαβὰ) ἀγαβὰ. ibid. (υἱοὶ Ἀκουδ, υἱοὶ Οὐτά, υἱοὶ Κητάρ, υἱοὶ Ἀγάβ) defunt. v. 49. Σαδὴλ) γαδὴλ. v. 50. Ρασάν) ρασσάν. v. 51. Φεσῆ) φεσῆ. v. 52. in Rom. υἱοὶ βησὶ, υἱοὶ μεϊνάν, υἱοὶ νεφωσασί. v. 54. Μειδὰ) μιδα. v. 56. in Rom. υἱοὶ νισαΐ, υἱοὶ ἄτιφά. v. 57. Σαφραῖθ, υἱοὶ Φαριδὰ) σαφραῖθ, υἱοὶ Φαριδὰ. v. 58. Ἰεαὴλ) ἰεληλ. ibid. Γααδὴλ) γααδὴλ. v. 59. Φαχαράθ) φαχαράθ. ibid. Σαβαεῖμ, υἱοὶ Ἡμεῖμ) σαβαῖμ, υἱοὶ ἡμῖμ. v. 60. Ναθανεῖμ) ναθινεῖμ. v. 61. Θελμελέχ, Θελαρσα, Χερὲβ) θελμελέθ, θελαρשא, χερουβ. ibid. Ἰεμμήρ) ἱεμμήρ. v. 62. υἱοὶ Βαά) abest. v. 63. Ἐβεία - ἔλαβον) ἔβια, υἱοὶ ἀκώς, υἱοὶ βερζελλὰ, ὅτι ἔλαβον. ibid. βερζελλὰ) βερζελλὰ.

γυναῖκας ὅτε γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῶν.

64. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν ἑαυτῶν τῆς συνουσίας, καὶ οὐχ ἠυρέθη, καὶ ἠγγιχθεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.

65. Καὶ εἶπεν Ἀθερσαθὰ αὐτοῖς, ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ τῆς αἰγίς τῶν αἰγίων, ἕως ἀνέστη ὁ ἱερεὺς Φωτίσαν.

66. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία εἰς τέσσαρας μυριάδας διχιλίους τριακοσίους ἐξήκοντα,

67. πάρεξ δέλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν· ἔτοι ἐπὶ αὐτοῖς τριακοσίοι τριακονταεπτά. καὶ ἄδοντες καὶ ἄδουσαι, διακόσιοι τεσσαρακονίαι πέντε.

68. Ἴπποι ἐπὶ αὐτοῖς τριακονταεξ, ἥμινοι διακόσιοι τεσσαρακονίαι πέντε,

69. κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονίαι πέντε, ὄνοι ἐξακισχίλιοι ἐπὶ αὐτοῖς εἰκοσὶ.

70. Καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον τῷ Ἀθερσαθὰ, ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν χρυσὸς χιλίους, φιάλας πεντήκοντα, καὶ χρῶμα τῶν ἱερέων τριακοντα.

71. Καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς θησαυρὸς τῷ ἔργῳ * χρυσὸς δύο μυριάδας, καὶ ἀργυροὺς μυριάδας

μυῖας διχιλίας διακοσίας, καὶ χρῶμα τῶν ἱερέων ἐξήκονταεπτά.

72. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ Ναθινεῖμ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν· καὶ ἐφθάσεν ὁ μὴν ὁ ἑβδόμος, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν ἑαυτῶν.

ΚΕΦ. Η'. VIII.

ΚΑΙ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς εἰς τὸ πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος· καὶ εἶπον τῷ Ἐζρα τῷ γραμματεῖ, ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου Μωϋσῆ ὃν ἐντείλατο Κύριος τῷ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἦνεγκεν Ἐζρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ ἑως γυναικῶν, καὶ πᾶς ὁ συνῶν, ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τῶν μηνῶν τοῦ ἑβδόμου.

3. Καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς διαφωτίσαι τὸν ἥλιον ἕως μέσης τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ συνιέντες, καὶ ὅσα παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τῆς νόμου.

4. Καὶ ἔση Ἐζρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου, καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι

v. 63. ἐκλήθη τῷ ὀνόματι) ἐκλήθησαν ἐπ' ὀνόματι. v. 64. ἑαυτῶν) αὐτῶν. ibid. ἠυρέθη) εὗρέθη. v. 65. Ἀθερσαθὰ αὐτοῖς) Ἀθερσαθὰ. ibid. ἀνέστη ὁ ἱερεὺς) ἀναστῆ ἱερεὺς. v. 66. εἰς τέσσαρας μυριάδας διχιλίους τριακοσίας.) ὡσεὶ τέσσαρες μυριάδες διχίλιοι τριακοσίοι. v. 68. in Edit. Rom. non habetur. v. 69. in Rom. ita habet : ὄνοι διχίλιοι ἐπὶ αὐτοῖς. v. 70. τῷ Ἀθερσαθὰ, ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν. ibid. χρῶμα τῶν ἱερέων) χρῶμα τῶν ἱερέων, passim. v. 71. τῷ ἔργῳ * χρυσὸς δύο μυριάδας) τῷ ἔργῳ χρυσὸν νομισματός δύο μυριάδας, καὶ ἀργυροὺς μύας, διχιλίας, τριακοσίας, καὶ ἔδωκαν οἱ κατ' αὐτοὺς τοῦ λαοῦ χρυσὸν δύο μυριάδας. ibid. ἀργυροὺς μύας διχιλίας) ἀργυροῦς μύας διχιλίας. v. 72. καὶ οἱ Λευῖται) absque articulo. ibid. καὶ ἐφθάσεν) ab his verbis Edit. Rom. incipit novum Caput. CAP. VIII. v. 1. ἔπαι τῷ Ἐζρα) ἔπαι τῷ Ἐζρα. ibid. ὃ ἐντείλατο) ὃν ἐντείλατο. v. 2. ὁ ἱερεὺς ἐνώπιον) ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον. ibid. ἀνδρῶν καὶ ἑως) καὶ abest. v. 3. ἕως μέσης) ἕως ἡμέρας.

Ματθαι-
θίας
μενα αὐτῷ Ματθαίῳ, καὶ Σαμαίῳ, καὶ Ἀνανίας, καὶ Οὐρία, καὶ Χελκείῳ,
καὶ Μααθίας ἐκ δεξιῶν αὐτῷ, καὶ ἐξ
εὐωνύμων Φαθαίῳ, καὶ Μισαήλ, καὶ
Ἰσαάμ, καὶ Ἀσάμ, καὶ * Ἀσαβαμαί,
καὶ Ζαχαρίας, καὶ Μοσολλάμ.

5. Καὶ ἤνοιξεν Ἐξρας τὸ βιβλίον ἐνώ-
πιον παντὸς τῷ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν
ἐπάνω τῷ λαοῦ. καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤνοι-
ξεν αὐτὸ, ἔση πᾶς ὁ λαός.

6. Καὶ ἠυλόγησεν Ἐξρας Κύριον τὸν
Θεὸν τὸν μέγαν. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ
λαός καὶ εἶπαν, ἀμήν, ἐπαύσαντες
χεῖρας αὐτῶν· καὶ ἔκυψαν, καὶ προσ-
εκύνησαν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ πρόσαπον ἐπὶ
τὴν γῆν.

7. Καὶ Ἰησοῦς, καὶ Βαναίας, καὶ
Σαραβία ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαὸν
εἰς τὸν νόμον· καὶ ὁ λαός ἐν τῇ σά-
σει αὐτῷ.

8. Καὶ ἀνέγνωσαν ἐν τῷ βιβλίῳ νό-
μου τῷ Θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν Ἐξρας, καὶ
διέσελλεν ἐν ἐπισήμῃ Κυρίου, καὶ συνῆκεν
ὁ λαός ἐν τῇ ἀναγνώσει.

9. Καὶ εἶπε Νεεμίας, καὶ Ἐξρας ὁ
ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς, καὶ οἱ Λευί-
ται, καὶ οἱ συνετίζοντες τὸν λαόν, καὶ
εἶπαν παντὶ τῷ λαῷ· ἡμέρα ἀγία ἐστὶ
Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε, μηδὲ
κλαίετε, ὅτι ἐκλαίει πᾶς ὁ λαός, ὡς
ἤκουσεν τὰς λόγους τῷ νόμου.

10. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευέσθε,

φάγετε λιπάσματα, καὶ πίνετε γλυ-
κάσματα, καὶ ἀποστείλατε μερίδας τοῖς
μὴ ἔχουσιν, ὅτι ἀγία ἡ ἡμέρα ἐστὶ τῷ
Κυρίῳ ἡμῶν, καὶ μὴ διαπέσητε, ὅτι ἐστὶν
ἰχὺς ἡμῶν.

11. Καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάν-
τα τὸν λαόν, λέγοντες· σιωπάτε, ὅτι
ἡμέρα ἀγία, καὶ μὴ καταπίπτετε.

12. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαός φαγεῖν
καὶ πίνειν, καὶ ἀποστέλλειν μερίδας, καὶ
ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συν-
ῆκαν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγνώρισεν
αὐτοῖς.

13. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συν-
ήχθησαν οἱ ἀρχόντες τῶν πατριῶν τῷ
παντὶ λαῷ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸς
Ἐξραν τὸν γραμματέα, ἐπισηῆσαι πρὸς
πάντας τὰς λόγους τῷ νόμου.

14. Καὶ εὗροσαν γεγραμμένον ἐν τῷ
νόμῳ, ὃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μαυ-
σῇ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἐν σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ,

15. καὶ ὅπως σημάνωσι σάλπιγγιν
ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν
Ἱερουσαλὴμ. Καὶ εἶπεν Ἐξρας· ἐξέλθα-
τε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐνέγκατε φύλλα
ἐλαιᾶς, καὶ φύλλα ξύλων κυπαρισσί-
νων, καὶ φύλλα μυρσίνης, καὶ φύλλα
φονίκων, καὶ φύλλα ξύλου δασέας,
ποιῆσαι σκηνάς αὐτοῖς κατὰ τὸ γε-
γραμμένον.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαός, καὶ ἤνεγ-
σαν,

S S S Z

v. 4. Ματθαίῳ) ματθαίῳ. ibid. Οὐρία) ὀρίῳ. ib. ἐξ εὐωνύμων) ἐξ ἀριστερῶν. ib. Ἰσαάμ, καὶ
Ἀσαβαμαί) ἰσαάμ καὶ ἀσαβαμαί. ib. Μοσολλάμ) μεσολλάμ. v. 6. χεῖρας αὐτῶν) τὰς χεῖρας
αὐτῶν. v. 7. Σαραβία) σαραβίας. v. 8. ἐν τῷ βιβλίῳ) ἐν βιβλίῳ. ibid. ἐπισήμη) ἐν ἐπισήμῃ.
v. 9. Κυρίῳ τῷ Θεῷ) τῷ κυρίῳ Θεῷ. ibid. ἤκουσεν) ἤκουσαν. v. 10. ἡ ἡμέρα ἐστὶ) ἐστὶν ἡ ἡμέρα.
ibid. ἐστὶν ἰχὺς) ἐστὶν ἰχὺς. v. 13. τῷ παντὶ λαῷ) τῷ παντὶ λαῷ. v. 15. ἐξέλθατε)
ἐξέλθετε. ibid. σκηνάς αὐτοῖς) αὐτοῖς ἀβελ.

και, και ἐποίησαν σκηναὺς αὐτοῖς ἀνὴρ ἐπὶ τῷ δώματός αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν αὐλαῖς οἴκου τῷ Θεοῦ, καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως, οἷκε καὶ ἕως πύλης Ἐφραΐμ.

17. Καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, σκηναὺς, καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη.

18. Καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τῷ Θεῷ ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑκάτης. καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ τῷ μηνὶ τούτῳ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ, καὶ ἐν σάκκοις, καὶ σποδῷ ἐπὶ κεφαλῇς αὐτῶν.

2. Καὶ ἐχαρίθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱὸς ἀλλοτρίου, καὶ ἔστησαν καὶ ἐξηγόρευσαν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων αὐτῶν.

3. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῇ σάσει αὐτῶν, καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νόμου Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες

τῷ Κυρίῳ, καὶ προσκυνῶντες τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

4. Καὶ ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν Λευιτῶν Ἰησοῦς, καὶ υἱοὶ Καδμὴλ, Σαχαρία υἱὸς Σαραβαία, υἱοὶ Χανανί· καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν.

5. Καὶ εἶπαν οἱ Λευῖται, Ἰησοῦς καὶ Καδμὴλ· ἀνάστητε, εὐλογεῖτε τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν ἀπὸ τῶ αἰῶνος, καὶ ἕως τῶ αἰῶνος. καὶ εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώσων ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει.

6. Καὶ εἶπεν Ἐζρας· σὺ εἶ αὐτὸς Κύριος μόνος, σὺ ἐποίησας τὸν ἔρᾶν καὶ τὸν ἔρᾶν τῷ ἔρᾶν, καὶ πᾶσαν τὴν σῴσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς· καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα, καὶ σοὶ προσκυνῶσιν αἱ στραταὶ τῶν ἔρᾶν.

7. σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεός, σὺ ἐξελέξω ἐν Ἀβραμ, καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐπέθηκες αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ.

8. Καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτῆς πεισὴν ἐνώπιόν σου, καὶ διέθε πρὸς αὐτὸν διαθήκην δῆναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβεσσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστησας τὰς λόγους σου ὅτι δι-
καιος σὺ,

9. καὶ

V. 16. σκηναὺς αὐτοῖς) εἰς αὐτοὺς σκηναὺς. ibid. καὶ ἐν αὐλαῖς) καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς. ib. ἕως οἴκου Ἐφραΐμ.) ἕως πύλης Ἐφραΐμ. CAP. IX. V. 1. ἐν σάκκοις) adjicit καὶ σποδῷ ἐπὶ κεφαλῇς αὐτῶν. V. 3. νόμου Θεοῦ) νόμου κυρίου Θεοῦ. V. 4. καὶ υἱοὶ) καὶ οἱ υἱοὶ. ibid. Σαχαρία υἱὸς Σαραβαία, υἱοὶ Χανανί) σαχαρία υἱὸς Σαραβαία, υἱοὶ Χανανί. ib. φωνῇ) addit μεγάλη. V. 5. εἶπαν) εἶπον. ibid. τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν ἀπὸ τῶ αἰῶνος) κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν ἀπὸ τῶ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. V. 6. τὸν ἔρᾶν τοῦ ἔρᾶν) τὸν ἔρᾶν καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ ἔρᾶν.

9. καὶ ἶδες τὴν ταπεινώσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἠκούσας ἐπὶ θάλασσαν ἔρυσθαι.

ἔδωκες

10. Καὶ ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραῶ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτῆς, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτῆς, ὅτι ἔγνωσεν ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

11. Καὶ τὴν θάλασσαν ἐρῆξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρέληθον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, καὶ τὰς καταδιώκοντας αὐτοὺς ἐρῆψας εἰς βυθόν, ὥσπερ λίθον ἐν ὕδατι σφοδρῶς.

12. Καὶ ἐν σύλῳ νεφέλης ἀδήγησας αὐτὰς ἡμέρας, καὶ ἐν σύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τῷ φωτίσαι αὐτοὺς τὴν ὁδὸν ἐν ἣ πορεύονται ἐν αὐτῇ.

13. Καὶ ἐπὶ ὄρος Σινᾶ κατέβης, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτὰς ἐξ ἑρανῆς, καὶ εὐθεῖα ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα εὐθεία, καὶ νόμους ἀληθείας, προσάγματα καὶ ἐντολὰς ἀγαθὰς.

14. Καὶ τὸ σάββατόν σε τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ τῷ δούλῳ σε.

15. Καὶ ἄρτον ἐξ ἑρανῆς ἔδωκας αὐτοῖς εἰς σιτοδείαν αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρης ἐξηνεγκας αὐτοῖς εἰς δίψαν αὐτῶν, καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομήσαι τὴν γῆν εἰς ἣν ἐξέτενας τὴν χεῖρά σου, δέναι αὐτοῖς.

16. καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ ἐκ ἠκούσαν τῶν ἐντολῶν σε.

17. Καὶ ἀνένευσαν τῷ εἰσακῆσαι καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σε ὧν ἐποίησας μετ' αὐτῶν. καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον ἑαυτῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέψαι εἰς θελείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ σὺ Θεὸς ἐλεήμων καὶ οἰκίμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ ἐκ ἐγκατέλιπες αὐτὰς.

18. Ἐτι δὲ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς μάχον χωνευτὸν, καὶ εἶπαν· ἔτοι οἱ Θεοὶ οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους.

19. Καὶ σὺ ἐν οἰκισμοῖς σε τοῖς μεγάλοις οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸν σύλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ' αὐτῶν ἡμέρας, ὁδηγήσαι αὐτὰς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὸν σύλον τῷ πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίζειν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ἣ πορεύονται ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ τὸ πνεῦμά σε τὸ ἀγαθὸν ἔδωκας συνετίσαι αὐτὰς· καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυσέρησας ἀπὸ σώματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἔδωκας αὐτοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν.

21. καὶ τεσσαράκοντα ἔτη διέδρεψας αὐτὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐχ' ὑσέρησαν ἱμάτια αὐτῶν ἐκ ἐπαλαιώθησαν καὶ ὑποδήματα αὐτῶν ἐ διεβράγησαν.

22. Καὶ ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας, S S S 3 καὶ

V. 10. ἔδωκες σημεῖα ἐν) ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν. V. 11. καταδιώκοντας) καταδιώκοντας. V. 13. εὐθεῖα) εὐθεία. V. 14. τοῦ δούλου σε.) absque articulo. V. 15. σιτοδείαν) σιτοδοσίαν. ibid. εἰς ἣν) ἐφ' ἣν. V. 17. ἑαυτῶν) αὐτῶν. ibid. σὺ Θεός) σὺ ὁ Θεός. V. 19. τοῖς μεγάλοις οὐκ) τοῖς πολλοῖς οὐκ. V. 20. τῷ δίψει) ἐν τῷ δίψει. V. 21. οὐχ ὑσέρησαν.) οὐχ ὑσέρησας αὐτοῖς ἐδέν. ibid. ὑποδήματα) πόδες.

καὶ λαοὺς διεμέρισας αὐτοῖς. καὶ ἐκλή-
ρισαν τὴν γῆν Σιών βασιλέως Ἑσε-
βών, καὶ τὴν γῆν Ὠγ βασιλέως τῆ
Βασιάν.

23. Καὶ τὲς υἱοὺς αὐτῶν ἐπλήθυνας
ὡς τὲς ἀξέρας τῆ ἔρανθ, καὶ εἰσήγα-
γες αὐτὰς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς
πατεράσιν αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν
αὐτήν.

24. Καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν
τὲς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χανα-
ναίων, καὶ ἔδωκας αὐτὰς εἰς τὰς χει-
ρας αὐτῶν, καὶ τὲς βασιλεῖς αὐτῶν
καὶ τὲς λαὸς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς
ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτῶν.

25. Καὶ κατελάβδοντο πόλεις ὑψη-
λὰς, καὶ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλῆ-
ρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελα-
τομημένους, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας,
καὶ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πληθὺς·
καὶ ἐφάγουσιν, καὶ ἐνεπλήθησαν, καὶ
ἐλιπάνθησαν καὶ ἐνετρίφθησαν ἐν ἀγα-
θῶσιν ὅσα ἐν τῇ μεγάλῃ.

26. Καὶ ἤλλαξαν, καὶ ἀπέστησαν
ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔρριψαν τὸν νόμον σε ὁ-
πίσω σώματος αὐτῶν· καὶ τὲς προ-
φῆτας σε ἀπέκλειναν, οἱ διεμαρτυ-
ροῦντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτὰς πρὸς
σέ· καὶ ἐποίησαν παροργισμὸς μεγά-
λος.

27. Καὶ ἔδωκας αὐτὰς ἐν χειρὶ θλι-
βόντων αὐτὰς, καὶ ἔθλιψαν αὐτὰς·
καὶ ἀνεβόησαν πρὸς σέ ἐν καιρῷ θλι-

ψεως αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξ ἔρανθ ἤκασας,
καὶ ἐν οἰκλισμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδω-
κας αὐτοῖς σωτήρας, καὶ ἔσωσας αὐτὰς σωτήρας
ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτὰς.

28. Καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο, ἐπέστρε-
ψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σε·
καὶ ἐγκατέλιπες αὐτὰς εἰς χειρας ἐχ-
θρῶν αὐτῶν, καὶ κατήρξαν ἐν αὐτοῖς,
καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ, καὶ σὺ
ἐξ ἔρανθ εἰσήκουσας, καὶ ἐρύσω αὐ-
τὰς ἐν οἰκλισμοῖς σου πολλοῖς,

29. καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέ-
ψαι αὐτὰς εἰς τὸν νόμον σου· καὶ οὐκ
ἤκασαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σε καὶ
τοῖς κρίμασί σε ἡμέροισαν, ἃ ποιῆσαι
αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ
ἔδωκαν νότον ἀπειθοῦντα, καὶ τράχη-
λον ἑαυτῶν ἐσκληρυναν, καὶ οὐκ ἤκου-
σαν.

30. Καὶ ἤλκυσας ἐπ' αὐτὰς ἔτη πολ-
λά, καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύ-
ματί σε ἐν χειρὶ προφητῶν σε, καὶ
ἐκ ἐνωτίσαντο, καὶ ἔδωκας αὐτὰς ἐν
χειρὶ λαῶν τῆς γῆς.

31. Καὶ σὺ ἐν οἰκλισμοῖς σε τοῖς πολ-
λοῖς ἐκ ἐποίησας αὐτὰς συντέλειαν,
καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτὰς, ὅτι ἰχυ-
ρὸς εἶ, καὶ ἐλεήμων, καὶ οἰκλίσμων.

32. Καὶ νῦν ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς,
ὁ μέγας, ὁ κραταῖος, καὶ ὁ φοβερός,
φυλάσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἐλεῖν
σε, μὴ ἐλιγυνθῇ τὸ ἐνώπιόν σε πᾶς ὁ
μόχθος ὃς εἶπεν ἡμᾶς, καὶ τὲς βασι-
λεῖς

ψ. 22. διεμέρισας) ἐμέρισας. ibid. ἐκληρονόμησαν γῆν Σιών) ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν σιών. ψ. 25. ἐνετρίφθησαν) ἐτρίφθησαν. ψ. 26. διεμαρτύρησαν) διεμαρτύραντο. ψ. 27. σὺ ἐξ ἔρανθ) σὺ ἐξ οὐρα-
νοῦ σκ. ibid. σωτήρας) σωτήρας. ψ. 29. καὶ τοῖς κρίμασί σε) absque articulo. ibid. ζήσεται
addit ἐν αὐτοῖς. ib. ἐκρυπῶν) αὐτῶν. ψ. 30. ἤλκυσας) εἰλκυσας. ψ. 31. συντέλειαν) εἰς συντέλειαν.
ψ. 32. φοβερός) ὁ φοβερός. ibid. διαθήκην καὶ) διαθήκην σου καὶ.

λαῖς ἡμῶν, καὶ τὰς ἀρχοντας ἡμῶν, καὶ τὰς ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ τὰς πατέρας ἡμῶν, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ σε ἀπὸ ἡμερῶν βασιλείων Ἀσοῦρ καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

33. Καὶ σὺ δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας. καὶ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν·

34. καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἀρχοντες ἡμῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σε, καὶ ἐ προσέχον τῶν ἐντολῶν σε, καὶ τὰ μαρτύριά σε ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς.

35. Καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σε καὶ ἐν ἀγαθῶσιν σε τῇ πολλῇ ἣ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ πλατεῖᾳ καὶ λιπαρᾷ ἣ ἔδωκας ἐνώπιον αὐτῶν, ἐκ ἐδέλευσάν σοι, καὶ ἐκ ἀπέστρεψαν ἀπὸ ἐπιτήδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν.

36. Ἰδὲ ἐσμέν σήμερον δέλοι, καὶ ἡ γῇ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν Φαγεῖν τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, ἰδὲ ἐσμέν δέλοι ἐπ' αὐτῆς·

37. καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοὶ τοῖς βασιλευσίν· οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, καὶ ἐν κήνεσιν ἡμῶν, ὡς ἀρετὸν αὐτοῖς· καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν.

38. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡμεῖς δια-

τιθέμεθα πίσιν, καὶ γράφομεν, καὶ ἐπισφραγίζουσι πάντες ἀρχοντες ἡμῶν, Δεῦται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

ΚΑΙ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων Νεεμίας Ἀρτακσάδ υἱὸς Ἀχαλία, καὶ Σεδεκίας

2. υἱὸς Σαραία, καὶ Ἀζαρία, καὶ Ἰερμία,

3. Φασέρ, Ἀμαρία, Μελχία,

4. Ἀτίες, Σεβανί, Μαλχ,

5. Ἰσάμ, Μεραμωθ, Ἀβδία,

6. Δανιήλ, Γανναδών, Βαρέχ,

7. Μεσολάμ, Ἀβία, Μιαμείν,

8. Μααζία, Βελγαῖ, Σαμαία, ἔτοι ἱερεῖς.

9. Καὶ οἱ Δεῦται, Ἰησοῦς υἱὸς Ἀζανία, Βαναιού ἀπὸ υἱῶν Ἡηδαδ, Καθμὴλ,

10. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, Σεβανία, Ὠδεῖα, Καλιτάν, Φελεία, Ἀνάν,

11. Μιχαῖ, Ῥαῶβ, Ἀσεβίας,

12. Ζακχῶρ, Σαραβία, Σεβανία,

13. Ὠδέα, υἱοὶ Βανναί,

14. ἀρχοντες τῶ λαοῦ, Φόρος Φααθ, Μωάβ, Ἡλάμ, Ζαθθουῖα. υἱοὶ Βανί,

15. Ἀσγαδ, Βηθαῖ,

16. Ἀδανία, Βαγοεῖ, Ἡδεῖν,

17. Ἀτήρ,

Γαανναδών

Ἑσεβίας

Βανναί-αῖ

Ἀδαναι

v. 33. δίκαιος εἶ ἐπὶ) δίκαιος ἐπὶ. v. 35. γῇ πλατεῖᾳ) γῇ τῇ πλατεῖᾳ. ibid. ἐπιτηδεύματων) addit αὐτῶν. v. 36. ἐσμέν σήμερον) transposita. ibid. & v. 37. quæ minoribus literis suppleta leguntur exhibit Edit. Rom. v. 38. πάντες ἀρχοντες) ἀρχοντες. CAP. X. v. 1. Νεεμίας addit ἀρτακσάδ. v. 2. Σαραία) ἀραία. ibid. Ἰερμία) ἱερμία. v. 3. Μελχία) μελχία. v. 6. Γαανναδών) γανναδών. v. 7. Μιαμείν) μισαμείν. v. 9. Ἡηδαδ) ἡηδαδ. v. 10. Σεβανία) σαβανία. ibid. Φελεία) φελία. v. 11. Ἑσεβίας) ἀσεβίας. v. 13. in Rom. αἰδὲμ υἱοὶ βανναί. v. 14. Ζαθθουῖα) ζαθθεῖα. v. 16. in Rom. ἀδανία, βαγοεῖ, ἡδεῖν.

17. Ἀτὴρ, Ἐζεκία, Ἀζούρ,
 18. Ὡδεῖα, Ἡσαΐμ, Βησεί,
 19. Ἀρίφ, Ἀναθωθ, Νωβαΐ,
 20. Μαγαφής, Μεσελάμ, Ἡζείρ,
 21. Μεσωζεβήλ, Σαδὰκ, Ἰεδδὰκ,
 22. Φαλτία, Ἀνάν, Ἀναΐα,
 23. Ὡση, Ἀνανία, Ἀσέβ,
 24. Ἀλώς, Φαλαεὶ, Σαβήκ,
 25. Ρεῦμ, Ἐσαβανὰ, * Μαασία,
 26. καὶ Ἀία, Αἰτάν, Ἡνάν,
 27. Μαλὲχ, Ἡεῖμ, Βαανὰ,
 28. καὶ οἱ κατάλοιποι τῶ λαοῦ, οἱ
 ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροὶ, οἱ
 ἄθοντες, οἱ Ναθινεῖμ, καὶ πᾶς ὁ προσ-
 πορευόμενος ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς πρὸς
 τὸν νόμον τῷ Θεῷ, γυναῖκες αὐτῶν,
 υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν. πᾶς ὁ
 εἰδὼν αὐτὰς καὶ συνιῶν,

29. ἐνίσχουν ἐπὶ τὰς ἀδελφὰς ἑαυ-
 τῶν, καὶ κατηγάσαντο αὐτὰς, καὶ εἰσ-
 ἤλθον ἐν ἁρᾷ καὶ ἐν ὄρκῳ τῷ πο-
 ρεύεσθαι ἐν νόμῳ τῷ Θεῷ, ὅς ἐδόθη ἐν
 χειρὶ Μωϋσῆ δέλου τῷ Θεῷ, φυλάσσε-
 θαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς
 Κυρίου, καὶ κρίματα αὐτῶ, καὶ τὰ προσ-
 τάγματα αὐτοῦ,

30. καὶ τῷ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡ-
 μῶν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, καὶ τὰς θυ-
 γατέρας αὐτῶν ἐλθόντας τοῖς υἱοῖς
 ἡμῶν.

31. Καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες

τὰς ἀγορασμὰς καὶ πᾶσαν πρᾶσιν ἐν
 ἡμέρᾳ τῇ σαββάτῃ ἀποδοῦναι, οὐκ ἀ-
 γορεύμεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ καὶ
 ἐν ἡμέρᾳ ἀγία. καὶ ἀνίστομεν τὸ ἔτος
 τὸ ἔβδομον, καὶ ἀπαίτησιν πάσης
 χειρός.

32. Καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς
 δέναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τῷ διδράχμῃ
 κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δαλείαν οἴκου τῷ Θεῷ
 ἡμῶν,

33. εἰς ἄρτους τῷ προσώπῳ, καὶ θυ-
 σίαν τῷ ἐνδελειχισμῷ, καὶ εἰς ὀλοκαύ-
 τωμα τῷ ἐνδελειχισμῷ τῶν σαββάτων,
 τῶν νεμηνιῶν, εἰς τὰς ἐορτάς καὶ εἰς
 τὰ ἁγία, καὶ τὰ περὶ ἀμαρτίας, ἐξι-
 λάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς ἔργα
 οἴκου τῷ Θεῷ ἡμῶν.

34. Καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλή-
 ρος ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖ-
 ται καὶ ὁ λαὸς, ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεῷ
 ἡμῶν, εἰς οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς και-
 ροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυ-
 τὸν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυ-
 ρίου Θεοῦ ἡμῶν ὡς γέγραπται ἐν τῷ
 νόμῳ.

35. καὶ ἐνέγκαι τὰ πρωτογενήματα
 τῆς γῆς ἡμῶν, καὶ πρωτογενήματα
 καρπῶ παντὸς ξύλου ἐνιαυτὸν κατ'
 ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον Κυρίου,

36. καὶ τὰ πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν
 καὶ κληνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ
 νόμῳ, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡ-
 μῶν καὶ ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον ποιμνι-
 ὅθεν μίαν

ν. 18. Βησεί) Βησεί. ν. 20. in Rom. μαγαφής, μεσελαίμ, ἡζείρ. ν. 21. Ἰεδδὰκ) Ἰεδδὰκ. ν. 24. Ἀδὼ, Φαλαεὶ) Ἀλώς, Φαλαεὶ. ν. 25. in Rom. ρεῦμ, ἔσαβανὰ, μαασία. ν. 26. Ἡνάν) Ἡνάν. ν. 27. Ρεῦμ) Ἡεῖμ. ν. 28. καὶ οἱ Λευῖται) καὶ deest. ibid. ἀπὸ τῶ λαοῦ τῆς γῆς πρὸς τὸν νό-
 μον) ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς πρὸς νόμον. ib. πᾶς ὁ εἰδὼν) πᾶς ὁ εἰδὼς. ν. 29. ἐαυτῶν) αὐτῶν. ibid.
 καὶ κρίματα αὐτῶ) καὶ τὰ κρίματα αὐτῶ, adjicit praeerea, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ. ν. 30.
 τῆς γῆς) τοῖς γῆς. ν. 33. ἐνδελειχισμῷ) τῷ ἐνδελειχισμῷ. ν. 34. εἰς οἶκον πατρ.) εἰς οἶκον πα-
 τριῶν. ν. 36. ποιμνίων) ποιμνίων.

Θεῷ ἡμῶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργή-
σιν ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν.

37. Καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν,
καὶ τὸν καρπὸν παντὸς ξύλου, οἴνου
καὶ ἐλαίου, οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τὸ
γαζοφυλάκιον οἴκου τῷ Θεῷ, καὶ δεκάτην γῆς
ἡμῶν τοῖς Λευίταις. καὶ αὐτοὶ οἱ Λευί-
ται δεκατοῦντες ἐν πάσαις πόλεσι δε-
λείας ἡμῶν.

38. Καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν με-
τὰ τῷ Λευίτῃ ἐν τῇ δεκάτῃ τῷ Λευί-
του, καὶ οἱ Λευῖται ἀνοίσουσιν τὴν δεκά-
την τῆς δεκάτης εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν,
εἰς τὰ γαζοφυλάκια, εἰς οἶκον τῷ Θεῷ.

39. Ὅτι εἰς τὰς θησαυροὺς εἰσίοισα-
σιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ τῷ Λευί
τὰς ἀπαρχὰς τῷ σίτου, καὶ τῷ οἴνῳ,
καὶ τῷ ἐλαίῳ, καὶ ἐκεῖ σκευὴ τὰ ἁγία,
καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοὶ, καὶ οἱ πυλω-
ροὶ, καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οὐκ ἐγκατα-
λείψομεν τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τῷ λαῷ
ἐν Ἱερουσαλὴμ. καὶ οἱ κατὰλοι-
ποι τῷ λαῷ ἔβαλον κλήρους
ἐνέγκαι ἐνα ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι ἐν
Ἱερουσαλὴμ πόλει τῇ ἁγίᾳ, καὶ ἐννέα
μέρη ἐν ταῖς πόλεσι.

2. Καὶ εὐλόγησεν ὁ λαὸς τὰς πάντας
ἄνδρας τὰς ἐκκισιαζομένους καθίσαι ἐν
Ἱερουσαλὴμ.

Tom. II.

V. 37. ἱερεῖσιν εἰς τὸ ἡμῶν τοῖς Λευίταις. ἱερεῖσιν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον οἴκου τῷ Θεῷ, καὶ δεκάτην γῆς
ἡμῶν τοῖς Λευίταις. V. 38. τῆς δεκάτης τῆς δέκαδος. V. 39. οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ λειτουργοὶ. ibid.
Κυρίῳ Θεῷ τῷ Θεῷ. CAP. XI. V. 1. ἔβαλον) ἐβάλλουσιν. V. 4. Ἀθαίκα υἱὸς Ὁζία) Ἀθαίκα υἱὸς
Ὁζία. ibid. καὶ ἀπὸ υἱῶν Φαρὲς, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς. V. 5. Ἀχαίκα) Ἀδαίκα. ibid. Ἰωακίμ) Ἰωακίμ. ib. Ἡλωνί) Ἡλωνί. V. 7. Ἡθιήλ, υἱὸς Ἰεσσαί) Ἡθιήλ, υἱὸς Ἰεσσαί. V. 8. Γηβεὶ, Σηλαί)
γηβεὶ, σηλαί. V. 9. Ἰάδας Ἀσανά) Ἰάδας υἱὸς Ἀσανά. V. 10. Ἰωακίμ, Ἰαχεὶν) Ἰωακίμ, Ἰαχεὶν.

3. Καὶ ἔτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας
οἱ ἐκάθισαν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλε-
σιν Ἰούδα. ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν καταρχήσιν
αὐτῶν, ἐν πόλεσιν αὐτῶν Ἰσραὴλ, οἱ
ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ναθαναῖοι,
καὶ οἱ υἱοὶ δέλων Σαλαμων.

4. Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισαν ἀπὸ
υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμὴν·
ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, Ἀθαίκα υἱὸς Ὁζία, υἱὸς Ἀθαίκα
Ζαχαρία, υἱὸς Σαμαρία, υἱὸς Σαφα-
τία, υἱὸς Μαλελεήλ. καὶ ἀπὸ υἱῶν
Φαρὲς,

5. καὶ Μαασία υἱὸς Βαρῆχ, υἱὸς Χα-
λαζά, υἱὸς Ὁζία, υἱὸς Ἀθαίκα, υἱὸς Ἀχαίκα
Ἰωακίμ, υἱὸς Ζαχαρίου, υἱὸς τῷ Ση-
Ἡλωνί.

6. Πάντες υἱοὶ Φαρὲς οἱ καθήμενοι ἐν
Ἱερουσαλὴμ, τετρακόσιοι ἐξηκονταοκτώ
ἄνδρες δυνάμεως.

7. Καὶ ἔτοι υἱοὶ Βενιαμὴν, Σηλαὶ υἱὸς
Μεσελάμ, υἱὸς Ἰωαδ, υἱὸς Φαδαία,
υἱὸς Κωλεΐά, υἱὸς Μαασίου, υἱὸς Ἡθιήλ,
υἱὸς Ἰεσσαί,

8. καὶ ὀπίσω αὐτῷ Γηβεὶ, Σηλαί, ἐν-
νακόςιοι εἰκοσιοκτὼ.

9. Καὶ Ἰωὴλ υἱὸς Ζεχρὶ ἐπίσκοπος
ἐπ' αὐτῶν. καὶ Ἰάδας υἱὸς Ἀσανά ἀπὸ
τῆς πόλεως, δεύτερος

10. ἀπὸ τῶν ἱερέων. καὶ Ἰαδία υἱὸς
Ἰωακίμ, Ἰαχεὶν, Ἰωακίμ

11. Σαφαρία υἱὸς Ἐλχία, υἱὸς Μεσε-
λάμ,
Τ τ τ

λαῖμ, υἱὸς Σαδδούκ, υἱὸς Μαριωῦ, υἱὸς
Αἰτάβ ἀπέναντι οἴκῃ τῷ Θεοῦ.

12. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ
ἔργον τῷ οἴκῃ, ἐκλεκτοὶ εἰκοσιδύο. καὶ
Ἀδαΐα υἱὸς Ἰεροάμ υἱὸς Φαλαλῖα, υἱὸς
Ἀμασί, υἱὸς Ζαχαρίας, υἱὸς Φασεῖρ,
υἱὸς Μελχία,

13. καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες πατρίων,
διακόσιοι τεσσαράκοντα δύο. καὶ Ἀμεσαι
υἱὸς Ἑσρήλ, υἱὸς Μεσαριμῖ, υἱὸς Ἑμμήρ,

14. καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν δυνατοὶ πα-
ρατάξεως, ἑκατὸν εἰκοσιονῶν, καὶ ἐπί-
σκοπος ἐπ' αὐτῶν Σοχρηήλ υἱὸς τῶν με-
γάλων.

15. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν Σαμαΐας
υἱὸς Ἐζρί υἱὸς Ἀσουῖ υἱὸς Ἑσραῖμ,

* 17. καὶ Μαθθανίας υἱὸς Μιχαῖ, καὶ
Ἰωβῆ υἱὸς Σαμεΐ,

18. διακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες.

19. Καὶ οἱ πυλωροὶ, Ἀκούβ, Τελα-
μεῖν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, ἑκατὸν
ἐβδομηκονταδύο.

* 22. Καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν υἱὸς Βα-
νὶ, υἱὸς Ὄζι, υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς Μιχαῖ.
ἀπὸ υἱῶν Ἀσαφ τῶν ἀδόντων ἀπέναν-
τι ἔργου οἴκου τῷ Θεοῦ.

23. ὅτι ἐντολὴ τῷ βασιλέως ἐπ'
αὐτές.

24. Καὶ Φαθαΐα υἱὸς Βασηζά πρὸς

χειρὰ τῷ βασιλέως εἰς πᾶν χρῆμα τῷ
λαῷ,

25. καὶ πρὸς τὰς ἐπαύλεις ἐν ἀγρῶ
αὐτῶν. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰῆδα ἑκάστις ἐν
Καριαθαβῶ,

26. καὶ ἐν Ἰησοῦ,

27. καὶ ἐν Βερσαβέ, καὶ ἐπαύλεις
αὐτῶν.

* 30. Λαχεῖς καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῆς. καὶ
παρενεβάλασαν ἐν Βερσαβέ.

31. Καὶ υἱοὶ Βενιαμὴν ἀπὸ Γαβαὰ
Μαχαμαῖς.

* 36. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες
Ἰῆδα τῷ Βενιαμὴν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἔτοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται
οἱ ἀναβάντες μετὰ Ζοροβάβελ
υἱὸς Σαλαθιήλ, καὶ Ἰησοῦ, Σα-
ραΐα, Ἰερμῖα, Ἐζρα,

2. Ἀμαρία, Μαλῆχ,

3. Σεχενία.

* 7. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν ἱερέων, καὶ
ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ἡμέραις Ἰησοῦ.

8. καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησῆ, Βανὴ, Καδ-
μὴλ, Σαραβία, Ἰωδαῖ, Μαθθανία,
ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτός, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας.

* 10. Καὶ Ἰησῆς ἐγέννησε τὸν Ἰωακείμ,
καὶ

v. 11. Αἰτάβ) αἰτάβ. v. 12. Καὶ ἀδελφοὶ) καὶ οἱ ἀδελφοὶ. ibid. Ἀμασί) υἱὸς Ἀμασί. ib. Φασεῖρ,
Μελχία) Φασεῖρ, υἱὸς μελχία. v. 13. in Rom. καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες πατρίων, διακόσιοι
τεσσαράκοντα δύο. καὶ Ἀμασία υἱὸς Ἑσρήλ, υἱὸς μεσαριμῖ, υἱὸς Ἑμμήρ. v. 14. ἐπ' αὐτῶν Σοχρηήλ
βασιλὴς υἱὸς τῶν μεγάλων. v. 15. Ἀσουῖ υἱὸς Ἐζρί) υἱὸς Ἑσραῖμ. v. 17. καὶ Μαθθανίας) μαθθα-
νίας. v. 19. Τελαμεῖν) τελαμίν. v. 22. Ὄζι) υἱὸς Ὄζι. v. 23. ἐπ' αὐτούς.) εἰς αὐτούς. v. 25.
Καριαθαβῶ) καριαθαβῶν. v. 27. Βερσαβέ) βερσαβέ, passim. v. 30. Λαχεῖς καὶ οἱ ἀγροὶ)
λαχεῖς καὶ ἀγροί. v. 31. Καὶ υἱοὶ) καὶ οἱ υἱοί. ibid. Μαχαμαῖς) μαχαμαῖς. CAP. XII. v. 1.
Ἰερμῖα, Ἐζρα) ἱερμῖα, ἔζρα. v. 7. ἄρχοντες) οἱ ἄρχοντες. ibid. Ἰησῆ) ἰησοῦ. v. 8. Μαθα-
νία) μαθθανία. v. 10. Ἰωακείμ) ἰωακείμ, passim, ita hoc versu Rom. habet ἰλιαιβ.

καὶ Ἰωακείμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασιεῖδ, καὶ Ἐλιασιεῖδ τὸν Ἰωαδά,

11. καὶ Ἰωαδά ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ Ἰωνάθαν ἐγέννησε τὸν Ἰαδέ.

12. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακείμ ἀδελφοὶ αὐτῶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, τῷ Σαραΐα, Ἀμαρία. τῷ Ἰερμία, Ἀνανία.

13. τῷ Ἐζρα, Μεσουλάμ. τῷ Ἀμαρία, Ἰωανάν.

14. τῷ Μαλέχ, Ἰωνάθαν. τῷ Σεχενία, Ἰωσήφ.

15. τῷ Ἀρῶ, Μαννάς. τῷ Μαριώθ, Ἐλκαί.

16. τῷ Ἀδαΐ, Ζαχαρία. τῷ Γανωθ, Μεσουλάμ.

17. τῷ Ἀβιά, Ζεχρί. τῷ Μιαμίν, Μααδαΐ. τῷ Φιλετί,

18. τῷ Βαλγὰς, Σαμυὲ. τῷ Σεμία, Ἰωνάθαν.

19. τῷ Ἰωασιῖδ, Ματθαναί. τῷ Ἐθίφ, Ὀζί.

20. τῷ Σαλαΐ, Καθαΐ. τῷ Ἀμὲν, Ἀβιθ.

21. τῷ Ἐλκία, Ἀσάβιας. τῷ Ἰεδιῖδ, Ναθαναήλ.

22. Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις Ἐλιασιεῖδ, Ἰωαδά, καὶ Ἰωά, καὶ Ἰωανάν, καὶ Ἰιδέα, γεγραμμένοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τῷ Πέρσου.

23. Υἱοὶ Λευὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἕως ἡμερῶν Ἰωανάν υἱοῦ Ἐλισαέ.

24. Καὶ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν Ἀσάβια, καὶ Σαραβία, καὶ Ἰησοῦ. καὶ υἱοὶ Καθμὴλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατεναντίον αὐτῶν εἰς αἰνεῖν καὶ ὑμνεῖν ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ ἀνθρώπου τῷ Θεῷ ἐφημερίαν πρὸς ἐφημερίαν ἐφημερίαν.

25. Ἐν τῷ συναγαγεῖν με τὰς πυλῶρες,

26. ἐν ἡμέραις Ἰωακείμ υἱὸς Ἰησῆ, υἱὸς Ἰωσεδέκ. καὶ ἐν ἡμέραις Νεεμία, καὶ Ἐζρα, ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ γραμματεὺς.

27. Καὶ ἐν ἐγκαταστάσει τείχους Ἱερουσαλήμ ἐζήτησαν τὰς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τῷ ἐνέγκαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ, ποιῆσαι ἐγκαταστάσεις καὶ εὐφροσύνην ἐν Ἰωδαθά, καὶ ἐν ὁδοῖς κυμβαλίζοντες, καὶ ψαλτήρια, καὶ κινύραι.

28. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀδόντων καὶ ἀπὸ τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων,

29. καὶ ἀπὸ ἀγρῶν, ὅτι ἐπαύλεις ἀνοδομήσαν ἑαυτοῖς οἱ ἀδόντες ἐν Ἱερουσαλήμ.

30. Καὶ ἐκαθάρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἐκαθάρίσαν τὸν λαὸν καὶ τὰς πυλῶρες καὶ τὸ τεῖχος.

31. Καὶ ἀνήνεγκαν τὰς ἄρχοντας Ἰδὰς ἀνήνεγκαν ἐπάνω τῷ τείχους, καὶ ἔστησαν δύο περὶ αὐτέων μεγάλας, καὶ διήλθον ἐκ δεξιῶν ἐπάνω τῷ τείχους τῆς κορυφῆς.

32. Καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῶν Ὀσσαία καὶ ἡμισυ ἀρχόντων Ἰδὰς,

Τ τ τ τ

33. καὶ

v. 10. Ἰωαδά) ἰωαδῆ, ita quoque versu seq. v. 12. Ἰερμία) ἱερμία. v. 14. τῷ Μαλέχ) τῷ ἀμαλούχ; ab his verbis usque ad v. 22. supplementa Alexandrini Codicis minoribus literis expressa ex Edit. Rom. repetita sunt. v. 22. καὶ ἱερεῖς) καὶ οἱ ἱερεῖς. v. 23. Υἱοὶ Λευὶ) υἱοὶ δὲ Λευι. v. 24. ἄρχοντες) οἱ ἄρχοντες. ibid. εἰς αἰνεῖν καὶ ὑμνεῖν ἐντολῇ) εἰς ὑμνον αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ. ib. ἐφημερίαν) ἐφημερίαν. v. 25. καὶ Ἐζρα, ὁ ἱερ. καὶ ὁ γρ.) καὶ Ἐζρας ὁ ἱερεὺς καὶ γρ. v. 27. ψαλτήρια) addit καὶ κινύραι. v. 31. τῷ τείχους) addita supplementa habet Edit. Rom. v. 32. ἐπορεύθη) ἐπορεύθησαν.

33. καὶ Ἀζαρίας, καὶ Ἐζρα, καὶ Μωσολλάμ,

34. Ἰδδα, καὶ Βενιαμείν, καὶ Σαμαΐας, καὶ Ἰερεμίας,

35. καὶ ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων ἐν σάλπιγγι, Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱὸς Σαμαΐα, υἱὸς Μαθθανία, (ὁ) υἱὸς Μιχαΐα, υἱὸς Ζακχάρ, υἱὸς Ἀσάφ.

36. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν, Σαμαΐα, καὶ Ὀζιήλ, Γελῶλ, Ἰαμα, Ἀβν, Ναθαναήλ, καὶ Ἰδδα, Ἀνανί, τῶ ἀνέειν ἐν ᾧδαῖς Δαυὶδ ἀνθρώπων τῶ Θεῷ. καὶ Ἐζρας ὁ γραμματεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν

37. ἐπὶ πύλης, τῶ ἀνέειν κατέναντι αὐτῶν. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ κλίμακας πόλεως Δαυὶδ ἐν ἀναβάσει τῶ τείχους ἐπάνωθεν τῶ οἴκου Δαυὶδ καὶ ἔως πύλης τῶ ὕδατος

* 39. Ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυερῶν, καὶ πύργου Ἀναμειλ, καὶ ἔως πύλης τῆς προβατικῆς.

* 42. Καὶ ἠκέσθησαν οἱ ἀδόντες, καὶ ἐπεσκέπησαν.

43. καὶ ἔδυσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα, καὶ ἠυφράνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἠυφραίνει αὐτοὺς μεγάλως. καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἠυφράνθησαν, καὶ ἠκέσθη εὐφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ μακρόθεν.

44. Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρες ἐπὶ τῶν γαζοφυλακίων,

τοῖς θησαυροῖς, ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ ταῖς δεκάταις, καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἀρχεσι τῶν πόλεων μερίδας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη ἦν ἐν Ἰδδα καὶ ἐπὶ τῶς ἱερεῖς, καὶ ἐπὶ τῶς Λευίταις τῶς ἐσώτας.

45. Καὶ ἐφύλαξαν φυλακὰς Θεῷ ἑαυτῶν, καὶ φυλακὰς τῶ καθαρισμῶ, καὶ τῶς ἀδόντας, καὶ τῶς πυλωρῶν, ὡς ἐντολαὶ Δαυὶδ, καὶ Σαλαμων υἱὸς αὐτῶν.

46. Ὅτι ἐν ἡμέραις Δαυὶδ Ἀσάφ ἀπ' ἀρχῆς πρῶτος τῶν ἀδόντων καὶ ὕμνον καὶ αἶνεσιν τῶ Θεῷ.

47. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις Ζωροβάβελ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Νεεμίας, διδόντες μερίδας τῶν ἀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτῶν, καὶ ἀγιάζοντες τοῖς Λευίταις, καὶ οἱ Λευῖται ἀγιάζοντες τοῖς υἱοῖς Ἀαρῶν.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΕΝ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεγνώθη ἐν βιβλίῳ Μωϋσῆ ἐν ᾧ τῶ λαῷ. καὶ εὐρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν Ἀμμωνῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ Θεῷ ἔως αἰῶνος,

2. ὅτι ἐ συνήντησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν ἄρτω καὶ ἐν ὕδατι, καὶ ἐμώσαντο ἐπ' αὐτὸν τὸν Βαλαάμ κατὰ τὰς

V. 33. Ἐζρα, καὶ Μωσολλάμ) καὶ Ἐζρας, καὶ Μωσολλάμ. V. 34. in Rom. καὶ Ἰδδα, καὶ Βενιαμείν, καὶ Σαμαΐας, καὶ ἱερεῖς. V. 35. ἀπὸ τῶν υἱῶν) ἰβὶδ. σάλπιγγι) ἐν σάλπιγγι. ib. Μαθθανία, ὁ υἱὸς) μαθθανία, υἱὸς. V. 36. Ὀζιήλ ἀνέειν) Ὀζιήλ, γελῶλ, ἰαμα, Ἀβν, ναθαναήλ καὶ Ἰδδα, Ἀνανί, τῶ ἀνέειν. V. 37. καὶ πύλης) καὶ ἔως τῆς πύλης. V. 39. ἰχθυερῶν, καὶ πύργου) ἰχθυερῶν, καὶ πύργου. V. 43. εὐφροσύνη) ἡ εὐφροσύνη. V. 44. ἦν ἐν Ἰδδα καὶ ἐπὶ) ἐν Ἰδδα ἐπὶ. V. 45. ἑαυτῶν, φυλακὰς) αὐτῶν, καὶ φυλακὰς. CAP. XIII, v. 2. καὶ ἐν ὕδατι) ἐν abest.

ταράσσασθαι· καὶ ἐπέσρεψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν κατάραν εἰς εὐλογίαν.

3. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ἰσραὴλ.

4. Καὶ πρὸ τούτου Ἐλιασειβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίᾳ οἶκε τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐγγυῶν Ταβία·

5. καὶ ἐποίησεν αὐτῷ γαζοφυλάκιον μέγα· καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν Μαναιάν, καὶ τὸν λίβανον, καὶ τὰ σκεύη, καὶ τὴν δεκάτην τῷ σίτῃ καὶ τῷ οἶνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἀδόντων καὶ τῶν πυλῶν, καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἱερέων.

6. Καὶ ἐν παντὶ τούτῳ ἐκ ἡμῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐν ἔτει τριακοσῷ καὶ δευτέρῳ τῷ Ἀρθασαδᾷ βασιλέως Βαβυλωνίῳ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἡγησάμην παρὰ τῷ βασιλέως,

7. καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνήκα ἐν τῇ πονηρίᾳ ἣ ἐποίησεν Ἐλιασειβ τῇ Ταβίᾳ, ποιῆσαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τῷ Θεῷ.

8. Καὶ πονηρὸν μοι ἐφάνη σφόδρα· καὶ ἔρριψα πάντα τὰ σκεύη οἴκου Ταβία ἔξω ἀπὸ τῷ γαζοφυλακίῳ.

9. Καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια· καὶ ἐπέσρεψα ἐκεῖ

σκεύη οἴκου τῷ Θεῷ, τὴν Μαναιάν καὶ τὸν λίβανον.

10. Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν ἐκ ἐδόθησαν. καὶ ἐφύγισαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτῶν, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ἀδόντες, ποιῶντες τὸ ἔργον.

11. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς, καὶ εἶπον· διὰ τί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τῷ Θεῷ; καὶ συνήγαγον αὐτοὺς, καὶ ἔστησαν αὐτοὺς ἐπὶ σάσει αὐτῶν.

12. Καὶ πᾶς Ἰὺδα ἠνεγκαν δεκάτην τῷ πυροῦ καὶ τῷ αἶνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ εἰς τὴν θησαυρὸν

13. ἐπὶ χεῖρα Σελεμία τῷ ἱερέως, καὶ Σαδὼκ τῷ γραμματέως, καὶ Φαδαία ἀπὸ τῶν Λευιτῶν. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Ἀνάν υἱὸς Ζακχάρ, υἱὸς Μαθθανί, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν.

14. Μνήθητί με ὁ Θεὸς ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξελείφθῃτω ἑλεός με ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ Κυρίου Θεοῦ.

15. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἴδον ἐν Ἰὺδα πατέοντας ληνὲς ἐν σαββάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα, καὶ ἐπιγεμίζοντας ἐπὶ τῶν ὄνους καὶ οἶνον καὶ σαφυλὴν καὶ σῦκα καὶ πᾶν βίβλαγμα, καὶ φέροντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ τῷ σαββάτῳ· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν.

T t t 3

16. καὶ

ν. 4. τῷ Θεῷ) θεῷ. ν. 5. ἐποίησεν αὐτῷ) ἐποίησεν ἑαυτῷ. ibid. Μαναιάν) μαναιά. ν. 7. Ταβία) τῇ ταβίᾳ. ν. 9. Μαναιάν) μάννα. ν. 11. ἐμαχεσάμην, καὶ εἶπον) ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς, καὶ εἶπα. ibid. ἐπὶ σάσει) ἐπὶ τῇ σάσει. ν. 12. πυροῦ) τοῦ πυροῦ. ν. 13. Μαθθανίου) ματθανίου. ν. 14. ὅτι ἐποίησα) ὃ ἐποίησα. ibid. Θεοῦ) τῷ Θεῷ. ν. 15. ἐν σαββάτῳ) ἐν τῇ σαββάτῳ.

16. καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχθύν, καὶ πᾶσαν πρᾶσιν πωλοῦντες τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς Ἰδῶν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

17. Καὶ ἐμαχесάμην τοῖς υἱοῖς Ἰδῶν τοῖς ἐλευθέροις, καὶ εἶπα αὐτοῖς· τίς ὁ λόγος ἔστος ὁ πονηρὸς, ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε, καὶ βεβηλῆτε τὴν ἡμέραν τῷ σαββάτῳ;

18. Οὐχὶ ἔστω ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἠνεγκεν ἐπ' αὐτὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην; καὶ ὑμεῖς προσίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ἰσραὴλ βεβηλῶσαι τὸ σάββατον;

19. Καὶ ἐγένετο ἥνικα κατέστησαν πύλαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τῷ σαββάτῳ, καὶ εἶπα· καὶ ἔκλεισαν τὰς πύλας. καὶ εἶπα, ὥστε μὴ ἀνοιγῆναι αὐταὶ ἕως ὀπίσω τῷ σαββάτῳ. καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα ἐπὶ τὰς πύλας, ὥστε μὴ αἰρεῖν βασιγμάτα ἐν ἡμέρᾳ τῷ σαββάτῳ.

20. Καὶ ἠυλίσθησαν πάντες, καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἅπαξ καὶ δις.

21. καὶ διεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς, καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· διὰ τί ὑμεῖς κυλίζετε ἀπέναντι τῷ τείχεος; ἐὰν δευτερώσητε, ἐκλενῶ τὴν χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. ἀπὸ τῷ καιροῦ ἐκείνου οὐκ ἦλθον ἐν σαββάτῳ.

22. Καὶ εἶπα τοῖς Λευταῖς, οἱ ἦσαν καθαριζόμενοι, καὶ ἐρχόμενοι, φυλάσσοντες τὰς πύλας, ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῷ σαββάτῳ. πρὸς ταῦτα μνήθητί με ὁ Θεός, καὶ φείσασθε με κατὰ τὸ πλῆθος τῷ ἐλέους σου.

23. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἴδον τὸς Ἰδδαίους οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας Ἀζωτίας, Ἀμμανιτίδας, Μααβιτίδας,

24. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἡμισυ λαλεῖντε λαλεῖν Ἀζωτισί, καὶ οὐκ εἰσὶν ἐπγινώσκοντες λαλεῖν Ἰδδαίσι.

25. Καὶ ἐμαχесάμην μετ' αὐτῶν, καὶ κατηρατάμην αὐτὲς. καὶ ἐπάταξα ἐν αὐτοῖς ἄνδρας, καὶ ἐμαδάμωσα αὐταίς, ἐνώρισκα αὐτὲς ἐν τῷ Θεῷ, ἃν δῶτε τὰς θυγατέρας ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν.

26. Οὐχ ἔστω ἡμεῖς Σαλαμών βασιλεὺς Ἰσραὴλ; καὶ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς οὐχ ἦν βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ, καὶ ἀγαπάμενος τῷ Θεῷ ἦν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς βασιλείαν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ τῶτον ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι.

27. Καὶ ὑμῶν μὴ ἀκυσόμεθα ποιῆσαι τὴν πᾶσαν πονηρίαν ταύτην, ἀσυνδετῆσαι ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθίσαι γυναῖκας ἀλλοτρίας.

28. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωιαδά τῷ Ἐλισέῳ
τῷ

ν. 19. ὀπίσω) ἕως ὀπίσω. ibid. καὶ ἔστησα) καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα. ν. 21. διεμαρτυράμην) ἐπεμαρτυράμην. ibid. τὴν χεῖρά μου) absque articulo. ν. 24. λαλεῖντε) λαλῶντες. ν. 25. ἄνδρας, ἐνώρισκα) ἄνδρας, καὶ ἐμαδάμωσα αὐτούς, καὶ ὤρισκα. ibid. ἃν δῶτε) ἐὰν δῶτε. ν. 26. Θεῷ ἦν) τῷ Θεῷ ἦν. ν. 27. ἀκυσόμεθα) ἀκουσόμεθα. ibid. τὴν πᾶσαν) absque articulo. ν. 28. Ἰωιαδά) ἰωιαδά.

τῷ ἱερέως τῷ μεγάλου νυμφίου τῷ Σα-
ναβαλλάτ τῷ Οὐρμνίτῃ, καὶ ἐξέδρασα
αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ.

29. Μνήθητι αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀγ-
χιτείᾳ τῆς ἱερατείας καὶ διαθήκης τῆς
ἱερατείας, καὶ τὰς Λευίτας.

30. Καὶ ἐκαθάρισα αὐτὰς ἀπὸ πά-

σης ἀλλοτριώσεως, καὶ ἔστησα ἐφημε-
ρίας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ἀ-
νὴρ ὡς τὸ ἔργον αὐτῶ.

31. Καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν
καιροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς βα-
χερίοις. μνήθητί με ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς
ἀγαθωσύνην.

Ε Ζ Ρ Α Σ Β'.

v. 28. Σαναβαλλάτ) adjicit τῷ οὐρμνίτῃ. v. 29. καὶ διαθήκης) καὶ διαθήκη. Subscriptio deest
in Edit. Rom.

ΜΑΚ-

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΑΙ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χεττιεῖμ, καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτῷ πρότερον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

2. Καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλούς, καὶ ἐκράτησεν ὀχυρωμάτων πολλῶν, καὶ ἐσφάξε βασιλεῖς τῆς γῆς.

3. Καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων τῆς γῆς, καὶ ἔλαβε σκύλα πλήθους ἐθνῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη, καὶ ἐπῆρθη ἡ καρδία αὐτοῦ.

4. Καὶ συνῆξε δυνάμιν ἰχυράν σφόδρα, καὶ ἤρξε χωρῶν, καὶ ἐθνῶν, καὶ τυραννῶν, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον.

5. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνήσκει.

6. Καὶ ἐκάλεσε τὰς παῖδας αὐτοῦ τὰς ἐνδόξους τὰς συνεκλήρους αὐτοῦ ἀπὸ νουότητος, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐτι ζῶντος αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη δώδεκα, καὶ ἀπέθανε.

Tom. II.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α΄. CAP. I. v. 1. Χεττιεῖμ) χεττιεῖμ. ibid. πρότερον) πρότερος. v. 2. ὀχυρωμάτων) addit πολλῶν. ibid. βασιλεῖς) adjicit τῆς γῆς. v. 4. συνῆξε) συνήγαγε. ibid. τυραννῶν) τυράννων. v. 6. συνεκλήρους) συντρόφους. v. 10. τὰ βασιλείας) absque articulo. ibid. ἔτει) ἐν ἔτει. ib. καὶ ἑβδόμῳ καὶ τριακοσῷ) transposita. v. 12. ὑπ' αὐτῶν) ἀπ' αὐτῶν. v. 13. ἔδωκεν) ἔδωκεν.

8. Καὶ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ.

9. Καὶ ἐπέθεντο πάντες διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν ἔτη πολλά, καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ γῇ.

10. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῶν εἷζα ἀμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανὴς, υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ὁμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ἑκατοσῷ καὶ ἑβδόμῳ καὶ τριακοσῷ βασιλείας Ἑλλήνων.

11. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ἰσραὴλ υἱοὶ παρὰ νόμον, καὶ ἀνέπεισαν πολλὰς, λέγοντες· πορευθώμεν, καὶ διαδώμεθα διαθήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν, ὅτι ἀφ' ἧς ἐχωρίσθημεν ἀπ' αὐτῶν, εὗρεν ἡμᾶς καὶ ὑπ' αὐτῶν.

12. Καὶ ἠγαθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν.

13. Καὶ προεθυμήθησαν τινες ἀπὸ τῶν λαῶν, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποιῆσαι τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν. ἔδωκεν

14. Καὶ ἀνοδόμησαν γυμνάσιον ἐν Ἱερουσολύμοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν.

U u u

15. Καὶ

αἰροῦν- 15. Καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας, καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τὰς σκευάς· καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἀγίας· ἐξευγί- καὶ ἐξύχθησαν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐπρά- δισαν θισαν τὴ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.

16. Καὶ ἡτοιμάθη ἡ βασιλεία ἐνώ- πιον Ἀντίοχου· καὶ ὑπέλαβε βασιλεῦ- σαι γῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσει ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.

17. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἰγύπτου ἐν ὄχ- λῳ βαρεῖ, ἐν ἄρμασι, καὶ ἐν ἐλέφαν- σιν καὶ ἐν ἵππευσι, καὶ ἐν σόλῳ μεγάλῳ.

18. Καὶ συνεστήσατο πόλεμον πρὸς Πτολεμαῖον τὸν βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε· καὶ ἔπεσαν τραυμα- τισαὶ πολλοί.

19. Καὶ κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ἐν γῇ Αἰγύπτου· καὶ ἔλα- βε τὰ σκῦλα γῆς Αἰγύπτου.

20. Καὶ ἐπέσρεψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι Αἰγύπτου ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει· καὶ ἀνέβη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς Ἱερουσόλυμα ἐν ὄχλῳ βαρεῖ.

21. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἁγίασμα ἐν ὑπερφηανείᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ θυσιαστή- ριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν λυχνίαν τῆ φωτός, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,

22. καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέ- σεως, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τὰς φιά- λας, καὶ τὰς θυίσκας τὰς χρυσαῖς,

23. καὶ ἔλαβε τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμη- τά· καὶ ἔλαβε τὰς θησαυροὺς τὰς ἀποκρύφους οὓς εὔρε,

24. καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησε φονοκλονίαν, ἐποίησαν καὶ ἐλάλησεν ὑπερφηανείαν μεγάλην. ἐλάλη-

25. Καὶ ἐγένετο πένθος μέγα ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν,

26. καὶ ἐσέναξαν ἄρχοντες καὶ πρεσ- βύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἠδὲ- ησαν, καὶ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἠλλοιώθη.

27. Πᾶς νυμφίος ἀνέλαβε θρῆνον, καὶ καθήμενῃ ἐν παστῷ ἐγένετο ἐν πένθει.

28. Καὶ ἐσείδη ἡ γῆ ἐπὶ τὰς κατοι- κοῦντας αὐτήν· καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐνεδύσατο αἰσχύνην.

29. Καὶ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέ- σειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορολογίας εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα· καὶ ἦλθεν εἰς Ἱε- ρουσαλήμ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ.

30. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς λόγους εἰ- ρηνικὰς ἐν δόλῳ, καὶ ἐπίστευσαν αὐτῷ, καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐξάπνια, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν πληγὴν μεγά- λην,

V. 15. ἀκροβυστίαν) ἀκροβυστίας. ibid. ἐξευγίσθησαν) ἐξύχθησαν. ib. ποιῆσαι) τὴ ποιῆσαι. V. 16. ἐνώπιον) ἐναντίον. ibid. γῆς Αἰγύπτου) τῆς αἰγύπτου. V. 17. ὄχλῳ) ἐν ὄχλῳ. ibid. καὶ ἐλέφαν- σιν) καὶ ἐν ἐλέφανσι. V. 18. συνεστήσατο) συνεστήσαντο, Edit. Franeq. emendate ut Alex. ibid. τὸν βασιλέα) absque articulo. ib. ἔπεσαν) ἔπεσον. V. 20. καὶ Ἱερουσόλυμα) καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερου- σαλήμ. V. 21. εἰσῆλθεν) εἰσῆλθον, Edit. Franeq. perinde ut Alex. V. 24. ἐποίησαν) ἐποίησε. ibid. ἐλάλησαν) ἐλάλησεν. V. 27. καθήμενῃ) καὶ καθήμενῃ. V. 29. μετὰ δύο) καὶ μετὰ δύο. V. 30. ἐπίστευσαν) ἐνεπίστευσαν.

λην, καὶ ἀπάλεσε λαὸν πολὺν ἐξ Ἰσραήλ.

31. Καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν πυρὶ, καὶ καθεῖλε τὰς οἰκίας αὐτῆς καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κύκλῳ.

ἡχμα- 32. Καὶ ἡχμαλώτευσαν τὰς γυναῖκας λώτευσεν καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κλῆνη ἐκλήρο- νόμησαν.

33. Καὶ ἀκοδόμησαν τὴν πόλιν Δαυὶδ τείχει μεγάλῳ καὶ ὀχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἀσφραν.

34. Καὶ ἔθικαν ἐκεῖ ἔθνος ἀμαρτωλὸν, ἀνδρας παρανόμους, καὶ ἐνίχυσαν ἐν αὐτῇ.

35. Καὶ παρέθεντο ὅπλα καὶ τροφὴν, καὶ συναγαγόντες τὰ σκῦλα Ἱερουσαλὴμ ἀπέθεντο ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο εἰς μεγάλην παγίδα,

36. καὶ ἐγένετο εἰς ἐνεδρον τῷ ἁγιάσματι, καὶ εἰς διάβολον πονηρὸν τῷ Ἰσραὴλ διαπαντός.

37. Καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶον κύκλῳ τῷ ἁγιάσματος, καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα.

38. Καὶ ἔφυγον αἱ κάτοικοι Ἱερουσαλὴμ δι' αὐτὰς, καὶ ἐγένετο κατοικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν.

39. Τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἡρμώθη ὡς ἔρημος· αἱ ἐορταὶ αὐτῆς ἐσφάφησαν εἰς

πένθος, σάββατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἢ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουθένωσιν,

40. κατὰ τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἀτιμασμός αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἐσφάφη εἰς πένθος.

41. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς εἶναι πάντας εἰς λαὸν ἓνα,

42. καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτῶν· καὶ ἐπεδέξαντο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τῷ βασιλεῶς.

43. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ ἠνέγκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτῶν, καὶ ἔθυσαν τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ

ἁγίασμα

44. Καὶ ἀπέσειλεν ὁ βασιλεὺς Βιθλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς πόλεις Ἰούδα, πορευθῆναι ὅπισω νομίμων ἀλλοτρίων τῆς γῆς.

45. Καὶ καλύσαι ὀλοκαυτάματα καὶ θυσίας καὶ σπονδὴν ἐκ τῶν ἁγιάσματος, καὶ βεβηλῶται σάββατα καὶ ἐορταῖς,

46. καὶ μιᾶναι ἁγίασμα καὶ ἁγίους,

47. οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη, καὶ εἰδωλεῖα, καὶ θύειν ὕεια, καὶ κλῆνη εἰδωλα κοινά.

48. Καὶ ἀφιέναι τὰς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους, βδελύξαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει,

βεβηλῶσαι

U u u z

29. ὥς

Β. 32. ἡχμαλώτευσεν) ἡχμαλώτευσαν. Β. 33. ὀχυρῶ) ἰσχυρῶ. Β. 35. τροφὴν) τροφάς. ibid. ἐγένετο) ἐγένοντο. Β. 39. τιμὴ) ἡ τιμὴ. ibid. ἐξουθένωσιν) ἐξουθένωσιν. Β. 40. ἀτιμασμός) ἡ ἀτιμία. Β. 41. βασιλεὺς) addit ἀντίοχος. ibid. εἰς λαὸν) λαὸν. Β. 42. ἐπεδέξαντο) ἐπεδέξαντο. Β. 43. ἠνέγκησαν) εὐδόκησαν. ibid. τὸ ἁγίασμα) τὸ σάββατον. Β. 45. θυσίας) θυσίαν. Β. 47. εἰδωλεῖα) εἰδωλεῖα. Β. 48. βεβηλῶσαι) βεβηλώσει.

49. ὥς ἐπιλαθέσθαι τὸ νόμον, καὶ ἀλλοῖσαι πάντα τὰ δικαιώματα.

50. Καὶ ὅς ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸ ῥῆμα τῆ βασιλείας ἀποθάνειται.

51. Κατὰ πάντας τὰς λόγους τούτους ἔγραψε πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντῃ τὸν λαόν· καὶ ἐνετείλατο ταῖς πόλεσιν Ἰούδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν.

52. Καὶ συνηθροίσθησαν ἀπὸ τῆ λαοῦ πρὸς αὐτὸς πολλοί· πᾶς ὁ ἐγκαταλείπων τὸν νόμον· καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ.

53. καὶ ἔθεντο τὸν Ἰσραὴλ ἐν κρυφίοις ἐν παντὶ φυγαδεύτην αὐτῶν.

54. Καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεύ τῷ πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ἀποδόμησαν βδέλυγμα ἑρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα κύκλῳ ἀποδόμησαν βωμούς.

55. Καὶ ἐπὶ τῶν θυρίδων τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίαν.

56. Καὶ τὰ βιβλία τῶ νόμου, ἃ εὗρον, ἐνεπύρισαν πυρὶ καταχρίσαντες.

57. Καὶ ὅπου εὗρίσκετο παρὰ τινὶ βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ σύγκριμα τῆ βασιλείας ἐθανάτευσεν αὐτόν.

58. Ἐν ἰσχύι αὐτῶν ἐποίουν οὕτω τῷ

Ἰσραὴλ, τοῖς εὐρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πόλεσι.

59. Καὶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τῆ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν βωμόν, ὅς ἦν ἐπὶ τῆ θυσιαστηρίου.

60. Καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περιτετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἱδανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα.

61. Καὶ ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τὰς οἰκείους αὐτῶν προνόμεισαν, καὶ τὰς περιτετμηκότας αὐτὰς ἱδανάτωσαν.

62. Καὶ πολλοὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐκραταιώθη· ἐκρέμασαν, καὶ ἀχρυσώθησαν ἐν αὐτοῖς τῆ μὴ θῆσαν φαγεῖν κοινά.

63. Καὶ ἐπέλεξαντο ἀποθάνειν, ἵνα μὴ ἐπεδμήκωνται τοῖς βράγμασι, καὶ μὴ *βεβή- ζαντο λώσσει διαθήκην ἀγίαν, καὶ ἀπέθανον. *βεβή-

64. Καὶ ἐγένετο ὁργὴ μεγάλη ἐπὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΕΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀνέστη Ματθιᾶθίας Ἰωάννου τῆ Συμεὼν ἱερεὺς τῶν υἱῶν Ἰωαρεὶμ ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐν Μωδεὶν.

2. Καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε Ἰωάννης ὁ ἐπικαλούμενος Γαδδῖς,

3. Σίμων ὁ καλούμενος Θασσῖς,

4. Ἰούδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος,

5. Ἐλεά-

V. 51. ἔγραψε τῇ) ἔγραψε πάσῃ τῇ. V. 52. ἐγκαταλείπων) ἐγκαταλείπων. V. 53. ἐν κρυφίοις) ἐν κρυφίοις. V. 54. Καὶ πεντεκαίδ.) καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ. *ibid.* τεσσαρακοστῷ) addit καὶ ἑκατοστῷ. V. 55. θυρίδων) θυρίδων. V. 58. οὕτω) ὕψους. V. 59. καὶ πέμπτῃ) καὶ τῇ πέμπτῃ. V. 61. οἰκείους αὐτῶν, καὶ τὰς περιτῆς αὐτοῦ) οἰκοὺς αὐτῶν προνόμεισαν, καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐτοὺς ἱδανάτωσαν. V. 62. ἐκρέμασαν) ἐκράταιώθησαν. *ibid.* ἐν αὐτοῖς) ἐν αὐτοῖς. V. 63. ἐπεδμήκωνται) ἐπεδμήκωνται. *ibid.* βεβήλωσσι) βεβήλωσσι. CAP. II. v. 1. Ἰωαρεὶμ) Ἰωαρεὶμ. *ibid.* Μωδεὶν) Μωδεὶν. V. 2. Ἰωάννης ὁ ἐπικ. Γαδδῖς) Ἰωάννην ὁ ἐπικαλούμενος γαδδῖς. V. 3. Θασσῖς) Θασσῖς. V. 4. καλούμενος) ἐπικαλούμενος.

5. Ἐλεάζαρ ὁ καλούμενος Αὐαράν, εἰς Μωδεὶν τὴν πόλιν, ἦνα θυσιάζωσι. Ἰωνάθας ὁ καλούμενος Σαφφῆς.

6. Καὶ ἶδε τὰς βλασφημίας τὰς γινόμενας ἐν Ἰέρδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ·

7. καὶ εἶπεν οἱμοί, ἵατί τῷτο ἐγενήθη ἰδεῖν τὰ συντρίμματα τῷ λαοῦ μου, καὶ τὸ σύντριμμα τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, καὶ καθίσαι ἐκεῖ ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν, καὶ τὸ ἁγίασμα ἐν χειρὶ ἀλλοτρίων·

8. Ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνήρ ἐνδοξος ἄδοξος.

9. τὰ σκεύη τῆς δόξης αὐτῆς αἰχμαλάτωα ἀπῆχθη· ἀπεκλιάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν βομφαίᾳ ἐχθροῦ.

10. Ποῖον ἔθνος ἐκ ἐκληρονόμησε βασιλείαν αὐτῆς, καὶ ἐκ ἐκράτησε τῶν σκυλλίων αὐτῆς·

11. Πᾶς ὁ κόσμος αὐτῆς ἀφηρεῖθη, ἀντὶ ἐλευθέρως ἐγενήθη εἰς δόλην.

12. Καὶ ἶδε τὰ ἅγια ἡμῶν καὶ ἡ καλλοπὴ ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἡρημώθη, καὶ ἐβεβήλωσαν αὐτὰ τὰ ἔθνη.

13. Ἰνατί ἡμῖν ἔτι ζῆν·

14. Καὶ διέβηξε Ματθιαθαίος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιεβάλλοντο σάκκους, καὶ ἐπένθησαν σφόδρα.

15. Καὶ ἦλθον οἱ παρὰ τῷ βασιλεῶς οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀποστασίαν

16. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ πρὸς αὐτὸς προσῆλθαν· καὶ Ματθιαθαίος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνήχθησαν.

17. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τῷ βασιλεῶς, καὶ εἶπαν τῷ Ματθιαθαίᾳ, λέγοντες· ἄρχων καὶ ἐνδοξος καὶ μέγας εἶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐξηριγμένος ἐν υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς.

18. Νῦν οὖν πρόσελθε πρῶτος, καὶ ποιήσον τὸ πρόσταγμα τῷ βασιλεῶς, ὡς ἐποίησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ ἄνδρες Ἰέρδα, καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν ἄρχοντις Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔση σὺ καὶ ὁ οἶκός σου τῶν φίλων τῷ βασιλεῶς· καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου δοξαδιήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποστολαῖς πολλαῖς.

19. Καὶ ἀπεκρίθη Ματθιαθαίος, καὶ εἶπεν φωνῇ μεγάλῃ· εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας τῷ βασιλεῶς ἀκέουσιν αὐτοῦ, ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ,

20. ἄλλ' ἐγὼ καὶ οἱ υἱοὶ μετὰ καὶ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν.

21. Ἰλεως ἡμῖν καθ' ἡμῶν νόμον καὶ δικαιοματά.

22. Τῶν λόγων τῷ βασιλεῶς οὐκ ἀκυστὸν νόμον σόμεθα, τῷ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιᾶν ἢ ἀριστεράν.

U u u 3

23. Καὶ

ν. 5. καλούμενος) επικαλούμενος, utroque loco. ibid. Ἰωνάθας) ἰωνάθαν. ib. Σαφφῆς) ἑσφῆς. ν. 7. ἐγενήθη) ἐγενήθη. ibid. τὰ συντρίμματα) τὸ σύντριμμα. ibid. τὸ ἁγίασμα) p̄æfigit καὶ. ν. 8. ἐνδοξος) ἄδοξος. ν. 9. δόξης) addit αὐτῆς. ibid. πλατείας αὐτῆς) αὐτῆς abest. ν. 10. βασιλεία) βασιλείαν αὐτῆς. ν. 11. ἐγενήθη) ἐγένετο. ν. 12. ἔθνη.) τὰ ἔθνη. ν. 14. καὶ οἱ υἱοὶ) absque articulo. ν. 15. Μωδεῖν) μωδεῖν. ν. 16. προσῆλθαν) προσήλθον. ν. 17. εἶπαν) εἶπον. ν. 18. Νῦν πρόσελθε) νῦν οὖν πρόσελθε. ibid. ἄρχοντες) ἄνδρες. ν. 20. καὶ καὶ) ἄλλ' ἐγὼ καὶ. ν. 22. τὸν νόμον) τῶν λόγων. ibid. παρελθεῖν) τοῦ παρελθεῖν.

23. Καὶ ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τὰς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ Ἰσδαΐος ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων, Συμιάσαι ἐπὶ τῷ βαμοῦ τῷ ἐν Μωδεῖν κατὰ τὸ πρότυγμα τῷ βασιλέως.

24. Καὶ ἶδεν Ματθαΐας καὶ ἐξήλωσεν, καὶ ἐτρόμησεν οἱ νεφροὶ αὐτῷ, καὶ ἀνένεγκεν Συμὸν κατὰ τὸ κρίμα, καὶ δραμὼν ἐσφαζεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

25. Καὶ τὸν ἄνδρα τῷ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκλειπεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὸν βωμόν καθεῖλεν.

26. καὶ ἐξήλωσε τῷ νόμῳ καθὼς Φινεὺς ἐποίησε Φινεὺς τῷ Ζαμβρὶ υἱῷ Σαλώμ.

27. Καὶ ἀνέκραξε Ματθαΐας ἐν τῇ πόλει Φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ καὶ ἰσῶν διαθήκην, ἐξελεσθῶ ὀπίσω μου.

28. Καὶ ἔφυγον αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐγκατέλειπον ὅσα ἔχον ἐν τῇ πόλει.

29. Τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς τὴν ἔρημον καθίσσαι ἐκεῖ,

30. αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακά.

31. Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσιν τῷ βασιλέως καὶ ταῖς δυνάμεσιν, αἱ ἦσαν ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει Δαυὶδ, ὅτι κατέβησαν ἄνδρες, οἵτινες διεσκέδασαν τὴν

ἐντολὴν τῷ βασιλέως, εἰς τὰς κρύφους ἐν τῇ ἐρήμῳ.

32. Καὶ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοί, καὶ καταλαβόντες αὐτοὺς παρενέβαλον ἐπ' αὐτούς, καὶ συνεήσαντο πρὸς αὐτούς πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, συνεήσαντο

33. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς· ἕως τῆ νῦν ἱκανόν· ἐξελθόντες ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τῷ βασιλέως, καὶ ζήσεθε,

34. καὶ εἶπαν· οὐκ ἐξελευσόμεθα, ἐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον τῷ βασιλέως τῷ βεβηλώσαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων.

35. Καὶ ἐτάχυναν ἐπ' αὐτοὺς πόλεμον.

36. Καὶ ἐκ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς, ἐδὲ λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς, ἐδὲ ἐνέφραζαν τὰς κρύφους,

37. λέγοντες· ἀποθάνωμεν οἱ πάντες ἐν τῇ ἀπλότητι ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ' ἡμᾶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς.

38. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτούς ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς σάββασιν, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως χιλίων ψυχῶν ἀνθρώπων.

39. Καὶ ἔγνω Ματθαΐας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν ἐπ' αὐτούς ἕως σφόδρα.

40. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἐὰν πάντες ποιήσωμεν ὡς

οἱ

V. 23. Συμιάσαι) Συσιάσαι. Ibid. ἐν Μωδεῖν) τῷ ἐν Μωδεῖν. V. 24. κατὰ τὴν ῥίνα) κατὰ τὸ κρίμα. V. 26. Φινεὺς) Φινεὺς. V. 26. ἰσῶν) καὶ ἰσῶν. V. 30. ἐσκληρύνθη) ἐπληθύνθη. V. 32. συνεήσαντο) συνεήσαντο. V. 33. εἶπαν) εἶπον. Ibid. ἕως τῆ νῦν· ἐξελθόντες) ἕως τῆ νῦν ἱκανόν· ἐξελθόντες καὶ. V. 34. εἶπαν) εἶπον. Ibid. βεβηλώσαι) τῷ βεβηλώσαι. V. 37. οἱ πάντες) absque articulo. V. 40. πρὸς τὸν πλησίον) τῷ πλησίον.

οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐποίησαν, καὶ μὴ πο-
λεμήσωμεν εἰς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῆς ψυ-
χῆς ἡμῶν καὶ τῶν δικαιομάτων ἡμῶν,
νῦν τάχιον ἡμᾶς ὀλεθρεύουσιν ἀπὸ τῆς
γῆς.

41. καὶ ἐβλεύσαντο τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ, λέγοντες· πᾶς ἄνθρωπος ὃς εἰάν
ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς εἰς πόλεμον τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κα-
τέναντι αὐτῶ, καὶ ἐ μὴ ἀποθάνωμεν
πάντες καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ
ἡμῶν ἐν τοῖς κρυφοῖς.

42. Τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτὰς
ἰσχυραὶ συναγωγὴ Ἀσιδαίων, ἰσχυροὶ δυνάμει ἀπὸ
Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ ἐκουσιαζόμενος τῷ
νόμῳ.

43. Καὶ πάντες οἱ φυγαδεύοντες ἀ-
πὸ τῶν κακῶν προστετέθησαν αὐτοῖς,
καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς στήρυμα.

44. Καὶ συνεψήσαντο δύναμιν, καὶ
ἐπάταξαν ἀμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ αὐ-
τῶν, καὶ ἄνδρας ἀνόμους ἐν θυμῷ αὐ-
τῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ἔθ-
νη σωθῆναι.

45. Καὶ ἐκύκλωσεν Ματθαίας καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτῶ, καὶ καθεῖλον τὰς βωμὰς
αὐτῶν,

46. καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ
ἀπερίτμητα ὅσα ἔβον ἐν ὀρίοις Ἰσραὴλ
ἐν ἰσχύϊ.

47. Καὶ ἐδίωξαν τὰς υἱοὺς τῆς ὑπε-
ρηφανίας, καὶ κατευνάωθη τὸ ἔργον
ἐν χειρὶ αὐτῶν.

48. Καὶ ἀντελάβοντο τῷ νόμῳ ἐκ
χειρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐκ χειρὸς τῶν
βασιλέων, καὶ οὐκ ἔδωκαν κέρας τῷ
ἀμαρτωλῷ.

49. Καὶ ἠγγισαν αἱ ἡμέραι τῷ Ματ-
θαίου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ· νῦν ἐσηρίχθη ὑπερηφανία καὶ
ἐλεγμός καὶ καιρὸς κατατροφῆς καὶ
ὀργῇ θυμῶ.

50. Καὶ νῦν τέκνα ζηλώσατε τῷ νό-
μῳ, καὶ δότε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ
διαθήκης πατέρων ἡμῶν.

51. Μνήσθητε τῶν πατέρων ἡμῶν τὰ
ἔργα ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐ-
τῶν, καὶ δεξαδιε δόξαν μεγάλην καὶ
ὄνομα αἰώνιον.

52. Ἀβραάμ ἐκί' ἐν πειρασμῷ εὐρέ-
θη πιστός, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιο-
σύνην;

53. Ἰωσήφ ἐν καιρῷ φενοχωρίας αὐ-
τῷ ἐφύλαξεν ἐντολήν, καὶ ἐγένετο κύ-
ριος Αἰγύπτου.

54. Φινεὲς ὁ πατήρ ἡμῶν ἐν τῷ ζη-
λῶσαι ζῆλον, ἔλαβεν διαθήκην ἱερωσύ-
νης αἰώνιας.

55. Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι λόγον,
ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἰσραὴλ.

56. Χάλεβ ἐν τῷ ἐπιμαρτύρασθαι τῇ
ἐκκλησίᾳ, ἔλαβεν γῆς κληρονομίαν.

57. Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ ἐκκληρο-
νόμησεν θρόνον βασιλείας εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

58. Ἡλίας ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον νό-
μου ἀνελήφθη ἕως εἰς τὸν ἕρπεν.

59. Ἀια-

ν. 40. εἰς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς) πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν. ibid. ὀλεθρεύουσιν) ἐξολοθρεύουσι.
ν. 42. Ἀσιδαίων, ἰσχυραὶ) ἰσδαίων, ἰσχυροί. ν. 44. ἄνδρας) καὶ ἄνδρας. ν. 45. καὶ οἱ υἱοὶ)
καὶ οἱ φίλοι. ibid. βωμούς αὐτῶν) αὐτῶν δεστ. ν. 46. εὗρον) εὗρον. ν. 47. κατευνάωθη) κατενο-
δύθη. ν. 51. ταῖς γενεαῖς) ἐν ταῖς γενεαῖς. ibid. δόξαν αἰώνιον) ὄνομα αἰώνιον. ν. 52. ἐκί' ἐν) ἐκί'
ἐν. ibid. δικαιοσύνη) εἰς δικαιοσύνην. ν. 54. ἀγίας) αἰωνίας. ν. 56. τῇ ἐκκλησίᾳ) ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.
ν. 57. ἔλκει) ἐλέφ. ibid. αἰώνιας) εἰς αἰῶνα αἰῶνος. ν. 58. ἕως εἰς) ἕως εἰς.

59. Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μιταήλ, πιστεύσαντες ἐσάθισαν ἐκ φλογός.

60. Δανιήλ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῷ ἐρύσθη ἐκ σώματος λεόντων.

61. Καὶ οὕτως ἐννοήθητε κατὰ γενεῶν καὶ γενεῶν, ὅτι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἀδυνήσκων.

62. Καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ μὴ φοβηθῆτε, ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κόπρια καὶ εἰς σκώληκας.

63. Σήμερον ἐπαρθήσεται, καὶ αὔριον ἔμην εὐρεθῇ, ὅτι ἐπέσρεψεν εἰς τὸν χεῖρ αὐτῷ, καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτῷ ἀπώλετο.

64. Καὶ ὑμεῖς τέκνα ἰχύετε καὶ ἀνδρίζεσθε ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ὅμι ἐν αὐτῷ δοξαδιήσαδε.

65. Καὶ ἰδὲ Συμεὼν ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βελῆς ἐστίν, αὐτῷ ἀκβε-τε πάσας τὰς ἡμέρας, αὐτὸς ὑμῶν ἔσται εἰς πατέρα.

66. Καὶ Ἰδδας ὁ Μακκαβαῖος αὐτὸς ἰχυρὸς ἐν δυνάμει ἐκ νεότητος αὐτῷ, οὗτος ὑμῶν ἔσται εἰς ἀρχοντα στρατίας, καὶ πολεμήσετε πόλεμον λαῶν.

προσά- 67. Καὶ ὑμεῖς προσάξετε πρὸς ὑμᾶς
ξετε πάντας τὰς ποιητὰς τῷ νόμῳ, καὶ ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν τῷ λαῷ ὑμῶν.

68. Ἀνταποδίδετε ἀνταπόδομα τοῖς ἔθνεσιν, καὶ προσέχετε εἰς προσάγ-ματα τῷ νόμῳ.

69. Καὶ ἠυλόγησεν αὐτὰς καὶ προσ-ετέθη πρὸς τὰς πατέρας αὐτῷ.

70. Καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ ἔκλῳ καὶ τεσσαρακοστῇ καὶ ἑκατοστῇ ἔτει καὶ ἔθαψαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτῷ ἐν τάφοις πατέρων αὐτῷ ἐν Μωδεῖν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΚΑΙ ἀνέστη Ἰδδας ὁ καλέμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτῷ ἀντ' αὐτῷ.

2. Καὶ ἐδοξέθη αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, καὶ πάντες ὅσοι ἐκολλή-θισαν τῷ πατρὶ αὐτῷ, καὶ ἐπολέ-μουν τὸν πόλεμον Ἰσραὴλ μετ' εὐφρο-σύνης.

3. Καὶ ἐπλάτυνεν δόξαν τῷ λαῷ αὐ-τοῦ καὶ ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας, καὶ συνεζώσατο τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ πολέμους συνεσήσατο σκε-πάζων παρεμβολὴν ἐν βομβραία.

4. Καὶ ὁμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῷ, καὶ ὡς σκύμνος ἐρευγόμενος εἰς θήραν.

5. Καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευιῶν, καὶ τὰς ταράσσοντας τὸν λαὸν αὐτῷ ἐφλό-γιζε, καὶ συνεσάλησαν οἱ ἄνομοι ἀπὸ τῷ φόβου αὐτῷ, καὶ πάντες οἱ ἐργά-ται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν, καὶ εὐωδῶδη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτῷ.

7. Καὶ

Β. 60. ἐρύσθη) ἐρύσθη. Β. 61. κατὰ γενεῶν) addit καὶ γενεῶν. Β. 62. εἰς κόπρια) εἰς κοπρίαν. Β. 63. καὶ οὐ μὴ) καὶ αὔριον ἔμην. ibid. ἐπέσρεψεν) ἔσρεψεν. Β. 64. ἰχύετε) ἰχύσατε. ibid. νόμῳ ὑμῶν) ὑμῶν deest. Β. 66. ὁ Μακκαβαῖος αὐτὸς ἰχυρὸς ἐν δυνάμει) μακκαβαῖος ἰχυρὸς δυνάμει. ibid. εἰς ἀρχοντα) ἀρχων. ib. πολεμήσατε πόλεμον) πολεμήσει πόλεμος. Β. 67. προσά-ξετε) προσάξατε. Β. 68. Ἀνταποδίδετε ἀνταπόδομα. ibid. εἰς προσάγματα) εἰς τὰ προσάγματα. Β. 69. ἠυλόγησεν) εὐλόγησεν. Β. 70. πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεῖν) πατέρων αὐτῶν ἐν μωδεῖν. CAP. III. Β. 3. σκεύη τὰ πολ. αὐτῷ, πολ. συνεσήσατο) σκεύη τὰ πολεμικὰ καὶ συνεσήσατο πω-λέμενος. Β. 5. τὸν λαὸν αὐτοῦ. ibid. εὐωδῶδη) εὐωδῶδη.

7. Καὶ ἐπύκρυνε βασιλεῖς πολλὰς, καὶ ἠψυφρανε τὸν Ἰακώβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς αἰῶνος· τὸ μνημόσυνον αὐτῆς εἰς εὐλογίαν.

8. Καὶ διήλθεν ἐν πόλεσιν Ἰούδας, καὶ ἐξωλέθρευσεν ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ ἀπέκρεψεν ὄργην ἀπὸ Ἰσραήλ.

9. Καὶ ἀνομάσθη ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ συνήγαγεν ἀπολλυμένους.

10. Καὶ συνήγαγεν Ἀπολλωνίους ἔθνη, καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύναμιν μεγάλην τῇ πολεμῆσαι πρὸς Ἰσραήλ.

11. Καὶ ἔγνω Ἰούδας, καὶ ἐξήλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῶ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἀπέκλεινε· καὶ ἔπεσον τραυματῖαι πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον.

12. Καὶ ἔλαβον τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν Ἰούδας, καὶ ἦν πολέμων ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας.

13. Καὶ ἤκουσε Σήρων ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας, ὅτι ἤθροισεν Ἰούδας ἀθροισμα, καὶ ἐκκλησίαν πιστῶν μετ' αὐτῆς καὶ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον.

14. Καὶ ἔπε· ποιήσω ἑμαυτῶ ὄνομα, καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ πολεμήσω τὸν Ἰούδαν καὶ τὰς σὺν αὐτῶ, καὶ τὰς ἐξεδεινούντας τὸν λόγον τῆς βασιλείας.

15. Καὶ προσέθετο τῇ ἀναβῆναι καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῆς παρεμβολὴ ἀσεβῶν πρὸς αὐτούς.

ἰχυρὰ βοηθῆσαι αὐτῶ, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ.

16. Καὶ ἤγγισεν ἕως ἀναβάσεως Βαι-Μεϊωρῶν καὶ ἐξήλθεν Ἰούδας εἰς συνάντησιν αὐτῶ ὀλιγοσός.

17. Ὡς δὲ ἶδον τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἔπαιον τῶ αὐτῶ Ἰούδα· τί δυνασόμεθα ὀλιγοσὶ ὄντες πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος τοσούτου ἰχυρῶν, καὶ ἡμεῖς ἐκκελύμεθα ἀσιτῶντες σήμερον.

18. Καὶ ἔπαιον Ἰούδας εὐκοπόν ἐξὶ συγκλεισθῆναι πολλὰς ἐν χειρὶν ὀλιγῶν· καὶ οὐκ ἐστὶ διαφορὰ ἐναντίον τῆς θεῆς τῇ ἐραντῇ σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις.

19. Ὅτι ἐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν, ἀλλ' ἢ ἐκ τῆς ἐραντῆς ἰχύος.

20. Αὐτοὶ ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐν πλήθει ὕψους καὶ ἀνομίας, τῆς ἐξαῖραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, τῆς σκυλεῦσαι ἡμᾶς.

21. Ἡμεῖς δὲ πολεμῶμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν.

22. Καὶ αὐτὸς συντρίψει αὐτὰς πρὸ προσώπου ἡμῶν· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν.

23. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο ἐπ' αὐτούς ἀφ' ὧν, καὶ συνετρίβη Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτῶν.

24. Καὶ

Tom. II.

X x x

24. Καὶ

7. ἐπύκρυνε) ἐπύκρυνε. ibid. ἠψυφρανε) ἠψυφρανε. 8. ἐξωλέθρευσεν) ἀσ. ἐπ' αὐτῆς) ἐξολόθρευσεν ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς. 9. ἀπέκλεινε) addit αὐτόν. 10. ἔλαβον τὰ σκεύη) ἔλαβε τὰ σκεύη. 11. καὶ ἐκκλησίαν) καὶ deest. 12. σὺν αὐτῶ, καὶ τὰς) καὶ abest. 13. προσέθετο) adjicit τῇ ἀναβῆναι. ibid. ποιῆσαι) καὶ ποιῆσαι. 14. ἤγγισεν) ἤγγισεν. ibid. Μεϊωρῶν) Βαι-Μεϊωρῶν. ib. αὐτῶ ὀλιγοσός.) αὐτῶν ὀλιγοσός. 15. αὐτῶ, ἔπαιον) αὐτοῖς, ἔπαιον. ibid. τί) πῶς. ib. τοσούτου) addit ἰχυρῶν. 16. τῇ ἐραντῇ) τοῦ θεοῦ τῇ οὐρανῷ. 17. ἰχύος.) ἡ ἰχύς. 18. 20. ἡμᾶς πλῆθει) ἡμᾶς ἐν πλήθει. 19. 23. ἐπ' αὐτοῖς) εἰς αὐτούς.

24. Καὶ ἐδίδων αὐτοὺς ἐν τῇ κατα-
τάσει Βαυθαίων ἕως τῆ πεδίας· καὶ
ἔπεσον ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀνδρας ὀλίγο-
σίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυ-
λισιείμ.

25. Καὶ ἤρξατο ὁ φόβος Ἰουδα καὶ
ἐπιπλεῖν τῶν ἀδελφῶν αὐτῆ καὶ ἡ πλὴν ἐπιπλεῖν
ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν.

26. Καὶ ἠγγισεν ἕως τῆ βασιλείας τὸ
ὄνομα αὐτῆ, καὶ ὑπὲρ τῶν παρατά-
ξεων Ἰέδδα ἐξηγεῖτο πᾶν ἔθνος.

27. Ὡς δὲ ἤκασεν Ἀντίοχος ὁ βασι-
λεὺς τὰς λόγους τούτας, ὠργίσθη θυ-
μῷ· καὶ ἀπέστειλε καὶ συνήγαγε τὰς
δυνάμεις πάσας τῆς βασιλείας αὐτῆ,
παρεμβολὴν ἰχυρᾶν σφόδρα,

28. καὶ ἠνοιξε τὸ γαζοφυλάκιον αὐ-
τῆ, καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυνάμεσιν
αὐτῆ εἰς τὸν ἐνιαυτόν· καὶ ἐνετείλατο
αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι ἐτοίμους εἰς πᾶ-
σαν χρεῖαν.

29. Καὶ ἶδεν ὅτι ἐξέλειπε τὸ ἀργύ-
ριον ἀπὸ τῶν θησαυρῶν· καὶ οἱ φόροι
τῆς χώρας ὀλίγοι, χάριν τῆς διχοστα-
σίας καὶ πληγῆς ἧς κατεσκειύασεν ἐν
τῇ γῇ, τῆ ἄραι τὰ νόμιμα ἃ ἦσαν
ἀφ' ἡμερῶν τῶν πρώτων.

30. Καὶ εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχη ὡς
ἀπαξ καὶ δις εἰς τὰς δαπάναις καὶ τὰ
δαψιλῇ δόμαϊα ἃ ἐδίδε ἔμπροσθεν δαψιλῇ χειρὶ,
καὶ ἐπερίσσειεν ὑπὲρ τὰς βασιλεῖς τὰς ἔμπροσθεν.

31. Καὶ ἠπορεῖτο τῇ ψυχῇ αὐτῆ
σφόδρα, καὶ ἐβλεύατο τῆ πορευθῆναι
εἰς τὴν Περσίδα, καὶ λαβεῖν τὰς πό-
λεις τῶν χωρῶν, καὶ συναγαγεῖν ἀρ-
γύριον πολὺ.

32. Καὶ κατέλειπε Λυσίαν ἀνθραπον
ἐνδοξον καὶ ἀπὸ γένους τῆς βασιλείας
ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆ βασιλείας ἀπὸ
τῆ ποταμοῦ Εὐφράτης, ἕως τῶν ὀρίων
Αἰγύπτου.

33. Καὶ τρέφειν Ἀντιόχον τὸν υἱόν
αὐτῆ ἕως τῆ ἐπιτρέψαι αὐτόν.

34. Καὶ παρέδωκεν αὐτῷ τὰς ἡμί-
σεις τῶν δυνάμεων καὶ τὰς ἐλέφαν-
τας, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ περὶ πάν-
των ὧν ἐβέλετο, καὶ περὶ πάντων τῶν
κατοικόντων τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἰερου-
σαλήμ,

35. ἀποστεῖλαι ἐπ' αὐτοὺς δύναμιν,
τῆ ἐκρίψαι καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχύν Ἰσραὴλ ἐκρίψαι
καὶ τὸ κατὰλειμμα Ἰερουσαλήμ, καὶ
ἄραι τὸ μνημόσυον αὐτῶν ἀπὸ τῆ τόπῃ, αὐτῆ

36. καὶ κατοικῆσαι υἱοὺς ἀλλοτρίους ἐν κατοικίᾳ
πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῶν, καὶ κατακλη-
ρονομήσαι τὴν γῆν αὐτῶν.

37. Καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβε τὰς
ἡμίσεις τῶν δυνάμεων τὰς καταλειφ-
θείσας· καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας
ἀπὸ πόλεως βασιλείας αὐτῆ, ἕως ἐβ-
δόμῃ καὶ τεσσαρακοσῶ καὶ ἐκατόσῳ·
καὶ διεπέρασε τὸν Εὐφράτην ποταμὸν,
καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας.

38. Καὶ

V. 24. ἐδίδων αὐτοῖς) ἐδίδων αὐτόν. V. 25. ἡ πλὴν ἐπιπλεῖν) ἡ πλὴν ἐπιπλεῖν. V. 28. εἰς τὸν ἐν-
αυτόν) absque articulo. ibid. αὐτοῖς εἰς ἐκαυτὸν ἔναι) ἔναι αὐτῆ. V. 29. ἐξέλειπε) ἐξέλειπε.
ibid. οἱ φόροι) οἱ φορολόγοι. V. 30. δαψιλῇ χειρὶ) δαψιλῇ χειρὶ, adjicit praeerea καὶ ἐπερί-
σσειεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τὰς ἔμπροσθεν. V. 31. ἐβλεύατο) ἐβουλεύατο. ibid. πολὺ.) πολὺ.
V. 32. κατέλειπε) κατέλειπε, passim. V. 34. καὶ περὶ πάντων τῶν) καὶ περὶ τῶν. V. 35. τῆ ἐκρί-
ψαι) τῆ ἐκρίψαι. ibid. μνημόσυον αὐτοῦ) μνημόσυον αὐτῶν. V. 36. ἀλλοτρίους) ἀλλογενεῖς. ibid.
κατακληρονομήσαι) κατακληροδοτήσαι. V. 37. καταλειφθείσας) καταλειφθείσας.

38. Καὶ ἐπέλεξε Λυσίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα καὶ Γοργίαν ἀνδρας δυνατὲς τῶν φίλων τῷ βασιλείῳ.

39. Καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακίχλιον ἵππων, τῷ ἔλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα καὶ καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν λόγον τῷ βασιλείῳ.

40. Καὶ ἀπῆραν σὺν πάσῃ τῇ παρεμβά-
λον πλησίον * Ἀμμαὲν ἐν τῇ γῇ τῇ πε-
* Ἀμμα-
δινή.

41. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺν σφόδρα καὶ παῖδας πέντας καὶ ἦλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν τῷ λαβῆν τὰς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς παῖδας καὶ προσεγενήθησαν πρὸς αὐτὰς δυνάμεις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων.

42. Καὶ ἶδεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακά, καὶ αἱ δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ ἐπέγνωσαν τὰς λόγους τῷ βασιλείῳ οὓς ἐνετείλατο ποιῆσαι εἰς τῶν λαῶν εἰς ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν.

43. Καὶ ἔπαιον ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτῷ· αἰασώμεν τὴν καθάρειν τῷ λαῷ ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν περὶ τῷ λαῷ ἡμῶν καὶ τῶν ἀγίων.

44. Καὶ ἠθροίσθησαν ἡ συναγωγὴ τῷ εἶναι ἐτοίμους εἰς πόλεμον, καὶ τῷ προσεύξασθαι καὶ αἰτῆσαι ἔλεον καὶ οἰκτιρμὰς.

45. Καὶ Ἰερουσαλὴμ ἦν ἀοίκητος ὡς ἔρημος· οὐκ ἦν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν γεννημάτων αὐτῆς καὶ τὸ ἀγίασμα καταπατέμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλογενῶν ἐν τῇ ἀκρᾷ καταλύμα ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα.

46. Καὶ συνήχθησαν καὶ ἦλθον εἰς Μασσηφά κατέναντι Ἰερουσαλὴμ, ὅτε τόπος προσευχῆς εἰς Μασσηφά τὸ πρότερον τῷ Ἰσραὴλ.

47. Καὶ ἐνήψυσαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ περιεβάλλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ διέβησαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

48. Καὶ ἐξεπέτασαν τὸ βιβλίον τῷ νόμου περὶ ὧν ἐξηρῶν τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν.

49. Καὶ ἠνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης, καὶ τὰ πρωτογενήματα καὶ τὰς δεκάτας· καὶ ἠγειραν τὰς Ναζιραίους, οἱ ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας,

50. καὶ ἐβόησαν Φανὴ εἰς τὸν ἔρῳν, λέγοντες· τί ποιήσωμεν τούτοις, καὶ ποῦ αὐτὰς ἀπαγάγωμεν;

51. Καὶ τὰ ἁγία σου καταπεπότηται, καὶ βεδίλωται· καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν πένθει καὶ ταπενώτῃ.

52. Καὶ ἰδὲ τὰ ἔθνη συνῆλθαι ἐφ' ἡμᾶς τῷ ἐξᾶραι ἡμᾶς· σὺ οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς.

53. Πᾶς δυνασόμεθα ὑποστῆναι κατὰ

X x x

πρό-

V. 38. Νικάνορα) καὶ νικάνορα. V. 39. ἑπτακίχλιον) ἑπτακίχλιον. V. 40. παρεμβάλον) παρεμβάλλον. ibid. Ἀμμαὲν) ἑμμαᾶμ. V. 41. πολὺν) πολὺ. ibid. προσεγενήθησαν) προσετέθησαν. ib. δυνάμεις) δυνάμεις. V. 42. τῆς βασιλείας) τῷ βασιλείῳ. V. 43. ἔπαιον) ἔπαιον. ibid. τῷ λαῷ ἡμῶν) ad hunc, καὶ πολεμήσωμεν περὶ τῷ λαῷ ἡμῶν. V. 44. ἠθροίσθησαν) συνηθροίσθη. V. 45. καταλύμα ἐν τοῖς ἔθνεσι) καταλύματα τοῖς ἔθνεσι. V. 49. ἱερωσύνης) ἱερουσύνης.

πρόσωπον αὐτῶν, εἰ μὴ σὺ βοηθή-
σης ἡμῖν;

54. Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγ-
ξιν, καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ.

55. Καὶ μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ἰέ-
δας ἡγεμένους τὴν λαὸν χιλιάρχους καὶ
ἐκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους
καὶ δεκαδάρχους.

οἰκίαν 56. Καὶ εἶπε τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας,
καὶ μνηστειομένοις γυναῖκας, καὶ φυ-
τεύουσιν ἀμπέλωνας, καὶ δειλοῖς, ἀ-
ποστέλλειν ἕκαστον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν
κατὰ τὸν νόμον.

57. Καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ
παρενεβύλισαν κατὰ νότον Ἀμμαοῦμ.

γενέσθαι 58. Καὶ εἶπεν Ἰέδας· περιζώσασθε,
καὶ γίνεσθε εἰς υἱὸς δυνατῶν, καὶ γίνεσθε
ἔτοιμοι εἰς τοπρῶν τῶν πολεμῶν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν τέτοις τοῖς ἐπισυνηγμένοις
ἐφ' ἡμᾶς ἐξάραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἁγία
ἡμῶν.

ἐφιδεῖν 59. Ὅτι κρείσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν
πολέμῳ, ἢ ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τῶν ἐθ-
νῶν ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων.

60. Ὡς δ' ἂν ἡ θάλημα ἐν ἔρανον,
ὥτως ποιήσει.

ΚΕΦ. Δ' IV.

ΚΑΙ παρῆλθε Γοργίας πεντακ-
χιλίους ἀνδρας καὶ χιλίαν ἵπ-
πον ἐκλεκτὴν, καὶ ἀπῆρεν ἡ πα-
ρεμβολὴ νυκτὸς,

2. ὥς ἐπιβύλισεν ἐπὶ τὴν παρεμβο-

λὴν τῶν Ἰεδαίων, καὶ πατάξαι αὐτοὺς
ἄφνω, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἀκρας ἦσαν αὐ-
τῶ ὁδηγοί.

3. Καὶ ἤκασεν Ἰέδας, καὶ ἀπῆρεν
αὐτὸς καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι τὴν δύ-
ναμιν τῶν βασιλέων τὴν ἐν Ἐμμαοῦμ,

4. ὥς ἔτι αἱ δυνάμεις ἐσκορπισμέ-
ναι ἦσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς.

5. Καὶ ἦλθε Γοργίας εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν Ἰέδας νυκτὸς, καὶ εὐρεῖν καὶ
ἐζήτην αὐτὸς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπε,
φεύγουσιν οὗτοι ἀπ' ἡμῶν.

6. Καὶ ἄμα ἡμέρας, ὥφθη Ἰέδας ἐν
τῷ πεδίῳ ἐν τριχιλίῳ ἀνδράσι· πλὴν
καλύμματα καὶ μαχαίρας ἐκ εἶχον κα-
μάχαι·
ὥς ἠθέλοντο.

7. Καὶ ἴδον παρεμβολὴν ἐθῶν ἰχυ-
ραν τεθωρακισμένην, καὶ ἵππον κυ-
κλῶσαν αὐτὴν, καὶ ἔτοι διδασκάλου πο-
λέμου.

8. Καὶ εἶπεν Ἰέδας τοῖς ἀνδράσι
τοῖς μετ' αὐτῶν· μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆ-
θος αὐτῶν, καὶ τὸ ὄρημα αὐτῶν μὴ
δειλῶσιν.

9. Μνήσθητε ὡς ἐσώθησαν οἱ πατέ-
ρες ἡμῶν ἐν θαλάσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε
ἐδίωξεν αὐτὸς Φαραὼ ἐν δυνάμει.

10. Καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς ἔρανον, εἰ
θελήσει ἡμᾶς, καὶ μνησθήσεται διαθή-
κης πατέρων ἡμῶν, καὶ συντρέψει τὴν
παρεμβολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον
ἡμῶν σήμερον.

11. Καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη,
ὅτι

ν. 55. δεκαδάρχους) δεκάρχους. ν. 56. εἶπε) ἔπιν. ibid. οἰκίαν) οἰκίας. ν. 57. παρενεβύλισαν κα-
τὰ νότον Ἀμμαοῦμ.) παρενεβύλισαν κατὰ νότον Ἐμμαοῦμ. ν. 58. γενέσθαι) γίνεσθαι. ν. 59. ἐν πολέμῳ,
ἢ ἐφιδεῖν) ἐν τῷ πολέμῳ, ἢ ἐπιδεῖν. ν. 60. ὥς) οὕτως. CAP. IV. ν. 6. ἡμέρας) τῇ ἡμέρᾳ.
ibid. μαχαίρας) μαχαίρας. ν. 8. διωδῆται) δειλῶσιν. ν. 9. ὥς) πῶς. ν. 10. εἰς ἔρανον) εἰς
τὸν ἔρανον. ibid. εἰ θελήσει) εἰ πῶς ἐλεήσει. ib. πατέρων, καὶ) πατέρων ἡμῶν, καὶ. ν. 11.
γνώσονται) γνώσεται.

ὅτι ἐσὶν ὁ λυτρεύμενος καὶ σώζων τὸν καπνὸς ὁ θεωρούμενος ἐνεφάνιζε τὸ γυναικός.

12. Καὶ ἦσαν οἱ ἀλλόφυλοι τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῶν, καὶ ἶδαν αὐτοὺς ἐρχομένους ἐρχομένους ἐξεναντίας,

13. Καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πόλεμον, καὶ ἐσάλλπισαν οἱ παρὰ Ἰούδα.

14. Καὶ συνῆψαν, καὶ συνετρίβησαν τὰ ἔθνη, καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδῖον.

15. Οἱ δὲ ἔχοντες πάντες ἔπεσαν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐδίαξαν αὐτὰς ἕως Γαδαίας καὶ ἔως τῶν πεδίων τῆς Ἰδαίας καὶ Ἀζώτε καὶ Ἰαννείας, καὶ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριχιλίους.

16. Καὶ ἐπέσρεψεν Ἰούδας καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς δυνάμεως ὅπως αὐτῶν,

17. καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· μὴ ἐπισυμῆσθε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξεναντίας ἡμῶν.

18. καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ σῆτε νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσατε αὐτὰς, καὶ μετὰ ταῦτα λάβετε σκύλα καὶ μετὰ παρρησίας.

19. Ἐνὶ πληροῦντος Ἰούδα ταῦτα, ὥφθη μέρος τι ἐκκύπτον ἐκ τῆς ὄρους.

20. Καὶ ἶδεν ὅτι τετρώπεται, καὶ ἐμπυρίζου τὴν παρεμβολὴν, ὁ γὰρ

21. Οἱ δὲ ταῦτα συνιδόντες ἐδειλῶθη· συνιδόντες δὲ καὶ Ἰούδα τὴν παρεμβολὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἑταίμην εἰς παρατάξιν.

22. Ἐφυγον πάντες εἰς γῆν ἀλλοφύλων.

23. Καὶ Ἰούδας ἀνέσρεψεν ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἔλαβεν χρυσίον καὶ ἀργύριον πολὺ καὶ ὑάκινθον πολὺν· καὶ πορφύραν καὶ θαλασσίαν καὶ πλεόντων μέγαν.

24. Καὶ ἐπιστραφέντες ὕμνου καὶ ἠυλό· ἐπιστρέφουσι εἰς οὐρανὸν τὸν Κύριον, ὅτι καλὸν ψαλῆς εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐγενήθη σωτηρία μεγάλη τῷ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

26. Ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώθησαν, παραγεννηθέντες ἀπήγγειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα.

27. Ὁ δὲ ἀνέσας πάντα συνεχύθη καὶ ἠθύμει, ὅτι ἐχ' οἶα ἠθέλε, τοιαῦτα γέγονε τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐχ' οἶα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, τοιαῦτα ἐξέβη.

28. Καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ ἐνιαυτῷ συνε- ἐρχομέ-
λόχησεν ὁ Λυσίας ἀνδράων ἐπιλέκτων ἐξή-
κοντα χιλιάδας καὶ πεντακιχλίας ἱπ-
πον, ὥστε ἐκπολεμῆται αὐτοὺς.

X K K 3

29. Καὶ

- γ. 12. ἶδαν αὐτὰς ἐρχομένους) ἶδαν αὐτοὺς ἐρχομένους. γ. 13. ἐξῆλθαν) ἐξῆλθον. ibid. παρὰ Ἰούδα.) μετὰ Ἰούδα. γ. 15. ἔπεσαν) ἔπεσαν, utroque loco. ibid. Γασηρῶν) γαστήρων. ib. Ἰδαίας) ἰδαμίας. ib. Ἰαννείας) ἰαννίνας. γ. 18. λάβετε σκύλα καὶ μετὰ) λήψετε τὰ σκύλα μετὰ. γ. 19. πληρῶντος Ἰούδα) καλοῦντος ἰούδα. γ. 20. τετρώπεται) τετρώπωνται. ibid. ὁ θεωρούμενος) absque articulo. γ. 21. συνιδόντες) συνιδόντες. ibid. καὶ Ἰούδα) καὶ τὴν ἰούδα. γ. 23. Ἰούδας ἀνέσρεψεν) transposita. ibid. ἔλαβεν χρ. καὶ ἀργ. πολὺν) ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον. ib. καὶ θαλασσίαν) καὶ abest. γ. 24. ἐπιστρέφοντες) ἐπιστραφέντες. ibid. ἠυλόγουσι εἰς ἄρ. ὅτι καλὸν εἰς τὸν) εὐλόγουσι εἰς οὐρανὸν τὸν κύριον, ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν. γ. 25. ἐγενήθη) ἐγένετο. γ. 27. πάντα) abest. ibid. γέγονε) γέγονε. ib. ἐξέβη.) τοιαῦτα ἐξέβη. γ. 28. ἐρχομένῳ) ἐρχομένῳ. ibid. συνε-
λόχησεν) addit ὁ λυσίας.

29. Καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἰδαμαίαν, καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθούροις, καὶ συνήτησεν αὐτοῖς Ἰέδας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν.

30. Καὶ ἶδε τὴν παρεμβολὴν ἰχυράν, καὶ προσήυξατο, καὶ ἔπεν· εὐλογητός εἰ ὁ σωτὴρ τῆ Ἰσραὴλ ὁ συντρίψας τὸ ὄρημα τῷ θυγατρὶ ἐν χειρὶ τῷ δέλου σου Δαυὶδ, καὶ παρέδωκας τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς χεῖρας Ἰακώβ υἱοῦ Σαὺλ καὶ τῷ αἵροντος τὰ σκεύη αὐτῆς.

31. Σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην εἰς χεῖρας λαῶ σου Ἰσραὴλ, καὶ αἰχμυθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἰππῇ αὐτῶν.

32. Δός αὐτοῖς δειλίαν, καὶ τῇξον θράσος ἰχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθήτωσαν τῇ συντριβῇ αὐτῶν.

33. Κατάβαλε αὐτοὺς ῥομφαία ἀγαπῶντων σε, καὶ αἰνεσάτωσάν σε ἰδόντες πάντες οἱ ἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν ὕμνοις.

34. Καὶ συνέβαλον ἀλλήλοις, καὶ ἔπεσον ἐν τῇ παρεμβολῇ Λυσίας εἰς πεντακισχίλιους ἀνδρας, καὶ ἔπεσαν ἐξ ἐναντίας αὐτῶν.

35. Ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτῆς συντάξεως, τῆς δὲ Ἰέδα τὸ γεγεννημένον θάρος, καὶ ὡς ἑτοιμοὶ εἰσιν ἢ ζῆν ἢ τεθνηκέναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει· πλέονας καὶ πλεονάσας τὸν πάλιν γενηθέντα στρατόν.

τὸν ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

36. Εἶπε δὲ Ἰέδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς· ἰδὲ συνετρίβησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, αἰταῶμεν καθαρῖσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι.

37. Καὶ συνήχθη ἡ παρεμβολὴ πάσα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιών.

38. Καὶ ἶδον τὸ ἁγίασμα ἡμῶν ἡρημαμένον, καὶ τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον, καὶ τὰς πύλας κατακεκαυμένας, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα, ὡς ἐν θρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἐνὶ τῶν ὄρεων, καὶ τὰ πασφόρια καθηρημένα.

39. Καὶ διέβησαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεντο σπαδὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.

40. Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι τῶν σημασιῶν, καὶ ἐβόησαν εἰς οὐρανόν.

41. Τότε ἐπέταξεν Ἰέδας ἀνδράσιν πολεμεῖν τὸς ἐν τῇ ἀκρᾷ, ἕως ἂν καθαρῖσῃ τὰ ἅγια.

42. Καὶ ἐπέλεξεν ἱερεῖς ἀμάμες θελητὰς νόμου.

43. Καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια, καὶ ἦραν τὸς λίθους τῆς μiasmῆς εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

44. Καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τῆς θυσιασθείας τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσι.

45. Καὶ

ν. 30. Ἰσραὴλ) τῆ Ἰσραὴλ. ibid. Ἰακώβ) Ἰωνάθαν. ν. 31. εἰς χεῖρας) ἐν χειρὶ. ν. 33. ἰδόντες) ἰδότες. ν. 34. ἔπεσαν) ἔπεσον. ν. 35. τεθνηκέναι) τεθνάναι. ibid. πλεονάσας τὸν πάλιν γενηθέντα στρατόν.) πλεονάσας τὸν γενηθέντα στρατόν, ἐλογίζετο πάλιν παραγενέσθαι. ν. 38. ἁγίασμα ἡμῶν) ἡμῶν deest. ν. 40. εἰς οὐρανόν.) εἰς τὸν οὐρανόν. ν. 41. ἀνδράσιν) ἀνδρας. ibid. ἕως καθαρῖσῃ) ἕως ἂν καθαρῖσῃ.

45. Καὶ ἔπεσεν αὐτοῖς βαλὴ ἀγαθή, καθελεῖν αὐτὸ, μὴ ποτε γένηται αὐτοῖς εἰς ὄνειδος, ὅτι ἐμίαναν τὰ ἔθνη αὐτὸ, καὶ καθεῖλον τὸ θυσιαστήριον.

46. Καὶ ἀπέθεντο τὲς λίθους ἐν τῷ ὄρει τῶ οἴκου ἐπιτηδείῳ μέχρι τῆ παραγεννηθῆναι προφήτην τῷ ἀποκριθῆναι περὶ αὐτῶν.

ἔλαβεν 47. Καὶ ἔλαβον λίθους ὀλοκλήρους ἀποδόμη- κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἀποδόμησαν τὸ θυσια- σεν στήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον.

48. Καὶ ἀποδόμησαν τὰ ἁγία καὶ τὰ ἐντὸς τῆ οἴκου, καὶ τὰς αὐλάς ἡγίασεν ἁγίασαν.

49. Καὶ ἐποίησαν τὰ σκεύη τὰ ἁγία καινὰ, καὶ εἰσήνεγκαν τὴν λυχνίαν καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυμάτων καὶ θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν ναόν.

50. Καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξῆψαν τὲς λύχνους τὲς ἐπὶ τῆς λυχνίας, καὶ ἐφαίνουσιν ἐν τῷ ναῷ.

51. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους, καὶ ἐξεπέτασαν τὰ καταπετάσματα· καὶ ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησαν.

52. Καὶ ὠρθρισαν τοπρῶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τῆ μηνὸς τῆ ἐνάτης· ἔτος δὲ μὴν Χασελεῦ τῆ οὐδού καὶ τεσσαρακοστὴ καὶ ἑκατοστὴ ἔτης.

53. Καὶ ἀνήνεγκαν θυσίαν κατὰ τὸν

νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυμάτων τὸ καινὸν ὃ ἐποίησαν.

54. Κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐβεβήλωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαίνισεν ἐν ᾧ αἵματι καὶ κιδάραις καὶ κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις.

55. Καὶ ἔπεσον πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον, καὶ προσεκύνησαν καὶ ἠυλόγησαν εἰς οὐρανὸν τὸν εὐδοκῶντα αὐτοῖς.

56. Καὶ ἐποίησαν τὸν ἐγκαινισμὸν τῷ ἐγκαι- θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτώ, καὶ προσήνεγκαν ὀλοκαυμάματα μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίας καὶ ἀνέσεως.

57. Καὶ κατεκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τῷ λαῷ σεφάνοις χρυσοῖς καὶ ἀσπιδίσκαις, καὶ ἐνεκαίνισαν τὰς πύ- ἐνεκένισεν λας καὶ τὰ πασφορία, καὶ ἐθύρωσαν αὐτά.

58. Καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ σφόδρα, καὶ ἀπεσφόρη ἡ νείδος ἐθνῶν.

59. Καὶ ἔστησεν Ἰέδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶ καὶ πᾶσαι ἐκκλησίαι Ἰσραὴλ, ἵνα ἄγωνται αἱ ἡμέραι ἐγκαινισμοῦ τῷ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν ἐν αὐτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκάδος τῆ μηνὸς Χασελεῦ μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς.

60. Καὶ ἀποδόμησαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ἔρος Σιών, κυκλόθεν τείχη ὑψη-

V. 45. ἔπεσεν αὐτοῖς) ἐπέπεσεν αὐτῆς. V. 47. ἔλαβον) ἔλαβον. ibid. ἀποδόμησαν θυσ.) ἀποδόμησαν τὸ θυσιαστ. V. 48. ἡγίασεν.) ἡγίασαν. V. 49. τὰ σκεύη τὰ ἁγία) absque articulis. ibid. ὀλοκαυμάτων καὶ) non habet. V. 52. χασελεῦ) χασελεῦ. V. 54. καιρὸν καὶ) καιρὸν καὶ κατὰ. V. 55. ἠυλόγησαν) εὐλόγησαν. ibid. αὐτοῖς.) αὐτοῖς. V. 56. ἐγκαινισμὸν) ἐγκαινισμὸν. V. 57. τῷ λαῷ) τῷ ναῷ. ibid. ἐνεκένισαν) ἐνεκαίνισαν. V. 59. ἐκκλησία) ἡ ἐκκλησία. ibid. ἡμέραι) αἱ ἡμέραι.

ἰσχυρὰς ὑψηλὰ καὶ πύργους ὀχυρὰς, μὴ ποτε
παραγεννηθῆντα τὰ ἔθνη καταπατή-
σωσιν αὐτά, ὥς ἐποίησαν τοπρότερον.

61. Καὶ ἀπέταξαν ἐκεῖ δύναμιν τη-
ρεῖν αὐτὸ, καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸ τηρεῖν
τὴν Βασιτοῦρα, τῇ ἔχεν τὸν λαὸν ὀ-
χύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰδε-
μαίας.

ΚΕΦ. Ε'. Υ.

ΚΑΙ ἐγένετο, ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθ-
νη κυκλοῖεν, ὅτι ἀποδομήθη τὸ
θυσιαστήριον, καὶ ἐνεκαινίδη τὸ
ῥηγάδι ἀγίασμα ὡς τοπρότερον, καὶ ῥηγάσαν
σφόδρα.

2. Καὶ ἐβελεύσαντο τῷ ἄρῳ τὸ γέ-
νος ἰακωβῶς τῆς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν,
καὶ ἤρξαντο τῷ θανάτῳ ἐν τῷ λαῷ
καὶ ἐξαίρειν,

3. Καὶ ἐπολέμει Ἰσάας πρὸς τοὺς υἱοὺς
Ἰεθαία· Ἡσαὺ ἐν τῇ Ἰδεμαίᾳ τὴν Ἀκραβατή-
νην, ὅτι περιεκάθητο τὸν Ἰσραὴλ, καὶ
ἐπάταξεν αὐτὸς πληγὴν μεγάλην, καὶ
ἀγκύλα συνέσειλεν αὐτὸς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῆλα
αὐτῶν.

4. Καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαβυλων, οἱ ᾗσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδαι καὶ εἰς σκάνδαλον, ἐν τῷ ἐνεθρεύειν αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς.

διελεί- 7. Καὶ συνεκλείδωσαν ὑπ' αὐτῶ εἰς τῆς
 ὠθησαν πύργους, καὶ * παρεμβάλεον ἐπ' αὐτοὺς,
 * παρὲ καὶ ἀνεθεματίτισεν αὐτοὺς, καὶ ἐνεπύρι-
 βάλεον

σε τὰς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πα-
σι τοῖς ἐνοῦσι.

6. Καὶ διεπέρασεν ἐπὶ τὰς υἱοὺς Ἀμ-
μὸν, καὶ εὗρε χεῖρα κραταιὰν καὶ
λαὸν πολὺν, καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον
αὐτῶν.

7. Καὶ συνῆψε πρὸς αὐτὰς πολέμους πολλὰς, καὶ συνετριβήσαν πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν αὐτὰς.

8. Καὶ προκατέλαβε τὴν Ἰαζήν, καὶ Ἰαζήν
τὰς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ ἀνέστρεψεν
εἰς τὴν Ἰεδαίαν.

9. Καὶ ἐπισυνέχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ Γαλααδίτι ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τὸς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὄρεσι αὐτῶν τῶ ἐξᾶραι αὐτῆς· καὶ ἔφυγον εἰς Δαίθεμα τὸ ὀχύρωμα.

10. Καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ἰδδάν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, λέγοντες· ἐπισυνηγμένα ἐσὶν ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τῷ ἔξωρα ἡμᾶς,

II. καὶ ἐτοιμάζονται ἔλθεῖν καὶ προκαταλαβεῖναι τὸ ὄχλῳ μα, εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος ἡγείται τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν.

12. Νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελῶ ἡμᾶς ἐκ
χειρὸς αὐτῶν, ὅτι πέπλωκεν ἐξ ἡμῶν
πληθὺς.

13. Καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ ὄντες ἐν τοῖς Τεθίου τεθανάτουνται, καὶ ἡχομαλῶνται τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ αἰχμαλωτίζονται τὰς

V. 60. ἰσχυροὺς) ὀχυροὺς. **V. 61.** ἀπίταξον) ἵπτασαν. **ibid.** βαυσούρει) βαυσάρεον. **CAP. V. v. 1.** ὠροῖσιν) ὠροῖδισαν. **v. 3.** ἐν τῇ Ἰαδαίᾳ) ἐν τῇ ἰδομαίᾳ. **ibid.** ἀγκύλα) σκύλα. **v. 5.** διεκλείδωσαν) συνεκλείδωσαν. **ibid.** εἰς τὰς πύργους, καὶ παρεμβάλεν) ἐν τοῖς πύργοις, καὶ παρεμβάλεν. **v. 8.** προεκτέλειλκε την ἰαζὴν) προεκτελέαζετο τὴν ἰαζήν. **v. 9.** Γαλααδίτι) γαλααδ. **ibid.** Διάστημα) διάστημα. **v. 11.** τῆς παρεμβολῆς) τῆς δυνάμεως. **v. 13.** Ταβίβ) τωβίον. **ibid.** αἰγκυλωτόναι) ὀγκυλωτόναισι.

τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡς μίαν *χιλιρχίαν ἀνδρῶν.

14. Ἐτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀνεγινώσκοντο, καὶ ἰδὲ ἄγγελοι ἕτεροι παρεγένοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας διεβήχοντες τὰ ἱμάτια, ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα,

15. λέγοντες· ἐπισυνῆχθαι ἐπ' αὐτὰς ἐκ Πτολεμαῖδος καὶ Τύρε καὶ Σιδῶνος καὶ πάσης Γαλιλαίας ἀλλοφύλων, τὴν ἐξακολουῶσαι ἡμᾶς.

16. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰούδας καὶ οἱ λαὸς τὰς λόγους τέτας, ἐπισυνήχθη ἐκκλησία μεγάλη βουλευέσθαι τί ποιήσωσι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἐν θλίψει καὶ πολεμεμένοις ὑπ' αὐτῶν.

17. Καὶ εἶπεν Ἰούδας Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ἐπιλεξὼν σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ πορεύς, καὶ βῦσαι τὰς ἀδελφούς σου τὰς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· ἐγὼ δὲ καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός με πορευόμεθα εἰς τὴν Γαλααδίτιν.

18. Καὶ κατέλειπεν Ἰωσήφον τὸν τῷ Ζαχαρίῳ καὶ Ἀζαρίῳ ἡγουμένους τῷ λαῷ μετὰ τῶν ἐπιλοιπῶν τῆς δυνάμεως ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εἰς τήρησιν.

19. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· πρόσητε τῷ λαῷ τέτε, καὶ μὴ συνάψετε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τὴν ἐπιστρέψαι ἡμᾶς.

20. Καὶ ἐμερίσθησαν Σίμωνι ἄνδρες

τριχίλιοι τῷ πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν, Ἰούδα δὲ ἄνδρες ὀκτακίχλιοι εἰς τὴν Γαλααδίτιν.

21. Καὶ ἐπορεύθη Σίμων εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ συνῆψε πολέμους πολλὰς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνετρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

22. καὶ ἐδίωξεν αὐτὰς ἕως τῆς πύλης τῶν πό- Πτολεμαῖδος· καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἔθνων λεων εἰς τριχίλις ἄνδρας, καὶ ἔλαβεν τὰ σκῦλα αὐτῶν.

23. Καὶ παρέλαβον τὰς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν *Ἀρβάτῳ σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτοῖς, καὶ ἤγαγον εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετ' εὐ- φροσύνης μεγάλης.

24. Καὶ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός αὐτοῦ διεῖδον τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

25. Καὶ συνήτησαν τοῖς Ναεαταῖοις, καὶ ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς, καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν ἐν τῇ Γαλααδίτιδι.

26. Καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημμένοι εἰσὶν εἰς Βόσσορα, καὶ Βοσσὸρ, ἐν Ἀλάμοις, Χασφῶρ, Μακὲδ, καὶ Καρνάμ· πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι.

27. Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς Γαλααδίτιδος εἰσὶ συνειλημμένοι, καὶ

Tom. II.

Y y y

εἰς

ν. 13. χιλιάδων) χιλιαρχίαν. ν. 15. ἐπισυνῆχθη) ἐπισυνῆχθαι. ibid. πᾶσα Γαλιλαία) πάσης γαλιλαίας. ν. 16. βουλευέσθαι) βουλευέσθαι. ibid. ἐπ' αὐτοῦ) ἐπ' αὐτῶν. ν. 17. σε ἐν τῇ) σε τὰς ἐν τῇ. ν. 18. ἡγούμενοι) ἡγουμένους. ν. 22. τῶν πόλεων) τῆς πύλης. ν. 23. αὐτοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐν Ἀρβάτῳ) τὰς ἐν τῇ γαλιλαίᾳ καὶ ἐν ἀρβάτῳ. ibid. ἤγαγον) ἤγαγεν. ν. 25. συμβεβηκότα) συμβάντα. ν. 26. Βοσσὸρ, ἐν Ἀλάμοις) βοσσὸρ, ἐν ἀλέμοις. ibid. Μακὲδ καὶ Καρνάμ) μακὲδ, καὶ καρναῖν.

εἰς αὐρίον τάσσονται παρεμβάλλειν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα, καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξῆραι πάντας αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

28. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰέδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῆς ὁδὸν εἰς τὴν ἔρημον εἰς Βοσὸρ ἄφνω· καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἀπέκλεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν φόβῳ βομφαίας, καὶ ἔλαβε πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρὶ.

29. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτὸς, καὶ ἐπορεύετο ἕως ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα.

30. Καὶ ἐγένετο ἑωθινὴ, καὶ ἦσαν τὲς ὀφθαλμῆς αὐτῶν, καὶ ἰδὲ λαὸς ὅς πολὺς ἔσθ' οὐκ ἦν ἀριθμὸς, αἴροντες κλίμακας καὶ μηχανὰς καταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐπολέμουν αὐτοὶ.

31. Καὶ ἰδεν Ἰούδας ὅτι ἤρκει οὗτος ὁ πόλεμος, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη ἕως τῆς οὐρανῆς σάλπιγγι καὶ κραυγῇ μεγάλῃ.

32. Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι τῆς δυνάμεως· πολεμήτατε σήμερον ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν.

33. Καὶ ἐξῆλθεν ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐσάλπισεν αὐτῶν· καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι, καὶ ἐδόσαν ἐν προσευχῇ.

34. Καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμβολὴ Τιμόθεου, ὅτι ὁ Μακκαβαῖος ἐστίν, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγῇ μεγάλῃ, καὶ ἔπεσον πρὸς ἡμᾶς.

ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακίχλους ἀνδρας.

35. Καὶ ἀπέκλεινε εἰς Μασφά, καὶ Μαμφά ἐπολέμησεν αὐτὴν, καὶ κατελάβετο αὐτὴν, καὶ ἀπέκλεινε πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ.

36. Ἐκεῖθεν ἀπῆρε, καὶ προκατέλαβε τὴν Χασφάδ, Μακὲδ, Βοσὸρ, καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτιδος.

37. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα συνήγαγε Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην, καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον Ῥαφὼν ἐκ πέραν τῆ χειμάρρου.

38. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰέδας κατασκοπεῖν τὴν παρεμβολὴν· καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ἐπισυνηγμένοι εἰσὶ πρὸς αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τῶ κύκλου ὑμῶν, δυνάμεις πολλὴ σφόδρα.

39. Καὶ Ἄραβες μεμίδωνται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς, καὶ παρενέβαλον πέραν τῆ χειμάρρου ἔτοιμοι τῷ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς μάχην πόλεμον· καὶ ἐπορεύθη Ἰέδας εἰς συνάντησιν αὐτῶν.

40. Καὶ εἶπε Τιμόθεος τοῖς ἀρχαῖς τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγγίξειν Ἰούδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτῆς ἐπὶ τὸν χειμάρρην τῆ ὕδατος· Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, ἢ δυνησόμεθα ὑποστῆναι αὐτὸν, ὅτι δυνάμενος δυνησεται πρὸς ἡμᾶς.

41. Ἐὰν

ν. 27. εἰς αὐρίον) καὶ εἰς αὐρίον. ibid. παρεμβάλλειν) παρεμβάλλειν. ib. πάντας αὐτοὺς) πάντας τοὺς. ν. 30. ὅς οὐκ ἦν) οὐ οὐκ ἦν. ν. 31. ἕως τοῦ οὐρανοῦ) εἰς τὸν οὐρανόν. ibid. καὶ κραυγῇ) καὶ φωνῇ. ν. 33. ἐσάλπισεν) ἐσάλπισαν. ν. 34. ὁ Μακκαβαῖος) absque articulo. ibid. πληγῇ μεγάλῃ) πληγῇ μεγάλῃ. ν. 35. Μασφά) μασφά. ibid. κατελάβετο) προκατέλαβε. ib. ἐν πυρὶ. ν. 36. Χασφάδ) χασφάδ. ν. 38. κατασκοπεῖν) κατασκοπεύσαι. ibid. ἐπισυνηγμένοι) ἐπισυνηγμένοι. ib. κύκλῳ ὑμῶν) κύκλῳ ὑμῶν. ν. 39. Ἄραβες μεμίδωνται) Ἄραβες μεμίδονται. ibid. παρενέβαλον) παρενέβαλον.

41. Ἐάν δὲ δειλωθῇ καὶ παρεμβά-
λη πέραν τῆ ποταμῆς, διαπεράτομεν
πρὸς αὐτόν, καὶ δυησόμεθα πρὸς αὐτόν.

42. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἰέδας ἐπὶ τὸν
χειμάρρουν τῆ ὕδατος, ἔστησε τὰς
γραμματοεῖς τῆ λαοῦ ἐπὶ τῷ χειμάρ-
ρῳ, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων·
μὴ ἀφῆτε πάντα ἀνδραπον παρεμβα-
λεῖν, ἀλλὰ ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς τὸν
πόλεμον.

43. Καὶ διεπέρασε πρὸς αὐτὰς πρό-
τερον, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς ἔπιθεν αὐ-
τῷ· καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου
αὐτῆς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐβρίβαν
πάντα τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἐφυγον
εἰς τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν.

44. Καὶ προκατελάβοντο τὴν πόλιν,
καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ σὺν
πᾶσι τοῖς οὗσιν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐτροπώ-
θη ἡ Καρναῖν, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι ὑ-
ποσῆναι κατὰ πρόσωπον Ἰέδα.

45. Καὶ συνήγαγεν Ἰέδας πάντα
Ἰσραὴλ τὰς ἐν τῇ Γαλααδίτιδι ἀπὸ
μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ τὰς γυναῖκας
αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὴν
ἀποσκευὴν, παρεμβολὴν μεγάλην σφό-
δρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰέδα.

46. Καὶ ἦλθον ἕως Ἐφεράν, καὶ αὐ-
τῇ ἡ πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς εἰσόδου ἰχυ-
ρὰ σφόδρα· οὐκ ἦν ἐκκλῖναι ἀπ' αὐτῆς
δεξιάν ἢ ἀριστεράν, ἀλλ' ἡ διὰ μέσου
αὐτῆς πορεύεσθαι.

47. Καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὰς οἱ ἐκ
τῆς πόλεως, καὶ ἐνέφραζαν τὰς πύ-
λας λίθοις.

48. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὰς Ἰέ-
δας λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων· διελεύσο-
μαι εἰς τὴν γῆν σου, τῷ ἀπελθεῖν εἰς
τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ ὁδεῖς κακοποιήσει
ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶ παρελευσόμεθα·
καὶ ἐκ ἡβούλοντο ἀνοῖξαι αὐτᾶ.

49. Καὶ ἐπέταξεν Ἰέδας κηρύττειν ἐν
τῇ παρεμβολῇ τῷ παρεμβαλεῖν ἕκαστον
ἐν ᾧ ἐστὶ τόπος.

50. Καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες τῆς
δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ὅλην πύλεως
τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα,
καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

51. Καὶ ἀπάλεσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν
σώματι ῥομφαίας, καὶ ἐξερίζωσεν αὐ-
τὴν, καὶ ἔλαβε τὰ σκύλα τῆς πόλεως,
καὶ διήλθε διὰ τῆς πόλεως ἐπάνω τῶν
ἀπекλαμμένων.

52. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς τὸ
πεδῖον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθ-
σάν.

53. Καὶ ἦν Ἰέδας ἐπισυνάγων τὰς
ἐγκατίζοντας, καὶ παρακαλαῖν τὸν λαὸν
κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἕως ἃς ἦλθεν
εἰς γῆν Ἰέδα.

54. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σιών
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ· καὶ προσήγα-
γον ὀλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ ἔπεσεν ἐξ

Υ y y z

αὐτῶν

41. πρὸς αὐτόν) adjicit καὶ δυησόμεθα πρὸς αὐτόν. 42. ἀφῆτε ἀνδρ.) ἀφῆτε πάντα ἀνδραπον. ibid. ἀλλὰ) ἀλλ'. 43. πρὸς αὐτοὺς πρότερον) ἐπ' αὐτὰς πρότερον. ibid. αὐτοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ) ἔπιθεν αὐτοῦ. ib. πάντα τὰ ὅπλα) τὰ ὅπλα. 44. τοῖς ἄσιν ἐν) τοῖς ἐν. ibid. ἐδύνατο) ἐδύναντο. 45. αἱ τῆς εἰσόδου ἰχυρᾶ) ἐπὶ τῆς εἰσόδου ὀχυρᾶ. 46. διελεύσομαι εἰς τὴν γῆν σου) διελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου. 47. ἀνδρες τῆς πόλεως) ἀνδρεῖς τῆς δυνάμεως. 48. ἐξερίζωσεν) ἐξερίζωσεν, ibid. σκύλα τῆς πόλεως) σκύλα κυτῆς. 49. ἕως ἦλθεν) ἕως οὗ ἦλθεν.

αὐτῶν εἰς ἕως τῆ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ.

55. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἦν Ἰέδδας καὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ Γαλααδ, καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ πρόσωπον Πτολεμαῖδος,

Ζαχα- 56. ἤκουσεν Ἰωσήφ ὁ τῆ Ζαχαρίας καὶ
ρία * Ἀζαρίας ἄρχοντες τῶν δυνάμεων τῶν
* Ζαχα- † ἀνδραγαθῶν καὶ τῶ πολέμου οἷα ἐποίη-
ρίας σαν,
† ἀνδρα- 57. καὶ εἶπαν· ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ
γαθέσε- ἐαυτοῖς ὄνομα, καὶ πορευθῶμεν πολε-
ων μῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν.

58. Καὶ παρήγγειλαν τοῖς ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ Ἰάμαν.

59. Καὶ ἐξῆλθε Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον.

Σιώση- 60. Καὶ ἐτροπώθη Ἰωσήφ καὶ Ἀζα-
φος ρίας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν ὀρίων τῆς Ἰεδαίας· καὶ ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῆ λαοῦ τῆ Ἰσραὴλ εἰς διχίλιους ἄνδρας,

61. καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐκ ἤκεσαν Ἰέδδας καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶ, οἵονοι ἀνδραγαθῆσαι.

62. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τῆ σπέματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη σωτηρία Ἰσραὴλ διὰ χειρὸς αὐτῶν.

63. Καὶ ὁ ἀνὴρ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελ-

φοὶ αὐτοῦ ἐδοξάσθησαν σφῆδρα ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἔθνων πάντων, ὃ ἤκετο τὸ ὄνομα αὐτῶν.

64. Καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτὰς εὐφημῶντες.

65. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰέδδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὰς υἱὰς Ἡσαὺ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον, καὶ ἐπάταξε τὴν Χεδρὰν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· καὶ καθεῖλε τὸ ὄχυρμα αὐτῆς, καὶ τὰς πύργους αὐτῆς ἐνεπύρισε κυκλόθεν.

66. Καὶ ἀπῆρε τῶ πορευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ διαπορεύετο τὴν Σαμαρείαν.

67. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσαν ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βυλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι, βελομένοι ἐν τῷ * αὐτῶ ἐξελεῖν εἰς τὸν πόλεμον νου αὐτῶ
* αὐτῶν ἀδελεύτως.

68. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰέδδας εἰς Ἀζωτον γῆν ἀλλοφύλων, καὶ καθεῖλε τὰς βωμὸς αὐτῶν, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσε πυρὶ, καὶ ἐσκύλευσε σκύλα τῶν πόλεων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰεδαίαν.

Κ Ε Φ. 5'. VI.

Κ ΑΙ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπὶ αὐτῶν χώρας, καὶ ἤκεσεν, ὅτι ἐστὶν Ἑλυμαῖ ἐν τῇ ἐν Ἑλυ- Περσίδι πόλιν ἐνδοξὸς πλέτω ἀργυρίῳ μὲς καὶ χρυσίῳ.

2. Καὶ

ν. 56. Ζαχαρία καὶ Ζαχαρίας ἄρχ. τῶν δυνάμεων τῶν ἀνδραγαθῶν) Ζαχαρίου καὶ Ἀζαρίας ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδραγαθῶν. ν. 57. εἶπαν) εἶπεν. ν. 58. Ἰάμαν) ἰάμναιαν. ν. 60. Σιώσηφος) ἰώσηφος. ν. 61. λαῶ, ὅτι) λαῶ Ἰσραὴλ, ὅτι. ibid. Ἰέδδας) ἰούδας. ν. 65. γῇ τῇ πρὸς) τῇ πρὸς. ibid. ἐνεπύρισε) ἐνέπρησε. ν. 67. ἔπεσαν ἱερεῖς πολ. βυλόμενοι αὐτοῦ) ἔπεσαν ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βυλόμενοι. ibid. ἐν τῷ αὐτῶν) ἐν τῷ αὐτοῦ. ib. εἰς τὸν πόλεμον) absque articulo. ν. 68. κατέκαυσε) addit πυρὶ. ibid. σκύλα) τὰ σκύλα. ib. εἰς τὴν Ἰεδαίαν) εἰς τὴν γῆν ἰεδα. CAP. VI. ν. 1. ἐν Ἑλυμαῖ) ἑλυμαῖ. ibid. ἀργυρίῳ) ἀργυρίῳ τε.

2. Καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλέσιον σφόδρα, καὶ ἐκεῖ καλύμματα χρυσᾶ, καὶ θώρακες καὶ ὅπλα, ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ τῷ Φιλίππῳ ὁ βασιλεὺς ὁ Μακεδῶν, ὃ ἐβασίλευσεν ἐν τοῖς Ἑλλησι πρῶτος.

3. Καὶ ἦλθε καὶ ἐξήτει καταλαβεῖν τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη, ὅτι ἐγνώσθη ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως.

4. Καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγε, καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποσφύσαι εἰς Βαβυλῶνα.

5. Καὶ ἦλθεν ἀπαγγέλλων τις αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα, ὅτι τετρώπωνται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ἰσδα.

6. Καὶ ἐπορεύθη Λυσίας δυνάμει ἰχυρᾷ ἐν πρῶτοις, καὶ ἀνεντράπη ἐπὶ προσώπῳ αὐτῶν, καὶ ἐπίχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς, οἷς ἔλαβεν ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν αὐν ἐξέκοψαν.

7. Καὶ καθεῖλαν τὸ βδέλυγμα, ὃ ἀκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἀγίασμα καθῶς τὸ προτέρον ἐκύκλωσαν τείχεσιν ὑψηλοῖς, καὶ τὴν Βαιθσαούρα πόλιν αὐτῇ.

8. Καὶ ἐγείετο ὡς ἤκασεν ὁ βασιλεὺς τὰς λόγους τούτας, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην, καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀβρῶσίαν ἀπὸ

τῆς λύπης, ὅτι ἐκ ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο.

9. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαινιάθη ἐπ' αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνήσκει.

10. Καὶ ἐκάλεσε πάντας τὰς φίλας αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτές· ἀφίσταται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν με ὁ ὕπνος, καὶ συμπέπλωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης.

11. Καὶ εἶπα τῇ καρδίᾳ μου· ἕως τί-
νος θλίψεως ἦλθον καὶ κλύωνος μεγά-
λε, ἐν ᾗ νῦν εἰμι· ὅτι χρηστὸς καὶ ἀ-
γαπάμενος ἦμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου.

12. Νῦν δὲ μνησκόμαι τῶν κακῶν ὧν μνήσκο-
εποίησαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβον μα-
κάριον πάντα τὰ σκευὴ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ
χρυσᾶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξάπέσειλας
τῷ ἐξᾶραι τὰς κατοικοῦντας Ἰσδα δια-
κειῆς.

13. Ἔγνων οὖν ὅτι χάριν τούτων εὖ-
ρόν με τὰ κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδὲ ἀπόλ-
λυμαι λύπη μεγάλη ἐν γῇ αἰλωτέρᾳ.

14. Καὶ ἐκάλεσε Φίλιππον ἕνα τῶν
φίλων αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ
πάσης τῆς βασιλείας αὐτῇ.

15. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ
τὴν σοφὴν αὐτῷ καὶ τὸν θάκην, τῷ
ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτῷ, καὶ
ἐκθρέψαι αὐτὸν τῷ (μὴ) βασιλεύειν.

16. Καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ
Υ υ υ 3 βασι-

ν. 2. ὁ τῷ Φιλίππῳ ὁ βασιλεὺς) ὁ Φιλίππου βασιλεὺς. ib. ἐν τοῖς Ἑλλησι πρῶτος.) transposita. ν. 3. καταλαβεῖν) καταλαβεῖν. ν. 4. ἀπῆλθεν) ἀπῆλθεν. ν. 6. ἐπὶ προσώπῳ) ἀπὸ προσώπου. ibid. ὅπλοις, οἷς ἔλαβεν) ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις πολλοῖς οἷς ἔλαβον. ν. 7. καθεῖλαν) καθεῖλον. ibid. Βαιθσαούρα) Βαιθσαῖον. ν. 10. ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν με ὁ ὕπνος) transposita. ν. 11. τῇ καρ-
δίᾳ) τῇ καρδίᾳ μου. ν. 12. δὲ μνησκόμαι) δὲ μνησκόμαι. ibid. τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ) trans-
posita. ib. τῷ ἐξᾶραι) ἐξᾶραι. ν. 13. Ἔγνων) addit ἔγ. ν. 15. (μὴ) abest.

Βασιλεὺς ἔτις ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοσῷ καὶ ἑκατοσῷ.

17. Καὶ ἐπέγνω Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς, καὶ κατέστησε βασιλευεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς, ὃν ἐξέθρεψε νεώτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Εὐπάτωρ.

18. Καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀκρας ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ἰσραὴλ κύκλῳ τῶν ἀγίων, καὶ ζητοῦντες κακὰ δι' ὅλε καὶ σήρισμα τοῖς ἔθνεσι.

19. Καὶ ἐλογίσατο Ἰέδας ἐξαῖραι αὐτῆς· καὶ ἐξεκκλησίασε πᾶν τὸν λαὸν τῷ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς.

20. Καὶ συνήχθησαν ἅμα, καὶ περιεκάθισαν ἐπ' αὐτῆς ἔτις πεντηκοστὴ καὶ ἑκατοστὴ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτῆς βελοσασίας καὶ μηχανάς.

21. Καὶ ἐξῆλθον ἐξ αὐτῶν ἐκ τῆ συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινὲς τῶν ἀσεβῶν ἐξ Ἰσραὴλ.

22. καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν· ἕως πότε ἔποιήσεις κρίσιν, καὶ ἐκδικήσεις τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν;

23. Ἡμεῖς εὐδοκῶμεν δελεῦν τῷ πατρὶ σου, καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτῆς λεγομένοις, καὶ κατακολεσθῆναι τοῖς προσάγμασιν αὐτῆς.

24. καὶ περικαθίσταται εἰς τὴν ἀκρὰν, ὅτι ἔτις λαὸς ἡμῶν χάριν τούτῃ ἡλλοτριούσαν ἀνδρωδᾶς.

το ἀφ' ἡμῶν· πλὴν ὅσοι εὐρίσκοντο ἀφ' ἡμῶν ἐθανατοῦντο καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο.

25. Καὶ σὺν ἐφ' ἡμᾶς μόνον ἐξέτειναν χεῖρα; ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῶν.

26. Καὶ ἰδὲ παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἀκρὰν ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῇ καταλαβέσθαι αὐτὴν καὶ τὸ ἁγίασμα, καὶ τὴν Βασιθεραν ὠχύρωσαν.

27. Καὶ ἐὰν μὴ προκαταλάβῃ αὐτὲς διατάχους, μείζονα τούτων ποιήσῃ, καὶ ἔτι δυνήσῃ τῇ καταχεῖν αὐτῶν.

28. Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἤκουσε, καὶ συνήγαγε πάντας τὰς φίλους αὐτῆς, καὶ τὰς ἀρχοντας δυνάμεως αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἡνῶν.

29. Καὶ ἀπὸ βασιλείων ἐτέρων καὶ βασιλείων ἀπὸ νήσων θαλασσῶν ἦλθον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μυριάται.

30. Καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνάμεων αὐτῆς ἑκατὸν χιλιάδες πεζῶν, καὶ εἰκοσι χιλιάδες τῶν ἵππων, καὶ ἐλέφαντες δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον.

31. Καὶ ἦλθον διὰ τῆς Ἰδαμαίας, καὶ παρενεβάλοσαν ἐπὶ Βασιθερὰν, καὶ ἐπολέμησαν ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησαν μηχανάς, καὶ ἐξῆλθον, καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὰς ἐν πυρὶ, καὶ ἐπολέμησαν αὐτὰς.

32. Καὶ

V. 17. Εὐπάτωρ.) εὐπάτωρ. V. 18. κακὰ) τὰ κακὰ. ibid. σήρισμα) σήρισμα. V. 20. Supplementa minoribus literis expressa habet Edit. Rom. ibid. βελοσασίας) βελοσασίας. V. 21. ἐξ αὐτῶν) ἐξ αὐτῶν. V. 22. ἕως π. ἔ. ποιήσεις) ἕως π. ἔ. ποιήσῃ. V. 24. ὅτι ἔτις λαὸς ἡμῶν) καὶ περικαθίσταται εἰς τὴν ἀκρὰν υἱὸς τῆς λαοῦ ἡμῶν. χάριν τούτῃ καὶ ἡλλοτριούνται ἀφ' ἡμῶν. πλὴν V. 28. αὐτῆς, ἀρχοντας δυνάμεως) αὐτῆς, καὶ τὰς ἀρχοντας τῆς δυνάμεως. ibid. ἡνῶν) ἡνῶν. V. 29. ἀπὸ βασιλείων) ἀπὸ βασιλείων. V. 30. πεζῶν) τῶν πεζῶν. ibid. τῶν ἵππων) absque articulo. V. 31. ἐπὶ Βασιθερὰν) ἐπὶ Βασιθερὰν. ibid. ἐπὶ ἡμέρας) ἡμέρας. ib. ἐνεπύρισαν αὐτὰς)

32. Καὶ ἀπῆρξεν Ἰέδδας ἀπὸ τῆς ἀκρας, καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθζαχαρία ἀπέναντι τῆς παρεμβολῆς τῷ βασιλέως.

33. Καὶ ὠρθρυσεν ὁ βασιλεὺς τοπρωί, καὶ ἀπῆρε τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιθζαχαρία, καὶ διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι.

34. Καὶ τοῖς ἐλέφανσιν ἔδειξαν αἶμα σαφυλῆς καὶ μόρων, τῷ παραστῆσαι αὐτάς εἰς τὸν πόλεμον.

35. Καὶ διεῖλον τὰ θηρία εἰς τὰς φάλαγγας, καὶ παρέστησαν ἐφ' ἐκάστῳ ἐλέφαντι χιλίους ἀνδρας τεθωρακισμένους ἐν αἰλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι χαλκαὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ πεντακοσία ἵππος διατεταγμένη ἐκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένη.

36. Οὗτοι πρὸ καιροῦ, ἃ ἂν ᾖ τὸ θηρίον, ἦσαν, καὶ ἃ ἂν ἐπορεύετο, ἐπορεύοντο ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο ἀπ' αὐτῶ.

37. Καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ' αὐτὰς ὄχυροὶ σκεπαζόμενοι ἐφ' ἐκάστου θηρίου ἐξωσμένοι ἐπ' αὐτῶ μηχαναῖς, καὶ ἐφ' ἐκάστου ἀνδρες δυνάμειος δύο καὶ τριάκοντα οἱ πολεμοῦντες ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ὁ Ἰνδὸς αὐτοῦ.

38. Καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐστησαν ἐπὶ τὰ δύο μέρη τῆς

παραμβολῆς κατασείοντες καὶ καταφρασόμενοι ἐν ταῖς φάλαγγιν.

39. Ὡς δὲ ἔσילβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλκᾶς ἀσπίδας, ἔσιλβεν ἐπ' αὐτῶν, καὶ κατηύγαζεν, ὥς λαμπάδες πυρός.

40. Καὶ ἐξετάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τῷ βασιλέως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη, καὶ τινες ἐπὶ τὰ ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφαλῶς καὶ τεταγμένως.

41. Καὶ ἐσαλεύοντο πάντες οἱ ἀκέοντες φωνῆς πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοπορίας τῷ πλήθους καὶ συγκροσμοῦ τῶν συκρεσπλῶν· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη μὲς σφόδρα καὶ ἰχυρεά.

42. Καὶ ἤγγισεν Ἰέδδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶ εἰς παρατάξιν, καὶ ἔπεσαν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τῷ βασιλέως ἑξακόσιοι ἀνδρες.

43. Καὶ ἔσθεν Ἐλεάζαρ ὁ Σαυαράν ἐν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώραξι βασιλικοῖς, καὶ ἦν ὑπεράγον πάντας τὰ θηρία, καὶ ὥφθη ὅτι ἐν αὐτῷ ἔστιν ὁ βασιλεὺς.

44. Καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶ, καὶ περιποιῆται αὐτῷ ὄνομα αἰώνιον.

45. Καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θράσει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος, καὶ ἐθανάτω δόξιν φάραγγος καὶ εὐώνυμα, καὶ ἐχρίζοντο ἀπ' αὐτῶ ἔνθα καὶ ἔνθα.

46. Καὶ

ν. 34. ἐλέφανσιν) ἐλέφανσιν. ν. 35. εἰς τὰς φάλαγγας καὶ) εἰς τὰς φάλαγγας καὶ. ibid. ἐφ' ἐκάστῳ) ἐκάστῳ. ib. τεθωρακισμένοις) τεθωρακισμένους. ib. πεντακοσία - - fin.) πεντακόσιοι ἵπποι διατεταγμένοι ἐκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένοι. ν. 36. ἃ ἂν ᾖ τὸ) οὐ ἂν ᾖ τὸ. ibid. καὶ ὃ ἂν) καὶ οὐ ἂν. ib. ἐπ' αὐτῶ) ἀπ' αὐτοῦ. ν. 37. ἐπ' αὐτοῖς) ἐπ' αὐτοῦ. ibid. ἀνδρες δύο) ἀνδρες δυνάμειος δύο. ib. ἐπ' αὐτοῖς) ἐπ' αὐτοῖς. ν. 38. ἐστησαν) ἐστησαν. ibid. φάλαγγιν.) φάραγγιν. ν. 39. χρυσᾶς ad dit καὶ χαλκᾶς. ibid. ἔσιλβεν ἐπ' αὐτῶν) ἔσιλβε τὰ ὄρη ἀπ' αὐτῶν. ν. 40. τὰ ταπεινά abs que articulo. ν. 41. συγκροσμοῦ) συγκροσμοῦ. ν. 42. ἔπεσαν) ἔπεσαν. ν. 43. θῶς καὶ βασιλικῶς) θῶρακ. βασιλικῶ. ν. 44. αὐτῷ) ἐαυτῷ. ν. 45. φάραγγος) φάλαγγος.

46. Καὶ εἰσέδον ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα, καὶ ὑπέθηκεν αὐτῷ, καὶ ἀνείλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπάνω αὐτῷ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

47. Καὶ εἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας καὶ τὰ ὀρμήματα τῶν δυνάμεων, καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν.

48. Καὶ ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῆ βασιλείας ἀνέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ· καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰεδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιών·

49. Καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ τῶν ἐξῆλθεν ἐκ Βαβυλῶν καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐκεῖ διατροφή τῇ συγκεκλεισθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάββατον ἦν τῇ γῇ.

50. Καὶ κατελάβετο ὁ βασιλεὺς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀπέταξεν ἐκεῖ φρουράν τηρεῖν αὐτήν.

51. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἁγίασμα ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοσάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυρόβολα καὶ λιθόβολα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ σφενδόνας.

52. Καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς ταῖς μηχανὰς αὐτῶν, καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλὰς.

53. Βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν τοῖς ἁγίοις γίαις, διὰ τὸ ἔσδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασχωζόμενοι εἰς τὴν Ἰεδαίαν ἀπὸ τῶν ἔθνων κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα τῆς παραθέσεως.

54. Καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κατεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐσκορπίδισαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

55. Καὶ ἤκουσε Λυσίας, ὅτι Φίλιππος ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔτι ζῶντος αὐτῷ ἐκτρέφειν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτῷ εἰς τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν,

56. ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδείας, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι τῷ βασιλεῶς μετ' αὐτῷ, καὶ ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ πράγματα. τῶν πραγμάτων

57. Καὶ κατέσπευδον καὶ ἐπειύσαντο τὸ τῷ ἀπελθεῖν, καὶ ἔπεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὰς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ τὰς ἄνδρας· ἐκλείπομεν καθ' ἡμέραν, καὶ ἡ τροφή ἡμῶν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος, ὃ παρεμβάλομεν, ἐστὶν ὄχνηρος, καὶ ἐπικεῖται ἡμῖν τὰ τῆς βασιλείας.

58. Νῦν ἂν δῶμεν δεξιὰν τοῖς ἀνδράποιοις τούτοις, καὶ ποιήσαμεν μετ' αὐτῶν εἰρήνην, καὶ μετὰ παντός ἔθνους αὐτῶν.

59. καὶ ἔστησεν αὐτοῖς τῷ πορεύεσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν, ὡς τοπρετον· χάριν γὰρ τῶν νομίμων αὐτῶν, ὧν διεσκεδάσαμεν, ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα πάντα.

60. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τῷ βασιλεῶς καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπέπεσε πρὸς αὐτὰς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἐπαδέξαντο.

61. Καὶ ἔτατο

ν. 47. τὰ ὀρμήματα) τὸ ὄρμημα. ν. 48. Καὶ ἐκ τῆς) οἱ δὲ ἐκ τῆς. ν. 49. ἐποίησεν μετὰ) ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ. ibid. ἐξῆλθεν) ἐξῆλθον. ν. 50. ὁ βασιλεὺς) absque articulo. ν. 53. ἐν τοῖς ἁγίοις) ἐν τοῖς ἁγίοις. ν. 55. ἔτι ζῶντος αὐτοῦ) ἔτι ζῶν. ν. 56. τὰ τῶν πραγμάτων) τὰ πράγματα. ν. 57. κατέσπευδον καὶ ἐπειύσαντο τῷ ἀπ. καὶ ἔπεν) κατέσπευσεν τῷ ἀπελθεῖν καὶ εἰπεῖν. ν. 60. ἐπαδέξαντο) ἐπαδέξαντο.

61. Καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀλκιμος ἡγεῖτο αὐτῶν βελομέιους Ἀλκίνοιο ἐξῆλθεν καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξῆλθον ἐκ ἱερατεύειν.

62. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρος Σιών, καὶ ἶδε τὸ ὀχύρωμα τῆς πόλεως· καὶ ἠθέτησε τὸν ὀρισμὸν ὃν ὤμοσε, καὶ ἐνετείλατο καὶ καθεῖλεν τὸ τεῖχος κυκλῶν.

ἀπῆραν 63. Καὶ ἀπῆρε κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέσπευσεν εἰς Ἀντίοχειαν, καὶ εὗρε Φίλιππον κυριεύοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε πρὸς αὐτὸν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

ΕΤΟΥΣ ἐνὸς καὶ πεντηκοστὴ καὶ ἑκατοστὴ ἐξῆλθε Δημήτριος ὁ τῷ Σελεύκῳ ἐκ Ῥώμης, καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις εἰς πόλιν παραθαλασσίαν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσπορεύετο εἰς ὄϊον βασιλείας πατέρων αὐτῶν, συνέλαβον αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἀγαγεῖν αὐτὸς αὐτῶν.

3. Καὶ ἐγνώθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα καὶ ἔπε· μή μοι δείξητε τὰ πρόσωπα αὐτῶν.

4. Καὶ ἀπέκλειναν αὐτὸς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισε Δημήτριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ.

5. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ,

6. Καὶ κατηγορήσαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες· ἀπώλεσεν Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν πάντας τὰς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκόρπισεν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν.

7. Νῦν ἔν ἀπόσειλον ἄνδρα ὃ πιθεύεις, καὶ πορευθεῖς ἰδέτω τὴν ἐξολέθρευσιν ἁπάσαν, ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τῇ βασιλείᾳ, καὶ κολασάτω ἐκολάσῃ αὐτὸς καὶ πάντας τὰς ἐπιβουλεύοντας σατο αὐτοῖς.

8. Καὶ ἐπέλεξεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαρακχίδην τῶν φίλων τῷ βασιλεῶς κυριεύοντα ἐν τῷ πέραν τῷ ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ πιστὸν τῷ βασιλεῖ.

9. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ Ἀλκιμον τὸν ἀσεβῆ, καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερουσύνην, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἀπῆραν, καὶ ἦλθον μετὰ δυοῦν ἀπῆλθεν νόμῳ πολλῆς εἰς γῆν Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἰούδαν καὶ τὰς ἀδελφούς αὐτῶν λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου.

11. Καὶ ἐπροσεῖχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· ἴδον γάρ, ὅτι ἦλθον μετὰ δυνάμεως πολλῆς.

12. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἀλκιμον Ἀλκίνοιο καὶ Βαρακχίδην συναγωγὴ γραμματεῶν ἐκζητῆσαι δικαίαν.

Τομ. II.

Z z z

13. Καὶ

Ν. 61. ἐξῆλθεν) ἐξῆλθον. Ν. 62. καθεῖλεν) κατελεῖν. Ν. 63. ἀπῆραν) ἀπῆρε. CAP. VII. v. 1. πεντηκοστὴ) addit καὶ ἑκατοστὴ. Ν. 2. ἀγαγεῖν) ἄγειν. Ν. 5. Ἀλκίνοιο) Ἀλκιμος. Ν. 6. πάντας) deest. ibid. ἐσκόρπισεν) ἐσκόρπισαν. Ν. 7. ἁπάσαν) πᾶσαν. ibid. ἐκολάστω) κολασάτω. Ν. 8. Βαρακχίδην) Βαρακχίδην. Ν. 9. ἔστησεν) ἔστησεν. ibid. ἱερουσύνην) ἱερουσύνην. Ν. 10. ἀπῆλθεν καὶ ἦλθεν) ἀπῆραν, καὶ ἦλθον. Ν. 11. προσεῖχον) προσέχον. Ν. 12. Ἀλκίνοιο) Ἀλκιμον.

13 Καὶ πρῶτοι οἱ Ἀσιθαῖοι ἦσαν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεζήτουν παρ' αὐτῶν εἰρήνην.

14. Εἶπαν γάρ· ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ τῆς σπέρματος Ἀαρὼν ἦλθεν ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐκ ἀδικήσει ἡμᾶς.

15. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτῶν εἰρηνικοὺς λόγους, καὶ ὥμοσεν αὐτοῖς, λέγων· οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν κακόν, καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν.

16. Καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ, καὶ συνέλαβεν ἐξ αὐτῶν ἐξήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ κατὰ τὰς λόγους ἐς ἔγγραφον.

17. Σάρκα δὲ ὁσίων σε καὶ αἵματα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θάπην.

18. Καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ εἰς ὁ τρόμος ἐπὶ πάντα τὸν λαόν, ὅτι εἶπαν· ἐκ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια καὶ κρίσις· παρέβησαν γὰρ τὴν εὐσυνίαν καὶ τὸν ὅρκον, ὃν ὥμοσαν.

19. Καὶ ἀπῆρε Βακχιδης ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρεβέβαλεν ἐν Βηζέθ, καὶ ἀπέστειλε καὶ συνέλαβε πολλὰς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτῆς αὐτομολησάντων ἀνδρῶν, καὶ τινὰς τῶν λαῶν, καὶ ἔδυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα.

20. Καὶ κατέστησε τὴν χώραν τῆς Ἀλκίμω, καὶ ἀφῆκε μετ' αὐτῆς δυνάμιν τῆς βοηθεῖν αὐτῷ· καὶ ἀπῆλθε Βακχιδης πρὸς τὸν βασιλέα.

21. Καὶ ἠγωνίσαστο Ἀλκίμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης.

22. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαόν αὐτῶν, καὶ κατεκράτησαν γῆν Ἰέρδα, καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην ἐν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ ἔδεν Ἰέρδας πᾶσαν τὴν κακίαν, ἣν ἐποίησεν Ἀλκίμος καὶ οἱ μετ' αὐτῆς ἐν Ἀλκίμω υἱοῖς Ἰσραὴλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη.

24. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς πάντα τὰ ὄρια τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ κυκλόθεν, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἀνδράσι (καὶ) τοῖς αὐτομολήσασιν, καὶ ἀνεβάλησαν τὴν πορευθῆναι εἰς χώραν.

25. Ὡς δὲ εἶδεν Ἀλκίμος, ὅτι ἐνέχυσεν Ἰέρδας καὶ οἱ μετ' αὐτῆς, καὶ ἔγνω ὅτι ἐ δύναται ὑποστῆναι αὐτοὺς, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρησεν αὐτῶν πονηρά.

26. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνωρα ἑνα τῶν ἀρχόντων αὐτῆς τῶν ἐνδόξων, καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἐξῆραι τὸν λαόν.

27. Καὶ ἦλθε Νικάνωρ εἰς Ἱερουσαλὴμ δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰούδαν καὶ τὴν ἀδελφοὺς αὐτῆς μετὰ δόλων λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων.

28. Μὴ ἔστω μάχη ἀναιμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν· ἦξω ἐν ἀνδράσι ὀλίγοις, ἵνα ἴδω ὑμῶν τὰ πρόσωπα μετ' εἰρήνης.

29. Καὶ ἦλθε πρὸς Ἰούδαν, καὶ ἡσπάσαν·

V. 13. Καὶ πρῶτοι) καὶ abest. ibid. παρ' αὐτῶν) παρὰ αὐτῶν. V. 15. εἰρηνικοὺς λόγους) transposita. V. 16. κατὰ τὰς λόγους οὗς) κατὰ τὸν λόγον ὃν. V. 18. εἰς πάντα) ἐπὶ πάντα. V. 19. μετ' αὐτοῦ) ἀπ' αὐτοῦ. V. 23. Ἀλκίμος) Ἀλκίμος. V. 24. καὶ κυκλόθεν) καὶ abest. ibid. (καὶ) abest. ib. τὴν πορευθῆναι εἰς χώραν.) τὴν πορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν. V. 25. ὅτι δύναται) ὅτι ἐ δύναται. V. 28. ἴδω ὑμῶν) transposita.

σαντο ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἦσαν ἔτοιμοι ἐξαεργάσαι τὸν Ἰόδα.

30. Καὶ ἐγνώθη ὁ λόγος τῷ Ἰόδα, ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐπλοήθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη εἶτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

31. Καὶ ἔγνω Νικάνωρ, ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βελὴ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰόδα ἐν πολέμῳ κατὰ Χαρφαρσαμαά.

32. καὶ ἔπεσαν τῶν παρὰ Νικάνωρος ὡς πεντακισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ.

33. Καὶ μετὰ τὰς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς τὸ ὄρος Σιών· καὶ ἐξῆλθαν ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν ἀγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῷ λαῷ ἀσπιάσασθαι αὐτόν εἰρηνικῶς, καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν ὀλοκαύτως τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τῆ βασιλείας.

34. Καὶ ἐμυκλήρισεν αὐτούς, καὶ κατεγέλασεν αὐτῶν, καὶ ἐμίανεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφάνως.

35. Καὶ ᾤμωσε μετὰ θυμοῦ, λέγων· εἰάν μὴ παραιοθῇ Ἰόδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ τὸ νῦν εἰς χεῖράς μου, καὶ ἔσαι εἰάν ἐπιτρέψω ἐν εἰρήνῃ, ἐμπυριῶ τὸν οἶκον τούτον· καὶ ἐξῆλθε μετὰ θυμοῦ μεγάλου.

36. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς, καὶ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ τῷ ναοῦ, καὶ ἐκλαυσαν καὶ ἔπαιον.

37. Σὺ, κύριε, ἐξελέξω τὸν οἶκον τῶν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτόν, εἶναι εἰκὼν προσευχῆς καὶ δέησης τῷ λαῷ σου.

38. Ποίησον ἐνδίκησιν ἐν τῷ ἀνδράπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ πεσάτωσαν ἐν βομφαίᾳ· μὴ δῆτι τῶν δυσφημιῶν αὐτῶν· καὶ μὴ δῶς αὐτοῖς μὴν.

39. Καὶ ἐξῆλθε Νικάνωρ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαϊθαράν, καὶ παρενέσυνήτησεν αὐτῷ δύναμις Συρίας· βαλὼν

40. Καὶ Ἰόδας παρενέβαλεν ἐν Ἀδασά ἐν τρισχίλοις ἀνδράσι· καὶ προσηύξατο Ἰόδας καὶ ἔπεν·

41. Οἱ παρὰ τῇ βασιλείᾳ Ἀσσυρίων ὅτε ἐδυσφήμησαν, ἐξῆλθεν ἄγγελός σε, κύριε, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἐκατὸν ἐγδοηκονταπέντε χιλιάδας.

42. Οὕτως σὺντριψον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνάτωσαν αἱ ἐπίλοιποι, ὅτι κακῶς ἐλάλησεν ἐπὶ τὰ ἁγιά σε, καὶ κρινὼν αὐτόν κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

43. Καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῆ μηνὸς Ἀδάρ, καὶ συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνωρος, καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ.

44. Ὡς δὲ ἶδεν ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἔπεσε Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα αὐτῶν ἔφυγον.

Ζ Ζ Ζ Ζ

45. Καὶ

¶ 31. Ἰόδα κατὰ Χαρφαρσαμαά.) Ἰούδα ἐν πολέμῳ κατὰ χαρφαρσαμαά. v. 32. ἔπεσαν) ἔπεσαν. ibid. ὡς) ὡς. v. 33. ἐξῆλθον) ἐξῆλθον. v. 35. τὸ νῦν εἰς χεῖράς μου) transposita. ibid. θυμῷ) addit μεγάλη. v. 36. ἔπαιον) ἔπαιον. v. 37. Σὺ) addit κύριε. ibid. ἐπ' αὐτόν) ἐπ' αὐτῷ. v. 38. πεσάτωσαν) πεσάτωσαν. v. 39. παρενέβαλον) παρενέβαλεν. v. 41. βασιλείᾳ) addit ἀσσυρίων. ibid. σου, καὶ) σου, κύριε, καὶ. v. 42. Οὕτως) ὕτω. ibid. ἐλάλησεν) ἐλάλησαν.

45. Καὶ κατεδύον αὐτὲς ὁδὸν ἡμέρας μίᾱς ἀπὸ Ἀδασὰ ἕως τῆ ἐλθεῖν εἰς Γάζηρα, καὶ ἐσάλπισαν ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγγι τῶν σημασιῶν.

46. Καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν καμῶν τῆς Ἰεδαίας κυκλόθεν, καὶ ὑπερέκερων αὐτὰς, καὶ ἀνέστρεφον ἔτοι πρὸς τούτοις, καὶ ἔπασαν πάντες βομφαῖα, καὶ ἐκατελείφθη ἐξ αὐτῶν ἐδὲ εἷς.

47. Καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομὴν, καὶ τὴν κεφαλὴν Νικάνορος ἀφείλαν, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτῆς, ἣν ἐξέτεινεν ὑπερὶ φάως, καὶ ἤνεγκαν, καὶ ἐξέτειναν παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

48. Καὶ ἠυφράνθη ὁ λαὸς σφόδρα, καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν μεγάλην εὐφροσύνης μεγάλης.

49. Καὶ ἔστησαν τῇ ἀγαγεῖν κατ' ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῇ Ἀδαρ.

50. Καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰῆδα ἡμέρας ὀλίγας.

ΚΕΦ. Η΄. VIII.

ΚΑΙ ἤκουσεν Ἰούδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἐν ἰσχύϊ, καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν παῶσι τοῖς προσεβημένοις αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἐὰν προσεβῶσιν αὐτοῖς, καὶ ὅσοι ἐὰν προσέλθωσιν αὐτοῖς, ἰσῶσιν αὐτοῖς Φιλίαν.

2. Καὶ ὅτι εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύϊ· καὶ

δηγήσαντο αὐτῷ τὰς πολέμους αὐτῶν καὶ τὰς ἀνδραγαθίας αἷς ποιῶσιν ἐν τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατεκράτησαν αὐτῶν, καὶ ἤγαγον αὐτὰς ὑπὸ φόρον.

3. Καὶ ὅσα ἐποίησαν ἐν χώρᾳ Ἰσπανίας, τῇ κατακρατῆσαι τῶν μεταλλῶν τῇ ἀργυρίου καὶ τῇ χρυσοῦ τῇ ἐκεῖ.

4. Καὶ κατεκράτησαν τῇ τόπου παντὸς τῇ βελῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν μακρὰν ἀπέχων ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόντων ἐπ' αὐτοὺς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἐπάτα οἱ ἐπίλοιποι διδόναι αὐτοῖς φόρον κατ' ἐνιαυτὸν.

5. Καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Περσέα Κιτιέων βασιλέα, καὶ τὰς ἐπηρμένους ἐπ' αὐτοὺς συνέτριψαν αὐτὰς ἐν πολέμῳ, καὶ κατακράτησαν αὐτῶν.

6. Καὶ Ἀντίοχον τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ' αὐτὰς εἰς πόλεμον ἔχοντα ἑκατὸν εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππων καὶ ἄρματα καὶ δύναμιν πολλὴν σφόδρα, καὶ συνετρίβη ἀπ' αὐτῶν.

7. Καὶ ἔλαβον αὐτὸν ζῶντα, καὶ ἔστησαν, αὐτοῖς διδόναι αὐτὸν τε καὶ τὰς βασιλεύοντας μετ' αὐτὸν φόρον μέγαν, καὶ διδόναι ὅμνηρα καὶ διαστολήν,

8. καὶ χώραν τὴν Ἰνδικήν, καὶ Μήδειαν, καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπὸ τῶν καλίσων

V. 46. πρὸς τέτοις, καὶ ἔπασαν) πρὸς τέτοις, καὶ ἔπασαν. V. 47. ἀφείλαν) ἀφείλον. V. 48. ἠυφράνθη) εὐφράνθη. ibid. μεγάλην.) μεγάλης. V. 49. in Rom. καὶ ἔστησαν τῇ ἀγείν κατὰ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν τρισκαιδεκάτην τῇ Ἀδαρ. CAP. VIII. v. 1. ἐν ἰσχύϊ) ἰσχύϊ. ibid. προσεβημένοις) προσεβημένοις. ib. καὶ ὅσοι ἐὰν προσεβῶσιν αὐτοῖς) non habet. ib. ἐὰν) ἂν. V. 3. Σπανίας) Ἰσπανίας. V. 4. ἐπάταξεν) ἐπάταξεν. V. 5. πολέμῳ) ἐν πολέμῳ. V. 7. καὶ διδόναι) καὶ decet.

λίαν χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐ-
τάς παρ' αὐτῶ ἐδωκαν αὐτάς Εὐμένει
τῷ βασιλεῖ.

9. Καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβλεύ-
σαντο ἐλθεῖν καὶ ἐξᾶραι αὐτὲς.

10. Καὶ ἐγνώθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ
ἀπέστειλαν ἐπ' αὐτὰς στρατηγὸν ἕνα,
καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτὰς, καὶ ἐπε-
σαν ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί, καὶ
ἠχμαλώτισαν τὰς γυναῖκας αὐτῶν
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμει-
σαν αὐτὰς, καὶ κατεκράτησαν τῆς γῆς
αὐτῶν, καὶ καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα
αὐτῶν, καὶ ἐπρονόμεισαν αὐτὰς, καὶ
κατεδεδλώσαντο αὐτὰς ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης.

11. Καὶ τὰς ἐπιλοίπους βασιλείας,
καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀντίστησαν
αὐτοῖς, κατέφθειραν καὶ ἐδέλωσαν
αὐτοῖς αὐτὰς.

12. Μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ
τῶν ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρη-
σαν αὐτοῖς Φιλίαν, καὶ κατεκράτησαν
τῶν βασιλείων τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μα-
κρῶν, καὶ ὅσοι ἤκουσαν τὸ ὄνομα αὐ-
τῶν ἐφοβοῦντο ἀπ' αὐτῶν.

13. Οἷς δ' ἂν βέλωνται βοηθεῖν καὶ
βασιλεύ- βασιλεύειν, βασιλεύουσιν ἕς δ' ἂν βέλων-
ται, μεθισώσι· καὶ ὑψώθησαν σφό-
δρα.

14. Καὶ ἐν ᾧ πᾶσι τούτοις οὐκ ἐπέ-
θεντο ἐδὲς αὐτῶν διάδημα, καὶ ἐπε-

ριεβάλλοντο πορφύραν, ὥς αὖ δεινῶν
ἐν αὐτῇ.

15. Καὶ βελευτήριον ἐποίησαν ἑαυ-
τοῖς, καὶ καθ' ἡμέραν ἐβελείοντο τρια-
κόσιοι καὶ εἴκοσι βελευόμενοι διαπαντός
περὶ τῷ πληθους, τῷ εὐκοσμεῖν ἑαυ-
τῶν.

16. Καὶ πιστεύουσιν ἐν ἀνθρώπῳ ἄρ-
χειν αὐτῶν κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ κυριεύειν
πάσης τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ πάντες
ἀκῆεσι τῷ ἐνός, καὶ οὐκ ἔτι φθόνος ἔ-
τε ζῆλος ἐν αὐτοῖς.

17. Καὶ ἐπέλεξε Ἰέδδας τὸν Εὐπόλε-
μον υἱὸν Ἰωάννου τῷ Ἀκκῶς καὶ Ἰάσονα Ἀρχαῖς
υἱὸν Ἐλεαζάρου, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς
εἰς Ῥώμην, σῆσαι αὐτοῖς Φιλίαν καὶ
συμμαχίαν.

18. καὶ τῷ ἄρει τὸν ζυγὸν ἀπ' αὐ-
τῶν, ὅτι ἶδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλή-
νων καταδεδλεμένους τὸν Ἰσραὴλ δε-
λείαν.

19. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ
ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, καὶ εἰσῆλθον
εἰς τὸ βελευτήριον, καὶ ἀπεκρίθησαν
καὶ ἄπον.

20. Ἰέδδας ὁ καὶ Μακκαβαῖος καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰου-
δαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς, σῆ-
σαι μεθ' ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην,
καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ φί-
λους ὑμῶν.

21. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐ-
τῶν.

Z z z 3

22. Καὶ

V. 10. ἔπεσαν) ἔπεσον. ibid. ἠχμαλώτισαν) ἠχμαλώτευσαν. ib. ἐπρονόμεισαν) προενομήσαν. ib.
καὶ ἐπρονόμεισαν αὐτοῖς) non habet. V. 11. ἀνέστησαν) ἀντίστησαν. ibid. ἐδὲς αὐτοῖς) ἐδὲλωσαν
αὐτοῖς. V. 12. αὐτοῖς Φιλίαν) Φιλίαν. ibid. ἤκουσαν) ἤκουον. V. 13. Οἷς δ' ἂν) ὅσοις δ' ἂν. ib.
βασιλεύουσιν) βασιλεύουσιν. V. 14. ᾧ πᾶσι) πᾶσι. ibid. ἐπέθεντο) ἐπέτετο. V. 15. ἑαυτοῖς) αὐ-
τῶν. V. 16. ἀρχειν) τὴν ἀρχὴν. ibid. ἔτε) οὐδέ. V. 17. Ἀκκῶς) ἀκκῶς. V. 18. ζυγὸν αὐτῶν)
ζυγὸν ἀπ' αὐτῶν. V. 19. ἀπεκρίθησαν) addit καὶ ἄπον. V. 20. ὁ καὶ Μακκαβαῖος) καὶ deest.

22. Καὶ τὸτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀντέγραφον ἐπὶ δέλοισ χαλκοῖς καὶς· καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἱερουσαλήμ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυον εἰρήνης καὶ συμμαχίας.

23. Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνῳ τῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥωμαῖα καὶ ἐχθροὶ μακρυνθῇ ἀπ' αὐτῶν.

24. Ἐὰν δὲ εἰσὶ πόλεμος ἐν Ῥώμῃ προτέρα ἢ πᾶσι τοῖς συμμαχοῖς αὐτῶν ἐν πάσῃ κυρεία αὐτῶν.

25. Συμμαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ αὐτοῖς καρδίᾳ πλήρει.

26. Καὶ τοῖς πολεμῶσιν ἐ δώσθιν ἐδὲ ἐπαρκέσθαι σῖτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν οὐδὲν λαβόντες.

27. Κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ, ἐὰν ἔθνη Ἰουδαίαν συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὡς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ.

28. Καὶ τοῖς συμμαχοῦσιν ἐ δοθήσεται σῖτος, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξε Ῥώμῃ· καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν, καὶ ἐ μετὰ δόλῃ.

29. Κατὰ τὰς λόγους τούτας ἔτως ἔζησαν Ῥωμαῖοι τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων.

30. Ἐὰν δὲ μετὰ τὰς λόγους τού-

τας βελεύσονται ἔτοι καὶ ἔτοι προδεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν, καὶ ὁ ἐὰν προδῶσιν ἢ ἀφέλῳσιν ἔσαι κύριος.

31. Καὶ περὶ τῶν κακῶν, ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτοὺς, ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες· διατί ἐδάφυνας τὸν ζυγόν σου ἐπὶ τὰς φίλους ἡμῶν τὰς συμμαχοὺς Ἰουδαίους;

32. Ἐὰν οὖν ἐτι ἐντύχῃ κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κῆριν, καὶ πολεμήσομεν σε διὰ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΚΑΙ ἤκουσε Δημήτριος, ὅτι ἐπέπετο ἐποίησεν Νικάνωρ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῷ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέθετο τὸν Βακχιόλην καὶ τὸν Ἀλκιμον ἐκ δευτέρου ἀποσεῖλαι εἰς γῆν Ἰῶδα, καὶ τὸ δεξιὸν κέρως μετ' αὐτῶν.

2. Καὶ ἐπορεύθησαν οὐδὲν τὴν εἰς Γάλαθα, καὶ παρενεβάλασαν ἐπὶ Μεσσαλάθ τὴν ἐν Ἀρεθλοῖς, καὶ προκατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλὰς.

3. Καὶ τῷ μηνὸς τῷ πρώτῳ ἔτους δευτέρου καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ παρενέβαλον ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερέαν ἐν εἰκοσὶ χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ δι-
χιλιάσιν ἵππων.

5. Καὶ

V. 22. γραφῆς, ἧς ἀντέγραφον ἐπὶ δέλοισ (ἐπιστολῆς ἧς ἀντέγραφον ἐπὶ δέλοισ. ibid. ἀπέστειλαν) ἀπέστειλον. V. 23. τῶν Ἰουδαίων) absque articulis. V. 24. Ῥώμῃ) ἐν Ῥώμῃ. V. 26. Ῥώμῃ) Ῥωμαίοις. ibid. ἔθνη) ἔθνη. V. 28. ἀργύριον) addit πλοῖα. ibid. ταῦτα) αὐτῶν. V. 29. ἔτως) deest. CAP. IX. v. 1. ἐποίησεν) ἐπέπεσε. ibid. πόλεμον) ἐν πολέμῳ. V. 2. παρενεβάλασαν ἐπὶ Μεσσαλάθ) παρενέβαλον ἐπὶ μεσσαλάθ. ibid. ἀπώλεσαν) ἀπώλεσαν. V. 3. δευτέρου) τῷ δευτέρῳ. ibid. εἰς Ἱερουσαλήμ) ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. V. 4. διχιλιάσιν ἵππων.) διχιλίᾳ ἵππων.

5. Καὶ Ἰούδας ἦν παρεμβοληκὼς ἐν Ἑλεασά, καὶ τριχίλιοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ μετ' αὐτῆς.

6. Καὶ ἶδον τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων, ὅτι πολλοὶ εἰσι, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐξερεύσαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατελείφθησαν ἐξ αὐτῶν ἄλλοι ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες.

7. Καὶ ἶδεν Ἰούδας, ὅτι ἀπερύβη ἡ παρεμβολὴ αὐτῆς, καὶ ὁ πόλεμος ἐβλήθη αὐτόν· καὶ συνετρίβη τῇ καρδίᾳ, ὅτι οὐκ εἶχε καιρὸν συναγαγεῖν αὐτῆς.

8. Καὶ ἐξελύθη, καὶ εἶπε τοῖς καταλειφθεῖσιν· ἀναστῶμεν καὶ ἀναβῶμεν ἐπὶ τὰς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνώμεθα πολεμῆσαι αὐτῆς.

9. Καὶ ἀπέσπευσαν αὐτόν, λέγοντες· καὶ μὴ δυνήσώμεθα, ἀλλ' ἡ σάζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτοὺς· ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι.

10. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τῆτο, φυγεῖν ἀπ' αὐτῶν· καὶ αὐτὸς ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀνδρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ δόξῃ ἡμῶν.

11. Καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔστησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη, καὶ οἱ σφειδονηταὶ καὶ οἱ το-

ξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως, καὶ αἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί.

12. Βακχιδὴς δὲ ἦν ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι, καὶ ἤγγισεν ἡ Φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν, καὶ ἐφάνεν ταῖς σάλπιγγι· καὶ ἐσάλπισαν καὶ οἱ παρὰ Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ταῖς σάλπιγγι.

13. καὶ ἐσείδη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν αὐτῶν· καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημένος ἀπὸ πρώθεν ἕως συνηγμένους.

14. Καὶ ἶδεν Ἰούδας, ὅτι Βακχιδὴς καὶ τὸ σκεῦμα τῆς παρεμβολῆς ἐν τοῖς δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὐψυχοὶ τῇ καρδίᾳ.

15. Καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκεν ὀπίσω αὐτῶν ἐδίωκεν ἕως Ἀζώτης ὄρους.

16. Καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ἶδον ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπέσπευσαν κατὰ πῶδας Ἰούδα καὶ τῶν μετ' αὐτῆς ἐκ τῶν ὀπίθεν.

17. Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος, καὶ ἔπεσαν τραυματῖαι πολλοὶ ἐκ τῶν καὶ ἐκ τῶν.

18. Καὶ Ἰούδας ἔπεσε· καὶ οἱ λοιποὶ ἐφυγον.

19. Καὶ ἦσαν Ἰωνάθαν καὶ Σίμαν Ἰούδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτῆς ἐν Μωδεεῖμ.

20. Καὶ ἐκλαυσαν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἐκόψαν-

V. 5. Ἀλασα) Ἑλεασά. V. 6. ἐξερεύσαν) ἐξερεύησαν. V. 8. ἡμῶν) ἡμῶν. V. 9. δυνήσώμεθα) δυνάμεθα. ibid. νῦν, ἐπιστρέψωμεν) νῦν, καὶ ἐπιστρέψωμεν. V. 10. καὶ ἤγγικεν) καὶ εἰ ἤγγικεν. ibid. ἀνδρείᾳ) ἐν ἀνδρείᾳ. V. 11. καὶ οἱ παρὰ Ἰούδα) οἱ παρὰ Ἰούδα. V. 13. ἐσείδη) ἐσαλεύθη. ibid. ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν αὐτῶν) ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν. ib. συνημένος) συνημένος. V. 15. ἐδίωκεν) ἐδίωκον. V. 16. Καὶ οἱ εἰς τὸ) καὶ εἰς τὸ. V. 17. ἔπεσαν) ἔπεσον. V. 19. ἀδελφὸν αὐτοῦ) ἀδελφὸν αὐτῶν. V. 20. ἐκεῖ) abest.

ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν Βακχίδην, καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνεσι τῷ μέγαν, καὶ ἐπένδουν ἡμέρας πολλὰς, ἔθνεσ ἡμῶν.

21. Πῶς ἔπεσε δυνατὸς σάζων τὸν Ἰσραὴλ;

22. Καὶ τὰ περισσὰ τῶν λόγων Ἰδὲ καὶ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν ὧν ἐποίησε, καὶ τῆς μεγαλοσύνης αὐτῆς ἐκατεγράφη· πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίαν Ἰδὲ, ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεσις Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέτειλαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀδικίαν.

24. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη αὐτομόθη λιμὸς μεγάλη σφόδρα, καὶ ἠυτομόλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν.

25. Καὶ ἐξέλεξε Βακχίδης τὲς ἀσεβεῖς ἀνδρας, καὶ κατέστησεν αὐτὲς κυρίους τῆς χώρας.

26. Καὶ ἐξεζήτην καὶ ἐξηρεύνων τὲς φίλους Ἰδὲ, καὶ ἦγον αὐτὲς πρὸς ἐξεδίκα Βακχίδην· καὶ ἐξεδίκα αὐτὰς, καὶ * ἐνέπαι-
ζον αὐτοῖς.

27. Καὶ ἐγένετο θλίψις μεγάλη ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας οὐκ ὤφθη προφήτης ἐν αὐτοῖς.

28. Καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι Ἰδὲ, καὶ εἶπον τῷ Ἰωνάθαν.

29. Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ἰδὲας τετελεύτηκε, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐξελεῖν πρὸς τὲς ἐχθρούς καὶ

30. Νῦν οὖν σε ἡρείσάμεθα σήμερον, τῷ εἶναι αὐτὸν ἡμῖν εἰς ἀρχοντα καὶ ἡγούμενον, τῷ πολεμῆσαι τὸν πόλεμον ἡμῶν.

31. Καὶ ἐπεδέξατο Ἰωνάθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγήσιν· καὶ ἀνέστη ἀντὶ ἡγήσιν Ἰδὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

32. Καὶ ἔγνω Βακχίδης, καὶ ἐζήτην αὐτὸν ἀποκτεῖναι.

33. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ Σίμων ὁ ἀδελφός αὐτῆς καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκαῶ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ λάκκου Ἀσφαρ.

34. Καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἦλθεν αὐτὸς καὶ πᾶν τὸ στρατεύμα αὐτῆς πέραν τῷ Ἰερδάνῳ.

35. Καὶ ἀπέστειλε Ἰωνάθαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἡγούμενον τῷ ὄχλῳ· καὶ παρεκάλεσε τὲς Ναβαταίους φίλους αὐτῆς παραδέδαι αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν πολλήν.

36. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰαμβρεῖν ἐκ Μηδαβᾶ, καὶ συνέλαβον Ἰωάννην καὶ πάντα ὅσα ἔρχεν, καὶ ἀπῆλθον ἐχοντες.

37. Μετὰ δὲ τὲς λόγους τούτους ἀπήγγειλαν τῷ Ἰωνάθαν καὶ Σίμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, ὅτι οἱ υἱοὶ Ἰαμβρεῖν ποιεῖσι γάμον μέγαν, καὶ ἄγασιν τὴν νύμφην

V. 20. ἔπαν·) ἔπαν. V. 22. Ἰδὲ) ἰούδα, ita & seq. versu. ibid. μεγαλοσύνης αὐτῆς) μεγαλοσύνης αὐτῶν. V. 24. μεγάλη σφ. καὶ αὐτομόλησεν) μέγας σφόδρα, καὶ ἠυτομόλησεν. V. 26. Ἰδὲ) ἰούδα, passim. ibid. ἐξεδίκα αὐτοῖς, καὶ ἐνέπαιζον) ἐξεδίκα ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνέπαιζον. V. 27. αὐτοῖς) ἐν αὐτοῖς. V. 31. ἡγήσιν) ἡγήσιν. V. 33. Ἀσφαρ) ἀσφαρ. V. 34. Ἰερδάνῳ) ἰερδάνου. V. 35. ἀπέστειλε) addit ἰωνάθαν. ibid. Ναβαταίους) ναβαταίαι. V. 36. οἱ υἱοὶ Ἰαμβρεῖν) υἱοὶ ἰαμβρεῖ. V. 37. ἰωνάθαν) τῷ ἰωνάθαν. ibid. υἱοὶ ἰαμβρεῖν) οἱ υἱοὶ ἰαμβρεῖ.

Φην ἀπὸ Ναδαβάρθ θυγατέρα ἑνὸς τῶν μεγάλων μεγιστάνων Χαναάν μετὰ παραιοπομπῆς μεγάλης.

38. Καὶ ἐμνήθησαν Ἰωάννου τῷ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐκρέβησαν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶ ὄρους.

39. Καὶ ἦσαν τὲς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἶδαν, καὶ ἰδὲ θροῦς καὶ ἀποσκευὴ πολλή, καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθε καὶ οἱ φίλοι αὐτῷ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν καὶ ὄπλων πολλῶν.

40. Καὶ ἐξανέστησαν ἐπ' αὐτὰς ἀπὸ τῷ ἐνέδρῳ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέκλειναν αὐτὰς, καὶ ἔπεσαν τραυματισταὶ πολλοὶ, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν.

41. Καὶ μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος, καὶ ἡ Φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς θρήνον.

42. Καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐνδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὸ ἔλος τῷ Ἰορδάνου.

43. Καὶ ἤκουσε Βακχίδης, καὶ ἦλθε τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἕως τῶν κρηπιδῶν τῷ Ἰορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ.

44. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῷ· ἀναστῶμεν νῦν καὶ πολεμήσωμεν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν· ἐγὼ γάρ εἰς σήμερον ὡς ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν.

Tom. II.

45. Ἰδὲ γὰρ ὁ πόλεμος ἐξανεντίας ἡμῶν καὶ ἐξόπιθεν ἡμῶν· τὸ δὲ ὕδωρ τῷ Ἰορδάνου εἶδεν καὶ ἔνθεν καὶ ἔλος καὶ δρυμὸς, καὶ οὐκ ἔστι τόπος τῷ ἐκκλῖναι.

46. Νῦν οὖν κεκράξατε εἰς οὐρανόν, ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν.

47. Καὶ συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ἰωνάθαν τὴν χεῖρα αὐτῷ πατάξαι τὸν Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῷ εἰς τὰ ὀπίσω.

48. Καὶ ἐνεπήδησεν Ἰωνάθαν καὶ οἱ μετ' αὐτῷ εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ διεκολύμθησαν εἰς τὸ πέραν, καὶ ἐδιέβησαν ἐπ' αὐτὰς τὸν Ἰορδάνην.

49. Καὶ διέπεσον παρὰ * Βακχίδος τῇ διέβησαν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς χιλίους ἀνδρας. * Βακχίδος

50. Καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνοδόμησαν πόλεις ὀχυραῖς ἐν τῇ Ἰερουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ἰεριχῶ, καὶ τὴν Ἐμμαούμ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν, καὶ τὴν Βαιθῆλ, καὶ τὴν Θαμναδα Φαραθάνι, καὶ τὴν Τεφὼν ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς. Φαραθάν

51. Καὶ ἔθεντο Φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τῷ ἐχθραίνειν τῷ Ἰσραὴλ.

52. Καὶ ὠχύρωσαν τὴν πόλιν τὴν ἐν Βαιθσαρά, καὶ Γαζάραν, καὶ τὴν Ἄκραν, καὶ ἔθεντο ἐν αὐταῖς δυνάμεις καὶ παρὰ θέσεις βρωμάτων. καὶ Βεθσαράν

A a a a

53. Καὶ

¶ 37. μεγάλων μεγισ. Χαναάν) μεγιστάνων μεγάλων τῶν χαναν. v. 39. ἶδαν) ἶδεν. v. 40. ἐνέδρῳ) adjicit, οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθαν. ibid. ἔπεσαν) ἔπεσαν. ib. σκεπή) σκεύη. v. 41. καὶ Φωνή) καὶ ἡ Φωνή. v. 42. ὄρος) ἔλος. v. 44. τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.) τοῖς παρ' αὐτοῦ. v. 45. καὶ ἐκ ἔτι) καὶ abest. v. 48. ἐνεπήδησεν) ἐνεπήδησεν. v. 49. διέβησαν) διέπεσον. ibid. Βακχίδα) Βακχίδην. v. 50. ἀπέστρεψεν) ἐπέστρεψεν. ibid. ἀνοδόμησαν) ἀνοδόμησε. ib. Φαραθάν) Φαραθάνι. v. 51. ἔθεντο) ἔθετο. v. 52. ὠχύρωσαν τὴν π. καὶ Βεθσαράν καὶ Γαζάραν) ὠχύρωσε τὴν πόλιν τὴν ἐν Βαιθσαρά, καὶ τὴν Γαζάραν. ibid. ἔθεντο) ἔθετο.

53. Καὶ ἔλαβον τὰς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων τῆς χώρας ὅμηρα, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκρᾷ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν φυλακῇ.

54. Καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐπέταξεν Ἀλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν ἁγίων τῆς ἐσωτέρας, καὶ καθεῖλε τὰ ἔργα τῶν προφητῶν, καὶ ἐνήρξατο τῷ καθαιρεῖν.

55. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἀλκιμος, καὶ ἐνεποδίδη τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ ἀπεφράγη τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντείλασθαι περὶ τῆς οἰκῆς αὐτοῦ.

56. Καὶ ἀπέθανεν Ἀλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ μετὰ βασάνε μεγάλης.

57. Καὶ ἶδε Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν Ἀλκιμος, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ Ἰουδα ἔτη δύο.

58. Καὶ ἐβουλεύσαντο οἱ ἄνθρωποι πάντες, λέγοντες· ἰδὲ Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτῆς ἐν ἡσυχίᾳ κατοικῶσι πεποιθότες, νῦν οὖν ἄξιον τὸν Βακχίδην, καὶ συλλήψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ μιᾷ.

59. Καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ.

60. Καὶ ἀπῆρε τῷ ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστάλᾳς λάθρα πᾶσι τοῖς συμμάχοις αὐτῷ τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅπως συλλάβω-

σι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὰς σὺν αὐτῷ, καὶ ἐκ ἡδύναντο, ὅτι ἐγνώθη αὐτοῖς ἡ βεβλή αὐτῶν.

61. Καὶ συνέλαβον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν ἀρχηγῶν τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἀνδρας, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτούς.

62. Καὶ ἐξεχώρησεν Ἰωνάθαν καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτῆς εἰς Βασιθεασί τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀκοδόμησε τὰ καθηρημένα αὐτῆς, καὶ ἐστερέωσεν αὐτήν.

63. Καὶ ἔγνω Βακχίδης καὶ συνήγαγε πᾶν τὸ πλῆθος, αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰουδαίας παρήγγειλε.

64. Καὶ ἐλθὼν παρενέβαλεν ἐπὶ Βασιθεασί, καὶ ἐπολέμησεν αὐτήν ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἐποίησε μηχανάς.

65. Καὶ ἀπέλιπεν Ἰωνάθαν Σίμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἦλθεν ἐν ἀριθμῷ.

66. Καὶ ἐπάταξεν Ὀδομαρὴν καὶ τὰς Ὀδομαρὰς αὐτοῦ καὶ τὰς υἱοὺς Φασιρῶν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἐνήρξατο τύπτεν καὶ ἀναβαίνειν ἐν ταῖς δυνάμεσι.

67. Καὶ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτῆς ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς.

68. Καὶ ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Βακχίδην, καὶ συνετείθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔθλιβον αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βεβλή αὐτῆς καὶ ἡ ἐφόδος αὐτῆς κενή.

69. Καὶ

ν. 53. ἔλαβον) ἔλαβε. ibid. ἔθεντο) ἔθετο. ν. 54. τῷ μηνὶ) μηνί. ν. 58. οἱ ἄνθρωποι πάντες) transposita. ν. 60. σὺν αὐτῷ, καὶ ἐκ ἡδύναντο) μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐκ ἡδύναντο. ν. 61. συνέλαβον) συνέλαβοντο. ibid. ἀπέκλεινεν) ἀπέκλειναν. ν. 62. ἐστερέωσεν) ἐστερέωσαν. ν. 65. ἦλθεν ἀριθμῷ) ἦλθεν ἐν ἀριθμῷ. ν. 66. Ὀδομαρὰ) Ὀδομαρῶν. ibid. ταῖς δυνάμεσι) absque articulo. ν. 68. ἐπολέμησαν) ἐπολέμησεν.

69. Καὶ ὤργισθησαν θυμῷ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβελεύσασιν αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀπέκλειναν ἐξ αὐτῶν πολλὰς, καὶ ἐβίβλυνον αὐτοὺς τῷ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

70. Καὶ ἐπέγνω Ἰωνάθαν, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, τῷ συνθέσθαι πρὸς αὐτὸν εἰρήνην, καὶ ἀποδοῦναι αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν.

71. Καὶ ἀπεδέξατο, καὶ ἐποίησε κατὰ τὰς λόγους αὐτῶ, καὶ ἄμωσεν αὐτῷ μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

72. Καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἡχμαλώτευσεν τοπρότερον ἐκ γῆς Ἰούδα· καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῶ, καὶ ἐπροσέθετο ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὰ ὄρια αὐτῶν.

73. Καὶ κατέπαυσεν βομφαῖα ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ὤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Μαχμαῖς· καὶ ἤρξατο Ἰωνάθαν κρίνειν τὸν λαὸν, καὶ ἠφάνισεν τὰς ἀσεβεῖς ἐξ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦ. Ι΄. Χ.

ΚΑΙ ἐν ἑτεῖ ἐξηκοσῷ καὶ ἑκατοσῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τῷ Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανῆς, καὶ κατελάβετο Πτολεμαῖδα, καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἦκασε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε δυνάμεις πολλὰς σφόδρα, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον.

3. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς Δημήτριος λόγοις εἰρηνικοῖς, ὥστε μεγαλῦναι αὐτὸν.

4. Εἶπε γάρ· προφθάσωμεν τῷ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτῶ, πρηνὴ θεῖναι αὐτῷ τὸν μετὰ Ἀλεξάνδρου κατ' ἡμῶν.

5. Μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κακῶν, ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰς τὰς ἀδελφούς αὐτῶ, καὶ εἰς τὸ ἔθνος αὐτῶ.

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις, καὶ κάτασκευάζειν ὅπλα, καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτῶ, καὶ τὰ ὅμνηται τὰ ἐν τῇ ἀκρᾷ εἶπε παραδοῦναι αὐτῷ.

7. Καὶ ἦλθεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὅσα παντὸς τῷ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀκρᾶς.

8. Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν ὅτε ἤκουσαν, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς αὐταῖς ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις.

9. Καὶ παρέδωκαν οἱ ἐκ τῆς ἀκρᾶς Ἰωνάθαν τὰ ὅμνηται, καὶ ἀπέδωκεν αὐτῶ τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν. ἀπέδωκαν

10. Καὶ ὤκησεν Ἰωνάθαν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν.

11. Καὶ εἶπε πρὸς τὰς ποιούντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ ὄρος Σιών κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν, καὶ ἐποίησαν οὕτως.

12. Καὶ ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν, οἷς ὠκοδόμησεν ὁ Βακχίδης.

Α α α α α

13. Καὶ

¶ 69. ὤργισθησαν) ὤργισθη. CAP. X. v. 1. ἐπεδέξατο) ἐπεδέξαντο. v. 3. πρὸς Ἰων. ἐπιστολὰς Δημήτριος) Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς. v. 4. μετ' αὐτῷ) μετ' αὐτοῦ. v. 7. ἐν Ἱερουσαλὴμ) εἰς Ἱερουσαλὴμ. v. 8. ἔδωκεν αὐτοῖς) ἔδωκεν αὐτῷ. v. 9. ἀπέδωκαν) ἀπέδωκεν. v. 12. ὁ Βακχίδης) absque articulo.

13. Καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν τόπον αὐτῆ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.
 Βαιθσά- 14. Πλὴν ἐν Βαιθσάρεϋ ὑπελείφθησαν
 ροις τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα· ἦν γὰρ αὐτοῖς φυγαδευτήριον.

15. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τὰς ἐπαγγελίας, ὅσας ἀπέστειλε Δημήτριος τῷ Ἰωνάθῃ, καὶ διηγῆσαντο αὐτῷ τὲς πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας, αἷς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆ, καὶ τὲς κόπους οὓς ἔχουσιν.

16. Καὶ εἶπε· μὴ εὐρήσομεν ἄνδρα τοιοῦτον ἓνα; καὶ νῦν ποιήσωμεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμαχον ἡμῶν.

17. Καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ τὲς λόγους τούτης, λέγων·

18. Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ἰωνάθῃ χαίρειν.

19. Ἀκηκόαμεν περὶ σοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἀγαθὸς δυνατὸς ἰσχύϊ καὶ ἐπιτήδειος εἶ τῷ εἶναι ἡμῶν φίλος.

20. Καὶ νῦν καθεσάκαμέν σε σήμερον ἀρχιερεῖα τῷ ἔθνους σου, καὶ φίλον βραβείω καλεῖσθαι, (καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορφύραν καὶ σέφανον χρυσοῦν,) καὶ φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν Φιλίαν πρὸς ἡμᾶς.

21. Καὶ ἐνεδύσατο Ἰωνάθῃ τὴν ἀγίαν ζολὴν τῷ ἐβδόμῳ μηνὶ ἔτες ἑξήκοστῃ καὶ ἑκατοστῇ ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας, καὶ συνήγαγε δυνάμεις, καὶ κατεσκευάσεν ὅπλα πολλὰ.

22. Καὶ ἤκουσε Δημήτριος τὰς λόγους τούτης, καὶ ἐλυπήθη, καὶ εἶπε·

23. Τί τῶτο ἐποίησαμεν, ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς ὁ Ἀλέξανδρος τῷ Φιλίῳ καταβῆναι τοῖς Ἰουδαίοις εἰς σήμεμα; καταλν.

24. Γράψω καὶ γὰρ αὐτοῖς λόγους παρακλήσεως καὶ ὑψους καὶ δομαίων, ὅπως ὥσι σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν.

25. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς κατὰ τὲς λόγους τούτης· Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔθνῳ τῶν Ἰουδαίων χαίρειν.

26. Ἐπεὶ συνετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας, καὶ ἐνεμεῖνατε τῇ Φιλίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν καὶ ἐχάρημεν.

27. Καὶ νῦν ἐμμεῖνατε ἔτι τῇ συντηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πίσιν, καὶ ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ, ἀνθ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν.

28. Καὶ ἀφίσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ, καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα.

29. Καὶ νῦν ἀπολύω ὑμᾶς, καὶ ἀφίμι πάντας τὲς Ἰουδαίας ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῆς τιμῆς τῆς ἀλός, καὶ ἀπὸ τῶν σεφάνων.

30. Καὶ ἀντὶ τῆς τρίτης τῆς σπορᾶς, καὶ ἀντὶ τῆς ἡμίσεος τῆς καρπῆς τῆς ξυλίνου τῆς ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν, ἀφίμι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπέκεινα τῆς λαβεῖν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν προσιδεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.

31. Καὶ

V. 14. Βαιθσάρεϋ) Βαιθσάρεϋ. V. 15. ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος) transposita. ibid. ἔχουσιν) ἔχουσιν. V. 16. ποιήσωμεν) ποιήσωμεν. V. 19. ἀγαθὸς) δυνατὸς. ibid. ἡμῶν φίλος.) ἡμῶν φίλος. V. 20. ἀπέστειλεν) ἀπέστειλεν. V. 23. καταβῆναι) καταβῆναι. V. 24. καὶ γὰρ αὐτοῖς) transposita. V. 30. ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμ. καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.) καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμ. καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον.

31. Καὶ Ἱερουσαλὴμ ἦτο ἀγία καὶ ἀφιερμένη ὡς αἱ ὅριαι αὐτῆς, αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη.

32. Ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀκρας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δίδωμι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἂν καταστῇ ἐν αὐτῇ ἄνδρας, οὓς ἂν ἐκλέξηται αὐτός τε φυλάσσειν αὐτήν.

33. Καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ἰουδαίων τὴν αἰχμαλωτιθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ἰούδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν με ἀφίημι ἐλευθέρων δωρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τὰς φόρους καὶ κλητῶν αὐτῶν.

34. Καὶ πᾶσαι αἱ ἐορταὶ καὶ τὰ σάββατα καὶ νεμηνίαι, καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέναι, καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἐορτῆς καὶ τρεῖς ἡμέραι μετὰ ἐορτῆς ἔσωσαν πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτελείας καὶ ἀφέσεως πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ μου.

35. Καὶ ἐχ' ἔξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πρᾶσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινα αὐτῶν περὶ παντὸς πρᾶγματος.

36. Καὶ προγραφήτωσαν τῶν Ἰουδαίων εἰς τὰς δυνάμεις τῆ βασιλείας εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ξένια, ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνάμεσι τῆ βασιλείας.

37. Καὶ κατασταθήσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τῆ βασιλείας τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθήσεται ἐπὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν ἐσθῶν εἰς πῆξιν· καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν ἔσωσαν, καὶ

παρευέδωσαν τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ἰούδα.

38. Καὶ τὰς τρεῖς νομὰς τὰς προσθέντας τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς χάρας Σαμαρείας προσεδήτω τῇ Ἰουδαίᾳ πρὸς τὸ λογιθῆναι τὴ γενέσθαι ὡς ἓνα, τὴ μὴ ὑπακῆσαι ἄλλης ἐξουσίας ἀλλ' ἢ τῆ ἀρχιερέως.

39. Πτολεμαῖδα καὶ τὴν προσκυρῆσαν αὐτῇ δέδωκα δῶμα τοῖς ἀγίοις τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν προκαθήκουσαν δαπάνην τοῖς ἀγίοις.

40. Καὶ γὰρ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δεκαπέντε χιλιάδας σίκλων ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τῆ βασιλείας ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων.

41. Καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, ὃ ἐκ ἀπεδίδουσιν οἱ ἀπὸ τῶν χρειῶν, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τῆ νῦν δώσωσιν εἰς τὰ ἔργα τῆ οἴκου.

42. Καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακιχίλιους σίκλους ἀργυρῆς, οὓς ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν χρειῶν, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν τῆ ἀγίου ἀπὸ τῆ λόγου κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ ταῦτα ἀφίσται, διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῖς.

43. Καὶ ὅσοι ἐὰν φύγωσιν εἰς τὸ ἔξω τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὅροις αὐτοῦ, ὀφείλοντες βασιλικά καὶ ὀφείλων πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύθωσαν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ μου.

Α α α α 3

44. Καὶ

Ἡ. 31. ἀφιερμένη) ἀφιερμένη. Ἡ. 32. καταστῇ) καταστήσει. Ἡ. 33. καὶ κλητῶν) καὶ τῶν κλητῶν. Ἡ. 34. ἐν πάσῃ τῇ βασιλ.) ἐν τῇ βασιλείᾳ. Ἡ. 37. ἐξ αὐτῶν ἔσωσαν) transposita. Ἡ. 39. προκαθήκουσαν) προσήκουσαν. Ἡ. 41. ἀπεδίδουσιν ἀπὸ) ἀπέδιδον οἱ ἀπὸ. ibid. δώσωσιν εἰς) δώσωσι εἰς. Ἡ. 42. ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν) non habet. Ἡ. 43. ὀφείλων) ὀφείλοντες.

44. Καὶ τὲ οἰκοδομηθῆναι καὶ τὲ ἐπικαινωθῆναι τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τῆς λογῆς τῆς βασιλείας.

οἰκοδομη- 45. Καὶ τὲ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη Ἰε-
 ρουσαλήμ, καὶ ὀχυρωθῆναι κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τῆς λογῆς τῆς βασιλείας, καὶ τὲ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη τὰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

ἐπίτευσ- 46. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ
 σεν λαὸς τὲς λόγους τούτους, οὐκ ἐπίτευσαν αὐτοῖς, ἐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήθησαν τῆς κακίας τῆς μεγάλης, ἧς ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔθλιψεν αὐτὲς σφόδρα.

47. Καὶ εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς λόγων εἰρηλικῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας.

48. Καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας, καὶ παρενέβαλεν ἐξεναντίας Δημητρίῳ.

49. Καὶ συνήψαν πόλεμον οἱ δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίῳ, καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἔχυσεν ἐπ' αὐτούς.

50. Καὶ ἐσερέωσε πόλεμον σφόδρα ἕως ἔδου ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

51. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλεῖα Αἰγύπτου πρέσβεις κατὰ τὲς λόγους τούτους, λέγων·

τὴν βα- 52. Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς γῆν βασιλείας
 σιλείαν μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ θρόνῳ πατέρων

μου, καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς, καὶ συνέτριψα τὸν Δημήτριον· καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν.

53. Καὶ συνήψα πρὸς αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῆς ὑφ' ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσταμεν ἐπὶ θρόνῳ βασιλείας αὐτῆς.

54. Καὶ νῦν στήσωμεν πρὸς * ἐκὼς Φι-
 λῶν, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου εἰς γυναῖκα, καὶ ἐπιγαμβρεύσω * αὐτὸν
 σοι, καὶ δώσω σοι δόματα, καὶ αὐτῇ ἀξιά σου.

55. Καὶ ἀπεκρίθη Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς, λέγων· ἀγαθὴ ἡμέρα, ἐν ἣ ἀνέστρεψας εἰς γῆν πατέρων σου, καὶ ἐκάθισας ἐπὶ θρόνῳ βασιλείας αὐτῶν.

56. Καὶ νῦν ποιήσω σοι, ὅ ἔγραψας, ἀλλὰ ἀπάντησον εἰς Πτολεμαῖον, ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους, καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι καθὼς εἰρηκας.

57. Καὶ ἐξῆλθε Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, καὶ ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖον ἕως δευτέρου καὶ ἐξηκοστῆ καὶ ἐκατοστοῦ.

58. Καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξέδοτο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησε τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαῖῳ, καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν δόξῃ μεγάλῃ.

59. Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ Ἰωνάθαν ἐλθεῖν εἰς συνάντησιν αὐτῷ.

60. Καὶ

W. 45. οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη ἐν) οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη τὰ ἐν. W. 46. ἐπίτευσαν) ἐπίτευσαν. W. 49. ὁ Ἀλέξανδρος) absque articulo. W. 50. πόλεμον) τὸν πόλεμον. W. 52. εἰς τὴν βασιλείαν μου) εἰς γῆν βασιλείας μου. W. 54. συνστήσωμεν πρὸς αὐτὸν) νῦν στήσωμεν πρὸς ἐκὼς. W. 56. ἀλλὰ) ἀλλ'. W. 57. ἦλθεν) εἰσῆλθεν. W. 59. ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος) transposita, ibid. Ἰωνάθη) τῷ Ἰωνάθαν.

60. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Δημητρίου ἐκ Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν Πτολεμαίων, καὶ ἀπήντησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ δόματα πολλὰ, καὶ εὖρε χάριν ἐναντίον αὐτῶν.

61. Καὶ συνήχθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ἄνδρες παρὰ νομοὶ ἐντυχεῖν κατ' αὐτῶν, καὶ ἐπροσέθεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς.

62. Καὶ προσέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς λυεῖν καὶ ἐξέδυσαν Ἰωνάθαν τὰ ἱμάτια ὕπεν αὐτῶν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἐποίησαν οὕτως.

63. Καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτῶν, καὶ ἔπε τοῖς ἀρχουσιν αὐτοῦ· ἐξέλθατε μετ' αὐτῶν εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ κηρύξατε τῷ μηδένι ὅτι ἐντυγχάνειν κατ' αὐτῶν περὶ μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῶν ἐνοχλείτω περὶ παντὸς λόγου.

64. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔδον οἱ ἐντυγχάνοντες τὴν δόξαν αὐτῶν καθὼς ἐκήρυξαν, καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἔφυγον πάντες.

65. Καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων, καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην.

66. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης.

67. Καὶ ἐν ἔτει πέμπτῳ καὶ ἔξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθε Δημήτριος ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

68. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν.

69. Καὶ κατέστησε Δημήτριος Ἀπολλώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγε δύναμιν μεγάλην, καὶ παρενέβαλεν ἐν Ἰαμνείᾳ· καὶ ἀπέπειλε πρὸς Ἰωνάθαν τὸν ἀρχιερέα, λέγων·

70. Σὺ μονώτατος ἐπαίρη ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην εἰς καταγέλωτα καὶ ὀνειδισμόν διὰ σέ· καὶ διατί σὺ ἐξουσιάζῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐν τοῖς ὅρεσι;

71. Νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσί σου, κατὰβηθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδῖον, καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστὶ δύναμις τῶν πόλεων.

72. Ἐρώτησον καὶ μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βοηθοῦντες ἡμῖν· καὶ λέγεσιν, οὐκ ἔστιν ὑμῖν σάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ὅτι δις ἐτροπώθησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

73. Καὶ νῦν ἐδυνήστη ὑποστῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ ἔστι λίθος εἰδὲ κόχλαξ εἰδὲ τόπος τῷ φυγεῖν.

74. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν τῶν λέγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐπέλεξε δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἐξήλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ.

v. 61. συνήχθησαν ἐπ' αὐτὸν) ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν. v. 62. προσέταξεν αὐτοῖς) αὐτοῖς abest. ibid. ἐξέδυσαν) ἐξέδυσαν. ib. ἐνέδυσαν) ἐνέδυσαν. v. 63. ἐξέλθατε) ἐξέλθετε. ibid. κατὰ τοῦ σου) κατ' αὐτοῦ. ib. ἐνοχλείτω) παρενοχλείτω. v. 64. ἐκήρυξαν) ἐκήρυξαν. ibid. σιμόνα) πορφύραν. v. 67. ὁ υἱὸς) absque articulo. v. 70. καὶ ὀνειδισμόν) καὶ εἰς ὀνειδισμόν. ibid. διατί) addit σὺ. v. 73. πῶς φυγεῖν) τῷ φυγεῖν.

αὐτῷ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν αὐτοῦ.

75. Καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἰόππην, καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὸν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ἰόππῃ, καὶ ἐπολέμησαν αὐτήν.

76. Καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν Ἰωνάθαν Ἰόππης.

77. Καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος, καὶ παρενέβαλε τριχίλιαν ἵππον καὶ δύναμιν πολλήν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἀζωτον ὡς προσῆγεν διοδεύων, καὶ ἅμα προῆγεν εἰς τὸ πεδίον, καὶ διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος ἵππων αὐτήν καὶ πεποῖσθαι ἐπ' αὐτῇ.

78. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Ἀζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ ὀπίσω αὐτῷ εἰς πόλεμον.

79. Καὶ ἀπέλιπεν Ἀπολλώνιος χιρυπλῶς λίαν ἵππον ἐν χρυπῇ κατόπισθεν αὐτῶν.

80. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι ἔστιν ἐνεδρον κατόπισθεν αὐτῷ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτῷ τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξετίναζαν τὰς χιζὰς εἰς τὸν λαὸν ἐκ πρώϊθεν ἕως δέλης.

81. Ὁ δὲ λαὸς εἰσῆκει καθὰς ἐπέταξεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν.

82. Καὶ εἵλκυσε Σίμων τὴν δύναμιν αὐτῷ, καὶ συνῆψε πρὸς τὴν Φάραγγα· ἡ γὰρ ἵππος ἐξελύθη καὶ συνετρί-
αιπ' ῆσαν ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἔφυγον.

83. Καὶ ἡ ἵππος ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἔφυγον εἰς Ἀζωτον, καὶ εἰς ἤλθον εἰς Βηθδαγῶν τὸ εἰδωλεῖον αὐτῷ σωθῆναι.

84. Καὶ ἐνεπύρισε Ἰωνάθαν τὴν Ἀζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὸ ἱερὸν Δαγῶν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς καὶ τὰς συμφυγόντας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε ἐν πυρὶ.

85. Καὶ ἐγένοντο οἱ πεπλιωκότες μαχαίρα συν τοῖς ἐμπυριθεῖσιν εἰς ἀνδρας ὀκτακίχλιους.

86. Καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν Ἰωνάθαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκάλωνα, καὶ εἰς ἐξήλθον οἱ ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλη.

87. Καὶ ἐπέσρεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱερουσαλὴμ σὺν τοῖς παρ' αὐτῷ ἔχοντες σκῦλα πολλὰ.

88. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς λόγους τούτας, καὶ προσέθετο δοξάσαι τὸν Ἰωνάθαν.

89. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πύργον χρυσῆν, ὡς ἔθος ἐστὶ δίδοσθαι τοῖς συγγενεῦσι τῶν βασιλέων· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀκκαρῶν καὶ πάντα τὰ ὄρια αὐτῆς εἰς κληροδοσίαν.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

ΚΑΙ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισεν δυνάμεις πολλὰς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης,

ν. 75. οἱ ἐκ τῆς πόλεως) ἐκ τῆς πόλεως. ν. 77. προσῆγεν εἰς τὸ π. καὶ διὰ) προσῆγεν εἰς τὸ πεδίον, διὰ. ibid. ἐπ' αὐτήν.) ἐπ' αὐτῇ. ν. 76. κατεδίωξεν) addit Ἰωνάθαν. ibid. ὀπίσω αὐτοῦ) posteriore loco deest. ν. 79. χρυπλῶς) ἐν χρυπῇ. ν. 80. δέλης.) ἐσπείρας. ν. 82. ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον.) ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον. ν. 83. αὐτοῦ σωθῆναι) αὐτῶν τοῦ σωθῆναι. ν. 84. Δαγῶν καὶ τὸ - - fin.) δαγῶν, καὶ τὰς συμφυγόντας εἰς αὐτὸ ἐνεπύρισε πυρὶ. ν. 86. εἰς Ἀσκάλωνα) ἐπὶ ἀσκάλωνα. ν. 87. Ἰωνάθαν) addit εἰς Ἱερουσαλὴμ. ν. 89. συγγενεῖς) συγγενεῖς. CAP. XI. ν. 1. καὶ ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ) ὡς τὴν ἄμμον τὴν περὶ τὸ.

σης, καὶ πλοῖα πολλά· καὶ ἐζήτησε κατακρατῆσαι τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ, καὶ προδεῖναι αὐτὴν τῇ βασιλείᾳ αὐτῇ.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, καὶ ἠνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ συνήνταν αὐτῷ, ὅτι ἐντολή ἦν Ἀλεξάνδρου τῷ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ διὰ τὸ πενθερὸν αὐτῷ εἶναι.

3. Ὡς δὲ εἰσπορεύετο εἰς τὰς πόλεις ὁ Πτολεμαῖος, ἀπέτασε τὰς δυνάμειδος μεῖς Φρουρὰν ἐν ἐκάστῃ πόλει.

4. Ὡς δὲ ἤγγισεν Ἀζώτῃ, ἔδειξαν ἐνεπυριστῶν τὸ ἱερὸν Δαγῶν ἐμπεπυρισμένον, καὶ μένον Ἀζωτον καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καθρημένα, καὶ τὰ σάματα ἐβριμμένα, καὶ τὰς ἐμπεπυρισμένους, ἕς ἐνεπύρσεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐποίησαν γὰρ θημωνίας αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ.

5. Καὶ διηγῆσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐψογίσαι ποίησεν Ἰωνάθαν εἰς τὸ ψογήσαι αὐτόν· καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεὺς.

6. Καὶ συνήντησεν Ἰωνάθαν τῷ βασιλεῖ εἰς Ἰόππην μετὰ δόξης, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ.

7. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωνάθαν μετὰ τῷ βασιλέως ἕως τῷ ποταμοῦ τῷ καλεμένου Ἐλευθέρε, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

8. Ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας, καὶ

Tom. II.

διελογίζετο περὶ Ἀλεξάνδρου λογισμοὺς πονηροῖς.

9. Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Δημήτριον βασιλέα, λέγων· Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς ἑαυτὰς διαθήκην, καὶ δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου ἣν ἔχει Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύσεις τῆς βασιλείας τῷ πατρὶ σου.

10. Μεταμεμέλημαι γὰρ δὲς αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐζήτησε γὰρ ἀποκλεῖναι με.

11. Καὶ ἐψόγισεν αὐτὸν χάριν τῷ ἐπιθυμῆσαι αὐτὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

12. Καὶ ἀφελόμενος αὐτῷ τὴν θυγατέρα, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἠλλοιάθη τὸ πρόσωπον Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐφάνη ἔχθρα αὐτῶν.

13. Καὶ εἰσῆλθε Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ περιέθετο τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ περιέθετο δύο διαδήματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῷ, τὸ τῆς Ἀσίας καὶ Αἰγυπτίου.

14. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν εἰς Κιλικίαν κατὰ τὰς καιροὺς ἐκεῖνες, ὅτι ἀπεσάτην οἱ ἀπὸ τῶν τόπων ἐκείνων.

15. Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἤλθεν ἐπ' αὐτὸν ἐν πολέμῳ. Καὶ ἐξήγαγε Πτολεμαῖος τὴν δύναμιν, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν.

16. Καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀρα-

V. 3. Πτολεμαῖος) ὁ Πτολεμαῖος. V. 4. ἐνεπυρισμένον) ἐμπεπυρισμένον. V. 5. ψογίσαι) ψογήσαι. V. 9. βασιλέα) τὸν βασιλέα. V. 11. ἐψόγισεν) ἐψόγησεν. V. 12. τὸ πρόσωπον) Ἀλέξανδρος) τῷ Ἀλέξανδρῳ. V. 13. καὶ περιέθετο τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας) non habet. V. 14. εἰς Κιλικίαν) ἐν Κιλικίᾳ. V. 15. ἐν πολέμῳ) πολέμῳ. ibid. Πτολεμαῖος) addit τὴν δύναμιν.

Ἀραβίαν, τῷ σκεπαθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὑψώθη.

17. Καὶ ἀφείλε Ζαβδιήλ ὁ Ἀραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπέστειλε τῷ Πτολεμαίῳ.

18. Καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῷ ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασι.

19. Καὶ ἐβασίλευσε Δημήτριος ἔως ἐβδόμου καὶ ἐξηκοστῆ καὶ ἑκατοστοῦ.

20. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνέγαγεν Ἰωνάθαν τὸς ἐκ τῆς Ἰουδαίας, τῷ ἐκπολεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησεν ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς πολλὰς.

21. Καὶ ἐπορεύθησαν τινες μισοῦντες τὸ ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνομοι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, ὅτι Ἰωνάθαν περικαθίζεται τὴν ἄκραν.

22. Καὶ ἀκούσας ἀργίδῃ, ὡς δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναζευξάς ἦλθεν εἰς Πτολεμαίδα, καὶ ἔγραψεν Ἰωνάθαν, τῷ μὴ περικαθῆναι τῇ ἀκρᾷ, καὶ τῷ ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ συμμίσγειν εἰς Πτολεμαίδα τὴν ταχίστην.

23. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰωνάθαν, ἐκέλευσε περικαθῆναι, καὶ ἐπέλεξε τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ κινδύνῳ.

24. Καὶ λαβὼν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ἕνεια πλείονα, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν βασιλέα εἰς

Πτολεμαίδα, καὶ εὗρε χάριν ἐναντίον αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐνετύγχανον κατ' αὐτοῦ τινες ἄνομοι τῶν ἐκ τῷ ἔθνους.

26. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσεν αὐτὸν ἐναντίον πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ.

27. Καὶ ἔτισεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ ὅσα ἄλλα ἔχει τίμια τοπρότερον, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖσθαι.

28. Καὶ ἤξιασεν Ἰωνάθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ἰουδαίαν ἀφορολόγητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας, καὶ τὴν Σαμαρείτιν, καὶ ἐπηγγέλματο αὐτῷ ἐπιγγεῖν τάλαντα τριακόσια.

λαῖτο

29. Καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔγραψε τῷ Ἰωνάθαν ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχέσας τὸν τρόπον τῆτον.

30. Βασιλεὺς Δημήτριος Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν, καὶ ἔθνη Ἰουδαίων.

31. Τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λαδένει τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γεγράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς, ὅπως εἰδῆτε.

ἰδῆτε

32. Βασιλεὺς Δημήτριος Λαδένει τῷ πατρὶ χαίρειν.

33. Τῷ ἔθνη τῶν Ἰουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηρεῖσι τὰ πρὸς ἡμᾶς δικαία ἐκρίναμεν ἀγαθοποιῆσαι, χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς ἡμᾶς.

ἐαυτῶν

34. Ἐσά-

V. 18. ὀχυρώμασιν αὐτοῦ) αὐτοῦ deest. V. 20. ἐποίησαν) ἐποίησεν. V. 22. περικαθῆναι) addit τῇ ἀκρᾷ. V. 23. αὐτὸν) ἐαυτὸν. V. 24. καὶ ἐπορεύθη) καὶ abest. ibid. ἐναντίον) ἐνώπιον. V. 25. τῶν ἐκ τῷ) τῇ ἐκ τῷ. V. 28. ἐπηγγέλματο) ἐπηγγέλματο. V. 31. εἰδῆτε) εἰδῆτε. V. 33. ἐαυτῶν) ἐξ αὐτῶν.

34. Ἐξάκαμεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας καὶ τὰς τρεῖς νομὰς Ἀραβεμα, καὶ Λύδδα, καὶ Ῥαθαμεῖν, αἵ τινες προτετέθησαν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσι τοῖς θυσιάζουσιν εἰς Ἱερουσόλυμα, ἀντὶ τῶν βασιλικῶν, ὧν ἐλάμβανεν ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν τοπρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν γεννημάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἀκροδρύων.

35. Καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τῆς νῦν τῶν δεκατῶν καὶ τῶν τεττάρων τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν, καὶ τὰς τῆς αἰλὸς λίμνας, καὶ τὰς ἀνήκοντας ἡμῖν σεφάνους, πάντα ἐπαρκῶς παρίεμεν αὐτοῖς.

36. Καὶ ἐκ ἀθετηθήσεται ἔδεν τέτων ἀπὸ τῆς νῦν καὶ ἐπὶ τὸν ἅπαντα χρόνον.

37. Νῦν οὖν ἐπιμελεῖσθε τῇ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοθῆτω Ἰωνάθαν, καὶ τεθῆτω ἐν ὄρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπιτηδείῳ ἐπιστήμῳ.

38. Καὶ ἴδε Δημήτριος ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνδείσκει, καὶ ἀπέλυσε πάσας τὰς δυνάμεις αὐτῆς ἕκασον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλην τῶν ξένων δυνάμεων, ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσαν τῶν ἑθνῶν, καὶ ἤχθραν αὐτῷ πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἱ ἀπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

39. Τρύφων δὲ ἦν τῶν παρὰ Ἀλέ-

ξανδρε τοπρότερον, καὶ ἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις καταγογγύζουσι κατὰ τῆς Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Εἰμαλ-
Σινμαλ-
κου καὶ τὸν Ἀραβα, ὃς ἔτρεφε τὸν Ἀντίο-
κουή
χον τὸ παιδάριον τὸ τῆς Ἀλεξάνδρου.

40. Καὶ προσήδρευεν αὐτῷ, ὅπως παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ, ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τῆς πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀπήγγει-
ἀπήγ-
λεν αὐτῷ ὅσα συνετέλεσε Δημήτριος, γείλαν καὶ τὴν ἔχθραν, ἣν ἔχθραίνουσιν αὐτῷ αἱ δυνάμεις αὐτῆς, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς.

41. Καὶ ἀπέτειλεν Ἰωνάθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, ἥα ἐβάλη τὰς ἐκ τῆς ἀκρας ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν γὰρ πολέμουντες τὸν Ἰσραήλ.

42. Καὶ ἀπέτειλε Δημήτριος πρὸς Ἰωνάθαν, λέγων· ἐμόνον ταῦτα ποιήσω σοι καὶ τῷ ἔθνει σου, ἀλλ' ἢ δοῇς δοξάσω σε καὶ τὸ ἔθνος σου, εἰάν εὐκαιρίας τύχω.

43. Νῦν οὖν ὅρθως ποιήσεις ἀποτεί-
λας μοι ἄνδρας οἱ συμμαχήσουσίν μοι, ἡμῖν
ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις με.

44. Καὶ ἀπέτειλεν Ἰωνάθαν ἄνδρας τριχιλίους δυνατοὺς ἰσχυροὺς αὐτῷ εἰς Ἀντιό-
αὐτῶν
χειαν, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἠυφραίθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἐφ' ὧν αὐτῶν.

45. Καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς
B b b b 2
πόλεως

ν. 34. τὰ ὄρια) τότε ὄρια. ibid. Λύδδα, καὶ Ῥαθαμεῖν προσετ.) Λύδδα καὶ Ῥαθαμεῖν, αἵ τινες προ-
σετέθησαν. ib. καὶ τῶν ἀκροδρύων,) καὶ ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων. ν. 35. ἐπαρκῶς παρίεμεν.
ν. 36. ἔδεν τέτων) οὐδὲ ἐν τούτων. ibid. νῦν ἐπὶ τὸν) νῦν καὶ εἰς τὸν. ν. 37. ἐπιμελεῖσθε) ἐπιμέ-
λεσθε. ibid. ἐν ὄρει) ἐν τῷ ὄρει. ib. ἐπιτηδείῳ) abest. ν. 38. οὐδὲν) ἀδεν. ibid. ἕκασον ἴδιον)
ἕκασον εἰς τὸν ἴδιον. ib. ἤχθραν αὐτῷ) ἤχθραν αὐτῷ. ib. αἱ ἀπὸ τῶν πατέρων) τῶν πατέρων
αὐτῶ. ν. 39. κατὰ τῆς Δημητρίου) κατὰ abest. ibid. Σινμαλκουή) εἰμαλκαα. ν. 40. ἀπήγγειλεν)
ἀπήγγειλεν. ν. 42. ἀλλ' ἢ δοῇς) ἀλλὰ δοῇ. ν. 43. ἀποσ. ἡμῖν.) ἀποτείλας μοι. ibid. μοι,)
abest. ν. 44. ἰσχυροὺς αὐτῷ) ἰσχυροὺς αὐτῷ. ibid. ἠυφραίθη) εὐφράνθη.

ἀνδρας πόλεως εἰς μέσον τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν
δώδεκα μυριάδας, καὶ ἠθέλοντο ἀνελεῖν
τὸν βασιλέα.

46. Καὶ ἔφυγεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν
αὐλὴν, καὶ κατελάβοντο οἱ ἐκ τῆς πό-
λεως τὰς διόδους τῆς πόλεως, καὶ ἤρ-
ξαντο ἐκπολεμεῖν.

47. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὰς
Ἰουδαίους ἐπὶ βοήθειαν, καὶ ἐπισυνήχ-
θησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα· καὶ
διεσπάρησαν ἐν τῇ πόλει πάντες ἅμα· καὶ
ἀπέκλειναν ἐν τῇ πόλει ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ εἰς μυριάδας δέκα.

48. Καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν, καὶ
ἐλάβουσιν σκῦλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ, καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα.

49. Καὶ ἶδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅτι
κατεκράτησαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς πόλεως
ὡς ἠθέλοντο, καὶ ἠδύνησαν ταῖς δια-
νοαῖς αὐτῶν, καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν
βασιλέα μετὰ δεήσεως, λέγοντες·

50. Δὲς ἡμῖν δεξιὰς, καὶ παυσάδω-
σαν οἱ Ἰουδαῖοι πολεμῆντες ἡμᾶς καὶ
τὴν πόλιν.

51. Καὶ ἔρριψαν τὰ ὄπλα, καὶ ἐποίη-
σαν εἰρήνην, καὶ ἐδοξάζουσιν οἱ Ἰουδαῖοι
ἐναντίον τῷ βασιλέως καὶ ἐνώπιον πάν-
των τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῷ, καὶ
ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἔχοντες σκῦ-
λα πολλὰ.

52. Καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς Δημή-
τριος ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτῆς,
καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον αὐτοῦ.

53. Καὶ ἐφεύσατο πάντα ὅσα ἔπε-
καὶ ἠλωτριώθη τῷ Ἰωνάθῳ, καὶ οὐ
ἀνταπέδωκε τὰς εὐνοίας αἷς ἀνταπέδα-
κεν αὐτῷ, καὶ ἔθλιψεν αὐτὸν σφόδρα.

54. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψε Τρύ-
φων καὶ Ἀντίοχος μετ' αὐτῷ παιδάριον
νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσε, καὶ ἐπέθετο
τὸ διαδῆμα.

55. Καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν
πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἷς ἀπεσκοράκισ-
ε Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐ-
τὸν, καὶ ἔφυγε καὶ ἐτροπώθη.

56. Καὶ ἔλαβε Τρύφων τὰ θηρία
καὶ κατεκράτησεν Ἀντιοχείας.

57. Καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτε-
ρος Ἰωνάθῳ, λέγων· Ἰσημί σοι τὴν ἀρχι-
ιερωσύνην, καὶ καθίστημί σε ἐπὶ τῷ
τεσάρων νομῶν, καὶ εἶναί σε τῶν φίλων
τῷ βασιλέως.

58. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυσώματα
καὶ διακονίαν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἔξου-
σίαν πίνειν ἐν χρυσώμασι, καὶ εἶναι ἐν
πορφύρᾳ, καὶ ἔχειν πόρπην χρυσῇ.

59. Καὶ Σίμανα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
κατέστησε στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλίμακος
Τύρου ἕως τῶν ὄριων Αἰγυπτῶ.

60. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθῳ, καὶ διε-
πορεύετο πέραν τῶ ποταμῷ καὶ ἐν ταῖς
πόλεσι, καὶ ἠθροίσθησαν πρὸς αὐτὸν
πᾶσαι αἱ δυνάμεις Συρίας εἰς συμμα-
χίαν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ
ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως
ἐνδόξως.

61. Κα

V. 45. ἀνδρας) εἰς ἀνδρῶν. ibid. μυριάδας) addit ἀνδρῶν. V. 46. ἐκπολεμεῖν.) πολεμεῖν. V. 47. ἐν
τῇ πόλει) addit πάντες ἅμα. V. 51. ἔρριψαν) ἔθριψαν. V. 52. ὁ βασιλεὺς Δημήτριος) transposita
V. 53. ἠλωτριώθη) ἠλωτριώθη. ibid. τὰς εὐνοίας) κατὰ τὰς εὐνοίας. ibid. ἔθλιψεν) ἔθλιβεν.
V. 55. ἀπεσκοράκισε) ἀπεσκοράκισε. V. 57. Ἰωνάθῳ) τῷ Ἰωνάθῳ. V. 59. ἀπὸ τοῦ κλίματος) ἀπὸ
τῆς κλίμακος.

61. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ Γάζης, καὶ περιεκάθισε περὶ αὐτὴν, καὶ ἐνεπύρισε τὰ περιτόλια αὐτῆς ἐν πυρὶ, καὶ ἐσκύ-
αυτάς λευσεν αὐτά·

62. Καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιάς, καὶ ἔλαβε τὸς υἱοὺς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν εἰς ὄμηρα, καὶ ἐξαπέσειλεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διήλθε τὴν χώραν ἕως Δαμασκού.

63. Καὶ ἤκουσεν Ἰωνάθαν ὅτι παρή-
σαν οἱ ἄρχοντες. Δημητρίου εἰς καθῆς
τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ μετὰ δυνάμεως
πολλῆς, βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν
τῆς χώ-
ρας
τῆς χρείας.

64. Καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτῆς Σίμωνα κατέλιπεν ἐν τῇ χώρᾳ.

65. Καὶ παρενέβαλε Σίμων ἐπὶ Βαιθ-
σάρα, καὶ ἐπολέμει αὐτὴν ἡμέρας πολ-
λάς, καὶ συνέκλεισεν αὐτήν.

66. Καὶ ἠξίωσαν αὐτὸν τῷ δεξιᾷ λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβα-
λεν αὐτὸς ἐκεῖθεν, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ ἔθετο ἐπ' αὐτὴν Φρου-
ράν.

67. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῆς παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς Γεν-
νησάρ, καὶ ὥρθησαν τοπρωὶ εἰς τὸ πεδῖον Νασώρ.

68. Καὶ ἰδὼ παρεμβολὴ ἄλλοφύλων ἀπῆντα αὐτῶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐξέ-

βαλον ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὕρεσιν, αὐτοὶ δὲ ἀπῆντησαν ἐξεναντίας.

69. Τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων ἑαυτῶν, καὶ συνήψαν πόλεμον· καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ἰωνάθαν πάντες.

70. Οὐδὲ ἕως κατελείφθη ἀπ' αὐ-
τῶν, πλήν Ματθιᾶς ὁ τῷ Ἀβεσσαλώμῃ
καὶ Ἰούδας ὁ τῷ Χαλφεί ἄρχοντες τῆς
στρατίας τῶν δυνάμεων. Αψα-
λώμῃ

71. Καὶ διέρρηξεν Ἰωνάθαν τὰ ἱμά-
τια αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ προσηύχαστο.

72. Καὶ ἐπέσχεψε πρὸς αὐτὸς πο-
λέμῳ, καὶ ἐτροπώσατο αὐτὸς, καὶ ἔφυγον.

73. Καὶ ἴδον οἱ φυγόντες οἱ παρ' αὐ-
τῆς, καὶ ἐπέσχεψαν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίωκον μετ' αὐτῆς ἕως Καδδης ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ.

74. Καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἄλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τριχι-
λίους· καὶ ἐπέσχεψεν Ἰωνάθαν εἰς Ἱε-
ρυσσαλήμ.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΚΑΙ ἴδεν Ἰωνάθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐ-
τῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπέλεξεν ἄν-
δρας, καὶ ἀπέσειλεν εἰς Ῥάμην
σῆσαι καὶ ἀνανεῶσαι τὴν πρὸς αὐτὸς
Φιλίαν.

2. Καὶ πρὸς Σπαρτιάτας, καὶ τό-
B b b b 3 πικς

v. 61. ἐν πυρὶ) πυρὶ. ibid. αὐτάς) αὐτά. v. 62. Ἰωνάθαν) τὸν Ἰωνάθαν. ibid. τῶν ἀρχόντων) abs-
que articulo. v. 63. Κήδες) καθῆς. ibid. τῆς χώρας) τῆς χρείας. v. 65. ἐν Βαιθούρα) ἐπὶ
Βαιθούρα. v. 66. ἐπ' αὐτήν) ἐπ' αὐτῇ. v. 67. τοῦ Γεννησάρ) absque articulo. v. 69. ἑαυτῶν)
αὐτῶν. ibid. Ἰωνάθαν) Ἰωνάθαν. v. 70. Ἀβσαλώμου) Ἀβεσσαλώμου. ibid. Χαλφεί) χαλφί. v. 71.
ἐπέθετο) ἐπέθηκε. v. 72. ἐπέσχεψε) ὑπέσχεψε. v. 73. Φυγόντες παρ') φεύγοντες οἱ παρ'. CAP.
XII. v. 1. ἀνανεῶσαι) ἀνανεώσασθαι.

πρὸς ἑτέρας ἀπέστειλεν ἐπιστολάς κατὰ ταῦτα.

3. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸ βασιλευτῆριον, καὶ εἶπαν· Ἰωνάθαν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν φιλίαν αὐτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τοπρότερον.

4. Καὶ ἔδωκαν ἐπιστολάς αὐτοῖς πρὸς αὐτὰς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμπωσιν αὐτὰς εἰς γῆν Ἰούδα μετ' εἰρήνης.

5. Καὶ τῷτο ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔγραψεν Ἰωνάθαν τοῖς Σπαρτιάταις.

6. Ἰωνάθαν ἀρχιερεὺς (τῷ ἔθνους) καὶ ἡ γερουσία τῷ ἔθνει, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ἰουδαίων Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαίρειν.

7. Ἐτι πρότερον ἐπεσάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς Ὀνίαν τὸν ἀρχιερεῖα παρὰ Δαρεῖς τῷ βασιλευντος ἐν ὑμῖν, ὅτι ἐστὶ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται.

8. Καὶ ἐπεδέξατο Ὀνίας τὸν ἄνδρα τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς διεσαφεῖτο περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας.

9. Καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεεῖς τέτων ὄντες, παρακλήσιν ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἁγία τὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν,

10. ἐπειρώθημεν ἀποστείλαι τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀδελφότητα, καὶ φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλλοτριωθῆναι

ὑμῶν· πολλοὶ γὰρ καιροὶ διήλθον ἀφ' ὧν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς.

11. Ἡμεῖς ἔν ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς καθηκούσαις ἡμέραις μνησκόμεθα ὑμῶν, ἐφ' ὧν προσφέρομεν θυσιῶν, καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς ἔδον ἐστὶ καὶ πρέπον μνημονεύειν ἀδελφῶν.

12. Εὐφραυνόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν.

13. Ἡμᾶς δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ θλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοὶ, καὶ ἐπολέμησαν ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλω ἡμῶν.

14. Οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενοχλεῖν τὲς λοιπὰς καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις καὶ φίλοις πρὸς συμμάχους ἡμῶν ἐν τοῖς πόλεμοις τέτοις.

15. Ἐχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανῶν βοήθειαν βοηθεῖσθαι ἡμῖν, καὶ ἐρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν.

16. Ἐπελεξάμεν ἔν Νεμῆνιον Ἀντιόχῃ Ἀντιμάχῃ καὶ Ἀντίπατρῳ Ἰάσωνος, καὶ ἀπεσάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι τὴν πρὸς αὐτὰς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν πρότεραν.

17. Ἐνετείλαμεθα ἔν αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι, καὶ ἀσπᾶσθαι ὑμᾶς, καὶ ἀποδέναι ὑμῖν τὰς παρ' ἡμῶν ἐπιστολάς περὶ τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν.

18. Καὶ νῦν καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνή· ἐποιήσαντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα.

19. Καὶ

ν. 2. κατὰ ταῦτα.) κατὰ τὰ αὐτά. ν. 3. ἐπορεύθησαν εἰς τὸ) εἰσῆλθον εἰς τὸ. ibid. εἶπαν) ἔπον. ib. ἀπέστειλαν) ἀπέστειλεν. ν. 5. ἀντίγραφον) τὸ ἀντίγραφον. ν. 6. τῷ ἔθνει καὶ ἡ γερουσία) transposita. ν. 7. ἐπεσάλησαν) ἀπεσάλησαν. ν. 10. πρὸς ἡμᾶς) πρὸς ὑμᾶς. ν. 11. ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ἐν ταῖς) ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ταῖς λοιπαῖς. ν. 14. Οὐκ ἠβούλα) καὶ οὐκ ἠβουλόμεθα. ibid. τὲς λοιποῖς συμμάχοις καὶ φίλοις) τοῖς λοιποῖς συμμάχοις καὶ φίλοις. ν. 15. ἐξ οὐρανῶν) ἐξ οὐρανοῦ. ibid. ἐρύσθημεν) ἐρύσθημεν. ν. 16. Ἀντιμάχῃ) ἀντιόχῃ. ibid. πρότερον) πρότερον. ν. 18. ἐποιήσαντες) ποιήσετε. ibid. ἀντιφωνήσαντες) ἀντιφωνήσαντες.

19. Καὶ τῆτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐξέβαλε προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς.

20. Ὀνία ἄρειος βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ὀνία ἱερεὶ μεγάλῳ* χαίρειν.

21. Εὐρέθη ἐν γραφῇ περὶ τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ἰεδαίων, ὅτι ἀδελφοὶ εἰσὶν, καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Ἀβραάμ.

22. Καὶ νῦν ἀφ' ἧ ἐγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης ὑμῶν.

23. Καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν, τὰ κλήνη ὑμῶν καὶ ἡ ὑπαρξίς ὑμῶν ἡμῖν ἐστὶ, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστὶν· ἐντελλόμεθα οὖν ὅπως ἀπαγγεῖλωσιν ὑμῖν κατὰ ταῦτα.

24. Καὶ ἤκουεν Ἰωνάθαν ὅτι ἐπέσρεψαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίῳ μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τοπρότερον τῆς πολεμῆσαι πρὸς αὐτὸν.

25. Καὶ ἀπῆρεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀμαθῆτιν χώραν· ἔ γάρ ἐδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν τῇ ἐμβατεύσει εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ.

26. Καὶ ἀπέστειλε κατασκοπούς εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν, καὶ ἐπέσρεψαν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, ὅτι οὕτως τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα.

27. Ὡς δὲ ἔδυ ὁ ἥλιος, ἐπέταξεν Ἰωνάθαν τοῖς παρ' αὐτῆς γρηγορεῖν καὶ εἶναι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ ἐτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ

28. Καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι, ὅτι ἡτοίμασαι Ἰωνάθαν καὶ οἱ παρ' αὐτῆς εἰς πόλεμον, καὶ ἐφοβήθησαν καὶ ἐπλήξαν τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ ἀνέκαυσαν πυρὰς τὴν καρδίαν ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν.

29. Καὶ ἀνεχώρησαν Ἰωνάθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτῆς ἐκ ἐγνωσαν ἕως πρᾶν· ἐβλεπον γὰρ τὰ φῶτα καίόμενα.

30. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωνάθαν ὀπίσω αὐ· κατεδίωτῶν, καὶ* ἔ κατέλαβεν αὐτούς, διέβησαν ζαν γὰρ τὸν Ἐλεῦθερον ποταμόν. * ἐκ ἐκα-

31. Καὶ ἐξέκλινεν Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς τέλαβεν Ἀραβας τὰς καλεμένους Ζαβδαδαίους, καὶ ἐπάταξεν αὐτὰς, καὶ ἔλαβεν τὰ σκύλα αὐτῶν.

32. Καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκόν, καὶ διώδυσεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ.

33. Καὶ Σίμων ἐξῆλθε, καὶ διώδυσεν ἕως Ἀσκάλωνος, καὶ τῶν πλησίων τὰ ὀχυρωμάτων, καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ἰόππην, ὀχυρώματα καὶ προκατελάβετο αὐτήν. μαίαια

34. Ἦκουσε γὰρ ὅτι βέλονται τὸ ὀχύρωμα παραδόναι τοῖς παρὰ Δημητρίου, καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουράν, ὅπως φυλάσσωσιν αὐτήν.

35. Καὶ ἐπέσρεψεν Ἰωνάθαν, καὶ ἐξεκλησίασε τὰς πρεσβυτέρους τῆς λαοῦ, καὶ ἐβελεύσατο μετ' αὐτῶν τῇ οἰκοδομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ἰεδαίᾳ,

36. καὶ

ν. 19. ἀπέστειλαν) ὡς ἀπέστειλεν. ν. 20. Ὀνιάρης) ὀνιάρης. ibid. χαίρειν) χαίρειν. ν. 21. ἀδελφοὶ εἰσι) transposita. ν. 23. κατὰ τὰ αὐτά,) κατὰ ταῦτα. ν. 25. τοῦ ἐμβατεύσαι) τῆ ἀβεστ. ν. 26. αὐτοῦ, καὶ ἐπέσρεψαν) αὐτῶν, καὶ ἀπέσρεψαν. ibid. οὕτως) οὕτω. ν. 27. ἐτοιμάζεσθαι) praefigit καὶ. ν. 28. τὴν καρδίαν) τὴν καρδίαν. ν. 30. κατεδίωξεν ὀπίσω) κατεδίωξεν ἰωνάθαν ὀπίσω. ibid. ἐκ ἐκατέλαβεν) οὐ κατέλαβεν. ν. 31. Ζαβδαδαίους) ζαβδαδαίους. ν. 33. τὰ πλ. ὀχυρώματα) τῶν πλησίων ὀχυρωμάτων.

36. καὶ προσυψῶσαι τὰ τείχη Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀναμέσον τῆς ἀκρας καὶ τῆς πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζαι αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ἡ αὕτη κατὰ μόνας, ὅπως μὴτε ἀγορεύωσι μὴτε πωλῶσι.

37. Καὶ συνήχθησαν τῷ οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἤγγισεν τῷ τείχεσι τῷ χειμάρρῳ τῷ ἐξ ἀπηλιώτου, καὶ ἐπισκεύασαν τὸ καλούμενον Καφενάθ.

38. Καὶ Σίμων ἀνοδόμησεν τὴν Ἀδιδά ἐν τῇ Σεφίλῃ, καὶ ἀχύρῳσεν θύρας καὶ μοχλούς.

39. Καὶ ἐζήτησε Τρύφων βασιλεῦσαι τῆς Ἀσίας, καὶ περιδέσθαι τὸ διάδημα καὶ ἐκλεῖναι χεῖρας ἐπὶ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα.

40. Καὶ ἠυλαβήθη μὴ ποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ἰωνάθαν, καὶ μὴ ποτε πολέμησιν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐξήτει πόρον τῷ συλλαβεῖν αὐτὸν τῷ ἀποκτεῖναι· καὶ ἀπάρας ἦλθεν εἰς Βεθσάν.

41. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγμένοις εἰς παρατάξιν, καὶ ἦλθεν εἰς Βεθσάν.

42. Καὶ εἶδε Τρύφων ὅτι πάρεστιν Ἰωνάθαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐκλεῖναι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν ἠυλαβήθη.

43. Καὶ ἐπεδέξατο αὐτὸν ἐνδοξως, καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα, καὶ

ἐπέταξε τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν αὐτῷ ὡς ἑαυτῷ.

44. Καὶ εἶπε τῷ Ἰωνάθαν· ἵνα τὸ ἐνοψας πάντα τὸν λαὸν τῷτον πολέμῳ μὴ ἐνεσηκός τις ἡμῖν;

45. Καὶ νῦν ἀπέστειλον αὐτοὺς εἰς τὰς οἰκὰς αὐτῶν, ἐπίλεξον δὲ σεαυτῷ ἀνδρας ὀλίγους, οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ, καὶ δεῦρο μετ' ἐμὲ εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τὰς ἐπὶ τῶν χειρῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τέτε γὰρ χάριν πάρεμι.

46. Καὶ ἐμπιστεύσας αὐτῷ ἐποίησε καθὼς εἶπε, καὶ ἐξαπέστειλε τὰς δυνάμεις, καὶ ἀπῆλθεν εἰς γῆν Ἰούδα.

47. Κατέλιπε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἀνδρας τριχιλίους, ὧν διχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ.

48. Ὡς δὲ εἰσῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς Πτολεμαῖδα, ἀπέκλεισαν οἱ Πτολεμαῖται τὰς πύλας, καὶ συνέλαβον αὐτὸν, καὶ πάντας τὰς συνελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκλεισαν ἐν ῥομφαίᾳ.

49. Καὶ ἀπέστειλε Τρύφων δυνάμεις καὶ ἵππον εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ μέγα, τῷ ἀπολέσαι πάντας τὰς παρὰ Ἰωνάθαν.

50. Καὶ ἐπέγνωσαν, ὅτι συνελήφθη Ἰωνάθαν, καὶ ἀπόλωλε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

ν. 36. διαχωρίζαι) διαχωρίζειν. ν. 37. οἰκοδομεῖν καὶ ἤγγισεν) οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἤγγισεν. ibid. ἐπισκεύασαν) ἐπισκεύασαν. ib. Καφενάθ.) χαφενάθ. ν. 39. χεῖρας) χεῖρας. ν. 40. ἠυλαβήθη) ἐφοβήθη. ibid. αὐτὸν τῷ ἀποκτεῖναι) τὸν Ἰωνάθαν τῷ ἀποκτεῖναι αὐτόν. ib. Βεθσάν.) Βαιθσάν, passim. ν. 42. πάρεστιν) addit Ἰωνάθαν. ibid. ἠυλαβήθη) εὐλαβήθη. ν. 43. τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ) posteriore loco deest. ν. 45. ἐπίλεξον) ἐπίλεξι. ibid. λοιπὰς) λοιπὰς. ν. 47. ὧν) ὧν. ν. 48. Πτολεμαῖται) πτολεμαῖται. ibid. συνελθόντας) εἰσελθόντας. ν. 49. εἰς Γαλιλ.) εἰς τὸ π. ν. 50. συνελήφθη) addit Ἰωνάθαν.

τῷ, καὶ παρεκάλεσαν ἑαυτὲς, καὶ φοί μου πάντες χάριν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ συνεβρεμ ἔπορεύοντο συνεσπικμένοι ἔτοιμοι εἰς πό- καταλείφθην ἐγὼ μόνος.
μῆνοι λεμον.

51. Καὶ ἴδον οἱ δῶκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς αὐτοῖς ἐσί· καὶ ἐπέσρεψαν.

52. Καὶ ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐπένθησαν τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ἐπένθησαν πᾶς Ἰσραὴλ πένθος μέγα.

53. Καὶ ἐζήτησαν πάντῃ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρίψαι αὐτὰς· εἶπαν γάρ· ἃς ἔχουσιν ἄνδρα ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· ἡμεῖς οὖν πολεμήσωμεν αὐτὰς, καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυον αὐτῶν.

ΚΕΦ. ΙΓ'. ΧΙΙΙ.

ΚΑΙ ἤκουσε Σίμων, ὅτι συνήγαγε Τρύφων δύναμιν πολλὴν τῷ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα τῷ ἐκτρίψαι αὐτήν.

2. Καὶ εἶδε τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος καὶ ἐκφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἠθροισε τὸν λαόν,

3. καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ εἶπον ἔπεν αὐτοῖς· αὐτοὶ οἶδάτε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τῷ πατρός μου ἐποίησαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων, καὶ τὰς πολέμους καὶ τὰς στενοχωρίας ὡς εἶδομεν.

4. Τότε χάριν ἀπώλοντο οἱ ἀδελ-

Τομ. II.

5. Καὶ νῦν μή μοι γένοιτο φείσασθαι μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ θλίψεως· ἔ γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου.

6. Πλὴν ἐκδικήσω περὶ τῷ ἔθνους μου καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν, ὅτι συγχύθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρίψαι ἡμᾶς ἔχθρας χάριν.

7. Καὶ ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα τῷ λαῷ ἡμῶν τῷ ἀκῆσαι τῶν λόγων τούτων· αὐτῷ

8. καὶ ἀπεκρίθησαν Φωνὴ μεγάλη, λέγοντες· σὺ εἶ ἡμῶν ἡγέμενος ἀντὶ Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ σε. Ἰούδα

9. Πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ἡμῖν ποιήσωμεν.

10. Καὶ συνήγαγε πάντας τὰς ἄνδρας τὰς πολεμιστὰς, καὶ ἐτάχυνε τῷ τελέσαι τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀχύρωσεν αὐτὴν κυκλόθεν.

11. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωνάθαν τὸν τῷ Ἀβυσσάλωμου καὶ μετ' αὐτῷ δύναμιν ἰκα- Ἀψα-
νὴν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξέβαλε τὰς ἐν λώμῃ
αὐτῇ ὄντας, καὶ ἔμενεν ἐκεῖ ἐν αὐτῇ.

12. Καὶ ἀπῆρε Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαῖδος μετὰ δυνάμειος πολλῆς εἰσελθεῖν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ Ἰωνάθαν μετ' αὐτῷ ἐν φυλακῇ.

13. Σίμων δὲ παρενέβαλεν ἐν Ἀδίδοις κατὰ πρόσωπον τῷ πεδίου.

C c c c

14. Καὶ

V. 50. συνεσπικμένοι) συνεσπικμένοι. V. 52. ἐπένθησαν Ἰσρα.) ἐπένθησε πᾶς Ἰσραὴλ. V. 53. ἄνδρα ἄρχοντα) ἄρχοντα. ibid. ἐξάρωμεν) ἐξάρωμεν. CAP. XIII. v. 1. τῷ ἐκτρίψαι) καὶ ἐκτρίψαι. V. 2. ἐκφοβος) ἐκφοβος. V. 3. εἶπον) ἔπεν. ibid. καὶ οἶκος) καὶ ὁ οἶκος. ib. στενοχωρίας) addit. ὡς εἶδομεν. V. 7. ἀνεζωπύρησε) ἀνεζωπύρησε. ibid. λαῷ αὐτοῦ ἀκῆσαι) λαοῦ ἡμῶν τῷ ἀκῆσαι. V. 8. Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν) Ἰούδα καὶ Ἰωνάθαν. V. 9. ἐὰν) ἂν. V. 11. Ἀβυσσάλωμου) Ἀβυσσάλωμου. ibid. ἐν αὐτῇ ὄντας) transposita. V. 13. Ἀδίδοις) ἀδίδας.

14. Καὶ ἐπέγνω Τρύφων ὅτι ἀνέστη Σίμων ἀντὶ Ἰωνάθ· τὸ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνάπλειν αὐτῷ μέλει εἰς πόλεμον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, λέγων·

15. Περὶ ἀργυρίου ἔσθ' ὥφειλεν Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός σε εἰς τὸ βασιλικόν, δι' ἃς ἔχει χρείας, συνέχομεν αὐτόν.

16. Καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίους ἑκατὸν τάλαντα καὶ δύο τῶν υἱῶν αὐτῷ ὁμηρεῖ, ὅπως μὴ ἀφεθῇς ἀποστατήσῃ ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἀφήσομεν αὐτόν.

17. Καὶ ἔγνω Σίμων ὅτι δόλω λαλῶσι πρὸς αὐτόν, καὶ πέμπει τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, καὶ μήποτε ἔχθραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαόν,

λέγοντες 18. λέγων· ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, ἀπώλετο.

19. Καὶ ἀπέστειλε τὰ παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο, καὶ οὐκ ἀφῆκε τὸν Ἰωνάθαν.

20. Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθε Τρύφων πόλιν τῷ ἐμβατεύσαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐκρίψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσεν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀδωρὰ καὶ Σίμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῷ ἀντιπαρήγεν αὐτῷ εἰς πάντα τόπον ἃν ἐπορεύετο.

21. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἀκρας ἀπίστελλον πρὸς Τρύφωνα πρεσβευτὰς καὶ κἀλασπεύοντες αὐτὸν δυνάτας αὐτὸν τῷ ἔλθειν πρὸς αὐτὰς διὰ

τῆς ἐρήμης, καὶ ἀποστείλαι αὐτοῖς τροφάς.

22. Καὶ ἠτοίμασε Τρύφων πάσαν τὴν ἵππον αὐτῷ ἔλθειν· καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ ἐκ ἦλθε διὰ τὴν χιόνα· καὶ ἀπῆρε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδίτιν.

23. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ Βασκαμᾷ, ἀπέκλιε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ·

24. Καὶ ἐπέστρεψε Τρύφων καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῷ.

25. Καὶ ἀπέστειλε Σίμων, καὶ ἔλαβε τὰ ὅσα Ἰωνάθαν τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ, καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεῖμ πόλει τῶν αὐτὸν πατέρων αὐτῷ.

26. Καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν, καὶ ἐπένησαν αὐτὸν ἡμέρας πολλὰς.

27. Καὶ ἀκοδόμησε Σίμων ἐπὶ τὸν τάφον τῷ πατρὶ αὐτῷ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῷ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει λίθῳ ξυστῷ ἐκ τῶν ὀπίθεν καὶ ἐκ τῶν ἐμπροσθεν.

28. Καὶ ἔστη ἐπ' αὐτὰ ἐπὶ πυρκαμίδας, μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς τῶν πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς.

29. Καὶ ταύταις ἐποίησε μηχανήματα περιθεῖς ζύλους μεγάλους, καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς ζύλοις πανοπλίαις εἰς ὄνομα αἰώνιον, καὶ παρὰ ταῖς πανοπλίαις

v. 14. Ἰωνάθου) Ἰωνάθ. ibid. εἰς πόλεμον) πόλεμον. v. 15. ἀδελφός) ὁ ἀδελφός. v. 16. ἑκατὸν τάλαντα) transposita. v. 17. καὶ μήποτε) καὶ deest. v. 18. λέγοντες) λέγων. ibid. ἀπώλετο) καὶ ἀπώλετο. v. 20. εἰς τὴν πόλιν) εἰς τὴν χώραν. ibid. ἃν ἐπορεύετο) ἃν ἐπορεύετο. v. 21. ἀπίστελλον πρὸς) ἀπέπελλον πρὸς τρύφωνα πρεσβευτὰς καὶ κἀλασπεύοντες. ibid. πρὸς αὐτόν) πρὸς αὐτοῖς. v. 22. καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ) ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ ἦν. v. 23. τῆς Βασκαμᾷ) τῇ Βασκαμᾷ. v. 25. ἔθαψεν αὐτὸν ἐν Μωδεῖμ) ἔθαψεν αὐτὰ ἐν Μωδεῖν. v. 27. ξυστῷ) ξυστῷ. ibid. ὀπίθεν) ἐμπροσθεν. v. 28. ἔστη ἐπ' αὐτὰ) ἔστη ἐπ' αὐτὰ. ibid. καὶ τέσσαρσιν) καὶ τοῖς τέσσαρσιν.

πλῆλεις πλοῖα ἐπιγεγλυμμένα εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων τὴν θάλασσαν.

30. Οὗτος ὁ τάφος ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεῖμ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

31. Ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλῳ μετὰ Ἀντιόχου τῷ βασιλέως τῷ νεωτέρου, καὶ ἀπέκλειεν αὐτόν,

32. καὶ ἐβασίλευσεν αὐτῷ αὐτῷ, καὶ περιέθετο τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας, καὶ ἐποίησε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς.

τὸ ὀχύρωμα 33. Καὶ ἀκοδόμησε Σίμων τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἰουδαίας, καὶ περιτείχιστε πύργοις ὑψηλοῖς καὶ τεύχεσι μεγάλοις (καὶ πύργοις) καὶ πύλαις καὶ μοχλοῖς, καὶ ἔθετο βρώματα τοῖς ὀχυρώμασι.

34. Καὶ ἐπελέξατο Σίμων ἀνδρας, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα τῷ ποιῆσαι ἀφ᾽ ἑσθιν τῇ χάριτι, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος ἦσαν ἀρπάσαι ἀρπαγαί.

35. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τὰς λόγους ταύτας· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ, καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν τοιαύτην.

36. Βασιλεὺς Δημήτριος Σίμωνι ἀρχιερεὶ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ πρεσβυτέροις καὶ ἔθνεϊ Ἰουδαίων χαίρειν.

37. Τὸν σέφανον τὸν χρυσοῦν, καὶ τὴν βαῖν, ἣν ἀπεστείλατε, κεκομίσαμεν.

38. Καὶ ὅσα ἐτήσαμεν πρὸς ὑμᾶς ἔθηκε, καὶ τὰ ὀχυρώματα, ἀ ἀκοδομήσατε, ὑπαρχέτω ὑμῖν.

39. Ἀφίεμεν δὲ ὑμῖν ἀγνοήματα καὶ τὰ ἀμαρτήματα, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ τὸν σέφανον, ὃν ὠφείλετε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο ἐν Ἱερουσαλὴμ, μηκέτι τελωνεῖσθαι.

40. Καὶ εἴ τινες ἐπιλήδιοι ὑμῶν γραφῆναι εἰς τὰς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέναι, καὶ γινέσθω ἀναμέσον ἡμῶν εἰρήνη.

41. Ἔτεις ἑκατοσὺ ἐβδομηκοσὺ ἤρθε ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τῷ Ἰσραὴλ.

42. Καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς Ἰσραὴλ γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς καὶ συναλλάγμασιν, ἔτεις πρῶτε ἐπὶ Σίμωνος ἀρχιερέως μεγάλου καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγεμένου Ἰουδαίων.

43. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρένεβαλε Σίμων ἐπὶ Γάζαν, καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὴν παρεμβολαῖς, καὶ ἐποίησεν ἐλεπόλεις, καὶ προσήγαγε τῇ πόλει, καὶ ἐπάταξε πύργον ἓνα, καὶ κατελάβετο.

44. Καὶ ἐξήλοντο οἱ ἐν τῇ ἐλεπόλει πόλεις εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ πόλει.

45. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν ταῖς

C c c c 2

¶ 30. Μωδεῖμ) μωδεῖν. v. 32. τὸ διάδημα) absque articulo. v. 33. τὸ ὀχύρωμα) τὰ ὀχυρώματα. ibid. (καὶ πύργοις) abest. ib. τοῖς ὀχυρώμασι.) ἐν τοῖς ὀχυρώμασι. v. 34. ἐπελέξατο) ἐπέλεξε. ibid. ἀρπάσαι.) ἀρπαγαί. v. 37. τὴν Βαῖν) τὴν βαῖν. ibid. ἀφ᾽ ἑσθιν) ἀφ᾽ ἑσθιν. v. 38. ἐτήσαμεν) ἐτήσαμεν. ibid. ἀκοδομήσατε) ἀκοδομήσατε. v. 39. Ἀφίεμεν δὲ ὑμῖν) ὑμῖν abest. v. 41. ἑκατοσὺ ἐβδομηκοσὺ) ἐβδομηκοσὺ καὶ ἑκατοσὺ. v. 43. παρένεβαλε) addit σίμων. ibid. ἐποίησεν) addit ἐλεπόλεις. v. 44. πόλεις) ἐλεπόλεις.

ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις ἐπὶ τὸ ὕμνοισ καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχ-
τεῖχος διεβήχοντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν,

καὶ ἐβόησαν Φωνῇ μεγάλη ἀξιοῦντες
Σίμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δέναι.

ἡ μὲν 46. Καὶ ἔπαιον· μὴ ἡμῖν χερίσιν κα-
τὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ
τὸ ἔλεός σου.

47. Καὶ συνελύθη αὐτοῖς Σίμων,
καὶ ἐκ ἐπολέμησεν αὐτούς· καὶ ἐξέ-
βαλεν αὐτούς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκα-
θάρισε τὰς οἰκίας, ἐν αἷς ἦν τὰ εἰ-
δωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν
ὕμνων καὶ εὐλογῶν.

48. Καὶ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν
ἀκαθαρσίαν, καὶ κατάρκισεν ἐν αὐτῇ
ἀνδρας οἱ τινες τὸν νόμον ποιῶσι, καὶ
προσωχύρωσεν αὐτήν, καὶ ἀκοδόμησεν
ἐαυτῷ ἐν αὐτῇ οἰκισιν.

49. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἁκρας ἐν Ἱερουσα-
λὴμ ἐκωλύοντο ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύε-
σθαι εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀγοράζειν καὶ
πωλεῖν, καὶ ἐπεινάσαν σφόδρα, καὶ ἀ-
πώλυντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῇ λιμῇ.

50. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Σίμωνα δε-
ξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ
ἐξέβαλεν αὐτὰς ἐκείθεν, καὶ ἐκαθάρι-
σε τὴν ἁκραν ἀπὸ τῶν μiasμάτων.

51. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ
καὶ εἰκάδι τῷ δευτέρῳ μηνὸς ἕως ἑνὸς
καὶ ἐβδομηκοσὺ καὶ ἑκατοσὺ μετὰ
αἰνέσεως καὶ βαιῶν καὶ ἐν κινύραις καὶ
ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν

52. Καὶ ἔστησε κατ' ἐνιαυτὸν τῷ ἁ-
γεῖν τὴν ἡμέραν ταύτην μετ' εὐφροσύνης.

53. Καὶ προσωχύρωσε τὸ ὄρος τῷ ἱε-
ρεῖ τὸ παρὰ τὴν ἁκραν, καὶ ἄκει ἐκεῖ
αὐτοὺς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ.

54. Καὶ ἶδε Σίμων τὸν Ἰωάννην τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἔστι, καὶ ἔθετο
αὐτὸν ἡγούμενον τῶν δυνάμεων πασῶν,
καὶ ἄκει ἐν Γαζάραις.

ΚΕΦ. ΙΔ΄. XIV.

ΚΑΙ ἐν ἔτει δευτέρῳ, καὶ ἐβδομη-
κοστῷ, καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγεν
Δημήτριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυ-
νάμεις αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη εἰς Μήδιαν,
τῷ ἐπιστάδαι βοήθειαν ἑαυτῷ, ὅπως
πολεμήσῃ τὸν Τρύφωνα.

2. Καὶ ἤκουσεν Ἀρσάκης ὁ βασιλεὺς
τῆς Περσίας καὶ Μηδίας, ὅτι ἦλθε Δη-
μήτριος εἰς τὰ ὄρη αὐτῆς, καὶ ἀπέπει-
λεν ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτῆς συλλαβεῖν
αὐτὸν ζῶντα.

3. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐπάταξε τὴν
παρεμβολὴν Δημητρίου, καὶ συνέλαβεν
αὐτὸν, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς Ἀρσά-
κην, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν φυλακῇ.

4. Καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ πάσας τὰς
ἡμέρας Σίμωνος, καὶ ἐζήτησεν ἀγαθὰ
τῷ ἔθνει αὐτῆς, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ
ἐξουσία αὐτῆς καὶ ἡ δόξα αὐτῆς πάσας
τὰς ἡμέρας.

5. Καὶ

v. 46. ἔπαιον· μὴ ἡ μὲν χρ.) ἔπαιον, καὶ μὴ ἡμῖν χερίσιν. (v. 47. αὐτοῖς Σίμων) transposita. v. 48.
ἐν αὐτῇ ἁκρᾷ) ἐκεῖ ἁκρᾷ. v. 49. ἐκπορεύεσθαι) addit καὶ εἰσπορεύεσθαι. v. 52. ἡμέραν ταύτην)
adjicit μετ' εὐφροσύνης. v. 54. τὸν υἱὸν) absque articulo. CAP. XIV. v. 1. Μήδιαν, τῷ
ἐπιστάδαι) μῆδιαν τοῦ ἐπιστάδα. ibid. ἑαυτῷ) αὐτῷ. v. 2. Περσίας καὶ Μηδίας) τῆς περσί-
δος, καὶ μηδείας. v. 4. ἡ γῆ πάσας) ἡ γῆ ἰσθμίου πάσας.

5. Καὶ μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτῆς νῆς τῷ λαοῦ αὐτῆ· τὸν νόμον ἐξεζήτη-
 ἔλαβε τὴν ἱσπὴν εἰς λιμένα, καὶ ἐποίη-
 σεν εἰσοδὸν ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. νηρόν.

6. Καὶ ἐπλάτυνε τὰ ὄρια τῷ ἔθνει
 αὐτῆ, καὶ ἐκράτησε τῆς χώρας.

7. Καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολ-
 λὴν, καὶ ἐκυρίευσεν Γαζαράων καὶ Βεθ-
 σουράων καὶ τῆς ἁκρας· καὶ ἐξῆρε τὰς
 ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ
 ἀντικείμενος αὐτῷ.

8. Καὶ ἦσαν γεωργοῦντες τὴν γῆν
 αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ ἐδίδε τα
 γενήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν
 πεδίων τὸν καρπὸν αὐτῶν.

9. Πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλατείαις
 ἐκάθηντο, πάντες περὶ ἀγαθῶν ἐκοι-
 νολόγεν, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο
 δόξας καὶ σολὰς πολέμους.

10. Ταῖς πίλεσιν ἐχορήγησε βρώμα-
 τα, καὶ ἔταξεν αὐτάς ἐν σκεύεσιν ὀχυ-
 ράσεως, ἕως ὅτε ἀνομάσθῃ τὸ ὄνομα
 τῆς δόξης αὐτῆς ἕως ἁκρου τῆς γῆς.

11. Ἐποίησε τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς,
 καὶ ἠυφράνθη Ἰσραὴλ εὐφροσύνην με-
 γάλην.

12. Καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος ὑπὸ τὴν
 ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὴν συκὴν αὐτῆς, καὶ
 οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.

13. Καὶ ἐξέλειπε πολέμων αὐτὰς ἐπὶ
 τῆς γῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν συνε-
 τρίζουσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

14. Καὶ ἐξήρισε πάντας τὰς ταπει-

15. Τὰ ἁγία ἐδόξασε, καὶ ἐπλήθυ-
 νεν τὰ σκεύη τῶν ἁγίων.

16. Καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ, ὅτι ἀπέθα-
 νεν Ἰωνάθαν, καὶ ἕως Σπάρτης, καὶ
 ἐλυπήθησαν σφόδρα.

17. Ὡς δὲ ἤκουσαν, ὅτι Σίμων ὁ ἀ-
 δελφὸς αὐτῆς γέγονεν αὐτῷ αὐτῆς ἀρχι-
 ρεὺς, καὶ ἐπικρατεῖ τῆς χώρας καὶ
 τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ.

18. Καὶ ἔγραφαν πρὸς αὐτὸν δέλτοις
 χαλκαῖς τὴν ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν
 Φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν, ἣν ἔσθσαν
 πρὸς Ἰέδαν καὶ Ἰωνάθαν τὰς ἀδελφὰς
 αὐτῆς.

19. Καὶ ἀνεγνώθησαν ἐνώπιον ἐκκλη-
 σίας ἐν Ἱερουσαλὴμ.

20. Καὶ τῆτο τὸ ἀντίγραφον τῶν
 ἐπιστολῶν ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρτιά-
 ται· Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πό-
 λις Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς πρεσ-
 βυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ λοιπῷ
 δήμῳ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφοῖς χαίρειν.

21. Οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποσταλέντες
 πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν
 περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ τιμῆς, καὶ
 ἠυφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφύδῳ αὐτῶν.

22. Καὶ ἀντεγράψαμεν τὰ ὑπ' αὐτῶν εἰ-
 ρημένα ἐν ταῖς βελαῖς τῆς δῆμης ἕως·
 Νεμηνίος Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρος
 Ἰάσωνος πρεσβευταὶ Ἰουδαίων ἡλθουσιν

C c c c 3

πρὸς

V. 7. Βεθσουράων) Βαιθσουράων. V. 8. γενήματα) γεννήματα. V. 9. ἐκοινολόγουν) ἐκοινολογοῦντα. V. 10. ἁκρου γῆς) ἁκρου τῆς γῆς. V. 11. ἠυφράνθη) εὐφράνθη. V. 13. ἐξέλειπε πολέμων) ἐξέλειπεν ὁ πολέμων. ibid. βασιλεῖς αὐτῶν) αὐτῶν δεστ. ἤκουσεν ἐν) ἠκούθη ἐν. V. 18. Καὶ ἔγραφαν) καὶ abest. V. 19. ἐκκλησίας) τῆς ἐκκλησίας. V. 21. ἠυφράνθημεν) εὐφράνθημεν. V. 22. ἀντεγράψαμεν) ἀντεγράψαμεν.

πρὸς ἡμᾶς ἀνανεόμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς
Φιλίαν.

23. Καὶ ἤρρεσε τῷ δήμῳ ἐπιδεδέσασθαι
τὲς ἀνδρας ἐνδόξως, καὶ τῷ θέναι τὸ
ἀντίγραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς
τῷ δήμῳ ἀποδεδειγμένοις τῷ δήμῳ βιβλίοις τῷ μη-
μόσυνον ἔχειν τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιά-
τῶν· τὸ δὲ ἀντίγραφον τέτων ἐγραΐψαν
Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ.

24. Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σίμων
τὸν Νουμῆνιον εἰς Ῥάμην ἔχοντα ἀσπί-
δα ἐλκὴν χρυσὴν μεγάλην ὀκτὺς μῶν χιλίων
εἰς τὸ σῆσαι πρὸς αὐτὰς τὴν συμμα-
χίαν.

25. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ δῆμος τῶν λό-
γων τούτων, ἔπαν· Τίνα χάριν ἀπο-
δώσωμεν Σίμωνι καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ;

26. Ἐσήρισε γὰρ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτῆ καὶ ὁ οἶκος τῷ πατρὸς αὐτῆ,
καὶ ἐπολέμησαν τὲς ἐχθροὺς Ἰσραὴλ
ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσθσαν αὐτῷ ἐλευθε-
ρίαν, καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς,
καὶ ἔθεντο ἐν σήλῃ ἐν ὄρει Σιών.
κατέγραψεν

27. Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς
γραφῆς· Ὁκτωκαίδεκάτῃ Ἑλέλ, ἔτες
δευτέρου καὶ ἑξομοσῆ καὶ ἑκατοσού,
καὶ τέτο τρίτον ἔτος ἐπὶ Σίμωνος τῷ
ἀρχιερέως,

28. ἐν Σαραμὲλ, ἐπὶ συναγωγῆς
μεγάλῃς τῶν ἱερέων καὶ λαοῦ καὶ ἀρ-
χοῦντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων
τῆς χώρας ἐγνωρίσεν ἡμῖν.

29. Ἐπεὶ πολλὰκις ἐγενήθησαν πό-
λεμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σίμων δὲ ὁ υἱὸς Μα-
ταθίε ὁ υἱὸς τῶν υἱῶν Ἰακίβ δυο, καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆ ἔδωκαν ἑαυτοῖς τῷ κιν-
δύνῳ, καὶ ἀντίστησαν τοῖς ὑπεναντίοις
τῷ ἔθνους αὐτῶν, ὅπως σαθῇ τὰ ἅγια
αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ μεγάλη
ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐτῶν.

30. Καὶ ἤθροισεν Ἰωνάθαν τὸ ἔθνος
αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς
καὶ προστετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτῆ.

31. Καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐ-
τῶν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν
τῷ ἐκλῖναι (εἰς) τὴν χώραν αὐτῶν
καὶ ἐκλῖναι τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια
αὐτῶν.

32. Τότε ἀνέστη Σίμων, καὶ ἐπολέμη-
σε περὶ τῷ ἔθνους αὐτῆ, καὶ ἔδωκ' αὐ-
τῷ σὺν τῷ λαῷ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆ, καὶ ὡς
πλοδοτήσε τὲς ἀνδρας τῆς δυνάμεως
τῷ ἔθνους αὐτῆ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐ-
ψώνια.

33. Καὶ ὡχύρωσε τὰς πόλεις τῆς
Ἰουδαίας καὶ τὴν Βεθσούραν τὴν ἐπὶ τῶν
ὀρίων τῆς Ἰουδαίας, ἣ ἦν τὰ ὅπλα τῶν
πολεμίων τοπρότερον, καὶ ἔθεντο ἐκεῖ
φρουρὰν ἀνδρας Ἰουδαίους.

34. Καὶ Ἰόππην ὡχύρωσε τὴν ἐπὶ
τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν Γάζαραν τὴν
ἐπὶ τῶν ὀρίων Ἀζώτε, ἐν ᾗ ὤκεισαν οἱ
πολέμιοι τοπρότερον ἐκεῖ, καὶ κατέκλι-
σεν ἐκεῖ Ἰουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτίθεται
ἡ

ν. 23. τῷ δήμῳ βιβλίοις τῷ μημ. ἔχειν) τοῦ δήμου βιβλίοις τῷ ἔχειν μνημόσυνον. ibid. ἐγραΐψαν) ἐγραψάν. ν. 24. ὀκτὺς) ὀκτὺς. ν. 25. ἔπαν·) ἔπον. ibid. ἀποδώσωμεν) ἀποδώσομεν. ν. 26. κατέγραψαν) κατέγραφον. ibid. σήλῃ) σήλῃ. ν. 27. δευτέρου) addit καὶ. ibid. τῷ ἀρχιερεῖ) absque articulo. ν. 28. τῶν ἱερέων) absque articulo. ν. 29. Ἰωακίβ δυο, καὶ) Ἰακίβ, καὶ. ibid. ἔδωκαν ἑαυτοῖς) ἔδωκαν ἑαυτούς. ν. 30. ἐγένη) ἐγενήθη. ν. 31. (εἰς) deest. ibid. τὰς χεῖ-
ρας) absque articulo. ν. 33. Βεθσούραν) Βεθσούραν. ν. 34. Γάζαραν) γάζαρον. ibid. ἔκλι-
σεν) ὤκειον.

τῇ ἣν πρὸς τὴν τούτων * ἐπανόρθωσιν ἔθετο ἐν καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπὴν ἦσαν τοῖς
 * ἐπανορ- αὐτοῖς. πρεσβευταῖς Σίμωνος ἐνδόξως.

35. Καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν † πρᾶξιν τῆ
 † πίσιν Σίμωνος, καὶ τὴν δόξαν ἣν ἐβουλεύσατο
 ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔδειτο
 αὐτὸν ἡγέμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα,
 διὰ τὸ πεποιμέναι αὐτὸν ταῦτα πάν-
 τα, καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν πίσιν
 ἣν συνετήρησε τῷ ἔθνει αὐτῷ, καὶ ἐξε-
 ζήτησε παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν
 αὐτῷ.

36. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῷ εὐω-
 δώθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῷ, τοῦ ἐξαε-
 ρῆσαι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν,
 καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τὰς ἐν Ἰε-
 ρουσαλήμ, οἱ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἄκραν,
 ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο, καὶ ἐμίαινον κύ-
 κλω τῶν ἁγίων, καὶ ἐποίησαν πληγὴν
 μεγάλην ἐν τῇ ἀγνείᾳ.

37. Καὶ κατέκρινεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ἰε-
 ρουσαλήμ, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀ-
 σφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως,
 καὶ ὑψώσε τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ.

38. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ἔση-
 σεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην κατὰ
 ταῦτα,

39. καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν φίλων
 αὐτῷ, καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν δόξῃ με-
 γάλῃ.

40. ἤκουσε γὰρ ὅτι * προσηγόρευνται Ἰου-
 * προσα- δαῖοι ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμμαχοι
 γορεύον-
 ται

41. Καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς
 εὐδόκησαν τῷ εἶναι αὐτῶν Σίμωνα ἡγέ-
 μενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα, ὥς
 τῷ ἀναστῆναι προφήτην πίσιν.

42. Καὶ τῷ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατη-
 γόν, καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν ἀ- μέλη
 γίων καθιστάειν αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἔργων δι' αὐτῷ
 αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν
 ὀπλων καὶ ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων.

43. Καὶ ὅπως μέλοι αὐτῷ περὶ τῶν μέλη
 ἁγίων, καὶ ὅπως ἀκέηται ὑπὸ πάντων,
 καὶ ὅπως γράφονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 αὐτῷ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ,
 καὶ ὅπως περιβάλλεται πορφύρᾳ καὶ
 χρυσοφορῇ.

44. Καὶ οὐκ ἔχουσιν εἶδεν τῷ λαῷ
 καὶ τῶν ἱερέων ἀδετῆσαι τι τούτων
 καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥηθησομέ-
 νοις, καὶ ἐπισυτρέψαι συστροφὴν ἐν τῇ
 χώρᾳ ἀνευ αὐτῷ, καὶ περιβαλέσθαι
 πορφύρᾳ καὶ ἐμπορεῖσθαι πόρπην
 χρυσῇ.

45. Ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιῇ
 ἢ ἀδετῆσαι τι τούτων, ἐνόχος ἔσται.

46. Καὶ εὐδόκησε πᾶς ὁ λαὸς θέ-
 δαι Σίμωνι καὶ ποιῆσαι κατὰ τὰς λό-
 γους τούτους.

47. Καὶ ἐπεδέξατο Σίμων καὶ εὐδό-
 κησεν

V. 34. πρὸς τῇ τέτῳ ἐπανορθώσει) ἣν πρὸς τὴν τούτων ἐπανόρθωσιν. V. 35. τὴν πίσιν) τὴν πρᾶξιν.
 ibid. διὰ τὸ πεπ. αὐτὸν ταῦτα πάντα) διὰ τὸ αὐτὸν πεποιμέναι πάντα ταῦτα. ib. ἐξεζήτησε) ἐξή-
 τησε. V. 36. εὐωδῶθη) εὐδωδῶθη. ibid. ἄκραν) ἄκραν. ib. ἐποίησαν) ἐποίησαν. V. 37. κατέκρινεν)
 κατέκρινεν. V. 40. ἤκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται Ἰουδαῖοι) ἤκουσε γὰρ ὅτι προσηγόρευνται οἱ Ἰουδαῖοι.
 ibid. οἱ ἀδελφοί) absque articulo. V. 41. καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς εὐδόκησαν τοῦ εἶναι αὐτῶν
 Σίμωνα) καὶ ὅτι εὐδόκησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς τῷ εἶναι Σίμωνα. V. 42. μέλοι) μέλοι. ibid. δι'
 αὐτοῦ) αὐτοῦ. V. 43. μέλοι) μέλοι. ibid. περιβάλλεται) περιβάλλεται. V. 44. ἔχουσιν) ἔχουσιν.
 ibid. περιβαλέσθαι) περιβαλέσθαι. V. 46. ποιῆσαι) καὶ ποιῆσαι.

κησεν ἀρχιερατεῦσαι καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐθναρχὴς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱερέων καὶ τὴν προσατῆσαι πάντων.

48. Καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπαν θῆσαι ἐν δέλτοις χαλκαῖς, καὶ εἶσαι αὐτάς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν τόπῳ πιστῷ ἐπισήμῳ.

49. Τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, ὅπως ἔχη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

ΚΑΙ ἀπέστειλεν Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τῷ βασιλεῶς ἐπιστολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σίμωνι ἱερεῖ καὶ ἐθναρχῇ τῶν Ἰουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει.

2. Καὶ ἦσαν περιέχεσαι τὸν τρόπον τοῦτον· Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ ἐθναρχῇ καὶ ἔθνει Ἰουδαίων χαίρειν.

3. Ἐπειδὴ τινες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας, τῶν πατέρων ἡμῶν, βεβλῆσθαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας, ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν τὸ πρότερον· ἐξενολόγησα δὲ πλῆθος δυνάμεων καὶ κατεσκευάσα πλοῖα πολεμικά.

4. Βέλομαι δὲ ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν, ὅπως μετέλθω τὲς κατεφθαρκότας τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τὲς ἡρη-

μακότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ.

5. Νῦν οὖν ἴσημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα, ἃ ἀφῆκαί σοι οἱ πρὸ ἐμὲ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκαί ἀφαιρέματα.

6. Καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον νόμισμα τῆς χώρας σου.

7. Ἱερουσαλὴμ δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα, ὅσα κατεσκευάσας, καὶ τὰ ὀχυρώματα, ἃ κατέσκευα ὠκοδόμησας, ὧν κρατεῖς, μενέτω σοι.

8. Καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικά, ἀπὸ τῆς νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιεῖδω σοι.

9. Ὡς δ' ἂν καταστήσωμεν τὴν βασιλείαν ἡμῶν, δοῦξάσομέν σε καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ τὸ ἱερὸν δόξη μεγάλη, ὥστε φανεράν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

10. Ἔτῃς τετάρτῃ καὶ ἑξομηκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ ἐξῆλθεν Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ὥστε ὀλίγους εἶναι τὰς καταλειφθέντας σὺν Τρύφωνι.

11. Καὶ ἐδίαξεν αὐτὸν Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθε φεύγων εἰς Δωρὰ τὴν εἰς Δωρὰ φεύγων.

12. Ἦδει γὰρ ὅτι ἐπισυνῆλθαι ἐπ' αὐτὸν κακὰ, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνάμεις.

13. Καὶ

Υ. 47. ἀρχιερατεῦσαι) ἀρχιερατεῖν. Υ. 48. εἶπαν) εἶπον. ibid. θῆσαι) εἶσαι. ib. πιστῷ) ἐπισήμῳ. CAP. XV. ν. 1. Ἀντίοχος) ὁ ἀντίοχος. ν. 3. Ἐπειδὴ τινες λοιμοὶ) ἐπειδὴ ἄνδρες λοιμοὶ. ibid. βεβλῆσθαι) βούλομαι. ib. τὸ πρότερον) πρότερον. ν. 5. ἀφαιρέματα) ἀφαιρέματα. ibid. ἀφαιρέματα) δόματα. ν. 6. ποιῆσαι) καὶ ἐπέτρεψά σοι ποιῆσαι. ibid. τῆς χώρας) τῇ χώρῃ. ν. 7. κατασκευάσας) κατεσκευάσας. ν. 9. καταστήσωμεν τὴν βασιλείαν) κρατήσωμεν τῆς βασιλείας. ν. 10. τῶν πατέρων) absque articulo. ibid. εἶναι σὺν Τρύφωνι.) εἶναι τὰς καταλειφθέντας σὺν τρύφωνι. ν. 11. εἰς Δωρὰ φεύγων τὴν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.) φεύγων εἰς Δωρὰ τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ν. 12. Ἦδει γὰρ - κακὰ) Ἦδει γὰρ ὅτι συνῆλθαι ἐπ' αὐτὸν τὰ κακὰ.

13. Καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ὀκτακισχίλια ἵππων.

14. Καὶ ἐκύκλωσε τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσσης συνῆψαν, καὶ συνέθλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ οὐκ εἶασεν εἶδέναι ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι.

15. Καὶ ἦλθε Νερμίνιος καὶ οἱ παρ' αὐτῷ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες ἐπιστολάς τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγγέγραπτο τάδε· Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Πτολεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν.

17. Οἱ πρεσβευταὶ τῶν Ἰουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμμαχοι, ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς Φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀπεσαλμένοι ἀπὸ Σίμωνος τῷ ἀρχιερέως καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων.

18. Ἦνεγκαν δὲ ἀσπίδας χρυσῇν ἀπὸ μῶν πεντακισχιλίων.

19. Ἦρσεν οὖν ἡμῖν γράψαι τοῖς βασιλεῦσι καὶ ταῖς χώραις, ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐτοῖς κακὰ, καὶ μὴ ποταῖς χά-
λεμήσωσιν αὐτὰς καὶ τὰς πόλεις αὐ-
τῶν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἵνα μὴ
συμμα-
χῶσιν
* πολε-
μαῖσιν
συμμαχήσωσι τοῖς * πολέμοις αὐτοῦς.

20. Ἔδοξε δὲ ἡμῖν δεξαδάμει τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν.

21. Εἴ τινας οὖν λοιμοὶ διαπεφύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς, πα-

ράδοτε αὐτὰς τῷ Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἐκδικήσῃ αὐτὰς κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν.

22. Καὶ τὰ αὐτὰ ἔγραψεν Δημητρίῳ ταῦτα τῷ βασιλεῖ, καὶ Ἀττάλῳ, καὶ Ἀριαρᾷ Ἀρσίδῃ, καὶ Ἀρσάκῃ,

23. καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας, καὶ Σαμφάκῃ, καὶ Σπαρτιάταις, καὶ εἰς Δῆλον, καὶ εἰς Μύνδον, καὶ εἰς Συκιῶνα, καὶ εἰς τὴν Καρίαν, καὶ εἰς Σά-Καρίδα-
μον, καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν, καὶ εἰς τὴν Λυκίαν, καὶ εἰς Ἀλικαρνασσόν, καὶ εἰς Κῶ, καὶ εἰς Σίδην, καὶ εἰς Ἀραδόν, καὶ εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς τὴν Φασηλίδαν, καὶ Βασιλεῖ-
εἰς Γόρτυναν, καὶ Κυδὸν, καὶ Κύπρον, εἰς
καὶ Κυρήνην.

24. Τὸ δὲ ἀντίγραφον αὐτῶν ἔγραψεν Σίμωνι τῷ ἀρχιερεῖ.

25. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρᾶ ἐν τῇ δευτέρᾳ, προσάγων διαπαντός αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιέμενος, καὶ συνέκλεισε τὸν Τρύφωνα τῷ καὶ εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι.

26. Καὶ ἀπέπειλεν αὐτῷ Σίμων δι-
χιλίους ἀνδρας ἐκλεκτοὺς συμμαχήσας
αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ
σκεύη ἱκανά.

27. Καὶ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ δεξα-
δαι, ἀλλὰ ἠθέλησε πάντα ὅσα συνέ-
εσυνέθε-
το αὐτῷ τοπρότερον, καὶ ἡλωτέρητο το
αὐτῷ.

Tom. II.

D d d d

28. Καὶ

V. 14. συνέθλιβε) ἐθλίβε. ibid. καὶ ἀπὸ τῆς) καὶ τῆς. V. 17. ἦλθον) ἦλθον. V. 18. πεντακισχι-
λίαν.) χιλίων. V. 19. τὰς χώρας) τὴν χώραν. ibid. συμμαχῶσιν τοῖς πολέμοις) συμμαχήσωσιν
ταῖς πολέμοις. V. 21. τῷ Σίμωνι) absque articulo. ibid. ἐκδικήσῃ αὐτοῦς) ἐκδικήσῃ ἐν αὐτοῖς.
V. 22. ταῦτα) τὰ αὐτὰ. ibid. καὶ Ἀρσίδῃ) Ἀριαρᾷ. V. 23. Σαμφάκῃ) Σαμφάκη. ibid. Συ-
κιῶνα) σικιῶνα. ibid. Καρίδα) καρίαν. ib. καὶ Λυκίαν) καὶ εἰς τὴν Λυκίαν. ib. καὶ εἰς Κῶ -
Γόρτυναν) καὶ εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς Φασηλίδαν, καὶ εἰς Κῶ, καὶ εἰς Σίδην, καὶ εἰς Ἀραδόν, καὶ εἰς
V. 24. ἔγραψεν) ἔγραψαν. V. 25. τοῦ εἰσπορ.) τῷ καὶ εἰσπορεύεσθαι. V. 27. ἐβούλετο)
ἐβούλετο. ibid. ἀλλὰ) ἀλλ'. ib. ἐσυνέθετο) συνέθετο. ib. ἡλωτέρητο) ἡλωστέρητο.

28. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν Ἀθηνό-
βιον ἑνα τῶν φίλων αὐτῆ κοινολογησά-
μενον αὐτῷ, λέγων· ὑμεῖς κατακρα-
τεῖτε τῆς Ἰόππης καὶ Γαζάρων καὶ τῆς
ναῶν ἁκρας τῆς ἐν Ἰερουσαλὴμ πόλεις τῆς
βασιλείας μῆ.

29. Τὰ ὄρια αὐτῶν ἡρημάσατε, καὶ
ἐποιήσατε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς
γῆς, καὶ ἐκυριεύσατε τόπων πολλῶν ἐν
τῇ βασιλείᾳ μου.

30. Νῦν οὖν παραδότε τὰς πόλεις,
αἷς κατελάβοθε, καὶ τὰς φόρους τῶν
τόπων, ὧν κατεκυριεύσατε, ἐκ τῶν
ὁρίων τῶν ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

31. Εἰ δὲ μὴ, δότε ἀντ' αὐτῶν πεν-
τακόσια τάλαντα ἀργυρίᾳ καὶ τῆς
καταφθοράς, ἧς κατεφθάρκατε, καὶ
τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα
πεντακόσια· εἰ δὲ μὴ, παραγενόμενοι
ἐκπολε- ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς.
μήσσειν

32. Καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος φίλος τῷ
βασιλεῶς εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ εἶδε τὴν
δόξαν Σίμωνος, καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυ-
σωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων, καὶ πα-
ράσσειν ἱκανὴν, καὶ ἐξίστατο, καὶ ἀ-
πήγγειλεν αὐτῷ τὰς λόγους τῷ βασι-
λέως.
αὐτοῖς

33. Καὶ ἀπεκριθεὶς Σίμων εἶπεν αὐ-
τῷ· Οὔτε γῆν ἀλλοτρίαν εἰλήφαμεν,
οὔτε ἀλλοτρίαν κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ
τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων ἡμῶν,
ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἀκρίτως ἐν τινὶ
καιρῷ κατακρατήθη.

34. Ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντε-
χόμεθα τῆς κληρονομίας ἡμῶν καὶ
τῶν πατέρων ἡμῶν.

35. Περὶ δὲ Ἰόππης καὶ Γαζάρων, ὧν Γαζαρή-
ναι αἰτεῖς, αὐταὶ ἐποιοῦν ἐν τῷ λαῷ πλη-
γὴν μεγάλην κατὰ τὴν χώραν ἡμῶν, τοῦ-
των δώσομεν τάλαντα ἑκατὸν· καὶ ἐκ
γῆς ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἀθηνόβιος λόγον.

36. Ἀπέστρεψε δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς
τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ
τὰς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σί-
μωνος καὶ πάντα ὅσα εἶδε, καὶ ὠργί-
σθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην.

37. Τρύφαν δὲ ἐμβάς εἰς πλοῖον ἔφυ-
γεν εἰς Ὀρθωσίαν.

38. Καὶ κατέστησεν ὁ βασιλεὺς τὸν
Κενδεβαῖον ὑποστράτηγον τῆς παραλίας, ἐπιστρά-
τηγον καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ ἵππικὰς ἐδώ-
κεν αὐτῷ.

39. Καὶ ἐντείλατο αὐτῷ παρεμ-
βαλεῖν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἰουδαίας·
καὶ ἐντείλατο αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν
Κεδρῶν καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πόλεις, καὶ
ὅπως πολεμῇ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς
ἐδίδωκε τὸν Τρύφωνα.

40. Καὶ παρεγενήθη Κενδεβαῖος εἰς
Ἰάμνειαν, καὶ ἤρξατο τῷ ἐρεθίζειν τὸν
λαόν καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ἰουδαίαν
καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν λαόν καὶ φε-
νεύειν.

41. Καὶ οἰκοδόμησε τὴν Κεδρῶν καὶ Κεδρῶ
ἔταξεν ἐκεῖ ἵππεις καὶ δυνάμεις ὅπως
ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσι τὰς ὁδὸς τῆς
Ἰουδαίας.

V. 28. κοινολογησόμενον) κοινολογησάμενον. ibid. Γαζαρήνων καὶ τῆς ἁκρας ἐν) γαζάρων καὶ τῆς ἁκρας
τῆς ἐν. V. 30. τῶν ὁρίων τῶν ἐκ τῆς) ἐκ τῶν ὁρίων τῆς. V. 31. ἐκπολεμήσουσιν) ἐκπολεμήσομεν.
V. 32. ἀπήγγειλεν αὐτοῖς) ἀπήγγειλεν αὐτῷ. V. 33. ἀκρίτως ἐν τινὶ καιρῷ) transposita. V. 34. ἡ-
μῶν καὶ τῶν πατέρων) τῶν πατέρων. V. 35. Γαζαρήνων) γαζάρων ὧν. ibid. καὶ τῇ γῇ ἡμῶν) κατὰ
τὴν χώραν ἡμῶν. ib. αὐτῷ λόγον.) αὐτῷ ἀθηνόβιος λόγον. V. 37. Ὀρθωσίαν.) ὀρθωσιάδα. V. 38.
ἐπιστράτηγον) στρατηγόν. V. 39. παρεμβαλεῖν) παρεμβαλεῖν. ibid. τὰς πόλεις) τὰς πόλεις. ib.
πολεμῇ) πολεμήσῃ. V. 41. τὴν Κεδρῶν) τὴν Κεδρῶν.

Ἰουδαίαις, καθὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

ΚΕΦ. ΙΣ'. XVI.

ΚΑΙ ἀνέβη Ἰωάννης ἐκ Γαζάρων, καὶ ἀπήγγειλε Σίμωνι τῷ πατρὶ αὐτῆς ὅτι συνετέλει Κενδεβαῖος.

2. Καὶ ἐκάλεσε Σίμων τὰς δύο υἱὰς αὐτῆς τὰς πρεσβυτέρους Ἰέδαν καὶ Ἰωάννην, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τῶ πατρὸς μου ἐπολεμήσαμεν τὰς πολέμους Ἰσραὴλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εὐδῶδην ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύσασθαι τὸν Ἰσραὴλ πλεονάκως.

3. Νῦν δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἔλεει ἱκανοὶ ἐστέ ἐν τοῖς ἔτεσι· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τῶ ἀδελφῷ μου, καὶ ἐξεληθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τῶ ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ τῆ οὐρανοῦ βοήθεια ἦτω μεθ' ὑμῶν.

4. Καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας εἰκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἵππεις, καὶ ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν Μωδαίμῃ.

5. Καὶ ἀναστάντες τοπρῶν ἐπορεύοντο εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἰδὲ δυνάμεις πολλὴ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, πεζικοὶ καὶ ἵππεις, καὶ χειμάρρους ἦν ἀναμέσον αὐτῶν.

6. Καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν· καὶ εἶδε τὸν λαὸν δειλόμενον διαπερᾶσαι τὸν χειμάρρουν, καὶ διεπέρασε πρῶτος, καὶ

εἶδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες, καὶ διεπέρασαν κατόπιον αὐτοῦ.

7. Καὶ διεῖλε τὸν λαὸν καὶ τὰς ἵππεις ἐν μέσῳ τῶν πεζῶν· ἡ δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντίων πολλὴ σφόδρα.

8. Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς ἱερῆς σάλπιγξι, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῆς, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὄχυρμα.

9. Τότε ἐτραυματίσθη Ἰέδας ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης· Ἰωάννης δὲ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως ἐλθεῖν εἰς Κεδρῶν, ἣν ἀνοδόμησε.

10. Καὶ ἔφυγον ἕως εἰς τὰς πύργους τὰς ἐν τῷ ὄρει Ἀζώτῃ, καὶ ἐνεπύρσεν αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας διχίλις, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν μετ' εἰρήνης.

11. Καὶ Πτολεμαῖος ὁ τῷ Ἀβέβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς εἰς τὸ πεδῖον Ἰεριχώ, καὶ ἔχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ.

12. Ἦν γὰρ γαμβρὸς τῷ ἀρχιερεῖ.

13. Καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτῆς, καὶ ἠβελήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας, καὶ ἐβλεύετο δόλῳ κατὰ Σίμωνος καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς ἄραι αὐτούς.

14. Σίμων δὲ ἦν ἐφοδεύων τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρῃ καὶ φροντίζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, καὶ κατέβη εἰς Ἰεριχὼν αὐτὸς καὶ Ματθιθίας καὶ Ἰέδας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως ἐβδόμου καὶ ἐβδομηκοντοῦ καὶ

D d d d z

ἐκατο-

CAP. XVI. v. 2. τὰς πολέμους) τὰς πολέμιους. v. 3. ἦτω) ἔτω. v. 4. Μωδαίμῃ) μωδαῖν. v. 5. πεζικοὶ) πεζικῇ. ibid. χειμάρρους ἦν) transposita. v. 8. ταῖς σάλπιγξι) ταῖς ἱερῆς σάλπιγξι. ibid. ἐξ αὐτῶν) ἐξ αὐτῶν. v. 9. ἐλθεῖν) ἦλθεν. v. 10. ἔφυγον εἰς) ἔφυγον ἕως εἰς. ibid. ἐν τῷ ὄρει) ἐν τοῖς ὄρεσι. ib. ἔπεσαν) ἔπεσον. ib. χιλίους) διχίλιους. ib. εἰς τὴν Ἰουδαίαν) εἰς τὴν Ἰουδαίαν. v. 13. καὶ κατὰ τῶν υἱῶν) κατὰ ἀβεί. v. 14. τὰς ἐπιμελείας) τῆς ἐπιμελείας. ibid. καὶ οἱ υἱοὶ) καὶ δευτ.

ἐκατοσού ἐν μηνὶ ἐνδεκάτῳ, οὗτος ὁ μὴν
Σαβᾶτ.

15. Καὶ ὑπεδέξατο αὐτὲς ὁ τῷ Ἀβέ-
βου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον τὸ καλέμενον
Δῶκ κατὰ δόλῳ ὁ ἀκοδόμησε, καὶ ἐποίη-
σεν αὐτοῖς πότον μέγαν, καὶ ἐπέκρυψεν
ἐκεῖ ἀνδρας.

16. Καὶ ὅτι ἐμεθύθη Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτῷ, ἐξανέστη Πτολεμαῖος καὶ οἱ μετ'
αὐτῷ, καὶ ἐλάβουσιν τὰ ὄπλα αὐτῶν,
καὶ ἐπεισήλθουσιν τῷ Σίμωνι εἰς τὸ συμ-
πόσιον, καὶ ἀπέκλειναν αὐτὸν καὶ τὰς δύο
υἱοὺς αὐτῷ, καὶ τινὰς τῶν παιδαρίων
αὐτῷ.

αἰθεῖαν 17. Καὶ ἐποίησεν αἰθεῖαν μεγάλην, καὶ
ἀνταπέδωκε κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

18. Καὶ ἔγραψε ταῦτα Πτολεμαῖος,
καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ, ὅπως ἀπο-
στείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν, καὶ
παραδῶ αὐτῷ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ
τὰς πόλεις.

19. Καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρας εἰς Γάζα-
ρα ἄρας τὸν Ἰωάννην, καὶ τοῖς χιλιάρ-

χοις ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς παραγγεῖλαι
πρὸς αὐτὸν, ὅπως δῶ αὐτοῖς ἀργύριον
καὶ χρυσίον καὶ δόματα.

20. Καὶ ἑτέρους ἀπέστειλε καταλα-
βεῖν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ὄρος τῷ
ἱεροῦ.

21. Καὶ προδραμὸν τις ἀπήγγειλεν
Ἰωάννῃ εἰς Γάζαρα, ὅτι ἀπώλετο ὁ πα-
τήρ αὐτῷ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, καὶ ὅτι
ἀπέσταλκε καὶ σὲ ἀποκτεῖναι.

22. Καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα, καὶ
συνέλαβε τὰς ἀνδρας τὰς ἐλθόντας ἀ-
πολέσαι αὐτὸν, καὶ ἀπέκλεινεν αὐτὰς,
ἔγνω γὰρ ὅτι ἐξήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι. ἐξήτταν

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάν-
νου καὶ τῶν πολέμων αὐτῷ καὶ τῶν ἀνδρα-
γαδιῶν αὐτῷ ὧν ἠνδραγάθησε, καὶ τῆς αἰ-
κοδομῆς τῶν τειχεῶν ὧν ἀκοδόμησε, καὶ τὴν
τῶν πράξεων αὐτοῦ, ἀκοδομῆς

24. ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βί-
βλιου ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ἀφ'
ὃ ἐγενήθη ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέ-
ρα αὐτοῦ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α΄.

ν. 15. κατὰ δόλου) μετὰ δόλου. ibid. μέγα) μέγαν. ν. 16. οἱ μετ' αὐτῷ) οἱ παρ' αὐτοῦ. ibid. καὶ
τὰς υἱοὺς) καὶ τοὺς δύο υἱούς. ν. 17. αἰθεῖαν) αἰθεσίαν. ibid. ἀνταπέδωκε) ἀπέδωκε. ν. 18. πα-
ραδῶ) adjicit αὐτῷ. ν. 21. προδραμὸν) addit τις. ν. 22. ἔγνω γὰρ ὅτι ἐξήτταν) ἐπέγνω γὰρ ὅτι
ἐξήτταν. ν. 23. ἠνδραγάθη) ἠνδραγάθησε. ibid. ἀκοδομῆς) οἰκοδομή. ν. 24. ἐπὶ βιβλίου) ἐπὶ
βιβλίῳ. Subscriptio abest a Rom, Edit.

ΜΑΚ-

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΤΟΙΣ ἀδελφοῖς τοῖς καὶ Ἀγυπτιον Ἰσδαίοις χαίρειν· οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐν Ἱερουσολύμοις Ἰσδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰσδαίας εἰρήνην ἀγαθὴν.

2. Καὶ ἀγαθοποιῆσαι ὑμῖν ὁ Θεὸς, καὶ μνηστῆρῃ τῆς διαθήκης αὐτῆς τῆς πρὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν δέλων αὐτῆς τῶν πιστῶν.

3. Καὶ δάη ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ σέβειν αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτῆς τὰ θελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ ψυχῇ βουλομένη.

4. Καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς προσταγμασί, καὶ εἰρήνην ποιῆσαι.

5. Καὶ ὑπακούσαι ὑμῶν τῶν δεήσεων, καὶ καταπαγεῖν ὑμῖν, καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκαταλίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ.

6. Καὶ νῦν ᾧδε ἐσμεν προσευχόμενοι περὶ ὑμῶν.

7. Βασιλεύοντος Δημητρίου ἔτις ἑκατοστοῦ ἔξηκοστοῦ ἐνάτου, ἡμεῖς οἱ Ἰσδαῖοι γεγράφαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ᾧφ' ὃ ἀπέβη Ἰάσων καὶ οἱ

μετ' αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας.

8. Καὶ ἐνεπύρισαν τὸν πυλῶνα, καὶ ἐξέχεαν αἷμα αἰθῶν· καὶ ἐδεήθημεν τῷ Κυρίου καὶ εἰσηκούσθημεν, προσηνέγκαμεν θυσίαν καὶ σερμίδαλιν, καὶ ἐξήψαμεν ἐξήγαγες λύχνους, καὶ προσεθήκαμεν τέσσερας ἄρτους.

9. Καὶ νῦν ἵνα ἀγῆτε ταῖς ἡμέραις τῆς σκηνοπηγίας τῇ Χασελεύ μηνός.

10. Ἐτις ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου οἱ ἐν Ἱερουσολύμοις καὶ οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἡ γερουσία καὶ Ἰσδαὶς Ἀριστοβέλω διδασκάλῳ Πτολεμαίῳ τῷ βασιλέως, ὅντι δὲ ἀπὸ τῆς τῶν Χριστῶν ἰερέων γένους καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἰσδαίοις, χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν.

11. Ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ τῷ Θεῷ σεσωσμένοι, μεγάλως εὐχαριστῶμεν αὐτῷ, ὡς ἂν πρὸς βασιλέα παρτατασόμενοι.

12. Αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασε τέσσερας παρτατασόμενους ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει.

13. Εἰς τὴν Περσίδα γενόμενος γὰρ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἀνυπόστατος δοκῆσα εἶναι δύναμις, κατεκόπησαν ἐν τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν Ναναίαν ἰερέων.

D d d d 3

14. Ὡς

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Β'. CAP. I. v. 2. μνηστῆρῃ) μνηστῆρῃ. v. 3. ὑπακούσαι) ὑπακούσαι. v. 7. ἐνάτου) ἐνάτου. ibid. γεγράφαμεν) γεγραφήκαμεν. v. 8. προσηνέγκαμεν) praeſtigat καὶ. ibid. ἐξήγαγεν) ἐξήψαμεν. v. 10. Ἐτις ὀγδοηκοστῷ) ἔτις ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ. ibid. ὀγδοὺς ἐν) ὀγδοὺς οἱ ἐν. v. 12. παρτατασόμενους) παρταταζαμένους. v. 13. Εἰς τὴν π. γεν. γὰρ ὁ) εἰς γὰρ τὴν π. γεν. ὁ.

συνοικῶν

14. Ὡς γὰρ συνοικήσων αὐτῇ παρεγγέ-
νετο εἰς τὸν τόπον ὃ, τε Ἀντίοχος καὶ
οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι, χάριν τῷ λαβεῖν
τὰ χρήματα πλείονα εἰς Φερνῆς λόγον.

15. Καὶ προσθέντων αὐτὰ τῶν ἱερέων
τῷ Να- τῆς Ναναίας, καὶ κείνῃ προσελθόντος μετ'
ναίε ὀλίγων εἰς τὸν περίβολον τῷ * τεμένε,
* τεμένε συγκλείσαντες τὸ ἱερὸν, ὡς εἰσηλθὲν
Ἀντίοχος,

16. ἀνοίξαντες τὴν τῷ φαίνώματος
κρυπτὴν θύραν, βάλλοντες πέτρους συν-
εκεραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα, καὶ μέλη
ποιήσαντες καὶ τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες
παρερί- τοῖς ἔξω παρερίψαν.

17. Κατὰ πάντα εὐλογητὸς ἡμῶν ὁ
ψαντες ἔδωκε Θεός, ὃς παρέδωκε τὰς ἀσεβήσαντας.

18. Μέλλοντες οὖν ἀγειν ἐν τῷ Χασε-
λεῦ πέμπτη καὶ εἰκάδι τὸν καθαρισμὸν
τῷ ἱεροῦ, δεόν ἡγησάμεθα διασαφῆσαι
ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀγῆτε τῆς σκηνοπη-
γίας καὶ τῷ πυρὸς, ὅτε Νεεμίας ὁ οἰ-
κοδομήσας τό, τε τὸ ἱερὸν καὶ τὸ θυ-
σιαστήριον, ἀνήνεγκε θυσίας.

19. Καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἡ-
τε γοντο ἡμῶν οἱ πατέρες, οἱ τότε εὐσεβεῖς
ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τῷ πυρὸς τῷ θυ-
σιαστηρίῳ λαθραίως, κατέκρυψαν ἐν κοι-
λώματι φρέατος τάξιν ἔχοντες ἀνυ-
δρον, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο, ὥς πα-
σιν ἀγνωστον εἶναι τὸν τόπον.

20. Διελθόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε

ἔδοξε τῷ Θεῷ, ἀποσταλῆς Νεεμίας ἐκ ἀπὸ
τῷ βασιλέως τῆς Περσίδος τὰς ἐκγόνους
τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυφάντων ἔπεμ-
ψεν ἐπὶ τὸ πῦρ.

21. Ὡς δὲ διεσάφισαν ἡμῖν μὴ εὐρηκέ-
ναι πῦρ ἀλλὰ ὕδωρ παχύ, ἐκέλευσεν Φισαν
αὐτὰς ἀποδάψαντας φέρειν· ὡς δὲ ἀ-
νηνέχθη τὰ τῶν θυσιῶν, ἐκέλευσε τὰς
ἱερεῖς Νεεμίας ἐπιρᾶναι τῷ ὕδατι τὰ
τε ξύλα καὶ τὰ ἐπικείμενα.

22. Ὡς δὲ ἐγένετο τῶτο, καὶ χρόνος
διήλθεν ὃ, τε ἥλιος ἀνέλαμψε πρότερον
ἐπινεφῆς ἂν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη,
ὥς θυμαῖσαι πάντας.

23. Προσευχὴν δὲ ἐποίησαντο οἱ ἱε-
ρεῖς δαπανωμένης τῆς θυσίας, οἱ τε
ἱερεῖς καὶ πάντες καταρχομένου Ἰωνά-
δου, τῶν τε λοιπῶν ἐπιφανούντων, ὡς
Νεεμίας.

24. Ἦν δὲ ἡ προσευχὴ τὸν τρόπον
ἔχουσα τῶτον· Κύριε ὁ Θεός ὁ πάντων
κτίστης, ὁ φοβερός, καὶ ὁ ἰσχυρός, καὶ
δικαίος, καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος βασι-
λεὺς καὶ χρηστός,

25. ὁ μόνος χρηηγός, ὁ μόνος δίκαιος
καὶ παντοκράτωρ καὶ αἰώνιος, ὁ δια-
σώζων τὸν Ἰσραὴλ ἐκ παντὸς κακοῦ,
ὁ ποιήσας τὰς πατέρας ἐκλεκτὰς, καὶ
ἀγιάσας αὐτούς·

26. Πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παν-
τὸς τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, καὶ διαφύλα-
ξον τὴν μερίδα σου καὶ καθαγιάσον.

27. Ἐπι-

v. 14. συνοικῶν) συνοικήσων. ibid. πλείονα) deest. v. 15. τοῦ Ναναίου) τῆς ναναίας. ibid. τεμέ-
νου) τεμένους. v. 16. κεφαλὰς τοῖς ἔξω παρερίψαντες,) κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρερίψαν.
v. 17. ἔδωκε) παρέδωκε. v. 18. Μέλλοντες) addit οὖν. ibid. σκηνοπηγίας) τῆς σκηνοπηγίας. ib.
ὁ οἰκοδομήσας τό, τε τὸ ἱερὸν) οἰκοδομήσας τό, τε ἱερὸν. ibid. θυσίας.) θυσίαν. v. 19. ἡμῶν οἱ
πατέρες, οἱ τε) οἱ πατέρες ἡμῶν, οἱ τότε. ibid. ἔχοντες ἀνύδρον) ἔχοντος ἀνύδρου. v. 20. ἀπὸ τοῦ
βασ.) ὑπὸ τοῦ βασιλέως. v. 21. Ὡς διεσάφισαν) ὡς δὲ διεσάφισαν. ibid. ἐπιρᾶναι) ἐπιρᾶναι.
v. 22. ἐγένετο) addit τοῦτο. ibid. ἀνέλαμψε) adjicit πρότερον. v. 23. τῶν τε) τῶν δὲ. v. 24.
Κύριε ὁ Θ.) κύριε κύριε ὁ Θεός. ibid. ὁ ἰσχυρός) absque articulo.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

27. Ἐπιτυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἔλευθέρωσον τὰς δελεούντας ἐν τοῖς ἔθνεσι, τὰς ἐξουθενημένους καὶ ῥοδελυκλῆς ἐπίδω, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

28. Βασάνισον τὰς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρίζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ.

29. Καταφύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν ἁγίον σου, καὶ θῶς εἶπε Μωσῆς.

30. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τὰς ὕμνους.

31. Καὶ θῶς δὲ ἀνῆλῶθη τὰ τῆς θυσίας, καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδαρ, ὁ Νεεμίας ἐκέλευσε λίθους μείζοντας καταχεῖν.

32. Ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλόξ ἀνῆλθον· τὲ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμπαντος φωτὸς ἔδραπανήθη.

33. Ὡς δὲ φανερόν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὅτι εἰς τὸν τόπον, ἐπὶ τὸ πῦρ ἔκρυψαν οἱ μεταχθέντες ἱερεῖς, τὸ ὕδαρ ἐφάνη, ἀφ' οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν λαόν Νεεμίαν ἤγνισαν τὰ τῆς θυσίας,

34. περιφράξας δὲ ὁ βασιλεὺς ἱερὸν ἐποίησε, δοκιμάσας τὸ πρᾶγμα.

35. Καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασιλεὺς πολλὰ διάφορα ἐλάμβανε καὶ μετεδίδω.

36. Προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν τὸτο Νεφθάρ, ὁ διερμηνεύεται καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ Νεφθάρ τοῖς πολλοῖς Νεφθαί.

Εἰστίσκειται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ἰερεμίας ὁ προφήτης, ὅτι ἐκέλευσε τὸ πῦρ λαβεῖν τὰς μεταγενομένους, ὡς σσήμανται.

2. Καὶ ὡς ἐνετείλατο τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης, δὲς αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσαγμάτων τῷ Κυρίῳ, καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσι ταῖς διανοαῖς, βλέποντες ἀγάλματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον.

3. Καὶ ἕτερα τοιαῦτα λέγων, παρεκάλει μὴ ἀποσῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν.

4. Ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ, ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν ὁ προφήτης χρηματισμῷ γενηθέντος αὐτῷ συνακολεθεῖν, ὡς δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὸ ἔθνος ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς ἐθεάσατο τὴν τῷ Θεῷ κληρονομίαν,

5. καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰερεμίας εὗρεν οἶκον ἀντρώδην, καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τῷ θυμιάματος εἰσῆνεγκεν ἐκεῖ, καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξε,

6. καὶ προσελθόντες τινὲς τῶν συνακολεθούτων ὥστε ἐπισημῆσθαι τὴν ὁδόν, ἐπισημά- καὶ οὐκ ἐδυνήθησαν εὗρεῖν. ναθαί

7. Ὡς δὲ ὁ Ἰερεμίας ἔγνω, μεμψάμενος αὐτοῖς εἶπεν· ὅτι καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται, ἕως ἂν συνάγῃ ὁ Θεὸς ἐπισυναγωγὴν τῷ λαῷ, καὶ ἴλεως γένηται. ἔλεος

8. Καὶ

ν. 27. ἔφειδε) ἐπίδω. ibid. ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός. ν. 19. Μωσῆς.) μωϋσῆς. ν. 33. ἔκρυψαν) ἀπέκρυψαν. ibid. τὰς θυσίας,) τὰ τῆς θυσίας. ν. 35. Καὶ οἷς ὁ β.) καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασιλεὺς. ν. 36. Νεφθάρ,) νεφθαί. CAP. ΙΙ. ν. 1. μεταγενομένους) μεταγενομένους. ν. 6. ἐπισημάσθαι) ἐπισημῆσθαι. ibid. ἐδυνήθησαν) ἠδυνήθησαν. ν. 7. συνάγη) συναγάγη. ibid. ἔλεος) ἴλεως.

8. Καὶ τότε ὁ Κύριος ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τῆ Κυρίε καὶ ἡ νεφέλη, ὡς ἐπὶ Μωσῇ ἐδηλόετο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμὼν ἠξίωσεν, ἵνα ὁ τόπος καθαγιασθῇ μεγάλως.

9. Διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγκε θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς τελειώσεως τῆ ἱερῶς.

10. Καθὼς καὶ Μωσῆς προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τῆ ἑβραίου, καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμὼν προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ καταβάν τὸ πῦρ ἀνήλωσε τὰ ὀλοκαυώματα.

11. Καὶ εἶπε Μωσῆς, διὰ τὸ μὴ βεβρωῖσθαι τὸ περὶ τῆς ἀμαρτίας ἀνηλώθη.

12. Ὡσαύτως καὶ ὁ Σαλωμὼν τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἠγάγεν.

13. Ἐξηγοῦντο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τοῖς κατὰ τὸν Νεεμίαν τὰ αὐτά, καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθήκην ἐπισυνήγαγε τὰ περὶ τῶν βασιλέων καὶ προφητῶν βιβλία, καὶ τὰ τῆ Δαυὶδ, καὶ ἐπιτολὰς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων.

14. Ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰεδοὺς, τὰ διαγεγονότα πεπρωκότα διὰ τὸν πόλεμον τὸν γενοῦντα τὰ πό- ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα, καὶ ἐπὶ παρ' ἡμῖν.

15. Ὡς οὖν εἰάν χρεῖαν ἔχητε, τὲς ἀποκομιῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε.

16. Μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν καθαρισμὸν ἐγγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς οὖν ποιήσετε ἄγοντες τὰς ἡμέρας.

ἀγειν

17. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτῷ, καὶ ἀποδὲς τὴν κληρονομίαν αὐτῷ πᾶσι, καὶ τὸ βασίλειον, καὶ τὸ ἱεράτευμα, καὶ τὸν ἁγιασμόν,

18. καθὼς ἐπηγγείλατο διὰ τῆ νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ Θεῷ, ὅτι τωχέως ἡμᾶς ἐλεήσει, καὶ ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν ἑβραῖον εἰς τὸν ἅγιον τόπον· ἐξείλατο γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν, καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισε.

19. Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἰεδοὺν τὸν Μακκαβαίων καὶ τὲς τούτῃ ἀδελφῆς καὶ τὸν τῆ ἱερῆς τῆ μεγίστου καθαρῆς, καὶ τὸν τῆ βωμῆς ἐγκαινισμὸν.

20. Ἐπὶ τε τὲς πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ καὶ τὸν τούτῃ υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους.

21. Καὶ τὰς ἐξ ἑβραίου γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τῆ Ἰουδαίου φιλοτίμως ἀνδραγαθήσασιν, ὥς τὴν ὅλην ὡς χάραν ὀλίγους ὄντας ληλατεῖν, καὶ τὰ βάρβαρα πλήθη διώκεν.

22. Καὶ τὸ περιδόντον κατ' ὅλην τὴν οἰκωμένην ἱερὸν ἀνακομίσασθαι, καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερώσαι, καὶ τὲς μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθώσαι, τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ἐπιεικείας ἢ ἡμεῖς γειομένου αὐτοῖς.

ἢ ἡμεῖς

23. Τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος τῷ Κηρυναίου δε- δηλω-

ν. 8. ὡς ἐπὶ Μωσῇ) ὡς καὶ ἐπὶ Μωσῇ. ν. 10. Μωσῆς) Μωσῆς, passim. ibid. ὡς Σαλ. προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ) οὕτως καὶ Σαλωμὼν προσηύξατο, καὶ. ν. 12. ὀκτὼ) τὰς ὀκτὼ. ν. 13. βιβλία) abest. ν. 14. διὰ τὸν γενοῦντα πόλ. ἡμῖν ἐπισυνήγαγε ταῦτα) διὰ τὸν πόλεμον τὸν γενοῦντα ἡμῖν ἐπισυνήγαγε πάντα. ν. 16. ἄγειν) ἄγοντες. ν. 17. αὐτοῦ πᾶσι) αὐτοῦ deest. ν. 18. ἐξείλατο) ἐξείλετο. ν. 19. μεγίστη) μεγάλου. ν. 21. ὡς) ὥς. ν. 22. ἢ ἡμεῖς) ἢ ἡμεῖς. ν. 23. ὑπὸ Ἰάσ.) τὰ ὑπὸ Ἰάσωνος. ibid. Κηρυναίου) Κηρυναίου.

δηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων πειρασό-
μεθα δι' ενός συντάγματος ἐπιμεῖν.

24. Συνορώντες γὰρ τὸ χῦμα τῶν ἀ-
ριθμῶν, καὶ τὴν οὐσαν δυσχέρειαν τοῖς
θέλεισιν εἰσκυκλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστορίας
διηγήμασι διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης,

25. ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν βελομένοις
ἀναγινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ Φι-
λοφροῖσιν εἰς τὸ διὰ μνήμης ἀναλα-
βεῖν εὐκοπίαν, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντυγχά-
νουσιν ὠφέλειαν.

26. Καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν κακοπά-
θειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς ἐπιτομῆς ἐ-
βράδιον, ἰδρώτος δὲ καὶ ἀγρυπνίας τὸ
πρᾶγμα.

27. (καθάπερ τῷ παρασκευάζοντι
συμπόσιον, καὶ ζητοῦντι τὴν ἑτέραν λυ-
σιτέλειαν, ἐκ εὐχερῆς ὁμως διὰ τὴν
τῶν πολλῶν εὐχαριστίαν, ἥδεως τὴν κα-
κοπάθειαν ὑποίστομεν.

28. Τὸ μὲν διακριθεὶς περὶ ἐκάστων τῶ
συγγραφεὶ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ
ἐπιπορεύεσθαι τοῖς ὑπογραμμοῖς τῆς
ἀτονῆς ἐπιτομῆς διακονοῦντες.

29. Καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς οἰκίας
ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς φρον-
εῖται, τῷ δὲ ἐγκαίει καὶ ζωγραφεῖν
ἐπιχειροῦντι τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσ-
μωσιν ἑξετάσει, ἕτως δοκῶ καὶ ἐπὶ
ἡμῶν.

30. Τὸ μὲν ἐμβατεύειν καὶ περὶ πάντων
ποιεῖσθαι * λόγον, καὶ πολυπραγμονεῖν
* λόγῳ ἐν τοῖς καταμέροσιν, τῷ τῆς ἱστορίας
ἀρχηγῇ καθήκει.

Tom. II.

31. Τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως με-
ταδιάκειν, καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς
πραγματικῆς παραιτεῖσθαι, τὰ τὴν με-
τάφρασιν ποιούμενῳ συγχαρητέον.

32. Ἐντεῦθεν οὖν ἀρξάμεθα τῆς διη-
γήσεως, τοῖς προειρημένοις τοσαῦτον
ἐπιζητῶντες· εὐθὺς γὰρ τὸ μὲν πρὸ
τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν
ἐπιλέμειν.

ΚΕΦ. Γ'. III.

ΤΗΣ ἀγίας τοῖν πόλεως κατοι-
κεμένης μετὰ πάσης εἰρήνης,
καὶ τῶν νόμων ἐκ καλλίστα συν- ὅτι
τηρεμένων διὰ τὴν Ὀνίου τῆ ἀρχιερέως
εὐσέβειάν τε καὶ μιτοπονηρίαν,

2. συνέβαινε καὶ αὐτὲς τὰς βασιλεῖς
τιμᾶν τὸν τόπον, καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστο-
λαῖς ταῖς κρατίσιν δοξάζειν,

3. ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν τῆς Ἀσίας
βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδίων προσό-
δων πάντα τὰ πρὸς τὰς λειτουργίας
τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανήματα.

4. Σίμων δὲ τις ἐκ τῆς Βενιαμὲν φυ-
λῆς προσώτης τῆ ἱεροῦ καθεσταμένος,
διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ περὶ τῆς κατὰ
τὴν πόλιν ἀγορανομίας.

5. Καὶ νικῆσαι τὸν Ὀνίαν μὴ δυνά-
μενος, ἦλθε πρὸς Ἀπολλώνιον Θραταί-
ου, τὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Καίλης
Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγόν.

6. Καὶ προσήγγειλε περὶ τῆ χρημα-
τικῆς

V. 27. εὐχερῆς *) εὐχερῆς μὲν. V. 28. ἀτονῶντες *) διακονοῦντες. V. 29. ἐγκαίειν *) ἐγκαίειν. ibid. ἕτως
δοκῶν *) ἕτω δοκῶ. ib. καὶ ἐπὶ ἡμῶν. *) καὶ ἐπὶ ἡμῖν. V. 30. καὶ περίπατον ποιῆσαι λόγῳ *) καὶ περὶ
πάντων ποιῆσαι λόγον. ibid. ἀρχηγῇ *) ἀρχηγῇ. V. 32. ἐπιλέμειν *) ἐπιλέμειν. CAP. III.
V. 1. ἀγίας *) addit τοῖν. ibid. νόμων ὅτι *) νόμων ἔτι. V. 4. τῆς κατὰ τ. π. ἀγορανομίας. *) περὶ
τῆς κατὰ τὴν πόλιν ἀγορανομίας.

των ἀμυθήτων γέμειν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥστε τὸ πλῆθος τῶν διαφόρων ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ προστενεῖ μὴ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν κεῖν λόγον, εἶναι δὲ δυνατόν ὑπὸ τὴν τῆ βασιλείᾳ ἐξεσίαν πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα.

7. Συμμίξας δὲ Ἀπολλώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μνησθέντων αὐτῷ χρημάτων ἐνεφάνισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἀπέστειλε δὲς ἐντολάς, τὴν τῶν προεξημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν ποιῆσαι.

8. Εὐθέως δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, τῇ μὲν ἐμφάσει ὥς τὰς κατὰ Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις ἐφοδεῦσαι, τῷ πρᾶγματι δὲ τὴν τῆ βασιλείᾳ πρόθεσιν ἐπιτελεῖν.

9. Παραγεννηθεὶς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τῆ ἀρχιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς, ἀνέθετο περὶ τῆ γεγονότος ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεσι, διεσαφηνίσεν· ἐπυθάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα ἔτως ἔχοντα τυγχάνει.

10. Τῆ δὲ ἀρχιερέως ὑποδείξαντος παρακαταθήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν.

11. Τινὰ δὲ καὶ Ἰερικανὸν τῆ Τωβίου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου ἔχοντος ὥσπερ διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σίμων, τὰ δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τάλαντα, χρυσίου δὲ διακόσια.

12. Ἀδικηθῆναι τε τοὺς πεπιτευκότες Ἀδικηθῆναι τῇ τῆ τόπου ἀγίωσύνῃ καὶ τῇ τῆ τετιμηνένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ σεμνότητι καὶ ἀσυλίας, παντελῶς ἀμήχανον εἶναι.

13. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος, δι' ὃς ἔχε βασιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληπτεῖα ταῦτα εἶναι.

14. Ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῆει τὴν περὶ τέτων ἐπίσκεψεν οἰκονομήσαν· ἦν δὲ ἡ μικρὰ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία.

15. Οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τῆ θυσιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς ἔρανὸν τὸν περὶ παραθήκης νομοθετήσαι· τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦτα σῶα διαφυλάξαι.

16. Ἦν δὲ ἐρώλια τὴν τῆ ἀρχιερέως ἰδεῖν τιτρώσκειν τὴν διάνοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χρεῶς παρηλλαγμένον ἐνέφαινε τὴν κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν.

17. Περιεκέχυτο γὰρ ἐπὶ τὸν ἄνδρα θεὸς τι καὶ φρικασμὸς σώματος, δι' ὃν πρόδηλον ἐγένετο τοῖς θεωροῦσι τὸ ἦν κατὰ καρδίαν ἐνεσὸς ἄλλος.

18. Οἱ δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἀγγελῶν ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον ἱκετείαν, διὰ τὸ μὴ μέλλειν εἰς καταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον.

19. Ὑπεβωσμένοι δὲ ὑπὸ τῆς μαζῆς αἱ γυναῖκες σάνκες κατὰ τὰς οἰκίας ἐπλήθυνον· αἱ δὲ κατὰ κλειδοὺς τῶν παρ-
θένων,

V. 6. προστενεῖν) προσήκειν. ibid. πεσεῖν ταῦτα.) πεσεῖν ἅπαντα ταῦτα. V. 7. Ἀπολλώνιος) ὁ ἀπολλωνίος. ibid. προχειρισάμενος) προχειρισάμενος. V. 8. ἐφοδεῦσαι) ἐφοδεύειν. ibid. ἐπιτελεῖν.) ἐπιτελέειν. V. 9. ὁ ἀρχιερεὺς) ὑπὸ τῆ ἀρχιερέως. ibid. ἐμφανισμοῦ) ἐμφανισμοῦ. ib. διεσαφηνίσεν.) διεσαφηνίσεν. V. 10. παρακαταθήκας) παραθήκας. V. 11. οὐχ οὕτως) οὐχ ὥσπερ ἦν. V. 12. ἀδικηθῆναι τε) ἀδικηθῆναι δὲ. V. 13. δι' ἑτερος) ἡλιόδωρος. V. 17. ἐπὶ τὸν ἄνδρα) περὶ τὸν ἄνδρα. ib. δι' ἦν) δι' ὧν. ib. ἐγένετο) ἐγένετο. V. 18. διὰ τὸ μὴ μέλλειν) μὴ abest. V. 19. ἐπλήθυνον) ἐπλήθυνον.

θίων, αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τὰς πυλῶνας, αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διέκυπτον διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυλλον.

20. Πάται δὲ προτείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν ἔρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν.

21. Ἐλεεῖν δὲ ἦν τὴν τῷ πλήθους παμμιγῇ πρόπλωσιν, τὴν τε τῷ μεγάλως ἀγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν.

22. Οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παγκρατῆ Κύριον τὰ πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι ὅσα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας.

23. Ὁ δὲ Ἡλιοδῶρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει.

24. Αὐτίθι δὲ αὐτὸς σὺν τοῖς δορυφόροις κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν πατέρων καὶ πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφαίνεϊαν μεγάλην ἐποίησεν, ὥστε πάντας τὰς κατατολήμασιν αὐτοῦ συνελθεῖν, καταπλαγέντας τὴν τῷ Θεοῦ δύναμιν, εἰς ἐκλυσιν καὶ δειλίαν τραπῆναι.

25. Ὡφθη γάρ τις ἵππος αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν ἐπιβάτην, καὶ καλλιπῆ σαγῇ διακεκοτμημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην ἔσειε τῷ Ἡλιοδῶρι τὰς ἐμπροσθίας ὀπλάς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσοῦν πανοπλίαν ἔχων.

26. Ἄλλοι δὲ δύο ἐφάνησαν αὐτῷ νεανῖαι τῇ ῥώμῃ μὲν ἐκπρεπεῖς, κάλλιστοι δὲ τῇ ὁρῇ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν πεγλάσαν

ριβολήν· οἱ καὶ παριστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἐμασίγην αὐτὸν ἀδιαλείπτως, πολλὰς ἐπιτριπλύντες αὐτῷ πληγὰς.

27. Ἀφνω δὲ πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλὰ σκότει περιχυθέντα συναρπάσαντες καὶ εἰς φορεῖον ἐνθέντες,

28. τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προεξημένον εἰσελθόντα γαζοφυλάκιον, ἔφερον ἀβοήθητον ἑαυτῷ τοῖς ὅπλοις αὐτὸν καθεστῶτα, φανερῶς τὴν τῷ Θεῷ δυνασίαν ἐπεγνωκότα.

29. Καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἀφωτος καὶ πάσης ἐξεξημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἐρίπλο.

30. Οἱ δὲ τὸν Κύριον εὐλόγουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτῷ τόπον· καὶ τὸ μικρῷ πρότερον δέους καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν, τῷ παντοκράτορος ἐπιφανέτος Κυρίου, χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐπλήρωτο.

31. Ταχύ δὲ τινες τῶν τῷ Ἡλιοδῶρι συνήθων ἤξιον τὸν Ὀνίαν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ κειμένῳ.

32. Ὑποπίλος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς, μὴ ποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς ἔῃ κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιοδῶρον ὑπὸ τῶν Ἰεδαίων συντετελεῖσθαι, προσήγαγε θυσίαν ὑπὲρ τῆς τῷ ἀνδρὸς σωτηρίας.

Ε ε ε ε ε

33. Ποιᾶ-

ν. 19. διέκυπτον.) διεξέκυπτον. ν. 21. Ἐλεεῖν δὲ τὴν) ἔλεεῖν δ' ἦν τὴν. ibid. ἀγωνιῶντος) διαγωνιῶντος. ν. 22. παγκρατῆ Κυρίου) παντοκράτορα Θεοῦ. ν. 24. ὁ τῶν πνευμάτων καὶ) ὁ τῶν πατέρων κύριος καὶ. ν. 25. ἔσειε) ἐνέσειε. ibid. ἐμπροσθίας) ἐμπροσθίους. ν. 26. ἐφάνησαν) προεφάνησαν. ibid. τὴν γλάσαν) τὴν δόξην. ib. παριστάντες) παρουστάτες. ib. ἐπιτριπλύντες) ἐπιτριπλύνοντες. ν. 28. ἀβοήθητον τοῖς ὅπλοις αὐτὸν καθεστῶτα) ἀβοήθητον ἑαυτῷ καθεστῶτα. ibid. τὴν δυνασίαν ἐπεγνωκότα.) τὴν τῷ Θεῷ δυνασίαν ἐπεγνωκότα. ν. 29. ἐρίπλο.) ἐρίπλο. ν. 30. ἐπλήρωτο.) ἐπεπλήρωτο.

33. Ποιημένων δὲ τῶ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμόν, οἱ αὐτοὶ νεανῖαι πάλιν ἐφάνησαν τῷ Ἡλιδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐδήσεσιν ἐξολισμένοι, καὶ πάντες ἔπαιον πολλὰς Ὀνίας τῷ ἀρχιερεὶ χάριτας ἔχε, διὰ γὰρ αὐτὸν σοὶ κεχαίρεισαι τὸ ζῆν ὁ Κύριος.

34. Σὺ δὲ ἐξ οὐρανοῦ μεμασιγμένος διάγγελλε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τῆ Θεῷ κράτος· ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο.

35. Ὁ δὲ Ἡλιδώρος θυσίαν ἀνεγγκῶν τῷ Θεῷ, καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξάμενος τὸ ζῆν περιποιήσαντι, καὶ τὸν Ὀνίαν ἀποδεξάμενος, ἀνεξρατοπέδευσε πρὸς τὸν βασιλέα.

36. Ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὅψιν τεθεαμένος ἔργα τῆ μεγίστης Θεοῦ.

37. Τῶ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος τὸν Ἡλιδώρον, ποῖος τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔφησεν·

38. Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων ἐπίβουλαν, πέμψον αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μεμασιγμένον αὐτὸν προσδέξῃ, εἰάν περ' καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναι τινα Θεοῦ δύναμιν.

39. Αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικίαν ἐπεράνιον ἔχων, ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοηθὸς

ἐκείνου τῶ τόπου, καὶ τὰς παραγινομένους ἐπὶ κακῶσι τύπῳ ἀπολλύει.

40. Καὶ τὰ μὲν κατ' Ἡλιδώρον καὶ τὴν τῆ γαζοφυλακίᾳ τήρησιν ἔτως ἐχώρησεν.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

Ὁ δὲ προειρημένος Σίμων, ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος ἐνδεείκης γεγονώς, ἐκακολόγει τὸν Ὀνίαν, ὡς οὗτός τε εἴη τὸν Ἡλιδώρον ἐπισεσικώς, καὶ τῶν κακῶν δημουργὸς καθεστηκώς.

2. Καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πόλεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοθυμῶν καὶ ζηλωτῆν τῶν νόμων, ἐπίβελον τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν.

3. Τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσῶτον προβαίνεσθαι, ὥστε καὶ διὰ τινος τῶν ὑπὸ τῶ Σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντελεῖσθαι,

4. συτορῶν Ὀνίας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας καὶ Ἀπολλωνίου μαίνεσθαι, ὡς τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν, συναύξοντα τὴν κακίαν τῶ Σίμωνος,

5. πρὸς τὸν βασιλέα διεκομίσθαι ὅς γε διενόμος τῶν πολιτῶν κατήγορος, τὸ δὲ μὴ σύμφορον κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πληθὶ σκοπῶν.

6. Ἐὰρ

ν. 33. ἔπαιον. ἔπαιον. ibid. Ὀνίας) τῷ ὀνίᾳ. ib. Κύριος) ὁ κύριος. ν. 34. ἐξ οὐρανοῦ) ὑπ' αὐτοῦ. ib. διάγγελλε) διάγγελλε. ν. 35. ἀνεγγκῶν τῷ Θεῷ) ἀνεγγκῶν τῷ κυρίῳ. ν. 38. διασωθῇ) διασωθῇ. ν. 39. ἀπολλύει.) ἀπολλύει. ν. 40. κατ' Ἡλιδ.) κατὰ Ἡλιδώρον. CAP. IV. ν. 1. ὡς οὗτός τε) ὡς οὗτός τε. ν. 4. Ὀνίας) ὁ ὀνίας. ν. 5. πρὸς τὸν βασιλ.) πρὸς τὸν βασιλέα διεκομίσθαι. ν. 6. ἐπὶ τὰ πράγματα) ἐπὶ τὰ πρῶτα.

6. Ἐώρα γὰρ αὐτοῦ βασιλικῆς προ-
νοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἐν
ταῖς πράγματι, καὶ τὸν Σίμωνα παύ-
σαν ἐληψόμενον τῆς αἰτίας.

7. Μεταλλάξαντος δὲ τὸν βίον Σε-
λεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασι-
λείαν Ἀντιόχου τῷ προκαταγορευθέντος
Ἐπιφανῆς, ὑπενόθευσεν Ἰάσων ὁ ἀδελ-
φός Ὀνίου τὴν ἀρχιερασίην.

8. Ἐπαγγελιάμενος τῷ βασιλεῖ δι'
ἐντευξέως ἀργυρίου τάλαντα ἐξήκοντα
πρὸς τοῖς τριακοσίοις, καὶ προσάδε τι-
νὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοήκοντα.

9. Πρὸς δὲ τέτοις ὑπάρχοντο καὶ ἔτε-
ρα διαγράφειν πενήτηντα πρὸς τοῖς
ἐπιχορηγῶσι, εἰάν συγχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας
αὐτοῦ, γυμνάσιον καὶ ἐφηβίαν αὐτῷ
συστήσασθαι, καὶ τὰς ἐν Ἱερουσολύμοις
Ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι.

10. Ἐπινεύσαντος δὲ τῷ βασιλεῶς
καὶ τῆς ἀρχῆς κρατήσας, εὐθέως πρὸς
τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τὰς ὁμοφύ-
λους μετέστησε.

11. Καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις Φι-
λάνθρωπα βασιλικά διὰ Ἰωάννου τῷ
πατρὸς Εὐπολέμου, τῷ ποιησαμένου
τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ Φιλίας καὶ συμμα-
χίας πρὸς τὰς Ῥωμαίους, παρώσαντες καὶ
τὰς μὲν * νομίμως καταλύειν πολιτείας,
* νομίμως παρανόμους ἐθισμούς ἐκαίνισεν.

12. Ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν αἰ-

κρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ
τὰς κρατίστους τῶν ἐφίλων ὑποτάσσων ἐφ' ἡμῶν
ὑπὸ πέτασον ἤγαγεν.

13. Ἦν δ' ἔτις ἀκμή τοῦ τῷ Ἑλλη-
νισμοῦ, καὶ πρόσθους ἀλλοφυλισμοῦ
διὰ τὴν τῷ ἀσέβει καὶ οὐκ ἀρχιερέως
Ἰάσωνος ὑπερβάλλουσαν ἀναγκάσαν,

14. ὥστε μηκέτι περὶ τοῖς τῷ θυσια-
στικῇ λειτουργίας προθύμοις εἶναι τὰς
ἱερεῖς, ἀλλὰ τὴν μὲν καὶ καταφρονῶντες καὶ τὰς ναῖω
τῶν θυσιῶν ἀμελῶντες, ἔσπενδον μετ' ἐκείνων
καὶ τῆς ἐν παλαιστῇ παρανόμου χο-
ρῶντας ἐργίας, μετὰ τὴν τῷ δίσκου πρόκλησιν, πρόσκλη-
σιν

15. Καὶ τοὺς μὲν πατρώας τιμὰς ἐν
ἐδρῇ τιθέμενοι, τοὺς δὲ Ἑλληνικὰς δόξας τεθειμέ-
καλίστας ἠγούμενοι.

16. Ὡν καὶ χάριν περιέχεν αὐτὰς
χαλεπὴ περίσσις, καὶ ὧν ἐξήλουν
τὰς ἀγωγὰς καὶ καθάπαν ἤθελον ἐξο-
μοῖσθαι, τέτοις πολεμίους καὶ τιμωρη-
ταῖς ἔχον.

17. Ἀσέβειν γὰρ εἰς τὰς θεοὺς νό-
μους ἐβλάδιον· ἀλλὰ ταῦτα ὁ ἀκόλου-
θος καιρὸς δηλώσει.

18. Ἀγομέου δὲ πενταετηρικοῦ αἰ-
γῶνος ἐν Τύρῳ, καὶ τῷ βασιλεῶς πα-
ρόντος,

19. ἀπέπειλεν Ἰάσων ὁ μιὰς θεο-
ρὸς ὡς ἀπὸ Ἱερουσολύμων Ἀντιοχεῖς ὄντας, Ἀντιο-
παρακομίζοντας ἀργυρεῖς δραχμαῖς * τρια-
κοσίας εἰς τὴν τῷ Ἡρακλέους θυσίαν, * τρια-
κοσίας

Ε ε ε ε 3

v. 9. διαγράφειν) διαγράψαι. ibid. ἐπιχορηγηθῇ) συγχωρηθῇ. v. 10. πρὸς τὸν Ἑλληνικόν) ἐπὶ τὸν
Ἑλληνικόν. ibid. μετέστησε) μετήγε. v. 11. παρώσαντες) παρώσαντο. ibid. νομίμως) νομίμως. v. 12.
ἀκρόπολιν) τὴν ἀκρόπολιν. ibid. ἐφ' ἡμῶν) ἐφίλων. ib. ἤγαγεν.) ἤγεν. v. 13. ἀκμή τοῦ Ἑλλ.)
ἀκμή τοῦ Ἑλληνισμοῦ. v. 14. τὰς μὲν καὶ καταφρονῶντας) τοῦ μὲν καὶ καταφρονῶντες. ibid. πα-
λαιστῇ) παλαιστῇ. ib. πρόσκλησιν) πρόκλησιν. v. 15. πατρώας) πατρώους. ibid. τεθειμένοι) τι-
θέμενοι. v. 16. Ὡν καὶ χάριν) καὶ ἀβελ. ibid. καθάπαν) καθάπαν. ib. πολεμίαι) τέτοις πο-
λεμίους. v. 19. ὡς ἀπὸ Ἱερ. Ἀντιοχίας) ἀπὸ Ἱερουσολύμων ἀντιοχεῖς ὄντας. ibid. τριακοσίας) τρια-
κοσίας.

αὐς καὶ ἡξίωσαν οἱ παρακομίζοντες μὴ
χρηθῆναι εἰς θυσίαν, διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς
ἐτέραν δὲ καταθέσθαι δαπάνην.

20. Ἐπεμψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποσεί-
λαντα εἰς τὴν τῆ Ἡρακλῆος θυσίαν, ἕνεκα δὲ
παρόντων τῶν παρακομίζοντων εἰς τὰς τῶν * τριήρων
κατασκευαάς.
ρέων

21. Ἀποσαλέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀ-
Μενεάδου πολλωνίου τῆ Μενεάδου διὰ τὰ πρωτο-
σεως κλίσια Πτολεμαίου τῆ Φιλομήτορος βασι-
λέως, μεταλαβὼν Ἀντίοχος ἀλλότριον
γεγονό- αὐτὸν τῶν αὐτῆ γεγονέναι πραγμάτων,
τῆς κατ' αὐτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν.
Ἰππην ὅθεν εἰς Ἰππην παραγενόμενος, κατήν-
τησεν εἰς Ἱερσόλυμα.

22. Μεγαλομερῶς δὲ ὑπὸ τῆ Ἰάσω-
νος καὶ τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς μετὰ
διδεχίας καὶ βοῶν εἰσεδέχθη· εἴθ' οὕ-
τως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστράτοπέδευσε.

23. Μετὰ δὲ τριετὴ χρόνον ἀπέσει-
λεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τῆ προσημαι-
νομένου Σίμωνος ἀδελφόν, παρακομί-
ζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ, καὶ
τελέσον- περὶ πραγμάτων ἀναγκαίων ὑπομνη-
τας ματισμὸς τετέλεστο.

24. Ὁ δὲ συσθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ
δοξάσας αὐτὸν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξ-
σίας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιε-
ρωσύνην, ὑπερβάλλων τὸν Ἰάσωνα τά-
λαντα ἀργυρίου τριακόσια.

25. Λαβὼν δὲ τὰς βασιλικὰς ἐντο-
λὰς παρεγίνετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύ-
νης ἑδὲν ἄξιον φέρων, θυμούς δὲ ὡμῶς
τυράνισ καὶ θηρὸς βαρβάρους ὁργὰς
ἔχων.

26. Καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀ-
δελφὸν ὑποναθεύσας, ὑποναθευθεὶς ὑφ' ἐ- ὑπονο-
τέρου Φυγάς εἰς τὴν Ἀμμανίτιν χώ- μευθεὶς
ραν συνήλασο.

27. Ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς
ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων τῷ βα-
σιλεῖ χρημάτων ἑδὲν εὐτάκλει.

28. Ποιεμένου δὲ τὴν ἀπαίτησιν Σω-
σεράτου τῆς ἀκροπόλεως ἐπαρχοῦ
πρὸς τοῦτον γὰρ ἦν ἡ τῶν διαφόρων
πρᾶξις· δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τῆ
βασιλέως προσεκλήθησαν.

29. Καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλειπε
τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον
τὸν ἑαυτῆ ἀδελφόν, Σώσερατος δὲ, Κρά-
τητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυπρίων.

30. Τοιούτων δὲ συνεσηκώτων, συνέβη
Ταρσεὶς καὶ Μαλλώτας σασιάζειν, διὰ
τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τῆ βασιλέως
ἐν δωρεᾷ δέδοσθαι.

31. Θάττον οὖν ὁ βασιλεὺς ἤκε κα-
τασεῖλαι τὰ πράγματα, καταλείπων
τὸν διαδεχόμενον Ἀνδρόκινον τῶν ἐν ἀ-
ξιώματι κειμένων.

32. Νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέ-
ναι

ν. 19. δ. 20. οἱ παρακομίζοντες μὴ χρηθῆναι εἰς θυσίαν ἕνεκα δὲ τῶν παρόντων εἰς τὰς τῶν τριήρων κα-
τασκευαάς. οἱ παρακομίζοντες μὴ χρηθῆναι εἰς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἐτέραν δὲ καταθέ-
σθαι δαπάνην. Ἐπεμψεν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀποσείλαντα εἰς τὴν τῆ Ἡρακλῆος θυσίαν, ἕνεκα δὲ τῶν
παρόντων τῶν παρακομίζοντων εἰς τὰς τῶν τριήρων κατασκευαάς. ν. 21. Μενεάδου) μενεάδου. ibid. πρωτοκλίσια)
addic. πτολεμαίου. ib. τῶν αὐτοῦ γεγονότων) τῶν αὐτῶν γεγονέναι. ib. Ἰππην) ἰππην. ν. 22. Με-
γαλομερῶς) μεγαλοπρεπῶς. ibid. ἀποδεχθεὶς) παραδεχθεὶς. ib. εἰσεδέχθη.) εἰσπεπόρευται. ν. 24.
ἀρχιερωσύνην, ὑπερβάλλων) τὴν ἀρχιερωσύνην, ὑπερβαλὼν. ν. 25. παρεγίνετο) παρεγίνετο. ν. 26. ὑ-
ποναθευθεὶς) ὑποναθευθεὶς. ν. 28. διαφόρων) φέρων. ν. 29. ἀπέλειπε) ἀπέλειπε. ν. 30. δέδοσθαι.)
δεδόσθαι. ν. 31. καταλείπων) καταλείπων.

και καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα τῶν τῷ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἔχαρισατο τῷ Ἀνδρονίκῳ, καὶ ἕτερα ἑτύγχανε πεπρακὼς εἰς τὴν Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πόλεις.

33. Ἄ καὶ σαφῶς ἐπεγνακὼς ὁ Ὀ-
απήνεγ- νίας, παρήλεγχε ἀποκεχωρηκὼς εἰς ἄσυ-
κεν λον τόπον, ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς
Ἀντιο- Ἀντιόχειαν κειμένης·
χείας

34. Ὅθεν ὁ Μενέλαος λαβὼν ἰδίᾳ Ἀνδρόνικον, παρεκάλει χειρῶσασθαι τὸν Ὀνίαν· ὁ δὲ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ὀνίαν, καὶ πειθεὶς ἐπὶ δόλῳ, καὶ δεξιᾶς θείας μεθ' ὅρκων, δὲ δεξιάν, καὶ περ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τῆ ἀσύλου προσελθεῖν, ὃν καὶ παραχρῆμα παρέκλεισεν οὐκ αἰδεθεὶς τὸ δίκαιον.

35. Δι' ἣν αἰτίαν ἔ μόνον Ἰεδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφόρουν ἐπὶ τῷ τῷ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ.

36. Τῷ δὲ βασιλέως ἀπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ Κιλικίαν τόπων, ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν Ἰεδαῖοι, συμμοισοπονηρούντων καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τῷ παρα λόγον τὸν Ὀνίαν ἀπεκλονεῖσθαι.

ὑπολυ- 37. Ψυχικῶς ἔν ὁ Ἀντίοχος ἐπιλυπη-
πηθεὶς θείας καὶ τραπεὶς ἐπὶ ἔλεος, καὶ θαυμά-
σας διὰ τὴν τῷ μετῆλλαχότος σωφρο-
σύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν,

38. καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς παρα-

χρῆμα τὴν τῷ Ἀνδρονίκου πορφύραν πε-
ριελάμενος, καὶ τὰς χιτῶνας περιή-
ξας, περιεγαγὼν καθ' ὅλην τὴν πό-
λιν ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον οὐπὲρ εἰς τὸν
Ὀνίαν ἡσέθησεν, ἐκεῖ τὸν μαιφόνον ἀ-
πεκόσμησε, τῷ Κυρίου τὴν αἰξίαν αὐ-
τῷ κλάσιν ἀποδόντος.

κολάσα-

39. Γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημά-
των κατὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τῷ Λυσιμά-
χου μετὰ τῆς τῷ Μενελάου γνώμης,
καὶ διαδοθείσης ἕξω τῆς Φήμης, ἐπι-
συνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμα-
χον, χρυσωμάτων ἤδη πολλῶν διενηγε-
μένων.

40. Ἐπεγεγομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ἐργαῖς διεμπιπλεγμένων, κα-
θοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς τριχι-
λίους, κατήρξατο χειρῶν ἀδίκων, προη-
γησαμένου τινὸς Αὐράνου προεβεηκότος
τὴν ἡλικίαν, ἐδὲν δὲ ἦτον καὶ τὴν
αἰνοῖαν.

41. Συνειδότες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῷ
Λυσιμάχου, συναρπάσαντες οἱ μὲν
πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ
ἐκ τῆς παρακειμένης σποδῆ δρασσόμε-
νοι, φύρδην ἐνετίνασσαν εἰς τὰς περὶ
τὸν Λυσίμαχον.

42. Δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐ-
τῶν τραυματίας ἐποίησαν, τινὰς δὲ
κατέβαλον, πάντας δὲ εἰς φύγην συν-
έλασαν, αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυλον παρα-
τὸ γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο.

43. Περὶ

ν. 33. καὶ σαφῶς) α καὶ σαφῶς. ibid. ἀπήνεγκεν) παρήλεγχε. ib. Ἀντιοχείας) ἀντιόχειαν. ν. 34. Ἀνδρόνικον) τὸν ἀνδρόνικον. ibid. θείας μεθ' ὅρκων, οὐκ δεξιάν, καὶ περ) μεθ' ὅρκων δὲς, καὶ περ. ν. 36. ἀπανελθόντος) ἀπανελθόντος. ibid. ἀπειλόνειδαι) ἀπειλάνθαι. ν. 37. ὑπολυπηθεὶς) ἐπι-
λυπηθεὶς. ibid. ἐπὶ ἔλεος) εἰς ἔλεον. ν. 38. περιήξας) περιήρξας. ibid. τὸν Ὀνίαν) εἰς τὸν Ὀνίαν.
ib. κολάσασιν) κλάσιν. ν. 39. ἱεροσυλημάτων) ἱεροσυλημάτων. ibid. μετὰ τῆς τοῦ Μενελάου) τῷ
αβελτ. ν. 40. διεμπιπλεγμένων) διεμπιπλεγμένων. ibid. Αὐράνου) τυράννου. ν. 41. Συνειδότες)
συνιδόντες. ν. 42. τινὰς δὲ κατέβαλον) τινὰς δὲ καὶ κατέβαλον. ibid. συνέλασαν) συνέλασαν.

43. Περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις ἐπὶ τὸν Μενέλαον.

44. Καταντήσαντος δὲ τῷ βασιλεῶς εἰς Τύρον, ἐπ' αὐτῷ τὴν δικαιολογίαν ἐποίησαντο οἱ πεμφθέντες τρεῖς ἄνδρες ὑπὸ τῆς γερεσίας.

45. Ἦδη δὲ λειμνόμενος ὁ Μενέλαος ἐπηγγέιλαιτο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ Δορυμένῳ λεμαίῳ τῷ Δορυμένῳ πρὸς τὸ πείσαι τὸν βασιλέα.

46. Ὄθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολεμαῖος εἰς τι περισύλον ὡς ἀναψύχοντα τὸν βασιλέα μετέθηκε.

47. Καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης κακίας αἵτιον Μενέλαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημένων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις, οἱ τινες εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν ἔλεγον ἀπελύθησαν ὡν ἀκατάγνωστοι, τούτοις θάνατον ἐπέκρινε.

48. Ταχέως ἔν τὴν ἀδικον ζημίαν περὶ ὑπέρχον οἱ ὑπὲρ πόλεως καὶ δήμων καὶ προηγο- τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορεύσαντες.

49. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ Τύριοι μισοπονηρεύσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν μεγαλομερῶς ἐχορήγησαν.

50. Ὁ δὲ Μενέλαος διὰ ταῦς τῶν κρατούντων πλεονεξίας, ἔμενεν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ, ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν πολιτῶν ἐπίβελος καθεστώς.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΠΕΡΙ δὲ τὸν καιρὸν τέτον τὴν δευτέραν ἀφοδὸν ὁ Ἀντίοχος εἰς Αἴγυπτον ἐξέειλατο.

2. Συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ τῶν αἰέρων τρέχοντας ἵππεῖς διαχρυσούς σολὰς ἔχοντας, καὶ λόγ- χας σπειρηδὸν ἐξωπλισμένους,

3. (καὶ μαχαίρων σπασμῆς) καὶ εἰ- λας ἵππων διατεταγμένους, καὶ προσ-βολὰς γινομένους, καὶ καταδρομὰς ἐκα-τέρων, καὶ ἀσπίδων κινήσεις, καὶ κα-μάκων πλήθη, καὶ μαχαίρων σπασμῆς, καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυσέων κόσμων ἐκλάμψεις καὶ πανόλους θωρακισμούς.

4. Διὸ πάντες ἤξιον ἐπ' ἀγαθῷ τὴν ἐπιφάνειαν γεγενῆσθαι.

5. Γενομένης δὲ λαλίας ψευδῆς, ὡς μετῃ λαχόντος Ἀντιόχου τὸν βίον, παρα-ματήλα-βῶν ὁ Ἰάσων οὐκ ἐλάττους τῶν χι-χόντας λίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετε-λέσαστο ἐπίθεσιν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελαδέντων, καὶ τέλος ἦδη κατα-λαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν.

6. Ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγαῖς τῶν τῆς πό-λιτος πολιτῶν τῶν ἰδίων ἀφειδῶς, οὐ συνναῶν τὴν εἰς τὰς συγγενεῖς εὐημερίαν δυση-μερίαν εἶναι τὴν μεγίστην· δοκῶν δὲ πο-λεμίων

ν. 43. ἐπὶ τὸν Μεν.) πρὸς τὸν μενέλαον. ν. 44. τρεῖς ἄνδρες) transposita. ν. 45. εἰλημμένους) λε-λιμμένοι. ibid. Δορυμένον) τῷ Δορυμένῳ. ν. 46. ἀναψύχοντα) ἀναψύχοντα. ν. 47. κατηγορημέ-νων) κατηγορημάτων. ν. 48. περὶ πόλεως) ὑπὲρ πόλεως. ibid. προηγορήσαντες) προαγορεύ-σαντες. ν. 49. μισοπονηρεύσαντες) μισοπονηρήσαντες. ib. μεγαλομερῶς) μεγαλοπρεπῶς. ν. 50. ἐπὶ τῇ ἀρ-χῇ) ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. CAP. V. ν. 1. ἀφοδὸν) ἐφοδὸν. ν. 2. διὰ τῶν αἰέρων) διὰ τῶν αἰέρος. ν. 3. (καὶ μαχαίρων σπασμῆς) non habet. ibid. εἰλας) εἰλας. ib. πλήθη) adjicit, καὶ μαχαίρων σπασμῆς. ib. χρυσέων) χρυσῶν. ν. 4. γεγενῆσθαι) γενέσθαι. ibid. μετῃ λαχόντος Ἀντ. τὸν βίον) μετῃ λαχόντος τὸν βίον ἀντιόχου. ν. 6. τῆς πόλεως) τῶν πολιτῶν.

οὐκ λημίαν καὶ οὐκ ὁμοειδῶν τρέπαια κα-
ταβάλλεσθαι,

7. τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησε, τὸ
δὲ τέλος τῆς ἐπιβελῆς αἰχμὴν λαβὼν,
φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Ἀμμάνιτιν παρ-
ῆλθεν.

8. Πέρας οὖν κακῆς ἀνατροφῆς ἔτυχεν
καὶ αἰσχρο-
φῆς ἐγκλειθεὶς πρὸς Ἀρέταν τὸν τῶν Ἀρά-
βων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως Φεύ-
γων, διακόμενος ὑπὸ πάντων, καὶ συ-
γούμενος ὡς τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ
βδελυσόμενος ὡς πατρίδος καὶ πολι-
τῶν δῆμιος, εἰς Αἴγυπτον ἐξεβράσθη.

9. Καὶ ὁ συγγίους τῆς πατρίδος ἀπο-
ξενάσας ἐπιζήτησιν ἀπώλετο πρὸς Λακε-
δαιμονίους ἀναχθεὶς, ὡς διὰ τὴν συγ-
γένειαν τευξόμενος σκέπης.

10. Καὶ ὁ πληθὸς ἀτάφων ἐκρίψας
ἀπένδητος ἐγενήθη, καὶ κηδείας οὐ δ'
νόμῳ ἦσαν οὔτε πατρὶου τάφου μετέχε.

11. Προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ πε-
ρὶ τῶν γεγονότων διέλαβεν ἀποστατεῖν
τὴν Ἰουδαίαν· ὅθεν ἀναξεύχας ἐξ Αἰγύ-
πτου τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ, ἔλαβε
τὴν μὲν πόλιν δορυάλωτον.

12. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις
ἐν ταῖς κόπῃν ἀφειδῶς τὰς ἐμπίπλοντας, καὶ
οἰκίας τὰς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατα-
σφάζειν.

13. Ἐγίνετο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων
ἀνέβων ἀναιρέσεις, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ

τέκνων ἀφανισμὸς, παρθένων τε καὶ
νηπίων σφαγαί.

14. Ὅκλῳ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πά-
σαις ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν·
τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς, οὐχ ἦτ-
τον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν.

15. Οὐκ ἀρκεθεῖς δὲ τέτοις, κατε-
τόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἀγιά-
τατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδηγὸν ἔχων
τὸν Μενέλαον, τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ
τῆς πατρίδος προδότην γεγονότα.

16. Καὶ ταῖς μιαιναῖς χερσὶ τὰ ἱε-
ρὰ σκευὴ λαμβάνων, καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν ὑπὸ πολ-
βασιλέων * ἀνατεθέντα πρὸς αὐξήσιν καὶ λαῶν
δόξαν τῷ τόπου καὶ τιμῇ, ταῖς βε- * ἀναστα-
βήλοισι χερσὶ συσύρων ἐπέδιδε, θέντος

17. Καὶ ἐμετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ
Ἀντίοχος, ἐπισυροῶν ὅτι διὰ τὰς ἀμαρ-
τίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργι-
σαι βραχέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγονε
περὶ τὸν τόπον παρόρασσις.

18. Εἰ δὲ μὴ συνέβη προσενέχεσθαι
πολλοῖς ἀμαρτήμασι, καθάπερ ἦν ὁ
Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου
τῷ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τῇ γα-
ζοφυλακίῳ, οὕτως προσέχθεις παρα-
χρῆμα μαστιγωθεὶς ἀντεγράπη τῷ θρά-
σους.

19. Ἀλλ' ἐπὶ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος,
ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ Κύριος
ἐξελέξατο.

Tom. II.

F f f f

20. Διό-

V. 6. οὐκ) ἐχ. V. 7. παρήλθεν.) ἀπῆλθεν. V. 8. κατατροφῆς) ἀνατροφῆς. ibid. συγόμενος) καὶ συγί-
μενος. ib. ἐξεβράσθη.) συνεβράσθη. V. 10. οὐ δ' ἦσαν οὔτε πατρὶου νόμῳ) οὐ δ' ἦσαν οὔτε πα-
τρὸς τάφου. V. 12. ἐν ταῖς οἰκίαις) εἰς τὰς οἰκίας. V. 13. Ἐγίνετο) ἐγίνοντο. ibid. ἀναιρέσεις, ἀ-
νέβων τε) ἀναιρέσεις, ἀνδρῶν τε. V. 14. νομαῖς) νομαῖς. V. 15. Οὐκ ἀρκ.) καὶ οὐκ ἀρκεθεῖς. V. 16.
ὑπὸ πολλῶν β. ἀνασταθέντα) ὑπ' αὐτῶν βασιλέων ἀνατεθέντα. ibid. συσύρων) addit ἐπέδιδε. V. 18.
συνέβη προσενέχεσθαι) συνέβαινε προσενέχεσθαι. ibid. καθάπερ ἦν ὁ) ἦν deest.

20. Διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμ-
μεταχῶν τῶν τῷ ἔθνει δυσπετημάτων
γενομένων, ὕψερν εὐεργετημάτων ὑπὸ τῷ
κυρίῳ ἐκοινώνησε, καὶ ὁ καταλιφθεὶς ἐν
τῇ τῷ παντοκράτορος ὀργῇ, πάλιν ἐν
τῇ τῷ μεγάλου δεσπότης καταλλαγῇ
μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη.

21. Ὁ οὖν Αντίοχος ὀκλακόςια πρὸς
τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τῷ ἱεροῦ
τάλαντα θάβλον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν
ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφα-
νίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν καὶ τὸ πέ-
λαγος πορευτὸν δέδωαι διὰ τὸν μείω-
ρισμὸν τῆς καρδίας.

22. Κατέλιπε δὲ καὶ ἐπιστάτας τῷ
κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ἱεροσολύμοις
Φίλιππον τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ
τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τῷ κα-
ταστήσαντος.

23. Ἐν δὲ Γαριζὲν Ἀνδρόνικον· πρὸς
δὲ τέτοις Μενέλαον, ὃς χεῖρις αὐτῶν
ἄλλων ὑπερήρετο τοῖς πολίταις, ἀπεχ-
θῇ δὲ πρὸς τὰς πολίτας Ἰεδαίους ἔχων
διάθεσιν.

24. Ἐπεμψε δὲ τὸν μυσάρεχην Ἀ-
δισμυρίεσ πολώνιον μετὰ στρατεύματος δισμυρίων
πρὸς τοῖς διχιλίοις, προσάξας τὰς ἐν
ἡλικίᾳ πάντας κατασφάζει, τὰς δὲ
γυναῖκας καὶ τὰς νεωτέρους πωλεῖν.

25. Οὗτος δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱε-
ρσόλυμα, καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς,

ἐπέρχεν ἕως τῆς ἀγίας ἡμέρας τῷ σαβ-
βάτου· καὶ λαβάν ἀργούντας τὰς Ἰου-
δαίους τοῖς ὑφ' ἐαυτὸν ἐξοπλησίαν παρ-
ήγγειλε.

26. Καὶ τὰς ἐλθόντας πάντας ἐπὶ
τὴν θεωρίαν συνεξέκентησε, καὶ εἰς τὴν
πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ
κατέκρωσε πλήθη.

27. Ἰούδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος δὲ-
κατὸς πε γνηθεῖς, καὶ ἀναχωρήσας εἰς γενηθεῖς
τὴν ἔρημον ἐν τοῖς ὄρεσιν θηρίων τρόπον
διέζη σὺν τοῖς μέλ' αὐτῶν, καὶ τὴν χορ-
τῶν τροφὴν σιτέμενοι διέτελεν, πρὸς
τὸ μὴ μεταχεῖν τῷ μολυσμῷ.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΜΕΤ' ἔ πολὺν δὲ χρόνον ἐξα-
πέσειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα
Ἀθηναῖον, ἀναγκάζειν τὰς
Ἰεδαίους μεταδιδόναι ἀπὸ τῶν πατρίων
νόμων, καὶ τοῖς τῷ Θεοῦ νόμοις μὴ πο-
λιτεύεσθαι.

2. Μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύ-
μοις νεὸν, καὶ προσονομάσαι Διὸς Ὀ-
λυμπίου, καὶ τὸν ἐν Γαριζὲν, καθὰς Γαριζὲν
ἐτύγγχανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες,
Διὸς ξενίς.

3. Χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ἔχλοις ἦν δι-
χερὴς ἡ ἐπίστασις τῆς κακίας.

4. Τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ
κώμων ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπεπληρέτο ἐκ-
δυμούν-

▼. 20. τοῦ ἔθνους δυσκ.) τῶν τῷ ἔθνει δυσπετημάτων. ibid. εὐεργετημάτων) adjicit ὑπὸ τοῦ κυρίου. ib. καταλιφθεὶς) καταλειφθεὶς. ▼. 21. ὁ γοῦν. ibid. εἰς τὴν Ἀντιόχειαν) absque articulo. ▼. 23. Γαριζὲν) γαριζὲν. ▼. 24. δισμυρίους δὲ) δισμυρίων πρὸς. ibid. τὰς νεωτέρους) absque articulo. ▼. 26. ἐλθόντας) ἐξελθόντας. ibid. κατέκρωσε) κατέκρωσε. ▼. 27. δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος) καὶ abest. ibid. γνηθεῖς) γνηθεῖς. ib. ἀναχωρήσας - - διέζη) ἀναχωρήσας εἰς τὴν ἔρημον, θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσιν διέζη. CAP. VI. ▼. 1. ἀπὸ τῶν πατρίων) ἐκ τῶν πατρίων. ib. Θεοῦ νόμοις) Θεοῦ νόμοις. ▼. 2. ἐν Γαριζὲν) ἐν γαριζὲν. ibid. Διοξενίου) διὸς ξενίς. ▼. 3. τοῖς ἔχλοις ἦν διχερὴς) τοῖς ἔχλοις ἦν καὶ διχερὴς. ▼. 4. ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπεπληρέτο) ἐπεπληρέτο ὑπὸ τῶν ἐθνῶν.

θυμούντων μεθ' ἑταίρων, καὶ ἐν τοῖς
περιβό- ἱεροῖς περιβόλοις γυναιξὶ πλησιαζόντων,
λων ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἐνδόν εἰσφε-
ρόντων.

5. Τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς ἀποδιδεσπαλ-
μένοις ἀπὸ τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπε-
πλήρωτο.

6. Ἦν δ' οὔτε σαββατίζεин, οὔτε πα-
τρώους ἑορτὰς διαφυλάττειν, οὔτε ἀ-
πλῶς Ἰουδαίων ὁμολογεῖν εἶναι.

ἦγον 7. Ἦγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης
εἰς τὴν κατὰ μῆνα τῆ βασιλείας γε-
νέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαιγχνισμόν· γε-
νομένης δὲ Διονυσίαν ἑορτῆς ἠναγκάζον-
το κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διο-
νύῳ.

8. Ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀ-
συγγείτονας Ἑλληνίδας πόλεις, Πτολε-
μαίε ὑποδεμένῃ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κα-
τὰ τῶν Ἰουδαίων ἀγειν καὶ σπλαιγχνί-
ζειν.

9. Τὰς δὲ μὴ προαιρεμένους μετα-
βαίνειν ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ κατασφάζειν·
παρὴν οὖν ὁρᾶν τὴν ἐνεσῶσαν ταλαι-
πωρίαν.

10. Δύο γὰρ γυναῖκες ἀνήχθησαν
περιτεμνηκῶσαι τὰ τέκνα αὐτῶν· τέτων
δὲ ἐκ τῶν μαζῶν κρεμάσαντες τὰ βρέ-
φη, καὶ δημοσίᾳ περιαναγόντες αὐ-
τὰς τὴν πόλιν κατὰ τῆ τείχους ἐκρή-
μνισαν.

11. Ἄλλοι δὲ πλησίον συνδραμόντες
εἰς τὰ σπήλαια, λεληθότως ἀγειν

τὴν ἐβδομάδα, μηνυθέντες τῷ Φιλίπ-
πῳ συνεφλογίσθησαν, διὰ τὸ εὐλαβῶς
ἔχειν βοηθῆσαι αὐτοῖς κατὰ δόξαν τῆς
σεμνοτάτης ἡμέρας.

12. Παρακαλῶ οὖν τὰς ἐντυγχάνον-
τας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συσέλλεσθαι διὰ
τὰς συμφορὰς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τι-
μωρίας μὴ πρὸς ἑλεθρον, ἀλλὰ πρὸς
παιδείαν τῆ γενους ἡμῶν εἶναι.

13. Καὶ γὰρ τὸ μὴ πολὺν χρόνον
ἐᾶσθαι τὰς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως
περιπίπτειν τοῖς ἐπιτίμοις, μεγάλης εὐε-
ργεσίας σημεῖον ἐστίν.

14. Οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μακροθυμῶν ὁ
δεσπότης μέχρι τῆ καταντήσαντας αὐ-
τὰς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀμαρτιῶν κολάση
ἔστω καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι.

15. ἵνα μὴ πρὸς τέλος ἀφικομένων
ἡμῶν τῶν ἀμαρτιῶν ὑσερον ἡμᾶς ἐκ-
δικᾷ.

16. Διόπερ οὐδὲ ποτε μὲν τὸν ἔλεον
αὐτῶν ἀφ' ἡμῶν ἀφίσησι· παιδεύων δὲ
μετὰ συμφορᾶς οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν
ἑαυτῆ λαόν.

17. Πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταῦθ' ἡ-
μῖν εἰσῆδω· δι' ὀλίγων δὲ ἐλευστέον ἐπὶ
τὴν διήγησιν.

18. Ἐλεάζαρος τις τῶν πρωτεύον-
των γραμματέων ἀνὴρ ἡδὴ προδεδικώς
τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσσψιν τῆ προσ-
ώπου κάλλιστος ἀναχαίων ἠναγκάζετο
Φαγεῖν ὕειον κρέας.

F f f f z

19. Ὁ δὲ

W. 4. περιβόλων) περιβόλοις. ibid. εἰσφερόντων.) φερόντων. V. 7. ἦγον) ἦγοντο. ibid. ἠναγκάζοντο)
addit. οἱ Ἰουδαῖοι. V. 8. Ἑλληνίδας πόλεις) transposita. ibid. Πτολεμαίου ὑποδεμένης) Πτολεμαίου
ὑποτιθεμένης. V. 10. ἀνήχθησαν) ἀνιέχθησαν. ibid. τέκνα) τέκνα αὐτῶν. V. 11. αὐτοῖς κατὰ
δόξαν) αὐτοῖς κατὰ τὴν δόξαν. V. 13. Καὶ γὰρ τὸ μὴ) γὰρ abest. ibid. τοῖς ἐπιτίμοις) ἐπιτι-
μίοις. V. 14. μέχρι) μέχρι. ibid. κολάση, ἔστω) κολάσαι, οὕτω. V. 16. ἔλεον) addit. αὐτοῦ.
V. 17. δὲ ἐλευστέον) δ' ἐλευστέον. V. 18. κάλλιστος ἀναχαίων) κάλλιστος τυγχάνων, ἀναχαίων.

19. Ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξάμενος αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε.

20. Προπύσας δὲ, καθ' ὃν ἔδει τρόπον προσέρχεσθαι τὰς ὑπομένοντας αἰμύναι αἰνέσθαι, ὧν ἡ θέμις γεύσασθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοσεργίαν.

21. Οἱ δὲ πρὸς τῷ παρὰ νόμον σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν ἀπολαμβάνοντες αὐτὸν κατιδίαν ἐνεκάλουν, ἐνεγκόντα κρέα, οἷς καθήκον αὐτῷ * χρῆσθαι. δι' αὐτὴν παρασκευασθέντα, † ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐδίδοντα τὰ ὑπὸ τῆ βασιλείας τεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν.

22. ἵνα τῷτο πράξας ἀπολυθῇ τῇ θανάτῃ, καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς τύχου αὐτοὺς φιλίαν τύχη φιλανθρωπίας.

23. Ὁ δὲ λογισμὸν ἀσεῖον ἀναλαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ τῆς τῆ γήρους ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπικλήτης καὶ πολιλείας ἐπιφανῆς πολιῆς καὶ τῆς ἐκ παιδὸς καλλιαναστροφῆς ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἀγίας φῆς καὶ θεοκτίστου νομοθεσίας ἀκολούθως ἀπεφώνησεν, ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν αἶθρ.

24. Οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων ὑπολαβίντες Ἐλεάζαρον τὸν ἐνε-

νηκονταετῇ μεταβῆναι εἰς ἄλλοφυλισμὸν,

25. καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν πλανηθῶσι δι' ἐμὲ, καὶ μῦθος καὶ κηλίδα τῇ γήρως κατακλήσωμαι.

26. Εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τῇ παρόντι ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς τῇ παντοκράτορος χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανόντων ἐκφεύξομαι.

27. Διόπερ ἀνδρείως μὲν ἔτι διαλλάξας τὸν βίον τῇ μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι,

28. τοῖς δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλελοιπώς εἰς τὸ προθύμως καὶ γενναίως ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἀγίων νόμων ἀπευθανάτιζεν. τσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ τὸ τύμπανον εὐθέως ἦλθεν. εἰπὼς

29. Τῶν δὲ ἀγόντων τὴν μικρὰν πρῶτον εὐμένειαν πρὸς αὐτὸν εἰς δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τῶν προειρημένων λόγων, ἐς αὐτοὺς ὑπελάμβανον ἀπόνειαν ὡς εἶναι.

30. Μέλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτῶν, ἀναστεινάξας εἶπε. Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἀγίαν γνῶσιν ἔχοντι φανερόν ἐστιν, ὅτι δυνάμενος ἀπολυθῆναι τῇ θανάτῃ σιληρὰς ὑποφέρω κατὰ τὸ σῶμα ἀλγυδόντας μαστιγόμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως διὰ τὸν αὐτὴν φόβον ταῦτα πάσχω.

31. Καὶ

V. 20. αἰμύναι) αἰνέσθαι. ibid. πρὸς τὸ ζῆν) διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν. V. 21. ἀπολαμβάνοντες) ἀπολαμβάνοντες. ibid. ἐνεκάλουν, ἐνεγκόντα) παρεκάλουν, ἐνεγκαντα. ib. χρῆσθαι) χρῆσασθαι. ib. ὑποκρίναι) ὑποκριθῆναι. ib. τεταγμένα) προσεταγμένα. V. 22. τύχαι) τύχη. V. 23. γήρως) γήρως. ibid. πολιλείας) πολιῆς. ib. ἀνατροφῆς) ἀνατροφῆς. V. 24. μεταβῆναι) μεταβηθῆναι. V. 25. κατακλήσωμαι) κατακλήσομαι. V. 28. εἰπὼς) εἰπὼν. V. 29. δυσμένειαν διὰ τῶν προειρημένων λόγων, ὡς αὐτοὶ ὑπελ.) δυσμένειαν μεταβαλόντων διὰ τὸ τὰς προειρημένους λόγους, ὡς αὐτοὶ διελάμβανον.

31. Καὶ ἔτος οὖν τέτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, ἃ μόνον τοῖς νέοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείοσις τῷ ἔθνει τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναϊότητος καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Συνέβη δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἀδελφὲς μετὰ τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τῆ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων υἱῶν κρεῶν ἐφάπτεσθαι μάλιστα καὶ νευραῖς αἰκίζομένους.

2. Εἷς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος ἔπε· τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν παρ' ἡμῶν; ἔτοιμοι γάρ ἀποθνήσκουσιν ἐσμέν ἢ πατρῴους νόμους παραβαίνειν.

3. Ἐκ θυμὸς δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς προσέταξε τήγαννα καὶ λέβητας ἐκ πυρῶν.

4. Τῶν δὲ παραχρῆμα ἐκπυρωθέντων, τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον προσέταξε γλωσσοτομεῖν, καὶ περισκυθίσαντας ἀκρωτηριάξαι, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συνοράντων.

λοιποῖς 5. Ἀχρησον δὲ αὐτὸν τοῖς ὄλοις γενόμενον ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προσάγειν ἔμπην καὶ τηγανίζειν· τῆς δὲ ἀτμίδος διδύσης ἐφ' ἱκανὸν διαδίδεσθαι τῷ τηγάνου ἀλλήλους παρεκάλειν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως·

6. Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἐφορεῖ, καὶ ταῖς

ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται, καὶ θάπερ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀντιμαρτυρέσης αἰδοῦς διεσάφησε Μωσῆς, λέγων· καὶ ἐπὶ τοῖς δέλοις αὐτῷ παρακληθήσεται.

7. Μεταλλάζαντος δὲ τῷ πρώτῳ τὸν τρόπον τέτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμόν· καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ περισύροντες ἐπὶ ἐπηρώτων, εἰ φάγεσαι πρὸ τῆ τιμωρηθῆναι τὸν κατὰ μέλος τὸ σῶμα;

8. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ Φωνῇ προτεῖπεν· οὐχί· διόπερ καὶ ἔτος τὴν ἐξῆς ἔλαβε βάσανον, ὡς ὁ πρῶτος.

9. Ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος ἔπε· σὺ μὲν ἀλάτωρ ἐκ τῆ παρόντος ἡμᾶς ζῆν ἀπολύεις, ὁ δὲ τῆ κόσμου βασιλεὺς ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτῶν νόμων εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει.

10. Μετὰ δὲ τούτων ὁ τρίτος ἐνεπαίζετο, καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλλε, καὶ τὰς χεῖρας εὐδαρσέως προέτεινε,

11. καὶ γενναίως ἔπεν· ἐξ ἐρανοῦ ταῦτα κέκλημαι, καὶ διὰ τὸς αὐτῷ νό· κέκλημαι μους ὑπεροῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτῷ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω κομίζεσθαι.

12. Ὡς αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τὸς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσσεσθαι τὴν τῷ νεανίσκου ψυχὴν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγυθόνας ἐτίθετο.

F f f f 3

13 Καὶ

CAP. VII. v. 2. ἔπε· μέλλεις) οὕτως ἔφη. τί μέλλεις. ibid. ἡμῶν) παρ' ἡμῶν. ib. πατρῴους νόμους παραβαίνειν) παραβαίνειν τὰς πατρῴους νόμους. v. 4. παραχρῆμα ἐκπυρωθέντων) transposita. v. 5. τοῖς λοιποῖς) τοῖς ὄλοις. ibid. διδύσης) διαδίδεσθαι. v. 6. Μωσῆς) μωϋσῆς. v. 7. περισύροντες ἐπηρώτων) περισύραντες ἐπηρώτων. ibid. κατὰ μέλος τὸ σῶμα;) transposita. v. 8. προτεῖπεν) ἔπεν. v. 10. προέβαλλε) προέβαλε. ibid. εὐδαρσέως) εὐδαρσῶς. v. 11. κέκλημαι) κέκλημαι. ibid. κομίζεσθαι) κομίσασθαι.

13. Καὶ τούτῃ δὲ μεταλλάξαντος τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκίζόμενοι.

14. Καὶ γενόμενος πρὸς τῷ τελευτῶν ἔτως ἔφη· αἰρετὸν μεταλλάσοντας ἀπὸ ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τῷ Θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτῆ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔστι.

15. Ἐχομένως δὲ τὸν πέμπτον προσάγοντες ἠκίζοντο.

16. Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶδων, ἔπεν· ἔξισιαν ἐν ἀνθρώποις ἔχων, ὃ θέλεις, ποιεῖς, φθαρτὸς ὢν· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τῷ Θεῷ καταλελειφθῆναι.

17. Σὺ δὲ καρτέρει, καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς κράτος, ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασιανεῖ.

18. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν ἔφη· μὴ πλάμῳ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι' ἑαυτὰς ταῦτα πάχομεν ἀμαρτάνοντας εἰς ἑαυτῶν Θεόν, διὸ ἄξια θαυμασμῶ γέγονε·

19. Σὺ δὲ μὴ νομίσης ἀθῶος ἔσεσθαι θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας.

20. Ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαυμαστή καὶ μνήμη ἀγαθῆς ἀξία, ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἐπ' αὐτῇ συνορῶσα μιᾷς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας εὐψύχως ἔφερε διὰ τὰς ἐπὶ Κύριον ἐλπίδας.

21. Ἐκάστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ τῶν ἀνθρώπων

πατρίῳ Φωνῇ, γενναίῳ πεπληρωμένῳ φρονήματι, καὶ τὸν θῆλυν λογισμόν ἄρσενι θυμῷ διεγείρας, λέγουσα πρὸς αὐτούς.

22. Οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἐκάστου σοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερύθμισα.

23. Τοιγαροῦν ὁ τῷ κόσμῳ κλίτης, ὃ πλάσας ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἐξευρῶν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἀποδίδω· ἑλέους, ὡς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτὰς διὰ τὰς αὐτῆ νόμους.

24. Ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν ονειδίζουσαν ὑφορώμενος Φωνήν, ἔτι τῷ νεωτέρου περιήγτος, ἔ μόνον διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι' ὄρκων ἐπίσου, ἅμα πλουτιεῖν καὶ μακαρίζον ποιῆσιν (καὶ) μεταδόμενον ἀπὸ τῶν πατρίων νόμων, καὶ φίλον ἔχειν, καὶ χρεῖας ἐμπιστεύειν.

25. Τῷ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέχοντος, προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρήγει γενέσθαι τῷ μειρακίῳ σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίῳ.

26. Πολλὰ δὲ αὐτῷ παρακινήσαντος, ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν.

27. Προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν ὥμὸν τύραννον, ἔτως ἔφησε τῇ πατρίῳ Φωνῇ· υἱέ, ἐλέησόν με τὴν ἐν

ν. 14. μεταλλάσσοντας ἀπὸ) μεταλλάσσοντα ὑπ'. ν. 16. ὃ θέλεις, ποιεῖς. ν. 17. βασιανεῖ.) βασιανεῖ. ν. 18. μάμῳ) μάτην. ibid. ἀμαρτάνοντας εἰς ἑαυτῶν Θ. ἄξια) ἀμαρτάνοντας εἰς τὸν ἑαυτῶν Θεόν, διὸ ἄξια. ν. 20. ἀγαθῆς) θαυμαστῆς. ν. 21. τῶν ἀνθρώπων) αὐτῶν. ν. 23. ἀποδίδωσιν) ἀποδώσει. ν. 24. (καὶ) abest. ibid. πατρίων) addit νόμων. ν. 25. γενέσθαι τῷ μειρακίῳ) transposita. ν. 26. παρακινήσαντος) παρακινῶντος. ν. 27. πατρίῳ) πατρίῳ.

ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἐν-
νέα, καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία,
καὶ ἐκτρέψασάν σε, καὶ ἀγαγοῦσάν
εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ τροφοφο-
ρήσασάν.

28. Ἀξιώ σε, τέκνον, ἀναβλέψαι
εἰς τὸν ἔρανόν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν
αὐτοῖς πάντα ἰδόντα γινῶναι, ὅτι
οὐκ ἔξ ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεός, καὶ
γίνεται τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἔτω γεγένηται.

29. Μὴ φοβῇς τὸν δῆμιον τῆτον,
ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν σου ἄξιός γενέμε-
νος ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ
κομίσαι ἔλπει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαι σε.

30. Ἐτι δὲ ταύτης * καταλεγέσης ὁ
* καὶ ἀλ- νεανίας ἔπε· τίνα μένετε; † οὐκ ὑπα-
γινέσης κέω τῷ προσάγματος τῷ βασιλέως·
† οὐκ τῷ δὲ προσάγματος ἀκέω τῷ νόμου τῷ
δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ

Μωσῆν Μωσέως.

31. Σὺ δὲ πάσης κακίας εὐρετὴς γε-
νόμενος εἰς τὲς Ἑβραίους ἢ μὴ διαφύ-
γῃς τὰς χεῖρας τῷ Θεῷ.

32. Ἡμεῖς γὰρ διὰ τὰς ἐαυτῶν ἀ-
μαρτίας πάσχομεν.

33. Εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξῃς καὶ παι-
δείας ὁ ζῶν Κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώρ-
γισαι, καὶ πάλιν καταλλαγήσθαι τοῖς
ἐαυτῷ δέλοις.

34. Σὺ δὲ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀν-
θρώπων μισαρότατε, μὴ μάτην μετω-

ρίζῃ φρενιόμενος ἀδύλοισ ἐλπίσιν ἐπὶ τὲς φρενιό-
μενος οὐρανίου παιδας ἐπαράμενος χεῖρα.

35. Οὕτω γὰρ τὴν τῷ παντοκράτο-
ρος ἐπόπλου Θεοῦ κρίσιν ἐκπέφρευγας.

36. Οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελ-
φοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες πόον ἀείαυ ἐπενέγ-
ζῶς ὑπὸ διαθήκην Θεῷ πεπλώκασι· σὺ καινὲς
δὲ τῇ τῷ Θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρό-
σιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίη.

37. Ἐγὼ δὲ καθάπερ οἱ ἀδελφοὶ
με καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι πε-
ρὶ τῶν πατρίων νόμων, ἐπικαλέμενος τὸν ἐπικα-
θεὸν * ἵλεων ταχύ τῷ ἔθνει γενέσθαι, λούμενος
καὶ σὲ μετὰ ἑτασμῶν καὶ μασιγῶν * ἵλεως
ἐξομολογήσασθαι, διότι μόνος αὐτὸς
Θεός ἐστιν.

38. Ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς με
σῆναι τὴν τῷ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν σῆσαι
ἐπὶ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως
ἐπηγγέμενην.

39. Ἐκδυμὸς δὲ γενόμενος ὁ βασι-
λεὺς τούτῳ παρὰ τὲς ἄλλους χειρί-
σως ἀπῆντησε πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ
μυκλήρισμῳ.

40. Καὶ οὗτος οὖν καθαρῶς τὸν βίον
μετήλλαξε, παντελῶς ἐπὶ τῷ Κυρίῳ
πεποιθώς.

41. Ἐσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ
ἐτελεύτησε.

42. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὲς σπλαγ-
χνισμὸς καὶ τὰς ὑπερβαλλούσας αἰ-
κίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώθη.

ΚΕΦ.

ν. 28. οὐκ ἔξ) ἐξ ἐκ. ibid. ἔτω γίνεται.) οὕτως γεγένηται. ν. 29. ἀδελφῶν σε) ἀδελφῶν. (ibid. κο-
μίσαι με σε.) κομίσωμαι σε. ν. 30. καταλεγέσης) καταλεγομένης. ibid. ἐκ) ἐκ. ib. διὰ Μω-
σῆν.) διὰ Μωσέως. ν. 34. φρενιόμενος) φρενιόμενος. ibid. τὰς ἑβραίους παῖδας ἐπαράμενος) τὰς
ἄλλας αὐτοῦ ἐπαίρομενος. ν. 36. ἐπενέγκαντες) ὑπενέγκαντες. ibid. ἀείαυ) ἀεινάου. ν. 37. ἀδελ-
φοὶ) addit. μου. ibid. ἐπικαλέμενος τὸν Θ. ἵλεως) ἐπικαλέμενος τὸν Θεὸν ἵλεων. ν. 38. σῆσαι)
σῆναι. ibid. ἐπηγγέμενην.) ἐπηγγέμενην. ν. 40. καθαρῶς) καθαρὸς τὸν βίον. ν. 42. τὰς σπλαγχνισ-
μὸς) absque articulo.

ΚΕΦ. Η΄. VIII.

Ιούδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος καὶ οἱ
σὺν αὐτῷ παρεισπορευόμενοι λελη-
θότως εἰς τὰς κώμας προσκα-
λοῦντο συγγενεῖς, καὶ τὰς μεμενηκό-
τας ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ προσλαμβανόμε-
νοι συνήγαγον εἰς ἑξακισχίλους.

ἐφιδεῖν 2. Καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον ἐπιδεῖν
καταπο- τὸν ὑπὸ πάντων καταπατέμενον λαὸν, οἰ-
νούμενον κλεῖραι δὲ καὶ τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν
ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα.

3. Ἐλεῖσαι δὲ καὶ τὴν καταφθει-
ρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσάπεδον
καταβο- γίνεσθαι, καὶ τῶν καταβούτων πρὸς αὐτὸν
ἔτων αἱμάτων εἰσακῆσαι.

4. καὶ μνηδῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀ-
ναμαρτήτων νηπίων παρανόμου ἀπω-
λείας· καὶ περὶ τῶν γενομένων εἰς τὸ
ὄνομα αὐτῆ βλασφημιῶν· καὶ μισο-
πονηρῆσαι.

5. Γενόμενος δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐν
συτέματι ἀνυπόστατος ἦδη τοῖς ἔθνεσιν
ἐγίνετο, τῆς ὀργῆς τῆ Κυρίου εἰς ἔλεον
τραπέισης.

χάρας 6. Πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκῆτως
ἐρχόμενος ἐνεπίμπεα, καὶ τὰς ἐπικαί-
ρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους
τῶν πολεμίων ἐνίκᾳ τροπούμενος.

7. Μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς
ἐπιβο- τοιαύτας ἐκείλῃς συνεργούς ἐλάμβανε·
λαῖς

καὶ λαλιά τις τῆς εὐανδρίας αὐτῆ διεχέιτο λαλιὰν
πανταχῇ. διηχεῖται

8. Συνορῶν δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μι-
κρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄν-
δρα, πυκνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐμερείαις
προβαίνοντα, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Κοί-
λης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν ἔ-
γραψεν ἐπιβοῇ τῶν τῆ βασιλείας
πράγμασιν.

9. Ὁ δὲ ταχέως προχειρισάμενος
Νικάνορα, τὸν τῆ Πατροκλέως τῶν πρώ-
των φίλων ἀπέστειλεν, ὑποτάξας παμ-
φύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν διαμυ-
ρίων, τὸ πᾶν τῶν Ἰουδαίων ἐξᾶραι γένος· τῆς ἰα-
συνέστη δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίαν ἄνδρα δαίης
στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις
ἔχοντα πείραν.

10. Διεσήσατο δὲ ὁ Νικάνωρ τὸν Φό-
ρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα τα-
λάνταν διχιλίαν ἐκ τῆς τῶν Ἰουδαίων
αἰχμαλωσίας ἐκπληρῶσειν.

11. Εὐθέως δὲ εἰς τὰς παραθαλασ- **παρα-**
σίους πόλεις ἀπέστειλε προσκαλέμενος ἐπὶ λουμπ-
ἀγορασμὸν Ἰουδαίων σωμάτων, * ἐπιχρῶν Ἰουδαί-
μον ἐνενήκοντα σώματα ταλάντε πα- * ὑπὸν-
ραχωρήσειν· ὃ προσδεχόμενος τὴν πα- νέμει-
ρὰ τῆ πικροκράτορος μέλλουσαν παρα- παρα-
κολυθεῖν αὐτῷ δίκην. λαθεῖται

12. Τῷ δὲ Ἰούδᾳ προσέπεσε περὶ τῆς
τῆ Νικάνωρος ἐφόδου· καὶ μεταδόντος
αὐτῆ τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρεσίαν τῆ
στρατοπέδου,

13. οἱ δει-

CAP. VIII. v. 1. καὶ Μακκαβαῖος) καὶ abest. ibid. συγγενεῖς) τὰς συγγενεῖς. ib. προσλαμ-
βανόμενοι) προσλαμβάνοντες. v. 2. ἐφιδεῖν τὸν ὑπὸ π. καταπατέμενον) ἐπιδεῖν τὸν ὑπὸ πάντων κατα-
πατέμενον. v. 3. καταβούτων) καταβούτων. v. 4. καὶ μνηδῆναι) καὶ abest. v. 5. ὁ Μακκα-
βαῖος ἢ συτέματι) ἐν συτέματι ὁ μακκαβαῖος. v. 6. χάρας) κώμας. ibid. πολεμίων) addit ἐνίκᾳ.
v. 7. ἐπιβολαῖς) ἐπιβλαῖς. ibid. λαλιὰν) λαλιά τις. ib. διηχεῖται) διεχέιτο. v. 9. τὸ πᾶν τῆς
Ἰουδαίας) τὸ σύνταγμα τῶν Ἰουδαίων. ibid. ἔχοντα πείραν) transposita. v. 11. προσκαλούμενος) προ-
σκαλεόμενος. ibid. Ἰουδαίων σωμάτων, ὑποχρῶμενος) Ἰουδαίων σωμάτων, ὑποχρῶμενος. ib. παρα-
κολυθεῖν αὐτῷ) παρακολυθεῖν ἐπὶ αὐτῷ. v. 12. μεταδόντος) addit αὐτῷ.

13. οἱ δειλاندρῶντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τῷ Θεῷ δίκην διεδίδρασκον (ἐαυτὰς) καὶ ἐξετόπιζον ἑαυτοὺς.

14. Οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντῃς ἐπώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν Κύριον ἠξίουσαν ῥύσασθαι τὰς ὑπὸ τῷ δυσσεβῆς Νικάνορος πρὶν συντυχεῖν πεπραμένους.

15. Καὶ εἰ μὴ δι' αὐτὰς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τὰς πατέρας αὐτῶν διαθήκας, καὶ ἕνεκα τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τῷ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεπῆς ὀνόματος αὐτῶν.

16. Συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τὰς περὶ αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τὰς τοῖς πολεμικοῖς, μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδικοῦσιν παραγενομένων, ἀλλὰ παραγινόμενων ἐπ' αὐτοὺς ἐθίων πολυηθίαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως.

17. πρὸ ἰφθαλμῶν λαβόντας τὴν ἀνόμως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕδριν, καὶ τὸν τῆς ἐμπειριγμένης πόλεως αἰκισμὸν, ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατάλυσιν.

18. Οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποιθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, * ἔφθασαν παντοκράτορι Θεῷ, δυναμένῳ καὶ τὰς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐν ἐνὶ νεύματι καταβαλεῖν πεποίηται.

19. Προσαναλεξάμενος δὲ αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντι-

λήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ Σενναχηρείμ, ἐκατόν ὀγδοήκονταπέντε χιλιάδας ὡς ἀπώλοντο,

20. καὶ τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς τὰς Γαλάτας παρατάξιν γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρεῖαν ἤλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν Μακεδόσι τετρακισχίλοις, τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων, οἱ ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' ἑξακισχιλίων βοήθειαν, καὶ ὠφέλειαν πολλὴν ἔλαβον.

21. Ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παρήσας καὶ ἐταίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς πατρίδος ἀποδηήσκειν τετραμερές τι ἐποίησε τὸ σφάτευμα.

22. Τάξας καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν προηγεμένους ἑκατέρας τάξεως Σίμωνα καὶ Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάθην, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίαν πρὸς τοῖς πεντακοσίοις,

23. ἔτι δὲ καὶ Ἐλεάζαρον, παραναγνὲς τὴν ἱερὰν βίβλον, καὶ δὲς σύνθημα Θεῷ βοηθείας, τῆς πρώτης σπείρης αὐτὸς προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικάνορι.

24. Γενομένου δὲ αὐτοῖς τῷ παντοκράτορος συμμαχου κατέσφαξαν τῶν πολεμίων ὑπὲρ τὰς ἑννακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπήρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς τῷ Νικάνορος στρατίας ἐποίησαν, πάντας δὲ φεύγειν ἠνάγκασαν.

Τομ. II.

G g g g

25. Τὰ

13. ἐαυτοὺς καὶ ἐξετόπιζον.) καὶ ἐξετόπιζον ἑαυτοὺς. V. 15. ἕνεκα) ἕνεκεν. V. 16. ἀριθμὸν) τὸν ἀριθμὸν. ibid. τοῖς δεσμοῖς) τοῖς πολεμικοῖς. ib. παραγινόμενων) παραγινόμενων. V. 18. πεποίηται) πεποίηται. ibid. ἔφθασαν) ἔφθασαν. ib. ἐνὶ ν. καταβαλεῖν) ἐν ἐνὶ νεύματι καταβαλεῖν. V. 19. ἐκατόν ὀγδ' χιλιάδες) τῶν ἐκατὸν ὀγδοήκονταπέντε χιλιάδων. V. 20. πρὸς τὰς Γαλάτας) πρὸς αὐτοὺς γαλάτας. ibid. ἑξακισχίλιοι) ὀκτακισχίλιοι. ib. γενομένην) γενομένην. V. 21. ἐποίησε τὸ σφάτευμα.) transposita. V. 22. Τάξας ἀδελφούς) τάξας καὶ τὰς ἀδελφούς. ibid. Ἰώσηπον καὶ Ἰωνάθην) Ἰώσηφον καὶ Ἰωνάθαν. V. 23. παραναγνούς) παραγινούς. ibid. σπείρης) σπείρας. V. 24. τὸ πλεῖον) τὴν πλείον. ibid. στρατίας, πάντας δὲ φεύγειν) στρατίας ἐποίησαν, πάντας δὲ φεύγειν.

25. Τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγενομένων ἐπὶ τὸν ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες δὲ αὐτὰς ἐφ' ἱκανὸν ἀπὸ τῆς ἀνέλευσιν ὑπὸ τῆς ὥρας συγκλειόμενοι.

χώρας 26. Ἦν γὰρ ἡ πρὸ τῆ σαββάτης δίκη, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροτόνησαν κατατρέχοντες αὐτούς.

27. Ὀπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκύλα ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο περιώως εὐλογούντες καὶ ἐξομολογέμενοι τῷ Κυρίῳ τῷ διασώσαντι αὐτὰς εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς.

28. Μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ἡκισμένοις καὶ ταῖς χήραις καὶ τοῖς ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ τὰ παιδία διμερίσαντο.

29. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιησάμενοι, τὸν ἐλεήμονα Κύριον ἤξιεν εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτῷ δέλοις.

30. Καὶ τοῖς περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνερίσαντες ὑπὲρ τὰς δισμυρίας αὐτῶν αἰεῖλον, καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν ῥωμαίων εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο, καὶ λαπλείονος Φυρα πλείω ἐμερίσαντο, ἰσομοίρους αὐτοῖς ἑαυτὰς καὶ τοῖς ἡκισμένοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες.

31. Ὀπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα συνέθηκαν εἰς τὰς ἐπικαίρους τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς Ἱερουσόλυμα.

32. Τὸν δὲ φυλάρχην τῶν περὶ Τιμόθεον αἰεῖλον ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τὰς Ἰθαίους ἐπιλελυτηκότα.

33. Ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι, ἀγόντας τὰς ἐμπρήσαντας τὰς ἱερὰς πυλῶνας Καλλιοθένην καὶ τινὰς ἄλλας ὑψήσαν εἰς οἰκίαν περὶ οἰκίδιον πεφηνότας, οἵ τινες ἄξιον τῆς δυσφηνολίας, σεβείας * ἐκομίσαντο μισθόν. καὶ τὸν

34. Ὁ δὲ τρισαλιτήριος Νικάνωρ, ὁ * ἐκομίσαντο τὰς χιλίας ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πράσιν σατο τῶν Ἰθαίων ἀγαθῶν, † τριχί-

35. ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν λίας νομιζομένων ἐλαχίστην εἶναι, τῇ τῷ Κυ. καὶ αὐτοῖς βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος τὸν ἐδῆτα, διὰ τῆς μεσογειοῦ δραπέτης τρόπον ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἦκεν εἰς Ἀντιόχειαν ὑπεράγειν δυσμενέσας ἐπὶ τῇ ὑπὲρ αὐτῶν εὐμενικῶς τῷ στρατοῦ διαφθορᾷ.

36. Καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀναδεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ἱερουσόλυμοις αἰχμαλωτίας κατορθώσασθαι, κατήγγελλεν ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν θεὸν τὰς Ἰθαίους, καὶ διὰ τὸν τρόπον τῶν ἀτρώτης εἶναι τὰς Ἰθαίους διὰ τὸ ἀκολοθεῖν τοῖς ἑαυτῷ προτεταγμένοις νόμοις.

ΚΕΦ.

V. 25. παραγενομένων) παραγενομένων. ibid. ἀπὸ τῆς χώρας) ὑπὸ τῆς ὥρας. V. 26. δίκη) abest. ibid. ἐκιδύσαντες) ἐμακροτόνησαν. V. 27. διασώσαντι) addit αὐτὰς. V. 28. καὶ τοῖς ὀρφανοῖς) absque articulo. ibid. διμερίσαντο) ἐμερίσαντο. V. 30. Καὶ τοῖς περὶ) καὶ τῶν περὶ. ibid. συνερίσαντες) συνερίζοντες. ib. τὸ ὄχυρμα τῶν ὑψηλῶν) ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν. ibid. πλείονος) πλείω. ib. αὐτοῖς) ἑαυτῶν. V. 33. ἄγοντας) ἄγοντες. ibid. Καλλιοθένην) addit καὶ τινὰς ἄλλας. ib. οἰκίδιον πεφηνότα, καὶ τὸν ἄξιον) οἰκίδιον πεφηνότα, οἵ τινες ἄξιον. ib. ἐκομίσαντο) ἐκομίσαντο. V. 34. ὁ τριχίλιος) ὁ τὰς χιλίας. V. 35. κατ' αὐτὸν) κατ' αὐτὸν. ibid. ὑπὲρ αὐτῶν εὐμενικῶς) ὑπεράγειν δυσμενέσας. V. 36. ἔχειν) addit τὸν θεόν. ibid. ἑαυτοῦ) ὑπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

ΠΕΡΙ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος ἀναλευκῶς ἀκόσμως ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων.

2. Εἰσεληλύθει γὰρ εἰς τὴν λεγομένην Περτέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν, καὶ τὴν πόλιν συνέχειν· διὸ δὴ τῶν πληθύν ὀρμησάντων, ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων βοήθειαν ἐτράπησαν· καὶ συνέβη τροπαιοῦντα τὸν Ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀχήμενα τὴν ἀναζυγὴν ποιῆσαι.

3. Ὅντι δὲ αὐτῷ κατ' Ἐκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ Νικάνορα καὶ τὰς περὶ Τιμόθεον γεγονότα.

4. Ἐπαρθείς δὲ τῷ θυμῷ ὥς τε καὶ τὴν τῶν πεφυγαδευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τὰς Ἰουδαίας ἐναπερεῖσθαι· διὸ συνέταξε τὸν ἀρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανεῖν τὴν πορείαν, κατὰ τῆς ἐξ ἔραιου δὴ κρίσεως συνέσεως αὐτῷ· ὥς γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε· πολυάνδριον Ἰουδαίων Ἱεροσόλυμα ποιήσω παραγινόμενος ἐκεῖ.

5. Ὁ δὲ παντεπόπτης Κύριος ὁ Θεὸς τῶ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐτὸς καταλίσσαντος τὸν λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνίκετος τῶν σπλάγχχνων ἀλγηδὼν, καὶ πικραὶ τῶν ἐνδόν βασάνοι,

6. πάνυ δικαίως τὸν πολλαῖς καὶ ξε-

νιζέσαις συμφοραῖς ἐτέρων σπλάγχχνα βασανίσαντα.

7. Ὁ δ' ἐδάμωσ τῆς ἀγερωχίας ἔληγεν· ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρωτο, πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τὰς Ἰουδαίας, καὶ κελεύων ἐποζῦνε τὴν πορείαν· συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀρματος φερομένου ῥοῖζω, καὶ δυσχερεῖ πλώματι περιπεσόντα πάντα τὰ μέλη τῆς σώματος ἀποσρεβλεῖσθαι.

8. Ὁ δ' ἄρτι δοκῶν τοῖς τῆς θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν, διὰ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων ὑπερηφανίαν, καὶ πλάσιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὑψηλὴν εἴησιν, κατὰ γῆν γενόμενος ἐν Φορείῳ παρεκομίζετο, φανεράν τῃ Θεοῦ πᾶσι τὴν δύναμιν ἐνδεικνύμενος.

9. Ὡς τε καὶ ἐκ τῆς σώματος τῆς δυσσεβῆς σκάληκας ἀναζειν, καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσι τὰς σάρκας αὐτῆς διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς ὁσμῆς αὐτῆς πᾶν τὸ στρατόπεδον βαρύνεσθαι τῇ τῆς σαπρίας.

10. Καὶ τὸν μικρῷ πρότερον τῶν ἑβραίων ἄστρων ἀπλεῖσθαι δοκοῦντα, παρεκομίζειν ἐδεῖς ἐδύνατο, διὰ τὸ τῆς ὁσμῆς ἀφόρητον βάρος.

11. Ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς ὑπερηφανίας λήγειν τετραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἐρχεσθαι θείας μάστιγι κατὰ σιγμὴν ἐπιτενόμενος ταῖς ἀλγηδόσι.

G g g g 2

12. Καὶ

CAP. IX. v. 1. περὶ τὴν) κατὰ τὴν. v. 4. καὶ τῶν πεφυγ.) καὶ τὴν τῶν πεφυγαδ. ibid. καταλύν) κατανεῖν. ib. οὕτως) ὥς τε. v. 5. παντεπόπτης) παντεπόπτης. v. 8. Ὁ δ' ἀντιδοκῶν) ὁ δ' ἄρτι δοκῶν. ibid. κύμασιν, διὰ) κύμασιν ἐπιτάσσειν, διὰ. ib. ὑπὲρ ἀνθρώπων ὑπερηφανίαν) ὑπὲρ ἀνθρώπων ἀλαζονείαν. ib. τῶν ὀρέων) τὰ τῶν ὀρέων. v. 9. τὴν σαπρίαν.) τῇ σαπρίᾳ. v. 11. τετραυσμένος) ὑπετετραυσμένος.

12. Καὶ μὴδὲ τῆς ὁσμῆς αὐτῆ ἀνέ-
χεσθαι δυνάμενος, ταῦτ' ἔφη· δίκαιον
ὑποτάσσεσθαι τῷ Θεῷ, καὶ μὴ θνητὸν
ὑπερή-
φαινα ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν ὑπερηφάνως.

13. Ἐνυχετο δὲ ὁ μισερὸς πρὸς τὸν
οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην, ἔτως
λέγων·

14. Τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, ἣν σπεύ-
δων παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ
πολυάνδριον οἰκοδομῆσαι, ἐλευθέραν ἀ-
ναδείξαι·

ὡς 15. Τὲς δὲ Ἰεδαίαις, ἧς διεγνώκει μὴ-
δὲ ταφῆς ἀξιώσας, οἰωνοβρώτες δὲ σὺν
ἐκτερίψαι τοῖς νηπίοις ἐκείφειν θηρίοις, πάντας αὐ-
τούς ἴσως Ἀθηναίοις ποιήσιν.

16. Ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἁγίον
νεῶν καλλίστοις ἀναθήμασι κοσμήσειν, καὶ
τὰ ἱερὰ σκευὴ πολυπλάσια πάντα ἀ-
ποδάσειν, τὰς δὲ ἐπιβαλλέσας πρὸς
τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ τῶν ἰδίων
προσόδων χορηγήσειν·

Ἰεδαῖος 17. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ἰουδαῖον ἔσθ-
θαι, καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν ἐπε-
λεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ τῷ Θεοῦ
κράτος.

18. Οὐδαμῶς δὲ ληγόντων τῶν πό-
ων, ἐπεληλύθει γὰρ ἐπ' αὐτὰν δικαία
ἡ τῷ Θεῷ κρίσις, τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελ-
πίσας, ἔγραψε πρὸς τὰς Ἰεδαίαις τὴν
ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν, ἔχουσαν ἰκ-

τηρίας τάξιν, περιέχουσαν δὲ οὕτως.

19. Τοῖς χρηστοῖς Ἰεδαίοις τοῖς πο-
λίταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν καὶ
εὖ πράττειν βασιλεὺς Ἀντίοχος καὶ
στρατηγός.

20. Εἰ ἔρρωσθε, καὶ τὰ τέκνα καὶ
τὰ ἴδια κατὰ γνώμην ἐσὶν ὑμῖν, εὐχομαι ἔσθαι
μὲν τῷ Θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς οὐρανὸν
τὴν ἐλπίδα ἔχων.

21. Καὶ γὰρ δὲ ἀδυνῶς διακείμεν, ὑμῶν τὴν
τιμὴν καὶ τὴν εὐνοίαν ἂν ἐμνημόνευον φι-
λοσόφως· ἐπαναγαγὼν ἐκ τῶν περὶ κατὰ
τὴν Περτίδα τόπων, καὶ περιπεσῶν ἀ-
θηνεῖα δυσχέρειαν ἐχέσθῃ, ἀναγκαῖον ἡ-
γησάμην φροντίζειν τῆς κοινῆς πάντων
ὑμῶν ἀσφαλείας·

22. Οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ' ἐμαυ-
τὸν, ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύ-
ξεσθαι τὴν ἀδένειαν.

23. Θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατὴρ,
καθ' οὓς καιροὺς εἰς τὰς ἀνω τόπους
ἐστρατοπέδευσεν, αἰέδειξε τὸν διαδεχόμενον.

24. Ὅπως ἐάν τι παραδόξον ἀποβαίῃ, μετὰ
καὶ προσαγγελθῇ τι δυσχερὲς, εἰδότες οἱ προσα-
κατὰ τὴν χώραν, ἃ καταλέλειπται πέλθῃ
τὰ πράγματα, μὴ ἐπιταράσσωνται·

25. Πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τὰς
παρακειμένους δυνάμεις καὶ γειτνιωῖσας
τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας καὶ τῆς βα-
προσδοκῶντας τὸ ἀποθησόμενον, ἀνα-
σιλείας
δὲδειχα

ν. 12. ἀνέχεσθαι δυνάμενος) transposita. ibid. ὄντα φρονεῖν ὑπερήφαινα.) ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν ὑπερη-
φάνως. ν. 13. οὕτως) οὕτω. ν. 15. ὡς) ἧς. ibid. σὺν τοῖς ν. ἐκτερίψαι) δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκτερίψαι.
ν. 16. νεῶν) νεῶν. ν. 17. Ἰεδαῖος) ἰουδαῖον. ν. 18. ἔχουσαν ἰκτετηρίας τάξιν) transposita. ν. 19. Ἀν-
τίοχος καὶ στρατηγός.) transposita. ν. 20. ἔρρωσθε) εἰ ἔρρωσθε. ibid. ἔσθαι ὑμῖν, εἰς ἑαυτὸν) ἐσὶν
ὑμῖν, εὐχομαι μὲν τῷ Θεῷ τὴν μεγίστην χάριν, εἰς ἑαυτὸν. ν. 21. ὑμῶν τὴν τιμὴν) praeimitit κατὰ
γὰρ δὲ ἀδυνῶς διακείμεν. ibid. εὐνοίαν) addit ἂν. ib. ἐπαναγαγὼν ἐκ τῶν κατὰ) ἐπαναγὰν ἐκ τῶν
περὶ. ib. πάντων ὑμῶν) πάντων. ν. 23. διαδεχόμενον.) διαδεχόμενον. ν. 24. ἀποβαίῃ) ἀποβαίῃ.
ibid. καὶ προσαγγελθῇ τι) ἢ καὶ προσαγγελθῇ τι. ib. χώραν) χώραν. ν. 25. τῆς βασιλείας) τῇ
βασιλείᾳ. ibid. καὶ προσδοκῶντας) προσδεχομένους.

δέδειχα τὸν υἱόν μου Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολλάκις ἀνατρέχων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείοις ὑμῶν παρεκατετιθέμην καὶ συνίσαν· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα.

26. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς καὶ ἀξίῳ, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν, ἕκαστον σνητηρεῖν τὴν ἔσταν εὐνοίαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου·

27. Πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν ἐπιεικῶς καὶ Φιλανθρωπῶς παρακολυθῶντα τῇ ἐμῇ συναθέρπαισι προαιρέσει συμπεριενεχθῆσθαι ὑμῖν.

28. Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλασφημος τὰ χεῖρις παθὼν, ὡς ἐτέρος διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὅρεσιν οἰκίῳ μόνῳ κατέστρεψε τὸν βίον.

29. Παρακομίζεται δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύντροφος αὐτῶ· ὅς καὶ εὐλαβηθεὶς τὸν υἱόν Ἀντίοχου πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διακομίσθη.

ΚΕΦ. Ι'. Χ.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΣ δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τῷ Κυρίῳ προάγοντος αὐτῆς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν·

2. τὰς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμὲς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημευρημένους, ἔτι δὲ τεμένη καθεῖλαν.

3. Καὶ τὸν νεὺν καθαρίσαντες, ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν, καὶ πυρώσαντες

λίθους, καὶ πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες, ἀνήνεγκαν θυσίας μετὰ διетη χρέον, καὶ θυμίαμα καὶ λύχνους, καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποίησαντο.

4. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἡξίωσαν τὸν Κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν, μηκέτι περιπεσεῖν τοιούτοις κακοῖς, ἀλλ' ἐάν ποτε καὶ ἀμάρτωσιν, ὑπ' αὐτῷ μετὰ ἐπιεικείας παιδεύεσθαι, καὶ μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι παραδιδόσθαι.

5. Ἐν ἧ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὺς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν καθαρισμόν γεῖσθαι τῷ νεοῦ, τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τῷ αὐτῷ μηνὸς, τῷ Χασελεῦ.

6. Καὶ μετ' εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνοματῶν τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μικρῶ χρέος τὴν τῶν σκηνῶν ἐσρτήν ἐν τοῖς ὅρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι.

7. Διὸ θύρσους καὶ κλάδους ὠραίους, ἔτι δὲ καὶ φοίνικας ἔχοντες, ἠνυχάρισον τῷ εὐδοῶσαντι καθαρίσαι τὸν ἑαυτῷ τόπον.

8. Ἐδογματίσαν τε μετὰ κοινῆ προσηύματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ἰουδαίων ἔθνεϊ κατ' ἐνιαυτὸν ἄγειν τὰςδε τὰς ἡμέρας. δεκάτας

9. Καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντιόχου τῷ προσαγορευθέντος Ἐπιφανῆς τελευτῆς οὕτως εἶχε.

G g g g 3

10. Nun

ν. 25. τὸν υἱόν) addit με. ibid. παρακατετιθέμην) παρακατετιθέμην. ν. 26. τὸν υἱόν) addit μου. ν. 27. συναθέρπαισι) παρακολυθῶντα. ν. 29. εὐλαβηθεὶς) διευλαβηθεὶς. C A P. X. ν. 2. καθεῖλαν) καθεῖλον. ν. 3. ναιῶ) νεὺν. ibid. θυσίας) θυσίαν. ν. 4. παραπεσεῖν) περιπεσεῖν. ibid. ἐπιεικείας) ἐπιεικείας παιδεύεσθαι, καὶ μὴ. ν. 5. τῷ Χασελεῦ) ὅς ἐστι χασελεῦ. ν. 7. ἔτι δὲ καὶ φοίν.) καὶ abest. ibid. ἠνυχάρισον τῷ εὐδοῶσαντι καθαρίσαι) ὕμνος ἀνέφερον τῷ εὐδοῶσαντι καθαρῶς διδοῦναι. ν. 8. Ἐδογματίσαν τε μετὰ) ἐδογματίσαν δὲ μετὰ. ibid. τὰς δεκάτας ἡμέρας.) τὰς δὲ τὰς ἡμέρας.

ὑπατον 10. Νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα
Ἀντίοχον, υἱὸν δὲ τῷ ἀσπείδῳ γενόμενον
πόλεων ἔχοντα τῶν πόλεων κακὰ.

11. Οὗτος γὰρ παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
Λυσίαν τινὰ, Κοίλης δὲ Συρίας, καὶ
Φοινίκης στρατηγὸν πρῶταρχον.

12. Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλέμενος
Μάκρων τὸ δικαίον συντηρεῖν προηγέμενος
πρὸς τὰς Ἰουδαίας διὰ τὴν γενομένην
αὐτὸς αὐτὴν ἀδικίαν, ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς
αὐτὴν εἰρηνικῶς διεξάγειν.

13. Ὃθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν
Φίλων πρὸς τὸν Εὐπάτορα, καὶ προ-
δότης παρέκασα ἀνέων, διὰ τὸ τὴν
Κύπρον ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τῷ Φιλομή-
τορος ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν
Ἐπιφανῆ ἀναχωρεῖται, μήτε εὐγενῆ
ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀδυναμίας Φαρμακεύσας
αὐτοῦ ἐξέλιπε τὸν βίον.

14. Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς
τῶν τόπων, ἐξενотρόφει, καὶ παρέκα-
στα πρὸς τὰς Ἰουδαίας ἐπολεμοτρόφει.

15. Ὅμῃ δὲ τῇ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐγ-
κρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύ-
μναζον τὰς Ἰουδαίας, καὶ τὰς φυγαδεύ-
σας ἀπὸ Ἱερουσολύμων προσλαβόμενοι πο-
λεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν.

16. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον ποιη-
σάμενοι λιτανεύσαντες, καὶ ἀξιώσαντες τὸν

Θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ
τὰ τῶν Ἰουδαίων ὀχυρώματα ὤρμη-
σαν.

17. οἷς καὶ προσβαλόντες εὐρώσας,
ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῶν τόπων, πάν-
τας τε τὰς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους
ἡμύναντο· κατέσφαζόν τε τὰς ἐμπί-
πτοντας, ἀνείλον δὲ ἐκ ἧττον τῶν δια-
μυρίων.

18. Συμφυγόντων δὲ ἐκ ἑλαττον τῶν
ἐννακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς
εὖ μάλα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορ-
κίαν ἔχοντας,

19. ὁ Μακκαβαῖος εἰς ἐπείγῃσιν τό-
πους ἀπολιπὼν Σίμωνα καὶ Ἰώσηπον,
ἔτι δὲ καὶ Ζακχαῖον καὶ τὰς σὺν αὐτῷ
ἱκανὲς πρὸς τὴν τέτων πολιορκίαν, αὐ-
τὸς ἐχωρίσθη.

20. Οἱ δὲ περὶ τὸν Σίμωνα Φιλαργυ-
ρήσαντες ὑπὸ τιναν τῶν ἐν ταῖς πύρ-
γοις ἐπέδθησαν ἀργυρίῳ· ἐπὶ αἰκίαι δὲ
μυρίας δραχμὰς λαβόντες, εἰσάσαν τι-
νας διαρρῦναι.

21. Προσαγγεληθέντος δὲ τῷ Μακ-
καβαίῳ περὶ τῆς γεγενότος, συναγα-
γὼν τὰς ἡγουμένους τῷ λαῷ, κατηγο-
ρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασιν τὰς ἀδελ-
φούς, τὰς πολεμίους κατ' αὐτῶν ἀπο-
λύσαντες.

22. Τέτῃς μὲν ἐν προδότας γενομέ-
νους ἀπέκλεινε, καὶ παραχρῆμα τὰς
δύο πύργους κατελάβετο.

23. Τοῖς

10. ὑπατον) εὐπάτορα. ibid. τὰ συνέχοντα τῶν πόλεων κακὰ.) τὰ τῶν πόλεων κακὰ. 11. Οὐ-
τος) αὐτός. ibid. τὴν βασιλείαν) absque articulo. 12. πρὸς τὰς Ἰουδαίας) εἰς τὰς Ἰουδαίας.
ibid. πρὸς αὐτοὺς ἀδικίαν, ἐπειρᾶτο) εἰς αὐτὰς ἀδικίαν, καὶ ἐπειρᾶτο. 13. μήτε εὐγενῆ ἐξουσίαν
εὐγενεαίως φασιν.) μήτε εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ὑπ' ἀδυναμίας φαρμακεύσας. 14. πρὸς τὰς
ἰουδαίας) πρὸς τὰς Ἰουδαίας. 15. τῇ καὶ) τῇ. ibid. φυγαδεύσαντας) φυγαδευθέντες. 17. κατέ-
σφαζόν τε) κατέσφαζον δὲ. 18. Ἰώσηπον) Ἰώσηφον. ibid. ἔτι δὲ Ζακχαῖον) ἔτι δὲ καὶ Ζακχαῖον.
19. 20. δὲ μυρίας) δὲ μυριάδας. 21. πέπρακα) πεπράκασιν.

23. Τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐδοκίμως, ἀπώλεσεν ἐν τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν διαμυρίων.

24. Τιμόθεος δὲ ὁ πρῶτον ἡγήθη ἐν ὑπὸ τῶν Ἰεδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς, καὶ τὰς τῆς Ἀσίας γενομένους ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς δοριάλωντον λεγόμενος τὴν Ἰεδαίαν.

25. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαδαῖον, συνεγγίζοντες αὐτῷ, πρὸς ἱκεσίαν τῷ Θεῷ ἐτροίπησαν, γῆν τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες, καὶ τὰς ὁσφύας σάκκοις ζώσαντες,

26. ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τῇ θυσιασθῆναι κρηπίδα προσπεσόντες, ἤξιον ἔλεον αὐτοῖς γενομένοι ἐχθρεῦσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, καὶ ἀντικεισθῆναι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς καὶ ὁ νόμος διασαφεῖ.

27. Γενομένοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, προῆγον ἀπὸ τῆς πίλεως ἐπὶ πλείον· συνεγγίσαντες δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐφ' ἑαυτῶν ἦσαν.

28. Ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς διαχωμένης, προσέβαλλον ἑκάτεροι· οἱ μὲν οὖν ἔγγυον ἔχοντες εὐημερίας καὶ νίκης μετὰ ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγὴν, οἱ δὲ καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν.

29. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ ἔρανος ἐφ' ἵππων χρυσοχαλίνων πέντε ἄνδρες

διαπρεπεῖς, καὶ ἀφηγέμενοι τῶν Ἰεδαίων οἱ δύο.

30. Καὶ τὸν Μακκαδαῖον μέσον λαβόντες, καὶ σκεπάζοντες ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις, ἄτρωτον διεφύλασσον· εἰς δὲ τὰς ἐναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνὲς ἐξερίπτον· διὰ συγχυθέντες ἀορασίαι, διεκόπιντο ταραχῆς πεπληρωμένοι.

31. Κατεσφάγησαν δὲ διαμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἵππεῖς δὲ ἑξακόσιοι.

32. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γάζαρα λεγόμενον ὀχυρῶμα, εὖ μάλα φρούριον, στρατηγούντος ἐκεῖ Χαίρεου.

33. Οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαδαῖον ἀσμένως περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας.

34. Οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνότητι τῇ τότε πεποιθότες, ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν, καὶ λόγους ἀθεμίτους προῖοντο.

35. Ὑποφάνης δὲ τῆς πέμπτης ἡμέρας, εἰκοσι νεανῖαι τῶν περὶ τὸν Μακκαδαῖον πυρρῶντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας, προσβαλόντες τῷ τεῖχει, ἀβρόντο καὶ θηριώδει θυμῷ τὸν ἐμπύπλοντα ἔκοπιν.

36. Ἄλλοι δὲ ὁμοίως προσαναδάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τὰς ἔνδον, ἐνέπιμπρων τὰς πύργους, καὶ πυρὰς ἀνάπτοντες, ζῶντας τὰς βλασφήμους κατέκαιον· οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπιν,

εἰς δὲ

ν. 24. ὁ πρῶτον) ὁ πρότερον. ν. 25. ἱκεσίαν τῷ Θεῷ, γῆ) ἱκεσίαν τῷ Θεῷ ἐτροίπησαν, γῆ. ν. 26. ἔλεον) ἔλεον. ibid. καθὼς καὶ ὁ) καθὼς ὁ. ν. 28. διαχωμένης) διαδοχομένης. ibid. προσέβαλλον) προσέβαλλον. ib. οἱ μὲν ἐν) ἐν abest. ib. μετὰ ἀρετῆς) μετ' ἀρετῆς. ν. 29. Γενομένης) γενομένης. ibid. πέντε ἄνδρες) transposita. ν. 30. διεφύλασσον) διεφύλαττον. ibid. ἐναντίους) ὑπεναντίας. ib. ἐξερίπτον) ἐξερίπτον. ib. διεκόπιντο) κατεκόπιντο. ν. 33. ἀσμένως) ἀσμενοί. ibid. τέσσαρας) τέσσαρας. ν. 34. προῖοντες) προῖοντο. ν. 35. Ὑποφάνης) ὑποφάνης. ibid. καὶ εἰκοσὶ) εἰκοσι. ib. προσβαλόντες) προσβαλόντες. ν. 36. ἀνάπτοντες) ἀνάφταντες.

εἰσδεξάμενοι δὲ τὴν λοιπὴν τάξιν προ-
κατελάβοντο τὴν πόλιν,

37. καὶ τὸν Τιμόθεον ἀποκερυμμένον
ἐν τινὶ λάκκῳ κατέσφαξαν καὶ τὸν τού-
τε ἀδελφὸν Χαϊρέαν καὶ τὸν Ἀπολλο-
φάνην.

38. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, μεθ'
ὑμῶν καὶ ἐξομολογήσεως εὐλόγουν τῷ
Κυρίῳ τῷ μεγάλῳ εὐεργετῇ τὸν Ἰσ-
ραήλ, καὶ τὸ νῦν αὐτοῖς δίδοντι.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

χρόνι-
σκον

ΜΕΤ' ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον
Λυσίας ἐπίτροπος τῆ βασι-
λέως καὶ συγγειῆς καὶ ἐπὶ
τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέρων
ἐπὶ τοῖς γενοῖσι,

2. Συναθροίσας περὶ τὰς ὁκτώ μυ-
ριάδας καὶ τὴν ἵππον ἅπασαν, παρε-
γίνετο ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας, λογιζόμενος
τὴν μὲν πόλιν Ἑλλήσιν οἰκητήριον ποιή-
σειν,

3. τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον, καθὰς
τὰ λοιπὰ τῶν ἔθνῶν τεμένη, πρατὴν
δὲ κατὰ ἔτος τὴν ἀρχιερωσύνην ποιή-
σειν.

4. Οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τῆ
Θεοῦ κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς
πεδῶν μυριάσι τῶν πεζῶν καὶ ταῖς χιλιάσι τῶν
ἵππεων καὶ τοῖς ἐλέφασιν τοῖς ὀδοή-
κοντα.

5. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ

συνεγγίσας τῷ Βαιθσάφ, ὄντι μὲν ἐρυμνῷ
χωρίῳ, Ἱεροσολύμων δὲ ἀπέχοντι ὥστε
χοίλους πέντε, τῆτο ἔθλιβεν.

6. Ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν Μακ-
καβαῖον πολιορκῶντα αὐτὸν τὰ ὀχυρώ-
ματα, μετὰ ὀδυμῶν καὶ δακρύων ἰκέ-
τευον σὺν τοῖς ὅχλοις τὸν Κύριον ἀγα-
θὸν ἄγγελον ἀποσείλαι πρὸς σωτηρίαν
τῷ Ἰσραήλ.

7. Αὐτὸς δὲ ὁ Μακκαβαῖος πρῶτος
ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα προετρέψατο τῆς
ἄλλης, ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπι-
βοηθεῖν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ
καὶ προθύμως ἐξώρμησαν.

8. Αὐτόθι δὲ πρὸς τοῖς Ἱεροσολύμοις
ὄντων, ἐφάνη προηγέμενος αὐτῶν Ἐπιπ-
πος ἐν λευκῇ ἐδῆτι πανοπλίαν χρυ-
σῇν κραδαίνων.

9. Ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν τὸν
ἐλεήμονα Θεόν, καὶ ἐπεβρόδισαν ταῖς
ψυχαῖς, ἔ μόνον ἀνθρώπους ἀπὸ καὶ
θῆρας (δὲ) τῆς ἀγριωτάτης καὶ σι-
θηρᾶ τείχη τιτρώσκειν ὄντες ἔτοιμοι,

10. προῆγον ἐν διασκευῇ τὸν ἀπ' ἐ-
ρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες ἐλεήσαντος
αὐτὸς τῆ Κυρίου.

11. Λεωτηδὼν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τῆς
πολεμίας, κατέσφρασαν αὐτῶν χιλίους
πρὸς τοῖς μυρίοις, ἵππεις δὲ ἑξακοσίαις
πρὸς χιλίοις· τῆς δὲ πάντας ἠνάγκα-
σαν φεύγειν.

12. Οἱ

ν. 37. Ἀπολλοφάνην.) ἀπολλοφάνην. ν. 38. ἐξομολογήσεως) ἐξομολογήσεων. CAP. XI. ν. 1. χρόνι-
σκον) χρόνον. ν. 2. ἅπασαν) πᾶσαν. ibid. παρεγίνετο) παρεγίνετο. ν. 3. κατ' ἔτος τὴν ἀρχιερω-
σύνην) transposita. ν. 4. μυριάσι τῶν πεδῶν) μυριάσει τῶν πεζῶν. ν. 5. Βαιθσάφ.) τῷ Βαιθσάφ.
ibid. Ἱεροσολύμων δὲ) ἀπὸ δὲ Ἱεροσολύμων. ib. χοίλους) σάβλους. ν. 6. μετὰ ὀδυμῶν) μετ' ὀδυ-
μῶν. ν. 7. ὁ Μακκαβαῖος πρῶτος) transposita. ν. 8. Αὐτόθι δὲ πρὸς) αὐτόθι δὲ καὶ πρὸς. ν. 9.
ἀνθρώπους θῆρας δὲ τῆς) ἀνθρώπους ἀπὸ καὶ θῆρας τῆς. ν. 10. προῆγον) προεῆγον. ν. 11. Λεω-
τηδων δὲ) λεωτηδὼν δὲ. ibid. πρὸς χιλίοις) πρὸς τοῖς χιλίοις. ib. φεύγειν.) φεύγειν.

12. Οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματῆται πὸν πειράσονται παραίτιος ὑμῶν ἀγαθῶν γενέσθαι.

20. Ὑπὲρ δὲ τούτων κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε καὶ τοῖς παρ' ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν.

21. Ἐβρώδε. ἔτες ἑκατοσὶν τεσσαρακοσὶ ὀγδόε, Διοσκορινδίδε τετράδι καὶ εἰκάδι.

22. Ἡ δὲ τῷ βασιλέως ἐπιστολὴ περὶ ἔχεν οὕτως· Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν.

23. Τῷ πατρὸς ἡμῶν εἰς Θεοὺς μεταστάντος, βουλόμενοι τὲς ἐκ τῆς βασιλείας ἀταράχους ἵντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν,

24. ἀκηκοότες τὲς Ἰεδαίους μὴ συνευδοκούντας τῇ τῷ πατρὸς εἰς τὰ Ἑλληνικὰ μεταστέσει, ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἰρετίζοντας, ἀξιοῦν συγχωρηθῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα αὐτῶν.

25. Αἰρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκλὸς ταραχῆς εἶναι, κρηνομεν τὸ τε ἱερὸν ἀποκατασταθῆναι αὐτοῖς, καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθνη.

26. Εὖ ἔν ποιήσεις διαπεμφθήμενος πρὸς αὐτὰς καὶ δὲς δεξιὰς, ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν, εὐθυμοί τε ᾧσι, καὶ ἡδέως διαγίνωνται πρὸς τῇ τῶν ἰδίων ἀντιλήψει.

27. Πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τῷ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύδε ἦν· Βασιλεὺς Ἀντίοχος

Η h h h

τῇ

13. Οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων, πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονός περὶ αὐτὸν ἑλάττωμα, καὶ συνοήσας ἀνικήτους εἶναι τὰς Ἑβραίας, τῷ πάντα δυναμένου Θεῷ συμμαχοῦντος αὐτοῖς προσαποστείλας,

14. ἔπεισε συλλύεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, καὶ διότι καὶ τὸν βασιλέα πείσει πείσιν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι.

15. Ἐπένευσε δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει τῷ συμφέροντος φροντίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκε τῷ Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν Ἰεδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεὺς.

16. Ἦσαν γὰρ γεγραμμένοι τοῖς Ἰεδαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν Λυσίου, περιέχουσαι τὸν τρόπον τούτον· Λυσίας τῷ πληθύνει τῶν Ἰεδαίων χαίρειν.

17. Ἰωάννης καὶ Ἀβεσσαλὼμ οἱ πεμφθέντες παρ' ὑμῶν, ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον χρηματισμὸν, ἤξιον περὶ τῶν δι' αὐτὲς σηματομένων.

18. Ὅσα μὲν ἔν ἔδει καὶ τῷ βασιλεὶ προσεγεγῆναι διεσάφησα, ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συνεχώρησεν.

19. Ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσητε τὴν εἰς τὰ πράγματα εὐνοίαν, καὶ εἰς τὸ λοι-

Tom. II.

ν. 13. αὐτὸν ἑλάττωμα) ἐκ τὸν ἑλάττωμα. ibid. τῷ πάντα δυναμένου) τοῦ πάντα δυναμένου. ν. 14. συλλύεσθαι) συλλύεσθαι. ibid. πείσει) πείσιν. ν. 15. ὁ γραμματεὺς) ὁ βασιλεὺς. ν. 16. γεγραμμένοι) αἱ γεγραμμένοι. ν. 19. παραίτιος) addit ὑμῖν. ν. 20. Ὑπὲρ δὲ τούτων) ὑπὲρ δὲ τούτων. ν. 21. τετράδι καὶ εἰκάδι.) εἰκοσὶν τετράδι. ν. 23. βελομένη) βουλόμενοι. ibid. τῶν Ἰεδαίων) τῶν ἰδίων. ν. 24. εἰς τὰ Ἑλληνικά) ἐπὶ τὰ Ἑλληνικά. ibid. ἀξιοῦν) καὶ διὰ τῶν ἀξιοῦντας. ib. νόμιμα) addit αὐτῶν. ν. 25. ἀποκατασταθῆναι αὐτοῖς) transposita. ν. 26. πρὸς τῇ τ. ἰδ. ἀντιλήψει.) πρὸς τῇ τῶν ἰδίων ἀντιλήψει. ν. 27. τοιαύδε ἦν) τοιαύτη ἦν.

τῇ γεγεσίᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις χαίρειν.

28. Εἰ ἔρρωθε, εἴη ἂν ὡς βελομένοι καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνοντες.

βελόμε- 29. Ἐνεφάνισεν ἡμῖν Μενέλαος βέλε-
vos δαι κατελθόντας ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις.

30. Τοῖς οὖν κατὰ πορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιά μετα τῆς ἀδείας.

31. Χρηθῆναι τὰς Ἰουδαίας τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις καθὰ καὶ τὸ πρότερον, καὶ εἰδὲς αὐτῶν κατ' ἐξένα τρόπον παρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἡγνοημένων.

32. Πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακαλέσονται ὑμᾶς.

λέσαντα 33. Ἐρρωθε. ἔσας ἑκατοσὲ τεσσαρακοσὲ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πεντεκαίδεκάτη.

Μάινιος 34. Ἐπεμφαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτὰς ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτως. Κόιντος Μένιος, Τίτος Μένιος πρεσβύται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ τῶν Ἰουδαίων χαίρειν.

35. Ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τῷ βασιλέως συνεχώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκῶμεν.

36. Ἄ δὲ ἔκρινε προσανενηχθῆναι τῷ βασιλεῖ, πέμφατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψάμενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκθῶμεν, ὡς καθήκει ἡμῖν, ἡμεῖς γὰρ ἵν' ἔχω-
μεν προσάγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν.

37. Διὸ σπεύτατε, καὶ πέμφατέ τινας, ὅπως καὶ ἡμεῖς, ἐπιγνώμεν ὁποῖας ἐστὲ γνώμης.

38. Ὑγιαίνετο· ἔσας ἑκατοσὺ τεσσαρακοσὺ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πεντεκαίδεκάτη.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΔΕ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΤΟΥΤΩΝ, ὁ μὲν Λυσίας ἀπῆι πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο.

2. Τῶν δὲ κατὰ τόπον στρατηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τῷ Γενναίου, ἐπὶ δὲ Ἰερώνυμος καὶ Δημοφῶν, πρὸς δὲ τούτοις Νικάνωρ ὁ Κυπριαρχῆς, οὐκ εἶον αὐτὰς εὐσαθεῖν καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας τὰς ἀγειν.

3. Ἰοππῖται δὲ τηλικῶτο συνετέλεσαν τὸ δυσέδημα, παρακαλέσαντες τὰς ἐν ἑαυτοῖς οἰκοῦντας Ἰουδαίους ἐμῆναι εἰς τὰ παρακατασθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναῖξιν καὶ τέκνοις, ὡς μηδεμιᾶς ἐνεσώσης πρὸς αὐτὰς δυσμενείας.

4. Κατὰ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, καὶ τέτων ἐπιδεξαμένων, ὡς ἂν εἰρηνεύειν θελόντων καὶ μηδὲν ὑποπλὸν ἐχόντων, ἐπαναχθέντας αὐτὰς ἐξ ἁρχαίων.

5. Μεταλαβὼν δὲ ὁ Ἰούδας τὴν γενοῦσαν

ν. 28. ἔρρωθε) εἰ ἔρρωθε. ν. 29. Μενέλαος βελόμενος) ὁ μενέλαος βέλεδαι. ν. 32. παρακαλέσαντα) παρακαλέσονται. ν. 33. πεντεκαίδεκάτη.) πέμπτη καὶ δεκάτη. ν. 34. Μάινιος) μούνλιος. ν. 36. προσανενηχθῆναι) προσανενηχθῆναι. ibid. ἵν' ἔχωμεν) ἵνα ἐκθῶμεν. ib. καθήκει ἡμῖν) καθήκει ὑμῖν. ν. 38. πεντεκαίδεκάτη.) πέμπτη καὶ δεκάτη. CAP. XII. ν. 1. Γενομένων δὲ) δὲ abest. ν. 2. εὐσαθεῖν καὶ τὰς ἡσυχίας) εὐσαθεῖν, καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας. ν. 3. ἐν ἑαυτοῖς) σὺν αὐτοῖς, ibid. παρακατασθέντα) παρασθέντα. ν. 4. μετὰ δὲ τὸ) κατὰ δὲ τὸ. ibid. ἀρχαίους) ἐπαναχθέντας. ν. 5. ὁ Ἰούδας) absque articulo.

γονοῦσαν εἰς τὰς ὁμοθενοῦσας αὐτότητα, πα-
ραγγείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνδράσι,

6. καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κρι-
τὴν Θεὸν, παραγενόμενος ἐπὶ τὰς μι-
αιφόνους τῶν ἀδελφῶν, τὸν μὲν λιμέ-
ναι νύκτωρ ἐνέπηρε, καὶ τὰ σκάφη κα-
τέφλεξε, τὰς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας
ἐξενέκτισε.

7. Τῷ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος, ἀ-
νέλυσεν, ὡς πάλιν ἤζων, καὶ τὸ σύμ-
παν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκρίζῳσαι πολί-
τευμα.

8. Μεταλαβὼν δὲ καὶ τὰς ἐν Ἰαμνείᾳ
τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βελομένους τρόπον
τοῖς κατοικοῦσιν Ἰεδαίοις,

9. καὶ τοῖς Ἰαμνίταις νυκτὸς ἐπιδα-
λὼν, ὑφῆψε τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ,
ὥστε ἐπιφαίνεσθαι τὰς αὐγὰς τῷ φέγ-
γους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σαδίων ὄντων
διακοσίων τεσσαράκοντα.

ὑποσπά- 10. Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπασθέντων σαδίων
σαντες ἑνέα, ποιεμένων τὴν πορείαν ἐπὶ τὸν
Τιμόθεον, ἐπέβαλλον Ἀραβες αὐτῷ ἐκ
ἐλατίους τῶν πεντακιχλίων, ἵππεῖς δὲ
πεντακόσιοι.

11. Γενομένης δὲ καρτερεῶς μάχης,
καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰούδαν διὰ τὴν πα-
ρὰ τῷ Θεῷ βοήθειαν εὐμερεσάντων,
ἐλαττωθέντες οἱ Νομάδες Ἀραβες ἤξιον δοῦ-
ναι τὸν Ἰούδαν δεξιὰν αὐτοῖς, ὑπάρχον-
τες καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ ἐν τοῖς
λοιποῖς ἀφελήσαιν αὐτές.

12. Ἰούδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς
ἐν πολλοῖς αὐτὰς χρησίμους, ἐπεχώρησεν ὑπεχώ-
ρησεν εἰρήνην ἄζειν πρὸς αὐτὰς· καὶ λαβόν-
τες δεξιὰς, εἰς τὰς σκηνὰς αὐτῶν ἐχω-
ρίσθησαν.

13. Ἐπέβαλε δὲ καὶ ἐπὶ τινὰ πόλιν
γεφυροῦν ὀχυρὰν καὶ τείχεσι περιπε-
φραγμένην καὶ πραιμιέσι ἐδνεσι κα-
τοικημένην, ὄνομα δὲ Κάσπειν.

14. Οἱ δὲ ἔνδον πεποιδότες τῇ τῶν
τειχέων ἐρυμνότητι, τῇ τε τῶν βρώμα-
των παραδίσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶν-
το, τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν λοιδοροῦντες
καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λα-
λοῦντες, ἃ μὴ θέμις.

15. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν ἐπικαλεσαί-
μενοι τὸν μέγαν τῷ κόσμῳ δυνάστην,
τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν
κατακρημνίσαντα τὴν Ἱερὴν κατὰ
τὰς Ἰησὺ χρόνας, ἐέσεισαν θηριωδῶς
τῷ τέχει.

16. Καταλαβόμενοι τε τὴν πόλιν τῇ
τῷ Θεῷ θελήσει, ἀμυδῆτες ἐποίησαν-
το σφαγὰς, ὥστε τὴν παρεσκεμμένην
λίμνην τὸ πλάτος ἔχουσιν σαδίων δύο,
καταβρεῖν τὸ αἷμα, πεπληρωμένην φαί-
νεσθαι.

17. Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σα-
δὶες ἐπὶ ἑκατοσίαις πεντήκοντα δῆλυσαν εἰς
τὸν Χάρακα καὶ πρὸς τὰς λεγομένας
Ταβείνας Ἰεδαίας.

Ταβείνας

18. Καὶ Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων
H h h h 2 ε κα-

γ. 6. παραγενόμενος ἐπὶ τὰς μ.) παρεγένετο ἐπὶ τὰς μαιφόνους. ibid. τὸν μὲν) καὶ τὸν μὲν. γ. 7. πάλιν) ὡς πάλιν. γ. 8. κατοικοῦσιν) κατοικοῦσιν. γ. 9. ἐπιφαίνεσθαι) φαίνεσθαι. γ. 10. ἀποσπασθέντων) ἀποσπασθέντων. ibid. ἐπέβαλλον) προσέβαλλον. γ. 11. ἐλαττωθέντες οἱ Νομ. ἤξιον) ἐλαττωθέντες οἱ νομάδες ἄραβες ἤξιον. γ. 12. ὑπεχώρησεν) ἐπεχώρησεν. ibid. σκηνὰς) addit αὐτῶν. γ. 13. Κάσπειν) κάσπειν. γ. 14. δὲ ἔνδον) δ' ἔνδον. ibid. ἐρυμνότητι) ἐρυμνότητι. γ. 15. Οἱ δὲ τὸν Ἰούδαν) αἱ δὲ περὶ τὸν Ἰούδαν. γ. 16. σαδὶες δύο) σαδίων δύο. ibid. καταβρεῖν τὸ αἷμα) καταβρεῖν τὸ αἷμα. γ. 17. καὶ πρὸς τὰς λ. Ταβείνας) πρὸς τὰς λ. ταβείνας.

ὃ κατέλαβον, ἀπρακτὸν τότε ἐκ τῶν τόπων ἐκλελυκότα, καταλειποτά δὲ Φρουρὰν ἐν τινὶ τόπῳ καὶ μάλα ὀχυρὰν.

19. Δωσίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρις, τῶν περὶ τὸν Μακκαδαῖον ἡγεμόνων, ἐξοδεύσαντες ἀπώλεσαν τὰς ὑπὸ Τιμόθεον καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυριάδων ἀνδρῶν.

20. ὁ δὲ Μακκαδαῖος διατάξας τὴν περὶ αὐτὸν στρατιὰν σπειρηδὸν, κατέστησεν αὐτὰς ἐπὶ τῶν σπειρῶν, καὶ ἐπὶ ὥρμησαν τὸν Τιμόθεον ὥρμησεν ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἵππεῖς δὲ τρεῖς ἑπτακι-
χιλίους (καὶ) πρὸς τοῖς πενηντακισίοις.

21. Τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν Ἰέδας, προεξαπέστειλεν ὁ Τιμόθεος τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγόμενον Καρνίον· ἦν γὰρ δυσπολιόρηκτον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν πάντων τῶν τόπων σενότητα.

22. Ἐπιφανείης δὲ τῆς Ἰέδας σπείρας πρώτης, καὶ γενομένου θύελλος ἐπὶ τὰς πολέμους, φέρεται ἐκ τῆς τῆς τὰ πάν-
τα ἔφορῶντος ἀποφανείας γενομένης ἐπὶ αὐτῆς, εἰς *φυγὴν ὥρμησεν ἄλλος ἄλλω-
*φυγεῖν χῆ φερόμενος, ὥστε πολλακῶς ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάβεσθαι, καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι.

23. Ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώ-

τερων Ἰέδας, συγκεντρώων τὰς ἀλιτη-
ριες, διέφθειρε δὲ εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν.

24. Αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπροσθεν τοῖς περὶ τὸν Δωσίθεον καὶ Σωσίπα-
τρον, ἤξιον μετὰ πολλῆς γοητείας ἐξα-
φεῖναι σῶον αὐτόν· διὰ τὸ πλείονων μὲν γονεῖς, ὧν δὲ ἀδελφὸς ἔχειν, καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται, ἃ ἀποδάνοι.

25. Πισώσαντος δὲ αὐτὸς διὰ πλείονων τὸν ὀρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους ἀποκα-
πημάντες, ἀπέλυται αὐτὸν ἕνεκα τῆς ταῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας.

26. Ἐξελεθῶν δὲ ἐπὶ τὸ Καρνίον καὶ τὸ Ἀτεργατεῖον, κατέσφαξε μυριάδας σαμάτων δύο καὶ πεντακίχλους.

27. Καὶ μετὰ τὴν τέτων τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευσε Ἰέδας καὶ ἐπὶ Ἐφρών, πόλιν ὀχυρὰν, ἐν ᾗ κατόκει Λυσίας, καὶ πᾶμφυλα πλήθη· νεανῖαι δὲ πρὸ τῶν τειχῶν καθεστώτες βω-
μαλέοι ἀπεμάχοντο εὐρώως, ἐνθάδε ὀργάνων καὶ βελῶν πολλαὶ παραθέ-
σεις ὑπῆρχον.

28. Ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν δυνάστην, τὸν μετὰ κράτες συντρίβοντα τὰς τῶν πολέμιων ἀλκὰς, ἔλαβον τὴν πόλιν ὑπο-
χείριον, καὶ κατέκτευν τῶν ἐνδον εἰς μυ-
ριάδας δύο καὶ πεντακίχλους.

29. Ἀναξεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν, ὥρμη-
σαν

V. 18. ἀπρακτὸν τότε ἐκ τῶν) ἀπρακτὸν τε ἀπὸ τῶν. V. 20. τὴν περὶ αὐτὸν στρατιάν) τὴν αὐτὴν στρατιάν. ibid. ὥρμησεν) ὥρμησεν. ib. τρεῖς χιλίας καὶ πρὸς τοῖς ἑπτακισίοις.) χιλίας πρὸς τοῖς πενηντακισίοις. V. 21. Ἰέδας) Ἰέδας. ibid. προεξαπέστειλεν - - καὶ τὴν ἄλλην) ὁ τιμόθεος προεξαπέστειλεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην. ib. διὰ τὴν πάντων) διὰ τὴν τῶν πάντων. V. 22. Ἰέδας, καὶ γενομένης) Ἰέδας σπείρας πρώτης, καὶ γενομένου. ibid. τὰ τὰ πάντα ἐφ. ἀποφανείας γενομένης) τὰ πάντα ἔφορῶντος ἐπιφανείας γενομένης. ib. εἰς φυγὴν) εἰς φυγὴν. V. 23. διέφθειρε δὲ) διέφθειρε τε. V. 24. συμβήσεται) addit εἰ ἀποδάνοι. V. 25. ἀποκαταστήσειν) ἀποκαταστήσειν. V. 26. Ἀτεργατεῖον) ἀτεργατεῖον. V. 27. καθεστώτες) κατεστώτες. V. 28. ἀλκὰς) ἀλκὰς. ibid. κατέκτευν δὲ) καὶ κατέκτευν. ib. δύο) addit καὶ.

σαν ἐπὶ Σκυθῶν πόλιν, ἀπέχεσαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἡσυχίας ἐξακοσίους.

30. Ἀπομαρτυρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ καθεστῶτων κατοικόντων Ἰσθαίων, ἦν οἱ Σκυθοπολίται τῶν ἔχον πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν, καὶ ἐν τοῖς τῆς αὐτοῦ καίροις ἡμερῶν ἀπάντησιν ἐποιῶντο.

31. Εὐχαριστήσαντες αὐτοῖς, καὶ προσπαράκαλῶντες καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, τῆς τῶν ἐδομάδων ἑορτῆς ἑσθῆς ὑπογύε.

32. Μετὰ δὲ τὴν λεγομένην Πεντηκοστήν, ὤρμησαν ἐπὶ Γοργίαν τὸν τῆς Ἰδεμαίας στρατηγόν.

33. Ἐξῆλθε δὲ μετὰ πεζῶν τριχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων.

34. Καὶ παραταξαμένους συνέβη πεσεῖν ὁ λίγους τῶν Ἰσθαίων.

35. Δωσίθεος δὲ τις τῶν τῆ Βακχίνουρος, ἑφίππος ἀνὴρ καὶ καρτερός, εἵχετο τῆ Γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος, ἤγεν αὐτὸν εὐρώσας, καὶ βολόμενος τὸν κατάρατον λαβεῖν ζωγρεῖαν, τῶν ἱππέων Θρακῶν τινος ἐπενεχθέντος αὐτῷ, καὶ τὸν ὄμον καθελόντος, διέφυγεν ὁ Γοργίος εἰς Μαρισιά.

36. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑσθρὸν ἐπιπλεῖον μαχομένων, καὶ κατακόπων ὄντων, ἐπικαλεσάμενος ὁ Ἰσθας τὸν Κύριον σύμμαχον Φανῆναι καὶ προσδηγὸν τῆ πόλεως,

37. καταρξάμενος τῇ πατρίᾳ Φωνῇ τὴν μετ' ὕμνων κραυγὴν, αἰαδοῦσας, καὶ ἐνσεύσας ἀπροσδοκῆτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποιήσατο.

38. Ἰσθας δὲ ἀναλαβὼν τὸ σφάτευμα, ἦγεν εἰς Ὀδολλάμ πόλιν· τῆς δὲ ἐδομάδος ἐπιβαλῆσης, καὶ αὐτὸν ἐπισμόν ἀγνιδέντες αὐτόν, τὸ σάββατον διήγαγον.

39. Τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ τὸν Ἰσθάν, καὶ ὃν τρόπον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ σώματα τῶν προπεπλωκότων ἀνακομίσασθαι, καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τὰς πατρίδας τὰς φους.

40. Εὐρον δὲ ἐκείνου τῶν τεθνηκότων ὑπὸ τὰς χιτῶνας ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ἰαμνείας εἰδώλων, ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τὰς Ἰσθαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τέσθε πεπλωμένοι.

41. Πάντες οὖν εὐλογήσαντες τὰ τῆ δικαιοκρίτου Κυρίου τῆ τὰ κεκρυμμένα φανερά ποιοῦντος,

42. εἰς ἱκεσίαν ἐτράπησαν, ἀξιώσαντες τὸ γεγονός ἀμαρτήματα τελείως ἐξαλειφθῆναι· ὁ δὲ γειναῖος Ἰσθας παρέκάλεσε τὸ πλῆθος συντηρεῖν ἑαυτὰς ἀνμαρτήτως εἶναι, ὑπ' ὧν ἑαυτοὺς τὰ γεγονότα, διὰ τὴν τῶν προπεπλωκότων ἀμαρτίαν.

43. Παισάμενός τε κατ' ἀνδρολογίαν καὶ ἀνκαλίσκευάσματα εἰς ἀργυρίου δραχμὰς γένοιον

Η η η η η

ν. 30. καθεστῶτων) κατοικόντων. ibid. ἔχον) ἔχον. ν. 34. Παραταξαμένους δὲ) καὶ παραταξαμένους. ν. 35. βολόμενος) βουλόμενος ibid. ζωγρεῖαν) ζωγρίαν. ib. ὁ Γοργίος) ὁ γοργίος. ν. 38. ἦγεν) ἤγεν. ibid. διήγαγον.) διήγαγον. ν. 39. ὃν χρόνον) ὃν τρόπον. ibid. τὰ σώματα τῶν προπεπλωκότων) τὰ τῶν προπεπλωκότων σώματα. ν. 41. τὰ τῆ δικαιοκρίτου) τὰ δεξιῆ. ν. 42. ἱκεσίαν) ἱκεσίαν. ibid. αὐτὰς) ἑαυτοὺς. ν. 43. κατ' ἀνδρολογίαν) κατ' ἀνδρολογίαν.

μας διχίλιας, ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ ἀμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων, ὑπὲρ ἀναστάσεως διαλογιζόμενος.

44. (Εἰ γὰρ μὴ τὰς προπεπλωκότας ἀναστῆναι προσεδόκα, περισὸν ἂν ἦν, εὐχεῖσθαι καὶ ληρώδες ὑπὲρ νεκρῶν προσεύχεσθαι.)

45. Εἴτ' ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας κοιμωμένοις κάλλιπον ἀποκείμενον εὐχαριστήριον.

46. Ὅσια καὶ εὐσεβὴς ἡ ἐπίνοια· ὁ δὲ περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξίλασμον ἐποίησατο τῆς ἀμαρτίας ἀπολυθῆναι.

ΚΕΦ. ΙΓ'. ΧΙΙΙ.

ΤΩ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῇ καὶ ἑκατοστῇ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰσθμὸν, Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν πλήθει σὺν τὴν Ἰσθμίαν,

2. καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκασον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας ἑνδεκά, καὶ ἵππεῖς πεντακισχίλιους τριακοσίους, καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδυό, ἄρματα δὲ δρεπανηφόρα τριακόσια.

3. Συνέμιξε δὲ αὐτοῖς καὶ Μενέλαος, καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίας τῆς πατρίδος, οἰόμενος δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατασταθῆσεσθαι.

4. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλείων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τῷ Ἀντίοχου ἐπὶ τὸν αἰλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδείξαντος τῆτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν προσέταξεν, ὡς ἔθος ἐστὶν ἐν τῷ τόπῳ, προσαπολέσαι, ἀγαγόντας αὐτὸν εἰς Βέρραιαν.

5. Ἐστὶ δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πενητήκοντα πηχέων πλήρης σποδοῦ, ὅργανον δὲ ἔρχε περιφερὲς πάντοθεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν σποδόν.

6. Ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίαν ἔνοχον ὄντα, ἡ καὶ τινων ἄλλων κακῶν ὑπερχὴν πεποιημένον, ἅπαντες προσωδοῦσιν εἰς ὄλεθρον.

7. Τοιῦτω μέρει τὸν παρὰ νόμον συνέβη θανεῖν, μηδὲ τῆς γῆς τυχόντα Μενέλαον.

8. Πάνυ δικαίως· ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν βασιμὸν ἀμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἀγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδὸς, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον ἐκομίσατο.

9. Τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χεῖρις τῶν βαβαρηνῶν ἐπὶ τῷ πατρὸς αὐτοῦ γεγονόταν ἐνδείξόμενος τοῖς Ἰσθμίοις.

10. Μεταλαβὼν δὲ Ἰσθμίας ταῦτα, παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν Κύριον, εἴποτε ἐπικαλεσάσθαι * ἄλλοτε, καὶ νῦν ἐπιδοθῆναι * καὶ ἄλλοτε.

11. Τοῖς τῷ νόμῳ καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἀγίου σερεῖσθαι μέλλουσι, καὶ τὸν ἀρετῇ

ν. 44. εὐχεῖσθαι.) προσεύχεσθαι. ν. 45. εὐχαριστήριον.) χαριστήριον. CAP. XIII. ν. 1. τεσσαρακοστῇ) τεσσαρακοστῇ. ν. 3. Συνέμιξε δὲ αὐτοῖς καὶ Μενέλαος) καὶ μενέλαος δὲ συνέμιξεν αὐτοῖς. ibid. ἐπὶ σωτηρίας) ἐπὶ σωτηρίας. ν. 4. αἰλιτήριον) αἰλιτήριον. ν. 5. πηχέων) πηχῶν. ibid. ὅργανον δὲ ἔρχε) ὅργανον δὲ ἔρχε. ν. 6. ἔνοχον) addit ὄντα. ν. 7. τυχόντα) τυχόντα. ν. 9. βεβαρβαρωμένος) βεβαρβαρωμένος. ν. 10. ἐπικαλεσάσθαι) ἐπικαλεῖσθαι. ibid. εἴποτε καὶ ἄλλοτε) καὶ ἄλλοτε. ν. 11. ἀρετῇ) ἀρετῇ.

ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ
ἑῶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν ὑποχει-
ρίους γενέσθαι.

12. Πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάντων
ὁμῶς καὶ καταξιώσαντων τὸν ἐλεήμονα
Κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ
προπίπτειν ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ἀδιαλεί-
πτως, παρακαλέσας αὐτὲς ὁ Ἰούδας
ἐκέλευσε παραγινέσθαι.

13. Καθ' ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυ-
τέροις γενόμενος, ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσ-
βαλεῖν τῷ βασιλεῶς τὸ σφάτευμα εἰς
Ἰουδαίαν, καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγ-
κρατεῖς, ἐξελθόντας κρῖναι τὰ πράγ-
ματα τῇ τῷ Κυρίου βοήθειᾳ.

14. Δὲς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κλίσει
τῷ κόσμῳ, παρακαλέσας τὰς σὺν αὐ-
τῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θανά-
του περὶ νόμων, περὶ ἱεροῦ, πόλεως, πα-
τρίδος, πολιτείας, περὶ δὲ Μωδεὶν ἐ-
ποιήσατο τὴν στρατοπεδείαν.

15. Δὲς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν σύνθημα
Θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων νε-
κρμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βα-
σιλικὴν αὐλὴν, ἐν τῇ παρεμβολῇ ἀνείλεν εἰς
ἄνδρας * τετρακισχίλους, καὶ τὸν πρωτεύ-
οντα τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰ-
κίαν ὄχλῳ συνέθηκε.

16. καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν
δὲς καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν, καὶ ἐξέ-
λυσαν εὐήμεροντες.

17. Ὑποφαινέσης δὲ ἦδη τῆς ἡμέρας

τῆς ἐγεγόνει, διὰ τὴν ἐπαρτήσαν αὐ-
τῷ τῷ Κυρίῳ σκέπη.

18. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰληφώς γεῦσαι γεῦμα
τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, κατεπέ-
ρασε διὰ μεθόδων τὰς τόπους.

19. Καὶ ἐπὶ Βαιθσούρα φρέριον * ὀχυρὸν Βαισιέ-
τῶν Ἰουδαίων προσῆγεν· καὶ ἐτροπέτο, τοῖς
προσενέκρυσεν, ἡλατίνετο. * ὀλίγον

20. Τοῖς δὲ ἔθρον Ἰούδας τὰ δέοντα
εἰσέπεμψε.

21. Προσῆγγειλε δὲ τὰ μυήρια τοῖς
πολεμίοις Ῥόδοκος ἐκ τῆς Ἰουδαίης τὰ-
ξεως· ἀνεζητήθη δὲ, καὶ κατελήθη,
καὶ κατεκλείσθη.

22. Ἐδευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς
ἐν Βαιθσούρα, δεξιὰν ἔδωκεν, ἔλαβεν,
ἀπήει.

23. προσέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδα,
ἦτλων ἐγένετο, μετέλαβεν ἀπονεοῖσθαι
τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολε-
λειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνε-
χύθη, τὰς Ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑ-
πετάγη, καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δε-
καίοις, συνελύθη, καὶ θυσίαν προσήγα-
γεν, ἐτίμησε τὸν νεώ, καὶ τὸν τόπον
ἐφίλανθράπησε,

24. καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο,
κατέλιπε στρατηγὸν ἀπὸ Πτολεμαῖδος
ἕως τῶν Γερζηνῶν ἡγεμονίῃν,

Γεννησῶν

25. ἦλθεν εἰς Πτολεμαῖδα· ἐδυφό-
ρην περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς,
ἐδειλία-

v. 12. ἐπὶ ἡμέρας) ἐφ' ἡμέρας. v. 13. εἰς Ἰουδαίαν) εἰς τὴν Ἰουδαίαν. ibid. Θεοῦ) κυρίου. v. 14. ἐ-
κ) περὶ ἱεροῦ. ibid. περὶ δὲ Μωδεὶν ἐποιήσατο) ἐποιήσατο περὶ μωδεῖν. v. 15. σύνθημα Θεοῦ νίκης)
σύνθημα Θεοῦ νίκης. ibid. τὴν παρεμβολὴν) ἐν τῇ παρεμβολῇ. ib. διςχίλους) τετρακισχίλους. ib.
πρωτεύοντα) πρωτεύοντα. ib. κατ' οἰκίαν) κατ' οἰκίαν. v. 18. γεῦμα) γεῦσαι. v. 19.
Βαισιέ) Βαιθσούρα. φρ. ὀλίγον) Βαιθσούρα. φρ. ὀχυρὸν. ibid. προσενέκρυσεν) προσέκρασε. v. 24. Γεννησῶν)
Γερζηνῶν.

ἐδειλίαζε γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀθε-
τεῖν τὰς διατάξεις.

26. Προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα Λυσίας,
ἀπελογήσατο ἐνδεχομένως, συνέπεισε,
κατεπράυνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέ-
ξευξεν εἰς Ἀντιόχειαν· ἔτω τὰ τῆς
ἐφ' ὧς τῆ βασιλείας καὶ τῆς ἀναζυγῆς
ἐχώρησε.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

ΜΕΤΑ δὲ τριετὴ χρόνον προσέ-
πεσε τοῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, Δη-
μήτριον τὸν τῷ Σελεύκῃ διὰ
τῷ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύσαν-
τα μετὰ πλήθους ἰχυροῦ καὶ στόλου,

2. κεκρατηκέναι τῆς χώρας, ἐπανε-
λόμενον Ἀντιόχον καὶ τὸν τούτῃ ἐπί-
τροπον Λυσίαν.

προγεγο- 3. Ἀλκιμος δὲ τις προγενόμενος ἀρχιε-
ναὺς ρεύς, ἐκασίως δὲ μεμολυμμένος ἐν τοῖς
ἀμιξίας τῆς ἐπιμιξίας χρόνοις, συννοήσας, ὅτι καθ'
ὄντινα ἔτροπον ἔκ ἐσιν αὐτῷ σωτηρία,
ἔδδ' πρὸς τὸ ἅγιον θυσιάστηριον ἔτι
πρόσοδοι,

ἦλθεν 4. ἦκε πρὸς τὸν βασιλεῖα Δημήτριον
ὡς πρώτῳ καὶ ἑκατοσῷ καὶ πεντηκο-
σῷ ἔτει, προσάγων αὐτῷ ἑφ' ἄνδρας χρυ-
σοῦν καὶ φοῖνικα, πρὸς δὲ τούτοις τῶν
τοῖς νομί- νομιζομένων θαλάσῃ τῷ ἱερῷ· καὶ τὴν ἡ-
ζομένοις μέραν ἐκεῖνην ἡσυχίαν ἔχε.

5. Καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοίας
συνεργόν, προσκληθεὶς εἰς συνέδριον ὁ

πὸ τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἐπερωτηθεὶς,
ἐν τίνι διαθήσει καὶ βουλῇ καθεστήκασιν
οἱ Ἰουδαῖοι,

6. πρὸς ταῦτα ἔφη, Οἱ λεγόμενοι
τῶν Ἰουδαίων Ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται
Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφῶσι
καὶ σασιάζουσιν, οὐκ ἑῶντες τὴν βασι-
λείαν εὐσαθείας τυχεῖν.

7. Ὄθεν ἀφελόμενος τὴν προγονικὴν
δόξαν, λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην, * δεῦρο λέγων
νῦν ἐλήλυθα, * δεύτε·

8. πρώτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων
τῷ βασιλεῖ γησίων φρονῶν, δεύτερον
δὲ καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν σοχαζόμενος· τῇ σοχασά-
μην γὰρ τῶν προειρημένων ἀλογισία τὸ μὲν
σύμπαν ἡμῶν γένος εἰ μικρῶς ἀκλήρει.

9. Ἐκαστα δὲ τέταν ἐπεγνωκῶς, σὺ
βασιλεῦ, καὶ τῆς χώρας καὶ τῷ περι-
εσμένου γένους ἡμῶν προνοήσῃ, καθ' ὅσον
ἦν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάντητον θῆτι
Φιλανθρωπίαν.

10. Ἀχρεὶ γὰρ Ἰούδας περίεστιν, ἀδύ-
νατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα.

11. Τοιούτων δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τέτῳ,
θαύλον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμένως ἔχον-
τες τὰ πρὸς τὸν Ἰούδαν προσεπύρρυσαν
τὸν Δημήτριον.

12. Προκαλεσάμενος δὲ εὐθέως τὸν Νι-
κάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην, ρησάμε-
ν καὶ στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ἰουδαίας, νος
ἐξαπέστειλε·

13. Δὲς

v. 25. ἐδειλίαζε) ἐδείναζον. v. 26. τῆς ἐφ' ὧς τῆ βασιλείας) transposita. CAP. XIV. v. 3. προ-
γονικῶς) προγενόμενος. ibid. ἀμιξίας) ἐπιμιξίας. ib. πρὸς τὸ ἅγιον) absque articulo. ib. πρό-
σοδοι) πρόσσος. v. 4. ἦλθεν) ἦκε. ibid. ὡς πρ. καὶ ἑκατοσῷ καὶ πεντηκο-
σῷ καὶ ἑκατοσῷ. ib. τοῖς νομιζομένοις) τῶν νομιζομένων. v. 7. λέγων δὴ) λέγω δὴ. ibid. δεύτερον)
δεῦρο. v. 8. ἀνηκόντων) ἀνηκόντων. ibid. σοχαζόμενος) σοχαζόμενος. v. 9. προνοήσῃ) προνοή-
σῃ. v. 12. προχειρησάμενος) προκαλεσάμενος. ibid. τὸν Νικάνορα) absque articulo.

13. Δὲς ἐπτολὰς, αὐτὸν μὲν τὸν Ἰού-
δαν ἐπανελέσθαι, τὰς δὲ σὺν αὐτῷ σιγο-
πίσαι, καταστῆσαι δὲ Ἀλκιμον ἀρχιε-
ρέα τῷ μεγίστῳ ἱερῇ.

14. Ταῖς δὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας πεφυγα-
δευκότα τὸν Ἰούδαν ἔθνη συνέμισγον ἀ-
γεληδὸν τῷ Νικάνορι, ταῖς τῶν Ἰουδαίων
ἀτυχίας καὶ συμφοραῖς, ἰδίαις εὐημερίας
δοκῶντες ἔσθθαι.

15. Ἀκέσαντες δὲ τὴν τῷ Νικάνορος
ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἔθνων, κα-
τασπασάμενοι γῆν ἑλιτάνουν τὸν ἄχρι
αἰῶνος συστήσαντα τὸν * ἐαυτῷ λαὸν,
αἰεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀντιλαμβανόμε-
νον τῆς ἐαυτῷ μερίδος.

16. Προσάξαντος δὲ τῷ ἡγουμένου,
ἐκεῖθεν εὐθέως ἀνέειξεν, καὶ συμμίσγων
αὐτοῖς ἐπὶ κάμην Δεσσαῖ.

17. Σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα συμ-
βεβηκότως ἦν τῷ Νικάνορι, βραχέως δὲ
διὰ τὴν αἰφνίδιον τῶν ἀντιπάλων ἀφα-
σίαν ἐπικρατῶς.

18. Ὅμως δὲ ἀκέων ὁ Νικάνωρ ἦν
ἔχον οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν ἀνδραγαθίαν,
καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶσιν
εὐψυχίαν, ἡπειλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι' αἰ-
μάτων ποιῆσαι.

19. Διόπερ ἐπεμψε Ποσιδώνιον καὶ
Θεόδοτον καὶ Ματθαίαν, δῶναι καὶ
λαβεῖν δεξιάς.

20. Πλείονος δὲ γενομένης περὶ τού-
των ἐπισκέψεως, καὶ τῷ ἡγεμόνι τοῖς

Tom. II.

liii

κελεύων

V. 13. ἐπιτολὰς) ἐπτολὰς. V. 15. ἑλιτάνουν) ἑλιτάνουσι. ibid. αὐτοῦ) ἐαυτοῦ. V. 16. ἀνέειξεν
συνμίσγει) ἀνέειξεν, καὶ συμμίσγων. V. 17. βραχέως) βραχέως. V. 18. περὶ τῆς) ὑπὲρ τῆς. ibid.
ἡπειλαβεῖτο) ἡπειλαβεῖτο. V. 20. ἡγεμόνι) ἡγεμόνι. ibid. ὁμοιοφύσου συννάμης) ὁμοιοφύσου γνώ-
μης. V. 21. παρ' ἐκάστου διφραξ) καὶ παρ' ἐκάστου διαφορῶν. V. 23. Διέτριβε δὲ ὁ) διέτριβε δὲ ὁ. V. 26.
λαβὼν) ἀνταλαβὼν. ibid. βασιλείας αὐτῷ) αὐτῷ deest. ib. ἀπέδειξεν.) ἀνεδείκχεν ἐαυτοῦ. V. 27.
διαβολαῖς ἐρεθισθεῖς) transposita. ibid. ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν, φάσκων βαρέως) φάσκων ὑπὲρ μὲν
τῶν συνθηκῶν βαρέως.

πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου, καὶ φανεί-
σης ὁμοιότης γνώμης, ἐπένευσαν ταῖς συν-
θήκαις. 78 συ-

21. Ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ᾗ κατ' ἡμέρας
ἰδίαν ἤξουσιν εἰς τὸ αὐτό· καὶ προσῆλ-
θε, καὶ παρ' ἐκάστου διαφορῶν ἔθεσαν δι-
φραξ. 79 διφραξ

22. Διέταξεν Ἰούδας ἐνόπλιες ἐτοίμες
ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μή ποτε ἐκ τῶν
πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία γένηται,
τὴν ἀρμόζουσαν ἐποίησαντο κοινολογίαν.

23. Διέτριβε δὲ ὁ Νικάνωρ ἐν Ἱεροσο-
λύμοις, καὶ ἐπρατίεν οὐδὲν ἄτοπον·
τὰς δὲ συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους
ἀπέλυσε.

24. Καὶ εἶχε τὸν Ἰούδαν διαπαντός
ἐν προσώπῳ, ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσ-
εκέκλιτο.

25. Παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι καὶ
παιδοποιήσασθαι· ἐγρόμηνσιν, εὐσάθη-
σεν, ἐκοινώνησε βίᾳ.

26. Ὁ δὲ Ἀλκιμος συνιδὼν τὴν πρὸς
αἰσθητοῦς εὐνοίαν καὶ τὰς γενομένας
συνθήκας, ἀνταδὼν ἤκε πρὸς τὸν Δημή-
τριον, καὶ ἔλεγε τὸν Νικάνωρα αἰσώ-
τρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ
ἐπίβουλον τῆς βασιλείας αὐτῷ Ἰούδαν
διάδοχον ἀναδέδειχεν. 80 ἀπέδει-

27. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκθυμος γενόμε-
νος, καὶ ταῖς τῷ παμπονήρῃ διαβολαῖς
ἐρεθισθεῖς, ἔγραψε Νικάνορι, ὑπὲρ μὲν
τῶν συνθηκῶν, φάσκων βαρέως φέρειν,
81 ξεν

καλεύειν δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἔξα-
ποστέλλειν εἰς Ἀντιόχειαν ταχέως.

28. Προσπεσόντων δὲ τέτων τῷ Νι-
κάνορι, συνεκέχυτο, καὶ δυσφώρας ἔφε-
ρεν, εἰ τὰ διεσαλμένα ἀθετήσῃ μηδὲν
τ' ἀνδρὸς ἡδίκηκός.

29. Ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράτ-
τειν οὐκ ἦν, εὐκαιρον ἐτήρει στρατηγί-
τῃ ματι τῷ ἐπιτελέσαι.

30. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος αὐστηρότερον
διεξαγαγόντα συνιδὼν τὸν Νικάνορα
τὰ πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν ἡθισμένην ἀ-
πάντησιν ἀγροικότερον ἐχρηκότα, νοή-
σας ἐκ αὐτῶ τῷ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν
εἶναι, συσρέφας ἐκ ὀλίγους τῶν περὶ
αὐτόν, συνεκρύβητο τὸν Νικάνορα.

31. Συγγονοὺς δὲ ὁ ἕτερος, ὅτι γεν-
ναίως ὑπὸ τῷ ἀνδρὶ ἐστρατήγηται, πα-
ραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον
ιερόν, τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας θυ-
σίας προσάγοντων, ἐκέλευσε παραδιδό-
ναι τὸν αὐδρα.

32. Τῶν δὲ μεθ' ὅρων φασκόντων
μὴ γινώσκειν πῶ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητού-
μενος,

ἐπὶ 33. προτείνας τὴν δεξιὰν εἰς τὸν νεώ,
ᾧ μοσε ταῦτα· ἐὰν μὴ δέσμιόν μοι τὸν
Ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε τὸν τῷ Θεῷ
σηκὸν εἰς πεδίον ποιήσω, καὶ τὸ θυσι-
ατήριον κατασκάψω, καὶ ἱερόν ἐνταῦθα
Διανύσω τῷ Διονύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω.

34. Τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν· οἱ

δὲ ἱερεῖς προτείναντες τὰς χεῖρας εἰς
τὸν ἔρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὸν διαπαντὸς
ὑπέρμαχον τῷ ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα
λέγοντες.

35. Σὺ Κύριε, τῶν ὅλων ἀπροσδεῆς
ὑπάρχων, ἡδύκησας ναὸν τῆς σῆς σκη-
νώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι.

36. Καὶ νῦν, ἅγιε πάντος ἀγιασμοῦ
Κύριε, διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον
τόνδε τὸν προσφάτως κεκαθαρισμένον
οἶκον.

37. Ῥαγεῖς δὲ τις τῶν ἀπὸ Ἱεροσο-
λύμων πρεσβυτέρων, ἐμνηύθη τῷ Νι-
κάνορι, ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα
καλῶς αἰκούν, καὶ κατὰ τὴν εὐνοίαν
πατὴρ τῶν Ἰουδαίων προταγορευόμενος.

38. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρό-
νοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσπνευγμένος κρίσις
Ἰουδαϊσμοῦ, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ
τῷ Ἰουδαϊσμῷ παραβεβλημένος κατὰ
πάσης ἐκλεινίας.

39. Βεβλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον
ποιῆσαι, ἦν ἔχε πρὸς τῷ Ἰουδαίῳ,
δυσμένειαν, ἀπέπειλε στρατιώτας ὑπὲρ
τῷ πεντακοσίους συλλαβεῖν αὐτόν.

40. Ἐδοξε γὰρ ἐκείνῳ συλλαβεῖν,
τέτοις ἐνεργάσασθαι συμφορὰν.

41. Τῶν δὲ πληθῶν μελλόντων τὸν
πύργον καταλαβεῖσθαι, καὶ τὴν αὐλαί-
αν θύραν βιαζομένων, καὶ κελευόντων
πῦρ προσάγειν, καὶ τὰς θύρας ὑφά-
πλιν, περικατάληπτος γενόμενος ὑπὲρ
θήκεν ἑαυτῷ τὸ ξίφος.

42. Εἰγε-

v. 27. εἰς Ἀντιόχειαν ταχέως.) transposita. v. 29. τῷ τῷ. v. 30. διεξαγαγόντα) διεξάγοντα.
ibid. ἡθισμένην) εἰθισμένην. ib. ἀγροικότερον) ἀγροικότερον. ib. περὶ αὐτόν) περὶ ἑαυτόν. v. 33.
ἐπὶ τὸν νεώ) εἰς τὸν νεώ. ibid. ᾧ μοσε ταῦτα.) ταῦτα ᾧ μοσε. ib. τόνδε τὸν τῷ) τόνδε τῷ. ib. Δια-
νύσω) διονύσω. v. 35. ἡδύκησας) εὐδύκησας. ibid. σκηνώσεως) κατασκευασίας. v. 37. Ῥαγεῖς)
Ῥαγεῖς. v. 38. κρίσιν) κρίσιν. ibid. κατὰ πάσης) μετὰ πάσης. v. 40. ἐνεργάσασθαι) ἐργάσασθαι.
v. 41. τὸ ξίφος) absque articulo.

42. Εὐγενῶς θέλων ἀποθανεῖν, ἥπερ τοῖς ἀλιτῆρσις ὑποχείριος γενέσθαι, καὶ τῆς ἰδίας εὐγενείας ἀναξίως ὑβριδῆναι.

43. Τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευθιγῆσας διὰ τὴν τῶ ἀγῶνος σπουδὴν, καὶ τῶν ὄχλων ἔσω τῶν θυρωμάτων εἰσβαλόντων, ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος, κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν ἀνδρωδῶς εἰς τὰς ὄχλους.

44. Τῶν δὲ ταχέως ἀναποδισάντων γενομένη διασήμετος ἦλθε κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα.

45. Ἐλὶ δὲ ἔμπρους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἔξαναστὰς φερομένων κρηνηδὸν τῶν αἱμάτων, καὶ θυρωρῶν τῶν τραυμάτων ὄντων, δρόμῳ τὰς ὄχλους διελθὼν, καὶ εἰς ἐπὶ τινος πέτρας ἀποβρωγῶς,

46. παντελῶς ἔξαιμος ἤδη γεγόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσίν, ἐνέσπεισε τοῖς ὄχλοις· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπίζοντα τῆς ζωῆς καὶ τῆ πνεύματος τὰ αὐτὰ ταῦτα αὐτῷ πάλιν ἀποδέναι, τὸνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

Ο Δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τὰς περὶ τὸν Ἰεδοὺν ἔντας ἐν τοῖς κατὰ Σαμαρείαν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καλῆς παύσεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν.

2. Τῶν δὲ κατὰ ἀνάγκην συνεπομένων αὐτῷ Ἰουδαίων λεγόντων, μηδαμῶς ἔως ἀγρίας καὶ βαρβάρους ἀπολέσης, δοῦσαν δὲ ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ ὑπὸ τῶ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἀγιότητος ἡμέρα.

3. Ὁ δὲ τρισυλιτήριος ἐπηρώτησεν, εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ ὁ δυνάστης ὁ προσελαχὼς ἀγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν.

4. Τῶν δ' ἀποφηναμένων, ἔστιν ὁ Κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν ἐδομαῖδα.

5. Ὁ δ' ἕτερος, καὶ γὰρ Φησι, δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ προσάσων αἰρεῖν τὰ ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν, ὅμως ἔ κατέχεν ἐπιτελέσαι τὸ χέτλιον αὐτῷ βέλημα.

6. Καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἁλαστονείας ὑψαυχεναῖν, διεγνάκει κοινὸν ἀσφαλείας τῶν περὶ τὸν Ἰεδοὺν συστήσασθαι τρεῖς.

7. Ὁ δὲ Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιδῶς μετὰ πάσης ἐλπίδος ἀντιλήψεως τεύξασθαι παρὰ τῷ Κυρίου.

8. Καὶ παρεκάλει τὰς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιάειν τὴν τῶν ἐθνῶν ἐφοδὸν, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προγεγονότα αὐτοῖς ἀπ' οὐρανῷ βοηθήματα, καὶ ταινὴν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τῷ παντοκράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν.

9. Καὶ παραμυθέμενος αὐτοὺς ἐκ τῆ νόμῃ καὶ τῶν προφητῶν, προσυπομήσας προσυμῆ δὲ αὐτὰς καὶ τὰς ἀγῶνας, οὓς ἦσαν νήσας ἐκτε-

I i i i z

ν. 42. ἀλιτῆρσις) ἀλιτῆρσις. ν. 43. ἔσω) εἰσω. ibid. εἰσβαλόντων) εἰσβαλόντων. ib. ἀνδρωδῶς ἀνδρείως. ν. 45. τῶν τραυμάτων ὄντων.) transposita. ibid. ἀποβρωγῶς) ἀποβρωγῶς. ν. 46. τὰ αὐτὰ) ταῦτα. CAP. XV. ν. 2. κατὰ ἀνάγκην) κατ' ἀνάγκην. ν. 3. ὁ δυνάστης) absque articulo. ν. 4. Τῶν δ' ἀποφ.) τῶν δὲ ἀποφ. ν. 5. τὰ ὅπλα) absque articulo. ν. 6. ἀσφαλείας) ἁλαστονείας. ibid. τρόπον.) τρόποις. ν. 8. ἔχοντας) ἔχοντας. ibid. ἐσομένην αὐτοῖς νίκην.) ἐσομένην αὐτοῖς νίκην καὶ βοήθειαν. ν. 9. προσυπομήσας) προσυπομήσας.

ἐκτελεκίτες, προθυμότερες αὐτοὺς κατέστησε.

10. Καὶ τοῖς θυμοῖς διεγείρας αὐτὰς, παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνύς τὴν τῶν ἐθῶν ἀθεσίαν καὶ τὴν τῶν ὄρκων παράδοσιν.

11. Ἐκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας ἔ τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις παρά-
προσηγη- κλησιν, καὶ προσεξηγησάμενος οἷον ἀξιο-
σάμενος πιστον * ὕπερ τι πάντας ἠύφρανεν.

* ὕπερ 12. Ἦν δὲ ἡ τοῦτε θεωρία τοιαύδε·
Ὀνίαν τὸν γενόμενον ἀρχιερέα ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον, καὶ λαλιᾶν προϊέμενον πρεπόντως, καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς ἴδια, τοῦτον τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ἰσδαίων συστήματι.

13. Εἶθ' οὕτως ἐπιφανῆσαι ἄνδρα πολὺ καὶ δόξῃ διαφέροντα, θαυμαστὴν δὲ τῆς μεγαλοπρεπείας εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχὴν.

14. Ἀποκριθὲντα δὲ τὸν Ὀνίαν εἰπεῖν· ὁ Φιλάδελφος ἔστος ἐστὶν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τῆς λαῆς καὶ τῆς ἀγίας πόλεως Ἰερουσαλὴμ ὁ τῷ Θεῷ προφῆτης.

15. Προτείναντα δὲ Ἰερουσαλὴμ τὴν δεξιὰν παραδούναί τῷ Ἰσάκ ῥομφαίαν χρυσήν, δίδόντα δὲ προσφάνησαι τὰδε.

16. Λάβε τὴν ἀγίαν ῥομφαίαν δῶρον

παρὰ τοῦ Θεοῦ, δι' ἧς θρασυεῖς τὰς ὑπεναντίας.

17. Παρακληθέντες δὲ τοῖς Ἰσάκ λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμένοις ἐπ' ἀρετὴν παρορμηθεῖσαι, καὶ ψυχὰς νέων ἐπανορθῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατεύεσθαι, ἐπαν-
γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι, καὶ μετὰ πά-
σης εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ εὐτα-
πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ
τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν.

18. Ἦν γάρ ὁ περὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἡττοῖσι μέρει κείμενος αὐτοῖς ἀγῶν. μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τῆς καθήγιασμένου ναοῦ φόβος.

19. Ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατελειμμένοις ἔ παρρηγοῦς ἀγωνία ταρ-
ρασκομένοις τῆς ἐν ὑπαίθερ πρεσβολῆς.

20. Καὶ πάντων ἤδη προσδοκάντων τὴν ἐσομένην κρίσιν, καὶ ἤδη προσμιζάντων τῶν πολεμίων, καὶ τῆς στρατίας ἐκλαγείσης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὐκαιρὸν ἀποκαλίσσασθέντων, τῆς τε ἵππε κατὰ κέρας τεταγμένης·

21. Συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν τῶν πληθῶν παρουσίαν καὶ τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν, τὴν τε τῶν θηρίων (ἐπὶ μέρος εὐκαιρὸν) ἀγριότητα, ἀναστεινὰς τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπεκαλέσατο τὸν τερατοποιὸν Κύριον τὸν κατόπην, γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστι δι' ὅπλων ἡ νίκη, καθὼς δὲ ἔστιν αὐτῷ κριθεῖν, κριθῇ τοῖς ἀξίοις περιποιοῦν τὴν νίκην.

22. Ἐλε-

V. 11. προσεξηγησάμενος) προσεξηγησάμενος. ibid. ὑπερ τι π. ἠύφρανεν.) ὕπερ τι πάντας εὐφρανεν. V. 12. ἴδια) οἰκία. V. 15. δὲ Ἰερουσαλὴμ) δὲ τὸν Ἰερουσαλὴμ. V. 17. Ἰσάκ) Ἰσάκ. ibid. ἐπανορθῶσαι) ἐπανορθῶσαι. ib. στρατεύεσθαι) στρατοπεδεύεσθαι. ib. εὐανδρίας) εὐανδρίας. V. 18. αὐτοῖς, μέγιστος) αὐτοῖς ἀγῶν, μέγιστος. V. 20. προσμιζάντων) συμμιζάντων. V. 21. (ἐπὶ μέρος εὐκαιρὸν) non habet. ibid. ἀναστεινὰς χεῖρας) προτείνας τὰς χεῖρας. ib. Κύριον) addit τὸν κατόπην. ib. δι' ὅπλων) adjicit ἡ νίκη. ib. ἐάν αὐτῷ κριθῇ) ἂν αὐτῷ κριθεῖν.

22. Ἐλεγε δὲ ἐπικαλέμενος τοῖς δὲ τὸν τρόπον· Σὺ δέσποτα, ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σε ἐπὶ Ἐξέκιου τῷ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνείλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηρείμ εἰς ἐκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας.

23. Καὶ νῦν, δυνάστα τῶν ἑβραίων, ἀπέστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς θεὸς καὶ τρόμον.

24. Μεγέθει βραχιόνός σου καταπλαγήσῃσιν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγενόμενοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου λαόν· καὶ ἔτος μὲν ἐν τέτοις ἔληξεν.

25. Οἱ δὲ περὶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπύγγων καὶ παιάνων προσῆγον.

26. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰέδαν μετὰ ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέμιζαν τοῖς πολεμίοις.

27. Καὶ ταῖς μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς τὸν Θεὸν εὐχόμενοι, κατέστρωσαν ἑδρὴν ἥτιον μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων τῇ τῷ Θεοῦ μεγάλως εὐφρανθέντες ἐπιφανείᾳ.

28. Γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν προπεπλωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.

29. Γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίᾳ Φωνῇ.

30. Καὶ προσέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σά-

ματι καὶ ψυχῇ πρωταγωνιστῆς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὐνοίαν εἰς ὁμοθυμῆς διαφυλάξας, τὴν τῷ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας, καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὦμῳ, περιφέρειν εἰς Ἱερουσόλυμα.

31. Παραγενόμενος δὲ ἐκεῖ, καὶ συγκαλεσάμενος τὲς ὁμοθυμῆς, καὶ τὲς ἱερεῖς πρὸ τῷ θυσιαστηρίου στήσας, μετεπέμψατο τὲς ἐκ τῆς ἁκρας.

32. Καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τῷ μικροῦ μισθῷ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τῷ δυσφῆμει, ἣν ἐκείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τῷ ἐκτετεῖπαντοκράτορος οἶκον ἐμβεγαλαύχισεν, νας

33. καὶ τὴν γλῶσσαν τῷ δυσεβῆς Νικάνορος ἐκτεμών, ἔφη μετὰ μέρος δώσει τοῖς ὁρνεοῖς, τὰ δ' ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναντι τῷ ναοῦ κρεμάσαι.

34. Οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν ἑβραὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ Κύριον, λέγοντες· εὐλογητὸς ὁ διατηρήσας τὸν ἑαυτῷ τόπον ἀμίαντον.

35. Ἐξέδωκε δὲ τὴν τῷ Νικάνορος κεφαλὴν ἐκ τῆς ἁκρας ἐπὶ δὴλον πᾶσι, προτομήν καὶ φανερόν τῆς τῷ Κυρίου βοηθείας σημείον.

36. Ἐδογματίσαν δὲ πάντες μετὰ κοινῷ ψηφίσματος μηδαμῶς εἶσαι ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν· ἔχειν δὲ ἐπίσημον τὴν τρισκαιδεκάτην τῷ δω-

ΙΙΙΙ3

δεκά-

Υ. 22. ἀνείλεν) ἀνείλες. Υ. 24. παραγενόμενοι) παραγενόμενοι. Υ. 26. μετὰ ἐπιπλ.) μετ' ἐπιπλήσεως. Υ. 27. ταῖς δὲ πρὸς) ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς. ibid. ἐπιμελεία.) ἐπιφανεία. Υ. 30. πρωταγωνιστῆς) πρωταγωνιστῆς. ibid. περιφέρειν) φέρειν. Υ. 31. συγκαλεσάμενος) συγκαλέσας. Υ. 32. μικροῦ) μικροῦ. ibid. ἐκτετεῖνας) ἐκτετεῖνας. Υ. 33. δυσεβῆς) δυσεβῆς. ibid. μετὰ μέρος τοῖς) μετὰ μέρος δώσει τοῖς. ib. δ' ἐπίχειρα) δὲ ἐπίχειρα. Υ. 35. προτομήν) κεφαλὴν. Υ. 36. Ἐδογματίσαν δὲ) καὶ Ἐδογματίσαν.

κυριακῇ δεκάτου μηνός, ἡ ἄδρα λέγεται τῇ συ- εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ μετρίως, τὸτο ἐφι-
ριακῇ φωνῇ, πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρ- κλὸν ἦν μοι.

δοχαϊκῆς ἡμέρας.

37. Τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρη-
σάντων οὕτως, καὶ ἀπ' ἐκείνων τῶν και-
ρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν
Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι τὸν λόγον
κατα- καταπαύσω.

παύσω

38. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ εὐθικῶς
τῇ συντάξει, τὸτο καὶ αὐτὸς ἤθελον.

39. Καθάπερ γὰρ οἶνον καταμόνας
πίνειν, ὡσαύτως δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πο-
λέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγ-
κεραδεῖς ἡδύς, καὶ ἐπιτερπὴ τὴν χάριν ἡδὴ
ἀποτελεῖ, οὕτως καὶ τὸ τῆς κατα-
σκευῆς τῷ λόγῳ τέρπει τὰς ἀκοὰς
τῶν ἐντυγχανόντων τῇ συντάξει· ἐν-
ταῦθα δὲ ἔξαι ἡ τελευτή.

ΙΟΥΔΑ ΤΟΥ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΥ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

¶ 36. κυριακῇ) κυριακῇ: v. 37. οὕτως) ἔτω. ibid. τὸν λόγον καταπαύσω.) καταπαύσω τὸν λόγον.
v. 39. Καθάπερ) addit γὰρ. ibid. ἡδὴ) ἡδύς. ib. οὕτως) οὕτω. Subscriptio abest ab Edit.
Rom.

ΜΑΚ-

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ

ΛΟΓΟΣ Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΔΕ Φιλοπάτωρ παρὰ τῶν ἀνακομιδέντων μαθὼν τὴν γεινομένην τῶν ὑπ' αὐτῷ κρατεμένων τόπων ἀφαιρέσιν ὑπὸ Ἀντίοχου, παραγγείλας ταῖς πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην συμπαραλαβὼν, ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ Ἰαφίαν τόπων, ὅπου παρεμβεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον.

2. Θεόδωτος δὲ τις ἐκπληρᾶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς, παραλαβὼν τῶν προὔποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίδῃ νύκτωρ ἐπὶ τὴν τῷ Πτολεμαίου σκηπὴν, ὡς μόνος κτείνειν αὐτόν, καὶ ἐν τούτῳ διαλύεται τὸν πόλεμον.

3. Τῶτον δὲ διάγων Δωσίθεος ὁ Δριμύλε λεγόμενος, τὸ γένος Ἰουδαῖος, ὕψερρον δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα, καὶ τῶν πατρῶν δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος, ἀσχημὸν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν ἐκείνη κόλασιν.

4. Γενομένης δὲ κατερτερᾶς μάχης καὶ τῶν πραγμάτων μᾶλλον ἐβρωμένων τῷ Ἀντίοχῳ, ἰκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπιπορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκῃ καὶ δακρύων τὰς πλοκάμους πολέμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ ταῖς γυναῖξιν θαρβυαλέως, ἐπαγγελιομένη δάσειν νικήσασιν ἐκάστω δύο μῶς χρυσίε.

5. Καὶ τ' οὕτως συνέβη τὰς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι, πολλοὺς δὲ καὶ δοριαλῶτας συλληφθῆναι.

6. Κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι.

7. Ποίησας δὲ τῆτο, καὶ τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐθαρσεὶς τὰς ὑποτεταγμένους κατέστησε.

8. Τῶν δὲ Ἰουδαίων διαπεμφαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερούσιας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τὰς ἀσπαστομένους αὐτόν, καὶ ξένια κομιοῦντας, καὶ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι χαρητομένους, συνέβη μᾶλλον αὐτὸν προθυμηθῆναι, ὡς τάχιστα πρὸς αὐτὰς παραγεῖναι.

9. Δια-

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ ΛΟΓΟΣ Γ'.) ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ ΤΡΙΤΟΣ. CAP. I. [In Edit. Rom. iste liber in capita distinctus non est. v. 1. παρὰ τῶν ἀνακομιδέντων μαθὼν) (transposita ibid. γενομένην τῶν ὑπ' αὐτοῦ) γενομένην τῶν ὑπ' αὐτοῦ. ib. πεζικαῖς καὶ ἱππικαῖς) πεζικαῖς τε καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ. v. 3. διάγων) διαγαγαγὼν. v. 4. πολέμους) πλοκάμους. ibid. καὶ ταῖς γυναῖξιν) absque articulo. v. 5. Καὶ τ' οὕτως) καὶ οὕτω. ibid. δοριαλῶτας) δοριαλῶτες. v. 8. χαρητομένους) συγχαρητομένους.]

9. Διακομιθεῖς δὲ εἰς Ἱερσόλυμα, καὶ θύσας τῷ μεγίστῳ Θεῷ, καὶ χάριτας ἀποδίδες, καὶ τῶν ἐξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ δὴ παρωγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐσεβείᾳ

κατα- 10. θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τῷ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνεθυμήθη βελεύσασθαι εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν.

11. Τῶν δὲ ἐιπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι τῆτο, διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τῶ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι, μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τέτῳ κατ' ἐνιαυτὸν ἅπαξ, ὁ δὲ ἑδομῶς ἐπεΐθετο.

12. Τῷ τε νόμῳ παραγνωθέντος, οὐδαμῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτὸν δεῖν εἰσελθεῖν, λέγων, καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐτέρη- ὡς ται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ δὲ οὐ δεῖ.

13. Καὶ ἐπυνθάνετο, διὰ τίνα αἰτίαν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς πᾶν τε τέμενος οὐθεὶς ἐκάλυψε τῶν παρόντων;

14. Καὶ τις ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τῆτο τερατεύεσθαι;

15. Γενομένης δὲ φησὶ, τέτε διὰ τι πάντων να αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύσεσθαι, καὶ θελόντων αὐτῶν, καὶ μή;

16. Τῶν δὲ ἱερέων ἐν πάσαις ταῖς

ἀγίαις ἐδῆσσε προσπεσόντων, καὶ δεομένων τῷ μεγίστῳ Θεῷ βοηθεῖν τῇ ἐνεσῶσι τοῖς ἐνέ- ἀνάγκη. καὶ τὴν ὁρμὴν τῷ κακῶς ἐπι- βωλλομένου μεταθεῖναι, κραυγῆς τε με- τὰ δακρύων τὸ ἱερόν ἐμπλησάντων,

17. οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἀπολειπόμε- νοι, ταραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἀδελφον τιθέμενοι τὸ γινόμενον.

18. Αἱ τε κατακλείσοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς τεκούσαις ἐξώρη- σαν· καὶ σποδῶ καὶ κόνει τὰς κόμας πα- σάμεναι, * γόων τε καὶ σενναγμῶν ἐνεμ- πίπλων τὰς πλατείας. * πέγν

19. Αἱ δὲ καὶ προσαερίως ἐσαλμέ- ναι, τὰς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένας παύ- κων καὶ τὴν ἀρμίζεσαν αἰδῶ παραλείπου- νυν διαί- σαι, δρόμον ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνί- λαγμένην σαντο.

20. Τὰ δὲ νεογνὰ τῶν τέκνων, αἱ τε πρὸς τέτοις μητέρες, καὶ τιθηνὸι παραλείπεσθαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν κατ' οἴκας, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυαῖς ἀνεπιστρέφως εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱε- ρὸν ἡθροίζοντο.

21. Ποικίλῃ δὲ ἦν τῶν εἰς τῆτο συλ- λεγόντων δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχευμένοις.

22. Σύν τε τούτοις οἱ (περὶ) τῶν πολι-

ν. 9. τῷ πιστῷ) τῷ μεγίστῳ. ibid. εὐσεβείᾳ καταπληγεί) εὐπρεπείᾳ καταπληγεί. ν. 10. εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν.) transposita. ν. 11. τοῖς ἔθνεσιν εἰσιέναι) τοῖς ἐκ τῶ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι. ibid. κατ' ἐνιαυτὸν ἅπαξ) transposita. ib. ὁ δὲ ἑδομῶς ἐπεΐθετο.) ἑδομῶς ἡβέλετο πεῖθεσθαι. ν. 12. παρα- γνωθέντος, ἐδ' ὡς) παραγνωθέντος, οὐδαμῶς. ibid. ἐμὲ δὲ οὐ δεῖ. ν. 13. αὐτὸν εἰ- ερχόμενον) transposita. ibid. πᾶν τε τέμενος) πᾶν τέμενος. ν. 15. πάντων) πάντως. ν. 16. ἐν πύσαις ταῖς ἐδῆσσε) ἐν ταῖς ἀγίαις ἐδῆσσε. ibid. προσπεσόντων) προσπεσόντων. ib. τοῖς ἐνεσῶσιν) τῇ ἐνεσῶσι ἀνάγκη. ν. 17. ἀπολειπόμενοι) ἀπολειπόμενοι. ν. 18. καὶ ἀπέδωκαν κόνει) καὶ σποδῶ καὶ κόνει. ibid. κόμας πασ. πάγε καὶ) κεφαλὰς πασάμεναι, γόων τε καὶ. ib. ἐνεμπίπλων τὰς πλα- τείας.) τὰς πλατείας ἐνεμπίπλων. ν. 19. ἄπαν νυν διατεταγμένη καὶ τὴν) ἀπάντησιν διατεταγμένην παύσας καὶ τὴν. ibid. ἄτακτον) adjicit ἐν τῇ πόλει. ν. 20. παραλείπεσθαι) παραλείπεσθαι. ibid. καὶ μέν) καὶ μὲν. ib. ἀνεπιστρέφως) ἀνεπιστρέφως. ν. 21. συλλεγόντων δέησις) συλλεγόμενων ἡ δέησις. ν. 22. (περὶ) deest.

πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο τῶν τότε θάνατον ἀλλασομένων ἀντὶ τέλεον αὐτῶ ἐπικειμένου, καὶ τὸ τῆς τῆς τῶ τόπου βεβηλώσεως.

ΚΕΦ. Β'. ΙΙ.

23. Φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι, καὶ θάρσυναι ἑαυτοὺς ὑπὸ λέως ὑπὲρ τῶ πατρὸς νόμιμ τελευτῶν, ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις δὲ ὑπὸ τε τῶν γεραίων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες, ἐπὶ παρήσαν τὴν αὐτὴν τῆς δέσσεως ἔσησαν τῶν.

24. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν τέτοις ἀνεσρέφετο δεόμενον.

25. Οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι, πολλὰ ὡς ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρον αὐτῶ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμη ἐπιβουλῆς μένης βουλῆς.

26. Θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντας παρὰ ἐμψυχίας, ἡδὴ καὶ πρόσθεσιν ἐποιεῖτο, τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῶ προσηγμένῳ.

27. Ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωρῶντες ἐτράπησαν εἰς τὸ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παρῆσιν ἐπαμύνασθαι, μὴ παριδόλῃα τὴν ἀνομον καὶ ὑπερήφανον πρᾶξιν.

28. Ἐκ δὲ τῆς πυκνοτάτης τε καὶ ἐμπόρου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς, ἀνείκαστος τις ἦν βοή.

29. Δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τὸς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τεῖχη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἡχεῖν, ὅτε δὴ τῶν πᾶν

Μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξεναντίας τῶ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα, καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως, ἐποίησεν τὴν δέσιν τοιαύτην.

2. Κύριε, Κύριε, βασιλεῦ τῶν ἐραυνῶν, καὶ δεσποτα πάσης τῆς κτίσεως, ἅγιος ἐν ἀγίοις, μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόχες ἡμῶν καταπονέμενοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου, θράσει καὶ δίνει πεφρυγμένον.

3. Σὺ γὰρ εἶ ὁ κτίσας τὰ πάντα, καὶ τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης δικαίος εἶ, καὶ τὸς ὕδρει καὶ ἀγερῶν τι πρᾶσσοντας κρῖνεις.

4. Σὺ τὸς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ γίγαντες ἦσαν ῥώμη καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειρας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρητον ὕδαρ.

5. Σὺ τὸς ὑπερηφάνους ἐργαζομένους Σοδομίτας διαθήλεις ταῖς κακίαις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς ἐπιγινομένοις καταστήσας.

6. Σὺ τὸν θρασὺν Φαραὼ καταδελασάμενον τὸν λαόν σου τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς δοκιμασίαις, ἐγνώρισας τὴν σὴν * δύναμιν * ἐφ' αἷς ἐγνώρισας τὸ μέγα σου * δύναμιν * κράτος.

αὐτῶς

ἀδελφῶς

ἐδοκίμασας

* δύναμιν *

Tom. II.

K k k k

7. Καὶ

v. 22. προδίσσεως) addit αὐτῶ. v. 23. θάρσυναι ὑπὲρ τῶ) θάρσυναι ὑπὲρ τῶ. ibid. μόλις δὲ) μόλις τε. ib. παρήσαν) ἔσησαν. v. 24. τέτοις) ἐν τέτοις. v. 25. ἐπιβουλῆς) βουλῆς. v. 26. πάντας) πάντα. CAP. II. v. 1. in Edit. Rom. extat, uti supplementa minoribus litteris expressa habent. v. 2. τῆς κτίσεως) absque articulo. v. 3. Σὺ γὰρ εἶ ὁ) σὺ γὰρ εἶ. ibid. τι πρᾶσσοντας) πρᾶσσοντας τι. v. 4. ἐν οἷς γίγ.) ἐν οἷς καὶ γίγαντες. ibid. ἐπαγαγὼν αὐτοῖς) ἐπαγαγὼν αὐτοῖς. v. 5. ἀδελφῶς) διαθήλεις. v. 6. ἐδοκίμασας) δοκιμάσας. ibid. δύναμιν) δυνατεῖαν.

7. Καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἄρμασι καὶ ὄχλων πλήθει, ἐπέκλυσας βάθραι θαλάσσης, τὰς δὲ ἐμπισεύσαντας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἀπάσης κτίσεως δυναστεύοντι, σώους διεκόμισας.

8. Οἱ καὶ συνιδόντες ἔργα σῆς χειρὸς, ἤνεσαν σε τὸν παντοκράτορα.

9. Σὺ βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέρατον καὶ ἀμέτρητον γῆν, ἐξελέξω τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἡγίασας τὸν τόπον τῆτον εἰς (σὸν) ὄνομά σοι τῷ τῶν ἀπάντων ἀπροσδεῖ, καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγαλοπρεπεί, σύσασιν ποιησάμενος αὐτὴ πρὸς δόξαν τῆ μεγάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου.

10. Καὶ ἀγαπῶν τὸν οἶκον τῆ Ἰσραὴλ, διότι ἐπηγγείλω δὴ, ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ, καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς σκωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον ἡμῶν τῆτον δεησώμεν, εἰσακέσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν.

11. Καὶ δὴ πιστὸς ἔσῃ καὶ ἀληθινός.

12. Ἐπεὶ δὲ πλεονάκεις (καὶ) θλίβοντων τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ ταπεινώσει, καὶ ἐβρύσω κακῶν αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κινδύνων.

13. Ἰδοὺ δὴ νῦν, ἅγιε βασιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἀμαρτίας καταπονούμεθα, καὶ ὑπετάγημεν ἐχθροῖς ἡμῶν, καὶ παρείμεθα ἐν αἰδυναιμίαις.

14. Ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ καταπίώσει ὁ

Θεὸς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καδυεῖται τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.

15. Τὸ μὲν γὰρ κατοικητήριόν σου ἔρανός τ' ἔρανος ἀνέφικλος ἀνθρώποις ἐστίν.

16. Ἀλλὰ ἐπεὶ εὐδόκησας τὴν δόξαν σε ἐν τῷ λαῷ σε Ἰσραὴλ, ἡγίασας τὸν τόπον τῆτον.

17. Μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τέτῳ ἀκαθαρσία, μηδὲ εὐθύνης ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχῆσονται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐτῶν, μηδὲ ἀγallιάσονται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης αὐτῶν, λέγοντες·

18. Ἡμεῖς κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τῆ ἀγίαςμῃ, ὡς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν προσοχισμάτων.

19. Ἀπαλείψον τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ διασκέδασον τὰς ἀμπλακίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανεν τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ἄραν ταύτην.

20. Ταχύ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου· καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν τῷ στόματι τῶν καταπεπληκτότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχὰς, ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην.

21. Ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης Θεὸς καὶ πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἀγίοις εἰσακέσας προπὰ τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ τῷ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον ἐμάστιξεν αὐτόν,

22. ἔνθεν

ν. 8. συνιδόντες) συνιδότες. ν. 9. ἀπέρατον) ἀπέραντον. ibid. ἡγίασας) ἀγίασας. ib. (σὸν) abest. ν. 10. διότι ἐὰν) δὴ, ὅτι ἐὰν. ibid. τόπον ἡμῶν) τόπον τῆτον. ν. 11. πιστὸς καὶ) πιστὸς ἔσῃ καὶ. ν. 12. (καὶ) abest. ibid. κακῶν) κινδύνων. ν. 13. Ἰδοὺ δὲ) ἰδοὺ δὴ. ibid. ἐχθροῖς) τοῖς ἐχθροῖς. ν. 15. κατοικητήριόν σε) οἰκητήριόν σε. ν. 16. Ἀλλὰ) ἀλλ'. ν. 20. προκαταβέτωσαν) addit ἡμᾶς. ibid. ἐν τῷ στόματι) absque articulo. ν. 21. προπὰ) πρὸ πάντων.

22. ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδάντας αὐτὸν
ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου, ὥστε κατ'
ἐδάφους ἀπρακτὸν ἔτι, καὶ τοῖς μέλεσι
παρὰ λελυμένον, μηδὲ Φωνῆσαι δύνασθαι
πεπληγ-δικαίᾳ περιπεπληγμένον κρίσει.
μένον

23. Ὅθεν οἱ τε φίλοι καὶ σωματο-
φύλακες αὐτῷ ταχέως καὶ ὀξείαν ἰδόντες
τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν εὐθύαν, φο-
βούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, τα-
χέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν ὑπερβάλλοντι
καταπεπληγμένοι φόβῳ.

24. Ἐν χροίῳ δὲ ὕπερον ἀναλεξάμε-
νος αὐτὸν, οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἤλ-
θεν ἐπιτιμηθεὶς, μετὰ ἀπειλῆς δὲ πι-
κρῶς θέμενος ἀνέλυσε.

25. Διακομιθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον,
καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύζων, διὰ τε
τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ
ἐταίρων τῷ παντὸς δικαίου κεχωρισ-
μένων,

26. ὃ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελ-
γείαις διηρέκηθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τασέτον
θράσους προῆλθεν, ὥστε δυσφημίας ἐν
τοῖς τόποις συνίστασθαι, καὶ πολλὰς
τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τῷ βα-
σιλέως πρόθεσιν καὶ αὐτοὺς ἐπεσθαι
τῇ ἐκείνου θελήσει.

27. Προέθετο δὲ δημοσίᾳ κατὰ τῷ
ἔθνους διαδοῦναι ψόγον· καὶ ἐπὶ τῷ κα-
τὰ τὴν αὐλὴν πύργου σήλην ἀναστή-
σας, ἐκόλαψε γραφὴν·

28. Μηδὲνα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἐπὶ
ἱερῶ αὐτῶν εἰσιέναι, πάντας δὲ τὰς
Ἰουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν
διάθεσιν ἀχθῆναι, τὰς δὲ ἀντιλέγον-
τας βίᾳ φερομένους τῷ ζῆν μεταστῆσαι.

29. Τέτας τε ἀπογραφομένους * χα-
ράσσεσθαι, καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα * χα-
ρασάσθαι, Διονύσου Κισσοφύλλῳ, οὗς
καὶ προκαταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνε-
σταλμένην αὐθεντίαν.

30. Ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθό-
μενος φαίνεται, ὑπέγραψεν· ἐὰν δὲ
τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς κα-
τὰ τελετὰς μεμνημένοις ἀναστρέφεσθαι,
τάτας ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι.

31. Ἐνιοὶ μὲν αὖ ἐπὶ πόλεως τὰς τῆς
πόλεως εὐσεβείας ἐπιβιάδρας συγούντες,
εὐχερῶς ἑαυτοὺς ἐδίδσαν, ὡς μεγάλης
τινὸς κοινωνήσαντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς
ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς.

32. Οἱ δὲ πλεῖστοι γενναῖα ψυχῇ ἐνί-
χυσαν, καὶ ὃ διέστησαν τῆς εὐσεβείας·
τὰ τε χρήματα περὶ τῷ ζῆν ἀντικα-
ταλλακασίμενοι ἀδελῶς ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς
ρύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν.

33. Εὐέλπιδες δὲ καθειστήκεισαν ἀντι-
λήψεως τεύχεσθαι, καὶ τὰς ἀποχω-
ροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐδεδούσαντο, καὶ
ὡς πολέμους τῷ ἔθνει ἐκρίνον, καὶ τῆς
κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρησίας ἐσέ-
ρουν.

K k k k z

ΚΕΦ.

¶ 22. κατ' ἐδάφους) καθ' ἐδάφους. ibid. πεπληγμένον) περιπεπληγμένον. v. 23. καὶ σωματοφύλακες
ὀξείαν) καὶ οἱ σωματοφύλακες αὐτῷ ταχέως καὶ ὀξείαν. v. 24. αὐτὸν) αὐτόν. ibid. μετὰ ἀπει-
λῆς) μετ' ἀπειλῆς. ibid. θέμενος) abest. v. 25. διὰ τε τῶν) διὰ δὲ τῶν. v. 27. Προέθετο) ad-
dit δὲ. ibid. ἐπὶ τῷ κατὰ) καὶ ἐπὶ τῷ κατὰ. ib. ἐκόλαψε) ἐξέκόλαψε. v. 28. ἐπὶ τὰ ἱερὰ) εἰς
τὰ ἱερὰ. v. 29. τὰς τε ἀπογρ. χαράσσεσθαι) τὰς τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι. ibid. προκα-
ταχωρίσαι) προκαταχωρίσαι. v. 30. κατὰ τελετὰς) κατὰ τὰς τελετὰς. v. 31. Ἐνιοὶ μὲν ἐπὶ) ἔνιοι
μὲν ἐν ἐπὶ. ibid. τὰς τῆς εὐσεβείας) τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας. v. 33. Εὐέλπιδες τε) εὐέλπιδες δὲ.

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

ΚΑΙ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβής, ἐπὶ τοσούτον ἐξεχώλησεν, ὥστε ἔμινον τοῖς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν ὀργίζε- διαοργίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ θαι βαρύτερος ἐναντιωθῆναι, καὶ προσά- ζαι σπεύδοντας συναγαγεῖν πάντας ἐπιτοαυτὸ, καὶ χειρίζω μόρῳ τῇ ζῆν μεταστῆσαι.

οἰκοδομη- 2. Τέτταν δὲ οἰκονομημένων Φήμη δυσμε-
μένων νῆς * ἐξηχέτο κατὰ τῶ γένους ἀνθρώπους
* ἐξεχέει- συμφρονέσιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς
το δεδιδωμένης εἰς διάθεσιν, ὡς ἂν ἀπὸ
τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλύονταν.

3. Οἱ δὲ Ἰσθαῖοι τὴν μὲν πρὸς τὰς
βασιλεῖς εὖνοιαν καὶ πίσιν ἀδιάστροφον
φυλάσσ- ἦσαν διαφυλάσσοντες.
σοντες

4. Σεβόμενοι δὲ τὸν Θεὸν, καὶ τῷ τέ-
τε νόμῳ πολιτεύομενοι, χωρισμὸν ἐποί-
ουν ἐπὶ τινων καὶ καταστροφάς· δι' ἣν αἰ-
τίαν ἐνόησιν ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο.

5. Τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπραξία κοσ-
μῶντες τὴν συναιναστροφὴν, ἅπασιν ἀν-
θρώποις εὐδόκιμοι καθεῖστηκεισαν.

6. Τὴν μὲν οὖν περὶ τῶ γένους ἐν πα-
σι θρυλεμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι
οὐδαμῶς διηριθμήσαντο.

7. Τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ
τροφῶν διάσασιν ἐθρύλουν, φάσκοντες,
μήτε τῷ βασιλεῖ, μήτε ταῖς δυνάμε-

σιν ὁμοσπόνδους τὰς ἀνθρώπους γείνε-
σθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα τι
τοῖς πράγμασιν ἐναντιομένους· καὶ ἔ
τῷ τυχόντι περιήψαντο ψόγῳ.

Φόβῳ

8. Οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλληνες ἔ-
δὲν ἡδίκημένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον
περὶ τὰς ἀνδρας θεωροῦντες, καὶ συν-
δρομαὶς ἀπροσκόπους γινομένας, βοη-
θεῖν μὲν οὐκ ἔδιδαν· τυραννικὴ γὰρ
ἦν ἡ διάθεσις· παρεκάλουν δὲ καὶ δυ-
σφόρως εἶχον, καὶ μελαπτεῖσθαι ταῦ-
τα ὑπελάμβανον.

9. Μὴ γὰρ εὖτω παροραθήσεσθαι τη-
λικέτο σύστημα μηδὲν ἡγενηκός.

ἡγενηκός

10. Ἦδη δὲ καὶ τινες γείτονές τε καὶ
φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι μυτικῶς
τινας ἐπισπώμενοι, πίσεις ἐδίδαν συνα-
σπιεῖν, καὶ πᾶν ἐκλενὲς προσοίσεσθαι
πρὸς ἀντίληψιν.

11. Ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ τὸ πα-
ρὸν εὐημερία γεγαυρωμένος, καὶ ἔ κα-
θορῶν τὸ τῷ μεγίστῳ Θεοῦ κράτος, ὑ-
πολαμβάνων δὲ διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ
διαμένειν βελῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν
ἐπιστολὴν τήνδε·

12. Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπά-
τωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον, καὶ κατὰ τό-
πον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν
καὶ ἐβρόδῳ.

13. Ἐβρόμαι δὲ καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ
τὰ πράγματα ἡμῶν.

14. Τῆς

CAP. III. v. 1. Καὶ μεταλαμβάνων) ἢ καὶ μεταλαμβ. ibid. ἐξεχώλησεν) ἐξώλησεν. ib. κατὰ
Ἀλεξ. ὀργίζεσθαι) κατ' ἀλεξ. διαοργίζεσθαι. ib. σπεύδοντας) σπεύσαντας. v. 2. οἰκοδομημένων φ. δ.
ἐξεχέτο) οἰκονομημένων φήμη δυσμενὲς ἐξηχέτο. ibid. δεδιδωμένης) διδομένης. v. 3. φυλάσσοντες)
διαφυλάσσοντες. v. 4. ἐπὶ τινων) ἐπὶ τινων καὶ. ibid. ἐνόησιν) ἐνόησαν. v. 5. θρυλεμένην) θρυλεμένην.
v. 7. ἐθρύλουν) ἐθρύλλουν. ibid. γείνεσθαι) γενέσθαι. ib. περιήψαντο φάβῳ.) περιήψαν ψόγῳ. v. 8.
περὶ τὰς ἀνδρας) περὶ τὰς ἀνθρώπους. ibid. ἔδιδαν) ἔδιδον. v. 9. εὖτω παροραθήσεσθαι) ὥτως πα-
ροραθήσεται. ibid. ἡγενηκός.) ἡγενηκός. v. 13. καὶ αὐτὸς ἐγὼ) καὶ ἐγὼ αὐτός.

14. Τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενομένης ἡμῶν ἐπιστρατείας, ἥς ἴτε καὶ αὐτοί, τῇ τῶν Θεῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπροπλήρωτο συμμαχίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ βίῳ κατὰ λόγον ἐπὶ ἄριστον τέλος ἀχθεΐσης,

15. ἡγησάμεθα μὴ βίᾳ δόρατος, ἐπικειρά δὲ καὶ πολλῇ Φιλανθρωπίᾳ τιθηνήσασθαι κατοικοῦντα Κοίλην Συρίαν εὐποιήσαντες καὶ Φοινίκην ἔδην, εὐποιῆσαι τε αἰσμένως.

16. Καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονεύοντες προσόδους πλείους, προήχθημεν καὶ εἰς τὰ ἱεροσόλυμα ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς αἰτίας.

17. Οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρῆσαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμηθέντων ἡμῶν ἐσέλθειν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐκπρεπέσι καὶ καλλίστοις ἀναθήμασι τιμῆσαι,

18. τύφοις φερόμενοι παλαιότεροις, ἐρῶν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου, ἀπολειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς, δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἀπαντας ἀνθρώπους Φιλανθρωπίαν.

19. Τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἐκδηλον καθιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ὑψαυχενῶντες ἔθεν γνήσιον βέβλονται φέρειν.

20. Ἡμεῖς δὲ τῇ τέτῳ ἀνοίᾳ συμπεριενεχθέντες, καὶ μετὰ νίκης διακομιδέντες, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς πα-

σιν ἔδνεσι Φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔπρεπεν ἐποιήσαμεν.

21. Ἐν δὲ τέτοις πρὸς τὰς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασιν γνωρίζοντες, διὰ τε τὴν συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιτευμένα μετὰ ἀπλότητος αὐτοῖς ἀρχῇθεν μύρια πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοῶσαι, ἐβουλήθημεν καὶ πολιτείας αὐτοῖς Ἀλεξανδρέων καταστῆσαι, καὶ μετόχους τῶν αἰεὶ ἱερῶν καταστήσαι.

22. Οἱ δὲ τέναντιον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπασάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύοντες,

23. ἔμῳ ἀπεσρέψαντο τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τὰς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρέκασα ὑφορώμενοι διὰ τῆς δυσκλες μετὰ σάτης ἐμβιόσεως διὰ τῆς αἰτίας ἡμᾶς κατασρέψαι τὰ κατορθώματα.

24. Διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι τούτους κατὰ πάντα δυσνοεῖν ἡμῶν τρόπον, καὶ προνοῶμενοι, μήποτε αἰφνιδίου μετέπειτα ταραχῆς ἐνστάσης ἡμῶν τὰς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νότον προδόντας καὶ βαρβαρούς ἔχωμεν πολέμιους.

25. Προετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε, αὐθαρῇ τὰς ἐννεμομένους σὺν ταῖς γυναῖξιν καὶ

K k k k 3

τέκνοις

V. 14. τῆς εἰς τὴν) ἐκ τῆς εἰς τὴν. ibid. Θεῶν) addit πρὸς ἡμᾶς. ib. συμμαχίᾳ κατὰ λ. ἐπὶ τέλος) συμμαχίᾳ, καὶ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ βίῳ κατὰ λόγον ἐπ' ἄριστον τέλος. V. 15. κατοικῶντα) τὰ κατοικῶντα. ibid. εὐποιήσαντες) εὐποιῆσαι τε. V. 16. προήχθημεν) προήχθημεν. ibid. ἀλιτηρίων) ἀλιτηρίων. V. 18. λειπόμενοι) ἀπολειπόμενοι. V. 21. πράγματα) addit τολμήσαντες. V. 23. μετὰ τῆς δυσκλ.) διὰ τῆς δυσκλεστέως. ibid. πράγματα.) κατορθώματα. V. 25. σὺν ταῖς γυναῖξιν) absque articulo.

τέκνοις μετὰ ὕβρεως καὶ σκυλῶν ἀποσεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐνδεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς ἀνῆκεσαν καὶ δυσχερὴ πρέποντα δυσμενέσι φόνον.

26. Τέτων γὰρ ὁμῶς κολαθέντων, διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ τῇ βελτίᾳ διαδέσει κατασταθήσεσθαι.

27. Ὡς δ' αὖν σκεπάσῃ τινὰ τῶν Ἰεδαίων ἀπὸ γεραῖς μέχρι νηπίε καὶ μέχρι τῶν ὑπομασιῶν, ἐχθίσαις βασιάνοις ἀποτυμπανιθήσεται πανοικία.

28. Μηνύειν δὲ τὸν βελλόμενον, ἐφ' ᾧ τὴν οὐσίαν τῷ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὐθύαν λήψεται, καὶ ἐκ τῷ βασιλείου ἀργυρίου δραχμὰς διχίλιας, καὶ τῆς ἐλευθερίας τεύξεται, καὶ σεφανωθήσεται.

29. Πᾶς δὲ τόπος, ὃ ἐὰν Φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος Ἰεδαῖος, ἀέστατος καὶ περιφλεγὴς γινέσθω, καὶ πάσῃ δινητῇ φύσει καθάπαν ἀχρηστος φανήσεται εἰς τὸν αἰὶ χρόνον.

30. Καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς τύπος οὕτως ἐγγράφη.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΠΑντὴ δὲ ὅπου προσέπιπτε τῷ τὸ πρόσταγμα, δημοτελὴς συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν οὖν εὐαχία

μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς, ὥς αὖν τῆς προκατεσκιρῶμένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρρησίας νῦν ἐκφαινομένης ἀπεχθείας.

2. Τοῖς δὲ Ἰεδαίοις ἀληκίον πένθος ἦν καὶ πανόδυτος μετὰ δακρύων βοή, σε-
πανόδυτος
ναγμοῖς πεπυρωμένης πάντοθεν αὐτῶν
τῆς καρδίας, ὁλοφυρομένων τὴν ἀπροσ-
δοκῆτον ἐξαιφνης αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν
ὀλεθρίαν.

3. Τίς νομὸς ἢ πόλις, ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος, ἢ τίνες ἀγνισαὶ κοπετοῦ καὶ γόων ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐμπλήωντο;

4. Οὕτως γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ ἀνολί-
πικρίας
κῆς ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρα-
τηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπετέλλοντο, ὥς
ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καὶ τινας
τῶν ἐχθρῶν λαμβάνοντας πρὸ τῶν
ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον, καὶ λογι-
ζομένους τὴν ἀδελφὸν τῷ βίῃ καὶ ἀσπερὸν
δακρύειν αὐτῶν τὴν δυσάθλιον ἐξαπο-
σολήν.

5. Ἦγετο γὰρ γεραῖων πληθὺς πο-
λιᾷ πεπυκασμένων, τὴν ἐκ τῷ γήρεως
ιωδρότητα ποδῶν ἐπικύφων, ἀνατροπῆς ἐπικύφου
ὀρμῇ βιαίας, ἀπάσης αἰδῆς ἀνευ πρὸς
ὀξείαν καταχρωμένων πορείαν.

6. Αἱ δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν
γαμικὸν ὑπεληλυθῶσαι πασὼν νεάνιδες
ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους, καὶ
κόνει

γ. 25. μετὰ ὕβρεως) μετὰ ὕβρεων. γ. 26. καὶ τῇ βελτίᾳ) absque articulo. γ. 27. καὶ μέχρι τῶν
ὑπομασιῶν) μέχρι τῶν υπομασίων. ibid. ἐχθίσαις) αἰχμαῖς. ib. πανοικία.) πανοικί. γ. 28.
βασιλείου) βασιλικῆ ἀργυρίου. ibid. ἐλευθερίας) addit τεύξεται καὶ. γ. 29. περιφλεγὴς) περι-
φλεγής. ibid. καθάπαν) κατὰ πάντα. CAP. IV, γ. 1. ἐν εὐαχίᾳ) ἐν abest. ibid. νῦν ἐκ-
φαινομένης) συνεκφαινομένης. γ. 2. ἀληκίον) ἀνήκεσαν. ibid. πανόδυτος) πανόδυτος. ib. πάντο-
θεν αὐτῶν τῆς) τῆς αὐτῶν πάντοθεν. ib. αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν) transposita. ib. ὀλεθρίαν) ὀλεθρία.
γ. 3. ἐπ' αὐτοῖς) adjicit ἀκ ἐμπλήωντο. γ. 4. Οὕτως γὰρ μετὰ πικρᾶς) οὕτω γὰρ μετὰ πικρᾶς καὶ.
ibid. τὴν δυσάθλιον) τρισάθλιον. γ. 5. πεπυκασμένων) πεπηκασμένων. ibid. ἐπικύφου) ἐπικύφου.

κάνει τὴν μυροβρεχτὴν πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι, θρήνον ἀνθ' ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξήρχον, ὡς οἱ ἐσπαρευγόμεναι σκυλοῖς ἀλλασθιέναι.

7. Δέσμαι δὲ δημόσιαι μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμβολῆς εἰλκοντο μετὰ βίας.

8. Οἱ δὲ τέτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ τῶν αὐχένων περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας καὶ νεανικῆς ἡλικίας, ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς θαυμάσιας τὰς ἐπιλοιπὰς τῶν γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διήγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ἄδην ὁρῶντες κείμενοι.

9. Κατήχθησαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις ἀνάγκαις· οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τὰς τραχήλους, οἱ δὲ τὰς πόδας ἀβήρηλοις κατησφαλισμένοι πέδασι,

10. ἔτι καὶ τῶ καδύπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακειμένοι τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως πάντοθεν ἐσκοτισμένοι τὰς ὀφθαλμούς, ἀγωγὴν ἐπιβούλων ἐν παντὶ τῶ κατὰ πλῶ λαμβάνουσι.

11. Τέτων δὲ ἐπὶ τὴν λεγομένην σχεδίαν ἀχθέντων, καὶ τῷ παραπλοῦ περιειθέτος, καθὼς ἦν δεδογματισμένοι τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἱπποδρόμῳ παρεμβάλεῖν ἀπλάτῳ καθεσῶτι περιμέτρῳ, καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν ἄγειν εὐκαιροτάτῳ καθεσῶτι πᾶσι τοῖς κατὰ

πορευομένοις εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν σελομένοις πρὸς ἐκδημίαν· πρὸς τὸ μὴδὲ ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶ κοινωεῖν, μηδὲ τὸ σύνολον καταξιάσθαι περιβόλων.

περιβόλων

12. Ὡς δὲ τῷτο ἐγενήθη, ἀκῆσας τὰς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοθνεῖς κρυβῆ ἐκπορευομένους πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλεῆ τῶν ἀδελφῶν ταιλαιπωρίαν,

13. διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τέτοις ὁμῶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὡς ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας.

14. ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φῦλον ἐξ ὀνόματος· οὐκ εἰς τὴν ἔμπροσθεν βραχεὶ προδοδηλωμένην τῶν ἔργων κατὰ ῥόταπον λατρείαν, * σρεβλῶντας δὲ παρὰ τὸν ῥηγγεγμένους αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι μᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας.

* σρεβλῶντας

15. Ἐγένετο μὲν οὖν ἡ τέτων ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας τεσσαεράκοντα.

16. Μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρὰ πεπληρωμένος, συμπόσιον ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶλων συνιστάμενος, πεπληρωμένη πόρρω τῆς ἀληθείας φρενὶ πεπληρωμένη καὶ βεβήλω σῶματι, κωφὰ καὶ μὴ δουρμένη αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρῆγειν, ἐπαινοῦν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον Θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λαλῶν.

17. Μετὰ

ν. 6. μυροβρεχτὴν) μυροβραχτὴν. ibid. σκύμοις) σκυλοῖς. ν. 7. δημοσίαι) δημόσιαι. ν. 8. Οἱ δὲ) οἷτε. ibid. βρόχοις) βρόχοις. ib. νεανικῆς) καὶ νεανικῆς. ν. 10. διακειμένῳ. ὅπως) διακειμένῳ τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι, ὅπως. ν. 11. ἀπλάτῳ) ἀπλέτῳ. ibid. τὸ σύνολον) μὴδὲ τὸ σύνολον. ib. περιβόλων) περιβόλων. ν. 12. ἀκλεῆ) ἀκλεῆ. ν. 14. ἐκ εἰς τὴν ἔμπροσθεν) ἡ γὰρ τὴν ἔμπροσθεν. ibid. κατὰ ῥόπον -- παρηγγεγμένους) κατὰ ῥόπον λατρείαν, σρεβλῶντας δὲ ταῖς παρηγγεγμένους. ν. 16. πεπληρωμένη) πεπληρωμένη. ibid. κωφὰ) τὰ μὲν κωφὰ. ib. εἰς δὲ τὰ μὴ καθήκοντα) εἰς δὲ τὸν μέγιστον Θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα.

17. Μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τῷ χρό-
νῳ διαστήματι προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς
τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν Ἰε-
δαίων ἀπογραφὴν ποιῆσαι διὰ τὴν ἀ-
μέτρητον αὐτῶν πληθύν·

18. καὶ περ ὄντων ἔτι κατὰ τὴν χώ-
ραν πλειόνων, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰ-
κίας ἔτι συνεσηκώτων, τῶν δὲ καὶ κα-
τὰ τὸν τόπον, ὡς ἀδυνατε καθεστῶ-
τος πᾶσι τοῖς ἐπ' Αἰγυπτίον στρατηγοῖς.

19. Ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σιλη-
ρότερον, ὡς δεδοροκοπημένοις εἰς μηχαν-
ὴν τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν
περὶ τούτου πεισθῆναι,

20. λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ
τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ τὰς γραφικὰς
καλάμους, ἐν οἷς ἔχρῳντο, ἐκλελοι-
πέναι.

21. Τέτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τῷ βοη-
θῆσαι τοῖς Ἰεδαίοις ἐξ οὐρανῶ προνοίας
ἀνικητῆς.

ΚΕΦ. Ε'. V.

ΤΟΤΕ προσκαλεσάμενος Ἑρμῶ-
να τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων
ἐπιμελείᾳ, βαρεῖα μεμεσώμε-
νος ὄργῃ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμε-
τάδεκτος,

2. ἐκέλευσεν ὑπὸ τὴν ἐρχομένην ἡμέ-
ραν δαψιλέσι δράκεσι λιθανωτοῦ καὶ
οἶνω πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τὰς
ἐλέφαντας ποτίσαι, ὄντας τὸν ἀριθμὸν
πεντακοσίους· καὶ ἀγριωθέντας τῇ τῷ

πόματος ἀφθόνῃ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν ἀφθόνας
πρὸς συνάντησιν τῷ μέρει τῶν Ἰου-
δαίων.

3. Ὁ μὲν τὰδε προσάσων ἐτρέπετο
πρὸς τὴν εὐωχίαν, συναγαγὼν τὰς
μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατίας
ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τὰς Ἰεδαίους.

4. Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσα-
γὲν ἀραρότως Ἑρμῶν συνετέλει.

5. Οἷτε πρὸς τούτοις λειτργοὶ κατὰ
τὴν ἐσπέραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταλαι-
πωρούντων ἐδωκευον χεῖρας, τὴν τε
λοιπὴν ἐμνηχανῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφά-
λειαν, ἐνυυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι
τὸ φύλον πέρας τῆς ὀλεθρίας.

6. Οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δο-
κῶντες εἶναι τοῖς ἔθνεσιν Ἰεδαίοι, διὰ
τὴν πάντοθεν περιέχεσθαι αὐτὰς μετὰ
θεσμῶν ἀνάγκην,

7. τὸν παντοκράτορα Κύριον καὶ πά-
σης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλείμονα
Θεὸν αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκατα-
παύσῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπε-
καλέσαντο δέεμενοι,

8. τὴν κατ' αὐτῶν μεταστρέψαι βε-
λὴν ἀνοσίαν, καὶ ῥύσασθαι αὐτὰς με-
τὰ μεγαλομερῆς ἐπιφανείας ἐκ τῷ πα-
ρὰ πόδας ἐν ἐτοίμῳ μέρει.

9. Τέτων μὲν οὖν ἡ λιτανεία ἐκλενῶς
ἀνέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν.

10. Ὁ δὲ Ἑρμῶν τὰς ἀνηλεεῖς ἐλέ-
φαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς
τῷ οἶνου πολλῆς χορηγίας καὶ τῷ λι-
τάνῳ

V. 17. προσηνέγκαντο) προσηνέγκαντο. V. 18. ἔτι κατὰ τὴν χώραν) κατὰ τὴν χώραν ἔτι. ibid. πλειό-
νων) τῶν πλειόνων. ibid. κατὰ τὸν τόπον) absque articulo. V. 19. πεισθῆναι) πεισθῆναι.
CAP. V. v. 2. ἐρχομένην) ἐπερχομένην. ibid. ἀφθόνως) ἀφθόνῳ. V. 5. ταλαιπωρούντων) τα-
λαιπώρων. V. 9. in Rom. τέτων μὲν ἂν ἐκλενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς ἑρμῶν.

βαίνου μεμεσωμένους, ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ τέτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ.

11. Τὸ δὲ ἀπ' αἰῶνος κλίσμα χρόνου καλὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῶ χαριζομένου πᾶσιν, οἷς αὐτὸς θελήσῃ, ὕπνου μέρος ἀπέσειλε πρὸς τὸν βασιλέα.

12. Καὶ ἡδῶ καὶ βαθεῖ κατηχέθη τῇ ἐνεργείᾳ τῷ δεσπότη, τῆς ἀθέσμου μὲν προθέσεως πολὺ διεσφαλμένος, τῷ δὲ ἀμεταθέτῳ λογισμοῦ μεγάλως διεψευσμένος.

13. Οἱ δὲ Ἰεδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες, τὸν ἅγιον ἦεν Θεὸν αὐτῶν· καὶ πάλιν ἤξιον τὸν εὐκατάλλακτον, δεῖξαι μεγαλοδυνεῖς ἑαυτῷ χειρὸς κράτος ἐθνεσιν ὑπερηφάνοις.

14. Μεσούσης δὲ ἡδὴ δεκάτης ὥρας χεδὸν, ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀθρόος τὲς κλητὰς ἰδὼν, ἔνυξε προσελθὼν τὸν βασιλέα.

15. Καὶ μόλις διεγείρας, ὑπέδειξε τὸν τῆς συμποσίας καιρὸν ἡδὴ παρatreχόντα, τὸν περὶ τέτων λόγον ποιούμενος.

16. Ὃν ὁ βασιλεὺς λογισάμενος, καὶ τραπεῖς εἰς τὸν πότον, ἐκέλευσε τὲς παραγεγονότας εἰς τὴν συμποσίαν ἀντίκρυ ἀνακλιθῆναι αὐτῷ.

17. Οὗ καὶ γενομένου, παρῆναι εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτῆς, τὸ παρὸν τῆς

συμποσίας ἐπιπολὺ γεραίρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος.

18. Ἐπιπλεῖον δὲ προσοπλήσης τῆς ὅμιλίου πλούσης λίας, τὸν Ἑρμῶνα μεταπεμφόμενος ὁ προσκαβασιλεὺς, μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς ἐπυνλεσάμεθάνετο, τίνας ἔνεκεν αἰτίας ἑλάθησαν οἱ Ἰεδαῖοι τὴν παρῶσαν ἡμέραν περιβεδιωκότες;

19. Τῷ δὲ ὑποδείξαντος (ὅτι) νυκτὸς περιῆσαν τὸ προσωγὲν ἐπὶ τέλος ἡγγοχέαι, καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων αὐτῶν

20. τὴν ἀμότητα χεῖρονα Φαλαρίδου Φαιλάριδος ἐξηκῶς ἔφη, τῷ τῆς σήμερον ὕπνωος χάριν ἔχειν αὐτῆς· ἀνυπερθέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτέλλουσιν ἡμέραν κατὰ τὸ ὑποσέλμοιον ἐτοίμασον τὲς ἐλέφαντας ἐπὶ τὸν λασσαν τῶν ἀδεμίτων Ἰεδαίων ἀφανισμόν.

21. Εἰπόντος δὲ τῷ βασιλέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε.

22. Καὶ ἔχ' ἔτως εἰς ὕπνον κατεχέσαντο τὸν χρόνον τῆς νυκτὸς, ὥς εἰς τὸ παντοῖος μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπάροις δοκῶσιν ἐμπαιγμούς.

23. Ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκέκραγεν ὄρθριος, καὶ τὰ θηρία καθωπλικῶς ὁ Ἑρμῶν ἐν τῷ μεγάλῳ περισύλῳ διεκίνει.

24. Ταῦτα δὲ κατὰ τὴν πόλιν πλήθῃ συνήθροισο πρὸς τὴν οἰκιστοτάτην θεωρίαν, προσδοκῶντα τὴν πρῶταν μετὰ σπουδῆς.

25. Οἱ

Tom. II.

LIII

¶ 11. Τὸ δὲ ἀπ' αἰῶνος) τάτο δ' ἀπ' αἰῶνος. ibid. κλίσμα χρόνου) transposita. ib. εἰς τὸν βασιλέα.) πρὸς τὸν βασιλέα. v. 12. κατηχέθη) κατεχέθη. v. 13. Ὅτε) οἱ δὲ. ibid. μεγαλοδυνεῖς αὐτοῦ) τῆς μεγαλοδυνεῖς αὐτῷ. v. 14. δεκάτης) τῆς δεκάτης. v. 15. ἐπὶ τὴν συμποσίαν ἀντίκρυ ἀνακλιθῆναι) εἰς τὴν συμποσίαν ἀντίκρυ ἀνακλιθῆναι. v. 18. προσοπλήσης) προβαυνόσης. ibid. προσκαλεσάμενος) μεταπεμφόμενος. ib. ἑλάθησαν οἱ Ἰεδαῖοι τὴν περιούσαν) ἐλάθησαν οἱ Ἰεδαῖοι τὴν παρῶσαν. v. 19. (ὅτι) deest. ibid. φίλων αὐτῶν) φίλων αὐτῷ. v. 20. Φαλαρίδου) Φαιλάριδος. ibid. ὑποσέλλουσιν) ἐπιτέλλουσιν. v. 23. ἐκέκραγεν) ἐκεκράγει.

25. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἀμερῇ ψυχουλκόμενοι χρόνον, πολυδάκρυον ἰκεταίαν ἐν μέλει γαστροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν ἔρανὸν ἐδόντο τῷ μεγίστου Θεοῦ, πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμας.

ἔπε 26. Οὕτω δὲ ἡλίου βολαὶ * κατεπεύ-
* κατε-ροντο, καὶ τῷ βασιλέως τὸς φίλους ἐκ-
πεύροτο δεχομένους, ὃ Ἑρμῶν παραστὰς, † ἐκάλε-
† ἐπικα-πρὸς τὴν ἔξοδον, ὑποδεικνύς τὸ πρόθυ-
λεῖ μον τῷ βασιλέως ἐν ἐτοιμῇ κεῖσθαι.

27. Τὸ δὲ ἀποδεξαμένου καὶ καταπλαγέντος ἐπὶ τῇ ἀνόμῳ ἔξοδῳ, κατὰ πάντα ἀγνασίᾳ κεκρατημένος ἔ-
ἔτι ὅτι τὸ διασα-κατὰ σπουδῆς τετέλεσται.

Φέμενον 28. Τὸτο δὲ ἦν ἐνέργεια τῷ πάντα
ἔτι δεσποτεύοντος Θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμνησθημένων λήθην κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος.

ὑπεδίκ- 29. Ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε καὶ πάντες
νυν οἱ φίλοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις
Ἑρμῶν ἡτοίμασαι, βασιλεῦ, κατὰ τὴν σὴν ἐκλήνῃ πρόθεσιν.

30. Ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεὶ χόλῳ, διὰ τὸ περὶ τούτων προ-
νοῖα Θεοῦ διεσκέδασαι πᾶν αὐτῷ νόημα, διεσκέδα-
σεν ἐνάλειπας μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν.

ἔσοι 31. Εἴ σοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παῖδαν
ἔσκέυα-γόνοι, τήνδε θηρσὶν ἀγρίοις ἐσκέυσαν ἂν
σαν δαψιλῇ θοῖαν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων

ἐμοὶ καὶ προγόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ἐλαφρῇ βεβαίαν πίσιν ἐξόχως Ἰουδαίων.

32. Καὶ περ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συν- συστ-
τροφίας σorgeν καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν φίας
ἀντὶ τέτων ἐσερήθης.

33. Οὕτως ὁ Ἑρμῶν ἀπροσδόκητον καὶ ἐπικίνδυνον ὑπήνεγκεν ἀπειλήν· καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώπῳ συνεζήτη.

34. Ὁ καθεὶς δὲ τῶν φίλων σκυθρῶ-
πῶς ὑπεκρέων, τὰς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀχρ-
λίαν.

35. Οἱ τε Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τῷ βασιλέως ἀκούσαντες, τὸν ἐπιφανῆ Θεὸν καὶ βασιλέα τῶν βασιλευόντων ἤνουν, Κύριον καὶ τῆσδε τῆς βοηθείας αὐτῷ τετευ-
χότες.

36. Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς νόμους ὁ βασιλεὺς συνησάμενος πάλιν τὸ συμπόσιον, πᾶν εἰς εὐφροσύνην, τραπῆναι παρεκάλει.

37. Τὸν δὲ Ἑρμῶνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπε· ποσάκις δὲ δεῖ σοι περὶ τούτων αὐτῶν προσάττειν, ἀθλιώ-
τατε;

38. Τὰς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν κα-
θόπισον εἰς τὴν αὐρίον ἐπὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀφανισμόν.

39. Οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς τὴν ἀσαθῇ διάνοιαν αὐτῷ θαυμάζοντες, προσφύροντο ταῦδε.

40. Βα-

v. 26. ἔπε) οὕτω. ibid. κατεπεύροντο) κατεπεύροτο. ib. ἐπικαλεῖ) ἐκάλε. ib. ὑποδεικνύς) ὑποδεικνύων. v. 27. ἀνόμῳ) παρανόμῳ. ibid. κατὰ πάντα) κατὰ πᾶν. ib. ὅτι τὸ διασαφένον ἐπὶ αὐτῷ κατὰ) τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' ὃ τὸτο αὐτῷ μετὰ. v. 28. ἐνέργεια) ἡ ἐνέργεια. v. 29. ὑπεδείκνυε ὁ Ἑρμῶν) ὁ δὲ Ἑρμῶν ὑπεδείκνυε. ibid. ἡτοίμασαι) ἡτοιμάσαι. v. 30. διεσκέδασεν π. αὐτῷ v.) διεσκέδασαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα. v. 31. ἔσοι) εἴ σοι. ibid. γόνοι) γοναί. ibid. ἐσκέυσαν) addit ἂν. v. 32. συστρίας) συντροφίας. v. 33. ἐπικίνδυνον) praefigit καὶ. v. 35. Κύριον βασιλέα) καὶ βασιλέα. ibid. βασιλευόντων) βασιλέων. v. 36. τὰς αὐτὰς) τὰς αὐτὰς. ibid. πᾶν) πᾶν. v. 37. δεῖ σοι) σοι δεῖ. v. 39. ἀσαθῇ) ἀσατον.

40. Βασιλεῦ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγως ἡμᾶς διαπειράξεις, προσάσων ἥδη τρίτον αὐτὸς ἀφανίσαι, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ σοὶ δεδογμένα;

41. Ὡν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ καὶ πληθύουσα συστροφαῖς ἥδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπαθῆναι.

42. Ὅθεν ὁ κατὰ πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογισίας, καὶ τὰς γνωμέας πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' ἐδὲν ἡγούμενος, ἀτελέστατον ἐβελίσσεν ὄρκον, ὀριστάμενος τέτους μὲν ἀνυπερθέτως πέμψειν εἰς Ἀθῆναι ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ἡκισμένους,

43. ἐπιστρατεύσαντα δὲ ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεται διατάχας, καὶ τὸν ἄβαστον ἡμῶν αὐτῶν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει, καὶ τῶν συντελούντων ἐκεῖ θυσίαν ἔρημον εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν.

44. Τότε περιχαρεῖς ἀναλύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίψεως, διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ τῆς εὐκαιροτάτης τόπης τῆς πόλεως πρὸς τὴν τήρησιν.

45. Ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὰ θηρία χερδὸν, ὡς ἀπείν, εἰς κατὰστημα μανιωδὲς ἀγνοχῶς, εὐωδεδάτοις πόμασιν ὡς λελιθανωμένα φεβερώς κεκοσμημένα κατασκευαῖς,

46. περὶ τὴν ἔω, τῆς πόλεως ἥδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τὴν ἱπποδρόμου καταμεμεσώμενης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλήν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὥτρυνε τὸν βασιλέα.

47. Ὁ δὲ ὀργῇ βαρεῖα γεμίσας δυσσεβῇ φρένα, παντὶ τῷ βάρει σὺν ταῖς θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ κόραις ὀφθαλμῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαιπώρον τῶν προσεσημασμένων καταστροφὴν.

48. Ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύλιν, καὶ τῆς ἐπομένης ἐνόπλου ἐπὶ δυνάμει, τῆς τε τῆς πλήθους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες, καὶ βαρυηχῇ θόρυβον ἀκέσαντες οἱ Ἰουδαῖοι,

49. ὑψάτην βίου ἔσπῃν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες εἶναι τὸ τέλος τῆς αἰθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκον καὶ γόους τραπέντες, κατεφίλουν ἀλλήλους, περιπλεκόμενοι ταῖς συγγενέσιν, ἐπὶ τῆς τραχύλης ἐπιπίπτοντες, γονεῖς πασι καὶ μητέρες νεάνισιν· ἑτεραι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἔλκοντα γάλα.

50. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπροσθεν αὐτῶν γεγεννημένας ἀντιλήψεις ἐξ ἔρανος συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυμαδὸν ῥίψαντες ἑαυτὰς, καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μαστῶν,

51. ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλη σφόδρα, τὴν τῆς ἀπάσης δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰκτιρεῖν μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἥδη πρὸς πύλαις ἁδὲ καθεστῶτας.

L I I I 2

ΚΕΦ.

40. ὡς ἡμεῖς) ὡς ἀλόγως ἡμεῖς. V. 42. βελίσσεν) ἐβελίσσεν. V. 43. θήσεται) θήσεται. ibid. ἡμῶν αὐτῶν) transposita. ib. πρὴν ἐν τ. τῶν) πρηνέα ἐν τάχει καὶ τῶν. ib. θυσίαν εἰς τὸν) θυσίας ἔρημον τὸν. V. 44. πρὸς τὴν τήρησιν.) absque articulo. V. 45. ὡς ἀπείν) ἀπείν. ibid. οἷον λελιθανωμένα - - fin.) οἷον λελιθανωμένου φεβεραῖς κατασκευασμένα σκευαῖς. V. 48. ἐπὶ πύλιν) περὶ πύλιν. ibid. ἐπομένης) συνεπομένης. V. 51. ἀπάσης δυνάστην) ἀπάσης δυνάμει δυνάστην.

ΚΕΦ. 5. VI.

ΕΙΔΑΙΩΝ Λεάζαρος δὲ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων ἐν πρεσβείᾳ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογ-
χῶς, καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀ-
ρετῇ κεκοσμημένος, τὸς περὶ αὐτὸν
κατατείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι
τὸν ἅγιον Θεόν, καὶ προσήυξατο τάδε.

ὑψισα 2. Βασιλεῦ μεγαλοκράτωρ, ὕψισα, παντοκράτωρ Θεέ, τὴν πᾶσαν διακυβε-
ρῶν ἐν οἰκισμοῖς κτίσιν,

3. ἔπιδε ἐπὶ Ἀδραάμ σπέρμα, ἐπ' ἡγιασμένῳ τέκνῳ Ἰακώβ, μερίδος ἡγιασ-
μένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ξένον ἀδι-
κῶς ἀπολλύμενον, πάτερ.

4. Σὺ Φαραὼ πληθύνοντα ἄρματι τὸν πρὶν Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην ἐπαρθέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώτ-
τῃ μεγαλορήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ
ἐρατῇ παντοδρόχως ἀπώλεσας, φέγ-
γος ἐπιφάνους ἐλέες Ἰσραὴλ γένει.

5. Σὺ τὸν ἀναριθμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα Σενναχηρείμ βαρὺν Ἀσσυ-
ρίαν βασιλέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑπο-
χείριον ἤδη λαβόντα γῆν, καὶ μετεωρι-
θέντα ἐπὶ τὴν ἀγίαν σου πόλιν, βα-
ρέα λαλόντα κόμπῳ καὶ θράσει, (σὺ)
δέσποτα, ἔθραυσας, ἐκδήλον δεικνύς
ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.

6. Σὺ τὸς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς
ἐταίρους πυρὶ τὴν ψυχὴν αὐθαιρέτως

δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῖσθαι τοῖς
κενοῖς, διάπυρον δροσίτας κάμνον, ἐρ-
ύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντες, φλό-
γα πᾶσιν ἐπιπέμφας τοῖς ὑπεναντίοις.

7. Σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέεσι
κατὰ γῆς ριφέντα θηρὶ βορᾶν Δανιὴλ
εἰς φῶς ἀνήγαγες ἀσινῇ.

8. Τὸν τε βυθοτρεφὲς ἐν γαστρὶ κή-
της Ἰωάνν τηκόμενον ἀφειδῶς, ἀπὴμντον ἀφιδῶν
πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας, πάτερ. ἀναδεί-

9. Καὶ νῦν *μισύβρι, πολυέλεε, τῶν ζῶ-
σων *σκεπασά, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι τοῖς *μισύβρι
ἀπὸ Ἰσραὴλ γένους, ὑπὸ ἐβδελυγμένων *δικαστῶν
ἀνόμων ἐθνῶν ὑβρίζομένοις. ἀγίοις

10. Εἰ δὲ ἀσεβείαις κατὰ τὴν ἀποι-
κίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐέχχεται, ῥυστάμενος
ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρὸς, ὡς προαι-
ρῇ, δέσποτα, ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρω.

11. Μὴ τοῖς ματαιαῖοις οἱ ματαιόφρο-
νες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἡγα-
πημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες, εἰδὲ ὁ
Θεὸς αὐτῶν ἐρύσατο αὐτούς.

12. Σὺ δὲ ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυνα-
τείαν ἔχων ἄπασαν, αἰώνιε, νῦν ἔπιδε
ἐλέησον ἡμᾶς τὸς καθ' ὕβριν ἀνόμων ἀ-
λόγιστον ἐκ τῆ ζῆν μεδισαμένους ἐν ἐπι-
δοῦλων τρόπῳ.

13. Πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν δύναμιν ἀ-
νίκητον σήμερον, ἐντιμῶς, δύναμιν ἔχων
ἐπὶ σωτηρίᾳ Ἰακώβ γένους.

14. Ἰκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν
νηπίων

CAP. VI. v. 1. Ἰδαίων) ἱερέων. ibid. καὶ προσήυξατο) καὶ abest. v. 2. ὕψισα) ὕψιστε. v. 3. ἐπ' ἡγιασμ.) ἐπὶ ἡγιασμένῳ. v. 4. τὸν πρὶν) τοπρὶν. ibid. μεγαλορήμονι) μεγαλορρόμονι. v. 5. (σὺ) abest. v. 8. ἀφιδῶν) ἀφειδῶς. ibid. ἀναδείξας) ἀνέδειξας. v. 9. μισύβρι) μισύβρι. ibid. διπασά, τάχος) σκεπασά, τὸ τάχος. ib. τοῖς ἀγίοις Ἰσραὴλ) τοῖς ἀπὸ Ἰσραὴλ. ib. ὑπὸ ἐβδελ.) ὑπὸ δὲ ἐβδελ. v. 11. ἐρύσατο) ἐρύσατο. v. 12. μεδισαμένους) μεδισανομένους. v. 13. ἐπὶ σωτηρίᾳ) ἐπὶ σωτηρίᾳ.

νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ δακρύων.

15. Δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν, ὅτι μετ' ἡμῶν εἶ, Κύριε, καὶ ἐκ ἀπέσρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν· ἀλλὰ καθὼς ἔπαυς, εἰδὲ ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὄντων ὑπέριδον αὐτοὺς, οὕτως ἐπιτέλεσον, Κύριε.

16. Τῷ δὲ Ἐλεαζάρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν ἵππόδρομον παρεῖχε.

17. Καὶ θεωρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραζαν, ὥστε καὶ τὲς παρακειμένους αὐλῶνας συνηχήσαντες, αἰκατάχεται * οἰκωγὴν ποιῆσαι παντὶ τῷ στρατοπέδῳ.

18. Τότε ὁ μεγαλόδοξος καὶ παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς Θεὸς, ἐπιφάνας τὸ ἅγιον αὐτῷ πρόσωπον, ἠνέαξε τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοχασμένοι δύο φοβεροειδείς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς Ἰουδαίοις,

19. καὶ ἀντήσαν, καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεικνῶν ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δειλίας, καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις.

20. Καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τῷ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτῷ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε.

21. Καὶ ἀπέσρεψαν τὰ θηρία ἐπὶ ταῖς συνεπομέναις ἐνόπλους δυνάμειν, καὶ κατεπάτην αὐταίς, καὶ ὠλέθρευον.

22. Καὶ μετεστράφη τῷ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς αὐτὸν καὶ δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανευμένων.

23. Ἀκῶας γὰρ τῆς κραυγῆς, καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δακρύσας μετ' ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο, λέγων.

24. Παραδασιλεύετε, καὶ τ' εἰρήνους ὑπερβήκατε ἀμότητι· καὶ ἐμ' αὐτὸν τὸν ὑπερβέ-
υμῶν εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς δηκότες
ἤδη καὶ τῷ πνεύματος μεθ' ἡμῶν, λά-
θρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα
τῇ βασιλείᾳ.

25. Τίς τὲς κρατήσαντας ἡμῶν ἐν πίσει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώματα τῆς οἰκίας ἀποσήσας, ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε;

26. Τίς τὲς ἐξαρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς ἡ-
μᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων
ἔθνων, καὶ τὲς χειρίζους πλεονάκεις
ἀνδράπων ἐπιδεδυμένους κινδύνους, οὕτως ἐπιδέει-
* ἀτίσμοι περιέβαλεν αἰνίαις; γμένους
* ἀθέσ-
μους
προσε-
ταγμένους

27. Λύσατε, ἐκλύσατε ἄδικα δεσ-
μά· εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰρήνης ἐξαπο-
σεύατε, τὰ προπεπραγμένα παραιτησά-
μενοι.

28. Ἀπολύσατε τὲς υἱὲς τῷ παντο-
κράτορι ἐπεβανίῃ Θεῷ ζῶντος, ὃς ἀφ'
ἡμετέρων μέχρι τῷ νῦν προγόνων ἀπα-
ραπόδισον εὐσάθειαν μετὰ δόξης παρέχει προφέρει
τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν.

29. Ὁ μὲν ἔν ταῦτα ἐξέλεξεν· οἱ
δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυθέντες, τὸν ἅ-
γιον

L 1113

ν. 15. εἰδὲ ἐν τῇ) ὅτι εἰδ' ἐν τῇ. ibid. ὑπέριδον) ὑπερείδεις. ν. 17. συνεχρήσαντας) συνηχῆσαντας. ibid. πλοὴν) οἰκωγὴν. ν. 21. αὐταίς, καὶ ὠλέθρευον.) αὐταίς, καὶ ὠλόθρευον. ν. 22. μεμηχανευμένων.) μεμηχανημένων. ν. 23. μετ' ὀργῆς) μετὰ ὀργῆς. ν. 24. ὑπερβηκότες) ὑπερβηθήκατε. ν. 26. ἐπιδεδυμένους) ἐπιδεδυμένους. ibid. ἀτίσμοι) ἀτίσμοις. ν. 27. προπεπραγμένα) προπεπραγμένα. ν. 28. εὐσάθειαν μετὰ δόξης προφέρει) μετὰ δόξης εὐσάθειαν παρέχει. ν. 29. ἐξέλεξεν.) ἔλεξεν.

γιον σωτήρα Θεὸν αὐτῶν ἠυλόγεν, ἄρ-
τι τὸν θάνατον ἐκπεφυγότες.

30. Εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν
ἀπαλαγείς, τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων προ-
καλεσάμενος, ἐκέλευσεν οἶνους τε καὶ
τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια τοῖς
Ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἐπτά,
κρίνας αὐτὰς, ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν
ἐλεθρον ἀταλαμβάνειν, ἐν τῷ ἐν εὐ-
φροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἀγαγεῖν.

31. Τότε οἱ τὸ πρὶν ἐπονεΐδιοι καὶ
πλησίον τῷ ἄδδου, μᾶλλον δὲ ἐπ' αὐτῷ
δυσανάβηκότες, ἀντὶ πικρῆ καὶ δυσαιδέ-
κλες μόρου, κἀθῶνα σωτήριον συζησάμενοι,
τὸν εἰς πᾶσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἥτοι-
κλισίας μασμένον τόπον κλισίας κατεμερίσαντο
πλήρεις χαρμονῆς.

32. Καταλίζαντες δὲ θρήνων πανό-
δυτον μέλος, ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον,
τὸν Ἰσραὴλ σωτήρα καὶ τερατοποιὸν
αἰνῶντες Θεόν· οἰμωγὴν δὲ πᾶσαν καὶ
κωκυτὸν ἀπώσάμενοι, χοροὺς συνίσαν-
το εὐφροσύνης εἰρηκτικῆς σημειῶν.

33. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς πε-
ρὶ τῶτων συμπόσιον βαρὺ συνάγων,
ἀδιαιλείπῳ εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο
μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ παραδόξῳ γενη-
θείᾳ αὐτῶν σωτηρίᾳ.

34. Οἱ τε πρὶν εἰς ἐλεθρον, καὶ οἰω-
νοδράτες αὐτὰς ἔσεσθαι τιθέμενοι, καὶ
μετὰ χαρᾶς ἀπογραφάμενοι, κατε-
σέναξαν αἰσχύνῃ ἐφ' ἑαυτοῖς περιβαλό-

μενοι, καὶ πυρόπνεν τόλμαν ἀκλεῶς ἐσ-
βεσμένοι.

35. Οἱ τε Ἰουδαῖοι, καθὼς προειρη-
κάμεν, συζησάμενοι τὸν προειρημένον
χορὸν, μετ' εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσειν χρόνον
ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διηγόν.

36. Καὶ κοινὸν ὀρισάμενοι περὶ τέ-
των θεσμῶν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν
αὐτῶν εἰς γενεάς, τὰς προειρημένας
ἡμέρας ἄγειν ἔψησαν εὐφροσύνας, ἃ
πότε χάριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ
τῆς διὰ Θεὸν γενομένης αὐτοῖς.

37. Ἐνέτυχον δὲ τῷ βασιλεῖ, τὴν
ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτέμενοι.

38. Ἀπογράφονται δὲ αὐτὰς ἀπὸ
πέμπτης καὶ εἰκάδος τῷ Παυχῶν ἕως
τῆς τετάρτης τῷ Ἐπιφί, ἐπὶ ἡμέρας
τεσσαράκοντα· συνίσανταί δὲ αὐτῶν τὴν
ἀπώλειαν ἀπὸ πέμπτης τῷ Ἐπιφί ἕως
ἑξῆς, ἡμέραις τρισίν.

39. Ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφά-
νας τὸ ἔλεος αὐτῷ ὁ τῶν πάντων δυνά-
σης, ἀπλάιτους αὐτὰς ἐξέδύσατο ὁμο-
θυμαδόν.

40. Εὐωχοῦντο δὲ πάνθ' ὑπὸ τῷ βα-
σιλεῶς χορηγούμενοι μέχρι τῆς τεσσα-
ρεσκαίδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν
ἐποίησαντο περὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν.

41. Συναινέσας δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς,
ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην
ἐπιστολὴν πρὸς τὰς κατὰ πόλιν στρατη-
γὰς μεγαλοψύχως τὴν ἐκλείαν ἔχουσας.

ΚΕΦ.

γ. 29. ἠυλόγεν) εὐλόγεν. ibid. ἐκπεφυγότες.) ἐκπεφυγότες. γ. 30. πόλιν) adjicit ἀπαλαγείς. ib. ἀγαγεῖν.) ἄγειν. γ. 31. οἱ τὸ πρὶν) οἱ πρὶν. ibid. δὲ ἐπ' αὐτῷ) δ' ἐπ' αὐτῷ. ib. δυσανάβηκ) δυ-
σαναίβηκ. ib. κλισίας κατεμερίσαντο) κλισίας κατεμέρισαν. γ. 32. θρήνων) θρήνων. ibid. Ἰσραὴλ)
abest. ib. οἰμωγὴν δὲ) οἰμωγὴν τε. γ. 33. συνάγων) συναγαγών. ibid. γενηθείᾳ αὐτῶν) γενηθεί-
σῃ αὐτῷ γ. 34. καὶ μετὰ χαρᾶς) καὶ abest. ibid. περιβαλόμενοι, καὶ πυρόπνεν τ. ἀκλεῶς)
περιβαλόμενοι, καὶ τὸν πυρόπνεν τόλμαν ἀκλεῶς. γ. 35. χρόνον) χρόνον. γ. 39. ὁ τῶν πάντων δ.)
ὁ τῶν ὅλων δυνάσης. γ. 41. Συναινέσας δὲ αὐτοῖς) συναινέσας τε αὐτοῖς.

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Β Ασικεύς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυπτον στρατηγοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων, χαίρειν καὶ ἐρῶδαι.

2. Ἐρῶμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύνοντες ἡμῖν τῷ μεγάλῳ Θεῷ τὰ πράγματα, καθὰς προαιρέμεθα.

3. Τῶν φίλων τινὲς κατὰ κακοήθειαν πυκνότερον ἡμῖν παρακείμενοι, συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τὸς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ἰουδαίους συναθροίσαντας τὰ συστήματα κολάζεσθαι ξενίζουσαις ἀποστατῶν τιμωρίαις.

4. Προφερόμενοι μηδέποτε εὐσαθέσειν τὰ πράγματα ἡμῶν, δι' ἣν ἔχουσιν οὗτοι πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρι ἂν συντελεσθῇ τέτο.

5. Οἱ καὶ δεσμίαις ἀλλοτριούντες αὐτοὺς μετὰ σκυλῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἄνευ πάσης ἀναγκείρας καὶ ἐξετάσεως ἐπεχειρήσαντες ἀνελεῖν, νόμου Σκυθῶν ἀγριότεραν ἐμπεπονημένοι ὁμότητα.

6. Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκληρότερον διαπειλησάμενοι, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπιείκειαν, μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαριζόμενοι, καὶ τὸν ἑπουράνιον Θεὸν ἐγνωκότες ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν Ἰουδαίων, ὡς πα-

τέρα ὑπὲρ υἱῶν διαπαντὸς ὑπερμαχῶντα, συμμα-

7. τὴν τε τῷ φίλου (δι') ἣν ἔχουσι χεῖντα βεβαίαν πρὸς ἡμᾶς καὶ τὸς προγόνους ἡμῶν εὖνοιαν ἀναλογισάμενοι, δικαίως ἀπολελύκαμεν, πάσης καθ' ὄντιν αἰτίας τρέπον.

8. Καὶ προσετάχαμεν ἐκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τόπῳ τρέπον μηδεὶς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάμψεν, μήτε ὀνειδίζοντος περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον.

9. Γινώσκετε γάρ, ὅτι κατὰ τούτων ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν, ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς τὸ σύνολον, ἐκ ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα διὰ μέσους Θεὸν ὑψίστον ἀντικείμενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ ἐκδίκησιν πᾶν ἀφεύκτως διαπαντὸς ἔχομεν· ἐρῶδαι.

10. Λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, οὐκ ἐσπούδασαν εὐθέως περὶ τὴν αἴρεσιν, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσηξίωσαν τὸς ἐκ τῷ γένους τῶν Ἰουδαίων τὸν ἅγιον Θεὸν αὐθαίρετως παραβεβηκότας καὶ τῷ Θεῷ τὸν νόμον, τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κολάσεως, αὐτὴν

11. προφερόμενοι τὸς γὰρ πρὸς ἑνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας προσάγμαται, μηδέποτε εὐνοήσιν μηδὲ τοῖς τῷ βασιλέως πράγμασιν. προσάγ-

12. Ὁ δὲ τ' ἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν μασιν παραδεξάμενος καὶ συναινέσας, ἔδωκεν αὐτοῖς νέσας

CAP. VII. v. 2. κατευθύνοντες) κατευθύνοντες. ibid. προσάγματα) πράγματα. v. 3. κατὰ κακοήθειαν) κακοήθεια. ibid. τὰ συστήματα κολάζεσθαι ξενίζουσαις ἀποστατῶν) συστήματα κολάζεσθαι ξενίζουσαις ἀποστατῶν. v. 4. Προφερόμενοι μηδέποτε) προσφερόμενοι μήποτε. ibid. πρὸς τὰ ἔθνη) πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. ib. μέχρι ἂν) μέχρι ἂν. v. 5. ἐπεχειρήσαντες) ἐμπεπονημένοι. v. 6. χαριζόμενοι) χαρίζομαι. ibid. συμμαχῶντα) ὑπερμαχῶντα. v. 7. (δι') abest. ibid. βεβαίαν πρὸς ἡμᾶς) transposita. v. 8. τρέπον) τρέπον. ibid. ὀνειδίζοντος) ὀνειδίζειν. v. 9. ἐκδίκησιν) ἐκδικήσει. v. 10. εὐθέως περὶ) εὐθέως γενέσθαι περὶ. ibid. τῷ Θεῷ) καὶ τῷ Θεῷ. ib. δι' αὐτὴν) δι' αὐτῶν. v. 11. προσάγμασιν) πράγμασιν. v. 12. συναινέσας) συναινέσας.

τοῖς ἀδελφάν πάντων, ὅπως τὲς παρα-
βέβηκότες τῷ Θεῷ τὸν νόμον ἐξολε-
τῆς βχ- θρεύσασιν κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν βα-
σιλείας σιλείαν αὐτῷ τρόπον μετὰ παρβήσιαις,
ἀνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ
ἐπισκέψεως.

13. Τότε κατευφημήσαντες αὐτόν,
ὡς πρέπον ἦν, οἱ τέτων ἱερεῖς καὶ
πᾶν τὸ πλήθος ἐπιφανήσαντες τὸ
ἀληθές, μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν.

οὔτοι τε 14. Τότε τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιαμ-
ἐπέκλεον μένων ὁμοθυμῇ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο,
νον καὶ μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνέβην.

15. Ἐκεῖνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ
τὲς τριακοσίους ἀνδρας, (ἦν) καὶ ἡγα-
γον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τὰς βεβή-
λας χειρασάμενοι.

16. Αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν
Θεὸν ἐχνηκότες, παντελῇ σωτηρίας ἀ-
ἐχνηκότες πόλαυσιν εὐληφότες, ἀνέξευζαν ἐκ τῆς
πόλεως παντοίοις εὐωδεσάτοις ἀνδρασι
καλεστέμενοι μετ' εὐφροσύνης καὶ βοῆς,
ἐν αἰνοῖς καὶ παμμέλεσιν ὕμνοις εὐχαρι-
στοῦντες τῷ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν
ἐν γὰρ κτήνῳ σωτῆρι τῷ Ἰσραήλ.

17. Παραγεννηθέντες δὲ εἰς Πτολε-
μαῖδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν τῷ τό-
φοδόνον πε ἰδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ἣ προσέμενεν

αὐτὲς ὁ φόλος κατὰ κοινήν αὐτῶν βα-
λὴν ἡμέρας ἐπὶ αὐτῶν,

18. ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτηρίαν, τῷ
βασιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐφύ-
χως τὰ πρὸς τὴν ἀφίξιν πάντα ἐκάτω
ἕως εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. ἐπὶ

19. Καταχθέντες δὲ μετ' εἰρήνης ἐν
ταῖς πρεπέσαις ἐχομολογήσεσιν, ὡσαύ-
τως καὶ ἐτήσαν καὶ ταύτας ἀγει-
ν τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παροικίας αὐ-
τῶν χρόνον εὐφροσύνης.

20. Ὡς καὶ ἀνιερῶσαντες ἐν σῆλῃ
κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τρόπον προσ-
ευχῆς καὶ διδρύσαντες, ἀνέλυσαν ἀσι-
νεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διὰ τε
γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ποταμοῦ ἀνα-
σωζόμενοι τῇ τῷ βασιλέως ἐπιταγῇ,
ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν,

21. καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχ-
θροῖς ἐξουσίαν ἐχνηκότες μετὰ δόξης
καὶ φόβου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς δια-
σειδόντες τῶν ὑπαρχόντων.

22. Καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν πάντες
ἐκομίσαντο ἐξ ἀπογραφῆς, ὥστε τὲς
ἐχνηκίας τι, μεῖα φόβου μεγίστου ἀποδοῦναι φόβου
αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τῷ μεγάλῳ Θεῷ
ποιήσαντος τελείως ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. τελείως

23. Εὐλογητὸς ὁ ῥύτης Ἰσραὴλ εἰς
τὲς αἰεὶ χρόνους. Ἀμήν.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Γ'.

¶ 12. τῆς βασιλείας) τὴν βασιλείαν. ibid. καὶ ἐπισκέψεως) ἢ ἐπισκέψεως. ¶ 14. οὔτοι τε τὸν) τότε
τὸν. ibid. μεμιασμένων) μεμιασμένων. ib. ἀπέκλεον) ἐκολάζοντο. ¶ 15. (ἦν) abest. ibid. βα-
βήλους) τὰς βεβήλας. ¶ 16. ἀπόλαυσιν ἐχνηκότες) ἀπόλαυσιν εὐληφότες. ibid. αἰνοῖς) ἐν αἰνοῖς.
ib. ἀγίῳ) κτήνῳ. ¶ 17. ῥοδοφόρον) ῥοδοφόρον. ¶ 18. σωτηρίαν) σωτήριον. ibid. ἐπὶ τὴν ἰδίαν)
εἰς τὴν ἰδίαν. ¶ 20. & 21. εἰς τὴν ἔμπροσθεν) εἰς τὴν ἰδίαν. καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν. ¶ 22. φό-
βου) φόβου. ibid. τῷ μεγάλῳ) τῷ μεγάλῳ. ib. τελείως) τελείως. Subscriptio abest ab Edit. Rom.

ΜΑΚ-

* ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Ιλοσοφώτατον ^a λόγον^ν ἐπιδείκνυσθαι μέλων, εἰ ^b αὐτοδέσποτός^ς ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός· συμβουλευσάμ^ε ἂν ὑμῖν ὁρῶς, ὅπως προθύμως προσέχητε τῇ φιλοσοφίᾳ.

2. Καὶ γὰρ ἀναγκαῖος εἰς ἐπιστήμην παντὶ ὁ λόγος, καὶ ἄλλως ^c τῆς μεγίτης^ς ἀρετῆς, λέγω ^d ὅτι^ς φρονήσεως, περιέχει ἔπαινον·

3. εἰ ἄρα τῶν σωφροσύνης κωλυτικῶν παθῶν ὁ λογισμὸς φαίνεται ἐπικρατεῖν, γαστριμαργίας τε καὶ ἐπιθυμίας·

4. ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐμποδιστικῶν παθῶν κυριεύειν ^e αἰαφαίνεται^ς, οἷον ^f κακοηθείας^ς καὶ τῶν τῆς ἀνδρείας ἐμποδιστικῶν παθῶν, θυμοῦ τε, καὶ πόνου καὶ ^g φόβου^ς.

5. Πῶς ἔν, ἴσως ^h εἴποιεν ἂν τινες, ⁱ εἰ^ς τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ^k κρατεῖ^ς, λήθης καὶ ἀγνοίας· ^l ὅ^ς δεσπόζει; γελοῖον ἐπιχειρῶντες λέγειν·

6. Οὐ γὰρ τῶν ^m ἐαυτῶ^ν παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, ἀλλὰ τῶν ⁿ τῆς^ς δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης,

Tom. II.

ὁ καὶ φρονήσεως^ς ἐναντίαν· καὶ τούτων, οὐχ ὥστε αὐτὰ καταλύσαι, ἀλλ' ὥστε αὐτοῖς μὴ εἶξαι.

7. Πολλαχόθεν μὲν οὖν καὶ ἀλλαχόθεν ἔχοιμ^ε ἂν ὑμῖν ἐπιδείξαι, ὅτι αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ ^p εὐσεβὴς^ς λογισμός.

8. Πολὺ δὲ πλεον^ς ^q τῆτο^ς ^r ἀποδείξαιμ^ε ἀπὸ τῆς ἀνδραγαθείας τῶν ὑπὲρ ^s ἀρετῆς^ς ἀποθανόντων, Ἐλεάζαρε ἀρετὴν τε καὶ ^t ἐπὶ^ς ἀδελφῶν καὶ τῆς τέτων μητρὸς.

9. Ἀπαντες γὰρ ἔτι τῶν ^u ὑπὲρ τῶν Θεῶν νόμων^ς ἕως θανάτου πόνον ὑπεριδόντες, ^v καὶ ὑπὲρ Θεοσεβείας τὸ ζῆν αὐτῶν ὑπεριδόντες^ς, ^w ἐπεδείξαντο^ς ὅτι περικρατεῖ τῶν παθῶν ὁ λογισμός.

10. Τῶν μὲν οὖν ἀρετῶν, ^x ἔπει^ς μοι ἐπαινεῖν τὸς ^y κατὰ τῆτον τὸν καιρὸν ὑπὲρ τῆς καλοκαγαθείας ἀποθανόντας μετὰ τῆς μητρὸς ἀνδρας· τῶν δὲ τιμῶν μακαρίσαιμ^ε ἂν ^z αὐτούς.

11. Θαυμαδέντες γὰρ ^{aa} ἐκεῖνοι^ς ὁ μόνον ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ^{ab} ἐπὶ τῇ^ς ἀνδρείᾳ καὶ ^{ac} τῇ^ς ὑπομονῇ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν αἰκισαμένων, αἵτιοι κατέστησαν τῷ καταλυθῆναι τὴν κατὰ τῷ ἔθ^ν

M m m m

nes

* Titulus in Cod. MS. Collegij Novij Ἰωσήφου περὶ σώφρονος λογισμοῦ. a deest N. b αὐτοκράτωρ N. c μεγίτης ὦν N. d ὅτι N. e φαίνεται A. f τε addit N. g πόνου Ald. h εἴποι ἂν τις Ald. i εἰ Ald. k κρατεῖ N. l πῶς ὁ N. m αὐτῶ A. Ald. n deest N. o deest Ald. N. p deest Ald. N. q ἀποδείξαι Ald. r ἀρετῆς A. s deest A. N. t deest Ald. A. u deest Ald. A. x ἐπιδείξαν N. y ἔπεισι N. z κατ' ἐκεῖνον Arg. N. aa deest Ald. A. b deest Ald. c ἐπ' Ald. d deest Ald. N.

νες τυραννίδα, νικήσαντες τὸν τύραννον τῇ ὑπομονῇ, ὥς τε δι' αὐτῶν ἑ καταλύσαι καὶ" καθάραισθαι τὴν πατρίδα.

τῆς νῦν. 12. Ἀλλὰ καὶ περὶ ἑ τῷ ζητούμεν" αὐ-
ἀρξαμέν- τίκα δὴ λέγειν ἐξέσαι, ἀρξαμένη τῆς ὑ-
νων ποθέσεως, ἡ ὥσπερ" ἰ εἰώθα" ποιεῖν,
καὶ οὕτως εἰς τὸν περὶ κ αὐτῶν" τρέ-
ψομαι λόγον, δοξάν ἰ διδοὺς" τῷ παν-
σόφῳ Θεῷ.

13. ^m Ζητῶμεν δὴ τοίνυν", εἰ ἡ αὐ-
τοκράτωρ" ἐστὶν παθῶν ὁ λογισμός.

14. ^o Διακρίνωμεν" δὲ, τί ποτέ ἐστιν
λογισμός; καὶ τί πάθος; καὶ πόσαι
παθῶν ἰδέαι; καὶ εἰ πάντων ἐπικρα-
τεῖ τέτων ὁ λογισμός;

15. Λογισμός μὲν δὴ τοίνυν ἐστὶν νῆς
ἐρῶς μετὰ ἐρῶν p λόγου" προτιμῶν τὸν σο-
βίου φίας q βίον".

16. Σοφία τ δὴ τοίνυν" ἐστὶν γινῶσις
θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ
τῶν ἑ τέτων" αἰτίων.

17. Αὕτη ἑ δὴ" τοίνυν ἐστὶν ἡ τῷ νό-
μου παιδεία· ἡ δὲ ἡς" τὰ θεῖα σεμ-
νῶς, καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμφερόντως
μανθάνομεν.

18. Τῆς δὲ σοφίας ἰδέαι x καθεξῶ-
σιν" ὧ τέσσαρες, φρόνησις * καὶ" δικαιο-
σύνη * καὶ" ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη.

πάντων 19. Κυριακῶς τῷ πασῶν" ἡ φρόνησις·
ἐξ ἡς † δὴ" τῶν παθῶν ὁ λογισμός
ἐπικρατεῖ.

20. Παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν αἱ πε-
ρικλικώταται δύο, ἡδονή τε καὶ πόνος·
τούτων δὲ ἐκάτερον ^a καὶ περὶ τὸ σῶμα
καὶ" περὶ τὴν ψυχὴν πέφυκεν.

21. Πολλὰ δὲ καὶ περὶ τὴν ἡδονὴν καὶ
b τὸν" πόνον c παθῶν" εἰσὶν ἀκολε-
θῆαι.

22. Πρὸ μὲν οὖν τῆς ἡδονῆς ἐστὶν ἐπι-
θυμία· μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν, χαρά.

23. Πρὸ δὲ τῷ πόνοῦ ἐστὶν φόβος· με-
τὰ δὲ τὸν πόνον, λύπη.

24. Θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν ἡ-
δονῆς καὶ πόνου, ἐὰν ἐνοηθῇ τις c ὅτε
αὐτῷ περιέπεσεν.

25. Ἐν δὲ τῇ ἡδονῇ ἐστὶν" καὶ ἡ κα-
κοήθης διάθεσις, πολυτροπιάτη πάν-
των τῶν παθῶν ἕσσα.

26. Κατὰ μὲν ἑ τὴν ψυχὴν" αἰαξο- ψυχῆς
νεία, καὶ * Φιλαργυρία, ἡ καὶ Φιλο-
δοξία, καὶ Φιλονεικία, ἀπιστία καὶ
βασκανία.

27. κατὰ δὲ τὸ σῶμα, παντοφραγία,
h καὶ ἰ λαιμαργία, k καὶ" μονοφραγία. ἰομοφα-
γία

28. Καθάρπερ ἰ οὖν" δυοῖν τῷ σώμα-
τος καὶ τῆς ψυχῆς m φυτῶν" ὄντων ἡ-
δονῆς τε καὶ πόνου, πολλὰ τέτων τῶν
n φυτῶν" εἰσὶν o παραφυάδες." παθῶν

29. ^r Ὡν p ἐκάστη" ὁ πανγέωργος λο-
γισμὸς περικαθαίρων τε καὶ ἀποκνί-
ζων, q καὶ περιπλέκων, καὶ ἐπάρε-
δων, καὶ πάντα τρόπον ἑ μετοχετεύων, μετα-
τῇ ἐξ- χέων

ε deest Ald. A. f τέτα νῦν A. τέτων N. h ὥπερ A. i εἰώμεθα Ald. εἰώμεθα Luidus. k αὐτὸν
Ald. l δὲ N. m. ζητούμεν τοίνυν τέτων N. n. διαπότης καὶ αυτοκράτωρ N. o διακρίνομεν N. καὶ
διακρίνομεν Ald. p βίον A. q λόγον A. r δὲ Ald. f τέτα Ald. t δὲ Ald. u δι' αὐτῆς καὶ N.
x κατεῖσαι Ald. y deest Ald. A. * deest Ald. N. z πάντων Ald. A. † deest N. a deest
Ald. A. b περὶ τὸν N. c ἀγαθῶν N. d deest Ald. A. e ἐαυτῷ, ὅτε περιέπεσε τῇ ἡδονῇ. ἡδονῇ
δὲ ἐστὶ N. f ψυχῆς A. * φλογία N. g deest Ald. h deest Ald. N. i deest Ald. k
deest N. l deest Ald. m φυτὸν Ald. n παθῶν A. o παραφυάδαι Ald. p. ἕκαστος A. q deest
Ald. f μετοχεύων A. Ald.

† ἐξημεροῖ" τὰς τῶν ἡθῶν καὶ παθῶν ὕλας.

30. Ὁ ^u γὰρ" λογισμὸς τῶν μὲν ἀρετῶν ἐστὶν ἡγεμὼν, τῶν δὲ παθῶν αὐτοκράτωρ. Ἐπιθεῶρει ^x γε τοῖ-
νον" ^y πρῶτον" ^z δὲ αὐτῶν" καλυπ-
τῶν τῆς σωφροσύνης ἔργων, ὅτι αὐτο-
δεσποτὸς ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς.

31. Σωφροσύνη ^a δὴ τοῖνον" ἐστὶν ἐπι-
κράτεια τῶν ἐπιθυμιῶν.

32. Τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσιν
ψυχικαί, αἱ δὲ σωματικαί. ^b καὶ τέ-
των" ἀμφοτέρων ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν
φαίνεται.

33. ^c Ἐπεὶ πόθεν κινέμενοι πρὸς τὰς
ἀπειρημένας τροφάς, ^d ἀποτρεπέμε-
θα" τὰς ἐξ ἑαυτῶν ἡδονάς; ἔχ' ὅτι
δύναται τῶν ὀρέξεων ἐπικρατεῖν ὁ λο-
γισμὸς; ἐγὼ μὲν οἶμαι.

34. Τριγυροῦν ἐνύδρων ἐπιθυμοῦντες
καὶ ὀρεῖαν καὶ τετραπόδων, ^e καὶ"
^f παντοίων" βρωμάτων τῶν ἀπηγορευ-
μένων ἡμῖν κατὰ τὸν νόμον ἀπεχόμε-
θα διὰ τὴν τῆς λογισμοῦ ἐπικράτειαν.

35. ^g Ἀντέχεται" γὰρ τὰ τῶν ὀρέ-
ξεων πάθη ὑπὸ τῆς σώφρονος νοῦς ἀνα-
καιμπλόμενα· καὶ ^h φιμάται" πάντα τὰ
τῆς σώματος κινήματα ὑπὸ τῆς λογισ-
μοῦ.

ΚΕΦ. Β'. II.

ΚΑΙ τί θαυμαστὸν; εἰ αἱ τῆς ψυ-
χῆς ἐπιθυμίαι πρὸς τὴν τῆς
ⁱ καίλας μετεσίαν ^k ἀκυροῦν-
ται".

2. Ταύτη γέν' ὁ σώφρων Ἰωσήφ ἐπαι-
νεῖται, ὅτι τῷ λογισμῷ, ^l καὶ τῇ δια-
νοίᾳ" περιεκράτησεν τῆς ἡδυπαθείας.

3. Νέος γὰρ ^m ὢν" καὶ ἀκμάζων
πρὸς συνουσιασμὸν ἠκύρωσεν τῷ λογισ-
μῷ τὸν τῶν παθῶν οἶσρον.

4. ⁿ Οὐ" μόνον δὲ τὴν ^o τῆς" ἡδυ-
παθείας οἰξηλασίαν ^p ἐπικρατεῖν" ὁ
λογισμὸς φαίνεται, ἀλλὰ καὶ πάσης
^q ἐπιθυμίας."

5. Λέγει ^r γέν' ὁ νόμος· οὐκ ἐπιθυ-
μήσεις τὴν γυναῖκα τῆς πλησίον σε, εἰ δὲ
ὅσα τῆς πλησίον σε ἐστίν.

6. Καίτοι ὅτε ^s μὴ" ἐπιθυμεῖν ἡμᾶς ^t εἰρήκεν
εἰρήκεν ὁ νόμος, πολὺ πλέον ^u πείσαιμ' ἡμᾶς
ἀν" ὑμᾶς, ὅτι ^v τῶν" ἐπιθυμιῶν κρα-
τεῖν ^x δύναται" ὁ λογισμὸς, ὥσπερ καὶ
τῶν καλυπτικῶν τῆς δικαιοσύνης ^y πα-
θῶν."

7. Ἐπεὶ τίνα τρόπον μονοφάγος τις
ὢν τὸ ἦθος, καὶ γαστρίμαργος, ^z καὶ
μέθυρος", μεταπαιδεύεται, εἰ μὴ δῆ-
λον, ὅτι κύριός ἐστιν τῶν παθῶν ὁ λο-
γισμὸς;

8. Αὐτίκα γέν' ^a τῷ" νόμῳ πολι-
τευόμενος, ^b καὶ" φιλάργυρός τις

M m m m z

^c ἦ",

† ἡμεροῖ N. u μὲν γὰρ Ald. x δὲ τί Ald. sed deest N. y πρῶτον N. z δὲ αὐτὸν Ald. ἐπὶ τῶν N.
a δὲ N. δὲ τοι Ald. b τέτων δὲ N. c totum hoc ab ἐπεὶ ad ἐγὼ μὲν οἶμαι, desideratur in
Ald. d ἀποτρεπέμεθα N. e deest A. f πάντων N. g ἀνέχεται Ald. ἄρχειται N. h φιμάται
N. φιλοτιμῶνται A. i ἡδὸς καίλας N. k πᾶν τὸ σῶμα addit N. l deest Ald. m deest Ald.
n καὶ δ N. o ἐπὶ τῆς N. p κρατεῖν N. q ἐπιθυμίας δεσπόζειν ἀναδείκνυται N. r γὰρ N. s μὴ-
δέ N. t πείσαι καὶ N. u deest Ald. x δύναται N. y παθῶν A. z deest Ald.
a εἰ τῷ Luidius. b καὶ Ald.

εἴη ^c ἦ", βιάζεται τὸν ἑαυτοῦ τρόπον, λαζονείας, καὶ μεγαλυνχίας," καὶ τοῖς δεομένοις δανείζων χωρὶς τόκων, βασικανίας.
ἐντάσων ^d καὶ" τὸ δάνειον τῶν ἑβδομάδων ἡσασὼν
χρεοκοπόμενος.

9. Καὶ Φειδωλὸς τις ἦ, ὑπὸ τῷ νόμῳ κρατεῖται διὰ τὸν λογισμόν, μήτε ἐπικαρ- ἐπικαρπολογόμενος τὰς ἀμνητέας, μήτε ^e ἐ-
πούμενος πιδρωγολογόμενος" τὰς ἀμπελῶνας, καὶ ἐπὶ τῶν ^f ἐτέρων" ἔστιν ἐπιγινῶναι τὴν, ὅτι τῶν παθῶν ἔστιν ^g ὁ λογισμὸς κρατῶν."

10. Ὁ γὰρ νόμος καὶ τῆς πρὸς γονεῖς εὐνοίας κρατεῖ, μὴ καταπροδίδῃς τὴν ἀρετὴν δι' αὐτούς·

προσγα- 11. καὶ τῆς πρὸς ἡ γαμητὴν" Φιλίας ἐ-
μετῆς πικρατεῖ, διὰ παρανομίαν αὐτὴν ἀπε-
λέγχων.

12. Καὶ τῆς τέκνων Φιλίας κυριεύει, αὐτῶν διὰ κακίαν ⁱ αὐτῶν" κολάζων, καὶ τῆς ποιησίας Φίλων συνηθείας δεσπόζει, διὰ ^k ποιη-
ρίαν" αὐτὸς ^l ἐξελέγχων."

13. Καὶ μὴ νομίσητε παραδόξον εἶναι, ἐχθραν ὅπου ^m γε" καὶ ⁿ ἐχθρας" ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν δύναται διὰ τὸν νόμον,

14. μηδὲ ^o δενδρολομῶν" τὰ ἡμέρα τῶν πελεμίων φυτὰ, ^p τὰ δὲ" τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπολέσασιν διασώζων, καὶ τὰ πε-
πλωκότα συνεγείρων.

β. αἰέτων 15. Καὶ ^{*} τῶν" βιαιοτέρων δὲ παθῶν
κρατεῖν ^r ἐπικρατεῖν" ὁ λογισμὸς φαίνεται, φι-
λαρχίας, ^t καὶ" κενοδοξίας, ^f καὶ αἰ-

16. Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοή-
θη πάθη ὁ σάφραν νῆς ^u εἰς ἀγαθὸν προτρέπων" ἀπαθεῖται ^v καὶ βιάζεται," ὅ-
σπερ καὶ τὸν θυμὸν καὶ γὰρ τὴν δε-
σπόζει.

17. ^x Θυμόμενος γέ τοι Μωσῆς κα-
τὰ Δαθῶν καὶ Ἀβειρῶν, ὃ θυμῷ τι κατ' αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ λογισμῷ τὸν θυμὸν διήτησεν.

18. Δυνατὸς γὰρ ὁ σάφραν νῆς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεύσαι, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταδεῖναι, τὰ δὲ καὶ ἀκυρῶνται.

19. Ἐπεὶ διατί ὁ πᾶνσοφος ἡμῶν πατήρ Ἰακώβ τὰς περὶ Συμεῶν καὶ Λευὴν αἰτιάται, μὴ λογισμῷ τὰς Σικι-
μίτας ἐθνηδὸν ἀποσφάζαντας, λέγων, ἐπικατάρματος ὁ θυμὸς αὐτῶν;

20. Εἰ μὴ γὰρ ἰδύνατο ^y τὸ θυμῷ" ὁ εὐνέτι ^z λογισμὸς" κρατεῖν, οὐκ αὖν ^a εἶπεν" τῶν θυ-
μῶν οὕτως.

21. Ὅπηνικα γὰρ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρω-
πον ^b κατεσκεύαζεν" λόγῳ, ^c τὰ πάθη αὐτῶ καὶ τὰ ἥδη περιεφύτευεν. αὐτῶ

22. Καὶ τηνικαῦτα δὲ περὶ πάντων τὸν ἱερὸν ἡγεμόνα νοῦν διὰ τῶν ^d ἔνδον" αἰδητηρίων ἐνεθρόνισεν.

23. καὶ ^e τέτω" νόμον ἔδωκεν, καθ' ὃν πολιτευόμενος βασιλεύσει βασιλείαν σάφρο-

c εἴη A. d deest N. e deest Ald. f ἔργων N. g αὐτοκράτωρ ὁ λογισμὸς N. h γαμητῆς N. i αὐ-
τῶν A. k ποιησίας A. l ἐλέγχων Ald. m deest Ald. A. n ἐχθρῶν A. o δενδροτομῶνται N. p
ταῦτε Ald. * διὰ τῶν N. A. q κρατεῖν A. N. r deest Ald. f deest Ald. t deest Ald. A.
u deest Ald. A. x abhinc ad ἡμεῖς διὰ τί, omnia desiderantur in Ald. y τῶν θυμῶν A. τῶν
λογισμῶν Ald. z θυμὸς Ald. a ἔχεν N. b κατεσκεύασε N. A. c in Ald. ita legitur, καὶ αὐ-
τεξασίᾳ τητι κοσμήσας, τηνικα δὲ τὰ πάθη αὐτῶ, καὶ τὰ ἥδη περιεφύτευσε, καὶ τὸν ἡγεμόνα νοῦν διὰ
τῶν ἔνδον αἰδητηρίων ἐνεθρόνισεν. d deest A. N. e τέτον Ald.

σώφρονα τε, καὶ δικαίαν, καὶ ἀγαθὴν, καὶ ἀνδρείαν.

24. Πῶς ἔν, εἴποι τις ἂν, εἰ τῶν παθῶν * ὁ λογισμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ ἀγνοίας ἐκρατεῖ;

ΚΕΦ. Γ'. ΙΙΙ.

λογισμὸς

ΕΣΤΙ δὲ κομιδὴ γελοῖος ὁ ἡ λόγος." ἔ γάρ τῶν ἑαυτῆ παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνεται, ἀλλὰ τῶν σωματικῶν.

2. Οἷον ἐπιθυμίαν τις ὑμῶν ἐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ μὴ δελωθῆναι τῇ ἐπιθυμίᾳ δύναται ὁ λογισμὸς παραχέσθαι.

3. Θυμὸν τις ἐ δύναται ἐκκόψαι † ἡ μῶν" τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τῷ θυμῷ δυνατὸν βοηθῆται.

δυνατὸν

4. Κακοήθειάν τις ὑμῶν ἐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ τὸ μὴ ἐ καμθῆναι" τῇ κακοήθειᾳ δύναται ὁ λογισμὸς συμμάχῃσθαι.

5. Οὐ γὰρ ἐκρίζωτης τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ἐστίν, ἀλλ' ἀνταγωνιστής.

6. Ἐστὶν γέν τετο διὰ τῆς Δαυεὶδ τῆ βασιλείας διψῆς σαφέστερον ἐπιλογισαῖται.

7. Ἐπεὶ γὰρ δι' ὅλης ἡμέρας ἡ προσβαλὼν τοῖς ἀλλοφύλοις ὁ Δαυὶδ, πολλὰς αὐτῶν ἀπέκλειεν μετὰ τῶν τῆ ἐθνῶς στρατιωτῶν.

8. Τότε δὲ γενομένης ἐσπέρας, ὑδρῶν καὶ σφόδρα κεκμηκὸς, ἐπὶ τὴν βασιλεῖον σκηπὴν ἦλθεν, περὶ ἣν ὁ πᾶς τῶν προγόνων στρατὸς ἱ ἐστρατοπέδευεν."

9. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες κ ἐπὶ τὸ" δεῖπνον ἦσαν.

10. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς μάλιτα διψῶν, καίπερ ἀφθόους ἔχων πηγὰς, οὐκ ἠδύνατο δι' αὐτῶν ἰάσασθαι τὴν δίψαν.

11. ἀλλὰ τις αὐτὸν ἀλόγιστος ἐπιθυμία τῆ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὕδατος ἐπιτείνουσα συνέφρυγεν, καὶ λύσσαι κατέφλεγεν.

12. Ὅθεν τῶν ὑπερασπιστῶν ἐπὶ τῇ τῆ βασιλείας ἐπιθυμίᾳ χετλιαζόντων, δύο νεανίσκοι ἱ στρατιῶται καρτεροὶ" καταιδεύοντες τὴν τῆ βασιλείας ἐπιθυμίαν, τὰς πανοπλίας ἡ καθωπλίσαντο," καὶ κάλπην λαβόντες ὑπερέβησαν τὲς τῶν πολεμίων χάρακας.

13. καὶ λαθόντες τὲς τῶν πυλῶν ἀκροφύλακας, διεξήσαν ἀνερευνόμενοι κα- εὐράμε- τὰ πᾶν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. νοι

14. Καὶ ἡ ἀνευράμενοι" θαρσύνοντες τὴν πηγὴν, ἐξ αὐτῆς ἐγέμισαν τῷ βασιλεὶ ὁ τὸ ποτόν."

15. Ὁ δὲ P καίπερ τῇ δίψῃ" διαπυρέ- περὶ τὴν μενος, ἐλογίσατο πόνειρον εἶναι κίνδυνον τῇ ψυχῇ λογιθὲν ἰσοδύναμον τὸ ποτόν αἵματι.

16. Ὅθεν ἀντιθεὶς τῇ ἐπιθυμίᾳ τὸν λογισμὸν, ἡ ἔσπειρεν" τὸ πόμα τῷ Θεῷ.

17. Δυνατὸς γὰρ ὁ σώφρων, ὡς ἡ ἐ- φη', νοὺς νικῆσαι τὰς τῶν παθῶν ἀνάγκας, καὶ σβῆσαι τὰς τῶν οἰστρον φλεγμονὰς,

M m m m 3

18. καὶ

* δεσπότης ἐστὶν ὁ λογ. Luidus. δεσπότης N. f λογισμὸς A. † ὑμῶν A. deest N. g καυθῆναι N. h πολεμίων τὰς ἀκροφύλακας καὶ πολεῖ ἐξ αὐτῶν ἀποκλείειν ὁ Δαυὶδ &c. N. i ἐστρατοπέδευεν N. k περὶ τὸν N. l deest Ald. m καθωπλίσαντες N. n ἀνερευνόμενοι Ald. o deest Ald. p καὶ ὑπὲρ τὴν δίψαν A. N. q ἐπεισε N. r deest A. N.

18. καὶ τὰς τῶν σωμάτων ἀλγυδὸν
 νας καθ' ὑπερβολὴν οὕτως καταπαλαί-
 τῃς κα-σαι, καὶ τῇ καλοκαγαθίᾳ τῷ λογισμοῦ
 λοκαγα-¹ ἀποπύσαι" πάσας τὰς τῶν παθῶν
 θίας ἐπικρατείας.

19. Ἦδη δὲ καὶ ὁ καιρὸς ἡμᾶς καλεῖ
 ἱστορίας ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ¹ θεωρίας" τῷ σώ-
 φρονος λογισμοῦ.

20. Ἐπειδὴ γὰρ βαθεῖαν εἰρήνην διὰ
 τὴν εὐνομίαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἔχον,
 καὶ ἔπραττον καλῶς, ὥστε καὶ τὸν τῆς
 Ἀσίας βασιλέα Σέλευκον ^u καὶ ¹ τὸν Νι-
 κάνορα καὶ ^x χρήματα" εἰς τὴν ἱερου-
 γίαν αὐτοῖς ἀποφορίσαι, καὶ τὴν πολι-
 τείαν αὐτῶν ἀποδέχεσθαι.

21. Τότε δὲ τινες πρὸς τὴν κοινὴν
 πολυτρό-¹ νεωτερίσαντες ὁμόνοιαν, ^γ πολυτρόπως"
 πως ἐχρήσαντο συμφοραῖς.

ΚΕΦ. Δ'. IV.

ΣΙΜΩΝ γάρ τις πρὸς Ὀνίαν ἀν-
 τιπολιτευόμενος τὸν ποτε τὴν
 ἀρχιερωσύνην ἔχοντα διὰ βίου,
 καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ πάν-
 τα τρόπον ^z διαβάλλων" ^a ὑπὲρ" τῷ
 ἔθνεσιν οὐκ ἔχυσεν κακῶσαι, φυγὰς ᾤ-
 χετο, τὴν πατρίδα προδώσαν.

2. Ὄθεν ἦκων ^b πρὸς" Ἀπολλώνιον,
 τὸν Συρίας ^c τε" καὶ Φοινίκης ^d καὶ
 Κιλικίας" στρατηγὸν, ἔλεγεν.

3. Εὐνοῦς ὢν τοῖς τῷ βασιλέως πράγ-
 μινύων μασιν ἦκω, ^e μηνύων" πολλὰς ἰδιωτι-

κῶν χρημάτων μυριάδας ἐ τοῖς Ἱερο-
 σολύμων γαζοφυλακίαις τεθησαυρίζαι, ¹ Ἱερου-
¹ τῷ ἱερῷ" μὴ ἐπικοινωνήσας, ^b καὶ" ρισαί
 προσήκειν ταῦτα Σελεύκῳ τῷ βασιλεῖ, ^b ἀλλὰ

4. Τέτων δὲ ἕκαστα γνῆς ὁ Ἀπολλώ-
 νιος, τὸν μὲν Σίμωνα τῆς εἰς τὸν βασι-
 λέα κηδεμονίας ^b ἐπὶναι, πρὸς δὲ τὸν ἐπαπὲ
 Σέλευκον ἀναδᾶς ¹ κατεμήνυε" τὸν τῶν
 χρημάτων θησαυρὸν.

5. καὶ λαβὼν τὴν περὶ αὐτῶν ἐξου-
 σίαν, ταχύ εἰς τὴν ^k πατρίδα ἡμῶν"
 μετὰ τῷ καταράτῃ Σίμωνος καὶ βαρυ-
 τάτῃ στρατῷ ¹ ἀπῆλθε.

6. καὶ" προσελθὼν, ταῖς τῷ βασι-
 λέως ἐντολαῖς ἦκειν ἔλεγεν, ὅπως τὰ
 ἰδιωτικά τῷ γαζοφυλακίῳ λάβοι χρη-
 ματα.

7. Καὶ τῷ ἔθνους πρὸς τὸν λόγον
^m χετλιάζοντος", ⁿ ἀντιλέγοντός τε,"
 πάνδεινον εἶναι νομίσαντες, εἰ οἱ τὰς
 παρακαλᾶσθαι πεισύναντες τῷ ἱερῷ θη-
 σαυρῷ ^o σερρήθονται", ὥς εἶόν τε ἦν, σαιτας
 ἐκάλυον.

8. Μετὰ ἀπειλῆς δὲ ὁ Ἀπολλώνιος
 ἀπῆλθε εἰς τὸ ἱερόν.

9. Τῶν δὲ ^p ἱερῶν" μετὰ γυναικῶν
 καὶ παιδίων ἐν τῷ ἱερῷ ^q ἱκετευσάντων"
¹ τῷ θεῷ" ὑπερασπίσαι τῷ ¹ ἱερῷ" κα-
 τὰ τὸν θεῶν
 ταφρονεμένου ¹ τῷ τόπου.

10. ^r Ἀνιόντος τε μετὰ καθωπλισ-
 μένης τῆς στρατῆς τῷ Ἀπολλωνίῳ"
 πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἀρπαγὴν, οὐ-
 ρανόθεν ^u Ἐφίπποι" ^x προσεφύκησαν" πρὸς τὴν
 ἀγγε-
 νησαν

¹ ἀποπύσαι A. ¹ ἱστορίας A. N. ^u deest Ald. ^x χρήματα Ald. N. ^γ πολυτρόπως A. ^z διαβάλλων
 Ald. ^a κατὰ N. ^b ὡς Ald. ^c deest Ald. ^d deest Ald. ^e μηνύων A. ^f τοῖς ἱεροῖς N. ^g ἀλ-
 λά A. ^h ἐπὶναι A. ⁱ κατεμήνυσε Ald. N. ^k Ἱερουσαλὴμ N. ^l deest Ald. A. ^m χετλιάζον-
 τος A. N. ⁿ καὶ ἀντιλέγοντος N. ^o ὅτι σερρήθονται N. ^p γυναικῶν N. ^q ἱκετευσάντων N. ^r τὸν
 θεὸν A. N. ^s deest A. ^t ἀνιόντι τῷ Ἀπολλωνίῳ μετὰ δεσ N. ^u Ἐφίπποι Ald. A. ^x ἐφύκησαν N.

ἀγγελοι περιεσφράπιοντες τοῖς ὅπλοις, τὸν τριχίλια ἑξακόσια ἐξήκοντα τά-
καὶ πολλὸν αὐτοῖς φόβον τε καὶ τρέμον λαντα.
Υ' ἐνιόντες."

11. Καταπεσὼν ^z δὲ ἡμίθανης ^a ὁ
Ἀπολλώνιος" ἐπὶ τὸν πάμφυλον τῷ
ἱερῷ περίβολον, τὰς χεῖρας ἐξέτεινεν
εἰς τὸν ἔβρανόν, καὶ μετὰ δακρύων τὰς
Ἑβραίους παρεκάλει, ὅπως περὶ αὐτῷ
εὐχόμενοι, τὸν ἐπεβράνιον ἐξευμενίσανται
στράτον.

12. ^b Ἐλεγεν γὰρ ἡμαρτηκώς, ὅτε
καὶ ἀποθανεῖν ἄξιός ὑπάρχειν, πᾶσιν
τε ἀνθρώποις ὑμνήσεν σωθεὶς τὴν τῷ
ἱεροῦ τόπου μακαριότητα."

13. Τάτοις ἐπαχθεὶς τοῖς λόγοις Ὀ-
νίας ὁ ἀρχιερεὺς, καίπερ ἄλλως εὐλα-
βηθεὶς, μὴ ποτε ^c νομίσειεν" ὁ βασι-
λεὺς Σέλευκος ἐξ ἀνθρωπίνης ἐπιβελῆς
καὶ ^d μὴ" θείας δίκης ἀνηρῆσαι τὸν Ἀ-
πολλώνιον, ἠύχατο περὶ αὐτοῦ.

14. Καὶ ὁ μὲν παραδόξως διασωθεὶς
ᾤχετο, δηλώσων τῷ βασιλεῖ τὰ συμ-
βάντα αὐτῷ.

15. Τελευτήσαντος δὲ Σελεύκου ^e τῷ
βασιλέως, διαδέχεται τὴν ἀρχὴν ὁ
υἱὸς αὐτοῦ Ἀντίοχος ^f Ἐπιφανής, ^g αὐ-
τῇ ^{*} ὑπερήφανος καὶ δεινός.

16. Ὃς καταλύσας τὸν Ὀνίαν τῆς
ἀρχιερωσύνης, ἰάσονα τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τῷ κατέστησεν ἀρχιερέα,

17. συνθέμενον ^h δάσιν, εἰ ἐπιτρέ-
ψειεν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν, κατ' ἐνιαυ-

18. Ὃ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτῷ καὶ ἀρχιε-
ρεῖσθαι καὶ τῷ ἔθνους ἀφηγείσθαι.

19. Ὃς καὶ ^h ἐξεδήτησεν" ἰ τῶν Ἰσθαίων" ἐξεζήτη-
τὸ ἔθνος, καὶ ἐξεπολίτευσεν ἐπὶ πᾶσαν
παρανομίαν.

20. Ὡς μὴ μόνον ἐπ' αὐτῇ τῇ αὐ-
τῆς τῆς πατρὸς ἡμῶν γυμνάσιον κα-
τασκευάσαι, ἀλλὰ καὶ καταλῦσαι τὴν τῷ
ἱεροῦ κηδεμονίαν.

21. Ἐφ' οἷς ἀγανακλήσασα ἡ θεία
δικὴ αὐτὸν τοι τὸν Ἀντίοχον ἐπολέ-
μησεν.

22. Ἐπειδὴ γὰρ πολεμῶν ἦν κατ'
Αἴγυπτον Πτολεμαῖον, ἤκουσάν τε, ὅτι
φήμης διαδοθείσης περὶ τῷ τεθνήσκει
αὐτὸν, ὡς ^k ἐνὶ" μάλιστα χαίρουσιν οἱ
ἱεροσολυμίται, ταχέως ἐπ' αὐτὸς
ἀνέβη.

23. Καὶ ^m ὡς" ἐπύρθησεν αὐτὸς,
δόγμα ἔθετο, ⁿ ὅπως" οἱ εἴ τινας" αὐ-
τῶν ^p φαίνουσιν" τῷ πατρίῳ πολιτεού-
μενοι νόμῳ, ^q θάνοιν."

24. Καὶ ^r ἐπεὶ" ἱ κατὰ μὴδὲνα τρέ-
πον ἔχουσιν καταλῦσαι διὰ τῶν δογμα-
τῶν τὴν τῷ ἔθνους εὐνοίαν, ἀλλὰ πά-
σας τὰς ἐαυτοῦ ἀπειλάς καὶ τιμωρίας
ἐώρα καταλυομένας,

25. ^t ὥς" καὶ γυναικάς, ὅτι περιέ-
τεμον τὰ παῖδια, μετὰ τῶν βρεφῶν
κατακρημνιζήναι, προειδύας ὅτι τῷ
πείσονται.

26. Ἐπεὶ

γ ἐνῆκαν N. z γέ τοι A. a deest N. b deest Ald. ὡμολόγει γὰρ ὁ Ἀπολλώνιος ἑαυτὸν ἡμαρτηκέ-
ναι, πᾶσι τε ἀνθρώποις ὑμνήσεν σωθεὶς τὴν τῷ ἱερῷ τόπῳ ἀρετὴν ἔλεγεν N. c νομίσει A. d ἔ N.
e deest N. f deest Ald. * πάνθ' οὖν καὶ ὑπερήφανος Arg. Luidus. g δάσιν αὐτῷ Ald. h διε-
ζήτησε Ald. i deest Ald. N. k ἐνὶ A. l ἐν Ἱερουσαλὴμ N. m deest Ald. n omittit N.
o οἱ τινας Ald. Luidus. p θάνοιν N. q κατακρήντες θάνοιν N. r ἐπεὶ δὲ N. t τῷ εὐν ἔχου-
σιν Ald. t ἐπετήδυσεν δογματίζειν ὥς N.

26. Ἐπεὶ οὖν τὰ δόγματα αὐτῆ κα-
τεφρονεῖτο ὑπὸ τῆ λαῆ, αὐτὸς διὰ
τέτε βασιάνων ἕνα ἕκασον ἡ ἔθνη
καζεν μικρῶν ἀπογευομένους ἡ τροφῶν,
ἐξομνυθῆναι τὸν Ἰσδαϊσμόν.

ΚΕΦ. Ε'. V.

Προκαθίσας γέ τοι μετὰ τῶν συν-
έδρων ὁ τύραινος Ἀντίοχος ἐπὶ
τινος ὑψηλοῦ τόπε, καὶ τῶν
αὐτῶν στρατευμάτων ἡ αὐτῶν ἐνόπλων κυκλό-
θεν παρεστηκότων παρεκέλευεν ἡ τοῖς
δορυφόροις ἕνα ἕκασον τῶν Ἑβραίων
περισπᾶ ἡ ἐπισπᾶσαι, καὶ κρεῶν ὑείων καὶ εἰδω-
θαι λοδύτων ἀναγκάζειν ἡ ἀπογεύεσθαι.

3. Εἰ δὲ τινες μὴ ἡ θελήσειαν μισρο-
Φαγῆσαι, τέτες τροχιθέντας ἀναιρε-
θῆναι.

4. ἡ Πολλῶν δὲ ἡ συναρπαθέντων
εἰς πρῶτος ἐκ τῆς ἀγέλης ἡ Ἑβραῖος
ἐνόματι ἡ Ἐλεάζαρος, ἡ τὸ γένος ἡε-
ρεὺς, τὴν ἐπιστήμην νομικὸς, καὶ τὴν
ἡλικίαν ἡ προήκων, καὶ πολλοῖς τῶν
περὶ τὸν τύραινον διὰ τὴν ἡλικίαν
γνώριμος, ἡ παρήχθη πλησίον αὐτοῦ.

5. Καὶ αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἀντίοχος, ἔφη·

6. Ἐγὼ πρὶν ἀρξασθαι τῶν κατὰ
σοῦ βασιάνων, ὦ πρεσβύτα, ἡ συμ-
βελεύσαιμ' αὖ σοι ταῦτα ὅπως ἀπο-
γευσάμενος ἡ τῶν ὑείων σάξιοι· αἰδῶ-
μαι γάρ σου ἡ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν

πολιάν, ἡν μετὰ τοσῶτον ἡ ἔχων
χρόνον, ἡ μοι δοκεῖς φιλοσοφεῖν, τῇ ἡε-
δαίων χαράμενος θρησκείᾳ.

7. ἡ Διατί γὰρ τῆς φύσεως κεχα-
ρισμένης καλλίστην τὴν ἡ τῆδε ἡ τῆ ζάου
σαρκοφαγίαν ἡ βδελύτῃ;

8. Καὶ γὰρ ἀνόητον τῆτο ἡ δοκεῖ το
μὴ ἀπολαύειν τῶν χωρὶς οὐκ εἶδες ἡδῶν,
καὶ δι' αἰδίκον ἡ ἀποσρέφεσθαι τὰς
τῆς φύσεως χάριτας.

9. Σὺ δὲ μοι καὶ ἀνοητότερον ἡ ποιή-
σεν ἡ δοκεῖς, εἰ κενοδοξῶν περὶ τὸ α-
ληθές,

10. ἔτι καὶ μὲ ἡ καταφρονήσεις ἐπὶ
τῇ ἡδίᾳ τιμωρίᾳ· ἐκ ἡ ἐξυπνώσεις
ἀπὸ ἡ τῆς Φλυάρου φιλοσοφίας ἡ
μῶν;

11. καὶ ἀποσκεδάσεις ἡ τῶν λογισ-
μῶν σε τὸν λῆρον, ἡ καὶ ἡξιον τῆς ἡ-
λικίας ἀναλαβὼν γέν φιλοσοφήσεις τὴν
ἡ τῆ συμφέροντος ἀλήθειαν;

12. Καὶ προσκυνήσας μου τὴν φιλάν-
θρωπον παρηγορίαν ἡ οἰκλειήσεις τὸ
σεαυτοῦ γῆρας;

13. Καὶ γὰρ ἐνθυμήθητι, ὡς εἰ καὶ
τίς ἐστιν τῆσδε τῆς ἡμῶν θρησκείας ἡ ἐ-
συνγναμὴ ποττική ἡ δύναμις, συγγνωμῶναι αὖ σοι ἡ γῆσειν
ἐπὶ πάθῃ ἡ τῇ δι' ἀνάγκην ἡ γνωμὴν πα-
ρανομία.

14. ἡ Τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ τὴν ἡ
ἐκθεσμον σαρκοφαγίαν ἐποτρύνοντος τῆ
τυράν-
νομία
γενομένη

u deest Ald. τέτες ἔθνη A. x ἡδεσμάτων N. y αὐτῶν A. z αὐτοῖς Ald. Luidus. a περισπᾶσαι
A. b ἀπογευσάσθαι N. c θέλοιεν A. θελήσειεν Ald. d deest A. πολλῶν ἡν N. e ἀναρπαθέντων
N. f deest Ald. ἀνὴρ τις N. g Ἐλεάζαρ Ald. h ἐκ γένος ἡερατικοῦ N. i προεβήκως N. k φι-
λοσοφίαν N. l προσήχθη τῷ Ἀντίῳ· ὁ δὲ ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη· N. m συμβελεύσω Ald. N. n
deest Ald. o καὶ τὴν Ald. p deest Ald. q διατί δὲ Ald. r δὲ Ald. f σύ βδελύτῃ; N.
t deest Ald. u ἀποσρέφειν N. x ποιῶν N. y καταφρονεῖς N. z ἐξυπνώσεις N. a τῆς τοσαύτης N.
b τὸν λογισμὸν σε τὸν λῆρον Ald. * deest Ald. c σύμφερον N. d οἰκλειήσαι Ald. e τὸ ἡπ-
τική Ald. f deest Ald. A. g τῆτον οὖν N.

τυράνῃς, λόγον ἤτησεν ὁ ἡ' Ἐλεάζαρος."

15. Καὶ λαβὼν τῷ λέγειν ἔξεσιν, ἤρξατο δημηγορεῖν ἔτως·

16. Ἡμεῖς, Ἀντίοχε, θεῖα ἰ πεπεισμένοι νόμῳ πολιτεύεσθαι· ἐδεμίαν ἀνάγκην βιαιοτέραν εἶναι νομίζομεν τῆς πρὸς τὸν νόμον ἡμῶν εὐπειθείας.

17. Διὸ δὲ κατ' ἐθένα τρόπον παραινόμεν ἀξιοῦμεν.

18. Ἰ Καί τοι" εἰ m καὶ" κατὰ ἀλήθειαν μὴ ἦν ὁ νόμος ἡμῶν, ὡς n σύ" ὑπολαμβάνεις, θεῖος, (ἄλλως δὲ o νομίζομεν αὐτὸν εἶναι θεῖον) εἰδὲ οὕτως ζῶν ἡμῶν ἦν τὴν ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ δοῦσαν ἐκκυρῶσαι.

19. Μὴ μικρὰν ἔν εἶναι νομίσης ταύτην, εἰ μαροφανεῖσθαιμεν, ἀμαρτίαν.

20. Τὸ γὰρ p ἐν μικροῖς καὶ ἐν" μεγάλοις παραινόμεν ἰσοδυναμὸν εἶναι·

21. δι' ἐκάλειρου γὰρ q ὡς ὁμοίως ὁ νόμος" ὑπερηφανεῖται.

22. Χλευάζεις δὲ ἡμῶν τὴν φιλοσοφίαν, ὥσπερ εἰ μετὰ εὐλογισίας ἐν αὐτῇ βιούντων."

23. Σωφροσύνην ἰ τε" γὰρ ἡμᾶς ἐκδιδάσκει, ὥς πασῶν τῶν ἡδονῶν ἐμ' ἐπιθυμιῶν κρατεῖν, καὶ ἀνδρείαν ἐξασκεῖν, ὥς πάντα πόνον ἐκουσίως σφραῖνειν·

24. καὶ δικαιοσύνην z παιδεύει, ὥς

y διὰ πάντων τῶν ἡθῶν ἰσονομίαν καὶ εὐ ἰσονομεῖν σέβειαν διδάσκειν, ὥς" μόνον τὸν ἔντα Θεὸν z σέβειν" μεγαλοπρεπῶς.

25. Διὸ εἰ μαροφανεῖσθαιμεν· πιστεύοντες a μισροφάγαρ" Θεοῦ καθεστάναι τὸν νόμον, οἵ γουμέν b ὅτι" c καὶ" κατὰ φύσιν ἡμῶν συμπαθεῖ νομοθετῶν ὁ τῷ d κόσμῳ κλίσις·

26. e καὶ" τὰ μὲν οἰκειωθησόμενα ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς ἐπέτρεψεν ἐθίζειν, τὰ δὲ ἐναντιωθησόμενα ἐκώλυσε σαρκοφάγειν.

27. Τυραννικὸν f δὲ," εἰ μόνον ἀναγκά- ἀναγκάζειν ἡμᾶς παραινόμεν, ἀλλὰ καὶ ἐθίζειν, ζεῖς b ὅπως τῇ ἐχθίσῃ ἡμῶν μαροφανίᾳ ταύ- μισροφάτη ἔτι ἐγγελάσης."

28. Ἀλλ' εἰ γελάσεις κατ' ἐμοῦ τῷ- τον τὸν γέλῳτα·

29. h ἔτε" τὰς ἰ ἱερους" τῶν προγόνων περὶ τῷ φυλάττειν τὸν νόμον ὁρ- κους k εἰ παρήσω."

30. Οὐδ' ἂν ἐκκόψεις με τὰ ὄμμα- τα, καὶ τὰ σπλάγχνα ἰ με τήξεις."

31. Οὐχ ἔτως εἰμὶ γέρον m ἐγώ" καὶ n ἀνάνδρος," ὥς μοι διὰ τὴν εὐ- σέβειαν μὴ o νεάζειν" τὸν πορισμὸν.

32. Πρὸς ταῦτα τροχῶς εὐτρέπιζε, καὶ τὸ πῦρ ἐκφύσα σφοδρότερον.

33. Οὐχ οὕτως p οἰκλειρήσω" τὸ ἐμαυτῷ γῆρας, ὥς με δι' q ἐμαυτῷ" ἰ τὸν" πάτριον καταλῦσαι νόμον.

34. Οὐ

Tom. II.

N n n n

Ἐλεάζαρ Ald. ἰ πεπεισμένοι N. k deest N. ἰ καί τε Ald. m deest N. n deest Ald. N. o ἐνομίζομεν N. p ἐπὶ μικροῖς καὶ Ald. N. q ὡσαύτως ὁ νόμος N. ὡς ὁμοίως ὁ νόμος A. r ὑγιαίνοντων Ald. f deest N. t διδάσκει N. u ἐξασκεῖ Luidus. x καὶ παιδεύει N. y deest Ald. καὶ διὰ πάντων δsc. N. z εὐσεβῶν N. a deest N. b δι' ὅτι N. c deest Ald. N. d νόμος Ald. e deest Ald. A. f ἐν εἶν N. g deest Ald. h καὶ N. ἰ ἱερεῖς A. k deest N. l τήξεως Ald. m deest N. n ἀνάνδρος ὑπάρχων N. o ἀνεκνεάζειν N. p οἰκλειρῶμαι Ald. οἰκλείρω N. q ἐμαυτῷ Ald. r δε- κεύει τὸν N.

34. Οὐ ψεύσομαι σε, παιδευτά νό-
με, ἐδὲ φεύξομαι σε, ἐδ' ἐξομῶμαι σε, βατανιζόμενος κατ' ἐδόνα τρόπον με-
Φίλη ἐγκρατέϊα. τετρέπετο.

35. Οὐδὲ καταίχυνῶ σε, φιλέσοφε
λόγε, ἐδὲ ἐξαερνήσομαι σε, ἱερωσύνη τι-
μία, καὶ νομοθεσίας ἐπισήμη.

36. ἐδὲ ἱ μιανεῖς μου τὸ σεμνὸν ἰ
γῆρας" σόμα, ἐδὲ νομίμου βίου ἡλι-
κίαν. 6. Ἀλλὰ ὑψηλὸς ἀναβείνας εἰς ὁ τὸν
οὐρανὸν" τὲς ὀφθαλμοὺς, ἀπεξαινέτο
ταῖς μάστιξιν τὰς σάρκας ὁ γέρον, καὶ
κατεβρέετο τῷ αἵματι, καὶ τὰ πλευ-
ρά κατετιτρώσκετο,

37. Ἀγνὸν δὲ με οἱ πατέρες ὁ προσ-
δέξονται," μὴ φοβηθέντα σε τὰς με-
χει θανάτε ἀνάγκας. 7. καὶ πίπλαν εἰς ὁ τὸ ἔδαφος," ἀ-
πὸ τῷ ὁ μηκέτι" φέρειν τὸ σῶμα τὰς μὴ
ἀλγηθόνας, ὅρθον εἶχεν καὶ ὁ ἀκλινῇ",
τὸν λογισμόν.

38. Ἀσεβῶν μὲν γὰρ τυραννήσεις.
τῶν δὲ ἐμῶν περὶ τῆς εὐσεβείας λογισ-
μοῖς οὔτε διὰ λόγων δεσπόσεις, ἔτε δι'
ἔργων.

ΚΕΦ. 5'. VI.

ΤΟῦτον τὸν τρόπον ἀντισητορεύ-
σαντα ταῖς τῷ τυράννῳ ὁ πα-
ρηγορίαις," παραστάντες οἱ δο-
ρυφόροι πικρῶς ἔσυραν ἐπὶ τὰ βασανι-
στήρια τὸν Ἐλεάζαρον.

2. Καὶ πρῶτον μὲν περιέδυσαν τὸν γη-
ραιὸν ὁ ἐκκεκοσμημένον τῇ περὶ τὴν εὐ-
σεβείαν ὁ ἐκκεκοσμημένην.

3. Ἐπειτα περιαγκωνίσαντες ἐκατέ-
ρωθεν, μάστιξιν κατήκτιζον.

4. ὁ πείδησι ταῖς τῷ βασιλέως ἐντο-
λαῖς, ἐτέρωθεν κήρυκος ἐπιβοῶντος.

5. Ὁ δὲ μεγάλῳφρων καὶ εὐγενὴς ὡς
ἀληθῶς Ἐλεάζαρος, ὥσπερ ἐν ὀνείρῳ

8. Ἀλλ' ὁ γέ" τοι τῶν πικρῶν τις
ὁ δορυφόρων," εἰς τὲς κενεῶνας ἐναλ-
λόμενος ἔτυπεν, ὅπως ἐξανίστατο πί-
πλων.

9. Ὁ δὲ ὁ ὑπέμενε" τὲς πόρους, καὶ
περιεφρόνει τῆς ἀνάγκης, καὶ διεκαρ-
τέρει τὰς αἰκισμῶν,

10. ὁ καὶ ὁ καθάπερ" γενναῖος ἀ-
θλητὴς τυπτόμενος ἐνίκῃ τὲς βασανί-
ζοντας ὁ γέρον.

11. ὁ ἰδρῶν ὁ γέ" τοι" τὸ πρόσω-
πον, καὶ ἐπαθμαίνων ὁ σφοδρῶς,"
καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ὁ βασανιζόντων"
ἐθαυμάζετο ἐπὶ ὁ τῇ εὐφυχίᾳ." εὐτυχία

12. Ὁθεν τὰ ὁ μὲν" ἔλεσύντες ὁ
τὰ" τῷ γῆρας ὁ αὐτῷ."

13. Τὰ δὲ ἐν συμπαθείᾳ τῆς συνη-
θείας ὄντες, τὰ δὲ ἐν θαυμασμίᾳ τῆς θαυμα-
καρτερίας προσιόντες αὐτῷ τινὲς ὁ τῶν" θαυ-
τῷ βασιλέως ἔλεγον.

14. Τί τοῖς κακοῖς τούτοις ὁ σεῶν-
τὸν" ὁ ἀλογίῳς ὁ παραβάτης, Ἐλεάζαρε; ἀπολλεῖς

15. Ἡμεῖς Ἐλεά-
ζαρε

ἱ μιανεῖς Luidus. ἰ γῆρας N. ὁ ἀσδέξεται N. x defunt ad finem Capitis Ald. A. y κατηγορίαις
N. z εἰκεκοσμημένον τὴν - - εὐχρημοσύνην A. a κατήκτιζον· ἀνωθεν δὲ ὁ κήρυξ ἔβωα, λέγων· πεί-
σῃτι &c. N. b ἀρῶς Ald. c τῷ ἔδαφος Ald. d μὴ Ald. A. e ἀκίνητον N. f δὲ N. g τῶν
ἰμῶν δορυφόρων N. h ὑπέμενε A. i abhinc ad τυπτόμενος deficit Ald. k ὡς N. l defunt om-
nia ad καὶ ὑπ' αὐτῶν Ald. m δὲ N. n σφοδρῶς N. * βασανιζόμενων Ald. o τὴν εὐφυχίαν N.
p deest Ald. q deest Ald. r αὐτῷ Ald. t deest N. u αὐτόν Ald. N. x ἀλογίῳς N. y
sic habet Luidus; & sic omnino legendum censeo. Atque ita in fallor, habebat olim

15. Ἡμεῖς μὲν τοὶ τῶν ἡψημένων ^z σοὶ" ^a βρωμάτων" παραθήσομεν· σὺ δὲ ὑποκρινόμενος τῶν υἱῶν ^b ἀπογεύσασθαι," σώζητι.

16. ^c Καὶ ὁ Ἐλεάζαρος, ὥσπερ πικρότερον διὰ τῆς συμβουλίας αἰκιδεῖς, ἀνεδόησεν.

17. Μὴ" ἔτως κακῶς φρονήσαιμεν οἱ Ἀβραάμ παῖδες, ὥστε μαλακοψυχήσαντας ἀπρεπὲς ἡμῖν δῶμα ὑποκρίνασθαι.

18. Καὶ γὰρ ἀλόγισον, εἰ πρὸς ἀλήθειαν ζήσαντες τὸν μέχρι γῆρας βίον, αὐτῶν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ δόξαν νομίμως φυλάσσωμεν, νῦν μεταβαλοίμεθα, σίντες

19. καὶ αὐτοὶ μὲν ἡμεῖς γενοίμεθα τοῖς νέοις ἀσεβείας τύπος, ἵνα παραμίμνηται· ^d δειγμάτων ^e γενοίμεθα" τῆς μικροφροσύνης

20. Αἰσχρὸν γὰρ εἰ ἐπιδιδώσωμεν ὀλίγον χροῖον, καὶ τέτον καταγελώμενοι ^e πρὸς ἀπάντων" ἐπὶ δειλίᾳ·

21. ^f καὶ ὑπὸ μὲν τῷ τυράννῳ καλῶς φρονηθῶμεν ὡς ἄνδρες, τὸν δὲ θεῖον ἡμῶν νόμον μέχρι θανάτου μὴ προασπίσαιμεν.

22. Πρὸς ταῦτα ὑμεῖς μὲν, ὦ Ἀβραάμ παῖδες, εὐγενῶς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας τελευτᾶτε.

23. Οἱ δὲ τῷ τυράννῳ δορυφόροι, τί μέλλετε;

24. ^g Πρὸς ταῖς ἀνάγκαις οὕτως ^h

μεγαλοφρονούντα" αὐτὸν ἰδόντες, καὶ μὴδὲ πρὸς τὸν οἰκισμὸν αὐτῶν μεταβαλλόμενον, ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτὸν ἤγαγον.

25. Ἐνθα διὰ κακοτέχνων ὁργάνων καταφλέγοντες αὐτὸν ⁱ ἐπέβριπτον," καὶ ὑπερέδυσάδεις χυλοὺς εἰς τὰς μυκλήρας αὐτοῦ πίτσαν τοῦ κατέχεον.

26. Ὁ δὲ μέχρι τῶν ὁσέων ἤδη κατακαυμένος καὶ μέλινω λιποθυμεῖν, ^k ἀνέτεινεν τὰ ὄμματα πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἔειπεν·

27. Σὺ οἶδα, θεέ, ^l παρόν" μοι σώζεσθαι, βασιάνοις καυστικαῖς ^m ἀποθήσκω" διὰ τὸν νόμον.

28. Τοιγαροῦν ἴλεως γενεῷ τῷ ἔθναι σε, ἀρεθεῖς τῇ ἡμετέρᾳ ⁿ ὑπὲρ" αὐτῶν περὶ δικῇ.

29. Καθαράσιον αὐτῶν ποίησον τὸ ἐμὸν αἷμα, καὶ ^o ἀντίψυχον" αὐτῶν λαβὲ τὴν ἐμὴν ψυχὴν.

30. Καὶ ^p ταῦτα ^q εἰπὼν" ὁ ἱερός ἀνὴρ εὐγενῶς ταῖς βασιάνοις ἐναπέθανεν, ^r καὶ μέχρι τῶν τῷ θανάτῳ βασιάνων ἀντέστη τῷ λογισμῷ διὰ τὸν νόμον."

31. Ὁμολογουμένως οὖν δεσπότης ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός.

32. Εἰ γὰρ τὰ πάθη τῷ λογισμῷ ἐκκρατῇ, τέτοις ^s ἂν ἀπεδόμην" τὴν κεφαλὴν ^t τῆς ἐπικρατείας μαρτυρίαν. κει

33. Νυνὶ δὲ τῷ λογισμῷ τὰ πάθη

N n n n z

νική-

exemplar, è quo descriptus est Cod. Coll. Novi : Librarium autem pro παραβίαις, ex errore scripsisse παραποθέται. In Ald. ὑπολαβεῖν in A. ἀποθέσει, utrumque manifestè mendosum. z deest Ald. A. a κεῖν Ald. b ἀπογεύσασθαι N. c ὁ δ' ὡς πικρότερον αἰκιδεῖς διὰ τῆς συμβουλίας, ἔκραξε λέγων· μὴ γένοιτο ἵνα N. καὶ ὁ Ἐλεάζαρος ἔφη· μὴ Ald. d γενοίμεθα N. e ὑπὸ πάντων N. f abhinc ad οὕτω μεγαλοφρονούντα omnia desiderantur in Ald. g οὕτω, μεγαλοφρονούντα αὐτὸν ἰδόντες &c Ald. h μεγαλοφρονούμενον N. i ἐπέβριπτον A. k ἀνατείνας &c N. l ὅτι παρόν N. m ἀποθήσκω Ald. n περὶ A. o ἀντί ψυχῶν Ald. N. p αὐτὰ Ald. q φήσας N. r deest Ald. s οὖν ἐπεδόμην Ald.

νικήσαντος, αὐτῷ προσηκόντως τὴν τῆς ἡγεμονίας ἑ προσνέμεμεν" ἐξεσίαν.

ζαρος" ἐκλείνας, περιέκλασεν τὲς ματινομένους" τῶν ἰ παθῶν" κλύδωνας.

34. Καὶ δίκαιόν ἐστιν ὁμολογεῖν ἡμᾶς, τὸ κράτος εἶναι τῷ λογισμῷ, ὅπερ γὰρ καὶ τῶν ἡ ἐξῶθεν" ἡ ἀλγυθόνων ἐπικρατεῖ.

6. Ὡς αἴξιε τῆς ἱερωσύνης ἱερῷ, ἐκ ἐμίαντας τὲς ἱερῶν" ὁδόντας, ἐδὲ τὴν ἱ θεοσέδειαν" ἡ καὶ καθαρισμόν νόμιμον" χωρήσασαν γαστέρα ἐκοινώησας μικροφασίαν.

35. Ἐπεὶ καὶ γελοῖον καὶ ἑ μόνον τῶν ἀλγυθόνων ἐπιδείκνυμι κεκρατημέναι τὸν λογισμόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδονῶν κρατεῖν, μηδὲ αὐταῖς ὑπείκειν.

7. Ὡς σύμφωνος ἡ νόμου" καὶ φιλόσοφος θεῖς ἱ βίαις."

ΚΕΦ. Ζ'. VII.

Ωσπερ καὶ ἄριστος κυβερνήτης ὁ τῷ πατρὶς ἡμῶν Ἐλεάζαρου λογισμὸς, πηδαλιῶν τὴν τῆς εὐσεβείας ναῦν ἐν τῷ τῶν παθῶν πελάγει,

2. καὶ καίτοι κινούμενος ταῖς τῷ τυράννι ἀπειλαῖς, καὶ καταντλέμενος ταῖς τῶν βασιάνων τρικυμίαις,

3. κατ' ἐδύνατο τρόπον ὃ μετέτρεψεν" τὲς τῆς εὐσεβείας οἰάκας, ἕως θανάτου ἡ ἐπ' αὐτὸν ἐπὶ τὸν τῆς ἀθανάτου νίκης λιμένα.

4. Οὐχ οὕτως πόλις πολλοῖς καὶ ποικίλοις μηχανήμασιν ἀντέχεν ποτὲ πολιορκουμένη, ὥς ὁ παναγίος ἡ Ἐλεάζαρος" τὴν ἱερὰν ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ ἐρέβλαις πυρπολούμενος, ἡ ἐκίνησεν τὲς πολιορκούντας, διὰ τὸν ὑπερασπίζοντα τῆς εὐσεβείας λογισμόν.

5. Ὡςπερ γὰρ πρόκρημιον ἄκραν, τὴν ἑαυτῷ διαόριον ὁ πατὴρ ἡ Ἐλεάζαρος

8. Τοιούτους κ' ἡ δὲ εἶναι ἡ τὲς ἡμιεροφραγεῦντας" τὸν νόμον ἰδῶ αἵματι, καὶ γὰρ γενναῖα ἰδῶσι τοῖς μέχερι θανάτου παθῶν ὑπερασπίζοντας.

9. Σὺ πάτερ, τὴν εὐνομίαν ἡ ἡμῶν" διὰ τῶν ὑπομονῶν εἰς ἡδύσαν ἐκύρωσας, καὶ τὴν ἡ ἀγισίαν" σεμνολογήσας ἡ καὶ ἀγιασίαν τέλυσας, καὶ διὰ τῶν ἡ ἐργῶν" ἡ ἐπισηποίησας" τὲς τῆς θείας φιλοσοφίας λόγους.

10. Ὡς ἡ βασιάνων" βιαιότερος γέγων, βιότερος καὶ πυρὸς ἡ εὐτονώτερος" ἡ πρεσβύτερος, καὶ παθῶν μέγιστος ἡ βασιλεῦς ἡ Ἐλεάζαρος.

11. Ὡςπερ ἡ γὰρ ὁ πατὴρ ἡ Ἀαρὼν τῷ θυμιατηρίῳ καθωπλισμένος, διὰ τῷ ἡ ἐθροπλήκῃ πυρὸς" ἐπιτρέχων τὸν ἐμ' ἐθροπλήκῃ πυρὶν ἐνίκησεν ἡ ἄγγελον.

12. Οὕτως ὁ ἡ Ἀαρωνίδης ἡ Ἐλεάζαρος διὰ τῷ πυρὸς ὑπερτηκόμενος ἡ μετετρέπη τὸν λογισμόν.

13. Ὡς καὶ τοῖς τῷ θαυμασιώτατον, γέγων ὢν, λελυμένος ἡ μὲν ἡ ἡδὲ τῶν τῷ

τ ἀπονέμεται Ald. u ἐκδοθέν N. x deest Ald. y ἐτρέφε Ald. ἀπέκρυψε N. z deest N. a ἐκείνος Ald. b ἐκίχησε Ald. N. c Ἐλεάζαρος Ald. d ποταμῶν N. e σεμνὸς N. f θεοσεβῆ N. g deest Ald. A. h νόμος N. i λόγος Ald. k deest Ald. N. A. l φιλάσσαντας N. m ὑμῶν A. n ἀγχισίαν N. o ἐργῶν σου N. p πισποίησας Ald. A. q βάσανος Ald. r συντονώτερος N. s πρέσβυ Ald. t deest Ald. u δὲ N. x ἐθροπλήκῃ Ald. y μακάριος N. z καὶ Ald. a deest A. N.

όντων τῷ σώματος ^b τόνων, καὶ περιεχλασμέ-
μεχα- νων δὲ τῶν σαρκῶν, κεκημηκότων δὲ ^c
καὶ τῶν νέρων, ἀνενέασεν.

14. Τῷ ^d πνεύματι τῷ λογισμοῦ,
^c καὶ τῷ Ἰσακίῳ λογισμῷ τὴν πολυ-
κέφαλον ἐρέβλαν ἠκύρωσεν.

15. Ὡς μακαρίε ^e γήρως, καὶ σε-
μῆς πολιᾶς, καὶ βίε νομίμῃ, ὃν πι-
σὴ θανάτῃ σφραγίς ἐτελείωσεν.

16. Εἰ δὲ τὸν γέρον ^h ἀνὴρ ⁱ ἰ
τῶν μέχρι θανάτῃ βασιάνων ^k πε-
ριεφρόνησεν ^l δι' εὐσεβείαν, ὁμολογεμέ-
ως ἡγεμὼν ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς
λογισμὸς.

17. Ἰσως δ' ἂν εἴποιεν τινες, τῶν
παθῶν ἐ πάντες ^m περικρατῶσιν, ὅτι
ἐδὲ πάντες φρόνιμον ἔχουσιν τὸν λογισ-
μόν.

18. Ἀλλ' ὅσοι ⁿ εὐσεβείας προνοῶσιν
ἐξ ὅλης καρδίας, οὗτοι ^o μόνοι δύναται
κρατεῖν τῶν τῆς σαρκὸς παθῶν.

19. οἱ πισεύοντες, ὅτι Θεῷ οὐκ
ἀποδύνησκουσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ πατριάρ-
χαι ἡμῶν Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ,
ζῶσι τῷ Θεῷ.

20. Οὐδὲν οὖν ^p ἐναντιῶται τὸ φαί-
νεσθαι τινος ^q παθεκραιτέσθαι ^r διὰ
τὸν ἀδινῆ λογισμόν.

21. Ἐπεὶ τίς πρὸς ὅλον τὸν τῆς φι-
λοσοφίας κανόνα ^s εὐσεβῶς ^t φιλοσο-
φῶν, καὶ πεπιστευκῶς Θεῷ,

22. καὶ εἰδὼς ὅτι ^u τὸ ^v διὰ τὴν ἀρε-
τὴν πάντα πόνον ὑπομένειν μακάριόν
ἐστίν, οὐκ ἂν περικρατήσκειν τῶν πα-
θῶν διὰ τὴν ^w εὐσεβείαν ^x;

23. Μόνος γὰρ ὁ σοφὸς καὶ ^y σώ-
φρων ^z ἀνδρεῖός ἐστιν ^a τῶν ^b παθῶν
κύριος.

24. Διὰ τῆτο γέ τοι καὶ μειρακί-
σκοι τῷ τῆς εὐσεβείας λογισμῷ ^c φι-
λοσοφῶντες ^d χαλεπωτέρων βασανιστη-
ρίων ἐπεκράτησαν.

25. ^e Ἐπειδὴ γὰρ κατὰ τὴν πρώτην
^f πείραν ^g ἐνίκηθη περιφανὴς ὁ τύραν-
νος, μὴ δυνήδεις ἀναγκάσαι γέροντα
μικροφάγηται.

μικρο-
φαγῆσαι

ΚΕΦ. Η'. VIII.

^a **Τ**ΟΤΕ ^b δὴ σφόδρα περιπαθῶς ^c ἐ-
κέλευσεν ^d ἄλλας ^e ἐκ τῆς ἡλι-
κίας τῶν Ἑβραίων ἀγαγεῖν.
καὶ εἰ μὲν ^f μικροφάγηται ^g ἀπολύειν φά-
μιον φα-
γοντας ^h εἰ δὲ ἀντιλέγοιεν, ⁱ πικρότερον γήσαιεν
βασανίζειν.

2. Ταῦτα διαταξαμένῃ τῷ τυράννῳ, πα-
δαδεξα-
ρῆσαν ἀγόμενοι μετὰ γηραιᾶς μητρὸς ^j μένε
ἐπὶ ἀδελφοί, καλοὶ τε καὶ αἰδήμονες
καὶ γενναῖοι καὶ ^k ἐν παντὶ χαριέντες.

3. ^l Οὓς ἰδὼν ὁ τύραννος κατὰ πρῶ-
τον ἐν χορῷ περιέχοντας μέσση τὴν μητέ-
ρα, ^m ἦδ' αὐτοῖς, καὶ τῆς εὐπρε-
πείας ἐκπλαγεῖς ⁿ καὶ τῆς εὐγενείας,

N n n n 3

προσ-

^b πόων A. ^c deest Ald. N. ^d πατρὶ διὰ Ald. πνεύματι διὰ Luidus. ^e deest Ald. N. ^f γήρους
Ald. ^g ἡδ' Ald. ^h deest A. ⁱ τὸν - - πόνον Ald. ^k ἐπεφρόνησε Ald. περιώρα N. ^l abhinc
ad §. 11. omnia defunt Ald. ^m ἐπικρατῶσιν N. ⁿ εὐχονται τῆς εὐσεβείας τὸν λογισμόν φρόνιμον
ἔχειν, ἐξ ὅλης καρδίας προνοῶσι καὶ αὐτοὶ - - o deest N. ^p ἐναντιῶται φαίνεται Luidus. ^q deest
N. ^r deest N. ^s deest A. ^t εὐσεβῶς N. ^u deest N. ^x καὶ τῶν N. ^y φιλοσοφῶντες N.
^z ἐπειδὴ γὰρ Ald. * πόων Ald. ^a - ὅτε οὖν N. ^b ἄλλας N. ^c μικροφάγηται A. ^d τὸν θεόν
φοβούμενοι N. ^e deest Ald. ^f deest Ald. A.

προσεμειδίασεν αὐτοῖς, καὶ πλησίον κα-
λέσας, ἔφη.

4. Ὡς νεανῖαι φιλοφρόνως ἐγὼ καὶ
ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν θαυμάζω τὸ κάλ-
λος· καὶ τὸ πλῆθος τοσούτων ἀδελ-
φῶν ὑπερτιμῶν, ἔ μόνον συμβουλεύω
μὴ μανῆναι τὴν αὐτὴν τῷ προδασανι-
σθέντι γέροντι καίαν·

5. ἀλλὰ καὶ παρακαλῶ συνείζαντάς
ἐ μὲν τῇ συμθείᾳ τῆς ἐμῆς ἀπολαύσαι
φιλίας· δυναίμην γὰρ ὥσπερ κολάζειν
τὸς ἀπειθοῦντάς ἡ μὲ τοῖς ἐπιτάγ-
μασιν, οὕτως καὶ εὐεργετῆν τὸς εὐ-
πειθοῦντάς μοι.

6. Ἰ Πειθέτε οὖν μοι, καὶ ἀρχάς,
τε καὶ ἐπὶ τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἡγεμο-
νίας ἡγεμονίας ἡγήσασθε, ἀρνησάμενοι τὸν πά-
νικας τριον ἡμῶν τῆς πολιτείας θεσμόν·
ἡμῶν

7. καὶ μεταλαβόντες Ἑλληνικοῦ βίου,
καὶ μελαδιαιτηθέντες ἐν τρυφῇ τὰς
νεότησιν ὑμῶν.

8. Ἐπεὶ ἐὰν ὀργίλως με διάδηθαι
διὰ τῆς ἀπειθείας ὑμῶν, ἀναγκάστετέ
με ἐπὶ δειναῖς κολάσεσιν ἕνα ἕκαστον ὑ-
μῶν διὰ τῶν βασιάνων ἀπολέσαι.

9. Κατελεήσατε ἑν ἑαυτοῖς, οὐκ καὶ
ὁ πολέμιος ἐγώ γε καὶ τῆς ἡλικίας καὶ
τῆς εὐμορφίας οὐκ οἰκείρομαι.

10. Οὐ διαλογισθεὶς τὸτο, ὅτι ἐδὲν
ὑμῖν ἀπειθήσασιν πλὴν τῇ μετὰ σρε-
βλῶν ἀποθανεῖν ἀπόκειται;

11. Ταῦτα δὲ λέγων, ἐκέλευσεν εἰς
τὸ ἔμπροσθεν προτεθῆναι τὰ βα-

σανιστήρια, ὥπως καὶ διὰ τῶ φόβου
πείσειεν αὐτοὺς μισροφω-
γῆσαι

12. Ὡς δὲ τροχῆς τε καὶ ἀεθρί-
ων σρεβλωτήρια, καὶ τροχαντήρας
καὶ καταπέλτας καὶ λέβητας, τήγα-
γὰ τε καὶ δακτυλίδας, καὶ χεῖρας
σιδηρεῖς καὶ σφῆνας, καὶ τὰ ζώπυρα
τῶ πυρὸς οἱ δορυφόροι προέθησαν, ὑ-
πολαβὼν δὲ ὁ τύραννος, ἔφη·

13. Μειράκια φοβήθητε, καὶ ἦν σέ-
δεσθε δίκην, ἵλεως ὑμῖν ἔσται δι' ἀνάγ-
κην παραιομήσασιν.

14. Οἱ δὲ ἀκέσαντες ἔπαυσαί, καὶ
ὀρώντες δεινά, ἔ μόνον οὐκ ἐφοβή-
θησαν, ἀλλὰ καὶ ἀντεφιλοσόφησαν τῷ
τυράννῳ, καὶ διὰ τῆς εὐλογισίας τὴν
τυραννίδα αὐτοῦ κατέλυσαν.

15. Καὶ τοὶ λογισάμεθα· εἰ
δειλόψυχοι τινες ἦσαν, καὶ ἀνάν-
δροι ἐν αὐτοῖς, ποίοις ἂν ἐχρήσαντο
λόγοις; ἐχὶ τέτοις;

16. Ὡς τάλαντες ἡμεῖς, καὶ λίαν ἀ-
νόητοι· βασιλέως ἡμᾶς παρακαλοῦν-
τος, καὶ ἐπὶ γ' εὐεργεσία φωνοῦν-
τος, μὴ πειθεῖμεν αὐτῷ;

17. Τί βεβλήμασιν κενόις ἑαυτοῖς
εὐφραίνομεν, καὶ θανατηφόρον ἀπεί-
θειαν τολμῶμεν;

18. Οὐ φοβησόμεθα, ἄνδρες ἀδελ-
φοί, τὰ βασανιστήρια, καὶ λογισόμεθα
τὰς τῶν βασιάνων ἀπειλάς, καὶ φευ-
ξόμεθα τὴν κενοδοξίαν ταύτην καὶ ὁ
λεθροφόρον ἀλαζονείαν;

19. Ἐλεή-

g μοῖ Ald. A. h deest N. i πειτεύετε οὖν Ald. A. k deest Ald. l ἀπολαύσω Ald. ἀπολέσω A.
m οἰκίζομαι A. n καὶ διαλογίσασθε N. o καὶ εἰπὼν ταῦτα N. p τὸ μέσον N. q πείσειν A. r
ἀεθρίων Ald. A. s ἡμέτερος addit N. t τὴν Ald. τοῖν N. u ἀδελφῶν Ald. x deest N. y
εὐεργεσίαν N. z καλῆντος Ald. a εἰ N. Ald. b τοῖς βεβλήμασιν ἀφρονῶμεν, κενόις ἑαυτοῖς εὐφραι-
νόντες βεβλήμασιν N. c φευξόμεθα Ald.

19. Ἐλεήσωμεν τὰς ἑαυτῶν ἡλικίας, καὶ ^d κατοικλειρῶμεν τὸ τῆς ^e μητρὸς γῆρας·

20. καὶ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἀπειθοῦντες τεθνηζόμεθα.

21. ^f Συγγνώσεται δὲ ἡμῖν ^g καὶ ἡ θεία δίκη δι' ἀνάγκην τὸν βασιλέα φοβηθεῖσιν.

22. Τί ἐξάγομεν ἑαυτὰς τῇ ἡδίστῃ βίῳ, καὶ ἐπιβρῶμεν ἑαυτὰς τῇ γλυκερῷ κόσμῳ;

23. Μὴ βιαζώμεθα τὴν ἀνάγκην, μη-
ἐνοδοξή-δε φιλοδοξήσωμεν ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν σφέδλῃ.

24. Οὐδὲ αὐτὰς ὁ ⁱ νόμος ^k ἀκασίης" ἡμᾶς θανατοῖ ^l φοβηθέντας τὰ βασιανιστήρια."

25. Πόθεν ἡμῖν ἡ τοσαύτη ^m ἐντέτη-
κεν" Φιλονεικία, καὶ ἡ θανατηφόρος
ἀταρα-ἀρέσκει καττερία, παρὸν μετὰ ⁿ ἀδείας"
ίας χρηζῶν, τῷ βασιλεὶ πειδένοντας;

26. Ἀλλὰ τούτων οὐδὲν εἶπον οἱ νεανίαι βασανίζεσθαι μέλλοντες, ἐδὲ ἐνεθυμήθησαν.

27. Ἦσαν γὰρ περίφρονες τῶν παθῶν, καὶ αυτοκράτορες τῶν ἀλγηδόνων.

28. Ὡςτε ἅμα ^o τῷ παύσασθαι τὸν τύραννον συμβεβλυνόντα αὐτοῖς ^p τῷ
μικροΦα-μικροφυγῆσαι, πάντες διὰ ^q μιᾶς" φω-
γῆσαι νῆς ὁμοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ψυ-
χῆς εἶπον πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦ. Θ'. IX.

Τί μέλλεις, ὦ τύραννε; ἔτοιμοι γὰρ ἐσμεν ἀποθνήσκειν, ἢ παρβαίνειν τὰς πατρύους ἡμῶν ἐντολάς.

2. Καὶ αἰχυνόμεθα ^r γὰρ τὰς προγόνους εἰκότως, εἰ μὴ τῇ τῷ νόμῳ εὐπειθείᾳ καὶ συμβέλλω ^s Μωσῇ" χρησαί-
μεθα. καὶ γνώ-
σει

3. μὴ ^t σύμβελος" τύραννε παρανομίας, μὴ ἡμᾶς μισῶν ὑπὲρ αὐτὰς ἡμᾶς ἐλέα.

4. Χαλεπώτερον γὰρ αὐτῶν τῶν θανά-
τε νομίζομεν εἶναί σου τὸν ἐπὶ τῇ πα-
ρνομίᾳ σωτηρία ἡμῶν ἔλεον.

5. Ὡς ^u "Ἐκφοβεῖς" δὲ ἡμᾶς, τὸν διὰ τῶν βασάνων ἡμῖν θάνατον ἀπειλῶν, ὥσπερ οὐχὶ πρὸ ^v βραχέος" παρὰ Ἐλεαζάρου μαθῶν.

6. Εἰ δ' οἱ γέροντες τῶν Ἑβραίων διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ ^y βασανισμὸς" ὑπομείναντες ^z εὐσέβησαν, ^a ἀποθανοίμεν" ἀπέθα-
νον
^b ἂν" δικαιοτέρον ἡμεῖς οἱ νέοι, τὰς βασάνους τῶν σῶν ἀναγκῶν ^c ὑπεριδόντες" ^d αἷς καὶ ὁ παιδευτὴς ^d ἡμῶν" γέρον ἐνίκησεν.

7. Πείραζε γαρὲν τύραννε καὶ ^e τὰς ἡμῶν ψυχὰς" εἰ θανατώσεις διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ νομίσης ἡμᾶς βλάπτεν βασανίζων.

8. Ἡμεῖς ^f μὲν" γὰρ διὰ ^g τῆς τοιαύτης ^h κακοπαθείας" καὶ ὑπομονῆς, τὰ

d δε addit N. e μητρὸς ἡμῶν N. f συγγνώ Ald. g deest N. i ναὸς A. k ἀκασίης A. N. l deest N. m ἐντέτικε Ald. A. n ἀταραξίας (N.) χρη A. o τὸ Ald. p deest N. q deest Ald. r δε καὶ N. f γνώσει A. t συμβεβλυν Ald. u φοβερίζεις N. x μικροῦ N. y βασανισμοῦ Ald. z ἀπέθανον A. a ἀποθνήσκω Ald. θάνατον N. b δι' N. c ὑπεριδόντας Ald. d deest A. e ταῖς - - ψυχαῖς Ald. f deest Ald. g τῆς Ald. h καλοπαθείας N.

26. Θαυμασάντων δὲ πάντων τὴν καρτεροφυλίαν αὐτῆς, ἦγον οἱ δορυφόροι τὸν καθ' ἡλικίαν τῆς προτέρας δευτέρας, καὶ σιδηραῖς ἐναρμολύμενοι χεῖρας ὤξεσιν τοῖς ὀνυξίν, ἢ τοῖς ὀργάνοις^κ καταπέλτη προσέδησαν αὐτόν.

27. Ὡς δὲ, εἰ φαγεῖν βέλοιο πρὶν βασιανίζεσθαι πυθανόμενοι, τὴν εὐγενῆ γνῶμην^λ ἤκεσαν^μ.

28. ἀπὸ τῶν τενόντων ταῖς σιδηραῖς χερσίν^κ ἐπισπασάμενοι, "μέχρι γε τῶν γενειῶν τὴν σάρεα πᾶσαν καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς δορὰν οἱ παρδάλαιοι θῆρες ἀπέσυραν· ὁ δὲ^ι ταύτην" βαρέως τὴν ἀλγυδὸνα καρτερῶν, ἔλεγεν·

29. Ὡς ἡδὺς πᾶς τρόπος θανάτου, διὰ τὴν πάτριον ἡμῶν εὐσέβειαν·^μ ἔφη τε πρὸς τὸν τύραννον^ν.

30. Οὐ^π δοκεῖ σοι, "πάντων ὁμότατε^κ τύραννε, πλεῖον ἐμῆ σε νῦν βασιανίζεσθαι, ὅ ὁρῶντά^ο σοι^ρ νικώμενον^σ τὸν τῆς τυραννίδος ὑπερήφανον λογισμὸν ὑπὸ τῆς διὰ τὴν εὐσέβειαν ἡμῶν ὑπομονῆς.

31. Ἐγὼ μὲν γὰρ ταῖς διὰ τὴν ἀρετὴν ἡδοναῖς^ι τὸν πόνον^ρ ἐπιτεφρίζομαι.

32. Σὺ δὲ ἐν ταῖς τῆς ἀσεβείας ἀπειλαις^ι βασιανίζη^ρ· ἔς ἐκφεύξη^ι δέ, "μικρότατε τύραννε, τὰς τῆς θείας ἐργῆς δικαιοσύνης.

Tom. II.

Ο ο ο ο

8- Περι

ἡ ὀργάνοις ὑφαῖς N. ἰ εἰλκυσαν N. κ ἐπισπασάμενοι Ald. ἐπισπώμενοι Luidus. ἰ τὴν τοιαύτην N. m deest Ald. N. n δοκεῖς Ald. ο ὁρῶν Ald. ρ νενικημένον N. q τῶν πόνων Ald. r - - νύξων N. f deest N. t ἀνοιδήμον Ald. u τῆς δευτέρας addit N. x deest Ald. N. y ἀντροφίην A. ἀντροφίην N. z ἐξομνύμαι Ald. a ἀγνῆ Ald. b deest Ald. A. c deest Ald. N. d ἐνέγοντες N. e - - σοντες A. N. * deest N. f deest Ald. g κατέκλων N. h περιδήσαντες τὰ ὀργάνων N. i περὶ Ald.

ΚΕΦ. Ι'. X.

ΚΑΙ ταῦτε τὸν^ι ἀοίδιμον^ρ θάνατον^σ ἡ καρτερήσαντος, ὁ τρίτος ἦγετο, παρακαλέμενος πολλὰ ὑπὸ πολλῶν, ὅπως ἀπογευσάμενος σώζοιτο.

2. Ὁ δὲ ἀλαδοήσας, ἔφη·^κ ἢ^λ ἀγνοεῖτε, ὅτι ὁ αὐτός με τοῖς ἀποθανόντων ἐσπείρεν πατὴρ, καὶ ἡ αὐτὴ μήτηρ ἐγέννησεν, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς^ρ ἀντροφίην^σ δόγμασιν;

3. Οὐκ^κ ἐξομνύμαι^λ τὴν^σ εὐγενῆ^ρ τῆς ἀδελφότητός^μ μου^ν συγγένειαν.

4. ^κ Πρὸς ταῦτα εἴ τι ἔχετε κολασήριον προσαγάγετε τῷ σώματί με· τῆς γὰρ ψυχῆς με, ἐδ' ἂν θέλητε, ἄψαδαι (δύνασθε)."

5. Οἱ δὲ πικρῶς^κ ἐνέγκαντες^λ τὴν παρρησίαν τῆς ἀνδρός, ἀρδρεμβόλοις ὀργάνοις τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ τὰς πόδας ἐξήρθρουν, καὶ ἐξ αἱμάτων^κ ἀναμοχλεύοντες^λ ἐξεμέλιζον;

6. * Καὶ^κ τὰς δακτύλους, ^λ καὶ τὰς^ρ βραχίονας, ^σ καὶ τὰ^μ σκέλη, καὶ ^ν τὰς^ρ ἀγκῶνας^ρ ἐπετέκλων^σ.

7. Καὶ κατὰ μηδὲνα τρόπον ἰσχύοντες αὐτὸν ἀγχαῖν, ^λ περισύραντες τὸ δέμα^ρ σὺν ἀκραις ταῖς τῶν δακτύλων κορυφαῖς ἀπεσκούδιζον, καὶ εὐθέως ἤγον^ι ἐπὶ^ρ τὸν τροχόν.

8. Περὶ ὃν ἐκ ^k σφονδύλων" ἐκμελιζόμενος ἐώρα ταῖς ^l ἐαυτῶν σάρκας περιλακισζόμενας ^m καὶ" κατὰ σπλάγχχνων σαγόνας ⁿ αἵματος" ἀποβρέσας.

9. Μέλων δὲ ἀποθνήσκειν, ἔφη·

μιασμά- 10. Ἡμεῖς μὲν ὧ ^o μιαρώτατε τύραννε, τασε
τὰτε διὰ παιδείαν καὶ ἀρετὴν Θεὸς ταῦτα πάχομεν.

11. Σὺ δὲ διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ μαιφονίαν, ^o ἀκαταλύτως" καρτεγήσεις βασιάνους.

12. Καὶ τέττε ^p θανόντος" ἀδελφοπρεπῶς, τὸν τέταρτον ἐπεσπῶντο, λέγοντες·

μηνῆς 13. Μὴ ^q συμμαῆς" καὶ σὺ τοῖς ἀδελφοῖς σου ^r τὴν αὐτὴν μαρίαν" ^f ἀλλὰ πειθεῖς τῷ βασιλεῖ, σῶζε σεαυτόν."

14. Ὁ δὲ αὐτοῖς ἔφη· οὐχ ἔτως ^r καυσικώτερον" ἔχετε καὶ ἐμοῦ τὸ πῦρ, ὥς ^u με" δειλανδρῆσαι.

15. Μὰ τὸν μακάριον τῶν ἀδελφῶν με θάνατον, καὶ τὸν αἰώνιον τῷ τυράννῃ ὀλεθρον, καὶ τὸν ^x αἰόδιμον" τῶν εὐσεβῶν βίον, οὐκ ἀρνήσομαι τὴν εὐγενὴ ἀδελφότητα.

16. Ὡ ^y ἐπινόει, τύραννε, βασιάνους· ἵνα καὶ διὰ τέτων μάθης, ὅτι ἀδελφός ^z εἰμι τῶν προδυσανδέντων.

νασιδέν- 17. Ταῦτα ἀνέσας ὁ αἰμοδόρος καὶ τῶν
τῶν φονάδης καὶ ^{*} παμμιαρώτατος Ἀντίοχος, ^{*} πανμιαρώτα-
ται τῶν ἐκέλευσεν τὴν γλῶττιαν αὐτῷ ^z ἐκλε-
μεῖν."

18. Ὁ δὲ ἔφη· καὶ ἀφέλῃς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον, καὶ σιωπῶντων ^a ἀκέει" ὁ Θεός.

19. Ἰδὲ ^b κεχαλάται" ^c ἡ γλῶσσα· κεχαλά-
τέμνε· ἐ γὰρ παρὰ τῷ τὸν λογισ-
μὸν ἡμῶν γλωσσοτομήσεις.

20. Ἡδέως ὑπὲρ ^d τῷ νόμου τῷ Θεῷ" τὰ τῷ σώματος μέλη ἀκρωτηριαζόμεθα.

21. Σὲ δὲ ^e ταχέως" μετελεύσεται ὁ Θεός· τὴν γὰρ τῶν θείων ὕμνων μελωδὸν γλῶττιαν ἐκλέμνεις.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΧΙ.

Ω ^Σ δὲ καὶ ἔτος ταῖς βασιάνοις καλαινικίδεις ἐναπέθανεν, ὁ πέμ-
πλος παρεπήδησεν, λέγων·

2. Οὐ μέλλω, τύραννε, πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς βασανισμὸν ^f παραιτεῖσθαι."

3. Αὐτὸς δ' ἀπ' ἐμαντοῦ ^g παρήλ-
θον, ὅπως καὶ με κατακτείναις, περὶ πλειόνων ἀδικημάτων ^h ὀφειλήσης" τῇ οὐρανίῳ δικῇ τιμαρίαν.

4. Ω ^μ μισάρετε καὶ μισάνδρωπε, τί ⁱ δράσαντας" ἡμᾶς τῷτον πορθεῖς τὸν τρόπον;

5. ^k Ἡ κακὸν σοι δοκεῖ, ὅτι τὸν πάντων κλισὴν εὐσεβέμεν, καὶ κατὰ τὸν ἐνάρετον αὐτοῦ ζῶμεν νόμον;

6. Ἀλλὰ ταῦτα τιμῶν, ἐ βασιάνων ἐστὶν ἄξια.

7. ^l Εἴπερ

k σπονδύλων N. l ἰδίας N. m καὶ κατὰ N. n αἱμάτων N. o ἀκαταλύτως Ald. p ἀποθνήσκοντος N. q μαρίαν Ald. μηνῆς A. r τὴν μαρίαν Ald. τῶν αὐτῶν μαρίαν Luidus. f deest Ald. N. r καυσικώτερον N. u καὶ Ald. x ἀέναντον N. y ἐπινόει τοιγαρὶν N. z ἐκλεμνηθῆναι N. a εἰσακτείναι Ald. b κεχαλάσαι A. c τοιγαρὶν ἡ N. d Θεοῦ Ald. τῷ Θεῷ A. e ἐν τάχει N. f deest Ald. N. g ἡμῶν N. h ὀφειλήσεις Ald. i δράσαντος Ald. k deest Ald. N.

7. ¹ Εἶπερ ἡθάρτου ἀνδράπου πό-
θων, καὶ ἐλπίδα ἔχῃς παρὰ Θεῷ σω-
τηρίου.

8. νῦν ἰδὲ ἀλλότριος ὢν Θεῷ, πολε-
μεῖς τῆς εὐσεβοῦντας εἰς τὸν Θεόν."

9. Τοιαῦτα λέγοντα οἱ δορυφόροι δῆ-
σαντες, αὐτὸν ^m εἶλκον" ἐπὶ τὸν κα-
ταπέλτην.

10. Ἐφ' ὃ δῆσαντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ
γόνυατα, καὶ ταῦτα ποδάγραῖς σιδη-
ραῖς ⁿ ἐφαρμόσαντες" τὴν ὀσφύν αὐτοῦ
περὶ ^o τροχαῖον" σφῆνα κατέκαμψαν· πε-
τὸν γὰρ ὃν ὅλος ^p περὶ" τὸν τροχὸν σκορπίου
αἶον τρόπον ἀνακλώμενος ἐξεμελίζετο.

11. Κατὰ τῆτον τὸν τρόπον καὶ τὸ
πνεῦμα φενοχωρούμενος, καὶ τὸ σῶμα
ἀγχόμενος.

12. Καλῶς, ἔλεγεν, ἄκων, ὃ τυράν-
νε, χάριτας ἡμῖν χαρίζῃ διὰ γενναιο-
τέρων πόνων ἐπιδείξασθαι ^q παρέχων"
τὴν εἰς τὸν νόμον ^r ἡμῶν" κατγερῖαν.

13. ^f Τελευτήσαντος" δὲ καὶ τότε,
ὃ ἔκλος ἤγετο μειραϊστικός· ὅς πυνθανο-
μένης τῆ τυράννε εἰ βούλοιο φαγῶν
^r ἀπολύεσθαι," ὃ δὲ ἔφη·

14. Ἐγὼ τῇ μὲν ἡλικίᾳ τῶν ἀδελ-
φῶν ^u μου" εἰμὶ νεώτερος, τῇ δὲ δια-
νοίᾳ ἡλικιώτης.

15. Εἰς τὰ αὐτὰ γὰρ καὶ γεννηθέν-
τες καὶ τραφέντες, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν
καὶ ἀποδηήσκειν ὀφείλομεν ὁμοίως.

16. Ὡς εἰ σοὶ δοκεῖ βασιανίζειν, μὴ
^x μικροφαγῆντα" βασιανίξει.

17. Ταῦτα αὐτὸν εἰπόντα παρήγον
^y ἐπὶ τὸν τροχόν.

18. Ἐφ' ὃ κατὰτενόμενος ^z ἐκμε-
λῶς" καὶ ἐκσφονδυλιζόμενος ὑπεκαίετο.

19. Καὶ ^a ὀβελίσκους δὲ ὀξεῖς πυρώ-
σαντες," τοῖς νότοις προσέφερον· καὶ
τὰ πλευρὰ διαπεύραντες, ἀπ' αὐτῶν ^b
τὰ" σπλάγχνα διέκαιον.

20. Ὁ δὲ βασανιζόμενος, ὃ ἱεροπρε-
πὲς ἄνθρωπος, ἔλεγεν, ἐφ' ὃν διὰ τὴν ^c αἰῶνος
εὐσέβειαν" εἰς γυμνασίαν πόνων ἀδελ-
φοὶ τοσῶτοι κληθέντες ἐκ ἐνίκηθημεν.

21. Ἀνίκητος γὰρ ἐσιν, ὃ τυράννε,
ἢ εὐσεβὲς ἐπιστήμη.

22. Καλοκαγαθία καὶ σωπλισμένος
τεθνήξομαι ^d μεν" καὶ γὰρ μετὰ τῶν ἀ-
δελφῶν με.

23. ^e Σὺ δὲ, ὃ τυράννε, μέγαν σοὶ προσ-
λαβὼν καὶ αὐτὸς τιμωρὸν," καινεργεῖ τῶν βασι-
λεῶν, καὶ πολέμῳ τῶν ἀληθῶς ἀλάστορα
εὐσεβοῦντων.

24. Ἐξ μεираκία κατελύσαμεν σε
τὴν τυραννίδα.

25. Τὸ γὰρ μὴ δυνηθῆναι σε μετα-
πῆσαι τὸν λογισμὸν ἡμῶν, ^f μήτε"
βιάσασθαι πρὸς τὴν μικροφαγίαν, ^g κα-
τάλυσίς ἐσιν σοῦ· μικρο-
φαγίαν

26. Τὸ πῦρ σου ψυχρὸν ἡμῖν, καὶ
^h ἀπονοὶ" οἱ καταπέλται, καὶ ἀδύνα-
τος ἡ βία σε.

27. Οὐ γὰρ τυράννου, ἀλλὰ θείῃ
Ο ο ο ο z νόμῳ

1 deest Ald. N. m εἶλκυσαν N. n - - μάσαντες A. o ἐπὶ τὸν τροχαῖον A. p ἐπὶ A. q παρε-
χόντων Ald. r ὑμῶν Ald. f - - τήσας A. t - - λυθῆναι N. u deest Ald. x - - γέντας A.
y αὐτὸν ἐπὶ Ald. z εὐμελῶς A. a ὀβελίσκοις d' ὀξεῖς περὶσσαντες Ald. b καὶ τὰ Ald. c ἀσέ-
βαιαν Ald. d deest Ald. A. e μέγαν με (σοὶ A.) προσβάλων (προσβάλλων A.) καὶ αὐτὸς ἀλά-
στορα Ald. A. f μηδὲ Ald. g ἄπονοι N.

νόμῳ ἡ προσηύκασιν ἡμῶν οἱ δορυφόροι· διὰ τὸτο ἀνίκητον ἔχομεν τὸν λογισμόν.

ΚΕΦ. ΙΒ'. XII.

Ως δὲ καὶ ἔτος μακαρίως ἐναπέθανεν καταβληθεὶς εἰς λήθητα, ὃ ἔδωμος ἰ παραγίνετο, πάντων νεώτερος.

2. Ὀν κατοικλιεῖσας ὁ τύραννος, καίπερ δεινῶς * ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κακιδεῖς τῷ κ κατακίεσθαι,

3. ὁρῶν ἤδη τὰ δεσμὰ ἰ περιεμένον, πλησιέστερον ἢ αὐτὸν ἢ μετεπέμψατο, καὶ παρηγορεῖν ἐπειρᾶτο, λέγων·

4. Τῆς μὲν τῶν ἀδελφῶν σου ἀπονοίας τὸ τέλος ὁρᾷς· διὰ γὰρ ἀπειθειαν σφεδλωθέντες τεθνήκασιν, σὺ δὲ, εἰ ἢ μὲν ἢ μὴ πειδείης, τάλας ὁ βασιανιδεῖς καὶ αὐτὸς τεθνήξῃ ῥ πρὸ ὥρας.

5. Πειδεῖς δὲ φίλος ἔσῃ, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας ἀφηγῆσθαι πραγμάτων.

6. Καὶ ταῦτα ἡ παρακαλῶν, τὴν μητέρα τῷ παιδὶ μετεπέμψατο, ὅπως αὐτὴν ἐλεήσας τοσούτων υἱῶν σερηθεῖσαν παρορμήσειεν ἐπὶ τὴν ἰ σωτηρίαν, εὐπειθεῖ ποιῆσαι τὸν περιλειπόμενον.

7. Ὁ δὲ τῆς μητρὸς τῇ Ἐβραίδι φωνῇ προτρεψαμένης αὐτόν, (ὡς ἔρεμεν ἢ μετὰ μικρὸν ὕστερον,)

8. ἰ ἀπολύσατέ με, Φησὶν· εἶπω

τὶ τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ φίλοις πᾶσιν.

9. Καὶ ἐπιχαρέντες ἡ ὅ, τε βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἡ μάλιστα ἐπὶ τῇ ἐπαγγελίᾳ τῷ παιδὶ, ταχέως ἔλυσαν αὐτόν.

10. ἢ Καὶ ἡ δρᾶμῶν ἐπὶ πλησίον ἡ τῶν τηγάνων, ἔφη·

11. ἢ Ἀνόσιε, Φησὶν, καὶ πάντων τῶν πονηρῶν ἀσεβέσατε τύραννε, οὐκ ἠδέσθης παρὰ τῷ Θεῷ λαβὼν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ τὲς θεράποντας αὐτῷ κατακτεῖναι, καὶ τὲς ἢ τῆς εὐσεβείας ἀσκητὰς σφεδλωσάι;

12. Ἀνθ' ὧν ταμιεύεταί σε ἡ ἢ θεῖα δίκη ἢ πυκνότερα καὶ αἰωνία πυρὶ καὶ βασάνοις, αἱ εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα ἐκ ἀνήσειν σε.

13. Οὐκ ἠδέσθης ἄνθρωπος ὧν, θηριώδεσθε, τὲς ὁμοιοπαθεῖς καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότας σοιχείων γλωττομήσαι, καὶ τῆτον κατακίεσας τὸν τρέπον βασανίσαι;

14. Ἀλλ' οἱ μὲν εὐγενῶς ἀποθανόντες ἐπλήρωσαν τὴν εἰς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν.

15. Σὺ δὲ ἢ κακὸς κακῶς οἰμώξεις, τὲς τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστὰς ἀναιτίως ἀποκτείνεις.

16. Ὅθεν καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκειν μέλ- λων, ἢ ἔφη·

17. Οὐκ ἀπαυλομολῶ τῆς τῶν ἀδελφῶν μου ἢ ἀρετίας.

18. ἢ Ἐπικαλέσθαι δὲ τὸν πατῆρα Θεόν

h παρετήκασιν ἡμῶν Luidus. i παραγίνεται Ald. * leg. ὑπέρ. k κακιδεῖς A. l περιεμένον N. m αὐτῷ Ald. n deest Ald. N. o deest N. p ἄσος N. q - - λείας M. r σωτήριον ἑλπίδα N. f μικρὸν ὕστερον N. t λύσατε Ald. u deest Ald. A. x ὁ δὲ N. y τὶ τῶν Ald. z ὡ ἀνόσιε N. a εὐσεβείας N. b deest Ald. c πυκνότερα N. d deest N. e deest Ald. f μαρτυρίας Ald. g καὶ ταῦτα εἰπὼν, αὐτὸν ἔρριψεν Ald.

Θεὸν, ὅπως ἴλεως γένηται τῷ ^h γένει μου.

19. Σὲ δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν βίῳ καὶ θανόντα τιμωρήσεται.

20. Καὶ ταῦτα κατευξάμενος, ἑαυτὸν ἔριψεν κατὰ τῶν τηγάνων· καὶ οὕτως ⁱ ἀπέδωκεν τὴν ψυχὴν.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XIII.

ΕΙ δὲ τοῖνυν τῶν μέχρι θανάτου πόνων ὑπερεφρόνησαν οἱ ἐπὶ αὐτοὺς ἀδελφοί, ^k συνομολογεῖται πανταχόθεν, ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστιν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός.

2. Ὅσπερ γὰρ εἰ τοῖς πάθεσιν δευροφάλοι θέντες ἐμικροφάγησαν, ἐλέγομεν γὰρ ἦσαν αὐτοὺς τούτοις νενικῆσθαι.

3. Νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλὰ τῷ ἐπαινουμένῳ λογισμῷ παρὰ Θεῷ περιεγέοντο τῶν παθῶν.

4. Καὶ οὐκ ἐστὶν παριδεῖν τὴν ἡγεμονίαν τῆς διανοίας· ἐπεκράτησεν γὰρ καὶ πάθος καὶ πόνων.

5. Πῶς οὖν οὐκ ἐστὶν τούτοις τὴν τῆς βασιλείας ^l εὐλογισίας παδοκρατείας ^m ὁμολογεῖν, οἱ τῶν μὲν διὰ ⁿ πυρὸς ἀλγηδόνων ἐκ ⁿ ἐπεσφάφησαν;

6. Καθάρπερ γὰρ προσλήτες λιμέναν ^o πύργου τὰς τῶν κυμάτων ἀπειλάς ἀπύργους νακόπτοντες, γαληνὸν παρέχουσιν τοῖς ^p ἐμπλέουσιν τὸν ὄρμον.

7. Οὕτως ἡ ἐπὶ ἀπύργου τῶν νεανίσκων ^r εὐλογισία τὸν τῆς εὐσεβείας

ὀχυρώσασα λιμένα τὴν τῶν παθῶν ἐνίκησεν ἀκολασίαν.

8. Ἰερὸν γὰρ εὐσεβείας ^r ζήσαντες, χορὸν παρεθάρσυνον ἀλλήλους, λέγοντες·

9. Ἀδελφικῶς ^r ἀποθάνοιμεν ἀδελφοὶ περὶ τῆς νόμου· μνησώμεθα τὰς ^r τρεῖς τὰς ^r ἐπὶ τῆς Ἀσυρίας ^u νεανίσκους, ^z οἱ τῆς ^z ἰσπολίδος καμίνου ἰσπετόλιδος

10. Μὴ δειλυνδρῆσωμεν πρὸς τὴν τῆς εὐσεβείας ἀπόδειξιν.

11. Καὶ ὁ μὲν, θάρρει ἀδελφε, ἔλθ'· γεν, ὁ δὲ, εὐγενῶς καρτέρησεν.

12. Ὁ δὲ, καταμνησθεῖς ἔλεγεν· μνήθητε πόθεν ἐστὲ, ἡ τίνος πατὴρ χεὶρὶ σφαγιασθῆναι διὰ τὴν εὐσεβείαν ὑπέμενεν ὁ Ἰσαάκ.

13. Εἰς δὲ ἕκαστος καὶ ^y ἀλλήλους ὁμοῦ πάντες ἐφορῶντες φαιδρὸι καὶ μάλα θάρβ' αἰετοὶ, ἑαυτὰς, ἔλεγον, τῷ Θεῷ ^z ἀφιερῶσωμεν ^z ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τὰ δόντι τὰς ψυχὰς, καὶ ^z χεῖρ' αὐτῶν περὶ τὸν νόμον φυλακῇ τὰ σώματα.

14. Μὴ φοβηθῶμεν τὸν δοκῶντα ^b ἀποκτείνειν τὸ σῶμα.

15. Μέγας γὰρ ψυχῆς ^c ἀγὼν καὶ κίνδυνος ἐν αἰωνίῳ βασάνῳ κείμενος τοῖς ^d παραβῶσιν τὴν ἐντολὴν τῆς Θεοῦ.

15. Καθοπλισώμεθα τοιγαροῦν τῇ θείᾳ λογισμῇ παδοκρατεία.

Ο ο ο ο 3

16. Οὐ-

h ἔθνεϊ ἡμῶν N. i ἀπέθανεν N. k - - γείτε Ald. l εὐλογίας παδοκρατείας N. m διὰ τῶν Ald. n ἀπεσφάφησαν Ald. o πύργους A. p εἰσπλέσσει N. A. q εὐλογία Ald. r ζήσαντες N. s ἀποθάνοιμεν N. t πατρίδας N. u νεανίας Ald. x ἰσπολίτιδος N. y καὶ ἀλλήλους A. z - - σθμεν A. a - - ζώμεν Ald. b ἀποκτείνειν N. c deest N. Ald. d παραβῶσιν Ald. N.

16. Οὕτως γὰρ ^e παθόντας ἡμᾶς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ὑποδέχονται εἰς τὰς κλύπας αὐτῶν, καὶ πάντες οἱ πατέρες ἐπαινέσασιν.

17. Καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν ^f ἀποσπαυτῶν μένων ^g αὐτῶ ἀδελφῶν ἔλεγον οἱ ^h πε-ἀδελφῶν ριλειπόμενοι, "μὴ κατακτείνῃς ἡμᾶς, ἀδελφε, μηδὲ ψεύσῃ τὰς προαποθανόντας ⁱ ἡμῶν ἀδελφάς."

18. Οὐκ ἀγνοεῖτε δὲ τὰ τῆς ἀδελφότητος φίλτρα, ἅπερ ἡ θεία καὶ ^k πάνσοφος ^l πρόνοια διὰ τῶν πατέρων τοῖς ^m γεννωμένοις ἐμέρισεν, καὶ διὰ τῆς μητρείας ⁿ φυτεύσασα ^o γαστρός.

19. Ἐν ἧ τὸν ἴσον ἀδελφοὶ κατοικήσαντες χρόνιον, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλακοθέντες, καὶ ἀπὸ τῆ αὐτῆς αἵματος αὐξηθέντες, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ψυχῆς τελεσφορηθέντες,

20. καὶ διὰ τῶν ἴσων ἀπόλεχθέντες ^p χρόνων, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ^q γαλακτοποιοῦντες ^r πηγῶν, ἀφ' ἧν συν-^ετρέφονται ἐν ἀγκύλαις ματρῶν φιλάδελφοι ψυχῆς.

21. καὶ αὐξόντες σφοδρότερον διὰ τῆς συντροφίας, καὶ τῆς ^s κατ' ἡμέραν ^t συνηθείας, καὶ τῆς ἄλλης παιδείας, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐν νόμῳ Θεῷ αἰσκήσεως.

22. Οὕτως δὲ τοίνυν καθεστηκυίας τῆς φιλαδελφίας ^u συμπαθείσης, οἱ ἐπὶ αὐτῶ ἀδελφοὶ ^v συμπαθέμερον ἔχον τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν.

23. Νόμῳ γὰρ τῷ αὐτῷ παιδευθέντες, καὶ τὰς αὐτὰς ἐξασκήσαντες ἀρετάς, καὶ τῷ δικαίῳ συνγραφέντες βίᾳ, μᾶλλον ^w ἑαυτοὺς ἡγάπων.

24. Ἡ γὰρ ὁμοζηλία τῆς καλοκα-^{επ' αὐ-}γαθείας ἐπέτεινεν ^x αὐτῶν τὴν πρὸς γαγον ἀλλήλους ^y ὁμόνοιαν.

25. Σὺν γὰρ τῇ εὐσεβείᾳ ποθεινότεραν αὐτοῖς ^z κατεσκεύαζον τὴν φιλα-^{καίπερ}δελφίαν.

26. Ἀλλ' ὅμως καὶ περὶ τῆς φύσεως ὁμοίως καὶ τῆς συνηθείας καὶ τῶν τῆς ἀρε-^{καίπερ}τῆς ἡδῶν τὰ τῆς ἀδελφότητος αὐτοῖς φίλτρα συναυξόντων, ἀνέχοντο διὰ τὴν ^y εὐσέβειαν τὰς ἀδελφούς οἱ ὑπελειμμένοι τὰς κατακτιζόμενας, ὁρῶντες μέχρι θανάτου βασανιζόμενας.

ΚΕΦ. ΙΔ'. XIV.

Προσέτι καὶ ἐπὶ τὸν αἰκισμὸν ἐποτρύνοντες, ὥς μὴ μόνον τῶν ἀλγυθόνων περιφρονῆσαι αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς τῶν ἀδελφῶν φιλαδελφίας παθῶν κρατῆσαι.

2. Ὡς βασιλέως λογισμοὶ βασιλικώτεροι καὶ ἐλευθέρων ἐλευθερώτεροι.

3. Ὡς ἱερέας καὶ ^z ἀεμονίᾳ ^{εναρμό-}περὶ τῆς ⁵⁸⁵εὐσεβείας τῶν ἐπὶ αὐτῶν ἀδελφῶν συμφωνίας.

4. Οὐδεὶς ^a ἐκ τῶν ἐπὶ αὐτῶν μετρητῶν ^b ἐδειλίασεν, ἐδὲ ^c πρὸς τὸν θάνατον ^d ἠκύνθησαν.

5. Ἀλλὰ

^e ἀποθανόντας N. ^f - - σπασμένων N. ^g αὐτῶν ἀδελφῶν A. ^h ἀδελφοὶ addit N. ⁱ deest A. ἀδελφές N. ^k πάνσεπτος N. ^l γενομένοις Ald. ^m ἐφύττευσεν N. ⁿ χρόνων A. ^o γαλακτοποιοῦντες N. ^p καθεστηκυίας ἀνατροφῆς καὶ N. ^q συμπαθείας Ald. ^r - - σεροι N. ^s ἐπ' αὐτὰς ἡγάγον A. ^t αὐτοῖς Ald. ^u εὐνοίαν καὶ ὁμόνοιαν N. ^x - - ζεν A. ^y ἀσέβειαν Ald. ^z ἐναρμόσας A. ^a ἐξ αὐτῶν N. ^b ἐπὶ N. ^c ἐλθὼν ἠκύνθη Luidis.

5. Ἀλλὰ πάντες, ^d ὥσπερ ἐπ' αὐ-
θανασίας ὁδὸν τρέχοντες, ἐπὶ τὸν διὰ
τῶν βασιλέων ^e θάνατον ἔσπευδον.

6. Καθάπερ γὰρ χεῖρες καὶ πόδες
συμφώνως τοῖς τῆς ψυχῆς ἀφηγήμα-
σιν κινεῖνται· ἔτως οἱ ἱεροὶ μείρακες
ἐκεῖνοι ὡς ὑπὸ ψυχῆς μιᾶς τῆς ἀθανά-
της εὐσεβείας ^f κινούμενοι, πρὸς τὸν
ὑπὲρ αὐτῆς συνεφώνησαν θάνατον.

7. ^g Ως παναγίας συμφώνων ἀδελφῶν
ἢ ἐβδο- * ἐβδομάδος καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῆς
μᾶς κοσμοποιίας ἡμέραι περὶ τὴν εὐσέβειαν.

8. οὕτως περὶ τὴν ἐβδομάδα χορεύον-
τες οἱ μείρακες ἐκύκλουν τὸν τῶν βα-
σιλέων φόβον καταλύοντες.

9. ^h Νῦν ἡμεῖς ἀκρόντες τὴν θλί-
ψιν τῶν νεανίων ⁱ ἐκείνων, φρίττομεν·
οἱ δὲ ἐ μόνον ὀρώντες, ^k ἀλλ' ἐδὲ μόνον
ἀκρόντες τὸν ^l παραχρῆμα ἀπειλῆς
λόγον, ^l ἀλλὰ καὶ πάσχοντες, ἐκαρτέ-
ρουν καὶ τῆτο ταῖς διὰ πυρὸς ὁδύνασις.

10. ^m Ὡς τί ἂν γένοιτο ἐπαυγέστερον·
ὀξεῖα γὰρ καὶ ^m σύντομος ἢ τῆ πυρὸς
οὕσα δύναμις, ταχέως διέλυσε τὰ ⁿ
σώματα.

12. Καὶ μὴ θαυμαστὸν ἡγεῖσθε, εἰ ὁ
λογισμὸς περιεκράτησεν τῶν ἀνδρῶν
ἐκείνων ἐν ταῖς βασιάνοις, ὅπερ γε καὶ
γυναικὸς νῆς πολυτροπωτέρων ^o ὑπερε-
φρόνησεν ἀλγηδόνων.

12. Ἡ μήτηρ γὰρ τῶν ἐπὶ τῶν νεανί-
σκων ^p ἐκείνων ὑπήνεγκεν τὰς ἐφ' ἐνὶ
ἐκάστῳ τῶν τέκνων τρέβλας.

13. Θεωρεῖτε δὲ πῶς πολύτεκνός ἐστιν ἡ πολύ-
της φιλοτεκνίας σοργή, ἔλκεσα πάν-
τα πρὸς τὴν τῶν ^q σπλάγχχνων συμ-
πάθειαν.

14. Ὅπερ γε καὶ τὰ ἄλογα ζῶα ὁ-
μοίαν τὴν πρὸς τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώ-
μενα συμπάθειαν καὶ σοργὴν ἔχει τοῖς
ἀνθρώποις.

15. Καὶ γὰρ τῶν πετεινῶν, τὰ μὲν
ἡμέρα κατὰ τὰς οἰκίας ^r ὄροφουτοῦντα
προσπίζει τῶν νεοτῶν.

16. Τὰ δὲ κατὰ τὰς κορυφαῖς ὀρέων
καὶ φαράγγων ἀπορρώγας καὶ δένδρων
ὅπας καὶ τὰς τέτων ἄκρας νοσοποιοῦ-
σάμενα ἀποτίκει, καὶ τὸν προσιόντα
καλύει.

17. Εἰ δὲ καὶ μὴ δύναιντο καλύειν,
περιπλάμενα κυκλόθεν αὐτῶν ἀλγοῦν-
τα τῇ σοργῇ, ἀνακαλέμενα τῇ ἰδίᾳ
φωνῇ, καὶ ὃν δύναται τρόπον βοηθεῖ
τοῖς τέκνοις.

18. Καὶ τί δεῖ τὴν διὰ τῶν ἀλόγων
ζώων ἐπιδεικνύειν τὴν πρὸς τὰ τέκνα
συμπάθειαν.

19. Ὅπου γε καὶ μέλισσαι περὶ τὸν
τῆς κηρογονίας ^s καιρὸν ἐπαμύνονται
τὲς προσιόντας, καὶ καθάπερ σιδήρεω
τῷ κέντρῳ πλήσσει τὲς προσιόντας τῇ
νοσίδι αὐτῶν, καὶ ἐπαμύνονται ἕως
θανάτου.

20. Ἀλλ' οὐχὶ τὴν τῇ Ἀβραὰμ ὁμό-
ψυχον τῶν νεανίων μητέρα μετεκίνησεν
^t συμπάθεια τῶν τέκνων.

τῆς συμ-

ΚΕΦ. παθείας

^d ὡς περὶ N. ^e deest Ald. ^f deest A. ^g παναγία - - ἐβδομάς A. N. ^h νῦν οὖν N. ⁱ deest
Ald. ^k τὴν θλίψιν, ἀλλὰ καὶ ὀρώντες τὸν N. ^l ἐμακαρίζοντο, θαυμαζόμενοι, πῶς πάσχοντες ἐνε-
καρτέραν N. ^m σύντομος Ald. ⁿ αὐτῶν addit N. ^o περιεφρόνησεν N. ^p deest A. N. ^q τέκνων
Ald. ^r defunct Ald. ^s - - τῶν leg. v. Hefyc. ^t deest Ald. ^u τῇ συμπάθειᾳ A.

ΚΕΦ. ΙΕ'. XV.

Ω Λογισμὲ τέκνων, παθῶν τύραν-
νε, καὶ εὐσέβεια μητρὶ τέκνων
ποθεινότερα.

2. Μήτηρ ¹ δυσὴν ² ὑπὸ πρακταί-
ων εὐσεβείας, καὶ ³ τῆς ⁴ τῶν ἐπὶ αὐτῶν
παρακαί-
σων τῆς ⁵ προσκαίρουσιν ⁶ κατὰ τὴν τῆς
εὐσεβείας τυράννου ὑπόχρεσιν.

3. Τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον ἠγάπησεν
τὴν σώξασαν εἰς αἰώνιον ζωὴν κατὰ
Θεόν.

4. Ὡς τίνα τρόπον ἠθολογήσασιν
φιλοτέκνα γονέων πάθη, ψυχῆς τε
καὶ μορφῆς ὁμοιότητα εἰς μικρὸν παι-
δὸς χαρακτῆρα διαμαρτυροῦσιν ¹ ἐναποσφρα-
γίσαντες, ² μάλιστα διὰ ³ τὸ πάθος τοῖς γεν-
νῆσιν ⁴ νηθεῖσιν τὰς μητέρας τῶν πατέρων καθε-
στὸν τῶν ζῆναι συμπαθεσέας.

5. Ὅσοι γὰρ καὶ ἀδενόψυχοι καὶ
πολυγονώτεροι ὑπάρχουσιν αἱ μητέρες,
τοσούτῳ μᾶλλον εἰσιν φιλοτεκνότεραι.

6. Πασῶν δὲ τῶν μητέρων ἐγένετο ἡ
τῶν ἐπὶ αὐτῶν ¹ παιδῶν ² μήτηρ φιλοτεκνότε-
ρα, ἢ τις ἐπὶ αὐτῶν κυοφορίας τὴν πρὸς
αὐτοὺς ³ ἐπιφύτουσιν ⁴ ἐπιφύτουμένην φιλοσοφίαν,

7. καὶ διὰ πολλὰς τὰς καθ' ἑκάστην
αὐτῶν ὁδούς ¹ ἠναγκασμένη ² τὴν εἰς αὐ-
τὴν ἔχειν συμπάθειαν,

8. διὰ τὸν πρὸς τὸν Θεὸν φόβον ὑπε-
ρεῖδεν τὴν τῶν τέκνων πρόσκαιρον σω-
τηρίαν.

9. Οὐ μὴν δὲ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κα-
λοκαγαθίαν τῶν υἱῶν, καὶ τὴν πρὸς
τὸν νόμον αὐτῶν ¹ εὐπείθειαν, ² καὶ ³ μαζῶν
τὴν ἐν αὐτοῖς ⁴ ἔχον ⁵ φιλοσοφίαν.

10. Δίκαιοι τε γὰρ ἦσαν, καὶ σώ-
φρονες, ¹ καὶ ἀνδρείοι, ² καὶ μεγαλό-
ψυχοι, ³ καὶ ⁴ φιλάδελφοι, ⁵ καὶ ⁶
φιλομήτορες ἦσαν, ὥστε καὶ μέχρι θά-
νάτου τὰ νόμιμα φυλάσσοντες πείθε-
σθαι αὐτῇ.

11. Ἀλλ' ὅμως, ¹ καὶ ² τοσούτων καὶ ὑπὲρ
ὄντων τῶν περὶ φιλοτεκνίαν εἰς συμπά-
θειαν ἐλκόντων τὴν μητέρα, ἐπ' ἑδενὸς
αὐτῶν τὸν λογισμὸν αὐτῆς αἱ παμ-
ποίνηλοι ¹ βάσανοι ² ἔχουσιν μεταστῆναι, ³ μετατρέ-
ψαι

12. Ἀλλὰ ¹ καὶ ² καθ' ἑναὶ παιδα
καὶ ὁμοῦ πάντας ἡ μήτηρ ἐπὶ τὸν ³
ὑπὲρ ⁴ τῆς εὐσεβείας προετρέπεται θά-
νατον.

13. Ὡς φύσις ἱερὰ, καὶ φίλτρα γο-
νέων καὶ ¹ οὐκ ὀνείσις ² φιλόσοφος, ³ καὶ ⁴ γονεῦσιν
τροφεῖα, καὶ μητέρων ἀδάμαστα πάθη.

14. Καθ' ἑναὶ σεβδόμενον καὶ φλε-
γόμενον ὁρῶσα μήτηρ, ¹ ἢ ² μετεβάλε-
το διὰ τὴν εὐσέβειαν.

15. Τὰς σάρκας τῶν τέκνων ἐώρα πε-
ρὶ τὸ πῦρ τηκομένης, καὶ τὰς τῶν πο-
δῶν καὶ χειρῶν δακτύλους ἐπὶ γῆς σπαί-
ροντας, καὶ τὰς τῶν κεφαλῶν μέχρι
τῶν ¹ περὶ τὰ γενεῖα σάρκας, ὥσπερ
προσωπεῖα προκειμένας.

16. Ὡς πικροτέρων μὲν νῦν μήτηρ πό-
νων

¹ δυσὴν. ² - μένω Ald. ³ τοῖς Ald. ⁴ προσκαίρουσιν A. ⁵ ἐναποσφραγίσαντες A. N. ⁶ deest Ald. A. ⁷ ἐπιφύτουσιν φιλοσοφίαν A. ⁸ ἐπιφύτουμένην σοφίαν N. ⁹ sic A. N. ¹⁰ εὐπείθειαν Ald. ¹¹ ἔχον A. N. ¹² deest Ald. ¹³ καὶ περὶ Ald. ¹⁴ deest A. ¹⁵ deest Ald. ¹⁶ deest A. N. ¹⁷ οὐκ ὀνείσις A. ¹⁸ - σοφίαν N. ¹⁹ deest N. ²⁰ deest Ald.

νων πειραδεῖσα, ^Γ ἥπερ" τῶν ἐπ' αὐ-
τοῖς ὀδῶν.

17. ^Ω μόνῃ γυνὴ τὴν εὐσεβείαν ὁλό-
κληρον ἀποκνήσασα.

18. Οὐ ^τ μετέτρεψέν" σε πρωτότο-
^{δεύτερον}κος ἀποπνέων· ἔδδ' ^{δεύτερος} εἰς σέ ^α οἰ-
κλον" βλέπων ἐν βασάνοις· ^χ ἔδδ' ^α
τρίτος ἀποψύχων.

19. ^χ Οὐδὲ τὲς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς
ἐκάστου θεωρεῖσα ταυρηθὼν ἐπὶ τῶν βα-
αὐτὸν σάνων ὀρῶντας τὸν ἑαυτῶν αἰκισμὸν, καὶ
τὲς μυελήρας προσήμεμένους αὐτῶν
τὸν θάνατον, ἐκ ἐκλαυσας.

20. Ἐπὶ ^γ σαρεζίν" τέκνων ὀρῶσα
ἀποκα- σάρκας τέκνων ἀποκασιμίας, καὶ ἐπὶ χερ-
σιμμένας σὺν χεῖρας ἀποτεμιζόμενας, καὶ ἐπὶ
κεφαλαῖς κεφαλάς ἀποδειροτομεμέ-
νας, καὶ ἐπὶ ^z νεκροῖς" νεκροὺς πίπλον-
τας, καὶ πολυαἰδέριον ὀρῶσα τῶν τέκ-
νων τὸ χορεῖον διὰ τῶν βασάνων, οὐκ
ἐδάκρυσας.

21. Οὐχ οὕτως σερρήνιοι μελαδίαι,
ἔδδ' κύκνειοι πρὸς Φιληκσίαν Φωναὶ τὲς
^ω ἀκρόντας ἐφέλκονται, ὡς τέκνων Φωναὶ
μετὰ βασάνων μητέρα Φωνοῦντων.

22. ^α Πηλικάις καὶ πόσαις τότε ἡ
μήτηρ, τῶν υἱῶν βασανιζομένων τρο-
χαῖς τε καὶ ^β καυτηρίοις" ἐβασανίζε-
το βασάνοις·

23. Ἀλλὰ τὰ σπλάγχχνα αὐτῆς ὁ
εὐσεβὴς λογισμὸς ἐν αὐτοῖς τοῖς πά-
θεσιν ἀνδρείως ἐπέτεινεν τὴν πρό-
σκαIRON φιλολεκνίαν παριδεῖν.

Tom. II.

24. Καίπερ ἐπὶ τέκνων ὀρῶσα ἀ-
πάλειαν· ἅς πάσαι ἡ γενναῖα μήτηρ· ^α ἀσπά-
ἐξέδυσεν" διὰ τὴν πρὸς Θεὸν πίσιν. ^{σασα}

25. Καθάπερ γὰρ ἐν βουλευτηρίῳ
τῇ ἑαυτῆς ψυχῇ δεινὰς ὀρῶσα συμβέ-
λους, φύσιν καὶ γένεσιν καὶ φιλοτε-
κνίαν καὶ τέκνων τρέβλας· ^{τρεβλάν}

26. Δύο ψήφους κρατῶσα μήτηρ,
θανατηφόρον τε καὶ σωτήριον ὑπὲρ
τέκνων·

27. Οὐκ ^α ἐπέγνω" τὴν σώζεσαν
ἐπὶ υἱὲς πρὸς ὀλίγον χρόνον σωτή-
ρίαν.

28. ἀλλὰ τῆς Θεοσεβῆς Ἀδρααμ
καρτερίας ἡ θυγάτηρ ἐμνήδη.

29. ^Ω μήτηρ ἔδινες, ἔκδικε τῷ νό-
μῳ, ^ε καὶ ὑπερασπίσεια τῆς εὐσεβείας, ὑπερα-
καὶ τῷ διὰ σπλάγχχων ἀγῶνος ἀθ- ^α σπίζεαι
λοφύρε.

30. ^Ω ἀρρένων πρὸς καρτερίαν γεν-
ναιότερα, καὶ ἀνδρῶν πρὸς ὑπομονὴν
ἀνδρειότερα.

31. Καθάπερ γὰρ ἡ Νῶε κιβωτὸς ἐν
τῷ κοσμοπληθεῖ κατακλυσμῷ κοσμο-
φοροῦσα καρτερῶς ὑπήνεγκεν τὲς κλύ- ^α καρτερεῖς
δυνας.

32. Οὕτως σὺ, ἡ νομοφύλαξ, παν-
ταχόθεν ἐν τῷ τῶν παθῶν περιαντ-
λουμένη κατακλυσμῷ, καὶ καρτεροῖς
ἀνέμοις ταῖς τῶν ^ε υἱῶν" βασάνοις συ- ^α ἀν λοι-
νεχομένη, γενναίως ^β ὑπέμεινας" τὲς μοῖς
ἐπέε τῆς εὐσεβείας χεῖμαῖνας.

P P P P

ΚΕΦ.

^Γ ὑπερ Ald. Luidus. ^τ μετέτρεψε Ald. ^υ ὄκλον Ald. ^χ δ Ald. Luidus. ^γ σαρεζί A. ^z νεκρῶν
Ald. ^αfectio hac tota desideratur in Ald. ^β καυτηρίοις N. ^ε ἐξέλυσε N. ^α ἔγνω Ald.
^ε ὑπερασπίσεια A. ^ε ἡλῶν Ald. ^γ ὑπέμεινε N.

ΚΕΦ. ΙΓ'. XVI.

ΕΙ δὲ τοίνυν καὶ γυνή, καὶ γηραιά, καὶ ἐπὶ παῖδαν μήτηρ ὑπέμεινε τὰς μέχρι θανάτου βασάνων ὁρῶσα τῶν τέκνων· ὁμολογεμένως αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν παθόντων ὁ εὐσεβὴς λογισμός.

2. Ἡ Ἀπεδείξα' οὖν ὅτι ἔμνον τῶν παθόντων ἄνδρες ἐπεκράτησαν, ἀλλὰ καὶ γυνὴ τῶν μεγίστων βασάνων ὑπερεφρόνησεν.

3. Καὶ οὐχ οὕτως οἱ περὶ τὸν Δαυιδά λείοντες ἦσαν ἄγριοι, ἐδὲ ἡ κατὰ τὸν Μισαήλ ἐκφλεγόμενη κάμινος λαβροῖα πυρὶ, ὡς ἡ τῆς Φιλοτεκνίας περιέκεινται ἐκείνη φύσις, * ὁρῶσαν αὐτῆς τὰς ὁρῶσα ἐπὶ υἱὲς βασανιζόμενες.

4. Ἀλλὰ τῶ λογισμῷ τῆς εὐσεβείας κατέσβεσε τὸ αὐτὰ καὶ τηλικαῦτα πάθη ἢ μήτηρ.

5. Καὶ γὰρ τοῦτο ἐκ ἐπιλογισαθῆναι, ὅτι εἰ δειλόφυχος ἦν ἡ γυνή, καίπερ μήτηρ οὖσα, ὠλοφύρετο ἂν ἐπ' αὐτοῖς· καὶ ἴσως ἂν ταῦτα οὕτως εἶπεν·

6. Ὡς μελέα ἔγωγε, καὶ πολλάκις τρισαθλία, ἥτις ἐπὶ παῖδας τεκῆσα, ἐδενὸς μήτηρ γεγέννημαι.

7. Ὡς μάταιοι ἐπὶ κυφορέαι, καὶ ἀνόνητοι ἐπὶ δεκάμηνοι, καὶ ἀκαρποὶ τιθνηταί, ¹ καὶ ταλαίπωροι γαλακλιτοφθαί.

8. Μάτην ἐφ' ὑμῶν, ὦ παῖδες, πολλάς ὑπέμεινα ὠδῖνας καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατροφῆς.

9. Ὡς τῶν ἐμῶν παίδων, οἱ μὲν ἄγαμοι, οἱ δὲ ^k γαμήσαντες ἀνόνητοι, ἐκ ὄψομαι ὑμῶν τέκνα, ἐδὲ μάμμη κληθεῖσα μακαριδοῦμαι.

10. Ὡς ἡ πολύπαις καὶ καλλίπαις ἐγὼ γυνὴ χήρα καὶ μόνη πολύθρηνος.

11. Οὐδ' ἂν ἀποθάνω, ¹ θάψοντα' ² θάψοντα' τῶν υἱῶν ἔξω τίνα· ἀλλὰ τέτω τῷ θρήνῳ ἐδένει ὠλοφύρετο ἡ ἱερὰ καὶ θεοσεβὴς μήτηρ.

12. ἐδ' ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ἀπέτρεπεν αὐτῶν τίνα, ἐδ' ὡς ἀποθνησκόντων ἐλυπήθη.

13. Ἀλλ' ὥσπερ ἀδαμάντινον ἔχουσα τὸν νοῦν, καὶ εἰς ἀθανασίαν ἀνατίκτουσα τὸν υἱὸν ἀριθμὸν, μάλλον ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐπὶ τὸν θάνατον αὐτῆς προετρέπετο ἱκετεύουσα.

14. Ὡς * μήτηρ δὲ εὐσεβείαν Θεῷ στρατιῶτι, πρεσβύτι καὶ ^m γυνή διὰ καρτερίαν καὶ τύραννον ἐνίκησας, καὶ ἐργοῖς δυνατωτέρα καὶ λόγοις εὐρέθης ἀνδρὸς.

15. Καὶ γὰρ ὅτε συνελήφθης μετὰ τῶν ⁿ παίδων, εἰσήκεις τὸν Ἐλεάζαρον ὁρῶσα βασανιζόμενον, καὶ ἔλεγες τοῖς παισὶν ἐν τῇ Ἐβραϊδὶ φωνῇ.

16. Ὡς παῖδες, γενναῖος ὁ ἀγών· ἐφ' ὃν κληθέντες ὑπὲρ τῆς διαμαρτυρίας τῆς ὁ ἔθνους, ἐναγωνίταδε προθύμως ὑπὲρ τῆς πατρὸς νόμῳ.

17. Καὶ γὰρ αἰσχρὸν τὸν μὲν γέροντα τέτον ὑπομένειν τὰς διὰ τὴν εὐσεβείαν

h ἀπεδείξα' Ald. N. i deest Ald. k γαμήσαντες Ald. N. l θάψοντα A. * πῆρ five πατήρ. m γυναικὸς Ald. Luidus. n τέκνων N. o ἔδεναι ἡμῶν N.

βειαν ἀλγυθόνας, ὑμᾶς δὲ τὲς νεωτέ-
ρες καταπλαγῆναι τὰς βασάνους.

καὶ Ἰακώβ, καὶ ὅ πάντες" οἱ πατρι-
άρχαι.

18. Ἀναμνήθητε, ὅτι διὰ τὸν Θεὸν
τῷ κόσμῳ μετελάβετε, καὶ τῷ βίβ
ἀπελεύσατε·

19. καὶ διὰ τῷτο ὀφείλετε πάντα
πόνον ῥ' ὑπομένειν" διὰ τὸν Θεόν.

20. Δι' ὃν καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀβρα-
ὰμ ἐσπευδεν τὸν ἐθνοπάτορα υἱὸν σφα-
γιάσαι Ἰσαάκ, καὶ τὴν πατρῷαν χει-
ρὰ ξιφηφόρον καταφερομένην ἐπ' αὐ-
τὸν ὁρῶν ἡ ὁ Ἰσαάκ" ἐκ ἐπλήξεν.

21. Καὶ Δανιὴλ ὁ δίκαιος εἰς ῥ' λέον-
τας" ἐβλήθη· καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀζα-
ρίας, καὶ Μισαὴλ εἰς κάμινον πυρός
ἐπεσφενδονήθησαν, καὶ ὑπέμειναν, διὰ
τὸν Θεόν.

22. Καὶ ὑμεῖς σὺν τὴν αὐτὴν πίσιν
πρὸς τὸν Θεὸν ἔχοντες, μὴ χαλεπαί-
νητε.

23. Ἀλόγισον γὰρ εἰδότας ῥ' εὐ-
σέβειαν" μὴ ῥ' ἀντίσταθαι" τοῖς πό-
ροις.

24. Διὰ τούτων τῶν λόγων ἡ ἐπὶ αὐ-
τῶν ἕνα ἕκαστον τῶν υἱῶν παραικα-
λοῦσα, ἀποθανεῖν ἢ ἔπεισε μᾶλλον, ἢ πα-
ραβῆναι τὴν ἐντολὴν τῷ Θεῷ.

25. Ἐτι δὲ καὶ ταῦτα ῥ' εἰδότες, " ὅτι
ῥ' διὰ τὸν Θεὸν ἀποθανόντες ζῶσιν τῷ
Θεῷ, ὥσπερ Ἀβραὰμ ῥ' καὶ Ἰσαάκ

ΚΕΦ. ΙΖ'. XVII.

ΕΛεγον δὲ καὶ τῶν δορυφόρων τι-
νές, ὡς ὅτε ἔμελλεν καὶ αὐτῇ
συλλαμβάνεσθαι πρὸς θάνατον,
ἵνα μὴ ῥ' φαύσειεν τις" τῷ σώματι εἰ-
τι τῆς εαυτὴν ἐβρόχυνε κατὰ τῆς πυρᾶς.

2. Ὡ μῆτηρ σὺν ἐπὶ αὐτῶν παισὶν κατα-
λύσασα τὴν τῷ τυράννου βίαν, καὶ ἀ-
κυρώσασα τὰς κακὰς ἐπινοίας αὐτῆς,
καὶ ἐπιδείξασα τὴν τῆς πίστεως γεν-
ναιότητα.

3. Καθάπερ ῥ' γὰρ ῥ' σὺ" σέ-
γῃ ἐπὶ ῥ' τῷ σύλῳ τῶν παιδῶν" γενναίως
ἰδρυμένη, ἀκλῆς ὑπήνεγκας τὸν διὰ ἀκλινῶς
τῶν βασάνων σεισμόν.

4. Θάρξει τοιγαρῶν, ὡ μῆτηρ ἱερό-
ψυχε, τὴν ἐλπίδα τῆς ὑπομονῆς γεν-
ναίως ἔχουσα πρὸς Θεόν.

5. Οὐχ ἔτι σελήνη ῥ' κατ' ἑρανόν
σὺν ἄστροις σεμνὴ κατέστηκεν, ὡς σὺ τῶς
ῥ' ἱσασέους" ἐπὶ αὐτῶν παιδας φωταγωγῆσα εἰς ἀσέ-
ρα πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔντιμος κατέστη-
ρας καὶ ῥ' Θεῷ, καὶ ἐξηρισται ἐν ἑρανό
σὺν αὐτοῖς.

6. Ἦν γὰρ ἡ παιδοποιία σε ἀπὸ ῥ' Ἀ-
βραὰμ τῷ ῥ' πατρί." παιδὸς

7. Εἰ δὲ ἐξὸν ἡμῖν ἦν, ὥσπερ ἐπὶ τι-
νος πίνκτος, ζωγραφῆσαι τὴν ῥ' τῆς εὐσε-
βείας ἱστορίαν, ἐκ αὐτῶν ἐφρίττον οἱ θεωροῦν-
σε εὐσε-
βειαν

P p p p 2

p ὑπομένειν Ald. q deest Ald. A. r λαόνων λεόντων N. Γ' εὐσεβείαν N. Γ' ἀντίσταθαι A. N. u
deest Ald. x ἰδόντες Ald. y deest Ald. N. z ὑπαντες N. a φαύσειεν τι A. φαύσειεν τινες N.
b deest Ald. c deest N. d τοῖς ξύλοις, ἔτι καὶ σὺ ἐπὶ παισὶ N. Luidus. e ἐν ἑρανό N. f
ἀστέρας Ald. g ἐνύπνῳ τῷ Θεοῦ N. h παιδὸς A. i ἱστορίας σου εὐσεβείαν A. τῆς εὐσεβείας σου
ἱστορία N.

τες μητέρας ἐπὶ τῶν τέκνων δι' εὐσεβείαν ποικίλας βασάνους μέχρι θανάτου ὑπομείναντες.

8. Καὶ κ' γὰρ ἄξιον ἦν καὶ ἐπὶ αὐτῇ τῇ ἑπιταφίῳ ἀναγράψαι ἢ καὶ ταῦτα τοῖς ἀπὸ τῆς ἔθνης εἰς μνήαν λεγόμενα.

9. Ἐνταῦθα γέροντες ἱερεῖς, καὶ γυνὴ γηραιά, καὶ ἐπὶ αὐτῇ παῖδες ἑγκεκήμενται διὰ τυράννου βίαν, τὴν Ἑβραίων πολιτείαν καταλῦσαι θέλοντες.

10. Οἱ καὶ ἐξεδίκησαν τὸ ἔθνος εἰς Θεὸν ἀφορῶντες, καὶ μέχρι θανάτου τὰς βασάνους ὑπομείναντες.

11. Ἀληθῶς γὰρ ἦν ἀγὼν θεῖος ὁ δι' αὐτῶν γεγενημένος.

12. Ἡλοθέτι γὰρ τότε ἀρετὴ δι' ὑπομονῆς δοκιμάζεσθαι τὸ νίκος ἐν ἀφθαρσίᾳ ἐν ζωῇ πολυχρονία.

13. Ἐλεάζαρ δὲ προηγωνίζετο ἢ δὲ μήτηρ τῶν ἐπὶ αὐτῶν παίδων ἐνήθλει· οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἠγωνίζοντο.

14. Ὁ τύραννος ἀντηγωνίζετο· ὁ δὲ κόσμος καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ἐθεώρει.

15. Θεοσεβεία δὲ ἐνίκη, τὰς ἑαυτῆς ἀθλητάς σεφανεύσα.

16. Τίνες ἐκ ἐθαύμασαν τὰς τῆς ἀληθείας νομοθεσίας ἀθλητάς· τίνες οὐκ ἐξεπλάγησαν;

17. Αὐτὸς γὰρ τοι ὁ τύραννος καὶ

ὅλον τὸν συνέδριον αὐτῶν ἐξεθαύμασαν αὐτῶν τὴν ὑπομονήν.

18. Δι' ἣν καὶ τῷ θεῷ νῦν παρεστήκασιν θρόνον, καὶ τὸν μακάριον βιοῦσιν αἰῶνα.

19. Καὶ γὰρ φησὶν ὁ Μασῆς, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ ταῖς χειράς σου.

20. Καὶ ἔτοι οἱ ἁγιοθέτες διὰ Θεὸν τετίμηνται ἢ μόνον οὖν ταύτῃ τῇ τιμῇ, ἀλλὰ καὶ τῷ δι' αὐτὰς τὸ ἔθνος ἔθνης ἡμῶν τὰς πολεμίους μὴ ἐπικρατῆσαι.

21. Καὶ τὸν τύραννον τιμωρηθῆναι, καὶ τὴν πατρίδα καθαριθῆναι,

22. Ὡς περ ἀντίφυχον γεγονότας τῆς τῆς ἔθνης ἀμαρτίας, καὶ διὰ τῆς αἱματος τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων, καὶ τῆς ἰλαστικῆς θανάτου αὐτῶν, ἡ θεία πρόνοια τὸν Ἰσραὴλ προκακαθέτα δέσσωσεν.

23. Πρὸς γὰρ τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς βασάνοις αὐτῶν ὑπομονὴν ὁ τύραννος ἀπὸ τῶν ἀφιδῶν Ἀντίοχος ἀνεκήρυξεν τοῖς στρατιώταις αὐτῷ εἰς ὑπόδειγμα τὴν ἐκείνων ὑπομονήν.

24. Ἐχεν τε αὐτὰς γενναίους καὶ ἀνδρείους εἰς περὶ μαχίαν καὶ πολιορκίαν· καὶ ἐκπορεύσας ἐνίκησεν πάντας τὰς πολεμίους.

ΚΕΦ.

k δὴ N. l τάδε Ald. m deest N. n - - δευτα Ald. o γένος N. p γενόμενος N. q ἡ δὲ νίκη αὐτῆς ἦν ἀφθαρσία N. τὸ νίκος ἀφθαρσία Ald. Luidus. r - - νίστα N. f abhinc ad verba, καὶ διὰ τῆς αἱματος &c. omnia desiderantur in Ald. t deest Ald.

ΚΕΦ. ΙΗ'. XVIII.

Ω τῶν Ἀβραμιαίων σπερμάτων ἀπόγονοι παῖδες Ἰσραηλῖται, πείθεσθε τῷ νόμῳ τῷ τῶ, καὶ ὅλα πάντα τὸν τρόπον εὐσεβεῖτε.

2. Γινώσκοντες ὅτι τῶν πατρῶν δεσπότης ἐστὶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. Καὶ ἔμῳ τῶν ἐνδοθέν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐξωθέν πόνων.

3. Αἱ δ' ὧν διὰ τὴν εὐσεβειαν x προῖέμενοι τὰ σώματα τοῖς πόνοις ἐκεῖνοι, ἔμῳ τῶν ἀνθρώπων ἐθαυμάσθησαν, ἀλλὰ καὶ θείας μερίδος κατηξιώθησαν.

4. Καὶ δι' αὐτοὺς εἰρήνευσεν τὸ ἔθνος, καὶ τὴν εὐνομίαν τὴν ἐπὶ τῆς ἀναινεω-πατριδος ^a ἀνανεώσμενον, ^b ἐκπεπολιόρσάμενος κηκε τὸς πολεμίους.

5. Καὶ ὁ τύραννος Ἀντίοχος καὶ ἐπὶ γῆς τετιμώρηται, καὶ ἀποθανὼν κολλάζεται. ὡς γὰρ εἰδὼν οὐδαμῶς ἔχυσεν ἀναγκάσαι τὸς Ἱερουσαλίμους ἀλλοφυλῆσαι, καὶ τῶν πατριῶν ἐθνῶν ἐκδιαιτηθῆναι.

6. Τότε δὴ ἀπάραις ἀπὸ τῶν Ἱερουσαλὺμων ἐτρατοπέδευσε ἐπὶ Πέρσας. Ἐλεγεν δὲ ἡ μήτηρ τῶν ἐπὶ ^c παίδων καὶ ταῦτα ἡ δικαία τοῖς τέκνοις.

7. Ὅτι ^d ἐγὼ ^e ἐγενήθην παρθεῖνος ἀγνή, καὶ ἔχ' ὑπερέβην τὸν πατρικὸν οἶκον. ἐφύλασσον δὲ τὴν ὠκοδομημένην πλευράν.

8. Οὐ διεφθαρὲν με λυμεῶν τῆς ἐρημίας φθαρεὺς ἐν πεδίῳ. οὐδὲ ἐλυμήνατό μου τὰ ἀγνὰ τῆς παρθενίας λυμεῶν ἀπαίηλός ὄφισ. ἔμεινα δὲ χρόνον ἀκμῆς σὺν ἀνδράσι.

9. Τέταν δὲ ἐνηλίκων γενομένων ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ. μακάριος μὲν ἐκεῖνος. τὸν γὰρ τῆς ^f εὐτεκνίας βίον ἐπιζήσας, τὸν τῆς ἀτεκνίας οὐκ ὠδυνήθη ^{ἐπιζητήσας} καιρόν.

10. Ὃς ἐδίδασκεν ὑμᾶς, ἔτι ἂν σὺν ὑμῖν, τὸν νόμον καὶ τὰς προφῆτας.

11. Τὸν ἀναιρεθέντα Ἀβὲλ ὑπὸ Καὶν ἀνεγίνωσκεν δὲ ἡμῖν, καὶ τὸν ὀλοκαρπόμενον Ἰσαάκ, καὶ τὸν ἐν φυλακῇ Ἰωσήφ.

12. Ἐλεγεν δὲ ἡμῖν τὸν ζηλωτὴν Φρνεές. ἐδίδασκεν δὲ ὑμᾶς τὰς ἐν πυρὶ Ἀνανίαν, καὶ Ἀζαρίαν, καὶ Μισαήλ.

13. Ἐδόξαζεν δὲ καὶ τὸν ἐν λάκκῳ λεόντων Δανιήλ, ὃν καὶ ἐμακάριζεν.

14. Ὑπεμίνησεν δὲ ^g ὑμᾶς τὴν Ἡσαίου γραφὴν τὴν λέγουσαν, Καὶ διὰ πυρὸς διέλθης, φλόξ οὐ κατακαύσει σε.

15. Τὸν ὑμνογράφον ἐμελῶδει ὑμῖν Δαβὶδ τὸν λέγοντα, πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν γύσεται αὐτὸς ὁ Κύριος.

16. Τὸν Σαλομώντα ^h ἐπαροιμιάζεν ἡμῖν τὸν λέγοντα, ζύλον ζωῆς ⁱ ἐστὶν πᾶσιν τοῖς ποιούσιν αὐτὸ τὸ θέλημα.

P P P P 3

17. Τὸν

^a κατὰ πάντα N. ^x προῖέμενοι. ^y αὐτῶ Ald. ^a - - - σάμενος A. ^b ἐξεπολιόρρησε Ald. ἐκπεπολιόρρησας N. ^c ἀδελφῶν N. ^d deest Ald. ^e ἐγενόμην N. ^f εὐσεβείας N. ^g ἡμᾶς, (uti & in precedentibus) Ald. ^h παροιμιάζεν Ald. Luidus. ⁱ deest Ald.

17. Τὸν Ἰεζεκιήλ ἐπιστοποιεῖτο τὸν τῷ τὲς ἐπὶ αὐτῷ παῖδας τῆς Ἀβρααμ-
λέγοντα, εἰ ζήσεται τὰ ὅσα τὰ ζη- τίδος.
ρὰ ταῦτα ;

18. Ὡδὴν μὲν ^κ γὰρ ἦν ἐδίδασκεν
Μοῦσῃς οὐκ ἐπελάθετο τὴν ^ι διδασκου-
σαν καὶ λέγων, ἐγὼ ἀπέκλεινῶ, καὶ ζῆν
ποιήσω.

μακαριό- 19. Αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν καὶ ἡ ^μ μα-
της κριότης τῶν ἡμερῶν.

20. Ὡς πικρὰς τῆς τότε ἡμέρας,
καὶ ἐ πικρὰς, ὅτε ὁ πικρὸς Ἑλλήνων
τύραννος πῦρ φλέξας λέβησιν ὤμοις,
καὶ ζέσσι θυμοῖς ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν κα-
πάλλιν ταπέλτην καὶ πάσας τὰς βασιάνους αὐ-

21. Καὶ τὰς τῶν ὀμμάτων κόρας ἐ-
πῆρωσεν, καὶ γλώσσας ἐξέτεμεν, καὶ
βασάνοις ποικίλαις ἀπέκλεινεν.

22. Ὑπὲρ ὧν ἡ θεία δίκη μετῆλθεν
καὶ μετελεύσεται τὸν ἀλάστορα.

23. Οἱ δὲ Ἀβραμιαῖοι παῖδες σὺν τῇ
ἀθλοφόρῳ μητρὶ, εἰς πατέρων χορὸν
συναγελάζονται, ψυχὰς ἀγνάς καὶ
ἀθανάτους ^α ἀπειληφότες παρὰ τῷ
Θεοῦ.

24. Ὡς ἡ δοξα εἰς τὲς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. Ἀμήν.

k deest Ald. l deest Ald. m μακαριότης A. n - - φότης Ald.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ'.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας